

BIBLIOTHECA HISPANA
Theresia del Pò sculp.

BIBLIOTHECA HISPANA

SIVE

HISPANORVM,

QVI VSQVAM VNQVAMVE
ſive Latinâ ſive populari ſive aliâ quâvis linguâ
ſcripto aliquid conſignaverunt

NOTITIA,

HIS QVÆ PRÆCESSERVNT LOCVPLETIOR ET CERTIOR
brevia elogia, editorum atque ineditorum
operum catalogum

DVABVS PARTIBVS CONTINENS,

*QVARVM HAEC ORDINE QVIDEM REI
poſterior, conceptu verò prior duobus tomis de his agit,*

QVI POST ANNVM SECVLAREM MD.
uſque ad præſentem diem floruere.

TOMVS PRIMVS.

AVTHORE

D. NICOLAO ANTONIO
HISPALENSI, I.C.
ORDINIS S. IACOBI EQVITE,
PATRIÆ ECCLESIÆ CANONICO,
Regiorum negotiorum in Vrbe & Romana Curia
Procuratore generali.

ROMÆ ex Officina Nicolai Angeli Tinaſſii. MDCLXXII.

SVPERIORVM PERMISSV.

CAROLO II.
Hiſpaniarum Regi
CATHOLICO
ac
POTENTISSIMO.

Vod MAGNI PARENTIS tui (CAROLE Rex, virtutis nomen) auſpiciis conceptum opus æternitatem, ſaltem illam, quæ in rebus eſſe perituris poteſt; adæquaturum, ſi ſacro ejus nomini conſecraretur, olim haud temerè ſperaveram, id tutelâ iſtâ unà cum Hiſpanæ totius ditionis publica re, ante paucos expoliatum annos ac deturbatum fuiſſe dolerem quàm poſſem vehementer, ſi non tu ex præcelſi GENITORIS manibus acceptâ lampade Solis æmulâ in ſpem & amorem

humani generis, nedum in Hiſpani aut Chriſtiani totius Orbis, & in ſacroſancta cum artibus honeſtis omnibus icta ab eo fœdera, proſperrimo Catholicæ Eccleſiæ fato, ſucceſſiſses. Amiſimus quidem, cùm nos, qui eramus ei ſorte naſcendi obnoxii, chariſſimum, indulgentiſſimum, providentiſſimum patriæ patrem, vaſtæ imperii ſui molis totos diffuſam per artus verè mentem, tum exteræ aliæ gentes, quibus ea ſors non contigit, ideam regendi populos perfectiſſimam, propugnaculum Fides orthodoxa & Religio ſancta, domicilium Virtutes Regiæ omnes, obſidem pacis animam publica tranquillitas, verbo, Philippum Orbis. Cùm nempe adhuc luderet quaſi in faſciis & in Auroræ matris gremio lux diem reparatura, MAGNIque cognomentum, quod in Patre ſenuerat, quaſi redditâ juventute revicturum aut potius in MAXIMI jam geſtiens commutari ac reviviſcere; ſeu veriùs Genius ille, qui Magnorum lateri adhæret, Magnóſque devenire facit, illico & per anticipatam divinæ providentiæ curam habitatum Monarchæ Infantis Regios lares unà cum corporis cuſtodibus & Prætorianâ omni militiâ demigraſſet. Latet adhuc, puerilia inter nondum ſui juris vitæ rudimenta, Regia illa virtus, quâ tot nationes beare ſubditas, tantam expectatio-

tionem tui fœliciter adimplere, tot animis orbitate languoréque torpentibus mens & vita esse facilè potes. Nisi quòd in omnibus, etiam ludicris, gestibus & propriâ nunc indolis facie quidquid hauritur oculis, quidquid animo advertitur, spem fovet, mirificè confirmat, securámque esse jubet nostram, fore, ut prosperrimum tuis auspiciis ductúque sortiamur imperium, hoc est, Christianos mores legibus optimis pacéque sancitos, æquata cum Christianis Principibus cunctis fœdera, imperium securum, senatum fidelem, populum probum, orbem Hispanum quietum, &, si offeratur, justum bellum, triumphantes aquilas, victores exercitus, indéque denuo tranquillam & innocuam rempublicam, quò motus, arma, infesta signa, cunctæque hostibus nocendi artes sub bono Principe collimare debent. Iam jam emicabit in sui vindices actus provectior ætas personæ, loci & muneris conscia; & quidquid propter injuriam temporum vel domi incuriosè, vel foris violenter scævéque patratum deprehenderit fuisse (quas imbecillior Principis ætas frequenter incurrit calamitates) emendabit, restituétque in pristinum juris & æqui statum, componétque ad exemplar veterum Regum justissimæ ac fœlicissimæ dominationis. Tunc redibunt atque ingerent sese no-

ſtro ſeculo aurea illa noſtræ gentis ſecula, quando ſub Alphonſis, Ranimiris, Froilanis, Ordoniis, Sanciis, ac Ferdinandis ante ſeſquiſeculum ac retro diu bella Domini fortiter geſſimus, nóſque & fines Hiſpaniæ omnes in libertatem Chriſtianæ legis vindicavimus. Reſtituent ſe nobis & è propinquo illa, in quibus illuxêre Orbi fortitudo & magnanimitas atavi tui Caroli Cæſaris, prudentia Philippi proavi juſtitiáque, Philippi avi pietas & religio, atque ultimi tandem Philippi genitoris eximiæ dotes beneficentiæ atque clementiæ, ac æqualis ille adverſiſque proſperiſque rebus par animus, ſub quo ſpectaculum illud Deo (Senecæ judicio) dignum fuiſſe in terris exhibitum credere poſſumus, hominem, & hominem Regem (quod robuſtius & rarius quoddam exemplum eſt) cum Fortuna compoſitum. Niſi quòd magnæ hujus virtutis habitum, quæ improſperis colluctatur, ad manum habere te magis quàm rebus ipſis impendere obtinebit à Rege Regum Deo Opt. Max. ea ipſa, quam auguramur, fœlicitas ſeculi. Laborat nunc (video) ſub magno rerum (nec minima ex parte adverſarum) pondere Imperium hoc tuum, non quidem, ut ſolet ferè aliàs, vel jure vel injuriâ ampliatum, ſed quod ſecundantibus ac obſequentibus virtuti atque juſtitiæ

ſatis

fatis (Christianis inquam fatis) longè latéque per omnes Orbis terrarū plagas disposuit olim atque distendit titulos. Insultat undique orbitatis ac pueritiæ tuæ patientiam cœca & impotens dominandi & habendi cupiditas, ac omnia diu tentat, ruo, quà dabitur ei porta, præcipitem quamdam velut furentis flammæ, aut pelagi æstuantis vim avorum tuorum hereditati per diruta priùs Iustitiæ & Honestatis sacra templa inferat, ruinámque ruinis aggeret. Sed quos hujus quidem voti successus prosperos hucusque sortita est, brevi emendabit, spero; refundétque in se revertens, cùm adversis admonita, tum quoque ad nutum ac præscriptum providentiæ divinæ; quæ vera est & Christiana Nemesis iniquè gestorum vindex, intus fines suos adacta, jussáque imperandi modestiam in futurum, quamvis indocilis hoc ferre jugum, sibi præscribere, potioráque decus & pudorem ac pretiosiora regno habere. Ac erit id, quod & antea innueram, ut, cùm ad propria Regii officii munia vegetus jam & par negotiis è tutelari gynæceo & puerilium curarum illectamentis surgas, labefactatas etiam domi reipublicæ rationes, quæ sub minorenni Rege & in hoc rerum Europæ statu (quantumvis prudentissimæ ac lectissimæ Heroinæ Matris tuæ, atque integerrimorum ejus Consilia-

filiariorum ſtudio & fide interim innitamur) conſtare ſibi ægrè aut vix poſſunt, componere ac reſtituere pergas, earumdémque cùm corporis tum mentis virium, quibus adoleveris, compotem eam ac participem facere. Hæc etenim reipublicæ fuit ſemper, in gentibus ſaltem, quæ regnantur, conditio, ut conſtare nequeat ratio ejus, niſi uni reddatur. Solem, quamvis lucidiſsimi, ignes duntaxat imitantur. Hæc natura rei eſt, (ait Seneca) ſemper citra veritatem eſt ſimilitudo. Verus ſol ſui orbis Princeps eſt, verè vinculum (ut ſapientis ejuſdem verbis proferam) per quod cohæret, ille ſpiritus vitalis, quem tot millia trahunt, nihil ipſe per ſe futurus, niſi onus & præda, ſi mens iſta Imperii ſubtrahatur. Certè non diù ſubtrahetur, ſed præproperis ac fœliciſsimis incrementis augeſces utique non magis dierum & ætatis, quàm ſubſidiorum omnium, quæ ad Imperium opportunè aſſumendum, ſtrenuè atque optimè adminiſtrandum planè ſunt neceſſaria: ſeculumque hoc noſtrum verè ferreum, veluti ALEXANDRO altero Philippi filio, ſine tamen commixtione vitiorum MAGNO, quantò citiùs domino rerum ac rectore fruetur, tantò diutiùs illuſtrabitur, ac poſſeſsionem ſuam clariſſimorum quorumcumque Heroum poſſeſſoribus

bus seculis jactanter opponet. Paucis ea, quæ à te speramus, & quibus res quæcumque indiget publica, iísque plenis animo & voto verbis, præsagimus; reddita nempe ac vendicata nostræ genti veterem quodammodo languentem consilii ac fortitudinis famam, belli necessitatibus strenuos milites, invictos duces, non immaturè aut propter avorum fumosas imagines promotos, sed ex militibus diu expertis creatos, paci & Senatui suos Iustitiæ heroas & sacerdotes, quibus intemerata virtus & insitus sit abstinentiæ amor, Reipublicæ charitatem, quæ ferè tota refrixit, civibus, prompta nec difficilia rectè factis præmia, splendorem ac decus literis & quibuscumque bonis artibus, solamen ac levamentum populis sub onere vectigalium tenui cum fructu ærarii rationum deficientibus, rei pecuniariæ (unde præcipua ferè semper mali labes) modum, atque exactores & administratores fidos obnoxiósque peculatus legibus, inexorabiles publicæ deprædationi (cui si non obstinatè saltem impotenter indultum aliquo forsan tempore fuit) secures & laqueos, vitiis ac sceleribus cæteris humanæ pacis hostibus dignas pœnas; &, ut compendium faciam hucusque dictorum, Regem suum Regno, Regi Regnum suum unà cum his aut pro his bonis omnibus restitu-

ſtituta. Tot enim abſunt cum Principe bona, tot redeunt. Dum verò unaquæque hujus tui pars Imperii fuſis ad Deum precibus ac nuncupatis votis ſupernum tuâ manu & interventu ſibi jam præſtò futurum præſentit auxilium, diémque illam, quâ primùm ad hujus magnæ navis clavum ſedebis, productâ ſuî ſolenni pompâ videre geſtit, nos interim, ne nihil agere videamur, doctrinæ ac literarum partes ſumimus, ac Regi ſuo Hiſpaniam olim & nunc ſapientem, doctam, Minervæ alumnam, bonis ſtudiis, artibúſque florentem in ejuſdem diei expectationem & quaſi præventoriam pompam coràm ſiſtere audemus. Manes illi, Manes virorum ſapientum, patriæ adhuc memores, patriæ amantes, conſpirantibus in unum pro ſalute tua & initiatione tua mortalium omnium votis & ſupplicationibus quaſi ſe ingerunt, partæque olim ſibi famæ & exiſtimationis gloriam gloriæ iſtius diei conferre quodammodo, ſalutare novum Regem, eíque fauſta omnia apprecari, & à ſummo impetrare Regum Rege videntur mihi eſſe promptiſſimi ac paratiſſimi. Neque enim immortales civium animas nulla noſtrî cura ſollicitat, imò eorum, qui beati jam ſunt, tutelæ nitimur, patrocinio ad honeſtè atque utiliter res gerendas communimur. Diſperſa nimirum hæc

por-

portio fuerat hactenus Hiſpanæ tuæ gentis,aut parum curiosè collecta & obſervata. Nec nobis integram hujus facti aut ſolidam gloriam affectamus contenti pedem eò intuliſſe,quò nulli adhuc pervenire aut niti labor improbus & patriæ amor impetravêre. At vellem utique & maximè vellem nuda nomina, nec hauriendas oculis, ſed mente tantùm, olim hominum umbras ſic poſſe verbis meis induere, ornaréque, ut Maximo Rege dignum & à me exoptatum ſpectaculum redderent. Nec tamen ad ſpolia reſpecturum te magis quàm ad animorum excellentem virtutem, qui ſe tibi (CAROLE Rex) egregiis factis ac verâ laude, non utique verbis commendant noſtris,credimus. Planè ſub eorum meritis & exiſtimatione, dum ad te obſequio iſto & munere colendum admittor, latére ac deliteſcere in votis eſſet, niſi non ultimam aut ſpernendam laudem arrogare huic operi, quod laudes tot maximorum hominum, cæterorúmque haud Hiſpaniæ pœnitendorum, continet, poſſe me abſque arrogantia & invidia exiſtimarem. Quam ergo Hiſpanorum hujus ac præteriti ſeculi Scriptorum Bibliothecam collegi ſedulâ, inſtruxi ornavíque non indiligenti operâ, hanc tibi Regum Maximo literarum ac literatorum Mecœnati ac fautori egregio jam futuro, ſolenni

lenni

lenni hác nuncupatione & invocatione ſacri nominis tui nunc dedico, & priùs Regii, deinde ſub Regiis tuis auſpiciis publici juris facio, Majeſtatis tuæ ac Sereniſſimæ Genitricis & tutricis tuæ Reginæ noſtræ Sanctiſſimæ & glorioſiſſimæ pedibus provolutus, quam tecum ſupereſſe nobis diutiſſimè & conſtantiſſimè quis erit tam ſensûs inops, qui non juxtà cum iis deſideret, ac Deum precetur, quæ maximè deſideranda ſunt, & à largitate beneficentiæ illius ſummæ ac interminabilis confidentiſſimè expectanda.

MAIESTATI TVAE

Deditiſſimus Servus

D. NICOLAVS ANTONIVS.

DE HISPANORVM
DOCTRINA,
BIBLIOTHECARVM VTILITATE,
Et Proposito hujus Operis
AD LECTOREM
PRAEFATIO.

LARISSIMA toto orbe terrarum, ac per omnem ejus ætatem, regionum Europæarum princeps, mundique ab oceano surgentis caput HISPANIA peperisset utique sibi magnum satis decus atque ornamentum famæ non intermoriturae unquam, sed à præstantissimis quoque aliarum gentium populis invidendæ, si solùm Reges optimos ac fortissimos Duces, belli fulmina milites, atque omnium virtutum politicarum exempla posterorum memoriæ atque imitationi consignasset. Quinam etenim inter mortales omnia possumus? Divisit rerum supremus conditor dotes ac dona sua eo providentiæ ordine, ut unaquæque provincia aut natio præ aliis excelleret peculiari aliqua prærogativa, qua quidem id compensare posset in quo ab eis superabatur. Adeo ut principem quemdam in cæteris locum non ea quidem obtinuisse dicenda sit, cui nihil prorsus, sed cui minùs earum rerum defuerit, quæ aut commendatione ipsius naturæ, aut communi hominum existimatione censentur, suisque possessoribus ad rectè beatéque vivendum quasi manus & instrumenta sunt. Neque adhuc tamen (ut humana omnia fluxa & inconstantiæ ac vicissitudini sunt damnata) quæ semel alicui genti benigno summi bonorum largitoris influxu contigere, adeo ei coalescunt & propria innatáque reputari debent, ut non abscedere aliquando, locúmque inde vertere, ac nec vestigia sui in eo solo, cui altissimis infixa radicibus videbantur, impressa relinquere valeant. *Ita fato placet* (ait Seneca *) *nullius rei eodem semper loco stare fortunam*. Hæc itaque mortali, séque ipsam

* In Consolat. ad Helviã matrem c. 8.

per partes impellenti & exterminanti naturæ haud injuria imputare nos nulli non liquere poterit, qui vel simplici quadam injectione mentis ad Historiarum speculum orbem terrarum in ejus partibus, populorúmque orbis tempora in eorum eventibus (quantùm ab illo, quod olim fuerant, mutata!) voluerit contemplari. Deplorabilia etenim hujus transformationis, atque eximiæ cujusque laudis ex alia in aliam gentem emigrationis documenta & exempla nullum non suppeditat ævum jam hodie exactum, nullum non ex his, quæ in posterum exigentur, suppeditabit. Sive id non tam naturæ, quàm numini ejus authori magis certè adjudicamus, scelera nostra clade & ruina expianti, ut agnovit & Ale-

* Lib. 11. c. 5. xander ethnicus Rex apud Curtium * *Vices accipiunt meliùs acturi*, Christiano fermè ore proclamans. De Imperio nunc non dicam, quod frequenter magis hoc sydere afflari solet, neque de temporum ea vicissitudine, quæ in res grassatur. Scio enim quantùm ingeniosa illa Sybillini carminis Tertul-

1 De Pallio c. 2. liano[1] & Lactantio[2] lecti paranomasia paucis verbis uni-

2 Lib. 9. c. 15. versitatem rerum inconstantiæ suæ admoneat.

> Ἔσται καὶ Σάμος ἄμμος ἐσεῖται Δῆλος ἄδηλος
> Καὶ Ῥώμη ῥύμη.
>
> *Erit & Samos arena, & Delus ignota,*
> *Et Roma vicus.*

Religionem nunc, probitatem, fortitudinem, prudentiam, civilitatem, atque alias virtutes, quæ animo retinentur, longè discessisse ab iis regionibus, quæ magnum sibi exinde nomen præconiúmque olim paraverant, ut alibi radices agerent, aliquando & ipsas revellendas, tot ferè nationes sunt expertæ, quot vitalem spiritum ex hoc reciprocante vices turbinum ac serenitatis aëre traxerunt. Operæ quidem magnum esset pretium ad cujusque huc divertentis instructionem eas omnes dinumerare, quæ è fastigio in præceps deturbatæ sunt, aut ex infimo in summum locum præcipuæ laudis exaltatæ, si non una sufficeret Græcia ante oculos posita, illa, inquam, Græcia, qua nihil sapientius, nihil fortius, nihil politiæ omnis, pulchritudinisque aut nitoris plenius sol unquam vidit, aut mens humana concipere & excogitare potuit. Quid ea nunc indoctius, quid imbecillius, quid bonorum omnium indigentius, & commiseratione dignius universitas rerum continet? Asiam taceo & Aegyptum olim doctissimas, piissimas, hodie sui immemores & ruinas tantùm. Hispaniæ vero sic benevolus fuit semper naturæ,

sic

ſic beneficus gratiarum, & gratuitorum omnium donorum author, ut quid aliis invideret gentibus, aut peregrè admiraretur, vix ſe circumſpiciens alicubi deprehenderet. Fortitudinem, belli aviditatem, virium robur, impatientiam vitæ, cùm eſſet mori honeſtum, inediæ & laboris, æſtus & frigoris patientiam, libertatis amorem innatum Romani & Græci ſcriptores paſſim Hiſpanis tribuunt. *Audacem, ferociſſimam, iugique impatientem* Tibullus & Florus, item *bellatricem, viris armiſque nobilem, ſeminarium hoſtilis* (nempe Cartaginenſis) *exercitus* ibidem Florus, *pugnaciſſimam barbarorum* Thucydides, *animique prodigam* Silius, *impacatam* Virgilius, *in hoſtes crudelem, erga advenas humanam & hoſpitalem* Diodorus Siculus appellant gentem. Inhæſerunt hæ virtutes noſtris animis ſic profundè, ut, licèt variaverit ſuas fortuna temporum vices, Romanis nulli diutius reſtiterint, aut Romanos ſæpius vicerint, ſub Gothis non alii frequentiùs triumphaverint, iidem atrociſſimam ab incurſione Maurorum calamitatem & (ut ita cum Iuriſconſultis loquar) vim divinam conſtantiſſimè ac fortiſſimè ſuſtulerint, exarmaverint, tandémque diſpulerint; cúmque iis debellatis datum aliquando eſt cum Europæis aliis populis ad prælium componi, ab omnibus iis præcipuam quandam nec antiqua inferiorem bellicæ virtutis laudem, quantumvis æmulis aut ire ſub juga noſtra juſſis, reportaverint. Lucii Marinæi Siculi de tempore ſuo loquentis verba ſubjungere non gravabor. *Tempore noſtro* (ait) *Reges, externoſque Duces, omneſque Principes videmus, qui bella gerenda parant, diligentiſſimè quærere Hiſpanorum exercitus, quod de illorum nec fide, nec fortitudine, nec conſtantia dubitent.* Ita olim factum, cùm Romana gens maxima floreret diſciplinæ militaris laude: Hiſpanis enim militibus ſuppleviſſe eam legionum numeros ex Hadriano Spartiani obſervat Iſaacus Caſaubonus. Præterea Iuſtitiam eam ſic ſemper excoluerunt majores noſtri, &, quæ pars magna juſtitiæ eſt, erga Principes fidelitatem, quæ vel nunc, adverſante nullo ex nationum deſcriptoribus atque cenſoribus, virtutes alias gentis ſplendidiùs multò lucere facit, & ſi quæ vitia ſunt (non enim nobis adulamur) haberi foris domique indulgentiùs, labentíque naturæ mortalium non ægrè condonari. Iuſtitiam Hiſpanorum & Fortitudinem præ aliis dotibus, hoc eſt, virtutem belli & ſapientiam pacis, commendare opportunum idcirco atque æquum duximus, quia aliis & aliis è communione populorum intermiſſis innoxiè aut profligatis virtutibus abſque duo-

bus istis nulla constare potest reipublicæ ratio, nullum vel minimum imperium coalescere ac perennare.

Magnam rem, inquam, præstitisset Hispania etiam si eorum tantum fructuum læta proventu, quos produxisset ei Martis campus, Iovísque fovisset gremium; de cætero bonis artibus & literarum studiis vale dicto, Minervam & Apollinem, tanquam aliarum gentium Deos, haud aliquo esset obsequio cultúque dignata. Sed cum Genius gentis ad maxima quæque adaptasset eorum indolem, sic statim ab eo tempore, quo barbara & (ut Iustinus loquitur) propiora feris quàm hominibus ingenia convictu Romanæ gentis exuere, civilem omnem & eloquentiæ atque sapientiæ doctrinam ut indipiscerentur, ingenio & industria ducibus sic strenuè ac fœliciter contenderunt, ut brevi etiam Romanæ Urbi cunctarum disciplinarum præceptores inferre, victorísque ac dominatoris populi non milite, non auro tantùm copias, ærariúmque, sed gymnasia ipsa, theatra, forum, atque senatum lectissimis undique Musarum Mercuriíque sacerdotibus indies magis ac magis locupletare possent. Quam verè & non adulatoriè Pacatus, tametsi in *Panegyrico ad Theodosium Augustum*, natalis provinciæ laudibus aliis hanc etiam annumeravit, unde sapiens, disertáque, doctáque audiret Hispania! *Terris omnibus* (ille ait) *terra fœlicior, cui excolendæ atque adeo ditandæ impensiùs quàm cæteris gentibus supremus ille rerum fabricator indulsit*. Cui quidem uni (iterum ait) *quidquid ubique laudatur, assurgat. Hæc durissimos milites, hæc expertentissimos duces, ac facundissimos oratores, hæc clarissimos vates parit; hæc Iudicum mater, hæc Principum est*. Robur hæc verba corporum & animorum, præsentiam in bellatoribus, Imperatorias artes in belli Ducibus, eloquentiam atque justitiam in reipublicæ administratoribus, poëticæ facultatis excellentiam in vatibus, tandémque augustissimam in producendis optimis Principibus fœlicitatem gentis significare posita sunt; de qua ultima, ne id habere insuper videar, repetere libet, quamvis nulli non visa, Claudiani carmina in *Laude Serenæ Reginæ uxoris Stiliconis*.

Quid dignum memorare tuis, Hispania, terris
Vox humana valet? primo levat æquore solem
India, tu fessos exacta luce iugales
Proluis, inque tuo respirant sydera fluctu;
Dives equis, frugum facilis, pretiosa metallis,
Principibus fœcunda piis.

Et

Et paulò post.

Namque aliæ gentes, quas fœdere Roma recepit,
Aut armis domuit, varios aptantur in usus
Imperii, Phariæ segetes & Punica messis
Castrorum devota cibo, dat Gallia robur
Militis, Illyricis sudant equitatibus alæ.
Sola novum Latiis vectigal Iberia rebus
Contulit Augustos. Fruges, æraria, miles
Undique conveniunt, totoque ex orbe leguntur:
Hæc generat qui cuncta regant.

Quæ quidem Urbi & imperio fructuosissima, propteréaque isto & aliis veterum testimoniis celebratissima Hispanæ (indolis dicam an fortunæ?) ubertas in nihilo defecta debilitatáve Imperatorum eminentissimorum editione, quorum in Romanis annalibus maxima laus est, in Gothorum utique nostris Regibus ex barbarè fortibus ad summam æquitatem & humanitatem formatis, indéque in Legionis, Castellæ, Aragoniæ, Portugalliæ, Navarræ Regibus, majorem partem excellentissimis atque omni præconio majoribus, tot sæculis continuavit, imò fœlicitare nos & universum fama sui complere orbem terrarum pergit.

Sed ut ad literarum amorem paulisper intermissum revertar, Turdetanis meis ante alios Hispaniæ populos hanc laudem consignabat antiquitas. An de aliqua gente barbarorum (ut Græci non Græcos omnes appellare solebant) dictum usquam auditúmve dignius quidquam eo quod ex Strabone subjungimus? *Hi inter Hispaniæ populos* (ait * ex Græco Latinè loquens) *sapientia putantur excellere, & literarum studiis utuntur, & memorandæ vetustatis volumina habent; poëmata, leges quoque versibus conscriptas è sex annorum millibus, ut aiunt. Cæteri etiam Hispani usum habent literarum &c.* Asclepiadis item Myrliani, Græci (ut videtur) in iisdem Turdetanis ludimagistri facta in eodē libro Strabonis mentio Græcas literas in pretio & in studio apud nos fuisse prodit manifestissimè: uti & epitheton eruditionis genti nostræ sub Iberorum appellatione ab Horatio Flacco attributum eo versu ex *Ode ad Mæcenatem* ultima libri 2. *Carminum*.

* Lib. 3. Geograph.

--- Me peritus
Discet Iber, Rhodanique potor.

qui tam aperti sensus est, ut mirari subeat Interpretum de causa peritiæ Iberis adjudicatæ allucinationes, Poëtæ sententiam gentísque honorem, nescio an satis candidè, aliò

aver-

avertentium. Huc etiam referendum est inventos in his partibus viros, qui Titi Livii Romanorum Historicorum principis fama commoti, ejus videndi causa itinere in Italiam usque arrepto, non sibi & genti suæ minorem egregiæ indolis ac doctrinæ gloriam comparavere, quàm Liviana gloria est, hoc præcipuo inter alios existimationis tam longè latéque dispersæ testimonio & confessione (quantumvis non ullo ejus divinorum monumentorum posteri fruerentur) clarissima nunquam non futura. Si tamen ad meliora secula & commutata cum Romanis morum civilium, optimarum disciplinarum, atque elegantissimæ linguæ bona jam accedamus, Oratores, Poëtas, Philosophos Romæ contulimus facundissimis, ingeniosissimis, sapientissimis eorum non inferiores; ut ostenderetur vinci armis ferè semper fuisse Fortunæ donum, ingenio autem nullas injici manus, aut immitti jugum posse. Vix enim pacata fuit, & (ut ille ait) sera catena vincta ab Augusto Hispania, cùm florere in Vrbe rerum domina, dicendique facultate cœperunt præesse victoribus magna illa literarum nomina Iulius Hyginus Bibliothecæ ejusdem Augusti Præfectus, Portius Latro Declamatorum princeps, Moderatus Columella naturæ disertus illustrator, Sextilius Hena ingeniosus Poëta, Quintilianus senex junioris pater, & pro pluribus aliis Annæa domus magnorum ingeniorum parens, qui M. Senecam, qui Lucium ejus filium, qui Lucanum Lucii ex sorore nepotem (de quibus pauca dicere neque lubet, neque æquum est) Romanæ magnitudini verè æquales Declamatorem, Philosophum, Poëtam vitæ luci atque famæ dedit, uti & Iun. Gallionem, quem Seneca ipse Rhetor Portio Latroni in utriusque eorum studio comparat. Quid nunc Quintilianum referam ex altero illo genitum, Oratorum inclytum præceptorem, censorémque, nisi quòd in ea tempora inciderit, quæ nullum aut non magnum in republica gerenda, ut olim, locum iis concessere? Martialem &, si placet, Silium quoque Bilbili & Italica oriundos, quorum alteri severiores, alteri mansuetiores Musæ sic indulgenter arrisere, ut quem Punici belli egregio descriptori, aut morum vrbanorum facetissimo atque argutissimo reprehensori conferre, opponeréque valeat aut velit, vix habeat unum aut alterum illa eorum ætas? Pomponium Melam pressum & elegantem Geographiæ, si quis alius, authorem? Hadrianus item Augustus Trajani successor & consobrinus noster est; qua enim fronte audebit aliquis credulitatem suam

non

non addicere Caſſio Dioni, Eutropio, Euſebio, Agellio; Aurelio Victori, Elio Spartiano, Caſſiodoro, Latino Pacato, aliis affirmatiſſimè id ſcribentibus. Is autem, cùm, ejuſdem Dionis verbis, *natura* eſſet *amans literarum utriuſque linguæ*, & Spartiani teſtimonio, *poëmatum & literarum omnium ſtudioſiſſimus, Arithmeticæ, Geometriæ, picturæ peritiſſimus, oratione & verſu promptiſſimus, & in omnibus artibus peritiſſimus*, Dione ipſo referente in Ioannis Xiphilini *Epitome*, multa tam pedeſtri oratione quàm carmine conſcripta reliquit. Ex quibus metrici laudantur *Alexandreidos* libri apud Stephanum *, pede- *in Α'ςραμα
liberi, opus *de Vita ſua* Phlegonti liberto ſuppoſitum, *Cata-* & in Σα'-
crinni libri obſcuriſſimi (de quo nomine argutantur plura viri ρευα.
eruditi) *Orationes*, quarum *pro Italicenſibus* civibus ſuis unam Agellius laudat *, *Sermonum* tandem libri, ut videtur, Gram- * Lib.16.c.
matici, quorum Grammaticus Soſipater meminit. Nec ſine 13.
idoneo teſtimonio Priſciani etiam Grammatici, Trajano ipſi, à quo Adrianus habuit imperium, *Dacicorum*, ſeu Dacicæ ejus expeditionis libros adjudicamus, quem & verſibus pangendis delectatum Plinius in *Epiſtolis* * non obſcurè ſignificat. * Lib. 5.ep.

Chriſtiana verò fide imbuta Vrbe & imperio Sanctus Da- 3.
maſus Papa, Oſius Cordubæ Epiſcopus ſic eruditionem ſuſtentavere Hiſpanam, ut ſua quoque, nec mediocris, laus, Paulo Oroſio ceſſerit, Dextro atque Idacio Hiſtoricis, Prudentio, Iuvenco, Avieno, Matroniano, Dracontio Poëtis, Gregorio Bætico, Paciano, Apringio, Iuliano Pomœrio, Iuſto Vrgelitano & ejus fratribus Catholicæ veritatis vindicibus. Gothorum gentem & imperium non diu pòſt illuſtravere fulgentiſſima illa cæli noſtri ſydera, Leander & Iſidorus Hiſpalēſis, Fulgentius Carthaginis Eccleſiarum Antiſtites fratres, quorum opus tam verbo quàm ſcriptis procuſum Gothica fuit & Hiſpana gens è cimmeriis Arianiſmi tenebris ad dias veræ fidei oras reducta ſibíque reſtaurata. Ildephonſum, Eugenium, alios, Toletanæ Sedis Epiſcopos æqualis cum ſuperioribus magnitudinis aſtra ſatis ſplendore ſuo conſpicua ſunt, quin facula noſtræ laudis indigeant. Neque enim Faſtos nunc Scriptorum deſcribimus, ſed tantùm perpetuam apud Hiſpanos literarum celebritatem atque exiſtimationem fuiſſe rei cauſa confirmamus.

At nec ea quidem tota in præceps cum imperio ivit, quando Arabum Dynaſtis colla huic tam acerbæ pœnæ ob inſolentiam criminum impendi verè digna Deo viſa ſubdidimus, captivorúmque corporum animi calamitatis ſuæ conſcii

nihil

nihil minus quàm à literarum fontibus, quæ ubique exaruerant, solatium sibi aut rebus suis compendium aliquod providere cogitabant. Planè enim conservatæ sunt sub cineribus illis, in quos gloria gentis è fastigio suo deturbata & barbarorum flammis extincta consederat, scintillæ quædam sacri sapientiæ ignis atque doctrinæ, unde inflammatos legimus & ad fovendum, quasi Vestæ focum Romanæ olim virgines, literarum amorem erectos Beatum cum Eterio, Isidorum Pacensem, Eulogium Martyrem, Alvarum Cordubensem, Bonitum, Prudentium Trecensem Episcopum, & alios, quorum eo major laus ac de civibus suis meritum fuit, quòd nullis Christianarum scholarum, nullis aut valde paucis exemplorum à viris excellentibus venientium subsidiis adjuti & ad colenda studia invitati, verè uti flores in arido & horrenti spinarum campo germinare visi sunt.

Vberior tamen proventus ille extitit literarum & ingeniorum culturæ, qui in Arabum & Hebræorum Hispaniæ civium, ac proinde nequaquam ei pœnitendorum, cecidit gremium. Credibile enim vix est qua mentis contentione ac virtutis amore hoc genus hominum in bonas disciplinas, præcipuéque sacrarum literarum explicationem, Philosophiam ac Medicam & omnes liberales artes incubuerint; quorum doctissimis (si demas tamen superstitiosas & aniles eorumdem in religionis negotio fabulas) etiam Christianæ Academiæ ditatæ sunt, fruuntúrque monumentis. Ferè enim quidquid in sacris libris elucubratum est eo tempore ex Hebraicis fontibus, quidquid in Medicinæ & Philosophiæ arcanis eruendis mens humana insumpsit laboris & vigiliarum, è finibus Hispaniæ & ex scholis utriusque hujus gentis prodiisse illorum nemo inficiabitur, qui earum Bibliothecas sedulò excusserit, nósque aliquando, cùm fidem integri hujus & absoluti operis liberare dabitur, ostendemus. Planè Hebraicæ Sinagogæ, tam apud Mauros quàm apud Christianos frequentes, & inter Hebræos ipsos cæterarum potiores & nobiliores existimatæ, celeberrimos illos protulere divinorum librorum Veteris Testamenti enarratores, quorum testimoniis innituntur sæpe noviores & Christiani Interpretes ad eruendos sanctæ linguæ sensus, enodandam Bibliorum phrasim, illustrandas Hebraicæ gentis antiquitates, nec semel etiam ad Christianam ex eorum fumo lucem proferendam & adversus ipsos confirmandam. Mosem intelligo Maimonidem Cordubæ natum, qui ex sententia hujus ætatis eru-

ditorum,

ditorum, primus desiit inter Hebræos ineptire, *qui paucos quosdam atque exiguos errores magnis ubique virtutibus & lectissimarum rerum præceptionibus compensat*; Abrahamum aben Ezra Toletanum *Philosophum* (Ariæ-Montani verbis) *ac Medicum eruditissimum, sacrorumque librorum sua lingua commentatorem illustrem*; Davidem & Mosem fratres Kimkios, quorum ille author est celebratissimi & utilissimi *Michlol* operis, sive *Thesauri linguæ sanctæ*, unde Pagninus majori ex parte suum conflavit, homo doctissimus, ac minimè superstitiosus, quíque Christianorum lectioni aptissimus existimatur; alter verò in Grammaticis non contemnendam, nec Davidis fratre indignam authoritatem apud eruditos sortitus est; Mosem Gerundensem quamplurium operum clarum scriptorem, Ionam Cordubensem Grammaticum perfectissimum, Iudam Levitam libri *Cozri* authorem, Iacobum Badreschi, alterum inter Hebræos Ciceronem, Ascherum item Levi, ac Iudam Barcinonenses, Ionam Gerundensem, Meir Toletanum, Samuelem & Iudam aben Tibbon, Abrahamúmque aben Sahal Hispalenses, & alios quamplures, quorum in *Bibliothecis* suis *Rabbinicis* Buxtorfius & Plantavitius, in *Orientali* Ioannes Henricus Hottingerus, & ante eos ex eadem gente David Gans & Zacútus Salmanticensis, hic in *Iuchasin* libro, ille autem in *Chronologia* sua *Iudaica* meminerunt. Nec ullo tempore usque ad id, quo è finibus nostris abire jussa fuit ea gens, defuere homines eruditissimi, qui ex Hispano aëre suxerunt quòd ingenio industriáque non vulgari ab studiis nomen sibi fecerint, quantumvis fœlicissimam mero fidei meridie nascendi sortem & exaggeratam doctrinæ laudem procuratæ cæcitatis obstinatione magna ex parte corruperint. Vnus enim ex his est, qui solum vertere quàm in se revertere ac superstitioni renuntiare maluerunt, Isaacus Abrabanelius, si à natura eum expendas, ingeniosissimus, si à studiis doctissimus, si ab industria totus labor, idem tamen Christiani nominis, si quis alius, infensissimus hostis, ac perversissimus veri calumniator. Quotidièque ex Hispanis Hebræis derivati, quamvis alibi gentium, ubi degere permittuntur, nati haud immemores suæ originis, imo ipsam in scriptis jactantes, monumenta sui vel Theologica vel Philosophica vel Medica sermone etiam Hispaniæ vernaculo communicare amant posteris, noménque suum (quod miserum infœlicibus solatium est) oblivioni eripere.

Nec minus quàm ex Hebraico surrexit læta ex Machome-

tano agro seges virorum Philosophiæ totius ac Mathesis cognitione, atque edita in vulgus doctrina præstantium; quorum latent quamplures adhuc in Arabicis tenebris atque interituris facilè chartis lucubrationes. Quò deveniens non possum non lachrymabile illud ante aliquot menses factum Laurentinæ Regiæ Bibliothecæ manu exaratæ incendium deflere cum iis omnibus, qui auro contra habent caros hoc genus thesauros; quo igne absumta nobis peregrè degentibus referuntur major librorum Arabicorum pars atque item Græcorum, quos ex omnibus antiquæ ac novæ Machometanorum ditionis angulis exquisita Philippi Magni Regis Hispaniarum II. Bibliothecæ ac totius ædificii cum orbis terrarum & omnium ætatum maximis comparandi authoris diligentia corraserat, eóque loci æternæ memoriæ dicaverat. Sed ut non sine aliqua mentione eorum, qui in Hispano solo Arabicas literas illustravere hinc discedat calamus, Abenroe, sive Muhamedo Abulgail Cordubensi Aristotelis perpetuo interprete, viróque undique doctissimo nullum potiorem Arabismus, quaqua versum patet, quem Græcis opponat Philosophis, nominare unquam poterit. Aben Zoar Hispalensem, sive ex territorio hujus urbis, Medicum præstantissimum Abenroës ipse discipulus summè laudavit. Aben Zohar ejus filius, quem Rasim vocant, Aben sive Ibnu (*filium* Arabicé significat) Thopail Hispalensis præceptor Mosis Majemonidis & Abenrois, Abubahar Ibnu Chalfon Granatensis Poëta, Ibnu Saigh è civitate Mariæ (Portum S. Mariæ intelligo) Ibnu El-Beitar Malacitanus, Aben Madi, Aben Agatin Medici ferè omnes & Philosophi inter suos clarissimi laudantur in *Prosopographia* Ioannis Leonis Africani & alibi: ut prætermittamus Aben Sinam (quem Avicenam vulgus vocat) falsò à quibusdam Hispaniæ adscriptum, imo Rasim Medicorum operum celeberrimorum authorem, qui peregrè, hoc est in Persia, natus incolatu dumtaxat noster est. Verè enim Mauris partem illam Hispaniæ meridionalem tenentibus, quam Romanorum Bætica olim continebat, his literis adhibita fuit eximia quędam industria, præcipuúsque honor habitus, adeo ut Abunazari cujusdam *De Studiis populi Andalusiæ*, hoc est Hispaniæ Arabicæ, magnum & inventu rarum opus, Arabicis cæteris commentariis annumeretur. Quarum utriusque sectarum authoribus commendandis aliquantò diligentiorem operam adhibere debuimus, ne ex vulgaribus Hispaniæ ac Scriptorum ejus encomiastis, quibus

Latini

Latini tantùm, non alii ferè, noti sunt, profecisse videremur; prætereàque ut ejus partis, quæ ad perficiendam hanc Bibliothecam necessariò nunc desideranda est, (ut paulo pòst dicemus) quasi aliud agentes nonnullum præberemus specimen.

At eo ipso tempore, quo Infidelium populus Philosophica omni florebat doctrina, sterilescere visus est, fateor, Christianæ Hispaniæ campus, & inter armorum fragores ac belligerandi necessitatem, qua cuncti detinebantur & ab omni ferè alio munere avocabantur æquales tot sæculis majores nostri, Musarum harmonia & cultus mentis ingrata & importuna esse. Quis enim otio quietíque, unde artes vigent, locus in castris & bello addicta gente? Nullæ tunc aliæ quàm armorum scholæ; non is qui arte loqui atque ingenio penetrare naturæ abdita, sed qui in prælio fortiùs hostem petere, civem servare nosset, aliqua dignus laude habitus. Præ militari sordebant cæteræ omnes artes. Sic Roma fuit, cùm rudis adhuc & bellicosa erat. Nam & Suetonio attestante in libello *De Claris Rhetoribus*, Senatusconsulto non uno cautum fuit, Rhetores & Philosophi ne in Vrbe essent. Idcirco qui excoluissent sapientiæ studiis animum in ferrea illa hominum messe, quandiu pro libertate belligeratum fuit, rarissimi apud nos aliquam sui memoriam ad posteros propagarunt. Profligato autem ab Infidelibus metu, cúmque jam non pro aris & focis tuendis, sed pro importunis, sæpéque recurrentibus hostibus vi subigendis ac debellandis arma tractarentur, venire ad partes & contubernio excipi cæperunt amor literarum & cultus, eloquentiæ studium, sacrorum librorum & humanarum disciplinarum cupiditas, præcipuè à tertio decimo salvi facti orbis sæculo, quo Ferdinandus hujus nominis III. Rex sanctissimus, atque jam hodie ex beneficio Clementis X. Pontificis nunc Maximi Christiano erga cælites obsequio & ritu invocari permissus, Mauritanæ fæcis reliquias ad extremos Bæticæ provinciæ angulos Africæ propinquiores expulit, Iacobus item Aragonius hujus nominis primus non solùm Valentino sibi cedere regno, sed & Balearibus coëgit insulis. Floruere isto sæculo Rodericus Præsul Toletanus, Lucas Tudensis, Dominicus Prædicatorum author, Raimundus Pennafortius, Raimundus alter Martini, Bernardus Compostellanus, Antonius Paduanus, Ioannes Papa XX. Alphonsus Rex sapiens, Petrus Comes Portugalliæ, nec diu post Ioannes Aegidius Zamorensis, Arnaldus

Villanovanus, Raimundus Lullus, Alphonsus Hispalensis Præsul, Franciscus Ximen, Alvarus Pelagius, Ioannes Segobiensis, Paulus & Alphonsus Burgenses Episcopi, Ioannes à Turrecremata, Alphonsus de Madrigal Abulensis Antistes, Ioannes Episcopus Gerundensis & alii satis magno numero tam Latinorum quàm vernaculorum operum scriptores.

Attamen quandam adhuc rudem & nondum absolutam doctrinæ formam hæc omnia præ se ferebant sæcula, quousque sub Ferdinando & Elisabetha Catholicis Regibus, solida (si Portugalliam demas) ditioni eorum subjecta Hispania; mercatum peregrè ivimus quidquid disciplinarum, quidquid amænitatis intra Italiæ & Galliæ gymnasia longè ab Hispaniæ finibus exulabat; indéque jam apparere cœpit non artibus ingenia, sed artium exercitationem præstantissimis Hispanorum ingeniis ad hoc tempus defuisse. Mirum etenim quàm brevi tempore quámque fœliciter admissa semel aliena hæc merces ditare cœperit omnes hominum ordines, omnes scholarum cœtus, Salmantinæ ante aliquot sæcula, Complutensis à magno illo Toletano Antistite & Purpurato Patre Francisco Ximenio nuper fundatæ, aliarúmque. Et ut eximium quoddam sui specimen, quo ad literarum aspirare se obtinendum principatum non obscurè testaretur, gens nostra faceret, ecce tibi ex ista ultimo loco nominata Academia cura & industria doctissimorũ hominum procurata, non alicujus veteris, quamvis maximi, sive Ecclesiastici sive profani scriptoris extantia opera, sed integrum illud Bibliorum sacrosanctum systema quatuor repetitum linguis Hebraica, Chaldaica, Græca & Latina, quo opere nil vidit illa ætas magis elaboratum, nil magis utile aut necessarium. Cujus quidem editionis forma, cum Francisci Cardinalis Ximenii, cujus sumptibus & auspiciis facta est, magna commendatione, etiam post emissas ex Antverpiensi, Parisina, Londinensi urbibus alias & quidem locupletiores editiones absolutissimæ, cæterarúmque principis & quasi matricis elogia jure optimo audit.

Eodem ipso tempore in Academia Salmantina jacta illa sunt robustioris Theologiæ semina, quæ plusquam aliàs aut alibi gentium opimis fructibus non diu postea editis, & in perpetuum, si Deo placet, edendis, ingeniosissimam omnium gentem speculationíque maximè deditam fecundavere. Ingentis enim famæ vir Franciscus de Victoria, non tàm lucubrationibus editis, quamvis & hæc aliqua non magnæ molis,

at magni

at magni pretii sint, sed doctrinæ Theologicæ perfectissimæ in hanc Academiam & Hispaniam invectione, doctissimorúmque Theologorum educatione, quamdiu fuerit huic sacræ scientiæ honos inter mortales, vehementer laudabitur. A quibus ea in sublimem adeo locum evecta est, ut prorsus quæ alia præsumat natio hujus professionis lauream nobis eripere, his jure illa & meritò contribuenda sit, quibus Iovi fulmen aut clavam Herculi de manu auferre tentantibus insaniam opprobravit antiquitas. Sed bonum factum, quòd nulli adhuc in mentem venit, unde nos vindicandi ac stabiliendi Theologis nostris præcipuum locum cura sollicitet. Canus equidem, Sotus, Bannezius, San-Thomasius, Arauxius, Godoius Prædicatorum, Molina, Suarezius, Vasquius, Valentia, Ruizius, Granadus, Lugus Iesuitarum, Castrius, Vega, Medina Franciscanorum, Aragonius, Ponce-Leonius Eremitarum, Cornejus Carmeli sodales, ne alios aliorum ordinum nunc recenseam, non tam virorum quàm propria sunt nomina scientiarum apicis Sacræ Theologiæ.

Iam si ad morum instructores, virtutúmque enucleatores, quæ ad pœnitentiæ sacramentum pertinent, fructuosissimam ejusdem Theologiæ partem, quæque, ut Senecæ * verbis utar, *errores nostros discutit & lumen admovet, quo discernantur ambigua vitæ*, oculos convertamus, omnes ferè hujusmodi commentariorum paginas complent Hispani Martinus Navarrus, Sancius, Sotus iterum, Ioannes Medina, Toletus & Lugo Cardinales, Corduba, Rodericus, Ledesma, Dicastillus, Azorius, Castro Palaus, Trullenchius, Fagundez, Caramuelius, Escobarius Mendozius, Vibaldus, Martinez-Pradus, Leander, & alii innumeri.

* in præfat. Naturaliū quæstionū.

At Bibliorum nostri Interpretes, unáque Concionatorum Evangelicorum ad formandas sacri hujus muneris actiones duces exterorum nullis palmam concedunt. Quinam enim in Genesim post Pererium, in Iudith post Cerdam, in Iobum post Pinedam, in Cantica post Sotomaiorem, in Proverbia post Salazarium, in Ezechielem post Pradum & Villalpandum, in Prophetas minores post Riberam, in Evangelia post Maldonatum, in quam plures simul libros post Ariam Montanum, Gasparem Sancium, Forerium, Oleastrum, Salmeronem, Maluendam, Cyprianum elucubrantes horum vestigia non relegunt, eruditionem non admirantur, sapientiæ non assurgunt? De sacris actionibus cum Italis nobis controversia est. Hi artificio prævalent, rhetoricantur, verbis

gestúque

gestúque ac tota corporis conformatione & motu veterum Oratorum imitatores videri volunt: nostrorum strictior, nec affectata est eloquentia, non coagmentata domi oratione, aut verbis utuntur artificiosè respondentibus, sed naturali & quasi extemporali facundia, quidquid judicii, quidquid acuminis, quidquid eruditionis eliciendum est, rebus ipsis & argumentis persuadendis, confirmandis ex sacræ paginæ ac Doctorum testimoniis ingeniosè ac prudenter impendunt. Eáque solerter inveniendi, excogitandi acutè, atque aptè in rem præsentem cogitatis utendi nota sic vulgo placuere, ut etiam vernaculi sermonis conciones communiter apud Italos in ulnis gerantur, & propriæ horum linguæ interpretatione donentur. Nec paucos vidimus ex probatissimis, qui sic formam hanc nostram suam fecerunt, ut Italico sermone loquentes more concionarentur prorsus Hispano.

In Dogmaticis seu Polemicis Scriptoribus aliis fortè nationibus herbam porrigimus; extra enim positi controversiarum campum, nullisque domi hostibus, quibuscum disputando munus suum exercere debeant, compositi, cum larvis batuere aut ferire umbras velle sibi videntur, qui controversiarum, uti vocant, studia sectantur. Et tamen qui ad eas regiones delati sunt, ubi cominus elenchticum hoc negotium geritur, aut cum Tridentum ad sancienda vera & configenda falsa dogmata undique terrarum Catholicus convenit populus, satis ostenderunt Hispani Theologi non sibi arma nec usum armorum deesse, ad componendum cum hoste gradum atque eum debellandum, etiam in Academicæ Theologiæ, vel, ut ita dicam, umbratilis oplotheca; nec in alium orbem se esse delatos crediderunt; sed quæ graviter in scholasticis velitationibus, eadem fortiter robustéque in veris argumentorum dimicationibus præstitere. Maldonatum, Turrianum, Valentiam, Petrum Sotum, Castrium, Viruèsium, Vegam, Perezium-Aialam Paivam-Andradium, Orantium, Suarezium nullus, cui Ecclesiæ decora hujusmodi comperta sunt, conferre optimo exterorum cuique dedignabitur.

Asceticis verò & spiritualibus librorum monumentis quantum Hispana virtus, religio, pietas, nec minùs ingenium atque eruditionis studium valeat *, unus Granatensis Ludovicus documento esse poterit, in quo videtur mihi Deus eam sapientiæ atqne eloquentiæ formam, qua salutis negotium tractandum est, arduum illud æquè ac necessarium, familia-

* Guido Card. Bentivoglius in vulg. quadam ad Tobiam Mat.

miliatéque imbecillitati humanæ reddendum, oſtendere nobis & commendare voluiſſe. De quo viro & aliis qui hunc agrum coluere, ac præſtantiorem (vt Philone * utar) medicinam vulgata iſta, quæ medetur ſolis corporibus, ſunt profeſſi, doctiſſimiſque ac piiſſimis & prudentiſſimis admonitionibus præluxere viam ſapientiæ ingreſſuris, ingreſſiſque, tacere præſtat quam pauca loqui. Verè certatim ex Hiſpano in vernaculas ferè omnes piæ Europæ linguas translatum eſt quidquid eximius nuper memoratus Aſcetici operis princeps Ludovicus Granatenſis, Alphonſus Madridius, Ioannes Avila Bæticæ dictus Apoſtolus, atque ejus alumnus Didacus Perez de Valdivia, Franciſcus Arias, Ludovicus Pontanus, Alphonſus Roderici, Hieronymus Gratianus, Ioannes Euſebius Nierembergius, Ioannes Palafoxius, duóque illa ante alios terreſtris cæli ſydera, ut in empyrium nos operibus & ſcriptis manuducerent, orbi manifeſtata, Petrus de Alcantara, Thereſiáque à Ieſu non minùs ſanctitatis, quàm divinæ doctrinæ radiis fulgentiſſima, literis mandantes in aurea opera conjecerunt.

thæi Angliú Epiſtolà. *Son valent' huomini veramente gli Spagnuoli nelle compoſitioni ſpirituali, e non ſo come la lingua ancora porta con ſe maggior peſo con la ſua gravità per imprimer le coſe.*

* In Libello, Quod omnis probus Liber.

Præterea ethnicis in Eccleſiæ gremium conducendis & reclinandis, quotquot per orientalem occidentalémque orbis plagas ea charitate, qua major alia eſſe nequit, expeditionibus Apoſtolicis ſacrorum Deo noſtrorum hominum Redemptori eorum lucrifecimus, majorem aliis nationibus, in quas non ſic abundanter benignitatem iſtam amplificandi Regnum Dei providentia ejus effundere dignata eſt, curam & induſtriam impendimus. In quo mihi eadem providentia Dei videtur negatam Hiſpanis copiam contra ſtandi Hæreticos, quos a noſtris finibus dudum expulimus, ac vigili oculo ſemper arcemus, omnino compenſare voluiſſe adaperta latiori hac via in publicum proficiendi, & fructuosè magis in eos populos, qui aures audiendi habent, nec eas ſurdarum aſpidum more obturant, verba vitæ fundendi. Quo quidem beneficio præclariúſne aliquod in Hiſtoriarum acta ſua referre habent, quæ confidentiùs de ſe exiſtimant, magnificóſque titulos præcipuæ inter Chriſtianos notæ ſibi arrogant, nationes aliæ? Hæc vera prorſus nota eſt electi ac dilecti præ aliis à Deo populi, quòd in novum Orbem Fidei vexilla intulimus, & longè latéque fixa habemus, veterémque nondum adhúc ſatis cognitum, Sinas & utramque Indiam & Africæ plagas verum adorare Deum fecimus. Oblatrent quamvis caninæ hoſtium linguæ Hiſpano-Indicam

hanc

hanc expeditionem, & Cafæ noſtri oſtentatis libellis, hujus elevare contendant meritum. Paucorum & iniquorum hominum auro inhiantium crudelitati tot religioſiſſimos opponimus Duces, tot viros Apoſtolicos, qui ſacroprofanum apud eas gentes auſpice Deo Imperium ſtatuerunt, & quotidie magis ac magis ſub iiſdem legibus & diſciplina dilatare ſatagunt. His charitatis fructibus falſa charitas ornare ſe atque induere ſpernit, aut potius neſcit.

Decurſis ſacris, gradu ad non ſacra facto, quandoquidem Philoſophiæ, verè *procreatricis illius & quaſi parentis omnium laudatarum artium* (quomodo eam Cicero Tullius appellat *) ſtudium ingenio totum conſtat contemplationéque, ingeniíque excellentiæ & excogitandi pervicaciæ dotes Hiſpanorum animis naturæ ſic ordinata ratio benignè contulit, quid commendare opus erit pretio nullo expreſſioris operæ Philoſophos noſtros, qui hujus ſcientiæ penetralia & Ariſtotelis ejuſdem Coriphæi receſſus omnes è meris tenebris, immiſſo diſputationis lumine, ſi qui uſquam alii, clareſcere fecerunt, eminentiſſimúmque multiplicis genus diſciplinę commentariis famæ gentis & argumenti dignitati ex æquo reſpondentibus, illuſtravere. Nec tamen abſque eorum aliqua mentione, qui primarum patrium (abſit verbo invidia) honeſtiſſimo in iſto ſunt ordine, hinc dimittam lectorem noſtrum diſcere avidum qualia Hiſpanorum nomina Italorum, Gallorum, Germanorum potioribus collata deturbare alios, non ipſa deturbari gradu poſſint, Ioannem Ludovicum Vivem, Petrum Ioannem Nunneſium, Sebaſtianum Foxium Morzillum, Ioannem Geneſium Sepulvedam totius eruditionis quatuor-viros, Petrum Ciruelum, Dominicum Sotum, Franciſcum Suarium, Gabrielem Vaſquium, Petrum Fonſecam, Benedictum Pererium, Gaſparem Cardillum Villalpandum, Michaëlem de Palatiis, Franciſcum Valleſium, ut neviorum nunc forſan ſuperſtitum verecundiæ parcam, ipſa eorum ſcripta ſatis ſupérque harum literarum gnaris commendant. Iam vero Philoſophiæ partem illam, quæ valetudinis tuendæ ac reſtaurandæ munus continet, in Medicorum noſtrorum libris eo cultu ac dignitate haberi, quæ ſaluberrimam decet artem, vel iis facilè perſuadebimus, qui appellationes tantùm hujus diſciplinæ Profeſſorum notas habuerint, aut vel unius Franciſci Valleſii nuper laudati Medicinæ veteris Principibus ævo dumtaxat inferioris; quo homine doctiorem alium, prudentiorem, eruditiorem, ingenioſio-

* Lib. I. de Oratore.

geniosiorem excoluit nunquam in gymnasio suoMedicorum altrix olim Alexandria, vel recentiores sortitæ sunt scholæ. Quem spisso sequuntur agmine, quos verè amavit ars Higiatica, Mercatus, Santacruzius, Lacuna, Vega duo Christophorus, Thomásque Roderici, Garcia-Carrerus, Antonius Ludovicus, Lemosius, Zacutus & Amatus, Mena, Stephanus Rodericus Castrensis, Petrus Michaël de Heredia, plures alii, quos Academiæ Salmanrina, Complutensis, Valentina, Conimbricensis naturæ mystas & alexicacos educavere.

A Philosophia Mathematicas artes non separabimus, quæ aliquam cum ea societatem, auctore Lactantio, * habent. Hæ quidem in omni vitæ genere, quo respublica vel juvatur vel ornatur, necessariæ sunt. Idcirco in unaquaque harum disciplinarum adeo instruxit plures Hispania, ut nulli dubitemus cum exterorum potissimis in comparationem descendere. Arithmeticæ enim peritissimos habemus Hieronymum Muñozium, Ioannem Perezium Moíam, Ioannem Martinum Silicæum, in Geometria Didacum Perezium Mesam, Iacobum Falconem, Andream Garsiam de Cespedes, Petrum Nonnium, in Musica pro multis Franciscum Salinam cæcum præter alios minorum gentium, in Astronomia & ei subjectis Geographia & Nautica Antonium Naxaram, Petrum Ciruelum, Petrum Nonnium jam laudatum, Petrum Medinam, Bartholomæum Antistium, Rodericum Zamoranum, & plures alios. Bellicæ artis, tormentariæ, equestrisque præcepta nobis egregiè tradiderunt alii magno numero, quos tibi, ne prolixitatis arguamur, index liber in fine positus suppeditabit.

* Libro 3. cap. 24.

Philosophiam consequitur, aut potius ea continetur, Iuris utriusque prudentia; siquidem disertè Vlpianus alicubi * se verum Philosophum appellat, legésque & earum doctrina Ethices propriè aut Politices praxis existimatur. In qua quidem excellentissimis magnarum Academiarum Galliæ & Italiæ Antecessoribus, experientissimis totius Europæ dicasteriorum Senatoribus & Advocatis, ex quo datum Hispanis est togæ studia sectari & excolere, pares habemus Iuris scientiæ magistros & scriptores, adeo ut in quacumque hujus studii forma, quos præ nostris alios habuisse vellemus, rarissimi aut fortasse sit nullus. Vt enim ante quatuor sæcula reflorescentem in Italiæ gymnasiis, indéque trans Alpes & Pyrenæos derivatam sacri & profani juris peritiam commemo-

* Lib. 1. §. 1. de Iust. & Iur.

rem,

rem, Azonis (quæ vulgaris fama est) discipulis, iisque, ut apparet, præstantissimis, debemus magnas illas divinarum atque humanarum omnium rerum Tabulas auspiciis Ferdinandi III. Sancti conceptas, Alphonsi X. Sapientis absolutas, quod Ius Alphonsinum seu septempartitum à numero librorum seu partium vulgo nuncupamus. Atque his quidem non tantùm comprehensum fuit quidquid Romanæ urbis ditioni profanæ Imperatores priùs, deindéque sacræ Pontifices juris & legum indixere, concordatis etiam aut decisis glossographorum illius temporis dissensionibus, sed & Hispani propria omnia moris & imperii, quæ per municipales urbium dispersa leges, aut memoria tantùm & observatione judiciorum retenta, in unum colligi & coalescere Iuris corpus regia authoritate sancitum regni majestas exposcebat. Planéque hocce jus nostrum, cujus æquali nulla alia orbis terrarum gens vernaculè utitur, iis valet, vigétque linguæ nostrans viribus, eo conceptum est decore simul ac dignitate verborum, ut quin authoribus formatum fuerit natu Hispanis, quantumlibet alio sub cælo doctis, persuaderi haud facilè possim. At sicuti Decretorum Gratiano, sic Decretalium ordinationem Raimundo Catalano Prædicatorum ordinis Ecclesia universalis acceptam ferre debet. Quod viri sanctitate ac doctrina celebratissimi de hac parte Canonici Iuris meritum aurem mihi nunc vellit, ne prætermittam, priusquam ad alia, in memoriam adducere, quòd si Decretis utimur sanis & emendatis, si Iuris civilis legibus integritati suæ restitutis, Antonii Augustini Cæsaraugustani factum id maximè fuit industria, studióque, ut videamur planè absque suspicione invidiæ aliqua totius Iuris quodammodo vel authores, vel restauratores existimari posse. Sed jam ut nostri propositi tempus persequamur, duobus ab hinc sæculis eos peperit Sacerdotio & Imperio Iuris mystas Hispanum solum, educavere gymnasia, Patrum ordines per omnia ejus regna doctrinæ ad fastigium evexere, quos sequens ætas in lucubrationibus suis adhuc superstites, veluti Iurisprudentiæ quædam numina contemplatur & colit. Quorum apicem si Didacum Covarrubiam Leyvam appellem, theoricis, practicis literis, bonarum artium studiis, facultatéque dictionis æquè instructum, sibique semper æqualem, nullique operis sui secundum, non ideo minùs summa quoque excipiendos & commendandos exquisitæ doctrinæ laude contenderim Iuris lumina Martinum Azpilcuetam Navarrum, Ludovicum Mo-

linam,

linam, Gregorium Lopezium, Ferdinandum Vasquium, Franciscum Sarmientum, Emmanuelem Costam Hispaniæ Papinianum, Rodericum Suarezium, Antonium Goveanum (cui inter omnes Iustinianæi Iuris interpretes palmam deferebat Iacobus Cujacius) Petrum Barbosam, Franciscum Caldam Pereiram, Ioannem Guterium, Antonium Padillam Menesium, proximioresque nostræ ætati Ioannem Castillum, Ioannem Solorzanum, Augustinum Barbosam, Ioannem Baptistam Larream, Ioannem Baptistam Valenzuelam, Franciscum Salgadum, Franciscum Amaiam, Iacobum Cancerium, Ioannem Petrum Fontanellam præter alios innumeros. Quibus si specialem quamdam Hieronymi a Bobadilla *Praxis* nostræ vulgaris *Prætorum* authoris mentionem adjungam ob insignem ejus in omni genere disciplinæ ac vernaculi sermonis, quo res doceri contentas ornatissimè persequutus fuit, præstantiam, Iurisconsultorum nostrorum fumosas imagines cessabo jam orationis meæ virga contingere.

At Humaniorum disciplinarum amœnitates & Philologiæ ac linguarum notitiam non ita largiter nostris hominibus concedet fortè aliquis. * Nec refractarios nos habebit, si numerus, non conditio eorum spectetur, qui hujusmodi professione censeri, dignoscíque voluerunt. Fervidi enim & perspicacis ingenii vis, alta quæque petens, ad speculativas plerumque artes, aperiendúmque mentis acie novas in penetralia totius Philosophiæ tam sacræ quàm naturalis vias, ab studiis iis, quæ pertinaci lectione & observatione foventur, diligentiáque magis & industria, quàm subtilitate & inventione constant, avocare & abstrahere solet mortalium acutissimos. Hos quidem eorum gloria non multùm pungit atque sollicitat, qui ad ista sola studia, veteris nempe ævi contemplationem, Græcorum & Latinorum Rhetoricæ, Poeticæ aut Historicæ artis monumentorum admirationem toti pallent & consenescunt spernentes quidquid ingeniosè magis quàm disertè conceptum feriat aceto lota, ut loquuntur, legentium aures, quibusque nullus alius commendatione dignus uideatur liber, nisi is qui turget undique ac distenditur dictis & factis veterum ethnicorum in textu ipso & per oram agglomeratis, aut ornamento verborum dictionisque lenocinio, quantumvis deficiatur re, speciem pulchri & accurati & quasi torno ducti præ se fert. Nihilominus tamen in omnibus hujus studii partibus eminentissimos aliquos Pro-

* Ioannes Barclaius *Satyrici* par. 4. sive *Icone animorum*, c. 7. Thomas Lansius in *Consult. de Principatu Europæ, oratione contra Hispaniam*, Georgius Merula *Cosmographiæ* par. 2. lib. 2, cap. 8. Golnitzius in *Compendio Geographico* pag. 100. Georgius Hornius in *Orbe politico*. pag. 29. p. 2. Gramondus *Histor. Galliæ* lib. 1. pag. 21.

fessores exterorum paucis comparandos dederunt literatorum choro erudita hæc duo, quæ percurrimus in præsentiarum, sæcula. Quo magis ostenderetur idonea & paria cuicumque disciplinæ ingenia præ aliis excellentiores quasque habuisse, laudémque non nisi è summis & laudatissimis, sive temerè sive consultò, procurasse. Quod esto sine offensione eorum à me dictum, quos ingenuarum omnium artium, veréque humanarum exquisita cognitio, professióque utilissima, & vivos existimatione præcipua decoravit, & morti impensos clarissima adhuc facit vivere fama, disertissimisque ac jucundissimis lucubrationibus sibi ipsis superesse. Nihil enim à me alienum magis esse noverunt omnes, quibúscum aliqua mihi consuetudo est, quàm nobilissimis Eloquentiæ, Poëseos, Philologiæque ac ornatissimis studiis non eam adjudicare laudem, quam docti omnes ac judicio pollentes consueverunt. Inter tamen ea, per quæ ad altiora alia dirigi via debet & altiora ipsa, quò via connititur, hoc est, inter ancillas & Reginas artes, interesse quidquam potioris atque luculentioris meriti prærogativa inclytum nec ii diffitebuntur, quorũ summa est in amœnitatũ & elegantiarum hoc regno, cui plurimum ego defero quidem, potentia & dignitas.

Vt enim à cognitione incipiamus Linguarum Sanctæ, cæterarúmque orientalium, ac deinde Græcæ totius eruditionis thesauri, tandémque Latinæ, qua explicare animi sensus in quacumque actione literarum universæ mos est Europæ, Hebraicarum rerum & idiomatis callentissimus fuit, si quis sub sole alius Benedictus Arias Montanus Bibliorum Antuerpiensis editionis verè Atlas, quæ sapientissimis idem lucubrationibus, fontibus impendens ipsis, explanavit. Alphonsum Cõplutensem Medicum, Paulum Coronelũ, Alphonsum Zamorã ex Hebręis Christianos magnus ille ac summis quibusq; natus vir expediendis rebus Franciscus Ximenius Toletanus Antistes procurandæ hac priori Complutensi eorumdem sacrorum librorum editioni cum aliis Græcè doctissimis præfecit. His proximus Thomas Maluenda Dominicanus novam post plures alias translationem ad Ezechielem usque perduxit, eámque brevibus, sed utilissimis commentariis illustriorem fecit. De Hieronymo Oleastro & Francisco Forerio Dominicanis & ipsis, Ludovicoq; à S Frãcisco Minorũ sodali Hebraicè doctissimis Lusitania gloriatur. Bartholomęus Valverdius Gandia sic in Hebraicis profecit, ut præter *Cantica* à se explicata ex fontibus ipsis huius linguæ, translationem quoq; latinam

tinam fecerit *Commentarii Rabbi Davidis Kimhi in* quinquaginta priores *Psalmos*, cuius nuper & post absolutam Bibliothecam exemplum vidimus M. S. Romæ in Transpontinæ Virginis Deiparæ Carmelitarum monasterio, cum aliis ejusdem authoris. Hic & Ioannes Mariana non minùs Castellā quàm superiores Portugalliam nobilitant. Reliquæ provinciæ non unum aut alterum ex provincialibus suis utilem huic studio dedisse operam, idque in Biblicorum librorum explanationibus ostendisse nō temerè affirmant. Bernardum Alderetum, quin suo appellemus nomine, cùm de orientalium linguarum eruditione fit mentio, summum hujus viri atque excellentissimis operibus manifestatum orbi de his literis meritū omnino vetat. Isaacum Abrabanelium natione Hebræum in Hispania natum & ab Hispania cùm gentilibus suis omnibus ejectum, eruditissimum, si errores demas, sectæ suæ hominem, Iosephum Karo & qui non dudum è vivis Amsterodami excessit, Menassen ben Israel Hispanæ originis, & hujus linguæ monumentis sat notum, in albo eorum jure ponimus, qui præstantes his duobus sæculis in Hebraica fuere sanctorum librorum eruditione.

Græcam vero in paucis familiarem habuere linguam fratres duo Vergaræ, Ioannes & Franciscus, quorū primus ejusdem nuper laudati Ximenii jussu nova interpretatione Aristotelis *Physicorum* octo, *de Anima* tres, ac *de Metaphysica* quatuordecim, qui etiam nunc manuscripti asservantur, libros, atque etiam eos, quos vocant *Sapientiales*, è Græca septuaginta seniorum versione latinos fecit, qui Bibliorum in Complutensem editionem sunt missi; alter autem Franciscus de cunctis Grammaticæ Græcæ partibus doctè scripsit, Arius Barbosa, Ferdinandus Pincianus, Ioannes Genesius Sepulveda, Andreas Lacuna, Petrus Ioannes Nunnesius, Franciscus Turrianus, Didacus Gratianus, Gundisalvus Perezius, Achilles Statius, Antonius Covarrubias, Mendozæ duo Didacus Hurtadus & Franciscus de Bobadilla Cardinalis, Gundisalvus Poncius-Leonius, Laurentius Baldus, Franciscus Sancius, Petrus de Valentia, Petrus Fonseca, Ioannes Mariana, Vincentius Marinerius, & alii non infrequentes aut sine magna laude in hac arena sunt versati, atque eorum quidam Græcè doctissimis aliarum gentium compositi Athenas Hispanas Athenis ipsis Atticis, nedum aliis, haud invidere palam facere potuerunt.

At jam inter Latinæ facundiæ principes sive Grammaticæ enucleatores summum quemque locum nonne obtinuére

Anto-

Antonius Nebrissensis, Ioannes Ludovicus Vives, Hieronymus Osorius, Emmanuel Alvari, Genesius Sepulveda & Frãciscus Sancius nuper laudati, Ioannes Christophorus Calvetus, Petrus Ioannes Perpinianus, Andreas Resendius, Ioannes Ludovicus & Melchior Cerdæ, Alvarus Gomezius, Hieronymus Zurita, Hieronymus Blancas, Sebastianus Foxius Morzillus, Alphonsus Garsias Matamorus, Didacus Tevius, Bernardinus Gomezius Miedes, Franciscus Mendoza, Ioãnes Mariana, Andreas Pintus Ramirezius, Franciscus Mazedus, & quamplurimi, qui latinis ad sacros libros seu ad alias quascumque doctrinæ partes commentariis manifestissima eloquentiæ suæ argumenta posteris reliquerunt? Limatum & acre in dijudicandis & perpurgandis ab errorum fermento prisci ævi authoribus (cui studio primas doctus quisque in harum literarum concedit merito) judicium desideras? Inclyta duo criticorum cælo lumina ministravit Hispania, Ferdinandum Nonnium Pincianum & Petrum Ciaconium Toletanum, quibus tertius accedit & alia omni doctrina clarissimus Antonius Augustinus, Achilles item Statius & Hieronymus Zurita, quibus utique magnum Senecam, Plinium, Pomponium Melam, Pompejum Festum, Ioannem Cassianum, Arnobium, Isidori *Origines*, Antonini *Itinerarium*, Gratiani *Decretorum* collectionem, Iuris Cæsarei libros bona ex parte meliores & saniores debemus. Nec præterire nunc possumus, etiamsi cùm superioribus in hac laude conferre alios passim nolimus, Ludovicum Vivem, Ioannem Ludovicum Cerdam, Martinum Antonium del Rio, Michaëlem Thomasium, Ioannem Grialem, Sancium Brocensem, Thomam Tamajum; Laurentium Ramirezium, Iosephum Gonzalez de Salas, qui exponendis Latinorum veteribus libris commendabilem adhibuere operam, ac nomine Hispano verè dignam. Illustratores antiquitatum habemus eosdem, quos toties jure ac merito appellamus, Petrum Ciaconium, Antonium Augustinum, Andreámque Resendium, quibus adjungi possunt Ioannes Baptista Suarezius, Bernardus Alderetus, Martinus de Roa, Rodericus Carus, Franciscus Fernandez de Corduba, Ioannes Ludovicus Cerda, Gaspar Barrerius, Ludovicus Nonnius, ut mittam nunc alios, qui peregrinis rebus insuper habitis, nostræ gentis & regnorum origines curiosè & cum judicio persequuti sunt, de quorum in re Historica laude paulo inferius aliqua dicere animus est. Poëtarum Latinorum exquiris in albo Hispanos? Iure quidem;

vehe-

vehementia quippe & poëtica nostrorum ingenia sunt, & cœlestis illius, quo carmina funduntur, influxus capacissima. Vnde suum nomen haud pauci eò intulerunt. Sufficit nunc memoria Arium Barbosam, Benedictum Ariam Montanum, Andream Resendium, Ioannem Petreum, Ioannem Ramirum, Alvarum utrumque Gomezium Civita-regalensem & Castrium, Ludovicum Crucium, Emmanuelem Pimentam, Ambrosium Moralem, Iacobum Falconem, Ioannem Verzosam, Ioannem Christophorum Calvetum Stellam, Ludovicum Tribaldum, Iacobum Salvatorem Solanium, Ioannem Vilchium, præter alios innumeros Apollinea ista arte claros.

Res eò devenit ut eloquentia nostratis linguæ Castellanæ (ut Lusitanam nunc omittamus) tam pede libera quàm ligata numeris Heroas suos in hoc theatrum producat. Et hi sunt quidem nobilitati ejus ac pulchritudini omnino pares. Regnant in sermone prosaico apud nos Ludovicus Granatensis, cui nullum alium anteponimus, Didacus Hurtadus Mendozius, Ludovicus Legionensis, Ferdinandus à Castello, Ferdinandus Perez de la Oliva, Florianus Docampus, Hieronymus Zurita, Ambrosius Morales, Iosephus Seguntinus, Antonius Fuenmajor, Bartholomæus Leonardus de Argensola, Ioannes Mariana, Michaël de Cervantes, Antonius Perezius, Petrus Mexia, Stephanus Salazarius, Franciscus Quevedus, Martinus de Roa, Lupus Felix à Vega Didacus de Saavedra Faxardus, Iosephus Pellizerius & plures alii perfecta, ut Vellejus loquitur Paterculus, prosæ eloquentiæ decora, disertissimarúmque lucubrationum tam intra verarum Historiarum & proficuæ cujusque doctrinæ limites, quàm in fabulosis adinventionibus & ingeniosis quibuscumque argumentis authores. Quorum aliqui Ciceroniana & Liviana copia & verè lactea ubertate fluunt, alii pressa nervosáque eloquentia quasi in pompa gradiuntur, alii masculam & severiorem, alii tersam ac dilutiorem amant dictionem, sermone alii rotundo & numeroso, alii interrupto & crebris sententiis fracto benè & ornatè dicendi artem adepti esse videri volunt. Et cum diversæ sint in quavis lingua eloquentiæ facies, æquéque pulchræ ferè omnes, pluribus eorum hanc laudem, quam persequuti sunt, verè contigisse disertissimorum nostræ nationis hominum constans existimatio est. At Lusitani, quorum linguæ etiam inter Europæ vulgares, ut Castellanæ verè germanæ sorori, aut potius veteri

Castellæ

Castellæ idiomati, pretium & honorem suum non invidemus, tot habent elegantiarum suæ hujus linguæ admiratores & sectatores, ut Livios suos & Tacitos, Cicerones, Sallustiosque mostrare digito peregrinis, domique extollere laudibus ad cælum valeant.

Poëtica superest facultas vulgarium Poëtarum extero cuique proprietatis ejus & elegantiarum non satis gnaro à nobis commendanda. Ea singularis est, & si adjunxissent vulgò nostri artem, eruditionémque (ut exteri consueverunt) locupletissimæ inventionum naturę, industriámque non in pangendo adhibuissent ac dedolando tantùm carmine, sed in eo ad veterum imitationem tam Græci quàm Latini sermonis Vatum conformando, doctrináque multiplici, ut doctum non minùs sit quàm elegans, imbuendo, possideremus planè ante alias omnes gentes Musarum principatum. Sed dum ingenio ut plurimum contenti liberum frænare spiritum arte dedignantur, constaréque sibi absolutam Poeseos laudem absque sudore, qui necessario impendendus est Polimathiæ studiis, falsò existimant, culmen illud, quod unus ex his aut alter legitimis instructus præsidiis attigit, Parnassi tenere bicipitis vix potuere. Inde fit ut nec in dramaticis compositionibus ad imitandum naturam, artémve ab Aristotile præscriptam sequendum ulla se obstrictos lege censeant; imo quòd infrequentes, aut si qui usquam, successu ferè improspero, ad Poëma epicum ritè formandum sese accingant. Qui enim artem callent, & disciplinarum ornamento excoluere animum, ad alia quævis quàm ad Ixionis hanc rotam & quamplurium annorum pensum, si cum aliis conferas, infructuosum hærere amant; qui vero amant, necessariis sæpe subsidiis ad rem prosperè gerendam destituuntur. Quod Genio imputamus gentis, apud quam non maximus honor iis habetur, qui Poëticæ tantùm gloriæ cupiditate reliquis omnibus proficiendi in publicum artibus vale dixerunt. Poetarum Hispanorum vulgus sugillare his & ineruditionis notare animus fuit, ut nunc eos meritis afficerem laudibus Poëtas, qui non è vulgari fæce, sed è sublimi quoquo præcipuæ famæ & existimationis apice cum fastigatissimis etiam Italorum & eruditissimis metricæ artis Principibus de palma non obscurè contendunt. Vt enim veteres Provincialis linguæ seu Valentinæ Poëtas nunc omittam, in quibus Ausias Marcus tot celebribus ætatis suæ versificatoribus lumina dicitur obstruxisse, Ioannes de Mena Cordubensis

Dantem

Dantem Alligherium, Petrarchámque sic fæliciter fuit argumento eruditioneque imitatus, ut nisi ruditate suorum temporum velut quodam fuisset retardatus compede, resurgentem jam è busto ipso Cordubam admiraretur ab eo tempore cultissima & carminis studiosissima Italia. Cum verò sermoni accesserunt nostro ineunte sæculo superiore major antiquis cultus viresque, & initiatus is fuit solido, quo nunc viget, robori, Ioannes Boscanus Barcinonensis & Garsias Lasus Toletanus eam sibi ad absolutam hujus operis laudem muniere viam, ut ne vel carminis ullo genere aliis inferiores essent, hendecasyllabum primi ad nos perduxerint cæterorum potissimum, eóque uterque, ac præcipuè Lasus perillustre nomen inter sui sæculi vates sit promeritus, ac vel hodie in manibus omnium sit. Sed ne singulos inde stylo persequar, unum aut alterum, quin reliquis injurius esse videar, veluti nomina (fere numina dixi) Poëticæ ac divinæ artis quædam laudabo, quibus præ aliis omnibus (absit verbo invidia) carere nollemus. Lupus à Vega Carpio portentosa illa copia & facilitate versus ingenio & urbanitate plenos effundendi, quid natura possit, cùm totam illam suam divinæ auræ particulam incubantem sibi patitur, adeo ostendit solus, ut tota quanta est antiquitas, nedum proximiora retro sæcula, quem Lupo comparent, se non habere necessariò fateri debeant. Huic debetur prorsus Comœdia Hispana, in qua compensatis nonnullis levioribus vitiis cum majoribus & pluribus virtutibus absque controversia regnamus. Quamvis enim alii magno numero vestigia ejus sequuti ingeniosiores & pluribus partibus meliores ediderint compositiones, ut ferè superstruere inventis facile est, attamen nec his in mentem venit, ut derogare unquam se crediderint posse istius carminum dramaticorum Principis famæ, nec inter tot ullus, nisi me judicium fallit, accesserit ad familiaris & verè comicæ dictionis germanam illam speciem & formam, quam ante alia Lupus observasse videtur & curæ habuisse. Alia prorsus via grassatum ad famam, ardua scilicet pendentíque, Ludovicum Gongoram fuisse, sublimitas illa & majestas carminis ostendit totius eruditionis imbuti floribus, distincti luminibus, exemplar operis sui nostro sæculo monstratum posteris, admirandum potius quàm imitandum, quémque si Genius accinxisset ad epicum fabricandum poëma, hodie nec Helladi Homerum, nec Romæ Virgilium, nec Italiæ Torquatum invideremus. Eruditione omnino parem huic Bartolo-

maxum Leonardum Argensolam, nec inferiorem laude credimus, Hispaniæ nostræ Horatium, puritatis & castitatis styli observantissimum, elegantiarum ac totius urbanitatis verè penu; cui non alium in his conferre laudibus facile possis, quàm Lupercium fratrem. Adeo similes inter se sunt, ut gemellam verè Musarum & Apollinis prolem in iis agnoscas, nec videaris tibi, cùm ad alterum accesseris, ab altero discessisse. Ingenio & affectibus, si quis alius, plenus est Villæ-medianæ Comes, quem in Poëtis Hispanis præcipuo loco habet, ut audio, Serenissima Suecorum Regina fæminei sexus ornamentum decúsque maximum, literarum & linguarum cognitione inclyta, quæ Romæ à multis annis majestatem & humanitatem eo fœdere copulavit, ut nec regio culmini mores humanissimi, nec moribus majestas deroget, & hanc cæterámque ex aliis virtutibus laudem constantissima veræ & Catholicæ fidei, quam semel amplexata est, professio cumulatissimam præstent. Gregorium Ferdinandi à Velasco, Ludovicum Legionensem, Didacum Mendozam, Ferdinandum Herreram, Didacum Silvam Salinarum Comitem, Franciscum Borgiam Schillacii Principem, Antonium Mendozam, Iosephum Valdiviesum, Franciscum Quevedum, Hortensium Felicem Paravicinum, Bernardum Balbuenam, Anastasium Pantaleonem, Ioannem de Xauregui, Franciscum Lopezium Zarate, Ludovicum Vlloā adhuc superstitem, ut credimus, præter recentiores alios,

Carmina qui scribunt Musis & Apolline multo,

atque eos etiam qui theatralium actionum via prosperrimè ad famam grassati sunt, velut Triarios & Principes Musicæ hujus & innocuæ aciei non temerè aut inconsultò collocamus. Quibuscum & Lusitani, certi quidem nec Castellanis nec quibusvis aliorum gentium cedere vatibus, Camoësium illum in primis, dignum gente sua & Asiaticis gentis suæ expeditionibus Poëtam, Franciscum Saa de Miranda metricum Platonem, Franciscum Rodericum Lupum, Didacum Bernardum, Hieronymum Corterealem, Gabrielem Pererium Castrium, aliósque non quidem auxilia sed verè Hispaniæ cives, Bibliothecæque nostræ decora conjungunt. Habuimus præcipuos ex eorum numero paucos è multis, quibus, ut Iuvenale * utar,

*Satyra 7.

non est publica vena,
Qui nihil expositum solent deducere, nec qui
Communi feriunt carmen triviale moneta,

eosque

eósque jam extra invidiæ jactum positos, indicaturi quorum maximè appareat compositionibus *Naturam* sortitos fuisse nos (quod in Poëtis exposcebat Dio Chrysostomus *) verè *Numine afflatam* sive *ingenium* ac *diviniorem mentem* atque *os magna sonans*, ut in *Epistolis* loquitur Plinius *.

* Initio Orat. 53.

* Lib. 9. ad Severum.

Nollem hic ad hujus Apologiæ metam properans cum viris doctissimis controversiæ subire aleam, qui id genus librorum, quod nos *de Cavallerias*, Itali *Romanzi* appellant, veréque nostri sunt origine (ut prætereamus nunc Heliodori *Theagenem*, Achillis Statii *Clitophontem*, Longi Sophistæ *Daphnidem*, & antiquos è Græcia alios amatoriorum operum hujusmodi authores) adeo improbant, ut inter damnanda & expianda igni scripta ferè constituant. Hos item Melchior Canus vir doctissimus *ineruditas* fabulas vocat, * *nihilque omnino conferentes non solùm ad rectè beateque vivendum, sed ne ad rectè quidem de rebus humanis sentiendum*. Lipsii, Possevini, Nigroni conformia huic testimonia Besoldus congerit in Tractatu *De Educatione & studiis literarum* *. Nec nobis quidem eos probare animus est, qui inhonestos amores aut aniles ac nullius frugi aut ingenii continent fabulas. Scio enim quàm eliminari digna sint à Christianorum, præcipuè adolescentum, consuetudine illectamenta quæque vitiorum terendíque otio temporis. Sed quid si periculo isto vacua horum lectio fuerit, & è contrario non ludatur in aliquo ex his libris opera? Nonne inter utiles fabulas, ut ferè Apologi solent & Symbola & fictitiæ quæque, sed doctæ, Historiæ, collocari poterunt? Annon prosopopejæ istæ sunt, in quibus, uti in Xenophontis Cyro, Homeri Achille Vlisséque, Virgilii Aenea, Reges, Heroës, fortes, prudentes, pii, magnamini, ferè toti ex ingenio authoris, quasi ex pictoris tabella, non quia tales olim essent, finguntur & colorantur, ita similiter in his nostris describuntur Principes æquitatis & justitiæ vindices, tyrannidis & impotentiæ debellatores, fortissimorúmque patratores operum? Aut carmine talia fingere laude dignum, prosa autem vituperio erit? Planè fortia & gigantea hæc animi & virium facinora, quæ suis fictitiis tribuunt Heroíbus hujusmodi fabulatores, legentium corda sic vehementer incendere laudis cupiditate, quæ fortiter gestis debetur, solent, ut viris militiæ impendendis vice cotis esse possint (& cur non sint?) ad muniendum pectus fortitudine, expellendúmque omnem vulneris & mortis metum. Nam & fama est Ferdinando Avalo Piscariæ Marchioni eos animos in ado-

* Lib. 11. de locis Theol. c. 6. §. Lex vero secunda.

* c. 6. §. 6.

lescentiæ otio umbratilem hujus generis librorum lectionem fecisse, quibus postea in acie & campo fortissima & verè heroica responderunt facta. Pompejus quoque Magnus appellatus (si Ptolemæo Ephestioni* credimus) quotiescumque in aliquam iret expeditionem bellicam, recitari faciebat sibi ex Homeri primo Iliadis libro res Agamemnonis fortiter gestas; quem ante alios æmulabatur, at quem ex Poëtæ ingenio in talem evasisse virum non ignorabat. Equidem militares ejus ætatis, qua primum apud nos cœpit hæc forma concipi & placere, animos Maurorum reliquiis compositos haud dubiè ad gloriam virtutémque his stimulis incitari oportuit. Vera enim an facta sint, quæ æmularis & imitari desideras, nihil interest, dummodo vel falsa veros ignes virtuti subjiciant, & tua te iis excitata imaginatio utiliter ludificetur. Iam quod ad alias partes Historiæ attinet, si honestè amores, & cum decoro tractentur, potiúsque moderandis quàm effundendis huic & aliis animi passionibus præscribuntur potiora legibus exempla, promiscuáque & necessaria utriusque sexus conversatio, atque alia vitæ civilis momenta juxta honestatis ac modestiæ regulas describuntur; nihil video cur inutiles & perniciosi; imo cur non utiles & appetendi hoc genus libri existimari debeant. In Thesi hæc dicimus, non in Hypothesi. Hos enim neque ita notos habemus, ut, quod de Amadisii priorum quatuor librorum authore, aut fortè aliis nonnulli censent, calculo nostro laudare atque approbare possimus. Et ne aliter existimetur de hujusmodi inventionibus, quàm de fictitiis cæteris atque idealibus libris, unde ad honestè atque utiliter in unoquoque statu & vitæ conditione res gerendas possumus nobis documenta, atque ea quidem magis exemplis quàm præceptis insinuata, procudere. In quo ordine Antonii Guevaræ *Horologium Principum*, sive fabulosam Antonini Philosophi vitam constituere possumus, sententiis pulcherrimis atque omnium virtutum præcipuis regulis ornatissimam.

* Apud Photium. Cod. 190.

Multus jam sum in prima hujus Præfationis parte, cùm satis fuisset forsan ac opportunius ad ea, quæ de Hispanorum eruditione olim disseruit Andreas Garsias Matamorus vir eloquentia & judicio clarus, nihil adjungere, aut saltem Apologeticam ejus narrationem elegantissimam exhibere hic nostrarum nugarum loco. Sed planè is indicta reliquit multa, & sæculo integro nos posteriores sumus, quod quidem feracissimum literatorum hominum æquè ut superius fuit; præ-

stàtque

ſtátque nobis quodammodo propriis uti, quàm admovere aliena, ne comparatione meliorum, fucatæ veluti lanæ ad purpuræ conſpectum, noſtra evaneſcant atque emoriantur.

DE BIBLIOTHECARVM VTILITATE ac de huius propoſito & ratione.

Vidquid autem de literarum omni genere coævo Hiſpaniæ hucuſque diximus, in eo conſilii noſtri hanc Bibliothecam ſtylo conſtruendi tota ferè ratio aut ſaltem ejus pars continetur maxima. Nam uti ſolent locupletes aurifices, ſive ad oſtendendas divitias, ſive ad alliciendos copia & varietate vænalium emptores, aurea & argentea omnia, quæ habent, vaſa denſis altè latéque ordinibus pro tabernæ foribus collocare, è contrario autem, qui tenues ſunt, ne ipſi prodant ſe, vix audent unum aut alterum ſigni gratia exponere, ita prorſus iis uſuvenit, qui divitias inopiámve in literarum hoc negotio vel jactare vel excuſare habent. Singula quæque ab his, plura ſimul & coacervatim roganda ab illis & expectanda ſunt. Planè hoc ultimum in propoſito ac voto eorum eſt, qui Scriptorum, illuſtriúmve quorumcumque virorum nomina in album à ſe relata proponunt publico; ut ſcilicet, quæ per partes hactenus laudabantur, in unum collecta numero etiam & ſplendore mutuo magis clareſcant. Sydera enim ſeorſim conſiderata ſingula ſeipſis collectim cum cætero aſtrorum conſpectis agmine jucunda minùs & pulchra apparent. Floribus ſigillatim oſtenſis ea propemodum gratia deeſt, qua in hortorum areolis augentur, mutuò ſe conſpicientes, aliique veluti æmulantes alios. Nec aliter quàm in ſurgente integra aut dejecta meſſe conſpicitur agri ubertas. Mira enim inter ſe proportione & mutuo amore compoſuit rerum ſummus artifex univerſi hujus, qui mente ſimul & oculis comprehenditur, partes, uti membra cujuſque pulchri corporis, ut ſi ſeparata conſiderentur, pulchra quidem, ſed nondum perfecta ſint quouſque alia ex aliis, ſeu ex reſpectu ad univerſitatem, ſolidam atque abſolutam numeris omnibus commendationem ſortiantur. Atque adeo reſpicientium ſe ſe magni aut

parvi

parvi cujuſque corporis membrorum armonia conſtat, ut nec quæ nobiliora ſunt dedignentur ignobilioribus cohærere, imo ſingulis amor cæterorum ſit inſitus, & quaſi videatur unicuique parti non aliam poſſe digniorem à ſe in hoc naturæ theatro perſonam geri, quàm quòd pars ſit & aliorum indigens, ut ex eorum nexu atque complexione totum emicet.

Sed nec in ſpeciem ac decus tantùm hæc apparari urbium, regnorum aut nationum ſive ordinum clariſſima in unoquoque genere ornamenta hujuſmodi quiſquam dixerit, cùm non inferiore alio utilitatis commodo & in publicum beneficio impenſus in his colligendis & exponendis cenſeatur labor, exactíque labore dies compenſentur. Plurimum namque intereſt, quiſnam, qualitérque de quovis argumento ſcripſerit, non ignorare imò ad manum habere eos, qui vel aſſequi ſtudio, vel conſignare literis quidquam cupiunt. Aliàs enim Andabatarum more caſſis & cæcis ictibus decertare cum libris, ac pretioſiſſimam temporis jacturam facere habebit opus, qui hoc duce ad rem ſuam gerendam in ſtudiorum campo deſtituetur. Nec enim annotare omnia ſive comprehendere memoria poſſumus, quibus indigemus. Quædam ex neceſſitate examinanda ſunt, in quibuſdam compendium viæ quærendum. At utroque auxilii genere & neceſſarii & utilis carendum eſt ei, qui neſcit quorum opera ſive ad ex tempore addiſcendum, ſive ad ſerio & accuratè comprehendendum ſermone id, quò impendet animus, uti debeat. Præterea hac fultis ope contingere nequit, quod ſæpè alias fit: ut operi ſe accingant quaſi intractato & novo, in quo jam alius induſtriam fuerit ſuam expertus. Memini me, dum adoleſcens domi poſt Salmantina utriuſque juris ſtudia pro faciendo eorum fructu me continerem, cogitaſſe de nominibus propriis Pandectarum tàm Iuriſconſultorum, quorum fragmentis hi conſtant, quàm cæterorum utriuſque ſexus hominum in his laudatorum, in ordines ſuos redigendis, ut præſtò eſſe poſſent inde proficere deſiderantibus, nec prius audiviſſe de abſoluto hoc ab Antonio Auguſtino jam olim opere, quàm ferè tertiam Digeſtorum partem inſcius rei atque inanis operæ ſecurus percurriſſem. Alios ne eadem fruſtretur ignorantia, Bibliothecis accepto ferendum eſt.

Et quid ſi magna eruditionis pars conſiſtat in Scriptorum cognitione ac eorum, quæ reliquere, ſui monumentorum notitia & judicio. Prorſus ita eſt. Pondus & fidem rebus

ipſis

ipsis pariunt authores conciliántque; nec parum interest utrùm à probis, aut aliqua dignitate conspicuis viris, ab æqualibúsne an secus, quo item consilio, quo rerum statu quæque scribatur res. Adeo magnum positum est ad doctrinam ipsam in docentis conditione atque authoritate momentum. Vt enim ad eruendum causæ in foro agitatæ verum non tam in testimonia ipsa, quàm in testium fidem non lubricam, non vacillantem, & si quæ alia insimulare illos, dictàve eorum convellere possunt, à Iudice inspicitur, ita prorsus in scribendi negotio, non quid traditum literis sit magis quàm à quibus & quo animo aut quo tempore sit literis traditum, prudentes rerum humanarum æstimatores, ne facilè decipiantur, advertere animo consueverunt. Ab rerum incertitudine obscuritatéque id malum nobis dudum inhæsit, ut nō à dictis sed à dicentibus toti ferè pendeamus, ut etiam numerus authorum præ rationibus & argumentis persæpe fiat. At non quomodocumque numerus; post habentur enim plures minorum gentium, majorum paucis, hoc est fide dignioribus ii, quibus non temerè denegatur, aut non omnino habetur fides Quare in dignoscendis atque examinandis his, quæ adeo scire nos oportet, impensa studia præcipuam quandam non vulgaris utilitatis laudem commerentur.

Et quidem hæc magno cum scholasticæ rei compendio & fructu navata olim opera, cùm videlicet librorum & literarum totam supellectilem exarati dumtaxat manu servabant codices, non minùs hodie fructui & compendio est hoc tempore, quo typothetarum luce perfusæ omnes seu veterum seu noviorum cogitationes innumeris atque optimis omnium disciplinarum & artium monumentis studia clarescere fecerunt. Quare ista cura Scriptores collectim laudandi, ac de scriptis eorum posteros monendi, nullo non orbis sæculo apud omnes gentes optimum quemque sollicitavit, exercuítque. Hos cum aliis in genere alio illustribus M. Terentius Varro eruditionis Romanæ parens, adjectis etiam imaginibus in literas retulit, uti & Cornelius Nepos; quales viri! quorum alter Poëtas quidem peculiari opere, alios in *Hebdomadis*, quarum Symmachus * Ausoniúsque * meminere; alter Historicos saltem in libro à se de his scripto, ad quem se in *Dionis* refert *vita*, celebraverunt. Institit quoque huic argumento Iulius Hyginus conscripto *De Vita & rebus gestis virorum illustrium* opere, quod Agellius * & plures laudant; nisi steterit is intra decora Reipublicæ tantùm, nec extenderit se ad erudi-

* Libro 1. Epistola 2.
* in Mossella.
* Libro 1. Cap. 14.

eruditionis fama claros, quod vix credo. Santram quoque cũ superioribus laudat S. Hieronymus *, & Suetonium Tranquillum *De Viris illustribus*, *De Grammaticis* ac *De Rhetoribus* scriptorem, uti ex Græcis Hermippum Smyrnæum, & Satyrum & Aristoxenum Peripateticos, Antigonúmque Carystium. Item Damascius Syrus, Porphyrius, Diogenes Laertius Philosophos, Eunapius Sophistas laudaverunt. De quibus dixisset jure Plinius * quod Capitonis factum laudans usurpavit. *Redditus est L. Syllano debitus honos, cujus memoriæ Capito prospexit, pariter & suæ: neque enim magis decorum & insigne est statuam in foro pop. Romani habere quàm ponere.*

* in præfatione de Scrip. Eccl.

* Libro 1. ep. 17.

Quidnam verò de Christiana non meruit re S. Hieronymus commentario illo de *Scriptoribus ecclesiasticis* exarato, ad quem ab omnibus, tanquam ad Sybillæ folium, ut in proverbio est, olim hodiéque provocatur. Cui sub quartum sæculum deficienti subsidiariam atque utilissimam succenturiavere operam alio & alio tempore Gennadius Massiliensis, Isidorus Hispalensis, Ildephonsus Toletanus Antistites, Honorius Augustoduni Presbyter, Sigibertus Gemblacensis monachus, Ioannes Trithemius, Guilielmus Eisengreinius, Robertus Cardinalis Bellarminus, Sixtus Senensis, Antonius Possevinus, Aubertus Miræus, Philippus Labbæus, Andreas Saussajus, aliíque. At qui promiscuè viros ex universa aut ex aliqua disciplina illustres doctrinæ fama, & scripta eorum accuratè, distinctéque in literas retulerunt, elogiísve eorundem imagines ornaverunt, quantus his à bonis omnibus atque eruditis cujuscumque gentis plausus impartitur? Idcirco ad Conradi Gesneri Tigurini lucubrationes, qui primus *Universalem Bibliothecam* librorum omnium antiqui & novioris ævi conficiendam in se suscepit, quamvis de authoribus jejunè satis egerit, recurrentibus frequenter universis literarum amantibus opitulandi curam habuerunt Conradus Lycosthenes, Iosias Simlerus, Robertus Constantinus, Antonius Verderius & Ioannes Iacobus Frisius, sive compendiis, sive supplementis Gesneriani operis in publicum datis. Quanta verò elogiorum varietate & amœnitate Pinacothecæ virorum scriptis clarorum ornandæ industriam suam contulere cùm Latinè Paulus Iovius, Raphaël Maffæus Volaterranus, Iacobus Philippus Thomasinus, Ioannes Imperialis, Iulius Cæsar Capacius, Ioannes Vincentius de Rubeis sub Iani Nicii Erithræi Græco nomine, Marcus Zuerius Boxhornius & Nicolaus Reusnerus, Italicéque Hieronymus Ghilinus &

Lauren-

Laurentius Craſſus? Quibus adjungi debet Ioannes Andreas Quenſtedius, qui duplici volumine *De Patriis*, ac *De Obitus loco virorum doctrina illuſtrium* egit. At qui non minùs condendis omnium Scriptorum elogiis, quàm ſcriptis eorum cum cura & judicio colligendis enumerandiſque animi & corporis vires mancipare voluerit, inventus eſt (nec mirum) uſque ad hoc tempus nemo. Ferreis planè viſceribus Neſtoreos eum vivere oportuit annos, qui onus hoc laboris atque in rempublicam literariam officii refertiſſimum non fruſtra ſibi ſuſcipiendum putaſſet. Majoris operæ quàm ut unus aut alter negotium abſolvat, *Bibliotheca univerſalis* eſt iis, quæ diximus, inſtrumentis fabrefacta. Qualem nempe in votis eſſe Theophili Spizelii eruditione viri præſtantis ex eo apparet *Specimine Novæ Bibliothecæ univerſalis*, quod unà cum *Sacris Bibliothecarum illuſtrium arcanis retectis* Aug. Vindelicorum anno 1668. typis mandavit. Id tamen Specimen cognomina vel agnomina tantùm comprehendit à ſyllaba AB. incipientia. Neque enim, ut *Concordantias Bibliorum Latinorum* quingenti ex familia Prædicatorum ſodales Hugonis Cardinalis ductu & auſpiciis confeciſſe dicuntur, numerus in opere hoc noſtro perficiendo & grammaticale ingenium ſuffecerit. Pluribus, iiſque eruditis, nullóque non doctrinæ genere imbutis, curam hanc imponendam fuiſſe, ſi rem ſeriò vellemus geri, minimè dubium eſt. Sed quando aut cuinam eligendi atque adigendi tot ſimul viros doctos, ut beneficio iſto demereantur poſteritatem, copia erit?

Quare partibus exantlatum fuiſſe hunc laborem, ſiquidem univerſum exigi deſiderandum potiùs quàm ſperandum eſt, viris reipublicæ literariæ amantibus gratias habemus plurimas. Per quos nempe factum fuiſſe omnes vident & experiuntur, ut quidnam ſingulorum fuerit doctrina clarorum in literas meriti, quibuſnam debeamus, quòd de re quaque doceri ac docere poſſumus, non ignoremus. Nempe ſacrorum Scriptorum ac Theologieæ totius diſciplinæ authorum cognitionem latere in tenebris haud ii permiſere, quibus curæ hujus meritum paulo ante conſignavimus. In Iuris arte quorumnam libris ea conſtet, quorumnam lucubrationibus illuſtretur, ſcire cupis? Præſto ſunt Marcus Mantua, Ioannes Nevizanus, Ludovicus Gomezius, Ioannes Fichardus, Ioannes Baptiſta Zilletus, Bernardus Rutilius, Guido Panciro-lus, Ioannes Bertrandus, Valentinus Forſterus, Wolfgangus Freimonius, Ioannes Lorichius Hadamarius carmine, atque

omnium ultimus Nicolaus Henelius prosa & carmine. De Philosophorum veterum sectis & scriptis sollicitus es? Israel Spachius, Paulus Bolduanus, iisque multo eruditiores Gerardus Ioannes Vossius & Georgius Hornius præsto sunt, quísque *Scriptores Historiæ Philosophicæ* accuratè collegit atque illustravit Ioannes Ionsius Holsatus. Medicæ rei curiosi, quorum commentariis proficere, corporáque, vel sana tueri, vel ægra sanare possint, noscere amant? Habent, quos olim colligendi ejus artis Professores exercuit cura, Gasparem Peucerum, Petrum Castellanum, Israhelem Spachium, Remaclum Fuschium, Symphorianum Campegium, Vvolfgangum Iustum, Othonem Brunsfeldium, postremúmque variis recoctum editionibus Ioannem Antonium Vanderlinden, qui tamen *De Scriptis* non de Scriptoribus Bibliothecam suam formavit. Astronomis aut Cosmographis vacas? Collegit harum disciplinarum Magistros Ioannes Baptista Ricciolus in sua *Cosmographia restaurata*. Historia delectaris, atque aves scire unde res unquam atque usquam gestas fidelius noscas? Præstitit hoc eruditorum gemma Gerardus Ioannes Vossius altero & altero de *Historicis Græcis* atque *Latinis* opere, quæ

manualia. inter ἐγχειρίδια. esse, nunquámque è manibus eorum, qui huic studio incumbunt, effluere debent. Ex quo quidquid habent Martinus Zeillerus & alii hauserunt. Paulus quoque Bolduanus & Stephanus Prætorius Historicorum confecerunt Catalogos. De Poëtis tam Græcis quàm Latinis quidquid noscere opus est, Lilius Gregorius Giraldus vir doctissimus, Petrus Crinitus, Ioannes Petrus Lotichius docuère; quibus si adjunxeris ejusdem Gerardi Ioannis Vossii libros posthumos *De Veterum Poëtarum temporibus* ulteriorem aliam & extremam alterius manum vix desiderabis. Chimica etiam scripta omnia collegit Petrus Borellius Medicus Gallus.

His, ut singularium professionum eruditos collectim darent, industria placuit. Alii eos, qui in quoquo ordine aut conditione vitæ floruerunt, scriptores laudavere. *Summis Pontificibus* hoc officium exhibuit Ludovicus Iacobus à S. Carolo Carmelita, cui maximæ à viris doctis omnibus habendæ laudes sunt, non tantùm propter hanc *Pontificiam Bibliothecam* dudum editam, sed & propter complures alias, quas affectas & tantùm non prelo paratas habere dicitur, *Cardinalium* scilicet, *Regum*, *Fœminarum*, *Burgundicam*, *Historiographorum Franciæ*, *Typographorum scriptis clarorum*, *Antiquarum editionum usque ad annum M.D. Editionum* omnium *Bibliorum* aliásque. *Cardina-*

lium

lium quoque Scriptorum nomenclatores dederunt Franciſcus Maria Turrigius, & Henricus Ludovicus Caſtanæus Rupipozeus Gallus. Iam ſi religioſos ordines percurrere animi cauſa velimus, habent *Benedictini* Ioannem Trithemium & Arnoldum VVionem; *Ciſtercienſes* Chryſoſtomum Henrriquez & Carolum Viſchium; *Fulienſeſque* ſeparatim Carolum à S. Maria; *Canonici Regulares* S. Auguſtini Gabrielem Pennotum, Ioannem Mauburnum, alios; *Carthuſiani* Petrum Dorlandum, Theodorum Petreum; *Dominicani* Leandrum Albertum, Alphonſum Fernandez, Ambroſium Gozzeum, Antonium Senenſem, Ioannem Michaëlem Pium, Seraphinum Razzium, novámque adornat hujus ampliſſimi ordinis *Bibliothecam* Michael Abbas Iuſtinianus amicus noſter, aliis hujuſmodi jam notus libris. *Franciſcanos* itidem Henricus VVillotus, Ludovicus Rebolledus & Lucas VVaddingus (cui *Supplementum* adjungere habet Franciſcus Haroldus *Annalium* idem *Franciſcanorum* VVaddingi continuator, atque eorum *Compendii* author, noſter etiam in Vrbe amicus) *Auguſtinianos* Thomas Gratianus, Ioſephus Pamphilus, Thomas de Herrera, Philippus Elſius, Cornelius Curtius; *Carmelitas* Ioannes Trithemius, Petrus Lucius, Emmanuel Romanus, Auguſtinus Biſcharretus adhuc M. S Marcus Antonius Alegrius Caſanatenſis, Ludovicúſque Iacobus à S. Carolo, quem nuper laudavimus, quique adhuc abſolutiorem aliis omnibus futuram premit, in Bibliothecas retulerunt. *Ieſuitæ*, ut ſunt in rebus ſuis curioſi & induſtrii, poſt antiquam Petri Ribadeneiræ, recentiorem promoverunt Philippi Alegambe operam, qua quid in hoc genere magis aptum & abſolutum eſſe poſſit, meritò dubitabis.

Vltimam alii formam ſequuti ſunt Scriptores laudandi ex ſua quique gente aut provincia aut natali loco, quæ nobis placuit ex Hiſpanis noſtris. Nec prius dicam de hujus operis conſilio & adjumentis, quàm indicatis levi manu aliarum gentium & populorum ſimilibus commentariis. Quo magis appareat in re neceſſaria & Hiſpaniæ civibus valde honorifica haud operam nos luſiſſe. *Germaniæ Scriptores* collegerunt in unum Ioannes Trithemius, cui ſuperſtruxit Iacobus VVimphelingus, Melchior item Adamus: Sed utinam gens ampliſſimæ tum ditionis tum per omnes ætates orbis famæ, quæ à duobus ſæculis eruditione ante alias audit, bonarúmque omnium diſciplinarum ſtudiis inclyta, verè antiquis Fidei Orthodoxæ ac veris perſuaſionibus inventiones non prætu-

lisset alterius sæculi Pseudo-Apostolorum. Haberet Christianus populus quos colligeret, admiraretúrque in gente istà tam eloquentiæ quàm omnimodæ doctrinæ flores, quin spinas vellendi aut, ne his pungatur, præcavendi necessitate, uti passim inter pios fit, constringeretur. Habent similiter & *Angli* virorum literis illustrium suæ nationis laudatores Ioannem Balæum, quamvis subleſtæ fidei hominem, Ioannem Lelandum juniorem, Ioannem Pitseum; *Scoti* Thomam Demsterum, cui tamen multæ alias lectionis viro Iacobus Vsserius Hiberniæ appellatus Primas Historiæ rerúmque antiquarum peritissimus, librorum, qui nusquam scripti sunt, ex ejus otioso depromptorum cerebro recentionem imputare non dubitavit, quocum in re Philippus Labbæus consentit in *Bibliotheca Bibliothecarum*. *Hibernis* monstraverunt sua literarum decora Fridericus Hibernus & Iacobus VVaræus, *Polonis* Simon Starovolscius, *Danisque* Thomas Bartholinus. *Belgæ* in adornanda sibi hac Sparta nulla alia Europæ natione inferiorem consequuti sunt laudem. Iustis enim & absolutis hujus argumenti operibus *Belgis* universos gaudere fecerunt Aubertus Miræus, Franciscus Svvertius, Valerius Andreas Taxander, & Guilielmus Gazetus Gallicè; *Flandros* autem separatim Antonius Sanderus, Dionysius Harduinus; *Hannonios* Philippus Brasseur; *Hollandos*, *Zelandos*, *Vltrajectinos* Pancratius Castricomius; *Frisios* tandem Vbbo Emmius & fortasse Martinus Hamconius qui de hujus Provinciæ viris illustribus commentarium edidit. *Gallis* autem nondum, ut credo, ad hoc tempus contigit doctissimæ gentis Scriptorum Historicus ejus absolutionis, quam imus quæsitum. Antonius enim Verderius, qui uno ferè sæculo præcessit, Andreas Quercetanus Historicorum, Franciscus Grudæus Crucimanius & Philibertus Mareschallus Scriptorum vernaculæ linguæ Nomenclatores, Scævola seu Gaucherius Sanmarthanus Virorum superioris sæculi doctrina illustrium Encomiastes, citra universitatem generalis Bibliothecæ propriam constiterunt. Vixisset hujusmodi natus laboribus exhauriendis Labbæus; haberemus absolutissimam ejus gentis ad miraculum doctæ è *Chiliadibus Historico-Chrono-geographicis*, quas parabat, notitiam. Extant nihilominus particulares singularium urbium *Bibliothecæ*, qualis est illa *Cabilonensium* Ludovici Iacobi à S. Carolo, & *Poëtarum Provincialium* Ioannis Nostradami, aliorúmque. Quid verò Italia scientiarum ac totius eruditionis fons & quasi mater? Planè ea nondum

ausa

* *De Britannic. Eccl. primordiis*. Capit. 13. pag. 463.

ausa est suas omnes colligere in unum & explicare simul merces, quamvis non ulla alia posset lautè magis atque magnificè. Vernacula enim dumtaxat scripta, non alia, Italorum, ante annos centum & viginti Antonius Franciscus Donius in *Bibliotheca* sua, Ioannes verò Matthæus in *Peplo Italiæ* brevibus spatiis ultimorum trium sæculorum viros illustres ante centum ferè annos exposuit publico. Neque in lucem adhuc emissas vidimus Angelici Aprosii Vintimiliensis Eremitarum sodalis *Athenas Italicas*, cujus operis ab anno MDCXLVII; uti jam tunc ab eo parati, in *Parnasso Euganeo* suo Iacobus Philippus Thomasinus, & nuper Raphaël Sopranius & Michaël Iustinianus in *Bibliothecis* suis *Ligurum Scriptorum* meminere. Desiderium interim plenæ operæ hi leniunt, qui occupatis nonnullis ejusdem partibus singularum quarumdam urbium aut provinciarum decora doctrinæ ista seorsim complexi sunt. Vt enim ab Alpibus & Italiæ principio ordiamur, *Pedemontanorum* & cum his *Subaudorum* & *Nizzæorum* Franciscus Augustinus ab Ecclesia Saluziarum Episcopus & nuper Andreas Rossotus à Monte regali Cistercientium sodalis, *Ligurum* Raphaël Sopranus & Michaël Iustinianus, *Mediolanensium* ut ajunt, Franciscus Bernardinus Ferrarius & Salvator Vitalis, *Venetorum* Iacobus Albericus, *Patavinorum* Bernardinus Scardeonius, *Veronensium* Onuphrius Panvinus ac Torellus Sarayna, *Bergomatum* Donatus Calvus, *Ferrariensium* Augustinus Superbus, *Bononiensium* Bartholomæus Galeotus & Ioannes Antonius Bumaldus, *Florentinorum* Michaël Poccianitius, *Vmbrorum* Ludovicus Iacobillus, & in his *Perusinorum* Cæsar Alexius, *Panormitanorumque* in Sicilia Franciscus Baronius Catalogos, sive separatim & ex proposito, sive in patriis Historiis, ne hac parte sic nobili & magnifica deficerentur, confecere.

Sed, ut convertamus jam stylum in Bibliothecæ hujus argumentum Hispanos Scriptores seu viros doctrina claros celebravit primus, quod sciam, Lucius Marinæus Siculus, deinde Alphonsus Garsias Matamorus Hispalensis, prior in *De Laudibus Hispaniæ* libris, posterior in *De Academiis, & doctis Hispaniæ viris, sive pro asserenda Hispanorum eruditione Narratione Apologetica*: neuter tamen ad Bibliothecæ formam Scriptores omnes, sed paucissimos è tam fertili eorum messe, absque ulla expressiore librorum ab iis editorum mentione, in commentarium retulit. Vidit hunc defectum Andreas Schotus Antverpiensis vir præstantis altero sæculo eruditionis, dum

apud

apud hos peregrinaretur, doluítque nostram vicem, &, ne ultrà ignoraremus, quos literarum omnium Professores & Magistros procreaverit omni tempore Hispania, & ob lucubrationes in publicum editas posteritati famæque tradiderit, subducto proprio, assumptóque Andreæ Peregrini nomine foras emisit *Bibliothecam* primus *Hispaniæ* tomis, dicis causa, tribus Francofurti apud Claudium Marnium & heredes Ioannis Aubrii anno M.DC.VIII. Præcesserat quidem anno uno hanc Schoti prolem Valerii Andreæ Taxandri *Catalogus Clarorum Hispaniæ Scriptorum* ex Moguntino Balthasaris Lippii typographejo emissus. Qui, ut suspicor, idem ipse est Valerius Andreas Dessellius *Belgicæ Bibliothecæ* author, quantumvis nec in *Catalogi* editione usus sit Dessellii ea nota, nec in *Bibliothecæ* fine, ubi operum à se confectorum habet mentionem, hujus *Catalogi* alia inter opera sua meminerit. Convenit quippe ultra nomen ipsum patria; *Dessellius* enim pagus, à quo is appellari voluit, Brabantiæ provinciæ est, quæ apud veteres *Texandria* sive *Taxandria*, de quo à Geographis monemur, appellabatur. Deinde author *Bibliothecæ* fatetur se Antverpiæ triennium totum Andreæ Schoto jam Iesuitæ à manibus ac studiis fuisse: at ipsum de Taxandro *Catalogi* confectore ex literis ejusdem Andreæ Schoti ad Ioannem Marianam anno M.DC.IX. directis constat, cujus verba transcripsimus. *Misi & duplex exemplar per Bibliopolas Catalogi clarorum Hispaniæ Scriptorum qui latinè disciplinas omnes illustrarunt, quem hic (* Antverpiæ *) familiaris noster, me adjuvante, Valerius Andreas continuavit; rogatque majorem in modum, ut istic aliquot socii, qui Bibliothecis nostris præsunt, dignentur augere iis, quæ nondum absentes vidimus, idque seorsim in charta &c.* Ejus ergo *Bibliothecæ*, quam adhuc eo tempore premebat, atque alia quavis forma, quàm Alphabetica, digesserat, Indicem sive compendiariam notitiam publicare cùm decrevisset Schotus, sub amanuensis sui Valerii Andreæ nomine in publicum exire fecit, fortè ut Hispanos provocaret, (quod Marianæ innuit) ad augendum catalogum, séque de prætermissis monendum, priusquam Bibliothecam elabi è manibus permisisset.

At utrumque, sive idem diversis sub formis, ejusdem ferè authoris opus tam ab universalis Bibliothecę distat proposito, ut magis nequeat. Valerii quippe Andreæ *Catalogo* nuda tantum nomina, eáque sæpius incorrecta eorum comprehenduntur, qui Latinè apud nos scripserunt, annotatis etiam libris qualiter potuit ab extero homine ac peregrè constituto.

Biblio-

Bibliotheca etiam eo modo concepta est, ut quamvis ab tali, hoc est, ab eruditissimo summæque industriæ viro, emanans, elegantique stylo ducta, vix possit aut sui præstare usum proficere cupientibus, aut literarios nobilissimæ gentis pro ejus dignitate perfectos & absolutos dare aliis Fastos. Ex tribus enim tomis seu divisionibus primus ad nos non pertinet, qui de *Hispaniæ Religione*, *Academiis*, *Bibliothecis*, *Episcopis*, *Conciliis*, *Regibus* tractat. Scriptores quippe tantùm Bibliotheca persequitur. Secundo *Nomenclator* seu *Elogia* continentur Scriptorum veterum, recentiorúmque juxta professionum decem classes, scilicet primam *Antiquorum* sive sacrorum sive profanorum, reliquas recentiorum, nempe secundam *Dominicanorum* sodalium, tertiam *Franciscanorum*, quartam *Carmelitarum*, quintam *Augustinianorum*, sextam *Iesuitarum*, septimam *Iurisconsultorum*, octavam *Medicorum*, nonam *Poëtarum* & *Fæminarum* eruditarum; decimam & ultimam *Historicorum*. De cæteris religiosis ordinibus altum silentium, qui summos etiam doctrina viros Hispaniæ pepererunt. At nec ex assumptis omnes laudantur, sed potiores tantum, facta quidem de libris aliqua mentione, sed ea nec integra, nec annotatione loci, temporísque editionis, quod sic isto in genere necessarium est, distincta. Sequitur hujus secundi tomi *Appendix*, quæ *Iudicium de legitimis Hispaniæ Historicis* continet, hoc est de Berosi & similium editis ab Annio Viterbiensi operibus Ioannis Goropii Becani ex libro *Antuerpiensium originum* quarto fragmentum, Gasparisque Barrerii de his *Censuram* ex Lusitano idiomate in Latinum ab eodem Schoto translatam. Quæ hic inserta, cùm ad Hispanæ Bibliothecæ argumentum vix pertineant, ideo author voluit quasi appendicem ad Historicorum classem, quòd veritus fuerit ne aliàs commoditate seorsim ea edendi deficeretur. Annectitur tertius tomus continens & ipse *Elogia Theologorum*, *Iurisconsultorum*, *Medicorum* ac *Philologorum* quinque distincta classibus secundum totidem Hispanæ gentis divisiones, Beticæ, Lusitanæ, Castellanæ, Celtiberæ, tandémque Valentinæ; longiora quidem prioribus elogiis, & in quibus aliqua sic præ cæteris vel majoris famæ virorum turgent, ut expressisse illa non tam judicium æquum quàm obnoxium videatur. Post hæc *Itinerarium* sequitur *Didaci Lopezii Stunicæ ab oppido Complutensi usque ad urbem Romam*, quod præsentis operis extranea prorsus appendix est, quantumvis disertum ac bonæ frugis plenum. Hæc idea est Schotanæ *Bibliothecæ*, quam nihilominus ea non

tantùm

tantùm laude nos dignamur, quæ primo debetur rei authori, sed illa insuper, quòd eleganter admodum, eruditè ac certè, de his præsertim, quibus ætas sua florebat, viris monere ac demereri posteritatem voluit.

Sed præterquam quòd Scriptorum pars maior ad exprimendos animi sensus vulgari lingua usi sunt, quos insuper tam Valerius Andreas, quam Schotus videntur fere habuisse, atque ex Latinis quamplures, sive authores, sive authorum libros, uterque prætermiserit, quos damnari oblivione parum æquum fuit, recens & intacta adhuc materia hujus, quod agimus, sæculi, eáque illustrissimorum hominum, nec decessoribus inferiorum, invitabat planè secundam & impensiorem alicujus operam, quæ & intractatum hucusque tempus persequeretur, & jam tractati supplendis opportunè deffectibus præsto esset. Quæ quidem ab eo assumi partes debuere, qui non patriæ tantùm amore, sed & otio studióque esset abundantissimus. Et tamen nescio quo fato, extra meam utriusque Iuris professionem, in qua edito ante decennium *De Exilio & exulum conditione ac juribus* opere non frustra collocasse dies videri poteram, aliò evocatum cura hæc sollicitare cæpit, qua defuncturum alium, qui pro dignitate rei atque difficultate posset, cui ego vicem cedere meam deberem, nullus sperabam. Ea me cogitatione distentum excepit annus ille Hispali meæ sævus ante alios immitísq; sæculi hujus quadragessimus nonus, pestilenti lue majorísque hujus urbis incolarum partis excidio infamis veréque nefastus. Abscedendum inde fuit opportunè, aut manendum loco aperto, & cui provideri & caveri à contagione posset. Electus est hortus quidam suburbanus extra portam Carmonæ, eò quod in eam urbem ducit, appellatam, quem & Benedictinorum sodalium sacram ædem intercurrit aquæductus lateritii operis, quo urbi magna ex vicino agro corrivata vis aquæ infunditur. In hoc secessu tribus ferè mensibus, quousque cœli teter desæviit morbus, declinavimus unà violentam pestilitatem D. Ioannes Suarezius Mendozius & ego, cujus hominis ne nunc in laudes eam prolixiùs, verecundia impedit amicitiæ nostræ, nec minus singularis ipsius modestia. Gerit ab illo ad hoc usque tempus in domo Indicæ negotiationis Hispalensi Senatoriam, jam nunc primi inter alios loci, dignitatem integerrimè gnavitérque. Quod tibi in transcursu dictum, quisquis hæc legis, cupio, ut ab honore isto saltem virum discas, tametsi non ignarus magistratum

gerere,

gerere, ac meritò gerere, haud diversas tantùm, sed & disparatas res justo sæpiùs esse. Hoc in loco benignissimi atque indulgentissimi largitate numinis datum nobis cùm illibata valetudine, tum præcipuè mihi, inter tam sæva etiam, animi & studiorum ea quiete frui, ut aliquot horis expiandæ conscientiæ ac propulsandæ ab ea timoris causæ Christiano ritu quotidie datis, cæteras jaciendis *Bibliothecæ* hujus fundamentis, tenuibus quidem illis tunc, ac superstruendæ moli imparibus existimatis, contentiùs tamen quàm pro hoc judicio, impenderim. Ad manus fuit Benedictinorum, quos paulo ante dixi, seu potiùs Benedicti de la Serna huius domus Abbatis bibliotheca bonis plena libris, cujus quidem data mihi liberaliter copia fuit eò jucundior, habiliórque, quòd absque reverentia domini per eos dies alibi agentis veluti re domi propria uterer. Scilicet hoc solo ac fundamento niti cœpit (quod meminisse gratum est) fabrica ista, quam corrogata inde ab aliis atque aliis bibliothecis, bibliothecarum descriptionibus & omnis generis libris improbo labore subsidia in hanc, quam vides, molem duplicati voluminis elevavere.

Quænam vero ea fuerint subsidia discere aves? Mihi æque ac tibi expedit ut morem curiosè interroganti geram. Excussæ sunt plures & amplissimæ bibliothecæ, uti jam diximus, lecti quoque ii omnes libri hac nuncupati appellatione, quive sub quavis alia rem nostram agerent. Gesnerus, Possevinus, Bolduanus, Draudus, Valerius Andreas & αὐτοψία* ipsa suppeditaverunt suas nostrorum authorum editiones: Schotus & Miræus, Nicius Erithræus, Ghilinus, alii ea, quæ confecerunt, eorumdem elogia. A nostris, quorum testimonio, utpote domestico, magis deferendum fuit, auxilia rara & imbecillia. Adeo studium hoc viros literis spectatos, eorúmque monumenta fideli ac data opera commendandi, nostrorum Historicorum, sive provinciis, sive urbibus, sive religiosis ordinibus illustrandis addictorum, mentem non pupugit, quasi ea non aliqua & quidem præcipua esset Historiæ pars, rerúmque commemoratarum insigne decus ac veluti lumen, aliundéve quàm ex viris insignibus, clarísque Scriptoribus ornamentum egregius aut celebratis urbibus, regnísque, aut enarratis ordinum Ecclesiasticorum cœtibus accedere posset. Omnium enim ferè Hispaniæ totius urbium, nedum provinciarum, regnorúmve Historias habemus vernaculas; nec in iis quidquam accuratioris operæ ad

* propria visio.

Bibliotheca nostræ argumentum conferentis invenire potuimus; excepta una Segoviensis urbis, in qua Didacus Colmenarius author, vir utique singularis industriæ, particularem Virorum literis illustrium ejusdem urbis librum cæteris adjunxit, exquisita diligentia usus, ne patriam optimæ notæ historiam, hac parte insuper, ut aliàs fieri solet, habita, veluti claudicantem reliquisset. Nec item aliis nostrorum hominum lucubrationibus ad hunc scopum directis, quæque per partes promovere ac suffulcire universalem gentis Bibliothecam possent, quamvis diligenter conquisitis, utendi copia mihi contigit. Doctissimi inquam viri Thomæ Tamaji *Elogia illustrium in Carpentania Scriptorum*, quorum aliqua vidimus in libris laudatorum authorum excusa, Michaëlis Ioannis Vimbodini *Bibliothecam Valentinam*, sive de illius regni Scriptoribus, Ioannis Francisci Andreæ Vztarrozii *Aragonensem*, quam post impensam rei à Didaco Murillo * & Vincentio Blasco Lanuza * quadantenus operam apparasse eum, cùm in vivis esset, tùm aliunde, tùm ex ejus literis novimus. Certè habuissemus inde nos integram hujus partis, quam nobilissimum facit in hoc theatro regnum, exactámque notitiam; ut liberalis erat largúsque Vztarrozius laudatus opes, multo licet atque assiduo labore quæsitas, cum amicis & quibuscumque aliis istarum rerum cupidis communicandi. Ita mecum agere cœperat quæsitus per epistolam non unam aut alteram iis super, de quibus aliunde quàm ab ejusdem regni Chronographo diligentissimo patriæque studiosissimo certior fieri non poteram. Sed interrupit ejus mors regno isti & Historiæ Aragonensi non parum intempestiva commercium literarium nostrum, interciditque telam non facilè ab alio retexendam. Cujus quidem hominis neque *Chronographorum regni Aragoniæ* ab Hieronymo Zurita usque ad Iosephum Pellizerium *Vitas* typis jam, cùm vita functus fuit, subjiciendas consulere mihi datum aut manu exaratas aut, si copia facta esset, formis editas, quod nescio quo accuratorum operum fato hactenus retardatum fuit. De Lusitanis diu est quòd votum D. Francisci Emmanuelis viri docti atque in paucis diserti de suorum civium formanda Bibliotheca, cujus ipse meminit in quadam Epistola * præcipuos quosque in unaquaque disciplina Scriptores summatim referens, implere satagunt Ioannes Suarius Brittus & Ioannes Francus Barretus, sive divisa sive collata opera; quorum propositi, adhibitæque in adornando

* in Historia de N. Señora del Pilar.

* in Historia Aragoniæ part. 1. lib. 5. c. 37. & seqq. & part. 2. l. 5. cap. 44. & seqq.

* Cent. 4. carta 1. de las Obras familiares.

nando eo diligentiæ mentionem Georgio Cardoso *Agiologii Lusitani* * pio, industrióque authori, qui & ipse ante paucos annos excessit è vivis, debemus. Quibus quidem ille ait cessisse sponte se hanc curam quam olim conceperat. Sed neque ab imperfecto adhuc opere aut nondum publici juris facto rem strenuè gerere Lusitanam discere potui, quam & superius bellum à communicatione omni, unde lumen aliquod separatæ ac veluti peregrinæ nationis laudibus infunderetur, non solùm hominum sed & librorum arctè longéque seclusam habuit. Vnde forsan commissos in referendis nobilissimæ doctrina gentis rebus errores, aut omissa quæque notatu digna, condonabunt ipsi, uti speramus, nobis hac excusatione utentibus sic legitima justáque, interim dum civium suorum posterioribus ac luculentioribus haud fruuntur operis.

* Tom. 3. die 4. Maji, lit. 1.

Librorum quidem Hispana lingua scriptorum bibliothecam collegisse dicitur Matriti amplissimam Ioannes de Salderna; quam, uti credimus, ante oculos habuit, descripsítque is, quem antea & nunc iterum jure laudamus, Thomas Tamajus in libro sic inscripto *Iunta de libros la maior que España ha visto en su lengua hasta el año de 1622.* Hujus exemplum nunquam publicati operis videtur Eminentissimo S. R. E. Cardinali Francisco Barberino, dum extraordinaria Vrbani VIII. P. M. patrui sui legatione apud Philippum Regem nostrum quartum eo ferè tempore fungeretur, obtulisse author; quod nobis, annuente humanissimo ac eruditissimo mihíque multis nominibus eximio cultu semper habendo purpurati ordinis apice, Carolus Moronus Bibliothecæ ejus amplissimæ ac selectissimæ præfectus, ad S. Laurentii in Damaso Canonicus excutiendum atque exprimendum liberaliter concessit.

His autem vix paribus suffulta tibicinibus *Bibliotheca* nostra minimè potuit ea omnia præstare, quæ quidem assequuti omnino essemus, si votis tantùm agi res valeret studióque, quamvis impensissimo. Sed quæ necessariis & à propriis atque domesticis suppeditatis undique auxiliis explananda fuit ad culmen absolutionis & perfectionis via, his eam destitutam confragosam disruptámque mansisse, nec semel lubricam aut fallacem, haud meritò aliquis nos accusabit. Cùm præterea de propriis cujusque enarratoris rebus, quantumvis temerè aut falsò dictis, credendum ei fuerit, dum non aliorum, qui redarguerent ac nos monerent, potiti essemus; uti de cavendo in Carmelitanis rebus à *Carmelitici decoris*

Paradisi authore moniti sumus ab amico nostro Fr. Ludovico Perez de Castro Axofrinensi ad Deiparæ Transpontinæ collegium Romanum Theologiæ Professore primario atque studiorum præfecto, qui mira quadam diligentia & in [illegible] dinem hunc suum charitate corrogata ex fontibus ipsis Scriptorum ejus notitia effecit unus, ne cum authore illo in accusationem suorum ipsius sodalium impingeremus. E religiosorum aliorum ordinum Historiis atque Scriptorum catalogis generalibus nostros excepimus, nisi & amicorum in his ipsis ad normam *Bibliothecæ* hujus commendandis & qui excidissent, aut ab eorum confectione vixissent, adjungendis, opera. Hanc interim vix necessarium fuit à Cisterciensibus, Franciscanis, Iesuitis petere, quorum Scriptores jam eo cultu fuere literatorum orbi exhibiti, quo cæterarum caruisse hactenus sacrarum familiarum ornamenta dolendum magis, quàm nobis opprobrio dandum est; quibus ignorare multa domi earum occulta, nec reserata adhuc, fuit necesse. Nec tamen sine ulla cautione, excepto Alegambii opere, decurrendum vel in his fuit. Et in Franciscanis aliqua, quæ VVaddingo exciderunt, sive ei non visa, suppeditavit Franciscus Haroldus Hibernus in collegio Romano S. Isidori Agricolæ sacræ scientiæ olim Professor, nũc VVaddingi *Annalium* continuator & *Compendii* scriptor diligens, disertúsque; ad cujus *Franciscanos Scriptores* plura habet, quando is liber recoquetur, adjungere. Iesuitis, qui post *Bibliothecam* eorum absolutissimam prelo datam literarum monumentis alibi & apud nos floruissent, in aliquam appendicem conjiciendis referebatur vulgò addictus Ioannes Nadasi, qui *Annum rerum memorabilium* ejusdem *Societatis*, ex qua est, ante paucos annos in publicum edidit. Cecidimus tamen ea spe; mutuaréque eorum notitiam è publico Præfecti generalis dignissimi Reverendiss. P. Ioannis Pauli Olivæ mihi multis nominibus venerãdi tabulario, quo asservantur facultates Scriptoribus datæ ad typis mandanda literarum sua monumenta, opus nobis fuit, quã inde probus atq; industrius vir Ioannes Marinus Assistenti Hispaniarum generali à secretis liberaliter communicavit. In cæteris religiosis universitatibus majori connitendum fuit industria; nam Augustinianos sic jejunè laudavit etiam ultimus ac Hispaniæ domesticus ordinis illustrator Thomas de Herrera, cætera vir diligens, in *Alphabeto* suo *Augustiniano*, ut nisi aliunde & è libris ipsis majorem eorum expiscaremur cognitionem, vix meritis doctissimæ ac fœcundissimæ magnorum

gnorum

gnorum filiorum parentis familiæ laudibus paria facere possemus. Quod cùm ad Dominicanorum deventum esset, res fuit magis pertimescendum. Antonius enim Senensis & Alphonsus Ferdinandi ante plures annos, nec sat pro hujus ætatis accuratione, scripsere suos Catalogos. Carmelitarum autem negotio præsto fuit, uti jam diximus, Ludovicus Perez de Castro, eique collata quoad excalceatos opera Iosephus à S. Maria Congregationis Reformatorum Hispaniæ Chronographus, ut antiquiores nunc præteream. Inde, ut Benedictini pro dignitate amplissimi ordinis in hac pompa exhiberentur, nulli eorum Historiæ acceptum ferre potuimus; siquidem Franciscum Ibañez viros illustres ejus compendio laudavisse tantum audivimus. Quædam tamen ex ipsis eorundem domibus repræsentaverunt cùm D. Antonius Lupian Zapata, qui inter ipsos degebat, eruendis ex eorum tabulariis aliquot monasteriorum Historiis dudum intentus, olim nostro nomine de Scriptoribus interrogatus, tum etiam Reverendus admodú Pater Fr. Alphonsus de Mier Congregationis Hispanæ Procurator, cú hæc scribimus, in Vrbe generalis. Mercenariorum quoque viros hac laude memorandos collegit singulari libro Petrus à S. Cæcilio Granatensis ex Reformatione hujus familiæ, quem adhuc ineditum quondam Granatæ vidimus. Cuinam rei, quæris, hactenus dicta? Nempe humanum est desiderare nos te nescire, Lector, quantùm hac nostra opera promotum in re sit, aliorúmque operis superinductum, atque itidem humanum unà & *pleniuningenui pudoris*, teste Plinio*, in principio ipso libri *fateri, per quos profeceris*. *in Præfat. Hist. naturalis.

Iam ut speciem hujus nostri historici operis adumbremus; *Bibliotheca integra* omnium *Hispanorum qui unquam usquamve monumenta sui prodiderunt literis* mentem nos diu gravidam gerimus, nec tamen unico partu exonerandam. Ab initio rerum & antiquissimo nostræ gentis tempore capiendum fortè initium fuit, atque inde usque ad præsens sæculorum ferè septemdecim Scriptores ducendi stylo. Nec nobis ordo iste improbari, qui secundum naturam est, aut consilio aut facto debuit. Quominus tamen eò procederemus, hæc causa fuit: Bibliothecã oportere in duas distingui partes duximus, quarum posterior eos, qui ante duo hæc, præteritum & quod excurrit, sæcula vixére, librorú authores contineret, prior verò superioris ad literarum usque inter nos ac disciplinæ initia, ætatis Scriptoribus adjudicaretur. Nec sine ratione. Cùm

enim

enim inserendorum in hos publicos Musarum fastos nomina Alphabeti ordinem sequi debere, ut aliquem sequerentur, commune ab optimis Bibliothecarum formatoribus veniens dictaret exemplum, subiit illico hæc nos cogitatio, incongruè id factum iri atque absurdè in solida totius *Bibliothecæ* materia; hoc est, in tot sæculorum promiscuè laudandis authoribus, antiquissimis, medii temporis, recentioribus, at tandem nunc superstitibus. Cuinam etenim stomachus non moveretur advertenti huc oculos, si laudatum post Licianum illum Bilbilitanum à Martiale dictum, quia initium dat nomini L. litera, in vivis degentem ante paucos annos Lucam Montoiam legeret; tunc post eum è veteri rursus Roma Lucanum, inde Luciam de Iesu nostri temporis sanctimonialem, atque hinc Lucium Moderatum Columellam, aut Lucium Dextrum? Non adeo quidem est (aut ego nihil certi assequor) è præscripta sibi secundum seriem literarum norma excusandus hic ordo, ut saltus hosce, atque è recentissimis ad antiqua illa tempora ineptas crebrásque transitiones aut, si mavis, volatus admittat. Porrò hujus vitandæ absurditatis consilio, quantumvis aliis deficeretur causis ea, cui innitimur, separatio, utique nos obsequuti essemus: sed & succurrit alia non levis aut contemnenda. Nimirum de antiquis Scriptoribus plura oportuit extra elogiorum formam discuti, patrias eorum, vitæ obscura investigari, notha scripta ab his abdicari, legitimorum vindicias decerni; quibus omnibus alia commentationis & prolixior utique ratio debebatur atque illa est, quam in laudandis sive nostræ sive parentum aut avorum memoriæ auctoribus, quorum res ac doctrinæ merita vix ullis dubitationis impediuntur salebris, sed omnia ferè indubitata sunt, historicéque, non criticè tractanda, planè sequi oportuit. Alius ergo quàm Alphabetarius, recentioribus utique celebrandis maximè aptus, ordo doctissimorum judicio idoneus magis mihi visus dicendis & illustrandis veterum Scriptorum rebus ac monumentis fuit; ætatis nempe, qua vixerunt & floruerunt, per sæcula digestæ. Ita Gerardus Ioannes Vossius methodo non minùs quàm singulari eruditione præstans; ita alii fecerunt. Processus, profectúsque sive defectio aut corruptio literarum atque doctrinæ decurrentibus passim & ordinatè à prioribus illis ad hæc tempora maxima cum jucunditate repræsentantur & liquent. Præterea non jucundum tantùm sed utile etiam est in unoquoque ævo quinam quibuscum convixerint

sub

ſub oculis habere, ideámque ſingularum formare ætatum.

Quare uti commodiſſima & æquiſſima nobis, ex quo ita ſedit animo, hæc ſeſe commendavit diviſio operis, ut altera pars ab origine ipſa rerum, hoc eſt, hominum apud nos doctrinæ fama illuſtrium, per ſæculorum ſcalares gradus ad totum decimumquintum, hoc eſt, Chriſtiani orbis milleſimum quingenteſimum deſcenderet, altera decimi ſexti & quod nunc agimus, decimi ſeptimi Scriptores, qui longè plures uno ſeſquiſæculo ſunt iis, qui tot præcedentibus vixere æquales, in unum colligeret: prior temporum ductum, poſterior autem nominum prima elementa ſequeretur. Cùm verò huic parti, utpote majori & cum extenſiore ſtudio expediendæ curam noſtram præcipuè intendiſſemus obſervantes interim & loculis ſuis reponentes quæque ad partem ſpectarent alteram, crevit & ad finem perducta eſt hæc ſcilicet rei natura poſterior, ſemota illa & poſt ſe relicta, quæ præcedere omnino debuit. Quid tum ergo? Expectandum fuit, atque interim, ne (ut in proverbio Græco eſt) ὕστερον πρότερον fieret, is, qui jam invocabat Lucinæ opem, retardandus partus, fratrique vix concepto reſervandus princeps naſcendi locus? Poterat quidem id; ſed cum conſcii ſimus *mutui debiti quod* (verbis Tertulliani *) *inter ſe eſt nativitati cum mortalitate*, vivamúſque morituri, atque ex incertiſſima pendeamus hora, cavendum non temerè fuit, ne humanum quid contingens irritum & inanem laborem noſtrum, quem non inutilem ſperamus futurum, dum præſtolamur aliud tempus, reddere poſſet. Nec enim totius operis paulò poſt abſolvendi copia nunc eſt diſtrictis negotiorum ſollicitudine, quæ quidem ægrè ſatis viæ id, quò progreſſum hucuſque fuit, tot pergere annis permiſit.

* De Carne Chriſti c.6.

Damus ergo publico uſui *Bibliothecam* eorum *Scriptorum*, qui poſt annum milleſimum quingenteſimum commendavere cogitationes ſuas literis. Malè aut benè, inutiliter, aut cum fructu, non diſtinguimus, quia nec diſtinguit argumenti ratio. Ideo & nominibus aliàs damnatis, eorum puta, qui vel ſuperſtitionis Iudaicæ, vel ab ortodoxa Fide apoſtaſiæ rei vixerunt & mortui ſunt, mentionem non invidemus; luſtrum quippe agimus, non cenſuram. Addidit inſcriptio *locupletioris & certioris his, quæ præceſſerunt*, notam huic parti. Speramus enim comparatione tantùm ad hucúſque facta quidquam nos viſum iri feciſſe, non præſumptione adverſus id, quod fieri ab aliis majore otio in rem intendentibus poſſet, & ali-

& aliquando forsan fiet. Quanquàm non ignoremus cum Seneca * *Tantam esse hominum importunitatem, ut quamvis multum acceperint, injuriæ loco sit, plus recipere potuisse*. Immensum quippe negotium est quodammodo, ne dicam impossibile, tam vasti terræ tractus tot provinciis, quandoque & linguis, distincti ac separati, res colligere, notare libros, suam librorum authoribus nec prorsus jejunam consignare laudem. Promptior quidem res, si intra cujusdam urbis, aut etiam provinciæ, sive ordinis alicujus fines stylum contineas. Civium enim aut provincialium illustratori facilè ab omnibus, quorum interest rem strenuè geri, suppetias itur. Religiosi autem cœtus, qui sapiunt, non nisi collectis undique publica jussione subsidiis instructam rerum suarum hominúmve historiam publici fieri juris permittunt. Nobis utendum fuit paratis & obviis, nec alia ferè quàm propria industria quandoque ab iis ad magis vera & comperta provocandum. Quare, sicubi è recta via exorbitavimus aliorum ducatum sequuti, aut aliquos Scriptores, eorúmve libros prætermisimus, aut duplicavimus, quemquam ex errorum fontibus, quos Ioannes Ionsius *De Scriptoribus* agens *Historiæ Philosophicæ* annotat, incurrentes, nec integrè argumento satisfecimus, difficultatem & immensitatem operis excusare nos haud ægrè ab iis impetratum iri speramus, qui quantum laboris & operæ etiam non perfectis impendi soleat, quantúmque operæ pretium sit iis quoque in publicum editis novos aliorum, eóque magis plenos spei conatus irritare, sive prudentia docti sive experientia noverint. Certè non alia est hominibus, quàm prærupta & proclivis lapsibus, ut attingant finem sibi præscriptum, via. Humanum ergo est mortalium cuicumque erroribus decipi, humanius tamen deceptis naturæ imbecillitatem non imputare. Monemus tamen ut voto suo in quærendo Scriptore aliquo aut Scriptoris opere à *Bibliotheca* fraudatus adeat is omnes Appendices. Inveniet forsan, unde sibi à nobis factum satis gratificetur.

* Lib. 3. de Ira cap. 31.

* Lib. 1. c. 2.

Cumulavimus enim exantlatum in confectione *Bibliothecæ* laborem novo labore; nam in pluribus *Appendicibus* sive omissa addidimus, sive deprehensa non vera retractavimus, fœminis item doctis suum *Gynæceum* construximus; *Extero-Hispana Bibliotheca* plures non Hispanos, qui aliquo modo ad nos pertinent, comprehendimus; ac tandem ne *Indicum* ornamento & compendio careret opus, tot quidem formavimus, veluti replicantes operam, qua jam perfuncti videbamur,

mur, quot utiles tibi futuros & ad meliorem & faciliorem ejus usum conducere posse existimavimus; de quibus in præfatiuncula iisdem *Indicibus* affixa redditam tibi rationem, Lector, invenies. Tu interim nostris utere, &, si Hispanus es, grato animo quidquid bene dictum, accuratéque fuerit, amplexare, & Gregorii magni verbis, *remunerationis linteo sudores nostros terge*; si quid autem oscitanter aut minùs rectè, de eo admone, ut in *Bibliotheca* renovata, si tanti est, aliquando editione, tua opera uti ad publicum beneficium valeamus.

D. IOANNIS CARAMVEL

Campaniensium & Satrianensium Episcopi, designati Hydruntini Archiepiscopi, de hac Hispana Bibliotheca

IVDICIVM.

Multis & dignis Elogijs celebratur Serenissimus Carolus in P. Gasparis Schotti Organo Mathematico *à pag. 11. & in singulis edisseritur Lemma OMNIA IN VNO.*

MAgnus ille & verè ante diem Magnus Carolus Iosephus, Ferdinandi III. Imperatoris filius, Ferdinandi IV. Romanorum Regis & Leopoldi I. Imperatoris frater, ob cœlestes prærogativas adquisitas divinitùs, excultas & ornatas humanitùs, omni gloria & honore dignissimus, mihi est cum admiratione recensendus, quòd inter alia generosa charismata, quæ sera celebrabit posteritas, ausus fuerit suæ eruditæ ambitioni proponere, ut VNVM quæreret, IN QVO OMNIA fœliciter consequeretur. Ideò ingeniosus adolescens, avita domus Cæsareæ stemmata hoc lemmate heroico illustravit, OMNIA IN VNO.

Sed ubi & quale est illud VNVM, IN QVO indipisci OMNIA poterat? Frustrà alij alibi flavissas eruditas aperirent, nam etsi in singulis multa, nunquam OMNIA IN VNA reperient. Laudatur ab ingenio Aristoteles, à dicendi efficacia Demosthenes, ab amplitudine doctrinæ Homerus, ab elegantia Cicero, à pompa Virgilius, à dulcedine Ouidius &c. Verùm enim verò Homo, IN quo VNO hæc OMNIA lumina aut etiam numina reperirentur, erit cogitatus, non factus, optatus, non genitus, imò nec speratus: quoniam Natura rerum parens, ne iniqua videretur, divisit dona, ut nemo hominum careret aliquo, nemo omnia simul consequeretur. Esset enim noverca, si OMNIA collocasset IN VNO. Desiste igitur, Adolescens Auguste, nam supra humanæ conditionis leges votum est, invenire OMNIA IN VNO.

Psal. 118. 43. & 147. 74. & 114. 81.

Sed non. Perge audacter; spera; &, si cum Propheta Rege loqui liceat, superspera. Quod enim natura non potuit, ingenium & diligentia præstitit; nam hodie sumus è manu D.

Nicolai

Nicolai Antonij OMNIA IN VNO fortiti. Ecce prodit HISPANA BIBLIOTHECA, liber vnus, at IN VNO isto OMNIA, quæ aut mente concipere, aut voluntate optare poterunt vniversi. Thesaurus est, IN quo VNO clauduntur OMNIA Illustrium Ingeniorum NOMINA, de quorum applausu vanè gloriatur Fama, ex æternis illorum contextis Panegyricis plus laudis recipiens, quàm impertiens. IN hoc VNO inueniuntur OMNES scientiæ, quæ in orthodoxis universitatibus edisseruntur, OMNIA illarum principia, quibus securissimè insistunt, OMNES & consequentiæ, quæ legitimè illatæ. Quoniam, ut confidenter loquar, quidquid Abyssum possidet, Oceanum sulcat, Tellurem incolit, Aërem pectit, Olympum init, Æthereum regionem percurrit, Firmamentum illuminat & Empyreum honorat, dilucidarunt Scriptores Hispani, qui in hoc libro leguntur. Et, si vos monachi Carnotenses mirari pergitis S. Augustinum exponendo illa Domini verba, *Ecce enim merces vestra multa est in cœlis*, dixisse; *non cœlos istos visibiles & corporeos oportere intelligi, ne merces nostra in rebus mobilibus & volubilibus videatur collocari, & ideo spiritualia quædam Firmamenta esse intelligenda, de quibus nescitis, vt dicitis, quid vel suspicari debeatis*. Et, si nos cum melleo Doctore dicamus cœlos, qui enarrant gloriam Dei, & ab Hipponensi insinuantur Pontifice, esse SANCTOS, in quibus, quamdiu vivunt, per gratiam, & post mortem, per gloriam, regnat Deus, etiam IN hoc VNO libro doctissimi invenientur Theologi (hi enim sunt illi fidelissimi Astronomi, qui de spiritualium cœlorum motibus disputant, & prudentissimi Astrologi; qui eorumdem promovent & illustrant influxus) qui OMNIA dilucident, quæ supernaturales facultates concernunt. Ergo IN VNO OMNIA tandem indepti sumus; quod nuper optavit, sed non obtinuit, Serenissimus Carolus, nos tandem fœlici auspicio possidemus.

Lucæ 6. Verba sunt S. Bernardi libell. De præcept. & disp. c. 20. num. 60.

Sancti sunt cœli illi spirituales, qui apud S. Augustinum leguntur.

Superest ergo, ut gratias habeamus Authori, qui assiduo labore & industria hos thesauros collegit, qui summa providentia digessit, & felici consilio per locos opportunos disposuit, ut illis possimus faciliùs & utiliùs frui. Superest ut hortemur, alios libros, eruditissimæ suæ mentis liberos, quos exspectant scholæ, qui etiamnum manuscripti ab amicis magno applausu & utilitate leguntur, publicare festinet. Sic sentio salvo &c. Romæ Calendis Februarijs M.DC.LXXI.

Hunc eruditam Bibliothecam alij ingeniosi libri eiusdem Authoris sequentur.

AD ILLVSTRISSIMVM VIRVM

D. NICOLAVM ANTONIVM EQVITEM S. IACOBI,

Negotia Catholici Regis Agentem in Vrbe

E L O G I A,

JOSEPHI MARIAE SVARESII OLIM EPISCOPI VASIONEN.

Vicarij Basilicæ S. Petri & Assistentis S. D. N.

EX quo Romuleis Hispania legibus vsa est,
  Cœpit & Italica nobilitate frui,
Illuc Pierides migrarunt pingue sonantes
  Sicut facundo Tullius * ore refert;
E quibus ista * Epicos versus, Epigrammata panxit
  Altera *, quin Tragicos condidit illa * modos;
AEmathiæ vndantes Latio qui sanguine campos,
  Cæsaris & qui tot prælia narrat *, Iber;
Domitio præcepta grauis qui clara Sophiæ,
  Abdita naturæ quique reclusit *, Iber;
Domitiani etiam natis cunctisque Latini
  Eloquij normam qui dedit auctor *, Iber;
Terrarum tractus alius * descripsit & oras,
  Quidam * etiam formam, qua colerentur agri;
Plurima succreuit Scriptorum copia, Christi
  Suauius Hispani dum subiêre iugum.
Metri Evangelium misit sub lege Iuvencus,
  Et iuvit falsos dedidicisse Deos.
Martyricas lyrica Prudentius arte coronas,
  Sacratam Paulus * texuit Historiam.
Quid memorem Damasum? quid vos Leander, Osíque,
  Ilphonse, & quibus abs Iside * nomen inest?
Quàm celebres Tabulæ Alphonsi *, qui sydera callens
  Ad binos regnum protulit vsque polos;
Hesperijs florent etiamnum in tractibus artes
  Has vti Complutum, Elmantica docta docet;
Nosse Deum, Logicos, Physicósque resolvere nodos,
  Et Legum gens haud vlla perita magis.
Iure peritum ideo Venusinus Cygnus * Iberum
  Nuncupat, & sudant vndique prela libris.
Exprimis hos (Antoni) omnes (Nicolae) sed vno;
  Atque ita, multorum quod fuit, vnus habet;
Hispalis est genitrix, curásque negotia Romæ,
  Prudenter tractas Regia clarus Eques;
Nec minùs incumbis studiis, Themidíque Mineruam
  Iungis, id *Exilii* nobile pandit opus;
Ergo quod accessit præmi Scriptoribus illis,
  Ab cunctis vnum te quoque habere decet.

** Orat. pro Archia Poeta. * Sil. Italicus. * Martialis, * Seneca Tragicus. * Lucanus. *Seneca Philosophus. * Quintilianus. * Pōp. Mela. * Columella. Iuvencus. Prudentius, * Orosius. S. Damasus, S. Leander, Osius Cordub. S. Ildephonsus. * S. Isidorus. * Alphonsus Rex X. Castella. *Horat. lib. 2. Carm. ode 20.*

DON

DON IOSEPHI PALERMI

olim Episcopi Conversani, nunc Archiepiscopi Sanctæ Severinæ.

Illustrissimo Domino

DON NICOLAO ANTONIO

Equiti Sancti Iacobi, Catholici Regis nostri in Vrbe Agenti generali.

PRO SVA BIBLIOTHECA HISPANA.

ELOGIVM.

DON NICOLAVS ANTONIVS,
Duplex Naturæ Miraculum,
A quibus consequi debuit, Authoribus vitam tribuit,
Illósque redivivos perennat:
Astro suo gentilitio, non è vagis syderibus,
Vagantes Authores,
Fixas, velut in firmamento, stellas hoc effecit in Opere.
Acestes alter, sed mirabilior,
Tertio Stemmatis iaculo traxit è cœlis ignem,
Quò velut animante,
Novus Promethæus
Scriptorem patrium fecit in animam viventem.
Adeò, vt per cancellos prospiciens,
In hoc Literatorum pomario,
Omnia scientiarum genera quilibet inveniat.
Theologus Gratiam, Naturam Philosophus,
Mores Ethicus, Cœlum Astronomus,
Veritatem Historicus,
Musicus Modos, Poëta Epopeiam;
Cuncta denique hic, vnde Palladi compotem ad omnia
Mentem, manúmque non deesse dignoscas.
Millia millium
Ingeniorum monumenta collegit in vnum,
Vt vni sibi, quinimò cunctis, Virtutum facinora propinaret.

Vtitur author stemmate in quo supra sagittas tres emicat stella:

Regis

Regis Agens
Solitudinem in Curia raro adinvenit exemplo:
In vtroque mirabilis,
Qui potuit scilicet inter negotia videri Prudens,
Noscitur inter eruditos Apollo;
Totus sibi, totus alijs,
In studijs assiduus, in agendis sollicitus,
Martam Magdalenæ conjungens
Omnibus obtulit
Paria disparis exercendæ virtutis exempla.
Ergo
Obstupescite; exteri,
Demiramini, posteri.

EIVSDEM AD EVMDEM.

EXASTICHON

Scriptor vt è tumulo surgat redivivus Iberus,
Dat liber hic vitam, quam bonus Author alit.
Fax erat in Terris, fulget mutatus in Astrum
Hic, vbi stellanti stat, velut ille, Polo.
Solis ab effusa resplendent Sydera luce,
Millibus hinc Author Solis ad instar erit.

DISTICHON

Indicis ad numerum sertis redimuntur Iberi,
Inclyta præ cunctis inde corona tibi.

ALIVD.

Author Iberus erat Lethæis Hesperus vmbris,
Lucifer vt fieret, Phosphorus iste fuit.

D.NI-

D. NICOLAO ANTONIO
Viro Clarissimo Hispaniæ Bibliothecam Scribenti.
Amicitiæ ac gratitudinis ergo,

D. ANTONII AGRAZ DE SPVIG
Sanctissimorum duorum ex ordine Pontificum Clementis IX. & Clementis X. Honorarij à cubiculo,

DECATETRASTICHON.

QVam meritò patriæ Scriptores dixeris astra
Quemque suæ, nitidis conspicienda comis!
Quam meritò & felix Regio est, quæ plurima iactet,
Æmula multiplicis, cùm micat igne, poli!
Ast cui sublimis laus hæc conceditur? illi
Quam Tagus aurifero lucidus amne secat.
Credere num renuis? metuenda Hispania ferro,
Si nescis, calamo non valet illa minùs.
En testata fides: geminata volumina volve,
Inclyta Nicolei quæ tibi dextra dedit.
Quærere sed caveas hæc inter sydera sydus
Reddere quod radijs sit potis ipse suis.
Lumine nam proprio reliquis si lumina præstat,
Qui metuat Solem dicere, stultus erit.

AVGV-

AVGVSTINI FAVORITI
olim Sacro Collegio Purpuratorum Patrum nunc Congregationi ſuper negotijs Conciſtorialibus à ſecretis, viri eruditiſſimi,

IN BIBLIOTHECAM HISPANAM

editam à

D. NICOLAO ANTONIO

Viro Illuſtriſſimo.

QVos non docta minùs, quàm fortis Iberia terris
Edidit illuſtres Palladis arte viros,
Et genus & mores & eorum ſcripta recenſes,
Ordine quæque ſuo, temporibúſque notans.
E tenebris caput attollunt, lucémque reviſunt,
Corduba quos & quos Hiſpalis alma tulit,
Et clara Emerita & Vatum fæcunda creatrix
Bilbilis & loca, quæ Bætis Anáſque rigant.
Nempe tuis æquum eſt, Antoni, vivere chartis,
Qui te adeo chartis erudiere ſuis.

MODESTIA ET SAPIENTIA
Illuſtriſſime ANTONI,
Certarunt in te effingendo.
Modeſtia compoſuit animum, ornavit Sapientia:
Illa expreſſit morum lineamenta,
Hæc arcana doctrinarum impreſſit.
Moderatur Illa vitam
Ad normam Iuſtitiæ,
Hæc ad exemplar Prudentiæ.
Modeſtia omnes in te Virtutis partes explevit,
Sapientia omnes in te Ingenij artes abſolvit.
Sic Vtraque vicit.
Inde dictus es decoro cognomine,
Nicolaus.
Felix Hiſpania, ſi plures tibi ſimiles haberet.
Orbis Terrarum vniverſus
Poſt adoratam Potentiam,
Adoraret quoque Hiſpanam Sapientiam.

Ignatius Bompianus S.I. Sacerdos.

AD

AD ILLVSTRISSIMVM

D. NICOLAVM ANTONIVM

Hiſpanicæ & abſolutæ Bibliothecæ Authorem.

Cum alluſione ad NICOLAI *nomen quod* Victorem populum *ſignificat in Græca formatione.*

ARmatas animas, Hiſpani & fulmina Martis
Ne tuus, Antoni, ſit memoraſſe labor.
Sed placidas mentes memora, ſobolemque Minervæ;
Cui non campus atrox, ſed ſchola docta placet;
Bella nocent Orbi, Sapientia profuit Orbi:
Pugnant tormentis illa, ſed iſta libris.
Excidium tormenta parant, documenta ſalutem:
Fata ciet gladius, fata cavet calamus.
Ergo libros numera, & Sapientum nomina prome:
Vincere ſic *Populos* Bibliotheca docet.

Ignatius Bompianus
S.I. Sacerdos.

IN ILLVSTRISSIMI VIRI,

DON NICOLAI ANTONII,

S. Iacobi Equitis,

HISPANAM BIBLIOTHECAM,

publicæ luci Romæ datam.

EPIGRAMMA.

SCriptores celebras auctor facundus Iberos;
Datque libro titulum BIBLIOTHECA tuo.
Roma, Libri frontem, dixit, sic laudo, putetur
Dùm caput auctoris Bibliotheca magis.

Iac. Alb. Ghibbesius, P. L. Cæs.
Rom. Sapientiæ Rhetor emeritus.

TIBERII CEVLII.

EPIGRAMMA.

HIc liber est cælum, fulgent tot sydera chartis,
Quot notat Authores ingeniosa manus.
Hispaniæ quicumque legis mirare triumfos,
Bæticus ostendit quos tibi vir sapiens:
Græcia quid septem iactas? Antonius vnus
Ingenio septem vincit & arte tuos.

ILLV-

ILLVSTRISSIMO DOMINO
D. NICOLAO ANTONIO
ELOGIVM.

Excitet se tandem suæ ad lumina Argus Astronomus.
Lucis rivos vitreo oculo superi Lynces inspiciant.
Nova iam nobis LACTEA in cœlis exoritur,
In qua puriore fascia, pleniore vbere
Extinctæ tot Heroum Animæ renascuntur.
Iunoni similis hanc Nicolaus Antonius genuit,
Qui ipsum vel atramentum in tot Sapientiæ candidatos
Gemino docuit fonte lactescere.
Nisi quòd illa novercali odio
Ne Alcidem aleret, lac prodigere maluit;
Hic, vt plurimos enutriret,
Totus imo è pectore effluxit in mammas.
Sevit illa fœcundo imbre in terris collactanea lilio;
Miro hic portento; suóque potius flumine irrigavit
Palladis vel oleas, vel laureas immortales;
Ni mavis totidem eiusdem floris in gloriâ Salomones.
Et quidem fas, iúsque Astreæ in lancibus erat,
Vt qui Austriaca sub Lactea non vnum amplectitur Orbem,
Innumeros pene filios non vno pasceret ubere.
Sed quia Platonis inter somnia fuerat,
Lapsas è Lactea animas oblivia in cratere potare;
Sua hic easdem Lethæo è naufragio vindicavit,
Alter quasi divini nectaris Pincerna fœlicior;
Nisi quod hic Austriaca potiùs sub Aquila militans
Iovi suo fulmina vel inter laureas sufficit;
Illi tamen in hoc Lacteà sua dissimilis,
Quòd Martis illa semita dicta est, hæc Palladis,
Prima illa Solis vagientis fascia, hæc vel Apollinis;
Cinerea illa Phaëtontis orbita exorbitantis,
Hæc Mercurij, sed non errantis.
Macte igitur, Heroum Maxime, Theseos tot inter tuos,
Quos Hercule maior vno calamo asseris ab interitu,
Temporis, quod omnia devorat, domitor,
Ipsius Aeternitatis, ne dum Aetheris, bajulus,
Nicolai, idest Victoriæ, nomen emeritus,

Qui Hesperiæ tuæ Geriones plusquam Tergeminos
Mortem vincere, de fato triumphare potius docuisti,
Quin & eiusdem aurea poma
Tortuoso tot seculorum è dracone surripere.
Quod si Victoriæ quoque nomen navis prætulit illa,
Quæ solis æmula totum pene circumtulit Orbem;
An non idem tibi æquiùs debitum,
Qui, vt de Lino Plinius ait, tot in lineis
Vtrumque nobis Orbem ultro, citróque portas?
Sunt hæ quidem fumosæ, sed clarissimæ Imagines;
Sed non tam typorum fumo atque oleo expressæ,
Quàm lucernæ tuæ ad oleum, fumum, ac lumen.
Opus porro tuo in Catalogo aggressus,
Quod olim Hieronymus ac Bellarminus exorsi,
Quidni ad eandem purpuram filum intendas
Quam illi sibi eodem stamine texuere?
An verò ab Hercule olim inventam in littore,
Herculeis viribus ac laboribus indebitam putes?
Cæsari hoc quoque par, licet Antonius,
Quod Negotiorum Regius Romana Gestor in Aula,
Scias & scribere, quæ agis, & agere, quæ scribis.
Nec minus Lethæos, lethalesque inter fluctus ac turbines
Ore chlamydem, quàm manu commentarios stringas;
Illum Herculeo è freto enavigaturus ad portum,
Quem tibi Cruciferi tui sub Cynosura, ac magnete præfigis.

D. Horatius Quaranta.

Am.

Amplissimo Viro

D. NICOLAO ANTONIO

BIBLIOTHECAM HISPANAM

In lucem edenti.

EPIGRAMMA.

QVotquot ab Hispanis traxere Authoribus ortum,
Vna tenet cunctos Bibliotheca libros.
Hinc, Nicolae, suam tibi cedat Græcia palmam,
Et cadat à calamo Nux superata tuo:
Scilicet Homerum licet illa incluserit unum,
Theca tua innumeros continet una viros.

ALIVD.

Iliadem inclusisse Nuci quid Græcia jactat,
Claudit ubi innumeros unica Theca libros?

ALIVD.

Collige quantumvis quos docta Hispania libros
Scripsit, & Authores redde quibusque suos.
Horum equidem nunquam rectè tibi computus ibit,
Crescit enim numerus, Te numerante, novus,
Scriptoréisque inter sic pars non parva legéris,
Augebisque tuis nomina nominibus.

Gratulabundus accinebat
Iodocus Bacherus Belga.

A D. NICOLAS ANTONIO,

Cavallero del habito de S. Iago, aviendo sacado a luz vn libro intitulado,

BIBLIOTHECA HISPANA.

CANCION.

ILustre Nicolas, en quien el oro
De heredada nobleza generosa
De el mas precioso azul Minerva esmalta,
O quanto aliento de el Castalio Choro,
Para cantar tu Fama gloriosa,
Pide mi Pluma en ocasion tan alta!
Si quando mas se exalta
A esferas la atencion tan superiores,
Mas reconoce entonces su desmaio,
Como el que raio à raio
Al registrar de el Sol los resplandores,
La vista, que no sufre el claro objeto,
Deja de ser examen, i es respeto.

O en hora buena el Sevillano suelo
Rinda las gracias al Flamenco origen,
Quando de sus Paises deliciosos
Agricultor de nuestra España el Cielo
Dio tan frondosa oliva, en quien se erigen
Tantos verdes trofeos estudiosos:
Testigos ia dichosos
El bronce con tu nombre ennoblecido,
El plomo en caracteres transformado,
Que en tu ciencia animado,
No de violenta polvora impelido,
Sabe mostrar en sacro honor de Palas
Igual gloria en las prensas, que en las balas.

No en vano hasta la Espada, que sangrienta
Sirve al pecho de noble sobrescrito,
De temple mas suave en ti blasona;
Bien ansi qual robusta encina ostenta
De susurrante exercito erudito
El dulce afan, que es tymbre de Helicona,
I aun tiempo de Bellona
Los despojos la sirven de ornamento.
Yà pues tu Bibliotheca no se estraña,
Que siendo luz de España,
Quanto igual de tu pluma monumento,
Nunca menos caudal se le debia,
Que el de vn libro, que es libro, i libreria.
Celebren pues las Musas Castellanas
Tanto elogio inmortal, si con tu ausencia
Se compadecen bien dulces cantares;
Ansi las influencias soberanas
Ia nos restituiessen tu presencia,
Qual entonces se viera el Manzanates
De aplausos à millares?
O empero largos plazos de el deseo!
Vosotros si dichosos Escritores,
Que en nuevos resplandores
Lograis de tan gran pluma el ser empleo.
Que voz ià en todo el Orbe no os aclama,
Añadida esta fama a vuestra fama?
Musa, la voz suspende;
Que para nombre tanto en mejor suma
Los siglos se haràn lenguas con su pluma.

M. Fr. Luis Tineo de Morales
Diffin. y Maestro general del O. Premonstratense.

ALL'

ALL'ILLVSRISSIMO SIGNOR

D. NICOLAS ANTONIO.

SONETTO.

IBera Penna, che vergando carte,
Al tempo edace, ed all'oblio profondo
Tronchi la falce, e rinovelli al mondo
A' charatteri d'or quanto ei comparte.
Taccia l'Attico lido, & in disparte
De i famosi Oratori il dir facondo
Tralasci pure, ch' à nessun secondo
Sei nell'ingegno, nell'industria, ed arte.
Chronografo immortal, Tromba canora,
A cui sù dall'Empireo è sol concesso
Gl'estinti ravvivar à nuova Aurora.
Cerca da lungi pur, cerca d'appresso
Scrittori Iberi ad eternargli ogn'hora,
Ch'immortal nel stampar rendi te stesso.

Lorenzo Portio.

EIVSDEM AD EVMDEM TETRASTICHON.

Quot renovas, Nicolae, insignia Scripta Virorum,
Ingenii tot sunt hæc monumenta tui.
Hæc debent inter numerari thaumata Mundi,
Nam reddis vivos, qui jacuere, Viros.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

Νικόλεως παρέδωκ' ὁ πάσα ποιήματ' Ἰβήρων,
Ὅσαπερ ἐξέθησο θαύματα τῆς σοφίης.
Ἄξια δὴ ταῦθ' ὑμνεῖσθαι καὶ θαυμάζε σαίνε,
Ἐκ θνητῶν μερόπων ἀθανάτους τελέσαι.

A L S I G N O R

DON NICOLO' ANTONIO

Nel Catalogo degli Scrittori di Spagna.

S V O N E T T O.

HOr ſi, felice Eſperia, hor ſi che'l Tago
Prezioſi diluvi; iſgorga in oro;
E nato d'vna conca il tuo lavoro
Ricama con ſue perle ancor più vago.

Se già negl'horti tuoi l'occhiuto Drago
Cuſtodì de ſuoi pomi'l gran teſoro;
Queſt'in fogli d'uliuo, over d'alloro
Hor del Palladio tuo guarda l'Imago.

Sdegna l'Erculee ſponde; e'n due Volumi
Svelte le due Colonne vſcir già vuole
Nel novo Mondo à ſcaricar ſuoi fiumi.

Se nel tuo golfo il Sol merger ſi ſuole,
Queſt'in vn mar d'Inchioſtri, vn ciel di lumi
Porta ſcorni à la Luna & ombre al Sole.

D. Orazio Quaranta.

ALL'ILLVSTRISSIMO SIGNOR

DON NICOLAS ANTONIO

MADRIGALE

di

TIBERIO CEVLI.

NEll'Oriente à pena i ſuoi focoſi
Deſtrieri agita il Sole, hà per coſtume
Co' raggi inuidioſi
Ecclißar de le Stelle il chiaro lume;
ANTONIO tù, che di ſaper ſei Sole,
Co' ſcritti tuoi famoſi
A' le Stelle d'Iberia, à tanti Saggi
Non togli nò, mà ben'accreſci i raggi;
Quindi per te più luminoſi ſplendono,
Mà nell'iſteſſo punto,
Perch'all'oblio s'involé,
Il nome tuo più glorioſo rendono;
Così più bel ciaſcun di voi riluce
Con bel cambio frà voi di luce e luce.

Imprimatur.

Si videbitur Reuerendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

I. de Angelis Archiep. Vrbin. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Hiacynthus Libellus Sacri Palatij Apoſtolici Magiſter.

ELENCHVS EORVM QVAE IN DVOBVS TOMIS huius operis continentur.

BI-

BIBLIOTHECA HISPANA

SIVE

SCRIPTORVM HISPANÆ GENTIS

Qui ab anno MD. usque ad præsens tempus monumenta doctrinæ suæ literis tradiderunt.

A

ACATIVS.

ACATIVS ANTONIVS DE RIPOLL; Catalanus, Domicellus, (hoc est parente natus Equite Aurato) Philosophiæ ac utriusque Iuris Doctor, Salmanticæ olim tyrocinio legalis scientiæ sub Gabriele Henriquez, Ioanne Vela & aliis gesto, undeviginti ferè annos natus in scholam Oscensem se contulit, ibíque inter candidatos locum possessore per id tempus orbatum docendi Iuris eo successu ambivit, ut qui uno tantùm suffragio victus voto exciderat, in novum, alterúmque tunc primùm æquali stipendio dotatum munus interpretandarum similiter Legum reciperetur. In regio deinde Concilio generalis, ut vocant, Bajuliæ tanquam Consiliarius sedit annos sexdecim, novennio integro munus unà gerens Advocati Fiscalis. Auditoribus in Academia dictaverat, quæ postea luci dedit.

Practicabilia Commentaria ad Titulum Digestorum de Conditionibus & Demonstrationibus, causis & modis eorum, quæ in Testamentis relinquuntur. Coloniæ Allobrog. 1617. 4.

Item scripsit.

Additiones ad Ludovici Peguera Praxim Civilem. Barcinone 1649. in fol. apud Antonium Lacavalleria. Similque

Ordinem Iudiciarium causarum usu frequentium in Curia Vicarii Barcinonensis.

Tractatum Regaliarum. Barcinone apud Gabrielem Nogués 1644. in fol.

Varias Iuris Resolutiones. Lugduni in fol.

Obiit sacris jā addictus, & in Presbyteratus ordinem acceptus, postquam Cataloniæ rem detentante Gallo munere suo remotus fuisset.

F. ACATIVS MARCH DE VELASCO, domo Valentinus, ordinis S. Dominici, S. T. Magister, post varia gesta inter domesticos laudabiliter munera, & professionem ejusdem sacræ scientiæ plurium annorum in Valentina schola infulas adeptus fuit Oriolensis Ecclesię XXVI. Iannarii MDCLX. post sexennium

extinctus anno MDCLXV. Doctè scripsit, linguâ tamen vernaculâ -

Resoluciones Morales, duobus tomis. Valentiæ apud Hieronymum Vilagrassa 1656. & 1658. fol. Item eâdem linguâ munus suum gerens -

Sinodo Oriolana Tercera, celebrada en la Ciudad de Origuela en xxix. de Abril de MDCLXIII. con una breve declaracion de la Doctrina Christiana. Valentiæ apud Hieronym. de Vilagrassa 1663. 8.

ACHILLES.

ACHILLES STATIUS, Lusitanus, in oppido *Vidigueira* Transtaganæ provinciæ superioris seculi anno vigesimo quarto natus, eximius juxtà Poëta & Philologus. Minor annis ductus fuerat in Indiam à parente, ut stipendia miles Regi faceret; sed imbecillitatem corporis causatus, colendum ut literis ingenium daret, reditum facilè in Lusitaniam impetravit; quippe qui rectiùs credebat cum Sallustio, ingenii, quàm virium opibus gloriam quærere. Eboræ primùm Ioannem Barrium, dein Lovanii in Belgiū delatus Petrum Nannium eloquentiæ Professores, mox alios quoque Theologiæ Doctores audivit. Aditâ etiam urbe Parisiorum, iterum Belgio redditur anno ætatis uno supra trigesimum, ubi magnos in Theologia profectus, disciplinisq; humanioribus fecit. Hinc Patavium, pòst Romam tendit, atque hic à Cardinale Sfortia instructissimæ Bibliothecæ impositus, jubetur non diu pòst libellos Latinè scribendos, epistolásque Pii V. P. M. curare. Quem quidem sacrorum apicem & alios duos, Pium scilicet IV. & Gregorium XIII. dum Romæ esset, Orationibus coràm habitis, Portugalliæ Regis Sebastiani vice ac nomine, in speciem obsequii veneratus est. Cessit è vivis in eâdem Vrbe, jam occupatione vacuus, ex quo Pius obierat, sibi & Musis dum vacat, anno circiter MDLXXXV. xv. Kal. Octobris, tribus minor sexagenario, in templo Sodalium Oratorii, queis moriens Bibliothecam suam legavit, in habitu S. Dominici (ut præceperat supremis tabulis) sepultus. Magnum sui desiderium vir pius, eximiæque in literis, sive prosâ, sive versâ oratione scriberet, sive illustraret priscos Scriptores, sive tandem in Latinum è Græco verteret, famæ reliquit moriens, charus, dum viveret, doctrinâ præstantissimis viris, quos & ipse hoc nomine suspiciebat, in Lusitania Hieronymo Osorio Sylvensi Episcopo, ac Georgio Cœlio Poëtæ, in Italia Manutio, Robortello, Mureto, Vrsino, præcipuèque Iosepho Castalioni Iurisconsulto Anconitano, quem in primis dilexit; adeò ut verum Achilles hic ex fabula fecisse videatur, quam Ptolemæus Ephestion VI. libro *Novæ suæ ad variam eruditionem historiæ* à Photio in *Bibliotheca* laudatus memorat; Achillem nempe quemdam nuptiarum Iovis & Iunonis pararium seu proxenetam, id à Iove obtinuisse, ut quotquot ejus nomen sortirentur, clari existerent. Cœlebs perpetuò vixit & continens. Opera, quæ sequuntur, artis suæ & ingenii reliquit posteris monumenta.

In Marci Tullii Topica Annotationes, ac *de Fato, & de Optimo genere Oratorum*, cum Notis & Appendicibus. Lovanii 1552. & 1553.

In Horatii Artem Poeticā Commentariū, ex fontibus Græcis, Antverpiæ 1553.

In Suetonium De Claris Grammaticis, & Rhetoribus illustribus Notas. Antverpiæ typis Plantinianis, & apud Morellum Parisiis 1565.

In Catullum et Tibullum Commentaria. Venetiis & Parisiis in folio.

Sylvam Carminū, & Callimachi duos Hymnos Latinè redditos. Parisiis 1549.

Orationes duas, alteram *in Topica Ciceronis*; alteram Quodlibeticam *de Animarum immortalitate*. 1547.

Observationum in varios Latinorū Scriptorum locos lib. singularem. Lovanii seorsim anno 1552. pòst in *Thesauro Critico Ioannis Gruteri* editum.

Orationes tres, ut vocant, *obedientiales*, pro *Sebastiano Rege ad Summos Pontifices*. Romæ 1574. 4.

Orationem aliam *ad Pium V. Equitum Rhodiorum nomine*, ut refert *Bibliothecæ Pontificiæ* auctor.

Epistolam ad Martinum Azpilcuetam Doctorem Navarrum, de Reditibus Ecclesiastici s, qui beneficiis & pensionibus continentur, Epistolis aliquot superadditis. Præceptorem hìc vocat Azpilcuetam. Credóque eumdem cum jam relato opere esse *De Pensionibus Commentarium* Romæ editum 1581. 8. & apud Bladii hæredes 1611. 8.

Tabula ejus *Chorographica Regni Lusitaniæ* extat in *Theatro Abrahami Ortelii*, & his, quæ eo recentiora sunt.

Monomachiam Navis Lusitanæ, & Insignia Regum Lusitaniæ; versibus. Romæ 1674. Item -

De Electione, profectione, coronatione Henrici Regis Poloniæ. Ibidem eodem anno apud hæredes Antonii Bladii. Duo hæc postrema opera tribuit ei *Antonius Verderius* in *Supplemento Epitomes Bibliothecæ Gesnerianæ*.

Illustrium Virorum, ut extant in Vrbe, expressos vultus, ad Antonium Perennotum Cardin. Granvellanum. Romæ 1593. fol.

E Græco fonte in Latinum derivavit-

S. Ioannis Chrysostomi Orationes IV. hoc est, *Dominicæ Orationis explanationem*: *In Natalem Domini*: *In sancta Theophanica*: *De David Propheta*.

S. Gregorii Nysseni de Abraham & Isaac.

S. Athanasii in Magnam Parasceven.

Amphilochii in Sabbathi sancti diem.

Gre-

Gregorii Antiocheni Episcopi in Sepulturam & Resurrectionem Domini.

Sophronii in Exaltationem S. Crucis, & Resurrectionem.

Cyrilli in Parabolam Vineæ.

Anastasii Synaitæ De Sacra Synaxi, & de injuriis remittendis.

Marciani Bethlemitæ fragmentum.

Nili Abbatis Epistolas tres.

Typos Epistolicos, seu Epistolarum figuras Anonymi, & Libanii Sophystæ: ac *Demetrii Phalerii locum de Epistolis.* Lovanii 1551.

Eruit è tenebris latina,

S. Ferrandi Carthagin. Ecclesiæ Diaconi opuscula pia.

Gregorii Bætici Illiberitani Episcopi De Trinitate, & Fide: sive (ut Scoto placet) *Faustini Episcopi* (de quo nos alibi judicium facimus) libellum.

Abbatis S. Pachomii Regulam Monachorum Ægyptiacè scriptam, móxque in græcum translatam, & à S. Hieronymo in latinum conversam, temporis verò vetustate penè abolitam, mendis purgavit, ac restituit, ediditque in appendice *Cassiani* operum, quæ annotationibus suis illustriora luci dedit Romæ anno 1580. V. C. Petrus Ciaconus Toletanus, quo nomine Achillem Statium laudat Illustriss. Cæsar Baronius in Notis ad *Martyrologium* die xiv. Maji.

Hæc ferè omnia de Achille nostro Andreas Scotus in *Bibliotheca*: Sed & nonnulla alia non permisit Gaspar Statius Lusitanus ignorare nos, qui legimus *Antiquitates Portugalliæ* ab eo vernaculè scriptas, vnáque *De Statiorum Gente* tractatum. Progenitum ait Achillem à Simone Nonio Statio Parente, viro in bellica re apud Indos spectato, cujus cum laude Barrius meminit Decade tertia lib. ix. cap. xii. eóq; Christi Militiæ Torquato Equite, Turrisque Cetobricensis Præfecto. Atque de hujus rebus in bello gestis fertur nonnusquam filius Cōmentaria panxisse. In Patriam olim à Sebastiano Rege cōditionibus honorificis invitatus, ut res Lusitanorum literis prosequeretur, adhuc in Vrbe restitit præposteris illius, cui cura negotii demandata fuit, officiis præpeditus. Bibliothecam habuit omni librorum genere instructissimam, quæ in Oratorii Æde sub eo titulo dedicata est, *Bibliotheca Statina.* Cæsarem Cardinalem Baronium ad conficienda sic magnifica opera invitasse tam lauta supellex, atque instruxisse creditur. Qui quidem alicubi ad Martyrologium, Bibliothecæ meminit, *quam possidemus* (adjungens) *liberalitate piæ memoriæ optimi, & eruditissimi viri Achillis Statii.* Nec minùs laudat magnum illius ingenium, multámque lectionem Iustus Lipsius lib. 1. *variar. lection.* cap. 11. équè ut Martinus ille Doctor Navarrus (quales viri!) tractatu de Redditibus, *Portugalliæ Honorem* appellat, sicuti *librorum Venatorem & Helluonem* Latinus Latinius ad Ant. Augustinum scribens, altero Epistolarum volumine jam edito. Donavit eum particulari elogio Hieronymus Ghilinus in *Theatro Literatorum hominum* Italiæ sermone scripto.

ADAMVS.

ADAMVS CENTVRIO, & CORDVBA Io: Baptistæ Centurionis filius, Marci nepos, Adami pronepos, qui Genuæ nobili loco natus inter Hispanos primus familiæ suæ Astapanum (de *Estepa* vulgò) Marchionatum peperit, Matre natus Mariâ de Corduba Didaci filiâ, quem Didacum Philippus II. in familia, & summoperè charum habuit, Marchio ipse de Estepa nobilitati Avitę clarissimum adjunxit ab amore, & studio literarum, ornamentum. Imbutus quippe Antiquitatis universæ, & liberalium disciplinarum doctrinâ inter Literatorum nostræ Gentis, ac sui seculi Principes iure venit connumerandus. Arabicam linguam ferè senex didicit, ut libros plumbeos Granatæ exeunte seculo superiori repertos germanâ interpretatione donaret; quod an præstiterit, aliorum esto judicium: Scio enim Romæ in Congregatione (ut vocant) sancti Officii, jamdiu disquisitionem horum librorum, doctrinæq; ibi contentæ secundum novam aliorum Interpretum versionem fieri. Certè Marchio causæ huic deserviens, quam egregiè, magnisque sumptibus, dum vixit, promovisse dicitur, foràs dedit-

Informacion para la historia del Sacro Monte llamado de Valparaiso, antiguamente Illipulitano junto à Granada. Granatæ 1632. in 4.

Nec non & aliud agens-

Vida de S. Hierotheo Obispo de Segovia, comprobada con Annotaciones. Ibidem 1630. 4.

Præter alia, quæ edita non sunt. Fragmentum sanè ejus verè aureum intexuit *Rodericus Carus* libello suo *De veteribus Diis Hispaniæ*, quem ineditum reliquit, luce quidem dignissimum. Obiit in Astapana domo sua die Aprilis vj. anno MDCLVIII. ætatis....

ADHELMVS.

ADHELMVS DE VALLE (verba sunt Petri de Alba Frācīscani in *Militia Conceptionis*, penes quem fides rei sit) Doctor Hispanus laboravit-

De B. Virginis immaculata Conceptione librum unum pulchrum, licèt parvum, impressum Barcinonæ 1634. in 16.

ADRIANVS.

ADRIANVS DE AINSA Aragonius, scripsit-

Espejo de Almutazafes. Cęsaraug. 1595. in 8.

ADRIANVS DE CASTRO Notarius Regii Prætorij Granatensis scripsit-

De los Daños, que resultan del juego. Granatæ Typis Sebastiani de Mena 1599. 8.

ÆGIDIUS.

ÆGIDIUS GONZALEZ D'AVILA, Toletanus, Societatis Iesu, anno salutis MDXXXII. natus, plurimùm contulit exemplo, doctrinâ, & integritate, atque in administrandis muneribus sibi sæpiùs impositis prudentiâ recenti Societati conservandæ, ac propagandæ. Hujus hæc opera adhuc desiderantur -

In librum Exercitiorum Spiritualium S. Patris Ignatii præclaræ annotationes.

Explicationes Regularum Societatis.

Instituti ejusdem Societatis, tum *Declaratio*, tum *Confirmatio*.

Consilia item *Generalia omnia* exactè *in locos communes* redegerat. Hæc latiusculè in Bibliothecâ Societatis.

Obiit Matriti anno MDXCVI. ætatis suæ LXIII.

ÆGIDIUS GONZALEZ D'AVILA, ortus in cognomine Abulensi urbe Castellæ veteris nobilissimâ, puer adhuc Romam venit in familiarem D. Petri Dezæ S. R. E. Cardinalis à Parentibus destinatus; in cujus domo à primis usque literarum elementis excoluit studiis animum, præsertim humanioribus. Quo tempore inter illius Domesticos Viri quidam ingenii, atq; eruditionis virtute præstantes numerabantur: atq; hos quidem Ægidius ipse laudare solebat, Franciscū de la Matta Decanum Cæsaraugustanæ Ecclesiæ, linguarum, totiúsque antiquitatis cognitione, Ioannémq; Idiaquezium Poëticâ facultate percelebres. Aderat & Franciscus Cabrera Morales Theologus, & ipse libris quibusdam editis abunde notus. Viginti jam annorū Adolescens ad nos rediit Portione Salmantinæ Ecclesiæ ditatus, nec diu pôst conscriptâ rerum illius Urbis Historiâ exercere, atque experiri industriam, seséque posteris commendare cœpit. Deinde MDCXII. Matritum evocatus, Regium Castellæ Chronographum exercere jussus est: demúmque anno MDC ... in locum Thomæ Tamaji, qui hoc idem circa res Indicas munus gesserat, receptus, magnâ vir pietate & probitate, nunquam non indefesso studio Patriam celebrans. Hujus quidem curæ, ac studii fecit hæc extare monumenta, atque ea ferè omnia Regio imperio obsequutus -

Historia de las antiguedades de la Ciudad de Salamanca. Salmanticæ apud Artum Taberniet 1606. 4.

Declaracion del Toro de Piedra de Salamanca, y de otros que se hallan en otras partes de Castilla: ibidem apud Andream Renaut 1597. 4.

Relacion del asiento de la primera piedra del Colegio de la Compañia de Salamanca. Ibidem 1617.

Vida, y hechos del M. Don Alonso Tostado de Madrigal Obispo de Avila. Salmanticæ 1611. 4. apud Franciscum de Cea.

Historia del Origen del S. Christo de las Batallas, &c. Ibidem 1615. 4. apud Susannam Muñoz.

Theatro de las Grandezas de la Villa de Madrid. Matriti 1623. in fol. ex Typographia Regia.

Compendio de las Vidas de los gloriosos San Iuan de Mata, y Felix de Valois, Fundadores de la Religion de la Santissima Trinidad Ibidem 1638. 4.

Historia de la Vida y hechos del Rey D. Henrique III. de Castilla. Matriti 1638. in fol.

Theatro de las Iglesias de España, quatuor voluminibus, quorum priora tria jam lucem viderunt Matriti anno 1645. 1647. & 1650. Quartum parabat brevi absolvere; cùm & perficiendo operi nova ratio accesserit, Innocentii Papæ X. voluntas sibi per Iulium Rospigliosum ordinarium aliquando Sedis Apostolicæ apud nos Legatum, pauló post S. R. E. Cardinalem, atque hodie jam, cum hæc Typis mandantur, Pontificem Maximum dignissimum, renunciata. Diversus ab his est olim publicatus & ante alios hujus argumenti liber anno 1618. Salmanticæ hac inscriptione, *Theatro Ecclesiastico de las Ciudades y Iglesias Cathedrales de España*: ex quo jam aliquot Ecclesias in novum quatuor Voluminum hoc Systema, veluti damnans priorem illam curam, conjecit.

Theatro Ecclesiastico de las Iglesias de las Indias, duobus voluminibus. Horum alterum Septentrionalem continens Americani editum est Matriti anno 165.. Posterius Meridionalem anno 1656.

Inedita adhuc alia, in quibus est -

La Historia del Rey Felippe III.

Vidimus etiam ejus nomine inscriptum -

Memorial de los Servicios personales de D. Balthasar de Saavedra, Cavallero del Orden de S. Iago, y de los de sus Ascendientes y Progenitores. Matriti 1649.

Decessit in Patriâ octogenario maior, die Marco Evangelistæ sacrâ, septimo Kal. Maji anno MDCLVIII. Jam sic ab aliquot mensibus ob longam ætatem defectus mente, ut esset Domesticis, à quibus Matrito Abulam perductus fuerat, ut commodiùs inter suos haberetur, & exhiberetur, instar infantuli.

ÆGIDIUS DE MESA inscribitur Author nescio cujus -

Piæ Exercitationis, Matriti evulgatæ anno 1606.

FR. ÆGIDIUS DE PRÆSENTATIONE, & FONSECA, Lusitanus, ortus (ut credo) in oppido *Castel Branco* Diœcesis Egitanensis ex Patre Francisco Martinez da Costa Iuris Doctore Parisiensi, Petri à Fonseca Iesuitæ sat scriptis suis noti propinquus, Ordini Eremitarum dato nomine inter præcipua hujus Fa-

miliæ decora, singularis doctrinæ merito venit connumerandus; quæ primarias ei contulit partes docendæTheologiæ in Schola Conimbricensi, vbi emerita hujus Academiæ militiæ præmia reportavit gymnastici sui Collegii Decanus. Scripsit -

Disputationes de Anima & Corporis beatitudine ad priores quinque quæst. 1. 2. S. Thomæ, & ad quæst. 12. 1. partis, tribus voluminibus: primum editum fuit anno 1609. reliqua 1615. Conimbricæ in fol.

De Immaculata B. V. Conceptione ab omni Originali peccato immuni, libros IV. Conimbricæ 1617. fol.

Primatem nec non *Augustinianum*, sive *Prærogativam praecellentiæ Ordinis Eremitarum S. Augustini*. Coloniæ 1627. in 8.

Thomas deHerrera in *Alphabeto Augustiniano* pag. lxv. tribuere videtur nostro *Commentationes Physicas & Metaphysicas*, quæ sub nomine Ægidii Romani editæ sunt, unà cum Simonis de Visitatione *Commentariis in libros Meteororum*. Vixit ad annum MDCXXVI. ætatis suæ LXXXVII.

ÆGIDIVS RAMIREZ D'AVALOS, quem Canonicum vocat Gundisalvus Argote de Molina, scripsit, eodem attestante -

Del Linage *de Zambrana*. M. S.

ALBANIVS.

ALBANIVS RAMIREZ DE LA TRAPERA ex *Villa-Majori*, quod in ditione Ordinis S. Iacobi est Oppidum, Poëta ingeniosus, & elegans, in laudem salutaris Ligni Poema confecit versibus octo syllabis, multâ eruditione sacrâ, piisque affectibus exornatum, facili & copiosâ pangendi carminis facultate usus. Nomen operi fecit -

La Cruz *en Quintillas*, decem Canticis, seu libris. Adjuncta sunt alia sacra Carmina. Matriti apud Ioannem Cuestam 1612. in 8.

ALBERTVS.

F. ALBERTVS DE AGVAIO, ex familia Fratrum Prædicatorum, dedit Hispanicum insigne illud opus -

De la Consolacion *de Boecio*. Hispali apud Ioannem Varela 1530. in 4.

Quæ (ut credimus) illa est Boetii interpretatio, quam Latino illius Authoris non dubitat æquare Ambrosius Morales in libello de *Lingua Hispana*.

F. ALBERTVS DE FARIAS, Carmelita Provinciæ Beticæ (verba sunt Marci Antonii Cassanatensis in *Paradiso Carmelitici Decoris*) scholasticæ Theologiæ peritissimus, scripsisse dicitur,

Lecturas Theologicas libris duobus.

Dialogorum mixtæ Phrasis, in quibus sacræ Scripturæ Hebraismos & Græcismos enodat satis subtiliter.

Floruisseque circa annum MDXLII.

D. ALBERTVS DIEZ & FONCALDA, Cæsaraugustanus, scripsit -

Rimas varias.

D. ALBERTVS HENRIQVEZ, ab Hispania oriundus, in Belgio tamen natus, scripsit, dicavitque Isabellę Austriacę Belgarum Principi -

La Resolucion Varonil, *ò Viage que hizo D. Maria Estuarda Condesa de Tirconel en habito de Varon*. Bruxellis 1627. 8.

ALEXANDER.

ALEXANDER VI. PONT. MAX. *Vide in littera R. RODERICVS DE BORIA.*

D. ALEXANDER DOMINICVS DE Ros Catalanus, Patriâ Ilerdensis, Ecclesiæ Dertusensis Decanus, Protonotarius Apostolicus, ex Neapoli urbe Philippo Regi nostro nuncupavit -

Cataluña desengañada, *discursos Politicos*. Neapoli apud Ægidium Longum 1646. 4.

Diem extremum vidit in Curia Matritensi repentinâ morte extinctus, postridie kal. Iunias anni MDCLVI. doctus vir, atque disertus, olim Vrbano Papę VIII. propter illustratum ab eo latinâ Oratione Apum Symbolum Barberinis Gentilitium, adeò acceptus, ut Sacerdotio Ecclesiæ Dertusensis memorato per id tempus in Curia degentem honestaverit. Nempe ediderat -

Abeja Barberina, *Panegyrico à la Santidad de Vrbano VIII. &c.* Romæ Typis Aloisii Grignani 1639. in 4.

ALEXIVS.

ALEXIVS DE BOXADOS & LVLL, Catalanus, Canonicus Ecclesiæ Barcinonensis, Inquisitor Apostolicus, cum Murciæ, tum Valentiæ, scripsit -

Aforismos mysticos *sacados de las obras de S. Teresa de Iesus*. Matriti 1650. in 4.

ALEXIVS GOMEZ, ex oppido *Aldea-Rubia* Diœcesis Salmantinæ, Philosophus, & Theologus, Abbas *S. Dominici de Pedraza*, scripsit -

Epigraphen diversorum locorum Sacræ Scripturæ ex Magno Basilio decerptorum. Salmanticæ apud Ioannem, & Andream Renaut 1596. in fol.

F. ALEXIVS DE IESV, aliàs de MENESES, Olisipone natus XXV. Ianuarii anni MDLIX. parentibus Alexio Menesio Comitis Cantañedæ filio, & Aloysiâ à Noroña, Antistes primùm fuit Goensis in Oriente, Bracha-

charensis deinde in Lusitania, hujus-met Regni Prorex, & Consilii Statûs Præses, composuit, à nullô (ut ajunt) adjutus, Diœcesis suæ Goënsis incolis -

Synodum Diamperensem, quæ edita extat in libro Antonii de Govea, Augustiniani, *Da Iornada da Serra*, nuncupato.

Reliquit item -

As Vidas *dos Religiosos modernos, que na Religiaon de S. Agostinho de Portugal florecceraon en Virtudes, et Vida Religiosa*.

Ordinis fuit Eremitarum sodalis; cujus res gestas cum laudatus Antonius Govea, tum Rodericus da Cunha in *Historia d'Præsulū Bracharensium* scriptis consignaverunt. Obiit Matriti III. Maji MDCXVII.

ALEXIVS DE PVELLES, qui se vernaculâ formâ, *Gentilhombre de la Artilleria de su Magestad* appellat, auctor est ejus operis, quod M. S. in Scurialensi extat Bibliothecâ -

Ensalada, y Avisos *del Arcabuz*, nuncupati.

F. ALEXIVS DE SALAMANCA, Zamorensis, Ordinis Fratrum Minorum, elegantiâ ingenii, atque doctrinæ, simul & cognitione principum trium linguarum spectabilem, & commendatū sese omnibus præbuit, scribens -

De Christi Domini Republica Dialogos tres. Salmanticæ 1528. 4. Ad Carolum Cæsarem Augustum. Lugdunique apud Sebastianum Bartholomæum Honorat 1556.

Lucas VVadingus in *Bibliotheca Franciscana* minùs rectè duos cognomines *Alexios* ex uno fecit.

ALEXIVS SALGADO CORREA, scripsit -

Regimiento de Iuezes. Hispali apud Martinum de Montesdoca 1556. in 4.

ALEXIVS VANEGAS DE BVSTO, Toletanus, Theologiæ operam juvenis non segnem dedit, ex qua tamen spes surgentes, converso ad uxoriæ rei curam animo, aliò prorsùs avertit. Conjuge ductâ, ludum Toleti aperiens, pubem Toletanam latinis literis deinde instituit, eòque doctrinæ genere, à quo humani non audimus dumtaxat, sed efficimur. Vir fuit infinitæ propè, ac stupendæ lectionis, subtilitate ingenii, disciplinarum varietate, & elegantiâ postponendus nemini; quod ei elogium Alphonsus Matamorus accómodat, Hispanos celebrans literis inclytos. Quem & Ioannes Genesius Sepulueda Epist. XCIII. *Virum non solùm humanioribus literis in primis eruditum, sed etiam in studio Theologiæ versatum* appellat. Vernaculi sermonis eloquentiam, quâ quidem meruit Disertissimis adnumerari, variâ atq; utili eruditione plurimum commendavit: Consiliū siquidem Ciceronis æmulatus, Philosophiæ tam sacræ, quàm naturalis doctrinam patrio idiomate familiarem fecit nostris hominibus, in eo libro, quem subobscurâ hac inscriptione præfixâ in lucem emisit -

Diferencia de libros, *que ai en el Vniverso*, ad Ioannem Bernardum Diaz de Lugo Calaguritanum Episcopum. Toleti apud Ioannem de Ayala 1546. 4. denuóque ab auctore ipso correctum, Salmanticæ 1572. 8. Pinciæque 1583. 8. Scripsit item -

Agonia *del Transito de la Muerte, con los Avisos, y Consuelos que acerca della son provechosos*, Ad Annam de la Cerda Meliti Comitissam. Cui adjungitur -

Breve Declaracion *de las Sentencias, y Vocablos oscuros que en este libro se hallan*, cum alias, tum Pinciæ 1583. 8. Hic liber Italicè conversus prodiit Venetiis.

Platica *de la Ciudad de Toledo à sus vecinos afflixidos, en que se muestra, como los males de pena, que padecemos, son por nuestros pecados*. Libellum hunc Fr. Rodericus de Iepes cum aliis suis edidit.

Latina hæc, seu Hispano-latina -

Vn Tratado *de Ortografia, y Accentos en las tres Lenguas principales*. 1531. 8. Toleti apud Lazarum Salvagum, & 1592. 4.

Brevem enucleationem in obscuriores Velleris aurei locos Alvari Gomezii. Toleti 1540.

Brevia Scholia in Petri Papæi Flandri Samaritem Comædiam in gratiam Scholasticorum. Toleti 1542. In cujus procemio editurum se affirmavit opus aliud *Diabologiæ* nomine: Quemadmodum & in superioribus ad *Gomezium* Scholiis, *Grammaticam narrativam*, sive *Historicen*.

ALPHONSVS.

ALPHONSVS quidam, Aragoniæ Regni civis, auctor est ejus prosaici Poëmatis, quod audit -

Historia *de la Donzella Theodor*.

F. ALPHONSVS DE S. ALBERTO, Carmelita reformatus, scripsisse dicitur libro seu volumine 1.

Sermones *de Nuestra Señora*.

Hunc incomparabilis ingenii, doctrinæ, eruditionis, & vitæ morúmque dotibus insignem decessisse anno MDCXXXII. ex Relationibus Hispanis retulit in *AppendicemBibliothecæ* suæ *Marianæ*, quam editurus propediem est, Rev. Pater & amicus noster Hyppolitus Maraccius Congregationis Clericorum Regularium Matris Dei.

ALPHONSVS DE ALBVQVERQVE, Alphonsi illius Magni Lusitanorum Ducis filius, cùm *Blasius* antea lustrali esset nomine, paternum assumpsit nomen, obsequutus in eo Regi suo Emmanueli, qui non tantùm in assumptione hâc voluit clarissimi Parentis memoriam

tiam præferre natum, sed & eum illustri matrimonio Mariæ Noronhiæ Antonii Ducis I. de Linares filiæ, lectissimisque, inter alia, Olissiponensis Præfecturæ, atque item regiarum rationum administrationis (*Veador da facenda* vulgò audit) muneribus ornavit; de quo agit Damianus à Goes, in *Emmanuelis Regis Historiæ* tertia parte cap. vltimo. Scripsit, benemeritum de parente filium vt exhiberet se, linguâ Lusitanâ -

Commentarios *dò Grande Aphonso de Alboquerque Capitaõ geral dà India, collegidos por seu Filho das proprias Cartas, que elle escrivia ao muito poderoso Rey D. Manoel.* Olissipone apud Ioannem de Barreda 1576. in fol. In hujus operis laudem *Elegia* 6. Antonii à Ferreira, quæ in ejus legitur Poëticis compositionibus, scripta fuit.

ALPHONSVS DE ALCALA, nescio quis, laudatur quasi auctor operis ita nuncupati. Iardin Anagrammatico.

ALPHONSVS DE ALMEIDA, scripsit-

Pretendiente *de la Tierra, y Carta para los que navegan el golfo de la Corte.* Limæ Indorum 1644.

ALPHONSVS DE ALVARADO, Americanus ex Peruiano regno, auctor inscribitur duplicis operis extra Hispaniam editi, quorum hoc argumentum & nota;

In Ciceronis Orationes Analyses, & Enarrationes Logica, Rhetorica, Ethica, Politica, Historica. Basileæ apud Kouig. 1544. in 4.

Artium disserendi ac dicendi indissolubili vinculo junctarum libri duo. Ibidem 1600. in 8.

ALPHONSVS ALVAREZ GVERRERO, Iuris utriusque Consultus & Doctor, apud Italos sese conspicuum literis, dignitatéque longè à patria exhibuit, Nam ex albo secularium Potestatum, Regiæ Cameræ Summariæ regni atq; urbis Neapolitanæ Præsidem, inde ex sacrarum, Monopoli ejusdem regni Episcopum gessit, anno scilicet MDLXXII. ii. die Iunii creatus. Extare fecit documenta hæc plurimæ ac piæ doctrinæ -

Thesaurum Christianæ Religionis, & Speculum Sacrorum Summorum Pontificum, Imperatorum, ac Regum, & Sanctissimorum Episcoporum, ad Philippum Regem Catholicum. Venetiis apud Cominum de Tritono 1559. in fol. Coloniæ 1581. in 8. & 1586. apud Petrum Horst. Florentiæ item 1563. apud filios Laurentii Torrentini, fol.

De Modo, & ordine Generalis Concilii celebrandi, & de Ecclesia Dei in priorem faciem revocanda. Neapoli apud Ambrosium de Mançaneda 1545. in 4.

De Administratione Iustitiæ opus aliud suum laudat ipse in *Thesauro* cap. 36. num. 7. An idem est, qui *De Visitatione*, nescio quid conscripsit anno 1545. in 4?

De Bello justo & injusto Tractatus Neapoli iisdem prodiit typis 1543. 4. & M. S. est in Vaticana, cod. 5200.

Decessit anno MDLXXVII.

ALPHONSVS ALVAREZ DE TOLEDO, Toletanus, ex Latino in sermonem vertit Hispanum -

Los Morales *de S. Gregorio.* Hispali apud Iacobum Cromberger 1513. duobus tomis in fol. ad D. Alphonsum Manrrique de Cardenas Antistitem Hispalensem, S. R. E. Cardinalem: atque item apud Ioannem Barreda de Salamanca 1534. in fol. in eadem urbe.

ALPHONSVS DE ANDRADA, Toletanus, in Societate Iesu cum laude pietatis, & indefessi pro juvando spirituali profectu studii usque ad extremam etiamnum vivit senectutem. Sodalis fuerat Theologus in S. Bernardi Toletano collegio, atque in ejus urbis athenæo Philosophiam publicè docuerat, cù dedir se in religiosum statum: quem quidem non solùm rectoris munus obiens, sed & Apostolicis missionibus pluribus vacans, vtroque mari, Oceano, & Interno, nec semel, navigatis, &, quod magis est, inter tot occupationes plusquam triginta voluminibus, quorum major pars edita est; scriptis, non mediocriter nobilitavit. Extant ab eo hæc opera vulgaria.

Vida *del Venerable Pad. Vincencio Carrafa septimo General de la Compañia de Iesus*, ex Italico. Matriti 1658. 4.

Vida *del Venerable P. Bernardino Realino.* Matriti apud Mariam de Quiñones 1651. 4.

Vida *del Venerable P. Francisco Aguado*: simúlque -

Vida *del Venerable P. Iuan Eusebio Nieremberg.* Matriti 1658.

El Buen Soldado Catolico, *y sus obligaciones.* Matriti apud Franciscum Maroturn 1642. 8.

El Estudiante perfecto, *y sus obligaciones.* Ibidem 1643. 8. apud Mariam de Quiñones.

Discursos *del Bautismo de N. Señora.* Matriti apud Ioannem Sanchez 1639 4.

Guia de la Virtud, *y de la Imitacion de N. Señora para todos Estados*, tribus tomis. Ibidem 1642. 4.

Avisos espirituales *de S. Teresa de Iesus comentados*, duobus tomis. Matriti ex officina Gregorii Rodriguez 1647. 4.

Itinerario Historial, *que debe guardar el hombre para caminar al Cielo*, duobus tomis. Ibidem apud Franciscum Garzia 1648. 4.

Devocionarios *del Cardinal Bellarmino,*

mino, traducidos, y aumentados con razones, y exemplos.

Meditaciones *para todo el año*, tomis quatuor.

Orden de Vida *para la eterna Vida.*

Sermones *de S. Ramon Nonat, y de los Martires de Iapon.* Oriolæ, ac Murciæ typis commissi.

Vida *de la gloriosa S. Gertrudis de la Orden del glorioso Patriarca S. Benito.* Matriti 1663. 4.

Camino de la Vida, *y resguardo de la muerte, sobre las palabras de Christo cap. 7. de S. Mateo, Lata porta, & spatiosa via est, &c.* Matriti 1661. in 8.

Alieno latens sub nomine dedit in publicum.

Vida *del P. Pedro Claver.*

Vida *del P. Doctor Martin Ramirez.*

Haberéque se prelo parata sequentia hæc ad me scripsit Romam.

Varones Ilustres *de la Compañia de Iesus*, fortè Additiones ad Nierembergii opus.

De la Nobleza Catolica.

Milicia Espiritual.

Sucesos Tragicos *de los expulsos de la Religion en Dialogo.*

Latinè etiam.

Operarium Evangelicum. Matriti 1648.

ALPHONSUS ANTONIUS DE SARASA, Hispanis parentibus in Belgio natus, Iesuitarum sodalis, acri vir ingenio, & exquisitâ doctrinâ, scripsit.

Artem semper gaudendi, demonstratam ex sola consideratione Divinæ Providentiæ, & per Advêtales Conciones expositam. Antverpiæ apud Iacobum Meursium 1664. in 4.

F. ALPHONSUS DE LA ANUNCIADA, hoc est, *ab Annuntiata Deipara Virgine*, Dominicanus reliquit in schedis, uti refert Anton. Leonius in *Bibliotheca Indica*.

Historia *de S. Domingo de la Provincia de Mexico.*

F. ALPHONSUS DE ARAGON & BORJA, Augustinianus sodalis, atque Ecclesiastes in collegio Matritensi, quod Maria Aragonia proximo et gradu cognata piè construxerat, scripsit.

Vida *de la Bienaventurada Ritta de Casia.* Matriti 1618. 4. ex antiquioribus se hujus argumenti Scriptoribus Ioanne Georgio de Amicis, Augustino Covellutio, Onuphrio Martini, ac Hieronymo de Ghertis, omnibus Augustinianis.

ALPHONSUS DE ARANDA, Aragonius, ut credo, versibus edidit impolitis, at pio argumento,

La Historia *de la Aparicion y milagros de N. Señora de la Sierra, en el lugar de Villarroia de la Comunidad de Calataiud*; de quo & aliud panxit Poëmatium Ioannes Melendus in eâdem sacrâ æde Sacerdos.

ALPHONSUS DE ARBOLEDA & CARDENAS, Theologus Doctor, Canonicúsque Bellomontanæ Collegiatæ Ecclesiæ, scripsit probatum doctis opus.

Practica de Sacramentos, *y Policia Ecclesiastica.* Conchæ 1603. 4. apud Cornelium Bodin.

F. ALPHONSUS DE AVENDAÑO, Beneventanus, Ordinis Prædicatorum, concionibus ad populum è suggestu habendis celeberrimus, ferven̄sque ac intrepidus vitiorum reprehensor, edidit.

Commentaria in Psalmum CXVIII. Salmanticæ 1584. Venetiis 1588.

Super D. Matthæi Evangelium, tomos II. eruditione refertos. Matriti 1593. & 1597. & Salmanticæ.

Ob. Pinciæ in cœnobio S. Pauli MDXCVI. xxi. die Octobris, Prædicator generalis cùm esset, & in Theologia (ut vocant) Præsentatus.

ALPHONSUS DE AVILA, Bellomontanus, Iesuitarum sodalis, disertissimus (ut ait *Bibliothecæ* Auctor *Societatis*) Concionator, qui triginta & plùs annis Evangelicum hoc obivit munus, & Palentinum collegium aliquando rexit. Ab eo extant, ignotum mihi Latinè, an vernaculè.

Concionum tomi duo; seu partes hyemalis, & æstivalis. Antverpiæ apud Andream Bax 1610. in 4.

Ob. Malacæ in Bætica xxi. Maij MDXCVIII.

ALPHONSUS DE AVILA, diversus à superiore, ut videtur, siquidem is ab hac urbe Castellæ-veteris nobilissimâ oriundus fertur, ad D. Petrum Ferdinandi Temiño Abulensem Episcopum scripsit anno superiore 1583.

Un Tratado *del Bienaventurado S. Segundo Obispo de Avila.* Cujus rei testem habeo Antonium Ciancam *en la Historia de S. Segundo lib. 2. cap. 4.* Qui & Alphonsum hunc Avilam Societatis Presbyterum appellat, & Abulensem confirmat.

ALPHONSUS DE AZEVEDO, Placentinus, Iurisconsultus, per XL. annorum otium in patriâ, sed studiosum, opera hæc, vir doctus, æquè ac pius, elaboravit, quæ partim ipse vivus, partim ab obitu illius Ioannes filius typis commisit.

Commentariorum Iuris Civilis in Hispaniæ Regias Constitutiones (*Nueva Recopilacion* vocant) volumina VI. Quorum ultimum absolvit quidem, sed morte interceptus edere ipse non potuit, nec Indicem conficere. Cujus in hoc operam supplevit *Vincentius* qui-

quidam *Ciflernes* Valentinus. Edita sunt Salmanticę ab anno 1583. usque ad 1598. in fol. Matriti dein, ac extra Hispaniam Duaci in Belgio 1612. folio, Antverpiæque Typis Kerbergii 1618. in fol.

Additiones ad Curiam Pisanā. Salmanticæ 1593. in 4.

Consilia XI. posthuma prodierunt, Vallisoleti 1607. in fol.

Decessit Placentiæ in Patriâ xxiii. die Iulii MDXCVIII.

ALPHONSVS DE AZEVEDO, diversus omninò à superiore, filius forsan, aut propinquus, Ecclesiæ Placentinæ Canonicus, exemplo invitatus Gulielmi Sallustii, cujus insigne Opus Gallicum metris formatum extat de Mundi Fabricâ, sive primâ ejus Hebdomadâ, rythmicis tamen versibus, edidit -

Creacion del Mundo, ad D.Franciscum de Castro, Comitem de Castro, Regium Romę Oratorem. Romę apud Ioannem Paulum Profilium 1615. in 8.

F. ALPHONSVS BALSALOBRE, Franciscanus, scripsit, auctore mihi Francisco Haroldo in *Supplemento Bibliothecæ Franciscanæ*, M. S.

De la Vida, y Milagros *de Frai Pedro Baptista, y sus Compañeros, Martires del Japon*. Bareinone apud Sebastianum Iaime 1618. in 8.

FR. ALPHONSVS BAPTISTA, Ordinis Prędicatorum, in Academia Cæsaraugustana S. Scripturæ Interpres, edidit -

Apologia *por la Autoridad de los Doctores de la Iglesia, y Sanctos Padres contra un Memorial intitulado, A los Iuezes de la verdad y doctrina.* Cæsaraugustæ 1628. 8. Nempe adversus Ioannem Baptistam Poza Iesuitam.

Sequenti verò tempore -

In Primam secundæ S.Thomæ Commentaria tribus voluminibus, Lugduni edita.

ALPHONSVS DE BARAHONA, *Petri de Gratia Dei* Catholicorum Regum Haraldi, ut vocant, Nepos, manu exaratum reliquit volumen, *De Insignibus Hispaniæ Nobilium Familiarum*, cujus exemplar (ut videtur) prototypon Matriti possidet Dñs Christophorus Zambrana, & Villalobos, Calatravensis Militiæ Eques, Librariæ hujus supellectilis affatim dives. Initium libri -

Aqui comiença *el Tratado del presente Libro, el qual fabla de las Insignias de las Armas de los Cavalleros generosos, y Hijosdalgo, y de sus Blasones: y assimismo de donde hovieron comienço, y assimismo las señales y vanderas, &c.*

ALPHONSVS DE BARAXAS, Burgensis Ecclesiæ sub Catholicis Ferdinando, atque Elisabethâ Hispaniarum Regibus Decanus, eorundem Regum ad Sixtum IV. Papam Legatus, doctus, *& cultus in sermone latino*, audit à Lucio Marineo Siculo libro vltimo de Hispanię laudibus, *& humanitate singulari valde clarus*; qui adjunxit, Viros omnes doctos, & maximè Poëtas valdè ab eo diligi: *Studet enim Musis, quas ab adolescentia sequutus est; delectatur etiam Musice, & Cantu: ideòque domi Cytharedos, & Cantores frequenter habet. Homo est* (idem ait) *statura corporis procera ac præstanti vultu, claro, & jucundo.* Cum Romam ad præstandum, Regum suorum nomine, Sixto P. M. obsequium venit, in Siciliam quoq; navigavit (verba iterum audis Marinei): *Et cum Panhormi, Messanæ, Drepani, & aliarum Siciliæ Civitatum nobilitatem, præstantiam & ubertatem animadvertisset*, ad Elisabeth Reginam -

Libellum de Siciliæ laudibus elegantissimè composuit, *in quo præcipua quæque & memoratu digna, quibus meritò debet Sicilia gloriari, facundissimè narravit, ita ut quibus rebus Sicilia polleret, & quantum Viris, Civitatibus, Equis, divitiis, opibus, frugibus, atque aliis felicitatibus valeret, ostenderit.* Hæc ferè Siculus.

ALPHONSVS DE BARRIO - NVEVO, Matritensis, Carolo Hispaniarum Regi Augusto à secretis, scripsisse dicitur -

La Vida *del Gran Capitan Don Gonzalo Fernandez de Cordona.*

ALPHONSVS DE BARROS, Segobiensis, circa annum MDLII. nobili loco natus, Philippi II. & III. Regum Catholicorum fuit Metator usque ad obitûs diem, qui in annum incidit MDCIV. versibus edidit librum majoris fructus, quàm molis, ita nuncupatum -

Perla de Proverbios morales. Matriti 1601. Quem ipsum Philosophorum & Poëtarum iisdem, aut similibus sententiis insigni labore à se illustratum *Bartholomæus Ximenius Paton*, Beaciæ 1615. 4. Vlisiponéq; anno 1617. iterum prælo subjecit, sed aliter inscriptum, nempe *Proverbios Concordados.*

Memorial *sobre el reparo de la Milicia.* in 4.

Filosophia Cortesana *moralizada*. Matriti apud Alphonsum Gomez 1587. in 8.

Hæc duo postrema Opera tribuit Barrio nostro D.Thomas Tamaio de Vargas in *Collectione* M. S. Librorum Hispanâ linguâ conscriptorum; quæ quidem Didacus Colmenares in *Elogiis Scriptorum Segobiensium* omisit; saltim de vltimo constat ex Matthæi Aleman Elogio in laudem auctoris in libro *Proverbiorum* excusso.

Terræ mandatus fuit Matriti in Lauretana Deiparæ Virginis Æde.

ALPHONSVS DE BARZANA, Cordubensis, Ioannis Avilę illius magni Bęticorum vocati Apostoli Discipulus, Societatis Iesu Sacer-

Sacerdos, in Meridionali America ingenti floruit sanctitatis famâ, scripsitque Indiarum quinq; linguis, quarum per ea loca usus est -

Lexica, Precepta Grammatica, Doctrinam Christianam, Catechismum, Librum de Confessionis ratione.

Mortuus est in urbe *Cusco*, septuagenario maior, anno MDXCVIII. Alegambe in *Bibliotheca Societatis*.

F. ALPHONSUS DE BENAVIDES, Franciscanus Observantiæ Regularis, Custos Provinciæ, ac Conversionis Novi Mexici, dedit Philippo IV. Regi nostro supplicem libellum super hâc ipsâ sacrâ expeditione, sive -

Relationem de magnis Thesauris Spiritualibus & temporalibus Deo adjuvante in Novo Mexico detectis. Matriti Hispanicè anno 1630. deinde latinè Operâ Ioannis Gravendone itidem Franciscani, Salisburgi anno 1634. in 8.

D. ALPHONSUS BENITEZ, Malacitanus, Compluti in Collegio Malacitano sodalis, publici Iuris fecit -

Elucidationem ad Titulum Decretal. de Natis ex libero ventre. Compluti 1647.

Elucidationem ad cap. 1. de Donationibus. Ibidem.

Extinctus est in flore ætatis, cum publicis muneribus integrè gestis non mediocrem sui expectationem dedisset.

F. ALPHONSUS BOHORQUEZ, Bæticus, nobili loco natus, Carmelita, Provinciæ suæ Bæticæ Præfectus, in Schola Ursaonensi Professor publicus, multa scripsisse dicitur, quæ latent adhuc apud Domesticos M.S.S. Floruit circa annum MDCXVII. Emmanuel Romanus *De Antiquitat. & Scriptor. Carmelitani Ordinis*.

ALPHONSUS DE BONILLA, Beacensis, Poëticam, quâ pollebat, facultatem sacris argumentis applicuit, exercuitque, scribens -

Nombres, y Atributos *ala Impecable siempre Virgen Maria Señora nuestra, Poema sagrado, en octavas, con otras Rimas diversas.* Beaciæ 1624. in 4.

Iardin de flores divinas. 1617. in 8.

Peregrinos pensamientos *de Mysterios Divinos.* Beaciæ apud Petrum Cuesta 1614. 4.

Discurso Poetico *de la Vida de Francisca de Iesus.* Beaciæ 1635.

ALPHONSUS DE BURGOS, Medicus Doctor Complutensis, Cordubæ medicinam faciebat, Vindicibúsque in eo tractu Fidei Patribus à cura tuendæ salutis erat, cum scriberet -

Tratado de Peste, *su esencia, prevencion y curacion, con observaciones muy particulares.* Cordubæ 1651. 8.

F. ALPHONSUS DE CABRERA, Cordubensis, claro natus genere, sæculo renunciavit Prædicatorum Ordinem amplexus, qui postquam Americanos fructuosè lustraret, in Patriam rediens Theologiæ Professorem egit primarium in Gymnasio Ursaonensi. Hujus tamen præcipua laus in Ecclesiasticis ad Populum fidelem habendis concionibus enituit. Animi fervorem in opere ipso, tum doctrina, quam sententiis gravissimis ornabat, egregia, tum insignis eloquentiæ apparatus, clara vox, & suavis, pura dictio, splendidáque mirificè intendebant; ut regnaret prorsus in eorum animis, qui frequentissimæ coronæ intererant. Et quidem hoc ille munus pari fructu laudéque, Hispali, Cordubæ, Granatæ, Valentiæ, Toleti, atque in Curia ipsa Matriti exercuit; meritus ob id à concionibus sacris esse potentissimis Regibus Philippo Secundo, Tertióque. Fratrem hic habuit, quod non in minimâ laudis parte collocandum est, Petrum Cabreram Hieronymianum scriptis ad D.Thomæ tertiam Partem Commentariis æquè clarum, cujus utique testimonio, quantumvis domestico, satis gravi, sic in concionandi arte Alphonsus excelluit, taléque sibi nomen in Hispania comparavit, ut omnium judicio rari essent, aut nulli, qui ei non cederent, & primas ad eum partes deferri debere non arbitrarentur. Extant, procuratâ post Authoris mortem à Fratribus Cœnobii Cordubensis editione, quatuor concionum Volumina, linguæ vulgaris Thesaurus, nempe -

Consideraciones *sobre los Evangelios desde el Domingo de la Septuagesima, todos los Domingos, y Ferias de la Quaresma hasta el Domingo de la Octava de Resurreccion*, duabus partibus. Cordubæ in laudato Cœnobio 1601. Barcinone item 1602. & apud Gabrielem Graels 1607. 4.

Sobre los Evãgelios *del Adviento y Dominicas hasta la Septuagesima, con las Festividades de Santos, que concurren en este tiempo*, duabus item partibus. Barcinone 1609. apud Lucam Sanchez, & Cæsaraugustæ 1610. in 4.

Tractado *de los escrupulos, y de sus remedios.* Valentiæ 1599. in 8. Quem Italicè conversum à Basilio Campanella edidit Panhormi Ioan. Anton. Franchi 1612. in 12.

Editus & seorsim est -

El Sermon *que predicó en las Honras del Rey D. Felippe II. en Madrid, en S. Domingo el Real ultimo dia de Octubre de MDXCVIII.* Matriti hoc anno. Italicéque Romæ apud Ludovicum Zanuetti.

Cygneam vocem dixeris: namq; post paucos dies, mense Novembri ejusdem anni nondum quinquagenarius extinctus est, & quidem magno sui desiderio apud omnes relicto. Iacet in Collegio D.Thomæ Matritensi.

ALPHONSUS CANO & URRETA, Murcianus Sacerdos, humaniorum disciplinarum vete-

veterúmque Auctorum cognitione, nec non & eloquentiæ vulgaris sermonis pretiæ ac nervosæ meritò censeri voluit in eo Opere, cui titulum hunc inscripsit-

Dias del Iardin, Ad Ioannem Faxardum Classis Fretanæ Præfectum. Matriti 1619. Exercitationes sunt de variis argumentis, præcipuéque *de Agricultura, Bellicaque artis usu & præstantia*.

Scripsit etiam festivum Opusculum, cui inscripsit-

Examen del estilo culto. Obiit Parochus in Oppido *Cazalegas*.

ALPHONSVS CARRANZA, Iurisconsultus, studiorum humanitatis bene gnarus, primùm Hispali, deinde in Curiâ Advocatiæ intentus muneri, quam non sine laude utrobique exercuit; in memoriam tamen Posterorum connixus fuit pervenire, scriptis latinè libris-

De Partu naturali & legitimo. Matriti 1628. in fol. Item Genevæ 1629. 4. additis *Diatribe* ejusdem, quâ de mox dicimus, & Caroli Annibalis Fabroti Antecessoris Aquisextiensis *De Tempore humani partus, & numero Puerperii exercitationibus*.

Diatribe super Doctrina temporum Dionysii Petavii.

Patriâ verò linguâ-

Rogacion *al Rey D. Felipe IV. y à sus Supremos Consejos de Iusticia y Estado en detestacion de los grandes abusos en los Traxes y adornos nuevamente introducidos en España.* Matriti ex officina Mariæ de Quiñones 1636. 4.

El Ajustamiento *y proporcion de las monedas de oro, plata, y cobre, y la reduccion de estos metales à su debida estimacion son la Regalia singular del Rey de España, &c.* Matriti apud Franciscum Martinez 1628. fol.

ALPHONSVS CARRILLO, nescio quis, edidit-

Principis Evangelici libros octo, sive *De Christiana educatione Principis*, ad Ludovicum Ludovisium S. R. E. Cardinalem, Gregorii XV. ex Fratre Nepotem. Coloniæ 1620. 4. Mediolaníque anno sequenti, etiam in 4. apud Angelum Navam.

Ejusdémue est-

Tractatus de Peste. Matriti 1598. 8.

D. ALPHONSVS CARRILLO, Iurisconsultus, Matriti in Curia Regiorum, ut vocant, Consiliorum Advocatus, scripsit-

Epitome *de la Vida de Soror Iuana de la Cruz Religiosa de la Tercera Orden de Penitencia de S. Francisco.* Cæsaraugustæ apud Bernardum Nogues 1663. in 4.

D. ALPHONSVS CARRILLO LASSO DE LA VEGA, Ferdinandi Carrilli Cordubensis, Regii Consilii Indiarum Præsidis, filius, Ludovici Frater Triremium Hispanicarum Tesserarchæ, cujus meminimus proprio loco, Eques S. Iacobi, ac Præfectus (*Alcaide* vocant) *de Veles*: Protostrator Regii Equilis Cordubensis, idémque Serenissimi Ferdinandi Hispaniarum Infantis Oeconomus, doctrinâ, eruditionéque nobilitatem generis, ac proprias virtutes decorabat, prosâ oratione, versâque disertus. Scripsit enim-

Virtudes Reales. Cordubæ 1626.

Soberania *del Reino de España.* Ibidem eodem anno 1626. 4.

Importancia de las Leies. Ibidem eodem anno.

De las antiguas minas *de España.* Cordubæ 1624. 4.

Versibus quoque-

Sagrada Erato, *y Meditaciones Davidicas sobre los CL. Psalmos de David.* Neapoli 1657. Has diu post Auctoris obitum D. Ferdinandus Carrillo, & Manuel non degener ejus filius, S. Iacobi Eques, Thesserarcha & ipse (ita enim exprimimus quod vernaculus Idiotismus *Quatralvo* appellare amat) Neapolitanarum Triremium, Serenissimi Ioannis Austriaci Cubicularius, cúmque hæc scribimus, Regiæ Oceani Classis Pro-Archithalassus in lucem edi curavit.

Dubius sum, an eodem Auctore natum sit opus, quod quidem sub Alphonsi Carrilli nomine jam laudavimus, *Principis Evangelici, seu de Christiana Principis educatione*. In cujus editionibus nil aliud, quàm nudum Auctoris nomen exprimitur.

F. ALPHONSVS DE CASARVBIOS, natus in Oppido cognomine Diœcesis Toletanæ, Fratrum Minorum Capuccinorum sodalis, edidit celebre-

Compendium Privilegiorum Fratrũ Minorum, aliorumque Mendicantium & non Mendicantium. Parisiis anno 1578. & 1590. Salmanticæ item apud Alphonsum de Porras, Brixiæque 1599. Venetiísque 1603. 4. per Hieron. à Sorbo eiusdem Instituti locupletatum, additis *Annotationibus* F. Antonii de Corduba: ut & Coloniæ 1610. fol. & 1618. 4. Antverpiæque apud Belleros, 1615. fol.

D. ALPHONSVS DEL CASTILLO, Salmantinæ Vrbis Incola, edidit-

Arte de Canto llano. Salmanticæ apud Didacum del Puerto 1504. in 4.

F. ALPHONSVS DEL CASTILLO, Ordinis Seraphici in Provincia Conceptionis, edidit-

Compendio *de Platicas amorosas y eficazes con que pide el alma à su Dios perdon y misericordia.* Pinciæ apud Ioannem de Rueda 1616. in 16. Hujus non meminit VVadingus.

D. ALPHONSVS DEL CASTILLO SOLOR-

LORZANO, qui familiaris fuisse legitur D. Petri Faxardi Marchionis de los Velez, cùm Valentino Regno præesset, ibi, & alibi multa publicavit opuscula amœna & jucunda, partim versibus, partim solutâ oratione, scilicet:

Jornadas alegres. 1626. 8.

La Garduña de Sevilla. Lucronii 1634. 8.

Tardes entretenidas. 1625. 8.

La Quinta de Laura. Cæsaraugustæ 1649. 8.

Huerta de Valencia, *prosas y versos en las Academias della*. Valenciæ 1629. 8.

Donaires del Parnaso, duabus partibus, 1624. 1625. 8.

Tiempo de Regocijo, *y Carnestolendas de Madrid*. Matriti 1627. 8.

Las Harpias de Madrid, *y Coche de las Estafas*. Barcinone 1633. 8.

Los Amantes Andaluzes. Ibidem 1633. 8.

Historia *de Marco Antonio, y Cleopatra*. 1639. 8.

Epitome *de la vida y hechos del Rey D. Pedro III. de Aragon*. Cæsaraugustæ apud Petrum Dormer 1639. 8.

Nec non sacrum, quod sequitur:

Sagrario de Valencia, *en quien se incluien las vidas de los Ilustres Santos hyos suios, y del Reino*. Valenciæ ex Officina Sylvestri Sparza 1635. 8.

Laudatur non mediocriter à Lupo Felice à Vega in *Lauru Apollinis*, Sylva VIII.

F. ALPHONSUS DE CASTRILLO, Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, S.T. M. edidit:

Tractado *de Republica, con otras historias y antiguedades*. Burgis 1521. fol.

F. ALPHONSUS DE CASTRO, Zamorensis, inter Minores Salmantinæ domus vitam Religiosam professus, statim se ad Theologicæ veræ doctrinæ, totiúsq; eruditionis studia composuit eo animo, atque successu, ut præstantissimorum sui temporis Theologorum laudem, ac meritum adæquaverit. Celebrabatur jam concionum Ecclesiasticarum nomine, cùm Andreas Resendius ille, Lusitaniæ decus, causâ studiorum hærens Salmanticæ, verba ad populum facientis actionibus frequens interierat, quo melius posset dictionis genus ad imitationem observare. Quevedo enim Toletano scribens, jactâ nostri mentione, esse eum, disertè inquit, multitudini eâ in Vrbe gratum, & quem ipse post Laodicensis Episcopi Tubam sonoram sibi imitandum proposuisset. In quo ad Garsiam Bajonem Dominicanum fortè respexit Catholicorum Regum Ecclesiasten, quem Laodicensis perhibetur Ecclesiæ titulus in albo Episcoporum cohonestasse. Porrò evocatum ipsum honorificè Brugas Flandrorum ab Hispanis hominibus, qui in illa Vrbe totius Belgii florentissimâ per eos dies magno numero negotiabantur, ut apud se vernaculâ oratione de rebus sacris è suggestu diceret, Ioannes Vasæus & ipse Brugensis, in ea Epistola, quæ præfixa est *Homilus* Alphonsi nostri *ad Psalmum quinquagesimum*, scribit. Hic dum manet, adversus hæreses conscripsisse, seu absolvisse id opus dicitur, quod & immortale ei nomen peperit, & viginti duorum spatio annorum (teste in ultima recognitione auctore ipso) plusquam decies Typographorum Italiæ, Galliæ, atque Germaniæ officinas, exindéq; sæpius ad hunc diem exercuit. Nobis redditus, & Salmantinæ Vrbi, alia elucubravit haud minùs se digna opera. Non adhuc tamen satis erat quæsitum dignitatis viro, quantumvis pio, & doctissimo, totâque Europâ celeberrimo, absque honoribus ei à Carolo Imperatore, ac Rege nostro habitis. Iussus nempe ab eo fuit Concionatoris Regii partes agere, atque aliquando Philippi Hispaniarum Principis, Angliæque recèns ductâ Mariâ Reginâ inaugurati Regis in comitatu ire, ad omniáque fidei negotia, ut sine dolo eâ, atque in integrum ab exilio suo restitueretur, Consultor adhiberi Theologus. Andreæ etiam Scoto si credimus in *Bibliotheca* Scriptores Hispanos recensenti, Carolum ipsum Cæsarem reatus suos confitentem audivit, quod mihi domesticorum fide, qui nosse in primis rem debebant, hactenùs incompertum est. Verùm Philippo ad tractandas integræ Monarchiæ habenas, quam ei Magnus renunciaverat Parens, admoto, constare jam tum cœpit, quâ illius approbatione, & gratiâ rerum se Anglicarum negotiis, asserendóque ibi Ecclesiæ Romanæ imperio Alphonsus impenderit. Siquidem ante Regis, atque suum in Hispaniam reditum, ab eo fuit in locum Ioannis Toletani S. R. E. Cardinalis xviii. Kalend. Octobris MDLVII. Romæ demortui, Metropolitanus amplissimæ atque sanctissimæ apud nos Compostellanæ Ecclesiæ designatus. Qui tamen paulò pòst, & antequam obtineri posset diploma Pontificium, undecimâ nempe Februarii anni sequentis die, ætatis tertio ac sexagesimo, qui scansili annorum lege plurimos auferre solet, animam Cœlo dignam exhalavit. At libros eius, quorum, & pietatis promeruit nomine, ut ab Eisengreinio audiret *Apostolica vitæ Vir, arcana, & mystica Divinarum Scripturarum interpretatione altus, atque sublimis, Fidei propagator acerrimus*; Et à Francisco Gonzaga *Vir gravissimus, multisq; nominibus honorandus, Hæresio-mastix acerrimus, Scriptorq; felicissimus*, atque alia ab aliis, quotquot Ecclesiæ & Literarum sacra colunt, jam subjungemus.

Adversus omnes Hæreses, Libri XIV. Parisiis primùm apud Ascensium 1534. in fol. Venetiis deinde, atque Lugduni 1546, atq; aliis locis; ex tertiâq; auctoris ipsius recognitione anno 1556. Item Antverpiæ apud Steel-

Steelsium 1568. Parisiis etiam iterum 1565. Tandémque cum appendice Francisci Fevardentii, ejusdem Ordinis Theologi clarissimi, in tres libros distributâ, quibus XL. hæreses ab eodem Alphonso vel prętermissæ, vel post ejus obitum natæ refelluntur, duobus tomis, unà cum reliquis Operibus apud Michaëlem Sonnium Parisiis anno 1578. Hoc opere (ne judicium de eo factum ętate illâ ab Alphonso Matamoro de *Academiis & doctis Hispaniæ Viris* scribente dissimulem) si ut aliena, cum hęreticis congressus, fortiter & literatè nimis refutavit, ita ornatè & copiosè confirmaret nostra, *ne quidem vererer* (inquit) *cum veteris ætatis præcipuis auctoribus, multis quidem doctrinæ partibus comparare*. Reprehendit tamen ex eo aliqua Bellarminus Cardinalis, præcipuè tomo primo *Controversiarum* lib. 3. *de Conciliis & Ecclesia* cap. 4. & tomo 2. lib. 2. *de Imaginibus Sanctorum* cap. 6. atque aliis locis, cui facere conatur pro Alphonso nostro satis Lucas VVaddingus in *Bibliotheca Franciscana*. Et hoc tantum opus Andreas de Olmos ejusdem Instituti ausus est in metrum linguæ nostratis adaptare.

De Iusta Hęreticorũ punitione, libri tres. Salmanticæ 1547. in fol. ex officina Ioannis Giuntæ. Antverpiæ apud Steelsii hęredes 1568. in 8. ut confirmaret justas esse omnes illas pœnas, quibus in Iure Civili atq. Canonico hæretici addicuntur.

De Potestate Legis pœnalis, libri duo. Salmanticæ 1550. in fol. ad Michaëlem Muñosium Præsulem Conchensis Vrbis, & Pincianæ Cancellariæ Præfectum. Scopus est prioris libri, ut probet eos falsos esse, qui dicunt, nullam legem pœnalem obligare subditorum conscientias ad culpam, præsertim lethalem: posterioris, eos similiter à vero errare, qui dicunt legem pœnalem nunquam sine declaratione, aut facto Iudicis obligare ad pœnam. Parisiis etiam prodierunt in fol. anno 1571. & 1578.

In Psalmum L. Miserere mei Deus, &c. Homilia xxv. Salmanticæ in Ecclesia Fratrum Minorum dictæ, Ad Ioannem III. Lusitaniæ Regem. Salmanticæ 1537. in 8.

In Psalmum XXXI. Beati quorum remissæ sunt iniquitates. Homilia xxiv. ad eundem Populum Salmantinum, Henrico Portugalliç Infanti S. R. E. Cardinali, nuncupatæ. Salmanticæ 1540. item 1568. in 8.

Opera hęc omnia Parisiis quatuor voluminibus primùm edita sunt anno. 1565. postea duobus curante Francisco Fevardentio 1578. in folio. Prętereà scripsisse eum *pro validitate matrimonii Henrici VIII. Angliæ Regis, & Catherinæ Conjugis*, constat ex Nicolao Sandero lib. 1. *Schysmat. Anglic.* cujus hæc verba sunt Hispanos referentis, qui pro Regina scripserunt: *Apud Hispanos verò Franciscus Roxas, Alphonsus Virvesius, Alphonsus à Castro, & Sepulveda, &c.*

Denatus fuit Bruxellis, ut Lucas VVaddingus scribit, III. Non. Febr. anno MDLVIII. ætatis LXIII.

ALPHONSVS DE CASTRO, Toletanus, Iesuita, Ocaniensisque Professor Theologiæ, Hispali Domum Professam, Mexicanam dein Provinciam rexit. Bęticæ demùm Præfectus designatus obiit in Collegio Fregenallensi anno MDCX. ætatis LXIX. Reliquit ineditum, præter alia, opus-

In Constitutionem Clementis VIII. de Largitione munerum utriusque sexus Regularibus interdicta.

D. ALPHONSVS DE CEPEDA, Tribunus peditum, & Præfectus Castri de *Tolhuys* in Belgio, ante paucos annos edidit, à se versum, Latino-hispanicè-

Libro de la Concepcion Virginal, compuesto por Raimundo Lullo. Bruxellis 1664. 8. apud Balthasarem Vivien.

ALPHONSVS CERON, Granatensis, libello egit-

Del Iuego del Axedrez, sive *De Latrunculorum ludo*, quem exactissimè comprehenderat.

ALPHONSVS CERVERA, Lusitanè scripsisse refertur-

Historia de las Conquistas de los Portugueses por la Costa de Africa M. S.

Anton. Leonius in *Bibliotheca Indica Orientali*, tit. 3.

F. ALPHONSVS CHACON, sive ut latinè cõpellari soler, *Ciaconus*, Beaeiensis, in Prędicatorũ familiâ nomen professus, & ad Sanctum Thomam Vrbis Hispalensis olim Sodalis, Sacrarúmque Literarum Interpres; Vir fuit totius Historiæ, atque in primis Ecclesiasticæ, cui pręsertim illustrandæ incubuit, peritissimus, omnisque antiquitatis gnarus, cujus magnum, undique collectum, Thesaurum asservabat. Hujus studii nomine promeruit quidem ab Ambrosio Morale, quondam Pręceptore, in *Antiquitatum Hispanarum* enarratione, (quo tempore laudatum jam S. Thomę Hispalensis Collegium administrabat) in conquirendis, & examinandis antiquæ nostratis Historię monumentis industriæ, ac diligentię minimè vulgaris elogium insigne. Romam delatus merito doctrinæ valde se commendavit Gregorio Pont. Max. hujus nominis XIII. qui eum Theologiæ nomine, quam apprimè callebat, inter eos habere voluit, qui supplicibus pœnitentiam vice Apostolicâ imponerent. Dignitate hunc tandem Alexandrini Patriarchatus ornatũ conspexit Roma, quam Vrbem, & Historiam omnem Romano-Christianam insigniter ipse dudum ornabat, scribens-

Vitas,

Vitas, gestaque omnia Pontificum Romanorum à D. Petro usq; ad Clementem VIII. Cardinaliumque, cum eorum Insignibus, duobus tomis. Romæ 1601. fol. & 1602. cum continuatione Francisci de Cabrera Morales. Deinde hoc opus additamentis posteriorum Pontificum usque ad Vrbanum VIII. locupletavit Andreas Victorellus Presbyter Bassanênensis: Annotationes insuper addidit marginales, Collationémque Baronianæ Historiæ cum Ciaconiana (suppresso tamen nomine) *Cæsar Becillus* Vrbinas Presbyter Congregationis Oratorii de Vrbe: typisque editum de novo est sic illustratum iisdem duobus Voluminibus anno 1630. Expectatur autem nunc ab officinâ quâdam Romanâ locupletatum valde hoc opus ad quatuor usque, si fama vera est, voluminum molem, operâ Augustini Olduini Societatis Iesu.

Gesta XII. Gregoriorum Roman. Pontificum: quę M.SS. adservãtur in Bibliotheca Vaticana cod. 5515. ex M SS. Sed hæc forsan in magnum alterum illud opus paulo ante laudatum conjecta sunt.

Tractatum de Liberatione Animæ Trajani Imperatoris à pœnis Inferni precibus S. Gregorii P. M.. quem libellum Columnæ ejusdem Trajani à se descriptæ, & in æs insculptæ adjunxit, edidítque Romæ 1576. in fol. & Venetiis 1593. Italicè quoque prodiit operâ Francisci Pifferi Camaldulensis Monachi, Senis 1615. in 4. quam sanè Historiam connixè improbant Robertus Bellarminus volum I. Controv. VI. lib. 2. *de Purgatorio* cap. 8. & Melchior Canus lib. 2. *de locis*. cap. 2.

De Sancti Hieronymi cardinalitia dignitate, librum; Romæ 1591. Venetiis 1593.

De Martyribus Monasterii Sācti Petri de Cardena in Burgensi Diœcesi. librum Augustæ in 16.

De Signis Sanctæ Crucis, quæ in diversis olim regionibus, novissimeque anno MDXCI. in Anglia, & Gallia divinitùs apparuit, Romæ, 1592. 8.

De Ieiuniis, & varia eorum apud antiquos observantia. Tractatum. Romę, 1599. 4.

Historiam de utriusque Belli Dacici à Trajano Cæsare gesti ex simulacris ejusdem, quæ in Columna Romæ videntur. Romę, 1556. in fol.

Preces pro Navigantibus, Alph. Ciaconio inscriptæ reperiuntur in Bibliotheca Vaticana M. S.

Collectanea ejusdem *de variarum rerum natura*, laudat Andreas Bacius lib. VII. *de Vinis* pag. 363. qui, & *insignem* eum vocat *Theologum*, ac *in omni Doctrinarum genere peritissimum*.

Tributa etiam ei ab aliis video, *De Magis Regibus*; item *de Monetis*, nec non & volumē aliud *De Genealogica re, & Antiquaria*.

Bibliothecam, in quâ nomina dumtaxat Auctorum, additis insuper librorum prænotationibus, collegerat, manuscriptam apud eum vidit Antonius Possevinus; laudántque Historica Sodalium Prædicatorum in mentione illius monumenta.

Obiit Romæ, non quidem anno (vt Scoto excidit in *Bibliotheca*, Ghilinóque in *Theatro* suo) MDXC., nam sequentibus aliquot edidit vivus opuscula; sed, vt rectiore putavit calculo Iacobus Augustus Thuanus centesimo vigesimo secundo *Historiarum* lib. mense Februarii anni MDXCIX. ætatis suæ LIX; *alterum*, ut ille ait, *secundum Petrum Ciaconum Hispaniæ suæ magnum lumen*. Habebat Romæ insignem Bibliothecam, quæ quidem librorum copiâ, & Codicibus M.SS. nec non rerum antiquarum varietate, & quamplurimis Virorum insignium imaginibus ornata fuit, ac refertissima, quod ait Angelus Rocha in Appendice *Biblioth. Vaticanæ*, appellans eum *Virum eruditissimum*, alibique *Helluonem Antiquitatum*; cujus quidem inedita, suo tempore, hoc est, circa annum MDXCI. circiter viginti ait volumina, cum laudasset priùs *De Anima Trajani*, déque *Cardinalitia Divi Hieronymi Dignitate* edita iam opuscula.

Ex horum numero est forsan *Epistola ad Federicum Cardinalem Borromeum de Sacellis in Ecclesia Sancti Nicolai in Carcere Tulliano repertis*, quæ servatur in Bibliothecâ Ambrosianâ, Mediolani. Debemus quoque Latini Latinii Epistolis nuper editis notitiam scripti ab eo libri.

De Clavis Caligariis: quomodo legi oportet, pro *De Claris Caligariis*, quod editum est in eâ epistolâ ad Ciaconum scriptâ; quam quia multam hominis laudem à Magno Viro datam continet, hic integram dabimus.

Sciebam ego iam pridem, eruditissime Ciaconi, quantum in Romanæ antiquitatis cognitione profeceris, tibique in ejus studio paucos, atque adeo neminem præferendum statueram. Sed ne te verum cœlem, nunquam credidi tantùm tibi in rebus obscuris, & difficillimis describendis facultatis comparasse, ut de ijs tam copiosè, tamque eleganter scribere tam facilè posses. Superasti igitur meam, etsi egregiam, conceptam de te opinionem; ita ut tibi eo nomine cùm plurimùm gratuler, tùm humanitati tuæ, qui mea causa tantum onus susceperis, plurimùm debere me planè profitear. Erit mihi Commentariolus tuus de Clavis Caligariis *inter ea scripta collocandus, quæ de rebus obscuris ab amicis didici. Quod tamen reliquum est, cupio abs te Iosephi Historiam de Iuliano Centurione diligenter expendi: ex qua, nisi fallor, & rei cognitio clarior, & commentariolus tuus locupletior multò videri merito poterit. Pridie Nonas Februarii* 1589.

De Caligis militum clavatis multa congerunt, nusquam laudato isto Libello, Benedictus Balduinus de *Calceo antiquo* cap. XIII. & Iulius Nigronus *de Caliga* cap. IV. §. 8.

F. ALPHONSVS DE CHINCHILLA, Pin-

Pincianus, Ordinis Sancti Benedicti, publicavit à se elaboratum.

Memorial *de algunos efetos que el Santissimo Sacramento de la Eucharistia causa en el alma*. Matriti typis Regiis, 1612. 4. & Hispali 1623. Idem opus cum eo, ut videtur, quod anteà editum fuit hâc inscriptione, *Consideracion de la Comunion*. Anno 1608. 4.

F. ALPHONSVS DE CHRISTO, ignotus aliàs mihi, scripsit librum ita nuncupatum El Rey Pacifico. Qui servabatur olim M. S. in Bibliothecâ Comitis Ducis Olivarum.

F. ALPHONSVS CLAVEL, Ordinis Sancti Basilii, scripsit in Matritensi domo, cùm esset à confessionibus D. Didaco Messiæ, & Guzman Marchioni de Leganés,

Antiguedad *de la Religion, y Regla de San Basilio Magno*. Matriti. 1645. in 4.

Obiit ineunte anno MDCLV. uno tantùm die superstes Marchioni laudato.

F. ALPHONSVS DE CONTRERAS, Ordinis Minorum, Theologus, interfuit Tridentinæ Synodo, habuitque in eo doctissimorum Hominum consessu, Pio IV. P. M. nuncupatam.

Orationem de Reformatione Ecclesiæ, Dominica Secunda Quadragesimæ; quæ cum aliis edita est Lovanii anno 1567. Brixiæque seorsim 1563.

Hic ipse est quem Ferdinandus Toletanus Albæ Dux habuit à Confessionibus, & in cujus obitu Iulianus quidam Grandamicus orationem habuit editam typis Plantinianis in 8. Contigit hic Bruxellis VII. die Decembris Anno MDLXIX. Fuit singulari vir modestiâ, multáque rerum experientiâ probatus, qui (ut utar Lucæ Vvaddingi verbis in *Bibliotheca*) *cùm iam res, Geniosque Belgarum penitùs cognoscere cœpisset, multorum judicio, supervivere si potuisset, illa non intantū inclinassent.*

F. ALPHONSVS DE CORDOVA, Ordinis Eremitarum, suscepto Doctoratus honore in urbe Parisiorum, Salmanticæ Viam introduxisse dicitur, quæ *Nominalium* audit, in eâque multis annis docens, Cathedram rexit Gregorii Ariminensis propter Doctrinæ ejus celebritatem ibi olim institutam; scripsitque.

Principia Dialectices, in terminos, suppositiones, consequentias, parva exponibilia distincta. Salmanticæ 1519. in 4.

In Libros Aristotelis Ethicorum, Oeconomicorum, & Politicorum Commentarios. Teste Iosepho Pamphilo in de *Augustinianis Scriptoribus* libro.

Decessit in Abulensi vrbe anno MDXLII.

ALPHONSVS DE CORDVBA, Hispalensis, Artium, ac Medicinæ Doctor, opus foras emisit, quo

Almanach perpetuum Abrahami Zacuti, Emmanuelis Lusitaniæ Regis Astronomi supplevit, correctis ejusdem erroribus. Idem sese nuncupans Cardinalis de Borgia Medicū scripsit ad Ferdinandum & Elisabetham Reges Catholicos.

Tabulas Astronomicas. Venetiis editas apud Melchiorem Sessam & Petrum de Ravannis. 1517. in 4.

Hispalensem patriam ipse sibi arrogar in nuncupatoriâ hujus operis epistolâ.

ALPHONSVS DE CORELLA, aliàs LOPEZ DE CORELLA, Navarrus, ab oppido forsan cognomine, à quo dictus latinè COREOLANVS, postquàm in Complutensi Academiâ professus fuisset magnâ cum laude Doctrinæ ingeniique Medicam Artem, in Patriam evocatur publicis expensis medicinā facturus; ubi, & Turiasone manens plura scripsit; nempè.

Annotationes in omnia Galeni opera. Cæsaraug. 1565. fol. Matriti 1582. 4.

De Morbo Pustulato, librum unū. Valentiæ 1581. 4.

Enchiridion, seu Methodum Medicinæ. Cæsaraug. 1549. 12. Valentiæque 1581. 16.

Naturæ Querimoniam. Cæsaraug. 1564. in 8. Quod opus adjunctum fuit *Annotationibus* in laudatâ jam editione anni 1565.

De Natura Venæ. Cæsaraugust. 1573. 8.

De Febre maligna, & placitis Galeni. ibidem 1574. 8.

De Arte Curativa. libros IV. Stellæ Navarrorum 1555. 8.

Catalogum Auctorum, qui post Galeni ævum, & Hippocrati & Galeno contradixerunt. Valentiæ 1589. 12.

De Tuenda Valetudine, librum; cujus ipse meminit in *Annotationibus* laudatis.

Vulgari quoque linguâ

Secretos *de Filosophia, Astrologia, y Medicina, y de las quatro Mathematicas ciencias divididos en cinco quinquagenas de pregnntas*. Pinciæ 1546. Cæsaraug. 1547. fol. per Georgium Cossi.

F. ALPHONSVS DE CRVCE, in Oppido *Valdemoro* Toletani Regni ortus, Franciscum Patriarcham religiosæ viæ, ac vitæ ducem nudipes sequutus est. Abulæ hic ad S. Antonium erat Præfectus, cùm ederet.

Primera *parte de Discursos Evangelicos, y Espirituales en las fiestas principales de todo el Año*. Matriti 1599. 4. Barcinone 1600. 4.

Varios Discursos, *ò Annotaciones para las festividades principales de los Santos*. Matriti 1599. & Barcinone 1600. in 4. apud Iacobum Cendrat.

De la pureça *del Apostol San Pablo*. Matriti 1599. Necnon &

Ca-

Camino *de la Salvacion*. Salmant. 1625.
Compendio *de la Vida Espiritual*. Salmanticæ eodem Anno.
Hæc opera tribuit ei Lucas Vvaddingus in *Bibliotheca Franciscana*, nec non & alia duo inedita. *Manual de Prelados*, & *Sermones de Quaresma*.

F. ALPHONSVS DE CRVCE, Lusitanus, Alcobaciensis Cisterciensium domus celeberrimæ Sodalis, edidit vernaculâ linguâ eruditum, ac pium opus, ita inscriptum -
Espelho *de Religiosos*; sive *Speculum Religiosorū*. Olissipone apud Pet. Craesbek duobus tomis 1622. 4.

ALPHONSVS DEZA, Complutensis, Societatis Iesu Sacerdos, Scholasticam Theologiam] in eâ Academiâ viginti & ampliùs annos docuit magnâ cum celebritate, & fructu, D. Thomam subtiliter explanans; nulli Professorum ætate illâ, quæ summos dedit Theologiæ Interpretes, secundus. Obiit tamen in Toletanâ domo, cui præerat, ante sexagesimum ætatis annum, humanæ salutis MDLXXXIX. Aureum reliquit vulgari Idiomate libellum -
De la Oracion mental: qui Limæ Indorum editus fuit.
Item - Beati *Francisci Borgiæ opuscula pia* latinè interpretatus est, quæ quidem prodierunt Salmanticæ anno 1579. deindéque Moguntiæ, Antverpiæ, & alibi.
Laudat hunc Ambrosius Morales lib. XIII. *historiæ* suæ *Hispaniensis* cap. XXXVII.

ALPHONSVS DIAZ, Hispalensis, scripsit-
Poëma Castellano *de la Historia de Nuestra Señora de Aguas - Sanctas*. Hispali apud Mathiam Clavijo. 161* in 8.

ALPHONSVS DIAZ DE OSMA, Burgensis Ecclesiæ Canonicus, ac Thesauri Custos, Archypresbiter & ipse *de Roxas*, Protonotarius Apostolicus, Rector cùm esset olim Almæ Ædis *S. Casildæ* in Montanis Burgensibus sacræ, scripsisse dicitur -
La Vida *y algunos milagros de Santa Casilda*; Quod opus examinatum fuit, & approbatum à Pincianis rerū fidei Iudicibus anno MDLIII. ut in *Toletana Historia* sua nondum edita docet Hieronymus de la Higuera Societatis Iesu Theologus.

ALPHONSVS DIEZ DAZA, Medicus Hispalensis, Artium, ac Medicinæ Doctor, edidit latinè -
De Ratione cognoscendi causas, & signa tam in prospera, quàm in adversa valetudine, urinarum, déque earum necis inditijs, & prænunciationibus, lib. III. Nonnulla quoque de febribus, & diebus decretoriis. Hispali apud Alphonsum de la Carrera 1575. in 4.

Hispanè etiam -
Avisos, *y documentos para la Preservacion y cura de la Peste*. Ibidem apud Clementem Hidalgo. 1599. in 4.
Los Provechos, *y daños de la sola bebida del Agua, y come se debe escoger la mejor*. Ibidem apud eundem Carrera 1576.

F. ALPHONSVS DOMINICVS. Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, scripsit -
De Mysteriis Canticorum, Tractatum. Romæ 1647. in 8.

D. ALPHONSVS DE ERZILA, & ZVNIGA, Eques ordinis S. Iacobi, Fortunio Garsiâ natus est parente, quem obita munera, atque editi libri spectatum satis reddiderunt; atque educatus in domo Philippi Hispaniarum Principis sub Carolo Cæsare, quem sequutus in omnibus ejus peregrinationibus fuisse dicitur. Gemellus ipse Musarum cum esset (ut sic dicam) veraque Apollinis ejus, quo sydere Poëtæ gignuntur eximii, proles, armorum gloriam, non minùs quàm luculenti, atque animosi carminis laudem affectavit. Hanc utriusque voti segetem in Chilensi Regione Americæ Gens Araucanorum, jugaferre nostra indocilis, proventu magno in gremium ei detulit. Eo quippe in bello res fortiter gestas, nondum completis xxix. ætatis suæ annis, ejus Poëmatis argumentum fecit, quod in hunc usque diem ab iis omnibus avidissimè legitur, qui facile dicendi genus, atque perspicuum admittere vim suam, & nervos, nativáque sublimitate quâdam attolli posse, cothurnatúmque ire non ignorāt. Ex vero gesta retulit, ut Lucanus olim in latinis. Annotatio hæc operis -
La Araucana: sive *de Bello adversus Araucanos, Chilensis Regni, populum gesto*; sæpissimè repetitâ editione variis in locis. Cæsaraugustæ. 1577. & alibi 1586. 8. 1590. 4. & in 12. 1592. in 8. 1596. in 16. 1597. in 8. Matriti, & 1610. in 8. Vt verax fuerit Andreas Scotus in *Bibliotheca*, dum Fortunium Alphonsi parentem inter Iurisconsultos laudat, de hoc libro sic referens, quod *nulli eum plerique, ut cum stupore legebant, sic de manibus nusquam deponebant*. Matritensis editio anni 1597. (& forsan aliæ) præfert Elogium anctoris à Christophoro Mosquera de Figueroa conscriptum.

D. ALPHONSVS DE ESCOBAR, & LOAYSA, domo ex *Guereña* oppido Territorii sacri Placentini, ab Emeritâ oriundus, Civilia Iura tum in hâc Vrbe Patrocinium causarum agens, tum Salmanticæ, cùm foro cessisset, Togâque Collegii Conchensis indueretur, amœno, atque acri ingenio, lautáque bonarum litterarum supellectile instructus pertractavit. At eo mortuo Sodales

in

in publicum prodire fecerunt eum Tractatū, qui extat -

De Pontificia & Regia Iurisdictione in Studiis Generalibus; & de Iudicibus, & foro studiosorum. Matriti 1643. in 4.

Parabat *in Tryphoninum I.C. Commentaria*.

F. ALPHONSVS DE ESPINOSA, *Compluti* apud nos natus, cujus rei testis est Ioānes Marieta, Sancti Dominici amplexatus est apud Guatemalenses Americanos regulare Institutum; at aliquando in Fortunatas Insulas, potiorémque illarum Tenerifam advectus, non sine Superiorum auctoritate scripsit-

Del Origen, *y Milagros de la Imagen de Nuestra Señora de Candelaria*. Anno 1541. 8. Eodem tempore pro facultate impetrandā typorum, & publicæ lucis, ad Regium Senatum detulit, ut moris est, de *Interpretatione Hispanica Psalmi XLI. Quemadmodum desiderat Ceruus ad fontes aquarum &c.* à se versibus facta.

Alphonso Spinosæ in Insula Sancti Dominici nato, hujusmet Instituti Dominicanorum, tribuit Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Indico-Ecclesiastico* elegantem *Commentarium super Psal. XLIV. Eructavit cor meum &c.* quē cur à superiore distinguam, non video, ubi nec distinguit Alphonsus Fernandez.

ALPHONSVS EZQVERRA, domo ex oppido *Alfaro* Turiasonensis diœcesis, Sodalis Iesuitarū, & Collegii Conchæ urbis Rector, Compluti denatus est anno MDCXXXVII. edito priùs libello, cui titulus talis præfixus -

Pasos *de la Virgen Sātissima Maria Madre de Dios Nuestra Señora con doctrina moral para todos estados*. Compluti apud Ioannem de Villodas Orduña 1629. 4.

ALPHONSVS FERNANDEZ, Professor Theologus Cordubensis, edidit -

Tratado *de algunos documentos, y avisos azerca la prudencia, que el Confessor debe guardar*. Cordubæ apud Didacum Galvan. 1588. 8.

F. ALPHONSVS FERNANDEZ, Placentinus, Ordinis Prædicatorum, ejusdémq; Generalis, ut domesticā formā nuncupant, Concionator, in patriæ urbis Monasterio præteriti sæculi anno LXXXVII. in eam admissus Religiosam familiam, studio præcipuè rerum antiquarum, conservandisque veteris ævi memoriis, præsertim ecclesiasticis, & inter hæc domesticis, seu familiaribus amplissimi hujus Dominicanorum Ordinis sese totum addixisse videtur; siquidem scripsit latinè -

Concertationem Prædicatoriam pro Ecclesia Catholica Contra Hæreticos, Gentiles, Iudeos, & Agarenos per Epitomen in Annales distributam. Accessit -

Notitia Scriptorum Prædicatoriæ familiæ. Item -

Catalogus Summorum Pontificum, S. R. E. Cardinalium, Archiepiscoporum, & Episcoporum ejusdem familiæ, necnon & Magistrorum Sacri Palatii Apostolici, Confessariorumque aliquot Regum, & Imperatorum; Item aliarum Religionum Reformatorum; denique aliquorum ejusdem Ordinis Magistrorum, qui in Hispaniarum, & Indiarum nobilioribus Academiis Theologiæ præcipuas Cathedras moderati sunt: Omnia simul Salmanticæ apud Didacum Cussio 1618. in fol.

Vernaculè autem -

Historia *Ecclesiastica de nuestros tiempos*. Toleti 1611. fol. apud P. Rodriguez.

Historia *de la Devocion del Rosario desde su origen, confirmada con milagros*. Matriti. 1613. Pinciæ 1614. iterúmque Matriti 1620. in 4. & 1627. 4.

Manual *de Devocion, y Exercicios del Rosario*. Matriti. 1626.

Tratado *de los servicios de la Orden de Predicadores destos Reinos de España con la Institucion del Santo Officio de la Inquisicion*. Pinciæ.

Historia, *y Annales de la Ciudad, y Obispado de Plasencia*. Matriti apud Ioannem Gonzalez 1627. in fol.

Inedita adhuc adservabat, cum de se in *Placentiæ* hujus *Historia* capite XXXIII. libri III. sermonem haberet -

Historia *de los Corporales de Daroca*. duobus libris.

Historia *del Convento de Salamanca de la orden de Predicadores*. tribus libris.

Vida, *y Milagros del Santo Fr. Alvaro de Cordova*.

Vida *del S. Fr. Domingo de Santa Maria*.

De la Vida, *y Martyrio del S. Fr. Domingo de Navarrete, y de sus Compañeros en Iapon*.

Annales item *Ecclesiasticos Hispaniā* latinè prosequebatur, octo integris voluminibus absolvendos, ut ipse affirmat.

ALPHONSVS FERNANDEZ, *Berlanga* natus, Complutensis Trilinguis Collegii Sodalis, edidit -

Paranymphum, seu publicam legationem habitam in Theatro ejusdem Complutensis Academiæ in Doctoratu novem Virorum Clarissimorum. Compluti apud Ioannem Brocar. 1559. in 8. Qui honorem istum inter alios suscipiebant, Fontidonius erant, & Villalpandus noti famā in secula viri.

ALPHONSVS FERNANDEZ, nescio quis, scripsit -

Compendio *de las Historias, y Reyes de España desde D. Pelaio hasta el Emperador Carlos V.* Erat M. S. in Bibliothecā Comitis Ducis de Olivares.

ALPHONSVS FERNANDEZ DE A-

C VE-

VELLANEDA, patriâ ex oppido *Tordesillas* Pincianæ Diœcesis, continuavit, sed absque Genio illo, qui principem Michaëlis Cervantes adinventionem promovit, & comitatus est.

La Segunda Parte *del Ingenioso Hidalgo D. Quixote de la Mancha*. Tarracone apud Philippum Robertum 1614. in 8.

ALPHONSVS FERNANDEZ DE MADRID, Palentinus, Petri Gundisalvi de Madrid civis ejusdem Vrbis filius, ab Illustrissimo illo Antistite Vrbis Granatensis Ferdinando de Talavera unà cum aliis Adolescentibus in pietate educatus non potuit non ad omnium virtutum studia se componere, illarúmque, & utilissimæ cujusque doctrinæ magnos profectus facere. Quare in patria Ecclesia obtento Sacerdotio, unáque Archidiaconatu *de Alcor* nuncupato, Vicarium aliquando egit Generalem Episcopi sui D. Francisci à Mendoza, verique Sacerdotis exemplum civibus illius Vrbis toto vitæ suæ tempore exhibuit. Morum probitate, & castimoniâ sic doctrinâ decorabat, commendabátque, ut quandocunque ad populum conciones haberet, non magis castâ, vehementique dictione omnibus doctrinæ ornamentis conditâ, quàm summâ ex incorrupta, & grauissima vivendi norma proveniente auctoritate, à vitiis deterreret auditores suos, virtutésque, & pietatem animis eorum ingeneraret; Quo de egregium monumentum extat in Antonii Honcalæ libro, cui nomen fecit *Grammatica Progymnasmata*; ubi doctissimus vir, aliisque suis operibus affatim notus, extare voluit de Alphonsi laudibus, quamquàm adhuc superstitis, insigne ad posteros testimonium, & commendationem. Erasmo item Roterodamensi charus non mediocriter fuit: à quo in aliquot Epistolis doctrinæ, ac judicii nomine laudatur. Præterea homo in studiis diligentissimus, ut Honcala inquit, atque aliarum rerum, quæ ab aliis ignorantur, investigator, res sui temporis exactissimâ diligentiâ usus in volumen illud conjecit, quod typorũ luce nondum fuit donatum, fortè quia imperfectum reliquit Auctor, utpote qui ea denuò semper adjungeret, quæ quotidie gerebantur. Librum M. S. vidi, cum hac inscriptione.

De la Antiguedad, *y nobleza de la Ciudad de Palencia, de sus fundaciones, y destruiciones en vezes diversas, y de su insigne Iglesia; cosas notables, que en ella ay; con los nombres de los Prelados, que en ella an presidido, y concurrencias señaladas en tiempo de cada uno*. duobus tomis in folio. Hanc vulgò *Historia Palentina* vocare solent nomine, qui ejus testimonio utuntur, sive, ut suspicor, *Sylua* etiã *Palentina*. Nec non &

Memorial de los tiempos Auctori nostro solet attribui, quod nondum vidimus.

Honcala adjungit: *Quid referam quàm solerti industria Laudum divinarum epitomes à quæ antehac mutila, mendosa, & malè digesta versabantur, resarciit, castigavit, & ad certum ordinem redegit; idque nunc in reliquos Ecclesiasticæ Caremoniæ libros indefesso labore molitur?* Francisci quoque de Madrid, fratris sui, Canonici ejusdem Ecclesiæ, & Archidiaconi Alcoriensis, cui noster in honore eo successerat, *Interpretationem Fracisci Petrarchæ operis De prospera, & adversa fortuna* (ut idẽ Antonius Honcala ait) *tanquam suam repetens, non paucos in ea locos reconditiores ex veterum scriptis in lucem eruit, apposuitque marginibus enarrationes multum venustatis habentes*. Prodierat in publicum Francisci hoc opus, sed malè habitum à Typographis, cui noster ita mederi excogitabat. Obiit quidem XVIII. Augusti die anni MDLIX. quinque & octoginta annis natus; jacétque in Cappella Sancti Ildephonsi ejusdem Palentinæ Ecclesiæ, quam ipse ornaverat, dotéque ditaverat.

ALPHONSVS FERNANDEZ DE OTERO, Antonii Fernandez, & Hieronymi Fernandez de Otero, ut credimus, frater germanus, in Pinciana Ecclesia Canonicus, ut vocant, Doctoralis, cui libẽs tribuo sequentia opera.

Interpretationes Iuris Pontificii. Bononiæ 1616.

De Actionibus, & earum origine. Calari 1628.

Diversarum quæstionum Iuris librum. Neapoli 1619.

Miscellanea Iuris. Romæ 1623.

D. ALPHONSVS FERRIOL CAICEDO, scripsit.

Libro de las Fiestas, *que en honor de la Inmaculada Concepcion de Nuestra Señora celebrò su devota, y antigua Hermandad en S. Francisco de Granada año de* MDCXV.

ALPHONSVS DE FLORES, natus in oppido *Noblexas* Toletanæ Diœcesis, Iesuitarum sodalis, Cordubæ, atque Hispali Sacra Biblia interpretatus est auditoribus ex cathedra; mox Neapoli in Sancti Francisci Xaverii Collegio Ecclesiasticis ad populum habendis concionibus præfuit: Varia item inter domesticos munera exercuit. Scripta ejus huc usque vidimus edita.

De Inclyto Agone Martyrii. *Appenditur, & signatim expenditur Martyrium Dei-Paræ Virginis ad Dominicum Martyrii similitudinem efformatum*. Neapoli 1648. in folio.

In Caput XXIV. Ecclesiastici Commentarium literalem, Panegyricum, & moralem. Antverpiæ 1661. fol.

Prælectionem Sacram ejus M. S. quoque vidimus ad Eminentissimum Cardinalem Sandovalium in adventu ejus ad Collegium

legium Vbetense XII. die Novembris anno MDCXXXIX. dictam.

Hispanè edidit-

La Ave Maria, *Salutacion Angelica, trazada por el mismo Dios, rezada por el Archangel S. Gabriel, ilustrada con assumptos varios en abono de la Inmaculada Concepcion de la Virgen Madre de Dios*. Hispali 1658. in 8.

Promiserat se editurum (quod Philippus Alegambe in *Bibliotheca Societatis* nos docet) *Hispaniam cõdidatam Christianæ Fidei lampade, purpuratam suorum Martyrum cruore, celebratamque singularibus Sacræ Scripturæ testimoniis, & elogiis*.

ALPHONSVS FLORES, Salmanticensis, scripsit-

Historia *de la Guerra, que tuvo el Rey Catholico D. Fernando con D. Alonso Rey de Portugal en las Ciudades de Zamora y Toro*.

Affirmat Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Ecclesiæ Salmantinæ*, & in *Historiæ* ejusdem Vrbis.

D. ALPHONSVS DE FONSECA, Compostellanus Antistes (quisnam eorum, plures enim sunt, qui hujus nominis Sedi huic præfuerunt, dicere non ausim) scripsisse dicitur-

Historia de Linages. Quæ reperta fuit in chartaria supellectile Comitum de Lemos, ut refert D. Iosephus Pellizer Regius Chronographus *en el Memorial, ò Deposicion por D. Miguel de Noroña sobre el Condado de Gijon*.

ALPHONSVS DE FREILAS, Giennensis, Doctor Medicus, & a cubiculo D. Bernardo Sandovalio Præsuli Toletano, scripsit-

Conocimiento, *Curacion y Preservacion de la Peste*; simúlque

Vn Tratado *del Arte de descontagiar las ropas de sedas, telas de oro y plata, tapicerias y otras cosas*: Itémque-

Vn discurso, *si los Melencolicos pueden saber lo que esta por venir con la fuerza de la Imaginacion*. Giennii 1606. 4.

ALPHONSVS DE LA FVENTE MONTALVAN Toletanus, scripsisse dicitur-

Dialogos *de la Agricultura, y provechos de las Abejas*.

Explicacion *de las Monedas antiguas*.

Indice *à todo genero de Historias*, undecim voluminibus simul M. S. in folio.

Memoria *de los Principales Linages de España, sus Armas, y blasones*. M. S. in 4. Auctor mihi D. Thomas Tamaio de Vargas *en La maior Iunta de libros que España a visto en la lengua Castellana hasta el año de 1624*. quod opus ex Bibliothecâ Barberina habui M. S.

ALPHONSVS DE FVENTES, Hispalensis Eques, sacræ profanæque historiæ monumentorum affatim gnarus, Poëta, ut ea ferebat ætas, non inelegans; edidit-

Libro *de los quarenta Cantos en verso, y prosa*. Compluti 1557. 8. & Granatæ in Officina Antonii Nebrissensis, & Garsiæ de Briones, 1563. 8. ad Petrum Afan de Ribera Tarifæ Marchionem Neapolitanum Proregẽ. Continent eo genere Carminum, quæ nos *Romances* appellamus, plures Hebræorum, Romanorum, aliarúmque Gentium, nec non & Hispanorum Historias.

Suma *de Filosofia natural, en la qual assimismo se trata de Astrologia, Astronomia, y otras ciencias en estilo nunca visto*. Dialogus est inter *Ethruscum*, & *Vandalium*, Philippo Hispaniarum Principi nuncupatus, atque Hispali editus Anno 1545. 4. In officina Ioannis de Leon.

F. ALPHONSVS DE FVENTIDVEÑA, Franciscanus, edidit-

Titulo *original de Nuestra Señora*. Pampelone per Arnaldum Guillen 1599. in folio.

F. ALPHONSVS GALDO, Pincianus, Ordini Prædicatorum Salmanticæ initiatus, ad Indos ivit *Comaiaguensis* factus Episcopus, quod princeps oppidum est Provinciæ *Honduras* dictæ: Descripsitque hoc Territorium; & ad Philippum Regem III. misit confectam, à se *Descriptionẽ*. Vivebat Anno MDCXXVIII. Auctorem habeo Ægidium Gonzalez Davila in *Theatro Indico-Ecclesiastico*.

ALPHONSVS GALLO, Regius Zygostates, quod munus vulgò appellant *Contraste*, dedit foras-

Declaracion *del valor del Oro cõforme ala nueva Prematica de Madrid de MDCXII. y el de la plata*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1613. in 8.

ALPHONSVS GARSIAS, Cordubensis; Iesuitarum sodalis, Rector aliquando Vrsaonensis Collegii, vitâ exuit anno MDCXVIII. cum scripsisset, inedita ad hunc diem, ut *Bibliothecæ Societatis* Auctor ait-

Historia *de la Ciudad de Cordova*. duobus tomis.

Historia *moral, y natural de las Islas de Canaria*.

ALPHONSVS GARSIAS MATAMOROS, Hispalensis, atque in Patriâ, ut audio, almæ Sedis Canonicus; Vir multâ eruditione, latinique sermonis puritate percelebris, ni cum podagra, & aliis infirmitatibus (quod ipse *Pro asserenda Hispanorum eruditione Apologetico*, & ad Libellum *de Informando Stylo* præfatus refert) assiduò esset conflictatus, in his utique, quorum egregia sunt ornatæ dictionis apud nos merita, non ulli facilè postponeretur. *Ornatum prænobili, candida, rotunda, & numerosa eloquentia, eruditioneque non contemnenda* Iacobus Gaddius in opere suo de

de Scriptoribus non ecclesiasticis æstimat eum, Antonii Nebrissensis laudes memorans. Setabi apud Valentinos Licæum moderabatur eo tempore, quo in *quartum Antonii Nebrissensis librum* elucubravit; ante biennium, anno scilicet MDXXXIX. eò ad Grammaticam, & Eloquentiam docendam evocatus. Scholam mox Complutensem Rhetor, ac examinandæ in Grammaticis Iuventuti ad majora transitũ paranti præpositus, admodum illustravit; quo tempore & Ambrosius Morales Cordubensis eidem Gymnasio dicendi Artem è loco superiore commonstrabat. Eloquentiæ in eo operæ quæsitam celebritatem ipse sibi confidenter his verbis arrogat, Sobannium Academiæ Rectorem laudans, de quo mox dicimus. *Illa, quæ me quondam apud vos sæpissimè dicentem commendarunt, vox suavis, & canora, firma latera, vultus gravis, & erectus, fulgura, & tonitrua verborum, quibus (quod sine arrogantia, aut invidia dicam) totum hoc Theatrum commovere solebam, ætate & morbo deformata omnia ceciderunt.* Hunc Alphonsum *res gestas Francisci Ximenii* Cardinalis stylo ducens Alvarus Gomezius, atque item Carmine Benedictus Arias Montanus olim pro dignitate celebrarunt. Edidit hæc -

De Ratione Dicendi, libros duos; quibus accessêre *Singulorum generum orationes*. Compluti apud Brocarium 1548. 8. & apud Andream de Angulo. 1561. in 8.

De Tribus dicendi generibus, sive de recta informandi styli ratione. Compluti 1570. 8.

De Methodo Concionandi juxta Rhetoricæ Artis præscriptum. Ad Garsiam Loaisam Archidiaconum Carracensem. Compluti 1570. 8.

Methodum Constructionis. Compluti 1553.

Orationem babitam in Doctoratu Theologiæ Didaci Sobaños Academiæ Compluti Moderatoris. Ibidem apud Brocarium 1558. 8.

In Aelii Antonii Nebrissensis Grammaticæ IV. librum scholia. Ad Franciscum Borgiam Episcopum Teanensem. Valentiæ, 1539. 8. Quod ipsum, credo, est opus *de Methodo Constructionis*.

De Academiis, & doctis viris Hispaniæ, sive pro Asserenda Hispanorum eruditione Narrationem Apologeticam: In quo M. Tullium, veteres Romæ Oratores celebrantem in *Bruto*, ante oculos habuit. Hæc quidem edita est in *Hispaniæ Illustratæ* opere editionis Francofurtensis; priùs tamen Compluti apud Alphonsum Xaramillo in 8. anno 1553.

F. ALPHONSVS GIRON, Dominicanus, Sac. Theologiæ, ut verbo utar rei proprio, Præsentatus, ex S. Stephani sacra æde Salmantina, post Verbum Dei quadragenariã, & continuã operã disseminatum, Generalis iam Ordinis sui Ecclesiastes, in publicũ dedit-

Concionum pro Festivitatibus Domini Nostri Iesu Christi, Sanctissimæ Dei Genitricis, atque Sanctorum, tomum primum, a festo scilicet *D. Andreæ* ad Diem *S. Ioannis Baptistæ* inclusivè: Salmanticæ 1602. in 4. Et hic quidem sub *Promptuarii Concionum* appellatione iterum editus est apud Colonienses in 8. Præfatur autem Alphonsus ad Ferdinandum Gironium *Cardelæ* Toparcham, *Ellerenæque* Vrbis Gubernatorem, *de Libris Sacris, rebusq; in eis comprehensis, vernacula lingua non interpretandis*. Item scripsisse eum -

De Sancti Officii Dignitate, constat ex Ludov. à Paramo Lib. II. Cap. II. *de Orig. S. Inquisitionis*.

ALPHONSVS GIRON DE REBOLLEDO, versibus reddidit ejus generis, quod nos vocamus *Quintillas*, Evangelicum S. Ioannis contextum sequutus -

La Passion *de Nuestro Señor Iesu Christo*. Valentiæ apud Ioannem Mey, 1563. 8.

ALPHONSVS GOMEZ, Hispalensis, Doctor Iuris Canonici, scripsit -

Commentarium super §. finalem Regulæ Spectativarum Clementis Papæ VII. Romæ editum apud Magistrum Ant. Bladum de Asula. 1533. in fol.

ALPHONSVS GOMEZ, Toletanus, Societatis Iesu Sacerdos, procurandæ Indorum salutis desiderio æstuans plura de Rebus divinis opuscula linguâ Tagallicâ, quæ aliquot ex Insulis Philippinis propria est, cum illuc transfretasset, totósque triginta annos hâc curâ, maximo cum fructu Incolarum, distineretur, scripsit; vitâ functus in Collegio Manilæ Vrbis ferè sexagenarius anno MDCXXVII.

ALPHONSVS GOMEZ, Doctor Complutẽsis, Medicúsq; Hispalensis, publici usûs fecit.

De Humorum præparatione adversus Arabes, Tractatum. Hispali 1546. 8.

ALPHONSVS GOMEZ DE LA PARRA, & AREVALO, Medicus oppidi *Tembleque* agri Toletani, scripsit -

Poliantheam Medicis speciosam. Chirurgis mirificam, Mirepsicis valde utilem & necessariam. Matriti 1625. in 4. apud Ioann. Gonzalez.

ALPHONSVS GONZALEZ, nescio quis, scripsisse dicitur -

Introducion *a los estudios de Gramatica*. Matriti 1649.

ALPHONSVS GONZALEZ, Medicus oppidi *Priego* edidit -

Carta *al Doctor Pedro de Parraga Palomino Medico de Granada, en que trata del Arte, y orden para conservar* la salud, *y dilatar nuestra vida*,

da, y buen uso del bever con nieve. Granatæ, apud Martinum Fernandez 1612. in 4.

ALPHONSVS GONZALEZ DE ARADILLAS, in sacra Illipulitana Æde Vrbis Granatensis (quam Petrus Castrius Antistes, tùm hujus, tùm Hispalensis Ecclesiæ inclytus construxit) olim Canonicus, deinde Arcobricẽsis, sive, ut Romano utar nomine, Arcensium Coloniæ Parochus; typis mandavit -

Exercicios *del Rosario de la Virgen*. Hispali 1622. 8.

Cartilla *espiritual y divina, Primera Parte*. Granatæ apud Vincentiom Alvarez 1643. 8. Dialogus est inter Christum Redemptorẽ, & Animam Hominis, quo, alphabeti serie, beneficia adversùs nos divina recensentur. Alteram partem promissam ab Auctore, nusquam prodiisse credo.

ALPHONSVS GVAXARDO FAXARDO, Cordubensis, scripsit -

Proverbios *morales en Redondillas*. Cordubæ apud Gabrielem Bejarano, 1585. 8.

La Doleria *del Sueño del Mundo, Comedia moral*. Hæc unà cum proverbiis laudatis prodiit Parisiis apud Ioannem Fouci in 12.

F. ALPHONSVS GVDIEL, Ordinis Eremitarum, Primarius Theologiæ Professor in Academiâ Oscensi, reliquit in schedis M.S.S.

Commentarios *in totá fere Bibliã*: Item

De Peccatis *ad usum Concionatorum* elegantem *Tractatum*.

Quæ quidem ejus monumenta in Augustini Antolinez Bibliothecâ Salmanticæ vidit *F. Thomas Herrera*, uti admonuit in *Alphabeto Augustiniano* pag. 62. floruisséque eum notat circa annum MDLIX.

ALPHONSVS GVERRERO, Lusitanus, scripsit -

As Festas *que se fizeraon na Cidade de Lisboa per la Entrada do Rey D. Felipe I.* Olissipone apud Franciscum Correa 1581. 8.

F. ALPHONSVS GVTIERREZ, Frãciscanus, Provinciæ Sancti Iacobi Minister, obtulit Serenissimo Regi Philippo II. Tractatum doctum & pium, cui inscripsit -

Memoriale pro Defensione *Religionum Mendicantium*, excussum ab Antonio Daza in Quarta Parte *Chron. Franciscan.* aliáque nondum edita, quæ extabant in Bibliothecâ Monasterii Zamorensis.

Vivebat anno MDLXXIII. Lucas Vvaddingus

ALPHONSVS DE GVZMAN GENZER, Iuris consultus, cum causas defenderet in Matritensi Curia, edidit -

De Evictionibus Tractatum. Matriti 1629. in fol.

De Privilegiis Pauperum. Ibidem 1630.

ALPHONSVS HENRRIQVEZ mihi dũtaxat notus ob id, quod in Expurgatorio Indice Tridentinæ Synodi, & in Hispano prohibita legitur ejus -

Defensio pro Erasmo *contra Eduardum Leum, & contra Vniversitatem Parisiensem*. Cognomen certè prodit eum Hispanum.

ALPHONSVS HENRRIQVEZ, auctor inscribitur *Alphonsinæ*, sive Quæstionis cujusdam Theologicę ad propugnationem adsumptæ in Academiâ Complutensi XI. Kal. Iulii anno MDXXIII. atque editæ ibidem ab Arnaldo Guilielmo de Brocar, qui *Alphonsinam* inscripsit *acutissimi, & clarissimi viri D.D. Alphonsi Henrriquez in Sac. Theologia Bacchalauri per doctissimum Virum Franciscum de Vargas ejusdem Alphonsinæ Priorem correctam*. ad Magnũ Castellæ Almirantum, sive Thalasiarchã, cujus nepos fuit auctor. Celebratur variis Encomiastarum elogiis, tanquam Picus alter, Phœnixque Hispaniæ.

F. ALPHONSVS HENRRIQVEZ DE ALMENDARIS, natus Hispali, apud Mercenarios (ut vocant) qui Captivos ex Instituto redimunt, Ordinem Religiosum professus, Granatæ suis præfuit; Hispalíque in Patriâ sub advocatione Laureani Martyris construxit sodalibus Collegium. Sidoniensis fuit primùm factus Titularis Episcopus, annóque MDCX. Cubæ apud Indos Præsul: unde Philippi Regis III. nutu misit exactissimâ diligentiâ conscriptam -

Relacion *de lo Espiritual, y Temporal del Obispado de Cuba, Vida y Costumbres de todos sus Ecclesiasticos*. Cujus testis rei est in *Theatro Ecclesiarum Indicarum* Ægidius Gonzales Davila. Anno MDCXXIII. in Mechoacanensem Ecclesiam trãslatus diem ibi suum extremum vidit.

ALPHONSVS DE HEREDIA, nobili loco, incertum mihi ubi, natus, I. V. D. latinas literas ex Bernardo Ioanne Viro eximiæ eruditionis (quod illius ævi memoria transmisit ad posteros) olim didicit; quibus cum posset Latiali sermone, maluit, rem gratam in vulgus ut faceret, vernaculo uti, scribens breviorem quidem, sed ingenio, judicióque plenum, sententiisque libellum, hoc titulo -

Dechado *de Iuezes, en el qual se hallará la muestra de como a de ser un buen Iuez*. Valentiæ 1566. 8. apud Ioann. Mey.

F. ALPHONSVS DE HERRERA, Dominicanus, in Vrbe Legionensi sacris hujus Religioſę familię initiatus, Carolo V. Imperatori fuit à concionibus; Vir utique doctissimus, candidique animi, & ingenii, à Ioanne Genesio Sepulveda in *Apologia Pro libro De Iustis Belli causis*, & ab Eisengreinio in *Catalogo Testium Veritatis* pro merito pietatis,

tis, ac doctrinæ celebratus, scripsit -

Disceptationem adversus Lutheranos De Valore bonorum operum. Claruit circa ann. MDL.

F. ALPHONSVS DE HERRERA, Ordinis Minorū Regularis observantiæ, scripsit apud Indos eorum linguâ -

Sermones Dominicales, ac de Sanctis. Lucas Vvaddingus.

F. ALPHONSVS DE HERRERA SALCEDO, aliàs MOLINA, Granatensis, Ordinis Minorum Provinciæ Sãcti Antonii *de los Charcas* Americæ Meridionalis, domûs Vrbis *de la Paz* Præfectus, Provinciæ item XII. Apostolorum Commissarius, edidit -

Consideraciones *de las Amenazas del Iuicio, y penas del Infierno, sobre el Psalmo XLVIII.* Hispali 1618. 4. repetitâ post decem menses editione, apud Hieron. Contreras 1619. 4.

Discursos *predicables de las Excelencias del Nombre de Iesus, y de los nombres y atributos de Christo.* Hispali apud Hieronymum Contreras. 1619. 4.

Ira y furor *de Dios contra los Iuramentos.* Ibidem iisdem typis, atque eodem anno in 8.

Espejo *de la Perfeta Casada.* Limæ 1627. Granatæ 1638. in 4.

Questiones *Evangelicas en los sermones de Adviento, y Sanctos, que concurren en el.* tomis duobus 1649.

F. ALPHONSVS HIDALGO, aliàs DE CONCEPTIONE, Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, Vespertinus Theologiæ Lector in ejusdem domo Hispalensi, & aliquando Provinciæ Bæticæ Præfectus, scripsit (ut lego in M. S. libello *de Scriptoribus hujus Ordinis*, Petri à S. Cæcilio) sive Hispanè, sive Latinè -

Quinque dulcissimas Considerationes de Sacro Lateris Iesu Christi foramine, sive Stigmate.

Decem quoque *alias de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento in illa verba, Cantic. c. III. Ferculum fecit sibi Rex Salomon* &c.

Claruisse eum adjungit eo anno quo id scribebat, nempe MDCXVIII.

ALPHONSVS HIERONYMVS DE SALAS BARBADILLO, Matritensis, eo tempore, quo eloquentia & acumen gentis nostræ in Curia Philippi III. & sub initia Philippi IV. Regum potentissimorum, flore veluti suo, ac vere fulgebat, urbanitate, & amœnitate ingenii censebatur. Quod quidem frequentibus editis libellis, sermone usus Hispano terso atque inaffectato, ideóque suaviore, ac jocis pleno exeruit simul & adprobavit. Familiam Regiam sequutus est, nec ideo tamen (quod omne tulit Sæculum, & fert) necessariorum indigentiam, veluti adversum prosperrimè natis ingeniis sydus, declinare usquam potuit. Lucem quę aspexerunt Opuscula, & in manus meas, aut cognitionem venerunt, hæc sunt, partim prosâ, partim versibus -

Rimas Castellanas. Matriti anno 1616. in 8. apud Viduam Alph. Martini.

Coronas *del Parnaso, y Plato de las Musas.* Ibidem 1635. in 8.

Los Triunfos *de la B. Soror Iuana de la Cruz,* heroico versu; ibidem 1621. 8. apud Viduam Cosmæ Delgado.

La Patrona de Madrid *restituida.*

El Sutil Cordoves *Pedro de Vrdemalas:* simúlque

El Cavallero perfecto. Matriti 1620.

La Escuela *de Celestina, y el Hidalgo presumido, Comedia.* Matriti 1620. 4. apud Andream de Porras.

Comedia *del Gallardo Escarraman.*

El Cortesano Descortes. Ibidem 1621. in 4. apud Viduam Cosmæ Delgado.

Correccion de Vicios. Ibidem 1615.

La Estafeta *del Dios Momo.* Ibidem 1627.

El Cavallero *puntual; primera, y segunda parte.* 1619. per Franciscum Abarca in 8. Matriti, & 1614. in 12. *con la Comedia de los Prodigios de Amor.* per Michaëlem Serrano.

La Ingeniosa Helena *Hija de Celestina.* Matriti apud Ioannem de Herrera 1614. 12. Ilerdæ apud Ludov. Manescal. 1612. in 12.

El Sagaz Estacio, *ò Marido examinado.* Matriti 1620. in 12. apud Ioann. de la Cuesta.

El Necio *bien afortunado.* 1621. in 8. apud Vid. Cosmæ Delgado.

La Casa *del placer honesto.* 1620. in 8. apud eandem.

D. Diego de Noche. Matriti 1623. in 8. apud eandem.

La Incasable *mal Casada.* Ibidem 1622. in 8. apud Viduam Delgadi.

Boca *de todas Verdades.* 1615. 8.

El Licenciado Talega.

La Sabia Flora Malsabidilla. Matriti 1621. 8.

Hæc ferè omnia mores nostros, in quo à recto deviant (& deviant admodùm) traducere, sive, quod genus est simplicissimum non ingratæ, aut vacuæ reprehensionis, ostentare, ac veluti Animorum Theatro sistere nata sunt. Obitus Auctoris ante annum contigit MDCXXXV. quo anno scilicet *Coronarum* illud opus jam laudatum, posthuma ejus proles, lucem typorum aspexit.

ALPHONSUS HOIEDA DE MENDOZA, Bæticus, Carmonensis, in Collegio Hispalensi *Sanctæ Mariæ de Iesu* nuncupato sodalis rogatus, atque in Academia ipsa Sacrorū Canonum Professor, dum versaretur Romæ, Collegii Sacri Cathedralis Ecclesiæ Vrbis ejusdem Procurator, instante Antonio Mapheo Cardinale, scripsit ad Illustrationem Decreti Concilii Tridentini-

De Beneficiorum Compatibilitate, & Incompatibilitate, Tractatū. Venetiis apud Joannem Variscum, & Socios. 1579. fol. qui deinde jactus fuit in decimumquintum volumen Tractatuum Doctorum.

Mansit in schedis, sive perfectus, sive affectus, Tractatus alter, cujus ipse meminit in Epistolâ hujus, quem laudavimus, libri nuncupatoriâ, nempe *De Clericis, eorumque à potestate sæculari exemptione*.

F. ALPHONSUS DE HOROZCO, Oropesanus (quod nobile Toletanæ familiæ Comitatu oppidum est Abulensis Diœcesis) Ferdinando de Horozeo, & Mariâ de Mena Civibus Talabricensibus ortus, Salmanticæ sub Thoma Villanovano jam hodie inter Superos Ecclesiasticâ solemnitate adscripto, Augustinianæ domus tunc temporis Præfecto, Eremitarum Ordinem professus est; Quæ domus & Franciscum fratrem eximiâ pietate juvenē, anno ipso probationis extinctum sodalem habuit. Soriæ, Medinæque, Granatæ, atque Hispali Eremitas suos rexit. Fortunatarum Insularum Monasteria visitavit Censor. Pinciano itidem Cœnobio præfuit. Idem Catholicis Hispaniarum Principibus Carolo Imperatori, ac Philippo filio Minister fuit ab Evāgelicis Concionibus, in officio hoc exhibendo, eloquens, fervidus, ac verè igneus. Serenissimæ Annæ Austriacæ Hispaniarum Reginæ, nec non & Ioannæ item Austriacæ Ioanni Portugalliæ Principi olim nuptæ confessiones aliquando excepit. Matritense Collegium Deiparæ Mariæ Annuntiationis, quod ab Erectrice Mariâ Aragoniâ vulgarem magis appellationem habet, primus à fundatione regendum non sine divina inspiratione suscepit, & Sacræ Missæ celebratione sancivit; post biennium de hac ipsa domo ad Cœlum evolaturus. Natus quidem ipso Sæculari anno MD. sæculum novennio minùs integrum vixit; quippe mortuus XIX. Septembris die, anni Christiani MDXCI. ætatis suæ nonagesimo primo. Vir fuit eximiâ sanctitate, iisque clarissimarum Virtutum meritis, in quibus virginitatis amor, & perpetua custodia, corporis maceratio, animi pia dejectio, misericordia in pauperes, orandi Deum frequentia maximè laudantur; ut in album Beatorum Pontificiâ renunciatione admittendus nonnunquam videatur. Et quidem ab humiliori sepulchro Ferdinandi jam pietas Hispaniarū Infantis, atque Archiepiscopi Toletani in sublimiorem, & sanctitate viri, rebúsque supra facultatem Naturæ gestis digniorem pro Pastorali munere sublimavit locum.

Opera ipsius tota redolent auctoris pietatem, eo magis excipienda, & frequentanda, quod authorem habuerit scribendi Mariam Dei-param, quo tempore domum Augustinianorum Hispali administravit; quod in Confessionibus suis ipse testatur. Ea sunt-

Commentaria in Cantica Canticorum. Burgis 1581. 4.

Annotationes in Canticum Beatæ Virginis, Magnificat, &c. Burgis eodem anno in 4. apud Philippum Iuntam.

Bonum Certamen; inscriptum opus, sive *de Perfectione Religiosa*: Salmanticæ. Lovaniique 1645. apud Andream Bouvetum in 12.

Conciones, seu Declamationes XVII. pro Adventu usque ad Septuagesimam, & in die Sancti Ildephonsi. Salmanticæ 1576. 4. apud Simonem à Portonariis.

Declamationes Quadragesimales, tam pro Dominicis, quàm pro quartis, & sextis feriis. Matriti apud Petr. Cosino 1570. 4.

Declamationes XII. pro Dominicis post Pascha ad Pentecosten inclusivè, unà &, Concio in die B. Monicæ. Compluti apud Andream de Augulo 1571. 8.

Pro Dominicis omnibus post Pentecosten.

Declamationes Dei-Paræ Virginis omnium Solemnitatum. Compluti 1568. 8. Ibidémque apud Ferdin. Ramirez. 1579. fol.

Declamationes in omnes Solemnitates, seu festa Sanctorum. Salmanticæ apud Simonem de Portonariis 1573. 8.

Regalis Institutio Orthodoxis omnibus, præcipuè Regibus, & Principibus parvulis: Ad Philippum Hispaniarum Regem. Compluti 1565. 4. apud Sebastian. Martinez. Hanc vertit in Hispanicum ipse auctor, quæ edita est Compluti 1565. in 8.

Tabula Alphabetica.

De Arte Concionandi; quo Idiomate nescio.

In Divum Lucam commentatus fuisse dicitur, Compluti que edidisse anno 1579. cujus tamen operis ipse non meminit Auctor *Tabula Alphabetica*.

Certamen Amoris Sancti: simile opus *fervore dicendi, ac docendi ei, quod Sanctus Bernardus De diligendo Deo conscripsit*; ait Ioánes Marquez in *vita* hujus Viri Clarissimi.

Hispanicè verò hæc-

Examen de la Conciencia. Cæsaraug. 1572. 8. *opus, ut mole exiguum, sic & insigne, adque captum multorum*: ait Possevinus in *Apparatu*. Hunc Italicum fecit Thimotheus Nofrescius Camaldulensis Monachus, qui Venetiis prodiit apud fratres Guerras. 1581. simul cum quatuor sequentibus.

Vergel *de Oracion, y Monte de Contemplacion*. Ad Arcobricensem Ducem.

Me-

Memorial *de Amor Santo, con exercicios para los dias de la Semana*: Itémque

Regla *de Vida Christiana con un Exercitatorio Espiritual*. Cæsaraugustæ 1566. fol.

Regimiento del Anima. Salmant. 1565. 8. Cæsaraug. 1566. fol.

Desposorio Espiritual, sive de *Votis Religiosorum*: simúlque

Gratitud Christiana. Cæsaraug. 1566. fol.

Soliloquios *de la Passion de Nuestro Señor*. Matriti 1534. 16. Cæsaraug. 1566. fol. cum aliis.

Omnia hæc simul edita fuerunt Pinciæ anno 1555. fol. Serenissimæ Ioannæ Austriacæ Ex-Reginæ Portugaliæ, cujus expiare conscientiam in munere, ut retulimus, habuit, nuncupatâ, deindéque Cæsaraugustæ, ut credimus, anno 1566. fol.

Epistolario *Christiano para todos estados*. Compluti 1567. 8.

Arte *de Amar à Dios, y al Proximo*. Ad Didaeum S. R. E. Cardinalem Espinosam.

Vida *de la Reina Sabà*. Salmant. 8. anno 1575. apud Domin. de Portonariis.

Vitoria *de la Muerte: exortacion para consuelo del Enfermo; y avisos para hazer buen Testamento*: simúlque

Sermon *en las Honrras dela Christianissima Reina Doña Isabel*. Burgis apud Philippum Giunta 1583. 8.

Suavidad de Dios. Salmant. apud Petr. Casso 1576. 8.

Confessionario.

Examen *para la Comunion*.

Doce *Excelencias dela Madre de Dios*.

Cathecismo. Salmanticæ 1575. in 8.

Siete *Sermones sobre las siete palabras do la Madre de Dios*. 1566. 8.

Vitoria del Mundo. cum aliis. Compluti 1570. fol.

Marial de la Virgen.

Excelencias *de los dos San Iuanes*. 1580. 8. Hispali.

Coronica *breve de los Santos de la Orden*. 1551. Hispali apud Gregor. de la Torre.

Agonia de la Muerte.

Guarda de la Lengua. 1589. 16. Matriti apud Petr. Madrigal. 1590. 8.

Vida de S. Agustin.

Vita Christi.

Contemplacion *del Crucifixo*.

Amonestacion *a un Religioso*.

Breve *Explicacion de la Epistola de Nuestra Señora a S. Ignacio*.

Lamentacion *de Nuestra Señora*.

El Grito del Pecador.

Instruccion *de Religiosos*.

Declaracion *breve de la Regla de S. Agustin*: Hæc duo opuscula ad calcem Chronici edita sunt.

Horum omnium meminit ipse in *Tabula Alphabetica*.

Reperio tamen hæc alia ejus nomini adscripta.

De la Verdadera, *y falsa Filosofia*.

Corona *de Nuestra Señora*. Matriti 1588. in 12.

Paradoxas Christianas.

Emblemas de la Muerte:

Huerto Sagrado.

Nec non & Magni Parentis vestigia premens scripsit sibi-ipsi.

Confessiones: vulgari linguâ, quæ Matriti prodierunt posthumæ anno 1610. 8.

Ejus etiam superest in libro, quem *de Exequiis Isabellæ Valesiæ* Hispaniarum Reginæ Ioannes Lopez de Hoios edidit, *Sermo*, seu *Concio sacra Sepulchralis*, ab eo tunc temporis habita. Vitam Alphonsi, & res gestas libello comprehēdit *Ioannes Marquez* sodalis Augustinianus Vir Clarissimus, quem inter ejus schedas repertum Thomas de Herrera ejusdē Ordinis Chronographus, Matriti anno 1648. in 8. publicari fecit in Viri Sanctissimi honorem, atque Eremiticæ familiæ gloriam. Cancellandum utique est Alphonsi nostri nomen à Bibliothecâ Franciscanâ Lucæ Vvaddingi.

F. ALPHONSVS DE IESV MARIA, Carmelita ex reformatione Discalceatorum, ejúsque semel, atque iterùm Generalis Præfectus, edidit.

Doctrina de Religiosos. Matriti apud Alphonsum Martini 1613. 4.

Peligros, *y reparos de la Perfeccion, y Paz Religiosa*. duabus partibus. Compluti 1625. 4. & 1626. apud Ioann. de Orduña: Barcinonéque 1636. & 1638. in 4.

Carta *a los Padres Provinciales, Difinidores, y Priores de las Provincias de Religiosos Descalços de Nuestra Señora del Carmen*. Compluti 1621. 4.

ALPHONSVS IÑIGO DE VALDES, Curiæ Matritensis Advocatus cum esset, in publicum emisit.

Tractatum Eleemosynæ ex visceribus, & medullis utriusque Iuris excerptum. Matriti apud Viduam Alphōsi Gomez. 1588.

F. ALPHONSVS DE ISLA, seu ILHA, Lusitanus, Ordinis Seraphici, scripsit.

Tesoro de Virtudes: Medinę apud Petr. de Castro 1543. 4. & alibi. Communicavit hunc Italis Ioannes Maria Brancalupo de Montefalco, ediditque 1574. in 8. addita Relatione *Martyrii Fr. Andreæ de Spalatro*, auctore Antonio Olano ejusdem Ordinis, Lusitano. Nescio an

Lengua de Vida, diversum opus sit. Omisit hunc Franciscanæ familiæ Nomenclator ultimus Vvaddingus.

ALPHONSVS DE IVBERA, Medicus, & Seplasiarius doctissimus, incola oppidi Ocon, scripsit

De-

Deehado, *y Reformacion de todas las medicinas compuestas usuales, con declaracion de todas sus dudas.* Pinciæ apud Didacum Fernandez 1577. in 8.

De las Medicinas Simples, aliud ejusdem opus celebratum reperio.

F. ALPHONSVS DE LAREA, Minorum sodalis Provinciæ Mechoacanensis Novæ Hispaniæ, edidisse fertur, typisque commisisse (de quo testem habeo Ægidium Gundisalvi de Avila in *Theatro Indico-ecclesiastico.*)

Historia *de los Hechos de la Religion de S. Francisco en la Provincia de Mechoacan.*

ALPHONSVS DE LEDESMA, Segobiensis, Poëta elegans, & argutus, res præsertim sacras, Hispanis versibus brevioribus luculenter & ingeniosè admodùm pertractavit, meritus in re metrica, quod vix uni, aut alteri ex nostris contigit, *Divini* cognomentũ. Metaphoricis inventionibus Genio quodam, singularique felicitate mancipavit animum; doctis ubique, & accinctus quodcumque argumentum per verba non unius significationis, quo genere Hispanus sermo plurimùm viget, (Homonyma Græci dicunt) acutè ac suaviter, mirificâ legentium delectatione & lubentiâ describere, singularem ferè idiomatis nostri gratiam affectatione ipsâ frequentis, perpetuæque usurpationis, quæ felicissimè jam & aliis cessit, inculcans pariter, & commendans. Opera hujus poëtica tribus partibus distincta prodierũt hac inscriptione-

Conceptos Espirituales. Quarum prima lucem vidit Matriti 1600. 1625. 1629. in 8. Barcinone apud Sebast. Cormellas 1605. in 8.& apud Hieronymum Margarit 1612. Secunda pars Matriti 1606. Barcinone 1607. Tertia, quæ *Romances* continet, Matriti 1616.

Præterea scripsit-

Iuegos de Noche buena. Barcinone 1611. apud Sebastianum Cormellas; Matriti 1613.

El Monstro imaginado. Ibidem apud Franciscum Martini. 1615. 8.

Epigramas, *y Geroglyficos a la Vida de Christo, festividades de Nuestra Señora, Excelencias de Santos, y grandeças de Segobia.* Matriti 1625.

Epitome *de la Vida de Christo en discursos meraforicos.* Segobiæ. 1629.

Cogitabat omnium horum operum editionem iterare, cum ad plures transiit è patria ipsa anno MDCXXIII. ætatis LXXI.

F. ALPHONSVS DE LEON, Hispalensis, Ordinis Sancti Benedicti, sodalium quõdam Abbas in patriæ urbis monasterio, dum in Montis-Serrati almo, celeberrimáque, ubique domo ageret, in lucem dedit-

Advertencias *selectas de la Vida Espiritual fundadas en la Regla de San Benito Maestro universal de santidad y discrecion.* Barcinone 1637. in 4.

ALPHONSVS DE LOBERA, Carolo Cæsari Hispaniarum Regi à sacris, dedit vernaculè-

La Risa *de Democrito, y Llanto de Heraclito.* ex Italico Poemate Phileremi Fregosi. Pinciæ apud Sebastianum Martinez. 1554. in 4.

F. ALPHONSVS LOBO, latinè LVPVS, in *Medina Sidonia* Bæticæ Provinciæ oppido (alii aiunt Matriti) natus, Ordini Seraphico, cùm primò inter strictioris observantiæ, tum deinde inter Capuccinos sodales eximiũ honorem apportavit. Namque post aliquot annos prioris instituti in Hispania laudabiliter, ac potiùs Euangelicè transactos, Regiis obsequutus Ministris, qui libertatem hominis in negotio quodam Ecclesiastico palàm, & in concione defendendo pertinaciam haud culpæ immunem interpretabantur, in Italiam se contulit. Quam totam, postquam sese Pio V. & Gregorio XIII. Pontificibus summis probavisset, Capuccinorum professione, jussu ejusdem Gregorii, emisâ, peragravit, implevitque famâ sui nominis, & concionum verè Apostolicarum dignitate, & fructibus. Corsicæ etiam Insulæ in vitiorum & discordiarũ prolapsæ barathrum, destinatus eò cum aliquot sociis ab eodem Gregorio, pacem ac morum rectitudinem bona ex parte restituit. Sacros inter Oratores sui temporis Rhetorem omnibus Artis suæ numeris absolutum, si expectares, Lupo haud inerat hæc accuratio; & tamen (ut Carolus Cardinalis Borromeus splendidissimum Sanctitatis lumen aiebat) cum nihil eorum haberet, quæ spectari solent in perfectis Oratoribus, partes tamen Oratoris habuit universas. *Si enim rigidè, ac severè* (subjungo libens auream Federici Cardinalis itidem Borromei, Caroli Nepotis, atque in Sede Mediolani successoris de Lupo censionem) *ipsum eloquentiæ nomen exigeretur, non erat eloquens Lupus, nec doctrinæ multum, nec ordo certus, nec verborum nitor elucebat in illius oratione, nec ipse gratiæ satis habebat: ac novâ tamen, & inusitatâ quâdam viâ gratissimus erat auditorum animis, vel eloquentiæ laude, vel admiratione doctrinæ, ordine quoque totius orationis & ornatu. Adeò poterat spiritus intimæ pietatis explere, si quas haberet lacunas. Nutuque fiebat divino, ut partes illæ, quæ tam necessariæ sunt Oratori, confunderentur ita & misceerentur, ut alteram ab altera dignoscere non posses.* Hæc, & alia lectu dignissima de Lupi laudibus Vir ille amplissimus, libro secundo *De Sacris sui temporis Oratoribus.* Tanta vis animi, tantus impetus, (ut Ciceroni utar) tantus dolor oculis, vultu, gestu, manibúsque significabatur, idque cum totius actionis magno decoro,

toro ac pondere, ut volitare fecerit per ora Virûm illætus, *Toletum docere*, *Panigarolam delectare*, *movere* autem *Lupum*, quæ præcipua laus est sacri Oratoris. Adeo ut quondam Salmanticæ totâ Quadragesimâ concionatus divinæ eloquentiæ vi non minus quingentos ex Scholasticâ illa Iuventute in portum Religionis perculisse referatur. Hoc saltem Apostolici muneris perfectissimè, fructuosissimèque ab eo gesti, ex Zachariæ Boverii *Historia Capuccinorum* specimen esto. Biennio ante mortem in paralysim incidens, Barcinone, quò se ex Italiâ tandem contulerat, in Cœnobio Montis-Calvarii anno MDXCIII. sanctissimam & clarissimam insignium quoque merito miraculorum animam Deo reddidit. Concionibus, & Orationi toto vitæ suæ tempore immersus:

Commentariolum tantùm *in Esaiam Prophetam* reliquit penes Federicum Cardinalem Borromeum, quem iussit ille in Bibliotheca Ambrosiana sua reponi, promulgandum aliquando (ait ille) in gratiam eorum, qui studiis hisce delectantur.

Præter laudatos Cardin. Borromeum, & Zacchariam Boverium volumine secūdo *Historiæ Capuccinorum* ad annū MDXCIII. Vvadingum item in *Scriptorum Ordinis Minorum* albo, mira quædam de Lupo refert Ioannes Baptista de Madrigal, ejus, dum inter Excalceatos in Hispania degeret, sodalis in prologo *Evangelici* sui *Homiliarii* Hispanâ linguâ scripti.

ALPHONSVS LOPEZ, Pincianus vulgò à Patria, ut verisimile est, cognominatus, Doctor Medicus, tuendæ valetudini Mariæ Augustę Maximiliani Imperatoris Viduę præpositum se esse ait eo tempore, quo Apollini, non tam Æsculapii quàm Musarum parenti litabat scribens sermone vernaculo Artem Poëticam, cui tamen ira indidit nomen.

Philosophia antigua Poëtica. Matriti apud Thomam Iunctam 1596. in 4. sed cum tenere Artem minimè sit Poëtam esse, qui (ut proloquium vulgare est) nascitur, nec industriâ aut præceptis formatur, languidè, nec eleganter conscripsit de inchoata Hispaniæ liberatione ab Arabum captivitate Pelagii Regis virtute & auspiciis Poëma heroicum, scilicet.

El Pelaio. excussum . . . Anno . . . in 8.

In Medicina vidimus eo Authore.

Hyppocratis Prognosticum. Matriti. 1596. 4.

Pietatem ejus simul atque doctrinam celebrat Ioannes Marquez Augustinianus in *Vita B. P. Fr. Alphonsi de Horozco* sanitatem oculorum ei mirabiliter restitutam hujus Sancti Viri apud Deum gratiâ commemorans.

ALPHONSVS LVPEVS, seu LOPEZ, Medicus, scripsit, quem citat Zacutus Lusitanus lib.I. Observar. X.

De Vini Commoditatibus, librū. 1550.

ALPHONSVS LOPEZ CVREOLANVS. Quære ALPHONSVS DE CORELLA.

ALPHONSVS LOPEZ DE HARO, Caracensis (hoc est *Guadalaxara* urbe oriundus) Historicæ rei, præcipuéque veterum Hispanæ nobilitatis stemmatum, ac successionum callentissimus obtinuit tādem Chronographi Regii munus Philippi Regis IV. beneficio, quo non diu potuit, debitum naturæ cum persolvisset, frui. Attamen exquisitæ in pangendo opere Genealogico diligentiæ gratiam, sive inevitabile humano ingenio, atque industriæ à vero alicubi deviandi fatum, sive quod intexuisse aliqua in gratiam quorundā alieno potiùs arbitrio, quam suo, existimetur, bona ex parte corrupit. Quare Regius Senatus decreto suo anni MDCXXIII. (quod inter alia editum est iussu & auspiciis D. Didaci à Riaño Castellæ amplissimi Ordinis Præfecti) fidem huic operi, quæ non semel fluxa ei est, in judicio abrogavit. Magno tamen adhuc à doctis Viris, & hujusmodi monumentorum curiosis in pretio habetur. Hoc tale est.

Nobiliario Genealogico de los Reies, y Titulos de España. Matriti 1622. fol. ex Officina Ludovici Sanchez Regii Typographi, & Viduæ Ferdinandi à Correa, duobus tomis.

De las Casas Solariegas de España M. S. opus ab eo relictum D. Petrus de Roxas Moræ Comes, Regius Italicarum rerum Senator, penes se habuisse dicitur, cum in vivis esset.

ALPHONSVS LOPEZ DE HINOIOSO, scripsit.

Suma y Recopilacion de Cirurgia con un Arte para sangrar, y examinar Barberos. In secunda editione adjunctum fuit, *El origen, y nacimiento de las Reumas y enfermedades, que dellas proceden*. Mexici Indorum 1595. in 4.

ALPHONSVS LOPEZ DE SOTO, Presbyter, in *Castello Belorado* bonarum Artium professor, carmine composuit, adjecto Commentario.

Antidotum contra Venerem ex Sacrarum Literarum arcanis, & ex Philosophorum ac Poëtarum. Stellæ Navarrorum 1546. in 4.

F. ALPHONSVS DE LVNA, Villalpandensis, quod Palentinæ Diœcesis oppidum est, nobili loco natus, in Dominicanorum familiâ, cui Salmanticæ adscriptus fuit, ejusque urbis Scholâ Ioannem Scotum, atque item Durandum docens, non mediocriter lau-

laudabatur, quo tempore edebat -

Novas Observationes in Expositionem Fratris Bartholomæi de Medina ad Tertiã Partem Sancti Thomæ unà cum ea ipsa expositione publicatas. Salmanticæ 1596. fol.

Extinctus est hoc ipso anno MDXCVI. nõdum attingens quintum & quadragesimum ætatis.

F. ALPHONSVS DE MADRID, à loco natali cognomen sortitus, in familia fratrũ Minorum pietate se, ac insinuantibus & spirantibus pietatem libellis conspicuum reddidit; his scilicet vernaculâ linguâ -

Arte *para servir à Dios*. Compluti apud Michaëlem de Eguia, 1526. 4. Burgis 1530. in 16. Et hoc quidem verè aureum opusculũ, quod minùs emendato dicendi genere non semel aures legentium læderet, Ambrosius Morales scitè reformavit, verbáque excellenti doctrinæ respondere ad amussim fecit, atque edidit Matriti anno 1598. Latinè autem vertit *Ioannes Hentenius* Dominicanus, Belga, qui olim in Lusitania Hieronymianorum sodalis fuerat, vir doctus, aliisque operibus celebratus, cujus quidem versio prodiit Lovanii 1576. in 16. Itémque Ingolstadii apud Sartorium 1578. Italicéque apud Paulinum 1604. & Gallicè apud Guidonem Boudoville Tolosan. typographum 1555. in 16. Necnon & Germanicè à Iacobo Farcin Gallo-Brabanto Franciscano -

Espejo *de Illustres Personas*. Burgis 1542. in 12. atque item latinum ejusdem Hentenii operâ simul cum *Arte rectè inserviendi Deo*. Speculum verò Italicè dedit locupletatum à se Carolus Bascapè Novariensis Episcopus.

Siete Meditaciones *de la Semana Santa*, quem libellum Gallicè interpretatus est Gabriel Chappuis Turingus Regis Galliarum Historiographus, editum Parisiis 1587.

Tratado *de la doctrina Christiana*, editus cum *Arte Deo serviendi*.

F. ALPHONSVS MALDONADO, Pincianus, sodalis Prædicatorum, totius Historiæ ante alia peritissimus, qui si non Berosi Anniani Sectatorum, quales Dominicani plures haberi amant Annio suo faventes, egregi se permiscuisset, cautiùs profectò in hoc studio versatus esset. Vastum hic opus animo concepit, quod inchoatum duntaxat vidimus priore volumine in publicum emisso; cujus hæc inscriptio -

Chronica *universal de todas las Naciones, y Tiempos*. Matriti ex officina Ludovici Sanchez, 1614. fol. Ex viginti partibus in quas totum opus distributum habuit, hic quidem tomus quatuor priores continet ab exordio nempe rerum ad annum usque MCCLXXVII. ante reparatum orbem adventu Christi. Præcedunt tamen -

Diez y seis Tratados *de los puntos mas importantes de la Chronologia*, videlicet. *De los años que huvo desde la creacion del Mundo hasta el nacimiento de Christo: De las Hebdomadas de Daniel: Del Consulado en que naciò Christo: Del Año, Mes, y Dia de su muerte: De la Genealogia de Christo: De la autoridad del Beroso Aniano, y de Flavio Dextro*; & alia.

F. ALPHONSVS MALDONADO, Franciscanus sodalis Provinciæ Sancti Iacobi, Concionator Apostolicus, Commissariúsque Generalis in Indiis Occidentalibus, obtulit Philippo II. Regi Serenissimo in Defensionem Religionum Tractatum eruditũ vulgari linguâ, nuncupatum -

Defensa de los Pequeños, quẽ haberi in Bibliotheca Minorum Monasterii Lucensis in Gallecia testatur VVaddingus.

ALPHONSVS MALDONADO, scripsisse dicitur -

Historia *del Maestre de Alcantara D. Alonso de Monrroy*: idémq; vertisse in linguam Castellæ -

Los Commentarios *de Appiano Alexandrino*. Quæ interpretatio, sive librorum fit *de Bellis Civilibus*, sive *singularium* cæterorum (de quo nobis non liquet) M. S. servabatur annis superioribus in Bibliotheca Olivariensi.

ALPHONSVS MARTIN, Medicus, scripsit -

De la Complexion *de las Mugeres*. 1526.

F. ALPHONSVS MARTINEZ, Dominicanus ex Provincia Bætica, præstantis judicii, atque doctrinæ Theologus, elucubravit iussu eorum, qui apud nos Religionem proprio ex munere tuentur -

Censuram Adnotationum Francisci Vatabli in Bibliæ ejusdem, iuxta quam emendatæ prodierunt.

Claruit circa annũ superioris sęculi LVIII. Antonius Senensis, Ioannes Marieta, Didacus Fernandez, Ioannes Lopez Monopolit. Præsul IV. Parte *Chronic. Ordinis Sancti Dominici* lib. II. cap. III: authores sunt.

ALPHONSVS MARTINEZ DE ESPINAR, Serenissimi Principis Balthasaris Caroli immaturè nobis erepti, deindéque Philippi IV. amplissimi Regis nostri Adjutor à cubiculo, qui & in venationibus ex officio ei sclopetum ministrabat, in lucem emisit -

Arte de Ballesteria, y *Monteria escrita con metodo para escusar la fatiga, que ocasiona la ignorancia*. Matriti. 1644. in 4.

ALPHONSVS MARTINEZ LAGVNA, oriundus ex oppido *de los Cameros*, edidit -

Suma *de la Doctrina Christiana*. Salmanticæ apud Ioannem de Canova. 1555. 4.

F. ALPHONSVS A MATRE DEI, Asturicensis, Carmelitarum Reformatorum sodalis, primus Segobiæ sectator novæ hujus Sectæ, scripsisse fertur, & apud suos reliquisse -

Chronico *de la Reforma de su Religion.*

Santoral Carmelitano.

Vida *del V. P. Fr. Iuan de la Cruz*.

In quo fidem sequor Didaci de Colmenares rerum Segobiensium Historici, qui ait decessisse eum XXVIII. die Augusti anno MDCXXXV. Alphonso a Matre Dei tribuitur opus, quod Italicum ita inscriptum -

Instruttione *per agiutar a' moribondi*, prodiit Romæ 1618. ex officina Mascardi.

Philippus Labbæus in Appendice *Bibliothecæ Bibliothecarum* tribuit Alphonso à Matre Dei *Indicem Scriptorum Carmelitarum*, quem edidit Emmanuel Roman ejusdem Ordinis in fine libri *De Viris Illustribus Carmelitis*; Matriti 1627. in 4. Latinè & Hispanè.

F. ALPHONSVS DE MEDINA, Carrionensis, in Lusitanica Minorum Reformatorũ, quam de *Arrabida* vocant, Provincia floruit sanctitate vitæ, ac contemplationis studio: de qua re librũ edidisse refertur apud Georgium Cardosum in *Agiologio Lusitano* die XXVII. Aprilis. pag. 736.

F. ALPHONSVS DE MEDRANO, Franciscanus Castellæ Provinciæ in *Turris Lacunæ* Cœnobio Ecclesiastem se, & Philosophiæ Lectorem profitetur, scribens -

Instruccion, *y Arte para con facilidad reçar el Officio divino conforme a las reglas del Breviario de Pio V.* Compluti apud Andream de Angulo, 1572. in 8.

ALPHONSVS MENDEZ, Lusitanus, Iesuita, ex Bibliorum Eborensi Interprete factus Æthiopiæ Patriarcha eò navigavit anno MDCXXIII. ibique permansit quamdiu Sultanus Ceguedus ejus Gentis Imperator in vivis fuit, à successore deinde ejectus. Scripsit-

Epistolam ad R. P. Mutium Vitellescum Præpositum Generalem Societatis Iesu datam ex Aethiopia primo Iunii MDCXXVI. de suo in eam ingressu, rebúsque ibi gestis, quæ extat unà cum aliis Æthiopicis annuis ejusdem anni typis edita, seorsimque Olissipone 1631. in 4.

Oratio item ejus *ad Philippum III. Regem Catholicum cum veniret in Lusitaniam Eborensis Academiæ nomine* ad calcem excussa est *Anacephaleoseon* Antonii Vasconcelli.

Adjudicari quoq; eidem legimus *in Ionam Commentarium*: cujus certè *Bibliotheca Societatis* haud meminit.

F. ALPHONSVS DE MENDOZA, Augustinianus, in Salmantina domo sub clarissimo illius ætatis, nedum Ordinis sui, Theologo Aloysio Legionensi, paucis annis adeo profecit, ut juvenilem adhuc ætatem agens judicio & ingenio sic industriam adæquaverit, vix ut esset unus, aut alter, quem in Scholastica & Biblica doctrina, non dico superiorem, sed vel parem agnosceret. Theologiam nempe non consueto, hoc est, incondito, atque horrido stylo, sed, ut principem omnium scientiam decet, ornato atque diserto pertractavit. Veterum ad hæc Interpretum libris, unde sciunt Neoterici, curiosissimè inspectis, ad eorum placita, veluti ad pernoscendos hujus doctrinæ fontes, recentiorum prætervectus rivos, dum commentari cœpit, alacri manu lectores suos sategit introducere. Artis quoq; Poëticæ, quâ valuit, facultas latinis illius versibus in laudem Alphōsi Oroscii V. C., ejúsque in *Cantica Canticorum* operis eleganter editis, magna cum laude possessoris sui se exerit, tam inter seria studia & mascula jucundi atque eloquentis. Administrasse eum in Salmantina Academia, Scoti docendi partes legimus in Possevini *Apparatu*; aliàs Vespertinæ Cathedræ audit Præfectus. Quod de vicaria utriusque muneris cura (qui enim posset aliud inter tot petitores veteranos juvenis) libenter interpretor. Nam & Aloysii jam laudati Bibliorum interpretis operam rebus domesticis addictam, operâ suâ supplere se tunc temporis, cum parturiebat opus mox laudandum, ipse affirmavit. Duos supra triginta natus annos Garsiæ Loaisæ nũcupavit -

Quæstiones Quodlibeticas (Barbarum hoc nomen, sed Academicum est, quod declinare nefas) hoc est, partim scholasticas, partim expositivas: prioris ordinis X, totidémque posterioris. His adjungitur -

Relectio de Vniversali Christi Dominio ac Regno, quod verum habet, & quâ Deus, & quâ homo est, (habita nempe pro obtinenda Sacræ Theologiæ laurea in Theologorum Salmantina Schola die XIX. Decembris anni MDLXXXVI.) Salmanticæ typis Michaëlis Serrani 1588. in 4. Coloniæ deinde anno 1603.

Quæstionem insuper aliam ad Bracharensem Episcopum Metropolitanum edidit, *An tota Magorum historia tredecim tantùm à natali Christi diebus absoluta fuerit*.

Abiit ad plures circa annum MDXCI. in cujus immatura morte ingentem, si Deo placet, jacturam, & nunquam satis deplorandam Theologica studia fecerunt. Aubertus Miræus nescio unde didicit, electum fuisse eum in Archiepiscopum Regni Granatensis, (quod de Novo Regno in America interpretor) cum immaturâ morte præreptus fuit.

ALPHONSVS DE MENESES, unus ex his qui Cursorias operas publico epistolici usus commercio locare solent, utili curâ collegit,

legit, dedítque in lucem.

Repertorio, *ó Itinerario de los mas principales, y mejores caminos de España.* Murciæ 1628. in 8.

D. ALPHONSVS MENOR, Eques Sancti Ioannis Melitensis, idémque Iuris utriusque creatus olim Doctor Salmantinus, edidit-

Avisos *á Principes, y Govemadores en la guerra, y en la paz.* Cæsaraugustæ 1647. in 8.

F. ALPHONSVS DE MENTRIDA, laudatur quòd scripserit -

Vocabulario *de las lenguas Filipinas.* Matriti 1637.

ALPHONSVS DE MERGELLINA MONTEXO, scripsit -

Pro Immaculata Conceptione Virginis Dei-Paræ Discursum Iuridicum. Murciæ 1627. in 4.

D. ALPHONSVS MESSIA DE TOVAR, nescio quis, scripsit -

Compendio *de las Historias, y Reyes de España desde D. Pelaio hasta el Emperador Carlo V.* Erat manuscriptum in Bibliotheca Comitis Ducis de Olivares. Hanc ipsam authoris nuncupationem præfert opus aliud sic inscriptum latinè -

De Gloria, & perfectione concionatoria. Asturicæ editum 1624.

ALPHONSVS DE MIRANDA, Lusitanus, Sebastiani Regis Computator, dedit foras -

El Dialogo *de la Perfeccion, y partes del Buen Medico,* ex latino nescio cujus. Olissipone apud Ioannem Alvarez 1562. 4.

F. ALPHONSVS DE MOLINA, aliàs ESCALONA, Escalonensis, Franciscanus, in Novæ Hispaniæ Indico tractu à puero versatus eo ingenio didicit, eáque pietate pereoluit Indorum illius Regionis linguam, ut rudes animos tam ore quam libris hoc ipso sermone editis, quamplurimùm juverit. Mexicanis lepôre singulari, atque elegantiâ totos quinquaginta à nos viam salutis munivit. Iacétque in urbe primaria ob pietatis meritum celebratus à Francisco Gonzaga Ordinis Generali Præfecto in *Seraphica historia* sub titulo *Provinciæ Sancti Evangelii.* Opera hæc ab eo prodierunt, quæ Lucas Vvaddingus in *De Scriptoribus Franciscanis,* inter duos Alphonsos, *de Molina,* & *de Escalona* non rectè dividit, qui verè unus & idem author est -

Vocabulario *en lengua Castellana, y Mexicana.* Mexici 1555. 4. & 1571. fol. quæ posterior editio auctior prodiit.

Arte *de la lengua Mexicana, y Castellana.* Ibidem 1571. 8.

Carecismo *maior, y menor.* Si hic idem est cū *Doctrina Christiana,* Mexici linguâ edita hęc fuit Mexici primùm 1546. deinde 1606. 4.

Confessionario *maior, y menor.* 1565. his ipsis linguis, item

Sermones, &

Vida de S. Francisco.

Oraciones para los Indios.

Tratado de los Sacramentos.

Aparejo para Comulgar: Omnia Mexicano Idiomate.

Obiit anno MDLXXXIV. ętatis LXXXVIII.

ALPHONSVS DE MOLINA CANO, ab Extremadura Provincia, scripsit -

Descubrimientos Geometricos: Antverpiæ apud Andream Bax. 1596. 4.

F. ALPHONSVS DE MONRROY, Hispali natus, atque inter sodales sub advocatione Dei-Paræ Virginis Redemptores Captivorum receptus, post administratum Magistri Generalis familiæ suæ munus, Insulæ *Portus-divitis* apud Americos Incolis datus fuit Episcopus; egregius idem domesticarum legum, observantiæque regularis assertor ac restitutor.

Constitutiones primas conscripsit, deditque sodalibus ejusdem instituti Reformatis, sive, ut vocant, Recollectis, quas deinde successor ejus Philippus Guimeranius partim moderavit, partim auxit.

Hispali diē vidit extremū anno MDCXIV.

F. ALPHONSVS DE MONTESINO, Ordinis Minorum, edidit, Lucâ Vvaddingo teste -

Sermones *varios in Evangelia totius anni.* Pinciæ 1618.

F. ALPHONSVS DE MONTOIA, Ocaniensis, Iesuita, Moralem Theologiam Murciæ, Matritique cum laude docuit, decedens tandem in Salmanticensi Collegio Vice-Provincialis Provinciæ Castellæ anno MDXC. ætatis LVI. relicto inter schedas -

De Votis Societatis insigni Tractatu, ut legitur in *Bibliotheca Societatis.*

ALPHONSVS MORA, sive DE MORA scripsit -

Orationem de Trinitate, quam excussam typis esse affirmat *Gesneriana Bibliotheca* Epitomator.

ALPHONSVS DE MORGADO, in Alcâtara urbe natus in Hispalensi domicilium fixit, obtento ibi, ut lego, ad Sanctæ Annæ Triancēsis Suburbii Sacerdotio. Quo in loco in obsequium grati animi versus alteram patriam elaboravit -

La Historia *de la Ciudad de Sevilla.* Hispali 1587. typis And. Pescioni in fol. Itē -

Democrito, y Eraclito, *Risa y Plan-*

Plauto, ex Italico redditum opus anno 1554. in 4. editum, Alphonso de Morgado tributum reperio: nisi Alphonsus de Lobera sit, cui laudem aliàs hujus interpretationis consignavimus.

ALPHONSVS MVDARRA, scripsit -
Tres Libros *de Musica de Cifra para Viguela*.. Hispali apud Ioannem de Leon 1546. in 4.

F. ALPHONSVS MVÑOZ, Dominicanus, qui ex commendata sibi provincia Historiam Ordinis à Ferdinando Castello inchoatam debuit, ut fama est, ad exitum perducere, saltem aliud opus reliquit absolutum -
De las Ceremonias de la Misa.
Desumpsimus hæc ex *Historia* Ordinis ejusdem, quam prosequutus fuit Monopolitanus Episcopus IV. Parte lib. II. cap. III.
Alius'ne, an idem sit *Alphonsus Muñoz*, Tevarensis natu, ejusdem Ordinis, ignoro, qui ex Italico in Latinum vertit Hieronymi Savanarolæ *Homilias in librum Ruth, & in Micheam* &c. Salmanticæ 1556. apud Ioannem de Canova 4. Distinguit certè Antonius Senensis, & ex eo Alphonsus Fernandez. Item cognominis alius vertit ex Italico librum, *De las cosas maravillosas de Roma de Fr. Pedro Martyr Felini de Cremona*: qui quidem quamvis editus anno 1610. in 8. potuit optimè à superioris sæculi authore, qui idem sit saltem cum Savanarolæ Interprete, nasci.

ALPHONSVS MVÑOZ, Regius Barbitonsor, ac Phlebotomus, scripsit -
Instruccion *de los Barberos Flebotomianos*. Matriti apud Alph. Martin. 1621. 8.

ALPHONSVS DE NARBONA, Toletanus, Ioannis, ac Didaci frater, Eugeniique ex fratre nepos, quorum omnium monumenta in literarum studiis provocant posterorum laudem, Iurisconsultus idem, Doctórque Toletanus viginti annos tantùm in ætate habens renuntiatus; Institutiones Iustiniani quinquennio exacto in patria Academia de superiore loco explicuit, nec non Sextum Decretalium librum ante trigesimum ætatis interpretari cœpit, quo munere fungebatur, cum edidit -
Commentaria in Tertiam Partē *Novæ Recopilationis legum Hispaniæ, sive in leges sub unoquoque Novæ Recopilationis titulo quaternionibus duobus ultimis additas*; quas nec Alphonsus Azevedus, nec alius aliquis Interpres attigit. Toleti 1623. folio: simúlque Commentarium.
Ad Legem XX. Tit. I. Lib. IV. Ejusdem Compilationis; sive ad Concordiam inter Fides Indices, & alios Sæculares Magistratus circa exemptionem Familiarium Sancti Officii.
Obiit Toleti anno MDCXI. cum jam destinatus esset loco primo vacaturo in altera ex Cancellariis Regiis Hispaniæ; uti ex fratre Ioanne Narbona per epistolam accepi, ætatis suæ XLVII.

F. ALPHONSVS NAVARRO, Bæticus, Carmelita, scripsisse dicitur -
De la Gracia, *o Indulgencia que llaman Sabathina concedida a los que traen el Escapulario de Nuestra Señora del Carmen*.

F. ALPHONSVS DE NOVA, cujus instituti religiosi fuerit nescio, reliquit M. S.
Historia de Galicia, quam non semel laudat D. Iosephus Pellizer Regius Historicus.

ALPHONSVS NVÑEZ, Medicus Doctor in familiâ D. Petri Gundisalvi de Acevedo Placentini Præsulis numerabatur, cū scripsit -
De Pulsuum essentia., differentiis, cognitione, causis, & prognosticis, librum unum. Salmanticæ 1606. in 4.

D. ALPHONSVS NVÑEZ DE CASTRO, N. Nunnesio Patre natus, quem Ioannes Tellius Gironius Vrsaonensium Dux primò, deinde Philippus IV. Rex noster Catholicus cubicularium habuit Medicum; Chronographus idem ejusdem summi Regis, edidit -
Espejo Christalino *de armar para Generales valerosos, de Desengaños para Christianos Principes, historiado en la serie historial, y Panegyrica de los Heroes Augustos, que ilustraron las dos familias de Girones, y Pachecos*. Matriti 1648. in 8.
Historia *Ecclesiastica, y seglar de la Ciudad de Guadalaxara*. Matriti apud Paulum del Val 1658. folio.
Seneca *impugnado de Seneca en questiones politicas, y morales*. Matriti 1650.
Solo Madrid es Corte. Matriti 1658.
Exemplar *de Perfeccion ideada en las Vidas de las Venerables Madres Maria de S. Pablo, y Anna de San Antonio, Fundadoras del Convento de San Iosef de Iesus Maria, que llaman del Cavallero de Gracia en Madrid*. Matriti 1658. in folio.

ALPHONSVS NVÑEZ DE REINOSO, Guadalaxarensis, edidit -
Historia *de los Amores de Clareo, y Horisea con los trabajos de Isea*. Item *algunas Rimas*. Venetiis apud Gabrielem Giolitū 1552. in 8.

ALPHONSVS DE OIEDA, teste Antonio de Herrera, scripsit, uti ait Antonius de Leone in *Bibliotheca Indica*.
De la Conquista *de Nueva España*.

ALPHONSVS DE OLEA, Professor utriusque

que Iuris Pincianus, ex primaria Cathedra, Sacrorum Canonum, deinde transacto jam solenni Professionis vicennio, ad Civile Ius docendum Concilii Regii præcepto adactus, in eodémque Prætorio Regio causarum Patronus, elucubraturus non vulgare argumentum edidit doctè -

De Cessione Iurium, & Actionū, Tractatum. Pinciæ 1652. in folio, deinde Romæ Sumptibus Iosephi Corvi 1658. in fol. postea Venetiis apud Guerilios 1664. folio: tandémque Genevæ 1665. fol.

Fiscalem inde Advocatum agere iussus fuit in Granatensi Curia.

D. ALPHONSVS ORDOÑEZ DAS SEIIAS & TOVAR, Sampaiensis Toparcha, publicavit -

La Poëtica *de Aristoteles dada a nuestra lengua Castellana.* Matriti 1626. in 8.

El Tratado *del Govierno de los Principes del Angelico Doctor S. Thomas de Aquino.* Matriti apud Ioannem Gonzalez 1625. in 4.

ALPHONSVS DE OROPESA, inscribitur operi -

De Vnitate Fidei, quod fuisse M.S. scio penes Ioannem de Torres Presbyterum Hispalensem.

ALPHONSVS ORTIZ, I. V. Doctor, Canonicus Toletanus, ex mandato Illustrissimi hujus Ecclesiæ Antistitis, Sacræque Romanæ Ecclesiæ Cardinalis D. Francisci Ximenii à Cisneros, Missalem librum Mixti - arabicum recognovit, emendavítque, atque editioni, quæ facta est Toleti anno MD. paratum reddidit. Leguntur eodem authore linguâ vernaculâ -

Cinco Tratados: *El primero De la Herida del Rey D. Fernando el Catholico. El segundo, Consolatorio a la Princesa de Portugal. El tercero, Vna Oracion a los Reies Catholicos en Latin y Romance. El quarto, Dos cartas Mensageras a los Reies, una que escribiò la Ciudad, la otra el Cabildo de la Iglesia de Toledo. El quinto, Contra la Carta del Protonotario Lucena.* Hispali anno 1493. folio. Ioannes hic Lucena libellum ad Reges porrexerat *de Temperandis apud Patres Fidei Vindices pœnis hæreticorum*, quo nomine ab Alphonso nostro arguitur. Blasius Ortizius in *Descriptione Templi Toletani* egregii hujus Viri habere se nônulla volumina sermone latino scripta refert. Bibliothecam suam Academiæ legavit Salmantinæ.

ALPHONSVS DE OVALLE, in Regno Chilensi Americæ natus, ibique allectus sodalis Iesuitarum, Romam veniens Provinciæ suæ Procurator conscripsit in Vrbe -

Historia, *y Relacion del Reino de Chile, y de las missiones, y ministerios que en el exercita la Compañia de Iesus.* Romæ apud Franciscum Caballum. 1646. 4.

F. ALPHONSVS DE PADILLA, Ordinis Minimorum Sancti Francisci de Paula Bœticæ Provinciæ, cui semel atque iterum præfuit, Lector Theologiæ emeritus, foras emisit -

Exegesim in Habacuc, literam illustrantem, mores instruentem. Matriti 1657.

F. ALPHONSVS PELAEZ, Ordinis Carmelitarum, scripsit -

Triumfo *del Sanctissimo Sacramento del Bautismo, y revelacion de un insigne Milagro que obrò Dios librando de los Espiritus malignos a una muger que havia sido dellos atormentada por faltarle su gracia.* Pinciæ apud Andream Merchan. 1605. 8.

ALPHONSVS DE PEÑAFIEL, & ARAVXO, Americus, *Riobambæ* in Peruano tractu longe ab origine Parentum natus, Societatis Iesu sodalis, ab anno hujus sæculi decimo Philosophiam, & Theologiam docuit; nec non & edidit -

Cursum Artium, tribus tomis. Iam enim tertius, postquam *Bibliotheca Societatis* excussa est, Lugduni prodiit 1653. 1654.

Theologiam quoque, duobus voluminibus Lugduni 1666. in folio. Linguâ autem vernaculâ -

Obligaciones, *y excelencias de las tres Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara.* Matriti 1643. 4. apud Didacum Diaz de la Carrera.

ALPHONSVS PEREZ, oriundus ex oppido satis noto Diœcesis Placentinæ, quod *Don - Benito* vocant populares, Canonicus & ipse Placentinæ Ecclesiæ, olim inter Salmanticenses Togatos Archiepiscopalis (sic ab Erectore appellant) Collegii sodales annumeratus, Professórque in eodem gymnasio utriusque Philosophiæ moralis & naturalis, scripsit -

Summam totius Meteorologicæ facultatis è Philosophorum, potissimè Peripateticorum, fontibus exhaustam. Ad Didacum Dezam Cauriensem Episcopû. Salmanticæ apud Hæredes Ioannis à Canova 1576. in 4.

F. ALPHONSVS PEREZ, Salmanticæ Institutum Seraphicum S. Francisci regularis observantiæ professus, Vir pius, & doctus, uti Vvaddingus ait, Poëtáque eruditus, edidit, nescio an Hispanicè -

Conciones in laudem Immaculatæ Conceptionis B. Mariæ Virginis. Salmanticæ 1619. aliáque; nempe

Declamationes pro Virgine dictâ de los Remedios. Ibidem 1635.

AL-

ALPHONSVS PEREZ, Granatensis, scripsisse dicitur eleganter, latinâ linguâ -

Historiam Roderici Didaci de Bivar cognomento Cid, de quo authorem laudo Franciscum de Pedraza in *Historia urbis Granatensis*.

F. ALPHONSVS PEREZ, Cisterciensis Monachus Monasterii de *Valdeiglesias*, Salmanticensis Theologiæ Magister, in cujus urbis gymnasio inclyto pro Ludovico Bernardo Quirosio ejusdem Ordinis Bibliorum interpretandorum Cathedram, & locum tenuit quadriennio integro; ibidémque sodalibus suis semel atque iterum præfuit. Visitator quoque totius Hispanæ Congregationis, ejusdémque Diffinitor fuit. Ad Almerienses postea ivit Episcopus anno MDCLIX. die IX. Iulii creatus: unde ad regendam Gaditanam Ecclesiam XIV. Februarii MDCLXIII. transfertur. Scripta olim habebat (Carolo Vischio in *Bibliotheca Cisterciensi* authore) -

Prophetæ Zachariæ Interpretationem in sensu literali; adjectis ad septem priora capita Discursibus Moralibus. Item

Antidotum ad Expositionem Regulæ Magistri Caramuelis.

Obiit anno MDCLXIII.

ALPHONSVS PEREZ DE LARA, Toletanus, quo tempore causarum patrocinio gerendo patriæ operam suam probabat, dignum se studiorum & prudentiæ famâ præstitit, quem in Limensis Americanæ urbis Curiam Rex Catholicus causarum criminalium Iudicem destinaret. Quo quidem munere distinebatur, cum *de Anniversariis, & Cappellaniis* fuit commentatus. Hinc Gallæcis post gestam in hoc eodem Conventu Causarum Fiscalium defensionem, conscriptus Prætorii Pater jus dixit. Deinde Curiæ Granatensis, tandémque Pincianæ Senator renuntiari promeruit.

Edidit nempe Miscellaneas quæstiones -

De Anniversariis, & Cappellaniis libris duobus. Matriti 1608. folio. Item

Compendium Vitæ Hominis in Iure Fori, & Poli à ventre concepto usque ad perfectam ætatem, & senectam. Pinciæ 1629. fol.

Hispanicè etiam -

Compendio de las Tres Gracias de la Santa Cruçada, Subsidio, y Escusado &c. Matriti 1610. fol. Typis Regiis.

Testatur & ipse libro I. capite I. *De Capellaniis*, Matriti se aliquando sub Philippo Rege III. Vicem-Prætoris gessisse.

F. ALPHONSVS PEREZ SERAPHINVS, Ordinis Seraphici, Salmantinus, scripsit metricum librum hoc titulo -

Quexas de Lucifer en gloria y honrra de la Serenissima Reina de los Angeles de los Remedios. Salmanticæ 1635. in 8.

ALPHONSVS PISANVS, sive DE PISA, Toleti nascitur anno MDXXVII. post sextúmque & vigesimum ætatis in sæculo transactũ, jam Philosophus Magister, atque in Medicina (ut vocant) Licentiatus Societatem Iesu ingreditur. Romam missus Aristotelem ibi interpretatus est, sacræ etiam Theologiæ renuntiatus Doctor. In Academiis deinde Ingolstadiensi, & Dilingensi apud Germanos, mox in Poloniâ plures annos Theologiam docens illustrem navavit Ecclesiæ operam. Vt merito suo ab Illustrissimo Cardinali Baronio in Appendice VI. Annalium tomi *Vir doctissimus; moribus quoque & modestiâ insignis, omni literaturâ ætate suâ nobilissimus, Philosophus, & Orator celebris*, ab Eisengreinio in *Catalogo Testium Veritatis*, audierit. Scripsit -

Nicenum Concilium Primum Generale in quatuor libros distinctum, quorum primus continet quæ Concilium præcesserunt; secundus acta in Concilio; Tertius Decreta Concilii LXXX. Quartus ea, quæ Canonum constitutionem subsequuta sunt. Dilingæ 1572. in 8. auctiùs Coloniæ 1582. in 8. & 1585.

De Abstinentia, & Continentia, seu de Iejunio & ciborum delectu, & de Apostolico cælibatu. Coloniæ 1579. in 8.

Tractatum de Quæstionibus Fidei controversis.

Catholicam Responsionem ad Epistolam Dom. Iacobi Niemorenski, de Ecclesia & de Pontifice. Posnaniæ 1513. in 4.

Confutationem brevem CXIII. errorum apud Sectarios nostri sæculi circa septem Ecclesiæ Sacramenta. Posnaniæ 1587. in 4.

Denatus est altero maior septuagenario Calisiæ (vulgo *Kalisch*) in Poloniæ Regno, salutis anno MDXCVIII.

F. ALPHONSVS PONCE, Franciscanus Provinciæ Castellæ, vertit, atque edidit -

El Estimulo del Amor de Dios, de San Buenaventura. Compluti apud Ioannem Gracianum 1597. in 8.

La Doctrina de S. Buenaventura para los Novicios; ut refert Petrus de Salazar in *Historia Provinciæ Castellæ* hujus Ordinis lib. II. cap. XXIII.

F. ALPHONSVS DE POZVELO (Vvaddingus *de Pozzuolo* vocat, quod cognomen haud nostrum est) Franciscanus discalceatus Provinciæ S. Gabriëlis, edidit -

Quæstionem Theologicam: utrùm cuncti fideles Christiparæ Mariæ Ave dicentes, eo ipso illam ab originali culpa labe immunem protestentur. Compluti 1616.

ALPHONSVS DE PRADO, Toletanus, in Complutensi Academiâ liberalium Artium Professor, edidit -

Quæstiones Dialecticas supra libros

libros Periermenias. Compluti per Michaëlem de Eguia 1530. fol.

Toletum nempe tribuit ei Patriam Alphōsi Bastani Auditoris hoc distichon.

Explicat hos, aperitq; tibi claræ urbis alumnus
Aurea quam cingit divitis unda Tagi.

ALPHONSVS DE PROAZA, Asturicensis Sacerdos, Philosophiam, atque in primis Lullianam sectatus, inter præcipuos Raymundi Magistri Vindices ætate suâ reputabatur. Gislenio Raymūdi à Moncada Turiasonensi Episcopo fuit à secretis. Rhetoricam Artem Valentiæ professum refert Escolanus in *Valentina Historia* lib.V. cap.XXIX. §. IV. Fallitur tamen in eo quod *Peraçam* nominat, Bæticáque oriundum facit, cum se ipse Asturicensem non uno loco appellet. Extat ejus, quod sciam-

Oratio luculenta de Laudibus Valentiæ, quam, præcipiente hujus urbis Senatu, publicè habuit anno MDV. Valentiæ edita apud Laurentium Butz Germanum eodem anno in 4.

Necnon ad calcem *Raymundi Lulli cum Homero Sarraceno Disputationis*, acta quædam edidit, quæ habita olim sunt in examen doctrinæ Lullianæ, de quibus agendum nobis proprio loco est in Raymundi ipsius rebus gestis.

ALPHONSVS QVIRINO, laudatur author vulgaris libri-

De la Sanidad, *y Medicina*. Toleti 1526.

ALPHONSVS RAMIREZ DE PRADO, Zafrensis Iurisconsultus, & causarum patronus, Laurentii, & Alphonsi Consiliariorum Regiorum literis utriusque clarissimi genitor, Philippo II. Regi Catholico nuncupavit atque obtulit, præmio justo remuneratus, vernaculè primùm, deinde latinè optimum-

De Iure Successionis, quod ei competebat in Regnum Portugalliæ, Tractatum nunquam editum.

Authores hujus sunt Ludovicus Cabrera in *Historia Philippi II.* lib. XII. cap. IX., qui refert renuntiatū ab ipso Rege fuisse Navarræ Prætorii Senatorem, deinde Regii Patrimonii Advocatum fiscalem, nec non & à Philippo III. filio Supremi Castellæ Senatus Patrem; & alii.

D. ALPHONSVS RAMIREZ DE PRADO, Matritensis, Alphonsi filius, Laurentii frater, Iurisconsultus, in Prætorio Hispalensi jus dixit, deinde in Granatensi; tandem in Curia Regia inter Indicarum rerum Consultores, humanitate, ac morum suavitate, profectúque vel in studiis, propter quæ humani dicimur, omnibus charus, atque in magno pretio habitus. Lusit olim-

Soteriam, sive Fontem, & Viridarium. ad D. Balthasarem Stunicam. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1622. in 8. Scripsit item-

Gnomas Legales Ethico-politicas. Matriti 1623. in 4.

Illustrationum Legalium Centurias duas. Matriti 1624. in 4.

Gnomas Oeconomico-Iuridicas.

De Romanarum Legum initiis & auctoritate:

De Successione inter Fratres.

Eques Ordinis Sancti Iacobi, Archidiaconúsque Vbetensis in Giennensi Ecclesia, antequam in Concilio Indico conspiceretur, inter eos, qui patrimonium tuentur Regium, togatos Patres sedit.

F. ALPHONSVS RAMON, Concheusis, (scilicet in huius Ecclesiæ territorio sacro natus, patriam enim *Vara de Rey* oppidum habuisse dicitur) Sacræ jam Theologiæ Doctor Institutum sibi delegit Fratrum Redemptorū Divæ Mariæ de Mercede, in quo Religiosæ professionis Sacramentum diceret; Vir fuit variâ doctrinâ, multiplicique eruditione perpolitus, ingenio facili, & ad cudenda librorum monumenta, uti quæque res invitaret, præparato; Evangelicus insuper sacrarum concionum artifex non inelegans, suæque Religionis Chronographus. Scripsit latino sermone-

Epitomen Theologiæ Moralis.

Epitomen Theologiæ S. Scripturæ.

Resolutiones Conciliorum.

Interpretationem nominum Virorum, Mulierum, Populorum, Idolorum, Vrbium, Fluviorum &c. quæ in Bibliis Hebraicè & Græcè leguntur. Matriti 1617. 4.

In Bibliothecâ Olivariensi erant ejus *Tabulæ Aureæ Politicarum Intelligentiarum*.

Vernaculo autem ista-

Historia general *de la Orden de Nuestra Señora de la Merced Redencion de Cautivos*, duobus voluminibus: quorum prius vivus publicavit Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1618. Posterius ab illius obitu sodales denuò recognitum, ex partéque suppletum ediderunt anno 1633. à quibus tertia & quarta pars expectantur.

Reliqua minoris operæ & molis singula, sed permulta, in classes ita dividi possunt.

Concionatoria:

La Espada Sagrada, *y Arte para los nuevos Predicadores*. Matriti 1616. 8.

Marial de la Virgen: *Discursos predicables de la Concepcion*. Matriti 1616. 4.

Proverbios de Salomon *traducidos con dos comentos, y paraphrases Castellanas*. Ibidem 1625. 8.

Geroglificos *de la Vida de S. Pedro Nolasco con declaraciones morales*.

Historica-

Vida *del Venerable Padre Fr. Iuan de Vallejo.* Matriti 1617. 8. apud Ludovicũ Sanchez.
Vida *de S. Pedro Nolasco Fundador de la Merced*. in 4.
Vida *de D. Fernando de Cordova y Bocanegra*. Matriti 1617. 4.
Vida *del Cavallero de Gracia*. Ibidem 1620. in 8. per Didacum Flamenco.
Vida *del Siervo de Dios Gregorio Lopez*. Matriti 1617. 8. & 1630. 8. per Franciscum Martinez.
Historia *y Milagros de la Imagen de Nuestra Señora de los Remedios de Madrid*. Ibidẽ 1617. 8. apud Viduam Alphonsi Martini.
Fiestas de S. Pedro Nolasco. Ibidem 1630. 4.
Declaracion Elogica *y Apologetica del Condestable de Castilla*. in 4.
Moralia, Politica, varia -
Casa de la Raçon, *y el Desengaño*. Matriti 1625. 4.
Gobierno Hnmano *ajustado al Divino*. Ibidem 1624. 4. Quod opus valde celebratur.
Entretenimiento, *y Iuegos honestos, y Recreaciones Christianas*. Ibidem 1623. 8.
Instruccion *de Principes en la Iuventud*.
Ascetica. & Mystica -
Angel de la Guarda.
Elogio Eucharistico.
Doctrina Espiritual.
Psalterio Virginal, ex latino Sancti Bonaventuræ. Matriti 1618. in 16.
Escuela Espiritual.
Quatesma Christiana.
Empleo de la Semana Santa.
Octava *del Santissimo Sacramento*.
Official Divino.
Iueves Sancto.
Exercicios Espirituales *sobre el Hymno; Lustris sex qui jam peractis.* &c.
Llaves del Cielo.
Intencion de Sacerdotes.
Despertador de Pecadores.
Documentos comunes.
Devocion de Santa Ana.
Præter alia opuscula quadraginta & ampliùs, quæ mirâ facilitate pangebat, ut jure quidem appellaret ipse *Diaria opera*. Curâ ipsius item prodiit vernacula *Bernardi Diaz del Castillo* Historia *de la Conquista de la nueva España*, in quadam Bibliotheca à se reperta.

F. ALPHONSVS RAMOS GABILAN, Augustinianus, Provinciæ Peruanæ in America, in qua & natus est, foras emisit -
Historia *de la Imagen de Nuestra Señora de Copacabana, y de la Cruz de Carabuco*. 1621. Limæ typis Hieronymi à Contreras in 4.

D. ALPHONSVS DE REBENGA, & PROAÑO, *Sepulvedæ* ortus in Castella veteri, Eques Alcantaræ, Regius Strator, vertit in vulgarem sermonem -
Los dos libros de Clemencia *de Lucio Anneo Seneca*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1626. in 8.
Vertisse quoque ejusdem authoris epistolas audivimus à non nemine. Obiit anno MDCLVI.

F. ALPHONSVS RENGEL, Franciscanus, apud Indos Occidentales scripsit, atque edidit -
Grammaticam duplicem pro addiscendis Mexicanâ, & Otominâ linguis.
Sermones per Annum, Idiomate Mexicano.

ALPHONSVS DE REQVENA, ARAGON, Libisosanus Presbyter (*Lezuza* oppidum est Murciæ Regni) scripsit -
Venida del Apostol San Pablo *a España, y predicacion en ella, y como estuvo en Libisosa, oy Lezuza: su fundacion y antiguedad; y martirio de S. Vincente, y Leto hermanos, Patrones de ella, y naturales de Toledo.* Matriti typis Mariæ de Quiñones 1647. 4.

F. ALPHONSVS DE RIBERA, Dominicanus ex Taurensi Cœnobio, hujus familiæ generalis Concionator, Matriti degens piè doctéque composuit Eucharisticum opus Theologicum, & Historicum, cui inscripsit -
Historia Sacra *del Santissimo Sacramento contra los Hereges destos tiempos*. Ad Elisabetham Borboniam Hispaniarum Reginã. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1626. in folio. In fine tanquam operis mantissa est, *Vn Tratado de las excelencias de Santo Tomas de Aquino singular defensor deste altissimo Misterio*. Ejusdem, ut credo, sunt -
Los Exercicios, *y Indulgencias del Rosario*. Matriti 1641. in 24.
Vide Alphonsum Fernandez in *Bibliotheca Prædicatorum*.

F. ALPHONSVS DE ROA, Franciscanus, scripsit -
Coronica *de la Provincia de S. Pedro, y San Pablo de Mechoacan de la orden de S. Francisco*. Mexici Novæ Hispaniæ 1635. in 4.

ALPHONSVS RODRIGVEZ, Pincianus, Societatis Iesu Sacerdos insigni pietate, & ad posteros famâ, postquam in Collegio Monteregali Galleco XII. annis Theologiam morum docuisset, in Pinciano aliquandiu explicandis privatim ejusdem studii quæstionibus vacasset, Montillæ in Bæticâ annos plùs XXX. imbuendis pietate, quâ ipse jam erat eximiâ, tyronibus impendit; Cordubæ etiam XII. alios sibi, & libris conscribendis. Demùm Hispali usque ad mortis diem substitit, in qua urbe plenus dierum & meritorum XXI. Fe-
brua-

bruarii anni MDCXVI.ætatis XC.diem suum obiit. *Bibliothecæ* Author *Iesuiticæ*, & Ioannes Eusebius Nierembergius in vulgari opere Hispano *de Viris Societatis Illustribus*, multi sunt in Alphonsi meritis debita commendatione ad omnem ætatem transmittendis. Præterea qualis fuerit, idem ipse ad vivum expressit, docere alios volens exercitia spiritualis vitæ, quibus semetipsum priùs, uti æquum fuit, instruxerat. Opera hæc tribus tomis contenta magno apud omnes, qui asceticis delectantur, in pretio sunt. Argumentum, & inscriptio communis hæc -

Exercicios de Perfeccion, y *virtudes Christianas*. Hispali apud Mathiam Clavijo 1614. in 4. & 1515. 4. Barcinone 1618. in 4. Cæsaraugustæ apud Ioannem de Larumbe 1625. in 4. Tribus partibus

Prima Pars: De Varios Medios *para alcanzar la virtud, y perfeccion*.

Secunda Pars: Del Exercicio *de algunas virtudes que perteneçen a todos los que tratan de servir a Dios*.

Tertia Pars: Del Exercicio *de las virtudes, que perteneçen al estado Religioso*.

Latinè vertit integrum opus, nuncupavitque *Exercitium perfectionis, & virtutum Christianarum*, Mathias Martinus de Vaucquier Midelburgicus, ediditque Duaci 1625. in 8. sive Coloniæ apud Ioannem Kinkium 1622. in 4. Belgice etiam prima pars edita.est operâ Heriberti Rosueidi. Italicè quoque integrum opus Interprete Tiberio Putignano Venetiis apud Michaëlem Miloco 1664. 4.

ALPHONSVS RODRIGVEZ à superiore diversus, Segobiensis, uno major quadragenario Societatem Iesuitarum amplexus, Majoricæ in Balcaribus, quò statim fuit missus, usque ad vitæ diem extremum permansit, Ianitoris præcipuè munus exercens; vir sanctimoniâ, dum viveret, mortuúsque miraculis etiam clarus: de quo vide eosdem Philippum Alegambe, & Ioannem Eusebium Nierembergium. Instituta quippe à nobis ratio laudandi Viros scriptis, doctrináque spectatos non permittit prolixiores in celebrandis cujusque virtutibus divagationes. Scripsisse dicitur ex imperio Deiparæ Virginis -

Coronam, & Litanias ejusdem, itémque

Officium Purissimæ, & Immaculatæ ejus Conceptionis: quæ excussa typis sunt.

Præterea plures alios Tractatus nondum editos de rebus spiritualibus, quorum Alegambius meminit. Desiit inter vivos agere die XXXI. Octobris anno MDCXVII. vitæ suæ LXXXVII.

ALPHONSVS RODRIGVEZ DE GUEVARA, teste mihi Ioanne Antonio Vanderlinden de *Scriptis medicis*, edidit -

De Re Anatomica, librum. Conimbricæ 1592. in 4.

ALPHONSVS RODRIGVEZ DE TUDELA, interpretatus est è latino in vernaculum -

Compendio *de los Boticarios compuesto por el Doctor Saladino Fisico del Principe de Taranto*. Pinciæ apud Arnaldum Guillen de Brocar 1515. in 4. Adjungitur hoc titulo aliud opus eodem Interprete -

El Servidor *libro veinte y ocho de Albucasis Benaberacin trasladado del Arabigo en Latin por Simon Ginoves siendo Abraham Iudio de Tortona interprete*. Agit de rectâ præparatione medicamentorum.

ALPHONSVS ROMANVS DE CORDOVA, Medicus Doctor, Regisq; Hispaniarum cubicularius Chirurgus, scripsit -

Theorica, *y Pratica de Cirurgia*. Matriti apud Petrum Diaz de la Carrera 1639. 8. olim 1617. in 8. ex officina Regia, & cum titulo *Recopilacion de la Cirujia*. Ibid. 1651. 8.

F. ALPHONSVS DE ROXAS, Hispalensis, aliàs Toletanus, Sac. Theol. Magister, in patriâ, Divæque Catharinæ Martyri sacrâ æde Mercenariorum, qui captivos redimunt, ordine suscepto, ab expiatione conscientiæ erat Illustriss. & Eminentiss. D. Balthasari de Moscoso & Sandoval Giennensium Antistiti, Sacræque Romanæ Ecclesiæ Cardinali, quem deinde alma, princépsque Toletana Sedes dignissimum Pontificem sortita est. Edidit, operæ dum festinant, mortuus -

El Governador Ecclesiastico *colegido de la Sagrada Escritura, Canones, y Concilios, necessario principalmente a los que tienen cura de almas*. Conchæ 1627. 4. Item

Catalogo *de los Varones Illustres en santidad, letras, y dignidad, que han florecido en la orden de la Merced*. Toleti 1609.

Librum alium tribuit ei F. Petrus de S. Cecilio ejusdem Instituti sodalis excalceatus in libro adhuc inedito *de Scriptoribus ejusdem Ordinis*, hâc inscriptione -

Dia Espiritual, *y de Contemplacion de lo que debe hazer el que procura la perfeccion*. Conchę apud Bartholomęum de Selma 1604. in 16.

ALPHONSVS RUIZ DE LAS CUEVAS nescio quis scripsit -

Genealogia *de los Marqueses de Vasto, y de Pescara*. Vidit D. Iosephus Pellizer Regius Chronographus.

F. ALPHONSVS SAGREDO, Benedictinus, conversus Monasterii Montis-Serrati in Cataloniâ, reliquit M. S. -

Floresta Espiritual, In Bibliotheca Olivariensi.

ALPHONSVS SALMERON, Toletanus, Compluti facto utriusq; linguæ, Latinæ, Græ-

cæque profectu; Parisiis deinde navatâ curiosissimè operâ Philosophicis, ac Theologicis disciplinis, ad Ignatii Lojolæ sodalitatem, natu minimus sociorum ejus omnium accessit. In qua profectò in eum Virum excrevit, qui nobilissimæ, ac numerosissimæ familiæ magnum in paucis fuerit decus, atque ornamentum. Perlustravit quippe maximas Italiæ urbes, atque illustravit concionibus, ac sacris lectionibus: peregrinationes multas Dei causâ suscepit, quò pluribus proficeret, unde & virtutis suæ plures admiratores fuit sortitus. Utriusque Germaniæ, Poloniæ, Galliæque, nec non Hiberniæ Insulæ Pontificiis auspiciis ductus innotuit. Tridentinæ quoque Synodo sub tribus Pontificibus Paulo III, Iulio III, & Pio IV. Sedis Apostolicæ nomine interfuit; ubi & concionatus est ad Patres eruditè de Ioannis Evangelistæ laudibus. Fuit quippe inter celebres ævi sui Ecclesiastas, multúmque, ac diu verba fecit ad populum ingenti concursu, oratione quidem usus (uti eleit Cardinalis amplissimus Federicus Borromeus in libello *de Sacris sui temporis Oratoribus*) *plenâ rerum, & eruditionis: molem ut librorum illam infinitam evolvisse legendo posset facilè quivis existimare*. Id tamen in illo minùs probat, quod, cum esset apprimè sapientiæ studiis eruditus, parasletque sibi diuturno labore silvam rerum, eas proferebat, uti primò fuerant repertæ, confusas nempe ac perturbatas. Ex quo ille tamen ad hujusmodi occupationes minùs valuit, commentationibus dicavit se totum in Collegio Neapolitano, quod ipse fundaverat, & amplificaverat; cui etiam Provinciæ primus ante alios Rector præfuit. Sexdecim utique voluminibus editis connixus fuit in publicum esse utilis, posteritatique nomen Salmeronis commendare -

In Evangelia scilicet XI. volumina.

I. *Prolegomenon in Universam Scripturam*.

II. *De Incarnatione Verbi*.

III. *De Infantia, & Pueritia Christi*.

IV. *De Historia Evangelica*.

V. *De Sermone Domini in Monte*.

VI. *De Christi Miraculis*.

VII. *De Parabolis*.

VIII. *De Disputationibus Domini*.

IX. *De Sacrosancta Eucharistia, & Sermones Domini in Cœna*.

X. *De Passione, & Morte Domini*.

XI. *De Resurrectione, & Ascensione Domini*.

Reliqua sunt -

XII. *In Acta Apostolorum*.

XIII. *Prolegomena in Epistolas Pauli, & Commentarius in Epistolam ad Romanos*.

XIV. *In utramque Epistolam ad Corinthios*.

XV. *In Epistolas ad Galatas, Ephesios, Philippenses, Colosenses, utramque ad Thessalonicenses, utramque ad Thimotheum, ad Philemonem, & ad Hebreos*.

XVI. *In septem Epistolas Canonicas; Præludia in Apocalypsim*; atque aliquot authoris *Epistolæ ad diversos*.

Omnia prodierunt hæc Matriti ex officina Ludovici Sanchez ab anno MDXCVII. ad MDCII. Brixiæ verò sumptibus Mathiæ Colosini, & Baretii Baretii anno MDCI. Coloniæ etiam apud Antonium Hierat, & Ioannem Gymnicum octo priores tomi excussi sūt anno 1602. reliqui verò 1604. in folio.

Latinam item, ut jam diximus, *Orationem ad Tridentinos Patres* habuit *de Laudibus Ioannis Evangelistæ*, quæ inter alias prodiit.

Extántque ejus -

Sermones in Parabolam Evangelicam totius anni. Coloniæ 1612. in 4.

Scripsit item -

- *In X. priora Capita libri Geneseos*. multáque alia controversa *contra Hæreticos*, maximéque

De Indulgentiis, & de Purgatorio. quæ tamen adhuc in schedis latent.

Sermones quoque *& Conceptus varii* ejusdem M. S. S. sunt in Bibliotheca Vaticana codic. 4625. 4626. 327.

Denatus est Vir sapientissimus Neapoli Idibus Februarii MDLXXXV. ætatis suæ LXIX. Vitam suam se scripsisse ait Alegambius. Scripsit quidem Eusebius Nierembergius in primo volumine *Virorum Illustrium Societatis*, laudántque Hieronymus Mercurialis lib. I. *de Arte Gymnastica* cap. XI. Federicus Botromeus Cardinalis, Mediolanique Antistes jam laudatus lib. I. *de Sacris nostrorū temporum Oratoribus*. Latinius item Latinius in *epist. ad Cardinalem Varmiensem*, XVII. Kal. Februarii MDLXXIII. datâ meminit cum summa laude, ejúsq; *Vita sanctitatem cum singulari rerum, linguarúmque cognitione atque prudentiâ conjunctam extollit*. Qui & alias literas ad eum dedit, quarum initium est. *Excusavi ego apud te*, satis eruditas VIII. Kal. Martii eodem anno. Idem Francisco Gomezio Iesuitæ scribens XIII. Kal. Iulii, *Virum optimum, ac eruditissimum* appellat.

ALPHONSUS SANCHEZ, Iesuita, cujus natalem locum *Bibliotheca* etiam *Societatis* author subticuit, è Philippinis ad Orientem Solem Insu is, ubi aliquot annos vixit, destinatus ad Catholicum Regem, summúmque Ecclesiæ Apicem Sixtum hujus nominis V. ab earum Insularum Incolis Legatus pro expeditione sacra in Sinarum fines instituenda, multa de Sinis, cum Romæ esset, tum sermone, tum scriptis docuit, atque inter alios Antonium Possevinum, qui ipse in *Bibliotheca* lib. IX. cap. VIII. authorem hunc sibi fuisse rerum ibi scriptarum posteris testatum voluit. Edita ab eo hæc sunt -

Con-

Conciones Latinæ per totum Annum, primùm in Hispaniâ, deinde Coloniæ excusæ, authore ipso Possevino in *Apparatu*.

Ineditum reliquit vernaculâ linguâ, quod idem ait Possevinus,

Del Titulo de Iusticia *con que los Reies de España poseen las Islas Filipinas*.

Memorial, *y apuntamientos sobre la entrada del Evangelio en tierras nuevas* M. S. hoc servat Matriti opusculum D. Gaspar Ibañez de Segobia Eques Calatravensis, Corpæ Toparcha, Marchio Acro - politanus amicus noster.

Dos Cartas, *una del primer Viaje que hiço desde las Filipinas a la China año 1582. Otra de su segũda jornada a la China año 1584.* M.SS. apud Laurentium Coccum, qui Apostolico Nuncio N. Campegio à secretis fuit, olim vidimus.

ALPHONSVS SANCHEZ, *Moratalli* Murciæ Regni municipio oriundus, Liberalium Artium Magister Complutensis, Græcè, Hebraicè, & Caldaicè doctus triplicis hujus studii documenta Professor ordinarius in eo gymnasio tradidit. Portionario insuper ejusdem oppidi Ecclesiæ Iusto Martyri sacræ Beneficio fruebatur scribẽs, cum latinè etiam emendatè atque eleganter loqueretur, ex Ioannis Marianæ Iesuitæ *Historiarum* libris Compendium sic inscriptum -

Anacephaleosim de Rebus Hispaniæ. Compluti ex officina Antonii Duplastre 1634. in 4.

Libellum quoque *Pro Iuramento Complutensis Academiæ circa defensionem Immaculatæ Conceptionis Mariæ Deiparæ*. Ibidem 1617. in 4.

Manu exaratam in schedis reliquit alterã.

Anacephaleosim de Rebus Indicis, quem librum adservabat Matriti, dum viveret, D. Petrus de la Escalera Guevara I. C. & in Curiâ defensor causarum, loco suo a nobis laudandus.

ALPHONSVS SANCHEZ DE LA BALLESTA, *Talaveræ* natus, idémque in Patria, nec non & *Medinæ*, cui à *Rivoseco* est appellatio, humaniorum literarum Professor, is, qui ad Grammaticas Francisci Sancii Institutiones carmine prælusit, in publicum dedit -

Diccionario *de vocablos Castellanos aplicados a la propriedad Latina, en el qual se declara gran copia de Refranes vulgares reducidos à Latinos, y muchas frases Castellanas con las que en latin las corresponden*. Salmanticæ 1587. in 4. Quod opus addito Gallico idiomate trans Pyrenæos juventutis manibus teri refert Valerius Andreas in *Catalogo Scriptorum Hispaniæ*.

ALPHONSVS SANCHEZ ZARZOSA, Rondensis Collegiatæ Ecclesiæ Canonicus, edidit -

Thesaurum Conceptionis Immaculatæ Virginis Mariæ Dei Genitricis ex conspiratione totius ferè Sacræ Scripturæ cum Apocalypsi. Antiquariæ 1631. folio.

ALPHONSVS DE SANDOVAL, Limæ apud Indos Occidentales natus, sodalis Iesuitarum, dedit in lucem -

Naturaleça Sagrada, *y profana, costumbres, ritos, disciplina, y catecismo Evangelico de todos los Ethiopes*. Hispali apud Franciscum de Lyra 1627. in 4. Item vertit ex Lusitanico Ioannis Lucenæ ejusdem Societatis.

Vida *de S. Francisco Xavier, y lo que obraron los PP. de la Compañia de Iesus en la India*. Hispali 1619.

Bibliothecæ Societatis Author tribuit ei opus aliud cum egregii laude, dissimulato tamen editionis, si facta est, loco & tempore; (sed idémne cum jam memorato?)

De Instauranda Æthiopum salute, quo titulo falsus Ioãnes Antonides Vanderlinden hujus authorem in Medicis suis numerat, *Petrum Alphonsum de Sandoval* appellans.

ALPHONSVS DE SANTACRVZ, Hispalensis, Mathematicarum omnium Artium peritissimus; quare Archicosmographus Regius sub Carolo V. deligi promeruit, multã donatus laude ab Alexio Vanegas Viro eruditissimo in opere suo *De Differentiis Librorũ*, libro *Naturali* cap. XIX. ob insignem harum disciplinarum cognitionem, Geographiæ nescio quid operis, quod meditabatur, inventáque ab illo Cosmographicæ, atque Nauticæ Artibus utilissima instrumenta. Qui cum & Historiam, omnémque eruditionem optimè nosset, Historici Regii titulo à Philippo II. fuit cohonestatus; propitiorémque sui famam transmisisset ad posteros, si de Magni Zuritæ *Annalibus*, non ita læuè, munus sibi commendatum gerens, censuisset -

Censura hæc ad Annales Hieronymi Zuritæ vidit lucem unà cum ipsis *Annalibus*, & Ambrosii Moralis, ac Ioannis Paez de Castro Regiorum quoque Chronographorum *Responsionibus* sub hoc titulo, *Relacion, que hizo al Consejo del Rey, de los Annales de Geronimo de Zurita*, in volumine horũ VI. Cæsaraug. 1610.

Vertit idem in vulgarem -

La Historia de España, *y del Origen de los Reies; de Francisco Tarrafa*. Barcinone apud Ioannem de Bonilla 1567. 8.

Reliquit in schedis -

Linages de España. Cujus meminit libri Gundisalvus Argote de Molina.

De la Cavalleria del Toison. Hunc commentarium laudat Alexius Vanegas in *Enucleatione locorũ obscuriorum Velleris Aurei Alvari Gomezii*.

De lo que sucedió en Sevilla *en tiempo de las Comunidades*.

Historia *del Emperador Carlos V*. Forte eodem

eodem Interprete Hispanicus è Latino factus est liber.

Secretos *llenos de maravillosa diferencia de cosas, de D. Alexo Piamontes*.

Agunt de Santacruzio nostro laudatus jam Vanegas cap. XIX. & XXIX. *Libri naturalis*: & in adductis *Enucleationibus*: Didacus itê Portocarrero in *Historia de Molina*.

ALPHONSVS DE SANTACRVZ, Antonii Poncii Regii Protomedici parens, qui & ipse egregiis scriptis ad famam, & immortalitatem nixus est, scriptum reliquit curâ filii publicandum -

Dignotionem, & curam Affectuum Melancholicorum, inter *Opuscula Medica, & Philosophica*, ejusdem Antonii Poncii de Sancta-Cruce. Matriti apud Thomam Iuntam 1622. in folio.

F. ALPHONSVS DE SAN-VICTORES, Burgensis, nobili stirpe prognatus, Benedictini Ordinis, quem & Praefecti munere per Hispanias rexit, Philippo IV. Regi fuit à côcionibus, almóq; rerum Fidei Concilio à censuris; doctus vir, & in exornandis rebus domesticis spectatus, nam scripsit -

El Sol del Occidente, *el Gran Padre S. Benito Principe de todos los Monges, Patriarcha de todas las Religiones; Commentarios sobre su santa Regla*, duobus tomis; alter Matriti prodiit Catholicæ Maiestati dicatus anno 1645. folio; alter Toletanæ almæ Ecclesiæ 1648.

Creatus demùm Almeriensis Ecclesiæ Antistes XXIII. Octob. MDCLI. Auriensisque I. Septemb. MDCLIII. & Zamorensis XXVII. Ianuarii MDCLIX. obiit anno sequenti MDCLX.

F. ALPHONSVS DE SANZOLES, Franciscanus Provinciæ Sancti Iacobi, ordinariique ejusdem Ecclesiastes scripsit (Hispanâ, an Latinâ linguâ?) -

Elenchum rerum omnium, quæ in omnibus Tomis Patris Ludovici Granatensis, quæ Hispano sermone scripta sunt, inveniuntur. Salmanticæ apud Petrum de Andueza 1584. 8.

Tabulam remissionum rerum omnium, quæ continentur in libro R. P. Didaci de Stella, de Vanitate Mundi, & de Amore Dei. Salmanticæ 1585. in 8. & Compluti 1551. in 4.

Funerale in Exequiis Defunctorũ: Considerationes ad morum compositionẽ super Epistolas, & Evangelium officii Defunctorum. Ibidem apud Ioannem Fernandez 1585. in 8.

Epitome, *o Compendio de conceptos de todos los Evangelios que se contienen en el Missal Romano*. Adjunguntur hæc.

Silva Espiritual *de varias consideraciones*.

Discursos del Credo.

Arte *de perfectamente servir a Dios*. Medinæ Campi apud Ioannem del Canto 1592. in 4.

FR. ALPHONSVS DE SEPVLVEDA, Dominicanus Cœnobii Beaciensis Dominico Patriarchæ Sacri, virtutibus clarus, edidit -

Summa *de Casos de Conciencia*.

Vixit annis LXXX. Videndus de eo Author *Annalium Giennensium* pag. 157.

D. ALPHONSVS DE LA SERNA, Hispalensis, in alma hujus amplissimæ urbis Ecclesia Canonicus, Theologus, atque Ecclesiastes disertus, cùm aliarum disciplinarum, atque in primis Historiæ, ac veterum rerum doctrinâ affatim esset instructus, applicuit se animosissimè ad evellendam è civium pectoribus charitatem, imò venerationem, quâ omnes, qui usquam per omnes Hispaniæ angulos de rebus antiquæ nostratis Ecclesiæ scriberent, earúmve lectione delectarentur, Flavii Lucii Dextri suppostitium *Chronicon*, recentioris cujusdam male-sani capitis abortum religiosissimè prosequebantur; reliquitque inchoatum ad hujus Chronici singulos versus Commentarium perpetuum, quem ex liberalitate Martini Vasquii Siruelæ Portionarii Hispalensis Ecclesiæ, veteris amici, dum erat superstes, ac omnigenâ eruditione clarissimi, autographum authoris penes me habeo. Quo inflammatum me ad formandum *Veritatis Trophæum ex Pseudo-Historicis Dextro, & aliis* aliquando à me erigendum, ingratus sim, si dissimulem. Dedit quoque in lucem -

Coloquio Espiritual: Hispali apud Alphonsum de Gamarra 1616. in 16.

ALPHONSVS DE SIERRA, Aragonus, Balbastrensis, scripsit versibus -

El Solitario Poeta *de los misterios de la Vida de Christo y Virgen Santissima*. Anno 1605. Item

Vn Elogio *a la muerte de Filippo II*. Cæsaraugust. apud Alphonsum Tacianum. 1615. in 8.

F. ALPHONSVS SOBRINO, Hispalensis, Carmelita, Bæticæ, hoc est, suæ nonnunquam Provinciæ Præfectus, Sacrarum Literarum benè dives, nobilisque Ecclesiastes, scripsit -

Tratado *de la Inmaculada Concepcion de la Virgen Maria Nuestra Señora*: Petro Castrio Quignonio Hispalensi Antistiti nuncupatum. Hispali 1615. in 4. Item

Carta *a todos los Prelados de España en nombre de la Religion del Carmen, para que pidan a su Santidad la declaracion en el articulo de la Concepcion de Nuestra Señora*.

Sermones. Volumine uno.

Obiit anno MDCXXVIII. laudatus à Fr. Ioanne Baptista de Lezana in *Apologetico*.

P. ALPHONSVS DE LA SOLANA, Franciscanus, Toleti allectus sodalis, fortè à *Solana* oppido ejus diœcesis oriundus, in India occidentali, & Iucatanica illius tractus Provincia Incolarum salutem tam opere, quàm scriptis vernaculâ ipsorum linguâ piis libellis procuravit, quadraginta & amplius annis: abstinentiâ, benignitate, multísque aliis virtutibus par huic muneri. Dedit foras -

Vocabulario *de las dos lenguas Maia, y Española*.

Sermones varios, aliáque excerpta Historico-sacra: pluráque de promulgatione apud eas Gentes legis Evangelicæ, virisque in eâ sacrâ expeditione principibus. Vnde in scribenda istius Provinciç Ecclesiastica Historia pleraque desumpsit *Bernardus de Lizana*.

Decessit Emeritæ, quæ civitas est illius tractus præcipua.

F. ALPHONSVS DE SORIA, Augustinianus Provinciæ Bæticæ, natus tamen in oppido *Castillo de Garci-Muñoz* appellato diœcesis - - - - dedit in lucem -

Historia, *y Milicia Christiana del Cavallero Peregrino Conquistador del Cielo, Symbolo de qualquier Santo*. Conchæ apud Cornelium Boden. 1601. in 4.

Historia *de la gloriosa Virgen S. Catalina de Alexandria*. Ibidem apud Michaëlem Serrano 1599. in 8.

ALPHONSVS SVAREZ DE MENDOZA, tertius Comes de *Coruña* in Regno Castellæ, reliquit M. scriptum -

Lo Sucedido *en las Cortes, que el Emperador Carlos V. tuvo en Toledo el Año de DXXXVIII. sobre el soccorro de sus necessidades. Escriviòlo paraque D. Lorenzo Suarez de Mẽdoça* (filius forsan Authoris) *supiesse lo que havia de hazer en otras ocasiones*. Vidit D. Thomas Tamajus de Vargas, & fuit in Bibliotheca Olivariensi. Obiit anno MDXLIV.

ALPHONSVS TELLEZ DE MENESES, Toletanus, Regiæ hujus urbis, ut vocant, Iuratus, quo munere qui fuugitur, unà cum Decurionibus Reipublicæ commodis invigilat, Francisci Tellez, & Elisabethæ Menesiæ filius, sic promovit in Historica re, ut nisi tam credulus fuisset Beroso Anniano, & aliis eque suppositítiis Scriptoribus, maiorique delectu, ac judicio vera ab iis, quæ veri speciem occupant, distinxisset, scripta ejus, quæ adhuc latent, magis expeterentur. Formavit nempe is universalem Historiam, inscribens operi -

Historia *del Principado del Orbe*. Quam, & fortè alia ejus minutiora totis quindecim voluminibus Matriti adservabat, cum in vivis ageret, D. Pedrus de Roxas Moræ Comes, qui & eo sæpiùs utitur in sua *Toletana Historia*, fidémque ejus, & Berosi authoris sui unà adstruere, sed frustrà, contendit. Alterum opus laudatur magis, quod genealogicum est, nimirum -

Lucero de Nobleça: & ineditum adhuc per manus eorum, qui hoc studio delectantur in quo se plurimùm adjuvari hominis industriâ seriò affirmant, circumfertur.

ALPHONSVS DE TORRES, Turriculanus, puer ephebúsque priores literas in Collegio trilingui Complutensis Academiæ perdidicit, sequuto post tempore creatus à scholæ istius Patribus Collegii Divo Isidoro Sacri patronus, eloquentiam, & studia humanitatis publicus ac primarius Professor moderabatur, linguarúmque cognitione vigebat, scribens-

In Quartum Antonii Nebrissensis librum Grammatices Commentaria. Compluti 1568. 8. Item

In Quintum ejusdem librum, qui de Prosodia est. Ibidem 1559. 8. & 1563.

Progymnasmata Rhetorica. Cõpluti 1569. 8.

Tabulas breves, & Compendiarias in duos tomos Rhetoricæ priùs conscripta. Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1579. 8.

Orationem ab illo habitam *in Doctoratu Theologiæ ornatissimi Viri Ioannis Continentis* (fortè est vulgari cognomine *Templado*) *Complutensis Academiæ Moderatoris*. In qua (ne id prætermittam) cujusdam *Alcozeris* meminit in eodem oppido *Illana*, unde erat Rector ipse, nati, quem Prçceptorem suum appellat, *qui si hodie* (inquit) *viveret, haberet Academia Complutensis, quem posset cunctis Europæ Dialecticis, Philosophis, Theologis, Latinis, & Græcis scriptoribus cum maxima accessione gloriæ suæ & immortalitatis opponere*.

Alphonsi hujus cum laude meminit Ambrosius Morales in libello *De Sanctorum Martyrum Iusti, & Pastoris vita, & corpusculorum translatione* pag. 135.

ALPHONSVS DE TORRES, Talaverensis Incola, & Medicus, ut equorum altoribus, & veterinariis, qui nec sciunt latinè, consuleret, quid quid in Græcia & Latio, super equaria re jam olim fuerat à peritioribus exaratum, populari sermone collectim dedit; nempe Græcos omnes plusquam viginti Authores à Ioanne Roelio, atque inde Xenophontis περὶ ἱππικῆς, *de re equestri*, librum, à Ioachimo Camerario jam in latinum conversos, unáque duorum Neotericorum *Petri Crescentini*, & *Laurentii Rusii* libros de eodem argumento. Inscriptio operis hæc est -

Recopilacion *de los mas famosos Autores Griegos, y Latinos, que trataron de la excelencia y generacion de los Cavallos, y como se an de doctrinar, y curar sus enfermedades: y tambien de las Mulas y su generacion*. Toleti 1564. fol.

F. AL-

F. ALPHONSVS DE TORRES, Ordinis Minorum Provinciæ Granatensis, Ecclesiastes, Vicarius, Ministérque á confessionibus in cœnobio Coronatæ oppidi *de Aguilar* Cordubensis sacri territorii, scripsit -

Educacion Espiritual *para gente que trata de virtud, e instituciou de Novicios del Seraphico Padre S. Francisco segun doctrina de S. Buenaventura*. Matriti apud Thomam Iunti 1613. 4.

Scala Cœli. Granatæ. 1615.

Commentarios *sobre la Regla de Santa Clara*. Granatæ 1640.

ALPHONSVS DE TORRES, Placentinus Medicus, scripsit -

De Febris Epidemicæ, & novæ, quam vulgo *Tabardillo* vocant, *natura, cognitione, & medela*. Burgis 1574. 8. & Valentiæ 1591. 8.

ALPHONSVS DE TORRES, Malacitanus, nobili loco natus, familiæ hujus, quæ peregrè à patria in Siciliæ Regno, & in Vrbe ipsa tot clarissima dedit capita sive Cardinalitio galero, sive Pontificiâ mitrâ, atque adhuc magis propriâ virtute ac meritis conspicua, non indignum germen, Malacæ in patria Ecclesia Decanum gessit; studiis interim ad posteritatis connixus fuit demerẽdam memoriam, Romæ hoc nomine charus inter alios Cæsari Baronio Congregationis Oratorii tunc sodali, Cardinali deinde amplissimo. Qui & Alphonsum nostrum in limine operis jam producendi exaggeratè, non tamen supra meritum, laudavit. Extat quoque inter Ioannis Verzozæ Cæsaraugustani, qui vir eximius literis humanioribus, prudentiáque politicâ in Romana Curia Philippi Regis sui negotia his annis industriè procurabat, opera metrica, ad Alphonsum Torrem Epistola, in qua consolatur eum in obitu Frãcisci fratris immaturâ morte ablati, quo nullum *Studiis aptum melioribus olim - Pulchra tulit* (ait) *Malaca, aut venturis proferet annis*. Certè Alphonsus studiis aliis, quibus se deditum alicubi fatetur, cum sacris initiatus fuisset, illicò relictis, iis se totum reddidit, quæ sacerdotem magis decerent. Scripsit inde eleganter piéque, verbis sæpe Sanctorum Patrum, quod Bartholomæus de Martyribus in *Stimulo Pastorum* olim fecerat, documenta propria pertexens -

Institutionem Sacerdotum. Romæ apud Aloysium Zannetum 1595. Ingolstadii deinde 1604. in 8.

Scripsisse etiam, Antonius Possevinus ait in *Apparatu*, pium atque eruditum -

De Divinis Officiis librum, quẽ apud Alphonsum ejus ex fratre nepotem servari M. S. suo tempore affirmat, magno Ecclesiasticorum hominum futurum bono, si foras exiret, nam etsi ferunt (inquit Possevinus) morte præventum anno Domini MDCIV. non potuisse postremam ejus partẽ absolvere, ingentem tamen lucem illi argumento affert.

Conciones idem Possevinus scribit eum reliquisse ineditas, quæ quidem prudentiam, doctrinam & pietatem auctoris sui spirant.

Ad piorum sedem translatus fuit, ut diximus, anno MDCIV.

F. ALPHONSVS DE TRASPINEDO, Hieronymianus, publicavit -

Tratado *de la Vida de Christo, con los Mysterios del Rosario, y la Corona de Nuestra Señora*. Prodiit unà cum Anonymi libro *Fasciculus Myrrhæ* inscripto, Antverpiæ ex officina Martini Nutii 1553. in 8.

F. ALPHONSVS DE TRVXILLO, Benedictinus, Congregationis suæ Hispanę Procurator generalis in Romana curia, Poëma composuit XVI. millium versuum -

De la Vida *y Martyrio de San Zoil, en octavas*, quod paratum editioni cum habere refert Franciscus Bivarius Cisterciensis ad *Dextri Chronicon* Anno CCC. Comment. IV. numero V. in fine.

F. ALPHONSVS DE VARGAS, Ordinis Minorum Provinciæ Carthaginensis, ejúsque Minister, cujus pietatem prudentiámque ac dexteritatem in rebus domesticis componendis, & ad Instituti sui tenorem redigendis celebrat *Bibliothecæ Franciscanæ* author Lucas Vvaddingus; scripsit -

Relacion *votiva, o donaria de la Antiguedad de la Imagen de Nuestra Señora de las Huertas que el Rey D. Alonso el Sabio colocò en la Iglesia de Lorca.* Granatæ apud Franciscum Heilan 1625. 4. Itémque

Relacion *de las Vidas y Triumfos de los gloriosos Martyres S. Sixto Papa Segundo deste nombre, S. Innocencio, S. Flora Virgen, y S. Dionysio, cuias reliquias traidas de Roma se reverencian en el Altar maior de S. Maria de las Huertas*. Murciæ 1624. 4.

F. ALPHONSVS DE VASCONES, Franciscanus excalceatus Provinciæ Granatensis, Præfectum illius domus, cui *La Hoz de Rute* nomen est, olim exercens, edidit -

Estimulo *del Alma dormida*. Hispali 1629.

Antidoto *del Alma*. Matriti 1624.

Para *aiudar a bien morir*. Hispali 1620.

Destierro *de Ignorancias, y Aviso de Penitentes*. Hispali apud Mathiam Clavijo 1619. & apud Simonem Faxardum 1626. 8. & antea Matriti 1614. in 8. Hoc opus tribus partibus constat, editúmque etiam post fuit Matriti apud Viduã Alphonsi Martini 1620. in 8.

Patria fuit ex oppido *Agular de Campò* in montanis Burgensibus.

F. AL-

F. ALPHONSUS VASQUEZ, Franciscanus Regul. Observ. Serenissimæ *Mariæ* Austriacæ *Ludovici* XIV. Galliarum Regis uxori a ministerio Sacramenti Pœnitentiæ, Præsul demùm Ecclesiæ Gaditanæ XXIX. Novembris MDCLXIII. creatus, scripsisse dicitur adhuc ineditum -

. De los Varones, y *Mugeres ilustres de la Provincia de Castilla*, volumen in folio: paratéque -

Expositionem Theologicam, Historicam, & Moralem super Bullam Alex. VII. De vero sensu ab Ecclesia semper retento circa cultum Immaculatæ Cōceptionis Virginis Mariæ.

Flores Biblicos de omnimoda Beatissimæ Virginis puritate, quatuor tomis.

Ita Petrus de Alva in *Militia Conceptionis*.

F. ALPHONSUS VASQUEZ DE MIRANDA, Zamorensis, Ordinis B. Mariæ Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum, post quædam domi gesta munera, & professionem in his Theologiæ ex primaria cathedra Complutensis collegii, rebus publicis operâ suam commodare iussus est in comitatu Procerum quorundam, quibus sese ingenii atque eloquentiæ, necnon eruditionis minime vulgaris nomine maximopere commendavit. In quibus numero Gomezium Figueroam Feriæ Ducem, virum amplissimum, tum apud Catalanos, tum apud Insubres summum Præfectum, Germanicę tandem adversos Suecos expeditionis ad Alsatiam Ducem; ac Didaeũ Messiam Guzmanium Leganesii Marchionem apud Pedemontanos, & Monferratenses, deindéque apud Catalanos summum armorum Præfectum, cui præsertim in omnibus negotiis, ut dici solet, manus, & pes fuit. Peregrinatus est aliquando in Polonia cum Ioanne Croio Solrensi Comite Legationis publicæ causâ. Obtinuit in Sicilia Regno Abbatiam S. Anastasiæ anno MDCXXXIV. cum à Feriæ Duce ex Germania rediisset; cujus fructibus, & aliis pensionibus se se Matriti exhibuit extra claustra sodalium degens ob Abbatialis dignitatis prærogativam, concionator Regius, atque à consiliis Italicarum rerum: quo honore tamen ei nusquam uti licuit per Regem prudentissimum; ne Regularibus ad Senatoriam dignitatem malo exemplo pateret aditus. Interrogabatur frequenter is Regio nomine de rebus Theologicis, quarum fuit non mediocriter peritus, sicut & Historiæ, ac totius antiquitatis, non sine acri quadam ingenii libertate. Scripsit-

. San Ilefonso *defendido y declarado: quatro libros en defensa de sus reliquias y doctrina: de la razon con que tiene su cuerpo la Ciudad de Zamora, y respuesta a lo que varios auctores oponen a sus escritos*. Compluti 1625. in 4.

Manifiesto *para la entrada de las Armas de España en el Piamonte*.

Respuesta *al Manifiesto de Francia*.

, Respuesta *a la Proclamacion Catolica y otros papeles de los Catalanes*.

. Tratado *Theologico, Iuridico, Canonico, en que se funda ser posible, licita, y conveniente la gracia que se suplica a su Santidad para que los Sacerdotes puedan celebrar tres Missas en el dia de la Commemoracion de todos los Difuntos*. Matriti apud Didaeum Diaz de la Carrera 1659. 4.

Nec non latinè, cum de desponsanda Poloniæ Regi Vladislao Cæcilia Austriaca Serenissima Ferdinandi Augusti Sorore apud eundem Regem ageretur, turbantibus Gallis, nuptiásque alias suæ gentis offerentibus -

Gallicæ propositioni Serenissimo Vladislao IV. Poloniæ, ac Sueciæ Regi exhibitæ obiectam responsionem. Varsaviæ 1637. Edidit quoque in causa honoris sibi collati tria scripta -

Pro Iure suo ad exercendam Senatoriam dignitatem in Conciliis Regiis, & quod expediret à Regularibus ipsam magis quàm à Secularibus geri. Quâ super re extantem in Augustini Barbosæ operibus *Consultationem*, seu, ut ipse appellat, *Votum* LXXXIX. unum ex relatis Vasquii scriptis esse testis domesticus, ac fide dignus mihi affirmavit, mutilatum tamen ac spoliatum pluribus, quæ eruditionem authoris manifestare possent.

Parabat ex præcepto Philippi Regis, *De Iuribus ejusdem ad omnia, quæ subdita essent ei, Regna cum eorumdem Regnorum Historia*. Cujus operis aliquam partem perfecerat cum morte fuit præventus.

Parabat & alia, ac nescio quid de Granatensi laminarum, librorum, cæterúmque decantata, cujúsque vel nunc pendet in Sacra Sancti Officii Congregatione accuratum examen, invenitione pauló acrioris censuræ.

Obiit Matriti septuagenarius repentinâ morte Februario mense anni MDCLXI.

ALPHONSUS DE VATRES, Matritensis, amœno, ac festivo ingenio Poëta, qui cum domesticus esset Roderici Poncii de Leone Arcensium Ducis, Neapolitanis dum præesset Regis vice, in ea urbe extinctus fuit. Poëtica varia edidit - *Panegirico a D. Manuel Pimentel en octavas* - *Fabula de Adonis y Venus* - *Silva* - *Rimas varias de versos heroicos y burlescos* - *Comedia*, *Vengançąs ay si ay Injurias*.

ALPHONSUS VAZ DE VELASCO scripsit, uti lego *In collectione librorum Hispanorum* D. Thomæ Tamaji -

El Zeloso. Barcinone apud Sebastianum Cormellas 1613. 12.

F. ALPHONSUS DE LA VEGA, Matritensis natu, ex sodalibus Minimis Sancti Fràncisci de Paula, quibus anno superioris sæculi LXVI. in contubernium se dedit, assiduâ veterum, & noviorum Theologiæ moralis scriptorum lectione, quâ præcipuè voluit censeri-

ri, ac posteris prodesse, utilia, doctáque reliquit hujus doctrinæ opera; hæc scilicet-

La Selva de Casos, aliàs *Nueva Recopilacion, y Practica del Fuero interior*; quo libro plusquam tres mille quæstiones resolvuntur, Matriti 1594. & 1598. Cujus etiam *Summæ* (ut vocant) *Compendium* edidit-

Espejo de Curas. Matriti 1602. in 4. & 1610.

Inedita etiamnùm alia duo ab eo expectari scriptum reliquit Lucas Montoia in Ordinis sui *Chronico*, ubi de Authore nostro meminit; *Opusculum* nempe *alterum, quo adductis Sacrorum, atque Ecclesiasticorum librorum testimoniis muneris sui Sacerdotes admoneantur*; itémque *Compendium Minimorum Ordinis Privilegiorum*.

Obiit ferè septuagenarius.

ALPHONSUS VELASQUEZ, nescio quis, scripsisse fertur-

De Institutione præclara Pueritiæ: 1588. in 4.

F. ALPHONSUS VENERO, Burgensis, Ordinis fratrum Prædicatorum, natus anno MCDLXXXVIII. XVI. Kal. Martias, initiatúsque religioso statui à Vincentio de Castrobono totius Ordinis Magistro Generali per id tempus Hispaniam & Burgos lustrante. Applicuit verè se totum, ut ex monumentis ab eo extantibus apparet, rei Historicæ, ac illustrandis Hispaniæ antiquitatibus, cujus studii præclarum illud quam pluriésque recoctum opus in signum dedit-

El Enchiridion de los tiempos; sive *Universalis ab Origine rerum Historiæ Summarium*, in quo opere (ait Ioannes Vasæus cap. IV. *Chronici rerum Hispanarum*) multa præclara de rebus Hispaniæ, quæ hactenus in obscuro erant, in lucem protulit. Compluti 1541. apud Antonium Vasquez, Salmanticæ 1545. Antverpiæ apud Nutium 1551. 8. & 1554. Author nempe, ut credimus, primùm edidit *Enchiridion* anno 1526. quo ipsum scribebat; secundóque additis aliis duodecim annis Historiæ, anno 1540., simul adjungens Antonini Imperatoris Philosophi sermonem quemdam quasi ad uxorem Faustinam *de Re uxoria & nuptiarum molestiis* directum Hispanâ linguâ donatum. Editio anni 1551. etiam locupletior prodiit undecim annorum, qui ab anteriori excurrerant, supplemento, credo ab aliena manu; quod inde usque ad ætatem nostram varii, ac inter eos Thomas Tamajus de Vargas produxerunt.

La Vida *del Confessor San Lesmes*. Burgis 1563.

La Vida *de Santa Casilda*.

Agiographia, *o vidas de Santos de España*; cujus ipse meminit in Enchiridio, his verbis: *cuio argumento es aquel libro, que io tengo compuesto, y copilado de los Santos, y personas Illustres de solos estos Reinos, que se llama Agiographia y Archigraphia segun los linages de personas celebres, que an florecido*; hoc opus adservari audio in Bibliotheca Laurentiana.

Poligraphia de España, hoc est, *Descriptionem Hispaniæ*. Incipit. *El mundo se parte y divide en tres partes &c.*

Tratado *del origen y fundacion de la Ciudad de Burgos*. Hos duos libros descriptos habet Matriti D. Christophorus de Zambrana.

Vixisse dicitur usque ad annum superioris sæculi sexagesimum.

F. ALPHONSUS DE VERA CRUCE, olim GUTIERREZ, Augustinianus, patriam habuit *Caspueñas* oppidum territorii sacri Toletani. Hic ex Professore Artium Complutensi ad Indos delatus in portu ipso *Veræ-Crucis* sodalem se dedit fratribus Eremitis; unde veluti à nova patriâ cognominari deinde voluit. Mexicanam Provinciam Præfectus rexit; atque item censor, disciplinæque religiosæ vindex lustravit. Redeundi ad nos causam Legatio Indicorum ordinum Mendicantium nomine ad Philippum Regem suscepta dedit. Quo tempore eum domus Matritensis Philippo Apostolo sacra Præsidem cooptavit, repudiatis intereà Mechoacanensis, & Tlascalensis Ecclesiarum infulis gloriosiorè. Hinc ad Novum Orbem iterùm navigans in schola Mexicana recèns condita non Scripturæ Sacræ Interpres tantùm, sed & Theologiæ, quam vocant Scholasticam, primarius lector, egregiæ ad id pietatis laude celebris, usque ad extremum vitæ diem mansit. Extant Alphonsi hæc opera-

Cursus Artium, hoc est-

Recognitio Summularum cũ Textu Petri Hispani, & Aristotelis. Salmant. 1593. folio. 1573. fol. apud Terranovam.

Resolutio Dialectica Aristotelis. Ibidem eodem anno.

De Topicis Dialecticis, liber unus, &

De Elenchis, liber unus. Ibidem:

Speculatio Phisica Aristotelis, cum Tractatu De Anima Immortalitate. Salmaticæ 1573. folio, apud Ioannem Baptistam Terranovam.

De Cælo. Præter cursum laudatum.

Speculum Coniugiorum, sive *de Sacramento Matrimonii*, doctum valde, atque utile opus. Salmanticæ apud Andream à Portonariis 1562. 4. deinde Mediolani cum Appendice apud Pacificum Pontium 1599. in 4. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali* titulo XX. Alphonso tribuit Veracruzio M. SS. ad huc-

Apologiam Latinam pro Religiosis, qui in India sunt.

De los Privilegios *concedidos à los Religiosos de las Indias*.

Obiisse anno MDLXIV. alicubi lego. Ægidius vero Gundisalvus Davila in *Theatro Indico*-

dito - ecclesiastico Mexicanæ Ecclesiæ annum, scilicet MDLXXX. vitę extremum ei assignat. Insignem Alphonsi mentionem reperies in Petri Vzedæ Guerreri nuncupatione *Concionum* B. Thomæ Villanovani.

ALPHONSVS DE VILLADIEGO VASCVÑANA, & MONTOIA, Toletanus, Iurisconsultus, edidit -

Forum antiquum Gothorum Regum Hispaniæ, olim librum Iudicum; hodie Fuero Iuzgo nuncupatum, duodecim libros continentem: Adjungens *Brevem Catalogum, & Historiam eorundem, cæterorúmque Regum Hispaniæ*. Matriti 1600. in folio. Nec non & Hispanè -

Instruccion Politica, *y Practica Iudicial conforme al estilo de los Consejos y Audencias*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1612. in fol.

F. ALPHONSVS DE VILLALOBOS, patriâ ex oppido *Manzanilla* diœcesis Toletanę, Ordinis Carmelitarum, publicus Theologiæ apud Salmanticenses Professor, Toletanæ aliquando domus Præfectus, scripsisse dicitur plura, quæ à morte authoris typis vulgata sunt. Qualia autem hæc, neque nos scimus, nec docent Carmelitani Scriptores, hac notatione, quam ex iis nos habuimus, contenti. Videndi Didacus Coria in *Dilucidario*, & Cassanate in *Paradiso Carmelitici decoris*, qui floruisse Alphonsum docent anno MDLXX.

F. ALPHONSVS DE VILLALOBOS, Ordinis Prædicatorum, scripsisse dicitur, nisi alius sub ejus nomine latere voluerit, pro Immaculatæ Conceptionis Deiparæ Mysterio -

Consulta *que hizo un Predicador de la orden de Sancto Domingo a su Provincial*. Matriti 1663. in folio.

Vidit Hippolytus Marraccius, laudátque in *Appendice Bibliothecæ Marianæ* adhuc M. S.

ALPHONSVS DE VILLEGAS, Toletanus, Theologus, ad Sancti Marci ejusdem urbis Parochus, & in Cappella, ut vocant Mixtarabica, seu Mozarabe Cathedralis Ecclesiæ amplissimæ Sacerdos, pietate vir eximius, doctrináque ecclesiasticâ, elaboravit magnum opus *De Vitis Sanctorum* vulgari sermone, quo magis magísque piam civium suorum curiositatem invitaret, magnóque cum proventu foveret, ac pasceret. Nimirùm -

Flos Sanctorum: Historia general de la vida y hechos de Iesu Christo, y de todos los Santos, de que reza la Iglesia Catolica. Toleti apud Ioannem Rodriguez 1591. fol. Hic est primus tomus ex quinque, quos de hoc argumento dedit.

Segunda parte, *Vida de Nuestra Señora y de los Santos antiguos del Testamento viejo*. Ibidem 1609. in fol. Vitam Mariæ Virginis Italicè vertit Iul. Cæsar Valentinus, Venetiisque edidit apud Ioannem Baptistam Ciotti 1596. fol.

Tercera parte, *en que se escriven las Vidas de Santos extravagantes, y de Varones ilustres en virtud*. Pinciæ 1614. apud Franciscum Fernandez à Corduba.

Quarta parte, *Discursos, o sermones sobre los Evangelios de todas las Dominicas del año y ferias de Quaresma*. Conchæ apud Michaëlem Serranum 1591. in fol.

Quinta parte, *del Flos Sanctorum, o fructus Sanctorum, de Exemplos de Hombres ilustres en santidad, y de otros, cuios hechos fueron dignos de reprehension y castigo*. Conchæ apud Ludovicum Cano. 1604.

Sunt & Hispanę editiones alię; Barcinonensis 1608. Complutensis anni 1616. Cæsaraugustana 1616. Italica item Venetiis prodiit apud Gutræos typographos 1592. in folio, non tamen omnium, sed, ut credo, eorum tantum, quæ *de Vitis Sanctorum* propriè scripta sunt, voluminum. Scripsit præter hæc -

Vida *de S. Isidro Labrador*, seorsim ex Ioanne Diacono. Matriti apud Ludovicum Sanchez, 1592. in 8.

Favores de la Virgen. Valentię 1635. in 16.

Fortè & (nam authoris nomen convenit) Soliloquios Divinos. Matriti 1637.

Selvagia Comedia, ad Celestinæ imitationem olim confecerat, quam tamen supprimere maximè voluit, curavítque jam major annis, totúsque studio pietatis deditus. Prodiit hæc Toleti in 4.

Libros de Quentos varios, quem M. S. se vidisse refert D. Thomas Tamajus in magna *Collectione librorum Hispanorum*.

ALPHONSVS VINCENTIVS, nescio quis, author inscribitur libro -

De Conceptione B. Virginis. Qui M. S. est formâ mediocri in Toletanæ Sanctæ Ecclesiæ Bibliotheca, loculo 30. num. 6.

F. ALPHONSVS DE VIRVES, Vlmetanus, professione Benedictinus, Sac. Theolog. Mag., concionatoriíque operis laude dignus, qui Carolo Imperatori Ecclesiastes esset, atque adeò gratus, ut vel inter Germanos peregrinantem illum sequi, doctrináque Evangelicâ impartiri juberetur. Obtinuit inde Canariensis Episcopatus Insulas, clarus ad posteros edito olim opere adversus Philippū Melanchtonem, quod ita inscriptum prodiit -

Philippicæ disputationes XX. adversus Lutherana dogmata per Philippum Melanchtonem defensa. Antverpiæ 1541. Coloniæ item 1542. & 1561.; quibus accedit -

De Matrimonio Regis Angliæ, Tractatus; quo nomine Virvesium laudat inter

ter hujus argumenti ſcriptores Nicolaus Sanderus lib. I. *Schiſm. Anglic.* Ipſi quoque de ſe affirmanti authori credo, quantumvis hactenùs mihi inviſas, cum Eraſmo Roterodamo, habitas.

Collationes ſeptem; quibus eum admonebat minùs rectæ doctrinæ. Nam quod uſus familiariter eo fuiſſet, de quo literis ad noſtrum datis Eraſmi ſuper Matris obitu cõſolatoriis, atque inter alias illius editis, conſtat, ſibi has partes ex officio debitas impoſuit.

Hujus miram eloquentiam, variámque eruditionem benè idoneus teſtis celebrat, æqualiſque illorum temporum Michaël Medina, Franciſcanus ſodalis Vir clariſſimus, *De recta in Deum fide* lib. I. cap. IV. Diem is extremum vidit in præcipua ipſa Epiſcopatus ſede *Canariâ* Inſulâ, urbéque illius *Telde* dictâ, ut ſcriptum eſt in *Catalogo Præſulum Canarienſium* Chriſtophori de la Camara & Murga, qui eandem Eccleſiam noſtrâ ætate adminiſtravit.

ALPHONSVS DE VLLOA, quonam Hiſpaniæ, ſeu Caſtellæ potiùs loco natus incompertum nobis uſque ad hunc diem. Erat, cùm de illo exiſtimaremus, Hiſpanis parentibus in Italia ortum, tam multa ejus ſcripta Italicè, vixque unum, aut alterum ſermone noſtro editum animadvertentes; ſed ipſe non permiſit ultrà errare nos, alicubi patriæ ſuæ recordatus, à qua viginti annos jam abeſſe, cum Venetiis habitaret, conqueritur. In hac urbe publica negotia quædam Maximiliani Cæſaris, fratriſque ejus Auſtriæ Archiducis, nec non & Philippi II. Hiſpaniarum Regis Catholici geſſiſſe eum oportet, qui ſe ab his honorificè habitum ibi, atque occupatum nonnuſquam refert. Principem verò ſibi ſtudiorum, in quibus frequens, & aſſiduus fuiſſe videtur, curam præſcripſit in ſermonem Italicum, quo mirificè ob ſuavitatem, & elegantiam delectabatur, vernaculæ linguæ noſtratis pulchriora quæque, & utiliora reddere. Plura etiam è penu ſua non aliunde petita in vulgus edidit, ſtylo facili, perſpicuóque, ut Hiſtoriæ germano, ſemper uſus. Quædam, & proprio Idiomate elucubravit. Ejus nempe hæc omnia ſunt, quæ partim vidimus, partim extare ſcimus.

Vita *dell'Invittiſſimo, e Sacratiſſimo Imperatore Carlo V.* Venetiis 1566. 4. Ibidẽ 1580. 4. per Domin. Fabri; tertióque 1606. per Alexand. Vechi. in 4.

Vita *del Chriſtianiſſimo Prencipe Ferdinando Imperatore.* Venetiis 1565. per Camillum Franceſchini, in 4.

La Vita *di Ferrante Gonzaga.* Venetiis per Nicolaum Bebilaqnam 1563. in 4.

Espeditione *di Maſſimiliano Secondo contra il Sultano Solimano Imperatore de i Turchi.* Baſileæ, in 4.

Eſpugnatione *de Zighet per Solimano.* Venetiis 1570.

Deſcrittione *del governo della Corte di Spagna.*

Aviſo *de Gioveni, e riprobatione dell'amor del mondo.* Venetiis per Camillum Franceſchini 1565. 8.

Dialogo *delle gratie, & eccellenze dell'huomo, & delle di lui miſerie, e diſgratie.* Hoc Alphonſi opus, aliunde ignotum nobis, in Gallicam ex Italica lingua translatum fuiſſe ab Hieronymo D'Avoſt, & Pariſiis editum 1583. in 8. Verderius refert in *Bibliotheca Gallica.*

Hiſpana hæc Caſtellano ſermone ab authoribus ſcripta Italis communicavit.

La Hiſtoria *de D. Fernando Colon de los Hechos de ſu Padre D. Chriſtoval Colon;* Hæc populari ſermone ab eo compoſita in exemplo hoc Italico dumtaxat legitur, alibi nuſquam. Venetiis edita eſt ſemel, atque iterum 1571. in 8. apud Franciſcum de Franceſchi, & 1614. in 8.

Monte Calvario *de D. Antonio de Guevara.* Venetiis 1570. in 4.

Epiſtolas *de D. Antonio de Guevara, tercer tomo.*

Las Vidas *de los Ceſares de Pedro Mexia.* Credimus de hoc labore Alphõſo ipſi in *Vita Caroli V.*

Dialogos *de Pedro Mexia.* Venetiis per Petrum Pietraſanta 1557. in 4. &, ſi diverſum opus eſt.

Razonamientos *de Pedro Mexia.* Ibidem, per Camillum Franciſchini. 1559. in 8.

Remedios *de Iugadores de Fr. Pedro de Covarrubias.* Venetiis per Vincentium Valgriſium 1561. 8.

Coronica *de Eſpaña de Per Anton Beuter.* Venetiis apud Gabriëlem Giolitũ 1556. in 8.

Hiſtoria *del deſcubrimiento y conquiſta del Peru de Aguſtin de Carate.* Venetiis 1563. in 4.

Del Conſejo, *y Conſejero de Federico Furio Ceriol.* Ibidem 1560. in 8. apud Franciſcum Berdoni.

Dialogo *de la Dignidad del Hombre del Maeſtro Oliva.* Hic eſt qui circumfertur Italico iſto titulo *Dialogo della Dignità dell'Huomo.* Venetiis 1563. in 8.

Dialogo *de la Verdadera honrra militar de D. Geronimo de Vrrea.* Venetiis 1569.

Relacion *de la muerte, y exequias del Sereniſſimo Principe D. Carlos, del Maeſtro Iuan Lopez de Hoios,* ad D.D. Didacum de Guzman & Silva Regium apud Venetos Legatũ 1569. in 4.

Philoſophia *de Iuan de Iaraya,* unà cum Dialogis (*Raggionamenti* appellat) Petri Meſſiæ. Venetiis in 8. 1565.

Luſitana etiam hæc donavit eâdem linguâ Italiæ.

-As Decadas *de Ioaõ de Barros I. & II. do descobrimento & conquista da India*. Venetiis 1562. 4. 1601. 4. Item

Do descobrimento *da India pe los Portuguefes, de Fernaõ Lopez de Castanheda*. Venetiis 1577.

Hispanicè edidit -

Suceso *de la Iornada que se comencò para Tripol año de MDLIX. y se acabò en los Gelves año de MDLX.* Venetiis 1562. Hanc & Italicè versam scio, ab eodem Vlloa fortasse, atque editam ibidem anno 1566. in 4.

Comentarios *de la Guerra, que el Duque de Alva hiço en Flandes*. Venetiis 1569. Hæc in Gallicum conversa Historia est operâ Francisci Belle - forelti, atque Parisiis edita anno sequenti in 8. Venetiis etiam prodiit apud Bologninum Zaltieri anno 1571. *in* 4.

Dialogo *de las Empresas militares, y amorosas de Paulo Iovio con un raçonamiento a este proposito de Ludovico Domenichi, y las empresas heroicas y morales de Gabriel Simeon*. Lugduni 1562. & 1602. in folio.

El Duelo *de Mucio Iustinopolitano*. Venetiis apud Gabriëlem Giolitum 1552. 8.

Multa alia fortè hic desiderātur, quæ utpote extra Hispaniam typis commissa, infrequentia apud nos sunt, mihique invisa, aut inaudita. Decessit utique Vir doctus, optimèque de Italica præsertim lingua meritus, Venetiis, in cujus urbis sacra *Lucæ Evangelistæ* domo eidem traditus fuit sepulchro, quo *Ludovicus Dulcius, Hieronymus Ruscellius, Dionysiúsque Athanasius*, tria Italiæ hâc tempestate lumina, contumulati sunt, ut Ghilinus in *Theatro Virorum Literatorum* refert.

ALPHONSVS DE ZAMORA, mutuatus ab hac urbe cognomen, natus quippe in ea Iudæis parentibus, Hebraicam linguam, omniáque ejus mysteria egregiè calluit; publicásque inter suæ gentis homines (priúsquam iis, qui errori suo non renuntiassent, irrevocabile dictum fuisset ab Catholicorum Regum Hispanica universa ditione exilium) scholas moderatus est. Initiatus tandem ipse Catholico Christianorum Instituto dignus omninò visus fuit Frācisco Ximenio Cardinali amplissimo, ac Toletano Antistiti, quem inter alios Hebræarum rerum consultissimos, ad Sacrorum Bibliorum Complutensem illam editionem toto Orbe, atque omni ætate, quantumvis aliæ operosiores & speciosiores subsequutæ sint, decantatissimam futuram, liberalissime promissis impensis, & præmiis invitaret; In quo ille unà cum Demetrio Cretensi Græco, Antonio Nebrissensi, Lopide Stunica, Ferdinando Pinciano Græcarum & Latinarum, Alphonso Medico Complutensi, & Paulo Coronello natione Hebræis Hebraicarum literarum peritissimis laudabilem quindecim ferè annorum operam posuit. De quo multa scriptor elegantissimus *Ximenii rerum gestarum* secundo libro refert. Prætereà scripsit -

Vocabularium Hebraicum atque Chaldaicum veteris Testamenti, cui appenduntur -

Interpretationes Hebraicorũ, Chaldeorum, Græcorúmque nominum veteris ac novi Testamenti.

Catalogus eorum, quæ in utroque Testamento aliter scripta sunt vitio scriptorum, quàm in Hebræo & Græco & in quibusdam Bibliis antiquis. Item -

Introductiones Artis Grammaticæ Hebraicæ.

Omnia hęc formant unum ex voluminibus laudatæ Bibliorum editionis. Compluti apud Arnaldum Gulielmum de Brocar 1515. fol.

Deinde Grammaticam aliam breviorem, faciliorem & lucidiorem (ut ipse de se loquitur) confecit, Ximenio jam fato functo; & Alphonso Fonsecę Toletano Præsuli ejus successori nuncupavit, hoc titulo -

Artis Grammaticæ Hebraicæ Introductiones. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1526. in 4. Quibus annectuntur.

Vocabularium breve omnium ferè primitivorum Hebraicorum.

Brevis Tractatus de Orthographia Hebraica, scilicet *de Punctis*.

Epistola, quam misit ex Regno Hispaniæ ad Hebræos, qui sunt in Vrbe Romana ad reprehendendum eos in sua pertinacia, hebraicè olim scripta, hic tamen Hebraicis Latinâ interpretatione interlineari adjunctâ.

Fuit & in Bibliotheca *Soræ* Aragonensis, ut cōstat ex hujus Catalogo (manúne scriptū, an typis editum, nescio) -

Compendium Alphonsi Zamoræ universorum Legis veteris præceptorum. in 4.

ALPHONSVS DE ZORRILLA, scripsit-

De Sacris Concionibus rectè formandis. Romæ 1543.

Laudatur in Catalogo Regiæ Bibliothecæ Scurialensis.

F. ALPHONSVS DE ZVRITA, Ordinis Mercenariorum, Castellæ Provincialis Præfectus, scripsit -

Speculum Religiosorum. Pinciæ 1533. 4.

Pro Castellana ordinis sui Provincia, & exemptione ejus à Præfecto Generali.

De quo authore & scriptis me monuit Illustrissimus Archiepiscopus Hydruntinus D. Gabriël Adarzo & Santāder ex eodem ordine assumptus, quem alibi laudamus.

ALVARVS.

ALVARVS ALPHONSVS BARBA TOSCANO, Bæticus ex oppido *Lepe*, apud *Potosi* municipium Peruani Regni ad S. Bernardi Parochus, scripsit -

El

El Arte *de los Metales, en que se enseña el verdadero beneficio de los de oro y plata por azogue; y el modo de fundirlos todos, y como se an de refinar, y apartar unos de otros*. Matriti 1640. in 4.

ALVARUS ARIAS, Hispalensis, Iesuitarum sodalis, postquam *Montillæ* domum probationis, Collegiaque Hispali & Cordubæ, demum Bæticam administrasset Provinciam, Romæ Assistens, ut vocant, Hispaniæ, Censorque Inquisitionis supremæ Hispaniarū, commorabatur eo tempore, quo edita est *Bibliotheca Societatis* à Philippo Alegambe. Foras dedit suppresso tamen nomine in libri fronte.

Encomia Sanctissimæ Eucharistiæ, & Beatissimæ Virginis Mariæ ex Sacra Scriptura deprompta. Hispali apud Gabrielem Ramos, 1615. 8. atque iterum Viennæ typis Michaëlis Riccii anno 1632. Quod quidem opus mole exiguum, sed prorsus egregium vocat memoratus *Bibliothecæ* author.

Hispanè verò.

Contrato *espiritual del Hombre con Dios*. Addunt &

Concierto *con la Virgen Nuestra Señora*: de quo opere Beaciç edito testis mihi est Hippolytus Maraccius in *Appendice* M. S. *Bibliothecæ Marianæ*, ex *Annalibus Marianis Soc. Iesu*. P. Ioannis Nadasi.

Inedita sunt in Collegio S. Pauli Granatensis volumina duo M. SS. quæ continent.

Exercicios *espirituales sobre los de S. Ignacio*. ObiitRomæ anno MDCXLIII. authore mihi eodem Ioanne Nadasi apud Maraccium.

ALVARUS DE CASTRO, Medicus, ut videtur, & Philosophus nescio quis, reliquit in Toletanæ Sanctæ Ecclesiæ Bibliotheca in Schedis M. SS.

Ianuam Vitæ: mediocri formâ; loculo 35. num. 9.

Fundamenti Medicorum, duas partes primam, & secundam mediocri formâ, eodem loculo, num. 10. & 11.

ALVARUS DE CORDOVA, scripsit.

Compendio de la Vida, quod opus vertisse in Italicum Petrum quēdam Martyrem audivi, atque edidisse in 8.

ALVARUS CUBILLO DE ARAGON, Granatensis, Comœdiarum Poëta, plures Theatro dedit, quarum aliquot cum aliis carminibus uno volumine contentas typis commisit. Nomen id libro.

El Enano de las Musas. Matriti 1654. in 4. Item.

La Curia Leonica; cujus Secunda Pars Grauatæ prodiit 1625. in 8.

ALVARUS FERREIRA DE VERA, Lusitanus, Olisipponensis, edidit vernaculo gentis sermone.

Origen *da Nobreza Politica, blasões de Armas, apellidos, cargos, e titulos nobres*. Olisipone 1631. 4.

Ortographia, *ou modo pera escrever certo na lingoa Portughesa*. Ibidem eodem anno, cui adjuncta fuut.

Un Tratado *de memoria artificial*, à Christophoro Bruno Iesuita præceptore suo in Mathematicis acceptus; itemque.

Breves *louvores da Lingoa Portughesa e da muita semelhanza, que tem com à Latina*.

Affecta se habere alia testabatur ipse dum viveret, nempe, *Compendio de Vocabularios*, sive *Lexicon Latino-Lusitanum*; nec non & hoc titulo aliud opus, *Cortesaõ & Varaõ perfeito*.

ALVARUS GOMEZ, Lusitanus, scripsit, æqualis cum esset ejus temporis.

De Conjugio Regis Angliæ Henrici VIII. cum relicta fratris; uti legitur apud Nicolaum Sanderum lib. I. Schismatis Anglicani. *Aderant tunc Parisiis Petrus Ferdinandus Brasiliensis Episcopus, qui ad Tractatum Alvari Gomesii De Conjugio Regis Angliæ cum relicta fratris sui præfationem adscribens &c.* Et infra, inter hujus argumenti scriptores laudat è Lusitanis Alvarum Gomezium. Verba Sanderi adducit Odericus Raynaldus tomo XX. *Annal. Eccles.* ad ann. 1531. num. 86.

ALVARUS GOMEZ DE CASTRO, Eulaliensis, hoc est in oppido *S. Eulaliæ*, quæ in Campo Toletano est, natus, dum literas Cōpluti addisceret, Ioannem Ramirum Toletanum, Latinis dialogis disertum, nec non &, ut credimus, Alphonsum Cedillum frequentavit, quem ipse præceptorem suum, virúmque iuxtà religiosum ac eruditum alicubi appellat. Quo loco manens in id maximè, totóque animi pondere incubuit, ut studiis humanioribus, Latinæque, ac Græcæ linguæ præstanti cognitione æquales omnes antecelleret. Professúsque est has ipsas literas Ildephonsini Collegii togâ cōdecoratus, in eodem Lycæo annos plurimos: donec evocatus Toletum à Bernardino Sandovalio, qui recens in ea urbe novam erexerat scholam, eò concessit, Græcorum literas, Rhetoricæque Artis regulas auditores docturus. Per ille hujus professionis tempus Regio iussu in manus sūpsit D. Isidori opera recognoscenda, & iuxta saniorum codicum lectionem repurganda, atque illustranda, præcipuéque *Originum* libros, egregiam quidem Petro Ciacono Toletano Romæ nostri operæ operam conferente. Cujus rei curæ Alvaro committendæ authorem fuisse Philippo Regi Petrus Poncius Legionensis Placentinus Antistes vir literis, ac dignitate summus fertur. Idque litteræ hujus sententiæ ad Gratianum Regi à secretis datæ con-

confirmant, quas inter istius Præsulis monumenta in *Theatro Placentinæ Ecclesiæ* Regius Chronographus Ægidius Davila produxit. Bonum quidem factum licet exclamare, si per valetudinem licuisset ei, quod erat in omnium votis, hoc labore defungi. Namque imbecillo, ac brevi corpore, licet ingenio firmus, dum plura congerit, priusquam fœtum edere tempestivum posset, anno superioris sæculi octogesimo, ætatisque sexagesimo quinto, grassante per Hispanias catarrhi pestilentis fato, subreptus est: Vir quidem singulari eruditione; eximiisque tam ligatæ, quam pede liberæ orationis latinæ pangendæ artifex, ut clamant ab eo relicta utriusque operis monumenta absolutissima. Scripsit namque-

De Rebus gestis Francisci Ximenii S. R. E. Cardinalis Archiepiscopi Toletani. Compluti apud Andream de Angulo 1569. fol. Francofurti, primùm 1581. apud Vtkerium; iterúmque in collatione Authorū, qui res Hispanas scripserunt, anno 1603. apud Claudium Marnium, & hæredes Ioannis Aubrii. Quo opere in eo genere an præstantius quidquam, aut perfectius esse possit, non immeritò sæpè dubitavi.

Publicam Lætitiam, qua D. Ioannes Martinus Siliceus Archiepiscopus Toletanus Compluti susceptus est. Ibidem in 4.

In S. Isidori Origines, & quidquid in ea adornanda Sparta elucubravit, hoc ipsum esse opus quod postea Ioannes Grialus in editione Matritēsi omnium Isidori operum suo nomine produxit in publicum, Andreas Scotus in *Bibliotheca* scribit *Hispana*.

Catalogum, seu Historiam Archiepiscoporum S. Ecclesiæ Toletanæ, inchoatum reliquisse scio; nam sæpiùs ex isto opere fragmenta vidi apud varios laudata.

Lusit, & versibus cultissimis & poëticæ animæ plenis-

Edillia aliquot, sive *Poëmatia*: scilicet *Crucem*, sive *de Christi Domini nece*: *Alconem*, sive *de Ioannis Vergaræ morte*: *Epigrammata quædam*: *Najades*, sive *de nova Cathedrarum in Toletana Academia erectione*. Lugduni 1558. in 8.

In Bibliotheca Latina M.S. summi Viri Antonii Augustini fuit olim, ut videre est in ejus Catalogo typis edito, aliud Gomezii opus scilicet, codice CXXIII.-

Emendationū capita CVI. in quibus varia loca Sacrorum Librorum, atque Scriptorum Ecclesiasticorum illustrantur, atque explicantur.

In Bibliotheca quoque Olivariensi inter M.SS. Codices fuit quidam hujus notæ. *Alvari Gomezii Toletani quædam Epistolæ, Orationes, & Farragines variarum rerum: Miscellanea*, item *vel suâ manu scripta, vel ex aliorum monumentis collecta*.

Nec non, & vernaculo sermone edidit-

Recebimiento que la Vniversidad de Alcala hizo a los Reies, quando vinieron de Guadalaxara. Compluti apud Ioannem Brozas 1560. 4.

Recebimiento que la Imperial Ciudad de Toledo hiço a la Reina D. Isabel quando entrò en ella a celebrar sus bodas con el Señor Rey Filipe el Prudente. Toleti apud Ioannem Aiala 1561. 4.

Antiguedades de la Nobleza de Toledo: quod opus se vidisse M. S. affirmat in Catalogo librorum M. SS. quibus in paugenda *Nobilitatis Baticæ Historia* usus fuit, Gundisalvus Argote de Molina.

Visitur in sacra maxima æde Toletana ad limina Sacelli Regii hoc titulo conspicuum Sepulchrum.

D. O. M.
Alvarus Gomezius Castlor fui.
Dixeram de mea Vita satis;
Sed adsta paululum,
Nemini unquam sciens nocui;
Prodesse quam pluribus curavi;
Viris placui bonis, quos potui fallere:
Verùm quod nondum nosti,
De me jam fecit judicium Iustus Iudex
Postea de omnibus palàm facturus.
Tu interim me postula reatibus exsolvi.
Vale.

ALVARVS GOMEZ DE CIVDAD-REAL, in *Guadalaxara* urbe Regni Toletani (veterum sine dubio *Carraca* est, non *Complutum*, quod ipse falsò existimavit) nobilem sortitus est progeniē, vitalisque primam auræ usuram, Petro quippe Gomezio de Ciudad-Real, & Catherinā Arias editus fuit parentibus; quem Petrum senior Alvarus Henrico Hispaniarum Regi IV. à secretis olim genuerat. Toparcha & ipse, qualis & fuerat Pater, locorum *Pioz* & *Atancon* Briandam à Mendoça Iusantatus Ducis notham filiam conjugio sibi copulavit; amœno, ubertatisque miræ vir ingenio, totus in Musarum ulnis, gremióque gestari, quantus in sacra, profanáque fuit literatura, percupiit. Aulicus olim Cæsaris in juventute, Velleris aurei torque versibus apud Belgas celebrato, feliciter quidem sibi hoc cessisse vidit primum jocundæ, sed & nervosæ artis experimentum. Quo ipso studio nunquam non, vel in ætate ad senium vergente dies procudit; at illo quidem sacris jam, pietatémque authoris proferentibus argumentis sine missione addicto. Hæc scilicet lucem viderunt Viri doctissimi Poëtæque summis conferendi opera, cùm latina, tùm vulgaria.

De Militia Principis Burgundi, quam Velleris aurei vocant ad Carolum Cæsarem ejusdem militiæ Principem libri V. Quibus Alexius Vanegas Toletanus *brevem enucleationem* addidit *locorum obscuriorum*. Toleti apud Ioannem de Aiala 1540. 8. Erasmi Roterodami elogio celebratum Poëma: quod quidem quantumvis reliquorum operum princeps, non nisi post mortem prodiit authoris, operâ filii

filii *Petri Gometzii à Mendoça*. Insuper hoc ipsum in vernaculum vertit sermonem *Ioannes Brunus* atque edidit anno 1546.

Tali-Christia, carmine heroico, *in quo Iesu Christi Redemptoris triumphus redemptionisque nostræ mysteria celebrantur*, libris XXV. Ad Hadrianum Pōtificem Maximum ex Dertūsano Episcopo recèns creatum. Compluti apud Arnaldum Guilielmum de Brocar 1522. 4. De quo opere Antonius Nebrissensis in cōmendatione illius; *Habes*, inquit, *Lector, celebrandam ventura sæculo Talichristiam; habes Virgilium Christianum, habes, inquam, Poëticam Theologiam à summis viris diu desideratã, & à Ioanne Pico illustri Mirandulæ Comite summo voto petitam*.

Musa Paulina, sive *D. Pauli Epistolæ versibus elegis*, ad Clementem VII. Pont. Max. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1529. 4. vastum opus, sed quod Ovidianas omnes veneres, divinas tamen, contineat. Porrò una ad Romanos epistola quinque mille ferè versibus constat, quam quidem lego similiter, & ante eum metro vertisse Ægidium Delfum quemdam, Miræo teste in *Bibliotheca Ecclesiastica*.

Proverbia Salomonis, carmine latino. Basileæ 1538. Item -

Septem Psalmi, quos vocant *Pœnitentiales*.

Prosaicum opus etiam latinum laudant Alexius in *Scholiis Aurei Velleris*, & Andreas Scotus in *Bibliotheca*.

De Profligatione Bestiarum adversus Hæresiarchas.

Linguâ verò Castellæ nostræ, & quidem eleganter secundum ætatis captum, animosèque -

La Translacion *de los Triunfos del Petrarcha*. 1551.

De la Concepcion *de Nuestra Señora*.

De las Tres Marias.

Teologica *descripcion de los Misterios Sagrados en doce cantos*, editam à filio Petro Gometzio, nuncupatamque *Ioanni Taveræ* Præsuli Toletano, Toleti apud Ioannem de Aiala 1541. 4. Scriptū opus est eo genere carminis, quod nos *Coplas de Arte maior* dicimus, *postremo quidem loco ab eo compositum, adeoque omni scientiarum genere refertissimum* (ait Alexius Vanegas in præfatione) *ut præter id, quod grandi boatu resonet, vernaculis Poëmatis omnibus hujus auctoris palmam eripiat*.

Satyras morales *contra los siete Vicios*; quæ quidem editæ sunt in eo libro, quem Ioannes Stephanus de Villallobos edidit ex variis ita inscriptum. *Tesoro de Sacra Poësia*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1604. 8.

Obiit quinquagenarius Iulii die XIV. anni MDXXXVIII.

ALVARUS GUTIERRES DE TORRES DE TOLEDO, ex Regia ista, ut creditur, urbe oriundus, edidit illius temporis, quo vixit, quæcúmque in Adversaria historica conjecisset, hâc inscriptione usus -

Sumario *de las Maravillosas y espantables cosas que en el Mundo an acontecido*. Alphonso à Fonseca, & Acebedo Toletano Antistiti nuncupans. Simúlque -

Breve Compendio *de las Alabanças de la Astrologia*. Toleti 1524. 4.

F. ALVARUS DE HINOIOSA, & CARAVAIAL, Placentinus, Ordinis Sancti Benedicti, edidit -

Vida, *y Milagros de Santa Ines, y otras obras de Poësia*. Bracharæ apud Fructuosum Laurentium 1611. in 8.

ALVARUS LOBO, patriâ ex oppido *Villareal* Portugalliæ Regni, Societatis Presbyter, Orator eximius, Poëta excellens, ut verbis utar Alegambii, reddidit Lusitanè -

O Martyrologio Romano. Conimbricæ 1591.

Historia *da Provincia de Portugal da Companhia de Iesus*, M. S.

Entrada *das Religioẽs do Reino de Portugal*. Laudat Cardosus in *Agiologio* XXVII. Martii pag. 333.

Obiit anno MDCVIII. ætatis LVII.

ALVARUS LOPEZ ARIAS DE VEGA, scripsit carmine -

Poëma Historico, *y descripcion del Sitio, Casa, y Milagros de Nuestra Señora la Virgen de Esperanza*. 1653. 4.

ALVARUS NUÑEZ, Chirurgus, uti credere par est, fecit -

Annotationes ad libros duos Francisci Arcei de Recta curandorum Vulnerum ratione, cum iisdem excussas, Antverpiæ 1574. in 8.

ALVARUS NUÑEZ CABEÇA DE VACA, Franciscum de Vera, Teresiamque Cabeça - de Baca Xerezienses urbis propè Oceanum incolas habuit parentes. Franciscus Vera Petri illius, qui Canariam Insulam adinvenit expugnavitque, filius extitit. Ipse Xeresii, ut creditur, natus, primò cum Pamphilo de Narvaez in Floridam Americæ Septemtrionalis, iterùmque in Paranam Provinciam Meridionalis Præfectus ipse jam, expeditionisque Dux adnavigavit. Unde reversus Philippo Principi Commentaria utriusque Itineris nuncupavit, nempe sic adnotata -

Naufragios *de Alvar Nuñez Cabeça de Vaca*. Hæc prior pars est ab eo exarata; sequitur posterior; *Comentarios de Alvar Nuñez Adelantado y Governador de la Provincia del Rio de la Plata*. Pinciæ 1555. 4. Quam quidem Petrus Fernandez, Alvaro eidem à

secre-

secretis, jubente eo conscripsit.

D. Thomas Tamajus in *Collectione Librorum Hispanicorum*, Hispali natum affirmat.

ALVARVS PIZAÑO DE PALACIOS, Canonicus Magistralis, ut vocant, Ecclesiæ Cordubensis, scripsit -

Dos Discursos *en favor de la Purissima Concepcion de la Virgen Santissima Nuestra Señora*. Hispali 1615. in 4.

ALVARVS DE PIÑA, & ROXAS, patriâ ex oppido *Casarubios del Monte* diœcesis Toletanæ, M. S. reliquit -

Apologia *a cerca de los Linages*.

Tabla, *o Chronologia universal de los Tiẽpos*.

Tablas *de la nueva enmienda del año*.

F. ALVARVS DE ROXAS, sive DE S. MARIA, Ordinis Minorum strictioris observantiæ Provinciæ S. Gabriëlis, scripsit -

In Apocalypsim Sancti Joannis Commentarios; quos apud D. Gabriëlem de Trejo S. R. E. Cardinalem, cui author consignaverat, ut luci eos committi faceret, vidit olim Romæ Lucas Vvaddingus; qui & ejusdem laudat.

Commentarios in caput VII. Danielis, &

In caput IV. Zachariæ. Quorum exemplar adservari ait in Archivio laudatæ Provinciæ.

ALVARVS THOMAS, Olissiponensis, in Schola Parisiorum sub Petro de Aliaco Theologo illius temporis eximio Sanctæ aliquando Romanæ Ecclesiæ Cardinali multùm in Philosophicis profecit; eo tamen ævo, quo tantùm placebant Dialecticorum tricæ, ac Sophistarum captiunculæ, quod scribendi genus pro merito aversati sunt, inter alios etiã Hispaniæ doctissimos Viros, Ioannes Ludovicus Vives, conscripto *adversus Pseudo-Dialecticos* libello, & Alphonsus Garsias Matamorus *de doctis Hispaniæ Viris* disserens. Alvari certè nostri, qui in Collegio Parisinæ urbis Coqueretico Rectorem aliquando egit, Parisienses ediderunt -

De Triplici Motu librum; cui præmittitur ex Geometricis.

De Propositionibus Tractatus anno 1509. apud Guilielmum Enabet.

ALVARVS VALASCO, aliàs VAS, Lusitanus, Iurisconsultus, ac Professor primarius in amplissima Conimbricensi Schola, in Regia Curia Vlissiponis urbis Advocatũ priùs, deinde Senatorem egit, insigniáque sui monumenta reliquit posteris, quæ in manus Frãcisci filii, ejusdémque doctissimi Iurisprudentiæ Professoris cùm devenissent, claræ jam ex bona parte genitoris memoriæ, posthumum editionis doctissimarũ lucubrationũ honorem exhibuit. Publicaverat author dum viveret -

Decisionum, Consultationũmq; ac Rerum judicatarum in Regno Lusitaniæ, librũ unum, Olisipone. Itémque -

Quæstionum Iuris Emphyteutici primam partem. Olissipone 1591. folio, & 1611. in fol. apud Craesbek.

Filio deinde accepta ferre debemus -

Decisionum, & Consultationum lib. secundum, Olissipone 1601. fol. Venetiis cum priore alio 1609. apud Iuntam. Francofurti 1650. fol.

Praxim Partitionum, & Collationũ inter hæredes. Olissip. 1605. Venetiis 1609. fol.

AMARVS.

AMARVS CENTENO, in Montanis Legionensibus oppidóque, quod *La Puebla de Zanabria* vulgari nomenclaturâ dicitur, natus, ex *Haitonis Tartarorum Historia* olim Armenicâ, post Latinâ, Italicâ, Gallicâ factâ, quampluribus (uti de se ipse ait) ex penu sua additis, dedit Hispanâ linguâ -

Historia *de las cosas del Oriente, descripcion de los Reinos de la Asia, Historia de los Tartaros, Reino de Egypto, y Gerusalem*. Cordubæ 1595. in 4. ex officina Didaci Galvani.

AMATOR.

F. AMATOR ARRAIS DE MENDOZA, Lusitanus, quem Conimbricensem patriâ existimat *Paradisi Carmelitici* Author, Carmelitarum sodalis, S. T. Doctor, atque, ut fertur, primus in recèns nata Conimbricensi Academia; Sebastiano Regi à concionibus, Henrico autem à suprema cura Cappellæ fuit: Episcopus item, ut lego, Tripolitanus creatus. Quibus cùm & apud Philippum Regem Catholicum Henrici successorem fungeretur muneribus, Episcopatum ab eo Portalegrensem accepit, florens ipse maximè circa annum MDLXXX. edidit -

Dialogos Morais. Conimb. 1589. Nempe *Dialogos Morales*, quos magni habent Lusitani.

AMATOR REBELLO, Lusitanus, Iesuita, edidit -

Alguns Capitulos *tirados das Cartas da India, China, Iapaõ, e Angola, do anno MDLXXXVIII.* hoc eodem anno Olissipone in 8.

Vida *do Rey D. Sebestiaõ*, quam laudat Franciscus Suarez Toscano in *Paralellis* suis cap. LX.

AMATOR RODRIGVEZ, Salmanticensis, Professor Iuris in hoc gymnasio, causarúmque illius patronus, deinde in Regia Matritensi Curia similem operam clientibus exhibuit. Foras dedit, cùm nondum Salmanticam reliquisset -

Modum, & formam videndi, & exami-

examinandi Processum. Matriti 1609. 4. Quem librum ipse in Hispanum vertit.

Deinde alia duo -

Tractatum de Exequutione Sententiæ, & eorum quæ paratam habent exequutionem. Matriti apud Alphonsum Martinum, 1613. in folio.

Tractatum de Concursu, & privilegiis creditorum in bonis debitorum, & de eorum prælationibus, &c. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1616. fol. Venetiis 1644.

AMATVS.

AMATVS Lusitanus, (hac enim appellatione notus esse voluit qui inter cives suos *Ioannes Rodriguez*, adjuncto à patria cognomine *de Castel Branco* olim audiebat, atque in prioribus à se editis monumentis inscriptus prodiit) Medicus Doctor, Salmanticæ in *Altareto*, quem appellat ipse Medicorum Hispania Principem, unà cum Andrea Lacuna Segobiensi hanc Artem didicit: deinde octodecim non ampliùs annos natus Chirurgicam in duobus ejusdem urbis Nosocomiis exercuit. Hinc in patriam se recipiens, gradum inde fecit ad peragrandas Galliæ inferiori Germaniæ, demúmque Italiæ celebriores scholas. quarum, suæque peregrinationis, contractæque cum Viris summis, Antverpiæ quidem Ludovico Vives, Ferrariæ Ioanne Baptista Cannano, qui *de Musculis* scripsit, & Antonio Musâ Brasavolo Medico clarissimo, Venetiisque cum Didaco Mendoza Regio Legato familiaritatis in Centuriarum opere sæpius meminit. Anconæ quidem ille (nescio an Apostasiæ jam labe infectus) substitit; qua in urbe derelictis facultatibus suis, fugæ locum sibi quærere opus habuit Pisauri apud Gnidonem Vbaldũ Vrbini Ducem, quo tempore Albanus Dux ad coërcendos Hispani nominis hostes circum urbem bellum ferebat. Delatus tandem Thessalonicam Græcorum, ubi celebris est Hebræorum, & qui Hebraicæ superstitioni palàm adherẽt, Sinagoga, vitam ibi, ut credo, cum morte infelicissima commutavit. Libris interim doctis, & elegantibus famæ suæ præluxerat. Scripsit enim -

In Dioscoridem Anazarbæum Commentaria. Venetiis in ædibus Scoti 1553. iterúmque 1557. Lugduniq; 1558. in 8. apud Mathiam Bonhome cum *Annotationibus Roberti Constantini, & simplicium picturis ex Fuschio, & Da le campo*. Argentinæ item apud Bihelium 1565. in 4. Ediderat olim sub veteri nomine *Ioannis Roderici Castelli - Albi, In duos libros priores Exegemata*, Antverpiæ 1536. in 4. deinde adscito sibi *Amati* alio, integrum hoc opus, quo quidem provocavit Petri Andreæ Matthioli eidem Spartæ ornandæ intenti, Venetiis editam adversus se *Apologiam*.

Curationum Medicinalium Centurias VII. Quibus præmittitur *Commentatio de Introitu Medici ad ægrotantem, déque Crysi, & Diebus decretoriis*. Harum prima cum laudata Commentatione prodiit, seorsim ante alias, Florentiæ apud Torrentinum 1551. Secunda Venetiis apud Valgrisium 1552. in 16. simul omnes Venetiis 1557. in 8. Lugduniq; apud Rovillium 1560. Parisiis 1613. tribus voluminibus; & - - - apud Gilbertum Vernoy 1620. in 4. Item Barcinone 1628. fol.

Amisit in Anconitana calamitate, ut ipse refert in dedicatione Centuriæ VIII. & Curatione XII. & XXIX. & LXX.

Commentaria in quartum Fen libri primi Avicenæ, quibus præfixus erat ipse Avicenæ textus per Iacobum Mantinum fideliter versus, atque ab Amato recognitus, & latinior factus.

Vertit item in Hispanicum, nuncupavitque Iacobo Nasinio Hebræo -

La Historia de Eutropio.

Medicum Clarissimum vocat eum Bibliothecæ Medicæ author, *eruditissimas* ejus *in Dioscoridem enarrationes, multiplicémque rerum in Centuriis copiam, atque eruditionem* celebrans.

AMBROSIVS.

F. AMBROSIVS BAPTISTA, Ordinis Præmonstratensis, edidit -

Discurso breve *de las miserias de la Vida y Calamidades de la Religion Catholica*. Matriti in officina Regia 1635. in 4.

AMBROSIVS BONDIA laudatur author libri, ut apparet, Carminum hoc titulo inscripti -

Citara de Apolo *y Parnaso en Aragon*. Cæsaraugustæ 1650.

F. AMBBOSIVS GOMEZ DE SALAZAR, è Burgensibus Montanis oriundus, Benedictinus Monachus, generalisque, uti appellant, Ordinis sui Concionator, scripsit -

El Moisen segundo, *nuevo Redentor de España nuestro Padre S. Domingo Manso, llamado Santo Domingo de Sylos, su vida, virtudes, y milagros*. Matriti apud Ioannem Martinum del Barrio 1653. in folio.

Oraciones Panegyricas *varias en las fiestas de Christo, de Maria Santissima, y de los Santos*. Ibidem apud Paulum del Val. 1657. in 4. Abbas erat, cum has edidit, Monasterii *S. Æmiliani*, vulgò *San Millan*.

F. AMBROSIVS DE MOLINA, Cisterciensis Monachus cœnobii de *Carrazeda* edidit -

Sermones de Quaresma. Barcinone 1615. in 4.

F. AMBROSIVS DE MONTESINO, Frãciscanus, egregiúsque apud Catholicos Reges

ges Ferdinandum, & Elisabetham verbi Dei Concionator, in Sardinia, ut fertur, postea Episcopus, edidit vernaculè.

Epistolas *y Evangelios para todo el Año con sus doctrinas y sermones.* Anno 1512. Quod opus recognitum, stylóque puriore donatum Romanus Vallezilla Monachus Benedictinus Barcinone iterum prodire fecit anno 1601.

Vita Christi del Cartuxano: hoc est *Ludolphi Carthusiani aureū opus de Vita Christi*, (quod & Italis communicavit postea Franciscus Sansovinus) iussu Elisabethæ Serenissimæ, inclytæque cunctarum virtutum Regiarum ornamentis Castellæ Principis in Hispanum sermonem translatum; quod prodiit primùm Compluti 1502. apud Stanislaū de Polonia quatuor voluminibus, deinde Hispali ex officina Ioannis de Cromberger 1537. iterúmq; ibidem apud Iacobum Cromberger 1551. fol. Tandem locupletiùs operâ Ioannetini Niño ejusdē Ordinis, anno 1627. in folio.

Cancionero *de diversas obras del Reverendo Padre Fr. Ambrosio Montesino Obispo de Sardeña de la Orden de los Menores*; ad Ferdinādum Regem, cum Epistola nuncupatoria ex Toletana domo anno MDVIII. scriptâ, prodiit hoc ipso anno in 8. deinde Toleti apud Ioannem de Aiala 1547.

Tribuit quoque ei Lucas Vvaddingus *Sermones varios* Medinæ publicatos 1586. in 4. quos non vidimus. Laudat Montesinum Lucius Marineus Siculus lib. VII. de Laudibus Hispaniæ.

AMBROSIVS DE MONTESINO, Presbyter Beaciæ in Bætica natus, nuncupavit olim D.Alphonso de Carvaxal Toparchę VII. *de Xodar*.

Comentarios *de la Conquista de Baeza y nobleza de los Conquistadores de ella*; quæ cum facultate Ordinarii Hispalensis anno MDLXXI. impetrata, manu scripta fuerunt penes Martinum de Ximena Iurado *Annalium Giennensium* scriptorem.

AMBROSIVS DE MORALES, Cordubensis, natus anno XIII. aut circiter, superioris sæculi patre Antonio Medico, & Philosopho, cui apud Complutenses, cùm primùm ibi Academia erigeretur, primæ Aristotelem docendi partes ob doctrinæ præstantiam obtigerunt; Avunculum habuit Ferdinandum Perezium de Oliva Virum Hispanè disertissimum, quem loco suo laudabimus; fratrem Augustinū de la Oliva insignis literaturę Medicum, cujus filium Hieronymū juvenem ingenio, & literis ornatissimum vocat ipse Ambrosius patruus in sua *Corduba*. Soror nostri fuit Cęcilia, ex qua & Ludovico de Molina Archidonę Arcis in Bætica Præfecto natus est Iurisprudentiæ nostratis decus illud eximium Ludovicus de Molina Senator Regius *Primogeniorum Hispanorum* illustrator maximus; *Antonius* item *de Morales* Tlascalensis in America Episcopus, & ipse hanc eandem viam, veluti familiæ propriam, editione monumentorum bene de posteritate audiendi prosequutus. Compluti Ambrosius, & Salmanticæ in domo Olivæ Avunculi, doctus literas omnis generis, Theologiæ etiam sub optimis præceptoribus Ioanne Medina, qui Compluti, ac Melchiore Cano, qui Salmanticæ docebant, simúlque piè vivendi studio dedit operam. Adeò ut si falsus non fuerit rumor ad Iacobi Thuani aures in Gallias usque delatus, vitæ Religiosæ inter Dominicanos sodales nomen dederit. Vnde tamen abscedere opus habuit in pœnam voluntarii Eunichismi, quo sibi ipsi ad exemplum Origenis Adamantii, aliotúmque impotenti quodam castitatis amore intulisse manus dicitur: de quo nil alibi à me lectum, auditúmve. Equidem apud eosdem Complutenses mansit Presbyter, Humaniorum literarum Professor, domique suæ Institutor plurium lectissimæ nobilitatis puerorum; in quibus nomen suum profiteri non dubitarunt, scriptisque, aut opere gratias educatori debitas consignaverunt, Bernardus de Roxas & Sandoval Sanctæ R. E. Cardinalis, ac Toletanus Antistes, qui beneficii memor, cum testamentum conderet, sepulchrum Moralis pro tanti viri dignitate, ac meritis in honorificètiorem formam expensis suis adornandi præceptum exequutoribus ultimæ hujus voluntatis imposuit; Franciscus Scriba Valentinus ex præcipua nobilitate, postea Societatis Iesu Sacerdos; *Petrus* item de Alaba & Beaumont Francesi de Alaba filius, Navarrus, uterque scriptis notus; Didacus etiam Guevara Serenissimorum Rodulphi, ac Ernesti Bohemiæ Principum cubicularius, juvenis morum integritate, ac literis nobilissimus, cujus varia latina Poëmata circumferuntur, intérque alia elegans in Præceptoris laudem Historiæ ipsius appensum Epigramma. Alphonso item Ciaconio auditore, qui *Vitas* scripsit *Pontificum*, Magister gloriatur. Sed quod præcipuum est, Ioannem Austriacum ipsum Caroli Imperatoris filium Grammaticæ præcepta docuit. Intereà cum Floriani Ocampii Zamorensis obitus, qui rerum Hispanicarum universalem Historiam aggressus fuerat, & quinque jam libris editis continuaverat, hoc tam utile, ac necessarium opus intercepisset, reassumpsit noster spem, quam olim conceptam deterritus Viri magni nomine, atque amicitiâ præpeditus omnino abiecerat, hujusmodi obsequium patriæ præstandi: totúsque inde huic negotio intentus, nihil non movit quo ad meditatam à se Historiæ formam, quam nulli non industriæ, atq; accuratioris diligentiæ complecterent numeri, peregrinationibus, librorum antiquorum, editorum, ineditorúmque lectione, subactiq; in hac re judicii Virorum communicatione,

Floriani jam laudati fundamentis superædificans pervenire posset. Vnde meritus fuit à Philippo Rege II. Historiographi Regii munus; quóque magis ad earum rerum tractationem, quarum sacra, prophana monumenta in veterum Gallecię, Asturúmque, Legionensisque Regnorum sacrarum ædium, monasteriorúmque adytis, scriniis, Tabulariis custodiuntur, paratus, atque instructus accederet, missus fuit ab eodem Philippo Rege, quo nullū Hispania tulit rebus antiquis omnibus, sacris, profanis in lucem vendicandis, promovendisque omnium disciplinarum studiis attentiorem, expeditioni huic doctæ simul, ac piæ accinctus; cimeliáque omnia illius Hispaniarum anguli, quò reductum olim est quidquid Hispani nominis ingruentem Sarracenorum inundationem evaserat, attentè vidit, legit, consideravit, miréque auxiliis inde perceptis eam maximè partem, quæ septimi sæculi, quo Maurorum jugum excutere cœpimus, subsequentiúmque aliquot res persequitur, locupletavit. Quare, ut antiquitatum Hispanicarū vindicem, meritis compellant elogiis docti viri; *Baronius* certè Cardinalis primas ei defert alicubi in hac laude; Iosephus Scaliger lib. II. de Emendatione Temporum eum *de Historia optimè meritum*, mox & *Hispanæ peritissimum*: Thuanus libro XCIX. Historiarum, *In literis humanioribus, & antiquitate patria indaganda egregiè doctum*; Abrahamus Ortelius in Thesauro Geographico *Auctorem* sibi *fide dignissimum, Antiquitatum Hispanicarum diligentem Scrutatorem*; Petrus quoque Galesinius in notis Martyrologii cum & Resendium *omni doctrinarum laude præstantes* vocant, Præter hos Ludovicus Nonius in *Hispania* sua cap.XIX. diligentię ejusdem acrique judicio in antiquitate indaganda plurimùm perpetuò debituram agnoscit Hispaniam. Absolvit pensum hoc Historiæ in patria jā septuagenarius anno MDLXXXIII. vixítque ad nonagesimum usque sæculi. Vtebatur vivens hoc symbolo, sive pietatis tesserâ, idque in omnibus, quos possidebat, libris inscriptum legitur, *Tiempo fue, que tiempo no fue*; excitans eo se ad æternitatis amorem, ac desiderium. Vsurpavit & sacrosanctum Iesu nomen, cui subscriptum voluit: *Hinc principium; huc refer exitum*, appenso hoc distichо pietatis, & elegantiæ non vulgaris.

Dulce mihi nihil esse precor, si nomen IESV
Dulce absit, cum sit hoc sine dulce nihil.

Operum ejus en Catalogum -

Coronica General *de España, prosiguiendo adelante los cinco libros que el Maestro Florian Docampo Coronista del Emperador D. Carlos V. dexò escritos*: tribus voluminibus. Primum comprehendit Romanorum in Hispania Imperium quinq; libris, Compluti editum 1574. in folio. Secundum duobus aliis libris Gothorum dominium; ibidem 1575. Adjungitúrque aureus Tractatus -

De las Antiguedades *de las Ciudades de España con un Discurso general, donde se enseña como se deben hazer las averiguaciones para bien entender las antiguedades*. Volumen III. continet restaurationem Hispanicam à captivitate Maurorum, usque ad Veremundi III. Regis tempora, quinque aliis libris; simúlque -

Vn Discurso *del Linage y decendencia del glorioso Doctor Santo Domingo*: itémque -

Discurso *sobre los Privilegios, y lo que en ellos se debe considerar para aprovecharse biēn dellos quien escrive nuestra Historia*. Cordubæ 1586. fol.

Apologia *por los Annales de Geronimo de Zurita*. Cæsaraugustæ 1610. in fol.

Scripsit etiam -

La Vida, *el Martyrio, la Invencion, las grandezas, y translaciones de los gloriosos niños Martyres San Iusto, y Pastor*. Compluti apud Andream de Angulo 1568. in 4.

Discurso *sobre la Lengua Castellana*, primùm inter opera *Ferdinandi Perezii Olivæ* Avunculi ab authore ipso editum; deinde inter *Francisci Cervantes de Salazar* opera prælo commissum. His ipse Olivæ monumentis adjunxit ex penu propria Cordubæ anno 1585. 4.

Quince Discursos. Nempe primus; *Lo mucho que conviene enseñar lo bueno con dulçura de bien dezir*. II. *La differencia entre Platon y Aristoteles en la manera de enseñar*. III. *Quanto quiere Dios que hagamos lo que a nos otros es posible en todas las cosas*. IV. *Como Dios algunas vezes obra en sus maravillas con solo su poder, y otras se sirve de instrumentos naturales*. V. *Quan diferentes cosas son grande ingenio y buen ingenio*. VI. *Que unos hombres valen mas que sus riquezas, y las riquezas de otros valen mas que ellos*. VII. *En que consiste principalmente ser un hombre necio*. VIII. *El gran daño, que es en el Iuez proceder con impetu y con ira*. IX. *Quien a sido estimado entre los Gentiles por hombre de maior sabiduria*. X. *Vna Consideracion Christiana de mucho consuelo tomada de Virgilio*. XI. *Vn Error muy dañoso entre los hombres, desear muchas vezes lo que no les conviene*. XII. *Como algunas vezes las Estrellas tienen poderio sobre todo el hombre*. XIII. *Lo mucho que importa la buena crianza de los hijos*. XIV. *Quan agradable es a Dios y quāto importa que los criados sean virtuosos*. XV. *Del admirable efeto del amor, quando transforma al que ama en el amado*. Item, *La Divisa para el Señor D. Iuan de Austria y el discurso sobre ella*. Nec non & -

La Tabla *de Cebes Filosofo Thebano trasladada de Griego en Castellano, con el argumento y breve declaracion de ella*.

Annotaciones *al Conde D. Pedro*, sive ad ejus Genealogicum opus, laudat Gundisalvus Argote de Molina adhuc ineditas.

Latinè etiam ejus hæc extare scio -

*Corduba*m, *sive hujus Vrbis descriptionem*.

Tom.

Tom. II. *Hispaniæ illustrata* pag.853. & in 4. pag.319.

Epistolam brevem ad Andream Resendium, eodem tom.II. pag.1021. apud Mylium 1600. 8.

Divi Eulogii Cordubensis, Martyris, Doctoris, & electi Archiepiscopi Toletani opera, itémq; *Sanctissimi Martyris Vitam per Alvarum Cordubensem scriptam cum aliis Sanctorum Martyrum Cordubensium monumentis scholiis illustrata* in publicum dedit. quæ extant similiter, post priorem editionem - - - - - in eodem corpore *Hispaniæ illustratæ* tom.IV. pag.213.

De festo Trãslationis S. Iacobi Apostoli per universam Hispaniam celebrando Orationem, & Hispaniarum Iuris ante quinque Clarissimos Iudices Illustrissimos & Reverendissimos S. R. E. Cardinales in eadem causa productionem, edidit Cordubæ 1590. in 4. Ioanni à Sancto Clemente Compostellano Præsuli nuncupatam. Hunc Cardinalis Gesualdus unus è Congregatione Sacrorum Rituum Ecclesiasticorum de Sixti V. Papæ mandato literis sollicitaverat, ut quæcumque haberi possent fide digna de rebus ad Sanctum Iacobum Apostolum, ejúsque in Hispaniam translationem pertinentibus testimonia instruendæ causæ ergò, quæ per eos dies in eo cœtu discutiebatur, ad se mitteret. Compostellanus id muneris Morali nostro imponens huic opusculo edendo causam dedit.

In Divum Ermenegildum Regem Martyrem Hymnum, duobus major septuagenario exametro carmine edidit post librum *Historiæ* XII. sive secundo volumine pag.216.

Manuscriptum remansit Iter illud, sive expeditio sacra, de qua loquuti sumus, quam ipse *El Santo Viage* appellare voluit, adeundus in Scholiis ad Vitam S. Eulogii, ubi de hoc agit. Adservamus nos exemplum hujus operis transcriptum ex alio Bibliothecæ Barberinæ.

Non abstinebo manum à propulsanda injuria, quam insignem amplissimo huic nostræ Historiæ Corphæo Andreas Scotus facit in *Bibliotheca*; dum *Labi eum non rarò* affirmare non dubitat, *præsertim cum veteres Romanas inscriptiones, quæ in Hispania visuntur plurima, explanare conatur; ut vel tricies in uno marmore vetustissimo, quod Barcinone spectatur, impegisse deprehendatur*. Hæc ejus verba, quibus subjungit. *Quamobrem laudem genti vindicavit in Historia Ioannes Mariana Societatis Iesu, sive styli elegantiam, sive fidem consideres*. Latinè quidem, elegantérque scribendi laudem per me tulerit Ioannes Mariana, dum sua laus nostro maneat Morali sermonis vernaculi purè, nec minus eleganter, atque sine ulla affectatione elaborati, quem ipse ante alios existimabat, monebátque excolendum esse, atq; adæquandum ei gloriæ, quæ à tot rebus pace bellóque magnificè gestis Hispaniæ accesserat. Præterea nisi Ambrosius Morales, & Stephanus Garibaius res à se labore improbo è tenebris in lucem productas, ac veluti ab oblivionis somno suscitatas Marianæ submininistrassent, profectò is, neque integrè, neque fideliter, neq; adeò cum præcipua illa, quam Scotus ei tribuit, laude præ cæteris gentis nostræ Historicis, suum opus exegisset. Quod autem ad inscriptiones attinet, debuit quidē Scotus eam, in qua tricies impegit noster, ne vagaretur censuræ ratio, fructúsque, disertè notare. At hæc aut nulla, aut ea est, cujus meminit lib.IX. *Histor.* cap. XXXVIII. Lucii Cæcilii Optati. Quam quòd fideli donare interpretatione arduum existimavit, per summa tantum capita, & per compendium explicuit, modestè, ut solet, quæ ipse non caperet, excogitanda aliis relinquens. Et quidem tantum abest, ut reprehensionis sic exaggeratæ capax hæc illius interpretatio sit, ut vel coram istorum monumentorum peritissimis nullus dubitem pro Ambrosio causam dicere adversus manifestæ calumniæ reum: quod pace dixerim Viri eruditissimi, optiméque de Hispania nostra meriti.

AMBROSIVS NICANDER (vulgari forsan appellatione DE VICTORIA, id enim sonat Græcæ formationis vox) *Toletanus, linguæ Latinæ in primis peritus; Laurentii Medicis Florentiæ Ducis auspiciis humanitatis studia in Florentino gymnasio publico stipendio professus est: Silium Italicum Hispanum Poëtam, è vetustissimo exemplari Romano innumeris locis meliorē factum eidem Principi dedicavit*. Hæc Scotus in Poëtarum classe. Hujus epistola ad Antonium quendam Barberinū affixa visitur quartæ Decadi *Centuriarum* Amati Lusitani, data Anconæ XIII. Februarii MDLII. Constat quoque professorem ibi eum fuisse ex nuncupatoria epistola Tractatus *De Nautis, Navibus, & Navigatione Benevenuti Straccæ* Iurisconf. Anconitani ad Robertum Nobilem: cui quidem ad studia animos faciens, *habes* (inquit) *Præceptores optimos, doctissimósque Viros, & fama haud obscura Nicandrum Toletanum, Didacum Lusitanum, & Dionysium. Habes ætatem opportunissimam &c.* Ad hujusmet Benevenuti Tractatus *De Mercatura*, atque *Sponsionum* Nicander præfatur versibus in editione Veneta anni MDLIII. Exposuit noster carmine, ut Galesinius refert in *Martyrologio* die IV. Maji, in Notis.

Martyrium S. Cyriaci Anconitanæ urbis Patroni. Correxit quoque atque edidit, uti jam diximus.

Silium Italicum, catalepsésq; addidit, seu periochas in singulos libros. Et meræ nugæ sunt quas Pseudo-Luitprandus & Pseudo-Iulianus in *Chronicis* suis Ficulneis vendere nobis voluerunt de *Nicandro Toletano*, noni eum sæculi Poëtam contingentes; prior Era DCCCLVI. posterior autem numero

CC-

CCCCXXI. Quorũ supposititiæ Historiæ auctorum latentes dolos, nos aliquando,si Deo placet, grassari ulteriùs prohibebimus.

AMBROSIVS NVÑEZ, Lusitanus, Olissiponensis, Militiæ Iesu Christi eques, idem & Doctor, ac Professor Medicus in Salmantina Schola; unde honorificè dimissus cùm Hispali, tum Matriti medicinam fecit. In patriam deinde revocatus, ibidémque Prothochirurgi, Regiique Medici auctus honore in publicum emisit,LXXIV. jam annis natus-

Enarrationum in priores tres Libros Aphorismorum Hippocratis cum paraphrasi in Commentaria Galeni tomum priorem Conimbricæ 1603. in folio. Hac interpretatione, ut utantur ad hos libros capiendos monet auditores suos Zacutus Lusitanus in *Introitu ad Praxim* Præcepto XV. eo quod tricas, & controversias ejus dilucidè emedullet-

De Peste item librum; Conimbricæ 1601. in 4. Hic vulgari Castellæ linguâ prodiit Matriti 1648. cum hoc titulo *Tratado universal de la Peste*.

AMBROSIVS DE PEÑALOSA, Mondexarensis, Societatis Iesu Presbyter, Theologus Doctor, ac Professor, cùm in Hispania, tùm Viennæ apud Austrios primarius: Philippo IV. Regi nostro, Mariæque Sorori Austriacæ Germanorum Imperatrici à concionibus. Hàc è superis ante diem ereptâ rediit in patriam scriptis olim duobus libris. Hi sunt-

De Christi, & Spiritus Sancti divinitate; nec non Sanctæ Trinitatis mysterio: contra Iudæos, Photinúmque, Socinum, Eniedinum, aliósque veteres ac novos Arrianos. Viennæ Austriæ apud Matthæum Formicano 1635.

Vindiciæ Deiparæ Virginis de peccato originali & debito illius contrahendi, rigore Theologico præstructæ, & à nemine hactenus ex professo discussa. Antverpiæ apud Hieronymum Verdussium 1650. in 4.

AMBROSIVS DE SALAZAR, Mariæ Mediceæ Reginę Christianissimæ à secretis,& ab interpretatione Gallicæ linguæ, publicavit-

Almoneda general de las mas curiosas Recopilaciones de los Reinos de España. Parisiis apud Antonium du Breul 1612. 8.

Tratado de las cosas mas notables que se veen en la grã Ciudad de Paris y algunas del Reino de Francia. Ibidem apud Didacum Bessin 1616. in 8.

Las Clavellinas de recreacion; varias historias, exemplos, sentencias y avisos: Hispano-Gallicum opus; Rothomagi 1622. in 12.

Vergel del Alma y Manual espiritual. Rothomagi 1613. in 24.

Grammatica quoque nescio cujus linguæ ei tribuitur, suspicor tamen Hispanicæ, & Gallicæ.

F. AMBROSIVS DE SALAZAR, Dominicanus cœnobii Salmantini alumnus, ad S. Gregorii Pincianum Collegium sodalis, Dominico Soto Viro clarissimo rudè donato succenturiatus, ut Salmanticæ ex primaria Theologiæ Cathedra doceret, scripsit peteruditа, & ingeniosa-

In Primam partem S. Thomæ Commentaria: Quæ immaturo fato abreptus prælo committere non potuit. Obiit namque anno MDLX. ætatis suæ XXXVIII.

AMBROSIVS SVAREZ DEL AGVILA scripsit, fortè ineditum-

Compendio de la nobleza de España.

ANASTASIVS.

ANASTASIVS PANTALEO DE RIBERA, Matritensis, ut credo, ingenio vir faceto, & urbano, elegantiarúmque, & jocorum uberrimo; Poëticâ facultate inter æquales sui temporis concedebat nemini, quoddámque sectatus fuit carmine jocandi, saléque, & argutias effundendi genus, argutum scilicet, elegans, ingeniosum, facetum, quo mirè placebat, virisque principibus, totique curiæ, in qua semper vixit, se se, & opera sua commendabat. Prodiit libellus, quo hæc continebantur, hoc titulo-

Obras Poëticas de Anastasio Pantaleon. Cæsaraugustæ 1640. 8. Matriti 1648. 8.

ANDREAS.

ANDREAS DE ALCANTARILLA, scripsit-

Instrumentos de Navegar.

ANDREAS ALCAZAR,aliis VALCAZER Guadalaxarensis, Medicæ Artis professor in Salmantica Academia primarius, scripsit-

Chirurgiæ libros VI. *in quibus multa antiquorum & recentiorum subobscura loca hactenus non declarata interpretatur*. Salmanticæ apud Dominicum à Portonariis 1575. in fol.

De Vulneribus Capitis, librum Ibidem 1582. in fol.

F. ANDREAS DE ANGELIS, Lusitanus, ex Tertio Ordine S. Francisci, scripsit, ut habeo ex relatione Georgii Cardoli ad Franciscum Haroldum Franciscanæ Historiæ continuatorem missâ-

Triumphum Mariæ Virginis. Olissipone 1600. in 4.

Lusitanéque-

A Historia Universal. Conimbricæ in 4.

AN-

ANDREAS DE ANGVLO, Cordubensis, Anno MDXLV. nobili stirpe editus, Iuris studium eo fructu exercuit, ut non solùm Caravaccensem Provinciam, seu Territorium Iuridicus rexerit, & nescio an alia hujusmodi; sed & ut funeri suo superesset, doctissima edidetit-

Commentaria ad Leges Regias Meliorationum tit. VI. lib. V. Compilationis, primùm anno 1585. typis mandata, deindéque accessionibus novis locupletiora iterum prælo Matritensi subjecta anno 1592.

ANDREAS ANTONIVS DE CASTRO, Lusitanus, Medicus Doctor, scripsit, cùm Medicus esset Brigantini Ducis -

De Febrium Curatione, libros III. Villævitiosæ 1636. in fol.

De Simplicium Medicamentorũ facultatibus. Ibidem -

De Qualitatibus Alimentorum, quæ humani corporis nutritioni sunt apta. Omnia hæc simul dicto anno apud Ioannẽ Carualho.

ANDREAS DE AVELAR, Lusitanus, scripsit -

Cronographia dos Tempos, sive *Repertorio dos Tempos*. Olissipone 1590. & 1594. & 1602.

D. ANDREAS DE AVILA, scripsit -

Maximas de Entendimiento Politico. Matriti 1657.

F. ANDREAS DE AZITORES, Palentiolanus (oppidi nomen *Palençuela* est diœcesis, ut credo, Palentinæ) Monachus Cisterciensis ædis sacræ Vallis-Ecclesiarum, Theologus professor, ad hæc Philosophus eximius, magno vir ingenio, & maturo judicio, edidit -

Theologiam Symbolicam, sive *Hieroglyphicam pro totius Scripturæ Sacræ juxta primarium & genuinum sensum commentariis, aliisque sensibus facilè hauriendis*. Salmanticæ 1597. in 4. Primus hic erat tomus destinatione authoris, qui quidem complectebatur opus integris aliis septem ab hoc diversis voluminibus, eo è vivis sublato ineditis relictis in Monasterio jam laudato Vallis-Ecclesiarum, quod eidem fuit natale solum religiosæ vivendi normæ. Item -

Vitam Sancti Bernardi eleganti carmine conscriptam (sive Latinè, sive Hispanicè, id enim non lego) tribuit nostro Chrysostomus Henriquez in *Phœnice reviviscente*, & ex eo Carolus Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi*.

Obiit in Monasterio S. Claudii Regni Gallęciæ anno MDXCIX.

ANDREAS BAIANVS, vulgari formâ, ut credimus, BAIAON Indus, ex Lusitanorum gente in Goënsi metropolitana urbe Orientis natus, Bachalaurus, ut vocant, Conimbricensis, Theologus, nec obscuri nominis Orator, ac Poëta, Græcis non jejunè, nec Latinis vulgariter eruditus, Romæ degens multa conscripsit opera, nonnulla edidit, quorum seriem, cum laude hominis, aliás nobis ignoti, utpote inter exteros vivẽtis, ex Leonis Allatii Viri eruditissimi *Apibus Vrbanis*, sive de Viris illustribus, qui ab anno MDCXXX. per totum MDCXXXII. Romæ adfuerunt, ac typis aliquid evulgarunt, desumpsimus -

Oratio de S. Ioanne Evangelista habita coram Paulo V. in Sacello Vaticano. Romę, prodiit 1610. in 4.

Oratio habita Velitris coram Populo & Clero in erectione ejus diœcesani Collegii. Ibidem 1612. in 4.

Panegyricus de Ioanne Zamoscio Cancellario Poloniæ. Romæ 1617. in 4.

Panegyricus de Sancto Philippo Nerio, sine verbis, primum & novum Auctoris artificium, Vrbiveteri dictus in ejus Basilica. Romæ 1619. in 4.

Elogium in Coronatione Vrbani VIII. 1623.

Doctrina Cardinalis Bellarmini in Elegos Latinos traducta. Romæ 1612. in 8.

Epistola ad Ioannem Baptistam Laurum; ab acris judicii viro Antonio Querengo, & aliis viris doctissimis commendata, quæ legitur in secunda *Epistolarum* centuria ejusdem Lauri: Perusiæ 1618. & Romæ in 8.

Poëma inscriptum *Cardiographia*. Romæ apud Iacobum Laurum 1624. In forma Cordis in laudem cordis Sancti Caroli Borromæi.

Multa alia *Poëmata*, seu *Epigrammata*, quæ collegit, atque edidit Patritius Factorius, qui & ipse suas lucubrationes adjunxit. Romæ 1614. in 4. Multáque composuit in laudem auctorum, qui opera sua divulgaverunt variis in locis; quamplura item *Elogia*, *Inscriptiones*, *Epitaphia* per annos circitèr 20. alieno, vel suppresso nomine authoris.

Hæc edita & publicata: quæ autem edenda penes se habuisse Allatius refert, hæc sunt -

Orationum, volumina duo.

Elogiorum, partim versu, partim prosâ. Tom. II.

Epistolarum ad diversos. Volumen I.

Carminum diversorum. Volumina II.

Hortus Simplicium Puerorum, Martyrum, & Confessorum, cum Neniis, Elogiis, & Historiolis.

Iter Lauretanum. Iusto volumine elegiacè.

Galateum, elegiacè cum *notis*, & antiqua consuetudine.

In Aphtonium de Elementis Rhetoricæ, & Rhetorica.

De Opificio Epistolari. Volumina duo.

Aristoteles Christianus: sive de Logica, Physica, & Metaphysica per Dialogum, Volumina II. Thea-

Theatrum Sanctorũ per XII. menses, & per totidem scenas dispositum, & expositum, novum ab Auctore inventum, cum Iconibus, Odis, & Historiolis, quæ omnia idem Author scripsit, pinxit, & panxit.

Poëma Epicum Ludovici Camoësii latinè redditum hoc titulo, *Lusiada Indiæ Orientalis Argonauta*.

Latius hæc cum nonnullis Andreæ elogiis, quibus exceptus fuit à Viris sui ævi eximiis, Leo Allatius disserit.

ANDREAS DE BARRIO-NUEVO MONTIEL, Bæticus, ex *Loxa* urbe Granatæ Regni oriundus, in qua editus est anno sexagesimo-quinto supra sesquimillesimum, à sacris cùm esset in Illipulitani Montis Ecclesia juxta ipsam urbem Granatam, quæ deinde Canonicorum Collegio sacro adornata est à Petro Castrio hujus tunc Metropolitanæ Ecclesiæ, Hispalensis deinde integerrimo Antistite; libellum exiguæ molis publicavit *De la Missa reçada*, hoc est De Missa recitanda: verùm ad Vicariam exercendam in patria Ecclesia Præsulis operam, non multò pòst accitus, argumentum à se dumtaxat delibatum, plenè tractavit; scilicet scribens-

Espejo *de Sacerdotes, en que se ven las Ceremonias de la Missa reçada y solenne, conforme al Missal de Clemente VIII. y Paulo V.* Hispali apud Ludovicum d'Estupiñan, 1625. 8.

ANDREAS BERNALDEZ, vulgò dictus *El Cura de Los Palacios*, hoc est oppidi *Los Palacios* in tractatu Hispalensi Parochus, M. S. reliquit-

Historia *de los Reyes Catolicos*. Quæ quidem magni habetur apud eos, qui in Historica re testimonio æqualium, & præsentium quanta fides præstanda sit, non ignorant; fragmenta ejus quędam affert Rodericus Carus in *Typographia Hispalensi*, & alii noviores.

ANDREAS DE BONILLA CALDERON, Prior S. Pauli civitatis Vbedæ, scripsit-

De SS. Eucharistiæ Sacramento Discursum Theologicum. Beaciæ 1614. in 4.

Hispanè etiam-

Del modo *como se debe regir el Christiano para vivir buena y concertada vida, y prepararse para una buena muerte*. Granatæ apud Petrum de la Cuesta, 1619. in 8.

ANDREAS BOSCH, Catalanus, Perpinianensis, Doctor legum, Iudéxque (ut vocant) primarum appellationum in Comitatu Ruscinonensi, secundarumque in Comitatu Ceritaniæ, Tertiariorum S. Francisci Regulam professus, dedit in publicum Catalanicâ linguâ-

Summari, *Index, ò Ephitome dels admirables, y nobilissims Titols de Honor de Catalunya, Rosello, y Cerdanya, y de les gracies, privilegis, prerogatives, prebeminencies, llibertats, e immunitats gosan segons les propries, y naturals lleys*. Hoc est, De Titulis, seu appellationibus honorificis, quorum usus est in Catalonia, Ruscinone, & Ceritania, ac de privilegiis, & immunitatibus, quibus earum Provinciarum Incolæ secundum leges patrias gaudent. Perpiniani apud Petrum de la Cavalleria, 1628. in fol.

F. ANDREAS BRAVO DE LAGUNA, Franciscanus, scripsisse dicitur-

Monarquia *espiritual y temporal del Iapon*. Haroldus in Additionibus M. S. S. ad VVaddingi Scriptores.

ANDREAS BRUN inscribitur auctor operi sic dicto-

Arte *para aprender à escrivir*. Cæsaraugustæ edito 1612.

D. ANDREAS CAPELLA, vulgò *de Capilla*, Valentinus, ex ipsa urbe totius Regni principe, Iesuitarum sodalis priùs per aliquot annos, inter quos & Noviciorum Rectorem, & Apostolicum Romæ Pœnitentiarium exercuisse dicitur, deinde strictioris vitæ morem inter Cartusianos professus ab anno exacti seculi LXIX. divinarum Scripturarum, triúmque huic studio egregiè deservientium idiomatum, Latini, Hebraici, Græcique eruditione in paucis excelluit. Religiosæ vitæ norma fuit, ac veluti exemplar. Quare magnus ille populorum Rector Philippus Hispaniarum Rex II. inter alios, quos reformandis aliis & aliis Religiosis Familiis destinavit, hanc ei Provinciam commisit, ut Cataloniæ Provinciæ quædam, cùm Benedictinorum Claustralium, tùm Canonicorum Regularium Sancti Augustini cœnobia visitaret Apostolicâ facultate instructus. Præfuit monasteriis pluribus, *Porta Cæli* in Valentia urbe, *Paularis* juxta Segobiam, Neapolitano, Mediolanensi, demúmque *Scala Dei* in Tarraconensi Diœcesi, loco sibi religiosæ hujus professionis natali. Provinciam item Lombardiæ visitavit. Factus tandem Vrgellensis Episcopus anno MDLXXXVII. rexit hanc Ecclesiam XXIII. integris annis piissimè prudentérque usque ad annum MDCX. quo die Septembris mensis XII. vitam commutavit cum morte. Opera ejus hæc sunt: Latina-

In Hieremiam Prophetam Commentaria: quibus latina vulgata editio exponitur, & cum Hebraico origine, septuaginta Seniorum interpretatione, paraphrasiq; Chaldaica confertur. Edita sunt in Cartusiana *Scalæ Dei* domo typis Huberti Gotardi, 1586. in 4.

Hispana verò hæc-

Consideraciones *de los Domingos del Año, y de todas las ferias de Quaresma, y de las Fiestas principales de los Santos*. Compluti 1582.

1582. Cæsaraugustæ 1577. Matriti 1592. in 4. duobus tomis, sed adjuncto -

El Manual *de consideraciones y exercicios espirituales.* Hoc totum Consideratioñ opus anno MDCVII. versum à se in latinum Coloniæ edidit Antonius Dulchenius Agrippinensis, & ipse Carthusianus, apud Conradum Butgenium; Berlingeriúsque Amorosus Venetiis 1605. in 16. Italicè.

Consuelo *de nuestra peregrinacion.* Ilerdæ apud Petrum Robles, 1574. in 8. sive, ut credo, *De Passione Dominica.*

Carta, *ò Coloquio interior de Christo nuestro Señor al Alma devota:* ex latino Ioannis Lanspergii Carthusiani. Compluti apud Ioannem Gratianum, 1609.

Dos tomos *de Sermones para los Domingos de Quaresma, y Festividades del Año:* Linguâ Cataloniæ vernaculâ, nisi iidem sint cum superiùs laudatis.

Vidas, *y excelencias de Maria Señora nuestra, y de S. Iuan Baptista;* adhuc ineditum manet, sicuti & liber alius -

De la Verdad de la Fee. Interfuit quoque in magna Carthusia Gratianopolitana cum aliis novem electis Monachis formandæ collectioni Statutorum, quibus Religiosus hic Ordo utitur.

Lucas VVaddingus in *Scriptoribus Ordinis Minorum* Andream Capellam *Sermonum Quadragesimalium*, & *Dominicalium* authorem, nescio à quo deceptus, albo huic Franciscanæ Familiæ adscripsit. Andream Capellam propriis elogiis prosequuntur Theodorus Petreius in *Bibliotheca Carthusiana*, Antonius Possevinus in *Apparatu*, Aubertus Miræus volum. 2. *Bibliothecæ Ecclesiasticæ;* ac vitam aliquantò profusiùs dedit Iosephus de Valles Archidiaconus S. Laurentii, & Canonicus Ecclesiæ Tarraconensis in sua *Carthusiana Historia Hispaniensi*, dum Viros celebrat illustres Carthusiæ *Scala Dei.*

ANDREAS DEL CASTILLO, natus in municipio *Brihuega* Toletanæ diœcesis, scripsit -

La Moxiganga *del gusto en seis novelas.* Cæsaraugustæ apud Petrum Malaga 1641. Ridiculum sic proditur argumentum inscriptione ridiculâ.

F. ANDREAS DE CASTRO, Burgensis, Ordinis Minorũ, de cujus vita innocentissimè acta videri potest Franciscus Gonzaga in *De Origine & progressu Franciscani Ordinis* III. parte cap. XXXI. edidit apud Indos Occidentales -

Arte *de aprender las lenguas Mexicana, y Matlazinga.*

Vocabulario: *Doctrina Christiana, Sermones varios.* Matlazingâ laudatâ linguâ.

Obiit anno MDLXXVII. Gonzaga, VVaddingus, Possevinus, Leonius.

ANDREAS CERÓN, Toletanus, Belgicæ militiæ Centurio, M. S. reliquit -

Relacion sumaria *de algunas particularidades de Artilleria, con otras de milicia.* In 4.

D. Thomas de Tamaio in *collect. librorum Hispanicorum.*

ANDREAS DE CLARAMONTE, scripsit hujus tituli librum -

Letania moral. Hispali 1613. in 8.

ANDREAS DE LA CUESTA, Vlmetanus, Græcæ linguæ Professor Salmantinus inscripsit se ejus libelli authorem, quem sua in Clericalem statum, & in Sacrorum hominum exemptionem iniquitas statim damnavit: is est -

Alegacion *sobre un desacato de un Clerigo à ciertos Ministros de D. Alvaro d'Oca.* Granatæ editus.

ANDREAS DELI, cum Cæsaraugustæ degeret, ex ea urbe Aragoniæ Regni Metropoli forsan oriundus, Catholicis Regibus Ferdinando, atque Elisabethæ conjugi dicavit -

El Tesoro *de la Passion Sacratissima de nuestro Redentor.* Item -

Vida *de S. Geronimo, y S. Paula.*

ANDREAS DE DIION, indigitans se Beneficiatum in Vniversitate *Victoriæ* urbis, interpretatus fuit ex Italico Cardinalis Bellarmini, non sine ejusdem approbatione -

La Declaracion del Symbolo. Pampilone apud Nicolaum de Assiain, 1621. in 8.

ANDREAS EBORENSIS, vulgari (ut credimus) appellatione *de Ebora* nuncupatus, in qua urbe primam fortè lucem viderat, dum Olissipone negotiatur (ait Iacobus Mendez de Vasconzelos in *Andreæ Resendii vita*) horis subsecivis libros tractans, exemplorum, sententiarúmque non pœnitendam sylvam à se collectam foras dedit, & Ludovico Granatensi Theologo disertissimo inscripsit. Hoc est -

Sententiarum memorabilium cùm ethnicarum, tum Christianarum, tomos duos. Coloniæ apud Hermanum Millium, 1619. in 8. olim primúmq; (ut credimus) anno 1557. Lugduni apud Paganum; deinde & Venetiis 1572. in 12.

F. ANDREAS FERRER DE VALDECEBRO, Dominicanus, dum Compluti Sodales cœnobii Matris Dei Theologiam doceret, edidit -

Historia *de la maravillosa vida de la Venerable Madre y esclarecida Virgen Rosa de Santa Maria de la tercera Orden de S. Domingo.* Matriti apud Paulum del Val, 1666. 4.

Priùs ediderat -

Gobierno universal, *moral, y politico,*

tico hallado en la naturaleza de los Animales silvestres. Matriti 1658.

Orador Evangelico *avisado y prudente*, sive *Monita ad Concionatores Evangelicos*. Ibidem eodem anno in 4.

F. ANDREAS FLORES, Bæticus, Prædicatorum sodalis (uti scriptum extat in *Historia Ordinis* IV. Parte libro II. cap. III.) Caroli V. Imperatoris voluntati obsequutus scripsit vulgari idiomate.

De la Dotrina Christiana. 1552. in 8. quem libellum instituendæ pueritiæ in posterum destinaverunt Præsules Toletani, & quique in Gallæcia sacris præsunt; Accedit.

Devocionario: *Suma de las espirituales Cofradias: De los Iuramentos y Rosario de Nuestra Señora*, atque item -

Suma *de toda la Escritura Sagrada en verso heroico Castellano*. Quamplura ex his tamen Petro Ortizio eximio, uti vocat, Theologo, *Galapagaris* in agro Matritensi Parocho deberi referre, ut proprio eorum authori, non dissimulat.

D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hispanorum* natales hujus adsignat oppido Toletanæ diœcesis *Torrijos*, Eremitámque vocat Sancti Eugenii Toletani.

ANDREAS FLORINDO, Astigitanus, Medicus Doctor, navatæ olim à Martino de Roa Presbytero Societatis Iesu operæ in eo libro superstruxit, cujus is titulus.

Adicion *al libro de Ecija y sus grandezas*. Hispali apud Ludovicum Stupiñan 1631. 4.

ANDREAS DE FRIAS, Ecclesiæ Collegiatæ urbis *Baza* Regni Granatensis Scholasticus, Complutensis necnon pro Toletano Antistite Francisco Ximenio viro inclyto, atque item Auranensis in Africana ora, quam idem Ximenius urbem Catholici Ferdinandi auspiciis à potestate Maurorum cepit, Vicarius primus Generalis, author creditur fuisse-

Memorialis cujusdam, seu *Commentarioli* latinè conscripti *de expeditione hac Auranensi*, sive *Oranica*, quem Alvarus Gomezius lib. IV. *De rebus gestis Ximenii* innominato authori; Petrus autem de Quintanilla Franciscanus in *Archivio Complutensi*, quod adjunxit *vitæ*, & *rebus gestis* ejusdem magni Viri; nec non & in opere *Oranum Ximeni virtute Catholicum* inscripto, ubi Commentariolum hunc edidit, ex conjectura tribuit.

ANDREAS GARSIAS DE CESPEDES, Mathematicus Regius, Indiarum Archicosmographus in locum Petri Ambrosii Ondericii suffectus, Patribus Indici Senatus jubentibus in urbe Hispalensi cùm Hydrographicarum chartarum exemplar, seu Archetypon, quod in Regia Indicæ negotiationis Domo adservatur, multis purgavit erroribus, confectis etiam aliis nauticæ rei accommodatioribus, & correctioribus instrumentis, in quo Roderici Zamorani Hispalensis Regii etiam Cosmographi operâ se adjutum non diffitetur; tum nautas ipsos editis libris bene, & ex arte gerendæ rei commonefecit, scribens-

Regimiento de Navegacion. Simúlque -

Hydrographia *y Theoricas de Planetas*. Matriti 1606. in folio apud Ioannem de Cuesta.

Libro *de Instrumentos nuevos de Geometria muy necessarios para medir distancias y alturas*: Adjunguntur duo Tractatus, I. *De conducir aguas*. II. *De Artilleria*. Ibidem apud Joannem Cuestam 1606. in 4.

Ineditum reliquit, *El Islario general: esto es la Historia de todas las Islas del Mundo, su figura, y sitio*.

Theorica, *Practica y uso del Astrolabio*.

Vn Libro de Mechanicas, de quibus omnibus ad Regium Senatum, ut moris est, ipse detulit impetraturus typorum copiam.

ANDREAS GONZALEZ, Theologus, & Mathematicus, Collegii Conceptionis Salmantini gymnasii Rector, edidit-

Comparhia *y Symbolo de la Astrologia y Medicina, y Pronosticacion del año de MDCIV. y consideracion Astrologica sobre la Maxima conjuncion*. Medinæ Campi apud Ioannem Godinez 1604. in 8.

F. ANDREAS GUERRERO, Franciscanus, edidit -

Explicacion *de las Rubricas del Missal y Breviario Romano*. Cæsaraugustæ 1629. 8.

ANDREAS GUTIERREZ, natus in oppido *Zerezo* diœcesis Burgensis, Grammaticæ artis Salmanticæ atque alibi Professor, scripsit -

Vida, *Martyrio, y Translacion de S. Victores natural de la Villa de Zerezo*. Burgis in folio.

Latinè quoque Cerasianum se à patria appellans -

Artem Grammaticam. Cujus ipse meminit in altero opere, seu Systemate variorum authorum à se editioni mandatorum, in quo continentur.

Disticha Catonis; Floretum: Quinque claves Sapientiæ: Fabulæ Esopi, Hymni, quos canit Romana Ecclesia cum expositione aurea Iacobi de Lora Grammaticæ, atque Poëticæ artis Professoris, qui & Hymnos ipsos diligentissimè correxit. Omnia edita sunt Lucronii 1506. apud Guilelmum de Brocar.

ANDREAS GUTIERREZ DE LOS RIOS, scripsit, qui à Stemmatographis laudatur-

Tra-

Tratado *de la Casa de los Rios* M. S. adhuc, uti credimus.

ANDREAS HENRRIQVEZ DE VILLEGAS, primarius Theologiæ sacræ apud Complutenses professor, atque in rebus Fidei censor, scripsit-

Controversias de Deo Vno, idest de Dei Scientia, & Ideis, ac Voluntate; De Prædestinatione item atque Reprobatione Hominum. Compluti 1618. in fol.

Ad Divi Iusti Complutensis primariæ Ecclesiæ fuit Canonicus, ejusdémque Gymnasii Doctor Theologus.

ANDREAS HIDALGO, edidit-

Exemplar de Castigos. Malacæ 1650. in 8.

F. ANDREAS HIERONYMVS DE MORALES, Augustinianus, post lustratam censorio munere Castellanã hujus Ordinis Provinciam, dum fratribus ad Collegium Matritense, cui Maria Aragonia erectrix nomenclaturam à se vulgarem fecit, commorantibus præesset, edidit-

Escarmiento *del Alma, y Guia a la Vnion con Dios.* Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1657. in 8.

F. ANDREAS DE S. IOANNE BAPTISTA, Carmelitarum nudipedum sodalis, vertit Hispaniceè Belgicum, seu ex Belgico Gallicum librum Adriani Van Lyere Antverpiensis Iesuitæ.

De la Religion *y Culto del Sãto Nombre de Maria.* 1640.

Vti refert Philippus Alegãbe *de Scriptoribus Societatis*, Appendice in Adriano Van Lyere. An hic autem certè Hispanus sit, quantumvis Hispanè scripserit, non facilè dixerim-

ANDREAS LAGVNA, Medico patre Didaco Ferdinando à Laguna viro nobili Segobiæ natus anno, ut creditur, MCDXCIX. sub præceptoribus Grammaticæ artis in patria meruit, quorum & parentum nomina in commentario ad librum Aristotelis *de Virtutibus* voluit posteris nota. Mox Salmanticæ Dialecticam, inque Parisiorum urbe Græcas literas à Petro Danesio, & Iacobo Tusano; Medicinam verò præter alios à Ioanne Ruelio didicit, creatus ibi tandem hujus artis Magister. In patriam redux anno MDXXXVI. eùm Compluti, tum Toleti apud Carolum Cæsarem, quo tempore suavissimã Conjugem Elisabetham Portugallicam in hâc urbe amisit, Medicæ rei cum magna doctrinæ, atque eruditionis commendatione operam dedit; quousque factus Doctor, etiam Toletani gymnasii, vestigia Cæsaris ad Belgas festinantis ut relegeret, in præceptis habuit. Bonâ certè ejus gratiâ oportet factum, quod circa annum MDXL. in Metensem Germaniæ urbem Andreas concesserit, atque eam quinquennio integro habitaverit, magna quidem cum sua laude ac civium fructu. Quippe qui eos non solum in sævæ pestis quandoque grassantis calamitate adhibito efficaci quodã remedio insigniter juvit; sed & vacillante in pluribus erga Ecclesiam, & Cæsarem fide, nefariis Sectariorum conatibus (uti ipse refert in *Dioscoridis Commentario* ad Philippum Principem) consilio præsenti, & gratiâ, quâ plurimum apud eos valebat, fortiter obstans, suam Ecclesiæ, resque publicæ illius urbis pacem, atque authoritatem conservavit. Inter hæc trium mensium sibi cõcesso, nec priùs tamen quam reditum jurasset, commeatu, in Colonienses divertit. Hujus temporis actio illa est, sive oratio præsentium bellorum deploratrix, quam in gymnasio ejusdemmet civitatis Coloniæ Agrippinæ habuit, scholætorius voto, ac precibus obsecundans, eloquentiæ ac doctrinæ luminibus illustrem; pleraque item alia in literis monumenta. Quinquennio autem Metensi jam exacto, Italos cogitavit: quorum celebrem Bononiensem scholam in Medicorum Doctorum ordinem admissus, indéque Romam, creatus in Divi Petri militia, cujus ante aliquot annos Leo Pontifex fuerat author, Eques auratus, Comésque Palatinus, præsentiâ suâ hoc primùm tempore (quâ potis est privatus homo Vrbem Orbis principem) nobilitavit. Quò & post brevem aliam in Germania moram repetit ut Francisci Cardinalis Bobadillæ magni literarum Mœcenatis invigilaret saluti, hanc ipsam operam Iulio III. Sacrorum Apici excitato ad illius famam præstitit. His diebus operam vertendo, atque explanando Hispanis hominibus *Pedazio Dioscoride* gratam, atque laudabilem posuit; secedens, ut ipse monitum jure voluit, frequenter in Tusculani prædii locum, quod Tullii Ciceronis possessione, conscriptisq; ibi *Quæstionum Tusculanarum libris*, usque hodie celebratur. A cujus Pontificis morte, quæ in annũ incidit illius sæculi quintum supra quinquagesimum; Antverpiam ad Philippum Regem delatus, Coloniæque iterùm aliquot diebus resistens, monumenta sui utrobique reliquisse, *Commentariorum in Dioscoridem, Apologiaque in Cornarium* editione deprehenditur. Similiter & domum à tam prolixa peregrinatione aliquando reversi argumentum extat circa annum MDLVII. in eo titulo positum, quo ad Divi Michaëlis in urbe Segobiensi parentis olim fato functi sepulchralem lapidem inscripsit; Manere ibi usque ad extremum vitæ diem voluisse cum credimus: & si demas Gallicum iter pro deducendâ ad Regem Sponsum Philippum Elisabethâ Vallesiâ in Comitatu - - - - Mendozæ Ducis Infantatus, ne hoc obsequio virum principem id provocantem defraudaret, ab eo factum, certè mansit. Verùm in redi-

reditu principio anni sexagesimi hæmorroidum morbo appetitus extinguitur, inde ad tumulum paternum delatus. Extant plura, eáque utilissima, doctissimáque ab eo opera; quorum quæ ad Medicinam attinent, hæc in primis habentur -

Anatomica Methodus, sive de sectione humani corporis contemplatio. Parisiis apud Ludovicum Cyaneum 1535. 8.

Galeni omnium Operum, exceptis iis, quæ in Hyppocratem composuit, Epitome. Venetiis primùm edita anno - - - deinde Basileę apud Isingrinium 1551. in folio. Lugduni apud Rovillium 1553. quatuor voluminibus in 8. Argentorati apud Zetznerum 1609 tandem Lugduni sumptibus Ioannis Cathu, & Francisci Plaignard 1643. folio. Quatuor nempe hujus Epitomes, quas fecit, partibus *ita dilucidè, claréque Galenum non rarò percurrentem* (ut Amati Lusitani verbis utar) *perstrinxit, ut pro Galeno intelligendo, nullo altero enarratore opus habeant Medici*. Quam ejusdem operam in hoc positam Paschalis Gallus Medicæ Bibliothecæ author *doctissimæ ac diligentissimæ* appellatione donavit, à Martino item del Rio in *Magicis disquisitionibus*, virisque aliis doctissimis eximiè laudatam. Cum & *Hispani Galeni* cognomentum ex eo præsertim opere apud æquales illius temporis Medicos vulgò meruisse dicatur; uti Nicolaus Monardes in Tractatu *de Lapide bezoartis* refert; Quanquam neque id sine invidiâ ei obtigit ob Galenum sic detruncatum, cujus ne apex quidem non legendus est; quantumvis *Oribasii* similis ferè celebretur opera in antiquis, *Compendii* scilicet *Galeniani*, cujus Photius in *Bibliotheca* meminit. Adjuncta est huic Compendio.

Galeni Vita. Ad Ioannem Aguileram Pauli III. Papæ Medicum. Itémque

De Ponderibus, ac Mensuris libellus; quo abusum quemdam Hispanorum Pharmacopolarum reprehendit liquida quæque ad mensuram, non verò ad pondus æquata dispensantium.

Epitome omnium rerum, & Sententiarum, quæ notatu dignæ in Commentariis Galeni in Hyppocratem extant. Lugduni apud Bovillium 1554. in 8. simúlque

De Contradictionibus, quæ apud Galenum sunt, Tractatus. Qui tamen eo nomine displicuit summo Viro Francisco Vallesio in Argumēti similis quodam libello, quod nescire se author scripserit, qua ratione istæ contradictiones explicari possent.

Annotationes in Galeni versiones, quæ ad suum tempus prodierunt. Venetiis 1548.

Methodus cognoscendi, extirpandique nascentes in vesicæ collo carunculas. Romæ apud Valerium, & Aloysium Doricos 1551. in 8. Complutique apud Brocarium 1555. Videlicet remedium sibi à Philippo quoddam traditum commendat unicè. In quo tamen adnotatione digna est Amati Lusitani admonitio *Centuria IV. curatione XIX*. Authorem quippe se se affirmat hujus remedii Philippo illi fuisse, quem tunc Damasci Syriæ agere, hoc scribens intelligebat. Qui quidem Philippus expertæ in quodam milite, & coram se ab Amato editæ curationis merito, atque inventione se se apud Lacunam improbè jactaverat. Cujus rei plures è Lusitania testes advocat, Georgium nempè Henricum Olisiponensem, Ludovicum Munium Conimbricensem Medicos & Philosophos nobilissimos, Emmanuelémque Lindum Astronomiæ cognitione florentissimum. Ingenuè tamen & fatetur ipse ad finē Amatus accepisse olim se apud Salmanticam, à Professore Medico ejus scholæ, præceptoréque suo Alderete efficacissimum hoc remedium. Quod quidem adnotare libuit, tum quia doctorum Hispaniæ virorum mentio semper jucunda, atque hujus argumenti opportuna est, tum ne extra Hispaniam ad Philippum illum, fortassè exterum, inventi laus, quod tam salubre audit, divagetur.

Adnotationes in Dioscoridis factam à Ioanne Ruellio interpretationem. Lugduni apud Rovillium 1554. in 16. Ruellium nempe plusquā septingenties, culpâ inemendati, quod sequutus fuit, exemplaris à vero authoris sensu abiisse modestâ quidem, & quæ olim auditorem decuit, censione confirmat.

Epistola Apologetica ad Ioannem Cornarium: qua ejus in versionibus è Græco factis quamplura errata propter infantiam utriusque linguæ, medicæque artis non exactam cognitionem illi exprobat. Lugduni apud Rovillium 1554. in 8.

Victus ratio, Scholasticis pauperibus paratu facilis & salubris, cui adjectus est libellus *De Victus & exercitiorum ratione, maximè in senectute, observanda*. Parisiis apud Iacobum Bogardum 1547. 8. Coloniçque apud Henricum Materanum 1550. in 8.

De Articulari Morbo Commentarius. Romæ apud Doricos 1551. 8.

Compendium Curationis præcautionis morbi passim, populariterque grassantis: hoc est vera & exquisita ratio noscendæ, præcavendæ, atque propulsandæ febris pestilentialis. Argentorati apud Rihelium 1542. 8.

Galeni de Antidotis Epitome, (hæc est, ut credo, majoris, seu totius Epitomes pars) extat cum Ægidii Everarti *de Herba Panacea* Commentariolo, Antverpiæ apud Ioannem Bellerum in 16. anno 1587.

Hæc Latina medicæ Artis opera sunt. Sequitur - -

Europa Ἑαυτοντιμωρουμένη, *sive se ipsam torquens: Actio apud Colonienses XXII. Ianuarii die, anno MDXLIII. coram frequentissima illustrium urbis totiusque tractus hominum concione habita*; Ibidémq; edita eodem Anno

Ver-

Vertit non minùs ipse multa è Græco fonte: quorum quidquid aliis eorundem operum ab aliis factis interpretationibus à typographis editiones suas absq; delectu aliquo adornantibus, meritum, & gratia post videatur habita, certè hi labores, cùm & seorsim typis editi in vulgus sint, aliorum etiam comparatione, apud eos qui græcè sciunt, laudē non ultimam ferunt. Hæc illi-

Aristotelis Φυσιογνωμονικῶν, *De Phisiognomia* librum à se versum Ludovico Guillardo Carnutum in Gallia Præsuli dicavit, Parisiisque edidit apud Cyaneum 1535. Prodiit tamen cum alio Interprete, eòque anonymo, is cum aliis Philosophi principis Commentariis. Item

Ejusdem Περὶ κόσμου *De Mundo* librum. Compluti apud Brocarium 1538. ad Carolum Cæsarem. Et hic etiam in editionibus Aristotelis, vel Petrum Alcyonium, vel Guilielmum Budeum habet Interpretes.

Περὶ φυτῶν hoc est *de Plantis* libros (quos tamen Aristoteli abjudicant recentiores, & in his Iulius Scaliger) ad Coloniensem urbem cum per eos dies ibi moraretur, edidit Coloniæ 1543.

Περὶ ἀρετῶν *De Virtutibus* liber, qui inter opera ejusdem Philosophi circumfertur unà cum scholiis doctissimis, Ferdinando Bohemiæ & Vngariæ Regi nuncupatus, ibidem editus fuit 1544. Adjungitur huic interpretationi *Epistola ad Adolphum Eicholtzium I. Consultum, Academiæ Rectorem* familiarem sibi, atque hospitem: in qua monet eum, fideliùs se verba Authoris, sententiámque Latio dedisse, quam Simon Grineus fecerat, cujus interpretatio hujus met Opusculi in vulgus edi solet.

Luciani Dialogos duos dramaticos, nempe Τραγῳδοποδάγρα, *Tragopodagran*, Ferdinando Lopezio ab Escuriali Cæsaris Prothomedico, & Ὠκύπους *Ocypum* Gundisalvo Peresio eidem à secretis nuncupans, unà cum libello Aristotelis *de Mundo* typis Complutensibus Brocarii prodire in lucem fecit anno 1538. Hos item Ioannes Synapius, & Iacobus Mycillus interpretati sunt. *Tragopodragra* etiam unà cum libello jam laudato *de Articulari Morbo*, Romæ prodiit 1551. in 8.

Galeni librum de Historia Philosophica (quamvis non omnibus certam magni parentis prolem) quampluribus editis & ineditis codicibus, præsertimque eo, quem ab Hadriano quodam Corono Græco antiquissimum, ipsius fortè Galeni, sive alterius manu exaratum acceperat, inter se collatis, Sacro urbis Coloniensis dicavit Collegio, anno 1543. ibidem editum apud Ioannem Aquensem.

Geoponicon, sive de Agricultura Tractatum, hoc est Constantini Imperatoris Porphyrogennetæ, vel Dionysii Vticensis; quorum alterutri adjudicari solet, seu potiùs octo hujus operis ex viginti posteriores libros, qui de natura Animalium tractant, modísque eorum educandorum latinè redditos Cæsari obtulerat; Cujus etiam auspiciis prælo eos subjecturus erat, cum Ianus Cornarius integram suam ejus operis versionem divulgans, curâ iterùm, dimidiatúmq; hunc edendi cedere nostrum Andream fecit. Nec dissimulavit tamen quorumdam officiis invitatus, quin loca aliqua utriusque interpretationis suæ, & Cornarianæ in examen eruditorum collata invicem proponeret, quæ *Adnotationes* unà cum Græco Authore Coloniæ prodierunt anno 1543. in 8. sive, ut Ioannes Antonius Vanderlinden in opere suo *de Scriptis Medicis* affirmat, unà cum versione illius operis latina; quippe aliis nos credere oportet, qui editionem nusquam vidimus. Id verò adeò irritavit Cornarium, ut stylum adversùs Lacunam subinde, quoties aderat occasio, stringens, *Apologeticam*, cujus facta jam mentio est, illius *Epistolam*, immodestiâ dictionis provocaverit.

Ex Italo etiam in Latinum convertit-

Relationem ex Italia ad Germanos missam de Ostentis quibusdam Constantinopoli Iunio, & Iulio mensibus anni MDXLII. factis, rogantibus Coloniensibus ut morem gereret: simúlque Tractatus *de Turcarum origine, & successione, déque moribus pace bellóque illius gentis* à se breviter elaboratos edidit Coloniæ 1542. Vnde & Antverpiæ 1544. Mognntiæq; 1552. iterum ac tertiò recusum opus est.

Hispanicam nostram quoque linguam locupletavit eâ præsertim Dioscoridis editione, (quem authorē Latinis, & Italis Petrus Matthiolus, Gallis alius, & Germanis alius pariter communicaverunt) cujus hęc facies -

Pedazio *Dioscorides Anazarbeo acerca de la materia medicinal, y de los Venenos mortiferos traducido del original Griego en Castellano* &c. *illustrado con annotaciones, y con las figuras de innumerables plantas exquisitas y raras*. Salmanticæ apud Cornelium Bonardum 1586. in folio, Valentiæque iterum apud Michaëlem Sorollam 1636. in folio. Commentariis suis, & explanationi Græci Authoris plantarum omnium vocabula, cùm Latinæ, atque Arabicæ, tùm Castellanæ, Lusitanæ, Catalonicæ, Italicæ, Gallicæ, ac Germanicæ linguarum apposuit: Veréque id opus eo ardore aggressus est, eáque industriæ curâ prosequutus, ut & Ægyptiacæ peregrinationi, quam non mediocre rei compendium allaturum existimabat, seriò se accinxerit. Et factum esset, nisi Franciscus Vargas Regius apud Venetos Legatus in Venetiarum urbem eò consilio appulsum calidis officiis detinuisset. Adjutum se non parum egregio Matthioli ex Græco Itali Interpretis labore fatetur noster in proœmio operis, quo nomine Matthiolus

ei in

ei in editione Latina sequentibus annis à se facta debitas gratiarum vices rependit. Collatione item codicum, sive editorum, sive manuscriptorum, praecipuéque antiquissimi cujusdam sibi a Ioanne Paez de Castro Chronographo Cęsareo exhibiti rem ait confecisse. Quare Hispanico idiomati possessionem hujus Scriptoris septingentis plus locis libri illius fide restituti, atque adeò, quàm alibi gentium editus usquam sit, sanioris, confidenter adrogat.

De la Preservacion, *y cura de la Peste*. Antverpiæ 1556. in 8. Salmanticæ 1560. olim latinum à se confectum.

Las quatro *elegantissimas, y gravissimas Oraciones de Ciceron contra Catilina trasladadas en lengua Española*. Antverpiæ 1557. 8. apud Plantinum.

Debitâ laude prosequutus est Laeunam nostrum Matthiolus jam laudatus in procemio, & ubi de *Bacara* herba tractat; Iacobus Middendorpius de *Academiis*, in *Toletana* lib. VII. & cui omnia hæc ferè accepta referimus Vir industrius, patriæque suæ, clarorúmque illius Virorum egregius vindex. Didacus Colmenares in *Segobiensis urbis Historia*, sive in *Appendice de Illustribus Viris Segobiensibus*.

ANDREAS DE LAZARRA, & CRVZATE, Canonicus Regularis, nescio cujus formæ, typis Romæ edidit.

Teulugia mystica *y Espejo de la Vida eterna, por el qual son encaminadas las almas, que desean alcançarla*, apud Iacobum Mascardum 1615. in 8.

ANDREAS DE LEON, Granatæ ortus, an incola? quorū prius in *Historia urbis Granatensis* Franciscus Bermudez à Pedraça scriptum reliquit, Medicam & Chirurgicam artem in ea urbe, atque item in Aula Regis Hispaniarum Philippi Secundi expeditionis Lusitanæ exercuit tempore: cujus doctrinæ monumenta hæc reliquit.

De Anatomia.

Definiciones *de Medicina; differencias y virtudes del Anima con declaracion de los temperamentos, morbos, &c. y declaracion de pulsos y orinas*.

Examen *de Chirurgia, avisos para sangrias y purgas*. Hæc simul edita sunt Beaciæ 1590. in 4. Puto & anno 1605. variante titulo, *Varios Tratados de Medicina y Chirurgia*.

Practica *de Morbo Gallico en el qual se contiene el origen y conocimiento desta enfermedad, y el mejor modo de curarla*. Pinciæ 1605. in 4.

ANDREAS DE LOSA, natus in oppido *Fuensalida* dicecesis Toletanæ, Notarius Regiæ Curiæ Hispalensis, edidit metricum opus hoc titulo.

Verdadero *Entretenimiento del Christiano, de las quatro Postrimerias del Hombre*. Hispali apud Alphonsum Barrera 1584. in 4. Item.

Batalla *y triumpho del Hombre contra los Vicios, en el qual se declaran los maravillosos hechos del Cavallero de la Clara Estrella*. Hispali 1580. in 8.

ANDREAS LVCAS DE ARCONES, Granatensis, Iesuitarum sodalis, Ecclesiastes celeber, in Collegio Sancti Pauli ejusdem urbis Bibliorum Interpres, cum & exteris, ac posteritati proficuus esse vellet, edidit.

Isaia Propheta elucidationem literalem, mysticam, & moralem. Lugduni apud Laurentium Durand 1642. in folio.

Hispanè etiam.

Vida *de San Ignacio de Loyola Fundador de la Compañia de Iesus*. Granatæ apud Antonium Bene de Lazcano 1633. 4.

ANDREAS LVDOVICVS, sive LVISIVS, vulgo LVIS, Lusitanus, Eborensis, Societatis Iesu, scripsit Historiam Moysis Lusitanè hoc titulo.

Moises *Cortezaõ, Orador, & Pastor*, tomis duobus.

ANDREAS DE LVZON, Sacerdos Ordinis Sancti Iacobi, Regiæ Maiestati Philippo Secundo à sacris, typis mandavit.

Reformacion *de los Conventos de la Orden de Santiago*. Matriti apud Petrum Cosio. 1587. in 4.

ANDREAS DEL MARMOL, Regiæ Curiæ Matritensis Advocatus, edidit, relationem sequutus Christophori Marquez Carmelitæ, imò ipsius ferè, qui describitur.

Excelencias, *Vida, y trabajos del Padre Fr. Geronimo Gracian de la Madre de Dios Carmelita, recopilada de lo que escrivió del Santa Teresa de Iesus, y otros*. Pinciæ 1619. in 4. apud Franciscum Fernandez.

ANDREAS MARTINEZ DEL LARROZO, cùm in India ad orientem Solem posita versaretur, in manus Hollandorum cecidit, inter quos mansit tribus ferè annis detentus. Edidit hoc titulo libellum.

Relacion *de las Naos grandes, y pequeñas, y de las Fatorias y fortalezas, que los Holandeses tienen el dia de oi 6. de Iunio 1619. en las partes de las Indias y Moluco, y su trato y comercio y orden de sus despachos*. M. S. fuit in Bibliotheca Laurentii Cocci, cujus *appendicem* ad Antonii Leonii *Indicam Bibliothecam* manu ejusdem Cocci exaratam penes me habeo.

ANDREAS DE S. MARTIN, teste Antonio de Herrera, & Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica* proximè laudatâ titulo X L. Scripsit.

Del

Del Descubrimiento *del Estrecho de Magallanes*.

F. ANDREAS MENDEZ, Ordinis Prædicatorum Provinciæ Bæticæ, scripsit volumen grande -

De las Alabanças *de Nuestra Señora*, sive Conciones in quibusdam ejus festis.

Claruisse hunc circa annum MDCV. scribit Alphonsus Fernandez ex *Historiis Ordinis*.

D. ANDREAS MENDEZ, laudatur à nõ nemine, eo quod ediderit -

Discursos *sobre la Centinela del Reino de Chile*. Limæ 1641. in 4.

ANDREAS MENDO, Lucroniensis, Iesuitarum sodalis, apud supremos Fidei per Hispaniam vindices Minister à Censura Theologica, Salmanticæ docuit sacras literas, Theologiámque ab schola nuncupatam, ediditque tum ibi, tum alibi -

Bullæ Sacræ Cruciatæ Dilucidationem. Matriti apud Mariam de Quiñones 1651. in folio.

De Iure Scholasticorum, & Universitatis, sive Academico. Salmanticæ 1655. in folio.

De Ordinibus Militaribus Disquisitiones Canonicas Theologico-morales, & Historicas, pro foro interno, & externo. Salmanticæ apud Sebastianum Perez 1657. in fol.

Stateram Opinionum benignarum in Controversiis moralibus. Lugduni apud hæredes Boissat in folio. 1666.

Crisin de Societatis Iesu pietate, doctrina, & fructu multiplici. Lugduni apud Horatium Boissat, & G. Remeus, 1666. 12.

Vernaculâ quoque linguâ.

Principe perfecto, *y Ministros ajustados; documentos politicos y morales en emblemas*; Lugduni apud eosdem Horatium Boissat, & Georgium Remeus 1662. in 4.

Memorial *ajustado de los fundamentos incontrastables de la Inmaculada Concepcion de la Virgen Maria Nuestra Señora*. 1620. in fol.

Quaresma: *Sermones para las Ferias maiores, Domingos, y Semana santa*. Matriti apud Paulum del Val 1662. in 4.

Expectantur alia ab ejus fœcundo atque alacri ingenio, multáque doctrinâ.

F. ANDREAS DE MOGVER, ex *Moguer* oppido Bæticæ oriundus, professus est Dominicanum Institutum Salmanticæ, scripsitq; -

Historia *de Santo Domingo de la Provincia de Mexico*. M. S. Teste Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica*. Item.

Sermones; duobus voluminibus *de Tẽpore ac de Sanctis*.

Librum quoque *Exemplorum*.

ANDREAS MORAGVEZ, Majoricensis Iesuita, humaniorum literarum professor, edidit -

Elegiaca Poëmatia, culto stylo. Reliquit etiam Majoricæ.

Prosodiam luce typorum dignam; Quod *Bibliotheca Societatis* Author ait.

ANDREAS DE MORALES, Cordubensis, ut credo, nobilium dedit illius nobilissimæ urbis familiarum catalogum, origines, & progressum; quod opus hi, qui hodierno tempore his eruendis antiquæ historiæ thesauris enixè student, hoc titulo insigne apud se esse jactare solent -

De las Casas *Ilustres de Cordova*. M.S. ut videtur.

ANDREAS MVÑOZ, Conchensis natu, in Italia apud Camaldulenses mancipavit se vitæ Eremiticæ, atque scripsit Pio V. Papæ nuncupans -

Eremi Camaldulensis descriptionẽ, libris duobus: quæ edita est etiam in corpore *Italiæ illustratæ*, Francofurti in officina Andreæ Cambieri 1605. fol.

ANDREAS MVÑOZ, à superiore alius, in Hispalensi rerum Indicarum Regia domo tormentariæ rei, & fabricæ curabat negotiũ (*Artillero maior de la Casa de la Contratacion de Sevilla*, vulgò munus appellant) scribens -

Instruccion *y regimiento para que los Marineros sepan usar de la artilleria con la seguridad que conviene*. Luciferi Fano. 1642. 4.

F. ANDREAS DE S. NICOLAO, Americus ex *Tunja* Peruani Regni oppido, Augustinianorum Reformatorum sodalis, cùm hæc scribimus, Collegii Complutensis Rector, suæque Reformatorum Congregationis Cronographus, scripsit, dum Romæ conversaretur -

Passerculi Solitarii planctum, sive Peccatoris ad Dominum conversionem. Romæ apud Ioannem Petrum Collinium 1654. in 8. Item.

Proventum messis Dominicæ Patrum Excalceatorum B. Augustini Congregationis Hispaniæ. Ad Alexandrum VII. Papam, Romæ 1656. in 4.

F. ANDREAS NVÑEZ DE ANDRADA, Ordinis Eremitarum, author est libri sic inscripti -

Vergel *de la Escritura divina*. Opus quidem ab eo cœptum hoc fuit, sed penè in limine, ut videtur, derelictum; quandoquidẽ alphabeti ordinem sequutus, ut cõmunes locos Bibliorum adornaret, primam ejus partẽ non ultra limites primæ literæ promovit. Atque ea quidem justo volumine edita est, Cordubæ anno 1600. fol. apud Ioannem Barrerã.

F. AN-

F. ANDREAS DE OCAÑA, Franciscanus excalceatus Provinciæ S. Iosephi, in eaque (ut domi vocant) Pater, publicavit -

Primera Parte *de Discursos Eucharisticos*. Matriti in Typographia Regia, 1622. in fol.

F. ANDREAS DE OLMOS, in oppido quodam natus Burgensis diœcesis, Sodaliúmque Minorum Religionem Pinciæ professus, doctrinâ, concionandique arte jam celeber Indos cogitavit, ibique colligendis ad Ecclesiæ gremium, exhibendisque salutari pabulo illius tractus gentibus tres, atque quadraginta exegisse continuos annos memoratur. Mediocris vir staturæ, subfusco colore, robustioris cujusdam naturæ dono præditus, constantissimè intrepidéque varias Infidelium, vel efferatissimorum, & in his eorum, quos *Chichimecas* vocant, regiones incolarum adiit, magnósque fructus Deo fecit; Mexicanam, Totonacam, Tepuacam, Vaxtecámque diversas earum gentium linguas feliciter assequutus. Quibus nempe edidit -

De Finali Iudicio doctissimum libellum.

Artem addiscendi Mexicanam linguam.

Dictionarium ejusdem.

Problemata quædam doctissima, eâdem Mexicanâ linguâ.

Tractatum de Sacramentis.

Tractatum de Sacrilegiis.

Septem Sermones doctissimos continentem libellum: omnia linguâ Mexicanâ, teste Francisco Gonzagâ de Provincia S. Evangelii referente in *De Origine, & progressu Ordinis Minorum*. Adjungit Antonius de Leone in *Bibliotheca Occidentali* Tit. XVIII.

De los siete Pecados mortales, linguâ Vaxtecâ.

Artem, & Dictionarium linguæ Vaxtecæ.

Doctrinam Christianam, & Modum confitendi.

Artem, & Dictionarium linguæ Totonacæ.

Vulgari autem suâ dedit -

Antiguallas *de Nueva España*. M. S. Teste Antonio de Leone Tit. XVII.

Alfonso de Castro *contra todas las Heregias*. Ex latino Auctoris in Hispanum metricè conversum.

Franciscus Gonzaga, Antonius à Leone, Antonius Daza in *Historia Ordinis Minorum* IV. parte lib. II. cap. XXVI. Lucas VVaddingus de *Scriptoribus Ordinis Minorum*, authores sunt.

ANDREAS ORDOÑEZ, Medicus, scripsit -

Compendium perutile De sanguinis missione. Neapoli apud Lazarum Scorrigiam, 1623. in 4.

F. ANDREAS DE ORTEGA, Ordinis Seraphici, edidit -

Tratado *del Camino del Espiritu*. Toleti apud Ioannem Ferrer, 1550. in 8. Omisit Lucas VVaddingus.

ANDREAS DE OVIEDO, Carpetanus, in oppido *Illescas* pari Matritum inter ac Toletum spatio natus, Iesuita, Ignatii Ipsius discipulus, qui familiæ fuit Parens, in Africa, vastissimisque Abissinorum Provinciis, destinatus eò, dimissúsq; Vlissipone anno MDLVI. cum honorifico Præsulis Hierapolitani titulo, unà cum Ioanne Nonio Barreto Æthiopiæ Patriarcha consecrato, & aliis, diu muneri sibi commisso, propagandóque apud eas gentes Evangelio incubuit, factus & ipse per Barreti decessum Patriarcha. Tandémque post egregiam positam plurium annorũ operam, temporúmq; difficultatem fortiter devictam, calculi doloribus extinctus fuit anno MDLXXVI. De quo plura Nicolaus Godignus lib. III. *De rebus Abissinorum*. Scripsit librum -

De Romanæ Ecclesiæ Primatu, déque erroribus Abissinorum; idiomate Æthiopico, ut conjectura est, translatum.

Multa item ex aliis linguis in eundem sermonẽ convertit cõfirmandis Catholicis apta, reducendisq; Schismaticis. *Duas* item *Epistolas* anno MDLXVIII. quas refert Guerrerus.

F. ANDREAS PEREZ, Legionensis, Dominicanus, Ordinis sui generalis Concionator, scripsit Hispaniæ proprio idiomate -

Vida *de S. Raimundo de Peñaforte*. Salmanticæ apud Petrum Taso, 1601. 8.

Sermones de Quaresma. Pinciæ 1621. 4. apud Franciscum de los Rios.

Sermones de los Santos. Duobus tomis; ibidem 1622. 4. apud Hieronymum Murillo.

Fertur apud suos author esse & illius libelli, quem Francisco Vbedæ Toletano typi adjudicant, *La Picara Iustina* nuncupatum, cùm liceret sic per ætatem insanire.

ANDREAS PEREZ, Iesuita, Collegii Mexicani Rector, scripsit -

Relacion de la muerte, *y virtudes del Padre Iuan de Ledesma*, qui obiit anno MDCXXXVII.

ANDREAS PEREZ DE RIBAS, Cordubensis, Presbyter Societatis, dum Novæ Hispaniæ Americanorũ Iesuiticam Provinciam regeret, scripsit -

Historia *de los Triunfos de nuestra santa Fee, conseguidos por los soldados de la milicia de la Compañia de Iesus en las missiones de la Provincia de la Nueva España*. Matriti 1645. in folio.

ANDREAS PESCIONI, si non exter est, scripsit ex Gallico -

Historias prodigiosas *de diversos sucessos acaecidos en el Mundo, escritos en Frãces por Pedro Bovistau, Claudio Tesserant, y Francisco Belleforest, traducidos por Andrea Pescioni vezino de Sevilla.* Matriti 1603. in 4. & 1607. in 8.

ANDREAS PINTO RAMIREZ, Lusitanus, Olissipone ortus, Iesuitarum sodalis, sub magisterio Francisci Mendozæ quid non doctum, quid non eruditum, & amœnum dici dicisset? Præter Concionatorium opus, cui deditum scivit *Bibliothecæ Societatis* author, Theologiam quoque in patria sodales docebat anno MDCL. & inde in Salmantino Collegio; qua in urbe, & quo alio cumque loco fuit, ingentem eruditionis famam collegit, quam mirum in modum edita in vulgus monumenta sacra, moralia, profana universo literatorum Orbi confirmaverunt. Hæc scilicet foras dedit.

In Canticorum Canticum Salomonis dramatico tenore, literali allegoriâ, tropologicis notis illustratum. Lugduni apud heredes Gabrielis Boissat, 1642. fol.

Christum Crucifixum. Lugduni, 1640.

Dei-param ab Originis peccato præservatam. Lugduni 1642. in fol. apud Boissat, & Anisson.

Vtriusque Principum Politices Paralella, justæ & iniquæ, ad caput XIV. Isaiæ Prophetæ. Lugduni apud Petrum Prost, 1645. in fol.

Sacræ Scripturæ Selecta, sive Spicilegium sacrum explanandæ literæ; moribus illustrandis. Lugduni apud Petrũ Prost, 1648. fol.

Commentarium in Epistolas Christi Domini ad septem Episcopos Asiæ, quæ in Apocalypsi continentur. Lugduni 1652. in fol.

Lusit & honestissimam valdéque disertam fabulam, Ioannis Barclaji, veterúmq; sequutus exemplar, cui nomen imposuit.

Philalelia pro fide amicorum reciproca: Luduni 1647. in 4. Historia ex Gallico est: nam in Cod. MDCCCXV. Regiæ Parisiensis Bibliothecæ SS. Amici, & Amelii vita extat, qui sunt hujus operis argumentum.

ANDREAS DE PORTONARIIS, famigeratus superioris sæculi Typographus Salmantinus, in Hispania, an alibi natus non facilè dixerim, edidit ex officina sua in Hispanum conversos.

Los Asolanos *de Pedro Bembo.* Salmanticæ 1551. in 12.

ANDREAS POZA, Cantaber, Ordunensis, causarum Patronus apud Correctorem, ut vocant, *Del Señorio de Viscaia*, scripsit.

Hidrographia, *Sumario de la esfera, instrumentos de la navegacion, marcar, latitud, y longitud.* Iuliobrigæ, seu Bilvao, 1585. in 4. apud Mathiam Mares.

De la antigua Lengua, *Poblaciones, y comarcas de las Españas, en que de paso se tocan algunas cosas de la Cantabria.* Ibidem 1587. in 4. Latinum fecisse hoc idem opus videtur, quod nescio an imperfectum, certè ineditum reliquit hac inscriptione, *De prisca Hispanorum Lingua in gratiam eorum, qui nesciunt Hispanicè, Paradoxon.*

Hic pater fuit Ioannis Baptistæ Pozæ Iesuitæ, de quo suo loco.

ANDREAS REY DE ARTIEDA, Valentinus, an Cæsaraugustanus? Poëta, quem Lupus Felix de Vega in *Lauru Apollinis* non perfunctoriè laudat, foras dedit.

Los Amantes, Tragœdiam. Valentiæ 1581. in 8.

Discursos, *Epistolas, y Epigrammas de Artemidoro*, quo nomine, quasi anagrammatico, dignosci voluit. Cæsaraugustæ 1605.

ANDREAS RESENDIVS, vulgò DE RESENDE, ortus Eboræ anno MCDXCIII. Andreâ Vasco Resendio, & Angelâ Eleonorâ Vascâ Goes parentibus nobili loco inter suos natis, à matre nonnunquam usurpavit *Angeli* prænomen, quo signati quos prima in ætate edidit, libri conspiciuntur; nec non & more sui tẽporis, uti Nebrissensis Antonius *Aelius*, uti alii aliter, sic noster *Lucius Andreas Resendius* cognominari amabat. Ita & ipse in tabula quadam sepulchro matris affigenda inscribere non dubitavit. Adeò imitandæ vetustatis ardore capiebantur hi, quos prima cepit, ante unum, aut duo secula, rerum antiquarum cupido, ut & familiarem appellationem notâ aliquâ veteris Romæ procuderent. Biennis patrem amisit; liberaliter tamen educatus in studiis à matre, cùm primùm per ætatem licuit, Dominicanorum religiosæ familiæ in patria se aggregavit; eóque habitu indutus prius Compluti Antonium Nebrissensem, dein Salmanticæ Arium Barbosam, græcas & latinas litteras; Theologiam quoque alios docentes audivit. Parisios inde, Lovaniúmque adiit celebres Academias, ingenii, quod præstantissimum sortitus fuit, magis ac magis excolendi causâ; peregrè colligens, uti solet, non eruditionis tantùm, sed & prudentiæ, atque experientiæ rerum opimos fructus. Petro Mascarenio Regis sui apud Carolum Cæsarem Legato adhæsit, evocatus fuit ab studiis ei esset, quæ efflictim amabat. Cum eo aulam sequutus est, aulæque, atque ipsi Carolo innotuit, & carus fuit. Domum reversus post annum DXXXI. pedem figere opus habuit in Curia Ioannis Regis III. ludúmque ibi aperire, à Rege ipso, duobúsque illius fratribus amplissimis S. R. E. Cardinalibus Alphonso, Henricóque ad eam professionem adactus: jussus interim bona cum Summi Pontificis venia jussis de causis sodalitium dimittere Dominicanorum; cujus tamen, vel in morte ipsa stu-

dium retinuit, electo sibi in Eborensium Prædicatorū intimis ædibus sepulchri loco. Henricum præcipuè jam laudatum Portugalliæ Infantem, postea & Regem, beneficum sibi expertus fuit, aliquot ab eo Sacerdotiis, undéque Eborensis Ecclesiæ, & Collegii Canonicorum post alia, quod pingue in primis est, pro merito cohonestatus, cui & à concionibus fuit. Vulgari quippe linguâ, æquè ut latinâ, erat disertus. Theologiam ad hæc semper coluit, ac dum epularetur Patronus, legebat is Pauli epistolas, digno, ut imitarentur omnes Ecclesiarum Antistites, exemplo; dubiáque sibi à circumstantibus proposita doctè, atque ex tempore solvebat. Antiquitatis studio præcipuè exarsit, adeò ut viatoriæ supellectilis, quandocumque iter acturus esset, ligo, aliáq; ferrea instrumenta portio ei perpetua fuerint; quibus, si quod antiqui ævi monumentum in via occurreret, propriis ipse impensis, operáve erueret de terra, atque à tenebris vindicare posset. Veréque, ut Romanis Portius Cato, Lusitanis ipse suis Antiquitatis fontes reseravit. Dicendi genus floridum, grave & nitidum sectatus, non sine aliqua reprehensione antiquiores quasdam pronunciandi, atque scribendi formas, quæ obsoletæ jam sunt, superstitiosè usurpavit. Poësim quoque non sine magna laude exercuit Horatii æmulus, uti & Harmonicam artem; erátque etiam compositionis musicæ bene peritus; neq; contentus carmina pangere, eorum quoque modulationes componebat. Coluit, amavitque inter exteros Erasmum Roterodamum, Conradum Goclenii Lovaniensem eloquentiæ doctorem, Ioannem Vaseum Brugensem; è civibus suis Damianum Goësium, Iacobum Mænetium Vasconcellum Iurisconsultum, Achillem quoque Statium dignum tanto præceptore discipulum. Opera ejus si legeris, omnes industriæ accuratissimæ, ac reconditæ eruditionis numeros, sive in sacra, sive in profana re, completos summa cum jucunditate experieris. Hæc illa sunt; & quidem in duplex volumen, quotquot lucem viderunt, præter unum aut alterum conjecta ab Arnoldo Mylio Coloniæ anno 1600. in 8. Primo hæc continentur -

De Antiquitatibus Lusitaniæ, libri IV. Præcedunt *Epistolæ* duæ de hoc ipso argumento; altera ad Alphonsum Emmanuelis Regis filium, altera ad Bartholomæum Frias de Albornoz Iurisconsultum doctissimū, de quo nos suo loco egimus. Subjiciuntur Iacobi Mænetii Vasconcelli in quatuor hosce libros *Scholia* breviora. Hoc opus conscriptum fuit ab authore circa annum MD..... primúmque his typis vulgatum. Deinde in magno *Hispaniæ Illustratæ* systemate iterum prodiit Francofurti 1603. secundo volumine pag. 892. Singulariter quoque commentatus fuit -

De Antiquitate Eboræ, vernaculè quidem; nam is, qui hic legitur, Commentarius latinus ex versione est Andreæ Scoti viri doctissimi. Lusitanus prodierat ante plures annos, & quidem auctior ex secunda editione anno 1576. in 12. cum hoc titulo, *Historia da Antiguidade da Cidade de Evora*. Adjunxerunt Francofurtenses huic opusculo in hac sua editione Iacobi Mænetii Vasconcelli Iurisconsulti Lusitani *De Eborensi Municipio* Commentariū, sive Resendiani appendicem.

Secundo volumine hæc alia -

Poëmata varia, hoc est:

Vincentius Levita, & martyr, Heroici Poëmatis libri duo, cum Scholiis ejusdem Resendii.

Ad Deum Patrem ob calamitatem Sectarum Ode.

Ad Christum Confessio, & ad Crucifixum.

Ad Gasparem Casalem Episcopum Leirenensem Epistola de Pastoris officio.

Encomium urbis Lovaniensis, cum aliis carminibus.

Erasmi Roterodami Encomium.

Ad Damianum Goësium, & alios Epistolæ.

Epicedion rapto Daciæ Principi, ad Cæsarem.

De Vita Aulica, ad Speratum Martianum Ferrarium Lusitanum.

In Obitum Ioannis III. Lusitaniæ Regis conquestio.

Ad Mariam Serenissimā Ioannis III. Regis sororem eruditissimam Principem Epistola.

Ad Sebastianum Regem, ob Regni adeptum regimen.

Ad Philippum II. Hispaniæ Regem, ut arma in Mauros convertat.

Ad Lupum Scintillam Epistolæ duæ, & ad Petrum Sanctium tertia.

Cujus scilicet facultatis Poëticæ laude nostrum excelluisse Nicolaus olim Clenardus hoc elogio, quod apud Ioannem Vaseum sexto *Chronici* sui capite legitur, egregiè confirmavit: *Andreas Resendius Poëta insignis tantâ carminis majestate, tam nervosis inventionibus donatus ab Apolline, ut si in studio Poëtico perduraret, tam nobilem Vatem haberet Ebora, quàm genuit olim Corduba.*

Sequuntur historicæ Epistolæ, scilicet -

De Æra Hispanica, ad Ioannem Vaseum, quam & innuit Didacus Covarrubias 1. lib. *Variar. Resolut.* cap. XII. quod de ratione computandi temporis ab annorum numero est.

Pro Colonia Pacensi, ad eundem Vaseum, data Eboræ 1553.

Pro Sanctis Christi Martyribus Vincentio Olissiponensi Patrono, Vincentio, Sabina, & Christetide Eborensibus civibus, & ad quædam alia, Responsio ad Bartholomæum Quevedum S. Toletanæ Ecclesiæ Sacerdotem, doctissima quidem, & bene prolixa, Eboræ data anno 1567. Ad quam Epistolam libens refero, quod de *Kalendario Eborensi, & Ulissiponensi* ab Andrea con-

confectò afferit Miræus in *Bibliotheca Ecclesiastica*.

Ad Ambrosii Moralis Epistolam Responsio, in qua de Trajani pontis Alcantaræ urbis inscriptione, aliisque, data Eborę 1570.

Atque item Orationes duæ -

Altera habita Conimbricæ in Gymnasio Regio, anniversario Dedicationis ejus die IV. Kalendas Julii MDLI.

Altera in synodo Eborēsi habita an. MDLXV. mense Februario, Præside Ioanne Mello Archiepiscopo Eborensi. Omnia hæc iterum prodierunt Coloniæ ex officina Gerardi Crenembургi hoc titulo, *Deliciæ Lusitano-Hispanicæ*, 1613. in 8.

Præter hæc, quæ in laudata Mylii editione comprehensa sunt, & alia lucem viderunt seorsim: nempe -

De verborū Conjugatione Commentaria. Olissipone 1540.

Oratio pro rostris pronunciata in Olissiponēsi Academia Kalendis Octobris 1534. in 4.

Narratio rerum gestarum in India anno MDXXX. juxta exemplum epistolæ, quam Henricus Cugna Dux Indiæ maximus misit ex urbe Cananorio IV. Idus Octobris Anni ejusdem. Secundo volumine *Hispaniæ illustratæ*.

Breviarium Eborense, de quo satiùs erit Ioannis Vasei in memorati *Hispaniæ Chronici* 5. capite verba subjicere: *Breviarium Eborense nuper Lucius Andreas Resendius Reverendissimi S. R. E. Cardinalis, & Serenifs. Principis Infantis Portugalliæ Henrici Eborensis Archiepiscopi auspiciis, ita nitori suo restituit, ut non arbitrer aliud reperiri exactiori judicio concinnatum. Certè Sanctorum Historias Hispanorum non alibi meliori fide scriptas reperias, quas ille ante annos multos perlustratâ ferè totâ Hispaniâ, tanquam quod futurum erat, præsagiens, & summo studio perquisivit, & ex Ecclesiarum Cathedraliū libris, ubi quàm emendatissimè reperiri poterant, accuratissimè descripsit.* Hæc Vaseus. De quo opere intelligendus est Petrus Galesinius in nuncupatione sui Martyrologii, ubi de Resendio, quem *Doctrinarum antiquarum laude præstantem* appellat *Virum; perlustratis eum omnis Hispaniæ Basilicis Cathedralibus, compertisq; antiquis Tabulis Sanctorum Hispanorum, Historiam disertâ oratione contexuisse* refert.

Vita S. Ægidii Scallabitani, sive de Santaren, Ordinis Prædicatorum, quam desumpsit ex alia cujusdam antiqui ejusdem Ordinis sodalis semi-barbara, quæ asservarur in ejusdem urbis monasterio. Hanc Parisiis editam latinè affirmat Ludovicus Cazegas in *Historia* vernacula *Ordinis Prædicatorum Provinciæ Portugalliæ* lib.V. cap. XI. Fortè Antonius Senensis Lusitanus liberavit in eo fidem, quam, dum Bibliothecam hujus Ordinis scripsit, obligaverat, hoc Resendii opus edendi.

Carmine etiam -

Adversus stolidos politioris literaturæ oblatratores, eruditè, & eleganter. Basileæ apud Frobenium 1531.

Genethliacum Principis Lusitanæ, quod in Galliis excusum fuisse in *Epitome Gesnerianæ Bibliothecæ* refertur.

Vernaculâ quoque linguâ -

A Vida de santo lego Fr. Pedro, do Convento de Ebora, quam Antonius Senensis latinè descripsit -

A Architettura de Leon Baptista Alberto, quam ex authoris vernaculo in Lusitanum, Henrici Cardinalis nutu, vertit; quæque post mortem Resendii ejusdem Cardinalis jussu, & *Didaci*, seu Iacobi Mænetii Vasconcelli curâ lucem vidit, uti lego in Gasparis Statii Tractatu *de Statiorum familia Eborensi*, ubi de *Simone Statio* agit.

Non dubito, quin diversum fuerit, & ex propria penn opus *De Architectura*, in quo conscribendo Regis jussu, atque auctoritate totum versari se civibus suis Eborensibus affirmavit, mittens ad Ædiles, Procuratores, &c. hujus urbis *De ejus Antiquitate* libellum.

Aliorum operum ipse meminit, tanquam à se edendorum, certè conscriptorum, aut saltem alii -

Libelli de Colonia Pacensi, ad Franciscū Nonium: lib. IV. *Antiquit.* ubi de *Pace Iulia*, sive *Augusta*.

Epistola ad Ioannem Barros, in qua se egisse *de Simena minimè concubina, sed justa uxore Alphonsi VI. Castellæ Regis*, & quidem prolixè. Eodem lib. IV. *Antiquitatum* sub titulo *De Vrichiensi Agro*.

Apologia contra Visensem Episcopum, de Aquæ-ductu Eborensi à Sertorio fabricari jusso. Item -

De Aquæ-ductibus duorum librorum, quos Regi morem gerentem sese nuper scripsisse affirmat in opusculo *De Antiquitate Eboræ* cap. III. ubi & superioris *Apologiæ* meminit.

De Coloniarum, & Municipiorum Iure, aut huic simili argumento copiosum & latum *Commentarium* brevi se in lucem emissurum in eodem opusculo reliquit scriptum cap. IV.

Sidonii item Apollinaris opera omnia, seu scripta se restituisse gloriatur lib. I. *Antiquit.* cap. *De Barbariis populis.*

De Bracharæ urbis conditione, plusquam trecentorum versuum *Poëmation* extabat superioribus annis penes Emmanuelem Severinum de Faria Cantorem Eborensem virum eruditissimum, ut refert in *Historia Bracharensis Ecclesiæ* D. Rodericus de Acunha, dum agit de D.Didaco à Souza hujus Ecclesię Antistite, cui nuncupavit opus author decem tantùm diebus absolutum, atque omnibus numeris absolutissimum.

Officium, imò & *Vitam B.Gundisalvi de Amaranto* tribuit ei Ioannes Marieta, & alii.

Officium quòque *S. Elisabethæ Reginæ Portugalliæ* Aubertus Miræus in *Bibliotheca* sua *Ecclesiastica*.

Martyrologium Lusitanum, ejus gen-

gentis linguâ video ei tributum in *Historia Ordinis Prædicatorum* Monopolitani Episcopi parte IV. lib. II. cap. III. ; cujus tamen operis nullam habet mentionem proprius magis Historicus Resendii rerum Ludovicus Cazegas jam laudatus. Planè hoc intelligi potest de Breviario Eborensi, aut imperfectum mansit hoc, si quod fuit, Martyrologium, aut planè adhuc latet.

Staturâ fuit procerâ (ait Iacobus Menetius Vasconcellus in *vita Resendii* nostri) prægrandibus oculis, crispo capillo, colore subfusco, sed hilari, miniméque contractâ fronte in domesticos, discipulósq; severior. Obiit jam octagenarius anno MDLXXIII. laudatus dum viveret, & post mortem ab doctissimo quoq; inter præstantissimos Lusitaniæ suæ, imò totius Hispaniæ, litteris, atque omni eruditione viros: Nicolao scilicet, ut vidimus, Clenardo, & Ioanne Vaseo, Ambrosio item Morali lib. VIII. *Historiæ Hispaniæ* cap. XX. Osorio Silvensi Episcopo in Proœmio *Historiæ Regis Emmanuelis Portugalliæ*; Iosepho Scaligero in *notis ad Eusebii Chron.* nu. MDCCCCLXXVII. Iacobo Vsserio *De Britannicarum Ecclesiarum primordiis* cap. XVI. pag. 747.

ANDREAS DEL RIO RIAÑO, scripsit -

Tratado de un Instrumento para conocer la Nordesteacion de la Aguja de Marear. Item -

Hidrographia en que se enseña la Navegacion por altura, y derrota, y la graduacion de los Puertos, 1585. 4.

D. ANDREAS DE LOS RIOS DE SANDOVAL, civis, & fortè domo, Hispalensis, vir nobilis, dedit in lucem Theologicum opus, scilicet -

Ordinem examinationis Orationum, quæ dicuntur in infirmitatibus, seu præcantationum, quæ Hispanè dicuntur Ensalmos. Hispali apud Ludovicum de Estupiñan, 1620. in 4.

Adjunguntur -

Carmina quædam; & Hispanus Tractatulus -

De la Perfeccion y significacion de los numeros por la composicion de sus partes,

ANDREAS DE ROXAS ALARCON, Matritensis, lusit -

Los Graciosos Sucesos de Tirsis, y Tirseo. Simúlque -

Comedia de la Hechizera. Matriti apud Franciscum Sanchez, 1581. 8.

F. ANDREAS RUIZ, Legionensis, Ordinis Prædicatorum, si credimus Ægidio Gonzalez Davila in *Theatro Ecclesiæ Legionensis*, scripsit -

Sermones duobus tomis.

F. ANDREAS DE SALAZAR, Benedictinus Monachus ex Domo *S. Æmiliani*, scripsit nescio quid de *Quindenniis* (ita opus vocant) *Abbatiarum* omnium, quæ olim perpetuò conferebantur. Item -

Notas ad Regulam Sancti Benedicti, Romæ 1614.

Vernaculo etiam sermone -

Vida, y Milagros de San Gregorio Obispo Ostiense, y de S. Domingo de la Calzada. Pampilone apud Ioannem Oteiza, 1624. in 4.

Desiit esse mortalis circa annum MDCXXXVIII.

ANDREAS SANCHEZ FAXEDA, scripsit -

La Divina Serrana de Formes Nuestra Señora de Espino. Segobiæ 1629. in 8.

ANDREAS SANZ DE ROCAMORA, scripsit -

Aparecimiento y milagros de la Virgen del buen Suceso, que está en la villa de Madrid. Matriti 1638. in 8.

ANDREAS SEMPERIUS, vulgò SAMPERE, patriâ ex *Alcoi* Valentini Regni oppido, Medicus, & Rhetor in Valentiæ urbis Lycæo, at potissimùm sibi in hac postrema disciplina Rhetoricæ artis nomen fecit; Nam (ut Scotus ait) formâ erat egregiâ, ingenti staturâ, barbâque ad umbilicum promissâ; firma latera ei fuerunt, & vox denique Theatrum implens, omnes ut auditores, qui frequentes concurrerent, in sui admirationem, & in quam vellet, partem persuadendo raperet. Hunc unum intuebatur Valentina Academia; hujus aspectu recreabatur, hujus doctrinâ, & diligentiâ eloquentia florebat. Invitatus aliquando in Sardiniam Insulam publico stipendio docuit ibi Rhetoricam, sed reversus in patriam, confirmatâ sibi doctrinæ laude apud exteros, libellis in publicum datis, ibidem ante annum MDLXXII. ad plures abiit, meritus a Laurentio Palmyreno carissimo olim sibi capite in Oratione quadam Valentiæ hoc anno dicta, ut *Grammaticorū Aristarchus, Rhetorum Gorgias, in antiquitate Varro alter, Latinarum Græcarúmque literarum Coryphæus, tertius Vticensis Cato, eloquentiæ, ac doctrinæ omnis instaurator* audiret; *cujus in labiis Ciceroniana dicendi facultas, in pectore Demosthenica, in capite Platonica sapientia residebant.* Edidit -

Grammatica Latina institutionē III. libris explicatam. Semel atque iterum Valentiæ, tertiò in Gallia, denium Valentiæ apud Petrum Huete, 1575. in 8.

Methodum Oratoriam: nec non & -

De Sacra concionandi Ratione, Simul Valentiæ 1568. in 8.

In Tabulas Rhetoricæ Cassandri, &

In Ciceronis Brutum, sive Oratorem, Valentiæ typis Mey.

Vide - sis de eo Andream Scotum in *Bibliotheca*, Palmyrenum in laudata *Oratione*, Escolanum

lanum in *Valentina Historia* lib. IX. cap. XLII.

ANDREAS SEMPLE DE TOVAR, Matritensis, puerorum nobilium Regiæ Aulæ Institutor in Latinis, Theologus ipse, & Ecclesiastes, hæc edidit in gratiam Concionatorum, linguâ vernaculâ.

Sermones *de Santos, y festividades*. Matriti 1643. in 4. diversum ab hoc opus.

Sermones *varios de festividades y Santos*. Ibidem 1644. in 4.

Miserere *en Discursos predicables para las tardes de Quaresma*: Matriti 1644. in 4.

Sermones *para los Domingos, Miercoles, y Viernes de Quaresma*; ibidem anno 1645. 4.

Dominicas *despues de Pentecostes*. Valentiæ 1646. in 4.

Primera *y segunda parte de Homilias varias de Quaresma*. Matriti 1651.

Obiit diem suum in Regia Curia circa annum MDCLII.

ANDREAS SERVETUS DE ANIÑON, Cæsaraugustanus, Iuris Artis professor fuit Bononiæ, sodalisq; Clementini Hispanorum Collegii, quo tempore publici Iuris fecit -

Disputationes ad Tit. Instit. De Actionibus: ad Antonium Manrrique de Valentia Collegii Rectorem. Bononiæ 1546. in 8.

Ad Titulum Institutionum Iustiniani De Obligationibus, sequentésque usque ad Titulum Quibus modis tollitur obligatio: Ad Franciscum Vargas supremi Castellæ Senatus Fiscalem: Ibidem 1548. in 8.

Tractatum de Successionibus ab Intestato secundum Leges Aragoniæ. Ibidem 1558. in 4.

Præterea & non inutilem dedisse ipsum Musis operam Romanâ linguâ ad me retulit, qui plura adservabat, dum viveret, Serveti carmina Ioannes Franciscus Andreas Ustarrozius Chronographus Regni sui Aragonensis. In Curia Regni Aragoniæ, quam civilem vocant, Senator fuit. Meminerunt hujus Iosias Simlerus in *Appendice Bibliothecæ Gesnerianæ*, & Valerius Andreas Taxander. Diversus est Michaël Servetus Hispaniæ haud minus pœnitendus ob impietatem quam Priscillianus olim fuit -

F. ANDREAS DE SOTO, patria ex *Sancti Facundi* Castellæ veteris municipio satis noto, Minorum sodalis Provinciæ Conceptionis, sed è Recollectorum, ut vocant, severiore secta, & disciplina; post lectam suis ex munere Theologiam, triumque Provinciæ cœnobiorum res integrè administraras, in Belgium ire iussus fuit, à confessionibus ut esset Elisabethæ Claræ Eugeniæ Hispaniarum Infanti, atque unà cum Alberto conjuge Austriaco Belgarum Serenissimæ Principi. Quā sibi commissam ferè viginti annis curam gessit laudabiliter non minùs Deo, ut speramus, quam gubernatæ in conscientiæ arcanis fœminæ lectissimæ, atque aliis omnibus approbatâ operâ: quibus exemplo vitæ innocentissimæ, pariter atque saluberrimis doctrinæ nusquam non emicantibus radiis prælucebat. Interim vices à Generali familiæ totius Ministro sibi concreditas in Provinciis Argentinæ, Coloniæ, Hiberniæ, Angliæ, Flandriæ, inferioris Germaniæ S. Andreæ, atque aliis pro dignitate gessit, religiosæ observantiæ merito vir, christianâ humilitate, atque abstinentiâ, quam pluriúmque ornamentis virtutum conspectissimus. Pia multa edidit: nempe -

Vida *y Excelencias del Glorioso San Iosef Esposo de la Virgen Nuestra Señora*. Pinciæ 1593. Bruxellisque iterum apud Ioânem Mommartium 1600. in 8.

La Contemplacion *de Christo Crucificado, y de los dolores que la Bienaventurada Virgen padecio al pie de la Cruz*. Antverpiæ 1604. Hunc librum Italis vulgarem fecit Raphaël Fabrica Iesuitarum sodalis, atque in urbe Venetiarum edidit; Gallis quoque non unius operâ, semélve, fuit communicatus.

De la Conversion *del buen Ladron*. Antverpiæ 1606. 8. translatus etiam in Italicum hic fuit liber.

Redencion *del Tiempo cautivo*. Antverpiæ 1606. in 8. Latinus idem nescio cujus operâ factus Coloniæ 1611. in 12.

De la Verdadera *soledad, y vida solitaria*. Bruxellis apud Mommartium 1607.

Declaracion *y paraphrasis de las lamentaciones de Ieremias*. Bruxellis in eadem officina 1609. & 1615.

Vida *y Milagros y Mission à España del glorioso Martyr Sant Eugenio*, ex codice manu exarato, Broniensis, cujus Abbas est Namurcensis Episcopus, Monasterii; ubi & nunc ejusdem Sancti Martyris brachium à corpore divulsum adservatur. Bruxellis 1612. in 8.

La Vida *de San Alberto Cardenal*. Bruxellis 1613. ex latino opere Ægidii Leodiensis. Additiones fecit Aubertus Mireus Bruxellensis.

Explicacion *de la Bendicion del Cirio Pasqual*.

De la Excelencia *y bienes de la Paz*. Antverpiæ apud Ioachimum Trognesium 1621.

De la Congregacion *de los Penitentes*. Rectè-ne, an secus, huic opusculo, quod *De Congregatione Pœnitentii* latinè Vvadingus appellavit, Hispanum attexerimus titulum, hi, quibus non visus, ut nobis, liber sit, arbitrari poterunt. Certè Montibus Hannoniæ prodiit ex Ludovici Riccii officina 1607.

Del Origen *de la Agua bendita y antiguedad, y milagros que Dios obra per medio de los Agnus Dei*.

Consuelo *de Vivos, y Exequias de Difuntos*. Pa-

Paraphrasis *del Psalmo XVIII. Beati immaculati in via.*

Paraphrasis *del Psalmo CXXI. Lætatus sum, &c.* Horum quatuor nec editionis annum, nec locum exhibet Vvaddingi Catalogus: omnia tamen Soti hæc opera translata esse in Teutonicam linguam, Antverpiæque edita ipsi credimus Vvaddingo affirmanti.

Vida de Santa Ana: tribuit ei Antonius Daça in *Historia Ordinis Minorum.*

Denatus est piissimo è vita exitu Bruxellis quinta die Aprilis anno MDCXXV. duobus major septuagenario; sepultúsque ante altare S. Crucis Bruxellensis, quod Serenissima Princeps in charissimi capitis gratiam construxit, pulchréque exornavit.

ANDREAS TAMAIO, Matritensis Medicus, & Chirurgus Regius, publicavit-

Tratado *de Algebra y Garrotillo.* Matriti apud Cosmam Delgado. 1621. 8.

F. ANDREAS DE TOLEDO, ex Ordine Sanctissimæ Trinitatis, Toletanus, Castellæ Provinciæ Præfectus scripsit-

Elogios *del Santissimo Nombre de Maria.* Obiit Matriti MDCXLVII.

F. ANDREAS DE TORDEHVMOS RIBERO, Augustinianus, Mexici Indorum Occidentalium scripsit, sed Medinæ apud Hispanos edidit-

Apologiam Theologicam *de Interioribus animæ actibus, & libertate voluntatis humanæ applicationéque Sacrificii Altaris.* 1581. in 8. scopus authoris est, ut probet intentionem subditi in Eucharistiæ offerendo Sacramento, intentioni Prælati, cui obnoxius est obedientiæ voto, prævalere.

ANDREAS DE VALDIVIA, Medicus, scripsit *de Peste* Tractatum inscribens ei vocabulum vernaculi usus, nempe-

De las Landres. Hispali 1601.

F. ANDREAS DE VEGA, Segobiensis, ductam ab utroque parente Gundisalvo à Vega, & Guiomara Leonia generis nobilitatem suæ ætatis factus, eximiis Sacrarum Literarũ fructibus, multâque Rhetorices, ac linguarum eruditione studio jugi ad Salmanticam perceptis, honestiorem sibi ac patriæ reddidit. Durandum in eo gymnasio jam docebat, creatus ritè per eos dies sacræ scientiæ Magister, cum honore & loco isto, atque aliorum spe, quæ quidem pascere honestissimum, ac temperantissimum quemque solent, repudiatis, nunciòque sæcularibus remisso, in æde Franciscana ejusdem urbis amictu se induens Minorum in tutiorem religionis portum recepit. Unà hic cum Alphonso Castrensi celeberrimo illorum temporum Theologo commoratus, postquam domesticos cõmuni operà sacris litteris uterque imbuissent, à Carolo Imperatore, filióque ejus Philippo Principe Tridentum destinati sunt ad sacram Synodum Pontificio Edicto anno MDXLV. convocatam. Sectariorum ibi proterviam in Iustificatione animæ humanæ à peccato expiandæ à vera & orthodoxa fide discrepantium Vega editis in urbe Venetiarum ante celebratam sextam, quæ hunc articulum expedivit, sessionem, quæstionibus XV. hisque aliorum quindecim librorum ope, & accessione subtiliter, doctè, ac profundè expositis afflixit penitùs, & profligavit. In reditu se domui suæ ac cellulæ restituens æquali omnium illius Academiæ ordinum plausu ejus meriti, ac palmæ virum summè diligente, ac suspiciente, ordinariis lectionibus intentus usque ad obitus diem vixit. Fertur is in annum incidisse MDLX. Andreæ Lacunæ, ac Dominico Soto, tribus cum nostro scilicet urbis Segobiensis splendidissimis luminibus fatalem. Celebri huic Andreæ scripto hic titulus fuit appositus-

Doctrina Universa *de Iustificatione libris XV. absolutè tradita, & contra omnes omnium errores defensa,* quæ post alias parum emendatas editiones Coloniæ prodiit ex officina Cervini Galeni 1572. in folio; Petro Canisio sanctissimo illo, atque doctissimo Iesuitarum sodali hunc ante alios tam utilis argumenti Scriptorem, procuratâ diligenter, curiosèque hâc editione Orthodoxis fidelibus cum præclaro Andreæ nostri elogio commendante. Id opus pro dignitate nunquam laudari posse, Andreas Scotus in *Bibliotheca Hispana* retulit, quod quidem, ejusque Authorem laudant Michaël Medina lib. I. *De Recta in Deum Fide* cap. IV. Henricus Sedulius *Commentariis in Vitam Sancti Fràcisci* cap. IV. uterque sodalis, uti sunt etiam Alphonsus Castrensis *Adversus hæreses* libris, & Franciscus Gonzaga in *De Origine Franciscanæ familiæ, atque progressu*. Gabriël item Vasquius, Robertus Bellarminus lib. V. *De Iustificatione* cap. XIX. Possevinus in *Apparatu*, atque Vvaddingus *De Scriptoribus Franciscanis* scribens: qui à Bellarmini reprehensione quadam tueri sodalem conatur. Recussum fuit postea opus Ascaffeburgi Moguntinæ in Germania diœcesis, apud Hermanum Miresium 1621. in folio, & alibi sæpè. Editio princeps, ut credo, Veneta est anni 1548. in 4. sive 1546. cum titulo *Decreti de Iustificatione*; sive *Opusculi de Iustificatione, gratia, & meritis.*

Concionem *ab eo habitam ad PP. Concilii Tridentini Cinerum die anno MDXLVII.* edidit Anonymus sine loci mentione, aut anni in 4.

Posthuma etiam videntur ex schedis illius edita-

Commentaria *in aliquot Concilii Tridentini Decreta.* Compluti 1564.

Commentaria *in Psalmos*: ibidem 1599.

1599. Quorum utriusque meminit Lucas Vvaddingus, non verò Didacus Colmenares in *Viris Illustribus Segobiensibus*.

Expositionem item quandam *in Regulam Sancti Francisci* (editámne, an secus, mihi dubium) Vegæ tribuit Ludovicus Mirandensis idem tractans argumentum.

F. ANDREAS DE VEGA, natus in quodam loco Campi Toletani, Franciscanus sodalis ex Tertio Ordine, qui famâ vitæ innocentissimæ, miraculisque clarus obiit in monasterio S. Catherinæ urbis Scalabitanæ in Portugallia, CX. ferè annis natus. Ex antiqui temporis professione (præceptor enim adhuc in sæculo manens fuit artis Grammaticæ) reliquit latino carmine.

Acetarium varias rerum materias continens. Olisipone 1571. 4.

Vegam summè laudat Georgius Cardosus in *Agiologio* I. die Aprilis, qui in relatione missa Romam opus vocat *Asceterium*.

ANDREAS VELASQVEZ, Medicus Arcensis (Ducale oppidum est *Arcos* in Bætica, territorióque sacro Hispalensi) librum edidit.

De la Melancolia, *en el qual se trata de la naturaleça desta enfermedad y de sus causas y symptomas*. Hispali 1585. 8. apud Ferdinãdum Diaz.

ANDREAS DE ZAMVDIO, & ALFARO, inscribens se *Alcalde, Examinador, Protomedico general y Medico de la Camara de la Santa Inquisicion*, edidit.

Orden *para la cura y preservacion de las Viruelas*. Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1579. in 8.

Orden *para la cura y preservacion de las Secas y Carbuncos*. Ibidem 1599. in 8.

ANGELINVS.

ANGELINVS DE FVENTES, & GVZMAN, Belgicarum copiarum miles, circa rem tormentariam occupatus eo in munere, quod idiotismus noster, *Gentilhombre del Artilleria del Castillo de Gante* appellat, M. S. reliquit.

Discurso *y Relacion de los Governadores que en los paises de Flandes à avido desde Carlos V. hasta D. Iuan de Austria y lo que en el govierno dellos à sucedido*.

D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hispanorum*.

ANGELVS.

F. ANGELVS MANRRIQVE, Didaci Medinæ Cisnerii ex Maria Manricia proles claro utrimque loco circa annũ MDLXXVII. Burgis civitate inclytâ natus, Cistercio se in *Hortensi* Monasterio etiam tùm juvenis, pietate ac literis imbuendum tradidit. Atque eam progressionem discendi Philosophorum ac Theologorum doctrinas breviter fecit, ut quãtus esset futurus provectâ ætate, facilè jam ejus ævi argumenta commonstrarent. Sacræ scientiæ cùm scolasticæ, tùm expositivæ, ut vocãt, singularem assequutus peritiam, utriusque in publicum insignia testimonia non uno loco dedit. Facto namque specimine sui claro satis in sacro declamandi officio, quod quidem ingeniosâ valde, urbanáque dictione, multáque rerum electissimarum instructus copiâ exequebatur, publicum tueri cœpit locum apud Salmanticenses docendi, exquo ei injunctâ Collegii Lauretani, quod in hac urbe sodales habitant, Præfecturâ, magnæ hujus scholæ copiam fecit. Scotum ibi, deinde & Divum Thomam propriis cathedris, nec non moralem Philosophiam professus, culmine tandem merito legendi ad primam, uti appellant, horam diei Theologiam sistitur. Nec semel interim datus fuit collegis Abbas; atq; aliquando etiam Hispanæ totius familiæ Magister Generalis cooptatus. Hujus meriti virum genere, literis, prudentiâ, morúmque probitate jamdiu spectatum, sibique à concionibus Philippus Rex noster IV. anno hujus sæculi XLV. Pacensi ecclesiæ dedit Antistitẽ. Quæ quidem sedes cum tenuit, quousque viam universæ carnis paucorum annorum Episcopus ingrederetur. Hominem diceres studiis sacris deditum, domesticisque officiorum vicibus, atque Academicis occupationibus implicatum nil agere aliud posse: adeò ut præcipuum ante alia haberi apud omnes debeant ingenii capacissimi, atque exquisitæ cujusdam Angeli nostri sedulitatis, industriæque argumentum conscripti ab eo magna ex parte latino, atque eleganti sermone, multáque diligentiâ Cisterciensis Ordinis sui Annales, planè absolvendi, si non præceps obitus telam ei vitæ, atque operis abrupisset. Librorum ab eo editorum hæc series. Hispanâ linguâ.

Laurea Evangelica *hecha de varios discursos predicables: contiene varias consideraciones sobre aquellas palabras del Evangelio: Vos estis sal terra*, &c. sive de Laudibus B. Bernardi lib. III. Salmanticæ apud Artum Taberniel 1604. iterúmque ab authore locupletiores 1610. in 4. variisque locis deinde recocti, Barcinone, Olissipone, Cordubæque usq; ad annum 1624. hoc est plusquam decies. Quos etiam linguâ Gallicâ donatos in Monasterio Camberonensi, Furnisque apud Capuccinos se offendisse Chrisostomus Henrriquez in *Phœnice* sua *reviviscente* reliquit scriptum, nempe anno 1612. 8.

Sanroral Cisterciense: duobus tomis, quorum prior vidit lucem Burgis apud Baptistam Vareliũ 1610. Barcin. 1615. Pinciæ 1613. atque alibi; posterior Salm. 1620. 4.

Me-

Meditaciones *para los dias de la Quaresma*: quas è suggestu proposuit olim Barcinone. Salmanticæ apud Franciscum de Çea, 1612. 4. Valentiæ 1613. Cæsaraugustæ 1614. Nec tamen his totam Quadragesimam percurrit.

Santoral *y Dominical Christiano para las Fiestas de nuestra Señora, y de otros Santos*; Duabus partibus; priore Pinciæ 1613. alterâ Salmanticæ 1620.

Discursos Predicables *para todas las Fiestas de nuestra Señora*. Apud Varesium 1620. 4. Gallicè hi prodierunt Parisiis. Fortè hi Discursus componunt priorem ex superioris operis partibus.

Meditaciones *del Martyrio espiritual, que padeciò la Virgen santissima en la Passion de su Hijo*. Hispali apud Franciscum de Çea, 1612. in 4.

Calendario *de los Santos de la Orden del Cistel*. Salmanticæ.

Apologia *por la muger fuerte*, sive pro libro, quam *de Vita D. Mariæ Vela*, Ordinis Cisterciensis Virginis, Michaël Vaquerus scripserat. Salmanticæ apud Antonium Vasquez, 1620. 4.

Exequias, *Tumulo, y pompa funeral, que la Universidad de Salamanca hizo en las Honras del Rey D. Felipe III.* Salmanticæ apud Antonium Vasquez, 1621. 4.

Sermon *en la Beatificacion de S. Ignacio*. Salmanticæ 1610. 4.

La Venerab. Mad. Ana de Iesus, *dicipula, y compañera de la S. Madre Teresa de Jesus, Fundadora en las Provincias de Francia, y Flandes*, ad Elisabetam Hispaniæ Infantem Belgarum Gubernatricem. Bruxellis 1632. 4.

Discurso *sobre el Socorro que puede hazer à su Magestad el Estado Ecclesiastico*. Salmanticæ 1642.

Latinorum majoris operæ, quique Authoris famam præcipuè tuentur

Cisterciensium, seu veriùs Ecclesiasticorum Annalium à condito Cistercio; Tom. IV. I. Continet res gestas ab anno MXCVIII. ad MCXLIV. Lugduni 1642. in folio; II. res gestas ab hinc ad annum MCLXXIII. Ibidem eodem anno; III. ab anno MCLXXIV. usque ad annum MCCXII. inclusivè, Lugduni 1649. sumptibus Laurentii Anisson; IV. pertingit usque ad annum....

Apologia pro Dei-para Virginis immunitate de innocentia originali, ad Innocentium X. Pont. Max. Incipit, *Mariam Virginem*, in fol.

Pontificale Hispano-Cisterciense ejusdè non vidimus; nec, latinúmne sit an vulgare, certi sumus; fidem de eo habentes Ioanni Caramueli in *Theologia Regulari* disput. CXXIV. art. CX. cui credit, ut nos, Carolus Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi*.

Obiit Angelus in Pacensi sua urbe anno MDCXLIX. habens prælo parata (ut ipse affirmat in Præfatione ad Annales) *Commentaria, & Disputationes in universam Summam Divi Thomæ Aquinatis*, per duos & triginta annos elaborata, & in Salmantino gymnasio auditoribus prælecta.

F. ANGELUS DEL PAS, Catalanus, Perpiniani ortum anno MDXL. perfectioris autem vitæ initium Barcinone apud Franciscanos sodales, Sacramento ipsorum dicto, appellationéque *Ioannis Caroli*, quæ lustrica sibi erat, reformatâ, magno cùm Hispaniæ, tum suæ Minorum fratrum familiæ bono sortitus est. Insignem brevi speciem sui domesticis, ac provincialibus, sive sanctitatis, sive doctrinæ profectus quærerent, totóque vitæ spatio, quotidiè magis illustriorem præbuit. Singulari fuit ingenio, & memoriâ: cultúmque iis variâ linguarum notitiâ, eximiáque Philosophicæ, ac Theologicæ rei totius cognitione, atque gymnastici usus peritiâ, suprà quàm credi potest dictu, præstantem adjunxit. Nec minorem probitatis, & innocentiæ laudem adeptus est. Quippe qui jugiter castus, nudipes, sobrius, asperrimæque sui tractationis conscius, frequentabat maximè Deum precibus, & contemplationis mentis. Ita se ad concionatoris sacri munus efformans Apostolicum, parem se in eo, atque in cæteris officiis per Hispaniam, ac per Italiam præstitit. Eò enim ad audiendam Pontificalis fastigii sententiam de commissa sibi Provinciæ Reformatorum recèns creatæ Præfectura, strictioris vitæ cupidus litigator accedens, Romæ usque ad extremum vitæ diem constitit, charus æquè tribus almæ Ecclesiæ Principibus sacris Gregorio XIII. Sixto V. & Clementi VIII. penes quos summam sibi,atq;operibus suis gratiam ac venerationem, optimè de iis, Christianáque pietate & sapientia meritus comparavit: Cum Apostolicum nusquam cessaret exhibere verbo & opere, atque editis libris munus: ita ut perdoceri eum à Deo intimè id, quod in divinis commentabatur, nonnulli crediderint pii sensus mortales; hominem Deo vacantem ferè omnibus horis, non multâ aliunde quàm ex familiari hac ipsius sapientiæ consuetudine, in doctiâ marum lucubrationum conscriptionem, quæque integrum sedulúmque valde, totisque diebus ac noctibus operi intentum clamant artificem, haurire potuisse existimantes. Eóq; magis persuasio hæc emanavit in vulgus, cùm intellexissent alteram & alteram papyraceâ chartam, seu saltem unam cum dimidia, implere eum commentariis quotidiè solitum, statimque, & sine exemplaris discrimine, perquàm emendatis; ita ut per Sacri Palatii Magistrum (rem oppidò novam) ei licuerit, nullâ illius notâ, aut sigillo, quod moris est, munita prælo, & oculis omnium committere. Ejus hæc extant pia doctáque admodum opera, ex parte jam typis commissa, ex parte autem, & majore quidem etiam nunc inedita, quorum omnium Lucas VVaddingus meminit.

Edita

Edita hæc, post mortem scilicet authoris ferè omnia.

In Marci Evangelium Commentaria. Romæ 1623. fol.

In Lucæ Evangelium Commentaria. Tomis duobus, ibidem 1625. folio.

Edita hæc tria Romæ apud Alphonsum Ciaconem anno 1628. in fol. dicuntur.

In Symbolum Apostolorum Volumen prius ex duobus, quæ author confecit, procurante ipso editum est paulò ante mortem typis Vaticanis anno 1596. fol.

Enchiridion divinæ scholasticæque Theologiæ distributum in duas partes, speculativam, & practicam. Ad Ferdinandum Mediceum S.R.E. Cardinalem Ordinis Minorum Protectorem. Genuæ prodiit in 4. anno 1582.

Italicâ autem linguâ hæc, quæ nos latinè designabimus VVaddingi ipsius fide, & verbis.

De digna & necessaria præparatione ad suscipiendum sanctissimum Eucharistiæ Sacramentū. Romæ apud Gulielmū Faciotum 1595. in 8.

De Cœna Eucharistica, liber unus. Ibidem eodem anno.

De Oratione Iaculatoria. Romæ typis Vaticanis eodem anno.

De Cognitione, & Amore Dei. Ibidem eodem anno.

Quæ sequuntur omnia, authoris manu ipsius conscripta diligenter adservare se in proprio Codicum M. SS. archio testatur VVaddingus; qui nec tacet de admiratione sibi injecta, cùm primùm vidisset, adeò felici calamo hæc omnia esse conscripta, ut in tanta librorum mole paucissimas reperire sit litturas aut correctiones. Latina.

In Matthæum Commentaria.

In Ioannem Commentaria.

In Symbolum Apostolorum. Volumen secundum.

Commentaria in Abdiam Prophetam.

In omnia Evangelia de Tempore, & Sanctis breves annotationes.

Enchiridii expositionem, seu Commentarium, VI. libris.

De Fabrica Mundi, sive *De rerum omnium prima creatione,* libros duos. Incipiunt, *Summa Dei bonitas fecit, &c.*

De Cultu Sanctorum, & Oratione ad eosdem, eorundem pro nobis intercessione, & de Reliquiarum reuerentia, ad Franciscum Tagliacarnæum Patritium Genuensem. Quod opus anno 1584. in cœnobio S. Mariæ Genuensis urbis formavit. Cujus initium hoc est, *Assertio prima hæreticorum, &c.*

De Divino amore captando, lib. I.

De Confidentia hominis in Deum, lib. III. Ad Antonium Mariam Bracaleum Patritium Genuensem: *Deum etsi appetant mortales, &c.*

De Parentum, & Filiorum amore reciproco, lib. VI. *Artifex rerum omnium.*

De restituenda disciplina vetusta Religionis S. Francisci, Tractatum ad Ferdinandum Cardinalem Mediceum. *Imperatus ob mutui, &c.*

Ejusdem argumēti Tractatum secundum: Quoniam difficile arbitror, &c. item & *tertium* ad Cardinales Congregationis de rebus Episcoporum, & Regularium.

De Reformatione Religiosorum in genere, Tractatum quartum. Ad Felicem Cardinalem de Montalto, qui mox fuit Papa Sixtus V. scriptum Genuæ anno 1583. *Non legi usquā reformationem, &c.*

Opusculum instructionis, seu admonitionis ad Iacobum Sanchez Franciscanum Commissarium Apostolicum destinatum Provinciæ Valentinæ. Incipit; *Longanimis, ac multùm misericors, &c.*

Opusculum, quo commendat decretum prædictæ Congregationis, de tollendis omnium Regularium cœnobiolis, in quibus necessarius ad conservandam disciplinam regularem Religiosorum numerus haberi non possit. Cujus initium; *Propositum alterâ die, &c.*

De Instructione, & educatione Religiosorum, Opusculum: *Naturam, qui lumine, &c.*

De Auctoritate Cardinalis Protectoris, lib. I.

Orationem funebrem in obitu Fratris Cæsaris Pergamensis ejus socii.

Hispanica.

Commentarios sobre la Tercera Regla de S. Francisco, seu potiùs, *Discursos espirituales sobre la Regla de S. Francisco.* Barcinone apud Petrum Malo, 1579. in 8.

Postremo loco hæc Italica.

De Fundamentis boni spiritus, & omnis perfectionis spiritualis, ad Priorissam monasterii S. Andreæ Genuensis, anno 1582.

De Profectu, & splendore hominis spiritualis.

De Christi amore, quo pro nobis pati dignatus est.

Addit ad hæc VVaddingus *Tabulas, & repertoria omnium ferè Conciliorum insignium, quorumcumque sanctorum Patrum, illustrium Historicorum, & vitarum Sanctorum, præsertim à Laurentio Surio collectarum.* Adeóque (statuit ille) tot libros legisse videtur, ut nihil scribere potuisse, & tot scripsit, ut nihil ei superesse temporis potuisse aliorum operibus perlegendis quisque possit opinari.

Decessit Romæ ad S. Petrum in Monte aureo die XXIII. Aug. mensis, anni MDXCVI. sepultúsque est propè cornu Evangelii aræ maximæ in tumulo marmoreo eminentiore sic inscripto:

Cōditur hic ingens meritis Pater Angelus urnâ Hispanus patriâ, Religione Minor.

Obiit Rever. Pater Fr. Angelus del Pas Perpinianensis anno Domini MDXCVI. die XXIII. Augusti.

Testimonium Sanctitatis, dum viveret, post mortémq; Beatitudinis clarissimo viro multa miracula exhibuerunt, cui quidem testimonio, ut oportebat, acquiescens Summus Pontifex Clemens VIII. tertio post ejus mortem anno haberi jussit rerũ ab eo pié gestarũ, quod inaugurationis sacræ pompam anteire debet, examen; sine successu tamen usque ad præsens tempus. De qua re lege-sis Antonium Dazam in *Historiæ Franciscanorum* IV. parte lib. IV. cap. XXXI. Vitæ ipsius gesta collegit Bonifacius Bonibellus Provinciæ Romanæ Laicus, sive conversus, strictioris observantiæ, qui ejus fuit per multos annos socius, reliquitque M. S. S. apud Vvaddingum.

ANNA.

D. ANNA *Comitissa de Argil*, quam aliunde mihi ignotam, quód Hispané scripserit Hispanis contribuo, dedit foras -

El Alma *del Incomparable S. Agustin sacada del cuerpo de sus Confessiones*. Antverpiæ apud Gerardum Volicaterium 1622. in 4.

Nisi Anonymus aliquis Hispanus ex Annæ Comitissæ vernaculo, quasi suerit-is, fermone converterit.

D. ANNA DE CASTRO EGAS, raro aliás in fœminis, non tamen Hispanis, exemplo, scripsit-

Eternidad *de el Rey D. Filipe III.* in 8. Matriti 1629.

ANNA DE IESV, Monialis cœnobii Granatensis Incarnati Verbi, cui & præfuit, ut Historicorum augeret numerum, edidit -

Nacimiento *y criança de D. Isabel Davalos por otro nombre Isabel de la Cruz, Abadessa y fundadora que fue de la Encarnacion de Granada*. Granatæ apud Franciscum Heylan 1629. in 4.

ANNA MARIA DE S. IOSEPHO, Villa-castinensis, quod territorii sacri Segobiensis municipium est non ignobile, anno MDLXXXI. nata, secundóque post sexcentesimum, in sodalitio Monialium excalceatarum Salmanticensium, quæ Francisci Patriarchæ vexillum sequuntur, Deo renata, præstans quidem ardentissimâ in sacrum, cui se dicaverat, sponsum charitate, corporis maceratione, mentis absorptæ à Deo excessibus, reliquóque virtutum choro his temporibus fœmina. Præcepto hæc ejus, quem à confessionibus habebat, Ioãnetini scilicet Niño Frãciscani, *Rerum suarum, & vitæ narrationem epistolicam* ad eundem remisit, quæ unà cum aliis sanctitatis ejus testimoniis ab ipso edita est Salmanticæ 1632. in 4. Obiit hæc Sacra Virgo III. Idus Martii MDCXXXII.

ANSELMVS.

F. ANSELMVS BAPTISTA, Monachus Cisterciensis monasterii *de Huertas*, vir pius, edidit -

Relacion *de las Vidas y Triunfos de los Gloriosos Martires S. Sixto Papa II. deste nombre, S. Innocencio, Santa Flora Virgen, y San Dionysio, cuios benditos cuerpos, y reliquias se reverencian en el altar maior de Santa Maria de las Huertas*. Murciæ 1624. in 4.

De los Milagros *de Nuestra Señora de Loreto*. Salmanticæ.

Arte *de Amar à Dios*, ex Italico *Ioannis à Cruce*. Ibidem 1621. Cæsaraugustæq; 1633. in 16.

F. ANSELMVS DE FORCADA, Catalanus ex *Podio-Ceretaniæ*, sive *Puig-cerdà* municipio, Benedictinus monachus domus Mõserratensis, cum in monasterium venisset *S. Petri de Arlanza* Burgensis diœcesis, scribere aggressus est, quam etiam nunc premit -

La Historia *del Monasterio de Monserrate y Milagros de aquella Santa Imagen*.

F. ANSELMVS MVÑOZ, Benedictinus, scripsit -

Relacion *de las Fiestas que D. Antonio Vanegas de Figueroa Obispo de Pamplona hizo al Santissimo Sacramento año MDCIX*. Pampelone 1609. 8.

F. ANSELMVS DE TVRMEDA, scripsisse dicitur opus ita inscriptum -

Del Asno; quod prohibetur in Indice Librorum prohib. & expurg. Hispano.

ANTICH.

ANTICH ROCHA DE GIRONA, Catalanus, Gerundensis, publicus Barcinone professor Philosophiæ, edidit -

In Aristotelis Organum logicum ac *De Physica auscultatione*. 1578. in 4.

Lexicon quoque *Latino-Catalanum ex Nebrissensis Castellano-Latino*, juncta opera cum Francisco Clusa humaniorum literarum in eadem urbe Professore. Barcinone apud Claudium Bornatium 1561. in fol.

Prælectiones è Græcis Interpretibus haustas. Barcinone apud Claudium Bornatium 1573. Necnon Hispané -

Compendio *para tener, y regir los libros de quentas de Mercaderes*. Ibidem 1565. 8.

ANTONINVS.

F. ANTONINVS (vulgó ANTOLIN) PEREZ, ex Ordine Sancti Basilii, Sac. Theologiæ Magister, scripsit -

Catenam Selectam veterum Ecclesiæ Patrum in loca quædam D. Matthæi explanata

nata literaliter & moraliter. Matriti apud Franciscum Marotum 1643. fol. loci sunt: *Pugna, & victoria Christi in deserto* in cap. IV. *Dilectio Inimicorum* in cap. V. *Hypocrisis correptio* cap.VI. *Signa negata à Christo* cap.XII. *Petitio matris filiorum Zebedæi* cap. XX. *Parabola Vineæ* cap.XXI.

Vulgari quoque Idiomate -

Asumptos *predicables en las festividades de Nuestra Señora.* Matriti 1640. in 4.

ANTONIVS.

ANTONIVS quidam Lusitanus, urbis Guimaranēsis Medicus (si non malè intelligo Gasparem Statium in LVI. *Antiquitatum* suarum *Lusitanarum* capite) scriptum in schedis reliquit Tractatum -

Da Provincia *de entre Douro e Minho*, quem tacito nomine Vasseum laudare ait, cum *Interamnem* hanc *Regionem* describit in *Chronico Hispaniæ* cap.VIII.

ANTONIVS ADRIANVS, (sic appellat D. Thomas Tamajus in *Magna Collectione Librorum Hispanorum*) aliàs ADRIANVS DE AINZA, edidit -

Espejo *de Almutazafes, ò fieles*, Cæsaraugustæ apud Michaëlem de Huesa. 1578. 4.

ANTONIVS DE AGVILERA, Doctor Medicus *Iunqueræ* natus, quod ad diœcesim - - - - sedis oppidum pertinet, in *Guadalaxara* urbe commorabatur, scribens -

Rudimentorum Medicinæ libros VIII. Compluti apud Ioannem de Villanova 1571. in folio.

Vernaculâ quoque linguâ -

Exposicion *sobre las preparaciones de Mesue.* Compluti 1569. 8.

Repetio etiam hujus nominis tributum homini opus -

De Varia curandi ratione.

ANTONIVS DE AYALA, Hispalensis, Iesuita, paratam prælo habuisse superioribus annis dicitur *Bibliothecæ* domesticæ authore -

Rosam Iericho. Opus nempe *de Beata Virgine*: vixisséque adhuc anno MDCXLIII. apud *Marianam Bibliothecam* Hyppoliti Marracii lego.

ANTONIVS AYERVE DE AYORA, Regii Prætorii Granatensis Advocatus, utilem resecandis litibus tractationem instituit -

De Bonorum partitionibus. Compluti 1596. folio.

F. ANTONIVS DE ALVARADO, Benedictinus monachus, Pinciæ adgregavit se huic religioso ordini, concionúmque habendarum exercuit ministerium; Iraciensé quoque in Navarris cœnobium rexit. Postéros cogitavit scribens -

Arte *de bien vivir y guia de los caminos del cielo*, duobus tomis; Iracii Navarrorum 1608. in 4. Pinciæ 1613. apud Franciscum Fernandez; Iraciique iterum 1616. 4.

Practica *manual de la Vida Christiana.* Pinciæ 1610. 8.

Guia *de los devotos y esclavos del Santissimo Sacramento*; Ibidem apud Franciscum Fernandez 1613. in 8.

Ramillete *de flores y excelencias de Nuestra Señora, y guia de los esclavos de su penoso destierro.* Pampelone apud Nicolaum Assiayn 1617. in 8.

F. ANTONIVS ALVAREZ, Beneventanus, ordinis Minorum Provinciæ Sancti Iacobi, concionibus ad populum in Salmantina domo habendis præpositus, edidit -

La Silva Espiritual; tribus partibus. Prima edita est Salmanticæ, deinde Valentiæ anno 1591. Secunda Valentiæ apud Philippum Mey 1590. & Salmanticæ 1594. Tertia additionum, Barcinone apud Gabriëlem Lloberas 1595. & Valentiæ 1596. in 4. Quinta hujus operis editio prodiit ex Matritensi officina anno 1597. in 4. deinde, & alibi 1605. & 1615. 4.

Primer *tomo del Santoral, ò Miscellaneas.* Salmanticæ apud Artum Tabernier 1607. 8.

ANTONIVS ALVAREZ, Beaciensis incola, publicavit militare, ac juridicum opus -

Tratado *sobre la Ley de la Partida de lo que son obligados à hazer los buenos Alcaides, que tienen à su cargo fortalezas, y castillos fuertes.* Valladoliti 1558. 8.

ANTONIVS ALVAREZ, Medicus Doctor, hujúsque artis Compluti, Pinciæque professor, edidit -

Epistolarum, & Consiliorum Medicinalium. primam partem. Neapoli apud Horatium Salvianum 1585. 4. ad Ioannem Ferdinandi à Velasco Magnum Castellæ Comestabilem, cujus medicus fuit; Didacique Episcopi Tranensis frater. Adjunguntur in fine -

Defensiones pro Ioanne Altimaro in Salvi Silani Apologiam.

ANTONIVS ALVAREZ SVAREZ, Lusitanus, ut videtur, edidit -

Rimas. Olissipone 1628.

ANTONIVS DE ANDRADA, Lusitanus, sacerdos Societatis Iesu, expeditionem sacram à se in regionem quandam Orientis factam literis consignavit scribens -

Nuevo *descubrimiento del Gran Catayo, o Reinos de Tibet en el año de MDCXXIV.* Olissipone apud Antonium Piñeiro, & Matriti

apud Ludovicum Sanchez. Italicè quoque Romæ apud Franciscum Corbelletum 1617. in 8. & Neapoli apud Ægidium Longum 1627. De hoc ipso itinere scripta est alia ejus *Epistola*, quam edidit primo volumine *Virorũ Illustrium Societatis* Ioannes Eusebius noster Nierenbergius. Lege-sis Alegambium in *Bibliotheca*.

F. ANTONIVS DE ANGELIS, Lusitanus ex sacro ordine Sanctissimæ Trinitatis, Sac. Theol. Magister, Ordinis suil Provinciæ Lusitanæ aliquando Præfectus, sæculari, sacráque eruditione conspicuus, linguarúmque Hebraicæ, Chaldaicæque notitiâ imbutus, latinas Musas feliciter coluisse, atque artem non minùs Musicam egregiè dicitur calluisse. Hic voluminum quinque author fertur in monumentis sui ordinis, quorum uni consignant argumentum hoc, & inscriptionem -

De Transmigratione filiorũ Israël. Alii verò

Compendii Indulgentiarum ordini Sanctissimæ Trinitatis à Summis Pontificibus concessarum.

Vitâ decessit Matriti, dum litem ordinis sui Procurator ibi ageret, anno MDCXIV.

F. ANTONIVS ab ANGELIS, Lusitanus, Franciscanorum tertii ordinis sodalis, vir pius, & studiosus admodum erga Dei-param Virginem devotionis propagator. Scripsit Lusitanicè, Vvaddingo authore -

Triumfos *da gloriosa Virgen Maria*.

ANTONIVS DE ARANA, Societatis Iesu Sacerdos, edidit nostræ gentis proprio idiomate, ut Alegambius ait in *Bibliotheca* -

Vida *del Padre Andres de Oviedo de la Cõpañia de Iesus Patriarca de Ethiopia*.

F. ANTONIVS DE ARANDA, Franciscanus, Castellæ Provincialis Præfectus, Serenissimarum Mariç Vngarorum & Bohemorum Reginæ, Ioannæque Lusitaniæ Principis Caroli Cæsaris filiatum à confessionibus fuit minister, pietatis nomine commendatissimus. Circa annum MDXXX. sacra illa nostræ salutis Hierosolymitana loca supplex, & venerabundus insidebat, cujus descriptionem reversus literis tradidit. Ejus namque est -

La Verdadera *descripcion de la Tierra Santa, como estava el año de MDXXX*. Compluti 1531. in 8. apud Michaëlẽ Eguiai item Compluti 1563. Vvaddingus aliam editionẽ laudat Complutensem anni 1587.

Prætereà scripsit -

Tratado *sobre las siete palabras, que se leen en el Evangelio aver dicho Nuestra Señora, sive, Loores de la Virgen Nuestra Señora*. Compluti 1557. 8.

Loores *del dignissimo lugar del Monte Calvario en que se relata todo lo que N. S. Iesu Christo hiço y dixo en el*. Compluti apud Ioannem Brocar 1551. in 4.

Relacion *de la Vida del Reverendissimo Señor D. F. Francisco Ximenez de Cisneros Cardenal Arçobispo de Toledo*. Hanc sequutus est, Anonymi authoris nomenclaturâ donatam, *Franciscani* videlicet *Turrilacunensis*, Alvarus Gomez in *Rebus* illius *gestis*. Turrilacunensis ergo patriâ fuit.

F. ANTONIVS ARES, ex ordine Minimorum Sancti Francisci de Paula, transtulit in Castellæ sermonem -

Los dialogos *de la Naturaleça del Hombre, del Maestro Raimundo Sebunde*. Matriti apud Ioannem de la Cuesta 1616. 4.

Et è propria etiam penu dedit -

Del Ilustre *Origen y grandes excelencias de la misteriosa Imagen de Nuestra Señora de la Soledad de Madrid*. Matriti 1630. 8.

ANTONIVS DE ARGVELLO, Notarius urbis Taurensis, scripsit -

Tratado *de Escrituras, y contratos publicos con annotaciones*. Matriti apud Ioannem de la Cuesta 1620. in 8.

F. ANTONIVS DE ASCENSIONE, vulgò DE LA ASCENCION, Carmelitanus excalceatus, scripsit -

Viage *del Nuevo descubrimiento, que se hizo en la Nueva España por el Mar del Sur desde el puerto de Acapulco hasta el Cabo Mẽdozino año de MDCII. yendo por General Sebastian Viscaino*. Fuit M. S. in Bibliotheca V. C. Dom. Laurentii Ramirez de Prado.

F. ANTONIVS AVDICANA, Cantaber, ordinis Minorum regularis observantiæ, in lucem dedit latinâ linguâ -

Conciones Quadragesimales. Pampelone 1601. in 4.

ANTONIVS AVGVSTINVS, patriam habuit Cæsaraugustam Aragoniæ Regni Metropolim, patrem Antonium Augustinum ejusdem Regni Pro-cancellarium, quo munere qui censetur, supremo rerum Aragonensiũ, Catalanarum, Valentinarúmque Senatui præest in Regia Curia; matrem Hildephonsam Albanellam; fratres verò Petrum, & Ioannẽ, & Isabellam, quorum primus Oscensis Ecclesiæ fuit Præsul; Isabella autem Ferdinandi Cardonæ Ducis conjux. Præceptore usus est in grammaticis Ioanne Quadrâ, Bononiensi aliquando ad S. Clementem Hispanorum sodali. Complutum missus biennium in hac schola, uti Salmanticæ septennium deinde insumpsit Iuris studio dans operam. Nec eo contentus Italiam, Bononienséque clarissimis hujus doctrinæ Præceptoribus eâ tempestate plenum gymnasium cogitans, eò se, annuentibus indulgentissimis parentibus, contulit. Ibi,

ibi, & Patavii Andream Alciatum, Paulum Parisium, Mariannm Sozinum, Ludovicum Gozadinum, Augustinum Beroium, Ioannē Antonium Alexandrinum se adeptum esse, audivisséque Iuris utriusque professores, in Epistularum nonnullis, quas penes me habeo manuscriptas, refert; quædam de ingenio istorum, doctrináque, ac docendi methodo lectu adjiciens non injucunda: in quibus Paulum Parisium cæterorum omnium, qui simul cum eo profiterentur, in docendi hac methodo agnoscit, ac vocat principem. Interea & Ioannem Fasolum frequentavit Græcas in Bononiensi eadem Academia literas docentem; quas ad Iura intimè cognoscenda omnino esse necessarias testatum ipse scripto relinquere non dubitavit, animo quasi præsagiens in se ipso magnum quoddam, & fulgentissimum Iuris utriusque lumen dispellendis barbariei tenebris, restituendísque nitori suo, tam sacræ, quàm profanæ Iurisprudentiæ monumentis per eam studiorum contentionem, atque industriam accendi. Quibus, & humanioribus quibusque literis vacavit, maximè æstivis mensibus, Lazarum Bonamicum, & Romulum Amasæum claros utriusq; linguæ professores familiariter habens. Interim & sodalibus adscriptus Clementini Hispanorum Collegii dedit planè huic literarum domui, quo ante alios omnes, quos per tria jam sæcula produxit Viros omni scienciarum genere ornatissimos, dum fuerit literis honos & pretium suum, gloriabitur. Discurso jam Academico stadio Florentiam venit comite Ioāne Metello Sequano homine eruditissimo, cujus operâ usus est in percurrendo Pandectarum Florentinorum uolumine manu olim scripto, ibique adinstar Thesauri adservato, cúmque Norica, & Haloandri editionibus fidelissimè, ac diligentissimè conferendo. Vnde ei nati sunt *Emendationum, & Opinionum Iuris Civilis*, quibus magna ejus pars ex iisdem Pandectis declaratur, & emendatur, libri, judicio, ingenióque præstantes: quibúsque à juvene vix quinque supra viginti annis nato in publicum emissis, Italiam, quanta est, sui nominis implevit famâ, breví que libello ingentium quorumcúnque monumentorum, etiam à præstantissimis authoribus venientiū laudes, & meritum adæquavit. In quo exemplum Andreæ Alciati sequutus, qui à consueta, & injucunda Iuris explanandi forma ad variarum, & observationū & lectionum amœnitates, primus discessisse videtur, exemplo fuit & ipse aliis, Gallorum præcipuè, Belgarum, atque Hispanorum doctissimis, Polymathiam, & Philologiam in Iuris commentaria, quorum à limine procul esse antea jubebantur, inducendi, verámque & germanam veterum multiplicis doctrinæ virorum Iurisprudentiam in eum, quem hodiè jam tenet, locum, sive fastigium restituendi. Lęlium in eadem urbe Florentia Taurellum egregium, disertúmque ejus ætatis Iurisconsultum, cujus & plures ad Augustinum datę Epistolæ penes me sunt, atque item Petrum Victorum erunditione satis spectatum devinxit sibi studiorum similitudine; uti & cives suos Didacum Mendozam, virum clarissimum, Regium apud Venetos Legatum, & ab ultimis usque Lusitanię finibus Hieronymum Osorium; qui tantum Augustini judicio deferrē solebat, ut ab eo monitus de nonnullis, quæ in *De Nobilitate Christiana* libris minùs sibi placuissent, sine ulla interpellatione se ea mutaturum in editione eorum responderit literis ad nostrum datis, quas cum aliis adservo. Romam tandem adveniens statim à Paulo III. Pont. Max. ejus sæculi anno XLIV. inter XII. Viros litium totius Orbis Christiani judicandarum, sive Sacri & Apostolici Palatij Auditores (in Ludovici Gomezii Pontificio Sarnensi donati locum, uti Guido Pancirola *de Claris Legum Interpretibus* lib. II. cap. CLXXXVIII. & Andreas ait Scotus, quod malè convenit cum promotione Gomezii ante annos X. ex *Italia Sacra* monumentis exploratè cognitâ, nisi creatus etiam Episcopus Collegio isto non decessit) postulante Cæsare Carolo allectus implevit omnes numeros integerrimi, & prudentissimi judicis. Propterea Iulius III. intimus eum consiliis adhibitum in Britanniam quoque destinavit summâ authoritate Legatum, quo tempore inter Mariam Reginam, & Philippum Hispanię Principem conjugium pactum fuit non eo successu, quem Christianorum spes conceperat; cujus muneris Augustino commissi Hieronymus Osorius meminit adversus Gualterum Haddonum Elisabethæ postea Britanniarum Reginæ à secretis scribens, & Latinus Latinius in Epist. ad Andream Masium IV. Idus Februarias MDLV. *Cùm (inquit) ut gratias Regi, Reginæque Pontificis nomine ageret, quod eorum operâ Regnum illud ad receptum Dei cultum, Sedísque Apostolicæ observantiam revocatum est, tunc præsertim, ut in componendis rebus, quæ Sacerdotibus sacrorúmque ministris dicatæ erant, tanquam Iurisconsultus, Legato adesset*. Romæ deinde redditus, Paulo IV. in Ecclesia regnante, Præsul ab eo *Allifanus* renunciatus, in Germaniam ire jussus est anno MDLVII. ad Ferdinandum Imperatorem. Cúmque in Ecclesiam suam ab hac Legatione rediisset, à Philippo II. bonâ Pontificis veniâ, in Siciliam ablegatur lustrandæ huic Insulæ: quo munere defuncto Pius IV. Regiæ nominationi, uti Iuris est, deferens *Ilerdensis* urbis Cathedram opportuno illo Ecclesiæ contulit tempore, quo Synodus sanciendæ inter Christianos paci Tridentum ex omnibus illius oris convocabatur. Egregiam ibi noster operam navavit, utpote talium rerum consultissimus, expediendis utiliter Sacri Conventus negotiis; reversúsq; in sedem suam totos XVI. annos pascendo institutis optimis, vitæque exemplo gregi, doctissimísque adornan-

nandis, atque in publicum emittendis lucubrationibus invigilavit. Quousq; tenente jam Petri Cathedram Gregorio XIII. anno ejus seculi LXXIV. Præsul *Tarraconensis* Cataloniæ Metropolitanus renuntiaretur, integro adhuc decennio urbi huic nobilissimæ, novæq; sponsæ venerabili omni memoriâ Ecclesiæ convicturus. Decessit enim ferè septuagenarius anno MDLXXXVI. vir quem nulla digné celebrare unquam poterit eloquentiæ facultas. Dabo tamen aliqua ex innumeris promiscuè elogia, quibus præstantissimi omnium nationum, & professionum homines judicium de Augustino suum ad posteritatis memoriam consignaverunt. Andreas Scotus agmen ducat, qui nondum Societatis Iesu adscriptus sodalibus, in ejus domo per biennium liberaliter, utpote eruditissimus ab eruditissimo, habitus vixit. Memoriam itaque ejus penè incredibilem, studiorum contentionem, virtutésque in perfecto viro, & quod plus est, Christiano Antistite laudandas, integritatem nempe ac temperantiam, comitatem gravitati conjunctam, animi æquabilitatem, castitatis curam, in pauperes beneficentiam, adeò ut & vasa sacra pignori dare, & libros etiam quovis sibi thesauro pretiosiores in rebus arctis, annonæque caritate divendere non gravaretur, multis laudat Scotus, adjungens quæ de studiis maximè ad nos pertinent. *Maxima in illo* (ait) *cognitio antiquitatis, summa scientia Iuris antiqui, Legúmque Romanarum & familiarum; multa in eo, ut Romæ natus videretur, literæ & elegantia sermonis latini. Ciceronem etiam senex legebat assiduè, ut eloquentiæ principem; Iuris verò tanta in eo accuratio, ut veterum aliquis, præstantissimorúmque prudentum, Paulus, Vlpianus, aut Papinianus ab inferis extitisse, ac revixisse, vel animam ex Pythagoræ sententia recepisse illorum videretur. Quanta porrò Historiarum, antiquarúmque rerum Græciæ & Italiæ explicata cognitio! Ius Pontificium & Civile ita illustravit, hoc adolescens, senex illud, ut principem illum Iurisconsultorum, nostrique ævi florem delibatum uno ore gentes omnes prædicent*. Hæc ille. Paulus autem Manutius in *Epistolis* ad eum scriptis, secundo libro *Epistolarum*, Varronem ab eo emendatum, & ad se missum, gratulatus: *Quantus* (in prima ait) *quantus es, totus labor, totus industria es*: in secunda, *Vniversæ aream antiquitatis vocat*; tertiâ, *in scriniis ejus conditos rerum antiquarum thesauros asservari* ait; quartâ demùm *acerrimi* eum, *ac severissimi judicii, exquisitæque ac multiplicis omnium penè literarum scientiæ virum* appellat. Laurentius Pignorius epist. XLVII. *Profanæ, atque Ecclesiasticæ antiquitatis peritissimum*: Didacus Covarrubias XVIII. *Practicarum* capite, *Virum consensu omnium insignis eruditionis, & diligentiæ*. Hieronymus Blancas in Aragonensium rerum commentario, *cui Romanam antiquitatem* (de nostro Augustino ait) *tractanti Italia ipsa cedit, cujus admirabilem quandam, incredibilem ac penè divinam in antiquis legibus interpretandis scientiâ omnium mortalium fama percelebrat; cui incorrupto totius orbis judicio, ipsorúmque doctissimorum virorum inter ipsos consensu tributum est ita, ut cùm immensam illius aciem ingenii tantum omnes admirentur, cum in omnibus scriptis, in omni literarum varietate non modò sibi ipsis, ac iis qui hodie vivunt, sed iis qui multis ante seculis fuerunt, libenter anteponant. Cui denique nullus honos tribui non potest*. Hæc ille, & alia post mortem Augustini, ubi de *Ioanne Lanuza* XLVI. *Iustitia*, ut vocant, *Aragoniæ* tractat. Ianus nec non Gruterus in præfatione *Inscriptionum* Antonio Augustino obiter laudato his versibus plaudit:

Opponit unum quem viris prioribus
Aetas recentis temporis.

Onuphrius Panuinus *integerrimum* eundem atq; *eruditissimum* vocat in *Fastorum* proœmio, eique primum eorum librum nuncupat, multa exinde ei accepta referens. Hadrianus Turnebus XXXIII. Adversar. XVII. *eruditissimum, & optimè de literis elegantioribus meritum*. Iacobus Menochius *Recuperandæ possessionis* remedio XV. num. 590. *Iuris verum alterum instauratorem*: quem imitatus Aubertus Miræus in Bibliotheca Ecclesiastica, *Iuris civilis, & Pontificii instauratorem*: uti Stephanus Pighius in *Notis ad Valerii Maximi* lib. II. cap. VII. *virum suo seculo summum* appellant. Quemadmodùm & Cæsar Baronius tomo XI. Ann. 1097: 40. *Eruditione rerum sacrarum suâ ætate in Hispania facilè principem*: & Ioannes Leonclavius in Prologo ad *Collectionem Ecclesiasticarum Constitutionum*, quas ipse *Paratitla* vocat, *doctissimum omnium Episcoporum, qui nostro vixêre seculo*. Legitur opus hoc, & prologus laudatus vol. 2. *Biblioth. Iuris canon. veteris*. Franciscus Bosquetus Narbonensis Episcopus in *Notis* ad epist. 1. lib. I. Innocentii Papæ III. *virum nunquam satis laudatum* vocat. Plura alia sunt *Victorii, Aldorum, Scaligeri*, aliorúmque magno numero non nisi amplissimis concepta verbis præconia. Vnde sibi accidisse, quod hominibus etiam doctis, & vigilantibus usuvenire solet, humanum ut aliquid per errorem admittant, persuaderi se facilè patietur religiosus juxtà atq; eruditus, mihique ob egregias animi virtutes admodùm charus *Ioannes Bona* Cisterciensium Reformatorum Generalis per Italiam olim Præfectus, cùm in *notitia authorum*, quâ instruere voluit in vestibulo *Harmoniæ* suæ *Psallentis Ecclesiæ* lectores, Antonio nostro Augustino sic in omni literarum doctrina, maximéque Antiquitatis, & Canonicorum sanctionum à summis utriusque Iuris Professoribus, Philosophiæ, ac rerum antiquarum omnis eruditionis principibus celebrato, *non multam in expendenda temporum ratione, & Canonum veritate accurationem*, magnâ injuriâ attribuit. Nos jam conceptam ex hac amici nostri minùs æquo judicio mœstitudinem solari, ac depellere conabimur subjicientes

tes amœbæa nostri Augustini, ac Latini Latinii carmina hactenùs non edita inter Latinii opera, quæ ante paucos annos sub auspiciis Eminentiss. Cardinalis Francisci Mariæ Brancaccii literarum, literatorúmque Mæcenatis Romę prodierunt Dominici Magri Canonici Viterbiensis amici nostri eruditissimi atque optimi curâ & studio.

ANTONIVS AVGVSTINVS
Ad Latinum Latinium.

Lucebant olim Soles mihi candidiores
(Docte Latine) *tuis,*
Pantagathi nempe. * Octavique *patris dictis cùm pectus onustum*
Sæpè foret variis.
Vltima nunc fessum vastis Hispania terris
Sole cadente tenet.
O mihi felices (frustrà suspiria duco)
Præteritósque dies!
Viximus, antiquas cùm Vrbis lustrare ruinas
Romuleæ licuit;
Et Capitolinas pacatis prendere turres
Aurea templa Iovis.
Innumeros illic varia de gente triumphos
Legimus è tabulis;
Censores cum Consulibus, Populíque Magistris
Ordine quemque suo:
Inde forum, sacrámque viam, mysteria Pyrrhi
Dicere dulce fuit.
Quid memorem veteres Ianos, atq; Amphitheatrũ,
Balnea, templa, domos?
Dulce fuit, doctus cùm conviva abdita quæque
Protulit in medium.
Laudamus multos, sed Fulvius, *atque* Faërnus
Omnia ferre negant.
At quid ego? verbosos ætas reddit amicos
Care Latine, *tuos.*
Vive memor nostri: mihi Flaccus stillat in aurem
Pulvis & umbra sumus.

ANTONIO AVGVSTINO
Archiep. Tarracconensi
Latinus Latinius VII. Idus Febr.
MDLXXVII.

Vix juvat Antoni, *sine te monumenta piorum*
Vel Turiani, *aut* Hosii,
Montani*ve tui, vel* Castri *scripta* Leonis
Armata dente, & unguibus
Volvere; mirarique sacris è fontibus hausta
Documenta, quêis Canisius
Et veteres ritus, & mystica sacra tuetur
Adversus hæreses novas.
Olim cana meos mutarunt tempora sensus,
Vrbisque cineres, & virûm
Concelebrata diu magnorum nomina, résque
Gestas, inanis otii,
Insanique laboris opus verè esse putavi.
Suisne busta marmorum
Admiranda, Deus! collapsa theatra, domósque
Mandavit? An Patricios
Plebeiósque notis cives discernere certis?
O vana mens mortalium!
Scilicet hoc tandem Regni cœlestis ad aulam
Fessos reducet exules.
Viderit hæc Pyrrus 1, *videat quoq;* Fulvius 2; *at me* — 1 Ligorius scilicet magnus antiquarius. 2 Vrsinus. 3 Michael Thomasius Ilerdensis Episcopus.
Non Petrus *id* Ciaconius,
Nec mihi jam dudum conjunctos inter Iberos
Thomas Michaël 3 *perdocent;*
Quorum lecta piis solers industria acrisque
Ad Gratiani vulnera
Non sananda modo, sed restituenda nitori
Fructus perennes parturit.
Hos ego censores vitæ, morúmque magistros
Libenter, Antoni, *sequor:*
Dum tu sacra Dei peragis mysteria, dum te
Superba Tarraco Patrem
Agnoscit venerans, attentísque auribus audit
Christi docentem dogmata,
Quêis sine nemo potest veram sperare salutem.
O te beatum septies,
Qui vanas hominum curas, steriléisque labores,
Quæ cæcus amat amor sui,
Sprevisti docilis primo sub flore juventæ
Christi sequens vestigia!
Te Procerũ veneranda cohors post funera tandem
Inter sacratos Præsules
Non procul à Domini sublimi sede locandum
Expectat avida tuî; Vale.

Extant quidem inter Latinii opera epistolæ aliquot ad Augustinũ volumine altero, quod nuper typis editum fuit.

Librorum ab Augustino confectorum, illustratorum seriem ex Andrea Scoto, nonnullis additis, subjungimus.

De Humanitatis studiis hi sunt, atq; Historia-

In M. Terrentium Varronem de lingua latina emendationes & notæ. Romæ 1557.

In Sext. Pompeium Festum Notæ. Venetiis & Parisiis.

Familiæ Romanorum XXX. cum *Fulvii Vrsini familiis.* Romæ 1557. in folio. Lugduni apud Franc. Fabrum 1594. in 4.

Fragmenta veterum Historicorum, ab eo & Fulvio Vrsino collecta. Antverpiæ 1595. 8.

Epistola ad Hieronymum Blancam, De Cæsaraugustanæ patriæ communis Episcopis, atque Conciliis, cum *Fastis Aragonensiũ rerum à* Blança edita.

Hispano etiam sermone-

Los Dialogos de las Medallas, inscripciones, y otras antiguedades. Tarracone apud Philippum Mey, 1587. in 4. sive etiam priùs 1575. in 4. Qui postea Italicè sunt redditi, ac editi, tandémque latinè ab Andrea Scoto, qui *undecimum* addidit *decem* Augustini *Dialogis, De Prisca* nempe *Religione, ac Diis gentium.* Antverpiæ typis Aertsii 1617. in fol.

De Iure civili sequentes-

Emendationum, & Opinionum Iuris civilis libri IV. Adjungitur *Ad Modestinum,* sive *De Excusationibus lib. singularis, & Ad Lælium Taurellum I. C. De Militiis Epistola.* Lugduni 1544. in 4. Ibidémque apud Antonium de Harsy 1574. 8. Venetiis quoque apud Iuntas 1543. & Basileæ.

De

De Legibus, & Senatus Consultis; Cui adjunxit *Notas* Fulvius Vrsinus, edíditq; Romæ apud Dominicum Basam 1583. in 4. Prodierunt deinde Parisiis in fol. 1585. & Lugduni in 4. 1592. Simul quoque sunt *Legum antiquarum, & Senatus Consultorum fragmenta*.

De propriis nominibus τῶ πανδέκτῶ *Florentini, seu Pandectarum*, cum *Notis*. Tarracone apud Philippum Mey 1579. in fol.

Constitutionum Codicis Iustinianæi collectio. Ilerdæ 1567. in 8. Nempe Græcæ Constitutiones, quę in eo desiderabantur, ex multis Gręcis Codicibus Bibliothecarum Romanæ, Florentinæ, & Venetæ: sive quas ex Ioanne Metello Sequano Lugdunenses librarii extorserant, Cujaciúsque in editione *sexagesimi Basilicon libri* publicavit.

Novellarum Iuliani Antecessoris Epitome, cum *Notis & Constitutionibus* Græcè, eodem Augustino interprete. Ilerdæ in 8. 1567. & in fol.

Leges Rhodiorum Navales emendavit; ut Epitomator inquit Gesneri.

De Iure Canonico, & rebus sacris -

Antiquæ Collectiones Decretalium, cum *eruditis Notis*. Ilerdæ 1576. in fol. apud Petrum Robertum, & Ioannem à Villanova. Romæque apud Dominicum Basam 1583. 4.

Canones Pœnitentiales cum *Notis*. Tarracone 1581. Venetiisque apud Felicem Valgrisium, 1584. in 4. & cum *Epitome Iuris Pontificii* mox laudandâ, Parisiis 1641. in fol.

Dialogi XL. De Emendatione Gratiani, sive libri duo. Tarracone 1586. in 4. Parisiisq; apud Petrum Chevallier 1607. in 4.

Notæ in Canones LXXII. ab Hadriano Papa adversus falsos accusatores, & oppressores Episcoporum, & Pontificum in gratiam Ingelramni Mediomatricum Episcopi Romæ tunc degentis collectos, & communicatos Indictione IX. anno DCCLXXXV. Prodierunt hi *Canones* cum notis Tomo V. *Conciliorum* ex editione Binii pag. 567. & sequentibus.

Constitutiones Provinciales, & Synodales Tarraconensium. Tarracone in 4.

Epitome Iuris Pontificii veteris, in tres partes divisa; *De Personis*, *De Rebus*, & *De Iudiciis*. Quarum prima edita fuit Tarracone 1586. in fol. De cujus operis fine, utilitate, & excellentia videsis cognominem authoris Antonium Augustinum Iesuitam in præfatione ad integram hujus Epitomes editionem Parisinam anni 1641. Quæ facta est duobus voluminibus in folio, sumptibus Michaëlis Soly, Matthæi Guillemort, & Gervasii Alliot, adjunctis in posteriore *Canonibus Pœnitentialibus*, de quibus supra loquuti sumus. Sed & alia editio Romæ curata fuit ejusdem *Epitomes* auspiciis Pauli V. Pontif. Max. juxta Augustini M. SS. codices, qui jussu Sixti V. & operam navante Antonio Carrafa Bibliothecę Vaticanæ Præposito, allati ex Hispania, & in eadem Bibliotheca sunt repositi. Ad calcem verò secundæ partis egregium legesis -

De quibusdam veteribus Canonum Ecclesiasticorum Collectoribus judicium ac censuram.

Prodiit tandem in editione *Recentiorum Rotæ Romanæ Decisionum*, seu potius in *Theodosii Rubei Singularium ex Sac. Rota Romana Decisionibus selectarum*, volum. 1. pag. 149.

Repertorium, sive *Epitomatarum Decisionum Rotæ*, duobus libris distinctum, quod (sępiùs uti Rubeus ait) ab eadem Rota in causarum decisionibus, & ab aliis Doctoribus allegatur.

Decisiones quoque ejusdem Augustini fuerunt in *Bibliotheca Olivariensi* duobus voluminibus distributa, nisi fallit ejus Catalogus. Itémque in Bibliotheca Francisci Pegnæ.

De Fermento apud Innocentium I. Papam epist. 1. ad Decentium, cum Latino Latinio contulit: inter cujus epistolas altero jam volumine editas quædam extat hujus argumenti ad Latinum data.

Epistolas plures ad amicos dedit, prælo quidem dignissimas, quarum bonam partem penes me habeo.

Nonnulla etiam alia Augustini nomen prę se ferunt, uti in Catalogo Bibliothecæ Doctoris Soræ Aragoni -

Institutiones Iuris Canonici, ineditæ; si credimus Pancirolo in *De claris legum Interpretibus* libro secundo.

Nec non & -

Historia Conciliorum nondum suo tempore editorum, quam scripsisse eum refert Hieronymus Romanus de la Higuera, in *Historia* adhuc M. S. *Toletanæ urbis, & regni* lib. IX. cap. IX. & laudatus Pancirolus, qui & ad *Hadrianum lib. singularem*; itémque in *Pandectas Florentinas Indicem verborum*, inter nondum edita Augustini commemorat.

Elaborabat & ad *Edictum perpetuum* opus, cujus meminit Lælius Taurellus in literis ad nostrum datis XIII. Kal. Septemb. MDXLVI. apud me M. SS. Item *Dialogos*. In quibus, ut ipse ad Bernardum Boleam scribens testatur: *Quæstiones acriter à Doctoribus Iuris agitatas conscribo, quibus mei mediocritatem ingenii in inveniendis, collocandísque, & diluendis argumentis, cognitionem latinæ linguæ, si quam habeo, ex ornanda quæstione, & ad Tullianam, Socraticámq; imitationem deducenda, quoad per me fieri potest, ostendo; Si quæris* (subjungit) *quicum in his disputem? tecum primùm, cui magnam eorum partem debeo; cúmque Ruizio*, & Sora opinor, condiscipulísque aliis meis, qui post tuam profectionem Bononiam, ínque meam venerunt familiaritatem*. Meditatus itidem fuit eorum, qui in collegio Bononiensi unquam vixerunt, vitas uno libello comprehendere: quod in alia ipse ait epistola ad Ioannem eundem Soram.

* Petrũ Ruizium de Moros, de quo nos alibi, & Ioannem Soram cives suos intelligit.

Vt finiam, contentus pro lectoribus Augustini amantibus ad lnculentiorẽ Andreæ Scoti descriptionẽ intẽdisse digitos, *Sũma in eo Viro corporis fuit dignitas, statura procera, egregia corporis,*

poris, membrorúmq; habitudo, robusta ad extremam ætatem valetudo ac firmitas, incessus gravis, in aspectu gravitas comitati conjuncta, in sermone lepos, concinnáque brevitas. Iocis etiam urbanis interdum, & salibus utebatur, sed cum literatis hominibus. Oculi perexigui, & flava coma; hebetatâ, ut fit assiduis lucubrationibus, oculorum acie: vitreis itaque perpetuò usus est. Denique in toto corpore ea dignitas eluxit, quam imperio dignam Euripides judicavit: Ait Scotus.

Iacet in Æde maxima Tarraconẽsi sub hoc epitaphio.

D. O. M. S.
Ant. Augustino domo Cæsaraug.
Romæ olim in Vrbis & Orbis luce
XII-Viro Litium judicandarum
Ex Allifano, & Ilerdensi Episcopo
Tarracon. Archiep. in pauperes munifico
Bene de Antiquitate & Literis merito
In hoc Ædis Sacræ D. Theclæ Virg. & M.
A se ampliato membro, & ad Aram
In spem resurrectionis quiescenti
S. P. Q. Tarracon. P. H. C. & Collrg. Canon.
poni curarunt.
Vixit annis LXX. M. III. D. III.
Obiit damno publico
Pridie Kalendas Iunias
MDLXXXVI.

ANTONIVS AVGVSTINVS, Antonii hujus Viri clarissimi jam laudati, nescio ex quonam latere; nepos, Marrini, quem suo loco celebramus, frater, Iesuita, scripsit-

S u m a *Chronologica de las acciones mas ilustres del Arçobispo D. Antonio Agustin*; ex Tractatu justo in compendium redacto.

Hæc nota habeo ex relatione Ioannis Frãcisci Andreæ de Vstarroz, Aragoniæ Chronographi, dum viveret, diligentissimi.

F. ANTONIVS DE AVILA, Dominicanus Provinciæ Mexici, ut in *Historia ordinis Prædicatorum* lib. IV. cap. LV. Quartæ partis lego, scripsit-

A r t e *para saber la lengua Mexicana*.

F. ANTONIVS DE AZEVEDO, Gallecus, Auriensis, Eremitarum Sancti Augustini sodalis, Sac. Theol. Magister, scripsit-

C a t e c i s m o *de los Mysterios de la Fee con la Exposicion del Simbolo de los SS. Apostoles.* Barcinone 1589. 4. Perpiniani 1590. 4. Cæsaraugustæ 1592. 4.

C r o n i c a *de la Orden de San Augustin.* 1607. si Thomæ de Herrera *Alphabeto Augustiniano* credimus.

ANTONIVS DE AZEVEDO SAA, Lusitanus, convertit in vernaculam Castellæ linguam-

L o s S e r m o n e s *de las Festividades de los Santos, del Doctor Francisco Fernandez Galvaõ.* Matriti apud Viduam Alphonsi Martini 1615. Item ejusdem.

S e r m o n e s *de Quaresma*. Ibidem apud Ludovicum Sanchez 1515. 4.

F. ANTONIVS BACELAR, Lusitanus, ordinis Minorum Provinciæ S. Iacobi, scripsit opus hujus tituli-

D e f e n s a *Evangelica del Parentesco de Santiago con Christo*. Conimbricæ 1631. 4.

ANTONIVS BALVAS BARONA, Segobiensis, Poëta, variorum carminum collectionem fecit in eo libro, quem à se ipso nuncupavit-

E l P o ë t a C a s t e l l a n o. 1627. 8. Obiit anno MDCXXVIII. ætatis suæ LXIX.

F. ANTONIVS DE BAÑALES, Franciscanus Provinciæ Sancti Iacobi, scripsit-

D i s c u r s o s *predicables de la Dignidad Sacerdotal y Sacramentos de la Iglesia*. Medinæ Campi 1604. in 4.

S e r m o n e s v a r i o s - - - Vivebat anno MDCVII.

F. ANTONIVS DE BARAHONA, Augustinianus, Sacræ Theologiæ Magister, populari sermone dedit foras, ut credo-

D o c t r i n a *moral, y espiritual*.

Iacet Matriti tumulatus ad S. Philippi apud sodales.

ANTONIVS DE BARAHONA, *Petri de Gratia Dei* ex fratre, aut sorore Nepos, quem Caroli V. Cæsaris Haraldum omnes norunt, edidit ipse cum apud eundem Cæsarem ministerium idem exerceret, genealogicum opus, nuncupatum-

V e r g e l *de Nobleza*, aliàs, *Rosal de Noblezas*, quomodo eum librum vocat Gundisalvus Argote de Molina in opere suo celeberrimo *De la Nobleza de la Andalucia*, qui & ejusdem laudat manu scriptum aliud-

D e L i n a g e s *y noticia de Baeça*.

Fortè ex ea urbe oriundus fuit. Ioannes Bilches Iesuita Beaciensis in opere suo *De Sanctis Episcopatus Giennensis* I. parte, capite XIII. insignem Virum vocat, floruisséque circa annum MDL. necnon & scripsisse-

T r a t a d o *de Santa Eufemia Martyr Castulonense*.

ANTONIVS BARBERAM, Aragonius, Sacræ Theologiæ Magister, almæ Cæsaraugustanæ Ecclesiæ Prior, ut vocant, & Canonicus, manu exaratam reliquit in archio ejusdem Ecclesiæ asservandam-

H i s t o r i a *Ecclesiastica de Zaragoza*. Meminit hujus operis Didacus Espes in simili alia etiam M. S. quæ magni habetur, ejusdem Ecclesiæ *Historiæ* Lanuza item vol. I. cap. XLI. *Historiæ suæ Ecclesiasticæ Regni Aragoniæ*, & in *Vita Sancti Martyris Petri Arbues de Epila*, cap.

I. Ioannes Franciscus Andreas de Vstarroz Regni ejusdem Chronographus in *Vita Sancti Dominici de Val*, cap.X.

F. ANTONIVS BARNVEVO, Benedictinus monachus, Abbásque monasterii Deiparæ Virginis *de Valvanera*, scripsit, uti lego in monumentis seu relationibus domesticis -

V i d a *del Ven. P. Fr. Sebastian de Villoslada, Abad que fue de S. Martin de Madrid*.

ANTONIVS BELLVER, Canonicus Ecclesiæ Majoricensis Balearium Insularum, Lectórque ibi Theologiæ primarius, integro & magno volumine scripsit -

A p o l o g i a m a d S i x t u m V. P. M. & Philippum Hispaniarum Regem, pro Raimundi Lulli asserenda doctrina. Quam Lucas Vvaddingus volumine III. *Annalium ordinis Sancti Francisci* ad annum MCCCXV. num. II. se vidisse affirmat.

ANTONIVS BERNALDO DE QVIROS, Turrilacunensis, Iesuitarum sodalis, Insciæ in Ambrosiano Societatis Collegio professor primarius, ac studiorum Præfectus, supremique sacræ Inquisitionis Senatus Patribus á ministerio Censuræ Theologicæ, hactenus edidit ex prælectionibus suis scholasticis -

S e l e c t a s d i s p u t a t i o n e s d e D e o, in primam partem S. Thomæ, voluminibus duobus, Lugduni apud Philippum Borde, & Socios 1654. & 1658. in folio. Deinde Concionator Regius factus -

O p u s P h i l o s o p h i c u m; hoc est cursum integrum, *Logicam* scilicet, *Physicam*, *de Cœlo*, *Generatione & corruptione*, *Animã*, *Metaphysicam*, ac *de opere sex dierum*. Lugduni apud Philippum Borde & Socios 1666. fol.

F. ANTONIVS BERNART, Augustinianus, domus oppidi *Exerica* Præfectus, edidit -

C o m p e n d i o *de los Confessores, y Penitentes*; ex *Manuali* Martini Doctoris Navarri, Compluti per Ioánem Iñiguez de Lequerica. 1580. in 8.

ANTONIVS DE BERRIO, Giennensis, vulgari Castellæ sermone interpretatus est, ac Federico Henrici a Ribera Tarifæ Marchioni voluit nuncupata summi Philosophi problemata. Quod opus M. S. vidi hoc titulo -

T r a n s l a c i o n *de los Problemas de Aristoteles*.

ANTONIVS BETANCOR, sive alius latens sub hoc nomine, Lusitanus, Brigantinæ Tyrannidis defensor, scripsit -

A n t i - D i a n a m, sive Admonitionem Apologeticam ad Rev. P. Antoninum Dianam circa suum Tractatum de Potestate exauctorandi Reges decimæ parti suarum Resolutionum nuper additũ. annó 1653. prodiit in 8.

ANTONIVS BEZERRA, Giennensis Sacerdos; Cappellæ addictus Dei-paræ Virgini dicatæ, cujus antiqua imago propter vetustam annorum plusquam ducentorum traditionem descensus Mariæ Sanctissimæ in S. Ildephonsi, cui Cappella ipsa adhæret, Ecclesiam, summa omnium illius urbis, atq; diœcesis mortalium veneratione colitur, hanc historiam, patratáque ibi á Deo miracula comprehendit, scribens -

D e l a D e s c e n s i o n *de la Virgen Santissima Nuestra Señora, y de la visita, que hiço a la Iglesia de S. Ilefonso de la Ciudad de Iaen el año MCCCCXXX. y de la Milagrosa Imagen de Nuestra Señora de la Capilla*. Giennii 1639. in 8.

F. ANTONIVS DE BRAGA, Lusitanus, ordinis Seraphici Provinciæ Sancti Antonii Reformatorum, Custos aliquando Brasiliensis Provinciæ, scripsit Lusitanè -

F l o r e s *de Santo Antonio colhidas do seus sermoẽs*; unam, & alteram partem: cujus operis editionem promittit Relatio quædam é Lusitaniâ Romam missa.

F. ANTONIVS BRANDAON, Lusitanus, - - - - Cisterciensium familiæ in domo totius Portugalliæ principe, quam de *Alcobaça* indigitant, olim adscriptus, post sacræ scientiæ in eadem domo, atque item in collegio Conimbricensi professionem, ejúsque Academicum insigne vindicatum, hujus met monasterii Abbas, qui idem totius Congregationis Lusitanæ audit Præfectus, designatur. Exarserat is totus, atque impetu quodam animi jam diu ferebatur ad accendendã, resumendámque, novo instaurato cursu, patriæ Historiæ lampada, Bernardi Britti Lusitanorum, & familiæ suæ Chronographi clarissimi obitu intermortuam. Iuréque id, nè laus de patria sic benemerendi intra claustra cœnobii Alcobaçiensis cum Brito nata solidos absoluti operis fructus in exteri alicujus gremium reponeret. Copiam fanè id non agendi omninò sibi negatam sensit, ex quo. Rex eum in Emmanuelis Menesii locum suffecit, quem Portugallia Regium habuerat, recénsque amiserat Archi-chronographum. Decem ferè annis quàm multa hujus Regni Ecclesiarum & Monasteriorum archia, Regiúmque in primis Olissiponense diligenter excussit; variisque demùm atque utilissimis semotæ vetustatis, rerúmque olim gestarum monumentis firmum, ac speciosum Historiæ corpus, quod priores partes Britti duas consequeretur, formans non sine magno civium, atq; exterorum plausu in vulgus dedit. Ejus nempe tomi duo viderunt lucem -

T e r c e i r a *parte da Monarquia Lusitana que contem à Historia de Portugal desdo Cõde D. Hen-*

Henrique ate todo ò Reinado do Rey Dom Affonso Henriquez. Olissipone in ipso Divæ Virginis Exulis cœnobio, cui tunc præerat author. 1632. fol.

Quarta *parte da Monarquia Lusitana, que contem à Historia de Portugal desdo tempo do Rey D. Sancho I. ate todo ò Reinado do Rey Dom Affonso III.* Olissipone eodem anno.

Obeunte ante diem Antonio, reliquæ Historiæ desiderium bona ex parte mitigat Franciscus ejusdem Instituti monachus, Antonii, ut credo, ex fratre nepos, qui familiarem gloriam egregiè sustentat in hujus magni operis continuatione, cujus quidem aliquam partem superioribus annis publicavit.

F. ANTONIVS BRAVO, monachus Cartusianus domus *Hispalensis*, atque ejus, quæ *Cazallæ* in montibus Marianis est, aliquando Præfectus, Visitatórque, ut vocant, Portugalliæ, edidit -

Advertencias *por los privilegios del orden Cartusianense.* Hispali apud Franciscum de Lyra 1632. 4.

Declaracion *Apologetica por los Estatutos de la misma Orden.* Ibidem eodem anno in 4.

Resolucion *de Iuezes.* Ibidem 1633.

Latinè autem -

Iuris Allegationes pro Prælatorum cujuscumque Religionis jurisdictione asserenda in subditorum suorum causis judicandis, & criminibus usque ad degradationem puniendis. Ibidem eodem anno in 4.

ANTONIVS DE BVRGOS, Salmanticensis, Iuris utriusque Doctor Bononiensis, inter sodales Sancti Clementis Hispanorum toto terrarum orbe celebris ab Ægidio Cardinali Albornozio extructi collegii, ac publicos illius scholæ ab omni memoria inclytæ professores in prima commendatione apud sui temporis fuit æquales. Ejus cum laude meminit Philipus Decius *consilio* CLXXIX. Nec non & vir ille clarissimus, Hispaniæ perpetuum decus Bæticæque, Ioannes Genesius Sepulveda, dum claros Clementini istius collegii, cujus pars ille fuit, commemorat, qui ætate sua adhuc superstites essent sodales, hæc de nostro ait. *Ad hæc Antonius de Burgos Salmanticensis, cui Doctorum consensus primas in Iuris Pontificii cognitione defert: Cujus discessum miriú est quàm ægrè tulerit Academia Bononiensis, ubi honestissima conditione Ius Pontificium publicè docebat, cùm est à Leone X. Pont. Max. hujusmodi opinionis famâ commoto Romam accersitus, ut ejus doctrinâ ac judicio in maximis rebus uteretur.* Hæc ille. Edidit autem -

Super utili, & quotidiano Titulo de Emptione, & Venditione in Decretalibus. Ticini 1511. Parmæ 1574. Venetiisque 1575. 8. Lugduni 1575. fol.

In alios quoq; Decretaliū titulos textúsque, quorum Index Repetitionum Iuris Canonici nomenclaturam exhibet: Nempe

In Rub. De Constitutionibus. Tomo II. *Repet.*
In Cap. V. eod. titulo. Tomo II.
In C. Cognoscentes eodem tit. Tomo II.
In C. Cum omnes eodem tit. Tomo II.
In C. Ecclesiarum eod. tit. Tomo II.
In C. Cum accessissent. eod. tit. Tomo II.
In C. Ecclesia S. Mariæ. eod. tit. Tomo II.
In Rub. De Rescriptis. Tomo II.
In C. Sicut Romana. eod. tit. Tomo II.
In C. Ex parte. eod. tit. Tomo II.
In C. Cæterum. eod. tit. Tomo II.
In C. Inter cæteras. eod. tit. Tomo II.
In C. De Quod vultdeo De Iudicijs Tomo III
In C. Decernimus. eod. tit. Tomo III.
In C. Quanto. eodem tit. Tomo III.
In C. At si Clerici. eod. tit. Tomo III.
In. C. Intelleximus. eod. tit. Tomo III.
In Rub. De Emptione, & Venditione: in C. Placuit: c. Vt mensuræ: c. Cum dilecti: c. Pervenit: c. Ad nostram: c. Cum causa: c. si venditori. eod. tit. Tomo IV. Quæ omnia comprehensa sunt in editione separata Commentarii super hoc titulo suprà laudati.

Reliquas illius laudes, gestáque munera, & diem obitus continet lapis quidam in Hospitali domo *Sancti Iacobi*, quam *in Augusta*, seu *Incurabilium* Romæ vocant, cujus insignis benefactor fuit.

D. O. M.

Antonio de Burgos, Salmantino, utriusque Signaturæ Referendario, utriusque Iuris consultissimo, qui Bononiæ Ius Pontificium per XX. annos publicè professus à Leone X. P. M. in Vrbem accitus, Signaturæ Gratiæ sub illo, sub Hadriano VI. & Clemente VII. PP. MM. magnam doctrinæ, probitatis, & ingenii famam præbuit. Vixit annos LXX. Obiit die X. mensis Decembris MDXXV. Ioannes Matth. Episcopus Veronensis ex Testam. posuit. Hic est Ioannes Mattheus Guibertus vir clarissimus. Romæ certè obiit, non Bononiæ, ut Guidonis Pancirolæ *De Claris Legum Interpretibus* lib. III. cap. LIV. legitur, qui malè intellectis Sepulvedæ verbis discessum ab Academiâ Bononiensi è vivis decessum interpretatus est.

ANTONIVS CABEZON, Matritensis, Philippi Regis Hispaniarum II. à sacris minister, & cubicularius Musicus, reliquit filii curâ edendum apud Franciscum Sanchez typographum -

Libro *de Musica para tecla, harpa, y viguela.* Matriti 1578. in fol.

Iacet ad D. Francisci Matritensis, hac eleganti inscriptione appositâ.

Hic situs est felix Antonius ille sepulchro,
Organici quondam gloria prima chori.
Cognomen Cabezon cur cloquar? inclyta quādo
Fama ejus terras, spiritus astra colit.
Occidit, heu! tota Regis plangente Philippi

Aulâ; tam rarum perdidit illa decus.
Obiit anno ætatis suæ LVI. die XXVI. Martii MDLXVI.

D. ANTONIUS CABREROS de AVENDAÑO, Matritensis, Iurisconsultus, edidit nondum, ut ipse ait, trieteride completâ ætatis, variâ literarum amœniorum, multi-jugæque lectionis conditurâ juris opus; scilicet -

Methodicam delineationem de Metu. Matriti 1634. fol.

De Pœna Tripli, quoque in 4. ibidẽ 1635.

Europægnion, seu Ver sacro - profanum: hoc est Verni temporis laudationem. Ibidem 1637. in 4.

Interpretationem ad Iurisconsultum Cajum lib. I. ad leges XII. Tabul. Matr. 1638.

Panegyricum quoque *ad Comitem de Castrillo.*

Vota pro salute Principis. (Balthasarem Carolum intelligo) quod opus laudatum lego Iacobi Albani Ghibbesii Poëtæ eximii quodam carmine Romæ nuper inter alia ejus *Lyrica* edito. Alia non novimus.

His studiorum fructibus dignum se gerendo Magistratu, & publica re ostendens, adeptus fuit, ut ad Corunienses Senator ire, & post aliquot annos ad Granatenses Criminalium causarum Iudicẽ transferre se juberetur.

F. ANTONIUS DE LA CALANCHA, Augustinianus, Sac. Theol. Magister, in Peruano Indorum occidentalium regno, ejúsq; urbe Argentina, quó & natales refert, professus hunc ordinem, & in Limensi schola Doctor Theologus, in lucem edidit -

Coronica moraliçada del orden de S. Agustin en el Piru. Barcinone apud Petrum de la Cavalleria 1639. in folio. Fortè eadem est latinè reddita Ioachimi Brulii ord. August. *Historia Peruana ord. Eremit. S. August.* anno 1650. in folio, teste mihi Labbæo in *Biblioth. Bibliothecarum* edita.

De los Varones illustres de la orden de S. Agustin. Hoc opus laudari scio, quod non vidi; nisi contentum sit in *Chronico.*

Latinè autem -

De Immaculatæ Virginis Mariæ Conceptionis certitudine. Limæ Indorũ 1629. 4.

D. ANTONIUS CALDERON, Beaciensis, nobili loco natus, vir Theologiæ totius, sacrarúmque, ac profanarum artium peritissimus, in patria olim publico munere Philosophum docuit; unde Salmanticam accersitus, ut inter sodales collegii Cõchensis in Academico stadio decurreret, sacras literas ibi, obtentis docendi partibus, ex Cathedris Scoti & S. Thomæ interpretatus est, tàm in gymnasio, quàm in Ecclesia ipsa Salmanticensi, cum Sacerdotium Canonicum in depugnato egregiis animis ingeniorum certamine sibi obtigisset, quod Sacræ Scripturæ docendæ partes juxta ritum ecclesiasticum haber commissas. Hinc ad Ecclesiæ Toletanæ amplissimum ordinem simili alio doctrinæ experimẽto admissus, non diu post Serenissimæ Mariæ Teresiæ, Galliarum jam Reginæ Augustissimę, Hispaniarum eo tempore Principis institutioni præficitur, sanctimonialium insuper Matritensium Dominicæ Incarnationis Archi-sacerdos renunciatus. Nominaverat demùm Summóque Pontifici commendaverat cum jam Philippus Rex noster IV. ad obtinendas sacras Infulas in albo Episcopali, Granatensẽ Ecclesiam Pastore orbatam anno quinquagesimo tertio supra millesimum sexcentesimum ei destinans. Sed intercessit Sponsæ utilitati, ac votis Ecclesiæ almus è Cœlo Sponsus Antonium sibi mancipans sequenti anno, priusquam honorem Metropolitanæ dignitatis amplissimum delibare posset. Mortuus quippe est ante diem XII. Ianuarii MDCLIV. qua Romæ, tanquam viventis, propositio solennis fuit facta. Ediderat quædam; meditabatur majora. Prodierunt nempe hæc in vulgus -

Pro Titulo Immaculatæ Conceptionis Beatissimæ Virginis Mariæ adversus duos Anonymi libellos Romæ natos, liber unus. Matriti apud Petrum Diaz de la Carrera 1650. 4. Satisfactum eleganter, doctéque hoc libro duobus his aliis Anonymi cujusdam in defensionem, ut præ se ferebant, Decreti cujusdam à Sancta Inquisitione Romana temerè appellati, quo Immaculatæ Conceptionis titulus interdicebatur. Vulgaverat olim, cum Beaciæ adhuc in Academia versaretur, similis argumenti, sed vulgare, opusculum, scilicet -

Las Fiestas, que la Insigne Universidad de Baeça celebrò a la Inmaculada Concepcion de la Virgen Nuestra Señora, con la carta que la dicha Universidad escriviò a Su Santidad, y el singular Estatuto becho en favor de la Concepcion. Beaciæ 1618. in 4.

Confecta, sive affecta habuisse, ac propediem editurum fuisse alia hujusmet propositi, & voti opuscula, certum est iis, qui super Immaculatæ Conceptionis Titulo differentem legerunt. Refert enim se ipse ad -

Assertorem Dominicanum Immaculatæ Conceptionis; hoc est Catalogum eorum, qui ex ordine Prædicatorum hanc sententiam tenuerunt: in quo & ait se tractare quid diversis temporibus in ordine Dominicano circa Festum Conceptionis contigerit, & quibus de causis. Item

De Statu controversiæ circa Conceptionem Dei-paræ Virginis. Nec non &

De Origine Sacri Cultus, & Officii Ecclesiastici Conceptionis Immaculatæ.

Posthumum prodiit aliud, nempe -

De las Excelencias del glorioso Apostol Sãt-Iago unico y singular Patron de España entre los demas Apostoles, prior pars duobus libris constans: cui posteriorem quatuor aliis libris

libris distinctam adjunxit Hieronymus Pardo Ex-præfectus Provinciæ Hispaniensis Clericorum Regularium Minorum, Matritique lucem videre jussit apud Gregorium Rodriguez anno 1657. in fol.

Historiam hujusmet *de Sanctis Vrgabonensibus*, M. S. alii laudant, inter quos Ioannes Tamajus in *Martyrologio Hispano*. IV. Septembris.

ANTONIVS DE CAMPOS, scripsit

De Cessatione à divinis Tractatum.

ANTONIVS CARDOSO DE AMARAL, Lusitanus ex oppido *Rutuaes* diœcesis - - - Priorem se vocat S. *Laurentii Scalabisci*, ac professorem Iuris Canonici in eo libro, quem hoc titulo in lucem edidit -

Summa, seu praxis Iudicum, & Advocatorum à Sacris Canonibus deducta, & ipsismet conformata. Olisipone apud Antonium Alvarez 1610. folio.

ANTONIVS CARNERO, cùm à rationibus esset Catholici Regis nostri Copiarum militarium in Belgio, Historico opere complexus est quidquid ab initio tumultuum Belgicorum, cùm contra Batavos, tùm contra Gallos ad annum usque hujus seculi nonum, quo factæ induciæ sunt cum Hollandorum Ordinibus, actum patratum est. Nempe in vulgus edidit -

Historia *de las guerras civiles que à avido en los Estados de Flandes desde el año de MDLIX. hasta el de MDCIX*. Bruxellis 1625. in folio.

ANTONIVS DE CARRION, si non patriâ, incolatu saltem Hispalensis est, Poëta elegans, cujus quidem ad calcem *Odarum Roderici de Santa-Ella* editæ sunt aliæ -

Odæ in Dei-paræ Virginis laudem, eidem Roderico nuncupatæ, atque eæ optimæ notæ. Hispali apud Iacobum Cronberger 1504. 4.

ANTONIVS DE CARTAGENA, Medicæ artis Professor Complutensis, qui & Galliarū Delphini, ejúsque fratris Aurelianensis Ducis pro patre Francisco Rege obsidum Caroli Cæsaris, dum in Berlangæ arce detinerentur, salutem jussus fuit curare: dedit foras -

De Signis Febrium, & Diebus criticis. Compluti 1529. fol. Simúlque -

De Fascinatione. Ibidem: & -

De Febri pestilenti. Cōpluti 1530. in fol.

Promiserat, cùm superiora ederet, *De singulis nostri corporis membris* commentarium alium, de quo nihil ultrà scio.

Elegantis morum fuit in primis (Alvaro Gomezio authore in *De Rebus gestis Francisci Ximenii* quarto libro) *commendabilis, vultúsque quidam bilaritate præditus, quâ mirè animos ægrotantium recreabat, atque eâ de causa principibus viris, ad quorum morbos curandos persæpè missus erat, valde gratus.*

ANTONIVS CARVALHO, Lusitanus, Olisiponensis, Societatis Iesu presbyter, cùm Rhetorum & Philosophorum præcepta, tùm Sacras Literas Eboræque, Conimbricæque ex prima etiam docuit cathedra. Ecclesiastis munus egregiè obivit. Tandémq; diem suum obiit anno MDCL. ætatis verò LX. Scripsisse refertur præclaros

In Primam secundæ partis Sancti Thomæ Commentarios. Item in *Secundam secundæ* parabat, cùm ei manum mors injecit.

Hoc ipsum nomen præfert -

Vn Discurso *sobre si conviene que los Predicadores reprehendan Principes, y Ministros*. Olisipone 1627.

ANTONIVS CARVALHO DE PARADA, Archipresbyter, ut vocant, & primus Custos Turris-Tumuli (*Guarda mòr da Torre do Tombo* audit vernaculè) quæ est Archium Regium Portugallicum, scripsisse dicitur -

Vida *do Servo de Deos Bartholome da Costa Tesoureiro da Sè de Lisboa*. Laudat authorem hoc ex opere Cardosus in *Agiologio* XXVII. Martii, pag. 334.

Arte de reynar. Hoc opus laudat D. Franciscus Emmanuel epist. 1. centuriæ IV.

ANTONIVS DE CASTELLANOS laudatur vulgò author Historiæ illius sub hac inscriptione vulgaris -

Coronica *del Maestre de Sant-Iago D. Alvaro de Luna*; quæ typis edita est Mediolanensibus in fol. absque authoris nomine anno 1546.

F. ANTONIVS DEL CASTILLO, Bæticus, Malacitanus, Franciscanorum Reformatorum Provinciæ S. Ioannis Baptistæ sodalis, & Pater, Commissarius Generalis Terræ Sanctæ, Præfectúsque aliquādo cœnobii Bethlehemitici, piè & curiosè post alios plures, nec inutiliter egit sacrorum locorum nostræ salutis Topographum, scribens -

El devoto Peregrino, *Viage de Tierra Santa*; Ad Philippum IV. Regem Catholicum. Matriti 1654. in 4. iterúmque ibidem typis Regiis, ad Petrum Manerum ex Ministro Generali Franciscanæ familiæ Turiasonensem Episcopum, 1656. 4. Propter morum innocentiam & suavitatem, religiosâ probitate atque humilitate conjunctâ, charus adeò hic Aulæ nostræ est, ut ferè nunquam ab ea multis jam annis discedat.

D. ANTONIVS DEL CASTILLO, Salmantinus, nisi fallor, versibus formavit -

El Adonis. Salmanticæ 1631.

AN-

ANTONIVS DEL CASTILLO, Lusitanus, Regij Olisiponensis, sive Regni totius Archii Custodum primus (*Guarda mòr da Torre do Tombo*, ut nuper diximus, in Portugallia vocant) scripsit -

Comentarios *do cerco de Goa e Chaul, anno MDLXX*. Olissipone 1573. in 8.

F. ANTONIVS DE CACERES & SOTOMAIOR, ex oppido *Caceres*, quod in Extremadura satis notum est ac nobile, oriundus, Granatæ veró claris parentibus natus, in Salmanticensi cœnobio Dominicanorum se familiæ applicuit; Complutique ad Divi Thomæ collegium mansit. Philippo hujus nominis III. Regi Catholico etiam tum Principi fuit à Confessionibus; indéque Asturicensis Præsul; Vir multâ lectione sacræ paginæ, ac veterum Ecclesiæ Patrum; vulgari linguâ disertus & eloquens; quâ scilicet scripsit -

Paraphrasis de los Psalmos. Philippo Regi III. dedicans. Olissipone 1616. fol. Prodiit posthuma ex officina P. Crasbek.

Sermones, duobus tomis. Valentiæ 1611. in folio edita fuit secunda pars; prima veró adhuc desideratur.

Obiit anno MDCXV. ætatis climacterico LXIII.

ANTONIVS DE CAZERES PACHECO, vir nobilis, fortè Civitatensis domo, cùm ex hac urbe Aloysiam de Chaves Francisci hujus familiæ principis filiam uxorem duxerit, Dominus ipse, seu Toparcha de *Posteros*; Iurisconsultus, ac Theologus; clarissimus vir (quo nomine ab Antonio Quesada XX. cap. *Iuris quæstionum* accipitur, & ab omnibus suspiciendus, edidit -

De Pretura Vrbana libellum in 8. Nec non & -

In Hæresiarchas Germaniæ Orationes IV. scilicet *ad Reginam Galliæ, & Regni Proceres* duas; *ad Principes Germaniæ* unam; *ad Populum Germanum* unam; Romæ editas anno 1570. ut habetur in *Bibliothecæ Gesneriana Epitome*.

D. ANTONIVS CERVERA DE LA TORRE, patriâ ex *Civitate Regia* in Oretanis, Clericus Regularis ordinis Calatravæ, Iuris Canonici Professor Salmantinus, ordinis sui Sacrista (ut vocant) major, Regique Philippo hujus nominis II. à Sacris Minister, bonæ Principis sui memoriæ obsequi volens, posteris nota fecit ultima illius gesta, decertatámq; fortissimè, & potentissimè cum fatali morbo, sive morborum congerie luctam, scribens -

Testimonio autentico *de las cosas notables que pasaron en la dichosa muerte del Rey D. Felipe II.* Valentiæ 1599. in 4. Matritique apud Ludovicum Sanchez 1600. in 4. cum additionibus.

ANTONIVS CIANCA, domo Abulensis, edidit, cum Notarium in ea urbe ageret -

Historia *de la vida, invencion, milagros, y trâslacion de S. Segundo primer Obispo de Avila, y recopilacion de los Obispos sucessores suios, &c.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1595. 4.

Parabat integram hujus-met urbis Historiam, quæ lucem non vidit.

F. ANTONIVS DE CIVDADREAL, in hac urbe natus, quæ in Oretanis est, asseclam S. Patris Francisci professus fuit Toleti: postmodùm in Iucatanicam Novæ Hispaniæ Provinciam delatus, semi-sæculo ferè in ea mansit, ita ut incredibilem propriæ ejus gentis linguæ, quæ dives in paucis fertur, & elegans, peritiam assequutus sit; quâ quidem scripsit -

Sermones de Sanctis, & per annum.

Vocabularium;

Nec non & majus opus, scilicet -

Calepinum sex ingentibus Voluminibus, quæ quidē adservari in Ducis Infantatus Bibliotheca (Carracensi eredo) aliúdq; exemplum in ejusdem urbis Franciscana domo, scribit Bernardus Lizana in *Historiæ sacræ Iucatánicæ* cap. XVI.

ANTONIVS COLLAZO, Lusitanus, *Vidigueiræ* natus, Procurator Societatis Iesu pro Lusitania, & India in Curia Regis Catholici, edidit à se conversam -

Relacion *de lo sucedido à los Padres de la Compañia de Iesus en la India Oriental, y Iapon en los años de MDC. y MDCI.* ex Lusitanico Ferdin. Guerreiro. Pinciæ 1604. 4. Item -

Relacion *de lo sucedido en los años MDCVII. y MDCVIII.* ejusdem authoris.

Adiciones *à la Historia de Etiopia de Fr. Luis de Vrreta*, 1611. in 4. Castellæne, an Portugalliç sermone, non exprimit Philippus Alegambe; qui & ait suppresso eundem scripsisse nomine -

Vida del P. Gonzalo Silveira; Nec non & -

Relacion *sucinta de la vida, y muerte de tres santos Martyres Paulo, Iuan, y Diego Iapones de la Compañia de Iesus.*

ANTONIVS COLMENERO DE LEDESMA, Medicus & Chirurgus Astigitanæ urbis in Bætica Provincia, scripsit -

Tratado *de la naturaleça, y calidad del chocolate*, Matriti 1631. Hunc galliee vertit, & annotationibus illustravit Renatus Moreau Professor Medicus Parisiensis, Dialogúmque proprium adjunxit, atq; edidit Parisiis apud Sebastianum Cramoysi, 1643. in 4. Marcus etiam Antonius Severinus Tarsensis Latio donavit, typísque commisit Norimbergæ apud VVolfgangium Enderum 1644. in 12.

F. ANTONIVS A CONCEPTIONE, Lusitanus, *Vimaranensis*, ordinis fratrum Prædicato-

catorum, ob pium in Catharinam Senensem ejusdem instituti clarissimam sanctitate Virginem, quem ferebat, affectum, SENENSIS cognominari solitus, Olisipone liberalium artium, deinde apud Conimbricenses Theologiæ sacræ peracto curriculo, Philosophiam sodales in urbe principe ante alia docuit. Hinc Lovanium, quò studiorum causâ ire per Superiores licuit, translatus, ibique honoribus Academicis insignitus, studiorúmque apud domesticos Præfectus, undecim, aut circiter annos in hac restitit schola florentissima; quo tempore in illustrandis necessariâ observatione D. Thomæ quatuor partibus *Summæ Theologicæ* atque item aliis libris operam laudabilem posuit. Anno MDLXXV. Romam venit, quæ peregrinatio ne sibi, & aliis sine aliquo fructu esset, meditari jam tum cœpit de *Chronico* sui ordinis componendo; quod tandem duobus ante mortem annis apud Britones in Gallia Lusitano Principi Antonio propter adfectatum istius gentis regnum exuli, cujus & ipse partes sequutus fuerat, nuncupavit. Ejus extant plura in rem ordinis sui, Theologiæq; studiosos, nec vulgaria merita. Nēpe edidit-

In Theologiæ Summam D. Thomæ Aquinatis marginales notas, & indicationes omnium cujuscumque generis authorum, quos ille non laudato loco adducit, testimoniorum, unde unumquodque petitum sit: quo quidem in labore adjutum se à schedis eruditi cujusdam sodalis Bruxellensis ingenuè fatetur. Notæ istæ *Partibus* Romæ excussis affixæ sunt, atque item Plantinianæ editioni; nec tamen sine nostri querela, quod Epistola ipsius nuncupatoria, & ad lectorem alia, ex quibus laboriosæ hujus observationis dignosci voluit se esse authorem, incuriâ-ne, an malignitate? ab editione hac posteriori exulare iussæ sunt. Lugdunenses quidem in editione anni 1575. alteram Epistolam sine authoris nomine, quod tantundem est, apposuêre.

In Quæstiones ejusdem S. Doctoris *disputatas, & quæ bis conjungi solent*, similes *notas*. Antverpiæ apud Bellerum 1571.

Catenam auream D. Thomæ super IV. Evangelia recognovit, cum antiquissimis exemplaribus conferens, nitoríque suo restitutam paribus in margine *notis* illustravit, typísque Plantinianis edidit; item Parisiensibus 1577. in folio.

Ejusdem *Angelici Doctoris in Genesim commentaria* reperta à se in quodam cœnobio fratrum Minorum apud Insulam *Flerim*, typis commisit in Belleri officina; quæ deinde Lugduni, Parisiísque prodierunt. Dicavit hoc opus noster *Medinæ Celi Duci* per id tempus Belgii Gubernatori designato.

Chronicon fratrum Prædicatorum, Parisiis 1585. in 8. Simúlque.

Bibliothecam ordinis fratrum Prædicatorum; hoc est de illius Scriptoribus.

De Evictione Religiosorum; universa, quæ ad absolutam religionis formam spectant, exactissimè comprehendens. Lovanii 1571. in 12.

Homilias, seu meditationes quasdam Henrici Lusitaniæ Infantis Serenissimi, S. R. E. Cardinalis ex vulgari in latinum vertit, unáque cum *Humberti tractatu de tribus essentialibus votis Religionis*, atque *duabus* aliis *concionibus*, ut justum esset volumē, publicavit Lovanii 1575.

Vitas SS. Patrum ordinis Prædicatorum ex Surio Cartusiano selegit, atque edidit Lovanii 1575. & Parisiis 1585.

Librum fratrum Prædicatorum ordinis inter illos doctrina Virorum insignium nomina, & eorum quæ scripto mandarunt opusculorū titulos, & argumenta complectentem. Parisiis 1585. in 8. sed hæc *Bibliotheca* est jam laudata.

Opusculum fratris Humberti V. Magistri Generalis ordinis Prædicatorum De Eruditione Religiosorum correxit ad exemplarium M. S. S. fidem, testimoniisque PP. quæ in illo citantur, ad marginem illustravit, edidítque Lovanii apud Rutgerum Velpium 1576. in 16.

Edita hæc; inedita sequuntur, de quibus testimonium dedit ipse in *Bibliotheca* sua.

Theologicum opus, in quo plures quæstiones præsertim De Fide.

De Quintuplici Hominis statu.

De comparatione Virtutum, & Vitiorum, magna ex parte jam confectum eo tempore quo de se id enuntiabat, opus.

Anonymum aliū *librum* similiter *Theologicum*, de cujus inscriptione adhuc deliberabat.

Vitam Serenissimæ Ioannæ Principis, Alphonsi & Elisabethæ Lusitaniæ Regum filiæ, monialis Dominicanæ collectam à se ex quibusdam Annalibus, in linguam latinam convertit: atque item latinas fecit *Sancti Petri Gundisalvi*, *Sancti Gundisalvi Amarantei*, ac *B. Petri conversi vitam & res gestas*.

Chronicon generale ab anno Christi M. usque ad suam ætatem.

Librum Divi Thomæ Commentariorum in Machabæos unà cum illis *in Genesim* à se repertorum editionem parabat: simúlque *Cæsarii Arelatensis Episcopi septemdecim sermonum ad Monachos*, quorum exemplum ex Bibliotheca, quæ Seripandi Cardinalis fuerat, Neapoli adeptus est.

Obiit Antonius Senēsis anno MDLXXXVI. ut apud Alphonsum Fernandez alium *Dominicanæ Bibliothecæ* confectorem legimus.

F. ANTONIUS A CONCEPTIONE, Lusitanus, Captivorū Redēptor ex ordine Sanctissimæ Trinitatis, scripsit Lusitanâ linguâ.

Martyrium septē Puerorū, qui pro vera Fidei cōfessione in Marochiana urbe morti impēsi sūt

Testem habeo Ioannem de Figueras in *Chronico* hujus ordinis pag. 408.

AN-

ANTONIVS CORDESES, Catalanus ex oppido *Olot* diœcesis Gerundensis, Iesuitarũ sodalis, quem non mediocriter celebrant domestici magnæ in Deum pietatis, & in proximos charitatis nomine, Aragoniæ Provincialis Præfectus, edidit, Philippo Alegambio teste -

Catecismo. Valentiæ. Nisi idem opus sit cum sequenti.

Catecismo, *ò Suma de la Religion Christiana*: quem ex Gallico Patris Edmundi Augerii in Hispanicum vertit Laurentius Palmirenus, Cordesius verò noster correxit, locupletavitque, atque edidit; Matriti apud Franciscum Sanchez 1575. 4.

M. S. reliquit -

Tratado *de las tres vias, Purgativa, Iluminativa, y Vnitiva*, quę vidi anno MDCLIX. in Bibliotheca collegii Tarraconensis Societatis Iesu.

De la Mortificacion: *De la Oracion*: *De los siete Sacramentos*: *De los Preceptos del Decalogo*: *Luz del Alma*.

Obiit Præpositus domus Professæ Hispalensis anno MDCI. ætatis LXXXII.

F. ANTONIVS DE CORDVBA, nescio an sic dictus, quod natalibus ex ea urbe fuerit, Franciscanorum fratrum sodalis, qui cõmunem observantiam sectantur, in Castellæ Provincia, ejusdémque semel, atque iterum post alia obita inferioris ordinis munera, Provincialis Minister, ad regularis disciplinæ laudem, incredibile sacrarum literarum studium adjunxit. Erat enim, dùm viveret, ut idoneus quidam, atque ei æqualis testis loquitur, *tanquam Pythium quoddam Theologiæ oraculum, ad quem omnes auxilii, & consilii gratiâ ventitabant, ut veluti inter Pythagoreos sic jactaretur; Ille dixit*. Adeóque his studiis invigilare solitus dicitur, ut raró post matutinarum precum vigilias, ut in more est cæterorum, capturus de novo somnum lecto se traderet; imò id totum, quod ad lucis adventum usque esset temporis, evolvendis libris insumeret, quod Franciscus Gonzaga in eo opere scripsit, quo *de Origine Franciscani ordinis, & progressibus* tractat. Antonii opera hæc sunt -

Quæstionarium Theologicum, sive Silva Casuum Conscientiæ. Hoc quinque partes continet:

I. *Est de variis quæstionibus*:

II. *De Ignorantia*:

III. *De Conscientia*:

IV. *De Fide, & Ecclesia, & Potestate Papæ*.

V. *De Indulgentiis*. Toleti 1578. Ingolstadii 1593. demum Venetiis apud Baretium de Baretiis 1604.

Ex his quædam seorsim prodierunt: népe.

Arma Fidei, sive loca communia, & fundamenta generalia ad omnes Hæreticos convincendos de suis erroribus, quæ apud ipsos etiam indubitata sunt, fidei principiis: ad Bernardum Fresnedam Conchensem Episcopum. Compluti apud Andream de Angulo 1562. in 8. Quod idem opus est cum eo, quod *de Fide, & Ecclesia &c.* in *Quæstionario* prodiit.

De Indulgentiis, etiam Compluti editum est ab Ioanne Brocario. 1554. Ingolstadii 1582. & 1585. & iterum 1592.

Deinde & alia à primo hoc opere diversa, scilicet

Expositio Regulæ Fratrum Minorum. Lovanii 1554. Matriti 1616. Parisiis 1621. 8.

Additiones in Compendium Privilegiorum Fratrum Minorum Alphonsi de Casarubios, quæ unà cum *Compendio* ipso vulgatæ fuut Neapoli 1595. 4. Venetiis 1603. 4.

Annotationes in Dominicum Sotum de Ratione tegendi, & detegendi Secretum. Compluti 1553. Nempe hujus argumenti libellum editurus jam fuit, nisi anteverteret Sotus, cujus tamen operæ voluit operam suam in *Annotationes* transformatam attexere.

De Detractione, & famæ restitutione libellus, una cum superiore editus apud Ioãnem Brocar, Compluti 1553. 4.

Commentaria in quatuor libros Magistri Sententiarum. 1569. Compluti, ut credimus. Hujus meminit Vvaddingus.

Vernaculâ quoque linguâ -

Tratado *de Casos de Conciencia*. Toleti 1584. in 8. & 1575. 8. Compluti 1592. Cæsaraugustæ 1561. 8.

De Conceptione B. Virginis Tractatũ Antonii Cordubensis laudat frater Ioannes à Carthagena in *Arcanis Deiparæ*, lib. I. Homilia V.

Expositionem Casuum Prælatis reservatorum Antonius noster M. S. reliquit. Incipit. *Quot, & qui sunt &c.* item Hispane -

Texto *del Derecho Canonico y de su division*. Incipit. *El decreto tiene tres partes*. De quibus monuit me P. Haroldus in *Supplem. Vvaddingi*. Iacet Antonii Cordubensis corpus in Monasterio Guadalaxaræ urbis.

ANTONIVS CORDVBA DE LARA, Cordubensis, in Salmantina Academia, & studio utriusque Iuris per viginti annos versatus, Bartholomæani majoris Collegii togâ, atque adeò Academicâ Licentiæ (ut vocant) laureâ ornari meruit. Hispalensis mox Prætorii Auditor, seu Iudex fuit anno DLXXIV. renuntiatus. Quo onere, ut dignũ se Didaco Covarrubiæ supremi tunc Castellæ Senatus Præsidi, atque Antistiti Segobiensi ostenderet, commodùm præstiterat edito, eidémque nuncupato, Commentario.

In Legem Si quis à liberis. ff. de Liberis agnoscendis, sive de re alimentaria. Hispali 1575. folio. Venetiisque 1580. fol.

Regium posteà creatum Curiæ Granatensis Senatorem anno hujus-met sęculi octuagesimo in libro quodam Bartholomæani colle-

gij

gii,seu Catalogo illius sodalium lego. Quod munus gerens de vita abiit.

ANTONIVS CORONEL, Segobiensis, professor Philosophus in urbe Parisiorum, atque in Collegio gymnasióq; Montis-acuti Ludovici germani fratris collega, Carolóque Imperatori Augusto à côcionibus sacris fuisse dicitur. In Philosophica re, secundum illius ætatis captum, quæ quidem (ut Agellii verbis utar) *Syllogismorum, captionúmque Dialecticarum laqueis strepebat*, hæc elucubravit; scilicet -

Tractatum Syllogismorum. Parisiis apud Ascensium 1517. eum credo, cujus aliqua pars (subindicante, libelli saltem ostenso nomine, authorem Ludovico Vive cum scriberet in *Pseudo-Dialecticos*) intempestivè, & inter pocula ad Thermas S. Martini, eo cum aliis sodalibus præsente, simúlque his datâ operâ cantillantibus, ut Authori obstreperent, concepta, atque abortiva edita fuit,

De Exponibilibus.

Rosarium Logices. Parisiis 1517.

In Posteriora Aristotelis Commentaria. Parisiis, item Lugduni 1529. in folio.

Quæstiones Logicas secũdum viam Realium, & Nominalium, hoc est ad Porphyrii Prædicabilia, & Aristotelis librum Prædicamentorum. Parisiis 1509. per Olivar. Cenaut, & Compluti 1540. fol.

De Consequentiis, librum à se scriptum advocat ipse in *Rosario logico*.

Floruit circa annum MDX.

D. ANTONIVS CORRAL, & ROXAS, edidit -

Expulsion *de los Moriscos de Valencia*. Pinciæ 1612. in 4.

ANTONIVS CORREA DE SAA, Lusitanus, Senator Regius (ait Emmanuël Caldas Pereira in nuncupatoria Epistola operis sui *De Nominatione Emphiteutica*) *jurisconsultus excellentissimus* -

In Libros V. ordinationum Criminalis Fori, & judicialis Aulæ, quandam veluti Isagogem eleganti stylo, & multis Rhetorum flosculis aspersam dextro omine auspicatus, postquam prælo suas vigilias commiserat, paucis paginis absolutis, decessit. Hæc ille, adjungens tamen, quod non satis video quo modo componam cum superiore nota de editione; *Viri hujus nullum opus perfectum extat, præter fragmenta quædam eximium futuri operis argumentum*.

D. ANTONIVS DE COVARRVBIAS, & LEYVA, Toletanus, Didaci Castellæ Præsidis germanus frater, non civile tantum jus magna cum sui nominis laude professus fuit in Academia Salmanticensi, sed insignem totius antiquitatis cognitionem, perfectissimámq; Græcæ linguę notitiã habuisse dicitur. Siquidẽ Andreas Scotus Græcè & ille doctissimus harũ litterarũ *doctiorẽ eo in Hispania neminem* vidit. Ad Tridentinam Synodũ cum fratre missus, reversus inde jus dixit inter supremi Senatus Castellæ togatos patres, quo in munere excellentem memoriam cum doctrina conjunctam, eloquendique venustatem ante alios Regi suo commendavit, adeò ut, Scoto eodem affirmante, instar omnium ei fuerit; sed tamen cum factus esset propter auditus tarditatem huic parum idoneus muneri, sacro in collegio Ecclesiæ Toletanæ Canonicus & Scolarcha, quæ dignitas Academiæ Præfecturam continet, ab eodem magno Rege, eodémque singulari doctorum hominum fautore collocatur. In qua vixit studiis assiduè vacans, firmâ valetudine, & ingenti corporis formâ usque ad LXXVIII. ætatis annum, diù fratri superstes. Scripsit -

Derecho *que el Señor Rey Filipe II. tuvo a la Corona de Portugal*. M. S. cujus operis etiã Scotus meminit.

Moliebatur (idem ait Scotus) *In Aristotelis Politicorum libros octo Commentarium, & quidem post Sepulvedam, Victorium, & Perionium, quem ab hæredibus asservari arbitror, & utinam lucem aspiciat!*

Didacum fratrem in *Variarum Resolutionum* libris concinnandis adjuvisse dicitur egregiis humanitatis observationibus, & notis. Obiit stranguriâ oppressus, & nauseâ XII. Kal. Ianuarias anni MDCII. Granatæ eundem, Pinciæque gessisse munus Senatoris, antequam in Regiam curiam evocaretur, alicubi lego. *Omnis antiqui juris, Philosophiæ, Græcæque linguæ peritissimus*, audiit iterum ab Andrea Scoto in *Præfatione Pomponii Melæ* editionis. Idem initio *Notarum ad Suasoriam primam Senecæ* locum hujus authoris restitutum ei referens, *hominem* vocat *omni doctrinæ genere, & juris scientiâ excellentem*. Sicut *Hispaniæ suæ magnum lumen*, Iustus Lipsius in epistola ad eum data, quæ LXXVII. est *Centuriæ ad Italos, & Hispanos*.

ANTONIVS CRESPIN, edidit -

Destierro *de Ignorancias*. Cæsaraugust. 1587. in 4.

ANTONIVS DE CRVCE, Lusitanus, Olissiponensis, materno idiomate scripsit, laudatus à Zacuto -

De Chirurgia.

D. ANTONIVS CVELLO, Matritensis, Eques Divi Iacobi, D. Francisci à Cueva Albuquercii Ducis excellentissimi, qui Siciliæ nunc præest, domesticus, editis aliquot Hispanis *Comœdiis* non vulgariter placuit. Extinctus est virilem adhuc ætatem agens, circa annum MDLII.

F. ANTONIVS DAZA, Pinciæ ortus, apud

apud Franciscanos religiosam vitæ normam professus, Minister fuit Provinciæ Conceptionis, & Custos, quæ modestissimæ in hac familia honorum nuncupationes sunt, Pincianique cœnobii Præfectus. Negotia Vltramontanorum omnium sibi concredita, munus gerens, ut vocant, Procuratoris & Commissarii generalis in Curia, sub Gregorio XV. P. M. tractavit: *Vir*, (ut Lucæ Vvaddingi verbis utar, hominem sibi, dum Romæ ageret, amicitiæ nexu conjunctissimum celebrantis) *pius, ac disciplinæ regularis observantissimus, vitæ solitariæ, paupertatis, & orationis perquàm sitibundus, sui Instituti ferventissimus zelator, conscribendis præcipuè domesticis rebus, memoriaque posterorum commendandis mancipavit animum, styliquè operas, hac utili cura monumenta relinquens* -

Historia *de las llagas de S. Francisco*. Matriti 1612. 4.

Discurso *de la purissima Concepcion de Nuestra Señora*. Matriti 1621. & 1628.

Vida *del Bienaventurado P. F. Pedro Regalado*. Ibidem apud Joannem Lasso de las Peñas 1627. in 12. quam recognovisse, notisque illustrasse D. Franciscum de Ocampo S. Claræ Neapoli Consiliarium, ait Vvaddingus, Mediolanique edidisse anno 1624. 4.

Vida *de Sor Iuana de la Cruz, de la Tercera orden de San Francisco*. Matriti 1613. in 4. apud Ludovicum Sanchez. Italis communicavit Paulus Brusantinus, Trevigiique edidit Angelus Rhegetinus 1619. in 8.

Quarta parte *de las Chronicas de la orden de S. Francisco*, sive continuationem Historiæ Minorum à Marco Vlissiponensi, Portus in Lusitania Episcopo hucusque perductæ. Pinciæ apud Joannem Godinez 1611. in folio.

Exercicios *espirituales para los que viven vida solitaria*; quæ quidem Italicè non ab uno traducta prodiisse Romę apud Bartholomæum Zannetum 1616. in 16. auctioráque in 8. curâ Patrum Provincię Mediolanensis, Mediolani apud Philippū Gisilphi 1643. Vvaddingus scribit.

Exercitia item *spiritualia S. Francisci*, Romę excussa anno 1625. in 16. & etiam Hispanicè, laudat Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

Excelencias *de Valladolid*; quem librum nescio an ediderit foras; certè D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hispanorum*, nil de editione addens sic inscribit, *Grandezas de Valladolid y Vida del Venerable Padre F. Pedro de Villarreces*, quæ absque dubitatione distincta sunt, simul tamen compacta.

Vida *de Iuan Duns Scoto*. Hanc apud se esse ait Petrus Alva.

Tesoro *de la Inmaculada Concepcion de Nuestra Señora*; collectum ex variis opusculis M. S. apud eundem Alvam, qui affirmat in *Militia Conceptionis*.

F. ANTONIVS DELGADO TORRENEIRA, ordinis Minorum Provinciæ Castellæ, Vicarius, & à secretis Præposito Franciscanæ familiæ in partibus Indiarum, cùm in Olcadibus (*Ocaña* hodie vocant) sodalibus ipse præesset, edidit -

Vitoria *de si mismo*. Matriti apud Thomam Iunti 1595. in 8. Edidit item

Regla *y aranzel de Prelados*. Toleti apud Thomam de Guzman 1598. in 8. Reperio etiam idem fortè opus alio titulo: *Avisos y documentos para Prelados*, Toleti apud eundem 1579. in 8.

Latiali quoque sermone -

De Milite Christiano.

ANTONIVS DIAZ, Hispanus domo, aut certè origine censendus est, qui Iurisconsultum Romanum, Papæq; Referendarium operi inscribens sese, publicavit Romæ, ut credimus, cùm in libro, quem vidimus in *Barberina Bibliotheca*, prospectus desit -

De Bello: seu Disputationem, An liceat Christianis bellum gerere. in 4.

F. ANTONIVS DE S. DOMINICO, Lusitanus, Conimbricensis, in familia fratrum Prædicatorum splendidissima, gymnasióque patriæ urbis amplissimo Theologiam totis quadraginta annis, ex iisq; plusquàm viginti ex primaria cathedra, magno cum fructu, & laude docens tempore suo valde fuit celebris. Extare ab eo referunt Alphonsus Fernandez in *Bibliotheca Dominicana*, & Ioannes Lopezius Monopolitanus Episcopus in *Historia Ordinis Prædicatorum* III. parte lib. I. cap. LX.

As Vidas *dos Santos da ordem de S. Domingo*; seu veriùs *Ordinis Chronicon*: Cujus meminit & Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* XVIII. Martii pag. 223.

As IV. Postrimerias *del hombre*: Nec non & latinè -

Ad Partes omnes Summæ Theologiæ D. Thomæ Apostillam.

D. ANTONIVS DE DVEÑAS, jurisconsultus Matritensis, & in eadem Curia Regia causarum Patronus, edidit, sive cum additionibus propriis publicavit -

Axiomata Iuris utriusque, in quo opere desudarunt Simon Barbosa, deinde Augustinus Barbosa, postremóque ante Antonium hunc Gabriël Alvarez de Velasco. Matriti apud Didacum Garziam 1644. in 4.

ANTONIVS DVRAN, stipendiorum plurium apud Indos, & Orientalem, qui à Lusitanis lustratur, orbem, miles scripsit -

Cercos *de Mozambique defendidos por D. Estevan d'Atayde Capitan General, y Governador de aquella plaça*. Matriti 1633. 4.

F. ANTONIVS DE ENCARNAÇAÕ: vide DE INCARNATIONE.

AN-

ANTONIVS DE ESCALANTE, edidit - Auxilio Real de los Pobres. Matriti 1637.

ANTONIVS DE ESCOBAR, Pincianus, miles in Lusitanica sub mortem Henrici Regis expeditione, retulit in commentaria -

La felicissima Iornada *de la Magestad del Rey D. Felipe II. en la conquista del Reino de Portugal.* Valentiæ 1586. in 4.

ANTONIVS DE ESCOBAR & MENDOZA, domo Pincianus, Societatis Iesu Sacerdos, multâ lectione ac diligentiâ vir, quem Concionatoris egregii laude exornat author *Bibliothecæ Societatis*, minùs rectè eum Burgensem natu referens, quam-plura industriæ suæ documenta publicitùs dedit, studiosorum Theologiæ moralis, expositivæ, concionatoriæque progressus insigniter promovens. Nimirum vernaculè -

Examen *y practica de Confessores, y Penitentes*. Quod quidem opus ob utilitatem, & commodam brevitatem sæpiùs excussum, trigesimùm jam nonùm prælo subjectum dicitur anno 1647. in 12.

Nec non versibus, juventutis opus unum & alterum -

San Ignacio de Lojola, *Poëma heroico.* Pinciæ apud Franciscũ Fernandez 1613. in 8.

Historia *de la Virgen Madre de Dios desde su purissima Concepcion hasta su gloriosa Assumpcion, Poëma heroico*. Pinciæ apud Hieronymum Murillo, 1618. in 8. Deinde hoc titulo, *Nueva Gerusalem Maria*. Ibidem 1625. in 16.

Latinè verò -

In VI. caput Ioannis De Augustissimo ineffabilis Eucharistiæ arcano, moralibus mysticisque annotationibus reserato. Pinciæ 1624. fol.

Ad Evangelia Sanctorum Commentarios Panegyricis moralibus illustratos. VI. tomis. Quorum -

I. *Lignum Vitale, Christi vita*, inscribitur: prodiitque ex officina Lugdunensi Petri Prost, 1642. in fol.

II. *Lignum Vitale, Christi solemnia*. ibidem eodem anno.

III. *Lignum Vitale Mariæ Deip.* ibidem

IV. *Lignum Vitale, Apostoli.* Lugduni 1648. in fol.

V. *Religionum Fundatores.* 1648. in fol.

VI. *Lignum Vitale, Angeli, Martyres, Confessores, divæ Fæminæ, omnes Divi, Defunctorum obsequia.* Ibidem 1648. in fol.

Vetus & Novum Testamentum literalibus & moralibus commentariis illustratum, tomis duobus: Quorum prior continet *Genesim, Exodum, Leviticum, Numeros*, ac *Deuteronomium*. Posterior hactenùs editus (quem alii sequentur) libros *Iosue, Iudicum, Ruth*, & *IV. libros Regum*. Lugduni apud Philippum Borde, & socios, 1652. in fol.

Sermones Vespertinales, Lugduni in 4. excussos audio-

Librum Theologiæ moralis, XXIV. Societatis Iesu Doctoribus reseratum, quem in examen Confessariorum digessit Antonius de Escobar, & Mendoza. Ita fert editio Lugdunensis, 1646. in 8. Nisi idem opus sit, cum *Examine Confessariorum* jam laudato.

Vniversæ Theologiæ moralis Problemata; Duobus tomis. Lugduni in fol. Quos sequuti alii sunt ita inscripti -

Vniversæ Theologiæ moralis receptiores absque lite sententiæ, necnon controversæ disquisitiones : tomus III. duabus partibus constans;quarum altera, *De Iubilæis, De Eucharistia, De Missæ Sacrificio. De Extrema Vnctione, & De Ordine*: Posterior, *De Sponsalibus, & Matrimonio* agit. Lugduni apud Philippum Borde 1663. folio.

Ejusdem Volumen IV. *super Decalogi præcepta*. Ibidem eodem anno.

Ejusdem Theologiæ Moralis. Volumen V. duabus partibus: quarum prior *Iustitiam & Ius*, sive *Contractus*; altera *V. Ecclesiæ præcepta* exponit.

Ejusdem Volumen VI. duabus Partibus; quarum Prior, *De Virtutibus Theologicis*: altera *de Censuris Ecclesiasticis* concepta est. Ibidem eodem anno.

Ejusdem Volumen VII. & ultimum *De triplici Statu Ecclesiastico, Regulari, & Sæculari*. ibidem eodem anno.

ANTONIVS DE ESLAVA, Navarrus ex *Sanguessa* municipio, scripsit -

Primera *Parte de las Noches de Invierno.* Pampelone apud Carolum de Labayen. 1609. in 8.

F. ANTONIVS DE ESPINOSA, Dominicanus, dedit in vulgus-

In summulas Commentaria, ut refertur in *Historia hujus Ord.* P.III.Lib.II.Cap. XC. fortè idem qui dedit vernaculâ linguâ.

Reglas *de bien vivir y menosprecio de mundo, y Lectiones de Iob.* 1552. in 4.

ANTONIVS FARFAN DE LOS GODOS, Hispalensis, ordinis S. Ioannis Hierosolymitani, atque in eo Commendatarius, ut vocant, atque Balliuus, edidit-

Discursos *en defensa de la Religion Catholica contra la secta de los alumbrados.* Hispali 1623.

Chronico. MS. vidit Rodericus Caro.

D. ANTONIVS DE FELOAGA, & OZCOYDE, Navarrus, Pampilonensis, I. V. Cõsultus, & ad Sancti Iacobi, quod ab Erecto-

re Archiepiscopo nomen sortitum fuit, Collegio Salmanticensis Academiæ sodalis, legumque Romanarum professor, præstanti ingenio, & studiorum amœnitate conspicuus. Pinciæ Fiscalis Advocati munere functus est, deinde etiam Senatorio: unde in curiam ascitus patrocinium suscepit Regiarum rationum, cum advocatus Fisci, tum Senator. Demum Anno MDCLVII. Advocatiam etiam Fiscalem aliam suscepit in supremo Indiarum Concilio; non diu tamen, ea fruiturus; quippe mors ei majorũ spem intercepit. Edidit præter minuta alia -

Phœnicem Iuridicam, sive unicã Relectionem ad cap. primum. De his, quæ vi &c. Pinciæ 1649. 4.

Ad l. Quisquis C. ad Leg. Iul. Majest. Pinciæ.

Variarum Quæstionum Iuris volumen expectatur posthumum.

Denatus est Matriti XXIV. die Novembris anno MDCLVIII. Equestri Iacobæo stemmate ante aliquot annos suscepto, Francisci à Feloaga Castellæ Senatoris amplissimi germanus frater.

F. ANTONIVS FEO, Lusitanus, ordinis fratrum Prædicatorum, quem in monasterio suscepit urbis Olissiponensis, sacrarum literarum cognitione, habendique pro dignitate ad fidelem populum de verbo Dei conciones eximiâ laude suo tempore claruit. Extant ab eo Lusitanicâ linguâ -

Tratados Quadragesimais e da Paschoa. Olissipone apud Georgium Roderici 1612. fol. Hos cùm Thomas Antillon Albarracinensis, tùm etiam Frãciscus Morago ex Mercenariorum redemptionis captivorum ordine in Castellæ proprium idioma verterunt. Editæ sunt hæ versiones, Ilerdæ 1613 Pinciæque 1614. folio.

Sermoẽs de Nossa Senhora. Olissipone 1615. in fol.

Tratados das festas, e vidas dos Santos 3 duabus partibus. Olisipone apud Petrum Craesbek 1612. & 1615. in fol. Hos etiam interpretatus est nostro idiomate Castellano D. Alphonsus Mexia Galeote Beaciensis, ediditque Beaciæ apud Marianam de Montoya 1617. folio.

Sermoẽs dos Santos Apostolos, & da Santa Cruz.

ANTONIVS FERNANDEZ, Lusitanus, Iesuita, in Æthiopiam devectus anno MDCIV. ad salutem Æthiopum procurandam scripsit -

Flagellum mendacii; sive De erroribus Aethiopiæ Tractatum: anno 1621. quem ipse dicitur in Chaldęum convertisse -

De Immunitate Ecclesiastica, libellum Æthiopicè.

Instructionem de Iejunio, eâdem linguâ: in quam & convertit *Rituale Romanum;* cui addidit *Ordinarium, & Cæremoniale Missalis cum aliquot Missis pro festis præcipuis, &c.* Et *Calendarium festorum mobilium juxta computũ anni Aethiopici*, ut cum Romano conveniat.

Item Æthiopicè dedit -

Præcepta pro audiendis confessionibus.

Vitam Mariæ Virginis, ut asserit Ioannes Nadasi in Annalibus Marianis Societatis Iesu, num. 1133.

ANTONIVS FERNANDEZ, Lusitanus, Conimbricensis, Soc. Iesu, Doctor Theologus, & apud Eborẽses in publico gymnasio Bibliorum sacrorum interpres, edidit multorum annorum opus -

Commentarios scilicet *in visiones Veteris Testamenti cum paraphrasibus capitum, è quibus eruuntur.* Lugduni tùm antea, tum anno 1622. fol. typis Iacobi Cardon &c.

D. ANTONIVS FERNANDEZ ALVAREZ DE MIRANDA, Canonicus Legionensis, edidit -

De la Antiguedad de la milagrosa Imagen de Nuestra Señora de Campo Sagrado.

ANTONIVS FERNANDEZ DE CORDOVA, ex eadem urbe, Iesuitarum sodalis, edidit -

Instruccion de Confessores: tribus partibus, Granatæ in officina Martini Fernandez Zambrano 1621 in 12.

Obiit Granatæ Anno MDCXXXIV.

ANTONIVS FERNANDEZ DE GUEVARA, & ADORNO, dedit in lucem -

Dominica Passionis octo supra quadraginta Homilias. Matriti 1636. in 4. Venetiisque apud Christophorum Thomasium 1637. in 4.

ANTONIVS FERNANDEZ DE MOURA, Lusitanus, Bracharensis presbyter, D. Alexio Menesio Indiæ Oriẽtalis olim Primati, cum exinde Metropolitanæ huic totius Regni maximę Sedi præesset, à sacris, & à concionibus, scripsit -

Examen Theologiæ moralis, quatuor partibus. Prima est, *De Præceptis Decalogi.* Secunda *de Mandatis Ecclesiæ.* Tertia *de ejusdem Sacramentis.* Quarta *de Materia Peccatorum.* In calce adjungitur, *De operibus Misericordiæ.* Bracharæ 1613. 4. Coloniæ apud Petrum Henn. 1616. 8. Lugduni 1620. in 8. Iterum Lugduni apud Claudium Larjot 1627. 8. tertióq; 1648. Rothomagi 1639. Coloniæq; 1641.

ANTONIVS FERNANDEZ DE OTERO, in oppido *Mogro* natus, quod in *Montanis Sancti-Andreanis* territorii sacri Burgensis est, Pinciæ cùm è cathedra, tùm in causarum forensium defensione jura pertractans, atque item Canonicus Doctor, edidit -

De

De Pascuis, & Iure pascendi, Tractatū in duo volumina divisum. Pinciæ 1632. in folio.

Hujus, credo, fratres erant germani, ejusdem cognominis duo, qui hoc ipso tempore quædam in literas retulerunt, *Alphonsus Fernandez*, & *Hieronymus Fernandez de Otero*, Canonicus ille Doctoralis Pincianus, alter Fidei Quæsitor Hellerenensis.

ANTONIVS FERREIRA, Lusitanus, Doctor Sacræ Theologiæ, edendum reliquit posthumum opus, scilicet:

Nuevas *advertencias a la letra y moralidad de los Evangelios de Quaresma de Miercoles, Viernes, y Domingo.* Matriti 1657. urgēte operas typographicas *Gaspare Escalada*, & *Castillo* Medinensis Ecclesiæ Canonico.

ANTONIVS FERREIRA, Lusitanus, Olissiponensis, dum Conimbricæ studiis humanioribus, ac prudentiæ civili daret operam, excitante *Francisco de Sà Miranda* egregio Lusitanorum Poëta, Musas & ipse excoluit: nec factus Senator Regius (*Desembargador* vulgò audit) dedignatus est severiora interim studia cum earum deliciis, & amœnitatibus laudabiliter commutare. Vixit sub Sebastiano Rege, obiitque immaturâ morte, filio relinquens curam ea edendi, quibus invideri publica lux typorum minimè debuit. Hic tamen penè infans relictus, non nisi quadraginta jam natus annos exequutus fuit propositū cōmunicandi cū posteritate lucubrationes parentis metricas, & elegantiæ plenas, spiritúque, & animositate vigentes poëticâ. Exierunt tandem hoc titulo:

Poëmas *Lusitanos do Doutor Antonio Ferreira dedicados por seu filho Miguel Leite Ferreira ao Principe D. Felipe nosso Senhor.* Olissipone apud Petrum Craesbek. 1598. in 4. Nempe *Sonetos, Odes, Eclogas; un Epithalamio à os Principes de Parma Alexandro Farnesio, y D. Maria de Portugal: Cartas*: duos libros: *Epitaphios. Castro, Tragedia.*

Didaci Bernardez Poetæ eximii ejusdem gentis *Elegia* de Ferreiræ obitu digna quidem lectu est.

F. ANTONIVS FERRER, Valentinus patriâ, Ioannis filius, quem in Algeriensi captivitate Hera ejus adversus constantem propositi non temerandæ cum infideli castitatis irritata fustibus occidi fecit, excalceatorum provinciæ S. Ioannis Baptistæ ordinis Minorum familiam eximiâ virtutum Apostolicarū dignitate decoravit. Concionibus tam in templis, quàm sub dio habitis, & in pœnitentiæ Sacramenti administratione innumeris mortalibus viam salutis munivit, christiana humilitate, ac prophetico spiritu doctrinam mirabiliter commendantibus. Scripsit:

Arte *de conocer y agradar à Iesus*. Oriolæ apud Lud. Beros 1620. 4.

Sodalibus præfuit Guardianus, & provinciæ Minister: de quo agit in *Historia hujus provinciæ* Antonius Panes.

ANTONIVS FLORES DE BENAVIDES, Beaciensis Decurio, equestris rei, & artis non mediocriter, ut fama est, peritus, sive ad status formam protensis, sive ad sessionis contractis genibus equo veheretur. Ex Italico ad idioma nostrum transtulit:

Las Reglas *de la Cavalleria de la brida y para conocer la complexion y naturaleça de los Cavallos, y doctrinarlos para la guerra, y servicio de los hombres, de Federico Griffon Napolitano.* Beaciæ apud Ioannem Baptistam de Montoya 1568.

Item ejus est:

El Tratado *de la Tribulacion*: quem Italicum olim scripserat, unde is desumpsit, *N. Caccuaguerra.* Beaciæ 1575. Ilerdæque 1582. apud Petrum de Robles in 8.

La Historia *de Francisco Guichardino desde el año de MCDXCII. hasta su tiempo.* Beaciæ apud Ioannem Baptistam de Montoya 1581. folio.

ANTONIVS FONS, Catalanus, Vrgellēsis, inter Iesuitas puerorum institutioni vacavit semper, edidítque pro eorū commodo:

Dictionarium. Barcinone.

ANTONIVS A FONSECA, Lusitanus, Olissiponensis Medicæ artis Doctor, scripsit Tractatum:

De Epidemia febrili grassante in exercitu Regis Catholici in inferiore Palatinatu anno MDCXX. & MDCXXI. Mechliniæ apud Hēricum Iaie 1623. 4.

F. ANTONIVS DE FONSECA, Lusitanus, Olissiponensis, in fratrum Dominicanorum religiosa, & inclyta familia sacrarum literarum notitiâ, ac declamandi coram christiano cœtu doctè, atque utiliter famâ sic inclaruit, ut è Conimbricensi schola, in qua profitebatur Theologiam Doctorali pileo cōspicuus, Ioannes Rex III. Portugalliæ in Curiam vocaret, eíque munus Regii Concionatoris injungeret. Publici juris factæ ab eo sunt:

Annotationes in Thomæ de Vio Cajetani Cardinalis super Pentateuchum Commmentaria: insuperque ejusdem *Cajetani vita*, quæ quidem unà cum commentariis ipsis editæ sunt Parisiis apud Ioannem Parvum 1539.

In libros etiam *Iosue, Regum, & Paralipomenon* elucubrasse scribit author *Historiæ Dominicani Ord.* Hispanicæ Parte III. lib. I. cap. IX. & parte IV. lib. *III.* c. *III.* Meminit quoq; Sousa in *Hist.* ejusdem *Ordinis Regni Portugalliæ* par. 1. lib. *III.* cap. XXXVIII.

ANTONIVS FRANCISCVS CARDIM, Societatis Iesu Sacerdos, Iaponicæ provinciæ in

in Vrbe Procurator, scripsit -

Fasciculum è Iaponicis floribus suo adhuc madentibus sanguine. Romæ 1646. in 4.

F. ANTONIVS DE S. FRANCISCO, Matritensis, ex reformatis fratribus Deip. Virg. de Mercede redemptionis captivorum, Castellæ Provincialis, scripsit -

Elucidarium Fidei; adversus omnes Hæreses.

Sobre la Regla de San Augustin: Hispano sermone. Duo hæc M.S.S. reliquit moriens Matriti circa annum MDCLI.

F. ANTONIVS FREIRE, Lusitanus, Eremita Augustinianus, testante Thomâ de Herrera in *Alphabeto Augustiniano* quatuor volumina ediderat. Nempe huic ego tributum video Lusitano sermone -

Primor & Honra da vida Soldadesca no estado da India. Olisipone 1630.

D. ANTONIVS DE FVENMAIOR, patriâ ex oppido veteris Castellæ *Agreda*, quam Ptolemæi, Festi, & quorundam numismatum *Graccurim* noviores credunt, Doctorem *de Fuen maior* Regium supremi Castellæ Concilii Senatorem, Beatricémque Pimentellam habuit parentes: à quibus magnâ curâ educatus iisque præceptoribus in eruditionem fuit traditus, quales ad eximiam literarum cognitionem tendenti puero, indolisque, ingeniique præstantissimi munire viam possent. In literarum, quibus ad humanitatem informamur, studiis, & ad quæ se vocari intelligebat, præcipuas curas, & labores collocavit: volvendis præcipue Historicorum veterum chartis, ut succum inde, ac spiritum traheret pro effingendis aliquando similibus vigiliarum suarũ monumentis posteritatem omnem, imo & antiquitatem provocaturis. Atque ejus quidem ingenium ante tempus maturuisse videtur, ne frustrà vixisset, neve sibi ipsi tantùm; cujus dies æterna fati lex intra breviorem circulum coëgerat. Nondum enim triginta annos natus erat, in Palentina quidem ecclesia jam Canonicus, Archidiaconúsque, ut vocant, *de Campos*, cùm vix ostensus, inter ipsa virtutum, famæque incrementa nobis fuit ereptus.

Aureum edidit, virtutéque magis quam pondere æstimandum opus, in quo quidquid natura, & ars boni, perfectique ad historiam conferre potuerunt, sive Cæsaris Iulii puritatem, sive Sallustii accurationem, sive Cornelii brevitatem uberrimam in partes voces, emicare videtur; scilicet -

Vida, y Hechos de Pio V. Pontifice Romano con algunos notables sucesos de la Christianidad del tiempo de su Pontificado. Matriti 1595. in 4. Cæsaraugustæ 1633. & alibi sæpè. In tertia Matritensi editione libris vi. auctoris additus est septimus, *De las Informaciones hechas para su Canonizacion; y milagros, que ha hecho.* Profecit maximè Antonius noster ex relatione sibi rerum Pii gestarum facta ab Illustrissimo *D. Francisco de Reinoso* Episcopo Cordubensi; qui olim fuerat ejusdem Pontificis Camerarius secretus, & Archidapifer; cui clarissimo Episcopo ipse fuit domesticus. Præterea *Bibliothecæ Pontificiæ* auctor tribuit nostro, *De vitis Pontificũ* diversum opus; de quo nil aliud novimus. Extat nostri Auctoris latinum epigramma in eundem Pium P. M. post partam de Turcis navalem victoriam perquàm elegans, quod hic apponere lubet.

Qui Dominum te Vrbis fecit, Pie, fecit & Orbis;
Atque dedit dias jus reserare fores;
Inferni, superíque tenes, Pie, sceptra Deorum
Quid superest? Pontus. Iam Deus esto maris.
Hem! pelagi immitem pulsasti classe Tyrannũ;
Cedunt Romano tertia Regna Iovi.

ANTONIVS DE LA FVENTE MONTALVAN, scripsit Poëticum opus, credo -

Noches inscriptum.

D. ANTONIVS DE FVERTES, & BIOTA, Aragonus ex Oppido *Vncastillo* Diœcesis ....ad Sanctum Clementem Hispanorum in Bononiensi urbe collegium sodalis togatus, postquam unam, & alteram Iuris Pontificii cathedram in hoc gymnasio administrasset, Neapolim se conferens, in Calabria ulteriore Regiæ Curiæ Auditorem, deinde in urbe Metropoli causarum criminalium Iudicem egit in magna, ut vocant, Curia Vicariæ. Hinc in Belgiũ ivit, ac sub Marchione Castelli Roderici Præfectura Delegatum, uti appellant, militarem exercuit; ornatus interim Mediolanensi Magistratus Ordinarii Quæstura. Iuris Civilis, & Canonici non mediocrem adeptus cognitionem in schola, praxim deinde ex negotiorum diuturno usu didicit; atque utrumque studium humanioribus, & amœnioribus literis pluribus, tanquam amplæ, & magnificæ domus ornamento instruxit. Cujus omnigenæ ejus doctrinæ monumenta hæc in publicum extare novimus -

Commentaria in Tit. C. de usucapione pro emptore. Bononiæ typis Clementis Ferronii 1626. in 4.

Tractatum de Appellationibus à Subdelegatis. in 4. Bononiæ 1630.

Orationem ad S.P.Q. Bononiensem, dum ad Vespertinam Iuris Pontificii cathedram in Bononiensi Archigymnasio deligitur. Ibidem apud Nicolaum Tebaldinum 1632. 4.

Additiones aureas ad Speculum Principum Petri Bellugæ, quæ quidem unà cum *Camilli Borrelli* vulgatis *additionibus* in postrema editione Antuerpiana prodierunt è domo Francisci Bibieni 1655. fol.

Canonicarum lectionum libros. in 4. Bonon. 1633.

Apologiam pro successione Regni Portugalliæ adversus Velascum de Govea, ipse auctor lau-

laudat, quam non vidimus. Item Hispanè - *Antimanifiesto de Portugal.* Brugis Flandrorum 1640. 4.

Alma, ó Aphorismos *de Cornelio Tacito*. Antverpiæ apud Jacobum Meursium. 1651. in 8.

Voto de la admirable, *y pura Concepcion de la Virgen Maria nuestra Señora, &c.* Bruxellis 1660. in 4. Quod & Latinum ibidē eo ipso anno editum fuisse credimus.

Historia *de la Imagen de nuestra Señora del Pilar de Çaragoça*. Bruxellis 1654. in 8.

Vida *del Profeta Moyssen.* in 8. Bruxellis. 1657.

Relacion *à su Magestad de las Fiestas, y certamen, que el Colegio hizo al nacimiento del Principe D. Baltasar el año de MDCXXIX.* in 4. Bononiæ. 1630. Inedita reliquisse dicitur.

La Historia *del Cardenal triunfante, o XV. años de guerras del Eminentissimo Señor Cardenal Albornoz, que començaron del año de MCCCLIII. hasta el de LXVII.*

Catalogo *de todos los Privilegios, y de los Colegiales que à havido en el Colegio de S. Clemente desde el año de MCCCLXV hasta el de MDCXXXVII.*

Epitome *de los Reyes de Aragon.*

Epitomen de Origine, progressu & successione Regnorum.

Manifestationem de non admittenda legatione Joannis Brigantini pseudo-regis in Portugallia.

Nescimus certè an ea prodierint, quorum ipse meminit in *Aureis additionibus*: scilicet *Historia* eadem *Pilariensis* latina; item *Theatrum Hispanicum*: *Allegatio de Titulis, & qualitatibus, &c.* Promisit quoque in *votis* De Conceptione, *Commentarium in Bullam Sixti*, Sixtinam nuncupatam, sive *de festo Conceptionis* a Sixto celebrari jusso.; item Hispanicum aliud opus, *Historia de la Inmaculada Concepcion.*

ANTONIVS GALLO, natus in oppido *S. Crucis de la Zarza* diæcesis ...... : factis in militari opere triginta duorum annorum stipendiis, Centurio jam, & pedestris aciei Instructor (*Sargento mayor* vulgò) edidit.

Destierro de Ignorancias *de todo genero de Soldados de Infanteria.* Matriti apud Franciscum Martinez 1639. 4.

ANTONIVS GALVAÕ, Lusitanus, Eduardi Cronographi Regii filius proprio suæ gentis idiomate scripsit, quæ ita Castellæ linguâ sonat.

Historia *del Descubrimiento, y naturaleça de las Islas del Moluco,* decem libris M.S. Cujus ex Joanne Baptista Labaña Antonius de Leon meminit in *Bibliotheca Indica*, & Seraphinus de Freitas *De justo Imperio Lusitanorũ Asiatico.* cap. XVIII. n. VIII. Hanc ipse author Joãnis III Regis jussu cõsignavit Damiano Goëcio Regio Historico, apud quem deperditus fuit codex magnâ Lusitanæ historiæ jacturâ.

Tratado de los caminos *por donde solia venir la especeria de la India, con los descubrimientos hechos hasta el año de MDL.* Editum hoc opus anno 1563. in 8. affirmat idem Antonius de Leon.

ANTONIVS DE GAMA, Lusitanus, Jurisconsultus, ac Senator Regius, in Collegio Bononiensi Hispanorum olim sodalis; unde eum Joannes Portugalliæ Rex III. ad gerendam rempublicam evocavit, qui *doctissimus*, & *insignis Senator* à gravissimis Scriptoribus jure audit; *Celeberrimus, & doctissimus Consiliarius* ab Ignatio Lopez de Salzedo in *notis ad Praxim Canon.* Ioannis Bernardi Diaz *Cap.* LXXIV. *doctissimus S. Palatii Senator*, à Francisco de Caldas Pereira. *De Renovat. Emphitheusis* lib. *I.* q. *III.* num. *I.* in fine: *Insignis Senator* à Melchiore Phœbo. *Decis. VI. Num. IX.* Tomo primo. Hujus sunt.

Decisiones Supremi Lusitaniæ Senatus. Olissipone 1578. fol. Francofurti 1599. fol. deinde cum *Additionibus* doctissimis *Blasii Diaz de Mena* Jurisconsulti *Carrionensis*, Matriti 1621. fol. Antverpiæ 1650. fol.

Tractatus de Sacramentis præstandis ultimo supplicio damnatis, ac de testamentis, anatomia & eorum sepultura; seorsim primò Olissipone 1554. 4. Matriti deinde cum *Decisionibus* laudatis.

F. ANTONIVS GENEBRADA, Barcinonensis, ordinis sancti Dominici, transtulit in Castellæ sermonem -

El Boecio de Consolacion, ò *Vergel de Consolacion.* Hispali apud Ioannem Varela 1511.

ANTONIVS GOMEZ, *Talaverâ*, quod splẽdidũ Archipresulis Toletani municipium *Tago* flumini adjacens est, oriundus, dum viveret, apud Salmanticenses multam ex juris studio laudem reportavit; quâ nunc vel mortuum, nilque de humanis rebus dèque mortali hac (ut sic dicam) immortalitate famæ sollicitum, perquàm tamen bene de nobis, dèque omni Iuris prudentia utilissimis editis lucubrationibus meritum non fraudamus. Vespertinis horis civilia jura Salmantinæ interpretatus est juventuti ex propria cathedra, qui alter à primo docendi locus est secundum præscriptas Academiæ leges. Quo tempore non minùs pietate, atque innocentia morum, quàm doctrinæ judiciique singularis merito se insinuavit in omnium animos, sibique decus peperit famæ ad omnem posteritatem magna sui cum laude nominis permansuræ. Monumenta quippe ejus hæc studiosorum juris omnium manibus, sinùque fetè nusquàm excidunt.

Variarum Resolutionum juris Civilis, Communis & Regii libri *III.* Salmanticæ 1552 fol.

fol. Qui deinde doctissimis *annotationibus Emmanuelis Soarez à Ribeira*, Lusitani egregiè locupletati prodierunt Salmanticæ anno 1579. Venetijs 1572. in 4. Francofurti 1573. in fol. ibidémque anno 1584. & 1597. folio. Venetiis etiam 1582. 4. & 1602 in 4. eodémque anno Lugduni ex officina Horatii Cardon in folio, Genevæque 1631. Cujus operis præconiũ subjiciam verbis ipsis Ribeiræ glossographi. *Cùm omnis jurisprudentia* (inquit) *in eo solùm versetur, eò solùm tota spectet, ac referatur, ut postrema solemnes morientium voluntates ratum, ac firmum effectum sortiãtur, lites iustè terminentur, facinora statis, ac rationi consentaneis pœnis compescantur, sic noster omnes has tres juris partes diligenter doctéque, atque enucleatè pertractavit, ut nullam omninò quæstionem, quæ praxi, atque usui forensi inservire queat, prætermisisse videatur: cæteras verò intricatas juris commentitii quæstiones, quæ non ad vita leges, sed ad meram, & vanam scientiæ ostentationem pertineãt, consultò intactas reliquit*. Hæc ille prudenter, disertéque.

In leges Tauri Commentarius. Salmanticæ 1555. folio, & cum *additionibus Didaci Gomez Cornejo*. Lugduni 1602. Antverpiæ 1624. folio. Venetiis ad signum Columbæ 1592. 4.

ANTONIVS GOMEZ, alius à superiori, eóque recentior, jurisconsultus itidem, dum Præfecturam administraret totius ditionis *Comitatus Fuensaldæ*, dedit in lucem publicam-

Dilucidam, veram, & Fidelem Bullæ sanctæ Cruciatæ explanationem. Cui subjunxit-

Motus proprii Pii V. Pontificis Maximi de censibus interpretationem. Compluti apud Ioann. Iñiguez de Lequerica 1593. in 4.

ANTONIVS GOMEZ DE OLIVAN, (aliis OLIVERA, uti eum appellat D. Franciscus Emmanuel cent. IV. epist. I.) Lusitanus ex oppido *Torres-novas*, edidit Castellanè, ut credo-

Idilios *y otros versos*. Olissipone apud Petrum Crasbek 1617. 8.

F. ANTONIVS GONZALEZ DE ACVÑA, Peruanus ex Regia urbe Lima, ordinis Prædicatorum S. T. M. Provinciæ suæ negotia gesturus venit Romam, statímq; gratus extitit Io. Baptistæ de Marinis Magistro Generali, qui eum sibi à secretis esse jussit impiger & industrius vir, doctrinæque Theologicæ non vulgaris. Commiserat editioni, dum hæc Romæ scribimus, Latinè-

Compendium admirabilis vitæ B. Rosæ de S. Maria Limanæ ordinis Prædicatorum. Romæ typis Tinassii 1665. in 24. ex justa hujus argumenti historia Leonardi Hansen ejusdẽ ordinis, provincialis Angliæ.

Vulgari autem linguã Italiæ, usus interprete Italo, cùm Visitator & Vicarius Generalis provinciarum Regni Neapolis, missionarios sodales officii sui instruere vellet-

Breve *dichiaratione della nostra santa Fede Catholica*. Neapoli apud Novellum de Bonis 1662. in 12.

S. Domingo en el Pirù. *ò Cõpẽdio de la Historia de la Provincia de S. Iuã Bautista del Pirù del ordẽ de Predicadores*. Matriti. 1660. 4

Parat prælo Hispanã linguã.

La Vida *de la Venerable Madre Rosa de S. Maria*.

Historia *general de la Prouincia de S. Iuã Bautista del orden de S. Domingo*.

ANTONIVS GONZALEZ DE ROSENDE, Clericus Regularis Minor, Concionator Regius, edidit.

Memorial *por la Immaculada Concepcion de Nuestra Señora*. Madrid 1645. de quo authores *Armamentarii Seraphici*. parte 1. pag. 47.

F. ANTONIVS DE GOVEA, Lusitanus ex Transtagana Provincia, diœcesíque Eborensi, ordinis Eremitarum Divi Augustini, Sacræ Theologiæ Lector, apud Indos ad orientem Solem positos divertens Goensis primariæ Lusitanæ Indiæ urbis administravit cœnobium. *Cirenensis* post Episcopus factus, his libris ad nos pertinere voluit, vernaculè scriptis-

Iornada do Arcebispo *de Goa Dom Frai Aleixo de Meneses Primaz da India Oriental, quando foi as serras do Malabar, e lugares em que moraom os antigos Christiaõs de S. Thome &c*. Conimbricæ 1606. in folio. Deductum nempe opus ex M. SS. Tractatibus Francisci Roz societatis Iesu presbyteri, atq; *Angamalensis* Episcopi, & Melchioris Blasii Frere Scholastici almæ *Goanæ* sedis, qui Primatem suum in ea sacra expeditione comitati sunt. Vertit hoc Gallicè *Ioannes Baptista à Glano*, Leodiensis, Augustinianus, Suertio teste in *Athenis Belgicis*. Accessit colophonis vice-

O Sinodo Diocesano *da Igreza, e Bispado de Angamale dos antigos Christiaõs celebrado pello mismo Arcebispo*. Item-

Missa *de que usaõ os antigos Christiaõs de S. Thome, purgada dos erros, & blasphemias Nestorianas pello mismo*.

Castellæ proprio sermone dedit.

Glorioso *Triunfo de tres martyres Españoles dos en Persia y uno en Argel*. 1623. in 8. apud Ioannem Gonzalez.

Historia *de la vida y muerte y milagros del glorioso Patriarcha y Padre de pobres S. Iuan de Dios fundador de la orden de la Ospitalidad*. Matriti apud Thomam Iunti 1624. 4. Tertio Gadibus anno 1647. in 4.

Vida *de santa Clara de Montefalco*. Matriti apud viduam Alphonsi Martini 1626. 4.

Decessisse audio Matriti in Curia.

ANTO-

ANTONIVS GOVEANVS, vulgo Lusitanorum (unde patriâ fuit, natus quippe in *Pace Iulia*, *si Beia* hæc est hujus temporis) DE GOVEA, in familia editus est Musis veluti sacrâ; in qua, ut Cassiodorus alicubi ait, tot probatos, quàm natos verè dixeris. Nam tres simul Goveanos fratres, Martialē, Andream, & Antonium nostrum, Iacobus patruus inBarbarana schola ParisiensisGymnasii sumptibus Ioannis Portugalliæ Regis *III.* exhibitos eo successu habuit, ut nemo eorum non ingenii curâ ad fastigium gloriæ fuerit connixus. Martialis Grammaticam,de qua arte commentatus est, & Poësim,maximè Ovidianam, coluit, ut loco suo dicimus. Andreas, cum laudatæ Barbaranæ scholæ, mox & Gymnasio præfuisset Burdegalensis urbis, in Lusitaniam accitus,Conimbricensibus recèns ab eodem Ioanne Rege auctis Academiâ datus fuit Gymnasiarcha. In *Antonio* autem natu minimo & doctrina, & ingenium, consectariaque horum fama præcipuè floruit. Burdigalæ, ludum habente Andreâ fratre, latinas literas,exinde Ius circa annum MDXXXIX Tolosæ docuit. Parisiis mox apud *Iacobum* patruum, iterúmque Burdigalæ professus, Cadurci demùm subsistit juris civilis Antecessor in summo laudis, atq; existimationis loco positus. Quod cum prospexisset ipsa abAugusta Taurinorū Sabaudiæ Dux, hominem juvandæ eximiis virtutibus, ac singulari ingenio reipublicæ natum ad se evocavit, libellorúmque supplicum præesse curæ, & à consiliis sibi esse jussit. Hoc munere fungebatur adhuc anno sæculi præteriti nonagesimo quinto, sub quem Thesaurus Iunior in XIX. *quæstione forensi* tertii libri, ejus cum laude meminit; ut perspiciatur jam, Eliam Venetum,dùm scribit ad Andream Scotum, qui in *Bibliotheca* ejus adducit epistolam non bene conjectasse vix sexaginta annos natum fuisse Antonium è vivis Taurini exemptum;Nā quî potuit sexagenarius tantùm mori, quem superstitem exeunte superiore sæculo, & jam circa annum ejusdem XXXIX Tolosæ jus profitentem cognovimus. Extat quidem Thuani monumentis historicis Goveanus noster viris ævi sui maximis in non parū perspicuo judicii,atque prudentiæ testimonio contributus. Nàm de Academicis Professoribus, seu puerorum in literis institutoribus Petrum Rōsardum Poëtam Galliç maximum dicere solitum esse refert, nunquam non characterem, qui ibi contrahitur, longo licèt exacto vitæ intervallo, retinere eos; nec pædagogicam omninò exuere unquam posse. Sed excipiebat Ronsardus quatuor suæ ętatis, familiarésque sibi homines, *Georgium Buchananum, Hadrianum Turnebum, Marcum Antonium Muretum, & Antonium Goveanum*. Hæc Thuanus *Historiarum* lib. LXXVI. *Docti* etiam *viri, sibique perfamiliaris* appellatione vocat cum Iacobus Menochius in *De Arbitrariis judicum* lib. I. Cap. II. licèt postea eodem lib.I. quæstione LXXIX. eruditum quidem, *sed non parum audacem* agnoscat. *Magni judicii, atque eruditionis virum* Antonius Quesada in *Quæstionibus juris* appellat.

Plures alii variè laudant, omnésque uno ore celebrant. Profectò actum esset optimè cum legalis scientiæ studiosis, si quale ingenium intulit, talem Goveanus juri illustrando, atque explanando intulisset industriam. Quare princeps ille jurisconsultorum nostræ ætatis Cujacius adolescens ingenium ejus admirabatur, sed indiligentiâ hominis, quod in vita ipsius Cujacii legitur, notatâ,nihil deterritus est; deterritum iri se dicens à jure tractando, si homo Lusitanus tanto ingenio, tàmque subtili labores civilium studiorum seriò suscipere, ac subire voluisset. Opera ejus, pars in jure, pars in rhetoricis, philosophicis, atque eloquentiæ studiis versantur. De jure brevia, sed insignia opuscula omnia volumen unum non magnæ molis continet, ut confirmetur magis Cujacii de eo judicium.

Hæc scilicet.

Ad Titulum de Iurisdictione omnium Iudicum in Digestis; QuasAntonius de Quintanadueñas in similis *De jurisdictione* operis *præfatione*,& lib. *I.* Tit. *VII. Diligentes apprimè & eruditas lucubrationes* vocat, *& nihil his eruditius commentariis, nihil se legisse*(ait) *cultius, atque floridius*. Cùm sine his foret (Schifordegerus inquit in Nūcupatoria secundi libri *ad Fabrianos commentarios* epistola) *plurima, quæ ad jurisdictionem Romanam pertinent, hodie ignorarémus*. Adversus hoc opus tamen scripsisse fertur quidam*Evardus Henrrison*, ut in *Elencho auctorum juris* legitur.

Variarum juris lectionum, libri duo. Qui etiam prodierunt unà cum *Vaconii Vacuna*, *Antonii Contii*, *Iacobi Rebardi*, *Rainaldi Corsi*, *Nicolai Belloni* similibus monumētis, Coloniæ apud Gymnicum 1575. folio.

De Substitutionibus.

Ad Legem Falcidiam.

Ad Legem Gallus D. de liberis, & posthumis. Simul edita in folio apud Antoniū Vincentium Lugduni anno . . . . & 1599. in 8. sæpéque sepiùs aliis in locis.

Scripsit etiam.

In Trebellianum Tractatum. Quæ commentaria vidisseAntonium Fabrum testatur Schifordegerus lib. II. tractat. II. quæstione I. in fine.

Reliqua varia sunt, videlicèt.

Epigrammata quædam & epistolæ quatuor,quæ Gryphius edidit Lugduni 1539.quæ item prodierunt cum fragmentis *Polybii* historicis *de rerum publicarum formis & Romanorum præstantia* in 4. apud eundem Gryphium.

Virgilii opera castigavit, & *Terentii comœdias* suis versibus restituit, ediditque apud eundem Griphium 1541. *Terentius* prodiit cum hac *Goveani* emendatione Francofurti 1579. in 8. & 1593. in 16.

In Ciceronis quædam opera com-

mentatus est. Nempe in *Topica*. Parisiis. *In duos priores libros epistolarum ad Atticum*. Ibidem 1543. *In libros de Legibus*. Ibidem apud Thomam Riccardum: *Enarrationem in orationem contra Vatinium*. Ibidem 1545. Item *in eā* pro *Q. Ligario*, atq; aliam, *Pro lege Manilia*. Quæ in Bibliotheca Imperatoria esse innuit Draudius in *Bibliotheca* pag. 1446. in principio.

Porphyrii quinque vocum introductionem eleganter transtulit, à Griphio editam 1541.

Responsionem dedit *adversus Petri Rami calumnias pro Aristotele*. Parisiis 1543.

Obiit relinquens *Manfredum* filium, qui etiam ille apud Pedemontii Principem publico munere functus est.

ANTONIVS GRACIAN, Didaci filius, qui Philippo *II*. à secretis fuit, ad exemplum patris & ipse Græcas litteras coluit, ut & sufficeret vertendo ex Græco sermone -

Hieron Alexandrino *de los Pneumaticos, ò machinas, que se hazen por atraccion de vacio*. M.S. in folio.

D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hispanorum*.

D. ANTONIVS GRAÑA, & NIETO, Salmantinus, juris utriusque Doctor, Canonicum in Academia diù interpretatus est, etiàm è vesperorum, imò & è primaria, ut vocant, cathedra; ediditque -

Catenam jurium utriusque Iurisprudentiæ, sive in librum secundum Decretalium commentarios. Vallisoleti 1642. folio.

Postea in Prætorium Cotuniensis urbis missus Senator.

Catenam jurium utriusque Iurisprudentiæ, sive in librum III. Decretalium integros, & absolutos commentarios per singula eiusdem capita. Matriti apud Melchiorē Sanchez 1662. in folio.

Ejusdem Catenæ tomum tertium. Matriti.

F. ANTONIVS DE LAS GROTALLAS, nescio an Capuccinus, edidit -

El segundo Alexo, *ò vida de Fr. Angel de Escocia*. Valentiæ 1657.

Le Grottaglie locus est Neapolitani regni, ac diœcesis Tarentinæ, unde fortè oriundus Hispanè scripsit, peregrinus homo.

F. ANTONIVS DE GVEVARA, Franciscanorum sodalis, Bertrando à Guevara Bertrandi alterius, domini *de Escalante* filio, Elviraque Noronia & Calderon, antiquæ nobilitatis parentibus in Alaba Provincia editus, Neapoli, sive, ut alii volunt, Pinciæ in Hispania ad ordinem Minorum se aggregavit, magno ei ornamento, gentique, evóque futurus. Duodecim annos natus in curiam à parente adductus fuit, ibique educatus: nec nisi post Elisabethæ Reginæ obitum clarissimæ illius Hispaniarum Heroinæ in religiosi gremium ordinis tanquam in portum se recepit. Planè is cum ad litteras Theologicas, eruditionémque sacræ ac profanæ Historiæ ingenium satis acre ac perurbanum attulisset, post gubernatam diversis in cœnobiis familiam, statim atq; in aula Cæsaris opus Evangelicum facere, ac veterum sodalium consuetudinem, qui in Caroli Augusti comitatu erāt, ad pietatis traducere commercium cœpit, mirum in modum omnibus sese charum, & gratum in paucis reddidit. Ornatus quippe Concionatoris Regii munere, sic altè in omnium animos insinuavit facundiæ suæ, prudentisq;, urbanitatis, quā in tractando sanctis negocio, habendisque familiariter, ac decorè viris principibus utebatur, dotes, ut certatim eum omnes, quibus coram non esset, ad litterarum commercium provocarent. Cujus tertestes sunt disertissimæ, nullisque non sententiarum, acuminum, facetiarum flosculis conspersæ epistolæ, quæ in omnium ore, & sinu Europæ cunctis ferè linguis communicatæ, ac typis editæ circumferuntur; quantumvis stylus hominis non usquequaque placeat, neque in gymnasio rhetorum solidam reportaverit eloquentiæ laudem. Cùm præcipuè Alphonso Garsiæ Matamoro & Andreæ Scoto (qualis judicii, ac doctrinæ viris?) affectata nimirùm ab eo antithetorum sibi mutuò respondentium perpetua cura displiceat maximè. Horum enim prior Matamorus in *de Academiis, & doctis viris Hispaniæ*, libello ingenuè existimat, virum fuisse *miræ facundiæ, & incredibilis ubertatis naturæ: sed omnium rerum momenta* (ait) *quod Poëtis objecit Persius, raris librat in antithetis doctas posuisse figuras laudari contentus. Fulgurat interdum & tonat, sed non totam* (*ut olim Pericles Atheniensis*) *dicendo commovet civitatem, & dum nihil vult, nisi cultè, & splendidè dicere, sæpè incidit in ea, quæ derisum effugere non possunt. Qui si illam* subjungit) *extra ripas effluentem verborum copiam artificio dicendi repressisset, & graviorum artium instrumento locupletasset, dubito quidem an parem in eo eloquentiæ genere in Hispania esset inventurus*. Cui Rhetoris eximii judicio acquiescere illos decet, qui Hispanè magis, quàm *Lucas Vvaddingus*, sciunt. Hic quippe, vir alioqui eruditione, ac omnigenā doctrinā præstans, dum Franciscanos Scriptores laudat, Andreæ Scoti simile huic criterium, uti livoris partum, non jure proscribit. Demus tamen aliquid auctoris ævo, quando scilicet non bene adeò fundata ea Hispani sermonis, quæ nunc in summo est, puritatis, & eloquentiæ forma, hisce aurium lenociniis, quę ex antithetis, & syllabarum paritate veniunt, quasi extollere se ex socco ad cothurnum nitebatur: uti olim satiscentis jam latinę linguę vitia crebris vocabulorum, & periodorum figuris abscondi, subtrahique imminenti ruinę sequi-

quior ætas credidit. At illud commiseratione potiùs quàm excusatione indiget, talis famæ virum putasse licere sibi adinventiones proprii ingenii pro antiquorum proponere, & commendare, fœtus suos aliis supponere, ac denique de universa omnium temporum historia, tanquam de Æsopi fabulis, portentosisve Luciani narrationibus ludere. Adeò in lubrico esse omnem veterum factorum fidem causabatur, ut non aliis diceret, quàm sacrorum Bibliorum historiis præstandam; nempe hoc velamenti genus sibi à tam parùm æquo de præstantissima arte judicio tunc quæsivit, cum è Soriensis scholæ cathedra vir eximiæ eruditionis Petrus Rua eum de fide in historiis præstanda non semel datis admonuit expostulatoriis literis: cujus rei etiam nomine doctissimus ille *Theologicorum locorum* scriptor libri secundi sexto capite in Guevaræ hoc, indignum eo, ac dignitate ejus, sive judicium, sive, quod magis credere est, ingenii luxuriãtis licentiam, acri, quod decuit, oratione invehitur. Præsertim cum Chronographi munus Regio beneficio apud Carolum exerceret, neutiquam debuit eam, quâ ornabatur, historiarum professionem sic deprimere, ut propria confessione sibi ipsi quoque & monumẽtis suis fidem apud posteros derogaret. De cætero vir fuit, dum viveret, inter nostrates, mortuúsque beneficio librorum, quos in vulgus dedit, certatimque politica quæque natio in suos per translationem adopravit, eximiæ celebritatis; meritus à Principe suo postquam vnà cum eo magnam Europæ partem peragrasset, multásque Principum, & rerumpublicarum curias, ut ipse de se ad *Contemptũ vitæ Aulicæ* præfatus refert, adiisset, curiosóq; oculo contemplatus esset, cùm ad Accitanæ, tum ad Mindoniensis Ecclesiæ sacram præfecturam adsciscі. Quâ dignitate aliquot annis gestâ, obiit tandem Pinciæ Aprilis decimâ die anni à redempto orbe MDXLIV. Ita inscriptum est ejus sepulchro, cui ipse formaverat epitaphium vivens, exaratúmque fuit cum appendice hoc modo.

Carolo V. Hispaniarum Rege imperante
Illustrifs. D. D. Fr. Antonius de Guevara
Fide Christianus, natione Hispanus,
Patriâ Alavensis, genere de Guevara,
Religione S. Francisci, habitu hujus Convẽtus,
Professione Theologus,
Officio Prædicator, & Chronista Cæsaris,
Dignitate Episcopus Mindoniensis.
Fecit An. Dom. MDXL.
Posui finem curis, spes, & fortuna valete.
Obiit Anno MDXLIV. X. Aprilis
ipso cœnæ Domini die,
Et sepultus est apud Franciscanos in suo
Episcopatu.

At nescio unde Arcturus à Monasterio *Frãciscani Martyrologii* auctor rem aliis indictam, inauditam acceperit, *Antonium* ut *Guevaram* Octobris die xxiv. in albo eorum collocaret, quos Apostolica Petri sedes Beatos esse, atque appellari debere acceptis priùs exquisitissimis probationibus ritè sanxit. Inter hujus opera illud maximo apud omnes Europæ gentes in pretio est, quod auctor nuncupare voluit.

R e l o x d e P r i n c i p e s: *ò Marco Aurelio*: sive ejus Imperatoris vita, & res gestæ, quasi ab ipsomet Cæsare conscripta; seu veriùs tota quidem (ut verbis utar Gerardi Ioãnis Vossii in commentario *de Historicis Græcis*) supposititia, ac genuinus Guevaræ ipsius fœtus: qui turpiter os oblevit lectori, planè contra officium hominis candidi, maximè Episcopi. *Habet interim* (ait) *plurima lectu, nec inutilia, nec injucunda in primis viro principi: unde & horologium Principum inscribitur. Veram historiam* (subjungit Vossius) *Antonini de vita sua edidit primus Græcè è bibliotheca Palatina editam Gesnerus, latinè vertit Gulielmus Xilander. Ejus postea trãslationem ad incudem revocavit vir clarissimus Mericus Cassaubonus Isaaci filius; eruditas præterea notas, & emendationes addidit.* Ipse etiam Mericus in prologo sic feliciter Guevaræ suam contigisse fictionem confirmat, omnium sit ut hic liber ubique gentium celebratissimus; Europæíque omnes, suo uniuscujusque idiomate loquentem, thesauri adinstar, habeant, mirificéque ejus possessione fruantur. in Germania certè latinus prodiit innumeris aphorismis, & notis, tanquam Tacitus alter esset, locupletatus. Friderici Guilielmi Saxoniæ Ducis jussu hãc editionem adornavit *Ioannes Vankelius* Torgæ 1611. in folio, quæ Lipsiæ recocta est anno 1615. in folio etiam, & 1624. & nuper Francof. 1664. Hispanica (nisi fallor) princeps editio est Pinciana ex officina Nicolai Tierri ann. 1529. quam sequutæ sunt Hispalẽsis apud Iacobum Comberger 1532. & aliæ. Italicè vertit, atque edidit Mambrinus Rossens anno 1548. in 8. Gallicè alius, Parisiis 1588. 8. quam cupidè nimis in nobilium sinu, ac manibus gestatam suo tempore fuisse memoriâ tenebat Andreas Scotus. Ereptum sibi è manibus, cum adhuc imperfectum opus esset, atque vulgatum, Hispali primum, deinde iterum, tertióque in Portugallia, & Aragonia, queritur author in editione illa, quam ipse primam procuravit, in prologo: vbi ex Coloniensi urbe remissum ad se refert eodem tempore, quo *Marcum Aurelium* ex Florentia acceperat, *Augusti Cæsaris bellum Cantabricum* decem libris comprehensum, quod ipsum Augustum habet auctorem. At hoc gemellum est Aureliani operis opus.

Non minùs celebratur aliud scilicet.

E p i s t o l a s familiares tribus libris. Pinciæ olim 1539. formis Ioannis de Villaquiran, Complutíque post alias editiones typis Ioannis Gratiani 1600. in 4. Italicè convertit, excudique Venetiis fecit *Dominicus Catzeli* (In *Gesneriana Bibliothecæ epitome* est *Dominicus*

nicus Gazulo nobilis Hiſpanus; fortè *Gazțelu*) anno 1545. in 8. deinde ibidem 1564. in 4. & 1585. Tertium librum vertit Alphonſus Vlloa. Galli quoque habent, & magni habent; duos ſcilicet priores libros operâ Ioannis de Guterry, tertium Antonii Pineti, Lugd. 1560. apud Bartholomæum Molin. in 4. uti refert Ant. Verdier in *Bibliotheca*, qui magnis laudibus auctorem, & opus, cęteráque ejus extollit. Quartum, & quintum vertit Ioannes de Barraud, Pariſiiſque edidit apud Robertum le Fizalier. 1584. in 8. eodem Verderio teſte. Vvaddingo etiam auctore, Ioannes Bartandus ordinis Minorum eodem Gallico ſermone epiſtolas reddidit.

Simul in uno volumine edita prodierunt, quæ ſequuntur.

Prologo ſolenne, *en que el autor toca muchas hiſtorias.*

Vna decada *de las vidas de los X. Ceſares Emperadores Romanos deſde Traiano à Alea. dro.*

Del Menos precio *de la Corte, y alabança de la Aldea*, ad Ioãnem III. Luſitaniæ Regem. Edita eſt hæc pars ſeorſim Compluti 1592. in 8. Majores ſeſe huc quam aliò doctrinæ, & eloquentiæ vires contuliſſe auctor ipſe in præfatione gloriatur.

Aviſo de Privados, *y Doctrina de Corteſanos*; ad Franciſcum de los Cobos, qui in Principis gratia tunc maximè florebat, eidem à ſecretis, militiæque Sancti Iacobi maximum in Legionenſi ditione Commendatarium. Prodiit etiam mox Compluti 1592. Italicè Venetiis 1562. Hic erit prorſus liber, quẽ Vvaddingus refert prodiiſſe Antverpiæ cum hoc titulo, *Deſpertador de Corteſanos*, anno 1605: ex officina Plantiniana.

De los Inventores *del marear y de muchos trabaxos, que ſe paſſan en las Galeras.* Ad eundem Franciſcum de los Cobos. Hunc tractatum Gaſpar Barthius Hiſpanæ linguæ ſcriptorum admirator, & laudator eximius, *Veridicum, & admodum facetum* vocat ad verſ. CCCCXXXVIII. lib. IX. *Guilielmi Britonis Philippidos*. Gallicè vertit Antonius Pinetus, edidítque cum epiſtolis Lug. 1565. Omnia hæc (ut dixi) ſimul edita ſunt Pinciæ apud Ioannem de Villaquiran anno 1539. in folio.

Sacra hæc etiam.

Monte Calvario; *ſive de Myſteriis Dominicæ Paſſionis, ac de verbis Domini in cruce pendentis*; duabus partibus, Salmanticæ 1542. & 1545. & 1582. Compluti 1563. cum *annotationibus Alphonſi de Arazo*, ut Vvaddingus, *de Aorazo*, ut Valerius Andreas nominant. Italica editio Venetiis prodiit 1563. in 4. ibidémque apud Vincentium Valgritium 1567. tum apud hæredes ejus 1575. demum 1605. in 8. apud Sebaſtian. Combi. Prior pars interprete Alphonſo Vlloâ, poſterior autem Perro quodam Lauro editæ dicuntur quoque Venetiis 1570. & 1571. in 4. & 8. Gallica Pariſiis 1571. 8. & Lugduni in 12. nempe ex Franciſci Belleforeſti verſione: quam edidit quoque Pariſiis Gervaſius Mallot 1575. in 8. Ex hoc uno, & eodem opere duo Vvadingus parùm attendens fecit, nempe ut diſtincta referens *Montem Calvarium*, ſeu *Meditationes de Chriſti cruciatibus*, ac *de ſeptem verbis in cruce ab eo prolatis*.

Oratorio de Religioſos, *y exercicio de virtuoſos*, Pinciæ apud eundem Villaquiran 1542. Salmanticæ 1574. & priùs apud Ioannem Perier 1570. in 8. Venetiis Italica donatum urbe apud Iacobum Giolitũ 1567. deinde 1605.

Conſcribebat pro munere *Imperatoris* ſui *hiſtoriam*, cujus ipſe meminit in argumento Cæſarianæ decadis jam laudatæ: ex eóque id confirmatur, quod in teſtamento ejus Ægidius Gonzales Davila, dum Præſules Mindonienſes in *Theatrum ſuum Eccleſiaſticum* producit, haberi refert: reſtitutum iri à teſtamenti exequutoribus juſſiſſe eum Cæſari ejus anni ſalarium, eo quod nil hiſtoriæ, quam de rebus ab eo geſtis formabat, hoc intervallo temporis appoſuiſſet.

Diverſus à noſtro eſt, quamvis confundant Vvaddingus, & Hieronymus Ghilinus in *Theatro hominum literatorum* italico, *Antonius Guevara*, de quo jam agimus.

ANTONIVS DE GVEVARA, quem malè quidam cum Mindonienſi Antiſtite confundunt; Philippo II. Hiſpaniarum Regi eum à ſacris eſſet, Prióque (ut vocant) *Sancti Michaëlis de Eſcalada* in tractu Legionenſi, aulæ pertæſus, in ſeceſſum quendam, ut ſibi, & libris vitam viveret, ſeſe contulit; atque continuit quidem eo in loco, dum ſcriberet è lectione ſacratum ſcripturarum, quas familiares ſibi valde fecerat, ea quæ ſequuntur.

In Habacuc Prophetam commentarios; ad Gaſparem Quirogam Toletanum Archipræſulem, *doctos illos, variíſque antiquitatũ, linguarum, & hiſtoriarum notis refertos*, ut Andreas Scotus: *elegantes, pios, atque eruditos*, ut Antonius Poſſevinus loquuntur. Præfatur ibi ſe conſcriptos habere, an editi ſint neſcio.

De vulgatæ Latinæ lectionis auctoritate, & de Sacroſancti Concilij Tridentini ſuper hoc decreto volumen juſtum. Item

Literalem expoſitionem in primum caput Geneſeos.

In Pſalmos Davidicos breves *annotatiũculas*. Prodierunt laudati commentarii primùm Matriti 1585. 4. deinde 1593. in folio: Auguſtæ Vindelicorum 1603. 4. Antverpiæque apud Belleros 1609. 4.

ANTONIVS DE HERRERA TORDESILLAS, Cuellarenſis, Roderici à Tordeſillas, atque Agnetis de Herrera filius, Roderici alterius antiquioris pronepos, quem ſub initia Regis Caroli populus Segobienſis Decurionem

rionem urbis suæ, ac procuratorem à comitiis Castellanis reversum, seditionis, atq; iræ præceps vivum traxit, laqueóque suspendit. Post apprehensas hic inter nos priores literas, studiis humanitatis bene excultus, ac dives Italiam cogitavit. In qua cum Vespasiano Gonzagæ Mantuani Ducis fratri adhæsisset, tam ibi, quam deinde in Regnis Navarro, & Valentino, quæ quidem vir ille princeps in nostra Hispania Pro-Rege administravit, ei à secretis, atque arcanorum illius omnium particeps fuit. Quo diem suum obeunte Philippus II. Rex Catholicus commendatum sibi ab eo in supremis tabulis *Antonium* conscribendis Americanarum rerum commentariis præfecit (*Archichronographum Indicum* hoc munus vocant, opimo stipendio dotatum) Castellæ simul Chronographum inter alios desumens. Has partes sub Regibus tribus Philippis II. III. & IV. sic integrè, ac laudabiliter gessit, eâ industriâ, & contentione animi molem rerum ingentem versavit, ac digessit, prudentiâ, sinceritatéque maximâ usus, nemo ut alius Hispanorum in re historica pluribus libris res nostras, séque ipsum ab oblivione, & interitu vindicaverit. Hi sunt vernaculâ omnes linguâ concepti.

Historia general *de los hechos de los Castellanos en las Islas, y Tierra firme del mar Oceano*; quatuor voluminibus, quorum priora duo quatuor librorum decades ab anno MCCCCXCII. usque ad MDXXXI. reliqua duo totidem alias ab hinc usque ad annum MDLIV. comprehendunt. Horum primo volumini præmittitur, *la Descripcion de las Indias Occidentales* cũ tabulis Geographicis. Typis Regiis omnia sunt Matriti anno 1601. excussa, deinde iterum apud Ioannem Cuesta ibidem 1615. fol. *Descriptio* hæc *Novi Orbis* latina Gaspare Barleo metaphraste typis Amstelodamensibus prodiit an. 1622. folio. Qua in re *Non alius majori fide & industriâ observavit fines Provinciarum & magnitudinem, maris tractus, promontoria, insulas, fluminum flexus, ostia & portus, lacuum amplitudinem, regionum situm, ratione tùm vicinorum tractuum, tum etiam cœli: item proventus singularum, quæque ad urbes & propugnacula pertinent*: uti de Herrera & hac ejus *descriptione* censet Gerardus Ioannes Vossius *de Scientiis mathemat.* cap. XLIV. §. 34.

Historia general *del mundo del tiẽpo del Señor Rey D. Felipe el segundo, desde el año de MDLIX. hasta su muerte*; tribus tomis, Matriti 1601. & 1612. in folio.

Historia de lo sucedido *en Escocia y Ingalaterra, en quarenta y quatro años, que viviò la Reina Maria Estuarda.* ibidem 1589. in 8. Olissipone apud Eman. de Lyra 1590. in 8.

Cinco libros *de la historia de Portugal y conquistas de las Islas de los Azores en los años de MDLXXXII. y MDLXXXIII.* ibidem 1591. in 4. apud Petrum Madrigal.

Historia de lo sucedido *en Frãcia desde el año de MDLXXXV. què començò la liga Catolica hasta en fin del año de MDXCIV.* ibidem 1598. in 4. apud Laurentium de Aiala.

Informacion en hecho, *y relacion de lo que pasò en Milan en las competencias entre las jurisdiciones Ecclesiastica, y Seglar desde el año de MDXCV. hasta el de MDXCVIII.* in 4.

Tratado, *relacion, y discurso de los movimientos de Aragon.* ibidem 1612. in 4. typis Regiis.

Exequias de la Reyna *D. Margarita de Austria en Segobia.* Quod opusculum typis excussum esse Didacus Colmenares Segobiensis urbis Chronographus refert in cap. XLVIII. §. VIII.

Commentarios *de los hechos de los Españoles, Franceses, y Venecianos en Italia; y de otras Republicas, Potentados, Principes, y Capitanes famosos Italianos, desde el año de* MCCLXXXI. *hasta el de MDLIX.* Matriti 1624. in folio.

Manuscriptum vidimus aliud opus de rebus Turcicis hac inscriptione-

Coronica *de los Turcos, la qual principalmente sigue a la que escriviò Iuan Maria Vicentino Coronista de Mahometo Baiacit, y Suleiman Señores dellos*, Philippo II. nuncupatum. Hoc servat Matriti D. Christophorus de Zambrana Calatravensis ordinis eques, instructæ satis bibliothecæ dominus, amicus noster, manu exaratum, proprióque signo authoris ipsius roboratum. In cujus fine notatum ab authore legimus, Decembris vigesimâ die anni *MDXCVIII.* hoc opus se absolvisse.

Interpretatus quoque est ex variis linguis; ex latino-

Los cinco libros *primeros de los Anales de C. Cornelio Tacito.* Matriti 1615. in 4. apud Ioannem de la Cuesta.

Ex Italico Ioannis Boteri-

Los diez libros *de la Raçon de estado, con tres libros de la causa de la grandeça, y magnificencia de las ciudades.* Matriti 1593.

La Historia *de la guerra entre Turcos y Persianos*, Ioannis Thomæ Minadoi. Matriti 1588. in 4.

La Batalla espiritual, *y arte de servir à Dios con la corona, y letania de la Virgen Maria.* Italicum opus Cardinale *de Fermo* authore, Matriti 1601. in 8.

Ex Gallico-

Advertencias *que los Catolicos de Ingalaterra embiaron à los de Francia en el cerco de Paris*, incerto auctore 1592. in 8.

Denatus est IV. Kalendas Aprilis feriâ ipsâ quintâ majoris hebdomadę anno MDCXXV. plusquam septuaginta sex numerans ætatis; quo ipso tempore alebat spem succedendi in ejus locum, qui ex eis, quorum Rex fidem participatione secretorum adprobatam habebat, primus obiisset: Huic quippe loco Philippus

lippus Quartus Rex eum decreto suo destinaverat. Sed spem & votum unà cum vita mors dispulit, non viri famâ, quæ longè, latéque per eas regiones, quas peragravit stylo, ac per Europam integram nomen illius dissipavit. Hujus nomine insignitum *epistolarum* volumē extitisse in Olivariensi Bibliotheca, legitur in ejus catalógo.

F. ANTONIVS DE HINOIOSA, Dominicanus, sacræ Theologiæ Magister, & a censuris rerum fidei, quæ in supremo Inquisitionis Senatu discutiuntur, in lucem dedit-

Directorium Decisionum Regulariū, &c. concernentium sacrum ordinem Prædicatorum cum supplemento. Matriti 1627. in 4.

ANTONIVS HONCALA, Ianguensis, quod oppidum vulgò audit *Ianguas* in territorio sacro Calaguritano, Doctor Theologus, Ecclesiæque Abulensis Canonicus à concionum sacrarum cura & ministerio; vir piissimus, egregiáque doctrinâ, atque eruditione in paucis clarus. Meruit olim in grammaticis sub Antonio Nebrissensi, quem alicubi *Varronis Hispani* merito appellat honore; in theologicis, ac verę sapientiæ studio sub Gundisalvo Ægidio. Atque is Antonium nostrum grammaticę arti deditum, vixque ultra cogitantem ad graviora studia, solidámque ab seriis studiis gloriam, consilio suo, veluti Socrates olim Platonem revocavit, erexitque jacentem; quem ipse mentis profectum Honcala ei nonnullibi acceptum refert. Ante alia edidit-

Grammatica Propægnia; seu lusus pueriles in grammatica re, atque in aliquot Scriptorum, sive sacrorum, sive profanorum loca observationes;; quæ sic placuerunt Ioanni Siliceo tunc in scholis versanti, ut & carmine id testatus sit elegantissimo. Quod, quia rara sunt exemplaria hujus operis, continéntque non parvam laudem Honcalæ nostri, atque item Silicæi authoris tam idonei Poëtæ, hic referam.

Exiguus quanquam, multo nec codice turgens,
Hic tibi multa liber dogmata casta dabit.
Condita divinæ pandit mysteria chartæ,
Asserit & vatem Mantua pulchra tuum.
Nomina confirmat triplici surgentia gressu,
Ancipites numeros, Thespiadúmque modos.
Plurima, quæ vulgo nondùm percepta latebant,
Explicat, & vario schemate cuncta micant.
Quantus erit, sacros pergat si promere sensus,
Qui in rebus parvis Honcala tantus adest?

Edidit item eodem Siliceo jam Toletano Antistite, sacręque R. E. Cardinali promovente-

Commentaria in Genesim. Compluti 1555. in folio. Quæ simul, & auctorem Franciscus Vargas Carolo Imperatori a sacris, latinus Poëta elegans hoc tumultuario, & ferè extemporali, quod dicit, carmine celebravit. Fragmentum dabo, ne integrum apponam, quantumvis castum satis, & disertum.

Accipe nunc Genesim cunctarum exordia rerū
Quaque sub antiquo deliluêre chao.
Omnia discernit, diffinit, differit altè,
Omnia quæ in sacris sunt tibi tecta notis.
HebrææGræcis jungit, Chaldæa Latinis,
Quadruplicis linguæ culmina solus habens.
Doctū opus, excellens, eloquens, sublime, discrtū
Musarum arcanis dogmata pressa choris
Quid moror? exiguū est quidquid mea carmina
Concinnant, meritis inferiora tuis. (*laudit*
Perpetuus vitæ candor, sine crimine mores,
Et labor illustris viribus ingenii.
Hæc Honcala tuum celebrant per sæcula nomen,
Veráque perpetuæ symbo'a laudis habent.
Quòd si fata tuis servant promissa Camænis,
Non poteris, quamvis jam mortare, mori.

Prætereà scripsit-

Opuscula XVII. De rebus variis Theologicis, I. De Virtute Religionis, II. de justitia, III. de Stipendio Sacerdotum pro sacrificii oblatione, dē que digna celebratione, IV. de Exequiis & suffragiis defunctorum. V. de Matrimonio, VI. De Fide VII. de Baptismo. VIII. de Bona, & mala concupiscentia. IX. de Conscientia. X. de quibusdam sacræ Scripturæ locis. XI. de Expositione peregrinarum dictionum, quæ in divinis officiis decantantur. XII. de Ratione vitandi sermonis ingrati apud populum. XIII. de Officio Pastoris, ac ratione instituendi, pascendi, ac gubernandi gregis dominici. XIV. de jejunandi ratione. XV. de fuco & colorum abusu in fœminis. XVI. De Ratione consequendi peccatorum remissionem. XVII. De Pœnitentia, & dolendi ratione pro peccatis. Compluti 1551. & Salmanticæ apud Portonarios 1553. in folio. Edidit quoque, Philippo Regi nuncupatum-

Pentaplum Christianæ pietatis, hoc est V. hos libros-

I Antitheton de virtutum, ac vitiorum gradibus.

II. Stauricon, sive de arcanis Dominicæ Crucis Sacramentis.

III. Apothias; hoc est, interitus; seu de miraculis per crucis signum editis.

IV. Epinicium: quod expugnatæ Tuneti urbis victoriam enarrat.

V. Eulogicon, qui est de spiritualibus dictionibus. Decessit, & ad superos evolavit anno MD. ,....... de cujus animæ beatitudine Divæ Virgini Theresiæ à Iesu, quæ ipsa eam in libris suis inter cælites à se visam refert, gravissimo testimonio credimus. Exuviæ custodiuntur in cathedrali Abulensi Ecclesia.

Manuscriptus servatur alicubi Honcalæ tractatus-

De Dæmone sub hirci forma à larvis adorato.

Laudatur & Ant. Honcalæ *de Decimis* opusculum, in *collectanea* ad hunc Tit. in Decretalibus ab Augustino Barbosa.

D. ANTONIVS HVRTADO DE MENDOZA,

DOZA, nobili loco in Montanis Burgensibus natus, Calatravêsis eques, in que isto militari ordine amplissimo *Commendator*, ut vocant, *de Çurita;* propter ingenii acumen, vrbanitatémque amœnissimam, quâ dote ferè omnes æquales sui temporis longo intervallo prætergressus est, qui magno numero in curiam confluxerant, Regiæ cum fuisset familiæ adscriptus, facilè insinuavit se in Philippi IV. Regis gratiam, totique aulæ placere cœpit, gratúsque in paucis esse. Pangendo quippe vulgaris linguæ carmine, cùm ad actiones comicas, tùm ad alia quæque Musarum oblectamenta, sic excelluit, ut quantumvis studiorum præsidio carês, amœnitates omnium venerum, atque venustatum in versus suos deduxisse videri possit. Neque facilè dixeris in lyrico hoc genere quis eo melior, ac perfectior extiterit, sive in sententiis pondus, & ingenium, sive in oratione majestas & nervi, sive in facetiis, & aulico jocandi caractere urbanissimi, ac festivissimi sales considerêtur. Regi nostro Philippo à secretis fuit, & pars supremi sanctæ Inquisitionis Senatus. Edidit -

Comedias septem, octo ve, quæ propter egregias suas dotes in exemplar similium compositionum adduci solent; Matriti omnes alio, & alio tempore typis commissæ. Prosâque quóque oratione.

La Fiesta que se hico en Aranjuez a los años del Rey nuestro Señor D. Felipe IV. con la comedia de Querer por solo querer. Matriti 1623. in 4.

Convocacion de las Cortes de Castilla, y juramento del Principe nuestro Señor D. Baltasar Carlos primero deste nõbre año de MDCXXXII. Matriti 1633. 4.

Manu exarata circumferuntur alia -

Memorial de la Casa *del Marques de Cañete*.

De la Grandeça *de España:* hoc est de Privilegiis Magnatû, quos *Grãdes* vocât. Quod in Hispania jam editum audio unà cum Petri Salazar, *Del Origẽ de las Dignidades de Castilla.*

Relacion *de los efetos de las Armas de España el año de MDCXXXVIII.* & varii generis carmina, quæ ab ingeniosis hominibus magni æstimantur.

F. ANTONIVS DE IEPES, natus in oppido cognomine agri Toletani, Benedictinus monachus, suæque Hispanæ congregationis chronographus, multâ industriâ, sedulâque, & laboriosâ peregrinatione collegit, dextréque disposuit ordinis sui Historica omnia monumenta à principio ejus usque ad multam ætatem in generalis historiæ corpus, adjunctis in gratiam eorum, qui antiquitatem amant, quampluribus veteribus privilegiis, bullis, scripturisque aliis nondum editis, quorum nomine præter exactam ipsius historiæ formam valde laudatur. Titulus operis-

Historia *general de la orden de S. Benito.* Centuriis septem, & totidem voluminibus, quorum primam, & secundam edidit Mathias Mares in monasterio Iraciensi 1609. in folio. Tertiam Nicolaus de Assiayn 1610. Pampelone; Quartam Pinciæ Franciscus Fernandez 1613. Quinta & sexta prodierunt annis 1615. & 1617. Septimam verò post auctoris obitum publici juris fecit *Hieronymus Marthones* Pincianæ S. Benedicti domus Abbas, Pinciæ apud Franciscum Fernandez 1621. in folio.

Transtulit historiã hanc in sermonẽ latinũ, aut veriùs in cõpendium redegit Gabriel Bucellinus Germanus ejusdem ordinis. Laudatur quoq; ab Antonio relictum opus aliud, quod appellare solent -

El Itinerario: Relationem ut suspicor, expeditionis suæ Philo-historicæ per omnes Hispaniæ Provincias.

Catalogo *de los que an escrito en la orden de S. Benito por la Immaculada Concepcion*, tribuit ei Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

Decesserat jam anno MDCXXI.

F. ANTONIVS DE INCARNATIONE, Lusitanus, ordinis Prædicatorum, scripsisse dicitur vernaculè -

Relaçaõ *do principio da Cristiandade nas ilhas de Solor*, quod opus laudat Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* die XVI. Martii pag. 198. itémque -

Relaçaõ *dos serviços que ficera a Deos & a este Reyno a Religiaõ de Sant Domingos no Oriẽte*. Meminit idem die XXVI. Maii pag. 319. & XXVII. ejusdem pag. 334.

F. ANTONIVS IOANNES ANDREAS DE S. IOSEPHO, patria ex Valentia urbe, antiquo sæculi nomine *Ioann. Andreu*, Franciscanus excalceatus Provinciæ S. Ioannis Baptistæ Valentini Regni ex Doctore Theologo, & Professore XXII. annorum ejus urbis gymnasii; vir Apostolici fervoris in seminando Dei verbo: de quo agit Fr. Antonius Panes in *Historiæ hujus Provinciæ*, I. parte, lib. XI. cap. XLIII. edidit-

Historia *de la Imagen de Christo crucificado, que se guarda en la Iglesia de Santa Thecla de la ciudad de Valencia*. Valentiæ 1625. iterúmque apud Viduam Ioann. Chrysost. Garriz 1631. 4.

ANTONIVS IOANNES ANDREV, gente Valentinus, sacræ Theologiæ, & ingenuarum artium Doctor, & publicus Metaphisicæ interpres, edidit -

Philosophiæ Peripateticæ encomium, eloquentissimum, & eruditissimum, ut ait Petr. August. Morla in *Emporii juris* sui præfatione, anno MDLIII.

ANTONIVS IOANNES ASTOR QVINQVARBOREVS, vulgo .... Catalanus ex *Dertusensi* urbe, juris utriúsque Doctor, sacrorúm-

crorúmque Canonum in *Oscensi* gymnasio interpres, cùm á professorio munere vicarium doctissimi illius viri *Iosephi Stephani* Præsulis *Oriolani* ageret, datâ commodùm occasione ab Episcopo suo, atque ecclesiastico ejus urbis Senatu non benè inter se convenientibus, publicavit -

Responsum, sive tractatum de Synodo Diœcesana per Episcopum indicenda, deque illius Statutis condendis sine consensu Capituli. Tarracone 1604. 4.

Idem postea in Tarraconensi diœcesi vicariam Antistitis operam administravit.

ANTONIVS IOANNES GARCIA DE CARALPS, in alma Ecclesia Barcinonensi, atque illius sacro Collegio salutaris pœnitentiæ imponendæ administer Canonicus, decretorum, & sacræ Theologiæ Doctor, Subcollectórque, ut vocant, Apostolicus, edidit-

Historia de S. Oleguer *Arçobispo de Tarragona, y Obispo de Barcelona*. Barcinone 1617. in 4. Item latinè -

De Canonizatione Sanctorum; in honorem Sancti Ollegarii Tarraconensis Archiepiscopi &c. ibid. apud Gabrielem Graëls 1618. in 4.

ANTONIVS IOLIVS, vulgò IOLIS, Ausetanus ex Cataloniæ Principatu, apud Petrū Ioannem Nunnesium virum eruditissimum in grammaticis eo usque processit, ut & ipse aliquando hanc artem publicè docuerit. Extant ab eo collecta -

Adjuncta Ciceronis, sive quæ verba Cicero simul dixit, tanquàm synonyma, aut vicini sensus. Barcinone apud Iacobum Cendrat. 1579. in 8.

D. ANTONIVS LAZARVS DE VELASCO, Valentiæ urbis civis, scripsit relationem justorum, quæ persoluta sunt in ea urbe Philippo IV. Regi Hispaniarum è vivis sublato, relationi inscribens -

Funesto Geroglifico, *enigma del major dolor &c. en las honrras del Rey D. Felipe Quarto*. Valentiæ apud Hieron. Vilagrassa 1666. in 4.

ANTONIVS DE LEBRIXA, vulgò NEBRISSENSIS dictus (quippè vernaculæ formæ cognomento LEBRIXA nunc audit vetus *Nebrissa* in æstuariis Bætis amnis sita) anno MCCCCXLIV. ex Ioanne Martinez de Cala, & Hinojosa, Catharinâque de Xarana, & Loxo parentibus mediæ; ut ipse ait, conditionis in lucem editus, postquam in patria ipsa Grammaticæ, ac Dialecticæ artium rudimenta laboriosè admodùm didicisset, Salmanticæ per quinquennium in Mathematicis *Apollonio*, in Physicis *Paschali de Aranda*, in Ethicis *Petro Oxomensi* operam dedit. Indè in Italiam ætatis anno undevicesimo transiulit se liberalium omnium disciplinarum avidus; quarum studia nondum apud nos è rogo veteris oblivionis, & barbariei caput extulerant. Hujus omnia ferè gymnasia collustrasse eum refert Iovius, in *elogiis*, confirmátque Petrus Martyr Anglariensis in epigrammate ad eūdem scripto. Quæ sanè peregrinatio fructus adeò uberes illi in sinum detulit Latinæ, Græcæ, Hebraicæque linguarum, ingenuarúmque omnium artium eruditionis, ut & Hispaniæ honos audire, atque in ore omnium illius ævi literatorum esse sit promeritus. Bononiæ ad Sancti Clementis Hispanorum inter sodales vixit, quorum albo eum Ioannes Genesius Sepulveda in *Albornotii* fundatoris *vita* non sine justa commendatione intulit. Galeotum Martium ibi docentem audivit, cujus hominis in lucubrationibus Grammaticis ipse sæpius meminit. Theologiæ itidem, utriusque Iuris, atque ipsius Medicæ artis penetralia adyta commētationibus doctis, & utilibus harum doctrinarum manifestum posteris fecit: homo verè ad studia, & laborem quasi formatus; utpotè cui difficilia quæque cogitandi, nihil quod arduum non esset, aggrediendi, aut quod sibi negotium non facesseret in vulgus edendi more genius suus præcordia finxerat; qualem in *Apologetico* ad *Ximenium* Toletanum Præsulem tribuere ipse sibi non dubitavit. His artibus locuples reversus est post decennium peregrè factum, allectus Hispalim Alphōsi Fonsecæ, qui in hac urbe Antistitem gerebat, literis; quò veniens adiit & patriam, carminibúsque inter alia metrica ejus editis salvere jussit, & celebravit. Exceptus in familiarem, habitúsque liberalitèr ab Archiepiscopo, cùm è cathedra docuit latinam linguam, cujus quidem rei memoriam duplex conservat Petri Nonnij Delicati epigramma, cui discedens Antonius lampada hanc docendi tradidit; tùm de reformanda seriùs grammatica doctrina, instituendáque nova arte, seu deturbandis è suggestu Musarum, excutiendisque è juventutis manibus Pastranæ, Alexandri, Catholici, Galteri, Everardíque Artibus, qui latè in scholis hoc tempore dominabantur, primùm cogitasse dicitur. Ioannis Pastranæ operis, cui primas deferebant nostri, Antonius ipse sæpè meminit; qui & Alexandri de Villa Dei Franciscani Artem non semel in *De Dictionum peregrinarum accentu* impugnat, planéque aversatur. Tolerabiliùs paulò forsàn fuit Ioannis Balbi Gennensis Dominicani Catholicon, æquè tamen barbarum, Lexico, & Arte constans. Præterea Galteri, seu Galfridi Angli commentaria in Ioannis de Galandia Grammaticam, Everardique, aliàs Græcistæ Bethunensis dicti, simile ejusdem studii opus densissimis quoque Barbariéi tenebris obsidebantur. Quibus omnibus, atque eorum sequacibus bellum noster indixit, alter tanquàm Hercules monstrorum domitor, primúsque signū ab ipsa Minervæ extulit arce ad instaurandam litera-

literarum studia. Neque id tamen sine lectissimorum Italiæ hominum consilio, ex quibus Georgium Merulam, Galeotum Martium, Philelphum juniorem, Franciscúmque Nolanum virum eruditissimum variis ipse appellat locis. Hisque Hermolaum Barbarum, Picum Mirandulanum, Angelum Politianum, atque Iovianum Pontanum Ledesma nostri auditor in fragmentis *de vita illius* adjungit. Insurrexerunt statim, pedem contra ferentes, quotquot in Hispania his literis censebantur; cuidámq; ex Valẽtinis Professoribus, cui *Amigueto* nomen, cõmodasse ingenium, & calamum dicitur Ludovicus Vives, ætate adhuc & judicio præcox; qui tamen malè-sanæ Præceptoris æmulationi paulò pòst renuntians, proripuit se & ipse foras, hanc eloquentiam, & ingenuas artes, quas in Antonio olim improbaverat, longè à patria, atque inter exteros conquisitum. Accessit quoque sequentibus annis Ferdinandi Nonnii Pinciani, Alphonsique Alvarezii summorum in hoc studio virorum commendatio instituti hujus grammatici, novæque Artis, quando scilicet alteram ejus editionem post viginti integros annos haud parùm locupletiorem, atque ornatiorem publicavit. Sed ut rei insistamus, Fonsecâ non diu superstite, Salmantino sese gymnasio Antonius obtulit, honorificéque exceptus fuit; statimque, (an post aliquod tempus?) duabus cathedris, ac duplici salario ornatus, Grammaticæ alterâ, Poëticæ alterâ, quod nemini ante eum contigerat. Duodecim hujus professionis annos arrogat sibi in *Dictionarii* præfatione. Inter hæc destinatum à Catholicis Regibus Ioanni filio Præceptorem, immatura hujus Principis mors in statu continuit. Attamen prolixâ, & laboriosâ professione fatigatus, atque otii cupidus, quo posset commentando multis proficere, ann. scilicet MCDLXXXVIII. aut circiter, conditionem sibi à *Ioanne Stunica* Summo Alcantarensis militiæ Præfecto oblatam præ Salmantina illa habuit; in cujus domo aliquot annis manens Grammaticas præceptiones ad incudem revocavit, Dictionarium, pluráque alia composuit. Princeps interim docendi locus, quem toto professionis tempore adeptus nunquam fuerat vacuum, possessore spoliatus invitavit de novo eum ad Salmantinam scholam; quem sine competitore ferè obtinuit. Manens ibi usque ad annum superioris sæculi quartum præcipuus in aliis habitus fuit à Rege Ferdinando Catholico, cui partes committeret rerum suarum historiam conscribendi. Huic curæ ut faceret satis, aliis vacuus, curiam incolebat anno DVIII. quo ad Christophorum Scobarem, discipulum in Sicilia degentem, cogitare se hinc abscedere, atque in locum, quo scripta sua perficere posset, secedere scribit. Per eos dies aggressus est amplissimus ille Præsul Toletanus Ximenius trilinguem Bibliorum editionem; in qua corrigenda, & disponenda cum aliis viris eruditione trium linguarum præstantibus apud Gomezium Toletani historicum non ultimus Nebrissensis noster laudatur. Hunc tamen sic secundum propitiæ, atque faventis fortunæ cursum interrupit ei præposterum quoddam juventutis Academicæ, cui datum est Salmanticæ, sibi ut magistros in locum decedentium eligat, circa illius res judicium. Mortuo enim *Titio* (alii *Petrum Vitinnem* vocant) sibi olim æmulo, cum sive ambitione, sive alio animo (verbis id refero Martini de Ibarra discipuli in ejus *vita*, quæ cum Arte circumfertur) pulpitum illius, sive docendi locum repoposcisset, nescio Magistratuúmne indignatione, quod toties Academiæ munera abiens, rediens, aspernatus videretur, an fortunâ, quæ strenuis quoque rarò parcit, ab ambitiosiore discipulo scholasticorũ suffragiis superatus voto excidit. Quam contumeliam senex impatienti animo ulciscens (Ibarra subdit) ita Salmanticâ discessit, quasi neque cineribus quidem, quod olim Scipio Romæ comminatus fuerat, ingratam patriam, laudis nempe, & honorum, revisurus, Quod ipsum Alvarus Gomezius in *Ximenii vita*, & Amatus Medicus Lusitanus ad *Centuriæ* quintæ finem, illius nomine conquerentes memoriæ prodiderunt. Rediit ergo ultro ad Ximenium, quem olim deseruerat, eodem Gomezio referente (quod incertum mihi qua tempestate fuerit factum) tanquam ad portum anno ejus sæculi XIII. ut in Complutensis Academiæ gremio, sine ullo procellæ metu, quodcumque ævi superesset, conquiesceret. Excepit illum Ximenius perhumaniter; & quod habitum fuit hoc tempore amplissimum honorarium, constituit. Interpretatus est ibi ad mortem usque magna cum auditorum frequentia bonorum authorum libros: quod & à Petro Mota discipulo in notis *ad Ludovici Vivis exercitationes* annotatum reperio; conditione nunquam uti volens sibi à Patrono oblatâ quiescendi, genióque indulgendi; cujus sic de Hispania, & literis benemeriti hominis otio emerito ingenua hæc merces debebatur. Plura Gomezius de humanitate, quâ eum Ximenius semper habuit. Apoplexi tandem oppressus vitâ decessit secunda die Julii anno MDXXII. ætatis suæ LXXVII. non LXX. in quo Scotus, nec XC. circiter, in quo *Ibarra* falsi sunt. Ejus Academia Complutensis non honorificè tantum funus duxit, sed & ei tanquam amplissimo benefactori, quotannis parentare diù consuevit. Staturâ fuit corporis mediocri, sed bene compacta, vultúque majestatem præ se ferente, & qui studiis deditum hominem ostenderet: voce gracili, exilibus cruribus, parvisque oculis, Aristoteli, quod ex Laërtio notum, similis fuit. Prænomine *Aelii* usus est in Beticæ suæ provinciæ Romanis monumentis frequenti, ad imitationem illius ætatis hominum, qui antiquitatem admirabantur; nec tamen derelictâ lustricâ,

cà, & christianâ appellatione, quod fecerant Petrus Calaber, Ioannes Pontanus, Iacobus Sanazarius, Petrus Valerianus adsumptis sibi Pomponii Leti, Ioviani Pontani, Actii Sinceri, Pierii Valeriani nominibus, quo magis Romani, hoc est Ethnici, quam Christiani viderentur. *Grammatici* nomen usurpasse eum quoque, sicut & Angelum Politianum notavit Ludovicus Vives in secundo *De causis corruptarum artium* libro, cum posset jure alia quævis aliarum scientiarum nomina. Sustulit Antonius ex Elisabetha Solisia Santii Môtesinos de Solis Equitis Salmantini filia liberos sex masculini sexus; Marcellum, & Alphonsum, S. Iacobi hunc, Alcantaræ illum, ordinum Equites, cujus Marcelli, utpote scriptoris, loco suo meminimus; Santium, sive Xantum jurifcôsultum, Fabianúmque, & Sebastianum gemellos, eruditione utrumque præstantem, ultimúmque Antonium: sequioris item sexus unicam, quæ Ioanni Romero nupsit Hispalensis Prætorii judici, docta & ipsa latinas literas, & poësim. Auditores Antonii, ac discipulos fuisse summos quósq; ejus temporis in Hispania viros ambigere non sinunt, tam ipsius, quam eorum monumenta; Franciscum nempe ipsum Ximenium, Ferdinandum Nonnium Pincianum, Florianum Docampium, Martinum Aspilcuetam Navarrum, Ioannem Genesium Sepulvedam, Ioannem Andream Straneum Valentinum, pluréfque alios. Planè ab exteris æquè, & Hispanis celebratur is non vulgaribus elogiis; Erasmo scilicet Roterodamo in *Apologia ad Iacobum Stunicam*, atque in *Ciceroniano*; qui & in quadam ad Ludovicum Vivem epistola *Principem* vocat eum, *& ornamentum Academiæ Complutensis, per quem tantum nomen hæc universitas cōsequuta est*; deindéque *egregium senem* vocat *planéque dignum, qui multos vincat Nestores*: Marinęo Siculo, Paulo Iovio, Ioanne Vasæo, Alphonso Matamoro, qui *magnum Hispaniæ Aristarchum, præclarúmque oratorem, multæ, & variæ lectionis, cælestis necnon ingenii, & eminentis doctrinæ virum, Romanæ Togæ gloriam*, cum in *Apologetico*, tum in quartum *Gramm.* librum appellat; Floriano quoque Docampo, Petro Medina, Andreáq; Scoto. Extat inter alia Arii Barbosæ metricum nostri elogium, idque elegantissimum, quod Scotus adducit. Raimundus item Palasinus Alvigensis, ut audio, vir doctissimus, Antonii nostri æqualis, per quámque familiaris, in *methodo legendi, & studendi authores*, adjunxisse eum *literis pietatem eximiam, ac Dei timorem*, quod juxta sapientis effatum initium est sapientiæ, multa illius cum laude refert. Præter hos Antonius Honeala *doctissimum Hispaniæ Varronem*; Alexius Vanegas in proœmio *ad Velleris aurei* opus Alvari Gomezii *Camillum Hispanum latini sermonis* jure appellant. In manibus tandem sunt noviorum Ludovici Nonii in *Hispania sua*, Roderici Cari in *Cosmographia Hispalensis Conventus*, Iacobi Gaddii, Ghilini, aliorúmque de nostro censiones. De vita illius commentati sunt Martinus Ivarra & N. de Ledesma, qui vulgò prostant; seriúsque hac tempestate D. Balthasar de Gadea, & Aranda Granatensis; cui tamen multa exciderunt temerè narrata, quæ ex ipsis auctoris operibus, ceù ex fidissimis historiæ suæ monumentis convincuntur. De quorum non paucis admonuit nos Granatæ, dum in ea urbe essemus, *Thomas Leonius Iesuita* per mihi charus doctrinę & morum nomine.

Opera Antonii nostri commodè partimur in classes: Grammatica videlicet, Philologica, Poëtica, Historica, Iuridica, & Medica, tandémque Sacra. Grammatica-

Introductiones in Latinam Grammaticam, seu de Sermone Latino cum commentariis ejusdem authoris editæ, cúm antea, tum eum largioribus Hypomnematis, multisque aliis, tum ipsius, tum aliorum eadem de re operibus, & additamentis secundum Cantabricum, & Salmantinum prototypum aeri Martini Ivarræ Cantabri (ut titulus præ se fert) lima cruciatæ, Barcinone apud Ioannem Rosembak 1523. in fol. & cum Commentariis doctorum virorum, Compluti 1524. Lugdunique apud Iacobum Iunčti 1541. *Christophori* nempe *Scobaris, Francisci Ruizii, Raimundi Palasini, Andreæ Vaurentini, Hieronymi Sanguini*; accessionibúsque non paucis, maximè ex *Baptista Mantuano*, aliisque primæ classis authoribus, quibus etiam *Hilarii Bertulphi* scholia sunt appēsa. Hic Titulus, & contenta in editione hac Lugdunensi. Tolosæ item editæ sunt per Guidonem Boudeville 1545. fol. Animadvertendum tamen est *Artem Grammaticæ*, quâ nos utimur, ut Flandri Simonis Verepęi, Lusitani, & plures aliæ nationes Emmanuelis Alvari, quantumvis ab Antonio appellatam, à Ioanne Ludovico de la Cerda Societatis Iesu, viro eruditissimo, formatam esse; cujus ipse, ut proprii operis, meminit in *Commentariis Virgilianis*: Id quod fugit Vossium, alióſque non è plebe Grammaticos, Antonio hanc artem non sine laude attribuentes. Veréque ipsa toto cœlo differt ab Antonianis præceptionibus. Sed cum emolumenta, quę ex editione *Artis*, seu *Grammaticæ* Antonianæ perciperentur, Archi-nosocomio Matritensi adjudicata olim essent, permissum, sive provisum fuit, *Ars* ut hæc reformata *Cerdæ*, cum vetere *Nebrissensis* appellatione, ut prius, ederetur; nè opus esset novo Regis privilegio. Eóque magis necessarium & fructuosum fuit hoc doctissimi Cerdæ consilium, quod Antonius in his grāmaticis institutionibus plura admiserit juxta captum barbari illius sæculi, nec omnino sententiam suam aperuerit, quam in vulgus probandam diffideret; secùs atque in commentariis fecit, in quibus cum Doctoribus sermonem instituebat, vbi quid quaque de re sentiret, liberiùs, & apertiùs pronuntiavit: quod

ex

ex vero, & ex Antonii ipsius confessione in *oratione* quadam *pro* eodem *Antonio* publicè habita Salmāticæ, admonuit Franciscus Martinus Lusitanus, quæ edita est in eadem urbe anno 1588. quo forsān pertinet Antonii querela, cujus Franciscus Sancius meminit in Prologo *Minervæ*.

Repetitiones aliquot ex more composuit; cujus quidem moris adsignavit ipse rationem in octaua earum, quæ *de Numeris est*. Quare non, juxta consuetudinem aliorum, memoriter suas repetitiones ederet, sed & scripto recitaret, & typis promulgaret, hanc esse ait causam: quod *Nicolaus V. Papa sollicitatus à Ioanne Camargo Salmantinæ Vniversitatis Procuratore super impetranda contractione Iubilei* (veterum Præceptorum emeritam ab onere docendi requiem intelligas) *à viginti ad quindecim annos; Nicolaus ad nomen Iubilai, ergo, inquit, Professores in Hispania non temporarii sunt, & ad tempus conducti, ut inter nos? Nunc demum, inquit, intelligo quod Magistri, & Doctores Hispani non componunt lecturas, quia videlicet, cum semel cathedras adepti sunt, extra fortunæ aleam positi somniculosè munus suum exequuntur.* Hæc Nicolaus. Quo excitatus noster Repetitionibus his multiplicis argumenti in vulgus editis palam esse omnibus voluit, se non vt segni otio marcesceret, sed ut operi suo semper instaret, publici Professoris partes nomēnque suscepisse.

Ex his aliquæ sunt de re Grammatica.

Repetitio prima, scilicet *De Vi*, *& Potestate literarum*. Salmanticæ 1507. Quod opusculum (Scobarius ad Authorem scribit) *non Siculi modo, sed & Itali tanti faciunt, ut Latium apud Hispanos renasci, cum id viderent, persanctè testarentur*.

Repetitio secunda De corruptis literarum vocibus.

Repetitio nona De Accentu latino, aut latinitate donato. Salmanticæ habita III. Idus Iulii MDXIII. Hispali edita eodem anno in 4.

Repetitio decima, *De Peregrinarum dictionum accentu*. Præter has, Grammatica quoque sunt -

De falsa Pronunciatione: nisi aliquod sit ex superioribus opusculis.

Differentiarum Epitome ex elegantiis Laurentii Vallæ.

Orthographia Latina.

Barbarismus Donati cum expositione.

De Punctis, quibus orationis clausulæ distinguuntur.

De Construction e octo partium orationis, quæ pars fortè *Introductionum* est *Grammaticæ*.

Nomina numeralia dividua, ordinalia, & adverbia numerandi. Omnia hæc laudat Gadea.

De literis, & Declinatione Græca.

De literis Hebraicis: de quo opere in sacris.

Institutiones Græcæ linguæ. Hujus autographum se vidisse in Bibliotheca Salmantinæ Academiæ, idque opus apud Cantabros Lucronii (ut credimus) typis editum scripsit olim Andreas Resendius in *epistola ad Quevedum*.

Lexicon, sive parvum Vocabularium, in quo breviter invenire est vocabula scholastitis valde necessaria. Septem foliorum libellus, Barcinone, unà cum *Arte, & Commentariis*, 1523.

Dictionarium Latino-Hispanicum, & Hispanico-latinum, cujus ipse meminit ad Scobarium scribens anno MDVIII. uti nondum publicati. *Quartum opus* (ex his, quæ edere parabat) *est Vocabularium*, inquit, *collectum ex nominibus, reliquisque partibus orationis, opus immensi laboris, quippe quod in septingentas duplices chartas sit explicatū*. Opus istud direxit primùm ad Ioannem Stunicam S.R.E. Cardinalem, & Hispalēsem Archiepiscopum, cum Alcantaræ militibus preesset: deinde iteratam ejus editionem plusquam decem millibus vocabulis locupletiorem Michaëli Almazano Ferdinando Regi Catholico à secretis nuncupavit. Dictionaria scilicet tria *Latino-Hispanicum, Geographicum, & Hispano-latinum*: quæ edita vidimus Complutēsibus formis anno 1532. in folio. Dictionarium hoc locupletatum fuit à pluribus, ac sæpissimè editum: quo comprehensa hodie sunt *Dictionaria* alia duo ejusdem Authoris, de quibus ipse ibidem ad Scobarium refert: *Alterum opus pertinet ad Cosmographiam, in quo rediguntur in lexicon ex ordine alphabetico, omnia quæ ad illam artem pertinent*. (de quo nuper diximus) *Tertium opus est De Nominibus propriis virorum, & fœminarum, sive illi sint clari, sive obscuri, narrans summatim quid egregium cuique acciderit*. Hæc Nebrissensis. Granatæ anno 1554. Compluti, Granatæ iterum 1585. Antverpiæ apud hæredes Stelsii 1572. Hispali apud Alph. Rodriguez 1612. Lugduni 1655. & aliis locis prodiit. Gallicè etiam versum prodiisse scio anno 1532. cui & multa Ioannem Bellerum addidisse, Valerius Andreas notavit in *Catalogo Scriptorum Hispanorum*. Hujus Dictionarii jam tempore suo desiderati Paulus Iovius meminit in *Antonii elogio*. Tribuit quoque nostro *Vocabularium latino-Italicum* Ferdinandus Gadea: quæ fortè est Italica ab homine illius gentis nata Dictionarii ejusdem interpretatio.

Hispanicâ etiam linguâ -

Grammatica sobre la lengua Castellana ad Elisabetham Reginam. Salmanticæ 1492. in 4. deinde Compluti 1517. in 4.

Arte en Español; hoc est distinctum à superiore, scilicet *latinæ linguæ Ars vernaculè scripta*. Nam Antonius ipse ad Ioannem Stunicam in præfatione *Dictionarii*, Hispaniensem se ex latina fecisse *Artem* suam Reginæ

jussu ex regione versuum annotavit. Nempe inclyta hæc Heroina bellis in Hispania jam confectis, etsi multis, magnisque negotiis occupata, Grammaticæ tamen lectionibus operam dedit: *In quibus per unius anni spatium tantùm profecit, ut non solùm latinos Oratores intelligere, sed etiam libros interpretari facilè posset*; uti Lucius Marinęus inquit de Reginæ moribus, & religione scribens *Historiarum* libro XXI. Meminit etiam hujus Artis Gundisalvus Argote de Molina in libello inscripto *El Conde Lucanor*.

Elegancias Romanzadas, *ex Stephani Flisci variationibus*, sive *orationis synonymis*. Antiquariæ 1586. in 4. Tribuit quoque sibi author Hispanum aliud opus Grammaticum, scilicet quo-

Dictiones Hispanas, & Barbaras Hispanitate jam donatas interpretatus est, additâ singulis in eodem sermone quàm brevissimâ enarratione, nempe in Prologo *Dictionarii Hispano-latini*.

Philologica hæc-

Repetitio VI. de Mensuris. Salmanticæ habita III. Idus Iulii. MDX.

Repetitio VII. de Ponderibus. Idibus Iunii MDXI.

Repetitio VIII. de Numeris III. Idus Iunii MDXII. Simul hæ tres prodierunt Compluti apud Michaëlem de Eguia 1529.

De Asse Latinè, & Hispanicè ad Elisabetham Reginam.

Collationes Antiquitatum, ad Ioannem de Fonseca Palentinum Episcopum; Hispali, ut dicitur, editæ.

De Digitorum supputatione. Granatæ 1535.

Cosmographia ad D. Ioannem Stunicam Archiepiscopum Hispalensem; cujus operis meminerunt Gesneri *Epitome*, & Palmirenus. *Introductorium in Cosmographicos libros* Parisiis editum fuisse lego.

Artis Rhetoricæ compendiosa coaptatio ex Aristotile, Cicerone, & Quintiliano. Compluti apud Eguiam 1529. in 8. & Granatæ 1583. Ad Cardinalem Ximenium.

Ecphrases in Virgilii opera admodum familiares, & rudibus tyrunculis ad intelligendum facillima. Granatæ 1546. 4. Hujus Poëtæ opera manu ipsius Nebrissensis descripta vidit olim in Monasterio *de la Mexorada* cænobitarũ Hieronymianorum prope *Vlmetum* Castellæ veteris Ambrosius de Morales, quod ipse refert in libello adhuc M. S. *El Santo Viage* inscripto.

Auli Persii Satyræ cum interpretatione. Lucronii apud Michaëlem de Eguia 1529. 8. Lutetiæ apud Stephanum.

In Iuvenalem quoque scripsisse dicitur, uti &-

Annotationes in obscuriora Plinii, &

Locos communes de variis rebus item

De componendo Herologio; cujus meminit *Epitome* Gesneri.

Poëtica hæc-

Vafrè dicta Philosophorum carminibus latinis reddita, ad Ioannem Fonsecam Pax-Augustanum Episcopum.

Epithalamium in nuptiis clarissimorum Lusitaniæ Principum Alphonsi, & Elisabetæ, quod author in ipsa festorum dierum celebritate præsens lusit.

Salutationes aliquæ ad Patriam.

De Profectione Regum ad Compostellam. Omnia hæc cum Marinæi quibusdam, & Fabiani authoris filii ad *Artem* patris, ac in fabulam, quæ de *Crepidine Amantium* (*la Peña de los Enamorados* juxta *Archidonam* vulgò) dicitur, Granatæ 1534. in 4. & Antiquariæ cum notis 1577.

Historica verò-

Decades duæ Rerum à Ferdinando, & Elisabe Hispaniarum Regibus gestarum. Has Sanctius, seu Xantus filius, jurisconsultus, Granatæ edi curavit posthumas anno 1545. Quæ inde Francofurti anno 1579. seorsim editæ, iterùmque in volumen primum *Hispaniæ illustratæ* conjectæ sunt. Lucius quidem Marinęus Siculus initio libri XX. & Alphonsus Garsias Matamorus in *Apologetico* interpretationem tantùm hanc esse *Ferdinandi Pulgaris* vernaculæ eorundem Regum *Historiæ*, non dubitanter ajunt. Quamvis Vasęus, Sepulvedáque solidam inventionis laudem nostro tribuant; Andreas Scotus materiam saltem ei suppeditasse *Pulgarem* moneat. Planè inter se conveniunt hujus vulgares, & Antonii latinæ lucubrationes. Quo magis mirari subit de ipsius Antonii animositate, qui in Prologo ad *Ferdinandum* Catholicum anno MDIX. scripto, se his, quæ scripturus erat, aut interfuisse, cùm gererentur, aut ab iis, qui interfuerunt, ea accepisse, & quasi divinaret fore, ut aliquando hanc operam navaturus esset, ita omnia inquisisse, explorasse, ac notavisse gloriatur, inventori certè, & authori, quam interpreti accommodatioribus verbis. Meditabatur forsan *Pulgaris* latina à se facta propriis quibusdam aliis locupletare, simul et continuare historiam, ex quo ille desierat ad sua usque tempora. Tenuitatem verò styli uon injuria accusant Matamorus, & Scotus, Antonii senectam excusantes. Sed & hæc ipsa historia in Hispanum conversa prodiit Pinciæ apud Sebastianum Martinez 1565. in fol.

De Bello Navariensi, hoc est *Navarrensi*, libri duo; qui simul cum superiori historia prodierunt. *Ferdinandus Gadea* laudatus attribuit quoque nostro historicum aliud, nempe *Ilustres Barones de España y cosas admitadas en ella*; quod sub nomine cujusdam *D. F. de Padilla* circumferri ait.

Iuridica & Medica-

Latina vocabula Iuris civilis vocibus Hispanis interpretata; quod & Ga'lis præstitit Budeus.

Lexi-

Lexicon Iuris civilis contra quosdam insignes Accursii errores, Lugduni 1537. Parisiisque 1594. Venetiis apud Pet. Bertenum 1606. in 8.

Lexicon Artis Medicamentariæ. Compluti apud Brocar. 1518. unà cum *Dioscoride* ab Antonio correcto, quæ pars *Dictionario magno* postea coagmentata fuit, teste Fabiano authoris filio in *epigrammate* ad Lectorem.

Sacra demùm sive Grammatico, & Philologico-sacra.

In Sedulii Poëma de Christi miraculis Paraphrasis. Compluti 1524. in 4.

Aurelii Prudentii Clementis libelli cum commento, Lucronii apud Brocar. 1512. in 4. & *cum Scholiis Sichardi*, Antverpiæ anno 1540. in 8. Tandem in editione Ioannis Veitzii.

In Aratorem Actorum Apostolorum Paraphrastem se parata habere commentaria retulit ad Scobarium anno MDVIII. scribens.

In Mantuanum quoque nescio quid, Ferdin. Gadeâ teste.

De Literis Hæbraicis cum quibusdam annotationibus in Scripturam Sacram, 4.

Quinquagenas tres locorum sacræ Scripturæ non vulgariter enarratorum. Harum primam, & secundam, quis pessum casus dederit, ab ipso authore audire est in *Apologia pro se ipso* ad Ximenium. *Duas* (ait) *commentationes in sacras literas elaboravimus, alteras, quas Palentinus Episcopus, qui postea fuit Archiepiscopus Hispalensis* (Didacum Dezam Dominicanum intelligo) *dum hæreticæ impietatis in Hispania Quæstorem ageret, per censuræ illius impotentiam accedentibus Principum nostrorum jussis extorsit, non tam ut probaret, improbarétve, quàm ut authorem à scribendi studio revocaret: alteras, quas prioribus illis substituimus, suppressimúsque, ut alio tempore magis opportuno ederentur. Nam bonus ille Præsul in tota quæstione sua nihil magis laborabat, quam ut duarum linguarum, ex quibus Religio nostra pendet, neque ullum vestigium relinqueretur, per quod ad dignoscendam in rebus dubiis certitudinem pervenire possemus. Apologiam autem hanc scripsimus* (subjungit) *quo tempore apud Quæstorem Maximum impietatis accusabamur, quod ignari sacrarum literarum ausi fuimus solâ grammaticæ artis fiduciâ incognitum opus attrectare*. Hæc ille.

Apologia nuper laudata *earum rerum, quæ sibi objiciuntur*, ad Ximenium Cardinalem.

Segmenta ex Epistolis Pauli, Petri, Iacobi, & Ioannis, necnon & Prophetis, quæ in re divina leguntur per anni circulum, collegit in unum volumen, & scholiis illustravit; quod Granatæ prodiit 1545.

Orationes, quæ in universali Ecclesia per totum annum decantantur, recognovit; quæ editæ sunt 1549.

Hymnos quoque, ac *expositionem* adjunxit. Granatæ 1541. 4.

Homilias diversorum Authorum in Evangelia, quæ diebus Dominicis decantantur accuratissimè revisit, collatis variis exemplaribus restituit, auream q; expositionem adjecit. Ibidem 1549.

Sanctorum acta, seu vitas quasdam olim descriptas cum *additionibus marginalibus*. Prodierunt Lucronii apud Michaëlem de Eguia 1527.

Vtilissimè in his recognoscendis & emendatè edendis eo tempore impendebat operam suam anthor, quo reviviscere sacra incipiebat eruditio: quæ quis hodie uti tenuia, & inutilia minùs piè, aut prudenter contempserit?

Perierunt, ut credere par est.

De Sestercio latino libellus. Ferdinando Gadeæ notus.

Repetitiones III. quæ desiderantur nempe *tertia, quarta, & quinta*, nisi jam insertæ sint *Grammaticæ*: uti insertæ sunt illæ *De Accentu*, & *de Dictionum peregrinarum accentu*.

De liberis educandis. Gadea meminit.

Etymologiæ Verborum, & Grammaticæ rationum, sive causarum opus habere se editioni paratum scripsit in *Dictionarii* Præfatione.

ANTONIVS LEITE, Lusitanus, Iesuita, vernaculè edidit.

Historia da Apariçaon, e milagres de Nossa Senhora de la Lapa. Conimbricæ 1639. in 8.

ANTONIVS DE LEON CORONEL, postquam fuisset in patria Segobiensi urbe latinis literis imbutus, Salmanticæq; utriusque juris, ac Philosophiæ scientiam adeptus, peregrè, hoc est Bononiæ apud Italos, Doctoratus honore suscepto, intentè admodum artibus Mathematicis vacavit; quousque Sacerdotio quodam in Collegio sacro Segobiensi (Portionarium vocant) Pii IV. P. M. indulgentiâ ditatus in patriam remearet. A collegis postea in præcipuum ordinem Ecclesiæ promotus; ibique ad annum usque nonagesimum primum supra sexquimillesimum fuit superstes; scripsit in jure.

Commentaria in Titulos D. De Servitutibus, & si certum petatur.

In Titulos Codicis de pactis, & transactionibus; Salmanticæ apud Gastii hæredes 1581. *De ultimis voluntatibus* commentarium etiam tum, cum hæc in vulgus mitteret, se editurum pollicitus est.

ANTONIVS DE LEON PINELO, apud Indos Occidentales in Peruana provincia natus, cùm in Hispaniam transfretasset, in supremo Indiarum Senatu plures annos exegit referendis ad Patres causis ex munere intentus. Ingentem in hac occupatione Indicarum

earum rerum notitiam, totiúsque Politici, atque Ecclesiastici regiminis Novi illius Orbis cognitionem adeptus est: maximè postquam concepit animo scriptis editis patriam historiam, & jus ipsum, quod ibi gentium conformiter ad earum mores dicitur, non sine regio nutu in certum ordinem redigere, atque exornare. Patuit namque ei ab hoc tempore non Indicum modò, quod Matriti est, sed etiam Septimicense publicum omnium quotquot à Regibus nostris gubernantur Regnorum Archion Regale; ubi vastissima solenniũ quorumcumque instrumentorum, quæ posterorum memoriam juvare possunt, accuratissimè tamen digesta supellex custoditur; unde, & jugi, attentáque, atque indefessâ, cùm Indicæ historiæ, tùm aliorum variæ doctrinæ librorum lectione, usque eò profecit, ut magno ævi, & patriæ compendio vixisse videatur. Nec tamen Philippum IV. Regem nostrũ sic justũ benefactorum remuneratorem decuit ejus meriti virum longè à politicis muneribus, quæ præmia virtutum sunt, diutius habere. Et tamen expediebat summè, ut affectis utilissimis laboribus postremam manum imponeret, retineri eum in Curia adhuc; nec ad gerendos magistratus aliò ablegari. Quare honorarius in Hispalensi rerum Indicarum Senatu judex absque tamen eò se conferendi necessitate; deinde etiam in locum Ægidii Gundisalvi Davila nuper demortui *Summus*, ut vocant, *Indiarum Chronographus*, quod quidem munus propter lucrum, honorémque in paucis ambiri solet, magno omnium, qui literas amant, pretióque habent, plausu designari promeruit. Edidit quidem typis-

Epitome *de la Bibliotheca Oriental, y Occidental, Nautica, y Geographica*. Matriti 1629. apud Ioannem Gonzalez in 4. Nempe majoris operis Synopsim, seu compendium, in quo sigillatim de unoquoque Indicæ Historiæ scriptore judicium suum in medium proferre, & ad rationis, verique obruzam, quidquid solidum non tinniret aurum, exigere meditatum habuit, ut ipse de se in præfatione testatur, confirmátque Ioannes frater in *Apologetico* ad opus *excursu*.

Relacion *de las fiestas de la Congregacion de Lima a la limpia Concepcion de nuestra Señora*. 1618. Limæ Indorum.

Poëma *de la Concepcion purissima de Nuestra Señora*, excussum Limæ, laudat Alva in militia Conceptionis.

Tratado *de confirmaciones Reales de encomiendas de oficios, y casos que se requieren para las Indias Occidentales*. Ibidem ex eadem officina 1630. 4.

Velos *antiguos, y modernos en los rostros de las mugeres; sus conveniencias, y daños; ilustracion de la Real Pramatica de las Tapadas*. Matriti apud Ioannem Sanchez 1641. 4.

Question *moral si el chocolate quebranta el aiuno ecclesiastico: Tratase de otras bebidas y confecciones, que se usan en varias Provincias*. Matriti apud viduam IoannisGonzalez 1636. in 4.

Oracion Panegirica *a la Presentacion de Nuestra Señora*. Matriti apud Petrum Diaz 1650. 4.

Por la Pintura, *y esencion de pagar alcavala*, unà cum Dialogis *de Pictura* Vincentii Carducci. ibidem 1633. 4.

Vida del *Ilustris. y Reverendiss. D. Toribio Alfonso Mogrovejo Arçobispo de la ciudad de los Reies de Lima*. ibidem 1653. 4. Quæ Romæ, ut cogniturìs de sanctitate hujus viri clarissimi ad negotium solemnis inaugurationis ejus christiano ritu expediendum purpuratis Patribus magis in promptu esset, Italicè prodiit conversa à *Michaële Angelo Lapi* an. 1655. in 4.

Discurso sobre *la importancia, forma, y disposicion de la Recopilacion de las Leies de las Indias*. 1623. in folio. Collegit quoque atque edidit simul-

Acuerdos *del Consejo de Indias*. Matriti 1658.

Affecta habere se, aut perfecta hæc alia opera, quæ sequuntur ipse testatur in Bibliothecæ epitome, & alibi.

Tomo primero *de la Recopilacion de las Leies de Indias*.

Fundaçion, *y grandeças historicas, y politicas de la ciudad de los Reies Lima &c.*

Historia *de la Villa Imperial del Potosi; descubrimiento, y grandeça de su rico cerro*.

Gobierno espiritual *Ecclesiastico de las Indias*, de quo opere adeundus ipse author in *Bibliotheca Indico-Occidentali* Tit. XXI.

El Patriarcado *de las Indias*.

El Gran Canciller *de las Indias*: sive de hoc munere libellum, quod obtulit Olivariensi Comiti Cancellario Indiarum recèns creato. Idem tit. XXI.

Consejo Real, *y supremo de las Indias; su origen y jurisdicion, y los Presidentes, Consejeros, Fiscales, y Secretarios, que desde su fundacion à tenido*: Idem ibidem.

Commentario *de la Region de Ophir de Gaspar Barreiros traducido de latin con comento proprio*. Latinum *Barrerii* editum fuit unà cum *Cronographia* ejusdem Lusitanè scripta Conimbricæ 1561. 4. iterúmque cum *Ioannis Isaaci Pontani discussionibus historicis*, Hardevici Geldrorum 1637. 4. De hac *Leonis* translatione ipse adeundus est in *Bibliotheca Geographica* pag. 175.

El Paraiso *en el Nuevo Mũdo*, typis fortè jam hoc die commissum.

La Virgen Santissima *en España*, quod opus laudat Petrus Alva in *Militia Conceptionis*, atque item sequentia ejusdem argumenti in honorem Dei-paræ.

Annales Immaculatæ Conceptionis ab Orbe condito ad nostra tempora.

Bibliothecàm, seu Catalogum Marianum,

num, in quo per LXXII. classes, & plusquã XXX. Appendices, omnes Marianos scriptores distribuit, opus insigne (ut Alva inquit) latino sermone scriptum.

Musæum Marianum, hoc est Catalogum omnium Authorum, quorum proprium, & speciale argumentum est agere in toto libro de Sacratissima Virginis vita, encomiis, miraculis, &c.

Kalendarium Marianum, ubi ad instar *Ephemeridum Ferreoli Locrii, Antonii de Balinghen, & Georgii Colvenerii* per singulos dies anni agit *de Festis sacratissimæ Virginis Mariæ* per totum terrarum Orbem celebratis.

Compendium Devotionum erga Beatissimam Virginem Mariam,

De la vida *de IHS en el vientre de su madre Maria*. Versionẽ scilicet opusculi *Aloysii Novarini* Mediolani 1636.12. publicati.

F. ANTONIVS ILERDENSIS (sic ex conjectura emẽdavi pro *Iledensis*, quomodo Lucas Vvaddingus vocat: eritque vulgari cognomento de LERIDA) Franciscanus provinciæ Aragoniæ, vir doctus in Philosophia, in sacráque Theologia, & divinis Scripturis versatissimus, scripsit-

Collationes pro mortuis per totum anni circulum, in quibus applicat exequiis defunctorum præcipuas totius anni Epistolas, & Evangelia tam de Tempore quàm de Sanctis. Incipiũt. *Hora est jam nos de somno resurgere &c.* Extant M. SS. in Bibliotheca Toletana Franciscanorum, in codice pervetusto pergameno, signato lit. Z. n. LXXVIII. Hæc Vvaddingus in *Bibliotheca* sua *ordinis Minorum*; cujus quia ætatem ignoramus, reticẽtque ille, nos hunc in locum conjecimus.

D. ANTONIVS DE LIMA, Lusitanus, claris in eo Regno parentibus natus, scilicet *Didaco Lopezio à Lima* Vimaranensis Arcis Præfecto, Serenissimique Ioannis II. Regis Portugalliæ Archipincerna atque *Elisabethâ à Castro* Dominâ *de Castrodaire*, ferventi studio sese totum tradidit, ut perspectissimos haberet suæ, & aliarum per Lusitaniam integram familiarum majores: útque non sibi tantùm, sed posteris vixisse videretur, continuare agressus est usque ad suam ætatem magnum illud Hispanæ nobilitatis Chronicon, seu verius Thesaurum ante aliquot secula inventum à *Petro* Lusitaniæ Infante, ad quod omnes provocare solent, quos hæc studia sic propria nobilium hominum delectãt. Circumfertur opus hoc etiamnum manuscriptum hoc titulo -

Linages *de Portugal*, cujus authographum servat Matriti D. Hieronymus Ataidius Comes *de Colares*; olimque, dum viveret, Bernardus Episcopus Abulensis Comitis frater, Antonii uterque nepos. Antonii Limici Andreas Resendius in *epistola ad Quevedum* meminit.

D. ANTONIVS LIÑAN, & VERDVGO, scripsit -

Avisos de los peligros, *que ay en la vida de Corte: Novelas morales, y exemplares escarmientos*. Matriti apud vidnam Alphonsi Martini 1621. 4.

ANTONIVS LVPIVS (credo LOPEZ) Lusitanus Poëta, cujus mentio extat in *vita Hieronymi Osorii* Silvensis Episcopi, descripsit eleganter carmine (ait Osorius junior hujus author)

Bellum, *quo Mauri Mazaganum in Africâ oppidum obsederunt*, &

Mysterium Sanctæ Crucis opus præclarum. Hunc in domo sua habuit Silvensis ille clarissimus Antistes.

ANTONIVS LOPEZ LEITAM, Lusitanus, Prothonotarius Apostolicus, in Monasterio Deiparæ Virg. Immaculatæ Vlissiponensis urbis à confessionibus minister, edidit-

De Indicio finium regundorum. Olissipone 1654. in 4. apud Emmanuëlem de Silva.

ANTONIVS LOPEZ DE VEGA, Lusitanus, majorem vitæ partem Matriti in Curia egit, charus cunctis, & in pretio habitus ob studiorum Philosophiæ ac Poëtices, nec non & historiæ antiquæ & novæ excellentiam, simul & modestiam. Elucubravit propriâ Castellanorum linguâ, quam egregiè calluit -

Heraclito; y Democrito in 4.

El Perfecto Señor, *Sueño Politico con otros discursos, y las Poësias ultimas.* Matriti 1626. 8. & 1652. 4. Præcesserat nempe.

Lyrica Poësia, sive opera ejus metrica. Matriti 1620. 8.

Vivebat adhuc ferè septuagenarius anno MDCLVI.

ANTONIVS LVDOVICVS, Olissiponensis, Medicus, exquisitæ hujus artis doctrinæ multam Græcanicæ, Latinæque historiæ cognitionem, atque utriusque linguæ peritiam adjunxit. Testimonio sunt in re medica -

Erotematum, sive Commentariorum in libros de crisibus Galeni. libri III.

Erotematum numeri ternarii, libri VI.

Erotemata de difficili respiratione.

Erotematum de usu respirationis, à superiore diversus, liber.

De Corde lib. I. *in quo Aristotelis quamplurimi errores explicantur; plurimæque quæstiones enodantur.*

De eo, quod Galenus animam immortalem esse dubitaverit, aliáque minutiora.

Versi quoque ab ipso Galeni Medicorum Principis.

De Ptisana liber. *De eo quod sit animal*

mal quod in utero continetur: *De pranoscendo* liber antea nusquam editus. Quibus adjunxit-

De erroribus Petri Aponensis in Problematis Aristotelis exponendis, ex penu sua. Hæc omnia simul edita sunt, Ioanni de Barros nuncupata, Olissipone 1540. in fol.

De Occultis proprietatibus libri V. ibidem 1540. fol. & ex officina Ludovici Rodriguez 1543. in fol. Adjungitur *De empyricis, & miscellaneis quibusdam* liber unus. Item *De Pudore* libellus, de quo mox dicimus.

Problematum lib. V. opus *absolutum, jucundum, varium* (uti laudatur in *Epitome Gesneriana Bibliotheca*) cujus quidem apud alios Bibliothecæ Medicæ scriptores nulla mentio: nisi idem sit cum superiore *De occultis proprietatibus*: neque enim hoc usquam vidimus, ut distinctè, affirmatéque id tradere valeamus.

Præter hæc novissimus *Bibliotheca Medica* formator, sive operis de *Scriptis medicis* Ioannes Antonius Vanderlinden trium aliorum *Ludovici* operum meminit, simul cum aliis priore illo volumine editorum: scilicet-

Annotationum aliquot in Aphorismos Hypocratis.

Expositionis in Aphorismū XVI. primæ sectionis apud eundem.

Expositionis in definitionem, quam de humoribus Avicenna assignat.

Præterea idem author est-

Panegyrica Orationis Ioanni III. Lusitaniæ Regi nuncupatæ. Olissipone iisdem typis 1539. in 4. Pulcherrimum, & multâ Rethoricæ artis experientiâ, naturalique facultate confectum opus authorem mihi hactenus ignotum abundè jam, cum in medica incidi, commendaverat. Scripsit item extra rem medicam, Val. Andreâ teste.

De Pudore librum unum; in quo multa recondita ex varia Græcorum historia referuntur. Vertit quoque in Latinum, *Michaëlis Pselli allegorias tres in Tantalum, Sphingem, & Circem*: item *De comparatione divitiarum, & paupertatis*: item *Sotadem, quod vita pluribus sit plena malis*; aliáque. Antverpiæ apud Michaëlem Hillennium 1537.

ANTONIUS LULLUS, vulgo LULL, Balearis, Rhetor, summis ornatus laudibus à *Gerardo Ioanne Vossio* nostræ ætatis Philologo, atque Historico clarissimo, totius antiquitatis, & encyclopædiæ penu, in *de Arte Rhetorica* libris, quem, & *virum doctissimum, optimúmque, & cultissimum Rhetorem* quampluribus locis appellat. Datam quoque ad eum epistolam VIII. Kal. Maii 1570. cum eximiæ ejus eruditionis diserta laude inter Latini Latinii non diu typis editas habemus. Scripta ejus hæc numerantur etiam in *Bibliotheca Gesneriana Epitome*.

Progymnasmata Rhetorica. Ad Franciscum Baumensem. Basileæ apud Ioannem Oporinum 1550. auctioráque anno 1551. & Lugduni 1572.

De Oratione, liber; Basileæ ex officina Henrrico-Petrina in fol.

Praparatio Graca in Basilii Magni libellum De exercitatione Grammatica 1553.

ANTONIUS DE MACEDO, Conimbricensis, Francisci frater, cujus loco suo meminimus, Iesuita, ad S. Petrum in Urbe Pœnitentiarius Apostolicus, edidit-

Lusitaniam infulatam, & purpuratam, seu Pontificibus, & Cardinalibus illustratam. Parisiis apud Sebast. Cramoysi 1663. in 4.

ANTONIUS DE MAÇUELO, Regis qui se appellat familiarem, edidit ex interpretatione sua-

Breve compendio, *y tratado de las señales de naturaleza de Polemon Ateniense*. Mediolani 1593. in 8.

ANTONIUS MALDONADO, Regius Fiscalis conventus Iuridici Mexicani ordinavit-

Reportorio *de cedulas, provisiones, y ordenanzas Reales*; ut refert Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica* tit. XXII. Occidentalis partis.

F. ANTONIUS DE SANCTA MARIA, olim *Garsias de Aguilar Almaraz*, Placentinus, ex sodalibus excalceatis Provinciæ Franciscanorum S. Gabriëlis, quem Lucæ Vvaddingi verbis laudare, ac describere potius est, *Nobilibus hic parentibus natus, ab incunabulis virtutibus, ac literis operam dedit: metro vulgari, & latino, itémque utráque solutâ oratione excelluit; Doctorque in utróque jure evasit. Romam profectus, illic ob ingenii sagacitatem, adhuc nempe in sæculo constitutus, multis Cameræ Apostolicæ muniis præclarè functus est; donec obtento beneficio in patriam reversus, ibique aliquot annis animarum curæ intendens, altioris demum vitæ desiderio incitatus frater Minor factus est in monasterio Sanctæ Mariæ de Angelis provincia Sancti Gabriëlis. Postea anno MDLXXIII. Minister Provincialis factus est. Decessit anno MDCII. die XVIII. Iulii, ætatis LXXXI. quorum XL. in Religione sine peccati mortalis sorde dicitur transegisse*. Hæc Vvaddingus. Consule-sis Alphonsi Fernandez *Annales Placentinos* lib. III. cap. XXVIII. & Ioannem a Sancta Maria in *Coron. provinciæ S. Iosephi*. 2. parte. Hujus opera hæc sunt-

Espejo espiritual *sacado de las obras de Ludovico Blosio con otros dos tratados: el uno, Consolacion, que haze nuestro Señor Iesu Christo à una alma aflixida, y otro, Una compendiosa instruccion de la vida espiritual*, etiam ex Blosio. Compluti 1584. Matriti 1596. 8.

Manual, ó sumario *de la Regla de los frailes Menores*. Matriti 1591. Cordubæ 1593. Matri-

Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598. in 32. Valentiæ 1603. 16.

Vida *de San Francisco*.

Vida *de San Antonio de Padua*. in 8. anno 1588.

F. ANTONIUS DE SANCTA MARIA, Carmelitarum nudipedum sodalis ex Hieronymiano, quod prius fuerat, monacho, pluribus domi muneribus, plurimâ de verbo Dei ad concionem dicendi laude clarus; scripsit-

Sacrarum Concionum in festis Beatæ Virginis, justum volumen.

Mersus obiit mari, cum ad Guineam Africæ zelo ductus propagandæ Religionis transfretaret, anno MDLXXXII.

F. ANTONIUS MARQUES, Catalanus, Vrgelensis, ex ordine S. Augustini, sermones, quos ad Perpinianensis Ecclesiæ Collegium sacrum olim habuerat, scripto consignavit, operi inscribens-

Asuntos predicables *sobre los tres maiores estados de la Iglesia, es a saber del Sacerdote, Predicador, y Obispo*. Tarracone 1636. 4.

ANTONIUS MARTINEZ, Medicus, edidit-

De la complexion *de las mugeres*. Medinæ 1529. in 8.

D. ANTONIUS MARTINEZ DE AZAGRA, Sacerdos Ecclesiæ Calaguritanæ, Theologúsque scripsit-

Camino á la union, *y comunion con Dios, recogido de diversos autores de la Compañia de IHS*. Compluti 1630. in 8.

F. ANTONIUS DE MARTYRIBUS, nescio cujus instituti, scripsit-

Vida, y obras *maravillosas de Agueda de la Cruz Beata professa &c*. Matriti apud Didacum Flamenco. 1612.

ANTONIUS MARTORELLUS, Lusitanus, ignotum nobis viri Medici nomen: cujus tamen authoris habere se statim laudanda opera in schedis relicta scribit Ioannes Antonius Vanderlinden in opere *de Scriptis medicis*.

Commentaria *in primum Galeni librum de Pulsibus ad Tyrones, qui inscribitur de pulsibus ad Theutbram &c*.

Commentaria *in librum Galeno adscriptum de Vrinis*.

F. ANTONIUS à MATRE DEI, olim ante sacramentum religionis inter Carmelitas nudipedes Pinciæ dictum, *Antonius de Oliveira* nuncupatus, domo ex Legionensi urbe; progressionem adeò magnam in studiis Theologicis, quæ à schola indigitantur, nedum in Philosophicis fecit, ut è secreto Salmantinæ domus suæ gymnasio, ubi sodales tantum docebat, fama viri in publicum Academiæ illius amplissimæ theatrum magna cum doctrinæ, atque ingenii commendatione foras erumperet; vigiliæque ejus, si quæ haberi per domesticorum manus possent, magni ab omnibus, vel in hoc literarum omnium proventu, qui Salmantinis auditoribus in gremium cadit, æstimarentur. Hic, suppresso licèt nomine, verus author est-

Complutensis Artium Cursus, ut vocant, qui quatuor voluminibus prodiit Compluti in 4. anno .... Lugdunique anno 1651. folio & 1637. 4. Primum scilicet *Summulas, & Logicam*. II. *libros Physicorum*. III. *libros de Anima*. IV. & ultimum *De Generatione, Cælo &c*. comprehendit. Opus hoc Magistri Generalis jussu in Collegio Complutensi Cyrillo Patriarchæ sacro, atque ejus nomine disposuit noster sodalibus domesticis, quo expeditius possent Thomæ Aquinatis vestigia relegentes Philosophicam disciplinam uno omnibus vase propinatam haurire. Attamen *Logica* hujus systematis aliú habet auctorem, scilicet *Michaëlem à Trinitate* Beaciensem einsdem instituti; cui, ut colophon haud deesset, hujus sectæ alius *Blasius à Conceptione* Gallus *Metaphysicam* elucubravit, atque edidit Parisiis 1640. 4. Necnon, & noster foras emisit.

Cursum Salmanticensem Theologicũ usque ad tria priora volumina perductum: quorum primum Primæ partis Angelici Præceptoris eas quæstiones illustrat, quæ ad usque *De Trinitate* pertinent argumentum; secundo hæc materies *de Trinitate sanctissima*, tertio demum *de Angelis* quæstiones continentur. Hi prodierunt 1631. 1637. 1647. Salmanticæ in fol. Parisiis 1640. folio: ubi & editum est volumen aliud *in Primam secundæ*, anno 1647.

F. ANTONIUS DE MEDINA, Franciscanus ex provincia Sancti Iacobi, compilasse dicitur apud *Bibliothecæ hujus sacri ordinis* authorem Vvaddingum-

Privilegia, Bullas, & Concessiones omnes Pontificias in gratiam ordinum Mendicantium. Salmanticæque edidisse anno 1506.

F. ANTONIUS DE MEDINA, nescio an à superiore alius, publicavit-

Estaciones, *y misterios de la Tierra Santa*; anno 1573. 8. Hoc opus in Italicum vertit *Antonius Bonfanti*, excuditque Florentiæ 1594. in 4.

D. ANTONIUS DE MENDOZA, *Eneci Mondexarensis* Marchionis filius, *Didaci Mendozæ* frater, dum *novæ Hispaniæ* in Indiis Occidentalibus præesset, conscribi fecit, non ipse conscripsit, librum-

De las cosas *naturales, y maravillosas de nueva España*. Quo nomine Antonium albo Scriptorum inseruerunt author *Epitomes*

Gesneriana Bibliotheca, & alii. Vide Antonium Leonem in *Bibliotheca Indica*.

D. ANTONIVS MIRA DE AMESCVA, Bæticus, Accitanus (*Acci* vetus *Guadix* hodierna urbs est) Philippo Regi III. Catholico, & ejus filio Regi nostro Philippo IV. atque item Ferdinando Serenissimo Hispaniarum Infanti, prioris filio, posterioris fratri germano, a sacris fuit. Poëta verè natus, & qui grate suâ talium hominum feracissimâ, quando nempe actionum comicarum laus apicem suum tenuisse videtur, priorem locum, nec ipsi comœdiarum Hispanicarum parenti Lupo cessit. Nam quamvis facilitate, & copia, numeróque actionum is quotquot in omni memoria, sive Latinorum, sive Græcorum, usquam fuerunt, longo intervallo sit prætergressus, dulce, ac nervosum pariter dicendi genus Antonii, castitatem, & proprietatem verborum, sensuum acumen, adinventionum veneres cæterásque comici genii dotes, natus quantumvis in musico hoc cœlo velut alter æthericus Sol, neutiquam potuit vivus, nec usquam poterit, dummodo ii, qui post nos victuri sũt, nonnullo judicio vigeant, obscurare. Comœdiæ ejus seorsim pluries, in aliquótque volumina compactæ deinde prodierunt, quarum nec numerum, nec titulos memoriâ teneo.

ANTONIVS MIXANGAS BRAVO DE SOBRE MONTE, scripsit-

Trabaxos *que padeciò la Virgen Santissima en vida, y muerte, y passion de su Hijo bien y Señor nuestro.* Matriti 1642. in 16.

F. ANTONIVS DE MOLINA, in oppido *Villa nova Infantum* natus Antonium Molinam, & Franciscam de Herrera oppidi ejusdem cives parentes habuit. Professúsque ordinem fratrum Eremitarum Salmanticæ anno MDLXXV. jam inter suos Theologiæ lector, Sorianæque domus Præfecturam gerens Cartusianis monachis in asperiorem vitæ disciplinam se dedit, antiquo instituto renuntians. Huic quidem familiæ sacræ in celebratissimo Burgensis diœcesis cœnobio, quod *Miraflores* idiotismus noster appellat, nomine dato, eximium pietatis, ac doctrinæ specimen aliquando posteris fecit in opere, quod unà omnium voce, uno omnium sensu, atque existimatione in paucis laudatur: nempe-

Instruccion *de Sacerdotes, en que se dà doctrina muy importante para conocer la alteza del sagrado officio Sacerdotal, y para exercitarle debidamente*; plusquam vicies editum Barcinone, Hispali, Matriti, Gerundæ, & aliis locis. Post septimam verò editionem Hispaniensem latinitate id donavit Nicolaus Iansenius Belga Dominicanus, edidítque Coloniæ, Antverpique, 1618. in 8. & 1644. in 8. Gallicum quoque fecit Renatus Gaultier & Rothomagi publicavit, Parisiísque 1643. Lugdunique 1639. in 8. Anglicum Ioannes Floydus Iesuita, Audomaropoli 1613. & 1652. 8. De Italica etiam interpretatione alicubi legi. Nec reticebo (id quod hujus operis laudem maximam, pietatémque egregii cujusdam Antistitis non vulgarem continet) D. *Vigilii Quignonii* edicto suæ diœcesis Pincianæ Clericis intimatũ olim fuisse, debere in posterum in unaquaque ecclesia hujus libri exempla singula, ubi vestes sacræ asservarentur, catenulæ alligata, & palàm cunctis sacerdotibus haberi proposita; ut ne cui vestium copia daretur, qui post sextum ab edicti promulgatione transactum mensem non totum à capite ad calcem perlegisset. Item scripsit-

Exercicios espirituales *para personas ocupadas deseosas de su salvacion*. Burgis 1613. in 16.

Exercicios espirituales *de las excelencias, provecho, y necessidad de la oracion mental reducidos à doctrina, y meditaciones, sacados de los santos Padres, y Doctores de la Iglesia.* Burgis 1615. 4. Cæsaraugustæ 1616. Matriti 1653. atque alibi sępius. Italicè id opus vertit Cæsar Mellottus Canonicus *S. Laurentii in Damaso*. Mediolani 1634. in 8.

Vidimus manu exaratas ab eo literas ad eum, qui tunc temporis Philippi Regis III. confessiones excipiebat, anno scilicet MDCII. datas, benéque prolixas, *de eximendis ab omni vectigalium genere viris, possessionibúsque Deo sacris*. Iacent pii viri exuviæ in eadem sacra *Miraflorensi* æde, anno scilicet MDCXIX. rebus humanis exempti.

ANTONIVS DE MONREAL, Bellomontanus, Iesuita, vir, ut Alegambius ait, candidi ingenii, laboris indefessi, antiquitatis omnis sedulus pervestigator, scripsit-

Commentaria *in Sacram Scripturam*, tribus voluminibus distincta, omnigenâ eruditione referta; sed non edidit, nedum expolivit morte preventus, quæ abstulit eum anno MDCII. in oppido *Villæ novæ Infantum*. Terũtur tamen ii doctorum manibus non sine emolumento.

ANTONIVS DE MORAES, Lusitanus, Certamẽsis, in Societatem ingressus anno sæculi superioris MDLXXXVII. Philosophiam, ac sacras literas docuit: Rectorem insuper egit in Collegiis Bracharensi, & Olisiponensi; in Professa quoque hujus urbis Domo Præpositum. Parata prælo habebat, cum *Bibliotheca Societatis* foràs data est-

De Passione Christi Domini.

De Ornatu Summi Pontificis.

Conciones Domesticas.

Conciones Publicas, Quadragesimę, Adventus, & de Sanctis.

ANTONIVS MORENO, Cosmographię professor in Regia Domo Hispalensi negotiationis

tionis Indicæ, scripsit librum -

De Perspectiva; cujus editionis spem fecit Benedictus Daza in opere suo *Del uso de los antojos*.

ANTONIVS DE MORGA, jurisDoctor, in Philippinas extremæ Asiæ insulas non dudum invectas & armis occupatas perductus, utGubernatoris vices gereret, an. MDXCVIII. institutæ ibidem Regiæ Curiæ Senator, sive Triumvir fuit cooptatus: quo munere functus dicitur non sine laude alacris cujusdam prudentiæ, virtutisque etiam bellicis expeditionibus compertæ. Iam verò ad Prætorium urbis Mexicanæ inter Quatuor-viros rerum criminalium vindices fuerat translatus, quando edidit -

Sucesos *de las Islas Filipinas*. Mexici 1609. in 4. ex officina Hieronymi Balli.

ANTONIVS DA MOTA, Lusitanus, Regis Portugalliæ Sebastiani fatis ob infelicitatem Africanæ expeditionis omni memoriâ celebrandi Orator habuit Romæ -

Orationem ad Gregorium XIII. P. M. Regis sui nomine, uti lego in *Pontificia Bibliotheca*.

F. ANTONIVS A NATIVITATE, Olissiponensis, Eremita Augustini sectator, familiæ suæ per Lusitaniam Provincialis Præfectus, extare fecit -

Stromata Oeconomica totius sapientiæ flamine texta; sive de Regimine domus opuscula nullius non literaturæ elaborata impendio. Vlissipone 1653. fol. Parisiisque 1656. fol.

Scripsit quoque, uti legitur in *Alphabeto Augustiniano*, vernaculâ credo linguâ, quæ deinde Castellana facta est -

Silva de sufragios *por las animas de Purgatorio*. Cæsaraugustæ 1648.

F. ANTONIVS DE NATIVITATE, Lusitanus, ex familia Reformata Sancti Francisci provinciæ Sancti Antonii, parata habere dicitur -

Commentaria in Evangelia festorum priorum sex anni mensium.

Quod novimus ex relatione Romam transmissa.

F. ANTONIVS NAVARRO, Ellerenensis, in Sancti Stephani Salmantina celeberrima Dominicanorum domo professus ordinem religiosum, frequentibus ad populum habendis concionibus laudem est adeptus; ex quibus aliqua typis mandavit; nempe-

Sermones de Sanctis Matriti 1593. in 4. Hujus operis volumen primum hactenùs vidimus; nempe à festo Divi Andreæ ad Resurrectionem Dominicam.

Denatus est anno MDXCIII. Matriti, relinquens (ut Ioanues ait Matieta) imperfecta alia, aut inedita.

F. ANTONIVS NAVARRO, Matritensis, ex familia Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum, in qua & Chronographi, & Concionatoris (ita vocant) Generalis administravit munera; publici juris fecit-

Abecedario Virginal *de todas las grandeças del nombre de Maria*. Matriti apud Petrum Madrigal 1604. 4.

El Conocimiento *de si mismo: Primera parte*. Matriti apud Ioannem de la Cuesta 1606. 4.

Historia, *y milagros de Nuestra Señora de la Caridad de Illescas*.

Promiserat alia, quorum in publicum editionis notitiam desidero.

ANTONIVS NAVARRO LARRATEGVI, Serenissimo Principi Sabaudiæ Philiberto à secretis erat, cum charitate patriæ ductus elaboravit, ediditque -

Epitome *de los Señores de Viscaia*. Augustæ Taurinorum 1620. 4.

ANTONIVS DE NAXARA, Lusitanus, Olissiponensis, doctrinæ Mathematicæ non mediocriter callens, edidit -

Navegacion especulativa, *y practica, reformadas sus reglas, y tablas por las observaciones de Ticho Brahe: Navegacion y puntos por el globo y carta plana*. 1628. in 4. Olissipone.

Suma Astrologica, *y arte para enseñar à hazer pronosticos de los tiempos, &c.* Olissipone 1632. in 4.

ANTONIVS DE OBREGON, & ZEREZEDA, Canonicus Ecclesiæ Legionensis, Philippo Regi II. Catholico à sacris; edidit -

Los Triunfos *del Petrarca en la medida, y numero de versos que tienen en el Toscano, con su glossa*. Salmanticæ 1581. 8. deinde -

Discursos *sobre la Filosofia moral de Aristoteles*. Pinciæ 1603. fol.

ANTONIVS OLIVAN, Catalanus, in *Porta* oppido Ceretanorum natus, Barcinonensis urbis *civis* (ut appellat mos gentis) *honoratus*, juventutem studio juris non Ilerdæ tantùm, sed & in Tolosana Aquitanorum urbe excoluit; in prioréque illa Academia legalem ipsam artem de superiore loco docuit. Abreptus tamen inde ad praxim forique æstuantis fragorem, Doctor jam Ilerdensis creatus, Barcinone aliquot annis mansit, causásque actitavit. Quod quidem postea munus, & nugatoriam (ut ipse appellare non erubuit) forensium controversiarum dimicationem pertæsus, quasi theoricam juris resumpturus concessit in Salmanticam. Ea in schola instructus verâ perfectâque docendi methodo, rediit ad suos, Ilerdæque iterum interpretandi jus Romanum partes avidè arripuit. Sed tandem

acturus causarum patrocinium, unde se olim subtraxerat, Barcinonem repetiit. Quâ curâ diù, & usque ad quinquagesimum ætatis annum gestâ, Regius Barcinonensis Senator creari tandem meruit. Edita quædam ab eo sunt in jure diligenter, & doctè; scilicet -

Commentaria de Actionibus, duabus partibus: quarum altera ad juris artem, cognitionem, & scientiam, quæ vulgo Theorica dici solet, altera ad usum, & exercitationem forensem spectat: Barcinone apud Gabrielem Graèls. 1606. folio: posthuma hæc quidem ab *Hippolyto Montaner* authoris genero typis commendata, & additionibus locupletiora facta.

De Iure Fisci. 1600. in 4.

In Vsaticum, *Alium namque &c. De jure Fisci lib. X. Constitutionum Catalonicarum commentarii.* Quibus accessit -

Brevis summa, & explicatio jurium Regalium, quæ Rex Aragonum, & Comes Barcinonensis exercet cum debita moderatione in bonis, & personis Ecclesiasticis provinciæ Cataloniæ. ibidem apud Gabrièlem Graèls & Gerardum Dotis 1600. 4.

Obiit hac ipsa in urbe, & honore; quin fisci patrocinium voluerit in Regia suprema curia, summóque Aragonensium rerum Concilio suscipere, multam à viris doctissimis industriæ, ac doctrinæ laudem post fata promeritus.

F. ANTONIUS OLIVAN MALDONADO, Cæsaraugustanus, ordinis fratrum Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, vir pietate, & sacrarum literarum studio venerabilis; edidit apud Hieronymum Margarit -

Govierno Moral *de la Alma.* Barcinone 1623. duobus tomis in 4.

Inedita autem in Cæsaraugustanæ domus Bibliotheca reliquit -

Sermones *de Quaresma*, duobus libris.

Sermones *de Santos*, duobus aliis libris; aliáque.

Abiit è vita hac mortali anno MDCXXXI.

F. ANTONIUS ORMAZA, Dominicanus, cum Ovetensi Sancti Dominici cœnobio præesset, patrio sermone scripsit -

Vida *de San Iacinto*. Pinciæ 1594. in 4. apud Didacum Fernandez.

ANTONIUS ORTIZ, ignotus aliàs mihi, publicavit -

Relacion de la venida *de los Reies Catolicos al Colegio Ingles de Valladolid en el mes de Agosto de MDC. y la colocacion en el mismo colegio de una Imagen de Nuestra Señora maltratada de los hereges.* Matriti 1600. in 4.

D. ANTONIUS OSORIO, inscribitur author concionum systemati hujus tituli -

Sermones *de las maravillas de Dios en si mismo*. Matriti 1649.

D. ANTONIUS DE PADILLA MENESES, veteribus, ac prænobilibus familiis *Talaveræ* in Carpentanis prognatus, utpote qui Franciscum Menesium illius oppidi Decurionem, Mariámque Padillam habuit parentes; tam literarum, ac civilis præsertim doctrinæ, quàm dignitatis, & munerum gestorum nomine semper laudabitur. Is cum Salmanticæ sub idoneis præceptoribus (è quorum numero Ioannem Oroscium alicubi appellat; ipse à Francisco Sarmiento Gienensi Episcopo *Selectarum* lib. 8. uti auditor olim, laudatus) juris studii legitimum exegisset tempus, in Divi Iacobi togatorum collegio, quod Archiepiscopi erectoris titulum præ se vulgò fert, lectissimæ sodalitatis habitum capessivit. Factâ ibi professoriæ exercitationis per aliquot annos militiâ, doctrinæque non vulgaris collectâ laude, foro tandem, gerendæque reipublicæ admovetur. Donec in supremo Castellæ Senatu, qui ordo est judicum apud nostrates honorificentissimus, meritò suo locû fuit adeptus. Inde ulteriores etiam dignitatis gradus, quorum rari, atque hi undique spectatissimi compotes fieri solent, magna cum vivacis ingenii, raræ prudentiæ, atque integritatis laude pressit. Ordinum quippe militarium Concilio Regio, nempe ab anno MDLXXIII. usque ad MDLXXVII. atque item Indico post Ioannem Ovandum præesse jussus, inter eos jam numerabatur, ex quorum censu Philippus Rex Secundus talium rerum providentissimus virum aliquem summum in Spinosæ Cardinalis demortui locum Castellæ Prætorio imponendum fuerat delecturus. Planè quædam Lievanæ Senatoris gravissimi, atque integerrimi ad consultationem regiam super hac ipsa Præsidis electione responsio in vulgus emanavit; quæ inter alia, consignato Padillæ nostro quidquid animi dotium gerendo esset huic Præfecturæ muneri satis supérque, brevioris dumtaxat staturæ ejus indecorum causatus, alium censet omnibus, etiam corporis, absolutum numeris à Rege quærendû, qui in tam sublimi loco positus, atque omnium oculis expositus pro decoro, ac dignitate vices illius gereret. Doctissimorum illius temporis virorum abstineo in præsentiarum verbis, nostriq; laudationibus; quas cum hominis dignitas, gestique ab eo supremi magistratus potuerint quidem aliqua ex parte à laudatoribus obnoxiis expressisse, idoneâ magis operum ab eo relictorum fide libentiùs utor.

Hæccilla sunt tribus tomis edita -

Inquadam Imperatorum Rescripta & nonnulla Iurisconsultorum responsa commentaria. Salmanticæ anno 1563. in folio, Venetiis 1579. fol. Marpurgique 1599. in 8.

Ad Titulum Cod. de Transactionibus. Salmanticæ 1566. fol.

Ad Titulum Cod. de Fideicommissis commentarius, ad Didacû Espinosam Regii Senatus Præsidê. Matriti apud Alph. Gomez 1568. fol.

Fama

Fama est, conscium eum Regii testamenti, quod Lusitaniam cogitans Rex condiderat, Annæ Austriacæ Reginæ instanti ut morem gereret, arcanum de non commissa ei post viri obitum gubernatione Regni revelasse; cujus imprudentiæ nomine pergravi, asperrimáque Philippi reprehensione malè mulctatum in morbum, qui ab angore animi (ut solet) lethalem quandam vim contraxerat, incidisse, paulóque post è vita migrasse. Hujus rei author est Ludovicus Cabrera de Corduba in *Historia* laudati Regis lib. XIII. cap. XII.

ANTONIVS PAEZ VIEGAS, Lusitanus, laudatur à Georgio Cardoso in *Agiologio Lusitano* die...... ex eo quod scripserit -

Principios *de Portugal*.

F. ANTONIVS PANES, Bæticus, Granatensis, ut credimus, ex Franciscanis Reformatis provinciæ S. Ioannis Baptistæ Regni Valentiæ, eleganter scripsit -

Chronica *de la Provincia de S. Iuan Baptista de Religiosos menores descalzos*. duabus partibus. Valentiæ apud Hieron. de Vilagrassa 1666. in folio.

Vidimus quoque eo authore -

Vida del *esclarecido Varon, y ilustre Sacerdote Francisco Geronimo Simon*. M.S.

ANTONIVS DE PAREDES, composuit -

Rimas. Cordubæ apud Salvatorem de Cea 1623. 8.

F. ANTONIVS PASCHALIS, Franciscanus provinciæ Valentinæ, scripsit, Vvaddingo teste in *Bibliotheca Minorum* -

De la Oracion mental, *y via unitiva*. Valentiæ 1611. in 4.

Platicas, *y exercicios espirituales*. Valentiæ 1622. 4.

Philocosmia *espiritual*. ibidem 1616. fol. In *Caspe* oppido Regni Aragoniæ ajunt natum.

ANTONIVS PELLIZER, Aragonus, Iosephi parens Regii Archichronographi, de quo loco suo satis, Poësim coluit, & historica studia, cujus rei producebat filius jam laudatus idoneos testes in schedis adhuc jacentes -

Epitome *de las Historias de Estevan de Garibay*.

Poëma *de la Batavia rebelde*.

F. ANTONIVS DE LA PEÑA, fratrum Prædicatorum sodalis, orator sacer ætatis suæ nobilissimus, Catholicorum Regnum Ferdinandi, & Elisabethæ confessionibus fuit præpositus, deinde & Fortunatarum Insularum Pontificatui. Ad nutum hic Francisci Ximenii S.R.E. Cardinalis Antistitis Toletani vertit ex Italico -

Las Epistolas, *y oraciones de la Bienaventurada Virgen Santa Catalina de Sena del orden de Predicadores*. Compluti apud Arnaldum Guilielmum Brocar 1512. in folio. Scripsit item -

La Vida *de la misma Santa bienaventurada, y de otras Santas Virgines de la orden de Santo Domingo*. Salmant. apud Petrum Lasso anno 1588. in 8. Vide-sis *Chronicon Dominicanæ familiæ* Hispanum parte IV. cap. II. & III.

Dedit præterea primus foràs *Ricoldi* ejusdē ordinis Theologi librum *contra legem Saracenorum*, quem (verba ejus sunt) *de sub modio eduxit, artéque impressoria communicavit*.

Vida *de Seror Iuana de Orbieto, y de Soror Margarita del Castillo*. Medinæ Campi apud Franciscum del Canto 1569. in folio, comprehenditur jam in superiùs laudata Catharinæ & aliarum vita.

ANTONIVS PEREIRA MARRAMAQVE, Lusitanus, ut credo, scripsit aliqua opuscula in Indice, ut vocant, expurgatorio Hispaniæ prohibita, scilicet -

Sobre aquel verso de David, *Lex Domini immaculata, &c.*

Sobre el poder *del Sumo Pontifice en materia de las encomiendas de las ordenes militares*; ac nescio quid aliud.

ANTONIVS PEREZ, Lusitanus, Chirurgus, scripsit -

Suma, *y examen de Cirugia*. Valentiæ apud Silvestrum de Esparza 1634. in 8.

ANTONIVS PEREZ, oriundus ex oppido *Sancti Dominici de Silos*, atque ejusdem cœnobii Benedictinorum sodalium alumnus, pluribus administratis domi, & inter suos muneribus, in Salmantinóque Sancti Vincentii martyris Collegio moderatis aliquot annis egregiè studiis, Præfectus Generalis Benedictinæ Congregationis per Hispaniam fuit renuntiatus. Episcopus tandem promeruit Vrgellēsibus dari in Cataloniæ Principatu: unde ad Ilerdēsem, indéque ad Tarraconēsem metropolitanam Ecclesiam fuit translatus. Summopere autem desiderans in patriam reverti, obtinuit calidis precibus, ubi opus erat, interpositis, ut Abulensis in Castella sedes viduata per hoc tempus Antistite curæ ejus committeretur: processissétque etiam ultrà ad ampliorum Ecclesiarum regimen, nisi mors eum Matriti Pontificias expectātem adhuc adsumptionis suæ ad prædictam Ecclesiam solennes literas, jussisset debitum illud persolvere, quod inter se mutuum habent nativitas, & mortalitas. Vir fuit memoriâ nostrâ inter paucos celebris, sive eam Theologiæ partem spectare velimus, quæ ab scholis cognominata est, sive eam, quæ mores hominum informat, sive tandem illam, quæ in debellandis fidei hostibus, componendáque ad pietatis sensus christiana repu-

republica sacrarum literarum, & omne genus studiorum eruditionem exercet. Cujus in testimonium laudis clarissima reliquit editorum librorum monumenta, scilicet -

Lauream Salmantinam; sive certamina scholastica, & expositiva pro acquirenda laurea Salmantinæ Academiæ, sive Magisterii gradu, & pileo ejus insigni. Salmanticæ apud Tabernier 1604. folio.

Commentaria in Regulam Sancti Benedicti: duobus tomis. Lugduni 1624. in 4. apud Ludovicum Prost. Barcinone 1632.

Pentateuchum fidei, sive volumina V. De Ecclesia: De Conciliis: De Scriptura Sacra: De Traditionibus sacris: De Romano Pontifice. Matriti 1620. folio.

Authenticam fidem Pauli super primam, & secundam Corinthiorum, controversiis Catholicis agitatam, pariterque discussam. Barcinone 1632. folio.

Authenticam fidem Matthæi controversiis agitatam, & discussam. Barcinone eodem anno: tum deinde *Authenticam fidem IV. Evangelistarum*. Lugduni 1626. 4. *Adversus omnes Hæreticos, Ethnicósque Philosophos*, simulque.

Authenticam fidem Actuum Apostolorum, & Epistolæ ad Romanos.

Familiæ suæ cum præesset Generalis Præfectus, vulgari linguâ publicari fecit ad Concionatorum usum -

Apuntamientos Quadragesimales. tribus tomis Barcinone 1608. apud Sebast. Cormellas in 4. Pinciæque 1610. 4. Præcesserat similis argumenti aliud, nempe -

Apuntamientos de todos los sermones Dominicales, y Santorales desde primero de Diziembre, y de Adviento hasta principio de Quaresma. Medinæ Campi 1603. 4. apud Christophorum Lasso.

Obiit Matriti Kalendis Maii, anno Redemptoris nati inter homines MDCXXXVII. ætatis suæ LXXVIII.

ANTONIVS PEREZ, Medicus, & Chirurgus Regius, scripsit -

Tratado de Peste, y sus causas, señales y curacion. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598. 8.

ANTONIVS PEREZIVS, vulgo PEREZ, ex *Alfaro* ad *Iberum* fluvium oppido oriundus, duodecim annorum adolescens unà cum patre in comitatu Serenissimorum Principum Alberti, & Isabellæ in Belgium delatus, jura didicit Lovanii, jurisque suscepit titulum. Inde postquam adiisset plures Galliæ, Italiæque Academias, Belgio redditus in eadémque Lovaniensi schola Doctor utriusque juris renuntiatus, legum ordinarius Professor constituitur: mox supremus judex regii ad Palatinarum Rheni destinati exercitus. Quo exauctorato pensum resumpsit Academicum. Ediderat olim -

Institutiones Imperiales erotematibus distinctas & explicatas. Lovanii 1634. & 1639. in 8. typis Everardi de Vvite: Amstelodami 1647. & 1651. in fol. & 1662. in 12. Et unà cum *Valerii Andreæ Desselii erotematis juris Canonici*. Coloniæ in 12.

Prælectiones, sive Commentarios in libros novem Codicis Iustinianei. Lovanii typis Cornelii Cœnestenii in 4. & auctiores apud Everardum de Vvite 1642. in folio. Amstelodami 1647. in 12. & 1661. apud Elzevirios.

Prælectiones in tres posteriores libros Codicis; quæ simul cum præcedentibus prodierunt Amstelodami apud Elzevirios in 4. anno 1661. Vidimus quoque *Perezium augmentatum*, hoc est *Antonii Perezii juris Consulti Prælectiones in XII. libros Codicis Iustinianei, observatis maximè utilibus ex jure practico, publico, & Camerali, locupletatum à Hulderico Eybenio*; Coloniæ apud Andream Bingium in 4. *Alberti Parrosii Hispani in Codicem Iustinianeum erotemata*, Arnhemii edita apud Lausonium in 8. anno 1617. *Draudius* laudat falsus in nomine. *Antonii* item *Perezii Assertiones Politicas, aliarúmque utriusque juris resolutiones*; Coloniæ editas anno 1613. in 4. invenio laudari à nonnemine. Hujúsne an alterius ambiguum mihi hactenus.

ANTONIVS PEREZ, Gundisalvo parente natus, quo à secretis olim usus fuit Imperator Germanorum, Hispaniæque Rex *Carolus*, homo extitit, si quis alius, superiore sæculo laboriosus, & adversis suis clarus; quémque, ut Plinius de Basso quodam ait in epistolis, discriminum fama, notúmque periculis nomen favorabilem fecit. In curia Regia Matritensi eum suscepit parens: cúmque per ætatem licuit, his disciplinis omnibus tradidit, quę viri aulæ destinati ad gerendam aptè rem publicam solent instruere animum, eruditione in paucis, rerúmque usu ipse præstans, quique filium sibi successorem in tractādis rerum arcanis spe opinionéque, ut comprobavit exitus, non vanā augurabatur. Erat enim Antonius ingenio promptus, eloquens, aulicæque urbanitatis plenus, negotiísque tractandis veluti natus: adhæc liberalis, sumptuosus, vultúsque, & corporis conformatione animo, quem gestabat, æquali. Initiatus fuit arcanorum conscientię secundas gerens *Gabrielis de Zaias* à secretis, ut vocant, status ministri; quo tempore, ut videtur carmine sic describebat eum *Ioannes Verzoza* poëta magnus in epistola ad ipsum data -

Complutii egregiis, Padua, & Salmātica primùm
Doctrinis aluēre animum: hunc corporis apti
Commendat species; Patris fortuna benigna
Ad res præclaras, veróque invitat honores.
Omnis; amat te nostra cohors; arcana potentis
Dum Regis tractas juvenis gravitate senili.

Italiæ nempe tractabat negotia in eodem ministerii à status secretis munere; de quibus

tandem

tandem ferè solus ad Regem suum Philippum hujus nominis Secundum retulit, sacráque ab eo excepit oracula, summâ apud eundem gratiâ florens. Nisi quod aliquando ex hoc culmine humanæ fœlicitatis præcipitavit, ob nescio quas causas, in Regis odium. Quod ut declinaret, in Regnum Aragoniæ primò, ubi turbis causam dedit non nisi sumptuosa expeditione, atque immisso exercitu sedandis, deinde in Gallias ad Henricum Regem IV. fugam arripuit. Exceptus ab eo & benignè habitus vitam in exilio propagavit; calamo se, & infortunium suum pluribus exaratis lucubrationibus, aut solari, aut notum orbi reddere conatus. Cujus saltem postremi voti compos fuit factus, ex quo ejus libros, & calamitarum narrationes cunctæ legunt, relegúntque politiores Europæ gentes. Maximè autem placent ejus Politica; & quidquid vel in epistolis, vel alibi de hoc studio exaravit. Quo nomine à Christophoro Besoldo audit *Politicorum prudentissimus*; ab aliisque honorificentissimis elogiis commendatur; vir hujus artis, quam *robustiorum* appellare ipse solebat *stomachorum cibum*, callentissimus; cujúsq; non theoricam tantùm in libris, sed & praxim in negotiosissima illa maximi, ac prudentissimi Regis aula didicit. Præcipua ejus opera edita sunt uno volumine; reliqua manu circumferuntur exarata. In illis sunt -

Relaciones; continent calamitosissima anthoris tempora.

Memorial, *que presentò del hecho de su causa en el juicio del Tribunal del Iusticia, que llaman de Aragon*.

Aforismos *de las relaciones*.

Cartas *à diferentes personas*, cui accessit -

Epistolarum Latinarum ad Comitem Esexium singularem Angliæ Magnatem, & alios centuria una.

Aforismos *de las cartas Españolas, y Latinas*.

Segundas *Cartas*.

Aforismos *de las segundas Cartas*.

Hæc omnia prostant Genevæ ex officina Samuëlis Chovet, anno 1654. post antiquiores alias editiones. Seorsim editæ sunt *Primeras cartas con Aforismos Españoles, y Italianos*, Parisiis in 4. *Segundas cartas y mas Aforismos*, ibidem apud Franciscum Hubi 1603. in 8. *Aforismos de las Relaciones, y cartas primeras, y segundas, y algunas mas en Frances, y Español*, Parisiis apud Ioannem Lebic 1605. in 12. *Relaciones* 1593. 4. *Epistolam quandam* ad amicum scriptam *de conservanda Principis gratia* commentario illustravit Italico Camillus Baldus, ut Naudęus refert in *Bibliographia* sua *Politica*. Quæ verò typis nondum commissa sunt, præ seque nomen authoris nostri ferunt, hæc novimus -

Norte de *Principes, Privados, Presidentes, y Embaxadores*. Hoc tamen opus alieno sub nomine in lucem emissum refert *D. Thomas Tamajus*.

El conocimiento *de las Naciones*.

Apuntamientos *militares*.

El *Secretario*.

ANTONIVS PEREZ, Pontireginensis, Societatis Iesu, cùm Salmantinus, tùm Romanus in Collegio ejus urbis Theologiæ Professor, acuto admodum ingenio vir, magnæque inter Professores Romanos existimationis, reliquit posteritati edenda post mortem.

In primam Partem S. Thomæ tractatus V. sive Theologiæ tomum primum. Romę editū typis Angeli Bernabò dal Verme 1656. in fol.

Reliqua nondum prodierunt. Obiit author in Hispania, non diu postquam eò ab Vrbe rediisset.

D. ANTONIVS PEREZ NAVARRETE, eques D. Iacobi, Marchio de la Tertia, Bononiæ olim sodalis in Collegio Clementino, cui, & Academiæ præfuit, juris Canonici primarius Antecessor, Iudicis Vicariæ gesto Neapoli munere ad Senatum, quem vocant, Sanctę Claræ translatus est, quem & hodie locum tenet. Scripsit -

Scholasticas Iuris questiones in 4.

De Actionibus in 4.

De Amicitia in 8.

Vernaculâ etiam linguâ -

Las Grandezas *de Albornoz* in fol.

D. ANTONIVS PEREZ DE RVA, Cæsaraugustanus, dum Romæ versaretur, incidit in fatalem Philippo Regi nostro annum, scribeŕeque inductus funeralem pompam, exequutus id est perquam appositè, & eleganter.

Funeral hecho *en Roma a la gloriosa memoria del Rey D. Felipe IV. en nombre de la Nacion Española*; typis Iacobi Dragondelli 1666. in 4. prodiit Romæ.

D. ANTONIVS PEREZ SIGLER, Salmantinus, vertit carmine Hispanico, absque tamen rhytmi ulla lege, nisi quod octoadibus nonnunquam utitur -

Los Quince *libros de las Transformaciones de Ovidio con sus alegorias*. Salmanticę apud Ioannem Perez 1580. 4. deinde Burgis apud Varesium 1609. in 8. Hic ipse jurisprudētiam professus videtur fuisse, Talaveræque (diœcesis Toletanæ oppidū est) Advocati munus exercuisse: unde formatus fuit ab eodem anthore -

Manipulus florum Iuris Pontificii, & Cæsarei, necnon & Regni Hispaniarum quadraginta consiliis ornatus. Neapoli apud Ægidium Longum 1641. in folio. Quo libro refert se sub tribus Regibus Philippis II. III. & IV. clientibus has locasse operas.

ANTONIVS PICHARDO VINVESA, Segobiæ Bætico parente Ioanne de Almonte Pichardo natus anno MDLXV. juri operam, jactis priùs, quod summè expedit, Philosophię tam naturalis, quàm moralis, Dialecticæque fundamentis, addixit. Cúmque in Licæo Hispalensis urbis Iustiniani Codicem penè puer docuisset, Salmanticam veniens, ibique in utroque jure (quod nulli alii ante se contigisse nonnusquam jactat) licentiæ lauream, ut proprio verbo utar, adeptus, in candidatorum albo professus nomen est; atque unica ingenii, laborisque virtute, ac viribus innixus omnes usque ad primarium, & nobilissimum Cæsarei juris Professorum obtinuit locum. Nempe Institutionum cathedræ, qui primus est merendi gradus, anno MDXCIV. impositus, supremæq; antemeridianæ anno demum MDCXII. aute impletum Academicæ militiæ tempus, quod emeritis accensendus expectabat, unus è Pincianæ Regiæ Curiæ Iudicibus cooptatur. Quod munus decennio jam gerens è vita demigravit X. kal. Februarias anni MDCXXXI. ætatis suæ LXIII. in templo Clericorum Regularium Minorum sepultus. Scripsit-

In quatuor Institutionum Iustiniani libros commentaria: duobus tomis; tum alibi, tum Pinciæ ex quarta editione anni 1630. Genevæ 1657. folio. In posteriori tomo continentur præter commentaria laudata-

Practicæ Institutiones, sive manuductionum juris Civilis Romanorum, & Regii Hispani ad praxim liber singularis. Item *Disputationes tres*-

De Moræ commissione, & emendatione: seorsim Salmanticæ 1589. fol.

De Nobilitatis inter virum, & uxorem communicatione.

De Stipulationibus judicialibus, judicium sisti, judicatum solvi. Seorsim hęc prodierant, priùsquam ad *Institutionum* calcem, seu volumen posterius sisterentur, Salmanticæ 1606. cum titulo, ut suspicor, *Practicarum, scholasticarúmque disputationum*. Præterea editæ sunt Salmanticæ-

Lectiones Salmanticenses, seu Anniversaria relectio in titulum Digestorum De adquir. & omittenda hæreditate, apud Didacum Cussio 1621. in 4.

Ad Legem Gallus D. de liberis & posthumis. Pinciæ 1622.

Ad Rubricam, & l. Cum filio XI. D. de Leg. I. & l. Cum ita §. in fideicommisso, De Legatis II. Salmanticæ apud eundem 1625.

In L. Si ante acceptum judicium. D. judicatum solvi. Salmanticæ 1600. 4.

Reliquit etiam M. S. *Remedio de los sobornos en las Cathedras*; sive de cohibenda subornantium competitorum ambitione.

ANTONIVS PINTO PEREIRA, Lusitanus, scripsit vulgari linguâ-

Historia da India do tempo que à governou Dom Luis de Atayde. Conimbricæ in folio, apud Nicolaum Carvalho 1617. post triginta annos editum opus curâ *Michaëlis Crucii* sodalis ordinis Iesu Christi.

ANTONIVS PINVS PORTODOMEVS, Lusitanus, vulgari cognomento, ut credimus, de PINA, PORTODOME, quem minus rectè *Bartholomæũ* indigitauit Matamorus, Parisios cum aliis adolescentibus à Ioanne III. Rege, consilium in hac re Iacobi Goveani scholæ Barbaranæ Præfecti apud Parisienses sequuto, fuit remissus, ut expensis regiis in hoc gymnasio eo genere disciplinarum imbueretur, quæ ad formandas conciones sacras, & inter exteras, & barbaras gentes Christi fidem disseminandam sternere viam possent. In Rhetorica arte multum ibi profecit: dehinc triennium Philosophię incubuit: diligentiâ quoque singulari juventutem erudiit. Postea etiam ad Episcopatum evectum fuisse pervenit ad Andreæ Scoti aures. Scripsit-

Ad Fabii Quintiliani Oratoriarum Institutionum librum III. (sanè difficilem) *scholia*.

Homilias item quasdam edidisse fertur. Laudat hunc Matamorus in *De Academiis, & doctis viris Hispanis* libello, Andreas Scotus & Aubertus Miræus in suis *Hispaniæ, & Ecclesiastica Bibliothecis*.

ANTONIVS PIQVER, alias PIQVET, Societatis Iesu, in vernaculam nostræ gentis linguam vertit Antonii de Balinghem latinum opus-

Diario, ó Kalendario de Nuestra Señora. Cæsaraugustę 1654. in 4.

ANTONIVS POLO, Aragonus ex *Alfocea* oppido ad Iberum fluvium, haud procul regiâ urbe posito, unde se ipse *Phocensem* ubique nominat, rerum domino Carolo Cęsare humanioribus literis apud Cęsaraugustanos, editisque his operibus claruit-

Annotationibus Grãmaticis in IV. & V. librum Antonii Nebrissensis; seu de Syntaxi, & Prosodia. Cæsaraugustę apud Petrum Bernuz 1555. & antea 1540. in 4. Fertur simul-

Repetitio quædam de literarum quarundam apud Latinos pronunciatione.

Cænotaphio in obitu Caroli V. Imperatoris Cæsaraugustæ celebrato. Cæsaraugustę anno 1588. in 4.

ANTONIVS POLO, Theologus Doctor, & Canonicus Conchensis, Tractatum sic inscriptum edidit-

Contra Sacerdotes Concubinarios. Venetiis apud Petrum Lyechtenstein 1529. in fol.

Sic lego in *supplemento Epitomes Bibliothecæ Gesnerianæ*.

AN-

ANTONIVS PONCE DE SANTA CRVZ, Alphonsi Doctoris Medici filius, Pinciæ natus, ad ejusdem urbis scholam doctrinæ, cùm in aliis, tum præcipuè in Philosophicis, ac Medicis literis profectus refert. Quare & ibi ex primaria cathedra Medicam artem docuit, usque dum Philippus Catholicus Rex IV. permotus famâ viri in curiam evocavit, cui inter alios experientissimos juvandæ ac restaurandæ naturæ artifices salutis suę curam concrederet. Adeptus fuit tandem ætatis longevæ beneficio primum inter collegas locum (Protomedici vocant) atque item *Covarrubiæ* in territorio Burgensis Ecclesiæ *Abbatiam*, quę quidem possessorem locupletat, nec tamen, ut aliis similibus ecclesiasticis beneficiis solemne est, certo loco addicit. Testes nobis reliquit egregiæ suæ doctrinæ, atque eruditionis opera hæc -

Opusculorum Medicorum, ac Philosophicorum volumen primum, quod hæc continet -

In Avicennæ Primam Fen. 1. libri.

Hippocraticam Philosophiam, sive de his, quæ Physicè scripta sunt ab Hippocrate.

De Pulsibus Disputationes, quibus Galeni & Avicenna doctrina philosophicè perpenditur; quibus adjunxit *Alphonsi* parentis *De Melancholia* libellum. Matriti apud Thomam Iuntam 1622. fol. Deinde -

Prælectiones Vallisoletanas in librum Hippocratis Coi de Morbo sacro. Matriti 1631. folio apud Ludovicum Sancium.

De Impedimentis magnorum auxiliorum in morborum curatione libros III. ad Tyrones: Matriti ex Typographia Regia...... Barcinone 1648. 8. Patavii demum 1652. in 12.

In Libros Galeni de Morbo, & symptomate; ibidem 1637. folio.

Vulgari quoque linguâ olim ediderat-

De las causas, y curacion de las Fiebres con secas pestilenciales, ad Ludovicum Mercatum Regium Philippi Regis III. Protomedicum. Pinciæ apud Petrū Merchan 1600. 8.

Apponam de Antonii nostri operibus his omnibus *Ferdinandi Cardosi* Doctoris Medici judicium, rectum, an secus, aliis remitto, quorum de hujusmodi rebus notio est. Hic in *Tractatu de febre syncopali, Inter opera ejus* (ait) *judicio nostro eminet Hippocratica Philosophia relata: subsequitur libellus de Impedimentis magnorum auxiliorum. Pars naturalis juventutis redolet labores, quod ipse non diffitetur, parum exculta, nec stylo placet. Liber de morbo, & symptomate vastum, & confusum opus. De morbo sacro doctius disputat. Liber de Pulsibus cum Petro Garsia contendat, cujusnam est; sunt enim verba eadem, sensus idem, mutatum nihil: sed semper in isto viro laudavi varia literaturæ notitiam, politiorisque eruditionis copiam illo docendi modo sicco & sterili carentem, quo Hispani apud exteras nationes malè audimus.* Hæc ille.

Pro sua *de Animatione fœtus tertio die* opinione *Thomas Fienus* Antverpiensis vir in medicina admodum clarus adversus *Santa-Crucium* nostrum disputavit, edito Lovanii hujus argumenti libello anno 1629. in 8. Denatus est *Antonius* octogenario major labante jam memoriâ, sensibúsque imbecillis minùs ad praxim exercendam aptus, anno ....

F. ANTONIVS PONS, Dominicanus, S. T. Magister, edidit -

Milagros del Santissimo Sacramento. Valentiæ ex officina Chrysost. Garriz. 1613. 8.

ANTONIVS PORRAS, Artium magister, Theologus Doctor, Canonicus, (ut vocant) Magistralis Placentinæ ecclesiæ, Visitatórque hujus Episcopatus, nuncupavit ejusdem sedis Antistiti, qui per id tempus erat, *D. Guterio Carvajalio* -

Tratado de la Oracion. Compluti apud Ioannem Brocar in 4. Desideratur editionis annus, nisi idem sit cum impetratæ ad editionem Regiæ facultatis, scilicet 1551.

F. ANTONIVS DE PORTALEGRE, Lusitanus, ordinis S. Francisci provinciæ Pietatis, Mariæ Portugalliæ Principis minister à pœnitentię Sacramento, dedit foras, nomen ipse occultans,

A Paixaõ de Christo metrificada; tam Lusitanè, quàm Castellanè 1548. & postea Conimb. 1581.

D. ANTONIVS DE PORTVGAL, Ludovici Portugalliæ Infantis filius nothus, satis superque toto terrarum orbe propter ærumnas suas, ac tentatam imprudenter regni illius tyrannidem celebris, scriptam reliquit *de vita sua* historiam exemplo ductus magnorum virorum, ut se ipsum in exilii sui calamitate solaretur. Quam apud *Emmanuelem* filium *Antonii* ipsius manu exaratam vidit *Ioannes Caramuël* noster hoc titulo -

Primeira, o segunda parte da Historia do Rey Dom Antonio.

De quo opere, & authore ejus contentus ero verba adjungere ipsius Caramuëlis in Proœmio sui *Philippi Portugalliæ Regis*, &c. *His omnibus* (scilicet epistolis, & supplicibus libellis, tum literis patentibus, instrumentisque aliis, quorum exempla beneficio Emmanuëlis de Portugallia proximè nominati ad eum pervenerant, ipsâ demum Historiâ, quam nunc laudamus) *constituo* (ait) *rarissimæ eruditionis thesaurum. Fuit Antonius fœlix calamo, politicæ scientiæ doctissimus; ut videas posteri non sufficere scientias, aut artes, licèt excellentissimas, ut jus tyrannidi subjaceat, & veritas ab eloquentia hypocrisi opprimatur.* Hæc ille -

Pseaumes de D. Antoine de Portugal, prostant Parisiis 1619. in 16. Gallicè, Latinè que.

F. ANTONIVS A PVRIFICATIONE, Lusitanus, Portuensis, Eremita Augustini sectator, Sac. Theologiæ Lector emeritus, provinciæ suæ Lusitanæ Visitator, & Chronographus, dum opus justum apparat, ære sculpi fecit argumenti synopsin, quod sibi proposuerat exornandum, hac inscriptione -

Theatrum Triumphale provinciæ Lusitanæ ordinis Eremitarum Sancti Augustini, anno 1634.

Aliquot annis elapsis adimplevit fidem obligatam, publici juris facto Lusitanicè -

Chronica *da antiquissima provincia de Portugal da ordem dos Eremitas de Sancto Agostinho, Primeira parte.* Olissipone apud Emmanuelem Silvam 1642. fol. Deinde -

Chronica *da Provincia de Portugal &c. Parte segunda: con hũa addiçaõ no cabo, na qual se responde a os principaes lugares da Benedictina Lusitana*. Ibidem apud Dominicum Lopez Rosa. 1656. fol.

Latinè etiam dedit -

Chronologiam Monasticam Lusitanam, quam laudat non semel G. Cardosus in *Agiologio Lusitano*.

Item Lusitanè, ut credo -

Martirologio *Monastico Lusitano*, cujus meminit idem Cardosus.

Rursus latinè -

De Viris illustribus provinciæ Portugalliæ Eremitarum S. Augustini tractatum; cujus, uti iam publicati, author meminit parte II. Chronici lib. V. tit. III. §. XXII.

D. ANTONIVS DE QVESADA, jurisconsultus, Salmanticæ in schola, eruditionis, atq; ingenii dotibus sese, dum viveret, suspiciendum præbuisse vigiliarum ipsâ editione, omni æqualium testimonio gravius, atque sincerius manifestavit. Professorem gessisse eum ordinarium, nec indicatur aliquo ejus loco, nec ego aliunde didici. Quemadmodum nec de patria certum quid affirmare possum facilè credulus; ipse licèt Antonium parentem Bletisâ, sive *Ledesma* nobili ad Tormim fluvium municipio oriundum decimo septimo quæstionum juris laudet capite; honorem ei Guatemalensis Indorum Præfecturæ à Carolo Cæsare collatum referens; atque ibi gentium in virili adhuc ætate vitâ defunctum adjungens. Scripsit ad *Didacum Covarrubiam* supremi Senatus principem eruditè, atque subtiliter, nec sine authorum, & argumentorum, quod rarò solet, examine, atque delectu -

Diversarum quæstionum juris librum singularem. Salmanticæ 1573. ex officina Ioannis Baptistæ à Terranova in folio. Quem jam ediderat, quinque alios ejusdem argumẽti se subjecturum affirmans, cum à doctissimo viro Martino Antonio delRio in *Medeam* notis *Hispanus* audiebat *I. Consultus sibi amicissimus, cujus nobilitatem eruditio, & virtus nobilitarent.*

D. ANTONIVS DE QVEVEDO, & HOYOS, patriâ ex oppido *Reinosa* in Montanis Castellæ veteris, Advocatus Matritensis, edidit -

Libro de Indicios, *y tormentos*: sive Torturæ reorum Praxim. Matriti apud Franciscum Martinez 1632. 4.

D. ANTONIVS DE QVINTANA DVEÑAS, Burgensis, Imperialia & Canonica jura, quæque ornamenta liberalium Artium debent iis, ne frigeant, aut ne sordescant, admoveri, seriò cum didicisset, scholam Ognatensem sodalis togatus, Rector, princépsque Pontificii juris Professor decoravit. His præsidiis variæ, ac multiplicis literaturæ instructus ad forum, verásque lites in curiam venit; cumque aliquot annis per crebra, & gravia disceptata prudenter negotia, habilem se tuendæ reipublicæ ostendisset, Philippus Rex III. Catholicus Consultorem, ut vocant, Siciliæ Proregum, & Patrimonii Regii Protectorem creavit. Quo in munere bene gesta re, ductáque inde uxore *Melchiorâ Marulli Pati* Baronissâ *de la Floresta* locuplete, ac nobili fœminâ in patriam tandem revocatus Regios inter Senatores Italicos sedere jussus est. Scripsit perornatè, pérque-eruditè, cùm ab schola nondum discessisset -

Ecclesiasticon libros IV. Salmanticæ 1592. in 4. Quorum primus *Institutiones rei beneficiariæ* continet: II. *De bonorum Ecclesiæ successione, atque commercio*: III. *De Clericis absolutè ordinandis, aut non*: IV. *De prohibita beneficiorum multitudine*, disputat.

De Iurisdictione, & Imperio, libros duos. Matriti apud Ludovicum Sanchez. 1598. 4.

Ad plures abiit circa annum MDCXXVIII *Floresta Marchio* jam creatus; sive, ut Aubertus Miræus, nescio à quo doctus, XV. Novembris MDCXXVI. repentinâ morte.

ANTONIVS DE QVINTANADVEÑAS, patriâ ex *Norba Cæsarea*, quæ nunc est in Extremadura regione urbs *Alcantara*, nobilissimæ hujus equestris militiæ sedes, professione vitæ Iesuita, Hispali ad Societatem admissus ferè semper ibi egit, ac decessit tandem amplissimæ urbi valde proficuus: quippe qui crebro ad populum sub dio, ut in more habet hujus instituti homines, piè atque ardenter cõcionabatur, pœnitentium confessiones domi, forísque frequentissimè excipiebat; supplicio ultimo addictis, quasi ex munere sibi imposito, ad latus aderat, & usque ad patibulum comitabatur. Cum verò in moralibus studiis, quorum verè anima, & vita praxis est, jugi lectioni experientiam diuturnam, attentámque adjunxisset, monumentis doctrinæ suæ, qui vivus non poterat, voluit etiam post obitum ad posteros non vacuus, aut ingratus pertingere: iisque non Theologicis modò, sed

sed & Historicis mam & his literis non parum delectabatur. Hæc illa: partim latinâ -

Singularia Theologiæ moralis ad septem Ecclesiæ Sacramenta. Quibus accedit *Ad celebriora christiani Orbis Iubilæa* Appendix. Hispali typis Francisci de Lyra 1645. fol. Venetiis postea apud Tomasinum 1649. in fol.

Singularia Moralis Theologiæ ad quinque præcepta Ecclesiæ, necnon ad Ecclesiasticas censuras & pœnas: opus posthumum, Matriti apud Paulum Vall. 1652. fol.

Vernaculâ partim linguâ, & quidem moralia -

Instruccion *de Ordenantes, y ordenados*. Hispali 1640. 12. & 1643. ibidem.

Casos occurrentes *en los Iubileos de dos semanas*. Hispali 1641. 16.

Retiro de las conversaciones *profanas de monjas*. Historica hæc -

Vida *de la Infanta D. Sancha Alfonso del habito, y orden de Sant-Iago, hermana del Santo Rey D. Fernando*. Matriti 1651. in 4.

Nombre santissimo *de Maria, su excellentia, significados, y veneracion, y efectos*. Hispali typis Francisci de Lyra. 1643.

Gloriosos Martyres de Osuna, Arcadio, Leon, Donato, Nicephoro, Abundancio, y nueve Compañeros suios, ibidem 1632. in 4.

Santos de la Ciudad *de Sevilla, y su Arçobispado*. Ibidem ex officina Francisci de Lyra 1637. 4.

Santos de la Ciudad *de Toledo, y su Arçobispado, excelencias de su Santa Iglesia, fiestas que celebra en su ilustre coro*. Matriti 1651 folio.

Evocatus Hispali ad id conficiendum, de quo proximè dictum fuit, opus ab Eminentissimo D. Balthasare à Moscoso & Sandoval S. R. E. Cardinali amplissimo, ac Toletano Antistite dignissimo, vix eo perfecto, atque typis edito in hanc urbem redierat, cum in lethalem incidit morbum, qui eum fere sexagenarium abstulit Augusto mense an. MDCLI.

D. ANTONIVS RAMIREZ DE MENDOZA, qui Salmanticæ in Conchensi Collegio sodalis, & in Granatensi Curia fuit Senator Regius, scripsisse dicitur -

Consiliorum, seu Informationum volumen.

Additiones ad secundam partem commentariorum Didaci Perez ad Regium, ut vocant, *Ordinamentum*.

Ægidius Gonzales de Avila in *Historia Salmanticensi*, & in *Theatro Ecclesiæ Salmantinæ* anthor est.

F. ANTONIVS DE LOS REIES, Dominicanus, scripsit in Occidentali plaga -

Arte *de la lengua Mexicana*. Fortè diversum opus ab alia *Arte lingua Mixteca*, quam scio excussam fuisse Mexici anno 1593. 4. ubi vocat se author *Vicarium in Tapuzculula*.

F. ANTONIVS DE REMESAL, Gallecus ex oppido *Allariz*, sodalis Dominicanorum, in Salmantina domo hunc ordinem professus, ad Indos veniens ex archiis cœnobiorum, & urbium, variorúmque relationibus fide dignis composuit -

Historia de la Provincia *de S. Vincente de Chiapa, y Guatimala de la orden de Santo Domingo cō los principios de las demas Provincias desta Religion de las Indias Occidentales, y lo secular de la Governacion de Guatimala*. Matriti 1619. in folio.

Adjutum se in describendis hujus Provinciæ originibus fatetur schedis, seu historiâ olim a *Thoma de Turre* ejusdem familiæ conscriptâ. Verum & promisit ipse *Annotationes*, seu *Commenta in Divi Thomæ sermones*, quo opere se impendisse ait quidquid in re Theologica, Græcóque, & Hebraico sermone profecisset.

F. ANTONIVS RIBEIRA CHIADO, Franciscanus Portugalliæ Regni, dedit foras -

A Regla Geral *de Sau Francisco em trovas*, hoc est versibus, itáque -

Vm Auto (sic appellamus Comœdiam sacram) *Da natural Invençaon*.

ANTONIVS DE RIBERA, Sacerdos, chorique minister in Toletana Ecclesia, librum nomine suo foras dedit hujusmodi -

Copilacion *de los despachos tocantes a la translacion del bendito cuerpo de San Eugenio martir primer Arçobispo de Toledo hecha de la Abadia de San Denis en Francia à esta Iglesia con la relacion del viage de D. Pedro Manrrique Canonigo de la misma Santa Iglesia por el dicho cuerpo, y el solenne recebimiento, que se le hizo en la Ciudad de Toledo*. Toleti 1566. in 4.

ANTONIVS DE RIBERA quidam scripsisse dicitur -

Defensionem Sacrosanctæ Synodi Tridentinæ libris V. comprehensam adversus Hæreticos. Olisipone 1595. Ita in *Catalogo* suo Valerius Andreas Taxander.

ANTONIVS DE RIBERA, scripsit -

Poēma *de la limpia Concepcion de Nuestra Señora*. Hispali 1616. in 4.

F. ANTONIVS DEL RINCON, ordinis Minorum, ut scribitur in Franciscanis Chronicis vulgaribus lib. XVI. cap. XXXIII. scripsit, Vvaddingo, & Dazâ testibus -

Monumenta ordinis, sive de viris illustribus, ter excussa, ut Vvaddingus ait. Secunda editio est Salmant. an. 1511. 4.

ANTONIVS DEL RINCON, Americanus, Angelopolitanus, Iesuita, edidit -

Grammatica, *ò Arte de la lengua Mexicana*. Mexici 1595. 8.

ANTONIVS DE RIOS, Centurio, atque aciei instructor, scripsit-
Discurso de la Cavalleria ligera. Bruxellis in 8.

ANTONIVS DE ROBLES CORNEJO, Doctor Medicus edidit, Antonio Leone in Bibliotheca Indica teste-
Simples Medicinales Indianos,

ANTONIVS RODERICVS, edidit-
Platica espiritual de virtudes, y oracion mental. Cæsaraugustæ 1601. 8. Oscæ apud Pet. Bluson 1623. in 4.
Del Rosario. ibidem 1603.

ANTONIVS RODRIGVEZ, nuncupatus PORTVGAL, quod Haraldus esset hujus Regni, vertit ex Gallico-
Triumpho de los nueve de la Fama, y vida de Beltran de Claquin Condestable de Francia. ad Ioannem Tertium Lusitaniæ Regem; Olissipone apud Germanum Gallarde in fol.

ANTONIVS RODRIGVEZ, Salmantinus Mathematicarum Artium Professor, scripsit-
Practica, y Theorica para contar por guarismo de repente; y reduccion de todas las monedas, y pesos de diferentes reinos. Salmant. apud Ioannem Beneaut. 1596. 12.

ANTONIVS RODRIGVEZ DAVALOS, ex Æneæ Silvii latino fonte derivatum à se in vernaculum dedit-
Dichos, y hechos notables, y graciosos, y elegantes del sabio Rey D. Alfonso de Aragon, y de Napoles. Antverpiæ 1554. in 8.

ANTONIVS ROIS, & ROZAS Cantaber, ex *Vergara* oppido provinciæ *Guipuscoa*, in Hispanum è latino idiomate convertit-
La Ciudad de Dios de San Augustin. Matriti 1614. folio. Scripsit item, nisi alius sit-
Espejo de Perfeccion. Matriti apud Alphonsum Martinez 1619. 16.

ANTONIVS ROLIN, Societatis Iesu, scripsit-
Vida, doctrina, y muerte del venerable Padre Alonso Rodriguez.

F. ANTONIVS DE SANCTO ROMANO, Palentinus, ordinis Sancti Benedicti, quem ad D. Zoili monasterium in *Carrionensi* nobili municipio fuit professus, scripsit-
Historia General de la India Oriental; los descubrimientos, y conquista que an hecho las armas de Portugal en el Brasil, y en otras partes de la Asia, y Africa desde su principio hasta el año de MDLVII. Pinciæ 1603. in fol. per Didacum Perez.
Iornada, y muerte del Rey D. Sebastian de Portugal. ex Hieronymi Franchi commentariis: ibidem eodem anno in 4. apud Ioan. Iniguez.

F. ANTONIVS A SANCTO ROMANO, alius à superiore, Granatensis, Eremitarum Divi Augustini sodalis, Conchensis domus aliquando Præfectus, sacræque fidei judicibus à censuris, scripsit-
Consuelo de Penitentes; duobus tomis. Salmanticæ 1583. in 8. Idem est opus-
Mesa franca de espirituales manjares. Hispali apud And. Pescioni 1585. 8.
De la Historia de nueve Santos Augustinos de Mexico.

ANTONIVS ROSCIVS, vulgo ROS, Perpinianensis, I. Consultus eximius, ornamentóque aliarum disciplinarum liberaliter instructus, idem Regius Senator in curia Principatus Cataloniæ, scripsit-
Memorabilium libros III. Barcinone apud Claudium Bornatium 1564. in 4. *De rebus forensibus* in tribus aliis *Memorabilium* posterioribus libris se tractaturum edixerat.

D. ANTONIVS DE ROXAS, edidit, si alius est à superiore Antonio Rois & Rozas-
Espejo de Perfeccion. Matriti 1604. Sed & alia duo opera prohibentur in Indice librorum prohibit. & expurg. Hispaniæ, Antonio de Roxas inscripta, nempe-
Vida Espiritual. Matriti apud viduam Alph. Martini 1629.
Luz de la Noche obscura, y preparacion Eucharistica para bien morir. in eadem officina 1630.

F. ANTONIVS ROZADO, Lusitanus, ordinis Sancti Dominici, Commissarius, ut vocant, Sancti Officii, publicavit propriâ linguâ-
Tratados em louvour do Santissimo Rosario, e sobre o Cantico de Nossa Senhora. Olissipone 1622. in 4.

D. ANTONIVS RVBINOS DE MONTE, Gallæcus, Mindoniensis, Salmanticæ in Collegio Bartholomæano togatus sodalis, deindéque in Cauriensi sacra æde Canonicus, opus confecit, quod typis nondum commissum fuit: scilicet-
Sumario de las grandezas del origen, y descendencia de los Principes de Ausburg Archiduques de Austria, y Emperadores de ambos emisferios. Pulcherrimâ formâ id conscriptum, & perfectissimis picturæ rei figuris calamo ductis exornatum Matriti adservat D. Gaspar Ivañez à Segobia amicus noster, Alcantarensis eques, Marchio Acropolitanus, Toparcháq; oppidi de *Corpa*, instructissimæ omnis generis selectorũ librorum bibliothecę possessor, eruditorúq; operũ artifex nõ inelegãs; quẽ amicitię cõsciẽtia prolixiùs laudare prohibet.

F. AN-

F. ANTONIVS RVBIO, Legionensis, ordinis Sancti Francisci provinciæ S. Iacobi, eo tempore quo adversus scripta *Erasmi Roterodami* doctus quisque de Theologorum Hispanorum numero, religionis non obscurè caussam agens, editis libris depugnabat, postremus ipse elucubravit, visis jam *Stunicæ, Caravajalis, Bedæ* item *Natalis* Parisini, *Albertique* Pii Carporum Comitis operibus -

Assertionum Catholicarum adversus Erasmi Roterodami pestilentissimos errores libros IX. Salmanticæ editos à Ioanne de Canova 1567. in folio.

Meminit author habiti apud Pincianos regio nutu de *Erasmi* scriptis gravissimorum quamplurium Theologorum consessus; è quorum numero *Franciscus* erat *Castellus* Minorita, nulli, ut inquit, vel concionandi, vel disputandi laudo secundus. *Habuit etiam* (verba ipsius Rubionis audis) *ibidem pulcherrimam adversus Erasmum orationem antiquo Romanóque stylo ac more quidam Fr. Franciscus Meneses vir singulari ingenio, religione, atque eruditione praeditus, & inter Minores cœnobii S. Francisci Salmanticensis minimus apud se, maximus tamen apud omnes. Cujus orationis segmentum ab Erasmianis ex ore dicentis exceptum (nam humillimus vir noluit, ne tantillum quidem cuiquam dare) ut ad se missum Erasmus vidit, in hanc vocem admiratus prorupit: nunquam putarem talem, ac tantum in Hispania esse virum*. Hæc ille. Quæ nos pro viri, & orationis merito deesse noluimus in hoc catalogo, qui talia Hispanæ nostræ gentis decora oblivioni avet eripere, immortalitatique consecrare.

ANTONIVS RVBIO, patria *Rodensis*, Iesuita, Mexici novæ Hispaniæ Philosophiæ, Theologiæque docendæ operam diù navavit; reversúsque in Hispaniam Compluti consedit; obiitque VIII. Martii MDCXV. ætatis suæ LXVII. vir doctrinâ eximius, atque editis de tota Philosophia libris. Nempe in lucè dedit-

Commentarios in universam Aristotelis Logicam, sive *Logicam Mexicanam*, duabus partibus. Coloniæ 1605.

Eorundem Commentariorum compendium, in gratiam Academiæ Complutensis, quæ publico decreto suis Professoribus eos juvetuti explicandos præscripsit: curavitque decretum hoc suum authoritate regia firmari; si non fallit Alegambius in *Bibliotheca Societatis*. Valentiæ id prodiit 1607. & Coloniæ 1609. & 1615.

Commentarios in VIII. libros Aristotelis de Physico auditu. Matriti 1605. & in breviorem summam redactos, Valentiæ, & Coloniæ 1610. & 1616.

Commentarios de Ortu, & Interitu, seu de generatione, & corruptione rerum naturalium, tum alibi, tum Coloniæ apud Crithium anno 1619.

Commentarios in libros de Anima 1613 & 1621.

Prodierunt etiam posthumi.

Commentarii in libros Aristotelis de Cælo, & Mundo, Coloniæ typis Crithii 1617.

Omnia hæc quinque voluminibus in 8. ediderunt Lugdunenses anno 1625.

ANTONIVS RVIZ DE MONTOYA, Limensis, Iesuita, strenuus in Paraguajana provincia operarius, & non unius Collegii Rector, scripsit -

Tesoro *de la lẽgua Guarani*. Matriti 1639

Arte, y Vocabulario *de la lengua Guarani*. ibidem 1640.

Catecismo *en la misma lengua*. 1640. 8. Matriti.

Historia *de la conquista espiritual de la provincia del Paraguai*. Matriti 1639. 4.

Superstiti etiam tunc hos tribuit libros *Bibliotheca Societatis* author.

ANTONIVS RVIZ DE MORALES, & MOLINA, Cordubensis, Ambrosii de Morales summi viri ex Cæcilia sorore nepos, Ludovici de Molina Regii Senatoris, cujus egregii extant *de Primogeniis Hispanorum* commentarii, germanus frater, ordinis S. Iacobi presbyter in cœnobio Hispalensi, propter propria, & propinquorum de republica merita obtinuit, ut *Mechoacanensibus* priùs, deinde *Tlascalensibus* in America Septemtrionali daretur Antistes. Scripsit -

In Benedicti Ariæ Montani Rhetoricam, annotationes. Antverpiæ editas 1572. 8. Item vernaculâ linguâ -

Regla *de la orden de Sant-Iago*, 1565. fol.

Historia *de la orden de Sant-Iago*.

Extat *Ambrosii Moralis* avunculi latina ad húc epistola quorundam sacrorum de Sanctis Cordubensibus monumentorum nuncupatoria volumine 4. *Hispaniæ illustratæ* pag. 344. Meminérúntque ejusdem cum laude Hieronymus Gudiel *en el epitome de los Girones*; Ægidius Gundisalvi Davila *in Theatro Ecclesiastico Indico, & Ecclesiæ Angelopolitanæ*, sive *Tlascalensis*; tum etiam *Bibliothecæ Gesnerianæ* epitomator, & Athanasius de Lobera in *Legionensis urbis Historia* cap. VIII.

D. ANTONIVS DE SAAVEDRA GVZMAN, Mexicanus, sive patriâ, sive incolatu, scripsit -

El Peregrino *Indiano*: Poëma de Rebus gestis Ferdinandi Cortesii: 1599. Matriti apud Petrum Madrigal.

F. ANTONIVS SAGARRO (vereor ne Aubertus Miræus parum fideliter cognomen hoc expresserit) Catalanus, Carmelita, reliquisse dicitur in conventu Barcinonensi-

De viris illustribus Carmeli librũ domesticis magni habitum.

Obiisséque diem suum anno MDCXX. cum Perpiniani sodalibus præesset.

F. AN-

F. ANTONIVS SAINER, Matritensis, Sodalis Eremitarum Sancti Augustini provinciæ Castellæ, Magister Theologus, in Lusitania, ejúsque urbe principe per eos dies morabatur, quando anno MDCXL. res ibi publicæ turbaverunt, quæ illius temporis gesta reversus ad hos literis tradidit; scribens-

Historia de el levantamiento de Portugal: Cæsaraugustæ 1644. in 4.

ANTONIVS SALA, Aragonus, ex Valle *de Aran* vocato in Pyrenęis montibus, Doctor Philosophus, ac Theologus, Professórque Philosophiæ in Barcinonensi Academia, edidit-

Cursum Artium, ut vocant, ex quo *in Isagogen Porphyrii commentarius* prodiit Barcinone 1618. 4. *In Aristotelis Physicam*, ibidem 1619. 4. Reliqua nondum vidi.

ANTONIVS SALAMANCA, picturas statuarum, columnarum, colossorum, templorum, theatrorum, arcuum, portarum, sepulchrorum, quæ Romæ ex antiquitate adhuc visuntur expressit, Georgio Fabricio referēte in *Roma sua*. Ita lego in Epitome *Bibliothecæ Gesnerianæ*; cujus authoritatē sequutus delineatorē Hispano appellatum cognomento Scriptoribus, ut is fecit, Hispanisque, ut æquum esse videtur, contribuo.

F. ANTONIVS DE SALAZAR CAVALLERO, Dominicanus, edidit-

Discursos Funebres *predicables*: 1655.

ANTONIVS SALT, Valentinus Sacerdos, Sac. Theologiæ, ut dicunt, Licentiatus edidit-

Santuario Lauretano *de la Virgen Nuestra Señora*. Laureti 1647. in 8.

F. ANTONIVS DE SALZEDO, Palentinus, ordinis Prædicatorum ad S. Gregorium Pineiæ urbis olim sodalis, Theologiæque præceptor in Segobiensi domo, edidit-

In Librum primum Magistri sententiarum. Pinciæ 1656. ac vernaculē-

Santoral; sive sermones de Sanctis.

ANTONIVS SANCHEZ CABAÑAS, reliquit in schedis manuscriptam-

Historia *de Ciudadrodrigo*; quę servabatur in bibliotheca *D. Laurentii Ramirez de Prado* viri clarissimi, ut ipse de possessione sua locuples narrat testis in *notis ad Luitprādi Chronicon*, anno DCLVII. ad finem.

D. ANTONIVS SANCHEZ DE HVERTA, Pincianus, jurisConsultus, Philosophus, ac Poëta disertus, & ingeniosus, plures *Fabulas* in theatro spectandas dedit. Porro jam ex eo tempore de nobis bene, ac de literis meritus fuit, cum Philippi Regis nostri Catholici nomine, orationem, ut moris est, obsequii, & eloquentiæ plenam ad Gregorium XV. recēns inauguratum pro Emmanuële Stunica Montis-Regis Comite ad id officium delegato, decima septima Maji die MDCXXII. habuit, quæ quidem Romæ edita est eodem anno.

D. ANTONIVS SARMIENTO DE MENDOZA, Burgensis, ea Calatravæ militia equestri, Prætor fuit, cùm alibi, tum Conchæ, ac Cordubæ: *Ferdinando* insuper Infanti, & Cardinali Hispaniarum domesticus ab inferendis epulis. (*Gentilhombre de la boca* noster idiotissimus vocat necnon & Serenissimi *Ioannis Austriaci* junioris Oeconomus. Edidit non sine successu-

La Hierusalem *del Tasso traducida en octava rima*. Matriti 1649. 8.

Diem vidit extremum anno MDCLI.

F. ANTONIVS DE SERPA, Lusitanus, strictioris observantiæ professor in Franciscanorum provincia *Pietatis*, concionator celebris, edidit-

Eucharisticam Chronologiam ab ipso Mundo condito per figuras legis naturæ depictam, & enarratam, duobus voluminibus: Parisiis apud Sebastianum Cramoysi 1648. fol.

ANTONIVS SERRANO, edidit-

Del Modo *de rezar el Rosario de Nuestra Señora, como se reza en la Iglesia de S. Iuan de Madrid*. Matriti 1638. in 16.

F. ANTONIVS DE SETVBAL, Lusitanus, ex familia Seraphica provinciæ Portugalliæ, à Vvaddingo illaudatus, edidit vernaculē-

Coroa *de doze estrelhas da Virgem Senhora nossa*. Olissipone 1632. in 4.

ANTONIVS DE SILVA, Gallęcus, cùm adhuc in fasciis esset in Hispania comica Poësis, dedit foras-

Primeras Tragedias Españolas *Nise lastimosa; y Nise laureada D. Ines de Castro, y Valladares Princessa de Portugal*. Matriti 1577 in 8. apud Franciscum Sanchez.

ANTONIVS DE SILVA, & SOSA, Lusitanus, dum inter Suecones versaretur, auram captabat aulæ illius, scribens-

Iuicio, ó Vaticinio politico *al Reino de Suecia debaxo de la conduta del muy alto, y poderoso Principe Carlos Gustavo su Rey*. Holmiæ 1655 in 12.

F. ANTONIVS DE SOBARZO, ex ordine Minorum, editioni habebat paratum annis superioribus à *Petro Alva in Militia Conceptionis* laudatum volumen-

De Sacra Scriptura impleta, non impleta, & aliquando adimplenda.

ANTONIVS SOBRINO, Salmanticensis, natus ex incomparabili fœmina Cæcilia Morillas, de qua commodior alius nobis erit dicendi locus, ex primo officiali Gabriëlis de Zayas, qui Philippo II. Regi à secretis fuit, sodalis factus Franciscanorum nudipedum in cœnobio S. Bernardini Matritensis, quandiu in vita fuit, tam ibi, quàm in multis, quibus præfuit, suorum cœnobiis, tandémque in urbe Valentia, cunctis se vitæ, morúmque, ac virtutum omnium, quæ in religioso homine expetuntur, emendatissimum præbuit exemplar. Quarum utique merito supernaturalia dona plurima, patrandorúmque mirabilium gratiam à Deo fuit consequutus. De hoc ne pauca dicam, consulere tibi, lector, magnum erit operæ pretium Antonium Panes in *Historia provinciæ S. Ioannis Baptistæ Minorum excalceatorum* parte I. lib. VI. cap. VII. Scripsisse plura dicitur verè mystica, tâtóque spiritualis Theologiæ magistro digna: vidit tamen hactenus lucem unus liber –

De la Vida espiritual, *y perfeccion Christiana*. Valentiæ apud Ioannem Chrysostomum Garriz 1611. in 4.

Servatur à domesticis, thesauri adinstar, manu propria Sobrini exaratum tribus voluminibus contentum opus sic inscriptum –

Tesoros *de Dios revelados a la Venerable Madre Francisca Lopez*; cui à confessionibus fuit: de cujus rebus, vitâque piissimè gestis lege sis eundem Historicum provinciæ Sancti Ioannis Baptistæ.

Transmisit eum ad superos decima dies Iulii mensis MDCXXII. ætatis suæ LXVIII.

F. ANTONIVS DE SOLIS, ordinis Minorum provinciæ Sancti Iacobi, scripsit–

Consuelo *de los Estados*. Medinæ Campi typis Francisci del Canto 1576. in 8.

Vvaddingus hunc non laudavit.

D. ANTONIVS DE SOLIS, Placentinus, Exc. N. à Toleto & Portugallia, Oropesano Comiti, quo Præside habetur nunc trium ordinum militarium Castellæ Senatus, in Navarræ, Valentiæque Regnorum Præfecturis operam olim cum approbasset à secretis, urbanus ipse, & ingenio præstans, eruditionéque non leviter tinctus, majorũ capax visus fuit, quam ut poëticam ex comœdiis laudem, quam assequutus fuit summam, unicè jactaret, exindéque laureolam quæreret. Verè enim summus sui generis est poëta, atque hoc tempore dignus, quem nemini eorum postponamus, qui comœdias Hispanas præstantissimè usquam scripserunt. Si autem sales, & scurriles jocos spectemus, quæ partes sunt in comœdia nostra parasiti cujusdam, famulíve, quem hic urbanissimè, ingeniosissiméque, plerumque homonymis verbis, quorum refertissimus est sermo noster, loquentem inducit, vix aliquem habeo huic conferendum. Sed ne deesset ei materies ingenium, & stylum fructuosè exercendi, commisit Rex Philippus circa annum MDCLXI. Archichronographi Indiarum benè dotatum munus, quod Antonius de Leon Pinelus decedens nuper orbum reliquerat: A quo elegantissima expectamus ingenii floridissimi documenta, præter –

Comœdias seorsim editas plures; quæ nescio an in volumen conjectæ adhuc ierint. Inter quas eminet propter causam, & magnificentiam actionis –

Los triunfos *de Amor, y Fortuna. Fiesta Real, que se representò a sus Magestades en el colisèo del buen Retiro al feliz nacimiento del Serenissimo Principe Felipe Prospero*, in 4.

ANTONIVS DE SOTOMAIOR Haraldus (*Rey de Armas* nos vocamus) Philippi Regis Secundi scripsit –

Libro *de Escudos de Armas*: quem laudat Gundisalvus Argote de Molina in catalogo authorum, quibus est usus ad formandam suam *Bæticæ nobilitatis Historiam*.

F. ANTONIVS DE SOVSA, Olissiponensis, ordinis fratrum Prædicatorum, sacræque Theologiæ Magister, Regio ac supremo sanctæ Inquisitionis Regni Lusitaniæ Senatui à consiliis, vir magnæ apud suos authoritatis, reddidit se notum etiam exteris, utiliter, doctéque de re morali libros exculpens, qui sequuntur –

Aphorismos Inquisitorum: quatuor libris. In quorum limine est: *Vera historia de Origine sanctæ Inquisitionis Lusitaniæ adversus imposturas cujusdam Saavedra, qui Legatum Pontificium mentitus in hoc Regnum invexisse eam falsò creditur.* Affigitur his. *Quæstio unica de Testibus singularibus in causis fidei*. Olissipone anno .... Turnoni deinde in Galliis anno 1633. 8.

Opusculum circa Constitutionem Pauli V. In Confessarios ad actus inhonestos fœminas in confessionis Sacramento allicientes; in quo nonnullæ aliæ difficultates ad alia Apostolica decreta contra non Presbyteros missas celebrantes, ac confessiones audientes enodantur. Olissipone 1623.

Relectionem de censuris Bullæ Cœnæ. Olissipone 1615. 4. apud Petrum Craesbeck in 4.

ANTONIVS DE SOVSA MACEDO, Lusitanus, Christi militiæ torquatus eques, post variarum historiarum cognitionem juris artē professus, fecit sibi locum in publica urbis Olissiponensis, & regni munera. Senator enim fuit in supremo Lusitaniæ Concilio, expeditò, que, ut vocant, gravaminum, & appellationum. Viginti duorum annorum adolescens edidit, ac Philippo Quarto Hispaniarum Regi nuncupavit –

Flores de España, *Excelencias de Portugal, en que brevemente se trata de lo mejor de sus*

de sus Historias, y de todas las del mundo desde su principio basta el año de MDCXXX. Olisipone 1651. fol. Deinde vulgari linguâ.

Olisippo: Poëma Lusitanum. Olisipone 1640. Quo ipso anno turbatâ in Lusitaniæ Regno publicâ pace, invasoris injusti Brigantini Ducis propugnandum jus suscipiens publicavit:

Lusitaniam liberatam ab injusto Castellanorum dominio, restitutam legitimo Principi Serenissimo Ioanni IV. Londini 1645. in fol. cum prius emisisset vulgari sermone Castellano.

Caramuël *convencido en su libro intitulado Philippus Prudens, &c.* Hic Ioannes Caramuël est Cisterciensis, deinde Benedictinus, Campaniæ nunc Episcopus.

Fundaçaõ *de Lisboa*. Hujus meminit D. Franciscus Emmanuël ep.IV. cent.IV. nisi idem opus sit, ut suspicor; cum Poëmate *Olisippo*.

F. ANTONIVS DE SPIRITV SANCTO, Lusitanus, Carmelita nudipes, lector inter sodales moralis Theologiæ, publicavit:

Directorium Spirituale: tribus partibus, in quibus *de privilegiis Regularium*, *de obligatione eorundem, & de regimine Præfectorum Regularium* tractat. Lugduni apud Ioannem Antonium Huguetam, & Marcum Antonium Ravaud. 1661. in fol.

ANTONIVS TAMARIS, Carmonensis, ut credo, unde DE CARMONA ei cognomentum, presbyter, edidit.

Relacion, *y Descripcion del Templo Real de la ciudad de la Puebla de los Angeles en la Nueva España, y su Cathedral*. Angelo-poli. 1649. in 4.

F. ANTONIVS TAVARES, Lusitanus ex urbe totius Regni Metropoli, Carmelitarum ordinis, scripsit, ignotum mihi quo sermone

De Virtutibus S.S. Ignatii à Lojola, & Francisci Xaverii.

Floruisse dicitur circa annum MDCXXII.

ANTONIVS TAVARES DE TAVORA, Lusitanus, Canonicus Olissiponensis, Regiúsque, dum læva nondum erat Lusitanorum mens, eleemosynarius, vir multisciâ historiarum, & bonarum artium eruditione; parata habebat superioribus annis, ac propediem edenda.

Libro dos Prelados *de la Sè de Lisboa: & das antiguidades da mesma Cidade.* Nec non

Tratado *del Offet antigo*. Quo in loco mira res in Baptismali lavacro contingebat, Sanctúsq; Hermenegildus fertur à Patre Leovigildo obsessus: quem eundem cum *Osseloa* hujus temporis ad *Vongam* flumen oppido esse confirmat. Vt refert Antonius Brandaõ in Prologo ad tertiam partem *Monarchiæ Lusitanæ*, & lib. X. cap. XVIII.

Opusculum aliud *de Patria Sanctæ Antoninæ martyris in oppido Cea de la Sierra de Estrella in Lusitania*, quod morte illius disparuit, Georgius Cardosus laudat in *Agiologio Lusitano* I. die Martii pag. II.

ANTONIVS TENREIRO, Lusitanus, vernaculè descripsit iter, quod ipse fecit, nempe

Itinerario *da India à Portugal per terra anno MDXX.* 1565. in 16. Conimb. apud Ioannem Barros.

D. ANTONIVS TERRONES, Tudensis forsan Præsulis Francisci Terrones ex latere nepos, propinquúsve, atque Iliturgitanus, ut suspicor, hoc est domo ex urbe *Anduxar* Bæticæ provinciæ, edidit.

Vida, *y milagros de S. Eufrasio Patron de Anduxar.* Granatæ 1657.

ANTONIVS DE TORQVEMADA, scripsit:

Iardin de flores *curiosas, en que se tratan algunas materias de Humanidad, Filosofia, Teulugia, y Geografia, con otras cosas curiosas.* Salmanticæ 1570. Metimnæ-Campi 1599. in 8. Antverpiæ item apud Nutium.

Don Olivante *de Laura*; novum scilicet Heröa ex eorum grege, qui Amadisii sequuntur vexilla. Super hoc tamē ad judicium provoces velim ingeniosissimi illius viri *Michaëlis Cervantis*, quod de expurgandis, damnandísve bujus farinæ libris, velut in cubiculo factum ridiculi sui Herois *D. Quixotii à Mancha* in de hujus *rebus gestis* facetissimo opere interposuit. Ejusdem, credo, sunt, certè idem nomen præferunt:

Los Coloquios *Satyricos*. 1553. 8. & 1584. in 8.

El Ingenio, *ò juego de Marro, de punta, ò Damas*. Valentiæ 1547. 4. Gabriëli Chapüis Turonensi attribuit Antonius Verdier in *Bibliotheca* versionem Gallicam operis inscripti *Hexameron sex dierum*, Lugduni editum ab Antonio Marsy 1582. quod idem judico cum *Horto Florum* jam laudato.

F. ANTONIVS DE LA TORRE, Præmôstratensis, familiæ suæ aliquando Generalis Præfectus in Hispania, atque Abbas perpetuus monasterii Sancti *Ioachimi* Matritensis, confectum habebat, ut à fide dignis accepi:

Vn Tratado *de las fundaciones de los monasterios de su orden*. Qui hactenus non vidit lucem.

ANTONIVS DE TORRES, Gumielensis in Burgensi diœcesi, Societatis Iesu, scripsit pie

Manual *del Christiano*. Cæsaraugustæ 1613. in 16. & Pinciæ apud Ioannem Godinez 1614. in 12.

ANTONIVS DE TRILLO, Guadalaxarensis, rerum suo tempore in Belgio gestarum memoriam conservare cupiens dedit foras-

Historia *de la rebelion y guerras de Flandes, con unos discursos en materia de guerra y estado sacados de las historias Griegas, y Romanas.* Matriti 1592. in 4. Nempe ab initio tumultuum sub *Margarita Parmensi* usque ad *Ioannis Austriaci* adventum.

F. ANTONIVS TVDANCA, Frāciscanus, de quo mentio nō fit in *Bibliotheca Scriptorum* hujus familiæ, scripsit -

Discursos predicables *á varios intentos*. Matriti 1605. in 4.

ANTONIVS DE VALDES, dedit in lucem -

Discursos predicables *de la Dignidad Sacerdotal, y Sacramento de la Iglesia.* Medinæ Campi 1604. in 4.

ANTONIVS DE VALENCIA, nescio quis, aut unde homo, laudatur à *Ludovico Caravajalensi* in *Theologicis suis sententiis*, eo quod scripserit -

In Magistri sententiarum libros.

F. ANTONIVS DE VALENCIA, ordinis Alcantaræ sacerdos, & Sacrista sui conventus, Regiæ majestati à sacris, compilavit, ac digessit -

Las Difiniciones, *y establecimientos del Orden de Alcantara.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1609. in folio.

ANTONIVS VASCONZELOS, Olissiponensis, Iesuitarum sodalis, Collegii, & Academiæ Eborensis olim Rector, vir, ut *Bibliothecæ Societatis* author ait, *ob insignem doctrinam, religionem, & generis claritatem in Lusitania notissimus*, edidit latinè -

Anacephaleoses, idest, summa capita actorum Regum Lusitaniæ; quibus adjecit *Epigrammata in singulos Reges* ab insigni Poëta *Emmanuele Pimenta*, illorúmque effigies ad vivum in ære expressas; Simúlque -

Descriptionem Regni Lusitaniæ cum compendio rerum illustrium, quæ in eo visuntur tam ad humanum cultum spectantium, quàm ad divinum: demùm -

Philippi III. Regis Catholici expeditionem Lusitanicam, & orationem, qua illum Eborensis Academia consalutavit. Antverpiæ apud Belleros 1621. 4. De opere autem *Anacephaleoseon* movit nostro litem Frāciscus Home de Abreu in *Cholobulomanactio* suo.

Lusitanicè etiam edidit -

Tractado *do Anjo da Guarda*; sive de Angelo Custode. Eboræ apud Franciscum Simonis 1621. 4.

Relationem persecutionis Iaponicæ annis MDLXXXVIII. & MDLXXXIX. editam Castellanâ linguâ 1591. in 8. tribuit Antonio Vasconzelos *Bibliotheca Indicæ* author Antonius Leonius.

Decessit Eboræ XII. Iulii MDCXXII.

ANTONIVS VASQVEZ, Lusitanus, ex sodalitio sacro Clericorum Regularium Minorum, Matriti degens edidit à se interpretata opera hæc Italica -

Vida *de San Felipe Neri*, majorem partem ex ejusdem argumenti libro *Petri Iacobi Bacci.* Matriti 1651. 4.

La Conjuracion *del Conde Iuan Luis Fiesco*, ex Augustino Mascardo. Ibidem 1640 in 4. sub nomine *Antonii Velasquez*.

Las dos centurias, *y avisos politicos de Traiano Boccalini.* ibidem in 4.

ANTONIVS VASQVEZ DE CHAVES, Iurisconsultus, scripsit -

De Usucapionibus, & præscriptionibus. Matriti 1617. 4. sive ad cap. *Si diligenti*, hoc tit. in Decretalibus.

F. ANTONIVS VASQVEZ DE ESPINOSA, Bæticus, Xerezienfis, Carmelitarū Hispalensium sodalis, fidei censor Theologus, magnúsque Indorum cathechista, ut a domesticis audit, scripsisse fertur vulgari sermone -

Confessionario general, *luz, y guia del Cielo para poderse confessar &c.*

Circunstancias *para los tratos y contratos de las Indias del Peru, y Nueva España.*

Sumario *de Indulgencias*. Matriti apud Ioannem Gonzalez anno 1623 in 8. Plenum pietate, atque eruditione opus. Atque item majori mole aliud affectum reliquisse dicitur moriens, scilicet *Indiæ descriptionem*. Edidit etiam -

Viage, *y navegacion del año de DCXXII que hizo la flota de Nueva España, y Honduras.* Malacæ apud Ioannem Rene 1623. 8.

Vivis exemptus est anno MDCXXX.

ANTONIVS VELA, vertit in Hispanicum ex Genesio Sepulveda -

La Historia *de los Hechos de D. Gil de Albornoz*; de quo vide in Ioannis Genesii Sepulvedæ mentione.

F. ANTONIVS DE VELASCO, Hispalensis natu, instituto autem Redemptorum Virginis Deiparæ sodalis, Sacræ Theologiæ Magister, eximiúsque Ecclesiastes, vir pietatis, & prudentiæ nomine dignus, cui statutorum, constitutionúmque ordinatio committeretur, ad quarum normam Virgines Deo sacræ recèns in ordinem, domúmque Hispalensem Assumptioni Deiparæ sacram receptæ, componerentur. Sub quibus legibus Deo servientes in eum perfectionis apicem brevi ascenderunt, quem admirata hujus temporis æqualis B. Virgo Theresia de Iesu Carmelitarum Reforma-

formatarum, tam fœminarum, quàm virorum parens clarissima, non alio nomine, quàm *Horti deliciarum Dei* cœnobium celebravit. Prodierunt -

Las Constitutiones *del monasterio de la Assumcion de Sevilla*, anno 1575.

Edidit quoque -

Super Psalmum Miserere mei Deus, anno 1570.

Claruit Antonius, navavitque utilem adeò suis monialibus operam sub undetricesimo hujus familiæ Generali Præfecto anno Domini MDLXXV. corpúsque demortui jacet in eodem monasterio. Regula hæc aliquantulum temperata per *Philippum Guimeranum* XXXVI. Generalem Præfectum vel nunc perfectissimè ibi observatur.

D. ANTONIVS VELASQVEZ, dedit Hispanè ex Italico fonte -

Vida *de Alexandro III. Papa*. Matriti 1658. in 8.

ANTONIVS VELEZ, Lusitanus, Portalegrensis, Eboræ studiorum Societatis, cujus sacræ familiæ fuit, Præfectus, eruditum procudit exemplis illustratum ex probo quoque authore -

Commentarium in Emmanuëlis Alvari Grammaticam latinam. Eboræ 1599.

Obiit Eboræ XX. Martii die MDCIX.

D. ANTONIVS DE VERA, & ZVÑIGA, si non fallitur G. Cardosus in *Agiologio Lusitano* XXIV. Aprilis pag. 715. scripsit -

Historia *de S. Isabel Reina de Portugal*. Fortè est D. Ioannes Antonius de Vera, & Zuñiga.

ANTONIVS DE VIANA, domo ex *Tenerife* Insula, quæ inter Fortunatas valde celebris est, patriæ amori obsequens, poëmate nõ ineleganti laudes illius comprehendit, titulo hoc indito -

Antiguedades *de las Islas Fortunadas de la Gran Canaria, conquista de Tenerife, y aparecimiento de la Imagen de Candelaria*. Hispali apud Bartholomæum Gomezium. 1604. 8.

ANTONIVS DE VIANA, Medicus, & apud classiarios milites Hispanicarum triremium, qui limitem nostrum à Barbarorum impressione custodiunt, olim Chirurgus, postea in Hispalensi Nosocomio, quod à fundatore Ioanne Cervantæo S.R.E. Cardinali nomen sortitum fuit, in vulgus edidit.

Espejo de Chirurgia: *Primera parte en tres Exercitaciones de Theorica, y Prattica, que tratan de los tiempos del apostema sanguineo, &c.* Olisipone 1631. 4.

ANTONIVS DE VILLALOBOS, scripsit- *De Espbera*.

Hujus nomine hominis insignitus liber quoque olim fuit M.S. in Bibliotheca Olivarensi. *Compendio de Geographia*, inscriptus.

ANTONIVS DE VILLEGAS, specimen dedit studii poëtici, rudi adhuc rithmorum Hispanorum ætate, in eo opere, quod inscripsit -

Inventario *de obras en metro Castellano*. Metimnæ Campi 1565. in 4. & 1577. in 8. Ex quo oppido oriundum eum affirmat D. Thomas Tamajus in *Collect. libror. Hispanor.*

F. ANTONIVS VINCENTIVS DOMENEC, patriâ ex oppido *S. Gabriëlis de Grions*, Marchionatus Cabreræ, & Gerundensis Diœcesis in Cataloniæ Principatu, anno præteriti sæculi LIII. natus; juvenis, ut se alere posset, in *Figueras* oppido ejusdem sacri territorij literas formare, & Grammaticam pueros docere opus habuit, postquam Theologiæ studia apud Barcinonenses complevisset. Cæterũ voto religionis olim facto ut per indultũ Apostolicum se exsolveret, Romam venit. In reditu validissimâ tempestate maris jactatus, denuó se eidem jugo subjecit, quod bonâ veniâ excusserat sacrorum Parentis. Quod votũ Barcinone adimplevit, inter Dominicanos ad *Divæ Catherinæ* Martyris receptus. Philosophiam, Theologiámque ibi cùm docuisset, religiosissimam familiam, quæ veræ sanctitatis, doctrinæque veluti patria est, clarissimarum undique virtutum splendore, necnon & mirabilium curationum, natura ubi morbis cessisset, privilegio mirificè illustravit; ipséque, ut in album nostrum venire posset, Cataloniæ totius Sanctorum Historiam nobis reliquit; quam ut conficeret quó posset meliùs, ac diligentius, omnia istius Principatus, quater eum lustrans, chartophylacia excussit publica. Hæc est -

Historia general *de los Santos, y Varones illustres del Principado de Cataluña*. Barcinone apud Gabriëlem Graëls 1602. fol. Verisiìe quoque eum è S. Antonino *Sanctorum Dominicanorum vitas* Valerius Andreas in *Catalogo* annotavit.

E vivis excessit III. Kalendas Novembris anno MDCVI. ætatis suæ LIII.

ANTONIVS XIMEN, Valentinus, Segobricensis, cum Salmanticæ causa studiorum versaretur, edidit, Ferdinandóque Cordubensi Academiæ Rectori D. Alphonsi de Aguilar filio nuncupavit -

De Tormis inundatione, Poëma: anno 1500. in 4.

F. ANTONIVS XIMENEZ, in oppido *la Guereña* Placentinæ diœcesis natus, fratrum Minimorum S. Francisci de Paula sodalis, domesticam juventutem in Collegio urbis Hispalensis sacras literas docuit, simúlque studio-

diorum fuit moderator. Ascetica hæc dedit vulgari linguâ -

Santos Exercicios *para los tres dias de carnes tolendas.* hoc est in Ps. IV. sermones VI. Hispali 1618. & 1619.

Erudicion Evangelica, *y Arancel divino de todas las cosas eternas, y temporales tocantes a la santa oracion del Pater noster.* tribus partibus. ibidem 1619. & 1627. in fol.

Dulzura *de oracion para recreacion del alma.* ibidem 1619.

Vida *de San Francisco de Paula.*

Tratado *de la Purissima Concepcion de la Virgen Maria Nuestra Señora.* ibid. 1616. in 4.

Latinè etiam opus confecit sic inscriptum, *Idea totius Status Religiosi*; cujus quarta pars typis fuit commissa hoc titulo -

Peritia curationis Status languentis religiosi. Hispali 1644. in 4.

Huic, ni fallor, Alphonsus Fernandez in *Historia urbis Placentinæ* attribuit *sermones de los Santos del sacro Monte de Granada*, Rodericum tamen, non Antonium appellans, eidémque eandem cum nostro patriam & vitæ institutum assignans.

ANTONIVS DE ZAMORA, Salmanticensis Doctor Medicus, atque Artium Magister, ejúsque insignis Academiæ Medicorum Decanus, Podalyriæ hujus artis, & Mathematicarum disciplinarum studio, & exercitatione ante nō multos annos valde celebris. Eo tempore, quo ad capiendum animi cultum in eo gymnasio versabamur, antemeridianis horis principem Medicinæ cathedram, pomeridianis eam, quæ Geometriæ, & aliarum Matheseos partium præcepta tradit, magna cum sua laude senex admodum, sed adhuc sensibus, & ingenio vegetus, administrabat. Extant ab eo typis editæ -

Repetitiones duæ super cap. I. & III. Galeni de differentiis Symptomatum. Salmanticæ 1621. 4.

Credo & hujus est -

De Cometis liber.

Scripsit etiam vulgari linguâ -

Prognostico *del Eclipse del Sol, que se hiço el año de MDC. à X. de Iulio, y del de la Luna à XXIX. de Henero.* Salmanticæ 1600. in 4.

Et quia *fortes creantur fortibus* ex Horatii annotatione, parentis hodie memoriam, & erga istam scholam merita tuentur, novéque gliscentibus meritis augent duo ejus filii Iosephus & Franciscus de Zamora juris Professores magnæ vterque in literis & omni eruditione apud omnes famæ.

D. ANTONIVS ZAPATA, Matritensis, Francisci Cōmitis de Baraxas filius, quem supremus Castellæ Senatus habuit olim Præsidem, Episcopus primùm Gaditanus, deinde Pampilonēsis, mox Burgensis Archiepiscopus, S.R.E. Card. à Clemente VIII. P.M. creatus, tum Prorex Neapolitani Regni, atque inde, cùm in Curiam rediisset Regis nostri, Sanctæ Inquisitionis Concilii Præses, Catholicæque Majestati à consiliis status. Vir omnibus (ut verbo dicam) virtutum his honoribus parium, honorúmque his virtutibus debitorum numeris perfectus & absolutus. Pro instruenda quidem Bibliotheca nostra hic reliquit-

Vn Discurso de la obligacion *en conciencia, y justicia, que los Prelados tienen de proveer las dignidades, y beneficios Ecclesiasticos en personas, que puedan, y quieran, y tengan intencion, y proposito de residir, y perseverar en ellos, y ordenarse y cumplir con las demas cargas, y obligaciones anexas a las tales prebendas*: typis quidem editum, ut audio.

Desiit esse mortalis XXIII. die Aprilis anni MDCXXXV. ætat. autem suæ LXXXIV.

D. ANTONIVS ZAPATA, sive LVPIAN ZAPATA, gente Valentinus, Patria Segobricensis, inter Benedictinos monachos, quibus navabat egregiam operam in illustrandis rebus eorum domesticis, à multis jam annis habitabat, totus literis, & procudendis industriæ suæ monumentis intentus, cum hoc ipse de se ad me retulit, hactenúsque habere sese in schedis M.S. editionē expectantia ea, quæ sequuntur opera -

De los Pueblos, *Iglesias, Monasterios, y Hospitales de España.* XXII. libris.

Dos Compendios *de las dicciones Latinas, Hebreas, y Griegas.*

Theatro *de la Santa Iglesia de Burgos.*

España Primogenita *del Misterio de la Purissima Concepcion de Nuestra Señora.*

Principes, *y Obispos en España.* Latinè quoque -

Hauberti Hispalensis Chronicon cum annotationibus, quod esse iam editum post Antonii annotatoris mortem ad nos delatum fuit.

Vualambosum Merium cum Annotationibus.

Chronicon Exiliense.

Atque item scribere se *la Historia del monasterio de San Millan de la Cogolla.* De quorum omnium operum perfectione judicium eruditi homines ferent, quando typorum luce donabuntur, si mors authoris, quę ante paucos annos contigisse dicitur, in causa non fit ne publicentur. Audio tamen prodiisse ab eo in publicum, *De Berengaria Alphonsi Regis filia primogenita* adversus falsam quorundam persuasionem libellum.

ARCHANGELVS.

F. ARCHANGELVS DE ALARCON, in *Turri-Sillana* Hispaniæ Tarraconensis (ait Vvaddingus) nobili genere ortus, Capuccinorum sodalis, regularis disciplinæ, ac virtutum laude celebris, ordinis sui Commissarius

aliquando Generalis; obiit Barcinone anno MDXCVIII. Scripsit versibus, ut audio, in laudem Dei Genetricis Mariæ -

Vergel de Plantas *divinas*. Barcinone 1594. in 8. & 1603. in 8. uti refert idem *Vvaddingus de Scriptoribus ordinis Minorum*, Zachariam Boverium sequutus, qui *Capuccinorum historiam* conscripsit.

ARIAS.

ARIUS (vulgò ARIAS) BARBOSA, Lusitanus, parenti Ferdinando Barbosæ ex Catherina Figueredo uxore in oppido *Aveiro* Portugaliæ natus, cùm Salmanticæ rudi adhuc illo XIV. sæculo literis puer vacasset, pretiosiorum, quæ in Italia exposita cuivis erant, mercium avidus, eò pertransiit, Florentiæque Angelum Politianum studiosissimè aliquot annis frequentans, in utraque lingua Latina, Græcáque sic profecit, ut reversus Salmanticam publicè in Academia ex cathedra Rhetoribus destinata hujus artis præcepta, atque utriusque linguæ eloquentiam docuerit. In quo Antonium Nebrissensem socium habuit; qui tamen quidquid usquam Græcarum literarum apud Hispanos esset, ab uno Aria emanasse in præfatione suarum *Introductionum Grammaticarum* ingenuè affirmavit. His duobus amplissimum istud gymnasium, indéque Hispania tota debet barbariei, quæ longo apud nos bellorum dominatu in immensum creverat, extirpationem, bonarúmque omnium disciplinarum divitias. Quas Arius noster ex antiquitatis penu per vicennium integrum auditoribus suis largâ, & locuplete venâ communicavit; in Poetica facultate Græcanicáque doctrina Nebrissensi melior, à quo tamen in varia multiplicique lectione superabatur. Ambivit aliquando Grammaticæ docendæ partes, indignatus pueris sic egregiè de hujus artis re, ac præceptis illudi. Victus tamen ab Spinosa quodam (ut refert ipse in epistola ad Marinæum Siculum de hac re data, quæ inter Siculi alias libro secundo edita fuit) haud despondit animum, impotentérve, ut Nebrissensis, repulsam excepit; sed ad completum usque Professionis, solennéque vicennium, quod adveniens emeritos reddit, tempus mansit, quotidie magis se, atque ingentia de Salmantinis studiis merita huic gymnasio commendans. Quo nomine eum non vulgaris notæ laudibus prosequuti sunt Andreas Resendius in *Encomio Erasmi* metrico, & in *Epistola ad Quevedum Toletanum* prosaica, Antonius Honcala Abulensis in *Grammatica Propægnia*; Antonius item Nebrissensis sodalis præter *Introductionum* laudatam Præfationem in *Apologetico pro suis Quinquagenis*; *Lilius Giraldus* in *de Poëtis* quodam *Dialogo*, & Andreas Scotus florentissimo elogio, qui tamen ex Resendio minus rectè Ariæ tribuit Salmanticensem quadraginta annorum professionem; quæ vicennalis fuit; ut ex quodam authoris epigrammate conspicuum redditur, monétque Martinus De Figueredo Senator Regius in nuncupatoria *commentarii* sui *in Plinii secundi Prologum* epistola. Ab Academico isto otio evocatus fuit in Portugalliam, ut Alphonsum (quod ipsi credimus in præfatione suorum carminum) & forsan, ut alii addunt, Martinúsque in his Figueredus, Henricum Ioannis Tertii Regis germanos fratres literas doceret. Quo per septennium continuato munere senex tandem patriæ se inclusit, quod ex epigrammatum quoque præfatione constat.

Hoc tempore elucubravit -

In Aratoris Presbyteri Poëma de Apostolorum rebus gestis commentarium prolixum, difficiles hujus Poëtæ nodos pertractantem: *quo lecto* (ait Scotus) *non Philologum modò, sed & Philosophum fuisse, ac Theologum ejus Authorem jures*. Salmanticæ in folio.

Præcesserant duo alia minutiora, sed docta -

De Prosodia, scilicet, *Relectio*, *seu de re Poëtica, ac recta scribendi ratione*; simúlque -

Epometria, sive *Relectio* alia, *quam* (Honcalæ utor verbis) *habuit ille* (Salmanticæ) *magnificam, doctam, uberémque, in qua multa questus est, quòd non modò Musice temporum vitio indignam passa est jacturam duorum generum enarmonici, & chromatici, cum tempestate nostra vix diatonico cantetur; sed etiam quod periere vocum syllabarúmque tum poeticæ, tum communes pronunciationes*. Hæc Honcala. Prodierunt Salmanticæ in 4.

Quodlibeticas quæstiones de re qualibet, Valerius Andreas huic adtribuit in Catalogo: quod quidnam sit nondum capimus.

Editus fuit quoque -

Epigrammatum, *seu Operum* ejus *Poëticorum* elegantissimus libellus in 8.

Resendii elogium quin hoc loco appẽdam, mihi temperare nequeo. Ex *Encomio Erasmi* hæc sunt.

Hispanique sacer meritis honor Orbis Areius
Magnis cui debet quantum nunc Pallados illic
Cultior usus habet; docuit nam primus Iberos
Hippocrenæo Grajos componere voces
Ore; etenim quidquid fingis nunc Itala regna,
Græcia quondã habuit quidquid, patriaq; suísque
Importavit, & à Galli striblígine tandem
Asseruit, fierique dedit sermone Quirites.

ARIAS GONZALO, I.Consultus, si non alius latet sub hoc nomine, author est libelli cui titulus -

Memorial *en defensa de las mugeres de España, y de los vestidos, y adornos, que usan*. Olisipone 1636. in 4.

ARIAS PINELUS, vulgari formatione PINHEL, Lusitanus, jurisConsultus egregius, Salmanticæ olim Antonium Gomezium & Martinum Apilcuetam Navarrum Præceptores

ceptores adeptus cum maturuisset annis, judicióque, uberes hujus disciplinæ fructus sibi, & patriæ produxit. Ioanne quippe III. Lusitanorum Rege authore impositus fuit apud Conimbricenses muneri exponendarum civilium legum; postquam nescio quid aliud doctrinę genus (excidit namque hujus rei nota ab Andreæ Scoti monumentis) Canonicum forsan jus, plusquam decennio ibidem professus fuisset. Salmanticæ quidem famâ celebri memoratur Arium eô se contulisse relictâ Conimbricâ, Emmanuëlem Costam sequutũ, qui vetus Arii ob doctrinæ prętantiam apud eorum utriusque cives æmulus in hanc scholam ad principem docendi juris civilis locum honorificâ invitatus conditione se contulerat, quasi vereretur noster fieri posse, ęmulationis ut stimulo defecta virtus, & contentio studiorum frigesceret. Quare accepto etiam à Salmanticensibus honorario, Vespertinæ, ut credimus, ejusdem civilis juris cathedræ assignato, Lusitanum alterum jurisprudentiæ lumen scholæ huic amplissimæ secum fœliciter invexit; nec nisi post antemeridianas, hoc est, primarias, hujus professionis partes egregiè obitas in patriam rediit cohonestatus à Rege suo Senatoriâ supremi Vlissiponensis Collegii dignitate; quod Emmanuël Soarez à Ribeira in editionis Venetæ commentariorum Pineli de *Rescindenda venditione* proœmio, seu nuncupatoria ad Paulum Leoniũ epistola adnotatum voluit. Extant igitur ab Aria nostro-

Ad Rubricam, & Leg. II. C. de rescindenda venditione Commentarii, elaboratissimi; primùm apud nos, deinde Venetiis, unà cum *adnotationibus* laudati Emmanuëlis Soarez à Ribeira viri doctissimi 1570. in 4. Francofurti 1596. in 8.

De Bonis maternis commentarius: olim in Hispania, deinde Francofurti apud Nicolaum Basseum 1585. utrumque hoc opus edidit Salmanticæ Mathias Gast. anno 1573.

Obiit Pinelus manu leviter cæsâ interemptus, quod ejus fatum Ioannes Merulus Toletanus elegantissimo epigrammate deploravit. Extat id apud Schotum. De eodem viro sunt hæc doctissimorum Hispanorum elogia. Didacus Covarrubias, *Ariæ Pineli* (ait alicubi) *diligentiam, & candorem in aliorum scriptis perscrutandis non possum non mirari.* Antonius Quesada in quæstionum juris libro: *egregius ille senex Arius Pinelus*, de illo ait. Gaspar item Baëza de *Decima Tutoris* scribens cap. XIV. n. IV. *Pinelus* (inquit) *Vir optimus, virtutis amator insignis ab exacta diligentia, multaque, & accurata lectione, & gravitate judicii omnia attentiùs excutientis laude dignus.* Censuram quoque de Pinelo factam inter doctissimos illius ęvi jurisconsultos refert Ioannes Garsia in *commentariis de Nobilitate* glossa VI. §. I. num. LVI. in fine. Demum Emmanuël Soarez jam laudatus ejus discipulus, *doctissimum* sæpius vocat, ac *diligentissimum juris enucleatorem; doctissimum, gravissimum, ac diligentissimum juris Interpretem.*

ARIVS VARELLA, Lusitanus, Elvensis, turbatis Lusitaniæ rebus, Ecclesiæ hujus urbis Gubernator, & Vicarius Generalis, laudatur eo quod scripserit, nescio an ediderit-

· Historia *da Cidade de Elves*.

Meminit D. Franciscus Emmanuël cent. III. epist. LXI.

ARIAS DE VILLALOBOS, scripsit-

Epitafios *a las Exequias de la Marquesa de Villamanrrique Vireyna de Nueva España.* Mexici 1619. 4.

Obediencia *que Mexico diò al Rey D. Filipe IV. con un discurso en verso del estado de la misma ciudad desde el mas antiguo de su fundacion, imperio, y conquista hasta oy.* Mexici anno 1623. in 4.

ARNALDVS.

ARNALDVS ALBERTINVS, Majoricensis, in ejusdem urbis Ecclesia Canonicus, postquam Inquisitor Apostolicus, cùm Valentiæ, tum in Siciliæ Regno illibatæ servandæ religioni invigilasset, designatus interim *Pactensis* (non *Patensis*, ut *Possevinus*, & *Miræus* alicubi credidisse videntur) in eodem Regno Antistes, discedente inde Ferdinando Gonzagâ Prorege, Vicariam suscepit administrandæ reipublicæ curam anno superioris sæculi XXXVIII. nec non totius Siciliæ Generalis renuntiatus fuit fidei rerum judex. Scripsit-

Repetitionem novam, sive commentaria Rubricæ, & capitis I. de Hæreticis lib. VI. Valentiæ 1534. fol.

Quæstionem de secreto, quando debeat, & non debeat revelari. Valentiæ 1528.

De agnoscendis assertionibus Catholicis, & Hæreticis, Tractatum; Panhormi primùm 1553. in folio, deinde Romæ semel, atque iterum anno 1572. in 4. tandémque inter *Tractatus Doctorum* Venetiis tomo IX. parte II. fol. DXX. Posthumum scilicet; cùm enim author tractatum hunc tripartitum edidisset, *Speculum Inquisitorum* inscriptum, adferretúrque triremibus, ut committeretur typographorum operis, naufragio periit major pars; ex nonnullis autem chartarum foliis, quæ servata sunt, hoc opus formavit nescio quis famæ authoris favens.

Denatus fuit anno MDXLV. jacétque in sedis suæ Pactensis Ecclesiæ cappella Deiparæ Virgini de Gratia dicata, ut refert D. Rochus Pirrhus in *Notitiis Ecclesiarũ Siciliæ* in *Pactensi*.

ARTAL.

D. ARTAL DE ALAGON, Comes de Sastago ex primaria Regni Aragoniæ nobilitate, composuit-

Catecismo *de lo que el christiano está obligado à saber, creer, y obrar con una declaracion universal de la doctrina christiana.* Cæsaraugustæ apud Laurentium de Robles an. 1584. in 8.

Concordia *de las leyes divinas, y humanas y desengaño de la iniqua ley de la venganza.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1593. in 8.

ASSENCIVS.

ASSENCIVS HENRRIQVEZ, scripsit-
Casamiento *de los Reyes de Francia, y Navarra.* Burdigalæ 1615. Fortè Hispaniam pro Navarra corrigendum sit.

ATHANASIVS.

ATHANASIVS DE AYALA, Ferdinandi veterani militis filius, vigintiquatuor ipse annorum militiâ fretus, tyrones instruendi munus cœpit, scribens-
El Visoño *instruido en la disciplina militar.* Matriti 1616. in 8.

F. ATHANASIVS DE LOBERA, Cisterciensis monachus cœnobii *Montis Ramorum* in Gallæciæ regno, sacræ Theologiæ Doctor, Historiarum præcipuè lectionem & studium frequentavit non sine fructu; Regiique Chronographi munus ob id sibi à Philippo II. Hispaniarum monarcha delatum sensit. Scripta hæc in vulgus emissa ab eo sunt-
Historia *de la Ciudad de Leon con las vidas de los Santos Froilan Obispo de Leon, y Atilano de Zamora mõges del monasterio de Moreruela.* Pinciæ apud Cordubas 1598. in 4.
Chronologia *de los Reyes de España*, ex eadem officina 1602.
Epistola Historial *al Rey de España D. Felipe II.* Matriti 1601. in folio.
Vida del *Bienaventurado F. Benito de Salamanca Monge del monasterio de Moreruela*, cùm prodiit in Hispania, tum in *Fasciculo* Chrysostomi Enrriquez.
Vida del *B. Ignacio monge de Moreruela.* Ineditum reliquisse dicitur majoris momenti opus apud *Gondomaris Comitem*, idque, ut arbitror, Hispanicum; scilicet,
Coronica grande *del Reyno de Galicia.*
Obiit Pinciæ anno MDCV. Hæc de illo referunt Chrysostomus Henrriquez in *Phœnice reviviscente*, & Carolus Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi.* De patria nil habeo aliud dicere quàm fateri eum se esse non longè oriundum à *Sosierra* Navarræ regni, dum de hac loquitur in *Historia Legionensi* c. *IX.* pag. *CCVIII.*

ATHANASIVS DE OTEIZA, & OLANO, natus in oppido *Cigales* Vallisoletanæ diœcesis, juris utriúsque Doctor, Primariúsque legalis doctrinæ apud Pincianos in gymnasio professor, idémque in Prætorio causarum defensor, multiplici eruditione contextum opus foras emisit nuncupatione hac-
Paralipomenon, *& electorum juris civilis, selectarúmque antiquitatum*, tomus prior Pinciæ 1646. in fol.
Ad plures abiit ante annum MDCLXI.

F. ATHANASIVS PEREZ, Cisterciensis monachus cœnobii *Ursariensis* (vulgò *de Osera*) vir pius & doctus, paratum habebat editioni librum satis grandem-
Illustrium Exemplorum, cum obiit anno MDCXLV. asservarique apud suos refert Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi.*

AVGVSTINVS.

AVGVSTINVS DE ALMAZAN, Matritensis, vertit ex Italico-
El Momo *de Leon Baptista Alberto.* Matriti apud Ioannem de Medina 1553. in fol.

AVGVSTINVS ALPHONSVS, nescio quis, edidit-
Hazañas *de Bernardo del Carpio:* Metricum opus, ut spero, anno 1585. 4.

F. AVGVSTINVS ANTOLINEZ, Pinciæ editus anno MDLIV. in patria induit se Augustinianorum habitu, in eadémque sacrarum literarum publicus fuit Professor, mox Salmantinus Theologiæ Doctor primarius, & aliquando emeritus; provinciæ suæ sodalium ter, aut quater Præfectus. Anno dein MDCXXIII. Præsul *Civitatensis*, sequentique post repudiatam, ne ad exteros iret, cathedram Ecclesiæ Tarraconensis, Antistes creari meruit Compostellanus. Scripserat vir juxta à pius, atque doctus-
Historia *de Santa Clara de Montefalco de la orden de San Agustin.* Salmanticæ apud Susannam Muñoz 1613. in 4.
Vida *de San Iuan de Sahagun*, ejusdem ordinis, cui addictissimus vixit. Salmanticæ 1605. in 8. *Vitas* quoque *aliarum Sanctarum sui ordinis*, aliáque plura M.S.S. servari Coloniæ apud Petrum Loy sacræ Theologiæ Licentiatum affirmat in *Elogiis virorum illustrium Eremitarum* Cornelius Curtius.
Tractatum scripsisse, in quo docuit, quod *Beata Virgo Maria ab instanti suæ conceptionis viderit divinam essentiam*, scribit Ioannes a Sancta Maria Toletanus in *libello supplici ad Innocentium X.* & ex eo Petrus Alva in *Militia Conceptionis.* Obiit post biennium in Pontificatu Compostellano exactû XIX. Iun. MDCXXVI.

AVGVSTINVS BARBOSA, Lusitanus, Guimarancensis (*Gumaraens* oppidum est Interamnensis provinciæ, quod jura sacra Bracharam petit) patrem habuit Emmanuélem Barbosam Regium Advocatum, qui olim in Lusi-

Lusitanorum ordinationes, seu constitutiones Regias commentaria elaboravit: gentilem præterea Petrum Barbosam V.C. cujus docti, & uberes in titulum *Soluto matrimonio &c.* in Pandectis, atque item *de Iudiciis* commentarii per manus circumferuntur. Doctus verò ipse Augustinus intra Lusitaniam artes, quæ ad fori, & Magistratus dignitates viam sternunt, præcipuéque utriusque juris disciplinam, instructúsque ad id studium singulari, ac mirabili memoriâ, eò maximè intendit, suásque in publicum proficiēdi cogitationes direxit, ut scribendo, ac de juris rebus commentando æquales simul, ac posteros demereretur. Cui laudabili proposito in exitum commodiùs, dignéque magis perducendo inserviisse non parum schedæ manuscriptæ Patris Emmanuelis videntur: nisi in editioni *Commentariorum* ejus *in Lusitanas ordinationes* affixa nota de se ipse, & operibus suis, non de Emmanuële, uti videtur, sit loquutus. Romam cogitandi, ac pro patria interim commutandi cōsilio, hæc scilicet Augustini mens, & frugi votum omninò causam dedit. Illustraturus nempe sacros Canones suis lucubrationibus deesse sibi, aut in iis desiderari Romanæ praxis cognitionem, déque Ecclesiæ juribus extra Ecclesiæ curiam docere noluit; ne indiligentiæ causam in foro Romano dicere aliquando juberi posset, qui fortè animo præsagiebat se studiis, ac meditationibus suis in posterum edendis fora omnia esse completurum. Sub Pauli ergo Papæ V. Pontificatus finem Vrbem ingressus, benignum sibi statim sortitus est Pontificem, N. Cardinali Millino commendatore; obtinuitque ab eo in propria Guimaranensi Ecclesia dignitatē, cui thesauri, seu vasornm sacrorum cura commissa est. Nec tamen aut amore patriæ, aut fruēdi inter cives hujus honoris illice revocari se permisit à frugali, sed in publicum fructuosa plurium annorum urbana habitatione: in pannis quippe, & egestate vitam exegit. Habitasse quidem dicitur in taberna diversoria, angusto, humilique cubiculo (verba audis Iani Nicii Erithræi, seu potiùs Ioannis Victorii de Rossi in *Pinacotheca* altera, cujus duodevicesimus loculus nostrum suscepit) *ad D. Andreæ ad Sepes* (*Sant' Andrea delle Fratte* vulgò audit Minimorum fratrum ædes.) *Non bis, sed semel tantùm in die cibum capiebat. Libris omninò carebat; memori i erat summ i, singulari, incredibili: hæc erat illi pro Bibliotheca; imo hæc omnes omnium Bibliothecas superabat. Quidquid in Vrbe Bibliopolarum est arctâ sibi familiaritate devinxerat, non alio vinculo, nisi vitæ probitate, atque innocenti i, moribúsque suavitate, quibus facilè se in hominum gratiam insinuabat. Itaque quotidie modò in hac, modò in illa Bibliopolæ cujuspiam taberna à mane usque ad vesperam sedens totum se librorum, quibus maximè opus esset, lectioni tradebat; quæque legebat memoriæ custodienda mandabat; cujus tanta erat vis, ut domum rediens non solùm eorum, quæ legisset, fixas in animo sententias, verùm etiam versuum ordinem, numerúmque referret, literísque mandaret.* Hæc Erithræus. Credamus porrò ipsi de se affirmanti, saltem ex quo libros typis Romanis mandare cœpit, nocturnas horas studiis, & lucubrationibus, diurnas verò typographicarum operarum curæ impendere consuevisse. Tandem circa annum MDCXXXII. reversus in Hispaniam Matriti eodem vitæ genere contentus vixit, dijudicandis ex commisso sibi munere causis Ecclesiasticis, librísque procudendis intentus usque ad annum hujus sæculi XLVIII. quo eū destinavit Philippus IV. Rex noster Vxentinū Hydruntinæ provinciæ Episcopum. Rediens igitur Romam, quæ illi egregium olim pepererat nomen, Prothonotariatúsque Apostolici, sacræque *Indicis* Congregationis Consultoris ornaverat titulis, indutus inibi fuit honore, & infulis Pontificiis XXII. Martii anno MDCXLIX. At citò eum è mortali sede ad immortalem Deus evocavit; vix enim septem effluxerāt menses ab eo die, quo primùm salutatus fuit Antistes, cùm sexaginta annis natum immatura mors ad superos evolare fecit. Sepulchrum ejus, quod in Vxentina Ecclesia est, inscriptione ornavit *Simon Vasius Barbosa* germanus frater, Guimaranensis Canonicus, quā in Ferdinandi Vgheli *Italiæ sacræ* nono volumine legere est. Planè libris suis juris prudentiam, & Canonum sacrorum studiosos mirè instruxit, ut pro integra bibliotheca, Pontificii saltem juris, unus Barbosa deservire posse videatur. Nempe edidit.

Remissiones Doctorum super varia loca Concilii Tridentini; primùm Olisipone anno 1618. in 4. deinde Toleti, Brixiæ 1620. Antverpiæ, ac sæpiùs Lugduni in 8. Demùm sub titulo, *Collectanea eorum Doctorum, qui in suis operibus Concilii Tridentini loca referentes illorum materiam incidenter tractarunt*, ad Antonium Sotomajor Damascenū Præsulem summum in Hispaniæ regnis fidei Censorem, Lugduni apud Laurentium Durand. 1642. in fol.

Castigationes, & additamenta ad commentaria Emmanuelis Barbosæ parentis in Ordinationes Regias Lusitaniæ; quæ ipse capularis jam authoris famam posteritati commendaturus, ab oblivionéque vindicaturus, additis quibusdam è propria penu publicavit Olisipone 1620. in folio.

Remissiones Doctorum de Dictionibus, & Clausulis. Romæ 1621. in 4. quas deinde in *Variarum juris tractationum* corpus conjecit.

Pastoralis sollicitudinis, sive de officio, & potestate Episcopi tripartitam descriptionem. Romæ 1622. dein Parisiis, & alibi, tum Lugduni auctiorem 1629. in folio, & 1641. in fol. apud Laurentium Durand prioribus locupletiorem, demúmque apud Philippum Borde 1650. folio.

Formularium Episcopale, in quo conti-

continentur formulæ ad Episcopalem jurisdictionem ritè, exactéque administrandam, quas ex Actis Ecclesiæ Mediolanensis, & Archiepiscopatus Bononiensis collegit, nonnullis acceptis à Iulii Lavorii formulario universali.

Varias juris tractationes, hoc est, V. sequentes tractatus.

De Axiomatibus juris usu frequentioribus.

De Appellativa Verborum utriusque juris significatione.

De Locis communibus argumentorum juris.

De Clausulis usu frequentioribus.

De Dictionibus usu frequentioribus, ad D. Gasparem de Guzman Olivarum Comitem. Lugduni 1631. in fol. ibidémque typis Laurentii Arnaud 1644. Argentoratique 1652. in 4.

Pastoralis sollicitudinis, sive de officio, & potestate Parochi tripartitam descriptionem. Romę apud Guilielmum Faciotum 1632. Lugduni apud Durand. 1634. in 4.

De Canonicis, & Dignitatibus, aliisque inferioribus Beneficiariis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, eorúmque officio, tam in choro, quàm in capitulo tractatum. Romæ apud Franciscum Caballetum 1632. in 4. Lugduni apud Laurentium Durand. 1634. 4. Locupletiorem adhuc in eadem officina 1640. fol.

Iuris Ecclesiastici universi lib. III. Philippo IV. Hispaniarum Regi nuncupatos. Lugduni 1634. in fol. apud Durand. locupletioréque apud hæredes Petri Prost 1645. in fol. Quibus inter cætera Barbosæ opera doctus, atque eruditus quisque palmam defert. Quid verò de his libris Barbosæ abjudicādis, & cuique alii tribuendis refert in urbe vulgarum fuisse Ioannes Victorius de Rossis, sive Ianus Nicius Erithræus laudatus, illic, quam hic legi malo.

Praxim exigendi pensiones, cui accesserunt.

Vota decisiva, & consultiva Canonica, libris duobus. Barcinone apud Gabrielem Nogues 1635. fol. Lugduni apud Laurentium Durand. 1636. & postea 1643. fol.

Collectanea Bullarii, aliarúmve summorum Pontificum Constitutionum; nec non præcipuarum Decisionum, quæ ab Apostolica Sede, ac Sacris Congregationibus S. R. E. Cardinalium Romæ celebratis usque ad annū MDCXXXIII. emanarūt. Lugduni apud Laurentium Durand. 1634. in 4. Venetiisque per Iacob. Sarzinam 1636. 4. Deinde sub titulo *Summæ Apostolicarum Decisionum*, Lugduni apud hæredes Petri Prost. 1645. Genevæ apud Ioannem de Tournes 1650. in fol.

Collectanea Doctorum, tam veterum, quam recentiorum in jus Pontificium universum, tomis VI. scilicet.

I. In quo duo priores Decretalium libri continentur. Lugduni apud Durand. 1637. in folio. locupletior apud Hæredes Petri Prost 1647. in folio, ad Vrbanum VIII. P. M. uti & sequentes.

II. Continet Tertium, & IV. Decretalium libros. 1637. & 1647. iisdem typis, & augmento.

III. Librum V. Decretalium continet.

IV. Quinque libros Sexti Decretalium, Clementinas, & Extravagantes omnes.

V. Decretum Gratiani. Omnes hi prodierunt ex officina Laurentii Durand. 1637. auctioréque ex hæredum Petri Prost 1647. in folio.

VI. Selectas interpretationes juris Canonici, sive prætermissa, & additamenta ad collectanea Doctorum in Ius Pontificium universum. Prodiit primùm Lugduni typis hæredum Petri Prost, Philippi Borde & Laurentii Arnaud 1648. D. Ioanni Chumazero magno Castellæ Præsidi nuncupatas.

Collectanea ex Doctoribus, tum priscis, tum recentioribus in Codicem Iustiniani, duobus tomis; quorum prior tres primos libros, posterior autem quartum, & quintum libros continet. Lugduni apud Gabrielem Boissat, & socios 1638. iterúmque apud hæredes Petri Prost. 1648. in fol. Diù post ejus mortem Simon Vaz Barbosa Augustini frater atque ejusdem Vimaranensis Ecclesię Canonicus, foras prodire fecit.

Repertorium juris Civilis, & Canonici, ex variis Augustini scriptis collectum. Lugduni sumptibus Ioannis Antonii Huguetam, & Guilielmi Barbier 1668. fol.

Scripsit quoque in adolescentia.

Dictionario Lusitanico-latino, Bracharæ 1611. in fol.

F. AVGVSTINVS DE BENAVENTE, Benedictinus monachus, Pincianæ domus concionator, cui semel, atque iterùm præfuit, sacris fidei judiciis à censura Theologica. Scripsit duobus tomis sic nuncupatum opus.

Luz de las luzes de Dios, resplandor de las llagas de Christo, empleo del pensamiento christiano. Primus tomus prodiit anno 1628. Pinciæ in 4. apud viduam Francisci de Corduba; secundus verò anno 1647. in eadem urbe, & monasterio typis Antonii de Rueda. Pincianus audit patriâ.

AVGVSTINVS BERNAL DE AVILA, patriâ ex oppido *Magallon* Cęsaraugustanę diœcesis, sodalis Iesuitarum, sacræ Theologiæ Doctor, & in Cæsaraugustana Academia professor, Græcæque, Latinæque linguarum peritiâ instructus, sacræ suæ disciplinæ perfectè gnarus, studia hæc sua emanare in vulgus editis libris fecit.

Disputationes de Divini Verbi Incarnatione. Cæsaraugustæ ex officina typographyca Nosocomii Regii 1639. in fol.

Alieno quoque nomine.

Lucubrationes de Philosophia universa, authore adhuc vivo, typis mandatas fuisse affirmat *Bibliotheca Societatis* scriptor.

Posthumę prodierũt ex aliis operibus cùm Græcè, tum Latinè conscriptis inter schedas ejus repertis -

Disputationes de Sacramentis in genere, & de Eucharistia, & de Ordine in particulari. Lugduni apud Philippum Borde, & socios 1651. in folio.

AVGVSTINVS BERNARDVS DE QVIROS, & VILLADA, Hispalensis, Doctor Theologus, scripsit -

Manual *de los fieles devotos de la sagrada comunion, y Apologia en defensa de la debida veneracion à este santissimo misterio.* Barcinone 1631. in 8.

AVGVSTINVS BRAVO, *Villafranchensis*, Regius Cappellanus, ordinis, nisi fallimur, Sanctæ Mariæ de Calatrava, ordinavit juxta mentem Concilii, seu Capituli Generalis anno MDC. celebrati,

Las Difiniciones *de la Orden de cavalleria de Calatrava*. Valladoliti apud Ludovicum Sanchez 1603. in folio.

F. AVGVSTINVS DE CARRION PONZE & MEDINA, ordinis Minorum, edidit-

Sermones varios *de festividades de Nuestra Señora, y Santos.* Toleti 1654. & 1660. in 4.

D. AVGVSTINVS COLLADO DEL HIERRO, Mediens Doctor, Poësim non infœliciter exercuit, amœno vir ingenio, & facetiarum fertili. Granatæ diu commoratus fuit, ubi & diem extremum vidit. Extant ejus, præter minuta alia -

Apolo, y *Dafne*, in 8.

Poëma *de Teagenes, y Carielea* (ex Græco Heliodori) *en Quintillas*.

F. AVGVSTINVS DAVILA PADILLA, Mexicanus, ordinis Prædicatorũ, sacræ Theologiæ Magister, Philippi Regis III. Catholici fervidus atque facundus E eclesiastes, Insulæ Sancti Dominici tandem creatus Archiepiscopus. Scripsit -

Varia Historia *de la Nueva España, y Florida*; seu veriùs, *Historia de la Provincia de Sant Iago de Mexico de la orden de Predicadores*, quam posteriorem inscriptionem editio præ se fert anni 1596. in 4. & 1625. in folio. Priorem autem illam ultima editio Pinciana anni 1634. folio.

D. AVGVSTINVS EMMANVEL DE VASCONZELOS, Lusitanus eques, disertè, & cum judicio scripsit -

Vida *de D. Duarte de Meneses tercero Conde de Viana, y sucesos de su tiempo.* lib. V. Olisipone 1627. 4.

Sucession *del Señor Rey D. Felipe II. en la corona de Portugal.* Matriti apud Pet. Tazum 1639. in 8.

Vida, y acciones *del Rey D. Iuan el Segundo, XIII. de Portugal.* Ibidem eodem anno in 4.

Cujus Regni rebus turbatis quadragesimo hujus sæculi anno fortè immixtus, dum conspirasset cum aliis principibus regni viris ad excutiendam novam dominationem, infœlicissimi, quantumvis magni, ausus pœnas capite luit truncato Olissipone in foro maximo sequenti anno MDCXLI.

AVGVSTINVS GAVI, Lusitanus, certè Lusitanè scripsit -

Vida *do Cardeal Rey D. Henrrique*.

AVGVSTINVS DE HERRERA, Hispalensis, Societ. Iesu, scripsit -

Del Origen, *y progresso en la Iglesia Catolica de los ritos, y ceremonias que se usan en el santo sacrificio de la Missa.* Hispali apud Franciscum de Lyra, 1642. in 4.

Origen, *y progresso del oficio divino*; ibidem 1645. in 4.

AVGVSTINVS DE HOROSCO, Gadium civis, edidit -

Discurso historial *de la pressa, que del Puerto de la Mamora hizo la Armada Real de España año de MDCXIV.* Matriti 1615. apud M. Serrano.

Historia *de la gloriosa vida, y martirio de los gloriosos Santos martires Servando, y Germano patrones de la ciudad de Cadiz.* Gadibus 1619.

F. AVGVSTINVS DE IESV MARIA, Carmelitarum excalceatorum sodalis, lector olim Complutensis Theologiæ, domui Toletanæ præerat, cum oratores sacros instruere volens arte concionandi monstratã, edidit -

Arte *de orar evangelicamente*. Conchæ 1648. in 4.

F. AVGVSTINVS DE S. ILDEPHONSO, natus in oppido *Toboso* ditionis ordinis Sancti Iacobi, Augustinianus nudipes Castellæ provinciæ, domum Nicolao Tolentinati sacram administrans Compluti, edidit -

Theulugia mistiea: *sciencia, y sabiduria de Dios, misteriosa, obscura, y levantada para muchos*. Compluti 1644. 4.

Vivebat in patria anno MDCLII.

F. AVGVSTINVS LOPEZ, Cisterciensis monachus domus *Vallisbonæ* in Castellæ Regno, eâ morum integritate, vitæque religiosæ observantiâ, dum viveret, commendabatur, ut cæteris idoneus magis ad conscribendam sanctimonialibus, quæ hoc propositum susceperant, strictioris regulæ precepta existimaretur.

tur. Confirmavit ergo præsenti consilio, & admonitionibus, officium hoc sibi à superioribus delatum exhibens, virginum harum Cisterciensium vota, ordinavitque -

Las Constituciones *de la orden de Cistel conforme al fervor de sus primeros y antiguos hijos*; quarum confirmationem cum ab Apostolica sede impetrasset, solida reformationis fundamenta jecit in monasterio Sanctæ Annæ Pinciano. Prodierunt eę Pincię 1595. in 4. Duaci deinde 1633. & in Chrysostomi Henrriquez *Liliis Cisterciensibus* Flandrico idiomate prodierunt etiam Bruxellis in 8. apud Gobardum Schoevaerdts.

Dedit quoque Hispano sermone donatum-

Boëcio *de Consolacion*, cum annotationibus propriis, Pinciæ 1598. folio, & 1604. apud Ioann. de Bustillo. De quibus adiri potest laudatus Henrriquez in *Phœnice* suo.

Decessit an. MDXIV. in monasterio Olivę.

AVGVSTINVS DE MENDOZA, Lusitanus, edidit -

Cerço *de Mazagaon*. Olissipone anno 1607.

AVGVSTINVS DE MORLANES, nescio quis, scripsit -

Alegacion *sobre la antiguedad, y preeminencias de la Iglesia de S. Maria del Pilar de Caragoza*. Cæsaraug. 1605. fol.

D. AVGVSTINVS MORETO, scripsit ante aliquot annos tam cum aliis, quàm solus comœdias, quæ in theatris nostris editę laudem ei pepererunt. Abstinuit tamen hoc scribendi genere, ex quo sacris fuit initiatus, quod instituto vitæ omnino debebatur. Prodierunt quidem aliquot uno volumine -

Comedias *de Moreto, I. parte*, Matriti 1654. in 4.

F. AVGVSTINVS NVÑEZ DELGADILLO, Bæticus, in *Cabra* oppido diœcesis Cordubensis natus, Carmelita, præstantissimo ingenio, memoriâ fœlicissimâ, multâque verborum, ac sententiarum copiâ, pręservidóque opimos operæ fructus colligendi desiderio egregius cõcionator; scholasticę necnon Theologiæ in urbibus Corduba, Vrsaone, Granata, Valentia, Cæsaraugustáque professor magni nominis; quod ultimo loco dictum gymnasium publicè docturo hospiti novam cathedram duplicato stipendio adornatam creavit. Scripsit plura; sed edidit tantùm -

De la Victoria *de los justos celebrada por David en el Psalmo XVII.* cujus argumenti quatuor volumina se daturum promiserat. Primùm Granatæ excussum vidimus 1618. apud Martinum Fernandez Zambrano in 4.

Primera, *y segunda parte de sermones de Quaresma*. Matriti 1629. in 4.

Breve declaracion *del Arte de Raimundo Lullo*. Granatæ 1623. 8.

Abecedario *espiritual*. Ad Margaritam Infantem. Habebat editioni parata, ut ipse testatus fuit, cum primùm *Victoria justorum* opus foras emisit: *Desposorios de Christo, y el alma sobre el Psalmo XLIV.* quinque tomis: *Estados del Alma*, quinque partibus: *Hambre de Dios*, libro singulari. *Brevedad de la vida* I. *Fortaleza del Alma*. I. *Humildad, y sus excelencias*, I. *Lazos de amor sobre el Pater noster*, I. *Querellas de amor*, I. *Inconstancia de Fortuna, sobre el evangelio del Rico avariento*, I. *Toques divinos sobre el evangelio del Prodigo*, I. *Provechos de la comunion*, I. *Concepcion de Nuestra Señora sin pecado original*, I. *Del amor de Christo al alma*, I. *Espuela de amor divino*, I. Latinè quoque - *In primam partem D. Thomæ*, volumen unum. Quæ quidem omnia doctissimi viri monumenta sodales forsan Matriti adservant; ibi enim vidit diem vitę extremũ an. MDCXXXI ætatis suæ LIX. cujus funus spisso nobilium, atque sacrorum hominum defuncti sanctimoniam acclamantium comitatu processit.

F. AVGVSTINVS OSORIO, Lusitanus, ordinis Eremitarum, Aragonensem provinciam gubernavit Præfectus, atque in Ilerdensi gymnasio docuit Theologiam; scripsítque-

Vida *del Bienaventurado S. Iuan de Sahagun*. 1614.

Tractatum quoque *de Conceptione Deiparæ Virginis immaculatæ* tribuit Augustino Osorio Augustiniano Fr. Petrus Alva in *Militia Conceptionis*, Venetiis editum 1648. in 4.

F. AVGVSTINVS DE REBENGA, sodalis Redemptorum Deiparæ Virginis de Mercede, morum integritate, carnisque asperâ tractatione commendatissimus, Academiæ Complutensis conservator fuit, ac judex. Legitur eo authore libellus manu adhuc exaratus, quem apud se habere Petrus de Sancto Cæcilio ejusdem ordinis reformatus in M.S. opere *De Scriptoribus familiæ suæ* testatum voluit, hac inscriptione, seu initio -

Seis cosas *le convienen al Religioso que dessea aprovechar mucho en la virtud &c.*

Documenta quædam salutaria nostri authoris Melchior Rodericus de Torres Rossensis Episcopus in *Agricultura sua* tractatu II. cap. VIII. §. VI. illic videnda collegit. Claruit circa annum MDLXI.

AVGVSTINVS DE ROXAS, Comœdus inter primos sæculi istius, ac superioris, venustâ dialogorum compositione Histrionici gregis munera moresque describens laboriosissimæ istius vitæ conditionem domesticus testis in publicum produxit. Libellum à dialogistis iter pergentibus, quæ nota ejus tempestatis comœdorum nomina sunt, appellari voluit; nempe -

Viage *entretenido*. Matriti apud Alphõsum Gomez 1583. in 8. Ilerdæ 1611. in 8. itém-

itémque Matriti 1603. & 1604. in 8.

Extare quoque sub ejus nomine manu-scriptum -

El Buen Republico, sive sic nuncupatum opus, adirmavit D. Thomas Tamajo in *Collectione librorum Hispanorum*: quod in *Indice Hispano librorum prohib. & expurg.* omnino prohibetur.

F. AVGVSTINVS SALVZIO, Bæticus, Xerezien sis, Dominicanorum fratrum sodalis, eximiúsque Philippi III. Hispaniarum Regis Ecclesiastes, eâ quoque prudentiæ, ac religiosæ vitæ famâ, ut visitandis provinciæ Bæticæ fratribus, quos vocant D. Virginis de Mercede redemptionis captivorum deligi meruerit. Ejus nomine inscribitur -

Vn discurso acerca de la justicia,y buen gobierno de España en quanto a los estatutos de limpieça de sangre, y si conviene, ò no, alguna limitacion en ellos. Hic jam publicatus fuit unà cum responsione, seu solutione Salutii argumentorum edita ab Hieronymo de Cruce, Cæsaraugustæ 1637. in folio. Habeo apud me M. S.

Vn Tratado breve de las monedas que se hallan en la sagrada Escritura, sacados dellas su verdadero valor, y el que tienen cotejadas con las de oro, y plata, que se usan en España, y reducidos a estas los valores, y pesos de todas las cosas que en la sacra Escritura se aprecian y valúan. Nuncupaturus erat *D. Francisco Pacheco* Episcopo Cordubensi; eo tamen præmortuo, misit libellum ad *Alphonsum de Torres* Malacitanæ Ecclesiæ Decanum anno 1594. Incipit. *Aviendo sido las cosas todas criadas.*

Tribuitur quoque ei passim -

Vn Tratado de los Predicadores. M.S.

F. AVGVSTINVS DE SBARROIA, Cordubensis, ordinis Prædicatorum, ad Sancti Thomæ Hispalensis urbis Collegium sodalis, atque studiorum moderator; ad quem Dominicus Sotus Princeps ille Theologorum sui temporis coram se aliquando disputantem, admiratus hominis acumen, fertur exclamasse, *O fœlix ingenium infœliciter natum!* Quasi extra natale solum literarum ortus esset, qui non apud Castellæ clarissima gymnasia literarum exercitationibus impendi meruisset. Concionatoriâ non minùs laude celebrem familiaria referunt monumenta. Scripsit -

Expositionem Summularum Petri Hispani 1633. folio.

Dialecticas Introductiones trium viarum placita, Thomistarum videlicet, Scotistarum, & Nominalium complectentes, duabus partibus, quarum prior anno 1533. altera verò 1535. Hispali prodierunt in folio.

Nempe huic authori Ludovicus Carvajalius Franciscanus vir doctissimus in elogio *Dialecticis Institutionibus* his præfixo, veræ, nō fucatę doctrinæ laudem tribuit, qui jam adversus Sophistas diu, latéque regnantes bellum gerere ausus esset. Edidit etiam vernaculo sermone -

Purificador de la conciencia. Hispali 1550. in 8. Compluti que apud Ludovicum Gutierrez. Italicum quoque vidimus *Iulio Constantino* Præposito Recanatensi interprete. Venetiis. 1581. in 16.

Desiit inter homines esse anno MDLIV.

AVGVSTINVS TEXADA, Antiquariensis in Bætica, Doctor Theologus, & in Granatensis almę sedis collegio sacro Portionarius, sacris, & amœnioribus studiis ævo suo celebrabatur. Edidit, ut fertur, exiguæ molis opus, quod nondum vidimus, nempe -

Historia de Antequera. Poëticæ quidem artis, quâ valuit, facultas in eo sæpiùs, affatimque apparet volumine, quod *Flores illustrium Poëtarum* compilator inscripsit. Denatus est VII. Idus Septembris MDCXXXV. ætatis suæ LXVII.

F. AVGVSTINVS DE TOLOSA, Augustinianus, edidit -

Aranjuez del Alma: celebratum id opus carmine eleganti Lupercii Leonardi de Argensola, quod inter hujus opera legitur.

F. AVGVSTINVS DE TORDESILLAS, Franciscanus, scripsit -

Relacion de su viage desde Manila a la China. Quam edidit Ioannes Gonzalez de Mēdoza, 1585.

F. AVGVSTINVS DE TRINITATE, Lusitanus, ordinis Eremitarum Sancti Augustini, cujus profundam doctrinam Tolosana, & Burdigalensis Academiæ admiratæ sunt, abhinc septuaginta annis peculiarem edidit -

Tractatum pro Immaculata Virginis Cōceptione. Verba audisti Ioannis à Sancta Maria Tolosani Theologi in *Libello supplici ad Innocentium X. P. M.* de hoc eodem argumento. Hic partes sequutus Antonii Portugalliæ Ludovici Portugalliæ Infantis nothi Gallicum exilium patriæ anteposuit, ibiq; floruit; quem *Alphabeti Augustiniani* author tria volumina publicasse scribit. Præter id jam laudatum nempe -

In S. Thomam, & in Magistrum sententiarum.

AVGVSTINVS VASQVEZ, Medicus, scripsit Salmanticæ -

Questiones medicas practicas, & Chirurgicas, apud Ioannem, & Andream Renaut fratres 1589. in 4 authore Ioanne Antonio Vanderlinden *De scriptis medicis.* Docuit Anatomen in gymnasio isto nobilissimo. Idem tamen Ioannes Antonius in ultima, & locupletiore operis sui editione, sub nomine ejusdem Augustini Vasquez, hæc novè laudat -

Observationum medicinalium haud vulgarium lib. IV.

His adjuncti sunt -

Consultationum cum diversarum Regionum Medicis habitarum, & epistolarum de variis rebus Medico-Philosophicis differentium libri duo. Vlmæ apud Ioann. Gerlinum 1649. 4. Necnon & hujusmet tituli *Observationum Medicinalium* volumen alterum; ant certè aliam editionem Vlmensem anni 1651. in 4. Quæ non video quomodo conveniant præteriti sæculi scriptori: nisi editionem aliquam Hispanam Germani ante oculos habuerint: aut posthuma hæc authoris opera nunc primùm sic peregrè lumen viderint.

AVGVSTINVS DE VERGARA, edidit-

Orationem funebrem in morte Philippi II. Hispaniarum Regis, &

Orationem altetam *in festo Sancti Lucæ* habitas Pinciæ 1599. Erant in Bibliotheca D. Ioannis Bertrandi à Guevara Compostellani Antistitis, cujus pet manus it Catalogus.

AVGVSTINVS DE ZARATE, Carolo Imperatori, & Hispaniarum Regi à computatione, seu ratiocinio gratiarum (*Contador de mercedes* Hispanè dicimus) in Americam, quæ ad meridiem est, ut tabulas reddituum publicorum discuteret, & reliqua exigeret, missus eo tempore, quo gliscente in dies Incolarum seditione Peruanæ res erant turbatissimæ, curiosè observavit, collegitque unde in patriam redux scriberet -

Historia del descubrimiento, y conquista del Perù. Antverpiæ 1555. in 8 Hispalique 1577. in folio, quam italicè convertit *Augustinus Cravaliz* in 8. editam, itemque *Alphonsus Vlloa* noster à se versam Venetiis publicavit apud Giolitum 1563. in 4.

AVSIAS.

AVSIAS ISQVIERDO, Valentinus, ut spero, & Bibliopola, edidit -

Historia, y fundacion de Nuestra Señora del Puig de Valencia. Valentiæ apud Ioannem Navarrum 1575. in 8.

B

BALTHASAR.

BALTHASAR DE AYALA, gente noster, imò & patriâ, ut credo, Belgii autem incola, adeo ut civem suum Antverpia agnoscat. Hic, cum prima studiorum lineamenta duxisset, assiduè Romanæ historiæ Scriptores evolvebat, eos Iuri civili, cui potissimùm operam navabat, quandóque velut delicias interponens; unde brevi temporis spatio eam juris, historiæ, omnísque antiquitatis notitiam est assequutus, quam eâ ætate vix alius. Annos plures in Alexandri Farnesii fortissimi Ducis exercitu Iudicis militaris munere perfunctus est, eam laudem meritus, quod sive laureatus, sive togatus, semper se bonum virum, civem, & patritium exhibuerit. Dum verò ad majora honoris culmina jam enim in suprema Curia Mechliniēsi regiî Senatoris titulo insignitus fuerat) evocatur, gradum sistere coëgit humanę fœlicitatis linea mors; pluréstque annos, si naturæ ordinem considetabat, promittentem, cum vix triginta & sex excessisset, spe fefellit. Quæ quidem verba sunt Laurentii Bejerlinck in *Chronologico opere* suo ad annum MDLXXXIII. Reliquit eruditionis suæ testem -

De Iure Belli, & officiis bellicis, & disciplina militari, opus tribus libris divisum, editúmque Antverpiæ apud Nutium anno 1597. in 8. Lovaniique in 8. unà cum *Martini Laudensis* tractat. *de Bellico jure* anno 1648.

D. BALTHASAR DE ALAMOS, & BARRIENTOS, in veteris Castellæ oppido satis noto *Medina-Campensi* natus, Salmanticæ jam doctus juris artem, apud Antonium Perezium Philippo Regi II. à secretis paternâ sibi familiaritate obnoxium negoria publica tractavit, æquè his, patroníque judicio de se, atque amori parem se ostendens. Perezio autem loco isto, quem apud Regem obtinebat, deturbato, extráque fines regni exulem agente, hoc ipso fulmine tactus noster, carcerem, vinculáque totos undecim annos, eò quod esset amici quàm temporis amantior, sustulit. Demùm à successore Philippo Tertio secūdū quod fuerat ei supremis tabulis parentis jussum, custodiâ exsolutus, longe à republica, nec tamen eam gerentibus ingratus vixit, uxore ductâ per id tempus Matriti, unde sibi prolem, sed muliebrem prospexit. Tandem reipublicæ iterùm admotus ab Olivariensi Duce, penes quē vicarium Philippi Regis nostri IV. tunc adolescentis erat imperium. Cæteris, ut vocant, hoc est criminalis Curiæ, simúlque in Bellicæ rei Concilio Fiscalem Advocatum gessit; Indici postea Senatus Patrem, demúmq; Regii patrimonii Senatorem. Eques fuit Divi Iacobi; rarâ ingenii, judiciique perspicaciâ, & maturitate: at verò quòd sermoni subobscurum quid copia ipsa perfunderet, ideò scriptis, quàm vivâ oratione melior. Obiit octo jam & octoginta annis natus. Superest tamen memoria ejus in sequentibus libris;

Aforismos Politicos a las obras de Caio Cornelio Tacito. Matriti 1614. in fol. quos quidem jam sibi familiares fecit Italia hujus studii providentissima, interpretē gerente *Hieronymo Caninio de Anghiari*, unáque cum *Tacito* Italico Venetiis edente anno 1620. in 4.

Ast alia hæc inedita adhuc sunt -

Adver-

Advertimientos *al goviern*o; libellus Duci Lermæ sub initium Philippi III. cujus gratiâ is vigebat, oblatus.

El Conquistador; hoc est præcepta de expeditionibus in novas Orbis plagas, ritè justéque conficiendis.

Puntos politicos, *o de Estado*. De quibus omnibus idoneum testem sortitus sum *D. Garsiam Tellum Sandovalium* civem meum, eundémque Balthasaris generum, Calatravæque ordinis equitem.

BALTHASAR ALTAMIRANO. patriâ ex oppido *San Lucar la mayor* Hispalensis sacri territorii, professione Iurisconsultus; Sanctæ Inquisitionis, uti vocant, Commissarius, edidit.

Tractatum de Visitatione circa Textum in cap. III. Concilii Tridentini sess. XXIV. De Reformatione, Hispali apud Andream Pescioni 1589. in 8.

BALTHASAR ALVAREZ, in oppido *Corvera* diœcesis Calaguritanæ editus anno MDXXXIII. duobus vicenario major Iesuitarum fit sodalis: inter quos adusque sæculi istius octogesimum, ætatis autem septimum & quadragesimũ pluribus administratis muneribus vixit, eâ quidem sanctimoniæ famâ, ut Beatissimæ illi Teresiæ à Iesu virgini, quæ jam in Sanctorum albo deducta est, intimatum sit divinitùs, nullum in terris ad tam excelsũ, atque ille, fastigium perfectionis eo tempore ascendisse, cùm porrò aliæ sanctitate illustres animæ, & quædam mox Ecclesiæ fastis inserendæ per hoc ipsum tempus superessent. At noster in Bellomontano oppido diem vidit extremum, cujus res gestas populari sermone duxit vir alius sanctitate etiam morum spectatus *Ludovicus Pontanus* ejusdem Instituti. Pia hæc scripta Balthasaris extant unà cum vita illius, quam memoramus, edita olim Matriti an. 1615. quæ in latinum conversa Germani anno sequenti Coloniæ ediderunt in 8. his inscriptionibus (nam vulgares non sunt ad manum)

Relatio de modo suæ Orationis, ad Præpositum Generalem.

Tractatum, quo diluit difficultates sibi contra eum propositas.

Tractatum de modo, & ratione loquendi de rebus spiritualibus, contra depravatas phrases Illuminatorum, qui anno MDLXXV. in Bætica multas ejus generis perniciosè atque hæreticè usurpabant.

BALTHASAR ALVAREZ alter, Lusitanus, Societatis Iesu, Theologiæ in Eborensi Academia Professor, & Cancellarius, concinnavit -

Indicem expurgatorium librorum ab ortu Lutheri ad sua usque tempora. Qui authoritate D. Ferdinandi Martinez Mascareñas Algarbiorum Episcopi, supremique per Lusitaniam Inquisitoris fuit publicatus.

Obiit Conimbricæ anno MDCXXVIII.

BALTHASAR ANDREAS, Aragonus, Iurisconsultus, Canonicique in Cæsaraugustano gymnasio Professor, edidit -

Ad Decretum Concilii Tridentini de Immaculata Virginis Conceptione additionẽ latam, & eruditam, ut inquit F. Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

Genealogiam quoque *Regum Aragoniæ*, teste mihi Ioanne Frãcisco Andrea Vstarroz. Obiit anno MDCXXXV.

D. BALTHASAR DE ANGULO, scripsit - El Filosofo *de la Aldea*. 1625. in 8.

F. BALTHASAR AB ANNUNTIATIONE, Lusitanus, ordinis S. Ioannis Evangelistæ regni Lusitaniæ, ejusque Generalis Præfectus, scripsit -

Brevem Tractatum de rebus hujus Ordinis, quem laudat Georgius Cardosus in *Agiologio* XXVII. Martii pag. CCCXXXII.

F. BALTHASAR ARIAS, Dominicanus, in Valentina domo edidit, Sacræ Theologiæ Magister cum esset,

Discursos predicables *en las festividades de los Santos, que con maior solemnidad celebra la Iglesia*. Valentiæ 1614. in 4.

F. BALTHASAR CAMPUZANO, Americanus, Limensis, ad Guadalaxaram Hispaniæ urbem genus suum referens, Augustinianus sodalis, provinciæ suæ Peruanæ Præfectus, deinde in Romana Curia Procurator Generalis, & Assistens, ut vocant, Generalis sui ordinis pro Hispaniarum regnis; edidit, uti ab eodemmet Romæ accepimus -

El Planeta Catolico *super Psalmum XVIII.* sive *de Iure Indiarum*. Matriti 1646. in 4.

Antiguedad *de Guadalaxara*. Matriti 1661. folio.

Item sub nomine *D. Francisci de la Carrera.*

El Summo *Sacerdote*. Romæ 1655. 4.

Conversion *de la Reina de Suecia*; ibidem in 4.

Noche, y Dia: *Discursos sobre la Peste*. Ibidem.

Filosofia, y *Anillo de la muerte*, sive Paraphrasin, seu interpretationem opusculi aurei Summi sacrorum apicis Alexandri VII. P.M. Romæ 1657. in 24.

Habere se perfecta mihi retulit -

Notas *sobre la definicion del misterio de la Inmaculada Concepcion de Nuestra Señora.*

Ministro Zeloso, *Discursos sobre la vida de Elias*.

La Buena *Suerte*.

España *Persequida*.

Alma,

Alma, y Cuerpo, *de las calidades de un Nepote de Papa*.
Obiit Romæ apoplexi correptus V. Aprilis MDCLXVI.

BALTHASAR DE CEPEDA, edidit-
Iornada *de Larache por D. Iuan de Mendoça Marques de* S. *German*. Hispali 1615.
Testamento, *y ultima voluntad de un fiel devoto acerca del misterio de la Inmaculada Concepcion*. Hispali 1617. 4.
Lunario, *y Pronostico general de lo sucedido el año de 617. cerca de la limpieça de la Concepcion de Nuestra Señora*. Ibidem eodem anno.
Vide Petrum Alva in *Militia Conceptionis*.

BALTHASAR DE CESPEDES, Summi viri *Francisci Sancii Brossensis* gener, & in primaria Rhetorices, & eloquentiæ Salmantina professione successor, scripsit, sed non edidit, quę M.S.S. apud me sunt-
De Rhetorica facultate, Libellum, quem auditoribus dictavit latinum, sed & idem Hispanè conversum. Item-
Discurso *de las letras humanas, llamado el Humanista*.
Sintaxis en Castellano.

BALTHASAR COLLAZOS, patriâ ex oppido *Paredes de Nava*, scripsit-
Commentarios *de la fundacion, conquista y toma del Peñol, y lo acaecido desde el año de MDLVII. hasta MDLXIV*. Valentiæ typis Ioannis Mey 1566. in 8.
Diez y siete Coloquios, *y Discursos de varios asuntos*. Videlicet inter alia. *Que se sustenta con trabaxo la honrra sin hazienda: Trabaxos de la guerra, y lo mal que se medra: Que el oficio de Legista, y Mercader es noble: Que el mundo siempre a sido de una manera: La vida de galera: Grandezas de Sevilla: Declaracion de algunos oficios, y nombres militares*. Olisipone apud Emmanuëlem Ioannem 1578. 8.

BALTHASAR DE ECHAVE, Guipuscoanus ex *Çumaya* oppido, Mexici Americanorum domicilium fixerat scribens-
Antiguedad *de la lengua de Cantabria*. Mexici Neo-hispanorum. 1607. 4. apud Henricum Martinez.

BALTHASAR ELISIO DE MEDINILLA, Toletanus Poëta, sacrum opus reliquit posteris, cujus nomine à pluribus, maximéque à Lupo Fęlice à Vega in *Lauro Apollinis* celebraretur; nempe-
Limpia Concepcion *de la Virgen Señora nuestra*, quinque libris octoadum (*octavas* nos dicimus) Matriti 1618. 8. apud Alphonsum Martinez.
M.S.S. reperiūtur *Rimas, y Prosas* in 4. item-
Discurso *del remedio de las cosas de Toledo*, in folio.

BALTHASAR ESTAZO, Lusitanus, publicavit-
Rimas Sacras: vernaculâ Lusitanorum linguâ.

BALTHASAR GAGO, Lusitanus, è primis Iesuitarum sodalibus, qui Evangelii lumen Orientalibus populis invexerunt, à Francisco Xaverio eorum Apostolo Iaponicæ missioni destinatus, plusquam octo annos in *Bungensi* regno, aliisque fructuosissimè impendit edito etiam libro adversus Gentilium Sacerdotes Iaponicâ linguâ; in quo, quantum inter Iaponum sectam, & Christianam disciplinam sit intervallum, perspicuis rationibus demonstravit. Quem Bungi Rex sibi oblatum sic probasse fertur, ut & sigillo suo in speciem authoritatis impresserit. Leguntur item ejus-
Epistolæ tres ex Iaponia, & India. Abiit ad plures *Goæ* Indorū an. MDLXXXIII. ætatis LXXV.

BALTHASAR GOMEZ DE AMESQUA, Toletanus, ut credo, Iurisconsultus, & inter togatos, qui Neapoli patrimonio regio invigilant, Senator, demùm adsumptus in Proregis Siciliæ Consultorem obiisse dicitur relicto ad posterorum usum-
De Potestate in seipsum Tractatu. Panormi apud Societatem in folio.

F. BALTHASAR IOANNES ROCA, Dominicanus ex domo urbis Valentinæ, dedit in publicum-
Vida *de S. Luis Beltran*. 1608. in 8. Valentiæ.
Sumario *de la devocion, y Cofradia del Rosario, y del nombre de IHS*. Valentiæ 1596. 8.

F. BALTHASAR DE SANCTO IOANNE, Lusitanus, ordinis Prædicatorum, scripsisse dicitur, nescio quo idiomate-
Vitam Sancti Aegidii Santarenensis Dominicani: addito ejusdem officio. Claruisse hunc circa ann. MD. scribit Alphonsus Fernandez.

BALTHASAR DE MOGOLLON, patriâ ex urbe *Caceres* in Vettonibus, sive *Extremadura*, Hispalensis tamen civis, & in hujus urbis gymnasio Professor juris, edidit-
Tractatum *de iis, quæ vi, metúsve causâ fiunt*. Hispali apud Franciscum Perez 1600. 4.

BALTHASAR DE MORALES, ex oppido *La Rambla* Cordubensis diœcesis, peditum centurio, edidit de iis, quibus interfuerat-
Dialogos *de las Guerras de Oran*. Cordubæ 1593. 8. apud Franciscum de Cea.

F. BALTHASAR NAVARRETE, Pincianus, ordinis Prædicatorum, in patriæ urbis cœnobio iis adnumeratus, quod & aliquando Præfectus rexit; Sanctum Thomam interpretan-

pretandi munus è primaria cathedra, quam Dux Lermæ *Franciscus Roxas Sandovalius* a se fundatam in Pinciano gymnasio Dominicanis fratribus consignaverat, summâ omnium hominum probatione primus exercuit. Deinde in Collegio Complutensi prælectionum, atque studiorum Præfectus totam Academiam illustri sui famâ, perspicuisque eximiæ doctrinæ argumentis complevit; editis nempe commentariis hac inscriptione -

Controversiæ *in Divi Thomæ, & ejus scholæ defensionem*, tribus partibus. Prima complectitur *materias, quæ tractari solent à quæstione I. usque ad XVI. Primæ partis*, atque hęc edita est Pinciæ apud Petrum Lasum 1605. folio. Secunda continet *speciales difficultates, quæ tractari solent à quæstione XIX. ad XXV. ejusdem primæ partis*. ibidem 1609. fol. Tertius tomus, qui *à quæstione XXVII. usque ad LXIV.* pertingit, lucem vidit Pinciæ in cœnobio ipso Sancti Pauli, anno 1634.

F. BALTHASAR PACHECO, domo ex *Ledesma* oppido Salmantinæ diœcesis, Minorum fratrum provinciæ à Michaële Archangelo nuncupatæ sodalis, varia opera edidit, ut post insinuatam è superiori loco diu pietatem, etiam libris prodesset; qui monumentorum ordinis sui fide, vir erat probatissimis moribus, vitæque ad exemplum aliorum integerrimè transactæ. Hæc scilicet.

Catorce Discursos *sobre la Oracion sacrosanta del Pater noster*. Salmanticæ 1585. 1596. 4. 1603. 4.

Espejo de Sacerdotes, *y de todos los ministros de la Gerarquia Ecclesiastica.* Matriti 1611. 4. apud Ludovicum Sanchez.

Compendio *de servir al altar el ministro en la misa reçada.* Ibidem eodem anno in 16.

Sobre el Simbolo *de los Apostoles*. Salmanticæ 1603.

De los Iuramentos; *Declaracion del segundo mandamiento.* Salmanticæ 1595. auctiúsque iterum anno 1600. apud Andream Renaut.

Sermones *para las Dominicas del Adviento hasta la Quinquagesima inclusive.* Salmanticæ 1605.

Sermones *para las festividades de los Sãtos*, eodem anno.

Meditaciones *del amor de Dios*. Salmant. 1582. Ejus quoque est latina -

Ad Theologos exhortatio ad studium Iuris Canonici, & methodus cognoscendi Rubricas. Salmant. 1614.

F. BALTHASAR PAEZ, Lusitanus, Olissiponẽsis, ordinis fratrum Redemptorum Sanctissimæ Trinitatis, renuntiatus fuit Conimbricæ Doctor Theologus, indéque Vlissiponem adductus, ut Biblia sacra sodalibus interpretaretur. Ad hoc enim studium adeò ei animus incaluit, perindéque omnes rationes suas composuit, ut & in Ecclesiastem sui temporis clarissimum, & in doctissimum, & subtilissimum sacræ Scripturæ interpretem evaserit. Regię Majestati fuit à concionibus, itémque violatæ religionis Iudicibus à censuræ ministerio; quódque eruditionem ejus, rerúmque olim gestarum cognitionem indicat, ordinis etiam sui Chronographus. Extant ejus hæc opera -

In Epistolam S. *Iacobi Apostoli commentarius*, tum Vlissipone anno....... tum recognitus ab eo & plus tertiâ parte auctus Lugduni apud Horatium Cardon 1620.

Commentaria *in Canticum Moysis, Exodi cap. XV. cum annotationibus moralibus.* Vlissipone apud Petrum Craesbek 1618. in folio. Antverpiæ apud Belleros 1619. 4.

In Canticum magnum *Moysis, Audite Cœli quæ loquor, commentaria*, duobus tomis. Vlissipone 1620. typis iisdem.

In Canticum Ezechiæ, *Isajæ cap. XXXVIII.* Vlissipone apud eundem, anno 1622. fol. Lugduni apud Ludovicum Prost, eodem anno in 4.

In Canticum *Isaiæ, Confitebor, &c.* Vulgari etiam sermone Lusitano -

Sermones *de Quaresma*, duobus tomis. Olissipone 1631. 1633.

Sermones *de Semana santa* duobus aliis voluminibus.

Sermones *de Nossa Senhora, & do Santissimo Sacramento*, duobus aliis.

Sermones *extraordinarios*.

Ad plures abiit tertio Idus Martii, anno MDCXXXVIII. in Olissiponensi monasterio, relinquens in schedis -

Tertium Tomum *in Moysis majus Canticum*, & id quidem perfectum: *In Beatæ Virginis Canticum*, cui tamen ultimam non apposuit manum.

BALTHASAR PEREZ DEL CASTILLO, Burgensis natu, & in patria Ecclesia Canónicus, Gallica quædam monumenta nobis communicare volens, edidit -

El Teatro *del Mundo de Pedro Bovistau* ex Gallico authoris in vernaculam linguam translatum; itémque ex eodem -

Vn Discurso *de la excelencia, y dignidad del Hombre.* Compluti 1566. & 1574. in 8. Pinciæ apud Didacum Fernandez 1585. 8.

Guilielmo de Choul, *discursos de la Religion, y milicia Romana*, ex Gallico item Hispanè loquentem, Lugduni 1579. 4. Item è penu sua -

Estado *en que Dios llama a cada uno.* Salmanticæ 1578. 8. apud Mathiam Guast.

Oraciones, *y meditaciones escogidas en diversos libros, y autores aprobados por la Santa Catolica, y Apostolica Iglesia Romana.* Qui liber notâ prohibitionis configitur in *Indice* nostro Hispano.

BAL-

BALTHASAR PORREÑO, Conchensis, Presbyter, & olim Curio in *Sacedon*, & *Corcoles*, qui Episcopali vice in totius diœcesis lustratione fungi aliquando jussus fuit; Petro Portocarrerio hujus sedis Antistiti, summóque rerum Fidei Vindici olim à sacris, & ab eleëmosynis, nec non *Huetensis* ad Sancti Stephanum Parochus; ligatâ, & solutâ numeris oratione pleraque scripsit à Lupo Vega summo Hispaniarum Poëta in *Lauru Appollinis* laudatus: hæc scilicet

Los Oraculos *de las Sibillas.* Conchæ 1621. 4. apud Dominicum de Iglesia.

Vida y hechos *del Cardenal Don Gil de Albornoz*. Ibidem 1623. in 8. apud eundem.

Discurso de la Vida, *y martyrio de la gloriosa Virgen, y martyr Santa Librada Española, y Patrona de la Iglesia, y Obispado de Siguença*. Ibidem 1629. 8.

Dichos, y hechos *del Rey D. Felipe Segundo*. Hispali 1639. in 8. apud Petrum Gomez de Pastrana.

Elogios *de los Cardenales de España*. hujus libri meminit author *Bibliothecæ Pontificiæ* Ludovicus Iacobus à Sancto Carolo.

Libro *de la limpia Concepcion de Nuestra Señora*. Conchæ typis Dominici de Iglesia 1620. 4.

Laudat & ipse Balthasar sequentia opera, quæ quidem nondum vidimus typis edita-

Historia *de los Arçobispos de Toledo*. Hæc duobus voluminibus comprehensa adservatur in Ecclesiæ Toletanæ Bibliotheca.

Tratado *de la venida de Sant-Iago à España*.

Vida *del Cardenal D. Pedro Gonzalez de Mendoza*. Quem quidem librum Francisco Mendozæ Aragonensi Architalasso, eidémq; Præsuli Seguntino dicatum, obitu ejus intercedente, amisit. Vidi etiam M.S. Matriti. in Benedictina domo Dei-paræ Virginis Montis-Serrati.

Elogios *de los Infantes, que an sido Arçobispos de Toledo*. ad Serenissimum Hispaniæ Infantem S. R. E. Cardinalem Toletanum Præsulem Ferdinandum Austriacum.

BALTHASAR RAMIREZ, scripsit-

Discurso *de Albeiteria, Matriti* 1655.

D. BALTHASAR DEL RIO. Palentinus, Romæ apud Pontifices Iulium II. & Leonem X. gratiâ floruit; quorum ultimi Cubicularium, atque itidem Archidiaconum Cesenatensem, Mindoniensémque apud Gallæcos Scholasticum, Prothonotariúmque Apostolicum in ea sese inscripsit, quam gravitate plenam, efficaciáque olim habuit-

Orationem ad Leonem X. & Sacrosanctum Lateranense Concilium de expeditione contra Turcas ineunda: Romæ die XVII. Iunii mensis anno MDXIII. Hanc ipse dedicans Ferdinando Regi Catholico typis excussit Iacobi Mazochii eodem anno, eadémque ipsa in Vrbe in 4.

Hispali jacet in Sacello quodam Ædis sacræ maximæ sumptuosè quidem à se adornato, cum & titularis *de Escala* Antistes, & Archidiaconus de .... in hac eadem alma sede commoraretur.

D. BALTHASAR DE ROMANI, gente Valentinus, vertit ex Provinciali, ut vocant, seu Limosina veterum Catalanorum, & Valentinorum linguâ *Ausiæ Marc* Poëtæ elegantissimi carmina in Hispanam, hoc titulo palam nota-

Ausias Marc *en Catalan, con traduccion en Castellano hecha por D. Balthasar de Romani.* Valentiæ 1539.

F. BALTHASAR SORIVS, vulgo SORIO, Valentinus, Dominicanis sodalibus in D. Honufrii Valentiæ urbis cœnobio adsociatus Aragonensem ordinis sui provinciam utiliter rexit, erectâ scilicet cum facultate Caroli Cæsaris Hispaniarum Regis Dertosanâ Academiâ & Collegio. Centenario major de vita decessit anno Nativitatis Dominicæ MDLVII. multiplicis eruditionis laude, propagandæque in primis rerum familiæ suæ ad posteros memoriæ, atque existimationis merito clarus. Opera hæc reliquit-

De Viris Illustribus ordinis Prædicatorum provinciæ Aragoniæ.

Mariale; de laudibus Beatæ Virginis Sermones. Dertosæ 1538.

In Psalmum XLIV. Eructavit cor meũ &c. Homilias X. ad Ducem Calabriæ.

Sermonum de Sanctis, ac de tempore volumen unum.

De septem blasphemiis super B. Virgine, & Ioseph: ad Episcopum Ilerdensem. Valentiæ 1511. Barcinone 1522.

De *Vnica Magdalena adversus Iacobum Fabrum Stapulensem*, qui Magdalenas plures adstruebat. Cæsaraugustę 1521. Auberti verò Miræi Bibliotheca, non hujus anni, sed 1517. editionem laudat. Hoc ipso tempore & *Iodocus Clichtoveus* Parisiensis Theologus & *Marcus de Grandi-valle* Sancti Augustini Canonicus ad Sanctum Victorem, ut *Scotus* monet, hoc idem argumentum, & causam à *Sorio* susceptam, de scripto & ipsi propugnabant.

BALTHASAR DE SOTOMAIOR, Toletanus, edidit-

Grammatica *para leer, y escriuir la lengua Francesa conferida con la Castellana con un vocabulario copioso de ambas lenguas*. Compluti apud Robles 1565. in 8.

BALTHASAR TELLEZ, Lusitanus, Olisipo-

ſiponenſis, Ieſuita, Philoſophiā apud Conimbricenſes, deinde Theologiæ in patria, collegióque D. Antonii primarius Profeſſor, vir probus, elegantiſque doctrinæ ac ſermonis laudem ab iis, qui legerūt lucubrationes ejus, haud vulgarem adeptus, ſcripſit -

Summam universæ Philoſophiæ cum quæſtionibus, quæ inter Philoſophos agitantur. Oliſſipone 1640. in folio, mox Pariſiis duobus voluminibus 1644. in 8. Item -

Chronica *da Companhia de Ieſus da Provincia de Portugal;* tribus tomis, Oliſſipone. Prima pars prodiit anno 1645. Secunda verò anno 1648. Tertia tandem anno 1660. folio.

Magnas authoris laudes continet epiſt. I. cent. III. epiſtolar. D. Franciſci Emmanuelis equitis Luſitani, quæ prodiit etiam unà cum tertia *Chronici* parte.

F. BALTHASAR DE VICTORIA, Salmantinus, ordinis Minorum, in ejuſdem urbis domo exercens munus concionum ad populum habendarum, compendiarium, & utile opus compoſuit his, qui latinè non ſciunt, de falſa Ethnicorum religione, ſive de Mithologia veterum, hoc vulgari nomine -

Teatro *de los Dioſes de la Gentilidad;* duobus tomis in 4. Salmanticę 1620. & 1623. apud Antonium Ramirez, & Didacū Cuſſio.

In vivis adhuc eū fuiſſe anno MDCXXX. Lucæ VVaddingo credimus.

BAPTISTA.

F. BAPTISTA, Luſitanus, Miniſter Luſitanæ provinciæ ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſcripſit volumen -

De Privilegiis ſui ordinis, Oliſſipone excuſſum, laudatúmque à Bernardino de Sancto Antonio in *Epitome* hujus Religionis.

D. BAPTISTA CIBERA, Cartuſianus domus Valentinæ, *Porta Cœli* nuncupatæ, collectionem ſcripto fecit -

Virorum Illuſtrium laudatæ *domus Portæ Cœli.*

Authore Ioſepho Valles in opere ſuo: *Primer Inſtituto de la Cartuxa, y fundaciones de las Caſas de España,* pag. CCCXXXVIII.

BAPTISTA FRAGOSO, Luſitanus, patriā ex oppido *Silvis* Algarbiorum Provinciæ, Ieſuitarum ſodalis, vir noſtrā hac ætate, literarum Theologicarum, totiúſque juris ſcientiæ merito eruditiſſimos quóſque è veteribus provocans, Oliſſipone, Eboræque in Academia ſacram ſciētiam profeſſus eſt, Bracharenſibus rerum fidei Iudicibus a cenſuræ munere. Viderunt hactenus publicam typorum lucem volumina tria; cujus operis hæc inſcriptio, & argumentum eſt -

Regimen Reipublicæ Chriſtianæ ex Sacra Theologia, & ex utroque jure ad utrumque forum, tum internum, tum externum coaleſcēs, tribus partibus: nempe -

Prima Pars Principum, & Magiſtratuum civilium gubernationem, poteſtatem, juriſdictionem, & obligationes comprehendit. Lugduni editū apud hæredes Gabrielis Boiſſat, & Laurentium Aniſſon 1641. in fol.

Secunda Principum, & Paſtorum Eccleſiaſticorum juriſdictionē, & obligationes amplectitur; ubi latè *de Religioſis;* ibidem apud Laurentium Aniſſon 1648. in fol.

Tertia Pars; Oeconomiam continet, ac patrum fam. in filios, & domeſticos, & filiorum, ac domeſticorum in parentes, ac dominos obligationes explicat. ibidem apud Philippum Borde, & Laurentium Arnaud, & Claudium Bigaud. 1652. fol.

Hæc tamen opera poſt obitum authoris omnia prodierunt; quippe in medio conatu comparandi eis ab editione publici uſus copiā ad ſuperos fuit vocatus an. MDCXXXIX. ætatis autem LXXXVIII.

BARNABAS.

BARNABAS DE BVSTO, Puerorum Regiorū Pædagogus, ſive Præceptor, ſcripſit -

Introductiones Grammaticas. Salmanticæ 1533. in 8.

BARNABAS DE COBO, ex oppido *Lopera* diœceſis Giennenſis, Societatis Ieſu ſacerdos, paratam habere fertur apud *Bibliothecæ Societatis* authorem -

Hiſtoria *de las Indias.*

F. BARNABAS GALLEGO DE VERA, Matritenſis, Prædicatorum ſodalis, ſacræ Theologiæ Magiſter, poſt ſacræ iſtius ſcientiæ profeſſionem in Matritenſi collegio, habendis ad populum ordinariis concionibus ibidem impoſitus, edidit, unàque cum Ioannis à Cruce *Directorio* toties prēlo commiſſo publicavit -

Tractatum de conſcientia. Matriti 1648. folio. Deinde Hiſpanicè -

Explicacion *de la Bula de la Sāta Cruzada.* Ibidem 1652. folio. Rurſus latinè -

Controverſias Logicales in defenſionem doctrinæ D. Thomæ. poſt principem editionem..... recuſſæ ſunt Coloniæ 1658. in 8.

F. BARNABAS DE MONTALVO, Congregationem Ciſtercienſem Hiſpanam, cujus erat ſodalis, Monaſterio *Montis-Sion* propè Toletum adſcriptus, diligenti rerum olim à Ciſtercienſibus geſtarum hinc inde obſervatione, conſcriptóque hujus ſacræ familiæ chronico, non parùm nobilitavit. Prodierat ergò prima ejus pars, cum è vita migrans, ſolidā ſpe tū ipſe decidit, tum nos fruſtravit. Nempe -

Chronica *del orden del Ciſtel I. Parte.* Quinque libros continet; editáque eſt Matriti

anno 1602. in fol. apud Ludovicum Sanchez. Secunda, atque etiam Tertia pars decem libris comprehensæ, jam ab authore ante obitum absolutæ, in schedis etiamnùm M.SS. extant; ut & liber alius, *De los Varones ilustres de la orden de San Benito*.

Hæc de Barnabæ nostri scriptis F. Chrysostomus Henrriquez in *Phœnice* suo, indéque *Bibliotheca Cisterciensis* novus scriptor Carolus Vischius.

BARNABAS MORENO DE VARGAS, Emeritensis, in patriæ Senatu perpetuus Decurio, multum *Emeritæ* ipsius urbis, totiúsq; Hispaniæ diligens, elucubravit -

Historia *de la Ciudad de Merida*. in 4. 1632.

Discursos *de la Nobleça de España*. Matriti apud viduam Alphonsi Martini, anno 1632. 4.

Latinè autem.

Paulum Diaconum de vitâ, & miraculis Patrum Emeritensium, cum notis, dedit, Matriti 1633. 4.

F. BARNABAS DE PALMA (huic loco nomen in Bætica, unde oriundum credo) nudipes laicus, Francisci Patriarchæ assecla in provincia Angelorum, nullâ literarum, nullâ vel characterum sol mandorum notitiâ instructus, veram sapientiam, quæ à Deo intimè docetur, sacris revelationibus illustratus meruit adipisci. Rudis ergo, nec ullius disciplinæ sæcularis sciens adeò acutè, solidéque ea, de quibus consulebatur, sacrorum Bibliorum loca explanare consueverat, ut velut Paraphrasies quidam arcanorum Dei mysteriorum vulgò existimaretur. Scripsit quoque latino sermone libellum -

Vita Spiritus, inscriptum; quem postea typis edi curavit Dux Bexarensis.

Epistolas item plures, facundiâ, & eruditione (ut Lucas ait Vvadingus in *Bibliothecæ Franciscanæ* opere) refertas.

Supremum obiit diem in *Betleem* cœnobio diœcesis *Cordubensis*, miraculis etiam post mortem clarus.

F. BARNABAS DE ROSALES, Hieronymianus monachus, edidit, Calabriæque Duci Proregi Valentiæ regni nuncupavit -

Relectionem de tribus Pœnitentiæ partibus. in 8.

Vixit sub Ferdinando Catholico, & Carolo Hispaniarum Regibus.

BARNABAS RUIZ VANEGAS, Presbyter Mexicanus, scripsit -

De Institutione Sacramentorum, de peccatis ecclesiasticis, librum singularem. Mexici 1631. 8.

BARNABAS SOLER, *Morellæ* Valentinorum Grammaticæ artis ludum moderabatur, scribens -

Magistral *sobre la Syntaxis del Maestro Juan Torella*. Valentiæ 1619. 8.

BARNABAS VERGES, notus mihi ex Leonis Allatii *Apibus Vrbanis*, unde scio edidisse eum Romæ linguâ Hispanicâ -

Directorio Espiritual: in quo (ait ille) *festa mobilia, aliáque totius anni indicantur, necnon Ecclesiæ, Reliquiæ, Cœmeteria, & alia loca sacra Romæ, & extra muros*. 1631. 12.

F. BARNABAS DE XEA, Dominicanus, nescio quid edidit, unde inter Scriptores *Conchensis* urbis in *Historia* ejusdem veniat laudatus, pag. CCCIX.

BARTHOLOMÆVS.

BARTHOLOMÆVS ANTIST, Valentinus, apud eam gentem eruditione Mathematicarum artium commendatur: quod utique decuit eum hominem, qui præceptorem laudare potuit Hieronymum Muñozium hujus doctrinæ, si falsi non sunt ejus ævi æquales, inter eos primum, & principem. Scripsit, quæ in bibliotheca F. Vincentii Iustiniani Antistii (dubium mihi, an propinqui) sodalis Dominicani mansit inedita,

Geografia universal *del Mundo*. Et hanc passim laudat Gaspar Scolanus in *Valentinæ urbis, & Regni historia*, præcipuéque lib. I. cap. XXI.

Necnon & Augustinus Morla in præfatione *Emporii Iuris*, tribuit ei -

Almanach, ad Historiam, Astrologiam, & Cosmographiam eruditissimum.

BARTHOLOMÆVS DE ATIENZA, Iurisconsultus in supremo Castellæ Concilio Senator existens opus illud *Collectionis* novissimæ *Hispanicarum legum* Regio mandato susceperat absolvendum: quod perfecit post successivas operas in eo positas, cùm *Petri Lopezii Alcozerii* curiæ Valladolitanæ Advocati, tùm Doctoris *Escuderi* Regii Castellæ Senatus & Cameræ, tum denique *Petri Lopezii ab Arrieta* Castellæ Senatorem, ut in proœmio ejusdem *Collectionis* refertur.

BARTHOLOMÆVS BARRIENTOS, Granatensis, Artium Magister, earum literarum, quibus dedit nomen humanitas, Salmantinâ professione haud ignotus, Mathematicas quoque disciplinas in eadem schola docuit, in his utriusque studii monumentis superstes;

Limâ Barbariei, & Synonymis Latinis, &

Annotationum Sylvâ. Salmanticæ 1570.

Partium Orationis Syntaxeos libro. necnon

nec non ejus libri *Epitome*. Ibidem 1571. in 8.

In Christophori Calveti Stellæ Aphrodisium expugnatum notis. Ibidem 1566. 8.

In Somnium Scipionis M. Tullii Ciceronis Commentario: quem tribuit ei Valerius Andreas in *Catalogo script. Hisp.*

Cometarum explicatione atque prædictione. *Ibidem* 1574 *in* 8.

Opusculis liberalium artium: *De Periodorum, sive ambituum distinctionibus*: *De Periodis ordinandis*: *De monetis antiquis ad Castellanas pecunias reductis*: *De coloribus & eorum significatis*: *De kalendis*. Salmanticæ 1569.

In Bibliothecæ D. Ioannis Bertrandi de Guevara Compostellani Præsulis catalogo sic scriptum lego inter M. SS. Codices; *Abecedario de Barrientos en tres cuerpos*; quod opus fortasse nostri est. In Bibliotheca quoq; Olivariensi M.SS. fuerunt *Barrienti* (nullo alio addito nomine) *Cosmographiæ* quædam fragmenta in folio.

BARTHOLOMÆVS BRAVO, natus in Oppido *Martin-Muñoz* Abulensis diœcesis, Iesuita, scripsit in Grammaticis-

Compendium Marii Nizolii, sive Thesauri M. T. Ciceronis hispano idiomate singulis verbis latinis adscripto. Cui adjungitur.

Dictionarium plurimarum vocum, quæ in Ciceronis scriptis desiderantur. Pinciæ 1627. in 4. *Thesauri verborum ac phrasium* appellatione olim editus fuerat Cæsaraugustæ 1597. in 4. Matriti 1611. in 8. credo & *Vocabularii* Valentiæ etiam anno 1606. in 4.

De Octo Partium Orationis constructione: cujus vidimus Pincianam tantùm editionem anni 1640. Fortè in editione Granatæ 1606. inscriptum iis fuit *Commentaria linguæ latinæ*. Tribuit quoque ei Bibliothecæ Societatis author-

De conscribendis epistolis. Burgis 1601. 8. *De Arte Rhetorica*: *De Prosodia Progymnasmata*: *varia Poëmata*.

F. BARTHOLOMÆVS DE BVSTAMANTE, Peruanus, Limensis, ex familia fratrum Minorum, scripsisse dicitur apud Ægidii Gundisalvi Davila *Theatrum Ecclesiasticum Indico-meridionale*, dum de Ecclesia Limensi refert-

Tratado de las Primicias del Pirù en santidad y letras.

BARTHOLOMÆVS CAIRASCO DE FIGVEROA, *Fortunatarum* Insularum, quæ ab Hispanis habitantur, decus (nam è *Canaria* præcipua istarum oriundus fuit) nobilibus nascitur parentibus anno MDXL. Literas, & maximè Poëticam artem apertis, ut dici solet, Musarum januis adbibit; patriæ linguæ jam aliquod ornamentum moliens, quod quidem præstitit, merito suo *Divini* attributionem, quâ solet numinis ille afflatus vates agitans aptissimè denotari, vulgò consequutus. Sacerdotalem statum amplexus in Cathedrali *Canariensi* ecclesia Priorem egit, vixitque in patria senex emeritus, prolixo relicto opere, quo gesta Sanctorum secundum fastos Ecclesiasticos heroico carmine modulatur. Huic titulus est.

Templo militante, *Flos sanctorum, y triumphos de las virtudes*, tribus voluminibus, Philippo hujus nominis III. cùm Principi, tum Regi jam Hispaniarum dicatis. Priora duo Olisipone anno 1614. tertium autem anno 1628. in eadem urbe prodierunt.

Præter varia carmina idem *Historiam frustra tentatæ Canariæ Insulæ per Franciscum Draconem Anglum* carmine conscripsit; cujus authographum ipsius libellum Ægidius Gonzáles Davila Regius Historiographus penes se habuisse affirmat in *Theatro Ecclesiæ Zamorensis*, Ferdinandi Suarezii à Figueroa Episcopi res memorans.

F. BARTHOLOMÆVS DE CARRANZA ET MIRANDA, quod postremum cognomê à patrio oppido Regni Navarræ inditum ei refertur, Dominicanorum institutum amplexus est in Provincia Castellæ ac ejus *Benaiaquensi* cœnobio, quod intus *Guadalaxaram* urbem translatum postea fuit. In Collegio Pinciæ urbis Gregoriano Theologiam docuit, Theologiæ item studiis præfuit, eâ prudentiæ singularis, profundæ doctrinæ, atque innocentis vitæ famâ, ut Philippo Caroli Cæsaris filio Hispaniarum Principi ad suscipiendam Britannam Sponsam, & cum Sponsa dotalitium Regnum properanti unus ante alios idoneus visus fuerit, quem hæresi jam tot annos inibi gentium falsâ existimatione doctrinæ superbienti, atque inanibus Pseudo evangelicæ novitatis argumentis armatæ, vindicem veritatem opponeret, confringendisque opere & verbo abominabilium dogmatum Idolis præficeret. Egregiè id noster præstitit, coadjutoribus usus viris Dominicanæ suæ familiæ, rerum sacrarum peritissimis, quoad potuit per breve illud Britanno-Ecclesiasticæ, sive Ecclesiastico-Hispanæ expeditionis, & Mariæ, ac Philippi Catholicorum Regum Imperii tempus, authoritate summâ, quâ pollebat, quidquid erat erroribus morbidum ad sanitatis viam reducens; expiatâ in primis Academiâ Oxoniensi, concrematisque hæreticorum libris, expulsis contumacibus, reconciliatisque cum Romana Ecclesia innumeris, quos priorum temporum calamitas transversos egerat. Hujus meriti viro, Mariæque Reginæ à confessionibus ministro supremum quemque deberi dignitatis apicem jure existimans Rex Philippus, qui parenti successerat, locum supplere

eum Joannis Silicei Toletani Archiepiscopi Majo mense anni MDLVII. sublati è vivis voluit. Quo summo Hispanæ totius Ecclesiæ honore conspicuus Carolo Cæsari in extremis posito Christiani omnis officii exhibitione præsto fuit. Hic tamen vir tantus, sive scriptis sermonéque Theologorum illius temporis existimationi non usque adeo attemperatis, sive in deteriorem sensum ea interpretantibus æmulis, pietatis causam dicere habuit opus, primùm in Hispania, deinde Romæ, quò perductus venit, sub Pio V. atque Gregorio XIII. Summis Pontificibus; & post plures annos sententiæ aures præbere; quâ propter quasdam præsumptiones tantum, legitimis aliis deficientibus admissæ impietatis probationibus, jussus fuit abjuratione reatus omnem suspicionem diluere. Obiit tandem paulò post in Romano Sanctæ Mariæ supra Minervam cœnobio secunda Maji die MDLXXVI. eâ servatâ usque ad obitum æquanimitate, mentísque in tot improsperis tranquillitate, ut nec leve aliquod impatientis, quærulive, aut iniqui adversitatibus animi documentum familiaribus unquam dederit. Epitaphium quod sepulturæ ejus fuit inscriptum cæteris virtutibus hanc modestè adjunxit. Id tale est.

Bartholomæo Carranza, Navarro,
Dominicano,
Archiepiscopo Toletano, Hispaniarum Primati,
Viro genere, vitâ, doctrinâ; concione, atque
Eleëmosynis claro,
Magnis muneribus à Carolo V.
Et Philippo Rege Cathol. sibi commissis
Egregiè functo
Animo in prosperis modesto, in adversis æquo:
Obiit anno MDLXXVI. die secundâ Maji
Athanasio, & Antonino sacrâ
Aetatis suæ LXXII.

Reliquit doctrinæ suæ hæc monumenta.

Summam Conciliorum, & Pontificum à Petro usque ad Julium III. succinctè complectentem omnia, quæ alibi sparsim tradita sunt. Venetiis 1546. ad D. Didacum Hurtadum de Mendoza V. C. Caroli ad Venetos, & ad Tridentinos Patres Oratorem, qui eleganti epistolâ *Carranza* gratias habuit dedicationis. Prodiit quóque Salmanticæ 1551. in 4. Venetiis apud Jacobum Vitalem 1573. 8. atque Lugduni 1600. Ad hanc summam *Additiones* scripsit *Franciscus Silvius* Hanno, Duacique edidit 1639. in 8.

Controversiam de necessaria residentia personali Episcoporum, & aliorum inferiorum Pastorum, Tridenti per eum explicatam, Mediomatricum in urbe, ut ajunt, editam, Venetiisque 1547. Lugduni 1550. in 16. & Antverpiæ 1554. Simul ejusdem-

Concionem habitam ad Synodum Tridentinam primi Dominicâ Quadragesima anni MDXLVI. Hispanè verò-

Catecismo; ingenti volumine; Bruxellis apud Mutium 1558. in folio, qui liber auctori suo infortunii tota causa fuisse dicitur. Quare prohibitus est in Romano indice.

Instruccion para oir missa. Antverpiæ apud Plantinum 1555. sive latinum sit opus hujus inscriptionis; *Instructio ad Missæ Sacrificium audiendum*; de quo nondum mihi liquet.

De Patientia item librum nostro tribuunt domestici testes.

Res ejus gestas, vitæque catastrophem plures memorant, quos videsis. Antonius scilicet Herrera in *Historia Philippi II.* atque in ejusdem libro IV. cap. XXV. Ludovicus Cabrera de Cordova: Ioannes item de Vera Comes de la Roca in *Epitome Caroli V.* Alphonsus Fernandez in *Concertatione Prædicatoria* ad ann. MDLV. & *Historia Eccles. sui temporis* lib. III. cap. XXIX. tandémque in libello *de Scriptoribus Dominicanis*: Ioannes Lopez Monopolitanus Episcopus in *Historia ejusdem ordinis* Hispana lib. I. cap. XV. & lib. II. cap. III. Quartæ partis; Didacus de Castejon Turiasonensis Præsul in opere inscripto, *Primacia de la Santa Iglesia de Toledo*, in Archiepiscoporum & *Carranza* vita. Storza Pallavicinus S. R. E. Cardinalis eruditissimus, ac disertissimus, *Historia Concilii Tridentini* lib. XIII. cap. IX. §. 4. & libro XIV. cap. XI. §. 4. & lib. XXI. cap. VII. §. 7. Christophorus de la Camara Episcopus Canariensis & Salmantinus in *Catalogo Episcoporum Canariensium* in *Melchioris Cani* mentione, quem adversatum Carranzæ fuisse vulgaris fama est: Didacus certè Covarrubias vir gravissimus, *Variarum* lib. XIII. cap. XIII. *Virum* appellat eum *eruditione, pietate, christianisque moribus insignem*, Eisengreinus in Catalogo Testium veritatis, *virum omnium sapientissimum, tam in sæcularibus, quàm in divinis scripturis eruditum, tantâ ingenii ubertate, tantâ dicendi copiâ, tam divino orationis genere effulgentem, ut miraculum sui omnibus præbuerit.* Bellarminus quoque non mediocriter laudat tom. I. *Controversiarum*. Controv. VII. lib. II. cap. VIII. Maramorúsque in *Apologetico de Academiis, & literatis Hispaniæ viris*, atque alii plures. Vitam ejus speciali opere comprehendisse dicitur Petrus Salazar de Mendoza jussu D. Gasparis de Quiroga *Carranza* in Sede Toletana successoris, uti scriptum reperio apud Alphonsum Fernandez in laudata *Concertatione Prædicatoria*; quam fortè inclusit commentariis suis Turiasonensis Episcopus.

BARTHOLOMÆUS CARVAJAL, Notarius Granatensis, edidit-

Instruccion y memorial para Iuezes executores. Granatæ 1585. in folio: aliàs, *para Escrivanos, y Iuezes.* Ibidem 1580. 4.

Huic velivoli currus fabricam apud nos tribuit D. Franciscus de Pedraça in *Historia urbis Granatensis.*

F. BAR-

F. BARTHOLOMÆVS DE LAS CASAS, sive CASAVS (utrâque enim hâc formâ nobilem hanc familiam,& à tempore ipso receptæ à Mauris Hispalis, ut fama fert, in hac urbe commoratam vulgus indigitat) Hispalensis natu, dicitur primùm in famulatu Christophori Columbi puer admodum anno MCDXCIII. in novum Orbem Americanum venisse; cum magnus hic expeditionis Dux clarissimè iterum eò delatus esset: quod ex ore ejusdem Bartholomæi se audivisse Augustinus Salutius Dominicanus satis idoneus testis in tractatu *de monetis Hebræorum* nondum usque dum typis edito scriptum reliquit. Certum quippe aliàs est Antonium Bartholomæi parentem in Columbi tunc comitatu fuisse,unde reversus anno MCDXCVIII. simul cum genitore, Hispali in patria sacrorum studiis Canonum collocatis adolescentiæ annis ad faciendum animarum proventum unà cum aliis Sacerdotibus iterum ad Indos se contulit. Excendénsque in Hispaniolam,ut vocant,seu *S. Dominici* Insulam,aliquot in ca annis restitit, Sacerdósque ordinatus fuit, acceptis in clientelam, ut moris est, Incolis *Zaguaramæ* oppidi Cubæ alius Insulæ. Cui tamen renuntiavit conscientiâ deterritus,concipiénsque jam animo id propositum, quod usque ad ultimum vitæ spiritum constantissimè persequutus fuit, omnimodam Indorum libertatem juvandi;quam istâ & aliis non innocentibus dominandi artibus, in eo æstuantis, & exundantis ad novas res, divitias, Imperium gentis ambitu & impotentia, à domitore populo sævè obrutam vehementissimè dolebat.Id primum egit in Hispaniam delatus circa annum præteriti sæculi quintum decimum. Frustrante tamen ei successum Ferdinandi Regis Catholici per id tempus obitu, deinde aliis & aliis difficultatibus in Hispania atque ipsa America negotium, quod pervicacissimè continuabat,retardantibus,pertæsus tandem sæculi, Dominicanos inter Hispaniolæ Insulæ sodales religiosi status sacramẽto se obstrinxit. Quo schemate indutus Hispaniam rursus visitavit quo tempore in ditionem nostram Peruanæ gentes primùm redigebantur; veritus ne impotenter, injustéque à nostris hominibus Indi illi tractarentur: quorum indemnitati ut vidit sanctissimis legibus provisum, provinciam, ac cœnobium suum, indéque Mexicum cogitavit. In ejus & Guatemalæ urbium cœnobiis Theologos, & sacræ Scripturæ interpretes sibi perfamiliares fecit. Guatemalensem Antistitem juvit eximiè; cujus auspiciis denuo iterum ad Carolum Cæsarem destinato exarsit quidem totus animus, antiquúmque pietatis votum ad Indigenarum percrebescentes per illum Orbem calamitates quotidie magis magisque commotæ.Tempore hoc in aliis terrarum oris Carolus peregrinabatur, Sed eo se in Hispaniam post triennium conferente, nil tardavit industrius vir atque impiger, quin dominatus impotentiam, sævitiam morum, præcipitísque avaritiæ perniciosissimos ubique insultus nostræ gentis, Indorúmque miserrimam, ac plusquam servilem conditionem supplicibus libellis, corámque in Cæsaris animum infunderet. Qui ad indignitatem rei permotus, ingentémque illam tam longè, latéque propagati imperii gloriam pessimorum quorundam hominum turpiter gestis defloratam intimè dolens,præstantibus multis divini,atque humani juris doctrinâ viris in Vallisoletum convocatis rem seriò examinandam,totiúsque expeditionis Indicæ disquirenda jura commisit. Quo in consessu, adversantes ei partes gerente summo eruditione,doctrinâ,atque eloquentiâ viro Ioanne Genesio Sepulveda Cordubensi, Theologo, ac CæsareoChronographo, non solùm persuasit, sed & pervicit tandem, plenè ut in libertatem Indi assererentur, sanctissimísque legibus innumero illi populo justè innocentérque in ditione habendo in posterum caveretur. Ab eo tempore ad S.Gregorium ordinis sui Vallisoletanum Collegium manens, plura excogitavit, scripsit, suppediravitque regiis Administris pro hujus arduæ rei perfectione;pluribus consulentibus aures præbuit; veréque earum legum,quę anno MDXLIII. pro rectè Indorum administrando imperio sancitæ sunt, veluti author haberi debet. Iam post insignia tot facta suę doctrinę singularísque virtutis experimenta, Præsul ut Chiapensis creari permitteret,postquam recusavisset *Cusco* urbi Peruani regni Episcopus dari, vix rei necessitate, ac domesticorum precibus exorari potuit. Hâc per aliquot annos administratâ Ecclesiâ, necdum videns se voti compotem, quod per tot hominum, rerúmque discrimina, totiésque pernavigato Oceano ad fælicem exitũ juxta destinationem animi sui haud perductum dolebat, contulit sese ultimùm in Hispaniam;quò perveniens Episcopatum suum bonâ Summi Pontificis gratiâ quamprimum renuntiavit; contentúsque nuncupatione dignitatis ab anno MDLI. aut circiter usque ad MDLXVI. ætatis suæ XCII. quo Matriti obiit, egregiis virtutũ exemplis famam jam olim collectam sustentavit. Scio magnis animis adversus hostrum stetisse,scripsisséque,tum Genesium jam laudatum, tum Bartholomęum de Frias Albornotium, Genesiúmque quamplurimis doctissimorum Theologorum suffragiis confirmasse suam sententiam, non ut sæva,enormiá que excusarent aliquo modo, aut elevarent male-sanorum hominum gesta,sed ut in bello contra juris naturæ violatrices prorsúsque barbaras gentes, atque in his omnibus, quæ bella consequi solent, nihil non jure actum, admiśsúmve publicis sanctissimorum Regum auspiciis commonstrarent. Incurrisse tamen horum scripta in publicam censionem;in causáque obtinuisse Casam ambiguum non est.

Excu-

Excusari quoque multa posse rei necessitate, atque bellico jure ab Hispanis gesta, quibus crudelitatis reatum, atque enormitatis Bartholomeus tribuit, aut exaggerata alia in malum, quibus non ipse interfuit, simile vero est, ac notat non semel Bernardus Perez del Castillo in *Mexicanæ Historiæ* c.VII. & LXXXIII. & CXXV. Multis de nostro agunt Vincentius de las Casas Dominicanus in *Historia* M.S. *Novæ Hispaniæ*, Ioannes de Torquemada Franciscanus lib...... *Monarchiæ Indicæ* cap.... Antonius de Herrera variis in locis, quæ in unum collegit D. Ioannes de Solorzano lib. II. *de Iure Indiarum* cap. I. num. XXVII. Alphonsus Fernandez ordinis Prædicatorum, lib. I. *Historiæ Ecclesiasticæ nostri temporis* c. VI. Franciscus Lopez de Gomora in *Historia Peruana* cap. LXXVII. præcipuéque Augustinus Davila Padilla in *Mexicana Dominicanorum historia* lib. I. cap. XCVII. usque ad CVII. & Antonius Remesal per totam *Historiam provinciæ Chiapensis* ejusdem ordinis usque ad ultimum libri V. caput. Hæc illius scripta nobis innotuerunt, omnia ferè ad eundem directa scopum:

Principia quadam ex quibus procedendum est in disputatione ad manifestandam, & defendendam justitiam Indorum. Et vernaculè.

Brevissima Relacion *de la destruicion de las Indias*: quæ & Latinè, & aliis linguis jam hodie loquitur. Gallicè namque cóversam fuisse à Iacobo Migrodde, Antverpięq; editam per Franciscũ Raphelengiũ testatur Verderius in *Bibliotheca*. Italicè etiã vertit Iacobus Castellanus, atque edidit Venetiis Marcus Ginammus, 1630. in 4. Latinè quoque apud Batavos excussam vidimus.

La Disputa, *y controversia entre el Obispo, y el Doctor Gines de Sepulveda sobre que el Doctor contendia, que las conquistas de las Indias contra los Indios eran licitas, y el Obispo por el contrario defendiò, y afirmò aver sido, y ser imposible no ser ilicitas, tyranicas, injustas, y iniquas; la qual question se ventilò, y disputò en presencia de muchos Letrados, Teologos, y Iuristas en una congregacion, que mandò su Magestad juntar el año de MDXLII. en Valladolid*.

Las replicas *que el Obispo hizo contra las soluciones de las doce objectiones que el Doctor Sepulveda hizo contra el sumario de su Apologia*.

Treinta Proposiciones *muy juridicas, en las quales sumaria, y succintamente se tocan muchas cosas pertenecientes al derecho, que la Iglesia, y los Principes Christianos tienen, ò pueden tener sobre los Infieles de qualquier especie, que sean: majormente se assigna el verdadero, y fortissimo fundamento, en que se asienta, y estriba el titulo, y señorio supremo, y universal que los Reyes de Castilla, y Leon tienen al Orbe, que llamamos Occidentales Indias, por el qual son constituidos universales Señores, y Emperadores en ellas sobre muchos Reyes. Apuntanse tanbien otras cosas concernientes al hecho acaecido en aquel Orbe notabilissimas, y sabidas, &c*.

Tratado, *que el Obispo compuso por comission del Consejo Real de las Indias sobre la materia de los Indios, que se han hecho en ellas esclavos; el qual contiene muchas razones, y autoridades juridicas, que pueden aprovechar a los Lectores para determinar muchas, y diversas questiones dudosas en materia de restitucion*.

Entre los Remedios, *que el Obispo refiriò por mandado del Rey en los ajuntamientos que mandò hazer su Magestad de Prelados, y Letrados, y personas graves en Valladolid el año de MDXLII. para reformacion de las Indias, el octavo en orden es el siguiente, donde se asignan veinte razones por las quales prueba no deberse dar los Indios a los Españoles en encomienda, ni en feudo, ni en vasallage, ni de otra manera alguna, si su Magestad, como desea, quiere librar los de la tiranía, y perdicion, que padecen &c*. Fortè hæc pars est, quæ sub titulo Italico, *Il supplice Schiavo Indiano*, ex interpretatione Marci Ginammi edita est Venetiis apud eundem Ginammum 1636. in 4.

Avisos *para los Confessores de las Indias*.

Tratado *comprobatorio del Imperio Soberano, y Principado universal, que los Reyes de Castilla, y Leon tienen sobre las Indias*.

Omnia hæc edita sunt Hispali anno 1552. in 4. Prȩter hęc, allata fuisse anno MDXCVII. à Collegio Gregoriano Pinciæ urbis in Bibliothecam Regiam S. Laurentii ad Scuriale, ista alia refert Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Ecclesiastico Chiapensis Ecclesiæ*. Antonius de Remesal in *Historia Provinciæ Dominicanorum Chiapensis* lib. X. cap. XXIV. horum omnium, ut in Gregoriano Collegio adhuc servatorum, meminit.

Apologetica Historia *sumaria quanto a las calidades, disposicion, descripcion, Cielo, y suelo destas tierras, y condiciones naturales, politicas, republicas, maneras de vivir, y costumbres destas gentes de las Indias Occidentales, y meridionales, cuyo imperio soberano pertenece a los Reyes de Castilla*. Ingẽti volumine DCCCXXX foliorum authoris manu exarato, quod opus insigniter laudat omnimodæ eruditionis nomine Antonius de Remesal laudatus. Diversúmne sit quod sequitur opus, ambiguum mihi, quamvis pro diverso laudetur; scilicet -

Vna Historia *general de Indias*. tribus voluminibus, quorum primum DCXXIV. Davilę, at alterum Remesali CXCVII. foliis scriptum est; de tertio nil dicitur. Qua usum fuisse Antonium de Herrera in sua *Vniversali Indiarum Historia* idem annotat Remesal.

Diez y seis remedios *contra la peste, que entonces comenzava, y a toda priessa iva destruiendo las Indias*. Quorum octavum remediũ (ait Remesal) anno 1552. Hispali typis mandari fecit.

De

De Thesauris, opus latinum CXCII. foliis.

De Cura Regibus Hispaniarum habenda circa Orbem Indiarum,& de unico vocationis modo omnium gentium ad veram religionem. LXIII. foliis.

Snmario *de lo que el Doctor Sepulveda escrivió contra los Indios.* XCIV. foliis.

Doce quadernos *de las disputas,que tuuo con el Obispo de Darien, y el Doctor Sepulveda.* CLXXXIV. foliis.

De Iuridico, & Christiano ingressu, & progressu Regum nostrorum in regno Indiarum LXI. foliis.

Confessionario. XXXII.foliis,quod cur distinguam ab opere edito, *Avisos para los Confessores de las Indias*?

Aliàs laudari solent ejusdem Casæ.

Testamentum scilicet, & *Codicillus*, quos duos libros Philippo Regi II. ante mortem obtulit:quorum meminit Emmanuël Rodriguez volumine II. *Quæstionum Regularium* quæst. XCIX. artic. IV.

De Promulgatione Evangelii latino, & vulgari sermone.Fortè aliquod est ex suprà laudatis opus, aut illud, quod Antonius Remesal CCLXXII.foliis constare ait, conscriptúmque ab eo fuisse,*Sobre el hazer los esclavos de la segunda conquista de Xalisco, que mandò hazer D. Antonio de Mendoza Virrey de la Nueva España año de MDXLI.*

De Iuvandis, & fovendis Indis: magnæ molis opus, quod servatur in Bibliotheca Dominicanorum Mexicani cœnobii. Horum duorum meminit Augustinus Davila Padilla in *Historia provincia Mexicanæ ordinis Prædicatorum* lib. I. cap. XCIX.

Vtrum Reges jure aliquo subditos à Regia Corona alienare possint, nostri authoris nomine insignitum tractatum laudat D.Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hispanorum.*

D. BARTHOLOMÆVS DE CASTRO, Burgensis natu, genere nobilis, Urbani VIII. P. M. beneficio, cui, dum Romæ post Bononiensia Iuris, & Theologiæ studia commoraretur, iterúmque eò rediens Procurator Ecclesiarum Hispaniæ in pretio habitus fuerat, Sacerdotium sacri Segobiensis Collegii, quod cum alio Burgensis Ecclesiæ commutavit, nec non & in eadem Burgensi Ecclesia dignitatem Archidiaconatus Berovirscensis amplam, & divitem consequutus est. Editam scimus ab eo.

Orationem, quam Romæ habuit ad Vrbanum VIII. nomine Ducis de Alcalà Oratoris Regis Catholici, ut scribit *Bibliotheca Pontificia* author.

Rebus humanis exemptus est an.MDCXL, ætatis XLVIII.

BARTHOLOMÆVS CVCALA, Sacræ Theologiæ Magister, ejus libri author inscribitur, qui editus est Cæsaraugustæ apud Didacum Fernandez, hoc titulo.

Baculus Clericalis, sive de disponenda ejus conscientia, qui Eucharistiam sumpturus est: anno 1548. in 4. Simúlque ibi editus est.

Vn Tratado *para aiudar à bien morir los que estan in articulo mortis*. Reperio autem editionem hujusmet operis Hispanam sic inscriptam. *Baculus Clericalis, como se a de disponer el Sacerdote*;ibidem apud Augustinum Millan. 1552. in 4.

F. BARTHOLOMÆVS DIAZ DE ENZINAS, Toletanus, Carmelita, Laurentii frater, qui ex eodem ordine ad Episcopatum Vxentinum regni Neapolitani anno MDCLIX. fuit assumptus, Philosophiæ, ac Theologiæ Toletique Complutique apud suos Professor, scripsit.

Camino facil *de agradar a Dios.* Còpluri apud Antonium Vasquez. 1641.

Mortuus est anno sequenti MDCXLII.

BARTHOLOMÆVS DIAZ GIRAL, Iudex ut vocant,Ecclesię in Curia Hispalensis Archipræsulis, scripsit.

Informacion *Iuridica contra los que sienten que Nuestra Señora fue concebida en pecado original.* Hispali 1615.

BARTHOLOMÆVS DE ESCOBAR, Hispalensis, nobili genere natus, societatem amplexus est in India Occidentali annum agens decimum septimum, ibique in urbe Lima climacterico denatus est, cùm aliis virtutibus, tum ad extremum triennio integro invictâ ad virosum in facie ulcus patientiâ clarus. Conciones plures latinè conscripsit, quarum hic elenchus.

Conciones Quadragesimales, ac de Adventu: Quibus accesserunt.

Conciones de Christi Testamento, & Codicillo, &

Pro XL. horis in Quinquagesima. Lugduni apud Horat. Cardon. 1617. 4.

Conciones de festis Domini. Mussiponti 1625.4. Parisiis 1624.

Conciones super omnes Beatæ Virginis festivitates. Parisiis apud Sebastianum Cramoysi 1624. in 4.

Sermones de Historiis Sacræ Scripturæ, volumine uno.

Hispanicè etiam.

Sermones *de la Concepcion de Nuestra Señora.* Olisipone 1622. 4.

Virum pro dignitate laudat *Bibliotheca Societatis* author.

F. BARTHOLOMÆVS FERREIRA, Lusitanus, ordinis Prędicatorum,librum edidit.

De his, qui de FideCatholica malè sentientes aliquid scripserunt, vel inter Catholicos Tra- ctatus

ftatus aliquid de suo interposuère. circa annum MD. Alphonsus Fernandez *De Scriptoribus Dominicanis* author est.

BARTHOLOMÆVS FRIAS DE ALBORNOZ, Talabricensis, legum Doctor Vrsaone creatus, quam juris artem in Mexicana etiam Indorum Occidentalium Academia professus est, sanè ut summi ingenii, ac planè monstrosi, sic & memoriæ specimen sæpè dedit. Extat ad eum Andreæ Resendii Lusitani viri clarissimi epistola, quæ quidem summæ apud omnes hominis existimationis, quam vel in Lusitania collegerat, locuples testis est. Necnon & alii summum laudis gradum Bartholomeo adjudicant: in quibus Fràciscus Sanctius Brocensis in *Arte discendi brevi tempore latinam linguam* vernaculè conscripta, *virum doctissimum, atque in linguis omnibus perfectissimum* appellat. Scripsit equidem populari sermone, ut prodesset pluribus, argumentis verò & rationibus à natura ductis, quâ maximè nituntur -

Arte *de los Contratos*. Valentiæ apud Petrum de Huete 1573. in fol. Ad Didacum Covarrubiam summi Senatus Præsidem, olimque præceptorem. Quod tamen juris opus aliis scio non placuisse, & in iis Ignatio Lopez de Salçedo Complutensi Professori canonum Primario, ut videre est in ejus *addition.ad Practicam Canonicam Bernardi Diaz*, c. LXXVI. §. *Et memoria quidem teneo &c.* Ejusdem extabat penes Gundisalvum Argote de Molina liber M.S-

De los Linages *de España*, quem ipse laudat in *Catalogo M.SS.librorum*, quibus fuit usus in conscribenda *Nobilitatis Bæticæ Historia*.

Necnon scripsit -

Vn Tratado *de la conversion y debelacion de los Indios*. Qui justis de causis ab Apostolicis causarum Religionis Iudicibus fuit prohibitus, si Augustino Davila Padilla credimus in *Historia Mexicana ordinis Prædicatorum* lib. I. cap. CIII.

BARTHOLOMÆVS GARSIAS DE NODAL, cum fratre GVNDISALVO, Gallæci, Ponti-Veterenses, post facta stipendia multa, strennéque navatam Regi suo diù operam in nautica militia, expeditionis novæ Duces ad regionem Magallanicam navigaverunt; à qua reversi quidquid actum fuisset in literas diarii ratione miserunt. Libelli titulus hic -

Relacion *del viage, que hizieron los Capitanes Bartolome Garcia de Nodal, y Gonzalo de Nodal hermanos al descubrimiento del Estrecho nuevo de S. Vicente, y reconocimiento del de Magallanes*. Matriti 1621. in 4. Nautica hæc expeditio annis MDCXVIII. & MDCXIX. undecim mensium spatio facta est.

F. BARTHOLOMÆVS GARCI-ORDOÑES, Franciscanus, edidit opus hoc argumento, & titulo -

Arte Politica *de desempeño breve, y perpetuo de Principes, y Potestades, sin extorsion, ni daño de alguno: fuente de oro, y plata, y verdadera alquimia de Reyes*. Pinciæ 1602. 8.

BARTHOLOMÆVS GVERRERO, Lusitanus, ex Patribus Societatis, scripsit patriâ linguâ -

Iornada *dos vasallos da Coroa de Portugal pera se recuperar a cidade do Salvador na Bahia de todos os Santos, tomada pellos Hollandeses a oito de Maio 1624. & recuperada ao primeiro de Maio de 1625*. Olissipone apud Matthæum Pinarium 1625. 4.

Posthumum verò prodiit opus, cui edendo immortuus fuit author, nempe-

Gloriosa *coroa d'esforçados Religiosos da Companhia de Iesu mortos pella Fee Catolica nas conquistas dos reinos da Coroa de Portugal*. Hoc est de Martyribus Societatis in Lusitanicis expeditionibus. Olissipone 1642. Hæc est quam *Coronam Regni Lusitaniæ* vocat Alegambius in Appendice.

F. BARTHOLOMÆVS GVERRERO, Franciscanus provinciæ S. Michaëlis regularis observantiæ, Sacræ Theologiæ Lector in cœnobio Placentinæ urbis, edidit -

De Controversia *Immaculatæ Conceptionis B. Mariæ Virginis*. Matriti apud Didacum Flamenco. 1620.

BARTHOLOMÆVS HIDALGO DE AGVERO, Hispalensis, Medicus Doctor, eâ præsertim Chirurgicæ peritiæ, fœlicitatisque in quibusvis vulneribus curandis apud suos inclaruit famâ, ut vix esset aliqua vel desperatæ sanitatis plaga, cui non is mederi certo ac mirifico artis successu posse videretur. Vulgata fuit ad posteros ævi illius hæc persuasio; quâ ducti ejus gregis plures, qui ob levia quæque hac in urbe quàm alibi frequentiùs ad arma provolare solent, Deo se, ac Doctori Hidalgo commendatos velle, caro, ac velut auspicato clamore, cum res manibus erat agenda, testabantur. Viæ particularis vulnera curandi, sive primæ intentionis sua ætate instauratorem appellant, qui hominem laudant: qua de re simultates cum Ioanne Fragoso gessit. Extant eo authore -

Tesoro *de la verdadera Cirugia, y via particular contra la comun*. Hispali apud Franciscum Perez 1604. folio. Quo varii tractatus, & in his *Antidotarium generale* continentur. Hic tamen posthumus à Francisco Ximenez Guillen authoris genero, Hispalensi medico Doctore, in lucem emissus fuit liber. Prodierant verò jam ab anno 1584-

Avisos *de Cirugia contra la comun opinion*. Rursúsque adversus Fragosum contradictorem -

Re-

Respuesta *a las Proposiciones, que el Licenciado Fragoso enseña contra unos avisos, &c.*
Decessit in patria sextum super sexagesimũ agẽs annum, quintâ die Ianuarii MDXCVII.

D. BARTHOLOMÆUS DE HUMADA MUDARRA, Bæticus, Rondensis, Collegiatę Ecclesiæ Talaverensis Toletanæ subjectæ Cantor, Iurisconsultus, edidit -

Scholium, seu brevem Interpretationem ad Glossam in primam, & secundam Partitarum partem conditam per eximium Doctorem Gregorium Lopezium Senatorem Regium. Matriti apud Quirinum Gerardum 1583. in folio.

Obiit octogenarius circa annũ MDCXXIV. aut circiter.

BARTHOLOMÆUS IOSEPHUS PASCHASIUS, Valentinus, interpretatus est in latinum è Græco -

Pachimerii Logicam:
Adjungens orationem -
De interpretandi Aristotelem ratione. Quæ edita sunt Francofurti apud Ioannem Vekelium 1591.

In patriæ urbis Academia fuit postea sacrarum literarum Professor primarius, cum & esset Sacræ Theologiæ Doctor. Laudant eum Scotus, & Petrus Augustinus Morla in præfatione *Emporii Iuris* sub nomine *Iosephi Paschalis*.

BARTHOLOMÆUS ISQUIERDO edidit -
Tradicion *de la Santa Veronica de Iaen*.

F. BARTHOLOMÆUS DE LEDESMA, patriâ ex oppido *Nieva* juxta *Ledesmam* diœcesis Salmantinæ oppidum, Dominicanorum ordini Salmanticæ ad D. Stephanum associatus, ac in novum Orbem transvectus, Mexicanæ Academiæ primariam cathedram eâ doctrinæ laude moderatus est, ut Guaxacensis in his iisdem oris promeritus sit Episcopus à Rege designari. Quam Ecclesiam non parùm cohonestavit, erectâ ibidem, sodalibúsque commissâ cathedrę administratione, qui morum, sive moralem Theologiam auditoribus explanarent. Scripsit præter alia, quæ in mari perierunt, opera,

Super quartum librum Magistri Sententiarum, sive de Sacramentis, commentarium. Salmanticæ . . . . denuóque à se ipso recognitum, anno 1585.

Possevinus in *Apparatu* librum sic inscriptum nostro attribuit -
Summarium ad Christianam Religionem, & pietatem spectans.

Denatus est an. humanæ salutis MDCIV. teste in *Indico Ecclesiastico Theatro*, mentionéque hujus Ecclesiæ Præsulum Ægydio Gonzales Davila.

BARTHOLOMÆUS LEONARDUS DE ARGENSOLA, Cæsaraugustanæ urbis Metropolitanæ Ecclesiæ Deo Salvatori sacræ Canonicus, ipse Barbastri natus, ingenio præcellenti, & singulari, Hispanæ castigatioris, ac purioris linguæ cognitione, & usu non alium forsàn habuit in hoc regno parem, quã Lupercium germanum fratrem natu majorem. Eâdem quippe viâ grassati ambo ad gloriam, summum quendam in Poëtica laude, necnon & in studio historico gradum obtinuerunt; meriti á Provincialibus suis uterque unus ferè post alterum, Chronographi Aragoniæ munere ornari. At insuper totius Coronæ, ut vocant, sive Regnorum Aragonensis ditionis, Bartholomæus noster delectus fuit a Rege historicus. Cui responsurus muneri continuationem aggressus est magni Annalium viri clarissimi Hieronymi Zuritæ operis; quã elegantissimo stylo, quatuor tamẽ annos dũtaxat regni Caroli V. Cæsaris continentem pertexuit; posteris relinquens, veluti dimidiatam Veneris imaginem olim Apelles, sic cæptàm ipse Historiæ fabricam, cui nemo hactenus artificem manum imponere ausus est. In quo valde laudamus *Ioannis Francisci Andreæ Ustarrozii* ultimi Aragonię Chronographi judicium, modestiámque: quem hæc consideratio á continuanda Argensolæ historia deterruit, Zuritæque potius telæ suam attexendi propositum ingeneravit, dum Aragoniæ res describendas ex munere suscepisset; quod ipse alicubi refert. Serenissimæ *Mariæ Austriacæ* Imperatrici erat á sacris, dum ipsa viveret, *Villæquè Fermosæ* Rector, reliquitque hæc tantùm ingenii sui monumenta, partim Poëtica, partim Historica.

Primera parte *de los Annales de Aragon, que prosigue los del Secretario Geronimo Zurita desde el año de MDXVI. del nacimiento de Nuestro Redemtor.* Cæsaraugustæ 1630. in folio apud Ioannem de Lanaja.

Conquista *de las Islas Molucas* ad Philippum Tertium Hispaniarum Regem Catholicum. Matriti apud Alphonsum Martinum 1609. in folio.

Vida, y martirio *de San Demetrio escrita por Simeon Metaphrastes en latin, y traducida por mandado de la Emperatriz D. Maria de Austria.* Quam vidimus M. S. inter schedas D. Laurentii Cocci, Umbri, viri eruditi, qui super hoc ipso argumento magnum opus aliquod meditabatur Matriti, dum viveret. Initium hujus libri. *Tenia el cetro imperial de los Romanos Maximiano, &c.*

Metrica ejus continentur libello, qui editus fuit hoc titulo -

Rimas de Lupercio, *y del Dotor Bartholome Leonardo de Argensola.* Cæsaraugustæque prodiit post autorum obitum curâ Gabrielis Leonardi de Albion, & Argensola Luperci filii, ex officina Regii Nosocomii Cæsaraugustani anno 1634. in 4. Hoc est par

fratrum Poëtarum quavis laude majorum, sive purissimæ dictionis formam, sive ejusdem facilitatem, jucunditatem, simúlque nervos & virtutem, sive tandem judicium, eruditionémque consideres, quâ expressisse videntur, ac nostris hominibus communicasse quidquid boni & perfecti Latinorum Poëtarum omnes libri continent; adeóque perfectissimâ hac dicendi formâ inter se pares, ac velut gemelli sunt, quasi uno, atque eodem animo vixerint, uno atque eodem ore sint loquuti.

Reliquit M. SS. *Commentarios para la Historia de Aragon*, qui liber in tabulario publico hujus Regni custoditur pertingens ab anno MDCXV. usque ad MDCXXVII. uti refert *Ioannes Franciscus Andreas* jam laudatus in *Notitiis authorum M. SS.*

F. BARTHOLOMÆVS DE LOAYSA, Bæticus, Antiquariensis, ordinis Carmelitarum Provinciæ Bæticæ, Cordubæ sodales docuit sacros libros; scripsitque cum in Carmona urbe degeret -

Los Triunfos *de la Reyna de los Angeles*; sive de immaculata ipsius Conceptione. Hispali per Gabriël. Bexarano 1616. 4.

Sermon *de S. Teresa, en la fiesta de su Beatificacion*: quæ cum aliis ejusdem argumenti concionibus edita fuit Matriti 1615.

BARTHOLOMÆVS LOPEZ ENCIZO Teudillensis, scripsit adversus Zelotypiæ furorem, hoc titulo -

Desengaño *de zelos*, 1586. in 8. apud Franciscum Sanchez.

BARTHOLOMÆVS LAVRENTIVS, vulgò LORENTE, natus in Oppido *Longares* Aragoniæ Regni, quod sacra jura Cæsaraugustam petit, Ioannem Nunnesium Valentinum virum clarissimum in Philosophicis, in aliis alios præceptores habuit. Sacerdotio deinde obtento ad ædem sacram Dei-paræ de Columna ejusdem Cæsaraugustanæ urbis, Canonicum, & Priorem (ea munerum nomina) illius egit, optimè de ipsa meritus, præcipuóque apud cives suos loco habitus, quod & strenuè dignitatem ejus Romæ defenderit, multáque in vulgus doctrinæ, ac eruditionis famâ celebraretur. Quare & eum non multò ante mortis tempus Aragoniæ Regnum stylo ducendis ex munere rebus suis Chronographum allegit. Extat ejus operâ collectus -

Indice de los autores *que tratan de la venida de Sant-Iago à España*. Cæsaraugustæ 1591. quem Petrus Ioannes Nunnesius is, quem laudavimus, in Prologo *Consilii sui de studio Philosophico*, atque item alii omnes, qui adventum Divi Iacobi ad Hispanias pro debito asserere usquam conati sunt, præcipuè laudant.

Vida *de S. Braulio Arçobispo de Çaragoza*; sine ejus tamen nomine. Latet adhuc in schedis, quæ nostrum præfert authoris nomen, vulgari idiomate conscripta -

Historia *de la antiguedad, y dignidad de la Santa Iglesia del Pilar de Zaragoça.*

BARTHOLOMÆVS MARRADON, Medicus Doctor in *Marchena* oppido diœcesis Hispalensis, edidit in lucem -

Dialogo *del uso del Tabaco, los daños que causa &c., y del chocolate, y otras bebidas* Hispali apud Gabriëlem Ramos 1618. 8.

F. BARTHOLOMÆVS DE MARTYRIBVS, Olissiponensis, anno seculi superioris decimo quarto probis parentibus, & honestis nascitur, ut quàm primùm ætate justâ esset, Dominicanorū instituto in monasterio urbis patriæ adscriberetur. Inde in Collegio Sancti Dominici, quod Rex Emmanuël in eadem civitate erexerat, Philosophiam, uti & in Victoriensi Regio (*de la Batalla* vulgare ei nomen est) cœnobio per viginti annos eandem artem, ac Theologiam docuit. Interim ad Magisterii gradum, aliósque domesticos familiæ honores receptus, in utriusque Theologiæ, tam Scholasticæ, quàm Mysticæ, quæ vera sapientia merito suo audit, studiis mirè profecit. Eboræ posteà sacras literas Antonio Ludovici Infantis filio, incertū quot annis, dictavit, eâ parentis, ac discipuli gratiâ, ut ad Benficensis monasterii, quod prope Vlissiponem in sesposito, & amœno loco situm est, Præfecturam vocatus regii sanguinis alumnum doctrinæ causâ secum ferret, & cum magna cura formandorum ingenii, atque morum haberet. Incidit in annum hujus seculi octavum ab quinquagesimo Balthasaris Limpi Carmelitæ Archiepiscopi Bracharensis mors, quam dignitatem Ludovicus Granatensis summus ille doctrinâ vir & pietate, sibi à Caterina Regina, cui erat à confessionibus, & penes quam regii pupilli Sebastiani tunc vices erant, oblatam, cùm admittere noluit, tum author fuit Reginæ, ut humeris Bartholomæi sodalis, qui Benficæ præerat, imponeret. Hoc munus à plerisque primę nobilitatis ambitum ut sponte capesseret, nullus exorari potuit; quare & præcepto fuit expugnandus. Tridentum advocatus ad Concilium duobus ab hinc annis eam doctrinæ, integritatis, ac religionis famam ibi collegit, ut in supremo Ecclesiæ consessu nulli congregatorum ex toto orbe Christiano Theologorum, sive literis, sive sanctitate, quamplurium opinione concederet. Reformationem ordinum ecclesiasticorum, cujus præcipua fuit Patrum cura, incredibili contentione animi, ac pervicaciâ, eloquentiâq; promovit. Romam per intervallum quoddā sessionum, móxque dimisso Concilio iterum, atque iterum veniens, Pio IV. P. M. ejusque ex sorore nepoti Carolo Cardinali Borromæo,

mæo, qui in sanctissimum virum post evasit, in paucis fuit charus; à quo scilicet Summo Ecclesiæ Præside dignus est habitus, quem in aliquot curię abusus coràm, sed modestissimè invectum, non æquo animo audiret tantùm, sed & suasori, authorique prudentissimo, atque integerrimo transformationem in melius eorum condonaret. Bracharæ redditus post triennium integrum, redigendis in ordinem rebus secundum Concilii Canones totus incumbere, conciones ad populum frequentes habere, diœcesim singulis trienniis integram utilissimâ visitatione lustrare, egenos pascere, nudos inducre; sibi parcissimus, pauperibus munificentissimus; vir quidem pietate, liberalitate, abstinentiâ, corporis maccrandi perpetuâ curâ, christianáque libertate, & gravitate, omnium denique virtutum numeris absolutus. Tandem annum agens octavum & sexagesimum, ut sibi gravissimum dignitatis onus Pontificis nutu deponeret impetravit à Philippo Hispaniæ, ac recèns Lusitaniæ Rege; inque oppidum ejus diœcesis *Vianam* secedens, monasterio, quod ipse ordinis sui fratribus erexerat, per octennium includitur, expetitis dilectæ sibi Rachelis amplexibus fruiturus, jam ante mortem sibi beatus; quæ demum sequuta est anno MDXC. ætatis LXXVI. Sepultura ejus, exuviæque miraculis claruerunt. Hæc scripta emanarunt ad nos viri sanctissimi;

Stimulus Pastorum. Quem librum Carolus Cardinalis Borromæus ex quodam exemplo sibi ab authore, dum Romæ unà essent, relicto, in urbe hac fecit per heredes Iulii Accolti anno 1582. typis excudi: mox Ludovicus Granatensis à Borromæo per nuntios acceptum Vlissipone, deinde & Parisienses tertiùm anno 1583. recuderunt. Extat, & alia Parisiensis editio anni MDCXLIV. in 12. apud Petr. de Breche.

Compendium spiritualis doctrinæ ex variis Sanctorum PP. sententiis collectum. In quo mysticę Theologiæ regulis perfectionis viam fideles edocentur. Latinus prodiit liber Vlissipone apud Antonium Riberium 1582. 8. Matritique 1598. Parisiisque 1601. Hispanicè autem conversus operâ *Placidi Pacieci de Ribera*, cœnobii Benedictinorum Hispalensium Abbatis, Pinciæ anno 1604.

Lusitanicè verò -

Cathecismo *da doutrina cristam*, sic utilis, & proficuus, ut & publicari fecerit per Lusitaniam Sebastianus Rex, & Castellanum dare utile duxerit *Emmanuël Rodriguez* Franciscanus, vir clarissimus, editum Salmanticæ 1602. in 4. Hic liber, & superior Lusitanicè prodierunt Romæ anno 1603. iterúmque Castellæ idiomate à Ioanne Aristizaval S. Iacobi Equite conversus. Matriti 1654.

Inedita alia reliquit tam vulgaria, quàm latina; scilicet -

Collationes spirituales CL.

In Psalmos, & Cantica feriarum.

In Hieremiam, & alios Prophetas annotationes.

Puncta tangentia Iura, & casus conscientiæ.

Varias sententias ad Sacram Scripturam pertinentes.

Doctrinas, & regulas mensæ religiosæ.

Epitomen Chronicorum Mundi.

Compendium Historiarum Ecclesiasticarũ.

Narrationem gestorum in Concilio Tridentino.

Reliqua Lusitanico sermone -

Tratado *de Praticas devotas pera os Prelados quando daõ ordens.*

Praticas espirituales *sobre os evangelios das festas de tudo o anno.* Quas tamen unà cum *Cathecismo* in vulgarem Castellæ linguam conversas edidit Emmanuël Rodericus jam laudatus;

Et alia Historica: quæ quidem diligenter collegit, recensuitque, vitam summi viri elegantissimo Portugalliæ stylo ducens vir disertissimus Ludovicus à Sousa Dominicanus, quemadmodum & Castellæ idiomate non minus eleganter Ludovicus Muñosius pius juxtà, disertúsque illustrium hâc nostrâ ætate sanctorum aliquot Historiographus.

F. BARTHOLOMÆVS DE MEDINA, ab oppido patrio veteris Castellæ *Medina de Rioseco* sic cognominatus, fratrum Prædicatorum ordinem Salmanticæ in æde sacra Divi Stephani literis & religione spectatissimâ professus est. In Collegio Complutensi nonnusquam commoratus, Durandúmque ut explanaret in Cathedra huic addicta præceptori, Salmanticam repetere jussus, tandem primarium docendi locum deferente scholâ suscepit. Fuit quidem is cùm aliarum disciplinarum compos, tum præcipue in studio Theologiæ Scholasticæ, Moralisque inter principes suæ tempestatis habitus: quique Sancti Thomæ doctrinam totis viribus ingenii, atq; judicii, quorum vim indefesso labore acuebat, usque ad supremum vitæ spiritum propugnavit. Nempe voce, ac prætcrea scriptis. Edidit namque -

In Primam secundæ D. Thomæ. Salmanticæ 1582. in folio, quæ sępius recocta est editio, tum in eadem urbe anno 1588. Cæsaraugustæque 1587. in 8. Barcinonéque 1604. in 8. tum extra Hispaniam, Venetiis 1590. & 1602. apud societatem Venetam, atque item Coloniæ 1619. folio.

Expositionem in Tertiam Partem D. Thomæ, usque ad Quæstionem LX. complectentem tertium librum Sententiarum: cui accesserunt novæ observationes Alphonsi de Luna S. T. M. ejusdem ordinis, professorisque Salmantini. Salmanticæ 1596. folio. sed expositio ipsa priùs edita fuerat in eadem urbe anno 1584. Venetiisque 1582.

Hispaniceè vero Summam casuum hac inscriptione -

Breve Instruccion *de como se a de administrar el Sacramento de la Penitencia*. Salmanticæ 1580. in 8. & 1585. 8. Pinciæque anno 1602. in 8. & Pampelone 1625. Latinè vertit *Raphaël de Cæsare* Neapolitanus, Coloniæque edidit apud Quentelū primùm 1601. in 8. deinde apud Petrum Hening in folio anno 1619. Italicè alius convertit editam Venetiis 1582. 8. apud Dominicum Nicolinum.

Parabat in reliquas D. Thomæ partes, cùm mors virum longiore vitâ dignum intercepit tribus annis majorem quinquagenario, sæculi MDLXXX. in ipsa urbe Salmantina, & cœnobio, ubi terræ mandatus est, Dominico Bañez itidem Dominicano lampade docendi tradito. Ioannes Marieta usque ad annum MDLXXXI. vixisse scribit, ut & Hieronymus Ghilinus in *Theatro hominum literatorum*.

BARTHOLOMÆVS MELGAREJO, Toletanus, Hispanè interpretatus est, scholiisq; adornavit -

Las Satyras *de Aulo Persio*. M.SS. in folio vidit D. Thomas Tamajus.

BARTHOLOMÆVS MOLES, Aragonus, ut dicitur, medicúsque Doctor, scripsit sub Carolo Rege, atque Cæsare -

Speculum sanitatis, sive de sanitate conservanda librū Salmanticæ editum 1545. 8.

F. BARTHOLOMÆVS DE MOLINA, Franciscanus, ad D. *Petrum de Ribera* Lucensem Antistitem opus musicum scripsit hujus nomenclaturæ -

Arte de canto llano, dicha, Lux videntis. Pinciæ 1506.

F. BARTHOLOMÆVS DE MOLINA, Ordinis Sancti Francisci excalceatus, Diffinitor, (id nomen proprium rei est) Provinciæ Sancti Iosephi audiebat, quo tempore in vulgus edidit -

Breve Tratado *de las virtudes de D. Iuan Garzia Alvarez de Toledo, quinto Conde de Oropesa*. Matriti 1621. 8. apud Alphonsum Delgado.

BARTHOLOMÆVS NIÑO VELASQVEZ, scripsit-

Discurso *sobre la Antiguedad de Granada*. Qui M. S. fuit in Bibliotheca Olivariensi.

F. BARTHOLOMÆVS ORDOÑEZ, Frãciscanus, versibus conscripsit inclytum Eulaliæ Virginis Barcinonensis Martyrium, Poëmati inscribens -

Eulalida. Barcinone 1590. in 8. apud Philippum Robertum.

F. BARTHOLOMÆVS DE PAIVA, Lusitanus, ex familia sacra Redemptorum Sanctissimæ Trinitatis, Ludovico Petit hujus ordinis Generali Magistro nuncupavit orationem carmine pertextam -

De Institutione ejusdem ordinis Sanctissimæ Trinitatis: ex qua plura fragmenta adducit Fr. Bernardinus à Sancto Antonio in *Epitome Redemptionum*.

BARTHOLOMÆVS PALAV, Valentinus, scripsit carmine -

Vitoria de Christo; Alegoria, representacion de la captividad espiritual, y de la Redencion de Christo. Valentiæ apud Ioannem Navarrum 1583. in 8.

BARTHOLOMÆVS PEREYRA, Lusitanus, Societatis Iesu, edidit -

Paciecidos lib. XII. Poëma heroicum de gloriosa morte P. Francisci Paciecí Societatis Iesu Provincialis in Iaponia. Coninbricæ 1640. in 12. apud Emmanuëlem de Carvalho.

Habere eum prelo paratum -

Commentarium in Tobiam, refert Philippus Alegambius in *Appendice scriptor. S. I.* meminitque D. Franciscus Emmanuël cent. IV. epist. 1.

BARTHOLOMÆVS PEREZ, scripsit -

Tratado *de la devocion con las Animas del Purgatorio*.

BARTHOLOMÆVS PHILIPPVS, Lusitanus, legum Doctor, Olisipone, Salmanticæ, atque Conimbricæ Civilia jura è superiore loco per viceennium docuit. Mox domi frequentans tam sacra, quam profana studia plures libros editioni maturaverat; cum specimen otii literarii sui primitùs in publicum fecit, typis commendans breve opus, sed frugi; Tractatum nempe -

De el Consejo, *y de los Consejeros de los Principes*. Conimbricæ 1584. 4. apud Antonium de Martin; Alberto S. R. E. Cardinali Austriaco nuncupatum. Taurini etiam 1589. & sæpè aliàs.

Iuris studii hæc sunt in Academiis edita -

Repetitio in cap. Scindite corda vestra, de Pœnitentia distinct. I. Olisipone 1539. 4. apud Ludovicum Rodriguez. Ex quo opere laudat eum summus vir Didacus Covarrubias, mirum illius in comprobanda conclusione quadam commendans ingenium, *de Matrimonio* II. parte c.III. §. V. n. VIII.

De Fictionibus Tractatus. Salmanticæ 1536.

Iuris Conclusiones in folio editas tribuit ei Verderius in *Bibliotheca Gesnerianæ Epitome*. Plurium ipse meminit alicubi operū, à se prope diem publicandorum; sed quarum nomen tantū, ut existimo, ad nos permanavit.

F. BAR-

F. BARTHOLOMÆVS PONCE, Cisterciensis, S. Fidei prope Cæsaraugustam Monachus, binum hostem christianis moribus insultantem, nempe librorum profanorum lectionem, mortisque oblivionem domare admodum cupiens, binum sibi opus fabrefaciendum piè constituit, atque utrumque edidit: nempe -

Puerta Real *de la inescusable muerte*. Cæsaraugustæ 1577. atque iterum Salmanticæ apud Ioannem, & Andream Renaut 1596. Continetur hoc opere, *La vida, y hechos loables de D. Pedro de Acosta Obispo de Leon, y despues de Osma*: nè diversum à superiore alicui videatur, qui viderit apud Rodericum da Cuña in *Historia Episcoporum Portuensium* II. parte, cap. XXXIV. hujus argumenti ac tituli librum nostro Poncio attributum.

La clara *Diana*, hoc est pias Dei-paræ Virginis laudes, loco profanæ illius Georgii Montis-majoris *Dianæ*. Cæsaraugustæ. 1581.

Denatus est circa annum MDLXXXII.

Refert quoque author Bibliothecæ Cisterciensis EcclesiamCarthaginensem huic nostro aliquando obtigisse gubernandam Præsulis jure. Cui muneri Romana monumenta, quæ ad manum habuimus, actorum Consistorialium ejus sæculi, quo is floruit, & scripsit, ineunrisque hujus, ad quod pertingere potuit, nullatenus favent.

BARTHOLOMÆVS DE QVEVEDO, in Metropolitana, atque Hispanarum principe Toletana Ecclesia cæremoniarum, ut vocant, magister, doctus vir ac diligens, quo elogio eumAmbrosius Morales donat c.VIII. lib. X. author est illius epistolæ, quæ provocavit alteram eruditione plenam Andreæ Resendii Lusitani super quibusdam Hispaniæ antiquitatibus à Quevedo interrogati. Vtraque extat in *Hispaniæ illustratæ* volumine secundo.

F. BARTHOLOMÆVS DE LOS RIOS ALARCON, Matritensis, Eremitarum fratrum sodalis, Theologiæ sacræ Magister, in Belgio munus declamandi pias conciones apud Serenissimos Hispaniarum Infantes tum Elisabetham, tum Ferdinandum Austriacos, deindéque in Hispaniam reversus apud Philippum Regem exercuit. Scripsit, quos viderim, hos libros -

Phœnicem Thenensem è cineribus redivivum, Serenissimo Principi Ferdinando nuncupatum. Antverpiæ apud Plantinum 1637. in 8.

Christum Dominum in cathedra Crucis docentem, & patientem; sive de septem verbis à Christo Domino in Cruce prolatis; tractatibus septem. Bruxellæ apud Ioannem Mommartium 1645. 4.

Vittam Coccineam, sive commentarium super evangelia Passionis, & Resurrectionis Christi Domini. Antverpiæ apud Guilielmum Lesteeuium 1646. 4.

Hierarchiam Marianam ex occasione Imaginis Deiparæ Virginis olim in Abredonia Scotiæ miraculis claræ, deinde à Serenissima Infante Isabella Bruxellæ in templo Augustinianorum collocatæ.

Horizontem Marianum; sive de excellentia, & virtutibus Beatæ Mariæ Virginis. Tractat. IX. super totidem ejus festa. Adjungitur X. *De nomine Mariæ*. Antverpiæ apud Guilielmum Lesteenium 1647. folio.

BARTHOLOMÆVS RODRIGVEZ, Parochus præsidiariorum militum Teneramundæ urbis in Belgio, scripsit -

La Vida, *y milagros del glorioso S. Roque*. Bruxellis 1637. in 16.

BARTHOLOMÆVS SALVATOR DE SOLORZANO, natus in oppido *Medina de Rio-seco*, edidit -

Libro de Caxa, *y manual de Quentas de mercaderes, y otras personas con la declaracion dellas*. Matriti 1590. in 4. apud Petrum de Madrigal.

BARTHOLOMÆVS SANCHEZ, author laudatur -

Interpretationis difficilis Responsi Ioannis VIII. Papæ super Irregularitate, & aliorum opusculorum.

Fuit in Bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado.

D.BARTHOLOMÆVS SANTOS DE RISSOBA, natus in oppido *San-Ervas*, *Campi* (*Vega* vocant) *De Saldaña*, ex sodali Ovetensis Collegii in Salmantina schola, Canonicóque Magistrali Palentino, *Almeriensis* primùm designatus, dein *Legionensis* Episcopus ab anno hujus sæculi XXXIII. M. S. reliquit, quo idiomate ignoro, librum

De las Obligaciones *de los Obispos*. Vide Ægidium Gundisalvi Davila in *Theatro Legionensis Ecclesiæ*.

Obiit Bartholomæus ex Legionensi Seguntinus jam Episcopus, anno MDCLVI. aut sequentis initio.

F. BARTHOLOMÆVS DE SEGVRA, Benedictinus monachus Pinciani cœnobii, atque in eo Ecclesiastes, Theologus, & Poëta, dedit versibus brevioribus Hispanis, quos à circulo rithmorum *redondillas* dicimus -

La Amazona Christiana, *ò vida de la B. Madre Theresa de IHS*. Matriti apud Franciscũ Fernandez de Cordova 1619. in 8. Dignum certè argumentum suo scriptorem opus clamat, elegantiâ, & suavitate plenum.

Idem author est alterius operis metrici -

De la Vida *de S. Iulian Obispo de Cuenca*. 1599. in 4. apud Michaël Serrano.

BAR-

BARTHOLOMÆUS DE TORRES, natus in oppido *Rebilla-balaguer* Burgensis diœcesis, S.T. Doctor, in Salmantina Academia, Collegii Ovetensis togâ insignis, Philosophiam professus est. Indéque Scotum, admissus in eam cathedram, docuit. Postea in Seguntino gymnasio per vicennium explicuit Angelicũ Præceptorem, merito suo (quippe moribus fuit honestissimis, eximiáque in Deum pietate; ad hæc multâ doctrinâ, fœlicique ingenio præstans) à scholastico pulvere an. MDLXXVI. in *Canariensis* Ecclesiæ Præsulem translatus. Quo tempore jam redierat à peregrinatione Anglica, quò cum Philippus Rex Mariam ejus regni Principem accepturus uxorem, unà cum aliis insignibus Theologis ad stabiliendam in Anglis veram, & orthodoxam fidẽ secum duxerat. Vnde immaturâ profectione reversus Regi ansam dederat (uti fama est) hominis imbecillitatem arguendi. Cui tamen adprobavit fortasse suum consilium, qui post aliquot annos meruit ad Pontificium apicem istum adsumi. Ergo Summam D. Thomę commentariis explanare aggressus, in lucem emisit priore loco, dum Seguntiæ esset -

Commentaria in XVII. Quæstiones primæ Partis de Ineffabili mysterio Trinitatis. Compluti apud Quirinũ Gerardum 1583. fol. Venetiis iterum apud Iuntas edita anno 1588. in 4. Residuum hujus primæ partis tunc affirmavit prælo se habere paratum.

E vivis cessit in sede sua, mense Martio anni MDLVIII.

BARTHOLOMÆUS DE TORRES NAHARRO, patriâ ex oppido *Turri* juxta *Pacem Augustam*, naufragio dicitur in Maurorum manus incidisse, atque inde Romam, prædibus pro lytro datis, cum Leo Papa X. literatorum Mœcenas sacro Romano præesset Imperio, transvectus, plura carmina in vulgus emisisse. At vero in Aulicorum vitia, quod carmine etiamnum superstite dicas factum, satyricè nimis invectus, fortasse opus habuit cedere urbe, Neapolímque concedere. Fabricio ibi Columnæ domesticus fuisse videtur, siquidem opus, de quo mox dicimus, Ferdinãdo Pescariæ Marchioni hujus Fabritii genero per id tempus offerens Domini sui vocabulo socerum compellat. Vir fuit (quatenus Mesllineri cujusdam Aurelianensis fide ad posteros descendit; cujus quidem epistola est Naharri *Propalladiæ* pręfixa B. Ascensio Parisiensi Poëtæ nuncupata) specie affabili, staturâ grandiore, modesto & gracili corpore, incessu gravis, verbis parcus, & non nisi præmeditata, & quasi in statera librata prius verba emittens, vitiorum omnis generis hostis, virtutúmque omnium cultor eximius. Grande autem ab eo additum Hispanorum sermoni ornamentum illa ætas non sine admiratione (ut ipse testatur Mesllinerius) in confesso habuit: quo nempe ait factum, ut quæ aliàs barbara audiebat, Grecæ, Latinæque linguarum excellentiam in multis pessumdare videretur. Sacris eum fuisse initiatum apparet ex Leonis P. M. impetrato ad typorum usum diplomate. Extat unicum ejus hodie miscellum opus -

Propalladia. Hispali a Iacobo Cromberger edita anno 1520. Nempe, ut ipse libri resolvit titulum Ἀπὸ τοῦ πρώτου, quod est *primum*, & *Palladis*, quæ eadem Minerva est literarum numen creditum, appellatione: quasi prima, & imperfecta adhuc Palladis opera, Musarúmque tentamenta producantur. Continet collectio hæc variorum carminum *epistolas* quasdam, *liricáque*, sive *erotica opuscula*, præsertimque *Comœdias septem* versibus conscriptas, aliáque.

BARTHOLOMÆUS VALENTINUS DE LA HERA, & DE LA VARRA, juris Canonici studiosus, nomine suo, sed nec dissimulans verum operis authorem *Petrum de la Hera* fratrem suum germanum, publicavit -

Repertorio del Mundo, particular de las esferas del Cielo, y orbes elementares, y de los tiempos, mudanças, y passiones del aire. 1584. in 4.

BARTHOLOMÆUS DEL VALLE, Liberalium artium Magister, Medicúsque Doctor, in Salmantina Academia Professor erat publicus Astrologiæ, cum commentatus est super duorum Cometarum anni MDCXVIII. significatione, edito libro -

Explicacion, y Pronostico de los dos Cometas. Granatæ 1619. 4.

BARTHOLOMÆUS DE VALVERDE, & GANDIA, quem *Villena* urbs protulit Castellæ, Valentino regno finitima, S. Theologię Doctor, multiplicis doctrinæ merito sub Regibus nostris Carolo, & Philippo, quibus fuit à sacris, excelluit. Præcipuè verò in ea parte studii Theologici curas suas collocasse videtur, quæ adversus fidei hostes contentionis utilissimæ, atque honestissimæ funem trahit. Doctus ad hæc literas Græcas & Hebraicas, quarum testimonio persæpè utitur, Romę degẽs Sixto Pontifici M. hujus nominis V. antequam renuntiaretur, nec minus postquã gradum hunc supremum Ecclesiæ obtinuit, notus fuit, atque in pretio habitus. Hominem commendant sequentia scripta;

Ignis Purgatorius post hanc vitam è Latinis Patribus orthodoxis, Hebræorúmque doctissimis assertus. Cui præcedit operi -

Pro Igne purgatorio, Sanctorum intercessione, sacrificiis, suffragiis, & oblationibus; pro aris, & imaginibus, vasis, & vestibus sacris, ac sacerdotiorum ordinibus, ritibúsque sacrorum, atque adeò externis omnibus Catholicæ Ecclesiæ cultibus, & cæremoniis Apologeticum breve. Ad Gregorium XIII. P. M. Item -

Ad Quæstiones, sive proposita Vvenceslai à Vvertzoviz Equitis Bohemi de jejunio

Qua-

Quadragesimæ, *& verbo Dei scripto & non scripto Responsio*. Necnon & -

Ex Sanctis Patribus Nomologia, idest insigniores aliquot sententiæ, quibus & Catholici in fide confirmantur, & qui ab Ecclesia discesserūt, redarguuntur & ab errore revocantur; omnia simul Patavii 1581. Venetiisque 1590. 4.

Salomonis de forti muliere Alphabetū (Hoc est locus è Proverbiis; *Mulierem fortem quis inveniet, &c.*) *tribus commentariis illustratum, atque explicatum: nempe de Dei-Para Virgine, de Anima humana, & de Matre familias*, ad Sixtum V. Papam Romæ in officina Sanctii, & sociorum 1589. 4.

Cypriani Cœna emendara, atque explicationibus illustrata. Pragæ 1579. 4.

Inedita reliquit, de quibus eidem de suis lucubrationibus testi credimus,

In Cantica Salomonis commentarios.

ΣΠΟΥΔΑΣΜΑΤΩΝ (hoc est *Studiorum*) XXX. libros, quos quidem editioni se habere paratos, ac Sixti V. nomine insignitos, ajebat ipse anno MDLXXXIX. certè ante hoc tempus publicandos, nisi desiderium ejus (quod ille ait) injustissimè quidam retardassent.

Epithalamium in nuptiis Philippi II. & Annæ Regum Hispaniæ, servatur M. S. in Bibliotheca Olivariensi.

Admonitiones quasdam contra Talmud, & explicationem temperamenti Sanctissimi Domini M. SS. in Bibliotheca Ambrosiana esse referunt.

F. BARTHOLOMÆVS DE VEGA, ordinis Prædicatorum, emisit foras -

Computo *Ecclesiastico*. Pampilone anno 1588. 8.

F. BARTHOLOMÆVS DE LA XARA, ordinis Minorum provinciæ Bæticæ, scripsit-

Explicacion *de los casos reservados*. Hispali 1642. in 8.

Lucas Vvaddingus.

BARTHOLOMÆVS XIMENEZ PATON, in *Almedina* oppido diœcesis........natus, literarum omne genus, præcipuè humanarum professus fuit, & multiplicibus commentariis rem Grammaticam, Rhetoricam, Philologicam promovit, doctis quidem, & laboriosis, quæque authorem suum cum non vulgari eruditionis sacræ, & profanæ commendatione transmittent ad posteros. Notarius fuit Apostolicorum Religionis Iudicum in Murciæ Regno; Cursoriúmque in oppido *Villanovæ Infantum*, quod credere ipsi debemus, Magister. *Correo maior de Villanueva de los Infantes nos dicimus*. Edidit -

Eloquencia *Española en arte*. Toleti 1604. in 8. quæ quidem in partem mox ivit majoris operis Rhetorici, quod sic inscriptum prodiit -

Mercurius Trismegistus, sive de Triplici eloquentia, Sacra, Española, Romana. Beatiæ 1621. 4.

Perfecto *Predicador*. Beatiæ 1612. 8. apud Marianam de Montoya.

Epitome *de la Ortografia Latina, y Castellana*. Beatiæ 1614. in 8. apud Petrum de la Cuesta.

Proverbios *concordados*; hoc est *Alphonsi de Barros* Segobiensis *Proverbia moralia metrica, Philosophorum, Poëtarúmque sententiis illustrata*. Beatiæ apud Petrum Cuesta 1615. in 4. Olisipone 1617.

Discurso *de la Langosta, que en el tiempo presente afflige, y para el venidero amenaza*. Beatiæ 1519.

Declaracion magistral *de varios epigramas de Marcial*. Villænovæ Infantum 1628.

Vitorias *del Arbol sacro*: sive de Laudibus Sanctæ Crucis.

Decente colocacion *de la Santa Cruz*; sive de abusu affigendi, aut depingendi quovis loco salutare hoc signum. Conchæ apud Iulianum de Ecclesia 1625. 4.

Discurso *en favor del santo, y loable estatuto de la limpieza*; quod excludit à quarundam Ecclesiarum, & Collegiorum sodalitate eos, qui ex majoribus Mauris, aut Hebræis procedunt. Granatæ 1638.

Discurso *de los tufos, copetes y calvas*. Beatiæ 1639. 4.

Declaracion preambula *del Psalmo CXVIII. Beati immaculati in via, &c.* Granatæ 1633. 4.

Historia *de la Ciudad de Iaén, y de algunos Varones famosos hijos de ella*. Giennii apud Petrum Cuestam 1628. 4. cui formandæ author fuit nostro *Petrus Ordoñez de Zeballos* schedis suis manuscriptis hujusmet argumenti ad eum remissis: de quo nos in mentione illius.

Varia *Martialis Epigrammata* interpretatus est, interpretationésque in vulgus emisit. v. g. *Epigramma XX. lib. IX. Laudat balnea versibus trecentis: LX. libri IV. Ardea solstitio, Pestanáque rura petantur: XXVII. lib. X. Natali, Diodore, tuo, &c.* item *XXIX. libri III.* Necnon & *Iuvenalis* horum versuum *Sat. VI. Adamas notissimus, & Beronices- In digito factus pretiosior*. Granatæ 1633. 4. Conchæ 1632. 4. nescio an diversū opus sit á superioribus, *Las Instituciones de la Grammatica Española*, & *Institutiones Rhetoricæ latinæ*. Certè *Institutiones Grammaticæ* istæ prodierunt Beatiæ apud Petrum de la Cuesta in 8. D. Sebastiano Covarrubiæ Horosco, *Thesauri Castellanæ linguæ* authori nuncupatæ.

BASILIVS.

F. BASILIVS DE ARZE, Benedictinus monachus, foras dedit -

Historia *del origen de la maravillosa Imagen de la Casa de Nuestra Señora de Sopetran, &c.*

Matri-

Matriti apud Alphonsum Martin. anno 1615. in 8.

F. BASILIVS DE FARIA, Olissiponensis, Cartusianorum sodalis, lustrico nomine BALTHASAR DE FARIA SEVERIM, loco nobili natus, virtutibus tamen clarior; qui cum Cantor esset Eborensis Ecclesiæ fugit in ejusdem urbis Cartusiensem domum, ut Deo tantum, sibíque viveret. Excelluisse is dicitur in Mathematicis quibusdam disciplinis, latinè admodum disertus, Gallicè atque Italicè doctus, politicarum rerum non mediocriter gnarus: Georgius certè Cardosus in *Agiologio Lusitano* qui hominis his cum laudibus meminit, edidisse eum scribit (V. die Augusti pag. CDXL.)

Artem brevem linguæ latinæ.

Sobre *el desempeño del Patrimonio Real del Reino de Portugal.*

De las ceremonias *de la Missa.*

Vida *de S. Bruno*, quę edita fuit, & ea quidem pars est *Historiæ Cartusiani ordinis*, quam de tempore XII. priorum Generalium Prefectorum absolverat.

Excessit è vita die V. Aprilis MDCXXV. ætatis LXVI.

F. BASILIVS LOPEZ, Cisterciensis in *Vallis Ecclesiarum* monasterio sodalis, composuit, ediditque -

Calle de amargura; *como havemos de seguir à Cristo, y meditaciones de su passion.* Matriti apud Viduam Alphonsi Martini 1622. 8.

F. BASILIVS DE MOLINA, *Sanctæ Mariæ Hortensis*, quod celeberrimum est in Castellæ regno ad limites Aragoniæ Cisterciensium cœnobium, monachus, in Italia peregrinatus, lectáque Ferrariæ Theologiâ, rediit in patriam, vixitque viris principibus charus. Scripsit, (latinúmne opus, ignoro)

De immunitate Ecclesiarum, ac præcipuè Monasterii sui Hortensis, librum unum, Matriti excussum 1607. in folio.

In schedis etiam reliquit -

Historia *del Monasterio de Huerta.* Intercessit namque editioni mors authoris anno MDCXVII.

F. BASILIVS PONCE DE LEON, Granatensis, quam ipse urbem charæ sibi patriæ compellare nomine in *Quodlibetis* suis *Theologicis* non dubitavit, matrem habuit Menciam Varelã Ludovici illius Legionensis summi viri consanguineam, unde nepos istius noster audit. Parentem Roderich Poncii Legionensem Baileni Comitem tribuit ei, nescio an satis idoneâ conjecturâ ductus, Thomas Herrera Augustinianus in *Cœnobii Salmantini Eremitarum Historia.* At quo loco is editus fiet, magnum patriæ, suorúmque, magnum Hispanæ gentis decus vixit. D. Augustini habitum solenni professione cum induitur Salmanticæ, diúque sodalibus in Complutensi Collegio Lectorem se Theologiæ præstitisset, ineuntis seculi hujus anno quinto Salmanticum gymnasium scholasticorum munerum adiit petitor; brevíque, alterúmque altero gradum urgente, Scotum, Thomam, Durandum interpretandi è propriis quemque cathedris, partes suscepit. Deinde & Augustini Antolinez Primarii Lectoris emeriti vicem sustinere jussus anno MDCXXIIII. quasi initiatus est summo huic Theologicæ facultatis culmini, ut in decedentis locum biennio pòst acciperetur. Rexit & Academiam integram Cancellarii nonnunquam munere: vir, si eruditionem spectes, sacræque totius doctrinæ peritiam, nemini secundus; si ingenii acumen, & amœnitates, si judicii nervos, si tandem eloquentiæ vires, cum paucis comparandus. Nec schola ipsum sibi tot annos mancipans in causa fuit, quò minùs de re sacra optimè concionaretur: nec item scientia Theologica adeo ampla, & per omnes sui partes exactissimè ab eo comprehensa præjudicare studio Canonum potuit: nam & hujus lauream artis non dedignatus fuit Theologus ambire, & suscipere. Nihil horum non ostendunt illius scripta, nempe -

De Sacramento Confirmationis liber singularis. Salmanticæ 1630. folio, quem deinde correctiorem, & annotationibus in margine illustratum dedit typis Lovaniensibus *Petrus Damasus de Coninck* ejusdem ordinis, anno 1642. in 4.

De Impedimentis Matrimonii, Tractatum. ad Alexium Menesium Brachar. Antistitem. Salmanticæ 1613. quem deinde sequentis operis partem fecit.

De Sacramento Matrimonii lib. XII. Ad Ferdinandum Hispan. Infantem S.R.E. Cardinalem: Salmanticæ 1624. in fol. cui accessit Appendix *De Matrimonii Catholici cum heretico.* Bruxellis quoque typis Ioannis Meerbecii. 1627. Lugdunique 1640. folio.

De Aquæ, & Vini conversione Sacramenti Eucharistiæ disputatio. Salmanticæ 1622.

Variæ disputationes ex utraque Theologia scholastica, & expositiva. Ad D. Franciscum Gomez de Sandoval Lermæ Ducem; sive *Quodlibeticæ* (ut Academicum verbum est) *Quæstiones.* Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1620. in folio & 1611. In his princeps est, *De Agni typici immolationis legitimo tempore.* In qua scilicet disputatione, initio lunæ decimæ quartæ, hoc est nocte feriæ quintę, immolatum fuisse à Iudæis & à Christo solemniter agnum, quod olim à Luisio Legionensi dictum plures impugnaverat, acriter defendit. At hic Tractatus seorsim etiam prodiit Matriti anno 1604.. Cęteræ quæstiones utilissimæ, ingeniique, & bonæ frugis plenæ sunt.

Cele-

Celeberrima Academia Salmanticensis de tenenda & docenda doctrina SS. Augustini, & Thomæ Aquinatis judicium statuto, juramentóque solemni firmatum, & contra impugnantes propugnatum, nostri Basilii nomine insignitum prodiit in lucem Salmanticæ, Romæ, Duacique, Parisiisque apud Simeon Piget 1657. 8. ex quarta editione. At etiam vernaculè -

Primera parte *de discursos para todos los Evangelios de la Quaresma*. duobus tomis, Salmanticæ apud Didacum de Cussio 1608. in folio; Barcinone apud Ioa. Amello 1610. 4. quos Italicè dedit *Octavius Cerrutus à Casali Montisferrati*, editos Venetiis 1614. in 4.

Invidit nobis mors authoris intempestiva opus, quod absolutum se habere, ac propediem editurum in *quæstione quarta expositiva* testatus est, nempe -

In Apocalypsin Commentarios. imo & alium Tractatum -

De insidiis licitis ad quem sese author refert, dum de conjuge tractat adulteram uxorem occidente lib. IX. *de Sacramento Matrimonii* cap. XV. in fine.

Summo enim omnium mœrore in ipsa urbe Salmantica legem mortalitatis eâ parte, quâ mori potuit, explevit, anno nempe MDCXXIX., uno adhuc minor sexagenario, & quod nec prætereundum est, ipsâ Divo Augustino Patriarchæ sacrâ die IIII. Kalendas Septembris. Vnde momentum sibi desumpsit carminis, & argumentum D. Antonius Calderon, summus & ipse Theologus, qui Scotum per id tempus inibi docebat, in hoc epigrammate -

Cur Leo morte jacet gelidâ frigénsque, rigénsque,
Quando flammigero cuncta leone calent?
Mense ut quo Phœbus percurrit signa leonis,
Percurrat Phœbum, scandat & astra Leo.
Cur, quæ Augustinum meruit sibi tollere lux, hæc
Permissa est etiam tollere Basilium?
Certè vivebat rursum Augustinus in illo:
Ergo suum quod erat, vendicat illa sibi.

Hujus & *Fama posthuma* vario carmine Hispano scripta, collectáque operâ *Francisci de Montesdoca* prodiit Salmanticæ anno 1630. in 4. Hominem valde commendant viri doctissimi. Inter eos Ant. Diana in *Indice Authorũ* quibus in *Summa* usus fuit, eique præfertur, *Theologum* vocat *eminentissimum*.

D. BASILIVS DA SILVA, Lusitanus, Conimbricensis, ordinis Canonicorum Regularium Regni Portugalliæ semel atque iterum Generalis Præfectus, scripsit vernaculè -

Tratado *de oraçoẽs e soliloquios pera antes e despois da sagrada Communhaõ*. Qui ineditus remansit defuncto eo (uti refert Cardosus in *Agiologio Lusitano* XX. Aprilis) anno MDLXXIX.

BASILIVS VAREN DE SOTO, Matriti ex patre Burgundo natus, in sodalitio Clericorum Regularium Minorum S. Theologiæ Lector, Provinciæque Hispaniæ aliquando Præfectus, post munus Assistentis (ut vocant) Generalis Romæ exercitum, delectatus fuit vertendis in vernaculam linguam principibus Italiæ Historicis. Scilicet dedit Hispanicè -

La Guerra *de Flandes escrita por el Cardenal Bentivollo*. Matriti apud Franciscum Martinez 1643. folio.

Historia *de las Guerras civiles de Francia escrita por Henrrico Catarino Davila*. Ibidem apud viduam Caroli Sanchez 1651 fol.

Tandem supplementum confecit *Historiæ Cæsarum* Petri Messiæ Hispalensis, edidítque sic inscriptam -

Historia Imperial, y *Cesarea del Cavallero Pedro Mexia continuada con las vidas de los ultimos siete Cesares Austriacos desde Carlos V. hasta Ferdinando IV.* Matriti apud Melchiorem Sanchez 1655. folio.

BEATRIX.

D. BEATRIX BERNAL, quæ quidem Bachalauri *N. Torres de Gatos* conjugem se se appellat, fabulam lusit, fictitium alium Heroëm reliquis, unde adeò sibi Hispana juventus placet, adjungens; nempe -

La Historia *de D. Christalian de España, Principe di Trapisonda, y de Lucisçanio su hermano hijos del Emperador Lindelel*. Compluti apud Iñiguez de Lequerica 1566. in fol.

BENEDICTVS.

BENEDICTVS ÆGIDIVS, sive GIL, Lusitanus ex *Pace Iulia*, seu *Beja* urbe, I. V. Consultus, protulit foras -

Commentaria in L. Ex hoc Iure D. De Iustitia, & Iure. hoc est *De universa contractuum materia*. Olissipone, duobus voluminibus 1619. & 1621. folio.

Commentaria ad L. I. C. de Sacrosanctis Ecclesiis. Olissipone 1609. fol.

Tractatum de Iure, & privilegiis honestatis. Ibidem apud Petrum Craesbek 1618. 4.

BENEDICTVS ÆGIDIVS aliius (ut suspicor, sed nec affirmo) a superiore, idem tamen Lusitanus, & *Pax-Iuliensis*, author nuncupatur libri Theologici, cui titulus -

Hortulus Animæ. Olissipone 1615. in 8. Idem, ut credo, edidit Lusitanè -

Excellentiam Salutationis Angelicæ. Olissipone 1613. in 16. &

Explicationem Salve Regina. Ibidem anno 1617.

F. BENEDICTVS DE ALARCON, Belmontanus, monachus, & aliquando Abbas monasterii de *Moreruela* sacræ familiæ Cister-

ciensis, necnon & Matritensis *Sanctæ Annæ* domus, parabat pluribus distinctum tomis opus, quorum primus dumtaxat lucem vidit, de fide tractans, hac inscriptione -

Theatro *de virtudes*. Pinciæ apud Franciscum Fernandez à Cordnba 1622. in 8.

Transcripsit etiam ex Lusitanico in Castellæ proprium sermonem -

Los Sermones *de Adviento, y Quaresma del Dotor Diego Paiva de Andrada*. Matriti 1617. in 8. ex officina Ludovici Sanchez.

F. BENEDICTUS ALVAREZ, Cisterciensis monachus monasterii *Vallis-Ecclesiarum*, Patriarchæ sui Bernardi libros duos *De diligendo Deo*, ac *de Interiore domo* in vernaculum vertit, atque edidit Matriti anno 1616. in 8. *Talaverâ* municipio oriundum affirmat D. Tomas Tamajus.

F. BENEDICTUS ALVAREZ, Benedictinus monachus ex *Sancti Fatundi* monasterio, scripsit -

Apologia *en defensa de la antiguedad, que tiene la confirmacion de la orden de San Benito*. Matriti 1636. 4.

BENEDICTUS ARIAS MONTANO, quonam loco natus, haud perspicuum est: Nam & se ipse libris editis, sive à natali, sive ab altrice urbe Hispalêsē cognominare solet: *Neriobriga* autem oppidum (id est nunc *Frexenal* Pacensis diœcesis) civem suum constanter, ac secundiore famâ usque hodie jactat. Atque item in his, quæ hominem sibi arrogant, urbs *Xereziensis* ab *Equitibus* cognominata nomen suum profitetur. Interim sinamus nos, ne veritati præjudicium aliquod temerè hinc nascatur, ita ut olim de Græco Poëta septem Civitates, sic plura inter nos oppida de summi Theologi, Poëtæque divini patria digladiari. Nobilibus quidem hunc parentibus, ut audio, sed inopibus natum, cum justę fuit ætatis, civitas Hispalis suscepit expensis gratuitis alendum, doctrinisque imbuendum. Excitaverat enim quosdam illius urbis cives ad id officium pueri indoles, ingeniúmque vultu ipso enicans. Post tyrocinium Grammaticæ, Philosophiæque artium, jam Theologiæ par cujus studio sēper flagraverat, in scholam Complutensem doctrinæ hujus florentissimam contendit. Sodalem hic trilinguem egisse dicitur; in qua æde, velut in proprio loco, germanam illius trium linguarum cognitionem comparare sibi in voto habens, incredibili ardore animi ad hoc maximè nati, fœlicissimóque conspirantium genii, atque industriæ successu, fecit se brevi compotem voti. Græcæ namque, & Latinæ eruditionis, Syrorúmque & Chaldęorum, atque Arabum linguæ sciens, in eruendos maximè Hebraicos divinorum librorum thesauros, cùm vires ingenii, tum actiones omnes ferè contulit: unde Hispania nostra, & sacrę sciētiæ hoc studium, novâ, & majore quàm hactenus accessione cumulatissimi honoris, & laudis locupletata est. Vulgarium insuper ab his, Gallicæ, Belgicæ, Germanicæ, Anglicæ, atque Italicæ, beneficio temporis, & peregrinationis, cognitione non caruit. Planè ordinem Divi Iacobi equestrem inter Sacerdotes suscepisse eum hoc tempore, cùm renūciatus jam Theologus Doctor Academiâ excessisset, æquum est judicare. Constat saltem ex eo sodalitio, Italicæ sacræ peregrinationis desumptum comitem, ac socium Theologum à Martino Perezio Ajala hujusmet ordinis, Segobiensi Antistite; quod ei officium præstans in postremo Tridentino conventu totius Ecclesiæ conscriptis Patribus ob eminentem eruditionem in pretio fuit. In reditu nihil optatiùs habuit, quàm declinatâ hominum frequentiâ latere sibi, & literis, sacrorúmque librorum meditandæ, atque illustrandæ lectioni. Quo consilio secretum quoddam Bęticorum mōtium, atque amenissimum juxta *Aracenam* locum, qui hodiéque in memoriam hospitis avidè frequentatur, nidum sibi, ac velut latibulum vitæ, ac studiorum jam olim delegerat, justóque ædificio construxerat. Verùm publicatis jam aliquot operibus, famáque insignis doctrinæ satis notum, non diu pòst Philippus Rex Secundus Bibliorum novę, ac regiæ editionis susceptâ egrēgiè curâ nō minùs quàm cæteris præcellentibus suis gestis magnus, ad se vocavit; in Belgiúmque Albani Ducis tunc provinciam ire jussit operi, atque operis prefectum. Id ut commodiùs ageret, viri eruditione præstantes in partem laboris adsumpti sunt. Lucem typorum commodavit Christophorus Plantinus typographorum oculatissimus, summâ, & incredibili futurâ, si non ipsa loquerentur monumenta, ad posteros fide. Officio jam defunctus noster, ne famæ inauspicatò se, opúsque recens notâ suâ percussum committeret, Romam pervolavit; regióque nomine, ac suo Biblicum hoc systema locupletius Complutensi, atque emendatius, Gregorio hujus nominis XIII. Papę latinâ elegantissimâ oratione obtulit. Reversus in Hispaniam meritâ apud Regem maximum gratiâ floruit, ditatus ab eo ecclesiasticis pensionibus ad summâm usque bis mille ducatorum, tandémque Laicali beneficio quodam (*Encomienda de Pelai Perez* vulgò vocant) ejusdem ordinis D. Iacobi; quod quidem hodie aggregatum est cœnobio Hispalensium sodalium, annuente ad id, in gratiam Montani ejus domus Pręfecti, diémque suum in eâdem obeuntis, Philippo. Sacrum quoque ministerium Regi præstitit. A quo & in recenter Laurentio martyri sacram ædem juxta *Escuriale* oppidum, docturus commorantes ibi S. Hieronymi sodales sacram eruditionem, fuit destinatus. Nec tamen secunda viri existimatio deterruit quosdam, in hisque Leonem

Ca-

Castrium Pincianum Canonicum *Commentario in Isaiam Prophetam* eruditissimo, aliisque abunde spectatum, quocum noster Montanus pro defendenda Hebraicorum librorum integritate, quos pervicaciter ille aversabatur, multùm ac diu decertavit; adeò ut Romam proficisci ad causam dicendam (si qui id jactant, falsi non sunt) nec semel tantùm necesse habuerit. Mors tandem anno MDC. XI. Kal. Junii dignum immortali vitâ, sed mactum jam immortali famâ virum nobis eripuit: jacetque in cœnobio Hispalensi, cui præfuerat, honorificè sepultus. Librariam suppellectilem manuscriptam Laurentinæ Regiæ Bibliothecæ, typis editam legavit sodalibus, reliquorum autem hæredes bonorum Cartusianos ejusdem urbis monachos nuncupavit, inter quos secessum sibi, & latebras destinatæ jam cellulæ, imperturbato fruiturus otio, divináque magis per dies amans, & sitiens comparaverat. Pusillâ fuit staturâ, sed bene compactâ, & quam dedignari non posset hospes animus. Vino semper abstinuit, epulisque largioribus. Cænabat in die semel, idque noctu, præter breviorem meridianum cibum, qualem vel nunc jejunantes conciliaturi somnum sumimus, diurnas horas omnes ut in exercitia pietatis, ac studiorum impenderet. Diebus festis carmine plerumque sacro, nonnullisque aliis humaniorum disciplinarum exercitationibus a superiore commentandi in libris sacris curâ veluti feriabatur. Inter enim sui seculi Poëtas nemini palmam detulit, meritus ob id lauream (quod ritu etiam apud nos Academico invaluit) Poëticæ artis apud Complutenses. Quamdiu tandem per alias occupationes licuit, prædium ipse rusticum, quod interpellantibus vacuum esset, seu verum potiùs Musarum cœlestium, atque Apollinis sacri domicilium habitare solitus, tot inde ad nos elegantissima, eruditissima, piissima opera, quę antiquitatem omnem provocant, emanare fecit: Quorum en Catalogus.

Commentaria in XII. Prophetas. Ad Ecclesiam Catholicam, illiúsque Pontificem Summum, & legitimos ministros. Antverpiæ apud Plantinum 1571. in fol. 1582. 4.

Elucidationes in quatuor Evangelia. Ibidem in 4. 1575. simúlque edita sunt-

In Acta Apostolorum elucidationes.

In omnia Sanctorum Apostolorum scripta: Simúlque -

In D. Ioannis Apostoli, & Evangelistæ Apocalypsin significationes. Ibidem anno 1588. 4.

De varia Republica; sive commentaria in librum Iudicum. Ibidem 1592. 4.

De optimo Imperio, sive in librum Iosue Commentarius. Ibidem 1583.

Antiquitatum Iudaicarum. libri IX. Lugduni Batavorum typis Raphelengii 1593. in 4.

Liber generationis, & regenerationis Adam, sive de Historia generis humani, operis magni pars prima, idest, anima. Antverpiæ apud Plantinum 1593. in 4. Parabat etenim hujus historiæ, sive operis duas alias partes, inscribendas nempe *corporis*, & *vestium* nomine, quarum cęmenta in schedis manserunt.

Commentaria in Esaiæ Prophetæ sermones. Antverpiæ apud Balthasarem Moretum 1599. 4.

Commentaria in XXX. priores Davidis Psalmos. Ibidem apud eundem 1605. in 4.

Dictatum Christianum, sive aureus de Christi vita, ac doctrina libellus. Antverpiæ 1575. in 12. quem Galli habent Gallicè conversum, Antverpiæque editum 1579. in 8.

Fecit & in magnum Bibliorum corpus *Apparatum*, adjecitque è suo in ultimo volumine sequentia;

De Hebraicis Idiotismis: De Arcano sermone: De Actione, sive Habitu: De sacris ponderibus, atque mensuris: De sacra Geographia; (ubi de gentium sedibus primis, de duodecim gentibus, & terræ promissæ partitione) *De sacris fabricis: De seculis, & temporibus*, cum tabulis, picturisq; artificiosissimis. Quod quidem opus *Apparatus sacri* minori forma, & impendio recudit Lugduni Batavorum Franciscus Raphelengius anno 159?. in 4.

Carmine autem elegantissimo lusit argumenta sacra ista;

Davidis Regis, ac Prophetæ, aliorúmque sacrorum vatum Psalmos ex Hebraica veritate in Latinum carmen observantissimè conversos. Antverpiæ apud Plantinum 1574. in 4.

Monumenta humanæ salutis decantatæ, hoc est, pulcherrimas utriusque Testamenti figuras vario carminis genere explicatas. Ibidem 1571. in 8.

Speculum vitæ, & passionis Christi. Ibidem 1573.

Hymnos, et secula, sive Poëmata sacra; tomis quatuor in 16. apud eundem Plantinum anno 1593.

Rhetoricorum item libros quatuor, carmine heroico, quibus *adnotationes* adjecit Antonius Morales Episcopus Mechoacanensis; ibidem 1572. in 8.

Scripsit & alia promiscua,

Correctorium Indicem librorum, jussu Philippi Regis, & Albani Ducis Belgarum Præfecti, qui editus est ibidem in 8.

Aforismos sacados de la Historia de Cornelio Tacito. Barcinone 1614. in 8. apud Sebastianum Mathevad.

Itinerarium Benjamin Tudelensis Iudæi, ex Hebræo à se in Latinum conversum, edidit quoque apud Plantinum 1575. 8. quod quidem credebat ipse majoris apud Alexandrinos Hebræos adservati operis compendium. At id denuò recoctum est curâ *Constantini L'Empereur* Hebreę linguæ Professoris Leidensis, Hebraicéque simul atque Latinè adjectis annotationibus publicatum Lugduni Batavorum

rum anno 1633. in 8. apud Elzevirios.

E nostris Montanum cumulatissimâ laude afficiunt Ambrosius Morales in Prologemonis secundæ partis *Historiæ Hispaniæ*, titulo *De los libros antiguos*, aliique; exterorũ quamplurimi,& in his Aubertus Miræus Canonicus Antverpiensis in *Iusti Lipsii* elogio.

Præter hæc plurium Ariæ Montani opusculorum exemplum vidimus Matriti in Bibliotheca D. Gasparis Ibañez de Segovia Marchionis Acropolitani amici nostri, fortè ex libraria suppellectile Petri de Valentia: quæ hic adjungere non gravabor.

Humanæ rationis exempla illustriora.

Explicatio Orationis Dominicæ.

Parænesis ad mentem propriam ex verborum sacrorum interpretatione composita.

Animadversiones de Hebraicorũ Bibliorum varia scriptione, & lectione, atque de vario Interpretum instituto.

Commentaria in Psalmos Davidis; nescio an ab editis diversum opus.

Commentaria in Evangelium Matthæi. fortè eadem cum editis.

Adam, sive de Humani sensus interprete lingua, communibúsque linguarum omnium rudimentis.

De vulgata editione.

Pro Hebraicis exemplaribus, & lingua.

De Proposito Dei.

Notæ in Genesim.

Varia Carmina.

Hispanâ autem linguâ hæc.

Discurso *sobre la fundacion, que hizo el Rey D. Filipe II. de Monjas de la orden de San Augustin.*

Carta *a Alonso Ramirez, quando fue hecho Fiscal de Hazienda.*

La leccion Christiana, *y las obligaciones comunes, y particulares de todos los Discipulos de Christo.*

Discurso *sobre si los premios merecidos por hazañas son bien, o mal dados.*

Discurso *del dia verdadero de la Passion de Christo.*

Cum his sunt epistolæ, quas noster ad varios, & quas ad Benedictum nostrum varii scripserunt: pluráque alia super editione Bibliæ regiæ, & Montani & aliorum operis.

BENEDICTVS BVSTAMANTE DE PAZ, Medicus Doctor Salmantinus, scripsit.

Methodum in VII. Aphorismorum libris ab Hippocrate observatam, qua, & continuum librorum ordinem, argumenta,& schemata declarat. Venetiis apud Aldi filios 1550. 4. atque eodem anno Parisiis apud Martinum Iuvenem in 16.

BENEDICTVS CALDERA, Lusitanus, vertit in Castellanam linguam ex Lusitana.

Las Lusiadas *de Luis de Camoës* anno 1588. 4. Compluti.

BENEDICTVS DEL CAMPO, Medicus Doctor, cum in urbe *Alcalá* Regni Granatensis, quam *Regiam* appellant, faceret medicinam, publicavit.

Commentariolum de lumine, & specie ex Philosophiæ adytis excerptum; necnon super Adianto observationem Græcam pariter & Latinam Pharmacopolis, & Medicis admodum proficuam. Granatæ 1544. 8.

BENEDICTVS CAROLVS QVINTERO. Quærendum verum hominis nomen, qui *Hiacynthus Carolus Quinteroest.*

BENEDICTVS DAÇA, & VALDES, Corthubensis, in sancto Inquisitorum Hispalensium tribunali notarius, foras dedit.

Vso de los Antojos *para todo genero de vistas, &c.* Hispali apud Didacum Perez 1623. 4.

BENEDICTVS FERNANDEZ, Lusitanus, Borbensis, Societatis Iesu Sacerdos, indefessum quamlibet operarium in juvanda proximorum salute perpetuò gesserit, nihilominus quidquid erat ei ab hac cura otii, literis fructuosissimè impendit. Testimonio sunt ab eo edita opera; scilicet.

Commentationes, & observationes morales in Genesim tomis III. Lugduni non semel editis apud Horatium Cardon.

Servantur & apud suos manu exarata.

Commentaria in Lucæ Evangelium.

Olisipone obiit anno MDCXXX. ætatis LXIV.

F. BENEDICTVS FERNANDEZ, ordinis Prædicatorum, scripsit, cum Vicarius esset provinciæ Mixtecę in Nova Hispania.

Doctrina Christiana *en lengua Mixteca.* Mexici 1568. 4.

Epistolarum, & Evangeliorum translationem in eandem linguam tribuit ei Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica.*

BENEDICTVS FVRTADO, mihi aliàs ignotus est. Vidimus tamen in schedis M.SS. Laurentii Cocci, viri docti, natione Itali, qui Matriti decessit anno MDCLVI. in membranis pulchrè exaratum opus, *Antonio Augustino* Regis Catholici *Ferdinandi* Vicecancellario Aragoniæ nuncupatum, atque ita inscriptum.

De Principum institutis, & regimine; cujus initium erat; *Magnum profectò mortalibus adjumentum &c.* Aliud insuper affirmavit tunc habere se editioni paratum sub eadem tutela, *De re militari.*

BENEDICTVS DE GOES, Lusitanus, Iesui-

Iesuita, dedit foras -

Relacion *de la Jornada que hizo desde Goa a desubrir el Cataio. M.S.* cujus authot rei est *Nicolaus Godigno*.

F. BENEDICTVS HENRICVS, Hispalensis, Augustini Delgadilli præceptor, Carmelita, eximius verbi Dei præco, & in Granatensi gymnasio Scripturæ Sacræ primarius interpres, scripsit, quæ an edita fuerint, Casanate in *Paradiso* suo ignorare se ait,

Theologica in Sanctum Thomam commentaria.

Metaphysicas Prælectiones.

Sermonum libros plures. Florebat anno MDXC.

F. BENEDICTVS DE LISBOA, *Lusitanus*, ordinis Eremitarum S. Augustini, provinciam suam hujus regni moderatus fuit circa annum MDI. atq; in Academia urbis principis horis vespertinis Theologiam docuit, è vivis excedens anno MDXVI. uti domestici referunt Antonius à Purificatione in *Theatro* suo *Triumphali*, & Thomas de Herrera in *Alphabeto Augustiniano* pag. XIV. qui & Benedicto attribuunt opera duo, nihil ulteriùs adjungentes.

BENEDICTVS MAIORICENSIS, si noster est, quod cognomentum à Majorica Balearium Insula, uti videtur, desumptum innuit, monachus fuit Benedictinus S. Pauli in Vrbe Congregationis Cassinensis, scripsitque circa annum MDXXX.

Commentaria in Prædicabilia Porphyrii titulo tamen plusquam commentarii prænotata.

In Logicam quæstiones universales; quæ opera M.SS. adservari apud D. Constantinum Syrmou nescio quem, scriptum reliquit Arnoldus Vvion in *Ligno vitæ* lib. II. c. LXIII. Meminit quoque Bucelinus in *Annalibus Benedictinis* anno MDXXX.

F. BENEDICTVS MARTINEZ, Cisterciensis, *Vallis Ecclesiarum* sodalis, *Junqueræ* Abbas, reliquit moriens in eo cœnobio (ut author est Carolus Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi*-)

Discursos morales *para Predicadores*.

BENEDICTVS MONTER, Presbyter oppidi *Sancti Culgat de Vals* Principatus Cataloniç, edidit -

Computo Ecclesiastico. Barcinone 1612.8. ex officina Gabrielis de Graels.

BENEDICTVS DE MORALES, scripsit -

De las Santas Iusta, *y Rufina*. Adjungitúrque -

De la muerte *del Rey Catolico*; Perpiniani. 1598. in 8.

F. BENEDICTVS DE PEÑALOSA, Benedictinus monachus, scripsit -

De las quatro excelencias *del Español*. in 4.

BENEDICTVS PERERIVS, vulgo PEREIRA, Valentinus, anno salutis MDXXXV. natus, ætatis decimo septimo Societati Iesu adscribitur in patria; hinc Siciliam, inde Romam missus, perpetuum sibi studendi, legendi, parique felicitate & successu, hoc est prosperrimo, docendi & scribendi domicilium sponte superiorum in schola hac pietatis, & doctrinæ constituit. Artem quippe docendi primò, dein Philosophiam quatuor penè Artium confectis curriculis frequentissimo auditorio dictavit. At non hic sistens, ad Theologiam facto gradu, Angelici Doctoris plures annos, sacrorum hine librorum solertissimum, disertissimum, eruditissimum præstitit explanatorem. Græcarum enim literarum egregiâ cognitione, immensâ omnis generis scriptorum lectione, Philosophorum, Theologorúmque dogmatum eximiâ scientiâ, ingenii cultu, & alacritate, permagnóq; judicio id cõsequutus est, ut in iis omnibus, quas tractavit, doctrinæ partibus nobiliorem eo alium, aut præstantiorem vix tulerit hactenus feracissima hujus mercis Hispania. Insigni sunt totius rei documento libri à nullo non lecti, aut illaudari, qui literas amant, eruditionéque delectantur. Hi nempe.

Physicorum, sive de Principiis rerum naturalium lib. XV. Romæ 1562. item Parisiis, Lugduni, Coloniæ, Argentorati.

Commentariorum in Danielem Prophetam libri XVI. In quibus chronographiæ hujus libri rationem accuratè est persequutus. Romæ 1586. Lugduni 1588. Antverpiæ 1594. Horum liber quartus seorsim fuit priùs excusus Treveris, hac inscriptione, *Theatrum rerum creatarum*: quo continetur *Expositio Cantici trium puerorum*, anno 1608. in 12.

Commentariorum, & Disputationum in Genesim tom. IV. Romæ ab anno 1589. usque ad 1598. in 4. Lugduni paulò post apud Iuntas, demum Coloniæ ex officina Antonii Hierat in folio anno 1621. Iam hic comprehenditur insertus tomo IV. ad caput XLIX. is, qui secundo tomo fuerat adjunctus, libellus *de Benedictionibus Patriarcharum*.

Adversus fallaces, & superstitiosas artes, hoc est, de Magia, & observatione somniorum, & de divinatione Astrologica lib. III. Quorum priores duo ex his, quæ in *Commentariis Genesis, & Danielis* jam disputata sunt, tertius planè de novo formatus est. Ingolstadii apud Davidem Sartorium 1591. in 8. Lugdunique pari formâ 1603.

Selectarum Disputationum in sacram Scripturam Volumina quinque; scilicet -

I. Con-

I. Continens *CXXXVII. disputationes in XV. prima capita libri Exodi.* Ingolstadii 1601. Lugduni 1602. in 4. Proximè hunc consequuturus erat alter tomus super eundem *Exodi* librum, *de Historia peregrinationis Hebræorum, & promulgatione legis*, quem author affectum se habere, atque perfecturum in fine superioris testatum reliquit. At quia in promptu magis erant elaborata alia in Novum Testamentum, successerunt ea in hujus locum.

II. Continens *CLXXXVIII. disputationes super Epistolam D. Pauli ad Romanos.* Ingolstadii apud Sartorium 1603.

III. Continens *CLXXXVIII. Disputationes super Apocalypsim*: ad calcémque *liber adversus eos qui putant Mahumetum esse Antichristum.* Lugduni 1606.

IV. *CCXVIIII. Disputationes super priora IX. capita Evangelii Sancti Ioannis.* Lugduni 1608.

V. *CXLIV. Disputationes super quinque sequentia capita ejusdem Evangelii.* Ibidem 1610.

Totum hoc corpus *Disputationum* unà cum *Commentariis in Danielem* uno volumine comprehendit, atque edidit Antonius Hieratus Typographus Coloniensis anno 1620. in folio.

Manuscripta asservantur in Bibliotheca Ambrosiana, Pererii nostri -

Lucubrationes in Evangelia.

De Avaritia.

In Decalogum.

Propositiones ex I.& II. Physicorum.

In libros Metaphysicorum.

Ratio brevis studendi.

In libros de Anima.

De Trinitate; De Creatione; De Angelis, & de Incarnatione.

In primam partem D. Thomæ; quod idem videtur cum superiori commentario.

Logica Institutio: & alia.

Obiit vir maximus Romæ, Academico etiã tũc districtus munere, anno MDCX. Planè illius insignem eruditionem, inque dicendo perspicuitatem, quæ illius propria virtus est, Possevinus celebrat in *Apparatu*, & quis non? Christophorus Besoldus *eruditissimum vocat*.

BENEDICTVS alius PEREIRA, Lusitanus, Borbensis, Iesuitarum sodalis, *Benedicti Fernandi* similiter Iesuitæ, & ob *Genesim* Commentario illustratam bene noti ex sorore nepos, dum Eboræ humaniores doceret literas, volumina quinque justæ magnitudinis scripsisse dicitur, quæ an edita sint, author *Bibliothecæ Societatis* non dicit: scilicet -

Commentaria in Horatium. tomis II.

Librum de Moribus omnium gentium: Saltem -

Librum Problematum, cui inscribebat *Pallas togata, & armata.* Eboræ 1636. itemq;

Prosodiam de primis, & mediis syllabis in vocabularium trilingue Latino-Lusitano-Hispanicum digestum, edidit ibidem apud Emmanuëlem Carvalhum in fol. anno 1634.

BENEDICTVS RVIZ, Grammatista, sive Ludimagister Matritensis, scripsit -

Pronunciacion *de la lengua Castellana, ò Ortografia.* Matriti 1587. in 16. apud Franciscum Sanchez.

BENEDICTVS SANCHEZ GALINDO, in Extremadura natus, Barcinone dum pictoriam artem exercet, edidit carmine -

Victoria de Cristo; duabus partibus 1576. in 4. Barcinone apud Sansonem Athut.

F. BENEDICTVS DE LA SERNA, Hispalensis, Benedictinus, Petri ac Melchioris frater germanus, quorum hic sacrum almæ Sedis Hispalensis ordinem Theologus,&Concionator primæ notæ, Mercenariorum illorum excalceatorum sodalitatem ejusdem scientiæ studiis, ac monumentis editis summopere nobilitavit; apud Salmanticense theatrum sui sortitus, religiosam Vincentini cœnobii, hoc est totius ordinis, sive Congregationis Hispanæ, juventutem, quæ jura inde sacra petere solet, quamplures annos exercuit, subegitque doctrinâ utili Professor Theologus: quo etiam loco inter conscriptos hujus studii Patres pileo Academico condecorari meruit. Deinde plurinm administratione munerum domesticorum gestâ, Præfectus tandem Generalis renuntiatur. Edidit vernaculè -

Triumpho *de Maria Santissima: Declarase el modo de su preservacion de la culpa original, y el lugar que tuvo en el orden de gracia.* Hispali apud Ioannem Laurentium Machado 1655. folio. *Quæstiones miscellaneas* tribuit ei Ægidius Gonz. Davila.

Mortalis esse desiit Hispali post annum MDCL.

BENEDICTVS VASQVEZ MATAMOROS, Medicus Doctor, atque Philosophus, in Vrsaonensi Bæticæ provinciæ schola priùs Philosophiæ, dein artis Medicæ primarius interpres, vir doctissimus, in compendium quasi redegit Petri Garsiæ Carterii Professoris Complutensis maximi *librum* in *Avicennam* scriptum *De febribus*, sed ex penu suo plura addidit scitu dignissima; libri inscriptio.

De febribus selecta Disputationes. Vrsaone 1622. folio.

F. BENEDICTVS DE VILLA (ait Arnoldus de Vvion in *Ligno vitæ* lib.II. cap.LXIII.) *Hispanus, monachus Montis-ferrati, Congregationis Vallisoletanæ, composuit sermone Hispanico in Psalmos CL. Paraphrases duas excusas in Hispania in folio, sed ubi non recordor; eas tamen vidi, & legi Cassini. Floruit hoc nostro sæculo*, Hæc Arnoldus.

F. BENEDICTVS DE VILLACAÑAS, Dominicanus provinciæ Guatemalensis Novæ Hispaniæ, scripsit.

Arte, *y Vocabulario de la lĕgua Cachiquel*: atque eâdem hac linguâ.

Successus Fidei orthodoxæ, sive de mysteriis Fidei, & vitæ Christi.

Sermones de Sanctis, ac de Tempore.

De miraculis Mariæ Virginis, & Sanctorum. Obiit Guatemalæ.

Authorem habeo Antonium de Remesal in *Historia* hujus provinciæ lib. XI. cap. XXIII.

BERNARDA.

D. BERNARDA FERREIRA DE LA CERDA, Lusitana, Portuensis, parentibus edita Ignatio Ferreira Fontarcadensi (quod oppidum est Beiræ Provinciæ) S. Iacobi Equite & Senatore Regio in suprema Palatii curia, & Paula de Sá, muliebris sexus hoc nostro tempore non parum insigne decus extitit. Callebat ea insigniter musicam, pulsabátque instrumenta omnia, variis Europæ linguis loquebatur; Poësim, Rhetoricam, Mathematicas Artes, & Philosophiam docta: cujus famâ permotus Philippus Rex III. concepisse animo dicitur, ut eam ad se evocaret Infantes Carolum, & Ferdinandum latinas literas docturam. Castellano carmine supra sexus virtutem masculo atque diserto scripsit.

España libertada. Olissipone apud P. Craesbek 1618. in 4.

Las soledades *de Busaco*.

Vn tomo *de Comedias*.

Otro tomo *de Varias Poësias, y dialogos*.

Prosáque Lusitanâ, ut credimus.

Dos Cristaös *de S. Thome, ou Preste Ioã*.

Huic lectissimæ fœminæ nuncupavit Lupus de Vega Carpio *Eclogam* suam *Phillidem*, Matriti editam anno 1635. laudántque pro merito eam Antonius de Sousa Mazedo in *Excellentiis Portugalliæ*. G. Cardosus in *Agiologio Lusitano* die IX. Aprilis pag. 495.

BERNARDINVS.

BERNARDINVS quidam, qui Magistrum se nuncupavit, ex Italico vertit.

Aviso breve *para recebir la Commũion à menudo*; qui liber prohibitus est in nostro Indice.

F. BERNARDINVS DE ANGELIS, ordinis Minorum, edidit, illaudatus à Luca Vvaddingo.

Sermonum, ut credo, duo volumina. Hispali 1616. & 1617. in 4.

F. BERNARDINVS DE SANCTO ANTONIO, Lusitanus, Olissiponensis, ex fratribus Redemptoribus Sanctissimæ Trinitatis quorum Lusitanæ provinciæ semel atque iterum præfuit. Hujus est.

Epitome Generalium Redemptionum Captivorum, quæ à fratribus ordinis Sanctissimæ Trinitatis sunt factæ. Olissipone apud Petrum Craesbek 1625. in 4. ubi *de Apostolicis Indultis eidem ordini concessis*. Item vernaculè.

Vida *del Siervo de Dios Fr. Simão de Roxas, com ò sermaõ pregado em as suas honras per il Padre D. Fr. Balthassar Paez, e as Vidas dos Benaventurados PP. Fr. Bernardo de Monroy, Fr. Ioão de la Aguila, Fr. Ioão de Palacios Redemptores de captivos, que padeceraõ em Argel*, ex officina ejusdem Petri Craesbek.

Vitam Ven. Patr. Ioannis de Contreras, & vitam Ven. Patr. Rochi de Spiritu Sancto, multáque alia M. SS. reliquit, diem suum obiens Scalabi V. Iulii MDCXXXVIII. Ex ineditis est.

Precioso Tesouro *da ordem da Santissima Trindade*: qui adservatur in monasterio Olissiponensi, ut refert Cardosus in *Agiologio* die XIV. Aprilis pagina 567.

Descripcion *de Portugal* laudat idem Cardosus die XXIX. Aprilis pag. 760.

F. BERNARDINVS DE AREVALO, natus in municipio cognomine veteris Castellæ, Franciscanus Provinciæ Conceptionis; vir, ut fama est, æquali sanctimoniâ, & doctrinâ, ætatis suæ concionator verè Apostolicus, de quo plura Franciscus Gonzaga latinè in *Provinciæ Conceptionis* originibus, & Antonius Daza Hispanè in *Seraphica Historia* lib. III. part. IV. cap. XXXXVIII. Fertur sic honorum abstinens fuisse, ut vel Toletanum Archiepiscopatum à Carolo Cæsare sibi destinatum bonâ ejus veniâ repudiaverit. Extat ab eo editus.

Tractatus de Correctione fraterna. Medine de Campo apud Franciscum del Canto anno 1557. in 8. & 1571. in 8. De quo videsis Lorcam *Secunda secundæ* disp. LVI. in principio.

De Libertate Indorum, nescio quid scripsit à Cæsare consultus, uti Daça refert, & *de Perfecto statu Paupertatis religiosæ fratrum Minorum*, necnon & *Expositionem Regulæ ejusdem ordinis*, quam ei tribuunt Ludovici duo, de Miranda, & de Rebolledo, prior in *Expositione Regulæ*, posterior verò in *Historia Seraphica*. Obiit Pinciæ anno MDLIII. ætatis suæ LXI. Vide Vvaddingum *de Scriptoribus Franciscanis*.

F. BERNARDINVS DE BALVANO, scripsit.

Espejo *de oracion*, Cæsaraugustæ 1604. in 8.

D. BERNARDINVS BARRIONVEVO DE PERALTA, Matritensis, Cusani Marchio,

chio, in supremo rerum Italicarum Matritensi consilio Senator, scripsit eleganti texturâ, quasi centonis ad regulas, dum Proregi adesset consiliarius à latere,

Panegirico *al Conde de Lemos, Virrey de Napoles*. in folio.

D. BERNARDINVS DE CARAVAJAL, domo ex urbe *Cazeres* provinciæ *Extremaduræ*, antiquâ, & nobili familiâ prognatus, post Hispanicas Ecclesiarum Asturicensis, Pacensis, Carthaginensis, ac Seguntinæ infulas S.R. Ecclesiæ Cardinalis ab Alexandro VI. P.M. creatus, à Iulio Secundo propter turbatas in Italia res, & promotum Pisanum Conciliabulum eâdem dignitate spoliatus, tandémque à Leone X. restitutus, ac Sacri Collegii Decanus, habuit olim, cum Legatus venisset Romam Catholicorum Regum nomine, Innocentio VIII. vitâ functo,

De eligendo Summo Pontifice Romano ad Cardinalium Senatum in Basilica Sancti Petri orationem anno MCDXCII. Quæ edita est eodem anno, uti scribit author *Bibliothecæ Pontificiæ*. Qui, & tribuit nostro alteram -

Orationem ad Sixtum IV. & Cardinalium Collegium habitam in sacello Pontificio in die Circumcisionis Dominicæ MCDLXXXIV.

Plena sunt Bernardini rebus gestis omnes hujus temporis æquales historię. Decessit quidem ille Romæ anno MDXXIII. decimo tertio Decembris, in Monasterio *S. Crucis in Hierusalem* sepultus. Edita quoque sunt ejus nomine -

Homilia habita Machliniæ in Collegiata Ecclesia Sancti Rumoldi Cameracensis diœcesis per Reverend. in Christo Patrem D. Bernardinum Caravajal Episcopum Tusculanum S.R.E Cardinalem Sanctæ Crucis in Hierusalem, Patriarcham Hierosolymitanum, Apostolicum Legatum, præsente Serenissimo, atque invictissimo Domino Maximiliano electo Imperatore semper Augusto, & illustri Domino Carolo Principe Hispaniarum, Archiduce Austriæ &c. ejus charissimo nepote, & Illustrissimâ Dominâ Margaritâ Archiducissâ Austriæ ejusdem Cæsaris sapientissimâ filiâ anno salutis MDVIII. XIV. Septembris in Exaltatione Sanctæ Crucis. Item -

Sermo ejusdem in *Commemoratione victoriæ Bazensis Civitatis apud S. Iacobum Hispanorum de Vrbe habitus ad Senatum Cardinalium die Dominica X. Ianuarii MCDXC. Per Rever. Dominum Bernardinum de Caravajal Episcopum Pacensem Regium Oratorem.* Baza urbs est Granatensis Regni Mauris per hoc tēpus erepta.

Scripsit quoque, quam latinè tantùm editam esse suspicamur operâ Garsiæ de Bobadilla Bernardino à secretis, ex Hispano authoris translatam -

Consolatoriam epistolam in obitu Serenissimi Principis Domini Ioannis ad Catholicos Regem, & Reginam ejus parentes. Incipit - *Quantum doloris attulerit &c.* Data fuit Romæ Kal. Decembris MCDXCVII.

Orationem aliam ab eo *habitam nomine Catholicorum Regum ad Alexandrum VI. P. M.* laudat *Lucius Marinæus* Siculus; qui & elogio virum ornatissimum celebravit famæ ejus æquali, dignóque ut his subjiciatur.

Bernardini Caravajali eloquentia, & dicendi facundia multis quidem experimentis perspici, & cognosci potuit: ac tum maximè cum de eligendo Pontifice Romæ facundissimè concionatus est: cujus quidem concionem ex Româ Salmanticam ad me missam cum legissem, mirum in modum sum admiratus. Erat enim luculentissima, summâ arte composita, multis, & variis affectibus plena, quæ quidem plurimùm & movere, & suadere poterat; ac loco, & conventu, in quo habita est, non indigna. Vidimus præterea & aliam ejusdem concionem, quam habuit super obsequio solemni præstãdo Summo Pont. Alexandro VI, nomine Ferdinandi, & Elisabet Regis, & Reginæ Hispaniæ, & Siciliæ Christianorum non minùs facundè & eleganter editam. Hic itaque tum dicendi elegantiâ, tum humanarum, divinarúmque rerum singulari doctrinâ Hispaniæ plurimum laudis attulit. Hæc Marinæus lib. VII. de *Hispaniæ laudibus*.

F. BERNARDINVS DE CARDENAS, Americanus, Hispano parente in *Chuquiabo* Peruani Regni oppido natus, ordinis Minorum, Episcopus Paraguayensis in Meridionali America, exantlatis propter religionis zelum etiam inter subditos, eósque, quorum juvare Antistitis operam, non verò retardare, minus proprium fuit, laboribus, & afflictionibus nostrâ ætate celebratissimus, edidit olim -

Manual, y relacion *de las cosas del Reyno del Piru.* Matriti apud Franciscum Martinez 1634. 4.

F. BERNARDINVS DE CORVERA, ordinis Minorum regularis observantiæ, Guardianus, ut vocant, Cœnobii *montis Calvarii* apud *Vrsaonem* Bæticæ oppidum nobile, scripsit patriâ linguâ pro Virginibus Deo sacris -

Espejo *de Perfeccion, y exercicios de Virtudes*. Hispali apud Nicolaum Rodriguez 1647. 8.

BERNARDINVS DE CVELLAR, Regiorum Consiliorum, ut idiotismus noster dicere amat, Advocatus, scripsit -

Veritatem nudam pro Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione. Matriti 1663. in folio.

BERNARDINVS DAZA, Pincianus, dedit Hispanicé -

Las Emblemas *de Alciato*. 1540. 4.

BERNARDINVS DAZA, à superiore, ut videtur, alius, sed & hic Pincianus, transtulit Hispa-

Hiſpanicè, ac foras dedit unà cum textu latino.

Las Instituciones *Imperiales, ò Principios del Derecho Civil.* Salmanticę apud Didacum de Cuſſio 1614. 4.

BERNARDINVS DE ESCALANTE, militiam plures annos in comitatu *Garſiæ* parentis virtute eximii Ducis ſequutus, quæ per hoc tempus obſervaverat, jam Sacerdos factus ſtylo ſignavit, atque Hiſpali edidit hâc inſcriptione.

Dialogos *de Arte militar* 1583. qui deinde prodierunt Bruxellis 1595. Antverpiæque 1603. 4. Ejuſdem ſunt, credo.

Navegacion *de Oriente, y noticias de la China* 1577. 8. cujus meminit operis Ant. de Leon in *Bibliotheca Indica*.

Noſocomium in eadem Hiſpalenſi urbe, quod à Ioanne de Cervantes S. Romanæ Eccleſiæ Cardinali fundatore nomen accepit, ubi vulnera curantur, adminiſtravit. D. Thomas Tamajus Beneficiatum eum appellat de *Laredo*, oppidi in ſeptemtrionali Hiſpaniȩ ora.

BERNARDINVS GOMEZ MIEDES, Aragonus, Aleanizienſis, Romæ totos decem annos ſubſtitit, dignum ſe hujus ampliſſimæ, & auguſtiſſimæ Vrbis civem præſtans, modeſtiâ ſingulari, eximiâque bonarum diſciplinarum notitiâ. Peregrinatus deinde fuit per varia Italiæ, Galliæ, Belgii, nec non & Germaniæ loca: peragratiſque ad hæc Hiſpaniarum Provinciis, Valentiæ tandem domicilium fixit, cujus Metropolitanæ Eccleſiæ operas ſuas addixerat, obtento ibi Saguntino, qui nunc *de Morviedro* dicitur, Archidiaconatu. Atque eo quidem libentiùs, quod urbem hanc divitem ſciret, ac nobilem, veréque ſcientiarum omnium muſæum. Hic inter Eccleſiaſtici muneris, & literarum curas diviſis horarum ſpatiis, varia elucubravit de novo, aut recoxit vetera, Ciceronianam eloquentiam præcipuè imitari cupiens, divinarúmque, ac profanarum artium luminibus ſplendorem rebus in argumentum delectis concilians. Renuntiatus tandem Albarrazinēſis in ſuo Aragoniæ regno Epiſcopus anno octogeſimo quinto ſupra ſeſquimilleſimum, quadriennio vix exacto ad plures abiit. Latini Latinii ad hunc extat inter jam vulgatas Cardinalis Iacobi Putei nomine data una, & altera epiſtola, quæ teſtimonium continet valde idoneum non mediocris apud laudatum Cardinalem collecti ab eo amoris, & exiſtimationis; à quo hæc monumenta habemus typis tradita:

Diaſcepſeon *de Sale Phyſico, Medico, Geniali, & Myſtico*, libros quatuor. Valentiæ primùm circa annum 1572. deinde locupletiores ibidem apud Petrum de Huete 1579. in 4. majorem partem ex Medicis *Theophraſto, Dioſcoride, Plinio, & Galeno*, quod opus Romæ cœpit, interloqui faciens in eo *Ioannem de Quintana* Barcinonenſem Iuriſconſultum aliósque duos contubernales; longæ, & accuratæ peregrinationis beneficio uſus ad ea quæ apud hos auctores obſervaverat, propriis ubique experimentis confirmanda; In quo (ait Schotus *Bibliotheca Hiſpana* primus ſcriptor *& de ſalibus, ſeu jocis, atque adagiis, atque adeò Evangelico ſale utiliter diſſeritur ad illud, vos eſtis Sal terræ: ut jam mirari deſinam laudatam à Phavorino quartanam, ab aliis muſcam, cum hic adeò diſſertus ſit, & copioſus in ſterili re, ac jejuna*. Prodiit tandem typis Ioannis Bernerii Vrſellis 1605. 8.

De Conſtantia Tractatum, ante Iuſtum Lipſium, libris tribus, in 4.

De Vita, & geſtis Iacobi Primi Regis Aragonum. Valentiæ 1572. in folio: deinde typis Francofurtenſibus volumine tertio. *Hiſpaniæ illuſtratæ*. Quam Hiſtoriam neſcio quis vulgarem fecit, atque edidit Valentiæ apud Petrum Huete 1584 folio.

Hæc latina. Cæterum Hiſpanum dedit opuſculum hujus argumenti, & inſcriptionis.

Enchiridion, *ò manual inſtrumento de ſalud contra el morbo articular que llaman Gota, y las demas enfermedades que por catarro, y deſtilacion de la cabeza ſe engendran &c.* Ad Philippum II. Hiſpaniarum Regem, fricationis ei, qui per id tempus eo morbo valde affictabatur, omnium membrorum matutinæ remedium, ſibi præ aliis omnibus præſentaneum, commendans.

Scripſit quoque *de Apibus*, ſive *de Republica* quinque libros, de admirabili nempe earum opificio, divináque adminiſtratione Reipublicæ, in quibus (ipſe author ait in lib. I. Comment. de Sale) *eò uſque perducta res eſt, atque navata opera, ut veram, propriámque, ac genuinam humanæ Reipublicæ formam ſive Ideã quandam ex ipſamet Apum bene gerendæ rei arte mortalibus ad vivum expreſſerat*. Cujus operis unicum, quod retinuerat exemplar in ſcriniolo contentum, perdidit medio in mari, dum biremem, qua ferebatur Genuâ in Hiſpaniã, tempeſtatis cauſa nautæ allevarent; quem caſum egerrimè ſe tuliſſe, & omnium opinione impatientiùs, magna cum hęrentis adhuc animo doloris ſignificatione affirmat. Iacet in Cappella principe Ædis ſacræ Epiſcopalis Albarrazinenſis ſub hoc Epitaphio.

D. Bernardinus Gomez Miedes
Quartus hujus Eccleſiæ, jam à Segobricenſi
Separatæ Epiſcopus,
Eamdem à ſe compoſitam relinquens
Obiit Prid. Non. Decemb. anno MDLXXXIX.

BERNARDINVS DE GVZMAN, dedit Hiſpanè ex latino.

Relacion *del viage de Iacobo Mayre, y deſcubrimiento del nuevo Eſtrecho de ſu nombre*. Matriti ex ſua ipſius officina 1619. 4.

F. BERNARDINVS DE LAREDO, Hispalensis, Laicus ordinis Minorum, germanus est illius libri author, quem absque authoris nomine in publicum ipse dedit hoc titulo.

Subida *del Monte Sion; contiene el conocimiento nuestro, y el seguimiento de Christo, y el reverenciar à Dios en la contemplacion quieta.* Hispali 1533. in 8. & Valentiæ 1590. Medinæ 1542. Complutique 1617. 4.

Planum id redditur, quod de authore monuimus, ex *Chronicorum ordinis D. Francisci* IV. parte Hispanicè scripta; unde jam in editione Complutensi anni MDCXVII. opus authoris sui nomen præfert. Tribuit eidem Vvaddingus in *De scriptoribus sui ordinis* commentario, nisi idem cum superiore opus sit.

Reglas *de oracion, y meditacion*; itémque latinè, ut credo.

Modum faciendi in medicina. Compluti 1617. Fuerat enim ante assumptum ordinem in Provincia Angelorum, Medicinæ Doctor. Nec non &

Metaphoram medicinæ.

Virtutes Bernardini summoperè laudat Gonzaga in *Provincia Angelorum*, & reliquæ Seraphicæ Historiæ. Obiisse dicitur anno MDXLV.

F. BERNARDINVS DE LEON, Præmonstratensis, alias *Bernardus*, edidit.

De Immaculata Conceptione opusculorum tomos duos 1626. in 4 in monasterio *Vitis* Oxomensis diœcesis. Vide *Bernardus*.

F. BERNARDINVS DE LIZANA, vide *Bernardus*.

F. BERNARDINVS DE LVGO, vide *Bernardus*.

D. BERNARDINVS DE MENDOZA, Laurentii Comitis Cluniensis frater germanus, Commendatarius de *Albanje* ac XIII-vir militaris ordinis S. Iacobi, in castris, & Belgica militia meruit, ut post gubernatam equitum centuriam, deinde & legionem integram, Regi à consiliis bellicis deligeretur, atque ejus negoria in Brittannia, Gallíaque apud horum Regnorum reges Legatus gereret. Cômentario persequutus est Belgicam sui temporis historiam summâ fide; quæ hoc titulo inscripta in lucem prodiit.

Commentarios *de lo succedido en los Paises Baxos desde el año MDLXVII. hasta el de MDLXXVII.* Matriti apud Petrum Madrigal 1592. in 4. Nec non &

Theorica y Practica *de Guerra.* Ad Philippum Hispaniarum Principem. Ibidem in eadem officina 1577. in 4. Antverpiæque apud Plantinum 1595. in 4. & 1596. in 8.

Transtulit idem in Hispanum, atque edidit.

Los seis libros *de la Politica de Iusto Lipsio.* Matriti typis Regiis 1604. in 4.

Senex obiit ante aliquot annos oculorum usu privatus, in cellula monasterio S. Bernardi Matritensis adjuncta, unde exuviæ portatæ sunt *Tornxam* gentis sepulchrum.

BERNARDINVS DE MONSORIV, alias CALVO, dedit.

Suma *de los Fueros de Aragon.* Cæsaraugustæ 1589. 8.

BERNARDINVS MONTAÑA DE MONSERRATE, Medicus Doctor Caroli V. Imperatoris, post quinque & quadraginta annorum experimenta emisit in publicum vernaculè.

Libro *de la Anatomia del Hombre*, simúlque

Vn Coloquio *del Marques de Mondexar D. Luis Hurtado de Mendoza con el autor acerca de un sueño que soñó el Marques de la generacion, nacimiento, y muerte del Hombre.* Valladoliti 1550. folio apud Sebastianum Martinez.

BERNARDINVS DE OBREGON, piæ istius sodalitatis fundator, qui apud nos domos quasdam Hospitales habitant, ægrorum curæ invigilantes, ipse Matriti in Generali Nosocomio pietatis hoc opus fecit laudabiliter magnâ ad posteros virtutum etiam aliarum famâ; cujus vita, & res gestæ peculiari quodam libello, qui foras datus fuit, continentur: scripsitque.

Instruccion *de enfermos, y consuelo de affligidos enfermos, y verdadera practica de como se an de aplicar los remedios que enseñan los medicos.* Matriti Regiis typis 1607. in 8.

F. BERNARDINVS DE OLIVARES, Franciscanus, teste in *Catalogo scriptorum sui ordinis* Ludovico de Rebolledo, scripsit, mihi aliâs, & aliis ignorus.

Compendio *de Indulgencias.*

F. BERNARDINVS PEREZ DE MEGA, ut Vvadingus ait *de scriptoribus ordinis Minorum*, ex reformatis hujus familiæ Seraphicæ, Provinciæque S. Ioannis Baptistæ, Commissarius Hierosolymitanus, ut vocant, in ditione Genuensis Reipublicæ, edidit, nescio an latinè, ut sonat.

Exercitia conformitatis, & unionis cum Deo, mediantibus Maria, & Iosepho &c. addito etiam facili modo meditandi inter externas occupationes. Genuæ apud Petrum Calenzanum 1636. in 16.

D. BERNARDINVS DE REBOLLEDO, Legionensis, Toparcha *de Irian*, Eques Sancti Iacobi, post facta in Martio pulvere multa virtutis opera, administratámque in Palatinatu Rheni summo jure rem bellicam,

licam, applicatus opportuno tempore pacis muneribus, Legatum agere Philippi Regis nostri apud Serenissimum Danorum Regem jussus fuit. Quo officio diu, magnáque cum laude exercito tandem functus, ad curiam evocatur Matritensem, quo ibi inter eos, qui de bellica re consultationibus præsunt, senex emeritus sententiam diceret. Vir est eruditione præstanti, omniúmque disciplinarum cognitione ornatus; quod satis ostendit in metricis operibus vernaculis, quæ edidit, elegantiæ, animi, ac doctrinæ plenis, præsertim in eo quod priore loco habemus, nempe-

Selva *militar, y politica*. Ad Ferdinandum Bohemiç & Vngariç R. Coloniæ apud Kinckium 1652. in 16. Prodiit quoque in 4. cum figuris.

Vulgavit præterea -

Ocios *del Conde de Rebolledo*. Antverpiç 1650. 16.

Silva *Danica*.

La Constancia *vitoriosa; ecloga sacra*. sive Paraphrasim libri Iob. simúlque -

Los *Trenos de Ieremias*, ad Serenissimã Christinam Suecorum Reginam. Coloniæ 1655. 4.

BERNARDINVS (vulgo BERNALDIM) RIBEIRO, Lusitanus, emisit foras vernaculâ linguâ librum hujus tituli -

Historia *da menina, e moza*. Olisipone 1559. in 8. Simul sunt quædam ejusdem, & *Christophori* cujusdam *Falconis* carmina.

Tribuit quoque ei D. Thomas Tamajus, *Las saudades, ò tristezas*, opus aliud M. S. in 4.

BERNARDINVS DE RIBEROL, Canariensis ex Fortunatis Insulis, scripsit -

Contra la Ambicion, *y codicia desordenada, y alabanzas de la Pobreza*. Hispali apud Martin. Montesdocá 1556. in 4.

BERNARDINVS ROLA (sic habet Catalogus Valerii Andreæ) Placentinus I. C.

Practicabilium Iudiciorum Tractatũ scripsit summatim ex pluribus Pandectarum libris in ordinem redactum. De quo nihil ultrà novimus.

F. BERNARDINVS DE SAHAGVN, ordinis fratrum Minorum Regularis observantiæ, ad faciendam Evangelii messem in Indiam transiens idiomatis Mexicani peritiam adeptus fuit singularem, pluréśque in eandem linguam Hispanos transtulit, aut ejusdem confecit libros, qui maximo sunt hodie adjumento sacris Concionatoribus, atque animarum pastoribus; scilicet -

Artem, seu Grammaticam linguæ Mexicanæ.

Dictionarium copiosissimum trilingue Mexicanum, Hispanum, & Latinum, XII. maguis voluminibus distinctum, quod laudatur à Luca Vvaddingo in *de Scriptoribus ordinis Minorum*: qui tamen ab alio opere, quod *Vocabularium* appellat, nescio an rectè distinguat.

Psalmodiam, varia scilicet *Cantica spiritualia, versúsque de Christi Domini, Matris Matris, aliorúmque Sanctorum gestis*; quibus Indi in suis choræis, nuptiis, hymenæis, & jocis uterentur, insanísque Deorum ritibus, & profanis vocibus desuescerent, ut Vvaddingus ait.

Postillam super omnia Evangelia Dominicalia. Ambiguum mihi an aliud sit, quod tribuit etiam nostro opus Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali* titulo XVIII. nempe *Sermones duplices totius anni*.

Vitam Sancti Bernardini Senensis.

Platica *para despues del Bautismo de los Niños*.

Mexicanâ linguâ hæc omnia. Sed & Hispanâ -

Historia *de las cosas antiguas, que los Indios usavan en su infidelidad, assi de sus Dioses, idolatrias, ritos, y ceremonias, como de su govierno, leyes, y Policia*; XI. libris, quos Prorex quidam Novæ Hispaniæ dicitur ad Hispaniam nostram misisse; uti ex Ioanne Turrecremata monet Anton. de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali*. Tit. XVIII. Qui & tribuit nostro.

Platica *de los Primeros PP. de Nueva España en la conversion de los Señores della*: editum quidem formis typographicis. Tribuunt ei alii -

La Conquista *de Mexico*.

D. BERNARDINVS DE SANDOVAL Toletanus, Canonicus atque Scholasticus Toletanæ Metropolis Ecclesiæ, atque ejus urbis scholæ Præfectus, edidit -

Tratado *del Officio Ecclesiastico Canonico*. Toleti apud Franciscum de Guzman 1568. folio.

Tratado *del cuidado que se debe tener de los pobres pressos*. Ibidem apud Michaëlem Ferrer 1564. 4. Romæ diem suum obiit sepultus ad S. Mariam Majorem: cujus sepulturæ inscriptum epitaphium, causámque Romanę peregrinationis Andreas Schotus in *Bibliotheca* retulit.

F. BERNARDINVS DE SILVA, Lusitanus, &, ut puto, Cisterciensis, scripsit in defensionem F. Bernardi de Brito *Monarchiæ Lusitanæ* authoris -

Defensa *de la Monarquia Lusitana*. Conimbricæ 1620.

BERNARDINVS DE VILLEGAS, Oropesanus, moralis Theologiæ inter Iesuitas, quorum fuit sodalis, atque item scholasticæ multorum annorum Professor, scripsit -

Vida *de Santa Lutgarda*. Matriti typis regiis 1625. 4.

Exercicios *quotidianos espirituales*; Quod Italicè versum prodiit Romæ apud Corbelletum 1632. in 16.

De los favores *que haze à sus devotos la Virgen nuestra Señora*. Valentiæ apud Chrisostomum Garriz. 1635. in 16.

Memorial *sobre la calificacion de las Reliquias de los Santos Martyres de Arjona*. Beatiæ. 1639. in folio. Latinè autem

Soliloquia divina. in 24.

Commentarios quoque *in Tertiam partem Summæ S. Thomæ, de Incarnatione, & de Sacramentis*, tribuit nostro *Bibliotheca Societatis* author.

Vivebat anno MDCLI.

BERNARDVS.

BERNARDVS DE ALDERETE, Zamorensis, Iesuitarum sodalis, in Salmantina Academia pro Regio ejusdem Societatis collegio primarius Theologiæ Professor, edidit-

Commentariorum, ac Disputationum in Tertiam partem Sancti Thomæ de Sacris Incarnati Verbi Mysteriis & perfectionibus; tomos duos. Lugduni in officina Philippi Borde, & Sociorum 1652. in folio.

BERNARDVS DE ALDERETE, Malacitanus, frater gemellus fuit Iosephi, eadémq; cum eo studia sectatus est, antiquitatis nempe, jurisque utriusque cognitionem; adeóque ei inuiscretâ prope specie fuit similis, ut joco Ludovici Gongoræ magni Poetæ Cordubensis locum dederit, ad dignoscendum scilicet alterum ab altero Alderetos fratres narium judicio, quemadmodum ad distinguendas in ministerio altaris vini, atque aquæ pixides, verè opus esse; graveolenti quippe oris spiritu eorum alter erat. Sacerdotium, sive Canonicatum, ut vocant, Cordubensis Ecclesiæ cum obrinuisset Iosephus, coadjutorem sibi fratrem delegit, obtinuitque; nec diu post locum ei vacuum reliquit, sacramento vitæ religiosæ dicto inter Societatis Iesu sodales, uti loco suo diximus; nam & ipse aliqua hujus pars Bibliothecæ est. Ad hæc Bernardus summi viri Petri à Castro Hispalensis Archiepiscopi Vicarium egit Generalem, aliàs Cordubæ manens, insigni vir morum probitate, atque modestiâ, caque eruditione, ut pares in hoc studio habuerit paucos, superiorem fortasse neminem; linguarum Græcæ, Hebraicæque, ac cæterarum Orientalium, totiusque antiquitatis studiosissimus, atque eximiè gnarus; judicio in primis, quo sine quidquid pretiosum est vilescit, pollens maturo, ac libero. Scripsit vernaculâ linguâ -

Origen de la lengua Castellana. Romæ apud Carolũ Vulliet 1606. in 4. In quo opere doctò planè, & laborioso adjutũ sese à Iosepho fratre in vestibulo profitetur non obscurè.

Varias antiguedades de España, Africa, y otras Provincias. Antverpiæ apud Ioannem Hafrey 1614. in 4.

Item Latina -

Φαινόμενα, *sive coruscantia lumina, triumphalisque Crucis signa Sanctorum Martyrum Albensium Vrgavonensium Bonosi, & Maximiani, & aliorum sanguine purpurata*, sive de inventione Martyrum, quos vulgò dicũt de Arxona in Bætica. Ad Vrbanum VIII. P. M. epistola ex Corduba anno 1630. in folio.

Mysterii Mysteriorum Sacrificii æterni Eucharistica symbola, déque illi quintis feriis sacrandis. Hæ sunt *Epistolæ* quædam hoc de argumento sibi, & à se ad plures scriptæ; ad finémque, Synopsis, cõpendiúmve justi, & germani operis, quod quidem in schedis reliquit.

Innuit quoque author in *Antiquitatum* opere non uno loco, habere se in manibus

Bæticam illustratam; nempe lib. I. cap. VI. pag. 39. & cap. XXVII. pag. 114. in ora libri; quam si haberemus, in re Hispaniæ Geographica adinstar thesauri nobis esset.

F. BERNARDVS ALPHONSVS, monachus cœnobii Superatensis (*Sobrado* vulgò) Cisterciensis ordinis, editioni parata habebat, si operarum sumptus ei suppeditarentur,

In Canticorum Cantica juxta sensus literalem, & moralem commentaria.

Vernaculo item sermone -

De la venida *de Sant-Iago à España*.

De la Inmunidad *Ecclesiastica*.

D. BERNARDVS DE BALBVENA, oppidum *Valdepeñas* diœcesis Toletanæ habuit patriam, Sacerdos ipse instituto vitæ, Doctórque Theologus Seguntinus, atque egregius Ecclesiastes. Præcipuam tamen laudem ab eruditionis studio, poësique affectasse videtur. Quæ ejus cura in quoddam inclytum hujusce artis opus processu temporis evasit. Nam Archi-Abbatis munus in *Iamaica* Indorum Occidentalium Insula duodecim annis exercens, juventutis fabricam juxta Poëtæ monitum diu sepositam sub incudem revocare negotiũ otii sui fecit. Nec aversatus fuit creatus jam alterius Insulæ *Portus divitis* Episcopus, facultate habitâ typis committere, hoc titulo-

El Bernardo, ò Victoria de Roncesvalles, Poëma heroico. Matriti apud Didacum Flamenco 1624. 4. Quod quidem in angulis bibliopolarum delitescens non sine quadam animi indignatione laude dignis laboribus æqui, sæpè vidimus lectum paucis, auditúmve. Cum sanè carminis majestate ferè continuo exurgat, rerum adinventione, ac varietate, plurimùm delectet, orationis perspicuitate, & castitate nulli cedat: comparationum verò appositissimarum usu, descriptionum elegantiâ, Geographicæ Astronomicæque rei locorum pulcherrimâ tractatione, miráque exprimendi, feréque oculis subjiciendi, quod tam longè

longe à conspectu est, virtute, meâ quidem sententiâ nostros Poëtas omnes (quod præfiscine dictum) longo post se relinquat intervallo. Edidit & alia; nempe -

Siglo de oro *en las selvas de Eriphile*. Matriti 1608. 8. Bucolicum opus decem Eclogis constans.

Grandeza *Mexicana*; oratione prosa versáque mixtum opus. Ibidem 1604. 8.

Functus est pastorali munere ab anno XX. usque ad XXVII. qui supra millesimum sexcentesimum excurrit. De eo Lupus Fęlix de Vega Carpio in suo *Apollinis lauru*. Sic olim canebat.

Y siempre dulce tu memoria sea,
Generoso Prelado,
Doctissimo Bernardo de Balbuena.
Tenias tu el caiado
De Puerto rico, quando el fiero Henrrique
Olandes rebelado
Robò tu libreria,
Pero tu ingenio no, que no podia,
Aunque las fuerças del olvido aplique.
Que bien cantaste al Español Bernardo!
Que bien al siglo de oro!
Tu fuiste su Prelado, y su Tesoro:
Y Tesoro tan rico en Puerto rico,
Que nunca Puerto rico fue tan rico.

BERNARDVS BASIN, Doctor Theologus Parisiensis, Canonicus Ecclesiæ Cæsaraugustanæ, scripsit -

De Artibus magicis, & magorum maleficiis. Parisiis 1506. in 8. Mentionem hujus non sine magna laude reperio in *Diario Bruchardi* cæremoniarum Magistri, de tempore Innocẽtii Papæ VIII. annóq; MCDXCI. loquentis. Ait enim, quòd Romæ in templo S. Mariæ supra Minervam die S. Thomæ Aquinatis coram XIX. Cardinalibus, *Sermonem fecit D. Bernardus Basinus Canonicus Cæsaraugustanus Sac. Theologiæ Magister Parisiensis, cum tãta gravitate, atque omnium comprobatione, quod nihil suprà*. Hæc ille.

F. BERNARDVS DE BRAGA, Benedictinus, Bracharæ, aut in ejus Ecclesiæ diœcesi natus, ordinis sui Chronographus, scripsit -

De Præcedentia inter Legatos Regnorum Portugalliæ & Neapolis, tractatum: quem laudat Gaspar Statius in *Antiquitatibus*, adjungens alia eum scripsisse, quę lucem desiderant. In his fortè est -

Memoriale Sanctorum ordinis S. Benedicti, maximè *Lusitanorum* ad conficiendum Breviarium proprium Congregationis Portugalliæ, jussu Balthasaris de Braga ejusdem Congregationis Præfecti Generalis: quod manu propria authoris exaratum adservari à Georgio Cardoso *Agiologii Lusitani* scriptore Antonius de Purificatione Augustinianus refert in *Chronici Augustiniani Portugalliæ* parte II. lib. IV. Tit. III. §. XIII. vbi ejusdem Cardosi testimonio adjungit excidisse alia ejus scripta, nec unquam in prælum venire a domesticis permissa fuisse.

F. BERNARDVS DE BRITO, domo ex oppido *Almeida* Lamecensis diœcesis, XX. Augusti anno MDLXIX. Petrò Cardoso, & Maria de Brito parentibus in lucem editus; Cisterciensium, cum justæ ætatis factus esset, monachatum amplexus est in domo Alcobaziensi, postquam in Italia, atque alibi latinas literas, non sine Græcarum, Hebraicarúmque notitia, vulgaréſque Italicam, & Gallicam linguas perfectè didicisset. Cúmque ad Historiam illustrandam, domesticam in primis, & patriam, toto animi pondere ferretur, id quod non sine archiorum ope, diligentique impensa veteribus chartis opera, expediendum sibi conscius esset, si cum fructu vellet aliquo solidæ laudis posteritati consulere; totum se addixit huic curæ conscribendarum ex antiquis tabulis rerum in Lusitania olim, deindéque in Portugalliæ Regno gestarum pace, bellóque; profanæ non minùs, quàm sacræ texendæ historiæ intentus, quam neminem ex civibus suis cũ successu hactenus aggressum fuisse noverat; Barrius licet, atque Resendius aliiq; in scriptis suis magnum se se hoc opus animo volvere prodidisset; quibus aliæ occupationes intercesserunt, seu vasta argumenti moles ipsa sibi impedimento fuit. Nec minus attendere habuit opus exornandæ matri Cisterciensium familiæ, superiorum nutum sequutus; ac ne Historici partes in comitiis generalibus anni MDXCVII. sibi injunctas, deserere videretur. Inter hæc, non tamen sine aliquot intermissionibus studiorum, absolvit studium Theologicum, ejúsque Doctoralem apicẽ suscipere meruit Conimbricę anno hujus sæculi sexto. Quarum quidem literarum sacrarum comprehensionem adeptum se non vulgarem frequentibus, egregiéque habitis pro concione sacris sermonibus, eruditisque domi elucubratis operibus confirmavit. Tandem aliquando & post publicata insignia ea, quæ reliquit, monumenta veteris ævi, delatum sibi à Philippo Rege III. Archichronographi Lusitaniæ munus sensit, Francisco Andradio, qui anno MDCXVI. diem suum obierat, succenturiatus; nec tamen sine indignatione Didaci Paivæ Andradii Francisci hujus filii; qui si vera fama est, ob denegatum sibi hunc honorem, quem spe jam conceperat, invectus fuit postea censorio stylo in Bernardi historiam, multáque in libello *Examine antiquitatum* nuncupato, vernaculo idiomate adnotavit, in quibus ille, aut nimium credulus, aut non ita diligens, & callidus antiquarum rerum examinator fuit. Id quod aliorum eruditorum de Bernardo est judicium. Scripsit vulgari Lusitanorum linguâ -

Monarquia Lusitana *prima parte, que contem as Historias dos Portugueses de*

annos

annos MMMCMIXII da creação do mundo te o nacimento do Nosso Senhor Iesu Christo . Similique -

V n a G e o g r a f i a *antiga de Lusitania* . Prodiit in cœnobio Alcobazienſi 1597. in folio. Deinde poſt XI. annos -

A ſ e g u n d a P a r t e *da Monarquia Lusitana, em que ſe continuan as Hiſtorias de Portugal deſde o nacimiento do Noſſo Salvador Ieſu Chriſto a te ſer dado en dote a o Conde D. Henrrique* . Oliſſipone 1609. in folio.

Interpoſuerat quippe hoc medio tempore hiſtoriam ſui Ordinis; nempe -

A P r i m e i r a p a r t e *da Chronica del Ciſter, onde ſe contan as couſas principais deſta Religiaõ con muitas antiguidades aſſi do Reino de Portugal, como d'outros muitos da Criſtiandade* Oliſſipone 1602. in folio ex officina Petri CraesbeK. Item-

E l o g i o s *dos Reys de Portugal, com os mais verdadeiros retratos, que ſe poderaõ achar*: ex eadem officina 1603. in 4. Quod, breve licet opus, magni faciunt viri docti, cùm propter accurationem ejus, tum propter Regum veras icones undequaque intra & extra Portugalliam diligenter perquiſitas, atque in æs inciſas; quæ ipſæ ſunt eff gies ab Antonio Vaſconcellio Ieſuita in *Anacephaleoſi* ſua *Lusitaniæ* majori formâ repræſentatæ.

Reliquit nonnulla alia inedita, ſcilicet-

V n T r a t a d o *de Republica antiga de Lusitania*, ſive *de antiquis Lusitanorum moribus, & politica*, quem Sereniſſimæ Infanti Eliſabethæ Claræ Eugeniæ XXI. die Martii an. MDXCVI. dicaſſe fertur, diviſum nempe X. capitibus.

H i ſ t o r i a *de Noſſa Senhora de Nazareth*; ſive de inventione hujus Imaginis, donationibúſque hujus ſacræ ædi factis; necnon de iis, quæ mirè à Deo ſupplicibus Dei-Paræ Virginis diſpenſata hic referuntur; cum notitia eorum genealogiæ, quibus ea beneficia collata ſunt: verè *Illuſtriorum Portugalliæ familiarum*, ut vocant, *Nobiliarium*. Librum hunc anno MDCXI. portabat ſecum Bernardus in Curiam Regiam oblaturus Margaritæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ, oſtenditque in Eborenſi urbe ex in io viro Emmanuëli Severino à Faria metropolitanę iſtius Eccleſiæ Cantori, cui acceptum ferimus quidquid de authore noſtro his chartis conſignavimus.

D e P r i v i l e g i i s item *ſui Ordinis* librum.

A p o l o g i a m quoque, ſive *reſpenſionem ad quæſita quædam Don Auguſtini de Caſtro Præſulis Brachaɾenſi ſuper contentis in prima Monarchiæ parte*; quam vidit idem Severinus. Accepit & ipſe eodem tempore à Bernardo noſtro habere ſe duo volumina latinâ linguâ elaborata; nempe -

I n P r o p h e t a s minores commentaria. Certè Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice ſuo* dumtaxat eorum meminit, quę in *Michæam* conſcripſiſſe dicitur.

D e d u a b u s item *Hebdomadis, formationis ſidèrei Univerſi, & Paſſionis Dominicæ*.

Hiſtoriam continuaturus erat, deducta uſque ad noviora tempora, niſi mors manum injeciſſet nondum quinquagenario in *Almeida* oppido natali XXVII. Februarii menſis anni MDCXVII. Matrito redeunti. Unde delatum fuit cadaver ad monaſterium ſui ordinis *Santa Maria de Aguiar* dictum *Caſtello-Roderici* propinguum: jacetq; ſub hac inſcriptione.

A qui iaz o mui docto Padre F. Bernardo
De Brito Chroniſta Mor que foi deſte Reyno.
Morreo no anno MDCXVII.

Vidimus Bernardi Briti elogium à laudato jam Eborenſis Eccleſię Cantore conſcriptum, ex quo hæc pauca excerpſimus, apud Illuſtriſſimum D. Hieronymum Maſcarenhas in ſupremo Portugalliæ Senatu Regium olim Cōſiliarium, Segoviæque urbis nunc Præſulem, ſubſcriptúmque Severini nomine in Eborenſi urbe ſecunda die Aprilis MDCXXVIII. Continuavit quidem *Monarchiæ* opus Antonius Brandaon, & ipſe Ciſtercienſis, qui conſulendus eſt in præfatione tertiæ partis.

F. BERNARDUS CARDILLO VILLALPANDO, luſtrico quidem nomine *Balthaſar*, Gaſparis Cardilli ex Balthaſare fratre nepos, & ipſe Segovię natus, Ciſtercienſis monachus, hiſtoriæ rerum domi, hoc eſt, in religioſa familia ſua, geſtarum impensè operam dedit. Ignatii quippe Firmini Hiberii Abbatis Fitercnſis nutu, & ſumptibus plura Galliarum cœnobia, in hiſque omnes tabulas, & archia luſtravit, omniaque Cataloniæ, Valentiæ, atque Aragoniæ regnorum. Quo quidem Ignatio priuſquam Bernardi hâc operâ in pandendo Ordinis Chronico uti poſſet, extincto, hic noſter propriis auſpiciis reliquorum Hiſpaniæ monaſteriorum tabulariis excuſſis, in domum Nucalenſem, unde erat profeſſione intuiti, ſe recipiens, fructus cogere tot laborum cœpit, cœptóque ardēter inſtitit, ſcribens inedita ad hoc tempus tamen, quę ſubjecimus, opera;

I t i n e r a r i u m ordinis Ciſtercienſis, ſive *Rerum illius illuſtrium*; quod in *Chronico* ejuſdem laudat Montalvus parte I. lib. II. c. XXXIII.

L i g n u m V i t æ Ordinis Ciſtercienſis. Ne Arnoldus Vvion ſolus eſſet, qui *Benedictinum* ſuum erexiſſet.

D e V i r i s I l l u ſ t r i b u s Ordinis Ciſtercienſis.

H i ſ t o r i a m Monaſterii Superatenſis, vulgo *de Sobrado*, in quo degebat, cum id opus ſcriberet.

Hos quidem tribuit ei libros Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice* ſuo *Ciſtercienſi* lib. II. cap. XXII. ſed laudatus proximè Montalvus aliud quoque præter hos, ſcilicet -

S p e c u l u m monachorum.

Prete-

Præterea Bernardus ipse ad Didacum Colmenarium *Segobiensis Historiæ, ac virorum hujus urbis illustrium* diligentem, disertúmque scriptorem detulit habere se in schedis sequentia -

Chronografia *de los Reyes de España, y edades del Mundo*.

Fundacion *del monasterio de Nogales, y descendencia de sus Fundadores Ponces de Cabrera, y Leon Duques de Arcos*.

Fundacion *del monasterio de Nuestra Señora de Osera*.

Chronico *del Reino y Reies de Navarra*.

Chronico *de los Ozores, y Osorios en el Reino de Galicia*.

Obiit is in eodem Nucalensi cœnobio postridie kalendas Iunii anno MDCXXXVII. ætatis LXVII. Hominem laudant Antonius de Iepes in *Chronico Benedictini* sui *ordinis*, cùm alius in locis, tùm centuriâ V. ubi de monasterio *Sancti Prudentii*, quod in *Rioxa* Provincia est, agit, & Nicolaus Bravo *Benedictina* author.

BERNARDVS DE CASTRO, Monachus Cartusianus, monasterii *del Paular* nuncupati juxta urbem Segoviam, scripsit -

Triumphum Imperatoris nostri Iesu Christi: cujus archetipon se vidisse in eadem domo Ægidius Gonzalez Davila in *Historia Henrrici III. Regis Castellæ* scribit.

BERNARDVS CATALAN, ET VALERIOLA, Calatravensis Eques, edidit -

Iustas *Poéticas hechas á su devocion*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1602. in 4.

Las noches *Valencianas*. M. S. in 4. vidit D. Tomas Tamajus.

BERNARDVS DE CIENFVEGOS, Turiasonensis, scripsit -

Vida *del Padre Gonzalo de Silveira de la Compañia de IHS Martyr*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1614. in 4.

BERNARDVS (vulgari formatione BERNAL) DIAZ DEL CASTILLO, natus in amplissimo Castellæ veteris municipio *Medina del Campo*, unus fuit ex iis, qui primam expeditionem Mexicani Regni sequuti sunt: cui usque ad subjugatam Provinciam interfuit, scribens, jam positis armis -

La Historia *verdadera de la conquista de la Nueva España*. Quam author se absolvisse refert anno MDLXVIII. edidítque primum ex bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado F. Alphonsus Ramon, ordinis Redemptorum Deiparæ Virginis de Mercede Chronographus, in folio: sive, eo labori immortuo, F. Gabriël Adarzo à Santander, nunc Hydruntinus Præsul.

F. BERNARDVS ESCVDERO, Cisterciensis monachus, & Abbas monasterii *Vallisbonæ*, scripsit -

Libro *de Meditaciones para los Novicios*. Pinciæ 1602.

BERNARDVS DE FONSECA, Lusitanus, nescio cujus Ecclesiæ Canonicus, scripsisse dicitur -

Itinerario.

Cujus meminit Cardosus in *Agiologio Lusitano* die XV. Aprilis.

BERNARDVS GARZIA, Salmanticæ ad Sancti Bartholomæi togatus sodalis, Zamorensis inde Canonicus, uti author est Ægidius Gundisalvi Davila in *Theatro Zamorensis Ecclesiæ*, scripsit -

De Musica tractatum.

BERNARDVS GORT, Barcinonensis, Cartusianus monachus, Præfectus unius, & alterius Portugalliæ monasterii, librum edidit -

De Viris virtutum merito eminentibus sui ordinis.

Meminit ejus G. Cardosus in *Agiologio Lusitano* pag. 440. die V. Aprilis. Hoc fortè *Kalendarium seu Martyrologium Cartusianum* vocat Iosephus Valles Canonicus Tarraconensis in *Claris domus Scalæ Dei viris* Bernardū non mediocriter laudans: qui & attribuit ei opus aliud -

Monarchiam Cartusianam: Quæ, & Kalendarium prædictum inedita remanserunt, subsequente ejus morte XV. Maji die MDCXLV. Legesis Iosephum Valles nuper laudatum in *Cartusiana* sua *Historia*.

BERNARDVS DE GRANOLLACHS, Artium ac Medicinæ Doctor Barcinonensis, edidit -

Sumario, *en el qual se contienen las conjunciones, y oposiciones, los eclypses del Sol y Luna, fiestas movibles desde el año de MCCCCLXXXVIII. hasta MDL*. in 4.

F. BERNARDVS GVTIERREZ, Cisterciensis monachus *Hortensis* domus, ante ingressum religionis Iurisprudentiæ jam Doctor, Romæ diù mansit domesticis ordinis sui negotiis vacans, nec minus studiis. Elucubravit enim -

Compendium Privilegiorum ordinis Cisterciensis, cum notis. Romæ 1588.

Reliquit moriens opus aliud ineditum,

De Privilegiis omnium ordinum domesticorum testimonio luce dignissimum.

Obiit, Visitatoris Generalis dum fungeretur munere, in *Nucalensi* cœnobio anno MDCXVII.

F. BERNARDVS ITALIANO, natus in oppido *Garrovilla de Alconetar* in Estremadura,

ta, Minorum sodalis in Provincia Principatus Regni Neapolitani, scripsit, stylo consignans Hierosolymitanam suam peregrinationem,

Viage *à la Santa Cindad de Gerusalem i Verdadera, y nueva descripcion suya, y de toda la Tierra Santa, y peregrinacion al Santo Monte Sinai*. Neapoli 1632. in 8. Item -

Tratado *de Constantinopla, y grandezas del Gran Turco*. Neapoli apud Octavium Beltran 1633. in 12.

Hujus non meminit *Vvaddingus*,

F. BERNARDVS DE LEON, Burgensis, Præmonstratensium sodalis, scripsit, (aliàs dictus *Bernardinus*) -

La Historia *de la orden de los Premonstratenses*; quam in schedis se legisse affirmat in *Theatro Burgensis Ecclesiæ* Ægidius Gonzalez Davila. Item -

De la Concepcion *de Nuestra Señora*, duo volumina; in monasterio *Vitis* diœcesis Oxomensis. 1626. in 4.

F. BERNARDVS DE LIZANA, Ocaniensis, ordinis fratrum Minorum, in *Tucatana* Novæ Hispaniæ, sive Americæ Septemtrionalis regione cùm erudiendis ejus tractus populis, tum administrandæ sodalium provinciæ vacavit; scripsitque -

Historia *de Tucatán i Devocionario de Nuestra Señora de Izmal, y conquista espiritual*. Pinciæ 1633. 8.

F. BERNARDVS LOPEZ SVSARTE, Placentinus, Cisterciensis monachus in domo *de Huerta*, vir divinarum, atque humanarum rerum peritissimus (quo elogio domestici ejus hominem appellare solent) scripsit -

Theatro *de Cristo, y su Iglesia*; tomis tribus; *conciones* scilicet. Matriti apud Alphonsum Martin. 1613. & 1614. in 4.

Quem & alia scripsisse lucem visura testatus est *Phœnicis* author Chrysostomus Hentriquez.

F. BERNARDVS DE LVGO, Dominicanus, in novo Regno Granatensi Americæ meridionalis, & S. Fidei urbe regia, docuit ejus gentis vernaculum idioma, quæ lingua *Mosca* audit, scripsitque -

Gramatica *desta lengua general de los Indios del nuevo Reino*. Matriti 1619. in 8. Item -

Confessionario ejusdem linguæ.

BERNARDVS LVNES DE CASTILLO, appellatur in *Bibliotheca* M. S. viri cl. *Antonii Augustini*, tanquam author libri -

De Repressaliis.

F. BERNARDVS NAVARRO, Augustinianus, in Ecclesia Vrgelensi olim Theologiæ Lector, provinciam ordinis sui Valentinam Præfectus administrabat anno MDCXX. cum edidisset jam -

Vida *de S. Nicolas de Tolentino*. Barcinone 1612. in 8. Sed trium librorum, quibus opus constat, postremus, ubi agitur de virtute *Panis Benedicti*, quem ab hoc Sancto vocant Confessore, mirisque ejus apud Cordubam hoc ipso anno MDCXII. effectibus, *Christophori Busti* est, quod Bernardus ipse non dissimulat.

F. BERNARDVS DE NIEVA, natus in oppido cognomine diœcesis Segobiensis, Dominicanorũ in patria sodalis, scripsit, à Ioanne Marieta valde laudatus,

Sumario Manual *de informacion de la Cristiana conciencia*. Medinæ à Campo typis Francisci del Canto 1556. 4.

F. BERNARDVS OLIVERIVS, vulgo OLIVER, Valentinus, ordinis Eremitarum Sancti Augustini, Theologus Parisiensis, & (si credimus Antonio Possevino ex Iosepho Pãphilo affirmãti) Darvicensis Episcopus; quam sedem ego nusquam reperio: nec ætatem, quã hic floruit author, docet nos Pamphilus; scripsisse eum tamen affirmat -

In Magistri Sentent. lib. IV.

In Cap. cum Marthæ, De celebratione missarum.

Quæstiones Quodlibetales.

De Divinis Officiis librum singularem.

In Bibliotheca M. S. Antonii Augustini liber fuit *Bernardi Oliverii* Augustiniani hoc titulo -

Excitatorium mentis ad Deum, nuncupatum Roderico Episcopo Valentino. Hic sanè Alexander VI. fuit. Vnde Oliverius ei æqualis probatur.

F. BERNARDVS DE PAREDES, natus in oppido *Villa-tobas* Toletanæ diœcesis, Carmelita provinciæ Castellæ, vir pius, & religiosi tenax propositi, edidit -

Sermones *para los Domingos de Adviento, y Pasquas hasta la Quinquagesima inclusivè*. Matriti 1648. in 4 apud Didacum Diaz de la Carrera.

Sermones *para los Domingos, Miercoles, y Viernes de Quaresma, y Semana Santa*; ibidem 1649. 4. apud eumdem.

Sermones *para las demas ferias de Quaresma*, 1652. apud eundem.

Obiit in cœnobio *Vallis-olivarum* Conchẽsis diœcesis anno MDCLXI.

F. BERNARDVS DE LA PEÑA, Toletanus, ut suspicor, certè in S. Petri martyris Toletano cœnobio Dominici Patriarchæ Sanctissimi sodalitio adscriptus, Sacræ Theologiæ, ut vocant, Præsentatus, cum hæc scribimus, typis subjicere dicitur -

Chronico Ecclesiastico *Toledano; antiguedades de su Santa Iglesia Primada de las Españas, y sucesion de sus Arçobispos.*

BERNARDVS PEREZ DE BOBADILLA, scripsit -

Nimfas, *y Pastores de Henares.* 1587. 8.

BERNARDVS PEREZ DE CHINCHON Gandiensis in Valentiæ regno ecclesiæ Collegiatæ Canonicus, scripsit -

Antialcoran, sive *contra errores Sectæ Machometanæ*, ... Augustinus Morla in præfatione *Emporii Iuris* laudat hunc inter Valentinos Scriptores; sed tamen *Giennensis* natu is fuerit procul dubio, si anthor est alterius operis -

Espejo *de la vida humana*, nuncupati; quod prodiit Granatæ ex officina Hugonis de Mena 1587. in 8. Complutique 1589. 8.

Vertit ipse idem ex Galeatii Cappellæ latino -

Historia, *y guerras de Milan.* 1536.& 1552. in folio: atque item Valentiæ an. 1630. variante aliquantulum inscriptione, *Historia* (scilicet) *de lo sucedido desde el año MDXXI. hasta MDXXX. sobre la restitucion de Francisco Sforza en Milan.*

BERNARDVS PEREZ DE VARGAS, Matritensis eques, Malacitanæ urbis incola, alias in oppido *Coin* Bæticæ oræ maritimæ habitans, scripsit vulgari sermone -

De Re metallica. Matriti apud Petrum Cosin. 1569. in 8.

La Fabrica del Vniverso, *ò Repertorio perpetuo*: duabus partibus; Prima prodiit Toleti 1563. in folio: altera cum particulari inscriptione, *Sumario de las cosas del Mundo*, ibidem eodem anno.

M. S. vidimus aliud ejusdem opus ita nuncupatum -

Obra *en que se trata que cosa es amistad, como se debe contraer, y conservar, con muy grandes, y notables avisos; dirigida al muy excelente, y Illustrissimo Señor D. Iuan de Austria.* Dialogistæ sunt Espindola, Eusebius, & Bernardus.

In *De Re metallica* opere elaborare se affirmavit librum -

De los edificios, *y maquinas, que pertenecen al Arte de laborar los metales.* Quem hactenus non vidimus.

BERNARDVS PVJOL, Catalanus, Sacræ Theologiæ Doctor, ejusque in gymnasio, quod Perpiniani est, Professor, Canonicus insuper Elnensis, quæ eadem est Perpinianensis, ecclesiæ, scripsit doctè -

De sacro Adorationis cultu, Disputationes IV. Perpiniani 1608. in 8.

F. BERNARDVS DE RIBERA, Hispalensis, Cisterciensium regulam professus fuit in monasterio *de Huerta*, & in altero *Palazuelos* nuncupato sacra biblia interpretatus est; quo tempore in vulgus dedit sermone Hispano-

Conceptos *de la sagrada Escritura para los dias de la Quaresma*, duobus tomis. Prior Burgis prodiit anno 1616. in 4. Posterior Pinciæ 1620.

Necnon latinè, ut credimus, post aliquot annos -

Iacobi Testamentum, continens novas, & eruditas expositiones XII. prophetiarum, quas protulit Iacob Patriarcha, dum moriens ultimum vale filiis diceret. Hispali anno 1624.

Apologeticum Tractatum pro Sancto Bernardo circa opinionem de Beatitudine, seu visione animarum ante universalem resurrectionem. Latinúmne, an vulgarem, non adnotant Chrysostomus Henrriquez in *Phœnice*, aut Carolus Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi.*

Commentaria in totam Bibliam, elaborata haberc se in *Iacobi Testamento* reliquit scriptum; quæ adhuc latent.

F. BERNARDVS DE SALAZAR, natus in oppido *Casarrubios* Toletanæ diœcesis, Franciscanus, D. Georgio, Naxeræ, & Maquedæ Duci, dum Catalanis pro Rege jus diceret, à confessionis sacramento, provinciæ quoque suæ per novem menses Præfectus, scripsisse fertur, non edidisse -

In Ecclesiasticum Commentaria.

F. BERNARDVS DE SANTANDER, & BARZENILLA, ordinis fratrum Deiparæ Virginis de Mercede, provinciæ Castellæ Vicarius Provincialis, scripsit -

Marial *de la Virgen Señora Nuestra, prima parte.* Matriti 1602. in 4.

F. BERNARDVS DE SIERRA, ex ordine Sãctissimæ Trinitatis fratrum Redemptorum, S.T-Magister, Pincianæque domus Minister, edidit, sive latinè, sive hispanè -

De Mysteriis Sacræ Scripturæ, opus quoddam.

F. BERNARDVS SVCHET, Pincianus, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, Regius Philippi IV. concionator, edidit-

Coronam Stellarum duodecim de Deipara Virgine. Matriti 1657.

F. BERNARDVS DE TORRES, Augustinianus sodalis Peruanæ provinciæ, ejusdémque Chronographus, S. Theologiæ Magister, & in Academia Limensis urbis perpetuus rector cathedræ, quam supernumerariam vocant primæ horæ, Magistri Sententiarum. Edidit -

Chronica *de la Provincia Peruana del orden de los Ermitaños de S. Agustin.* Limæ typis Iuliani Santos de Saldaña 1657. fol.

F. BERNARDVS DE VARGAS, Hispalensis, fratrum Redemptorum, vulgò Mercenariorum, sodalis in Provincia Bætica, totiúsque ordinis sui Procurator in Curia Romana, latinè composuit -

Chronicon sui ordinis Dei-paræ Virginis de Mercede; duobus tomis Panhormi in Sicilia editum.

Nec non & (nisi hæc posterior pars est Chronici)

Additionem ad Opusculum de vita, & gestis Sancti Petri Nolasco, & quorundam venerabilium filiorum ejus. Messanæ 1629. Vernaculo etiam sermone -

La Vida *del Venerable P. Fr. Iuan Bernal hijo del Convento de Xerez, y Provincial tercero de Andalucia*. Item -

Regla *de las Terceras Mercenarias*. Panhormi. Demortui Bernardi XX. die Novembris anni MDCI. corpus adservatur in cœnobio Hispalensi.

D. BERNARDVS DE VARGAS MACHVCA, Septimancensis patriâ, dum apud Indos in *Sanctæ Fidei* urbe Regni Novę Granatæ principe agit, varia scripsit, nempe -

Milicia Indiana. simúlque -

Descripcion *de las Indias Hydrographica, y Geographica* 1599. in 4. ubi est *Compendio de la Esfera*.

Compendio, *y doctrina nueva de la Gineta, secretos, y advertencias della; señales, y enfrenamientos de Cavallos, su curacion, y beneficio*. Matriti apud Didacum Flamenco 1619. in 8.

Defensa *de las Conquistas de las Indias* (quam typis mandari haud passi sunt, quorum de hac re cura est, eo quód totus esset author in refellendis Bartholomæi Casæ eo super argumento scriptis) manu exarata fuit apud *D. Laurentium Ramirez de Prado*.

F. BERNARDVS VASQVEZ, Cisterciensis ex *Nucalensi domo*, cui & Abbas præfuit, referente in *Chronicis* suis Barnaba Montalvo, cùm alia, tum libellum scriptum, nescio an editum, reliquit -

Senectutem Iuventutis, appellatum.

BERNARDVS DE LA VEGA, Matritensis, Canonicus de *Tucuman* in Meridionali America, scripsit versibus -

La bella Cotalda, *y cerco de Paris*; simúlque -

Relacion *de las grandeças del Pirù, Mexico, y los Angeles*. Mexici apud Melchiorem de Ocharte 1601. in 8.

El Pastor *de Iberia*, anno 1591. in 8. editus, ejusdem, credo, authoris est.

BERNARDVS VENEGAS, Toletanus, edidit -

Formula *de orar; Meditaciones de la Oracion del Padre nuestro*. Toleti apud Ioann. de Aiala 1555. 8.

BILBAONENSE, hoc est, municipii Viscajæ florentissimi *Bilbao*, Collegium Patrum Iesuitarum, sive Academici ejus humaniorum disciplinarum studiosi, ediderunt -

Viscajam illustrandam, sive sermonem de istius Provinciæ laudibus. Cæsaraugustæ 1637. in 4.

BLASCVS.

BLASCVS DE GARAY, Toletanus, patriæ Ecclesiæ Portionarius, scripsit proverbiis vulgaribus contextas epistolas, ut eorum locupletissimam ostenderet vernaculam linguam; quæ prodierunt hoc titulo inscriptæ -

Cartas *en Refranes*: hoc est epistolæ ex proverbiis formatæ. Oscæ ex officina Ioan. Perez de Valladolid 1581. in 16. & alibi sæpè: Medinæ Campi apud Franciscum del Canto 1569. in 16. Sed ex quatuor epistolis duæ tantum primæ Blasci sunt; reliquæ vero Anonymi alicujus, ut ipse admonuit.

Correxit, prælóque commisit, recognitâ interpretatione *Didaci Lopez de Aiala, & Didaci Salazarii*, utriusque Toletani, vernaculâ,

La Arcadia *de Iacobo Sanazaro Cavallero Napolitano, aunque de origen Español*, ut ipse ait ad Gundisalvum Pereziū, cui opus dedicat.

BLASCVS PELEGRIN CATALAN, Valentinus eques, scripsit -

Trofeo del Oro. Hoc est de Pecuniæ imperio poëma tripartitum. Cæsaraugustæ typis Dominici de Portonariis. 1579. in 8.

BLASIVS.

BLASIVS ALVAREZ DE MIRAVAL, Theologus, ac Medicus Doctor Salmanticensis, utriusq; doctrinæ specimen dedit scribens -

La Conservacion *de la salud del cuerpo, y alma para el buen regimiento de la salud, y mas larga vida del Serenissimo Principe D. Felipe*. Metymnæ 1597. in 4. Salmanticęque apud Andream Benaut 1601. in 4.

F. BLASIVS DE BVIZA, Franciscanus, largitionum sacrarum collector, quæ Turcis pro locis Palæstinæ sacris penduntur, provinciæ Sancti Iacobi sodalis, post alios curiosè scripsit -

Relacion *de los sagrados lugares de Gerusalem, y toda la Tierra Santa*. Salmanticæ 1624. in 8.

F. BLASIVS DEL DIA MENDIETA, Dominicanus Cordubensis cœnobii, edidit -

Quilates *del oro de la Religion*; sive de digni-

dignitate religiosi status. Cordubæ 1631. in 8.

BLASIUS FLOREZ DIAZ DE MENA, Carrionensis, Iuris Consultus, in oppido Castellæ Veteris *Sancti Facundi*, vulgò *Sahagun* dicto, defendendis in judicio causis invigilabat, cum posteros cogitans doctè elucubravit volumen -

Recentiorum practicarum quæstionum Iuris Canonici, & Civilis ad praxim utriusque fori spectantium. Salmanticæ 1609. in folio: Item Francofurti 1605. in folio. Nec non & -

Lucubrationes in Decisiones in supremo Lusitaniæ Senatu olim decretas, & per Antonium à Gama doctissimum Senatorem digestas. Olisipone 1603. in folio.

BLASIUS GONZALEZ DEL RIBERO, Advocatus Matritensis Curiæ, Sanctæ Inquisitionis, uti vocant, Consultor, in vulgus dedit -

Exposicion *de la Bula de su Santidad sobre el Iubileo del año Santo*. Matriti 1625.

Apologetico, ò libro por la ciudad de Mesina. Ad Philippum IV. Regem nostrum; quē laudat Melchior Incofer Iesuita in *Conjectationibus ad Epistolā Dei-paræ ad Messanenses*.

BLASIUS LOPEZ, Grammaticæ artis, atq; humanioris literaturæ Professor apud Salmantinos primarius, edidit -

Trochaicos versus ad Orationis latinæ cognitionem, Salmanticæ. 1634.

BLASIUS ORTIZ, domo ex oppido *Villarobledo* Regni Toletani, almæ Ecclesiæ Toletanæ Canonicus, ut vocant, Magistralis, cui Theologiam docendi munus est injunctum, totiúsq; diœcesis Generalis Vicarius sub Ioāne Tavera Archiepiscopo; quod olim munus Calagurri exercuerat: scripsit -

Itinerarium Adriani VI. P. M. ab Hispania. Toleti 1548. in 8. Quem Pontificem secututus fuit Romam; unde post mortem ejus rediit Canonicus Ecclesiæ istius renuntiatus, uti diximus: Item -

Summi Templi Toletani graphicam descriptionem. Ibidem 1544. in 8. In quo tamen à Ioannis Vergaræ summi viri manu aliqua sunt, videlicet ea, quæ de officio Gothico referuntur, aliáque.

F. BLASIUS DE SANCTO RAPHAELE, Franciscanus provinciæ Reformatorum Sancti Didaci in Bætica, edidit *S. Bonaventuræ opuscula pro instruendis novitiis*; adjecitque ex propria penu quosdam *dialogos*. Hispali 1636. in 4.

BLASIUS DE ROBLES DE SALZEDO, Iurisconsultus Matritensis, atque in eadem regia curia Advocatus, doctè commentatus est -

De Repræsentatione, tribus libris. Matriti primùm 1624. in folio: demum Romæ sumptibus Iosephi Corvi 1667. folio.

BLASIUS DE SALAZAR, scripsisse dicitur genealogicum opus -

Del linage *de Valenzuela*; cujus rei author est D. Iosephus Pellicer in Tractatu, seu *Memorial*, ut vocant, *Por la cobertura de primera classe del Marques de Priego*. M.S. erat apud Comitem de Mora Regium Consiliarium in Senatu Italico, ante paucos annos vitâ functum.

BLASIUS SERNA, seu de LA SERNA, Toletanus, Professor Complutensis Grammaticæ artis, scripsit -

Expositiones in librum IV. Grammatices Antonii Nebrissensis, & in tria concordantiæ præcepta cum figuris constructionis. Compluti 1556. in 8. & 1559.

BLASIUS VAILLO, Aragonus, Iesuita, Majoricæ Balearium Philosophiæ, Cæsaraugustæ dein Theologiæ inter domesticos Professor; manuscriptum reliquit, in eadem urbe Cæsaraugusta decedens,

Commentarium in Bullam Cruciatæ: authore mihi Philippo Alegambe in *Bibliotheca Scriptorum Societatis*.

BLASIUS VALERA, reliquit M.S-

De los Indios *del Perú, sus costumbres, y pacificacion*. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali* tit. XVII.

F. BLASIUS VERDU, Valentinus, ex oppido *Cati*, idémque instituto vitæ Dominicanus, Rector fuit Collegii Dertusani Dominico Patriarchæ sacri, in ejusdémque urbis Ecclesia Theologiæ Lector. Edidit -

Commentaria, scholia, & resolutas quæstiones super Disputationem de Trinitate, Primæ Partis S. Thomæ, Tarracone 1602. 4.

Relectiones duas: alteram contra scientiam mediam, & alteram pro divinorum auxiliorum efficacia. Barcinone apud Hieronymum Margarit. 1610. 4.

Necnon vernaculâ Castellæ linguâ -

Libro *de las aguas potables, y milagros de la fuente de Nuestra Señora de Avella, que nace en el termino del lugar de Cati, Reyno de Valencia*. Simul prodierunt -

Descripcion *del Desierto; Triunfo de amor, y obediencia; y el lucido intervalo del loco amante; Martirio de Santa Candida y Cordula*. Barcinone 1617. in 8.

Engaños, *y desengaños del Tiempo*.

Discurso de la expulsion *de los Moriscos*.

Avisos *de discrecion para acertar à tratar negocios*. Simul hæc tria opuscula Barcinone apud Sebastianum de Mathevad 1612. in 8. sunt publicata.

De las lagrimas, *y conversion de la Madalena*: Item -

De la milagrosa navegacion *de San Ramon de Peñafort*. Barcinone an. 1605. in 8.

Quo tempore Episcopus Monopolitanus scribebat *Ordinis Prædicatorum Historiæ* quartam partem, degebat adhuc in vivis noster; ac præter hæc volumen aliud *Disputationum Logicalium* ab eo expectabatur, scilicet anno hujus sæculi XV. Monopolitanum vide-sis lib. III. ejus partis cap. LXVIII.

BLASIUS VIEGAS, Lusitanus, Eborensis, Iesuitarum sodalis, Græcè, Latinéque apprime doctus, ingenuarúmque omnium artium eruditione perpolitus, diu vacavit, præfuitque studiis humanitatis; deinde in gymnasiis Conimbricensi, & Eborensi sacras literas docuit magna cum excellentis ingenii, acris judicii, atque exquisitæ doctrinæ opinione, ut author ait *Bibliotheca Societatis*; ediditque, qui posthumi prodierunt,

Commentarios exegeticos in Apocalypsim Ioannis Apostoli; viris eruditis, & nominatim Fráciſco Suario valde probatos, primùm in Hispania Eboræ 1601. in folio, deinde Lugduni 1602. & Coloniæ 1617. in fol. Sed & Venetiis 1600. in 4. editos fuisse audio.

Reliquit etiam -

In Prophetas minores: *In Ezechielem*: *In Epistolam ad Hebræos*; &-

Tractatum de Victoria Messiæ.

Vertit præter hæc in vernaculum gentis sermonem -

As meditaçoẽs do Padre Vincentio Bruno ejusdem Societatis.

Cessit è vita in Collegio Eborensi XXII. Augusti MDXCIX.

BLASIUS DE VILLAFRANCA, Doctor Medicus, scripsit -

Methodum refrigerandi vini, & aquæ per salnitrum: Accesserunt, *Varia rerum naturalium problemata*. Venetiis 1553. in 4.

BONAVENTURA.

F. BONAVENTURA ARMENGUAL, Majoricensis, Seraphici ordinis, scripsit -

Archielogium vitæ, martyrii, & doctrinæ Doctoris Illuminati Raymundi Lulli. Quod typis mandatū est unà cum ejusdem *Raymundi Arte generali* edita à *Francisco Marzal* similiter Franciscano, & Majoricensi, Palmæ Balearium apud heredes Gabriēlis Guasp. 1645. in 4.

F. BONAVENTURA MACHADO, Lusitanus, Seraphicæ familiæ, scripsit -

Vida del Padre Pedro Diaz, y sus Compañeros. Barcinone. 1632. 4. ut habeo ex relatione Georgii Cardosi Romam transmissa.

F. BONAVENTURA PONS, Sac. Theologiæ Magister, ordinis Prædicatorum provinciæ Aragoniæ, edidit, dum hæc scribimus -

Difficultates Sac. Scripturæ inter SS. PP. controversas. Lugduni.

F. BONAVENTURA DE SALINAS, ET CORDUBA, Limensis, Franciscanorum sodalis, in provinciis Indiarum, scilicet Novæ Hispaniæ, Floridæ, Philippinarum, Iaponicarúmq; Insularum Vicarius Generalis, scripsit -

Memorial de las Historias del Nuevo Mundo del Pirù, y memorias, y excelencias de la ciudad de Lima. Hic credo, idem est cum eo tractatu, quem *De la Gloria publica del Pirù* Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Limensis Ecclesiæ* nuncupat, Bonaventuram nostrum laudans. Prodiit Limæ 1630. 4. & Matriti 1639. 4.

Vidimus quoque supplicem ejus libellum de rebus suis, officiisque præstitis, ad Regem Catholicum, cui ita inscripsit -

Memorial al Rey Nuestro Señor, que representa las aciones proprias, y la estimacion con que a servido à su Magestad, y à su Religion. Apologeticus hic pro se, & his, qui ex Hispano genere apud Indos nascuntur, & pro vera Indorum libertate.

Dum Romæ degeret Procurator Canonizationis Servi Dei Francisci Solani, habebat prælo paratum -

Cursum integrum Philosophicum, ut Vvaddingus testatur.

BRUDUS.

BRUDUS, Lusitanus Medicus, cujus ætatem ignoramus, scripsit -

De Ratione victus in singulis febribus secundum Hippocratem, in genere, & sigillatim; libros III. Venetiis apud heredes Petri Ravani 1544. 1559. in 8. apud Ioannem Rubeum. Tiguri apud Gesneros 1555. in 8. unà cum Conradi Gesneri *Enchiridio rei Medicæ triplicis*.

C

CÆSAR.

CÆSAR CLEMENS, Presbyter Hispanus (ait Petrus de Alva in *Militia Cōceptionis*) librum scripsit hujus tituli, seu potius ex Gallico transtulit,

Historia *de los milagros, que en Nuestra Señora de Montegudo cerca de Sichen en el Ducado de Brabante Nuestro Señor a sido servido de obrar*. Bruxellis 1604. in 8. & Lovanii 1605. Iusti Lipsii hæc est *Virgo Sichemiensis*, seu *Aspricollis*, ut suspicor, in nostratem sermonem conversa.

CALLIXTVS.

CALLIXTVS DE PLASENCIA, nescio qualis homo, scripsisse dicitur -

Declaracion *de San Iuan Evangelista*. Quod opus prohibetur donec expurgetur in *Indice Hispano*.

CAROLVS.

D. CAROLVS COLOMA, Ioannis primi Comitis *de Elda*, atque Elisabethæ à Saa Lusitanæ filius, eques divi Iacobi, commendatariúsque *de Montiel*, & *de la Osa*, pari virtute, successúque belli & pacis officia tractavit. Belgium quippe Hispanæ legionis Tribunus, Cameracensisque arcis, ac Territorii Præfectus, Insubriam Equitum Magister, aliquandóque rerum supremus Gubernator, clariore in dies fortitudinis significatione complevit. Nec minorem laudem in togę muneribus fuit assequutus; quippe qui in Britannica legatione extra ordinem sibi commendata sic dextrè, ac fœliciter se gessit, ut multam à Iacobo Rege, multam a Carolo Principe, Aulæque proceribus gratiam, summâ fide, prudentiâque hoc munus gerens reportaverit. Philippo IV. Regi nostro à consiliis quoque fuit Belli, ac Status; Oeconomus item, & à cubiculo. Non tamen sibi adhuc placens, nisi ad literatorum castra se per otium conferret, hanc etiam famæ viam egregiè munivit. Primo namque, ut Xenophontem, Cæsarémque rerum suarum scriptores referret, Historiam sui temporis Belgicam, hic ipse illius magna pars, verè, disertéq; in literas retulit, scribens-

Las Guerras *de los Estados baxos desde el año de MDLXXXVIII. hasta el de MDXCIX*. Barcinone 1627. 4.

Nec non, ut è Taciti agro ditissimum civilis prudentiæ thesaurum erueret, nostris hominibus familiarem reddens ante aliorum similem operam, publicavit ex interpretatione sua -

Las Obras *de Caio Cornelio Tacito*. Duaci apud Marcum Vvion 1629. 4.

F. CAROLVS FERNANDEZ, Benedictinus Monachus, (Hispanum prodit nomenclatura) laudatur ut author duorum librorum -

De Carmelitis, à Thoma à Iesu Carmelita excalceato, & Christophoro Avendaño; quorum duorum fide id affirmavit Thomas Aquinas à S. Iosepho ejusdem familiæ reformatæ in *Dissertatione Historico-Theologica de Patriarchatu Eliæ*, parte II. sect. III.

CAROLVS GARCIA, nescio quis, Doctorem se nuncupans, non sine utriusque gentis invicem sibi emulæ observatione multa, Gallicè simul, & Hispanicè conscripsit-

Antipatia *de los Franceses, y Españoles* Rothomagi apud Gallos 1627. 12.

CAROLVS MONTESA, dedit Hispano idiomate -

Dialogos *de Leon Hebreo*. Cæsaraugustæ 1584.

CAROLVS DE TAPIA, Ægidium de Tapia, ex Salmanticâ oriundum, Regiæ Cameræ Neapolitanæ Præsidem, & Isabellam Riciam urbis Lanciani Aprutinæ provinciæ civem parentes habuit, natus ipse Lanciani, ut refert Nicolaus Topius in de *Origine Tribunalium urbis Neapolis* parte II. ubi de regiis Consiliariis tractat. Orbatus parente, alterum, nec minùs diligentem, ac beneficum sortitus est in Francisco Alvari à Ribera magno illo Senatore Regio, cui supremis tabulis Ægidius in educationem eum commiserat. In hujus domo literis sic strenuè incubuit, Iurisque præsertim studio, ut ad Doctoratus utriusque Iuris apicem duodeviginti adhuc natus annos ascenderit, ac pauló post commentarios juris formare cœperit. Nec mirum si adolescens, in literis tamen sic provectus, ad gerenda munera publica visus fuerit opportunus. Auditorem ergo in Principatus, Basilicatæque, deinde in Salernitana provinciis; Iudicem inde criminalem Curiæ magnæ Vicariæ egit; duodecimâ demùm Maji die MDXCVII. regius Consiliarius S. Claræ delectus. Anno hujus sęculi XII. aut XIII. in Hispaniam venit ad gerendam in supremo Italicarum rerum Concilio rempublicam, Marchio Bellimontis creatus; nec ante XXIII. aut circiter Neapolim reversus est; quâ in urbe Cancellariam Regens, & lateri Proregum adhęrens ingenti famâ, existimationéque apud omnes vixit usque ad XVII. Ianuarii MDCXLIV. ætatis suę LXXVIII. aut circiter. Quem extinctum ædes Sancti Iacobi Hispanorum, propriúmque in ea Sacellum tumulo excepit. Scripsit viginti annos natus -

Commentarium in Rub. & Legem fin. D. De Constitutionibus Principum. Neapoli apud Hora-

Horatium Salvianum 1586. in 4. Marpurgique 1598. in 8. In hoc tota materia Privilegiorum explanatur. Prodiit quoque is in volumine II. *Repetitionũ in varios Iuris civilis libros* Venetis typis 1608. Inde-

Tractatum de Religiosis rebus, in Authent. Ingressi C. de sacrosanctis Ecclesiis. Neapoli apud Stelliolam 1594. in 4.

Additiones ad Responsum Francisci Alvarez de Ribera, De successione Portugalliæ. Matriti 1621. in 4.

Ius Regni Neapolitani ex Constitutionibus, Capitulis, Ritibus, Pragmaticis, Neapolitanorum privilegiis, tum impressis, tum ineditis desumptum. In quo totius Regni leges, quæ diversis in libris legebantur, nunc in unum corpus collectę, & sub titulis suis congruè collocatæ commodiùs reperiri, & legi possunt; cum glossis *Marini de Caramanico, Andreæ Iserniensis Bartholomæi de Capua, Lucæ de Penna, Sebastiani Napodani, Ioannis Antonii de Nigris,* & aliorum, cum ejusdem *Tapiæ annotationibus*. Addidit idem Tapia ad cujuslibet Tituli initium Rubricas concordantes ex Canonico, Civili, Hispanorum, Gallorum, aliorúmque populorum Iuribus, & ad ipsas Regni leges etiam horum populorum concordantes leges. Opus dividitur in VII. volumina, quorum primum & secundum edidit Neapoli Ioannes Iacobus Carlinus 1605. Tertium idem & Constantinus Vitalis 1608. Quartum iidem ediderunt. Quintus 1633. Sextus 1636. Septimus 1643. ex Ægidii Longi officina prodierunt.

Decisiones Supremi Italiæ Senatus apud Philippum III. & IV. compilatas à se, & collectas. Neapoli apud Ægidium Longum 1626.

Decisiones S. R. Consilii urbis, & regni Neapolitani, ibidem 1629.

De Præstantia Regalis Cancellariæ Neapolitanæ, ibidem ex eadem officina 1632. in 4.

Hispanè etiam edidit juvenis -

Discurso *de la habilidad de la Iuventud*. Neapoli apud Horatium Salvianum 1590. 4.

Vida *del Regente Francisco Alvarez de Ribera;* cujus meminit Topius in *Originis Tribun. Regni Neapolitani* tertia parte, ut in hujus viri magni mentione adnotavimus.

Item italicè -

Specchio *de Mormoratori*. Neapoli anno 1592. apud Iosephum Cachium in 4. Hunc librum versum à se in vulgarem Hispaniæ linguam D. Franciscus de Tapia & Leiva, Basti Comes, Caroli filius, excudit Matriti 1623. in 8.

Dell' Abondanza, Tractatum, *nel quale si mostrano le cause, dalle quali procede il mancamento delle vettovaglie, & i rimedii, che à ciascuna si possono dare, acciò non succeda, ò succeduto non si senta il danno di esso*. Neapoli apud Robertum Mollum 1638. in 4.

Peritissimi, atque *eminentissimi Iurisconsulti, doctissimíque, ac religiosissimi viri* elogiis cumulaur ævi sui æquales Carolum nostrum; qui collocatis honestissimè filiis, filiabúsque, nil sibi pręter necessaria reservavit, adeo ut exceptâ librorum suppellectile vix mille scutorum pretii bona reliquisse dicatur hæredibus.

CATHARINA.

D. CATHARINA, Ferdinandi, & Elisabethæ Catholicorum Hispaniæ Regum filia natu minima, Compluti anno MCDLXXXV. in lucem edita. Duodeviginti fermè annis nata in matrimonium Arturi Valliæ Principis, Henrici VII. Angliæ Regis filii, eóque extincto in Henrici fratris proximè sequentis, & ad paterni regni successionem vocati, syderibus adversis collocatur. Qui Henrici Octavi nomine Angliæ potitus, uxorísque aliquando societatem pertęsus fœminæ sanctissimæ, quæsito eo colore, quod non ritè, aut ex mensura authoritatis, data sibi fuisset à Summo Pontifice facultas excipiẽdi thalamo relictam fratris, non expectatâ aliunde sententiâ, nuntium conjugi, unáque Romanæ Ecclesiæ, quam scriptis etiam ab impressione defenderat Hæreticorum, remisit Regum infælicissimus. At orba viro Catharina, Deo tota, sibique vacans, cùm literis egregiè instructa olim fuisset, pietatis suæ insignia quædam documenta in libris his reliquit, quos laudant Possevinus, Eisengreiniúsque,

Meditationum in Psalmos.

De Lamentatione item *Peccatoris*. Obiit VIII. Ianuarii anni MDXXXVI. ætatis suæ L. biennio postquam throno fuit remota.

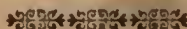
CATHARINA PACENSIS (vulgò fortè DE LA PAZ, nisi cognomentum ei datum à patria urbe sit Pacensi) cujus latini versus primam Hispali, & Compluti lauream Iudicum sententiâ meruerunt, nondum expleto ætatis anno septimo & vicesimo, in ipso vitæ flore Caracæ, quæ nunc *Guadalaxara* nominatur, acerbâ, & immaturâ morte vivis erepta ingens sui reliquit desiderium. Vertit latino carmine librum -

Ioannis Hurtadi de Mendoza, Del Buen Placer, hoc est *de Honesta voluptate* rythmo populari conscriptum.

Hęc Andreas Schotus in classe fœminarum eruditione præstantium.

CATHARINA DE SPIRITU SANCTO, Lusitana, sanctimonialis ordinis Seraphici in urbe Olissiponensi, edidit librum ita inscriptum -

Fundação das Framengas, seu cœnobii ita dicti. Olissipone 1627. in 4.

CHRI-

CHRISTOPHORVS.

CHRISTOPHORVS DE ACVÑA, Burgensis, sacerdos Societatis Iesu, lustrato regiis auspiciis magno *Amazonum*, ut vocant, flumine in meridionali America, jam reversus vulgavit -

Nuevo descubrimiento *del gran Rio de las Amazonas*. Matriti 1641. in 4.

CHRISTOPHORVS DE AGVIRRE, Canonicus Compostellanus, scripsit -

Breve Tratado *de la Teologia moral*. Parisiis 1661. in 8.

CHRISTOPHORVS DE ANGVIANO SEDANO, Iuris Canonici Doctor Complutensis, Pontificiæque laureatorum classis post multam ætatem, Primariique Antecessoris munus cum laude administratum, princeps; canis jam & studiorum celebritate venerabilis gerendæ reipublicæ fuit impositus. Nempe causarum Nobilitatis Iudicem, quem Magistratum nos *Alcalde de Hijosdalgo* appellare consuevimus, Granatæ agebat, cum elaborati olim operis partem publicavit -

De Legibus, & Constitutionibus Principum, ipsorúmque, & aliorum Iudicum ordinariorum, & delegatorum potestate, jurisdictione, & imperio, Tractatum. Granatæ in ædibus Authoris, typis Petri Cuesta anno 1620. in fol. Quinque libros reliquos totius operis complementum propediem edendos in se author receperat, sed fidem suam nō liberavit. Obiisse audio Senatorem creatum Pincianę Curiæ, hærentem licèt adhuc Granatæ.

F. CHRISTOPHORVS DE S. ANTONIO, olim (ut credo) Cancellariæ Granatensis Advocatus, sæculo dein nuntio remisso religiosus ordinis Minorum sodalis, scripsit satis grandi volumine -

Triumphum Christi Iesu contra Infideles; Titulis XX. Salmanticæ apud Alphonsum de Porras, & Laurentium de Liondedeis, adhibito *Honcala* castigatore, 1524. in fol. Nuncupatio libri ad *Arcensem Ducem*; cujus causam olim se defendisse adversus Nothum litigatorem jactat.

Petrus Alva Franciscanus in *Militia Conceptionis*, & Aubertus Miræus Franciscanum fuisse affirmant, quod notum non fuit Lucæ Vvaddingo.

CHRISTOPHORVS DE ARCOS, Sacerdos, & Plebanus almæ Ecclesiæ Hispalensis, in Hispanicum vertit anno MDXXVI -

La muy lamentable, *y cruenta batalla de Rodas*; ex latino *Iacobi Pontani* ad Alphonsum Manrrici Archiep. Hispal. Prodiit autem ex Pinciana officina Ioannis de Villaquirán anno 1549. in fol. forsan præeunte Hispalensi alterâ antiquiore.

Ejus quoque est interpretatio Italicæ peregrinationis Ludovici Barthema Patricii Romani, non ex Italico exemplari, sed ex Latina versione: cui titulum apposuit -

Itinerario *del venerable Varon Micer Luis Patricio Romano, en el qual cuenta mucha parte de la Ethiopia, Egipto, y entrambas Arabias, Syria, y la India*. Hispali apud Iacobum Cromberger 1520. fol.

F. CHRISTOPHORVS DE AVENDAÑO Pincianus, ordinis Carmelitarum Provinciæ Castellæ; Medinæ-Campi ad eum admissus, cujus Pincianam, & Medinensem domos Præfectus rexit, inter Regios evangelici verbi apud Philippum Regem Quartum declamatores ingenio, eloquentiâ, eruditione, pietatéque eximius, publicavit -

Sermones *de Adviento con sus festividades, y Santos*. Matriti apud Alphonsum Martinum 1603. in 4. Olisipone 1620. 4. Valentiæ 1623. 4. iterúmque Matriti 1617. 4. qui & in Gallicum sermonem conversi prodierunt Parisiis 1628. 8. interprete Iacobo du Bosc Franciscano; & in Italicum Venetiis 1629.

Sermones *de Quaresma*, duobus tomis. Matriti apud Alphonsum Martinum 1622. & 1623. 4. Barcinone 1630. 4. Gallicè item Parisiis 1638, 8.

Marial; *sermones en las festividades de Nuestra Señora*, Barcinone, & Pinciæ 1629. 4. Italicè quoque operâ Bartholomæi de Bella Dominicani, 1623. Venetiis.

Santoral, duobus tomis. Prior lucem vidit Matriti 1626. alter Pinciæ 1629. 4. Vnū exiis communicare Italis suis non dedignatus est disertus, ac doctus vir Ioannes Franciscus Loredanus; ex cujus interpretatione Venetiis prodiit anno 1635. Barcinonensē quoque editionem hujus Hispani operis novimus ex officina Sebastiani à Cormellas 1629. in 4.

De varias festividades, Volumen alterum seorsim.

Pinciæ obiit anno hujus sæculi (ut Emmanuël Romanus scribit in *Elucidationibus* suis *hujus ordinis*) XXVIII. octava Februarii die. Ferdinandus tamen Salazarius Iesuita Hieronymi Florentiæ sodalis nomine, de Avendanio nostro conqueritur, plagii eum insimulans, nescio quo jure, ad cap. VIII. *Proverbiorum* num. 307. Latinam vidimus-

Auream Coronam Sanctuarii, sive sermones verè aureos in præcipuis totius anni festivitatibus, ab eloquentissimo, & sapientissimo Hispanorum Chrysologo Fr. Christophoro de Avendaño. Quomodo inscripsit suæ interpretationi (hujusce operis, ut credo) Georgius à Regina Angelorum Viandensis ejusdem ordinis in provincia Alemaniæ. Prodiitque id Colonię apud Ioannem Buseum 1660. in 4.

Litaniam Aeterni Patris Luminum confecit ex variis sacrorum Bibliorum locis, cui

pecu-

peculiare festum à Sede Apostolica destinatum ardenter cupiebat, officiisque sollicitabat, cùm in diem ultimum incidit.

Inedita remanserunt hæc alia duo;

S e r m o n e s *funebres*.

C a r g o s , *y descargos de Iudas*: cujus libri jam typis initiati meminit author in prologo alterius voluminis *Sermonum de Sanctis*.

CHRISTOPHORVS BAÑEZ, scripsit-

A p o l o g i a m in assertum quoddam Ioannis Colii, & ejus Præsidis, fautorúmque; quibus in homine in statu innocentiæ, & in Christo Domino, ejusque Matre Sanctissima extrema crassiora naturalis resolutionis solius naturæ viribus exhiberi potuisse contendunt; in folio absque loco, & anno impressionis. Vidit Petrus Alva, qui de eo in *Militia Conceptionis*.

D. CHRISTOPHORVS DE BENAVENTE, & BENAVIDES, Pincianus, ut ajunt, eques Sancti Iacobi, & *Comes de Fontanàr*, Catholico Regi Philippo IV. à consiliis belli, ejúsque, cùm ad Venetorum Rempublicam, tum ad Gallorum Regem Ludovicum XIII. Legatus, Ioannis Austriaci nostræ juventutis principis, regiæque prolis per biennium educator, seu Pędagogus, scripsit-

A d v e r t e n c i a s *para Reyes, Principes, y Embaxadores*. Matriti apud Franciscum Martinez 1643. 4.

Decessit Matriti.

F. CHRISTOPHORVS DE BVSTO, Augustinianus, edidit-

C o m p e n d i o *de algunos milagros, que Dios a obrado en Cordova por intercession de San Nicolas de Tolentino desde San Matheo del año de DCI. hasta Septiembre de DCII*. Cordubæ apud Andream de Barrera, 1603. 8.

CHRISTOPHORVS DE CABRERA, Sacræ Theologiæ Magister, Sacerdósque Palentinæ diœcesis (quemadmodum in Pontificio editionis, quam statim ponimus, diplomate audit) fotas emisit-

R o s a r i u m Beatæ Mariæ juxta sanctũ Evangelium, sacrámque Scripturam, triplici lingua Latinâ, Italicâ, & Hispanicâ, metricáque meditatione trilingui meditatum ab authore: ad Gregorium XIII. P. M. Romæ apud Vincentium Accoltum 1584. in 8.

Oblaturus erat etiam (verbis ejusdem loquor de alio opere majoris momenti) *si excussa fuissent, debita illa tibi tria corpulenta volumina Evangelicarum meditationum, & expositionum, jam pridem à me concinnata propriáque manu conscripta*.

Est etiam in Bibliotheca Altempsiana Romæ Christophori Cabreræ -

C e n s u r a, & confutatio novæ opinionis de Eucharistia.

Exstruxit Romæ juxta Sancti Petri Templum in ea parte Vrbis, quæ *Burgo* audit, Hospitalem domum fæminis excipiendis, præcipuéque Hispanis, quæ in Vrbe peregrinantur; quæ etiam nunc extat.

D. CHRISTOPHORVS DE LA CAMARA, & MVRGA, domo ex oppido *Arcmiega* Burgensis diœcesis, primas literas in Collegio Iesuitarum *Montis Regis*, Philosophiam Compluti à Montesino, Tena, & aliis didicit. Seguntinum, & Salmantinum gymnasium Togatus utrobique sodalis, & quidem Salmanticæ in eo Sancti Iacobi, quod à conditore Ovetensi Antistite appellatur, frequentavit. Post adeptam verò hic Artium cathedram, cùm in Pacensi Ecclesia, tum deinde in Murciana Sacerdotium canonicum, quod à docendi munere vulgò audit *Magistrale*, obtinuit; atque inde illud, quod Bibliis explanandis creatum est, Toleti anno MDCXVII. Post decennium Canariensium Insularum Sedem administrare jussus est Episcopus; unde ad Salmantinam translatus, decessit tandem anno MDCXLI. Iacétque in sacello Ecclesiæ maximo. Edidit, dum Canariæ ageret-

C o n s t i t u c i o n e s S i n o d a l e s *del Obispado de Canaria, su primera fundacion, y translacion; vidas de sus Obispos, y breve relacion de las Islas*. Matriti 1634. 4.

CHRISTOPHORVS DE LAS CASAS, Hispalensis, ut credo, magno commodo utriusque linguæ vulgaris Hispanæ, ac Italicæ studiosorum conscripsit, cùm Alcalitano Duci à secretis esset,

E l V o c a b u l a r i o *de las dos lenguas Toscana, y Castellana*. Venetiis 1576. in 8. & auctum à *Iulio Camillo* iterum Venetiis apud Damianum Zenarum 1594. in 8. quem tamen librum quare extremæ notæ, & nullius usus credit Scioppius in *Consultatione de studiorum ratione*?

Hujus quoque est ex latino in vernaculum sermonem versus-

I u l i o S o l i n o *de las cosas maravillosas del Mundo*. Hispali 1573. 4. apud Alphonsum Siculum.

Hispali natum non temerè dixi, quem *Casas* cognomentum in hac urbe satis notum ab aliis distinguebat, cujúsque nomine in elogiis *Vocabulario* præfixis, Ferdinandus Herrera, & Ioannes Mallara in eadem nati Bętim fluvium celebrant. Decessit quidem is an. MDLXXVI. ei malè adplicatâ in morbo mannę purgatione, quæ imbecilliorem hominis ventrem profluvio perdidit.

CHRISTOPHORVS DE CASTILLEJO, Roderico-politanus (quam sibi ipse patriam in *Dialogismo* quodam *inter se, & calamum* effictio tribuit) ingeniosus admodum, ac veluti natus exprimendis breviore versuum modo animi sensibus Poëta; Quod genus compositionis

tionis adeò sibi, nostrorúmque hominum proprium, tanquam domi natum, nec foris petitum existimabat, ut vel aspernaretur majora carmina, vel saltem abstinendum sibi ab exoticæ hujus mercis reputaret commercio. Atque id quidem eum præstitisse ipsa, quæ omnium manibus teruntur, poëmata ejus clamant. Ætatis majorem partem in aula Serenissimi Infantis Hispaniarum Ferdinandi Caroli V. fratris, atque ejusdem postea Romanorum Imperatoris, secretorum illius conscius ex munere transegit. Quam pertæsus, patriæ primùm, deinde sibi se ratione aliâ potiore vitæ admissâ, restituit. Namque in Cisterciensium monasterio, quod in Tolerano regno gaudet *Vallis-ecclesiarum* appellatione, monachum induens, quibus olim doribus eximiam sustentavit apud mortales famam, iisdem scilicet veræ, ac perpetuæ immortalitatis se asseclam professus est. Poëtica ejus, hoc est, omnia opera, tribus partibus distincta in Belgio edidit Martinus Nutius Antverpiensibus typis, hoc titulo -

Obras Poeticas *de Christòval de Castillejo*. 1598. in 12. Compluti apud nos edita sunt anno 1615. 8.

Decessit circa annum MDXCVI. conditus in suo monasterio. Testem habeo de hac Christophori nostri sæcularium renunciatione Chrysostomum Henrriquez in *Phœnice*.

CHRISTOPHORVS DE CASTRO, patriâ Ocaniensis, vitæ instituto sodalis Iesuitarum, natus fuit anno MDLI. puérque adhuc sacræ huic familiæ socium se dedit; in qua post laudabiliter impletum munus docendi Complutensem juventutem, nec non & Salmanticensem sacras literas, piè obdormivit in Domino, ætatis anno LXV. redempti Orbis MDCXV. Infatigabilis ejus industriæ, ac studii hi fœtus in lucem editi sunt;

Historia Dei-para Virginis Mariæ. Compluti 1605. Moguntiæque apud Balthasarem Lippium 1610. 8. Quam Hispanicam fecit *Melchior de Castro*, ediditque 1607. 8. Complutensibus etiam typis.

Commentariorum in Hieremiæ Prophetias, Lamentationes, & Baruch. libri VI. Parisiis apud Michaëlem Sonnium 1609. folio.

In Sapientiam Salomonis brevis, ac dilucidus Commentarius. Lugduni apud Horat. Cardon. 1613. in 4.

Commentariorum in XII. Prophetas Libri XII. cum paraphrasi. Ibidem 1615. Moguntiæ 1616. folio. Autverpiæque apud Verdusium 1619. in folio. Præmittitur ibi *Isagoge* libris IV. *in quibus omnia, quæ pertinent ad vaticinium naturale, artificiale, & propheticum* exponit accurate.

Ejus etiã Romæ adservantur manu scripti -

De Religioso Statu libri VIII. Item Hispanicè conscripsit -

Historia del Colegio de la Compañia de IHS. de Alcalà de Henares desde su fundacion hasta el año MDLXVIII.

CHRISTOPHORVS DE CONTRERAS, Bæticus ex oppido *Lepe* diœcesis Hispalensis, Iesuitarum sodalis, si authori credimus *Bibliothecæ Societatis*, paratum prelo superioribus annis habebat -

In Sophoniam Prophetam Commentarios.

CHRISTOPHORVS DA COSTA, natione Lusitanus, in Africa (Tingi fortè aut Septæ Lusitanorum coloniis) natus, Africanâ, & Asiaticâ longi temporis peregrinatione, multisque experimentis, etiam inter barbaras illius orbis gentes in captivitate, & ærumnis manens, medicam artem, & botanicam, quibus se se addixerat, egregiè promovit scribens (mutuatus tamen magnam partem à *Garcia de Orta*, quod nec ipse dissimulat.)

Tratado *de las drogas: y medicinas de las Indias Orientales*. Burgis apud Martinum de Victoria 1578. in 4. Hunc librum latinè dedit in summarium contractum Carolus Clusius Atrebas lib. IX. *Exoticorum*, Antverpiæ apud Plantinum 1582. qui seorsim anno 1593. in eadem officina editus est. Et quidem Clusius stirpium iconismos à Costa editos, ut ineptos, prorsúsque dissimiles rejecit. Italis etiam communicatum prodiit opus ex officina Veneta Ziletti 1585. in 4. Obligaverat autem se author, cum de speciebus Indiæ medicinalibus commentarium publicaret, edendo vastiori operi, in quo reliquarũ plantarum, fructuúmque; aviúmque, & animantium omnis generis apud Indos, Persas, & Sinas viventium naturam virtutésque proponeret. Quod votum, credo, ei non successit. Miscellã etiam alia edidit; nempe -

Tratado *en contra, y pro de la vida solitaria: con otros dos Tratados; uno de la Religion, y religioso: otro contra los hombres, que mal viven*. Venetiis 1592. in 4. apud Iacobum Cornetti.

Tratado *en loor de las mugeres*; ad Catharinam Austriacam. Ibidem eodem anno in 4. Qui ad hunc librum præfatur, authoris quidam familiaris, præter laudata hic opera meminit etiam horum, quæ jam apponimus;

Del Amor divino, *del natural, y humano, y de lo que debemos à los animales*, Libellus, seu Tractatus tres: item -

Tres Dialogos *Theriacales*.

Discurso *del Viage de las Indias Orientales, y lo que se navega por aquellas partes*. Apud Burgenses in Castella Veteri medicinã faciebat eo tempore, quo in eadem urbe edi curavit princeps illud opus de Orientis rebus medicinalibus. Cum autem solitariam celebravit vitam, vacare Deo cupiens in solitarium quendam locum secesserat. Compostellæ hoc de eo distichum reperiri ajunt,

Africa te genuit, te fertilis Asia pavit.
Te nunc Europa, Doctor Acosta, tenet.

D. CHRISTOPHORVS CRESPI DE VALDAVRA, Valentinus domo, Iurifconfultus, hodie jam poft navata reipublicæ in patria urbe & regno Advocati Fifcalis, Senatorifque, atque inde in Curia regia fupremi Aragonenfium rerum Concilii Regentis munera, in fummo fui ordinis gradu conftitutus eidem Concilio præeft Vicecancellarii titulo, quem honorem multæ ejus doctrinę, fummæ integritati, altiffimæ prudentiæ, atque innocentiffimis moribus debitum contulit ei Philippus Rex IV. anno MDCLII. in locum D. Mathiæ de Vaietola & Cavanillas munere illo propter fenium dimiffi fubrogato. Qui & jure fui muneris unus quoque è lectiffimis fex viris eft, quorum confilio in adminiftranda Hifpana re uti debet juxta præfcriptam tutelæ formam, Sereniffima Regina Caroli Regis II. mater Augufta. Edidit -

Obfervationes illuftratas decifionibus facri fupremi Aragonum Concilii, fupremi Concilii S. Cruciatæ, & Regii Audientiæ Valentinæ. duobus tomis Lugduni apud Horatium Boiffat, & Georgium Remeu 1662. in folio.

Nam & in Tribunali, quod Cruciatę negotia adminiftrat, pro Aragoniæ fuo Concilio fedit. Montefiæ ordinis infignitus cruce Clavigeri honorem in eodem ordine, Regiique Affefforis generalis exercet, Ludovici Crefpi, V. C. dum viveret, Prǽfulis Oriolani, atque hinc Placentini, N. Vicenfis Epifcopi, & Ioannis ejufdem Montefiæ militaris ordinis equitis, & Locumtenentis Generalis frater germanus. In ætate tot annos, quot fæculum, habet, fexcentefimo fcilicet fæculari in lucem editus.

F. CHRISTOPHORVS DE CRVCE, Confaburenfis (*Confuegra* oppidum intelligo diœcefis Toletanæ) Dominicanus, edidit in lucem -

Tratado *de la Efperança Chriftiana*. Toleti apud Thomam de Guzman 1611. in 8.

F. CHRISTOPHORVS DELGADILLO, Matritenfis, regularis obfervantiæ Sancti Francifci, facræ Theologiæ lector inter fuos emeritus, fodalibus præfuit in æde Sancti Didaci Complutenfis Academiæ, facris Virginibus regiæ Matritenfis excalceatarum domus confeffionibus præfuit, quo tempore Tudenfis Ecclefiæ fibi oblatę infulis ornari recufavit. Romam venit Cuftos provinciæ fuæ ad Conventum generalem anno MDCLXIV. pluribus monumentis doctrinæ fuæ Vrbi jam notus. Nempe edidit -

Secundum Principium Complutenfe; feu de Angelis, Tractatum. Compluti apud Mariam Fernandez 1652. in 4.

Tractatus duos; alterum de Incarnatione; alterum de adoratione, in quibus legitima Doctoris fubtilis mens aperitur, & propugnatur. iifdem typis 1653. in 4.

De Sacramentis in genere, & aliquibus in fpecie Tractatum in doctrina ejufdem doctoris fubtilis. Ex eadem officina 1654. 4.

De Pœnitentia Tractatum bipartitum, fcilicet quatenus virtus eft, & quatenus Sacramentum; in eadem officina 1658. in 4.

De Venerabili Euchariftię Sacramento. Compluti 1660. in 4.

CHRISTOPHORVS DIATRISTAN DE ACVÑA, Medicus, edidit, authore mihi Ioanne Antonio Vander-linden in opere *De fcriptis medicis* -

Antithefim ad Repetitionem de Tertiana pro medicina Iberorum. Lovanii apud Iacobum Zegers 1642. in 4.

CHRISTOPHORVS DE ESCOBAR, Bæticus, Antonii Nebriffenfis auditor, qui prǽceptoris fui, & fæculi parùm chriftiano more, *Lucium Chriftophorum* appellare fe amabat, anno præteriti fæculi octavo in Sicilia degebat, Proregi ejus temporis (five Ioanni Lanuzę, five Raymundo Cardonæ) à facris, & ab ftudiis; quod ex epiftola Nebriffenfis unà cum *Introductionibus Grammaticis* ad Efcobarem data novimus. Ipfe quoque de fe in refponfione hujufmet epiftolæ jactanter, *Dicam tamen* (inquit) *rem quàm veriffimam; plùs quinquagies cum variis latinitatis præceptoribus, & apud Siculos, & alibi decertavi, ubi nullum fanum, nullum forum, nulláque pulpita tuum Chriftophorum non viderunt, tametfi patriâ barbarum, quod mihi femper præclaro affumpfi honori, jugiter victorem, quoad facerent deditionem*. Extant ab eo unà cum Nebriffenfis *Introductionibus* jam laudatis -

De caufis corruptæ loquutionis opufculum:

De verbis excepta actionis, Dialogus:

De verbis Aprofopicis, hoc eft, Imperfonalibus enarratio.

In Laurentii Vallæ caput de Fico expofito: & alia minutiora. Lugduni, apud Iacobum Iunti 1541. 4.

Conterraneum fuum vocat Pomponium Melam, cujus patria propter locum ejus Geographiæ inemendatum haud fatis nota eft; itémque concivem fuum nefcio quem *Sarrazim* (ita vocat) Arabem.

CHRISTOPHORVS FERREIRA SAMPAIO, Lufitanus, fcripfit Caftellæ fermone -

Vida, y hechos del Principe perfecto D. Iuan Rey de Portugal II. defte nombre. Matriti 1626. in 4. compendium fcilicet Garfiæ Refendii, ac Ruderici Pinæ veterum Hiftoriarum de rebus ejus geftis.

F. CHRISTOPHORVS DE FONSECA, ortus parentibus S. *Eulaliæ* oppidi, quod in regno Toletano eft, civibus, forfan ipfe Eulalienfis, nifi Maquedæ natus (ejufdem tractus oppi-

oppidi) quod Thomas Tamajus affirmat in collectione librorum Hispanorum, in Regia urbe Toleto Augustinianis se dedit sodalem anno MDLXVI. Præfectus aliquando totius provinciæ circa annum hujus sæculi, quod excurrit, septimum; doctus valde, ac facundus Theologus, præcipuum inter Concionatores Curiæ Regiæ locum suo tempore obtinuit. Extant ab eo hæc scripta;

La Vida *de Christo*: quatuor tomis, in quorum primo mysteria vitæ Christi, secundo miracula, tertio parabolas, tandem ultimo reliquas ipsius doctrinæ partes illustrat. Prima pars edita estToleti an.1596.& Matriti 1601. II.Matriti apud Michaëlem Serranũ 1603. III. ibidem typis regiis 1605. folio. IV. ibidem apud Ludovicum Sanchez 1611. folio. Barcinone totum opus edidit, nisi fallimur, Sebastianus Cormellas. Italicè prodierunt Venetiis 1608. in 4. Georgii Valentini operâ; Bresciæque,ut credimus,1617.

Del Amor *de Dios, Primera, y secunda Parte*. Barcinone apud Cormellas 1599. & antea 1594. Pinciæque, Barcinonéque tertio apud Onufrium de Anglada, 1606. in 8. Matritique anno 1620. Hoc opus titulo *Amphitheatri Amorum* nuncupatum latinè edidit Cornelius Curtius Bruxellensis Augustæ anno 1623. in 8. Italicum quoque foras emisit Sebastianus Combi Venetus Typographus anno 1608. 8. atque eo prior Bresciæ Petrus Maria Marchetti 1602.in 8.

Sermones de Quaresma. Matriti per Alphonsum Martin 1614. 4. At ex interpretatione latina ejusdem Curtii, Coloniæ 1618. 8.

Obiit septuagenario major circa annum MDCXII. aliis MDCXVI.

F. CHRISTOPHORVS DE FROMESTA, Salmanticensis, Augustinianus, S. T. M. Salmantinæ domus suæ aliquando Præfectus, varia reliquisse dicitur in schedis, in hisque volumen grande conscriptum circa annum MDLXXXII-

In Cantica Canticorum: quod in bibliotheca illius cœnobii adservari Thomas de Herrera in *Historia* hujusmet ædis Salmantinæ scriptum reliquit.

F. CHRISTOPHORVS GALVEZ, Ilerdensis, Dominicanus, reliquisse dicitur M.SS. celeber cum esset ipse ecclesiastes,

Quadragesimales, *ó Sermones de Quaresma* quatuor voluminibus.

Sanctorales, *y Dominicales*. totidem.

Vidit D. Thomas Thamajus,& nescio quem alium librum Ioanni Aragonio Præsuli Toletano, ut ajunt, dicatum.

CHRISTOPHORVS GARZIA YAÑEZ, natus in oppido *Medina del Campo*, Presbyter Societatis Iesu, post administrata plura sui ordinis munera etiam apud Indos, substitit Hispali; qua in urbe meditabatur in publicum immensæ molis, quod confecerat, opus totis undecim voluminibus comprehensum edere, cujus & sinopsin, sive Acolytiam præmisit. Hujus argumentum -

Enclycopedia totius Iuris. Quæ latet adhuc.

CHRISTOPHORVS GIL (ÆGIDIVS latinâ formâ) Lusitanus, Brigantinus, Societatis Iesu Sacerdos, postquam humanas, divinásque literas partim Conimbricensis, partim Eborensis Professor supra vicennium explicuisset, Romam perrexit ad censuram librorum inter alios à Præfecto Generali destinatus. Vnde reversus, Franciscóque Suario recèns mortuo in Conimbricensi professorio munere jam sufficiendus ad superos evocatus fuit anno MDCVIII. ætatis LIII. vir utique doctissimus, vitæque nusquam, ut creditur, delibatâ innocẽtiâ venerabilis.Extant ab eo-

Commentariorum Theologicorum De sacra doctrina, & essentia, atque virtute Dei, libri duo: primum Lugduni,mox Coloniæ editi anno 1610. fol.

F. CHRISTOPHORVS GONZALEZ, Huetensis natu, ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede, cœnobiique Matritensis (quomodo Præfectos suos hæc vocare amat Sodalitas) Commendator: Vicarius hinc totius Castellanæ provinciæ, gravitate morum conspicuus, atque item concionatoriæ artis laude; in vulgus dedit propriâ Castellæ linguâ -

Discursos espirituales, *y predicables sobre doce lugares del Genesis*. Matriti anno 1603. in 4. apud Michaëlem Serrano.

Consideraciones *del agradecimiento Christiano*. Ibidem 1606. 4.

Sermones *para los Domingos de Quaresma por la tarde sobre el Psalmo CXXXIII*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1609.4.

Alabanças *de Nuestra Señora sobre el Psalmo XVIII*. ibidem in 4.

Denatus fuit Matriti cum sanctitatis famâ, ubi resurrectionis diem apud sodales expectat.

F. CHRISTOPHORVS GONZALEZ DE PERALES, monachus Cisterciensis cœnobii Deiparæ Virginis de *Valbuena*, scripsit -

Vida, *y milagros de San Bernardo*. Pinciæ 1601. 4.

F. CHRISTOPHORVS GONZALEZ TORNEO, domo ex oppido *Tordesillas* Pincianæ diœcesis, descripsit versibus -

La Vida, *y penitencia de Santa Theodora de Alexandria*. Matriti apud Didacum Flamenco 1619. in 8. Cordubæque 1646. 4.

CHRISTOPHORVS GRANADO, Astigitanæ urbis incola, Phlebotomicæ artis,

quam profitebatur, tractatum composuit, inscribens ei -

Tratado *de Flebotomia*. Hispali 1618. in 8. apud Gabrielem Ramos.

F. CHRISTOPHORVS GRANADOS DE LOS RIOS, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, edidit -

Historia *de Nuestra Señora de los Remedios de la Fuensanta*. Toleti 1636. in 8.

Vitoria naval *contra los Turcos por intercession de Nuestra Señora*. Toleti mortuus est anno 1649.

CHRISTOPHORVS DE HOROZCO, literarum, quibus humanitas fecit nomen, Salmanticæ à Ferdinando Pinciano, Græcæque linguæ notitiam hausit, medicinam ab aliis; cujus utriusque studii, alterum à vigesimo annum vix egressus, dedit specimen, in publicum emittens -

Castigationes in Interpretes Pauli Aeginetæ. Venetiis 1536. in folio apud Lucam Antonium Iuntam. Sequutæ sunt eo tempore, quo jam medendi artem publicè in Salmanticæ doceret, anno scilicet MDXXXVIII. ad D. Franciscum Quignonium S. R. E. Cardinalem Sanctæ Crucis in Hierusalem directę.

Annotationes in Interpretes Aetii Medici præclarissimi, nempe Baptistam Montanum Veronensem, & Ianum Cornarium Zuiccaviensem medicos, Basileæ editę apud Robertum Vvinter 1540. in 4. Manuscripto *Aetii* codice Græco, qui Ferdinandi Pinciani erat, usus est ad hanc censuram Oroscius noster.

F. CHRISTOPHORVS DE S. IOSEPHO, Bellomontanus, ex Congregatione Hispana fratrum Reformatorum Sanctissimæ Trinitatis, concionandi laude spectatus, scripsit -

Receptiorum opinionum, volumen I. editum Matriti 1656. moralis scilicet Theologiæ: aliáq; parata habet hoc ann. MDCLXV. annos LX. aut circiter natus.

F. CHRISTOPHORVS DE LASARTE, ordinis Sancti Francisci provinciæ Castellæ, scripsit -

Sermones. Authòr est Petrus de Salaçar in *Historia* hujus provinciæ.

CHRISTOPHORVS LECHVGA, Beaciensis, bene semper de bellico studio merendi laudem non corpore tantùm, præsentíque animo in æstu ipso rerum coram, manúque fortiter gerendarum, sed & præsenti ingenio, libris hujusmet artis in vulgus editis, non mediocriter auxit. In Belgio quippe, & apud Insubres vicariam tormentarię rei Præfecti curam, plures annos cùm gessisset, expeditionis deinde Mamorensis Africanæ comes, tum arcem eo loco munitissimam ædificare, tum ibi custos loci, summúsque præsidiariorum militū Dux manere fuit jussus. Commentaria insuper de rebus militaribus duo conscripsit: nempe-

El Maestre *de Campo General*; sive de ejus munere. Mediolani 1603. 4. apud Pandulphum Malatestam. Quod quidem Georgius Basta ferè ad verbum transcribens, Italicè, ut proprium opus, luce donavit.

Discurso *de la Artilleria, y de todo lo necessario a ella, con un tratado de fortificacion*. Mediolani 1611. in folio apud Pandulphum Malatestam. Superest M. S. Lechugæque nomini inscripta -

Defension *de los cargos de la Visita*. in folio.

F. CHRISTOPHORVS DE LISBOA, Lusitanus, pars excalceatæ familiæ provinciæ Sancti Antonii, sacræ Theologiæ Lector, & apud fidei vindices Theologus censor, scripsit vernaculè -

Santoral *de varios sermões de Santos*. Olissipone 1638. 4.

Iardim *da Scriptura*. Olissipone apud CraesbeK; opus posthumum.

Historia natural, *e moral do Maranham, e Gram Pará*: M. S. ut ex relationibus Lusitanis novimus.

Obiit circa annum MDXXX. electus *Congi, & Angolæ* Episcopus.

CHRISTOPHORVS LOPEZ, Iesuita, scripsit -

El pobrecito Pecador; *o memoria de la Pasion de Nuestro Señor Iesu Christo*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1599. in 16.

CHRISTOPHORVS LOZANO, Theologus Doctor, qui *Commissarium* se vocat *S. Cruciatæ* in ditione *Ellinensis* oppidi, publicavit -

Exemplo *de Penitentes, David arrepentido, Historia sagrada*. duabus partibus. Matriti 1656. 4.

Deinde creatus Cappellanus regius in Toletanâ templi maximi cappella, *Regum novorum* vulgò nuncupata, dedit foras -

Los Reyes nuevos *de Toledo*; sive historiam hujusmet cappellæ, Regúmque in ea sepultorum, Toletanæ item urbis plura notatu digna: Matriti expensis Francisci Serrano de Figueroa Bibliopolæ 1667. 4.

CHRISTOPHORVS DE MADRID, natus in oppido *Daimiel* Toletanæ diœcesis, Romæ apud Ioannem Dominicum de Cuppis sacri purpuratorum Patrum collegii Decanum Theologi munus cum perdiù exercuisset, se se in manus demum Ignatii Lojolæ tradens, Societati, per eos dies institutæ, nomen dedit, permagni ab eo, & in paucis ob eximiam prudentiam, & authoritatem, quandiu vixit, habendus. Sub Didaco item Lainio Præposito generali secundo *Assistens* (sic proprio vocant nomine) pro Italia, & Sicilia fuit; Professám-

festamque Romanam domum. plures annos administravit. Editus ab eo est perutilis, ac doctus liber-

De frequenti usu Eucharistiæ. Neapoli primum anno 1556. tum Romæ, Leodiique unà cum Ioannis Polanci *Directorio* excusus; Toleti necnon anno 1563. in 8. & Venetiis 1574. apud Iacobum Leoncinum.

Decessit è vivis Romæ sexagenario major anno MDLXXIII.

F. CHRISTOPHORVS MARQVES, Matritensis, Carmelita provinciæ Castellæ, cujus & Diffinitor fuit, scripsit-

Tesoro *de Ignorantes, donde se declaran los puntos essenciales de la Doctrina Christiana:con un dialogo de avisos importantes para el que se desea salvar, y exercitar en la oracion mental.* Matriti apud viduam Alphonsi Martini 1614. 8. Convertit ex Italico in vernaculum-

Libro *del Purgatorio de Paulo Aresio.* Sexagesimo sexto ætatis anno diem vidit extremum in Curia Matritensi XX. Octobris anno MDCXXXII.

Laudat eum Ægidius Gonzalez Davila in libro *de las Grandezas de Madrid.*

CHRISTOPHORVS MENDEZ, Medicus Giennensis, edidit-

Del exercicio *del sufspirar*. Hispali 1553. in 4.

Del exercicio, *y su provecho.* Giennii 1553.

CHRISTOPHORVS DE MESA, Zafrensis, ut ajunt, Poëta non invenustus, plura dedit propiæ inventionis opera fluenti venâ, facilique, nec sine epica majestate: ut cognoscas eum Romę Torquatum Tassum carminis Italici principem quinquennio integro, quod de se ipse alicubi refert, adire & frequentare solitum. Plura vertit ex antiquis; quorum omnium hæc series.

Rimas *en estilo Lirico.* Matriti 1611. 8.

El Patron *de España*: carmine heroico, ibidem apud Alphonsum Martin. in 8. anno 1612.

Las Navas *de Tolosa*, hoc est, victoriam Alphonsi Octavi Castellæ Regis, triumphúmque de Arabibus ad oppidum hujus nominis ductum; heroicis versibus. Matriti iisdem typis 1598. in 8.

La Restauracion *de España*, decem libris; ad Philippum Tertium Regem. Matriti apud Ioannem Cuesta 1607. 4.

Las Eglogas, *y Georgicas de Virgilio*; unáque, *Las Rimas*, & *El Pompeio, Tragedia.* Matriti 1618. in 8.

La Eneida *de Virgilio en octavas*: Ad Philippum Tertium. Ibidem 1615. in 8.

La Iliada *de Homero*. M. S. vidit D. Thomas Tamajus.

CHRISTOPHORVS DE MORALES, Bæticus, *Montillæ* natus, Indi-magister, reliquit fratris germani Ioannis Baptistæ Moralis curâ edendum librum hujus notæ-

Pronunciaciones generales *de lenguas, ortografia, escuela de leer, escrivir, y contar*. Hispali 1623. 8.

CHRISTOPHORVS DE MORALES, Musicę artis magister, edidit (uti est in *Epitome Bibliothecæ Gesnerianæ*)

Lamentationes Hieremiæ IV. V. & VI. vocum. Venetiis in 4. anno 1564.

Magnificat omnitonum cum IV. vocibus. Venetiis in folio 1564. sive ut in Draudi *Bibliotheca*, 1562.

Quibus addit Verderius in *Supplemento*, Hispanum apertè nuncupans,

Missas musicas. Lugduni apud Iacobum Modernum 1546. alias 1545. in folio, & Venetiis 1565. 4. unà cum Ioannis Lupi *Missis*.

F. CHRISTOPHORVS MORENO, ex oppido *Moxente* in Valentino regno oriundus, professione sodalis Franciscanus fuit, ardens, & assiduus quotidianarum côcionum declamator, nec ideo minùs populo illius regiæ urbis gratus, quem annis duobus, & quadraginta veræ doctrinæ insinuationibus quotidie magis obsequentem reddidit. Hinc vocatus in Curiam Matritensem Mariæ Austriacæ Serenissimæ olim Imperatricis inter excalceatas Seraphici ordinis Virgines commoràtis, unáque earumdem virginum sacras confessiones excipere jussus est. Valentiæ tandem vir pius decessit, publico jure donatis libris quibusdam pietatem spirantibus. Hi sunt;

Vida *del B. Padre F. Nicolas Factor.* Compluti apud hæredes Ioannis Gratiani 1583. Barcinone 1618. apud Sebastianum Cormellas. Quæ ut vera, & integra emitteretur (ait Lucas Vvaddingus in opere de *Scriptoribus Franciscanis*) trecenti gravissimi testes jurejurando super evangelia adacti, quidquid noverant & viderant retulêre. Christophorus autem diù versatus cum ipso Nicolao librum hunc biennio post ejus mortem edidit. Et quidem Italicè versus Romæ lucem vidit anno 1590. apud Iacobum Tornierum in 8.

Primera Parte *de la claridad de los simples*. Valenciæ apud Petrum Huete 1571. in 8.

Segunda Parte *de la claridad, intitulada, lumbre del Christiano*. Valentiæ 1575. 8.

De los claros Varones *de la orden de San Francisco*; quod quidem opus omnes, adeóque ipse *Vvaddingus* nostro attribuit; sed nec ipsi annû editionis referunt, nec aliunde scire datum nobis. Forsan meditum adhuc manet.

Vida *de San Antonio de Padua*. Valentiæ 1576. 8.

Iornadas *para el Cielo*. Cæsaraugustæ

anno 1580. Matriti 1616. Compluti apud Ioannem Gratian. 1606. 4.

Limpieça *de la Virgen Nuestra Señora*. Valentiæ 1581. 8. apud Ioannem Navarro.

Traiado del Cordon; *sive de Confraternitate Chordigerorum*. Barcinone 1592. Valentiæ 1589. & 1604.

Excelencias *de la Agua bendita*. Valentiæ 1600. 8. apud Garriz.

Præter hos, Didaci Stellæ librum de *Vita Sancti Ioannis Apostoli, & Evangelistæ* correxit, & auxit, iterúmque post Olisiponensem editionem antiquam foras prodire fecit Valentiæ anno 1595. in 8.

CHRISTOPHORVS MOSQVERA DE FIGVEROA, Iuris, & humaniorum literarum peritiâ instructus, Astigim urbem Præfectus rexit, tum in expeditione *Terciæ* Insulæ Lusitanorum sub Alvaro Baçano Sanctæ Crucis Marchione totius classis Iuridicum exercuit; unde rediens gestarum ab eo rerum publici juris fecit commentarium, hâc inscriptione:

Comentario *de diciplina militar, en que se escrive la jornada de las Islas de los Açores*. Matriti 1596. in 4. Adjungitur eodē authore:

Vn Elogio *del Marques de Santa Cruz*. Itémque:

Las Reglas *de Agapeto à Iustiniano*.

Inedita circumferuntur ejus nomine *Paradoxa* duo festiva & erudita populari etiam linguâ, cum proloquio *de Paradoxorum utilitate, & authoribus*; alterum est *in laudem vasi solito grandioris*, alterum *in morbi Gallici*. Carmina fœliciter, quæ sparsa variis locis vidimus, pangere solebat.

CHRISTOPHORVS NVÑEZ, patriâ ex oppido *Huete*, Medicus Doctor, Primariúsq; hujus saluberrimæ artis in schola Complutensi Professor, scripsit:

De Coctione, & putredine. Matriti 1613. in 4.

CHRISTOPHORVS NVÑEZ, Cappellanus Regiæ Cappellæ *Deiparæ Virginis Regum* in Ecclesia Hispalensi, M. S. reliquit librum sic nuncupatum:

Notables: quibus comprehendisse dicitur res gestas Ferdinandi III. cognomento Sancti Castellæ Regis.

Edidit *Petri Nuñez Delgado* epigrammata; *annotationes* è propria penu adjungens, anno 1537. 4. Inter quas legi voluit,

Flosculum Iuvenalicum, ad Rodericum de Tamaris Portionarium Hispalensem, idest, phrases Iuvenalis elegantiores vulgari linguâ redditas.

CHRISTOPHORVS DE ORTEGA, domo ex municipio *S. Clementis* territorii sacri Conchensis, Iesuita, in schola domestica Toletanæ provinciæ Professor Theologus, atque studiorum Præfectus, edidit:

Controversias Theologicas. Lugduni apud Horatium Boissat 1663. in folio.

Tractatus item *duos de Trinitate, & Incarnatione*. Ibidem 1664. folio.

F. CHRISTOPHORVS OSORIO, Lusitanus, Olisiponensis, ordinis Sanctissimæ Trinitatis redemptorum sodalis, Lusitanè scripsit de viris familiæ suæ Illustribus, sic operi inscribens metrico:

Pancarpia *dos Varões illustres da ordem da Santissima Trindade*. Olisipone typis Craesbeck. In qua urbe denatus est.

D. CHRISTOPHORVS DE PAZ, Salmanticensis, Iurisconsultus, ejusdémque civitatis Decurio, & Procurator in comitiis regni Castellæ Matritensibus sub Philippo Tertio Hispaniarum Rege; à quo datus fuit Cantabris *Iudex maior* (quæ vulgaris appellatio est) in Pinciana curia; mox & in eandem Senator cooptatus, in lucem emisit, Lermæque Duci dicavit:

Scholia in Leges Regias Styli. Matriti 1608. in folio.

Cum *Stylum* audis (lector) nesciens ne sis, collectionem quandam legum Hispanarum intellige, quæ ab antiqui Fori Legum promulgatione in hoc regno, non quidem (ut ipse Christophorus Pacius credidit) à Sanctio, & Ferdinando Regibus Hispaniarum promulgatoribus in juris tabulas relatæ sunt, sed à quodam juris, & forensium rerum perito auctoritate privatâ in hoc volumen redactæ; ut in quibus discederet novus fori, Curiæque Regiæ stylus ab editis olim legibus, sui temporis homines admoneret. Atque hę quidem leges magna ex parte in novissimam compilationem, quæ avorum ætate ordinata est, & in hoc nostro aliquantò locupletior facta, receptæ sunt. Scripsit quoque:

De Tenuta, seu Interdicto, & remedio possessorio summarissimo, tam mero, quàm mixto super Hispania Primogeniis, tractatum ad D. Ioannem de Acuña summi Senatus Castellæ Præsidem. Pineiæ apud Ioannem de Rueda 1615. fol. duobus tomis.

CHRISTOPHORVS PEREZ DE HERRERA, Salmanticensis, Doctor Medicus Ilerdensis gymnasii, in patria schola, vices Ambrosii Nunnesii vespertini medicæ artis Professoris gerens, innotuit. Praxim jam exercere jussus, regium apud triremes Hispanicas Philippi II. Regis Catholici Protomedicum diù præstitit, atque inde ejusdem Majestatis Medicum; his libris præterea spectatus pietate, prudentiáque, ac doctrinâ plenis:

Discurso *en razon de muchas cosas tocantes al buen govierno, y riqueza destos Reinos*. Vnáque:

Remedios *para el bien de la salud del cuerpo de la Republica*. Atque item-

Discurso *de la forma, y traça como se pudieran remediar algunos pecados, y desordenes*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598. 4.

Discurso *del amparo de los legitimos pobres, y reduccion de los fingidos importante para el buen govierno de las ciudades, y pueblos*. Matriti 1595. 4. 1608. in 4. Quo scilicet in vulgus edito, continuisque apud Regem suum precibus, & officiis pervicit, ut Matriti ea Hospitalis domus, quam Generalem vocant, excipiendis, exhibendis, & curandis pauperibus erigeretur, nempe ab anno MDXCVI.

Defensa *de las criaturas de tierna edad*. Pinciæ 1608.

Proverbios morales, *y Consejos christianos, y enigmas filosoficas naturales, y morales con comento*. Matriti 1618. 4.

Del Garrotillo. Hispanicè, & latinè. Matriti 1615.

Elogio *à las esclarecidas virtudes del Rey D. Felipe II. y Carta oratoria à su hijo D. Felipe III.* Pinciæ 1604. in 4. apud Ludovicum Sanchez.

Latinè verò edidit-

Clypeum puerorum, sive de eorum curatione immutanda, nec non valetudine tuenda animadversiones aliquot. Pinciæ 1604.

De Carbunculis animadversiones.

Compendium totius Medicinæ, tribus libris; quos non vidimus.

CHRISTOPHORVS DE LA PLAZA, collegii Theologorum Complutensis togatus sodalis, scripsisse dicitur-

Artium Cursum.

CHRISTOPHORVS DE RAMONEDA, Vrgellensis Ecclesiæ Canonicus, Artium, Theologiæque Doctor, edidit-

Commentaria in libellum Divi Thomæ De Ente, & essentia. Perpiniani 1590.

CHRISTOPHORVS RODRIGVEZ DE OLIVEIRA, Lusitanus, scripsit-

Sumario *de algunas cosas, que ay en la Ciudad de Lisboa* in 4.

CHRISTOPHORVS RODRIGVEZ DE ACINHEIRO, Lusitanus, Eborensis, sub Ioanne III. Rege Portugalliæ fecit, (an ediderit nescio)

Compendio *das chronicas de Portugal*. Laudat eum Fr. Antonius Brandão Cisterciensis, tertia parte *Monarchiæ Lusitanæ* lib. VIII. cap. XII.

CHRISTOPHORVS DE ROXAS, Toletanus, regius Poliorcetes, exercitæ olim militiæ usque ad Centurionis gradum laudem, factus ejusdē artis professor in Matritēsi schola, cumulavit. Imò ex Hispanis primus edidit-

Theorica, *y practica de fortificacion*. Matriti typis Ludovici Sanchez 1598. 4. instante ad opus nempe D. Francisco de Bobadilla Puñonrostri Comite Summo peditum, sub Philippo Rege II. Hispaniarum, Tribuno. Idem postea renovatum opus, hodiernōque usui magis accommodatum, hoc titulo foras iterum dedit, *Compendio, y breve resolucion de fortificacion*. Ibidem 1613. 8. Hujus quoque sunt.

Cinco *discursos militares*; anno 1607. publicati.

D. CHRISTOPHORVS DE ROXAS ET SANDOVAL, Bernardi *Deniæ* sive *Dianii* Marchionis filius Fonterabiæ natus, sacræ Theologiæ Doctor Complutensis, ibique ad Sancti Ildephonsi collegium sodalis, Carolo Imperatori à sacris, deindéque ex ordine Antistes *Ovetensis, Pacensis, Cordubensis*, tandémque *Hispalensis*, scripsit-

Documentos, *y avisos à los Rectores de su Obispado de la prudencia, que deben guardar consigo, y sus penitentes*. Cordubæ apud Baptistam Escudero 1569. in 8.

Obiit in oppido *Cigales* diœcesis Vallisoletanæ XX. die Septembris MDLXXX. ætatis suæ LXXVIII.

F. CHRISTOPHORVS RVIZ, ex Minoritico sodalitio provinciæ Conceptionis, probitate vitæ eximius, quod opus in Mexicana urbe, Neo-hispaniensique provincia Sancti Evangelii, ubi commoratus est, summopere exercuit, literis idipsum tradere, ut ad plures emanaret fructus, voluit, scribens (Gonzaga & Vvaddingo authoribus)

Tratado *de Oracion*. Circa annum MDXL. quo floruit.

D. CHRISTOPHORVS RVIZ DE PEDROSA, natus anno MDCXXX. in oppido quodam diœcesis Toletanæ *La Calçada del Campo* nuncupato, Doctor Theologus Toletanus, & in ejusdem urbis Catharinæ Martyri dicato collegio, quę & Academia est, sodalis, Presbyter, Eminentissimo deinde Paschali Cardinali de Aragonia Toletano Præsuli à confessionibus, doctrinā pari & modestiā, edidit-

Vida *del Penitente, y Venerable Siervo de Dios Fr George de la Calçada, Religioso lego de S. Francisco*. Neapoli 1666. in 4.

Canonicus Toletanæ almæ Ecclesiæ nunc est munificentiā sui Patroni.

CHRISTOPHORVS DE SALAZAR MARDONES, Rondensis, in Secretario regio Matritensi rerum Sicularum primus Officialis, remissam ad se, dum Salmanticæ studiorum causa versaretur, *Pyrami*, ac *Tisbes* fabulam ab authore ipso V. C. Poëtarúmq; Hispanorum facilè summo ac principe Ludovico à Gongora

gora paraphrasticâ donavit interpretatione priùs, mox ut arcana illius poëmatii non vulgaris elegantiæ, atque eruditionis reseraret cunctis, erudito explanavit commentario, scribens -

Ilustracion, *y defensa de la fabula de Pyramo, y Tisbe de D. Luis de Gongora*. Matriti 1636. in 4.

In schedis reliquisse eum *de Rebus Rondensibus* tractatum latinum, ex relatione ad me missa ex ea ipsa urbe, scio.

CHRISTOPHORVS DE SANTISTEVAN, Pincianæ urbis Decurio, Eques ordinis..... ..... & commendatarius *de Viezma*, scripsit sub Regibus Catholicis Ferdinando, & Elisabetha -

Mar *de Historias*. Item -

Tratado *de la sucesion de Gerusalem, Napoles, Sicilia, y provincias de Pulla, y Calabria*. Cæsaraugustæ 1503. in 4.

F. CHRISTOPHORVS SANTO-TIS, (quod à Sancto *Tyrso* venit cognomen) Burgensis, Eremita Augustinianus, sacræque Theologiæ Magister, sacræ Tridentinæ synodo, cum postremò cogeretur, interfuit: in Germania utraque superiore, atque inferiore gestis apud suos muneribus, concionatoriâque laude claruit. Edidit ad nos reversus -

Theatrum Sanctorum Patrum (sive *Catenam ex Sanctis Patribus*) *super universa Evangelia, quæ Dominicis diebus in Ecclesia leguntur*: ex decreto sacri Concilii Tridentini, editum tomis duobus, Burgis 1607. folio.

Expositionem in sacrosanctum Iesu Christi Evangelium secundum Matthæum. Burgis 1598. folio.

Concionem habitã ad sacrosãctã Oecumen. Synod. Tridentinam, De signis veræ Ecclesiæ agnoscendæ XIII. die Quadragesima anni MDLXIII. Venetiis eodem anno in 4.

Pauli Burgensis Scrutinium Scripturarum, à prima, & antiquissima editione ferè deperditum, in lucem è tenebris *à se recognitum, atque emendatum* protraxit; cui & appendicis loco simul cum authoris vita adjunxit opusculum, *De vera Hæreticorum origine agnoscenda*; in quo ostenditur Hæreticos omnes, vel Iudæorum impios ritus sequi, vel à Iudæorum stirpe originem ducere.

Ad plures abiit *Christophorus* in decrepita ætate anno hujus sæculi undecimo, aut duodecimo.

CHRISTOPHORVS SERRANO DE BIEDMA, Bæticus, ex *Torreximeno* Equitum Calatravensium oppido, sartoris artem exercens, artique suæ ut præstitueret regulas, composuit -

Geometria *del arte del vestir*. Hispali 1619. folio.

F. CHRISTOPHORVS DE SOTO, ex fratribus, qui sub Dei-paræ Virginis de Mercede protectione captivos redimunt, Pincianæ domus fuit Præfectus, & in schola hujusmet urbis Theologiæ professor, valde laudatus à Francisco Zumel in *vitis sanctorum Patrum & Generalium Magistrorum sui ordinis*; scripsit -

In Epistolas Sancti Ioannis Commentaria; quæ inedita adhuc in cœnobio Valentino *Sanctæ Mariæ del Puig*, sive de Podio, cum facultatibus ad editionem necessariis extare refert Petrus à Sancto Cæcilio Mercenarius excalceatus in M. S. libro *de Scriptoribus ejusdem ordinis*.

Floruit circa annum MDLX.

CHRISTOPHORVS SVAREZ DE FIGVEROA, Pincianus, Iurisconsultus, varia hujus studii munera gessit, tum copiarum Pedemõtanarũ Iuridicus, tũ regni Neapolitani non uno loco reipublicæ invigilans; multis ad hæc libris conscriptis, aut ex Italico transcriptis nomen sibi fecit ad posteros. Hi sunt.

Espejo *de Iuventud*.

La Constante Amaryllis: prosâ, & versâ oratione. Valentiæ 1609. 8.

España defendida; heroico versu. Matriti 1612. 8. apud Ioannem de la Cuesta.

Hechos *de D. Garcia Hurtado de Mendoça quarto Marques de Cañete*. Matriti 1613. 4. regiis typis. Araucanum ferè omne bellum, quod ab eo gestum est, versibúsque ab *Alphonso Ercilla* celebratum eleganter, historia hæc refert.

Historia, *y annal relacion de las cosas que hicieron los Padres de la Compañia por el Oriente en la propagacion del Evangelio los años de MDCVII. y MDCVIII.* Matriti 1614. in 4. ex Lusitano exemplari.

El Pasagero, *advertencias utilissimas à la vida humana*: Lucanæ Reipublicæ nuncupatum opus. Matriti 1617. 8. per Ludovicum Sanchez. Barcinonéque apud Hieronymum Margarit 1618. in 8.

Varias noticias *importantes à la humana comunicacion*. Ibidem 1621. 4.

Obras espirituales *de la M. Baptista de Genova* primer tomo-Quod quidem ex Italico transtulit, uti &, quæ sequuntur, alia duo.

Plaça Vniversal *de todas ciencias, y artes*: ex *Thoma Garzoni de Bagnacavallo* convertit, & auctiorem reddidit. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1615. 4.

El Pastor Fido, *Tragicomedia Pastoral de Baptista Guarini*. Valentiæ 1609. 8. apud Petrum Patricium Mey.

CHRISTOPHORVS SVAREZ DE VARGAS, Poëta, carmine scripsit -

De la Defeension *de Nuestra Señora à la Santa Iglesia de Toledo*. Toleti 1636. in 8.

CHRI-

CHRISTOPHORVS TAMARIS, ſcripſit.

Hiſtoria *de los Martyres de la Cartuxa, que padecieron en Londres.* 1584. in 8.

F. CHRISTOPHORVS DE TORRES, ordinis, ut ſuſpicor, Sanctiſſimę Trinitatis, ſiquidem publicavit -

Fama poſtuma *en las honrras de Fr. Hortenſio Felix Paravicino*. Matriti 1634.

Reperio tamen hunc, aut alium cognominem edidiſſe -

Sermones *de Santa Tereſa*. Ibidem apud viduam Alphonſi Martini 1627. in 4.

CHRISTOPHORVS DE VALENZVELA, Notarius, vertit ex Italica lingua -

Pſalterio, ó Roſario *de Nueſtra Señora con ſus myſterios, y indulgencias*. Compluti apud Ioannem de Villanova 1570. in 8.

CHRISTOPHORVS DE VEGA, Complutenſis natu, medicæque in hoc gymnaſio facultatis Doctor, ac profeſſor publicus celeberrimæ famæ, Caroli Principis Philippi Secundi Regis filii, dum in vivis eſſet, ſaluti conſervandę invigilavit ex commiſſo ſibi munere; pluráque in vulgus edidit artis ſuę monumenta -

Commentaria ſcilicet *in libros Galeni de Differentia Febrium*. Compluti 1553. ſimúlque, ut credimus -

Commentaria in eundem Galenum de ſanguinis miſſione.

Commentaria in Hippocratis Prognoſtica additis annotationibus in Galeni commentarios. Salmanticæ in folio 1552. Compluti 1553. unáque -

In Aphoriſmos ejuſdem Hippocratis; quæ duo opera prodierunt poſtea Lugduni 1568. in 8. & 1570. Taurinique 1569. in 8. Antigolæque 1563. in 8.

De medendi methodo libros tres; univerſam in iis medicinam complexus. Lugduni apud Guilielmum Rovillium 1565. & 1587. in folio, Compluti 1580. folio.

De Pulſibus, atque Vrinis. Compluti 1554. in 8.

De curatione Caruncularum. Salmanticæ 1552. Complutique 1553.

Omnia hæc ſimul prodierunt unico volumine, cum *annotationibus* Ludovici Serrani Lugdunenſis, apud Rovillium 1586. in folio; iterúmque ex officina Antonii Chard. 1626. in folio.

Deceſſit ante annum MDLXXIII. quo emiſſum fuit regium diploma ad iterandam operum editionem.

CHRISTOPHORVS DE LA VEGA, Ieſuita, qui *Tubalenſem* ſe vocat (ego ex oppido *Tafalla* Navarræ regni intelligo, partim tamen credulus Tubalicæ originis) vir magni inter ſuos habitus ob ſingularem animi prudentiam, quâ his pluribus in locis præfuit, atque etiam in domo Profeſſa Valentina, generatimque ob doctrinam Theologicam expoſitivam, & moralem non vulgaris notæ inter paucos celebris; edidit latinè -

Theologiæ Marianæ tomum primum, ſeu *Certaminum literariorum de Beatiſſima Virgine Maria*. Lugduni 1654. in folio. Item-

Commentarios literales, & morales in librum Iudicum uſque ad cap. VII. Lugduni ſumptibus Horatii Boiſſat, & Georgii Remeus anno 1662. in folio. Hujus operis alterũ volumẽ typorũ luce donatũ jã fuit, ut credimus.

Hiſpanè verò -

Devocion á Maria, *paſaporte, ò ſalvoconduto que da paſſo franco para una buena muerte*. Valentiæ 1655. in 4.

Caſos raros *de la Confeſion*; duobus tomis, Valentiæ apud Bernardum Nogues. anno 1656.

CHRISTOPHORVS DE VILLALON, Theologus, ſcripſit utiliter -

Tratado *de cambios, y reprobacion de uſuras*. Hiſpali apud Dominicum de Robertis 1542. 8. Cordubæque 1546. in 4.

CHRISTOPHORVS DE VIRVES, Valentinus ex ipſa urbe principe, quod quidem patrium appellans *Turiam* fluvium eidem adjacentem confirmare nobis videtur, navali, ac terreſtri militiâ ſe diu exercuit; in otio autem emerito Muſarum opus eleganter fecit. Hujus rei fidem duo exhibent laudatæ artis volumina,

Obras *Tragicas, y Liricas*, Tragediæ ſunt. *La Gran Semiramis; La cruel Caſandra: Atila furioſo; La infelice Marcela: Eliſa Dido*; Matriti 1609. apud Ludovicum Martin.

El Monſerrate; *fundacion de aquella Caſa; vida, y penitencia de Iuan Guarin*; carmine heroico. Matriti 1587. 1601. 8. 1609. 8. apud Alphonſum Martin. Mediolani etiam prodiit anno 1602. apud Gratiadum Ferrioli ſic inſcriptum, *Segundo Monſerrate*; quod quidem opus eſt idem cum priore.

CHRISTOPHORVS XIMENEZ, Ieſuita, domo ex oppido *Prexamo* diœceſis Salmantinæ, apud Philippinas Inſulas, carúmque maximè Pictorum, quos vocant, gentem cæteris truculentiorem verſatus, inſignem ſibi multarum virtutum exercitio, inſignem Eccleſiæ plurimis ad eam ex orci faucibus, infidelitatiſve cæcitate revocatis, viginti trium annorum ſpatio proventum fecit. Porrò linguâ Biſajâ illarum Inſularum vernaculâ, quam excellenter calluit, eleganter conſcripſit -

Tractatus varios de noſtræ Fidei myſteriis; tomis VII. Quâ & interpretatus eſt-

Doctrinam Chriſtianam Roberti Bellarmini. Manilæ editam anno 1610. 8.

CHRYSOSTOMUS.

F. CHRYSOSTOMUS CABERO, Guadalaxarensis, Cistercienfium fodalis, *Vallis-Ecclesiarum* monachus, Complutensisque Doctor Theologus, Aristotelem, sacrámque de Deo scientiam variis apud suos locis, nec non & in gymnasio Complutensi cum laude docuit; concionator ad hæc celebris famæ, monasteriique sui nonnunquam Præfectus. Edidit præter alia, quæ nondum edita sunt,

Dialecticam libris tribus, sive *Summularum recapitulationem*. Pinciæ apud Ioannem Baptistam Varesium 1623.

Commentaria in universam Logicã Aristotelis, VII. tractatibus; ibidem apud eundem.

Commentaria in VIII. libros Physicorum; item, *De Generatione, & Corruptione*: item, *de Anima*.

Scripsit insuper, & prelo subjicere parabat annis superioribus

Consiliorum moralium magnum volumen; egregium opus, & quod in omnium est votis. Complevit etiam

Commentaria in Primam secundæ Divi Thomæ; quorum publicationem (ait Carolus Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi*) hactenus impedivit adversa ejus valetudo.

Decessit Compluti jam aliquot annis emeritus, docendique absolutus munere, propter incursam gravem paralysim, vicariâ operâ cujusdam monachi locum suum Academicum adimplens, anno MDCL.....

F. CHRYSOSTOMUS HENRRIQUEZ, Matriti natus anno MDXCIV. integro adhuc anno minor pubere apud *Hortenses* monachos Cistercio adhæsit, doctúsque in Gallecia monasteriis Philosophorum, & Theologorum scita. Jam ab eo tempore in rem historicam toto animo ferebatur. Porrò apud nos Francisci Bivarii Nucalensis monachi, clari postea scriptoris, in Montis-ramorum cœnobio consuetudine usus, indéque in Belgium sibi bonâ veniâ Superiorum, ad parentum preces, qui Alberto Austriaco Serenissimo Archiduci familiares erant, adapertâ viâ plurium ibi monasteriorum sepostia vetustatis monumenta pervolvens, plures viros doctrinâ claros familiariter habens, illustrandæ Cistercienfium historiæ multas, & bonas horas collocaturus ingenii nervos omnes in eam rem vehementer contulit: atque eo quidem profectu, ut & librorum testimonia magno dehinc numero editorum fidem ejus industriæ apud omnes fecerint. Quem & cives sui non destiterunt, quantumvis peregrè degentem, exteræque sodalitati adscriptum, honorum, quos possent, participare. Delatâ ergo sibi Hibernorum sodalium Hispanæ Congregationis vicariâ curâ, indéque in comitiis nostratum Cistercienfium annivigesimi secundi supra millesimum sexcentesimum scribendę Historię mactus munere, velut calcare admoto, editis usque ad eum diem, perquam multa alia indefinenter apposuit. Hæc illa sunt:

Historia Collegii Meirensis in Gallecia M.S. adhuc, ut credo.

Thesaurus Evangelicus, seu de viris sanctitate egregiis Congregationis Hispanicæ. Item, *Relatio illustrium virorum, quos ordo Cisterciensis habuit in Hibernia nostro ævo*. Matriti 1619. 4. apud viduam Alphonsi Martinez.

Vita Candidi Furlongii monachi Nucalensis; sermone Hispanico in 4.

Constantia Catholica, duobus libris; seu *De persequutionibus Hibernorum*. Bruxellis apud Ioannem MeerbeKium. 1623.

Vita Ioannis Rusbrokii Prioris Viridis-vallis ordinis Canonicorum Regularium Sancti Augustini. Bruxellis in 8. apud Ioannem Papermanum 1622.

Fasciculi Sanctorum ordinis Cisterciensis, volumen primum, sive *De Patriarchis, & propagatoribus ordinis, de Sanctis Præsulibus, ac de origine ordinum militarium sub instituto nostro*. Bruxellis apud eundem 1623. fol.

Fasciculi Sanctorum ordinis Cisterciensis; volumen alterum. Ubi, *de Sanctis Pontificibus, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus sanctitate præcipuis, De Martyribus ordinis, & de Clarevallensis, & aliorum monasteriorum monumentis*. Bruxellis ex eadem officina eodem anno.

Corona sacra ordinis Cisterciensis, liber primus; sive *de Reginis, & Infantibus, qui habitum hujus ordinis sumpserunt*; Bruxellis apud MeerbeKium 1624. in 4.

Effigies Reginarum, & Infantium jam memoratarum, cum annotationibus Hispanicis, apud eundem in folio grandiori 1624.

Annotationes, *seu Compendium vitarum earundem*, Gallicè.

Annotationes Theutonicæ ad easdem effigies. Ibidem.

Kalendarium ordinis Cisterciensis. Bruxellis apud Hubertum Antonium. 1620.

Miracula nostri temporis, libris duobus M. S. in 4.

Preces, & Orationes, & Litaniæ ad S. Iosephũ, sermone hispanico. Bruxellis apud Pepermanum 1624.

Paradisus ordinis Cisterciensis, sive arbor in patenti vastissima charta calamo delineata, virorum omnium, ac fœminarum ejusdem ordinis illustrium, unà cum relatione privilegiorum omnium eidem concessorum. Hanc ineditam ab authore relictam se jam vidisse laceram, & corruptam Carolus Vischius *Bibliotheca* author *Cisterciensis* conqueritur.

Sol Cisterciensis in Belgio, sive de viris sanctitate illustribus sacræ Villarensium eremi. Bruxellis 1622. fol.

Arbor Martyrum Ordinis Cisterciensis, in magno folio à Luca Vvosterman exculpta anno 1622.

Ber-

Bernardus immaculatus, duobus libris; hoc est *de ejusdem certa sententia circa Deiparæ Conceptionem, Sancti Ioannis sanctificationem in utero materno, & animarum beatitudine ante universalem corporum resurrectionem*. Bruxellis in 8. apud Meerbecium 1624.

Vita B. Idæ de Lovanio in æs incidi per eum facta in fol. 1623.

Summarium præcipuarum Constitutionum militiæ Cisterciensis de Calatrava: & forma, quâ ejusdem milites horas Canonicas legere debent, ad Didacum Sarmientum de Acuña Comitem *de Gondomar* ejusdem ordinis militem. Bruxellis apud Pepermanum 1616. Hispanicè, ut existimo.

Apologeticus Tractatus, sive de Benedicto V. Carmelita, & Benedicto XII. Cisterciensi Pontificibus summis judicium. Bruxellis 1623. in 4.

Lilia Cistercii, libris sex, in tres tomos divisa: in quibus *vitæ Sanctarum Virginum ordinis Cisterciensis*. Huic operi cùm immortuus esset author, typographus, qui sub prelo jam habebat, ab editione destitit; quam cùm postea anno MDCXXXIII. Balthasar Bellerus Duacensis resumpsisset, edito priore volumine continente duos priores libros, ulteriùs non est progressus: adeo ut posteriores quatuor (uti Carolus ait Vischius) probabiliter perierint. Editum vidimus Antverpiensibus typis, anno 1630. hujus inscriptionis opus, quod idem cum hoc existimamus, aut certè ejusdem argumenti, & consilii, *Quinque prudentes Virgines; Beatricis de Nazareth, Beatæ Aleidis de Scharenbeka, B. Idæ de Nivellis, B. Idæ de Lovanio, Beatæ Idæ de Leuvio ordinis Cisterciensis præclara gesta ex antiquis M.SS. eruta*; Accessit *catalogus Sanctorum, & Sanctarum maximè illustrium ejusdem instituti*.

Rosæ Cistercii, libris sex in fol. M.S. *De Cisterciensibus viris sanctitate claris*.

Ioseph Cisterciensis; sive de ordinis hujus apud Hispanos prima reformatione M.S.

Phœnix reviviscens: hoc est, *De antiquis Angliæ, & modernis Hispaniæ Scriptoribus ordinis Cisterciensis*. Bruxellis apud Ioannem Meerbecium 1626. in 4.

Apologia pro Sancto Guilielmo Aquitanorum Duce; qua docetur Cisterciensem, non Augustinianum fuisse, apud eundem.

Albion-Ibere; hoc est Summa Historico-politica, & genealogica motivorum amicitiæ, & affinitatis inter Britannos, & Hispanos ex occasione tractationis habitæ de conjugio inter Vualtiæ Principem Carolum, & Mariam Hispaniarum Infantem, scripta quidem, sed ob id frustratum (ut ipse de se ait Chrysostomus) typis non edita.

Relatio ejusdem ad Serenissimos Principes Austriacæ domus de servitiis, quæ in Anglia fecit. Bruxellis 1624. 12.

Silva Sanctorum, Arboretum Beatorum, Theatrum Heroum, Paradisus honoris, hoc est, *Catalogus gloriæ Hispanicæ Coronæ, & Austriacæ domus*: Ex opere authoris latino, & amplo, quo genealogiam Austriacam tribus voluminibus, ratione prorsus novâ, & singulari à nemine antiquariorū hactenus traditâ, operosè contexuit.

Enchiridium Heroicum septem Serenissimorum Principum Austriacæ domus nunc viventium, Cæsaris Ferdinandi II. Regis Catholici Philippi IV. Ferdinandi Ernesti Regis Vngariæ Cæsaris filii; Caroli, & Ferdinandi Hispaniarum Infantum, Leopoldi Cæsarum nepotis, & fratris; ac Leopoldi Guilielmi Archiducum Austriæ.

Speculum Chrystallinum, & Christianum octo Serenissimarum Dominarum Austriacæ domus.

Paradisus Hispaniæ, sive selectiorum, & antiquiorum circiter CL. Hispaniæ Sanctorum elogia.

Menologium Cisterciense annotationibus illustratum. Antverpiæ apud Balthasarem Moretum 1630. in folio. Item.

Constitutiones, Regula, & Privilegia ordinis Cisterciensis, & Congregationum monasticarum, & militarium, quæ hoc institutum observant, series: ibidem eodem anno.

Hæc de Latinis Chrysostomi libris, post ipsum de se in *Phœnice* suo, Carolus Vischius *Bibliotheca Cisterciensis* nuperus author. Hispanica verò hæc numerant.

Apologia en defensa de la Epistola, que escrivió S. Bernardo a los Canonigos de Leon M.S. in 4. quæ in idem recidit cum *Bernardo Immaculato*.

Vida de los PP. del desierto de Dunas. Antverpiæ 1629. in quem librum plura ex M.S. libro Adriani Meidagh ejusdem cœnobii sodalis conjecisse dicitur.

Vida de Candido Furlongio Irlandes monge Cisterciense hijo del monasterio de Nogales, in 4. De qua jam suprà.

Opera etiam *Iacobi Maxuel* de Kirconel Scoti Equitis quædam *de Antiquitatibus, & Genealogiis regiis, quatenus ad Hispanos, & Austriacos Principes ea pertinebant* ex latino in vernaculum sermonem convertit, ut morem gereret amico, & docto viro.

Triunfo del amor de Dios. Bruxellis 1624. in 8. liber Hispanicis rhythmis conscriptus ab alio authore, cui annotationes, & argumenta adjecit, prelóque subjecit.

Vida, virtudes, y milagros de la venerable madre Ana de San Bartolome compañera de la Santa Madre Teresa de IHS. propagadora insigne de la Religion de las Carmelitas descalças, y Priora del Monasterio de Amberes. Bruxellis 1632. 4. ex relationibus nempe ipsiusmet sacræ Deo Virginis, & aliorum, necnon & Hieronymi Gratiani dialogis. Hujus libri nec author ipse, nec Vischius meminerunt.

Fortè & superiorum aliqua, præter ea, de quibus monitum fuit, vernaculè scripta ab authore; Hispanica sunt; quod non fat mihi viden-

videntur hi, ex quibus Cistercienfia hæc fumimus, distinxisse. Obiit in Alnensi collegio Cisterciensium Lovaniensis urbis XXIII. die Decembris anno MDCXXXII. ætatis suæ, (quod vix credas post lectum hùcce librorum ejus Catalogum) XXXVIII.

F. CHRYSOSTOMVS RVIZ, Hortensis Cisterciensium cœnobii monachus, & Novitiorum Præfectus, scripsisse dicitur apud Chrysostomum Henrriquez nuper laudatum *Phœnicis* authorem, hispanicè ut credimus.

Del Oficio *de el Prelado*.

De la presencia *de Dios*: ineditos adhuc Tractatus.

F. CHRYSOSTOMVS DE VISITATIONE, Lusitanus, Cisterciensis, sacræ Theologiæ Doctor, quem Antonius Possevinus laudat in *Apparatu*, Chrysostomus vero Henrriquez *Phœnicis* author non aliunde, quam ex Possevino habet notum, quamvis domesticus; venit is Romam Procurator Lusitanæ suæ Congregationis, unde digressus Venetias, quò declinaret molestias sibi in Urbe natas, per otium istius secessus elucubravit opus.

De verbis Domina; hoc est, de verbis, quæ Dei-para Maria ad Angelum, & Elisabeth cognatam loquuta est: ad Paulum V. Papam, libris X. Hic est tomus I. quem sequitur alter agens tribus aliis libris.

De verbis Dominæ ad Filium in templo, & in nuptiis, & ad ministros in nuptiis ad Ranutium Farnesium Parmę & Placentiæ Ducem. Venetiis uterque editus est apud Iacobum Vincentium & Ricciardum Amadinum, anno 1600. 4.

Bibliothecæ quidem *Cisterciensis* author Carolus Vischius Alcobacensi domui adscribit Chrysostomum; quem potiùs *Christophorum* appellatum admonet ex relatione sibi ab Angelo Manrrique Pacensi Præsule ab Hispania remissa. Sed falsus fuit; nam *Chrysostomus* re vera est.

CLAVDIVS.

D. CLAVDIVS DE CABRERA, nescio quis, scripsit.

Iuicio *de artes, y ciencias*. Matriti 1655.

CLEMENS.

CLEMENS SANCHEZ DE VERBEJAL, aliàs VERCIAL, Baccalaurus, quomodo nuncupatur, & Archidiaconus de *Valderas* in Ecclesia Legionensi, edidit sine anni aut loci nota.

Sacramental *para que todo fiel Christiano sea enseñado en la fee, y en lo que cumple á su salvacion*; in folio.

F. CLEMENS TEXERO, Franciscanus provinciæ Aragoniæ; scripsit.

Estaciones *de las Cruzes, ò via sacra*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1616. in 12.

COMPLVTENSE COLLEGIVM CARMELITARVM DISCALCEATORVM, Divo Cyrillo sacrum, ut expeditiùs possent auditoribus domesticis Philosophicam insinuare doctrinam, D. Thomę, cui addictissimi sunt, vestigia relegentes, *Cursum* integrum, uti appellant, *Artium*, jussu Magistri Generalis familiæ suę composuerunt, typisque ediderunt tomis quatuor; scilicet hos, quos sub nomine authoris proprio dedimus. Quære ergo *Antonium à Matre Dei*.

CONIMBRICENSE COLLEGIVM Societatis Iesu in Lusitania edidit nomine suo inscriptum.

Artium Cursum; cujus verus author sit partim Emmanuel Goes, partim Sebastianus Coutus. In utroque horum de hoc opere diximus.

CONSTANTINVS.

CONSTANTINVS FONTIVS, vulgo DE LA FVENTE, patriâ ex oppido *S. Clemente* diœcesis Conchensis, Doctor Theologus, & Concionator Augustissimi Imperatoris Caroli V. & Philippi Principis, quo cum in Angliam trajecit, Canonicus idem Hispalensis almæ Ecclesiæ, ut vocant, Magistralis, scripsit, cum nondum exuisset bonam mentem, si Antonio Possevino credimus, & *Bibliothecæ Gesnerianæ* formatoribus,

Summam Christianæ doctrinæ. Antverpiæ in 8. vulgari Hispanico sermone, ut notat author *Supplementi Gesnerianæ Bibliothecæ*.

Expositionem in Psalmum I. Davidis in VI. conciones distributam. Ibidem 1556. etiam Hispanicè, ut refert proximè adductus author. Qui tamen *in Psalmum quinquagesimū* scriptam fuisse affirmare videtur. Nec difficilis est lapsus ab I. in L.

Hominis peccatoris Confessionem, nisi idem sit opus cum *Expositione Psalmi L.* Certè hæc *Confessio* nominatim ante alia prohibetur in *Expurgatorio Indice Hispano*.

Magnum Cathechismum.

Commentaria in Proverbia Salomonis; in Ecclesiasten; in Cantica Canticorum; & tandem *in Iob*. Quæ omnia hęc commentaria etiam laudat Georgius Draudus in *Bibliotheca officinali*.

Tot vallatus vir doctrinæ atque existimationis ornamentis simul, & munumentis, ne quis altum sapere præsumat, sed potius timeat, sibique à se ipso caveat, in tædissimas hæreses lapsus, dum in custodia esset, brevi dicturus coram omni populo Hispalensi, ut moris est, abrenuntiatæ verę fidei causam, ipse sibi manus sævè intulit, ne huic scenę se vivum exhiberet

beret. Effugere tamen non potuit in cadavere vindices flammas. Quod supplicium de eo sumptum fuit Hispali anno MDLIX. de quo videndus Ludovicus Cabrera in *Historia Philippi II. Regis Hispaniarum* lib. V. cap. III.

COSMAS, seu COSMUS.

COSMAS DAMIANUS CAVALLUS, uti vocat Petrus Augustinus Morla in præfatione ad suum *Iuris Emporium*, non *Savallus*, uti *Andreas Schotus* in Elogio *Ioannis Andreæ Strany* Valentini; Valentinus & ipse gente, patriâ vero *Oriolanus*, presbyter, scripsit:

Orationes tres, *quas publicè habuit in gymnasio Valentino. I. in laudem Valentiæ urbis: II. in laudem eloquentiæ: III. in laudem scientiarum*.

Orationem quoque *De optimo statu Reipublicæ literariæ constituendo, ibidem habitam ad PP. Iuratos, Senatúmque Valentinum. mense Octobri MDXXXI.* laudat Schotus, fragmentum inde adducens.

COSMAS DAMIANUS HORTULANUS, vulgo HORTOLA, Perpinianensis, Gerundæ tamen educatus, in Complutensi gymnasio Latinis, & Græcis literis, deinde & aliis liberalibus disciplinis egregiè instructus, pro uberiore literarum proventu se se in Parisiorum urbem contulit. Hic philosophiam avidè hausit è fontibus ipsis Græcorum magistrorum propinatam; præterea quidquid sacræ scientiæ studio jam sibi pro culmine laborum destinato viam munire videretur. Atque adeo Hebraicam linguam, Mathematicas artes, & Medicinam cùm attigisset, Fràcisci ante alios Vatabli peripateticæ philosophiæ prius, Hebraicarum deinde literarum professoris clarissimi sectator assiduus in re Theologica miros brevi processus fecit. Interim post Parisios Bononiam veniens pontificium in ea universitate jus didicit, Theologię pariter & Canonum Doctor renuntiatus, atque ordinis sui princeps habitus. Iam Romam ex urbe ista, & schola cogitantem, Gasparis maximè Cardinalis Contareni officiis, authoritatéque invitatum, pietas erga parentem in defecta senectute postrema sibi à filio solvi officia literis sub id tempus delatis exposcentem, in patriam revocavit. Adventanti post patris funera, magnóque plausu civium ditandæ peregrinis mercibus patriæ Academiæ Barcinonensi accincto, Senatus decreto suo gymnasii Præfecturam anno scilicet MDXLIII. ultrò detulit. Quam, & bonorum omnium magnâ expectatione suscepit, ac per integros septemdecim annos, partim ipse in liberalibus studiis curam docendi præstans, partim ab aliis idoneis præceptoribus præstari sedulò curans, latis ad hæc studiorum legibus, prudentissimè administravit. Per id tempus, cum ibidem doceri graviores doctrinarum artes Patribus placuisset, Metaphysicorum Aristotelis libros, hinc Sancti Thomæ conclusiones, denique Sacræ Scripturæ volumina, Græca, & Hebraica anteriorum codicum dictata latinis conferens, publicè interpretatus est. Planè dignus fuit eo nomine doctrinæ præstantis habitus, quem fidei sacræ censores à consiliis sibi cooptarent, insupérque Hispaniarum Rex ad Synodum sub Pio IV. Pontifice Maximo Tridenti celebrandam in Cataloniæ Theologis præcipuum destinaret. Eò delatus in definiendis fidei, & morum capitibus laude summâ enituit constantiæ atque doctrinæ. Quibus virtutibus ornatus Abbatia *B. Mariæ Villæ Bertrandi*, quę diœcesis Gerundensis est, Canonicorum regularium D. Augustini ornari à Rege meruit, ut magno deinceps viveret usque ad annum ejus sæculi sexagesimum sextum, modestiæ, pietatis, continentię exemplo. Doctrinæ saltem insigne dedit ad posteros monumentum, scilicet:

Paraphrasim, *& Commentaria in Cantica Canticorum*. Venetiis anno 1585. editam. De quo opere sic Andreas Schotus in Bibliotheca Hispanica: *Hebræorum, Sanctorúmque PP. omnia tincta disciplinis, quibus nihil in eo genere scriptum vidi accuratius; tum è veteribus Græcis Origene, Niceno, Olympiodoro disseſſeris, quod nihil non ex divinarum literarum mysteriis hauserit, & cum D. Ioannis Apocalypsi diligenter compararit*. Laudatur etiam ab Antonio Possevino in *Apparatu*.

COSMAS DAZA DE LA CUEVA, Pincianus, in curia Matritensi Advocatus vertit, & additionibus locupletavit:

El Tratado *de la Curia Pisana de Rodriguez de Pisa del Consejo de su Magiestad*. M.S. in 4. vidit Tamajus.

COSMAS DELGADO, nescio quis, laudatur eo quod scripserit:

De authoritate *Sacræ Scripturæ*. Pinciæ 1594.

D. COSMAS GOMBAU, Valentinus, in regio ejus urbis Prætorio Senator, Montesiani ordinis equestris, cujus administrationi intererat Assessoris munere, potestatem atque jura defensurus edidit justi voluminis uno e:

Alegacion *de derecho sobre la potestad, y jurisdicion de la S. R. C. Magestad del Rey N. S. como Administrador perpetuo de la sagrada orden de N. S. de Montesa, y de su Lugartenente General, y del Prior del Convento de Montesa*. Valentiæ apud Hieronymum Villagrasa 1658. 4.

COSMAS GOMEZ TEXADA DE LOS REYES, Protocapellanus Sanctimonialium Cisterciensium excalceatarum, Patronatúsque *Sancti Ildephonsi* apud *Talaveram*, scripsit:

El Filosofo; *ocupacion de Nobles, y discretos, sobre los Cielos, de Cielo, de Mundo, de*

Meteo-

Meteoros, parvos naturales, Ethica, Economica, Politica de Aristoteles, y Esfera de Sacrobosco. Matriti typis Sant-Iagui Martini 1650. 4.

F. COSMAS DE LERMA, Burgensis, Dominicanus, sacræ Theologiæ (ut familiare verbum sonat) Præsentatus, Dominici à Soto Magistri clariss. mi vestigia premens edidit:

Compendium Summularũ ex doctrina illius. Burgis apud Petrum Gomez de Valdivieso 1642. 8. & quas credo diversum quid esse -

Disputationes in easdem Summulas. Matriti 1608. 4.

Commentaria in Aristotelis Logicam, ex ejusdem Soti doctrina. Ibidem iisdem typis 1642. 4.

Commentaria in VIII. libros Physicorum Aristotelis. Ibidem 1643. in 4. Posthumus prodiit -

Cursus Philosophici Tomus V. *De Anima.* Romæ apud Nicolaum Angelum Tinassium duabus partibus 1665. in 12.

Ex cujus Tinassii officina prodiit Romæ integer *Cursus* tomis VII. in 12. anno 1659.

COSMAS MAGALIANVS, vulgò MAGALLAENS, Lusitanus, Bracharæ in dias lucis oras emissus, Conimbricæ inter sodales Societatis admissus, diu Rhetoricam, decennióque integro morum Theologiam, nec non & in eadem schola sacras literas docuit. Cùm is nondum destinato esset animo lucubrationes suas in vulgus edendi, libellum præmisit experimẽti gratia, *Scaphæ* nomine inscriptum; eóque (ut author ait *Bibliotheca Societatis*) ex voto succedente, majora emisit; scilicet -

Sylvam authorum ad puerorum institutionem selectorum.

Commentarios in Canticum I. Mosis. Lugduni apud Cardon 1609. 4.

Operis Hierarchici, sive de Ecclesiastico Principatu libros III. in quibus *III. Epistolæ Beati Pauli Apostoli*, nempe *duæ ad Timotheum unáque ad Titum* commentariis explicantur: iisdem typis eodémque anno in 4.

Commentariorum in sacram Iosue Historiam, tomos duos. Turnoni apud Horatium Cardon 1612. in folio.

Commentariorum in Mosis Cantica, & Benedictiones Patriarcharum libros IV. Lugduni apud Cardon 1609. folio.

Explanationes, & Annotationes morales in sacram Iudicum Historiam, tomo uno, qui complectitur VIII. priora capita. Lugduni apud Cardon, & Petrum Cavellat 1626.

Iaponensis Catechismi tomos duos, &-

In Problemata Aristotelis, id quod in commentariis editis sub *Collegii Conimbricensis* nomine hodie superest.

F. COSMAS MORELLES, Valentinus, ordinis Prædicatorum, in Germania superioribus annis bene de Ecclesia merebatur, cum apud Colonienses Theologiam de loco superiore doceret, & adversus hæreses, Inquisitor à Paulo V. Pontifice Maximo datus Moguntinis, Coloniensibus, ac Trevirensibus, cùm disputando, tum scribendo decertaret. Hunc ipsum ingenio promptum, judicio acrem, memoriâ tenacem Alphonsus Ferdinandi *de Scriptoribus Dominicanis* ante aliquot annos scribens jam eo tempore affirmare non dubitavit. Ejus opera hæc extant;

Relatio Colloquii Francofurtensis proximis autumnalibus nundinis anni MDCIX. inter nonnullos Calvinianæ religionis ministros. Coloniæ 1610

Disputatio habita cum Boxbornio Ministro Calviniano; rurali quondam Decano Tinensi, super Iustificatione, habita quidem Bredæ in Brabantia. Coloniæ apud Gravenburk.

Opera omnia *S. Thomæ* recognovit, emaculavit, ac tomis XIII. edi curavit Antverpiæ, Coloniæque, uno adjecto ad postremam editionem Romanam: item *Flandriæ Metaphysicam*. Præterea *Alberti Magni* opera ex M. SS. codicibus correxit, quæ in vulgus jam prodierant, multáque adjunxit nondum edita; quæ omnia jam aspexerunt lucem publicam. Affecta alia penes se habere refert de eo Leo Allatius V.C. amicus noster in *Apibus* suis *Vrbanis*.

COSMAS NOVELA, Pharmacopola Cæsaraugustanus, scripsit -

Memorial del hecho en la causa de la preparacion de la coloquintida al Rey Nuestro Señor M. S. in folio vidit Tamajus.

CYPRIANVS.

F. CYPRIANVS BENEDICTVS, vulgari nomenclatione BENETVS, ex Aragoniæ regno, sodalis Prædicatorum, Doctor Parisiensis Theologus, scientiæ hujus, tam quæ ab schola denominatur, quàm quæ moribus leges præstituit, merito claruit exeunte decimo quinto, atque ineunte decimo sexto sæculo, scripsitque -

De Prima Orbis Sede;

De Concilio;

De Ecclesiastica Potestate -

De Pontificis Max. authoritate. Ad Iulium II. & Leonem X. Papas, quatuor tractatibus, qui lucẽ viderunt Romæ 1512. 4.

Dialogo de Excellentia & utilitate Theologia.

De Caroli Hispaniarum Regis praeminentia, de clementia &c. Romæ 1518. in 4. Hæc duo opera tribuit ei Aubertus Miræus in *Bibliotheca Ecclesiastica* altera parte.

Hortatorio item *Vehementi* (ita appellat *Bibliotheca Pontificia* author Ludovicus Iacobus à S. Carolo) *Hadriano VI. Papæ ad accelerandum iter.*

Me-

Meminit Cypriani Eisengreinus in *Catalogo testium veritatis*, Vincentius Blascus in *Aragonensibus chronicis*, aliique.

F. CYPRIANVS DE LA HVERGA, Cisterciensis monachus domus *Nucalensis*, celeberrimus fuit superiore sæculo in Academia Complutensi sacrarum literarum interpres: de quo, si Alphonsi Matamori Complutensis rhetoris judicium legeris, quod in libello *De literatis Hispaniæ viris* extat, nihil de Theologo viro magnificentius dici posse existimabis. Contentus tamen ero Andreæ Schoti elogio, quod veluti compendium est superioris Alphonsi censuræ. *Sacras literas Compluti interpretatus est, tanto vir ingenio, excellentiisque doctrinæ facundiâ, omnes in sui admirationem ut raperet, utpote cui neque ab eloquentia, neque à vera, atque solida doctrina quidquam deesset. Quotidianas enim Scripturæ divinæ scholas supra modum augere solitus: si quidem ad Græcas & Latinas literas, quas raro fœliciique fretus ingenio perbrevi tempore perdidicerat, Hebraicas, itémq; Chaldaicas præclarè adjunxerat. Hujus quoque vita, mores, religio, vultus denique ipse, vocis præterea, ac sermonis cum gravitate lepor, non modo ingenii hujus viri commendationem non evertebant, sed incredibili ferè totius Academiæ concursu studiosos omnes Herculis instar Gallici aptâ ex ore catenâ trahebat.* Hæc Schotus. *Phœnicem* audivisse hunc *Hispaniæ* affirmavit Chrysostomus Henrriquez, ex eóque Aubertus Miræus. Plura reliquit opera, partim edita, partim inedita: illorúmque hæc vivente authore prodierunt.

Commentaria in Prophetiam Naum Lugduni 1561. 8.

In Psalmos XXXVIII., & CXXIX. Compluti 1555. Lovaniique.

Posthuma edita sunt.

Commentaria in librum B. Iob. &

In Cantica Canticorum Salomonis. Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica, 1582. in folio.

Inedita adhuc sunt, eáque, si domesticis habenda fides, apud Ignatium Firminum de Ibero Fiterienséni Abbatem, qui, nisi mors conatibus obstitisset, editurus erat in lucem, remanserunt; nempe.

Isagoge in totam Scripturam.

De Opificio Mundi, commentariorum super Genesim libri III.

In librum Psalmorum Isagoge, V. tractatibus contenta.

In priores VIII. Psalmos, & in Psalm. XXII. & XLIV. & LI. cũ triplici textus trãslatione juxta veritatem Hebraicam.

In Psal. VII. commentaria.

In Psal. LXIV. meditationes,

In Psal. CIX. commentaria.

In Isaiam commentariorum libri IV.

In Threnos Ieremiæ commentaria.

In Evangelium Matthæi commentaria & annotationes.

In Ioannem Evangelistam fragmenta quædam.

In D. Pauli Epistolam ad Ephesios commentaria; &

In ejusdem Epistolam ad Hebræos.

In Divi Ioannis Apocalipsim. De quo Commentario Ludovicus Alcazar in eundem librum scribens, notatione proœmiali XXVI. refert se ex quodam Sacerdote Societatis, qui eum viderat, cognovisse in quodam ordinis monasterio hunc adservari unà cum regio ad editionem privilegio, quod author vivus impetraverat.

Deperditum verò est & subreptum magna cum literatorum jactura opus aliud magnum atque exoptatum satis.

De Symbolis Mosaicis, in quo quidem summa erat totius Cypriani eruditionis.

Horum omnium operum meminit Carolus Vischius *Bibliothecæ Cisterciensis* author ex fide laudati Ignatii Firmini, atque item in *Appendice* istiusmet libri, relationem quandam, ad se ex Hispania missam sequutus: quo loco adservari ait præter superiora in Salmantino collegio.

Commentaria in secundam Epistolam D. Pauli ad Timotheum, &

De Ratione Musica, & Instrumentorum usu apud veteres Hebræos.

Abreptus est in medio vitæ, & famæ cursu anno MDLX. cui Complutenses hoc epitaphium tumulo indiderunt.

CYPRIANVS HISPANIÆ MVSA, ET PHOENIX.

Maximus ille brevi Cyprianus conditur urnâ
Ille humili excelsus clauditur, Hospes, humo.
Iudicium, labor, ars, facunda peritia rerum.
Vnà adière virum, quocum obière simul.
Obiit anno MDLX.

Præter Alphonsum Matamorum adire operæ pretium erit de Cypriani laudibus copiosè differentem Petrum Fontidonium in *Epistola* Commentario ejus *in Psalmum XXVIII.* præfixa; Alvarum Gomeziũ *De rebus gestis Ximenii* lib. VIII. & Aubertum Miræum in *Bibliotheca,* qui asserit typis Complutensibus, & Lovaniensibus excusa non ea dumtaxat, quæ diximus, sed & in *Isaiam, Ieremiam, Ioannem & Matthæum,* nec non & *in Apocalypsim commentaria.*

F. CYPRIANVS DE SANCTA MARIA, ordinis Minorum, scripsit.

Alusiones de la divina Escritura a costũbres, ritos, y ceremonias antiguas, a propriedades de animales, plantas, perlas, y piedras preciosas con que se celebran los misterios, qñe celebra la Iglesia Santa a honor de Christo Señor nuestro, y su Inmaculada

tulada Madre. Granatæ 1654. in 4.

Diligens compendium, quo probatur mysterium Immaculatæ Conceptionis B. Mariæ Virginis esse prope diffinibile. Granatæ 1651.

Vulgari quoque linguâ -

Discurso *sobre que la Virgen Nuestra Señora no resucitò en la tierra, sino en el Cielo, elevando a el los Angeles su santo cuerpo*. Ibidem anno 1645.

CYPRIANVS MAROXA, medicus Doctor, edidit -

De Febribus, & lue venerea. Pinciæ 1641. folio.

Praxim universalem de morbis internis. ibidem 1642. fol.

F. CYPRIANVS DE PINEDA, Cordubensis, ordinis Eremitarum S. Augustini, S.T. Magister, in Vrsaonensi gymnasio sacrorum bibliorum interpres, Vrsaonisque Duci N. à confessionibus, laudatur à Thoma de Herrera in *Alphabeto Augustiniano*, tanquam libri cujusdam author, cujus argumentum, seu titulum reticet, pagina 152.

Obiit centenario major fine an. MDCLXVI. aut initio sequentis.

F. CYPRIANVS RODRIGVEZ, Cisterciensis monachus è *Nucalensi* domo, Hispanę suæ Congregationis Generalis Reformator (ita Præfectum vocant) ingenio vir præstanti, ac doctrinâ, scripsit, uti Chrysostomus Henrriquez in *Phœnice* suo refert,

Medullam Philosophicam: ubi de præcipuis Philosophiæ quæstionibus.

Medullam item *Theologicam*.

In Canonem Missæ librum unum.

De Scriptor. Hispaniæ lib. I. Hæc Henrriquez.

CYPRIANVS SVAREZ, Ocaniensis, Iesuita, multæ variæque eruditionis vir, triúmque linguarum callens, Eboræ priús, mox Compluti de superiore loco Theologiam docuit. In juuentute ediderat -

De Arte Rhetorica libros III. ex Aristotele, Cicerone, & Quintiliano depromptos. Antverpiæ 1575. & 1621. Parisiisque 1619. 12. Item cum *commentario Friderici Cerni*, Veronæ 1589. in 8. Duaci 1585. 8. Coloniæ 1594. & 1604. in 4. Antverpiæ 1585. 4. necnon & cum *Ludovici Carbonis de Arte dicendi*, Venetiis, Leodiique, ac Coloniæ. Prodiit quoque opus Lugduni 1650. in 16. ejúsque *Summa*, seu *Compendium*, Parisiis 1652. in 16. Flexiæque 1654. in 16.

Tabulas Rhetoricas; Venetiis anno 1589. in 8. à *Ludovico Carbone* digestas.

In Librum S. Isidori Allegoriarum quarundam S. Scripturæ à se emendatum *Scholia* confecit; quæ in editione Matritensi à Ioanne Grialo procurata S. Isidori operum anno 1599. prodierunt, quod ipse notat Grialus in præfatione: qui & emendasse Cyprianum ait ejusdem S. Doctoris, sive alterius, librum -

De conflictu vitiorum, & virtutum, & in Canticum Canticorum expositionem, & Epistolas.

Typis nondum commissa sunt Theologica, nempe -

Commentarii in Psalmos Davidis, & in *Cantica Canticorum*.

Placentiæ apud nos obiit septuagenario major anno MDXCIII.

CYPRIANVS DE VALERA, infame nobis semper nomen, hæreticus fuit Calvinianus, edidítque -

Institucion *de la Religion Christiana*: sive interpretationem *Christianarum Institutionum* Ioannis Calvini.

El Catolico Reformado,

Convertit quoque in vulgarem linguam Biblicos libros, quæ translatio edita fuit Amstelodami, ut credimus.

CYRIACVS.

CYRIACVS PEREZ, inter Montis-Serrati Catalanorum Eremitas, qui Deo, sibíque in summis rupibus vacare solent, domunculæ, quæ *S. Dimæ* sacra est, olim incola, edidit -

Compendio breve *de exercicios espirituales, y consideraciones para los que se exercitan en la oracion mental por las tres vias purgativa, iluminativa, y unitiva, con un tratado de la oracion*. Barcinone apud Sebastianum Cormellas 1614. in 8.

DAMA-

D

DAMASIVS, seu DAMASVS.

DAMASIVS DE FRIAS, nescio quis, scripsit-

Dialogos *de differentes materias*. M.SS. in Bibliotheca Olivariensi.

F. DAMASVS DE PRÆSENTATIONE, Lusitanus, ex Reformatis S. Francisci provinciæ S. Antonii, ejúsque Diffinitor, & Custos, difficultatum fidei censor Theologus, magnâ pietate vir, scripsit -

Obrigação *do Frade Menor*, hoc est, Instructionem Franciscani sodalis; typis Ant. Alvarez in conventu de Carnota 1627.

Ex relatione Lusitana Romam directa.

DAMIANVS.

F. DAMIANVS ALVAREZ, *è Medina de Rio-seco* oriundus, Didaci Alvarez Dominicani doctrinâ, & scriptorum operum famâ celebratissimi germanus frater, sodalis & ipse Dominicanus in patria assumptus, elucubravit -

Sermones *de Adviento, y Pasqua*. Burgis 1610. in folio.

Vertit item sermone vernaculo numeris alligato Ludovici Tansili poëma Italicum, hâc inscriptione usus -

Las Lagrimas *de S. Pedro en octava rima*. Neapoli 1613. in 12.

Vivebat adhuc quo tempore Alphonsus Fernandez *Scriptorum Dominicanorum Indicem* publicavit, anno scilicet MDXVIII.

F.DAMIANVS DE ARMENTA, & CORDVBA, Cordubensis eques, Historiam edidit eorum, quibus interfuisse dicitur, nempe-

De la Guerra, *y liga de Frãcia* anno 1596. M.S. vidit Tamajus.

F. DAMIANVS DE ARTVFEL, Dominicanus, scripsit, ut audio,

Modo *de rezar de los Frailes Predicadores*. Cæsaraugustæ 1572. in 8. & Vallisoleti 1614. in 8.

Canto llano. Vallisoleti eodem anno in 8.

F. DAMIANVS DE FONSECA, Lusitanus, Valentiæ autem Edetanorum sodalis à Dominicanis allectus, *Vbaldini* Eminentissimi Cardinalis, dum Romæ versaretur, Theologus, Magistrique Sacri Palatii socius, Italicè dedit -

Del giusto scacciamento *de Moreschi da Spagna* lib. VI. Romæ 1611. 4. quem deinde commentarium Hispanicè à se cõversum sequenti anno publicavit.

Vivebat anno MDCXVIII. quo Alphonsi Ferdinandi *Catalogus Scriptorum sui ordinis* foras emissus fuit.

F. DAMIANVS GINER, ordinis fratrum Minorum Valentinæ provinciæ, dedit in lucem -

Commentarios Scoti in IV. libros sententiarum, in faciliorem, & clariorem methodum redactos. Valentiæ apud Alvarum Franaim 1598. in fol.

DAMIANVS DE GOES, Lusitanus, nobili loco in regni hujus oppido *Alenquèr* susceptus, quem cognominis fortè ductus specie Belgis Scriptoribus, Zelandorúmque Insulæ *Goesæ*, Cornelius Callidius falsò attribuit; puerili ætate in famulitio regio transactâ, peregrinationibus ferè applicuit animum, varióque, ac multiplici per Europam omnem discursu, in cognitionem hominum doctissimorum, adeóque in universam posteritatis memoriam pervenit. Morum quippe suavitate, atque elegantia, ergáque doctos liberalitate insinuabat se in cujusque animum, qui musarum commercio frueretur, facilè, atque altè. Musicæ ad hæc artis peritiâ excellens, eam hujus studii, ac venustatis laudem meruit, quã popularis ejus Andreas Resendius epigrammate quodam, *Phœbum*, & *Orphëum*, aut certè his parem nuncupans, eidem consignare non dubitavit. His Damiani dotibus haud parum delectati feruntur, cùm ex Italis Patavii Petrus Bembus, Lazarúsque Bonamicus viri disertissimi, quo & ultimo ulus est eloqnentiæ doctore; tum in Belgio Conradus Goclenius, ac Petrus Nanius Lovanienses, Romani vindices ac formatores sermonis. Nec non & in Iacobi Sadoleti Carpentoractensis, Iacobique alterius Madrutii Tridentini Antistitum gratia, crebris ad eos datis, mutuóque acceptis literis, floruisse perhibetur. Observaverũt quoque eum ex Germania viri literatorum principes Henricus Glareanus, Bonifacius Amerbachius, Sigismundus Gelenius; quorum hic *Observationes* suas *in C.Plinii Historiam* Goesii nomine inscripsit; Glareanus autem in *de Musica* libris eximio eum laudis elogio affecit. At nec sibi totus, Musisve, & Musarum sacris vacabat: quippe negotia publica ferè hoc tempore, auspicio Ioannis Regis, longè à patria gerere jubebatur: à quo & cum legatione fuit nonnunquam ad Polonorum Regem destinatus. Hagæ tandem Comitis apud Hollandos ductâ uxore vix patriam cogitabat eo tempore, quo Ioannes in Lusitaniam suam remeare jusso rerum parentis proprio cõscribendarum stylo gentis munus, cum & frustratus jam ab aliis esset voto illo frugis bonæ, ac pietatis pleno, commendavit. Goesii verò ipsius res digessit accuratè Andreas Schotus in

 Biblio-

Bibliotheca: quorum hic nos breviarium, ne multo hæc pars turgesceret, tantùm dedimus. Extant ab eo latina opera hæc -

Fides, religio, moréſque Aethiopum ſub imperio Pretioſi Ioannis (quem vulgo Presbyterum Ioannem vocant) degentium: cum enarratione confœderationis, & amicitiæ inter ipſos Aethiopum Imperatores, & Reges Luſitaniæ initæ. Acceſſerunt aliquot epiſtolæ Helenæ aviæ Davidis Pretioſi Ioannis, ac ipſius etiam Davidis ad Pontificem Romanum, & Emmanuelem, & Ioannem Luſitania Reges, eodem Damiano à Goes, & Paulo Iovio interpretibus; Ad Paulum Tertium P.M. Pariſiis apud Vvekelium: Lovaniique apud Rutgerum Reſcium 1540. ſed adjuncta eſt huic poſtremæ editioni -

Deploratio Lappianæ gentis.

Commentarii rerum geſtarum in India citra Gangē à Luſitanis an. Dom. MDXXXVIII. Lovanii ex officina Rutgeri Reſcii 1539. Qui cū inſcriptione, *De Bello Cambaico ultimo* prodierūt iterum ex officina Servatii Saſſeni ejuſdem urbis 1549. Hæc eſt Hiſtoria Dienſis obſidionis, quam & Didacus, ſeu Iacobus Tevius, & eleganter magis, in commentarium retulit.

Vrbis Oliſſiponenſis deſcriptio: ad Henricum Portugalliæ Infantem S.R.E. Cardinalem. Eboræ apud Andream Burgenſem 1554. in 4.

De Rebus, & Imperio Luſitanorum ad Paulum Iovium *Diſceptatiuncula*: ſimul -.

Hiſpaniæ laudatio, ſive de ubertate ejus, & potentia, adverſus Sebaſtiani Munſteri calumnias: Duo hæc unà cum *Bello Cambaico, Lappiæ deſcriptione, Pretioſi Ioannis aliquot epiſtolis*, aliiſque ad Damianum datis, excuſa ſunt Antverpiæ a Rutgero Reſcio 1544. 4.

Vrbis Lovanienſis obſidio: facta nempe à Martino Roſſemio Galliæ Regis nutu, & auſpiciis. Oliſſipone apud Ludovicum Rodriguez 1546. 4.

Luſitanâ quoque linguâ, optimè omnium, qui præcellerant, licèt ſtylo parum limato,

Hiſtoria *do Rey D. Manuel*. Oliſſipone 1566. & 1619. in folio: necnon &-

Hiſtoria *do Principe D. Ioam* (Ioannis Secundi Luſitaniæ Regis geſta, ejus temporis, quo parens Alphonſus rerum potiebatur) incertum nobis quando edita.

Nobiliario *de Portugal* M.S. vidimus Matriti in Bibliotheca *D. Hieronymi à Maſcareñas* Regii ordinum, mox Portugalliæ Concilii Senatoris, nunc jam Segovienſis Antiſtitis.

Ioannes Driedo in nuncupatoria ad Ioannem Portugalliæ Regem tertium operis ſui *de Eccleſiaſticis Scripturis, & dogmatibus* epiſtola, Damianum appellat, *generoſum virum, ac literarum cultorem, fautorémque candidiſſimum*.

F. DAMIANVS LOPEZ DE HARO, ex ſodalibus ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, S.T. Magiſter, Sancti Officii cenſor Theologus, provinciæ Caſtellanæ ordinis ſui Diffinitor, ut vocant, & Viſitator, edidit -

Donativo real, *y exhortacion religioſa a los pueblos, de la correſpondencia, que deben tener con ſu Principe natural*. Matriti apud Ludovicum Sánchez 1625. in 4.

F. DAMIANVS DE LVGONES, ordinis Minorum, edidit -

Hiſtoria *de lo que a ſucedido en la orden de San Franciſco de la Obſervancia deſde la enfermedad, y muerte del Reverendiſimo Padre Fray Juan del Hierro haſta la eleccion en General del Reverendiſimo Padre Fr. Antonio de Trejo*. Mediolani 1614. in 4.

De la ſolemniſſima fieſta, *que ſe hizo en el convento de San Franciſco de Sevilla el año de MDCXV. en honrra de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora*. Malacæ 1616. per Antonium Bene.

DAMIANVS RODRIGVEZ DE VARGAS, Complutenſis, devotus Franciſco Patriarchæ inter ſodales laicos tertii ordinis, verſibus edidit in octoades replicatis -

La verdadera hermandad *de los cinco Martyres de Arabia*. Toleti 1621. 4. Nempe de Sanctorum Martyrum Coſmæ, Damiani, Eupremii, Leontii, Euthimii fratrum triumpho.

D. DAMIANVS DE VEGAS, ordinis Sancti Ioannis in domo *Sanctæ Mariæ de Monte* (ſic nuncupatum hominem legimus) ſcripſit -

Poeſia Chriſtiana *moral, y divina*. Toleti apud Petrum Rodriguez 1590. 8.

Vn Tratado *de la Inmaculada Concepcion*. Vidit D. Thomas Tamajus.

DIDACVS.

F. DIDACVS ADVARTE, Cæſarauguſtanus, ordinis fratrum Prædicatorum, novæ Segoviæ in Luzonia inſula Philippinarum una Indici maris Præſul, Dominicanæ ſuæ iſtius tractus provinciæ hiſtoriam, lectu quidem digniſſimam, quouſque potuit, Hiſpanâ oratione pertexuit. Quæ auctior reddita per Dominicum Gundiſalvi ejuſdem inſtituti, provinciæque iſtius Præfectum, deindéque Collegii Sancti Thomæ in Manila urbe Rectorem, prodiit in lucem hoc titulo -

Hiſtoria *de la provincia del Santo Roſario de la orden de Predicadores en Filipinas, Iapon, y China*. Manilæ in collegio Divi Thomæ prædicto, typis Ludovici Bertrandi, anno 1640. in folio.

Argumentum quinquageſimi ſeptimi, & octavi hujus hiſtoriæ libri ſecundi capitum, vita, & res piè, & ſtrenuè pro fide Chriſti Salvatoris geſtæ ab *Aduarto* ſunt; ubi continuator illius refert Cæſarauguſtæ eum in Hiſpania ex nobilibus ortum parentibus, Compluti ad

ad ordinem Dominicanum, indéque ad militiam hanc evangelicam venisse: pietatem illius, & plurima sanctimoniæ argumenta his capitibus celebrans.

D. DIDACVS DE AGREDA, & VARGAS, Matritensis, Alphonsi de Agreda, Iacobæi equitis, Regii Castellæ Senatoris filius, ex Italico vertit-

Lugares comunes *de letras humanas; contiene las Historias, Fabulas, Provincias, Ciudades, Montes, Rios mas famosos, y conocidos del Mundo.* Matriti 1616. 8. Item-

Novelas morales, *utiles por sus documentos.* Ibidem 1620. 8.

Los Amores *de Leucipe, y Clitofonte de Achilles Tatio Alexandrino traducidos, censurados, y parte compuestos.* Ita operi voluit inscribere, quod ex Italica interpretatione in Hispanam linguam convertit, atque edidit 1617. 8.

DIDACVS DE AGVIAR, Gallæcus origine, forsan & natu, Pinciæ ad regiam curiam Advocatus, post Siliczi Cardinalis Illustrissimi, atque Antistitis Toletani, Ferdinandi Perezii Olivæ, Ambrosiíque Moralis ejusdem Olivæ nepotis aliqualem operam in re difficili, atque exteris oppidò mira laudabiliter positam, insigniori experimento, ligatâ nempe numeris, ac per aliquot paginas continuatâ oratione, utriusque linguæ, Latinæ, Hispanæque cognationem ostendit, scribens-

Tercetos *en Latin congruo, y puro Castellano:* ad Philippum Principem, & Elisabetham sororem, Philippi II. Hispaniarum Regis filios. Matriti apud Bernardum Guzman 1621. Credo, hic ipse est, qui ex Italico vertit-

Las Relaciones *de Iuan Botero.* anno 1603. in folio Pinciæ; scilicet primam ex tribus partibus. Præfectum se illius tractus, quem *Las diezisiete Villas* vocant, interpres nominat.

DIDACVS DE ALARCON, ex oppido *Albacete* diœcesis Carthaginensis oriundus, Societatis Iesu sacerdos, post Complutenses aliquot professionis Theologicæ annos, evocatus Matritum ad novam collegii Imperialis Academiam, Morali Theologiæ docendæ fuit impositus, interimque vulgavit-

Theologiæ Scholasticæ partem primam. Lugduni apud Iacobum Cardon 1633. folio.

Vitam Didaci Dazæ, ejusdem Societatis; quam præfixit ipsius *Dazæ commentario in epistolam Sancti Iacobi*, quam posthumam ipse in vulgus dedit.

Denatus fuit XXVIII. die Octobris anno MDCXXXIV.

D. DIDACVS DE ALABA, & BEAUMONT, Cantaber, illustri loco natus, Francisci quippe, sive Francessi de Alaba filius fuit, quem Rex Catholicus à consiliis bellicis, tormentariæque rei per Hispanias habuit Præfectum: Compluti in ædibus Ambrosii Moralis, hoc est in nobilissima liberalium doctrinarum schola, quæ virorum principum liberis tantùm patebat, literis latinis, rhetoricæque artis cognitione fuit instructus. Deinde & Græcas, Philosophiam, Legúmque studia tractavit. Sed cum ad disciplinæ militaris hauriendâ præcepta, utpotè militari domo editus, & inter officia bellica, exercitationésque juvenum nobilium proprias educatus, toto animi pondere pridem ferretur; Hieronymo Muñozio Valentino, Salmanticę forsan, ubi magna sui celebritate vir doctissimus Professorem egit, Mathematicis artibus sese totum informandum tradidit. Quarum notitiam apprimè consequutus, annos fermè triginta etatis agens, absque usu aliquo, velut alter Lucullus, domesticâ tantum lectione, atque observatione ad perfectissimam Imperatorii muneris cognitionem jam pervenerat. Atque id quidem exactè voluit in eo opere docere, cui inscripsit (Imperatorem suum hodiernum vetustiori Xenophontæo sufficiens.)

El perfecto Capitan *instruido en la disciplina militar, y nueva ciencia de la artilleria.* Philippo Regi Hispaniarum II. Matriti 1590. fol. quod non fine illustri commendatione Francisci Sanctii Brocensis viri doctissimi per id tempus Salmanticę florentis prodiit.

D. DIDACVS DE ALABA ESQVIVEL, Victoriensis, Salmanticæ in collegio majori Ovetensi datâ juri diligenter operâ, inter Senatores hinc non unius Prætorii allectus, postremò Granatensi Curiæ præfeitur. Iam sæcularibus veluti exhaustis, Episcopus deligitur Asturicensis. Quem locum gerens Tridentinæ Synodi quintę usque ad nonam sessionibus interfuit. Inde Abulensem Ecclesiam anno MDXLVIII. quacum Prętorii Granatēsis Præfecturam administravit; ac denique Cordubensem obtinuit. Extare fecit in publicum benè doctum opus-

De Conciliis universalibus, ac de his, quæ ad Religionis, & Reipublicæ Christianæ reformationem instituenda videntur. Granatæ 1582. in folio.

Decessit è vivis XVI. kalendas Aprilis anno MDLXII. jacétque in patria ad D. Petri paræciale templum. Martinus Aspilcueta Doctor Navarrus laudat nostrum, *Albam*, non *Alabam* vocans (nisi error sit) in cap. *Novit* numero 104. *De Rescriptis*.

F. DIDACVS ALVAREZ, Metymnæ (quã à Rivo-sicco, seu *Rio seco* in veteri Castella vocant) ortus, atque in ejusdem oppidi Dominicanorum Fratrum cœnobio religiosum hunc ordinem amplexus est. Pluribus locis Theologiam, &, quę hujus studium præcedit, Philosophiam apud nos, atque item in

Romano urbis supra Minervam D. Thomæ collegio per triginta & amplius annos docuit. Vir præcellentis ingenii, magni judicii, ac memoriæ, nec non candore animi, modestiâ, atque aliis virtutibus clarus. His nimirum stravit sibi ad Pontificatus apicem viam: Tranensisque in Neapolitano regno Archiepiscopus meruit renuntiari. Quem quidem opera Theologica foras antea emissa adhuc magis conspicuum reddiderant, & usque hodie reddunt Orbi. Eccilla -

Commentaria in Esaiam Prophetam juxta sensum literalem, & moralem; duobus tomis. Romæ 1599. & 1602. in 4. Lugduníque in fol.

De Auxiliis divinæ gratiæ, sæpiùs excusus liber: quo nempe notior redditus, quam aliis, est; quippe in ea tempora incidit, quibus Romæ ingentibus animis decertari hæc res cœpit inter Dominicanos, & Iesuitas. Præter alias, Lugdunensis extat editio anni 1620. folio; Duaci 1635. 8.

Responsiones ad objectiones adversus concordiam liberi arbitrii cum divina præscientia, providentia, & prædestinatione, atque cum efficacia prævenientis gratiæ lib. IV. Lugduni 1622. 8. Quibus respondet noviter objectis contra superiorem librum.

In Primam Secundæ Partis S. Thomæ. Quorum commentariorum duobus voluminibus contentorum spem fecerat Alphonsus Fernandez, cùm *de Scriptoribus sui ordinis* commentaretur.

De Incarnatione Divini verbi Disputationes LXXX. Lugduni 1614. 4. Romæ 1615. in 4. Coloniæ 1622. 4.

De Origine Pelagianæ hæresis, & ejus progressu, & damnatione per plures summos Pontifices, & Concilia facta, Historia; Trani 1629. 4.

DIDACVS ALVAREZ, Granatensis, Iesuitarum sodalis, morum Theologiam professus fuit, déque ea interrogatus magna omnium commendatione aliquot annis respondit. Sub nomine *Melchioris Zambrano* Clerici Hispalensis edidit opusculum hac inscriptione -

Decisio casuum occurrentium in articulo mortis. Hispali 1604. Scripsit quoque -

De Testamentis Tractatum; sed hactenus ineditum.

Bernardus Aldetete libro secundo capite XIV. *de las Antiguedades de España, y Africa*, sub Didaci Alvarez Iesuitæ nomine laudat opus typis nondum eo tempore editum *De la venida de Sant Iago à España*: quod ad nostrum an pertineat nescio. Certè is obiit Hispali in domo Professa, cui præerat, anno MDCXVII.

DIDACVS ALVAREZ CHACON, Medicus Doctor, scripsit de Pleuritidis curatione hoc vulgari titulo -

Para curar el mal de costado. Hispali 1506. in 4.

DIDACVS ALVAREZ DE PAZ, Toletanus, societatis Iesu, postquam Compluti Theologiam didicisset, in Peruanum Americæ regnum delatus, tam Doctoris, quam Rectoris munera pluribus in locis egregiè obivit. Ad ultimum in lustratione provinciæ, quam sexennio gubernaverat, ad *Potosi* urbem deveniens occupatur morbo, & conficitur: vir omnium virtutum meritis clarus, qui nè voto quidem temperavit non admittendi ultrò venialis errati; præterea non legendi profanum ullum scriptorem, postquam, lecto nonnusqnam principe Italorum Poëtâ, quo sibi copiam ejus linguæ pararet, deprehendit, imaginum inde perceptarum turbis totam sibi mentis defixæ olim Deo quietem interceptam. Extasi frequenti correptus per aliquot dies publico abstinuit; nec nisi supernè revocatus mutavit. Colitur ibi sanctitatis nomine, quam & cadaver ipsum post multos annos incorruptum, pluráque ad tumulum extra naturæ vires signa dispésata in supplices contestantur. Denatus est anno ætatis sexagesimo, redempti orbis MDCXX. vivam sui effigiē veluti ductam in his libris relinquens.

De vita spirituali, ejúsque perfectione lib. V. Lugduni 1608. & 1611. Moguntiæque 1614. in folio. *Compendium* ejus operis Ioannes Gotcum presbyter Silveducensis edidit Antverpiæ, anno 1620. in 8.

De Exterminatione mali, & promotione boni, lib. V. Lugduni apud Horatium Cardon 1613. eodémque anno Coloniæ apud Hierat. Moguntiæ apud Lippium 1614. in folio.

De Inquisitione Pacis, sive studio Orationis, lib. V. Lugduni typis Horatii Cardon 1617. in folio.

Quæ seorsim alia edita sunt, his tribus tomis omnia comprehensa jam fuisse scias in his -

De Vita religiosè instituenda libellus latinè quidem ab ipso editus, ut cætera; Lugduni 1613. in 12. qui & Polonicè conversus à Simone Visocki prodiit iterum foras.

Reliquit affectum opus; *De Institutione Sacerdotum*. Scio Gallicè edita sub ejus nomine, *Traicté de la hayne, & fuite des Pechez*. Duaci 1626. in 12. *Exercice journalier des vertus* &c. Ibidem 1625. 12. Quod idem est cum *De vita spirituali* opere.

F. DIDACVS DE SANCTA ANNA, Franciscanus strictioris observantiæ provinciæ Sancti Gabriëlis, scripsit -

Tratado de Oracion mental. Hispali 1618.

Compendio de doctrina de Religiosos, y Espejo de Religiosos. Ibidem eodem anno in 8.

D. DIDACVS ANTONIVS FRANCES DE VRRVTIGOITI, Cæsaraugustanus, Salmanticæ doctus Iuris scientiam, ejúsque lau-

rea

rea Doctorali in patria ornatus, cum veluti domesticum sibi & familiare munus haberet, honorifico versari loco in Ecclesia, fratribus aliis tribus celeriori passu, ad Pontificium properavit culmen. Turiasonensis quippe primò Decanus, & Canonicus, deinde Darocensis Archipresbyter in Cæsaraugustana Ecclesia, nec non & regii Nosocomii Gubernator, Cancellarius, *Competentiarúmque* (vulgari sic verbo appellant) Iudex fuit. Demum Balbastrēsis dictus XIV. Februarii die anni MDCLVI. Episcopus, Barcinonensis Ecclesiæ Capitulum, procurante Catholico Rege nostro, Alexandróque Papa VII. authoritatem præstante, visitavit. De Posteritate autem benemeritus est scriptis suis in publicum datis; scilicet-

Forum Conscientiæ, sive Pastorale internum. prodiit.........

Pastorale Regularium, sive Commentarius ad Breve Innocentii Papæ X. De Episcoporum & Regulariū juribus XVI. Maji MDCXLVIII. emanatum; cui præponitur *De Conservatoribus* Tractatus: postponuntur autem *Vota octo decisiva circa diversas utriusque ordinis ecclesiastici, & laici controversias*. Lugduni ex officina Philippi Borde, & sociorum 1655. folio.

De Intrusione. Ibidem ex eadem officina 1661. folio.

Tractatus de Competentiis Iurisdictionis inter Curiam Ecclesiasticam & Sæcularem: & de Officio Cancellarii Regnorum Coronæ Aragonum. Lugduni sumptibus Philippi Borde & sociorum 1667. in folio.

Francisci Peña decisiones Rotæ in publicum edidit cum propriis *additionibus*, tomis duobus.

Non vulgare, aut reticendum decus est in familia Didaci nostri, tres alios fratres Laurentium, Baptistam, & Michaëlem summis Collegiorum Ecclesiasticorum honoribus decoratos habuisse: primum scilicet *Seguntinum* Decanum, & Canonicum; secundum Archidiaconum *de Valpuesta*, similitérque Canonicum in *Burgensi*, tertium in *Cæsaraugustana* Ecclesia Archidiaconum; nec non & *Thomam* in Minorum religiosa familia satis doctrinâ, atque editis lucubrationibus in vulgus notum.

F. DIDACVS ARANHA DE PASSIONE, Lusitanus, Bracharensis, ordinis D. Francisci strictioris observantiæ, apud Mariam Medicæam Reginam Galliarum Christianissimam orator sacer, edidit à se recognita, *Cantica CL. cum Hymnis XXX. totidémque orationibus in B. Iosephum Deiparæ Virginis sponsum à Francisco Gemma Clerico Capuano* olim scripta: quibus è penu sua subjunxit-

Flores precum sacræ Societatis Iesu, Mariæ, Ioseph, ex Sacra Scriptura, & sanctis PP. collectos. Parisiis 1624. in 16.

DIDACVS DE ARROIO, scripsisse dicitur-

De Sacramentis: de quo nil aliud scio, quam laudari eum ab Augustino Barbosa.

F. DIDACVS DE ARZE, aliis Conchensis, aliis Matritensis, familiam fratrum Minorum, provinciámque suam Chartaginensem, cui & præfuit ab anno superioris sæculi XCV. non mediocriter illustravit, cum ad populum conciones graviter, & efficaciter habendo, tum omni literarum genere conspersis doctrinæ suæ monumentis ad posteros transmissis non una de re, aut argumento, quorum tamen plura desideramus. Ferdinando Roderici à Castro Lemosio Comiti, Neapolim dum pro Rege gubernaret, à ministerio fuit sacramenti Pœnitentiæ, & ab intimis item consiliis. Factus tandem Cassanensis in Calabria Episcopus XXVIII. Ian. die anni MDCXIV. excessit è vivis anno MDCXVII. Tudensis in Gallecia Præsul, (si Vvaddingo credimus in *Bibliotheca Scriptorum Franciscanorum* affirmanti) jam destinatus. Opera ejus, sive edita, sive in schedis adhuc latentia, jam subjungimus:

Miscellanea *primera de Orationes Ecclesiasticas desde el Domingo XXIV. despues de Pentecostes basta la vigilia de Navidad*. Murciæ 1606. 4.

De Santos: ibidem eodem anno.

De la Concepcion *Inmaculada de Nuestra Señora*, oraciones, seu tractatus IV. Murciæ apud Didacū de la Torre 1606. in 4.

De la Expectacion *del parto de Nuestra Señora*, tractatum I. Hæc duo opera tribuit noster Hippolytus Marraccius amicus noster, scriptor verè pius, atque elegans in *Bibliotheca* sua *Mariana*: quorum *Vvaddingus* non meminit. Nisi comprehendantur (quod verosimile mihi est) in primo illo *Miscellanearum* orationum à Dominica XXIV. post Pentecostem usque ad Domini Natalem.

Discursos *predicables sobre la Salve*. Conchæ 1601. 4.

Sermon *de la Natividad de Nuestra Señora*. Hispali 1608.

Sermon *de la Cruz de Christo, y del buen Ladron*. Murciæ 1607. in 4.

Sermones *de Adviento* (si distinctum est à primo illo opus) Murciæ 1606.

Roma *la Santa: ò de las mejoras, que alcanzò Roma con la venida de S. Pedro à ella, y con asentar en ella su silla*. Neapoli 1631. 4.

Ineditum mansit in cœnobio Murciæ urbis latinum opus egregium sanè, ac doctum (ait *Lucas Vvaddingus*) pro intelligendis difficilioribus Sacræ Scripturæ locis, prænominatum *Aegyptus spoliata*; eo quod reconditas gentilium, & humanarum artium doctrinas, quasi è manibus eis præripuit, & ad intelligendas perfectè sacras literas accommodavit.

luci-

Incipit, *Lignum vitæ*, &c. Vidisse quoque se ibidem asservatam Vvaddingus subdit *Epistolam* diffusam, seu *opusculum apologeticum* ad fratres sibi subditos *circa qualitatem vestimentorum*, ubi doctè disserit de saccini habitus usu apud antiquos Patres, de ejus mystica significatione, & utilitate, cúmque Minorum professione convenientia, in quam rem plurima è Sanctis Patribus congerit argumenta. Hæc Vvaddingus. Promiserat ille, eum prelo committeret *Concionum* volumina, eisdem postea subjecturum *Quinquagenas locorum Scripturæ Sacræ difficiliorum*, quod fortassè idem eum *Aegypto spoliata* nuper laudato opere; nec non & (quo idiomate non expressit) *Dialogos de Christiano Pictore*: sive de veritate, ac decoro picturarum ecclesiasticarum: opus nempe suo ipsius authoris judicio, propter argumentum, laborémque in eo persequendo exantlatum, nec non propter molem scriptionis non unius voluminis, verè magnum: cujus nomine sodales ejus expostulare habet publica utilitas. Studiorum, & studiosorum ardens fuisse dicitur promotor, & fautor; in colligendis libris, ornandisque Bibliothecis insatiabilis; instruxisséque in cœnobio suo Murciano scientiarum omnium libris optimis nobilissimam. De hujus curæ, & propositi argumento reliquit opusculum, quod in Bibliotheca Comitis Ducis Olivarum M. S. custodiebatur. *De la antiguedad, y provecho de las librerias, y de la estima que deben hazer las Republicas, y la obligacion de los Principes à fundarlas, aumentarlas, y conservarlas*. Quod opus typis dignissimum censuit Collector *Indicis librorum Bibliothecæ cænobii S. Mariæ de la Salzeda*; in qua exemplum aliud reperitur.

Italiæ sacræ doctus scriptor in errore cubar, *Deodatum*, pro *Didaco* nostrum appellans.

F. DIDACUS ASTUDILLO, Dominicanus, fortè ex eo oppido oriundus, quod est diœcesis Palentinæ, ad Divum Paulum Pinciæ urbis habitu sacræ hujus familiæ adsumpto in maximam excellentis doctrinæ apud æquales illius ævi opinionem devenit. In quibus & ipse Franciscus Victoria, qui primum tenuit locum sua tempestate in studiis Theologicis, Didacum sibi præponere hoc elogio solitus dicitur, *Didacus Astudillus doctior me est, mea tamen faciliùs veneunt*, hominis doctrinam celebrans, artem docendi arguens. Opera non tam eloquentiæ, quàm ingenii plena conscripsit plura, & inedita quædam ad hunc diem, quæ in Bibliotheca Gregoriani Collegii ejusdem urbis, cujus studiis præfuit, asservantur: hæc scilicet.

Quæstiones super VIII. libros Physicorum Aristotelis, &c.

Super duos libros de Generatione. Editæ quidem.

De Modo intelligendi Sacram Scripturam.

Super Evangelium Matthæi, &c.

Super Divi Pauli epistolas ad Romanos, & ad Hebræos commentaria.

Florebat circa annum MDXXX.

DIDACUS DE ASTUDILLO, diversus, ut existimare pronum est, à superiore Dominicano, interpres laudatur trium opusculorum, scilicet.

Introduccion *de la Sabiduria*: ex Ludovici Vivis latino libello; necnon ex Plutarcho.

Tratado *de como se a de refrenar la ira*.

Tratado *como se an de aver los Casados*.

D. DIDACUS DE AVALOS, scripsit.
Miscellanea *Austral*.

DIDACUS DE AVELLANEDA, Granatensis, Societatis Iesu recens sodalitium ornavit ejus sacramento dicto, cum Doctor esset jam Theologus, Rhetórque in Academia Ursaonensi. Plura inter sodales administravit munera, plures provincias adiit æquali ubique fructu, & operæ pretio: ediditque suppresso nomine.

Tractatum, utrum in confessione Sacramentali criminis consors nominari debeat: quem scripsisse videtur (ait *Bibliotheca Societatis* author) in ejus defensionem, cum eadem per calumniam Granatæ traduceretur an. MDLVIII. quasi confessiones retegeret; uti fusè narrat Franciscus Sachinus *Hist. Societ. Iesu* Parte secunda lib. secundo num. 130. Cæterum impressus fuit ille tractatus in Italia à Petro Vicecomite ordinis Prædicarorum, anno 1593. sine authoris nomine, qui tamen se pagina hujus editionis 54. & sequentibus satis prodit. Scripsit quoque.

De Secreto libellum, qui descriptus plurimorum manibus teritur. Hæc Alegambe.

Obiit postridie Kalēdas Martii MDXCVIII. in urbe Toleto.

DIDACUS DE AVENDAÑO, nescio quis, scriptor laudatur.

De la antigua lengua *de España*. Fuit in Bibliotheca Ioannis Fernandi à Velasco magni Castellæ Comestabilis.

DIDACUS DE AVENDAÑO, Segoviensis, Presbyter Societatis Iesu, in Peruano regno Americæ ad meridiem positæ sacræ Theologiæ diu Professor in collegio Limensi, cui quidem, atque integræ provinciæ præfuit. Edidit usque ad hoc tempus.

Epithalamium Christi, & Sacræ Sponsæ, seu explanationem Psalmi XLIV. Lugduni 1643. in folio.

De Trinitate opus Matriti in collegio Imperiali subjiciebatur prelo, cum Petrus

trus Alva Franciscanus *Militiam Conceptionis* in Belgio edidit.

Amphitheatrum Misericordiæ. Lugduni 1666. in folio.

Problemata Theologica, duobus tomis. Vernaculáque linguâ-

Tesoro Indico, *o General Instruidor para el gobierno de la conciencia en materias tocantes a las Indias*, tribus tomis.

F. DIDACVS DE AVILA, Hispalensis, ordinis Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum, in gymnasiis Beaciensi, atque Hispalensi sacrarum literarum primarius interpres, & inter concionatores sacros operis sui, ut à domesticis audit, princeps; Græcæ, Latinæ, & Hebraicæ eruditionis elogio ab iisdem valde commendatus, pietate in Deum, & in egenos misericordiâ doctrinam condiebat, séque omnibus clarum, & venerabilem reddebat. Scripsisse dicitur non minus quam volumina XLII. de Scripturæ sacræ rebus, quorum nullum vulgari permisit: nec quidquam de his aliud docuerunt nos testes, æqualis Petrus de Valderrama Augustinianus in *concione* in funere ejus dicta Hispali, atque inferiores, sed domestici, Petrus Lopez de Altuna *Historiæ suæ hujus ordinis* lib. IV. pagina 583. & Ioannes de Figueras in *Chronico* ejusdem. Obiit Hispali XXII. Aprilis anno MDCXI.

DIDACVS DE AXARTE (nisi error est in cognomine) laudatur author-

Exercitationum Complutensium in Aristotelis VIII. libros Ethicorum. Matriti anno 1645.

DIDACVS DE BAEÇA, Gallæcus, Ponferradensis, sodalis Iesuitarum, nomine dato militiæ huic sacræ in urbe Salmantina superiore anno MDC. post decursa studiorum spatia Philosophum Palentiæ sodalibus explicuit. Ab hac tamen professione abreptus est non serò propter egregium sui specimen datum in sacrarum concionum opere ad populum è suggestu habendarum, quem laudis locũ celebri famâ diu obtinuit; nec non & posteris se se tradidit magnopere celebrandum editis artis suæ lucubrationibus, quas quidem nostra ætas, præcipuéque concionatorum sacrorum classis summo plausu, atque existimatione suscepit, avidissiméque in rem suam vertit, ut nihil ferè aliunde diu pulpita nostra resonarent. Hæc nempe foras dedit-

Commentaria allegorica, & moralia de Christo figurato in veteri Testamento, tribus tomis; scilicet-

Tomum I. ubi explanãtur *historiæ Adami, Iacobi, Isaaci, & Danielis, in quibus Christus conceptus, & in utero existens, & natus, & à Regibus adoratus exprimitur.* Lugduni 1633. apud Iacobum Cardon in fol.

Tomus II. complectitur *vitam Moysis, in quo exprimitur Iesus in Aegypto.* Vallisoleti anno 1635. apud Antoniũ Vasquez de Esparça.

Tomus III. continet *vitam Abrahami, & Iosue; hoc est Iesum extra cognatos, & in Iordane.* Lugduni 1637. fol.

Commentariorum moralium in Evangelicam Historiam tomos quatuor.

Primus Beatæ Mariæ, Divi Iosephi, & Christi Domini magnalia, item Tractatum de Eucharistia, De Spiritu Sancto, & de Trinitate, comprehendit. Parisiis 1627.

II. *Vocationes, & conversiones à Domino Iesu peractas; omnia illius miracula, & nobiliores Prophetias adimpletas.* Lugduni apud Prost. Parisiisque 1628. in 4.

III. *Prophetias à Iesu dictas, & nondum adimpletas, nobiliores ejus sermones, & in illis apertiores similitudines.* Lugduni 1624. & Parisiis 1629. in 4.

IV. *Parabolas, & Historias adductas à Iesu, & ejus Disputationes cum variis; & sex conciones de Antichristo.* Lugduni apud Iacobum Cardon 1631. in 4. & apud Prost 1624. in 4. Necnon, & Hispanicè-

Sermones *en todas las fiestas de Nuestra Señora, tres en cada una.* Pinciæ 1642. in 4.

Catorce sermones funerales, *y siete de Animas.* 1645. in 4.

Ad plures abiit circa annum MDCXLVII. triduana alvi solutione extinctus in domo Pincianæ urbis, sexagenario pauló major.

F. DIDACVS DE BASCVÑVELOS, Franciscanus observantiæ regularis, provinciæ Burgensis Definitor, edidit-

Fasciculum animæ ex opusculis Sancti Bonaventura confectum. Pampilone 1628. 16.

D. DIDACVS DE BENAVIDES, Comes *S. Stephani*, de *Consentaina*, & *del Risco*, Marchio *de las Navas*, Philippo Regi nostro IV. à cubiculo, & belli consiliis, post administratum in Beturia bellum adversus Lusitanos, Gallæciæ, atque inde Navarræ præfuit regnis; tandem ad Mexicanos pro Rege gubernandos in Novum Orbem transfretravit. Vir nõ equestri modò virtute, sed fœlicissimo ingenio, florenti eruditione, prudentiâ, & pietate singulari, flos & ornamentum Hispanæ nobilitatis. Hujus opera quædam cùm prosaica, tùm metrica Franciscus, & Emmanuel filii typis edi curarunt, scilicet-

Horarum succisivarum nomine inscripta, ad Alexandrum VII. P. M. Ludguni 1660. in 8. è quorum numero sunt *Oracula divina ex tribus primis Geneseos capitibus ad Christianam politicam expensa.*

Desiit esse inter vivos ante triennium Limę Indorum in altera Præfectura ista Peruana.

DIDACVS BERNARDEZ, ex *Ponte Limiæ* oppido Lusitaniæ Interamnensis oriundus,

post Camoësium, & Saam vulgares pangendi versus laudem concedit nemini, junior ipse his, & Antonio Ferreira, inter cujus Poëtica opera extat adhuc ad nostrum epistola judicii & bonæ frugis plena, Hujus hæc vidimus;

Flores *do Lima*. Vlissipone 1697. 8.

Varias Rimas *ao bon Iesus, e a Virgem gloriosa sua may, & a Santos particulares*. Ibidem 1616. in 8.

Reperio, & sic inscriptum volumen, *Rimas Portuguesas, y Castellanas*. Olissipone editum apud Georgium Rodriguez 1601.4. Item *Rimas devotas*. Ibidem 1622.

DIDACVS DE BOROA, Truxillensis, Iesuita, in America Præfectus provinciæ *de Paraguay*; scripsit Hispanè epistolam ad sodales.

De la vida, *y muerte del Padre Alonso de Aragon de la Compañia de IHS*. qui in collegio urbis Assumptionis dictæ provinciæ diem suum obiit anno MDCXXIX.

F. DIDACVS BRAVO, Bellalcazarensis, Franciscanus provinciæ Angelorum, in eáque perpetuus (domestica nomina, & honores sunt) Parens, & Custos, S. T. Lector, foras dedit -

Govierno espiritual, *y guia de penitentes a la perfeccion*. Hispali anno 1637. in 4.

Vocacion *del fraile Menor, en que se da à entender la intencion del Glorioso Padre San Francisco*. Ibidem apud Franciscum de Lyra 1640.

Exposicion *de la Regla de San Francisco*. Valentiæ 1627.

Guia *de Confessores*. Hispali.

Dialogos espirituales, *y exercicios de oracion*. Ibidem 1637.

Manual *de Notarios*. Ibidem apud Simon. Faxardo 1623. 8.

Del oficio *del Sindico*. Ibidem 1640.

DIDACVS DE BRITO, Lusitanus, Almeidensis, Conimbricę ad Sancti Petri collegium sodalis, indéque in Cathedrali sacra æde Canonicus, postquam docuisset ibi in schola amplissima jus Pontificium, & ante alia Gratiani Decretum, renuntiatus fuit Regius Senator Olissiponensis, & in ejusdem urbis Metropolitanæ sedis sodalitio sacro accepit docêdi munus ex officio præbendæ, quam Doctoralem dicunt. Ad Eborensis deinde Ecclesiæ locupletius aliud Sacerdotium transitu facto inter eos allegi promeruit, qui militarium ordinum hominibus, & negotiis præsunt (*mensam conscientiæ* hunc cœtum vocant) Deputatúmque (populari gentis vocabulo) Sancti officii gerere. Scripsit doctè -

De Locato, & conducto. Olissipone in folio anno ....

Consilium in causa majoratus Regiæ Coronæ regni Lusitaniæ pro Didaco à Silva Comite Salinarum adversus ejus nepotem Rodericum Gomezium à Silva Pastranæ Ducem. Olissipone 1612. in 4.

In prologo prioris illius operis scriptum reliquit perfectum se aliud consignasse opus Georgio Cabrali Iesuitæ, de eo ut legitimâ Inquisitorum authoritate censeret, *De voto*, scilicet, & *consecratione*. Obiit quasi octogenarius, in oppido Cor juxta *Alcobacense* monasterium, anno MDCXXXV.

DIDACVS DE CABRANES, Sacerdos ordinis D. Iacobi, Artium liberalium, ac Theologiæ Magister, Catholicæ Majestatis Regis Hispaniarum Caroli Cæsaris à ministerio sacrorum, cum Salmanticæ regeret, vices alterius gerens, Bibliorum cathedram, publicavit-

Llave espiritual *para abrir la alta materia de la Predestinacion*: ad Antonium Fonsecam Toparcham de Coca, & Alaëxos. Toleti per Gasparem de Avila 1529. in 4.

Necnon Vicarius Emeritensis, quæ urbs equestris familiæ hujus est, creatus, edidit-

Armadura espiritual *del hombre interior*; sive summam de vitiis, & virtutibus satis copiosam, Emeritæ 1545. in fol.

Hunc authorem, & erectorem habet nostri hujus ordinis Collegium Salmantinum opere magnifico pro dignitate illius extructum, cujus, & Præfecturam aliquando gessit. Editum lego in Guadalupensi municipio & hoc opus *Didaco Cabranes* tributum -

Habito, *y armadura de España*. 1545. in fol. quod idem videtur cum superiore.

F. DIDACVS DE CABRERA, ordinis Minorum, scripsit, edidítque vernaculâ linguâ, ut credimus -

Sermones *de Adviento*. Cæsaraugustæ anno 1610.

Sermones *de Quaresma*. Ibidem eodem anno.

DIDACVS CANO GVTIERREZ, scripsit-

Relacion *de las fiestas de la Real Vniversidad de Lima a la limpia Concepcion de Nuestra Señora*. 1619. in 4.

D. DIDACVS DE LA CANTERA, Salmanticæ ad Sancti Æmiliani priùs, deinde ad Sancti Salvatoris Ovetense, uti vocant, collegium sodalis, Iuris utriusque Consultus, cùm in Murcia urbe inter causarum religionis Iudices sederet, scripsit -

Quæstionum criminalium practicarum volumen. Salmanticæ 1589. in folio, & Francofurti. 1615. in fol.

F. DIDACVS DE CARRANZA, Dominicanus provinciæ Mexicanæ, scripsit -

Doctrina Christiana *en lengua Chontal*, unà ex Americanis. Ant. Leonius in *Bibliotheca Indica*, & August. Davila *in Historia Prov. Mexici ord. Prædicatorum*, lib. II. c. ultimo.

DIDA-

DIDACVS DE CASTEJON, *disertissimus* (ait Hieronymus Blancas in *comment. rerum Aragonensium, in Iustitia XLII.*) *temporibus nostris Advocatus, ac Philippi Regis in amplissimo ordinum Senatu Consiliarius*, scripsit -

De Familia sua, nescio quid, quod Blancas celebrat.

D. DIDACVS DE CASTEJON, & FONSECA, Didaco de Castejon regio Militarium ordinium Senatore proximè laudato, ac Mariâ Fonsecâ parentibus, Matriti, ut ajunt, natus, certè ad *Agredam* municipium, seu *Graccurim* veterem Ptolemæi, & Festi, natales parentum referens; Episcopus primò Lucencis, à cujus Ecclesiæ vinculo absolutus, Talaverensem Archidiaconatum obtinuit, unâque administrationem Vicariam amplissimæ Toletanæ Sedis pro Serenissimo Ferdinando Austriaco. Quo decedente, Didacus supremo Hispaniæ regimine, hoc est magnâ Castellæ Senatus regii Præfecturâ fuit ornatus annò MDCXL. tandémque triennio nondum exacto Turiasonensibus in Aragonia Episcopus datus. Scripsit -

Primacia de la Santa Iglesia de Toledo; su origen, sus medras, sus progressos en la continua serie de Prelados, &c. defendida contra las impugnaciones de Braga; duobus voluminibus. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrerà 1645. in folio. Hicne, an diversus is, quo anthore inscriptum est opus -

De los tres caminos de la Oracion. Cæsaraugustæ 1651.

Diem suum obiit anno MDCLV. Februarii die XIX.

F. DIDACVS DE CASTELVI, Augustinianus provinciæ Castellæ, laudatur ab aurhore *Alphabeti Augustiniani*, ut scriptor quorundam operum circa annum MDCXXIV. De quo nil ulteriùs mihi notum.

D. DIDACVS DEL CASTILLO, Salmantinus, Sacræ Theologiæ Doctor, in Palentina Ecclesia Prior & Canonicus, Romam ivit unà cum Excellentissimo D. Ferdinando Ruiz de Castro Lemorum Comite, pars & ipse publicæ legationis, qui Clementem Papam VIII. recèns inauguratum, obsequium Regis sui deferens, solemni habitâ oratione alloqueretur. Quo munere functus eidem sanctissimo totius Ecclesiæ apici elaboratum à se opus de Sancti Iacobi Apostoli ad Hispanias adventu latinâ linguâ scriptum obtulit; quod quidem annuente ipso Cæsare Cardinali Baronio, & argumentorum ponderi cedente, Summum Pontificem probasse indicio sunt lectiones ipsę Sancti Iacobi Apostoli Romano Breviario insertæ, quod authoritate ejus postremò editum fuit. In patriam rediens eundem librum Hispanicè in gratiam popularium suorum vertit, & publicavit hoc sub titulo -

Defensa de la venida, y predicacion evangelica de Sant Iago en España. Cæsaraugustæ 1608. in 4. Latinè etiam scripsit -

Disputationem in cap. VI. S. Ioannis de vera, & reali manducatione Eucharistiæ adversus Cornelium Iansenium, & alios, qui ad spiritualem per fidem in Christũ referunt. Romæ apud Aloysium Zannetum 1593. in 4.

Ampudiæ Abbatem creatum fuisse eum, alii; *Consultorem Indicis* Romæ renunciatum ipse Didacus de se affirmat.

F. DIDACVS DEL CASTILLO, nescio quis, edidit -

Origen de los Turcos, y sus Emperadores. Olisipone 1568.

DIDACVS DEL CASTILLO, *insignis Mathematici* elogium meruit, aliunde mihi ignotus, à Vincentio Blasio Garsia Valentino in præfatione suorum elogiorum. *Quæ sunt præterea Didaci Castilli Mathematici celeberrimi, qui reconditam eruditionem cum egregia vitæ sanctitate conjunxit lucubrationes, ac vigiliæ tuo nomini consecratæ?* (ait ille ad eum, cui elogia illa nuncupavit) de quibus moneri desidero.

DIDACVS DEL CASTILLO, (diversúsne ab superioribus vix dicere possum) ad Emmanuëlem Philibertum Sabaudiæ Ducē, scripsit -

Historia de la presa de los Gelves en Africa, y valerosissima defensa, que hizo de su fortaleza D. Alvaro de Sande hasta su perdida. 10

Historia de la liberacion de Don Alvaro de Sande: de la toma del Peñon de Velez de la Gomera; y el sucesso de la armada embiada por el Gran Turco sobre la Isla de Malta.

Vtraque pars M. S. extat in Codice MMDCCX. Bibliothecæ Barberinæ M. S.

D. DIDACVS DEL CASTILLO, & ARTIGA, Navarrus, Tudelensis, Compluti dedit literis Philosophicis, ac Theologicis operam in collegio, quod ab erectore hujus urbis Episcopo Malacitanum vocant, publicúmque, & primarium docendi locum in Philosophica schola obtinuit, renuntiatus interim sacræ scientiæ Doctor. Abulense deinde, quod Magistrale dicunt, Canonicum sacerdotium adeptus, censendique munus apud religionis violatæ Iudices, adscribi meruit albo Pontificum, Carthaginis Americanæ prius, deinde Truxiliensis in eadem Orbis plaga Ecclesiæ destinatus Antistes. Neutrubi tamen sacris administratis, Archiepiscopus tandem S. Fidei, seu Regni novi Granatensis creatus ad Indos primùm transfretavit. Scripserat, ediderátque eo ipso anno, quo postremas has suscepit infulas,

De Ornatu, & vestibus Aaronis: sive commentarios literales, & morales in cap. XXVIII. Exodi. Lugduni apud Laurentium Anisson. 1655. folio. Ejus quoque est -

Festum regium, & devotio Catholicæ Majestatis Philippi IV. Hispaniarum Regis erga purissimam Conceptionem Virginis Mariæ Matris Dei. Matriti 1647. 4.

DIDACUS DEL CASTILLO, aliàs de VILLASANTE, patriâ ex *Molina* oppido Castellæ, Iuris utriusque Doctor, scripsit -

In Leges Tauri commentaria. Burgis 1527. Metinæque 1553. ex officina Guilielmi de Milis.

De Duello Tractatum (post Ioannem Mariam de Lignano, & Paridem de Puteo) ad Ferdinandum de Avalos Marchionem Piscarium. Adjungitur hujus operis editioni Hispanũ opusculum ex Latino tractatu Anonymi operâ formatum, atque ita inscriptum, *Remedio de desafios.* Augustæ Taurinorum, anno 1525. 4.

Reprobacion *de los juegos.* Pinciæ per Nicolaum Tiersi. 1528. in 8.

Arte *de hazer quenta de recibo, y gasto.* Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1551. 4.

Doctrina *de Confessores*; quod opus typis editum, & injuriâ temporis deperditum, affirmat in *Historia Molinæ urbis* D. Didacus Sanchez Portocarrero, qui & affirmat reliquisse eum in supremis tabulis scriptum elucubrata a se *in leges Partitarum* commentaria.

F. DIDACUS DE CAZERES, ex municipio Extremaduræ hujus nominis bene nobili oriundus, Hieronymianorum monachorum sodalis, in Guadalupensi monasterio docuit vespertinis horis Theologiam, Præfecturâ ejusdem domus aliquando exercitâ. Visitator lustravit totum ordinem, deinde ei & præfuit. Opuscula ab eo emanaverunt plura exiguæ molis, quæ facilè disperduntur: quorum hæc vidimus -

*In Quadragesima, & Adventus Evãgelia catenam sacram morale*m. Salmanticæ apud Hiacynthum Tabernier. 1635. in 8.

Summa Theologiæ primam Partem. Ibidem apud Didacum de Cussio 1638. in 8.

De Noe, & Arca sacram Relectionem: Ibidem 1635. in 8.

Sed & alia sunt, quæ non vidimus.

F. DIDACUS DE CEA, Agudensis, Franciscanus provinciæ Angelorum, Theologiæ Lector emeritus, & in Romana Curia Ultramontanorum sodalium Procurator, sive, uti vocant, Commissarius Generalis, edidit in lucem, cum Romæ esset,

Archielogiam sacram Principum Apostolorum Petri, & Pauli, duobus libris. Quorum prior Apologeticus, archielogicas D. Petri defensiones continens, posterior est Archielogicus de prærogativis, virtutibus, sanctitate, doctrina, prædicatione Divorum Petri, & Pauli, déque triumphali eorum sub Nerone martyrio, & sacro apud Vaticanum sepulchro. Romæ 1636. in 4.

Thesaurum Terræ Sanctæ, quem Seraphica Minorum religio de Observantia inter Infideles per trecentos, & ampliùs annos religiosè custodit, & fideliter administrat. Romæ typis sacræ Congregationis de Propaganda fide 1639. in 4.

Obiit postquã per tres annos curã sibi injunctam gessisset, in cœnobio Aræcæli anno MDCXL.

DIDACUS DE CELADA, Monteladensis, quod in .... est oppidum, Societatis Iesu Presbyter, multâ vir eruditione cùm sacrâ, tum profanâ; quâ & ingenio præstanti multùm juvit non solum ex cathedra Matriti docens in collegio Imperiali Bibliorum sacramenta, & expositiones; sed monumentis quoque doctissimis & bonæ frugis plenis de omni posteritate benemeritus, quæ verbi Dei hodiernis promulgatoribus admodum placent. Collegia sodalium rexit quædam, & in aliis Complutense, mox & Matritense; cui preerat anno MDCLVII. Libri ejus Biblicas præcipuè Heroinas celebrant; nempe hi sunt -

Iudith illustris commentario literali, & morali. Lugduni 1637. in folio.

De Benedictionibus Patriarcharum. Lugduni 1641.

Commentarius literalis, & moralis in Tobiæ Historiam; duabus partibus. Lugduni apud hæredes Petri Prost. 1644. in fol.

In Rutham commentarii literales, & morales cum duplici alio Tractatu appendice, De Boozi convivio mystico, idest Eucharistico, & de Maria Virgine in Ruth figurata. Lugduni 1651. in folio.

In Susannam Danielicam commentarii literales, & morales: cum Tract. appendice de Maria Virgine in Susanna figurata. Ibidem apud Philippum de Borde, & Socios. 1656. fol.

Reliquit moriens ante annum MDCLXIII. In *Deboram Commentarios* propediem edendos.

Recocta prodierunt ex prelo Lugdunensi omnia Celadæ opera VI. voluminibus 1658.

F. DIDACUS DE CESPEDES, Cisterciensis monachus monasterii *Vallis-Ecclesiarum*, degens in altero *Montis-salutis*, scripsit domesticus testis -

De los milagros, *que a obrado Nuestro Señor en la Imagen de su Santa Madre, que está en el convento de Monte de Salud*, in 4. Nec non & -

Alabanças *de Nuestra Señora* in 4. Itẽ-

Conjuros *de tempestades.* Pampilone 1633.

DIDACUS DE CISNEROS, Doctor Medicus Complutensis, idémque Mexicanus, Didaci Fernandez à Corduba Marchionis de *Guadalcaçar* Novæ Hispaniæ Proregis Medicus, scripsit -

Sitio, *naturaleça, y propriedades de Mexico.*

ca. Ibidem apud Ioannem Blanco de Alcaçar 1618. in 4.

DIDACVS DE CISNEROS, Sacerdos, ac Theologus, publici juris fecit-

Gramatica Francesa *en Español* Matriti 1635. in 8.

F. DIDACVS COLLADO, Dominicanus è cœnobio Salmantino Stephano Protomartyri sacro, insignis Apostolicarum in Orientales Sinarum, & Iaponum regiones missionum promotor, & pars magna fuit; multisq; modis iens, rediénsque sæpius, & inter medios barbaros Fidei Christianæ hostes ac persequutores conversatus, latentis Ecclesiæ illius necessitatibus manum porrexit. Scripsit quoque (ut Leo Allatius, vir clarissimus, dum hæc eduntur, magno bonarum literarum omnium, Romanæque Ecclesiæ damno è vivis sublatus Ianuario mense MDCLXIX. in *Apibus* suis *Vrbanis* refert) seu melius continuavit ad suum usque tempus-

La Historia Ecclesiastica *del Iapon desde el año de MDCI. hasta el año de MDCXXII.* Matriti apud Petrum Tassum, 1632. 4. quam scriptam reliquit Hyacinthus Orphanel, ejusdem ordinis, invictus Christi martyr apud Iaponiam.

Artem Grammaticam linguæ Iaponicæ. Romæ in typographia Collegii de propaganda fide 1631. 4.

Modum confitendi, ac modum examinandi pœnitentem Iaponum. Ibidem in 4.

Formulam protestandi mysteria fidei. Ibidem.

Dictionarium Iaponicum, sive Thesauri linguæ Iaponicæ Compendium. Ibidem 1632. in 4. omnia hæc Iaponicis characteribus cum explicatione latina.

Dictionarium linguæ Sinensis cum explicatione Latina & Hispanica, charactere Sinensi & Latino in 4.

Varia item *opuscula* pro commodiori Evangelii propagatione, Matriti in folio edidit.

DIDACVS COLLANTES DE AVELLANEDA, Catacensis, sive Guadalaxarensis, Iuris Doctor Seguntinus, & in hac urbe causarum defensor, cum fructu & laude versatus est in exornandis Agriculturæ privilegiis, scribens-

Commentariorum Pragmaticæ in favorem rei frumentariæ, & Agricolarum, & rerum quæ agriculturæ destinata sunt, tres libros. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1606. 4.

DIDACVS DE COLMENARES, Segoviensis, patre natus oriundo ex *Villalumbrales* oppido Legionensis diœcesis, in patria vixit ad Sancti Ioannis Ecclesiam diù Parochus, patriæ non pœnitendus. Siquidem nostratis Historiæ cùm esset non leviter, aut perfunctoriè, bonarúmque aliarum disciplinarum cognitione ornatus, horas suas illustrandis antiquitatibus Segoviæ urbis, pertexendæque Historiæ laudabiliter collocavit. Quod ut accuratissimè expediret, archivia publica excussit, multáque exinde monumenta in lucem edidit in publicum utilia. Ad hęc stylo, & œconomia in scribendo usus eâ fuit, ut cæteris omnibus, qui particularium urbium Historias ediderunt, palmam præripuisse videatur. Nempe in lucem emisit-

Historia *de la insigne Ciudad de Segovia, y compendio de las Historias de Castilla.* Segoviæ apud Didacum Diez 1637. folio.

Honrras, *y funeral pompa, con que la ciudad de Segovia celebrò las exequias de la Señora Reina Doña Isabel de Borbon en XVIII. de Diziembre de MDCXLIV.* Matriti apud Didacum Diez 1645. in 4.

Genealogia *historiada de los Contreras de San Iuan en la ciudad de Segovia.*

Manuscripta verò apud heredes mansit-

La Historia *de la Reina Doña Berenguela madre del Santo Rey Don Fernando III.* Decessit quippe Februario mense anno MDCLI.

DIDACVS DE CONTRERAS., scripsisse fertur librum ita nuncupatum-

Escuela *de IHS. y de la Virgen Maria*; ex operibus Thomæ à Kempis. Matriti 1640. in 16.

F. DIDACVS DE CORDVBA, & SALINAS, ex Seraphico ordine, Bonaventuræ de Salinas germanus frater, provinciæ suæ, hoc est Peruanæ, & cæterarum Americæ meridionalis Chronographus, atque Ecclesiastes, vir doctus, & pius, in lucem edidit-

Vida, *virtudes, y milagros del Apostol del Pirù el Venerable Padre Fr. Francisco Solano de la orden de los Menores.* Hanc ex fide quingentorum non minùs testium, coram Præsulibus Hispalensi, Granatensi, Limensi, Malacitano, & Cordubensi variis temporibus examinatorum, aliúsque Apostolica authoritate habitis probationibus primùm edidit anno 1630. Quam deinde auctam à se Alphonsus Mendieta ejusdem urbis Limæ in causa Canonizationis (ut vocant) hujus Beati viri Procurator Matriti rursum publicavit anno 1643. in 4.

Epitome *de la Historia de la provincia de los doce Apostoles de la misma orden de los Menores en la provincia del Pirù.* Quam M. S. ad Lucam Vvaddingum ordinis sui Chronographum V. C. ex præcepto superiorum olim remisit, disertè quidem (ipso Vvaddingo teste) ac prudenter formatam, editámque jam Limæ anno 1651. in folio.

F. DIDACVS DE CORIA MALDONADO, Bæticus Vtrariensis, S. T. M. ex Carmeli-

melitatum familia sacra, quam ipse quidem dilexit impensè, atque illustravit, scribens, & quadraginta annorum non minùs observationes stylo consignans,

Dilucidario, *y demonstracion de las Coronicas, y antiguedades de la orden de la Madre de Dios del Carmen*; libris undecim. Cordubæ 1598. apud Andream Barrera, in folio.

De los Santos *de la orden del Carmen*. Quod opus aut partem fecit Historiæ præcedentis, aut à principio ejus portio fuit; seorsim tamen edita est curâ Salvatoris Serræ ejusdem ordinis.

Vida *del B. Franco de Sena, Lego de la orden de Nuestra Señora del Carmen*. Barcinone apud Stephanum Liberos 1613.

Para los hermanos, *y hermanas de la orden tercera de Nuestra Señora del Carmen* Hispali 1592. sive Directorium Tertiariorum.

Obiisse ajunt in patria anno MDCI. aut MDCIII., aliàs MDCVII. ineditúmque *contra Iudæos* opus, quod quidem morte præventus edere non valuit, reliquisse.

DIDACVS DE CORTAVILLA, & SENABRIA, regius, ut credimus, Pharmacopola, & Pharmacopoliorum Visitator, scripsit.

Informacion, *y pareceres de nuevas alegaciones para el uso del Diamusco con los granos de Cubebas*: *Informacion de lo que son Cubebas, y prueba de que no son el Carpesco de Galeno*. in 4.

DIDACVS CORTES, Conchensis, sub Carolo Cæsare scripsit carmine, ad D. Petrũ de Granada Venegas,

Discursos *del Varon Iusto, y conversion de la Magdalena*. Matriti apud Petrum Madrigal 1592. 8.

DIDACVS DE CORVADILLO, scripsit.

Relacion *del sitio de Barcelona* in 4.

DIDACVS DE COVARRVBIAS, & LEYVA, Toletanus, vir non minùs doctrinæ præstantiâ, eximióque in literas studio, quam supremis Hispanarum dignitatum honoribus illustris, Patrem habuit Alphonsum à natali oppido *Covarrubias* Burgensis diœcesis cognominatum, Toletanæ Ecclesiæ Architectum, matrémque Mariam Gutierrez Egas civem Toletanam. Schotus ad hæc avum maternum Belgam fuisse adjungit, & ipsum Toletanæ Ecclesiæ Architectum, cui origini parum favet cognomen matris verè Hispanum, Toletique vernaculum. His parentibus ortus anno præteriti sæculi XII. quærendæ juris utriusque peritiæ, post imbibitas primas literas, Salmanticæ una cum Antonio fratre in domo Ioannis patrui ejus Ecclesiæ Portionarii, sic ardenter incubuit, eas ad hoc studium attulit dotes ingenii subtilissimi, memoriæque, & in primis recti, & defæcati judicii, quibus industriam, ac diligentiam incomparabilem adjunxit, ut doctissimis inde venientibus literarum monumentis, quæ in utilitatem literariæ reipublicæ communia æqualibus & posteris fecit, dum studiis honor, & pretium erit, inter clarissima, & utilissima, nullisque omnium ætatum secunda locus erit jure, meritóque. Frater enim germanus ei fuit Antonius, insignis & ipse eruditione omnigenâ tam Latinâ, quàm Græcâ, de quo alius jam nobis obrigit referendi locus. Vterque sub optimis præceptoribus utrique linguæ operam dedit, inter quos & Nicolaus Clenardus & Ferdinãdus Nonius Pincianus fuit, qui in *Castigationibus Plinianis* non semel nostrum Didacum laudat. Civilia deinde, & Canonica studia sectati sunt sub Martino Aspilcueta Navarro, qui & ipse hunc discipulum & auditorem sequentibus annis, cum in Iurisconsultum noster jam evasisset clarissimum, præcipuè jactabat; nec non & Didaeo Alava Esquivel, tunc Salmanticæ Doctore, Abulensi deinde, & Cordubensi Antistite, qui *de Conciliis* doctè scripsit. Admissus postea inter sodales Ovetensis, ut vocant, collegii ejusdem scholæ XXVI. annos natus, Doctoralia insignia pauló póst suscepit, locúmque sibi fecit ex cathedra docendi Ius Canonicum: quo tempore in publicum datis aliquot ingenii sui lucubrationibus in magna esse cœpit apud omnes amplissimæ hujus Academiæ viros existimatione. Sed hominem reipublicæ natum opus erat non ultrà deteri professorio munere. Quare is ad Granatensem Curiam Senator; brevique ad Civitatenses veteris Castellæ, anno scilicet ejusdem sæculi LX. Pontifex ire jussus fuit. Hoc spectabilis honore Tridentũ ad resumptã sub Pio IV. Pont. Max. Synodum generalem & unà cum fratre, & aliis totius Hispaniæ viris celeberrimis contulit: in quo totius Ecclesiæ theatro mirè sibi corda omnium, judiciáque devinxit. Nam & decreta quotquot de reformatione scripta sunt, quorum formatio Didaco nostro, Hugonique Boncompagno, qui Gregorius fuit postea XIII. Papa, commendata fuerat, partes suas cedente socio, composuisse ac perfecisse solum, Ioannes Horoscius Covarrubias nostri ex sorore patruele nepos in *Moralium Emblematum* libro scribit. In reditu factus Segoviæ Episcopus anno DLXV. deindéque DLXXII. in locum Didaci Espinosæ S. R. E. Cardinalis demortui assumptus fuit ad Præfecturam magni Castellæ Senatus; quem integritate, & prudentiâ eximiâ per sexennium ferè magistratum gessit usq; ad obitus diem: qui Conchensem jam destinatum Antistitem, clarissimum hoc gentis nostræ, incertum cujusnam majus, splendidiúsque, scholæ, an fori lumen, annis tribus minorem septuagenario, hoc est verè ante diem, extinxit. Debemus quidem ei inter alia, quód omnia hæc sibi olim intus, domique annotata in schedis reliquit, unde vitæ illius profecerunt scripta-

scriptores Ægidius Davila in *Matritensi Historia*,& in *Theatro Segoviensis Ecclesiæ*,Didacus Colmenares, & Petrus Martyr Rizius in *Segoviensis*, & *Conchensis* urbium historiis:necnon Andreas Schotus, Aubertus Miræus, Hieronymus Ghilinus, aliique; quorum postremus hic excusabili ignorantiâ in locorum enunciatione nonnulla peccat. Exquisitam Covarrubiæ in omni genere disciplinarum, quibus mirificè ornavit studium juris, eruditionem libri ejus editi, quod superiùs diximus, satis produnt; sed & uno ore quotquot literas amant, præcipuéque Iuris prudentiam colunt, ac docent, insupérque singularem ejus industriam, & diligentiam, purgatissimúmque ante omnia judicium, quæ potissima est Iurisconsulti laus, deprædicant; quorum aliqua hic testimonia conjicere non frustrà erit. Martinus in primis Navarrus maximâ quâque laude olim discipulum *ex tempore illo*, inquit, *quo doceri poterat*, extollit, *De sponsalibus* Parte I. cap.I. num.18. & in cap. *Accepta, De restitut. spoliatorum* in solutione X. oppositionis, num. 20. *virum extra omnem ingenii aleam positum* vocat Ioannes Garsias, de *Nobilitate* scribens, gloss.VI. §.I. in fine, & *in omni genere disciplinarum adeò excultum, ut de unaquaque, tanquam si de nulla alia didicisset, abundè, & copiosè disserere posset*, idem *De Expensis* cap. I. *cùm moribus, tum virtute insignem, doctrina clarissimum*, Franciscus Sarmientus Giennensis Episcopus in suis *Iuris quæstionibus*: *Iuris utriusque summum verticem*, Antonius Quesada *Quæstionum* quoque *Iuris* cap. XVI. *Iuris & æquitatis consultissimum* Antonius Quintanadueñas: *virum præter utriusque Græci, & Latini sermonis peritiam, & ingentem quandam, tum sacræ, tum profanæ vetustatis cognitionem, utriusque juris peritissimum*, Michaël Medina Franciscanus *De sacrorum hominum continentia* lib. V. cap. LIII. *Doctissimum, & optimè de Iurisprudentia meritum*, Antonius Thesaurus *Decisione Pedemontana VI. Iurisconsultum egregium*, Andreas Resendius vocat adjungens opera ejus *ob singulare judiciū doctis mirè placere*, in *epistola* ad *Quevedum*. Nomine etiam *eruditissimi* compellat Christophorus Besoldus *Dissert. de Majestate* sect.I. cap.IV. num. 2. Sed graphicè videor mihi tādem descripturus verbis Ioannis Parladorii doctrinę genus Covarrubiæ, dotésque ex nuncupatoria epistola *Rerum quotidianarum* ad eum directa. *Ut nihil sit in Iure* (post alia air, *sive id sit Civile, sive Pontificium, sive Regium, vel scitu dignum, vel eruditione preclarum, vel ex usu, & utilitate commendandum, quod tuus ille acutissimus, simulque accuratissimus non attigerit stylus: nihil tam difficile, tam arduum, tam profundum sit, quod acerrimi ingenii altitudine non expedieris, non explanaveris, non demum planissimum effeceris*; cæteráque omnino videnda. Planæ idiomatis Græci quā fuerit notitiâ imbutus docent Schotus, atque item *Morales* in Tract. *Antiquitatum Hispanarum* vernaculo: qui sibi ab eo indicata refert Polybii, Plutarchique testimonia de Salmantica urbe veræ lectioni ex fontibus Græcis restituta. Manet nunc quidem libraria ejus supellex apud heredes, Ovetensis nempe collegii sui sodales, omni-librorum genere constans, & in iis omnia disciplinarum genera percurrentis industriæ indicium, omni oræ insidens & affixa diurni, nocturniq; observatoris manus. Otium etenim sic aversatus fuit, nullam diei horam ire sibi passus inutilem, ut & in gravissimo, & occupatissimo Regiæ Præfecturæ munere etiā semihoræ spatium (Schotus ait) quo Senatores unà ad Regem ingressuri expectare solent, elabi sine fructu non fineret: adeo ut per hoc intervallum, collegis inambulantibus, non multis mensibus Platonem, ac Rhodigini *antiquas lectiones*, quasi aliud agens, evolveret. Is tandem est Covarrubias, ut quidquid de eo dixeris, minus erit. Apponam tamen de utroque fratre hic ante operum à nostro relictorum laudationem, Hispanum (uti conceptum fuit, plura enim Hispana subjicere latinis ratio permittit scriptionis) Balthasaris Sebastiani Navarri elogium in præambula epistola ad Sebastianum de Horosco, & Covarrubias *Thesauri Castellanæ linguæ* authorem, eorumdem fratrum Covarrubiarum propinquum. Sodalis erat is in Ovetensi Salmantinæ Academiæ collegio, Turolensisque Ecclesiæ Canonicus, cum hæc scriberet. *Y es tanbien notorio ser V.m. sobrino de los dos mas insignes Varones, que a tenido nuestro siglo en letras, criados ambos en esta santa casa de San Salvador de Oviedo. El primero es el gran Diego de Covarrubias, que basta dezir su nombre, para que en todo el mundo se entienda lo que mereciò, y valiò; el hombre maior en el conocimiento de las letras humanas, y divinas, que a tenido España; el que las naciones estrangeras llaman el Bartulo Español, gran Prelado, exemplo de los que tienen la suprema autoridad Episcopal, gran Presidente del Real Consejo de Castilla, por cuias pisadas an caminado todos los que an deseado mucho cumplir con las obligaciones de aquel oficio; de cuias obras no tengo para que hablar, pues son tan conocidas, y celebradas en el mundo. De lo que puedo ser testigo de vista es, que en este colegio maior y de Oviedo està la joya que mas estimò en la vida, que es su libreria, que con ser de las mas copiosas, que ay en España, y de todo genero de facultades, no ay libro ninguno en ella, que no este todo glosado de su mano; cosa que como admira a todos, puede enseñar a los de nuestro siglo a ser estudiantes, como lo an de ser; pues en el golfo de los negocios, y govierno del mundo jamas se descuidò de estudiar, y pasar sus libros. El otro es el Señor Don Antonio de Covarrubias hermano suio, primero del Consejo real de Castilla, y despues Canonigo, y Maestrescuela de la Santa Yglesia de Toledo, donde muriò con universal sentimiento de todos los hombres doctos: porque aunque no se aplicò a escrivir, como su hermano, fue opinion muy cierta de todos, que lo pudiera hazer* tan

tan bien como el. Fue el oraculo de todos los hombres doctos de todas las facultades, a los quales, aunque avia perdido totalmente el sentido del oido, hablava a cada uno en la suya cosas tan exquisitas que ninguno se apartava del sin grandissima admiracion; pero particularmente los que professavan letras humanas le tenian por milagro en ellas por el grande conocimiento de la lengua Griega, y Latina; y admirable gracia, y don en la facultad Poetica. Hæc ille; quorũ eam partẽm, quæ de Antonii laudibus est, ejus elogio superiùs & in mentione illius raptim descripto, subjunctam velim. Opera ejus ex ultima Antverpiensi editione Ioannis Meursii anni MDCXXXVIII. hæc sunt, duobus voluminibus contenta.

Prior Tomus continet -

In Titulum Decretalium, De Testamentis, interpretationem: olim editam anno 1554.

De Sponsalibus Epitomen, ac de Matrimoniis. olim 1545. primum, quod dedit, sui specimen.

In Caput, Quamvis pactum, de Pactis lib. VI. Decretalium: ubi latè *de Iuramento*; olim anno 1553.

In Caput, Alma Mater, De sententia excommunicationis, Lib. VI. commentarios, olim 1554. deinde & 1560.

In Regulam, Possessor malæ fidei, De Regulis Iuris lib. VI. Relectionem, ubi *de possessione, & præscriptione*.

In Regulam, Peccatum, De Regulis Iuris, in VI. commentarios; ubi latè *de Restitutione*: de quo opere Boëtius Epo vit oppidò eruditus lib. III. *Heroïcarum, & Ecclesiastic. quæstionum*: (qui commentarius est ad Titulum *De Immunitate Ecclesiarum* in Decretalibus) in cap. *Quia* VIII. num. 9. de restitutione agens, ait, *Novissimè, præque cæteris latissimè rem totam persequitur Covarrubias, multa super Priamo rogitans, super Hectore multa; nihil in summa relinquens eorum, quæ satiare possint ingenium quantumlibet avidissimum*; olim editi sunt 1554. & 1558.

In Clementis constitutionem, sive Clementinam, Si furiosus, de Homicidio.

Veterum numismatum collationem cum his, quæ modo expenduntur publicâ, & regiâ authoritate percussa: olim anno 1556. fol.

Posterior autem hæc -

Variarum ex Pontificio, Regio, & Cæsareo Iure Resolutionum libros IV. Quibus accesserunt in editione Antverpiensi 1604. *Ioannis Uffeli* Bruxellẽsis Iurisconsulti *notæ* uberiores, olim 1552. & 1570. Lugduni 1594.

Practicarum Quæstionum librum singularem; olim 1556. Lugduni 1594.

De frigidis, & maleficiatis, Tractatum doctissimum, ex M. S. Codice Ovetensis Collegii in lucem postremum cæterorum operum editum.

Præter hæc typis edita scripsit & alia, quæ sive affecta, sive perfecta reliquerit, adhuc latent, utpotè -

Ad Concilium Tridentinum notas, quas M. SS. vidit Didacus Colmenares; fuerúntque in Bibliotheca Ioannis Bertrandi à Guevara Compostellani Præsulis.

Observaciones al Fuero Iuzgo: sive ad Forum Iudicum, veteres Hispaniæ tabulas; quas Antonius Covarrubias Didaci frater is, quem non satis pro merito nuper laudavimus, perfecisse, typísque edenda commisisse dicitur apud Hieronymum Romanum de Higuera Iesuitam, Toletanum, in Tractatu adhuc inedito *de los Muzarabes*, sive de Hispanis Mixtarabibus.

De Pœnis Tractatum, cujus initium est; *Cum superioribus diebus, Viri amantissimi, decrevissem &c.* quem dictavit Salmanticæ auditoribus anno MDXL. Hujus exemplum a Baccalauro, uti se vocat, Texada descriptum servat Matriti D. Christophorus Zambrana, & Villalobos, Calatravensis eques, amicus noster,

Catalogo de los Reyes de España, y de otras cosas señaladas para razon del tiempo. Fundacion de algunas Ciudades de España. Advertencias para entender las inscripciones. Authographa hæc Thomas Tamajus vidit. Catalogus verò ille in Bibliotheca fuit laudati jam Guevaræ Antistitis, Colmenario etiam notus.

Necnon & Didacus ipse in cap. XI. quarti libri *Variarum* refert se Gratiani decreto expurgando, & corrigendo dedisse operam, tercentúmque ferè locis restitutum id jam habuisse, cum Antonium Augustinum Romæ egregiam operam huic negotio impendere novit. Segoviæ jacet sub hoc titulo -

Illustrissimus Dominus Dom. Didacus de Covarrubias a Leyva Hispaniarum Præses sub Philippo II. hujus Sanctæ Segoviensis Ecclesiæ Episcopus hic situs est.
Obiit quinto Kal. Octobris
anno Dom. MDLXXVII.
ætatis suæ LXVI.

DIDACUS DE COUTO, Ulissipónensis, Gasparis filius, anno MDXLII. natus, cum apud optimos latinæ linguæ, ac rhetoricæ artis magistros in liberalibus his disciplinis, itémque apud Bartholomæum de Martyribus Dominicanum, virum pauló post dignitate, uti jam erat morum sanctitate, clarissimum in Philosophia profectus jam fecisset non contemnendos, per occasionem obeuntis diẽ suum Ludovici Portugalliæ Infantis, cujus auspiciis unà cum Antonio ejus filio studia sectabatur, velificatione mutatâ in Indiam profectus est, militię ibi stipendia facturus. Hinc in Lusitaniam post octo annos cùm esset reversus, eò iterum ex Lusitania se se contulit; Goæque in urbe principe domicilium fixit usque ad obitus diem, conjuge etiam ibi ducta Aloysia de Melo, ex qua tamen nullos sustulit liberos. Hoc in loco studiis denuò se resti-

restituens, rebus quidem per totos L. annos terrâ, marique in isto Orientis Orbe gestis sive miles priùs, sive Proregum familiaris, & ad negotiorum momenta subinde admissus, non sine magno rerum Lusitanarum incremento, haud minùs animo, attentáque observatione, quàm præsentiâ interfuit; archivii etiam regii Goënsis Custos. Interim Geographiam, Historiæ alterum verè oculum, inter alias Mathematicas disciplinas, persequutus fuit avidissimè. Carminibus quoque pangendis nō infœliciter vacavit, *Camoësii* in primis nomen celebrans, cujus *Lusiadum* operis quinque priores libros totidem commentariis libris exposuit. His ergo præsidiis instructus accinxit se ad continuandam *Indicam* Ioannis Barrii, Lusitanorum nempe Livii, *Historiam*, Pilippi Hispaniarum, recénsque Portugalliæ etiam Regis nutu, auspiciísque, Chronographi regii partes sibi ab eo injunctas pro dignitate gentis, & argumenti nitidissimè, atque ornatissimè describi jam cœpti adimpleturus. Scripsit ergo-

A Quarta, quinta, sesta, septima, octava, nona, decima, undecima, e duodecima Decada da Asia; quarum priores quatuor, nempe usque ad septimam, typis editæ sunt Olisipone annis 1602. 1612. 1614. 1616. folio; reliquæ per varia exempla M.SS. in curiosorum Bibliothecis prostant. Nonaginta scilicet librorum opus diligentiâ, & fide summâ descriptum; in cujus formatione hoc valde dignum est memoriâ, quod cùm octavæ, nonæque decadum autographa exemplaria furto sibi ablata desiderasset, memoriter eas, ex duobus tamen unicum conficiens volumen, restituerit. Sextæ itidem fere integra editio typographica incendio periit, vix ut exempla sex Vulcanum evaserint, quæ seorsim ab aliis fuerant reposita. Duodecimæ vero pars dimidia in Gallia prodiit, curante Emmanuële Fernandez de Villareal Lusitanorum Parisiis Consule hoc titulo-

Cinco libros *da Decada XII. da India*. Rotomagi 1645. in folio. Prætet hæc scripsit-

Epitome *da Historia da India*; in quo libro per compendium tractavit quæque scitu digna sunt in historia, negotiatione, & politica Orientalium illarum regionum.

O Soldado practico, dialogistis Prorege Indiæ novo, & milite quodam veterano: quo monita utilissima ad gerendum justè, ac fructuosè Imperium Indicum continentur. Hujus autographum Marchioni de *Alenquer* nuncupatum servabat apud se Cantor Eborensis Emmanuël Severinus de Faria, cujus pauló post meminimus.

Adversus Ludovici de Vrreta Dominicani librum De Rebus Aethyopicis, eâdem Lusitanâ linguâ *commentarium* alium ultimó confecit.

Obiit namque decima die Decembris anni MDCXVI. ætat. suæ LXXIV. De quo pleniùs, ac dilertiùs tractantem adi, precor, lector benevole & curiose, inter ejusdem Emmanuëlis de Faria Cantoris Eborensis Ecclesiæ *Discursus Politicos*, elogium viri hujus planè elegans, & accuratum.

D. DIDACVS DE CVELLAR VELASQVEZ, Hispalensis, Compluti olim sodalis in collegio Sanctarum Iustæ, & Rufinæ, Advocatus deinde causarum in Curia urbis patriæ, edidit-

Tractatum de Manumissionibus, ad Principium Instit. Qui, & ex quibus causis manumitt. &c. Compluti editum in 8.

D. DIDACVS CVRLE DE AYALA, Presbyter Matriti degens edidit-

Sermones de Adviento. Matriti duabus partibus. Quos Italicè vertit Hieronymus Brussonius, ac Venetiis publicavit 1664. in 4.

DIDACVS DAZA, natus in Oppido *Colmenar* haud procul *Toleto*, Iesuitarum sodalis, à Gabriële Vasquez præceptore suo jam illa ætate magno pretio habitus, Ioannem Pinedam adjuvit in conficiendo *librorum prohibitorum, & expurgandorum Indice*: D. Francisco Borgiæ *Squillacii* Principi à confessionibus fuit, dum pro Rege administraret Peruanum regnum: in multis Hispaniæ locis sodales docuit: evocatúsque in Angliam ad Didacum Hurtadum à Mendoza Regium ibi Legatum, ut illi esset à secretis conscientiæ, mare sensit lethale, diem suum obiens in Angliæ ipsius conspectu postridie Idus Octobris anni MDCXXIII. ætatis suæ XLIV. Reliquit perfectam, sed ineditam-

Exegeticam juxta, & paraeneticam Commentationem in Epistolam B. Iacobi Apostoli: quæ Didaci Alarconis operâ in vulgus prodiit Compluti 1626. in folio.

F. DIDACVS DEZA, Taurensis, Didaco Deza & Agnete Taverâ clarâ stirpe parentibus natus, Dominicanorum fratrum religioso ordini se se in patria urbe mancipavit. Eóq; existimationis in studio sacrarum disciplinarum apud Salmanticenses processisse visus est, ut in primarium aliquando Theologiæ Interpretem deligeretur. Hinc Ioannis Hispaniarum Principis Catholicorum Regum prolis in lubrica ætate moderator, atque adeò ipsis Regibus à munere confessionum sacramentalium fuit. Deinde in pastorale album admissus, quatuor Episcopalium sedium Antistes, Zamorensis nempe, Salmanticensis, & Palentinæ (quam dum regeret, summum etiam Fidei causarum in his regnis arbitrium, & tutelam suscepit) Giennensisque unà cum honoribus Regii Protomystæ, Castellæque Cancellarii, atque inde Hispalensis Archiepiscopus ad octoginta annorum usque ætatem vixit.

xit. Cum enim ad Toletanam Sedem Præsul designatus anno MDXXV. proficisceretur, vir apud nos amplissimis tum gymnasii, tum Aulæ, atque Ecclesiæ capessitis honoribus, supremóque hujus posterioris ordinis saltem delibato, per viam extinctus est. Hispali jacet ad divum Thomam, quod sodalibus Dominicanis olim erexerat Collegium simul & Academiam imbuendæ Grammaticis, Philosophicis, & Theologicis literis juventuti. In quo celebri usque nunc gymnasio cum à tenera ætate ingenii cultum per hasce disciplinas aliquantulum ceperim, extare hic impressum grati animi, perennísque, ut fas est, obsequii à me delati vestigium hoe & argumentum pervelim. Opera hæc ejus sunt doctissima, & quidem typis edita;

Novarum defensionum Doctoris Angelici D. Thomæ super IV. libros Sententiarum, quatuor integra volumina. Scilicet in quo Ioannes Capreolus item Dominicanus, idémque Doctor Parisiensis celeberrimus eandem hanc Spartam adornans defecisse visus est, novâ operâ id totum supplere voluit noster. in folio.

Defensiones ab impugnationibus Magistri Nicolai de Lyra, Magistríque Mathiæ propugnatoris sui in postillis nonnullis super Bibliam contra Sanctum Thomam. Nempe adversus Lyram Paulus quondam insurrexerat Burgensis Episcopus; adversus Burgensem pro Lyra Mathias provinciæ Saxoniæ Franciscanorum fratrum Minister: quem ad ultimum Deza refellit.

Synodum Hispali celebravit, quo antiquis confirmatis sanctionibus plures de novo adjunxit, edidítque anno 1512. in eadem urbe.

Manu autem exaratum extat in Bibliotheca sui Collegii.

Μονοτεσσάρων: hoc est, contextus unicus quatuor Evangelistarum (quod exemplo *Ammonii Alexãdrini*, cujus opus *Ex quatuor unum* laudat Eusebius, nec non & aliorum fecit; catenáque veterum Patrum ejus verba explicantium: qui quidem contextus omninò absolutus est, catena autem minimè. Librum alium *super Orationem Dominicam* tribuit Dezæ Venerus in *Enchiridio temporum*, quem non vidimus; item Ioannes Marieta.

DIDACVS DIEST, patriâ ex *Bolea* oppido Aragoniæ, in metropolitana Cæsaraugustæ urbis Deo Salvatori dicata Ecclesia Canonicus regularis, priusquam in statum sæcularem ea mutaretur, eruditus Theologus, & Philosophus, teste Ioanne Trullo lib. I. c. VI. *de Ordine Canonic. regular.* scripsit.

Physicos libros luculentos, & faciles, ut ille ait, cũ aliis opusculis minutis Theologicis.

F. DIDACVS DVRAN, domo ex urbe *Mexico*, Dominicanus, valdè juvit Iosephum de Acosta de *Rebus Indicis* scripturum, M.SS. relinquens.

Historia de los Indios de Nueva España.

Antiguallas de los Indios de Nueva España.

Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali*, tit. XVII. & Augustinus Davila Padilla in fine *Historiæ provinciæ Mexicanæ ordinis Prædicatorum*.

D. DIDACVS DE ESCOLANO, patriâ ex *Longares* oppido regni Aragoniæ, Episcopus Majoricensis primum, inde Turiasonensis à die XIX. Iulii MDCLX. & Segoviensis à die XVII. Martii MDCLXIV. vir utique suo munere dignus, scripsisse refertur.

De Magistra Fidei, & Hæreseos destructrice Deip. Virg. Maria Tractatum Apologeticum adversus Antidico-Marianitas, Hæreticos fidei, ipsius laudibus detrahentes. Cæsaraug. apud Ioannem de Ybar. 1664. 4.

Habemus hunc hoc tempore Granatensem Archiepiscopum, XXVII. Februarii præteriti anni MDCLXVIII. renuntiatum.

DIDACVS EMMANVEL, nescio quis, à Petro de Alva in *MilitiaConceptionis* laudatus, edidit:

Excelencias de Maria, y observaciones a las estrellas de su imperial corona. Matriti anno 1633. in 16.

DIDACVS DE ESPES, Aragonus, patriâ ex oppido *Arandiga*, quod Comitis *Moratæ* est, Ecclesiæ Cæsaraugustanæ S. Salvatoris Portionarius, literas, quas ab Hieronymo Blanca didicerat, omnimodâ excoluit eruditionis industriâ, judicióque defæcato, quem Blancas ipse in epistola ad Garsiam Loaisam *probum, & doctum virum* appellat, *reconditis, ac interioribus literis eruditum, veréque studiorum suorum canona.* Hic ex utroque tabulario Ecclesiarum Sancti Salvatoris, & Sanctæ Mariæ del Pilar, & Ferdinandi Aragonii Cæsaraugustani Archiepiscopi M. SS. codicibus & schedis formavit latinum opus eruditissimum.

De rebus Ecclesiæ Cæsaraugustanæ, Archiepiscoporum vita, &c. tribus tomis, mole vastum; cujus archetypon fuit olim apud Bartholomæum Morlanes regium Cappellanum, exemplum autem ejus quoddam servatur in archio ecclesiæ S. Salvatoris.

Laudant *Espesium* Blancas dicto jam loco, Murillúsque in *Historia Sanctæ Mariæ del Pilar*, Martinus Carrillo in *Historia Sancti Valerii*, & in *Catalogo Antistitum Regni Aragoniæ*: Lanuza quoque in *Historiis Ecclesiasticis* hujusmet regni sæpius; & Ioannes Andreas Vitarrozius in libro nuncupato, *Defensa de la Patria de San Lorenzo*.

Mortuus est XXVII. Octobris MDCII.

DIDA-

DIDACVS ESPINO DE CAZERES, Salmatinus, ut fertur, Iuris doctor, & in hoc gymnasio amplissimo Sexti priùs Decretalium, deinde, qui superior docendi gradus est, quinque priorum librorum pomeridianis horis, scilicet vespertinis, uti appellant, interpres, edidit -

Speculum Testamentorum, *sive Thesaurum universæ Iurisprudentiæ*. Metinæ à Campo 1593. folio.

Hispanicum *Spino* tributum apud Gabrielis Soræ Aragonii Bibliothecam fuit hac inscriptione opusculum -

Instruccion *para passar*; sive ad formanda domestica studia post decursa gymnasii tempora.

D. DIDACVS DE ESPINOSA, Salmanticæ in collegio Sancti Iacobi Conchensi togatus sodalis, dein in Ovetensi Ecclesia Archidiaconus *de Tineo*, vir eruditus, scripsisse dicitur -

Historia *de los Obispos, y Santas reliquias de la Iglesia de Oviedo*.

F. DIDACVS DE ESTELLA, patriâ Navarrus, an gente? nam primum a cognomine, quod urbis nomẽ est in hoc regno confirmare possemus, tanquam è loco natali ad se is derivaverit, nisi perspicuo magis cujusdam epigrammatis testimonio ad id credendum adduceremur, quod *Commentariis in Lucam* suis noster præfixit: secundum verò fateri omnes debent, qui Lusitanum uno ore appellant; potuit enim è Navarrea oriundus gente, nasci apud Lusitanos. Franciscanorum fratrum provinciæ Sancti Iacobi certè fuit sodalis, peritus valde ad populum dicendi, atque in christianis orationibus exercitatissimus: Antonio insuper Cardinali Granvellano à conscientiæ secretis, dum vir maximus ad juvandam consilio suo rempublicam Philippo II. Regum prudentissimo ad latus adhæreret. Episcopum tandem eum creatum nescio cujus Ecclesiæ credere debemus, siquidem Andreas Schotus hoc factum sua ætate refert, cujus rei nec volam alibi, nec vestigium offendimus. Scripsit-

In Evangelium Lucæ uberes commentarios, vasto quidem volumine, ut ait Schotus, *stylo tamen tenui*, *& vulgari*, *in quo sensu literali acutè invento*, *morales quoque sensus infinitos eruit*, *& locupletat*. Primò editum est hoc opus Compluti apud Andream de Angulo 1578. folio duobus tomis; quam editionem Index Romanus prohibuit, & *Hispani Theologi* (ait Lucas Vvaddingus) *multa in eo opere*, *quæ nimium pietatis studium*, *vel concionatorius exaggerandi modus extorsit*, *expungenda censuerunt*. Deinde cum correctione justa recoctum est pluries, Antverpiæ 1584. & 1591. tandémque typis Petri Belleri 1607. Parisiis etiam, & Lugduni 1592. folio apud Iuntas, duobus tomis.

De ratione concionandi, *sive Rhetoricam ecclesiasticam*. Salmanticæ 1576. & 1596. Venetiis item 1584. Coloniæ 1586. & 1587. Lugduni 1592. cum superiori opere.

Explicationem Psalmi CXXXVI. unà cum *Rhetorica* prodiit Coloniæ apud Mylium anno 1586. & 1587. 8. & Venetiis 1598. item Lugduni 1592. cum superioribus.

In omnes sui temporis Hæreticos Didaci Stellæ opus Draudus laudat in *Catalogo officinali* pag. 300. de quo nil certum habeo. Lucas certè Vvaddingus, & Andreas Schotus id ignoraverunt.

Vulgari autem linguâ -

De la Vanidad *del Mundo*, tribus partibus. Salmanticæ typis Mathiæ Gast anno 1574. rursúsque Ioannis Fernandez 1581. 8. Compluti 1597. in 4. Barcinone 1582. Opus hoc Italicè convertit Ioannes Baptista Peruscus Iesuita, & Florentiæ edidit 1585. deinde Veronæ prodiit 1604. & novissimè Venetiis apud Ioannem Gueriglium 1626. Gallicè alius convertit, edidítque Parisiis apud Guilielmum Chaudiere 1578. in 16. Antonio Verderio teste. Latinum quoque operâ P. Burgũdi ejusdem Societatis, Coloniæ 1585. 1587. & 1594. ex Italico Perusci, non ex Hispanico ipsius authoris. Octavianus quidam Besozzus in compendium redegit, quod est M.S. in Bibliotheca Ambrosiana Mediolani.

Del Amor mundano. Hunc librum Vvaddingus agnoscit: Schotus fortè de *Contemptu mundi* nuncupat; nos usque ad hoc tempus latuit.

Meditaciones devotissimas *del Amor de Dios*. Salmanticæ 1578. 8. & apud Petrum Lassum 1582. 8. Compluti 1597. 4. Has Italicas fecit Peruscus idem, quæ prodierunt cum opere de *Vanitate mundi*; ut & latinas Ioannes Governerius, Coloniæ 1602.

De la vida, *loores*, *y excelencias del Bienaventurado Evangelista San Iuan*. Vlissipone 1554. 4. apud Germanum Gallard. Valentiæque 1595. 8.

Rursus latinè, nisi alius author sit, qui ab eo profecerit,

Tabulas rerum omnium, *quæ in libris de vanitate mundi continentur ad Evangelia totius anni distributa*. Veronæ 1594. in 16.

DIDACVS FAXARDO, Murcianus, sodalis Iesuitarum, ex nobilissima *Veleziorum* Marchionum familia, in schedis reliquit commentarium -

De somniis sacris veteris, & novi Testamenti; quem avidè expectari ait Alegambius. Obiit mense Iulio anni MDCXXXIX.

DIDACVS FERNANDEZ, sive incolatu, sive etiam origine Palentinus, regia olim vexilla in Peruano regno adversus Franciscum Fernandez Giron & alios perduelles sequutus miles, jussu D. Andreæ Hurtado de Mendoza

Proregis, Marchionis de *Cañete*, quæ per has turbas gesta sunt,conscripsit.Quemadmodum, & ad nos rediens ea etiam, quæ à Gundisalvo Piçarro, & sociis rebellibus,& contra eos patrata sunt,instante ad opus Francisco Tello de Sandoval Indici Senatus Summi Præfecto.Typis utraque pars commissa est hoc titulo.

Primera, *y segunda parte de la Historia del Pirù*. Hispali apud Ferdinandum Diaz. 1571. folio.

Indici tamē hujusmet Senatus decreto prohibitum est hujus libri commercium, & usus cunctis Novi Orbis incolis. Quod Antonius Leo in *Bibliotheca* testatur.

DIDACVS FERNANDEZ FERREIRA, Lusitanus, domus regiæ familiaris, edidit librum vernaculè.

Arte *da caça d'Altaneria*.Vlissipone 1616. in 4.

DIDACVS FERNANDEZ FRANCO, Professor Complutensis Grammaticæ artis, dedit foras.

Practica menor *de la Grammatica*. Compluti apud Ioannem Iniguez de Lequerica 1535. in 8.

DIDACVS FERNANDEZ DE HERRERA, concinnavit metrico sermone circa annum MDXXXVII.

Las vidas *de San Francisco, y Santa Clara*; ediditque in vulgus alicubi.

DIDACVS DE FLORES, Nosocomii regii urbis *de la Plata* in Peruano Indiarum Occidentalium regno administrator, scripsit.

Preciosa margarita *de la vida, muerte, y gloria de la Santissima Virgen Maria Madre de Dios*. Limæ apud Franciscum del Canto 1611. in 8.

F. DIDACVS DE S. FRANCISCO, Franciscanus edidit, Vvaddingo authore,

Historia *de los Martires del Iapon de la orden de los Menores de la provincia de San Gregorio de las Filipinas*, Manilæ apud Thomam Pimpin 1625.

F. DIDACVS DE S. FRANCISCO, alius à superiore, Hispalensis, provinciæ S. Pauli Minister, prelo matura habebat, Luca Vvaddingo teste,

Conciones in gratiam Prelatorum pro Capitulis, & visitationibus Fratrum; Hispanè.

Formularium Praxis judiciariæ: item.

Materiarum Theologicarum volumen.

DIDACVS FRANCISCVS DE ANDOSILLA HENRRIQVEZ, Calaguritanus, scripsit.

Por la purissima Concepcion *de Nuestra Señora* in XVI. capita divisum librum, quem se vidisse M. S. apud hæredes Eminentissimi Card. Panciroli refert P. Hyppolytus Maraccius in *Appendice Bibliotheca Mariana*. At editus jam fuit cum Titulo *Centella del Cielo; à Nuestro Beatissimo Padre Innocencio X*. in 4.

DIDACVS FREILE, Sartor Granatensis, edidit,sartam suam adornans,

Simetria, *y traça para el officio de Sastres*. Hispali 1588. in 4.

DIDACVS DE LA FVENTE, Societatis Iesu Sacerdos, egregiæ in Deum pietatis, & in proximos charitatis, vertit Hispanicè, atque exemplis locupletavit.

La Dotrina christiana *del Cardenal Roberto Belarmino*. in 8.

Ipse autē Matriti denatus est an.MDCXVI.

DIDACVS DE LA FVENTE HVRTADO, Societatis Iesu Sacerdos, scripsit.

Cursum Philosophicum uno volumine.

DIDACVS DE FVENTES, Aragonus, ut existimo,scripsit, Ioanniq; Ximenio de Vrrea Arandæ Comiti nuncupavit,

La conquista *de Africa*; qui liber editus est Antverpiæ 1570. in 8. unàque

La conquista de Sena: *Verdadera narracion de un desafio, que pasò en Italia entre un Cavallero Aragones llamado Marco Antonio Lunel, y otro Castellano llamado Pedro de Tamayo natural de Avila: Verdadera narracion de un desafio que pasò entre el Marques de Pescara, y el Duque de Nemurs junto a los muros de Aste*.

Obras Poeticas *en vario genero de versos*. Cæsaraugustæ 1563. in 8.

Historia *del prudentissimo Capitan Don Fernando Davalos Marques de Pescara con los hechos memorables de otros siete excelentes Capitanes del Emperador Carlos V. es à saber Prospero Colona, el Duque de Borbon, D. Carlos Lanoy, D. Hugo de Moncada, Filiberto Principe d'Orange, Antonio de Leiva, y el Marques del Guasto recopilado por el M. Valles con una adicion de Diego de Fuentes*. Antverpiæ 1570.

DIDACVS DE FVNES, scripsit.

Historia *de Aves, y Animales*. Valentiæ 1621. 4.

F. DIDACVS GABILAN VELA, Præmonstratensis, in domo Roderico-politana, quam *Deiparæ Virginis de Charitate* appellant, dedit ex Lusitanico Vincentii da Costa Matos perutilem, & doctum librum, scilicet.

Discurso *contra los Iudios*. Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1631. 4.

D. DIDACVS GARRO, edidisse refertur.

Genealogia *de los Fontes de Albornoz*. Matriti 1639. folio.

DI-

DIDACVS GARZIA DE PALACIOS, Iuris doctor, & in Mexicano Prætorio Iudex, scripsit, messem alienam colligens,

Instruccion nautica para el buen uso de las naos segun la altura de Mexico. 1587. in 4. Eodem authore editi sunt-

Dialogos militares, anno 1583. in 4. Mexici.

DIDACVS GARZIA DE PAREDES, Truxiliensis, sub Catholico Rege Hispaniarum Ferdinando, insignium animi & corporis virium miles, fortissimis comparandus, quos maximè laudat antiquitas, cujus vitam, & res gestas particulari libro comprehēdit *D. Thomas Tamaio de Vargas*: prævivit ipse Historico suo de se scribens-

Relacion de su vida para instruccion de Don Sancho de Paredes su hijo. Edita fuit simul cùm *Ferdinandi del Pulgar Chronico Gonsali Magni Ducis*, Compluti 1584.

DIDACVS GARZIA DE RENGIFO, Societatis Iesu sacerdos, publicavit docēs Abulæ jam dudum sodales humanitatis studia, Ioannis Garziæ Rengifi usurpato nomine,

Arte Poëtica Española. Salmanticæ 1592. in 4.

D. DIDACVS GARZIA DE TRASMIERA, Valladoliti, dum ibi Curia Regia ineunte hoc sæculo esset, natus, ibidémque ad Sanctæ Crucis collegium sodalis togatus, Abbas, & Dominus *Hormedensis*, Palentinæ Ecclesiæ (uti Ecclesiastica fert nomenclatura) Dignitas, & Canonicus; Sancti Iacobi ordinis eques, post gestum cùm apud nos Pinciæ, Valentiæque, tum in Siciliæ regno diu Apostolici Inquisitoris munus, revocatur in patriam ad exercendam eandem Toleti curam. Vnde Præfectus datus fuit Curiæ regiæ Pampilonensi anno MDCLV. & post paucos annos inter supremi Fidei Senatus Patres cooptatus. Tandem renuntiatus Zamoræ Episcopus anno DCLXI. antequam sponsam vidisset Ecclesiam, Matriti in curia desiit esse mortalis, pietate vir, & doctrinâ conspicuus. Reliquit sanè hæc post se testimonia sui non obscura, scilicet-

De Polygamia, & Polyviria libros III. post breviorem in re MōtagneiGalli operam. Panhormi 1638. in folio. Deinde-

Stimulum Fidei: sive de obligatione revelandi hæreticos, & de hæresi suspectos: Item de correctione fraterna, Tractatum: ibidem 1642. 4. Hispanè etiam-

Vida de la venerable madre Vrsola Benincassa. Monteregali 1648.

F. DIDACVS GATICA, Bæticus &, ut credo, Hispalensis, ordinis Deiparæ Virginis de Mercede redemptionis captivorum, provinciæ suæ Præfectus, & S. T. Mag. Hispalensis Antistitis ante paucos annos coadjutor Episcopus cum tit. Ecclesiæ Vticensis, edidit-

De adventu Messiæ adversus Iudæos à fide Christi lapsos. Matriti in folio.

DIDACVS GOMEZ CORNEXO, Iurisconsultus, scripsit-

Additiones ad Antonium Gomez super leges, quas vocant Tauri.

DIDACVS GONZALEZ HOLGVIN, natus in oppido Extremaduræ nobilissimo *Caçeres*, sodalis Iesuitarum, promovendæ Indorum salutis studiosissimus, cùm apud eos innocentissimè vixit, tum vernaculis plagæ illius instructus linguis hæc vulgavit utilitati publicæ-

Grammatica en lengua Quichua, quæ toti Peruvio communis est. Limæ in urbe, Regum nuncupata. 1607. in 4.

Vocabulario de la misma lengua, cui accesserunt-

Los privilegios concedidos a los Indios, ibidem 1608. in 4.

D. DIDACVS GONZALEZ DE MEDINA BARBA, Burgensis, edidit-

Examen de fortificacion. Matriti 1599. in 4. 1609. 4.

DIDACVS GONZALEZ DE VILLAROEL, in regio Cameræ, ut vocant, Concilio, Notatius, edidit-

Examen de Escrivanos.

DIDACVS GRACIAN DE ALDERETE, Didaci Garziæ, Catholicorum Regum Ferdinandi, & Elisabethæ Fabricensium Præfecti, sive Armamentarii custodis (*Armero maior* vulgus vocat) filius: cujus cognomine, utpote familiari, non utendi hæc causa fuit. Lovanienses, inter quos literis dedit operam, facili errore *Gratianum* loco *Garziani* appellare solebant: prævaluitque ut post reditum quoque in Hispaniam ita communiter audiret. In ea schola domóque Ludovici Vivis Valentini viri doctissimi, excoluit animum non mediocri lingnarum, Latinæ, Græcæque, & aliarum, totiúsque eruditionis cognitione, & ornamēto. Quo nomine ad Aulam evocatus tum Carolo Cæsari, tum Philippo II. Regibus nostris à secretis, interpretationéque linguarum exoticarum fuit: vir ad doctrinæ laudem eximias alias pietatis, & integritatis dotes adjungens: quæ quidem eum Teresiæ à Iesu Virgini sanctitate praclaræ gratum valde, acceptúmque reddiderunt. Vixit XC. annis, in matrimonióque Ioannæ Dantisciæ fetè L. Filia hæc fuit Ioannis Dantisci de Curiis Poloni equitis, Regísque sui ad Carolum Imperatorem Legati: qui cum esset multâ doctrinâ, nihil antiquiùs duxit, quàm ut multæ doctrinæ viro filiam collocaret. Multiplicem ex ea pro-

prolem Gratianus, nec pœnitendam edidit; Hieronymum nempe Gratianum à Matre Dei Carmelitam loco suo à nobis laudatum, Antonium, Thomámque Philippo II. à secretis; Lucam demum, qui *Galatei* Hispani author est. Nec imparem in libris; ac in libetjs fœcūditatem sortitus, veterum præcipuè, tam Græcorum, quàm Latinorum monumenta civitate sermonéque donavit Hispano. Nempe -

Las obras *de Xenophonte en tres partes*.

I. Historia *de Cyro, que trata de la criāça, o institucion, vida, y hechos de Cyro*.

II. De la entrada *de Cyro el menor en Asia, y de las guerras, que allí tuvieron contra los Barbaros los Caudillos Griegos*.

III. Del oficio, *y cargo del Capitan General de los de à Cavallo: Arte militar de Cavalleria, y de los Cavallos: Vida de Agesilao Rey de los Lacedemonios: De la Republica de los Lacedemonios: De la caza, y monteria*. Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1552. in folio.

Ex Plutarcho vertit -

Las obras *morales*, ad Carolum Imperatorem. Compluti 1542. in fol. & Salmanticæ 1571. folio, apud Alexandrū de Canova.

Item seorsim -

Los Apotechmas. Compluti apud Michaëlem de Eguia. 1533. 4.

Ex Isocrate etiam -

De la Governacion *del Reino, al Rey Nicocles*.

Ex Dione similiter Chrysostomo ad Trajanum -

De la enseñanza *del Principe*. Salmant. typis Cassii 1570. 8.

Item ex Græcis fontibus, ut superiora,

La Historia *de Thucydides*. Salmanticæ apud Alexandrum de Canova 1564. folio.

Reglas *de Agapeto Diacono del officio, y cargo del Rey à Iustiniano Emperador*.

Latina hæc vertit in vulgarem sermonem -

Los libros *de los officios de S. Ambrosio, y Espejo de conciencia*. Salmanticæ apud Lucam Iuntam 1554. in folio.

La Conquista *de Africa en Berveria escrita en latin por Christoforo Calvete de Estrella*. Salmanticæ apud Canovam 1558. in 8.

Promiscuum ex variis fontibus edidit -

De Re militari Volumen quinque,

I. continens *El Onosandro Platonico de las calidades que a de tener un Capitan General*.

II. *Cesar renovado: esto es las observaciones militares, ardides, y avisos de guerra, que usò Cesar*.

III. IV. & V. *Disciplina militar: Instruction de los hechos y cosas de guerra de Langesai*, ex Gallico versa. Barcinone apud Claudium Bonaft. 1566. 4.

Ex Gallico item *Martialis* cujusdam *Arverni*, cujus carmina vernacula valde inter cives suos celebrantur, communicavit opus hoc titulo -

Arestos *de Amor*, hoc est, rerum ab Amore inter utriusque sexus litigatores discretè, ac lepidè judicatarum collectionem: quibus cùm olim Benedictus Curtius explanationes confecisset, easdemmet Gratianus noster textui Hispanico subjecit.

Laudat Gratianum, ac filios ejus non vulgariter Antonius Quesada *Quæstionum Iuris* cap. XVII.

DIDACVS GRANADO, patriâ ex urbe Gadibus, Iesuitarum sodalitatem cooptavit sibi vix puberi, in qua religiosum statum capesseret: brevitérque in eam spem erexit domesticos, ut qualem virum se esset aliquando daturus, non vanè augurarentur. Philosophiæ, ac Theologiæ explanandæ munus obiit magna cum sua laude; quæ quidem ad plures majori cumulo emanavit, ex quo in Divum Thomam Aquinatem commentaria cœpit in vulgus edere, atque ea sanè adeo perspicua, subtiliáque, ut germanum doctrinæ suæ enarratorem sortitus Doctor ille maximus non paucis callidè id æstimantibus videri possit. Miram rem domestici referunt, tractari à se quotidie non sine stupore archetypa ipsa laboriosissimarum lucubrationum, ne quidem verbo uno cancellata, deletáve. Adeò nusquam stylum vertebat, sed præsentissimâ rerum apprehensione muniebat priùs ipse viam calamo, quàm chartis imprimeret. Nec silent hujus ipsius rei exemplum vel maximè illustre. Cum ederentur commentaria in Primam Partem Summæ Theologiæ, operæque fervêrent, importuna facta jactura est aliquot exemplaris chartarum: cui reparandæ accingens se de novo scriptor ea protulit, quæ deperditis paulò post repertis collata summâ fide tam rerum, quàm verborum responderent. Ideirco virum aliàs occupatissimum, precibúsque ad Deum fundendis ferè omnibus horis vacantem, ad hæc valetudinarium conspicientes, doceri eum supernè, dum altiora se amplexatur spiritu, non temere jactaverunt. Adeo virtutum omnium, quæ in religioso viro expetuntur, numeros adimplevit. Porrò emicuit in eo non minùs aliis prudentia; cujus merito Hispalensis, & Granatensis Collegiorum administrationis, nec non & procurandorum aliquot hujus provinciæ negotiorum apud Generalem Præpositum obire munus necesse habuit. Incurrit tandem in lethalem morbum Granatæ, ejus temporis Rector, pleuritide extinctus Nonis Ianuarii anni MDCXXXII. ejusdémque alteri Societatis in Bæticæ partibus lumini Didaco Ruizio Montojæ fatalis. Dedit in publicum -

Commentariorum in summam Theologicam S. Thomæ, tomos VIII, Quorum tres primi explicant integram Primam Partem, atque editi sunt Hispali apud Franciscum de Lyra 1623. in folio, & Mussiponti apud Sebastianum Cramoisi 1624. in 4.

Duo

Duo sequentes absolvunt universam *primam secundæ*. Hispali apud Franciscum de Lyra 1631. in folio.

Sextus *ad secundam secundæ*. iisdem typis, & anno.

Duo reliqui explicant *Tertiam partem*. quibus continetur loco suo insertus, *De Immaculata Conceptione B. Virginis*, Tractatus seorsim excusus. Hispali 1617. 4.

DIDACVS GRANADO MALDONADO, scripsit-

Arte *de Cozina, & usanza Española, Italiana, y Tudesca*. Matriti apud Alphonsum Martin. 1609.

D. DIDACVS DE GVEVARA, nobilis vir, Ambrosii de Morales charus auditor, poëticâ facultate floruit, juvenis tamen præreptus è vita magnum sui desiderium reliquit. Extat ab eo -

Epithalamium in Nuptiis Philippi II. Hispaniæ Regis, & Isabellæ Valesiæ.

Vide Andream Schotum in *Bibliotheca*.

DIDACVS GVILLEN DE AVILA, cùm ad familiam Reverendissimi (sic ferebat ævi illius appellatio) Cardinalis Vrsini pertineret Romæ, Canonicúmque apud nos sacerdotium Palentinæ Ecclesiæ adeptus jam esset, ante annum orbis redempti M.D. scribebat carmine non ineleganti, eóque metri genere, quod nos *Coplas de arte maior* vocamus -

Panegirico *en alabança de la mas Catolica Princesa, y mas gloriosa Reyna de todas las Reynas la Reyna Doña Isabel nuestra Señora*. Item -

Obra compuesta *en loor del Reverendissimo Señor D. Alonso Carrillo Arçobispo de Toledo* jussu alterius Alphonsi Pampilonensis Præsulis, Toletanique illius nepotis. Pinciæ typis Didaci Gumiel 1509. in folio.

Hoc eodem nostro interprete Hispanus factus est -

Iulio Frontino *de los consejos y exemplos militares*, ad Petrum Velascum Hari Comitem. Salmanticæ Laurentii Homodei typis 1516. in 4.

DIDACVS DE GVRREA, Ecclesiæ Cæsaraugustanæ Portionarius, atque ex eis unus, qui confessiones pœnitentium in ea excipiunt, edidit pia quædam, nempe -

Manual *de Confessores*.

Consuelo *de Afligidos*.

Aliáque, referente sodali ejus Vincentio Blasco in *Historiis Aragonensibus*.

DIDACVS DE GVRREA, si diversus est ab alio cognomine jam laudato, cum excellentissimi D. Ludovici Fernandez Folch de Cardona Ducis Cardonensis filii primogeniti magister esset, edidit -

Arte *de enseñar hijos de Principes, y Señores*: Ilerdæ 1624. 8.

DIDACVS GVTIERREZ, edidit -

Americæ Tabulam, ut legitur in *Epitome Gesneriana Bibliothecæ*. Antverpiæ edita fuit ab Hieronymo Coch. Laudat Ortelius.

DIDACVS GVTIERREZ DE SALINAS, patriâ ex oppido *Brihuega*, regni Toletani, frugi libellum *De Re rustica* in vulgus emisit. In quo illud non vulgare est, initio libri justum ac solemne plurium testium examen ex decreto supremi Castellæ Senatus habitum ab authore ipso pro examinandis agriculturæ præceptis quibusdam parum notis à se in hoc libello traditis appositum extare, optimo quidem illius consilio, ne in dubium res aliquando verteretur, quam fides publica nequiquam roboraret. Titulus libri talis est -

Discursos *del pan, y del vino*: editi prius Compluti apud Iustum Sanchez 1600. 4. deinde in compendium redacti, unà cum Gabrielis Alphonsi de Herrera, aliorúmque *de Agricultura* scriptorum operibus. Matriti anno 1620. folio.

F. DIDACVS DE GVZMAN, Salmantinus, ordinis Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum, Commissarius (nam sic vocant) & Generalis Vicarius familiæ suæ in Hispaniarum provinciis, Garziæ Loaisæ V. C. Philippi Principis magistro, quem Toletana post Ecclesia Præsulem vidit, nuncupatum opus foras emisit -

De la excelencia *del Sacrificio de la Ley evangelica*. Matriti apud Philippum Iuntam 1599. in 4. cum prævium aliud, in Bætica visitatorem agens, edidisset ejusdem argumenti sic inscriptum, *De las ceremonias del reçado de la Missa*. 1594. Tribui etiam video ei à domesticis -

Salutares Constitutiones ad Regulæ sui ordinis explanationem, ac ejus Cæremoniale.

Obiit Salmanticæ.

D. DIDACVS DE GVZMAN, Abulensis origine, *Ocaniæ* tamen in Olcadibus Petro de Guzman & Menciâ de Benavides parentibus nobilissimis ortus, Toletanæ almæ sedis Canonicus, atque in supremo tuendæ fidei Concilio Senator, Philippi III. & Philippi IV. potentissimorum Regum Protomystes, atque Eleemosynarius, ut vocant, major, Indiarum Patriarcha, Tyriisque Antistes, Regiam Serenissimarum Infantum Annæ Mariæ, Margaritæque juventutem formavit præceptor: atque item Cruciatæ (sic audit) Magistratus, qui de rebus ad indulgentiam Cruciatę Bullę pertinentibus pro conficiendo sacro bello impetratæ olim à Pontificibus, judicat, Summus

Præ-

Præfectus fuit. Archiepiscopus deinde Hispalensis almæ Ecclesiæ anno MDCXXVI. creatus, quadriennio exacto galerum ab Vrbano VIII. Pontifice Maximo, Purpuratorum Patrum insigne, accepit, dum Mariam Philippi Regis IV. sororem ad Ferdinandi Romanorum, & Vngarorum Regis, atque ejusdem conjugis domum per Italiæ fines ducit. Sed brevi mors eum Anconæ oppressit. Scripserat olim -

Vida, y muerte *de D. Margarita de Austria Reina de España.* Matriti 1617. 4. Quæ quidem & Belgicè prodiit à Gerardo Zoes Amersfortensi S. I. Sacerdote conversa.

DIDACVS DE GVZMAN, Hispalensis, Presbyter Societatis Iesu, edidit -

De Imagenes, *y breves meditaciones de Nuestra Señora.* Granatæ apud Sebastianum de Mena 1603. 4.

F. DIDACVS DE HAEDO, ex Valle *de Cárrança* montanæ Burgensis provinciæ oriundus, Benedictinus sodalis, dedit in lucem -

Topografia, *y Historia general de Argel.* Pinciæ 1612. in folio apud Didacum Fernandez.

Ex cujus Hispanico dedit latinè *Martyres Argelenses* Ioannes Baptista Gramaye Antverpianus.

D. DIDACVS DE HAEDO, & GALLART, scripsit -

Viage, *sucesos, y guerras del Infante Cardenal D. Fernando de Austria desde XII. de Abril de MDCXXXII. hasta XXI. de Septiembre MDCXXXVI.* Matriti 1637. 4.

DIDACVS HENRRIQVEZ DE SALAS, Francisci Toleti Sanctæ Rom. Ecclesiæ Cardinalis latinum opus vulgare fecit, nempe-

La instruccion de Sacerdotes, y Suma de casos de conciencia con las addiciones, y annotaciones de Andres Victorello. Hanc recognovit versionem, correxitque Ioannes de Salas (fortè cognati hominis laborem) is qui inter Iesuitas non obscurus vixit, quæ Pinciæ prodiit in fol. anno 1619.

D. DIDACVS HENRRIQVEZ DE VILLEGAS, Lusitanus, Olissiponensis, sacræ Iesu Christi militiæ eques, &, ut vocant, commendatarius, Matriti agens edidit militaria, & moralia quædam, nempe prioris generis -

Levas *de la gente de guerra; su empleo en todas facciones militares.* Matriti apud Carolum Sanchez Bravo. 1647. 4.

Aula militar, *y politicas ideas deducidas de las acciones de C. Iulio Cesar exequutadas en las guerras de la Galia, civiles, de Alexandria, de Africa, de España.* Ad Philippum Hispanum Regem IV. Matriti apud Iulianum de Paredes 1649. 8.

Elementos *militares.* Matriti 1647.

Academia *de fortificacion de plaças, y nuevo modo de fortificar una plaça real, differente en todo de los demas, que escrivieron esta arte;* ibidem 1651.

Moralia verò -

El Advertido. Matriti in domo Dominici Garziæ 1653. 16.

El Sabio *en su retiro:* ibidem in 16.

El Principe *en la Idea.* ibidem 1656. in 4.

DIDACVS DE HERMOSILLA, Carolo Cæsari, atque Hispaniarum Regi à sacris, reliquit opus in schedis M.SS. hac nũcupatione-

Dialogo *entre Medrano Page y Iuan de Iorza mercader, de la vida, y tratamiento de los Pages de Palacio, y del galardon de sus servicios:* anno 1543. in folio. Vidit D. Thomas Tamajus.

DIDACVS HERNANDEZ DE MENDOZA, Matritensis civis, Catholicorum Regum tempore scripsit -

Nobiliario *de los linages de Castilla.* Qui M.S. absque sui authoris nomine primùm ambulabat liber per manus curiosorum; sed Ambrosius Morales vidit autographum ipsius authoris, docuitque de re alios in *Discursu de Genealogia Sancti Dominici*, deindéque proprio ipsius nomine apposito laudaverunt genealogicum hoc opus Gundisalvus Argote de Molina in *Nobilitatis Bætica* volumine, atque Ægidius Gonzalez Davila de *Magnalibus Matritensibus* pag. 201.

F. DIDACVS DE HERRERA, Hieronymianus monachus ex sodali togato Bartholomæani amplissimi apud Salmanticenses collegii, eâ viguisse memoriâ dicitur, ut & *Paulinas* omnes *epistolas*, ac *S. Thomæ Aquinatis summam Theologicam* integram recitare ex tempore posset, scripsisséque -

Glossam, seu declarationem libri Boëtii de Consolatione Philosophiæ.

Glossam super Aristotelis Metaphysicorum libros. Authores sunt Hieronymus de la Vega, & Iosephus de Siguenza, in hujus ordinis *Historiis:* prior lib. *II.* cap. *XXIII.* & posterior lib. *I.* cap. *XLVI.* & lib. *II.* cap. *XXIII.*

F. DIDACVS DE HOJEDA, Hispalensis, Dominicanus, S. T. Magister, Limæ Peruani regni, quò puer delatus sacro instituto nomen dederat, studiorum in cœnobio Sancti Dominici, postquam diû Philosophiam, ac Theologiam docuisset, Præfectus, cecinit piè, & eleganter admodum, luculentéque -

La Christiada; sive de vita Christi Poëma octoadibus compositum, XII. libris. Hispali apud Didacum Perez 1611. 4. Obiit in sua Limensi provincia eximiarũ vitæ Christianæ dotũ existimatione ad posteros clarus.

F. DI-

F. DIDACUS DE HOROZCO, Dominicanorum sodalis in Segoviensi urbe cooptatus, propter doctrinæ, ac pietatis meritum suscepit à Philippo Hispaniarum Rege II. visitandi Sanctissimæ Trinitatis religiosum ordinem delegatam Summi Pontificis curam; domique munus Vicarii Generalis administravit. Opera hæc reliquit -

Sermones *Quadragesimales, & Dominicales per annum.*

Vernaculè autem -

Sermones *de Nuestra Señora.*

Floruit circa annum MDLXX. Sed quia totidem hujus argumenti opera tribuuntur Alphonso de Horozco Augustiniano, utriusq; familiæ viris diligentibus disceptandum remittimus, cuinam eorum tribui debeant.

D. DIDACUS HURTADO DE MENDOZA, Eneci *Tendillæ* Comitis, ejusdémque *Mondexarensis* Marchionis, inclyti Granatensis ultimi adversus Mauros belli Ducis, & Ioannæ Paciecæ filius; Ludovici majoris natu, ac familiæ principis, Francisci Giennensis Episcopi, Bernardini triremium Hispanicarum Præfecti, Antoniique utriusque Americæ Proregis germanus frater, sorore & fœmina præstantissima fœlix, cujus *militaria facinora cùm audimus* (Paulus ait Manutius ad Didacum nostrum ejus fratrem in *Philosophiam Ciceronis* præfatus) *cuivis eam nostræ ætatis viro animi magnitudine comparamus; cùm autem ea, quæ scripsit, legimus, vel antiquis Scriptoribus ingenii præstantiâ simillimam judicamus.* Hæc non est Menzia illa *Zenetensis* Marchionissa, Principisque Calabriæ uxor, cujus doctrinam Vives, & Matamorus mirè extollunt, in quo, Andreas Schotus fœminas Hispaniæ illustres laudans hallucinatus fuit: sed vel Maria, quam Antonius Hurtadus Mendozius Comes Montis-acuti, alteráve, quam Ioannes Padilla Toletanus, uxores habuerunt. Patriâ fuit Didacus ex urbe Granata, ut vulgò creditur, etsi Toleti videatur natus. Thomæ Tamajo; quod in *Elogiis M.SS. virorum illustrium Carpetanorum* argumentis confirmare se alicubi ait. Granatæ quidem, Salmanticæque tribus linguis, Latinâ, Græcâ, & Arabicâ excultus accuratè, necnon & juris utriusque notitiam edoctus, ætate jam bello maturus in Italiam venit, ad bellica, ut nobilem virum sub bellicosissimo decebat Principe Carolo Augusto, subeunda discrimina, muniáque gerenda. Quæ verè is, ut alter Scipio, sic tractavit, ut militiæ intervalla fructuosissimo dispungeret otio, sempérque inter arma, ac studia versatus, (quod de Romano illo ait Paterculus (aut corpus periculis, aut animum disciplinis exerceret. Per hybernas etenim bellorum intermissiones, vel Romam, vel Patavium vel aliam Italiæ Academiam contendens Philosophos, & Mathematicos avidè audire solebat, atque inter alios Patavii Augustinum Niphum, & Ioannem Montesdocam Hispalensem in Philosophia clarissimos; sic studiis animum imbibens, ut non minus belli & pacis artium gnarus, quam totius eruditionis compos evaserit, vulgóque existimatus sit. Porrò his dotibus ornatum publicis aliquando negotiis tractandis applicuit Cæsar ejúsq; in legationum officiis eloquentiâ, prudentiáque, & industriâ, cùm apud Venetos, interimque in magna Synodo sub Paulo III. Tridenti coacta, deinde Romæ apud Papam ipsum usus est fœlicissimè. Quo ultimo dum distringitur munere, Senarum quoque Gubernatorem, armorúmque per Tusciam Præfectum pro Carolo gessit: cujus in hac legatione administranda rebus gestis pleni sunt omnes Augustæ ejusdem Caroli historiæ commentarii. Sub Philippo II. non minimâ reip. aut faciliorem partem gessisse eum, cum Regi à consiliis fuerit status, ex monumentis ævi illius constat: sub hoc enim Rege alios viginti annos superstes fuit, virtutibúsque insignibus floruit usque ad ejusdem sæculi septuagesimum quintum. Viris sanè ætatis suæ in literaria re principibus magno in pretio semper fuit, quasique alter studiosorum Mœcenas. Græcanica præcipuè studia, dum Venetiis ageret, ardenter promovit. Multa quippe nondum visa in Europa hac nostra antiquorum authorum, in hisque aliqua Sanctorum Basilii Magni, Gregorii Nazianzeni, Cyrilli Alexandrini, necnon & Archimedis, Heronis, Appiani monumenta è Græciæ ipsius latebris, avarissimorúmque possessorum manibus abstulit. Nimirum pro charissimo Turcarum magno Imperatori Solimano capite, quem ab iis, qui in potestate habebant, non parvo ære redemerat, liberúmque dimiserat, non aliam oblatæ ab illo Principe gratitudinis significationem admittere voluit, quâ, quod Venetis liberum esset à Turcarum ditione grana, quorum indigebant, petere; librorúmque aliquot Græcorum sibi ut esse liceret compos: quod utrúque impetravit facilè, sex non minus arcis librorum manuscriptorum, thesauro quovis pretiosiorum, plenis Solimani dono è potestate barbarorum recuperatis. Plures alios Græcos codices è Besarionis Cardinalis, aliorúmque Bibliothecis, operâ in eo usus Arnoldi Arlenii Græcè doctissimi magnâ impensâ excribi curavit. Necnon Nicolaum Sophianum Corcyrensem eum, cujus *Græciæ Tabula*, notæque ad eam Nicolai Gerbellii extant, Thessaliam usque misit, atque Athon montem ad conquirenda, & describenda clarissimorum authorum monumenta, & opera; quod in quadam epistola Ioannis Metelli ad Antonium Augustinum M.S. memini me legisse. Tota hæc librorum moles à Gesnero etiam in *Bibliotheca* sua laudata, Didaci, ut fama est, legato cessit Catholico Regi ad ornatum Escurialensis Bibliothecæ, in qua hodie asservantur. Geographiam quoque exquisite

sitè compertam habuit; multóque ingenio, & judicio, Ambrosii Moralis testimonio, veterum Hispaniæ locorum vocabula, & situs investigabat, adjumento usus exoticarum, quas sic intimè callebat, linguarum. Nec Philosophus tantum, Historicus, & Politicus fuit non vulgaris, sed & inter ævi sui Poëtas, qui vernaculo carmine delectabantur, nulli secundus. Egregius quippe erat, quod eâ nobilitate virum summè decuit, patrii sermonis, atque eloquentiæ promotor, & admirator. Cæterum duo tantum ab eo extare monumenta, quæ palam profiteantur hunc parentem, haud leviter dolendum est, alterum nempe Historicæ, alterum Poëticæ artis: scilicet Historicum hoc argumento, & titulo.

Guerra *de Granada hecha por el Rey de España D. Felipe II. contra los Moriscos de aquel reino sus rebeldes*; Sallustii *Jugurtino*, *Catilinarióque*, aut veterum cuicumque alii comparandum. Certè hæc Historia in schedis M. SS. diù cursitavit per omnium manus, scriniáque aliorum, Iacobi præcipuè Bledæ *Historia Manriscorum* scriptoris, ditavit. Demum in lucem prodiit Ludovici Tribaldi regii Chronographi operâ, Matriti 1610 in 4. deinde Olissipone apud Craesbek 1627. Ex quatuor libris finem tertii, quem mutilum deprehenderat, elegantissimè supplevit D. Ioannes Silva Portalegrensis Comes, verè purpuram authoris purpuræ attexens.

Rhythmicum verò excusum fuit curâ Ioannis Diaz Hidalgo Melitensis ordinis presbyteri, Regiique Cappellani, sic inscriptum.

Obras *del insigne Cavallero D. Diego de Mendoza*. Matriti 1610 in 4. Regnat is quidem meo judicio in octo-syllabis versibus nostræ gentis propriis; ejus in primis metri, quod *Redondillas*, & *Quintillas*, quatuor scilicet, & quinque versuum compositionem, vocamus. Acumen certè ubique, atque urbanitatem non vulgarem, doctrinęque ostendit multa lumina, veteréfque passim imitatur. Ludicris autem & Satyricis, quæ plura erant, editor prudenter abstinuit, ne hujus famæ & dignitatis viri nomine palam legerentur. Audio quoque in Italia prodiisse olim hoc versuum systema.

In editione nupera Tridentini Concilii à Philippo Labbęo procurata & adornata legitur, columna 292.

Oratio ejus habita Tridenti ad Patres ibi congregatos, cum primùm eò Caroli Cæsaris Legatus ex Venetiarum urbe appulit. Incipit, *Superiore anno* &c.

Tribuitur etiam nostro, juvenilis ætatis, ingenio tamen ac festivitate plenus, quem Salmanticæ elucubrasse dicitur, libellus: scilicet.

Lazarillo *de Tormes*, indigitatus: qui excusus extat Tarracone 1586. Pinciæque apud Ludovicum Sanchez 1603. in 16. Italicè hic idem prodiit hoc titulo, *Il Picariglio Castigliano*, Barezzo Barezzi interprete 1626. in 8. iterúmque cum adjectione secundæ partis, quam Barezzius appendit, 1635. atque item Germanicè. Quamvis non desit qui Ioannem de Ortega Hieronymianum monachum hujus authorem asserat; Iosephus videlicet Seguntinus in ejus ordinis *Historia* lib. I. cap. XXXV.

Manuscripta latent in Bibliothecis.

Paraphrasis in totum Aristotelem. (Quod opus ei *Gesnerianæ epitomes* author attribuit) Hispanica forsan; videntur enim quodammodo id indicare Paulli Manutii verba hæc, quæ sequuntur ex *præfatione* jam laudata. *Aliam tu ornandæ, atque amplificandæ patriæ tuæ rationem invenisti. Profers enim, quantum in te est, Hispanica linguæ terminos, & ut ea non solum verbis, & nominibus, sed etiam rebus, & scientiis per te locupletata ab exteris nationibus appetatur ingenio, doctrinâque consequeris*. Hæc ille. Cujus quidem paraphrasis aliqua portio est.

La Mechanica *de Aristoteles traducida de Griego en Castellano por D. Diego de Mendoza, dedicada al Duque de Alva*. Quo titulo dignoscebatur in Bibliotheca Antonii Augustini, visitúrque hodie in Regia Escurialensi, ut ex catalogis earum scio. Forte & huc pertinent.

Commentarii Politici, quos M.SS. esse apud Lucam Torrium amicum suum docet in *Bibliotheca ecclesiastica* de nostro loquens Aubertus Miręus.

Descripsit quoque.

La conquista *de la Ciudad de Tunes*; cui expeditioni interfuisse dicitur. Gesneri *Epitome*. Forte &.

La Batalla naval, *escrita al fin de la Guerra de Granada por D. Diego de Mendoza*. Nam hujus Inscriptionis liber in Catalogo apparet Olivariensis Bibliothecæ, quem Romæ in Barberina vidimus.

Denatum fuisse virum hunc clarissimum anno MDLXXV. Aubertus idem Miræus docet. Quem & summâ quâque laude ornant, & prosequuntur plures magni viri æquales; Lazarus Bonamicus in *Epistola* quadam metrica in *Delitiis Poëtarum Italorum* legenda, Paulus Manutius jam laudatus, Ambrosius Morales in nuncupatoria ad eum epistola *Antiquitatum Hispaniæ*; Præterea ad Didacum nostrum extat Sanctissimæ Christi Sponsæ Theresiæ à Iesu epistola quædam inter alias non dudum edita, XI. nempe Partis primæ.

F. DIDACUS DE IANGUAS, ordinis fratrum Prædicatorum, cujus familiæ nomen in Matritensi domo Dei-paræ Virginis (ut vocant) de Atocha professus est, S. T. M. Divum Thomam Placentiæ, Compluti, Segoviæ, Pinciæque, Theologicarum, ac metaphysicarum quæstionum callentissimus, atque in hujus urbis præsertim Gregoriano Collegio frequentissimæ auditorum coronæ interpretatus

tatus est. Mirâ fuit fœlicitate ingenii; in veterum Patrum lectione versatissimus, insuper continentiâ, & pietate eximiâ. Nec ponendum in ultima laudis parte quod Theresiæ à Iesu Sanctissimæ Virgini sacramentum pœnitentiæ suscipienti per octennium integrum aures præbuit. Extat ab eo -

Promptuarium Concionum festivalium totius anni, additâ Dominicæ Passionis explicatione; Parisiis, Coloniæque eodem anno 1605. sive *De Cardinalibus, & præcipuis Iesu Christi Sanctorum operibus, quæ festis eorum diebus in Ecclesia celebrantur*, quæ inscriptio est Matritensis princeps anni 1602. & Parisiensis.

Abiit vir pius ad plures XI. Kal. Augusti anno MDCV. aut MDCVI.

DIDACVS IAÑEZ FAXARDO, Matritensis, Iuris Consultus, in suprema hac Curia causarum patronus, litigatorum pauperum ex munere Advocatus, emisit in publicum juvenis adhuc -

Tractatum de legitimatione per subsequens matrimonium. Matriti 1632. in 4.

Resolutionem quoque *super renuntiationis revocatione factæ à Regulari, si Episcopus fiat*. Matriti 1633.

DIDACVS DE IEPES, Toletanus, in Nosocomio Sanctæ Crucis à sacris minister, opus edidit variæ, ac locupletis historiæ penu, dulce utili, juxta Poëtæ regulam, admiscens; nempe -

Discursos de varia Historia, que tratan de las obras de misericordia, y otras materias morales con exemplos, y sentencias de Santos, y otros gravissimos autores. Toleti ann. 1592. in folio apud Petrum Rodriguez. Verè enim ajebat Plinius in Panegyrico; *Melius homines exemplis docentur, quæ in primis hoc in se boni habent, quod approbant ea, quæ præcepta sunt, fieri posse*.

Reliquit manuscripta -

Notas al Conde D. Pedro de Portugal.

Historia de Paulo Orosio.

S. Agustin de la Ciudad de Dios: à se in vernaculum sermonem versa, uti refert D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hispanorum*. Nomen à patrio oppido in Carpentania ei inditum alicubi lego, sed Toletanam patriam ei adstruit D. Thomas Tamajus, cui magis defero.

F. DIDACVS DE IEPES, Hieronymianus, cujus familiæ morem ut sequeretur, à natali oppido, quod in Carpentania est, jurâque sacra Toletum petit, nomen mutuavit, eâ pietatis omnigenæque virtutis laude in hoc religiosissimo vixit ascetarum ordine, ut dignus habitus aliquando fuerit, quem serenissimus Rex Philippus hujus nominis Secundus sacram exomologesim confecturus supplex adiret. Præsul deinde Turiasonensis post Regis obitum renunciatus, hæc sui monumenta reliquit posteris -

Historia particular de la persecucion de Ingalaterra desde el año de MDLXX. Matriti 1599. 4.

Vida de la madre Teresa de IHS. Matriti 1599. 4. & 1614. Transtulit librum hunc Gallicè Cyprianus à Nativitate Virginis, ediditq; Parisiis 1643.

Scripsit etiam Philippi Regis III. jussu tractatum, seu relationem *De la muerte del Rey Don Felipe Segundo*, quæ, ni fallor, caret adhuc typorum luce: adjudicat tamen nostro eam inter alios Franciscus de Pisa in *Toletanæ urbis Historia* libro V. cap. XXXI. & Martinus Carrillo in *Annalibus* ad annû MDCXCVIII. Creatus fuit Episcopus anno MDC. decessitque MDCXIII. ætatis suæ LXXXIII.

F. DIDACVS A IESV, Hieronymianus, ex Lusitania, ut credo, edidit -

Memoriale ordinis S. Hieronymi: quod laudat G. Cardosus in *Agiologio Lusitano* prima Martii & XVI. ejusdem pag. 197. & XXXI. ejusdem, pag. 374.

F. DIDACVS A IESV MARIA, natus in Civitate-regali, Carmelita excalceatus, domui Guadalaxarensi præerat scribens de rebus patriis,

Historia de la Imagen de Nuestra Señora de Prado de Ciudad-real. Matriti 1650. in 4.

Idem, ut credimus, scripsit -

Desierto de Bolarque de Carmelitas de la Reforma, ibidem 1651. 4.

F. DIDACVS A IESV MARIA, nescio cujus religiosæ familiæ sodalis, author fertur libri sic inscripti -

Monte de piedad, y Concordia espiritual. Hispali 1635. in 16.

F. DIDACVS A IESV, olim SALABLANCA, Pincianus, ex Carmeli reformatione, concionandi arte admodum clarus, atque in Academia Complutensi plurium annorum Professor celebris, scripsit -

Commentaria cum disputationibus, & quæstionibus in universam Aristotelis Logicam. Matriti 1608. 4.

Annotaciones a las obras del Venerable Padre F. Iuan de la Cruz.

Denatus est anno MDCXXI.

F. DIDACVS A S. IOSEPHO, Benedictinus, in Montis-serrati sacrâ & venerabili æde religionem professus, in gymnasio autem, seu collegio Hiraciensi sodalis, publici juris fecit -

Manual Ecclesiastico, y Ceremonial de la Misa, y Oficio divino, conforme à las reglas, y rubricas del Misal, y Breviario Romano, y Ceremonial de los Obispos. Pampelone 1633. in 8.

F. DIDACVS DE SANCTO IOSEPHO, Pincianus, Carmelita ex Reformatorum secta, publicavit -

La Historia *de las fiestas, que las Ciudades de España hizieron en la Beatificacion de Santa Teresa de IHS. año de MDCXIV.* Matriti 1615. 4.

Musicæ, atque pictoriæ artium laude insignem fuisse affirmant, qui de eo referunt. Obiit anno MDCXXI.

F. DIDACVS ISQVIERDO, Franciscanus observantiæ regularis, Lector emeritus, provinciæque Burgensis, uti domesticum verbum sonat, Diffinitor, publicavit -

Trilogicum Eucharisticum continens succinctè morale, scholasticum, & mysticum Eucharistiæ, ut Sacramentum est. Pampelone 1650. in 8.

DIDACVS LAINEZ, natus in oppido veteris Castellæ *Almazan*, secundus post Ignatium authorem Iesuiticæ religiosæ sodalitatis Generalis Præfectus, quam per octo annos & amplius rexit, summéque ampliavit: summus fuit Theologus, sanctimoniâ, prudentiâ, suavitate morum, cæterísque naturæ dotibus veluti ad vnguem factus: de quo adeas, rogo, *Societatis Bibliothecæ* authorem, qui res ejus gestas in compendium redegit; tribuens quidem nostro aliqua, vel imperfecta, vel deperdita; nempe *de Providentia* lib. *III. Prolegomenon in universam Scripturã* lib. *I. De Trinitate* lib. *III. De Cambiis; De Vsuris; Pluralitate beneficiorum; De fuco, & ornatu mulierum; De Regno Dei;* ac *de Vsu Calicis; Indicémque illustrium sententiarum ex variis authoribus.* Scio in Bibliotheca Ambrosiana Mediolani asservari manu exaratam -

Summam eorum, quæ per Iacobum Lainez Societatis Iesu è suggestu proposita sunt populo Genuensi circa mercatorum frequentiora negotia. Fortè idem cum *de Cambiis* opere.

Extat quoque ejus (ait Alegambius)

Commentariolus, ne templa Hæreticis concedantur: in colloquio Poissiaco in Gallia scriptus.

Oratio item, quam ibidem habuit relata à Sachino tomo secundo *Histor. Societat.* libro VI. num. 32. & lib. V. num. 201. Nec non ex Hispanico authoris -

Epistola ad Patres, qui in India essent: apud eumdem Sachinum lib. II. numer. 188. Denique -

Tabella brevis pro Concionatorum instructione, adducta à Possevino in *Bibliotheca sacra* lib. V. cap. XLI.

Doctrinam, dogmatáque Tridentina de Iustificatione & Gratia, itémque de Sacramento Ordinis formasse fertur. Obiit XIX. Ianuarii MDLXV. ætatis suæ LIII. Frequens quidem hujus magni viri mentio in *Historia Concilii Tridentini.*

DIDACVS DE LEDESMA, Cuellarensis, Lovanii ad Societatis Iesu religiosum ordinem venit XXXII. annis natus, literísque sacris & profanis non leviter instructus. Romæ studiis præfuit in collegio, Thomámque Angelicum explicuit, & quidquid cum Hæreticis controverti solet: vir doctrinæ, & pietatis nomine valde celebratus in Sachini *Historia* lib. I. cap. IX. Scripsit.

De Divinis Scripturis quàvis passim linguâ non legendis: simul & de Sacrificio Missæ, cæterisq; officiis in Ecclesia Christi Hebraicâ tantùm, Græcâ, aut Latinâ linguâ celebrandis. Coloniæ apud Maternum Cholinum 1570. in 8. apud Geminum Calenium 1574. ibidem tertiò 1597. in 8.

Doctrinam Christianam Hispanicè; &-

De modo catechizandi, Italicè: quem librum Vincentius Castariola in linguam Græcam transtulit. Prodiit ille Romæ 1573. hæc verò translatio ibidem 1594.

Grammaticas Institutiones. Venetiis 1569. in 8.

Tabellam brevem totius Summæ Theologiæ Sancti Thomæ; quam exhibet Possevinus lib. *III. Bibliothecæ cap. VII.*

M.SS. relicta hæc sunt, Alegambii testimonio, *De Dialectica* lib. I. *Ethices, sive Philosophia ac Theologia de moribus* volumen unum: *Controversiarum contra Hæreticos,* aliud. In Bibliotheca certè Barberina vidimus *Compendium casuum conscientiæ.* M.S.

Denatus est anno MDLXXV. ætatis plus minus LV. aut LVI.

F. DIDACVS DE LEMOS, Lusitanus, ordinis fratrum Prædicatorum in *Benficæ* monasterio, quod Vlissiponem prope est, Lusitanâ linguâ descripsit -

Vitam Sancti Dominici. anno 1524.

DIDACVS DE LEON, scripsit -

Explicacion *del Genero, y Supinos del Maestro Antonio.* Pinciæ 1612. in 8.

F. DIDACVS DE LEON, Vtrariensis, ordinis Carmelitarum, insigniter doctus audit à domesticis, ac trium linguarum Latinæ, Græcæq; & Hebraicæ peritus. Interfuit Episcopus Columbricensis Concilio Tridentino: quâ dignitatis appellatione eum vocat inter alios catalogus eorum, qui eidem sacro Concilio interfuerunt, ac Rodericus Caro civem suum laudans in *Notis ad Dextri Chronicon* fol. *LXXVIII.* Schotúsque in *Bibliotheca*. Extare in cœnobio Hispalensi audio hujus authoris (quæ tribuunt ei Petrus Lucius, & Didacus Coria.)

Super IV. libros Sententiarum commentaria.

De Arte grammatica Hebræa, lib. I.

Triadem orationum in Concilio Tridentino habitarum.

Di-

Disputationum in eodem lib. I. Decessit Hispali anno MDLXXXIX.

DIDACVS LOPEZ, domo ex oppido *Valencia de Alcantara* provinciæ Extremaduræ, plures annos Taurinæ urbis juventutem literis latinis excoluit, postquam Emeritæque, Vlmetique, ac nescio an alibi munus idem docendi exercuisset. Tauri commorabatur, adhuc literis operam dans, publicóque stipendio primorum civium pueros instituens domi anno superiore MDCLII. Scripsit partim gerens interpretis, partim authoris munus,

Aulo Persio Flaco *traducido en lengua Castellana con declaracion magistral*. Burgis 1609. 8. apud Ioan. Bapt. Varesium.

Las obras *de Virgilio traducidas en prosa Castellana*. Pinciæ 1601. 4. Matritique apud Cnestam 1614. 4.

Los nueve libros *de los exemplos, y virtudes morales de Valerio Maximo, traducidos, y comentados*. Hispali 1631. 4.

Emblemas de Alciaro *con la explicacion del Autor*. Naxeræ apud Ioannem Mongaston 1615. 4. Valentiæque apud Hieronymum Vilagrassa 1655. 4.

Declaracion magistral *sobre las Satyras de Iuvenal*. Matriti apud Didacũ Diaz de la Carrera 1642. in 4.

Comento *en defensa del libro IV. de la Arte Grammatica de Antonio*, apud Antoniam Ramirez Salmanticæ 1610. 8. & Matriti 1652. Item latinè -

Mopsum Eclogam in obitu Francisci Sancii Brocensis.

DIDACVS LOPEZ, Hispali commorabatur, cum edidit, juventuti consulens,

Construccion, *y explicacion de las Reglas de generos, y preteritos conforme al Arte de Antonio*. apud Ioannem Gomezium de Blas. 1640. 8.

Diversus est à superiore illo famę inter Grãmaticos celebrioris.

DIDACVS LOPEZ, Bilbilitanus ex Aragoniæ regno, & medicinæ Doctor. Scripsit-

In Aboali Abinceni, sive Avicennæ librum de viribus cordis commentaria.

DIDACVS LOPEZ, Lusitanus, Bringellianus, Iesuita, Doctor Sac. Theologiæ Eborensis, & in hac Academia primarius scholasticæ primùm, deinde expositivæ, ut vocant, interpres, Academiæque Cancellarius, scripsit -

Harmoniam Scripturæ divinæ emodulantem actiones laudabiles, vel vituperabiles virorum, & fœminarum antiquo aut novo Testamento relatas, expositas ad mores à XXIV. Doctoribus per sonos alphabetico ordine dispositos, indicantes virorum ac fœminarum nomina cum conceptibus, seu concentibus propriis authoris. Parisiis apud Sebastianum Cramoysi in folio. Fortè idem est Iacobus Lopez Rebello, cujus nomen præfert Tractatus ita inscriptus -

Fructus Sacramenti Pœnitentiæ, Parisiis similiter editus 1602. 8.

DIDACVS LOPEZ, Zafrensis, unus è primis Societatis Iesu Presbyteris, qui in Hispaniam Novam, seu Americam transfretaverunt, scripsit -

Mensam spiritualium ciborum, tum è Sacra Scriptura, tum è Sanctorum Patrum interpretatione selectorum pro divini verbi concionatoribus. Lugduni apud Horatium Cardon 1614. in folio.

Diem suum obiit in collegio Mexicanæ urbis, cum præfuisset huic, & Angepolitano, & aliis collegiis, necnon & domui professæ Mexicanæ, XXXI. Octobris MDCXV. ætatis suæ LXXI.

DIDACVS LOPEZ DE AIALA, Toletanæ patriæ Ecclesiæ Canonicus, nostrum sermonem, vernaculè conversis Scriptorum Italorum quibusdam opusculis, & quidem eleganter, locupletavit. Hujus namque in primis est, quamvis prodierit authore non notato,

El Laberinto de Amor *ex Philocoro Ioannis Boccacii*, typis mandatus an. 1553. in 4. de quo admonet in præfatione operis proximè laudandi Blasius de Garay sanctæ ejusdem Ecclesiæ Portionarius. Item-

Arcadia *de Iacobo Sanazaro*. Toleti 1547. in 4. apud Ioannem de Aiala. Interpretatio hęc non unius Didaci nostri est: nã quidquid oratione adscriptâ numeris Sanazaro excidit, hoc totum Didacus Salazar, olim miles, Centurióque, ac deinde vitam sectatus eremiticam, ingenii acumine vir præstans, carmine transtulit Hispano. Hunc editor libelli hujus is, quem ante nominavimus, Blasius Garay *sui sæculi Phœnicem*, tam meditato carmine, quàm extemporali, prosâ item oratione disertum appellat.

F. DIDACVS LOPEZ DE ANDRADA, Lusitanus, ordinis Eremitarum D. Augustini, quem inter Aragonenses cooptavit, ingeniosus & eloqnens, si quis alius, in concionandi opere; planéque omnium, quos habere ad populum sermones illa ætas vidit, facilè princeps. Diu operatus est Matriti regius Ecclesiastes cum admiratione curialium, & fructu] ad eum usque diem, quo designante Philippo Rege IV. in Pontificatum Hydruntinum, anno scilicet MDCXXIII. à summo Ecclesiæ Præsule fuit adsumptus. In ea sede nondum sexagenarius muneri suo instans diem suum obiit. Vulgaverat is Castellæ proprio idiomate, atque eo castissimo -

Tratados *sobre los Evangelios de la Quaresma*: duobus tomis. Matriti 1615. & 1617. 4. apud Alphons. Martinum, & Pampelone 1620. in 4.

Tratados *sobre los Evangelios que se dicen en las festividades de los Santos*. Matriti anno 1622. in 4. & Barcinone eodem anno. Quos hodiéque é manibus Doctorum hominum magna hæc vis *Sermonum*, *Homiliarum*, atque *Discursuum ecclesiasticorum* ad hunc usq;diem protuberans nondum excussit.

Sed jam tribus tomis locupletiora hæc omnia dedit Matritensis Typographia Gregorii Roderici anno 1656. in folio, quorum primus est *de Quadragesima*, secundus *de Sanctis*, tertius *de Conceptione Immaculata Mariæ Virginis*, qui ultimus tandem prodierat posthumus anno 1649. Neapoli duabus partibus, Hieronymi fratris sodalis Carmelitæ industriâ locupletior factus.

Obiit ante diem VII. Iunii MDCXXXV. quo ei in Episcopali munere successor datus est.

F. DIDACVS LOPEZ DE BARAHONA, sodalis Redemptorum Sanctissimæ Trinitatis in domo Burgensi, scripsit.

Manual *de los Religiosos de la Santissima Trinidad*, hoc est, Regulæ his præscriptæ explanationem, privilegiorúmque à Sede Pontificia eis concessorum usque ad hoc tempus collectionem. Authores sunt domestici Scriptores.

DIDACVS LOPEZ DE CORTEGANA, domo, ut suspicari datur, ex oppido Bætici tractus cognomine, in alma Hispalensi Ecclesia sacerdotium Canonicum, ac dignitatem Archidiaconatus gerens, ineunte superiore sæculo, famâ literarum & in primis eloquentiæ nostratis facultate florebat. Ejus namque sunt ex latina lingua redditi.

El Asno *de Oro de Lucio Apuleio*: quod opus laudat Petrus Nuñez Delgado in quodam carmine, quod inter ejus legitur *epigrammata*.

El Tratado *de la miseria de los Cortesanos*, Aeneæ Silvii: atque item alius.

De como *se quexa la paz*, Erasmi Roterodami; ad Didacum Pontium Legionensem Arcensium Ducem anno 1520.

Hujus viri mentio cum laude fit in nuncupata ei Hispanica Ludovici Barthema *Itinerarii* versione, quam Christophorus de Arcos Hispalensis Ecclesiæ ejusdem Cathedralis Curio in vulgus dedit. Tribuitur quoque ei à D. Petro de la Escalera Guevara in libro *De los Monteros de Espinosa* II. parte capitulo III. fol. 70.

La Historia *del Rey D. Fernando el Santo*.

DIDACVS LOPEZ DE LISBOA, ET LEON Lusitanus, in Peruano regno scripsit.

Vida *de Don Fernando Arias de Vgarte Arçobispo que muriò de Lima*. Limæ 1638.

Pater hic est Antonii de Leone, de quo suprà egimus.

DIDACVS LOPEZ DE TOLEDO, Alcantarensis Eques, & Commendatarius, ut vocant, *de Castil-novo*, Toleti natus, vertit in vernaculam linguam post alios interpretes.

Los Comentarios *de Julio Cesar, y de Caio Hirtio con el argumento de las guerras de Francia, y declaracion para concertar à Cesar con otros autores*. Matriti apud Alphonsum Martin. 1621. 4.

Est quidem Anonymi cujusdam interpretatio horum commentariorum olim facta, editáque Compluti 1529. folio. Est & alia Petri Garsia de Oliva, quæ Toleti in lucem fuit emissa anno 1570. in 8.

D. DIDACVS LOPEZ DE ZVÑIGA, *Theologus, Latinè, Græcéque doctus, sacrarum, ecclesiasticarúmque historiarum peritissimus, ingenii candidi, & supra quàm credi potest, urbani, quódque his multo majus erat, innocentissimæ vitæ, summæque non morum tantùm, sed etiam verborum honestatis; veri, si quis unquam, amantissimus, & perquam egregius pietatis cultor. Qui non malevolentiâ, sed veritatis studio scripsisse se in Erasmum moriens non obscurè declaravit. Nam cum non pauca collegisset, quæ ne in quarta quidem editione Novi Testamenti ab illo conversi probaret, mandavit hæredibus, ne Commentarium, quod nondum postremâ manu recognoverat, evulgarent, sed ad illum mitterent, ut illis suis laboribus admonitus posset, si vellet, libros suos emendare; nihil tale haud dubiè mandaturus, si ambitione ductus non studio veritatis eam provinciam suscepisset*. Hæc Ioannes Genesius Sepulveda in *Apologia ad Erasmum*: quæ & Andreas Schotus in *Bibliothecam* suam *Hispanam* transcripsit. Refert item in *Epistola I. ad Erasmum* idem Sepulveda, esse apud Franciscum Quignonium Cardinalem has Stunicæ observationes, scilicet *octoginta* omnino *Annotationes in scholia Erasmi in Hieronymi opera*, & plus centum *in Novi Testamenti conversionem, ejusdémque Erasmi adnotationes*. Et in II. *epistola*, Franciscum Quignonium tradidisse librum Inacho Mendozæ Cardinali Romam appulso, cujus auspiciis decerptæ *annotationes*, & ad Erasmum missæ fuerant: de quibus agit & epistolis III. & IV. Conferenda hæc tamen sunt cum Erasmi epistolis IV. lib. XVI. ad Petrum Barbirium: XV. lib XX. ad Franciscum Vergaram: XXXIX. ejusdem libri ad Cardinalem Sedunensem: I. lib. XXX. ad Hubertum Barlandum, & alias facilè colligendas ex Indice, qui in editione harum epistolarum postrema Londinensi prostat. Opera ejus quæ reliquit hæc sunt.

Annotationes dictæ *contra Desiderium Erasmum in defensionem translationis Novi Testamenti*. quæ Venetiis prodierunt in folio. Quibus adjungi video.

In Erasmum secundas curas. Item.

Annotationes in Iacobum Fabrum Stapulensem super Epistolas Pauli. Lutetiæ apud

Conradum Resch. 1522 in folio.

Annotationes in Scholia Erasmi ad S. Hieronymi opera. Quas tribui nostro, ut vidimus, à Sepulveda & aliis scio cum duobus sequentibus -

Enchiridio Religionis; & -

Assertionibus de Ecclesia.

Itinerarium quoque scripsit *ab oppido Complutensi Toletanæ provinciæ usque ad urbem Romam*; ad Ioannem Stunicam fratrem, D. Iacobi equitem, quod Romæ editum fuit in Campo Floræ per Marcellum Gilbel, alias Frank. anno 1521. in 8. quę editio in Vaticana extat Bibliotheca Cod. 10571. & post plures annos ab Andrea Schoto in fine *Bibliothecæ* suæ *Hispanæ*.

Hispanicarum Historiarum Breviarium, ad Ferdinandum Hispaniarum Principem, Austriæ Archiducem. Prologus incipit: *Hispanorum Regum Historias &c.* liber autem ipse: *Hispania, ut aliæ pleræque Orbis provinciæ, Romano paruit Imperio &c.* Hujus exemplum vidimus Romæ in Bibliotheca Barbarina, codice M.S. MXIX. ex quo aliud nobis procudi curavimus. Mortuus est Neapoli ad annum circiter MDXXX. quò paulò antè, alieno, & periculoso tempore ab urbe profectus fuerat, uti Schotus refert.

D. DIDACVS LOPEZ DE ZVÑIGA ET SOTOMAIOR, Presbyter, Iuris Canonici, ut vocant, Licentiatus, Sixto V. Pontifici Maximo nuncupavit -

De Voto tractatum. Salmanticæ 1588. in 4. apud Michaëlem Serrano de Vargas.

DIDACVS MADVEÑO, Iesuita, scripsit -

De illibata, & prorsus Immaculata Conceptione Virginis Mariæ: ut referunt Hyppolytus Marraccius in *Bibliotheca Mariana*, & Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

F. DIDACVS MALO DE ANDVEZA, Benedictinus, sui ordinis generalis concionator, edidit -

Oraciones panegiricas *en las festividades de varios Santos.* Matriti 1663. in 4. apud Dominicum Garziam & Morràs.

F. DIDACVS MARFIL, Cistercienfis monachus in cœnobio *de Sandoval*, quod à Legione urbe duabus leucis distat, eximius Theologus, atque Ecclesiastes, scripsit, sed non edidit, authoribus Chrysostomo Henrriquez, & Carolo Vischio,

De las Alabanzas *de Nuestra Señora.*
Obiit in monasterio *Montis-Salutis* anno MDCXXI.

F. DIDACVS DE SANCTA MARIA, ordinis Prædicatorum in provincia Mexicana, ejusdémque aliquando Præfectus, scripsit -

Doctrina *Christiana en lengua Misteca.*

Epistolas, y *Evangelios*, eâdem linguâ -

DIDACVS MARTINEZ, Complutensis, edidit -

Formulario *de provisiones de Prelados, y de cartas familiares.* Medinæ Campi apud Franciscum del Canto 1576. in 8.

DIDACVS MARTINEZ, Cordubensis, Iesuita, omnigenæ doctrinæ tam sacræ, quàm profanæ studia cum linguarum Orientalium insigniorum Græcæ, Hebraicæ, Syriacæ, atque Arabicæ haud vulgari notitia conjunxit: eâ memoriâ præditus, ut libros omnes sacros promptè reddere posset. Quare in his exponēdis æquales ejus, quantumvis doctissimi, primas ei concedebant; quod ex domesticis, atque auditoribus minimè vanis hominibus notum habemus. Docendis priùs humanioribus literis, deinde sacris intentus vixit; quas ultimas in Collegio Hispalensi vicennio integro professus fuit; unà ibi degens cum Ludovico de Alcazar, Ioanne Pineda, Didaco Ruiz de Montoya clarissimis Societatis, harúmque provinciæ, atque urbis luminibus, nullo eorum inferior. Edita ejus est sine authoris nomine -

Epistola ad Sacerdotem quemdam vinculis in Anglia pro christiana fide detentum.

Habuit præterea paratos prelo, ut *Bibliotheca Societatis* Scriptor suo tempore ajebat -

Commentarios in Apocalypsim B. Ioannis Apostoli.

Tractatum de sacris lapidibus.

Descriptionem Idumeæ. tomis II. ubi *commentaria in Abdiam* habet.

Commentarium in Epistolam B. Iacobi Apostoli juxta editionem Syriacam.

Hispanicè verò -

Tratado *sobre el Padre nuestro*: unáque *el Tratado de S. Cipriano sobre la misma oracion.*

Vida *de San Iuan de Dios.*

Marte Español.

Matrimonio casto *de Henrrico, y de la verdad.* Quod nescio qualis sit argumenti opus.

Omnia hæc custodiri audio in tabulario collegii S. Hermenegildi Hispalensis adhuc manu exarata. Vitam cum morte commutavit in eadem urbe senex jam emeritus, circa annum hujus sæculi XLII.

F. DIDACVS MASIVS, vulgò MAS, Valentinus gente, domo autem ex oppido *Villareal*, Dominicanis apud Salmantinos dato nomine paulò pòst in cœnobium Valentinum remancipatus, Doctórque ejusdem scholæ Theologus, interpretatus est ibi Sanctum Thomam, utriusque Philosophiæ tam naturalis, quàm sacræ peritissimus. Quo tempore utilissima hæc vulgavit opera -

Commentaria in universam Aristotelis Dia-

Dialecticam, unà cum *quæstionibus*, *quæ à gravissimis viris disputari solent*, duobus tomis. Valentiæ 1592. 4. Coloniæque 1618. 4.

Commentaria in universam Philosophiã Aristotelis, unà cum quæstionibus &c. hoc est VIII. libros Physicorum, duobus aliis voluminibus. Valentiæ 1599. 4. Coloniæque 1610.

De Ente, & proprietatibus ejus, metaphysicam disputationem. 1578. 8.

De Transcendentibus tractatum.

De Elementis disputationem, VI libris comprehensam: de quo opere jam perfecto, typisque propediem tradendo Petro Augustino Morlæ in Præfatione sui *Emporii Iuris* attestanti debemus credere.

Inedita reliquisse dicitur, *in libros de Cælo; de Anima; de Generatione; ac Meteororum.*

In Summam Theologiæ D. Thomæ, duo magna volumina.

Vernaculâ autem linguâ conscripsit -

Vida *de San Iacinto*. Valentiæ 1594. in 8.

Vida *de Santa Ines de Monte Policiano, y de otras Bienaventuradas Virgines del orden de Predicadores.*

Vida *de Santo Tomas de Aquino.*

Vivis exemptus est Masius post quatuordecim annos in scholastico munere transactos anno orbis christiani MDCVIII.

F. DIDACVS A MATRE DEI, Toletanus, ex Discalceatis fratribus Sanctissimæ Trinitatis, qui captivos redimunt, concinnavit -

Chronica *de los Descalços de la Santissima Trinidad*, duabus partibus, quarum prior prodiit anno 1652. Posterior verò .... in folio.

Obiit Matriti septuagenarius Diffinitoris Generalis, & Vicarii Generalis muneribus inter sodales gestis.

DIDACVS MATVTE DE PEÑAFIEL, Granatensis, in hujus urbis Academia publicus ex Durãdi cathedra Professor Theologus, Ecclesiæque Bastensis Sacerdos, & Prior, variâ literarum suppellectile dives, edidit tertiũ supra tricesimum annum ętatis numerans pulchrum opus sermone vernaculo -

Prosapia *de Christo* dictum, sive Comment. ad Sancti Lucæ caput III. in eóque contentam Iesu Christi avorũ seriem; D. Francisco de Roxas, & Sandoval Lermæ Duci nuncupatum. Bastæ 1614. in 4. In calce adjungitur -

Vn Discurso, *y digression de la segunda edad del mundo, de Sem hijo de Noe, y de la division de las tierras entre Sem, Cham, y Iaphet, y origen de los linages del Mundo.*

Promiserat post superioris libri editionem -

Vitam Christi; eodem Hispano sermone, duabus partibus, quarum hæ essent appellationes; *Christo Infante*; *Christo Gigante*; in quo opere magis quàm in *Prosapia* sibi placeret.

DIDACVS DE MEDRANO, Iurisconsultus, libellum foras dedit -

De Consensu connubiali, qui editus est Lugduni typis Horatii Cardon 1609. in 4.

DIDACVS MENDEZ DE VASCONCELOS, Lusitanus, in oppido *Altèr* natus Transtaganæ provinciæ, Burdigale sub Antonio Goveano literas humanitatis, Tolosæ sub Corrasio & aliis, multóque magis Conimbricæ à Martino Doctore Navarro, Parisiisque a Petro Rebuso prudentiam utriusque juris doctus, in Eborensis Ecclesiæ collegio sacro locum à Gundisalvo Pinario avunculo, qui Visensis fuit Episcopus, sibi cessum occupavit: atq; inter Fidei vindices Lusitanos diu sedit, ab Henrico Cardinali, sacri hujus Concilii Præfecto ei curæ mancipatus. Scripsit, cum insigni esset eruditione antiquarum rerum, ac totius humanitatis,

In Andreæ Resendii Antiquit. Lusitaniæ libros scholia brevia.

De Eborensi municipio commentarium, unà cum Andreæ Resendii operibus Coloniæ apud Birckmanum 1600. 8. & in systemate *Hispaniæ Illustratæ*.

Hujus res adhuc viventis stylo duxit Andreas Schotus in *Bibliotheca*, Lusitanos famâ & scriptis claros celebrans; qui etiam edidit à Vasconcelo scriptam -

Gundisalvi Pinarii Episcopi Visensis vitam: quæ prodiit etiam cum ejusdem Vasconcelli -

Opusculis Poeticis. Eboræ 1591.

F. DIDACVS DE MENESES, Franciscanus (*Iacobum* Vvaddingi sic interpretor) edidit -

Institutiones doctrinæ Christianæ. Mãtuæ 1546.

DIDACVS MERINO, Hurunnuelensis (ita sese à patrio loco appellat) Doctor medicus in Nosocomio regio Burgensis urbis. Scripsit -

De Morbis internis, libros VI. ad D. Didacum de Covarrubias Segoviensem Episcopum Magni Castellæ Senatus Præsidem. Burgis 1575. fol.

D. DIDACVS MESSIA DE CONTRERAS, Bæticus, Vbetensis eques, patriæ nobilitatis causam asserens publicavit -

Sumario *sobre la sentencia arbitraria, que los Cavalleros de Vbeda tienen*. Granatę 1613. 4.

DIDACVS MEXIA, Hispalensis, carmine edidit -

Primera parte *del Parnaso Antartico de obras amatorias, con las XXI. epistolas de Ovidio, y el Ibis, en tercetos*. Hispali apud Alphonsum Rodriguez 1608. in 4.

F. DIDACVS DE SANCTO MICHAELE, ordi-

ordinis Eremitarum Sancti Augustini, albo Scriptorum hujus ordinis adscribitur in *Alphabeto Augustiniano* Thomæ de Herrera, nil addito de argumento scripti operis.

DIDACVS MILLAN, Seguntinus, Bononiæ ad D. Clementis Hispanorum Collegium togâ indutâ, juris studio operam dedit; mox ejusdem Academiæ in vespertinum sacrorum Canonum vocatus interpretem, cùm ibi, tum etiam Ticini primarius factus istiusmet juris Antecessor floruit; quo tempore emisit foras-

Gregorianæ Collectionis De Iudiciis, ac De Sententia & re judicata titulorum interpretationem brevem, judiciorum Ecclesiasticæ, & Sæcularis Iurisdictionis, ac rerum judicatarum tractatum continentem. Ticini 1617. in 4.

Interpretationem ad Titulos De Constitutionibus, ac De Rescriptis in 4. ibidem 1619. Quæstorem Magistratus, ut vocant, extraordinarii, deindéque Senatorem gessit Mediolani.

F. DIDACVS DE MONTALBO, Hieronymianus sodalis, Guadalupensis sacri & amplissimi cœnobii alumnus, scripsit-

Venida *de la soberana Virgen de Guadalupe à España, su dichosa invencion, y de los milagrosos favores que à hecho a sus devotos*. Vlissipone 1631. 4. Quam priorem partem nuncupavit.

DIDACVS MONTEIRO, Lusitanus, patriâ Eborensis, Iesuita, vitæ sanctimoniâ nobilis, Lusitaniæ Provincialis Præfectus, scripsit vulgari suæ gentis linguâ-

Arte *de orar*. Conimbricæ apud Didacum Gomez 1630. in 4. opus (ait *Bibliothecæ Iesuiticæ* author) *omnibus numeris absolutum*. Reliquit etiam *Meditationum* volumen ineditum. Imo & tribui eidem solet-

Atributos divinos: hoc est ita nuncupatum opus.

Obiit Conimbricæ XXVII. Maji, anno MDCXXXIV.

DIDACVS MONTEIRO, alius à superiore, ut credimus, scripsit-

Poëma *de San Gonzalo de Amaranto*.

DIDACVS MONTES, scripsit-

Instruccion, *y regimiento de guerra*. Cujus authoris, & libri meminit Sebastianus de Horosco in *Thesauro linguæ Castellanæ*, verbo, *Reyes de Armas*.

F. DIDACVS MORALES, Dominicanus, scripsit-

Laudem D. Thomæ pro explicatione, & defensione doctrinæ traditæ à R. M. Gravina, in Cherubin Paradisi. Neapoli 1662. 4.

DIDACVS MORAN, Lusitanus, Doctor Medicus, artis suæ opus exercebat *Aquis* in Provincia apud Gallos, unde scio ad Zacutum Lusitanum dedisse literas anno hujus sæculi XXXIX. Edidit-

Apologias tres. I. *De Epilepsia Hysterica*. II. *De Venæ sectione in fluore nimio hæmorrhoidum*. III. *De Ventris tumore*. Orthesii apud Abrahamum Rovierium 1626. in 4.

D. DIDACVS MORANTE, Burgensis urbis incola, scripsit circa annum MDC.

Resumen *de las familias de Castilla*: Genealogicum opus, quod penes hæredes ejus esse dicitur.

DIDACVS MORLANES, Cæsaraugustanus, pietatis, ac eruditionis nomine à civibus suis laudatus, præcipuéque ob opusculum, quod sic indigitavit-

Alegacion *sobre poner Virey estrangero en Aragon*. Cæsaraug. 1591. folio.

DIDACVS DE LA MOTA, Bellomontanus patriâ, ut à quibusdam accepi, ex sodalibus Canonicis Sancti Iacobi in cœnobio principe oppidi de *Vclès*, varia de ordine suo, rectâque sodalium, nec non & Iacobæorum Equitum vitæ institutione, ac regulæ observantia conscripsit: extinctus demum Toleti in Hospitali æde ejusdem ordinis. Nempe edidit-

Libro *de la venida de Sant Iago à España*. Pinciæ 1604. 8.

Libro *del principio de la orden de la Cavalleria de Sant Iago de la Espada, y una declaracion de la Regla, y tres votos substanciales de religion, que los fraÿles Cavalleros hacen, y la fundacion del Convento de Vclès*. Valentiæ 1599. 12. apud Alvarum Franco.

Instruccion *para que los Religiosos de su orden caminen à la perfeccion de la caridad; con un Confessionario*. Valentiæ apud Didacum de la Torre 1599. in 12.

Avisos *al Pretendiente de Abito*. Pinciæ 1603.

DIDACVS MVÑOZ CAMARGO, scripsit-

Descripcion *de la Ciudad, y provincia de Tlascala*. Quam fuisse in Bibliotheca Regis Serenissimi Philippi II. manuscriptam author mihi est ex ejus catalogo Antonius Leonius in *Bibliotheca* sua *Indica Occidentali*, Tit. XV. Idem opus laudat Alphonsus Ramon in *Historia ordinis Dei-paræ Virginis De Mercede* lib. XII. cap. XIX.

F. DIDACVS MVRILLO, Cæsaraugustanus, ordinis Minorum, in cœnobio ejusdem urbis, cui à Iesu sacro nomine nomen est, lector Theologiæ, atque idem aliquando Præfectus, Diffinitor, ut vocant, Aragoniæ provinciæ, concionatórque totius ordinis Generalis,

ralis, atque istius provinciæ nonnunquam Rector, gratus populo, atque eloquens verbi Dei Concionator: multa scripsit doctè, cordatéque; nec non & poësim non sine laude, sacram tamen, excoluit. Præ se ferunt ejus nomen ea quę sequuntur:

Instruccion *para enseñar la virtud à los principiantes*. Cæsaraugustæ 1598. typis Laurentii de Robles in 4.

Escala espiritual *para la perfeccion Evangelica*. Ibidem eodem anno.

Discursos predicables *sobre los Evangelios de los quatro Domingos de Adviento, y fiestas principales que occurren en el tiempo de la Septuagesima*. Cæsaraugustæ 1604. in 4. apud Angelum Tavanum.

Discursos *sobre los Evangelios desde la Septuagesima hasta la Resurreccion*; duobus voluminibus. Ibidem 1605. & 1611. in 4. Vlissipone 1602. in 4. Barcinone 1611. imo vivente adhuc authore septies excusis; semel etiam Italicè cum additionibus *Thomæ Galleti*, Venetiis 1613.

Discursos *sobre los Evangelios que se cantan en las festividades de Christo N. S.* Cęsaraugustę 1607. 4. Barcinone 1616. 4. Hos, credo, Gallicè vertit Franciscus du Roslet, Parisiisq; edidit typis Cramoysianis 1654. in 8.

Vida, *y Excelencias de la Madre de Dios*, duobus tomis. Cęsaraugustę 1610. 4. & 1614. apud Lucam Sanchez, & apud Petrum Cabarte.

Historicum etiam opus, sacrum urbis illius, atque universę Hispanię honorem celebrans,

Historia *de la Iglesia, y Imagen de Nuestra Señora del Pilar de Çaragoça, y de la Ciudad y sus grandeças*. Barcinone 1616. in folio apud Sebastianum Mathevad.

Itémque varia poëtica, hoc titulo -

Divina, dulce, *y provechosa Poësia*. 1616. in 8. Cęsaraug. apud Petrum Cabarte.

Promiserat majoris operę librum, quo instruerentur verbi Dei concionatores ad opus utiliter, ritéque faciendum.

D. DIDACVS DE MVROS, Gallęcus ex oppido *Muros de Noia*, unde ei cognominatio, postquam Compostellanę Ecclesię Canonicatum obtinuisset, electus fuit ab amplissimo viro D. Petro Gundisalvi à Mendoza S. R. E. Cardinali in primum sodalem illius Collegii, quod sub Sanctę Crucis appellatione in Pinciano Castellæ inclyto municipio construxerat. Adeptus deinde alio & alio tempore, ut credere par est, varia in Collegiis Ecclesiarum sacris loca, Cantoris nempe Vbetensis, Decani Giennensis, Canonici cùm Hispalensis, tum Ovetensis, ac Seguntini, Decani demum Compostellani, secutus fuit unà cum laudato Mendozio Cardinali Granatensem ultimam adversus Mauros expeditionem: ivitque aliquando Regum Catholicorum ad Navarræum Dynastam Legatus. Denique ascendit ad Pontificium apicem, Mindoniensibus primùm, deinde Ovetensibus anno MDXII. Antistes datus. Quo insignis munere Collegium scholasticis Salmanticæ Deo *Salvatori* dicatum, ac *Ovetense* ab infulis ejus sacris vulgo cognominatum munificenter ædificavit. Quod verè Trojanus quasi alter equus insignes plurimos in omni genere disciplinarum, maximéque legalis prudentiæ, viros ad juventutem literas è cathedra docendam, & ad reipublicæ tam sacræ, quam profanæ gerenda munera dimisit semper, quotidiéque dimittit. Canariensem Episcopatum tribuit nostro, vereor ne falsus ab aliquo, aut Mindoniensem dicere volens, Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Ovetensis Ecclesiæ*. Scripsit -

Historia *de la Conquista de Granada*: quæ quidem latet: author autem rei est idem Davila; item -

Adversus Lutherum nescio quid: constaréque id ex literis Leonis X. P. M. ad eum datis pridie Kalendas Iunii MDXXII. quæ in archio Ovetensis Collegii asservantur, scribit idem Davila.

Ad nostrum data est quædam Marinęi Siculi Epistola; quæ incipit *Sacerdotio* &c. lib. XVII. Epistolarum.

DIDACVS MVXET DE SOLIS, scripsit -

Comedias humanas, *y divinas, y Rimas morales*. Francofurti 1624.

D. DIDACVS DE NARBONA, Alphonsi filius eximii sui temporis Advocati, Alphonsi & Ioannis Narbonarum frater, Toletanus, in qua urbe & Academia Licentiatus, (uti appellant) creatus, docuit priùs Iustiniani Institutiones, deinde Ius Canonicum ex vespertina cathedra, Fideíque Iudicum ejusdem urbis Consultor fuit. Foro hinc deditus nobilitatis causis dijudicandis, quæ peculiaris trium virorum cognitio est, in Cancellaria Pinciana, & post aliquot annos in Senatorum ejusdem curiæ ordine Iuri universo dicundo imponitur: vir longiore vitâ dignus; quippe XLV. dumtaxat annis natus in hoc munere obiit, cùm monumenta sui ad posteros hęc duo reliquisset -

De Aetate ad omnes humanos actus requisita. Matriti in folio 1642. Romæque anno superiore 1668. sumptibus Iosephi Corvi.

Horographiam Iuris: quod opus posthumum Ioannes Narbona frater publicavit ibidem in folio 1652. Pincię, uti dictum manet, vitam commutavit cum morte anno MDCL.

F. DIDACVS NAVARRO, Toletanus, fratrum Minorum sodalis Castellæ provinciæ, vertit ex Lusitanico in vernaculum sermonem nostræ gentis -

La

La Primera Parte *de las Coronicas de la orden de San Francisco* (de quo opere egimus in Marco Vlissiponensi) Compluti apud Athanasium de Salcedo editam 1559. in folio.

F. DIDACVS NAVARRO, Franciscanorum & ipse sodalis in provincia Granatensi regularis observantiæ, scripsit -

Historia *de la provincia de Granada de la orden de San Francisco*. Quæ M. S. fuit apud Lucam Vvaddingum.

DIDACVS NAVERIVS, Philosophiæ Professor in Academia Complutensi, ingenii acrimoniâ & non ingratâ quâpiam jactatione ferventioris spiritus homo, rectè eruditos discipulos eduxit, & doctrinæ suæ documenta exhibuit, editis -

De Dialectica, &

De Philosophia libellis, qui multos annos sunt publicè prælecti. Hæc Gomezius *De rebus gestis Ximenii* lib. VIII.

D. DIDACVS NEILA, Iuris Pôtificii Doctor, & Salmanticensis Canonicus (ait Ioannes Vasæus in *Chronici* VII. capite) *præter incredibilem humanitatem, Græcè, Latinéque doctissimus*,

Breviarium trium lectionum jussu Francisci Quignonii Cardinalis, auspiciis Summi Pontificis ita venustè, ita eruditè concinnavit, ut nihil suprà. Hæc Vasæus. Qui & infrà: *Non est silentio prætereundus (ait) singularis ipsius amicus, & in compositione Breviarii socius, vir non solùm utriusque linguæ peritiâ, sed etiam eximiâ pietate præstans*. Hæc ille. Hoc est illud Breviarium, quod à Cardinali Quignonio jussu Clementis VII. Papę formatum, Pauli vero III. recognitum atque editum fuit. Meminit Neilæ & Ludovicus Lucena Doctor Medicus in epistola ad Ioannem Genesium Sepulvedam data Romæ Kal. Aprilis MDXLIX. quæ inter alias Sepulvedæ legitur lib. V. epist. LXXIII. Vbi de utili & gratissima sibi in urbe commoratione agens, *quæ tunc mihi* (ait) *gratior erat, cum tuâ tuíque similium Iacobi Neilæ nostri, Ortiziique optimorum, ac doctissimorum virorum consuetudine frui licebat*. Ioannes item Genesius ipse epistolam dedit ad Neilam LXXXIX. atque item C. in qua ultima laudati Breviarii meminit.

F. DIDACVS NISSENO, patriâ ex *Alcazarén* Castellæ veteris in vicinia Pinciæ urbis oppido, cucullâ ordinis Sancti Basilii indutâ non mediocriter ornavit hoc nostro sæculo religiosam hanc familiam, quam & pluribus locis administravit. Præcipua hominis laus in concionibus, non tam habendis (deficiebatur enim eloquentiâ ad actum necessariâ) quàm scribendis informandisque aliorum ad accuratè dextréque concionandum studiis. Quam artem palam exhibitis quampluribus huius eâ nominis celebritate diu exercuit, ut ferè nihil aliud pulpita resonarent, nil aliud typographorum officinæ procudcrent, quam Nisseni volumina: quorum aliqua, (ut audio) quadragies & ultra, vel intra Hispaniam, prelo subjecta sunt. Quidni ex Auberto Miræo, aut ex Nisseni Interprete Latino, à quo ut suspicor, ille transcripsit, nostrum insigniter laudatum dimittam? *Summis encomiis à viris celebratissimis commendatur, à commendatissimis celebratur, nec pro dignitate tamen vel commendatus vel celebratus est: quaquà enim illum species, invenias quæ ab avidissimis oculis spectari possint. Vbique sui similis est, ubique acutus, simulque conspicuus, ubique gravis, ubique modestus, ubique docet, & vel oblectat, vel movet: ubique vel scripturæ gemmas fundit, vel Patrum flores spargit, quorum sententias tam gratâ & eleganti paraphrasi plerumque illustrat, ut ferè plus splendeant in apographo Nisseni, quàm in ipso autographo primi authoris sui*. Hæc ille. Nempe dedit foras.

Assumptos predicables *para todos los Domingos de Adviento, y los demas basta Pasqua de Resurreccion*. Matriti apud Franciscum Martinez 1532. 4. Cæsaraugustæ eodem anno apud Ioannem de Lanaja, & aliis locis. Gallicè etiam 1643. in 8. Italicè operâ Blasii Cialdini Canonici Regularis, Venetiis 1635. in 4.

Para los Domingos, *Miercoles, y Viernes de Quaresma*. Matriti 1627. 4. apud Didacum Flamenco, & 1629., & sæpè alias. Latinè prodierunt Moguntiæ 4. anno 1649. & Craecoviæ 1650. Italicè ab eodem Cialdino. Venet. 1637.

Para todos los Domingos *despues de Pentecostes*. Matriti 1630. apud Franciscum Martinez, ibidémque ex octava editione 1639. 4.

Para las festividades *de los Santos*.

Ex his omnibus latinam editionem quatuor voluminibus adornavit Fr. Ioannes à Freylinck, Germanus, Reimbacensis, ordinis Prædicatorum cœnobii Coloniensis, sacræ Theologiæ Magister, ediditque Coloniæ 1646. in 4. Moguntiæque 1649. in 4. ubi & includuntur -

El Gran Padre *de los creientes Abraham en moral enseñanza, y doctrina predicable*. Matriti 1636. 4. Barcinonéque eodem anno: Italicè ab eodem Cialdino, Venet. 1643. 4.

Isaac, sive *El Politico del Cielo informado con las acciones del Patriarca Isaac*, eâdem formâ exornatus; item & -

Iacob. Matriti..... Italicè uterque 1639. & 1640.

El Fenix *de la Grecia S. Basilio Magno*. Matriti......

El Lucero *de la tarde San Iuan Apostol, y Evangelista, y Profeta en assumptos predicables*-

Matriti anno 1649. in 4.

Mortalis esse desiit Matriti XVI. Octobris anni MDCLVI.

DIDACVS DE NOGVERA, sive *Iacobus Noguera*, Decanus Ecclesiæ Viennensis in Austria, Doctor Theologus, Ferdinando Primo Imperatori à sacris, insigni, spectatáque virtute præditus (ait Eilengreinius in *Catalogo testium veritatis*) Historicus celeberrimus, multarúmque literarum, & rerum peritissimus. Hispanum idem author vocat: cujus & mentionem habent Gesnerus, sive ejus Epitomator, & Miræus in altera parte *Bibliotheca*. Inter Episcopos Pii IV. nominatur in catalogo eorum, qui Synodo Tridentinæ interfuerunt, *Iacobus Gibertus de Nogueras Hispanus, Episcopus Aliphanus*, quem Ferdinandus Vghellus tomo VIII. *Italiæ Sacræ* successisse Antonio Augustino anno MDLXI, obiisséque MDLXVI. refert. Qui idem, credo, est cum nostro. Scripsit-

De Ecclesia Christi ab Hæreticorum conciliabulis dignoscenda. Dilingæ anno 1560. in folio.

Egregiam planè Iacobi nostri mentionem debemus jam hoc tempore Latini Latinii Viterbiensis epistolis à Dominico Magro Melitensi, Viterbiensi Canonico, sub Eminentissimi non magis dignitate quàm doctrinâ, & probitate animi Francisci Mariæ Card. Brancaccii auspiciis in lucem editis. Andreæ quippe Masio hic scribens IV. Non. Martii an. 1560. *Ante paucos menses venit in urbem* (ait) *Iacobus Noguera, homo Hispanus, Decanus Ecclesiæ Viennensis, qui aliquot annos Ferdinando Cæsari sacris mysteriis peragendis, sacrisque libris pro concione interpretandis cum summa, ut audio, laude operam dedit. Multa hic quoque scripsit, ac propedicm quatuor de Ecclesia libros, quos partim absolutos jam, partímque excusos habet, publicabit: quos etiam spero jucundos omnibus, reique publicæ in primis utiles fore. Tu, si quando leges, videbis hominem minimè flectentem, nō tantùm res arduas graviter, & eruditè, sed etiam eleganter, ac quadam dicendi facilitate permirificâ tractare*: Et post pauca. *Hic scribet, ni fallor, plurima; ea est enim hominis in dicendo, & scribendo facultas, ut quivis merito mirari possit tantam in juvene Hispano eruditionem, tantámque ex tempore verborum bonorum copiam*. In alia ad Stanislaum Osium eodem anno data, in Quæsitorum collegium cooptatum Nogueram, & in alia ad Valentinum quendam Rutborski, quæ ponè sequitur, in familiam Pontificis (Pii IV. intelligo) honorificè adscriptum fuisse refert. Qui & in alia ad Masium hæc habet. *Erit mihi curæ, ut Basilii commentarios in Esaiam Noguera noster publico studiosorū commodo prodat in lucem*. Nec ulteriorem aliquam reperio in sequentibus annis de eo mentionem a Latinio factam. Quo immatura eius mors confirmari videtur.

DIDACVS NVÑEZ DE ALVA ejus libri author est, qui talem præfert titulum ab argumento aliis etiam decantato,

Dialogos *de la vida del Soldado, en que se quenta la conjuracion, y pacificacion de Alemania con todas las batallas, que en ella acontecieron en los años de MDXLVII*. Conchæ 1589. in 8.

DIDACVS NVÑEZ CORIA, scripsit-

Manual *de Beatas*. in 16.

F. DIDACVS NVÑO CABEZVDO, Villalonensis, Dominicanus sodalis, sacræ Theologiæ Professor in cœnobiis hujus ordinis Trianensi, Placentino, Vallisoletano S. Pauli, & in collegio Gregoriano ejusdem urbis: in quo ultimo totum vicennium docendo cōtrivit studiorum Præfectus; tandémque ab hoc onere ad emeritotum jura dimissus est. Nec tamen ideò in publicum minùs profuit. Siquidem posteritati consulens quidquid præsentibus dictaverat, post-futuris invidere noluit, typis editis doctissimis-

Commentariis, & disputationibus in Tertiam Partem Sancti Thomæ. duobus voluminibus; hoc est, in quartum Magistri Sententiarū librum, sive *de Sacramentis*, excepto matrimonio; à quo, uti ab aliis satis illustrato argumento, abstinuit calamum. Prior tomus, à quæstione LX. usque ad LXXXIV. exclusivè, prodiit Pinciæ ex collegio Sancti Gregorii formis Christophori Lasso Vaca 1601. folio; posterior verò, à quæstione LXXXIV. ad finem usque, & à quæstione I. *Additionum* usque ad XL. ibidem 1609. fol. Vterque autem tomus Venetiis 1612. Coloniæque 1630.

Ad plures abiit Segoviæ, dum Præfectum ibi ageret regii illius monasterii, Februario mense anni MDCXIV.

F. DIDACVS DE OLMOS, Americanus ex urbe regia *Cusco* Peruviani regni, professus Minorū ordinem in Limensi cœnobio, scripsit-

Grammatica *de la lengua*......... Limæ 1633.

DIDACVS DE OQVETE, Societatis Iesu Presbyter, in Complutensi collegio sacrorum librorum Interpres, scripsit-

Commentarium in Cantica Canticorum, qui nondum vidit lucem, ut refert Petrus de Alva in *Militia Conceptionis*.

DIDACVS ORDOÑEZ, Eleonoræ Serenissimæ Galliarum Reginæ à sacris, vertit ex Gallico Autati Dominicani in Hispanicum-

Consolacion Evangelica *para vivos, y difuntos*. Toleti 1578. in 8.

DIDACVS DE ORTEGA, Burgensis, dedit in vulgus-

Co-

Comentarios *para el despartimiento del animo en Dios, y glossa sobre el Padre nuestro de Luis Vives*. Burgis apud Ioannem Iuntam. 1593. in 8.

F. DIDACVS ORTIZ, Hispalensis, ex familia Prædicatorum, S.T.M. olim ad D. Gregorii apud Pincianos sodalis, mox in cœnobio Hispalensi Pauli Apostoli studiorum Præfectus, ingenii acumine præstans, edidit compendium Philosophici cursus; nempe -

Brevem Summularum explicationem. Scilicet hæc prima pars tantum continet *VIII. libros Physicorum*, quæ ibidem prodiit typis Ioannis Gomez de Blas. 1640. 4.

Logicæ brevem explicationem: ibidem in monasterio ipso Sancti Pauli. Quod absolvendæ Philosophiæ deest, interrupit mors, quæ immatura hominem extinxit an. MDCXL...

DIDACVS ORTIZ, Musicæ artis Professor, ut credimus; cujus nomen præ se ferunt-

Hymni, Magnificat, Salve, Psalmi, & alia diversa Cantica IV. vocum magnâ formâ: Venetiis 1565. in folio.

DIDACVS ORTVÑEZ DE CALAHORRA, Naxarensis, composuit in otiosorum pabulum -

Espejo *de Principes, y Cavalleros, ò Cavallero del Febo*: duobus tomis. Cæsaraugustæ apud Ioannem de Lanaja 1617. folio. *Marcus* autem *Martinez* tertium adjunxit.

DIDACVS DE OSSEGVERA, nescio quis, edidit -

Estaciones *del Christiano*. 1583. 4.

Estacionario *de la creacion del mundo*. 1593. in 8.

DIDACVS OTAÑEZ ESCALANTE, Burgensis, vulgavit -

Reportorio *de los tiempos perpetuo*. Compluti apud Ludovicum Gracian. 1584. in 4.

F. DIDACVS DE OXEA, ordinis Prædicatorum, scripsit, cum in Stellæ urbis cœnobio se Deo sacrasset -

Institucion de la devocion, *Confradia, y milagros del Rosario; Confradia contra los juramentos: castigo contra los blasfemos, maldicientes, y juradores*. Marriti apud Quirinum Gerardum 1580. in 8. & apud Guilielmum Droy 1585. in 8.

DIDACVS DE PAIVA D' ANDRADA, Conimbricensis, claro inter Lusitanos loco editus, famâ verò doctrinæ adhuc clarior, fratres habuit Augustinum à Iesu nuncupatum, celebrem illum in barbarici carceris squallore ac tenebris sanctissimi Redemptoris nostri laborum enarratorem, Eremitarum fratrum sodalem; Franciscum item Andradam, cujus vulgari Lusitanorum linguâ edita *de Rebus Ioannis III. Portugalliæ Regis Historia* exstat. Hunc non aliis gravioribus, nec ad rem convenientioribus verbis celebrare possum, quàm Hieronymi Osorii, quo clarissimo Silvensis urbis & eloquentiæ Auristite, Lusitana gens maximè gloriatur. *Erat in illo* (ait in Præfatione libris *Ortodoxarum explicationũ* apposita) *summum ingenium, ardens studium, singularis industria; quibus muneribus naturæ præstantis & virtutis eximiæ locupletatus, cum se ad artes præclaras inflammato animo contulisset, uberrimos fructus consequutus est: eloquentiæ verò disciplinam egregiè coluit: linguas, quas vidit esse ad clariorem sacrarum literarum intelligentiam necessarias, acri studio didicit. Hisque opibus instructus ad divina mysteria perscrutanda totam mentem applicuit.* Et alibi: *Contineri non poterat, quin crebris concionibus multos mortales flagitiis innumerabilibus inquinatos instrueret.* Hujus doctrinæ virum manere domi laboris ac meriti expertem nõ decuit tempore, quo ad instruendam universalis Ecclesiæ Synodum Tridentum indictam celebriores Theologi ex omnibus Hispaniarum regnis evocabantur. Eo igitur in loco & doctissimorum Patrum consessu re graviter & industrie gestâ, styloq; propugnandis illius Concilii decretis commodato, tamdiu laudabitur, quamdiu Tridentinarum rerum memoria permanebit. Ejus quidem famæ vestigia ad diuturnum eloquentiæ, ac eruditionis monumentum impressa vidisse se apud Ecclesiæ Principes, dum in Italia peregrinaretur, Hieronymus ipse Osorius refert. Edidit per eos dies Concilii -

Ortodoxarum explicationum libros X. In quibus *omnia ferè de Religione capita* (Eisengreinius ait in *Catalogo testium veritatis*) *quæ his temporibus ab Hæreticis in controversiam vocantur, apertè, & dilucidè exponuntur, præsertim contra Martini Kemnitii petulantem audaciam, qui Coloniensem censuram, quam à viris Societatis Iesu compositam esse ait, unà cum ejusdem sanctissimæ Societatis vitæ ratione temerè calumniandam suscepit*. Hæc ille, falsus saltem in eo, quod Andradam nostrum unum ex Iesuitico sodalitio credidit. Editum fuit opus... .... Venetiis postea 1592. 4. ...... 1604. in 8. Legimus in *Bibliotheca Antonii Verderii* harum *Explicationum Catholicarum* I. librum Gallicè versum typis prodiisse Lugdunensibus Michaëlis Iove 1565.

Cui cùm reposuisset profligatissimus Hæreticus librum, in quo gravissimas adversus universalem Ecclesiam contumelias intorquebat, descendere denuo in campum sibi opus esse Paiva vidit, ut immanem hostem totis viribus profligaret. Maximè cum Serenissimus Henricus Princeps, S. R. E. Cardinalis suasorem se ac promotorem operis accincto jam, & veluti arma quatienti declarasset. Scripsit igitur, sed posthumam edendam -

Defensionem Tridentinæ Fidei Catholicæ, quinque libris comprehensam, adversus Hæreticorum calumnias, & præsertim Martini Kemnitii. Olissipone apud Antonium Riberium anno 1578. in 4. deinde sæpe, Coloniæ 1580. apud Cholinum, Ingolstadii apud Davidem Sartorium 8. eodem anno 1592. 4.

Habuit & -

Orationem ad PP. Tridentinæ Synodi Dominica secunda post Pascha anni MDLXII. quæ cum cęteris Tridentinis orationibus prodiit Lovanii anno 1567. & nuper Parisiis: Venetiis verò seorsim apud Iordanum Ziletum 1562. in 4. & Brixiæ eodem anno.

Necnon & Lusitanica extare ab eo monumenta fecerunt posteri, nempe -

Sermones, tribus partibus. *I. do Advento, e Quaresma*. Olissipone 1603. *II. Das festas da Virgen Nossa Senhora, e dos Santos*. anno 1604. Quam partem Castellæ idiomate loqui fecit *Fr. Benedictus de Alarcon* Bellomontanus. Matriti 1617. *III*. .... 1615. 4.

Obiit ante annum MDLXXVIII. quo lucem vidit fratrum operâ *Tridentinæ Fidei defensio*, ut Osorius affirmat. Reliquum est ut, elogiis doctissimorum aliquot virorum, nostro more, Paivam ornemus. Eisengreinius, *Fidei Christianæ defensorem insignem, omnes sui temporis magistros literarum sacrarum scientiâ, eruditione, & doctrinâ superasse* inquit: Gregorius Nuñez Coronel in libro *De vera Christi Ecclesia, virum vocat, & sanguine clarum, & doctrinâ, ac pietate perillustrem* Roisveidus in *lege Talionis, Casaubono retaliata*, tabula I. *virum longè doctissimum* appellat, & *qui ad Concilium Tridentinum & profundissimi Theologi mentem, & linguam eloquentissimi Oratoris attulit*.

DIDACVS DE PAIVA DE ANDRADA, Lusitanus, Francisci de Andrada Regii Chronographi natus, Didaci nuper laudati ex hoc fratre nepos; vir politiori literaturâ, & poëticâ facultate, nec non scriptis utriusque operis commendatus posteritati, dedit foras vernaculo sermone Lusitanorum -

Exame *d' antiguidades, Primeira Parte*. Scilicet in Bernardi de Brito Regii Chronographi *Monarchiæ Lusitanæ* librum primum, (quo de originibus illius regni tractat) *censuram*. Olissipone 1616. in 4. Secunda hujus operis pars penes Antonium de Purificatione Augustinianum sodalem erat, cum ipse *Chronici suæ Eremitarum provinciæ Lusitanæ* libro I. Tit. X. §. III. librum hunc laudavit, atque editionis ejus spem fecit. Ejusdem authoris, credo, est -

El Casamento perfeito; sive de Matrimonii laudibus: nec non & latinum Poëma sic inscriptum -

Chauleis: de obsidione forsan arcis, *Chaul* vulgò nuncupatæ, in India Orientali.

DIDACVS PALOMINO, Giennensis, Doctor Theologus, & Prior de *Xodar* in eadem diœcesi, dedit in publicum -

Librum de mutatione aëris, in quo assidua, & mirabilis mutationis temporũ historia cum suis causis enarratur. Matriti apud Guilielmum Drouy 1599. in folio.

DIDACVS PANTOJA, natus in oppido *Valdemoro* diœcesis Toletanæ, Societatis Iesu Sacerdos, atque in sacra Sinica expeditione Matthęi Riccii socius, Societatem primus in regia illius vastissimi Imperii *Pechinensi* urbe superiorum permissu stabilivit. At è regno demum proscriptus, dum in *Macao* insula restituendi se in vetus Apostolicum munus occasionem captat, Hispanâ linguâ edidit, quæ & Italicè prodiit anno 1607. in 8-

Relacion *de la entrada de algunos PP. de la Compañia de IHS. en la China*. Hispali apud Alphonsum Rodriguez Gamarra 1605. 8. linguâque item Sinicâ hęc quæ sequuntur:

Tractatum de septem peccatis mortalibus & virtutibus oppositis: & -

Super Symbolum Apostolorum.

Decessit ibi anno MDCXVIII.

F. DIDACVS DE PASTRANA, ET SOTOMAIOR, Toletanus, ordinis Eremitarum S. Augustini, scripsit -

El Camino *de la Ciudad de Dios*; duabus partibus. Toleti typis Thomæ de Guzman 1603. 4.

F. DIDACVS DE S. PAVLO, alias AÑAYA, Salmantinus, ordinis Mercenariorum, Concionator magni nominis, reliquit in domo Reformatorum ejusdem ordinis (quod Petrus de Santo Cęcilio Granatensis in libro inedito *De scriptoribus hujus familiæ*, scribit)

Sermones *de Quaresma*.

DIDACVS DE SAN PEDRO, scripsit carmine -

Desprecio *de la fortuna*. Cæsaraugustæ 1509. in folio. Vidit D. Thomas Tamajus.

F. DIDACVS DE LA PEÑA, ET TERAN, ordinis B. Mariæ de Mercede, Professor Theologus Complutensis, sacræque Theologiæ Præsentatus, scripsit, sed non edidit -

De Antichristo: ut mihi retulit illustrissimus Hydruntinus Præsul Gabriel Adarzo & Santander ex eodem ordine assumptus.

F. DIDACVS DE PEREA, ordinis Minorum provinciæ Castellæ, uti in hujus provinciæ *Historia* Petrus de Salazar affirmat, scripsit -

Sermones.

DIDACVS PEREZ DE BVSTOS, cubicularius Regis Philippi IV. chirurgus phlebotomicus

tomicus, luci dedit artis suæ enchiridion; scilicet -

Tratado breve *de Phlebotomia*. Matriti 1641. in 8. & 1647. in 8.

DIDACVS PEREZ DE MESA, Bæticus, Rondensis, Professor mathematicarum artium Complutensis, qui & Hispali docuisse dicitur, Philosophus, & Astrologus, uti fama fert, non vulgaris, reliquit hæc doctrinæ suæ monumenta, quæ Leo Allatius ὁ μακαρίτης in *Apibus Vrbanis* suis retulit: Romæ quippe habuit notum Didacum nostrum;

Geometriam Practicam noviter in multis auctam.

Cosmographiam, seu de Sphera mundi cum omnibus suis conclusionibus demonstrantibus ex primis, veris, & immediatis.

Geographiam cum demonstrationibus.

Artem navigandi cum omnibus demonstrationibus Geometricis.

De Methodo scribendi & docendi ex doctrina Aristotelis.

Contra Geomantiam & Sortilegium;

Compendium Physicæ Aristotelis.

Compendium ejusdem librorum De Generatione.

Arithmeticam.

De Incertitudine judiciorum Astrologiæ.

Sermones varios. Compluti in fol.

Historia general *de España desde su fundacion hasta el reinado de D. Felipe II*. Compluti in folio.

Nihil horum, quæ *Leo Allatius* laudat, operum vidimus. Vulgaria magis duo sunt, quæ sequuntur:

Iulio Fuleon *de la limosna*; Ex Italico interpretatus. Compluti apud Andream Gotard 1589. 8.

De las Grandezas *de España*: Petri nempe Medinæ liber locupleratus, Complutique apud Ioannem Gratianum editus 1605. in folio.

DIDACVS PEREZ MEXIA, Mondexarensis, Presbyter, Grammaticæ auditorum commodo intentus scripsit -

Syntaxis *del arte nuevo comentada, y declarada en Castellano*. Matriti 1610. in 8. apud Alphonsum Martinum,

Accentuario ecclesiastico, *y general de la lengua Latina*. Matriti apud eumdem 1611. 8.

DIDACVS PEREZ DE SALAMANCA, desumptâ ut credas ab urbe hac appellatione, Iuris Professor publicus in eadem schola; quippe Sexti Decretalium cathedram proprio nomine moderatus est; vir egregiè doctus, ut ostendunt ab eo edita -

Commentaria in libros VIII. Ordinationum regni Castellæ; duobus tomis: Didaco Leivæ à Covarrubias Segoviensi Antistiti Senatúsque Regii Præfecto nuncupata. Salmanticæ 1574. in folio.

At verò *Ordinationes*, sive receptâ magis appellatione *Ordinamentum*, regias Hispanorum leges vocant, quas variis de causis, post Alphonsinam Partitarum editionem, promulgatas Catholicorum Regum Ferdinandi Elisabethæque nutu & auspiciis, Alphonsus Diaz de Montalvo Iuris Doctor iisdem à consiliis in volumen unum scitè digessit. Ejusdem quoque sunt -

Additiones ad Repetitionem Didaci Securæ ad L. Cohæredi §. cum filiæ D. de Vulgari & pupillari substitutione: itémque -

Notæ ad Gundisalvi à Villadiego Tractatum de Irregularitate: quibuscum editus fuit Salmanticæ 1589.

DIDACVS PEREZ DE VALDIVIA, Beaciensis natu, inter Ioannis Avilæ dicti ab æqualibus propter doctrinæ salutaris præstantiam, zelúmque divinæ legis, *Bæticorum Apostoli*, discipulos haud exigua portio fuit proventus fœcundissimi, Ecclesiastes & ipse insignis; prætereà & sacrarum literarum annos amplius decem Barcinone Professor. In quo munere vir pius æquè ac doctus, veréq; (ut de eo Nicolaus Factor Franciscanus eximiæ sanctitatis censebat) *Vir Apostolicus*, animam Deo reddidit; cum scriptis etiam in publicum libris spiritualem disciplinam promovisset egregiè. Scripsit nempe -

De Sacra concionandi ratione. Barcinone 1588. in 4. posteà Antverpiæ apud Bellerum 1598. 8.

Summam Institutionis Christianæ concionibus aliquot succinctis comprehensam. Coloniæ 1568. in 8. Quod nescio an Hispanum prodierit ab authore opus, uti ea quæ sequuntur -

Documentos saludables *para las almas piadosas, que con espiritu quieren exercitar las obras, que Iesu Christo, y su Iglesia enseñan*. Barcinone apud Petrum Malo 1588.

Aviso *de gente recogida, y especialmente dedicada al servicio de Dios*. Ilerdæ 1613. in 8. Hoc plurimùm author ipse commendabat.

Camino, *y puerta para la Oracion*. Barcinone apud Petrum Malo 1588. 8.

Tratado *de la alabança de la Castidad*. Ibidem 1608. in 8.

Documentos *de la vida eremitica*. Ibidem apud Petrum Malo in 4.

De la Concepcion purissima *de la Madre de Dios*: *Exposicion sobre los Cantares*. Barcinone apud Gabrielem Graels 1600. 8.

Breve relacion *de la vida, y muerte de la Princessa de Parma de felice memoria con anotaciones*: cui ex Italico translatæ à Francisco

ſco de Alvarado Ieſuita additiones ſeu annotationes adjunxit noſter. Ibidem apud Iacobum Cendrat. 1587. 8.

Latinum verò magnum opus *De comparanda ſapientia* meditari Valdiviam, cum viveret, Andreas Schotus annotavit in *Bibliotheca Hiſpana*. Viri hujus eximiè pii geſta, & virtutes breviter recenſet Martinus Ximena Iuradus in *Gieunenſis urbis Hiſtoriæ* cap. XVIII. & Ludovicus Muñozius in *Vita Ioannis Avila*.

Obiit Barcinone XXVIII. Februarii anno MDLXXXIX. ſepultus apud Capuccinos fratres Montis Calvarii ejuſdem urbis.

DIDACVS DE S. PETRO, neſcio quis, ſcripſit opus ita inſcriptum, quod tamen in *Indice* noſtro *librorum probib. & expurg.* prohibitus eſt.

Carcel *de Amor*. Vide ſupra *Didacum de S. Pedro*, qui idem cum hoc videtur.

D. DIDACVS PHILIPPVS DE ALBORNOZ, vir nobili ſtemmate, ingenio atque eruditione: urbanitate ac ſuavitate morum probo cuique ac diſerto in pretio habitus, Canonicus ac Theſaurarius, ut vocant, Eccleſiæ Carthaginenſis, vertit ex Italico-

Las Guerras civiles *de Ingalaterra, del Conde Maiolino Biſſaccioni*. Matriti 1658. in 4. Inde ſcripſit-

Cartilla Politica, *y Criſtiana*. Carolo Regi noſtro II. nuncupatum ſcilicet alphabetum virtutum ac vitiorum, quæ in hac tenera ætate diſcere jam atque averſari debet. Ibidem apud Melchiorem Sanchez 1666. in 4.

DIDACVS PISADOR, Salmanticæ incola, ibi edidit Cythariſticæ artis documenta hoc vulgari titulo-

De Muſica *de Viguela* 1552. in folio.

DIDACVS PIZARRO, Gregorii Lopezii Guadalupenſis, Partitarum magni Gloſſographi, filius, cujus pater meminit in Leg. penultima Titulo VIII. Partita V. verbo *A cenſo*. Scripſit, *ut erat timoratæ conſcientiæ vir* (laudantem audis Gregorium parentem) *cupiénſque ſalutem fidelium, reſtringens quantum potuit*,

Sobre los Cenſos, Tractatum, Medinæ editum 1551. in folio. Neſcio an idem opus ſit-

In Extravagantem Calixti III. de emptione, & venditione Commentatio. Item reperio eidem adſcribi ſimilem aliam lucubrationem-

Sobre el Eſtatuto *de Guadalupe*.

Laudat Didacum noſtrum Felicianus de Solis de *Cenſibus* lib. I. cap. IX. num. 12. & lib. V. *c. VIII. num. 7*.

DIDACVS DE PLAZA, *Eſcamillæ* natus, Profeſſor fortè Grammaticus, edidit-

Genero *y declinaciones en quartetos Caſtellanos*. Compluti apud Ioannem de Villanueva 1567.

F. DIDACVS DE PORRES, Mercenariorum fratrum ſodalis, apud Indos ad Occidentem poſitos cœnobii urbis *Sanctæ Crucis*, ut vocant, *de la Sierra*, Præfectus; *ejus provinciæ chartam geographicam* compoſuit, & ad Philippum Regem II. ad Hiſpaniam remiſit. Cujus rei author eſt Marcus Salmeron *en los Recuerdos hiſtoricos de la orden de la Merced*, pagina 329.

F. DIDACVS DE PRADO, & MADRID, Matritenſis, Hieronymianus monaſterii *Parralis* monachus, quod prope Segoviam eſt, morum integritate inter ſuos clarus, ſcripſit-

Summa *de caſos de conciencia*.

Vidas *de Santos particulares*.

Milagros *de Nueſtra Señora*.

Meminerunt ejus cum merita laude Ioſephus Seguntinus ordinis Sancti Hieronymi Chronographus ſecundo volumine *Hiſtoriæ* ſuæ lib. IV. cap. XLIV. & Franciſcus Quintana in *Hiſtoria Matritenſi* lib. *II.* cap. LXV.

DIDACVS DEL PVERTO, Cappellanus, & Cantor in cappella collegii Sancti Bartholomæi urbis & ſcholæ Salmantinæ, Beneficiatus, ut vocant, in oppido *Laredo*, ſcripſit-

Arte *de Canto llano*. Salmanticæ 1504. in 4. Correxit opus hoc, & publicavit D. Alphonſus de Caſtilla, ejuſdẽ Academiæ Rector.

F. DIDACVS DE QVIÑONES, ordinis B. Mariæ de Mercede, Sacræ Theologiæ, ut vocant, Præſentatus, ſcripſit-

Aprecio *de Chriſto*. Matriti 1640. myſticum opus de meditatione ex phantaſmatibus Humanitatis Chriſti, non ſolidè eam probans orationem, ſeu meditationem, quæ Fidei dicitur, tangitque Deum, divináque oculo tantùm Fidei divinæ abſque ope phantaſmatum.

DIDACVS RAMIREZ, patriâ ex oppido *Villanova Infantum* Caſtellæ novæ, Societatis Ieſu ſacerdos, humaniorum ſtudiorum in collegio Matritenſi Præfectus, ſcripſit-

Compendium Grammaticæ Græcæ.

Vitam Roberti Cardinalis Bellarmini ex variis authoribus concinnatam.

Inſtructionem ſodalitatis B. Virginis. Tranſtulit quoque ex Italico-

Del inſigne milagro *obrado en Napoles por S. Franciſco Xavier con el P. Marcello Maſtrillo de la Compañia de IHS. à tres de Henero de MDCXXXIV*. Matriti eodem anno. Viennæ poſtea Hiſpanicè iterum editũ 1635.

DIDACVS RAMIREZ, ſcripſit-

Rela-

Relacion *del viage de los Hermanos Nodales con un Derrotero,y advertencias sobre la que hizieron los dichos Nodales*. Quam laudat Antonius de Leon in *Bibliotb. Ind. Occid.* pag.91.

D. DIDACVS RAMIREZ DE ALVELDA, Calatravensis eques,ex Aragoniæ regno oriūdus, pro Seneca decertans adversus Alphonsum Nuñez de Castro, qui contradictiones in operibus, doctrināque hujus summi viri multas se invenisse quodam opere gloriatus est, scripsit, nec tamen edidit *Apologiam*, quæ à morte ipsius fuit typis mandata,hoc titulo-

Por Seneca *sin contradecirse; en dificultades politicas resoluciones morales*. Cæsaraug. apud Didacum Dormer. 1653. 4.

DIDACVS RAMIREZ DE FVENLEAL, natus anno MCDLIX. in oppido *Villascusa* Conchensis territorii sacri,vix annorum XVI. adolescens rhetoricam artem Salmanticæ, ibidémque anno CDLXXX. Bartholomæani collegii togâ einctus Durandum ex cathedra docebat.In Ecclesiis deinde pluribus sacerdotia obtinuit; & in Granatensi recēns à Sarracenorum abominationibus expurgata primus Decanus fuit. Præterea Hispali eumdem collegii sacri principem tenuit locum, annuente Summo Pontifice desiderio Ioannæ Reginæ Hispaniarum;quam in Belgium Philippo Austriaco nupturam, factus ei à sacris, & à consiliis minister, sequutus fuerat. Astitit idem cum aliis Episcopis Caroli baptismo ex eo matrimonio nati fausto Hispaniarum sydere. Asturicensis deinde Antistes dictus, mox Malacitanus, tandem Conchensis ab anno scilicet superioris sæculi XVIII. Legatúsque sui Regis in Angliam, & Galliam ivisse dicitur. Certè hoc postremo auctus Pontificatu Vallisoletanæ curiæ Præfecturam administravit, eo nimirùm tempore,quo tumultuatę sunt adversus regni Gubernatores magna pars Castellæ utriusque urbium. Quibus sedandis turbis cum non eam, quæ requiri videbatur, industriam diceretur impendisse, Carolo parum gratus, Romam secessit colore quæsito prosequendi Hadrianum tunc recens creatum Pontificem: in reditúque longè à republica, Conchensi Ecclesiæ,hoc est,sponsæ,consenuit, obiitque ferè octogenarius Dominicæ Ascensionis die anni MDXXXVI.In magna quidem hominis laude ponendum est,quod Salmantinis togatorum collegium à mitra illius Conchensi dictum sumptuosè construxerit;de quo nihil pro merito,ac dignitate dici potest.Plura Lucius Marinæus Siculus de genere illius, doctrina, eloquentia, cæterisque virtutibus, necnon & corporis habitu lib.... cap..... *De rebus Hispaniæ*. Doctrinâ quidem eum esset multâ, & exquisitâ, variis sese commentariis posteritati commendasse refertur; quorum argumenta hæc dicuntur, nusquam tamen locus, ubi ea adserventur,

Super Symbolum S. Athanasii.

De Religione Christiana contra transeuntes, aut redeuntes ad Iudæorum ritus, libros *III*. Hoc laudat opus Ioannes Lopez de Palacios Rubios in *Allegatione de materia Hæresis*, authorem sub nomine *Episcopi Malacensis* nuncupans.

De Potentiis Animæ, tractatum.

Ad Aristotelis Oeconomiam commentarios.

Vulgari quoque linguâ, ut verosimile est.

Historia *de la vida, muerte, y sepultura de la Reyna Catolica D. Isabel*.

Dialogos *de la muerte del Principe Don Iuan*.

Sepulturæ ejus in sacello maximo Ecclesiæ Conchensis inscriptum est;

D. O. M.
Didaco Ramirez Conchensi Episcopo Viro raro, & doctissimo, cui tanta vis animi ingeniique fuit,ut ad id natum diceres quodcumque ageret.
Obiit anno MDXXXVI.

D. DIDACVS RAMIREZ DE HARO, Matritensis, scripsit-

De la Cavalleria *de brida y gineta*.

DIDACVS RAMIREZ PAGAN, nescio quis, edidit-

Floresta *de varia Poesia*. 1562.in 8, Valentiæ apud Ioannem Navarrum.

DIDACVS RAMIREZ DE LA PISCINA, aliàs DE AVALOS (de hac familia inter Navarros tractant præter authorem ipsum in opere mox laudando Ioannes Garzia *de Nobilitate* glossa *XVIII*. num. 41. & Athanasius Lobera in *Historia urbis Legionensis* cap. IX.) scripsit Carolo V. Imperatori nuncupans, à Catolóque Vianæ Principe plura desumens,

Coronica *de los Reyes de Navarra*.Perfecit hanc anno MDXXXIV.nondum tamen in lucem typorum venit. Atque innuit quidem author in nuncupatoria epistola se primùm conscripsisse eam sermone Latino, Franciscóque à Navarra Priori de Roncesvalles dedicasse.Extabat in Bibliotheca Olivariensi.

DIDACVS DE RETANA, nescio quis, scripsisse refertur-

Exercicios divinos. Matriti 1646.

DIDACVS DE RIBERA,Granatensis,Notarius,scitè ac juxta legum præscripta edidit-

Orden *de hazer escrituras y peticiones*. Granatæ 1617.

DIDACVS DE RIBERO, Olissiponensis, Iesuita, vertit in Brachmanicam linguam, ut ajunt,

Doctrinam christianam Cardinalis Bellar-

Bellarmini, *& aliorum* . In Collegio S. Ignatii urbis Pachol. 1632. in 4.

DIDACVS RODRIGVEZ DE ALVARADO, Segoviensis, Iurisconsultus, sub Didaco illo nusquam sine commendatione ituro ad posteros Covarrubia, Professoribúsque aliis meruit Salmanticæ. Hinc ad Hispalensem urbem se conferens Actorem causarum præstitit; idque in literas mittendum argumentum sibi præcipuè imposuit, quod commentarius ille complexus est ab eo editus -

De conjecturata mente Defuncti ad methodum redigenda; libris quatuor. Hispali 1578. in folio, Francofurtique 1618. in 8.

Frater fuit germanus Didacus noster Alphonsi Roderici, sive Rodriguez Iesuitæ, sanctimoniâ viri clarissimi. Iacere autem dicitur ipse in templo Hispalensi Francisco Patriarchæ sacro circa ann. plus minus MDLXXXIV. è vivis ereptus.

DIDACVS RODRIGVEZ RVIZ, Lucroniensis, Hispanicum fecit ex Italico *Petri Lucæ* Canonici Regularis, tractatum -

De la Humanidad, *y fundamento de la vida christiana*. Pinciæ apud Matthæum de Herrera 1580. 8.

F. DIDACVS DE ROSARIO, Lusitanus, ex familia sacra Prædicatorum, apud Bracharensem illum Archiepiscopum sanctitate eximium Bartholomæum de Martyribus Dominicanum vixit, functúsque est variis muneribus: quo authore composuit, atque edidit Lusitanicâ linguâ -

Sanctorum Historias: quibus & *Conciones* adjunxit duobus magnis voluminibus. Bracharę anno 1563.

Tribuit etiam ei *Dominicanorum* Hispanum *Chronicon* -

Summa *de Casos*. Itémque -

Cathecismo; utrumque Bracharæ jussu ejusdem Præsulis typis commissum.

Ludovicus autem Iacobus à S. Carolo *Bibliothecæ Pontificiæ* author, cuidam Didaco à Rosario Dominicano tribuit *Determinationes quorumdam Doctorum de differentia inter Eugenium IV. P. M. & Concilium Basileense*: quæ quidem M.SS. extarent Romæ in Bibliotheca Cardinalis Ascanii Columnæ. An autem idem cum hoc sit, qui Lusitanicè conscripsit *Sanctorum vitas*, nihil dum explorati se ait habere. Nec nos quidquam alibi de hoc opere audivimus.

DIDACVS ROSSEL FVENLLANA, Matritensis, scripsit -

Varias explicaciones, *y transformaciones*: & -

Hieroglyphicos. Neapoli apud Ioannem Dominicum 1603. in 4.

DIDACVS ROXAS, scripsit -

Problemas *en Filosofia moral*. Bernæ 1618. in 8.

DIDACVS RVIZ DE LE DESMA, edidit

Vida, *y muerte del Rey D. Felipe II*. Barcinone 1608. in 8.

DIDACVS RVIZ DE MONTOIA, Hispalensis, nobilium parentum proles, vix dum ætatem justi arbitrii nactus sæculi blanditiis, opulentęque Gasparis patrui Decurionis ejusdem urbis hæreditati sibi destinatæ nuntio remisso, inter sodales Societatis connumerari voluit, magnum in paucis ornatissimæ huic literarum, & virtutum syderibus familiæ decus & ornamentum comparaturus. Granatæ Aristoteli explanando, Beatiæ autem anno integro morum Theologiæ docendæ, postremò Cordubæ, Hispalique totum vicennium Angelico Præceptori interpretando egregiâ navatâ operâ, otium exinde, atque ætatem emeritam conformandis, atque expediendis in lucem publici usus doctissimis commentariis impendit. Vix enim cellam, nedum domum, præterquam raro in consilium rei domesticæ à superioribus evocatus, sexdecim totos annos egressus, in secreta illa doctrinæ, sanctitatísque officina usque ad supremum vitæ diem delituit. Nec tamen obscurus; quippe ad quem in gravissimis quibusque negotiis, etiam ab ipso Hispalensis urbis Senatu, veluti ad summum sacræ doctrinæ apicem conspirantibus eò suffragiis provocabatur. Planè is in omni Theologia id tenuit fastigium, in quo pauci hâc nostrâ ætate, singularium ipsius partium quisque merito nixus constitêre. Sed cujus nomine parum egemus domesticis testibus, ea est præcipuè, scholastica quæ audit Theologia, sic ab eo pertractata, ut non minùs solidis rationibus, quàm petitâ è sacris Bibliis veterúmque Ecclesiæ Patrum scriptis authoritate usus, quod ante eum exactiùs nemo, verum atque omnibus numeris perfectum egerit illius interpretem. Eo consilio attentissimè utriusque Instrumenti, præcipuéque D. Pauli Epistolarum lectioni antiquos omnes Theologos Ecclesiasticorum dogmatum propugnatores adjungens, propositum sibi exornandæ sic seriò Theologiæ scopum fœliciter attingit. Sed nè doctrinæ tantùm nomine celebraretur, emendatissimis moribus effecit, exactissimáque vivendi ad præscriptum regulæ Societatis ratione. Christianę veræque humilitatis hoc argumentum frequenter edere, ut ne quem in disputationibus scholasticis confundi, acciperéve, ut ita dixerim, argumentationis ferrum compelleret, modestus ubique, sibique imperans; eâque castitatis observantiâ, ut nè minimum quidem huic virtuti à suis derogatum indulgenter transmitteret. Mors denique hunc tantum ac talem virum, quadriennio

jam

jam toto lithiasi laborantem, septuagintáque annos natum abripuit, postridie Idus Martias anni MDCXXXII. Qui & ipse annus Didaci Granadi morte Iesuitarum familiam funestavit. Emissa sunt hactenus in lucem editorum ab eo commentariorum sex volumina, hæc scilicet (in Primam Partem Divi Thomæ omnia)

De Scientia, ideis, veritate, ac vita Dei, à quæstione XIV. usque ad XVIII. Parisiis apud Sebastianum Cramoysi 1629. fol.

De Voluntate Dei, & propriis actibus ejus; ad quæstionem XIX. XX. & XXI. Lugduni apud Prost. 1630. in folio.

De Providentia Dei prædefiniente, & præbente prædestinationis exordium; ad quæstionem XXII. & partem sequentis. Lugduni apud eundem Prost. 1631. fol.

De Prædestinatione, & reprobatione Hominum, & Angelorum; ad reliquum quæstionis XXII. & totam sequentem. Lugduni ex officina Iacobi Cardon 1629. in fol.

De Sanctissima Trinitate. Lugduni apud Prost. 1625. folio.

De Visione, & nominibus Dei.

Parata etiam prelo fuisse ait Alegambius *Bibliothecæ Societatis* author -

De Auxiliis diviniæ gratiæ volumina duo, in lucem, quando Sanctæ Sedi Apostolicæ placuerit, proditura.

De Angelis, tomum primum reliquit affectum, quem vel sic optandum esset in lucem venire.

Composuit etiam Hispanicè -

Catecismo, y doctrina christiana; quem imprimi curavit D. Franciscus de Reynoso Cordubensis Episcopus.

Scripsisse dicitur ab eodem *Bibliothecæ* authore alios egregios tractatus. Nempe primum *De Beneficiis parochialibus conferendis in eos, qui sedulò animarum negotium tractant.* II. *De eliminandis è republica comædiis vulgaribus.* III. *De statu eorum, qui petunt dimissionem à Societate Iesu.* IV. *De causis dimittendi à Societate Iesu professos*; quos putat ineditos per variorum manus circumferri.

DIDACVS DE SAA, Lusitanus eques, scripsit juris commentarium -

De Primogenitura, & an filius secundogenitus præferendus sit nepoti. Parisiis apud Martin. Iuvenem 1552. in 8. & inter *Tractatus Doctorum* volumine X. parte I. fol. 324.

DIDACVS DE SAA, Lusitanus, alius, ut videtur, à superiore, atque is laudatur quod scripserit -

De Navigatione libros *III.* quibus Mathematicæ disciplinæ explicantur. Parisiis apud Reginaldum Calderium 1549. in 8.

Valerius Andreas eundem credit cum jurisconsulto; & nos manus dabimus non inviti: tempus enim & locus editionis utriusque operis, nomen quoque & gens eadem ferè persuadent.

An vero hic, an superior, aliúsve, author sit ejus libri -

De los Estados Ecclesiastico y Seglar; qui prohibitionis notâ configitur in nostro *Indice*, juxtâ cum his, qui ignorant, scio.

D. DIDACVS DE SAAVEDRA FAXARDO, Murciæ natus parentibus Petro à Saavedra, & Fabiana Faxardo equestris utroq; familiæ, Salmanticæque doctus Iuris artem, reipublicæ deinde totus, quandiu vixit, promovendæ incubuit. Gasparis enim S. R. E. Cardinalis Borgiæ Regis nostri apud Pontifices Legati, familiam sequutus olim, atque à secretis ei, dum Neapolitanis præesset; mox & Regius Hispanarum rerum in Curia Romana Procurator (Agentem vocant) regiis inde auspiciis publica negotia inter Helvetios fœderatos diu tractavit. Ratisbonensibus duobus conventibus, & quidem posteriori, Burgundicæ Domus, ac *Circuli* (ut appellant) suffragium deferens; *Monasteriensi* deinde super pacanda Europa unà cum Gaspare Bracamontio Peñarandæ Comite summo rerum ibi gerendarum regio Legato, unde cum Batavis in concordiam ivimus, interfuit. Accersitus inde in curiam sedit Indicos inter Senatores, quo ante plures annos mactus honore fuerat, usque ad obitus diem, D. Iacobi Eques, sacræque huic Apostolo almę Cathedralis ecclesiæ sacrorum collegarum sodalis. Publici juris, politicæque artis prudentissimum se esse, disertissimúmque juxtà & ingeniosum ostendit scribens -

Idea de un Principe Politico Christiano representada en cien empresas; dedicada al Principe de las Españas. Monasterii Vvestphalorum 1640. in 4. iterúmque Mediolani 1642. dedolatum, cœlatúmque novem Musis opus: quod etiam tertiò latinum prodiit operâ Anonymi Bruxellis apud Ioannem Mommartium in folio, 1649. *Symbola Christiana Politica* nuncupatum; iterúmque Amstelodami 1652. in 12. Prodiit etiam prototypon Castellanum, cùm Antverpiæ, tum Valentiæ, Italicúmque Paridis Cerchieri operâ Venetiis 1648. 4.

Corona Gothica, Castellana, y Austriaca politicamente ilustrada. Meditabatur nempe tribus partibus trinomium opus absolvere: sed prima vidit lucem hactenus, quæ Gothicum Hispaniæ regnum comprehendit, Monasterii Vvestphalię edita anno 1646. Reliquas ne absolveret, mors effecit, quæ tandem ei contigit anno MDCXLVIII. ut annotavit Miræus.

DIDACVS SAGREDO, Hispaniarum Reginæ .... à sacris, edidit -

Medidas del Romano, ò Vitruvio, nuevamente impressas, y añadidas muchas pieças, y

figuras necessarias a los Officiales, que quieren seguir las formaciones de las basas, colunas, capiteles, y otras cosas de los edificios antiguos. Ad D. Alphonsum de Fonseca Archiepiscopum Toletanum. Matriti apud Ludovicum Rodriguez 1542. Toletique 1549. 4. Id opus Gallicè versum incerti operâ prodiit ex officina Parisina Simonis de Colincz. 1542. in 4.

DIDACVS DE SAHAGVN & VILLASANTE, Professor Salmantinus Canonicæ Iurisprudentiæ, reliquit edenda post mortem -

Opera Iuridica, seu Prælectiones Academicas in aliquot Titulos lib. I. Decretalium, Parisiis 1605. in 4.

DIDACVS DE SALAZAR, Toletanus, ut credit D. Tomas Tamajus, ex Centurione factus eremiticæ vitæ sectator, ingeniosus valde, ac fœlix in sermone vulgari, sive ligato ad leges metri, sive soluto, versibúsque tam ex tempore, quam meditatò pangendis. Scripsit olim sine nomine authoris -

Dialogo de Re militari. Bruxellis apud Rogerum Velpium 1590. Vertit quoque in Hispanicum -

Las Guerras civiles de los Romanos de Appiano Alexandrino. Compluti apud Michaëlem de Eguia in folio.

Quidquid carminis est insuper in *Arcadia* Jacobi Sanazarii, quam Hispanicam dedit Didacus Lopez de Ayala Canonicus Toletanus, Didacum nostrum authorem habet. Quod monet in editione hujus interpretationis Blasius de Garay ejusdem Ecclesiæ Portionarius, uti jam diximus.

DIDACVS DE SALAZAR quidam laudatur author operis inscripti -

Soliloquia, ac Mediolani editi 1611.

DIDACVS SALAZAR MARAÑON, Matritensis, Societatis Iesu presbyter, Philippi Secundi Catholici Regis nutu & auspiciis (quod ejus pietatem summopere commẽdat) Hispaniæ totius, atque Italiæ loca sacra, quæ quidem præcipuâ aliquâ religione frequentantur, supplex adivit; in reditu scribens *De Peregrinatione sua* libros tres; qui ipsi nondum typis excusi in regio gazophilacio custodiuntur. Fortasse, quòd lucem hi nondum viderint, prætermissa est authoris mentio in *Bibliotheca Societatis*.

D. DIDACVS DE SALINAS & ERASO, Senatus rationum regiarum Iudex (*Oidor de Camara de Comtos* vocant) in regno Navarræ scripsit -

Discurso sobre la Campana de Vililla, y su toque à XIII. de Iulio de MDCI. M.S. vidimus Matriti in Bibliotheca D. Gasparis Iuañez de Segovia Domini de Corpa, Marchionis de Agropoli.

DIDACVS SALON DE PAZ, Iurisconsultus, & in Pinciana curia Advocatus, ibidem forsan natus, quippe habuit parentem Marcum illum ejusdem cognomenti, doctum apprimè virum, lucubrationum *super Taurinas leges* authorem: ex hujusmet, atque item avi, quem laudat nepos doctrinæ paris nomine, manuscriptis schedis in lucem edidit -

Quæstionum Civilium primam partem; quas noviorum iis authorum testimoniis locupletavit. Medinæ apud Franciscum del Canto. 1576. in 8.

Nec tamen eo dumtaxat opere voluit bene à posteris audire: cum enim Advocatum Pinciæ, ut diximus, ageret, instante Lusitanis Philippo Rege causam illius fovit scripto eo, quẽ manu exaratũ Matriti vidimus apud D. Christophorum Zambrana ex Sebastiani regii Castellæ Senatoris parentis olim defuncti schedis,

Tractatu de successione regni Portugalliæ, Antonio Padillæ Menesio Indici Senatus Præsidi nuncupato.

D. DIDACVS DE SALCEDO nescio quis, scripsit -

De Cursu publico. Salmanticę 1652.

DIDACVS SAMANIEGO, Iesuita, apud Indos Occidentales provinciæ Sanctæ Crucis in montanis operarius, scripsit -

Vocabulario de la lengua Chiriguana.

DIDACVS SANCHEZ Medicus Marcienensis, scripsit -

Coloquio del Sol, en el qual se declaran muchas experiencias y conclusiones de Filosofia, que cada dia se ofrecen. Hispali per Alphonsum Escrivanum 1576. in 8.

DIDACVS SANCHEZ, Pax-Augustanus, Baccalaurum se nominat in opere, cui inscripsit -

Recopilacion en metro de diferentes obras morales. Hispali 1544. in 8.

F. DIDACVS SANCHEZ DE LA CAMARA, ex provincia Castellæ Carmelita, religione vir laudatus, edidit, Hispanicè, ut credimus,

De la Pasion de Nuestro Señor, librum unum. 1589. 8.

Conceptos espirituales sobre el Miserere, ex Italico Cæsaris Calderarii de Vincenza, Compluti 1594. & Matriti 1589. in 4.

Florebat anno MDXC.

F. DIDACVS SANCHEZ MALDONADO, Cisterciensis ex *Carraceti* monasterio, scripsit ex theologis veterum Patrum dictatis, ac mysticæ sapientiæ regulis magnum & egregium volumen hujus tituli -

Agricultura espiritual. Burgis apud

apud Baptistam Varesium anno 1603. in fol.
Abbas fuit in *Medina Rivisicci* monasterio.

D. DIDACVS SANCHEZ PORTOCARRERO, Molinæ, quę ab Aragoniæ vicino regno dicitur, natus, ex Metellino, sive Colonia Metellinensi oriundus, in patria Decurio, atque regiarum copiarum Præfectus, edidit.

Casa *de Nuestra Señora de la Hoz y antiguedad de Molina*, poëma Hispanum versibus heroicis. 1635.

Historia *de Molina, primera Parte*. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera, anno 1641. in 8.

Nuevo Catalogo *de los Obispos de Siguença, epilogo de sus mas memorables acciones, y de los sucesos seglares mas señalados en el Obispado*. Matriti iisdem typis anno 1646. 4.

Principio *y progresso a la devocion de la Concepcion Inmaculada de Nuestra Señora en la Iglesia, y en España, &c.* ex eadem officina. 1644. in 4.

Iuramento *y voto solemne, que hizo el Señorio de Molina en XVIII. de Iunio del año de MDCXLIV. de tener, defender, y celebrar la Concepcion sin culpa de la Virgen Maria*. Matriti 1648. in 4.

Inedita habebat annis superioribus, sed absoluta, ut ab eo accepimus,

Segunda Parte *de la Historia de Molina hasta el tiempo de los Reyes Catholicos*, quatuor libris, quintuplo majorem priori parte.

Discurso apologetico *sobre los titulos de Noble y Leal, que tiene el Señorio de Molina*.

Aliáque tam solutâ, quàm ligatâ oratione.

DIDACVS SANCHEZ DE VARGAS, Toletanus, scripsit.

Limitacion, *y ampliacion en los estatutos de limpieza*. M.S. vidit D. Thomas Tamajus.

DIDACVS A SANCTO IACOBO, vulgò DE SANTIAGO, Hispalensis incola, distillator; (nam ita audire voluit) regius, scripsit.

Arte separatoria, *y modo de apartar todos los licores, que se sacan por destilacion, paraque las medicinas obren con maior virtud y presteza*. Hispali apud Franciscum Perez, anno 1598. in 8.

D. DIDACVS DE SANTISTEVAN OSORIO, Legionensis, cecinit eo carminis genere, quod *octavas* nos dicimus,

Primera, y Segunda parte *de las guerras de Malta y toma de Rhodas*. Matriti 1599. 4. apud Suarez de Castro.

Araucana Poëma, *en que prosigue el de D. Alonso de Ercila, de las guerras de Chile*. 1597. 8. apud Ioann. Renaut. & 1598. 12.

DIDACVS DE SEGVRA, Hispalensis, (quam urbem Ioannes Bernardus Diaz de Lugo, cùm dignitate vir, tum libris editis præstantissimus, communem sui utriusque patriam (ne hæsites) præfatione *Indicis*, sive *Repertorii*, ut vocat, *Variarum* illius *repetitionum* à se formati non obscurè commemorat) Iurisconsultus magni nominis inter eos vixit, qui superiore sæculo civilem doctrinam in florentissima Salmantina schola profitebantur. Testis est ejus æqualis L. Marinæus Siculus, qui in opere suo *de Rebus Hispaniæ* prioris editionis, dum Salmanticæ laudes, ac sui temporis Professores enumerat, his nostrum verbis celebrat; *Item interpretatur jura civilia Doctor egregius Iacobus, cui Sicura cognomento est, qui tum doctrinâ, tum humanitate singulari, & amicos erga omnes benevolentia & amore plurimùm pollet*. Primarius hic Antecessor subtilis, atque multiplicis ingenii acumine, veréque solidâ juris scientiâ, æquales omnes illius ævi & professionis homines (Rodericum Suarezium semper excipio) longo intervallo superavit. Qui nempe indefesso studio (ut memoriæ proditum est) cunctos ferè legum interpretes, atque in his præcipuè Bartolum, Baldum, & Angelum, Paulúmque Castrensem, Iasonem, Aretinum, Deciúmque, Ioannémque Imolensem, sive illorum integra commentaria, ne syllabâ quidem legerat prætermissâ: cum prę aliis tamen è juniorum classe Alexandrum, & ipsum cognomento Imolensem, summæ laudis præconio afficeret. *Repetitiones*, ut scholastico appellant nomine, olim in professorio munere ab eo dictatas, deindéque post authoris mortem typis collectim editas doctrinæ illius testes possidemus.

Repetitiones nempe *X*. prodierunt Salmanticæ anno 1520. Nempe, ad L. III. §. ultimo. *De lib. & posthumis*: L. *cohæredi* §. *cum filia* D. eod. tit. L. *Ab exhæredati substituto* CXXVI. D. *De legatis* I. L. *Unum ex familia* LXVII. §. *Sed & si fundum* D. *De legatis* 2. L. *Imperator* LXIII. D. *ad Trebellianum*: L. 1. §. *si vir* D. *de adquir. possessione*: L. *Si ex legati causa* XXIII. *De verb. obligation.* L. *cum patronus* XXVIII. D. *de legatis* 2. & duas alias leges. scripsit item

Tractatum unum *De bonis per maritũ hæreticum constante matrimonio quæsitis*, qui nempe defendit lucri dimidium uxori salvum, atque inviolatum servari debere. Porrò hic simul cum aliis ferè ejusdem argumenti tractatibus *Ioannis Lupi*, & *Roderici Suarez*, unáque tribus ex jam laudatis repetitionibus, nempe I. IV. & VII. Coloniæ Agrippinæ editus est anno 1580. in 8. His omnibus Dídacus Perez amplissimas additiones, summaria, numeros, marginales annotationes, & diligentissimum adjiciens Indicem, renovavit opus, atque iterum edidit Salmanticæ 1547. in folio.

D. DIDACVS DE LA SERNA, domo ex territorio Pinciaræ urbis, Salmantinus Institutionum Iustinianarũ Professor, edidit olim.

Exercitationes Iuris. in 4.
Superiore anno MDCLXVII. gerebat hoc munus publicum Salmanticæ, parabátq; alia.

F. DIDACVS SERRANO, Granatensis, ex sodalitio sacro Mercenariorum, qui captivos redimunt, totius ordinis fuit Præfectus; assumptus ex eo ad Celsonensem, atque inde ad Accitanam Ecclesiam Præsul, in magna sanctitatis opinione & fama vixit usque ad annum hujus sæculi MDCLI. Edidit in Parochorum instructionem latinâ linguâ-
Directorium Parochorum. Valentiæ.

F. DIDACVS DE SILVA, Lusitanus, ex Franciscanorum observantium, quos vocant, ad Minimorum ordinem (si vera fama est) se transferens, doctrinâ excellenti cùm esset, atque aliis animi dotibus cuicumque magno haud impar muneri, obtinuit à Paulo Tertio Pont. Max. ut destinatio sui ad supremum Fidei causarum recèns creatum in Lusitania magistratum à Ioanne Tertio Rege facta Pôtificio diplomate sanciretur: de quo agunt Franciscus Lanovius in *Chronico Minimorum* ad ann. MDXXXV. num. 4. Ludov. Paramo *De Orig. Inquis.* lib. II. cap. XV. num. 2. Lucas de Montoia in *Historia ejusdem ordinis* vernacula lib. II. cap. X. Aubertus Miræus in *Bibliot. Ecclesiast.* Reliquit moriens immaturè-
Tractatum de obscurioribus ex manifestioribus probandis.
Factum fuisse Septensem in Africa Episcopum docuit nos Seraphinus de Freitas in *Additionibus ad Rodericum da Cunha*, & ex eo Laurentius de Peyrinis *ad Constitutionem secundam Iulii Papæ II. §. XII.* in *De Privilegiis Regularium*.

D. DIDACVS SILVESTER, in montanis Burgensibus nobili loco, ut fertur, natus, in urbe Neapolitana, quo tempore D. Franciscus de Castro ipsam, regnúmque pro Rege administrabat, scripsit de Hastiludio, seu hastato cursu, hoc titulo-
Discurso sobre la carrera de la lança armado, y desarmado, Hispanicâ, & Italicâ linguâ. Neapoli apud Antonium Pace 1602. folio.
De quo opere judicium Vrbinatum Ducis profert magnâ cum authoris laude Iulius Cæsar Capacius Neapolitanus in suo *Forastiero*, giornata seu die 8.

D. DIDACVS DE SIMANCAS, Didaci & Mariæ utriusque hujusmet cognominis filius, Cordubæ natus (non Septimancis, ut falsò credidit Aubertus Miræus) in Academia Salmantina juri operam dedit: unde ad collegiũ S. Crucis, quod in gymnasio Pinciano togatorum sodalium est, admissus quadragesimo anno supra sesquimillesimum, Iuris ibidem Cæsarei Professor, atque hinc in Prætorio ejusdem urbis Senatoe fuit, conscripto sub id tempus *Catholicarum Institutionum* opere non parum celebri. Quem quidem commentarium, & quæ alia circa Iudices causarum Fidei elucubravit, tempore illo concepta ac digesta oportet fuisse, quo Assessoris Iurisperiti munere (ut ipse de se affirmat earumdem *Institutionum* cap. XLI.) sive Consultoris, quæ propria nomenclatura est, apud Inquisitores violatæ religionis, tum Pinciæ, tum Cordubæ nondum provectâ ætate fungeretur. Quare huc potiùs referendum est quod Andreas Schotus Quæsitorem Fidei Iacobum nostrum appellaverit improprio verbo, quod verè Magistratum ipsum, non utique Adsessorem, aut Consultorem ejus significat. Ex civili autem hierarchia facto gradu ad Ecclesiasticam, Civitatensis primùm, dein Pacensis per decennium fermè, ad ultimum Zamorensis almæ sedis clavum tenuit. Cum & Romam Pacensis tunc Præsul ad promovendam Bartholomæi Carranzæ Toletani Præsulis causam à Rege destinatus venerit; mortuóque per eos dies Duce Alcalitano Neapolitanorum Prorege munus hoc honorificètissimum per subrogationis intervallum administraverit. Virum præter exactam juris cognitionem, politices æquè gnarum Ecclesiasticæ, Historiæque, ac multiplici eruditione perornatum, gravique emendato dicendi genere, hæc ab ipso edita in vulgus opera ostendunt.
Institutiones Catholicæ; quibus tractatur quidquid ad præcavendas, & extirpandas hæreses necessarium est. Vallisoleti 1552. fol. Compluti apud Andream de Angulo 1569. in folio. Romæque 1575. in 4. Quas eruditissimas vocat Didacus Covarrubias in *Reg. Peccatum*, initio Partis *II.* num. 7.
Enchiridium Iudicum violatæ Religionis, sive *Praxis hæreseon*: quocum editæ sunt-
Annotationes in Zanchini librũ de Hæreticis cum additamentis Camilli Campegii: itémque-
De Dignitate Episcoporum, Tractatus, Antverpiæ 1573. in 8. Venetiisque 1568. 8.
Liber Disceptationum, in quo de Primogeniis Hispaniæ, ac potissimè de illorum publicatione disputatur. Antverpiæ apud Plantinum 1575.
De Episcopis Iurisperitis opusculum. Antverpiæ 1574.
Defensio Statuti Toletani, quod ex Hebræis, Maurisve descendentes arcet à beneficiis, & quibuscumque aliis muneribus istius Ecclesiæ: sub nomine tamen *Didaci Velasquez*. Antverpiæ 1575. in 12.
De Republica Collectanea. Pinciæ anno 1565. Venetiisque 1569. in 4. Tertio autem plusquam mille locis aucta prodierunt Antverpiæ 1579. 8. Salmanticæ etiam 1582. in 8.
Vitam Simancæ Episcopi extitisse (manuscriptam credimus) in Bibliotheca Bernardi de Aldrete Canonici Cordubensis, in catalogo

logo ejusdem legitur. Qui *vir omnium consensu doctissimus* audit ab eodem, quem laudavimus ejus celebratorem, Covarrubia lib. II. *Variarum* cap. *VIII*. n. 5. *Divini*, *& humani Iuris peritissimus variaque lectionis refertissimus thesaurus* à Fräcisco SarmientoGiennensi Antistite lib. I. *Selectarum* cap. I. num. 10. *omnique pietate ornatissimus* à Iacobo Stephano Præsule Oriolensi ad cap. *II*. lib. *I*. *Machabæorum*.

D. DIDACVS DE SIRIA VETETA, in collegio Sancti Salvatoris, Ovetensi vulgò in Salmantino gymnasio nuncupato, scripsisse fertur (nescio an viderit lucem)

De Legatorum rei alienæ validitate, Tractatum.

D. DIDACVS DE SORIA, author audit Poëtici operis, cui ita inscribi voluit.

Fabrica de la experiencia, sentencias en quartillas. Neapoli 1649.

DIDACVS DE SORIA, Granatensis Medicus, scripsit.

Primam Partem Medici certaminis propugnatæ antiquitatis adversus novatores. Granatæ in folio 1635.

DIDACVS DE SOTOMAIOR, comes Ferdinandi Magallanis in memorabili expeditione nautica, scripsit ea, quæ viderat, & observaverat, uti refert Petrus Medina cap. XLI. *De las Grandezas de España*.

DIDACVS SVAREZ DE ALARCON, Lusitanus, Societatis Iesu Presbyter, Ioannis Suarez Marchionis de Trozifal Philippo IV. Regi Catholico à consiliis bellicis germanus frater, scripsisse dicitur.

Philosophiam.

F. DIDACVS SVAREZ DE S. MARIA, Lusitanus, Olissiponensis, religiosum S. Francisci observantiæ professus fuit institutum, longè à patria in Galliæ provincia Pictaviensi: Theologiámque (quod ipse de se scribit, cum ad *Genesim* commentaretur) Encenisii cœnobiarchas docuit. Porrò Hæreticorum regni illius, atque hæresum, quibus miserè tunc temporis vexabatur, hostem se, ac mastygem acerrimum verbo & scriptis præbuit; meritus ab Henrico Rege IV. peregrinus licèt, sacro regii Concionatoris munere ornari, atque item, (ut Vvaddingus attestatur) ad consilium admitti. Vulgare is in Gallia tota cognomentum adeptus est, ut Lusitanus, sive *le Portugais*, honoris eùm esset causâ nominâdus (idquod frequêter solebat) vocaretur. Demum Pontificalis curæ onus subire jussus est, Sagiēsis (vulgò Sais in Normannia) Episcopus à Ludovico XIII. anno MDCXI. designatus, qui, ut bene de posteris mereretur, scripta hæc confecit,

Cosmopæïam in duo priora capita Genesis. Nanneris anno 1585. in 4.

Conciones XXIII. in prima tria Apocalypsis capita habitas in celeberrima Ecclesia Lugdunensi; quibus accesserunt.

Sermones VI. pro diebus Dominicis, Adventus, ac festi Conceptionis Beatæ Virginis, & Nativitatis Domini. Lugduni apud Horatium Cardon 1599. & additis duobus sermonibus *De Sancto Stephano, & S. Ioanne Evangelista*, iterum ibidem 1605.

Conciones octo solemnitatis Corporis Christi: ibidem apud eundem 1607. 8.

Thesaurum Quadragesimalem pluribus divinorum eloquiorum, ac SS. Patrum sententiis plenum, primò linguâ Gallicâ editum, deinde ab ipso latinè versū, atq; editum iisdem typis anno 1610. 8.

Desiit inter vivos esse Parisiis, jacétq; apud suos sub hac inscriptione:

Iacobo Suarez à Sancta Maria,
Vlissiponensi, ordinis S. Francisci,
Theologo eximio,
Episcopo Sagiensi,
Cujus conciones Christianissimus populus
Veneratione multâ,
Et concursu frequentissimo comprobavit.
Iacobus Camus Episcopo decessori suo B.M.
Secundum voluntatem testamenti F.C.
Vixit annos LXII. menses VI.
Pontif. annos III.
Depositus in pace III. Kal. Iunias.
Anno MDCXIV.

F. DIDACVS DE TAPIA, Segoviensis, Augustinianus ex Salmantina domo, in qua celeberrimi sacrâ eloquentiâ, atque eruditione sodalis Ludovici Legionensis disciplinam sortitus, alibi non uno loco docens ipse Dei scientiam, publici juris fecit libros duos: quorum prior est.

De Incarnatione Christi: posterior autem.

De admirando Eucharistiæ Sacramento. Adjicitur in fine.

Tractatus de ritu Missæ. Salmanticæ, anno 1589.

Decessit Pinciæ anno MDXCI. ætatis suæ XLII. dum Theologiam in ejus urbis cœnobio profiteretur.

D. DIDACVS DE TAPIA ALDANA, Sacerdos & Canonicus Regularis ordinis Sancti Iacobi domus *De Vclès* dictæ, multiplicem doctrinam suam ostendit in diserto, atque erudito opere, cui sic inscripsit,

Philemon Dialogus, sive de Triplici bono, & vera hominis nobilitate. Ad Philippum Principem Hispaniarū. Salmanticæ 1588. fol.

DIDACVS TEVIVS, vernaculâ Lusitanorum formatione *de Teyve*, Bracharensis natalibus,

libus, professione Rhetor, atque eloquentiæ latinæ Doctor, Parisiis acto studiorum tyrocinio, transtulit se opportuno tempore ad Burdigalensem hujusce artis præceptorum professionem; ubi cum Buchanano & Mureto viris eruditissimis, cū eo venit primùm Iulius Scaliger, circa annum scilicet vigesimum sextum à sesquimillesimo (uti Iosephus hujus asseverat in *Epistola de genere & vita sua*) magna cum celebritate nominis munere isto fungebatur. Inde à Ioanne Portugalliæ Rege ad instruendam novam Academiam Conimbricensem (ut Thuanus LXXVI. *Historiarum* libro, & Andreas Schotus referunt) unà cum Goveanis fratribus adscitus, non minorem, atque inter Gallos olim, doctrinæ famam collegit, & quandiu in vita fuit superstes, conservavit, ditatus insuper ab eodem Ioanne, & Catharina Austriaca regia uxore, Mirandensis, ut ipse alicubi refert Tevius, Ecclesiæ Sacerdotio. Scripturus erat integram de rebus Portugalliæ Historiam: quam ut vehementius æquales expeterent, & nos hodie desideremus, minuta quædam ab eo edita opuscula fecerunt. Scilicet habemus -

Commentarios de rebus a Lusitanis in India gestis apud Dium anno salutis nostræ MDXLVI. Coloniæ apud Mylium unà cum *Damiani a Goes* simili opusculo anno 1600. Romæ apud Aloysium Zannetum 1601. deinde cum aliis *Hispanicarum rerum Scriptoribus* Francofurti typis Vvekelianis, atque item Claudii Marnii 1603. folio: cā styli venustate conscriptum opus (ait Ioannes Vasçus in cap. IV. sui *Chronici Hispaniensis*) *ut si de tota Historia Lusitana, quod pollicetur, ad rem contulerit, dubio procul effecturus sit, uti, quemadmodum Lusitania rerum gestarum gloriâ nulli provinciæ concedit, sic neque Historia venustate cedere cuiquam meritò debeat*. Hæc Vasçus. Libri hujus authorem nescio quâ fronte *Georgium* scripsit *Buchananum* Thomas Demsterus Scotis jure, vel injuria, quæ eorum non sunt, enixè adjudicans. Planè Buchananus ipse, sicut & Costa alius, epigrammate quisque proprio, Tevium celebravit, atque ipse in nuncupatione operis non obscurè Lusitanum se esse ostendit.

Opuscula aliquot, nempe *orationem in laudem Ioannis III. & alia quoque edidit*.

DIDACVS DE TOBILLA, reliquit M. S. eàque usus fuit Antonius de Herrera, qui laudat,

La Rubrica, esto es Historia de Tierra firme. Antonius de Leon in *Bibl. Indica Occid.* pag. 69.

DIDACVS DE TORO, scripsisse dicitur -

Commentarios del Pirù: apud Fabianum Iustinianum in *Alphabeto universali* verbo *Peruvia regio*. Fortè eadem est *Relatio Peruana Iacobi Torrensis*, Moguntiæ edita, 1604. 8. ut legitur in *Biblioth. Oxoniensi*. Hæc Ant. de Leon.

DIDACVS DE TORRES, natus in oppido *Amusco* diœcesis Palentinæ, Regi Lusitanorum Ioanni III. plusquam decennale præstitit, atque approbavit officium in Mauritania Tingitana. Qua quidem occasione literis tradere volens ibi à se observata scripsit -

Relacion del origen, y sucesos de los Xarifes, y del estado de los Reinos de Fez, y Marruecos, y Tarudante, y los demas que tienen occupados. Qui liber tandem editus est post mortem anthoris curante Elisabethâ Quixadâ conjuge, 1585. in 4.

Fortè idem author est *de la Historia del martirio de F. Martin de Espoleto de la orden de San Francisco*, quam Gallicè versam à Carolo Valesio Caroli IX. Galliarum Regis filio, ut vocant, naturali edidit atque illustravit Robertus Regnaud cœnobii Parisiensis Minorita anno 1636. uti refert Lucas Vvaddingus *de Scriptoribus ordinis Minorum*.

DIDACVS DE TORRES BOLLO, Villalpandensis, S. I. sacerdos, in America cùm plures annos vixisset, Romámque Procurator suæ Peruvianæ provinciæ veniens, iterum ad Indos cum LX. sociis remeasset, Paraguajanámque instituisset sodalibus provinciam, nec non eam, quæ Novi regni Granatensis audit, censor lustrasset, vitâ functus est in Argentina urbe anno MDCXXXVIII. ætatis LXXXVIII. Italicè scripserat, quæ deinde latina edita est iterum Moguntiæ.

Brevem Relationem Historicam rerum in provincia Peruana apud Indos à Patribus Societatis Iesu gestarum. Romæ apud Aloysium Zoaunetum 1603. dein Moguntiæ, 1604. in 8.

DIDACVS DE TORRES RVBIO, natus in *Alcazar de Consuegra* diœcesis Toletanæ oppido, Societatis Iesu sacerdos, confecit in America -

Vocabularium, & *Grammaticam linguarum Aymaræ & Quichuæ*; quarum frequens usus est in Peruvio; Romæ edita 1603. in 8.

DIDACVS DE TORRES & VARGAS, Canonicus Insulæ *Portus-divitis* almæ Ecclesiæ in America, edidit -

Descripcion de la Isla de Puerto rico, con las memorias de sus Obispos, y Governadores, frutos, y minerales. Vnde plura se desumpsisse scripturus de istius Ecclesiæ rebus testatur Ægidius Gonzalez Davila regius Hispaniarum, & Indiarum Chronographus in *Theatro Indico Ecclesiastico*.

D. DIDACVS DE TOVAR, & VALDERRAMA, Pineiæ natus, dum ibi esset curia regia, militiæ Sancti Iacobi eques, Iurisconsultus, Professórque Complutensis, edidit Hispanè -

Instituciones Politicas, de Republica & Principe. Matriti 1645. 4. Lusit & ado-

adolescens in alio opere, quod indigitavit -
D. Raimundo *el entremetido*.

DIDACVS DE TRVXILLO, scripsit, morem ut gereret D. Francisco à Toleto Proregi,
Relacion *de la tierra, que descubriò con D. Francisco Pizarro en el Pirù*. M.S. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica*.

F. DIDACVS DE TVREGANO BENAVIDES, Matritensis, ordinis Carmelitarum, S. Theol. Magister, Complutensisque primùm in vespertina minori, ut vocant, inde in majori cathedra Theologicæ facultatis, Bibliorũ necnon sacrorum Professor, tandémque Scoticæ doctrinæ ex proprio etiam huic destinato loco præceptor; scripsit, Hebraicæ literaturæ gnarus cum esset,

Lecturas literales & morales super Scripturam; ac de arte, & methodo Scripturam interpretandi. Compluti 1649. in 4.

Lectiones magistrales in IV. libros Sententiarum ineditas. Complutense collegium, imo & provinciam rexit: diémque suum obiit Compluti gravi in ætate VI. Februarii anno MDCLV.

F. DIDACVS VALADES, Franciscanus, ordinis sui in Vrbe Procurator Generalis, de salute Indorum Occidentalium, apud quos nonnunquam substitit, tum coram promovenda, tum in sacro illo christianæ negotiationis emporio ardenter procuranda, bene meritus, dedit in lucem -

Rhetoricam christianam ad concionandi, & orandi usum accommodatam, utriusque facultatis exemplis suo loco insertis. Perusiæ 1579. iterúmque anno 1583. quam Gregorio XIII. Papæ nuncupavit. Cui subjungitur -

Epitome Magistri Sententiarum, in folio expanso.

Vivebat anno MDLXXX.

DIDACVS DE VALDES, patriâ ex Asturũ regione, ad Pinciam delatus juvenis exercuit se in ejus urbis schola Iurisprudẽtiã, atq; aliis liberalibus disciplinis; causásque in foro actitavit, vacans eodẽ tẽpore prælectionibus Academicis, quas dictavit ex variis cathedris Canonico juri docendo assignatis, viginti circiter annorum continuus Professor. Allectus fuit tandem inter Senatores Curiç Granatensis. Scripsit -

De Dignitate Regum Hispaniæ. Granatæ typis Ferdinandi Diaz de Montoia, anno 1602. in fol.

Additiones quoque *ad Roderici Suarez Lecturas* (ut vocat) *variorum Iurium*; quibus cum excusæ istæ sunt ab authore nostro Pinciç 1590. Filium habuit D. Antoniũ de Valdes regium Castellç Senatorem, alacritate mentis, doctrinâque, & usu juris in expediendis causis, tempestate nostrâ inter paucos clarum.

DIDACVS VASQVEZ DE CONTRERAS, Toletanus, vertit in Hispanum sermonem prosaicum -

Orlando *el furioso de Luis Ariosto*. Matriti apud Franciscum Sanchez 1585. in 4.

DIDACVS VASQVEZ MATAMOROS, quem præceptorem suum vocat vir amplissimus Benedictus Arias Montanus (fortè in Mathematicis) *Hierosolymæ situm*, quâ in urbe per biennium versatus est, descripsit; extátque in *Nehemia, Apparatus regii Bibliæ Antverpiensis*, ab eodem Aria-Montano confecti, quo loco anthorem illius Matamorum laudat, ejúsque auditorem se olim fuisse non dissimulat.

DIDACVS DE VEGA, scripsit -

Cancionero, *ò danza de galanes*. Ilerdæ 1612. in 12.

F. DIDACVS DE LA VEGA, Toletanus, ordinis fratrum Minorum, in Toletana *Sancti Ioannis Regum* domo professus est sacram scientiam; Lector deinde jam emeritus, & ab anno MDCVII. aut circiter pluribus inter suos administratis muneribus, tempore illo celebrabatur. Quo ipso, tam ore, quàm calamo, seu coram habendo, seu literis consignando sacras de Deo conciones, ingentem sibi famam & laudem, non apud nos tantum, sed foris etiam comparavit. Nam & Italis in peregrinatione circa annum MDCXII. verba ex ambone faciens mirè placuit. Opera ejus, omnia ferè concionatoria, partim Latina, partim Hispanica hçc sunt: Latina quidem -

Quadragesimale opus pro omnibus Dominicis, & Feriis, quæ communiter in Ecclesia prædicari solent à Septuagesima usque ad feriam secũdam Resurrectionis, & omnibus feriis Hebdomadæ Sanctæ. Toleti apud Thomam Guzman 1600. in 4. Brixiæ 1602. Coloniæ 1610. 8. Malè quidem *Vvaddingus* opus hoc cũ *Quadragesimali* alio libro Hispanicè conscripto, de quo mox videmus, confundit.

Conciones vespertinæ Quadragesimales super septem Psalmos Pœnitentiales. Compluti 1595. in 4. Venetiis exinde 1599. in 8. Lugduni in duabus officinis Vincentini, & Horatii Cardon, uno eodémque anno 1600. in 8. Venetiis iterum apud Societatem 1602. Medinæ tandem in Hispania 1603; quç tàm multiplex annorum ita brevis intervalli editio christiani orbis de opere hoc judicium satis aperit.

Apologia sacra contra VII. crimina, & pro defensione virtutum. 1622. in 4. apud Didacum Rodriguez, Vvaddingo invisa.

Hispanica verò hæc -

Exercicios *sobre los Evangelios de todos los Domingos del año*; duobus tomis. Prior editus est Matriti 1604. in 4. posterior ibidem 1607. in 4. eodémque hoc anno simul uterque Barcinone, Salmanticæque 1617. in 4.

Opus

Opus hoc latinis communicavit Henricus Paludanus Minorita, *Conciones & pia exercitia super Evangelia Dominicalia totius anni* inscribens, atque edens Coloniæ apud Chrit, anno 1612. in 8.

Paraiso *de la gloria de los Santos*: hoc est, conciones in totum annum de Sanctis. Toleti 1602. in 4. Pinciæ 1607. duobus tomis, quorum additiones prodierunt Medinæ 1604. Barcinone 1611. Hunc quoque in latinam linguam transtulit Henricus Paludanus sic notatum, *Paradisus gloriæ Sanctorum*, Venetiisque, & Coloniæ editum: in Gallicam *G. Clapins* Cameraci 1610. in 8. Parisiisque 1614.

Discursos predicables *sobre los Evangelios de todos los dias de la Quaresma*; duobus tomis. Barcinone 1612. in 4. & Compluti 1611.

Marial, *ò excelencias de la Virgen Nuestra Señora*. Compluti 1616. 4.

Exercicios espirituales *sobre los Evangelios de Adviento*: quæ tribuit noster Vvaddingus mihi non visa.

F. DIDACVS VELASQVEZ, Medinensis, ordinis Carmelitarũ provinciæ Castellæ, laudes Deiparæ Virginis populari cõscripsit linguâ, & quidem sub latina hac inscriptione -

Regina Cœli: duabus partibus; Medinæ à Campo ex officina Francisci del Canto 1580. in 8. Toleti 1583. 8. nec non &-

De la vida *y excelencias de Nuestro Señor Iesu Christo*. Item -

Del Menosprecio *de la muerte*.

F. DIDACVS VELEZ DE GVEVARA, ordinis Eremitarum D. Augustini in cœnobio urbis Hispalensis, de Deo ac divinis scientiam docebat sodales, cum in publicum dedit-

El inclito Martir Español, *ò discursos morales con su vida, y martirio*. Scilicet Laurentium Levitam; simúlque -

Explicacion *del Psalmo XVI*. Gadibus 1618. apud Ioannem Borja.

D. DIDACVS DE VERA ORDOÑEZ DE VILLAQVIRAN, Matritensis, postquam inter familiares fuisset Archipræsulis Toletani D. Bernardi à Roxas & Sandoval, Toletanâ uxore ductâ Ioannâ Gironiâ, officialem, seu primarium exequutorem Sanctæ Inquisitionis Iudicibus (*Alguacil mayor* Hispanico nostro sermone est) apud Barcinonenses exercuit. Quo tempore in lucem edidit varia à se edita olim carmina, systemati appingẽs hunc titulum -

Heroidas *belicas, y amorosas*. Barcinone 1622. in 4.

F. DIDACVS DE VERGARA, Præmonstratensis, scripsit -

Tratado *del Tẽplo de Salomõ*, quem M.S. in folio vidit D. Thomas Tamaio de Vargas.

F. DIDACVS DE VERTABILLO, patriâ ex oppido cognomine diœcesis Burgensis, ordinis Eremitarum Sancti Augustini, doctrinæ, & sanctitatis laude, atque scriptis insuper in Nova Hispania floruisse dicitur apud *Alphabeti Augustiniani* authorem Thomam de Herrera, qui ex Ioannis Grixalvæ *Historia provinciæ* hujus ordinis *Mexicanæ* Parte III. cap. XXIII. id desumpsit. Vellem de scriptorum genere quidqnam eos adjunxisse.

DIDACVS VFANO, tormentariæ rei præerat in castello urbis Antverpiensis sub Serenissimis Principibus *Alberto* atque *Isabella Austriacis*, post Colladum, Lechugam, & alios scribens -

Tratado *de la Artilleria, y uso del practicado*. Antverpiæ 1613. in 4.

F. DIDACVS DE VICTORIA, domo Victoriensis, magni illius Theologi Francisci à Victoria germanus frater, in Burgensi cœnobio Prædicatorum ordinem professus fuit, evasitque & ipse insignis Theologus, concionatórque; jussus ob id apud Carolum Imperatorem sacro huic muneri vacare. Confraternitatem Nominis Dei adversus juramentorum abusum instituit: scripsitque, Alphonso Fernandio teste,

Sermonum de tempore, & de Sanctis volumen unum.

Regulam, & ordinationes dictæ Congregationis.

Tractatum quoque parvulum, *quibusnam conditionibus juramentum constare debeat, ut sit licitum*.

Obiit sanctè circa annum MDXL.

F. DIDACVS DE VILLALOBOS, Matritensis, Emeritâ oriundus urbe, Dominicanus, tyronum sacri hujus instituti formationi invigilans apud Sancti Gregorii Pincianum collegium, scripsit -

Apologia *por el estado Eclesiastico, especialmente religioso*. Pinciæ 1641. 4.

Obiit Abulæ studiorum moderator anno MDCL.... Parente genitus fuit D. Sebastiano à Zambrana, Emeritensi, quem Castellæ Senatorem regium sub Philippo IV. inter paucos clarum vidit hæc ætas.

DIDACVS DE VILLALOBOS, Francisci filius, quem Carolus Imperator, & Philippus Hispaniarum Reges Medicum habuerunt, festivo ingenio, & multâ doctrinâ virum, concionator ipse, edidit -

Concordiam Evangelistarum, seu sanctum Iesu Christi evangelium secundum quatuor, cum annotationibus minimè vulgaribus. Pinciæ apud Sebastianum Martinez 1555. 8. Exemplar M.S. hac inscriptione, *Evangelium secundum quatuor*, vidit in Bibliotheca regia Escurialensi Thomas Tamajus.

D. DI-

D. DIDACVS DE VILLALOBOS & BENAVIDES, Mexici apud Indos Novæ Hispaniæ ortus, quippe eò navigaverat Petrus genitor, rempublicam, hoc est, Mexicanæ Curiæ Senatorem gesturus, qui & Guatemalæ provinciæ alterius fuit Præfectus: de quo, & hac familia videri potest Alphonsus Lopez de Haro *Nobiliarii* sui parte I. cap. XV. in fine lib. IV. Didacus ipse martiales animos præ se ferens, magni illius belli Belgici adversus Hollandos tantâ ope, & contentione gesti, nonnunquámq; adversus Henricum Gallorum Regem, pars aliqua ut esset, sacramento se Ducibus nostris adjunxit, rexitque aliqnando Hispanorum equitum hastatorum cêturiam. Nec eo contentus, si armis rem strenuè gereret, calamo se ac res militiæ suæ tempore gestas exornavit, scribens -

Comentarios *de las cosas sucedidas en los Paises baxos desde el año de MDXCIV. hasta el de MDXCVIII.* Matriti apud Ludovicum Sancium 1612. 4. Nec semel id tantùm; quippe qui in Hispaniam, locupletis successor familiæ, ut cerneret vacuam sibi fratris Simonis morte relictam hæreditatem, navigans Hollandorum venit in manus: nec ab iis potuit precibus unquam, aut pretio commentaria hæc, impetrato alias sibi exitu & libertate, redimere. Quare opus habuit excussa recentium rerum memoria, schedisque adjutus ab hac flamma servatis quibusdam, novâ operâ rem conficere.

DIDACVS DE VILLALPANDO, Legionensis, Iurisconsultus, & ex prioribus, qui apud nos commentaria ad leges patrias conscripserunt, apud Salmantinos sodalis Bartholomæanus ad collegium hoc tot nominibus inclytû quarta die Novembris an. MCDLIX. admissus fuisse dicitur in monumentis hujus magnæ domus; itémque inter Consiliarios Regum Catholicorum jus dixisse. Fertur & in magna gratia Regis Navarræ, atque Aragonum Ioannis florens in postremo horum regno duxisse uxorem: ibique Villalpandorum familiam, Toparcharum nunc *de Quinto*, procreasse. Edidit -

Lecturam solennem, & Repetitionem Legis XXII. Tit. I. Partitæ. VII. Hoc est, de pacto, seu transactione super delictis celebranda; Legione editam 1552. in fol.

DIDACVS DE VILLEGAS, in sacra Hispalensi Ecclesia cæremoniarum ritè peragendarum curæ præfuit ex munere, catus admodum, sciénsque rituum omnium sacrorum; unus certè ex sodalitio viginti sacerdotum, qui statis horis sacrum officium in choro cantant, publicavit -

Raçones, *y fundamentos cerca de que el ayuno, y el reçado de la vigilia de San Iuan Bautista que el año de MDCXXXIX. occurre en el mismo dia del Corpus Christi, se an de anteponer ambas cosas en la feria quarta vispera de la fiesta del Corpus.* Hispali 1638. in 4.

De quo argumento ejus temporis communi Iosephum Veram Giennensis Ecclesiæ cathedralis Parochum anno sequenti libellum edidisse alium certi sumus.

DIDACVS DE VRBINA, Matritensis Decurio, scripsit summâ fide, atque eleganter, cum Haraldus fuisset Regum Philippi Secundi, & Tertii,

Las Honrras, *y exequias a la S. C. R. Magestad de la Emperatriz, que se celebraron en las Descalzas Reales de Madrid en XVIII. y XIX. de Marzo de MDCIII. y las que hizo la Villa de Madrid.* Matriti in 4. Scripsit quoque-

Libro de *Blasones*.

D. DIDACVS XARAVA DEL CASTILLO, eques Sancti Iacobi militiæ, legionis peditum Tribunus, quod nobis sonat *Maesse de Campo*, edidit -

Miseria *del siglo en vida, y muerte, triunfo de la Religion.* Barcinone apud Petrum de la Cavalleria 1639. in 8. Matritique 1651.

Triumfos gozosos *de Maria Sãtissima concebida limpia, pura, santa, y sin mancha de pecado original.* Matriti 1660. in 4.

F. DIDACVS XIMENEZ, Dominicanus provinciæ Castellæ, atque Stephanianæ Salmantinæ domus, Theologus, Philosophus, atque item Astronomus magni nominis, scripsit -

Kalendarium perpetuum secundum institutũ fratrum Prædicatorum tabulis XXXVI. Salmanticæ 1563. 8. Antverpiæque 1566. De quo opere præter domesticos scribunt Valerius Andreas in *Catalogo Scriptorum Hispaniæ*, & Antonius Verderius in *Supplemento Bibliothecæ Gesnerianæ*.

Vertisse quoque dicitur è Latino in vernaculum sermonem -

La Doctrina *de Religion del M. Fr. Humberto de Romanis;*

Obiisséque anno MDLX.

DIDACVS XIMENEZ DE AILLON, patriâ ex oppido Bæticæ *Arcos de la frontera*, conscripsit versibus -

Los famosos *y heroicos hechos del invencible, y esforzado Cavallero el Cid Ruy Diaz de Vibar, en otava rima.* Compluti 1579. in 4. ad Ferdinandum Toletanum Albæ Ducem, sub quo & aliis bellicæ rei Præfectis à teneia ætate in castris meruerat.

Sonetos *a ilustres Varones*. Antverpiæ apud Ioannem Latium 1569. 8.

F. DIDACVS XIMENEZ ARIAS, Alcantarensis (urbs est in Extremadura *Alcantara*, unde nomen inclyto equestri ordini) Dominicanus, claruit circa annum MDLXX. fuere

historiæ, atque Ecclesiasticæ peritus, Ecclesiastes & ipse percelebris, scripsit -

Lexicon Ecclesiasticum Latino-Hispanicum. Salmanticæ 1572. & 1579. & 1584. in folio. Barcinone 1642. fol. Venetiis 1616. Item alibi 1631. tandémque Cæsaraugustæ in regio Nosocomio anno 1644. in fol. Editionem Hispanam sub hoc titulo, *Vocabulario Ecclesiastico Latino-Hispanico añadido*, Valentiæ prodiisse scio ex officina Michaëlis Sorolla 1621. folio.

Hispané autem -

Enchiridion, *ò manual de Doctrina christiana, con un sermon de la Magdalena, y la exposicion del Psalmo Miserere*. Antverpiæ apud Nutium, priúsque Salmanticæ 1567. 8. *Libellus* autem, sive *concio sacra de Mariæ Magdalenæ laudibus* seorsim Toleti anno 1570. & *expositio Psalmi L*. Pampelonæ 1568. 8. edita sunt.

F. DIDACUS DE ZAMORA, Dominicanus, edidit versam à se in vernaculum sermonem -

Primera Parte *de los sermones de D. Frai Cornelio Muso Obispo de la Ciudad de Bitonto*. Salmanticæ 1602. 4.

F. DIDACUS DE ZUÑIGA, Salmanticensis natu, Didaci de Zuñiga Domini *de Cisla & Flores-Davila* filius, ordinem Eremitarum delegit, in quo Deo, sibique, ac literis vacaret. Multiplicem sané humani atque divini juris, sacræque Theologiæ doctrinam variâ linguarum cognitione, totiúsque ferè encyclopediæ notitiâ clariorem, ac locupletiorem reddidit. Sermone usus est latino puriore in commentariis, & qualem (ut ipse sibi arrogat conscius suæ supellectilis) usurpatum sciebat fœlicibus Romæ temporibus. Doctoris Theologi pileum, & professionem hujus sacræ scientiæ in Ursaonensi schola æquales ei memoriæ consignant. Edidit hæc opera -

Philosophiæ primam partem, quâ perfectè & eleganter quatuor scientiæ, Metaphysica, Dialectica, Rhetorica, & Physica declarantur. Ad Clementem VIII. P. M. Toleti apud Petrum Rodriguez 1597. in folio. & 1607.

In omnes sui temporis Hæreticos, sive de vera religione libros tres. Salmanticæ apud Mathiam Gastium 1577. in folio.

Commentaria in librum Iob, quibus triplex ejus editio vulgata Latina, Hebræa, & Græca septuaginta Interpretum, nec non & Chaldea explicantur, & inter se conciliantur, & præcepta vitæ cum virtute colendæ moraliter deducuntur. Toleti 1584. in 4. Romæque 1591. 4. Quod genus & consilium scriptionis nemo ante id tempus fuerat sequutus.

In Zachariam Prophetam commentaria. Salmanticæ 1577. in folio, eodem prorsus tenore scribendi servato.

Philosophiæ quidquid residuum fuit, aliis duabus partibus tractaturus erat; in hisque (ut ait) res omnes (Historiâ prætermissâ) quę scientiâ ullâ teneri possunt; sed nihil dum hujusmodi ab authore, forsan labori egregio huic immortuo, vidimus; quemadmodum nec in alios Bibliorum libros, in quos universos editurum commentaria in se magno animo receperat, collatis nimirum inter se omnibus editionibus, quod nullus præter S. Hieronymum aliàs pręstitisset. In catalogo tamen Bibliothecæ Altempsianæ reperio Didaci Stunicæ *De optimo genere tradendæ Philosophiæ, & S. Scripturæ explicandæ*.

F. DIDACUS DE ZUÑIGA, Hieronymianus, author est operis ita inscripti -

Instruccion *y refugio del animo, y conciencia escrupulosa, y temerosa de Dios*. Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1552. in 8. In fine adjungitur, *Consilium* quoddam Francisci de Victoria Dominicani V. C. *Sobre si los Señores pueden vender ò arrendar los oficios, como Escrivanias y Alguazilasgos*.

DIMAS.

DIMAS CAPPELLAN, scripsit -

Refranes *glossados*. Toleti apud Ioannem Varela. 1510. 4.

F. DIMAS SAENZ, ordinis Deip. Virginis de Mercede, cum præesset sodalibus domus del Puche Valentinæ urbis circa annum MDXLIV. edidit librum -

Contra Iudæos.

F. DIMAS TERRE, ordinis Minorum, Catalanus, ut credimus, edidit -

Supplementum Privilegiorum ordinis Minorum. Barcin. 1523. 4.

DIONYSIUS.

F. DIONYSIUS DE ARRIOLA, Cisterciensis *Vallis bonæ* monachus, sacræ Theologiæ in domo Complutensi Professor, scripsit -

De Benedictionibus Patriarcharum super cap. XLIX. Geneseos, commentaria satis erudita, quæ M.SS. remanserunt in eodem Complutensi collegio. Author *Bibliothecæ Cisterciensis* ex relatione Hispana.

F. DIONYSIUS BLASCO, Vtrillensis ex regno Aragoniæ, sodalis Carmelita, in Cæsaraugustana, & Oscensi Academia Theologus Doctor, atque in harum postrema vespertinus Professor, Diffinitor provinciæ suæ Aragonensis, & judicibus Fidei Apostolicis à censendi munere, edidit -

Hortulum Philosophicum, sive Cursum integrum ad brevissimam summam redactum. Cæsaraugustæ apud Ioannem de Ybar. 1668. in 12.

DIONYSIVS DAZA CHACON, Pincianus, Chirurgieæ artis Magister, cui pietatis, doctrinæ, atque industriæ, experientiæque elogia tribuunt ejusdem studii, & medicinæ Professores, edidit -

Praeriea, y *Theorica de Cirugia*, duabus partibus. Pinciæ typis Annæ Velez anno 1605. in folio.

DIONYSIVS HIERONYMVS DE IORBA, Catalanus, Barcinone nobili loco natus, Iuris utriusque Doctor, civilisque interpres publicus in Academia Barcinonensi, scripsit -

Institutionum Oratoriarum libros V. ad *Ioannem Dimam Lloris*, ejusdem urbis Episcopum. Barcinone 1581. in 8.

Nec non & Castellæ, ut existimo, sermone - Excelencias *de Barcelona*.

F. DIONYSIVS IVBERO, Aragonus, Barbastrensis, nobili loco natus, sodalis Carmelitarum Castellæ provinciæ, cujus præfectura ei injuncta fuit anno MDCIV. Græcè & Hebraicè doctus, Salmantinúsque Artium ac Theologiæ Magister, ibique Philosophus Professor: scripsit vernaculè -

Sermones *para las Dominicas despues de Pentecostes*. Salmant. apud Artum Tabernier 1612. in 4. deinde & Barcinone eodem anno.

Absolvisse etiam dicitur -

Dictionarium Hebraicum; quod fortè, ut alia in schedis servata viri doctissimi monumenta, Tormes fluvius, qui Salmanticam præterfluit urbem, grandi illâ & miserabili ante aliquot annos inundatione in ima ejus suburbia effusus, unà cum Bibliotheca ipsa, & cœnobio Carmelitarum perdidit. Dionysius utique vixisse dicitur usque ad annum MDCXII.

DIONYSIVS PAVLVS LOPIS, seu LLOPIS, Valentinus, Sacerdos, & utriusque juris Doctor Bononiensis, tum ibi, tum apud nos Salmanticæ, Ilerdæque in Catalonia Iuris studio intentus, edidit -

Flosculum de Clericorum, & Sacerdotum excellentiis, & aliis, quæ ad eorum vitam, statum, & honorem pertinent. Valentiæ 1588. in 4. in typographia Societatis Bibliopolarum.

De vera quatuor Patriarchalium sedium, atque earundem propriè inter se æqualitate: ad Clementem VIII. P. M. Romæ 1600. in 4.

DIONYSIVS DE RIBERA FLOREZ, Canonicus Mexicanus, edidit -

Relacion historial *de las exequias por la Inquisicion de la Nueva España al Rey D. Felipe II*. Mexici 1600. in 4.

DIONYSIVS VASQVEZ, Toletanus, Societatis Iesu Presbyter, Francisco Borgiæ Præposito Generali à secretis, cum ex Italia rediisset, collegium Segoviense administravit Rector, scripsitque, seu ex latino transtulit -

El Marrirologio Romano *publicado por Gregorio XIII. Sumo Pontifice*. Vallisoleti 1586. in 4.

F. DIONYSIVS VASQVEZ, Toletanus, ordinis Eremitarum, quem professus fuit in patria sæculari ipso anno MD. Carolo Cæsari à concionibus, primúsque Francisci Ximenii fundatoris delectu sacrorum Bibliorum in Complutensi Academia Interpres. Hunc eloquentissimum oratorem, vivacissimi ingenii, doctrinæ multiplicis, linguarum cognitionis, scholasticæ, ac expositivæ Theologiæ, Patrúmque Sanctorum lectionis, & eruditionis non vulgaris dotibus, & ornamentis conspectissimum insigni elogio decorat Alvarus Gomezius lib. VIII. *De Rebus Ximenii Cardinalis*: apud quem Ioannes Ramirus, Toletanus & ipse, Academiæ Rhetor Nebrissensi suffectus, dicere solebat, nullum ætate suâ præter unum Dionysium oratorem natum vidisse. Trium Academiarum, Complutensis, Toletanæ, & Parisiensis Doctor fuit Theologus, eâque animi modestiâ & demissione, ut Mexicanum priùs Archiepiscopatum, deinde Palentinum Episcopatum repudiasse dicatur. Olim habuit coram Leone X. P. M.

De Simplicitate, & unitate personæ Christi in duabus naturis orationem; quâ, vel fortè aliâ simili auditâ, Leo dicitur Pontifex ad Purpuratos Patres conversus, ac velut extra se admiratione positus pronunciasse; *Putabam Dionysium in Cœlis esse, & hodie inter homines vidi*. Confirmavitque hoc suum de tanto viro judicium, quando eum ad Carolum Imperatorem delegans, mittere se in illo *alterũ Eliam* in præfatione literarum testatus est.

Scripsit plura in libros Bibliorum commẽtaria, atque in his *Ioannis Evangelii enarrationem*; quæ in privatis Bibliothecis etiam nunc M.SS. possessoribus eorum in pretio magno sunt. Hoc etenim, quòd de superiore loco exponens auditoribus Hispanicâ linguâ, ut plurimùm, pronuntiaret, latinámque ei mirâ venustate, atque eloquentiâ intermisceret, nemo huc usq; ausus est, aut totum Latinè opus (ait Iosephus Pamphilus in *Chronico* hujus ordinis) aut totum Hispanicè pro dignitate reddere. Incidit postremis vitæ suæ diebus in linguæ paralysim, quâ tantum valuit; quare maximo omnium mœrore Academiam deseruit, & in patriam secessit, ubi eodem ferè quo natus est, die, scilicet Kal. Iunii anno MDXXXIX. sexagenario pauló major, vitâ functus est.

DOMINICVS.

DOMINICVS DE ABENGOCHEA, Cæsaraugustanæ Curiæ Iudex, cujus eruditionem Iustus Lipsius celebravit *centuriæ* V. *epist. XIX*. scripsit, Vincẽtio Blasco teste in *Aragon. chronic*.

Inclyta Cæsaraugustanæ urbis congratulationem ad Illustriss. D. F. Ludovicum de Aliaga Generalem Inquisitorem.

Declamationem quoque *pro se ipso in causa Syndicatus.* Scio scriptum quoque ab eo-

Panegyricum Civitatis Cæsaraugustanæ. Cæsaraugustæ 1619.

DOMINICVS ANDREAS, Aragonus, Alcanizienſis, Poëta latinus, uti non vani cenſores operum ejus nondum editorum autumant, cum paucis etiam veterum comparandus. Vincentius Blaſcus Lanuza in *Chronicis Aragonensibus,* hæc laudat.

De Hominis redemptione libros VII. hexametris verſibus.

De mutuo Dei & Virginis amore lib. III.

De tremendo Iudicio, librum ſingularem,

De Filiis Zebedæi, lib. ſingularem.

De Petro Archiapoſtolo, librum alium,

Eglogas duas, alteram in Nativitatem Dominicam, alteram de planctu Deiparæ Virginis.

Variorum libros V. ingenioſe omnia, ſuaviter, copioſéque excogitata & formata, quæ ut edant (ait Blaſcus) ſibi nunc hæredes impoſuerunt. Profana alia, & juvenilia, comœdiáſque damnavit moriens, nec extare alia voluit præter ſpiritualia & ſacra pauló ante laudata.

F. DOMINICVS DE ARTEAGA, Dominicanus, edidit-

Teſoro *de contemplacion ballada en el Rosario de Nuestra Señora con ſu exercicio.* Palentiæ apud Didacum Fernandez 1572. in 8.

F. DOMINICVS DE BALTANAS MEXIA, patriâ ex oppido *Villanueva del Arçobiſpo* tractus illius, quem *Adelantamiento de Cazorla* noſtrates vocant in Bætica provincia, uti de ſe ipſe refert in *Compendio rerum moralium & in Hiſpania geſtarum;* Prædicatorum ordini ſe aggregavit Salmanticæ, dum ſtudiorum cauſâ ibi ageret, eo ſucceſſu, ut in virum evaſerit ſanctimoniâ clarum, séque ſcriptis piè ac doctè pluribus libris, ædificatíſque familiæ ſuæ ſodalibus utriuſque ſexus per varia loca multis monaſteriis, charum, & venerabilem poſteritati reddiderit. Collegio S. Thomæ Hiſpalenſi, vivo adhuc Didaco Deza fundatore, illius urbis Pontifice, Rector præfuit, ibidémque cœnobium Dominicanarum Virginum ſub *Sanctæ Mariæ de Gratia* nuncupatione, quod religioſæ obſervantiæ veluti ſpeculum eſt, conſtruxit. Ex hoc viro verè Apoſtolico libri multi ad poſteros emanarunt, quorum hi ad notitiam noſtram pervenerunt;

Doctrina *chriſtiana, en que ſe debe cadauno creer, huir, temer, obrar, deſear &c.* Hiſpali apud Martinum de Monteſdoca, 1555. in 4.

Vita Chriſti, ſeu *Flos Sanctorum: Hiſtoria general de la vida, y hechos de Ieſu Chriſto, y de ſus Santos, con anotaciones.* Hiſpali apud Ioannem de Truxillo.

Epitome, *y ſumario de la vida, y excelencias de trece Patriarcas del Teſtamento nuevo, y de nueve muy eſclarecidas Santas.* Hiſpali anno 1555. in 4.

Concordancias *de muchos paſos dificiles de la divina Hiſtoria.* ibidem apud Ioannem à Monteſdoca, 1556. 8.

Compendio *de ſentencias morales, y de algunas coſas notables de Eſpaña; y la conquiſta, y toma del Reino de Granada:* ibidem apud eumdem 1555. in 8.

La vida, *y hechos admirables del Real Profeta David; y las excelencias del Pſalterio ſobre las otras eſcrituras.* ibidem apud Martinum Monteſdocam 1557. 8.

Confeſſionario; *Tratado de Excomuniones, Vſura, Matrimonio, y Votos.* ibidem ex eadem officina 1554. 4. abſque authoris nomine.

Expoſicion *ſobre los Evangelios deſde el Adviento a la Trinidad;* ex eadem officina 1555. 4.

Enchiridion *de Eſtados.* 1555. in 8.

Paradoxas, *y ſentencias eſcogidas para la erudicion del entendimiento, y reformacion de las coſtumbres;* ibidem 1558.

Apologia *ſobre ciertas materias morales en que ay opinion;* hæ ſunt, *De la oracion mental: De la comunicacion de los meritos: Del juramento: de la venta de oficios publicos: Del comer manteca de puerco: Del comer guebos en viernes: De la hora en que eſpirò Chriſto: De la diſcordia de linages: De las Alabanzas: De la reſidencia de los Obiſpos: De los juegos: De la compañia de IHS. De la Simonia en vender ſepolturas.* Hiſpali 1556. in 8.

Satyra, e invectiva *contra los Tahures;* ibidem 1557. 8.

Ariſtoteles: *Compendio de la Filoſofia natural.* ibidem 1547. in 4.

Chronica breve *de ſu orden haſta ſu tiempo.*

Forte ejuſdem eſt liber, quem acephalum vidimus, & abſque authoris nomine Ducibus Medinæ Sidoniæ nuncupatum à quodam ſodali Dominicano, cætera enim omnia conveniunt. Libri titulus-

De la Iuſtificacion *del Hombre por la gracia.* Hiſpali apud Ioannem Canallam 1550.

Natus Magdalenæ ſacrâ die anni MCDLXXXVIII. denatus eſt poſt annum MDLX. Agunt de eo Dominicani Hiſtorici Marieta, Alphonſus Fernandez, & Monopolitan. Epiſcopus IV. Par. cap. III. lib. II. *Hiſtoriæ ordinis Prædicatorum,* Martinus Xìmena in *Hiſt. Giennenſis Epiſcopatus* pag. 459.

F. DOMINICVS BAÑEZ, vulgò Mondragonenſis creditus, revera autem Balmaſedanus,

danus Cantaber origine, patriâ verò *Pincianus*, quod ab ipso se accepisse Ioannes de Ponte in eo, quod de *Monarchiis Catholicis* publicavit, opere attestatur: quindecim natus annos venit Salmanticam Grammaticorum præceptorum gnarus, ibíque post decursum artium liberalium solemne spatium in familia Prędicatorum fratrum ad S. Stephani receptus iterâre opus habuit ex more idem pensum, Bartholomæo Medina, qui in magnum & ipse evasit Theologum, condiscipulo usus. Theologiã ab optimis præceptoribus didicit, Melchiore Cano, Didaco de Chaues, Petro Sotomajori, omnibus Dominicanis. Post emissam professionem, variis in locis duobus non minus ac triginta integris annis volvit scholasticam Theologiam docendi pondus; nempe in Abulensis, quo loco agens sanctissimæ Ancillæ Dei Theresiæ à Iesu per octennium confessiones audivit, Complutensis, ac Pincianæ urbium gymnasiis, tandémque & in Salmantino Durandi cathedram, deinde & primariam sibi communi suffragio delatam consequutus; quem locum obtinens publici juris fecit.

Scholastica Commentaria in Primam partem Angelici Doctoris; duobus tomis. Prior usque ad LXIV. quæstionem, pertingit, Salmãticæ in Stephaniana domo 1584. Venetiis 1602. folio, Duaci 1614. Sed antequam posteriorem ederet, interposuit.

De Fide, Spe, & Charitate, sive scholastica commentaria in Secundam secundæ Angelici Doctoris partem usque ad quæstionem XLVI. Salmant. eodem anno. Et intervallo facto annorum trium apposuit.

Commentariorum super Primam partem posteriorem tomum. ibidem 1588. in folio, Venetiis eod. anno, Duaci 1614. Tunc deinde.

De Iustitia, & Iure, sive continuationem in Secundam secundæ partis. Salm. 1594. & 1604. Colon. apud Gualter. & Duaci 1615. fol.

Commentaria in Tertiam partem, item *& in Quartam* (quod intelligo *additiones ad Tertiam partem*) extare in Bibliotheca Altempsiana Romæ fidem facit eius Catalogus.

Relectionem de merito, & augmento charitatis ab eo in vigilia Pentecostes Salmanticæ anno MDLXXXIX. solemniter pronuntiatam. Ibidem 1590. 8.

Institutiones minoris Dialecticæ, hoc est, Summulas. Coloniæ 1618. 8.

In Aristotelis Dialecticam.

De Generatione, & Corruptione, sive in Aristotelis eos libros Commentaria & Quæstiones. Salmanticæ 1585. in fol. Coloniæ anno 1614. in 4.

Hispanè quoque M.S. vidimus.

Motivos *para rezar el Rosario*.

Obiit in emerita ætate emeritus Theologiæ Salmantinus Professor in domo Sãcti Andreæ Medinẽsi, septimum à septuagesimo annum agens, Kal. Novemb. MDCIV.

F. DOMINICVS DE BIOTA, seu VIOTA, Franciscanus, quem corruptè appellant *Biatta* editores Vvaddingi *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, ex Sancto Bonaventura convertit in Hispanicum.

Soliloquio *de quatro exercicios mentales con otros tratados del Santo*. Ilerdæ apud Ludovicum Manescal. 1616. in 8. Cæsaraugustæ 1580. Sed Cæsaraugustæ apud Michaëlem de Huesca 1576. edita sunt hæc omnia simul; nempe.

Estimulos *del Amor de Dios*: *Arbol de vida*: *Coloquio del Pecador, y del Crucifixo*: *Epistola, o regla de bien vivir*: *Meno sprecio del mundo*: *Como se han de preparar los Sacerdotes para dezir missa*: *Doctrina del Coraçon*: *Incendio de Amor*: *Regimiento del Alma*: *Alfabeto espiritual*. Quorum nonnulla S. Bonaventuræ sunt.

Item.

Compendio *para perfetamente servir à Dios*; simúlque.

Dichos, *y sentencias del Santo Fr. Gil compañero de S. Francisco*. Cæsaraugustæ apud Petrum Bermuz. 1566. 8.

F. DOMINICVS DE CELAYA, Dominicanus Salmantinæ domus, scripsisse fertur circa annum MDLIII.

In VII. Psalmos Pœnitentiales.

Hunc per errorem vocat Possevinus *Dominicum Caleca*.

F. DOMINICVS A CONCEPTIONE, ordinis Seraphici provinciæ, seu regni Portugalliæ, scripsit, quæ inedita adhuc est,

A vida *do Servo de Deos Fr. Gaspar do Spiritu Santo frade lego do convento de Lisboa*. Laudat opus Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* die XXIX. Aprilis, pag. 762.

F. DOMINICVS DE SANCTA CRVCE, ordinis Prædicatorum, edidit.

Rosario real *de Nuestra Señora*. Parisiis 1608. in 8. posteáque Salmanticæ apud Antonium Ramirez 1621. 8.

DOMINICVS GARZIA, Aragonus, apud Complutenses primùm tribus linguis, quæ ad interpretationem sacrorum voluminum necessariæ sunt, in collegio, quod Trilingue vocant, ad majora viam munivit, docuitque ipse auditores Hebraicę linguę præcepta ex primario ejusdem Academiæ suggestu. Deinde ad Cæsaraugustanæ *Sanctæ Mariæ del Pilar* sacræ ædis collegium suffragiis Canonicorum vocatus, Canonicum ibi, & Cappellanum, uti vocant, majorem, atque aliquando Priorem, hoc est, Præfectum egit; Patrum quoque Fidei in Aragoniæ regno vindicum à censione Theologica ministrum, seu Qualificatorem, ut vulgus loquitur. Scripsit laudabiliter, multáque eruditione, quamvis taxet eum arrogantiæ nomine Ioannes Morinus in *Exercitatio-*

tationibus Biblicis, lib. I. cap. II,

Propugnaculum Religionis Christianæ contra obstinatam perfidiam Judæorum adhuc expectantium primum adventum Messiæ. Cæsaraugustæ 1606. in 4.

Recentiorum variarum, & inextricabilium quæstionum ex visceribus libri Historialis Genesis hinc & illinc pullulantium discussionem. Ibid. apud Petrum Cabarte 1624. in fol.

Linguâ etiam vernaculâ, piè, ac doctè -

Tesoro *de los soberanos misterios, y excelencias divinas, que se hallan en las tres letras consonantes del sacrosanto y inefable nombre de IHS. segun se escrive en el Texto original Hebreo*. ibidem apud Laurentium de Robles 1598. fol.

Mansiones *de las excelencias, grandezas, y prerogativas, que tuvo la bendita Virgen Maria*. Ibidem 1629.

Estaciones espirituales *que debe hazer el Peregrino Christiano en la jornada desta vida*. Ibidem apud Petr. Cabarte 1617. 4.

Denatus est anno MDCXXIX.

DOMINICVS DE GAZTELV, hoc enim cognomen arridet magis quam GAZVLO, quod est in *Bibliothecæ Gesnerianæ epitome*, aut etiam, *Gatzeli*, quod alibi reperio, vir nobilis, vertit in Italicum ex vernacula suæ gentis lingua -

La Prima Parte *delle lettere di Don Antonio de Guevara Vescovo di Mondognedo*. Venetiis 1545. in 8. & 1564. in 4.

F. DOMINICVS GONZALEZ, ordinis Prædicatorum, Sancti Officii, ut vocant, Commissarius in Manilensi Philippinarum Insularum Archiepiscopatu, scripsit -

Relacion *del martirio del B. P. F. Alfonso de Navarrete Dominico, y de su compañero el B.P.F. Hernando de San Ioseph Augustino en Iapon año MDCXVII*. Manilæ 1618. in 4. Neapolique 1619. in 8. Italicè.

Relacion *del martirio de F. Antonio Gonzalez, F. Guillermo Cuter, F. Miguel de Arozaraza, y Fr. Vicente de la Cruz religiosos Dominicos y de dos compañeros seglares, que padecieron en Iapon año MDCXXXVII*. Matriti apud Didacum Diaz 1639. in 4.

DOMINICVS HERNANDEZ CRESPO, Canonicus, ut fertur, Mediolanensis, quod interpretor sacræ & collegiatæ ædis *S. Mariæ de la Scala*, dedit foras -

Estimulo racional *y Theologico de los mas altos misterios y dudas de la sagrada Escritura*. Mediolani typis M. Tullii Malatestæ 1612. in 8.

F. DOMINICVS DE S. IOANNE DE PIE DEL PVERTO, Navarrus, ex cognomine, ut videtur, ad claustra Pyrenei montis oppido, sodalis Mercenariorum, Doctórque Parisiensis, cum in ea schola degeret, invitatus à Salmantinis Academiæ Rectoribus, ad nos se transtulit, unà cum Ioanne Martini à Federnales qui postea mutato nomine vocari cœpit *Siliceus*, tandemque Toletanæ Præfectus fuit Ecclesiæ. Hic scilicet Aristotelem in via (ut loqui amabat illa ætas) Nominalium, Dominicus verò in via Realium docuit. Extant ab eo -

In Logicam, & Philosophiam Aristotelis commentaria. Parisiis in folio.

Hæc accepimus ab Illustrissimo Hydruntino Archiepiscopo D. Gabriele Adarzo, & Santander, ejusdem Instituti. Gallum alii credunt, quod Gallis nunc subsit oppidum.

F. DOMINICVS DE LARA, Dominicanus, Chiapensis Episcopus in Nova Hispania, qui nondum consecratus obiit, si non fallit Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Indico-Ecclesiastico*, scripsit -

Vocabularium, nescio cujus Indici idiomatis.

DOMINICVS LOPEZ, Iesuita, scripsit -

De Sacræ Scripturæ authoritate. Hispali apud Lazarum Ferrerium 1589. Ita Possevinus, & *Bibliothecæ Societatis* scriptor. Reperio tamen in *Bibliotheca Hispana* Valerii Andreæ Taxandri hancnotam. *Sed advertat lector esse confictum, & librum, & nomen apud Allobroges ab Hereticis, quibus mentiri religio non est*.

DOMINICVS MARCVS DVRAN, ex oppido Extremaduræ *Alconetar*, Musicus, ut videtur, professione, librum hujus artis dedisse fertur hoc titulo -

Luz bella *del Canto llano*. Toleti 1510 fortè 1590. in 4. Deinde etiam -

Comento *sobre la luz bella*. Salmanticæ 1598. 4.

DOMINICVS MELGVITIVS, vulgò DE MELGVIZA, Romæ Clementis VIII. Papæ temporibus medicinam faciebat, ad cujus medicos direxit -

De Pleuritide epistolam, anno Clementis secundo, quæ ibidem typis edita fuit; cujúsque meminit Nicolaus Monardes in libello similis argumenti, *De vena secanda in pleuritide*.

F. DOMINICVS DE MENDOZA, Dominicanus, frater natu major Garsiæ Loaisæ ejusdem ordinis, Archiepiscopi Hispalensis, sacræque Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, Talaverensis, credo, natalibus, ut ille, fuit, celebratúrque ab Antonio Senensi, & Possevino quorundam Tractatuum multæ doctrinæ, ut ajunt, nomine: nec ultra quidquam. Certè Ludovicus Paramus lib. II. *de Origine S. Inquisitionis*, cap. II. laudat ejus Tractatum -

De Sancto Officio Inquisitionis, ejúsque utilitate.

F. DOMINICVS MORAN, ordinis Seraphici, scripsit -

Epitome, *y declaracion de los principales fundamentos de la santa Fee Catolica, y textos de la Sagrada Escritura*. Matriti 1644. 4.

F. DOMINICVS DE MORTERO, seu DE MORTARIO Dominicanus, formavit justi voluminis -

Indicem super IV. volumina Ioannis Capreoli, circa annum MDXX.

F. DOMINICVS DE NIEVA, Dominicanus domus Pincianæ Paulo Apostolo sacræ, veniens Evangelii propagandi gratiâ in Philippinas usque Orientalis plagæ Insulas, Sinatum linguâ, & formis edidit -

Memoriale vitæ Christianæ: Quod opus valde laudari solet utilitatis nomine ad conversionem ethnicorum.

DOMINICVS PALATIVS, si Hispanus est, vulgò PALACIOS, edidit nescio quid -

De Passione Domini. Coloniæ 1610. in 8. ut lego in *Catalogo Bibliothecæ Gabrielis Soræ Aragonensis*.

F. DOMINICVS DE PAZ, Lusitanus, ordinis Prædicatorum, edidit -

Sermonum, in quibus veri Christiani hominis specimen exhibetur, tomos duos, Venetiis 1580.

F. DOMINICVS DEL PICO, Aragonius ex *Sariñena* oppido, Franciscanus Conventualis, seu Claustralis, sed reformatus, Vicarius audit & Commissarius Generalis, imò Provinciæ Aragonensis Præfectus. Hic delectus à Carolo Cæsare, ut sibi in Belgium proficiscenti à concionibus sacris esset, ætatem excusavit provectam, ne honorem admitteret cum eo onere peregrinandi. Scripsit -

Trilogium, sive ejus primam partem, De ordinaria conversione peccatoris recedentis à Deo Patre in parabola Lucæ xv. a Salvatore proposita, Conciones. Cæsaraugustæ apud Bartholomæum de Naxera 1549. fol. Secunda & tertia pars adhuc, ut credimus, desiderantur. Fecit etiam author spem *Declarationum super Visionibus Apocalypsis*. Meminit Murillus in *Historia Ecclesiæ Dei-para del Pilar*; non autem *Vvaddingus*. Laudat quoque Vincentius Blascus in *Eccles. Hist. Aragon.* tomo II. Libro V. cap. VI.

DOMINICVS DE PORTV, seu DEL PVERTO, ut nobis sonat, in *Indice Scriptorum juris* laudatur quòd scripserit -

Ad L. Si alii D. De usu & usufructu legato.

F. DOMINICVS RVZOLA, sive de IESV MARIA, Bilbili in Aragoniæ regno ortus, Carmelitarum reformatorum soboles, magnúmque incrementum, cui quidem Pastranæ adhæsit arctioris vitæ cupidus, totis decem & octo annis inter veteris, ut vocant, observantiæ instituti ejusdem sodales religiosissimè transactis. Præfectus generalis fuit suæ hujus sectæ, a Summis Pontificibus Clemente VIII. Leone XI. Paulo V. Gregorio XV. Vrbano denique VIII. summo in pretio habitus, sanctique nomine uno ore appellatus. Ferdinando II. Imperatori Pragensi in prælio adversus Austriacæ & Catholicæ gentis hostes adfuit veluti genius aliquis, ac tutelaris Angelus; quo, ad Moysis exemplum, porgente ad Deum Optimum Maximum preces, unáque animos faciente Imperialibus copiis voce manúque salutari redemptionis nostræ signo armatâ periculosissimum bellum fuit profligatum. Ille, ut ad nos pertineret, extare fecit -

De mystica Theologia libros duos.

De tribus viis ad Deum.

Directorium bene moriendi; inedita, ut credo.

Ad superos abiit XVI. Februarii MDCXXX. Vitam & res ejus gestas stylo descripserũt panegyrico Ioannes Caramvel amicus noster Cãpaniæ in regno Neapolit. nunc Episcopus in suo *Dominico*: itémque Philippus à Sanctissima Trinitate Carmelitarum excalceatorum Generalis Præfectus, uterque latinè: ex quo ultimo Gallicam dedit alter Carmelita anonymus publicatam Lugduni anno 1668. in 8.

F. DOMINICVS DE SOTO, Segoviensis natu, religiosâ professione Dominicanus, literis, atque utiliore doctrinâ, quam incorrupti mores egregiè commendabant, parem suo sæculo, aut certè superiorem habuit neminem. Natalis annus ei MCCCCXCIV. parentes obscuri, quorum alterum Franciscum nomine vel ipse filius arrogantiæ securus cultorem fuisse hortorum jactare solitus fuit. Francisci lustrica appellatio ei contigit, quam sodalibus Prædicatorum adscriptus mutavit. Grammaticæ disciplinæ factus Segoviæ compos non quidem valuit statim è paupertatis profundo emergere, quin ad viculum quendam *Ochando* dictum XX. ab ea urbe passuum millibus positum ædis sacræ ministerio deserviret, hoc est, Sacristam ageret. Compluto hinc se sistens, familiaritatéque ibi Ferdinandi Saavedræ Bætici Benalcazarensis, præceptoréque usus Thomâ Villanovano Ildephonsini collegii per id tempus sodali Augustini deinde allectâ & Valentino Antistite, atque in sanctorum album hodie jam relato, Philosophiæ operam dedit. Huic intentum Academia Parisiensis omni tempore celebris ad Coroneliorum fratrum iridem Segoviensium, quorum in his literis vires erant doctrinæ spectatæ satis, frequens gymnasium invita-

invitavit. Ejus lycei percepto aliquot annorum fructu, quem præcocem & amari saporis plenum ad maturitatem nusquam perductum (quæ illius sæculi fuit conditio) ægerrimè ferebat, artium factus Magister, unà cum Saavedra perpetuo studiorum comite ad patriam, Complurúmque remeavit. Hujus Academiæ paulò post creatur calculis Philosophiæ præceptor, sanctique Ildephonsi collegii togâ sex & viginti natus annis cohonestatur. Sed cùm pietate literis pari jam tum floreret, sana mens religiosi, hoc est, tutioris status desiderio inflammata manum ei fortiter injecit. Burgis ergò nomen dedit instituto fratrum Prædicatorum: quâ electione, ut fama est, id maximè voluit, ut in vicem cujusdam hominis, quem olim ab amplexu istius Rachelis dehortatus fuerat, subintrans, eidem sacro ordini paria faceret. Manens ibi sodales docebat, cùm ad Salmanticenses cathedram Theologiæ vespertinam petitum ire jussus, novus homo, quantumvis à veteri Complutensi professione non ignotus, antiquiores omnes illius muneris candidatos voti factus re ipsâ compos, superavit. Deinde in his veræ sapientiæ Athenis Hispanis constitutus, parique laude & fructu Theologiam S. Thomæ germanam docens, omnes non solùm Academiæ illius, sed & nostræ gentis homines in admirationem sui quotidie magis convertere cœpit. Per eos dies editus ab eo est *Artium*, ut vocant, *Cursus*, sive pars illius, *Summulæ* nimirum, *Dialectica*, & *Physica*; in quo Aristotelem à Sophistarum tunc latè regnantium in scholis tyrannide vindicavit. Sed intermittere hoc docendi munus anno MDXLV. ad nutum Regis Caroli opus habuit, Tridentúmque unà cū Bartholomæo Carranza Mirandensi ejusdē instituti publicæ sacræ rei causâ ire, quo doctissimus quisque, tam collegiorum Ecclesiasticorum, quàm cœtuum religiosorum ex toto fere Orbe Christiano festinabat. Absentis ab ea Synodo Generalis familiæ suæ Præfecti locum, auréisque Patrum solemni Dominicæ primæ Adventus dictione occupans, inclytę velut inauguratus est ei, quam toto conventus almi tempore sustinuit, famæ. Duos his diebus libros *de Natura, & Gratia* sanctæ obtulit Synodo, mactus ob id honore in posterum ferendi pro symbolo manus duas in se complicatas ignis flammam evomentes, inscriptúmque è regione illud Pauli ad Galatas, *Fides, quæ per charitatem operatur*; quod quidem hodiéque symbolum in ædificatis ab eo ad Sanctum Stephanum Salmanticæ operibus figuratum conspicimus. Post dimissam Synodum ad Imperatorem in Germaniam venit, ut confitenti ei christiano ritu aures daret. Paulò post dicitur & Segoviensis, hoc est, patriæ ecclesiæ infulas sibi à Carolo oblatas repudiasse, & Gasparem Stunicam Comitis Mirandensis prolem integritate morum sibi spectatum, jussus id à Cæsare, in vicem suam, id quod perfectum est, appellavisse. Redierat in Hispaniam Cæsar, cum impositum sibi ab illo gerens munus noster de rebus Indicis inter Bartholomæum Casam, & Genesium Sepulvedam acerrumè controversis, perpensorum utriusque partis argumentorum summam colligens, ad Cæsarem retulit. Sacramentalis deinde ministerii impetratâ missione, restituit se Salmantinæ domui eâ omnium lætitiâ & plausu, quem & Præfectura sodalium delata, primariæque docendi vices Academiæ à Melchiore Cano, Episcopo jam tunc creato Fortunatarum Insularum, desertæ, eique rude post quadriennium donando commendatæ abundè prædicant. Libris ergò in publicum edendis, rebúsque, & consiliis publicis, quæque pondere suo ad examen doctissimi cujusque terrentur, expediendis perpetuo invigilans, emeritus jam, cœnobiique iterum Salmantini Præfectus anno scilicet MDLX. ætatis LXVI. Decembris XVII. die è vita sublatus est. Porrò ejus amissi desiderii doloréinque pompa funeris ostendit, quod unà cum frequentissimo totius Academiæ populo variarum Artium Professores primarii sex feretrum humeris succollantes deduxerunt.

Librorum Soti catalogus jam sequitur.

Summulæ, primo quinque libris prolixiores, deinde contractiores. Salmanticæ 1575. folio post priores editiones.

In Dialecticam Aristotelis Commentarii. 1580. folio.

In Categorias Aristotelis Commentarii. Venetiis apud Bernardum Iuntam 1583. 4.

In Libros Posteriorum. Venetiis per Aegidium Regaldani 1574. 8.

Super VIII. libros Physicorum Commentarii, sive quæstiones. Tertium editi sunt Salmanticæ 1572. folio; Duacique 1613. 4. ex recensione *Iacobi Bovverii Hochstratani* ejusdem Prædicatorum ordinis unà cum *Dialectica*.

Deliberatio in causa pauperum, latinè; atque etiam Hispanè, ad Philippum Principem, hoc est, *De non inhibendo secundum misericordiæ præscriptum publico mendicabulo*. Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1545. Id quod ejus ætatis persuasione, Soti consilio, sententiæque acquiescientis obtinuit.

De Natura & Gratia, libri III. ad Synodum Tridentinam. Antverpię post principem editionem unà cum aliis ejus operibus 1550. in folio. Salmanticæ 1570. & 1577. Medinæ 1579. folio. Qui tamen Ambrosio Catharino ejusdem familiæ sodali in multis displicentes, quod ille opusculo, seu *Apologia adversus Sotum* editâ fuit testatus, occasionem redhostiendi ei dederunt, scriptâ

Apologiâ contra R. Patr. Ambrosium Catharinum, quâ ipsi de certitudine gratiæ respondet. Antverpię 1556. folio. Salmanticæ 1574. fol.

In

In Epistolam Pauli ad Romanos commentarii. Antverpiæ apud Ioannem Stelsium 1550. in fol. quos tamen, hanc priorem editionem typographo exprobrans, emisit iterum in lucem Salmanticæ anno sequẽti emendatiores.

De ratione tegendi, & detegendi secretum, lib. III. Salmanticæ 1552. & 1574. in folio, Duaci apud Belleros 1623. 8.

De cavendo juramentorum abusu. Salmant. 1552. Idem Hispanè ex Latino translatum atque ita inscriptum, *Como se a de evitar el uso de los juramentos*, Toleti apud Ioannem de Ayala 1551. 8. in lucem prodiit.

Annotationes in commentarios Ioannis Feri Moguntinensis super Evangelium Ioannis: Salmanticæ 1554. in 4. ad Ferdinandum Valdesium Generalem Inquisitorem. Incurrit tamen iis editis Sotus, Fero ipso, seu persuaso, seu dissimulante, in Michaelis Medinæ Franciscani viri eruditione præstantissimi examen & calamum: de qua talium literis & ingenii acumine Scriptorum controversia per me arbitrium suum interponant doctiores.

De Iustitia & Iure, Libri VII. ad Carolum Hispaniarum Principem. Salmãticæ 1556. folio; indéque ab ipso authore restituti sæpius & uberiores facti. Certè editioni Salmantinæ anni 1569. adjunctus fuit *liber VIII. De juramento, & adjuratione*. Prodierunt. quoque ibidem anno 1580. fol. Eodem veluti partu editi sunt horum gemelli, quod ipse ait,

In Quartum librum Sententiarum cõmentarii, sive de Sacramentis, duobus tomis; Prior editus est Salmanticæ typis Ioannis à Canova 1557. Alter apud Andr. de Portonariis 1560. in fol. deinde alibi, Venetiisque 1569. 4. Lovaniique 1573. in fol. Duacique, & Coloniæ, necnon Medinæ Campi apud nos 1581. fol. Conceperat animo in omnes Sententiarum libros commentari; ætate autem per dies imbecillior, quarto huic exponendo incubuit ante alios propter materiæ utilitatẽ.

De extremo Iudicio concio habita ad Tridentinos PP. Dominica prima Adventus, anno MDXLVI. edita est Lovanii cum aliis aliorum 1567. in fol. nupérque Parisiis Labbęi curâ 1667. in nova editione Concilii Tridentini. Meminit & in nuncupatoria librorum *de Iustitia & Iure*, ad Carolum Principem epistola.

Concionis à se coram iisdem Patribus habitæ *gratulatoriæ ad Deum O. M. de fausto Caroli ipsius natali*.

Declamassẽ in eodem loco nostrum *pro aptitudine & necessitate styli Theologici*, quem ab scholarum usu scholasticum vocant, ipsiusmet declamatoris fide in *De natura, & gratia* librorum prooemio signata compertum habemus. Ordinavit etiam latino, facilique sermone, quod sibi à Patribus habebat injunctum, sacra sessionum illius temporis decreta, ut legimus. Chronographi Dominicani tribuunt quoque ei, cùm *in Matthæi Evangelium*, tum *in Aristotelis libros de Anima commentarios*: de quorum prioribus ipse author est Sotus in suorũ operum catalogo ad finem *Commentariorum quarti libri Sententiarum* edito, nondum scilicet per id tempus habere eos se absolutos: neque est hactenus, credo, aliquis, qui publicaverit, aut publicè conspexerit. Composuit item *pro festo die S. Hieronymi Ecclesiæ Doctoris Officium Ecclesiasticum*, quod in comitiis fratrum Hieronymianorum Lupianensibus an. MDXLIII. admissum, recitarique fuit jussum: itémque *Sancti Thomæ Aquinatis*, quod recitari Salmanticæ in domo Stephaniana Ioannes Marieta scripsit.

Hispanicè edidit tantùm *Summam*, ut vocant, hoc titulo-

Catechismo, ò Doctrina Christiana. Salmanticæ apud Mathiam Gastium 1563. in 12. Nescio an sit eadem cum hac Summa illa, quam *Soti* nomine Didacus Ximenez edidit ibidem apud Petrum Lasso 1567. 8.

Agens item in eo Theologorum cœtu, qui de rebus Indicis inter Casam & Sepulvedam dijudicaturi convenerant, sententiæ, *Casæ* defensionẽ, quã exposuerat ipsis per quinque integros dies, summatim collegit, quę quidem Summa inter acta hujus controversiæ unà cum Casæ, Sepulvedæque laudatorum scriptis edita est. In *Commentario* quoque *libri IV. Sentent.* dist. V. qu. unica art. X. ubi aliqua de jure Hispanorum Regum ad Occidentales eas provincias pertractavit, admonuit sibi in animo esse quarto in libro *De Iustitia & Iure*, qui de dominio est, *Tractatum* edere *de ratione promulgandi Evangelii*, primùm in obsequium fidei, deinde in gratiam Hispanorum Principũ; edidisséque id opus, seu perfecisse eum constat inde quòd Ferdinandus Menchaca lib. I. *Quæst. Illustrium* cap. X. n. 10. ejus meminerit.

In Bibliotheca quoque Altempsiana Romæ, ut ex ejus constat catalogo, custodiuntur Dominici Soti in *Primam Partem D. Thomæ, & in Secundæ utramque Commentarii*, præter illos, qui noti in IV. Sententiarum, quę materies est Tertiæ Partis.

Pro Iustificatione Concilii Tridentini Tractatus, quem Ioannes Marieta lib. XIV. qui de Scriptoribus Hispanis Dominicanis est, nostro tribuit, aliunde mihi ignotus est.

Soti meritum in literis Sacris, & Philosophicis, præterquam quod commune illius temporis dicterium, *Qui nempe scit Sotum, scit totum*, prædicat, insignes doctrinâ viri, quidámque ab eo in celeberrimo illo Salmantino gymnasio edocti valde celebrant. *Integerrimũ virum, & in Theologica doctrina absolutissimum, Hispaniæ lumen, & sua tempestatis ornamentum*, Rodericus de Osma discipulus appellat: *Omnium censurâ & judicio virum in schola Theologica admodum insignem*, magnus Covarrubias III. *Variar.* lib. cap. XIII. *Facundissimum Theologum*

logum, Camillus Borellus in Additionibus ad *Bellugæ* Speculum; *virum maximum*, Boëtius Epo Frisius Duacẽsis Iuris Professor, in quadam oratione de *Aureola Doctorali*: *Vtrũmque Antiquitatum Ecclesiasticarum peritissimum* idem in Titulo *De vita, & honestate Clericorum* cap. IV. *Præceptorem clarissimum*, ejusque *de Iustitia & Iure* commentarios *eruditissimos*, Ludovicus Granatensis in Prologo ad *Summam Cajetanam Pauli de Palacios*, sed quis non? Didacus certè Colmenares Segoviensium rerum Chronographus diligentissimus, quid non meritus fuit à Dominico Soto, qui vitam ejus & res gestas sic accuratè collegit, unde nos majorem partem prosecimus?

F. DOMINICVS A S. THOMA, Olissiponensis, Dominicanorum sodalis, in cœnobio S. Dominici celeberrimæ istius urbis, studentes Theologiam docuit, studiique, imo & cœnobio ipsi, quandoque præfuit, Regii Concionatoris mactus honore; scripsit -

In Sanctum Thomam volumen unum, usque ad hunc diem; continuaturus commentaria in totam *Summam*: aliáque editurus in Sacram Scripturam.

F. DOMINICVS DE SANCTO THOMA, ordinis Prædicatorum, in collegio S. Thomæ Hispalensis urbis olim sodalis, S.T.M. apud Indos Occidentales edidit -

Gramatica, *ò arte de la lengua general de los Indios de los reinos del Pirù*. Pinciæ apud Franciscum Fernandez à Corduba anno 1560. 8. Item -

Vocabulario *de la misma lengua llamada Quichua*. Primus hic Theologiam docuit in collegio Rosarii urbis Limensis, qui & provinciæ præfuit, tandémque primus Archiepiscopus *de los Charcas* creatus obiit.

DOMINICVS VELHO, Lusitanus, edidit -

Iesus, *principio do divino Amor, & considerações de Iesus*. Olissipone 1625. in 8.

F. DOMINICVS DE VICO, Vbetensis, Dominicanus, scripsisse dicitur in *Bibliotheca Indica Occidentali* Antonii à Leone Tit. XVII. latinè -

Theologiam Indorum adhuc M.S. uti &

De Historiis fabulis & erroribus eorundem, & -

De Magnis nominibus.

Vernaculè verò -

Paraiso *terrenal*; item -

Vocabularios, *y Artes de la lengua Cachiquil, y de la Verapaz, y de otras seis*: quibus omnibus varios tractatus edidit. Idẽ Leonius Tit. XVIII. Anton. Remesal in *Historia Prov. de Chiapa ordinis Prædicatorum* lib. X. c. VII.

Occisus fuit ab Indis Christianæ fidei hostibus.

E

EBORENSIS Iesuitarum ACADEMIA in Lusitania -

Libellum Homiliarum in Evangelia per annum occurrentia ad formam meditationum ab Henrico Cardinali, & Rege fundatore suo conscriptum, à Ludovico Granatensi Lusitanicè, ab Antonio Senensi latinè impressum elegantiùs transtulit, & typis vulgavit.

Ita *Bibliotheca Societatis* author.

EDVARDVS.

EDVARDVS, Portugalliæ Infans, Ioannis Regis Tertii filius nothus, *juvenis optimæ indolis*, ut elogio utar *Eduardi Nonnii Leonis* in *De vera Regum Portugalliæ genealogia* libello) *bonarum literarum, Philosophiæ, & Theologiæ studiis apprimè eruditus, & omnibus corporis & animi dotibus ornatissimus*, jam Præsul Bracharensis creatus *in ipso ætatis flore decessit*. Bernardus Brito Lusitaniæ Chronographus in Monarchiæ volumine lib.... cap... laudat hujus latinam *Portugalliæ Regum Historiam*. Cœpit non inani ausu hanc scribere: cujus eam partem, quæ Alphonsi Regis Primi res gestas cõtineret, Romam dicitur remisisse ad Legatum Regium, ibique absque præjudicio authoris (nomen quippe subtractum fuit) lectam non displicuisse: si demas tamen quòd stylus aliquantò floridior sapiebat immaturam adhuc juvenis mentem. Hæc de Eduardo, & alia refert D. Antonius da Cunha in *Historia Bracharensium Præsulum*. In has schedas nos Romæ incidimus, dum Serenissimæ Christinæ Suecorum Reginæ manuscriptorum codicum bibliothecam, quam in hac Vrbe amplissimam habet, Benedicti Mellini amici nostri, viri probi, atque eruditi, regii Bibliothecarii beneficio, curiosis oculis lustraremus; atque eas quidem tot locis cancellatas, deletásve, subrogatis eorum vice superiùs inter lineas, seu versus ipsos emendationibus, ut exemplum hoc ex Eduardi authentico descriptum facundo alicui ejus ætatis viro in censuram fuisse olim datum, qui id jure suo utens reformaverit, correxeritque eo, quo nunc conspicitur, modo, haud vanè quidem suspicati simus.

Obiit Eduardus XI. Novembris MDXLIII. ætatis XXII.

F. EDVARDVS, cujus cognomentum non adjiciunt, Lusitanus, ordinis Eremitarum S. Augustini, S.T. Magister, & in cœnobio Parisiensi studiis præpositus, Eleonoræ Austriacæ Galliarũ Reginæ charus admodum fuisse dicitur, Gabrielisque Veneti Generalis ejusdẽ ordinis Magistri socius. Celebratur ab Antonio de Purificatione in *Theatro* suo *Triumphali Augustiniana familia*, uti author duorum volumi-

luminum, quorum argumenta fortè nos docebit in *Chronici sui provinciæ Lusitanæ ordinis Eremitarum* continuatione.

EDVARDVS DE ALBVRQVERQVE CVELLO, Lusitanus, Eques militiæ Iesu Christi, Marchio *de Basto*, & *Pernambuci* in Brasiliæ regno Comes, Philippi Regis Hispaniarum IV. Cubicularius, eidémque olim in Lusitaniæ regno à consiliis Status, rem suam adornans, militiámque, quam diu gessit, integrè tamen ac fideliter, roras dedit in magnam laudem Lusitanæ gentis-

Memorias diarias *de la guerra del Brasil por discurso de nueve años empeçando desde el de MDCXXX*. Ad Philippum IV. Regem Catholicum. Matriti 1654. in 4.

Decessit in eadem Matritensi Curia ante annum MDCLVIII. aut circiter.

F. EDVARDVS DE ARAVXO, Lusitanus, nescio cujus religiosi cœtus, scripsisse dicitur-

Historia *de Santa Iria*.

EDVARDVS BARBOSA, Lusitanus, scripsit Lusitanicè *De India*, *& provinciis Indicis*, *de gentibus illius, & gentium moribus*; quod opus typorum lucem hactenus non vidit nisi Italicè; ex quo summarium faciens in *Relationes* suas Italicas conjecit *Baptista Ramusius*. Porro *Damianus Goësius* Emmanuëlis Regis Historiam contexens, hujus nostri, ac sui operis meminit, Parte I. Cap. XLII.

EDVARDVS CALDERA, Lusitanus, quò magnus evaderet Iurisconsultus, optimos civilis doctrinæ præceptores fortitus est, nimirum Salmanticæ Didacum Covarrubiam, Emmanuëlémque *Costam*, Ioachimū quoque Hopperum in Belgica forsan peregrinatione; nam Lovanii vir ille clarissimus tantùm docuit. Incensus hic juvandi, ac promovendi tam civilis juris scholastici, quam forensis, & pragmatici studia, atque excitatus maximè eò quòd in *Basilicorum Synopsin* incidisset, quæ in Laurentiana Bibliotheca, postquam ei invecta est ditissima illa Græcorum librorum supellex Didaci Mendozæ, adservatur, cum græcè ipse sciret, plura à se indidem, atque aliàs in Iure observata publici usus fecit, scribens-

Variarum Lectionum Iuris libros quatuor, Pinciæ 1595. 4.

De Erroribus Pragmaticorum, libros quatuor. Matriti 1610. Duo hæc simul prodierunt opera Antverpiæ in folio anno 1612. Promiserat item, cum libros *Variarum* publicaret, *Quotidianarum rerum* aliud opus; quod idémne, an verò diversum sit à posteriore illo jam memorato, juxtà cum iis, qui ignorant, scio.

EDVARDVS DIAZ, Lusitanus miles, edidit-

Varias obras *en Castellano, y Portugues*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1592. in 4. Nescio autem, an hujusmet auctoris sit-

La Conquista *de Granada*. 1590. Certè nomen tempúsque hoc suadent.

EDVARDVS FERNANDEZ, Lusitanus, scripsit (an lusitanicè?)

Relaciones *del Pegu*.

EDVARDVS FERNANDEZ, Hispalensis, scripsit, seu potiùs in Hispaniæ sermonem convertit-

Historia *de la China, y Christiana empressa en ella por la Compañia de IHS. que de los escritos del Padre Matheo Riccio compuso en latin el Padre Nicolas Trigault Flamenco*. Hispali apud Gabriëlem Ramos 1621. 4.

Hoc eodem nomine alius, ac forsan idem est qui scripsit, latinè tamen-

Paraphrasim ad Plinii locum; Atque est aliquis morbus per sapientiam mori: rursúsque-

Pro hac sua Paraphrasi Apologiam adversus Ioannem de Luna Vega Doctorem Medicum Hispalensem in 4.

EDVARDVS GALVAON, Lusitanus, vir nobilis, Roderici filius, qui Alphonso V. Portugalliæ Regi à secretis fuit, Ioannis verò frater Bracharensis Antistitis, variâ fuit eruditione (judicio Andreæ Resendii in *Epistola ad Bartholomæum Quevedum*) variísque legationibus ad diversos Principes Regi suo Emmanuëli prudentiam, & integritatem non mediocriter adprobavit. Nempe Romæ apud Alexandrum VI. Pontificem, Cæsarem itidem Maximilianum, Galliarúmque Regem hoc munere functus est. Tandem ad Abissinorum Principem unà cum Legato ejusdem, cui *Matthæus* nomen, destinatus, obiit in Insula *Camaròn* nuncupata, uti Ioannes Barrius Indicarum rerum scriptor celeberrimus refert *Decade* III. *Asiæ* lib. I. cap. I. & IV. De quo & Rodericus à Cunha in *Historia Ecclesiæ Bracharensis* Parte II. cap. LXII. Scripsit jussu ejusdem Emmanuëlis, seu potiùs in Epitomen redegit antiquam *Historiam Alphonsi Portugalliæ Regis Primi*, quæ Conimbricæ apud S. Crucis Canonicos Regulares curiosissimè asservatur. Sed cogitasse eum cæterorum quoque Regum res gestas in commentarios referre, aut retulisse aliquas indicio fuit mihi liber M.S. quem apud D. *Hieronymum Mascarenhas* Regium olim Consilii Portugalliæ Senatorem, Segoviensem hodie Præsulem vidimus cum hac nuncupatione; *Prologo dirigido ao muito serenissimo, e muito poderoso el Rey D. Manoël nosso Senhor sobre as vidas e excelentes feitos dos Reys de Portugal seus Antecessores ordenadas y escritas por seu mandado per Duarte*

te Galvam Fidalgo de sua casa, e del suo Conselho. Videri de hac re dignus est Damianus Goësius in *Historia* vulgari *Emmanuelis Portugalliæ Regis* Parte IV. cap. XXXVIII.

EDVARDVS GOMEZ, Lusitanus, elucubravit opus -

De los comercios *de las dos Indias.* anno 1622.

EDVARDVS LOPEZ, Lusitanâ linguâ scripsit -

Relationem navigationis suæ ad Africam, & Congum anno MDLXXVIII. quam latinam dedit Theodorus de Bry in suis *Navigationibus Orientalibus*.

EDVARDVS LOPEZ, seu LOBO, Lusitanus, in Metropolitana Olissiponensi Ecclesia Beneficiarius, ut appellant, & Musicorum, seu Cappellæ Magister, hæc artis suæ monumenta edidit Plantinianis formis -

Natalitiæ noctis Responsoria, quatuor & octo vocibus.

Missam ejusdem noctis octo vocibus.

B. Mariæ Virginis Antiphonas octo vocibus.

Ejusdem Virginis Salve, tribus choris, & vocibus XI.

B. Mariæ canticum, Magnificat, quaternis vocibus, in maximo folio. Antverp. 1605.

EDVARDVS MORAES, Lusitanus, Romæ cùm ageret Scipionis Gonzagæ S. R. E. Cardinalis Theologus, Italico sermone publicavit -

Discurso *intorno le carestie, nel quale si contengono le cagioni, perche Iddio le manda, e l'utile, che da quelle i Christiani possono ricevere.* Romæ 1591. 8.

EDVARDVS NUÑEZ DE LEON (vulgo Lusitanorum DE LIAON) Eborensi in urbe Portugalliæ natus, quam ipse sibi patriam adscribit in *Lusitaniæ Descriptionis* c. LXXXVIII. non satis esse progressum se, aut connixum in demerenda civium suorum gratia & amore existimavit, nisi juris studia, quibus censebatur, ad reipublicæ administrationem conferret. In suprema namque Olissiponensi Curia, quæ appellari tandem solet, jus dixit Senator Regius. *Desembargador da Casa da Supricaçaõ* idiotismus vocat Lusitanicus. Ampliorem tamen sibi aliunde, & cum perpaucis communem laudem fabrefecit. Patriam videlicet Historiam, & quidquid Lusitanum continet nomen celebrandi, atque exornandi curam avidissimè amplexus, clara admodum hujus studii, atque in eo positæ industriæ quamplura dedit, emanareque fecit in vulgus documenta. Origines quippe Regni, atque Regum Portugalliæ asserit; vernaculi sermonis fontes, & orthographiæ totam rationem, legésque reseravit; hodiernæ Lusitaniæ situm & naturam, gentisque mores, & præcipuas, cùm belli, tum pacis artes egregiè descripsit. Nec non & manuscripta adhuc Ferdinando Lupi, & quibusdam aliis authoribus, veterum Regum usque ad Alphonsum V. cognomento Africanum *chronica*, ipsa veluti mole suâ, & prolixitate adeo laborantia, ut vel usque ad hunc diem typographicam industriam, conatúsque retardaverint, in compendium justi corporis verè pulchrum, ac luculentum redegit. Quæ nos vidimus, hæc sunt opera: Lusitana quidem -

Primeira parte *das chronicas dos Reis de Portugal.* Olissipone 1600. in folio: à regni origine, & Henrico Portugalliæ Comite usque ad Ferdinandum Regem. Posterior pars adhuc inedita triû aliorum gesta Regum comprehendit; nempe *Ioannis* primi, hoc initio; *Despois da morte de Dona Ines de Castro:* Eduardi, hoc; *Querendo os grandes do Reyno:* tandem Alphonsi, isthoc; *Morto el Rey Dom Duarte.*

Ortografia *da lingoa Portuguesa*, anno 1576. in 8.

Origem *da lingoa Portuguesa*: ibidem apud Craesbek anno 1606. in 4.

Genealogia verdadeira *dos Reis de Portugal.* Olissipone 1590. in 8. versum scilicet ex latino paulò pòst laudando libello.

Descripçaõ *do Reyno de Portugal.* Olissipone typis Georgii Roderici 1610. 4. posthumum opus scilicet.

Latina hæc; nam utrâque linguâ fuit disertus,

Censuræ in Libellum de Regû Portugalliæ origine, qui Fratris Iosephi Teixeræ nomine circumfertur; ad Serenissimum Principem Albertum Archiducem Austriæ S.R.E. Cardinalem, Lusitaniæ Gubernatorem. Olissipone primùm anno 1585. in 4. deinde in *Hispania illustrata* secundo volumine Francofurti apud Aubrios. Antonianarum partium hic sectator crudam hanc, & mendaciis scatentem opellam in Gallia id maximè agens eructaverat, ut persuaderet peregrinis hominibus parùm gnaris rerum nostrarum, Portugalliæ regnû, non successionis, sed suffragiorum & electionis jure deferri solitum; quo præceps illud populi judicium in proclamando Antonio Rege factum, hoc quæsito colore defenderet. Item simul editus est -

De vera Regum Portugalliæ genealogia liber.

Aliorum spem fecerat. In *Lusitania* nimirû *Descriptione* cap. LXXXV & LXXXVII se editurum promisit, *Elogios de Varoẽs ilustres*; atque etiam *Catalogo dos Santos de Portugal*; quorum utriusque meminit etiam principio capitis LX. ejusdem operis.

F. EDVARDVS PACHECO, Lusitanus, Eremitarum sodalis, S. T. M. in epitomen contraxit ex Michaële Salon Valentino, populari

lari gentis suæ idiomate -

A Vida Apostolica, *& milagres de S. Thomas de Vilanova Arcebispo de Valencia.* simúlque -

Vn Tratado *da vida do venerabel Padre Fr. Luis de Montoia.* Olissipone 1629. in 4.

EDVARDVS PINELO, Lusitanus, edidit-

De Grammatica, & Kalendis. Olissipone 1543. in 4.

EDVARDVS DE RESENDE, Lusitanus; qui in *Ternate*, una ex *Moluccis* insulis, regia Portugalliæ commercia procurabat eo tempore, quo Ferdinando Magallano contigit novi freti inventio, quod ab eo nomen mutuatum fuit, ex chartis geographicis & relationibus ipsius Magallani scripsit, & Ioanni Barrio dedicavit, vulgari gentis linguâ -

Da Navigação *de Fernando Magalhaes.* Quod refert Emmanuel Severinus de Faria in *Ioannis Barrii Vita.*

EDVARDVS DE SANDE, Lusitanus, Olissiponensis, Societatis Iesu, collegii *Macaönensis* Sinarum urbis Rector, scripsit -

Itinerario *de los Principes Iapones à Europa el año MDLXXXIV;* editum opus in *Macao* laudato municipio, 1589. 4. Scripsit item ad Præpositum Generalem *De Sinicis rebus epistolam.* Alegambe in *Bibliotheca Societatis*, & Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica* rei testes sunt.

EDVARDVS DE SILVA, Lusitanus, Soc. Iesu, ab ipso Indorum Apostolo Xaverio ex *Goa* urbe in Sinas missus, confecit -

Grammaticam & Lexica linguæ Iaponicæ; epistolámque de rebus Iaponicis, ut refert Alegambe nuper laudatus.

EDVARDVS SIMON, Lusitanus, quem Hieronymus Osorius Silvensis ille clarissimus Præsul unà cum Antonio Lupio domi alebat, vir fuit *non mediocris eloquentiæ* (ait Osorius Iunior in *Vita* laudati Silvensis Episcopi) *& scriptorum antiquorum literatè peritus; cujus scripta propediem in lucem prodibunt, è quibus singularis ejus ingenii vis cognosci poterit.* Hæc ille. Nec satis scio an horum aliqua foris data sint.

ELEONORA.

ELEONORA DE LA MISERICORDIA, Carmelitarum excalceatarum sodalis, parentem habuit virum nobilem apud Navarros de *Guindulay* Toparcham, ipsáque vitæ sanctimoniam scriptis monumentis commendatiorem reddidit. Eâ enim authore edita est -

La Vida *de la Bienaventurada Virgen Catalina de Cristo.*

Pampelone obiit anno MDCXX.

D. ELEONORA DE NORONHA, Lusitanis parentibus, iisque clarissimis prognata est, Ferdinando nimirum Menesio Noronhio & Mariâ Freire de Andrada *Villæ-Regalis* Marchionibus, quæ, ut erat animi & corporis dotibus præstantissima, excolere ingenium variâ disciplinâ, & plurium linguarum eruditione satiùs duxit, quàm liberis & conjugali negotio inter matrimonii delinimenta operam dare. Innupta ergo manens prudentiæ, doctrinæ, castitatis exemplo, eóque clarissimo, inter studia literarum perpetuò vixit. Eduardus Nonius à Leone in *Lusitaniæ Descriptionis* libello fœminæ hujus inclytæ laudes literis consignavit, extaréque eam fecisse tradidit in Lusitanum à se conversas -

As Decadas *de Marco Antonio Sabellico.*

ELIAS.

F. ELIAS DE S. IOANNE BAPTISTA, Mexici Novæ Hispaniæ ortus, Carmelita nudipes, edidit Mexicanâ Incolarum linguâ, eorum saluti prospiciens -

Explicacion *de la Bula de la Cruzada.*

Catecismo.

Abiit ad superos vitæ sanctimoniâ clarus anno MDCV. uti ex M.S. *Indice* Alphonsi à Matre Dei, refert Emmanuel Romanus in *De Antiquitate, & Scriptor. Carmelitanis.*

ELISABETHA.

D. ELISABETHA DE LIAÑO, scripsit, an in vernaculum transcripsit?

Vida *de Santa Catalina de Sena.* 1604. in 8.

EMMANVEL.

EMMANVEL, Portugalliæ Rex hujus nominis primus & unicus, Indicâ expeditione, magnarúmque virtutum ornamento clarissimus; cujus quidem res bello, pacéque gestas elegantissimo duxit stylo Latino Hieronymus Osorius Silvensis Episcopus, dignus quidem Achille suo Homerus, atque item vulgari Lusitano haud minùs eleganti Ioannes Barrius, nec non & Damianus Goësius, aliique rerum Indicarum enarratores; scripsisse dicitur vernaculâ linguâ *Historiam Indicam:* quod ex fide Stephani de Garibay, & Ioannis Pontani regiorum Chronographorum refert D. Ioannes de Solorzano *De Iure Indiarum* scribens. Extat quoque ejusdem Regis ad Leonem X. P.M. *de victoriis per id tempus in Africa reportatis epistola*, volumine secundo *Hispaniæ Illustratæ* pag. 1315.

EMMANVEL DE ABREV, Lusitanus, Goënsis Curiæ in Lusitana, seu Orientali India Auditor, scripsit -

Breve discurso *en que se cuenta la con-*

conquista del Reino del Pegu en la India del Oriente hecha por los Portuguefes desde el año de MDC. hasta MDCIII. Vlissipone 1617. in 8.

F. EMMANVEL DE ALCONCHEL, ordinis Minorum reformatorum in provincia Sancti Gabrielis, Novitiorum moderator in domo Hispalensi, scripsit.

Regimiento *de Vida espiritual.* Hispali 1612. qui idem est, ut credo, cum Tract. *De Oratione mentali,* cujus Vvaddingus meminit.

EMMANVEL D'ALMADA, Lusitanus, Episcopus *Angrensis* in *Terzera* Insula, cùm in Belgium delatus in comitatu Mariæ Parmensis Principis incurrisset in Gualteri Haddoni librum ad Hieronymum Osorium Silvensem Antistitem scriptum, seu potiùs adversus eumdem, *Epistolæ Osorii ad Elisabetham Angliæ Reginam* refutatorium, sumens respondendi partes, antequam Osorius ipse resciisset, edidit.

Contra *Gualterum Haddonum Anglum Epistolam.* Antverpiæ typis Silvii. Quod opus *singulari diligentiâ confectum,* & authorem ejus *virum omnibus rebus ornatissimum* vocat Osorius ipse propugnatus in eundem Haddonum posteà scribens.

EMMANVEL ALVAREZ, Lusitanus ex *Madera* Insula, Iesu Societati nomine dato instituendæ juventuti plures annos, docendisque linguis Latinæ, Græcæ, Hebraicæque, cùm non minùs prudentiam & integritatem pluribus gubernatis familiæ domibus sociis approbaverit, fructuosissimè impendit: cujus doctrinæ insigne quidem argumentum reliquit scribens.

De Institutione *Grammatica* lib. III. I. *De Etymologia,* II. *De Syntaxi,* III. *De Prosodia;* qui à viris doctis mirificè probantur. Certè Gerardus Ioannes Vossius in Grammaticis, *Doctissimum* hunc *virum* vocat: & Gasparis Scioppii judicio in oratione quadam *De veteris, ac novæ Grammaticæ Latinæ origine, dignitate & usu,* Emmanuëli Alvaro inter Grammaticæ scriptores primæ partes debentur; *Nam & ipse* (ait) *longè cultius dicendi genus, quàm non dico veterum quisquam (nam pessimè omnes latinè scripserunt) sed quàm recentiores plerique in Arte tradenda præstitit, & ea ex optimo quoque veterum authorum exempla seligere curæ habuit, quibus regulæ Artis plurimùm stabiliri, & sine negotio à tyronibus intelligi possent.* Alvari sanè *De Institutione Grammatica* hos libros commentariis copiosis illustravit *Antonius Vellesius,* & ipse Lusitanus: exindéque *Compendia* duo formarunt *linguæ Latinæ* Richardus Hesius, & Richardus Richardi, hic Italus, ille Germanus, uterque Iesuita. Prodiit item authore Antonio Mariâ Torrigio Romano *Catalogus verborum difficiliorum Grammaticæ Emmanuëlis Alvari,* Romæ 1606. in 8. Porrò *Grammatica* hæc in Lusitania, Romæ, Venetiis, Dilingæ, Coloniæ atque aliis in locis edita fuit; Monasterii item Vvestphaliæ 1613. in 8. Argentinæque 1612. in 12. At cum displicuissent inde quædam Orlando Pescetio cuidam, ecce pro Emmanuële liber editus Ingolstadii est hoc titulo, *Efflatio pulveris adversus Emmanuëlis Alvari Grammaticas Institutiones ab Orlando Pescetio Veronæ excitati, quâ plus CLXX. reprehensiones à Iacobo à Fossa ex commentariis Mariani Benedicti à Santo Vito confutantur.* Monachii item 1616.

An idem, seu alius est Emmanuël Alvarez, qui ex Lusitano in Castellanum convertit.

Las Cartas *de algunos Padres que andan en la India de Portugal desde el año de MDLVII. hasta LXI.* Conimbricæ apud Ioannem Barretum?

Obiit Eboræ in Collegio XXX. Decembris MDLXXXII.

EMMANVEL ALVAREZ PEGAS, Lusitanus, Iurisconsultus, in regio supplicationis Olissiponensis urbis Senatu causarum patronus, edidit.

Resolutiones forenses practicabiles. Olissipone apud Ioannem da Costa 1668. in folio.

EMMANVEL ALVAREZ DE LOS REYES, patria ex oppido Sancti Christophori Insulæ *Tenerife* unius ex Fortunatis, edidit carmine.

Alabança *de la Gloriosa Santa Ana, y San Ioachim.* Olissipone apud Paium Rodriguez 1604. 8.

Vidit etiam D. Thomas Tamajus.

Gobierno, *y mesa de bastimentos para el remedio de muchos daños en aquellas partes, y en la mar y hazienda del Rey;* M.S. in 4. in patria ut credimus.

F. EMMANVEL AB ANGELIS, vulgò *Dos Anjos,* Lusitanus, ordinis Seraphici, in cœnobio S. Mariæ à Iesu Olissiponensi Theologiam de moribus docebat, cum foras edidit.

Triumpho *da Sacratissima Virgem Maria nossa Senhora concebida sem pecado original.* Olissipone apud Laurentiū Craesbek 1638. 4.

EMMANVEL DE SANCTO AVGVSTINO, Lusitanus, ordinis Eremitarum, laudatur ut scriptor quorumdam operum ab authore *Theatri Triumphalis Lusitaniæ* hujus ordinis; nec illa qualia sint, exprimit.

EMMANVEL BARBOSA, Augustini Iurisconsulti hâc nostrâ ætate celeberrimi parens, Lusitanus, Vimaranensis, Iuris consultus & ipse ingentis apud suos famæ, Interamnensisque suæ provinciæ regius Advocatus, labore multo usque ad decrepitæ annos ætatis elucubravit commentaria ad leges Lusita-

ſitanas ; quæ tandem duobus tomis prodierunt Auguſtini filii operâ. Prior ſic inſcriptus eſt -

Remiſſiones Doctorum ad contractus, ultimas voluntates, & delicta ſpectantes in Lib. IV. & V. Conſtitutionum regiarum Luſitanarum. Oliſſipone apud Petrum Craesbek 1618. in folio. Deinde ſequutus eſt alter, quamvis ordine prior ; ſcilicet -

Remiſſiones Doctorum de officiis publicis, Iuriſdictione, & ordine Iudiciario in earundem Lib. I. II. & III. cum concordantiis utriuſque Iuris, legum Partitarum, Ordinamenti, ac Novæ Recopilationis Hiſpanorum. Acceſsêre *Caſtigationes, & additamenta ad Remiſſiones prædictas* librorum IV. & V. ibidem 1620. in fol.

Auguſtinus quidem filius diſperſa collegit, & antiquis novas obſervationes contulit, parentis præfixâ imagine adhuc viventis cum hoc exaſticho,

Barboſa effigiem refero Emmanuëlis. In illa
Et forma, & facies ſunt tibi nota ſenis ;
Septenos decies poſtquam compleverat annos
Natalis repetens tempora prima ſui.
Hæc variis diſperſa locis, quæ ſcripſerat olim,
In lucem prodeunt nati operata manu.

Neque enim adhuc è vivis exceſſerat anno MDCXXXVIII. quo filius *De Poteſtate Epiſcopi* commentabatur. Nam in hujus prima parte tit. III. cap. VIII. parentes & cognationem ſuam referens, de *Emmanuële* parente ait, vivere eum eo anno ferè nonageſimum ætatis agentem. Vir fuit certè immensâ lectione, & plurimorum operum artifex, quibus equidem ſcrinia ſua ditaſſe Auguſtinum filium, corúmque ope in hanc ſtudiorum & lucubrationum famam, quam ei tot volumina in publicum edita pepererunt, magna ex parte veniſſe, nota illa clamat, affixa quidem ipſa parentis *Remiſſionibus* à filio editore, quæ talis eſt. *Author hujus libri obtinuit jam à ſupremo S. Inquiſitionis Senatu, Ordinario, & Rege facultatem typis mandandi ſequentia opera : Opus unum de Officiis publicis, Iuriſdictione, & Ordine judiciario ad I. II. & III. Regiæ Ordinationis librum* (Hic prior eſt nuper laudati operis tomus, qui ordine præpoſtero, ut novimus, in lucem prodiit) *Opus alterum in tres partes diviſum utiles Doctorum Remiſſiones complectens ſuper XII. Codicis Iuſtiniani libros. Habet deinde abſolutiſſima Remiſſionum opera in varios diviſa tomos ſuper Decretalium, Sexti, Clementinarum, ac Extravagantium libros ; nec non ſuper omnia Iuris civilis corpora, quæ prelo citiùs tradere obtentis facultatibus, ſi neceſſaria ſuppetant, totis viribus laborat.*

Hucuſque notula *Remiſſiones* præcedens ad libros IV. & V. hoc eſt alterum Emmanuëlis volumen. Quo quidem velim non tam Auguſtini Barboſæ meritum in his literis ſummum extenuare, cum plurimis ipſe è penu ſua depromptis dubio procul patrimonium hoc locupletaverit, quam Emmanuëlis partam tot vigiliis & laboribus famam, conſpirante ad id mecum è ſuperis ipſis filii pietate, ac vetere ingenuitate, altiùs tollere, atque adaugere.

EMMANVEL BARRADAS, Societatis Ieſu Presbyter, ſcripſit -

Relationem de Statu Religionis, & de Statu politico regni de Tigre in Aethiopia. M. S. erat penes Emmanuëlem Severinum de Faria Cantorem Eccleſiæ Eborenſis.

EMMANVEL BARRETO, Luſitanus, Ieſuita, collegit -

Floſculos de virtutibus & vitiis ex S. Scriptura, Doctoribus, & Philoſophis ordine alphabetico. Nangaſacchi in collegio Iaponico Societatis anno 1610. in 4. Denatus fuit in ea ipſa urbe MDCXX.

EMMANVEL DE BRITO ALAON, Luſitanus ex oppido *Pederneira* Leirienſis diœceſis, *Sancti Ioannis de Campos* Abbas, domus ſacræ, quam adminiſtrabat, Hiſtoriam ſcripſit hac inſcriptione -

Antiguidade da Sagrada Imagem de Noſſa Senhora de Nazareth, grandezas de ſeu ſitio, Caſa, e Iuriſdizaon real ſita junto a villa da Paderneira. Oliſſipone 1628. 4. & 1637. in 4.

EMMANVEL CAMPO, Luſitanus, ſcripſit -

Relacão do ſolenne recebimento, que ſe fece em Liſboa as ſantas Reliquias que ſe levarão á Igreſia de S. Roque da Companhia de Ieſu. Oliſſipone 1588. in 8.

EMMANVEL CARDOSO, Luſitanus, ſcripſit -

De Iure accreſcendi. Vliſſipone 1620.

F. EMMANVEL CARDOSO, Luſitanus, Pacenſis, ſeu ex *Beja* urbe Tranſtaganæ provinciæ, Carmelitarum ſodalis, in facultate Muſica ævo ſuo paucis comparandus, edidit artis ſuæ quædam opera, ſcilicet *Miſſas, Magnificat,* aliáque, Oliſſipone excuſit *1613. 1625. 1636.* Domeſticis teſtimoniis fidem, ut æquû eſt, libenter præſtamus. Horum tantùm vidimus Romæ -

Miſſas quaternis, quinis, & ſenis vocibus ; in charta magna. Oliſſipone apud Petrum Craesbeck 1625.

F. EMMANVEL DE LA CERDA, Luſitanus, Oliſſiponenſis, ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, S. T. Doctor Conimbricenſis, Profeſſórque, anno MDCXXV. provinciæ ſuæ Portugalliæ præerat, quam & luſtravit Cenſor, ſeu Viſitator, ut vocant. Scripſit doctè -

Quæſtiones Quodlibeticas pro laurea Conimbricenſi. Conimbricæ 1619. fol. Hæ ſunt -

I. *Scholastica, De divina voluntate.*
II. *Positiva, De lachrymis Sanctæ Matris Monicæ.*
III. *Scholastica, De Iustitia divina.*
IV. *Positiva, De corde magni Patris Augustini.*
V. *Scholastica, De solemnitate voti, & distinctione à simplici.*
VI. *Positiva, De B. Ioannis Sahaguntini Eucharistica visione.*
VII. *Scholastica, De Adoratione.*
VIII. *Positiva, De corde S. Claræ Augustiniensis.*
IX. *Scholastica, De materia Chrismatis.*
X. *Positiva, De mente S. Augustini circa sex dies Orbis conditi.*

Relectionem item *Theologicam De Sacerdotio Christi Domini, & utroque ejus regno; & Commentarium in orationem Hieremiæ.* Conimbricæ 1625. 4.

Nec non sermone populari de venenoso pulvere, qui in maximam calamitatem, & stragem dedit ante aliquot annos Mediolanensem urbem & Statum,

Memorial nempe, *ò Antidoto contra os pos venenosos, que o Demonio inventou, & por seus confederados espalhou em odio da cristiandade.* Olissipone 1631. in 4.

F. EMMANVEL DE CONCEPTIONE, Augustinianus ex Lusitaniæ provincia, quam & moderatus est, Regi Catholico cùm esset a concionibus circa annum MDXCVIII. tria volumina edidisse fertur, ut scribit author *Theatri Triumphalis* hujus ordinis in Lusitania. Vnum ex his est -

Quadragesimale, seu Sermones quadragesimales; quorum & meminit Draudus in *Bibliotheca Classica.*

EMMANVEL CONSTANTINVS, Lusitanus, *Funchalensis*, quæ Civitas Episcopalis est Insulæ *Madera* nuncupatæ, S. Theologiæ Doctor, & Professor in gymnasio Romano, sacri quoque Collegii Clericus, carmine, prosáque oratione floruit Romæ, ubi & scripsit-

Carmina varia, Gratulationes scilicet, *Vota*, similiáque pro Paulo V. Summo Pontifice, Scipionéque Cardinali Burghesio, & aliis, edita seorsim in 4. Romæ.

Insula Materia, patriam scilicet, *Historiam*, cui accesserunt, *Orationes duæ habitæ coram Clemente VIII. & Gregorio XIII.* Romæ 1599. in 4.

Historiam item *De origine, atque vita Regum Lusitaniæ.* Ibidem 1601. 4.

Omnia hæc uno volumine compacta vidimus in domo S. Ildephonsi Romana fratrum Augustinianorum nudipedum nationis Hispanæ.

EMMANVEL CORDEIRO, Lusitanus, patriâ Auratensis, Societatis Iesu, Pœnitentiarius Apostolicus ad S. Petri in Vrbe habebat editioni paratum, quo tempore *Bibliotheca* prodiit *Societatis*,

De obligationibus Clericorum, tam secularium, quàm regularium, de Clerico Beneficiato; de perfecto Curato, eorúmque privilegiis, ac pœnis. Cujus operis partem in vulgus jam edidit hoc titulo insignitam -

Perfectus Parochus.

EMMANVEL CORREA, Lusitanus, Elvensis, Parochus Ecclesiæ Sancti Sebastiani, quam Olissiponenses *De la Mouraria* vocant, edidit Lusitanè -

As Lusiadas *do grande Luis de Camoẽs comẽtadas*: ad Rodericum da Cunha Olissipon. Antistitem 1613. in 4.

An is est Emmanuel Correa Montenegro, quem laudat D. Franciscus Emmanuel epist. I. cent. IV?

EMMANVEL DA COSTA, Lusitanus, incertum nobis quo loco natus, juris studio dedit penè puer Salmanticæ operam Elisabethæ Serenissimæ Imperatricis Caroli V. uxoris auspiciis sub Martino Aspilcueta Navarro, & aliis circa annum exacti sæculi trigesimum nonum. Ad patriam reversus eâ contentione animi se totum literis impendit, eáque industriâ, & ardore ad veterum Iurisconsultorum palmam aspiravit, ut verè, si adeptus fuisset ea sæcula, quibus de jure domi respondebant prudentes, nulli eorum, quos oraculi instar nunc omnes in scholis consulimus, ac reveremur, vel censendi judicio, vel inveniendi acumine, vel dicendi gravitate, vel tandem elegantiâ de jure commentandi concessisset. Sic etenim Papinianum in primis, aut Africanum refert, ut quisqnis Costæ monumenta pervolutaverit, Papinianum, aut si quis Papiniano in dictionis forma par est, aut proximus, legisse, dummodo aures habeat aceto antiquitatis lotas, sibi omninò videatur. Conimbricę is in Academia obtinuit merito suo usque ad primas docendi partes. Emeritúsque jam, rudéque ibi donatus in Iuris civilis professione, cùm destinatus venisset à suo Lusitaniæ ad Philippum Castellæ Regem, Salmanticámque pertransiret, amplissimam scholam aliquâ obsequii exhibitione demereri cupiens, quàm nominis sui famâ jam totam impleverat, publicè ex cathedra de Iure dixit, magno omnium, qui intererant, plausu, & acclamatione. Quo factum est, ut decedente interim eo, qui Cæsareo docendo Iuri primâ diei horâ, hoc est, digniore ante alios loco, fuerat impositus, sive amicorum officiis, sive gloriæ desiderio, sive utrique rei dandum hoc existimavit Costa, ut inter competitores vacui loci nomen & ipse suum profiteretur; Id tamen antiquum ejus æmulum Conimbricæ etiam tunc docentem Arium Pinelum latere non potuit; virum, si demas Costam, inferio-

feriorem nulli Lusitanæ gentis in legali doctrina. Veniens ergo & ille Salmanticam, unà cum Costa, cedentibus interea quibusque aliis, decurrit ardnam illam viam, quâ ad culmen itur Academici honoris & famæ. Quid tunc facerent prudentissimi viri scholæ rectores? Adjudicari palma Costæ omnino debuit. Ne tamen in publicū peccarent commodum, si Pinelum ejus meriti virum spontè dimitterent, trecentorum ducatorum stipendio assignato extra ordinem, hactenúsque sine exemplo, retinere eum in eadem juris civilis professione decreverunt. Retinent memoriâ id factum hujus Academiæ hodierni Patres. Oportétque Ariam in præmortui Emmanuelis locum successisse: cum id innuant Eduardi Nonnii Leonis hæc verba ex libello ejus *De vera Regum Portugalliæ genealogia*. De translatione loquitur Academiæ Olissiponis in urbem Conimbrissensem à Ioanne Tertio Rege facta; *ex qua tot* (inquit) *támque docti prodiêre viri, ut continuato ordine* (*quod memoriâ dignum est*) *tres primarios Iuris Cæsarei professores nobilissimæ totius Europæ Salmanticensi Academiæ dederit*; Costam nostrum, Pinelúmque, ac nescio quem alium utriusque successorem intelligens. Porrò Costam adeptus est Salmanticæ præceptorem Ioannes Garsias is, qui de *Expensis*, aliáque scripsit; quem de illo referentem audire ex cap. VI. nuper laudati operis operæ pretium erit. *Eum vivum* (ait) *amavimus, & mortuum colimus; quem disputantem, & publicè, & privatè sæpe audivimus. Me enim ille valde amavit, elegans, facundus, acutus, in suadendo vehemens, in interpretatione suavis, in referendo verus, in evertendo nervosus, in instituendo omnium, qui ante eum instituerunt, & Ius interpretati sunt, verè princeps. Cujus animā pro ea, quam Salmanticam attulit, legum & juris cognitionem, homo inculpatæ vitæ, & moris probatissimi confidimus Deum O. M. eternâ requie & beatitudine donasse. Obiit ille* (inquit) *sanctissimè innocuus vitæ, scelerísque purus in summo totius Hispaniæ mœrore: nam Salmanticæ nullus fuit; qui cum Emmanuële Costa non existimaret, subreptum quoque nobis Ius fuisse*. Hæc ille. Paribus ornaverunt eum elogiis homines illius temporis gravissimi. A magno etenim Covarrubia audit *Practicarum* cap. XXXIX. *vir in Iuris utriusque disciplina acerrimi judicii, ac diligentiæ non vulgaris*; alibique *Vir planè doctissimus*: à Francisco Sarmiento, *Iurisconsultorum sui temporis facilè princeps*: à Francisco Caldas Pereira, *vir subtilissimus*, ab Antonio Quesada *Quæstionum Iuris* cap. V. *vir admirandæ eruditionis, altérque Africanus*: ab Emmanuële Suarez de Ribeira in *additionibus* ad Gomezii *Varia*, *elegantis doctrinæ, & summi atque inclyti ingenii vir, acutissimúsque & doctissimus Iuris enarrator*. Et quidem evigilatæ ad Mutii lucernam ejus lucubrationes idoneiores sunt, ac perpetui testes; quarum elenchum damus.

Selectarum Interpretationum circa conditiones & demonstrationes & dies, libri duo.

Ad L. Gallus §. Et quid si tantum D. De liberis, & posthumis, commentarius; Conimbr. anno 1548.

Ad L. Cum tale §. si arbitratu D. De condit. & demonstrationibus, commentaria: sive de indicta viduitatis, aut nuptiarum arbitrio alieno contrahendarum conditione tollenda.

Ad L. Si ex cautione. C. De non num. pecunia: scilicet adversus defendentem se hac exceptione probandum actori esse numeratam pecuniam: seorsim Conimbricæ 1549.

De Quæstione Patrui & Nepotis in causa successionis; quæ triplex est tractatio,

I. *Circa majoratum, seu successionem bonorum Regiæ Coronæ*.

II. *Circa majoratum bonorum patrimonialium*.

III. *De Regni successione*.

Ad Cap. Si pater, De Testamentis lib. IV. Decretalium. Philippo II. Regi Hispaniarum nuncupatus: seorsim Salmanticæ 1569.

Ad §. Cum in bello L. qui duos. D. De rebus dubiis.

De suo, & alieno posthumo commentaria in §. posthumus, Institut. De legatis. unáque.

In difficilem Leg., Si filius hæres, D. De liberis, & posthumis, scholia.

Oratoriâ, & Poëticâ facultate plurimùm valuisse eum ostendit.

Oratio funebris in exequiis Serenissimi Portugalliæ Regis Ioannis III. ex Academiæ Conimbricensis instituto anno salutis MDLVII. habita. Elegantissima itidem, veréque, ut Poëta ait, ore rotundo emissa carmina; videlicet præter breviora alia.

De felici in Vlissiponem adventu Serenissimæ Ioannæ Caroli Imperatoris filiæ in solemni die nuptiarum ejus cum Ioanne Lusitaniæ Principe.

De nuptiis Serenissimorum Eduardi Portugalliæ Infantis, & Isabellæ Excellentissimi Theodosii Brigantiæ Principis germanæ.

Omnia edita sunt Salmanticæ in ædibus Alphonsi à Terranova duobus tomis anno 1582. in folio.

In Bibliotheca Olivarienſi fuit quidam codex inscriptus, *Emman. Costæ super Digestum, & Codicem commentaria*: qui an ineditū hucusque aliquid contineret, affirmare nequeo. Fratrem habuit noster Michaëlem, qui & ipse vespertinus sacrorum canonum Professor fuit Salmanticæ; duósque filios de legali doctrina benemeritos, quorum alter Georgius licentiæ honore, ut vocant, ab ea schola donatus, Matriti in Curia regia causas tutatus est.

EMMANVEL DA COSTA, Lusitanus, Iesuita, vernaculo sermone conscripsit.

Rerum à Societate gestarum in Oriente volumen; quod in latinum vertit Ioannes Petrus Maffeus, prodiitque Dilingæ 1571. apud Sebaldum in 8. & Coloniæ 1574. etiam in 8. In

Castellanum pariter convertit *Ioannes Iñiguez de Lequerica* 1575. in 4. Germanè item extare refert Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica*. Accesserunt -

Epistolarum de rebus Indicis lib. I. item

De Rebus Iaponicis lib. V.

Ita Alegambius, & Gesneri *Epitome*.

EMMANVEL DIAZ, Lusitanus, Iesuita, *Cocini* in India observavit Cometam anno MDCXVIII. scripsitque -

Contra eos, qui credunt Cometas esse sublunares & elementares.

EMMANVEL DIAZ, Lusitanus, Iesuita, diversus tamen à superiore, vocatus ipse, quò differret à tertio alio hujusmet nominis, gentis, & instituti, eo quòd uterque in Sinarum regno versati sunt, *Senior*, cum alter. *Iunior* vocaretur. Horum alteruter scripsit annuas literas anno MDCXVIII. & MDCXXV. Iunior autem volumẽ *De modo catechizandi Gentiles*; linguâ item Sinicâ *Tractatum de Sphera*, & *Homilias super Evangelia*.

EMMAMVEL FARIA DE SOVSA, Lusitanus, Christi torquatus eques, anno MDXC. in eo Portugalliæ tractu, qui Minium, atq; Durium amnes interjacet, suburbanâque villa, quæ ad saltum, ut vocant, *Pombeirensis* diœcesis pertinet, æquóque ab *Amarante*, & *Gumaraens* municipiis intervallo distat, nobili stirpe tam paternâ, quàm maternâ prognatus est, Lusitanæ historiæ, & genti incremento & ornamento maximo in paucis futurus. Multâ namq; industriâ eruditionem omnem Latinam, Gallicam, Italicam, suámque Hispanicam imbibit mente, peregrinationibus quoque non sine fructu magno sese exercens, virísque principibus inter negotiorum æstus, operas, & fidem approbans, præsertim D. Emmanueli de Moura & Cortereal Marchioni *Castel Roderici*, cui à secretis famulatus fuisse dicitur, dũ Romæ apud Vrbanum VIII. Pont. Max. regiâ legatione fungeretur, quo tempore Leo Allatius *Apes* suas *Vrbanas* in vulgus edidit. Præcipuéque describendis, & ornandis civium suorum rebus gestis, non minus fideliter, quàm eleganter institit, cæteris ut omnibus civibus suis, si molẽ spectes, conscriptorum operum laude veniat absque dubitatione anteponendus; si argumenta, stylúmque scriptionis (Castellanum quidem sermonem præ Lusitano fere semper tulit) paucissimis cedat; prosâ æquè ac versâ oratione disertus, nervosâque, & masculâ dictione, ingenióque eâ & judicio plenâ, velut proprio charactere, insurgens. Edidit -

Discursos morales *y politicos*. duabus partibus. Matriti 1623.

Epitome *de las Historias Portuguesas*. Ibidem in 4. 1628.

Imperio *de la China*. Alvari Semmedi Iesuitæ de Sinicis rebus narrationes sunt stylo historico, atque ordine ductæ à Sousa nostro. Matriti 1643. 4.

Comentarios *a la Lusiada de Luis de Camões*: duobus tomis. Matriti anno 1639. in folio.

Defensa *ò Informacion por estos comentarios*. ibidem 1640. folio. Nempe ea tueri, séque apud Patres Lusitani rerum Fidei Senatus purgare ab impositis calumniis necessẽ habuit.

Nobiliario *del Conde D. Pedro de Barcelos*. Vertit hoc opus ex Lusitano in Castellanum, notásque suas, & aliorum adjunxit. Matriti apud Alphonsum de Paredes 1646. in fol.

El Gran Iusticia *de Aragon D. Martin Baptista de Lanuza*. Matriti anno 1650. in 4.

Versibus autem -

Fuente *de Aganipe, ò Rimas varias*; septem voluminibus, quorum priores quatuor prodierunt Matriti 1644. & 1646. Harúmque quædam pars olim sub titulo, *Noches claras*, Matriti per Cosmam Delgado 1624. in 8.

Majora, & quæ virum ostensura in primis erant, etiamnum desiderantur. Nempe quidquid Lusitani toto terrarum orbe gesserunt historiâ comprehensum latet adhuc spectans Mæcenatis alicujus operam, qui manus adjutrices posthumis, lucéque dignissimis porrigat lucubrationibus. Decem quippe non minus volumina huic argumento impendit, hac scilicet partitione -

Europa *Portuguesa*; quatuor tomis. I. à Diluvio usque ad Henrici Comitis Lusitaniæ tempora. II. Ab hoc ad Ferdinandum Regem. III. A Ioanne Primo, ad Henricum Cardinalem, & masculæ stirpis ultimum Regem pertinet. IV. Trium Austriacorum Principum in Lusitania imperium, unáque hujus regni descriptionem continet.

Asia *Portuguesa*; tribus tomis: I. comprehendit tempora, quæ Ioannes Barrius in Historia sua: II. ex quo illa desinit, usque ad Portugalliæ regni cum Castella unionem: III. res gestas sub tribus Philippis.

Africa *Portuguesa*: duobus tomis. Prioris argumentum Africanæ expeditiones sub Lusitaniæ propriis Regibus: posterioris sub Hispaniarum Principibus Austriacis.

America *Portuguesa*, unico volumine, quod inventionem, descriptionémque Brasiliensis provinciæ, résque ibidem à Lusitanis gestas ob oculos ponit.

Præter hæc Lusitanum suum Poëtam illustriorem reddere studens, elucubravit quoque -

Comentarios *a las Rimas varias de Luis de Camoẽs*, octo voluminibus. Reliquit etiam -

Albania, *Poëma Lirico Portugues*, solutâ oratione. Item -

Arte Poetica *y versificatoria*.

Vertit quoque ex latino S. Hieronymi, *Las vidas*

vidas de S. Pablo primero Hermitaño, S. Hilarion, y S. Malco: la Filosofia de Alberto Magno; la Guerra de España de Appiano Alexandrino: Ex lusitano Damiani Goësii, *la Chronica del Principe, despues Rey de Portugal D. Iuan el segundo*: Centuriam item *Epistolarum* authoris inter edenda retulit Franciscus Moreno Porcel, Hispalensis, Sousæ alumnus, qui posthumum ejus *Elogium* eleganter formavit, ac typis edidit: quod quidem hæc scribentibus ad manum non fuit. Leo Allatius tribuit etiam ei, *Historia de los Marqueses de Castelrodrigo, y de la familia de Moura*: Itemque, *Stemmata nobilium familiarum Lusitaniæ, sive Appendicem ad Nobiliarium Comitis D. Petri de Barcelos*, quæ edita est Matriti. Obiit in magna rei familiaris insignibus quibusque hominibus fatali angustiâ ante annum MDCL.

EMMANVEL FERNANDEZ, Lusitanus, Canonicus Lamecensis, scripsit, ut lego in Gasparis Statii *Examine Antiquitatum*,

Recapitulaçam da antiguidade dà Sè de Lamego. Vertit quoque in Lusitanum sermonem-

Tractatum P. F. Riceri socii S. Francisci; Quomodo homo possit citò pervenire ad agnitionem veritatis.

EMMANVEL FERNANDEZ, uti existimo, Iesuita, quantumvis desit ejus mentio in *Bibliotheca Societatis*, propriâ, hoc est, Lusitanâ linguâ scripsisse refertur-

A Vida *do Pintor Santo*.

Laudat eum Cardosus in *Agiologio* III. Aprilis. pag. 412.

EMMANVEL FERNANDEZ DE VILLAREAL, Lusitanus, dum Rothomagi inter Gallos defenderet negotiatores suæ nationis, (*Consulem* vocat Idiotismus hujus sæculi) scripsit-

El Politico Christiano, *ò Discurso Politico de la Vida, y acciones del Cardenal de Richelieu*; qui & Gallicè editus fuit Parisiis 1643. in 4.

Anti-Caramvel, *o defensa del Manifesto del Reino de Portugal*. Prodiit Parisiis anno 1643.

EMMANVEL DE FIGVEREDO, Lusitanus, propriâ linguâ scripsit, quod nos Castellanâ sic proferimus,

Hidrografia; *Examen de Pilotos con las reglas, que deben guardar, con los derroteros de las dos Indias*. 1625. 4.

F. EMMANVEL FRAGVELA, (sic nuncupatur in quadam relatione Lusitana) nudipes Franciscanus provinciæ Sancti Antonii Portugalliæ, atque alterius provinciæ Brasiliensis Custos, edidit Lusitanicè-

Das edades *do Home*: hoc est, *De ætatibus hominis*. Olissipone: Item-

Observationes Mathematicas: quod opus moriens ineditum, sed perfectum, reliquit.

D. EMMANVEL FRANCISCVS DE HINOJOSA & MONTALVO, Sancti Iacobi ordinis eques, Philippi IV. Catholici Regis nostri Strator, regiúsque in sacrarum rationum Senatu præcipui ordinis & subsellii Calculator (*Contador maior de Haziènda* vulgò dicimus) edidit-

La admirable vida, *virtudes raras, loables costumbres, y santa muerte de la Illustrissima y humildissima Señora D. Maria Gasca de la Vega*. Matriti 1626. in 4. Nata hæc præstans sanctimoniâ vitæ fœmina fuit Didaco Gascâ parente, qui quidem Petrum Gascam illum Peruani Regni pacatorem, Episcopúmque Seguntinum, germanum fratrem habuit: nupsit verò *D. Francisco de Contreras* integerrimo ante aliquot annorum lustra Castellæ Senatus Præsidi.

EMMANVEL GAITAN DE TORRES, author fertur cujusdam opusculi, quod M.S. vidit Laurentius Coccus Vmber sæpe à nobis laudatus,

Del modo diferente, *que se debe dar al govierno de las Indias*.

EMMANVEL DE GALLEGOS, Lusitanus, composuit carmine Castellano animoso, & eleganti-

La Gigantomachia; sive de Bello Gigantum. Olissipone 1628.

EMMANVEL GODINHO CARDOSO, Lusitanus, edidit.

Relacion *del Naufragio de la Nao Sant-Iago, y Itinerario de la gente, que della se salvò el año MDLXXXV*. Lusitanè 1602. in 8. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*.

EMMANVEL DE GOES, Lusitanus ex oppido *Postel* Eborensis diœcesis, Iesuitarum sodalis, oratione tam solutâ, quàm pedibus adstrictâ, dicendíque facultate plurimùm valuit, humaniorum, & Philosophicarum disciplinarum valde doctus, scripsit-

In libros Physicorum Aristotelis.

In ejusdem libros De Cælo, Metheora, & in Ethica, quæ vivus edidit.

In ejusdem libros de Anima, &

In libros De Generatione, & Corruptione.

Hæc omnia sine authoris nomine sub appellatione *Collegii Conimbricensis* edita sunt. Cui cum supposuisset nomini alius nescio quis *Commentarios in Aristotelis Logicam* indignos qui ad perficiendum *Artium*, ut vocant, *Cursum* hunc admitterentur, editos Franco-

furti anno MDCIV. abolendis illis edidit collegii ejusdem appellatione usus Sebastianus Coutus genuinos *Commentarios in Logicam Aristotelis*, qui unà cum cæteris jam laudatis per manus eunt.

EMMANVEL GOMEZ, Lusitanus, (vereor nè Antverpiæ ex parentibus Lusitanis natus, nàm Antverpiensem eum appellat Zacutus) scripsit in medica re, cujus erat Professor,

De Pestilentiæ curatione methodicam tractationem. Antverpiæ apud Ioannem Trognesium 1603. in 4. Lovanii apud Iacobum Zegers 1637. in 8.

EMMANVEL GONZALEZ TELLEZ, Iurisconsultus, ac Doctor Salmantinus, in hac schola tum collegii Conchensis togâ condecorari, tum ad docendi canones locum ex vespertina cathedra promeruit ascendere; indéque ad jus dicendum in causis Religionis inter Patres allegi Pincianæ urbis: quod munus gerens edidit -

Concilium Eliberitanum cum Discursibus Apologeticis Ferdinandi de Mendoça olim editum, adjunctis nunc diversorum notis, suisque uberioribus. Lugduni apud Philippum Borde & socios. 1665. folio.

Sperantur ejusdem -

In duos priores Libros Decretalium, volumina duo.

F. EMMANVEL DE LA GVERRA, Cisterciensis monachus, edidit -

Confortacion *y consuelo de pusilanimes*. Pinciæ typis Ioannis Rodriguez. 1602. 8.

Tesoro espiritual *para adorno y riqueza del alma*. Ibidem 1619. in 8.

Hunc non reperio in *Bibliotheca Cisterciensi*.

D. EMMANVEL HENRRIQVEZ DE GVZMAN nescio quis, non nihil scripsit -

Sobre el sembrar, *y coger mucho en poco tiempo*: nam hujus argumenti liber Italicâ linguâ scriptus, & huic nomini adscriptus servabatur olim in Bibliotheca Olivariensi.

EMMANVEL HORTIGAS, Aragonus, Cæsaraugustanus, Societatis Iesu Presbyter, in collegio Cæsaraugustanę urbis Sac. Theologiæ Professor, dedit foras -

Guia *del Christiano à la patria eterna*, duabus partibus. Cęsaraugustæ 1647. in 8.

Corona eterna; sive de cœlesti gloria essentiali & accidentali animæ & corporis. Ibidem 1650. apud hæredes Petr. de Lanaja 1658. 8.

La Llama eterna, sive de Cruciatu, & pœnis inferni. Ibidem ..... Hanc à se notis locupletatam Gallicè dedit foras Franciscus Filhol Canonicus Tolosanus.

San Raphael,

Vrna breve, *y oracion funebre en las exequias del Excelentissimo Señor D. Andrea Cantelmo Virrey de Cataluña*, quam habuit die ipso funeris in collegii Cæsaraugustani Iesuitarum templo. Cæsaraugustæ 1645. in 4. apud Didacum Dormèr.

Spem nobis fecit ab aliquot annis alterius operis ita inscripti -

Operarius Evangelicus in Librum Iudith: sive de munere Apostolici Concionatoris, tribus tomis.

F. EMMANVEL DE ISLA, Franciscanus strictioris observantiæ in provincia Sancti Antonii Portugalliæ, scripsit -

Historiam suæ provinciæ; velut supplementum eorum, quæ Franciscus Gonzaga de ea scripserat.

Fuit M.S. apud Lucam Vvaddingum.

EMMANVEL LAVRENTIVS SVAREZ, Presbyter, ac Theologus Olissiponensis, de Suario, & Sancio inclytis rerum utilissimarum præceptoribus benemereri volens, confecit -

Epitomen brevem & resolutam Disputationum Theologicarum Francisci Suarez de Sacramentis, Indulgentiis, Purgatorio, Suffragiis, Censuris, Irregularitate, Sacrificio Missæ, Clavibus Ecclesiæ contractam, digestamque alphabetico ordine. Quæ quidem ex altera editione auctior prodiit Valentiæ apud Chrysostomum Garriz. 1627. in 4.

Prius ediderat -

Compendium de Sacramento Matrimonii Tractatus Thomæ Sanchez Iesuitæ alphabeticè breviter dispositum. Olissipone apud Gerardum à Vinea 1622. 8.

F. EMMANVEL LEAL, Lusitanus, ordinis Eremitarum S. Augustini, scripsit lusitanè -

Tratado *de Penafiel de Sousa*.

Descriptionem scilicet, ut suspicor, cujusdam ejus regni tractus; laudat eum eruditionis nomine Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* die IX. Aprilis pag. 493.

EMMANVEL DE LEDESMA, Medicus Doctor Valentinus, edidit -

Apologiam & defensionem Astrologiæ. 1599.

F. EMMANVEL A MATRE DEI, ordinis Minorum, scripsit, Antonio Dazâ teste in libro *de Conceptione*, Vvaddingo tamen illaudatus,

Tractatum super Magnificat.

EMMANVEL MARTINEZ, Complutensis Medicus, edidit -

De

De rebus naturalibus, non naturalibus, & contra naturam. Compluti 1637. fol.

EMMANVEL MASCARENHAS, Lusitanus, Olissiponensis, Georgii Montalbani Marchionis filius, Iesuitarum sodalis, & in collegio Sancti Antonii ejusdem urbis Theologiæ ordinarius Professor, scripsit, qui posthumus prodiit, librum -

De Sacramentis in genere, Baptismo, Confirmatione, Eucharistia, necnon & sacrificio Missæ. Lugduni 1656. in folio.

Denatus est circa annum MDCLVI.

EMMANVEL MENDEZ DE CASTRO, Lusitanus, Olissiponensis, post Conimbricensem Iuris Cæsarei professionem ex cathedra illa, quam *Voluminis* vocant, causarum patronus in curia regia Matritensi edidit -

De Annonis civilibus lib. XI. Codicis singularem & novam repetitionem. Matriti apud Petrum Madrigal 1592. in 4.

Ad celebrem Iustiniani Constitutionem in L. Cum oportet. C. de Bonis quæ liberis, &c. commentarios. Ibidem 1591. 4. priùs Salmanticæ 1587. 4.

Practicam Lusitanam V. libris *cum CCXL. novissimis decisionibus Senatus*; semel alibi, iterúmque locupletiorem typis Georgii Roderici Olissiponensis typographi 1621. 4.

EMMANVEL MESQVITA, Lusitanus, scripsit -

Naufragio *de la Nao San Benito*: Herrera in *Historia*, & Leone in *Bibliotheca Indica* testibus.

EMMANVEL MONTEIRO, Lusitanus, Iesuita, scripsit -

Exercicios espirituais, Lusitanâ linguâ.

Hunc laudat D. Franciscus Emmanuel *epist.* I. *cent.* IV.

F. EMMANVEL DE MONTE OLIVETI, Lusitanus, ex oppido *Villa de Conde*, ordinis Sancti Francisci regularis observantiæ in provincia Portugalliç, Sac. Theologiç Lector emeritus, ac Diffinitor, scripsit Castellanè -

Practica regular, *y Orden judicial*. Olissipone 1635. in 4. Item Lusitanè -

Historia *da provincia de Portugal*; hoc est, suæ provinciæ; quam habuit M. S. Lucas Vvaddingus -

Responsionem ad Propositionem, quam contra defensores & devotos purissimæ atque immaculatæ Conceptionis Dominæ nostræ quidam Canonicus & Prœbendatus Cæsaraugustanus in eadem civitate proposuit ac publicavit. Quod opusculum habere apud se M. S. in folio testatur Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

De casibus reservatis opus aliud reliquit posteris edendum; vitâ ipse functus anno MDCXXXV.

EMMANVEL DE MORAIS, Lusitanus, scripsisse dicitur accuratè, mihi aliàs ignotus,

De Rebus Brasiliensibus.

EMMANVEL DE NAXERA, Toletanus, Societatis Iesu Presbyter, in collegio Complutensi sacrarum literarum interpres, deindéque in Matritensi Philosophiæ politicæ præceptor, Philippo IV. Regi Catholico ab Evangelicis concionibus, multâ industriâ, atque editis libris promovit verbi Dei præconum studia; quæ revera ex iis tanquam ex instructissima penu ad faciendum, velut ex tempore, sui muneris opus profecisse videntur. Vernaculâ quidem linguâ hæc edidit -

Sermones Panegiricos *en las festividades de Christo Señor Nuestro*. Matriti anno 1649. in 4.

Sermones Panegiricos *en las festividades de la Virgen Nuestra Señora*. ibidem 1648. 4.

Panegiricos *en las festividades de varios Santos*; duobus tomis. Matriti 1648. & 1649. iterúmque 1651. & 1654. Qui & Italico editi sunt sermone.

Sermones *de Adviento*. Matriti in 4. Interpretationem Italicam nuper edidit *Hieronymus Brussonius* Venetiis 1658. in 4.

Sermones varios. Matriti 1650. & 1655. 1658. in 4. quatuor tomis.

Sermones *de Quaresma*, duobus tomis. Matriti 1649. in 4.

Sermones *para las Dominicas del año*. ibidem 1657.

Sermones *funerales*.

Sermones *sobre los versos del Miserere*. ibidem 1652. in 4.

Discursos *de la purissima Concepcion*. Ibidem 1663. 4. Item aliud opus hoc titulo-

Enhazañas *de David el Arte de la fortuna*.

Latinè verò hæc -

Commentarios literales & morales in Iosue hostilibus redimitum trophæis: cum appendice de Rahab, & arca figurata, in quo Maria laudes per ejus festa digestæ continuantur; duobus tomis: prior Antverpiæ apud Ioannem Meursium anno 1650. posterior verò, quo absolvitur *Iosue* liber, Lugduni prodiit apud Laurentium Anisson 1652. folio.

In Iudices Commentariorum literalium, & moralium tomum I. Lugduni apud eundem Anisson 1656. in folio. Exierunt inde in lucem secundus, tertiúsque ex eadem officina.

EMMANVEL NVÑEZ, Medicus Vlissiponensis, libellum nuncupavit Henrico tūc Portugalliæ Infanti & purpurato Ecclesiæ Patri -

De Tactus Instrumento; in quo multa

multa adversus Philosophos,& Medicos differuntur; in officina Ioannis Blavii, Olissipone, ut credimus, 1557. in 8. editum.

EMMANVEL DE OCAMPO, Matritensis, edidisse dicitur, cum illiteratus tamen esset,

Proverbios *morales*.

Vna carta *moral*. Matriti 1630.

Defensa *de la purissima Concepcion de Nuestra Señora*. Matriti 1631. & 1644. 8.

Discursos *sobre las acciones, y costumbres del Hombre*.

Oracion *a la muerte de D. Rodrigo Calderon*.

EMMANVEL PIMENTA, Lusitanus, *Scalabi* (*Santaren* nos dicimus) natus, Presbyter Societatis Iesu, pius, & exquisitè doctus in politiori omni literatura,quam unà cum Rhetorica arte docuit in studiis Eborensi, & Conimbricensi; facultate in primis poëticâ sic excelluit, ut inter præstantissimos sæculi sui Poëtas meritò annumerandus veniat. Scripsit enim elegantissimè simul & ingeniosissimè -

Poëmata varia; tomis duobus collecta: Item -

Epigrammata de Regibus Lusitaniæ, quæ Antonius Vasconcellius in sua *Regum Lusitaniæ Anacephaleosi* singulis eorum elogiis subjecit.

Abiit ad plures Eboræ Kalend. Octobris anni MDCIII. ætatis LXI.

EMMANVEL DE PIÑA, Musicus Cappellæ regiæ Olissiponensis, publicavit -

Villancicos, *y Romances a la Natividad de Iesu Christo Nuestro Señor, y otros Santos*. Olissipone apud Petrum Craesbek 1615. 8.

EMMANVEL PONZE, Matritensis, scripsit -

Fiestas, *que hizo Madrid a la canonizazion de San Ignatio, S. Francisco Xavier, S. Isidoro de Madrid, Santa Teresa de IHS. y S. Felipe Neri*.

D. EMMANVEL DE PORTVGAL, Lusitanus,Francisci Comitis de Vimioso Lusitanę gentis clarissimi filius, sensa animi versibus pandere gaudebat cùm Castellanis, tum Portugalliæ popularibus. Promanarunt ab eo quædam poëtica opuscula typis edita hoc titulo -

Obras *de D. Manoel de Portugal*. Olissipone 1605. in 8.

D. EMMANVEL DE PORTVGAL, Antonii filius, Ludovici nepos,Emmanuëlis Portugalliæ Regis pronepos, vir (Ioannis Caramuëlis testimonio, quem familiarem in Belgio habuit) *fælicissimi ingenii, generositate singulari præditus,linguarum notitiâ admirabilis,controversiarúmque adversus hæreses e allentissimus*; scripsit (teste eodem Caramvele.)

Anatomem Fortunæ politica; Comiti Palatino inscriptam, cum is Bohemorũ Rex coronaretur; quâ dissuadet ei hanc expeditionem; acutissimè exponens pericula, quibus olim & Antonius pater in simili causa subjacuit: opus (ait *Caramvel in* procemio *Philippi* sui *Lusitaniæ Regis*) *sententiis floridum, & exuberans, monitis rarum, & dignissimum morosâ prælectione*.

Vitam cum morte commutavit XXII. die Iunii MDCXXXVIII.

EMMANVEL DAS POVOAS, Lusitanus, almæ sedis Olissiponensis Canonicus, edidit versibus Castellanis eâ metri formâ, quam *Tercetos* vernaculè vocamus,

Vita Christi, XXX. Canticis, seu libris. Olissipone apud Petrum Craesbek anno 1614. in 4.

EMMANVEL RAMIREZ DE CARRION, Prieguensi Marchioni Hispaniarum Magnati à secretis,& à cura formandi eloquii, mutus enim erat natus, publicavit -

Maravillas *de naturaleza, en que se contienen dos mil secretos de cosas naturales,&c.* Môtillæ 1629. 4. Prodierat prius dimidio & ultra minor, Matriti, ut credo, 1622.

Hic nempe apud nos artem invenit,aut certè solus exercuit ætate sua, literas & aliqualem linguæ usum docendi mutos, quod quidem in eodem Marchione,atq; item in D. Ludovico à Velasco *Fraxini* Marchione Comestabilis Castellæ fratre, & in aliis præstitit.

F. EMMANVEL DE REINOSO, ex religiosa familia, quæ captivos redimit sub advocatione Sanctissimæ Trinitatis, S. Theologiæ Magister, domus Toletanæ Præfectus; Neo-segoviensibus tandem in Philippinis Insulis Antistes datus, edidit -

Prueba *de la Concepcion purissima de la Virgen Nuestra Señora*. Toleti apud Bernardinum de Guzman 1616. 4.

Fundacion *de los esclavos del Ave Maria*: itémque -

Sumario *de la devocion de Nuestra Señora*, & -

Modo *de rezar el Ave Maria*. Matriti simul apud Ludovicum Sanchez 1623. in 8.

Relacion *funeral de el Venerable Padre F. Simon de Roxas*. Pinciæ 1625. in 4.

Obiit anno MDCXXXII. in cœnobio Hispalensi, cùm in Talaverensi addixisset olim se religiosæ huic familiæ.

EMMANVEL DOS REYS TAVARES,Lusitanus, Santirensis, Sac. Theologiæ priùs, inde Medicæ artis Professor, scripsit,præcipuè pro Thoma Roderici à Veiga adversus Matamotum -

Con-

Controversias Philosophicas & Medicas ex doctrina de febribus. Vlissipone apud Ioannem da Costa seniorem 1667. in 4.

EMMANVEL DE LOS RIOS, Sahaguntinus Presbyter, edidit metricè -

Avisos *mui importantes de lo que se debe contemplar en el sacrificio de la Missa*. Compluti 1618. 8.

F. EMMANVEL RODRIGVEZ, Lusitanus, si fides non lubrica est ejus, qui ex nepotibus illius se audivisse nobis retulit, in oppido *Estremoz* Transtaganæ regionis natus, Seraphici ordinis inter Excalceatos, hoc est, reformatos Francisci parentis sectatores decùs maximum vixit; doctissimus vir, cùm Iuris Canonici, tum Theologiæ, quam, quia moribus regulas præfinit, moralem vulgò appellant. Vnde ad eum communiter provocabatur in maximi momenti quæstionibus. Immersus enim studiis, nè aliò avocari posset, munera quæcumque domestica constanter respuit, contentus honore solo, & nomine Definitoris suæ provinciæ; quo ingenii sui monumentis in publicum edendis præjudiciū aliquod comendationis præferret. Religiosi regiminis leges nti observabat, ita curiosè, ac industriè colligere, digerere, atque exornare ante alia procuravit. Scripsit namque -

Quæstionum Regularium, & Canonicarum, tria volumina. Salmanticæ 1598. Lugduni apud Horatium Cardon, 1609. & 1613. Antverpiæ apud Belleros 1616 in folio, deinde & 1638. folio; Coloniæque apud Petrum Hening 1622. in 16. Adjungitur his omnibus editionibus quartæ partis, seù tomi, Paulini Bertii Lucensis, Augustiniani *Praxis Criminalis Regularium & Secularium*, quam author ipse *Appendicem Emmanuēlis* nostri triū partium, etiam cum scriberet, designavit. *Compendium* hujus operis confecerunt Patres Recollecti provinciæ S. Andreæ in Belgio per aphorismos alphabetico ordine digestum, ediderúntque apud Belleros Antverpiæ 1622. atque aliis locis. Deinde aliud copiosius formavit Hieronymus Rodriguez Emmanuēlis nostri ex fratre nepos, atque edidit Lugduni 1634. 8. Ad finem tertii voluminis prodiit ubique -

Collectio, & Compilatio Privilegiorum Apostolicorum Regularium mendicantium, & non mendicantium ab Vrbano II. usque ad Clementem VIII. concessorum; seorsímque duobus tomis Lugduni 1609. Antverpiæ 1616.& 1623. Duaci 1613.

Opinionum communium circa casus conscientiæ librum unum, Venetiis 1616. tribuit ei Vvaddingus; nisi interpretatio sit latina *Summæ* Hispanæ, cujus infra meminimus.

Hispanè verò scripsit -

Explicacion *de la Bulla de la Cruzada con adiciones*. Compluti 1590. Salmanticæ 1607. & 1612. Valentiæ 1610. Simúlque elucidavit *Proprios motus Pii V*. primum *de non admittendis fœminis in Religiosorum domos interiores*; alterum *de Censibus*. Transtulit hoc opus in Italicum Iulius Cæsar Valentinus Carpineti in Sabinis Parochus; prodiitque cum *additionibus Vincentii Ricci* Messinensis, Panhormi anno 1620.

Suma *de casos de conciencia*; cui adnectitur -

Vn Tratado *del orden judicial, que los Prelados, y qualesquier Iuezes Ecclesiasticos deben guardar en sus visitas*; quatuor tomis, seu duobus voluminibus. Prior bis prodiit Salmanticæ 1604. & 1607. deinde Barcinone 1616. Matriti, atque alibi: posterior Cæsaraugustæ apud Ioannem de Lanaja 1615. Nempe author duas *Summas*, seu duo integra alphabeta casuum conscientiæ formavit: postremam scilicet, postquam edidisset primam, ex his, quæ prætermissa fuerant, quotidiéque sibi in mentem & examen veniebant. Has in unam eandémque redegit Lucas Vvaddingus, dum Salmanticæ versaretur, ut ipse ait de Emmanuēle agens in *Bibliotheca Franciscana*, ediditque Salmanticæ 1616. Primum horum volumen, statim ac foras fuit emissum, latinitate donavit *Balthasar de Cañizal* Palentinus, quæ interpretatio Duaci prodiit 1614. Coloniæque apud Hierat 1620. 4. Venetiisq; 1622. Italica etiam ibidem excusa est anno 1603.

Catecismo *de Doctrina Christiana*. Salmanticæ 1602. 4. Lucas Vvaddingus.

Mansit Emmanuēl ferè semper Salmanticæ in sua Sancti Iacobi provincia, degebátque adhuc in vivis, ut idem ait Vvaddingus, anno MDCX.

EMMANVEL RODRIGVEZ DE SILVA, Lusitanus, Iurisconsultus, edidit -

De Salariis familiarum. Salmanticæ 1655.

F. EMMANVEL ROMAN, Pincianus, Carmelitis anno MDLXXXVII. in ipsa urbe Pincia aggregatus, res domesticas celebravit scribens -

Elucidaciones varias *de la Antiguedad, Dignidad y Escritores ilustres de la orden del Carmen*: nempe Ioannis de Carthagine Franciscani librum *De Antiquitate ordinis Carmelitarum* versum à se, atque examinatum, ac locupletiorem factum. Sequitur *El Indice alphabetico de las cosas mas notables de la antiguedad de la orden del Carmen*; Matriti 1624. 4. & cum additionibus 1628. tertióque 1630.

Epitome *de la vida y milagros de San Andres Corsino, Obispo Fesulano*. Matriti 1629. in 4.

Obiit Matriti MDCXXX.

D. EMMANVEL ROMAN VALERON, in gymnasio Pincianæ urbis vespertinus Canonum Doctor, & in Curia, sive Cancellaria, ut vocant, causarum Patronus, doctè scripsit-

De Transactionibus Tractatum. Lugduni apud Philippum Borde & socios 1665. in folio.

Librum quoque *singularem* ejus *Animadversionum Iuris Civilis* laudari video Pinciæ editum.

EMMANVEL DE SAA, Lusitanus, Interamnensis ex oppido *Villa de Conde*, Societati Iesu tunc recèns natæ dedit nomen Conimbricę vix quindecennis, brevique apud cives suos primùm, mox Gandiæ decimum septimum agens annum Aristotelis libros tum publicè, tum privatè Francisco Borgiæ Duci, postea Præposito ejusdem Societatis Generali, subindéque Romæ interpretatus est. Sacros itidem libros diu hac in urbe explicuit, concionibus interim dans operam nonnullâ eloquentiæ, at multâ cum pietatis laude, quæ mirè virum præ omni Rhetorum industria commendabat, ut eleganter audiat in Bibliotheca Societatis *cōtra omnem formam eloquentiæ eloquentissimus*. Interfuit Pii V. Pont. Max. jussu corrigendæ Bibliorum editioni unà cum Petro Parra sodali. Tandem defatigatus per Italiam ministeriis in secessu *Aronensis* domus, quæ diœcesis Mediolanensis est, sibi antea præparato, anno MDXCVI. febre extinguitur, postquam doctrinæ, pietatisque opimis editis fructibus primitivæ Societatis clarum vixisset exemplum. Opera ejus hæc extant-

Scholia in IV. Evangelia ex selectis veterum PP. sententiis collecta. Antverpiæ 1596. in 4. Coloniæ in 4.

Notationes in totam sacram Scripturam, quibus tū difficiles loci, tum variæ ex Hebræo, Chaldæo, & Græco lectiones mirâ brevitate, & vix nisi longo usu sacræ paginæ subactis lectoribus percipienda explicantur. Antverpiæ 1598. in 4. Deinde simul cū aliis annotationibus, seu scholiis *Marianæ*, & *Tirini*.

Aphorismi Confessariorum ex Doctorum sententiis collecti; diligentissimo quadraginta annorum studio elaborati. Venetiis 1595. 12. & 1602. in 24. Coloniæ 1610. 1612. & 1615. in 12. Parisiis 1609. 16. Lugduni 1612. 16. Antverpiæque 1615. in 12. 1622. 8. & 1623. in 4. Et cum *annotationibus & locorum indicationibus Andreæ Victorelli* Theologi, ac Presbyteri Bassanensis, Brixiæ 1619. Romæque, ac demum Duaci 1627.

Vida *del Venerable Padre Fr. Iuan de Texeda de la orden de S. Francisco*. Hic fuit à confessionibus Borgiæ Gandiæ Duci, posteáque Societatis Iesu sodali, & Generali Præposito: cujus Ioannis sanctitatem ea de causa Emmanuèl noster scriptis consignandam suscepit. Hoc ejus opusculum manu exaratum apud se esse scriptū reliquit Iulius Nigronus ejusdem Societatis in ejus *Regularum commentario*, & explicatione tituli, prima particula, num 14.

D. EMMANVEL DE SALINAS, Aragonus, Oscensis, vir pius, & ingeniosus, scripsit versibus -

La casta Susana. Oscæ 1651.

D. EMMANVEL SARMIENTO DE MENDOZA, Burgensis, in schola Salmantina olim Rector, cùm studiis ibi operam daret, Canonicus Magistralis in Ecclesia Hispalensi, multâ doctrinâ, atque eruditione vir, scripsit -

Militiam Evangelicam pro adornandis missionibus Apostolicis ad Evangelii inter Ethnicos publicationem fructuosam. Hispali in 8, anno 1628.

De Immunitate Ecclesiastica opus aliud attribuit ei Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Hispalensis Ecclesiæ*. pag. XLIV. quod non vidimus.

Ad hunc, qui Salmanticæ tunc versabatur studiorum Rector, scripsit Iustus Lipsius eam epistolam, quæ LXXXIX. in *Cēturia* est *ad Italos & Hispanos*: in qua literis ad se ab eo datis *non aliud scriptum literatius, tersius, & toto genere eruditius se vidisse* ait.

Obiit circa annum MDCL.

EMMANVEL SEVERINVS (vulgò SEVERIM) DE FARIA, Eborensis in Lusitanię regno, patriæque Archiepiscopalis Ecclesiæ Cantor, sæculo nostro spectatus, & ab omnibus Lusitanæ gentis Scriptoribus summo loco habitus industriæ singularis nomine in conquirendis hujus regni antiquitatibus, eruditéque, & cum judicio gravitatis pleno ad veri obruzam examinandis; ut non immeritò palmam hujus laudis ei deferre soleant, qui inter Portugallię cives aliquo harum literarum, doctrinæque honore censentur. Antonium Brandanum videsis in *Prologo* Tertiæ Partis *Monarchiæ Lusitanæ*, & lib. X. cap. VII. Edidit in lucem vernaculè -

Discursos *varios politicos*. Eboræ apud Emmanuëlem Carvalho 1624. in 4. Hi sunt; I. *De la Asistencia del Rey en Lisboa*. II. *Vida de Iuan de Barros*. III. *De la lengua Portuguesa*. IV. *Vida de Luis de Camoēs*. V. *Del exercicio de la Caza*. VI. *Vida de Diego de Couto*. VII. *Del origen de las vestiduras, de que usò el Clero de Portugal*.

Promptuario *espiritual*. Hoc opus tribuit ei Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* XXI. Aprilis.

Laudatus Brandanus, vel alii tribuunt quoque ei sequentia, quæ nondum publicata sunt-

Notitias *de Portugal*, duobus voluminibus. Harum fragmentum Lusitanâ linguâ scriptum adducit idem Cardosus XIII. Aprilis pag. 545.

Historia Ecclesiastica *è Arcevispos de Evora*.

Li-

Linages *de Portugal*.

Das vidas *dos Varoẽs ilustres Portugueses assi nas armas, como nas letras*.

De Cardinalibus *Lusitanis* opus laudat Antonius Macedo in *Lusitania purpurata*.

F. EMMANUEL DA SPERANZA, Lusitanus, Portuensis, Seraphicæ familiæ provinciæ, ut vocant, Portugalliæ, Lector emeritus sacræ scientiæ, & examinator trium ordinum militarium, provinciæ suæ aliquando Præfectus, edidit Lusitanè -

Historia Serafica *da ordem dos frades Menores de S. Francisco na provincia de Portugal, Primeira parte, que contem seu principio, e augmentos no estado primeiro de Custodia*. Olissipone apud Craesbek 1656. Sequetur continuatio tribus aliis.

EMMANUEL SUAREZ A RIBEIRA, Lusitanus, Iurisconsultus, doctus valde ac disertus, sub Aria Pinelo in Academia Conimbricensi, aliisque prudentiæ legalis præceptoribus, huic studio darâ operâ, devenit, ut credimus, usque ad locum docẽdi vespertinis horis (qui alter post primum Academiæ gradus est) Pontificum canones. Profectus deinde, quâ causâ mihi ignotum, usque ad Gallos Lugduni aliquandiu substitit; hinc Venetias, inde Patavium se contulit; passus, nescio in quo loco, certè eo, ubi versabatur, *Annotationes* cùm scriberet *ad Gomezii* cap. I. Tomi III. *De Delictis*, à certo quodam jurato sibi hoste, quem *suum Ibim* alibi appellat, quidquid timeri potuit ab homine, quomodo ipse refert, *omni vitiorum genere conspurcatissimo, impio, ex lege, A. A. nomine* (latet ille duabus his notulis) quem omnes alios precatur abominari, dirisq; omnibus ac furiis devovere, execratione, ut æstimo, parum christianâ. Edidit -

Iuris Observationum librum singularem. Lugduni 1562. in 8.

Thesaurum receptarum *sententiarum utriusque juris, quas vulgus communes opiniones vocat, in alphabeti seriem digestarum*. Venetiis 1569. in 8. Qui etiam editus fuit in collectione authorum, qui *De communibus opinionibus* scripserunt, tom. III.

Annotationes *ad Antonii Gomezii Variarum resolutionum libros*: quibuscum editos vidimus, tum alibi, tum Venetiis annò 1586. in 4.

Annotationes breviores *marginales ad Arii Pineli præceptoris olim sui commentarios in Rub. & Leg. II. C. de Rescind. vendit.* Venetiis 1570. in 8.

Parabat utilitati publicæ majora quædam, ut ipse ait in *Receptarum* nuncupatione; scilicet, *Observationes contra communes opiniones*; item *Regularum Iuris Thesaurum*; atque etiam alium *Thesaurum verborum Iuris*. Scripsisse quoque Ribeiram credimus in *causa successionis ad regnum Portugalliæ* pro Brigantina Ducissâ. Laudat quoque ipse sua in *Tit. de Iustitia & Iure commentaria* in nota quadam marginali ad Pinelum *de Rescind. vendit.* pag. 3.

EMMANUEL SUEIRO, Hispanis Lusitanis parentibus Antverpiæ natus, Christi militiæ eques, Belgarum ipsorum censione, qui recti literarum, atque idonei quidem sunt Iudices, Hispaniæ nostræ in eo tractu decus, in antiquitatibus cùm sacris, tum profanis versatissimus, variarum linguarum & disciplinarum, præcipuè Historiæ, & Mathematicæ gnarus, politissimi vir ingenii; edidit linguâ vernaculâ Castellæ -

Descripcion breve *del Pais baxo*. Antverpiæ 1622. 8.

Annales *de Flandes*; duobus tomis. Ibidem 1624. folio.

Sitio de Breda *rendida a las armas del Rey D. Felipe*; ex Latino Hermanni Vgonis Iesuitæ. Ibidem apud Plantinum 1627. fol.

Ex Latino quoque suorum authorum convertit eleganter -

Obras *de Caio Crispo Salustio*. Antverpiæ apud Ioann. Resberg. 1615. in 4.

Obras *de Caio Velleio Paterculo*, ibidem 1630. in 8.

Obras *de Caio Cornelio Tacito*: post Antonii de Herrera aliqualem, Balthasaris de Alamos, & Caroli Coloma illustrium virorum integram operam in hujusmet authoris interpretatione positam. Antverpiæ apud Belleruni 1613. in 4.

Testatum fuisse scio Emmanuëlem in *Velleji* editione se in *Paulo Iovio* interpretando, & à falsis quibusdam expurgãdo occupatum. Obiit tamen, quin perficeret opus, Bruxellis anno MDCXXIX.

F. EMMANUEL TAMAIO, Beaciensis, ordinis Minorum provinciæ Granatensis, cui & præfuit, S. Theologiæ Lector emeritus, & à censura Theologica apud violatæ fidei Iudices, scripsit -

Discursos Apologeticos *de las reliquias de S. Bonoso, y Maximino, y de los demas Martires que se hallaron en Arjona; y de los milagros, que Dios a obrado por ellos antes y despues de su invencion*. Beatiæ apud Petrum de Cuesta in 4. Edita simul fuit Hispanica *Francisci Vivarii* Cisterciensis *epistola* Eminentissimo Cardinali Sandovalio Giennẽsi Episcopo pro approbatione Actorum hujus martyrii directa.

EMMANUEL TEMUDO DA FONSECA, Lusitanus, Iuris Doctor, Archiepiscopatus Olissiponensis sede vacante Vicarius Generalis, scripsisse dicitur, quas nondum vidimus,

Decisiones *Ecclesiasticas*, duabus aut pluribus partibus. Olissipone 1650.

EMMANUEL DE VALDERRAMA, Medi-

dicus Cæsaraugustanus, dedit foras libellum -
De Usu Colochintidis.

EMMANUEL VALLE DE MOURA, Lusitanus, Calanticensis (*Arraiolos* op. est Transtaganæ provinciæ) in Eborensi & Conimbricensi Academiis datâ studiis operâ, Alexandri & Philippi fratrum germanorum Theodosii II. Brigantini Ducis studia rexit. Post curatas ipse religionis res in Deputati, ut vocant S. Inquisitionis munere, quod per plures annos administravit, datus tandem fuit Eborensibus Inquisitor hæreticæ atque Iudaicæ pravitatis, vir admodum eruditus, magnóque inter cives suos pretio habitus. Scripsit eleganter -

De Incantationibus & Ensalmis. Eboræ 1620. in folio, typis Laurentii Craesbeek.

De Stigmatibus item S. Francisco impressis ab Angelo, non ab ipso Iesu Domino nostro crucifixo. Adjungere possum audivisse me à quodam Seraphici hujus ordinis sodali, Mouram à tempore conscripti hujus postremi cõmentarii cæcitatem incurrisse; quâ veluti mulctatus postea diu vixit. Quod quidem sicut affirmare nequeo, ita dissimulare non debui. Certè in prologo sui *de Incantationibus* operis fecit lectoribus duodecim aliorum, quibus jam publicationem expediebat, spem.

EMMANUEL DE VARGAS, Iesuita, edidit (credo Hispanè).

Relacion *de los milagros, que por una Imagen del Beato Padre Francisco de Borja obra N. Señor en el Nuevo Reino de Granada*; quam approbavit ritè, ut moris & juris est, Archiepiscopus S. Fidei. Matriti apud Andr. Parra, & Neapoli Italicè per Vincentium Francum 1629.

EMMANUEL DE VEGA, Lusitanus, Conimbricensis, ex sodalitio Societatis Iesu, Theologiæ Doctor, aliquandóque in Vilnensi Lithuaniæ Ducatus Academia Professor, plusquam XC. annis natus Romæ denascitur anno MDCXL., cum scripsisset -

Assertiones Theologicas de Eucharistiæ Augustissimo Sacramento. Vilnæ 1585. in 4. Antverpiæ 1586. 4.

De Divinissimo & tremendo Missæ Sacrificio. Vilnæ 1586. in 4.

De cultu sacrarum Imaginum, & Invocatione Sanctorum contra librum Volani de Idolatria Iesuitarum. Ibidem.

De Vita & miraculis Lutheri, Calvini, & Bezæ. Ibidem.

Theses de distributione Sacræ Eucharistiæ sub una specie contra Husitas. Pragæ.

Falsi Samosatiniani Dei oppugnationem, ac æternæ Christi generationis, veræque Deitatis defensionem. Viennæ Austriæ 1590.

De Principiis fidei. Viennæ.

Quæstiones selectas de libertate Dei, & Hominis; De Prædestinatione, De Concordia summorum nostri temporis Theologorum. Romæ 1639.

EMMANUEL DE VEGA, seu VEIGA, Lusitanus, S. I. constans in Brasiliæ partibus Evangelii minister, scripsit linguâ Maranomissiorum *Cathechismum & Dictionarium Grammaticámque* ejusdem linguæ.

De eo agit *Sebastianus Berettarius* lib. III. *vitæ Iosephi Anchietæ.*

EMMANUEL DE VEGA, ni fallor, diversus à cæteris cognominibus, dedit -

Retiro *de profanas conversaciones para monjas.* Matriti 1951.

EMMANUEL DE VEIGA, Lusitanus, Poëta, diversarum eclogarum & odarum collectionem hâc inscriptione in publicum dedit -

Laura *de Anfriso.* Eboræ 1628. in 4.

EMMANUEL DE VEIGA, diversus ab aliis ejusdem nominis, Lusitanus tamen & ipse Villaviziosæ natus, ac Societatis Iesu Presbyter, edidit lusitanè -

Relaçam *geral do estado da Christiandade de Ethiopia &c.* Olissipone apud Matthæum Pinheiro 1628. in 4. ex Epistolis Patrum Societatis exinde scriptis anno MDCXXIV. XXV. & XXVII. Quæ quidem Castellæ sermone conversa extat M.S. in Bibliotheca collegii S. Pauli Granatensis. Item suppresso nomine -

Vida *del Venerable Simão Gomez.* (Sartor hic fuit sanctitate viræ eximius, qui anno MDLXXVI. ad superos abiit) anno 1625.

Vida *do Padre Vasco Pirez da Companhia de IHS.* nondum tamen editam, ut author inquit *Bibliothecæ Societatis.*

Memorial *de la Fundacion de la casa professa de S. Roque de Lisboa*, tribuit Emmanueli à Veiga, Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano*; incertum nobis cuinam ex jam laudatis.

ENECUS, vulgò, IÑIGO.

D. ENECUS ABARCA DE BOLEA, Cæsaraugustanus eques, pietate vir non vulgari, quod ostendunt opera ab illo edita, scilicet -

Baculo *de nuestra peregrinacion*: sive de consignanda Deo voluntate hominis. Cæsaraugustæ 1550. metricum opus: deinde -

De la Oracion mental, *con una suma de la misma oracion*: & alia pia 1552.

Union *del alma.* Ibidem 1570. in 8. nisi idem sit opus cum priore illo.

D. ENECUS DE AGUIRRE, scripsit versibus -

El

El Heroe *Santo Domingo de Guzman*. Matriti 1641. in 4.

D. ENECVS ANTONIVS DE ARGVELLO CARVAJAL. laudatur à D. Iosepho Pellizer regio Archichronographo propter scriptum -

Memorial *de la Casa de los Vargas*.

D. ENECVS FERNANDEZ DE VELASCO, Magnus Castellæ Comestabilis, reliquit scriptum in schedis -

Linages *de España*: quo usus fuit libro Gundisalvus Argote de Molina.

ENECVS DE LODOSA, Navarrus, Iesuita, edidit -

Señal *de predestinacion la devocion con la Virgen Maria Nuestra Señora*. Pampelone 1654. in 12.

D. ENECVS LOPEZ DE MENDOZA, Dux quartus *del Infantado*, quintus verò Marchio *de Santillana* &c. Didaci Ducis III. & Mariæ Pimenteliæ filius, eques Aurei velleris, sub Carolo Imperatore & Philippo II. vixit majorum æmulus, familiæque nobilissimæ nunquam pœnitendus. Cum literas is effictim amaret, varium & multiplex confecit opus -

Memorial *de las cosas notables* inscriptum, Guadalaxaræque editum typis Petri de Robles 1564. in folio.

Quæstiones item *de Templo Salomonis* Ioanni Vergaræ Canon. Toletano proposuit; quibus ille integro libello respondit.

Denatus est XVIII. Sep. MDLXVI.

D. ENECVS DE MENDOZA, & ZVÑIGA, Petri de Zuñiga, & Catharinæ à Velasco Comitum Mirandæ filius, Cauriensis, indéque Burgensis Episcopus, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ Cardinalis à Clemente VII. creatus anno exacti sæculi XXX. Romæ obiit IX. Iulii MDXXXVIII. De quo adhuc privato sic existimabat Lucius Marineus Siculus. *Ignicus Mendozinus* (air) *Theologus, & Concionator egregius, atque Poëta singularis, non ingenii minùs præstantiâ quàm generis nobilitate pollet. Eum enim quoties audivi concionantem, ejus, & doctrinam, & dicendi copiam, & orandi morem ac venustatem valde sum admiratus. Hunc nempe natura Poëtam, hunc Oratorem formavit; Nec ei concionandi solùm munus natura, sed scribendi quoque, & componendi omnem artem tribuisse omnium doctorum judicio confirmatur. Plura namque opera sermone edidit Hispano; quæ meritò veterum libris conferri possis. Ejus autem ego libris non minùs libenter utor, quàm præstantissimorum veterum Poëtarum operibus, quibus magnopere delector. Vtor præcipuè ex operibus hujus eo libro, quem De vita Christi inscripsit. Ille enim plurima continet, quæ lectorum animos lactant atque reficiunt, & ingenii fructu ac suavitate delectant*. Hæc Marinæus. Sed cum nullam hic mentionem faciat status ejus religiosi, valde miror D. Thomam Tamajum in *Catalogo librorum Hispanorum* tribuere Fratri Eneco de Mendoza Franciscano, *La vida de Christo en metro Castellano*, Hispali editam anno 1611. 8, Pinciæque apud Fernandez de Cordova 1615. 8. atque item aliud opus ita nuncupatum *Iusta razon contra la sensualidad*, metricum & ipsum, Cæsaraugustæ in folio editum anno 1509. Quem quidem neutiquam agnoscit sodalem sui ordinis Lucas Vvaddingus. F. Eneco de Zuñiga, ut videbimus, tribui soler libellus *Refugio del Alma* inscriptus, atque item F. Eneco de Mendoza authore editum olim fuit Cæsaraugustæ anno 1492. Systema, *Obras de Devocion*, indigitatum. Hæreo; nec certi quidquam in hac re, cùm Romæ sim, longéque à Bibliothecis Hispanis, in quibus latent prisca hæc monumenta, affirmare possum.

F. ENECVS PORCEL, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, utramque provinciam, nempe Castellanam, & Bæticam rexit Præfectus, vir pietate non minùs, quàm natalibus nobilis. Scripsit -

Florem observantiæ: librum scilicet ita nuncupatum. Præter domesticos laudat eum Martinus de Ximena Iurado in *Annalibus Giennensibus*, dum agit de monasterio urbis Vbedę.

F. ENECVS DE ZVÑIGA, nescio cujus sacræ familiæ sodalis, scripsit -

Refugio *del Alma*. Nisi idem sit cum Eneco de Mendoza & Zuñiga, ut annotavimus.

EVGENIVS.

EVGENIVS DE MANZANARES, Toletanus, scripsit -

Enfrenamiento *de gineta*. apud Ioannem Rodriguez 1583. in 4.

F. EVGENIVS MARTINEZ, Toletanus, Cisterciensis monachus Hortensis cœnobii, edidit carmine -

Libro *de la vida y martirio de S. Ines*: Compluti 1592. in 8. similitérque -

Vida *de Santa Catarina virgen y martir*. Priusquam religioso instituto se addixisset, luserat profanum poëma prosaicum hâc inscriptione -

La Toledana *discreta*. Toleti 1599. & 1604. in 4.

Manuscriptum se vidisse in ejus cella Tractatum *De natura Deorum* (vernaculum credo) Chrysostomus Henrriquez in *Phœnice* suo affirmavit.

F. EVGENIVS MARTINEZ, à superiore alius, si falsus non est *Bibliotheca Cisterciensis*

author, Cisterciensis & ipse monachus Vallis-Ecclesiarum Monasterii, cujus & Abbas fuit, duobus ante mortem annis in villam quandam secedens piè atque eruditè, mystico sensu scripsit-

In Cap. XXV. Exodi, & in Prophetiam Ionæ integram expositiones.

EVGENIVS DE NARBONA, Toletanus, Canonici Iuris doctor, Parochúsque in Ecclesia Sancti Christophori ejusdem urbis, Protonotarius Apostolicus, vir doctus, eruditus, ac disertus, grato animo in Patronum suum D. Petrum Tenorium veterem sub Ioanne I. & Henrico Tertio Castellæ Regibus Toleti Antistitem, cujus in ædicula, seu cappella Blasio Pontifici sacra ejusdem Toletanæ Ecclesiæ sacerdotium non exile obtinuerat, eleganter edidit-

Historia *de D. Pedro Tenorio Arçobispo de Toledo*, duobus libris. Toleti apud Ioannem Ruiz Peteda 1624. 4. Item-

Doctrina Politica *civil escrita por Aforismos*. Matriti 1621. in 8.

Exercicios espirituales, *y oracion afectuosa para estar en presencia del Santissimo Sacramento*. Toleti 1624.

Manuscripta reliquit moriens LV. circiter anno ætatis, prelóque matura, atque omnibus necessariis facultatibus munita, quæ sequuntur, ut literis suis D. Ioannes de Narbona Eugenii ex fratre (ut credo) nepos, de quo suo loco egimus, olim nos monuit,

Annales Ecclesiasticos *desde el nacimiento de Iesu Christo Nuestro Señor*.

La Recuperacion *del Brasil*.

Don Felix de Luna, sive sub hoc nomine vitam & res gestas D. Gasparis de Guzman Comitis de Olivares.

Historiam quoque *urbis* suæ Toletanæ bona ex parte confecit.

EVGENIVS DE ROBLES, Toletanus, ad S. Marcum Parochus, qui tandem professus fuit religiosæ vitæ institutum inter Clericos regulares Minores; scripsit, cùm Sacerdos esset secularis, & Cappellanus Cappellæ, quam dicunt, Muzarabum,

Compendio *de la vida y hazañas del Cardenal D. Frai Francisco Ximenez de Cisneros Arçobispo de Toledo; y del oficio, y missa Muzarabe*. Toleti apud Petrum Rodriguez 1604. 4.

Relacion, *y modo de rezo del officio Gothico Mozarabe, en que la Capilla del Corpus Christi de la Iglesia de Toledo se conserva*. ibidem 1603. in 4.

EVGENIVS ROMERO, Canonicus Ecclesiæ de *Antequera* in provincia Novi Orbis, cui *Guaxaca* nomen est, Theologus, edidit linguis Incolarum vernaculis, *Arte para aprender las lenguas Mexicana y Totonaca*: de quo testem habeo Ægidium Gonzalez Davila in *Theatro Indico Ecclesiastico*.

EVGENIVS DE SALAZAR, Iuris Doctor, rerum Indicarum Senator regius, M.S. reliquit utrâque linguâ Latinâ & Hispanâ -

De los negocios incidentes *en las Audiencias de las Indias*. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica* mihi author est.

EVSEBIVS.

F. EVSEBIVS DE HERRERA, Medinensis, ordinis Eremitarum S. Augustini, Burgis inter sodales Theologiæ Lector, scripsit -

Decisiones morales *del Estado de la Religion*. Burgis apud Petrum de Huidobro 1623. in 8.

EVSTACHIVS.

EVSTACHIVS MOROS DE CERVANTES, Cantaber, uti appellat ipse se,

Dictionarium Ecclesiasticum olim per *Rudericum Fernandez de Santaella*, utcumque, prout tunc ferebant tempora, coucinnatum, locupletavit, & auxit. Prodiit hoc apud Ioannem Gratianum Compluti in folio 1572.

Promiserat adjunctum se huic operi *Lexicum Medicinæ*: itemque *Dictionarium Latino-hispanicum*, & *Hispanico-latinum*.

EVSTACHIVS MVÑOZ, Conchensis Canonicus, scripsisse fertur, invisa tamen mihi hactenus,

Vida *de S. Julian Obispo de Cuenca*.

Historia *de la ciudad de Cuenca*.

F

FABIVS.

FABIVS CLIMENT suppositititium nomen est, sub quo latere voluit *D. Hyacinthus de Villalpando, Oseræ Marchio* in Aragoniæ regno, suo loco jam laudandus.

FABRICIVS.

D. FABRICIVS PONS DE CASTELVI, Catalanus, Ludovici ejus, qui Tarraconenses antiquitates in commentarium redegit, nepos, eques D. Jacobi, Toparcha in *Masrieart*, legúmque ipse creatus Doctor, dum pro fide Regi debita, ne perduellibus consentiret, extra patriam peregrinatur, edidit sermone Castellano -

Gustavo Adolfo *Rey de Sueeia, vencedor y vencido en Alemania*. Matriti 1648. 4.

Vida y hechos *de Nueva-villa Señor de Villeroy*.

FACVNDVS.

F. FACVNDVS DE TORRES, patriâ ex oppido *Sahagun*, Benedictinus monachus, S.T. Magister, domúsque regiæ Benedicti Patriarchæ ejusdem loci semel atque iterum tertióque Præfectus, Philippi IV. Ecclesiastes, typis edidit -

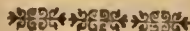
Filosofia moral *de Ecclesiasticos*: scilicet de officiis eorum, ex quo ad primos ordines admittuntur, usque dum sacros percipiunt, ritè ac ex muneris dignitate adimplendis. Barcinone 1621. fol. apud Steph. Liberos.

Decessit creatus jam Archiepiscopus Insulę *S. Dominici* apud Occidentales Indos, anno MDCXL. VI. Kal. Octobris, multâ virtutum famâ.

FAVSTINVS.

F. FAVSTINVS A MATRE DEI, Lusitanus, ordinis Minorum observantiæ provinciæ Portugalliæ, Confessarius, ut vocant, sanctimonialium ejusdem ordinis cœnobii *da Esperanza* urbis Vlissiponensis; edidit -

Primeira Parte *de Florilegio espiritual colhido da doutrina dos Santos Padres, e de varios Doutores, e Mestres de spiritu aplicado á perfeiçaõ da vida religiosa sobre o Psalmo, Beati immaculati in via, &c. segondo a exposiçaõ do Doutor Serafico Bonaventura sobre o mesmo Psalmo*. in 4.

FEDERICVS.

FEDERICVS FVRIVS SERIOLANVS, (vulgari appellatione Valentinæ gentis, ex cujus regni urbe primaria oriundus erat, SERIOL dictus) non alio apriori potest elogio commendari, quàm est Iacobi Augusti Thuani hoc ex lib. *Histor. sui temporis* CIV. *Ex eodem genere* (inquit) *commemorandus superest Fridericus Furius Cæriolanus Valentiæ Contestanorum* (*Edetanorum*, dixisset meliùs) *natus: qui cùm prima literarum stipendia Lutetiæ fecisset, inde Lovanium profectus, cum Bononia Siculo Theologiæ Professore de Bibliis in vernaculam linguam vertendis acri disceptatione contendit: eámque scripto comprehensam in Germaniam profectus publicavit. Atque ob id censoria nota postea acrimne perstrictus est. Verùm rarâ hominis eruditione, & singulari animi candore, atque charitate perspecta Carolus Cæsar optimus ingeniorum censor eum & periculo exemit, & ex Germania ad Philippum filium misit, à cujus comitatu ille deinceps nunquam discessit: & ardente bellis Belgio nihil non fecit, ut conciliandorum ratio initetur, sicuti suo loco demonstravimus. Scripsit & de Consiliis, & De Consiliarii officio: & totâ vitâ cælebs, Pinciæ ad meliorem vitâ hoc anno migravit.* Hæc Thuanus res anni MDXCII. gestas memorans. Liber jam laudatus prodiit hoc titulo insignis sermone vernaculo -

Del Consejo, *y Consejero*..........

Quem primus vertit in latinum *Simon Schardius*: cujus quidem interpretationem, unà cum *Petri Magni* Parmensis, & *Hippolyti à Collibus* ejusdem argumenti Tractatibus edidit *Andreas Schotus* Coloniæ 1618. in 16. Deinde iterum interpretatus est *Christophorus Varsevieius*, publicavitque cum proprio Tractatu *de Legato & legatione*, Dantisci 1646. non sine insigni hac operis commendatione. *Hoc opus multis multorum* (ait) *vel longissimis commentationibus est præferendum. Sic enim respondit acumen ingenii pectoris candori, & disputandi subtilitas sententiarum gravitati, ut tales Ceriolæ Consiliarii omni ævo optari, quàm sperari videantur mihi magis potuisse*. Hæc ille.

Scripsit quoque -

Rhetoricorum lib. III. Lovanii editos. Nec non & orationem, sive opusculum illud, de quo Thuanus retulit, nempe -

Bononiam, *sive de libris sacris convertendis in vernaculam linguam*, libris duobus. Quod in *Indice librorum prohibitorum Concilii Tridentini* notâ prohibitionis affectum conspicitur.

Cancellarium hunc Regis Poloniæ, nescio unde contracto errore, Philippique nostri Regis II. familiarem, in quo falsus non est, appellat Gaspar Escolanus in *Valentina Historia*. Ejusdem quoq; Regis Hispaniarum Historicum vocat Schotus.

D. FE-

D. FEDERICVS HENRRIQVEZ, Castellæ Archithalassus (*Almirante* nos dicimus) inscriptum suo nomini librum, *las Preguntas del Almirante* nuncupatum, non facilè pro germano ingenii sui monumento venditari permisisset, si vivus adhuc inter nos degeret; sed pro *Anonymi Francis cani* opere, qui respondens interrogationibus cati hujus viri, interrogationes ipsas versibus formavisse credēdus est. Produit duabus partibus. Priorem Matriti apud Franciscum Fernandez de Cordova 1545. in folio, alteram Pinciæ apud eumdem 1552. in folio excusam novimus.

D. FEDERICVS HENRRIQVEZ DE RIBERA, *Tarifæ* Marchio, Bæticæ provinciæ Magnus Iuridicus, qui juxta politiæ antiquæ nostratis rationem *Adelantado maior del Andaluzia* vulgo audit, pio affectu lustrandi sacra illa redemptionis humanæ loca, Hierosolymitanum iter aggressus est, sumpto privati hominis schemate, nè à Turcis lubricæ fidei barbaris; prædæque omninò intentis dignosceretur, aliàs non facilè dimittendus; bienniòq; nondum absoluto reversus, extare hujus expeditionis voluit Historiam, cui inscripsit-

El Viage, *que hizo à Ierusalem desde XXIV. de Noviembre de MDXVIII. que saliò de su Villa de Bornos hasta XX. de Otubre de MDXX, que entrò en Sevilla*. Olissipone prodiit 1580. in 4. Adjungitur heroicis versibus ejusdem peregrinationis descriptio, Ioanne de la Enzina authore, qui Marchionem comitatus fuit; ex quo opere continens Federici laudes fragmentum, rude licèt, incompositæq; vetustatis, adjungere non extra rē erit.

D. Fedrique Henrriquez, y mas de Ribera,
Marques de Tarifa, el qual tambien era
Del Andaluzia Gran Adelantado,
De sangre muy noble, de ilustre linage,
De quatro costados de generaciones,
Henrriquez, Riberas, Mendozas, Quiñones,
Señor muy humano, muy llano en su trage,
Muy gran Iusticiero, veridico, y Sage,
Mas hombre de hecho, que no de apariencia
Hallandose rico de muebles, y herencia,
A Gierusalem tomò su Viage. &c.

D. FEDERICVS MOLES, Hierosolymitanæ militiæ eques, scripsit-

Relacion tragica *del Vesuvio*, ad Excellentissimum Ducem Medinæ-Turrium Neapolis Proregem. Neapoli apud Lazarum Scorigium 1631. 4.

Guerra *entre Ferdinando II. Emperador Romano, y Gustavo Adolfo Rey de Suecia*. Matriti apud Franciscum Martinez 1637. 4.

Audiencia *de Principes*. Matriti regiis typis eodem anno in 4.

Amistades *de Principes*. Ibidem 1637.

D. FEDERICVS DE ZVÑIGA & SOTOMAIOR, *Mirabelli*, *Brantevillæ*, & *Alconcheli* Toparcha, cujus filiam Mariam uxorem ducens D. Ludovicus Davila is, qui bellum Caroli Cæsaris Germanicum eleganti commentario descripsit, hæreditate, & familiâ potitus fuit, Marchionis ipse titulum oppidi *Mirabelli* beneficentiâ Caroli promeritus: scripsit-

Libro *de Cetreria de Caza de Azor, de Halcones, y de todas aves de rapiña*. Salmanticæ apud Ioannem Canovam 1565. in 4.

FELICIANA.

FELICIANA EVPHROSINA DE S. IOSEPHO, Calaguritana Virgo, Ioannis Basilii à Santoro illius, qui *Sanctorum Vitas* stylo vernaculo piè & eleganter duxit, filia, Carmelitarum excalceatarum Cæsaraugustanæ urbis sodalis, clarissimum heroicarum virtutum omnium, cœlestiúmque à Deo largè concessarum gratiarum exemplar, scripsit ad sororum instructionem-

Instruccion *de Religiosas, ò Recreacion espiritual*. Quæ edita est unà cum *Historia de rebus ejus gestis* à Domino Michaële Baptista de Lanuza Historiæ authore, Cæsaraugustæ apud Dominicum Lapujada 1654. in 4.

D. FELICIANA HENRRIQVEZ DE GVZMAN, Hispalensis, claro in fœmineo sexu plusquam muliebris ingenii, nec tamen apud nos infrequenti exemplo, carmine composuit vernaculo haud ineleganter-

Tragicomedia; *Los Iardines, y Campos Sabeos, Primera, y Secunda Parte*. Vlissipone 1627. atque antea Conimbricæ 1624. in 4. apud Iacobum Carvalho.

FELICIANVS.

FELICIANVS MARAÑON DE MENDOZA, Doctor Theologus, *Colomeræ* oppidi Granatensis diœcesis Parochus, nec non & alterius oppidi de *Iubilés* ejusdem territorii sacri Vicarius pro Antistite, dedit in lucem-

Primera Parte *del Maiorasgo real de Nuestro Señor y Padre Iesus*. Granatæ apud Franciscum Heilan, 1622. in 4. Institutiones nimirùm morales de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento.

FELICIANVS DE OLIVA & SOVZA, Lusitanus, Iuris Canonici Doctor, Elvensis priùs, deinde Bracharensis Antistitum Vicarius generalis; cùm Portugallia orba esse Pastoribus cœpit belli temporis proximè superioris causâ, Visensem Episcopatum, posteáque Lamacensem pro Episcopo administravit. Doctè quidem is post innumeros disputavit de Ecclesiasticæ, & sæcularis potestatum viribus, concursúque, Tractatu edito-

De Foro Ecclesiæ; sive de potestatibus spirituali ac temporali; tribus partibus: qua-

quarum duas tantùm hactenus vidimus Conimbricæ publicatas ex officina Sebastiani de Carvalho anno 1649. & 1650. in folio.

FELICIANVS DE SILVA, Tristani à Silva Rodericopolitani civis filius, nobilitatis passim notæ familiâ editus, de otio suo, aut de tempore potiùs ludere voluit scribens confictitii Herois historiam, scilicet -

D. Florisel *de Niquea*. Cæsaraugustæ apud Petrum de la Floresta IV. voluminibus 1568. folio.

Scripsisse etiam dicitur -

La quarta parte *del Cavallero del Febo*. Hic alius est ex Amadisiadum cohorte.

FELICIANVS DE SOLIS, Matritensis, Jurisconsultus, non tamen sine adjumento & ornamento aliarum disciplinarum, quibus non mediocrem navasse operam ipse sibi non nusquam arrogat; Compluti Ius professus Canonicum ad primariam usque assignatam huic docendo cathedram merito suo fuit perlatus. Quo tempore commentabatur -

De Censibus, quatuor libris. Compluti apud Ioannem Gratianum, 1549. in folio. Cui adjunxit postea -

Appendicem ad priores hos de Censibus commentarios, sive tomum secundum. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1605. in folio.

Corunienfis Prætorii Iudicem factum obiisse diem suum à non nemine audivimus.

FELICIANVS DE VEGA, Peruanus in urbe Limana regni ac totius Americæ Meridionalis principe ortus, sanctitate morum, æquè ac doctrinę celebritate, quam utriusq; Iuris maximam adeptus est, inter rara occidentalis plagæ illius ornamenta connumerandus. Quippe tam Canonicæ, quàm Civilis prudentiæ variis temporibus in ejusdem urbis Limæ gymnasio Professor extitit. Sed obtenta Pontificii Iuris primariâ, hoc est, antemeridianâ, post gubernatam Vespertinam legum cathedram, ecclesiasticæ isti professioni operam dedit usque ad vacationis emeritum pro more illius & aliarum Academiarum tempus. Interim causas in foro defendere, Proregibus Assessoris officia præstare, duobus Archiepiscopis D. Bartholomęo Lupo Guerrero & D. Ferdinando Arias *de Vgarte* Vicarius Generalis ab iis allectus ministrare, eâ quidem judicandi maturitate, & integritate, ut, si verum referunt cives ejus, ex innumeris (quatuor millia ii adsignant) quas vel in civilibus, vel in criminalibus negotiis protulit sententiis, ne unam quidem à superiore Iudice revocatam viderit. Ex Cantore is Limensis Ecclesiæ vocatus tandem ad Pastoralia munera Popajanensis primò creatus fuit Præsul an. MDCXXXI. inde Pacensis, sive urbis *de la Paz* anno MDCXXXIII. demúmq; XXX. Maji MDCXXXXIX. Archiepiscopus Mexicanus. Ad cujus Sponsæ dum properat gremium, *Acapulci* ad oram ipsius Mexicani regni, qua meridionali alluitur Oceano, vitam cum morte commutavit anno MDCXL. Edidit -

Relectionum Canonicarum in Secundum Decretalium librum, tomum I. scilicet ad titulos de *Iudiciis*, *& de Foro competenti*. Limæ apud Hieronymum de Contreras anno 1633. in folio.

De Censuris Tractatum.

Nec non & -

Relectionem L. Quamdiu III. D. de acquirenda hæreditate, habitam in Academia Limensi anno MDCV. in folio.

FELIX.

F. FELIX DE AVILA, Dominicanus, Complutensis cœnobii Matris Dei alumnus, quem doctrinæ scholasticæ, perspicacis ingenii, maturique judicii merito domestici testes ornant Alphonsus Fernandez *De Scriptoribus Prædicatoriæ familiæ*, & Monopolitanus Episcopus Parte IV. *Chronici* ejusdem ordinis lib. III. cap. VIII. Scripsit -

De la vida *y muerte de San Felix martir Complutense*.

D. FELIX DE GVZMAN, interpretatus est è Gallico in Hispanicum idioma, dum causa vertitur de Henrico Borbonio in Regem admittendo,

Advertencias, *que dan los Catolicos Ingleses a los Catolicos de Francia del peligro en que estan de perder la religion si admiten a la corona Principe herege*. Matriti 1592. in 8.

FELIX DE HEVIA, nescio quis, aut cujus sectæ, aut conditionis homo, author inscribitur cujusdam libri, quem extitisse in Olivariensi Bibliotheca scio ex ejus catalogo, nempe -

Difficilium Quæstionum, quæ in Hæresis causa contingere possunt, Epitome.

FERDINANDVS.

D. FERDINANDVS DE ACVÑA, Matritensis, generis nobilitate, atque item bellicæ rei merito inter æquales censeri nondum satis ad posterorum commendationem sibi esse duxit; quare ingenio, & urbanitate ut laudaretur, editis quibusdam operibus effecit. Duo hæc sunt: prius prosaicum -

El Cavallero *determinado*. Salmant. 1573. Videlicet interpretatio libri Gallici, quem *Oliverius de la Marcha* eques Burgundus Philippi & Caroli Ducum ætate conscripsit.

Item aliud metricum -

Varias Poësias. ibid. 1591. 4.

Decessit Granatę, ut fama est, an. MDLXXX. dum in Prætorio isto de Comitatu *Buendiæ* litem ageret.

D. FER-

D. FERDINANDVS AFAN DE RIBERA HENRRIQVEZ, Hispalensis, Dux *Alcalitanus*, *Tarifæ* Marchio, *Bæticæ*, ut vocant, *Adelantatus major*, Ferdinandi filius, Ferdinandi nepos, Ferdinandi pronepos, natus patri ex Anna Gironia Petri Osunensis primi Ducis filia: non segniùs literis, quam totius equestris rei exercitiis imbuendum se dedit, cùm primum per ætatem licuit. Vnde non tantùm eruditione evasit præstans, atque adeo eruditorum verus alter Mœcenas; sed reipublicæ tanquam natus in patria, forisque prudenter ac fortiter administrandæ. Catalanos quippe cùm rexisset, Neapolitanis inde, ac demum Siculis præesse jussus, Vicarii tandem regii per Italiam decorari titulo unà cum administratione Ducatus Mediolanensis fuit promeritus, & ad Germanos & conventum pro pacanda Europa unà cum aliis Christianorum Principum Legatis anno MDCXXXVI. destinari. Scripsit olim Tractatum vulgari linguâ -

Del titulo *de la Cruz de Christo Nuestro Señor*; quem in lucem edidit Antonius Laredo à Salazar ei à secretis in 4. Hunc impugnavit Franciscus de Rioja Hispalensis, -

Orationem gratulatoriam Vrbano VIII. Regis Catholici nomine.

Decessit anno ipso MDCXXXVI. aut circiter in Germania.

D. FERDINANDVS AFAN DE RIBERA HENRRIQVEZ, *Tarifæ* Marchio, Ferdinandi nuper laudati Ducis de Alcalà primogenitus, Hispali natus, optimæ indolis adolescens, & quem immatura mors fato quodam amplissimæ familiæ adverso in flore ipso ætatis abstulit. In Casertano hic extra Neapolim secessu, dum Ferdinãdus parens regni illius habenas temperat, cum libris, musisque diversatus, Poëmation edidit, egregiũ scilicet, & supra ætatem (decimum septimum agebat annum) præcocis adhuc ingenii specimen,

La Fabula *de Mirra en otavas*: ad D. Ludovicum Moncadam Aragonium Montalti Ducem. Hanc edi curavit Neapoli apud Lazarum Scorigium anno 1631. D. Garsias Coronel de Salcedo, D. Iacobi eques, per id tempus Capuæ urbis Præfectus, suo & ipse loco memorandus.

Obiit Panhormi, quò parens ad moderandam Siculorum rempublicam ex Neapolitanæ administratione deflexerat, virtutibus ac vitæ actis, intimæ pietatis indicibus, supra ætatem inclytus: de cujus vita, morteque commentariolum panxit Ioannes Baptista Iudici Fiesco, Panhormique publicavit 1633. in 4. quo anno aut circiter lectissimus adolescens fato functus est.

FERDINANDVS DE AGVILERA, natione Chilensis in America, Iesuitarum sodalis, tempore quo *Bibliothecæ Societatis* formandæ incubabat Philippus Alegambius, prelo dicitur subjecta habuisse -

Concionum aliquot volumina.

FERDINANDVS DE AIALA, Bæticus, patriâ ex urbe *Baza*, diœcesis Accitanæ, Doctor Theologus, edidit -

Avisos *para Mancebos en versos glossados*. Salmanticę apud Andream de Portonariis anno 1557. in 4.

FERDINANDVS DE ALARCON, scripsit -

Relacion *del Descubrimiento de las siete Ciudades*; quam Baptista Ramusius in Italiæ sermonem convertit, ediditque tomo III. suarum *Navigationum*.

FERDINANDVS DE ALCOZER, Toletanus, vertit ex Italico fideli interpretatione, ac de verbo ad verbum, ut ipse loquitur, parum memor præcepti Horatiani -

Orlando furioso *de Ludovico Ariosto*. Toleti apud Ludovicum Ferrer 1510. 4. Vidit D. Tomas Tamajus.

FERDINANDVS ALVAREZ, Lusitanus, edidit -

Lusitania *transformada*. Olissipone anno 1607.

FERDINANDVS ALVAREZ DE TOLEDO, Bæticus, poëmation dedit iis, qui carmine delectantur, de bello Chilensi, indigitatum à provinciæ nomine -

Puren indomito; sive de rebellione Indorum hujus provinciæ, ac Martini Garsiæ à Loyola Gubernatoris cæde, quæ contigit an. MDXCIX. Manuscriptum servari monuit Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*, Tit. IX.

FERDINANDVS ALVAREZ ZECCVS, Lusitanus, ut existimo, confecit -

Lusitaniæ Tabulam, seu geographicam delineationem, atque edidit Romæ apud Michaëlem Framesinum 1560. quæ apud Ortelium extat. Valer. Andreas Taxander in *Catalogo* ex *Gesneriana epitome*.

FERDINANDVS ALVARVS DIEZ DE AVX & GRANADA, scripsit -

Seneca y Neron; sive ad utriusque res gestas politicas & morales observationes. Matriti 1641. in 8.

D. FERDINANDVS ALVIA DE CASTRO Iulio-brigensis (si *Lucronium* Iuliobriga est) Calatravę torquatus eques, navalis, quę ad Oceani navigationem expediri solet, atque item per Lusitaniæ tractum annonariæ rei curator, nec nõ & aliquãdo classis ipsius Præfectus, edidit-

Ver-

Verdadera raçon *de estado, Discurso politico*. Vlissipone 1616. 4.

Aforismos *y exemplos politicos, y militares sacados de la primera decada de Iuan de Barros*. Ibidem 1621. 4.

Memorial *y discurso politico por la muy noble y muy leal Ciudad de Logroño*. Olissipone anno 1633.

Observaciones *de estado y de Historia sobre la vida y servicios del Señor de Villeroy*, ex Gallico Petri Matthei. Ibidem 1621. in 16.

Panegirico genealogico *y moral de el Excelentissimo Duque de Barselos*.

Fragmentos *de un discurso en cosas de Alemania, España, y Francia*. Olissipone 1636.

D. FERDINANDVS DE ARAGON, Alphonsi Archiepiscopi Cæsaraugustani filius, Ferdinandi Castellæ & Aragoniæ Regis nepos, ejusdem Ecclesiæ infulas XX. die Martii MDXXXIX. suscepit, præfuitque huic Ecclesiæ usque ad XX. Ianuarii MDLXXV. quo die obiit, dum & regnum pro Rege administraret. Antiquitatum Hispaniæ,& in primis Aragoniæ studiosissimus fuit, ac diligentissimus investigator,quo modo appellatur ab Hieronymo Blanca in *epistola ad Garsiam Loaisam*. Huic quidem uni Aragonia debet rerum suarum illustrationem, debet Hieronymum Zuritam,& ejus successores regni Historicos. Ille enim author fuit quatuor regni ordinibus, dum comitia agerentur anni MDXLVII. ut de mandato Regis crearetur peculiaris Aragonię Chronographus,cui curę esset res hujus regni literis mandare. Quod factum est, & munus hoc Hieronymo Zuritę viro clarissimo faustis avibus commendatum. Scripsit regius hic Præsul -

La Historia *de los Reyes de Aragon*;uti refert Ioannes Andreas Vstarrozius, & ipse Aragoniæ Historicus, apud se esse M.S.affirmans in *Panegyrico sepulchrali D. Thomæ Tamaji de Vargas* & in *Notitia Authorum*, quos laudat in libro suo *De las Coronaciones*.

Catalogo *de todos los Prelados del reyno de Aragon*: quo usus est D. Martinus Carrillo in suo *Catalogo* eorundem Prǽsulum conficiendo, ut fatetur ipse in libri prologo.

Nobiliario *de las Casas principales de España, esto es, Castilla, Aragon, Cataluña, Navarra y Viscaia*. Meminit hujus operis D.Martinus Vizcai in libello inscripto *De la nobleza de la Merindad de San Iuan del Pie del Puerto*: séque vidisse id authographum apud D.Ioannem Michaëlem de Alastuey Iuris Professorem refert Vstarrozius in laudata *Notitia*. Nescio an hęc opera contenta sint in quatuor bene magnis voluminibus manu ipsius descriptis,quæ viderunt Carrillus, & Vstarrozius; atque hic postremus laudat qnoque eorum possessorem Comitem de Guimerá in libello *de Patria Sancti Laurentii*.

FERDINANDVS ARCÆVS, sive DE ARCE, Beneventanus, apud Salmanticenses Latinæ linguæ Professor, metricâ, pedestrique oratione disertissimus, publicavit -

Grammaticæ Latinæ Institutiones. Salmanticæ 1548. in 8.

Adagiorum ex vernacula, id est, Hispana lingua latino sermone redditorum quinquagenas quinque; addita ad initium cujusque quinquagenæ fabella. Salmanticæ 1533. in 8. ad Didacum Arcæum fratrem, cui commissa erat alicubi juventutis par cura & institutio. Vnumquodque adagium tetrasticho circumscribit versibus elegantissimis, omnémque Latinorum veterum Poëtarum famam ex æquo provocantibus.

Obiit Salmanticæ, non uno post mortem epitaphio á Iacobo Salvatore Solanio,quæ in ejus *Poëticis* videre est, condecoratus.

FERDINANDVS ARIAS DE MESA, natus in oppido *Estremoz* regni Lusitaniæ, Iuris utriusque scientiam se esse haud mediocriter assequutum, iis, qui tempestate sua Lyceum Salmantinæ urbis frequentaverunt,é cathedra ostendit; quamvis enim assignato muneri sese attemperans decreta Pontificúm vespertinis horis, proximum á summo loco docendi gerens, interpretaretur, Cæsarei non minorem ubique ostendit Iuris peritiam. Neapolitanis demum, abire scholâ jussus ab anno MDCXXXVIII. *Sanctæ Claræ* Senator (quomodo audit civilis curia) jus dixit, simúlque primarium Antecessorem illius urbis Academiæ exercuit. Extant ejus -

Variarum resolutionum & interpretationum Iuris lib. III. cúm Neapoli anno 1643. fol. apud Iacobum Gaffarum: cum Genevæ apud Samuëlem Chovet 1658. in fol.

Cessit é vivis die XV. Maji MDCXLVI. & in æde Theatinorum SS. Apostolis dicata terræ mandatus est.

FERDINANDVS ARIAS DE SAAVEDRA, Hispalensis, ex Italico vertit Francisci Peniæ Rotæ Auditoris -

La Relacion *de la vida, milagros, y canonizacion de S.Carlo Borromeo Cardenal de Santa Praxedis*. Hispali apud Michaëlem Serrano anno 1619. 8.

F. FERDINANDVS DE AVILA, ordinis Minorum, scripsit -

Annotationes in Evangelia Adventus. Venetiis 1590. apud Franciscum Franciscium Senensem; Possevino, & Vvaddingo authoribus.

Ferdinãdus Avila ordinis Minorum Episcopus Asculanus hic ipse est (ut credimus) qui habuit -

Orationem (satis prolixam) *in funere Philippi II. Hispan. Regis in Archiep. Ecclesia Neapolitana Kalendis Februarii MDXCIX.*

quam edidit in eadẽ urbe Paulus Venturinus 1599. in 4. Sed quod in *Italiæ Sacræ* vol. VIII. Ferdinandi Vghelli refertur de creatione in Asculanum Pontificem Ferdinandi Avilæ an. MDCIII. falsi convincit laudata orationis editio, cui jam inscribitur author Asculanus Episcopus anno MDXCIX.

FERDINANDVS DE AVILA, ET SOTOMAIOR, Hispalensis, postquam hujus urbis Prætorium Regiis Iudicibus à causarum relatione minister frequentasset, profanis renuncians in Iesuitico cœtu censeri voluit, vir judicio, eruditionéque spectatus, atque insuper casti, nervosique sermonis, atque ingenii Poëta. Edidit sub *Ferdinandi Aiora Valmisoti* nomine anagrammatico -

El Arbitro *entre el Marte Frances, y las Vindicias Galicas*: sive Iudicium de utroque libro, *Marte* scilicet *Gallico Alexandri Patritii Armacani*, sive potiùs *Cornelii Iansenii* Iprensis Episcopi, Gallicanarum gerendi belli, armáque tot annos per omnes fermè Europæ angulos circumferendi rationum examinatore, itidémque Galli cujusdam adversus hunc decertantis *Gallicis Vindiciis*. Prodiit liber Hispali, quamvis Pampilonem dicis causa frons præferat, 1648. 4.

D. FERDINANDVS BALLESTEROS, ET SAAVEDRA, natus in oppido *Villanova Infantum*, quod est ordinis equestris Sancti Iacobi, in sacra æde Complutensi SS. MM. Iusti & Pastoris Abbas major, ut vocant, sive Præfectus, foras emisit -

Vida *de S. Carlos Borromeo*. Compluti 1642. in 8.

Vertit item è Lusitana lingua in vulgarem Castellæ sermonem -

La Eufrosina, Comœdiam Anonymi, quam Lusitani summis laudibus non immeritò solent evehere. Edita ea fuit anno 1631. in 8.

D. Franciscus Ignatius de Porres in Præfatione voluminis tertii *Sermonum*, ejus laudat *Observaciones à la lengua Castellana*. Huic & opus suum *De la Eloquencia Española* nuncupavit Bartholomæus Ximenez Paton. Decessit è vivis anno MDCLV. aut præcedentis fine.

F. FERDINANDVS DEL BARCO, Abulensis, in Carmelitico Deiparæ Virginis sodalitio spectandum se dedit sæculo superiori. Carolo Cæsari à sacris fuit concionibus; Salmanticæque Ecclesiam Sancti Rochi, ubi post mortem conditus fuit, erexit. Demum Salaminæ promeruit creari Titularis Præsul. Scripsisse fertur, quæ inedita adhuc sunt,

In Novum Testamentum quædam *Commentaria*, uti *Paradisi* author *Carmelitici* Marcus Antonius Casanatensis affirmat, qui & obiisse ait anno MDXLVIII.

FERDINANDVS DE LA BASTIDA, Pincianus, ex Societate Iesu, Theologiam, quæ ab scholis nomen sibi peperit, in collegio Pinciano Sancti Ambrosii post Italicam peregrinationem cum laude docuit. Extat ab eo Hispanicè & Italicè -

Antidoto *contra las Consideraciones de Fr. Paulo de Venecia*; qui pro Venetis Ecclesiæ, summóque illius Antistiti Paulo V. in rebus Ecclesiasticis parum morigeris libellum ediderat. Prodiit noster anno ..... in 8.

F. FERDINANDVS BAZAN, Dominicanus, Mexici, ut credibile est, natus, Mexicanæ certè fratrum Prædicatorum domus, ut vocant, filius; Professor Theologus plurium annorum in ejusdem erat urbis gymnasio, cum Alphonsus Fernandez *De Scriptoribus ordinis* sui commentabatur: scripseratque, ut idem ait testem advocans Augustinum Davila Padilla,

Commentaria in Tertiam partem Divi Thomæ, item -

Commentaria in Primam Secundæ.

F. FERDINANDVS BECERRA, Pincianis parentibus natus, ordinis Eremitarum ex domo Salmantina, In Philippinis, ut vocant, Insulis *Bucalanensis* monasterii Præfectus, regularisque censuræ Iudex per eum tractum delegatus, edidit -

La vida *y muerte de los SS. MM. Fr. Fernando de S. Ioseph, y Fr. Nicolas Melo*. Gadibus ad Ioannem de Cuenca ejus urbis Præsulem 1617. 8. apud Ioannem de Borja.

Relacion *del Martyrio glorioso del Padre Fr. Pedro de Zuñiga de la orden de S. Augustin en los Reinos del Iapon el año de MDCXXII.* Hanc in Bibliotheca Hispalensis cœnobii M.S. vidimus.

FERDINANDVS DE BVSTOS, Granatensis Medicus, circa annum sæcularem MDC. grassantis in ea urbe pestis malo mederi cupiens, scripsit, Pedraça in *De rebus Granatensibus* authore,

De la Peste, Tractatum, quem nondum vidimus.

F. FERDINANDVS CALDERA, ex ordine Minimorum Sancti Francisci de Paula, scripsit -

Mysticam Theologiam, & exercitium Fidei divinæ & Orationis mentalis. Matriti 1633. in 16. *Mystica Teulugia, y discrecion de Espiritus*, seu ita inscriptum opus, Valentiæ vidimus anno 1652. in 16. quæ fortè idẽ opus sunt,

FERDINANDVS CALVO, Placentinus, Veterinarius, locupletavit notis propriis alienum opus, scilicet.

El libro *de Albeiteria* (sic vocamus nos Vete-

Veterinariam hanc artem) *de Fernando de Mena, con glossas del autor*. Compluti 1602. & 1623. 4. & 1647. in 4.

F. FERDINANDVS DE CAMARGO, ET SALGADO, Matritensis, ordinis Eremitarum Sancti Augustini sodalis & Chronographus, multa ex propria penu deprompsit historica, poëtica, moralia, & concionatoria; multa exterorum opera nostris Castellanis communicavit; quorum hic catalogus:

Primera *y Segunda Parte de la muerte de Dios por vida del Hombre en Decimas*. Matriti apud Ioannem de Cuesta 1619. 4.

El Santo milagroso *Augustiniano S. Nicolas de Tolentino*; Poëma Heroicum, XX. libris, quod quidem vel laicus fecit, vel fecisse, dum laicus esset, videri voluit. In hoc argumento versatus olim fuit *Baptista Mantuanus* Carmelita.

La Iglesia militante, *Chronologia sacra, y Epitome historial de todo quanto a sucedido en ella*. Matriti apud Franciscum Martinez 1642. in 4.

Continuacion *del Sumario à la Historia de Iuan de Mariana*; quæ simul cum ea prodiit, Matriti apud Carolum Sanchez 1650. in folio.

Milagrosa conversion *de S. Augustin, y lagrimas de S. Monica su madre*. Matriti 1649.

Primera Parte *del Oratorio sacro*. Matriti 1628. in 16.

Maravillas *de la mejor Muger*.

Tribunal *de la Conciencia, con la disposicion ultima para la comunion*; ex Instructione quadam *Thomæ de Iesu* Augustiniani viri venerabilis memoriæ. Matriti 1628. in 8.

La Virgen *de la Humildad, y la Humildad de Nuestra Señora*. Matriti 1634. in 8.

Luz clara *de la noche obscura, sobre la materia de revelaciones, y Espiritu de profecias*. Ibidem apud Alphonsum de Paredes 1650. in 4.

Ex Latina lingua in vernaculam transtulit -

Las Revelaciones *de S. Brigida*.

Ex Lusitana in Castellanam optima quæq; concionatoriæ doctrinæ; scilicet -

Sermones *de Christo y su Madre del Padre Iuan de Ceita de la orden de S. Francisco*. Cæsaraugustæ 1625. in folio.

Quaresma *del mismo con un sermon admirable al fin, del Auto de la fee contra los Iudios*. Matriti 1629. in 4.

Completas *de la vida de Christo Señor Nuestro cantadas à la harpa de la Cruz, por el mismo*: Cujus author Lusitanus fuit *Gregorius Baptista* Benedictinus. Matriti 1630. in 4.

Meditabatur ex potioribus Lusitanis concionandi doctrinæ formare systema quatuor voluminibus constans hoc titulo *Predicacion universal*: nec non & *la Universal Conspiracion de Correa*, magni apud eam gentem habitam, Castellæ sermone vulgarem facere. Ineditum quoque, sed, ut audio, perfectum reliquit vernaculâ etiam linguâ *Florem Sanctorum* breviorem cum precibus ad singulos Sanctos.

F. FERDINANDVS DEL CAMPO, Franciscanus, provinciæ Sancti Iacobi Minister, Episcopus *de la Barranca* in Peruano regno, ut ait Vvaddingus, edidit -

Annotationes doctas in Evangelia Quadragesimalia. Salmanticæ 1599.

FERDINANDVS CARDOSO, Lusitanus ex *Celorico* Beiræ provinciæ oppido, Pincianus olim Medicæ artis Professor, mox Matriti eam exercuit, doctrinæ nomine atque ingenii laudatus; edidit -

De Febre syncopali Tractationem controversiis, observationibus, historiis refertam. Matriti 1634. 4.

Nec non & vulgari sermone -

Vtilidades *del agua y de la nieve, del bever frio, y caliente*: ibidem 1637.

Hic desertor veræ religionis castrorum ad Synagogam Venetam profugisse dicitur Hebraismum impunè professurus.

F. FERDINANDVS DEL CASTILLO, magnum eloquentiæ, ac nostræ gentis, fratrúmque Dominicanorum decus, Granatensis, sese in contubernium Pinciæ his dedit, in cujus urbis collegio S. Gregorii causâ studiorum restitit, usque dum revocatus injunctas sibi suscepit in cœnobio suo Philosophũ docendi partes; ubi & Theologiam profiteri cœpit, déque sacris rebus habere simul conciones, & probari. Translatus deinde in Curiam est, ut facultatem suam dicendi æquo magis & conspectiore loco exsereret, séque aulicis, quibus placere quæque optima, ut habeantur talia, planè debere communis existimatio est, proficuum reddere, & commendare posset. Quo in ministerio ut sanctiùs ageret, ac ne aliis, priusquam sibi, arctam salutis viam muniret, cautiùs, & curiosiùs rei suæ prospicere, lecto, mensæque minùs indulgere, tres integros dies quot hebdomadis panem tantum & aquam sumere, congruum, atque æquum duxit. Per eos dies, hoc est, ante annum MDLXVIII. Matritensis domus, sequentibúsque Medinensis Præfecturam administravit. Vnde à Philippo Rege jussus Matritum redire regiorum Concionatorum augere numerum, & ad pleraque ardua negotia, cùm non minori esset judicio, quàm doctrinâ, adhiberi promeruit. Quam illius existimationem hoc maximè argumentum aliquo post tempore datum confirmat. Henricus Portugalliæ Rex successorem eum, causâ qui potior esset, tam opulenti & nobilis vastíque ad omnes luminis oras imperii destinaturus erat sibi, priusquam fato concederet. Philippi no-

nostri Regis partes Ioannes Tellez Giron, Dux Vrsaonensis apud Henricum, ejúsque Senatores gesturus renuntiatur. Huic comes datus est Castellus noster, quo in omnibus tãtæ rei momentis pari eloquentiâ & industriâ viro legatus uteretur. Inde ad nos rediens eam famam eximiæ integritatis, prudentiæ que in maximis expertæ novis quotidie sui documentis exaggerans dignus à parente Rege fuit habitus, qui Ferdinandi Principis mores regendos, pueritiámque literis & pietate formandam susciperet. Quem illi honorem nondum delibatum mors invidit contingens anno MDXCIII. IV. kal. Aprilis. Præter doctrinæ, morúmque gravitatis, & ingenii, ex concionatorio munere præcipuam quamdam singularis facundiæ obtinuit laudem, ut à viro quodam aulico magni nominis ejus temporis æquali sæpius inculcatum sciam, haud minus suaviter, quàm Fabricii cujusdam Denticii eximii per id tempus citharædi melodiam, Ferdinandi declamantis sermones ad circumstantium aures pervenire. Huic tanto viro injuncta fuit publicè cura literis tradendi res domesticas: quâ defunctus egregiè fuit centurias duas *Historiæ ordinis Prædicatorum* absolvens eâ elegantiâ & pietatis studio, ut nihil ab homine expectari majus posset. Quominùs tamen persequeretur reliquas, parum prosperæ, quâ usus est, valetudini solent, qui de eo referunt, sodales imputare. Operis hæc inscriptio -

Historia general *de Santo Domingo, y de su orden*, duabus partibus. Prior pars prodiit Matriti apud Ioannem Cuesta 1584. in fol. posterior Pinciæ 1592. fol. ex officina Didaci Fernandez; deinde utraque Pinciæ anno 1612. fol. Hanc in Italicum sermonem transtulit Timotheus Boton, Venetiisque edidit anno 1589. nisi verum magis habendum sit quod in Alphonsi Ferdinãdi *De Scriptoribus Dominicanis* opere lego; in latinum vertisse laudatum Botonium Historię istius centuriam primam.

FERDINANDVS DEL CASTILLO, rei tormementariæ Architectus, reliquit in schedis M.S-

Tratado *de Artilleria*. in 4. vidit Tamajus.

FERDINANDVS DE CASTRILLO, Gaditanus, Societatis Iesu Sacerdos, edidit -

Magia natural, *o Filosofia oculta con nuevas noticias de los mas profundos misterios y secretos del universo visible, Primera Parte*; (agit hæc pars de his quæ pertinent ad Terræ clementum) in oppido Trigueros ex officina Didaci Perez de Estupiñam 1649. 4.

Author *Bibliothecæ Societatis Iesu* in appendice perperàm vocat Hispalensem.

FERDINANDVS DE CASTRO-PALAO, Legionensis, Iesuita, natus circa annum MDLXXXIII. in Societatem receptus anno MDXCVIII. decessit MDCXXXIII. magnâ collectâ famâ cùm ex professione Philosophię Vallisoletana, Theologiæque moralis Compostellana, tum maximè ex libris hujusmet sic vastæ atque utilis morum doctrinæ in lucem editis, quæ magno in pretio habentur: scilicet -

Operis moralis, De virtutibus & vitiis; tomis, seu partibus VII.

I. *Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, spe, & charitate*. Lugduni apud Claudium Landry 1631. item 1645. in folio. 1656. folio.

II. *De Oratione & Horis Canonicis; De Adoratione, & Sacrificio; De Observantia festorum; de Decimis, & Immunitate Ecclesiastica; De Beneficiis.* ibidem 1635. & 1656.

III. *De Iuramento; De Voto, & Statu religioso, & de vitiis religioni oppositis*. Lugduni 1631. folio. iterúmque apud Claudium de Four 1635. fol. & 1649.

IV. *De Sacramentis in genere & in specie*. Lugduni 1648. folio.

V. *De Matrimonio & Sponsalibus*.

VI. *De Pœnis Ecclesiasticis*. ibidẽ 1649. fol. & priùs apud Claudium de Four 1638. in fol.

VII. *De Iustitia & Iure, Prudentia, Fortitudine, & Temperantia*. Lugduni 1652. Prodiit post obitum authoris.

Vernaculâ item linguâ -

Manual *del Christiano, de varias consideraciones para el exercicio santo de la oracion*. Pinciæ 1633. 4.

D. FERDINANDVS DE CEPEDA, scripsit -

Relacion *del sitio, en que està fundada la Ciudad de Mexico &c. Inundaciones, que a padecido, desagues propuestos y emprendidos desde el año de MDLIII. hasta el de MDCXXXVII.* Mexici. 1637.

FERDINANDVS DE CEPEDA, librum editioni paratum habebat, cum ederetur Antonii de Leone *Bibliotheca Indica* (nisi idem sit cum superiore)

De la Plata ensaiada, *y barras de las Indias*.

D. FERDINANDVS CHACON, Calatravensis ordinis militaris, edidit Tractatum-

De la Cavalleria *de la Gineta*. Hispali apud Christophorum Alvarum 1551. 4.

FERDINANDVS CHIRINOS DE SALAZAR, Conchæ natus parentibus Ludovico, Elisabethâque Villariâ conjuge, sodalis Iesuitarum, insignem sibi doctrinæ, totiúsque eruditionis famam confecit Murciæ, Compluti que sacra Biblia explanans. Nec minoris pri-

prudentiæ merito id obtinuit, ut Gaspar Olivarienfis Dux Guzmanius, penes quem vicariæ Philippi Regis IV. perpetuæque in republica tractanda vices erant, judicem fibi atq; rectorem conscientiæ allegeret; fimúlque idem Rex Philippus concionatorem facrum. Planè fummâ apud utrumque gratiâ vigenti nil arduum magis, aut prorsùs impervium fuit, quàm refragante profeffionis regulâ oblatas fibi cùm Malacitanę apud nos, tum Chiarcenfis Peruani regni Ecclefiarum infulas, facrúmque diadema præcingere; quas quidem dignitates locupletis & ampli cenfus, ne inftitutâ viâ decederet, conftanter repudiavit. Iudicem nihilominus egit in fupremo tuendæ religionis confeffu facro, dum annus verteret hujus fæculi XXXI. ad gerendum id munus imperio adactus. Edidit præclara duo ufque huc publicitùs data monumenta doctrinæ fuæ ingeniique inftructiffimi: nempe -

Expofitionem in Proverbia Salomonis, tomis duobus. Parifiis 1619. fol.

Defenfionem pro Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione; opus quidem copiosâ eruditione, nulli eorum, quæ tenera in Deiparam Virginem perpetuę charitatis affectio hactenus expreffit, inferius; Compluti, & Parifiis 1618. & 1625. Coloniæque apud Ioannem Kinckium 1621. & 1622.

Hifpanicè autem dedit -

Practica de la frequente Comunion. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1622. in 8.

Expectabatur & in *Canticorum Cantica* expofitio: fed fpe decidimus, vocato eo ad meliorem vitam anno MDCXL.......

D. FERDINANDVS COLON, magni illius Chriftophori novi ad occidentem Solem orbis adinventoris filius ex Beatrice Hériquez, (quam in codicillo quodam anno MDV. Augufti XXV. die Segoviæ facto, hæredibus exhibendam, ut filii matrem, Chriftophorus ipfe commendat) citra conjugium procreatus, literarum ftudia cupidiffimè amplexus, æmulum fe paternæ virtutis, quâ viâ potuit, ferió, conftantérque ab hinc fæculo Hifpali profitebatur. Qua in urbe domum amplam & amœni profpectus Bæti fluvio appofitam, ubi collegium hodie extra portam Regiam fodalibus Mercenariis fub appellatione Sancti Laurcani ædificatum vifitur, cælebs, Sacerdófque inhabitavit. Ibidem locupletiffimam omnium fere librorum, quotquot illa ætas prelo jam commiffis fruebatur, quamplurium infuper manufcriptorum codicum Bibliothecam ingentibus expenfis, fed majore animo collegit, inftruxit, vivus fecit fibi ufu familiarem, ac tandem moriens Hifpalenfi Ecclefiæ, cui & corpus commifit chriftiano ritu procurandum, honorificentiffimóque loco fepeliendii, reliquit. Quæ quidem olim Ioannis Vafæi Belgæ doctiffimi curæ aliquandiu quod ipfe initio *Chronici* fui refert) commiffa, hodiéque non indiligenter in templi maximi Hifpalenfis exedra patis, vaftæque magnitudinis cuftodita veteris poffefforis animum erga literas, literarúmque omnis generis monumenta, profefforéfque, curiofifsimum, ac munificentifsimum deprædicat. Planè is volens domi, quàm alibi natam celebrare virtutem, commentaria rerum à parente geftarum elucubravit noftrate linguâ fcribens -

Hiftoria del Almirante D. Chriftoval Colon: cujus quidem Hifpana editio cum blattis nunc & tineis in angulo aliquo fepofitæ bibliothecæ, (fi Libitinam potuit ufque adhuc evitare) rixatur. Extat quidem Italica Alphonfi de Vlloa interpretatio; qui vir quamplura noftrorum hominum fcripta vernacula & familiaria fecit prudentiffimæ genti; edita Venetiis, ubi is commorabatur huic curæ invigilans, anno 1571. in 8. atque iterum recufa anno 1614. in 8.

Non defraudabo virum ornatiffimum Alphonfi Garfiæ Matamori elogio ex opere de Academiis & doctis Hifpaniæ viris. *Hujus etiam* Chriftophori Coloni, *filius Ferdinandus Colonus prope æqualem vitæ dignitatem in otio tenuit, quam pater in negotio habuit. Nam, ut erat eximius, fingularifq; Philofophus, ædes ad Bætim operofè magnificentiffiméque ædificavit in loco falubri & amœno, Mufis etiam maximè convenienti. Has circum topiario opere exornavit; ubi conftruct.i quàm ampliffimâ Bibliothecâ, quæ XX. millia librorum dicitur habuiffe, tum annuis dotatâ redditibus, ne non quotidianis librorum acceffionibus aucta periret, vitam cum ftudiis terminavit.* Hæc Matamorus.

FERDINANDVS CORDVBENSIS, five DE CORDOBA, non aliis quàm Abrahami Bzovii verbis, qui ex Ioanne Trithemio Hiftoriam viri hujus admirabilis defumpfit, hoc loco à nobis celebrandus eft. *Venit ex Hifpania in Galliam* (inquit ad ann. Chrifti MDI. fect. 18. 19.) *Ferrandus Cordubenfis miles auratus, Artium, Medicinæ, & Theologiæ Doctor, qui univerfam Parifiorum fcholam fua mirabili fcientiâ vertit in ftuporem. Erat enim in omni facultate Scripturarum doctiffimus, vitâ & converfatione honeftiffimus: non ficut ille, de quo diximus,* (innuit Italum quendam, cujus meminerat) *arrogans, & fuperbus, fed humilis multùm, & reverentiâ plenus. Memoriter tenuit Bibliam totam, Nicolaum de Lyra, fcripta S. Thomæ Aquinatis, Alexandri de Ales, Ioannis Scoti, S. Bonaventuræ, & aliorum in Theologia complurium: Decretum quoque, & omnes utriufque Iuris libros; & in Medicinis Avicenam, Galenum, Hippocratem, & Ariftotelem, atque Albertum, omnéfque Philofophiæ & Metaphyficos libros, & commentaria ad unguem, ut ajebant, memoriâ tenebat. In allegando fuit promptiffimus, in difputando acutus, & à nullo unquam fuperatus. Denique linguas Hebraicam, Græcam, Latinam, Arabicam, & Chaldæam perfectè legebat, fcribebat,* ac in-

ac intelligebat. Romam à Rege Castellæ missus Orator in omnibus Italiæ Galliæque gymnasiis publicè disputans convicit omnes, ipse à nemine vel in minimo convictus. Varia de ipso inter Doctores Parisienses erat opinio, aliis magum illum, ac Dæmone plenum cavillantibus, aliis sentientibus contrarium. Non defuerunt qui Anti-Christum putarent propter incredibilem scientiam Scripturarum, quâ cunctos mortales videbatur excellere. Carolo Duci Burgundionum Astronomicâ vaticinatione longè antè prædixit interitum. Hæc Bzovius penè incredibilia: qui (ut ad Bibliothecam pertineret nostram hoc portentum hominis) subjungit,

Commentaria in Almagestum Ptolemæi edidit, & -

In Apocalypsim S. Ioannis Apostoli; aliáque opuscula. Præter hæc reperio in *Bibliotheca Veneta* Ioan. Philippi Tomasini, in ea, quę fuit Cardinalis Besarionis, olim extitisse -

Ferdinandi Cordubensis de Artificio omnis scibilis, ad eumdem Cardinalem Besarionem in 4. in membranis.

Verùm quò pervenerit (monet Nicolaus Basel. in additionibus Naucleri pagina 314. B.) aut qualem vitæ habuerit finem, nihil certi scribitur. Hucusque Bzovius Baronii continuator: cujus eadem hæc verba transcripsit in *Ecclesiasticam* suam *Historiam* ad sæculum XVI. sect. III, pag. 115. Ioannes Henrricus Hottingerus.

FERDINANDVS CORTES, Metellinensis, inclytus ille Novæ Hispaniæ ad occidentem, Caroli Cæsaris Regisque Hispaniarum auspiciis, expugnator, Vallis Guaxacæ Marchio, rebus fortiter, prudenter, atque animosè gestis ad posterorum omnem memoriam clarissimus, ornare venit hunc Catalogum propter eas, quas scripsisse fertur *De rebus à se apud Indos gestis epistolas* quatuor; quarum postrema tantùm vulgaris est, quippè typis excusa in folio anno 1525. At Germani dicuntur omnes patriâ linguâ possidere. Necnon Latinas hujus nostri narrationes duas, *de Nova Maris Oceani Hispania*, ad Carolum V. Romanorum Imperatorem, à Petro Savorgnano redditas, Coloniæ prodiisse anno 1532. refert Valerius Andreas Taxander in *Catalogo Scriptorum Hispaniæ*. Petrus hic Savorgnanus Foro-Iuliensis à secretis fuit Ioanni à Revelles Viennensi Episcopo; ediditq; hoc opus Norimbergæ anno 1524. eodémque anno ex Latina Savorgnani interpretatione Italicam dedit aliam Nicolaus Liburnus ad Marinum Grimanum Patriarcham Aquilejensem Venetiis ex officina Bernardini de Viano de Lexova in 4.

FERDINANDVS DE LA CRVZ, scripsit-

Avisos espirituales. Medinæ Câpi 1603. 16.

FERDINANDVS DE LA CRVZ, nescio an alius à superiore, Hispalensis, scripsit -

Exercicios quotidianos *de Oraciones, Indulgencias, Evangelios, Vidas de Santos, Letanias, y examen de conciencia para cada dia.* Romæ apud Stephanum Dadelino 1600. in 8.

FERDINANDVS DIAZ, scripsit -

Libro *de la vida, y excelentes dichos de los mas sabios Filosofos.* Hispali 1538. in 4.

FERDINANDVS DIAZ, Regius Advocatus fiscalis unà cum Doctore, ut vocant, AGVILERA Iuris Salmantino Professore, ac Doctore VICTORIA collegii Sanctæ Crucis Pincianæ urbis sodali examinavit, ac publici juris fecit -

El Repertorio *de las Leies de todos los Reinos de Castilla.* Quod quidem Hugo de Celso in compendium à se redactum publicavit Pinciæ apud Ioannem de Villaquiran 1547. in folio.

FERDINANDVS DIAZ PATERMANVS, (Paternianus est in *Gesneri epitome*) Toletanus, (ait Valerius Andreas in *Catalogo*) scripsit -

Grammaticam Chaldaicam.

FERDINANDVS DIAZ DE VALDEPEÑAS, Notarius causarum criminalium Prætorii Granatęnsis, reliquit -

Suma *de Notas copiosas segun el estilo, y uso destos reinos.* Toleti 1546. in folio.

FERDINANDVS DE ENZINAS, Aragonus, Parisiis in Bellovacensi collegio artem Dialecticam profitebatur, sterilem quidem illam, atque ineptissimis sophismatum tricis asperam & injucundam sęculi vitio in gymnasio isto dominantem; quo tempore scripsit -

Oppositiones. Parisiis per Ioannem à Penna. 1527. fol.

Tractatum de verbo mentis, & Syncategorematicis. Parisiis 1528.

De Compositione propositionis mentalis. Parisiis 1621. fol.

Tractatum Summularum, & syllogismorum. ibidem 1526.

Terminos perutiles, & principia Dialectices communia. Toleti 1534. in 4. Lugduníque per Benedictum Bonnis 1537. folio. Videsis Ludovici Vivis libellum *in Pseudo-dialecticos*, & Matamorum *de Academiis & doctis Hispaniæ viris.* Hunc discipulum Thomæ à Villanova, (si alius non est ejusdem nominis) fuisse monet Alvarus Gomezius *De rebus gestis Ximenii* lib. VIII. *Hic cum raram indolem* (adjungens) *& ingenii acumen opusculis editis ostentasset, magnámque sui spem concitavisset, immatura morte præreptus fuit.*

F. FERDINANDUS DE ESCALANTE, Hispalensis, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, S. T. M. sacræque hujus facultatis primarius Academiæ Hispalensis Professor, postquam familię suę provinciam Bæticam administrasset, dum istius urbis monasterium, quod divis Martyribus Hispalensibus Iustę ac Rufinæ sacrum est, moderaretur, edidit -

Clypeum Concionatorum verbi Dei, in quo sunt sculptæ omnes visiones symbolicæ, & signa realia veteris Testamenti, & causæ universę eloquii divini; & quid sacræ Scripturæ secundum seriem decem prædicamentorum attribui possit, unà cum Historia Geneseos à mundi principio usque ad gentium divisionem; libris VIII. ad Philippum Tertium Hispaniarum Regem; tum alibi, tum Venetiis in 4. apud Ioannem Kruger 1613.

Ex concionandi methodis Ferdinandi de Escalante Clypeus concionatorum eruditâ operosâque tractatione & candore, quo suum cuique (reformatis etiam) relinquit, insignis est; eruditus ille ait Ioannes Henricus Hottingerus in *Bibliothecarii* sui lib. III. cap. IV. in fine. Reformationem Acatholici, qualis Hottingerus fuit, in ore semper ferunt.

FERDINANDUS FLOREZ, Collegiatæ Ecclesiæ Xereziensis Canonicus, dedit versum ex Michaëlis Savanarolæ Italico, Ioannique Medinæ Assidonensis Duci nuncupavit -

Regimiento *de Sanidad.* Hispali apud Dominicum de Robertis 1541. in 4.

Vertit etiam in latinum, nuncupavitque Federico Tarifæ Marchioni -

La Historia *de Herodiano*. 1532. fol.

FERDINANDUS GOMEZ DE ALGAVA & EXPEXO, *Montillæ* Bæticæ provinciæ oppido Cordubensis amplæ familiæ oriundus, in proximo huic altero *Aguilar* dicto Parochus, edidit -

Primera Parte *del Arte de servir à Nuestra Señora, y entretenimientos para los devotos.* Montillæ apud Ioannem Baptistam de Morales 1631, in 8.

FERDINANDUS GOMEZ ARIAS, natus in *Talavera* municipio agri, Ecclesiæque Toletanæ ornatissimo, Iuris artem professus est non sine argumento hujus studii foras in publicum dato; quippe ante alios plures circa hanc ipsam adornandam spartam occupatos elaboravit, atque edidit -

Subtilissimam & valde utilem Glossam ad famosissimas, subtiles, ac necessarias, & quotidianas leges Tauri. Compluti 1546. in fol.

F. FERDINANDUS GOMEZ, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, præfuit cœnobiis Toleti, ac Pinciæ urbium, doctrinâ vir præstanti, & ingenio. Reliquit inedita apud domesticos -

In Secundam Secundæ Sancti Thomæ Commentaria.

Altuna in *Historia hujus ordinis* lib. IV. pag. 633. rei author est.

FERDINANDUS GUERREIRO, Lusitanus, patriâ ex oppido *Almodovar de Portugal,* Societatis Iesu Sacerdos, *Relationes* edidit vernaculâ linguâ earum rerum, quæ ad orientem Solem anno MDC. tribúsque sequentibus contigerunt, libris quatuor; quorum primus continet *res Iaponicas*, II. *Sinicas*, & *Molucas*, III. *Indicas*, IV. *Aethiopicas, Brasilicas, & Guineas*. Olisipone 1605. Partem hujus convertit in Castellanam linguam Antonius Collaſus ejusdem Societatis, ac Pinciæ edidit anno 1604. Item scripsit *Narrationem* alteram annorum MDCVI. & MDCVIII. libris IV. quorum primus continet *Iaponica, & Sinica*, II. *Res provinciæ Meridianæ*; III. *Res provinciæ Septemtrionis*, IV. *Guineam, & Brasiliam* complectitur.

FERDINANDUS DE HERRERA, Salmantinus, Rhetoricæ artis Magister, parique in Mathematicis & Philosophicis disciplinis, quàm in suis Rhetorum exercitationibus laude versatus. Hujus multiplicem doctrinam, ingenium, atque industriam celebrat in *Grammatica sua Propægnia* clarus vir æqualis ejus Antonius Honcala Abulensis Canonicus. Extat quoque ejusdem honorifica mentio in Alphonsi cujusdam Seguræ *epistola* ad *Ioannem Vergaram* Toletanum, quæ inter alias legitur *Marinæi Siculi* lib. XV. Cujus ad nostrum verba hæc pertinent. *Memoriam mihi afferebat illius temporis, cum merebam sub Ferdinando Herrariensi, utinam tam bene fortunato quàm inter latinos nostro tempore principe.* Scripsisse dicitur, laudatore Honcalâ, quos certè nusquam vidimus publicitùs datos,

Commentarios in Laurentii Vallæ Elegantiarum libros.

Reperio huic, ni fallor, adscriptum Hispanum opusculum sic inscriptum -

Disputa breve *de ocho levadas contra Aristoteles y sus sequazes*. Salmanticæ 1517. 4. Vidit D. Thomas Tamajus.

FERDINANDUS DE HERRERA, Hispalensis, cum præcipuis ævi sui, & aliorum vatibus in Lyrica Poësi de palma contendit. Ea quippe ejus fuit casti ac nitidi sermonis cura, ea verborum ac rerum copia, & elegantia, ea tandem fœlicitas explicandi honestè atque disertè, maximáq; cum dictionis venustate conceptos amorum ignes, & animi affectiones, Musis & Apolline multo, ut ille ait, fœcunda, ut paucissimis quidem tributam *Divini* appellationem omnium illius ætatis hominum confessio ei absque aliorum invidia uno ore detulerit. Heroicos etiam versus propria vi ac cæteris epicæ majestatis dotibus eâdem cum elegantia & nitore consignavit, prosâ etiam oratione in paucis disertus, Latinæque, ac Italicæ eruditionis amator. Poëtica opera simul

mul prodierunt cum hac inscriptione-

Obras *en verso, sive, versos de Fernando de Herrera*, Hispali primùm 1582. iterúmque curâ Francisci Pacieci Hispalensis apud Gabriëlem Ramos Bexarano 1619. in 4. cum erudita præliminari epistola D. Francisci de Rioxa, quem loco suo pro merito laudavimus.

Edidit quoque-

Obras *de Garcilasso de la Vega con anotaciones*. Hispali apud Alph. Barrerâ. 1580. 4.

Vida y muerte *de Tomas Moro*. Hispali 1592. in 8. Matritíque apud Ludovicum Sanchez 1625. in 8. Scilicet elogium hujus summi cùm literis, tum integritate morum, & constantiâ viri tyrannide majoris gravissimum, ac disertissimum; cujus vitam latinè scripsit Thomas Stapleronus.

Relacion *de la Guerra de Chipre, y suceso de la Batalla naval de Lepanto*. Fidei, ac elegantiæ nomine opusculum cum paucis comparandum. Hispali 1572. in 8.

FERDINANDVS DE HOZES, scripsisse dicitur-

Sobre los Triunfos *de Francisco Petrarca*.

FERDINANDVS DE IAEN, Cordubensis, Theologus, morum integritate, doctrináque in sæculo, & in Iesuitarum sodalitate, in quam se dedit maturâ jam ætate, ac Doctorali fulgentem laureâ, commendatissimus. In Hispania, Romæque, Viennæque Theologiam explicuit, atque in Romana Curia diem tandem suum obiit. Ediderat laicus-

Quæstionem quodlibeticam cum argumentis, in qua Matthæus & Lucas, qui videntur dissidere circa Christi genealogiam breviter in concordiam rediguntur. Compluti apud Ioannem Brocarium 1557. in 8.

FERDINANDVS IARAVA, dedit in vulgus-

Las Liciones *de Iob, cō los nueve Psalmos, que con ellas se cantan en las horas de los finados, trasladas en Castellano*. Antverpiæ 1550. in 16.

FERDINANDVS DE LAS INFANTAS, qui se *Idiotam* inscripsit, Cordubensis Presbyter, edidit-

De Prædestinatione librum, Parisiis 1551. excusum; sed quem prohibitum lectoribus voluisse Romanam Sedem Possevinus in *Apparatu* refert. Repetio tamen recusum Parisiis 1653. in 8.

De Libero arbitrio, & divinis auxiliis. Paris. 1601. 8.

Librum divinæ lucis in CIX. Psalmi, ejúsque mysteriorum expositionem, in quo de Humana Redemptione, Ecclesia Sacramentis, Electorum gaudio, & Damnatorum pœnis, De Pœnitentia, De Peccato in Spiritum Sanctum, De Visione Ezechiëlis, Esaiæ, Ioannis &c. ex Italico, nec dicit cujus, in latinum traduxit, atque edidit suis impensis, Coloniæ 1587. & Parisiis recusum 1601. in 8. & Coloniæ iterum 1603. in 4. apud Bertrand. Bucholtzer. Qui liber prohibetur etiam in *Indice* nostro. Ambiguum, huicne, an alii tribuenda sequentia opera diversissimæ quidem artis. Nomen, & patria Corduba, quibus etiam horum indigitatur author, detinet, quominus dividas; quod sine veritatis præjudicio interim esto:

Plura modulationum genera, quæ vulgo contrapuncta appellantur super excelso Gregoriano cantu. Venetiis 1570.

Sacrarum varii styli cantionum tituli Spiritus Sancti lib. II. cum quinque vocibus. Ibidem in 4. 1580.

Hæc Verderius adducit in *Supplemento Bibliothecę Gesnerianæ*.

D. FERDINANDVS DE LOAZES, Oriolę in Valentinis ortus, literis operam, maximè legalibus, Bononiæ in sodalitio Hispanorum ab Ægidio Albornotio Cardinali constructo procul navavit à patria; sed quas ipsa quidem in ora civium atque exterorum, largiore cum commendatione venire fecit, honestissimis Ecclesiasticæ rei muneribus in hominem doctissimum, & utriusque Iuris Doctorem, quandiu in vita fuit, collatis. Patrocinium quippe fiscalium documentorum Valentiæ primo apud Sacros Iudices temeratæ religionis exercuit; postea & sedit ipse Iudex in consimili Patrum Barcinonensium Senatu. Caroli dein Cæsaris postulatione ad Elnensis ejusdem Catalonici tractus Ecclesiæ, paulò post ad Ilerdensis, necnon & sub Philippo rerum jam domino ad Dertusanæ etiam thronum conscendit. Antistes quoque Tarraconensis anno sexagesimo proximi retro sęculi creatus, veluti exhausit dignitatum album, quas provincia ista in tam bene de se meriti gremiū viri conferre poterat. Quare Philippus talium hominum honestator providentissimus Patriarchatu jam Antiocheno (quæ dicis causa decerni hodie solet maxima olim totius Orientis dignitas) à Pio IV. Pontifice ornatum, ad Valentinam Sedem hujus regni principem in Martini Aialæ recens defuncti locum ut transferretur effecit IV. Kal. Maji anni MDLXVII. Nec annum tamen complere eum in hujus muneris administratione mors permisit, Februarii nempe sequentis anni ultimâ die ad meliorem, nec ultrà interituram diem vocatum. Ioannes frater germanus sodalis Prædicatorum ad Oriolanum sui ordinis collegium exuvias fratris, à quo extructa hæc domus fuerat, pertulit. Nec multò post ad manus domesticorum venerunt nuncupatę ei, quem adhuc esse in vivis credebant, literæ Cardinalium Alexandrini, & Sancti Clementis, Pii Papæ V. propositum conferendi

ei

ei quantocius ad postulatum Regis Purpuratorum Patrum insignia renunciantes. Vivus edidit.

De Matrimonio Regis Angliæ Henrici VIII. & Catherinæ Austriacæ. Barcinone apud Claudium Amorosum 1531. folio.

Super Rubricam, & integrum Titulum Institutionum De Iustitia & Iure; ut est in *Indice Scriptorum Iuris.*

Consilium, sive Iuris allegationes super controversia oppidi de Mula orta inter Marchionē de Velez & illius subditos super ejus oppidi Iurisdictione. Mediolani 1552. in 4. In quo tamen argumēto adversantem habuit summum virum Ferdin. Vasquium à Menchaca, ut patet ex multis capitibus lib. I. *Controvers. illustrium.*

Super Leg. Filius fam. CXIV. §. Divi. D. de Legatis I. Extat tomo IV. *Repet. divers. Iuris civilis.*

De Conversione & baptismo Agarenorum. Valentiæ 1525. quod opus laudat Iosephus Stephanus Oriolanus Antistes in Tract. *De Unica religione.*

Additiones necnon *ad Lancellotum Galiaulam* reperio alicubi hujus nomini inscriptas.

Laudat sæpius *disertissimi, ac doctissimi viri* appellatione Ferdinandum nostrum alter Ferdinandus Vasquez Menchaca in *Controversiis illustribus*, quorum jam meminimus.

FERDINANDUS LOPEZ DE CASTANEDA, Lusitanus, Apparitor (sive malis *Bedellum*) Academiæ Conimbricensis, alter ex duobus tunc primùm erectæ impositis, meditatam olim disposuit, ac Lusitanicè dedit post Indicam in comitatu parentis regii Iudicis peregrinationem.

Historia do Descubrimento e Conquista da India pe los Portuguefes. Conimbricæ 1552. decem libris. Quam deinde sibi adoptavit Castellæ sermo Antverpiæ editam (ut saltem ejus priorem partem, quam vidimus) anno 1554. in 8. Item Gallicus, item Italicus Venetis typis anno 1577. apud Iordanum Zilettum in 4.

FERDINANDUS LOPEZ DE IANGUAS, scripsit

Triunfos de la locura. 1542. in 4.
Cinquenta Preguntas. Valentiæ 1550.

FERDINANDUS MAGALLANES, (vulgo MAGALHAENS) Lusitanus, toto orbe notus ob maritimam illam expeditionem, qua, novo invento meridionali freto, cui à nomine suo appellationem fecit, circuisset eundem totum Orbem terrarum rector ipse classis Regum Catholicorum, nisi descendens in quamdam insulam in levi prælio cum incolis ejus commisso miserabiliter concidisset. Scriptum reliquit *Navigationis suæ Diarium*, sive *Ephemerides*; quod apud Antonium Morenum regium Hispalensis Domus Indicæ Cosmographum fuisse, in schedis M.SS. Ruderici Cari Vtrariensis mihi olim amicissimi capitis me legisse memini.

FERDINANDUS MANCANARES FLORES, inter Rhetores nascentium in Hispania liberalium disciplinarum, aut veriùs renascentium tempore numerabatur; qui Antonii Nebrissensis Magistri jussu olim edidit.

Rhetoricam; sive de dicendi venustate, de verborum sententiarumque coloribus, de componendis epistolis; Ad Ioannem Hispaniarum Principem.

F. FERDINANDUS DE SANCTA MARIA, Lusitanus, ordinis Prædicatorum, laudatus à suis in Oriente præco Evangelii, scripsisse dicitur, nec adjungunt quo sermone,

De obsidione Goensi librum; *quam ante paucos annos ibidem Indorum multitudo innumera fecit, & Lusitanorum gens strenuissimè multis hostium turmis cæsis & profligatis propulsavit*, ait Antonius Senensis in *Bibliotheca* sua *Prædicatorum Fratrum.*

Vitam quoque *B. Fratris Hieronymi à Cruce* Olissiponensis pro catholica fide in *Taprobana* Insula martyrio affecti, ut lego apud Fernandez in *De Scriptoribus Prædicatoriæ familiæ.*

D. FERDINANDUS MARTINEZ MASCAREÑAS, Lusitanus, nobili hâc, rebúsque pace ac bello gestis inclytâ Portugalliæ familiâ natus, post gubernatam Rectoris munere Conimbricensem scholam Episcopus Silvensis, Generalisque, ut vocant, Inquisitor (Religionis supremum ibi Iudicem intelligo) móxque Guardiensis Præsul, turbatis etiam regni rebus floruit integritatis & doctrinæ nomine. Edidit namque

De Auxiliis divinæ gratiæ ad actus supernaturales, Tractatum. Lugduni apud Horatium Cardon 1615. in 4.

In Proverbia eum cōmentasse refert virum laudans *Epist.* I. *Centuriæ* IV. D. Franciscus Emmanuel.

D. FERDINANDUS MATUTE DE AZEVEDO, Matritensis, post Complutensem Iuris Professionem, forenséinque in curia regia viginti trium annorum exercitationem, Consultor, ut vocant, Siciliæ Proregum factus, beneficio ætatis plurium fuit adeptus tempora. Ex Neapolitano tamen otio, forsan emerito, in vulgus emisit.

Triumfo del desengaño contra el engaño y astucia de las edades del Mundo para todas professiones y para todos Estados; duobus tomis apud Lazarum Scorigium 1652. in folio. In quo opere illud admiratione magis, quàm

laude dignũ est, octo-syllabis versibus à principio & titulo ipso usque ad calcem (quod nescio an plures animadverterint) conscriptum esse.

Disquisitionum item *Iuris Semicenturia*, prodiit posthuma Panhormi in folio. Ejus quoque-

Responsum pro impositione gabellæ contra Messanenses, laudat Thomas Delbene I. Parte *de Immun. Eccles.* cap. V. dubit. XIV. sect. IX.

FERDINANDVS DE MENA, quem Lusitanum Andreas Schotus Valeriúsque Andreas Taxander nuncupant, mihi verò ex manuscriptis docti viri Hieronymi Romani de la Higuera Iesuitæ certum atque indubitatum est in Carpentania ad oppidum *Socuellamos* natum, Doctor medicus, Complutensem scholam, ornatus ipse tandem summo præcipuóque hujus artis docendæ loco, admodum nobilitavit. Deinde ad cubiculum Philippi II. Regis Catholici evocatus mirè placuit, cùm facultatis medicæ saluberrimis experimentis frequenter editis, tum elaboratis monumentis doctissimis, quorum habes catalogum:

Methodus febrium omnium, & earum symptomatum curatoria. Cui accessit liber-

De Septimestri partu, & purgantibus medicamentis. Antverpiæ apud Plantin. 1568. in 4.

Claudii Galeni De Pulsibus librũ è Græço convertit, & doctissimis *commentariis* illustravit. Compluti 1553. in 4.

Ejusdem liber De Vrinis cum interpretatione, & *commentariis* locupletissimis ibidem eodem anno.

Commentaria in libros Galeni De sanguinis missione & purgatione. Aug. Taurin. anno 1587. in 8.

Libellus utilissimus de ratione permiscendi medicamenta, quæ passim in usus veniunt. Compluti 1555. 8. Augustæ Taurinor. 1587. in 8.

FERDINANDVS DE MENA, Toletanus, vertit ex Gallica Heliodori interpretatione, non ex Græco, aut Latina-

La Historia Etiopica *de los amores de Teagenes y Cariclea*. Matriti 1615. in 8. & Compluti 1587.

FERDINANDVS MENDEZ PINTO, Lusitanus, *Monte-majore*, quem XVI. passum millibus à Conimbrica urbe cognomẽtum *Veteris* nobilitat, prognatus, edidit peregrinationis suæ commentarium, qui nondum omnimodo fidem authoris pluribus adprobavit. Titulus ei Lusitanicus, quã linguã conscriptus est,

Peregrinaçam *de Fernan Mẽdez Pinto*. Vlissipone 1614. post authoris mortem recognitus, & in sectiones tributus à Francisco de Andrade, atque editus in folio. Quem deinde ex Lusitanico fecit Castellæ vernaculum, adjuncto *Apologetico* pro tuenda historiæ fide Franciscus de Herrera Maldonado, ediditque anno 1620. in folio Matriti Thomæ Iuntæ typis. Cui quidem convenit cum magno illo Thoma Malvenda in propugnandâ Pinti fide & hac historia. Consule-ss ejus librum IV. *De Antichristo* cap. XV.

D. FERDINANDVS DE MENDOZA, parentibus editus est longè illustrium familiarum Hispanæ nobilitatis Joanne Hurtado à Mendoza, Agneteque à Ribera. Hæc enim Melchioris à Ribera Auñonensis Marchionis primi germana soror, ille verò ex amplissima derivatus Mendoziorũ progenie loci *el Fresno de Torote* appellati, & à majoribus per manus accepti quartus fuit Toparcha. Legalibus hic literis, & canonicis, atque adeo multiplici eruditione sic ab adolescentiæ flore conspicuum se reddidit, ut in admirationem summi profectus tam brevi temporis spatio facti æquales omnes, eosdémque viros totius Hispaniæ doctissimos planè commoverit. Iuvenis adhuc edidit-

Disputationes in locos difficiliores Tituli de Pactis in Digestorũ libris. Cõpluti 1586. fol.

Maturioris ætatis & accuratioris operæ fructus sunt-

De confirmando Concilio Illiberitano ad Clementem VIII. P.M. libri III. Matriti apud Thomam Iuntam 1594. Quod opus novis accessionibus authoris ipsius locupletatum diu est quòd à Batavo-Lugdunensibus typis expectamus. Præcessit tamen in procuranda editione altera vir eruditus & Salmantinus Professor D. Emmanuel Gonzalez Tellez, qui Lugduni prodire id fecit ex officina Phillppi Borde, Laurentii Arnaud & sociorum anno 1665. adjunctis unicuique *Concilii* decreto, & Mendozæ lucubrationi diversorum, Albaspinei, Binii, Longi Coriolani, Loaisæ, ac propriis notis.

Obiit Ferdin. ante obitum dementiæ incurso morbo, mansitq; ad mortẽ usq; Matriti miserabiliter eo detentus, fœliciore vitã atque exitu dignus.

FERDINANDVS DE MENDOZA, alius à superiore, Pincianus patriâ, sed professione Iesuita, Philosophiam Frexenali, & Hispali, Theologiam tam moralem, quàm scholasticam Astigi, Cordubæ, Hispali, demúmque Matriti in nova à Philippo IV. instituta Academia docuit. Philippus Alegambe affirmat in *Bibliotheca* sua *Societatis* maturasse eum per id tempus prelo, de quorum editione nil audivi hactenus,

De Iudiciis & Iudicibus opus:

Fundamenta Iuris & Morum pluribus tomis:

Principia & fundamenta Theologica

logicæ doctrinæ scholasticæ :

Prolegomena in Sacram Scripturam. Hispanè item.

Apologia por la Compañia de IHS.

FERDINANDVS DE MENDOZA, Iesuitarum item sodalis, postquam Excel. D. Ferdinando Ruiz de Castro Comiti de Lemos, cùm Neapolitanum regnum gubernaret, à ministerio sacrarum confessionum fuisset, creatus Archipræsul Cuscensis in Peruanis regionibus, eò contendit, ibidémque fato functus est. Scripserat -

Tres Tratados *de las Gracias, Officios, y Tratas*. Neapoli apud Tarquinium Longum 1602 in 4. ut Proregi suo præsto esset in rebus iis controversis explanandis.

FERDINANDVS DE MENESES, Lusitanus, Sebastiani Portugalliæ Regis Orator ad Pium V. Papam, edidit, ut lego in *Bibliotheca Pontificia*,

Orationem, quam habuit Romæ in Aula Regia dicta, nomine istius Regis, ad eundem Papam.

FERDINANDVS DE MOLINA, Cordubensis, Templi S. Mariæ de Fonte-Sancta ejusdem urbis Capellanus ex pervetustis lapidibus & authenticis scriptoribus acceptam evulgavit -

La Historia *de la milagrosa Imagen de la Fuensanta de la Ciudad de Cordoba*, ut in suo *Atlante Mariano* refert Guilielmus Gumpenberg.

D. FERDINANDVS DE MONFORTE HERRERA, edidit -

Relacion *de las fiestas que hiço el colegio Imperial de la Compañia de IHS. de Madrid en la Canonizacioñ de los Santos Ignacio de Loyola, y Francisco Xavier*. Matriti 1622.

FERDINANDVS MVRILLO DE LA CERDA, edidit.

Libro *del Conocimiento de letras y caracteres del Pirù y Mexico*, 1602. M.S. in 8. reperiri in Bibliotheca Magni Comestabilis Castellę refert Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica occidentali* Tit. XVII.

F. FERDINANDVS DE NAVAS, ET PINEDA, Dominicanus sodalis, edidit.

Cofradia *del Nombre de Dios*. Neapoli apud Horatium Salviani 1578. in 8.

FERDINANDVS NVÑEZ DE GVZMAN, à patria dictus *Ferdinandus Nonius Pincianus*, parentem habuit illustrissimæ Guzmanæ familiæ sobolem Ferdinandi Hispaniarum Regis Catholici ærario Præfectum; cujus nobilitatis merito, cùm ætatis fuit justæ, obtinuit, ut Iacobæi ordinis equestri militiæ adscriberetur. Sed vir studiorum gloriæ, non Martis, natus literarum omnis generis, atque in primis Græcarum, quas nondum Hispanis Græcia ipsa, quemadmodum Italis, eo tempore infuderat, amore exæstuans, patriâ relictâ in Italiam se contulit. Bononiæque incredibili contentione animi literis tam Latinis, quàm Græcis, sub Ioviano Peloponnesi cive, Philippóque Beroaldo bonas omnes collocavit horas, ut brevi præceptoribus quoque ipsis paria facere posset. His ornamentis dives in Hispaniam reversus nil minùs in voto habuit, quàm otio se, aut Curiæ negotio tradere, unde sibi honores, aut alia vitæ honesta subsidia procuderet. Sed in liberalium disciplinarum exercitationibus, ad quas sese vocari intelligebat, reliquum vitæ tempus, spretis omnibus voluptatum delinimentis, speique aliunde afflantis promissionibus surdâ exceptis aure, transmittere statuit, doctúsque docere alios magis quàm nulli aut sibi tantùm fructus studiorum præstantes edere. In primis, ut credere par est, à Tendiliæ Comite benignè invitatus frequentavit eum ante alios Proceres, doctùmque Heroa longè doctiorem reddidit. Cujus & filium, ut Marineus Siculus ad nostrum scribens inquit, doctè sanctéque literis & moribus instituit. Construxerat eo tempore Ximenius præstantissimus ille Toleti Præsul & purpuratus Ecclesiæ Pater Academiam Complutensem; evocabátque ornandæ ejus causâ Professores ab omni Europæ angulo; nec minùs instruendæ inclytæ illi Bibliorum editioni, quæ Complutensis vulgo audit. Quorum è numero Ferdinandum ille esse voluit, Græcæque septuaginta-virorum versionis latinę interpretationi curā & industriam suam conferre. Quod quidem, ut Alvarus Gomezius testis est Ximenii res gestas memorans, ex parte præstitit, successor postea Demetrii Lucæ Cretensis olim ab eodem Ximenio ad suum gymnasium evocati in professione Græcarum literarum allectus. Sed rixæ interim, qua de Gomezius, Compluti suscitatæ pars cùm diceretur noster, quietem quæsitum Musis amicam sese in Salmantinum Lyceū transtulit: & nec arduâ operâ in peritione professionis Græcæ linguæ competitores alios superavit. Hanc ergo & Rhetoricam artem, & naturalem Plinii historiam, quas partes sibi omnes ab Academię Patribus habebat injunctas, simul docuit, Græcis antemeridianas, Latinis verò contribuens pomeridianas horas æquali utrimque fructu & industriæ famâ. Hujus scholæ propagines tot tulère inclyti eruditionis laude viri, quot ferè Hispania nostra ęvi istius equales procreavit, & in summo quodam vidit existimationis & honoris gradu collocatos: Leo nimirum Castrius, Frāciscus de Bobadilla & Mendoza S.R.E. Cardinalis, Ioannes Christophorus Stella, Christophorus de Horosco Medicus, Hieronymus Zurita, Laurentius Balbus Liliensis, Ioan-

nes & Franciscus Vergaræ atque alii. Profitebatur eo tempore Salmanticæ Antonius Nebrissensis, quasi unus latinarum literarum inter nos parens, ac restaurator; quem tamen longè inferiorem, vixque aliqua ex parte comparandum nostro ad ipsum scribens Lucius Marineus Siculus, judicium planè in eo doctorum illius sæculi hominum sequutus, confidenter pronuntiavit. Datis nempe ad Ferdinandum literis, quæ lib. XV. ejusdem Marinæi *Epistolarum* hodie leguntur, referens ei quid sibi ante triennium Vallisoleti cum patre ejus, quem virum appellat studiosissimum, contigisset. *Inter prandendum* (ait) *præter alia multa, quæ ultrò citróque loquuti sumus, postremò de viris, qui tunc erant in Hispania, doctis nominatim, gradatímque sermonem habuimus. In quo cum ego te cæteros omnes eruditione præstare dixissem, ille (ut est vir modestus & prudens) assentiri nequaquam voluit, nisi duobus exceptis Siculo Poëta scilicet, & Antonio Grammatico. Cui ego respondens, aut in re literaria, dixi, filium tuum non bene cognoscis, aut si cognoscis, ejus quidem eruditionem perbellè dissimulas. Tuus enim filius tantò Siculum & Antonium præstat doctrinâ & omni genere scientiæ, quantò filium tuum Siculus & Antonius ætate præcedunt: vel potiùs quantò majores gigantes sunt pygmæis, muribus elephantes, hirundinibus aquilæ, delphinis ballenæ Britannicæ. Nec, ut arbitror, huic sententiæ meæ, nisi plus æquo placeat sibi, repugnabit Antonius.* Hæc ille. In eo gymnasio reliquum, quod fuit, vitæ exegit Græci studii, ac totius eruditionis, præcipuéque ejus, quæ judicio atque sagacitate in veterum Scriptorum libris recognoscendis ac restituendis utitur, verè inter nos author & propugnator: cœlebs, castus, comis, festivè dicax, sed innocuè, vitiorúmque reprehensor acerrimus. Proverbiis Hispanis, quæ ad senium vergens, veluti honestam aliorum studiorum recreationem, multa sibi paraverat, & in promptu habebat, in familiaribus colloquiis appositissimè utebatur. Quare in domum ejus omnes, qui morum elegantiâ, studiorúmque delectabantur, certatim confluebant. Obiit tandem in eadem professione quinquagesimo tertio sæculi proxime præteriti anno, ingenti librorum supellectile Salmantinæ Academiæ legatâ: vir ævi sui eruditissimorum hominum, & judicio præstantium nulli inferior, exteris, imò & civibus minùs famâ notus propter studii genus haud ambitiosum. Quod Iusti Lipsii summi viri verbis præstat referre. *Fatum hoc esse sentio Criticorum* (ait *Electorum* lib. II. cap. VIII.) *ut labor eorum fructus majoris in publicum sit, quàm famæ. Vide veteres, vide nostros. Paucos reperies, quorum nomen aut latè fusum, aut diu perennavit. Vel in Ferdinando Pinciano hodie quam indignor? Qui revera vir eximius vix tamen è vulgi tenebris se eximit; & paucis doctis in occulto laudatus jacet etiam nunc, ignoratúrque inter suos. At si acuminis & judicii aliqua laus est, huic eam rectè tribues; si fidei & modestiæ, magis. Non alium ego vidi, qui minùs adfectatè hoc egerit, & qui criticam istam magis puriter coluerit, sine ambitione, sine fuco. Plinius, Seneca, Mela testes. Sed primus ille in primis, per cujus sexcêtas salebras, & æstuantia vada pervasit felici quodam ingenii & judicii vento.* Hæc ille ibi; iterúmque in præfatione *Commentariorum in Senecam*, de illustratoribus hujus authoris referens, ad nostrum deveniens ait. *Vir, ut verbo dicam, germanæ criticæ exemplar; cui maximam partem sanum Senecam meo quidem suffragio transcribas. Bonis in Hispania libris & bene est usus: non præceps, non præpes, acutus tamen, & sagacitate ac modestiâ pari.* Quibus cum Lipsii elogiis aliud Andreæ Schoti in præfatione ad suam *Pomponii Melæ* editionem omnino convenit. Nec minùs laudat clarissimus ille Doctor Martinus ab Aspilcueta in *commentario de Horis Canonicis* cap. XIX. *Movit me ad hoc* (inquit) *præter supradicta authoritas illius eruditissimi & cum primis totius Europæ in authoribus Græcis & Latinis profanis versatissimi Ferdinandi Nonnii de Guzman Professoris Cathedratici Rhetoricæ & Plinii in nobilissima illa Academia Salmanticensi; ubi tanquam hæc expertus affirmabat expedire multùm Religioni Christianæ hymnos & orationes ad Grammaticorum scholas de more antiquo redire.* Christophoro autem de Horosco medico ejus discipulo in *annotationibus ad Aetii interpretes*, vir idem audit, *in omni genere literarum eruditione eximiâ præditus*. Plura in ejus commendationem continent Leonis Castrii prologus ad *Proverbiorum* editionem proxime laudandam; Valerii quoque Francisci Romeri nescio cujus hominis epicedion vulgari metro in ejus mortem, quod eidem *Proverbiorum* editioni, Salmantinæ scilicet anni MDLXXVIII. præfixũ est, quædámque Iacobi Salvatoris Solanii inter ejus epigrammata. Nescio autem unde in mentem venerit celebratoribus urbis Granatensis Francisco Pedrazæ & Ioanni Villeno à Biedma natum in ea urbe Pincianum nostrum fuisse, quę, quo tempore ortus ille creditur, nedum barbarorum dominationem exuerat. Scripsit Ferdinandus-

Annotationes in Senecæ Philosophi opera. Venetiis 1536.

Observationes in Pomponium Melam. Salman. 1543. in 8. Quas omnibus aliis anteponit Isaacus Vossius postremus Melæ illustrator. *Ex his qui castigationes in hunc edidêre authorem solus nobis profuit Pincianus. Vir iste quantumvis nobili apud suos ortus loco, plus tamen literis quàm natalibus debet. Crassiora sunt illa menda, quæ Hermolaus Barbarus & ipse aliàs vir insignis sustulit. Andreas Schotus homo quidem bonus & eruditus, sed quem successus potius quàm voluntas destituit. Vadiani annotationes rus & silvam olent. Olivarii, nescio cujus, commentariolus imi subsellii magistellum prodit.* Hæc Vossius.

Observationes in loca obscura, & depravata Historiæ naturalis C. Plinii cum retractationibus.

tionibus quorundam locorum Geographiæ Pomponii Melæ, locisq; aliis non paucis in diversis utriusque linguæ authoribus castigatis & expositis. Antverpiæ apud Martinum Nutium 1547. & priùs ut credo, Salmanticæ 1544. in folio. Francofurti apud Hier. Commelinum 1596. in fol. De quibus multa Ioannes Genesius Sepulveda *epistola* XLV. & sequentibus.

Versionem quoque *Latinam Græcæ interpretationis septuaginta Interpretum*, quæ in Bibliis Complutensibus edita est, majore ex parte confecisse Ferdinandum nostrum vidimus ex Alvari Gomezii relatione.

Vulgaris linguæ hæc monumenta reliquit-

Glosa *sobre las obras de Iuan de Mena*. Hispali apud Ioann. Varela 1528. f. & Toleti apud Ferdinandum de S. Catharina 1547. in f.

Refranes *y Proverbios glosados*. Salmanticæ apud Ioannem de Canova 1555. 4. Sed tamen horum proverbiorum, quæcumque Hispanæ linguæ fœcunditas ei suppeditavit, ingentem molem, cum per morbos & occupationes alias digerere & explanare, quod cogitabat, jam non liceret, eidem Ioanni Canovæ tradidit formis edendam: quod ille fecit, adjunctâ quâdam suâ, alteráque Leonis Castrii præfatione legi quidem dignâ. Prodiisse hanc lego apud eumdem Canovam 1578. in 8.

FERDINANDVS NVÑEZ DE TOLEDO, ordinis S. Iacobi eques & Commendatarius, ut vocant, olim vertit in vernaculam linguam -

La Historia *del Reino de Bohemia*. Sic lego in Catalogo Bibliothecæ Comitis-Ducis Olivarum. Prodiit sanè Hispali 1509. folio. Æneæ nimirum Silvii Historia in vulgarem sermonem translata.

F. FERDINANDVS DE OjEA, Gallęcus, Auriensis, ex Prędicatorum sodalibus, Mexicani cœnobii alumnus, S. T. Magister, edidit -

Venida de Christo *y su vida y milagros*, Medinę 1602. 8.

Historia *del glorioso Apostol SantIago Patron de España, de su venida a ella, y de la grandeça de su Iglesia, y orden militar*. Matriti 1615. 8. Cujus libri decimum quintum caput ipsummet defensorium est, quod author an. MDCII. pro adventu D. Iacobi Apostoli in Hispanias, cùm apud nos hoc tempore versaretur, Hispano sermone in vulgus ediderat.

De la nobleça *Española* tribuit ei *Tractatum* Alphonsus Fernandez in *Scriptoribus Dominicanis*.

Hic ipse Ferdinandus est, qui *Tabulam geographicam regni Gallaciæ* correctiorem, quàm in generali illa Hispaniæ totius, à nescio quo indiligenter olim confecta esset, à se elaboratam, Ioannis Baptistæ Vrintii manu cælari fecit Antverpiæ, extátque apud Ortelium, Mercatorem, Blaeuos fratres, Hondiúmque in eorum *Orbis terrarum Theatris*. Quamquam neque ipsa omnino palato authoris satisfecit: qui queritur aliqua, se non præsente, stylo cælatorio minùs rectè ducta: cujúsque in melius reformationem, quibusdam ex nova observatione ad veterem curam additis, sese cùm primum occasio adpetat, procuraturum alicubi scriptum reliquit.

Obiit anno MDXV. mense Augusto, quin fidem suam liberaret edendi *Historiam Gallatię generalem* vernaculâ linguâ.

D. FERDINANDVS DE OjEDA, Legum Doctor, ac Professor in Vrsaonensi Bæticæ Academia, Senator inde regius non uno loco, scripsit eo tempore, quo scholæ adhærebat-

Relectionem ad Tex. celebrē in C. Firmissimè III. De Consecratione dist. IV. bimembrémque De Peccato originali Theologicam & Canonicam Disputationem. Malacę 1615. in 4.

F. FERDINANDVS DE ORIO, Lucroniēsis, ordinis B. Virginis de Mercede, Diffinitor quondam, ut vocant, generalis Castellæ provinciæ, Matritensis dein cœnobii moderator, sacræ Theologiæ cùm Magister, tum inter sodales Professor; almo rerum fidei ac supremo Concilio à censuris, publicavit -

Quinti Septimii Tertulliani librū de Patientia novis illustrationibus pro usu concionatorum & politicorū exornatū. Matriti 1644. fol. Antverpiæq: Nec non vulgari linguâ-

El Prodigo *santo*; hoc est, cogitata in parabolam Prodigi in se reversi, Lucæ XV. cap. Matriti 1650. 4.

Vivebat adhuc anno MDCLV.

FERDINANDVS ORTIZ DE VALDES, Matritensis, I. Consultus, adolescens supra ætatis captum Iuris disciplinâ, liberaliúmque atq; amœniorum aliarum artium cognitione imbutus; edidit vigesimum agens annum-

Gratulacion *Politico-catolica en la feliz restauracion de Lerida, con las noticias historicas y topograficas de la misma ciudad*. Matriti 1644. 4.

Nec diu pòst causam agens Ioannis Palafoxii Angelo-politani Novæ Hispaniæ Præsulis sat libris editis, virtutúmq; exemplis suo tempore spectati, prelo commisit -

Defensa *Canonica por la dignidad del Obispo de la Puebla de los Angeles, por su jurisdicion ordinaria y por la autoridad de sus puestos*. Ibidem 1648. 4.

Tyrocinium verò ætatis vix emensus obiit, circa annum MDXL... ut solet mors ingeniis quæ ante diem se exerunt, ante diem manus injicere.

FERDINANDVS PAEZ, Vlissiponensis, Pōtificii Iuris Doctor Conimbricēsis, scripsit-

De excusandis Parentibus ob numerum liberorum. Olissipone 1559. in 4.

Ad cap. Missas LXIV. De Cõsecrat. Dist. I. 1559. 4. sive de præcepto audiendæ Missæ.

Præceptorem laudat sæpe Martinum Navarrum.

F. FERDINANDVS DE PAEZ, Ord. Min. provinciæ Castellæ, Doctor Complutensis, si lubrica fides non est Ludovici à Rebolledo hujus Seraphicæ familiæ Historici, elucubravit.

In Primum librum Sentẽtiarum Commentaria. Cujus nulla extat apud Lucam Vvaddingum mentio.

F. FERDINANDVS DE PERALTA MONTAÑES, domo ex *Porcuna* oppido tractus Bætici, priscorum Hispanorum *Obulcone*, Augustinianus sodalis, anno MDLXXXI. ad hunc ordinem Salmanticę admissus, in Cordubensi domo sacra Biblia interpretabatur eo tẽpore cùm posteros cogitabat scribens.

Librum Concionum de Adventu & Festis usque ad Epiphaniam. Murcię 1605. 4. per August. Martinez, deinde iterum Venetiis 1612. 4. demúmque apud Laurentium Sonnii Parisiis 1618. 8. Promisit in hujus præfatione *Quadragesimalium*, ac *de Sanctis Concionum* volumina duo. Concionum hoc volumen ab Authore scriptum, ut credo, Hispanè, in latinum vertit Hippolytus Maria Tagliapietra Dominicanus.

Libro de Christo y Maria, quam primã ait *Sãctoralis* partem: Luciferi Fano 1626. Hujus fortasse Tractatus est *contra Comædiarũ usum* Hispanus, quem scio manu scriptum penes Bernardum de Alderete, dum viveret, fuisse.

Primera parte *de Consideraciones sobre los Evangelios de Quaresma*. Malacę apud Ioannem Rene 1612. 4.

F. FERDINANDVS PEREZ, Franciscanus provincię Castellę, si credimus Petro Salazario in *Historia hujus provinciæ* lib. II. cap. XXIII. scripsit.

In Primum librum Sententiarum: &

De Angelis.

Ferdinandus Perez de Matrimonio est M.S. in Bibliotheca Ambrosiana.

De eo apud Vvaddingũ & alios altũ silẽtiũ.

FERDINANDVS PEREZ DE OLIVA, *Ferdinandi* alterius cognominis pater (uti refert ejus ex filia nepos Ambrosius Morales V. C. in libro *de Antiquitatibus Hispaniæ* fol. 6.) magnâ scripsit accuratione ac diligentiâ Geographicum opus, cui titulum apposuit,

La Imagen *del Mundo*. Quod ineditum mansit, fortè jam deperditum.

FERDINANDVS PEREZ DE OLIVA, superioris filius, Cordubensis, in Parisiorum schola auditor fuit Ioannis Martini Siliceï, in cujus *De Arithmetica* libri laudem prolusit Hispano-latino dialogo. Hinc Romam, inde iterum Parisios venit, docuítque per triennium ex Aristotele Philosophiam morum, & alia quædam. Post peragratam Italiam, Galliæq; magnam partem in patriam redux, percursâ quoque Hispaniâ integrâ, restitit Salmanticæ, magnæque auditorum catervę legit libros Philosophi *De Generatione* ac *De Anima*, dictans insuper *de opere intellectus; de lumine, & specie; De magnete*, aliáque Mathematica; atque etiam in re sacra *Sententiarum Magistrum* explanavit; ornatus hoc tempore scholæ Pręfecturâ, sive, ut vocant, Rectoratus munere, quod ferè soler generosissimis, Academicæque juventutis principibus conferri. Præcipua hominis ingenio judicióque excellentis cura & studium fuit, Hispani sermonis cultus, quem ut deliciis omnibus, thesaurísque exterorum ornaret, meditabatur, Ciceronis exemplo, ferias quasque atque ex intima Philosophiæ penu res producere hoc stylo, sat bene conscius præstantiæ ipsius, ac dignitatis, ubertimæque ad concipiendas omnes omnium disciplinarum formas conditionis atque naturæ. Argumento sunt quæ ex schedis avunculi manu exaratis emisit in publicam typorum lucem Ambrosius Morales: quarum habes catalogum:

Tituli, quibus Salmanticensis Academia gymnasia distinxit atque insignivit.

Dialogus in laudem Arithmeticæ Hispanâ seu Castellana linguâ, quæ parum aut nihil à sermone Latino dissentit; unà cum *Ioannis Martini Silicæi Arithmetica*, Parisiis 1518.

Dialogo *de la Dignidad del Hombre*, quem ait Morales magnâ nostrorum hominum labentiâ & admiratione nunquam non fuisse lectum. Hunc Italicè vertit, ni fallor, *Alphonsus Vlloa*; Venetiis 1563. in 8.

De las Potencias *del alma, y buen uso de ellas*. Imperfectum hoc mansit.

Muestra *de la lengua Castellana en el nacimiento de Hercules, ò Comedia de Amphitryon, tomado el argumento de la Latina de Plauto*.

La Vengança *de Agamemnon, Tragedia Prosaica*, ex Sophocle.

Hecuba triste; ex Euripide, Tragedia altera.

Raçonamiento *que hizo en el ayuntamiento de la Ciudad de Cordova sobre la navegacion del Rio Guadalquivir*.

Raçonamiento *que hizo en Salamanca el dia de la licion de oposicion de la catedra de Filosofia moral*.

Algunas Poësias. Hæc omnia simul edita sunt cum aliis Ambrosii de Morales laudati, Cordubæ apud Gabrielem Ramos Bexarano 1585. in 4.

Vit

Vir fuit summo loco ac pretio ab omnibus habitus, quibuscum versabatur, doctrinæ, prudentiæ, & gravitatis nomine: qua virtutum commendatione promeritus dicitur Philippo II. tunc in sacris paternis constituto literarum Magister destinari. Mors tamen cursum fortunæ abrupit, minorem adhuc quadragenario eum jubens è vita decedere. Author ipse de se hæc & alia in *Sermone habito pro Cathedra Philosophiæ Moralis*, nepósque Ambrosius in *præfatione* operum.

FERDINANDVS PEREZ DE SOVZA, Lusitanus, feitè in sermonem nostrum vertit-

Los Discursos politicos, *y Avisos de Parnaso de Trajano Bocalini Cavallero Romano*. Quorum prima pars, sive centuria edita est Matriti anno 1624. altera 1640. in 4.

FERDINANDVS PEREZ DE XEREZ, Hispanicam dedit, Protonotarii munus fronti inscribens,

La Historia *de Herodiano*, ex latino *Angeli Politiani*. 1542. in folio: Ad Federicum Henricі à Ribera Tarifæ Marchionem.

F. FERDINAMDVS DE PINEDA, Dominicanus, devotioni suæ erga Deiparam Virginem obsequutus dedit foras, dum in Belgio versatur, Hispano sermone Tractatum-

De la Cofradia *del Rosario*; Albano Duci dicatum; Antonio autem Senensi ejusdem ordinis non sine quorundam in melius mutatione probatum: de quo videndus ipse est in *Bibliotheca*. Prodiit Antverpiæ apud Danielem Verallet 1571. 8.

De modo bene vivendi, sive latinum, sive vulgare aliud opus habuisse eum in manibus edendum, Neapoli dum in cœnobio Sancti Spiritus ageret, idem ipse author est Antonius Senensis, qui se eum hac in urbe anno MDLXXVII. convenisse affirmat, virúmque gravitate morum & literaturâ ait ornatum.

D. FERDINANDVS PIZARRO ET ORELLANA, Truxiliensis, nisi fallor, patriâ, eques ordinis Calatravæ, Salmanticæ in collegio D. Iacobi, quod à Conchensi urbe propter erectoris memoriam illius Episcopi vulgò appellatur, civilis prudentiæ studiis se exercuit; atque eam quoque de superiori loco munus Professoris adimplens alios docuit. Inde inter Hispalensis conventus Iudices cooptatus, & mox ad Granatensis ire jussus, tandem evocatur in Regis curiam. Hic primò Fiscalem advocatum, deinde Senatorem egit Militarium ordinum; postremò ad summum Castellæ Senatum fuit admissus. Edidit-

Varones ilustres del Nuevo Mundo *descubridores, conquistadores, pacificadores de las Indias Occidentales: sus Vidas, virtud, hazañas, y claros blasones, ilustradas con singulares observaciones Iuridicas, Morales, Politicas, &c.* Matriti 1639. Adjungitur-

Discurso legal *de la obligacion, que tienen los Reies à premiar los servicios de sus Vassallos en ellos ò en sus descendientes*.

Destinabat posteriori hujus operis parti, quæ lucem hactenus non vidit, aliorum Illustrium virorum res in utraque India gestas. *Historiæ* item is *militarium ordinum* Francisci Caro à Turribus à se recognitæ non nulla addidit, ut ipse affirmat. Saltem ejus nomine cum memorata historia prodiit-

Vn Discurso Apologetico *en gracia y favor de las ordenes militares*, sive de vero & proprio eorum, qui eos suscipiunt, religioso statu.

Denatus est Matriti post ann. MDCXL.

FERDINANDVS DEL POÇO, Burgensis natu, liberalium Artium (sic vocant) Baccalaureus apud Salmanticenses, ibidémque ejus studii Professor, cui ab humanitate contingit appellatio, edidit-

Perbreves *& utiles in Anton. Nebrissensis librum secundum de Præteritis & Supinis verborum expositiones*. Salmanticæ 1567. 8.

FERDINANDVS DEL PVLGAR, cognominatus ab oppido natali hujus appellationis juxta Toletum, Catholicorum Regum Ferdinandi & Elisabethæ Chronographus, disertè conscripsit, veraciterque-

Historia *de los Reies Catholicos*: quæ edita est Cæsaraugustæ 1557. in folio. Hanc à se in latinum conversam nomine suo inscriptam ire permisit Antonius Nebrissensis.

Chronica *del Inclito y muy poderoso Señor D. Henrrique hijo del Señor D. Iuan el segundo, Rey de Castilla y de Leon*. Incipit, *Despues que Dios nuestro Señor fue servido &c.* Quam vidi calamo scriptam apud D. Gasparem Ivañez de Segovia Acropolis Marchionem, Equitem Alcantaræ, amicum nostrum Matriti.

Los Claros Varones *de España*; simúlque-

Treinta y dos *cartas escritas à diferentes personas*. Zamoræ 1543. Pinciæ 1545. Antverpiæ apud Meursium 1632. in 8.

Historia *de los Reies Moros de Granada*. Hæc M.S. fuit in Bibliotheca Adami Centurionis Marchionis de Estepa viri eruditissimi, uti à Martino Vasquio Siruela Hispalensis Ecclesiæ Portionario veteri amico, qui manibus contrectavit, accepimus.

Planè si non est ab hoc diversus (quod aliis placet, negantibus aliis, atque inter hos Gundisalvo Argote de Molina in Catalogo librorum, quibus ad conscribendam *Baticæ Nobilitatis Historiam* se fuisse usum refert) Ferdinandus del Pulgar Toparcha *del Salar*, certè is scrip-

scripsisse dicitur, *Historia del Gran Capitan*; Quæ Compluti apud Ferdinandum Ramirez prodiit 1584. folio. Pulgarium utique Chronographum, incorruptæ fidei hominem, &. suâ linguâ satis eloquentem Alvarus Gomezius alicubi appellat; eloquentiam quoque ejus laudat Ambrosius Morales *en el Discurso de la lengua Castellana*.

Tribuuntur ei quoque alia, ex quibus est -

La Glosa *de las coplas de Mingo Rebulgo*: sub quo nomine creditur *Ioannes de Mena* aut quivis alius ævi sui mores satyrico sale perfricuisse. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598. in 16.

Lucii Marinæi Siculi verbis e libro VII. de Hispaniæ laudibus, *Ferdinandi Pulgaris eloquentia atque moralis Philosophia magna fuit ac laudabilis. Siquidem sermone Hispano plura edidit eleganti facundiâ, & uberrimâ dicendi copiâ. In eo enim opere, quod de viris illustribus inscripsit, plurimum & ingenii & doctrinæ & scribendi artis ostendit. Permulta quoque memoratu dignissima composuit, in quibus magnam quidem laudem promeruit.* Hactenus ille.

FERDINANDVS DE QVINTANA, unus ex primis colonis urbis *Sancti Michaëlis de Tucumàn* in meridionali America, scripsit -

Relacion *de la provincia de Tucumàn*.

Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro hujus Ecclesiæ*.

FERDINANDVS REBELLO, Lusitanus ex oppido *Frato* Lamecensis diœcesis, apud Iesuitas, quibus sodalem se dedit in Olissiponensi domo, non doctrinæ tantùm, sed & omnium virtutum laude conspicuus vixit, Eborensis diu Professor Theologiæ, ejusdémque Academiæ Cancellarius. Collegii quoque Portuensis Rector fuit. Scripsit -

De Obligationibus Iustitiæ. Lugduni apud Horat. Cardon. 1608. in folio.

Eboræ denatus est XX. Novemb. MDCVIII.

FERDINANDVS RHOENSIS, vùlgò DE ROA, ut videtur, Artium, Theologiæque Professor celeberrimus, ac disertissimus, apud Salmantinos publici juris fecit,

Commentarios in Politicorum Aristotelis libros. Accesserunt *Repetitiones* tres *De Domino & Servo*: *De Iustitia & Injustitia*: *De Fœlicitate*: Quæ simul edidit Magister Martinus de Frias, Didaco Hurtado à Mendoza S. R. E. Cardinali, Patriarchæ Alexandrino, Hispalensisque Ecclesiæ Antistiti dicata. Salmanticæ 1514. in folio.

Lucii Marinæi Siculi ex opere antiquo *De Rebus Hispaniæ*, non eo, quod in *Hispaniæ illustratæ* systemate editum fuit; dum de Salmantica, & Academiæ Professoribus agit, hæc verba sunt; *Hos autem sequitur quartus Professor, vir verè doctus atque facundus Ferdinandus Rhoanus Magister; qui inter omnes Hispaniæ viros literis excellentes quàm maximè pollet. Hic enim divinarum, naturalium, moraliúmque rerum verus Interpres.* & lib. VII. dum viros literis illustres Hispaniæ laudat; *Subnectam huic* (inquit) *Ferdinandum Rhoanum Theologiæ Magistrum, Philosophum at Theologum celeberrimum qui Salmanticam, atque ejus celeberrimum gymnasium summis laudibus ornavit. Quippe qui doctrinâ singulari, & vitâ honestissimus Theologiæ atque omnium liberalium artium, sacrarúmque rerum optimus interpres sine ullo competitore Deceo* (Didacum Dezam intellige) *Salmantino Episcopo non immeritò in Theologiæ professione successit*. Hæc ille.

F. FERDINANDVS DE RIBERA, Hispalensis, Monachus Cisterciensis, Theologiæ Professor in monasterio S. Bernardi *de Pelazuelos*, edidit -

Primera Parte *de Conceptos de la Sagrada Escritura para los dias de Quaresma*. Burgis apud Varesium 1616. 4.

Segunda Parte &c. Pinciæ 1620. 4.

FERDINANDVS DE LOS RIOS CORONEL, Sacerdos, edidit -

Memorial *y Relacion de las Philippinas; de lo que conviene remediar; de las riquezas que ai en ellas, y en las Islas del Maluco*. Matriti 1621. 4.

FERDINANDVS RODRIGVEZ CARDOSO, Lusitanus, Medicæ artis Doctor, edidit, ut se aliis utilem vixisse testaretur,

Methodum medendi summi facilitate ac diligentiâ, in tres libros distributam, quorum I. *De Indicationibus in genere*, secundo specialiter *De curativis*, ac tertio *De præservativis atque vitalibus* agitur. Venetiis apud Vincentium Somascum 1618. in 4.

De Sex rebus non naturalibus: primùm ab authore ipso editum .... deinde emendatiorem per Petrum Uffenbachium emissum librum Francofurti anno 1620. in 8.

FERDINANDVS DE SALAZAR, nescio quis, qui eximius Doctor, more illius temporis, quo vana hæc usurpabantur passim, vocatur, ex eo opere mihi dumtaxat notus est quod, ut voluntati obsecundaret Dominæ Ioannæ Alarconiæ, se confecisse ait. Hoc tale est,

Iglesias, y Indulgencias *de Roma con las reliquias y estaciones della*. Medinæ à Campo, ex officina Guilielmi de Millis 1551. 8.

FERDINANDVS DE SANTANDER, Artium Theologiæque (uti voluit audire ipse) Baccalaureus, Grammatices Professor Toletanus, edidit -

Petri Pentarei Siderati (proprium sibi ac lustricum nomen videtur ferè abscondere

te per anagrammatismû voluisse) *Cōstructionis artem*. Necnon & -
Memoriæ Artem.

FERDINANDVS DE SANTIAGO, sive DE SANCTO IACOBO, Hispalensis, fratrum Redemptorum Deiparæ Mariæ de Merde in patria sodalis. S. T. Magister, Ecclesiasticorum sui temporis oratorum facilè princeps, cognomentum ab aureo ore, quod ante plura secula Ioanni Constantinopolitano Antistiti sanctissimo & eloquentissimo inditum est, Matriti in curia Regis jam olim ex hac occasione vulgò accepit. Exoratum Philippus Rex Catholicus Divæ Matris precibus Deum voluit eo tempore, quo Britannica expeditio navalis auspicatò, piè scilicet, iniri debuit. Sacra res in fratrum Mercenariorum domo coram Venerabili Deiparæ Virginis, quæ insigni cultu frequens eo loci est, icone gerebatur. Convenerant cum Rege ipso, amplissimisque omnibus regiorum Senatorum ordinibus innumera populi multitudo. Sed utique ingentem declamationis expectationem superavit ea, quam Ferdinandus habuit, sacra oratio, quæ quidem debitæ loco, tempori, causæ, actionis omnes numeros perfectissimè adimplevit, insupérque *cælestissimi* (quod Ciceroni Vellejus tribuit) *oris* viro præjudicatam illam, quæ supra memorata est, appellationem eximiæ laudis peperit. Hinc Salmanticę, & aliis locis, necnon Romæ apud Pontificem Paulum hujus nominis quintum, semel sermone Hispanico, atque aliàs sæpe conciones habuit, demirante hominis ingenium, facultatémque dicendi amplissimam sacrâ illâ Curiâ. Inde tamen post aliquot annos, non sine Pauli Papę, sodaliúmque suorum querela (quæ rerum humanarum vices sunt) in Hispaniam remeavit. Granatæ diu vixit Præfectus: Hispalim denique in collegium D. Laureano sacrum concessit, ibi post gravem, & prolixum morbum ætate jam decrepitâ moriturus. Acumine is, festivitatéque ingenii præstans verè medieo Nestoreóque sermone ad detinendos audientium animos utebatur; adeò affectiones hominum dicendi mirâ facultate tanquam injecto freno ad arbitrium temperans, ut sine intervallo fermè aliquo, demersa fletibus, altissimóque mœrore, quem concitaverat ipse, adstantium corda ad nutum scilicet voculæ unius aut gestus in effusissimam solidæ immensǽque lętitiæ significationem converteret. Facetus fuit in paucis, mordacique sale perurbanus: joci certè illius quamplures nec decidunt quidem hodie ab ore elegantiorum. Scripsisse plura creditur; quæ autem typi expresserunt, hæc sunt:

Consideraciones *sobre los Domingos y ferias de Quaresma*; ex sacris actionibus Salmantinis. Ibidem 1597. Barcinone 1598. 4. tertióque Pinciæ 1606. 4. apud Ludovicum Sanchez.

Consideraciones *sobre los Evangelios de los Santos, con un breve parafrasis de las letras de los Evangelios*. Matriti 1593. in 4. Cæsaraugustæ 1605. Salmanticæ 1615. 4. apud Antoniam Ramirez.

Sermon *que predicò en Malaga à las honrras del Rey D. Felipe Segundo*. Hispali 1598. in 4.

Otro Sermon *en las honrras del Rey Felipe III*. Granatæ 1621. 5.

Tratado *del Acto de contricion*. Hispali 1634. Quæ vox ei cygnea.

Marial, ó Sermones *de Nuestra Señora*, deperditum est, cum Matrito in urbem Granatensem ad editionem transferretur: ut ad nos scripsit Illustriss. Hydruntinus Archiepiscopus D. Fr. Gabriél Adarzo & Santandér, qui & opera alia ab eodem authore emanasse ait; utpote *Apologiam pro usu æreæ monetæ in Hispania*: *Iubilei* quoque *magni explicationem* & alia.

Defunctus anno MDCXXXIX. III. Kalendas Aprilis in ætate fere centenaria corpus sub eleganti latina inscriptione domus majoris Hispalensis sodales conditum servant.

FERDINANDVS DE SEPVLVEDA, Segoviensis, Medicę artis, pręcipuéque aromatarię rei notitiâ dives, prodire in publicum, Adriano VI. recens Pontifici, dum in Victoria urbe moratur, nuncupatum fecit -

Manipulum Medicinarum, in quo continentur omnes medicinæ, tam simplices, quàm compositæ, secundum quod in usu apud Doctores habentur; cùm primùm alibi, tùm Pinciæ apud Ioannem Villaquiran 1550. folio.

FERDINANDVS DE SEVILLA, mihi aliàs ignotus, scripsisse dicitur -

Glosa *sobre las Extravagantes de Censos*.

FERDINANDVS DE SOLA, Medicus Doctor, quem Zacutus in censum Lusitanorum retulit Hispanos hujus artis Professores alicubi commemorans. Medicinam factitabat Hispali eo tempore, quo tractatum foras prodire fecit -

De Nivis usu. Latinum, an vulgarem alius dixerit.

FERDINANDVS DE SOTO, edidit -

Emblemas moralizadas. 1599. in 8.

FERDINANDVS DE SOTOMAIOR, ex Hieronymo Valdesano communicavit Hispanis -

Historia *de la Legion Thebèa*. Matriti, 1596. in 4.

F. FERDINANDVS SVAREZ, Lusitanus, Olissiponensis, ex Carmelitarum ordine

apud Gallos majorem vitæ partem commoratus floruit Burdigalæ, Bajonęque in Aquitania Theologus atque Philosophus Professor; cooptatus quoque inter regios Concionatores. Vicarius fuit Provincialis Aquitanæ provinciæ, annóque MDCXLIX. creatus Memphitanus Episcopus, (maximam Ægypti urbem intelligo, quę nunc Cairo) quo in loco sedit aliquot annis, atque inde Romam rediens, Parisiósque, decessit in hac regia urbe anno circiter MDCLXIV. Scripsit -

Epilogum universæ Dialecticæ, quas Summulas vulgò dicunt. Burdigalę apud Simonem Millangium 1622.

F. FERDINANDUS SUAREZ DEL CASTILLO, Toletanus, Carmelitarum familiæ Hispali adscriptus, Hispalensem domū semel, provinciam autem Bæticam bis rexit; generalisque in regia Curia sui ordinis procurator fuit. Nostrę autem genti communicavit -

El Compendio *de la Historia Antoniana*: hoc est, vitam & res gestas Sancti Antonii Abbatis, originémque & progressum religiosæ familiæ, quæ nomine hujus censetur; ex latino Aymari Falconis. Hispali 1603.

Exortacion *à la Republica de Venecia del Cardenal Baronio*; ex latino ejusdem Baronii in 4. Matriti 1607. Obiitque diem suum Hispali circa annum MDCX.

F. FERDINANDUS DE TALAVERA, ex oppido hujus nominis in Carpentanis (in quod transformata fuit, ut doctissimo cuique placet, antiquorum, sive *Ebora*, sive *Libora*) diœcesis, ac dominii Antistitis Toletani, monachus ordinis Sancti Hieronymi, tempore Catholicorum Regum Ferdinandi, & Elisabethæ, sacris eorum confessionibus, ecclesiasticis, bellicis, politicisque consiliis frequenter admotus nomen suum ad posteritatis omnem memoriam propagavit, vitæ innocentissimæ, rerúmque fortiter atque piè gestarum meritis: quæ tandem virum summè Regibus gratum in Abulensis priùs, deindéq; in Granatensis urbis recèns à Maurorum potestate ereptæ Pontificium evexère. Ad nos his scriptis pertinet;

Provechosa doctrina *de lo que debe saber todo fiel Christiano*.

Confessional, ò avisacion *de las maneras de pecados*.

Del Restituir *y satisfacer*.

De como emos *de comulgar*.

Contra *el murmurar*.

De las Ceremonias *de la Missa*. Idem credo est opus, *Memoria de nuestra Redemcion en los santissimos misterios de la Missa*. Salmanticæ apud Ioannem Perier 1673. in 8.

Contra la demasia *en el vestir y en el comer*.

De como *debemos aprovechar el tiempo*. Editi sunt hi omnes simul in 4. Præterea -

Impugnacion Catholica *en defensa de nuestra Fee*: adversus librum quemdam Hispali, dum ibi Regina moraretur, editum ab impio quodam Hebræorum fautore. Hoc tamen opus in nostro *Indice* prohibetur.

Ceremonial *de todos los officios divinos* cùm Latinè, tum Hispanè.

Una forma *de visitar Iglesias y Conventos de Monjas*.

Instruccion *para las monjas de un Monasterio de Avila*.

Officia quatuor, quæ variis diebus recitantur, composuisse etiam dicitur; duo nempe in die expugnationis laudatæ urbis Granatensis; tertium in die *S. Iosephi*; quartum tandem in *Expectationis partus Deiparæ Virginis*. Tribuit nostro hæc omnia Alphonsus Matritensis Archidiaconus *de Alcor* nuncupatus in *Palentina Historia* M.S.

Obiit Granatæ Ferdinandus, miraculis post mortem clarus XIV. Maji MDVII. Ejus vitam elegantissimo stylo pertexuit Iosephus Seguntinus Hieronymianus in *Historia* hujus ordinis. Multa quoque de eo laudatus Alphonsus Madridius in memorata *Palentinæ urbis Historia* M.S. Petrus Gonzalez de Mendoça Archiepiscopus Granatensis in *Salicetana domus*, Franciscúsque Bermudez de Pedraza in *Granatensium rerum Historiis*. Præterea, quæ nostro attribuimus, opera recognovisse etiam dicitur *Francisci Ximenii* Franciscani opus *de Vita Christi* Hispanè conscriptum, cà impensà curà & studio, ac si novum, ac vernam procudisset. Ad hunc scriptæ sūt Petri Martyris Anglerienfis XI. XII. XVI. & XXXVIII. epistolæ; pertinétque *Lucii Marinæi Siculi* hoc elogium è lib. VII. de Hispaniæ laudibus. *Cæterum Ferdinandum Talabricum Granatensem Archiepiscopum silentio dignum non censeo. Hujus enim scientiæ sapientiam, si rectè consideremus (quod paucis contingit) parem judicabimus. Quapropter hoc viro Ferdinandus Rex in rebus agendis atque negotiis omnibus maximè semper utitur; quòd eum doctum, sapientem, honestum novit. Hunc itaque regiis negotiis ita obrutum sepè vidimus, ut ei neque ad somnum, neque ad cibum capiendum locus aut spatium daretur*. Hæc Siculus.

F. FERDINANDUS DE TAVORA, Lusitanus, ordinis S. Dominici, Funchalensis Insulæ *Maderæ* Episcopus, eruditione ac morum probitate excellens, ut Alphonsus Fernandez loquitur scriptores ordinis sui in *Bibliothecam* colligens; scripsit an. MDLXXIV.

Commentaria super Evangelium Ioannis: quæ, uti credimus, lucem hactenus non viderunt.

F. FERDINANDUS DE TORQUEMADA, ordinis sanctissimæ Trinitatis, scripsit -

Aparicion *de Nuestra Señora de los Remedios*. Granatæ 1654. 4.

FER-

FERDINANDUS DE LA TORRE, scripsit, Anton. de Leone teste in *Bibliotheca Indica*, Descubrimiento *de las Islas Filipinas*. M. S.

FERDINANDUS DE VALDES, Hispalensis, Doctor Medicus Complutensis, primariúsque in patria Academia hujus artis Professor, scripsit Tractatum-

De utilitate venæ sectionis in variolis, atque aliis affectibus puerorum. Hispali 1583. in 4. Qui quidem ipso authore sui interpretevulgari sermone conversus iterum prodiit.

FERDINANDUS DE VALDES, Hispalensis, Græcæ linguæ Professor Complutensis, edidit-

Introductionem in GrammaticamGræcam. Compluti 1556. in officina Ioannis Brocarii.

D. FERDINANDUS DE VALLEJO, Gasparis filius, Hispali natus, Salmanticæ ad S. Bartholomæi collegium sodalis, intempestivâ morte viam laudis egregiæ à se muniri cœptam in eodem ipso collegio terminavit: cum perspicuum quidem doctrinæ suæ testimonium dedisset in commentario, typis jam alicubi commisso,

Ad Caput ultimũ De Donationibus inter virum & uxorem; uti legitur in *Libro memoriali Sodalium Collegii istius*. Obiit anno MDCXXIIII.

F. FERDINANDUS DE VALVERDE, Limensis, Augustinianus, S. T. M. in Peruana Indorum occidentalium provincia, Limæque pro interprete sacrarum Scripturarum, vulgavit anno 1622-

Relacion *de las fiestas, que se hicierõ en la ciudad de los Reies en el nuevo reinado de D. Felipe IV*. de qua in *Bibliotheca Indica* testis est mihi Antonius Leo. Superfuisse autem eum usque ad proximum retrò tempus, iterata illa hujus memoria preli beneficio notum fecit, quæ quidem extat in sequenti Poëmate,

Santuario *de Nuestra Señora de Copacabana en el Pirù*. Limæ apud Ludov. de Lyra 1641. in 4. atque item -

Vida *de Christo Nuestro Señor*. Limæ 1657. in 4.

De Trinitate, volumen unum adjudicat ei in *Theatro Indico Ecclesiastico Limensis Ecclesiæ* Ægid. Davila regius Chronographus.

FERDINANDUS VASQUEZ MENCHACA, Pinciæ natus, patrem habuit Martinum Vasquium, Spinarensem, cùm Granatensis, tum Pinciani Iuridici Conventus, deinde etiam regii Castellæ Concilii Senatorem; fratres verò Ioannem Vasquium earumdemGranatensis, Pincianæque Curiarum Iudicem, Indici demum Senatus Patrem; a: Rodericum Vasquium de Arze, quem post administrata alia munera Senatorem habuit ac tandem Præsidem (qui honos inter nos habetur, ac verè est togæ summus) regium proximè laudatum Castellæ Concilium: quorum omnium, tam parentis, quàm fratrum Ferdinandus ipse libro secundo De Success. creat. §. III. requisito XXIX. n. 1. meminit. Salmanticæ hic in collegio ab erectore Archiepiscopo urbis Compostellæ nuncupato dedit operam Ecclesiastico ac Cæsareo Iuri, quorum utriusque Doctoralem apicem postea obtinuit, Fuerit quidem, ut ait Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Hispalensis Ecclesiæ*, Archidiaconus *del Bierzo* in Asturicensi collegio sacro, Gasparis tamen Stunicæ ab anno MDLVIII. ad MDLXVIII. Compostellani Præsulis quòd generalis fuerit Vicarius, profectò adaptari non potest sæcularia reipublicæ munera interim exercenti. Refert enim ipse in præfatione lib. I. *Controversiarum illustrium* se inter IV viros Hispalensis Conventus Iuridici olim annumeratum, quâ tempestate huic Curiæ à Rege duo, tertius ab Assidonensi Duce, quartus à Tarifæ Marchione Iudices providebantur. Senatorem quoque Pincianum fuisse lego. Regi certè à consiliis fuit in regiarum rationum Senatu; cujus muneris etiã ipse quoq; meminit. Interfuit sacræ Tridentinæ Synodo inter Iurisconsultos eò destinatos à Philippo II. Rege Catholico. Porrò ascendisse eum ad supremi Castellæ Cameręque Senatus locum, inde fuit, ut credo, iis, qui affirmant, persuasum, quòd Menchacę cujusdam Castellæ Senatoris *Pragmaticæ* primæ tituli XXXII. libri secundi nostræ *Legum Compilationis* an. MDLVIII. nomen suum subscribentis mentio extet. Qui dubio procul ille ipse est, quem Cameræ jam honore conspicuum in solemnitate quadam juramenti sacra verba dictantem Ludovicus Cabrera lib. V. cap. VII. *Rerum Philippi II. Regis gestarum* celebrat. Sed profectò hæc ad alium quemvis, scilicet ad Franciscum Menchacam Philippi Regis summum Senatorem, & à secretis Consiliarium, cui nuncupavit noster *De Successionibus* libros patruum appellans, sęque illius ex sorore amitiua nepotem, non ad nostrum referenda sunt, qui biennio integro deinde exacto, hoc est, circa annum MDLXII. Decretorum Doctoris notâ dumtaxat venit in Tridentino Patrũ catalogo dignoscendus; & quod plus est, Doctoralem (ut vocant) Canonicatum Hispalensis Ecclesię Octobri mense anni LXVII. supra sesquimillesimum sibi à sacro ejusdem collegio delatum admiserit; quo cum suprema illa reipublicæ munia stare simul nequeunt. At hujus ultimò dicti, præterquàm quod apud Ludovicum Mexiam Hispali *de Pragmatica panis* scribentem, atque item in libro, quem in eadem Hispalensi Ecclesia *Obituum* vocant, diserta mentio fit, in epitaphio ipso sepulchri pauló pòst adjun-

gendo memoria durat. Sed quantumvis honoribus gestis clarus admodum, doctrinâ tamen exquisitâ, miráque publici juris ac privati, aliarúmque disciplinarum eruditione adhuc clarior, gentique suæ ac familiæ honestior fuit. Cum proposuisset quippe sibi, quod ætate sua contigit raris, Philosophia & bonis aliis artibus juri non privato solùm, sed publico lumen accendere, Iurisconsulti clarissimi, atque inter principes Iuris interpretes adnumerandi nomen & laudem, exterorum omnium etiam doctissimorum judicio, promeruit: ut alius vix sit inter Hispanos Iuris enarratores, quem Covarrubiæ & Navarro comparandum agnoscant. Opera ejus sex voluminibus continentur,

Primo & II. *Controversiarū illustriū* libri III. Francofurti apud Georgium Corvinum 1572. Venetiis 1564. Francofurti iterum 1577. ac tertio 1606. Barcinone 1563. Lugduni 1599. duobus tomis in 4.

III. *De Successionū progressu*. Venetiis 1564.

IV. V. & VI. *De Successionum creatione*. Salmanticæ 1559. in folio, sive *de Successionibus, & ultimis voluntatibus*; quod præferunt reliquæ editiones, Veneta 1564. in folio, Francofurtensis 1610. Genevensis 1612.

Consignari voluit moriturus fratri Roderico Vasquio Granatæ tunc temporis Senatori quidquid operę insumpserat libro *De vero Iure & naturali* inscribendo; precatus eum, ut in perfectionem duci per idoneum aliquem, typisque edi procuraret; ut è testamento apparet ipso, cujus exemplum Hispali in Ecclesia adservatur. Ibi nunc ante parvam portam sinistri Chori lateris, Ferdinandi sive sepulchrum, sive cœnotaphium visitur, inscriptionem hanc, quæ Francisci Pacieci viri disertissimi, latinique Poëtæ eximii, ejusdem Ecclesiæ Canonici, accurationem sapit, præ se ferens.

Vitæ immortalis
Origo

Fernando Vaskio Meneiaka.
Inlustri. I. V. D. praclaris
Honoribus defuncto, & in
Ispalen. Ecclesiæ Patres eruditionis ergo denique adlecto.
*æternæ doctrinæ monimentis de posteritate benemerenti positum. A... MIOLXIX.**
Aetat. vero LVII. R. I. P.

* Ita est in lapide cùm debuisset magis. ID. hoc est quingentesimo.

Et subtùs gentilitii insignis scutum, quod interponitur,

Ex Collegii Decreto ob egregiam liberalitatem qua vir pientissimus perpetuum. IↃↃↃↃ. æris censum quodannis in dotes virginum dedit, legavit.

FERDINANDVS VELASCVS, Ioannis II. Portugalliæ Regis orator, edidit-

Orationem *habitam Romæ nomine dicti Regis ad Innocentium VIII. Pontificem Maximum*.

De quo author est Ludovicus Iacobus à Sancto Carolo in *Bibliotheca Pontificia*.

D. FERDINANDVS VELLOSILLO, Aillonensis, quod est oppidum *Aillon* diœcesis Seguntinę, (Italum *Bibliotheca Pontificia* authorem falsò referr) in Salmantino percelebri lyceo inter sodales Archiepiscopalis collegii Iacobo Apostolo sacri à quarto anno super quadragesimum sæculi præteriti sexennio integro sacras literas professus est. Vnde ad Seguntinum evocatus sexdecim annis easdem docuit primarius Interpres, Seguntinæque istius Ecclesiæ Magistralis Canonicus; jam eo tempore idoneus habitus, qui cum aliis ab Hispania destinatis ad Concilium Tridenti celebrandum Theologis & ipse nominari, reversúsque ad Lucensem Pontificatum sufficì meruerit. Dum tamen id munus sedulò gerit, arthritide laborare cœpit, ac tanquam truncus, ut ipse queritur, in lecto jacere: quo tempore veluti profundissimo usus otio elucubravit-

Advertentias *Theologicas Scholasticas in B. Chrysostomum & quatuor Doctores Ecclesiæ*; Ad Philippum II. Regem Catholicum. Compluti apud Ioannē Iñiguez de Lequerica 1585. in folio, Venetiisque 1601. folio.

Promiserat quoque *Morales in usum Concionatorum Verbi Dei*. Sed interrupit mors propositū XXII. die Feb. an. MDLXXXVII. vitæ meliori eum restituens. Collegium D. Hieronymo sacrum erexit Complutensibus.

FERDINANDVS DE VERA, scripsit-

Panegirico *por la Poësia*. Montillæ 1627.

Explicacion *y notas al Libro quarto del Arte comun*. Granatæ 1631. in 8.

FERDINANDVS DE VERGARA CABEZAS, Iuris Doctor in collegio Granatensis urbis Imperiali, atque in schola Canonum Professor, edidit-

Defensa *en derecho por la Inmaculada Concepcion de la Virgen Santissima*. Granatæ 1653. 4.

FERDINANDVS DE VILLAREAL, Presbyter Vbetensis, dedit in lucem hæc duo opera metrica-

Traduccion *de las Imagenes de la Muerte: con un Sermon para saberse exercitar en su memoria*. Compluti apud Ioan Brocar 1557. in 8.

Emblema ó escritura *de la Iusticia*. 1546. in 8.

Vidit D. Thomas Tamajus.

FER-

FERDINANDVS XIMENEZ DE ARAGAON, Olisiponensis, Archidiaconus *Sanctæ Christinæ* in Bracharensi Ecclesia, dedit carmine & prosâ contextum opus sic nuncupatum (Lusitanum, ut credimus)

Restauraçaõ ò *renovoçaõ do homem* Olissipone apud Petrum Craesbek 1608. in 4. Posteáque-

Doutrina Catolica *pera Instrucçaõ e confirmaçaõ dos Fieis, e extinçaõ das seitas superstiçiosas e em particular do Iudaismo*. Prodiit ex eadem officina 1625. in 4.

FERDINANDVS XVAREZ, Hispalensis, vertit in sermonem vernaculum *Petri Aretini* libellum ingeniosissimum, quem deinde Gaspar Barthius vir eruditissimus, Hispanique idiomatis cultor eximius, ex Ferdinandi versione, qui prototypi quædam parum honesta prætermiserat, non ex ipso Aretini exemplari, hâc inscriptione edidit insignitum. *Pornodidascalum, seu colloquium muliebre de astu nefario, horrendisque dolis, quibus impudicæ mulieres incautæ juventuti insidiantur*. Francofurti 1623. in 8. Hispanam Suarezii versionem nusquam vidimus. Acquievisse autem non toto animo Barthium suo in hoc opere exantlato labori, hæc illius verba in præfatione ad *Pornoboscodidascalum*, sive *Cælestinæ* egregiæ nostratis Comediæ interpretationem post aliquot annos, ut latinam faceret, in manus sumptæ, liquidò ostendunt. *Edidi quidem* (ait) *paulò ante hunc ludum Dialogum Petri Aretini ex Hispanico Fernandi Xuarezii à me translatum. Sed is libellus ita planè conversus est in Romanum sermonem, ut denuò eum traducere velim potiùs quam eo modo legi: id quod etiam proximo otio facere decrevi. Quoniam rudior adhuc tum eram linguæ delitiarum; potiùs latinitati, quam hujus proprietati studens: quod nonnusquam tamen aliter faciendum res ipsa me edocuit*. Hæc ille.

Los Comentarios *del Venceiano de las cosas del Turco*, ejusdem sunt Ferdinandi Xuarezii Presbyteri ex Italico versi. Hispali 1546.

F. FERDINANDVS DE ZARATE, Matritensis, ordinis Eremitarum in Cordubensi domo, sacræ Theologiæ Magister, Professórque Vrsaonensis in Bætica; edidit-

Discursos *de la Paciencia Christiana*, libris VIII. Compluti 1597. in 4. præter alia, quæ non novimus. Sub hujus nomine laudari video *De Imagine sacra Deiparæ* dictæ *de la Oliva*, nescio quid Neapoli editum 1634. in 4. Ferdinando de Zarate tribuit non nemo *Certamen Conceptionis Dominæ Nostræ*, Valentiæ editum 1586. in 8. Hispanum scilicet.

FERDINANDVS DE ZVRITA, Huetensis (diœcesis Conchensis *Huete* oppidum est) apud occidentales Indos sacræ legis Evangelicę dissemінator, scripsit latinè-

Theologicarum de Indis quæstionum Enchiridion primum. Matriti 1586. in 8.

D. FERDINANDVS DE ZVRITA, nescio quis, scripsit hujus tituli opus-

Meritos *disponen Premios*. Matriti 1654.

FIRMINVS.

FIRMINVS, Lusitanus,

Repertorium scripsisse dicitur *De mutatione aëris*. Parisiis 1539.

FIRMINVS LOPEZ DE MENDICORROZ, Navarrus, ut videtur, Ioannisque Ferdinandi à Velasco Magni Castellę Comestabilis asseclа, seu familiaris, edidit-

Observaciones *de la vida del Condestable Iuan Fernandez de Velasco, y cifra de sus dictamenes*; Ad Bernardinum Ioannis filium. Vigebani in Ducatu Mediolanensi 1625. in 4.

FLORIANVS.

FLORIANVS DOCAMPO, Zamorensis, Lupi filius, quem ex Sancia Garzia Docampo fœmina, ut alicubi lego, Lusitana, Didacus de Valencia Castellæ Mareschallus procreavit, sub Antonio Nebrissensi, & aliis Compluti ad omnes bonas disciplinas multo studio adhibito, strenuè se ad historicum munus, quod quasi præsagiebat sibi aliquando solemniter obeundum, comparavit. Quo consilio quę latebant ferè rerum nostrarum origines ex Romanorum & Gręcorum libris, prisci ævi lapidibus, aliisque monumentis, atque adeo inferiorum temporum historiam ex authenticis & æqualibus scripturis, Principalibúsque concessionibus undique conquisitis ferè primus procudere concepit animo, atque ex bona parte exequutus est. Canonicus enim Zamorensis patriæ Ecclesię factus meruit à Carolo Cęsare regius destinari Chronographus, eâ spe de virtute atque eruditione hominis vulgò apud omnes conceptâ, valdéque in dies confirmatâ, ut in comitiis Castellę regnorum anni MDLV. communi Procuratorum voto pullatus fuerit Cęsar de exhibendo regiis, aliundéve quàm ex sacerdotio Zamorensi venientibus redditibus Historico suo Floriano, quo posset muneri suo continuandæ Historiæ, non ulli addictus Ecclesię ministerio, totus vacare. Exquisitam adjunxit, pro captu ejus temporis, in commentando dictionis elegantiam, quę verè digna esset rebus, quas describendas curę suę commendaverat. Nec tamen solidam ab eruditis laudem colligere potuit, ex quo verę Historię bono semini Berosianarum, hoc est, anilium fabularum non multò antea publicatarum evanida commiscuit grana; quas quidem

ad

ad Deum Fabulinum relegandas nondum palam decreverat Criticorum Senatus. Quare Andreas Resendius multò superioribus diligentiorem vocat Historicum, & quantum ad Geographiam eruditiorem: quem tamen alibi ut nimis credulum Berosi originum Hispaniearum accusat; nempe ad *Moralem, & de Antiquitatibus Eborensibus* scribens. Ambrosius item hic Morales in laudando Floriano multus & creber est, extollendáque ejus industria, & sermonis majestate. De quo in *Prologo* suæ continuationis, & in *Tractatu de Antiquitatibus Hispaniæ*, atque etiam in *Excursu de Lingua Hispanica* adiri potest. Nec non Ioannes Vasæus hæc de Floriano habet in *Chronici* cap. IV. *Vir, ut apparet, multæ lectionis, & indefatigabilis hac in parte diligentiæ, omnes Hispaniæ res memorabiles quatuor tomis describendas suscepit; quorum primum tantùm bactenus, quod sciam, edidit; in quo quæque de primordiis Hispaniæ potuerunt inveniri, studiosè ac diffusè collegit*. Andreas tandem Garsias Matamorus quàm appositè de Floriano in *Apologetica* sua natratione *de Academiis, & literatis Hispaniæ viris*, post Petrum Messiam, & Genesium Sepulvedam Cæsareos Historicos pro merito laudatos? *Postremus est Florianus, qui mibi vir unus, & veterem majestatem imperii repræsentat, & quadam cum gravitate eloquentiæ & puritate sermonis Hispani ad scribendam Historiam se maximè applicat, clarissimum Historici nomen transmissurus ad posteros*. Verè ex quatuor partibus Historiæ nostratis, quarum spem fecerat, primæ tantum semissem perfecisse videtur. Ab eo enim habemus-

Los cinco libros primeros *de la Coronica general de España*. Pertingere hæc prima pars debuit usque ad Iesu Redemptoris adventum, ut ex procemio ipsius authoris constat. Nec tamen ultra duorum Scipionum cædem procedit narratio. Sanè quatuor ex his quinque libris à quodam Typographo extortos sibi fuisse non dissimulat Florianus in quadam ad *Ioannem Vergaram* epistola, quam mox laudamus (prodiit utiq; id, quod fuit, Zamoræ 1544. in fol. cũ Indice rerũ & locorum) pluráque se emendasse ait ad subsequentem editionem: quæ quidem, diem suum eo obeunte, non nisi curâ Ambrosii Moralis prodiit integra & quinque jam librorum, Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1578. in folio. Quam quidem Historiam satiùs habuit continuare Ambrosius idem Morales, quàm à principio rerum novam recudere.

Circumferuntur & alia præ se ferentia *Docampi* nomen; utpote-

Libro *de linages y armas*; quem adservari ajunt autographum in Bibliotheca Comitum de Lemos oppidi *Monforte* Regni Gallæciæ. Hujus meminerunt D. Iosephus Pellicer regius Chronographus in libello supplici, seu *Memoriali pro Marchione de Ribas*, & Rodericus Mendez Silva in *Vita Nonii Alphonsi*. Certè Florianus ipse, ad contexenda suis quæq; Historiæ locis, peculiarem se in describendis nobilium familiarum originibus & insigniũ usu posuisse curam indnstriámque in eo, quem laudavimus, Historiæ procemio admonere suos lectores voluit.

Laudant separatim ejus-

Linage *del apellido de Valencia*: quod opusculum habuit Gundisalvus Argote de Molina in penu sua Genealogica manu exaratum; nempe de avito authoris stemmate lucubrationem.

Cœpisse quoque eum *de rebus Francisci Cardinalis Ximenii* commentari, hujúsque Historiæ fragmentum ad Ioannem Vergaram misisse lego in *Epistola* ejus ad *Vergaram* è Zamoræ urbe datam III. Maji MDXLIX. Quam in *Archivio Complutensi* simul cum *Ximenii* ipsius *Cardinalis vita*, edi curavit Collegium Complutense Sancti Ildephonsi operis author. Quo quidem Commentario usus est in eadem Sparta exornanda, ut ipse ait in Prologo, Alvarus Gomezius. Sed in hac eadem *epistola* Florianus refert aggressum se esse *Ferdinandi Pulgaris*, & *Ferdinandi* alterius *Perezii Guzmans de Viris illustribus* libellorum continuationem.

FORTUNIUS.

FORTUNIUS GARZIA DE ERZILA, aliàs ARTEAGA, Cantaber, eques D. Iacobi, inter Hispanos collegii Bononiensis ab Ægidio Albornozio ædificati sodales superiori sæculo in utriúsq; Iuris professione paucos Italorum pares habuit. Ingenium in eo fuisse acre, flexibile, multiplex, & exercitatum æquales referunt, gravitatem humanitatis plenam, judicium verò sic maturum ac modestiâ imbutum, ut in scholasticorum circulis de abstrusis quibusq; eum quotidie interrogantium, qui vix aliquid ignoraret, nihil tamen responderet ex tempore nisi cunctanter, rationibúsque utriusque partis in medium productis. Sparsa tanti viri fama per diversa Italiæ loca Florentinæ urbis persuasit cives, ut Fortunium ad Academiam suam Pisanam invitarent. Quam conditionem ideò non admisit, nè videretur de togæ honorũ, quos inter suos gerere ante omnia desiderabat, spe non temerè conceptâ cum nova istius Professorii muneris acceptatione transigere. Igitur evocatus à Carolo Cæsare in Hispaniam, eo tempore jam regius Consiliarius erat, hoc est, supremi Castellæ Senatus Pater, quo Ioannes Genesius Sepulveda de Albornozii rebus commentabatur, atque item in Curia Regni Navarræ summus Iuridicus, quem Regentem Idiotismus noster vocat. Hunc certè omni laude afficiunt viri duo longè gravissimi tam dignitate, quàm doctrinâ, Didacus Covarruvias *lib. III. Variorum cap. I.*

& I.

& I. Parte de Sponsalibus cap. V. §. I. n. 5. Et Gregorius Lopezius in *glossa ultima Leg. I. Tit. VII. Part. I.* Qui quidem ultimus *Virum doctissimum*, & *Christianissimum*, quemadmodum & alii non minùs exaggeratis laudum cumulis eum appellant. Scripsit -

Commentarium de Pactis, in Titulum Digestorum de Pactis, cum Repetitione Cap. I. Extra eodem Titulo. Bononiæ cum duobus sequentibus 1514. & Francofurti apud Nicolaum Hofmannum 1611. in 8. Repetitio ista edita quoque est Vol. III. *Repet. diversf. Iuris Canonici.*

Ad Legem Gallus D. de Liberis & posthumis Commentaria: Item -

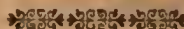
De Vltimo fine utriusque Iuris 1 Bononiæ simul, uti diximus, hæc tria 1514. Hic autem postremus Tractatus Coloniæ 1585. 8. Et inter *Doctorum Tractatus* Volumine primo. Cujus quidem scripti perfectione permotus Boëtius Epo celebris illo ævo Duacenæ Academiæ Professor nuncupationem Fortunio fecit tractatus sui *De vero Iuris Ecclesiastici fine prorsus alio, quàm Iuris Civilis*: qui quidem operi ejus volumine secundo legitur ita nuncupatus. Propter hoc opus maximè Arnoldus quoque *Baert* Bruxellensis in alloqutione ad Lectorem *Praxis criminalis*, à se denuò recoctæ, *Arnaldi à Bellovisu*; *Nullus* (inquit de Fortunio loquens) *meo judicio tam veterum, quàm neotericorum subtiliùs illo scripsit unquam, vel ad unguem diligentiùs omnia scrutatur.*

Consilium ejusdem pro Militia Sancti Iacobi, laudatur à quibusdam. Idque innuit absque dubio Gregorius Lopezius relato suprà loco, dum agit de foro equitum militarium. *Audio etiam quod super hac quæstione scripsit latè Fortunius ab Arcilla vir Christianissimus & doctissimus, qui fuit de regio consilio, & quod speratur citò prodire in lucem.* Hæc ille.

Sobre el Desafio del Rey de Francia y del Emperador, excursus quidam M. S. Fortunii extitit in Bibliotheca D. Ioannis Bertrandi à Guevara Compostellani Antistitis: Qui fuisse videtur inde ad Olivariensem translatus: in ejus namque Catalogo sic legitur, *Fortun Garcia sobre el Desafio y materia del Duelo.*

Legesis, Fortunii germanam effigiem, qui cupis conspicere, Ioannis Genesii ad *Iacobum Arteagam* sodalem *Epistolam* quamdam, quæ edita fuit cum ejus *Commentariis ad Legem Gallus.*

Patet fuit Fortunius noster Alphonsi Erzillæ, qui de Araucano in America bello elegantissimè scripsit.

FRANCISCA.

D. FRANCISCA DE LOS RIOS, Matritensis, vertit in vernaculam ex latina lingua duodecim tantum annis nata (res miraculo similis!)

La Vida de la Beata Angela de Foliño, apud Ioannem Cuestam 1618. in 8.

FRANCISCVS.

F. FRANCISCVS DE ACOSTA, Augustinianus, provinciæ Bæticæ, vir piè disertus, scripsit -

Vida prodigiosa y heroicas virtudes de la venerable Madre Maria de IHS, religiosa Carmelita descalza del convento de S. Ioseph y S. Teresa de la ciudad de Toledo. Matriti 1648. in 4.

FRANCISCVS ADAME DE MONTEMAIOR, natus in oppido *Villanueva de la Serena* provinciæ Estremaduræ, ac presbyter, edidit parum limato stylo, sed poëtico, hoc est facili &, cùm opus est, vehementi & nervoso -

Nacimiento vida y muerte del Apostol S. Pedro Principe de la Iglesia; cant. XXIIII. ad Garziam de Loaisa ToletanumAntistitem. Toleti apud Petrum Rodriguez 1598. 4.

FRANCISCVS DE AGVADO, natus in oppido *Torrejon* prope Matritum, post adeptam inter sæculares lauream Philosophiæ Complutensem Iesuitarum sodalis, administratâ provinciâ Toletanâ domo præfuit Matritensi, ac Philippo IV. Regi nostro à concionibus fuit, prudentiâ doctrinâque spectatus, scripsit -

Del perfecto Religioso. 1619. fol.

Christiano Sabio. Matriti 1638. in folio, & 1653. fol.

Sumo Sacramento de la Fee, Tesoro del nombre Christiano, sive de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento. Matriti anno 1640. in folio.

Misterios de la Fee. Ibidem 1646. fol.

Exortaciones varias doctrinales; ad D. Agnetem Stunicam Olivarum Comitissam. Ibidem 1641. folio.

Adviento y Quaresma. Matriti apud Dominicum Garsiam 1653. fol.

Carta à los Superiores de la provincia de Toledo, en que refiere la vida y muerte del P. Juan Gondino de la misma Compañia de IHS: qui obiit an. MDCXXXI.

Apologos morales; ex latino Cyrilli, sive Alexandrini, sive Hierosolymitani, quod Interpres ignorare se ait. Interpretatum ex Græco existimavit Aguadus eum, qui Latinè à principio conscriptus fuit, libellum; ut Aubertus Miræus & Carolus Labbæus notant,

tant, Porrò Hispana hæc interpretatio Matriti prodiit anno 1643. 8.

F. FRANCISCVS DE AGVILAR, Augustinianus, in gymnasio Ilerdensi Bibliorum Professor publicus, nescio quæ dicitur anno MDC. edidisse in lucem; nihil enim ultrà nos docuit *Alphabeti Augustiniani* author.

D. FRANCISCVS DE AGVILAR TERRONES DEL CAÑO, Iliturgitanus (*Illiturgi* hodierna est urbs *Anduxar* Giennensis diœcesis) Doctor Theologus, quam scientiam in gymnasio urbis Beatiæ aliquot annis fuit professus, Philippo II. Hispaniarum Regi à concionibus, & in Granatensi alma Ecclesia sacrarum literarum interpres Canonicus, dein Tudensis, demum Legionensis Ecclesiarum Præsul, scripsit -

Instruccion *de Predicadores*. Granatæ 1617. in 4. Quam quidem tribuens Lucas Vvaddingus Ioanni cuidam Terrones Franciscano, *de Scriptoribus hujus Ordinis* dum commentatur, à vero ipso refellitur.

Sermon, *que predicò en Madrid en las honrras de Felippe II.*

Otro *en las de la Serenissima Infanta D. Catalina Duquesa de Saboia*. Matriti 1577. 4.

Obiit XIII. Martii MDCXIII.

F. FRANCISCVS DE ALCOZER, ordinis fratrum Minorū provinciæ S. Iacobi, præstans vir judicio, divinarúmque, atque humanarum cognitione literarum, scripsit -

Tratado *contra el juego*. Salmanticæ 1559. apud Andr. Portonariis.

Confessionario *breve*. Salmanticæ 1572. in 8. Cordubæ 1592. 8. Matritique 1598. in 8.

Alius, credo, Ioannes est Alcozerius, qui de *Missæ Caeremoniis* libellum scripsit, quamvis utrumque eorumdem faciat operum authorem inadvertenter Vvaddingus.

FRANCISCVS DE ALDANA, expertæ fortitudinis miles, prudentiâ, ingenióque non minùs, quam robore animi, ac manu valens, post facta plura sub Philippo Rege II. stipendia, approbatámque ei in multis bellicis officiis operam, jussu ejusdem comitatus fuit Sebastianum Lusitaniæ Regem in expeditione illa Africana, quæ tam ei, quàm Sebastiano fatalis fuit. Multa Aldanæ monumenta cùm ligatæ, tum prosæ orationis invidit nobis fortissimi ac disertissimi hominis mors, quorum memoriam conservavit saltem Cosmas ejus frater ad carmina ejusdem, quæ in vulgus edidit, præfatus. Prodierunt nempe ejus curâ -

Las Obras, *que se an podido hallar del Capitan Francisco de Aldana*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1593.

Deperiisse alia opera eodem ipso fato, quod Aldanam sustulit, cùm sacra, tū profana Cosmas conqueritur. Ea sunt, nè viri sic bene de gente nostra & poëtica arte meriti famæ quidquam decerpere aut invidere videamur, fratris quidem testimonio,

Del Santissimo Sacramento; foliorum ferè centum opus prosaicum.

De la Verdad *de la Fee*, ejusdem molis.

Perfecciones *de Nuestra Señora*.

De Amor *Platonico*.

Dialogo *llamado Ciprigna*; sive secessus nobilium quorundam virorum in Cyprum insulam.

Historia *del Genesis, en octavas*.

De Angelica *y Medoro, en octavas*.

Epistolas *de Ovidio, en verso suelto*.

De Amor *y Hermosura*.

Cartas: Epistolæ nempe tam seriæ, quàm jocosæ urbanitatis plenæ.

Omnia hæc partim lecta sibi, partim visa Cosmas refert adjungens *Bucolica* alia *duo Poëmata*, quorum alteri *de Partenio y Nise* nomen fecerat, ab ipso authore eorum, egregio quidem eo propriarum vigiliarum cōtemptore, Vulcano, præsente se, qui testimonium oculatum perhibet, in prædam data. Obiit in Alcazarensi infœlici prælio secunda die Augusti anno MDLXXVIII.

D. FRANCISCVS DE ALFARO, Hispalensis, Iurisconsultus, cùm Regii Fiscalis munus in Prætorio Panamensi occidentalis Indiæ circa annum sæculi superioris quartum à nonagesimo obire jussus fuisset, vix satisfactum commisso sibi hujus ministerii honori existimavit antequàm de rectè ac laudabiliter eo gerendo, administrandóque posteris accenderet documentorum facem. Hic ergo & in *Charcarum*, seu Argentinę urbis, quę Peruani regni est, Conventu Iuridico, ad quem an. MDXCVII. in eumdem Fiscalis Advocati locum fuit translatus, elaboravit, quod ad Philippum III. Regem misit opus, scilicet -

De Officio Fiscalis, deque Fiscalibus privilegiis Tractatum. Pinciæ apud Ludovicum Sanchez 1606. fol. Qui Matriti deinde prodiit emendatior & auctior ex officina Francisci Martinez 1639. fol. Ejusdem Argentinæ Curiæ Iudicem, nec non & Limensis egit, demúmque apud nos regiarum rationum Senatorem: quo censebatur magistratu cùm ad plures abiit.

FRANCISCVS ALPHONSVS, Malpartidensis, Iesuitarum Sodalis, primariúsque sacræ scientiæ in collegio Complutensi Professor, vir ob innocentiam & integritatem morum dignus habitus qui statim à morte chartis commendaretur, quæ viventis res gestas, atque mortem describerent, disponente Francisco Aguado tunc temporis Rectore. Philosophicum, ut vocant, Cursum scripsit;

qui

qui magni habetur in ea Schola. Vidimus ex his tantum -

Disputationes in universam Aristotelis Logicam. Compluti apud Antonium Vasquez. 1639. 4. & 1641.

In Libros Aristotelis de Generatione & Corruptione: In IV. Libros de Meteoris, & tres de Cælo Disputationes. Ibidem 1641. 4.

FRANCISCUS ALPHONSUS COVARRUBIAS, Presbyter, Curióque loci *Contreras* nuncupati Burgensis diœcesis, scripsit -

Brevem Tractatum pro institutione Evangelici Prædicatoris. Matriti 1650. 4.

F. FRANCISCUS DE ALVARADO, Dominicanus Prov. Mexici, typis edidit -

Vocabulario de la lengua Misteca. Anton. de Leon in *Bibliotheca Indico-occidentali* Tit. XVIII. & Augustinus Davila Padilla in *Historia ejusdem provinciæ* testes sunt.

D. FRANCISCUS DE ALVARADO, Archidiaconus de *Birviesca* in Ecclesia Burgensi, Protonotariúsque Apostolicus, ad Mariam Austriacam Imperatricem scripsit -

Frutos admirables de la limosna: pluribus sacræ Scripturæ, veterúmque Authorum historiis collectis & in nostrum sermonem conversis. Compluti 1609. 8.

FRANCISCUS ALVAREZ, Lusitanus, Emmanuëli Regi à sacris, vir industrius, & inculpatis moribus, idoneus visus fuit prædicto Regi, quem unà cum Eduardo Galvano ad Abissinorum Principem Davidem in comitatu Matthæi Æthiopis, qui legatus ejusdem ad Emmanuëlem venerat, ad suósque jam erat rediturus, mitteret Oratorem. Mansit is in Æthiopia detentus ibi variis de causis sex integros annos; quo spatio temporis non inutiliter facto rediit ad nos cum literis ejusdem Davidis ad Ioannem Regem, qui patri successerat, nec non & ad Summum Ecclesiæ Patrem, qui tunc erat *Clemens* VII. eíque tandem Ianuario mense anni MDXXXIII. hoc Æthiopicæ legationis officium Bononiæ exhibuit, Carolo ipso Imperatore per eos dies in ea urbe agente, honorificentissimámq; & ecclesię & supremo ejus Prę́suli, cunctisq; gratissimã legationem præsentiâ suâ & numerosissimæ aulæ frequentiâ ornante. Sed ne hujus expeditionis interiręt memoria altera fuit nostri cura, scribenris idcirco, vernaculè tamen,

Verdadeira informaçaõ do Preste Ioão das Indias, em que se contão todos os sitios das terras; e dos tratos; e commercios dellas, e do que passara na viagem de D. Rodrigo de Lima (succenturiatus is fuit in locum demortui, priusquam in Æthiopiam perveniret, Galvani) *que foi per mandado de Pedro Lopez de Sequeira; & assi das cartas e presentes, que o Preste Ioão mandou al Rey nosso Senhor.* Olisipone 1540. fol.

Receperat in se Paulus Iovius Historiarum scriptor celebris, Martino à Portugallia Lusitano apud Pontificem tunc temporis Oratore instante, Historiã hanc Latinã ex Lusitana reddere; quod & Damianus à Goes Lusitanus eques, supersedente Iovio, facere debuit, ex quo id promisit Paulo III. Papæ in opusculo de *Fide, religione, moribúsq; Æthiopum*, ei nuncupato. Hispaniensem sive, ut rectiùs loquar, Castellanam certè habemus, non unius diligentiã; nam & Thomas de Padilla vertit, Antverpiæque edidit anno 1557. 8. & iterum Michaël de Selves Toleti 1558. 8. Gallicam alius fecit, Ant. Verderio teste, quam Bellerus edidit Antverpiæ 1558. collegit quoque in compendium Ramusius. Diversum ab hoc opus cur putabimus cum Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica* Tractatum *de la Etiopia* quinque libris comprehensum, de quo mentio est in *Relatione Legationis Imperatoris Æthiopiæ ad Clementem Papam*, quæ sine authoris nomine legitur in *Hispania illustrata* volumine secundo fol. 1285. atque in laudato nuper *Goësii* opusculo, ibidem fol. 1301. Cæterum de hoc authore Bodinus in *Methodo Historiarum* ita censet. *Franciscus Alvarezius multò majore fide, ac diligentia res Æthiopum primus scripsit, quæ nunc à peregrinis & optimis quibusque scriptoribus probantur, nec sine magna voluptate leguntur.* Hæc ille.

FRANCISCUS ALVAREZ DE RIBERA, Metellinensis, legalis scientiæ, atque canonicę tyrocinio Salmanticæ facto, ne conjugio, juxta parentis Alphonsi Alvarez de Horozco destinationẽ, se submitteret, in Italiam aufugiens, militaria stipendia in Senensi statu Regi suo fecit, & Orbitelli Præfectus fuit: deindéque Auditor Tusciæ, ut vocant, Præsidiorum, hoc est, Castrorum, quæ in ea provincia retenta sunt. Post tredecim annos in hoc munere exactos in Hispaniã venir, indéq; Præses regiæ Cameræ summariæ Neapolim reversus est an. MDLXX. cui Senatui ab anno MDLXXXVI. præfuit, post bienninm factus Cancellarię Regens. Deinde etiam in Matritense rerum Italicarum Concilium Senator anno MDXCVII. septuagenarius ferè senex fuit vocatus; integritate summâ vir, prudentiâ & pietate; quæ ei pepererunt virtutes maximam apud omnes existimationem. Refertúrque non vanâ famâ Sixtum V. Pontificem Maximum destinasse eum purpuratorum patrum sodalem, si arbitrio ejus se totum dare vellet. Ab anno quippe MDLXXXIX. sacerdos ordinatus, & Salmantinus Canonicus fuerat creatus. Postquam verò in Hispaniam rediit Abbatiã S. Angeli in Sicilia MCC. scutorũ annui redditus, ac DC. ducatorum pensione super Ecclesiæ Tarentinæ mensam, cùm Episcopatum nescio quem recusaset, ditatus fuit. Scripsit, dum controversia verteret super Portugalliæ successione -

Pro Augustissimo Philippo II. Responsum de successione regni Portugalliæ. Cui additiones fecit Carolus Tapia in Senatu eodem supremo Italiæ Regens, edito Matriti 1621. 4.

Decisiones M.SS. laudat Carolus idem Tapia ubi proximè. Obiit Pinciæ, dum ibi aula esset, apud Clericos Regulares sepultus VIII. Octobris MDCV. ætatis suæ LXXV. In Ecclesia S. Spiritus Neapolitana regio Palatio proxima hanc inscriptionem legimus;

Franciscus Alvarez Ribera Miles Hispanus
Regia Cameræ pro invictissimo Rege
Philippo Præfectus, quem Locumtenentem
Vocant, a latere Consiliarius, sacellum
Hoc præclarum à fundamentis erexit,
Censu addicto ut septies in anno solemniter
Et bis in die de more sacra fiant
Alterum ad auroram, alterum prope
Meridiem.
Vt sedulis sit satisfactum, occupatis verò
Pigris licet immeritis non deficiat.
Mediúmque istud & majus Altare,
Sacrorúmque partem intentioni Sargenti
Ioannis Gutierrez militis strenui, a quo
Fuit institutus heres an. Dom.
MDLXXXIV.

Et super cœnobii, quod olim fuit Dominicanorum, portam hæc ejusdem extat memoria.

Illustri Francisco Alvarez de Ribera
Regiæ cameræ Locumtenenti
Dominicani fratres posuêre:
Etenim ipse in Spiritus S. amore spem locans
Sui operâ vel pietate totam ferè hanc
S. Spiritus sacram ædem lustrando restituit:
Opus vero ab Illustriss. & Excellentiss.
Marchione de Mondejar Prorege
Fuerat designatum. Anno
MDLXXXIV.

Consule, si vis, Cæsaris D'Engenio Caraccioli *Neapolim sacram* pagina 545. & 548. Nicolaum Topium *De origine omnium Tribunalium urbis Neapolitanæ* lib.IV. cap VII. prioris Partis, qui prolixiùs in III. Parte, ubi catalogum edidit sacram Cancellariam Regentium, specialem de vita Riberæ lucubrationem instituit, ex ea scilicet, quam scripsit Carolus Tapia Belmontis Marchio illius veluti alumnus & discipulus. Lege-sis & Iulium Capacium in libro *Il Forastiero* nuncupato giornata VII. pag. 611.

D. FRANCISCVS DE AMAIA, Bæticus, Antiquariensis, Iuris utriusque Consultus, cùm in Vrsaonensi Academia & collegio civile Ius ex primaria cathedra creatus ritè Doctor jam doceret, Salmanticam ad collegium Episcopi Conchensis XXII. Novembris MDCXVII. evocatus, quod ipse refert ad L. V. n. 26. Cod. *de Iure fisci* scribens, quà docendo, dum ex publico munere Iustinianæum Codicem & Codicis posteriorem partem, voluminis appellatione vulgò notam, atque Digestum, ut vocant, vetus interpretatur, quà scribendo plures annos in hac schola cum magna sui nominis celebritate transegit. Eâ quippe fuit præstantiâ, ac firmitate doctrinæ, eâ studiorum elegantiâ, liberaliúmque aliarum disciplinarum cognitione, ut neminem ferè sui temporis Professorum in hac saltem eruditionis laude sibi æqualem habuerit. Creatus inde fisci apud Granatenses Advocatus, móxque Pincianæ Curiæ Senator, absque eo quod publicis cessaret horis, hoc est, muneri Senatorio aliqua ex parte deesset, quod ipse sibi ad imitationem Plinii senioris in præfatione *Commentariorum Voluminis* modestè vindicat, horas omnes successivas, & bonum, quod usquam concederetur, otium publicæ utilitati, quæ ad posteros emanatura erat, expendit: in perficiendis nempe, atque in vulgus proferendis, quorum jam specimen fecerat, doctissimis lucubrationibus. Ediderat is in Professorio munere adhuc manens-

Observationum Iuris libros III. primùm Salmanticæ anno 1625. 4. dein Coloniæ apud Antonium de la Plache 1633. Genevæque eodem anno. In his inter alia, *De lege Regia & potestate Principis; De Postliminii & Legis Corneliæ fictionibus; De Libertorum matrimoniis & ingratitudine; De rerum furtivarum usucapione, De hæreditatis petitione*, & aliis Iuris capitibus commentatur. Ad hæc pulcherrima sunt, & multa priscarum rerum cognitione fulgescunt, *Nilus, sive de Leg. unic. C. de Nili aggeribus non rumpendis: Majuma, sive ad Leg. unicam C. de Majuma lib. XII. & Eunuchus, sive ad Legem Eunuchis V. C. Qui testam. facere possunt*. Hujus operis ea non ultima laus est, quòd lectionem librorum Iuris, quam sæpissimè observationum alii formatores expungere solent, constantissimè ac validissimè nunquam non tuetur.

Deinde jam Senator Pincianus edidit-

In tres posteriores Libros Codicis Imperatoris Iustiniani Commentarios: meditatos olim, ac sine intermissione elaboratos post ineptam veterum & ante alios illius ineptiarum amaxarii, uti Pennam Cujacius vocat, explanationem, aliqualémque & partiariam Cujacii ipsius (si quidem pleniora commentaria, quæ promiserat, non exeudit) Aleiatique, Pyrrhique, ac Dionysii Gotofredi operam. Quorum primus tomus Lugduni prodiit ex officina Petri Prost anno 1639. in folio, deinde Genevæ 1656. in folio. Reliqui, authore vivis exempto, lucem hactenus desiderant.

Adjungitur in calce hujus prioris tomi-

Apologia pro Statuto Collegii Conchensis contra calumniam Ioannis Escobar del Corro.

Iuvenis cômentatus fuerat in *Ovidii Ibim*, atque

atque item in vernaculi Poëtæ principis Ludovici à Gongora Poëmatium, cui *Primera Soledad* inscripsit author; Nec non & reliquisse dicitur apud Iosephum fratrem morale scriptum, *Desengaños de la vida humana* indigitatum, nec tamen perfectum: quod habui ex relatione Antiquariensi.

FRANCISCVS DE AMARAL, Lusitanus, Olissiponensis, atque in hujus urbis collegio Iesuitarum, quorum erat sodalis, Philosophiæ, ac Theologiæ Professor, habere se parata detulit ad *Bibliothecæ Iesuiticæ* authorem-

Concionum tomos duos; alterum *de Tempore*, alterum *de Festis*.

FRANCISCVS DE AMOLAZ, Serenissimo D. Ioanni de Austria nostræ juventutis principi à secretis, laudatus à Fr. Petro de Alva in *Militia Conceptionis*, edidit-

De ipara Triumphum ab originali. Barcinone 1655. in 4.

FRANCISCVS DE ANDRADA, Lusitanus, Didaci Paiva de Andrada eximii Theologi ac Tridentinæ fidei defensoris, & Augustini de Iesu Eremitæ Augustiniani, qui *Iesu labores* vernaculo sermone in captivitate descripsit, germanus frater, Philippo III. Regi fuit à consiliis & a munere scribendæ Historiæ: quod quidem præstitit in vulgus edens Lusitanâ linguâ-

Chronica *do muito alto, e poderoso Rey destes reinos de Portugal D. Ioão o III. deste nome*; ad eumdem Philippum III. Regem Catholicum. Olissipone apud Georgium Rodriguez 1613. in folio.

Carmine etiam descripsit vernaculo-

O primeiro cerco *de Diu*. Olissipone 1589. in 4. Filius ejus fuit Didacus de Paiva junior, qui conceptâ spe cùm decidisset parenti in Chronographi regii munere succedendi, subrogato in ejus locum Bernardo Britto Cisterciensi, hujus scriptis & famæ, *Antiquitatum Lusitanarum* libello in vulgus edito, non leviter detrahere, ac derogare conatus est.

F. FRANCISCVS ANDREV, Valentinus, ordinis Redemptorum Deiparæ Virginis de Mercede, S. T. M. domúsque Valentinæ, quam de *Puig*, sive de Podio, vocant, Præfectus, scripsit Magistri Generalis Philippi Guimerani jussu-

Caremoniale sacri ordinis B. Mariæ de Mercede redemptionis captivorum cum scholiis. Valentiæ 1614. in 4.

Valentinam hic etiam & Balearicam provinciam rexit Præfectus, honestate vitæ, meritóque côcionatorii muneris ardenter exerciti commendatus posteris in sacræ ejus familiæ monumentis Historicis.

F. FRANCISCVS AB ANGELIS, Franciscanus provinciæ Sancti Pauli, dedit in publicum-

Consideraciones piadosas *sobre la Antiphona, Tota pulchra es Maria*. Matriti 1643. in 4.

F. FRANCISCVS DE SANCTO ANGELO, Matritensis, Carmelitarum ordinis, S.T. Magister, scripsit-

Catalogo *de los Santos de la orden de Nuestra Señora del Monte Carmelo*. Cæsaraugustæ apud Angelum Tavanum 1608. in 8.

Compendio *de las Indulgencias de la orden de Nuestra Señora del Carmen*. Pinciæ apud Guilielmum Drovi 1598. in 12.

F. FRANCISCVS DE S. ANNA, Franciscanus excalceatus provinciæ Sancti Iosephi, perpetuúsque, ut vocant, Pater, regiúsque Ecclesiastes; edidit in lucem-

Discursos predicables *para todos los dias de la Quaresma*. Cæsaraugustę apud Ioannem de Ybar 1651. in folio.

Spem fecit *Seminatoris cælestis* latino sermone à se publicandi.

FRANCISCVS ANTONI"S, patriâ Olissiponensis, Iesuita, Romæ Novitiorum Præfectus, Mariæ Imperatrici Serenissimæ apud Germanos à concionibus, & à consiliis fuit totos XXXV. annos; à qua missus in Hispaniam ad Philippum Regem fratrem, eamdem Augustam ad nos delatam ad obitum usque juvit præsenti obsequio. Scripsit-

Consideraciones *sobre el altissimo sacrificio de la Misa: Del Santissimo Sacramento: Del Agua bendita: De las Imagenes y Reliquias: De la Señal de la Cruz: Del Agnus Dei*. Matriti apud Petrum Madrigal 1598. in 4. seu cum Titulo *Misterios de la Misa*. Matriti 1596. in 4.

Avisos *para los Soldados y gente de guerra*. Matriti apud Petrum Madrigal 1590. 12. Bruxellis apud Rog. Velpium 1597. in 12. & Antverpiæ 1605. in 12.

Tratados espirituales *de algunos Santos antiguos*, ex Latino convertit, atque edidit Matriti apud Ludovicum Sanchez, anno 1603. 8. scilicet *Sixti Papæ Sententias*; *Dorothei, Nili, & Isaiæ* Abbatum libros *De Spiritualibus documentis*.

Catechismum Emondi Augerii, notatis integrè locis SS.PP. quos ille citat, prorsus apposité ad refellendos Calvinistarum errores, illustravit, uti ait Alegambius *Bibliothecæ* author. Obiit Matriti in Tyronum domo XV. Februarii MDCX. ætatis LXXV.

D. FRANCISCVS ANTONIVS DOCAMPO, ad S. Clementem Hispanorum Bononiæ sodalis, vertit in vernaculam gentis linguam-

Historia de la vida *y hechos del Cardenal D. Gil de Albornoz*; ex Latino Ioannes

nis Genesii à Sepulveda. Bononiæ apud hæredes Ioannis Roxo 1612. in 4.

FRANCISCVS ANTONIVS FVSER, Canonicus in Aragoniæ regno Barbastrensis Ecclesiæ, idémque Vicarius Hieronymi Baptistæ de Lanuza ejus Antistitis, patroni demortui sanctitate ac literis clarissimi exemplum extare fecit in eo elogio, quod sic indigitavit -

Relacion *de la excelente y exemplar vida y dichoso transito del Ilustrisimo Señor D. Geronimo Baptista de Lanuza*.

Hujus frater germanus fuit Hieronymus Fusser Dominicanus, qui locupletiorem postea viri hujus clarissimi pertexuit historiam.

F. FRANCISCVS ANTONIVS DE MADRID. Vide D. GABRIEL DE MONCADA.

FRANCISCVS APOLLINARIS, Clericus regularis Minor, in Collegiis Complutensi, & Salmanticensi hujus familiæ Professor Theologus, edidit -

Sermones Panegiricos *en alabāça de Maria Señora Nuestra concebida sin mancha ni deuda de pecado original*. Matriti apud Matthæum Fernandez 1663. in 4.

Suma moral *y resumen brevissimo de todas las obras del Dotor Machado*: ibidem apud Andream Garzia de la Iglesia, 1661. in 4.

D. FRANCISCVS DE ARAOZ, Hispalensis civis, Magister Apparitorum regiæ Curiæ ejusdem urbis (vulgarem muneris compellationem *Alguacil maior de la Audiencia de Sevilla* sic interpretor) Scripsit -

De rectè componenda Bibliotheca. Hispali in 8. anno 1631.

F. FRANCISCVS DE ARAVXO, nobili loco in Gallæcia provincia, ejúsq; ut dicitur, oppido, quod *Verin* vocāt, *Mōteregi* proximo natus, ordini fratrum Prædicatorum nomē dixit in Stephaniana Salmāticæ urbis domo; datóq; sui in Theologica re profectus, eáq; maximè, quę à schola denominatur, specimine apud Abulenses sodales, qui sub Angelici Præceptoris appellatione Academiam domi suæ habent, in latiorem bene merendi de Hispana juventute campum translatus fuit, Salmanticæque professorem agere jussus. Hic post minores alias, ex duabus primariis sacri studii cathedris eā adeptus est, quæ matutino tempore, hoc est, pręcipuo loco, Dominicanis tantùm præceptoribus ex scholæ ipsius præscripto conferri debet. Quo munere functum, & post solemne Iubilei vicennium Academicâ donatum rude, urbs Segovia Ecclesiæ suæ Præsulem sortita est XIII. die Ianuarii MDCXLVIII. Post octo tamen administrationis annos, non tantùm recusavit modestè Carthaginensem sibi oblatam, sed & sponsæ veteri bonâ gratiâ nuntium remisit, annuente Innocentio X. qui reservavit ei pensionem congruam, privatum ut se ille, atque onere vacuum aleret. Matritum ergo in curiam veniens, non ut curiæ ambiret munia, sed ut sibi, & studiis vacaret, procul ab omni animarum cura, ad statum se composuit imminentem obitus diem suscipiendi. Qui quidem initio anni MDCLXIII. præparato importunus non accidit. Theologiam omnem doctissimis commentariis perlustravit, & illustravit maximè; quibus famam suam haud obscuram pervenire ad posteros fecit.

Ea sunt hoc ordine edita in lucem,

De Fide, Spe, & Charitate in Secundam Secundæ Angelici Doctoris commentarius. Salmanticæ apud S. Stephanum 1635. fol.

In Tertiam partem Commentariorum tomus prior, hoc est, *De Verbo Incarnato*. ibidem 1636. in folio.

In Tertiam partem Commentariorum tomus posterior, hoc est, *De Sacramentis*. ibidem eodem anno.

In Primam Secundæ D. Thomæ lecturarum tomus primus: ibidem 1638. fol.

In Primam Secundæ Commentariorum tomus secundus; sive *Tractatus De Divina gratia, justificatione, & merito*. Matriti apud Melchiorem Sanchez 1646. folio.

In Primam partem D. Thomæ Commentariorum tomus primus usque ad quæstionem XXIII. ibidem 1647. in fol.

In Primam partem Commentariorum tomus secundus usque ad quæstionem LXIV. ibidem eodem anno.

Præmiserat his omnibus -

Commentariorum in universam Aristotelis Methaphysicam tomos duos. Salmanticæ 1631.

Posthumæ autem typis mandatæ sunt -

Variæ & Selectæ Decisiones morales ad Statum Ecclesiasticum & Civilem pertinentes. Lugduni apud Philippum Borde & socios anno 1664. in folio.

FRANCISCVS ARCEO, scripsit -

Fiestas reales *de Lisboa*. Olissipone apud Georgium Rodriguez. 1619. in 4.

La Perla, *ò Iornada de Sevilla*. in 4.

Vidit D. Thomas Tamajus.

FRANCISCVS ARCEVS, vulgò de ARCE, Frexenalensis, medicus Doctor, scripsit -

De recta vulnerum curandorum ratione, & aliis ejus artis præceptis libros duos: Item -

De recta febrium curandarum ratione. Antverpiæ typis Plantinianis. 1574. in 8.

F. FRANCISCVS DE ARCOS, Toletanus. ordinis Sanctissimæ Trinitatis, S. Theol. Mag. regius concionator Philippi IV. & Caroli II. Regum, vir à doctrina, ab humanitate, à prudentia & ingenio undique suspiciendus, edidisse fertur -

Apo-

Apologiam pro Immaculata Conceptione: itémque -

Elogia nominis Mariæ.

Vt refert Franciscus de Iesu Maria in *Catalogo Scriptorum hujus ordinis*.

FRANCISCVS ARIAS, Hispalensis, Philosophicas atque Theologicas Compluti doctus literas, sacerdos jam atque Ecclesiastes, septem nimirum supra viginti annos natus, dedit se in contubernium religiosæ vitæ Iesuitis sodalibus. Inter quos administratis aliquot domuum Præfecturis, in Valentina deinde provinciæ Aragonensis Iesuiticæ urbe integro peregrinatus fuit decennio: jam eo tempore author non unius libri foras ibi gentium emissi. Patriæ, in quam redierat, cœlum mutare iterum, séque Romam conferre habuit opus, ut in Congregatione anni tertii ac nonagesimi transacti jam sæculi suffragio ac vicibus provinciæ suæ Bæticæ fungeretur. Ab hac legatione reversus Hispali ad mortem usque mansit virtutis inclytæ, doctrinæque, multis editis passim operibus, perpetuum sibi apud nostros homines testimonium consignans; interim Ioanne Avilâ, Bæticorum qui audiit hoc tempore Apostolus, ob consensionem morum familiariter usus. Alter à septuagesimo ætatis annus, redemptíque orbis millesimus sexcentesimus quintus abstulit eum præproperâ morte. Quippe qui, dum sacra celebraret animi deliquium passus, atque in lectum humeris sodalium delatus, postero die, qui Maji mensis tertius fuit supra vicesimum, naturæ concesserit. Demortui spolia, imò & crines & ungues, barbámque pii mortales, admirati sanctitatem vi ventis, dum expositum fuit corpus in feretro, diripuerunt. Elucet autem non minùs eruditio, quàm pietas in illius scriptis, quæ isthæc vulgari nempe linguâ sunt:

Del Aprovechamiento *espiritual*; duabus partibus; quarum prior hæc continet-

Exortacion *al aprovechamiento espiritual*.

De la verdadera *desconfiança de si mismo y confiança en Dios*.

Rosario *de los cinquenta mysterios de Christo N. Señor y de su Santissima Madre*.

De la Imitacion *de N. Señora*. Valentiæ 1588. 4. Pinciæque 1593. Hos tractatus latinè conversos Joannis Busæi operâ ediderunt Colonienses ex officina Arnoldi Mylii 1603. in 12. postremum Latio donavit atque edidit ibid. an. 1608. in 12. Hadrianus Hojus. Omnia hæc Italicè Iulius Zanchinus vertit Venetiis edita apud Petrum Bertanum 1610. 4. & prius apud Fioravantum Prati 1602. 4. Pars altera hos tractatus comprehendit -

De la oracion mental, Libros tres, qui facti sunt Latini operâ *Antonii Dulkenii* Agrippinatis, simul cum altero opusculo *de Rosario B. Virginis*, editiq; Coloniæ 1616. 12.

De la Mortificacion. Hunc etiidem unà cum aliis jam relatis Latinè convertit *Ioannes Busæus*. Gallicus extat Lugduni in 16.

Vn Apendice *del buen uso de los Sacramentos*. Hic prodiit etiam Coloniæ Latinus anno 1607. in 12.

De la Presencia *de Dios*. Latinus hic prodiit typis Moguntinis in 8., & Coloniensibus 1615. 12. & cum Martini Delrii Tractatu ejusdē argumenti, Coloniæ 1621. 12. Gerardus itē Zoes Belga civibus suis familiarē fecit, atq; item Simon Visoki Iesuita Polonus.

De la fealdad *y gravedad del pecado*. quem tantum vidimus in *Catalogo Scriptorum Societatis*.

Libro *de la Imitacion de Christo N. Señor*; duabus partibus. Hispali apud Clementem Hidalgo 1599. in 4. Tiberius Putignanus in Italicum vertit, ac Romæ edidit apud Bartholomæum Zannettum 1609. duobus tomis in 4. & 1615. qui & Latinè prodierunt Coloniæ apud Crithium 1610. in 4. rursúsque sub Titulo *Thesauri inexhausti bonorum, quæ in Christo habemus* &c. operâ Leonardi Creder Iesuitę, Monachii apud Nicolaum Henricum 1652. in folio.

S. Franciscus ille Genevensis Episcopus de Sales, vir juxtà pius atque disertus in *Introductione ad vitam devotam* Gallicè scripta, primæ partis cap. VI. *Ludovicum Granatensem*, atque *Ariam* nostrum huc introire volentibus in paucis commendat.

D. FRANCISCVS ARIAS DE BOVADILLA, quartus Comes de Puñonrostro, Arii Gundisalvi Davila & Annæ Gironię filius, bellicâ virtute suo tempore clarus, nempe sub duobus Philippis Hispaniarum Catholicis Regibus II. & III. prǽter militaria munera Hispalensem quoque gessit Præfecturam: cujus quoque laudatur libellus -

Del oficio *de Maesse de Campo General*: quem non vidimus; laudat tamen *De disciplina militari* scribens Christophorus Mosquera de Figueroa ejus ęqualis lib. I. pag. 10.

FRANCISCVS ARIAS DE VALDERAS, Legionensis, I.V.Cons. ad Dom. Stephanum Gabriëlem S. R. E. Cardinalem Merinum dedit -

De belli Iustitia & injustitia. Romę apud Bladium 1533. in 4. Inter *Tractatus Doctorum* legitur volumine XVI.

Repetitionem ad Cap. Si quis suadente XVII. quæst. I.

Repetitionem ad Cap. Porrò, De Sententia Excommunicationis.

D. FRANCISCVS DE ARIS, Naxarensis Centurio, scripsit -

Historia *de la antiquissima Imagen de Nuestra Señora de Balvanera, y por quien fue balla-*

hallada en los años de CCCLX. Compluti 1608. in 8. apud Ioannem Martinez Grande.

FRANCISCVS DE AVILA, Bellomontanæ Collegiatæ Ecclesiæ Canonicus, sacræque Doctor Theologiæ, doctrinam suam non minùs quàm pietatem nostris hominibus satis approbavit sequentibus tam vulgaribus, quàm latinis operibus.

Figura Bibliorum veteris Testamenti, quibus novi veritas prædicatur & adumbratur: Gaspari Quirogæ Conchensi tunc temporis Episcopo supremóq; Fidei rerum Censori dicatæ. Antiquariæ. 1574. 8.

Conciones in sacrum Quadragesimæ tempus & in dies dicatos Sanctis illo tempore occurrentes. Compluti apud Antoniū Gotard. 1589. In 8. Postea Venetiis 1590. in 8. apud Ioan. Anton. Bertanum.

Vernacula hæc vidimus -

Avisos Christianos *para vivir en todos estados desengañadamente*. Cæsaraugustæ 1566. 8. Atque priùs Compluti apud Petrum Robles 1565. in 8. Italicè quoque Venetiis apud Paul. Vgolinum 1599. 8.

Dialogos *en que se trata de quitar la presuncion al hombre, a quien la prosperidad tiene sobervio; y de esforzar al que con la adversidad se halla afligido*. Compluti 1576. in 8. apud Ioannem Lopez de Lequerica.

F. FRANCISCVS D'AVILA, domo Abulensis, nobili loco in hac urbe natus, ad eamdē religiosę vitę natales refert. Dominicanis quippe ad S. Thomam aggregatus, in Pinciano S. Gregorii collegio Theologiæ studia moderatus est. Veniens inde Romam unà cum D. Francisco Davila S. R. E. Cardinali, cui erat propinquus, præsentis controversiæ momento inserviens, quam sub Clemente VIII. P. M. diligentissimè instruebant Dominicani ac Societatis Iesu sodales, edidit & ipse -

De Auxiliis divinæ gratiæ. itémque -

De Confessione per literas aut Internuntium Dissertationem; contra eos, qui probare tentarunt licere hoc modo confiteri.

Obiit anno MDCIV. Meminit hujus Author *Historiæ ordinis Prædicatorum* Monopolitanus Episcopus, ad annum MDC. Fernandez, & alii.

FRANCISCVS DE AVILES, domo ex oppido *Monbeltran* Abulensis diœcesis, Iurisconsultus, permultis Magistratibus cum laude administratis, parum tamen sibi proiecisse visus est, nisi & aliis muneris absque dolo gerendorum viam commonstraret. Excogitavit ergo, atque edidit -

Novam, diligentem, ac perutilem Expositionem Capitum, seu Legum Prætorum ac Iudicum Syndicatus totius Hispaniæ. Salmanticæ 1571. fol. Regulæ sunt, quas exponit, à Catholicis Regibus Ferdinando & Elisabetha Vrbium Prætoribus, sive Correctoribus, nec non Iudicibus, ut vocant, Syndicatus ad observationem propositæ, & in *Compilationis* ultimæ *Legum Hispanarum* libri tertii titulum sextum jam conjectæ.

D. FRANCISCVS DE BALBOA & PAZ, Pincianus natu, cum in Neapolitano regno, & magna Curia Vicariæ Iudex esset, sacręque Hispaniensi Inquisitioni à consiliis, edidit -

Monarchiam Regum; *hoc est*, *De Iure Monarchia*. Neapoli 1630. fol. ac vernaculè -

Retrato *del Privado Christiano Politico, deducido de las acciones del Conde Duque de Olivares*. Neapoli apud Octavium Beltran 1635. in 4.

D. FRANCISCVS DE BARAHONA MIRANDA, Granatensis, Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ sacri Montis Illipulitani, primariúsque in ejus schola sacræ Theologiæ Professor, dedit foras -

Memorial *por el sacro Monte y sus reliquias y libros*; contra fratrem Hieronymum de la Cruz Hieronymianum: Granatæ in fol. Obiit Genuæ, dum pro expedienda hujus inventionis causa Romam veniret.

F. FRANCISCVS BARBA, ex ordine Sanctissimæ Trinitatis, quæ captivos redimit, in cœnobio Vbetensis urbis, scripsit -

De la Institucion *o fundacion de la orden de la Santissima Trinidad de la redention de cautivos*. Beatiæ 1556. 8.

D. FRANCISCVS BARRANTES MALDONADO, Alcantarensis, Canonicus regularis ordinis de Alcantara, cum Coadjutor esset Antonii Barrantes oppidi de Zalamèa Prioris, edidit -

Relacion *de la calificacion y milagros del santo Crucifixo de Zalamèa*. Matriti 1617. in 4. apud Alphonsum Martinum.

D. FRANCISCVS DE BARREDA, Iurisconsultus, scripsit -

El mejor *Principe Trajano Augusto, su Filosofia politica moral y economica deducida y traducida del Panegirico de Plinio ilustrado con margenes y discursos*. Matriti 1622. 8.

Honrras funebres *a la memoria de la Magestad de Felipe III. por la Imperial Toledo*. Toleti 1621. 4.

Silva *Dramatica*. Matriti apud Petrum Guzman 1622. 8.

Addiciones *a las Leies penales del Dotor Francisco de la Pradilla*. Matriti apud Cosmam Delgado 1624. 8.

FRANCISCVS BEDMAR, Velez-malacitanæ in Bætica littorali Ecclesiæ, ut proprio verbo appellem, Beneficiatus Magistralis, Vica-

cariúſque ſacrorum Fidei Iudicum, ſcripſit-

Boſquejo Apologetico *de las grandezas de la ciudad de Velez-malaga*. Malacæ 1640. in 4. Recoctum deinde, atque hac inſcriptione donatum, *Hiſtoria Sexitana de la antiguedad y grandeza de la ciudad de Velez*. Granatæ 1651.

FRANCISCVS BEIAN, edidiſſe refertur-

Memorial *al Rey D. Felipe IV. ſobre la opinion que tiene la Religion de S. Domingo acerca de la gracia cō que fue criada la Virgen Maria*. Matriti 1633.

F. FRANCISCVS DE BENAVIDES, laudatur uti ſcriptor libri, cui lemma-

Ramillete Virginal.

D. FRANCISCVS BERMVDEZ DE PEDRAZA, Granatenſis, Iuriſconſultus, poſt cauſarum patrocinium in patria exercitum, eidem civili officio apud Senatores regiæ Curiæ Matritenſis diu vacavit. Creatus à Rege tandem Eccleſiæ Granatenſis Canonicus, ac Theſauri Cuſtos ad natale ſolum remeavit, ibíque uſque ad extremum vitæ diem ſe continuit. Scripſerat olim charitate in patriam ſtimulante, viginti trium annorum adhuc juvenis, *Antiguedad y excelencias de Granada*, atque Matriti ediderat anno 1608. 4. Quod quidem opus poſt longam annorum intercapedinem denuo á ſe recoctum, valdéque locupletatum hâc inſcriptione vulgavit-

Hiſtoria *Eccleſiaſtica, principios y progreſos de la ciudad y religion Catolica de Granada*. Granatæ 1638. in fol.

Ejuſdem hominis ſunt-

Hoſpital Real *de la Corte*: in 4. Matriti.

El Secretario *del Rey*. Ibid. 1620. 4.

Arte Legal *para eſtudiar la Iuriſprudencia, con la expoſicion de la Inſtituta*. Salmant. apud Antoniam Rodriguez. 1612. 4.

Deceſſit ſeptuagenarius an. MDCLV.

D. FRANCISCVS BERMVDEZ DE CASTRO, Theologiæ Doctor, & Profeſſor, utì ſe nuncupat, in ſchola oppidi *de Cuellar*, edidit-

Exercicios ſantos *de Reformacion Chriſtiana*. Pinciæ apud Hieronymum Murillo 1622. 8.

FRANCISCVS DE BILCHES, Beacienſis, Ieſuita, dum Rector eſſet collegii S. Ignatii urbis Beacienſis, edidit-

Santos *y Santuarios del Obiſpado de Iaen y Baeza*. Matriti apud Dominicum Garzia & Morràs 1653. fol.

Hiſtoria *de la ciudad de Baeza*.

Memoriale item (ut vocat) *pro Officiis Sanctorum Beacienſium*; quod Ioannes Tamajus laudat.

F. FRANCISCVS DE BILCHES, Bæticus, ex ſodalibus Deip. Virg. de Mercede, S. T. Magiſter, plura inter ſuos munera obivit, uſque dum famæ ac vitæ integer manſit. Reliquit in Hiſpalenſis cœnobii Bibliotheca, quod inhabitare adhuc eum audio, in reatu tamen & pœnitentia,

Super Primam Secundæ S. Thomæ duo volumina.

FRANCISCVS BISBE & VIDAL, Iuris utriuſque Doctor, ſcripſit-

Tratado *de las Comedias, en el qual ſe trata ſi ſon licitas &c.* Cui adjunctus eſt venerabilis viri Didaci Perez de Valdivia *un Sermon de las Maſcaras*. Barcinone 1618. 8.

F. FRANCISCVS DE BIVAR, Ciſtercienſis monachus, Matriti ortus, ſacra Ciſtercio vota in æde Nucalenſi nuncupavit. Philoſophiæ, Theologiæq; profeſſorem ad S. Claudii apud Gallęcos, deindéque ad Montis-ramorum agens monaſteria, & jam peracto hujus officii tempore, domus ſuæ Nucalenſis Abbatem exercens, grande ſibi meritum & exiſtimationem non vulgaris eruditionis, prudentiæque apud æquales omnes fecit. Hinc Romam cùm perrexiſſet Generalis in Curia Procuratoris vices geſturus, tam purpuratis Patribus quàm cæteris doctrinâ & pietate inſignibus viris, bene doctus ipſe, multarúmque diſciplinarum cognitione tinctus, integríſque moribus ſpectatus innotuit breviter, ſuſtentavitq; hominum de ſe judicium editis tam in Hiſpania, quàm in Italia variis libris, utrâque linguâ: ſcilicet Hiſpanâ-

Hiſtorias admirables *de las mas iluſtres entre las menos conocidas Santas que ay en el Cielo*. Nēpe *Beatricis Silviæ*, Luſitanæ, ordinis Conceptionis Deiparæ fundatricis; & Sanctæ *Julianę Cornelienſis*, ſacræ Virginis Ciſtercienſis, feſti diei Corporis Chriſti inſtitutricis: Pinciæ apud Hieronymum Murillo, 1618. 4.

Apologia *en defenſa de la ſantidad del B. F. Iuan de Sagrameña monge converſo del orden del Ciſtel*.

Compendio *de la vida del Apoſtolico varon Candido de Folengio monge del Monaſterio de Nogales*. Pinciæ apud eundem Murillo.

Majoris operæ Latina ſunt; & quæ duo ſequuntur proximè, ut multa præ ſe argumenta eruditionis ferunt, quod authoris ſui famam ſemper tuebitur, ne illi non ſua crimina noceant, ita ceſſiſſe ei parum feliciter quotidie magis planum redditur iis, qui malignitatem agri tam operosè ab illo exculti, jámq; apud optimos veri cenſores perpetuâ ſterilitate damnati ſeriò contemplantur.

Flavii Lucii Barcinonenſis Chronicon omnimodæ Hiſtoriæ commentariis apodicticis illuſtratum. Simúlque-

Apologeticus pro eodem Dextro contra Gabriē-

Gabriëlem Pennotum Clericum Regularem Historia Tripartita authorem. Lugduni apud Carolum Landras 1627. fol.

Marci Maximi Episcopi Cæsaraug. Continuatio Chronici Fl. L. Dextri, unà cum additionibus S. Braulionis, Tajonis, & Valderedi Cæsaraugustanorum item Episcoporum, commentariis apodicticis illustrata. Quod opus prodiit posthumum curâ Abbatis & monasterii Nuealensis foras datum, Balthasarique Sandovalio S. R. E. Cardinali, ac Toletano Antistiti nuncupatum. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1652. fol.

Sancti Patres vindicati à vulgari sententia, quæ illis in controversia de Immaculata Virginis Conceptione imputari solet. Pinciæ 1618. in 4. Lugduni 1624. apud Horatium Cardon.

De reliquis testes mihi sunt Chrysostomus Henriquez ejus quondam discipulus, & ex Angeli Manrricii relatione Carolus Vischius *Bibliothecæ Cisterciensis* author, ineditis adhuc ut videtur,

De Officio parvo B. Virginis Mariæ, Lib. I.

De antiquo colore habitus Monachorum Cisterciensium, Lib. I.

De Viris Illustribus ordinis Cisterciensis, Lib. I.

De Bello Turcis inferendo, Lib. I.

Tractatus de Incarnatione Verbi divini: Itémque alia in *Aristotelis Logicam*, *Physicam*, *Metaphysicam*.

De Veteri Monachatu, aliud ingens opus, quo ipsum deducit ab Apostolis ipsis, Angelus Manrricius Pacensis Præsul vir doctissimus laudat in *Cisterciensibus Annalibus* ad annum MCLXIV. cap. X. n. 9. Hoc verò eximium & refertissimum Ecclesiasticâ eruditione, nondum tamen ultimâ authoris limâ perpolitum asservari à Nucalensibus delatum fuit ad Cisterciensis Bibliothecæ authorem, ut ipse ait in *Appendice*. De qua re testem nos citare possumus Bivarii ipsius epistolæ cujusdam autographum Italiam ad Ferdinandum Vghelum Nonantulæ Abbatē duodevicesima die Decembris anni MDCXXXIII. ex Sacramenìæ Hispano monasterio datæ, in qua se calidè hoc opus urgere, ac pleraque rara & ignota in eo comprehendere amico homini testatum voluit: atque ad majoris alterius operis, quod meditabatur, scilicet *Monasticorum Canonum*, duos ex quatuor priores libros ait se conficere, comprehensurum tertio *Commentarium in Regulam S. Benedicti*, quartóque & ultimo progressum istius ordinis, totóque orbe terrarum extensionem. Prodiit tandem *De veteri Monachatu, & Regulis Monasticis* hoc opus Lugduni apud Philippum Borde, & Laurentium Arnaud. 1662. in fol. libris sex comprehensum, duobúsque voluminibus seu partibus distinctum. Priori parti, & posterioris initio Bivarii authoris reliqua adjiixit Thomas Gomez ejusdem instituti Cisterciensis Monachus.

Epistolam necnon *Bivarii ad Eminentissimum Sandovalium, Giennensem tunc Episcopum, de Sanctorum Bonosi & Maximini aliorum fide* conscriptam edidit in *Apologeticis* horum *MM. Vrgabonensium Discursibus*, ut vocat, Hispanè confectis Emmanuël Tamajus Iesuita.

Disceptationes Physico-logicas suas laudat ipse Bivarius in Commen. ad *Dextri Chronicon* pag. 12.

Marial y Imagen de la limpia Concepcion de Nuestra Señora con los epitetos de Maria en varios Discursos &c. Vidit M. S. Petrus Alva Franciscanus apud Thomam Gomez laudatū.

Vivis exemptus est Bivarius summo omnium mœrore, quibuscum familiaris ei erat usus, Matriti an. Christiano MDCXXXVI.

D. FRANCISCVS BLANCO, natus in oppido *Capillas* diœcesis Legionensis, Pinciæ in collegio Sanctæ Crucis sodalis, & in Academia vespertinus Theologię Professor, Ovetensis hinc, Palentinus deinde Canonicus, uti vocant, Magistralis, anno MDLV. Auriensis Ecclesiæ Antistes fuit creatus; eóque conspicuus honore Synodo interfuit Tridentinæ, & quidem sic prosperâ comitante hominis veram, Episcopóque dignam virtutem & sanctitatem apud Italos famâ, ut si Sedes Petri tunc temporis orba remansisset, quod ægrotante Pio Pontifice facilè contingere posse fuit existimatum, non alius, quàm Blancus noster, siquidem electio ad Patres Concilii spectaret, in defuncti locum subrogandus videretur. Quo modo loquentem D. Andream Fernandez à Corduba Sac. Rotæ tunc Auditorem, Pacensémque inde apud nos Episcopum, qui testes ipse producebat plures viros præstantissimos, se audivisse scribit Petrus Salazar de Mendoza in *Historia rerum gestarum Cardinalis Mendozæ* lib. II. cap. XXXI. Ab Auriensi Ecclesia translatus fuit ad Malacitanam anno MDLXV. deinde ad Compostellanam Archiepiscopalem anno MDLXXIV. Obiitq; XX. Apr. MDLXXXI. Edidit -

Advertencias para que los Curas exerciten mejor sus oficios.

Para evitar algunos ierros en el oir las confessiones.

Suma de la Doctrina Christiana. Pinciæ apud Didacum Fernandez 1587. in 12. imò Cæsaraugustæ priùs anno 1577. in 16. Petrus Cenedus in *Collectanea ad caput IV. de Hæreticis* num. 4. laudat Francisci Blanco Archiepiscopi *Memoriale*, ut vocat: quod de *Summa* dicta, seu *monitis ad Parochos* intelligo. Nescio tamen an ejusdem nostri sit, *Discurso del Coro y oficio divino*, Barcinone 1608. in 8.

F. FRANCISCVS BLANCO DE S. IOSEPHO, Dominicanus ex cœnobio Complutensi,

tensi, Tagalico Insularum Philippinarum sermone, quod venit, ut animas Christo lucrifaceret infidelium, edidit -

De Devotione sanctissimi Rosarii librū; alterúmque -

De Sacramentis Ecclesiæ.

Obiit anno MDCXIV.

D. FRANCISCUS BLASCO DE LANUZA, Aragonensis, Benedictinus, Abbas monasterii Sancti Ioannis *de la Peña*, scripsit -,

Beneficios *del Angel de la guarda.* Cæsaraugustæ 1637. in fol. Obiit an. MDCLXIV.

F. FRANCISCUS DE BOBADILLA, ex familia fratrum Prædicatorum, vir stirpe in sæculo clarâ, sacræque Theologiæ Magister, in Lusitana provincia bis rexit sodales, cùm Catharinæ Austriacæ confessionibus ibi præesset. Scripsisse dicitur, non edidisse -

Ad Quinque libros Sapientiales Salomonis breves notas.

Ad librum verò *Ecclesiastis* uberiores: nec non & -

In omnes Sancti Pauli epistolas.

Ioannes Marieta & Alphonsus Fernandez *Historiáque* hujus ordinis eum ad annum MDLXXX. referunt.

D. FRANCISCUS BOLLE PINTAFLOR, Ioanni Henriquez de Cabrera magno Castellæ Architalasso, dum pro Philippo IV. Neapolitanis rebus præesset, à secretis, ex Italico Virgilii Marchionis Malvezzii nostris hominibus communicavit -

Tarquino *el soberbio.* Matriti anno 1639. in 16.

FRANCISCUS BONAVENTURA, Iesuitarum sodalis, ante religiosum statum VERDUGO cognominatus, Segoviensis, professus fuit Theologiæ eam partem, quæ ad mores pertinet, cùm Salmanticæ, tum Compostellæ: administratóque olim Legionensi collegio, Toleti tandem moritur anno MDXCII. scriptam relinquens, quæ inedita est adhuc,

In Extravagantem Gregor. XIII. quæ incipit, Ascendente Domino (in qua Pontifex Institutum Societatis declarat, ac de novo confirmat, pereruditam *explicationem*: Tractatus item quosdam *moralium quæstionum.*

F. FRANCISCUS DE S. BONAVENTURA, ordinis Seraphici ex reformatis Bæticæ provinciæ, edidit adversus indumentorum utriusque sexus luxuriem -

Breve Tratado *del adorno del alma y descuido del cuerpo.* Hispali 1644. in 4.

B. FRANCISCUS DE BORJA, ex Gandiæ Duce in regno Valentiæ Sacerdos, Iesuitarum sodalis, demúmque Generalis tertius post Ignatium & Lainium Præpositus, quem ob insignem vitæ sanctitatem Urbanus VIII. Pontifex anno MDCXXIII. catalogo Beatorum adscripsit, mortuum intra octavum istius muneris annum ætatis suæ LXII. superioris sæculi LXXII. Scripsit, antequam sæculo renuntiasset, sequentia opuscula, quæ Alphonsus Deza ejusdem Societatis Theologus latinè reddidit; nempe -

Sermonem de verbis illis Lucæ XIX. Ut appropinquavit Iesus videns civitatem, &c. quæ leguntur Domin. IX. post Pentecosten.

Operum Christiani hominis Speculum.

Collyrium spirituale.

De Præparatione ad sacram Eucharistiam.

Exercitationem spiritualem ad sui cujusque cognitionem.

Super Cantico trium puerorum, Benedicite omnia opera &c.

Prodierunt primùm ex hac Latina editione Salmanticæ apud Matthiam Garziam 1579. deinde Moguntiæ, Antverpiæ, Turnonique 1611. in 16. Certè Alphonsus Garsias Maramorus egregiè quidem existimavit de his Beati viri lucubrationibus, præsertim de opere illo *Sui cognitionis*; cujus apponere verba lubet. *Librum præterea* (inquit) *De Christiana pietate, & seipsum cognoscendo composuit, qui nunquam erat à manibus nostris meo consilio deponēdus. Tam est undique cœlesti Philosophia & spiritu divino refertus*; móxque, *à commentario isto sanctitatem, religionem, pietatem, neque insulsè, neque imperitè*, ait, *proficisci.* Hæc tantùm germana esse sanctissimi viri opera, non alia, quæ ejus nomine vulgata sunt, Petrus Ribadeneira, qui hoc benè notum debuit habere, attestatur: ea intelligo quæ *Bibliothecæ Societatis* author superioribus subjicit, atque ego illius fide.

Libellus de confusione sui, 1646. aliquis-ne ex laudatis?

Instruccion *del Cavallero christiano.* Italicus hic liber prodiit ex versione Vincentii Abundii, Venetiis 1561.

Meditaciones *de la Pasion de Nuestro Señor por todas las oras Canonicas.* Hujus argumenti Tractatus Borgiæ non jure tributus Ludovicum de Montoia Augustinianum authorem habuisse dicitur.

Et latinâ linguâ -

Præcipuæ, & maximè necessariæ materiæ è Summa Theologiæ D. Thomæ Aquinatis in litaniarum rationem redactæ. Valentiæ apud Ioannem Mey 1570. & priùs 1550.

Fortassè ista sunt, quæ Borgiæ abjudicat *Ribadeneira*; ipse tamen primus produxit ad calcem vitæ illius -

Un Tratado breve *para los Predicadores del santo Evangelio*: quem Andreas Schotus unà cum vita illius fecit latinum, editítque Antverpiæ 1598. Romæ item atque Coloniæ excusum, ac demum unà cum *Binsfeldii Enchiridio Theologiæ Pastoralis*, Parisiis 1640. in 16.

Adjungunt -

Epistolam ad Socios Aquitanos de mediis conservandi spiritum Societatis & Iesuiticæ vocationis, quæ IV. est inter Præpositorum Generalium epistolas.

Manuscripta in schedis asservantur hæc inter alia, teste Ribadeneira,

Tratado *de las perfecciones y excelencias, que diò Dios al anima de Iesu Christo Nuestro Señor desde el instãte de su cõcepcion hasta su muerte.*

Sobre *los Evangelios del Adviento y Quaresma, Domingos y fiestas del año*; duobus tomis.

Explicacion *de los Trenos de Ieremias* dictata ab illo Pinciæ & Compluti. Quæ quidem immeditata opera creber potiùs orandi ac meditandi usus, quàm legendi aliorum Interpretum labores peperisse satis videtur.

D. FRANCISCVS DE BORJA, Schillacii Princeps in regno Neapolitano, Majaldius Comes, Ioannis Borgiæ Comitis de Ficalho, & Franciscæ Aragoniç filius, Caroli Villæformosæ in Aragonia Dinastæ germanus frater, Philippo IV. Hispaniarum Regi nostro Cubicularius extitit; olimque Prorex Peruanus, suavis, urbanus, facilisque in paucis Poëta, ut à Lyricorum principatu nõ longè constiterit. Ejus sunt -

Napoles recuperada *por el Rey D. Alonso*; Poëma epicum. Cæsaraugustæ in Hospitali domo regia 1651. 4.

Las obras *en verso de Don Francisco de Borja Principe de Esquilache*: tum apud nos, tum Antverpiæ 1654. Posthumum prodiit sacrum ex alieno opus -

Oraciones *y meditaciones de la vida de Iesu Christo por el B. Thomas de Kempis; cõ otros dos Tratados, De los tres Tabernaculos, y soliloquios del Alma.* Bruxellis typis Franc. Foppens 1661. in 4.

Desiit inter vivos esse Matriti XXVI. die Septembris anni MDCLVIII. ætate decrepitâ.

FRANCISCVS BORJA, aliàs, A GVERRA, scripsisse dicitur in *Supplemento Verderiano Gesneri Bibliothecæ* -

Antiatheon, quo rationibus aliquot Physicis probat Deum unum esse, æternum, omnipotentem, plenissimum misericordiæ, & bonitatis infinitæ, nostrique follicitum. Tolosæ 1561. 4. apud Guidonem Boudevillæum.

F. FRANCISCVS BRANDÃO, Lusitanus, Cisterciensis, Antonii Portugalliæ Chronographi, nisi fallor, ex fratre nepos, eo quidem non minùs industriè ac diligenter continuavit *Monarchiam Lusitanam* Britti & Brandani patrui, scribens hactenus tertium, quod sciam, ejus volumen. Laudatur à Georgio Cardoso in *Agiologio Lusitano* die XV. Apr. pag. 585. ex hujus tituli opere -

Voto *de Dona Felipa*.

D. FRANCISCVS BRAVO DE ACVÑA, Calatravensis eques (ait Vischius, *Bibliothecæ Cisterciensis* author) *Hispaniæ præclarum ornamentum, cujus ingenii acumen, facundiam, & diversarum linguarum peritiam, præsertim Græcæ, omnes mirantur docti, scripsit patrio idiomate, stylo eleganti* -

Del origen *y progresso de la orden de Calatrava: & pleraque alia ab eo expectantur*. Hæc Vischius.

F. FRANCISCVS CABREIRO, Lusitanus, Cisterciensium sodalis in *Alcobaçæ* insigni monasterio, sacræ Theologiç Doctor & Professor in Conimbricensi Academia, qui vel docente ibidem Francisco Suario sæculi nostri oraculo inter primarios meruit numerari, uti ait *Bibliothecæ Cisterciensis* author, adjungens floruisse cum circa annum MDCIX. & scripsisse -

Commentaria doctissima in universam Sancti Thomæ Summam, quç in Alcobaziensi laudato monasterio adservantur.

F. FRANCISCVS DE CABRERA, Antiquariensis, ordinis Sancti Augustini, tam sacris, quàm profanis excultus literis, Poësim cùm vernaculam, tum latinam non infeliciter exercuit. Genealogicæ item rei studio delectabatur, cujus argumento sunt *Stemmata* sive *Iconismi familiarum Bæticæ illustrium Ponciorum & Cordubarum*, nec non & alii privatorum nobilium, quos cives ejus domi adservant. Edidit tantùm -

Remedios espirituales *y corporales para curar y preservar el mal de Peste* 1649. in folio.

Majoris quippe molis Historicum opus mansit in schedis nondum à D. Francisco del Real & Cabrera authoris ex fratre, aut sorore nepotem, uti speramus, in vulgus editum. Hec est -

La Historia *de la ciudad de Antequera, sus grandezas, y antiguedades*.

Mortuus est octo super sexaginta annos natus Kalendis Octobris MDCXLIX.

FRANCISCVS DE CABRERA MORALES, patriâ ex oppido *las Brozas* Estræmaduræ provinciæ, Romç vixit, Petri Dezç S.R.E. Card. Episcopique Albanẽsis Theologus, Clementis VIII. Papç Acolytus, cùm Salmanticç olim Græcas & Latinas docuisset literas; ut ex carmine constat in laudem Francisci Sancii Brocensis civis sui, ejúsque *annotationum in Horatii Poëticam artem*, unà cum his edito. In hac urbe non uno elucubrato operç se non infructuosè vixisse testatum reliquit. Extant nimirum ab eo -

Oratio in exequiis Illustrissimi & Reverendissimi D. Don Petri à Deza, Romæ habita ad collegium Cardinalium ad Sancti Laurentii in Luci-

Lucina anno MDC. Latinè & Hiſpanè ſimul hæc prodiit Romę apud Stephanum Paulinum hoc eodem anno in 4.

Continuatio ad Hiſtoriam Romanorum Pontificũ Alphonſi Ciaconii, nempe à Pio III. uſque ad Clementem VIII. quę cum additionibus Andreæ Victorelli & Ferdin. Vghelli edita eſt Romæ 1630. & cum Ciaconio priùs anno 1602. in folio.

Vita & geſta Celeſtini Papæ II. ibidem per Bartholomæum Zannettum 1613. in 4.

Hiſpanicè quoque -

Las Igleſias *de Roma con todas las reliquias y eſtaciones, donde ſe trata del modo de ganar las Indulgencias*. Romę 1600. in 8.

FRANCISCVS CACHVPIN, Ieſuitarum Sacerdos, à cenſura Theologica Inquiſitoribus Apoſtolicis, edidit -

Vida y *virtudes del Venerable Padre Luis de la Puente*. Matriti apud Didacum de Cuſſio 1650. in 4.

FRANCISCVS CALDAS PEREIRA & CASTRO, è Luſitania oriundus, at in Tudenſi Gallæciæ urbe nobili ſtirpe natus, de qua illius patria Ioannem Garziam, qui *de Nobilitate* ſcripſit, ad eamdémque natales ſuos referebat, laudamus teſtem; Compoſtellæ in collegio S. Hieronymi, quod ſolis provincialibus patet, liberaliter educatus, Salmanticæ preceptores Iuris habuit Emmanuëlem Coſtam, Hectoréinque Rodericium. Partim docendę iuventuti Ius civile in Academia Conimbricenſi, partim cauſis inſtruendis ac defendendis vacavit: quod ſibi munus ultimo dictum ipſe attribuit in peroratione operis *de Nominatione Emphyteutica*. Senatorem quoque in Prætorio aliquo Caſtellanæ ditionis egiſſe debet, qui Cæſareę Majeſtatis (Carolum Auguſtum intelligo) nonnuſquam audit Senator. Scripſit varia, & apprimè docta Iuris opera, inſtructus quoque ad id multis (quod ipſe de ſe ait alicubi) politioris literaturę præſidiis, quæ quidem in volumina quatuor Zaccharíæ Palthenii hæredes Francofurti conjecère poſt priores editiones.

Primum continet.

Receptarum Sententiarum, ſive Quæſtionum forenſium, & Controverſiarum civilium libros duos; qui ſeorſim olim ex eadem officina Paltheniana prodierant 1612. item -

Solemnem & Analyticam Relectionem utiliſſimi & quotidiani Tituli De Inofficioſo teſtamento, ad Inſtitutiones Imperiales, nec non & Relectionem ad Diocletiani & Maximiani Imperatorum deciſionem in L. un. C. Ex delicto defuncti in quantum hæredes conveniantur. demum-

Conſilia LIII. in laudata officina olim 1612. deinde 1630. in folio.

Secundum volumen continet -

Syntagma quadripartitum de univerſo Iure Emphyteutico; ejus nempe renovatione, nominatione, ſucceſſione, & progreſſu, nominandi item ad Emphyteuſim poteſtate ex contractu, ultima voluntate; & electionis revocatione, tum etiam emphyteuſis extinctione, interitu, & reſolutione; olim Oliſſipone 1585. Conimbricę 1604. & 1605. Francofurti apud Palthenium 1612. & 1630. folio.

Tertium volumen -

Commentarium Analyticum ad Typum Inſtrumenti emptionis & venditionis. Francofurti 1619. folio.

Quartum volumen -

Commentarium Analyticum ad Leg. Si curatorem habens. Cod. De in integrum reſtitutione minorum: cum nova additione ad verbum, Prohiberis. Oliſſipone 1583. in folio. Conimbricę 1616. Francofurti 1619. apud Palthenium, Antverpiæque apud Ioannem Kerbergium 1622. in folio; item cum *de Reſtitutione in integrum* ſcriptoribus, Lugduni apud Antonium Harſy 1586.

FRANCISCVS CALERO, ex Ioannis Raulini, Benedictini Latino exemplari fecit Hiſpanum -

El Tratado *de la muerte temporal y eterna*: ad Garſiam de Loaiſa Archidiaconum Guadalaxarenſem. Matriti apud Petrum Madrigal 1596. in 8.

FRANCISCVS CALERO DE MANZANARES, vertit in vernaculam linguam -

La Inſtitucion *del Principe de Guillermo Budeo*. M.S. in 4. in Bibliotheca fuit Olivarienſi. Niſi idem ſit cum ſuperiore: quod facilè crediderim.

FRANCISCVS CALZA, Barcinonenſis, vir nobilis, Profeſſórque in patria cùm Rhetoricæ artis, Græcæque linguæ, tum Philoſophiæ; quem Hieronymus Pujades Cataloniæ Hiſtoricus, *doctiſſimum* & *literatiſſimum* vocat; ex quatuor libris, quos deſtinabat de rebus patriis conſcribere, unum tantùm in vulgus dedit hac inſcriptione -

De Catalonia librum I. Barcinone apud Iacobum Cendrat 1588. in 8.

FRANCISCVS DEL CAMPO, ſcripſit, aut vertit ex Darete aut Dycti -

Chronica Troiana. Medinæ Campi 1587.

F. FRANCISCVS DE CAMPOS, ordinis Minorum provinciæ Sancti Iacobi; authoris ipſius rogatu formavit -

Compendium, ſeu Indicem moralium conceptuum ex operibus Philippi Diez Luſitani ejuſdem familiæ. Salmanticæ 1588. Venetiis apud Societ. Venetam 1597. Genuæ per heredes Hieron. Bartoli 1596. in 4.

F. FRANCISCVS DE CAÑEDA, ordinis

Eremitarum S. Augustini, patriâ Burgensis, edidisse dicitur -

Sermones *de Adviento*.

FRANCISCVS DE CARDENAS, nescio quis, Ægidio Gundisalvi Davila referente in *Theatro Indico Ecclesiastico*, jussu Regis nostri conscripsit -

Historia *del Obispado de Iucatàn*.

FRANCISCVS CARDIN, Lusitanus, Iesuita, scripsit -

Relação *das provincias de Iapão, Malabar, Cochinchina &c.* Quæ quidem Gallicè prodiit Parisiis 1645.

FRANCISCVS CARO DE TORRES, Hispalensis, presbyter regularis ordinis Sancti Iacobi, quod annis provectior exercitâ mari, terrâque in Belgio & apud Indos Occidentales militiâ defunctus religiosę vitæ genus probavit; curiosâ, & multâ Historiarum lectione, & in plerisque ad oculorum fidem provocans, digessit supplens in multis Radesii Andradę in eodem argumento operam,

Historia *de las Ordenes militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara desde su fundacion hasta el Rey D. Felipe Segundo Administrador perpetuo dellas.* Ad Philippum IV. Regem Catholicum, folio.

Relacion *de los servicios, que hizo à su Magestad del Rey D. Felipe II. y III. Don Alonso de Sotomayor del habito de SantIago en los Estados de Flandes, provincias de Chile y Tierra firme*, &c. Matriti 1620. in 4.

FRANCISCVS DEL CARPIO, Vrsaonensis, Iurisconsultus, atque in patrio gymnasio Professor legum publicus, Gasparis hinc Borgiæ S. R. Ecclesiæ Cardinalis Præsulisque Hispalensis Vicarius Generalis, post *Ioannem* cognomento *Iurisconsultum*, Ioannem de Canibus, quorum commentarii *Tractatus* inter *Doctorum* extant, Iacobum item de Arenis, Ioannémque Oldendorpium scripsit -

De Exequutoribus & Commissariis Testamentariis, libros IV. Vrsaone 1638. in folio.

FRANCISCVS CARRASCO DEL SAZ, Truxiliensis, ex Limensi apud Indos causarum patrono Panamensis Prætorii Iudex, commentatus fuit -

In aliquas leges Recopilationis regni Castellæ. Hispali 1620. in folio. Item edidit -

Tractatum de Casibus Curiæ. Matriti 1630. in folio. Decessit in munere illo, quod diximus.

D. FRANCISCVS DE CARTAGENA, sacræ Theologiæ Professor, mihi aliunde ignotus, edidit -

De Prædestinatione & reprobatione Angelorum, & Hominum, Tractatum. Romæ 1581. in 8.

FRANCISCVS DE CASCALES, Murcianus, & in patria Institutor juventutis in Grámaticorum, Rhetorúmque disciplinis non ineruditus, scripsit -

Discursos *de la ciudad de Cartagena*. Valentiæ 1598. in 8.

Discursos Historicos *de la muy noble y muy leal ciudad de Murcia*. Murciæ 1624. in folio. Quibus adjungitur Discursus alter paulò ante laudatus.

Tablas Poëticas, sive, De re poëtica. Murciæ 1617. in 8. Necnon Latinè -

Artem Horatii in methodum reductam. Valentiæ 1659.

Denatum fuisse audio circa an. MDCXL.

F. FRANCISCVS DE CASTAÑEDA, Burgensis, ordinis Eremitarum Sancti Augustini, Concionatórque ordinarius in Matritensi domo S. Philippi Apostoli, publicavit -

Tratados *sobre los Evangelios de las Dominicas y fiestas de Santos del Adviento y Pasqua; Primera Parte*. Matriti 1614. in 4.

D. FRANCISCVS DE CASTILLA, Palentinus, Alphonsi filius cognomento *Sancti*, Petri nepos Palentini Episcopi, Ioannis pronepos, Petri Castellæ Regis abnepos, cum ætatis non breve tempus in curia parùm compositè aut modestè agens consumpsisset, in secessu quodam sibi opportunè quæsito, tam soboli procurandæ uxorem, quàm librorum variam suppellectilem excolendo literis ingenio sibi paravit. His deditus, Poëticæque studio, varia carmina composuit, quæ prodierût post authoris obitum Sancii filii curâ, quem Philippus II. Rex habuit à sacris, hoc titulo,

Teorica *de virtudes en coplas y con comento*. Compluti 1554. 8. Ad Alphonsum de Castella Calaguritanum Præsulem. Vltima libri pars inscribitur -

Practica *de virtudes de los buenos Reies de España en coplas de arte maior*, Carolo Imperatori nuncupata.

Florebat circa annum MDXXXVI.

D. FRANCISCVS DEL CASTILLO, Matritensis, scripsit versibus, eo metri genere, quod *octavas* vocamus,

Nuestra Señora *de los Remedios de la Merced de Madrid*. Matriti apud Didacum Flamenco 1619. 8.

D. FRANCISCVS DEL CASTILLO, Ellerenensis, scripsit -

Descripcion *de la Inquisicion y numero de las de España con algunas cosas sucedidas en los autos de los años de MDCI. MDCIII. MDCIV. celebrados en la Villa de Llerena*. 1605. in 8.

F. FRAN-

F. FRANCISCVS DEL CASTILLO, Gaditanus, ordinis Eremitarum provinciæ Bæticæ, scripsit -

M i g a j a s c a i d a s *de la mesa de los Santos aplicadas à sus Evangelios.* Hispali apud Gabriëlem Ramos. 1619.

P a r a *los Evangelios de Quaresma.* Pampelone eodem anno apud Nicolaum Assiain.

F. FRANCISCVS DEL CASTILLO VELASCO, Matritensis, ex ordine Minorum, Lector Complutensis emeritus, Custósque provinciæ Castellæ, nec non & in Senatu religionis vindice per Hispanias supremo Censor Theologus, scripsit -

S u p e r III. Sententiarum librum; Tomum primum De Incarnatione Verbi Divini, & præservatione Virginis Mariæ ab Originali. Antverpiæ apud Bellerum 1641. in folio.

S u p e r e u m d e m Tertium Sententiarum, Tomum secundum, De tribus virtutibus Theologicis Fide, Spe, & Charitate. Ibidem eodem anno in folio.

FRANCISCVS DE CASTRO, Granatensis Sacerdos, & in Nosocomio ejusdem urbis, quod Beatus Ioannes de Deo construxit, à sacris minister, publicavit -

M i r a c u l o s a v i d a *y santas obras del B. Ioan de Dios Fundador de la Religion que cura enfermos*, Granatæ 1588. in 8. & 1613. in 8. Burgisque 1621. in 4. Et quidem antequam vir sanctissimus in Beatorum albo reciperetur, ut materiem reliquerit Antonio Goveano Cyrenensi Episcopo; qui post examen solemne habitum, quod ritè huic declarationi præmittitur, de eodem argumento copiosè magis commentaretur. Italicum quoque factum Ioannis Franc. Bordini operâ hoc opus vidimus Florentiæ per Franc. Zosi 1589. in 8. & Taurini per Augustin. Disserolio. 1611. in 8.

FRANCISCVS DE CASTRO, Granatensis, docendæ in Grammaticis & Rhetoricis literis juventuti plusquam XXII. annorum operam in Iesuitico sodalitio tam in variis Lusitaniæ collegiis quàm in Hispalensis urbis eo quod Ermenegildo Principi ac martyri sacrum est, insumpsit; nec ideo minùs Philosophicis, ac Theologis ipse eruditus, edidit -

D e A r t e R h e t o r i c a Dialogos IV. Cordubę apud Franciscum de Cea, 1611. in 8.

D e S y l l a b a r u m quantitate: déque versificandi ratione; primùm sine authoris nomine; deinde eo affixo, Hispali apud Franciscum de Lyra 1627. in 8.

Dimissus aliquando Societate edidit, sese *Doctorem Franciscum Bermudez de Castro* nuncupans -

R e f o r m a c i o n *christiana*: quem deinde librum locupletiorem à se factum edidit iterum, cùm in Societatem denuò admissus fuisset, Hispali 1635.

Parabat, an ediderit nescio (ait *Bibliothecæ* author)

C h r y s o l o g i a m Hispano-Latinam, hoc est, loquutiones aureas, tum ad rectè loquendum, numerosè dicendum, & facilè intelligendum, tum ad omnem antiquitatem & humanitatem in Ciceronis operibus dispersam explicandam; opus in tomos III. divisum.

Decessit è vivis Hispali XI. Augusti anno MDCXXXII.

FRANCISCVS DE CAZERES, ord. Seraphici, scripsit, à Vvaddingo illaudatus,

C e r e m o n i a l *de los officios divinos segun el uso de la Iglesia Romana.* Toleti apud Petrum Rodriguez 1571. folio.

S u m a r i o *de las gracias y indulgencias que gozan los Hermanos Terceros de San Francisco.* Compluti 1585. in 8.

FRANCISCVS DE CAZERES, si non idem est cum superiore, reddidit sermone Hispanico prosaico -

L o s s i e t e *dias de la semana de la Creacion del Mundo,* ex Gallico Guilielmi Sallustii Domini *de Barthàs.* Antverpiæ apud Petrum Bellerum 1612. 8.

F. FRANCISCVS DE CEPEDA, Dominicanus, edidit authore Alphonso de Remesal in *Hist. Domin. Prov. Chiapensis,*

A r t e s *de las lenguas Chiapa, Toque, Celdales, y Zinacanteca* 1560.

FRANCISCVS DE CEPEDA, Oropesanus, municipii *de Cervera* Parochus, scripsit -

R e s u n t a *historial de España desde el Diluvio hasta el año MDCXLII.* Matriti 1643. 4.

FRANCISCVS DE CEPEDA, Toletanus, Iesuita, Rector aliquando collegiorum Huetensis & Conchensis paratum habebat prelo, cum *Bibliotheca Scriptorum Societatis* in vulgus emissa est,

I n E c c l e s i a s t i c u m Commentarios.

FRANCISCVS CERVANTES DE SALAZAR, nescio quis, aut unde oriundus, inscripsit se authorem ei libro, quem vulgus terit; nempe -

O b r a s *que Francisco Cervantes de Salazar a hecho, glosado, y traducido.* Hæc scilicet -

A p o l o g o *de la Ociosidad y el Trabajo intitulado Labricio Portuno por el Protonotario Luis Mexia; glosòle y declaròle Francisco Cervantes.*

D i a l o g o *de la dignidad del Hombre empeçado por el Maestro Oliva*, quem author perfecit.

L a I n t r o d u c c i o n *ò Camino para la sabiduria, de Luis Vives.* Compluti ex officina Ioannis Brocar an. 1546. 4. Ambrosius quidem Morales vir judicio undequaque, ac præsertim

sertim rebus in nostris gravissimo, multa ex his quæ Cervantes edidit, talia esse ait, in quibus disciplinarum difficiles plerique loci prę ter spem sic perspicuè atque aptè tractantur, ut nec veneres, jucunditatémque sermonis desiderare quisquam possit. Ipsum vide-sis in Opusculo, quod *Discursum* vernaculè indigitavit *pro lingua Hispanica*.

FRANCISCVS DE CESPEDES, Clericus regularis Theatinus, sacræ Theologiæ Doctor, scripsit-

De Exemptione Regularium Tractatum. Venetiis 1647. 4.

Dubia Conscientiæ militaria à diversis proposita & resoluta: Ad Gregorium Britum Equitem Iacobæum. Mediolani 1643.

D. ERANCISCVS DE CESPEDES, scripsit-

Tradado *de la Gineta*. Olissipone 1609. in 8.

Memoria *de los differentes piensos y otras advertencias para tener lucidos los Cavallos*. Hispali 1624. 4.

F. FRANCISCVS A CHRISTO, Lusitanus, Conimbricensis, sacræ Theologiæ Doctor, ac Professor, ex familia Eremitarum S. Augustini, vesperorum in cathedra emeritus, vir fuit linguarum callens, ingenio & sermone præstans, qui, ut adnotatū legitur in sepulchrali ejus elogio, primus in hanc Academiam methodum, hoc est (ut explicant) Annotationum, sive specialium Commentariorum, quas *Postilias* dicimus, usum invexit. Extant ab eo -

Prælectionum, sive Enarrationum admirabilis divini Verbi Incarnationis Libri VI. Conimbricæ apud Ioannem Alvarez, anno 1564. in fol.

In Symbolum Apostolorum, duo ingentia volumina, Romæ ut ajunt, sive conscripta, sive typis edita, quæ non vidimus.

Enarrationes in Collectanea I. Libri Sententiarum. Conimbricæ per Ant. de Maris 1579. in fol.

In Tertium Librum Sententiarum, sive de Fide, Spe, & Charitate. Conimbricæ anno 1579. apud Anton. de Maris in fol.

Desiit esse inter vivos Conimbricæ anno MDLXXXVII.

FRANCISCVS COLIN, Majoricensis, Societatis Iesu, provinciæ Philippinarum insularum aliquando Præfectus, edidit -

Vida *y hechos y doctrina del venerable Hermano Alonso Rodriguez religioso de la Compañia de IHS*. Matriti apud Dominicum Garziam 1652. 4.

Labor *Evangelica, Ministerios Apostolicos de los obreros de la Compañia de IHS, Fundacion y progressos de la Provincia de las Islas Filipinas*. Matriti apud Iosephum Fernandez de Buendia 1663. fol.

Parare eum monuit *Bibliothecæ Societatis* author -

Indiam sacram, seu explicationem eorum locorum sacræ Scripturæ, quæ ab Indorum moribus seu institutis lumen accipiunt.

Obiit in iisdem Philippinis insulis VI. Maji MDCLX. ætat. LXVIII.

D. FRANCISCVS COLOMA, Comes *de Elda* in regno Valentiæ, scripsit, referente Petro August. Morla in præfatione *Emporii Iuris*,

Decadas *de la Passion de Christo*.

FRANCISCVS COMTE, Catalanus ex oppido *Illa*, atque ejusdem oppidi notarius, M. S. reliquit-

Geographia *dels Comptats de Rosellò y Cerdànya*. Hieronymus Pujades Historiographus principatus Cataloniæ hujus Geographiæ alterum exemplum habuit, qui etiam de altero, quod fuit penes Don Bernardum Garcerán de Pinós in *Cataloniæ Historia* meminit.

FRANCISCVS DE CONTRERAS, Hispano carmine miserrimum Emanuelis Sousæ Lusitani Equitis naufragium cecinit: quod argumentum Hieronymus Cortercalis vernaculo prius luserat Portugalliæ metro: scilicet -

Nave Tragica *de la India de Portugal*. 1624. 4. Matriti.

FRANCISCVS CONTRERAS, Peruanus, Limensis, Iesuita, primarius patriæ urbis scholæ Professor Theologus, nescio quid scripsit super Ius Romanorum: siquidem fides præstanda est Ægidio Gundisalvi Davila affirmanti in *Theatro Limensis Ecclesiæ* fol. 22.

FRANCISCVS CORBERA, scripsit & Philippo IV. Regi nuncupavit -

Guitarra *Española, y sus differencias de sones*.

F. FRANCISCVS DE CORDVBA, Franciscanus, cujus familiæ sacramentum dixit Salmanticæ, Principibus Serenissimis Mariæ Imperatrici Germanorum Caroli Augusti filiæ, quam in Germaniam comitatus est, postéaque ad nos reversus Annæ Austriacæ Hispaniarum Reginæ conscientiam expiantibus aures præbuit: scribens interim, ut religionis negotium curaret, quam tot hostes in Babylonico illo impietatis & abominationum campo divexare nusquam cessant,

Annotationes in Religionis articulos à Sectariis controversos. Viennæ Austriæ 1567. Coloniæque apud Colinum 1572. 8. item -

De Officio Prælatorum: quo opere hæc continentur: *De Residentia Prælatorum*: *De*

De Legibus abrogandis : Quomodo pro necessitate temporum expediat sacratissimam Eucharistiam administrari ; sive de indulgendo Bohemis usu Calicis . In quo tamen huic noluerunt necessitati cedere , ac deferre Concilii Tridentini Patres.

De Hæreticis item *recipiendis* . Pragæ typis Georgii Melantrici 1562. 8.

F. FRANCISCVS DE CORDVBA, Dominicanus , nobili loco in hac urbe ortus , morum honestate & eruditione spectatus, apud Indos , quorum salutis procurandæ causa eò transfretaverat, floruit, scripsitque Alphonso Ferdinandi in *Catal. Domin. Scriptorum* , teste,

Summam Moralem item -

Conciones de tempore , ac de Sanctis . Floruit circa annum MDCXX. de quo videsis *Chronicon Dominicanum* parte IV. Cap. III. Velandicensem Episcopatũ quem ei Alphonsus idem tribuit , nusquam reperio. Aubertus Miræus in Bibliotheca , *Chronicon* seu *Manuale ordinis sui* , præter hæc laudata , nostro attribuit . In quo insigniter hallucinatus fuit, Antonium Senensem de eo docentem lippienti oculis legens, qui ex *Manuali* hoc Anonymi cujusdam Dominicani confirmat ea, quæ de Corduba isto priùs dixerat .

FRANCISCVS CORONEL , ordinis Eremitarum , scripsit -

Catecismo *y doctrina Christiana en lengua Pampanga* : unâ ex his , quæ Philippinis Insulis in usu sunt : editum opus in oppido *Macabebe* earumdem Insularum anno 1621. in 16.

FRANCISCVS CRESPO , Indiarum in Curia Matritensi pro Societate Procurator, scripsit -

Relacion *de los Martyres , que en la Corte del Emperador del Iapon padecieron por la fee de Christo el año de MDCXXIIII*. Matriti 1625. item -

Historia *del Martyrio de los Padres Roque Gonzalez , Alfonso Rodriguez , y Iuan del Castillo de la Compañia de IHS. que el año de MDCVIII. padecieron martyrio por la fee en el Paraguay* . Quæ relationes in varias linguas deinde translatæ sunt.

F. FRANCISCVS CRESPO, Benedictinus monachus, monasterii Montis-ferati aliquando Abbas , & suæ Congregationis Visitator Generalis, Salmanticæ item Professor Theologus , edidit -

Tribunal Thomisticum , *de Immaculato Deiparæ Conceptu*. Barcin. 1657. 4.

F. FRANCISCVS DE LA CRVZ , patriâ ex urbe *Caceres* , cùm nondum sæculo renuntiasset, DE MADRID cognominatus , Mercenariorum excalceatorum , qui captivos redimunt , sodalis, ordinis sui Chronographus , scripsit , quæ apud eum vidimus Matriti ad S. Barbaræ ,

La Chronica *de la orden de Nuestra Señora de la Merced* ; tribus partibus ; quarum prima est de rebus gestis S. Petri Nolasci Patriarchæ ; secunda, Historia ejus ordinis usq; ad reformationem ; III. denique hujus reformationis tempus comprehendit . Inedita erat adhuc anno MDCLV.

La vida *milagros y heroicas virtudes de la venerable Madre Mariana de IHS. professa de la orden descalza: con la vida del venerable P. Fr. Ioan Bautista del santissimo Sacramento su confessor , y primer reformado de dicha Religion* .

Motivos *espirituales de agradecimiento á Dios* . Obiit post annum MDCLX.

F. FRANCISCVS A CRVCE, Dominicanus, Granatæ in Hispania ortus, in Peruano autem regno, & provinciâ S. Ioannis Baptistæ religiosæ vitæ initiatus , vir æqualibus morum innocentia , doctrináque : Theologiæ diu Lector , ad sedem tandem Episcopalem oppidi S. Marthæ in Terræ-firmæ, ut vocãt, ora maritima fuit adsumptus, postquam suæ provinciæ bis præfuisset , alteriúsque provinciæ novi regni Granatensis Vicarius ac Visitator fuisset Generalis. Obiit priusquam consecraretur , dum regio nomine argenti-fodinas Peruanas oppidi *de Potosi* visitaret circa annũ MDCLXIV. cũ fama eximię sãctitatis; scripsit-

Pro puritate Conceptionis Sanctissimæ Dei Genitricis Mariæ Theologicam demonstrationem . Limæ 1653. 4. Petro Alva & Astorga in *Militia Conceptionis* teste .

Discursum pro Occidentalibus. Limæ 4.

Cursum Artium : qui nunc, ut audio, Hispali quatuor voluminibus excuditur, in 4.

Hispanâ quoque linguâ -

Manifiesta *obligacion del vasallo* . Limæ atque Matriti in 4.

Proposicion *Theologica*: hoc est, compendium universæ Theologiæ . Barcinone. 4.

Conocimiento *de Dios* . Limæ anno 1657. in 4.

Doctrina Christiana. Ibidem eodem anno in 8.

Sobre las *dos primeras palabras del Padre nuestro* . Ibidem 1640. 8.

Historia *del Rosario a Coros* . Compluti 1652.

Inedita reliquit - *In Quæstiones S. Thomæ disputatas commentaria* .

Professor fuit S. Thomę Theologiæ in gymnasio Limensi ex propria cathedra , collegiique S. Thomæ ejusdem urbis fundator .

Francisco à Cruce tributum legimus -

Iardin *de Maria* . Salmanticæ 1655.

F. FRANCISCVS A' CRVCE , ex parente Hispano Velesii Iacobeę militiæ oppidi cive , cui Didaco Velasquez nomen fuit , Neapoli , dum in ea urbe commoratur iste muneribus

impen-

impensis militaribus, atque inter alia Castrinovi præfecturę, natus, Carmelitarum excalceatorum sodalis, scripsit juvenis -

Relacion *de la vida del vener. Siervo de Dios Fr. Luis de Iesus Religioso Carmelita descalço, en el siglo llamado D. Heurrique de Toledo Marques de Manzera*. Neapoli apud Ioannem Franc. Paci 1668. 12.

D. FRANCISCVS DE LA CVEVA & SILVA, Advocatorum nostri temporis facilè princeps, sive doctrinam, sive ingenii acumen, sive eloquentiæ vires, quas summas habuit, consideremus, typis edi curavit, quam publicè olim dixit, ad consessum Advocatorum Matritensium,

Informacion *de derecho divino y humano por la purissima Concepçion de la Virgen Nuestra Señora*. Matriti 1625. in folio.

FRANCISCVS DE CVEVAS, Matritensis, Lupo Felici à Vega viro clarissimo nuncupavit -

Experiencias *de Amor y Fortuna*. Giennii apud Petrum Cuestam 1646. in 8.

Sed hic est *Franciscus de Quintana*, de quo infrà.

F. FRANCISCVS DE LAS CVEVAS, Minimorum fratrum Hispalensis provinciæ sodalis, vertit ex Pauli Regii sermone Italico -

La vida *y milagros de San Francisco de Paula: Regla tercera de su orden para hombres y mugeres*. Cæsaraugustæ apud Laurentium de Robles 1588. in 8.

F. FRANCISCVS DE SANCTO CYRILLO, Olissiponensis, Carmelita ex discalceatorum reformatione, ordinis sui generalis Diffinitor erat eo tempore, quo foràs emisit -

Gloriam Matris Ecclesiæ ex consideratione cap. XV. secundum Lucam, scilicet in ove deperdita, hoc est Peccatore, ad ovile reducenda. Segovię in folio 1637. Et hic quidem primus est tomus integri operis, quem alter, ac tertius excipere debuerunt, quibus hujus capitis parabolæ tres, singulis quæque tomis, illustrarentur.

F. FRANCISCVS DIAGO, patriâ ex oppido *Bibel* regni Valentini juxta Segobricam in Celtiberis, à quo ille *Belsinensem* (tanquam *Belsinum* Ptolemæi hoc sit oppidum) nuncupare se consueverat, in Sancti Onuphrii prope Valentiam urbem regni principem Dominicanis fratribus adhæsit imbuendus pietate, ac literis. Quas cum percepisset, Barcinonéque diu domesticis Theologiæ prælectionibus dedisset operam non parum laudabilem, evolvendis præterea veterum annalium, præcipuè Hispanorum, monumentis, demerendæque libris in vulgus editis posteritati, reliquum quod esset vitæ tempus voluit impendere. Quo in studio valde cùm profecisset, & dum ornare cupit res patrias & domesticas, multis ærumnis deluctasset, Aragoniæ regnorum nuncupari meruit Chronographus. Edidit -

Historia *de la provincia de Aragon de la orden de Predicadores*; jussu venerabilis viri Hieronymi Baptistæ de Lanuza provinciæ per id tempus Præfecti. Barcinone 1599. in folio apud Sebastianum Cormellas.

Historia *de la vida y milagros de S. Vicente Ferrer, con una relacion de la santa reliquia, que de su bendito cuerpo a llegado à Valencia, y de los grandes milagros que a obrado, y fiestas que se le an hecho*. Barcinone 1600. 4. De quo sacro osse commentatus fuit etiam Petrus Blascus Dominicanus vulgari linguâ anno 1611. 8.

Historia *de la vida de S. Raimundo de Peñaforte*.

Vida *del Beato Fr. Humberto de Romanis*.

Vida *de S. Pedro de Luxenburgo*.

Historia *de la vida exemplar, libros, y muerte del insigne y celebre Maestro Fr. Luis de Granada*. Barcinone apud Cormellas 1605. 8. Quacum editus est ejusdem Ludovici Granatensis, *un devotissimo Discurso de la Encarnacion*, hactenus ineditus. Hic primus nobis viri celeberrimi gesta & virtutes, maximè ex Francisci Oliveræ Dominicani, quem ille socium habuit, relationibus publicavit: quem deinde alii sequuti sunt in Portugallia & Castella.

Catalogo *de los Obispos de Girona*.

Historia *de los vitoriosissimos antiguos Condes de Barcelona*: è locupletissimo regii atque ecclesiastici duplicis archiorum Barcinonensis urbis thesauro, quem immenso ernit labore. Barcinone 1603. folio apud Cormellas.

Annales *del Reino de Valencia*; duobus tomis comprehensum opus, quorum prior editus fuit Valentiæ anno 1613. folio; à primis post diluvium incolis adusque obitum Iacobi, seu Iaimii Aragonēsium Regis primi. Cui labori ut seriò se accingeret, publica & privata regni tabularia, in queis prisca adservantur monumenta, vidisse omnia, atque evolvisse dicitur. Posteriorem nihilominus *Annalium* tomum, quò reliqua usque ad nostram ætatem comprehenderat, & jam jam prelo erat subjecturus, authoris obitus invidit posteris. Qui contigit anno hujus sæculi XV.

Latina quoque ejus *Cataloniæ descriptio* laudatur.

F. FRANCISCVS DIAZ, natus in oppido *S. Cebrian de Maiuelas* nuncupato in Castella veteri, Dominicanus in cœnobio S. Pauli urbis Pincianæ ad ordinem hunc admissus, in collegio S. Thomæ Complutensis Academiæ sodalis, vir insignis sanctimoniæ & virtutis in excolendo Ecclesiæ agro inter infideles; Sinarum

narum quippe regno invectus difficillimum hoc negotium multâ patientiâ, infractóque ac impenetrabili persequutionum & laborum oppugnationibus animo diu & usque ad postremum vitæ spiritum procuravit. Atque adeò, ut & post mortem viveret, prodesséque, unà cum F. Ioanne Garzia ejusdem ordinis & ministerii volumen formavit.

Ky Mûng Sinicâ linguâ dictum, hoc est, *Doctrinam insipientium*, quæ ad mysteria omnia Christianæ fidei, ac Legis gratiæ præceptorũ cognitionem vastissimi hujus regni incolas vernaculo eorum sermone invitat, ac veluti manu ducit. Liber hic excusus primùm circa annum MDCL. sæpiùs inde usque ad hunc diem prelo fuit subjectus, atque utilissimus nusquam non compertus. Dedit quoque solus eâdem linguâ.

De Quatuor virtutibus Cardinalibus, volumen aliud, quod editum fuit in folio. Quorum omnium fidem nobis fecit Reverendus Pater F. Ioannes Polancus Procurator illius missionis & provinciæ Sinicæ Dominicanorum in Curia Romana, qui hoc anno MDCLXIX. accingit jam se ad relegendum iter, quod charitas ei ac pietatis zelus conficiendum suasit.

FRANCISCVS DIAZ, Medicus Doctor, Complutensisque Philosophiæ Magister, Philippi II. Hispaniarum Regis Chirurgus, ad Franciscum Vallesium cubicularium ejusdem Medicum scripsit.

Tratado *de todas las enfermedades de los riñones, vexiga y carnosidades de la verga y orina*. Matriti apud Franciscum Sanchez 1588. in 4.

FRANCISCVS DIAZ DE VARGAS, Truxiliensis, Lusitanicæ sub Philippo II. Rege expeditionis miles, edidit.

Discurso *y Sumario de la Guerra de Portugal, y sucesos della*. Cæsaraugustæ 1581. in 16. apud Dominicum de Portonariis. Versum opus Italicè à nescio quo, atque editum Venetiis anno sequẽti in 8. typis Franc. Ziletti.

FRANCISCVS DIDACVS DE AINSA & IRIARTE, in Aragoniæ urbe Osca editus, post Ioannem de Garay doctum in hujus urbis schola humaniorum literarum Magistrum, qui immaturè mortuus nostro hujus curæ ac studii lampada tradidisse visus fuit, ornandæ patriæ totus incubuit, scribens primùm.

Translacion *de las Reliquias de S. Orencio Obispo de Aux*. Oscæ 1612. in 4.

Deinde majori molimine.

Fundacion, *excelencias, grandezas y cosas memorables de la antiquissima ciudad de Huesca &c*. Oscæ apud Petrũ Cabarte 1619. in folio. Vsus est author Philippi Puivicini ejus urbis Ecclesiæ Decani de hoc eodem argumento schedis manu exaratis, quem Philippum ipse non semel aut bis laudat. Qui & hanc Historiam multis à se de novo additis ab editione locupletiorem factam apud hæredes reliquit. Quod Ioannes Franciscus Andreas Vstarrozius Aragoniæ Chronographus alicubi refert.

FRANCISCVS (alias DIDACVS) DE HERRERA, utroque enim nomine solet appellari apud D. Franciscum de Herrera Maldonado in *Epitome de Sinarum rebus*, scripsit *de Insulis Moluccis* nescio quid, attestante eodem Herrera.

FRANCISCVS DOMENECH GRANOLLATS, Catalanus gente, ut ex cognominibus intelligi datur, foras dedit.

Pro Lege divina prohibente Clericis mercaturam Apologiam ex defensione variarum conclusionum viri cujusdam docti & pii excerptam. Florentiæ apud Zenob. Pignorium 1616. 4.

FRANCISCVS DOMINGVEZ, auspiciis & sumptu regio destinatus in Americam Septentrionalem à supremi rerum Indicarum Senatus Patribus confecit circa annum superioris sæculi septuagesimum.

La descripcion *de la Nueva España*, adhuc ineditam, unà cum *Sinarum* regni, aliarúmque Provinciarum descriptione. Laudat opus Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica* parte Geographica pag. 179.

F. FRANCISCVS DE SANCTO DOMINICO, ut credimus ordinis Prædicatorum, edidit.

Discurso *sobre el Padre Nuestro*. Hispali 1645.

FRANCISCVS DVARTE, Hispalensis, Iesuita, domus Hispalensis professæ, ut vocant, Præpositus obiit, postquam Cordubæ diu Theologiam docuisset magna cum celebritate. Scripsit.

De Incarnatione Verbi Dei, Tractatum: cujus magnam partem ab alio quopiam fuisse editam Alegambius admonuit in *Bibliotheca*.

F. FRANCISCVS DVRAN, ordinis fratrum Minorum, S. Theologiæ Lector, Francisco à Sosa Ministro Generali à secretis, provinciæ S. Iacobi Minister, edidit.

Dictamen espiritual *y razones de estado para el discreto Cortesano, que pretende serlo del Cielo, con muchos avisos curiosos para todos los Estados del Hombre, y muchos proverbios para los Predicadores Evangelicos de la palabra de Dios*. Valentiæ apud Chrysostomum Garriz 1613. in 4.

FRANCISCVS DVRAN VIVES, scripsit versibus octosyllabis metro illo, quod *Coplas*

Castellanas apud nos audit,

Grandezas divinas; *Vida y muerte de Nuestro Salvador Iesu Christo*: Poëma sacrum ab authore olim elaboratum, & ab ejus nepote Fernando Vivas de Contreras Matritensi Advocato ex variis schedis collectum, suppletum, & in sermonem hodierni temporis reformatum. Matriti 1643. in 4.

D. FRANCISCVS DE EGVIA BEAVMONT, Eneco Velezio Guevaræ Comiti *de Oñate*, dum Neapoli Prorex ageret, ab equilis cura, scripsit -

Varios discursos *sobre la reduccion de Napoles*. Matriti 1651. 8.

D. FRANCISCVS EMMANVEL, Olissiponensis, nobili loco natus, Conimbricæ olim datâ studiis liberalibus, humanisque omnibus disciplinis sedulâ operâ, Martem Palladi succedere fecit in Belgium se transferens, ubi militiæ aliquot impensis annis creari tandem meruit legionis Tribunus. Abripuit inde eum turbo patriæ rebellionis; & in Lusitaniam reversus non diu pôst, nescio cujus criminis suspicionem purgaturus, post plures carceris annos inter spem & metum transactos, in Brasilia Occidentalium Indorum peregrinari aliquot aliis fuit constrictus. Nec tandem restitutus propitiâ adhuc potuit adipisci eorum voluntatem, qui reipublicæ tunc insidebant. Quare aggregatus Catharinæ Brigantinæ Caroli Angliæ Regis II. destinatæ sponsæ, ingenii & urbanitatis dotibus insinuavit se in Reginæ gratiam; cujus, sive alia negotia gesturus, anno MDCLIV. Romam accessit: quâ in urbe edidit ex multiplicis doctrinæ, variæque literaturæ operibus sacris, profanis, prosaicis, metricis, elegantissimis, & ingeniosissimis primum volumen hoc titulo & partibus,

Obras morales; *Tomo I. que contiene*.

Vitoria *del Hombre sobre el combate de virtudes y vicios: Triumfo de la Filosofia Christiana contra la Filosofia Estoica*. libris XI.

El Fenix *de Africa, Augustino Obispo Hipponense; Primera Parte, Augustino Filosofo*.

El Fenix *de Africa, Augustino, Obispo Hipponense; Segunda Parte, Augustino Santo*. Olissipone priùs utraque pars prodierat.

El Maior pequeño; *vida y muerte del Serafin humano Francisco de Assis*. Olissipone etiam editum ante hoc tempus in 8. 1646. Omnia hæc simul Romæ apud Falcum & Varesium 1664. in 4.

Obras familiares. *Primeira Parte das cartas familiares*. Romæ apud Philippum Mariam Mancini 1664. in 4.

Ediderat antea in Lusitania, sive Hispania-

Politica Militar *en avisos de Generales*. Matriti 1638. in 4. Pluráque alia, quorum author meminit in opere suo Morali: nempe aut Lusitanè, aut Castellanè scriptorum; scilicet-

Corona Tragica.

Historia *de Cataluña*. Olissipone 1646. sub *Clementis Libertini* nomine, quod fatetur ipse Epist. VIII, Cent. I.

Echo politico.

El Manifiesto Real.

Las tres Musas.

El Segundo Choro.

El Tercer Choro.

El Pantheon.

Iornadâ *de la Flota*.

Carta *de guia de Casados*.

Epanaforas.

La Declaracion.

La Demonstracion.

El Antidoron.

Ineditorum, quę in septem dividit genera; longum texuit catalogum: *Metricorum* scilicet, *Historicorum*, *Politicorum*, *Demonstrativorum*, *Solemnium*, *Exquisitorum*, *Familiarium*, *Variorum, tandémque Imperfectorum*. Meminit quoq; is Cent. V. Epist. II. cujusdam Tractatus -

De Patientia; quem misit ad Serenissimum Principem Philippum Christophorum Archiepiscopum Trevirensem S. R. I. Electorem,

Ex his quæ superiùs annotata sunt, aut aliis, edi curavit apud Gallos-

Obras Metricas. Lugduni apud Horatium Boisat, & Romeus in 4.

Sed virū longiore vitâ dignū abripuit mors Olissipone XIII. die Octobris MDCLXVI.

FRANCISCVS DE ENCINAS, sive D'ENZINA, sive DRIANDER, nescio quis,

Novum Testamentum in vernaculam Hispaniæ linguam convertit. In *Indice expurgatorio* hæc interpretatio disertè prohibita est.

FRANCISCVS DE ENZINAS, Abulensis, Societatis Iesu Sacerdos, insigni morum sanctitate vir, in Philippinis Insulis XXXVI. ferè annis evangelicum opus fecit eximio cum proventu. Scripsitq, pro devotione singulari in Deiparam -

Encomia B. Mariæ Virginis: item-

Grammaticam & Confessionarium linguâ *Bisajensi* Philippinarum vernaculâ.

FRANCISCVS DE ESCOBAR, Barcinonensis urbis civis, atque in eadem eloquentię Professor, interpretatus est ex Græco-

Aphtonii Sophistæ primas apud Rhetorem exercitationes. Quibus adjunxit -

De Fabula commentationem.

De octo partium orationis constructione librum, commentariis Iunii Rabirii, & Catalan.i interpretatione illustratum. Accesserunt olim in hujusmet libri partē ejusdem *Francisci Scobaris Commentarii*, nunc denuum *Pauli Laurentii scholiis aucti & locupletati*. Liber hic est *Guiliel-*

mi

mi Livii cujuſdam emendatus & in quibuſdam mutatus ab *Eraſmo*. Prodierunt hæc ſimul Barcinone apud Gabrielē Graells. 1611. in 8. *Aphtonii Progymnaſmata* ex *Scobaris* interpretatione prodierunt quoque Pariſiis 1623. in 8.

Orationem, quam publicè habuit Barcinone, cùm Doctoris Medici lauream acciperet.

Flori Breviarium Hiſtoriæ Romanæ recognovit, atque edidit Barcinone apud Claudium Bornaticum 1557. in 8.

Valentinus patriâ ab Andrea Schoto audit: apud quē & profeſſus fuiſſe refertur XX. annis Rhetoricen Lutetiæ, Romæq; magno auditorū concurſu. Vnde Barcinonē ſe contulit: in qua urbe attentiſſimè ſe eū audiviſſe Ioannes Mallara Hiſpalenſis, qui ejus *Aphtonii interpretationē* in vulgus dedit, ſcriptū reliquit.

Ariſtotelis Rhetoricam interpretari cæperat latinè (ait Schotus) *quòd videlicet Trapezuntius illi, nec Hermolaus ſatis eo munere diligenter functi viderentur; in quorum altero, ut ajebat, majorem latinæ linguæ ſcientiam, in hoc etiam Græcarum literarum peritiam requireret. Obiit Barcinone ſenex.* Hæc Schotus.

FRANCISCVS ESCRIVA, patriâ Valentinus, quem ex Hieronymo Eſcriva de Romani rarum illud fœminei ſexus decus Angela Zapata probitate morum, ſtudiiſque literarum inclyta olim ſuſtulit, Complutenſis jam Doctor, & patriæ Metropolitanæ Eccleſiæ Canonicus in quadraginta annorum ætate conſtitutus, ſæculo vale dicto, inter Ieſuitarum ſodales cenſeri voluit. Plurimùm in hac familia apud omnes authoritate floruit, præcipuè apud V. C. D. Ioannem à Ribera Valentinum Antiſtitem egregium, cui à conſcientia erat ſecretorum & conſiliorum omnium; cujus & ipſe vitam, réſque geſtas calamo exaravit. Collegio Cæſaraugustano cùm præfuiſſet, ab omni alio munere vacatione impetratâ, literis ſe ac ſacræ lectioni totum tradidit. Vnde ſequentia prodierunt;

Diſcurſo *de las quatro Poſtrimerias*; ſeu de IV. Noviſſimis: ſcilicet-

De la Muerte. Valentiæ 1604. apud Patricium Mey.

Del Iuicio. Ibidem 1609. 4.

Del Infierno *y de la Gloria*. 1616. in 4. Hi omnes pietate, eruditione, brevitate, ac perſpicuitate plurimùm commendãtur. Item-

Diſcurſos *de los eſtados; de las obligaciones particulares del eſtado y oficio, ſegun los quales a de ſer cada uno particularmente juzgado* Valentiæ 1613. in 4.

Vida *de Don Iuan de Ribera Patriarca de Antiochia y Arçobiſpo de Valencia.* Valentiæ anno 1612. in 4. apud eumdem Patricium Mey.

FRANCISCVS ESCVDERO, ex oppido *la Parra* Conchenſis ſacri territorii oriundus, ſcripſit inter ſodales Ieſuitas, quorum ſectam ab anno ætatis tertio ſuper triceſimum tenuit,

La vida *de San Iulian ſegundo Obiſpo de Cuenca*. Toleti apud Petrum Roderici 1589. in 8. Et Conchæ 1602. in 8. Mortuus fuit duobus major ſeptuagenario. Hujus oblitus eſt Scriptoris *Bibliothecæ Societatis* author.

F. FRANCISCVS DE ESPINOSA, Bæticus, Carmelita, Theologus, & Evangelici verbi præco à domeſticis multùm laudatus, ſcripſiſſe dicitur-

De Immaculata Deipara Virginis Conceptione Tractatum, circa an. MDCXVI.

D. FRANCISCVS DE ESQVIVEL, Calaritanus in Sardinia Archiepiſcopus, Primas Sardiniæ & Corſicæ, publicavit-

Relacion *de la Invencion de los Cuerpos ſantos, que en los años de MDCXIII. MDCXV. y MDCXVI. fueron hallados en varias Igleſias de la ciudad de Caller y ſu Arçobiſpado.* Neapoli apud Conſtantinum Vitalem. 1617. 4.

F. FRANCISCVS DE EVIA, ordinis, ut ſuſpicor, S. Franciſci, ſcripſit-

Eſpejo *del Anima.* Pinciæ apud Franciſcum Fernandez. 1550. 8. Hoccine eſt *De tribus ſtatibus Animæ* opus, quod laudat Vvaddingus?

Ejuſdem, credo, ſunt, ſive latina, ſive vulgaria hæc,

Præparatio mortis; quæ prohibita eſt in *Concilij Tridentini Indice*: &-

Theſaurus Angelorum; Aſturicæ editus. 1547. 4. Quem Vvaddingus *Franciſco de Eicia* adtribuit.

F. FRANCISCVS FALCONI, Dominicanus, ſacræ Theologiæ, ut vocant, Præſentatus, ac totius ordinis Concionator, edidit inter alia-

Exercicios *del Santiſſimo Sacramento para ſu fieſta y octavas.* Matriti 1624. 16.

FRANCISCVS FALERO, Luſitanus, edidit-

Tratado *de la Esfera, y del Arte de marear, con el regimiento de las alturas*. Hiſpali an. 1535. 4.

FRANCISVS FARFAN, Toletanus, vir ſacræ Theologiæ, ac linguarum Hebraicæ, atque Græcæ bene gnarus, Cantor & Canonicus Salmanticenſis, ſcripſit doctè, ac utiliter-

Contra *el Pecado de la ſimple fornicacion.* Salmanticæ apud Matthiam Gaſt. 1565. 8.

Regimiento *de caſtos, y remedio de torpes: donde ſe ponen veinte y ocho remedios para el pecado de la torpeza*. Adjungitur *Vn Sermon de Santa Catalina*. Salmanticę apud

Cornelium Bonardum. anno 1592. in 8. Edidit quoque-

Sermon *predicado en Toledo en la oposition al Canonicato de lectura de aquella Iglesia à VII. de Febrero de MDXCII.* Salmanticę apud Petr. Lassum eodem anno: nec non & -

Praelectionem Psalmi CXV. Toleti in summo Templo habitam in ejus Canonicatus petitione, cui adnexa est Sacra Scripturae interpretatio. VI. Kal. Martii MDXCII. ibidem eodem anno.

FRANCISCVS DE FARIA, Granatensis, Canonicus (ut vocant proprio & ecclesiastico verbo) Doctoralis in Almeriensi Ecclesia, deinde, ut credo, Malacitanae Canonicus, edidit versibus, non ineleganter Claudianum interpretatus,

El Robo *de Proserpina de Claudiano.* Matriti 1628. 8. ac nescio quid aliud metricum de *Dominica Cruce*. Laudat hunc authorem Michaël de Cervantes in libello *Viage del Parnaso* nuncupato.

FRANCISCVS FEIXOO, Gallęcus, classis navalis Gallęciensis Almirantus, (sic vocamus nos vicariam, seu succedaneam Praefecturae supremae curam) scripsit-

El Sargento *embarcado*: sive de officio Instructoris centuriae, aut, si mavis, legionis classiariorum. Gadibus 1629. 8.

F. FRANCISCVS FELIX, Matritensis, ex familia Seraphica, Lector, ut vocant, jubilatus, S. Mariae à Iesu collegii Complutensis Praefectus, Diffinitórque provinciae Castellae, *vir* (aie Vvaddingus) *subtilis ingenii & clarae doctrinae*; edidit-

De Incarnatione Verbi divini Tractatum singularem ad mentem Doctoris subtilis. Parisiis apud Iacob. Quesnel 1641. in 4. Deinde alias Disputationes Theologicas, quas vocare libuit-

Tentativas Complutenses; duobus tomis: quorum primus est *De ultimo fine Hominis; De Beatitudine; De Actibus humanis; bonitate & malitia humanorum actuum; De Conscientia; De Habitibus, & Virtutibus.* Compluti apud Antonium Vasquez 1642. 4. Alter bipartitus, qui de *Visione Dei, De Peccato actuali originali & habituali: de Gratia, de Iustificatione, & merito* agit. Ibidem apud Mariam Fernandez 1645. 4.

F. FRANCISCVS FELIX DE CANALES, domo ex oppido *Talavera* dioecesis Toletanae, professione sodalis Servitarum in Barcinonensis urbis monasterio, ubi manens dedit in lucem-

Abusos tolerados *de las Carnestolendas*. 1619. 8.

Israel libertada, *y explicacion literal del Psalmo CXIII.* Barcinone apud Sebastianū Mathevaud. 1612. in 8. Nondum autem liquet nobis edideritne opus inscriptum -

Nobleça Española.

F. FRANCISCVS FERNANDEZ, Franciscanus observ. Regul. provinciae Conceptionis, Serenissimae Annae Galliarum Reginae Austriacae à confessionibus, edidit semel atque iterum -

Guia *de la vida espiritual para conseguir nuestro fin.* Paris. 1643. 12.

FRANCISCVS FERNANDEZ, Lusitanus, ut creditur, Iesuita, in Bengalae regno Indorū Orientalium, quo penetraverat verbum Dei annunciaturus incolis, obiit carcere ab iis detentus anno MDCII. cum scripsisset linguâ hujus gentis -

Tractatum, quo Catholicę Fidei capita explanantur,

Catechismum item in modum dialogi.

FRANCISCVS FERNANDEZ BLASCO, domo ex oppido *Sonseca* dioecesis Toletanae, Presbyter, sacrum poëma octoadibus formatum dedit in publicum hac inscriptione -

Vniversal *redencion; passion, muerte y resurreccion de Nuestro Señor Iesu Christo*. Compluti apud Ioannem Gratianum 1584. in 4. Matriti regiis typis 1609. 4. Hunc per errorem vocat Lucas Vvaddingus *Ludovicum* in *Scriptoribus* suis *Minoribus*, quorum ex Tertiariis fuit.

FRANCISCVS FERNANDEZ DE CASO, natus in oppido veteris Castellae nobilissimo *Medina de Rioseco*, scripsit -

Discurso, *en que se refieren las solemnidades y fiestas con que el Excelentissimo Duque Cardenal celebro en su villa de Lerma la dedicacion de la Iglesia Colegial y translaciones de los Conventos, que a edificado alli*; in 4.

D. FRANCISCVS FERNANDEZ DE CORDOBA, scripsit, sed non publicavit,

Perù con armas, *o Historia de lo que en el mar del Sur passò cō la esquadra que entrò en el de Jaques Tremit el año de MDCXXIII.* Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica* titulo XI.

D. FRANCISCVS FERNANDEZ DE CORDOBA, Ludovici filius, quem aevi ejus aequales idcirco Barbarum appellaverunt, quòd filium unicum, quem ex matrimonio habebat, ob necem in Toletano equite singulari certamine patratam, morti addixerit, Praetor cū esset regiae istius urbis, quē tamē Philippus Rex II. saeviriam aversatus parentis, supplicio eripuit. Franciscus ergo in Romana Curia familiam augens Suessani Ducis regii Legati cognatione sibi propinqui

qui portionem in Cordubensi Ecclesia obtinuit, successor deinde admissus D. Ferdinandi Cordubensis in *Rutensi* Abbatia, divisis cum eo fructibus, eo munere ornatus usque ad obitum vixit. Multiplicem ejus eruditionem commendat opus, quod sic inscriptum voluit,

Didascalia multiplex. Lugduni in 8.

In schedis manserunt, credo apud Adamum Centurionem Astapanum Marchionem, eruditione satis notum,

La Decendencia *de la Casa y Familia de Cordoba*,

Et alia, nescio quæ.

FRANCISCVS FERNANDEZ GALVAÕ, Lusitanus, in domo Elisabethæ Infantis, quæ Eduardi Emmanuëlis Regis filii uxor fuit, olim educatus, jam Theologiæ Doctor, Catharinæ Brigantinæ eorumdem Eduardi, atque Elisabethæ filiæ causam in Lusitani regni hæreditate apud Pontificem procuravit, ornatus in Romana Curia, Conimbricensi priùs Canonicatu, deinde Archidiaconatu *Villanovæ de Cerveira* Bracharensis Ecclesiæ. Scripsit, qui à morte ipsius prodierunt, vernaculâ linguâ -

Sermões; *Primeira parte, que começa de quarta feria de Cinza ate a primeira oitava de Pascoa*. Hispali apud Alphonsum Rodriguez Gamarra 1615. 4. Antonius de Azevedo & Sà Lusitanus vertit in Castellæ sermonem, ediditque Matriti eodem an. 1615. 4.

Sermões *das festas de Christo nosso Senhor*. Olissipone apud Petrum Craesbek, 1616. in 4.

Sermões *das festas dos Santos*. Hispali an. 1616. in 4.

FRANCISCVS FERNANDEZ DEL HIERRO, edidit -

Exemplos *de virtudes y caridad: notables hechos que se vieron en la ciudad de Cordoba en los dos años de MDCI. y MDCII. en que estuvo aflixida con peste*. Cordubæ 1602. 8.

FRANCISCVS FERRER & NOGVES, Catalanus, civis Ilerdensis, Iuris utriusque Doctor, post defensas per vicennium integrum de plano causas, ascendere jussus in tribunal Iudex ordinarius, scripsit -

Commentaria, *sive Glossemata ad utiliorem quamdam ex Consuetudinibus Principatus Cataloniæ incipientem, Les Impubers, sub Rubro De pupillaribus & aliis substitutionibus*. Ilerdæ apud Ludovicum Manescal 1617. fol. hoc est Tractatum *De impuberum successione*.

Commentaria *ad Constitutionem incipientem, Hàc nostrâ, Principatus Cataloniæ sub titulo, Soluto matrimonio*. Ibidem 1629. fol. apud Margaritam Anglada.

F. FRANCISCVS DE FIGVEROA, Limensis, ordinis Prædicatorum, sacræ Theologiæ Magister, scripsit -

Tratado breve *del dulcissimo nombre de Maria repartido en cinquenta discursos*. Limæ 1642. in 4.

FRANCISCVS DE FIGVEROA, Hispalensis, Doctor Medicus, libellum edidit, cui titulus hic,

Luxus in judicium vocatus, & ad recta evocatus; gelida salutifera, sive de innoxio frigido potu: cui accessit hujus tituli alter libellus -

Acicam, de qua loquitur Celsus Cap. XXVI. Lib. V. filum semper, acum nunquam significare; infibulationem & futuram utrámque ex acia molli non nimis torta, sive ex molli filo non nimis torto serico, lineo, vel ex alia materia molli, non autem æreo, ferreo, argenteo, aut aureo, secundum ejusdem Celsi mentem semper fieri debere. Hispali 1633. 4.

FRANCISCVS DE FIGVEROA, Hispalensis, Iesuita, provinciarum Americanarum Matriti Procurator, scripsit ad Philippum III. Regem Catholicum -

Memorial *de ocho Padres de la Compañia y algunos otros Españoles y Indios martirizados en la Provincia del Mexico el año de MDCXVI*. anno 1617. editum. Quod pluribus Europæ gentibus deinde fuit communicatum.

F. FRANCISCVS DE FIGVEROA, diversus à superiore, uti ait *Bibliotheca Societatis* author, scripsit -

La vida *del Padre Iuan Sebastian de la Compañia de IHS*.

F. FRANCISCVS DE FIGVEROA, Hispalensis, ex ordine sanctæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum, composuit -

Los Estatutos *de los Esclavos de Nuestra Señora*.

FRANCISCVS DE FIGVEROA, Complutensis, egregius ævi sui Poëta, adeo ut *divini* adeptus sit cognomentum, varia carmina scripsit, quæ edita sunt hoc titulo,

Obras *en verso de Francisco de Figueroa*. Olissipone apud Petrum Craesbek 1625. 8. Desunt tamen in editione ista plura alia carmina, quæ in manu-scriptis codicibus eorum operum conservari audio. Hunc Poëtam celebrat in *Lauru sua Appollinis* Lupus de Vega, dum de Compluto loquitur, & id alluente Henares fluvio, his, quæ sequuntur.

Mas como tu Academia
No propone al Divino FIGVEROA
Si con verde laurel sus hijos premia?
Pero dirás que el atributo loa
Quanto dezir pudiste.
Dichoso Rio, que dezir le oiste
Con tan suave acento y armonia
Que los nobles espiritus eleva,

De

De paso en paso injusto amor me lleva,
Quando dexarme descansar devia.

F. FRANCISCVS FLORES, nescio cujus religiosæ familiæ, scripsisse fertur -

D e l *Arte de escrivir*. 1615. in folio.

F. FRANCISCVS FORERIVS, vulgari idiotismo FOREIRO, Olissiponensis, Dominicanorum fratrum sodalis, Philosophus, ac Theologus egregius, quem præstantissimæ eruditionis laus, triúmque linguarum Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ peritia singularis domi, forisque clarissimum ac venerabilem reddidêre. Namque à patria, ubi à concionibus Regi Lusitanorum sacris erat, vix ulli tempestate suâ, Ioannis Vasæi judicio, quod in *Chronico* ejus extat ad annum Domini LXVII. concionandi dexteritate secundus, ad Synodum missus Tridentum indictam Ecclesiæ universalis, adeo fuit Patribus, qui cò convenerant, doctrinæ multiplicis, atque eminentis cujusdam sapientiæ splendore conspicuus, ut corrigendis *Missali Romano, Breviarióque*, ut appellant, *Horarum Canonicarum* libro, nec non *damnatæ lectionis authorum Catalogo* conscribendo, & *Catechismo* concinnando summis viris *Leonardo Marino* Lancianensi, *Aegidióque Foscherario* Mutinensi ex eadem Prædicatorum familia Episcopis totâ Italiâ clarissimis sacri Consessus destinatione tertius accesserit. Legitur in præfatione *Indicis* laudati ad calcê ejusdem Synodi nomen Forerii. Catechismus verò ille est, qui, jubente nomenque suum inscribente Pio V. P. M. in lucem prodiit. Hinc pergens de Ecclesiæ Catholicæ, sacrorúmque, quorum fide stat ipsa, librorum dignitate, ac authoritate benemereri, plures eorum, scilicet *Iobi*, *Davidis*, *Solomonis* & *Prophetarum* ex Hebraico iterum novâ & simpliciori translatione, ut fidelem fuisse cõfirmaret Interpretis vulgati operam, in Latinum convertit. Præterea & commentariis ipsosmet libros illustravit; in quibus (utar Alphonsi Ferdinandi verbis in *Dominicanorum Scriptorum Catalogo*) *verum ac germanum literæ sensum aperiens, singulas Hebraicæ Scripturæ particulas, dictiones, & vocalia dictionum puncta summo studio & exactâ admodũ diligentiâ expendit, peculiares linguæ sanctæ Idiomatismos ita elucidavit, & obscurissimos Prophetarum locos ita illustravit, ut nullum unquam opus in hoc scribendi genere prodierit in lucem, quod æquius possit Cornu copiæ appellari.* Post moderatam quadriennio provinciam Lusitanam, atque alios honores domi gestos, obiit tandem vir sapientissimus in cœnobio suâ ipsius industriâ constructo *S. Pauli de Almada* in conspectu Vlissiponis urbis, & quidem subitâ, ut ajunt, morte, postquam cedentes in adversa Olissiponensi ripa Castellanis Albæ Ducis copiis Lusitanos suos vidisset, mœrore vehementi animum hominis cõsternante, spiritúmque intercipiente. Extant Forerii in omnium manibus -

V e t u s & nova ex Hebraico versio Isaiæ Prophetæ cũ Commentariis, sive in Isaiam ad Hebraicam veritatem Commentaria. Venetiis an. 1563. fol. Antverpiæ apud Nutium 1565.

Præter hæc tributa eidem scio à Marieta, Schoto, Alphonso Ferdinandi, aliis -

In XII. Prophetas minores; in *Iobũ, Psalmos Davidicos; Sapientiales* omnes libros; nec nõ in *Ezechielem, Danielem, Hieremiam* ejusdem tenoris *Commentaria*. Extat quoque typis edita -

O r a t i o, quam habuit ad PP. Tridenti congregatos Dominica I. Adventus anni MDLXII. Brixiæ 1563. in 4. Incidit Forerii mors in annum MDLXXX.

F. FRANCISCVS FORMA, ni fallimur, Catalanus, ordinis Minorum, Luca Vvaddingo referente *de Scriptoribus* hujus familiæ, edidit -

N u e v a *descripcion de Cataluña y de sus seis Condados con tablas*; Hispanicè, & Gallicè. Parisiis 1643. apud Sebastianum Cramoisi in folio.

FRANCISCVS DE FRANCIA & ACOSTA, scripsit carmine -

I a r d i n *de Apolo*. Matriti 1624. 8.

FRANCISCVS FRANCO, Valentinus, ex urbe Setabi, apud Complutenses medicam artem didicit, docuítque circa annum MDXLIII. Qui cum in Lusitaniam concessisset, Ioannis III. Serenissimi Regis salutem curæ sibi commissam habuit. Aliquot annis alibi peregrinatus, Hispalim venit, atque in urbe hac, & collegio Deiparæ Virginis, in quo erecta est nobilis Academia à Roderico de Santa-Ella, primarium medicinæ docendæ locum tenuit. Scribebat per id tempus -

L i b r o *de enfermedades contagiosas, y de la preservacion de ellas*. Cui appenditur Tractatulus -

D e l a *Nieve y del uso de ella*. Hispali apud Alphonsum de la Barrera 1569. 4.

F. FRANCISCVS FRANZIN, fortè Aragonus, Tertii ordinis S. Francisci, vir pius, ac meditationibus divinorum totus intentus, edidit hujus tituli opus,

P a s s i o Christi meditata, sive expensa per Franciscum Franzinum, oblata devotioni Christianæ. Romæ apud Franciscum Monetam anno 1641. in 16.

F. FRANCISCVS FREIRE, ordinis Minimorum S. Francisci de Paula, in sacris Bibliis exercitatissimus, Hispali in Academia divinarum Scripturarum interpres, Iudicúmq; Fidei Apostolicorum minister à censura Theologica, edidit -

P r æ l u d i u m de sacrorum Interpretum dignitate

gnitate & divinæ Scripturæ excellentia, vatisq; Nahum illustrandi propositionem publicè habitum in eadē Schola IV. Non. Ian. MDCXXXVIII.

FRANCISCVS FREIRE, domo ex oppido Lusitaniæ *Estremoz*, Iesuitarū sodalis, prius biennii spatio humanioribus literis docendis navavit operam; deinde Romæ, quò ivit vocatus, moderandis in Germanico S. Appollinaris collegio studiis, explicandisque fidei controversiis præfuit. Hinc in patriam redux Eboræ Philosophiam, postéaque Theologiam explanavit. Ejus hæc opera laudat Alegambius;

De Symbolis Heroum. Libros V. multiplici eruditione illustres.

De rebus gestis S. Elisabethæ Portugalliæ Reginæ lib. II. Latinè, & Lusitanicè; sub nomine tamen *Blasii de Pinha Freire* fratris sui. Item *Officium* ejusdem *S. Elisabethæ*.

De Excellenti magnitudine Imperii Austriaci.

Musas Christianas, Carmine.

Consiliorum libros V.

De Arte bene vivendi libellum.

Vniversam Philosophiam.

Haberéque in manibus eum subjungit *Catenam in IV. Libros Regum*, aliásque lucubrationes.

F. FRANCISCVS DEL FRESNO, ordinis Minorum observantiæ provinciæ Castellæ, dedit in vulgus -

Commentaria in VniversaliaPorphyrii, & Prædicamenta Aristotelis. 1622. 4.

FRANCISCVS DE FVENSALIDA, Toletanus, Præceptor Grammaticæ artis in urbe Abulensi, dedit foras -

Breve suma del sosiego y descanso del Alma. Compluti apud Sebastianum Martinez anno 1589. in 12.

FRANCISCVS DE LA FVENTE, Professor Grammaticæ artis in Abulensi urbe scripsit, si diversus est,

Grammaticam Methodum. Compluti apud Ioannem Brocar 1541. 8.

FRANCISCVS DE LA FVENTE (Latinè *Fontanum* vocant) domo ex oppido *Llerena* in Bæturiæ seu Estremaduræ tractu, quod est equestris ordinis S. Iacobi, in Philosophia, Theologiáque Magister, Complutensis Collegiatæ Ecclesiæ Canonicus, fructuosissimè octo annorum spatium impendit in conficiendo Alphonsi Tostati, vulgò dicti *Abulensis*, Episcopi operum omnium elencho, qui admodum desiderabatur, cui fecit titulum -

Index operum Alphonsi de Madrigal Abulensis Episcopi juxta ordinem literarum digestus; duobus tomis. Vallisoleti apud Ioannem Villaquiran 1547. in folio.

FRANCISCVS DE LA FVENTE & MORENO, Ellerenensis, regularc D. Iacobi institutum inter sacerdotes domi professus Hispalensis, apud Xerezium urbem *ab Equitibus* nuncupatam sacris præerat scribens -

Memorial de los fundamentos y razones que ay para que en las provisiones de los beneficios Curados sean preferidos siempre los naturales de los lugares, donde son los tales beneficios, &c. 1626. 4.

FRANCISCVS FVRTADO, Lusitanus, Societatis Iesu, diu in Sinarum regno versatus, scripsit edendos prope diem, ait *Iesuiticæ Bibliothecæ author*,

Libros de Cælo, necnon & -

Logicam.

F. FRANCISCVS GABALDA, Valentinus, ordinis Prædicatorum, S. T. M. patriæ domus Præfectus, atque in gymnasio Professor Theologus, scripsit -

Relacion de la peste de Valencia.

FRANCISCVS GABALDA, diversus, ut videtur, à superiore, ejusdem tamen urbis Valentiæ, scripsisse dicitur -

Annotationes in Ioannis Torrellæ Syntaxim. in 8.

FRANCISCVS GALAZ DE BARAHONA, natus in oppido *Torme* in Montanis Burgensibus non longè ab *Espinosa*, Iurisconsultus variæ eruditionis, scripsit -

Paradoxas en que principalmente persuade à un Pretendiente à la quietud del animo. Matriti 1625. in 4.

Parafrasis de los Psalmos Penitenciales, Ibidem 1636. in 4.

Habebat, cum de vita abreptus fuit, conscripta & alia, quorum approbator laudatæ nuper Paraphraseos Franciscus de Peralta Dominicanus meminit: nempe vernaculè -

Annotaciones al Tesoro de la lengua Castellana. Latinè etiam -

De Iure Cæsareo Romanorum, Civili Pandectarum & Codicis Iustinianei, quam latè procedat ad omnes scientias pertractandas.

FRANCISCVS GALINDO, Pinciæ in collegio Sanctæ Crucis togatus sodalis, laudatur ex quodam opere, quod scripsit, adducitque pro se Iacobus Simancas *Institution.* C.IX. & Felicianus lib. IV de *Censibus* cap. unico num. 25.

Disputatio Regia nuncupatum: scilicet *De superioritate Regis ac Principis, De Populi officio, ac reverentia, itémque de Tyranno*. M.S. extitit in Bibliotheca Olivariensi.

FRANCISCVS GARRIDO DE VILLENA, Beaciensis, communicavit nostris hominibus Italicū *Matthæi Mariæ Bojardi* Poëma, verua-

vernaculè foras emittens hoc titulo,

Orlando enamorado. Compluti 1577. 4. Toletique 1581. 4. Item metricè narravit -

El verdadero succeso *de la Batalla de Roncesvalles* &c. Toleti 1583. 4.

F. FRANCISCVS GARZIA, Dominicanus, ex Valentina domo, sacræ Theologiæ professor primarius in Tarraconensi gymnasio, vulgari sermone scripsit -

Tratado utilissimo *de todos los contratos, quantos en los negocios humanos se pueden ofrecer*; duobus tomis. Valentiæ apud Joannem Navarrum 1583. Barcinonéque item in 8. Italicum etiam prodiit opus Brixiæ apud Petrum Mariam Marchetti 1589. in 8. & 1596. Præterea -

De erratis Typographorum Romæ in operibus Sancti Thomæ: ad Antonium Augustinum Tarraconensē Archiepiscopū. Tarracone 1568. deinde Coloniæ cum ejusdem sancti Doctoris *Summa* 1605.

FRANCISCVS GARZIA DEL VALLE, Calaguritanus, Presbyter Societatis Iesu, parabat Hispanam totius scripturæ veluti paraphrasim pluribus tomis distributam, cujus unicam tantùm partem vidimus in eo libro, quem sic notavit,

Historia natural *y moral del Nacimiento del Mundo, Parte I.* Matriti 1648. in folio. Edidit item -

El Predicador Evangelico; duobus voluminibus. Alieno nomine evulgasse dicitur -

Camino *para la union y comunicacion con Dios*. Author *Bibliotheca Societatis* premere cum eo tempore retulit -

Historia *del Nacimiento de Moises, y de la ley escrita*.

Itinerario *de los hijos de Israel*.

Sed has contribuo libens partibus operis illius magni & multiplicis in Sacram Scripturam. Ægidius quoque Gundisalvi Davila in *Theatro Ecclesiæ Calaguritanæ* opera aliquo ejus laudat; nempe -

Breviario Romano *de Predicadores*.

Nuevas *de la Eternidad*.

D. FRANCISCVS GILABERT, Catalanus, Baroniarum, ut vocant, *de Tudela de Labanca*, ac *de Lasentiù* Dominus, Philippo III. Regi Catholico ab inferendis dapibus minister (*Gentilhombre de la boca* Idiotismus noster vocat) edidit -

Discursos *sobre la calidad del Principado de Cataluña, inclinacion de sus habitadores, y su govierno*. Ilerdæ apud Aloysium Manescal 1616. in 4.

F. FRANCISCVS DE GODOY NAVARRETE, nobili stirpe in *Vbeda* urbe natus, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, divinarum atque humanarum rerum doctrinâ præstans scripsit -

Super Historiam, seu librum Iudith.

Obiitque in patriæ cœnobio, ubi anno MDLXXIV. religionem fuerat professus. Hæc ait Martinus de Ximena Iurado in *Annalibus Giennensibus* pag. 215.

F. FRANCISCVS GOMEZ, Franciscanorum sodalis, in schedis reliquit -

Memoriales *de vidas de Religiosos de San Francisco de Nueva España*. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*.

FRANCISCVS GOMEZ, Talaverensis, Ferdinando de Talavera primo Granatæ Archiepiscopo à sacris, vitam hujus magni viri communicavit posteritati scribens -

Vida *de D. Fr. Hernando de Talavera Arçobispo de Granada*. Granatæ 1564. in 8.

FRANCISCVS GOMEZ, Estremaduræ oppido *Frexenal* oriundus, Cordubę admissus ad Societatem Iesuitarum, ingenti apud eos existimatione ac doctrinæ famâ in eadem urbe, ut plurimùm, vixit, Sancti Thomæ Interpres publicus in collegio sodalium, quo loco inter cæteros auditorem habuit Franciscum Toletum. Multa reliquisse dicitur, quæ lucem non adspexerunt usque ad hunc diem; servari tamen ea in Cordubensi collegio laudato Alegambius admonuit.

FRANCISCVS GONZALEZ DE SANTA CRVZ, qui Iesuitarum sacerdos Romæ ante paucos annos obiit Pœnitentiarius ad Sancti Petri Apostolorum Principis Basilicam, edidit olim -

Philosophiam naturalem de Physico auditu, Aristotelis & Interpretum ejus SS. PP. Augustini, & Thomæ doctrinæ valdè conformem. Romæ apud Ludovicum Grignanum 1639. 4. iterúmque 1645.

Metaphysicam. Romæ anno 1655. in fol.

FRANCISCVS GONZALEZ TORNEO, Notarius, ut suspicor, edidit-

Practica *de Escrivanos*. Medinæ Campi 1603. & Matriti 1625. 8. & 1651.

Orden *de examinar testigos*. 1579. 8.

FRANCISCVS DE GRANADOS, scripsit -

Historia *de la virgen de Fuen-santa*. Madriti 1646.

F. FRANCISCVS GREGORIVS FANLO, Aragonus ex oppido *Molinos* nūcupato, ordinis Mercenariorum, poemate complexus fuit Hispanico -

La vida *de San Ramon Nonat, en octava rima*.

rima. Cæsaraugustæ apud Ioan. de Lanaja. 1918. in 4.

F. FRANCISCUS DE GUADIX, Franciscanus, cœnobii Granatensis aliquando Præfectus, Censórque Theologus apud Fidei Iudices Apostolicos, scripsit de *Vocabulis ex Arabica lingua ad Hispanam derivatis* nescio cujus lemmatis opus, quo sæpius utitur in eruendis hujus originibus Sebastianus Horosco & Covarrubias in *Thesauro linguæ Castellanæ*.

F. FRANCISCUS GUERRA, domo ex oppido *Villagarcia* Palentinæ diœcesis, ordinis Seraphici provinciæ Conceptionis, S. T. Lector emeritus, Ioanni à Campania Generali Ministro à secretis, inde assumptus adGaditanæ Ecclesiæ, posteáque & ad Placentinæ episcopales infulas, Theologus eximius; edidit, sed publicaverunt post ejus obitum sodales,

Majestatem gratiarum ac virtutum omnium Deiparæ Virginis Mariæ; duobus tomis. Hispali apud Ioannem de Ribera, 1659. fol. An idem est opus cum *Quadripartita loquutione beatæ virginis Mariæ in Evangelio*, de quo editioni jam parato admonuerat nos Lucas Vvaddingus?

Obiit Placentiæ an. MDCLVIII.

FRANCISCUS GUERRERO, Portionanarius, & Choragus cantorum almæ Ecclesiæ Hispalensis, qui duobus major septuagenario decessit, sepultúsque jacet in eodem templo ad Deiparæ virginis Antiquæ sacellum, scripsit -

El Viage *que hizo à Gerusalem*. Gadibus. 1620. Hispali 1645. item -

Musicalia plura, quam artem eximiè calluit, in hisque -

Magnificat IV. vocum. Lovanii in folio, ut lego in Catalogis.

FRANCISCUS GUILIELMUS CASMAK, patre Gallo, matre Germana apud nos editus (Castellanos, an Lusitanos mihi ignotum) certè Olissipone medicam artem exercuit, quo tempore in lucem venire fecit -

Relaçam *Chirurgica de hum caso grave à que sucedeo mortificarse hum braço, & cortarse com bom successo*. Olissipone 1623. 4.

F. FRANCISCUS GUILLEN & COLON, ordinis beatæ Mariæ virginis de Mercede redemptionis captivorum, edidit -

Sermones *y oraciones panegyricas a los santos varones insignes del sagrado y real orden de Redemtores*. Hispali 1636. 4.

FRANCISCUS DE GURMENDI, Guipuscoanus, ex Arabico idiomate vertit in Hispanicum -

Doctrina fisica *y moral de Principes*. Matriti 1615. 8.

FRANCISCUS GUTIERREZ, Setabensis ex Valentiæ regno, Societatis Iesu Presbyter, Ecclesiastes egregius, scripsit -

Commentaria in X. priora Evangelii S. Matthæi capita. Quę avidè expectata olim sunt.

Denatus fuit Orceli in Catalonia Novembri mense anno MDCIX.

F. FRANCISCUS DE GUZMAN, Toletanus, ordinis Seraphici Castellanæ provinciæ, insignem edidit Tractatum -

De Sacris Ministris altaris, & cœlibatu; ad Honoratum Ioannem Vxamensem Episcopum. Venetiis apud Gratiosum Perchasinum 1569. 8. cum in agone hoc contra impuros Germaniæ sectarios viri clarissimi desudabant, *Clemens* nimirum *Monilianus*, *Maskardus de Susannis*, *Claudius Spenceæus*, *Cornelius Esselespergerius*, atque omnium optimus *Michaël Medina* Hispanus ejusdem Franciscanæ familiæ.

FRANCISCUS DE GUZMAN, patriâ, ut audio, ex urbe Civitatensi veteris Castellæ, notus posteris propter vernaculæ Poëseos non vulgare meritum; cujus rei argumento sunt, quæ ab eo habemus opera metrica facilitatis admodum luculentę, scilicet -

Triumfos *morales*. Antverpiæ 1557. in 8. Hispali apud Andream Pescioni. 1581. in 8. Medinæ 1587. 8. Compluti 1565.

Decretos *de Sabios, sentencias varias en versos Castellanos*. Compluti apud Andream dè Angulo, 1565. & Olissipone 1598. in 8. Reperio & aliud ejusdem, ut credere pronum est, operis lemma; *Flor de sentencias*. an. 1557.

Non satis perspicuum mihi est, huícne, an alteri ejusdem nominis subjicere ac tribuere debeam sequentia opera -

De Ilustres Mugeres,

Glossa alas Coplas *de D. Iorge Manrrique*: cujus hæc nuncupatio ibi legitur: *A la muy alta y esclarecida Princessa Madama Leonor Reina de Francia su muy humilde servidor Francisco de Guzman*. Prodiit Antverpiæ cum *Marchionis de Santillana Proverbiis* 1594. in 12.

FRANCISCUS DE GUZMAN, qui se honoris causâ Centurionem appellat, si alius est à superiore, de quo nil certum affirmare possumus, edidit -

De la Honrra *y Gloria mundana*.

FRANCISCUS DE GUZMAN, Toletanus, & in patria Ecclesia Portionarius, scripsit -

Devociones *espirituales con un officio de la Pasion de Nuestro Señor Iesu Christo, y otras oraciones de diferentes autores*, 1606. 8.

FRANCISCVS DE GVZMAN, Hispalensis, sodalis Iesuitarum, obiit in flore ætatis Vtreræ, cum in hoc oppido præesset domesticis, anno MDCXLII. ætatis XLII. Scripsisse dicitur Hispanum opusculum, quod non vidimus; laudat tamen hominem & librum Alegambius in *Supplemento* post *Appendicem Bibliothecæ Script. S. I.*

Impendium Amoris nuncupatum, atque editum Barcinone per Sebastian. Matevad 1639. in 24.

FRANCISCVS HENRICVS, Lusitanus, Presbyter Societatis Iesu, domus Olissiponensis Præfectus, scripsit suo ac sociorum nomine.

Epistolam de duodecim sociis pro Catholica fide in mari Brasilico interfectis an. MDL. Neapoli apud Iosephum Cochium 1572. & ad calcem *epistolarum Indicarum à Maphæo* collectarum.

FRANCISCVS HENRRIQVEZ, Lusitanè scripsit.

Relação *da China*. Antonius de Leone in *Bibliotheca Indica*.

F. FRANCISCVS HENRRIQVEZ, ordinis fratrum Deiparæ Virginis de Mercede, luci dedit.

Discursos morales a los Evangelios de la Quaresma; duobus tomis, Matriti 1638. & 1639. in 4.

Oraciones Panegiricas de los Santos; duobus aliis tomis. ibidem 1634.

Discursos morales a los Evangelios del Adviento. ibidem 1644.

FRANCISCVS DE HEREDIA, Aragonus, Doctor Theologus, Eleemosinarius, & Concionator Cathedralis Ecclesiæ Turiasonensis, habuit ad Tridentinos Patres.

Orationem solennem in die festo Omnium Sanctorum. Quæ edita fuit inter alias Lovanii 1567. fol. & Parisiis nuper 1667. fol.

FRANCISCVS HERNANDEZ, medicus Philippi II. Regis Catholici, quem doctrinâ insignem, sibique amicissimum Ambrosius Morales in *Antiquitatum Hispaniæ* libello (folio 71.) cum Historia edito appellat, missus ad Occidentales Indos à Rege suo taliû providentissimo, ut quidquid animantium, & avium, atque plantarum in iis oris reperiretur Europæis ignotum, in commentaria digereret, iconismisque ante omnia formas eorum describeret, negotium sibi commendatum strenuè obivit. Cujus in re opetam quindecim non minùs volumina ostendunt, commendántque editioni matura, quæ adservari ad Escurialense monasterium in Bibliotheca manuscripta, refert cum aliis Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*, præter alia duo *Indicum* seu *Elenchorum* volumina. Inter superiùs laudata est etiam liber *De Templo Mexicano* inscriptus. Cœtera *de Plantis & Animalibus Novæ Hispaniæ*, quam solam percurrisse videtur author, sunt. Planè ex hac unius hominis Bibliotheca natum est authore *Nardo Antonio Recco* Doctore Medico.

El Epitome de la Historia natural del Dotor Hernandez. Cujus exemplum M.S. Matriti esse monnit idem *Leonius*, qui se etiam refert Catalogorum Francofurtensium fide ad editionem hujus epitomes Germanicam, *Rerum medicarum Novæ Hispaniæ* inscriptam: atque hujus quidem editionis authorem esse Federicû Cæsium *Aquasparta* Ducem, pluriû commentariis, & animadversionibus, necnon & ejusdem Ducis illustraræ, variisque iconibus condecoraræ, Leo affirmat Allatius in *Apibus Vrbanis*. Prodierunt jam typis Romanis volumina duo hac inscriptione donata.

Francisci Hernandez rerum medicarum Novæ Hispaniæ Thesaurus, seu Plantarum, Animalium, Mineralium Mexicanorum Historia cum notis Ioannis Terentii Lincei. I. tomus editus fuit anno 1648. II. anno 1651. in folio.

In cujusdam amici schedis M.SS. vidimus Anonymi nescio cujus ad Didacum Stunicâ supremæ Indiarum Curiæ Senatorem consilium sive sententiam de impensis ad *Herbariam Epitomen Francisci Fernandi* typis edendam necessariis. At Latinâ linguâ usum fuisse in his commentariis Franciscum Hernandez eo convincitur, quòd Mexici editum fuit opus talis inscriptionis; *Plantas y animales de la Nueva España y sus virtudes por Francisco Hernandez, y de Latin en Romance por Fr. Francisco Ximenez*. Mexici 1615.

FRANCISCVS HERNANDEZ BLASCO, vide *Franciscus Fernandez Blasco*.

FRANCISCVS HERNANDO VILLARINO, Medicus Cæsaraugustanus, laudatur author.

Canonis medendi, Tudelæ excusi anno 1573. in 8.

F. FRANCISCVS DE HERRERA, ordinis Minorum regul. observantiæ in provincia Conceptionis, atque in eadem Diffinitor, in Salmantina domo sacras literas docuit, Procurator fuit Romæ suæ familiæ, Archangelóque Messanensi Ministro Generali à secretis, morum integritate & suavitate conspicuus, edidit.

De Angelis volumen unum. Salmanticæ 1595. in folio.

Disputationes Theologicas, & Commentaria in secundum librum Sententiarû Ioannis Scoti à dist. XXVIII. usque ad XLII. in quibus tota materia de Peccatis actualibus disputatur. Ibidem 1600. in folio.

Com-

Commentaria in primum & secundum Sententiarum; duobus voluminibus. Ibidem 1589. 1590. & 1595. in folio per Andream Renaut.

Expositionem in Regulam Minorum.

Manuale Theologicum, seu dilucidationem resolutissimam principalium quæstionum, quæ communiter in quatuor libris Sententiarii disputantur. Romæ 1606. in 32. Barcinone 1611. Parisiis 1616. novissimè repurgatum à mendis editionum curâ Ludovici Cavalli ejusdem ordinis, Lugduni recoctum typis Hieronymi de la Garde 1642. in 16. Hispanè etiam-

Institucion Christiana, *primera parte; y consideraciones para todas las Ferias, y Domingos de la Quaresma*. Medinæ 1604. 4.

Decessit Placentiæ in Italia.

D. FRANCISCVS DE HERRERA MALDONADO, Oropesanus, quod in diœcesi Abulensi est oppidum, Comitatus Toletanæ domus titulo clarum, Prior, ut vocant, *Commendæ de Villela* ordinis equestris Sancti Ioannis Hierosolymorum, nec non & Ecclesiæ regiæ *de Arbas* Canonicus, laudem, quæ ex Historicis rebus candidè pertractatis idoneum scriptorem consequitur, maximè ambivit, cùm non minùs poëticæ facultatis nomine à Lupo Felice à Vega Poëta summo veniat alicubi celebratus; scripsit-

Epitome Historial *del reino de la China, con la descripcion de aquel Imperio, y la Introduccion en el de nuestra Fee Catolica*. Matriti 1620. in 8. apud Andream Parra.

Discurso Panegirico *y decendencia de los Toledos de Castilla*. Matriti 1622. 8. unà cùm *Bartholomæi de Molina* Franciscani sodalis libello Hispanico *De Vita & rebus gestis Ioannis Garsiæ Alvarez de Toledo quinti Comitis Oropesani*.

Relacion *de los casamientos del sexto Conde de Oropesa D. Fernando Alvarez de Toledo*. Hujus operis ipse meminit in superiori.

Libro *de la vida y maravillosas virtudes del Siervo de Dios Bernardino de Obregon, Padre y fundador de la Congregacion de los enfermeros pobres, y autor de muchas obras pias de Madrid y otras partes*. Matriti 1633. 4.

Vertit Hispanicè celebriores octo Luciani Samosatêsis *Dialogos*, hoc titulo inscribens librum-

Luciano Español. Matriti 1621. 8. Hi sunt *Cynicus, Gallus, Philopseudes, Acheron, Icaro-Menippus, Toxaris, Virtus Dea, Hercules Menippus*.

Ex latino convertit-

Iacobo Sanazaro Español; *los tres libros del Parto de la Virgen*. Matriti apud Ferdinandum Correa 1621. 8.

Atque item è Lusitanica lingua-

Las Peregrinaciones *de Fernan Mendez Pinto*: adjûcto *Apologetico* pro fide Historiæ, quam egrè habent ei ex nostris hominibus plures. Matriti apud Thomam Iuncti 1620. folio.

D. FRANCISCVS HIERONYMVS DE LEON, Valentinus domo, sed qui paternam originem ad veterem Castellam, maternam verò, hoc est, Gimmeranæ familiæ stirpem ad Cataloniæ Principatum referret; Salmanticæ datâ Iuri operâ, idem Ius postea civibus suis Senator dixit Valentinæ Curiæ; unde Matritum vocari meruit, quô in rerum Aragonensium Senatu Fiscalis Advocatus Patribus assideret, deinde & inter ipsos Patres sederet. Dedit in publicam lucem-

Decisiones Sacræ Audientiæ Valentinæ; duobus tomis. Prior editus fuit Matriti in folio anno 1620. apud Thomam Iuncti; posterior autem Oriolæ apud Augustinum Martinez 1625. folio. Deinde prodiit & -

Diversarum Causarum, quæ in supremo Aragoniæ Concilio agitatæ sunt, tomus III. Valentiæ apud Silvestrum Esparza 1646. folio.

FRANCISCVS HOME DE ABREV, Lusitanus, Eborensis civis, Doctor Philosophus ac Theologus Salmantinus, in hac inclyta & celeberrima totius Orbis Academia primarias tenuit vices humaniores disciplinas docendi. Quo tempore scripsit, Ferdinandi Ducis Brigantini illius, qui à Ioanne II. Lusitanorum Rege plexus fuit capite, serò agens patronum,

Cholobuleman aetion, *idest, Præceps Iudicium Principum*. Salmanticæ apud Hyacinthum Taberniel 1628. in 8. Agit etiā ex occasione causam Templariorum Equitum, præcipiti, ut censet, æqualium ejus temporis Principum judicio proscriptorum.

F. FRANCISCVS HONTIVEROS, Augustinianus, dum Rector esset collegii Complutensis, edidit-

Conceptos *predicables politicos y morales à diferentes asuntos*. Compluti apud Franciscum Garsiam Fernandez 1663. in 4. cujus argumenti & tituli biennio transacto alterum volumen edidisse audio.

F. FRANCISCVS HVRTADO, Franciscanus sodalis, in America Pater, ut vocant, provinciæ *Guatemalæ*, Concionator & Custos alterius provinciæ *Sanctæ Catharinæ de Honduras*, edidit-

Aurea *lamina de atributos virginales de la purissima Concepcion de la Virgen Nuestra Señora*, tomo 1. Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1628. in 4.

F. FRANCISCVS IBAÑEZ, Benedictinus, scripsit-

Compendium virorum Illustrium sui ordinis.

FRANCISCVS ICART, Barcinonensis, Societatis Iesu, de cujus morum sanctitate plura scriptor *Bibliothecæ Societatis*, edidit Catalanieâ linguâ, ut credo,

Catechesim auctam, & alia ad hoc ministerium spectantia.

F. FRANCISCVS A IESU & IODAR, Beaciensis, nobilibus parentibus natus, Carmelitarum excalceatorum priùs, inde observantum, quos vocant, sodalis, S. T. Magister, Regibus Hispaniarum Catholicis Philippo III. quem paulo post moriturum præsenti consilio atque eloquentiâ egregiè juvit, confirmavitque, nec non & Philippo IV. hujus filio charus in paucis, atque intimus: utriusque declamatorem sacrum, atque Philippi IV. destinatione ad examen quandoque rerum gravissimarum admissum; inter hæc supremi Fidei negotiorum Senatus, cùm aliàs, tum in expurgandis libris censorem magnâ eruditionis laude, prudentiæque, solertiæque, ac pietatis exercuit. Episcopalem dignitatem sæpius sibi oblatam constanter recusavit. Cæterum quod ad nos spectat, ab eo emanavere in formarum lucem -

Cinco Discursos, *con que se confirma la antigua tradicion de que el Apostol Santiago vino y predicò en España, defendiendola de lo que algunos autores an escrito de nuevo contra ella*. Matriti 1612. in 4. ex typogr. regia.

En defensa *del Patronato de España de Santa Teresa de IHS*.

Exercicios espirituales, *que se tienen en el Convento real de las descalças de Madrid*. Antverpiæ 1622. 8.

Sobre *el matrimonio que el Principe de Galles pretendiò con la Infanta Doña Maria*. Editum hoc votum Matriti ajunt anno 1623.

Indicem librorum prohibitorum & expurgandorum jussu D. Bernardi de Roxas & Sandoval, Toletani Præsulis, Sacræque Rom. Ecclesiæ Cardinalis, & Generalis Hispaniarum Inquisitoris formandum cum aliis ordinavit Matriti editum apud Ludovicum Sanchez 1612. ejusque *Appendicem* publicatam anno 1614.

Vitam cum morte commutavit Matriti XXIII. Septembsis anni MDCXXXIV. ætatis suæ LXVI.

D. FRANCISCVS IGNATIVS DE PORRES, in oppido *Villaseca* Toletani agri natus, Toletique educatus, in Academia Complutensi Professor cooptari meruit linguæ Sanctæ, Hebraicè doctus, & concionum ecclesiasticarum elegans atque ingeniosus scriptor; Collegiatæque ejusdem oppidi Complutensis Ecclesiæ Canonicus, in lucem emisit -

Discursos morales *para los Domingos, Miercoles, y Viernes de la Quaresma*. Compluti in 4.

Discursos morales *para los Lunes, Martes, Jueves y Sabados de la Quaresma*. Ibidem 1642. in 4.

Discursos morales *para los Domingos despues de Pentecostes*. Ibidem apud Antonium Vasquez 1641. 4.

Discursos morales *para los Domingos de Adviento y del año*. Ibidem 1645. 4.

Discursos *en alabança de diez Santos*. Ibidem 1644.

Discursos morales *aprendidos en las hazañas escandalosas y ruina miserable del Principe Absalon*. Ibidem 1646. in 4.

Discursos morales *aprendidos en las valerosas hazañas y sagradas fortunas del Juez, Principe, y Capitan General de Israël Gedeon*. Ibidem 1648. in 4.

Discursos funerales. Ibidem 1650. in 4.

Discursos *de alabança y doctrina para las festividades de Christo Señor Nuestro*. Ibidem 1650. in 4.

Et nescio an alia promanaverint ex divite ejus vena: quem & *Epitomen Historiarum Hispaniæ* meditari superioribus annis, aut scriptam habere, in aliquo ex his libris notatum legimus.

FRANCISCVS IOANNES BARDAXI, Latinæ linguæ Professor Valentinus, edidit -

Syntaxim Latinam; anno 1566. ac *De conscribendis Epistolis*.

FRANCISCVS IOANNES MASIVS, vulgò MAS, Valentinus, Villæregalensis, edidit -

Epitomen Copiæ verborum. an. 1552. Valentiæ.

Compendium libelli Hadriani Cardinalis De sermone Latino. Ibidem 1554.

F. FRANCISCVS DE SANCTO IOANNE, Hieronymianus monachus, scripsit -

La vida *de la santa virgen Eustochio, copilada de lo que della escriviò San Geronimo*. Hispali 1610. 4.

Decessit, ut existimo, Octobri mense an. MDCL. insignis Ecclesiastes Hispalensis urbis.

F. FRANCISCVS DE SANCTO IOSEPHO, Dominicanus, edidit Tagalâ Philippinarum Insularum linguâ -

Libro de *Nuestra Señora del Rosario*.

De los santos *Sacramentos de la Iglesia*. Author est Ioannes Lopez Monopolitanus Episcopus in *Historia huius ordinis* IV. Par. lib. III. cap. LVIII.

FRANCISCVS IOVERIVS, vulgò IOVER, Valentinus gente, natus in oppido *Castellon* inter *Peninsulam* & *Saguntum* posito, quos natales ei disertè tribuit Escolanus *Hist. Valentinæ* lib. VII. cap. XXIX. (*Bibliotheca Pontificia* author Ludovicus Iacobus à S.

Caro-

Carolo, Valentini ductus cognomento, quod adjudicatur *Iouerio*, Delphinatem eum apud Gallos in Valentia urbe istius provinciæ ortum minus verè retulit) Parisiensis Doctor præclarus Theologiæ, collegit novo & commodiore ordine -

Sanctiones Ecclesiasticas tam Synodicas, quàm Pontificias, in tres classes distinguens: Quarum prima est universalium Synodorum, secunda particularium, tertia Pontificiorum Decretorum. Parisiis apud Audoenum Parvum. 1555. fol.

F. FRANCISCVS DE S. IVLIANO, Tolosanus ex provincia Guipuscoa, post diuturnam Theologiæ Professionem inter sodales oudipedes sanctissimæ Trinitatis, variáq; gesta munera Generalis ejusdem Congregationis Hispanæ Præfectus, edidit -

Tribunal Regulare. Lugduni in 4. Decessit Compluti III. Sept. MDCLXIII. septuagenarius altero Præfecturæ suę anno.

FRANCISCVS LABATA, è Cæsaraugusta urbe oriundus, Montisone autem ejusdem Aragoniæ oppido natus, Iesuiticæ Societatis, cujus collegia Montisregiense & Salmanticense, domum quoque Professorum Pincianam rexit, totiusque provinciæ Castellæ Vice-provincialis fuit Præpositus. Concionibus ad populum habendis cum eximia sui laude, & animarum profectu vitam ferè totam insumpsit; imo & Concionum formatoribus, qui post eum idem munus exercituri erant, insigni opitulatus fuit opere, cui inscripsit -

Apparatum Concionatorum, seu locos communes ad conciones ordine alphabetico digestos; tomis tribus. Lugduni apud Horatium Cardon. 1614. fol.

Hispanicè vero edidit -

Discursos morales sobre los Evangelios de los Santos. Pinciæ 1625. 4. apud viduam Francisci Fernandez. Itémque -

Quatro puntos, en que se recoge lo mas util y agradable à Dios de la oracion mental y vocal. Matriti apud Ioannem Cuestam anno 1610. in 8. Ilerdæque apud Ludovicum Manescal. 1618. in 16.

Mortuus est in ætate decrepita Pinciæ die Martii XXVII. an. MDCXXXI.

D. FRANCISCVS LANSOL DE ROMANI, Valentinus eques, æqualium testimonio, qui hominem cognoverunt, eruditissimus, paratum prelo habebat, dum viveret, uti Gaspar Escolanus lib. I. *Histor. Valentinæ* cap. XVI. & lib. IV. cap. IX. & Hieronymus Romanus de la Higuera in *Historia* etiamnum inedita *Toletanæ urbis* lib. XIV. cap. VII. retulêre (Latinum ut suspicor.)

De Fluminibus Hispaniæ librum. Item- *Colectaneos de las piedras de España*; sive de Inscriptionibus antiquis. Escolanus scripsisse hoc postremum opus ait an. MDXX. Quod vix credo, cùm Hieronymus Romanus post octoginta ferè annos, hoc est, circa sæculare sexcentesimum scribens contulisse cum illo per literas de re quadam testetur. Certiùs quid de ætate ejus deduci posse videtur ex lib. VII. cap. I. ejusdem Escolani *Historiæ*.

FRANCISCVS DE LARA, nescio quis, edidit -

Estimulo para bien obrar. Matriti apud Guilielmum Drovi. 1579. 8.

FRANCISCVS LASO DE LA VEGA, scripsit -

Varias oraciones devotas para el exercicio del dia Christiano, cō el Oficio de la purissima Concepcion, y del Señor San Iosef. Matriti 1626. in 4.

F. FRANCISCVS DE LEDESMA, sodalis Franciscanus provinciæ S. Iacobi, collegit (verba audis Lucæ Vvaddingi) *opus illud satis tritum & necessarium, quòdque nostris conficiendis Annalibus, & Emmanuelis Rodriguez Quæstionibus regularibus scribendis magno usui fuit, inscriptum* -

Monumenta ordinis Minorum: cujus tres sunt editiones; I. Salmāticæ apud Ioannem de Porras 1506. 4. II. apud eundem 1551. III. non vidi. Opus hoc quidàm tribuunt Antonio del Rincon, quem ego primum fuisse compilatorem, hunc verò authoris ejus librum multis additis monumentis auxisse. Hæc Vvaddingus.

FRANCISCVS DE LEIVA & AGVILAR, Cordubensis, Medicus Doctor scholæ Complutensis, Petri Garsiæ Carrerii olim auditor, cùm in patria medicinam faceret, typis commisit -

Desengaño contra el mal uso del Tabaco. Cordubæ 1634. 4.

Decision del conocimiento del preñado por la orina. Cordubæ 1633. 4.

F. FRANCISCVS DE LEMOS, Abbas Benedictinus, scripsisse fertur -

Super Threnos Hieremiæ Prophetæ. Matriti 1649. fol.

F. FRANCISCVS DE LEON, Toletanus, Eremitarum sodalis, Ecclesiastes, sacręque Theologiæ Magister, edidit -

Privança del Hombre con Dios, sobre el Parce mihi, Iob. cap. VII. Pampelone apud Nicolaum de Assiain 1622. in 4.

FRANCISCVS DE LEON GARAVITO, Hispalensis, ut credo, scripsit -

Informacion en derecho por la purissima y limpissima Concepcion de Nuestra Señora. Hispali 1625. in 4.

FRAN-

F. FRANCISCVS DE LIZANA, domo ex urbe *Huete* Conchensis diœcesis, Mercenariorum, qui captivos ex instituto apud nos redimunt, sodalis, bis apud Conchenses Præfectus, deinde totius ordinis Diffinitor, edidit -

Primera escuela *de Dios en la primera fabrica de sus obras;* sive in primū caput Genesis, ad usum Concionatorū. Matriti 1653. 4.

Doctrinas Evangelicas *para el Adviento y otras festividades.* ibidem 1661. 4.

Discursos panegiricos *para varias festividades*. ibidem 1654. 4.

Tesoro Mariano. ibidem 1663. 4 apud Melchiorem Sanchez.

Discursos panegiricos *para diversidad de misterios y Santos*. ibidem apud Andream Garziam 1658. in 4.

Quaresma. Matriti 1657. duobus voluminibus.

FRANCISCVS LOPEZ, Olisiponensis Bibliopola, versibus edidit brevioribus eo rhytmi genere, ac metri, quod *Quintillas* nos vocamus, sed Lusitanis -

Santo Antonio de Lisboa, *primeira, e segunda parte, de seu nacimento, criação, vida, morte, e milagros*. Olisipone apud Petrum Craesbek 1610. in 4.

FRANCISCVS LOPEZ, Lusitanus, Doctor medicus, Catharinæ Portugalliæ Reginæ à corporis tuenda sanitate; scripsit -

Loor *de Nuestra Señora en diversos generos de metros*. Olissipone apud Antonium Gonzalez 1573. in 8. Diversúmne opus, an idem est, quod video laudari hoc titulo -

Versos devotos: eodem anno in 4?

D. FRANCISCVS LOPEZ DE AGVILAR, Matritensis, Sacerdos, ordinis S Ioannis Melitensium, Assensii Lupi in eadem curia celebris Advocati filius, disertè, validéque Lupi à Vega nostrorum omnium Poëtarum coriphæi tutatus est famam à Petri Turriani Ramilę Complutensis censura, scribens -

Expostulationem Spongiæ à Petro Turriano Ramila evulgata, pro Lupo à Vega Carpio Poëtarum Hispaniæ principe: cui accessit ejusdem -

Oneiropœgnion, sive insomnium ludicrum adversus eumdem Ramilam Lupo-mastygem: & varia illustrium virorum poëmata in laudem Lupi ejusdem. Editus fuit apud nos liber, sed in Gallia editum præ se fert inscriptio anno MDCXVIII.

Inedita alia ei tribuit Ioannes Perezius Montalbanus, dum Matritenses cives suos alicubi celebraret.

FRANCISCVS LOPEZ CVESTA, dedit nostris hominibus, qui latinè non sciunt,

Selectas *de San Geronimo*; idest, epistolas quasdam Hispanè loquentes. Matriti ex officina Ludovici Sanchez 1613. 4. & Ioannis Cuesta 1617. in 8.

FRANCISCVS LOPEZ DE GOMORA, Hispalensis sacerdos, stylo quidem eleganti & luculento res Indicas complexus, falsis tamen relationibus credens, non bonâ prorsus fide argumentum tractasse visus est. Refutat quidē ejus Historiam passim Bernardus Diaz del Castillo in *Novæ Hispaniæ Historia* a se conscripta. Supremus itidem apud nos Indiarum Senatus decreto suo exempla edita vetuit quondam legi, aut venalia proponi: cujus rei author satis idoneus est Antonius à Leone in *Epitome Bibliothecæ Indicæ*. Prostat nihilominùs, & inter manus omnium est opus sic inscriptum.

Historia general *de las Indias;* duabus partibus. Altera est de rebus Peruanis, seu Americæ meridionalis, altera de septemtrionalium Novæ, ut vocant, Hispaniæ regionum; Medinæ utraque edita apud Gulielmum de Millis 1553. in folio, & Antverpiæ 1554. in 8. Versa est tum Gallicè à Martino Fumet, atque edita anno 1606. in 8. tum & Italicè diu ante ab Augustino Cravaliz typisque commissa Venetiis anno 1560. & 1565. in 8. Nec non & inde petitus est, ut credimus, diversæ notæ liber, hujus scilicet -

Descripcion *y traça de todas las Indias*. Antverpiæ 1553. in 8.

Scio & elucubrasse, Petróque Osorio Marchioni Asturicensi nuncupasse -

Historia *de Horruc y Haradin Barbarroja Reies de Argel.*

Laudat quoque ipse aliud suum opus, in *Historia Indica seu expeditione Mexicana* cap. XL. hujus inscriptionis,

De las Batallas *de mar de nuestros tiempos*.

Reperiebatur quoque in Bibliotheca Olivariensi codex M.S: continens (cujus formæ opus nescio)

Los Annales *del Emperador Carlos V.* in 4. ut ex ejus constat Catalogo. Iulius tamen Chifletius in *Aula sacræ Principum Belgii* Cap. VI. Gomoræ laudat idem, an diversum, opus, scilicet *Indice Historico de los sucessos del tiempo del Emperador D. Carlos.*

FRANCISCVS LOPEZ DE HARO, ignotus mihi aliunde, author fertur libri, cui -

Donativo Real, inscripsit, atque Matriti edidit 1625.

FRANCISCVS LOPEZ TAMARID, Granatensis, atque in ejusdem urbis Ecclesia Portionarius, Regius & Iudicum violatæ Fidei Interpres linguæ Arabicæ, scripsisse dicitur -

Diccionario *de los vocablos, que tomò de los Arabes la lengua Española*: quo passim utitur D. Sebastianus de Horozco & Covarrubias in *Thesauro linguæ Castellanæ*.

FRAN-

FRANCISCUS LOPEZ TERAN, scripsit-
Vida, *virtudes y maravillosa muerte de la Venerable Virgen Maria del Aguila de la Tercera orden de Nuestra Señora del Carmen natural de la ciudad de Toledo.*

FRANCISCUS LOPEZ DE ZARATE, Lucroniensis, hâc nostrâ ætate Poëseos quasi principatum obtinuit. Militiæ & peregrinationibus vacavit juvenis; unde reversus ob ingenii alacritatem in domûq; receptus D. Roderici Calderonis Septem-ecclesiarum Marchionis, Philippo III. regnante in summa apud Lermæ Ducem gratia positi, minister fuit illi à secretis; posteàque inter Officiales, sive adjutores Cancellariæ status (ut vocant reipublicæ arcanorum tractationem) admissus. Sed cùm aliò quòvis quàm ad negotia Genius otii & Musarum cupidus eum vocaret, brevi se in libertatem vindicans, patriam priùs, dehinc iterum Curiam inde non discessurus habitavit multis ante obitum annis, vitæ ad amussim Philosophiæ, & quidem Christianæ, exactæ modum servans, contentus paucis, non adulationi, non ambitioni, non ulli ex curialibus vitiis obstrictus; serius, mitis, valdéque modestus; ad nutum amicorum scripta quæque delere promptus; cæteros omnes, qui versificarentur, laudare, nullum spernere, pares sibi omnes, quamvis haberet paucissimos, judicare solitus. Exquisitè tamen proprios versus in examen vocabat, refingebat, deletili spongiæ committebat, adeò ut sæpè nimia hæc accuratio in contrarium verteret; cùm non tam quod limæ esset indigens dedolare, quàm quod absolutum jam esset, apprimèque formatum, deterere videretur. Nec minùs rectè lyrica, quàm heroica tractavit: in moralibus tamen, tradendisque Philosophię regulis frequentior, & melior. Hæc scilicet causa est, quare non solidè, ac præ aliis omnibus celebretur, aversantibus multis caperatos ferè semper, ac tristes Musarum vultus, quos venerum omnium, & amœnitatum sedes arbitrantur, virilémque potiùs, quam suavem, ac morbidam corporum formam. Adeò nervi per totum eminent, & dùm recta feriat ictus mentem, satis ad authoris propositum. Quamvis negari nequeat non mediocriter eum ad concinnitatem, & harmoniam carminis attendisse. Paulò ante mortem exire permissit è manibus Poëma Heroico-factum, quod juvenis compofuit, vir limavit, senex nescio an dispendio majori, quàm compendio multis in locis incudi subjecit, nempe-

Poëma Heroico *de la Invencion de la Cruz por el Emperador Constantino Magno.* Matriti 1648. in 4.

Ediderat in adolescentiæ flore primos ingenii fructus, præcipuéque *Silvas* (ut vocant metri vulgare genus) *duas* eum omni antiquitate in lyrica Poëseos dotibus contendentes. Titulum apposuit, *Poësias varias*; edíditq; Compluti 1619. 8. Sed posteà locupletavit aliis, quos produxerat maturior ætas, fructibus, deditque sic inscriptum hoc systema,

Obras varias *de Francisco Lopez de Zarate*. Matriti 1651. in 4. In quibus *Tragœdia Herculis*, quam ille magno habebat, & ingeniosus quisque habet in prætio.

Obiit V. die Martii MDCLVIII. septuagenario major, feréque ab aliquot annis sibi præmortuus sæva paralysi artus & mentem hominis, unáque sensus, nunquam tamen animi pietatem dissolvente.

FRANCISCUS DE LOSA, Parochus Metropolitanæ Ecclesiæ Mexicanæ, morum sanctitate spectatus, literis consignavit-

La vida, *que hizo el Siervo de Dios Gregorio Lopez en algunos lugares de Nueva España.* Mexici 1613. 8. Aureum verè libellum, feréque mystico-historicorum principem, quem vel exteri homines sibi jam ostensum avidè amplexantur.

Degebat adhuc intervivos admodum senex *Losa* anno MDCXX. quo tempore Philippi Regis III. Hispaniarum nutu Gregorii hujus Lupi res gestæ, virâque sanctissime transacta referebantur in authentica instrumenta, quamplurium testimoniorum fide roborata; in quibus noster cœ̃ptis verbis juravit se nusquam in his, quæ de eo scripsisset aut falsò, aut temere quidquam affirmasse. De Gregorio dicendi infrà erit locus, nàm & scriptor est: cujus hanc vitam locupletiorem dedit proprio stylo Ludovicus Muñozius vir pius atque disertus; Gallicè quoque publicavit Anonymus Iesuita Parisiis 1643. apud Petrum Rocolet.

FRANCISCUS LOSCOS, domo ex *Xerica* regni Valentini oppido, Oriolanæ Ecclesiæ Scholasticus, Artium ac Theologiæ Doctor, Philosophiæ Professor, edidit-

De Logica Arte: uti refert Gaspar Escolanus lib. VIII. *Historiæ Valentinæ*. C. X. in fine 1 sive *Progymnastica Dialectica*. Valentiæ apud Mey.

FRANCISCUS LOZANO, Matritensis, Architectus, vulgari sermone convertit ex Italico-

Los diez libros *de la Arquitectura de Leon Baptista Alberto*. Matriti apud Alphonsum Gomez 1582. folio.

FRANCISCUS LUCAS, Hispalensis, Grammatista, edidit-

Arte *de escrivir*, Matriti 1608. in 4.

F. FRANCISCUS LUCAS DE CORDOBA, Eremitarum sodalis, scripsisse dicitur, (quod lego in *Alphabeto Augustiniano*)

Vida *de San Guillermo*: anno 1589.

D. FRANCISCVS DE LVCIO ESPINOSA, Pampilonensis, libellum foras emisit hoc titulo,

Verdadera fama *contra la Ley del duelo*. Pampilone 1633. in 16.

F. FRANCISCVS LVENGO DE S. BERNARDINO, sodalis Minorum provinciȩ Castellæ, ac cœnobii Complutensis, Concionator, domúsque Salicetanæ Præfectus, edidit-

Controversias viginti super Regulam Patrum Minorum. Compluti apud Antonium Vasquez 1642.

FRANCISCVS DE LVGO, Matriti natus ex patre Hispalensi, Ioannis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis germanus frater, eidémque cum eo Iesuitarum instituto adscriptus, Philosophiam Palentiæ, Theologiam verò Compostellæ priùs, deinde apud Indos Mexici, & in urbe Sanctæ Fidei Novi regni Granatensis docuit. Restitutus tandem Hispaniæ docta edidit Theologiæ commentaria, quantumvis plura alia amiserit, intercepta ab Hollandis in portu quodam Cubæ Insulæ eâ, quâ vehebatur, classe. Prodierunt quidem ab eo ista;

Decursus pravius ad Theologiam moralem, sive de Principiis moralibus actuum humanorum, idest de conscientia, & mo:u ar mi voluntario; duabus partibus. Matriti apud Franciscum Martinez 1643. in 4.

Opusculum De Sacramentis in genere. Vallisoleti apud Antonium Vasquez 1638. in 4. Granatæ 1644. in 4.

De Deo & Angelis, sive commentaria ad Primam Partem Sancti Thomæ; duobus voluminibus. Lugduni in fol.

Decessit, ut audio, collegii Pinciani Rector circa annum MDCL.

D. FRANCISCVS DE LVGO & AVILA, Matritensis, Americanæ provinciæ de *Chiapa* olim Prætor, humaniorum literarum, Historiæque peritus, lusit olim -

Novelas. Matriti 1622. in 8. Deinde scripsit -

Replicas *a las Proposiciones de Gerardo Basso*, quæ de re monetaria sunt.

Expectari à se jam diu fecit librum *De la Nobleça exemplificada en el linage de Lugo*.

In vivis erat anno MDCLIX. Matriti.

FRANCISCVS DE LVQVE FAXARDO, Hispalensis Sacerdos, Ecclesiæ oppidi *de Pilas* propè Hispalim ministerio addictus, excogitavit pro aleatoribus ad bonam mentem reducendis -

Fiel desengaño *contra la ociosidad y los juegos*; in quo opere Dialogistæ sunt *Florinus* aleator, *Laurentius* admonitor. Matriti apud Michaëlem Serrano 1603. in 4. Item alteriea alia, nempe -

Exortacion *a las obras de misericordia*. Hispali 1609. in 8.

Despertador del Alma, *y motivos para la oracion por el discurso del año*. 1611. in 8.

Item Historica hæc -

Relacion *de la fiesta, que se hizo en Sevilla en la Beatificacion de S. Ignacio*. Hispali 1610. in 4. apud Ludovicum de Estupiñan.

Relacion *de las fiestas, que la Cofradia de Sacerdotes de S. Pedro celebrò en su Parroquial Iglesia de Sevilla a la Purissima Concepcion de Nuestra Señora*. Hispali 1616. in 4.

Ejusdem, credo, est opus, quod *Francisci de Luque* præfert nomen,

Politica Christiana, inscriptum, quod prodiit 1632. in 12.

Anno MDCXVI. Rector erat Seminarii, quomodo collegium vocant, ubi educantur pueri Cathedrali Ecclesiæ deservientes.

D. FRANCISCVS DE LVZON, Bæticus, Rondensis, Præfectus Castri *de Fuentes* nuncupati in Vallis Tellinæ Helvetiorum aditu, scripsit superiore sæculo, quod ex relatione Rondensi notum mihi,

De la formacion *de los esquadrones*.

F. FRANCISCVS MACEDO, Lusitanus, Conimbricensis, vix major annis Societatem ingressus Iesuitarum in ea plures annos mansit, cùm Rhetoricam, tum Philosophiam, & rationem temporum, hoc est, Chronologiam docens, multâ eruditionis & eloquentiæ ac Poëticæ facultatis Famâ. Hinc tamen in sodalitium Franciscanorum fratrum se conferens, Franciscique à Sancto Augustino Macedo nomen præ se ferens, ea tempora adeptus est, quæ calamitatem rebellionis Portugalliæ invexerunt: cujus æstu abreptus & ipse non in Anglia solùm, sed & in Gallia, lateri eorum adhærens, qui rebellem Brigantinum apud eos Reges tuebantur ascititio Legatorum honore conspicui, hanc causam voce, & scriptis promovere non destitit, Parisiis edito *Propugnaculo*, de quo mox dicimus, aliisque hujus argumenti. Romȩ demum tradidit, urbanæque tum habitationi, tum professioni, vegetæ adhuc senectutis fructus in Collegio Vrbano de Propaganda Fide addictus polemicæ Theologiæ docendæ, ac necessariis exhibitus; insuperq; in Romano Sapientiæ gymnasio cathedrâ ornatus Ecclesiasticȩ Historiȩ, Sanctique Officii Censor Theologus. Acumine ingenii, memoriæ præsentiâ, multarúmque disciplinarum præstanti eruditione clarissimum Romæ vidimus majorem septuagenario, priusquam ad Patavinam Theologiæ, quâ nunc, quo tempore hæc scribimus, detinetur, professionem ante biennium evocatus fuisset, libris tamen adhuc immersum, & procudendis sui monumentis in gratiam posterorum. Ediderat in Societate, ut Philippus Ale-

Alegambe *Iesuitarum Bibliotheca* author retulit,

Theses rhetoricas, quas Matriti publicè proposuit.

Apotheosin S. Francisci Xaverii, lyrico carmine, lib. III. Olisipone 1620. 8.

Apotheosin Sanctæ Elisabethæ Reginæ Lusitaniæ; lib. unico. 1625. in 4.

Artem Poëticam justo volumine; præter *elegias* quasdam *in mortem Patris Francisci de Mendoça*, quæ extant ad calcem ipsius Mendoçæ *Viridarii*.

Hispanicè verò -

Epitome Chronologico *desde el principio del mundo hasta la venida de Christo*. Matriti 1633. in 4.

La vida *de D. Luis de Ataide Virey de la India*. Matriti 1629. in 4.

Extra Societatem edidit multò plura: scilicet -

Propugnaculum Lusitano-gallicū contra calumnias Hispano-belgicas, in quo fermè omnia utriusque regni tum domi, tum foris præclarè gesta continentur. Parisiis apud Antonium Bertier 1647. in fol.

De Iure succedendi in regnum Lusitaniæ. ibidem 1641. in 4.

Elogium Eminentiss. Michaëlis Mazzarini Ord. Fr. Prædicatorum S. R. E. Cardinalis. Parisiis.

Romam, Poëma epicum. Romæ 1641. 4.

Honorem vindicatum. Rupellæ 1642. 8.

Elogia Gallorum. Aquis-sextiis anno 1642. in 4.

Tesseram Romanam authoritatis Pontificiæ adversus buccinam Thomæ Angli. Londini 1654. in 4.

Lituum Lusitanum, hoc est, Apologiam mentis Innocentii X. adversus Thomam Anglum. Londini 1654. 4.

Scrinium Divi Augustini de prædestinatione gratiâ, & libero arbitrio. Parisiis 1648. 4. Monasteriique per Christophorum Hongalt. 1649. in 4.

Mentem divinitùs inspiratam Sanctissimo P. N. Innocentio X. super quinque propositionibus Cornelii Iansenii. Londini 1643. in 4. apud Nortonum.

Domum Sadicam. Lugduni 1653. in folio.

De Clavibus Petri, libris IV. Romę apud Philippum Mariam Mancini. 1660. fol.

Officium S. Ioannis Evangelistæ. Olissipone.

Vitam Sanctorum Ioannis de Mata & Felicis de Valois Fundatorum ordinis Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum. Ibidem apud Angelum Bernabò 1660. in 8.

Theatrum Meteorologicum. Ibidem apud Iacobum Dragondelli in 12.

De Adventu Sancti Iacobi in Hispaniam Diatriben. Romæ 1662. in 4.

Hispanicâ, seu Castellanâ linguâ -

Filipica Portuguesa. Olissipone 1644. in fol.

Latinè item post hæc omnia -

Scholas Theologiæ positivæ ad Doctrinam Catholicorum, & refutationem Hæreticorum apertas. Romæ apud Philippum Mariam Mancini 1664. in folio.

Vivit adhuc Patavii.

F. FRANCISCVS MACHADO, Lusitanus, Cisterciensis ordinis, Theologiæ Doctor Parisiensis, Abbas Tomaraēnsis, laudatur à Chrysostomo Henrriquez & Carolo Vischio Cistereiēsium Scriptorum celebratoribus horum operum nomine,

Vita, & miracula B.B. Theresiæ & Sanciæ Reginarum, sanctimonialium ordinis Cisterciensis.

Epistolæ variæ ad; Henricum Lusitaniæ Principem S. R. E. Cardinalem; quæ extant typis Bernardi Briti anno 1600. in fol.

Contra Iudæos, duo egregia volumina quę M.SS. adservantur in Alcobaziensi domo.

FRANCISCVS DE MADRID, laudatur ab Alphonso de Vlloa in *vita Caroli Imperatoris* conscriptæ Historiæ nomine, quam pertexuisse dicitur, nec nos vidimus,

De la Guerra *de Alemania*.

FRANCISCVS DE MADRID, Palentinus, Petri Gundisalvi filius, Alphonsi frater, qui *Palentinam* in schedis reliquit *Historiam*, de quo jam diximus, Canonicus Palentinæ suæ Ecclesiæ, & Archidiaconus *de Alcor*, homo amœni ingenii (ut verbis laudem Antonii ab Honeala Abulensis in libro *Grammatica Propagnia* inscripto) & elegantiæ non vulgaris, nec non divinarum rerum sciens; vertit ex latino eleganter -

La prospera *y adversa Fortuna de Francisco Petrarca*. Cæsaraugustæ apud Gregorium Coci 1523. in folio.

Nonnulla de hoc opere dicta maneut in Alphōsi fratris, ejusdémque in honoribus his Ecclesiasticis, quos Francisco tribuimus, successoris, elogio. Alexius item Vanegas in *Enucleationibus ad locos obscuriores Velleris aurei Alvari Gomezii*, hanc de nostro mentionem habet. *Nuper Franciscus de Madrid Archidiaconus de Alcor in Ecclesia Palentina scripsit ad Doctorem Ioannē Bernardum Diez de Lugo &c. ut me quæreret, atque expostularet, quid causæ esset quòd Illiberi oppidum Salsas esse in secundo Differentiarum libro asseruerim, cum me unico dempto, nemo non sit, qui Granatam Illiberim fuisse contendat. Primùm (sanè fateor) cum epistolam perlegissem, admiratus sum hominis in explicanda, suffulciendáque sententia omnium hinc inde rerum corrivationem. Deinde non secus atque si ex ungue leonem totum elicerem visus sum mihi totius antiquitatis exemplar in illa opisthographa epistola circumspicere. Adeò enim in tenui argumento omnes aggeres, vineas, arietes, & catapultas*

pultas in Salsas direxit, Granata opitulaturus, ut ni veritas reclamaret, de Illipula magna jam funditus actum esset. Hæc Vanegas.

F. FRANCISCVS DE MADRID, sumpto nomine à loco natali, Franciscanus; scripsisse dicitur, illaudatus tamen Vvaddingo,

Tesoro *de Pobres*.

F. FRANCISCVS MANZANO, ordinis Sanctiss:mæ Trinitatis, edidit asceticum opus sic inscriptum -

Centellas *del amor de Dios*. Matriti 1653. in 4.

F. FRANCISCVS DE SANCTA MARIA, aliàs DE TRVXILLO, Matritensis, N. de *Truxillo* Doctoris Medici, Regisque Hispaniarum Cubicularii filius, postquam in religiosa alia familia bene imbutus literis virilem attigisset ætatem, sodalium Mercenariorum reformati ordinis sacramentum dixit. In eo diu Theologiam professus, Diffinitoris, ut vocant, generalis semel atque iterum, Procuratorisque Generalis apud Romanam Curiam munera gessit. Cùm verò Matriti degeret, ubi & sublatus fuit è vivis, doctrinæ, ac prudentiæ nomine plures eum viri docti, gravésque frequentare solebant. Græcè, Hebraicéque eruditum, prosáque, ac versâ oratione Latinâ disertum, domestici, & quibus notus fuit, dum viveret, multi asseverant. Et idonei adhuc magis testes, opera, quæ reliquit, viri famam tuentur: hæc scilicet;

Cœna magna, sive de Sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti mysterio, & ejus figuris in utraque Lege naturali & scripta; tomis tribus. Quos penès se habebat an. MDCLV. D. Hieronymus de Camargo regius Castellæ Senator in gratiam cari olim sibi capitis propriâ curâ & impensis publicandos.

Iosephina, sive De laudibus Divi Iosephi: quod opus adservatur in *S. Barbaræ* cœnobio Matritensi M.S.

Priusquam verò in hac familia sacra numeraretur, ediderat -

Discurso *si se puede ayunar tomando chocolate*. Gravatus diu pinguedine & arthritite amanuensis manu commentari solebat, extinctus demùm LX. ferè natus annos Matriti, ut diximus, anno MDCLIV.

F. FRANCISCVS DE SANCTA MARIA, ex sodalitio Carmelitarum reformatorum, in cœnobio Eliæ parenti sacro Salmantino sacram scientiam professus, sodales autem Burgis cum regeret, publicavit -

Commentarios literales & morales in Apocalypsin Ioannis Apostoli: hoc est, in ejus XI. priora capita. Lugduni 1648. in fol.

F. FRANCISCVS DE SANCTA MARIA, ordinis Seraphici, edidit -

Manual *de Sacerdotes, y espejo del verdadero Cristiano, con la explicacion de las ceremonias de la Missa*. Granatæ 1598.

F. FRANCISCVS DE SANCTA MARIA, Granatensis, Ferdinandi del Pulgar & D. Hieronymę à Cepeda filius primogenitus, in Carmelitarum reformatorũ sodalitium Pinciæ admissus, religiosa hæc castra sequutus fuit strenuus miles, viæ ducem habens Sanctissimam Virginẽ Theresiam sibi non religiosæ tantùm adoptionis, sed & naturalis necessitudinis vinculo ex materno latere propinquam. Quâ quidem cognatione haud indignum se ostendere conatus est, non solum exactiss:mâ, quámque domestici non vulgaribus elogiis commendare solent, propositi observantiâ, sed & calamo, lucubrationibúsque, quas illustrandæ sectæ suæ rebus, omni ævo, etiam antiquiss:mo, hoc est, *Heliæ* authoris, nec non & à reformationis tempore gestis salubriter impendit; stylo quippe usus elegantiæ masculæ, hoc est modestæ ac religiosæ, pleno in lucem edidit priùs -

Historia Profetica *de la Orden de Nuestra Señora del Carmen, I. tomo*. Matriti 1630. in fol. Quam & propugnare opus habuit adversus aliter de hujus ordinis originibus sentientes, scripta -

Apologia *del tomo primero de la Historia Profetica*. Valentiæ 1642. in folio.

Transitu inde facto ad propiora, & propriora tempora reformationis Theresianę publici usus fecit -

Reforma *de los Descalços de Nuestra Señora del Carmen de la prima observancia*; duobus tomis. Prior Matriti anno 1644. posterior autem...... prodiit unà cum vita authoris. Atque uterque Italis communicatus fuit operâ Gasparis de S. Michaële, Congregationis Italiæ, Genuæque excusus 1654. in folio. Gallis quoque vulgares fecit Fr. Gabriel à Cruce, edíditque Parisiis anno 1655. in fol.

Obiit Matriti octogenario major anno MDCXLIX.

FRANCISCVS MARQVEZ TORRES, Illustriss:mi D. D. Bernardi de Roxas & Sandoval S. R. E. Cardinalis, Archiepiscopi Toletani Cappellanus, puerorúmque eidem famulantium præceptor, edidit -

Discursos consolatorios *al Ilustrisimo Señor D. Cristoval de Sandoval y Roxas Duque de Vzeda &c. en la temprana muerte del Señor D. Bernardo de Sandoval y Roxas Primer Marques de Belmonte su hijo*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1626. in 4.

D. FRANCISCVS MARROQVIN, Episcopus primus Guatemalensis in Septemtrionali America fecit, atque edidit -

Doctrina *Christiana en lengua Vtlateca*. Mexici apud Ioannem Paulum 1556. in 4.

FRAN-

FRANCISCVS MARTI & VILADAMOR, Iurisconsultus Barcinonensis, regius, uti se appellat, Historiographus sub detentoribus provinciæ Gallis, & Advocatus fiscalis patrimonialis Bajuliæ generalis Cataloniæ, scripsit tempori serviens -

Præsidium inexpugnabile Principatus Cataloniæ pro Iure eligendi Christianissimum Monarcham. Barcinone 1644. in folio apud Sebastianum Cormellas. Item-

Defensa *de la autoridad real en las personas Ecclesiasticas del Principado de Cataluña sobre el hecho de tres capitulares de la santa Catedral de Barcelona*. Barcinone in officina Petri Ioannis Dexen 1646. in 4.

FRANCISCVS MARTINEZ, edidit -

Tratado *de la fundacion y antiguedad de la ciudad de Origuela, y de las cosas memorables de su Iglesia Catedral*. Oriolæ 1612. in 8.

Exequias *y fiestas funerales, que la Santa Iglesia de Origuela hiço à la dichosa muerte del Venerable y Angelico Padre Mossen Francisco Geronimo Simon Beneficiado en la Parroquia de S. Andres de la ciudad de Valencia con una breve relacion de su vida y muerte* 1612. in 8.

Oriolanus fuit author, & in Cathedrali ejus urbis Ecclesia Beneficiatus ut vocant eum, qui beneficio gaudet ecclesiastico.

FRANCISCVS MARTINEZ, Lusitanus, Salmanticæ ludum habuit Grammaticæ; cui quidem (ut ipse de se scribit in *oratione* quadam *pro Antonio Nebrissensi* habita) per duodeviginti annos juventutis Institutori præter publicum stipendium honestissima quotannis præmia ob eximiam discipulorum frequentiam, fœlicémque proventum Academia decrevit. Dignoscitur hodie ex his, quæ reliquit opusculis -

De Grammatica Professione Declamationem in Grammaticos, cui opposuit aliam -

Pro Grammaticis. Salmanticæ apud Ioannem Ferdinandi 1589. in 8.

Orationem pro Antonio Nebrissensi; ibidem apud Michaëlem Serrano de Vargas, 1588. in 8. de qua in *Antonio* egimus.

Prodierant antea sermone vulgari -

Instituciones *de la Grammatica*. Salmanticæ apud Sebastianum Hernandez 1555. in 8.

FRANCISCVS MARTINEZ, Iesuita, in collegio Pampilonensi diu famâ sanctitatis (ait scriptor *Iesuiticæ Bibliothecæ*) floruit, ibique diem clausit extremum XXIX. Februarii MDCXXIV. Scripsit vernaculâ linguâ -

Vida *de S. Francisco Xavier*.

FRANCISCVS MARTINEZ, Aragonus, Bilbilitanus, scripsit, Lanuza teste in *Eccles. Hist. Aragonensi*, & ValerioAndrea in *Catalogo*-

Facilem introductionem ad linguam Latinam in 8. nisi idem opus alteri cognomini attributum jam sit.

FRANCISCVS MARTINEZ DE CASTRILLO, patriâ ex *Castillo de Oniello*, publicavit -

Coloquio *de la dentadura y orden de aderezar los dientes*. Pinciæ typis Sebastiani Martinez 1557. Matritique apud Alvarum Gomez 1570. in 8.

FRANCISCVS MARTINEZ MONTIÑO, Philippi Regis Hispaniarum secundi, ut suspicamur, culinæ præfectus, cœnarum, quam vocat Horatius, artem eo libello edocere voluit, qui extat sic inscriptus -

Arte *de Cocina, pasteleria, biscocheria, y conserveria*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1611. 8. 1628. quem eundem cum eo habeo, qui lucem vidit anno 1560. 8. quod alii viderint.

Satis equidem scio hanc palati & ventris curam ferè omnium nationum fuisse. Nam Artemidorus Aristophanius glossas scripsit græcè ὀψαρτυτικὰς eorum scilicet, quæ pertinent ad rem culinariam, Athenæo laudatore in IX. & XIV. libro, Glaucus itè Locrus inter ὀψοποιητικῆς πραγματείας σοφιστὰς, *coquinariæ artis doctores* ponitur à Iulio Polluce lib VI. cap. X. meminitque ejus idem *Athenæus* lib. IX. & XII. Apicius inter Romanos benè cūctis notus est *De re culinaria* scriptor. Editáque sunt Italicè *Il Maestro del arte del cucinare*, Bartholomæi Scappi; Gallicéque *Le Cuisinier Francois*, Domini *de la Varenne*; Belgas docuit nō unus scitè condire obsonia, Gerardus Vorselman, ac Petrus Scholierius Senator Antverpiensis nomen præ se ferens *Marci Antonii Magiri*. Non omninò inutiliter, si nata sunt hæc omnia instruere lautitiem urbanam mensarum, non verò illum, ut vocat *Pædagogus* Clementis, *Ventri-dæmonem*, dæmonum omnium pessimum ac perniciosissimum in nos ipsos armare & irritare.

FRANCISCVS MARTOREL, Dertusanus, scripsit -

Historia *de la ciudad de Tortosa, y de la santa Cinta que diò la Virgen Nuestra Señora à la dicha ciudad*. Dertusæ 1626. in 8.

F. FRANCISCVS MARZAL, Balearis, Minoricensis, ordinis Sancti Francisci regularis observātiæ, cœnobii de *Iesu* extra muros urbis Majoricensis Præfectus, in regio ejusdem urbis atque ordinis monasterio Lullianæ artis pro more illius provinciæ professor publicus, deinde in Aracælitano urbis Romæ Lector Theologiæ, vir religiosus, doctúsque, ut Wvaddingus ait, edidit -

Artem generalem ultimam venerabilis Ma-

gistri ac Doctoris illuminati Raimundi Lulli, à mendis correctam, districtiùs divisam, notis marginalibus ornatam, atque Indicibus locupletatam. Cui præponitur, *Archielogium vitæ & doctrinæ ejusdem Lulli*. Palmæ Balearium apud hæredes Gabriëlis Guasp. 1645. in 4.

FRANCISCVS MATTHÆVS FERNANDEZ BEXARANO, patriâ, ut ad me delatum est, ex urbe Pacensi Extremaduræ, Doctor Medicus, scripsit-

La Noticia intuitiva *de todas las artes y ciencias* 1625. Item latinè-

De Facultatibus naturalibus.

FRANCISCVS DE MEDINA erat in Bibliotheca Olivariensi inscriptus libro manu exarato in folio hujus tituli-

Suma *de la vida de D. Pedro Gonzalez de Mendoza Arçobispo de Toledo y Patriarcha de Alexandria*.

F. FRANCISCVS DE MEDINA & ARTIAGA, Bæticus ex urbe *Xerez de la Frontera*, aliis Castellanus ex urbe *Huete*, ordinis fratrum, quos dicimus Mercenarios; ejusdem provinciæ, totiúsque ordinis sui Præfectus Generalis tricesimus quartus: quo munere spoliatus fuit non jure, ut fama est, Clementis VIII. Papæ tempore. Celebratur à domesticis, pietatis, ingenii, atque eruditionis nomine. Reliquit namque perfectum-

In Tertiam Partem Sancti Thomæ Commentariorum volumen unum. quod Salmanticæ in Bibliotheca collegii S. Crucis ejusdem ordinis adservari scribit Frater Petrus de S. Cecilio in opere adhuc inedito *De Scriptoribus suæ familiæ*. Alii notant hæc omnia transcripta legi in Petri Cabreræ Hieronymiani ad *eamdem tertiam Partem Commentariis*.

FRANCISCVS DE MEDINA DE MENDOZA, Guadalaxarensis, vir nobilis, Hispaniarum Historiarum callentissimus, miræ quidem memoriæ, qua orbitatem oculorum olim contractam supplevit insigniter, laudatus non mediocriter ab Ambrosio de Morales in *Antiquitatibus* pag. 26. scripsisse dicitur-

Annales *de la ciudad de Guadalaxara*. Quamvis id non facilè admiserit D. Thomas Tamaio in *Notis ad Luitprandum* pag. 142.

F. FRANCISCVS DE MEDRANO, Franciscanus sodalis, reliquit M.S.

Historia *del Nuevo reino de Granada*: Antonio Leonio authore in *Bibliotheca Indica Occidentali* Tit. XIV.

Arte *de la lengua Mosca*, ejusdem regionis vulgaris.

F. FRANCISCVS DE MEDRANO, ex oppido *Tordesillas* Castellæ veteris laicus sodalis fratrum Minorum, scripsit-

Oracion *para aiudar à bien morir fundada sobre la del Padre nuestro*. Matriti apud Dominicum Garsiam. 1648. in 8.

D. FRANCISCVS DE MELGAR, Bæticus ex municipio *La Puête de D. Gonzalo* Cordubensis diœcesis, almæ Ecclesiæ Hispalensis Canonicus, & Iuris Canonici Doctor, scripsit-

Por el vnico Patronato *de España del Apostol Santiago* in 4.

F. FRANCISCVS MELLADO, Franciscanus, provinciæ Angelorum Diffinitor, ex præcepto Andreæ Camacho Ministri Provincialis collegit omnia, quæ in archiviis prædictæ provinciæ reperire potuit, monumenta, formavitque inde-

Historiam provinciæ Angelorum, quam (Lucas Vvaddingus ait) *ad me misit manuscriptam*.

FRANCISCVS DE MENDOZA, Olissipone ortus nobili stirpe, magnum vixit inter sodales Iesuitarum religiosæ vitæ, multiplicisque eruditionis, atque facundiæ exemplar. In Societatem admissus tam patriæ urbis, quã Conimbricensis juventutem Rhetorum ac Philosophorum disciplinas, deindéque sacras literas apud Eboram docuit. Collectâ his studiis luculentâ famâ, Romam ire jussus est provinciæ suæ Procurator: quo loco sic inter alios Generali Præposito familiæ hujus placuit, ut virum undique, numerisque omnibus absolutum palàm eum, constantérque prædicaret, sive Concionatoris, sive Scriptoris, sive Doctoris vices, sive jubentis, sive obtemperantis officia summa cum laude per eum obita spectarentur. In reditu per Gallias Lugduni coëgit eum mors cursum vitæ, non famæ absolvere tertiâ die Iunii anno salutis MDCXXVI. ætatis suæ LIV. Siquidem ad immarcessibile pietatis, omnigenæque virtutis meritum, emendatissimæ cujusdam eloquentiæ, doctrinæque non intermorituram laudem adeptus in operibus editis præsentem, se ac superstitem bonâ omnium, qui literas amant, gratiâ & plausu quotidie sistit. Hæc cilla,

Commentaria in Libros Regum; tomis tribus: quorum primus explicat duo prima libri primi capita, Lugduni apud Iacobum Cardon 1622. fol. secundus sex capita sequentia; tertius septem deinceps alia. Ibidem 1625. & 1631. fol. Cætera mors abrupit. Posthuma prodierunt-

Viridiarium sacræ & profanæ eruditionis. Lugduni 1632. in folio & Coloniæ apud Petrum Henningium 1633. 4.

Lusitanicè autem-

Sermones per Adventum, Quadragesimam, & Dominicas per annum. Olissipone apud

apud Mathiam Rodriguez 1632. fol. Quos in Castellanam conversos linguam Franciscus Palau, Barcinonensis, Dominicanus sodalis, Barcinone edidit anno 1636. in 4.

In omni literatura summum virum appellat Andreas Pinto Ramirez olim discipulus in *Spicilegii sacri*, tract. I. cap. VII.

D. FRANCISCVS DE MENDOZA, nobilitate vir & dignitate, simúlque doctrinâ commendatissimus, Eneci Marchionis III. *de Mondejar* filius fuit. Marchio *de Guadaleste*, & Aragoniæ (ita loqui fas est cum vulgo ad exemplum eruditorum hominum) Almirantus, Commendatariúsque *de Valdepeñas* in Calatravæ militia, regius Oeconomus, atque item Alberti Austriaci Belgarum Principis Archioeconomus, militariúmque ejus copiarum tandem Præfectus, ad Rodulphum Secundum Imperatorem, Galliarúmque & Poloniæ Reges legatus. Captus hic ab Hollandis hostibus in Neoportuensi prælio mãsit per biennium in Zelandia; reversúsque ad nos diuturniorem & graviorem carceris & teatus ca amitatem incurrit; quâ tandem liber, conjugalique vinculo (Mariam Ruiz Colon de Cardona Ducissam *de Veraguas* sibi copulaverat) solutus ordines sacros suscepit, atq; his eum ornatum reperiens Philippus Rex noster IV. Ecclesiæ Seguntinæ destinavit Antistitem. Quâ dignitate saltem delibatâ cedere eum brevi mors coëgit Matriti, nondum inde divulsum, I. Martii MDCXXIII.

Extant formis edita -

Francisci de Mendoza Relatio legationis suæ ad Cæsaream Majestatem, ad Archiduces Austriæ, & Regem Poloniæ. Bruxellis 1598. Forte & vulgari sermone Hispaniæ editus liber est eodem anno in eadem officina, cum & Hispani hujus lemmatis codex fuerit in Bibliotheca Castellæ magni Comestabilis, *La Embaxada de D. Francisco de Mendoza*.

Majoris operæ est opus alterum, cujus nomine plurimùm à viris doctissimis noster laudatur, scilicet -

De Genealogia Virginis Deiparæ: De qua operæ pretium erit Gasparis Sancii Societatis Iesu viri gravissimi atque eruditissimi censionem audire. Hic cum *Commentaria* sua super *Actus Apostolorum* Francisco Mendozæ nuncuparet, *Aggressus es* (inquit) *De Christi generatione in cap. primum Matthæi, commentationem, in qua res naturâ suâ difficiles, & opinionum varietate confusas, in quibus magnorum Scriptorum diu elaborarunt ingenia, sic explicas dilucidè, sic graviter & acutè probas, ut persuadeas quod suadere vis, & nemini quidquam in posterum reliquisse videaris, quod ad tuas cogitationes & curas possit accedere. Legi non semel vigilias tuas & antelucanas operas, quas in eo argumento non modò patienter, sed etiam jucundè posuisti; neque in eo genere (nihil dabo gratiæ, nihil adulationi, quod abesse longissimè debet à religioso viro) in eo inquam genere nihil meo judicio magis elaboratum, ac magis accuratè perfectum vidisse me recordor*. Hæc Sancius. Didacus item Vega Franciscanus in alia nuncupatoria epistola cujusdam ex concionatoriis suis operibus multa de Francisco Mendoza nostro: cujus etiam res in bello gestas insigni elogio comprehendit Laurentius Beyerlinck Antverpiensis Canonicus in *Historia rerum gestarum ab anno MDLXXII. ad MDCXI.* totámque vitæ seriem Balthasar Porreño in *Historia Sancta Liberatæ*, dum Seguntinæ Ecclesiç Præsulum formando albo instituit; idémque argumentum prosequutus Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro* hujusmet Ecclesiæ: de quo & ejus genealogico prosano quodam opere cum eximia laude refert Alphonsus Lopez de Haro in Præfatione sui *Nobiliarii*.

F. FRANCISCVS DE MENDOZA, ordinis Minorum provinciæ Castellæ, interpretatus fuisse dicitur in Hispanicum Francisci Gonzagæ opus de *Origine ordinis Seraphici*, quamvis Vvaddingus illaudatum reliquerit.

D. FRANCISCVS DE MENDOZA & BOVADILLA, Didaci Hurtado de Mendoza, & Elisabethæ à Bovadilla Comitum *de Cañete* filius, Conchæ, aliis Cordubæ, natus anno MDVIII. Salmanticæ ferè dedit pueritiæ atque adolescentiæ fructus. Studiis quippe utriusque linguæ Romanæ, Græcæque apprimè instructus in Complutensi gymnasio, Salmanticam venit Iurisprudentiam docendus; cujus artis postaliquot annos Doctorale müs lauream reportavit. In eadem Academia docuit ipse ex cathedra Græcam linguam, gymnasióq; præfuit viginti annis natus Scholastici munere. Hinc almæ Toletanæ Ecclesiæ Archidiaconus, inde Cauriensis, postremóque Burgensis Episcopus anno MDL. creatus, & in Purpuratorum Patrum collegium à Paulo III. P. M. assumptus, ingenti apud nos, ingenti apud Italos virtutis & beneficentiæ famâ decoravit eos honores atque ea munera, quibus Carolus Imperator, Philippúsque ejus filius hominem optimè de se meritum ante alios ornare voluerunt. Obiit tandē Valentinæ Ecclesiæ Archiepiscopus, priusquam eò venire posset, in oppido *Arcos* Burgensis diœcesis primâ die Decembris anni MDLXVI. magno quidem sui desiderio relicto, & in florenti adhuc LVIII. annorum ætate. Quem *imaginibus majorum clarissimum, sed integritate vitæ, & optimarum disciplinarum studiis, atque eruditione multà clariorem, bonarúmque artium Patronum*, Ioannes Vasæus vivientem compellavit *Hispaniæ* sui *Chronici* cap. XXI. uti *Græcè ac Latinè callentissimum, & juris divini ac humani valde peritum*, Martinus Navarrus in *Relectione* ad cap. *Novit. de Iudiciis* num. 102. Ioannem Goropium Becanum Antverpiensem à cura Bibliothecæ habuit, quod

quod scriptum reliquit Goropius ipse in *Hispania* sua. Plurimam item Mendozæ nostri mentionem continet epistola Alexii Vanegas Toletani nuncupatoria operis sui *De Differentia librorum*; in qua illius scripta, tam edita, quàm inedita usque ad eum diem commemorat, authoriq; gratulatur. Nempe scripsit-

De vera & naturali quadam cum Christo unitate, quam per dignam Eucharistiæ susceptionem fideles consequuntur. Hunc librum M.S. & Pio IV. Papæ anno I. sui Pontificatus nuncupatum se vidisse testatum reliquit in mentione Archiepiscopi nostri Burgensis, *Theatróq;* hujus Ecclesiæ Ægidius Gonzalez Davila. Quem quidem in eadem urbe nos vidimus penes Ministros infirmorum domus Mariæ Magdalenæ sacræ, transcribiq; curavimus, si alicunde subministrentur impensæ, nonnunquam à nobis in communem utilitatem edendum. Quo quid magis eruditum, doctum, ingeniosum, elegans, atque undique perfectum conficere humana industria valeat, non facilè dixerim.

In Isaiam Prophetam scripsisse *Glossam* utilissimam ex pluribus Hebreis expositoribus desumptam refert laudatus Vanegas; qui hoc opus non perfunctorio elogio celebrat.

Oratio quoque *à Francisco Bovadilla Hispano Pragæ habita in Conventu ordinum regni Bohemiæ*, cujus meminit *Gesneri Epitome*, hunc ipsum, ut credimus, habet authorem.

Hispanus quoque circumfertur M.S. libellus supplex ad Philippum Regem, *Tizon de las Imagenes de España*, quem nostro adjudicare solet communis hominum persuasio. Vtrique diversum opus ab eo, quod de eodem argumento Hieronymus de Aponte, Francisci nostri Cardinalis, ut dicitur, auspiciis & expensis, gratissimum iis, qui hoc studio genealogico dant operam, elucubravit. Certè cum *Petri Comitis Barcelensis Nobiliarium* ex M.SS. veteribus fideliter excribi curasse, auctarióque locupletasse ait D. Thomas Tamajus de Vargas. Duplex igitur per me esto genealogicum Francisci Mendozæ opus; alterum de *Familiis Hispanis*, sive auctarium prisci istius *Petri Comitis Nobiliarii*, alterum, quo de *Hispana nobilitate* ad Philippum Regem, nescio quo œstro iræ percitus amarulenter scripsit. Nostri quoque extat *Epistola* ad *Ferdinandum Pincianum* hujus clarissimi viri ad *Plinii Historiam Animadversionum* preambula. Præterea Ioannes Isaac Levita Germanus suasionibus Mendozæ Cardinalis inductum se ex Hebreo vertisse affirmat *Rabbi Aben Tibbonis de Physica Hebræa* librum, quem quidem bona ex parte unà secum hujus linguæ non indoctum Mendozam legisse adjungit. *B. Cyrilli Alexandrini De Adoratione in spiritu & veritate* ex interpretatione *Bonaventuræ Vulcanii* Burgēsis Toleti edendos idem noster curavit.

Iacent exuviæ viri magni in paterno seu familiari Basilicæ Conchensis Sacello.

D. FRANCISCVS DE MENDOZA & CESPEDES, convertit ex vernaculo authoris-

Relaciones del C... ..l Bo... ..ello. Matriti. 1638. in 4.

F. FRANCISCVS DE MEN..., Franciscanus, edidit -

Difficilium accentuum Compendium. Parisiis editum 1527. 8. quod opus non sine speciali authoris laude commendat vir hoc tempore eruditissimus Philippus Labbeus Iesuitarum sodalis in *Lectore eru..to ad mensam*: quod etiam notat *Lucas Vvaddingus*.

F. FRANCISCVS MEXIA, ordinis Prædicatorum, edidit -

Coloquio provechoso de la santa Cofradia del Rosario de Nuestra Señora. Hispali 1573. in 4. Alphonsus Fernandez *De Scriptoribus Prædicatoriæ familiæ* scribens refert se hoc libro usum ad volumen suum *de Rosario* formandum.

F. FRANCISCVS DE MECINA, Hieronymianus, Doctor Theologus, scripsit -

Explicacion de las ceremonias de la Missa segun el nuevo rezado.

Directorio del Anima Christiana Eclesiastica y religiosa.

Discurso de como an de andar juntos la singularidad y la comunidad, sobre aquello de S. Juan, Vnus de XII. non erat cum eis. Compluti Iinuul apud Ioannem Iñiguez 1593. in 8.

FRANCISCVS MICON, Catalanus, patriâ Vicensis, Doctor Medicus, Artem refrigerandi potus, non vulgò inter salutaria eo tempore contributam, studiosè commendavit scribens -

Alivio de sedientos, en el qual se trata la necessidad, que tenemos de beber frio y refrescado con nieve. Barcinone apud Didacum Galvàn 1576. in 8.

D. FRANCISCVS DE MIRANDA & PAZ, Salmantinus, & in Toletana Ecclesia capellæ novorum Regum sacerdos, scripsit -

Discurso sobre si se de hazer a fiesta á Adan, in 4. anno 1636. cui opposuit nescio quid Apparicius quidam ibidem 1639.

FRANCISCVS DE MIRANDA VILLAFAÑE, post facta aliquot militiæ stipendia sub Carolo Cæsare, sacerdos, & Salmantinæ Ecclesiæ Cantor edidit -

Dialogos de la fantastica Filosofia de los tres en un compuesto. Salmant. per Mathiæ Gastii heredes 1582. in 8. cui accedunt -

Dialogo de las letras y armas; & -

Dialogo del Honor.

FRANCISCVS MOLINVS, vulgo MOLI, Patritius Ilerdensis, Petri filius, qui in ejus urbis

urbis schola interpretandis é cathedra Iuribus Canonicis vacaverat; subintrans ipse parentis locum ac professionem, cùm ejusdem Pontificii Iuris, tum Cęsarei Antecessor primarius extitit. Inde ad gerendam rempublicam Iudex regius in Balearium majorem Insulam pergere jussus præfuit muneri usque ad id tempus, quo missione impetratâ otium domus suæ Barcinonensis, sed usque studiosum, ac posteris utile, publicorum negotiorum expeditioni, tempus redimens, prætulit. Quâ in urbe, quod vitæ superfuit, bene suas horas commenrando procudens mansit. Editi namque sunt eo authore -

De Brachio sæculari Ecclesiæ præstando, & mutuis Iudicum auxiliis, Commentarii. Quibus accessit -

De Sacra homicidio amittenda Immunitate liber singularis. Barcinone 1607. in 4.

De Ritu Nuptiarum, & pactis in matrimonio conventis. Barcinone apud Laurentium Deu 1618. folio. Quod opus in schedis mansit, inter alia volumina sodalibus Iesuitarum legatum, prodiitque in lucem ab authoris obitu.

F. FRANCISCVS DE MOLINA, Seraphici ordinis Valentinę provinciæ, scripsit, Ludovico Rebolledo mihi teste in *Catalogo Scriptorum hujus familiæ*,

Declaracion *de quatro Psalmos de David*. Lucas Vvaddingus hunc prætermisit.

D. FRANCISCVS DE MONCADA, vivente Gastone patre Aitonensi Marchione, qui Sardiniam & Aragoniam pro Rege gubernavit, ac Pauli V. Papæ tempore Hispanicam legationem ordinariam Romæ obivit, *Offonæ* adhuc Comes, quæ primogenitorum amplissimæ hujus domus propria nuncupatio est, existens, vir egregius, & familiâ dignus, veluti initiabat se adventuræ olim ex singulari virtute, administratisque summa cum laude, honoribus famæ, aliorum famam & laudes ab oblivione vindicans eo libro, cui hunc præfixit titulum -

Expedicion *de Catalanes y Aragoneses contra Turcos y Griegos*. Barcinone 1623. 4. Nec non & -

Vida *de Anicio Manlio Torquato Severino Boëcio*: qui libellus a morte authoris prodiit Francofurti in 16.

Notas ejus M.SS. *de Benearnis Comitibus*, laudat Petrus de Marca V. C. in fine *Historiæ Benearnensis*. Legatus Regius Moncada fuit in aula Ferdinandi II. Imperatoris, demúmque Elisabethæ Austriacæ Belgarum Principis Archiœconomus: eáque diem suum, ut in æternum viveret, obeunte, Germaniæ totius inferioris pro Rege Gubernator, & armorum summus Præfectus. Decessit in oppido Cliviæ provinciæ, *Goch* dicto, anno MDCXXXV. Hujus filius est *Gasto Attonæ Marchio* Philippi IV. Regis nostri Cubicularius, hinc Serenissimæ Reginæ Mariæ-Annæ equilis, atque inde Palatii seu domus Regiæ Præfectus, vir insigniter probus ac pius, & inter Gubernatores hodie Hispanicæ totius Monarchiæ ultimis Philippi Regis tabulis destinatus.

FRANCISCVS MONTAÑES, Portionarius Valladolitanæ Ecclesiæ scripsit -

Arte *de musica theorica y practica*. Pinciæ apud Didacum Fernandez 1592. in 4.

Arte *de Canto llano*. Salmanticæ apud Franciscum de Çea 1610. 4.

F. FRANCISCVS DE MONTE ALVERNIA, olim ex naturali propagine DE BARROS, Lusitanus, cùm Inquisitoris Apostolici in patria fungeretur munere, ad strictiorem vitæ normam vocatus, ordini Seraphico dedit nomen, vixitque in eo magna cum pietatis fama. Supersunt ab hoc, inedita usque ad hoc tempus, Lusitanicâ linguâ -

Da Monarquia *de Roma em tres Estados, Reino, Imperio, Republica*.

Da Nobreza *de Portugal*.

Necnon & latinè -

Commentaria *Philosophica juxta Scoti mentem*.

Ex Relatione Lusitanica remissa Romam ad P. Franciscum Haroldum *Annalium Franciscanorum* continuatorem.

F. FRANCISCVS DE MONTILLA, ordinis S. Francisci, reliquit M. S. In India occidentali -

De la Propagacion *de la Fee en las Filipinas*: teste Fr. Antonio de Remesal in *Historia ordinis Prædicatorum de Chiapa & Guatemala*.

FRANCISCVS DE MONZON, Matritensis domo, literis atque integritate morum venerabilis inter Lusitanos vixit, Academiæ Conimbricensis Professor Theologus, & Olisiponensis almæ sedis Canonicus, ut vocant, Magistralis. Nec non & Ioanni III. & Sebastiano Portugalliæ Regibus à Capellæ ministerio, atque item à sacris fuit concionibus. In lucem emisit dignum prorsus luce opus sic inscriptum -

Espejo *del Principe Cristiano*. Olissipone primùm anno 1544. fol. iterúmque apud Antonium Gonzales 1571. fol. Itémque -

Norte *de Confessores*, ad eumdem Ioannem III. Regem. Olissipone apud Ioannem Rodriguez 1546. 8.

Pollicitus fuit viri aulici manuductorem sub hoc vulgari themate, *Del perfecto Cortesano*; quod tamen, ut credere par est, inter schedas adhuc latet opus.

Avisos espirituales; simúlque Tractatum sic appellatum -

Norte *de Idiotas*, ejusdem servare se affirmat

firmat Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* die XX. Mart. pag. 250.
Decessit XX. hac Martii die, MDLXXV.

D. FRANCISCVS DE MORALES, scripsit -
Hechos *y dichos de Trajano*. Vallisoleti 1654. 8.

FRANCISCVS MOREL, Chirurgus, M.S. reliquit opus, quod in Bibliotheca fuit Gabriëlis Soræ,
De Carbunculos *y callos de la via de la orina*.

F. FRANCISCVS MORENO, Franciscanus provinciæ Angelorum, scripsit -
De Conceptione Beatæ Virginis Mariæ; volumina duo. Hispali apud Alphonsum Gamarram 1617.

D. FRANCISCVS MORENO PORCEL, Hispalensis, Antonii filius (qui in domo Hispalensi negotiationis, seu navigationis Indicæ regius fuit Cosmographus loco suo jam laudatus) ipse latinitatis & mathematicarum artium peritus, scripsit eleganter -
Retrato *de Manuel de Faria y Sousa Cavallero del orden militar de Cristo*. Matriti 4.

D. FRANCISCVS MOROBELLI DE PVEBLA, Hispalensis, vir eruditus, & ingeniosus, precipuè Historicæ rei gnarus, dedit in publicum -
Apologia *por la Ciudad de Sevilla cabeza de España, en que se muestra y defiende la lealtad constante, con que siempre a servido á sus Reies; contra Iuan Pablo Martyr autor de la Historia de Cuenca, que escrivió de Sevilla y Cordova, que se levantaron por Communidad contra el Emperador Carlos Quinto*. Hispali anno 1624. in 4.
Item pro à nonnullis prætenso Hispaniarũ patronatu sanctæ Virginis Theresiæ, non sine aliquo Iacobi Apostoli ad hoc tempus unici eorumdem regnorum Patroni, quod ad nos attinet, præjudicio libellũ edidit in gratiam fœminæ principis, illo sub rerum statu maximè compendiosam, cui sic inscripsit -
D. Francisco Morobelli *de Puebla defiende el Patronato de Santa Theresa de Iesus, y responde à D. Francisco de Quevedo Villegas, y à D. Francisco de Melgar Canonigo Dotoral de Sevilla, y à otros que an escrito contra el*. Malacæ 1628. 4.
Decessit Matriti ante annum MDCL. jam ætate decrepita.

D. FRANCISCVS MOSQVERA DE BARRIONVEVO, patriâ ex urbe Soria, quæ inclytæ Numantiæ veterum Hispanorum subrogata est, patriæ nobilitatis memor & famæ, edidit versibus & prosâ oratione -
La Numantina; quindecim libris, quibus Scholia adtexuit, Hispali apud Ludovicum de Estupiñam 1612. 4.

F. FRANCISCVS MVÑOZ, Augustinianus, scripsit ineditam adhuc, Antonio de Leone teste in *Bibliotheca Indica*,
La Historia *de la orden de S. Augustin de Nueva España*.

FRANCISCVS MVÑOZ DE ESCOBAR, Iuris Consultus, authórque causarum Pinciæ in curia, quod olim Castellus exili quodam tractatu initiaverat, ritè rectéque secundum Iuris regulas putandarum rationum materiã eo libro explicuit, quem hoc ineunte sæculo sic inscriptum vulgavit -
De Ratiociniis Administratorum, & aliis variis computationibus. Metinæ Campi 1603. in folio: Francofurti apud Palthenium 1606. Taurini deinde 1627. in folio, & Norimbergæ apud Germanos 1646. in 4. & anteà Vrsellis 1606. in 4. tandem Goudæ in Hollandia apud Guilielmum Vander Hoeve 1662. in 8.

D. FRANCISCVS MVRCIA DE LA LLANA, Professor Complutensis Philosophiæ, atque in collegio Theologorum sodalis, edidit partim vernaculè, partim latinè, Cursum, ut vocant, Artium integrum, scilicet -
Selecta circa universam Aristotelis Dialecticam &c. Compluti 1606. in 4. Augustæ Vindelicorum 1622. 4.
Circa VIII. libros Physicorum, unà cum Tractatu De subsistentia & modis unionum &c. Compluti 16 6. 4.
Circa libros de Anima, unà cum Disputatione de Immortalitate animæ, appetitu in communi, & in particulari de dolore, potentia motiva, habitibus, & actibus vitalibus. Ibidem 1609. in 4.
Circa libros Aristotelis de Cælo. Ibidem 1609. in 4.
Circa libros De Generatione, & Corruptione. Ibidem 1605. in 4.
Quæstiones metaphysicas ex variis locis operum P. Gabriëlis Vasquez. Matriti 1615. 4.
Hispanêque -
Traduccion *de las Summulas del Dotor Villalpando*. Matriti 1615. in 8. apud Ludovicum Sanchez.
Compendio *de los Meteoros*. Matriti 1615. in 4.
De Rhetorica. Matriti 1619. in 8.
Conciones *lugubres à la muerte de D. Cristoval de Oñate Teniente de Governador y Capitan General de las conquistas del Nuevo Mexico*. Matriti 1622. in 4.

D. FRANCISCVS (vulgo D. FRANCES) DE NAVARRA, Caroli Cæsaris atque Hispaniarũ Regis scurra, sive ridiculus, scripsit-
Histo-

Historia *del Emperador D. Carlos, y Epistolario à diversas personas ilustres.* Scurrile opus, at eo tempore, quo illi aulici, de quibus loquitur, noti erant, proprietatis nomine, ut verisimile est, non parum jucundum.

FRANCISCUS DE NAVARRETE & RIBERA, Notarius Apostolicus, scripsit-
Casa *de juego*. Matriti 1644. in 8.
Flor *de Santas*. Ibidem 1640. in 8.

F. FRANCISCUS NAVARRO, ex oppido *Alfaro* veteris Castellæ, Franciscanus sodalis, scripsit-
Manuale ad usum chori juxta ritum Fratrum Minorum. Salmanticæ 1606. in 4.

F. FRANCISCUS DEL NIÑO IESUS, hoc est, PUERI IESU, in Carmelitarum reformatorum sodalitio vixit laicus, ut vocant, seu oblatus, summa cum innocentiæ atque pietatis existimatione: quam eximiè redolent *Epistolæ* quædam ad varios exaratæ, quæ in *Vita* illius *Historia* Iosephi de Santa Maria leguntur. Exuviæ hujus venerabilis viri ab anno MDCIV. quo nempe dono prophetiæ atq; miraculis clarus obiit, honorificè adservantur in Matritensi domo.

FRANCISCUS NUÑEZ, Doctor Medicus Complutensis, emisit foras Tractatum-
Del Parto humano. Cæsaraugustę apud Petrum Verges 1638. in 8.

F. FRANCISCUS NUÑEZ, Franciscanus provinciæ S. Iacobi, Ecclesiastes doctus atque eloquens, dedit foras-
Retrato *del Pecador dormido*; hoc est, simulacrum, seu speculum Peccatorum dormientium, seu in peccatis sordescentium. Salmanticæ 1575. apud Mathiam Gast. in 8.
Tratado *del Hijo prodigo*. Salmanticæ typis Mathiæ Guast. 1575. in 8.
Advertencias *sobre los quatro Evangelios del Adviento*. Salmanticæ apud Ioannem Fernandez 1595. in 4.
Annotaciones *à los Evangelios de la Quaresma*; duobus tomis; quorum prior Salmanticæ 1595. posterior verò 1599. prodierunt ex officina Didaci de Cussio.

F. FRANCISCUS NUÑEZ DE AVENDAÑO, Augustinianus, Artium Magister, & Valentiæ in Academia Professor publicus, sacræ Theologiæ Doctor, & collegii S. Fulgentii Rector, scripsit-
Compositionem totius artis Dialecticæ.

FRANCISCUS NUÑEZ NAVARRO, Astigitanus, in Ursaonensi gymnasio Professor Theologus, dedit in lucem-
Tratado *del Precepto Evangelico de perdonar, y amar à los enemigos, segun el Cap. V. de S. Matheo*. Hispali ex Officina Gabriëlis Ramos 1588.

FRANCISCUS NUÑEZ DE ORIA, natus in oppido *Casarrubios* Toletanæ diœcesis, Medicus Doctor, & Poëta latinus non infimi subsellii, scripsit quidem in medicina proprio Hispaniæ idiomate-
Regimiento *y avisos de sanidad*. Matriti 1569. in 8. & 1572. in 8. Medinæque 1586. Latinis vero hexametris versibus-
Lyra heroica libros XIV. sive de Bernardo Carpiensi Hispano heroe, ac Palatinis Caroli Gallorum Regis. Salmanticæ 1581. 4.

FRANCISCUS NUÑEZ DE VELASCO, in oppido *Portillo* diœcesis Pincianæ ortus, militiæ & pacis artes, experimentáque velut in cinnum colligens scripsit-
Dialogos *de convencion entre la milicia y la ciencia*. Vallisoleti 1614. 4.
Cum hos ederet, elaborare se ajebat Historiam Corographicam *de los Reinos de Napoles y Sicilia*.

D. FRANCISCUS DE OCAMPO, transtulit in vernaculum sermonem ex latino Ioannis Genesii à Sepulveda-
La Historia *del Cardenal Albornoz*. Bononiæ 1612. Sodalis fuit in Bononiensi S. Clementis collegio, Iudex inde in Curia Vicariæ, & S. Claræ Senator in Neapolitana urbe.

F. FRANCISCUS ORANTES, latinâ formatione HORANTIUS, Cuellarensis, Pinciæ in Minorum religiosam sodalitatem receptus, deindéque ad collegium Complutense SS. Apostolorum Petri & Pauli studiorum causâ translatus, in hac universitate graviter se literis, doctrinæq; omnigenæ imbuendum tradidit. Quare eum sequentibus annis præcipuum inter alios habuit Palentinus sui temporis Episcopus (Christophorum Fernandez Valtodano anno MDLXI. ineunte postulatum intelligo) quem loco suo ad Tridentinam Synodum, sive lectissimorum totius Ecclesiæ Theologorum cœtum dimitteret; ad quam nempe habuit festo die omnium Sanctorum sequentis anni elegantem concionem. Ad nos reversus eâ integritatis, doctrinæque laude conspicuus vixit, ut Ioanni Austriaco in Belgium venienti adjunctus sit minister à sacramento pœnitentiæ, copiarúmque Belgicarum Vicarius Generalis. Quo-cum usque ad obitus diem illius vixit, cadavérque immaturè demortui Principis fortissimi in Hispaniam comitatus fuit. Sacris deinde Ovetensis Ecclesiæ infulis accinctus XX. die Februarii MDLXXXI. tribus tantùm annis supervixit suscepto muneri. Obiit quippe XII. Octobris MDLXXXIV. Quod sepulchro ejus in eadem Ecclesia inscriptum legi affirmat Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro* hujus Eccle-

siæ: Franciscus tamen Gonzaga Pinciæ apud S. Franciscum terrę mandatum fuisse, nescio quàm verè scripsit.

Edidit Horantius noster-

Locorum Catholicorum pro Romana Fide adversus Calvini Institutiones, libros VII. Ad Carolum Hispaniarum Principem. Venetiis 1564. & Parisiis apud Iacobum Macœum 1566. Cujus operis nomine Guilielmus Eisengreinius *virum* appellavit Horantium *profanarum atque sacrarum literarum peritissimum, atque in refellendis Hæreticis exercitatissimũ*.

Concionem jam laudatam *ad Patres Tridentini consessus habitam I. Novemb. MDLXII.*

Epistolam, seu Tractatum de quibusdam Quæstionibus inter Philippum Marnixium Sanctæ Aldegondæ Abbatem, & Michaëlem Bajum Academiæ Lovaniensis Cancellariũ circa Ecclesiæ authoritatem, & Iudicem controversiarum Fidei. Hanc nuper edidit, seu forsan recudit in *Resolutionibus* suis *Ortodoxo-moralibus* Thomas Hurtado Clericus Regularis minor, cum honorificentissimo authoris elogio.

De Iustificatione opus laudat Franciscus Gonzaga: nisi fuerit locorum Catholicorum portio.

Commentarii quoque *in librum Iob* doctissimi ab eodem scripti Antonius Daza meminit lib. I. cap. XII. *Historiæ ordinis Minorum*.

FRANCISCVS DE ORLEANS, si noster non est, certè Hispanis scripsit-

Invencion de cuentas. Cęsaraugustæ 1590. 16.

F. FRANCISCVS ORTIZ, qui Pinciâ oriundus dicitur, Seraphici ordinis observantię regularis provincię Castellę, senior duobus aliis ejusdem cùm nominis, tum familię, imbutus literis apud Complutenses, ibidémque religioso instituto addictus, pręstantissimus aliquando devenit, non vulgaris doctrinę ac prudentię, pietatísque nomine, sacri Evangelii pręco. Postquam vero in luce hominum plures annos vixit, ut Deo quod reliquum vitę erat sibique vacaret, in Turris-lacunę monasterium secessit, ibique alterum atque alterum elaboravit opus, edendum post mortem curâ fratris germani; nempe-

De Ornatu Animæ librum singularem Compluti apud Ioannem Brocar 1548. 4.

Quadragesimale, sive Expositionem Psalmi L. multùm laudatam. Itidem iis typis 1549. in 4. Lucas tamen Vvaddingus hæc etiam tribuit ei, quę sequuntur,

Soliloquium inter Animam & Deum. Compluti 1551.

Expositionem in Orationem Dominicã à S. Francisco notis illustratam, & in alia sancti viri opuscula. Ibidem 1551. Quę quidem ex editionis tempore comprobantur Francisci hujus antiquioris esse.

In editione *Quadragesimalis* publicavit Brocarius typographus catalogum plurium aliorum operum ejusdem in schedis relictorum, nec minus sedecim voluminibus, ut *Vvaddingus* quoque adnotat, comprehensorum. Qui tamen Vvaddingus perperam confundit nostrum cum cognomine alio, sed recentiore, Francisco Ortiz Lucio, de quo paulò pòst sermo erit. Nostri quoque sunt-

Epistolas familiares; simúlque *unas Oraciones en Romance y un sermon en latin*. Compluti apud eundem Brocarium 1552. Cæsaraugustæ 1592. 4.

Decessit ante annum MDXLVII.

F. FRANCISCVS ORTIZ ARIAS, ordinis S. Francisci provinciæ Castellæ, Doctor Theologus, scripsit, Annæque Austriacæ Hispaniarum Reginæ serenissimæ inscripsit-

Los Mysterios *de la sacrosanta Pasion de Christo Nuestro Señor*; tribus partibus. Compluti apud Ferdinandum Ramirez anno 1578. in 8. Edidit quoque-

Del Remedio *contra el Pecado*. Matriti 1603.

F. FRANCISCVS ORTIZ LVCIO, Franciscanus, quem Toleti ortum Hieronymus Romanus de la Higuera Iesuita Toletanus, Guadalaxaræ autem Thomas Tamajus mihi authores sunt: Castellanam hic ordinis sui provinciam diù nobilitavit beneficio longissimæ ætatis, tum pro concione de rebus sacris & componendis ritè moribus docens, tum scriptis lucubrationibus, quæ voce insinuabat præsentibus, ad absentes simul & posteros fructuosè transmittens. Quorum hæc series est:

Iardin de Amores *santos y lugares communes*: Compluti primùm 1589. in fol. deinde ab authore ipso locupletatus 1592. in fol. Viginti nempe Tractatus sunt. I. *Del Amor de las mugeres*: II. *De la Oracion*: III. *De Ociosidad, y malas compañias*: IV. *De Amor de padres á hijos*. V. *Del Amor de los casados*: VI. *Del Amor de Dios*: VII. *Del Amor de los enemigos*: VIII. *De Paciencia*: IX. *De las Lagrimas*: X. *Del Pecado*: XI. *Del Bautismo*: XII. *De la Penitencia*: XIII. *De la Conciencia*: XIV. *De la Dignidad Sacerdotal*: XV. *Del Sacramento del Altar*: XVI. *De la Consideracion de la muerte*: XVII. *Del Inicio final*: XVIII. *Del Infierno*: XIX. *De la Gloria*: XX. . . . . Prodiit item 1601. 4.

Iardin de divinas flores *del Sacerdote Christiano, de su dignidad y obligaciones*. Matriti apud Michaëlem Serrano an. 1601. in 12.

De los quatro novissimos, y *remate de la vida humana*. Ibidem apud Ludovicum Sanchez 1608. in 8. & 1610. 8. & priùs apud Michaëlem Serrano. 1602.

Compendio *de Sumas*; sive, *Suma* de

de Sumas, y avisos para todos Estados: cui accesserunt -

Sermones *del Miserere, y penitencia*. Compluti 1595. in 4. Majoricæ 1599.

Mystica Teulugia, *y Tratado de Sacramentos, y remedios contra el pecado, y consuelo del pecador*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1608. in 16.

Republica Christiana, Ibidem apud Laurentium de Aiala 1604.

Tratado *del Principe, y Juez Cristiano; Espejo de Iuezes*. Ibidem 1606.

Compendio *de declaraciones sobre la Regla de San Francisco*. Ibidem apud Franciscum Sanchez, 1585. 8.

Consideraciones *de Lucio*, editæ sunt Salmanticæ 1597. 4.

Flos Sanctorum; *vida de Christo, de Nuestra Señora y de todos los Santos*. Ad D. Petrum Portocarrero Conchensem Antistitem, supremum rerum Fidei Censorem. an. 1597. & iterum Matriti apud Michaëlem Serrano de Vargas 1605. fol.

Planè hic diversus homo est à Francisco Ortiz jam laudato ejusdem instituti, sed antiquiore; cujus sunt *De ornatu Animæ; Expositionis in Psalmum L. Soliloquii, & Epistolarum*, aliorúmque operum illa volumina, quorum meminit Lucas Vvaddingus, perperam hunc cum Francisco Ortiz Lucio confundens nostro; cui quidem nos, quæ ejus sunt, dedimus, Francisco Ortizio seniori laudem suam, laboresque restituentes. Matriti denatus est centenario, ut dicitur, major superiore anno MDCLI. Marchione Vallis-paradisi, qui viventem aliquot annis exhibuerat, demortui funus piè procurante.

FRANCISCVS ORTIZ DE SALZEDO, Matritensis, Notarius Apostolicus scripsit -

Curia Eclesiastica *para Secretarios de Prelados, Notarios Apostolicos &c.* Matriti 1610. in 4. & 1615. apud Ludovicum Sanchez in 4.

F. FRANCISCVS DE OSVNA, Bæticus Vrsaone, si cognomentum sibi inde hausit, natus, in familia fratrum Minorum doctrinâ, & pietate paucis comparandus superiore vixit sæculo. Facundiam quippe, quâ magnâ vigebat, sic immensâ instruxit librorum omnium, præcipuéque sacrorum & Ecclesiasticorum, quod virum religioni mancipatum, adeóque Ecclesiastem summè decet, lectione, ut inter principes hujus sacræ artis ministros locum paucis cederet. Quo tamen proficere magis in publicum visus est, studii fuit lucubrationes doctissimas & piissimas invulgus proferendi & posterorum memoriæ, fructuique consecrandi; quarum alicui sanctissima & Seraphica illa virgo Dei Theresia propter viri famam, laudis commendationem in scriptis suis consignatam reliquit. Post alia domestica munera Indicæ Franciscanorum familiæ præfuit (*Commissario General de Indias* nos dicimus) quod ultramontanæ istius partis munus est amplissimum. Opera hujus, tam latina, quàm vulgaria subjecimus;

Sermones *de Beata Virgine super illa verba, Beatus venter, qui te portavit &c.* Tolosæ apud Iacobum Collomiers 1533.

Sanctuarium *Biblicum cum sermonibus VIII. Deipara Virginis sub hoc themate, Ipsa cõteret caput tuum; pro Sabatis Quadragesimæ & Resurrectionis sequentis*. Ibidẽ eodẽ anno in 4.

Commentarius *super Evangelium, Missus est &c.* Antverpiæ 1535.

Expositionis *super Missus est*, alter liber, ubi agitur *de Hominis reformatione in Paradiso delitiarũ deformati, ac per Incarnationẽ Filii Dei in Paradiso virginea reparati*. Ibidem eodẽ anno. Librum hunc Antverpiæ manens author prelo subjecit.

In Psalmum *L. Miserere mei Deus &c.* Vvaddingo referente.

Trilogium Evangelicum, *sive de Christi Passione, Resurrectione & Ascensione*. Antverpiæ apud Gasparem Cocum an. 1536. Parisiisque sequenti.

Posthumum prodiit *Concionum* systema, scilicet -

Pars Meridionalis *in accommodas hisce temporibus allegorias, ermeniásque mirabiles Evangeliorum Dominicalium totius anni*. Nuncupavit hanc ex cœnobio Parisiensis urbis, in quo degebat anno MDXXXIII. Illust. D. Alphonso Manrrique Hispalensi Archiepiscopo. Cæsaraugustæ 1546. Medinæque anno 1554. Romæque apud Domin. Basam anno 1590. in 8.

Pars Occidentalis *in accommodas hisce temporibus Evangeliorum Quadragesimalium expositiones à Dominica Septuagesimæ usque ad Feriam secundam Resurrectionis*. Simul editi sunt *septem* illi *Sermones super Beatus venter, & Passio compassionis Christi*. Parisiis an. 1546. in officina Petri Gealtherot 8. Cæsaraugustæ eod. anno, Lugduni 1560. Venetiis 1572. apud Iacobum Simbenum, Medinæque anno 1554.

Cogitabat opus absolvere *Orientalis*, & *Septentrionalis* partium adjũctione; *sicut enim Sol* (verba authoris sunt in *Meridionalis* proœmio) *omnem peragrat mundum oriens, & occidens, & dum girat per meridiem radios suos mittit ad septentriones; sic Dominus meus Iesus oritur in suo Natali, quod in fine Adventus Domini celebramus, cognoscit occasum suum tempore Quadragesimæ, in cujus fine Passio Christi agitur; lustravit per meridiem, dum vixit, ac deinde in Septentriones, idest, Sanctos immisit suorum exemplorum radios*. Cogitabat, inquam *Orientalem* partem Adventui Dominico, *Septentrionalis* Sanctorum Festis dedicare quas tamen nusquam edidit.

Tractatus de Eucharistia Vvaddingo authore. Prodiit hic in lucem vulgari Italiæ sermone cum hoc titulo, *Il convito delle gratie del Santissimo Sacramento dell' Altare*, interprete Iulio Zanehini, Venetiis apud Ioannem Baptistam Ciotti 1599. 12.

De Mystica Theologia, sive Hispanâ, sive Latinâ linguâ scripsit, suppressóq; nomine in lucem edidit, quod ipse refert in laudata *Meridonalis* partis præfatione.

Vernaculi autem sermonis certa monumenta hæc sunt, quæ operæ pretium esset prelo denuò subjici,

Abecedario *Espiritual de las circunstancias de la Passion de Christo Nuestro Señor y otros mysterios*: quinque voluminibus: quorum I. prodiit Hispali ex officina Ioannis Cromberger an. 1528. in 4. & hoc quidem in Italicum vertit Franciscus Moneta, editúque Venetiis 158. apud Toletum: Secunda pars Hispali an. 1530. typis Ioannis Varelæ pum hac notatione, *Segunda Parte del Abecedario espiritual, donde se tratan diversos exercicios en cada letra el suio*: aliæ alibi excusæ sunt. Saltem quintum volumen, sive pars, *Consuelo de pobres y aviso de ricos* nuncupata, post authoris obitum prodiit in publicum Antonio Guevaræ Mindoniensi Episcopo nuncupata, Burgis 1541. *Abecedarium* hoc sive ejus tertiam partem commendat, ut credimus, pietatis amatoribus, sapientissima virgo Theresia de Iesu in libro *De vita sua* cap. IV.

Norte *de los Estados, en que se da regla de vivir à los mancebos y casados y viudos y à todos los continentes, y se tratan muy por estenso los remedios del desastrado casamiento, enseñando que tal a de ser la vida del Cristiano casado*. Burgis apud Ioannem Iunti 1541 & 1550.

De las cinco llagas *de Nuestro Señor Iesu Cristo*. Quod opus scio vertisse ex Hispana in Italicam linguam Sebastianum Vgolinum Abbatem Siculum, regiæ Majestati à sacris, Romæque edidisse apud Guilielmum Faciottum 1616. in 4.

Obiisse creditur circa annum MDXL.

F. FRANCISCVS DE OVANDO MOGOLLON DE PAREDES, ex urbe *Caçeres* Extremaduræ oriundus, sacræ Minorum familiæ se quindecim annis natum Salmanticæ dedit: in quo gymnasio Leonem Castrium Latinæ & Græcæ linguæ, Antonium Cordubensem itidem Franciscanum Theologiæ præceptores sortitus est. Provinciæ Sancti Michaëlis præerat, cum publicavit—

Breviloquium Scholasticæ Theologiæ in IV. libros Magistri sententiarum; duobus tomis. Salmanticæ 1584. 4.

Expositionem ab eo factam *Regulæ Sancti Francisci* laudat Ludovicus Mirandensis ejusdem argumenti enarrator.

FRANCISCVS DE OVIEDO, Matritensis, Iesuita, in Complutensi collegio, in quo & decessit, primarius fuit sacræ scientiæ Professor, Apostolicisque Fidei Iudicibus à censione Theologica. Dedit foras—

Integrum Cursum Philosophicum. Lugduni duobus tomis apud Prost. 1640. in fol.

Tractatus scholasticos & morales respondentes Primæ Secundæ Sancti Thomæ; duabus partibus: Lugduni apud Petrum Prost & Socios 1646. in folio.

Tractatus De Fide, Spe, & Charitate ad Secundam Secundæ S.Thomæ.

FRANCISCVS PACHECO, Hispalensis, patriæ Ecclesiæ Canonicus, vir præstanti eruditione, Poëtáque Latinorum potioribus connumerandus, magno inter cives suos pretio habitus seculo superiori, quod eum tulie, & sustulit, integerrimis moribus ornatum, veréque pium.

Catalogum formavit *Archiepiscoporum Hispalensium* cum *elegantissimis elogiis* carmine scriptis; quę in vestibulo aulæ Capitularis Ecclesię ejusdem publicata sunt.

Administravit Hispali Nosocomium, quod *Cardinalis* vocant ab erectore D. Ioanne de Cervantes S. R. E. Cardinali; quo munere fungebatur, cùm Alphonsus Morgadus *urbis Hispalensis* conscribebat *Historiam*; in cujus lib. IV. mentionéque hujus pię domus, Francisci Paciecì meminit.

FRANCISCVS PACHECO, Hispalensis, alterius jam laudati Francisci Paciecì, ut suspicor, ex fratre nepos, pictoriam artem non tantùm excoluit, industriæque suæ plura Hispali atque alibi monumenta reliquit, sed & calamo illustrare ipsam conatus est scribens—

Arte *de la Pintura, su antiguedad, y grandezas*. Hispali apud Simonem Fajardum 1649. in 4.

Depinxit quoque *Imagines virorum illustriū*, quos beneficio longæ ætatis plurimos novit; adjunxitque *elogia*, unóque volumine compactas Comiti Duci Olivarum nuncupavit: in cujus Bibliotheca, aut Bibliothecæ reliquiis, ubi nbi sunt, latet. Generum Paciecus habuit Didacum Velasquez regium Pictorem ante aliquot annos denatum, in effigiebus hominum ad vivum ducendis ævo hoc nostro clarissimum.

D. FRANCISCVS DE PADILLA, Antiquariensis, Doctor Theologus, & in lyceo Hispalensi hujus scientiæ primarius Professor, Cappellanus fuit Toleti regius Cappellæ illius, quam Regum novorum appellant, Philippi II. Regis Catholici beneficio, deindéq; in Malacitana Ecclesia Canonicus, ac thesauri, sive sacrorum vasorum Præpositus. Is cum indignaretur deesse nobis Ecclesiasticam rerum

rerum nostrarum Historiam, quæ quidem huic argumento præcipuè insisteret, profanis insuper habitis, aut non nisi ex transitu, quatenùs intelligendis sacris opus sit, pertractatis, tentavit rem, & ex bona parte compos fuit voti factus, scribens -

Historia Eclesiastica *de España*; duobus tomis. Malacæ 1605. apud Claudium Bolan in folio. Absolvit utique centurias annorum septem; reliquæ desiderantur. Hujus quoque sunt -

Conciliorum omnium Chronologia, latinè scripta, uti & -

Tabulæ Septem Ecclesiæ Sacramentorum. Matriti 1587. Hispanè verò hæc -

Oratorio real, *en que se contienen muchas oraciones* &c. Matriti apud Petrum Madrigal 1592. in 8.

Instruccion *de Curas*. Malacæ 1603.

Historia *de la Santa Casa de Nuestra Señora de Loreto*. Matriti 1588. in 8.

Obiit XV. Maji MDCVII.

F. FRANCISCVS DE PAREJA, Auñonensis (Toletanæ diœcesis *Auñon* oppidum est) Franciscanus, provinciæ *Floridæ*, seu *Sanctæ Helenæ* in America Præfectus, edidit -

Catecismo *y examen para los que comulgan, en lengua Castellana y Timuquana*. Mexici 1614. 8. & 1627.

Confessionario. Mexici 1612. in 8. nisi idem opus sit.

Grammatica *de la lengua Timuquana*. Mexici 1614.

F. FRANCISCVS DE PAZ, ordinis redemptorum sub Beatæ Virginis de Mercede titulo, celebratur à domesticis author -

Commentariorum in libros Regum; alteriúsque operis -

De Potestate regia.

Sed cuinam seculo hunc adscribant, ipsi quoque ambigunt, nempe Alphonsus de Roxas in *Catalogo Virorum illustrium* hujus ordinis, & Petrus à Santo Cecilio in libello adhuc inedito *De ejusdem familiæ Scriptoribus*.

F. FRANCISCVS DE PAZ, Salmantinus, Carmelita, scripsisse dicitur -

Asserta selectissimæ Theologiæ, Gaspari Cardin. Borgiæ nuncupata.

Chronicon item *ordinis sui* ad limam reduxisse dicitur, quod obeunte diem suum nostro promulgari desiit.

Salmanticæ id contigisse anno MDCXIV. notatum invenio.

FRANCISCVS DE LA PEÑA, Frexenalensis, (*Frexenal* oppidum Extremaduræ intellige) sacerdos, nuncupavit Ioanni Riberæ Pacensi Episcopo, electo jam Valentino Antistiti -

Instruccion Catolica *para bien morir*. Salmanticæ apud Ioannē Perier 1574. in 8.

FRANCISCVS PEÑA, domo Aragonius ex oppido *Villaroia de los Pinares* Cæsaraugustani sacri territorii, Iurisconsultus ac Theologus evasit clarissimus è Valentina schola, cujus sacræ scientiæ Professorem eximium Ioannem Blasium Navarrum adeptus fuit ibi præceptorem. Romę theatrum habuit suæ virtutis: namque à Philippo II. Rege Catholico Iudex causarum Pontificiarum, qui & Rotæ Auditor audit, designatus munere illo cùm integerrimè, tum magnâ doctrinæ atque eruditionis celebritate functus est; quem laudis, atque erga Romanam Ecclesiam officiorum cursum ne rumperet, Canonicum in Cæsaraugustana Ecclesia Sacerdotium priùs, deinde & Albarrazinensis sedis infulas repudiavit; ditatus ob hanc temperantiam à Rege suo pensionibus opimis, majorique apud eū in dies gratiâ atque existimatione. Porrò hic maximi momenti rebus à Pontifice expediendis vicariâ præfuit operâ. In his Sanctorum Didaci Complutensis, Hyacinthi, Raymundi, Caroli Borromæi, & Franciscæ Romanæ Canonicam apotheosim Iudex promovit Apostolicus. Interim quasi à manu & studiis fuit Hispaniarum Legatis sui temporis æqualibus, cujus rei quamplura super magni momenti rebus vota in schedis archivii nostri Romani extantia fidem faciunt. Tandem dierum plenus, quippe annis duobus septuagenario major, hujúsque sæculi XII. ingenti urbis mœrore extinguitur, solatium relinquens non mediocre in operibus editis; quorum hic elenchus.

In Directorium Inquisitorum à Nicolao Eimerico conscriptum, commentaria, quæ permittente Gregorio XIII. Pontifice Maximo unà cum *Directorio* ipso Romæ prodierunt anno 1578. ex ædibus Populi Romani, deinde 1585. & 1587. apud Georgium Ferrarium Venetiisque auctum & multis Bullis Apostolicis locupletatum opus totum apud Marcum Antonium Zalterium 1607. folio. Flores ex his Commentariis collegit Aloysius Bariola, edidítque Mediolani 1610. in 8.

Vitam S. Raymundi de Pennaforte à vetusto Anonymo scriptore breviter collectam *notis* illustravit, & duobus libellis auxit; quorum prior de quibusdam S. Raymundi post mortem miraculis, alter de gestis Canonizationis. Romæ 1601. Hoc opus Hispanè conversum, editum fuit Cordubæ in 8.

De Vita, miraculis, & actis Canonizationis S. Didaci lib. III. Ad Philippum II. Hispaniarum Regem. Romæ 1589. in 4.

Instructio seu Praxis Inquisitorum. Hanc edidit unà cum opere suo *De Officio S. Inquisitionis* Cæsar Carena Cremonæ anno 1655. in fol. Olim edita est in 4.

De forma procedendi contra Inquisitos de Hære-

Hæresi, extat inter *Tractatus Doctorum* tomo IX. Parte II.

In Ambrosii de Vignate Tractatum de Hæresi Commentaria, &c.

In Pauli Grillandi de Hæreticis, & eorum pœnis notæ. Romæ an. 1581. in 4. apud G. Ferrarium.

In Bernardi Comensis Dominicani Lucernam Inquisitorum notæ. Simul ad ejusdem *Tractatum de Strigibus*. Romæ an. 1584. in 4. Adjunxit his *Tractatus duos Ioannis Gersonis, alterum de protestatione circa materiam fidei contra hæreses diversas* : alterum *de signis pertinaciæ*.

Responsio Canonica ad scriptum nuper editum in causa Henrici Borbonii, quo illius fautores persuadere nituntur Episcopos in Francia jure illos absolvere potuisse ab excommunicatione in casu Sedi Apostolicæ reservato. Romæ 1595.

Censura in Arrestum Parlamentale Curiæ Criminalis Parisiensis pronuntiatum XXIX. Novembris an. MDXCIV. contra Ioannem Castellum & reverendos Patres Societatis Iesu. Romæ apud Nicolaum Mutium anno 1595. in 4.

De Temporali regno Christi. Romæ apud Stephanum Paulinum 1611. 4.

De Hæreticis, & tempore gratiæ, quod ab hæresi ad Catholicam fidem redeuntibus interdum concedi solet, M. S. est in Bibliotheca Eminentissimi Cardin. *Barberini*, cod. CLXXIII. Incipit Procemium: *In vetustis libris MSS.*

Commentarius de S. Agnetis, & Sanctæ Constantiæ inventione : M. S. in eadem Bibliotheca; sive *Basilica S. Agnetis sæpe instaurata, seu renovata*, ad Cardin. Alex. de Medicis. Cod. MCCXXXIV.

Vitam S. Caroli Borromæi scripsisse etiam dicitur, quam non vidimus. Hanc tamen vertit in Hispanicum D. Ferdinandus Arias de Saavedra Hispalensis, ediditque Hispali an. 1609. 8. Hujus quoque nomen præ se fert liber Italicus ita inscriptus.

Relatione summaria della vita, santità, miracoli & atti, & Canonizatione di Santa Fráceſca Romana. Romæ apud Bartholomæum Gianetti 1608. in 8.

Decisiones sacræ Rotæ, ab eo formatas nostro ævo collegit, ediditque D. Didacus Antonius Frances de Vrrutigoiti Archipresbyter Darocensis in Ecclesia Cæsaraugustana, nunc jam Balbastrensis Episcopus, duobus tomis Priorem edidit Petrus Prost & socii 1648. in fol. posteriorem Philippus Borde & socii 1650.

FRANCISCVS DE PERALTA, Iesuitarum sodalis, Hispalensisque Anglorum collegii moderator, edidit -

Relacion, en que se da quenta del estado, que oi tienen las cosas de la Religion Catolica en Ingalaterra; y la persequution, que padecen los Catolicos, y del Martyrio que padecieron dos Sacerdotes y un lego. Hispali 1616. Hanc intexuit libro suo *de Anglicana persequutione* Didacus Iepes lib. VI. cap. IX. §. X.

Carta del Padre Rodrigo de Cabredo Provincial de Nueva España, en que se da quenta de la dichosa muerte, que tuvo en Londres la Señora Doña Luisa de Caravajal; anno 1614. in 4. Hispali.

FRANCISCVS PERANDREV, Valentinus, societatis Iesu sacerdos, scripsit -

De la Passion de Christo Nuestro Señor, fortè jam hoc tempore Valētiæ publicatum opus.

F. FRANCISCVS DE PEREDA, Matritensis, ordinis Prædicatorum, scripsit -

La Patrona de Madrid Nuestra Señora de Atocha; sive de Historia hujus sacræ Imaginis. Pinciæ 1604.

F. FRANCISCVS PEREIRA, Lusitanus, ordinis Eremitarum, olim Paulo V. Pont. Max. à concionibus, provinciæque suæ Præfectus, Mirandensis deinde Episcopus; obiit jam translatus in Lamecensem Ecclesiam anno MDCXXI. Scripserat, sive latinè, sive vernaculè -

De lo que hizieron los Padres Augustinos en las provincias del Oriente.

Vide-sis *Alphabetum Augustinianum* Thomæ de Herrera.

FRANCISCVS PEREZ, Toletanus, Latinæ linguæ Professor Salmantinus, edidit -

De Latinitatis rudimentis. Salmant. apud Mathiam Mares, 1566. 8. Toletanum diximus eum, qui in Toletana diœcesi refertur natus.

FRANCISCVS PEREZ CASCALES DE GVADALAXARA, Medicus Doctor, inter Seguntinos Professores primarius, scripsit librum -

De Affectionibus Mulierum. Vnáque -

De morbo illo, vulgò Garrotillo appellato: cum duabus quæstionibus, alterá de gerentibus utero rem appetentibus denegatam: altera verò de fascinatione. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1611. in 4.

De morbis puerorum. Matriti anno 1600. in 4.

FRANCISCVS PEREZ DE CASTILLA, Societatis Iesu, quamvis ab Scriptore *Bibliothecæ* hujus familiæ illaudatus, scripsit -

Vida del P. Martin Gutierrez; cujus viri sanctitatem commendans Ioannes Eusebius Nierembergius in *Viris suis illustribus*, hujus Historiæ meminit.

FRANCISCVS PEREZ DE SANCTA MARIA, publici juris fecit œconomicum opus ita inscriptum,

Guias discretas, *y instrucciones Christianas para que los Maestros de Escuela, Aios, Padres de familia instruian a los que tienen a su cargo: Institucion de una nueva escuela*. Valladoliti apud Franciscum Fernandez 1622. 4.

FRANCISCVS PEREZ DE NAVARRETE, ex Centurione Prætor urbis *Sancti Iacobi de Guaiaquil* & *Portus veteris* in Peruano regno, typis mandavit -

Arte *de enfrenar*. Matriti 1626. 4.

FRANCISCVS PEREZ DE NAXERA, Iesuita, scripsit -

Ortografia *Castellana*. Pinciæ apud Ludovicum Sanchez 1604. in 8.

Desengaños *del Alma, y memoriales divinos para todos estados*. Ibidem apud Franciscum Fernandez de Cordoba 1619. in 8.

F. FRANCISCVS PICHON & MERINERO, Franciscanus, scripsit -

De Deo Incarnato. Toleti 1659. 4.

F. FRANCISCVS DA PIEDADE MACIEL, Olissiponensis, ordinem fratrum Prædicatorum in cænobio *Goa* urbis Indiæ Lusitanæ principis fuit professus, scripsítque, seu potius cœpit scribere -

Expositiones selectas Sanctorum Patrum, Doctorúmque Classicorum in totum Historiale utriusque pagina textum collectas, & conceptibus prædicabilibus applicatas. Et primus quidem tomus constare debuit tribus partibus, de opere sex dierum; quarum prima prodiit Neapoli 1634. in fol. *Immensum opus* (air ille) *si adimplendum sit, & vix intra ætatem avi mei materni Petri Corsi Corsicæ nati, qui CXV. annis vixerat, absolvendum*.

F. FRANCISCVS PINHEIRO, Lusitanus, in oppido *Govea* natus, Iesuitarum sodalis, ac Doctor Theol. in Academia Eborensis urbis, Primarius cùm fuisset sacræ scientiæ Professor, edidit -

De Censu & Emphyteusi Tractatum. Conimbricæ typis Emmanuëlis Diaz 1655. fol.

FRANCISCVS DE PISA, Toletanus, sacræ Theologiæ ac liberalium artium in urbis suæ Academia Decanus, Pontificiique Iuris Doctor, in S. Catharinæ Collegio, ubi fundatum istud gymnasium est, sodalis, atque item Muzarabum (uti vocant tredecim Sacerdotum in majori æde collegium à Francisco Ximenio institutum, qui Gothico ritu sacra peragunt) major Sacellanus, scripsit -

Historia *de Toledo, primera parte*. Toleti anno 1605. in fol. rursùs curâ *Thomæ à Tamaio* 1617. in fol. Posteriorem Ecclesiasticis rebus destinatam occupatus aliis non perfecit.

Historia *de la gloriosa Virgen y martir Santa Leocadia*. ibidem 1589. iterúmque cum *Toletana Historia*.

La Tablas *de las ceremonias y oficio Mozarabe*. 1593. in fol. apud Petrum Rodriguez, & 1613.

Catalogo *de los Santos, o Varones insignes de la tercera orden de San Francisco; su aprobacion y alabança: el sumario de las Indulgencias espirituales, de que participan los que la siguen*. 1617. in 4. ibidem.

Estimulo *de la devocion, o suma de exercicios espirituales*. 1586. 12. ibidem.

Latina verò hæc reliquit, edita quidem-

Commentarios in Aristotelis libros De Anima. 1576. Matriti.

Manuale ad Sacramenta Ecclesiæ ministranda. Hujus operis condendi munus sic utilis & expetiti, Garsiæ Loaisæ tunc temporis Canonico, & Guadalaxarensi Toletanæ Ecclesiæ Archidiacono à Gaspare Quiroga Præsule fuerat injunctum. At noster, quâ causâ nescio, suscepit in se solus vicariâ operâ absolvendum; editúmque fuit Salmanticæ anno 1583.

Officium Sancti Dominici Silensis (populares *de Silos* vocant) Toleti 1599.

Inedita hæc; *Summam casuum conscientiæ, sive Commentarios de Sacramentis*, quod opus tantùm non perfecit: *De sacris ritibus & cæremoniis. In Divum Thomam, & Sacras Scripturas* quædam commentatus est, & in *Aristotelem*: quorum catalogum præfixit ejus Toletanæ Historiæ renovatæ editioni *D. Thomas Tamaio de Vargas* in vestibulo ipso operis Pisani. Obiit anno ætatis LXXXIII. humanæ salutis MDCXVI. in Segoviensi urbe, in cujus alma Ecclesia erat Canonicus: cum magna pietatis existimatione.

F. FRANCISCVS PIZAÑO, Mercenariorium sodalis, S. Theol. (ut vernaculo utar verbo) Præsentatus, edidit -

Instruccion *de la oracion*. Compluti in 8.

F. FRANCISCVS PONCE, nescio cui religiosæ familiæ addictus, scripsisse refertur-

Descripcion *del reino de Chile*. in 4.

D. FRANCISCVS DE PORTES, Vallisbonæ Cistercienfium cœnobii monachus publicavit à se confectam collectionem -

Privilegiorum Congregationis Hispanæ Ord. Cisterciensis. Compluti 1574. in 4. Obiit in suo monasterio anno MDCXIII.

FRANCISCVS DE LA PORTILLA, Sacerdos, ut suspicor, equestris militiæ S. Iacobi, edidit -

Re-

Reglas *de la orden y Cavallerìa de Sant-Iago: Tratado de su antiguedad y fin por que se ordenò*. Antverpiæ apud Plantinum 1598. 4.

Tratado *de la Nobleça*, quem vidit D. Thomas Tamajo.

FRANCISCVS PORTOCARRERO, Metellinensis Comitis filius, in eodémque oppido ad Anam fluvium natus, in Iesuitarum sodalitate vixit usque ad ætat. suæ LXXVIII. initæ Societatis LVII. annum, multarum virtutum commendatione clarus. Scripsit-

De la Descencion *de Nuestra Señora a la santa Iglesia de Toledo, y vida de S. Ildefonso Arçobispo della*. Matriti 1616. in 4.

Vertit in Hispanicum-

La Historia *de los Martires de la legion Thebea*. Reliquitque moriens Toleti anno MDCXXVI. prelo maturos-

Tractatus duos egregios, *Del Venerable Sacramento de la Eucharistia*, & *De la Virgen Nuestra Señora*.

D. FRANCISCVS DE PORTVGAL, Lusitanus eques, disertúsque Poëta scripsit, à filio post obitum patris edenda, Poëmata vulgaris Castellanæ linguæ hoc lemmate-

Obras Poeticas *de Don Francisco de Portugal*.

Elogium eorum habes à D.Francisco Emmanuële cent. II. epist. XCI. & cent.IV. ep.I.

FRANCISCVS PRATS, Valentinus, scripsit-

Institutiones Grammaticæ linguæ: quas Valentiæ publicavit anno 1620. in 8. Felicianus filius Tervelensis urbis ludi-magister post authoris obitum.

FRANCISCVS DE PRAVES, regius Architectus, ex Italico vernaculum dedit-

El libro I. *de la Arquitectura de Andres Paladio, que trata de cinco ordenes para fabricar*. Valladoliti 1625. folio.

FRANCISCVS DE LA PVENTE, Burgensis Presbyter, in regia urbe *Cusco* Americæ ad meridiem positæ elucubravit-

Tratado breve *de la antiguedad de la Casa de Vera, y memoria de las personas señaladas deste apellido, que se hallan en Historias y papeles*. Limæ 1635. 4.

D. FRANCISCVS DE QVEVEDO VILLEGAS, eques Sancti Iacobi, Dominus, uti vulgo audiebat, loci *Turris Ioannis Abbatis* in tractu illo Castellæ novæ, quem nos *Mancha* dicimus, urbanitatis & ingenii laudem cui hoc nostro sæculo concedere posset aut vellet, ante se neminem habuit. Postquam enim experimenta virtutis atque industriæ suæ in virili ætate viris principibus, qui per Italiam regiâ vice provincias administrabant, summoperè approbasset, periculosę plenis aleę negotiis, non sine præsentissimo vitæ periculo, immixtus & impensus; Gallias, Italiam integram, Germaniæque partem cum tota Hispania peragrasset; Matriti in curia substitit insignitus laudato jam equestris militiæ honore; studiis contentus, exercendóque disciplinarum liberalium meditationibus ingenio, summa cum sui nominis commendatione, atque æqualium admiratione. Composuit quippe studiorum quorumcumque gravissimorum seria cum jocorum & facetiarum ludicra arte sic feliciter, nemo ut, nisi rei gnarus, existimare posset ad diversa natū, aliisve assuefactum, quā quibus de ageret; sive sacrarum politicarúmve rerum documenta exponeret, sive fabulis & poëticis adinventionibus, faléque innocuo persundendis sæculi moribus ad libentissimum excitandum à lectoribus risum mentis aciē intenderet. Res enim Sanctorum gestas, Christianæ ac veræ politices dictata, Philosophorum severissima dogmata, virorúmq; famâ celeberrimorum actiones eo stylo duxit, iis eruditionis atque ingeniosissimæ prudentiæ geminis perornavit, ut perfectissimos horum omnium enarratores ex æquo provocare possit: eo autem acumine, eā inventionum, & novè atque excellenter excogitatorum ubertate, iis salibus, urbanissimisque jocis, eā sive carminis, sive liberi sermonis facultate universos ridiculi argumenti adimplevit numeros, ut non tantùm festivis omnibus Hispaniæ nostræ hominibus lumina (ut sic dicam) obstruxerit, sed vel inter universæ antiquitatis, novioráque florentissimæ Italiæ, atque aliarum gentium decora ingeniorum, quæ hâc viâ grassata sunt (verbo absit invidia) quem nostro parem dicere possim, inveniam nullum. In Poëticis nempe heroica nervosè ac sublimiter, lyrica venustè, ridicula ingeniosissimè, festivissimè, atque sic variâ & inexhaustâ de tenuibus quoque & siccis argumentis differendi copiâ tractavit, ut accedētes ad quodcumque, hujus præcipuè ultimi generis, carmen legendum vix sine stupore dimittat. Senex jam propter liberiùs, atque Socraticè traductam carmine administrationem reipublicæ, in viri cujusdam principis rerum tunc potentis indignationem incurrit; calamitatémque exilii & carceris per aliquor annos fortiter fuit & constanter passus. Tandem libertati restitutus vidit obitus sui diem Villę-novę Infantum, qui & natalis ei fuisse locus dicitur, anno hujus sæculi XLVII. Opera ejus variis in locis seorsim, simúlque typis promulgata sunt, præsertim fabulosa & ludicra solutæ dictionis: tandémque Bruxellis tribus tomis prodierunt, eā distributione, & ordine, quo minùs debuit. Quare nos ita commodiùs distribuisse ea neminem dubitaturum speramus.

Prosaica, aut sacra sunt, aut sacro-historica,

rica, sive sacro-politica: qualia hæc -

Politica *de Dios, Govierno de Christo, sacada de la sagrada Escritura*; duabus partibus. Quarum prior edita olim fuit Cæsaraugustæ 1625. in 8. Matriti 1626. 8. Barcinone apud Stephan. Liberos eodē ann. Cui posterior adjuncta fuit, primùm, ut suspicor, post authoris mortem Matriti 1655. in 8. In editione Bruxellēsi divisæ sunt: pars prior primo volumine, posterior autem secundo edita est.

La Caida *para levantarse, el Ciego para dar vista, el Montante de la Iglesia en la vida de San Pablo Apostol*. Matriti 1644. 8.

Epitome *a la Historia de la admirable vida y heroicas virtudes del Beato Padre Fr. Tomas de Villanueva*. Matriti apud Cosmam Delgado 1620. 8.

La Cuna *y la Sepultura, doctrina para morir*. Matriti, atque Hispali 1634. in 16.

Afecto fervoroso *del Alma agonizante, con las siete palabras, que dixo Christo en la Cruz*. Opusculum hoc, ut credo, primùm prodiit Bruxellis in hac postrema editione.

Memorial *por el Patronato de SantIago*, Cæsaraugustæ an. 1629. 8. Pro unico scilicet Iacobi Apostoli patrocinio Hispaniarum, cujus partem Theresiæ sanctissimæ de Iesu adjudicari debere acclamatione publicâ quibusdam sederat:

Carta *al Rey Luis XIII. de Francia en razō de las acciones nefandas y sacrilegios execrables, que cometiò contra el derecho divino y humano Monsiur de Xatillon con el exercito descomulgado de Franceses hereges*. Matriti 1635. 4.

Introduccion *a la vida devota compuesta por el Bienaventurado Francisco de Sales Principe y Obispo de Colonia de los Allobroges*: post veterem aliam versionem Gallici operis Salesii, quæ nostro minùs recta & correcta visa fuit. Matriti 1634. in 8.

Aut profana; eáque vel Historica, vel Historico-moralia, vel Politico-moralia; scilicet -

Vida *de Marco Bruto, escrita por el texto de Plutarcho, ponderada con discursos*. Matriti cùm priùs, tum anno 1648. in 4. Prodiisse quoq; Hagæ Comitis apud Hollandos id opus, nescio an in Latii sermonem transformatum, anno 1660. in 4. in catalogo quodam Gallico nuper legimus.

De los Remedios *de qualquier Fortuna; Libro de Lucio Anneo Seneca traducido con adiciones, que sin eu de comento*. Matriti apud Ioannem Martinez 1638. Falsò tamen hic liber tribuitur Senecæ.

Virtud *militante contra las quatro pestes del Mundo, Invidia, Ingratitud, Sobervia, y Avaricia, con los quatro fantasmas, desprecio de la muerte, vida, pobreza y enfermedad*. Cæsaraugustæ apud hæredes Petri de Lanaja 1651. in 8.

El Romulo *del Marques Virgilio Malvezzi*. Matriti 1636. in 16. Ex Italico authoris Hispanè conversum opusculum.

Aut tandem Iocosa, sive Ioco-seria, aut Satyrico-moralia, hæc scilicet,

Los Sueños. Quo nomine veniunt omnes hi Tractatus, variis locis, atque annis excusi, recusique;

El Sueño *de las Calaveras*.

El Alguacil *Alguacilado*.

Las Zahurdas *de Pluton*.

El Mundo *por de dentro*.

El Entremetido, *la Dueña y el Soplon*.

Visita *de los chistes*. Variis locis prodierunt, & Barcinone apud Petrum de la Cavalleria 1628. 8.

Gallicè omnia hæc vertit Dominus *de la Geneste* hac inscriptione, *Les visions de Dom Francisco de Quevedo Villegas, augmentées de l'enfer reformé, traduite de Espagnol par le Sieur de la Geneste*. Parisiis 1641. in 8. deinde Rhotomagi 1653. in 8. apud Iacobum Heroult. His somniis adjungūtur minutiora alia æquè festiva, scilicet -

Cartas *del Cavallero de la Tenaza*: quæ & Gallicè leguntur.

Libro *de todas las cosas y otras muchas mas*.

La Culta *Latini-parla*.

Cuento *de cuentos*.

Casa *de los locos de Amor*; ad D. Laurentium de Vanderhammen & Leon. Qui Laurentius verus author est hujus opusculi, quod ex ore ipsius Granatæ audivi, non Franciscus noster, cujus ingenium & stylum ne minimùm quidem sapit.

Tira la piedra *y esconde la mano*.

Prematica *del Tiempo*.

Carta *de las calidades de un Casamiento*.

Historia *y vida del Gran Tacaño, aliàs, del Buscon*; sæpiùs in 8. Quæ & Gallicè prodiit ab Anonymo conversa hac inscriptione *L'Aventurier Buscon, Histoire facecieuse, ensemble les lettres du Chevalier del Espargne*. Lugduni apud Petrum Bailly 1644. in 8.

La Fortuna *con seso, y la Hora de todos; Fantasia Moral*. Cæsaraugustæ prodiit posthumus hic liber anno 1650. in 8.

Metrica omnis generis, præter ea, quæ olim prodierunt seorsim, de quibus postea, uno volumine edita sunt industriâ & operâ D. Iosephi Gonzalez de Salas viri admodum eruditi, qui & dissertationes in unumquodq; carminis genus adjunxit, notulisque per marginem sparsis obscurioribus quibusdam locis facem immisit. Systematis hic titulus,

Parnaso Español. Matriti anno 1648. in 4. deinde 1650. apud Didacum Diaz de la Carrera: tertiò Bruxellis ex officina Foppens 1660. in 4. quæ tertia pars, seu volumen est hujus Bruxellensis editionis. Desiderantur adhuc ex novem Musis hujus Par-

nassi tres ultimæ, quas invidit nobis laudati *Iosephi* obitus.

Ediderat olim-

Epicteto Español *en versos con consonantes: con el origen de los Estoicos, y su defensa contra Plutarcho, y defensa de Epicuro contra la opinion comun.* Matriti 1635. in 12.

Focilides *Filosofo Griego traducido en verso suelto*; simul cum Epicteto.

D. Thomas Tamaio de Vargas in *Defensione Ioannis Marianæ* pag. 38. scriptas habere ait Quævedum persuasione ejus prope diem edendas *in omne genus Scriptorum, Hebræorum, Græcorum, Latinorum observationes*.

F. FRANCISCVS DE QVIÑONES, Legionensis, nobilissimam in sæculo nactus originem, ut pote filius Didaci Fernandez de Quiñones Comitis primi *de Luna* ex Ioanna Henrriquez Henrici Comitis de Alva-deliste nata, religiosum Franciscanorum vitæ statum præ eo habuit, ac præ stemmate gentilitio *Francisci ab Angelis* appellationem. Cujus quidem familiæ integræ, post adimpleta laudabiliter domestica cum studiorum, tum regiminis munera, renuntiatus fuit Burgis anno MDXXII. Generalis Minister. Carolo Augusto reatus confitenti aures præbuisse dicitur. Ab eóque ad Clementem VII. Papam venit Romam, atque inde à Clemente ad Carolum rediit quo tempore Cæsariani exercitus impotentia divina omnia & humana præ sævitate morum ac temporum conculcaverat. Bene autem secum actæ rei testimonium daturus Pontifex collegio eum agregavit Purpuratorum Patrum; nec diu post infulis Cauriensis Ecclesiæ, annuente ac supplicante Cæsare, decoravit. Romæ ad S. Crucis in Hierusalem, cujus Basilicæ appellabatur titulo, pietatis suæ ac munificentiæ testimonia non obscura reliquit: in qua & terræ mandatus fuit, cùm Verulis in Latio mense Oct. MDXL. vivis abreptus fuisset. Singulare interim viri æque docti piique de lueris ac doctrinâ Ecclesiæ meritum in eo collocatum communis persuasio est, quòd Clementis ejusdem hortatu -

Breviarium Romanum confecerit, aliquanto brevius, sed numeris omnibus Pauli Papæ III. judicio, qui approbavit, atque Ecclesiæ totius perfectum & absolutum: quod Romæ publicavit anno MDXXXVI. In quo tamen operâ usus fuit Didaci à Neyla, ut in eo jam annotatum manet, Ioannésq; Genesius Sepulveda diserté affirmat in centesimâ suarum epistolarum ad eumdem datâ. In eo verò sibi adeò placuit Anonymus quidam author *Consultationis de reformandis Horis Canonicis*, ut causam quærat, nec inveniat subsequutæ deinceps aliquando hujus Breviarii prohibitionis. Verba hujus quære-sis apud Vvaddingum. Reliquit etiam -

Registrum accuratum *sui Generalatus*: quod penes se idem Vvaddingus habuit. *Compilatio* item *omnium Privilegiorum Minoribus concessorum* Hispali typis edita 1530. ejusdem curæ debetur. Plura de eo Vvaddingus, & Davila noster in *Theatro Ecclesiastico Cauriensis Ecclesiæ*.

D. FRANCISCVS DE QVINTANA, Matritensis, Philosophicis atque Theologicis imbutus disciplinis, edidit latens sub nomine *Francisci de las Cuebas* -

Experiencias *de Amor y Fortuna*, tum alibi, tum Gienni apud Petrum Cuestam 1646. in 8. quod opus Italicè versum extat per *Barthol. della Bella*, Venetiis anno 1654. in 12.

Proprio autem -

La Historia *de Hipolito, y Aminta*: prosaicum & amatorium poëma. Matriti anno 1627. in 4.

FRANCISCVS RADES DE ANDRADA, Sacerdos religiosæ Militiæ Calatravensis, Philippo II. Regi Catholico à sacris, vir nostrarum Historiarum industriis enarrator, ac optimæ fidei & judicij scriptor, edidit, eo nomine ab Ambrosio Morali laudatus lib. IX. *Historiarum* c. VII.

Coronica *de las tres Ordenes y Cavallerias de Santiago, Calatrava, y Alcantara*. Toleti 1572. in folio.

Catalogo *de las obligaciones, que los Cavalleros Comendadores, Priores y otros religiosos de la orden y Cavalleria de Calatrava tienen en razon de su abito y profession*. Toleti apud Ioannem de Aiala 1571. in 8.

Genealogia *de los Ponces de Leon*. M.S. quam vidit D. Thomas Tamajus.

Nobiliario. Hoc opus adhuc latet; ac possidere se id M.S. testatus fuit Thomas Herrera Augustinianus in *Chronico* vernaculè scripto *Salmantinæ* sodalium *domus* cap. XIV. aliique. Toletanis civibus adscribit hunc D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hispanorum*.

D. FRANCISCVS RAMIREZ DE HARO, Eques ordinis Sancti Iacobi, vertit ex Latino in vernaculam nostræ gentis linguam -

Libro *de los Quatro Novissimos de Dionysio Cartusiano*. Matriti 1630. in 8. Quæ tamen interpretatio prohibitionis notam apud nos incurrit.

D. FRANCISCVS RAMOS DEL MANZANO, domo ex Salmantica urbe, natus, educatus inter studia gymnasii istius amplissimi, prosperrimisque instructus à natura ipsa singularis ingenii, memoriæ præsentissimæ, ac defæcati judicii dotibus exquisitam studiis primùm humanitatis, deinde Iuris prudentiæ industriam sub optimis præceptoribus mancipavit. Adolescens adhuc in primis jam ipse numerabatur, ex quibus schola hæc optimum

timum quemque ad docendi munus non sine prævia multiplicis experimenti probatione admittere solet. Quare ad album Iuris civilis Professorum maturè receptus in omnibus Academicis docendi locis & gradibus summa cum admiratione hominum & plausu emicuit, donec ad primæ horę diei cathedram, quæ honorificentissima est omnium aliarum, asceuderet. Doctrinæ ibi tam Legalis, quàm variæ, tam sacræ, quàm profanæ, tam severæ, quàm amœnioris & politioris locupletem gestare animum quotidianis experimentis fuit compertus; eâque vigere in prælectionibus publicis & concertationibus scholasticis ingenii alacritate & subtilitate, memoriæ excellentiâ, dicendique majestate ac decore, ut collegarum, quos habuit, doctissimorum censione vix alius tot propitiæ naturæ dotibus æqualem omnino industriam laborémq; induxisse, aut iuducere potuisse videretur; principémque suæ artis locum libenter omnes ei concederent. Sed ne hoc tanto præceptore Academia ista diutiùs frueretur Philippus Rex noster IV. fecit, creans ipsum, instante Montis-regis Comite, qui rerum Italicarum consiliis præerat, Extraordinarii, ut vocant, Mediolanensis Senatus Præsidem. Hinc adlectus inter Patres supremi ejusdẽ Italię Cõcilii, non diu pòst ad Castellæ alterum, hoc est amplissimum omnium ordinem, qui apud nos publicam gerunt rem, transfertur. Homo tamen ad omnia egregia natus, & ipse idoneus ante alios visus fuit, cui dignitate spectabili, sermonis tam latini, quàm vulgaris facundiâ ornato, judicii pręstantiâ (quo summè est ad rem opus) atque omnigenâ eruditione prædito scribendi partes committerentur res ab eodem Rege nostro gestas pace, bellóque, quas nemo hactenus pro dignitate tractavit. Parabat jam huic ponderi gestientes humeros; nactus quippe liberalibus studiis, quibus summopere delectatur, excolendis patentem campum: & ecce administrare jubetur vices absentis tunc Concilii Indiarum Præsidis (erat is D. Gaspar de Bracamonte Peñarandæ Comes, qui Neapolitanum moderabatur regnum) nempe Historicis lucubrationibus in aliud tempus sepositis; quasi carere ejus industriâ publicæ nequirent rei momenta, curiáque & forum domesticis ac privatis occupationibus hominem invidissent. Vsque dum reverso Bracamontio iterum secessit ad munus suum gerendum; quod ita cum Senatoris vicibus composuerat Rex Maximus, ut liberum & arbitrarium Ramo esset regio Historico manere domi intentum operi, aut in Senatum venire. Nec adhuc tamen ei diu licuit hâc uti conditione; quippe qui succedenti Carolo Regi nostro in Philippi IV. parentis Magni locum ea in ætate, quæ puerilibus rudimentis, támque literariæ, quàm Christianæ doctrinæ præceptis imbuenda fuit, Magistri operas, ante biennium huic destinatus muneri, nunc exhibet. Ramum authorem habet-

El Memorial *á Nuestro Santissimo Padre Alexandro VII. sobre la provision de las Iglesias, que estan vacantes en la Corona de Portugal.* Matriti priùs sermone Hispano, circa annum 1659. deinde Neapoli Italico apud Ægidium Longum 1661. folio. Item succedentibus in media pace tumultibus bellicis, aggredientéque Gallo Rege provincias Belgicas, (quo jure notum satis est universæ Europæ) libello à Gallis prætexendæ irruptioni phantastico justitiæ titulo in publicum emisso, opposuit-

Respuesta *de España al Manifiesto de Francia.* Matriti 1668. in folio. Cujus interpretationem latinam adornabat Ioannes filius regius Senator, cum ad meliorem vitam fuit vocatus. Dum Professorem adhuc Salmanticæ ageret, typis commisit-

Dissertationem extemporaneam ad Tit. Cajum de Vsufructu municipibus legato. Salmanticæ 1623. in 4.

Dissertationem aliam *extemporaneã de Domesticis & Protectoribus ad Leg. II. C. de Excusationibus munerum lib X.* Ibidem 1629. 4.

Vulgarique linguâ ad instruendum Romæ D. Francisci Menchaca Salmanticensis ex prima nobilitate civis votum sedi Apostolicæ offerendum uxorem ducendi in secundis nuptiis conjugis præmortuæ sororem-

Consultacion *sobre que es dispensable para el matrimonio el impedimento del primer grado de afinidad en la linea obliqua.* Ibidem 1644. in folio.

Premit alia non minùs digna quæ viritim terat communis usus: sed quorum nomine dolemus maximè expectationi eruditorum hucusque non satisfactum,

Commentarii sunt *ad Leges Iuliam & Papiam*: cujus operis alterum volumen jam à tempore scholastici muneris perfectum, si per occupationes ei licuerit, quamprimùm limæ ultimę supponet, ut dignum authoris famâ veniat in typorum lucem.

FRANCISCVS REDON, Valentinus, scripsit-

El maior prodigio, *origen de las Missas de San Vicente Ferrer.* Matriti 1654. 8.

FRANCISCVS REVERTER, Catalanus, ut existimo, Iuris utriusque Doctor, in Neapolitano regno Magistratus gessit, probitatéque ac doctrinâ admodum floruit. Anno quippe MDXXXII. Præses, ut vocant, Regię Cameræ electus, eidem Curię anno MDXLI. datus fuit Præfectus (*Præsidem* Consiliarium quemque, Præfectum verò *Locumtenentem Regiæ Cameræ* appellant) tandémque supremæ Curiæ, seu Cancellariæ Senator sive Regens, hoc

hoc est, Collateralis Concilii pars anno MDXLVII. cooptari meruit.

Moriens ille Augusto mense MDLXXX. inedita reliquit -

Decisionum Regia Camera quinque volumina, quę adservar Neapoli Laurentius Crassus Iurisconsultus; uti lego in *Origine Tribunaliū Neapolitanæ urbis* Nicolai Topii parte III. pag. 223.

FRANCISCVS DE LA REINA, Zamorensis, veterinariæ artis ferè inter nos princeps, scripsit -

Libro de Albeiteria: qui cum notis, seu glossis *Ferdinandi Calvi* Placentinæ urbis Veterinarii editus fuit circa annum 1602. Burgis, ut credo, à Philippo Iunta, deindéque Compluti 1623. in 4. & an. 1647. in 4.

F. FRANCISCVS DE RIBERA ANGVLO, Augustinianus provinciæ Bœticæ, in Granatensi & Vrsaonensi familiæ hujus religiosę domibus studiorum Præfectus, S. T. Magister, scripsit -

Discursos Quaresmales *sobre la vida de San Nicolas de Tolentino*. Hispali anno 1631.

Practica *de perfeccion en la vida de la perfecta viuda S. Monica*. Hispali apud Franciscum de Lyra 1621. in 4.

F. FRANCISCVS DE RIBEIRA, si alius est à superiore, Mexici apud Indos florebat circa annum MDC. in Augustiniana eadem familia, scribens, uti Ioannes Gonzalez de la Puente in *Chronico* referr Hispanico *Mechoacanensis provinciæ*,

Vida *del Venerable Padre Fr. Iuan de Alvarado*.

FRANCISCVS DE RIBERA, Villacastinensis, (oppidum est satis amplum in Segoviæ urbis territorio) Iesuitarum Presbyter, cujus instituti legibus supposuit se Salmanticæ tribus jam supra triginta annis natus post decursa fœlicissimè sub optimis præceptoribus studiorum omnis generis spatia, præsertim Theologica, Bibliorum sacrorum quibus commendara est clavis, linguarum itidem Latinæ, Grecæ, Hebraicęque. Quarum præcellenti cognitione quò magis fuit instructus, eò faciliùs inoffenso pede, apertisque, ut dici solet, Musarum januis adyta omnia scientiæ istius scientiarum, arcanáque difficillimorum librorum mysteria, si quis alius ætatis nostræ, penetrasse videtur. Collegium interim Iacobo Apostolo dicatum, quod in eadem Academia ab erectore vocant Compostellæ Archiepiscopo, unus è togatis sodalibus habitaverat, insigniáque Theologi Doctoris susceperat. Quinquennio autem vix inter suos elapso cathedræ Sacrorum Bibliorum præficitur, quam domi tunc primùm Salmanticæ instituere operæ duxit pretium Societas. Sexdecim huic muneri integros annos, quibus superstes fuit, exquisitámque in iis eruditionis & industriæ impendit operam. Nec religiosè minùs solidam undecumque pietatem, institutiq; sui tenorem servavit; ut verum Balthasaris Alvari, cujus institutionem sortitus est Mediuæ-campi, Salmanticæque, discipulum diceres. Sciebat nempe doctrinam quamvis multiplicem absque sapientiæ studio in revelandis divinarum insinuatiouum mysteriis, tractandisque sacris codicibus vix aut ne vix quidem promovere. Obiit vegetâ adhuc ætate, atque eo majori desiderio sui relicto; quod quidem doctissimis editis in lucem commentariis bona ex parte levare visus est; anno videlicet MDXCI. mense Novembri quatuor annis tantùm quinquagenario major. Scripta ejus -

Commentarii in XII. Prophetas minores, sensum eorumdem Prophetarum historicum & moralem, sepè etiam allegoricum complectentes. Romæ 1590. apud Iacobum Tornarium in 4. Coloniæ typis Mylii 1599. & Birckmanni 1600. in fol. Lutetiæ 1611. ac demum operâ Ricardi Gibboni Iesuitæ correctius Duaci typis Balthasaris Belleri an. 1612.

Commentarii Historici selecti in eosdem XII. Prophetas minores: sive Commentariorum præcedentium velnti Compendium. Salmanticę apud Ioannem Ferdinandum 1598. 8.

In Sacram B. Ioannis Apostoli & Evangelistæ Apocalypsim; & -

De Templo & iis quæ ad Templum pertinent lib. V. Lugduni apud Iuntas 1592. Antverpiæ apud Bellerum 1593. rursúmque apud Martinum Nutium 1603. 8.

In Sacrum Iesu Christi Evangelium secundum Ioannem. Lugduni apud Horatium Cardon & Petrum Cavellat 1623. 4.

Hispanicè verò -

Vida de la *Madre Teresa de IHS. Fundadora de las Descalças y Descalços Carmelitas*. Matriti 1602. in 4. cujus scilicet sanctissimæ Heroinæ confessionibus is pręfuerat aliquando. Ea Gallicè conversa extat Parisiis 1645. in 8. Latinè quoque, & Italicè: Latinè quidem unà cum operibus Sanctæ ipsius Theresiæ, Coloniæ apud Ioannem Kimkium 1620. in 4.

F. FRANCISCVS RIOLANO, (Vvaddingus *Rivellianum* appellat) ordinis Minorum provinciæ S. Iacobi, edidit -

Seraphicam Hierarchiam Sanctorum ordinis Minorum 1632.

D. FRANCISCVS DE RIOXA, Hispalensis, acri vir judicio, & bonarum artium cognitione, divinarúmque, atque humanarum

rum rerum notitiâ non mediocri, evocatus in Curiam lateri adhæsit Gasparis Guzmanii Olivarum Comitis, Philippo Regi IV. ante omnes alios, dum viveret, chari; apud quem Bibliothecarii munus gessit, Historiographi regii decoratus honore, nec non Inquisitoris, cùm Hispalensis, tum supremi Iudicum fidei Senatus; quem tamen ultimo dictum locum, variante Patroni fortunâ, occupare non valuit, quantumvis aliquot ante mortem annis gratiâ floruerit ejusdem Philippi Regis, traditâ sibi Bibliothecæ Regiæ curâ. Elucubravit olim -

El Aristarcho, *o censura de la Proclamacion catolica de los Catalanes*. Matriti 4. absque auctoris nomine.

Ildefonso, *o Tratado de la Concepcion de Nuestra Señora*. Hunc librum laudat D. Thomas Tamajus in opere inscripto, *La verdad de Dextro*, fol. 93. nondum, ut credo, formis excusum.

Carta sobre *el Titulo de la Cruz*.

Respuestas *a las Advertencias contra su carta, intituladas del Duque de Alcala*. 4.

Avisos *a Predicadores*, attribuit ei Franciscus Paciecus Pictor Hispalensis *en los Dialogos dela Pintura*.

Minuta alia fecit in gratiam amicorum, majoribus forsan abstinens ob judicii acrimoniam, quâ non aliena tantum, sed & sua opera dijudicabat. Matriti demum obiit circa annum MDLVIII.

FRANCISCVS ROALES, Salmantinus, Mathematicarum artium Professor, scripsit -

Exequias *del Principe Filiberto*. Matriti anno 1626.

Satyrico etiam sale perfricuit Angelum Manriquium, Cisterciensem, exequiarum solennia Philippo III. Regi Salmanticæ soluta referentem, censorio codicillo inscribens *La Mironeria*. Nec non Apologiam formavit hoc titulo-

Epiphaniam, sive manifestationem & satisfactionem in luce totius Ecclesiæ Dei &c. Mediolani 1633. adversus quemdam, ut eredimus, religiosum ordinem; quæ idcirco apud nos prohibita est.

F. FRANCISCVS DE ROBLES, ordinis Minorum provinciæ Castellæ, scripsit -

Rationem accentuum omnium ferè dictionum difficilium tam linguæ Latinæ, quam Hebraicæ, nonnullarúmque Græcarum, sed præcipuè earum quæ per sacras literas sparguntur, cum quibusdam Ortographiæ regulis, cum additionibus *Ioannis de Robles*. Toleti 1572. 8.

Tribuitur etiam Francisco de Robles, domus Cæsaraugustanæ Franciscanorum -

La Ortografia *Castellana*, de quo nil ultra compertum habeo.

FRANCISCVS RODRIGVEZ, Arandensis ad amnem Durium, Iesuita, XX. annis Romæ commoratus ab epistolis etiam fuit Præposito hujus familiæ generali. Reversus ad nos Conchensi collegio, bis quoque Toletanæ domui Professorum præfuit, ubi & denatus est magnam pietatis famam relinquens. Scripsit -

Tratado *del Iubileo del Año Santo*. Romæ apud Stephanum Paulinum 1600.

Italicè verò -

Epistolam ad Congregationem B. Mariæ Virginis assumptæ in domo Professa Romana. Romæ apud Aloysium Zannetum 1595. 8.

Ejus quoque Hispanum vidimus simile aliud, hoc titulo -

Del origen y *progresso de las Congregaciones de Nuestra Señora, que ay en la Compañia*. Compluti apud Ioannem Gratianum. 1611. in 8.

Vulgavit item alieno nomine -

Librum de Meteoris: reliquitque prelo matura -

De Christiani hominis Officio:

Vitám que D. Catharinæ de Mendoza Fundatricis Complutensis Collegii Societatis Iesu.

Exempla quoque *magnorum virorum*.

Compertum satis non habeo, an diversus ab hoc fuerit, qui vertit in Hispanicum ex Hieronymi Plati Latino commentarium -

Del Bien *del estado Religioso*. Medinæ 1595. 4.

Obiit XXI. Martii MDCXXVII. ætatis suæ LXXIX. religiosæ vitæ LXII.

FRANCISCVS RODRIGVEZ LOBO, Lusitanus, Leiriensis, amœno ingenio vir, & musarum operi quasi natus, multa scripsit, tam prosaica, quàm metrica venustatis & elegantiæ non vulgaris; dignus quidem fœliciori exitu: nam cum ab Scalabi Vlissiponem scaphâ secundo Tago veheretur, submersus periit, *Assentaris*. Comite, qui simul erat, ad littus enatante. Præsagiisse sibi hoc fatum ipse visus fuit, cum, nescio ubi, exoptavit, poëticâ licèt exaggeratione, inter Tagi arenas sepulturam. Hæc ejus opera laudantur,

O Condestable *de Portugal Don Nuno Alvarez Pereira*, Poëma heroicum. Olissipone 1610. in 4.

Eglogas. Ibidem 1605. 4.

Os Romances.

Cotte em Aldea, *ò noites de Inverno*; quem Castellanum vidimus operâ Ioannis Baptistæ de Morales ex Lusitano conversum, atque editum Montillæ in Bætica 1622. in 8.

Primaveiras; tripartitum opus. Prima pars generali nomine *Primavera* appellata Olissipone fuit edita anno 1608. in 4. sicut & secunda *El Pastor Peregrino* inscripta: tertia autem, cui titulus *O Desenganado*, ibidem prodiit anno 1614. in 4.

Comœdiam *Euphrosynam* inter Lusitanos cele-

celebratiſſimam authoris anonymi, qui ſe tamen *Joannis Spera in Deo* appellatione notum voluit, primus edidit Lupus noſter à ſe recognitam. De cujus viri laudibus Emmanuel Faria de Souſa in *Fonte Aganippes*, quadámque hujus libri *Egloga* videri poteſt. Reperio etiam Franciſco Rodriguez Lobo inſcriptum *La Jornada del Rey Filippe III. a Portugal año de MDCXIX. en varias Poeſias*, quod erat M. S. in 4. in Bibliotheca Olivarienſi.

FRANCISCVS RODRIGVEZ DE VALCARCER, Zamorenſis, poſt Salmantinam, & Pincianam Iuris civilis profeſſionem, Seguntiæ obtento Doctorali Canonicatu Ius inſuper Canonicum primarius Lector docens, edidit-

Epitomen Iuris Canonici. Compluti anno 1647. in fol. Creatus hic Epiſcopus Carthaginis novæ in America XXI. Iunii anno MDCXLIX. obiiſſe dicitur XVIII. recurrentis ejuſdem menſis anno MDCLI.

FRANCISCVS ROLLIM DE MOVRA, Luſitanus, Leirienſis, ut audio, *de Azambuja, de Marmelar*, & *Montragil* Toparcha, Poëta eruditus, ſcripſit-

Dos Noviſſimos: quatuor canticis, ſive partibus. Oliſſipone 1623. 4.

FRANCISCVS ROMAN, Carmonenſis in Bætica, fecit publici uſus, Ioanne à Ceſpedes curante,

Tratado *de la Eſgrima con figuras*. Hiſpali ex officina Bartholomæi Perez 1532. in folio.

FRANCISCVS ROS, Gerundenſis, Ieſuitarum ſodalis, ob ſtrenuam navatam in Oriente pro Chriſti fide & chriſtianæ illius gregis pace operam Epiſcopus Angamalenſis Goano Antiſtiti Metropolitano ſubjectus, indéque à Paulo V. eâ ſede Cranganorem translatâ, Cranganorenſis Archiepiſcopus fuit renuntiatus. Scripſit-

Doctrinam Chriſtianam linguâ Malabaricâ.

Ritus baptizandi, inungendi infirmos, nuptias celebrandi, è Latina in Syriacam linguam convertit in uſum Parochorum Angamalenſium.

Miſſalia, Breviaria, Ritualia, alióſque libros Eccleſiaſticos è ritu Romano in Chaldaicam linguam tranſtulit.

FRANCISCVS ROSARIVS, vulgo DE ROSALES, Profeſſor bonarum literarum Burgenſis urbis, edidit-

Obſervationes quaſdam in *Hymnos Breviarii*. Burgis 1578. in 8.

D. FRANCISCVS DE ROXAS, Valentinus ex primaria totius regni urbe, ad quam refert natales claros, ut formaret ſtudia Juris in Salmanticam ſe conferens, locum inter ſodales collegii, quod Archiepiſcopi propter fundatorem Antiſtitem Compoſtellanum vulgò appellant, ſortitus eſt, triennio poſtquam legitimæ ſcholæ temporis ritè tranſacti reportaviſſet ſolemne teſtimonium. Eo loco manere diu non potuit, Romam quippe ad jus dicendum inter Rotæ, ut vocant, Pontificiæ Auditores pro corona (trium regnorum collectio ſic audit) Aragoniæ profectus fuit, in qua urbe integris manſit duodeviginti annis, mactus interim Eccleſiaſticis aliquot beneficiis, præcipuéque Archidiaconatu & Canonicatu Valentinæ Eccleſiæ. Revocatus tandem in Hiſpaniam, donatúſque VIII. Ianuarii, anni MDCLIII. Eccleſiâ urbis fuit Tarraconenſis; ac poſt annos X. hoc eſt XXIII. Aprilis MDCLXIII. Abulam Caſtellæ, retento alioqui Archiepiſcopi titulo, translatus. Prodierunt nuper-

Deciſiones ejus *Sacræ Rotæ*. Lugduni in folio, ex officina Ioann. Ant. Huguetam, & M. Ant. Ranaud 1662. curâ Ioſephi Vileta I. V. D. & Barcinonenſis Profeſſoris.

F. FRANCISCVS DE ROXAS, Toletanus, ordinis Minorum Caſtellæ provinciæ, S.T. Lector, ac Theologus Cenſor apud ſupremæ Inquiſitionis Patres, concionator magni nominis, edidit-

Commentaria in concordiam Evangeliſtarum juxta translationes literales, anagogicas, morales & allegoricos ſenſus, ſecundum ordinem Evangeliorum totius anni, partim latino, partim populari ſermone, duobus tomis. Matriti apud Ioannem de Cueſta 1621. in folio. Lugduni iterum ſub *Catenæ* nomine tribus tomis in folio. Hiſpanè etiam-

Quadrageſimal *ſobre los Evangelios*. Matriti 1628. fol.

De los oprobrios, *que en el arbol de la Cruz oiò Chriſto, quando dixo las ſiete palabras*; duobus tomis. Prior Matriti 1634. poſterior 1640. prodierunt.

Teſoro funeral *de la Igleſia Catolica*. Ibidem 1636.

Elucidario *de Nueſtra Señora*. ibid. 1643

Sermonem quoque *de S. Franciſci ſtigmatibus* tribuit ei *Haroldus* in ſupplem. *Vvaddingi* M. S.

Parabat *ordinis ſui Hiſtoriam* ſeptem aliis voluminibus: ſed mors fortè has cogitationes interrupit.

FRANCISCVS DE ROXAS, inſcripſit nomen ſuum libello, qui hoc titulo notatus prodiit,

Dos Oraciones, *que Nueſtro Señor enſeñò à ſu ſierva Agueda de la Cruz para ſacar Animas del Purgatorio*. Matriti apud Didacum Flamenco 1623. in 16.

FRAN-

FRANCISCVS DE ROXAS, inter scriptores numeratur Hispanos, qui matrimonii inter Henricum Angliæ Regem VIII. & Catharinam olim contracti causam propugnarunt. Nicolaus Sanderus lib. I. de Schismate Anglicano, *Apud Hispanos verò* (ait) *Franciscus Roxas: Alphonsus Virvesius, Alphonsus de Castro, & Sepulveda: apud Lusitanos Alvarus Gomesius* &c.

FRANCISCVS RVBIO DE LA GVIA, natus in oppido *El Fresno de Castilla*, uti ipse refert, incola verò urbis *Manilæ* Philippinarum Insularum regiæ, M.S. reliquit, harum veluti Historiam quamdam hoc titulo -

Fortuna *del Esquadron Christiano, y acontecimientos Españoles*; XLVII. capitibus, in quorum fine promisit se daturum alteram operis partem. Matriti possidebat hujus exemplum *Laurentius Cocus* Vmber sæpiùs à me laudatus.

F. FRANCISCVS RVIZ, aliàs DE VALLADOLID, Pincianus, Benedictinorum sodalis, atque in cœnobiis Salmantino & Zamorensi, & Sancti Facundi (*Sahagun* vocant) Abbas, claruit sæculo superiore sacrarum literarum, Biblicæque inprimis totius rei cognitione, cui exoticarum linguarum promovendis Theologiæ studiis valde utilium, multæque eruditionis ornamentum adjunxit. Quapropter non mediocribus & ipsum ornant laudibus Sixtus Senensis *Bibliothecæ* libro IV. Antonius Possevinus in *Apparatu Sacro*, Arnoldus Vvionius lib. II. *Ligni vitæ* cap. LXXII. e nostris Antonius Iepes, Ægidius Gonzalez Davila, atque alii; presertim ejus operis nomine, quod indigitavit -

Regulæ CCCXXXIII. intelligendi Sacras Scripturas ex mente Sanctorum Patrum tum Græcorum, tum Latinorum, quas brevibus explanationibus illustravit. Lugduni 1546. in 8. Parisiis 1547. in 16. Coloniæ cum Sixto Senensi 1588. 16. Constantiæque 1598. in 8. Formavit item -

Indicem locupletissimum in Aristotelis Stagiritæ omnia, quæ extant, opera; duobus tomis, editū in cœnobio Sancti Facundi anno 1540. in folio. In quo, ut ipse jactat, *tam multa exposita sunt in quamplurimis & obscuris apud Aristotelem locis, quæ aut perperam intellecta usque ad hoc tempus, aut omninò sunt prætermissa, ut vice Commentarii attento lectori esse possit*. Accedit ejusdem -

Iudicium de Aristotelis operibus.

Meminit quoque hujus perdocti viri Ioannēs Vasæus in *Chronici Hispaniæ* capite decimo, referens illius de prisca *Mirobriga*, quam fide cujusdam inscriptionis eamdem cum *Roderici Civitate*, aut, si mavis, urbe *Civitatensi* existimabat, sententiam.

FRANCISCVS RVIZ, Medicus Doctor urbis Cæsaraugustanæ, dedit foras -

Discurso *sobre la composicion del azucar rosado solutivo*. Cæsaraugustæ apud Petrum Verges 1625. 4.

FRANCISCVS RVS DE LA PVERTA, Beaciensis, in patria Academia Philosophiæ Doctor, obtinuit in Ecclesia oppidi *de Bailen*, quod jura in sacris & ecclesiasticis rebus Giennensem petit Episcopum, Prioris munus; quo annis XXX. perfunctus est: industriam interim illustrandæ tractus illius Ecclesiasticæ Historiæ conferens, quod utique cum laude præstitit, editâ ex parte -

La Historia Ecclesiastica *del reino y obispado de Iaen: primera parte, que contiene sus principios y progresos en la religion Christiana*. Giennii apud Franciscum Perez de Castilla 1634. in 4.

Secundam sive alteram partem servari manuscriptam in archio Sanctæ Ecclesiæ Giennēsis refert D. Martinus Ximena Iurado in *Annalibus Giennensibus* pag. 509. qui authorem doctrinæ ac pietatis nomine celebrat. Duobus major sexagenario hic obiit XXV. Martii MDCXLIX.

FRANCISCVS SA DE MENESES, Lusitanus, claro sanguine ortus, cecinit carmine propriæ linguæ, quod *octavas* dicimus -

Malaca conquistada.

Assumpsit postea S. Dominici religiosum habitum sub nomine *Francisci à Iesu*, teste G. Cardoso in *Agiologio Lusitano* XXIV. Martii pag. 295.

FRANCISCVS SA DE MIRANDA, Lusitanus Eques, Conimbricæ Gundisalvo parente natus, Poëta fuit carmine vernaculo inter cives suos celebratissimus. Hic postquàm ad humaniorem in liberalibus disciplinis ingenii cultum, Græcæque linguæ ac totius antiquitatis peritiam, Iuris in Conimbricensi Academia diligens adjunxisset studium, Doctoris suscepisset insignia, atque ex cathedra etiam docuisset, pertæsus artis, quæ litibus professores suos ac turbis implicat, non scholæ tantum, sed & curiæ ipsi, quam & inde habitavit, quo liberiùs Philosophiæ studiis vacare posset, nuntium remisit. Secedens igitur in quemdam locum equestris militiæ Iesu Christi provinciæ Interamnensis, sibi pro more hujus ordinis commendatum (*Duas Ecclesias* vocant) uxorem sibi matrimonio copulavit, ex qua duos suscepit liberos; seu potiùs Philosophiæ suæ arctissimo se innodavit vinculo, atque in gremium ipsius totum effudit. Quo tempore majorem carminum partem composuisse dicitur: in quibus Lusitani sententiarum gravitatem, simul & acumen, sermonis castitatem, servatum uniuscujusque rei decorum, imitatos fœlicissimè veteres Poëtas agnoscunt pariter, & effusè laudant; alterum huic post Camoësium Poëtarum suorum

rum Coripheum sine controversia locum adjudicantes. Natum anno MCDXCV. tribus majorem sexagenario annus MDLVIII. extinxit: jacétque in Ecclesia *Sancti Martini de Carrazedo* Bracharensis diœcesis. Poëtica ejus opera hoc titulo lucem viderunt prænotata,

A s O b r a s *de Doutor Francisco Sa de Miranda*. Olissipone an. 1595. & rursus curante Michaële de Lyra an. 1605. 4. deinde ann. 1614. in 4. Cui editioni adjunctam vidimus authoris vitam. Et post plures alias editiones tandem ibidem apud Craesbeck an. 1651. Quorum quidem carminum autographum, priusquam ederentur, eo pretio habitum scias, ut matrimonio accepturus Francisci filiam nobilis vir Gallæcus Don Ferdinandus Cores Sotomaior id sibi cum aliis in dotem dare haud egrè tulerit magno pretio æstimatum.

A s C o m e d i a s, scilicet, I. *Os Villalpandos*: II. *Os Estrangericos*, nuncupatę: Ad *Henricum* Portugalliæ Infantem S.R.E. Cardinalem. Olissipone an. 1595. atque iterum ibidem apud Antonium Alvarez an. 1622. 4. unà cum duabus aliis Antonii Ferreira.

FRANCISCVS SALAT, domo Valentinus, Medicæ artis Doctor ac Professor in hujus urbis Academia, scripsit -

D e F e b r i b u s, &

A n a t o m i a m.

F. FRANCISCVS DE SALAZAR, ordinis Minorum, Episcopus Salaminensis, edidit -

O r a t i o n e m habitam in exequiis Marcelli Cardinalis Crescentii; Romæ, ut credimus. Meminit Vvaddingus.

D. FRANCISCVS SALGADO DE SOMOZA, Gallæcus, Coruniensis, in hujus urbis conventu Iuridico, sive, ut vocant, regia Audientia causas olim defendit, collegis usus patre & fratre germano, sive æmulis, & ad gloriam ex contentione incitamentis. Matritum veniens, cùm fama doctrinæ eum præcessisset, pro Ferdinando Serenissimo Hispaniarum Infante Toletano Archiepiscopo, & S. R. E. Cardinali vicariam aliquandiu curam obivit. Factus deinde Monarchiæ Siculæ, ut proprio verbo appellant, Iudex, eò iter arripuit nauticum, pervenitque Genuam usque: quo loco monitus per literas creatum se de Cameræ regiæ Senatorum consilio Pincianum Iudicem, sive Auditorem à Philippo Hispaniarum Rege IV. Siciliensi muneri valedicto, ad nos rediit: Pinciæque jus dixit prudenter atque integrè; libris editis, & argumenti quidem difficillimi, summéque necessarii, & quotidiani, pridem omnibus notus, in pretióque, atque in oculis habitus. Hinc vocari ad regiam Matritensem Curiam promeruit, Principalisque patrimonii rebus invigilare fuit jussus in Concilio regiarum facultatum. Vnde quasi propellente virtutis ac doctrinæ merito, insisténsque ipse bene de literis merendi veteri proposito, supremi tandem Senatus Castellæ Patribus adgregatur. Sed post aliquot annos hujus amplissimi muneris exerciti, cùm sacerdotem sacerdotio alicui opulento & uberi jam deceret imponi, nec sic facilis relictus ei fuisset aditus ad Pontificia obtinenda, ex quo de Ecclesiasticis rebus, non omnino ad gustum Romanæ Curiæ, stylo tamen Hispaniæ innixus scripsisset; Abbatia ei Alcalitana in Granatensi regno, quæ unius Regis nutu conferri solet, dives affatim atque in paucis nobilis data fuit. Qui secessus virum aliquot annis continuit libris immersum, curarúmque publicarum, invidiæque omnis vexatione liberum. Edidit quidem is -

D e R e g i a protectione vi oppressorum appellantium à causis, & Iudicibus Ecclesiasticis, duobus tomis, *Tractatum*. Lugduni apud Ludovicum Prost. an. 1626. in fol. deinde apud Laurentium de Anisson & socios 1647. fol.

T r a c t a t u m de Supplicatione ad Sanctissimum à Bullis & literis Apostolicis nequam & importunè impetratis in perniciem reipublicæ, regni, aut Regis, aut juris tertii præjudicium, & de earum retentione interim in Senatu. Matriti an. 1639. in fol. deinde Lugduni apud Laurentium Anisson an. 1664. fol.

L a b y r i n t h u m creditorum concurrentium ad litem per communem debitorem inter ipsos causatam; duobus tomis. Lugduni apud eumdem Anisson an. 1651. & 1654. fol. Quibus Appendicis loco est -

C e n t u r i a Decisionum novissimarum sacræ Rotæ Romanæ spectantiū ad materiam Labyrinthi Creditorum. Antverpiæ apud Iacobum Meursium 1656. fol.

Parare eum alia à non nemine audivi; tertium nempe volumen *De Regia Protectione*; alterum item *De Supplicatione ad Sanctissimum*; nec non & *De diversis Qualitatibus circa idem*; *& de Foro & Patronatu Laicorum*.

Obiit diem suum in Ecclesia sua mense Augusto, aut circiter, anni MDCLXIV.

FRANCISCVS DE SALINAS, Burgensis, (Iacobi Augusti Thuani verbis hominem describam & commendabo ex lib. XCIX. *Historiarum sui temporis* sub finem, quo Virorum illustrium meminit, qui anno MDXC. diem suum obierunt. *Ioannis, qui Quæstorium munus sub Carolo V. exercuit, filius vix decennis oculorum usum amisit, cum Didymo Alexandrino quadamtenùs ob id cōparandus: quippe indole innatâ fretus, dum orbitatis solatium quærit, tantùm valuit, ut non solùm exactam utriusque linguæ cognitionem sit adeptus, sed etiam in Mathematicis artibus maximè excelluerit, ac præsertim in Musica, de qua eruditissimos libros reliquit; qui tanti à peritis harum rerum fiunt, ut aliunde*

potiùs

potius quàm ab hominis industria profecti credantur. Inter hæc & Poëticam excoluit, & ex Martiale Hispano ipse Hispanus quædam fœlicissimè linguâ vernaculâ transtulit. In Pauli IV. & Ferdinandi Toletani Albæ Ducis gratia floruit; à quo, dum regni Neapolitani summam præfecturam teneret, opimo S. Pancratii (*de Rocca Salegna*, ut addit *Schotus* paulò pòst laudandus) *cœnobio donatus est. Ioannis Alvari Toletani, denique Gasparis Quiroga* (Toletani) *Roderici Castrensis*, (Hispalensis Antistitum) *necnon Antonii Perennoti Granvellani Cardinalium familiaris fuit; & arctissimam longè cum Ludovico Legionensi Augustiniano Eremita divinorum librorum in Academia Salmanticensi Interprete, cujus elegantissima in Canticum Canticorum explanatio extat, ob studiorum & consiliorum consensionem coluit amicitiam. Vbi Musicæ Professor eximius consenuit ad annum usque LXXVII. quo in vivis mense Februario esse desiit*. Hæc Thuanus. *Vir fuit præter linguæ Græcæ & latinæ cognitionem* (ait Sehotus) *Mathematicorum peritissimus; in Italia viginti annos versatus, in theoretica & practica musica ætate sua parem non habuit. Organis pulsandis excelluit compensante naturâ, quod oculis ademptum*. Ambrosius Morales lib. XV. cap. XXV. Professorem musicæ artis Salmantinum vocat, docetéque eum præterea Computi ecclesiastici rationem docet. *Virum insignem jure* (subjungit) *appellavimus, cum sic profundam hujus artis Musicæ cognitionem sit adeptus, ut viderim ego eum tàm cantando, quàm instrumentum aliquod musicum pulsando, in audientiû animis mutatâ modulatione diversissimas, imò contrarias lætitiæ ac mœroris, incitati & quieti animi affectiones brevi tempore, atque eâ vi & impetu ingenerare, ut jam mirari desinam ea, quæ Pithagoras musicâ perfecisse dicitur, quæque S. Augustinus eâ perfici posse alicubi scriptum reliquit*. Hactenùs Morales. Scripsit-

De Musica libros VII. doctissimos ex optimis quibusque authoribus Græcis Ptolemæo, Porphyrio, Aristide, Quintiliano & Briennio (*quos apud eum vidimus*, ait Seothus) è Latinis Capella, Boëtio, & Glareano collectos. Salmanticæ 1577. in folio. Hos libros (ajebat Eduardus Caldera Lusitanus) *assiduè legere in Academiis Hispaniæ operæ pretium fuerit ad informandos adolescentum animos in numeris, in proportionibus, in musicis, ut eâ eruditi doctrinâ, & meliores evadant, & alias artes faciliùs assequantur*. Ludovicus Legionensis suprà memoratus elegantissimo carmine, quod inter opera ejus vernacula extat, amicum eruditissimum celebravit. Meminit & laudatus Eduardus Caldeira lib. III. *Variar.* c. IV. *optimum, & eruditissimum* appellans, qui eo usus fuit familiariter Salmanticæ.

FRANCISCVS DE SALINAS, patriâ ex *Navarrete* oppido diœcesis Calaguritanæ, Societatis Iesu Sacerdos, in eáque nonnullius collegii Rector, sacrarum literarum bene gnarus, dum in Curia Matritensi commoratur, publici juris fecit-

In Ionam Prophetam Commentarios; tribus tomis. Lugduni 1654. & sequentibus, fol.

Editioni paratum habet opus, aut fortè jam edidit-

Pro Immaculata Conceptione: quod apud authorem se vidisse refert Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

FRANCISCVS DE SAMANIEGO, Relator causarum apud Mexicanos criminalis Curiæ Iudices, publicavit-

Oracion *panegyrica en admiracion del gobierno y demas virtudes del Illustrissimo Don Francisco Manso y Zuñiga Arçobispo de Mexico*. Mexici 1635.

D. FRANCISCVS DE SANABRIA, in collegio Hispanorum Bononiensi Ius Pontificium professus est, & in Academia vespertinis horis docuit. Tusciæ, ut vocant, Auditor, pro Neapolitano Prorege legationem aliquando apud magnum Etruriæ Ducem exercuit. Ab eo extant-

Canonicarum Resolutionum, Tomi duo. Bononiæ, 1630. in 4.

Primatus Cœli: ibidem 1626. in 8.

Ex relatione Bononiensi.

FRANCISCVS SANCHEZ, à natali oppido *Las Brozas*, quod in Extremadura provinciâ est, BROCENSIS cognominatus, vir tam Græcè, quàm Latinè insigniter eruditus, judiciique minimè vulgaris, Salmanticæ vixit, & professus fuit tum Rhetoricę artis, tum linguarum Grecæ & Latinæ doctrinam magno auditorum plausu & profectu, ingentique apud exteros famâ virtutis non per vestigia priorum gradientis, sed propriæ observationis viribus innixæ. Quem Iustus Lipsius in Epist. ad *Emmanuëlem Sarmientum* LXXXIX. Centur. ad Italos, & Hispanos, *Mercurium*, & *Apollinem Hispaniæ vocat*, Gaspar Scioppius nulla non laude donatum dimittit; cui & ὁ δαιμόνιος ἀνὴρ, *divinus*, aut *admirabilis homo* est in dedicatoria epist. *Paradoxorum literariorum*. Operæ pretium erit eum consulere in præfatione suæ *Grammaticæ*. Anonymus quoque iisdem vestigiis graditur in præfatione ad lectorem *Grammaticæ Philosophicæ* ejusdem Scioppii Amstelodami editę 1659. apud quem *divini* etiam *hominis* appellatione donatur, *proprio atque immortali quodam beneficio suo satis commendati. Primus enim ille*, (ait) *sincero, gravissimóque judicio exercuit Grammaticos, quorum in doctrinis purgandis tanquam in sordidissimo Augiæ stabulo alter Hispaniæ suæ Hercules immensam operam, molestiámque devoravit*. Hujus opera, quæ extant, talia sunt:

Minerva; de causis linguæ Latinæ. Salmanticæ 1587. in 8. *Quo libro* (ait idem Sciop-

 pius

pius Iudex talium optimus in *Consultatione* quadam *De Scholarium, & studiosorum ratione*) *meruit author communis literatorum omnium Pater & Doctor appellari*. Similiter *optimum* hujus argumenti librum appellat Balthasar de Cespedes authoris gener in Tractatu *Del Humanista* typis adhuc inedito. Gaspar Scioppius recudit Patavii, adjunxitque notas & animadversiones, anno ...... quibus-cum nuper prodiit Amstelodami apud Ludovicum Pluymer. 1664. in 8.

Vera brevésque Grammatices Latinæ Institutiones. Salmanticæ 1587. in 8. simúlque sermone vernaculo; *Arte para saber latin*. Ibidem 1595. in 8. Quam quidem Grammaticam idem Scioppius omnium *absolutissimam*, eamdémque *brevissimam* vocat.

Grammatica Græca compendium. Salmanticæ 1592. Antverpiæ 1581. in 8. apud Christophorum Plantinum.

De Partibus orationis, & de Constructione. Salmanticæ.

De Arte dicendi. Salmanticæ 1556. in 8. Antverpiæ 1592.

De Interpretandis Authoribus, sive de Exercitatione. Antverpiæ 1582. & 1592.

Paradoxa. Antverpiæ apud Plantinum 1582. in 8.

Organum Dialecticum, & Rhetoricum, cunctis disciplinis utilissimum & necessarium. Salmanticæ apud Michaëlem Serrano de Vargas 1588. in 8.

De nonnullis Porphyrii, aliorúmque in Dialectica erroribus scholæ Dialecticæ. Salmanticæ 1588. & 1597.

Commentaria in Andreæ Alciati Emblemata. Lugduni apud Gulielmum Rovillium 1563. in 8. aliàs 1573.

In Virgilii Bucolica Notæ. Salmanticæ 1591. in 8.

In Auli Persii Flacci operâ Notæ. Salmanticæ eodem anno.

In Horatii Artem Poëticam Annotationes. Salmanticæ eodem anno apud Ioannem & Andream Renaud, & Antverpiæ 1592. de iis scilicet, *quæ viderat à commentatoribus ignorari*, ut author ait, nec *commentaria scribere se, sed ab aliis prætermissas animadversiones*.

Scholia in IV. Angeli Politiani Silvas carmine heroico conscriptas, scilicet Nutriciam, Rusticum, Manto, & Ambram. Salmanticæ apud Andream de Portonariis 1554. 8. Quæ post multos annos auctiora & emendatiora præstare se in *Annotationum Artis poëticæ* epistola nuncupatoria refert.

Pomponium Melam à se castigatum edidit: cujus editionem omnibus anterioribus præponit Andreas Schotus in sua ejusdem Geographi editione.

Pentecontarchon, quod *Laurentii Ramirezii à Prado* editum fuit nomine, interpolatum ab eo tantùm, at à Sancio nostro conscriptum Scioppius existimavit in memoratarum *Consultationum* secunda, ubi de authoribus agit linguæ Latinæ. Aliis author creditur ejus operis Balthasar de Cespedes jam laudatus Sancii gener ac discipulus, Ramirezii Magister. De quo nihil nobis liquet, nec temere derogandum existimamus magno nomini, atque in aliis æquè doctis comperto, quod hujus operis inscriptum est fronti.

Hispana hæc-

Anotaciones á las obras de Iuan de Mena.

Notas á las obras de Garcilasso de la Vega. Salmanticæ apud Petrum Lassum 1574. in 16. & apud Didacum Lopez 1582. 12.

Doctrina del Estoico Filosofo Epicteto, é Græco hujus authoris. Salmanticæ 1600. 8. Barcinone, & Pampilone 1612. in 16. Matriti apud Ioannem Cuesta eodem anno in 8.

Declaracion y uso del Relox Español entretexido en las armas de la muy antigua y esclarecida Casa de Roxas; ex latino *Hugonis Helt* Marchionis Pozæ domestici 1549. in 4. Salmanticæ apud Ioannem Iuntam.

Sæculari anno MDC. quo *Epictetum* edidit, in ætate habebat annos LXXVII.

FRANCISCUS SANCHEZ, Lusitanus, ex Bracharensi patriâ urbe puer in Gallias Burdigalam ab Antonio patre primæ notæ Medico delatus in eo regno habuit laudis & honorum domicilium. Peregrinatus quippe in Italia, Romæque per aliquod tempus hærens, lares Gallicos repetivit, Monspeliúmque deveniens, Huchetóque præstanti Medico familiaris factus, ita apud eum profecit, ut docendi ex cathedra obtinuerit copiam in eo gymnasio XXIV. tantùm annis natus. Sed non diu pòst exinde pepulère eum turbæ religionis, Tolosámque transtulère; in qua urbe, quod reliquum vitæ fuit, medicinam fœlicissimè fecit, Medici, & Philosophi insignis appellationem à Iunctino meritus in *Kalendario*, secundo scilicet ejus operum volumine. Plura scripsit, quæ quidem Petrus Bosc Tolosanus Typographus ex officina sua in 4. simul emisit anno 1636. Nempe-

Opera Medica; sub quo titulo comprehenduntur-

De Morbis internis lib. III.

De Febribus, & earum symptomatis lib. II.

De Venenatis omnibus cum signis & remediis, liber.

De Purgatione, lib. singularis.

De Phlebothomia, lib. I.

De Locis in Homine, lib. I.

Observationes in Praxi.

De Formulis præscribendi medicamenta ad Tyrones.

Pharmacopeia, libri III.

De Theriaca. lib. I.

Examen Opiatarum, Syruporum, Pilularum & Electuariorum solidorum, lib. IV.

In lib.

In Lib. Galeni de Pulsibus ad Tyrones Commentarii.

In Lib. III. Galeni de Crisibus Commentarii:

In ejusdem Lib. de Differentiis morborum Commentarii:

In ejusdem Lib. De Causis morborum:

In ejusdem De Differentiis symptomatum; item-

In De Causis symptomatum lib. III. Commentarii:

Censura in Hippocratis opera omnia.

Summa Anatomica lib. IV.

Adjunguntur quatuor Tractatus Philosophici,

De Longitudine & brevitate vitæ liber.

In Lib. Aristotelis Physiognomicon Commentarius:

De Divinatione per somnum ad Aristotelem:

Quod nihil scitur, liber. Quatuor hi Tractatus prodierunt seorsim Rotarodami 1649. 12.

Præter hæc *objectiones* quasdam, & *erotemata super Geometricas Euclidis demonstrationes ad Christophorum Clavium* Mathematicorum sui temporis principem solvenda transmisisse dicitur, in quibus respondens Clavius vix satisfecit nostro. Libellum quoque ab eo conscriptum *super Cometa anno MDLXXVII. apparente* tradit Raymundus Delassus, à quo nostri Sancii olim discipulo vitam ejusdem operibus præfixam habemus. Obiisse diem suum septuaginta & plus annis natum post viginti quinque Philosophiæ, atque undecim alios Medicinæ publicæ professionis ibidem refertur.

F. FRANCISCVS SANCHEZ DEL CAMPO, Franciscanorum fratrum sodalis, scripsit librum, cui titulus-

Passio duorum. Compluti 1597. Ita Vvaddingus.

FRANCISCVS SANCHEZ DE OROPESA, in cognomine isto oppido, quod Abulensis est diœcesis, ut credimus, natus, Medicinam Hispali diu exercuit non sine laude, cui viam muniverat Salmanticæ auditor & assecla Laurentii Aldereti insignis hujus scholæ Medici. Planè eum Græcorum ejus artis auctorum libros, absque eo quod ab Interpretibus manu duceretur, consuluisse, admonitus sum epistolâ Petri de Valentia viri clarissimi ad ipsum datâ, quâ Oropesam rogat de sententia quorumdam Hippocratis, atque Aretæi locorum. Scripsit-

Discursos *para averiguar que mal de orina sea el que padece Diego Henrriquez Leon su compadre y amigo:* ubi plura de calculo, & urinæ retentione. Hispali apud Ioannem de Leon 1594. in 4.

Discurso *sobre los vaguidos, que padece el Padre F. Andres de San Geronimo Rector del colegio de S. Lorenzo el Real.* Ibidem 1599. 4.

Respuesta *acerca de una palpitacion y tremor que padecia un enfermo en Guatemala.* Ibidem 1594. in 4.

Respuesta *à lo que a sido preguntado en un accidente de un Vaguido de calor y sol.* 1593.

FRANCISCVS SANCHEZ RANDOLI, Salmantinus, in patria schola Professor Iuris Pontificii ex vespertina, atq; inde è primaria cathedra, deinde Pincianæ Cancellariæ Senator Regius, edidit.

Repetitionem De Ritu Nuptiarum Salmanticæ 1630.

D. FRANCISCVS DE SANDOVAL, Palentinus, Bernardi hujus urbis Decurionis filius, Iurisconsultus, Palentinæ Ecclesię Canonicus, ac *Sancti Salvatoris* Abbas, vigesimum secundum agens ætatis annum edidit-

San Antonino *Español; Discurso Apologetico, en que se prueba que el Patron de la Santa Iglesia, ciudad y Obispado de Palencia no es el Santo Frances Antonino, sino otro Antonino Español hasta oy ignorado; y se averigua que Santo Toribio Obispo de Astorga no anegò à Palencia, como dizen, sino Santo Toribio el monge su Obispo* &c. Pinciæ 1633. in 4.

Portio hæc nimirùm in specimen oblata est *Historiæ Palentinarum rerum*, cui formandæ jam ab aliquot annis incumbebat.

F. FRANCISCVS DE SANCTA CRVZ, Dominicanus, in collegio Sancti Thomæ Aquinatis Hispalensis urbis studiorum Præfectus, qui valde à suis laudatur, scripsit.

Super totam Summam Theologiæ S. Thomæ. Ioannes Lopez Monopolit. Episcop. in *Histor. Dominic.* parte IV. lib. I. cap. XLIV.

FRANCISCVS DE SANCTA CRVZ & MORALES, Aragonensis, Iuris utriusq; Doctor, Fiscalisque Advocatus in Curia Cæsaraugustana, scripsit-

Noticia sumaria *de las cosas de Aragon*, sive de regimine & politia ejus regni: M.S. quam penes se habere affirmavit *Ioannes Frãciscus Andreas Vstarrozius* Aragoniæ Chronographus in *Noticia* authorum, quos laudat in opere *Coronationum*.

Relacion breve *de la Val de Aran y su govierno*; ad Philippum Regem II. Hæc & alia erant apud *Bartholomæum Morlanem*, uti laudatus jam *Vstarrozius* scribit.

F. FRANCISCVS DE SANCTO ELIA, Carmelita excalceatus, dum Medinæ Rivisicci suis præesset, publicavit-

Comentarios *y doctrina sobre la Regla primitiva de la orden de Nuestra Señora del Carmen.* Segoviæ apud Didacum Diaz de la Carrera, 1658. fol.

FRANCISCVS SANTOS, regii Palatii

domesticus, scripsit:

Dia y noche de Madrid; discursos de lo mas notable que en el pasa. Matriti apud Paulum del Val 1663. 8.

F. FRANCISCVS DE LOS SANTOS, Segoviensis, Seraphicæ familiæ, plurium domorum Præfectus, ac Definitor provinciæ S. Pauli, scripsit, sed non edidit (ait *Vuaddingus*)

Commentaria in Evangelium Sancti Ioannis.

F. FRANCISCVS DE LOS SANTOS, Hieronymianus monachus regii monasterii Scurialensis, eleganter edidit

Descripcion del Real monasterio de S. Lorenzo del Escurial. Matriti anno 1657. fol.

FRANCISCVS SARABIA DE SOVSA, scripsit, ut audio,

Baculo pastoral de flores de exemplos.

D. FRANCISCVS SARMIENTO DE MENDOZA, Burgis primariæ Castellæ veteris urbi natalium nobilitatem à Ludovico S. Iacobi militiæ equite & Ioanna Pesquera & Castillo parentibus acceptam, Salmanticæ verò eum sub optimis præceptoribus, atque inter alios Petro à Peralta Iurisconsulto, ingenii cultum debuit, ut non amplius, quàm unius atque viginti annorum adolescens jam publicè ex propria cathedra Pontificium Ius doceret, non sine peculiari quadam sui laude inter cæteros Professores; cujus ea cathedra ob excellentem ingeniosissimi rectoris in ea ætate doctrinam, famæ cathedra vulgo audivisse fertur: quod sæpius de præceptore suo retulisse sibi D. Petrum Castrium Quignonium Hispaleusem Antistitem *Giennensis* auctor *Historiæ* annotatum reliquit. Proinde collatis ei Magistratuum ornamentis reipublicæ gerendæ concessus fuit; Pinciam quidem prius evocatus, ut in hac Curia jus redderet; sexennióque ibi exacto, ad Auditorū, ut vocant, Pontificiorum ordinem Romam translatus. Quo in gravissimo totius Ecclesiastici orbis Senatu XII. alios annos conspiciendum se, atque ob animi dotes, literarúmque ac virtutum præstantiam non mediocriter suspiciendum præbuit. Quousque in patriam reversus, edito per eos dies studiorum suorum in *Selectarum* aliquot libris specimine, Asturicēsis Ecclesiæ Præsul an. MDLXXIV. renuntiari, atque interim regiis instructus mandatis visitare Cancellariam Pincianam; nec non & anno MDLXXX. ad Giennensem ampliorem sedem transferri dignus fuit habitus. Quindecim verò adhuc annis posteriori huic convixit sponsę, pietate in Deum, charitate in pauperes, exercitióque cęterarū virtutum, quæ in populorum sacris rectoribus maximè expetuntur, exactissimum & ad unguem veluti factum Christiani Episcopi exemplar. Egregię suę doctrinę, quā in Iuris studio maximè pollebat, hęc ad posteros monumenta propagavit;

Selectarum Interpretationū libros VIII. Quorum primus, II. III. VI. & VII. miscellii sunt, reliqui tres propriam & singularem quisque tractationem continent; nempe IV. *Enarratio* est Tit. D. *De Liberis & posthumis;* V. specialiter *L. Gallus Aquilius*, ejusdem Tituli; VIII. autem *Ad Tit. de Legatis secundo* inscribitur, in quem jam antea commentarius fuerat Francisci olim auditor *Antonius Padilla Menesius*. Prodierunt Romæ ex officina Iulii Accolti 1571. in 4.

De Redditibus Ecclesiasticis, ad Pium V. Pontificem Max. librum unum. Scilicet teneri Clericos ad superfluum pauperibus erogandum lege tantum charitatis & misericordiæ, non præscripto justitiæ, adversus Martinum Doctorem Navarrum eo noster probare conatus fuit. Romę an. 1569. apud Iulium Accoltum in 8. Atqui Navarro denuo insurgente natus est

Defensio hujus *libelli de Redditibus Ecclesiasticis ab impugnationibus Doctoris Martini Navarri*, ad Gregorium XIII. P.M.

Omnia hæc tribus voluminibus prodierunt. I. & II. Burgis an. 1573. & 1575. III. Asturicæ 1577. in fol. Simul vero edita sunt cùm aliis, tum Antverpiæ apud Ioannem Kerbergium 1616. fol.

Hispanicè reliquit in schedis manu adhuc scriptum

Dialogo en que se trata de los Concilios y guarda dellos: interloquutoribus *Francisco & Antonio*: quem majori ex parte auctum à D. Emmanuele Sarmiento à Mendoza Francisci ex fratre nepote, Hispalensis Ecclesiæ Canonico Doctorali, ex quodam exemplo vidimus inter M. SS. Codices *D. Fr. Dominici Pimentelli* S. R. E. Cardinalis, atque ejusdem Ecclesiæ Antistitis.

Reperio etiam Beatiæ excusum per Baptistam Montojam

Dialogo de la Doctrina Christiana, anno 1591. in 12.

FRANCISCVS SATVRRIS (fortè SATORRE) Catalanus, Balaguerensis, Sacerdos, composuit

Delphinum Comœdiam. Barcin. anno 1543. Valer. Andreas.

F. FRANCISCVS SECVRIS, Lusitanus, Cisterciensis monachus in Alcobacensi magna hujus ordinis domo, ac Parisiensis Doctor Theologus, nuncupavit Serenissimo Henrico S. R. E. Cardinali Portugalliæ Infanti,

Veritatis repertorium in Hebræos. Conimbricæ 1567. in 4.

FRAN-

FRANCISCVS DE SEGVRA, domo ex oppido *Atienza* Seguntinæ diœcesis, vexilliferum se, atque domesticum, aut familiarem Aragoniæ Proregis, nescio cujus, referens, dedit foras poëtica varia opera; scilicet -

Romanzero *Historiador.*

Romanzero *de los Reies de Portugal.*

Archimusas *de varias rimas.* Cæsaraugustæ 1614. 8.

Sagrados *misterios del Rosario de Nuestra Señora*. Ibidem apud Angelum Tavanum. an. 1602. 8.

F. FRANCISCVS DE SERPA, Lusitanus, ordinis nescio cujus, scripsit -

De Eucharistia. Hujus meminit D. Franciscus Emmanuel epist. I. Centuriæ IV.

FRANCISCVS DE SESSE, Aragonus, Iurisconsultus ex Hispano in Latinum convertit -

Martini de Aspilcueta Doctoris Navarri Manuale Confessorum, & notas addidit. Venetiis 1573.

FRANCISCVS DE SIGVENZA, Hispalis urbis civis, dedit ad Ferdinandū Henrriquez de Ribera Tarifæ Marchionē an: MDLXXIX.

Dialogo *de la Translacion de los cuerpos reales à la nueva capilla*; Regum nempe *Ferdinandi III.* cognomento *Sancti*, cum uxore ejus, atque item *Alphonsi X. Sapientis* eorum filii in capellam, quam *Regum* appellant in Hispalensi Ecclesia.

F. FRANCISCVS DE SIGVENZA, ordinis S. Francisci strictioris observantię provinciæ S. Iosephi, edidit -

Declaracion *breve de la Regla de S. Francisco.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1613. in 4. deinde Italicè Venetiis apud Io: Baptistam Combi 1627. 16.

FRANCISCVS DE SILVA & OLIVERA, Complutensis, medicinam faciebat Granatæ, quo tempore in ea urbe edidit -

Discurso *de la providencia y curacion de secas y carbuncos con contagio*; apud Sebastianum de Mena 1603. 8.

FRANCISCVS SOLER, Catalanus, elucubravit -

Ad Edictum de monetarum reformatione in Catalonia. Barcin. 1611.

FRANCISCVS DE SOLSONA, Catalanus, Angulariensis, Iurisconsultus in patriis rebus exercitatissimus, eum tamen Notariatus artem tantummodo exerceret; scripsit -

Lucernam Laudemiorum omnia Emphyteuseos jura complectentem. Barcinone apud Ioannem Gordiola 1556. fol. deinde cum aliis ejusdem argumenti authoribus *Amadeo de Ponte, Antonio Fabro, Bertrando Argentræo, Camillo Borello, Carolo Antonio Blancardo, Hartmanno Pistore, & Mario Burgo.* Augustæ Taurinorum apud hæredes Tarini an. 1629. in fol.

De Stylo Capibreviandi, quod vernaculè Catalanis significat emphyteusis renovationem; Barcinone 1561. 8. cum quodam utili *Clausularum* Tractatu, sive de *Stylo clausularum*, & aliis Catalanicè.

F. FRANCISCVS SORIANO, Franciscanæ familiæ sodalis, edidit Granatæ anno 1648. 4.

Concertationem Theologicam, (ut credimus) *de Conceptione Virginis immaculata*: quem authorem laudat F. Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

F. FRANCISCVS DE SOSA, Toleti nobili loco natus, ad Seraphicam familiam in Salmantina domo admissus, anno sæculari MDC. Minister ejusdem ordinis generalis creatus, propter obitas piè ac prudenter ad varios legationes, Principibus Europæ impensè fuit charus. Antistes hinc Canariensis anno MDCVII. destinatus, in sedem non transfretavit, factus interim unus ex iis, qui fidem in Catholici Regis curia tuentur, Patribus. Oxomensis tandem Ecclesiæ infulis ornatus anno MDCXIII. Arandæ juxta Durium amnem, quod istius diœcesis oppidum est, fato concessit; vir magnanimus, prudentiáque & consilio præstans. Scripserat olim, Theologiam dum docet in Salmantina domo -

Advertencias *cerca de una Constitucion de Clemente VIII. De Largitione munerum utriusque sexus Regularibus interdicta.* Barcinone 1595. Deinde variis temporibus -

Como *la question de la Inmaculada Concepcion de Nuestra Señora se puede definir de Fee.*

Vn parecer, *que diò en Madrid el año de MDCXVII. en razon de la Oracion, que el Doctor Mexia de la Cerda hizo y dixo en S. Francisco de Valladolid de la purissima Concepcion de Nuestra Señora.*

En razon *del libro de la santa Soror Iuana de la Cruz.*

En razon *de la Professiõ, que hazen los Hermanos Terceros de la orden de S. Francisco.*

Que la orden *Tercera de Penitencia es verdaderamente orden y no cofradia.* in 4.

Carta al Rey *D. Felipe III. sobre que no convenia dar licencia a los Padres Capuchinos para fundar conventos en la Corona de Castilla.*

Discurso *contra dos Tratados, que sin nombre de autor se estamparon cerca de la censura que el Papa Paulo V. pronunciò contra la Republica de Venecia.* Neapoli anno 1607. 4. per Ioan. Iacobum Carlinum. Nec non & Latinè.

Sanctorale *Seraphicum Sancti Francisci, & eo-*

& eorum, qui ex tribus ejus ordinibus relati sunt inter Sanctos. Hi novem Tractatus Toleti simul prodierunt 1623. 4.

Adjungit his Lucas Vvaddingus -

De iis, *ad qua obligantur Episcopi ex Regularibus assumpti*; sive Hispanè (quo sermone scriptus est) *Obligacion con que quedan los Obispos Religiosos*. Matriti 1631.

Obiisse eum jam factum Segoviæ urbis Præsulem, Romámque ad promovendam articuli Conceptionis Immaculatæ Marianæ expeditionem, loco Antonii de Trejo ejusdem ordinis, Carthaginensisque Antistitis, destinatum an. MDCVII. scribit Vvaddingus.

FRANCISCVS DE SOSA, Medinæ-campi ortus, Doctor Medicus, & Philosophus, obtulit Roderico Gomezio á Silva Ebolitano Principi exhibendũ ab eo Philippo Regi II. librum, qui M. S. circumfertur,

Del Arte *como se a de pelear contra los Turcos; y como defendiendonos dello: se à de rematar su potencia*. Hunc perfectum fuisse Medinæ anno MDXLIX. author ipse testatum reliquit, séque alium habere absolutum, *De las Ilustres Mugeres que en el mundo a bavido*.

FRANCISCVS DE SOTO, Bæticus, Marcienensis, Iesuita, edidit -

Confesionario *general, y Instruccion para examinar la conciencia*. Hispali sæpiùs prodiit & Conchæ anno 1623. Alia non vidimus: laudat tamen Alegambius in *Bibliotheca* & in ejus *Appendice* aliquot ejusdẽ *Conciones* sed cum propositum nobis sit concionum seorsim editarum non meminisse, abstinemus his ad *Appendicem* illam te, Lector, invitans.

Obiit Gadibus XXX. Ian. MDCXXXIV. ætatis LXVI.

F. FRANCISCVS DE SOTO, Franciscanus, plurium operum scriptor audit á Luca Vvaddingo ineditorum, ut existimo; nullius enim eorũ editionis in publicũ meminit. Hæccilla;

Expositionem *in Lamentationes Hieremiæ*.

Tractatulum *super præconium Paschale, Exultet; quo in Sabatho sancto benedicitur Cereus Paschalis*.

Contemplationes *de Iesu Christo cruci affixo, & universa ejus Passione*.

Meditationes *de doloribus, quos Beata Virgo passa est ad pedem crucis in conspectu filii in ea confixi*.

FRANCISCVS DE SOVSA, Lusitanus, Iurisconsultus, sub Philippo III. Rege nostro, ac Flandriæ Comite Fisci Advocatus, Bruxellis scripsit *Repetitiones*, ut vocant,

Ad L. *Famina D. de Regulis Iuris*; &-

Ad §. *Actionum, Institutionum de Actionibus*. Antverpiæ apud Verdusium anno 1618. in fol. simúlque -

Commentaria ad Tit. D. De Pactis.

FRANCISCVS SVAREZ, Granatensis, magnum patriæ urbis, atque adeo totius Hispaniæ, Iesuiticæque sacræ sodalitatis incrementum, ineuntis anni millesimi quingentesimi quadragesimi octavi die quinta in lucem editus est parentibus Gaspare Suario á Toleto Granatensis Prætorii Advocato, & Antoniá Vasquez de Vtiel, quorum familiæ, ædésque tanti viri cognatione, atque ortu, nec non antiquâ nobilitate, conspectissimæ in ea urbe sunt. Parentum cùm esset primogenitus, literis tamen addixit Salmanticæ adolescentiam, ingratis quidem usque, ut videbatur, musis, nè volâ sanè, aut vestigio, ut dici solet, ejus, quod aliquando erat in his præstiturus, eo illo tempore, quo plus exerere se ingenium amat, comparente. In Societatem admissus ejusdem ipsius urbis, quod nec facilè impetravit, eã quidẽ sui diffidentiâ versatus est in prioribus Philosophiæ studiis, ut ad aliud quodcumque opus inter soda'es faciendum destinari se mallet, exercitium sibi infœliciter succesłurũ anxiè instantérque ab his, quorum curæ res erat, deprecatus. At præfinito á natura tempore, quod tardius, atque ideò sæpiùs solet contingere beatiùs, prodere sensim vires animi latentes, tanquam á veterno quodam expergefactas, illúmque hominem, in quem postea evasit, promittere cœpit, atque adumbrare. Cujus rei argumentum quàm primùm editũ hoc fuit: nam post expositum Segoviæ Aristotelem, Pinciæque sacras literas, Romam ingenti de se jam conceptę spei responsurus, non sine consilio prudentissimorum, commigravit. Vbis eum Professorem celebratissimum Curia octo annis, atq; adeò universus Christianus orbis, qui inde jura sacra petit, suspexerunt, Gregorio XIII. Pontifice, cujus in re præsentis auspicio diem professionis primum Suarius vidit permagna cum sua laude transactum. Nec patriam prius cogitavit, quam valetudo adversa reditum imperasset. Reversus Compluti munus idem docendi octo alios annos, Salmanticæque uno tantùm exercuit. Quousque in Lusitaniam, ejusque Conimbricense gymnasium ire jussus á Philippo Rege, vota hujus Lycei apud Principem istum callidis officiis exposita læto adventu, réque ipsâ beavit; in transitu Doctor Eborensis Theologus plausu magno ejus scholæ renuntiatus. Nam primariæ impositus Theologiæ docendæ apud Conimbricenses cathedræ, vicennium integrum, hoc est, ad exitum usque vitæ charus omnibus, summéque ob sapientiam & vitæ integritatem venerabilis, dignum se illo culmine, gentisque doctissimę eâ, quam de se commoverat, summâ expectatione demonstravit. Hujus viri clarissimi tot passim nota opera, librisque insculpta ætil gies animi, pereu-

rennioribus ære monumentis, ingenium, eruditionem, doctrinæq; genus quoddā singulare, atque modestiā imbutum præstantissimā, soliditatéque non vulgari ad sæculorum omnium memoriam consecrarunt. Perspicuitate docendi judicium limatissimum, æque ut memoriā eorum omnium, quæ in literas retulisset, præsenti & fidā magnum, gravitatéque,an subtilitate(ambiguū id est) fœlicius ingenium adæquavit. Voces istæ sunt memoriam suam modestè jactantis, facilè se omnium operum toto vitæ spatio elaboratorum jacturam, si contigisset, nulláque illius concussione graviori reparaturum. Quotidie in scholis relectiones per horam integram memoriter dictare solitus, domi etiam exceptores non unius commentarii, sed sæpè duorum, aut plurium recitatione lassabat. Quatuor jam & viginti doctissimorum Philosophiæ, Theologiæque voluminum testimonio credimus assiduam istam legendi & commentandi, ac ferrei pectoris, quæ Didymum etiam illum Chalcenterum provocare possit, intentissimam curam. Quo librorum numero vix aliquem, aut ne vix quidem, eorum qui ex operibus etiam nunc durantibus pernoscuntur, æqualem sibi Suarius habet. Sed quod maximè opus fuit, ut doctrina non vana esset, asperā sui tractatione conversandi modestiā, exactā in Deum pietate, virtutibúsque aliis quamplurimis honorem sibi ejus etiam, quę sapientiæ basis merito audit, initiúmque sanctimoniæ, apud mortales fecit. Septuagenarium ille senem, operique intentum & parem adhuc agebat, cum ad superos evocatus est Vlissipone, quò suos *De Gratia* libros typis mandaturus concesserat, nempe Septembris XXV. die anno hujus sæculi decimo septimo. Quem obitum Lusitania integra pro viri in rem literariam atque adeò publicam merito, Conimbricensisque illa præ aliis schola multùm diúque mœrentes planxerunt. Catalogus operum ab eo conscriptorum is, qui sequitur.

I. & II. Metaphysicarū Disputationū: volumina tomi duo; cū *Indice locupletissimo in XII. libros Metaphysicorum Aristotelis*, tum in Hispania, tum Genuæ 1608. fol. Venetiis 1610. in fol. Coloniæ 1620. fol.

Commentationum deinde *ac Disputationum in Summam Theologiæ Divi Thomæ Aquinatis* XIX. volumina; quorum tria proximè sequētia respondent primæ Parti Angelici Præceptoris, scilicet.

III. De Deo uno & trino. Moguntiæ typis Birckmannicis Lippii 1607. fol.

IV. De Angelis; Libri VIII. Ibidem 1621.

V. De Opere sex dierum; Libri V. Et *de Anima*, Lib. VI. Lugduni apud Iacobum Cardon & Petrum Cabellat 1621. & ibidem an. 1635. in fol. Cum titulo *De Deo effectore Creaturarum omnium* prodierunt hæc duobus tomis Moguntiæ ex officina Balthasaris Lippii 1622. fol.

Sequuntur ad primam secundæ partis.

VI. De Vltimo fine Hominis, ac Beatitudine.

De Voluntario & Involuntario:

De Humanorum actuum bonitate & malitia.

De Passionibus & Habitibus:

De Vitiis atque peccatis: Lugduni apud Iacobum Cardon 1628. in fol. & Moguntiæ typis Birckmannicis Hermanni Meresii anno 1629.

VII. De Legibus, ac Deo Legislatore. Lib. X. Conimbricæ 1613. fol. & Antverpiæ apud Ioannem Keerbergium eodem anno.

VIII. De Divina Gratia; tripartiti operis pars prima, continens sex *Prolegomena, & de Necessitate divinæ gratiæ ad honesta opera* libros duos. Lugduni 1609. in fol. rursúsque apud Cardon & Cavellar. 1620.

IX. De Divina Gratia; Pars secunda continens libros III. & IV. & V. nimirum de *Auxiliis divinæ gratiæ in generali, & de Auxilio sufficienti & efficaci*: quæ tandem habitā facultate Pontificiā tamdiu desideratā primùm vidit lucem, & adsociata est primę, ac tertię jam editis, Lugduni apud Borde & Cavellat socios anno 1651. in fol.

X. De Divina Gratia; Pars III. continens posteriores libros septem *de habituali gratia, sanctificatione hominis, merito*. Lugduni 1609. & typis Cardon 1620. fol.

XI. Opuscula varia Theologica; scilicet.

De Concursu, motione & auxilio Dei lib. III.

De Scientia Dei futurorum contingentium libri II.

De Auxilio efficaci.

De Libertate divinæ voluntatis.

De Reviviscentia meritorum.

De Iustitia Dei:

Matriti 1599. folio, Lugdunique anno sequenti 1600. apud Horatium Cardon; Moguntiæ apud Lippium 1612. folio; Lugduni 1611. in 4.

Secundam secundæ interpretantur.

XII. Opus de triplici virtute Theologica, Fide, Spe, Charitate. Parisiis 1621. folio; Ascaffenburgi apud Lippium 1622. folio.

XIII. Opus de virtute, & statu Religionis, ubi de natura & essentia Religionis: De præceptis affirmativis, De Vitiis Religioni contrariis. Lugduni 1609. folio; Moguntię apud Lippium eodem anno, Venetiisque.

XIV. De Religione, Secunda Pars; ubi de Oratione, Devotione, Horis Canonicis, de Iuramento, & Iuratione, de Voto. Moguntiæ 1609. folio; Lugduni 1610. folio.

XV. De Religione III. Pars: ubi de statu Religionis in genere, seu de obligationibus, quæ religiosum statum constituunt, vel ad illum disponunt. Moguntiæ apud Meresium 1625. folio.

XVI. De Religione, quarta pars; ubi de obligationibus Religiosorum ex regula, prælatione, & subjectione regulari provenientibus; De varietate Reli-

Religionum tam in genere, quàm in specie; De Religione Societatis Iesu in particulari. Moguntiæ 1626. folio.

Tertiæ Parti respondent-

XVII. De Incarnatione Verbi. Qui, cùm olim omnium primus Suarii Tractatuum prodiisset in lucem Lugduni fortè, anno 1592. apud Ioannem Baptistam Buysson, ab ipso deinde recognitus, auctus, & locupletatus, ita ut novum opus videri posset, editus est Moguntię à Balthasare Lippio 1604. folio, & Lugduni 1604. & 1608.

XVIII. De Mysteriis vitæ Christi, & utriusque adventus illius: ubi etiam exactè de Beata Virgine, de S. Ioseph, de S. Ioanne Baptista. Lugduni, ac Moguntiæ 1604.

XIX. De Sacramentis, Prima pars; ubi de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de Eucharistia, & Sacrificio Missæ. Lugduni 1604. & Moguntiæ 1610. folio.

XX. De Sacramentis, Secunda Pars; De virtute Pœnitentiæ, de Clavibus, de Sacramentis Pœnitentię, & Extremæ Unctionis; de Purgatorio; de Suffragiis; de Indulgentiis. Lugduni 1604. folio; Moguntiæ eodem anno. *Summa* hujus operis *de Sacramentis* Lugduni prodiit 1627. in 8.

XXI. De Censuris in communi & particulari, & de Irregularitate. Lugduni 1604. Moguntiæ 1606. folio.

Præter hæc volumina; quibus illustratur *Summa Theologiæ* Angelici Præceptoris, reliquit Suarius-

XXII. Defensionem Fidei Catholicæ & Apostolicæ adversus Anglicanæ Sectæ errores, cum responsione ad Apologiam pro Iuramento fidelitatis, & præfationem monitoriam Serenissimi Iacobi magni Britanniæ Regis. Conimbricæ 1613. folio. Moguntiæ 1619. Hujus operis quoddam exemplar Londini à Fidei hostibus rogo publico fuit combustum: quo nuntio accepto eâ jucunditate atque lætitiâ perfusus author est, ut sanctâ correptus libri invidiâ, nil sibi optatius contingere potuisse sit palam testatus, quàm si iisdem cum eo flammis fuisset traditus. Omnia hæc opera XXIII. comprehensa voluminibus prodierunt Lugduni, Coloniæque.

Inedita sunt hactenus-

XXIII. Consilia, & variæ quæstiones, uno volumine.

XXIV. Commentaria in Logicam, aliósque Aristotelis libros.

Apponam verò nunc duo ex aliis elogia (ne multus sim in re tam omnibus perspicua) de Suaresio nostro cæteris adjungenda. Hugo Grotius (qualis vir!) in quadam epistola, *tantæ subtilitatis Philosophum, ac Theologum* vocat, *ut vix quemquam habeat parem*. Thomas Aquinas à Sancto Iosepho Carmelita excalceatus in *Dissert. Historico-Theolog. de Patriarchatu Eliæ* Parte II. Sect. III. *Theologorum Societatis Iesu* appellat *verticem: talem saltem, ut si parem aliquem in his habuerit, at non, meo quidem & plurimorum aliorum judicio, superiorem: idque sive claritatem, quæ in eo potissima est, sive doctrinæ soliditatem, sive maximè polygraphiam spectes*. Hæc ille.

F. FRANCISCUS SUAREZ, Cisterciensis, domus *Vallis-Paradisi* monachus, Congregationis Hispanæ Generalis Præfectus, Olivetanus deinde in Navarræ regno (*de Oliva* appellant) Abbas, scripsit-

Compendium Privilegiorum Congregationis Hispanæ. Pinciæ 1596. in 8.

In Magistrum Sententiarum, libros IV. Chrysostomus Henrriquez in *Phœnice* suo author est.

FRANCISCUS SUAREZ DE ARGUELLO, inter forensem strepitum, procurationémque causarum apud regiæ Curiæ Senatores exercitam fecit sibi studiis liberalibus otium, præsertim Mathematicis: namque scripsit-

Efemerides generales de los movimientos de los Cielos por doce años desde el de MDCVII. hasta el de MDCXVIII. al meridiano de Madrid, esto es XL. grados y XVI. minutos. Matriti apud Ioannem Cuevam 1608. in folio.

FRANCISCUS SUAREZ TOSCANO, Lusitanus, Eborensis, scripsit ad Theodosium II. Brigantinum Regulum, Lusitanicè-

Paralelos de Principes, e Varoẽs illustres antigos, à que muitos de nossa naçaõ Portuguesa se asomelharan en suas obras, ditos y feitos, com à origem das armas d'alguãs familias deste Reino. Eboræ 1623. in 4.

Fœtus alter, *Theatrum Portugalliæ* scilicet, etiam vernaculus, ab eo expectatus in schedis, ni fallor, adhuc latet.

F. FRANCISCUS SUAREZ DE VILLEGAS, Olissiponensis, Carmelitarum sodalis, magnæ famæ vir inter Gallos, Burdigalensis scilicet scholæ Antecessor, seu Professor Philosophiæ perpetuus à Rege ipso cooptatus, Gastoni Aurelianensium Duci nuncupavit-

Universæ Dialectices Epilogum, anno 1622. Eumdem, ut existimo, habet authorem-

El Iardin sagrado del Lovre; Parisiis sub ejus nomine editum opus apud Antonium Robinot 1643. in 16. Scripsit quoque-

Votivam tabellam Mysterii Pacis interpretatam. Romæ apud hæredes Francisci Corbelletti 1645. in 4.

F. FRANCISCUS TAMAIO, patriâ ex oppido *Cazalla* in Marianis montibus provinciæ Bæticæ, Augustinianus olim in hac provincia, deinde Minimorum Sancti Francisci de Paula sodalis, verbi Evangelici non ignobilis fuit præco, supremiq; Fidei rerũ Senatus Patribus à consiliis Theologicis, edidítq;-

Di-

Discursos Teologicos *de las grandeças y prerogativas de Nuestro Señor Iesu Christo*. Matriti 1610. 4. Hunc librum Gallicè vertit Ioannes Baudonus, excuditque Lugduni 1615.

Denatus est Matriti anno MDCXIV.

FRANCISCVS TAMARA, interpretem egit veterum authorum, cùm esset in Gaditana urbe humaniorum studiorum Professor. Scripsit nempe, seu vertit in vulgarem sermonem -

Marco Tullio Ciceron, *de los Officios; de la Amicitia; de la Senectud; con la Economia de Xenofon*. Salmanticæ 1582. in 8. Antverpiæque unà cum *Ioannis Xaravæ* interpretatione Ciceronianorum *Paradoxorum* & *Somni Scipionis*.

Iuan Bohemo *de las Costumbres de todas las Gentes*. Antverpiæ 1556. in 8. apud Martinum Nutium.

Suma *y Compendio de las Coronicas del Mundo*, nempe ex *Ioannis Carrionis Chronico*, demptis pluribus, atque additis aliis, quæ ad Hispaniam propriè spectant. Metinæ apud Guilielmum de Millis 1553. 8. Antverpiæque apud Nutium eodem anno.

Libro *de Apotechmas*, ex variis authoribus. Antverpiæ apud Nutium 1543. & 1552. in 8.

Suma *y erudicion de Grammatica en metro Castellano*. Ibidem apud eumdem Nutium 1550. in 8.

D. FRANCISCVS DE TAPIA & LEIVA, Comes *del Basto*, ex Italico fecit Hispanum *Caroli Tapiæ* Bellomontani Marchionis, Senatorisque Neapolitani, parentis sui librum -

Espejo *de Murmuradores*, indigitatum. Matriti apud Alphonsum Martin. 1623. in 8

FRANCISCVS TARRAFA, Canonicus Barcinonensis, seculo superiore aggressus est latinam Hispaniæ Historiam scribere, sed brevem, ac per capita tantùm rerum ab initio nostræ gentis usque ad præsens tempus apud nos gestarum. Parum tamen laudabiliter hoc munere functus est, Berosianis totus addictus fabulis. Nuncupavit ergo Philippo Regi II. Hispaniarum commentarium -

De Origine ac rebus gestis Regum Hispaniæ usque ad Caroli Cæsaris inaugurationem: rursúsque relicto aliis Caroli tempore, continuavit, *Breviem rerum à Philippo II. Rege Catholico gestarum descriptionem* Antverpiæ 1553. in 8. Vnáque cum Ioannis Vasæi *Chronico*; Coloniæ an. 1577. Francofurti 1579. in folio. deinde in systemate *Hispaniæ illustratæ*, volumine I. pag. 518. Hispanicâ linguâ hoc idem conversum opus prodiit Barcinone an. 1563. in 8. cum hac inscriptione *Francisco Tarrafa, del principio y origen de cosas notables de los Reyes de España, traducido en Castellano, por Alonso de Santa-Cruz, con adiciones suias en cada Rey de las mas notables cosas que en otras Historias a ballado*. Præterea scripsit Catalonicâ linguâ -

Dels Pobles, *Rius, y Montanyes de Espanya*, hoc est, Hispaniæ descriptionem; quam extare M. S. penes Paulum de Fluvia equitem Barcinonensem scripsit in *Historia Cataloniæ* vernaculâ Hieronymus Pujades, qui & ipse aliud opus Tarrafæ adscribit eodem loco, nempe -

Episcopologi, *o Vidas dels Pontifices de Barcelona*.

Ex Tabulario quoque Barcinonensi, cujus fuit custos, procudit opus aliud -

De las *Casas solariegas de Cataluña*: si Gasparo Escolano fidem habemus in *Valentina Historia* id affirmanti.

F. FRANCISCVS TIRADO, Franciscanus provinciæ Aragoniæ, scripsit vernaculâ linguâ -

Manual *de aiudar à bien morir*. Cæsaraugustę 1614. in 16.

D. FRANCISCVS DE TOLEDO, Domini Francisci Alvarez de Toledo Comitis de Oropesa ex D. Maria Manuël de Figueroa filius, Christianis moribus vir passim commendatus, Peruani regni Prorex, scripsisse dicitur librum, qui in schedis adhuc latet,

Del Gobierno *del Piru*: Antonio de Leone teste.

FRANCISCVS DE TOLEDO, Cordubæ IV. nonas Novembris anni MDXXXII. editus in lucem fuit, lux ut esset in candelabro Ecclesiæ dignitatis doctrinæque radiis fulgentissima. Priusquam religiosæ vitæ inter Iesuitarum sodales Sacramentum diceret, Salmanticæ XXVII. annos jam ætatis numerans, Doctor Theologus, Philosophiæque Professor censebatur, Dominicum Sotum olim præceptorem spe non defraudans de se jam ab eo tempore conceptâ, qui Toleti auditoris ingeniū summæ cuique laudi adæquare solebat. Anno vix inter sodales completo, à B. Francisco Borgia, Generali, ut credimus, per Hispaniam Vicario, Romam venire jussus fuit anno exacti secul quinquagesimo nono, magnámque istam Ecclesiæ totius metropolim dignū sortitus est usq;ad obitus diē, virtutis suæ, atq; sapientiæ theatrū. In primis enim Aristoteli explanando, hinc Theologiæ, cùm Scholasticæ, tùm morali docendæ, magnâ eruditionis & judicii collectâ famâ diu vacavit. Majore tamen adhuc virtutis significatione corda & ora omnium convertere ad se, unúsque totam, quanta est, implere Romam, cunctisque omnium statuum mortalibus in pretio maximo ac veneratione esse visus est ex eo tempore, quo Pio V. Pont. Max. & sacro Cardinalium cœtui de rebus ad salutem pertinentibus jus-

sus fuit verba facere. Quo in munere sui quidem generis honestissimo, quo nil majus habet eloquentia sacra sectatoribus suis conferre, gravi illo & masculo dicendi genere, quod Evangelicos summè decet concionatores, mirè omnibus placuit. De quo verba adjungere lubet clarissimi eloquentia & pietate viri Federici Borrhomei S. R. E. Cardinalis, & Archiepiscopi Mediolanensis,ex aureo illius *De claris sui temporis Oratoribus* commētario. *De hoc* (Toleto) *fuerit instar compendii*(ait) *si dicam Concionatorem cum assiduum per multos annos fuisse Pontifici, Cardinaliúmque Senatui;cúmque in illa urbe flos virorum ei dicenti semper adesset, nunquam auditum esse cum tadio. Fortasse aliquis dicet, quòd rarò admodum concionaretur, quòdque mutaret sæpius auditores urbs inclyta, id remedium fuisse satietati, Sed magis arbitror posse dici placuisse semper eum, quòd in omni foret oratione serius & gravis, idémque varius, & eum novo semper argumento. Ab eo procul aberant inania & fucata. Observationes ejus & monita spectabant mores tantùm eorum, qui præsentes aderant; communia & aliena non attingebat: eáque nimirum erat causa, cur audiretur libentissimè. Videtur autem hoc illi munus proprium contigisse, ut in tractatione singularium excelleret. Idque, sicut opinor, fiebat,quia rerum humanarum usu, simúlque omni literarum varietate erat satis instructus*. Et post alia, *Brevis erat Toletus, & tamen quemdam ostendebat in ipsa brevitate eandorem animi, qui veluti persuasionis erat telum*. Et mox; *Ita penetrabat animos Toletus argumentorum euthymematúmque violentiâ, quibus in illo simplici genere frequenter admodum utebatur, ut vulgò numeraretur inter dicendi artifices & magistros*. Hæc ille. Vulgaréque illud dicterium fuit ejus ætatis; *Toletus docet, Panigarola delectat, Lupus autem movet*; nota sacrorum Concionatorum nomina. Planè totos XXIV. annos, frequentissiméque, ut illius ævi mos erat, apud Pium ipsum V. Gregorium XIII. Sixtum V. Gregorium XIV. Clementem VIII. sacrum & Pontificium numeris omnibus Concionatorem implevit. Hujus meriti virum, quo quidem in gravissimis quibusque expediendis de Theologorum consilio negotiis directore, reipublicæq; ad Poloniæ, Germaniæque utriusque Superioris, & Inferioris regiones deferendis momentis Legato Summi Pontifices usi fuerant, Clemens VIII. anno tedēpti orbis MDXCIII. in almum Purpuratorum Patrum cooptavit collegium. Qua dignitate ornatus vixit per triennium dumtaxat, reconciliationis Henrici Gallorum Regis IV. cum Ecclesia promotor in paucis, authórque Pontifici; verum Cardinalitii sui ordinis decus. Opera hæc reliquit posteris;

Instructionem ad Logicam. Coloniæ 1575. Lugduni 1586. Venetiis 1588. in 8.

Commentaria cum quæstionibus in universam Aristotelis Logicam. Venetiis apud Ioannem Baptistam à Porta 1589. in 4.

In Libros VIII. Physicorum. Venetiis apud Iuntas 1573. in 4. & 1580. Romæ 1590. in 4.

In Libros duos de Generatione & Corruptione. Venetiis apud Iuntas 1575. 4.

In Libros III. de Animâ. Venetiis eodem anno ac typographo. Coloniæ 1579. Lugduni 1602. 8.

Universum hoc Philosophiæ Systema Lugduni prodiit quatuor voluminibus. 1608. 8.

Commentaria cum annotationibus in Sacrosanctum Ioannis Evangelium. Romæ apud Iacobum Tornerium 1588. Lugduni 1589. Coloniæ 1599. & 1611.

Reliqua post ejus obitum lucem viderunt; nempe -

Commentaria in XII. Capita Sacrosancti Iesu Christi Evangelium secundum Lucam. Venetiis 1601.& Coloniæ 1611. apud Antonium Boetzerum.

In Epistolam Beati Pauli Apostoli ad Romanos: quibus accesserunt -

Sermones XV. in Psalmum XXXI. &-

Tractatus duo in ejusdem Epistolæ duo loca. Romæ, Lugduni, Venetiis 1602. Coloniæque apud Lippium 1603.

Summa Casuum Conscientiæ, sive Instructio Sacerdotum, libris VIII. quæ sæpiùs prelo subjecta est præsertim Romæ 1602. apud Ioannem Antonium Franzinum scilicet, & alios; demúmque *cum annotationibus & additionibus Andreæ Victorelli* Theologi ac Presbyteri Bassanensis, & *Martini Fornarii* Tractatu *De Ordine*, aucta, multisque modis correctior prodiit Lugduni apud Iacobū Cardon 1630. in 8. Petrus item Schenkelius Hagæ-comitanus Batavus,addidit ad Summam hane *Directorium Iuris Pontificii, & explicationem terminorum Iuris in Toleto occurrentium*. Antverpiæ 1628 in 8. Hispanica eadem prodiit hoc titulo; *Instruccion de Sacerdotes, y Suma de casos de Conciencia, del Cardenal Toledo, con las addiciones de Andres Victorello*, interprete Doctore Didaco Henrriquez de Salas, Pinciæ 1616. in folio, Valentiæque 1617. in 4. Gallica etiam hoc, *Instruccion des Prestes de Tolet*, Lugduni 1638. in 4. Hujus Summæ *Compendium* Coloniæ excussum scio 1612.in 8. Quod fortè idem est cum eo, quod Genesius Minutius, Florentinus, monachus Vallumbrosanus, confecit circa annum 1603. editúmque Venetiis vidimus apud Baretium 1642. in 16. cum utilibus *ad Compendium appendicibus*. Petrus iitē Franciscus,Vercellensis, Franciscanus Prov. Mediolanensis edidit (Luca Vvaddingo teste) *Lecturam* quamdā *in Toleti Summam*.

Manserunt inedita -

Concionum aliquot volumina, sed inpolita, & quibus postrema desit manus; itémque -

Commentaria in universam Summam Theo-

Theologia Sancti Thomæ, quæ in Romani collegii Bibliotheca asservantur; uti refert author *Bibliotheca Societatis*.

Explicatio quoque *Bullæ Cœnæ*, est in Bibliotheca Ambrosiana Mediolani.

Obiit XIV. Septembris anno MDXCVI. Deiparæ Virginis, vulgò Majoris, Romanâ Æde bonorum omnium, præter librariam supellectilem, quam Societatis Collegio Vrbano legavit, hærede relictâ in duodecim Sacerdotum alimenta, qui templi istius amplissimi sacrum ordinem horariis precibus persolvendis destinatum augerent. Qua in Basilica ad sinistrum portæ maximæ latus sepultura ei data est hoc titulo insignis.

D. O. M.

FRANCISCO TOLETO Cordubensi S. R. E. Presb. Cardin.
Summo Theologo, Verbi Dei Prædicatori Eximio.
In rebus magnis agendis consilio & prudentiâ Singulari.
Qui ob excellentem virtutem & merita Præclaro Clementis VIII.
P. M. judicio primus in Societatem Iesu Amplissimam dignitatem intulit.
Vixit annos LXIII. menses XI. dies X.
Obiit anno MDXCVI. die XIV. Septembris S. Dei Genitrice hærede institutâ, Presbyteris, Qui ad ejus Altare missas celebrent, Censum perpetuum attribui jussit.
Benedictus Iustinianus & Petrus Aldobrandinus Cardinales
Exequutores Testamentarii Collegæ optimo, & Capitulum & Canonici hujus Basilicæ Viro Amplissimo
Et optimè de se merito posuerunt.

Plura virorum famâ clarorum de Toleto judicia elogiáque collegit Alegambius in *Bibliotheca Scriptorum Societatis*. Commendari autem in primis illud meretur, quod Ianus Nicius Erythreus, sive Ioannes Victorius de Rossi *Pinacothecæ* suę primo volumine comprehensum voluit. Conferunt & alia Ioannis Nadasi Iesuitæ in *Anno rerum memorabilium Societatis Iesu*, XIV. die Septembris Latinum, Laurentiique Crassi Italicũ *nelli Elogii d'Huomini Letterati*.

FRANCISCVS DE TOLEDO, alter quidem ab eo, qui Iesuitarum fuit sodalis, cóque antiquior, *Philosophus* (ut verbis utar Eisengreinii in *Catalogo Testium veritatis*) *Rhetor*, *atque Theologus suæ ætatis clarissimus*, *& cùm in disputationibus vir magnus*, *tum in argumentorum ac demonstrationum probationibus argutus*, *atque subtilis*, *omni doctrinâ consummatissimus*; scripsit -

De Divina Eucharistia contra Ioannem Rechizanam Bohmum Ioannis Husi discipulum.

F. FRANCISCVS DE TOLOSA, Cantaber, ordinis Minorum, scripsit -

Demonstrationes Catholicas. Iuliobrigæ 1612.

F. FRANCISCVS DE TORAL, Vbetensis, Franciscanus, post tricennalem operam Indorum saluti impensam, domesticámque Provincialem Præfecturã, Episcopus Iucatanensis creatus, obiit anno MDLXXI. scripto priùs -

Arte y vocabulario de la lengua Yopolaca; variisque aliis. Vvaddingus De *Scriptoribus ordinis Minorum*.

F. FRANCISCVS DE TORRALVA, Matritensis, ex Seraphico ordine in Iucatanensi Americæ, quę ad Septentrionem vergit, provincia, Majâ (uti appellant) hujus gentis linguâ *Sermones totius anni* Concionatoribus & Parochis Indorum hodie etiam utiles conscripsit, decessurus ibi septuagenario major anno MDCXXV.

D. FRANCISCVS DE TORREBLANCA & VILLALPANDO, domo Cordubensis, Francisci Sancii Brocensis, ac Martini Roensis Iesuitæ discipulus, Ioannis Baptistæ Villalpandi illius, qui in Ezechiele illustrando laudabilem adeò operam potuit, ex sorore nepos, Advocatus ipse in Curia Granatensi, divinarum atque humanarum rerum eruditione non leviter tinctus Iuris studia tractavit, in iisque publici juris fecit -

Epitomen delictorum, in quibus aperta vel occulta invocatio Dæmonum intervenit; libris IV. Hispali 1618. Cui appendicur populari linguâ -

Defensa en favor de los Libros Catolicos de la Magia.

Post plures annos forensi munere relicto, sacrisq; initiatus domestico labore idem scilicet opus recoxit, & aliâ formâ donatum, valdéque locupletatum, alia etiam cum inscriptione publicavit: nempe -

Iuris spiritualis Practicabilium lib. XV. ex lege Domini, sive revelatis à Deo per Sacram Scripturam, vel in communi Ecclesiæ, vel in particulari hominum. Cordubæ 1635. in folio; duobus tomis, qui volumine uno ferri solent. Quo opere illorum obstruxit os, qui *Magicarum lucubrationum* laudem Ioanni Baptistæ avunculo tribnebant: simúlque se editurum promisit tres alios *Iuris Ecclesiastici*, duos etiam alios *Lecturarum* & *Consiliorum* tomos.

Decessit in patria circa annum MDCXLV.

FRANCISCVS DE TORRES, Latinè TVRRIANVS, domo Legionensis, aliis ex vico *Herrera* Palentinæ diœcesis, ingenio, industriáque eum sibi ad omnem memoriam hominum aperuit callem, ut quem ipsi comparemus in superiori seculo totius eruditionis, omnigenæque doctrinæ ad aliorum usq;

invidiam fulgentissimis luminibus splendentem unum & alterum, aut vix paucissimos inveniamus: Excellenti namque rerum omnium, quæ instruere debent verum & germanum Theologum, hoc est, veræ Fidei inter tot quotidie erumpentes sectarum atque errorum propagines Athletam & assertorem, notitiâ imbutus, totum se, quantus erat, summâ diligentiâ, ferreâque vir assiduitate in conquirendis, pervolutandis veteribus libris, mirabilique in explicandis, exornandis, atq; in communem utilitatem publicandis animi sensibus naturæ vi ac facultate, ad eruditissimas, sive aliorum, sive proprias lucubrationes vulgo communicandas, & communiendam fortissimis defensionibus Dei Ecclesiam, veluti ad indeclinabilem scopū direxit. Græcæ linguæ in primis, quam continere thesauros doctrinæ omnis Catholicæ, cujúsque studio importunissimos falsi propugnatores maximopere sibi placere non ignorabat, eam navavit, atque eo fructu operam, quam nunquam dedignatura sit posteritas, sed in præcipuo celebritatis loco, universo plaudente eruditorum hominum cœtu, collocatura. Grandior annis in Italiam pertransiisse, ejúsque insignes omnes Bibliothecas excussisse dicitur: Vnde improbo accedente labore in eum virum profecit, quem exaggeratissimis laudibus homines undequaque excellentes, quorum aliquos *Bibliotheca* collegit author *Iesuitica*, cùm superstitem, tum vita defunctum exornare olim soliti sunt, nec ulla ætas silentio involvet. Domesticum fuisse eum Cardinalis Salviati (Ioannem intelligo, qui ad annum seculi præteriti LIII. usq; vixit) ex Introductione ejus ad opus suum *De Votis monasticis* notum habemus. In familiam quoque receptus fuit anno MDCLXI. Hieronymi Seripandi Cardinalis, recens in hunc ordinem vocati, quod Latinus Latinius refert in epist. quadam ad Andream Masium VI. Kal. Aprilis hujus anni data. Senex, postquam in Tridentino Consessu famæ ex tot lucubrationibus in publicum editis collectæ par inventus fuisset, Societatem Iesuitarum delegit, in cujus gremium reliquæ ætatis fructus, tam studiorum, quam Christianarum virtutum deponeret. *Torrensis* tunc nomen, quo hucusque usus fuerat, in *Turriani* transformasse dicitur, nec cum *Torrensi Hieronymo* scriptis quoque ipso celebri confunderetur. Sed vetè ante hoc tempus apud Latiniū nuper laudatū *Turrianus* audit. In qua Societate adhuc totos decē & octo annos singulare domesticis omnibus religiosæ conversationis exemplum præbuit. Addictus quippe huic anno MDLXVI. diem suū obiit anno MDLXXXIV. Romæ ipso Præsentationis Deiparæ Virginis festo, cujus antiquitatē olim propugnatā, restitui Ecclesiæ Fastis, unde exulaverat, obtinuit.

Scripsit, priusquam vitam religiosam amplecteretur,

Dogmaticum de Electione divina, &c.

Dogmaticum de Iustificatione. Romæ apud Bladium 1551.

De Residentia Pastorum, num ex scripto Divino Iure fuerit sancita. Florentiæ apud Laurentium Torrentinum 1551. & cum aliis ejusdem argumenti in 8.

De Summi Pontificis supra Concilium auctoritate lib. III. Florentiæ apud eundem Torrentinum 1559.

De Actis Nicenæ, seu Sextæ Synodi, déque Canonibus, qui ejusdem Synodi esse feruntur; & de Septima, ac multiplici Octava Synodo. Ibidem eodem anno.

De Dogmaticis caracteribus Verbi Dei lib. IV. Ibidem 1561.

De Commendatione perpetuæ administrationis Ecclesiarum vacantium, & residentia Pastorum extra ovilia sua. Romæ 1554. per Valerium & Aloysium Doricos, Venetiisque apud Iordanum Zilettum 1562.

Opuscula item varia.

De Votis monasticis liber. Romæ apud Vincentium Luchinum 1566. in 4. Olim fuit inscriptum opus *de Apostatis*, & quidem primum omnium nostri operum, ut author ait in prologo reformatæ sub novo titulo editionis: in qua liber secundus audit, qui & priùs seorsim prodierat.

De Inviolabili religione votorum monasticorum inscriptus, & Stanislao Hosio S. R. E. Cardinali nuncupatus, Romæ 1561. atque ut monemus, 1566.

De Cœlibatu.

De Matrimoniis clandestinis. Venetiis apud Ziletum 1563.

Post ingressum in Societatem scripsit.

Apologeticum pro Libro de Residentia Pastorum.

De sola lectione Legis & Prophetarum Iudæis permittenda. Reperio tamen hunc jam excusū Romæ anno 1555. à Valerio Dorico.

De Hierarchicis ordinationibus ministrorum Ecclesiæ Catholicæ adversus schismaticas vocationes Ministrorum, & Superintendentium Hæreticorum lib. II. Dilingæ apud Sebaldum in 4. 1569.

Adversus Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & pro Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, lib. V. Florentiæ apud Bartholomæum Sermartellium 1572. & Coloniæ apud Gervinum Calenium 1575. Huic nostra ætate opposuit David Blondellus vir eterodoxus, sed eruditus, *Pseudo-Isidorum* suum, & *Turrianum vapulantes, seu censuram Epistolarum Decretalium* &c. Deinde etiā Blondello respondere conatus est *Apologiā* scriptā pro Epistolis Decretalibus Bonaventura Malvasia, Franciscanus Conventualis, quæ Romæ prodiit superioribus annis.

Adversus Capita Disputationis Lipsicæ Andreæ Freibub De Ecclesia & ordinationibus Mini-

Ministrorum Ecclesiæ; lib. II. Coloniæ apud Calenium 1574.

Adversus Capita Disputationis posterioris Andreæ Freibubii Doctoris Academiæ Lipsiensis de eodem argumento. Coloniæ apud Ludovicum Alectorium 1578. 8.

De Sanctissima Eucharistia Tractatus duos, contra Andream Volanum, Polonum, Calvini discipulum, & contra omnes metonymicos. Romæ 1576. 4. Parisiis apud Sebastianum Nivellium 1577.

Apologeticum contra Boquinum Biturigem secta Zuinglianæ, nominis Societatis Iesu calumniatorem. Coloniæ apud Alectorium 1578. in 8.

Apostolicarum Institutionum de Catholica doctrina Clementis Romani lib. VIII. adjunctis ad finem LXXXV. *Canonibus Apostolorum*; ipsomet *Turriano* interprete è Græco, cum ejusdem *scholiis*, & *observationibus ad confirmanda dogmata ortodoxa contra Hæreticos*. Antverpiæ apud Plantinum 1578. Prius tamen prodierat cum Græco titulo Διάταξαι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, hoc est, *Constitutiones Sanctorum Apostolorum: doctrina catholica à Beato Clemente Romano Episcopo & cive scripta*, lib. VIII. Græcè, cum Francisci Turriani Prolegomenis; Venetiis apud Iordanum Zilettum 1563. At, uti dies diei eructat scientiam, hujus operis Clementi Romano adjudicati fides lubrica jam facta est apud noviores *Bellarminum*, *Possevinum*, *Albaspinæum*, *Baronium*, *Petavium*, *Halloixium*, *Ferdinandum Mendozam*, *Labbæum*, & ex Hæreticis *Vsserium*, qui de authore conjectatur in *notis ad Sancti Ignatii Martyris Epistolas* cap. X. *Vossium*, *Blondellum*, *Dallæum*, & alios, quos Labbæus appellat.

Canones Concilii Niceni LXXX. ex Arabico in Latinum conversos, & recognitos, cum Annotationibus. Adjecit-

Nicolai I. Responsa ad consulta Bulgarorum. Antverpiæ apud Plantinum 1578.

Defensionem locorum Sacræ Scripturæ de Ecclesia Catholica, & ejus Pastore Episcopo Romano, Beati Petri Principis Apostolorum successore, adversus nugatorias cavillationes Antonii Sadaëlis Lutherani, lib. I. Coloniæ typis Arnoldi Birkmani 1580. 4.

Ejusdem Defensionis librum II. Ibidem eodem anno.

Ejusdem librum III. bipartitum contra responsiones Antonii Sadaëlis. Ingolstadii apud Sartorium 1581.

Posterioris Defensionis locorum Scripturæ de una Ecclesia Catholica in terris visibili, & de Episcopo ejus Pontifice Romano, contra secundas cavillationes Sadaëlis, lib. I. & II. Ingolstadii apud Vvolfangum Ederum 1583. in 4.

Adversus tertias in librum bipartitum cavillationes Sadaëlis. Ibidem apud Sartorium 1584. in 4.

Epistolam ad Gonzalum Herreram Episcopum Laodicensem De redditibus Ecclesiasticis, & rationes eis utendi. Romæ XX. Aprilis MDLXXXIV. in hac urbe, uti credo, editam 1587. in 8.

Epistolam de diffinitione propria peccati originalis ex Dionysio Areopagita: & de Conceptione Mariæ matris Dei sine peccato ex scriptura Angelicæ salutationis, & testimoniis antiquorum Patrum; ad Iacobum Amiotum Antisiodorensem Episcopum. Ingolstadii apud Davidem Sartorium 1581. in 4. Salmanticæ apud Lucam de Iunta 1582. in 16.

Epistolam ad quemdam in Germania Theologum contra Vbiquistas, Arianistas. Ingolstadii 1583. in 4.

Responsionem apologeticam ad capita argumentorum Petri Pauli Vergerii Hæretici ex libello ejus inscripto, De Idolo Lauretano, pro sancta domo Lauretana. Ingolstadii 1584. in 4.

Epistolam prolixam & luculentam ad Stanislaum Cardinalem Hosium, cur admiserit in Polonia Concionatores aliquos, eósque in Italiam vocaverit. Extat inter Hosii Epistolas CLXXV.

Transtulit è Græco in Latinum plura veterum Patrum opuscula: quare non debuit *Turrianum* illaudatum relinquere Petrus Daniel Huetius cùm lib. II. *De Interpretatione* Hispanos aliquot laudat, qui Græca in Latinum sermonem converterunt. Nempe-

S. Diadochi Episcopi Photices in veteri Epiro Illirici capita C. de Perfectione Spirituali: &-

S. Nili Capita CL. de oratione ad Deum; *annotationésque* adjecit. Florentiæ apud Bartholomæum Sermartellium 1573. & Antverpiæ in officina Plantiniana 1575.

Ioannis Sapientis, cognomento Cyparissiotæ, expositionem materiarum earum, quæ de Deo à Theologis dicuntur, in X. Decades partitam cum scholiis Turriani. Romæ apud Dominicum Basam 1581. 4.

Photii Archiepiscopi Constantinopolitani librum De voluntatibus in Christo, quæ dicuntur Gnomicæ. Extat tomo singulari *Insignium Authorum* Petri Stevartii.

Basilii Seleuciæ Episcopi Demonstrationem adversus Iudæos De Christi Adventu. Extat volumine III. *Bibliothecæ veterum Patrum*; & in laudatâ Stevartii collectione, qui addidit-

Collectanea contra eosdem Iudæos ex Sacris Scripturis, eodem Interprete: item-

Miscellanea de quibusdam Hæresibus, earúmque authoribus: ex ejusdem interpretatione.

Maximi Martyris disputationem adversus Pyrrhum Archiepiscopum Constantinopolitanum Monothelitam. Volumine VII. ejusdem *Bibliothecæ*, & apud Baronium *Annalium* tomo *VII*.

Theodori Presbyteri Rhaithensis Præparationem De Incarnatione Divina. I. tomo *Bibliothecæ Græco-latinæ*.

Theodori Abucaræ Episcopi Cariæ opuscula contra Hæreticos, Iudæos, & Saracenos. Extant

tant cùm seorsim à Iacobo Gretsero edita Ingolstadii apud Adamum Sartorium 1606. in 4. tum etiàm tomo IX. Parte II. *Bibliothecæ Patrum*.

Serapionis Episcopi Tmueos adversus Manichæos librum. Extat in *Lectionibus antiquis* Canisii, & tomo IV. *Bibliothecæ*, aliàs tomo II. *Auctarii*.

Leontii Bizantini libros III. contra Eutychianos & Nestorianos. Item *Adversus Appolinaristas;& solutiones argumentorum Severi*. Tomo IV. *Bibliothecæ*. Item ejusdem *Dubitationes Hypoteticas*, cum notis, Ibidem: & cuncta hæc *Leontii* communicata sibi ab Antonio Possevino ex interpretatione Turriani retulit in *Antiquarum lectionum* tomum IV. Henriricus Canisius.

Anastasii Sinaitæ Patriarchæ Antiocheni orationes V. quæ inter Canisii adversaria repertæ sunt ab Stevartio, & in lucem editæ dicto systemate *Lectionum antiquarum*. Eædem ex translatione Godefridi Tilmanni prostant volumine *Bibliothecæ SS. Patrum*. Scilicet, *De S. Trinitate*: *De Incircumscripto*: *De Divina œconomia*, hoc est, Incarnatione: *De Passione & impassibilitate Christi*: *De Resurrectione Christi*.

Anastasii Abbatis contra Iudæos librum. Tomo III. *Bibliothecæ*.

Incerti Collectanea contra Severianos & Acephalos. Ibidem.

S. Nicephori Constantinop. Patriarchæ opuscula IV. contra Iconomachos. Ibidem.

Dionysii Archiepiscopi Alexandrini epistolam adversus Paulum Samosatensem Episcopũ Antiochiæ. Romæ, typis Vaticanis 1608. in 8. & *Auctarii Bibliothecæ* secundo volumine.

Didymi Alexandrini contra Manicheos versionem Francisci Turriani habere se M.S. Antonius Possevinus annotavit in *Didymo*.

Zachariæ Episcopi Mitylenensis Disputationem contra Manicheos, apud *Canisium* tomo V. *Antiq. lection.* & tomo VI. *Biblioth. Patrum* editæ Coloniæ.

Titi Bostreni Episcopi tres libros contra Manicheos, eodem tomo V. *Canisii*.

Timothæi Presbyteri de Differentia eorum, qui accedunt ad Christianam fidem; non cum libellum, qui extat in *Bibliotheca* PP. Bignęi tomo VI. sed quem, ex Turriani versione codicem locupletiorem nacti, edidit Antonius Possevinus in *Apparatu*, tomo II. verbo, *Timothæus Presbyter*.

Theodori Studitæ ad Gelasium ex monasterio perfugam quamdam *epistolam* à se latinam factam appendit author ipse interpretationis operi *De Votis monasticis* jam laudato.

Adornabat autem, cùm è vita decessit, *Hoplothecam*, quæ imperfecta mansit: eam tamen laudat Gabriël Vasquez III. Parte, tomo I. dist. XVI. cap. V. num. 24. Item -

Commentarios in Psalmos scripsisse eum, sed qui interciderint, testatur Silvester Maurolycus in *Oceano Religionum* lib. V.

Iure quidem optavit author *Bibliothecæ Societatis* existere aliquem Typographum, qui omnia Turriani opera diligenter collecta tomo uno & altero simul evulgaret.

F. FRANCISCVS TORRES, ordinis Minorum provinciæ Aragoniæ, unde erat domo, Theologiæ lector, & provinciæ suæ Pater, Concionator, & aliquando Præfectus, nec non & Chronographus, scripsit -

Consuelos *de los devotos de la Inmaculada Concepcion de la Virgen*. Cæsaraugustæ apud Petrum Cabarte 1620. in 4.

FRANCISCVS TRENADO DE AILLON, *Villalpandi* oppidi civis, edidit -

Arte *curiosa para entender y hablar la lengua Italiana*. Medinæ 1596. in 8.

Convertit quoque in Hispanicum-

Las Rimas *de Francisco Petrarcha*.

D. FRANCISCVS DE TRILLO & FIGVEROA, Gallæcus, Coruniensis, Granatæ ab undecimo ætatis anno commoratus, literisque institutus, præsertim humanioribus, historicisque, nisi quod & in Italiam aliquãdo venit, stipendiáque ibi militaria fecit; scripsit carmine -

La Neapolisea, *Poema heroico del Gran Capitan*. Granatæ 1651. in 4.

Varias Poesias. ibidem in 4.

Habere se M.SS. mihi ipse retulit sequẽtia -

Historia Politica *del Rey Catolico*.

Epitome *de la historia del Rey Henrrico IV. de Francia*.

Historia *y antiguedades del reyno de Galicia, y su nobleça*.

Antiguedades *de la ciudad de Granada*.

Notas *y adversarios a los Autores de la historia antigua de España*.

Discursos Politicos *y militares*.

Cartas.

Discursos chronologicos.

Blasones *y armas de la nobleça de España*.

FRANCISCVS TRVCHADO, Beaciensis, transtulit Italicum opus *Francisci Straparolæ de Caravaccio* bipartitum in linguam vernaculam hoc titulo,

Primera *y segunda parte del entretenimiento de Damas y Galanes*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598.

D. FRANCISCVS DE TRVXILLO, natus in oppido *Cañizera* Seguntinæ diœcesis, Compluti in collegio Sancti Ildephonsi sodalis, Sac. Theologiæ Doctor, & Canonicus ædis sacræ ejusdem Complutensis municipii S.S. M.M. Iusti & Pastoris, Episcopus tandem Legionensis creatus; circa an. MDXCII. scripsit librum quemdam -

De la Santa Iglesia *de Leon*; quem laudat Prudentius Sandovalius in *vita Fruelæ II. Regis Legionensis* pagina 261.

FRANCISCVS VAIO, Valentinus, scripsit-
Grammaticæ Latinæ linguæ Institutiones. Valentiæ apud Petrum de Huete 1569. 8.

FRANCISCVS DE VALDERABANO, Matritensis, Francisci aurificis filius, quindecim ferè annorum adolescens, publicavit.
Vida *y muerte de S. Eloy Obispo de Noion Abogado y Patron de los Plateros*: ex Latina *Sancti Audoëni* Historia apud *Surium*, aliisque rerum ab eo gestarum scriptoribus. Matriti 1640. in 4.

FRANCISCVS DE VALDES, Tribunus militum, sive peditum Magister (*Maesse de Campo* nunc vocant) scripsit-
Espejo *y diciplina militar, en el qual se trata del oficio del Sargento maior*. Bruxellis 1586. & 1590. in 4. Matriti 1591. in 8. Antverpiæ 1601.

FRANCISCVS VALENTE, Olissiponensis, Presbyter Societatis Iesu, in Conimbricensi collegio Philosophiæ, atque inde in Eborensi Theologiæ Professor, scripsit-
Concordiam Iuris Pontificii cum Cæsareo, & cum Theologica ratione: de causis & effectibus Divini & Humani Iuris in genere, ad Titulos De Summa Trinitate &c. & De Constitutionibus, & XX. Distinctiones Decreti. Parisiis 1654. in folio apud Sebastianum Cramoysi.

FRANCISCVS VALLESIVS, Professor, ut arbitror, Valentinus Rhetoricæ artis, scripsit ad discipulos-
Epitomen troporum ac schematum, & Grammaticorum, & Rhetorum ad authores tum profanos, tum sacros intelligendos. Valentiæ apud Thomam Mey 1555. 8.

FRANCISCVS VALLESIVS (vulgo VALLES) DE COVARRVBIAS, quod ultimum cognomentum ei fortè venit à natali loco Castellæ veteris, Medicorum omnium, quotquot in Hispania unquam reperti sunt (& reperti quidem sunt præstantissimi) laudem & meritum adæquavit, aut ne quid minus dicam, dum verbo absit invidia, superavit. In Complutensi namque Academia plurium annorum Professor, celeberrimis jam expertus ubique lucubrationibus, supremúmque docendi locum antemeridianis horis adeptus, à Philippo II. Hispaniarum Rege in Curiam evocari, regiæ salutis tutelæ præfici, gratiáque principali, ac muneribus liberaliter dispensatis ornari promeruit. Plena sunt Medicorum commentaria Vallesii laudibus, quibus abstineo, ne noctuas, quod dicitur, Athenas. Pro omnium tamen aliorum, etiam doctissimorum, commendatione, sese lectoribus commendant opera ipsa, quæ summum Philosophum, præstantissimum medicæ artis Doctorem acuminis & judicii non vulgaris, eximiæque, ac multiplicis eruditionis ubique præferunt: Ea scilicet-
Controversiarum Medicarum & Philosophicarum libri X. Priores duo libri eas, *quas Philosophi habent cum Medicis communes*; III. *Quæstiones de Pulsu, & Vrinis*; IV. & V. *Pathologicas*; VI. *quæ ad artem tuědæ valetudinis spectant*, VII. VIII. & IX. *Curativas*; X. *Prognosticas* comprehendit. Accessit *Controversiarum* huic operi libellus-
De locis manifestè pugnantibus apud Galenum; post navatam olim ab Andrea Lacuna Segoviensi in eodem argumento operam, quæ nostro non arriserat. Compluti 1564. & 1583. Francofurti 1582. fol. & 1590. & 1595. in fol. Venetiis 1591. in 4. Hanoviæ apud Vekelii hæredes 1606. fol. Adjunguntur in editione Complutensi anni 1583. & aliis-
In Tertium librum de Temperamentis Galeni, &
In IV. priores libros de Simplicium medicamentorum facultate commentaria. At hæc duo, & plura alia hujusmodi in Galenum, jam simul prodierunt Coloniæ, ut mox dicimus: videlicet-
Commentaria in Galeni Artem medicinalem. Compluti 1567. in 8. Venetiis 1591. in 8. Item in ejusdem-
De Inæquali intemperie, libellum:
De Differentia Febrium duos libros.
De locis patientibus sex. Lugduni anno 1559. in 8. Accedunt-
Tractatus medicinales. Lugduni anno 1559. in 8.
De Vrinis compendiaria Tractatio: item
De Pulsibus libellus, ac-
De Febribus alius libellus. Compluti anno 1569. in 8. Taurini apud hæredes Nicolai Beviláquæ an. 1588. in 8. Patavii apud Paulum Mejettum 1591. 8.
Methodus medendi libris III. Omnia hæc, ut annotare cœpimus, operâ & industriâ Ioannis Petri Airoldi Marcellini prodierunt simul Coloniæ typis Francisci de Franciscis & Ioannis Baptistæ Ciotti anno 1592. in folio.
Aliud credo opus est, aut certè aliqua ex parte auctum,
Methodus medendi in libros quatuor divisa: quorum primus continet *Victũ ægrotantium*; II. *Rationem curandi per indicationes simplices*; III. *per compositas*; IV. *Occasiones curandi & abstinendi à curationibus*. Venetiis anno 1589. in 8. Matriti apud Ludovicum Martinez Grande an. 1614. 8. Lovanii apud Hieronymum Nempæum 1647. 8.
In Aphorismos Hippocratis; simul &-
In Libellum ejusdem de Alimento.
Com-

Compluti 1561. in 8. apud Andream de Angulo.

In Librum Prænotionum.

In Libros De Ratione victus in morbis acutis. Compluti apud Andream de Angulo. 1569. 8. Augustæ Taurinorum apud hæredes Nicolai Bevilaquæ 1590. 8. Compluti etiam anno 1564. in 4. Omnes hi *in Hippocratem commentarii* unà cum *Aphorismis* editi sunt simul curâ ejusdem Airoldi, Coloniæ in eadem officina 1589. fol.

In ejusdem Hippocratis libros Epidemion seu de morbis popularibus commentaria; cui Vallesii scripto palmam inter alia omnia deferre solent magni viri. *Epidemici libri* (ait Zacutus Lusitanus in *Introitu ad Praxim*) *maturum & expertum medicum exoptant: unus adest mihi mille instar Vallesius, in cujus commentariis meo & doctorum judicio, totius, præsertim practicæ, medicinæ præcepta reposita sunt*. Prodierunt Matriti 1577. in folio, deinde ejusdem Airoldi opera Coloniæ in officina Ciotti anno 1588. fol. Neapolique apud Lazarum Scorrigium 1621. in fol.

Octo librorum Aristotelis de Physica doctrina versionē novâ ex Græco fecit, & *Commentariis* explanavit. Compluti apud Andream de Angulo 1562. fol.

Controversiarum naturalium Partem primam, deinde edidit, eas continentem, quæ spectant ad VIII. libros jam laudatos Physicorum Aristotelis. Compluti 1563. fol.

In quatuor libros Meteorologicorum ejusdem Commentaria. Compluti an. 1558. in 8. Taurini 1588. in 8 Patavii apud Paulum Mejettum 1591. 4.

De Sacra Philosophia, sive de his quæ scripta sunt physicè in Libris sacris, liber singularis. Lugduni 1588. in 8. 1592. & 1595. Taurini 1587. in 4. Francofurti apud Nicolaum Basseum 1590. & 1608. in 8. Adjunguntur in omnibus ferè his editionibus propter argumenti similitudinem *Levini Lemnii de Plantis sacris, & Francisci Ruei de Gemmis* libri.

Hispanicum quoque extat à nostro opus, scilicet -

Tratado *de las aguas destiladas, pesos y medidas, de que los Boticarios deben usar*. Matriti an. 1592. 8.

FRANCISCVS DE VALLES, Matritensis, Prior domus Deiparæ Virginis *de Sar* cognominatæ in Gallæciæ regno, edidit -

Cartas familiares *de moralidad*; nempe *De Eleemosina*: *De Instabilitate humanarū rerum*: *De vera nobilitate*: *De sequendo Deum, quò nos vocat*, aliisque. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1603. 8.

FRANCISCVS VANEGAS, Lusitanus, Olisiponensis, D. Garcerani Albanelli Philippi IV. pueritiæ in literis directoris, posteáque Granatensis Ecclesiæ Archiepiscopi familiaris, humaniorum disciplinarum, universæque antiquitatis peritissimus, aggressus est *Mithologicum* opus *de Gentilium, sive Ethnicorum falsa religione*, hoc est Commentaria ad *Lactantium Firmianum*: ex quo opere perfecta vidi apud *Martinum Vasquium Siruelam* Hispalensis Ecclesiæ Portionarium virum eruditissimum -

Prolegomena in L. Cælium Lactantium Firmianum & cæteros authores, qui scripserunt adversus Gentes disputationes, Apologeticos, προτρεπτικοὺς, παραινετικοὺς λόγους Item *Commentaria ad Librum primum Lactantii, & ad Librum De falsa religione, usque ad cap. XXII. & ad Librum De Origine erroris, usque ad Cap. V. variásque lectiones* ad diversos alios libros. Consuluit quippe plures hujus Authoris M.SS. codices, qui in Bibliotheca regia Scurialensi adservantur.

F. FRANCISCVS VAQUERO, Benedictinus monachus monasterii S. Mariæ de Vernela regni Aragoniæ, conscripsit -

Apologia *en alabāça de la ordē de S. Benito*. Cæsaraugustæ 1616. 4. apud Ioannem de Lanaja.

FRANCISCVS DE VARGAS MEXIA, Iurisconsultus, Toleti forsan, de quo mihi non liquet, natus, sub Carolo & Philippo Regibus Catholicis, postquam gessisset varia hujus professionis munera, supremo in Castellæ Senatu cùm Fiscalis Advocati partes sustinuit, tum deinde in amplissimum ordinem fuit admissus. Foras hinc destinatus ad negotia publica expedienda, quorum capax existimabatur, Bononiæ prius unà cum Martino Soria Velasco Caroli Cæsaris nomine anno MDXLVIII. atque iterum Tridenti ann. MDL. comparuisse dicitur in *Historia Concilii Tridentini*, cùm de translatione ejus Synodi in Bononiam seriò conquesturus, tum de restitutione ejusdem in urbem Tridentinam gratias publicè acturus. Venetiis hinc per septem, octóve annis, quod ex Onuphrio Panvinio alicubi constat, deinde Romæ Prolegati, ut ajunt, regii munere functus est, principio solus, ob non admissum à Paulo IV. Ioannem Fonsecam loco ipsius subrogatus, quod libro X. *Historiæ Philippi II.* refert Cæsar Cāpana, deinde unà cū Tendigliæ Comite ad Pium IV. Oratore. Hic Pontifex de approbanda Ferdinandi in Cæsarem renunciatione, déque Tridentinis maximi momenti rebus cum sacro Cardinalium collegio quotidianis ferè consultationibus instanter agebat. Cui cum nota esset hominis integritas & doctrina, de Iurisdictione Episcoporum, quæ per eos dies negotium facessebat Tridentinis Patribus, ab eo sententiam rogatus, gravissimis eam & ornatissimis verbis coram lectissimis quibusdam Cardinalibus dixit,

quæ

quæ cum aliis aliorũ Tridentum fuit remissa. De quo responso cum non mediocri Oratoris laude agit Cardinalis Pallavicinus in laudata *Historia Concilii Tridentini* lib. XXI. cap. XI. qui & de aliis rebus ab eo apud Pium gestis adeundus est lib. XIV. cap. XIV. Post hæc Philippo Regi maximo à consiliis status fieri promeritus aliquot annis elapsis ab eodem vitæ quietem, atque emeritum otium impetrávit, & in Cislensem prope Toletum Hieronymianorum domum secessit: quo loco attentissimè legisse eum Commentarios de *Rebus Ximenii Cardinalis*, prinsquam ederentur, sibi communicatos Alvarus Gomezius author in eorum præfatione scriptum reliquit, *doctissimi, atque integerrimi, multorumq; negotiorum usu prudentissimi* commendatione Vargæ nostri mentionem consignans. Quemadmodum & Venetiis agens summis quibusque ornatus fuit laudibus ab Onuphrio Panvinio in nuncupatoria ad ipsum Epistola suæ *in Fastos Consulares Appendicis* in hac urbe editæ ann. MDLVIII. Vbi inter alia *antiquitatis omnis, Historiæque studiosissimum* eumdem appellat. Extat non minùs honorifica hujus viri memoria in literis ad eum datis à Paulo Manutio homine eruditissimo, quam fronti lib. II. *Epistolarum* præfixit: quo loco præter alias animi dotes negat Vargam *pietate in Deum & sanctitate vitæ aliquem superiorem habere*: qui ad laudatum nostri opusculum de *Iurisdictione Episcoporum* præfationem quoque edidit. Nihil tamen ab eximio viro adepti sumus posteri, si demas ante dictum -

De Episcoporum Iurisdictione, & Pontificis Max. authoritate Responsum, Romæ editum, Pii IV. cui datum est, jussu apud Paulum Manutium 1563. in 4. deindéq; inter *Tractatus Doctorum* Volum. XIII. Parte I.

Commentarios tamen se scripsisse de *Iusto bello adversus infideles*, affirmavit ipse in laudati *Responsi confirmatione* X. in quibus, quâ viâ, quibúsque modis expediendum esset, collatis atque inter se conciliatis contrariis *Innocentii & Hostiensis*, pluriúmque aliorum sententiis conatum se ait docere. Quod tamen opus negat à se visum, sive de eo auditum, ubi esset, *Ioannes Solorzanus* lib. II. *De Iure Indiarum* cap. I. n. 33.

De Certitudine etiam *Pontificiarum Deffinitionum, ac de Canonizatione Sanctorum* se copiose admodum scripsisse affirmat in ejusdem *ResponsiConfirmatione* XI.

Nec non & *contra Bracharensem Archiepiscopum pro Toletano in causa Primatus Hispaniarum apud Tridentinam Synodum suscitata* peculiare opusculum edidisse author mihi est *D. Thomas Tamaio de Vargas* in libro, cui titulus, *Verdad de Dextro.* fol. 109.

FRANCISCVS VARRON, nescio unde, aut quis homo, laudatur ab Athanasio Lobera Cisterciensi in *Historia urbis Legionensis* cap. IX. tamquam author operis metrici -

Casa de Varron, ut suspicor, nuncupati: nam vix hoc quale sit, ille explicavit.

FRANCISCVS VASQVEZ, legitur in catalogo Bibliothecæ Olivariensis inscriptus codici manu exarato in folio-

Tractatuum variorum: item alteri opusculo hujus tituli -

Relacion *de lo que sucediò en la jornada de Amagua y alçamiento de D. Hernando de Guzman.*

Fortè non idem utriusque, sed duo authores sunt cognomines.

FRANCISCVS VASQVEZ CORONADO, scripsit, Antonio de Leone teste in *Bibliotheca Indica*,

Relacion *del descubrimiento de las Siete Ciudades*. Excusa extat Italicè volum. tertio *Ioannis Baptistæ Ramusii Relationum*.

FRANCISCVS VAS DE ALMADA, scripsit Lusitanicâ linguâ, qui Castellanâ sonat -

Tratado *del sucesso de la nao S. Iuan Baptista, y jornada de la gente que de ella se salvò año MDCXXII.* 1625. 4.

FRANCISCVS DE VBEDA, Toletanus, author libro cuidam inscribitur, cujus hic titulus -

La Picara *Iustina*, Bruxellis 1608. 8. ac nescio an alibi priùs. Ad imitationem nempe *Guzmanii Alfaraciensis*, cujus libri à *Matthæo Alemano* recèns editi, magna tunc erat famæ celebritas, ut germanam ei conjugem daret. Audio tamen Dominicani cujusdam sodalis hunc librum esse prolem.

F. FRANCISCVS DE LA VEGA, Pinciaius, monachus Benedictinus, Anglicanarum missionum Commissarius Generalis, scripsit -

De la Diferencia *entre el Varon justo y perfecto.*

De la Conveniencia *que ay para que la orden de S. Benito reciba las ceremonias Romanas de la Missa.*

F. FRANCISCVS DE LA VEGA, Franciscanus sodalis, scripsit -

De la Vida *y milagros del S. Fr. Iuan de Capistrano, Legado Apostolico, del orden de los Menores.* Matriti 1623. in 4.

D. FRANCISCVS VELASQVEZ MINAIA, Matritensis, D. Iacobi eques, & Commendatarius de *Lobon*, Elisabethæ Hispaniarum Reginæ Borboniæ Strator, edidit-

Esfera *del Mundo, con una breve descripcion del Mapa.* Matriti 1626. in 8.

Obiit Matriti ineunte anno MDCLVII. plusquam septuagenarius.

FRANCISCVS VELEZ DE ARCINIEGA, patriâ ex oppido *Casarrubios del Monte*, D. Bernardi de Roxas & Sandoval Toletani Præsulis Pharmacopola, edidit-

Historia *de los Animales mas recibidos en el uso de la medicina*. Matriti typ. reg. 1613. 4.

Farmacopea *de muchas cosas importantes à los Boticarios*. Ibidem 1603. 4. apud Ludovicum Sanchez.

Parecer *de que las Cubebas son el Carpasio de Galeno*, in 4.

Annotaciones *sobre Mesue de muchos compuestos y simples*.

F. FRANCISCVS DE VERA VILLAVICENCIO, Bæticus, Xereziensis, ordinis B. Mariæ de Mercede, S. T. Magister, Medaurensis olim Episcopus, & Hispalensis Coadjutor, dùm huic Ecclesiæ D. Ferdinandus Niño de Guevara S.R.E. Cardinalis præerat, Elnensis deinde in Catalonia, tandémque Salmanticensis designatus obiit Matriti anno MDCXVI. Scripserat-

De las Indulgencias, *que los Sumos Pontifices concedieron à la Religion de Nuestra Señora de la Merced*.

Linguâque Catalanorum-

Catechismum. Perpiniani in 4.

D. FRANCISCVS VERDVGO, domo ex oppido *Talavera de la Reyna*, virtute ac prudentiâ, militarísque artis peritiâ singulari in Belgico adversus rebellium subditorum provincias, Anglos, Gallósque earum auxiliatores bello nemini Hispanorum Ducum inferior. Quatuordecim annis, & quidem difficillimo tempore, industriâ & animi præsentiâ supplens copiarum & pecuniæ tenuitatem, Frisiæ provinciæ, aliquandóque etiam Geldriæ Gubernator præfuit; inde ad alia rerum momenta, quæ pari confecit virtute, translatus Lutzemburgi, qua in urbe Dorotheam Petri Ernesti Mansfeldii Comitis filiam ante plures annos uxorem duxerat, diem vidit extremum anno MDXCVII. ætatis suæ LXI. Scripsit Julium Cæsarem & alios magnos Imperatores æmulatus-

Los Commentarios *de la Guerra de Frisia*. Qui quidem penes D. Franciscum Ioannem de Torres, Valentinum equitem, Neapolitanæ aliquando magnæ Curiæ Vicariæ Regentem, Verdugi generum, relicti in manus Hieronymi Frachettæ M.SS. pervenerunt; qui eos in Italiæ sermonem translatos Neapoli edidit apud Felicem Stigliolam 1605. 8. cum hac inscriptione, *Li Commentarii di Francesco Verdugo delle cose successe in Frisia nel tempo che egli fu Governatore e Capitan Generale in quella provincia*; *con la vita del medesimo Verdugo*: ad D. Ioannem Alphonsum Pimentel Beneventanum Comitem, Neapolis Proregem. Exemplar Hispanum nescio ubi nunc lateat.

De *Verdugo* temperare mihi non possum, quin exteri, imò & adversarii hominis elogium hic subjiciam. Is est Hugo Grotius *Annal. Belgic.* lib. IV., sed ille ait de nostro; *Quamvis infelici Frisiæ Præfecturâ nomen meritus, ut cui tempus, & vires sæpius quàm robur & industria defuerint. Fides illi religiosa, & militaris facundia; etiam comitas ingenii, quo infrequentior Hispanis, hoc insignius honestamentum; & quòd magnos ad honores ab imo evectus, quippe natus domo non ignobili, sed paupere, prioris fortunæ, quantum satis erat, meminisset*. Hæc Grotius.

FRANCISCVS VERGARA, Toletanus, Ioannis ejus almæ Ecclesiæ Canonici, virique literatissimi frater germanus, ingenio (ut ait Schotus) *Ioanne ipso inferior, studio major, sed paris cum eo & admirandæ industriæ*, sub Demetrio Cretensi ac Ferdinando Nonio Pinciano literis operam dedit, præcipuè Græcis; quarum ipse totos viginti annos, collegam habens Laurentium Balbum Liliensem, Compluti fuit Professor. Senex scholam Georgii Naveri summi Theologi, Bibliorúmque ibidem Interpretis linguarum cognitione præstantis frequentare non erubuit. Quo in loco etiam denatus est VI. Kalendas Ianuarii MDXLV. sepultúsque in æde sacra *Iusti & Pastoris* Martyrum, in qua Canonicus fuisse dicitur. Scripsit-

De omnibus Græcæ linguæ Grammaticæ partibus. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1573 in 4. deinde Parisiis 1550. in 8. *ex antiquis recentioribúsque authoribus* (ait *Schotus*, idoneus quidem hujus rei testis, græcè enim doctissimus) *scholiisque explanavit tam accuratè, nihil ut in eo genere perfectius*.

E Græco vertit in Latinum-

S. Basilii Homilias IX. breviores, à nemine antea editas.

Theonis quoque *Sophista Progymnasmata*.

Item è Græco in vernaculam gentis linguam-

La Historia *Ethiopica de Heliodoro*, quam in Bibliotheca Ducis Infantatus, cui dicaverat author, latere delatum est ad Andream Schotum. *Francisci Vergaræ* meminit etiam non sine debita tali viro, & Ioannis Vergaræ fratri laude, Alphonsus Garzias Matamorus De *Academiis & Claris Hispaniæ viris*. Ad hunc item scripta est Erasmi Roterodami epistola XV. libri XX. anno scilicet MDXXVII. in qua multa de Francisco, tunc temporis, ut apparet, juvene, ac de Ioanne Vergara ejus fratre.

FRANCISCVS DE VERGARA, Iuris con-

consultus, ut apparet, scripsit, quæ in Bibliotheca Olivariensi quondam servabantur M.S. in folio.

Consilia quædam, & *Adversaria ad Leges Tauri*.

D. FRANCISCVS VGARTE DE HERMOSA & SALZEDO, Peruanus Presbyter, dum Matriti degeret ferè sexagenarius, emisit in publicum -

Origen *de los dos Gobiernos Divino y Humano, y forma de su exercicio en lo temporal*; ad D. Gasparem Bracamontium Peñarandæ Comitem, Indici Senatus Præsidem. Matriti 1655. in 4. apud Dominicum Garziam Morrás.

In eadem Curia pauló póst obiit.

FRANCISCVS VIDAL DE NOIA, inscribitur ut author Sallustianæ interpretationi, quæ hac nuncupatione edita est,

Salustio *traducido por Maestro Francisco Vidal de Noia en estilo asaz alto y muy elegante*. Lucronii 1529. in folio, deinde Antverpiæ 1554.

F. FRANCISCVS DE VILLAFRANCA, Franciscanus provinciæ Castellæ, vulgari cognomento *El Italiano* (vixerat fortè diu in Italia) scripsisse dicitur, sed non in lucem edidisse plures Tractatus *De rebus Indicis*; itemque de *Prædestinatione*, admodum doctos; quod refert Fr. Petrus de Salazar in *Historia provinciæ Castellæ ordinis S. Francisci*, lib. II. cap XXIII.

D. FRANCISCVS DE VILLAGOMEZ VIBANCO, natus in oppido *Espinosa de los Monteros*, Sancti Iacobi Eques, hujúsque ordinis Thesauri Præfectus, Philippi IV Regis Catholici Strator, scripsit -

Consideraciones Politicas.

D. FRANCISCVS DE VILLAGRASSA, gente Valentinus, Iuris utriusque Doctor, Dominus Baroniæ *de Marsà*, Canonicus Segobricensis, scripsit -

Antiguedades *de la Iglesia de Segorbe y Catalogo de sus Obispos*. Valentiæ per Hieronymum de Villagrassa 1664. in folio.

FRANCISCVS DE VILLALOBOS, Doctor Medicus, Caroli Cæsaris aulæ domesticus, ac Philippi Principis, disertus & eloquens, sermone patrio scripsit -

Problemas *con otros Dialogos de Medicina y familiares*: Zamoræ 1543. in folio, & alibi etiam in 4.

Ejusdem est -

Glossa naturalis in Plinii Historiæ naturalis primum & secundum libros. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1524. in folio.

D. Thomas Tamajus Francisco à Villalobos Toletano, qui videtur non diversus esse, duo sequentia opera tribuit,

Sumario *de la Medicina en verso maior*: &

Tratado *de la Enfermedad de las Bubas*: quæ Salmanticæ prodiisse ait anno 1498. in folio.

At cur Francisco Villalupensi Franciscano Lucas Vvaddingus *de Scriptoribus ordinis Minorum* scribens *Commentaria* illa (sic vocat) in *Historiam naturalem Plinii* adscripsit? Religiosum-ne hunc habitum aliquando adsumpsit noster?

FRANCISCVS DE VILLALPANDO, Toletanus, edidit -

Tercero *y quarto libro de Arquitectura de Sebastian Serlio, en los quales se trata de como se pueden adornar los edificios, traducidos de Toscano; con figuras*. Toleti 1573.

FRANCISCVS DE VILLALVA, Toparcha *del Gospi* & Baroniarum de *Montmagastre*, edidit ad filios -

Avisos *de Padre, y Rosario de Nuestra Señora*. Barcinone 1630. 8.

FRANCISCVS VINCENTIVS TORNAMIRA, Navarrus, Tudelæ natus, *Mora* Toparcha, scripsit -

Cronologia *y Repertorio de los tiempos*. Pampelone anno 1585. in 4. apud Thomam de Porralis.

El Kalendario *Gregoriano*. Pampelone 1591. 4.

F. FRANCISCVS DE VICTORIA, domo ex *Victoria* urbe provinciæ Alabæ, puer Burgos Castellæ veteris Metropolim translatus à parentibus inter Dominicanos sodales religiosæ vitæ sacramentum dixit; in eáque familia sic ad virtutum omnium, doctrinæque studia se composuit, ingenio præcellenti usus, & industriâ maximâ, ut aliquando *Instituti Dominicani splendor, decus & ornamentum Theologiæ, exemplar antiquæ religionis*, ad hæc *vir excellens, divinus, incomparabilis* à Matamoro Hispalensi virorum Hispaniæ in literis illustrium censore optimo audire meruerit. Parisios in Gallias, uti mos erat illius temporis, delatus Theologiam in hac schola didicit; patriæque redditus docere cœpit Pinciæ ptimùm; in cujus urbis Gregoriano collegio superioris sæculi anno XXV. studiorum erat Præfectus. Salmanticam deinde vocatus in locum Petri Legionensis similiter Dominicani, qui per triginta annos in ea schola professus fuerat, cujúsque inter Salmãtinos Theologiæ Professores sui temporis Marinæus Siculus meminit, Academiæ hujus amplitudini eum splendorem & augmentum attulit in re præsertim Theologica, ut quidquid un-

quam in hac schola, Hispaniæque aliis viri excellentes de hoc studio, factáque ab hinc maxima in eo à nostris hominibus progressione meruerint, ad hunc veluti fontem referri debere videatur. Primus enim doctrinam, quam vocant scholasticam, vix emergentem, & quasi ignotam è Sancti Thomæ ditissimo thesauro in lucem produxit, locupletavitque omni genere literarum, atque in eum existimationis locum provexit, quam hodie hoc studium, ejúsque studii nomine ubique terrarum Hispania nostra obtinet. Primus ille dicitur in quotidianis scholis non verbo tantùm, quod in usu erat, docuisse, sed exantlatum à discipulis laborem, quæ is dictabat, scribendi, utilitate longè majori compensasse. Adjunxit quidem gravioribus Philosophiæ naturalis & moralis totiúsque Theologiæ disciplinis eum ab aliis non ita severis ornatum, ab eruditione scilicet, atque humanitatis & eloquentiæ studio, quem Nicolai Clenardi & Ioannis Vasæi æqualium ejus temporis affirmatio dubitare nôn finit. *Illud certè sine scrupulo* (ait Vasæus *Hispaniæ Chronici* cap. VI.) *mihi videor affirmare posse neminem fuisse multis annis totâ Hispania omnium bonarum artium ac totius humanitatis doctiorem, ut non immeritò Nicolaus Clenardus dicere solitus sit neminem se nosse, ne ex his quidem, qui omnem ætatem in latinis literis trivissent, cujus ipsi tam placerent epistolæ, quàm Victoriæ; qui si animum aliquãdo ad scribendum appelleret, orbem universum famâ sui nominis occupasset.* Hæc ille. Atque etiã frequentissimè Melchior Canus (quantus ille vir!) & Victoriæ discipulus, magistri præconia inculcat, cujus & è libri XII. *De Locis Theologicis* secundo capite illud exaggeratæ laudis est, *postulare se ab iis, qui scripta ista in manus sumerent, ut majus quiddam de magistro suo, quàm quantum à se exprimi posset, suspicerentur*. Idem in cap. V. Victoriam Academias Hispanas adeò insigniter ingenio suo, & doctrinâ illustrasse ait, *adeòque nostris hominibus spectabiles & amabiles reddidisse, ut in eas certatim non confluxerint modò, sed irruperint. Quod si ille* (adjungit) *Gallis, Germanis, atque Italis scripsisset, quæ erat hominis in disputando perspicuitas, elegantia, & suavitas, non ita nunc apud eas gentes scholæ studia jacerent*. Hic tamen vir tantus viam aliis apeруisse contentus, quâ possent ad hujus studii summam laudem publicatione vigiliarum suarum pertingere, nullus adduci potuit, ut publicaret ipse, quæ per tot annos ferè scilicet vicennariæ professionis Salmanticæ eâ, quam vidimus celebritate sui nominis, atque auditorum fructu dictaverat in scholis, domive observata custodiebat, quæque abrogato authoris nomine multas aliorum paginas implevisse vero prorsus simile est. Ex his omnibus lucem aspexerunt dumtaxat, post Victoriæ tamen obitum,

Theologicæ Relectiones XII. duobus tomis. Lugduni 1557. in 8. Salmanticæ 1565. 8. Ingolstadii 1580. 8. Antverpiæ anno 1604. in 12.

Quarum hæc argumenta.

De Potestate Ecclesiæ.

De Civili Potestate.

De Potestate Pontificis & Concilii.

De Indis, & Iure Belli.

De Matrimonio.

De Augmento Charitatis.

De Temperantia.

De Homicidio.

De eo, ad quod tenetur perveniens ad usum rationis.

De Arte Magica.

De Simonia.

De Silentii obligatione.

Ex doctrina quoque ejus Thomas de Chaves ejusdem Dominicani instituti publicavit

Summam Sacramentorum Ecclesiæ. Pinciæ 1561. 8. hinc Venetiis 1569. in 12. Romæ 1567. Antverpiæ 1586. 1594. & 1610. in 12.

Hispanâ linguâ *Francisci Victoriæ* nomine vulgatus fuit Confessorum quædam Instructio

Confessionario inscripta. Salmanticæ apud Mathiam Gast. 1562. in 12.

Præterea in libro quodam, cui Didacus de Zuñiga Hieronymianus sodalis, *Instruccion y refugio del Anima*, titulum fecit, Salmanticæ edito apud Ioannem Iuntam 1552. in 8. legitur

Vn parecer *que diò el Padre Fr. Francisco de Victoria sobre si los Señores pueden vender ò arrendar los oficios, como Escrivanias y Alguazilasgos.*

Manuscripta remanserunt

In universam Summam Theologiæ Sancti Thomæ Commentaria, & in *IV. Sententiarum*. Certè hic Romæ, ubi hæc scribimus, Altempsiana Bibliotheca habet ea, quæ in Primam Partem, atque item in Secundam Secundæ elucubravit.

Obiit diem suum Victoria in eadem urbe Salmantina & professorio munere pridie idus Augusti MDXLVI. De quo agunt præter superiores, magnum virum posteritati commendantes, Bartholomæus de Medina in *Prologo* ad sua in *S. Thomam Commentaria*; Martinus Navarrus in *Enchiridii* cap. I. *De Contritione* num. 38. & cap. XVI. num. 16. & in *Repetitione Cap. Inter verba* II. quæst. III. Ioannes Marieta lib. XXI. *Historiæ Ecclesiasticæ* cap. XLII. Ioannes Lopez Monopolitanus Præsul IV. Parte *Histor. ordinis Prædicatorum* libro primo cap. ultimo.

FRANCISCUS VIVAS, nescio quis, reliquisse refertur post mortem suam editum à D. Ferdinando de Vivas librum

De

De las Grandezas *de Christo*. Matriti 1649.

FRANCISCVS DE VLLOA, scripsit-

Relacion *del Descubrimiento que desde Nueva España hizo por la mar*; M.S. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica* laudat.

S. FRANCISCVS XAVERIVS, vulgo XAVIER, Navarrus, Indiarum cognominatus Apostolus ab Vrbano VIII. Pont. Max. unus è primis Ignatii Patriarchę sodalibus, quibuscum Societatem constituit Iesuiticam jam sæculo & amplius OrbiChristiano fructuosissimam; Indiæ Orientalis continentem, circúmque positas quamplures Insulas jubare Evangelii, vitæque sanctissimæ collustravit exemplo; eóam istam plagam novis Christianorum coloniis replevit, tandémque in aditu regionis Sinarum raptus est ad fruendū Deo sponso & remuneratore, qui etiamnum viator ingruentis divinitatis pondus, quamvis suavissimum, vix sustinere valens in verba hæc, *Satis Domine, satis gratiarum est*, prorumpere auditus aliquando fuit. Obiit secunda die Decembris anni MDLII. ætatis suæ LV. Ecclesiastico Beatorū honore dignum Paulus V. XXV. Octobris MDCXIX. Sanctorúmque albo adscribendum Gregorius XV. successor XII. Martii MDCXXII. constituerunt; cujus tamen canonizationis, ut vocant, literas Vrbanus expedivit Octavus VIII. idus Augusti proximè subsequentis anni MDCXXIII.

Scripsit Xaverius vernaculâ Castellæ linguâ -

Epistolas XLI. verè Apostolicas. Has Ioannes Suarez Conimbricensis Episcopus in lucem protulit, excudiq; fecit Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1575. deinde Horatius Turfellinus latinè à se redditas in IV. libros digessit; qui Romæ prodierunt ex officina Aloysii Zannetti 1596. Moguntiæque ex Balthasaris Lippii anno 1600. in 8.

Catechismum primus Malabaricè transtulit, quo socii deinceps in ora Comorini usi sunt.

Doctrinæ Christianæ epitomen, Lusitanâ linguâ. Vitam & res gestas sanctissimi hujus viri Ioannes Lucena sermone Lusitano elegāter, unde cæteri profecerunt; Castellanè Alphonsus Sandoval, Franciscus Martinez, Ioannes Paulus FonsCatalanus conscripsêre. Italicè reddidit Lucenæ illam nuper laudatam Ludovicus Mansonius Siculus. Dederunt & eâdemmet linguâ Bartholomæus Petraccius, & ipse Siculus, Hieronymus Gypsius Bononiensis, Ioannes Hieronymus de Sopranis Genuensis, uterque autem suppresso nomine; Belgicè Ioannes Martini Antverpiensis; Latinè demum Horatius Tursellinus Societatis Chronographus, communicatus & ipse Hispanis operâ Petri de Guzman Abulensis; qui omnes Societatis sunt sodales.

FRANCISCVS DE XEREZ, Hispalensis, cùm à secretis esset Francisco Pizarro illi, qui Peruvianas provincias Caroli Regis Hispaniarum, ac Cæsaris auspiciis invenit primus, subegitque, inclyti ejus viri res gestas duxit stylo, vt regi offerret, scripsitque -

Conquista *del Pirú: verdadera relacion de la conquista del Pirú, y provincia del Cusco, llamada la nueva Castilla; conquistada por Francisco Piçarro, embiada a su Magestad.* Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1547. in fol. Hanc Baptista Ramusius in patrium vertit sermonem Italicum, edidítque volumine tertio *Indicarum* relationum.

F. FRANCISCVS XIMENEZ, Franciscanus sodalis provinciæ S. Iacobi, unus fuit è duodecim primis occidentalium Apostolis, egregiâ vir pietate, ac propagandæ religionis zelo. *Pontificii juris studiosissimum* vocat eū Lucas Vvaddingus. Qui ne in albo Episcoporum censeretur, a Carolo V. Imperatore ac Rege nostro, qui *Tabasco* Indorum imponere ipsum voluit, constanti ad recusandum quidquid honoris esset Pontificii animo, impetravit monasterii cujusdam Præfecturâ contentus. Mexicano idiomate, quod egregiè callebat, scripsit-

Dictionarium hujus linguæ, atque *Artem*; libróſque omnes Mexicanè ab aliis editos, jussu superiorum evolvit, ac recensuit.

Vida *del P. F. Martin de Valencia*, ejusdem ordinis. Qui injuriâ temporum, ut ajūt Possevinus & Vvaddingus, liber excidit, nec eo quaternione servato.

De la Naturaleça *y virtudes de los arboles, plantas y animales de la Nueva España, en especial de la provincia de Mexico, de que se aprovecha la medicina*. Mexici 1615. Patrem commendare hunc librū in opere suo *de Novo Orbe* Ioannem de Laet Batavum notat *Vvaddingus*. Sed hic labor ille ipse est Francisci Hernandez Doctoris medici eximius, qui multis voluminibus in regia Bibliotheca Laurentina adservatur, de quo alibi: quem librum ex Latina in vulgarem linguam noster vertisse dicitur.

Iacent exuviæ hominis sat gestis inclyti apud Mexicanos sodales. Videri potest de eo Franciscus Gonzaga *Historiæ Seraphicæ* IV. Parte, in *Descriptione provinciæ Sancti Evangelii*.

FRANCISCVS XIMENEZ DE CARMONA, Cordubensis, Doctor medicus Salmantinus, & in ea schola Professor Anatomices, quo tempore apud Hispalenses medicinam faciebat, publicavit -

Tratado *de la grande excelencia de la* agua

agna y de sus maravillas, virtudes, calidades y eleccion, y del buen uso de enfriar con nieve. Hispali 1616. in 4.

FRANCISCVS XIMENEZ GVILLEN-Medicus Hispalensis, dedit in publicam lucem -

Quid sit per sapientiam mori apud Plinium. Hispali apud Franciscum Perez in 4. Itémque adversus Ioannem de Luna, Doctorem item medicum,

Pro nova hac Plinii expositione Apologiam. Item -

Quod mora in prima mensa sit assumenda, & quod Horatius secunda rectè apposuerit, ubi etiam de ovis quadam scitu digna annotantur.

FRANCISCVS DE ZAMBRANA, notus mihi ex eo quòd Gundisalvus Argote de Molina in suppellectile sua libraria M.S. possederit ejus -

Calendario *de cosas acaecidas en su tiempo, del Comendador Francisco Zambrana*. Nobilis hæc est familia in urbe Beatiensi.

F. FRANCISCVS DE ZAMORA, ordinis Minorũ Generalis Minister Aquilę in Aprutio creatus anno MDLIX. scripsit -

Homilias in singulos versus Psalmi Quinquagesimi.

Orationem in Tridentina Synodo habitã Dominica secunda Quadragesimæ MDLXII. Quæ edita est Lovanii cum cæteris an. 1567. in fol. & Parisiis 1667. in fol.

Edi curavit *S. Bonaventuræ opuscula* à se correcta, duobúsque tomis distincta, Venetiis 1564. in fol. Peste obiit anno MDLXXI. dum Romam navigio ad Capitulum generale contenderet, uti refert Franciscus Gonzaga in tertia parte *Franciscanarum originum*, dum de monasterio agit *S. Antonii de Velada* provinciæ Sancti Gabriëlis; non ann. MDLXV. quod Schotus & Miræus testantur. Domestico enim testimonio in hujusmodi rebus fides major adhibenda est. Patriã Conchensem fuisse affirmat Ioannes Paulus Martyr in hujus urbis *Historia* III. Parte cap. XIV.

F. FRANCISCVS ZVMEL, Palentiæ, ut creditur, natus, è Pincia tamen oriundus, quò pertinere videtur id quod sibi ipse in commẽtariis suis Theologicis adsumpsit *Palentini ex Pincia* cognomentum, religioso schemate inter sodales Deiparæ Virginis de Mercede tenera adhuc in ætate suscepto, sub disciplina Gasparis de Turribus celeberrimi hujusmet ordinis Salmanticæ Professoris, sapientiæ non minùs, quàm scholasticarum artium, Theologicarúmque quæstionum didicit. Quo utroque nomine florens adhuc annis Iudex (sic vulgus appellat) Conservator Academiæ Complutensis in locum Augustini de Rebenga ejusdem familiæ hominis sanctitate cõspicui subrogatus, provinciam deinde Castellanam sodalium rexit, Salmanticæ ex propria cathedra mòrum Theologiam docuit, Decanúsque amplissimo ejus scholæ prę-fuit ordini. Ad hæc collegiorum, quibus maximopere eadem Academia illustratur, quæque in aliis majora audiunt, visitator extitit. Anno autem superioris sæculi XLIII. in comitiis Calatajubiensibus electus fuit Generalis Præfectus XXXII. quod utique sexennio completur munus; vixitq; ad annũ MDCVII. in magna omnium, qui literas, morúmque gravitatem amant, existimatione & pretio; sive judicium viri purgatissimum, doctrinámque excellentem accepissent famã, sive consultationibus, quod frequenter, déque magni momenti rebus contingebat, experti fuissent. Benemereri quoque voluit de posteritate scribens -

In Primam Sancti Thomæ Partem commentaria; duobus tomis. Prior usque ad quæst XLIII. posterior verò usque ad CXIV. pertingit. Salmanticę primùm, ut existimo, deinde Venetiis anno 1597. & 1601. in fol. Lugduníque 1609. in fol.

In Primam Secundæ Commentaria; duobus aliis tomis. Prior tractat, *De fine ultimo; De voluntario & involuntario; De bonitate & malitia actuum humanorum; De circumstantiis; De virtutibus; De vitiis & peccatis; De gratia, merito, & justificatione*. Salmant. 1594. in fol. Posterior *De gratia & operibus; De auxiliis, & præfinitionibus: De causalitate gratiæ; De fide, & pœnitentia; De merito & gratia Christi, De justificatione & merito*. Salmanticæ eodem anno.

Defensionem justificationis, & processus censurarum & mandatorum Domini Nostri Pauli V. Pont. Rom. contra injusta Decreta Senatus Venetorum.

De inconcussa Clementis VIII. Papæ electione, & certitudine infallibili ipsius Pontificatus, Tractatum, quem Papæ huic nuncupavit; meritus ob id gratias ab eodem habitas, benedictionémque Apostolicam literis in forma Brevis impertitam.

De Fundatione ordinis sui, ejusdémque viris illustribus, Latinam historiam breviorem, sed utilem; unà & -

Scholia in Regulam Sancti Augustini, & vota, quæ in religione Beatæ Virginis de Mercede nuncupantur.

Instructionem item *officiorum; Manuale chori & processionum Ordinis*. Salmanticæ apud Cornelium Bernardum 1588.

Ab ejus morte prodierunt -

Variarum disputationum, Tomi III. Salmanticæ apud Artum Tabernier 1608. fol. scilicet -

Primus, in Primam Partem Sancti Thomæ, De

De Præscientia Dei circa futura contingentia.

Secundus, *in ejusdem Primam Secundæ, De libero arbitrio; ipsius cum gratia Dei convenientia & assensu, ac Prædestinatione.*

Tertius, *in utramque harum Partem; quo nova & abstrusiores inducta quæstiones enodantur, diriumntur, & verissimis rationibus terminantur*. Qui & Lugduni prodierunt 1609. fol. typis Ioannis Pilleot.

FRANCISCVS DE ZVÑIGA, Cantaber, nobili genere natus, deformis corpore & vultu, ingenio fuit exculto & acri, adeo ut inter Iesuitas, quorum sodalis fuit, Compostellæ Philosophiam, uti Salmanticę Theologiam magno cum plausu docuerit. Prodiit ejus posthumus fructus.

Tractatus *de Sanctissima Trinitate in Primam Partem Summæ Sancti Thomæ à quæstione XXVII. usque ad XLIII.* Lugduni apud Ludovicum Prost. 1623. in 4.

FROILANVS.

F. FROILANVS DE VROSA, Cisterciensis monachus, sanctissimis moribus, multáque vir doctrinâ, Hortensem domum sibi religiosi status patriam semel, collegiúmque Salmantinum bis rexit; integrum ordinem per Hispanias visitavit censor; lucique dedit, non nisi præcepto adactus, libellum aureum.

De la buena crianza *de los Novicios en la religion del Cister.* Compluti apud Antonium Vasquez. anno 1636. in 8. Nec non &

Meditaciones *para todo el año*. Valentiæ editas, jussu Excellentissimi Ducis Medinæ-celi hujus regni tunc Proregis, anno 1642. in 8.

Manuscriptum reliquit moriens Hortę anno MDCXLVIII.

Consiliorum moralium ingens volumen: sive *Speciosorum florum ex immenso difficultatum & resolutionum conscientiæ campo Fasciculum pulchrum, suavem, & odoriferum*. Author hujus rei est Carolus Vischius in *Appendice Bibliothecæ Cisterciensis*.

FRVCTVS.

FRVCTVS DE LEON TAPIA, Segoviensis, Poëta, carmine illo, quod nos *Quintillas* sive *coplas Castellanas* vocamus, & singulis quinque versibus alternatim consonantibus resultat, hujus argumenti & inscriptionis librum publicavit.

Poema *Castellano que contiene la vida del Bienaventurado S. Frutos Patron de la ciudad de Segovia y de sus gloriosos hermanos S. Valentin, y Santa Engracia.* Matriti 1623. in 4.

Ediderat antea.

Elogio *en las fiestas de la translacion de Nuestra Señora de la Fuencisla.* ibidem 1614. Obiisse diem suum dicitur in Bætica peregrinatione an. MDCXXVI. ætatis suæ XXXVIII.

FVLGENTIVS.

F. FVLGENTIVS DE OVIEDO & HEVIA, Pincianus, nobili ortus genere, ex Benedictinorum religiosa familia, S.T. Mag. pluribus domesticis Præfecturis propter doctrinæ meritum, prudentiæque functus, conscripsit.

Morale opus, *& Praxim De Republica regulari, Hierusalem nova Ecclesia primitivorum*, in duas partes divisum; quarum altera est, *De Servitute ingenua Religiosi*, altera *De Potestate varia Prælatorum Regularium*, *tertio Ecclesiæ militantis gladio, ipsorum & aliorum Ecclesiastica potestate & dignitate*. Matriti anno 1639. in folio.

G

GABRIEL.

GABRIEL D'ACOSTA, Lusitanus, domo ex *Torresvedras* oppido, exili genere, puro tamé, ortus, Doctor Theologus Conimbricensis, jam in oculis omnium istius Academię eruditorũ hominũ nēpe erat, ingeniiq; habilis plurima laude celeber, cùm virorum doctissimorum destinatione id in mandatis Regiis habentium *Nonii Norogna* Rectoris, Episcopi deinde Aegitanensis, *Ludovicique Sotomajoris* sacrarum literarum Professoris primarii ex novem unus & præcipuus nomen edidit, quibuscum inter togatos D. Petri sodales supplementi atque ornamenti causa reciperetur. Nimirum ingens collegii hujus antiqua existimatio, præsénsque jactura Philippi Regis animum verè regium ad instaurationem sui commoverat. Hoc honore auctus, & in dies magis ac magis omnium, quos tribuere solet schola ista, dignus, id quâdam veluti meritorum violentiâ, sed à libentibus extorsit, ut nova sibi cathedra, exorato ad preces Academiæ Rege, sacris libris explanandis crearetur; unde in locum *Ludovici* antea memorati *Sotomajoris* rude jam propter ætatem donati, scholæ suffragiis, regióque insuper nutu Professor fuit docendę Theologiæ princeps renunciatus; post vicennium & ipse ad otium emeritum ritè dimissus. Canonico interim Sacerdorio functus est in Conimbricensi sacra æde, quod Ulissiponensis Ecclesiæ aliud post exantlatum Professionis munus excepit. Otium verò id nactus meditabatur suorum Commentariorum publicationem: sed ejus cœptis manum immaturè satis mors posuit. Verum quo magis viri doctissimi lucubrationes usus tereret publicus, Francisci Castri Præsulis operâ factum est, qui à consiliis status Catholici Regis cùm esset, fideique rerum summus per Lusitaniam arbiter, curæ huic vindicandæ, atq; asserendæ præceptoris quondam sui famæ, inter publica negotia locum non ultimum fecit. Hi sunt Commentarii ad veteris & novi Testamenti quosdam libros, literam plerunq; ex Hebræorum aditis, Patrumque, ac Interpretum placitis edocentes, morum dictata nonnunquam inculcantes, verè latinâ, nec prolixâ oratione pertexti. Prior tomus continet-

Commentaria quinque in totidem libros veteris Testamenti nimirum-

In Caput XLIX. Genesis De Benedictionibus Patriarcharum.

In Librum Ruth.

In Threnos Hieremiæ Prophetæ.

In Ionam Prophetam.

In Malachiam omnium Prophetarum novissimum. Lugduni apud hæredes Gabriëlis Boissat & Laurentii Anisson 1641. in folio.

F. GABRIEL DE ADARZO & SANTANDER, Matritensis, in religiosissimo ejusdem Curiæ monasterio induto habitu Mercenariorum sodalium, Salmanticæ in collegio studiis Philosophicis atque Theologicis operam dedit, Toleti, Compluti, Salmanticæque inter domesticos ejusdem scientiæ Professor, domum Huetensem gubernavit; Philippo IV. Regi à concionibus fuit Evangelicis. Idem propter ingentia doctrinæ ac probitatis merita, eodem postulante Rege nostro, die IX. Maji MDCLIV. Viglevanensis Præsul, indéque XXIV. Septembris MDCLVII. Hydruntinus Archipræsul fuit creatus. Quo munere, ut ad matris suæ gremium redeat, sibíque vivat, exonerare se, annuente, ut audio, Serenissima Regina Caroli Regis Tutrice, si per sedem Apostolicam liceat, calidis votis nunc exoptat. Multa superiorum suorum præcepto, multa ad nutum regiorum Ministrorum de rebus Theologicis ad rempublicam spectantibus scripsit, quæ in publicum edi valde utile esset. Vidimus typis mandatum hucusque unicum opusculum; scilicet-

Dictamen circa exclusivam quandoque à Principibus interpositam, ne aliquis in Summum Ecclesiæ Pontificem eligatur; quæ est responsio ad quoddam scriptum hanc exclusionem improbans. Id opus absque anthoris opera, aut notitia excusum fuit Francofurti apud heredes Ioannis Godofredi Schöverteri 1660. in 4. ac excellentissimo Domino D. Gaspari à Bracamonte Peñarandæ Comiti nuncupatum: cujus quidem alteram partem servat in schedis author.

Alia referam de quibus ad me idē scripsit.

De Origine absolutionis generalis, excellentia & effectibus, ad nutum Præfecti Generalis sui ordinis.

De Cultu immemorabili S. Petri de Armengol ejusdem ordinis in oppido la Guardia de Monblanc regni Aragonia. Typis commissus fuit hic libellus nomine D. Petri de Berrocal Matritensis Advocati.

De Potestate Petri & successorum supra Apostolos & Concilia, ac de Potestate Conciliorum.

Contra Pontificatum S. Pauli Apostoli.

De Mente S. Thomæ in materia Conceptionis Deiparæ Virginis, nempe S. Thomam nunquam, nusquámque negasse Mariæ præservationem.

De Canonizatione Sanctorum.

Quæstiones scholasticas, in quibus anthor singulariter opinatus fuit: quarum illarum quę de auxiliis divinis adversus scientiā mediam disputat, Valentinum quemdam ordinis

dinis Prędicatorum sodalem, ex schedis authoris, ut videtur, transcriptam suo nomine cum aliis edidisse ait.

Pro iis qui expelluntur à Religione Societatis Iesu, aut ab ea dimittuntur, non comprehendere eos pœnas Vrbani Papæ VIII. contra expulsos, sub nomine Doctoris D. Emmanuëlis de Vargas, excusum fuit Matriti in folio.

GABRIEL DE AIALA, Antverpiensis Medicus, cognomine Hispanus est, Balthasaris Ajalæ Antverpiensis civis, qui de *Iure Belli* elegantem librum procudit, paternè, quod magis credo, an germanus frater, propinquúsve? celebratur à Valerio Andrea *Bibliothecæ Belgicæ* authore, & Ioanne Antonio Vanderlindē *de scriptis medicis*, Verderio in *Gesneriano supplemento*, propter hæc scripta:

Popularia epigrammata medica; item -

Pro vera Medicina carmen. His adjungitur.

De Lue pestilenti liber, cui notas addidit:

Elegiarum tandem lib. unum; omnia hæc simul Antverpiæ apud Guilielmum Silvium 1562. in 4.

D. GABRIEL DE AIROLO CALAR, Mexici atque Hispali patronus causarum vixit, ediditque -

Pensil de Principes y Varones Ilustres. Hispali 1617. 4. apud Ferdinandum Regem. Hæc sunt carmina varia laudatoria.

Laudatur in *Lauru Apollinis* Lupi de Vega Carpio, ut Gaditanus.

GABRIEL ALPHONSVS DE HERRERA, Talabricensis, Ferdinandi Alphonsi filius, de quo suo loco monuimus, ipse cùm in rei rusticæ scriptoribus legendis versatus esset (quæ Alvari Gomezii de rebus gestis Ximenii Cardinalis amplissimi scribentis de eo ferè verba sunt) in eámque exercendam naturâ propensus, Geoponicæ artis callentissimus evasit. Huic ergo præcepit Ximenius, de ea ut diligenter scriberet, præmiis etiam propositis, ut indocti & rustici homines, qui tunc Agriculturam indignissimè tractabant, aliquid vulgari linguâ quod legerent, & discerent ad manum haberent, ne disciplina honestissima periret. Hoc ille argumentum ita feliciter tractavit, ut jure cum priscis illis contendat, qui Græcè, Latinéve de ea re scripserunt. Quanti verò fiant quæ scripsit testimonio sunt crebræ illorum voluminum editiones, nostris nimirum hominibus ea semper avidè exoptantibus. Editum est opus hoc titulo -

Agricultura del Campo, labranza y crianza. Toleti 1520. & 1551. Metinæ 1569. Matriti 1598. atque item apud viduam Alphonsi Martini 1620. in fol. Cui adjunctæ sunt variæ aliæ diversorum de eodem ferè argumento lucubrationes. Hoc opus Francisci Sansovini hortatu in vulgarem Italicam transtulit Mambrinus Rosæus, ediditque Venetiis 1568. in 4. Quemadmodum & Gallis hanc viam præiverunt Carolus Stephanus & Ioannes Leibault Doctores Medici in libro *l'Agriculture & maison rustique inscripto*, Rothomagique edito 1596. 4.

GABRIEL ALVAREZ, Oropesanus, ex sodalibus Societatis, vir multæ eruditionis, dignúsque quem vel hoc nomine absentem amaret Iustus Lipsius Belgarū eruditissimus. Majoricensis & Barcinonensis collegiorū Rector, ac inter suos humaniorum literarum, moralisque, expositivæque Theologiæ Lector, dedit in lucem -

Isaiam expositum; tomis duobus Lugduni 1623. fol. A quo & olim expectari ait *Bibliotheca Societatis* -

Commentaria in Oseam Prophetam.

Historiam provinciæ Aragoniæ Societatis Iesu, & alia.

D. GABRIEL ALVAREZ DE VELASCO, patriæ sibi Pincianæ urbis, regiæque Matritensis Curiæ Advocatus, variam utriusque juris eruditionem literarúmque jucundiorum gratiam in opere illo explicuit, quod quidem, ut patrocinium egenis & quâ aliâcumque de causa miseris hominibus perpetuum commodaret, post alios tenuiores ejusdem argumenti enarratores, fecit publici usus, nempe -

Tractatum de Privilegiis pauperum & miserabilium personarum. Hujus alteram & alteram partem primitus fecerat; quarum prior continet privilegia in electionibus contractibus, judiciisque civilibus, posterior ea quæ in ultimis voluntatibus, judiciis criminalibus, delictisque his competunt. Matriti anno 1630. fol.

Ab hac editione nondùm sibi conscius piç operæ atq; utilis absolutæ, quod reliquū fuit, colophonem argumento maturavit, jámque ad Indos Granatęque Novi Regni Curiā ire Senator jussus, ope amicorum edidit -

Ejusdem Tractatus tertiam partem, materiā præcipuè L. Vnicæ C. quando Imperator inter pupillos & viduas & alias miserabiles personas cognoscat, continentem. Ibidem 1636. in folio. Prodiit secundò integrum opus Lugduni Gallorum ex officina Horatii Boissat an. 1663. fol.

Iudicem item perfectum; seu de Iudice perfecto Tractatum. Apud eundem Boissat. 1662. in folio.

Epitomen de Legis humanæ, mundíque fictione, veritate divinæ, & æterni temporalisque differentia. In eadem Lugduni officina 1662. 4. Hoc scripto munire voluit se adversus ingruentium dolorum & languorum quasi contractam tabem, senióque, ejúsque consectariæ morti se præparare, longè jam

positus à forensi negotio, emeritique palmam adeptus.

Credo & hujus sunt, cum eodem nomine notata sint,

Axiomata Iuris. Matriti 1631.

F. GABRIEL DE SANCTO ANTONIO, Lusitanus, ut credo, Dominicanorum sodalis, edidit, nescio an Lusitanicè,

Relacion *de los sucesos del reino de Camboja*. 1604. 4. Saltem Castellanè prodiit Pinciæ apud Petrum Lasso 1602. 4.

GABRIEL DE AÑASTRO YSVNZA, Catharinæ Austriacæ Sabaudorum & Allobrogum Principi à custodia patrimonii, sive thesauri se esse restatus est, cùm ex Gallica in nostratem linguam transformavit -

Los seis libros *de la Republica de Iuan Bodino*. Augustæ Taurinorum 1590. in folio; omissis nempe his, aut meliore sensu donatis quæque apud Catholicos religionis causam olim dixissent.

F. GABRIEL AVGVSTINVS DE RIVS, Barcinonensis, Augustinianus, apud Tarraconenses *D. Annæ* domum, prætereàque in æde sacra metropolitana Theologus Professor cathedram huic doctrinæ assignatam administrabat; provinciæ simul Aragonensis totius Iudex censorius, cum scripsit innatæ fidelitatis argumento insigni edito -

Cristal de la verdad, *Espejo de Cataluña*: Ad Philippum IV. Regem Catholicum. Cæsaraugustæ 1646. in 4. In quo opere verum perpetuúmque illius dominium in Cataloniæ Principatu multis confirmans prætextas rebellioni causas tollit, evacuátque.

F. GABRIEL DE AVLON, Carmelitanus in nostrum sermonem convertit -

El segundo libro *de las Epistolas familiares de Ciceron y algunas á Attico*.

Coloquios *de Iuan Luis Vives perfraseados en romanze*. Compluti apud Ioannem Gracian. 1574. in 8.

GABRIEL BERART & GASSOL, Barcinonensis. I. V. Doctor, inter classiarios triremium Catalonicarum jus ex officio dixerat, cùm in curiam ad Relatoris in supremo Aragoniæ Senatu exercendum munus fuit vocatus, emisitque in vulgus post alios aliarum, & nostræ gentis de Syndicatu (sic vocant) scriptores,

Speculum Visitationis sæcularis omnium Magistratuum, Iudicum, Decurionum, alterúmque reipublicæ Administratorum. Barcinone 1627. in folio.

Postea in album Barcinonensis Curiæ Senatorum adscriptus, turbatis in Catalonia rebus anno MDCXL, eorum miserabiliter auxit numerum, qui ex hoc ordine inter perduellium manus dilacerati sunt.

D. GABRIEL BOCANGEL & VNZVETA, Matritensis, Nicolai Medici loco suo laudandi filius, Serenis. Ferdinandi Austriadi Hispaniarū Infantis Strator, ac Bibliothecarius, Philippo Regi nostro à rationibus, prosâ ac versu elegans & disertus, edidit -

La Lira *de las Musas de humanas y sagradas vozes*. Matriti 1635. in 4. Includuntur in hoc volumine -

Las Rimas, quæ olim in minori forma typis fuerant commissa.

Fiestas *a la Reina Nuestra Señora*.

Templo militante *Christiano consagrado a la memoria de la Reina D. Isabel de Borbon en octavas*. Matriti 1645. in 4.

Relacion Panegirica *del novenario con que el orden ilustrissimo de Alcantara solennizò en S. Bernardo de Madrid el quarto voto de professar y defender el misterio de la Concepcion purissima de Nuestra Señora*. Matriti anno 1653. in 4.

Decessit octava die Decembris anno MDCLVIII.

GABRIEL DE CASTAÑEDA, Rector, uti andio, *S. Annæ* oppidi de *Villalon*, Hispanâ linguâ vertit, & ita inscripsit -

Quinto Curcio, *Historia de Alexandro, y se continuò con lo que escrivieron Arriano, Iosepho, Antonino, S. Augustin, Plutarco, y la Glossa ordinaria*. 1534. in folio.

F. GABRIEL CASTELLANOS, Cisterciensis monachus domus *Hortensis*, ordinis sui aliquando Visitator, familiarem fecit nostris hominibus -

El Libro *de S. Bernardo ad Sororem*. Pinciæ 1602. 8.

F. GABRIEL DE CONCEPTIONE, Augustinianus, libellum edidit -

De Sancto Iosepho. Matriti anno 1659. in 4.

D. GABRIEL DEL CORRAL, Pincianus, juris utriusque Doctor, &, ut credimus, Ecclesiæ Zamorensis Canonicus, prosâ oratione ac versâ æquè disertus, communicavit genti nostræ, Hispano metro Latinum reddens,

Las obras Poeticas *del Papa Vrbano VIII*. vario carminis genere.

Item ex Ioannis Barclaji Latino fonte derivavit ad arcolas nostras non parum appositè atque eleganter -

La Prodigiosa Historia *de los dos amantes Argenis y Poliarcho*. Matriti apud Ioannem Gonzalez 1626. 4.

Invenit ipse -

La Cynthia *de Aranjvez*; opus prosaicometricum. Matriti 1629. in 8.

Plu-

Pluráque alia varii argumenti carmina. Hominem laudat Leo Allatius in *Apibus Vrbanis*, tanquam sibi Romæ notum ab anno MDCXXX. ad XXXII.

GABRIEL DE FONSECA, Lusitanus, Lamecensis, Doctor Medicus, Pisis olim Philosophiæ Professor, dein Romæ medicinam usque ad obitum fecit, nemini secundus, ne ulterius aliquid aliorum ad invidiam dixerim. Quare ei curam salutis suæ commisit Innocentius X. Papa. Scripsit, Allatio teste in *Apibus Vrbanis* -

Medici Oeconomiam. Romæ apud Andream Phæum in 8.

Romæ in Sapientiæ ædibus docuit etiam Medicæ artis Praxim; meditabatúrque paucis ab hinc annis experimenta quædam suæ artis publicare, ad exemplum Roderici Fonsecæ viri doctissimi, quem patruū habuit & studiorū auspicē. Obiit tamē an. MDCLXVIII.

GABRIEL GARSIAS, Catalanus, Tarraconensis, dedit Latino carmine ad Didacum de Vargas Regis Caroli à secretis -

Christum patientem, D. Gregorii Nazianzeni Tragœdiam Græcam. Cujus laborem in ea translatione, quam primus tentaverat, scriptis epigrammatis commendaverunt, cùm Græcè Ioannes Auratus regius Galliarum Professor, tum Latinè Achilles Statius noster, vir eruditissimus.

F. GABRIEL DE GVILLESTIGVI, natus in *Marquina* Cantabriæ oppido, Franciscanus, post varia inter suos gesta munera, Lector jam emeritus, sive, ut vocant, Iubilatus, in Americam venit, qua in regione exercito Comissariatus Generalis Peruanarum Provinciarum munere, commendatus tandem fuit Alexandro VII. P. M. ad Paraquariensem Ecclesiam, quæ ei collata fuit anno hujus sæculi MDCLXVI. ætatis suæ LXXII. Scripsit olim -

Apologia *por la orden de Penitencia*. Bilbao 1643.

GABRIEL DE HENAO, Gabriëlis filius, quem superioribus annis ingenium urbanum valde ingenium & carminis facultas commendabant, Pincianus, Iesuita, collegio Medinensis urbis postquam præfuisset, Salmanticę ante paucos annos sacram scientiam sodales docebat, cujus ingenii, doctrinęque monumenta hęc in præsentem diem extare scio -

Empyreologiam, sive Philosophiam Christianam de Empyreo Cælo, duabus partibus. Lugduni 1652. in folio.

De Sacrosancto Eucharistiæ Sacramēto. Lugduni in folio, simúlque -

De Scientia media Historicè propugnata. Ibidem 1655.

De Missa Sacrificio divino atque tremendo Tractationem scholasticam, moralem, expositivam, & canonicam. Salmanticę apud Sebastianum Perez 1658. Scilicet primam operis partem; secunda enim postea lucem vidit hâc inscriptione nota,

Practica moralis & canonica &c. atque etiam tertia.

Cùm Pampelone per aliquot annos mansisset, ansam arripuit Cantabriam describendi, confecitque volumen unum sic appellatum -

Ilustraciones *de Viscaia*: quod nescio an editum hactenùs sit.

Anno MDCLXI. agebat annum ætatis suę XLIV. aut circiter.

GABRIEL HENRRIQVEZ, Matritensis Iurisconsultus, Legúmque in Salmantina universitate primarius interpres elegantiâ ingenii, doctrinę varietate, multarum disciplinarum cognitione, ac morum probitate & jucunditate longè spectatissimus, ut verbis laudem Feliciani à Solis, de *Censibus* qui eleganter scripsit; præter solemnes ejus ex cathedra dictatas prælectiones edidisse dicitur -

Practica civil *y criminal*. Quam in 4. M.S. vidit D. Thomas Tamajus de Vargas.

F. GABRIEL DE SANCTO HIERONYMO, Hieronymianus monachus regii monasterii S. Laurentii juxta Escuriale oppidum, vir eruditus, Græcéque doctus, repertas in codice manu exarato Bibliothecę, quæ ibi est, amplissimæ -

Quatuor S. Ioannis Chrysostomi Homilias in Psalmos; itémque -

Interpretationem Daniëlis exscripsit, atque interpretatus est Latinè. Quam versionem vidit & adprobavit, dum viveret, D. Martinus de la Farina Siculus Abbas S. Luciæ, homo Græcè eruditus. Displicuit ea tamē Ioanni Baptistæ Cotelerio socio Sorbonico, & utcumque renovatam edidit cum Græcis Chrysostomi, Parisiis apud Ludovicum Billaine 1661. in 4. nec sine nostri Gabriëlis laude.

GABRIEL LASO DE LA VEGA, Matritensis, edidit versibus.

Cortés valeroso, sive de rebus à Ferdinando Cortesio in India gestis Poëma, duodecim libris, 1588. in 4. Recoctum postea ab ipso authore, adeóque vel epigraphe ipsâ reformatum prodiit in lucem iterum sic inscriptum, *La Mexicana*, tredecim libris; Matriti apud Ludovicum Sanchez 1594. 8.

Elogios *en loor de los tres famosos Varones D. Iaime Rey de Aragon, D. Alvaro Baçán Marques de Santa Cruz, y D. Fernando Cortés Marques del Valle*. Cæsaraugustę apud Alphonsum Rodriguez 1600. in 8.

Romancero *y Tragedias*. Compluti apud Ioannem Gracian 1587. in 8.

M.SS. quoque extant ab eo plura, quæ vidit D. Thomas Tamajus, qui hæc refert,

Primera y segunda parte de la Curia Española,

Iornada *de los Duques de Pastrana y Humena*.

Compendio *de España*,

Condes *de Flandes y Reyes de España*,

Compendio *de las cosas notables de España*.

Varones *insignes en letras de España*.

Plumage *de diamantes de diversas sentencias*.

Origen *de los Reyes de Portugal y Gerusalem*.

Tratado *de todos los Señores de Castilla*.

Sitio y *pressa de Ostende y plazas de Frisia*,

Advertencias *del Emperador D. Carlos à su hijo*,

Relacion *puntual de las rentas del Rey de España*,

Discursos *de las Ordenes militares de España*.

Iglesias *de España*.

F. GABRIEL LOPEZ, Ocaniensis, ex fratribus Minimis Sancti Francisci de Paula, domus Matritensis Præfectus cùm esset, luci dedit -

Sagrado *Conbite del Santissimo Sacramento*. Matriti 1618. 4. apud Alphonsum Martinum. An idem est *Gab. Lopez Navarro*?

GABRIEL LOPEZ DE MENDOZA, scripsit -

Obras *en verso*.

F. GABRIEL LOPEZ NAVARRO, ex familia Minimorum S. Francisci de Paula provinciæ Castellæ, Theologiæ lector emeritus, & Apostolicis Sancti Officii Iudicibus à censura Theologica, scripsit -

Theulugia *mystica, union y junta perfeta del Alma con Dios por medio de la contemplacion*. Matriti 1641. in 4.

Obiit circa annum MDCXXXXV.

F. GABRIEL DE MAQVEDA, Minorum sodalis ex tertio ordine, Doctor Theologus, Lectórque Theologiæ emeritus, dum Granatæ ad Sanctum Antonium ageret, vulgavit -

La Invectiva *contra el uso de las casas publicas de las mugeres rameras*. Granatæ 1622.

F. GABRIEL DE SANCTA MARIA, Bæticus, domo ex oppido *Moguér* Comitatus *de Niebla*, ordinis reformatorum Mercenariorum, singulari in Mariam Dei Genitricem affectu varia scripsit pia hujus argumenti opuscula, inter quæ -

De Conceptione B. Mariæ Virginis. Diffinitor fuit Generalis.

F. GABRIEL DE MATA, Franciscanus, metro Hispano dedit Patriarchæ Seraphici sui ordinis vitam & res gestas hoc nominis velamento usus -

El Cavallero *Assisio; Vida de S. Francisco, y otros cinco Santos*; duobus tomis, Flaviobrigæ; primus anno 1587. II. anno 1589. in 4. Necnon & octoadibus -

Vida *de S. Diego de Alcalá*. 1589. in 4. Item -

Cantos *morales*. 1594. 4.

GABRIEL DE MATOS, Lusitanus, Iesuita, edidit Lusitanè -

Literas annuas ex Iaponia annorum MDCIII, & MDCXIII, & sequentis: quod refert Alegambius. Vidimus nos Italiæ sermone editam -

Lettera *annua del Giappone del MDCXIV*. ad Præpositum Generalem. Romæ apud Bartholomæum Zannetum 1617. in 8. Quæ liber est potius quam epistola.

Adscribitur ei -

Perseguiçaõ *de Iapaõ*. Olissipone 1616. in 8. alio forsan titulo una ex laudatis epistolis.

Obiisse creditur ab eodem Alegambio Cocini anno MDCXXX.

F. GABRIEL DE MOLINA, Seraphici ordinis, nescio quo sermone (nã Italicum sive natum, sive reformatum opus, scio) scripsit -

Regola *del Terzo ordine di San Francesco*. Mediolani 1586. 8.

D. GABRIEL DE MONCADA, Matritensis, cùm Advocatus esset non multis cedens locum in regia Curia, utpote eximio vir ingenio, musarúmque, sicubi erat opus, arte à numine imbutus, nuntium remisit sæculo, Francisci Patriarchæ vexillo militiæque Seraphicæ inter Cappuccinos ejusdem Matritensis Curiæ adhærens: quibuscum vixit, benè quoque de universitate hujus familiæ, maximéque Hispaniensis, meritus. Convertit quippe in sermonem vernaculum ex Zachariæ Boverii Latino -

Las Coronicas *de los frailes Menores Capuchinos del Bienaventurado S. Francisco*; tribus tomis. Matriti 1644. in folio, sub nomine *Fr. Francisci Antonii de Madrid*, quod lustrici loco, cum veterem hominem exuisset, adsumpserat.

Prosodiam scripsisse, ac nescio quid *De Pactis* apud cives fertur, nisi alius sit *Gabriel de Moncada* Toletanus, cui Tamajus tribuit *Prosodia en Romance*, *Tratados de versos y figuras*. Matriti apud Alphonsum Martin. 8.

D. GABRIEL MONTERO, laudatur author systematis cujusdã Poëtici ita inscripti -

Paraiso *Espiritual en todos metros*. Matriti 1651.

GA-

GABRIEL DE MONTERROSO & ALVARADO, Taurensis origine, at Pincianus incolatu, scripsit utiliter -

Practica *civil y crimiual,y Instruccion de Escrivanos*. Matriti 1603. in folio, & antea Compluti 1571. in folio. Indubitatum est aliquibus authorem hujus operis non hunc, qui nomen suum apposuit, sed Senatorem quemdam fuisse magni nominis. Testantur de fama Bobadilla in *Politica* lib. III. c. XIV. n.81. *Carrasco* ad LL. Regias cap. VI. §. XIV. n.23.

F. GABRIEL DE MORALES, Augustinianus è Matritensi domo Philippi Apostoli memoriæ sacra, dedit in lucem varia solidioris doctrinæ, multiplicis eruditionis, spectatæque pietatis documenta in his, quorum catalogum jam teximus, libris -

Visita *general del Rey supremo Dios à todos sus vasallos racionales*; I. tomo. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1651. in folio. Expectatur secundus.

Penas *de la mas culpable inocencia en veinte sermones de la pasion y muerte de Christo Nuestro Señor*. Ex eadem officina 1653. folio.

Complacencias *goçosas de la Concepcion purissima de la Santissima Virgen y Madre de Dios Maria*. Ibidem 1655. in folio.

Relox *despertador del Alma fiel*; *repartimiento de las horas del dia y de la noche en exercicios espirituales*. Ibidem ex eadem officina 1656. in 8.

F. GABRIEL PAEZ, Lusitanus, Seraphicæ familiæ, ut suspicor ex opere quod lusitanè edidisse refertur, scilicet -

Ordenaçoēs *da Terceira orden de S. Francisco*.

D. GABRIEL DE PAREJA & QVESADA, Laminitanus (si *Laminium* vetus est *Alcaraz* oppidum hodiernum Toletanæ diœcesis) Iurisconsultus, actor causarum in Matritensi Curia, egenorúmque in sacro rerum Fidei concilio Advocatus cùm esset, in publicam lucem beneficio typographicæ artis emisit -

De universa Instrumentorum editione; tomos duos: quorum prior Matriti prodiit anno . . . posterior autem anno 1649. in folio. Gessit postea apud Iudicem regiorum ædificiorum & montium, fiscalem Advocatum.

GABRIEL PEREIRA DE CASTRO, Frãcisci de Caldas Pereira filius, Bracharẽsis ipse, ut fertur, natu,& eques militiæ Christi, inter cives suos Lusitanos variis togæ muneribus, tandémque Curiæ Vlissiponensis Senatoris (*Desembargador dos agravos da Casa da supricaçaõ* audit) paríque doctrinæ atque ingenii laude conspicuus. Iuridica solidè & cum judicio, Musica, quorum apprimè gnarus fuit, summâ elegantiâ & majestate carminis tam popularis, quàm latini tractavisse eum sequentia opera curiosos lectores docere poterunt.

De Manu Regia Tractatus, in quo omnium Legum Regiarum, quibus Regi Portugalliæ in causis Ecclesiasticis cognitio est ex jure, privilegio, consuetudine, seu concordia, sensus & vera decidendi ratio aperitur: ad Philippum III. Lusitaniæ Regẽ, Hispaniæ IV. Olissip. 1622. fol.

Decisionum Supremi Senatus Portugalliæ, liber unus. Ibidem 1611. fol. Duplici epigrammate non parum eleganti celebravit Francisci patris industriã *ad L. Si Curatorem C. de Restit. in integ.*

Post ejus obitum prodiit -

Vlisea, ou Lisboa edificada, *Poema heroico*. Ibidem apud Laurentium Craesbek 1636. in 4.

Inter præclara Lusitaniæ ingenia nemini secundum existimavit Pereirã nostrum Antoninus Diana Parte IV. Tract. I. *De Immunit. Ecclesiarum*.

GABRIEL PEREZ DEL BARRIO ANGVLO, Cantaber. Orduniensis, universum ferè vitæ spatium in secretariis tum regiis, tum quorundam Regulorum, præcipuéque *D. N. Faxardi* Velesiorum Marchionis cõtriverat, cum scripsit -

Secretario *y Consejero de Señores y Ministros*. Matriti 1645. in 4. iterúmque typis Matthæi de Espinosa 1667. in 4. olim aliter inscriptũ, *Direccion de Secretarios* nempe; Matriti apud Alph. Martin. 1613. 4.

Huic nomini (an ejusdem hominis?) inscribitur -

Devociones, *rosarios y oraciones quotidianas, discursos &c.* Matriti 1644. in 8.

GABRIEL DE QVEMADA, Iudex Fisci, ut vocant, Sanctæ Inquisitionis per sacra territoria Seguntinum, Segoviense & Abulense, edidit -

Quæstiones viginti quinque compendiosas, quæ frequentiore usu in materia fiscali coram Iudicibus fisci Sacræ Inquisitionis controverti solent. Toleti 1564. in 8, mox Venetiis 1583. apud Zilettum, unà cum Ioannis de Roxas *Singularibus juris*.

GABRIEL REBELLO, Lusitanus, ut ex appellatione deducitur, scripsisse fertur -

De las Islas *Molucas*. Antonius de Leone ex D. Frãcisco de Herrera Maldonado.

F. GABRIEL DE RIBERA, ordinis Minorum provinciæ Sancti Michaëlis M inster, scripsit -

Sermones *de Quaresma desde la Dominica de Septuagesima hasta la Pasqua*. Salmanticæ

cæ 1595. in 4. & 1603. & 1605. in 4.

Quarefmal fegundo, *ò repetido*, ibidem eodem anno. Lucas Vvaddingus.

GABRIEL DE SESE, Aragonus, Canonicus Ecclesiæ Balbastrensis, scripsit -

Historia *de la antiguedad de el Obispado de Balbastro, unitou con el de Roda, espolios y trabaxos que padeciò hasta la restauracion, y Obispos que en las dos Iglesias presidieron*. M.S. Oscæ in Biblioth. Vincentii Ioannis Lastanosæ, uti monet Ioann. Franc. Andreas Vstarozius in *Historia S. Dominici del Val.* cap. XIII. Nuncupatio libri Ioanni Moriz de Salazar Episcopo Barbastrensi facta indicat ante annum MDCXVI. quò is ad Ecclesiam Oscensem fuit translatus, opus conscriptum fuisse.

F. GABRIEL A TALAVERA oppido regni Toletani appellationem sortitus, Hieronymique sanctissimi religiosa, quæ apud nos habet, castra sequutus, Virginis Deiparæ Guadalupensis toto orbe celeberrimam domum administrans edidit -

Historia *de Nuestra Señora de Guadalupe*. Toleti 1597. in 4. Quam quidem ipse affirmat author habere se Latio communicatam.

GABRIEL DE TARRAGA, si Hispanus est, quod indicat cognomentum ab oppido tractû hujus appellationis in Cataloniæ Principatu, Doctor fuit Medicus, Professórque hujus artis in Burdigala civitate, quam & ibi exercebat quotidiana praxi, cum emisit in publicum varia ejusdem opera, quæ quidem hac sub notatione edita sunt -

Opera brevissima Theoricam & Practicam Medicinalis scientiæ amplexantia pro majori parte; hoc est -

Summa diversarum quæstionum.

Agregatio de curis quarumdam ægritudinum per modum Summæ.

Textus Avicenæ per ordinem Alphabeti in sententia per eumdem reportatus, cum quibusdam additionibus, & concordantiis Galeni & aliorum.

Compendium eorum, quæ super Techni (Arte) *Galeni, & Aphorismis Hippocratis scribuntur*.

Figura amplissima rerum naturalium, non naturalium, & contra naturam.

Hæc omnia simul edita sunt Burdigalæ apud Ioannem Guyart 1524. in folio, commendata Ioannis filii authoris quodam epistolio, in quo notum posteris esse voluit patrem publicis stipendiis Burdegalensium exhibitum jam viginti sex annis in ea urbe hætere ordinarium Medicum.

F. GABRIEL TELLEZ, Matritensis, ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum S. Theologiæ Magister, genio & ingenio obsequens, quod ad Musarum artes ferebatur, plures Comædias in theatris exhibendas, simul & alia æquè festiva & ingeniosa in vulgus edidit, prudenter his omnibus, modestéque proprium nomen subducens, atque fictitium *Tyrsi de Molina* inscribens. Poëta est facilis, & ingeniosus. Ab eo prodierunt -

Comedias *de Tyrso de Molina*. Earum lemmata. *Palabras y plumas*. *El Pretendiente al reves*. *El Arbol del mejor fruto*. *La Villana de Vallecas*; *Melencolico*. *El maior desengaño*. *El Castigo del Penseque I. y II. Parte*. *La Gallega Mari Hernandez*. *Tanto es lo de mas como lo de menos*. *La zelosa de si misma*. *Amar por razon de estado*. Matriti in 4.

Segunda Parte *de las Comedias*. Ibidem in 4.

Tercera Parte *de las Comedias recogidas por D. Francisco Lucas de Avila*. Dertusæ 1634. in 4.

Solutâ etiam oratione edidit -

Los Cigarrales *de Toledo*. Matriti in 4.

Deleitar *aprovechando*: juxta Horatii illud, *Utile dulci*. Matriti apud regium Typographum 1635 in 4. Huic tamen operi proprium nomen affixit.

Cessit è vivis circa annum MDCL.

F. GABRIEL DE TORO, Franciscanus, ex provincia S. Iacobi, quam & Præfectus administravit, eruditus admodum atque pius vir, cui & regium Burgense virginum Deo sacrarum, *las Huelgas* nuncupatum, cœnobium visitandi munus selectissimis commendari solitum Carolus Imperator imposuit, & quod plus est ad visitandum quoque Regium Senatum, qui Castellæ rebus summâ authoritate præest, si *Daza* credimus Seraphici ordinis Chronographo, eumdem destinaverat. In cœnobio Salmanticæ urbis conscripsit pulchrum atque utile opus à summo illius temporis Theologo Alphonso à Castro maximopere commendatum: cui rei testimonio est Epistola hujus ad authorem directa simúlque edita. Libri titulus -

Tesoro *de Misericordia divina y humana sobre el cuidado que tuvieron los antiguos Hebreos, Gentiles y Cristianos de los necessitados*. Salmanticæ 1548. in 4. deinde Conchæ 1599. in 8. Appenditur mantissæ loco -

Vn Sermon *predicado en las obsequias de la Reyna Nuestra Señora en la Iglesia maior de Salamanca*.

De Puritate Dei Paræ Virginis, Tractatum se scripsisse affirmat ipse in laudato prius opere *Thesauri*.

F. GABRIEL DE VACA, Franciscanus, scripsit -

Sermonario *Quadragesimal medicinal*.

Pin-

Pinciæ apud Sebaſtianum Martinez 1553. in folio.

GABRIEL DE VALDES & SARASOLA, Toletanus, vertit in vernaculum ſermonem ex Italico, uti refertur.

Los diſcurſos *de Fr. Franciſco Panigarola Obiſpo de Aſti*. Salmanticæ apud Andream Benaut 1611. in 4. poſt antiquiorem editionem 1592.

GABRIEL VASQVEZ, Bellomontanus, (Conchenſis diœceſis locus dives atque amplus *Belmonte* eſt) Societatis Ieſu acceſſit ſodalibus decem & octo annos natus, eidem ut eſſet inſigne decus atque ornamentum. In Academia Complutenſi ſub Alphonſo Deza magni nominis Theologo ejuſdem inſtituti ſacras edoctus literas, Ocanienſis inde ac Matritenſis collegiorum ſodalibus doctrinæ ſuæ rudimenta probavit. Mox in Complutenſi & Romano ſummo omnium plauſu, ſeu veriùs admiratione Thomam Doctorem Angelicum explanavit. Sed repentina mors invidit nobis hominem quaſi in medio vitæ ac celebritatis curſu in Ieſu-montano Complutenſis collegii ſeceſſu anno Chriſtiano MDCIV. cum ipſe ætatis ageret quintum & quinquageſimum. Vir fuit acerrimo ingenio, ſingulari ac recondita rerum ſacrarum eruditione, rotius Theologicæ doctrinæ callentiſſimus, atque in veterum Patrum monumentis exercitatiſſimus. Quem ſuperſedeo hic meritis, & quidem à doctiſſimo quoque hujus ſæculi ſcriptore paſſim expreſſis commendare laudibus; ne actum jam à diſerto & prudenti *Bibliothecæ Societatis* authore atque aliis agam. Opera illius decem tomis comprehenſa circumferuntur, cùm alibi, tum Lugduni 1620. edita in folio; nempe -

I. Commentarius & Diſputationes in Primam Partem Summę Sancti Thomæ per priores XXVI. Quæſtiones De Deo, de Prædeſtinatione, &c.

II. A Quæſtione XXVII. uſque ad LXIV. De Trinitate & De Angelis.

III. In Primam Secundæ Sancti Thomæ per priores XX. Quæſtiones.

Atque hæc ab ipſo authore, dum viveret, publicata ſunt. Quæ ſequuntur à morte ipſius prodierunt:

IV. Per Quæſtiones reliquas Primæ Secundæ Partis de Legibus, de Meritolde Gratia &c. Ingolſtadii 1606. Venetiis 1608. in folio.

V. Opuſcula moralia, quæ ad Secundam Secundæ S. Thomæ ſpectant, nempe Tractatus -

De Eleemoſina.
De Scandalo.
De Reſtitutione.
De Pignoribus & hypothecis,
De Teſtamentis.
De Beneficiis.
De Redditibus Eccleſiaſticis. Venetiis apud Petrum Mariam Bertanum 1618. folio.

VI. In Tertiâ Parte per Quæſtiones XXVI. priores De Verbi Incarnatione.

VII. A Quæſtione XXVI. uſque ad LXXI De Vita Chriſti, De Sacramentis in genere, De Baptiſmo.

VIII. A Quæſtione LXXIII. uſque ad LXXXIII. De Euchariſtia, De Sacrificio Miſſæ, De Sacramento Ordinis.

IX. A Quæſtione LXXXIV. uſque ad XCIII. De Pœnitentia, De Matrimonio, De Sponſalibus, De Excommunicatione. Venetiis, Ingolſtadii, Antverpiæ 1610. 1612. 1615. in folio.

X. Paraphraſis & Compendiaria explicatio ad octo Epiſtolas Sancti Pauli; nempe ad Romanos, ad Galatas, ad Epheſios, ad Philippenſes, ad Coloſſenſes, ad Theſſalonicenſes Primam & Secundam, & ad Hebræos.

Vulgaverat olim, ut vires ſuas experiretur, judiciúmque doctorum exploraret -

De Cultu *adorationis libros III.* Moguntiæ 1600. 8. apud Ioannem Albinum.

Diſputationes *duas contra errores Felicis, & Elipandi de adoptione & ſervitute Chriſti in Concilio Francofurdienſi damnatos.* Quæ ſeorſim priùs edita jam ſuo loco, ubi de Incarnatione verbi Dei agitur, inſerta ſunt. Extant præterea collectæ ab aliquo doctrinæ Gabrielis ſtudioſo, ex ipſis nempe operibus laudatis,

Metaphyſicæ Diſquiſitiones. Matriti per Ludovicum Sancium 1617. in 4. Antverpiæque editæ 1618. in 8.

GABRIEL DE LA VEGA, Societatis Ieſu Sacerdos, vir Apoſtolici ſpiritus, vixit, pietatique operatus eſt eximiè in Peruano & Chilêſi limite, ſcribens inſuper -

Arte Gramarica, *Vocabulario, y notas à la lengua de Chile.*

GALDERICVS.

GALDERICVS GALI, Catalanus, Gerundenſis, I. Conſultus, Pedemontano - Inſubricæ legionis peditum, quæ Mediolani meret, Iuridicus, vertit ex Italico Ludovici Melzii -

Las Reglas *militares ſobre el gobierno y ſervicio particular de la Cavalleria.* Mediolani apud Ioannem Baptiſtâ Bidello 1619. in folio; item -

El Roſario *de Nueſtra Señora con una Paraſraſi de los Salmos*, ex Italico etiam Panigarolæ, Neapoli 1611. in 8.

GARCERANVS.

D. GARCERANVS ALBANEL, Barcinonenſis, Hieronymi filius Calarravenſis equitis ex Eliſabetha Giron de Rebolledo, eâ quidem pietatis, modeſtiæ, ac omnimodæ eruditionis famâ inter ſuos privatus, & in

in habitu vixit laicali, ut Philippo III. Regi dignus ante alios existimatus fuerit, quem literis instruendo Philippo regnorum successori præficeret. Quo functus officio laudabiliter, presbyteralique jam schemate ornatus, Abbatialem urbis *de Alcala la Real* dignitatem, deindéque Granatensem Ecclesiā Archiepiscopi munere administrandam suscepit. Illustrium virtutum decus magnacum Latinæ, Græcæ, atque Hebraicæ linguarum, totiúsque humanitatis cognitione conjunxit. Vidimus ejus -

Panegyricum in Philippi IV. Hispaniarum Principis & Serenissimæ Isabellæ Borboniæ nuptiis. Qui M.S. extat in Bibliotheca collegii Iesuitarum Granatensis urbis. Imperfectum quoque reliquisse dicitur *Vu compendio de la Historia general de España*.

Obiit X. Maji MDCXXVI. ætatis suæ LXV.

GARSIAS.

GARSIAS ALPHONSVS DE TORRES, scripsisse dicitur.

Historia *de los antiguos y notables hechos de Castilla y España*. Qua M.S. utitur D. Petrus de la Escalera in libro *Del origen de los Monteros* cap. II.

D. GARSIAS DE BARRIONVEVO, Cusani Marchio, Toparcha *de las villas de Fuentes y Valdesaz*, apud Neapolitanum Proregem Catolicæ majestati á consiliis status & belli, dedit in lucem -

Panegyricum ad Comitem de Lemos Neapolitanum Proregem. Neapoli 1616. Vernaculâ quoque linguâ -

Defensa *de D. Francisco de Barnuevo Peralta su hijo, ó Memorial y Discurso Historico, Iuridico y Politico sobre la authoridad que a tenido y debe tener siempre la intercession, principalmente la del Sumo Pontifice, en que se ilustra la L. I. del Titulo XXXII. de los Perdones, de la Partida VII.*

GARSIAS DE BOVADILLA, Bernardini S. R. E. Cardinalis de Caravajal familiaris & á secretis, ex Hispano vertir in Latinū, dicavitque D. Didaco de Mendoza Patriarchæ Alexādrino, Hispalēsiq; Archiepiscopo-

Consolatoriam epistolam in obitu Serenissimi Principis D. Ioannis ad Catholicum Regem & Reginam ejus parentes, ejusdem Cardinalis Bernardini de Caravajal, de qua loco suo meminimus. Edita est in 4. sine loci aut anni mentione: extátque in Vaticana Bibliotheca Cod. XMCCCLVII.

F. GARSIAS DE CISNEROS, Franciscanus sodalis, scripsit, Antonio Leonio teste in *Bibliotheca Indico-occidentali*. Tit. XVIII.

Sermones Mexicanâ linguâ; de quo & Antonius Possevinus.

F. GARSIAS DE CISNEROS, domo ex urbe, aut regno Toletano, quod ultimum Antonius Iepes ordinis Benedictini Chronographus expre…it, nobilis ortus genere, sed pietate ac religione nobilior, laudati ordinis monachus, ex Pinciana domo, in qua viginti annorum adolescens sacramento illius se addixerat, ad Montis-serrati cœnobium se contulit, Ferdinando Rege Catholico instante, ut regulam ibi restauraret S. Benedicti secundum normam, quæ in monasterio Pinciano jam diu observabatur; quò deveniens magno omnium consensu Abbas cooptatur. Hoc ille munus, dum vixit, totos decem & octo annos, collatum sibi denuò singulis bienniis, administravit, vir integerrimæ vitæ, & qualem oportet fuisse eum, cujus non displicuit perpetua, quæ aliàs temporaria futura fuisset, gubernatio. Extant in manibus sodalium opuscula aurea duo illius, unde quidquid asceticorum hodie librorum est videtur utique dimanasse;

Exercitatorium Vitæ spiritualis, & -

Directorium Horarum Canonicarum. Quæ simul extant latina apud Bellerū 1615. 8. Ferebantur olim sine authoris nomine, inditā duntaxat monachi Benedictini appellatione, Parisiis, atque Venetiis apud Michaelem Tremezinum anno 1555, necnon Ingolstadii apud Davidem Sartorium unà cum libris *Humberti Generalis Magistri Prædicatorum de Eruditione Religiosorum*, anno 1591. in 8. sed Franciscus Ibañez sodalis quoque Benedictinus germano parenti suam prolem vindicavit, cùm in compendium redigeret hos Tractatus, adjungens brevem *virorum illustrium ordinis sui Catalogum*, quæ quidem Barcinone, ut credo, edita sunt anno 1561. & 1572. in 8. aut Salmanticæ, ut scribit Arnoldus Vvion in *Catalogo ligni vitæ* lib. II. cap. LXVII. Translati etiam sunt in linguam Italicam, à Iulio Zanchini & excusi Florentiæ 1595. in 12. & Romæ apud Franciscum Caballum 1635. in 12. Nec non & in Hispanicam conversi, & locupletati à Petro Burgensi ejusdem instituti monacho, ejusdémque cœnobii Abbate, excusique unà cum *Vita & rebus gestis ac Regula Sancti Benedicti*, Barcinone 1633. 8. Obiit Garsias XXVII. Novembris anno MDX. ætatis LV. scriptorem vitæ suæ, rerúmque piè gestarum sortitus Laurentium Ayalā Benedictinū Pincianæ domus sodalē.

GARSIAS DE ESCALANTE DE ALVARADO, reliquit M.S. Antonio Leonio referente in *Bibliotheca Indica*,

Relacion *del Viage de Ruy Lopez de Villalobos al descubrimiento de las Filipinas*.

GARSIAS GARZES, Iesuita, scripsit

Relacion *de la Persequucion del Iapon y Martyres, que en ella huvo el año de MDCXXII* 1625. in 4.

GAR-

GARSIAS DE GIRONDA, Rondensis, Iurisconsultus, postquam foro se & patrocinio causarum aliquot annis impendisset, in patria Ecclesia Canonico Sacerdotio jam ornatus edidit -

De Explicatione Privilegiorum. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1617. in folio.

De Gabellis. Matriti 1594. folio. Quæ duo opera ex *Matthæi Luzon* ejusdem urbis presbyteri schedis M.SS. nostrum usurpasse, ut pro suis venditaret, ex relatione scio inde ad me transmissa.

GARSIAS GOMEZ DE ESTERMIANA, forte ESTERMIÑANA, natus in oppido *Medina de Pumar* in Castella vetere, reliquit in schedis opus metricum hujus tituli in 4.

Esfera Española y Zona Filipica de los Reinos, Provincias, y Islas que de un Polo à otro estan sujetas à España. Vidit D. Thomas Tamajus.

Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica* Gabrièlem vocat.

D. GARSIAS DE GONGORA TORREBLANCA, Navarrus gente, elucubravit,

Historia Apologetica y descripcion del Reino de Navarra, y de su mucha antiguedad, nobleça, calidades y Reyes &c. cui adjungitur -

Vn Tratado de Matematicas del Computo y reformacion del Tiempo. Pampelone apud Carolum Labaien 1628. folio.

GARSIAS LASO DE LA VEGA, patre cognomine, qui in militia S. Iacobi *Archicommendatarius*, uti vocant, *Legionis*, Ferdinando Regi Catholico à consiliis Status fuit, ejusque apud Alexandrum P. M. hujus nominis VI. legatione functus, matre autem Sanciâ Guzmania Domina *de Batres* parentibus nobilissimis natus fuit Toleti, dubium calamo, an gladio melior, Palladi, àn Musis gratior futurus. Quippe à teneris annis musicâ delectatus, poësique hujus artis sequelâ & comite, non eò solùm animi vires intendit, quò sciebat magna cum Hispani nominis laude è Poëtis vernaculis quamplures enixos, ut scilicet ingeniosissimè & castissimè quocumque super argumento versificaretur: sed cum videret injuriam fieri naturæ maximam, ars qnam destitueret, è Latinis, Etruscisque idoneioribus Poëtis omnibus cum observatione, ut videtur, ac judicio lectis, id quoque sibi assequendum proposuit, ut artificiosè & ornatè, ac veluti ad unguem formaret carmina, imitationibúsque veterum atque exterorum pulcherrimis nobilitaret. Quinimò placens sibi in Ioannis Boscani Barcinonensis Equitis nupera inventione conficiendi ad Italorum mensuram & rhythmum Castellanos versus, relictis octo syllabarum brevioribus Hispaniæ nostræ quasi municipalibus, duodecimque aliarum majoribus, qui Ioanni de Mena & aliis decimi quinti sæculi Poëtis claritudinem pepererè, endecasyllabos, metricisque Italorum regulis conformes, utpote genio suo accommodatiores sibi delegit, in quibus majestatem explicaret styli, atque uberioris venæ latices abundantiùs & libentiùs effunderet. Nec ideò minùs armorum laudem consectatus fuit nobilibus viris eo seculo & superioribus convenientiorem, sibi tamen, maximo quamvis cum honore, nunquámque intermoriturâ gloriâ, fatalem futurum. Nam post Austriacam adversus Solimanum Turcarũ Imperatorem, Tuneticámque in Africana ora expeditionem, in quibus Carolum Cæsarem secuutus fuit ejus lateri adhærens, anno tandem MDXXXVI. in Gallia, dum quindecim peditum cohortium ductor exercitum sequeretur, quem in Provinciam & Massiliam usque infesto in Gallum hostem animo invexerat Cæsar, in expugnatione turris cujusdam non nisi à quinquaginta rusticis Provincialibus defensam, dùm partes agit non ducis, sed militis in conspectu ipsius Caroli Lasus ictu lapidis cæditur; unde Nicæã dèlatus vigesima prima post acceptum vulnus die summo cum omnium dolore, Cæsarisque potissimùm, ætatis anno XXXVI. spiritum exhalavit; qui in aliqualẽ Poëtæ sui vindictam rusticos illos suspẽdi laqueo jussit. E Nicæa inToletũ post aliquod tempus delatum fuit cadaver, sepultúmque ad Sancti Petri Martyris in majorum sarcophago. Ex Helena de Zuñiga nobilitatis antiquæ virgine, quam duxerat ante annos XIV. tres liberos, virilis sexus duos, sequioris unum, sustulit, de quibus Andreas Schotus accuratè agit in Lasi nostri elogio, adjungens elegantissimũ in ejus laudẽ Iacobi Gironis carmen, aliúdque proprium, necnon & loca in quibus Petrus Bembus Cardinalis, summus Orator & Poëta, Ioviúsque honorificenter eũ appellant. Meminit quoq; Ioannes Genesius Sepulveda, & quasi aliud agens debitis donat laudibus ad Ludovicum Avilam, cujus commentarios *de Bello Africo* à Cæsare gesto à Garsia Laso acceperat, scribens, epist. XVI. *Quanquam vos* (adjungit) *pro talibus officiis gratiarum actionem non expectatis, quibus video propositum esse gloriam bellicam laude literarum cumulare, & hujusmodi studia cunctis rationibus fovere*. Metrica ejus opera majestate & acumine, facilitate ac poëtico spiritu plena sæpiùs excusa sunt, vel seorsim, vel cum Boscani carminibus; de quo jugo celeberrimorum Poëtarum Lupus Vega festivè aliquando dixit:

Las obras de Boscan y Garzilaso
Se venden por dos reales:
Y no las bareis tales,
Aunque os precieis de aquello del Parnaso.

Ferdinandus quoque deHerrera Hispalensis, Poëtáque ipse nobilissimus annotationes, seu

explicationes Lasi operum fecit, prodierúntque hoc titulo -

Obras *de Garsi-Laso de la Vega con annotaciones*. Hispali apud Alphonsum Barreram 1580 in 4. Item *cum annotationibus Francisci Sancii Broaensis* viri doctissimi, qui de authoris imitationibus, ubicumque conatus fuit veterum Poëtarum sensus exprimere, curiosè doctéque admonuit; Salmanticæ apud Petrū Laso 1574. in 16. & apud Didacum 1589. in 16. *Cum notis D. Thomæ Tamaji de Vargas*, Matriti apud Ludovicum Sanchez 1622. in 32. Venetiis quoque prodierunt ex officina Giolitti 1553. in 12.

GARSIAS LASO DE LA VEGA, diversus à superiore, in *Cusco* totius Americæ meridionalis regia olim urbe natus, parentem habuit sibi cognominem ex iis unum, qui Catholicis Hispaniarum Regibus Peruvianū Imperium armis pepererunt, matrem autem fœminam ex Imperiali stirpe *Incarum* prognatam, unde & ipse *Inca* vulgò audiebat. Res avorum gestas ante Hispanorum appulsum, necnon & ipsam Hispanorum expeditionem, parentis testimonio & aliorum illius temporis æqualium fubnixâ Historiâ comprehendit scribens -

Primera *parte de los Commentarios Reales que tratan del origen de los Incas, Reies que fueron del Pirù, de su Idolatria, leies y gobierno en paz y en guerra, &c.* Catherinę Principi Brigantiæ Ducissæ. Olissipone apud Petrum Craesbeck editam an. 1609. fol.

Segunda Parte, *Historia general del Pirù* 1617. in fol. Vtrâque in Gallicum sermonem vertit *I. Baudin* Parisiis, ediditque, duobus tomis apud Simonem Piget anno 1658. in 4. Scripsit insuper-

Historia *de la Florida, y Iornada que a ella hizo el Governador Hernando de Soto.* anno 1695. 4. apud Craesbeck.

D. GARSIAS DE LOAYSA GIRON, Talaverensis, Petri Gironis regii Castellæ senatus Patris & Mencię Caravajalliæ proles, Compluti doctus literas Philosophorum ac Theologorum eximiam jis antiquitatis atque Historiæ omnis cognitionem, veluti condecens studiorum sacrorū ornamentum, adjunxit. Toleti deinde obtentis Canonico Metropolitanę Ecclesiæ sacerdotio, atque insuper Guadalajarensi Archidiaconatu hujusmet Ecclesiæ dignitate, ab avunculo Ioanne Lupi Caravajallio bonâ Pontificis veniâ in se translatis, domicilium hic fixit usque ad annum MDLXXXIV. quo ab eleemosynis, & à capellæ præfectura Philippo II. Regi fuit factus; nec diu post Philippi Principis studiis prępositus. Fuit enim oris specie honestissimâ, & incomparabili morum suavitate, adeò ut hominum delitium, veluti alter Titus Cęsar, audiret. Quod Hieronymus Almonazirius in *Cōmentarii super Cantica* nuncupatione, Scotúsque *in Bibliotheca* referunt. Pro Serenissimo Alberto Austriaco Toletano Archiprę̨sule hujus Sedis amplissimæ, vicem ejus absentis sustinens, administrationem diu tenuit; & quasi arhabone quodam obstrinxit se Sponsæ nobilissimæ paulò pôst matrimonio accipiendæ. Hujus quippe conditioni renunciante Alberto, Clemens Papa VIII. postulante eodem Rege non diu superstituro Garsiam Toletanæ Sedi cęterarum Hispanicarum principi anno XCVII. supra sesquimillesimum impoluit. Nec tamen accedere eò valuit, dum pallium à Roma expectat lethali contracto morbo; qui eum LXV. ætatis an. Februarii XXII. die semestrem vix Archiepiscopum extinxit. Fama est ægrotasse ex mœrore animi exinde veniente, quòd sub novo Rege alumno non illam, quam spe conceperat, meritis atque educationi gratiam rependi videret, de qua fama pręter scriptores nostros Iacobus Augustus Thuanus docet CXVII. *Historiarū sui temporis* libro, diligentiæ,& Industriæ nomine nostrū laudans in sacræ Historiæ veritate indaganda. Gerardus itē Ioannes Vossius eruditorum hujus temporis Coripheus *Viri doctissimi* compellatione, aliis alii pro merito illius honestaverunt, excepto uno Ioanne Filesaco Gallo,qui de *Origine Parçciarū* scribens inter alia opuscula intemperanter satis famæ viri obstrepere ausus fuit. Extat ejus curâ in lucem edita -

Collectio *Conciliorum Hispaniæ, cum notis & emendationibus*. Matriti apud Petrum Madrigal 1593. folio: cui præponitur inter alia pertinentia ad ejusdem argumenti ornatum, *Ordo & Chronologia Gothorum Regum, & Suevorum*: *Chronologia Toletanorum Præsulum*, item *Conciliorum*: Inseritúrque *De primatu Ecclesiæ Toletanæ*: *De Dignitatibus, & Officiis Regni & Domus Regiæ Gothorum*. Quod quidem ultimò dictum cōmentarium Petrus Pantinus Toletanus Belga sibi arrogabat, dum in vivis esset. Certè hunc domi suæ Loaysa exhibuit.

GARSIAS LOPEZ, Lusitanus Medicus, commentarios edidit, uti lego in *Bibliotheca Medica*,

De varia *rei Medicæ lectione*.

GARSIAS LOPEZ DE ALVARADO, edidit Romæ,

Compendio de Confession; apud Vincentium Lucrinum 1558. in 8.

D. GARSIAS DE MEDRANO, regij militarium ordinum Concilij Iudex, seu Senator, ordinavit atque edidit -

La Regla *y establecimientos de la Cavalleria de Sant Iago de la Espada*: *Historia, y origen de ella*. Pincię apud Ioannem Sanchez

chez. 1603. in folio.

Tributam scio huic, an alii ejusdem nominis?

Cronica *de las Tres Ordenes militares*.

GARSIAS ORDOÑEZ DE MONTALVO, Decurio municipii Castellæ veteris nobilissimi *Medinæ Campi*, correxit, & ad elegantiorem stylum reduxit.

La Historia *de Amadis de Gaula*, ediditque Salmanticæ apud Petrum Laso 1575. in folio.

Item ex propria penu -

Las Ergas *de Esplandian*. Opera intelligo hujus fabulosi Herois, quæ tamen transcripsisse fingit se ex Græco libro Magistri *Elisabat*. Sic de tempore luditur. Prodiit liber Compluti ex officina hæredum Ioannis Garay 1588 in folio.

GARSIAS DE ORTA, Lusitanus, Proregis Indiæ Orientalis Medicus, eximio ingenio, & multâ vir doctrinâ, rerúmque, in primis Indicarum, peritiâ, cùm triginta ibi & ampliùs annos medicinam fecisset, instructissimus. Scripsit Διαλογικῶς libros duos vernaculâ linguâ, quos primùm Latinè conscripserat,

De los Aromas *e simples medicamentos, que nacem em a India*. Hos in Latinum vertit, *Exoticísque* suis intexuit Carolus Clusius septimo & octavo libris, ad quos & annotationes fecit Iacobus Bontius Batavus Leidensis, qui in eadem India Orientali fecerat medicinam, extántque eæ cum aliis Bontii Lugduni Batav. editæ 1642. in 12. Versio illa Clusii separatim prodiit cum notis anno 1593. in 8. Hunc nostri laborem pluribus additis tum plantis, tum plantarum omnium iconibus valde locupletavit Christophorus da Costa Medicus Lusitanus, in Africa natus. Italicè etiam vertit Annibal Brigantus, Venetiis 1576. in 4. & 1616. in 8.

GARSIAS PEREZ DE MORALES, Medicus Doctor, Medicæque artis in lyceo Hispalensi primarius professor ad Petrum Gironium Ducem atque Vreniæ Comitem dedit Tractatum -

Del Balsamo *y de sus utilidades para las enfermedades del cuerpo humano*. Hispali apud Ioannem Varela 1530. in 4.

GARSIAS DE RESENDE, Lusitanus, Ioannis Regis II. Portugalliæ Chronographus, scripsit vernaculo idiomate illius téporis res ejus gestas: quod opus prodiit in lucem typorum nostrâ ætate conspectu hoc, seu titulo,

Chronica *da vida do Christianissimo D. Ioam o segundo deste nome y decimo terzio dos Reis de Portugal*. Accedit -

A entrada *del Rey D. Manoel en Castella, & Hida da Infanta Dona Beatris pera Saboia*.

Editum ad calcem libri fuit Garsiæ Poëmatium eâdem populari linguâ Portugallicâ sic inscriptum -

Miscellanea, *o variedade de Historias, costumes, casos, & cousas, que em seu tempo acontecerão*. Quod quidem non diu post trigesimum supra sexquimillesimum annum ex ipsa rerum memoratarum serie compositum apparet.

D. GARSIAS DE SALCEDO CORONEL, Hispalensis, eques D. Iacobi, Ambrosio parente in hac urbe natus, qui cum Zafrensis esset civis ad id Prætorium acturus strenuè Advocatum se contulit, Poëta fuit excultus, & majestate quadam, veluti charactere proprio dignoscendus. Humaniora studia coluit, Historiámque, libris, quos sedulò & perpetuâ curâ in Bibliothecam bene instructam collegerat, navatâ omnis ferè ætatis operâ. Neapoli apud Ferdinandum de Ribera Ducem Alcalitanum Proregem, stipatoribus, corporísque custodibus præfuit; Capuámque urbem administravit: inter Stratores etiâ Ferdinandi Austriaci Infantis Serenissimi connumeratus. Poëmata sua duobus voluminibus comprehensa voluit, quæ hâc nuncupatione nota in vulgus sunt,

Rimas, *Primera Parte*: ubi *la Ariadna*, ni fallor, est; Matriti edita 1624.

Cristales *de Helicona, ò Segunda Parte de las Rimas*; Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1649. in 4.

Edidit etiam non dedignatus Poëtam illustrare Poëta,

Obras *de D. Luis de Gongora commentadas*; quatuor voluminibus. Primum continet *Las Soledades*, Matriti 1636. Secundû *El Polifemo*, eodem anno. Tertium *Los Sonetos*, Matriti 1644. Quartum & ultimum *Las Canciones, Madrigales, Silvas, Eglogas, Octavas, Tercetos, y el Panegyrico al Duque de Lerma*. Ibidem 1646. Item -

Inscripcion *del Sepulchro de Saturnino que se hallò en Merida año MDCL. ilustrada*. Matriti in 4.

Obiit disertus, urbanúsque, ac mihi amicissimus vir Matriti anno MDCLI. septima die Octobris malignâ febre correptus.

GARSIAS DE SALCEDO CORONEL, Christi militiæ torquatus eques, Regísque Lusitaniæ Medicus, qui & Hispali aliquando medicinam fecit, uti legitur in Francisci Sanchez de Oropesa Hispalensis Medici *Variarum relationum*, sive *Tractatuum medicinalium* libello; cui quidem Garsias nuncupavit -

Apologiam, in vero lethargo perpetuum necessario esse delirium.

GARSIAS SANCHEZ DE BADAJOZ,

 natus

natus in urbe hujus nominis ad Anam fluvii, Poëta suo tempore nulli secundus. Is cum ex amore propinquæ cujusdam fœminæ insaniam contraxisset, divina & inimitabilia passim jacere cõsue visse refertur. Quare Poëtis insaniam tribui, quæ in Garsia nostro tam ingeniosa fuit & alacris, non sine ratione usurpari cœptum est. Laudant in metricis ejus -

Las Leeciones *de Iob*, sed in alium sensum transformatas, de qua hujus perversé tractati sacri sermonis culpa author Anonymus qui scripsit *la Celestial Hierarquia y Infernal laberinto* carmine Hispano ad D. Ioannem de la Cerda Medinæ-celi Ducem, cum relatione calamitatis á nostro, forté in pœnam insolentis hujus licentiæ, incursæ, admonere posteros voluit.

D. GARSIAS DE SILVA, ET FIGUEROA, in Estremadura natus nobili loco ex Ducum Feriæ, ut ajunt, familia, cùm Legatus Regius Philippi III. jussu ad Persas, eorúmque Regem ejus temporis Abbas, ex *Relationibus* Petri de Valle satis notum, se contulisset, an. MDCLXIX. aut circiter Goæ dum subsisteret, scripsit vernaculè, ut credo,

Breviarium Historiæ Hispanicæ, quod editum fuit Ulissipone an. 1628. 8. post authoris obitum.

Commentarios insuper uberes admodum & locupletes *totius suæ Legationis & Indiæ ac Persiæ Regum*, uti refert Aubertus Miræus nescio á quo doctus, qui adjungit obiisse in mari, an. MDCXXIV. cum suo jam defunctus munere in Hispaniam reverteretur. Gallicé jam hi prodierunt Parisiis in 4. Legesis de Silva epistolã V. Petri de Valle laudati.

GARSIAS TOLEDANO, ex *Turricula* municipio oriundus, quod Hierosolymitanorum equitum per Hispanias ditione continetur, apud Salmanticenses licentiæ lauream obtinuit, & dum Patronum agit causarum edidit -

Lucernam Rubricarũ & Titulorũ in tres posteriores libros Codicis Iustinianei. Matriti an. 1618. in fol.

Quam nescio an sequutæ sint *Lucernæ* aliæ tres ab eo tunc promissæ *I. Ad Digestorum integrum corpus*; II. ad *Codicis novem libros*; III. *Ad quinque Decretalium* accensæ.

F. GARSIAS DE TOLEDO, Hieronymianus Monachus, collegit privilegia ordinis sui, confecitque -

Compendium privilegiorum ordinis Divi Hieronymi. Romæ 1561. in 16. apud Paulum de Dianis. Matriti 1563. Idem collegit -

Indulgentias VII. Ecclesiarum Urbis, imo & omnium Ecclesiarum Urbis, item Hierusalem & Compostellæ. Romæ 1561. 8.

D. GARSIAS VENEGAS DE ALARCON, Granatensis, nescio quid scripsit -

De Astrologia. Laudat opus & authorem Franciscus Bermudez de Pedraza in *Historia urbis Granatensis*.

GASPAR.

F. GASPAR, Lusitanus, ordinis S. Francisci Prov. Pietatis, dedit vernaculé -

Cartilha *de doctrina Christaa em lingoa de Congo*. Eboræ in 8. jussu Henrrici Portugalliæ Cardinalis & Infantis.

GASPAR DE AGUILAR, gente Valentinus, Comiti *de Chelva* á secretis, præter Comœdias quasdam, cujus artis laudem non ultimam tempore suo ambivit, laudatus eo nomine á Lupo Felice Vega in *Apollinis lauru* sylva secunda, scripsit -

Expulsion *de los Moriscos de España por el Rey D. Felipe III. en octavas*. Valentiæ 1610. 8.

Fiestas *nupciales, que la ciudad y reino de Valencia hizieron al felicissimo casamiento del Rey D. Felipe con D. Margarita de Austria*. Ibidem apud Patritium Mey 1599. 8.

GASPAR ALVREZ DE LOUSADA, Lusitanus, Bracharensis, Augustini de Castro Bracharensis Archiepiscopi quondam á secretis, quem laudare latiùs duxi Antonii Brandani Monachi Cisterciensis Portugalliæ Chronographi his verbis ex præfatione tertiæ Partis *Monarchiæ Lusitanæ*. *Gaspar Alvrez de Lousada Reformator Patronatuum Regiæ coronæ, Notarius, seu Custos Archivii publici* (*Escrivaon da Torre do Tombo* id sonat) *antiquitatum non illius regni tantùm, sed Hispaniæ totius cognitione instructissimus, cui studio adeo indefessè incumbit, ut absque illo multa etiam nunc ignorarentur ab scriptoribus præsentis ævi, qui ipsi ea ingenuè Gaspari accepta referre solent. Perfectum habet nunc ipationis hujus librum* -

Escudo Real de Portugal, *qui egregiè confirmaturus est eam, quam habet apud exteros omnes, insignis cujusdam eruditionis famam*. Hæc Brandanus. Laudat & Rodericus da Cunha in *Historia Bracharensis* cap XXV.

Plura alia reliquisse videtur in schedis; quarum Georgius Cardolus in *Agiologio Lusitano* meminit. Ea sunt;

Descripçaõ *de entre Douro e Minho*; sive Interamnensis Lusitaniæ provinciæ. Meminit is die XXVI. Martii pag. 319.

Comarca *de Valença del Minho*: die XI. Aprilis pag. 518

Descripçaõ *da provincia de Tralosmontes*: die XVI. Aprilis.

Epistola *al Maestro Villegas sobre S. Tyrso*. Ibidem pag. 607.

Latinéque -

Epitome Bracharensis Ecclesia. Hanc laudat die II. Aprilis pag. 400. &,nisi idem sit opus,

De vera Primatum Bracharensium successione.

GASPAR DE AMARAL, Lusitanus, Iesuita, scripsit, ut lego in epist I. cent. IV. D. Francisci Emmanuelis,

De Philosophia naturali.

GASPAR DE AÑASTRO ISVNZA, transtulit in vulgarem Castellæ linguam ex Gallicâ-

La Republica *de Iuan Bodino*; sed ab erroribus perpurgatam. Augustæ Taurinorum apud hæredes Bevilaquæ 1590. in fol. Serenissimæ Catarinę Infantis Hispaniarũ Sabaudię Ducissę Thesaurarius fuit generalis.

GASPAR DE ASTETE, Salmanticensis, Societatis Iesu Sacerdos, religiosus vir, ac in promovendis juvenum utilioribus studiis industrius ac diligens, scripsit Tractatus hos;

Del Estado *de las Viudas y Donzellas*. Burgis 1597. 8.

Del Govierno *de la familia, y estado del Matrimonio*. Vallisoleti 1598 8.

Del Estado *de la Religion*. Ibidem 1603.

Doctrina Christiana *y documentos de criança*. Pampilone 1603.

Institucion *y Guia de la juventud Christiana*;duabus partibus. Prior Burgis edita est, 1592. 8. posterior autem 1594. 8.

Modo *de rezar el Rosario, Salmos, y oraciones*. Burgis 1593. in 12.

Abiit ad plures Burgis major sexagenario, natus anno MDXXXVII.

F. GASPAR DE AVILES, Ovetensis, ordinis S. Benedicti,edidit-

Muerte Christiana *y avisos para bien morir*. Pinciæ apud Franciscum Fernandez 1603. 8. in cœnobio Iraciensi 1609.

GASPAR DE BAEZA, cui patria urbs in Bæticæ tractu bene nota cognomen fecit, cum primùm datam copiam judicii sensit, gloriam studiorum, arreptâ, quæ eò tendit, regiâ viâ, animosè, & flagranter ambivit. Salmantinum certè gymnasium pro addiscendo civili Iure frequentasse eum oportet, qui legentem ibi miro pronunciandi genere Ioannem Orosciũ Commentariis ad *duos priores Digestorum libros* celebrem se audivisse refert. Planè Philosophiæ, Theologiæque, nec non Geographiæ, atque Historices, meliorisque omnis literaturæ præceptis notitiâque imbutus ad scribendum accessit; Granatæ interim in Curia patrocinio causarum addictus. Quem nisi mors in flore ipso ætatis abstulisset, nondum scilicet triginta annos natum, senili tamen prudentiâ & in Deum pietate altiora se, ac perennia cogitantem, haud mediocri bono id factum fuisset civilis, atque aliarum disciplinarum.

Posthuma edita sunt à Melchiore fratre hæc opera;

De non meliorandis dotis ratione filiabus; sive enarratio in Caroli Regis Hispaniarum constitutionem,quæ est *Lex I.Tit. II, lib. V. Compilationis*. Granatæ 1656.

De Inope debitore ex Castellana consuetudine creditoribus addicendo, Tractatus. Granatæ 1570. in folio.

De Decima Tutori Hispanico Iure præstanda,ad interpretationem Leg.II.Tit.VII.Lib. III.Fori legum. Granatæ 1567. folio. Matriti 1592. folio. Hi tres Tractatus simul omnes editi etiam extraHispaniam circumferuntur, & in *Doctorum Tractatibus*.

Extant à Gaspare in Hispanicum sermonem elegantissimè conversa-

La Historia *de Paulo Iovio I. y II. Parte*:Ad Franciscum Erasum Regi à secretis. Salmanticæ apud Andream de Portonariis 1562. folio.Item-

Los Elogios *de Paulo Iovio*. Granatæ 1568. in folio.

Las Comunidades *de España por Paulo Iovio en la vida del Papa Hadriano VI*.

GASPAR BARREIROS, Lusitanus, Visensis natu, Canonicus primùm in patria Ecclesia, mox in Eborensi Metropolitana; quo tempore Lusitaniæ Infans Henricus ei præerat, in cujus domo eas literas se didicisse, studiáque elegantiora frequentasse, quæ quidem superstiti ornamento non vulgari, mortuo verò essent famæ & honori nunquam interituro, alicubi refert. Iussu ejusd. m pileo Cardinalitio recèns donati, Romam venit anno MDXLVI. Paulo III. Pontifici Maximo debitum officium grati animi & obsequio pleni pro eo impensurus. Quod amplissimis verbis præsentibus S. R. E. Purpuratis omnibus publicè exhibuit. Ac tunc quidem in cognitionem, brevique in familiaritatem venit duorum Cardinalium inter alios doctrinâ,& eloquentiâ spectatorũ Petri Bembi & Iacobi Sadoleti, cùm quo præcipuè, ut ipse Gaspar ait, conjunctissimè vixit, dum Romæ fuit, nullo officiorum prætermisso genere, quo non fuerit ab illo, & mirificè ornatus, & maximè affectus. Cum rediisset in patriam, digessit meditata, & affecta quædam opera, præcipuúmque illud Chorographiæ, de quo mox dicimus, Ioanni Barrio avunculo obsequutus magno illi expeditionum Indico-Lusitanarum Historico, qui hâc nepotis operâ in partem ejus, quam parabat, universi terrarum Orbis Geographiæ, uti destinaverat. Sed cùm meditaretur Lusitanè factam descriptionem in Latinum convertere, mors intercessit, translatâ in Lupum

de Barros fratrem, ejusdem Ecclesię Canonicum, regiúmque Vlissiponensem Senatorem curâ edendi posthumos fratris fœtus. Hi sunt:

Chorographia *de algũs lugares, que stam em hum caminho, que fez Gaspar Barreiros o anno de MDXXXXVI. començado na cidade de Badajoz em Castella te à de Milam em Italia.* Conimbricæ apud Ioannem Alvarez 1561. 4. ubi quædam ex Andreæ Resendii scriniis candidè sibi cõmunicatis, non candidè usurpatis scripsisse dicitur ab eodem Resendio in *Epistol. ad Bartholomæum Quevedum*: qui plagium conqueritur adversus se in plerisq;hujus operis locis commissũ: quod nec tacet in altera *ad Ambrosium de Morales Epistola*. Adjuncta est hujus editioni *Oratio Latina, quam coram Sixto IV. olim habuit Garsias Menesius Eborensis Præsul Lusitaniæ Regis Legatus, & regiæ classis adversus Turcas Præfectus*, de qua suo loco mentionem fecimus. Item adjungitur-

Commentarius de Ophira regione apud divinam Scripturam commemorata; cum duabus nuncupatoris Epistolis, altera *Ioanni III.* altera, decennio interim exacto, *Sebastiano*, Lusitanorum Regibus. Commentarius hic seorsim editus fuit Antverpiæ per heredes Ioannis Belleri 1600. in 8. Item vernaculè-

Censuras *sobre quatro libros intitulados em Marco Portio Catam de originibus, em Beroso Chaldeo, em Manethon Egyptio, & em Q. Fabio Pictor Romano*; Marco de Bethania, aliàs Vlissiponensi, ordinis Minorum Chronographo famigeratissimo, inscriptas anno MDLVII. quas & Latinè cogitabat, non Lusitanè, in vulgus emittere. Sed quod is non potuit, fecit post plures annos Andreas Schotus, publicavitque in *Bibliotheca Hispana*.

Vitam Sancti Francisci Latinam apud se esse breviter perficiendam ait ipse in Nuncupatoria *Censurarum* Epistola; confirmátque Lupus frater superiorum operum editor: cujus meminit etiam D. Franciscus Emmanuël cent. II. epist. I. & ante eum Marcus de Lisboa laudatus in prooemio II. Partis *Historiæ Ordinis Minorum*.

Reliquit etiam *Genealogicum* nescio quid, de quo & Resendius, non tamen sine diffidentia, ad Quevedum refert,

As Linhagens scilicet; quo modo hoc opus appellat Gaspar Statius in suis *Antiquitatibus* cap. LIII.

Tribui quædam alia Barrerio solent: nempe Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* die secunda Martii Barrerium laudat ex nescio quo opere *super Ptolemæi Geographiam*. Denatum fuisse anno MDLX. oportet eum, qui nuncupatoriam cùm dedisset eo anno ad Sebastianum Regem Epistolam, è vivis jam excesserat Septembris vigesima die, qua Lupus Barrius ad Henricum Cardinalem in editione fratris operum præfatur. Et quidem obiisse inter Franciscanos sodales dato huic instituto nomine, magna pietatis opinione, refert in *Vita Barrii* avunculi Emmanuël Severinus Faria Eborensis Cantor, & Georgius Cardosus in *Relatione* Romam transmissa ad manus Francisci Haroldi ordinis Min. Chronographi. Vitum laudant eruditionis non vulgaris nomine Ioannes Vasæus in *Chronico* cap. V. Abraham Ortelius in *Thesauro Geographico*, verbo *Castellani*. Gaspar Statius in laudato *Antiquitatum* cap. LIII. Didacus Paiva in *Examine Antiquitatum*; Rodericus à Cunha in *Historia Bracharensi* cap. LXXXI. Antonius Brandaon in *Prologo III. Partis Monarchiæ Lusitanæ*, laudatúsque nuper Emmanuël Severinus de Faria, & alii plures.

F. GASPAR DE SANCTO BERNARDINO, Franciscanæ religiosæ familiæ, edidit-

Itinerario *de la India por tierra hasta el Reyno de Portugal* 1611. 4. Inscriptio hæc est Castellana Lusitani operis.

GASPAR BRAVO RAMIREZ DE SOBREMONTE, natus in oppido *Aguilar de Campo* Burgensis diœcesis, Doctor Medicus Pincianus, in quâ schola liberales artes, Chirurgicam, & Methodicam, deinde alias Medicæ doctrinæ partes horis pomeridianis è vespertina scilicet, ut vocant, cathedra cum laude docuit. Quare Rex noster Philippus IV. ut inter alios connumeraretur regios Medicos, in Curiam superioribus annis eum accivit. Ediderat olim-

Resolutionum Medicarum circa universam totius Philosophiæ doctrinam, tomum primum, Vallisoleti apud Antonium Vasquez de Esparza 1649. in folio. Sed auctior ex tertia editione prodiit Lugdunensi apud Philippum Borde 1662. sex partibus nempe constans, quarum duæ tunc primùm adjunctæ sunt: *Prima Physiologiæ; II. Pathologiæ ac curationis; IV. Sanguinis missionis, Purgationis, & de sudore; V. Sanguinis circulationis, & artis Sphygmicæ theoria e Galeni mente, ac prognosis recidivæ naturæ, ac de quorumdam Eunuchorum potentia; VI. Selectarum observationum & consultationum.*

GASPAR CALDERA DE HEREDIA, Doctor Medicus, Hispalensis ex Lusitana origine, vir doctus, atque eruditione variâ perpolitus, ad hæc singularis humanitatis, quem ultrà laudare vivum modestia ejus & amicitia nostra impedit; ad Eminentissimum Franciscum Mariam S. R. E. Cardinalem Brancaccium Mœcenatem suum scripsit-

Tribunal Medico-magicum & Politicum: sive ejus Primam Partem. Lugduni Batavorum apud Ioannem Elzevirium 1558. in fol. Deinde &-

Tribunalis Medici illustrationes practicas: hòc est Fabrium & symptomatum exactissimam

mam curationem etiam à veteribus traditam, à se illustratam, ac totius operis illustrationes & observationes practicas, cum plerisque aliis selectis, quæ in Tribunali Medico desiderabantur. Accessit liber aureus, *De facilè parabilibus è veterum & recentiorum observatione comprobatis, & ex arcanis naturæ Chimico artificio, & artis magisterio eductis*. Antverpiæ apud Iacobum Meursium 1663. in folio.

Alia medica, & politica parata habet; præcipuè *Theatrum honoris*, sive confutationem falsæ hominum circa duellum privatum opinionis, vernaculâ linguâ.

GASPAR CARDILLO DE VILLALPANDO, ex Francisco Villalpando atque Elisabetha de Cartes honestis & piis, plúsquàm opulentis, parentibus anno MDXXVII. in urbe Segovia editus est. Complutum inde ivit Grammaticæ artis jam gnarus, in qua schola post navatam in Philosophicis, Sacrarúmq; literarum studiis sedulam operam, sodalis primùm in collegio trilingui, mox Philosophus, dein Theologus, & tandem (qui præcipuus est in eo loco togarorum ordo) ad S. Ildephonsum extitit. Publicũ jam ab aliquot annis Philosophiæ doctorem titulus solemnis cohonestavit, laureâ scilicet ritè ibi susceptâ. Sed quominus ad majorem studiorũ profectum in ea schola diutiùs commoraretur, obtentum per eos dies Fontis-salicis (vulgo *Fuente el Sauce*) oppidi sexdecim passuum millibus Compluto distantis opimum Sacerdotium in causa fuit. Tempus aderat celebrandæ ad Tridentum Synodi tertiùm jam à Pio.IV. P.M. instauratæ. Eò noster se contulit Alvari Mendozæ, quem Abulensis Ecclesia Præsulem per id tẽpus jure excusatum habebat, vices gerens; lubenti animo versans quale sibi & studiis Theologiæ, atque eloquentiæ theatrum in consessu illo gravissimorum & sapientissimorum totius Ecclesiastici Orbis hominum præpararet. Magno ibi plausu tribus concionibus ad Patres habitis, quarum una *de usu Calicis Bohemis non cõmunicando* disseruit, præterea cum Petro Paulo Vergerio & Fabricio Montano hæreticis collato publicarum scholarum pede, subrogatus interim ad nutum Cardinalis Borromæi in locũ Petri Soti Dominicani Theologus Pontificis, magnáque gratia Cardinalis ipsius ac cæterorũ fuit versatus. Iam in patriam rediens in Collegio sacro Sanctorum Martyrum Iusti & Pastoris Ecclesiæ Complutensis Canonicum adeptus est Sacerdotium. Quem quidem locum & dignitatem, literis excolendo animo pervicaciter instans, ad annum sustentavit ætatis quattum ferme super quinquagesimũ; cujus die Ioannis Baptistæ anniversaria, octavo scilicet Kal. Iulii mensis, acuti cujusdam morbi lethalẽ expertus est vim an.MDLXXXI in ea ipsa æde sacra, cui se vivus addixerat, sepultus. Præcipua jam Gasparis laus, præter eruditionis illam profanę, sacræque, Latini ad hæc & Græci sermonis, assertus fuit in decus pristinum, & à barbarie, ineptissque laboriosissimorũ Interpretum vindicatus ac perpurgatus Aristoteles. Quæ maximè cura illius & consilium cum omni posteritate nominis ejus commemorationem adæquavit. Planè hujus agonis palmam eo symbolo jactasse creditus fuit cudens vultus sui imaginem, cujus adversum latus Chimeram monstrum sagittis confixum *Bellerophonte* à nempe (quod scriptum erat) *manu* signaverat. Scripsit namque -

Apologiam Aristotelis adversus eos, qui ajunt sensisse animam cum corpore extingui: ad Carolum Hispaniarum Principem. Compluti apud Brocarium 1560. 8. Feruntur unà illius ad *Ioannem Genesium Sepulvedam*, hujúsque ad illum *Epistolæ de Animarum transmigratione*, an scilicet Philosophus eam docuerit. Ioannis Genesii illa legitur etiam lib. V. ejus *Epistolarum*, LXXVIII.

Isagogen, *sive Introductionem in Aristotelis Dialecticam*. Compluti 1557.

Summam Summularum. Compluti anno 1557. & 1571. 8. 1584. & anno 1586. 8. ad Complutensis Academiæ Patres: qui quidem publico sanciverunt decreto, ne in posterum aliunde quàm ex hac *Summa* Dialecticæ artis principia discipulis traderentur.

Commentaria in Porphyrii Universales. Compluti 1566.4. apud Ioannẽ à Villanova.

In Prædicamenta, & Categorias. Ibidem apud Ioannem Brocarium 1558. 4.

In Librum Periermenias, sive de Interpretatione. Ibidem 1558. 4.

Breve Compendium artis Dialecticæ: Compluti (ut suspicor) apud Ioannem à Villanova 1599.

In Libros de Priori resolutione. Compluti 1561. in 4.

In Libros de Posteriori resolutione. Ibidẽ 1559. 4.

In Topica Aristotelis; librum de ratione disputandi. Ibidem 1569. 4.

In Libros duos de Generatione & corruptione: Ioannis Genesii Sepulvedæ interpretatione usus; ad Antonium Perezium Regi à secretis olim auditorem. Compluti apud Ioannem Villanovam 1568.

In Octo Libros Physicorum Aristotelis; præterea *Quæstiones, quæ ad eosdem libros pertinent in contrariam partem disputatas*; Didaco Espinosæ supremi Senatus Castellæ Præsidi. Compluti in folio 1667. apud Ioannem de Villanova

In Quatuor libros de Cælo. Compluti 1568.

Interrogationes naturales, morales & mathematicas. Compluti 1573. in 8.

Hæc Philosophica: quæ verò sequuntur, Theologica;

Con-

Concionem in Tridentina Synodo de Primatu Petri & Romanæ Sedis, ipsâ die SS. Apostolorum Petri & Pauli habitam anno MDLXII.

Concionem aliam *De Nomine Iesu*, in eadem Synodo Kalendis Ianuarii anni sequẽtis MDLXIII. in 4.

De non indulgendo Germanis usu Calicis tertiam *Orationem*. Quæ tres unà cum aliis aliorum eodem loco habitis editæ sunt Lovaniensibus typis anno 1567. folio, & Parisiensibus 1667. in folio.

Disputationes novem coram Patribus habitas adversus Petri Pauli Vergerii, Fabriciique Montani blasphemias. Venetiis 1564. Quarum Bellarminus lib. I *De Conciliis & Ecclesia* Cap. II. V. & XXI. cum laude meminit. Prodiit simul -

De Traditionibus Ecclesiæ, Tractatus.

Disputationes adversus protestationem XXIV. Hæreticorum Augustanæ Confessionis. Venetiis per Donatum Bertellum 1564. in 8. Quod non aliud videtur opus à superiore.

Commentaria præcipuarum rerum, quæ in Conciliis Toletanis continentur. Compluti 1570 8. in quibus plura sunt, quæ partim ad Ecclesiæ disciplinam, partim ad Gothorum Historiam pertinent, cognitione digna.

Necnon vertit in Hispanicum pio concilio -

El libro *de la Dotrina Christiana del Padre Pedro Canisio*; Compluti apud Lequericam 1574.

Declaracion *del Salmo de Miserere*. Ibidem 1576. in 12.

Catecismo breve *para enseñar à los Niños*. Ibidem 1580. in 12.

F. GASPAR CARDOSO, Benedictinus monachus, Potentinus in regno Neapolitano Episcopus; quem virum clarissimum appellat Vghellus in *Italia Sacra*; synodum hic celebravit, quæ edita est hoc titulo -

Constitutiones & decreta Synodi Potentinæ. Romæ apud Guilielmum Facciotum 1606. in 4.

Anno MDCVI. cum titulo Dragonensis Episcopi Vicarius sive Coadjutor datus est Sebastiano Barnabæ Potentino Præsuli: quo defuncto hanc Ecclesiam gubernavit usque ad MDCXV.

GASPAR CARDOSO, Lusitanus ex oppido *Frontera*, Societatis Iesu Presbyter, Rectórque in collegio Funchalensi, edidit (quonam sermone non dicit Alegambius.)

Meditationes in omnes anni dies.

Kalendarium Romanum ad usum Missarum & Canonicarum horarum. Gaspari Cardoso cuidam tribui librum novimus hujus tituli Lusitanum -

Tesouro *de Prudentes*. Conimbricæ 1612. Necnon & -

Pronostico geral.

F. GASPAR CASAL, Lusitanus, nobili loco in *Leiria* urbe natus, id quod ex Epistola ad ipsum Andreæ Resendi colligitur, sive, ut aliis videtur, Santarenensis, in familia Eremitarum Sancti Augustini, eruditionis atque ingenii, necnon & vitæ integritatis laude præstans, Conimbricensi scholæ circa annum MDXLII. primarius sacræ Theologiæ Professor his dotibus illuxit, quorum nomine Funchalensis priùs *Maderæ* Insulæ Antistes, in Lusitania de hinc Leiriensis anno MDLVII mox & Conimbricensis Præsul creatus sit, factus inter hæc Ioanni III. Lusitaniæ Regi à consiliis & à confessionibus, regiique Senatus, quem *Mesa de conciencia y ordenes* vocant, Præfectus; pretereà Ioannis Principis instruendæ literis pueritiæ olim præpositus. Concilio Tridentino bis interfuit. Scripsit utique privatus adhuc, primúsque ex Augustinianis prelo editis libris in Conimbricensi Academia clarus -

In Prædicamenta, & in libros Topicorum Aristotelis; quæ quidem Venetiis fuisse typis mandata lego in *Supplemento Verderiano Gesneriana Bibliothecæ*.

Creatus autem Episcopus -

De Sacrificio Missæ, & Sacrosanctæ Eucharistiæ celebratione libros III. Venetiis anno 1563. Antverpiæ apud Libertum Malcotium 1566. in 4.

De Cæna, & Calice Domini, ad Pium Quartum Pont.Max. libros III. Venetiis apud Iordanum Zilettum 1563. in 4.

De usu Calicis, libros III.

Axiomatum Christianorũ lib. III. *ex diversis Scripturis, & Sanctis Patribus adversus Hæreticos antiquos, & modernos*. Conimbricæ 1550. 4. Venetiis 1563. Lugduni 1593. in 4. Præterea libris XI. quatuor autem tomis distinctum opus, cui præfixus est titulus -

De Quadripartita Iustitia decima in quibus omnium, quotquot extant, Theologorum conquisitis, probéque digestis sententiis ortodoxa de iustificatione nostra fides, asseritur. Venetiis apud Zilettum 1563. necnon Antverpiæ, atque alibi prodierunt. Abiit ad plures anno MDLXXXVII. sive MDLXXXV. uti lego in *Chronico Augustiniano* Antonii à Purificatione lib.VII. tit. I. §.III. Extat ad hunc Epistola Andreæ Resendij viri eruditissimi perquàm eleganti sermone scripta cum Præsul is Leiriensis à conventu Tridentino reversus Olisipone Synodum cum aliis Patribus pro reformandis Lusitaniæ Ecclesiis celebraret.

GASPAR CASTELLANOS, nescio quis, in publicum dedit -

Modo *de bien morir* in 8.

F. GAS-

F. GASPAR CENTOL, Hieronymianus monachus cœnobii Gandiensis in Valentiæ regno, atque ejus Præfectus, scripsit -

Relacion *de la vida, virtudes, muerte y entierro del Siervo de Dios Mossen Miguel Lopez Grez Navarro Vicario de Roteva en el reino de Valencia*. Pampelone apud Carolum de Labayen 1606 in 8.

F. GASPAR DE CONCEPTIONE, Lusitanus, ordinis Seraphici provinciæ Portugalliæ, scripsit -

Dictata salutis. Olissipone 1620. in 12.

GASPAR CORREA, Lusitanus, à civibus suis laudatur eo quòd scripserit -

Historia *da India*.

D. GASPAR DE CRIALES & ARZE, ex Canonico Pœnitentiario, ut vocant, S. Ecclesiæ Conchensis Iudex creatus Monarchiæ in regno Siciliæ, quinquenniòque ferè pòst Rheginensis Archiepiscopus in Neapolitano regno, præfuit huic sedi annis quatuordecim, literis, probitate vitæ, & prudentiâ omnibus charus, & in magno pretio. Habemus ab eo justi voluminis opus -

Carta *que escrevió á su Magestad*: quâ inter alios abusus Hispaniæ regnorum Majoratuum introductionem acriter insectatur. Rhegii per Iacobum Mathei de Mesina 1646, in 4. In hoc opere refert se ad eamdem Majestatem transmisisse anno MDCXLII-

Observationum super Tribunali & Iurisdictione Iudicis Monarchiæ Siculæ volumen primum.

Decessit in sede sua anno MDCLVIII.

F. GASPAR DE CRVCE, Lusitanus, Cetobricensis, ordinis Prædicatorum, in India Persia, Camboja, Sinarúmque regno verlatus edidit, Regique Sebastiano dicavit -

Tratado *em que se côtam muito per estenso as cousas da China com suas particularidades, e assi do reino de Ormus*. Eboræ 1569. in 4. Castellanam reperiri formis Hispalensibus hujus libri editionem alicubi lego. Electus author in Malacæ urbis Præsulem ab eodem Sebastiano Rege obiit diem suum in patria peste confectus, in quam ex ministerio præstando iis, qui epidemiam contraxerant anno MDLXIX. ei regno fatalem, victima charitatis incurrit. Mentionem ejus habent Thomas Maluenda lib. IV. *de Antichristo* c.XV. & XVI. Ioannes Gonzalez de Mendoza lib. II. *Hist. Sinensis* c. I. & III. Alphonsus Fernandez in *Historia Ecclesiastica sui temporis* libro II. c. XLIII. Ioannes de Sanctis in *Aethiopia Orientali* parte II. lib. II. cap. II.

D. GASPAR DE ESCALONA & AGVERO, Americanus ex Argentina urbe regni Peruani, parentibus tamen Hispanis natus, Chilensis Senator, scripsit -

Arca Limensis Gazophilacium regium Peruvicum administrandum, calculandum, conservandum, Matriti 1647. in folio.

Del Oficio *del Virey*. M.S. laudat Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica*.

GASPAR ESCOLANO, Valentinus gente, forsan & urbe, gentis quidem Chronographus regius, & in eadem urbe regni principe ad S. Stephani paræciale templum Rector, post Martinum Vicianam, Beuterúmque patriis rebus scripto consignandis intentus, excuso in eum finem urbis tabulario, pluribúsque aliis veteris ævi monumentis ad rem accuratè pertractandam decennii totius operâ collectis, digestis, atque in Historiæ corpus transformatis, dedit in vulgus tandem -

Decada primera *de la Historia de la insigne y coronada ciudad y reino de Valencia*; duobus tomis. Valentiæ typis Petri Patricii Mey; priore quidem anno 1610. posteriore autem 1611. folio. Quæ tantùm decas vidit lucem ex tribus ab authore promissis.

GASPAR ESTAZO, hoc est, STATIVS, sive EVSTACHIVS, Lusitanus, Eboræ fortè natus, literis saltem instructus, in domo Henrici Serenissimi Portugalliæ Regis, dum adhuc Regum antecessorum frater, patruúsq; S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, & Antistes esset Eborensis, à decimo ætatis anno educatus, vir quidem studio rerum antiquarum, defæcatóque, ac virili judicio præstans, edidit vernaculè -

Varias antiguidades *de Portugal*. Simúlque -

Tratado *de linhagem dos Estaços naturales da ciudade de Evora*. Olissipone apud Petrum Craesbek 1625. in folio.

F. GASPAR ESTEVAN, hoc est, STEPHANVS, laudatur ab Alphõso Acevedo in *Comment. Leg. V. Tit. III. Lib. I. n. 6. & in L. XI. Tit. III.* ejusdem *Libri Recopilationis legum Hispanarum*, uti author cujusdam -

Tractatus pro Immunitatis Ecclesiasticæ defensione.

GASPAR FERNANDEZ, Toletanus, Iesuitarum sodalis, Francisci Borgiæ perpetuus comes, & à confessionibus, quem Martinus Navarrus in *Manualis* sui præfatione, *eruditissimum, & Societatis decus egregium* appellat; scripsit inedita adhuc -

De Statu & officio S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium libros III.

De Dialectica.

De Immortalitate Animæ; nonnulláque alia. Toleti denatus est an. MDLXX.

GASPAR FERNANDEZ, Lusitanus, cùm Alegambius *Iesuitarum* publicavit *Bibliothecam*, paratos editioni habebat, an Lusitanicâ linguâ?

Concionum tomos XII.

Moliebatur etiam *Continuationem Commentariorum P. Francisci Mendoça super Libros Regum*.

GASPAR FERREIRA REIMAN, Lusitanus, dedit Lusitanicè -

Derroteiro da carreira da India. 1610. in 4.

GASPAR DE LA FIGVERA, Iesuita, scripsit -

Suma Espiritual. Hispali 1648. in 16. deinde & Compluti 1653. in 16.

GASPAR FRVCTVOSVS, Lusitanus, Insulas hujus regni descripsisse dicitur, résque in his gestas in commentarium retulisse sic inscriptum -

Historia das Ilhas, hoc est, Insularum Historiam. Meminit sæpe hujus Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano*.

F. GASPAR DE LA FVENTE, Toletanus, ordinis Minorum provinciç Castellç, ex collegio Complutensi evocatus Romam docuit priùs liberales artes in cœnobio Sancti Petri Montis-aurei nuncupato, mox Theologiam unà cum Antonio Hiqueo Hiberno viro doctiss*mo in collegio S. Isidori Agricolæ sodalibus Hibernis ejusdem ordinis nuper erecto. Complutensem domum à reditu gubernavit: Ioanni Merinero Ministro Generali à secretis fuit, Præfectus suæ provinciç, ac Diffinitor generalis; supremis itidem apud nos fidei Censoribus à consiliis Theologicis; vir subtilis, doctus & prudens. Scripsit -

Quæstiones Dialecticas & Physicas ad mentem Doctoris Scoti. Lugduni 1631. in 4. apud Iacobum & Andream Prost.

Contulit quóque operam suam unà cum Petro de Valvas, Petro de Alva & Ioanne Gurierez in -

Armamentarium Seraphicum, & Regestum universale tuendo Titulo Immaculatæ Conceptionis; Matriti typis regiis editum anno 1649. in folio. Edidit etiam Hispanicè -

Relaçion del Capitulo General celebrado en Toledo año de MDCXXXIII. Matriti eodem anno -

D. GASPAR GARZERAN DE PINOS & CASTRO, Comes de *Guimerà*, & Vicecomes de *Evol*, Aragonensis, hujus regni antiquitatum non mediocriter gnarus, scripsit -

Tablas demonstrativas de los antiguos y modernos Condes de Ribagorza. Quas M.SS habere se in Bibliotheca sua donatas sibi à Ferdinando Aragonio Viliæ-formosæ Duce retulit mihi D. Iosephus Pellizer regius Chronographus.

El Sumario Genealogico de la Casa de Pinòs. Hoc opus sub nomine *Ludovici de Vera*, quem à secretis habebat, publicavit: sed verum authorem esse Comitem nostrum Stephanus Corvera in *Vita Dominæ Mariæ Cervellon* cap. LXXXVIII. affirmat non obscurè.

GASPAR GARZIA, Oriolanus cognomento, quod ex *Oribuela* regni Valenciæ urbe oriundum significat, verè autem ex *Oliva* ejusdem regni oppido, quod Gaspar Escolanus in Commentariis Valentinarum rerum asseverat, versibus celebravit Murciensis regni Christianam à Iacobo Rege factam expeditionem illo opere, quod titulo isto insignivit -

La Murgetana del Oriolano, guerras y conquista del reino de Murcia por el Rey D. Iaime I. de Aragon. Valentiæ 1608. in 8.

Pedestri sermone *Annales* seu *Chronicon ejusdem regni*, quod elaborare se tunc temporis publicavit, nondum vidimus.

F. GASPAR GARZIA DE LA CRVZ, Franciscanus laicus provinciæ Castellæ, natus in urbe *Huete*, suasurus Hierosolymitanam expeditionem, scripsit -

Patria del Hijo de Dios. Matriti apud Franciscũ Martinez. 1642. Ita Vvaddingus *De Scriptoribus ordinis Minorum*.

GASPAR GERAV, Valentinus, Rhetor, & in Complutensi schola ejus artis Professor, scripsit -

De Arte oratoria. Valerius Andreas in *Catalogo Scriptorum Hispaniæ* eum laudat.

GASPAR GILPOLO, celebratur maximè inter eos, qui eruditis fabularum adinventionibus delectantur. Ejus namque est opus sic inscriptum -

Diana enamorada; quinque libris prosequens *Georgii Montis-majoris* Lusitani Castellanam elegantissimam illam compositionem, cui *Dianæ* nomen author fecit, quæque *Prima* hodie audit *Dianæ Pars*. Continuavit fabulam, adjunxitque secundam partem Alphonsus quidam Perezius Salmantinus parùm dextrè, lampada nostro Polo tradens, qui vel æquavit Georgium ipsum, vel superavit. Prodiit Valentiæ 1564. apud Ioannem Mey in 8. Antverpiæ quoque hanc tertiam partem editam scio 1574. in 12. Bruxellisque apud Rogerium Velpium 1613. in 12. Digna quidem hæc visa est viro immensæ lectionis, subactique judicii Gaspari Barthio, quam unà cum aliis Hispanorum operibus in Latinam linguam converteret, hoc elogio authoris & libelli usus. *Egregia verò compositio est, & quæ, si Græco, Latinóque sermone ante aliquot hæc secula concepta fuisset, dubio procul cum prin-*

cipibus

etpibus Scriptorū amabilium censeretur jam olim. Monita insunt insignia, & ex medio rerum usu petita, quæ palmam meritò omnibus aliis eripere censentur. Scopus ipse libelli minimè turpis, aut fœditatis confectator est, quo vitio non pauca etiam antiquorum Scriptorum monumenta verè prudentibus fordere debent. Historiæ obiter recensitæ nullâ prorsus obscœnitate, multâ verò Venere artificiosè & suaviter, nè juncturam videas, intextæ. Procul omnis sermonis & allusionum, quæ vernilitas dicitur, re ipsâ autem lascivia est. Carmina faventibus adeò Musis & Gratiis nata, ut horum inventiones potissimùm omnibus memoriæ artificibus hoc eodem in genere opponere velim. Hæc Barthius in commendatione operis, quem *Erotodidascalum*, seu *Nemoralium* libros V. appellatum edidit Hannoviæ 1625. in 8. apud Aubrios. Quàm conformat huic judicio Michaëlis de Cervantes judicium? qui in celebri illo similium librorum, & fabulosorum nostratis linguæ operum examine, quod in festivissima illa introduxit fabula *de D. Quixote de la Mancha*, primam Georgii Montis-majoris partem nonnullis impertinentibus expurgari, secundam Salmantini rogo cum aliis pluribus tradi, tertiam vero *Poli*, tanquam si esset ipsius *Apollinis*, reservari debere censuit.

Huiúsne etiam authoris est Commentarius sub Gasparis Gilii Poli nomine divulgatus -

Ad Titulum Digest. Ad Municipalem? Nam extitisse hunc in Ramirziana Bibliotheca refertur in ejus Catalogo. Item-

Veneracion *que en Valencia se haze al Padre Mossen Francisco Geronimo Simon*. Segobricæ per Philippum Mey. 1613.

GASPAR GONZALEZ, Lusitanus, Societatis Iesu, propter multiplicem eruditionem evocatus Romam ad formanda sociorū studia, habuit in aula Pontificia, cum Iaponum legati publicè exciperentur, die XXIII. Martii MDLXXXII. gravem atque elegantem ad Gregorium XIII. P. M. Francisci Regis Bungi nomine -

Orationem, quæ edita est, cùm Romæ 1582. tum alibi.

Obiit Romæ anno MDXC.

GASPAR GRAXAR, Theologiæ Licentiatus, ut vocant, apud Lovanienses creatus, Magisterque apud Salmanticenses, anno MDLXI. vices gerebat Gregorii Galli Dominicani rude jam ab eadem Academia donati explanandorum Sacrorum librorum in cathedra. Abbas deinde S. Iacobi *de Pennalba* Ecclesiæ Asturicensis factus scripsit -

Commentarium in Micheam Prophetam. Salmanticæ apud Mathiam Gastium 1570. in 8.

Viri doctrinam Francisci Sanctii Brocensis hæc querela ostendit in epigrammate operi præfixo, unde hi versus sunt,

An magnum præstasse putas post tempora longa,
Micheam parvum si dederis populis?
An docti periêre, rogo, monumenta laboris,
Quæ vidi in pluteis multa jacere tuis?
Cur tanta invideas Orbi bona, &c.

GASPAR GVTIERREZ DE LOS RIOS, Salmanticensis, humaniorum literarum, atque utriusque Iuris Professor, scripsit -

Noticia general *para la estimacion de las Artes; y de la manera que se conocen las liberales de las que son mechanicas, y serviles, con una exhortacion à la honra de la virtud y trabajo contra los ociosos*: Francisco Sandovalio Lermę Duci. Matriti 1600. in 4. apud Petrum Madrigal.

GASPAR DE HERMOSILLA, Iurisconsultus, scripsit, quod filiorum Ioannis & Sebastiani operâ in lucem prodiit, opus, scilicet-

Additiones, notas, resolutiones ad Glossas Gregorii Lopezii super quintam Partitam. duobus tomis. Beatiæ 1634. folio. Desiderantur reliqua, quorum spē ipsi editores tunc fecerant.

GASPAR DE HERRERA, Medicus Doctor, ut suspicor, scripsit -

Virtudes *de los baños de Hermes*. Pampelone 1624.

GASPAR HIERONYMVS VALLE, Complutensis collegii trilinguis sodalis, Professórque artis Rhetoricæ, conscripsit -

De Prosodia, librum. Compluti apud Ioannem Brocar. 1553. in 8.

GASPAR HVRTADO, Mondexarensis (quod oppidum Marchionale est Mendozię domus) ex Doctore Theologo Cōplutensi, & ad S. Ildephonsū sodali, Professoréque Philosophiæ primario, Societatis Iesu Sacerdos, plures annos Theologiam eodem in gymnasio docuit, editis interim in minori forma tomis pluribus, quibus breviter, solidè, ac dilucidè hujus scientiæ difficillima quæque explicuit. Illorum hæc argumenta;

Disputationes de Matrimonio, & Censuris. Compluti 1627. Lugduni 1629.

De Incarnatione Verbi. Compluti apud Ioannem de Villalobos 1628. in 4.

De Sacramentis in genere, & in specie de Baptismo, Confirmatione, Pœnitentia, & Extrema unctione. Compluti 1629. Antverpiæ 1633. unà cum *Disputationibus de Censuris* in folio -

De Eucharistia, Sacrificio Missæ, & Ordine; eodem anno: Antverpiæ item cum superioribus in laudata editione.

De Beatitudine, actibus humanis, bonitate & malitia, habitibus, virtutibus & peccatis. Matriti 1630. in 4.

De Fide, Spe & Charitate. Matriti apud Franciscum de Ocampo, 1632. 4.

De Iustitia & Iure. Matriti 1637. in 4.

De Deo Tractatus. Ibidem 1642. 4. & apud Gabriëlem de Leon 1662. 4.

De Religione.

De Legibus & de Gratia.

De Angelis.

D. GASPAR IVAÑEZ DE SEGOVIA, Segoviensi parente natus Matriti, ut existimo, eques ordinis Alcantaræ, Marchio de *Agropoli*, ac Dominus loci *de Corpa* non procul à regia curia, disciplinas omnes curiosas sic amat, instructissimâ omnis generis librorũ Bibliothecâ usus, ut admirationi sit in opulenta & nobili domo virtutem & studia superbiæ atque otio non cedere, sed literas, & eos, qui literis delectantur, vigere, benignéque semper excipi. Parabat quidem is, dum simul versaremur Matriti, *de Mose primo Scriptore omnium veteris ævi Scriptorum* opusculum, in quo argumento prævenisse eum videtur Ioannes Henricus Vrsinus editis Norimbergæ 1661. *De Zoroastre, Hermete, & Sanchoniatone pro Mosaicæ scripturæ antiquitate exercitationibus familiaribus*: item *Pro Patrono Segoviensis urbis S. Fructo* libellum, quem nondum vidimus, quantumvis jam typis editum. Scripsit quoque, an ediderit in publicum nescio,

Discurso familiar sobre la pureza de Maria Santissima. Quem laudat Petrus Alva in *Militia Conceptionis*: aliáque affecta habet.

GASPAR LAX, ex *Sariñena* oppido regni Aragoniæ, apud Parisios in collegio Montis-acuti Logicorũ sui temporis princeps habitus, cùm eâdem in Theologicis famâ Ioannes cognomento Majoris hanc ipsam scholam, qualis erat captus ævi illius, impleret. Et tamen patriæ amore inflammatus Parisiensi atque aliis sibi oblatis conditionibus renunciavit, reversúsque ad suos, Cæsaraugustæ scholam & domicilium fixit; qui quidem artis Dialecticæ commentaria hæc in vulgus ediderat -

Terminos, & Exponibilia: ad Perrum Sanciũ Cæsaraugustanæ Ecclesiæ Priorem. Parisiis per Ioannem de la Roche 1511. folio.

Insolubilia; eidem dicata, edita ibidem apud Remondum le Fevre 1512. folio.

De Oppositionibus propositionum Categoricarum, & de earum æquipollentiis, Tractatum; Hieronymo Cavanillas, Valentino, Sancti Iacobi Equiti, regio apud Gallorum Regem Legato. Parisiis apud Thomam Leesvelaliensem 1511. folio.

Obligationes; Iacobo de Alcaraz, Vallisoletanæ sedis Archidiacono. Ibidem 1512. folio apud Ioannem Roche.

De Arte inveniendi medium, Tractatum: Parisiis in folio apud Remond le Fevre, & iterum unà cum -

Summa Syllogismorum. Parisiis 1514. folio. Cæsaraugustę 1528. in folio.

Impositiones. Parisiis per Ioannem de la Roche 1512. folio.

Summulas, & Philosophiam. Cæsaraugustæ 1521. folio.

In re quoque Mathematica -

Arithmeticam speculativam duodecim libris demonstratam. Parisiis 1515. folio. Quem librum Francisco Mello Lusitano danti per id tempus operam literis in eo gymnasio, generoso, ut appellat, atque eruditissimo viro, doctissimóque artium Mathematicarum, & literarum decori nuncupavit: Item -

Proportiones. Ibidem eodem anno.

At de authore isto & similibus operę pretium erit Alphonsi Matamori Hispalensis, cujus *de Academiis, & doctis Hispaniæ viris Apologia* est, verba, censionémque adjungere. *Tum* (inquit) *Gaspar Lax, Ferdinandus Enzinas, duo fratres Coronelli, Ioannes Dolzius, Hieronymus Pardus, Coëtus, Dulartus, Naverus, aliique quamplurimi tempore eodem docere se profitebantur, arrogantibus sanè verbis, vertere in candida nigrum, & quibus respondere non possent, præstigiis cum Davo ludificari, rem sanè veris disciplinis perniciosam, quam non aliter inhiberi posse video, quàm severitate Invictissimi Cæsaris: quod Franciscus Gallorum Rex importunissimis barbaris Lutetiâ pulsis magna cum laude Gallici nominis, & majori studiorum utilitate nostris temporibus fecit. His autem hominibus, neque ingenium defuit, neque probabilis industria, sed ætatis injuria tanta fuit, ut felix multorum natura, quâ donati esse videbantur, invenire aliquid perfectius non posset, in quo præcipuè elaborandum putaret*. Hactenùs ille. Quidquid verò de cæteris notum aliàs sit, de Gaspare nostro atque Dulardo saltem mihi compertum est doluisse eos nonnunquam impensè, quòd se tã multos annos vanis his ac futilibus studiis impendissent: cujus rei Ludovicum Vivem utriusque horum in re Dialectica Parisiis aliquando auditorem in eo libello, quem *adversus Pseudo-Dialecticos* eleganter, ut cætera, doctéque conscripsit, affirmatorem habeo.

F. GASPAR DE LEON, ordinis Minorũ provinciæ Sancti Iacobi, magni nominis Ecclesiastes, edidit -

Homilias & Sermones pro singulis Dominicis ac diebus festivis totius anni. Salmanticę 1554. in 4. quatuor tomis.

Destructorium insuper *Repetitionis editæ à quodam Magistro ordinis Prædicatorum in conventu Salmantino de præmiis, quæ debentur meritis mortificatis per pœnitentiã dignam vivificatis*, in 4. M.S. Incipit, *Tanta est virtus Pacis*, &c.

Floruit circa annum MDXLVIII.

GAS-

GASPAR DE LOARTE, Medinensis, inter Societatis Iesu Sacerdotes, jam ætate provectâ, laureâque Doctorali susceptâ, cooptatur, hujus consilii authore Ioanne de Avila viro Apostolico, cujus ducatum in spirituali negotio sequebatur, nempe anno sæculi superioris secundo super quinquagesimũ. Beato parenti Ignatio, cùm Romę præsens, tum in rectoratu duplici collegiorum Genuensis, & Messanensis se probavit. Hispaniæ tandem redditus Valentiæ Edetanorum anno MDLXXVIII. è vivis sublatus est, vir pius juxtà, ac doctus, & in rerum divinarum meditatione jam à sæculari vita multùm exercitatus. In lucem edidit, (quo sermone non aperit Alegambius)

De Afflictorum Consolatione, libros III. quos Gallicè vertit Petrus Frizon, Canonicus Rhemensis, ediditque Duaci 1594. in 12. & 1616. in 16. itémque, si Verderio credimus, G. Binois, Parisiis 1579. in 16. apud Thomam Brumen, ac postea ibidem 1584. Hos certè Italicè primùm Venetiis 1575. apud Petrũ de Franceschis, deinde Hispanicè dedit Valentiæ apud Ioannem Navarrum 1578. in 8. Italicè prodierunt iterum Venętiis 1593.

De Continua Passionis Christi memoria: unáque -

Meditationes de Passione Domini. Brixiæ Italicè 1580. in 16. & Bononiæ 1576. Duacique Latinè typis Balthasaris Belleri 1605. in 12. Gallicè prodierunt Parisiis ex officina Thomæ Brumen 1578. in 16.

Meditationes de Rosario B. Virginis: Moguntiæ 1598. in 12. ex interpretatione Latina Ioannis Busæi Iesuitæ, sed Italicè Venetiis apud Dominicum Franciscium 1573.

Exercitium vitæ Christianæ. Barcinone 1569. in 8. Hispanâ linguâ; & Italicè Venetiis 1593. Gallicè opera G. Binois Parisiis apud eumdem Brumen 1580.

Remedia contra septem peccata mortalia.

Antidotum spirituale contra pestem.

Tractatum de sacris Peregrinationibus, Stationibus & Indulgentiis; quem Italicè ab authore scriptum, atque editum Venetiis apud Guerras 1575. Latinum fecit Ioannes Gelderman, ediditque Coloniæ 1619. in 12.

Instructionem Sacerdotum & Confessariorum. Coloniæ 1602. in 12. deinde Mussiponti, ac tandem Parisiis 1653. in 12.

GASPAR LOPEZ, (patriá-ne, an cognomine?) CANARIVS, inter Lusitanos Medicos numeratur à Zacuto Hebræo, qui & ipse in Lusitania natus fuit, Vrsaone professus artem Medicam Petri Gironii Ducis valetudinem ex munere tuebatur, cum foras dedit -

In Libros Galeni de Temperamentis novos & integros Commentarios, in quibus fere omnia quæ ad naturalem Medicinæ partẽ spectant continentur. Compluti apud Petrum de Robles & Sebastianum Cornellas 1565. folio.

GASPAR LOPEZ SERRANO, Cordubensis presbyter, publici juris fecit -

Discursos *para todos los Evangelios de Adviento y Quaresma, con addicion de Discursos para las fiestas, que suelen concurrir en ella*. Cordubæ 1620. in folio apud Gabr. Ramos.

GASPAR LOZANO & REGALADO, Canonicus Legionensis, scripsisse dicitur metricè -

Loores *de los Santos*. Valladoliti 1619. in 8.

GASPAR LVCAS HIDALGO, Matritensis, edidit -

Apacible *entretenimiento de las Carnestolendas de Castilla*. Barcinone 1606. 8. Matritique apud Alphonsum Martinez 1618. 8.

F. GASPAR MANZEBON, Oriolanus, ordinis Eremitarum Divi Augustini in domo Valentiæ urbis, scripsit -

Vida *del V. P. F. Melchor de Arazil*; qui in eadem domo intra annum probationis decessit vitæ sanctitate insignis.

Vida *de la B. M. Soror Iuana Guillen*: ejusdem ordinis Sanctimonalis Oriolensis, virtutibus & miraculis eximiæ. Oriolæ 1617. 4.

Decessit Majoricæ in Balearibus anno MDCXXV. cœnobii Dei-paræ, quam *del Socorro* vocant, Præfectus.

F. GASPAR DE MELO, Truxiliensis in Extremadura, Augustinianorum Salmanticensium sodalis, S. T. Magister, Professórq; sacrorum Bibliorum in Lycæo Vallisoletano edidit -

In S. Matthęum. Vallisoleti apud Didacum Fernandez 1584 in folio.

In S. Lucæ Evangelium Commentaria. Ibidem 1597. in folio.

In Apocalypsin Commentaria. Ibidem 1589. in folio.

D. GASPAR MERCADER, Valentinus, Comes primus *de Buñol*, urbanis omnibus & militaribus exercitiis tempore suo clarus, scripsit, ut erat non minùs ingenio præstans,

El Prado *de Valencia*. 1601. in 8. apud Petrum Patricium Mey.

Laudant eum Lupus Felix à Vega in *Lauru Apollinis*, silvâ secundâ, Gaspar Escolanus libro VIII. *Historiæ Valentinæ* cap. XXVII.

F. GASPAR DE S. MICHAELE apud Indos Orientales natus, Seraphici ordinis, in eóque concionator, atque Indicæ linguæ pręceptor, scripsit (ait Vvaddingus) deditque in ipsas Philippi III. Regis Hispaniarum manus, ut imprimi juberet, libros duos Indicè conscriptos, quos ille ad supremum suum

de

de rebus Indicis Concilium remisit.

Primus liber continet in Symbolum Apostolorum explicationem dialogisticâ facili metro traditam, ut faciliùs Neophitis inhæreret, in qua præcipuos quosdam doctrinæ Catholicæ articulos expressit, ac Gentilium superstitiones, ac Idolatriam refutavit.

Secundus agit de miseriis humanæ vitæ, de pondere peccati, de quatuor novissimis, & beneficiis divinis. Adhuc sub obscura illa, & Europæis inperceptibili lingua hi libri lucem expectant. Hæc Vvaddingus de *Scriptoribus Franciscanis*.

F. GASPAR MICHAEL DE LA CVEVA, Darocensis Ecclesiæ Canonicus, regius Caroli Augusti Cappellanus, scripsit-

Historia *del Mysterio divino del Santissimo Sacramento del altar que está en los Corporales de Daroca*. Compluti 1539. iterúmque 1553. in 4. Cæsaraugustæ 1590. in 8.

Doctrina Christiana *con declaraciones*. Cæsaraugustæ 1554. in 12.

GASPAR DE MORALES, aliàs ALBERO, Cæsaraugustanus, Doctor Philosophus, sive Medicus Complutensis, in oppido *Paracuellos* degebat scribens-

De las virtudes *y propriedades maravillosas de las piedras preciosas*. Matriti 1605. in 8. apud Ludovicum Sanchez.

GASPAR NAVARRO, inscribitur author libri-

Contra Superstitiones, Oscæ anno 1631. editi.

F. GASPAR NVÑEZ, Hispalensis, sodalis fratrum Mercenariorum, S. T. M. edidit-

Rosario *de Nuestra Señora*. Granatæ 1616. 8. Floruisse hunc ad annum MDXVIII. nisi mendum subest, Petrus à S. Cæcilio author est in *de Scriptoribus hujus familiæ*. Meminit quoque ejus Stephanus de Corvera *in vita Dom. Mariæ Cervelloniæ* cap. XXXIX.

F. GASPAR PATO, Lusitanus, ex reformatis, seu excalceatis Seraphici ordinis provinciæ S. Antonii, concionator verbi Dei, cum viveret, eximius, M. S. reliquit, ut ex relatione Romam ex Portugallia remissa novimus,

Medullam quæstionalem communium Sacræ Scripturæ locorum.

GASPAR PEGADO, Lusitanus, Iurisconsultus, dedit in lucem-

Repetionem in L. Inter cætera. D. De Liberis & posthumis. Eboræ 1598. 4.

GASPAR PEREIRA, Lusitanus, scripsit-

Informaçaõ *per parte das ordens de Sant Iago, e San Bento d'Avis contra o Arcebispo d'Evora*. Olissipone per Georgium Rodriguez 1630. fol.

GASPAR PINTO CORREA, Lusitanus, Garajalensis, primarius Rhetoricæ artis Professor Conimbricensis, deinde Philosophiæ in schola urbis Bracharensis, edidit-

Lachrymas Lusitanorum in obitu Serenissimi Principis Theodosii. II. Brigantini Ducis septimi. In fine sunt *Poëmatia* quædam vernacula ejusdem. Olissipone 1631. 8.

F. GASPAR PRIETO, Burgensis, Melchioris germanus frater, de quo suo loco facta fuit mentio, Mercenariorum sodalis, Algerensis in Sardinia, atque inde Elnensis in Catalonia Episcopus, postquam totum ordinem suum Generalis administrasset Præfectus. Sardis etiam pro Rege præfuit; vir admodum pius & in pauperes largus & misericors. Scripsit-

Allegationes duas in materia celebrationis Comitiorum Regni Aragoniæ, quæ Cortes generales *audiunt, pro Philippo Rege IV*. fol.

GASPAR RAM, Balbastrēsis, S.T.D. Oscæ in Aragoniæ regno primariū docendi sacras literas munus gessit. Inde ad Barcinonensem Scholam trānslatus, eumdē locū tenuit. Vnde iterum ad Oscenses post aliquod temporis intervallum reversus est, pristinámque reassumpsit professionem. Scripsit-

Breves advertencias *á la vida Christiana*. Mediolani 1616. 8. Latinè verò-

Tractatum de Divinis prænotionibus, seu efficacia divinæ causalitatis, quinque Relectionibus; priorem scilicet partem. Oscæ apud Ioannem Perez de Valdivielso 1611. 4.

Promisit alteram partem, hoc est, *de Præmotionibus*, atque item *Propugnacula duo tertiæ harum Relectionis, quæ de Scientia media est*, alterum adversus *Franciscum Suarez*, alterum adversus *Leonardum Lessium*. Archipresbyter fuit Darocensis in Cæsaraugustana Ecclesia, egregiúsque Theologus.

GASPAR DE LOS REIES FRANCO, Lusitanus, Doctor Medicus Eborensis, Carmone in Bætica medicinam faciebat, cum eruditione plenum, multáque varium doctrinā opus edidit, ita convenienter inscriptum-

Elysius jucundarum quæstionum campus; Philosophicarum, Theologicarum, Philologicarum, & maximè Medicarum. Bruxellæ apud Franciscum Bivien. ann. 1661. in folio.

Meminit idem alterius operis-

Heraclytis antrum nuncupati: quod nondum vidimus.

F. GASPAR DE LOS REIES, Antiquariensis, Augustinianus, visu oculorum orbus, sed ingenio admodum perspicax, Musicus ac

Poëta non vulgaris, ac memoriæ fœlicissimæ scripsit -

Tesoro *de conceptos divinos*. Hispali an. 1613. 8.

Obra *de la Redemcion*, sive *De la passion de Christo en octavas*. Ibidem in 8.

Romances *de las Historias antiguas*.

GASPAR DE RIBADENEIRA, Toletanus, Societatis Iesu, Doctor & Professor sacræ scientiæ in Academia Complutensi, publicavit usque ad hunc diem -

De Prædestinatione. Compluti an. 1652.

De Voluntate Dei Tractatum. Compluti an. 1655. 4.

F. GASPAR RVIZ, Pincianus, ordinis Prædicatorum, S. T. Magister, Censórque negotiorum fidei apud S. Officij Iudices, primariam Theologiæ cathedram Pincianæ Academiæ, nec non & S. Pauli collegii, quæ domus est etiam fratrum Prædicatorum ejusdem urbis, præfecturam administrabat, cum in lucem venire permisit -

Quæstiones selectas super III. Partem S. Thomæ, hoc est, Commentaria circa illas in quibus defenditur doctrina illius ab omnibus sinistrè intelligentibus cum ex quolibet sint instituto. Pinciæ ex officina Bartholomæi Portoles. an. 1652. fol.

F. GASPAR RVIZ, Benedictinus, monasterii S. Dominici *de Silos*, quem quidem domestici testes multùm laudare solent, cùm Theologiæ & Mathematicarum artium, tum Historiarũ exactæ cognitionis ergo. Ejus ad servatur in eo cœnobio vernaculâ linguâ -

La Historia *del Monasterio de Santo Domingo de Silos*, quam quidē formabat anno MDCXXVIII.

Nescio an hujusmet sit quæ Gaspari Ruizio Montiano adscribitur *Seneca de Beneficiis* Hispana interpretatio sic inscripta, *Espejo de Bienhechores*, Barcinonéque edita an. 1606. in 4.

F. GASPAR DE SA, aliàs de S. BERNARDINO, Lusitanus, ordinis S. Francisci, scripsit vernaculâ linguâ -

Itinerario *da India per terra ate este reino de Portugal com a descripçaõ de Hierusalē*. Vlissipone 1611. 4.

F. GASPAR SALAS, Catalanus, ordinis S. Augustini, qui se, dum Gallis provincia hæc parebat sui oblita, Sancti Cucufatis vallisi Abbas (*San Culgat de Valls* indigitabat populares) audiebat, author est libelli ejus, quo infœlicem gentis suæ defectionem excusare voluit, ita inscripti -

Proclamacion *Catolica del Principado de Cataluña*. 4.

Vertit posteà è Gallico Domini de Ceriziers -

El Heroe *Frances, o la Idea del Gran Capitan*: hoc est, Elogium Henrici à Lotharingia Comitis de Harcourt, Cataloniæ tunc pro Rege Christianissimo Gubernatoris. Barcinone 1646. 4.

GASPAR SALZEDO DE AGVIRRE, Doctor Theologus, primariúsque Theologiæ Professor Beatiensis, atque in Gienensi urbe ad S. Ildephonsum Prior, scripsit -

Allusionum Novi Testamenti ad Vetus, primum tomum. Gienij 1608. fol. sed solum. Hispanicè verò -

Relacion *de algunas cosas insignes que tiene el Reino y Obispado de Iaen*. Beatiæ an. 1614. 8. Videtur & hujus esse -

Pliego *de Cartas*. Beatiæ 1594.

GASPAR SANCHEZ, Granatensis, Iesuita, concionandi munere totos XXX. & ampliùs annos cùm in Bætica, tum Toleti, ac Matriti egregiè functus, in schedis reliquit Francisci Labatæ operâ editos -

Concionum tomos duos. Toleti anno 1597. mox Brixiæ 1600. Moguntiæ eodem anno, & 1602. in 8. Venetiisque apud Paulum Vgolinum 1601. 4.

Decessit Toleti an. MDXCI. ætatis LVIII.

GASPAR SANCHEZ, Centum-puteolanus (Carpentaniæ oppidū, *Cien-poçuelos* est) honestis & valde piis parentibus natus; nam hoc ipse de matre, ad quartum Tobiæ caput scribens, testatum posteris esse voluit; septimo decimo ætatis anno institutum Societatis amplexus, tricennium integrum (quod mirum valde est) ante & post susceptos sacros ordines Oropesæ atque aliis in locis humaniorum disciplinarum professioni continenter impendit. Inde jam ad majora traductus, quam nempe viam hactenus occluserat ei modestissimum obedientiæ, gerendiq; sibi injuncti muneris propositum, hoc est, voluminum sacrorum explanationem, in Complutensi collegio magna cum laude atque illustribus editis hujus argumenti operibus tenuit; vir planè ad studia natus, qui nec humanitus aliquid, quo ipsa retardarentur, momento aliquo temporis passus est, robustâ adeò, ac veluti æneâ valetudine semper usus, ut neque in senectute extrema, etiam à prandio ipso, quod feriatum est omni ætati intervallum temporis, sine ulla capitis vel stomachi jactura solitam studiorum contentionem remitteret. Extra mortalium sortem positum hominem diceres, qui conspirantibus rarâ quādā vegetioris naturæ conformatione, inexpugnabilique ad externa & interna omnia mentis æquitate, nullam sive algentis sive æstuantis sive aliqua alia affectione moti signum usque ediderit; &, quod mirum

mirum videri debet, nemo eum exereantem tussientémve, aut humorē naribus excernentē conspexisse dicitur. Eruditionē ipse variam & exquisitam, studiáque eloquentiæ magno successu cum præstantissima cognitione divinarum literarum, sapientiæque sacræ totius conjunxit. Et quidem hoc largi & exundantis ingenii, singularísque itidem doctrinæ atque judicii argumentum in schedis suis autographis reliquit illustre; quòd non ullâ liturâ deformati, ullóve charactere minuti etiam liturarii ipsi, exemplariáq; emendatissimorum undique monumentorum per omnes paginas conspiciantur. Hujus & pietatem, innocentiámque, transactum scilicet sine lethali labe ac sine ullius querela vitæ cursum, carnis subinde integritatem, sui ipsius depressionem, ac erga omnes charitatem eximiam, obsequium denique superioribus exactissimè delatum domestici prædicant. Verùm hisce omnibus perfectissimæ formæ monumentis doctrinam posteris commendavit;

In IV. Libros Regum, & Secundū Paralipomenon. Lugduni apud Horatium Cardon. an. 1623. fol. & Antverpiæ typis Verdusii anno 1624.

In Libros Ruth, Esdræ, Nehemiæ, Tobiæ, Esther, Machabæorum. Lugduni ann. 1625. apud eumdem Cardon.

In Librum Iob. Ibidem 1625.

In Cantica Canticorum; quibus adjunxit *Expositionem Psalmi LXVII.* Lugdun. an. 1616. apud Horatium Cardon.

In Isaiam. Lugduni 1615. apud eumdem Cardon. Antverpiæ apud Verdusium ann. 1616.

In Ieremiam; cui accessit, *Explicatio Psalmi CXXXVI. ejúsque & Threnorū Ieremiæ paraphrasis*, elegis versibus. Lugduni 1618.

In Ezechiëlem. Lugduni an. 1619. apud Cardon.

In Daniëlem. Ibidem eodem anno in eadem officina.

In XII. Prophetas minores, & Baruch. Lugduni 1621. ex quibus prodierat seorsim jam *Commentarius in Zachariam.* Ibidem 1616.

In Actus Apostolorum: quibus accessit, *Disputatio De S. Iacobi, itémque Petri & Pauli Apostolorum in Hispaniam adventu.* Lugduni apud eumdem Cardon. 1616. in 4. Coloniæ an. 1617.

Reliquit prelo maturum duodecimum volumen-

In Sapientiam; & in Ecclesiastici caput XXIV.

Ætatis annum agens quintum & septuagesimum, cùm ex Complutensi professione ad Matritense Societatis gymnasiū, primámque ibi sacræ paginæ studiis tunc primum formandis lectionem evocatus fuisset, nondum libato munere, anno Christiano MDCXXVIII. ex hac vita migravit. Vitam ejus & res gestas Hieronymus Florentia in *Epistola quadam ad Provinciales*, & Franciscus Aguadus *Exhortatione*, inter doctrinales, *quadragesimal*, Iesuitę ambo, vulgari sermone comprehenderunt.

GASPAR SANCHEZ, Cascantensis, quinquaginta ferè annis moderatus fuit in Iesu Societate puerorum studia, scripsitque-

Ciceronianarum phrasium, libellum. Pampelonē 1590. 8. ac vernaculè-

Tesoro espiritual de la Missa. Cæsaraug. 1613. in 16. Latinè hunc convertit M. Martinez, editúsque est Ingolstadii 1620. 16.

Obiit Matriti anno MDCIX. ætatis LXVII.

GASPAR SAVARIEGO DE SANTA ANNA edidit-

Iberiada, de los hechos de Scipion Africano. anno 1603. 8. Pinciæ apud Ioannem Sanchez,

D. GASPAR DE SEIXAS VASCONZELOS, Lusitanus, Christi, ut vocant, militiæ eques, Olisipone natus, sacris & profanis literis instructum se se ostendit, sequentia in vulgus emitteus opera;

Trofeos de la Paciencia Cristiana, y reglas, que deben observar los ministros supremos en las audiencias. Matriti 1645. 4. Opus hoc primùm scripsit Lusitanè, ac deinde vertit in Castellanum, cujus in laudes effunditur D. Franciscus Emmanuēl *Cent. III. Epist.* XXXV:

Discurso y exclamacion a la muerte de la Reina D. Isabel de Borbon. Matriti eodem anno in 4.

Corona Imperial conseguida en la maior vitoria: sive de sacra Iesu Christi spinea Corona considerationes. Matriti 1656. folio. Huic operi alteram partem parabat superioribus annis,

GASPAR SERRANO, Lusitanus, scripsit-

Historiam Evangelicam, sive Compendium Concordiæ Evangeliorum Iansenii Gandavensis Episcopi. Coloniæ 1590. 8. ad Philippum III. adhuc Principem.

GASPAR DE TEXEDA, scripsit duobus voluminibus-

Libro de Cartas mensajeras en estilo cortesano. Pinciæ 1549. & 1553.

Suma de Arithmetica practica. Ibidem an. 1546. 4.

GASPAR TORRELLA, Valentinus, domesticus olim Alexandri Papæ VI. qui & S. Iuliæ audit Episcopus, Cæsari Borgiæ Pontificis nepoti nuncupavit-

Iudicium generale de Portentis, Prodigiis & Ostentis. Romæ editum per Ioannem Gozadinū sub Iulio II. Verderius in *Supplemento*

to *Bibliothecæ Gesnerianæ* editum scribit Tegernseæ in 4. anno 1577. Apud quem minùs bene Episcopus Valentinus *Torrella* audit, cùm seorsim debuisset, Valentinus patriâ, dignitate Episcopus. Reperio etiam-

Dialogum pro regimine Sanitatis, & de esculentis & poculentis, editum 4. apud Ioannem Bestikem 1506. Qui in Bibliotheca Sapientiæ Romanæ ab Alexandro VII. formata visus à me est.

F. GASPAR DE TORRES, ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, in Schola Salmantina floruit superiori sæculo artium Philosophiæque Magister eâ doctrinæ ac prudentiæ famâ, ut eum inter alios omnes disciplinarum omnium Professores habuerit præcipuum Didacus ille magnus Covarruvias Academiæ illius ex delegatione regia visitator, cui formandarum Academiæ Legum, quæ ibi perpetuò observarentur, curâ injungeret. Quod fecit, simúlque & Regi Sapientissimo Philippo II. ac cæteris approbavit, ut ex diplomate regio confirmatorio die XV. Octob. anno MDLXI. dato fit manifestum. Erat tunc temporis Philosophiæ Professor, ut vocant proprietarius, provinciæque ordinis sui Præfectus. Obtinuit deinde majores docendi gradus, totos ut triginta annos in ea Vniversitate docendo consumeret. Episcopus titularis Medaurensis creari meruit, deinde Canariensis. Sed, uti ex monumentis domesticis apparet, hoc recusavit onus: veniens quippe Hispalim, ibique morte occupatus, non alio titulo, quàm Medaurensis Episcopi è sepulchro loquitur. Scripsit *vir sapientissimus, ac prudentissimus* (quomodo eum appellat in procemio *Cõmentariorum in Esaiam* Leo Castrius) laudatas nempe-

Constituciones *de la Vniversidad* de Salamanca 1561. Item-

Constituciones *y Regla de la Orden de N. Señora de la Merced.* Salmant. apud Mathiam Gastium an. 1569. Hic liber cùm latinus, tum vulgaris ab eodem Gaspare prodiit. Fortè hic est liber *super Regulam S. Augustini*, quem scio ab aliquo ei tributum.

Vna breve *Historia de su Orden.*

Epitome *de las gracias, concessiones y indultos, que concedieron los Pontifices a la misma Orden.* Duo hæc opera ei tribuit Petrus à Sancto Cæcilio in libello M.S. *De Scriptoribus Mercenariorum*.

Sobre *el derecho del Rey D. Felipe II. al reino de Portugal*: ut affirmat Marcus Salmeron hujusmet ordinis Generalis Præfectus *en los Recuerdos Historicos* &c. pag. 380. qui & authorem laudat pag. 22. ut & Franciscus Zumel, & laudatus Petrus à S. Cæcilio.

De Impedimentis Matrimonii, M.S. extat Commentarius in Bibliotheca cœnobii S. Crucis Salmanticæ, de quo ad nos retulit D. F. Gabriel Adatzo & Santander ejusdem ordinis, Hydruntius Antistes.

Iacet Hispali in cœnobio virginum Deo sub eadem regula, & invocatione Assumptæ in cælum Virginis sacrarum, his literis depositum obscurè testantibus

F. G. E. M.

(Quod interpretantur domestici)
Fr. Gaspar Episcopus Medaurensis.
Quod es, fui.
Anno Domini
MDLXXXIII.
Quod sum, eris.
Ora pro me.

GASPAR TRISTAN, Valentinus, ut credo, scripsit-

De Clerico Medico. Valentiæ anno 1606.

F. GASPAR DE VALDEPEDROSA, Valentinus, ex Iesuita Cisterciensis monachus in Populetana Cataloniæ domo, scripsit, teste Chrysostomo Henrriquez in *Phœnice*,

Summam de Sacramentis. Obiit anno MDXCIX. laudatus à Montalvo lib. 2. *Chronici Cisterciensis* cap. III. & Vischio in *Bibliotheca* ejusdem ordinis.

Observationes de Casibus conscientiæ in Enchiridion Doctoris Navarri. Quarum initium hoc est, *Aggredimur his nostris prælectionibus*. &c. Servantur M.SS. in Bibliotheca Barberina.

GASPAR VALLASCO, Lusitanus, quem à *Portus* urbe, *Portogale* antiquitus dicta, unde solido regno facta est nomenclatura, *Portugallensem* fortè appellant, qui hominem laudant, scripsit commentaria-

In L. Imperium, D. de Iurisdictione omnium Iudicum: ac-

In L. Admonendi. D. de Iurejurando.

Regius Olissiponensis fuit Senator; quem adducere ex his Commentariis, & laudare solent Didacus Covarrubias, Antonius Quesada, Antonius à Gama, aliique superioris sæculi Scriptores.

GASPAR VERDVGO, scripsit, ut accepimus,

De la *Dignidad de la beata alma de la Reina de Vngria y del Emperador Carlos V.*

F. GASPAR DE VERGARA, Franciscanus, edidit-

Discursos *de la Concepcion de Nuestra Señora*. Cordubæ 1624. 4.

F. GASPAR DE VIGACHOAGA, Toletanus, Franciscanorum sodalis in Salmanti-

 na

na domo, ejuſdémque aliquando Præfectus, dedit in lucem -

Primera *Parte de Sermones de la limpiſſima Conception de Nueſtra Señora*. Salmanticæ. apud Didacum à Cuſſio an 1619. 4.

Obligacion *que le queda a un Obiſpo Religioſo*. Madriti 1631.

GASPAR DE VILELA, Luſitanus, Aviſienſis, Ieſuita, ex Iaponia, ubi floruit, elucubratum miſit -

De Quæſtionibus ſibi à doctis Meacenſium propoſitis, volumen.

Tranſtulit in ſermonem Iaponicum libros aliquot pios: dedit etiam ex India *Epiſtolas* duas, ex Iaponia XI. quæ in *Collectionibus Epiſtolarum* leguntur. Obiit tandem Goæ Indorum anno MDLXXII. ætatis XLVII.

GASPAR DE VILLAGRA, ſcripſit de Hiſtoria expeditionis, quò ivit peditum Centurio, Poëma ſic inſcriptum -

La Conquiſta *del Nuevo Mexico*. Compluti 1610. 8.

F. GASPAR DE VILLAROEL, Americanus in urbe *Quito* editus parentibus Gaſpare Villaroel & Anna Ordoñez de Cardenas, Auguſtinianúmque inſtitutum profeſſus venit aliquando in Europam, ediditque apud nos, Hiſpanè quidem,

Semana Santa; *Tratado de los Commentarios, dificultades y diſcurſos literales y myſticos ſobre los Evangelios de la Quareſma*, tribus tomis: quorum primus prodiit Vliſſipone anno 1611. ſecundus Matriti ann. 1632. tertius Hiſpali 1634. 4.

Nec non Latinè

Iudices, *ſacrum Librum commentariis literalibus cum moralibus aphoriſmis illuſtratos*, an. 1636. fol.

Patriæ redditus ob doctrinæ, ac prudentiæ merita ad ſublimem Epiſcopatus apicem vocatus eſt, ſacrum jus dicere juſſus, primò in Sancti Iacobi urbe Chilenſis regni, deinde anno MDCLI. A requipenſibus Peruanis, mox an. MDCLIX. Argentinæ urbis incolis in eodem Peruano regno. Inſtructus per hæc Epiſcopalia munera in jurium Eccleſiaſticorum prudenti adminiſtratione publicavit -

Gobierno *Ecleſiaſtico pacifico; Concordia y union de los dos Cuchillos*. Matriti anno 165... in fol.

F. GASPAR DE VZEDA, Franciſcanus, provinciæ S. Iacobi Diffinitor, Theologiæque diu Profeſſor Salmantinus, ſcripſit -

In Epiſtolam ad Hebræos Commentaria erudita, & hactenus inedita, quæ in quibuſdam Bibliothecis dictæ provinciæ adſervantur, teſte Vvaddingo, & Petro Alva in *Militia Conceptionis*.

GASPAR DE ZAMORA, Hiſpalenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, vir doctus & valde pius, ad veterem Hugonis Cardinalis de Sancto Caro, qui non minùs quingentis monachis ad rem celeriùs conficiendam adhibuiſſe dicitur, Conradi item Alberſtadii laborem addens, formavit -

Concordantias Sacrorum Bibliorum, duobus Alphabetis, altero dictionum variabilium, invariabiliū altero, abſolutiſſimas. Romæ apud Zannetum 1627. fol. De cujus operis uſu & utilitate videndus ipſe in proœmio. Inedita reliquit -

Commentaria in Ezechielem: vitámque cum morte commutavit Hiſpali anno MDCXXI. ætatis ſuæ LXXVIII.

GENESIVS.

GENESIVS CARILLO CERON, in Curiâ urbis Granatenſis cauſarum Procurator, edidit -

Fieſtas *del Santiſſimo Sacramento; Iuſta literaria en la Parochial de Santa Anna de Granada año de MDCXI*. Ibidem hoc an. in 8.

GENESIVS PASTOR DE GALLEGO, civis Orcelitanus (*Origuela* Valentiæ regni urbem intelligo) Artium Magiſter, ac Medicinæ Doctor, dedit foras -

Brevem Epitomen valde utilem ad prædicendum futura in morbis acutis. ann. 1624. in 4. apud Auguſtinum Martinez.

GENESIVS PEREZ DE HITA, Murciæ urbis incola, credi voluit ex Arabico *Aben Hamidi* Granatêſis libro ſe Hiſpanis hominibus communicaſſe, quod ad Mileſiacas referimus ſponte nugas, opus, ſcilicet -

Hiſtoria *de los bandos de los Zegries y Abenzerrages Cavalleros Moros de Granada y las Guerras civiles que huvo en ella*; duabus partibus. Compluti 1604. 8. Matritique anno 1631. in 8. & 1655. in 8. Quod tamen opus allubeſcit plurimùm otioſis, & aliud non agentibus.

D. GENESIVS DE ROCAMORA & TORRANO, Murcianus, ut exiſtimo, certè illius urbis in regnorum Caſtellæ & Legionis comitiis Procurator eo tempore, quo ſcribebat -

Esfera *del Vniverſo*; unà cum Ioannis de Sacroboſco decantata illa Spheræ cœleſtis explanatione, quam vernaculè converſam dedit. Matriti apud Ioannem de Herrera an. 1599. 4.

GEORGIVS.

F. GEORGIVS ANTONIVS RIOXANO, ex ordine S. Franciſci, provinciáq; Conceptionis, Eccleſiaſtes, ut vocant, major in Pin-

Pinciano cœnobio, Lector emeritus & Sancti Officii Censor Theologus, scripsit -

G e r a r q u i a *Serafica;proprio de las Festividades de la orden de San Francisco, y comun de los Evangelios de la Iglesia*. Pinciæ an. 1633. in 4.

D i s c u r s o s *morales para los dias de la Quaresma*. Matriti 1641.

GEORGIVS DE BVSTAMANTE, natus in oppido S. Dominici *de Silos*, edidit à se versum -

I u s t i n o *Español*. Antverpiæ an. 1586. in 8.

GEORGIVS CABEDO, Lusitanus, Cetobricensis, Michaëlis filius, nobili loco natus, propter collectam ab adolescentia, dúmque Conimbricæ ad Sancti Pauli sodalis esset, non mediocris doctrinæ famam, duo de triginta natus dumtaxat annos Reipublicę administrandæ fuit admotus. Iudex namque Vlissiponensibus datus in regio hujus urbis Prætorio. Mutatis demum in Lusitania rebus,& in Catholicum Regem Philippum II. sceptro ejus regni translato, unus è supremi,quod Matriti apud Curiam institutum fuit, Concilii Senatoribus à prudentissimo Rege cooptari promeruit; summóque in honore atq. existimatione apud nos vixit. Doctrinæ suæ testimonia hæc satis clara reliquit,

P r i m a m P a r t e m Practicarum Observationum sive Decisionum supremi Senatus regni Lusitaniæ; ad Philippum III. Hispaniarum Regem. Olissipone 1602. in folio. Offenbachii 1610. folio. Antverpiæ 1620. folio. tandémque Francofurti 1646. folio.

S e c u n d a m P a r t e m earumdem Decisionum, in qua de Donationibus regiis circa Iurisdictionalia, & Iura regalia tractatur; ad eumdem Philippum III. Regem. Olissipone apud Petrum Craesbeck 1604. folio. Offenbachii 1610. Francofurti 1646. Adjunguntur, *Arresta Lusitani Senatus*, ut in priore Parte.

D e P a t r o n a t i b u s Ecclesiarum regiæ Coronæ regni Lusitaniæ. Olissipone 1603. in 4.

GEORGIVS CARDOSO, Lusitanus, Lamecensis, scripsit -

A n a c e p h a l e o s i m Lusitaniæ; quæ laudatur ab altero sibi cognomine,cujus statim meminimus in *Agiologio Lusitano* die XVI. Aprilis.

GEORGIVS CARDOSO, Vlissiponensis Sacerdos, intactum aliis pro dignitate argumentum, commemorationem, inquam, Lusitaniæ suæ Sanctorum, ac Venerabilium utriusque sexus hominum, his annis curiosè ac diligenter prosequitur Lusitano sermone; scilicet -

A g i o l o g i o *Lusitano dos Sanctos e Varoẽs illustres em virtude do reino de Portugal, e suas conquistas*; cujus operis duo priora volumina hactenùs vidimus, quibus quatuor priores anni menses author comprehendit. I. tomus prodiit Olissipone apud Craesbeck 1652. secundus apud Henricum Valentem de Oliveira 1657. in folio. Tertium jam sub prelo gemere desiisse audimus. Referre se hic solet ad aliud suum opus -

D o s S a n t u a r i o s *de Portugal*, sive de locis sacris præcipuâ veneratione cultis: cujus meminit die XXVI. Maji pag. 319.

Sicuti & ad -

O f f i c i u m Minus Sanctorum Lusitaniæ: XII. Aprilis pag. 528.

Laudatur quoque & -

D e T y a r i s Lusitaniæ vernaculum Cardosi opus, quod molitur, ab Antonio Macedo in *Lusitania Purpurata* pag. 61.

GEORGIVS CEROLENSIS, (vulgaris fortè appellatio est de *Cerola*) inter Aragoniæ regni scriptores refertur, qui quidem, cùm Montisonensis Professor esset, edidit anno MDXLIII. artificiosum & utile Grammaticis opus, cui inscripsit -

Q u a d r i g æ Triviales: artem scilicet variandæ orationis per plura verba, sive dicendi formas -

GEORGIVS COELIVS, vulgari formatione COELHO, Lusitanus, propter eximiam Latinæ linguæ & humanitatis eruditionem gratus Henrico Portugalliæ Infanti, Patriq; Ecclesiæ Purpurato, ei à secretis fuit, Abbásque Sancti Georgii prope Conimbricam. *Is* (ut elogio utar Nicolai Clenardi Cœlii in Græcis magistri, quod in quibusdã ejus schedis reperisse autographis Ioannes Vasæus cap. VI. *Hispaniæ Chronici* sui refert) *non carmine tantùm Resendio rivalis, sed & oratoriis laudibus adeò bene percultus, ut paucos credam tam propè ad puritatem accedere Ciceronis; certè Isocraticam jucunditatem lenitatémque sic refert, ut parem non viderim*, ait ille. Iacobus item Cardinalis Sadoletus, (si vera refert Gaspar Barrerius in dedicatione ad Coelium nostrum, *Garsiæ Menesii* Lusitani oratoris ad Sixtum IV. *orationis*) legisse retulit se nonnulla hujus monumenta, quæ literis mandaverat in utrâque, & oratoria, & poëtica facultate, *præclara illa quidem, & quæ acumen ingenii, summum judicium, optimam verborum electionem, gravem & splendidam dictionis formam, denique eruditionis & doctrinæ, cæterarúmque rerum præstantiam præ se ferrent*. Edita vidimus Coelii -

O p e r a m e t r i c a; nempe, *de Patientia Christiana* librum unum;*Victoriam Lusitanorum adversus Turcas* in *Diensi propugnatione*, & alia minutiora. Sequitur *Luciani Dialogus de Dea Syria*, primùm ab eo latinitate donatus,

cujus nomine laudat eum, & gratias ei habet Petrus Bembus Cardinalis datis ad eumdem literis, quę lib. VI. *Epistolarum* illius leguntur. Omnia hæc ad Henricum Cardinalem Portugalliæ directa prodierunt Olisiipone apud Ludovicum Rodriguez. 1540. in 4. In his, ut credo, continetur, *De laudibus Alphonsi Portugalliæ Infantis S. R. E. Cardinalis Carmen* Olisipone seorsim editum 1516 & *Elogia* quædam in *ejus obitum*, quæ duo laudat Cardosus in *Agiologio Lusitano* XXI. Aprilis pag. 667.

GEORGIUS FERREIRA DE VASCONZELOS, Lusitanus, urbanitate vir, ac disertis salibus suo tempore in pretio habitus, scripsit Comœdias tres prosaicas, quæ magni æstimantur à civibus ejus, & omnibus his, qui Lusitanæ linguæ suavitate ac deliciis delectantur, nempe.

Comedia Euphrosina: quæ, ut prima exiit ab authoris ingenio, ita aliis, quæ sequutę sunt, excellentię palmam præripuit. Edita est sæpius in Portugallia, & tandem recognita à Francisco Rodriguez Lobo, Olissipone 1616

Comedia *de Olissipo*. Olissipone secundùm anno 1618. in 8.

Comedia Aulegrafia. Olissipone editam Antonii Noronhæ curâ, qui gener fuit authoris, 1619. in 4. Unà cum hac Comœdia, quæ Aulæ continet descriptionem, editum est Didaci Tevii satis elegans epigramma Georgii modestiâ suis lucubrationibus subducentis proprium nomen, debitâ laude afficiens. Qui autem Olissiponis edidit Comœdiam brevi se publicaturũ promisit ejusdem authoris (metricúmne an pede liberum opus vellem scire) hoc titulo nuncupatum.

Primera y *Secunda Parte de la Tabla redonda*.

De quo nil ultrà audivi.

GEORGIUS HEMELMAN, Malacitanus, Societatis Iesu Sacerdos, domesticâ plurium annorum, tam Theologię expositivæ, quàm scholasticæ professione clarus, post plura obita religionis suæ munera ad plures abiit ætatis annum agens LXIII. Christi MDCXXXVII. his saltem superstes lucubrationibus nondùm in lucem, cum obiit, editis,

In Primam Partem Summæ Theologiæ S. Thomæ, tomis IV. De vita, Voluntate, & Providentia Dei tam naturali, quàm supernaturali, & de Trinitate.

Proloquiis sacris ad Philosophiam, Theologiam scholasticam, positivam, & moralem rectè tractandam, Quorum duo priora volumina prodierunt in lucem posthuma sic nuncupata.

Disputatio Theologica in Primam Partem S. Thomæ. Granatæ apud Andream de Santiago. 1637. in folio.

Paravisse & *Artium Cursum*, atque item *De Ente supernaturali*; *De Divisionibus Gratiæ auxiliantis*; *Consultationésque morales* in magni momenti rebus dicitur apud Alegambiũ *Bibliothecæ Societatis* authorem.

F. GEORGIUS DE S. IACOBO, Lusitanus, ordinis S. Dominici Olissipouensis cœnobii.

Orationem habuit *ad Patres Concilii Tridentini Dominica prima Quadragesimæ anni MDXLVII*. Quæ luci fuit cum aliis orationibus in eo congressu habitis mandata, nupérque in novissima editione Parisiensi Tridentinæ Synodi.

F. GEORGIUS DE S. JOSEPHO, Lusitanus, Olisiponensis, aliàs SERRANO antequàm inter sodales captivorum redemptores, qui Mercenarii vulgò audiunt, religiosam vitam professus esset in domo Hispalensis urbis; qui & restrictioris cupidus ad Reformatos, sive nudipedes ejusdem instituti sese contulit; Præfectúsque erat monasterii Oppidi *del Viso* prope H. pal m, cum vu gavit.

Buelo *del Espiritu, y Escala de perfeccion y oracion*. Hispali apud Andre[illegible] Grande 1632.

Scripsit quoque, Petro à S. Cecilio [illegible]

El Solitario *contemplativo* [illegible] *espiritual, colegido de dichos de los Sant*[illegible]

GEORGIUS DE LEMOS, Lusitanus, vernaculè scripsisse dicitur Historiam.

Dos Cercos *de Malaca per os Achenes & Jaos*. anno MDLXXIII. & MDLXXIV, 1585. in 4.

GEORGIUS DE MERCADO, edidit.

Calendario *de cosas acaecidas en Vbeda*, qui fuit penes Gundisalvũ Argote de Molina M.S.

GEORGIUS DE MONTEMAIOR, Lusitanus, sic dictus à natali oppido *Mont mor* prope Mundam amnem, & Conimbricam urbem, quam ei patriam magnus ille fui[illegible] Poëta Franciscus de Saa literis, seu carmine ad Georgium nostrum directo adsignat, professionis suæ musicæ causâ sequutus fuit aulâ Hispaniarum Catholici Regis; namque & Principi, quem Philippum Caroli Cæsaris adhuc superstitis filium interpretor, quodam in opere se à capella, hoc est, musicum vocat; quocum videtur Italiam, Belgiúmque adiisse. Quamquam & vestigium aliquod in carminibus ejus impressũ ostẽdere possimus, bellicæ aliquando exercitæ ab eo militiæ. Sanè is destitutus ornamento literarum, uni subnixus genio & ingenio, quod sub[illegible] acutum, ac fertile fuit fortitus, [illegible] in conscribendis facilitate & elegantiâ singulari solutę atque ligatæ dictionis opuscu[illegible]

quam

quàm in metricis compositionibus miro acumine & varietate pulcherrimorum sensuum plenis universos ævi sui æquales, Castellanos scilicet homo Lusitanus, ex æquo provocavit. Exteris nemo alius quidem notior, aut propter stylum perspicuum, suavéque laudatior. In manibus certè omnium fuit semper, atque hodie est contextum, pars versibus, pars solutâ oratione, opus verè poeticum sic nuncupatum vulgò in omnibus editionibus -

La Diana *de George de Montemaior: primera y segunda parte*: cujus editionem Antverpiensem vidimus anni 1580. quam aliæ præcesserunt. Nec dissimulandum hic est cōtinuationes duas extare hujus Georgii operis. Alteram nempe *Secundæ Partis Dianæ* titulo Alphonsus Perez, Salmantinus, Medicus Doctor non ita feliciter, quæ ut credimus, Compluti in vulgus prodiit 1564. in 8. Gaspar autem Ægidius Polo tertiam & ultimam existimatione ac judicio nostrorum hominum fœlicissimè prosequuti sunt. Prodiit quoque Matriti apud Alphonsum Martin 1622. in 8. Planè Gaspar Barthius vir multiplicis eruditionis, cùm delectaretur mirificè Hispanis authoribus, Ægidii hujus Poli *Dianam* sermone Latino reddidit, uti in eo diximus, *Nemoraliáque* nuncupatam in vulgus emisit: quo tempore, nè injurius esser primo hujus argumenti inventori, promulgaturum se in typorum lucem *Georgii* duas priores operis partes in se recepit. Gallicè vertit secundam & tertiam Gabriel Chapuis Turonensis atque edidit Lugduni Ludovici Cloquemin typis 1582. in 16.

Hujus carmina comprehenduntur eo libro, quem -

Cancionero *de George de Montemaior*, Ioannes Perier Salmanticæ nuncupavit anno 1572. in 12. ex sua officina emissum, & ante eum Dominicus de Portonariis anno 1571. ibidem. Prodiit quoque Salmanticæ 1579. & ante omnes has editiones Cæsaraugustæ 1561. ex domo Viduæ Bartholomæi de Naxera, cum epistola nuncupatoria ejusdem authoris ad Suessanum Ducem.

Vertit quoque idem ex fontibus Provincialis, quomodo appellant, linguæ, quam Valentini regni cives vernaculam ante aliquot sæcula habuerunt,

Las obras *de Ausias Marc*. Cæsaraugustę apud Petrum de Naxera 1562. 8. Matriti 1579. De qua interpretatione agit Escolanus *Valentinæ Historiæ* lib. I. cap. XIV.

Tribuitur quoque ejusdē nominis authori, quem alium à nostro Poëta, & illiterato credimus,

Exposicion Moral *sobre el Psalmo LXXXVI. Fundamenta ejus in montibus sanctis; in laudem* Deiparæ Virginis. Compluti apud Ioannem Brocar 1548. 4.

Item alius liber sic inscriptus,

Blasones, quem M.S. adservabat Matriti D. Garsias de Salzedo Coronel Eques Sancti Iacobi, amicus noster.

Alterius sanè operis *Pyrami* nuncupati authorem eum fuisse credimus summo illi Hispaniarum Poëtæ Lupo à Vega, qui sic de Georgio nostro in *Apollinis lauru* cecinit.

Quando Montemaior con su Diana
Ennobleciò la lengua Castellana,
Lugar noble tuviera:
Mas ia pasò la edad, en que pudiera
Llamarse el maior Monte de Parthenio;
Si le aiudaran letras el ingenio,
Con que escriviò su Pyramo divino,
Hurtado ò traducido del Marino.
Pero por donde fue sin esta guia
Quien tuvo tan dulcissima Thalia?

Mortem ejus immaturam deflet eleganti elegiâ Marcus Durantes, nescio cujus religiosi ordinis, carminum volumini præfixâ in editione illa, quâ priorem aliam non vidimus, anni 1562. unde colligitur ante hoc tempus authorem nostrum diem suum obiisse.

GEORGIVS VAEZ DE SEPVLVEDA, Segoviensis, suppresso nomine in commentaria retulit -

La Relacion *de las Bodas que celebrò en Segovia el Catolico Rey D. Felipe II. con la Serenissima Reina D. Ana de Austria*. Compluti apud Ioannem Gratianum 1582.

Decessit in patria Ian. mense anni MDXC.

GERARDVS.

GERARDVS VAGET DE LEON, Medicus Hispalensis, & Chirurgus, edidit -

Compendio *de la naturaleza, virtud y aplicacion de la quinta essencia del oro medicinal, à que los antiguos Filosofos llamaron Panacea*. Hispali 1604. 8.

GERMANVS.

F. GERMANVS BVGES, Cisterciensis monachus domus Hortensis, celebris, cùm Cæsaraugustæ, tum Matriti Ecclesiastes, edidit -

Doctrina *Christiana, y descripcion del Reino de Christo, y su Doctrina Evangelica para los mysterios de Adviento y Quaresma*. Burgis anno 1633. in 4.

GOMEZIVS.

F. GOMEZIVS quidam ordinis Minorum, apud Vvaddingum scripsisse dicitur -

De cujuscumque Scientiæ, ac præsertim de naturalis Subjecto.

GOMEZIVS DE AVILLA, Genealogici operis laudari solet author, seu quo modo nostrates vocant -

Nobiliario.

GO-

GOMEZIVS GARZIA, Presbyter Toletanæ urbis, scripsit -

Carro *de las dos vidas* (activam intelligit, & contemplativam) ad Eleonoram Silviam in cœnobio Matris Dei Toletanæ ejusdem urbis sacram Deo virginem. Hispali apud Ioannem Pegnicer de Nuremberga, & Magnum Herost. de Fils. 1500. 4.

Lamedor *espiritual y algunos discursos devotos*. Ibidem apud Iacobum Cromberger, 1616. in 8.

GOMEZIVS DE LEON, Hispalensis, atque in hujus urbis Prætorio caussarum patronus, Philippo II. Regi Catholico inscripsit, primus quidem inter nos hujus generis lucubrationum author, ut credimus.

Informationum, Decisionum & Responsionum Iuris Centuriam, apud Petrum Martinum de Bañez an. 1564. fol. Quæ quidem iterum editæ sunt conjectæ in *Decisiones diversorum Doctorum*, Lugdunensis editionis apud Stephanum Michaël. ann. 1588. secundo volumine.

GOMEZIVS PEREIRA, Medicus Doctor, nullius in verba jurare certus, juxta Poetæ dictum, paradoxa opera adversus Medicinæ Principes in medium producere non erubuit. Huc pertinet liber, cui ab utriusque parentis nomine titulum hunc fecit -

Antoniana Margarita, opus Physicis, Medicis ac Theologis utile & necessarium. Medinæ Campi 1554. fol. Francofurti deinde 1610. Adversus hanc scripsit Anonymus Hispanum opusculum ita nuncupatum, *Endecalogo contra Antoniana Margarita*, Medinæ Campi 1556. 8.

Item -

Novæ veterisque Medicinæ experimentis & evidentibus rationibus comprobatæ primam Partem, sive Antonianæ Margaritæ secundam, quæ quidem Medica est post priorem illam Philosophicam, Hæc scilicet pars de *Febribus* tractat, cujus febris essentiam, causas & species esse usque in hæc tempora ignota dilucidè (uti author ipse ait) demonstrat, *Galenúmque non dolo, sed ignorantiâ excæcatum potissimum suis de hac re scriptis medicis posteris imposuisse evidenter docet.*

GOMEZIVS DE SANTISTEVAN, Lusitanus, propriâ gentis linguâ edidit -

Historia *do Infante Dom Pedro de Portugal, que andou as sette partidas do Mundo.* Hæc in Castellanam conversa prodiit anno 1595. & an. 1626. in 4.

GOMEZIVS DE TAPIA, Granatensis, carmine lusit -

La Descripcion *de Aranjuez, y del Pardo*; quæ adjungitur Gundisalvi Argote de Molina libro *de la Monteria* inscripto.

GREGORIVS.

F. GREGORIVS DE AGVAIO, Bæticus, in Malacitano cœnobio Prædicatorum ordinem professus, apud Iudices S. Officii, cùm Hispalenses, tum Murcienses ad censuram Theologicam admissus, concionandi munere & multâ doctrinâ clarus, scripsisse dicitur Neapoli -

Conciones de Tempore, ac de Sanctis, ut ex Ambrosio Gozzeo & Michaële Plodio scribit Alphonsus Ferdinandus in *Scriptoribus Prædic. familiæ*.

F. GREGORIVS ALBERTVS VARAJE, Valentinus, ordinis Carmelitarum, S. T. M. scripsit carmine -

Historia *de la milagrosissima Imagen de N. Señora de la Paciencia venerada en el convento de las Descalzas Carmelitas de Valencia*. Valētiæ apud Bernardū Nogues 1653. Itémque -

Pozo *de aguas vivas, riego fertil del florido Carmelo*. Ibidem an. 1655. 8. In eadem urbe vivere desiit an. MDCLVIII.

F. GEORGIVS DE ALFARO, Cordubensis, Benedictinus monachus, Abbas Monasterii S. Mariæ *del Bueso*, pietatis, doctrinæque specimen dedit scribens -

Silva de la *Providencia de Dios sacada de los Santos*. Pinciæ anno 1609. in 8. apud Ioannem Godinez.

Gobierno *ecclesiastico y seglar, que contiene el Pastoral de S. Gregorio Magno con un Tratado de Republica*. Compluti ann. 1601. in 4. ex officina Ioannis Sanchez Crespo.

Vida *del Ilustrissimo Señor D. Francisco de Reinoso, cō la de Geronimo de Reinoso su sobrino Canonigo de Palencia*. Ex relatione manuscripta Ioānis Garsiæ Palentini Canonici, qui fuerat eidē Episcopo à secretis, Pinciæ 1617. 4.

Vertit etiam magno asceticæ doctrinæ bono ex Latino authoris -

Las Obras *de Ludovico Blosio*. Pinciæ an. 1617. fol. Matriti 1619, fol.

GREGORIVS DE ALMEIDA, Lusitanus, hoc tempore transformatæ in eo regno dominationis scripsisse dicitur, palpum suis obtrudens civibus,

Restauracion *de Portugal*.

Meminit Cardolus in *Agiologio*. V. April.

F. GREGORIVS DE ARCIS, ordinis fratrum Deiparæ Virginis de Mercede redemptionis captivorum, scripsisse dicitur -

De Logica, sive in Aristotelis Organum. Compluti apud Ioan. Brocar 1556. 8.

Agit de hoc authore Bernardus de Vargas *Historiæ hujus ordinis* lib. II. cap. XXIX:, & Gaspar Escolanus lib. VIII. *Valentinæ Historiæ* cap. XVII.

F. GREGORIVS DE ARGAEZ, Lucronienſis, Benedictinorũ ſodalis in monaſterio *S. Salvatoris de Oña* profeſſus monachum, ac in Tricienſe, ſeu Naxarenſe Deiparæ Virginis translatus, ſcripſiſſe dicitur, ut ex relatione domeſtica certior ſum factus,

Theatro *Monaſtico y Obiſpos de España*; octo voluminibus, quorum tria legitimis approbationibus munita, atque editioni parata, ſed utique abſoluta omnia ſuperiore anno MDCLVIII. jam eum habere ad me ſcriptum fuit.

F. GREGORIVS BAPTISTA, gente Luſitanus, domo ex oppido *Funchal* Inſulæ *Maderæ*, Benedictinus monachus in provincia Braſilienſi, S. T. M. & Concionator Generalis, ſcripſit latinè -

Annotationum in cap. XIII. Sacroſancti Evangelii ſecundum Ioannem primam partem. Conimbricæ ann. 1621. fol. Secundam promiſerat, nec non & tertiam, quas deſideramus.

Vernaculè autem -

Completas *da vida de Chriſto cantadas a harpa da Cruz per elle miſmo*. Oliſſipone an. 1624. 4. Vertit in Caſtellæ ſermonem Ferdinandus de Camargo Auguſtinianus.

Hic ex Benedictinis migravit ad Franciſcanos, ut habeo ex relatione G. Cardoſi.

F. GREGORIVS DE BOLIVAR, Placentinus, ordinis S. Franciſci de obſervantia (verbis utor Lincæi in Hiſt. rer. Medicarum Novi Orbis pag. 506.) *annos XXV. integros in America vixit, regnum utrumque Peruanum & Mexicanum, plurimáſque adhuc incognitas aliis, nec deſcriptas Novi Orbis provincias peragravit, verbo & exemplo infideli illi populo (cujus tres diverſas linguas optimè callet) Chriſti Evangelium enuntiando, & ad veram & Catholicam Fidem illum inducendo. Cujus rei gratia ad Molucanas quoque inſulas & Orientem ipſum penetravit. Hiſtoriam Americani Orbis non modo affectam in ſcriniis, ſed penè jam confectã habet, quâ, Deo volente, propediem fruemur*. Hæc ille. De quo homine, atque hac ejus Hiſtoria nihil aliud nobis lectum, auditúmve.

F. GREGORIVS BRAVO DE SOTOMAIOR, Benedictinus monachus, elucubravit -

Hiſtoria *de la Imagen de Nueſtra Señora, de Valvanera*. Lucronii an. 1610. 4. typis Ioannis Mongaſton.

F. GREGORIVS CANDEL, Carmelita, edidit opuſculum -

De la *Antiguedad de la Fieſta de la Concepcion en la orden del Carmen*. Valentiæ anno 1654. in 4.

GREGORIVS FERNANDEZ DE VELASCO, Toletanus, cùm poetica virtus efflorescere apud nos, barbariémque rudis, ac tantùm Martialis ævi exuere cœpit, Virgiliũ Poëtarum principem confidenter aggreſſus loqui eum fecit vernaculo idiomate puro atque eleganti, ſcribens -

La Eneida *de Virgilio*. Compluti anno 1585. in 8.

Convertit etiam in ſermonem noſtrum ex Italico Iacobi Sanazari -

El Parto *de la Virgen en octava rima*. Toleti 1554. 8. Matriti 1569. 8.

Edilium item *Alvari Gomezii Eulalienſis, Crux, ſive de Chriſti Domini nece*, inſcriptum. Temperare mihi non poſſum, quin Lupi Felicis de Vega *Laurum Appollinis* texentis, eóque Poetarum tempora noſtrorum coronantis elogio celebratum hunc dimittam. Sic ille *ſylvâ* primâ.

Acudiendo el primero
El Titiro Eſpañol, nuevo Sincero,
Cuia divina Muſa Toledana
Diò poder a la lengua Caſtellana:
Gregorio Hernandez a quien oy le deben
(Aunque otros muchos prueben
A querer igualar ſu ingenio raro)
Virgilio y Sanazaro
Hablar con elegancia, y no con vana
Pompa inutil, la lengua Caſtellana,
Como diziendo en facil melodia,
Ay dulces prendas quando Dios queria:
O en el parto ſagrado de la Eſtrella
Que cupo todo el Sol del Cielo en ella;
Con eſtilo mas limpio, mas hermoſo,
Candido y puro que la luz del Dia;
Tu ſola conducir, Diva Maria,
Puedes mi Muſa a puerto de repoſo;
Puedes, y tu querras; y aſſi eſtro cierto
De hallar a tu divino parto puerto.

D. GREGORIVS GANAVERRO, in Aragonia nobili loco natus, cauſas olim cùm defendiſſet in patria, miſſus fuit in Neapolitanam urbem, ut regii Patrimonii res curaret cum aliis Iudicibus (*Præſidem Cameræ ſummariæ* munus vocant) unde ocaſio ei data eſt, ut ſcriberet -

Deciſiones *ſupremi Tribunalis Præfecti Prætorii regiæ Cameræ Neapolitanæ, & ſelecta Conſilia*. Neapoli apud Ægidium Longum an. 1655. fol.

Obiit Neapoli tempore peſtis ultimæ, aut circiter.

F. GREGORIVS GARZIA, ordinis Prædicatorum ex domo Beacienſis urbis, natus in oppido *Cozar* Toletanæ diœceſis, in Occidentalis Indiæ utraque plaga, quæ ad Septemtrionem, & quæ ad Meridiem eſt, plures annos peregrinatus, indéque reverſus, meditata hæc; ſive affecta ſecum duxit, quibus res Indicas illuſtraret, ediditque apud nos;

Predicacion *del Evangelio en el Nuevo*

vo Mundo viviendo los Apostoles. Beaciæ anno 1625. in 8.

Origen *de los Indios del Nuevo Mundo*. Valentiæ apud Patricium Mey 1607. 8.

Tertium quod promiserat, adhuc latet, nempe-

Monarquia *de los Incas del Pirù*,

GREGORIVS GOMEZ, Medicus Toletanus, scripsit non sine laude sibi data ab Alexio Vanegas, qui eleganti Epigrammate opus commendavit,

De Ratione minuendi sanguinem in morbo laterali. Toleti apud Ioannem de Aiala an. 1539. 4.

GREGORIVS GONZALEZ, domo ex oppido *Rincon de Soto* Calagurritani territorii, scripsit-

Primera Parte *de Onofre Cavallero Guiton* M. S. in 4.

Vidit D. Thomas Tamajus.

F. GREGORIVS HVRTADO DE MENDOZA, Lusitanus, ordinis Minorum observātiæ regularis in provincia Cataloniæ, scripsit, cùm sacræ Scripturæ interpres esset,

Annotationum in Evangelii totius anni, tam Dominicarum, quàm Festivitatum, primam partem. Barcinone apud Petrum de la Cavalleria, 1638. fol.

F. GREGORIVS DE LEON, Franciscanus,

Chilensis regni Americæ Chartam Geographicam formavit, elogiúmque addidit.

GREGORIVS DE LOBARIÑAS FEIXÕ, Gallęcus, Portionarius Ecclesiæ Sancti Crescentis in Tudensi diœcesi, vir antiquitatum cognitione instructissimus, M. S. reliquit librum-

De los Santos *de Galicia*: ex quo plura se accepisse Ioannes Tamajus Martyrologus noster fatetur VI. Augusti pag. 414. Laudatur quoque à Georgio Cardoso in *Agiologio Lusitano* ejusdem authoris-

Topografia de Galicia.

GREGORIVS LOPEZ, cognominatus alicubi DE TOVAR, natus in oppido Estremadurę provincię, quod miraculosæ Imaginis Deiparæ Virginis indidem appellationem accipientis possessione famigeratissimum est, *Guadalupe* nuncupato, in Iuris studio apud Salmanticenses sic profecit, ut in summum virum doctrinâ atque prudentiâ mox evaserit. Post dictum enim regio nomine jus in aliquo Prætorio Hispaniæ, sedit tandem inter regii Indiarum Senatus Patres unà cum Ioanne Bernardo Diaz de Lugo Episcopo deinde Calagurritano, quem ipse alicubi socium sibi in hoc munere honorificenter appellat. Vir fuit exactissimâ utriusque juris cognitione ac prudentiâ, veréque natus explicandis, & ad suam, sive sacrorum librorum sive Philosophicę disciplinæ, sive Canonicarum, Imperialiúmve sanctionum originem reducendis Pandectarum nostrorum legibus; & tanquam alter inter nos Accursius meritus eo nomine à viris sui & nostri sæculi doctissimis reportare insignia non vulgaris laudis testimonia: ex quibus pauca hæc selegimus. Didacus Covarrubias *Practicarum* cap. VIII. *Regium apud Cæsarem Consiliarium, virum equidem, ut in omnibus, quæ utriusque juris exercitationem attinent, in hisce legibus* (Partitarum, quibus de mox dicimus) *expurgandis & elimandis diligentissimum*; & lib. III. *Variarum* cap. XIX. *Diligentissimum* similiter *atque eruditissimum*, Cōmentariáque ejusdem ad Partitas *doctissima*; Petrus Plaza in sua *Epitome Delictorum*; *re & famâ ubique insignem, atque eruditione egregiâ in albo doctrinæ primariæ positum*; Ioannes Otalora de *Nobilitate* c. III. *Virtute atque Iuris scientiâ apud nos eximium*: Parladorius lib. I. *Quotid. quæst.* cap. I. *Raræ prudentiæ virum, déque Iure nostro benemeritum* jure appellant. Cujus opiniones parem vim cum Glossæ Accursianæ sententiis inter nostros habere admonet Hieronymus de Zeballos in *præfatione Communium opinionum*. Colophonem addat V.C.D. Ioannes de Solorzano lib. II. *de Indiarum Iure* c. I. n. 38. *Gregorius Lopezius regius in supremo Indiarum Senatu Consiliarius, & ob eximiam utriusque juris peritiam & indefessum laborem omni sæculo commēdādus; uti clamāt aureæ & ardua glossemata in Partitarum leges, sine quibus manca profectò Hispani fori Iurisprudentia videri posset*. Ius igitur nostrum, quod Hispano antiquo verbo, *septem partitarum*, hoc est, partium, à numero audit, à Ferdinando III. Castellæ ac Legionis Rege, cognomento *Sancto*, excogitatum, & ab Alphonso *Sapiente* filio doctissimorum sæculi sui Iurisconsultorum operâ in opus perductum recognovit Gregorius noster, codicúmque variorum inter se collatione adjutus emendavit verum sensum, faciémque restituit, laborem in eo insumptum viris Iurisconsultissimis Regi nostro tunc temporis à consiliis, quod in tam magni momenti re decebat, præcederéque debuit publicationem, approbavit. Nec eo contentus perpetuam explicationem, sive glossas addidit, ad quas certatim nostri Pragmatici, velut ad cortynam Appollinis provocare solent. Prodiit opus sic inscriptum,

Las siete Partidas *del Sabio Rey D. Alonso el IX. nuevamente glossadas por el Licenciado Gregorio Lopez del Consejo Real de Indias de su Magestad*. Salmanticæ primùm typis Andreæ de Portonariis an. 1555. in folio, tribus tomis. *Repertorium*, verò sive Index quarto ab his diverso continetur volumine. Edidit iterum idem Andreas de Portonariis

tonariis ibidem an. 1565. tertióque Dominicus de Portonariis, Audreæ forsan filius, an. 1576.

Natum ex se noster reliquit Didacum Pizarro, quem *de Censibus* nescio quid publicasse ipse refert parens in *glossa Leg. penultima Tit. VIII. Partita V.* Diem obitus nec ipsa monstrat sepulchri inscriptio, quæ Guadalupense monasterium intrantibus in Capella S. Annæ, oppidi parœcia, quâ majori potest brevitate & modestiâ de Gregorio refert. Eccillam;

A qui jace el licenciado Gregorio
Lopez natural deste pueblo.
Rueguen á Dios por el.

GREGORIVS LOPEZ, cujus patria in obscuro est, (alii Matritensem existimant, natúmque anno MDXXLII. alii Lusitanum, ut Georgius Cardosus in *Agiologio* suo XIII. die Martii pag. 164. qui ortum ait in oppido *Linhares* Beiræ provinciæ) cùm ex Hispania in septemtrionalem Americæ plagam, Mexici nempe regnum, transfretasset, insigni apud eas gentes vixit morum innocentiæ ac sanctitatis famâ, præsertim in oppido Sanctę Fidei prope Mexicum, ubi in Nosocomio curandis ægrotis operam diu navavit, silentii & modestiæ observantissimus, de quo dixisse videtur lumē illud Græciç Nazianzenus Episcopus *recolendam Dei memoriam sæpius quàm respirandum*. Retulit quippe de se ipse ei, cui dissimulare id non debuit, tres integros annos excepto somni tempore, sic præsentem Deo se exhibuisse, ut sine intima sui ipsius resignatione his verbis Dominicæ orationis contenta, *Fiat voluntas tua sicut in cœlo & in terra*, quæ quidem semper agitabat, ac volvebat mente (quod stupentes, ac Deo benedicētes audire debemus,) nec semel tantū respiraverit. Imó & alteri retulit, non obscurè quid sibi contigisset significans, notum sibi esse hominem, qui totis triginta sex annis purum quemdam atque nudum amoris Dei actum sic absque ulla intermissione continuaverat, ut neque per unicum temporis momentū interruperit. Scriptū reliquit opus, quamvis ignarus literarum sacrarum, de quo, cúm Sanctitatis ejus negotium, quod sollicitè promovet nostri Regis pietas & universa septemtrionalis America cum Indiarū Senatu, Apostolicæ Sedis judicium absolverit, quid sentiendum sit, omnibus compertum erit. Libri nomenclatura & argumentum -

Explicacion *del Apocalypsis*. Cujus Prologus sic incipit. *Comun cosa es entre muchas personas de letras, quando se trata del Apocalypsi, dezir que no es inteligible* &c. Videndus de hoc opere Ludovicus Alcazar in *Vestigationibus Apocalypsis* pag. 86.

Reliquit item librum Medicinæ in iis regionibus utilissimum, manu exaratum,

De la *virtud de las iervas*. Item *Chronologia universal*; nec non & *Kalendario Historico* M. SS.

Vitam ejus testis oculatus in literas misit Franciscus Losa Parochus Cathedralis Mexicanæ Ecclesiæ, quem sequuti sunt peculiaribus suis Historiis Alphonsus Ramon Mercenariorū sodalis, & Ludovicus Muñoz causarum Procurator in Matritensi Curia.

GREGORIVS LOPEZ MADERA, Matritensis, Gregorii filius, quem Catharina Austriaca Sabaudiæ Ducissa, nec non & ipse Philippus genitor Rex Catholicus Medicum habuit, S. Iacobi militiæ torquatus Eques, Iuris tamen Professor in Academia Complutensi, vespertinum ibi docendi jus civile munus administravit; unde ad Indico-Hispalensis Prętorii Iudicem eductus, gradatim inde per munera, tum Curiæ Granatensis, tum regii patrimonii Senatus fiscalis Advocati, atque item regii Iudicis criminalium causarum (*Alcalde de Casa y Corte* vocant,) nec non Toletanæ urbis Correctoris, ad supremum usque magni Castellæ Senatus ordinem anno MDCXIX. merito suo integritatis, doctrinæque pervenit. Civilia namque studia variis artibus, eáque cognitione rerum antiquarum, Politicæ rei momentorum, totiúsque Historiæ, tum nostratis, tum peregrinæ condiebat, quam in monumentis à se editis non obscurè manifestavit. Ea sunt -

Animadversionum Iuris liber singularis. Augustæ Taurinorum 1586. 4. Coloniæque apud Gymnicum 1594. adjunctis Caroli Molinæi *Dolanis Lectionibus*.

Cætera sermone vernaculo;

Discursos *de la certidumbre de las reliquias descubiertas en Granada desde el año MDLXXXVIII. hasta el de MDXCVIII.* Granatæ apud Sebastianum de Mena. anno 1601. fol.

Excelencias *de la Monarquia y Reino de España*. Philippo IV. etiam tunc Principi dicatum opus atque editum Pinciæ an. 1517. in fol. recognitum inde novísque accessione locupletatum Matriti apud Ludovicum Sancium an. 1629. fol.

Excelencias *de San Iuan Bautista*. Toleti 1617. fol.

Tratado *de la Limpia Concepcion de Nuestra Señora*. Matriti 1638.

Tributum quoque huic video

Tratado *de la Iustificacion de los Censos*.

GREGORIVS LVPAR scripsit, Petri Alvaræ testimonio in *Militia Conceptionis* -

De Conceptione Deiparæ Virginis Mariæ, tomos duos. Matriti 1638. 4.

F. GREGORIVS MARTINEZ, Segoviensis, ordinis Prædicatorum, ejusdem

 urbis

urbis cœnobii alumnus, S. T. M. fideique rerum Censor apud Judices Sancti Officii Pincianos & Conchenses; cùm in patria, tum in Pinciana domo literis Theologicis imbuit sodales. Conchēsem idem & Medinensem rexit, vir doctrinâ præstans & ingenii acumine. Edidit, dum studiis Vallisoleti præesset,

Commentariorum super Primam Secundæ D. Thomæ, Volumen primum; scilicet *usque ad Quæst. XXI.* Pinciæ apud Franciscum Fernandez de Cordoba 1617. folio.

Eorumdem super Primam Secundæ Tomum secundum usque ad Quæst. LXXXIX. Toleti apud Didacum Rodriguez 1622. folio.

Commentariorum eorumdem tomum tertium: qui ad *Quæstionem* pertingens CXIV. à morte authoris Pinciæ editus fuit, curantibus cœnobii Segoviensis sodalibus. 1637. folio.

Decesserat namque Gregorius in ea ipsa urbe Pincia, dum editionem urget, Idibus Maji ejusdem anni MDCXXXVII. ætatis suæ LXII.

F. GREGORIVS NVÑEZ CORONEL, Lusitanus, parentibus editus Ulissipone natis, familiæ adhæsit Eremitarum S. Augustini. Hunc S. Theologiæ Doctorem, Sabaudiæ Duci à concionibus, atque item Pauli V. Summi Pontificis Theologum, recusatis circa annum MDCVII. Castellanensi & Hortensi Episcopatibus, doctrinæque famâ percelebrem monumenta ordinis Augustiniani Chronographica testantur. Edidit -

De vera Christi Ecclesia. Romæ apud Jacobum Lunam 1594. in 4.

De optimo Reipublicæ Statu; duobus tomis. Ibidem 1597. in 4.

Accedit -

De Sacris Apostolicis Traditionibus, lib. unus. Inter illos fuit Gregorius ob eximiæ doctrinæ meritum, quibus Clemens VIII. dijudicandam inter Iesuitas & Dominicanos de auxiliis divinæ gratiæ controversiam cōmisit.

GREGORIVS DE LA PEÑVELA MENDEZ, Granatensis, scripsit -

Elogios à Maria Santissima, que consagra devotamente Granada à la limpieça pura de su Concepcion, Granatæ 1651. in 4.

GREGORIVS DE LOS RIOS, presbyter, de cultu hortorum primus inter nos, quod sciam, vernaculè commentatus est, edito libro hujus nuncupationis,

Agricultura de Iardines, que trata de la manera como se an de criar, gobernar y conservar las plantas, &c. Conjectus est cum aliis ejusdem argumenti in editionem Matritensem variorum *de Agricultura* scriptorum an. 1620. in folio.

F. GREGORIVS RVIZ, Pincianus, Seraphici ordinis in provincia Conceptionis observantiæ regularis, edidit -

Commentaria in lib. IV. Sententiarum. Pinciæ 1613. & 1643.

F. GREGORIVS SANCHEZ, Franciscanus, S. Theologiæ Professor in Complutensi cœnobio S. Mariæ de Iesu, Patribus qui religionem tuentur à censuris; edidit, post Bullam ultimò emanatam ab Alexandro Papa VII. Tractatum -

De Statu Mysterii Immaculatæ Conceptionis. Matriti 1662. in folio.

GREGORIVS SILVESTER, Pax-Augustanus Ecclesiæ Granatensis, (ut Lucretiano verbo utar) Organicus, sive organorum pulsator, inter æquales sui temporis non mediocris existimationis Poëta; reliquit ab heredibus edenda,

Obras poëticas. Granatæ 1599. 8. apud Sebastianum de Mena.

D. GREGORIVS DE TAPIA & SALCEDO, Matritensis, eques Sancti Iacobi, Gregorii filius, quem Philippus IV. Rex noster Catholicus sibi à secretis status & belli habuit; idémque unus ex Stratoribus ejusdem Philippi Regis, atque ordinis sui fiscalis Procurator, dedit foras -

Memorial de la Antiguedad de la sagrada Orden de Sant-Iago. Matriti apud Alphonsum de Paredes 1650. in 4. In quo libello nescio quid alienæ manus subodorantur sagacioris naris homines. Magis sine controversia hoc authore natus est -

El Tratado de la Gineta. in 4. 1643. itémque -

Modo de armar Cavalleros en la orden de Sant-Iago. Matriti 1658.

Advertencias para torear. Matriti an. 1651.

GREGORIVS DE VALENCIA, domo Medinensis (quod oppidum illustre admodum veteris Castellæ inter alia ejusdē nominis, *Medina del Campo*, vulgò audit) à tenera ætate in Societatem Iesu apud Salmanticenses adlectus, in eadémque liberalibus disciplinis bene instructus, ad Germaniam destinatur, qui sacram scientiam tum sodalibus è loco superiore dictaret, tum ab impiorum omnis generis Sectariorum totâ regione illâ vastissimâ debacchantium insanis molitionibus propugnaret. Equidem præstitit utrumque vir sapientissimus, fidelémque populum mirè erexit, & sustentavit; egregia doctrinæ, eruditionis ac pietatis opera edidit Dilingæ priùs, mox Ingolstadii Bajoariorum in locum Hieronymi Torrensis suffectus. Hinc post Germanicam multi temporis peregrinationem Romam advo-

advocatus coram Clemente VIII. P. M. almáque universalis Ecclesiæ Curia in magna vixit apud omnes eximiæ cujusdam sapientiæ opinione & fama. Donec Neapolim, cùm sese, causâ valetudinis, quam tot laboribus sensim detriverat, contulisset, in ea urbe jam sexagenarius, longiori, perpetuóque ævo potiturus anno hujus sæculi tertio de vita migravit. Opera Gregorii partim ad controversiam, partim ad Scholasticam Theologiam hoc ordine referri debent. De controversiis fidei quamplura opuscula diversis temporibus evulgata postremò recognovit, certáque methodo, atque unico volumine comprehensa recudi fecit Lugduni apud heredes Rovillii 1591. hâc inscriptione -

De Rebus Fidei hoc tempore controversis. Scilicet hæc continet, quorum elenchum subjecimus;

Analysis Fidei Catholicæ lib. VIII. *cōprehensa, in quibus simul de Ecclesia, de Romano Pontifice, de Scriptura, de Traditionibus, de Conciliis disputatur*. Prodierat an. 1589.

De Sanctissima Trinitate lib. V. *sive Refutatorium libelli cujusdam pestilentis doctrinæ in Polonia editi*. Prodierat an. 1586.

De vera Christi majestate & præsentia contra Lutheranos Vbiquistas lib. V. cum *Epistola Francisci Turriani* de eodem argumento ad auctorem scripta. Olim editum opus an. 1582. Ingolstadii apud Sartorium cum hoc titulo; *Disputatio contra duarum sectarum Vbiquitariæ & Sacramentariæ, pro vera Christi præsentia non ubique, neque in cælo tantum, sed in cælo & in sanctissimo Sacramento*. Hęc ibi.

De Rebus controversis ad materiam Sacramentorum pertinentibus. lib. XXIII. scilicet -

De Numero & efficacia Sacramentorum novæ Legis lib. II.

De Baptismo parvulorum, lib. I.

De reali Christi præsentia in Sacramento Eucharistiæ lib. V. contra Calvinistas. Vulgati olim fuerant 1587.

De eodem argumento lib. III. adversus Responsiones duorum Calvinistarum. Accedit appendix *de Colloquio Monpelgartensi*. Prodierat anno 1589.

De Legitimo usu Eucharistiæ in altera tantùm specie, lib. I.

De Sacrosancto Missæ Sacrificio lib. II. *contra Lutheri, Kemnitii, Herbrandi, & aliorum Sectariorum doctrinam*, quorum prior editus fuerat 1580. posterior 1581.

De Contritione ex pœnarum timore concepta, lib. I.

De Necessitate Confessionis, lib. I.

De Satisfactione lib. I. editus olim an. 1588.

De Ordinis Sacerdotalis & Episcopalis discrimine, lib. I.

De Indissolubili vinculo Matrimonii, lib. I.

De Idolatria lib. V. *in quibus cultus sacræ Eucharistiæ, & Sanctorum, & sacrarum Imaginum, & Reliquiarum adversus Sectariorum contumelias defenditur*; editi 1580. & sequenti. Seorsim editi sunt -

Disputatio de Idolatria contra Sectariorum contumelias, unà cum Apologetico adversus Iacobum Herebrandum Lutheranum. Ingolstadii in 8. Item -

Confutatio Calumniarum, quas Herebrandus Spongiâ quâdam complexus est, & in Apologeticum de Idolatria nuper Ingolstadii editum leviter & petulanter effudit. Ibidem in 4.

Nec non & -

Refutatio Apologiæ Iacobi Herbrandi Lutherani de causis cur susceptū de Idolatria certamen deserere instituerit. Ibidem 1581. in 8.

Adjungitur in eodem volumine *De rebus fidei controversis* -

De diversis aliis materiis controversis, lib. XI. nempe -

De Peccato originali, lib. I.

De Officio proprio Christi Mediatoris, ac Redemptoris, lib. I. seorsim editus Ingolstadii 1580. in 4.

De vera ac falsa differentia veteris & novæ Legis, lib. I.

De Gratia, Iustificatione, & Meritis, lib. I. editus 1576.

De Prædestinatione & reprobatione, lib. I. editus 1574.

De Statu & votis Religiosorum hominum, lib. I.

De Cœlibatu, lib. I.

De Potestate Legis humanæ, præsertim Ecclesiasticæ, lib. I.

De Efficacia Excommunicationis Ecclesiasticæ, lib. I.

De Indulgentiis, lib. I. editus 1587.

De Purgatorio, lib. I.

Huc usque opera in eo volumine contenta. Post cujus editionem prodiit ab eodem authore -

Redargutio inscitiarum & fraudum, quibus nonnulli falsi Theologi ac Pseudo-philosophi Genevenses subsidiarii Antonii Sadaelis, & Fortunatus Grellius Heidelbergensis cum librum cavillati sunt, quo præcipuum mysterium doctrinæ Calvinistarum anno MDLXXXIV. examinatum & convictum est. Ingolstadii 1590. 4.

Supplementum earum fraudum, seu mendaciorum, quæ in Redargutione superiore anno edita quibusdam Calvinistarum objecta sunt. Ibidem 1591.

Peccata tria Sadaelis in Apologia secundorum ipsius peccatorum. Ibidem 1595. in 4.

Præter hæc Ioannes Iacobus Frisius in *Supplemento Epitomes Gesnerianæ Bibliothecæ* tribuit nostro, prætermissam ab Alegambio -

Annotationem brevem in Admonitionem brevem à Smidelino Lutherano nuper pro Iesuitis contra Calvinianos editam. Ingolstadii apud Sartorium 1582.

In Theologia scholastica edidit -

Commentariorum Theologicorum, & Disputationum in Summam D. Thomæ Aquinatis, tomos IV. qui primùm anno 1591. & aliàs sæpiùs, tandem ex ultima authoris recognitione Ingolstadii prodierunt anno 1603. uti ex his quatuor, *Brevis Summa*, Coloniæ, 8. 1642.

In his Commentariis ita stylum temperare dicitur ut solidam ac reconditam Sancti Thomæ doctrinam explicet, nimias & spinosas subtilitates circumcidat, ut & Catholicos illarum nationum septemtrionalium magis alliciat hâc veluti illecebrâ ad Angelicum præceptorem legendum, & hæreticos ab ejusdem doctrinâ abhorrentes, ac præfractos, si fieri potest, emolliat, quod ait *Bibliotheca Societatis* author. Finiam verbo tantùm addito, ad multa clarissimorum hominum elogia etiam à Pontifice ipso Clemente VIII. appellationem *Doctoris Doctorum* admeruisse Gregorium, uti refert Adamus Contzen lib. V. *Politicæ* cap. I.

GVILIELMVS.

GVILIELMVS CASSADOR, Catalanus, utriusque Signaturæ, ut vocant, Referendarius, ac sacræ Romanæ Rotæ ab anno fere MDXIII. ad DXXIII. Auditor, quem *absolutâ Iuris peritiâ longè illustrem* Martinus Navarrus Doctor appellat ad Cap. *Acceptam*, *De Restitutione Spoliatorum*, in *resolutione oppositionis* IX. num. 35. atque item *diligentissimum & curiosum* Ludovicus Gomezius in proœmio ad *Reg. Canc.* §. *Considera*: & in *Reg. De Idiomate*, quæstione V. in principio. Episcopus tandem Algerensis in Sardinia Insula, publicavit, sive publicandas reliquit.

Decisiones aureas, quotidianas materias, præsertim beneficiales, & praxim ac stylum Curiæ Romanæ concernentes. Parisiis apud Paschasium le Tellier 1545. in 8.

Epitomen quoque *de Restitutione in integrum*: quam inter alios hujus argumenti enarratores Antonius Harray Typographus Lugdunensis edidit anno 1586.

Super XIV. Regulas Cancellariæ: teste Mandosio in principio suorum in easdem *Regulas Commentariorum*.

F. GVILIELMVS DE S. MARIA, aliàs NORONHA, Comitis de Linares ex regia Lusitaniæ & Castellæ progenie filius natu major, qui possessionem amplissimæ in Portugallia domus sive familiæ præ religiosa Eremitarum S. Augustini paupertate contempsit; Vicarius apud suos Generalis, Præfectúsque Provincialis, edidit.

Expositiones in VIII. libros Physicorum, unà cum *Simonis de Visitatione in libros Meteororum, & de Cœlo Commentariis*. Vrsellis prodierunt anno 1604.

F. GVILIELMVS DE PASSIONE, Lusitanus, Cisterciensis in monasterio Alcobaciensi monachus circa annum MDLXXII. scribebat.

Chronicon suæ *domus Alcobaciensis*: unde plurimùm illustrari potuit totius Portugalliæ Historia. Hujus meminit Angelus Manrrique *Annalium Cisterciensium* tomo secundo ad ann. MCXLVII. cap. XVII. Scripsit etiam.

De Fundationibus Cœnobiorum regni Lusitaniæ. Cujus operis & ipse memor est Manrrique ad annum MDLXXI. cap. VIII. num. II.

GVILIELMVS TOQVEL, Typographus Salmantinus (Hispanúsne, an peregrinus?) Hispanè scripsit.

Suma de la Ortografia Castellana, Salmanticæ 1593. in 8.

GVILLENVS, seu GISLENVS.

D. GVILLENVS (vernacula forma GVILLEN) DE AVILA, Canonicus Palentinus, nuncupavit D. P. de Velasco comiti de Haro.

Los Quatro libros de Iulio Frontino, de los exemplos, consejos, y avisos de la guerra.

D. GVILLENVS DE CASTRO, Valentinus, gente, an loco natali? Comœdiarum Poëta inter æquales (floruit autem eo tempore, quo theatris suus vigere cœpit honos) nemini secundus, si demas tamen Phœnicem hujus artis Lupum Vegam, à quo tamen in *Lauru Appollinis* pro merito celebratur. Prodierunt verò.

Las Comedias de D. Guillen de Castro; duabus partibus, seu tomis, 1625. in 4. imo & 1621. Valentiæ apud Philippum Mey in 4.

D. GVILLENVS RAMON DE MONCADA, Marchio Aitonæ, Francisci Marchionis filius, Eques ordinis Calatravæ, in bello ad versus Catalanos copiarum olim summus Præfectus, Galleciæ item Prorex, vir magnitudine animi & vitæ sanctimoniâ flos & speculum nobilitatis nostræ Aulicæ: Philippo Regi IV. à cubiculo fuit, dein Serenissimæ Reginæ Hipparchum exercuit: inde in Archiœconomum, sive Magnum Regiæ domus Magistrum promotus. Quo munere, suffragióque simul inter VI. viros qui à prudentissima Regina Gubernatrice de publicæ rei momentis ex regiis Philippi IV. gloriosæ memoriæ tabulis consuluntur, summo omnium ordinum plausu & acclamatione nunc fungitur. Dum parat editioni majus quoddam opus bellicæ artis, edidit.

Discurso militar: Proponense algunos inconvenientes de la milicia destos tiempos, y su reparo:

pare: Ad Regem ipsum Catholicum Philippum IV. Valentiæ, & Mediolani 1654. in 4.
Sub alieno autem nomine -
De la Oracion. in 8. Miles etenim in utraque militia gnarus est ac strenuus.

GVIOMAR.

GVIOMAR DE IESV, Lusitana, edidit-
Consolaçaõ *de nosso desterro*. Quod opus editum jubente Henrrico Portugalliæ Rege scribit Cardosus in *Agiologio* die XV. Aprilis pag. 582.

GVNDISALVVS.

F. GVNDISALVVS, Franciscanus, nullo alio notus cognomine, multa collegit monumenta ordinis sui, & simùl edidit uno libro, quem sic inscripsit-
Speculum Fratrum Minorum. Hispali 1531. Vvaddingus in *Bibliotheca Franciscana*.

GVNDISALVVS DE AIORA, Cordubensis, post facta stipendia plura militaria in Galliis, Germaniáque & Italia, rediit in patriam, bellicę artis, quę apud eas gentes increbuerat, nec dum ad nos pervenerat, ordinatę aciem movendi, atque eâ pugnandi admodum gnarus; quàm verè invexit nobis primus Catholicorum Regum nutu & auspiciis, cujus rei specimen coram iis fecisse dicitur Medinę-Campi, summéque omnibus placuisse. Assumptus fuit & ipse á Ferdinando in custodiæ regię, quam illius suasu, morem aliorum Regum laudantis, corpori admoverat, sive Centuriæ Prætorianæ primum Præfectum. Qui cùm Philippi Belgarum Principis in Hispaniç regnum propter Ioannam uxorem succedentis, cùm ad nos venisset, partes sequutus esset, Ferdinandum deinde parum propitium habuit, nec obtinere potuit, ut Præfecturæ illud munus apud eum gubernando Caroli nepotis vice regno novè admotum resumeret. Ivit ergo honore hoc ferè exutus in Africam primæ expeditionis Mazalquivirանę, atque secundę Oranicę Francisci Ximenii Toletani Præsulis ductu & auspiciis confectarum socius, militúmque Tribunus. Sed cùm literis non minùs, quàm armis excelleret, Catholici ejusdem Regis, Elisabethæque Reginæ Chronographus allegi promeruit. Hæc de viro eâ ætate celebri annotaverunt Alphonsus Madridius Alcorensis Archidiaconus in *Historia urbis Palentinæ*, ex quâ Gundisalvus noster uxorem duxit, manuscripta; Gundisalvus Fernandez de Oviedo in *Tractatu* etiam manuscripto *De la Casa Real*, secunda parte, tit. *Del Capitan de la Guardia*; Alvarus Gomezius *De rebus gestis Francisci Ximenii* lib.IV; Lucius Marinęus Siculus in *epist.* quadam lib. XIII. gratulatoria de Chronographi munere ei collato, aliique recentiores. Scripsit, de qua plures referunt,
Historia *de la Reina Catholica D. Isabel*, M.S. Nàm & Lucius Marinæus Siculus initio lib. XX. *De Rebus Hispaniæ*, memoraturus res in bello Granatensi gestas, *Meminerunt* (ait) *præterea belli Granatensis Protonotarius Petrus Martyr, Gonsalus Aiora Cordubensis regius Historicus, Alphonsus Palentinus, & Tristanus Silvius*. Item -
Relacion *de la Conquista de Oran*. Quæ quidem forsitan de tribus epistolis, coagmentanda erit, quas Fr. Petrus Quintanilla in Orano suo *Catholico* publicavit pag. 19.
Hęc quidem inedita; sed Latinum quidem prodiit in lucem Gundisalvi Aioræ opus, extátque Mediolani excusum apud Zarotum 1492-
De Natura hominis: quod opus germanus est Petri Montii fœtus, quem ex Hispano in Latinum noster convertit. Itẽ si verum dixit Petrus Alva in *Militia Conceptionis* columna 498. ejusdem Petri Montis librum *De Conceptione Immaculata* vertit in Latinum, dedicavitque Oliverio Episcopo Sabinensi, Cardinali Neapolitano, incipiens, *Iam diu est, præstantissime Præsul* &c. Extátque in 4. abiq; anno & loco impressionis, & Mediolani 1492. in folio. Quod etiam opusculum vertit in linguam Italicam, dicavitque D. Beatrici Barri Ducissę, & incipit; *E' stata universale sententia*: extaréque ait hanc versionem cum antecedenti in Bibliotheca Complutensi. Sed hic liber idem est cum altero *De Natura hominis*, ubi de Conceptionis hoc mysterio agit.
Scio & scripsisse, qui M.S. adhuc per manus it,
Epilogo *de algunas cosas dignas de memoria de la ciudad de Avila*; imò editum affirmat D. Thomas Tamajus cum hoc titulo *Muchas Historias dignas de ser sabidas, que estavan ocultas pertenecientes à Avila*, Salmanticę apud Laurentium de Leon 1519. in 4.

GVNDISALVVS DE ANDIA, sive GONZALEZ DE ANDIA (nisi cognomen totum id nomini Gundisalvo adjunctum) scripsisse dicitur, atque edidisse -
Descripcion *de las Casas solares de España*. Matriti 1620. in folio.

D. GVNDISALVVS ARGOTE DE MOLINA, Bęticus, Beaciensis, Historię antiquæ totius Hispanę inter paucos gnarus, maximè delectatus fuit, ornavitque eximiis lucubrationibus eam partem, quę texendis nobilium familiarum successionibus, longæ ne sæculorum serie remotis originibus conquirendis non sine magno in posteros fructu, benéque ab iis, & omnibus aliis hujus studii amatoribus merendi usura præcipuè impenditur. Quod quidem ei tám prosperè, ac laudabiliter

dabiliter cessit, ut fere quidquid eo authore in rebus sit longe à nostra ætate ac memoria dissitis affirmatur, non aliâ egeat commendatione. Vixit Hispali majorem ætatis partem, Decurio ejus urbis, *Provincialisque de la Hermandad*. Sic proprio & municipali verbo appellant Præfecturam militum, qui prædones, viarúmque obsessores persequuntur. In bello Granatensi, quod adversus Maurorũ reliquias gestum fuit anno MDLXVIII. Bæticarum copiarũ vexillarius (*Alferez mayor* nos dicimus) virtutis bellicæ non minùs, quàm aliàs artium pacis documenta dedit. Vxorem cùm duxisset Hispali Constantiam de Herrera & Rojas, Augustini *Lanzarote* insulæ unius ex Fortunatis Marchionis hæredem tunc temporis unicam, Marchionatus eo titulo appellari cœpit. Quo deinde, ac successionis spe cecidit masculâ prole socero natâ; contentus gentilitio fortan Domini Turris *de Gil de Olid* cognomento. Decessit tandem angustâ re, ac non benè sanâ mente, liberis orbus, impressâ duntaxat libris sui memoriâ, præcipuéque ei, qui famam fecit ante alios,

Historia *de la Nobleza de Andaluzia*. Hispali an. 1588. in fol. apud Ferdinandum Diaz. Parabat hujus operis tres partes: siquidem tertiam, quæ familias urbis Hispalensis complectebatur, quæ in suburbicaria divisione tempore Alphonsi Regis sapientis inter expugnatores facta nominantur, apud se habuit Petrus Salazar de Mendoza, qui Olivariensi Comiti tanquam Thesaurum quoddam obtulisse eam refertur. Secunda fortè Cordubensibus addicta erat, ut & prima, quæ sola in lucem prodiit, Beaciensibus, Vbetensibus & Giennensibus. Diversum videtur ab hoc opus.

Historia *de las Ciudades de Baeça y Vbeda*; quam Ioannes Perez de Moya libello *de Fœminis illustribus* semel atque iterum laudat, res inde referens, quæ in *Nobilitatis Historia* desiderantur.

Publicavit primus disertum libellum.

El Conde Lucanor, indigitatum ab authore, qui fuit D. Ioannes Emmanuèl Emmanuelis filius, Ferdinandi Castellæ Regis Sancti nepos. Adjunxit huic doctæ fabulæ Gundisalvus noster, *La vida del Infante D. Iuan Manuel; el principio y succession de la Casa de los Manueles*: Itémque, *un Discurso de la Poesia Castellana contenida en este libro*. Hispali an. 1575. 4. apud Henricum Diaz, aliisque in locis. Nec non &.

Historia *del Gran Tamorlan; Itinerario y enarracion de la embaxada que Ruy Gonzalez de Clavijo le hizo por mandado del Rey Don Henrrique III. de Castilla*. Hispali apud Andream Pescioni 1582. fol.

El Libro *de la Monteria, que mandò escrivir el muy alto y muy poderoso Rey D. Alonso de Castilla y de Leon ultimo deste nombre*: ad Philippum III. Regem Catholicum, Hispali typis Andreæ Pescioni 1582. fol. Cui addidit mantissæ loco, *un Discurso sobre el Libro de la monteria*, de hodierno scilicet ejus usu, regiorúmque ministrorum munere, qui hoc negotium expediunt.

Laudabat olim nostrum Ambrosius de Morales, cujus verba, quippe laudari maximè decet à laudato viro, subjicere non gravabor ex libello vulgari *de las Antiguedades de España*, cap. XXXI. fol. 120. *Gonzalo de Argote y de Molina mancebo principal en Sevilla, y Alferez general de la milicia de Andaluzia, à quien io mucho amo por lo mucho que el me ama, y porque su insigne y nobilissimo ingenio, y su gran virtud lo merecen &c.*

F. GVNDISALVVS DE ARREDONDO & ALVARADO, monachus Benedictinus, Abbásque S. Petri de Arlanza, Regum Catholicorum Chronographus, circa annum MD. scripsit.

Historia *del Conde Fernan Gonzalez*, hactenus ineditam; quæ à magnis viris magni habetur, singulariáque Hispanæ nobilitatis monumenta conservat, uti Thomas Tamajus ait in *Notis ad Luitprandum*, æra DCCCCXXI. Laudant & hoc opus Prudentius Sandovalius in *Historia* hujus Comitis, Athanasius Lobera in *Historia Legionensis urbis* cap. VII. Gutherius de Trexo in prologo *Paradisi Pauli deliciarum*, ubi de Gironiorum Vreniæ Comitum origine, & alii passim.

Castillo *inexpugnable de la Fee*. Burgis apud Ioannem Iuntam anno 1528. & 1564. in 8. de origine Turcarum scilicet, gerendóque adversus eos bello.

F. GVNDISALVVS DE ARRIAGA, Burgensis, ex ordine fratrum Prædicatorum, sancti Officii Iudicibus à censura Theologica, domum hospitalem in curia regia suscipiendis familiæ istius sodalibus deputatam (*Deiparæ Virginis de Passione* vocant) deindè S. Thomæ collegium Matritense Rector administravit; scripsitque.

Santo Tomas *de Aquino Doctor Angelico de la Iglesia en vida y doctrina predicado; Tomo I. que contiene la vida del Santo Doctor, discursos predicables*. Matriti apud Mariam Quiñones an. 1648. Prodiit quoque ibidem & posterior tomus 1651. fol.

Denatus est anno MDCLVII.

GVNDISALVVS BARREDA, Medicus, ut videtur, scripsit.

De Vini *facultatibus responsiones ad Antonium Fumanellum Veronensem*: quarum meminit inter Fumanelli opera Ioannes Antonius Vanderlinden de *Scriptis medicis*.

GVNDISALVVS DE LAS CASAS (incolatu, an origine?) Mexicanus, qui se Dominum

minum Provinciæ & Gentis *de Zanguitan* in Mixteca Novæ Hispaniæ appellat, edidit -

Arte *para criar seda en Nueva España*. Granatæ apud Renum Rabut. ann. 1581. 8. simúlque cum Herrerę & aliorum de *Agricultura*, Matriti 1620. fol.

Manu exaratum quoq; ejusdem vidimus -

Defensa *de conquistas y conquistadores de las Indias Occidentales, y como se an de haver en los descubrimientos, y conversion de los naturales* &c. Gomezio de Santillan Regi à consiliis nuncupatum: Item -

Tratado de la *Guerra de los Chichimecos*.

GVNDISALVVS DE LA CAVALLERIA, Aragonensis, vertit olim Marci Tullii Ciceronis libros -

De los *Oficios y de la Amistad*; quos manu exaratos vidimus apud D. Iosephum de Betnuy & Mendoza nostrum ex sorore nepotem Alcalitanum Marischalem. Nuncupatio libri utriusque sic habet. *A los mui honorables e de gra circunspeccion los Iurados, Capitol, e Consejo de la Ciudad de Zaragoza cient personas constituientes Consejo, e ordenadas para consejar: aquel Gonzalo de la Cavalleria el menor de aquel Colegio con toda humildad, integra obligacion de si mismo, la qual es en si minima, es empero la maior que puede*. Quæ quidem sermonis forma quidquam sapit majoris antiquitatis, quàm ut in hunc album sesquisæculi ultimi Scriptorum referri debuerit.

GVNDISALVVS DE LA CERDA, Alcantarensis ordinis Sacerdos, Philippo II. Regi à sacris, non quidem Eques, & à secretis, ut habet Carolus Vischius *Bibliothecæ Cisterciensis* author, scripsit -

Commentaria in Epist. D. Pauli ad Romanos. Vlissipone apud Antonium Riberum 1583. folio, & 1591. fol.

F. GVNDISALVVS DE CERVANTES, Hispalensis, ex ordine Eremitarum S. Augustini, sacrarum literarum in patria urbe trium linguarum multiplici eruditione clarus apud suos Professor, edidit -

In Librum Sapientiæ Commentarios & Theorias. Hispali 1614. in fol. Vulgari quoque sermone -

Parecer *de San Augustin en favor de la Conception purissima de Nuestra señora en doze insignes lugares con respuesta à otros doze al parecer encontrados*. Hispali 1618. 4.

Ex Societate Iesu ad Augustinianos se contulit, hinc etiam dimissus anno MDCIX. F. Petro Ramirezio provincię Præfecto.

D. GVNDISALVVS DE CESPEDES & MENESES, Matritensis, dum Historicum, seriúmque maturabat opus, varia scripsit poëticæ inventionis: nempe -

Poëma Tragico *del Español Gerardo, y desengaños del Amor lascivo*. Vlissipone an. 1625. Matriti 1615. & 1617. & 1654. 4. Prosaicum opus.

Historias *Peregrinas, I. Parte, con el origen y excelencia de algunas ciudades de España*. Cæsaraugustæ 1628. 4.

Varia fortuna *del Soldado Pindaro*: Vlissipone 1626. in 4. Matritique apud Melchiorem Sanchez. 1661. 8.

Quibus Historica hæc succedere fecit -

Historia *de D. Felipe IV. Rey de las Españas*. Vlissipone 1631. fol. & Barcinone 1634. quæ tamen nostris hominibus parum arridet.

Historia *Apologetica de los sucesos de Aragon el año de MDXCI. y MDXCII. y relaciones fieles de la verdad*. Matriti ann. 1622. in 4. Cæsaraugustæ 1624. 4.

Sub nomine etiam *Gerardi Hispani*.

Francia engañada, *Francia respondida*. Calari, ut sonat, 1635. 4.

GVNDISALVVS CORREA, in Salmantina Academia Græcæ linguæ, Chaldaicęq; & Hebraicæ Professor primarius, vir quidem doctus atque eruditus, sed qui transformandæ in alium vsum vi ac potestati literarum, quibus nos jam tot annis utimur, pervicaciâ quâdam ingenii addictus, non sine aliqua existimationis jactura apud collegas vixit. Rei specimen fecit in eo libro, qui sic inscriptus, totúsque pari ortographiâ editus prodiit,

Ortografia *Kastellana nueva y perfecta; juntamente el Manual de Epikteto, y la Tabla de Kebes Filosofos Estoicos, tradutidos de Griego en Kastellano*. Salmanticæ anno 1630. in 8. Edidit quoque -

Grammatica *Trilingue de las tres lenguas Castellana, Latina y Griega, todas en Romance*. Salmanticæ 1627.

Latinè vero -

Commentationem, seu declarationem ad illud Geneseos; Sed fons ascendebat è terra &c. ubi etiam de illo D. Matthæi, Vespere autem Sabathi &c. Salmant. 1632. 4.

Prostant & Gundisalvi Correa Iñigo, qui alius est à nostro forsan, de quo non liquet,

Prototypi in Græcam linguam Grammatici Canones. Salmanticæ 1600.

D. GVNDISALVVS DOCAMPO, Matritensis, Clementis VIII. P. M. olim familiaris septennio integro, deinde in Ecclesia Hispalensi, cùm Canonicus, tum *Nebulæ*, sive mavis antiquam nomenclaturam, *Eleplæ* Archidiaconus, ac D. Petri Castrensis clarissimi hujus Sedis Antistitis Vicarius, Accitanæ Ecclesiæ Præsul designatus, antequam Romæ publicaretur, Limensem in America Peruani

regni

regni Metropolim administrandam suscepit anno DCXXIII. supra millesimum. Scripsit, uti refert Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Limensis Ecclesiæ*.

Del Govierno *del Pirù*, Tractatum capitibus LII. tam ecclesiastica, quàm temporalia complectentem; quem ipse vidit M. S. Itémque, *una Carta Pastoral à todos los Curas de almas de su Arcobispado*, typis editam.

Obiit anno MDCXXVI. Quem Conceptionis Intemeratæ Virginis Deiparæ collegium Hispalense, quod sodales togati habitant sub Iesuitarum regimine Theologiæ operam dantes, authorem & erectorem agnoscit.

GUNDISALVUS FERNANDEZ DE OVIEDO, genere Astur, natali Matritensis, cũ natus fuisset circa an. MCCCCLXXVIII, vix duodecẽnis in familiã fuit admissus regii juvenis Ducis Villæformosæ anno ejus sæculi nonagesimo, quo rem Hispanam Ferdinandus & Elisabetha Reges Catholici moderabantur. Nec facilè ab aula discessit; quippe qui ab eo permanarũt Historica monumẽta, ex quibus constat fuisse à cubiculo tum Ioanni Hispaniarum Principi eorumdẽ Catholicorum Regum primogenito, quem anno MCCCCXCVII. immatura in ipso ætatis flore mors abstulit; deinde Federico Aragonio Regi Neapolitano. At eo exauctorato in Hispaniam rediens Ioannæ ex-Reginæ ejúsdem regni, Ferdinandi primi relictæ, ac Ferdinandi Regis Catholici sororis germanæ à supellectilis custodia fuisse legitur. Sub Caroli dominatione, anno scilicet præteriti sæculi XXXV. ad Indos transfretavit, Præfectum ut ageret urbis, & Castri à S. Dominico in ejusdem appellationis Insula nuncupati, non nisi post decennium ibi gentium transactum patriæ restituendus. Quo tempore universali rerum Americanarum Historiâ, cujus mox meminimus, adornatâ se se dignum præstitit Chronographi munere, quo eum Carolus Imperator atque Hispaniarum Rex bene de se atque avis Regibus meritum, senem tunc temporis septuagenarium, probitate, urbanitate, rerúmque per tot annos domi ac foris gestarum notitiâ & experientiâ instructum, in reditu decoravit. Princeps, quod hominem nunc commendat, opus, Historia est Indica nuper laudata, quæ quidem ex parte tantùm prelo subjecta fuit hũc titulum præferens,

Historia *general de las Indias*. Hispali apud Ioannem Cromberger anno 1535. Salmanticæ anno 1547. in folio. Hanc in L. libros author diviserat; quorum undeviginti priores hic repræsentantur, unà cum alio de *Naufragiis* inscripto. Cæteri, quos in alterum, aliáve volumina conjecturus erat, desiderantur; nec ubi lateant, hactenus mihi auditum fuit, aut lectum. Porrò hæc pars lucem vidit etiam Italicè Ioannis Baptistæ Ramusii operâ, nec non & Gallicè, saltem priores decem libri, quos quidem popularibus suis vulgares dedit Ioannes Poleur Gallus, anno 1555. fol. Parisiis apud Michaël. Vascosanum.

Hujus universalis Historiæ fragmenta sunt forsan, quæ de diversis rebus Indicis opuscula inscribuntur; qualia sine controversia sunt.

La Historia *del Estrecho de Magallanes*; sive magni operis liber XX. seorsim tamen editus anno 1552. fol.

Navegacion *del Rio Marañon*, quã à Ramusio editã habemus Italicè volum. III. Navigationum.

Dos Tratados *del Palo de Guayacan, y del Palo Santo*, Medicus quidam Hispanæ linguæ bene peritus Latinos fecit; qui quidem editi sunt tom. I. Scriptorum *De morbo Gallico* Venetiis anno..... pag. 308. uti monet Vanderlinden de *Scriptis Medicis* referens.

Diversi generis sequentia sunt hactenus inedita.

Libro *de la Camara Real, y oficios de su casa y servicio ordinario*; qui liber M.S. adservatur in Bibliotheca Regia Laurentina; exempla tamen ejus per manus curiosorum eunt. Hoc opus jussu Philippi Hispaniarum tunc Principis, & propter Caroli patris absentiam moderatoris, antequam in Americam solveret, ex parte confecit, & auxit reversus.

Las Quinquagenas *de los generosos y no menos famosos Reyes, Principes, Duques, Marqueses, Condes, e Cavalleros, e personas notables de España*; cujus exemplar, ut videtur, antiquis cõscriptum superioris sæculi characteribus, miniarióque opere distinctum adservari lego in Bibliotheca Excellentissimi, dum in vivis esset, Ducis Medinæ-Turrium, idque tribus voluminibus divisum.

Catalogo Real, *ò Historia de España*, laudat Gundisalvus Argote de Molina in *Historia Nobilitatis Beticæ*, elenchum formans eorum authorum, quorum ex libris profecit. Vidimus & nos Matriti apud D. Gasparem Ivañez de Segovia Acropolitanum Marchionem hoc opus (nisi duo confecerit ejusdem argumenti) hâc tamen inscriptione notatum: *Memorial de algunas cosas de la Coronica de los Reyes Catolicos D. Fernando y D. Isabela, y de la Coronica del Emperador D. Carlos*. Cujus initium est, ut suppetat unde cum Catalogo, si venit ad manus, conferre possis; *Reinando en Castilla el Rey D. Henrrique IV.* &c.

Memorial *de la vida y acciones del Cardenal D. Francisco Ximenez de Cisneros*. Extat M.S. in collegio S. Ildephonsi Complutensi, unde profecerunt res gestas Ximenii latino stylo

ſtylo ducens Alvarus Gomezius Caſtrius, Hiſpanóque Petrus de Quintanilla Franciſcanus ſodalis, qui ejus ſignanter meminit in *Archivio*, ut vocat, *Complutenſi* ad calcem vitæ ejuſdem Ximenii edito.

Vertit quoque in vernaculam linguam ex Italica Gundiſalvus noſter, neſcio cujus authoris -

Regla *de la Vida eſpiritual y ſecreta Teologia*. Prodiit Hiſpali ex officina Dominici de Robertis 1548. 8.

Laudat Gundiſalvum Ioannes Vaſęus in *Chronico Hiſpaniæ* Cap. IV.

GVNDISALVVS FERNANDEZ TRANCOSO, Luſitanus, ſcripſit Luſitanè -

Primeira, *ſegunda*, *e terceira parte dos contos e Hiſtorias de proveito e exemplo*. Oliſſipone 1594. deindéque 1608. 4.

GVNDISALVVS FVENTES DE ALBORNOZ, Societatis Ieſu presbyter, librum ſcripſit hujus argumenti & inſcriptionis,

Padece *el daño quien le haze, de que ſola fue libre la Inmaculada Virgen &c. Advertimiento en los tres eſtados de la Republica Chriſtiana, Iuſtitia original, Naturaleza, y Gracia*. Extat M.S. in collegio Societatis Complutenſi, teſte Petro de Alva in *Militia Conceptionis*.

GVNDISALVVS GARZIA DE SANCTA MARIA, Cęſarauguſtanus civis, teſtimonio Hieronymi Zuritæ lib. III. *Hiſtor. Ferdinandi Regis Catholici* cap. III. *egregius ævi ſui Iuriſconſultus & Advocatus*; Hiſtoriæ tamen Aragonenſis ſtudioſè obſervatæ nomine cenſeri maximè voluit. Scripta enim ab eo laudantur ſequentia opera;

La Suceſion *y conquiſtas de los Principes de la Caſa real de Aragon*. Cujus Zurita meminit laudato capite, & Ioannes Mariana lib. XXVII. cap. III.

Separatim verò -

Hiſtoria *del Rey D. Iuan el Segundo de Aragon*; quam Ferdinando Ioannis filio Regi Catholico nuncupavit. Eam vidit manu pulcherrimè, ac verſicolori ornatu exaratam curioſéque ligatâ Franciſcus Andreas Vſtarrozius, uti refert in *Notitia authorum* M.SS. quos laudat in *notis ſuis ad librum Coronationum*.

Vertit idem in vulgarem ex Latino -

La Hiſtoria *de Aragon de Fr. Gauberto Fabricio de Vegad monge Ciſtercienſe*, quâ ſæpius in *Aragonenſium rerum Indicibus* Zurita, aut ſi quis alius ejus libri author eſt, uti ſolet. Prodiit ea Cæſarauguſtæ 1499. in folio.

Item ex neſcio quo -

Cordial *de las quatro Poſtrimerias, es à ſaber la Muerte, el Iuicio final, la Pena infernal, y la Gloria celeſtial*. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1526. in 4. Necnon & Italicum opus communicavit civibus ſuis, nempe -

La ſuplecion general *de los modernos a la Coſmographia y Chronica de la Parte de Aſia antigua de Fr. Griſon*; quam vertit ipſe anno MCCCCLXXXV. M.S. vidit D. Thomas Tamajus. De quo Griſone Lucas Vvaddingus adiri poteſt *De Scriptoribus ordinis Minorum*.

Item ex Sancto Auguſtino.

Los Tratados *de las diez cuerdas de la vanidad del mundo*. Cæſarauguſtę 1494 8. ſuperſtes adhuc erat anno MDII. quo ſcilicet, ut ex monumentis ævi illius Hieronymus Blancas collegit, Cæſarauguſtæ urbis tunc, quomodo vocant, Iuratus præſens fuit Ioannę Principis, Ferdinandi & Eliſabethæ Regum Catholicorum filiæ, in ſpem ſucceſſionis vocatæ ſolemni acclamationi; quod ex Blanca refert laudatus nuper Vſtarrozius.

Dialogum inſuper *pro Eccleſia Dei contra Synagogam*; ad Didacum Mendozam Hiſpalenſem Archiepiſcopum, qui incipit, *Acuite ſagittas*, habétque XXXIX. capita, Gundiſalvo Garſiæ de Santa Maria tribuunt quidam ex noſtris.

GVNDISALVVS GIL, hoc eſt, ÆGIDIVS, Burgenſis, *ingenii peramœni vir* (Alvari Gomezii verbis utor ex lib. IV. *De rebus Fràciſci Ximenii*,) *atque variâ doctrinarum ſupellectile exornatus; cujus tenaciſſima memoria adeo admirationi fuit, ut hàc unà potiſſimùm re ingentis opinionem doctrinæ apud omnes comparaverit*. *Quamquam ſunt qui mihi retulerint eam memoriæ vim morbo graviſſimo, poſtquam Pariſiis in patriam rediit, amiſiſſe*. *Præfecit eum Ximenius in Schola ſua Complutenſi recèns erecta Nominalium cathedræ*. *Sic tunc vocabant Profeſſionem Theologiæ*. Hujus aliquot carmina, ait Gomezius, memoriâ magis hominum, quàm ſcripto ullo ætate ſuâ circumferri *& acuminis & judicii plena*. Laudat tamen alibi verſibus ab eo ſcriptum pulcherrimis -

De Bello Africano Commentarium; ſive de Orani expugnatione; cui ipſe interfuiſſe dicitur: quod ipſum bellum eleganti proſaico ſermone ſcripſiſſe, deſcriptúmque miſiſſe ad Carolum Bovillum Samarobrinum condiſcipulum Pariſios, ſunt qui affirmant. Certè proſaicum hujus argumenti opus, cui Ægidius ipſe ſuum affixit nomen, & annum, quo id ſcribebat, MDIX. publicavit in libro ſuo *de Orano Catholico*, unà cum aliis aliorum eâdem de re opuſculis Petrus Quintanilla Franciſcanus an. 1653. Romæ: in cujus libri pag. 59. hic Ægidii libellulus extat. Atque hujus quidem hominis virtutes continet Laurentii Carceres hoc Epigramma.

Doctum, livide, ſic vides Poëtam
Gonzalum, ut doleas ſimul, probéſque:
Injuſtus ſed es, & calumniator,
Cum vates ſit, ais, ſit ille tantum:

Adsertor venio: docendus audi.
Est doctus varios vir iste in usus:
Metitur radio solum; Cometes
Causas edocet, & poli tonantis;
Christi est dogmatis unicus Magister;
Est Orator, & Indole Poëta.
Si non vis mihi credere, experire.

GVNDISALVVS GOMEZ DE CERVANTES, Indiarum Occidentalium, sive Americæ Septemtrionalis incola, Prætor olim Tlascalensis, nuncupavit Eugenio Salazario Indici Senatus regii Senatori anno MDXCIX. cui ita inscripsit opusculum,

Memorial *sobre las cosas y govierno de Mexico, beneficio de la plata, y de la Cochinilla.* Adservat Matriti D. Christophorus Zambrana de Villalobos amicus noster manu exaratum ex hæreditate acceptum Sebastiani parentis, regii Castellæ Senatoris,

GVNDISALVVS GOMEZ DE LVQVE, Cordubensis, Poëta, novum finxit Heroa fabulosum, post multos scribens-

Libro *primero de los famosos hechos del Principe Celidon de Iberna*: canticis, sive libris XL. Compluti apud Lequericam anno 1584. in 8.

GVNDISALVVS HERNANDEZ, nescio quis, aut unde homo, scripsisse nonnihil dicitur, *De Revelationibus Sanctæ Brigittæ.*

GVNDISALVVS DE ILLESCAS, Abbas *de San-Frontes*, Sacerdos, ac Beneficiarius oppidi *de Dueñas* in Palentina diœcesi, atque inde, ut credo, oriundus, non vulgarem ab Ecclesiastica, quam primus inter nos fuit aggressus, Pontificum Romanorum Historia collegit famam, viámque aliis monstravit argumenti hujus exornandi. Scripsit ergo-

Historia *Pontifical y Catolica, en la qual se contienen las vidas de todos los Pontifices Romanos*; duobus tomis. Salmanticæ anno 1574. Cæsaraugustæ 1583. Burgis an. 1592, Matriti 1623. fol. quod deinde opus in historia anni MDLXX. deficiens auxit, supplevitque Ludovicus Babia editis tertiâ & quarta parte usque ad annum MDCV. pertingentibus; atque item Marcus de Guadalaxara Carmelitanus frater, quartam seorsim, quæ tribus eo tempore vulgatis adcresceret, elaboravit atque edidit. Princeps editio prioris partis ex officina Bernardini à Sancto Dominico in ipso oppido *Dueñas* prodiit anno 1565. Editum fuit etiam utrumque volumen Brugis apud Belgas anno 1589.

Vertit ex Lusitana Hectoris Pinti Hieronymiani in vulgarem Castellæ linguam-

La Imagen *de la vida Christiana*; edidit; Compluti 1580. Medinæque priùs ann. 1575. sed non nisi totius operis posteriorem partem.

Item ex Italico Sebastiani Foscari-

Mystica Theologia. Matriti 1573.

Obierat jam an. MDLXXXIII. quo prodiit Cæsaraugust. editio *Historiæ Pontificiæ*, scilicet MDLXXX. ut alicubi legimus.

GVNDISALVVS LOPEZ DE TEVAR & ALARCON, S. T. Doctor, Sanctæque Inquisitionis, ut vocant, Commissarius, author præfertur operis ita nuncupati,

Prima Pars Quadragesimæ pro Dominicis, quartis feriis, ac sextis à feria quarta cinerum usque ad tertiam Dominicam inclusivè continens. Salmanticæ apud Petrum Lasum 1584. 4.

D. GVNDISALVVS MARIN PONCE DE LEON, Hispalensis, vir merito suo posteritati commendabilis ob singularem eruditionem, Græcæ linguæ peritiam & poëticæ facultatis excellentiam: quibus artibus summè charum omnibus & suspiciendum se Romæ præbuit, dum ibi Pontificum ageret cubicularium, & à doctis omnibus frequentaretur. Inter alios arctissimâ familiaritate devinctû se habuisse Franciscum Turrianum magnum illud Iesuitarum decus & ornamentum biennio antequam ad meliorem vitam vocatus esset, alicubi testatur. Canonicus fuit Hispalensis renunciatus vix cùm, ut etiam ipse ait, pueritiæ limites esset egressus. Sed cùm Romam venisset, inde non discessit, nisi canonicatus Toletani, atque insuper Archidiaconatus Talaverensis, quæ in eadem Metropolitana Ecclesia dignitas est amplissima, duplicato honore & compendio auctus. Quali esset Poëticæ compositionis laude epigrammata duo clamant Cæsaris Baronii *Annalium* tertio volumini in amicissimi capitis celebrationem affixa. Græcæ doctrinæ hæc dedit publicitus documenta;

Theophanis Archiepiscopi Nicæni, quæ extant, opera ex Bibliotheca Vaticana Graecè & Latinè edita. Gonsalus noster *interpretationem* confecit, *annotationes* adjunxit, & *varias lectiones* ex alterius codicis collatione. Romæ apud Franciscum Zannetum 1590. 8.

Physiologum S. Epiphanii, qui de uniuscujusque generis ferarum & volucrum natura differit, ex Græco vertit, notásque addidit, iconibus animalium adjunctis. Romæ in 4. Antverpiæque apud Plantinum 8. deinde cum cęterorum S. Epiphanii operum editione Petaviana Parisiis 1622. fol.

Græca hæc nostri Gundisalvi studia, Latinarúmque interpretationum forma sic placuerunt docto viro Petro Danieli Huetio de *Interpretatione & de optimo interpretandi genere* scribenti, ut Hispanorum ex Græco Interpretum principem locum huic tribuat. *Rationi illi non defuit* (verba Huetii sunt) *Gonsalus Ponce-Leonius, quem præstantissimis ferè interpretibus conferendum censeo. Sermo non vitiosus*

vitiosus, stylus accuratus, & ad authorem accommodatus. Hæc ille in libello *de Claris Interpretibus*, qui alter est laudati operis *de Interpretatione*, quod ex Cramoysiana exiit officina Parisiis anno 1661.

Latinam eruditionem & pietatem hæc produnt,

Responsio ad Librum Leonharti Vvaramundi Hæretici Calviniani, apud Zannetum Romæ anno 1585. in 4. Scripserat ipse pro Gebhardo Truschio Coloniensi ex-Episcopo adversus Greg. XIII. Papam.

Sanctissimi Nominis Dei Sodalitas adversus perjuria & blasphemias. Hoc est syllema opusculorum plurium ad instruendã Nominis Iesu Sodalitatem, promovendámque devotionem, ubi elegans est libellus, *de Sodalitiis veterum*. Romæ typis Ioannis Baptistæ de Cavalleriis 1599, 4. Nuncupavit hoc opus Generali Magistro, totique ordini fratrum Prædicatorum, inter quos ad ædes Deiparæ Virginis super Minervam toto Romanæ peregrinationis quinquennio vixerat, in obsequii & gratitudinis monumentum.

Ecclesiastica Assertio pro Disciplina Ecclesiastica. Romæ ex Typographia Gabiana 1593. 4.

GVNDISALVVS MARTINEZ DE VISCARGVI, ad Ioannem Fonsecam Burgensium Antistitem dedit musicale opus hoc titulo -

Arte de Canto *llano, contrapunto y de Organo*. in 8. Cæsaraugustæ 1512.

Entonaciones *corregidas segun el uso delos modernos*. Burgis 1511. 4.

GVNDISALVVS MENDEZ DE VASCONZELOS & CABEDO, Lusitanus, Michaëlis Cabedii regii Senatoris filius, ex Iuris Professore Conimbricensi supplicationis, ut vocant, Senator Olissiponensis, deinde apud Clementem VIII. P. M. Portugalliæ negotiorum actor, Eborensis Doctoralis Canonicus, atque utriusque Signaturæ Referendarius, Romæ edidit, uti Andreas Schotus refert *in Bibliotheca* Michaëlis patris elogium pertexens,

Diversorum Iuris argumentorum tres libros ad Clement. VIII. P. M. Romæ apud Domin. Basam. 1596. 8. simúlque Tractatum *de Sententiis Inquisitionis*. Recognovit & emendavit insuper *de Antiquitatibus Lusitaniæ* librum (Andreæ Resendii intelligo) & alia opuscula optimi & doctissimi parentis, & consanguineorum typis Vaticanis suis sumptibus mandare curavit. Hæc Schotus.

GVNDISALVVS MILLAN, scripsit olim ante alios sacræ Historię authores Hispanos, ut credo, Sanctorum res gestas hoc vulgari titulo -

Flos Sanctorum.

F. GVNDISALVVS DE OCAÑA, Ocaniensis, Hieronymianus monachus cœnobii Toletani *de la Cisla*, vertit ex Latino, instante Ferdin. Perezio Guzman,

Los Dialogos *de S. Gregorio*. Hispali apud Ioannem Cromberger 1532. fol.

GVNDISALVVS PEREZ, sive natalibus, sive, ut aliis placere scio, origine Aragonus, ex oppido Monreal Seguntinę diœcesis, quod ad Harizæ Marchionatus ditionem pertinet, Antonii illius Perezii haud minùs ingenio, quàm infœlicitate memorabilis, Philippo Regi Secundo à secretis parens, & ipse idem munus apud eumdem Regem in negotiis, ut vocant, Status, hoc est, in arcanorum summa, laudabiliter gessit, quod priùs exhibuerat Philippo etiamnum Principi, dũ Carolus Imperator Augustus regnaret, ministeriũ. Vir fuit Latinè & Græcè admodum doctus, ingenio summo, eruditionéque non vulgari. Nomen autem suum ad posteros transmisit vertens -

La Odissea *de Homero*; ex Græco nempe fonte in popularem linguam, carmine satis puro atque eleganti. Quæ Antverpiæ typis edita est anno 1553. in 12. & anno 1562. in 8.

Meminerũt nostri summa cum laude Ioan. Verzosa in *Epistolis*, Paulus Manutius item lib. III. *Epistolarum*, Nicolaus Grudius in alia *Epistola*, Calvetus Stella in *Itinere Philippi Principis* sępiúscule, Ambrosius Morales in *Antiquitatibus Hispaniæ*. fol. 26. Antonius filius in literis ad *Emmanuelem Donlope*, & *Aegidium de Mesa*, & *in Aphorismis* fol. 83.

D. GVNDISALVVS PEREZ DE LEDESMA, Legionensis Ecclesiæ Canonicus, edidit -

Censura de la *Eloquencia para calificar sus obras, y señaladamente las del Pulpito*. Cæsaraug. 1648. 8.

GVNDISALVVS RODRIGVEZ, Lusitanus, ex Sodalitio Societatis Iesu, cùm in Indiam, atque hinc in Aethyopiã ad Claudium Abissinorum Imperatorem unà cum Lusitano Legato religionis ergo trãsfretasset, nuncupavit eò veniens eidem Claudio -

De Abissinorum erroribus, & Romanæ Fidei veritate, librum, Lusitanè quidem à se conscriptum, sed quem in Chaldaicum converti fecerat. Nec non vulgari linguã -

Carta *da sua Embaixada à Etiopia, e do que las le sucedeo com o seu Rey Claudio*: quam pene totam inseruit Nicolaus Godinhus Lusitanus capiti LVIII. lib. II. *De Rebus Abissinorum*.

GVNDISALVVS RODRIGVEZ DE CABREIRA, Lusitanus, scripsisse dicitur propriã Lusitanã linguã -

Teforo *de Pobres*: hoc est interpretationem *Thesauri Pauperum* Magistri Iuliani. Hic & Castellano sermone produt Compluti. Item, si diversum est,

De Chirurgia opus; Zacuto Lusitano teste; sive *Compendio de varios remedios de Cirurgia recopilado del Tesoro de Pobres*. Olissipone 1611. aut 1614.

GVNDISALVVS RUIZ DE FIGUEROA, Pax-augustanus, inter alia poëtica, scripsisse dicitur metro antiquo (*versos de arte maior* vulgò)

La Fabula *de Psyches y Cupido*.

El Iuicio *de Paris*.

D. GVNDISALVVS DE SAAVEDRA, Cordubensis, ni fallor, edidit in Italia agens,

Los Pastores *del Betis*, carmine & prosâ textum Poëma. Trani 1633.

GVNDISALVVS DE SALAS CARCASONA, scripsit talis argumenti & inscriptionis opus,

Concordia Latina *y Castellana de concordia y libero arbitrio contra Gentiles & Paganos*; utriusque linguæ iisdem verbis (quod præter Hispanam, ut eadem Latinè sonet, alteri vix datur) pertextum. M.S. in 4. vidit D. Thomas Tamajus.

GVNDISALVVS SANCHEZ LVCERO, Hispalensis, in Granatensi Ecclesia Metropolitana Magistralis (quomodo appellare solent eum, qui Theologiam ex munere docet) Canonicus, atque in hujus urbis gymnasio ejusdem scientiæ primarius Professor, togatus olim sodalis in eo collegio, quod à fundatoribus Regum vocant, quod idem Academia Granatensis est, in vulgus dedit.

Dos Discursos Theologicos *en defensa de la Inmaculada Concepcion de N. Señora*. Hispali 1617. in 4.

Relacion *de la Pasion de Christo Señor nuestro con algunas consideraciones para meditar sus misterios*. Granatæ 1614. in 16.

Alia de eodem Intemeratæ Conceptionis mysterio tribuit ei Alva in *Militia Conceptionis*.

F. GVNDISALVVS DE SILVA, Lusitanus, Prior Alcobaciensis ordinis Cisterciensis, transtulit ex Gallico, nescio cujus, in Lusitanicum.

A Vida *de San Bernardo* libris VII. Carolus uti refert Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi* ex Angelo Manrique, qui ait floruisse circa annum MDXLI.

F. GVNDISALVVS DE SOJO, Benedictinus, aut fortè antiquior alius monachus inclytæ domus S. Mariæ Virginis de Monteferrato in Catalonia edidit.

Historia *y milagros de Nuestra Señora de Monserrate*. Barcinone 1594. 8. post antiquiores editiones annorum 1568. & 1587. Attamen prima conceptio hujus operis facta est anno MDXIV. ad instantiam D. Ioannis de Aragonia Ducis de *Luna*, Comitis de *Ribagorza*, ut ex præambula innotescit epistola ejus ad monasterii Abbatem.

GVNDISALVVS SVAREZ DE PAZ, domo Salmanticensis, in eadem Academia S. Mariæ Magdalenæ collegii togâ indutâ, Doctor Pontificii Iuris, Professórque olim renuntiatus, scripsit.

Praxim Ecclesiasticam & Sæcularem cum actionum formulis & actis processuum Hispano sermone compositis. Salmanticæ 1583. in fol. Medinæ-Campi an. 1593. fol. Pinciæ apud Andream de Merchan 1609. Francof. an. 1661. in folio.

Hic ex primario Canonum Antecessore Coruniensis in Gallecia Curiæ Senator decessit tandem Matriti XVI. die Iulii mensis, an. MDXC.

GVNDISALVVS DE TOLEDO, Gallorum Reginæ Medicus, scripsit Lugduni anno MDVIII. ad filium suum.

Epistolam, qua defendit Astrologiam, impressam ibidem eodem anno. Ita Valetius Andreas in *Catalogo Scriptorum Hispaniæ*.

GVNDISALVVS VAZ COVTINHO, Lusitanus, Santarenensis, Insulæ S. Michaëlis, quæ una est è Tertiariis, Gubernator, scripsit vernaculè.

Historia *do sucesso que na Ilha de S. Miguel ouve com a armada Ingressa que sobre à dita ilha foi, sendo Governador della Gonzalo Vaz Coutinho no anno de MDXCVII*. Olissipone apud Craesbeck 1630. 4.

GVNDISALVVS DE VILLADIEGO, natus, ut dicitur, in oppido cognomine Burgensis diœcesis, apud Salmanticenses S. Bartholomæi sodalis, an. MCCCCLXV. in eam domum tot hominum doctissimorum altricem receptus, Doctórque Iuris renuntiatus gradus omnes ascendit hujus professionis usque ad supremum, sive, ut vocant, primarium docendi munus. Evocatus deinde ad Toletanam Ecclesiam anno ejusdem sæculi LXXVI. Canonicatum Doctoralem (hic est jura docendi locus) & quidem primus gessisse dicitur. Hinc Romam destinatur à Regibus Catholicis, ut inter Rotæ, quomodo ex sedendi forma Senatum vocant Pontificium, Iudices Hispanus Iudex determinandis litibus incumberet. Qua in urbe decessit, Ovetensis jam nominatus ab iisdem Regibus Episcopus. Scripsit.

Tractatum de Hæreticis, sive contra Hæreticorum pravitatem. Item.

De

De Irregularitate, Suspensione & Interdicto Ecclesiastico. Salmanticæ 1519. fol. cui deinde *additiones* fecit Didacus Perez Professor Iuris Canonici Salmantinus, ediditq; ibidem apud Ioan. & Andr. Renaut. 1589.

De origine & potestate S.R.E.Cardinaliũ extat tom.XIII. *Tractatuum Doctorũ* Part. II.

De Legato. Tomo XI. Parte II.

GVNDISALVVS XIMENEZ DE QVESADA, elucubravit, quæ nondum typis edita est, Historiam *Neo-Granatensis* in America regni hoc titulo -

Ratos *de Suesca, o Historia del Nuevo Reino de Granada*. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali* Tit. XIV. & *D. Thomas Tamajus* laudant.

Hic ille est, qui partem illam Americę meridionalis Septētrioni oppositam penetravit primus, & à patriæ nomine (nam Granatensem fuisse lego) *Novum Granatæ Regnum* vocari voluit; *Adelātati*, ut nostrâ linguâ sonat, ejusdem regni honorem idcirco adeptus.

GVTERIVS.

GVTERIVS (vulgò GVTIERRE) DIAZ de GAMEZ, scripsit -

Historia *del Conde D. Pedro Niño*. Quam laudat Gundisalvus Argote in Indice Authorum, quibus ad describendam *Nobilitatem Bæticam* usus est. Nempe Comes fuit de *Buelna* hic Petrus Niño Ioannis II. Castellæ Regis tempore: cuius meminit Alphonsus Lopez de Haro in *Nobiliarii* lib.*IV*.cap.*VIII*.

GVTERIVS GONZALEZ, Protonotarius, & Commensalis Apostolicus, (ita se appellat) edidit -

Doctrina Christiana. Toleti an. 1564. apud Michaelem Ferrer 4.

Obiit pius hic Sacerdos direptionis Romanæ urbis tempore sacrilegorum quorumdam militum auro inhiantium crudelitate; uti refert author *Annalium urbis Giennensis*, pag. 496. Fundator quippe fuit capellæ Immaculatæ Conceptionis Deiparæ Virginis in Ecclesia S.Andreæ ejusdem urbis.

D. GVTERIVS MARQVEZ DE CAREAGA, Bæticus ex urbe *Almeria*, Iurisconsultus, postquam Segoviæ, Granatæ, atq; Matriti vicarium gessisset Prætoris (*Teniente de Corregidor* hoc munus nos vocamus) regii corporis custodibus jus dicere jussus est (& hoc quidē audit *Alcalde de las Guardas de Castilla*) demúmq; in Cancellariâ Pincianam ire Iudex criminum vindicandorum. Scripsit -

Desengaño de Fortuna. Matriti anno 1612. 8. apud Alphonsum Martin.

Invectiva *en Discurso apologetico cõtra el abuso publico de las guedejas*. Matriti 1637.

Memorial *informativo Iuridico, Politico y Historico en defensa de la Iurisdiccion civil y criminal del supremo Consejo de la Guerra*. Matriti 1647. 4.

Respuesta *a la duda, si la fiesta de la Concepcion de Nuestra Señora se debiò celebrar a los VIII. de Diziembre Domingo el año de MDCXIX*. Granatæ 1619. 4.

Por el *Estado Ecclesiastico y Monarquia Española: respuesta al Discurso del Licenciado Geronimo de Zeballos, sobre que esta Monarquia se iva acabando a causa del estado Ecclesiastico, fundacion de Religiones, capellanias &c*. Granatæ 1620. 4. ex officina Martini Fernandez.

Resolucion *Theologica y Iuridica*. Cordubæ 1638.

Decessit ferè repentinâ morte, ineunte anno MDCLII. Pinciæ, cũ pararet alia edere; quod ex literis ab eo ad me datis notum habeo; scilicet -

La verdad *sagrada de España; Santiago vino a ella, predicò a su gente, y està sepultado en ella*.

El Sol *de Reies en la tierra, y su maior Monarca Felipe IV, Nuestro Señor*.

Las Setenta *y dos preguntas que Ptolomeo Filadelpho Rey de Egypto propuso antes que los LXXII. Interpretes començasen la translacion de las Escrituras para el mejor acierto y govierno de su Reyno, traducidas y comentadas*.

El perfecto *Clerigo*: extensius & locupletius Alberti Trotii opere opus.

Versibus (nam & metrificandi arte pollebat) plura alia.

GVTERIVS PEREZ, mihi aliàs ignotus, scripsit -

Despertador *del Alma*.

Sed librum hunc *Index* noster prohititionis notâ damnavit.

F. GVTERIVS DE TREJO, Placentinus, ordinis Minorum, vir eruditione & docendi gratiâ præstans, linguarum Græcæ & Hebraicæ peritus, dedit in lucem -

Paradisum deliciarum Pauli Apostoli, in quo miro artificio eum dictis probatissimorum authorum inseruntur Epistolæ omnes ejusdem Apostoli & ad amussim exponuntur. Compluti apud Ioan. Brocar. 1538. fol.

Commentaria *in IV. Evangelia*. Hispali apud Petrum Luxan. 1554.

GVTERIVS VELASQVEZ ALTAMIRANO, Americanus, Limensis, & in ejusdem urbis Academia vespertinus legum Imperialium interpres, M.S. reliquit, Matriti diem suum obiens,

De Officio & potestate Vicarii Principis, ac de universali Indiarum administratione; duobus tomis: quos extare in D. Laurentii Ramirezii de Prado Indici Senatoris Bibliotheca restatur Antonius Leonius, qui Guterium vocat suum præceptorem.

HE-

H

HECTOR.

F. HECTOR PINTO, Lusitanus, Covilhanensis, (si verè author sub Praeceptoris nomine latere voluit in *Dialogo de veris & falsis bonis*, cui à discipulo colloquēte patria haec tribuitur, & oppidū est provinciae Beirae *Covilhaõ* dioec. Guardiensis) cùm in Academiis Conimbricensi & Salmātina juri operam dedisset adolescens, è via revocatus inter Hieronymianos sodales censeri, ad sacrámque familiam pertinere voluit. Horum in collegio quodam literis Philosophicis atque Theologicis per octennium perceptis, linguarum itidem Hebraicae, Graecaeque cognitione adhibitā, reversus in monasterium lectioni Scripturarum, atque adeo enarrationi, ut erat Latini sermonis non vulgarem peritiā adsequutus, se se totum addixit. Quo sibi foeliciter succedente consilio in Esaia Propheta, respondentéque his prioribus lucubrationibus haud inaequali plausu hominum, atque opinione, in scholam mox Conimbricensem, ut è cathedra sacras literas doceret, evocatur. Hunc locum plures annos, editis intereà in publicum aliis, tàm Latinis libris, quàm vernaculis, magna cum doctrinae, eruditionis, atque eloquentiae laude sustinuit. Attamen, ut factiones Lusitanorum extincto in Africa Sebastiano Rege, ex principatus, ut fere solet, mutatione ortas, & factiosorum hominū turbas declinaret, in Carpentanos, & sodalium coenobium, quod *Cisla* nomine prope Toletum est, deveniens ad usque extremum vitae diem in eo permansit. Visitur in exiguo lapide etiam nunc ad sepulchrum ipsius hic titulus brevitate ipsā & emphasi quadam se magnificè legentibus ostentans.

F. HECTOR PINTVS

Vixit usque ad annum MDLXXXIV. visúsque opera haec in publicam lucem emisit;

In Isaiam Prophetam commentaria. Lugduni 1561. in folio, & 1567. folio. Antverpiaeque 1567. & 1572.

In Ezechielem commentaria. Antverpiae 1570. in 4. & 1582. Salmanticae 1581. folio. Lugduni apud Stephanum Michaēlē 1584. itémq; apud Rovillios 1581.4.

In Divinum Vatem Danielem. Conimbricae 1582. Coloniaeque eodem anno in 8. Antverpiae 1595. 8. Venetiisque 1583. in 4. simúlque.

In Hieremiae Lamentationes; quibus adjungitur.

Prophetia Nahum, cum explanatione & observationibus ex Hebraeo. Siquidem hunc stylum sequutus semper fuit Hector, ut literalem priùs libri sensum explicaret, deinde ad finem singulorum capitum, ex Hebraeo, Chaldaeo, Graecóque annotationes subnecteret. Opera haec omnia Lugduni prodierunt tribus voluminibus folio. Parisiis 1617. & quinque voluminibus in 4. Coloniae 1616.

Dialogorum item moraliū panxit duo volumina proprio Lusitaniae sermone, hunc titulum operi affigens,

Imagem *da Vida Christiam*; hoc est, Imaginem Christianae vitae; cujus prior pars incerto interprete in Castellae linguam versa est, continétque sex Dialogos: *El I. De la verdadera Filosophia*: II. *De la Religion*: III. *De la Iusticia*: IV. *De la Tribulacion*: V. *De la Vida Solitaria*: VI. *De la Memoria de la Muerte*. Prodiit haec pars nostrate hâc linguā Caesaraugustae 1571. Barcinone 1572. in 8. Compluti in 8. ignotum nobis quo anno. Posteriorem vertit Gundisalvus Illescas, edidítque Metinae 1585. in 8. Quae quidem Dialogis quinque constat. *El I. De la Tranquilidad de la vida*: *II. De la Discreta Ignorancia*: *III. De la Verdadera amistad*: *IV. De las Causas* (in quo imitatus è Sanctis Patribus Iustinum Martyrem, Basilium Magnum, Anastasium, Augustinum, Iulianum Toletanum, ne dicam Ethnicos Callimachum, Aristotelem, Plutarchum, dicitur, admonente Schoto) *V. De los Verdaderos y falsos bienes*. Omnia haec simul opera, *Dialogis* etiam in Latinum ab erudito quodam Gallo conversis, anno 1590. duobus voluminibus Lugdunenses ediderunt; dein Parisienses in editione suae omnium operum anni 1617. apud Laurentiū Sonnium: cui tomum quartum haec Dialogorum versio fecit. Gallicè etiam extat *L'Image de la Vie Chrestiene*, ex Lusitana in istam linguam, Guilielmi à Cursol operā conversa, & Parisiis edita apud Guilielmum Caudiere duobus voluminibus, priore scilicet anno 1580. altero 1584.

HELENA.

HELENA DE SILVA, Lusitana, virgo Deo sacra inter Cisterecienses monasterii *de Celas* urbis Conimbricensis, perfectam reliquisse dicitur carmine Castellano.

La Passion *de Christo*.

HENRICVS.

HENRICVS, Emmanuēlis Portugalliae Regis filius, S. R. E. Cardinalis dùm esset, à Paulo III. creatus anno MDXLVI. uondúmque in successionem ejusdem regni, extincto in Africa Sebastiano Ioānis fratris filio, quod anno contigit MDLXXXVIII. admissus, scripsit Lusitanā linguā ad usum proprium.

Meditaçoēs *de Christo*. Has Ludovicus

eus Granatensis edi curavit anno 1577. in 8. Easdem Latinas à se editas Lovanii prodire fecit Antonius Senensis Dominicanus typis Servatii Sasseni 1575. & elegantiùs postea collegii Eborensis Iesuitarum sodales. De quo Rege præter Regios Historicos Rodericus da Cunha Olisipon. Antistes adiri potest in *Historia Præsulum Bracharensium*. Obiit in oppido *Almeirin* prid. Kalen. Februarii MDLXXX. quâ ipsâ die ante annos LXXVII. natus fuerat, regni sui secundo.

HENRICVS DE CVELLAR, Lusitanus, Doctor Medicus Conimbricensis; ejusdémq; Academiæ Professor, edidit -

Commentaria *in Prognostica Hippocratis; cum commentariis Galeni.*

HENRICVS GARCEZ, Lusitanus, Portuensis, fixo apud Americos in regia urbe Peruani regni domicilio, vertendis in vernaculum Castellæ sermonem Francisci illius Petrarchæ Italicorum vatum coriphæi versibus non infœliciter incubuit; longè tamen ab Hispania, veréque à patria castigatioris styli ac linguæ positus dictionis puritatem peregrinis quibusdam, è triviόque desumptis verbis corrupit: quanquam vi insurgat frequenter poëticâ. Hæc libri inscriptio est -

Los Sonetos *y Canciones del Poëta Frãcisco Petrarcha*. Matriti 1591. in 4. nè Gallicè tantùm operâ Philippi de Maldeghem Brugensis loqueretur. Vertit item è Lusitana lingua, contexens sibi è summis Parnassi verticibus lauream,

Las Lusiadas *de Camoẽs en otavas Castellanas*. Matriti eodem anno in 4. Item vulgarem fecit pedestri oratione Latinum Francisci Patritii opus -

Del Reino *y de la Institucion del que à de reinar*. Ibidem eodem anno in 4.

HENRICVS GEORGIVS ANRRIQVEZ, Lusitanus, Guardiensis, Salmanticæ Artium Professor, Conimbricæ hinc pro rectore cathedræ, in qua docetur Avicenna, tandémq; practicæ Medicinæ explanandæ loco principe functus; Albæ Duci Antonio Alvari Toletano Medicus à cubiculo erat, cum prodire fecit -

Tratado *del perfecto Medico*. Salmanticæ 1595. in 4. Latinè etiam, & quidem superiore anno,

De Regimine cibi atque potus, & de cæterarum rerum non naturalium usu, novam enarrationem. Salmanticæ apud Michaëlem Serrano 1594. in 8. de quo libro nos docuit Ioannes Antonius Vanderlindẽ in opere *De Scriptis medicis*.

D. HENRICVS DE GVZMAN, Procurator in Romana Curia pro mysterio sanctissimæ Conceptionis, scripsit -

De Immaculata Virginis Conceptione, librum unum; 1616. in 4.

De quo testis est mihi Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

HENRICVS HENRRIQVEZ, Lusitanus, Iesuita, & ex primis asseclis Ignatianæ Societatis, ad Xaverium in Indiam destinatus olim integros omnino tres & quinquaginta annos in Piscaria ora, dictus ab incolis Comorinensium Apostolus, faciendæ Christo atque Ecclesiæ frugi exegit. Proprio ad hæc sermone gentis dedit foras -

Grammaticam; *Vocabularium*; *Doctrinam Christianam duplicem, communem & peculiarem*; *Methodum confitendi*; *Vitas Christi Domini, Deiparæ Virginis & aliorum Sanctorum*. Quorum exemplar anno MDCII. inde allatum Romæ in Vaticana adservatur. Alia *contra fabulas Ethnicorum; pias preces, varióſque libellos*, vulgares ei genti reddidisse fertur.

Sanctam Deo animam in *Punicalis* oppido jam octogenarius anno MDC. restituit.

HENRICVS HENRRIQVEZ, alter à superiore, Lusitanus etiam (Portuensis quippe) Iesuitarúmque sodalis, à tenera ætate huic celebratissimæ toto jam sæculo & ampliùs familiæ formandum se literis & moribus tradidit; Philosophúsque ac Theologus eximius ab schola ista evasit. Quarum utique disciplinarum Cordubę atque Salmanticæ fuit Professor. Atque his insuper editis operibus, claráque studiorum famâ notus æqualibus, benéque de posteris meritus vixit; nempe -

Summæ Theologiæ moralis, tomis tribus Salmãt. 1591. hinc Venetiis 1596. iterúmq; ibidẽ emẽdatiùs 1600. Mogũtiæ deinde 1613.

De Clavibus Ecclesiæ. Salmanticæ in ædibus Ioannis Ferdinandi. Hoc opus, quòd contineret aliqualem defensionem regiæ cognitionis ex causa violentiæ in Ecclesiasticis negotiis, Nuntii Apostolici ejus temporis apud Regem Catholicum industriâ pessumdatum fuit, integráque editionis moles flammis tradita: furtim tamen Vulcano subrepta sunt tria aut quatuor exempla, quorum unum in Bibliotheca Scorialensi regia, duo altera apud Patres Societatis religiosè adservari famæ credimus.

Ablatus nobis est Tibure in Italia anno MDCVIII. die XXVIII. Ianuarii.

HENRICVS HERNANDEZ, Lusitanus, Artium & Medicinæ Doctor, apud Salmanticenses primarius Philosophiæ naturalis, Professor, edidit -

De Rerum naturalium primordiis sectiones VIII. Salmanticæ in folio in ædibus Iuntæ: hoc est, de rerum naturalium primordiis, de his, quæ ad causas, ad mutationem & motum, ad locum & locatum, ad vacuum, ad tempus, ad infinitum pertinent.

F. HEN-

F. HENRICUS A SANCTO HIERONYMO, Lusitanus, ordinis Prædicatorum, Artium Magister, habuit in Tridentina Synodo Dominicâ die primâ Quadragesimæ anni MDLXII. eam quæ Brixiæ hoc eodem anno edita est, Concionem -

De Calamitatibus Ecclesiæ: Lovanii etiam inter alias prelum passam olim, nupérque Parisiis anno 1667.

HENRICUS MARTINEZ, regius Cosmographus, scripsit -

Repertorio *de los Tiempos y Historia natural de Nueva España*. Mexici 1606. in 4. Quod opus, unà & authorem laudat Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali*, titulo XVII.

F. HENRICUS DE MAUROY, Franciscanus, larva est Hispani cujusdam, qui latere voluit sub hoc hominis extranei ac religiosi nomine, scribens erudité adversus Ioannis Martini Siliczi S. R. E. Cardinalis ac Toletani Præsulis sententiam, consiliúmque excludendi ab Ecclesiæ hujus beneficiis eos, qui ex majoribus Hebræis aut Mauris prognati essent. Libri titulus,

Apologia in Archiepiscopum Toletanum, & ejus asseclas, pro Iudæis, qui de Christo bene sentiunt &c. Parisiis 1553. in 4.

F. HENRICUS DE MENDOZA, ordinis Eremitarum, N. Comitis Cluniensis filius, S. T. Magister in provincia sua Castellæ, scripsit -

El Privado *Christiano*. Matriti anno 1626. in 8.

D. HENRICUS SUAREZ DE MENDOZA & FIGUEROA, lusit Hispanicé ad imitationem veterum Græcorum Heliodori, Achillis Tatii, Longi Sophistæ,

Eustorgio, *y Clorilene, Historia Moscovitica*. Matriti 1629. in 4.

HENRICUS VACA DE ALFARO, Cordubensis, Medicus Doctor, edidit Limæ Indorum -

Proposicion *Chirurgica, y Censura judiciosa en las dos vias curativas de heridas de cabeça, comun y particular, y eleccion desta, cõ una epistola de la naturaleza del tumor, y otra del origen y patria de Avicenna*: quam quidem ultimam eruditionis nomine Zacutus laudat. Hispali apud Ramos Bexarano 1618. in 4.

HENRICUS DE VALDERRABANO, Peñarandæ propè Durium incola, D. Francisco Stuniex Mirandæ Comiti nuncupavit -

Libro *de Musica de Vihuela, intitulado Silva de Sirenas*. Pinciæ apud Franciscum Fernandez de Cordoba 1547. in folio.

F. HENRICUS DE VILLALOBOS, Zamorensis, ex familia fratrum Minorum provinciæ Sancti Iacobi, domóque Salmantina, postquam Theologiæ docendæ plurium annorum operam sodalibus commodasset, rude jam donatus, familiarique hujus ordinis appellatione Lector emeritus, addiscendæ, docendæque morum Theologiæ sic destinato animo concepit votum, ut vel integris viginti duobus, sive (ut Vvaddingus ait) triginta annis, nil aliud egerit, curas & labores omnes in eam facultatem collocans, in quam se se vocari intelligebat. Dedit ergó Hispanicé, quò ad eos etiam, qui Latiné haud scirent, utilitas dimanaret,

Suma *de la Theologia moral y canonica*; duabus partibus: Salmãt. apud Didacũ Cussio 1622. Valẽtiæ 1629. 1630. fol. & post alias editiones sextùm Matriti 1649. Gallicè eadẽ prodiit interprete F. Leone Baccone Provinciali Præfecto Aquitaniæ, Parisiis 1646. Item Latiné, atque Italicé conversam haberi in pretio ait Vvaddingus.

Manual *de Confessores*. Salmãticæ 1625. in 8. Pampelone 1625. Oscæ apud Petrum Blusson 1630. Matriti apud Franciscum Martinez 1643. & apud Didacum Diaz de la Carrera 1653. in 8. Hæc *Summa* illa est *Theologiæ* redacta in compendium.

Obiit Henricus in eadem urbe Salmantica circa annum MDCXXXVII. ut scribit Lucas Vvaddingus in *De Scriptoribus ordinis Minorum*.

HERMICUS.

HERMICUS CAIADUS (adscititio, ut credo, nomine juxta sæculi stylum, Henricum quippe Erasmus appellat) Lusitanus, in Italia floruit Latinâ eruditione & Poësi, exeunte XIV. sæculo, ineuntéque XV. scilicet ab anno MCCCCXCV. ad usque MDI. quo typis excusa sunt ejus -

Eclogæ & Silvæ & Epigrammata; Bononiæ apud Benedictum Hectorem in 4. Quæ editio cùm ad manus devenisset Alexandri VII. Pontificis Maximi, déque authore sciscitaretur optimum atque eruditissimum virum Ioannem Bonam Cisterciensem monachum reformatum, quocum & aliis hujus notæ hominibus, pomeridianis, hoc est, subcessivis horis, de quocumque eruditionis genere verba solebat humanissimé ac citra omnem dignitatis fastum conferre, atque ille hujus nostri laboris conscius certiorem de eo eruditissimum ac benignissimum Pontificem reddidisset; accipe, ait Alexander, codicem, & ad eum perfer, qui talem Spartam adornat; ne forté hoc scriptore, atque eo non contemnendo careat Hispana Bibliotheca. Ex his carminibus quædam de Hermico, seu Henrico datur colligere: transiisse cum nempe in Italiam Angeli Politiani famâ commotum,

tum, quem tamen eò veniens extinctum invenit; Philippum Beroaldum audivisse, atq; ei charum fuisse; Alvaro & Annâ parentibus natum; ex Ioannis Regis, sive Emmanuelis successoris voluntate applicuisse animum studiis legum; gessisse quoque in hoc morem Nonio Cajado consanguineo suo: ad quem missum fuit elegans tetrastichon istud;

Legibus incumbo, Noni, tua jussa sequutus:
Namque jubere potes, & Pater, & Dominus.
Ingenium, Musas, vitam tibi debeo; Cæsar
Non dare plura potest, non dare plura Deus.

De Hermico (quem Henricum appellat *Cajadum*) Erasmus in *Ciceroniano* agens *fœlicem* eum censet *in epigrammatibus*, & *in oratione soluta facilem ac promptum*. Adjungam Philippi Beroaldi de eodem judicium in responsione ad Ludovicum Tessiram (*Texeira* intelligo) qui editionis author fuerat, eámque Beroaldo direxerat. *Est Hermicus Lusitanus* (ait) *in condendis poëmatis ingeniosus, elegans, florulentus: habet Venerem, habet salem: sunt illi verba Latina, sententia poëtica, versus emunctii: concludit ex Epigrammatistarum lege decenter & falsè*. &c. Celebrat Cajadus ex Lusitanis, quorum esset aliqua in literis fama, *Ludovicum* ipsum *Tessiram*, *Ludovicum Mellum*, *Ioannem Castelbrancum*, & *Gomezium* Theologum; *Franciscum* item *Sengladam* Hispanum & alios; Bononiæ, Florentiæ, Ferrariæque, usque ad superioris sæculi primum, uti jam diximus, annum peregrinatus. Reliquum vitæ nos latet. Adeo vivunt in scriptis homines, atque ex scriptis vixisse noscuntur.

HIERONYMVS.

D. HIERONYMVS ABARCA DE BOLEA & PORTVGAL, nobilissimus vir Aragoniæ regni, circa annum MDXLI. in oppido suo *Cadrete* dicto Regum istius scribebat historiam. De quo ita censet Hieronymus Surita, digniùs eum atque ornatiùs omnibus; se antiquioribus in eo argumento versatum fuisse. Atque is quidem (ait) *eâ prudentiâ & facundiâ est, eóque ingenio, ut, si debilissimâ non uteretur valetudine, nemo alius in re hujus momenti publico desiderio majori cum elegantia satisfacere posset*. Hæc Suritæ verba ex Hispanis Latina reddidimus, quæ Ioannes Franciscus Andreas Vstarrozius transcripsit, hominem laudans, in *Elogio* authoris libri *Del Genio de la Historia* nuncupati.

HIERONYMVS DE AIALA, Burgensis, in oppido *Osorno*, quód Palentinæ diœcesis est, proprio verbo muneris, *Beneficiatus*, scriptum penes se adservat librum.

De la Nobleza *de Castilla*, cum insignibus uniuscujusque familiæ versicolori opere distinctis: quod ex relatione *D. Antonii Lupian & Zapata*, alibi jam hac in Bibliotheca laudati compertum habeo.

HIERONYMVS DE ALCALA IAÑEZ, Segoviensis, Medicæ artis Doctor Valentinus, in patria eam exercuit, edidítque

Milagros *de Nuestra Señora de la Fuencisla, grandeças de su nuevo templo, y fiestas que en su translacion se hicieron por la ciudad de Segovia año de MDCXIII*. Salmanticæ 1615. in 8. Deinde poëtico argumento

El Alonso, *moço de muchos amos*; duabus partibus. Altera Matriti anno 1624. altera Pinciæ 1626. prodiit. Tandem morali

Verdades *para la vida Christiana*. Pinciæ 1632. qui ipse annus hominem extinxit pridie Kalendas Novembris.

F. HIERONYMVS DE ALCOZER, Dominicanus, Theologus Magister, in lucem protulit hoc titulo librum,

Subida *de Monte Sion*: sive de cognitione Dei per contemplationem quietam. Valentiæ 1509. in 4.

F. HIERONYMVS DE ALDOVERA & MONSALVE, ordinis Eremitarum S. Augustini, quem quidem in Aragonensi provincia semel atque iterum, tertióque fuit moderatus. Cæsaraugustæ vespertinis horis docuit sacram scientiam, jámque rude donatus, cùm & scholasticis lectionibus, atque unà ecclesiasticis ad populum habendis concionibus quadraginta annorum tempus exegisset, prelum cogitare cœpit; cui quidem commisit

Discursos *en las fiestas de los Santos*; tomis tribus; quorum primus Cæsaraugustæ prodiit anno 1625. secundus ac tertius duobus proximè sequentibus annis in 4. Propè diem edendos quinque alios jam tunc in se receperat, nempe quartum *De materiis diversis*: V. & VI. *De Quaresma*: VII. & VIII. *De Christo y su Madre*, quos vidi nusquam.

Obiit annis plenus Cæsaraugustæ anno MDCXXX.

F. HIERONYMVS DE ALICANTE, Capuccinus ex eo oppido (nam ita nuncupari hæc amat religiosorum secta) & provincia Granatensi, scripsisse dicitur

Las *Grandezas de España* an. 1646.
Teste mihi Luca Vvaddingo.

F. HIERONYMVS DE ALMONACIR, sacrum ordinem Prædicatorum in domo Civitatensi, Theologiámque inde fuit professus inter domesticos Burgis, Pinciæque, ac mox in Academia Complutensi, cathedris Sacræ Scripturæ, ac vespertina, ut vocant, moderatis palmarius plusquam semisæculo interpres. Hoc in loco, rude etiam donatus literaria, sacræque doctrinæ Professorum Decanus, ac rerum Fidei Censor, in magna vixit nostrorum hominum existimatione, insignique admodum solidæ, quam ei assidua sacra-

rum Scripturarum lectio peperit, sapientiæ famâ. Supereſt ab eo opus elegans, & planè doctum, ſcilicet -

Commentaria in Canticum Canticorum Salomonis; Ad Garſiam Loaiſam Philippi Principis Præceptorem. Compluti 1588. in 4.

Quod quidem exceptura ipſe in ſe ſuſceperat author alia Commentaria in *Quintum D. Matthæi caput*; *Pauli Apoſtoli ad Ephesios Epiſtolam*; *Sermonem Dominicum*, & *Pſalmos* quoſdam, nec non & *Scholaſticarum Controverſiarum centurias*. Nullus tamen, ut credo, ſeſe promiſſo exſolvit ſexdecim integris annis adhuc in vivis manēs: è quibus octogenarius anno quarto poſt ſexcenteſimū demigravit.

D. HIERONYMVS ALTAMIRANO, Matritenſis, Iuriſconſultus, Didaci filius, quem regius Caſtellæ Senatus Advocatum Fiſcalem multâ prudentiâ juris virum ſuperioribus annis allegit ferè ſimul & amiſit, Salmanticæ datâ civilibus ſtudiis operâ, varióque ornatus literarum genere, dedit foras, quò, juxta Poetæ dictū, fortes creari fortibus oſtenderet,

In Titulum XLVIII.C. De Filiis Officialium milit. qui in bello moriuntur. lib. XII. Commentarium, ſeu de muneribus continuandis in filios recordatione parentum. Matriti anno 1648. fol.

HIERONYMVS DE AMPÔS, Commendator (ſic Præfectos domorum vocant) ordinis S Antonii, ſcripſit -

Silva *de varias queſtiones naturales y morales con ſus ſoluciones ſacadas de Griegos y Latinos*. Valentiæ ſumptibus Societatis Bibliopolarum, 1587. 8.

Directorio *eſpiritual del alma prudente*. Matriti apud Petrum Gomez, an. 1593. in 8.

Manual *y Directorio de la oracion vocal del Alma Chriſtiana*. Ibidem apud viduam Petri de Madrigal, 1600. in 8.

D. HIERONYMVS ANTONIVS DE MEDINILLA & PORRES, Toparcha locorum de *Bocos*, *Remolino* & *Rozas*, ordinis militaris S. Iacobi Eques, Strator regius, laudabiliter exercuit ſe, dum vixit, gerenda in republica variarum urbium Prætor, adminiſtrandáque pecunia regia. Edidit Hiſpanè, dum Prætor eſſet Cordubenſis urbis,

La Vtopia *de Thomas Moro, ex Latino* illius translatam. Cordubæ anno 1637. in 8.

Item -

El Metodo *de la Hiſtoria de Iuan Bodino*, inter ſchedas reliquit.

Obiit circa annum MDCL....

HIERONYMVS DE ARBOLANCHE, Navarrus, Tudelenſis, carmine ſcripſit -

Las Abidas; ab Abide Gargoris filio vetere Hiſpaniæ Rege. Cæſaraugustæ apud Ioannem Millan. 1566. 8.

HIERONYMVS ARDIT, Alcañizienſis, ex Aragonia, Cæſaraugustanus tamen civis, ſcripſit -

Blaſones *de Ceſaraugusta*.

Quod opus adhuc M. S. laudant Scriptores Aragonenſes, & inter alios Vſtarrozius.

F. HIERONYMVS AZNAR & EMBID CARDONA, Aragonius, in Communitatis, ut vocant, Bilbilitanæ oppido *Aniñon* prognatus, Eremita Auguſtinianus, Concionatórque inter ſuos emeritus, ſcripſit -

Expulſion *juſtificada de los Moriſcos Eſpañoles, y ſumma de las excelencias del Rey D. Felipe III*. Oſcæ 1611. 8. Hic liber nomine prodiit *Petri Aznarii Cardonæ* Hieronymi nepotis, qui tamen in nuncupatoria epiſtola ei, cujus eſt, operæ laudem tribuit. Scripſiſſe etiam affirmatur -

De la *Concepcion de Nueſtra Señora*. Oſcæ an. 1620. 4.

D. HIERONYMVS BAÑVELOS, edidit -

Eſtado *de las Filipinas y ſus conveniencias*. Mexici 1638.

F. HIERONYMVS BAPTISTA DE LANVZA, natalem locum fortitus eſt Aragoniæ oppidum *Ixar*, parentes verò Michaëlem Baptiſtam de Sellan, & Catharinam de Lanuza notæ utrumque nobilitatis; ex quibus & Martinus Baptiſta de Lanuza *Magnus* ut vocant, *Iuſtitia Aragonum*, revera magnus procreatus fuit. Valentiæ hic ad Prædicatorum familiam admiſſus Ludovicum Bertrandum, ſanctitate illuſtrem, inſtitutorem adeptus fuit; quem quidem tribuere ſolitum fama prodit Hieronymo diſcipulo, cùm de eo ſermo incideret, ſcientiæ & intellectus dona cœlitus communicata. Præcipuum ſtudiorum profectum Salmanticæ domui S.Stephani, ad ſapientiæ hoc & religionis domicilium translatus, debuit. Inde Valentiam doctorus ipſe inter ſuos Theologiam, quam exactiſſimè hoſpes didicerat, revocatur. Cujus ſtudii eam partem, quæ ſacros libros explanatione pervios reddit, Cæſaraugustæ etiam laudabiliter profeſſus eſt. Aragoniæ provinciæ bis præfuit, atque ante impletum poſterioris muneris tempus, anno ſcilicet MDCXVI. Balbaſtrenſibus in eodē Aragoniæ regno fuit Epiſcopus datus: atque ab hac Eccleſia XXIV. Auguſti MDCXXII. in Albarazinenſem ejuſdem regni translatus. Hujus ſi doctrinam ſpectemus, ſalutarem quidem illam, quâ non minùs docti, quàm boni efficimur, quæque in ſapientiſſimis ejus commen-

mentariis Orbi Christiano cōmunicata est, datum hac tempestate nobis existimare possumus, cui veram & germanam eruendi ex sacris literis in homiliis solemnibus, quibus Ecclesia utitur, Christianæ pietatis & disciplinæ sensus formā acceptam referremus. Si ad vitam & mores, résque toto vitæ tempore ab eo sanctè gestas nos convertamus, piissimæ ejus doctrinæ omnia hæc apprimè respondere docebimur ab his, qui hominem vel datā operā, vel ex occasione laudarunt; quos Vincentius Blascus de Lanuza, de eo agens in *Aragonensi Historia* lib. V. cap.XLIII. enumerat. Quibus omnibus præferri debet Hieronymus Fuster Dominicanus Aragoniæ Provincialis Præfectus, qui de vita Hieronymi nostri satis magno volumine commentatus est, quam in epitomen contrahere meditabatur, cum è vivis fuit ereptus, & Emmanuël Faria de Sousa Lusitanus Martini Lanuzæ jam laudati Encomiastes disertus. Conceperat animo Hieronymus, nec tamen priusquam superiorum præcepto ad mandandum literis in utilitatem communem quidquid sibi elucubraverat, adigeretur, Evangelia omnia quadragesimalia commentariis lustrare & inlustrare, itsque Latinis: cujus propositi specimen dedit, cùm publicavit -

Tractatuum Evangelicorum tomum primum continentē Tractatus VII. *De Quadragesimæ Institutione, & cineris cærimonia: De Iejunio; De Eleemosyna; De Inimicorum dilectione* duos, totidemque *De Jejunio & tentationibus Christi Domini*. Cæsaraugustæ anno 1612. in folio, qui deinde ex officina Veneta Iuntarum prodiit duobus voluminibus an. 1630. in 4.

Sed mutavit sententiam, sive consilio isto suo potiorem habuit obsequii rationem Philiberto Sabaudiæ Ducis filio Barcinone tunc commoranti reddendam. Hujus enim voto ut satisfaceret, quadragesimales vernaculæ linguæ conciones coram ipso habitas, sed insigniter locupletatas prelo subjecit, quæ hoc titulo prodierunt inscriptæ,

Homilias *sobre los Evangelios que la Iglesia Santa propone los dias de la Quaresma*; tribus voluminibus. Quorum primum prodiit Balbastri an. 1621. reliqua sequētibus annis. *Quadragesimalium* hæ *Homiliarum* inscriptione donatæ prodierunt Latinè ab Onesimo de Kien Capuccino Prov. Coloniensis, Antverpiæ, quatuor voluminibus, anno 1640. 4. Lugdunique apud Guilielmum Barbier & Ioannem Girin an.1659. fol. & Francofurti. Quarum & *Compendium* Coloniæ editum est anno 1655. in 4. Easdem quoque Gallicè convertit Ludovicus Amariton ordinarius Concionator & Eleemosynarius Regis Galliarum, Parisiis editas an. 1646. 4. Pertinet Onesimi de Kien ordinis Min. jam laudati, Flandri, *Medulla Cedri Libani, sive conceptus prædicabiles super Dominicas totius anni ex Homiliis Quadragesimalibus Hieron. Bapt. de Lanuza*. Antverpiæ anno 1653. in 4. & Coloniæ 1655. 4.

Posthumæ etiam prodierunt Ioannis Laurentii Cairosæ Dominicani operā -

Homilias *sobre el Evangelio, que se propone en la solemnidad del Santissimo Sacramento del altar*. Barcinone 1626. Quæ Latino quoque sermone redditæ Antverpiensibus typis mandatæ sunt 1650. 4.

Desiit Hieronymus inter vivos agere anno MDCXXV.

HIERONYMVS BASILIVS DE BENGOCHEA, Dominici à Bengochea singularis eruditionis viri, ad quem extat Iusti Lipsii epistola quædam, regiæ civilium causarum Cæsaraugustanæ Curiæ Senatoris, civísque Teruelensis filius, Doctor Theologus, & in hac ipsa regia urbe & gymnasio Professor, *Maellæ*que Rector, edidit -

Vida *y martyrio de Santa Susana Princesa de Vngria*; cujus reliquiæ adservantur in æde quadam hujusmet oppidi *Maellæ* sacra Cæsaraugustæ 1630. 4.

Apologiam pro Cæsaraugustana urbe, in causa tumultus Antonii Perezii in eām adventus occasione concitati, adversus narrationem Antonii Herreræ regii Chronographi, Latinè ab hoc authore scriptam laudat in *Aragonensibus Chronicis* Vincentius Blascus, ineditam hucusque, ut suspicor.

F. HIERONYMVS BERMVDEZ, ordinis Prædicatorum, sacrā & humanā doctrinā spectatus vir, Latinum Poëma in laudem Ferdinandi Alvarez de Toledo Albani Ducis composuit inscriptum -

Hesperoida; atque ipsum postea in Hispanum convertit carmen lege consonantiæ solutum, glossásque adjunxit. Manere hāc interpretationem penes nobilem quemdam Compostellanæ urbis refert Ludovicus Muñoz in *vita Ludovici Granatensis lib. III. cap. V.*

HIERONYMVS DE BIVAR, scripsisse dicitur -

Coronica *del Reyno de Chile*; M.S. adhuc, teste Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica. Tit. IX.*

HIERONYMVS DE BLANCAS, Cæsaraugustanus, Martini ejusdem urbis civis (eos qui ad regimen urbis admittuntur, hoc verbo appellant) & Notarii filius, Valentiæ sub disciplina viri eruditissimi Petri Ioannis Nunnesii latinas literas eā alacritate & successu didicit, ut gradiore jam & maturā ætate parē se non temerè aut immodestè existimaverit supplendo in patria Historia quidquid Zurita magnus vel intactum reliquerat, vel intentus universitati rerū nō ita plenè aut

elabor atè pertractaverat. Itaque pro Historici munere sibi in locum illius e vivis erepti injuncto paraleipomena rerum Aragonensium, quæ succenturiari, attexive non indigna essent clarissimi viri lucubrationibus, aggressus voti sui factus compos est. Idque Latinis commentariis, nulli eorum, quæ res hominum gestas hoc sermone persequuntur, ulla ex parte cedentibus, si majestatem dictionis & elegantiam, nec non summam in evolvendis veterum rerum documentis fidem, iisque solerti ac defæcato examine dijudicandis maturitatem consideremus. Hi sunt-

Aragonensium rerum Commentarii: quo in opere breviter memoratis rebus à Zurita jam descriptis, in Iustitiæ Aragonum Magistratu, quod veluti Palladium est inclytæ hujus gentis, eorúmque, qui post receptam à Mauris Cæsaraugustam ei præfuerunt, historia illustranda præcipuam operam voluit author impendere. Prodierunt hi primùm Cæsaraugustæ anno 1588. deinde in Systematis *Hispaniæ Illustratæ vol.III.* Et hos quidem ipsos vernaculâ linguâ conscriptos sive ante, sive post editionem Latinam, servari Cæsaraugustæ apud Iacobū Aznarium Iuris Canonici Professorem Ioan. Andreas Vstarrozius hujusmet regni Chronographus scriptum reliquit. Quorum scilicet Commentariorū nomine author *Historici accuratissimi* appellationem promeruit à Cæsare Cardinali Baronio tomo XII. ad an. MCXVIII. sect. XVIII. Qui iterum Blancæ summam industriam commendat tom. XI. ad annum MLXXIV. sect. LVII. Multus quoque est in extollendo hujus scripti merito Ant. Augustinus in epistola, quæ ei subjicitur.

Edidit etiam -

Tabulam in Fastos Magistratuum Iustitiæ Aragoniæ. Cæsaraugustæ 1587. Quorum veluti Commentarii sunt hi quos supra laudavimus.

Icones Regum positas in regia Cæsaraugustana aula, cum inscriptionibus, ejusdem curâ depictas in domo, quam vocant Deputationis. Ibidem 1587.

Hispanè verò -

Modo *de proceder en Cortes de Aragon*. Itémque -

Las Coronaciones *de los Serenissimos Reyes de Aragon*. Quæ duo opuscula Ioannes Andreas Vstarrozius supra laudatus edidit Cæsaraug. 1641. in 4.

De los Obispos *de Zaragoza*, non nihil eum commentasse constat ex quibusdam ipsius epistolis, quæ ad diversos datæ per manus eunt, admonente Lanuza in *Aragoniæ Historia* tom. II. lib. XX. cap. VIII.

Tratado *de la venida de Sant Iago à España*, tribuit ei D. Michaël Martinez del Villar in *Interpretatione quorumdam Epigrammatum Domus del Pilar*.

Cæsaraugustæ obiit Hieronymus nullâ prole ex Margarita Malo coniuge relictâ, secundo die Decembris MDXC. tumulatúsque fuit in S. Engratiæ monasterio.

HIERONYMVS BRIOSO, Hispalensis, scripsit Latinâ linguâ -

Compendium rerum memorabilium. M.S. fuit olim in Bibliotheca D. Petri de Castro Hispalensis Antistitis: quem deinde apud se habuit Alphonsus Sanchez Gordillo Presbyter ejusdem urbis. Vidit Rodericus Caro.

HIERONYMVS DE BRITO, Lusitanus, apud Conimbricenses Theologiæ studiosus, habuit pro more ad universam Academiam, edidítque in publicum -

De Scientiarum, disciplinarúmque omnium laudibus orationem. Conimbricæ apud Ioannem Barrerium 1554. in 4.

HIERONYMVS BRVN, scripsit ex Gallico desumens,

Lo mas noble *del Cerco de Paris, que hizo el Duque de Nemurs Gobernador de los cercados; y el socorro, que embiò el Rey D. Felipe con los Duques de Parma y Humena*. Cæsaraugustæ apud Ioannem Escarrilla 1591. in 8.

HIERONYMVS CALVO, Aragonius, scripsit -

Luz *del entendimiento, como nos emos de apartar de las vanidades, y seguir las virtudes*. Valentiæ 1594. in 8. apud Alvarum Franco.

F. HIERONYMVS CAMARGO, Dominicanus, S. Theologiæ Professor Limensis, edidit -

Analogorum librum. Limæ.

HIERONYMVS CAMPAN, oriundus ex *Ontiñente* oppido regni Valentiæ, Sacerdos, Latinè, Græcéque valde doctus, Poeta in schola principis urbis floruit, atque edidit -

Varii carminis librum, anno 1550. authore mihi Gaspare Escolano lib. IX. *Historiæ Valentinæ* cap XXXVIII.

HIERONYMVS DE CAMPOS, scripsit -

Manual *de oraciones*.

D. HIERONYMVS CANCER, ætate nostrâ in jocis carmine pangendis, atque fundendis, reliquáque poëticæ facultatis laude pares habuit paucos, Matriti in Curia degens; præcipuè ejus, qui ante non multos annos placere cœpit, hodiéque ludicra maximè in re summa cum voluptate auribus excipitur, æquivocorum, uti appellant, vocabulorum usus: quo in genere cum paucissimis contendere, reliquos omnes superare visus fuit. Metrica hujus opera urbanitate & facetiis plena viderunt lucem Matriti sub hoc titulo,

Obras

Obras *de D. Geronimo Cancer*, anno 1651. in 4. Comœdias quasdam unà cum aliis Hieronymus, actibus inter se, ut in morem ivit ultimi hujus temporis, distributis, laudabiliter scripsit. Matriti obiit Septembri mense MDCLV.

F. HIERONYMVS CANTON, Valentinus gente, Augustinianus instituto vitæ, doctus vir atque elegantis ingenii, prosam, seu versam orationem formaret. Ordinis sui apud provinciales Valentinos fuit Præfectus; edidirque -

Vida *y milagros del B. Padre y Señor D. Thomas de Villanueva de la orden de S. Augustin, Arçobispo de Valencia*. Barcinone 1623. 4.

Ordinario *de los Oficios divinos segun el uso de la Iglesia*. Ibidem 1606. in 4.

Excelencias *del Nombre de IHS*. Ibidem. 1607. in 8.

Instruccion *divina, Angelica y humana del principio, medio y fin de todas las virtudes en comun y en particular*; vario metri genere. Valentiæ typis Silvestri Sparza 1633. in 4.

Denatus est Valentiæ anno MDCXXXVI.

HIERONYMVS CARDOSVS, Lusitanus, Lamecensis, Poëta & Orator Latinâ linguâ disertissimus, omniúmque in ea gente eruditorum suæ ætatis hominum judicio probatus & laudibus exornatus, imbuit plures annos domi suæ juventutem studiis humanitatis in urbe Olissiponensi; quod velut sacrarium quoddam frequentari ab his debere, quicumque humanioribus disciplinis delectarentur, Hieronymus Osorius V. C. Silvensis Episcopus in literis ad eum olim datis affirmabat. Prelum viderunt hactenus, quod sciam, hæc ejus opera;

Epistolarum *familiarium libellus*; Ioanni III. Regi dicatus. Olisipone 1556. 8.

Oratio *pro rostris habita Kalendis Octobribus Olissiponensi Academiæ de laudibus omnium disciplinarum, anno XXXVI. supra sexquimillesimum*. Conimbricæ 1650.

De Præteritorum & Supinorum *ratione*, libellus.

Dictionarium *ex Lusitano in Latinum sermonem sive Latino-lusitanicum, & vice versa Lusitanico-latinum, cum Adagiorum fere omnium perutili expositione*. Olissipone 1562. in 4. & Conimbricæ 1587. in 8. & 1588. ex recognitione scilicet Sebastiani Stochameri Germani apud Ioannem Barreiros.

Aliorum ipse spem fecit in *Epistolis*, sed nescio an ediderit. *Poëmatia* quædam ejus laudat Valerius Andreas.

HIERONYMVS CARRANZA, Hispalensis, Iesu Christi militię Portugallensis eques, armorum, ensis præcipuè, ad defensionem sui & offensionem hostis tractandorum artem post antiquiorem Ioannem Pons Perpinianensem, qui theoricum nescio quid hujus artis edidit, autodidactos ipse, hoc est, sine ullo præceptore, ad praxim primus reduxisse videri potest: quam quidem N. Medinæ-Sidonię Ducem se docuisse alicubi reliquit scriptum. Anno MDLXXXIX. in Americam se contulit, provinciæ *Honduras* nuncupatæ gesturus regimen. Vnde ad nos reversus diu vixit, ab urbanitate ac liberalium disciplinarum cognitione & à pietatis studio non parum commendatus. Edidit -

De la Filosofia *de las Armas, de su destreza, y de la agression y defension Christiana*. Luciferi Fano (vulgò *Sanlucar*) 1569. in 4. & 1582. in 4. Ferdinandi Herreræ, Christophorique Mosqueræ à Figueroa carminibus celebratum opus; in quo cives & amicos suos Ioannem Mallaram sub *Melissi*, Ferdinandum verò Herreram sub Philandri, Peramatum quoque Medicum sub *Polimarchi* confictis nominibus ad dialogum urbanè introducens, variis undique quæsitis dextréq; tractatis rebus lectorem docet simul ac detinet. Hæc tamen diffusior docendi forma occasionem dedit D. Ludovico Pacheco de Narvaez Philippi IV. Regis nostri hujus artis præceptori *Compendium suum Philosophiæ ac rectæ armorum tractationis Hieronymi Carranzæ* formandi.

HIERONYMVS CASADO, Aragonus ex oppido *Paracuellos de Xiloca* prope Bilbilim, seu mavis Calatajubium natus, Ecclesiæ Albarracinensis Archidiaconus, scripsit Tractatum Hispanum -

De Satisfacion. Valentiæ 1591. 8.

HIERONYMVS CASTILLO DE BOBADILLA, Medinæ-Campi in lucem editus circa annum MDXLVII. fœlicissimè ad juris utriusque ac totius antiquitatis & humanitatis studia sub optimis Legalis scientiæ Emmanuele Costa & Aria Pinelo, aliisque liberalium artium præceptoribus direxit Salmáticæ omnes ingenii atque industriæ vires. Cujus rei argumento est, quód septemdecim tantùm natus annos *Relectionem* §. *Augerius, L. Qui Romæ D. De verb. obligationibus* in patria coram frequenti auditorio recitaverit; Salmanticæque sequenti anno ducentarum juris thesium, magnam partem novarum & paradoxarum, propugnatorem sese obtulerit. Vnum atque viginti annis natus accepit Academica (ut vocant) Doctoratus insignia, vicésque Rectoris Pacensis urbis: de quo tunc ab eo gesto munere, aliisque memoratis ipsi credimus conferentes *Polítices* ejusdem, quam mox laudamus, lib. II. cap. XIII. num. 32. cum libro I. cap. VI. num. 40. & cap. VII. num. 22. Ab hoc tempore per viginti quatuor annos jurisdictionem plures per Hispaniæ urbes laudabiliter administravit. Veniens deinde ad curiam defendendis litibus

litibus navavit operam; quousque ad Pinciæ urbis conventum Iuridicum mitteretur pro Fisci tuendis juribus: quo in munere extremum diem vidisse fertur. Scriptum reliquit insigni doctrinâ, eruditione, atque elegantiâ non multis comparandum opus, scilicet -

Politica *para Corregidores y Señores de Vassallos en tiempo de paz y guerra, y para Prelados* &c. Matriti 1597. duobus tomis. Medinæ-Campi 1608. Barcinone 1616. nuper iterum Matriti. Quod quidem si in Lacones incidisset, non minùs quàm Dicearchi Messenii conscriptum *De Republica Spartiatarum* opus, Suida authore, in Ephororum Prætorio audientibus adolescentibus quotidie legi propter excellentiam scriptionis lege sanxissent.

HIERONYMVS DE CHAVES, Hispalensis, Mathematicus, scripsit -

Tratado *de la Esfera, que compuso el Doctor Iuan de Sacrobusto, con muchas adiciones, traducido con escolios y figuras*. Hispali 1545. in 4. apud Ioannem de Leon.

Chronographia, *ò Repertorio de los tiempos*. Ibidem 1554. & 1580. apud Ferdinandum Diaz.

Tabulas duas *Geographicas* confecit, alteram *Hispalensis territorii*, quæ in *Theatro* visitur *Abrahami Ortelii* & aliorum, alterâ *Americæ*, quam non edidit.

HIERONYMVS DE CONTRERAS, qui Centurionis se titulo dignosci in libris editis voluit, in publicum edidit -

Dechado *de varios sujetos*; sive elogia virorum illustrium Hispaniæ, partim solutâ oratione, partim ligatâ. Cæsaraugustæ 1572. apud Bartholomæum Noguera. Compluti 1581. in 8.

Selva *de Aventuras*; cùm alibi, tum Cæsaraugustæ 1615. in 8. Quem librum jucunditatis nomine Laurentius commendare solet Palmyrenus in variis locis suorum operum. Hunc Gallicè vertit Gabriël Chappuys, Lugdunique edidit 1580. in 16. apud Benedictũ Rigaud, teste Verderio.

HIERONYMVS DE CORDVBA, Pincianus, scripsit -

Orationem De Christi Domini in Cælum ascensu ad Vrbanum VIII. habitam in templo Vaticano. Romæ apud Mascardum 1624. 4.

F. HIERONYMVS CORREA, Lusitanus, ordinis Prædicatorum Lusitanæ provinciæ, (ut apud ejusdẽ Chronographũ legimus scripsit, ignotum mihi an Latinè, an vernaculè,

De Concordia scientiarum.

De Privilegiis Ordini Dominicanorum à Sede Apostolica concessis.

Memoria illius ad annum sexcentesimum supra millesimum extat.

HIERONYMVS DE CORTEREAL, Lusitanus, ex nobili familia hoc in regno editus, aliũde tamẽ ad nobilissimas Bastanorũ,& Mẽdozarum Castellæ familias pertinens (quod ipse de se jactat excusans quod Castellanè nonnunquam scripserit) plurium liberalium, atque viro nobili dignarum artium cognitione & exercitio delectabatur, præcipuè pangendis versibus, quo in genere dedit foras Lusitanicâ linguâ -

Sucesso *del segundo cerco de Diu estando D. Ioaõ Mascharenhas por Capitaõ e Governador da fortaleza ò anno de MDXLVI*. Olissipone 1574. quod opus carmine Castellano vertit Petrus de Padilla ordinis Carmelitarum sodalis,& publicavit Compluti in 8. anno 1597.

Naufragio, *e lastimoso sucesso da perdiçam de Manoel de Sousa de Sepulveda, e Dona Lianor de Sa sua molher & filhos vindo da India pera este Reino*, &c. Olissipone apud Simonem Lopez 1594. in 4. Poema istud, in quo sibi potissimùm author placebat,non nisi mortuo eo typis editum est Antonii Sousæ generi curâ.

Castellanorũ quoq; sermone, quẽ perfectè calluit,versibúsque à lege consonantiæ liberis,

Felicissima *Victoria concedida del Cielo al Señor Don Iuan de Austria en el golfo de Lepanto de la poderosa armada Otomana*. Olissipone 1578. 4. apud Antonium Ribeiro.Celebratur hic carmine quodam Antonii Ferreiræ, quod inter ejus opera extat pag 27.

HIERONYMVS CORTES, Valentinus, hæc ex literis mathematicis nota sibi proferre, quò in publicum prodesset, voluit,

Lunario *y Pronostico perpetuo*. Valentiæ 1598. Barcinone 1599. Cæsaraugustæ 1604. Compluti 1617. in 8.

Libro *de Fisonomia natural, y varios secretos de naturaleza*. Cordubæ 1601. in 8. Cõpluti 1612. 8. atque aliis locis in 8.

Arithmetica practica. Valentiæ 1604. 4. apud Ioannem Chrysostomum Garriz.

Libro *de los Animales terrestres y volatiles*. Valentiæ 1615. in 8. aliás, *Propriedades de animales, y virtudes que nos enseñan*.

Plura alia, si vita ei longior contigisset, foras daturum, civis ejus scripsit Petrus Augustinus Morla in Præfatione *Emporii Iuris*, in qua Valentinos omnes bene de literarum studiis, déque posteritate meritos refert simul & laudat:

HIERONYMVS DE COSTIOL, Catalanus, ut suspicor, edidisse fertur -

Coronica *del Señor D. Iuan de Austria*. Barcinone 1572.

HIERONYMVS DE COVARRVBIAS HERRERA, Rivi-sicci incola, author est libelli sic nuncupati,

La Enamorada *Elisea* 1594. 8. prosaico-metricè scripti.

F. HIERONYMVS DE CRVCE, monachus Hieronymianus, S. Theologiæ Magister, in cœnobio Matritensi lector olim sacræ hujus scientiæ, quæ de moribus Christianis disserit, opus tripartitum defendendis, justéque temperandis apud nos statutis pro puritate, & nobilitate sanguinis frequentibus excogitavit. Hæc nempe inscriptio est, & argumentum operis:

Defensa *de los Estatutos y noblezas Españolas, destierro de los abusos y rigores de los Informantes*; tribus partibus, I. est *Respuesta Apologetica al discurso del P. F. Agustin Saluzio de la orden de S. Domingo*. Hic nempe Saluzius Xerecienfis, Philippo III. Regi Cathol. à concionibus, eximius Ecclesiastes, cujus est (aut certè sub ejus nomine alius latere voluit) *El Discurso sobre la Nobleça de España*: & hic in eo argumento totus versatur, ut memoratorum statutorum vim, & justitiam prorsus enervet, sanctionésque hujusmodi, quotquot capacitatem suscipiendorum munerum ex puritate sanguinis candidatorum admetiuntur, acerrimè reprehendat. Altera pars, sive liber II. *De la moderacion de las Informaciones*. Tertia declamationes continet; *En que se persuade à los Principes, consejos y communidades la moderacion de las informaciones y el destierro de algunos abusos*. Cæsaraugustæ 1637. in folio.

Huic successurum pollicitus olim fuit opus aliud, cui titulus, *Illustrado Estoico*. Scilicet libri Iob ex placitis Stoico-Christianis elucidatio, quæ prodiit hujusmodi notâ insignis - Iob Evangelico. Cæsaraug. 1638.

HIERONYMVS CVCALON, scripsit -

Apostillas, *& Repertorium ad Philippi Decii lecturas super Tit. de Regulis Iuris*. Quod celeberrimi Iurisconsulti celeberrimum opus sic exornatum ediderunt Lugduni Ioannes Franciscus Lignanius & fratres apud Ioannem Crespin anno 1525. in 4. *eruditissimi utriusque juris juvenis* elogio Cucalonem donantes.

HIERONYMVS DOMENEC, Valentinus, Iesuita, ex primis Ignatii Patriarchæ sodalibus, magnâ vir pietate, & religionis observantiâ, primus Siculæ provinciæ res administravit, deinde in Aragonia ad suos reversus Præfecti vices, scripsit Siculis anno MDXLVII.

Catechismum, in toto regno authore ipso Protege usurpatum.

HIERONYMVS DOMINGVEZ TELLEZ, scripsit -

Nuevo memorial *de la difinicion de los Sacramentos*.

F. HIERONYMVS A SANCTO ELISEO ordinis Carmelitarū reformatorum, scripsit -

Sermones *de Nuestra Señora*. libro uno circa annum MDC.

Hippolytus Maraccius ex relatione Pauli ab omnibus Sanctis, in *Appendice* M. S. *Biblioth. Marianæ*.

D. HIERONYMVS ESPERT, Catalanus, Prior Cartusianorū Scalæ-Dei, an. MDCLXIII paratum editioni habebat, interalia,

De Theologia mystica super Sanctum Dionysiū Areopagitam; ut refert Iosephus Valles in *Historia* sua *Fundationum Hispanarum Cartusiani ordinis Monasteriorum*, pagina 124.

D. HIERONYMVS FERNANDEZ DE MATA, dialogum scripsit brevē ac disertum hâc inscriptione.

Crates *y Hipparchia marido y muger Filosofos antiguos*. Matriti ex officina regia anno 1637. 8.

HIERONYMVS FERNANDEZ DE OTERO, Carrionensis, Antonii Ferdinandi, qui *de Pascuis & Iure pascendi* scripsit, forsan frater, collegii Hispanorum apud Bononienses sodalis, in eáque Schola Vespertinis horis Canonum sacrorum Interpres: Neapoli aliquando jus civile professus, forensia tandem attigit, Iudex ad Brutios missus, atque item ad Apulos, nec non & copiarum militarium creatus Iuridicus, indéq; in magna vicariæ, ut vocant, Curia Neapolis urbis criminum vindex. Gregorio XV. à cubiculo fuit, atque utriusque Signaturæ Referendarius, Auriensis item Ecclesiæ Decanus & Canonicus: Sardis demùm & in Hispania Ellerenēsibus Inquisitor datus, terúmque Fidem tangentium arbiter. Scripsit -

Selectarum Interpretationum Iuris librum, Bonon. 1613. 4.

Diversarum Iuris quæstionum librum. Neapoli 1619.

De Actionibus, Tractatum, Calari 1628. 4. apud Anton. Galcerin. Hispanè verò-

El Maestro *del Principe*. Matriti 1633. in 4.

F. HIERONYMVS FERRER, ordinis Minorum regular. observantiæ provinciæ Aragoniæ, in qua ei natales, pius æquè vir, atque doctus, Cæsaraugustæ sacris concionibus habendis diu vacans scripsit -

El Soldado Christiano; ad Professores Tertii ordinis S. Francisci, 1612.

Platicas *para todos los Domingos y fiestas desde el I. de Adviento hasta la Purificacion*. Cæsaraugustæ, 1625. in 4.

El Christiano reformado *y los exercicios de los Hermanos Terceros*. Burgis 1621. 8. apud Petrum Huidobro.

HIE-

HIERONYMVS DE FLORENCIA, Complutensis, Iesuitarum sodalitatem in patria fere puer amplexus, in Theologiæ Professorem eximium, móxque in commendatissimum elegantiâ & gravitate morum atque sermonis sacrarum concionum artificem evasit. Cujus Evangelici officii prudentissimâ exhibitione, quod mansuetudine is, severitatéq; ad gratiam usque illorum, quos reprehenderet, miro profectu condiebat, se se viris principibus, Regúmque nostrorum Philippi III. & IV. animis atque totius curiæ intimum reddidit. Margaritæ quippe Austriacæ, Elisabethæque Borboniæ inclyti nominis Reginarum, necnon & Caroli, ac Ferdinandi Iuventutis nostrę Principum cōfessionibus pręesse jussus, consilio interim publicæ rei momenta, regio nutu passim accitus, expedire solebat. Porrò quatuor ante mortem annis in sęvam incidens paralysim, decubuit, latuitque sibi ac Deo vacans ad annum usque MDCXXXIII. quo è vita duobus minor septuagenario demigravit. Ex ejus concionibus in curia habitis hæc lucem viderunt alienâ curâ,

Marial, *que contiene varios sermones de todas las fiestas de Nuestra Señora à las Magestades de Filipo III. y IV.* duobus tomis. Compluti apud Ioannem de Orduña 1625. folio.

Oraciones funebres *en las exequias del Rey D. Felipe III. de la Serenissima Reina D. Margarita, de la Emperatriz D. Maria, del Arçobispo de Toledo D. Garcia de Loaisa*: variis locis & annis editas.

Sermones *de Santa Teresa en su Beatificacion; y de la Asumcion de Nuestra Señora en su dia.*

Exercicio breve *de cada dia* in usū Reginę Hispaniarum conscriptum.

Carta *à su provincia de la muerte y virtudes del P. Gaspar Sanchez de la misma Compañia de IHS.*

HIERONYMVS FRANCISCVS CASTAÑA, edidit-

Romances *I. Parte.* 1604. in 8.

HIERONYMVS DE LA FVENTE PIEROLA, regius Pharmacopola, edidit librum artis suæ sic nuncupatum-

Fons & speculum claritatis, per quem diversi modi, res etiam, quæ observanda, de Medicinarum rectificatione purgantium ob artis beneficia, præcipuéque lotionis secundum Ioannem Mesuem clarissimè collucent, &c. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1609. folio, iterúmque 1647.

HIERONYMVS DE FVNES, Professor Theologus in schola Mexicana, scripsit, seu vertit ex Bellarmini vernacula-

La Arte *de bien morir*. Barcinone 1624. in 8.

F. HIERONYMVS FVSER, Dominicanus, provinciæ suæ Aragonensis aliquando Præfectus, Censórque Theologus apud Iudices religionis, disertè scripsit-

Vida *del venerable y Apostolico varō el Ilustrissimo y Reverendissimo Señor D. Fr. Geronimo Baptista de Lanuza del orden de Predicadores Obispo de Balbastro y despues de Albarrazin*, in folio.

F. HIERONYMVS GARZIA, domo ex oppido *Calaceite* regni Aragoniæ, Hieronymianus ad Sanctæ Engratiæ urbis Cæsaraugustanę sodalis, in eóque cœnobio, cui & præfuit, Theologiæ illius, quę moribus prospicere nata est, lector, vir apprimè doctus, & Augustino Barbosæ ac Antonino Dianæ hujus sæculi ornamentis per literas notus, ac doctrinę nomine cōmēdatissimus. Bęticā provinciam visitatoris munere lustrasse eum oportet, qui se hujus muneris appellatione dignosci nonnusquam voluit. Scripta ab eo extant-

Suma moral *de las excelencias del Sacerdocio Evangelico, y obligaciones de los Ecclesiasticos.* Cæsaraugustę 1644. in folio.

Compendio *de Eleccion de Prelados, especialmente Regulares.* Ibidem 1649. in 8.

Politica *Ecclesiastica Regular y secular*; duobus voluminibus; quorum prius anno 1648. posterius autem anno 1652. typis edita Cæsaraugustanis prodierunt. Quibus accedere debuit volumen tertium, quod quidē author hoc ipso anno MDCLII. editioni habebat paratum.

HIERONYMVS GIRAVA, Catalanus, domo Tarraconensis, Mathematicarum disciplinarum studiosus, edidit-

Dos Libros *de Cosmografia*. Mediolani 1556. in 4. Obiisse eum, cùm Imperatoris Caroli nomine rationes Ducatus Mediolanensis putavisset, dúmque iret ejusdem rei causâ Neapolim, testatur Ludovicus Pons de Icart in libro *De las grandezas de Tarragona* capite XLII.

F. HIERONYMVS GOMEZ, ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, provinciarum Castellę & Portugalliæ Theologus, vir doctus, atque ingenio fœlix, scripsisse fertur-

Super Psalmum Miserere mei Deus &c.

Indicem, seu repertorium copiosissimum ad opera V. C. Ludovici Granatensis.

In Divi Hieronymi Epistolas argumenta breviora, & ex his sententias in gratiam scholasticorum ad calcem earum præfixit.

Claruit circa annum MDXCVII.

HIERONYMVS GONZALEZ, oriundus ex oppido *Arnedo* Calagurritanæ diœcesis, in Romana Curia, & Pontificio Rotæ, ut vocant, Senatu causarum defensor, scripsit docté,

&c. laudato Senatui nuncupans.

Glossema, sive Commentationem ad Regulam VIII. Cancellariæ, de reservatione mensium & alternativa Episcoporum. Romæ apud Stephanum Paulinum 1604. in folio, atque iterum 1611. & Coloniæ 1615. folio.

Presbyter fuit, & Clementis Papæ VIII. familiaris, atque utriusque Iuris Doctor. Romæ obiit XXX. Octobris MDCIX. ut in sepulchro legitur ad S. Iacobum Hispanorum in Vrbe.

F. HIERONYMVS GRACIAN, A MATRE DEI cognominatus, anno quadragesimo quinto supra sesquimillesimum Pinciæ editus est, dum ibi parens Didacus Gratianus Carolo Imperatori à secretis in comitatu regio versaretur, Ioanna Dantiscia matre, quæ ipsa Ioannem Dantiscium Equitem Polonum Regis sui ad eumdem Cæsarem legatum habuit parentem. Compluti Philosophiam, suscepto etiam ante vicesimum ætatis annum Magisterii pileo, Theologiámque simul & sapientiæ præcepta sub Alphonso Deça Iesuitarum sodali, eximio illo utriusque studii professore didicerat, in collegiis Artistarum (ut vocant) ac Theologorum educatus; atque adeo Philosophiam ipse docuerat, cùm Carmelitarum nudipedum recèns natam religiosæ familiæ sectam pietatis studio incensus apprehendit. Bonum factum, quod veteres dicebant, si non altissimo Dei providentiæ arcano, hinc, unde is tranquillè vivendi instrumenta sibi paraverat, calamitatum omnium, quæ animo accipiuntur, vis ac moles ad ipsum permanaverit: imò bonum factum, quia ad conscientiæ securum & imperterritum, maláque hujusmodi, quód sibi cum Deo conveniret, in lucro, ut fama est, ponentem. Principio ei quidquid honoris & observantiæ signum domi esse potuit, in manus venit. Nam vice Apostolica priùs Carmelitas omnes provinciæ Bæticæ, tàm antiquos, quàm reformatos visitavit; deinde horum non ultra ab illis prioribus jura petere jussorum provinciam Hispanicam primus rexit. Tandem in Lusitania prioris similem, sed in excalceatos tantùm, censuram exercuit. Nata hinc, sive justa, sive secus, in illius actiones & consilia inquirendi occasio: seditque sodalium animis constans de eo judicium, minùs bene cum ordinis sui strictis rationibus, quæ quidem ad seponendum Deo interiorem hominem, evellendúmque ab externis omnibus tendunt, laxiorem illius & latiorem rebus extrà, quamvis salubriter, gerendis animum convenire. Huic inde adversatus noster, quà vìa potuit, sodalium sententiæ, rationes suas sic præcipitavit, ut re maturè diu deliberatâ abeundum ei esse ab hoc ordine, atque in alium quemvis, excepto tamen alterius sectæ Carmelitarum, transeundum, Iudices, quibus commandatum hoc fuit negotium, pronuntiaverint. Quo fulmine ictus Romam se contulit; ibique Cartusianos, strictioris observantiæ Minores, Dominicanos, Capuccinos, ut se admitterent, sollicitans passus ubique fuit repulsam. Augustinianis demum excalceatis, Papæ ipsius Clementis VIII. jussu, statim atque à Sicilia, in quam diverterat, Vrbi se restitueret, aggregandus, in mari à Piratis Africanis captus est, atque Vticam, mox & Tunetū perductus. Captivitate hic plusquam biennii fortiter exantlatâ, pretióque sui tandem persoluto Romam repetiit; quo demum in loco meruit ab eodem Pontifice vicem ejus dolente, animíque adversus contraria nitentis & erecti vires contemplante, sodalibus Carmelitis, qui ritum sequuntur veterem, commendari, hujúsque ordinis habitu, quasi restitutus in integrum, circumvestiri. Nec diu post in domū concessit Petri Deçæ S.R.E. Cardinalis, atque Hispaniarum Protectoris, à consiliis ei ut esset Theologicis. Hinc, sæcularis annus dum verteret, in Hispaniā, & quadriennio exacto in Belgium tetendit; ubi cùm constituisset, quatenus poterat subditus, vitæ suæ rationes, anno tandem MDCXIV. plusquam septuagenarius decessit Bruxellis; vir corporis & animi dotibus, doctrináque multiplici, sedato & perspicuo, nec minùs alacri ingenio, ac singulari memoriâ præcellens; durus idem, ac perpessitius, pérque omnia aspera jactatus, ut Socratem alterum, (de quo hæc Lucius Seneca) sed Christianum & veræ sapientiæ sectatorem redderet. In cujus commendationem, etiam si aliis deficeremur, abunde erat testimonium sodalis Teresiæ Virginis sanctimoniâ inclitæ gravissimum, non semel aut bis tantùm, nec perfunctoriè, sed exaggeratè ei, ac sæpius redditum vitæ ad normam instituti nascentis, atque profectum miris modis attemperatæ. Pia multa scripsit, & varia, quorum en catalogum. Volumine uno continentur sequentia.

Dilucidario del verdadero espiritu &c. en que se declara la doctrina de la Santa Madre Teresa de IHS. Matriti 1604. Bruxellis 1608. in 4.

Mystica Teulugia colegida de lo que escriviò S. Buenaventura del verdadero camino del Cielo, con un Itinerario de la perfeccion, que es declaracion de las tres vias purgativa, iluminativa y unitiva. Bruxellis 1609. in 4. *Camino del Cielo, ò mystica Teulugia de San Buenaventura, con declaraciones del M. F. Geronimo Gracian*, prodierat jam antea Matriti apud Michaëlem Serranum 1601. in 16.

Tratado de como se a de dezir la Missa y oficio divino.

Declaracion del Padre nuestro.

Declaracion del Ave Maria.

Sumario de Oraciones y Meditaciones.

Abecedario espiritual; Missas varias de devocion, Rosarios y Coronas.

Tratado de la Confession y Comunion: Re-

Regla de bien vivir. Cæsaraugustæ hic prodiit.

De la Oracion *Mental*.

Vida *del alma, libro que trata de la Imitacion de Christo &c. Apologia contra los que ponen la perfeccion en la aniquilacion total*. Bruxellis 1609. in 4.

Lampara *encendida*, hoc est, de perfectione religiosa; ex primis & potioribus, quæ in lucem emisit. Pampelone 1588. in 8. Matriti 1604. in 8.

Vida y muerte *del Patriarcha S. Iosef*. Valentiæ 1602. in 8. Italicè prodiit ex officina Veneta Petri Bertani 1613. 8. Gallicè *Grandeurs de S. Ioseph* inscriptus Parisiis liber prodiit 1619. in 8.

Estimulo *de la Propagacion de la fee, y vinculo de hermandad entre los Padres descalços del Carmen y de S. Francisco*. Olissipone anno 1586. in 8. Deinde Bruxellis ita nuncupatum, *Zelo de la propagacion de la Fee*. 1609.

Tratado *de la Redencion de cautivos*; in quo miserrimus captivitatis status ante oculos ponitur. Bruxellis 1609.

Discurso *del mysterioso nombre de Maria*. Ibidem 1612. Simoni à Roxas ordinis Sanctissimæ Trinitatis Elisabethæ Borboniæ Serenissimæ Hispaniarum Reginæ à confessionibus, inclyto vitę sanctimoniâ viro, nuncupatus.

Velo *de una Religiosa*.

Regla *de la Virgen Maria*.

Leviathan *engañoso*, hoc est, de peccatis, quæ falso nomine virtutum nobis imponunt. Bruxellis 1614.

Musica *espiritual*.

Declaracion *de las virtudes, y fundaciones de Santa Teresa de IHS*.

Sermon *de la fundacion de Carmen*. Duo hæc edita sunt Bruxellis 1611.

El devoto *peregrino*.

Conceptos *de divino amor sobre los Cantares*: ad imitationem B. M. Teresiæ de Iesu; cujus in quædam hujus sacri libri loca pias admodum meditationes ediderat priùs ipse annotationibus illustratas (editū vidimus hoc titulo, *Conceptos del Amor de Dios escritos por la B. M. Teresa de IHS con unas annotaciones del M. F. Geronimo Gracian*. Valentiæ 1613. apud Petrum Patricium Mey in 8.) Adjungitur, *Arte breve de amar à Dios dividida en ocho reglas segun las ocho, que ponen los cantores para saber cantar*. Bruxellis 1612. in 8. Valentiæ 1623.

Arte *de bien morir*; saluberrimum opus, atque eruditionis plenum, non diu ante mortem elucubratum.

Omnia hæc uno, uti diximus, volumine, post alias singulorum editiones, typis prodierunt Matritensibus anno 1616. in folio. Foras dedit & alia separatim; nempe-

El Soldado; in Belgio editum libellum non minùs eruditum, quàm utilem, & jucundum, adversus Hæreticos.

Sermon *de las Quarenta tentaciones*. Romæ.

Cerco espiritual *de la concienc[i]a tentada*. Romæ 1596. 8.

Lamentaciones *del miserable estado de los Atheistas destos tiempos*. Bruxellis 1611. in 8.

De la Disciplina regular. Italicâ linguâ loquens, operâ Ioannis Antonii Bovii prodiit Venetiis 1600. in 8.

Arbol prodigioso *de doce modos de de reçar el Rosario*. Florentiæ.

Tratado *del Iubileo del Año Santo*. Hunc Italicè convertit Iacobus Bossius, Melitensis Historiæ author, ediditque Romæ 1599. apud Zannettum. Prodiit quoque Hispanè anno 1600. in 8.

Sufragio *de las Animas de Purgatorio*. Et hoc etiam Italicè reddidit Franciscus Sardonati, atque edidit Romæ 1603. in 8. typis Caroli Vellietti.

Tratado *de los siete Angeles Principes, sus oficios y nombres*; nescio quo idiomate.

Permulta alia, ut erat ingenio facili & copioso, reliquit apud fratrem germanum Thomam Gracianum manuscripta. Andreas Marmolius ea refert in libro, quem de rebus Gratiani nostri conscripsit atque edidit; nec nos reticebimus.

Armonia mystica; *de la antiguedad y sucession de la Religion del Carmen en otavas con comento*.

Ottras *Historias grandes de la orden*.

Libro *sobre el Apocalypsi de S. Iuan*.

De los *Consuelos y desconsuelos* &c.

Dialogos *de la feliz muerte, libros, y otras cosas de la Santa Madre Teresa de IHS*.

Espiritu *de la Beata*; sive Tractatum, quo explicat methodum à se in precibus ad Deum fundendis, & illum meditando servatum. Plura ex eo fragmenta Marmolius adducit in capite XVI.

Peregrinacion *de Anastasio*: Dialogum scilicet De peregrinationibus suis & laboribus.

Otras *dos relaciones de su Cautiverio*.

Vitoria *de la Fee*: variorum fasciculum, quæ vidit ipse, aut ab aliis accepit, lectu jucundum, si prodiret in lucem.

Del Iubileo *del Año Santo*; Hispanicè. Sed hunc typis editum jam fuisse manet in superioribus annotatum.

Disciplina Regular; fortè archetypū illius, quod Venetiis prodiisse diximus.

Varias cartas *y opusculos*.

Flores Carmeli:

Ceguedad de Babilonia, adversus quasdam novas hæreses.

De Potestate Papæ adversus librum D. Ferdinandi de las Infantas.

Sufragio *de las Animas*.

Varios opusculos; *De la Regla de Soret. Suma del libro de San Iuan Patriarcha. Chro-*

Chronografia Carmelitana. Reforma de Religiones. De los cinco Talentos de la Hipocresia contra las hijas del Amor proprio. Consejos breves semper & ubique. Alas del Aguila. Hieroglifica sacra. &c.

Examen *de Espiritus.*

Dialogos *de los Estatutos de la orden.*

Vn Tratado *pequeño sobre los* Cantares.

Mystica Scriptura, grandi volumine captivitatis tempore ordinatum.

Artificio *metaphisico para disputar en todas las ciencias*

Pentecosmia, *de cinco mundos*, grandi volumine.

Floresta Africana *de los Martyres de Turquia, Berberia y otros modernos.*

Confessionario *de Esclavos.*

Modus disputãdi cõtra Sarracenos, & Iudæos.

Apologia *contra Agibaçalema.*

Architectura *de Vitrubio,* reddita, ut credo, in vernaculam linguam.

Abecedario *de las cinco lenguas Griega, Hebrea, Arabiga, Bozna, y Latina.*

Otra suma *de muchos opusculos: Collationes Patrum. Vida de San Angelo. Altar de Elias. Arado de Elsfeo. Cueva de Elias. Tratado de la Melencolia, intitulado, El cerro del relaxado* &c. *Noviciados de los Carmelitas descalços. Recreaciones santas. Dialogo entre Angela y Eliseo. Desafios. Dialogos de la Perfeccion,* & alia plura.

Scripserunt de Hieronymo nostro plures præter laudatum jam Marmolium, F. Franciscus de S. Maria in *Historia Reformationis Carmelitarum*, F. Marcus Antonius Cassanate in *Paradiso Carmelitici decoris*, Fr. Angelus Manrrique Pacensis Episcopus in *vita Ven. Annæ à Iesu*, lib. I. cap. I. Daniel à Virgine Maria in *Vinea Carmeli*, Antonius Sanderus in *Cœnobiographia Brabantia*, in *cœnobio Bruxellensi Carmelitarum*. Insignia & omni commendatione majora sunt S. Theresiæ testimonia variis in locis suorum operum, quæ dudum publici juris facta; nec minus in epistolis ante paucos annos editis, quarum quinque ad eum datæ; In I. ad Philippum II. Regem, in secunda ad D. Teutonium Brigantinum, Eborensem Antistitem; XIII· ad Ioannem Baptistam Rubeum Carmelitarum Præfectum Generalem. Insignéque hujus eximii viri elogiũ continent notę ad epistolam XXII. Illustrissimi sanctitate vitæ, dignitatéque ac doctrinâ Ioannis Palafoxii à Mendoza Oxomensis Episcopi.

F. HIERONYMVS DE GVADALVPE, Hieronymianus sodalis, à patrio municipio, ut credimus, siquidem sacra hæc familia hunc morem habet, nuncupatus, recèns absolutâ Laurentinâ domo amplissimâ & magnificentissimâ primus ibi Sacra Biblia interpretatus est, Sanctæ ad hæc Inquisitionis Cæsaraugustanæ Censor Theologus. Scripsit-

Commentaria in Hoseam Prophetam Christianæ Philosophiæ præceptis piè accommodata, adjectis observationibus Evangeliorũ Concionatoribus accommodatis cum parabolis elegantissimis. Cæsaraugustæ 1581. folio. Lugdunique 1587. in 8. Tertiò locupletata eadem à Gabriele Gyrelo Florentino prodierunt Venetiis 1604. in 4. Dedit etiam, Talaverensis domus Præfectus cùm esset,

Sanctissimi, maximéque Sanctæ Ecclesiæ Doctoris Hieronymi Presbyteri Stridonensis vitam ex ipsius potissimùm scriptis contextam. Toleti apud Petrum Rodriguez 1597. in 4.

Videtur ille quidem transiisse ad sodales Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum, quo religioso titulo censebatur, cùm edidit olim à se jam promissa-

Commentaria in sacrum S. Lucæ Evãgelium, scilicet in priora VI. capita dumtaxat. Valentiæ 1595. folio. Quorum authorem Hieronymum Guadalupensem cœnobii Valentini sodalem laudat Ioannes à Figueras in *Chronico ordinis Sãctissimæ Trinitatis* pag. 266.

HIERONYMVS GVDIEL, Compluti medicam artem profitebatur anno MDLII. quo ipso anno à D. Ioanne Tellez Giron Vreniæ Comite ante alios invitatus ad Vrsaonensem scholam per eos dies eximio munificentiæ argumento ab ipso erectam, ut fundamenta jaceret perennaturæ ibidem ex his literis gloriæ, quæ corporibus humanis medẽtur, huc sedem transtulit; vixitque ibi ad Philosophiæ studia veterum nostræ gentis monumentorũ lectionem curiosè adjungens. Præsertim toto animi pondere aliquot annos illustrandæ huic familiæ, cujus beneficiis tàm largiter fruebatur, incubuit. Tandémque prodire fecit ejus rei eximium commentarium, hoc titulo,

Compendio *de algunas Historias de España, donde se tratan muchas antiguedades dignas de memoria, y especialmente se da noticia de la antigua familia de los Girones.* Compluti apud Ioannem Iñigez de Lequerica 1577. in folio.

HIERONYMVS DE GVEVARA, Hispalensis, unde se esse in librorum editorum fronte confirmavit, ad Segoviam tamen urbem originem parentum referebat. Societatis Iesu presbyter factus, ex quo domi confecto studiorum tyrocinio sese maturum ostendit excolendæ literis juventuti, morum Theologiam docere jussus, crebris interea ex ambone sacro habitis ad populum concionibus, eximiam sibi hujus officii laudem comparavit. Quippe qui exquisitâ ingenii sagacitate in inveniendis, doctrinæ verò eruditionisque præstantiâ in confirmandis earum argumentis ante alios censebatur. Edidit-

Commentariorum in Matthæi Evãgelium,

lium, tomos tres; sive his tribus justis voluminibus explicari cæptum, nec finitum primum caput Matthæi . . . .

De Augustissimo immaculatæ conceptionis Marianæ mysterio. Matriti an. 1640. in folio, attribuit ei Hyppolytus Maraccius in *Appēdice Marianæ Bibliothecæ* hactenus M.S. Valde tamen vereor ne portio sit prius laudati operis.

HIERONYMVS DE HEREDIA, Catalanus Eques, Dertosæ natus, Poëta, edidit-

Guirnalda *de Venus casta*. Barcinone anno 1603. in 8. Item ex Italico Antonii Minturni -

El Amor *enamorado*. Ibidem eodēanno.

Parabat eo tempore, quo hæc prelo committebat, volumen variorum carminum; *De las Lagrimas de S. Pedro; & Rimas espirituales y morales*.

HIERONYMVS DE HVERTA, Escalonensis, Medicus Doctor Pincianus, Philippo IV. Regi à cubiculo, Compluti prima stipendia fecit in literis, æqualium nemini præstantis ingenii fœlicitate inferior. Contulit se deinde in Curiam, Ioannis & Ferdinandi Mendoziorum fratrum, quorum posterioris nomē Illiberitana Synodus ab eo illustrata in cumulo honestissimæ laudis posuit, officiis invitatus. Quo loco cœpit medicinam factitare, nec non & successivis horis Plinii immensum opus, quod tam magna est Medicinæ pars, in vernaculum vertere, ne tantùm Italicus sermo Landini, Dominicique beneficio, aut Gallicus Antonii Pineti magnum hoc naturæ theatrum, ex quo semel aliis quàm Romanis hominibus patere cœpit, impleret. Nec deinde cessavit apud eum laborem, postquam Philippus II. Rex maximus studiorū assertor præcepti calcar addidit, priora quædam hujus interpretationis tentamenta legere in tali negotiorum æstu neutiquam dedignatus. Secessit post aliquot annos, amissâ uxore, filióq; unico Carmelitis regulæ strictioris in sodalitium dato, in Vallis Mauri oppidum, mox Argandæ substitit; usque dum à Philippo IV. evocatus in domum regiam Medicus conditionem accipiens, quod reliquum vitæ fuit, in Curia mansit. Ejus scripta;

Historia natural *de Plinio ampliada con escolios y anotaciones*; ad eumdem Philippum Regem IV. duobus voluminibus. Matriti an. 1624. Prior pars undecim priores libros, posterior reliquos continet. Et quidem seorsim editæ sunt, & quasi in cōspectum seu specimen totius operis ante multos annos partes quædam: nempe, *Traduccion de los libros de C. Plinio Segundo de la Historia natural de los Animales con anotaciones curiosas*. Hæc est librorum VII. & VIII. interpretatio. Matriti ex officina Ludovici Sanchez an. 1599. in 4. deinde etiam, *Traduccion del libro IX. De la Historia natural de los Pescados del mar, de lagos, estanques y rios*, Ibidem 1603. 4.

Problemas *Philosoficos*: ad D. Gasparem de Guzman Olivarum Comitem. Matriti an. 1628. 4.

De la *Precedencia de España debida à sus Catolicos Reies*. Editum & hunc eo ipso fuisse tempore, quo ablatus fuit è vivis author, ad me detulit Hieronymus à Conceptione Carmelita is, quem superfuisse unicum ab eo filium dixeram, Provincialis jam inter suos Præfectus, religiosæ vitæ merito spectatus satis. Lusit etiam adolescens facili, nec ineleganti carmine Hispanico fabulosum Poëma, cui titulus -

Florando *de Castilla, Lauro de Cavalleros, en otava rima*. Compluti an. 1588. 4.

Nec non & latino sermone -

De Immaculata Conceptione B. Virginis Mariæ Panegyricum, in quo quid naturale, & quid supernaturale in ea fuerit, ostenditur. Matriti 1630. 8.

Septuaginta jam natus annos decessit, redempti orbis MDC... in domo Carmelitica S. Hermenegildi Matritensi terræ mandatus.

F. HIERONYMVS DE IESV MARIA, Franciscanus reformatus provinciæ S. Antonii regni Portugalliæ, vir probatæ pietatis, M. S. reliquit editioni paratum volumen hujus inscriptionis,

Series Sacræ Scripturæ. Ex relatione hujus provinciæ Romam missa.

F. HIERONYMVS à S. IOSEPHO, Aragonensis ex *Mallen* hujus regni oppido, antequam renuntiaret sæculo inter sodales Carmeli excalceatos *Hieronymus Esguerra de Rozas* dictus, Ferdinandi filius fuit supremi rerum Italicarum in Curia nostra Senatus Patris, acri vir ingenio, multáque eruditione, nec vulgari eloquentiâ. Scripsit.

Dibuxo *del Venerable P. Fr. Iuan de la Cruz*. Matriti 1629 Prodiit cum viri sanctitate eximii operibus mysticis. Item aliud ejusdem argumenti opus justæ magnitudinis pro rei dignitate, cum hac inscriptione -

Vida del *Venerable P. Fr. Iuan de la Cruz primer descalço Carmelita*. Ibidem anno 1641. in 4.

Historia *del Carmen descalço*. Matriti 1637. Hæc tamen domesticis non placuit, ideo nec publicata fuit.

Genio *de la Historia*. Cæsaraugustæ apud Didacum Dormer. 1651. 4.

Parabat *Vitam S. Bertholdi*, cujus ipse meminit volum. I. laudatæ *Historiæ Carmelitarum* lib. I. cap. IX. Item -

Historia *de Nuestra Señora del Pilar*, Duodecim annorum laborem, ex qua cum ægerrime tulisset cancellari ac subduci plura in

in Cōfessu, sive, ut vocāt, Diffinitorio suæ provinciæ, antequam typis traderetur, morbo inde contracto obiit MDCLIV. Hujus quoq; legitur epistola quædā Latina in præambulis ad secundum volumen *Martyrologii Hispani*.

F. HIERONYMUS LARIOS, Dominicanus (aliis est ordinis Mercenariorum) cujus meminit Stephanus Corvera in *vita Dom. Mariæ Cervellonia cap. XXXIX.* scripsit-

A r t e *de la Lengua Mame.* an. 1607. quæ propria est cujusdam tractus Novæ Hispaniæ.

F. HIERONYMUS DE LEMOS, Segoviensis, Hieronymianus ad cœnobium Parralis monachus, libellum edidit doctum sane & pium, septem dialogis comprehensum, quem *Turrim David* Latino, quo erat scriptus, idiomate vocavit. Hunc morte præventus in schedis reliquit anno MDLXIII. Cui tamen pro Latino, hoc est, germano ipsius authoris, successit alius Hispanicus à sodali Hieronymiano quodam malè consutus hoc titulo-

T o r r e *de David*. Salmanticæ apud Andream de Portonariis 1567. & apud Petrum Lasso 1578. 8. Editum vidimus Italicâ etiam linguâ sic inscriptum; *Armeria religiosa, Dialogo spirituale per armare i Servi di Dio*: interprete Fr. Iulio Zanchini de Castiglionchio, unà cum Ioannis de Bonilla Tractatu *de Pace animæ*; Florentiæ apud Georgium Marèscotti 1579. 12.

F. HIERONYMUS DE LLAMAS, domo ex oppido *S. Clementis* territorii sacri Conchensis, Cistercienssium sodalis apud *Carraceti* monasterium, Abbásque; post exercitum insigni cum laude in Matritensi Curia concionū Ecclesiasticarum munus, ad secessum suæ domus, quò perfectiùs Deo vacare posset, ultro rediens, non sine sanctitatis, perspicuæ etiam præsentiæ in choro, dum lecto detineretur, miraculi famâ vixit: floruitque magnis editis patientiæ documentis in sufferenda gravi artuum contractione ad exitum usque vitæ; quam ibi exuit anno MDCX. Scripsit-

D e M e t h o d o curationis Animarum. Matriti 1600. posteáq; Moguntiæ, Gretii & alibi. Laudat opus hoc Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*.

D i a l o g o r u m libri duo variâ & multiplici eruditione referti, permanserunt obeunte diem suum Hieronymo invulgati: de quibus tamen authores sunt Henrriquez in *Phœnice* & Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi*.

S u m m a m Ecclesiasticam, eidem tribui reperio apud Fabianum Iustinianum in opere *de Sacra Scriptura & ejus Interpretibus*, libro I. part. 1. pag. 184. qui ait Brixiæ editam anno 1606.

HIERONYMUS DE LOMAS CANTORAL, Pincianus, Poëta ævo suo non inceleber, varia edidit carmina, quæ typis commissa sunt illo titulo-

O b r a s *Poëticas*. In his, *Las Piscatorias de Luis Tansilo traducidas; Amores y muerte de Adonis; Sonetos, Canciones y otras varias Poësias;* Matriti apud Petrum Cossin in 8. 1577.

F. HIERONYMUS LORETE, hoc est, LAURETUS, Catalanus, Cervariensis, in Mōtis-ferrati alma domo Deiparæ Virgini sacra Benedictinus sodalis, magnæ molis opus, sed utilissimum sacris verbi Dei præconibus, & in universum Biblicæ Thologiæ studiosis elaboravit, jámque cœnobii S. Fœlicis de Guixols Præfectus edidit; nempe-

S i l v a m Allegoriarum Sacræ Scripturæ mysticos ejus sensus & magna ex parte literales complectentem. Barcinone apud Paulum Cortey & Petrum Mali 1570. fol. Accedit-

A p p e n d i x Silvæ, de Numeris. Venetiis deinde 1575. 4. Parisiisque 1583. in fol. Coloniæque 1630. Meminit hujus cum elogio perutilis & necessarii operis Arnoldus Vuion lib.II. *Ligni vitæ* cap. LXIX. Scripsit etiam-

I n d i c e m, & Genealogiam virorum ac mulierum Sacræ Scripturæ, simul cum homonymia eorundem ad ejus Historiam intelligendam maximè conducentem. Barcinone apud Michaëlem Ortiz 1563. 4.

Multis hunc laudat ex Antonio nostro de Iepes Gabriel Bucelinus in *Annalibus Benedictinis* ad annum MDLIV.

F. HIERONYMUS DE SANCTA MARIA, vulgari sæculi cognomento LOPEZ DE MESA, natus in oppido *Foncarral* prope Matritum, Augustinianus nudipes, anno MDCXXV. Romam veniens in hac urbe mansit in S. Ildephonsi domo, quod Hispaniensis Congregationis excalceatorum cœnobiū est. Pluriū annorū opus perfectum, aut pene perfectum reliquit moriens Latinâ, Græcâ & Hebræâ eruditione distinctum, scilicet-

E t y m o l o g i c o *de las lenguas Latina, Griega, y Española*, totidem tomis, quot hæ linguæ sunt, contribuendum.

Obiit octogenario major an. MDCLXVI.

F. HIERONYMUS à SANCTA MARIA, ordinis quoque is excalceatorum D. Augustini, Procurator generalis, in Romana Curia, edidit Hispanicè,

E x e r c i c i o s *espirituales de cada dia*. Salmāticæ apud Didacū de Cussio an. 1610. 16.

Præterea editurum esse eum sciebat Leo Allatius, ut ipse in *Apibus suis Vrbanis* testatur, Latinè quidem,

D e S a n d a l i i s, calceamentisque Apostolicis, Tractatum.

I n d i c e m S a n c t o r u m & virorum sanctitate illustrium Hispanorum.

Cata-

Catalogum Episcoporum sedium Hispanarum : sive *Apparatum ad Hispaniam Christianam, diœcesiumque Hispanarum Historiam Sacro-profanam* ; cui conscribendæ intentus erat.

Horum nullum vidimus typis mandatum.

HIERONYMVS MARTEL, Cæsaraugustanus, Augustini filius, nobili stirpe editus, regni Aragoniæ Chronographus, in quo munere Ioanni Costæ successit, eóq; dignum se ostendit, scribens -

Chronologia *universal del mundo, Primera parte*. Cæsaraugustæ. an. 1602. in fol. Hoc opus non integrum fuisse excusum Ioannes Andreas Vstarrozius pauló post laudandus cóqueritur. Schedæ M.SS. remãserunt apud Dom. Michaëlem Martel authoris ex fratre, aut aliunde nepotem, Cæsaraugustanæ Ecclesiæ Canonicum.

Forma *de celebrar Cortes en Aragon*; olim summarium ejus libelli, quem de hac re scripserat Hieronymus Blancas, deinde justum opus: quod Ioannes laudatus Vstarrozius Aragoniæ & ipse Chronographus unà cũ altero Blancæ publicavit Cæsaraugustæ anno 1641. in 4.

Relacion *de las fiestas que la ciudad de Zaragoza hizo en la Canonizacion de S. Iacinto*. Ibidem ann. 1595. typis Laurentii de Robles in 8.

Continuasse eum magni Suritæ Annales, sed nihil hujus continuationis edidisse affirmat Vstarrozius, qui de nostro hęc annotavit in editione opusculi jam dicti *De la forma de celebrar Cortes*.

F. HIERONYMVS MARTHON, Benedictinus monachus, Pinciani monasterii Abbas, Concionatórque inter suos generalis, elegánter scripsit -

Primera *parte de Discursos, ò Sermones Evangelicos Dominicales y Santorales desde el I. Domingo de Adviento hasta las fiestas del Nacimiento de Nuestro Señor*. Pinciæ an. 1614. in fol. Puritatem Sermonis, atque eloquentiam amat, quarum virtutum, nec minus doctrinæ nomine desiderari fecit anni reliquum a se promissum. Publicari fecit item *Historia Benedictina Antonii de Iepes* partem VII. posthumam.

D. HIERONYMVS MASCAREÑAS, Lusitanus, Olissiponensis, Georgii Marchionis de Montalban filius, Petri similiter Marchionis de Montalban germanus frater, ad S. Petri Conimbricæ urbis collegium olim sodalis sub bonarum artium ac Theologiæ præceptoribus meruit, censebatúrque oratoris Christiani inter cives suæ urbis munere, cùm res in Portugallia turbatæ sunt. Vnde clam evadẽs cũ fratribus, ne infidelitatis labe fœdaretur, & ad regiam nostram accedens, à beneficẽtissimo Rege Philippo IV. statim ornatus est Calatravensis militiæ cruce & insignibus honorificóque inter ordinum militarium Senatores loco, jussúsque, ei ut ad cortinam in Capella præsto esset. Ivit deinde in Germaniæ usque fines, Marię Annę Austriacæ Hispaniarum Reginæ Serenissimæ ad Sponsum deducendæ gratiâ, destinatus eidem ab eleemosynis, & à Cappellæ pręfectura; atque insuper Leirenensis Episcopus, si quando regni illius antiqua rediret facies, designari promeruit. Inde creato sive restituto vetere Portugallię Concilio in Regis Curia eò fuit immissus, relictis negotiis equestrium ordinum, unà cum aliis viris Lusitanæ gentis principibus. Tandem pace, regnique appellatione Brigantinę familię concessã destinatum Portugallię frustra Episcopum Segoviensis apud nos Ecclesię præfectum eũ Gubernatrix Regina Serenissima voluit; Clemens IX. Pont. Max. die Aprilis IX. an. MDCLXVIII. Antistitẽ creavit. Castellanæ hic eloquentiæ, atque Historicæ rei studium, quo mirificè delectatur, aliquot in hunc usque diem libris editis palam fecit omnibus, aliisque propediem edendis faciet: nempe;

Viage *de la Reina D. Maria Ana de Austria segunda muger de Felipe IV. hasta la Corte de Madrid*. Matriti 1650. in 4.

Apologia *Historica por la Ilustrissima Religion y inclyta Cavalleria de Calatrava*; *su antiguedad, su extension, sus grandezas entre las militares de España*. Ibidem apud Petrum Diaz de la Carrera 1651. 4.

Raymundo *Abad de Fitero, de la orden del Cister, fundador de la sagrada Religion y Cavalleria de Calatrava*. Ibidem an. 1653. 4.

Amadeo *de Portugal, en el siglo Iuan de Meneses de Silva, religioso de la orden de San Francisco de la Observancia y fundador de la Ilustrissima Cõgregacion de los Amadeos en Italia*. Ibidem an. 165 .

Vida, *virtudes y maravillas de Fr. Iuan Pecador religioso del orden y hospitalidad de San Iuan de Dios*. Ibidem.

Dispofuit renovatum in generali Capitulo anni MDCLII. Constitutionum ordinis sui corpus hoc titulo inscriptum,

Definiciones *de la Orden y Cavalleria de Calatrava*. Matriti 1661. in folio.

Scribere cœpit ante aliquot annos, *Vida de Nuestra Señora*, cui pertexendæ sedulam operam navare eum sæpe vidimus, cum domi suæ ferè quotidie nos exciperet, obsequium hoc & consuetudinem nostram non dedignatus.

F. HIERONYMVS A MATRE DEI, Carmelitarum reformatorum sodalis, scripsisse dicitur -

Colloquia Angelica *inter Deiparam Virginem & Peccatorẽ*. Antverpiæ 1634.

F. HIERONYMVS DE MENDIETA, Franciscanus, M.S. reliquisse fertur -

Historia Ecclesiastica *Indiana*. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali* Titulo XX.

HIERONYMVS DE MENDOZA, Lusitanus, Portuensis, scripsit vernaculè -

Iornada *de Africa,em a qual se responde à Geronimo Franqui, e outros, e se trata do suceso da batalla e cativerio, e los que en elle padeceraõ por naõ seren Mouros, com outras cousas dignas de notar*. Olissipone 1607. in 4.

HIERONYMVS MEROLA, patriâ ex *Balaguer* oppido Principatus Cataloniæ, Philosophus & Medicus Doctor, scripsit -

Republica *original sacada del cuerpo humano*; duobus libris, in quorum posteriori ventilatur ea quæstio,*Vtra sit potiori loco habenda, Medica ars, an Legalis facultas*. Barcinone 1587. & 1595. in 8.

HIERONYMVS DE MONDRAGON, Professor Iuris Cæsaraugustanus,ex Italica in nostram vulgarem transtulit -

Ratos *de recreacion de Ludovico Guicciardino*. Cæsaraugustæ apud Petrum Puig. 1588. in 8. scripsitque -

Censura *de la locura humana*, 1598. 8. Ilerdæ.

Vniversal *y artificiosa Ortografia de Latin y Español*. Cæsaraugustæ 1594. in 8.

Arte *para componer en metro Castellano*: similque -

Prosodia *Latina en Castellano*. Ibidem apud Laurentium de Robles 1593. in 8.

F. HIERONYMVS DEL MONTE, Matritensis, sodalis Mercenariorum, qui captivos redimunt, S. Theologiæ quondam Barcinonensis, atque item Montpesulanus in Galliis Professor,scripsisse dicitur Tractatum -

De Modo studendi atque interpretandi Sacram Scripturam; authoribus Alphonso Ramon in *Historia hujus ordinis* lib.VII. cap.XVII. atque Ægidio Gundisalvi Davila in opere *Magnalium oppidi regii Matritensis*.

HIERONYMVS MONTER, (ita placet pro MENTER, quod habet Valerius Andreas) in Oscensi Aragoniæ Academia Philosophus, edidit -

In Logicam Aristotelis methodicam Introductionem. Cæsaraugustæ, 1554. in 4.

F. HIERONYMVS MORENO, ex familia Prædicatorum, domóque Hispalensi, conscripsit -

La vida *y muerte y cosas milagrosas que el Señor a hecho por el bendito Fr. Pablo de Santa Maria fraile lego de la orden de Predicadores*. Hispali 1609. in 8.

HIERONYMVS MVÑOZ, Valentinus, uno omnium, qui de eo loquuntur, ore & sensu, perpetuáque ævi sui confessione, multiplicis doctrinæ meritis posterorum memoriam & laudem provocat. Eâ quippe linguarum fuit Græcæ, Hebraicæque notitiâ & comprehensione, ut nò sine idoneo teste affirmare possimus, Hebraicas eum literas Anconæ in Piceno Italiæ docentem prò verè ab Hebræis nato, intérque eos educato, potiùs quàm pro Valentino, inter Hebræos ipsos constanter habitum. Liberalium omnium artium, præcipuéque Mathematicarum eximiam, quæ censebatur is, cognitionem adeò celebrant ejus æquales, ut nec vereantur antiquiorum doctissimis ex æquo eum componere. Hujus famæ virum Valentiæ jam in patria, ut credimus, Matheseos, Hebraicæque eruditionis Professorem Salmantini ad gymnasium suum totius orbis amplissimum honorificis conditionibus invitantes, utriusque hujus scholæ (duplices enim docendi partes, nec tenui stipendio dotatæ sunt) Præfectum creavêre. Quas gerens suum ibi diem obiisse, magnúmque sui desiderium doctis omnibus reliquisse dicitur. Solatio esse poterant edita ab ipso opera, quæ domi asservabat, ingenio atque eruditione referta: sed ea rara, ne dicam ferè unicum, popularè hactenus typorum beneficio factum scimus; nempe -

Institutiones Arithmeticas ad percipiendam Astrologiam & Mathematicas facultates necessarias. Valentiæ 1566. in 4.

Alphabetum Hebraicum cum ratione legendi cum punctis, Hieronymo Muñoz authore, apud Gabrielem Soram Aragonensem Bibliothecæ possessorem locupletissimæ, ab ipso ejus catalogo doctus, fuisse scio.

Lecturam item *Geographicam*, Valentiæ, ut credo, dum profiteretur ibi, scriptam, pro se adducit Gaspar Escolanus Valentiæ regni Chronographus. Antonius Verdier in *Bibliotheca* meminit alterius operis in Gallicũ ex Hispano translati cum hac inscriptione -

Traicté *du noveau comete, & du Prognostique d'icelui composee premierement en Espagnol par Hieronime Mugnoz Professeur ordinaire de la lengue Hebraique & des Mathematiques en l'université de Valence*. Paris. per Martinum Iuvenem 1574. in 8. Interpres fuit Guido le Fevre, seu Fabricius, Boderianus.

F. HIERONYMVS MVÑOZ DE TEVAR, (Tevariensem se nominavit author) ordinis S. Dominici, dedit foras -

Homilias F. Hieronymi a Sanavarola Ferrariensis Dominicani in libellum Ruth, & in tria alia Scripturæ loca, à se in Latinum ex Italico conversas. Salmanticæ typis Ioannis à Canova. 1556. 4.

HIERONYMVS MVRILLO, Chirurgus Cæsaraugustanæ urbis, scripsit -

The-

Therapeutida, *metodo de Galeno en lo que toca à Cirurgia*. Cæsaraugustæ apud Bartholomæum de Naxera an. 1572. 8.

HIERONYMVS NATALIS, Balearicus, idiomatum Latini, Græci, Hebraicique peritissimus, Tridentum profectus ad Synodum œcumenicam anno MDXLVI. Romæ se in Jesuitarum sodalitatem dedit. Prudētiâ is, alacritatéque, ac diligentiâ singulari, nec minùs probitatis exemplo familiæ hujus principi Ignatio & aliis Præpositis generalibus, egregiè administratis pluribus domi officiis in promovenda ista & propaganda eximiam navavit operam. Extant ab eo-

Annotationes, ac Meditationes in Evangelia, quæ in sacrosancto Missæ Sacrificio per totum annum leguntur: quas pulcherrimis præstantissimorum artificum cælaturis adornari fecit; editæ Antverpiæ cùm apud Nutiū an. 1594. tum apud Plantinum anno 1607. Moguntiæq; typis Albini eodem anno.

Romæ diem extremum in domo Novitiorum vidit an. MDLXXXI. ætatis suæ LXVI.

HIERONYMVS NAVARRO, scripsit, cum Syndicus esset pauperum non mendicantium Valentinæ urbis,

Consuelo *de Pobres*. Barcinone anno 1604. in 16.

F. HIERONYMVS NVÑEZ MORQVECHO, ex ordine B. Virginis de Mercede redemptionis captivorum, Theologiæ Professor in Pinciana Schola, vir pietate spectatus, reliquit M. S. in Pincianæ sodalium Bibliotheca-

In Tertiam Partem S.Thomæ volumen.

F. HIERONYMVS OLEASTER, civibus suis Lusitanis DE AZAMBVJA dictus, patriam habuit fortè *Azambuja* oppidū Tago flumini adjacens, ipse in regio monasterio, cui à pugna cum Castellanis commissa nomen ante tria sæcula inditum est, Dominicanorum fratrum gestamine anno vigesimo supra millesimum & quingentesimum induto, egregiè quidem ad germanam Biblicæ Theologiæ professionem se non vulgaribus instructum præsidiis comparavit. Græcæ enim linguæ, atque adhuc magis Hebraicę compos factus, scholæ ad hæc quæstionibus probè exercitus, adyta sacra in fontibus linguæ ipsius sanctæ non inspexit tantùm, sed derivare in omnium usum fideliter voluit. Eā interim doctrinæ famā clarescere jam vulgò fuit existimatus, ut à domestica literarum occupatione transferre se anno MDXLV. in Italiam debuerit ad œcumenicum Cōcilium tūc primùm in Tridentina urbe celebrandum unà cum aliis familiæ suæ Theologis eminentissimis à Ioanne Rege Lusitanorum tertio destinatis, quorum nulli inferior ipse apparuit. Inde reversum idem Rex in Africa Pontificem Insulę S. Thomæ nuncupavit, sed frustra: tergiversantémque bonā gratiā in charissimum ei literarum otium remisit. Nec diu pòst ab Henrico S. R. E. Cardinali, qui per id tempus supremā rerum fidei præfecturam administrabat, violatæ religionis Iudex delectus Vlissiponensibus integrè jus inter alios dixit. Ad quem Henricum directa velut in gratitudinis pignus ab eo sunt iutra non multum tempus-

Commentaria in Pentateuchum Mosis, hoc est, in quinque primos Bibliorum libros: quibus juxta Magistri Sancti Pagnini Lucensis interpretationem Hebraica veritas cùm ad genuinum literæ sensum, tum ad mores informandos ad unguem enucleatur. Olissipone primùm anno 1556. in folio, deinde Antverpiæ apud hæredes Stelsii 1568. in folio, mox Lugduni an. 1586. in folio apud Petrum Landry, & an. 1589. Quia nēpe hæc Sanctis Pagnini editio cæteris omnibus (ut ipse ait) quas licuit videre, germaniùs Hebraicum fontem referre videtur, eam præ cęteris interpretationem delegit, non eram illam quàm in illa Hebraicum contextum expositurus. Ejus item-

In Esaiam Commentaria, operâ Petri Calvi Dominicani sodalis in Gallia edita sunt Parisiis in fol. 1623. post antiquiorem aliam ejusdem regni editionem, item an. 1658. apud Cramoisium.

Absoluta, editionémque spectantia ejusdem tenoris *Commentaria in Regum libros*, *in Psalmos*, *in Hieremiam*, *duodecimque* alios *minores Prophetas* reliquisse dicitur; in reliquos autem Bibliorum libros quidquam elucubrasse. Quę omnia in schedis M.SS. adhuc, vel tineas, quod indignum, vel aliorum libros, quod injustum est, magno omnium dolore, qui his delectantur literis, pascúnt. Obiit ante impleram provinciæ præfecturam in qua Ludovico Granatensi summo illi viro, nunquámque sine summæ præconio laudis nominando, succenturiatus fuerat, an. MDLXIII.

HIERONYMVS DE ORMACHEA GVERRERO, origine Cantaber, domo autem Xerezienfis in Bætica, Ecclesiarum Lucroniensis & Albeldēsis Canonicus (ut appellare amant ecclesiastico ritu) Magistralis, Illustrissimo D. Gabrieli S.R.E. Cardinali de Trejo Malacæ Antistiti à visitationibus territorii hujus sacri, atque eleemosynarum dispensatione quondam fuit. Nuncupavit autem D.Gundisalvo Chacon Velasco & Faxardo Calciatensi & Calaguritano Pontifici-

Commentariorum in Cantica Canticorum Salomonis, tomum primum. Quorum verba omnia declarantur de purissima Conceptione B. Virginis Mariæ sine originalis labe peccati, & de aliis ejus excellentiis. Lucronii apud Ioan. Mongaston 1637. fol.

D. HIE-

D. HIERONYMUS DE OROZ, Navarrus ex oppido *Borgueto* diœcesis Pampilonensis, collegii Sanctæ Crucis Vallisoletani togâ indutus in ea schola professus fuit jura civilia & canonica, tam ex Institutionum, ut vocant, Digestique veteris, quàm ex cathedris Clementinarum, Sexti, ac Decretalium vespertinis horis assignatarum. Inde factus Curiæ hujus Pincianæ Fiscalis Advocatus edidit-

De Apicibus Iuris Civilis libros V. *in quibus ferè duo millia textuum ejusdem juris, vel ex professo noviter explicantur, vel ex aliqua speciali nota obiter illustrantur.* Lugduni apud Philippum Borde & socios 1661. in folio.

Factus postea fuit Granatensis Cancellariæ Iudex.

D.HIERONYMUS DE ORTEGA & ROBLES, Matritensis, Sancti Iacobi eques, Philippo Regi IV. à secretis primùm in Cruciatæ, deinde in rerum Iudicarum Conciliis, publici juris fecit-

El Despertador, *que avisa à un Principe Catolico, ia de las inquietudes de la guerra, ia de los sosiegos de la paz, hecho de la vida del Emperador Constante.* Matriti 1647. in 8.

HIERONYMUS OSORIUS, Olissipone editus utroque parente nobili Ioanne Osorio à Fonseca & Franciscâ Gil de Govea, vel puer adhuc Latinè loquens præceptoribus erat admirationi. Literis Latinis,Græcisque Salmanticæ à XIII. ætatis anno sedulam operam,necnon & juris arti aliqualem navavit. Parisiis hinc ab undevicesimo Aristotelem, hoc est, rationalem & naturalem ejus Philosophiam didicit, Petro Fabro uno ex S. Ignatii Lojolæi Sociis ibi usus perfamiliariter. Unde Bononiam veniens sacras literas, & clavem earum idioma Hebraicum avidè hausit. Quas quidem sacras literas, in Lusitaniam inde reversus, Ioannis Regis voluntati obsequutus, Conimbricæ in schola professus fuit, Isaiæq; librum, Paulique ad Romanos epistolam magno cum ejusdem Universitatis plausu explicuit. Sacris initiatus, beneficio Ludovici Portugalliæ Infantis administrandam accepit *Tavaræ* Ecclesiam longè ab Aula, cujus habitationi periculis undique magnis vallatæ secessum illum, sed innoxium, non invitus prætulit. Hac animi virtute Henricum Cardinalem, alterum Ioannis Regis fratrem, atq; ipsam Catherinam regni pro Sebastiano minorenni Gubernatricem sic devinxit, ut prior ille, Eborensis cùm esset Præsul, Ecclesiæ suæ Archidiaconatu, Regina autem inde Silvensis Episcopatus mitrâ cum ornaverint. Munus jam aliquot annis hoc gerebat præstantissimi, veréque subditorum pastoris: cùm Africam infaustissimo sydere actus Sebastianus Rex cogitavit, quem officii sui memor non satis paratum atque adhuc improlem à proposito isto deterrere præcipiti frustra connixus, nè malis, quæ præsagiebat, interesset, religionis colore quæsito Romam ad Gregorium XIII. Petri claves tunc gerentem solemni obsequio demerendum se transtulit; cui uti literarum & literatorum fautori clarissimo noster Osorius, in quo eloquentia cum doctrina certabat, eximiè charus advenit, & in magno pretio habitus fuit. Anno elapso in patriam revocatus à Rege paulò pòst infœlicissimè à Mauris eum flore Lusitanæ nobilitatis ac virium extincto, Henrici successoris imperium optimis patriæque salutaribus adjuvit consiliis; Antonium Ludovici nothum filium, cujus adolescentiam olim præceptor rexerat, à læva illa mente, quæ ipsum post patrui Regis obitum rem præcipitare suam adegit, dehortari conatus, Philippique Castellæ nostri Regis legitimo successionis juri, multóque magis publico regni commodo non obscurè favens. Quare, nè à popularibus suis inauditus ipse malè ob hoc audiret, *Defensione nominis sui* in publicum editâ, quæ quidem nunquam minùs quàm hoc nostro tempore è civium manibus excidere debuit, ora calumniantium obstruxit. Et tamen contractâ ex animi ægritudine, quòd moveri undique populares videret vanam spem sectantes, ægritudine corporis, eo ipso anno & tempore, quo huic regno immissus fuit Castellanus exercitus, Tavilæ Silvensis diœcesis oppido vitam cum morte post viginti dies religiosissimè commutavit, Augusti nempe XX. anni MDLXXX. Planè in hoc viro quidquid præstantis & eximii natura concedere, studiáq; literarum conferre solent, cumulatum meritò dixeris. Nam præter innocentissimos mores, ductámque ad unguem Pontificiæ vitæ formam, sic in eo resplenduit sapientia eloquentiæ cõjuncta, ut nescias quid in ejus doctissimis & elegantissimis lucubrationibus, solidissimæne, ac verè Christianæ Philosophiæ documenta, & illustres undique cogitationes, quibus Platonem, an excellentia Latinæ loquutionis, quâ Tullium Ciceronem ad Ecclesiæ castra deducere voluisse videtur, celebritate majori & laude dignum sit. Quarum quidem in priore virtute nemini ex sapientiæ tam veteribus, quàm novis præceptoribus palmam concedit; in posteriore autem Bembos, Sadoletos, Erasmos, Muretos, Iovios, atque omnes alios eloquentiæ Tullianæ admiratores atque imitatores ex æquo ad certamen provocare posse vulgò existimatur. Idcircóque Ciceronis Lusitani jure ac merito appellationem promeruit. Vitam ejus & laudes Latino stylo duxit Hieronymus Osorius alter, nostri ex fratre nepos, quam cum patrui & educatoris sui operibus Romæ foras dedit, quámque Lusitanis communicavit Bernardus de Fonseca, & ipse ei propinquus. Hanc eamdem in epitomen contractam Andreas Schotus *Bibliothecæ* intexuit *Hispanæ*.

Æqualis quoque Osorio fuit Alphonsus Garsias Matamorus Hispalensis, callidus ille hominum & monumentorum æstimator, cujus hæc de eo verba sunt in *de Academiis* & *doctis Hispaniæ Viris* Apologia. *In his est Hieronymus Osorius, qui de Gloria, & de Civili & Christiana Nobilitate nobilissimos libros suavi simul & artificiosâ verborum structurâ citra versum conscripsit. Sono & numero orationis leniter demulcet aures, ut hac una possit singulari virtute cum Lactantio & Christophoro Longolio & quovis alio Ciceroniano non injuriâ certare. Aristotelicâ tamē quâdā disserendi ratione & copia sic est usus, ut non ad voluptatem aurium, quæ summa est, sicuti ego æstimo, in hoc authore, sed ad judiciorum certamen scripsisse videatur.* Hæc ille. Cujus quidē Osorii dictio Francisco Sanctio Brocensi in *Paradoxis*, visa est *exculta & numerosa*; Francisco Baconio in *de Augmentis scientiarum* libris *luxurians & diluta*; Iacobo Gaddio *Scriptores non ecclesiasticos* celebranti, *rotunda, numerosa, nobilis, verborum luminibus & rerum majestate augusta*. Abstineo pluribus, ne in re nota sciolus videar. Opera ejus authorem suum satis commendant supérque. Quæ quidem Romana editio Hieronymi junioris industriâ procurata quatuor voluminibus continet; quibus & propria quædam adjunxit ille nō indocta. Primo cōprehenditur:

De Nobilitate Civili libri II. (Gallicè quoque extant, authore mihi Verderio) simúlque:

De Nobilitate Christiana lib. III. Olissipone an. 1543. Florentiæ an. 1552. Basileæ apud Petrum Pernam an. 1571. Quos libros valde laudat Andreas Tiraquellus initio operis *de Nobilitate*.

De Gloria lib. V. cum superioribus Florentiæ an. 1552. in Bilbaouensi oppido Cantabriæ an. 1578. Coloniæ 1594. in 12. Parisiis apud Iesaiam le Preux an. 1608. in 8.

De Regis Institutione & disciplina, lib. VIII. Coloniæ apud hæredes Birckman. anno 1574. in 8. Gallis communicavit hoc opus Petrus Brisonius Barnabæ Præsidis frater, Parisiis editum in officina Petri Huillier an. 1583. in folio. Nempe Osorius in his ultimis commentariis resarcire damnum fuit conatus, quod ex Ciceronis *de Gloria, de Republica & de Consolatione* libris jam pridem temporum injuriâ deperditis fuerat acceptum: cùm tamen de *Consolatione* nihil posse à se, vel amplius, vel subtilius excogitari, quàm esset sacer ille Iobi Prophetæ liber, existimaverit. Quare eum eleganti sanè paraphrasi explicuit.

De Rebus Emmanuelis Lusitaniæ Regis invictissimi virtute & auspicio gestis, lib. XII. Olissipone an. 1571. fol. Coloniæque apud eosdem Birckmani hæredes 1574. in 8. cum *Prolegomenis* Ioannis Metelli Sequani. Galli suam fecerunt hanc Historiam, nescio quo interprete; quæ Genuæ edita est à Francisco Perrin an. 1581. in fol. uti Verdericus refert in *Bibliotheca Gallica*.

Defensio sui nominis, de qua diximus.

Epistola quadam.

Secundum volumen hæc continet.

Admonitionem in Epistolam ad Elisabetham Reginam.

Epistolam ipsam *ad Elisabetham Angliæ Reginam*. Hæc Epistola in Gallicum sermonem conversa à Ioanne de Maumont prodiit Parisiis ex officina Nicolai Chesneau an. 1565. 8.

In Gualterum Haddonum ejusdem Reginæ Magistrum libellorum supplicum, de vera Religione lib. III. Olissipone anno 1567. in 4. Dilingæ an. 1569. 8. cùmque Christophori Longolii non dissimilis argumenti *Oratione*, an. 1576. Coloniæque 1585.

De Iustitia cælesti, libros X. ad Reginaldum Polum Cardinalem. Coloniæ apud Birckmanni hæredes an. 1574. 8. *Apologiam* item in *reprehensores hujus operis* scriptā laudat Osorius junior in præfatione ad hos libros.

De vera Sapientia, libros V. ad Gregorium XIII. P. M. Olissipone an. 1578. Coloniæ an. 1579.

In Epistolam B. Pauli ad Romanos libros IV.

Tertium hæc;

Paraphrasim in Iob. lib. III.

Paraphrasim in Psalmos.

Commentaria in Parabolas Salomonis.

Paraphrasim in ejusdem Salomonis Sapientiam.

Tandem quartum comprehendit

Paraphrasim in Isaiam lib. V. Coloniæ an. 1584. in 8.

Commentarium in Oseam Prophetam. &

In Zachariam Prophetam.

In laudem Divæ Aecatharinæ (sic vocat cum Baronio) *orationem*.

In Evangelium Ioannis Orationes XXI.

Accesserunt ex propria Hieronymi junioris penu ea, quæ statim ei adjudicamus.

HIERONYMVS OSORIVS alter superioris ex fratre nepos, Canonicus Eborensis, patruo debuit educationem in literis & pietate; cujus vestigiis planè insistens, M. Tullium sermonis Latini magistrum, Sacros libros Sapientiæ promptuarium, uti sunt, sibi delegit. Gratus quoque educatori suo viro omni memoriâ clarissimo Romam veniens omnia ejus opera, quæcumque in hunc diem prelo subjecta fuerant, quæque adhuc in schedis latebant, simul edidit quatuor voluminibus, ut nuper monuimus, anno MDXCII. propria quædam interserens; nempe in vestibulo editionis.

Vitam Hieronymi Osorii Silvensis Episcopi.

Nota-

Notationes in ejusdem Paraphrasim Psalmorum in tertio volumine, ubi & -

Paraphrasim in Cantica Canticorum,& in eamdem breviores notationes.

Andreas Schotus parum advertenter plura huic tribuit, quæ verè senioris sunt Osorii.

Catalogum Archiepiscoporum Eborensis Ecclesiæ tribuit ei Gaspar Estazo *Antiquit. Portugalliæ cap. XCIV*.

HIERONYMVS OSORIO DE SOLORZANO, in schedis reliquit, authore Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica Occidentalis* Tit. XIII.

Relacion de la jornada de D. Fernando de Oruña ala poblacion de Guaiana y Dorado.

F. HIERONYMVS DE PANCORVO, Giennensis, Carmelitarum ordinis, Hispalensis quondam Theologiæ apud suos Professor, Iudicibus fidei Apostolicis à munere consultationum; dedit in publicum -

Disquisicion de los Santos Martyres de Arjona. Hispali 1634. 4.

Disquisicion de Santa Potenciana virgen: ad Emin. Cardinal. de Sandoval Giennensem tunc Antistitem. an. 1643. adversus quosdam, qui apud nos etiam floruisse ac in ædicula prope Villam-novam Illiturgitanam (*Villanueva de Anduxar*) esse tumulatam prorsus ab illa diversam Romana Virgine, quam Pudentianæ nomine XIV. Maji mensis die Ecclesia celebrat, sunt arbitrati.

Sermon *que predicò en el Capitulo Provincial de Andalucia el año de MDCXLII*. Hispali [illegible] eodem anno in 4.

Lusit etiam Centurionis N. Castro de Torres nomine latens, & quidem facetè,

Panegyrico al Chocolate en octava rima.

Vertit etiam ex Latino in sermonem vernaculum Ioannis à Carthagine Franciscani librum -

De la Antigüedad del orden de Nuestra Señora del Carmen. Hispali anno 1623. in 8.

Quam interpretationem Hieronymo Pancorvo Franciscano, qui nullus fuit, ut existimo, haud rectè tribuit Lucas Vvaddingus.

HIERONYMVS PARDO, unde domo fuerit, nescio; at quidem ex eorum agmine fuit, qui apud Parisios Philosophiam profitentes, totos se in Dialecticis quæstionibus importunissimis, præstigiisque sophismatum consumebant, ingenio suo non minùs, quàm otio auditorum abusi: quorum alter *Quadraturæ* nomine, alter *Rosarii*, aut alia simili appellatione, ut noster, qui *Medullam* operi inscripsit, suos labores, sive male-feriatorum hominum commentationes publicare consueverunt. Hi scilicet, in quibus (uti Ludovicus Vives V.C. conscripto in rem libello, scitè,ac festivè dixerat) schola Parisiēsis, tanquā anus quædam post octingentesimum suę ętatis annum cum tanto senio summè delirare visa est. Nempe authorem præfert hunc Pardum, addito etiam *perspicacissimi artium præceptoris* elogio,

Medulla Dialectices, Parisiis edita in folio anno 1500.

HIERONYMVS PARDO, Matritensis è Gallæcis oriundus, Clericus regularis ex iis, qui Minores nuncupantur, Salmanticæ Theologiam docuit, atque Compluti, pluráque apud suos munera obivit, & inter alia provincialis fuit Præpositus, sacræ fidei judicibus à consultationibus Theologicis, atque eorum vice librorum ac Bibliopolarum visitator. Dedit in lucem -

Discursos Evangelicos para las festividades principales de los Santos. Matriti anno 1650. in 4. Idémne an aliud est, *Excelencias de Santos*, Matriti anno 1657?

Sermones Evangelicos para las fiestas de Christo. Ibidem 1652. 4.

Sermones para los dias de Quaresma; duobus tomis. Ibidem 1655. 4.

Hujus est etiam illius operis, quod titulo isthoc prodiit vulgare,

De las Excelencias del glorioso Apostol Sant-Iago entre los demas Apostoles pars posterior libris IV. comprehensa. Prior enim D. Antonium Calderon Beatiensem, Archiepiscopum Granatensem habuit authorem. Vtraq; pars simul prodiit Matriti apud Gregorium Rodriguez 1657. fol.

F. HIERONYMVS PARRADO, Bæticus, Medinæ-Sidoniæ natus, Prædicatorum fratrum sodalis provinciæ S. Ioan. Baptistæ Peruani regni, Limæ & Quiti prælecta domi Theologia S. T. M. in Hispaniam & Romam venit; parátque Lugdunensibus typis opus ita inscriptum, quod absolutum vidimus, anno superiore MDCLVIII.

Aequilibrium libertatis divinę Angelicæ & humanę tribus vindicibus disputationibus pensiculata.

HIERONYMVS PAVLVS DE MANÇANARES, S. T. M. à secretorum fide & à manu fuit summis viris Ludovico Requesenio Philippi II. Regis ad Pontificiam aulam Legato, ibidémque Francisco Pacieco S.R.E. Cardinali, atque inter nos Gaspari Quirogæ Conchensium Episcopo. Cujus quidem artis summam extare voluit scribens -

Estilo y formulario de cartas familiares. Matriti 1600. 4. & 1607. 4. Vcedæ Archipresbyter in hac operis editione audit.

HIERONYMVS DE SAN-PEDRO, scripsisse dicitur, Petro de Alva authore in *Militia Conceptionis*,

Segunda *Parte de la Cavalleria celestial de las hojas de la Rosa fragante*. Valentiæ anno 1554. in folio.

F. HIERONYMVS DE PERAZA, Dominicanus provinciæ Portugalliæ, Episcopus de Salen titularis, ut credo, scripsisse refertur -

De Resurrectione Dominica Tractatum:

Sermonum volumen:

De Sacramentis.

Quæ opera & authorem nobis nota fecerunt *Chronica* hujus ordinis Monopolitani Episcopi lib. II. quartæ Partis, cap. III.

HIERONYMVS DE PEREA, Iesuitarum sodalis, scripsit -

Vida *de Doña Catalina de Mẽdoza fundadora del Colegio de la Cõpañia de IHS. de Alcalà*. Matriti 1653. Sub nomine verò Gerardi de Cruce -

Cristo *Señor Nuestro padeciendo, como refieren los quatro Evãgelistas*. Matriti 1660. in 8.

HIERONYMVS PEREZ, Villacastinensis, quod Segoviæ territorii sacri nobile oppidum est, Parochus loci de *Cardeñosa* Abulensis diœcesis, indéque Sanctimonialium Matritensium, quæ Verbo incarnato sacram domum habitant, ab excipiendis confessionibus minister, vir excellenti pietate: cujus virtutes brevis commentarius continet ab ejusdem monasterii quadam virgine (*Mariæ S. Angeli* nomen ei fuit) conscriptus, qui venerabilis Matris *Marianæ à S. Iosepho* regiæ hujus domus fundatricis *in Cantica Canticorum discursibus*, qui cum ejus vita in publicum editi sunt, quósque scribendi authorem Hieronymum nostrum habuit, vulgò præfigi solet; scripsit -

Misterios *de nuestra Fee santa*. Matriti an. 1617. in 8. & cũ aliis iterum 1628.

Summa Theologica; duabus partibus: an. 1637. 4. Ibidem.

De los *quatro novissimos*, unà cum *Mysteriis Fidei* anno 1618.

De la Concepcion *de N. Señora*.

F. HIERONYMVS PEREZ, Valentiæ natus, institutum fratrum Mercenariorum, qui captivos redimunt, in Cæsaraugustana, sive, ut aliis placet, in Valentina domo, jurans in præfecti verba sequutus, apud Valentinos Theologiam diu ac Sanctum Thomam interpres subtilissimus docuit, Philosophiæ, Theologiæque laureâ cohonestatus. Hujus in non mediocrem laudem cedit Franciscus Borgia ex Gandiæ Duce presbyter ac Præpositus generalis Iesuitarum, hodie jam in Beatorum ordinem solemniter receptus, eo tempore quo se religiosæ vitæ accingebat, literis sacris in collegio Gandiensi unà cum iis, qui eò venerant, hujusmet familiæ sodalibus imbutus. Nempe ab Schola Valentina, in qua profitebatur, cum & Vicario munere jam integrum ordinem rexisset, honorificâ satis conditione ad id muneris à principe viro fuit accersitus. Quod quidem ab Scriptore Hispano, qui Borgiæ res literis mandavit, partésque à nostro in ea re exercitas, sine ulla tamen ordinis sacri, ad quem pertinebat, mentione & laude retulit, dissimularum indignè fert Alphonsus Ramõ sive Raimundus ordinis Mercenariorum fratrum Chronographus lib. XIV. cap. III. *Miræ* hunc *eruditionis virum* appellat Franciscus Zumel in libro *Variarum Disputationum ad primam partem, & ad primam secundæ D. Thomæ disputatione V. sectione I. conclusione IV*. Ioannis Pinedæ testimonium laudans dicentis *non tenui rerum cognitione Hieronymum nostrum ad summum illũ nostræ fidei Lycurgum antiquiorem Hieronymum propè accessisse; cujus mellitissimi commentarii tantò cæteris præstant quantò divinam Aquinatis tam latè dispersam Philosophiam cæteris præstare perspicuum est*. Viri singularem doctrinam cùm fama hæc, tum scripta palam faciunt. Plura in Philosophicis, & nominatim in Physicorum Aristotelis fragmenta quædam, ut audio, scripsit, atque edidisse fertur. In Theologicis hæc publicavit ad formam commentariorum Cajetani Cardinalis;

In Primam Partem D. Thomæ Commentaria, quæ respondent I. libro Magistri Sententiarum. Valentiæ an. 1548.

In Primam Secundæ, alterum volumen; utrumque nuncupatum Francisco Borgiæ Gandiæ adhuc Duci.

Monoctium: sive unius noctis opusculum, an Christus, ut homo, sit filius naturalis Dei: ad Silvestrum Prieratem Dominicanum Palatii Apostolici Magistrũ. Neapoli apud uxorem Marci Evangelistæ Papiensis an. 1525.

Contra Hæreticos unius diei opus: ad eumdem Prieratem. Neapoli in eadem officina. Cujus posterioris operis meminerunt Franciscus Alphonsus de Roxas in *Ecclesiastico* suo *Gubernatore* cap. XVIII. : . XVIII. Petrus de S. Cæcilio in libello *de ordinis sui Scriptoribus*: & Gabriel Adarzo & Santander Hydruntinus Episcopus in relatione ad nos missa.

Opusculum De Immaculata Deiparæ Cõceptione, adjudicat Hieronymo Perezio sodali Mercenariorum sui ordinis Silvester de Saavedra in lib. *De Sacra Deipara*, variis locis; ex eóque Alva in *Militia Conceptionis*.

Fertur Hieronymo biennio ante mortis tempus, quod jam olim de Alberto Magno, aliisque antiquorũ in vulgus promanavit, scientiâ & memoriâ prorsus excidisse.

F. HIERONYMVS PEREZ, ordinis Minorum, scripsit, *Luca Vvaddingo* authore,

Sermones *de Adviento*. Cæsaraugustæ, an. 1625. in 4.

HIERONYMVS PEREZ DE SAN-VICENTE, Meliteusis Equestris ordinis, vertit in vernaculam linguam -

Escuela *de Contemplacion y mortificacion de passiones de Fr. Iuan de IHS. Maria Descalzo Carmelita.* Cæsaraugustæ, apud Petrum Lanaja an. 1615. 8.

HIERONYMVS PLA, Valentinus, ingenuarum artium Magister, scripsit, Morla teste in præfatione *Emporii Iuris*, in qua Valentinos plures literarũ studio spectatos celebrat,

In Logicam, & Physicorum libros Commentaria.

F. HIERONYMVS PLANES, Majoricensis, ex *Inca* hujus insulæ oppido, ut scribit Antonius Panes part. I. *Hist. Prov. S. Ioannis Bapt.* lib. IV. cap. II. ordinis Minorum strictioris observantiæ, lector emeritus & provinciæ suæ S. Ioannis Baptist. non semel Præfectus, edidit -

Examen *de Revelaciones verdaderas y falsas, y de los raptos.* Valentiæ ann. 1634. 4. apud Viduam Chrysostomi Garriz.

Sermones *varios.* Majoricæ 1623. in 4.

Decessit Majoricæ inter Cartusianos, quorum claustris se incluserat.

D. HIERONYMVS DE PORRAS, Antiquariensis, edidit -

Rimas varias. 1639. 8.

Obiit XXIX. Decembris MDCXLIII.

HIERONYMVS DE PORRES, Medicus Doctor, dedit popularibus suis vulgarem -

La Pharsalia *de Lucano en octavas.* Quam cum annotationibus fratris ejus Monachi Scurialensis ordinis S. Hieronymi vidit M. S. in fol. D. Thomas Tamajus.

HIERONYMVS DE PORTOLES, Balbastrensis ex Aragoniæ regno, Iuris utriusque Doctor, Cæsaraugustanæque nonnusquam Scholæ Professor, jus ibi Canonicum interpretatus est. Inde foro mancipavit egregiam diu operam, causidicinam exercens: cúmque initiatus jam esset sacris, Romam cogitavit Petri Lunelli Præsulis Cajetani, Antoniique Abbatis S. Pancratii subnixus gratiâ: quibus fortasse officium suum interponentibus, beneficium ecclesiasticũ, seu Plebaniam (quod proprium gentis verbum est) de *Badenas* obtinuit. Magno hunc ingenio, multáque doctrinâ, necnon & singulari ajunt prudentiâ floruisse. Opera nobis hæc reliquit.

In Repertorium *Fororum & Observantiarum regni Aragoniæ Michaëlis Molini Scholia.* Duobus tomis Cæsaraugustæ anno 1587. & 1590.

De Consortibus *ejusdem rei, & fideicommisso legali.* Cæsaraugustæ an. 1584. in 4. Pampelone 1619. apud Nicolaũ de Assiain.

Item vulgari linguâ,

De la *Iurisdicion de los Iurados de la ciudad de Daroca.* Cæsaraugustæ. 1590. 4.

HIERONYMVS DE PRADO, Beaciensis natu, Sacra Biblia in gymnasio patriæ urbis, ornatus jam Doctorali pileo, interpretabatur, cùm sæculum perosus, séxque supra viginti annos natus, religiosæ vitæ sacramento se inter Iesuitas piè obstrinxit. Quò admissus, humaniorum prius disciplinarum quasi præviâ, deindéque Sanctarum Scripturarum solidiore doctrinâ juventutem imbuit domesticam, Cordubæ in collegio insignes, ante alios, auditores Ioannem Pinedam & Ludovicum Alcazar, utrumque Hispalensem, Ioannémque Baptistam Villalpandum Cordubensem, quorum postea fuit magnum de his literis meritum, fortitus. Paraverat in *Ezechiëlis Prophetiam* Commentaria, quæ ut pulchriore formâ, vivóque cælatorum operc non satis apud nos fortè idoneorum, exposcente id novæ ac singularis commentationis dignitate, illustriora emitteret, Romam profectus est. Quin tamen fieri posset voti compos, immaturo exitu, quippe in ipso adhuc ætatis flore positus, universæ viam carnis non diu pôst ingreditur. Prodierunt tamen posthumi anno, qui consequutus est proximè illius mortem,

In XXVI. priora Ezechiëlis capita Commentarii. Quos nempe Ioannes Baptista Villalpandus sodalis ac discipulus, curæ atque editionis comes, lampadem sibi traditam gnaviter gestans, unà cum suis in reliqua capita *Commentariis*, sed his quidem cum Prado olim collatis, Philippo II. Hispaniarum Rege magnificentissimo impensas præstante, Romæ apud Aloysium Zannetum foras dedit an. 1596. in folio.

Inedita adhuc alia apud suos reliquisse dicitur, nempe,

In Esaiam, Zachariam, Micheam Prophetam, & in Pauli ad Galatas, Ephesios, Colossenses, Hebræos Epistolas.

Vir fuit pusillo corpore maximas animi vires, præstantissimúmque ingenii præcellentis robur gestans, integritate morum eximius. Obiit annum agens XLVIII. Idibus Januarii MDXCV.

HIERONYMVS PUJADES, Iurisconsultus, Barcinone editus, legum studio Ilerdæ operam dedit, facultatémque docendi atq; insignia primo ac nonagesimo anno sæculi superioris accepit. Comitatus Empuritani Assessor ordinarius fuit aliquot annis, & Commissarius, ut vocant, generalis. Convertit autem ferè se totum ad conscribendam; sermone vernaculo gentis patriam historiam quam, si fabulosarum quarumdam originum nævi non deturpassent, ut illa Barcinonis, aliæque, in quibus destituit eum sagax rerum

rum

rum, atque ævi fepofiti judicium, prudentia de cætero, ac fedulitas non parum commendare poffent. Prodiit ejus prior pars hoc titulo ornata -

Coronica univerfal *del Principat de Cataluнya*, nempe ab origine ipfa gentis ad captivitatem ufque Arabicam. Barcinone apud Hieronymum Margarit anno 1609. in folio. Pofteriorem, cujus ipfe author fpem fecerat, nondum typi vulgarem nobis fecerunt.

Credo & hujus eft -

Difcurfo *fobre la jufta afiftencia de los Confilleres de Barcelona y Sindicos de la Generalidad de Cataluña*, Barcinone apud Hieronymum Margarit. an. 1621. 4.

HIERONYMVS DE QVINTANA, Matritenfis, Nofocomii Rector *de la Latina* nuncupati, quod Beatrix Galindez Salmantina Ifabellæ Reginæ Catholicæ in Latinis Magiftra, rarum illius fæculi ornamentum, impenfis fuis erexit; probatæ virtutis atque integerrimis moribus facerdos, in lucem emifit, gratitudinis in patriam, atque pietatis ergò,

Hiftoria *de la Antiguedad, nobleça y grandezas de la muy antigua, noble y coronada Villa de Madrid*. Matriti ex officina regni. an. 1629. in folio.

Hiftoria *del Origen y antiguedad de la venerable y milagrofa Imagen de Nueftra Señora de Atocha*. Ibidem an. 1637. Nec non &, quod nomine tenus novi opus,

Convento efpiritual.

HIERONYMVS RAMIREZ, elegans ac difertus Poëta, de cujus patria & vitæ conditione nihil compertum habeo, fcripfit carmine -

De Raptu *Innocentis Martyris Guardienfis*, libros VI. Matriti an. 1592. in 4. Videlicet rarum Hebraicæ obftinationis & fævitiæ exemplum refert, hoc eft, puerum *Guardiæ* oppidi in Carpentanis ad imaginem & opprobrium veri Dei & Salvatoris Iefu Chrifti ab impia Iudæorum manu per pariffima tormenta, atque ultimum crucifixionis mactatum. Quod impium facinus non apud nos tantùm admiffum ab eis fuit, nam fimile aliud factum ab Angliæ regni Iudæis integro narravit libello Thomas quidam Monemetenfis monachus fub Henrico II. Rege circa annum MCLX. teftibus Balæo, Lelando, Pitfeo de *Scriptoribus Anglicis*; & Ioannes Mathias Tyberinus anno MCCCCLXXV. Tridenti defcripfit martyrium Simonis innocentiffimi pueri à Iudæis crudeliter necati, quod tranfcripfit Surius XXIV. Martii.

Epithalamium *de nuptiis Philippi II. Hifpaniæ Regis Catholici & D. Annæ maxima Romanorum Imperatricis filia*, editum fuit in Ioannis Lupi de Hoios vernaculo libello, *Del Recebimiento de la Reina D. Ana de Auftria en la villa de Madrid*.

F. HIERONYMVS RAMIREZ DE ARELLANO, Minorum fratrum ftrictioris obfervantiæ Sancti Gabrielis provinciæ fodalis, Concionator Apoftolicus, trium linguarum peritus, multæque & variæ lectionis, opus edidit Sanctorum PP. doctrinâ refertum, verbi Dei præconibus utiliffimum, ut Vvaddingus ex vero cenfet. Huic titulus -

Stroma, *para el Cap. XIII. de San Iuan &c. con varias expoficiones literales y morales en la parte que del fe canta el Iueves Santo que llaman el mandato*. Compluti 1606. 4.

In hujus operis præfatione fidem fuam obftrinxit, fi vita fuppeteret, pro alterius operis, *de Republica Hebræa*, editione.

F. HIERONYMVS RAMOS, nifi idem fit cum Hieronymo Romano, fcripfiffe dicitur Lufitanè -

Coronica *del Infante D. Fernando que morreo em Fez*. Oliffipone anno 1577. in 8.

Plane utrumque, & Ramum hunc, & Romanum fimul laudat G. Cardofus in *Agiologio Lufitano* die XX. Aprilis. pag. 653.

HIERONYMVS DE LOS RIOS TORQVEMADA, fcripfit -

Vltima *y final batalla del hombre; declarando el Pfalmo CXX*. Pinciæ apud Andream Morejon 1593. 8.

HIERONYMVS DE RIPALDA, ex Teruëlenfi urbe in Aragoniæ regno patrem habuit Bernardinum Medicæ artis Profefforem; Compluti verò inftituto Patrum Iefuitarum fe mancipans, virtutum infigni exemplo, doctrinæque tum domefticâ in prælectionibus Theologicis, tum publicâ ad populum infinuatione ætatis fuæ prælaxit æqualibus. Idque non in poftrema exiftimationis parte ponendum eft, quòd fanctiffimæ illius, Angelicæque animæ, cujus in faftis ecclefiafticis hodie jam nomen fignatur inclytum, Therefiæ de Iefu Virginis confeffionibus aliquando præfuit. Virum oftendunt opufcula duo pia valde foras ab eo emiffa;

Suave Coloquio *entre Dios y el Pecador*. Ilerdæ anno 1618. in 16. Matriti autem priùs cum hac infcriptione, *Razonamiento que hace el Pecador à Dios*, apud Michaëlem Serrano 1614. 8.

Libro *de la Doctrina Chriftiana*. Is pretio brevitatem compenfans editus fæpe, Matriti an. 1620. in 8. noviffiméque correctior an. 1633. cum iconibus, olim Auguftæ in 8. 1616.

Toleti non fine fanctitatis opinione obiir annis quatuor & octoginta natus anno MDCXVIII.

F. HIE-

F. HIERONYMVS RODRIGVEZ, Lusitanus, Emmanuelis Roderici Franciscani sodalis scriptorum celebritate sat bene apud omnes noti ex fratre nepos, ipse in Sancti Iacobi provincia & Salmantina domo eidem sacro instituto initiatus, sacras literas profitebatur in ea ipsa schola, quo tempore edidit-

Emmanuelis Roderici Quæstiones Regulares & Canonicas enucleatas, sive Resolutiones quæstionum Regularium ad formam Compendii redactas: cum accessione plurium resolutionum, notarum, retractationum, & additionum. Lugduni 1634. in 8. & 1630. in 4.

F. HIERONYMVS RODRIGVEZ DE VALDERAS, Pincianus, Mercenariorum sodalis, S. T. Magister, post repudiatum Insulæ S. Dominici Archiepiscopatum, consensit tandem ut Pacensis Ecclesiæ regimini præficeretur à die XVI. Aprilis MDCLXII. dein & Gienensis à die IX. Aprilis MDCLXVIII. quod postremum etiam nunc laudabiliter versat onus, vir pietate in Deum, æquéque in proximos charitate spectatus, fructuosissimus & prudentissimus viæ spiritualis Dux, scripsit-

Compendio *de las Constituciones y de todas las Actas de su Religion confirmadas por su Santidad*. Matriti in 8.

F. HIERONYMVS ROMAN, Lucroniensis, ordinis Eremitarum, quem in monasterio suscepit Harensis oppidi Calaguritanæ diœcesis, studia olim puer, atque inde e[?] hebus, cane pejus & angue, ut dici solet, ingratissimus ob id parentibus Martino Romano, Agnetique a Zamora Lucroniensibus civibus, aversabatur. A quibus hoc nomine quasi abalienatus, tandémque domo ejectus cùm se ad incitas delatum perspiceret, in eam sodalitatem, tanquam ad Asylum indignationis eorum confugit. Nec statim (ut de se ait) sed post aliquod tempus, cum Præfecti sui cujusdam severa reprehensio in desidem, sed non præfractæ indolis animum altè descendisset, ictâ cum studiis pace, ab eo jam die sic pertinaciter libris hæsit, ut alium prorsus hominem, non ex inerti alacrem factum, atque industrium putares. Historiæ in primis totius veteris tam sacræ, quam profanæ summam eruditionem consequi, multáque hujus studii in longum ævum editis commentariis dimittere opus sibi atque otii sui negotium proposuit. Quo quidem inito consilio, animadversóque, nisi labore multo & vigiliis atque animi constantia diu contenderet, voto suo ut frueretur, successu rem vero similiter carituram, summâ ope, diligentiáque inexpugnatâ veterum omnium Hebraicæ, Græcæ, Latinæque Historiæ Scriptorum monumenta pervolvit; ac res Christiani temporis, præsertim familiæ Eremitarũ nostræque gentis proprias exquisitè didicit. Nec eo contentus, lustratis diu curiosâ peregrinatione pluribus Europæ regionibus, authentica instrumenta, quorum fides vacillare nequit, plurima, excutiens omnia fere archia domestica, è tenebris in lucem produxit, atque in rem ipsam, locis quæque suis, fideliter contulit. Munere quippe ei collato generalis Chronographi totius ordinis, nihil ultra rei erat, quod authoritate publicâ venientem ab iis excluderet. Nec tamen immensæ hujus lectionis ac diligentiæ solidam sibi laudem apud nostros homines cõparare potuit, qui in tam vasta rerum ingenio ab eo versatarum mole, judicii plus atque examinis, non perversè æstimantes iniquéve, desiderant. Ejus hæc opera lucem aspexerunt;

Chronica *de la Orden de los Ermitaños de San Augustin*; centuriis XII. hoc est annorũ MCLXXX. Historia temperatâ brevitate pertexta. Salmanticæ an. 1569. in folio, rursúsq; ab hoc diversum opus-

Primera parte *de la Historia de la Orden de los frailes Ermitaños de San Augustin*. Compluti an. 1572. in folio: Simúlque-

El Defensorio *por la antiguedad de la misma Orden*.

Republicas *del mundo*; XXVII libris, duobúsq; voluminibus. Medinæ-campi 1575. in folio, deinde auctiores Salmanticæ post vicennium, ann. 1595. apud Ioannem Fernandez: scilicet de Rebuspublicis *Hebræa, Christiana, Gentilica*, sive *Romana, Moscovitica, Veneta, Genuensium, Helveticorum, Aethiopum, Anglorum, Lucensium, Ragusina, Indica, Tartarica, Sinica, Turcica* atque *Fezensi*.

Historia *de la vida de los dos religiosos Infantes de Portugal D. Fernando hijo de Don Iuan I. y D. Iuana hija de D. Alonso V*. Medinæ-campi anno 1595. apud Sant-Iagum del Canto.

Vida *de San Nicolas de Tolentino*. Cæsaraugustæ. an. 1600. in 8.

Inedita adhuc latent, in Salmanticensi, ut ajunt, domo relicta, & ab Illustrissimo D.Fr. Augustino Antolinez ex sodali ejusdem domus Cõpostellano Antistite, dum viveret, possessa, quæ sequuntur, hodie jam, ut credere par est, deperdita,

Historia *ecclesiastica de España*; unico, sed vasto volumine conscriptum in senectute opus; & quod ante alia Romani placebat Antonio à Iepes Benedictinorum sodalium Chronographo clarissimo, ut ipse de se affirmat *Centuria secunda* ad annum DCLVII. cap. III. Pertingebat ab adventu Salvatoris nostri usq; ad annum MCDLXXIV.

Sagrada Chronica *Hebrea*: tomis tribus.

Annales *de la Orden de S. Augustin*; volumẽ unũ: sive id majoris operis primũ dicendum sit. Thomas Herrera Augustinianus in *Alphabeto* hujus *ordinis* horum duntaxat meminit; sed ipse de se melior testis author in edi-

editione ultima *Rerum publicarum* in epistola nuncupatoria & prologo, hæc etiam laudat;

Las Monarquias. Hujus in prædicta epistola mentionem habet.

Catolica Historia *de los Santos de España*; centuriis XVI. cui pangendæ majorem Hispaniæ partem se ait peregrinatum. Hujus recordatur F. Antonius de Purificatione in *Chronico Provinciæ Lusitanæ Eremitarum* I. Parte lib. II. tit. II. §. V. folio 175. Præter hanc bona ex parte confectum aliud de Sanctis opus,

Flos Sanctorum, secundum ordinem Breviarii Romani ad veritatis trutinam perpensum.

De la *Predicacion del Santo Evangelio por todo el Orbe de la tierra*. Georgius quoque Cardosus in *Agiologio Lusitano* plerá que alia Romani laudat opera, scilicet-

De las *tres Ordenes militares de Portugal*. die XX. Martii pag. 263.

Historia *de la real casa y monasterio de Santa Cruz de Coimbra*. die XXV. Martii pag. 308. & XV. Aprilis pag. 585.

Historia *de Braga*. 11. April. pag. 400. & XIV. ejusdem pag. 564.

Nil horum typis fuit hactenus publicum factum, obeunte scilicet authore ipso, qui meliùs aliis poterat, Medinæ Campi circa annum MDXCVII.

HIERONYMUS ROMAN DE LA HIGUERA, Toletanus, Sacerdos jam ac Theologus Doctor, Philosophiæque publicus ejusdem urbis gymnasii Professor an. MDLXIII. Compluti sodalitio Iesuitarum se aggregavit. In eo ad decrepitam usque ætatem vixit Humanitatis, ac totius Historiæ, Geographiæque, præsertim nostri regni & gentis, ante alia deditus: quo nomine ab omnibus ferè, quibuscum vixit, antiquariæ rei curiosis non perfunctoriè commendatur. Planè industriam ejus & diligentiam summis in cœlum usque laudibus efferunt vulgò nostri homines qui, cùm fallere nesciant, falli se ab aliis posse haud facilè credunt, quâ ditasse nos ille dicitur quibusdam veteribus Chronicis, atque aliis nusquam anteà visis antiquitatum Hispanarum monumentis; quibus mirum valde est, quàm obnoxii ac venerabundi hujus sæculi homines, atq; in iis non pauci ex nostratibus, nec non & exteris, docti, sagacésque assurrexerint. Quæ tamen alii, exterorum nempe eruditissimus quisque, nostrorúmque hi, qui ratione magis quàm præjudicatis ducuntur opinionibus, sive conscio, sive ignaro eo fuisse conficta, atque his Historicis, quorum nomina præ se ferunt, supposita luculentioribus in dies argumentis convicti liquidò ipsi credunt, nec minùs sperant persuadere aliis se, ad rem qui adduxerint mentem doceri cupidam, facilè posse. De Chronicis loquor *Flavi Lucii Dextri*, *M. Maximi Cæsaraugustæ Episcopi* unà cum *Helecæ*, *Braulionisque* successorum *fragmentis*, *Luitprandi Ticinensis Diaconi*, *Iulianique Toletani Archidiaconi*; nec non eorumdem *Iuliani*, *& Luitprandi Adversariis*, quæ edita omnia sunt; ac si Deo placet, ineditis aliis, quorum ipse Hieronymus & ab eo moniti alii meminerũt, *S. Athanasii* primi Cæsaraugustani Præsulis *fragmentis*, *Festi Avieni* opere *De mediterraneis Hispaniæ urbibus*; *Isidori Pacensis Epitome temporali*, *Ioannis Aegidii Zamorensis ad Iuliani Chronicon additionibus*, & hujus notæ aliis. De quibus omnibus & suppositionis flagitio, Deus nobis otia si fecerit, accuratè sumus alio tempore tractaturi. Scripsit quidem noster, sed non edidit, vulgari sermone-

Historia *Ecclesiastica de la Imperial Ciudad y Reyno de Toledo*; quam octo voluminibus contentam domus Toletanæ Patres servant: quo ex archetypo sua transcripserant exempla D. Laurentius Ramirez de Prado, D. Petrus de Roxas Moræ Comes, D. Hieronymus Mascareñas regii Senatores. Hujus tum ipse meminit, fœtum agnoscens, in *Notis* paulò pòst laudandis ad *Luitprandi Chronicon* anno DCXXXIV. cùm alii, Ægidius nempe Gonzalez Davila, Ioannes Tamajus Salazarius, atque ipse D. Petrus de Roxas Moræ Comes.

Geografia *general de España*; quam habere se perfectam lib. II. cap. III. hujusmet *Historiæ Toletanæ* affirmavit: ad quam & refert se in *Notis ad Luitprandi Chronicon* anno DCXVIII.

Martyrologio *Español*; consarcinatum totum ex istorum Chronicorum laciniis, quod penes D. Laurentium Ramirez de Prado reliquit author, uti refert Ioannes Tamajus *Martyrologii Hispani* tomo II. ad diem III. Martii: quóque Tamajus ipse passim utitur.

Historia *de Carlo Magno*: si credimus Francisco Cascales discursus XX. cap. XII. *Historiæ urbis Murciæ* affirmanti.

Nobiliario *de los Linages de Toledo*: cujus meminit Thomas de Herrera in *Historia monasterii Salmanticensis fratrum Eremitarum* cap. XI. & laudatus jam Comes *de Mora* in *Historia Toletanæ urbis*: qui & attribuit ei sequentia opera-

De la venida *de Sant-Iago à España*.

De la *Descension de Nuestra Señora a la Santa Iglesia de Toledo*.

Defensa *de las Reliquias del Sacro Monte de Granada*.

Historia *del levantamiento de los Moriscos de Granada*.

Historia *de la Ciudad de Cuenca*.

Historia *de la Ciudad de Plasencia*.

Historia *de Caravaca*.

De los *Montes y Rios de España*.

Comentarios *a Marcial*. Si non ii Latini fuerint.

Quâ

Quâ etiã linguâ Latinâ elucubrasse dicitur.

In Fl. Lucii Dextri Chronicon notas.

In Luitprandum quoque Ticinensem: quæquidẽ unâ cũ aliis D. Laurentii Ramirez de Prado in editione Plãtiniana an. MDCXL. Luitprandi operum prostant: quibus annexum it Hieronymi nostri -

Diptychon Toletanum, sive de Tabulis Toletanis Episcoporum Primatumeius Sedis.

In Chronicon item *Iuliani Petri Notas.*

Poëma *de Sãcto Torpete Martyre*, duobus libris plusquam DC. versuum, D. Theotonio Brigantino Eborensi Præsuli nuncupatum penes se habere ait Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* die XXIX. Aprilis pag.960. quod incipit, *Martyrii sacrosancta*. &c.

Laudantur alii ejus Tractatus à diversis: nempe -

Vn Memorial *por santa Victoria Martyr Española*. Cujus meminit Ioannes de Bilches Iesuita in *Sanctis* suis *Giennensibus*, parte III. cap. XV.

Vida *de San Narcisso.*

Antiguedades *de Badaxoz.*

Vida *de San Mancio.*

Historia *de Merida*. Quatuor hæc laudat idem Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano*, die XVIII. Martii pag. 221. & XXV. pag. 307. & XII. Aprilis pag. 531. & XIII. ejusdem pag. 545.

La Lusitania, sive ejus descriptionẽ & antiquitates, die XX. Aprilis pag.652. qui die etiã XXIII. pag. 694. refert M.S. servari hoc opus in Bibliotheca D. Petri de Lancastro, & ex Matrito in Portugalliam transportatum fuisse à D. Michaële de Castro Visensi Antistite.

HIERONYMVS DE ROSALES, nescio quis, edidit -

Caton Christiano. Matriti 1652.

HIERONYMVS DE LA RVA, Toletanus Sacerdos, in schola ejusdem civitatis Philosophiæ priùs, dein Theologiæ docendæ, munus Academiæ publicum gerens, bonas horas impendit: cujus studii profectum, authorisque sui doctrinam, & ingenium abundè ostendunt -

Controversiarum Theologicarum, partim positivarum, partim scholasticarum, Partis primæ duo volumina, seu tomi. Quorum prior hæc continet; *Positivas* quinque *De Libris Sacris & Canonicis: De Codicibus Hebraicis Sacræ Scripturæ: De Paradiso, & in eo asservatis sanctis hominibus: De Festis & jejuniis Hebræorum: De Sacerdotibus & Levitis*: totidémque *Scholasticas; De Vnitate Dei: De Constitutione divinarum personarum: De Angelis: De Statu primorum hominum: De Constitutione Peccati*. Posterioris tomi sunt *positivæ* quatuor; *De Matrimoniis Hebræorum: De Prophetia: De Hebdommadis Danielis: De Sensu literali quatuor primorum versuum Psalmi XVIII.* et *Scholasticæ* quatuor; *Num Homines post peccatum boni aliquid præstare possint: De Meritis, quæ dicuntur de congruo & de condigno: Num humanitas Christi & Sacramenta causare possint in nobis gratiam: An in Christo fuerint scientia, linguarum genera, insuper & Prophetia, necnon & timoris donum.* Præcedit has controversias *Proloquium*, sive Colloquium, in quo, *an expediat viro Theologo conceptus suos in lucem edere, disceptatur*. Prodiit hoc opus Matriti 1619. in folio, cùm primùm Romæ lucem vidisset typis Vincentii Accolti 1584. folio.

F. HIERONYMVS RVIZ, ordinis Minorum, reliquit in cœnobio Sancti Francisci Matritensis M.S.

Alma aventuteta; hujus nempe inscriptionis, credo, metricum opus: de quo Petrus Alva in *Militia Conceptionis.*

D. HIERONYMVS RVIZ DE CORELLA, Comes Contestanorum, atque Almenaræ Marchio, scripsit -

Theatro *y descripcion del Mundo y del tiempo*. Autverpiæ apud Belleros 1614.

HIERONYMVS RVPEVS, vulgò, ut credo, DE LA PEÑA, Medinensis, author est -

Commentariorum Philosophiæ moralis lib. III. qui Parisiis editi fuerunt apud Franciscum Stephanum in 8. anno 1537.

HIERONYMVS DE SALZEDO, Matritensis, ex familia Clericorum regularium Minorum, Salmanticæ primùm, atque inde apud exteros in theatro maximo ingeniorum ac literarum Romana urbe professus fuit Theologiam, jámque gestis ibidem Assistentis generalis, necnon & apud nos Præpositi Provincialis muneribus, Romam iterum redire opus habuit in comitatu D. Ludovici Crespi, & Borgia Placentini Præsulis, regii ad Alexandrum Papam VII. pro negotio Immaculatæ Dei-paræ Mariæ Conceptionis extra ordinem Legati, regnorum ipse Hispaniæ nomine rem promoturus, vir moribus antiquis, perfectéque Theologus, scripsit primus -

Commentarios & dissertationes Philosopho-Theologico-Historico-Politicas - in opusculum Sancti Thomæ De Regimine Principum. Francofurti apud Philippum Gamonetum, 1655. in folio.

HIERONYMVS SANCHEZ, nescio quis aut unde homo, scripsisse dicitur -

Annotationes in Consilia diversorum. Venetiis 1577. in 4.

HIERONYMVS DE SANTISTEVAN, sive à Sancto Stephano, scripsit -

Su Viage *de Genova por el Cairo à la In-*

dia y su buelta à Portugal. Extat Italicè apud Ramusium tomo I. *Navigationum*.

F. HIERONYMVS SANZ, Cisterciensis, *Benifacæ* apud Valentinos, unde erat fortè oriundus, in territorio Dertusensi monachus, Abbatialem dignitatem ejus domus perpetuo sibi, quod moris fuit, delatam, insigne argumentum & exemplum demissi & caduca hæc omnia fastidientis animi relinquens posteris, eâ conditione repudiavit, ut perpetuum olim munus in triennale reformaretur; quod accedente Pontificis Ecclesiæ Maximi authoritate in posterum obtinuit. Hic cùm ad Historiæ opus potissimo studio ferretur, testibus Chrysostomo Henrriquez in *Phœnice*, & Carolo Vischio in *Bibliotheca Cisterciensi*, conscripsit, forsan vulgari linguâ,

Vitam Ioannis II. Aragonum Regis. Item formavit-

Chronologiam, seu Genealogiam Regum Aragoniæ per modum arboris.

S.P. Benedicti Regulam vertit quoque in Hispanicum.

F. HIERONYMVS DE SAONA, ordinis Eremitarum S. Augustini, Doctor Theologus, Barcinone primarius olim hujus doctrinæ floruit Magister; inde ad strictiorem Reformatorum disciplinam se contulit. Ejus est-

Gerarquia *celestial y terrena, y simbolo de los nueve estados de la Iglesia militante con los nueve coros de Angeles de la triumfante*. Barcinone 1598. Conchæ 1603. 8. Item-

Discursos *de San Iuan y San Pedro*. Barcinone 1598. in 4. nempe uter eorum fuerit Iesu Domino charior.

Denatus est anno MDCXXIV.

F. HIERONYMVS DE SEGORBE, Capuccinorum sodalis, qui vulgò ex patriæ nomine dignosci consueverunt, edidit-

Navegacion *segura para el Cielo*. Valentiæ apud Philippum Mey 1611. in 8. laudatum non vulgariter opus à Luca Vvaddingo in, *De Scriptoribus Franciscanis*, libro.

HIERONYMVS SEMPERE, domo, ut videtur, aut gente saltem Valentinus, scripsit, neque purâ, neque poëticâ dictione, opus inscriptum,

Primera *y segunda parte de la Carolea*; sive res gestas Caroli Imperatoris, Hispaniarum Monarchæ potentissimi, heroico versu. Valentiæ 1560. in 8. apud Ioannem Arcos.

HIERONYMVS SORIANO, Teruelensis in Aragonia, Doctor Medicus, medicinam faciens in ea urbe scripsit-

Experimentos *medicos faciles y verdaderos*. Matriti 1599. in 8. Cōplutique 1612. in 8. apud Ioannem Gratian. Cæsaraugustæ apud Angelum Tavano 1601. 8.

Metodo *de curar las enfermedades de los niños*. Cæsaraugustę 1600. in 8.

F. HIERONYMVS DE SPIRITV SANCTO, olim DE OLIVARES, ex Mercenariis fratribus Reformatis Bæticæ provinciæ Sanlucarensis cœnobii, publicavit-

Sermones *de diversas festividades*. Hispali apud Andream Grande 1647. in 4.

Præfuit domesticis, ac Diffinitoris generalis munere functus est.

HIERONYMVS SVAREZ, (an Iesuita?) scripsit-

Vida *del Padre Pedro Claver*. Matriti anno 1657. in 8.

HIERONYMVS SVRITA, quomodo ipse audire voluit Latinè scribens, vulgò *Çurita*, sive *Zurita*, Cæsaraugustanus, in lucem editus fuit IV. die Decembris MDXII. Genitor ejus Michaël Surita (nobilis hujus ab antiquo gentis origo est *Mosqueruela* oppidum Communitatis Teruelensis regni Aragonię) vetus familiaris aulæ Ferdinandi Regis Catholici, & Anna de Castro mater. Complutensi scholæ, ac eruditissimo ejus Professori Ferdinando Nonio Guzmanio, aliàs Pinciano, utriusquę linguæ Latinæ, Græcæque non vulgarem cognitionem acceptam referebat. Adolescens Caroli Imperatoris munificentiam propter parentis, ut credere æquum est, merita propitiam sibi expertus fuit; à quo & continuus, ut vocant, familiaris regiæ Castellæ domus & Majorinus (*Merino* audit vulgò, curámque reipublicæ gerit) Barbastrensis, atque Oscensis urbium anno superioris sæculi tricesimo creatus, in regiis literis, quæ alicubi etiam hodie sunt, refertur. Coluisse eum libros & omnigenam antiquitatem, & veram illam, quæ ex optimis studiis colligitur, gloriæ segetem avidissimè amplexum fuisse oportet eum, qui cùm ad opus accinxit se, talem virū ostendit, cujus in relictis perfectissimis undique monumentis commendatio in fastigio cujusdam, quâ vix aliqua honestior esse potest, laudis, consensu & conspiratione omnium tam civium, quàm exterorum, collocata est. At quo minus sibi & literis dumtaxat viveret, conditio ei oblata in causa fuit ducendi in matrimonio, cùm sextum & vicesimum annum ætatis ageret, Ioannam Garziæ de Olivān, Ioannis Garziæ natam, qui supremi Senatus Matritensis causarum fidei Patribus à secretis erat; cujus adhuc viventis adjutor in ministerio, sumúmque diem functi successor fuit. Anno MDXLIII. in Germaniam se contulit, super ejusdem Senatus negotiis, destinatione summi Magistratus, qui tunc erat D. Ioannes Tavera Toletanus Antistes, & S. R. E. Cardinalis, Cæsarem consulturus: & MDXLVII. Ferdinandi Valdesii, qui in religionis te[?]enda eidem successerat, nutu colligendis & in-

unum corpus adaptandis Apostolicis omnibus literis (Brevia vulgus appellat) quæ ad Sancti hujus Officii pertinerent momenta, sedulam commodavit operam. Quo ipso anno decretum fuit in comitiis Aragonensibus, ut conscribendæ gentis historiæ Chronographus publicis sumptibus exhibendus tunc primùm crearetur, & ut hic esset Surita, quem utique parem huic muneri, civiúmque spei ac voto præsagę omnium suffragantium mentes conceperant. Ex eo tempore, unà cum Sancti Officii rebus, cui non tantùm à secretis, uti jam diximus, sed & à ratiociniis erat minister, eam Historiæ conjunxit curam, non quomodocumque, & ut ferè ab aliis solet, sed ex solemnibus atque irrefragabilibus undique conquisitis documentis formandę, quam peregrinatio ejus in Italia, Siciliáque ac per omnia Aragonensis ditionis regna satis supérq; omnibus prodit. Idonei hujus rei testes sunt Ambrosius Morales in *Apologia pro Aragoniæ regni Annalibus* ab eo confectis, quorum statim habenda est mentio, atque adeo Surita ipse lib. XVII. cap. XXIV. ubi accessus ad Messanam Siciliæ urbem sui meminit, Bibliothecæ que exquisitorum cujusvis pretii librorum, quos Gilifortis de Vrsa (Iulius Fortis Siculus à Ioviano Pontano alicubi dictus) Benedictinis monachis, qui S. Placidi cœnobium supra fretum, non longè à Tauromenia ædificatum, habitant, olim reliquit. Neapoli quoque notus fuit Iano Pelusio Crotoniatæ, qui humanâ eruditione ac facultate poëticâ in ea urbe censebatur, ut ex ejus metrica Suritæ commendatione paulò inferiùs adducenda colligere est. Hæc ejus expeditio vigesima die Octobris anni quinquagesimi supra sesquimillesimum cœpta, atque intra aliquot menses confecta, studiúmque bene de patria longè ab ea merendi, atque omnes Aragonensis ditionis veteres provincias fidelis gestorum olim inibi enarrationis munere obstringendi, reverso in Hispaniam Suritæ fœlicissimè, ut res ipsa loquitur, cessit. Philippus tunc temporis adhuc Princeps de industria atque integritate ejus certior factus, cùm primùm regnare cœpit, nostro in mandatis dedit, anno scilicet MDLVII. ut arcana omnia publicæ rei scripta, quæ in sacratioribus Curiæ tabulariis custodiebantur, Indice libro comprehenderet, & ad Archium regium, quod Septimancis ad Durium flumen ex eo tempore exquisitissimâ habetur curâ, perferret. Idem Rex anno MDLXVII. à secretis, ut vocant, Cameræ eum creavit, & post biennium Didacus Cardinalis Espinosa præfecit excipiendis à Rege ipso responsis ad consultationes, quæ usquam fierent, Sanctæ Inquisitionis Senatus, quem per id tempus moderabatur. Vitæ reliquum vacasse videtur maximè perficiendis Aragonię his Annalibus, quos triginta ferè annorum operâ, quot annis *Bibliotheca* sua Diodoro constitit Siculo, majori tamen fide, ab recuperari cœptę à Mauris Hispaniæ temporibus usque ad Ferdinandi V. Catholici mortem confecit. Quo munere cùm defunctus fuisset, egregiæque conceptæ olim de se opinioni respondisset, domi, forisque æquè clarus, obiit tandem in patria XXXI. Octobris (aliquantisper variat ab hoc die sepulchri titulus infra positus: nos tamen relationem sequimur Cæsaraugustanam ex libro desumptam, in quo Chronographorum omnium Aragoniæ res Ioannes Andreas Vstarrozius diligentissimè comprehendit) anno MDLXXX. ætatis suæ LXVIII. cœnobitas inter Hieronymianos S. Engratiæ Martyris, in quo monasterio jam ab aliquo tempore, sæcularis licet, religiosam vitæ normam sequebatur. Librariæ supellectilis hæredem reliquit Aulæ Dei monasterium Cartusianorum ejusdem territorii Cęsaraugustani; unde anno demum MDCXXVI. exportata est major librorum pars ad Escurialensem Bibliothecam. Sepulchro ejus ita inscripsit Hieronymus Surita de Olivan filius,

Hieronymo Suritæ Michaëlis filio,
Gabriëlis Nepoti, Cæsaraugustano,
Historiæ Aragoniæ diligentissimo
Atque electo Scriptori, patri benemerito
Hieronymus filius posuit.
Vixit annos LXVII. Menses XI.
Obiit Cæsaraugustæ III. Non. Novembris.
Anno MDLXXX:

Sed Iacobus Falco Valentinus, Eques Montesianæ militiæ, Poëta magnus, cōprehendit viri laudes hoc tantùm disticho,

Ingenium & candor Suritæ vivet, opinor,
Vivet dum mundo carmen & Historia.

Audiit certè is optimè ab eruditissimo quoque superioris atque hujus sæculi tam superstes, quàm fato functus; nempe *Homo doctissimus* ab Antonio Augustino in *Antiquitatum* dialogo tertio; *Vir celebris, de rerum antiquitate benemeritus,* à Cæsare Baronio *Annal.* vol. XI. ad annum MXCVIII. 49. *Vir doctus, & Historiæ diligens Scriptor,* ab Andrea Resendio *Antiquit. Lusitanarum* lib. IV. *gravissimus Historicus, & locupletissimus nostrarum rerum Scriptor,* ab Hieronymo Blanca in præfationibus ad *Aragonensium rerum Commentaria.* Item *vir magni judicii ac doctrinæ,* a Gerardo Ioanne Vossio *De universæ Matheseos natura* cap. LXX. §. 24. *Vir Insignis* ab Isaaco Vossio Gerardi ejusdem filio *in observationibus* ad cap. VI. lib. II. *Pomponii Melæ.* Testimoniorum Suritæ datorum peritiæ antiquitatis ab hominibus sui sæculi eruditissimis Petro Victorio lib. *Variarum* XXII. cap. XXIII. Gabriële Faerno in *Terentii Heautontim.* actu I. sc. I. & Ferdinando Nonio Pinciano in *Plinium,* atque item in *Melam notis* seu *castigationibus,* Andreas Schotus & Gerardus Ioannes Vossius proximè laudatus meminerunt; cujus Schoti phrasim haud intelligens Vincentius Blascus Lanuza vituperatum iri ab his

his Suritam, quem verè summâ excipiunt laude, in *Aragonia Historia* tom. II. lib. V. cap. XLVIII: non jure conqueritur. Antonium Possevinum adjungo in *Bibliotheca* lib. XVI. cap. XIV. Stephanum Garibaium lib. XXXI. *Compendii sui Historici regnorum Hispaniæ* cap. I. Aubertum Miræum in *Bibliotheca Ecclesiastica* volum. II. cap. CVIII. Hieronymum Ghilinum in *Theatro* Italico *literatorum hominum*, qui multus est in viri laudibus posteritati commendandis, Ioannem Andream Quenlted in *Dialogis de Patriis illustrium doctrinâ & scriptis virorum*. Displicuerunt quidem (ut variæ hominum sententiæ sunt) in his *Annalibus* quædam Alphonso Santacrucio Hispalensi regio Historico, qui tamen tantùm absuit, ut judicii sui approbatores inveniret, ut potius ansam porrexerit honestissimis hujus Historiæ defensionibus, quas Apologiæ stylo ediderunt Chronographi alii duo regii Ioanes Paez de Castro & Ambrosius Morales, unà cum *Annalibus* publici juris factas. Quorum prior multo majori industriâ ac diligentiâ conscriptam eam Historiam existimat, quàm credere quisquam possit hujusmodi rerum inexpertus; continerêque utilissima plura ad cognitionem antiquitatis, & civilem ac moralem prudentiam è pluribus monitis, & exemplis, quæ passim in ea occurrunt, elicienda: atque nescire se tandem ait, ullúmne ab Hispano homine à multis annis opus historicum promanaverit, quod Suritæ *Annalibus* conferri debeat. Posterior autem Morales, incredibilem diligentiam adhibuisse nostrū affirmat, Historiis omnibus Aragonensibus magna cum observatione perlectis, ut quæque retarderent in his lectorum non indoctorum animos, quæsitis aliunde argumentis plana redderet; plures Historias usq; ad ætatem suam latêtes ab eo fuisse inventas; in peregrinatione sua trium Aragoniæ regnorum, Italiæque consuluisse Regum sepulchra omnia, excussisse publica tabularia, multiplicémque veterum instrumentorum, quæ à privatis custodirentur, supellectilem, ex quibus ditissimum thesaurum confecerat. A quibus utiq; & à perpetuo hujus rei perficiendæ studio, sagacis ingenii, magnique judicii dotibus, & linguarum Latinæ, Græcæque ac totius antiquariæ rei cognitione adjumenta & auxilia sibi quàm firmissima comparaverat. Egregium alterum Suritæ elogium notæ *ad Epistolam Eulogii Martyris ad Pampilonensem Episcopum* ejusdem Moralis continent, quæ *Hispaniæ illustratæ* quarto volumine, seorsimque cum aliis Eulogii operibus editæ sunt. *Suavissimum ibi ejus ingenium, rarúmque in literis judicium, utriusque linguæ singularem cognitionem, peritiam totius antiquitatis insignem, egregiam in scribenda suorum Historia laudem, atque in magnis negotiis diu probatam prudentiam* honestissimis verbis commendat. Ioannes denique Pelusius Crotoniata lib. III. *Lusuum* Neapoli anno MDLXVII. editorum sic ad Suritam, ac de eo,

Surita inclyte, quem Minerva parvum
Artes perdocuit bonas, dedítque
Stylo scribere posse Liviano
Longas Historias, & ore dulci
Versus fundere melle dulciores:
Si junio pede quidpiam, aut soluto
Iuvat dicere Flandrico in tumultu,
Per Musas & Apollinem rogamus
Sub dium rapias, tuique cantes
Philippi memoranda facta solum
A te, & Historico, & bono Poëta.
A me versiculos mea in Crotone
Factos accipies; tua polita
Pro doctrina, & amore singulari,
Quo complecteris elegantiores,
Oro, deposita severitate
Lege, & si finis ora per virorum
Ire, illi venerésque, gratiásque
Inspira, & teneros tuos lepores.

Versus Suritæ non hic tantum, sed & Ioannes Secundus Belga in carminibus suis laudavit. Sed jam ad lucubrationes ejus accedamus. Scripsit nempe —

Annales *dela Corona del Reyno de Aragon*; sex tomis: quorum duo ultimi res gestas continent Ferdinandi V. Regis Catholici. Primum editi sunt decem priores libri Cæsaraugustæ ann. 1562. Secunda editio iridem Cæsaraugustana est anni 1585. procurata ab authoris filio Hieronymo Surita de Olivan, auctior & locupletior priore alia. Tertio eadem prodiit è collegio S. Vincentii Ferrer ejusdem urbis typis Laurentii de Robles anno 1610. Pars ejusdem Historiæ ex authoris ipso exemplari, cum additionibus ab eo ad marginem scriptis, asservabatur olim in Bibliotheca Olivariensi. Accessit *El Indice delas cosas mas notables que se hallan en la Historia de Aragon*, Cæsaraugustæ anno 16 4. in folio qui quorumdam sodalium Iesuitarum Collegii Cæsaraugustani formatus fuit industriâ, ut monet Villarrozius in *Defensione patriæ S. Laurentii* pag. 172. In hoc opere nonnullis olim displicebat Scriptoris prolixitas, longam eorū seriem, qui factis interfuerunt, passim texentis, quam cupiant explicare possent Pauli Iovii de Polidori Virgilii *Britannica Historia* his verbis; *Alieno potius arbitrio quàm suo intexuisse multa in gratiam gentis existimatur quòd in recensendis minorum Ducum nominibus, tanquam gloriæ avidis, plurimùm indulserit*; nisi prudentes quique, & suarum antiquitatum & majorum amantes jure sibi placuissent in prolixioribus his rerum gestarum, virorúmque recensionibus. Nec enim Historia fida esset antiquitatis nuncia, si rerū capitibus côtenta præcipuos earū authores tâtùm celebraret, quod in rebus lôgè à memoria distitis vix aliter potest, non autem civium fortia omnia & inclyta facta, quorum locuples etiam nunc memoria extat, unà cum eorum nominibus, qui clari ipsi aliàs & ge-

& genere aut virtute pollentes rebus interfuerunt, curiosè, distinctéque referret. In flammantur quippe, magno publicæ rei beneficio, conciprùntque vires & animos lectis hujusmodi commentariis posteri eorum, qui laudātur; atque adeo id quod de orationibus summi Rhetoris ab non nomine dictum, eam scilicet optimam esse, quæ longissima, id ipsum de Suritæ Annalibus usurpari debere à prudentissimis non semel audivimus.

Vulgaris Linguæ alia inedita manserunt: nam apud varios hæc laudantur;

Memorial *de las Casas antiguas de Aragon*; quod laudat Vstarrozius in *Notis* ad librum *Coronationum* pag. 72. magni pretii Nobiliarium, licet nondum ad ultimam limam redactum, existimans.

Annotaciones *al Conde D. Pedro de Portugal*, sive ejus genealogicum opus auro contrà non carum.

Annotaciones *a la Historia de D. Pedro Lopez de Aiala*, scilicet Castellæ Regum Petri, Henrici II. & Ioannis I. Quas unà cum superioribus possidebat, retuitque in suo thesauro Genealogico & Historico, manu exarato Gundisalvus Argote de Molina.

Historia *del Rey D. Henrrique III. de Castilla*; quam seorsim ab aliis idem Gundisalvus laudat. Continuare forsan voluit noster superiorem Historiam D. Petri Lopez de Aiala, in qua sibi placuisse videtur, ut ex annotationibus ad eam factis colligere possumus, sive cœptam ab eodem Aiala hujus Regis vitam, ut audio, supplemento annorum, ad quos ille non pervenerit, integram reddidit.

Latina ejus opera sequuntur.

Indices rerum ab Aragoniæ Regibus gestarum; libris tribus: scilicet à Sarracenica Hispaniarum expugnatione usque ad Martini Regis obitum. Cæsaraugustæ anno 1578. deindéque *Hispaniæ Illustratæ* volumine III. Adjunxit his authores duos rerum Nortmānicarum nunquam antea editos.

Ganfredi Monachi de Acquisitione regni Siciliæ, Calabriæ &c. per Robertū Guiscardum & fratres Nortmānos Principes; quatuor libris: &

Alexandri Celesini cœnobii Abbatis de Roberti Siciliæ Regis rebus gestis; totidem libros; unà cum *fragmentis e Chronico Ptolemæi Lucensis* ad h jus Historiæ tempora spectantibus. Historiam hanc Gaufredi, ut vocat, Malaterræ invenerat in Sicilia Ioannes à Vega vir amplissimus, dum pro Rege publicam rem administraret, ut monet D. Ioannes Bertrādus à Guevara in *Discursibus de Monarchia Siciliæ* vernaculis Hispanæ linguæ, de quo & Baronius tomo *Annalium* XI. ad annum MXCVII. sect. 40. Exemplar hujus Historiæ antiquissimum fuit penes D. Martinum de la Farina, Siculum, S. Luciæ in eo regno Abbatem, virum totius antiquitatis peritissimum qui nuper fato functus est: unde plenissimè cōstat nil Suritam in ea historia edenda ex Vrbani II. diplomate Rogerio Siciliæ Comiti concesso, atque ibi inserto dempsisse; quod parum temperanter, ut causam ageret, cui insistebat, usurpavit Baronius proximè laudatus.

Antonii Augusti Itinerariū cū Cōmentario longè doctissimo, ut censet cum aliis Gerardus Ioannes Vossius *De Scientiis Mathematicis* cap. LXX. §. 24. Contulit hoc opus cum quatuor vetustis codicibus membranaceis, atq; editione Parisina Henrici Stephani MDXII. At non ipse vulgavit, sed post ejus obitū Coloniæ edidit Arnoldus Mylius an. 1599. in 8.

Inedita adhuc sunt, manserunt quippe apud Carthusianos Cæsaraugustæ urbis hæredes, apud quos Andreas Schotus vidit,

In Iulii Cæsaris Commentarios, &

In Claudiani Poëtæ opera notas.

Debetur quoque nostro *Chronicon* illud *Alexandrinum*, aliàs *Fasti Siculi* nuncupatum, quod Græcum Latina cū interpretatione Matthæus Raderus Societatis Iesu edidit Monachii Bajoariorum anno 161 . in 4. Hoc enim Surita invenit in quadam antiqua Bibliotheca regni Siciliæ, ut monet in præfatione suorum *ad Fastos Commentariorum* Onuphrius Panvinius. De quo *Chronico* Thomæ Reinesii censuram lib. II. *Variarum* cap. XVII. post aliorum alias, operæ pretium erit consulere.

F. HIERONYMVS TAMARIT, Setabensis ex Valentino regnō, Minorum regularis observantiæ sodalis, Pater emeritus Valentinæ suæ provinciæ, scripsit

Flores Theologiæ in totum primum librum Magistri Sententiarum, & meliorem partem secundi. Tomus primus prodiit Valentiæ apud Petrum Patricium Mey 1622. 4.

F. HIERONYMVS TAIX, aliàs TAX, Catalanus, Ilerdensis, ordinis Prædicatorū, an. MDXXXVIII. præerat cœnobio Sācti Honuphrii Valentinæ urbis, scripsitque linguâ gentis vernaculâ *de Miraculis Deiparæ Virginis de Rosario*. Libro hic titulus,

Dels Miracles *de Nuestra Señora del Roser, y del modo de dir lo Rosari, o Psalteri de aquella*. Barcinone an. 1602. in 4.

Ioannes Marieta & Alphonsus Fernandez, Franciscúsque Diago authores sunt.

F. HIERONYMVS DE TIEDRA, Augustinianus edidit, nescio ubi,

Conceptos *de la Concepcion*.

HIERONYMVS DE TORRES, Pincianus

Septemdecim librorum B. Cirilli de Adoratione in spiritu & veritate concinnavit Indicem atque edidit Toleti in folio.

HIERONYMVS DE TORRES AGVILERA-

LERA, testis eorum, quæ scripsit, foras dedit-
Coronica y recopilacion de varios sucessos de guerra que an acontecido en Italia y partes de Levante y Barberia desde el año de MDLXX. hasta el de MDLXXIV. Cæsaraugustæ. 1579. in 4. apud Ioannem Bolet.

F. HIERONYMUS TOSTADO, aliis Xereziensis in Bætica, aliis Lusitanus Olissipone ortus, quod credit magis *Casanate* in *Paradiso* suo *Carmelitici decoris*, Carmelitarum sodalis Barcinonensis cœnobii, qui & Cataloniæ ordinis sui provinciæ præfuit, Vicariúsque per Hispaniam Generalis, Portugalliæ autem, Siciliæ, atque Neapolitani regni Provincialis, & apud Iudices religionis Censor fuit Theologus. Scriptum reliquit-
De Viris & fœminis ordinis Carmelitarum illustribus. Quem librum penes se habere retulit laudatus *Casanate*, eùm eamdem Spartam ornaret. Superstes adhuc erat anno MDXCVII.
Meminit hujus authoris, epitaphio ejus adducto, quod Neapoli habet, qua in urbe decessit, Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* XXVI. Martii pag. 333.

HIERONYMUS DE VALENCIA, scripsit-
Arte de Computo. Valentiæ apud Michaëlem Sorolla anno 1621. & cum . . . . . . *Vocabulario Ecclesiastico*.

F. HIERONYMUS DE VALERA, Americanus, natus in regione *Chachapoias* nuncupata regni Peruani, Franciscanus sodalis observantiæ regularis in cœnobio urbis Limensis, Minister hujus suæ provinciæ XII. Apostolorum, edidit-
Commentaria in Logicam juxta doctrinam Scoti. Limæ 1610.

HIERONYMUS VALERO, Cæsaraugustanus Medicus, scripsit-
De Colocynthidis *præparatione, & trochiscis Alhandal, eorumque usu*. Cæsaraugustæ an. 1611. in 8.

D. HIERONYMUS VENERO DE LEYVA, ordinis S. Iacobi Sacerdos, Philippo III. Regi nostro à sacris, & Vicarius aliquando provinciæ Legionensis hujusmet ordinis, Gregorii XIII. P.M. olim Cubicularius secretus à Sixto V. Canonicus creatus fuit Conchensis. Tandem regio nutu & commendatione Montis-regalis in Sicilia Ecclesiæ clavum subivit, tenuitque ab anno MDCXIX. usque ad MDCXXVIII. quo obiit octavo Idus Augusti. Librum edidit, cui nomen fecit-
Examen Episcoporum: quo breviter congessit omnia ea, quæ ex Iure Canonico Episcopos scire oportet. Hæc D. Rochus Pirrhus in *Notitia Ecclesiarum Siciliæ*. Librum laudat, eóque utitur sæpius in *de Iure Ecclesiastico universo*, Augustinus noster Barbosa. Venetiis editum vidimus 1659. folio.

HIERONYMUS DE VILLA, regius Haraldus, reliquit, qui per manus multorum it, M. S.
Libro de Linages.

D. HIERONYMUS DE VILLALOBOS, Alvari Petri Osorii Asturiæ Marchionis domesticus, ex ejus nempe archio elaboratum à se dedit-
Discurso *de la decendencia de los Guzmanes de la Casa de Toral*.

F. HIERONYMUS VIVES, Valentina in urbe natus, ordinis Prædicatorum, Sacræ Theologiæ Magister, edidit-
De Primatu divinæ libertatis ad sciendum & decernendum de futuris contingentibus contra Scientiam mediam. Valentiæ ann. 1654. cui reposuit pro Scientiæ hujus mediæ defensione Matthias Borrul, Societatis presbyter.

F. HIERONYMUS DE VRBINA, Dominicanus, Lector cùm esset sacræ scientiæ in collegio S. Thomæ Abulensi, edidit-
Sermones *Panegyricos de los dos Santos Patriarchas Santo Domingo y S. Francisco*.

D. HIERONYMUS DE VRREA, Aragonensis, *Epilæ* natus ex Arandæ Comitum nobilissima toto regno Aragoniæ familia, quippe qui Eximini de Vrrea ultimi Vicecomitis *de Viota* nothus filius, in castrorū medio, quod gessit, dum viveret, eóque tam Musis inimico ac diræ ferocitatis negotio, eruditioni atque amœnitatibus poëticis otium, si quod dabatur, mancipare solebat. Vnde versibus ingeniosè, magis quàm rebus fortiter gestis, multorum quamvis stipendiorum ac spectatæ virtutis miles, futuræ memoriæ nomen suum commendavit. Divi Iacobi Eques, perpetuúsque cum fuerit Caroli Cæsaris vexillorum sectator, plura fortitudinis, plura fidelitatis documenta dedit; quæ quidem, res nempe ab eo bene gestas in sago & toga, commendaturus quoddam illius opus, quod de vero militis honore nostrâ linguâ edidit, Alphonsus Vlloa, Hispanus rebus & hominibus inter Italos celebrandis veluti natus, disertè commemorat. Sed nos ad monumenta ingenii convertamus stylum.
Hæc illa sunt.
Dialogo *de verdadera honrra militar que trata como se a de conformar la honrra con la conciencia*. Venetiis anno 1566. 4. & Matriti 1575. 8. Cæsaraugustæ 1642. & 1661. in 4. apud Ioannem de Ibar. Damnat is monomachiæ abusum. Translulit eum in Italicum Alphonsus de Vlloa, Venetiisque edidit anno 1569. Vertit etiam metricè-
Discurso *de la vida humana, y aventuras*

ras del Cavallero determinado de Micer Olver de la Marca Cavallero Borgoñon en tercetos. Antverpiæ anno 1555. in 8. Barcinone 1566. 8. Medinæ 1555.

Orlando furioso *de Ludovico Ariosto*. Lugduni anno 1556. Bilbao 1583. in 4. Toleti jam iterum 1586. 4.

Desafio *del Emperador y Rey Francisco y Iuicios del segun el duelo*. Venetiis 4.

Carlos victorioso, *en verso suelto*: sive de rebus Caroli Cæsaris; quod ineditum relictum affirmant domestici Scriptores; opus luce quidem dignissimum. Adservatur Epilæ apud Augustinianos simul cum translatione Hispanica *Iacobi Sanazari Arcadiæ*. Reliquit etiam duo alia M. SS. prosaicum poëma, ad Amadisii & aliorum exemplum, cui nomen fecit, *Don Clarissel de las Flores*, tribus voluminibus; atque itē celebraturus patriam, *La famosa Epila*: quæ duo opera adservabat, dum viveret, D. Franciscus Ximenez de Vrrea Aragoniæ Chronographus. Hieronymi Elogium accuratè formavit, quod in postremis duabus Cæsaraugustanis editionibus legitur, Ioannes Franciscus Andreas Vstarrozius Chronographus & ipse regni Aragoniæ.

HIERONYMVS XIMENEZ, Medicus Cæsaraugustanus, edidit-

Institutionum Medicarum lib. IV. Toleti an. 1583. in fol. Epilæ 1596. 4.

Quæstiones Medicas. Epilæ in fol.

Ex *Epila* Aragoniæ regni oppido fuisse oriundum docet Andreas Schotus.

HIERONYMVS DE ZEBALLOS, reparati orbis anno MDLX. *Escalonæ* ortus, vir nobilis cùm stirpe, tum publico munere Advocati, Decurionisque amplissimi ordinis Toletanorum, Pinciæ ac Salmanticæ Iuri operam dedit eo fructu, ut ætatis altero post vicesimum anno, in collegium Abulensis urbis, quod Alvarus Mendoza Episcopus ædificaverat, adlectus sit. Hinc ad Bartholomæanam Salmanticensem domum invitatus, admissúsque, maximo studiorum theatro sistitur: quâ quidem, Toleti per id tempus ductâ conjuge, libenter cessit, commodaturus inde clientibus, gerendæque inter Decuriones reipublicæ operam. Id cùm egregiè præstaret, multæ vir doctrinæ atque eruditionis, immensæque lectionis, optimo intereà consilio in publicum proficiendi, opus domi elaborabat, utile quidem, nec minùs arduum, quo palam omnibus faceret, quàm in lubrico sint momenta judiciorum, totáque Iuris ars, & publicam necessitatem variantes Doctorum opiniones sanctionibus ac legibus scriptis componendi, quâ miserè deprehendimur, ante oculos poneret. Scilicet hac inscriptione usus est.

Speculum aureum opinionum communium contra communes; tomis, seu libris quatuor. . . . . Antverpiæque apud Ioannem Kerbergium an. 1623. folio. Venetiis 1601. fol. Coloniæ demum 1664. Primus tomus cum secundo clauditur quinque partibus I. comprehendit CLIV. quæstiones *De ultimis voluntatibus*. II. CCLXVI. *De contractibus*: III. LXXI. *De Delictis*: IV. CLXIII. *Quæstiones Canonicas*: V. & ultimus CXLVI. *ad Iudiciarium ordinem spectantes*. Toleti anno 1599. & 1600. in folio.

III. Liber seu tomus *miscellas utriusque Iuris quæstiones* de novo repertas continet; adjunguntúrque in calce *Additiones ad priorum partium quæstiones*. Romæ 1609. fol.

IV. Libro præmittitur vulgari sermone, *Vn Discurso de las razones y fundamentos, que tiene el Rey de España y sus Concejeros para conocer por via de fuerça en las causas ecclesiasticas y entre personas ecclesiasticas*. Deinde hujus tomi, qui *varias* alias *Quæstiones*, & opinionum pugnas continet, locum principem ea occupat superioris discursus germana; *Vtrum Iudex Ecclesiasticus in causis & delictis, in quibus de jure potest contra laicos procedere, possit propriâ auctoritate eos capere, & in proprios carceres mittere, non implorato auxilio brachii sæcularis*. Vbi quid sit Iure Regio & quid ex Concilio, & de ritulis Regis Hispaniæ ad cognoscendū de causis ecclesiasticis per viam violentiæ (ut vocant) in Curia sua, & inter personas ecclesiasticas, cum declaratione L. XXXVI. Tit. V. lib. II. *Recopilationis*. Item perfecit his non contentus, edidítque primus istius argumenti enarrator, majorem superiori, & luculentiorem-

Tractatum de Cognitione per viam violentiæ in causis ecclesiasticis & inter personas ecclesiasticas; duabus partibus. Salmanticæ in folio anno 1613. Antverpiæque 1618. & 1643. in folio. Coloniæ 1620. Argentoratique apud Zetznerum. Quod ipsum difficile, atque arduum, sed bona ex parte jam explanatum Hieronymi argumentum ante aliquot annos locupletissimo atque absolutissimo commentario retractavit D. Franciscus Salgado Senator regius.

Item vulgari sermone tandem scripsit, edidítque libellum, cui titulus,

Arte real *para el buen gobierno de los Principes y Reyes, y de sus vasallos*. Toleti apud Didacum Rodriguez 1623. in 4.

HILARIVS.

HILARIVS MOREIRA, Lusitanus, Conimbricensis, in hoc ipso lyceo habitam ex more Kalendis Octobris anni MDLII. edidit-

Orationem de omnium Philosophiæ partium laudibus & studiis; ad Ioannem Regem III. Portugalliæ; apud Ioannem Barrerium & Ioannem Alvarez in 4.

HIPO-

HIPPOLYTA.

HIPPOLYTA DE IESV, aliàs DE ROCABERTI & SOLIER, Barcinonensis, inter sanctimoniales cœnobii Angelorum ordinis Sancti Dominici superioribus annis floruit magnâ pietatis famâ. Nec non supra captum fœminæ scripsit inter alia, quæ nescio an fuerint foràs data,

Tres Tratados *espirituales*; *De la Penitencia*: *Del temor de Dios*: *De la Consideracion y meditacion*. Barcinone 1643. in 4.

Volavit ad cœlum anno MDCXXIV. tribus major septuagenariâ.

HIPPOLYTVS.

D. HIPPOLYTVS SANS, Valentinus, Setabi natus, Hierosolymitani ordinis sui Melitensem triumphum omni ætate clarissimum versibus celebrare volens, poëma edidit hujus tituli -

La Maltea, *en que se trata la famosa defensa de la Religion de S. Iuan en la Isla de Malta*. Valentiæ apud Ioannem Navarro 1582. 8.

HIPPOLYTVS DE VERGARA, Hispalensis, ni fallor, scripsit -

Vida *del Santo Rey D. Fernando en orden à su Canonizacion*. Vrsaone 1630. in 8.

HONORATVS.

HONORATVS FIGVEROLA, Valentinus gente, Iuris utriusque Doctor, & Valentinæ Ecclesiæ Canonicus, in causis fidei Iudex Murciæ, Cæsaraugustæ, Valentiæque cum aliis Inquisitoribus Apostolicis consedit; laudatus à Francisco Peña in Præfatione ad Eimerici *Directorium* his verbis. *Iuvitque nos ad multas difficultates superandas Honoratus Figuerola Patricius Valentinus, Iuris utriusque Doctor eruditissimus, & nunc Ecclesiæ Valentinæ Canonicus; qui nobis scribentibus frequentia Iuris loca ad varias & difficiles controversias diluendas suppeditabat*. Laudantur Figuerolæ -

Ad Zanchinum, & Campegium additiones.

HONORATVS DEL RIO, Catalanus ex oppido S. *Hippolyti* Elnensis diœcesis, Societatis Iesu sodalis, edidit -

Del Valor *y fruto de la Missa, y modo de ofrecerla*.

Catecismo. Hunc tamen, dissimulato nomine, ad nutum scripsit D. Francisci Lopez de Mendoza Elnensis Præsulis, qui librum jussit per totam diœcesim fideliter explicari.

Præterea *Societatis Bibliotheca* author hęc ei tribuit opera, vulgari forsan linguâ illius provinciæ scripta;

Del Purgatorio.

De la Eternidad.

De Indulgencias.

Razones *para mover à dolor de los pecados*.

Remedio *para defender la castidad*.

Exercicios *varios*.

HONORATVS VLZINA, Valentinus Rhetor, Græcas in eo gymnasio literas anno MDXC. profitebatur cum studio eloquentiæ. Scripsit -

Laudationem funebrem in obitu Hieronymi Moncadæ Academiæ Rectoris. Valentiæ 1593. teste Andrea Schoto in *Bibliotheca*.

HORTENSIVS.

F. HORTENSIVS FELIX PARAVICINO & ARTIAGA, Matritensis, anno, MDLXXX. patre D. Mucio Paravicino, matre autem D. Maria de Artiaga in lucem editus, vix quinquennis perfectè legere, notas formare, computare numeris, latinas literas paulò pòst avidissimè arripere, atque ad unguem percipere. Salmanticæ verò eam curam utriusque Iuris studio impendir, ut anno ætatis duodevicesimo id assequutus videretur, quod multum temporis spatium vix aliis concedit. Attamen è via hac revocatus, institutúmque sodalium Sanctissimæ Trinitatis in eadem urbe amplexus, doctrinâ omni cùm Philosophicâ, tùm Theologicâ brevissimè ornavit atque instruxit animum; ita ut viginti & uno annis natus gymnasticam Doctoris Salmantini lauream reportaverit. In primis verò ad concionum Evangelicarum actiones studiorum ferè omnes intendit vires, quo illum Genius & naturalis facundia, ingeniique sublimitas, atque harum illius dotum conscii religiosi Superiores haud quidem invitum dirigebant. Intrantibus Salmanticam Philippo & Margaritâ Serenissimis Regibus gratiarum actionem pro more Ecclesiastico solemniter dixit, ante annum scilicet hujus sæculi sextum: hoc enim Matritum vocatus muneri Evangelico totus vacare, & curiam istam, quanta est, & quàm sententiis ac judiciis varians, amore sui atq; admiratione imbuere cœpit; meritus ad apicem hujus munèris, designatus an. MDCXVI. regius concionator, demùm ascendere. Planè viginti septem totos annos in Curia ex ambone declamavit, ingenio & elegantiâ prorsus singulari: quamvis deficeretur eloquentiæ illâ formâ, quæ theatrum implere solet, & ad nutum ducere. Gracilis enim vox ac demissa nil sublime ad circunstantium aures deferre poterat. Mirè tamen delectabatur flos hominum, qui non cum plebe sapiunt, hominis exquisitè urbano, atque diserto, verèque masculo dicendi genere, quo vel in familiaribus colloquiis utebatur, miráque subtilissimi ingenii ubertate & amœnitate. Hæ dotes summáque ejus in conversando facilitas, urba-

urbanitásque sic omnes quotquot frequentare eum non indigni erant, & in summa viros qnosque aut natalibus aut virtute principes Hortensio devinxerunt, ut fortunatos se non mediocriter existimarent, quibus adire eum, familiaritérque ab eo excipi contingeret. Sesqui anno tandem hypochondriaco morbo vexatus fatalem expertus fuit Decembris diē XII. anni MDCXXXIII. ætatis suæ LIII. postquam bis provinciæ suæ Castellæ præfuisset, bis Bæticam visitasset, Vicariúsque & Commissarius fuisset generalis totius ordinis. Sacrarum orationum aliquot volumina post authoris obitum foras emissa sunt domesticorum curâ: scilicet -

Oraciones *Evangelicas para los dias de la Quaresma*. Matriti in folio.

Oraciones *Evangelicas en las Festividades de Christo Nuestro Señor, De su Santissima Madre y de sus Santos*. Ibidem in typographia regia 1638. fol,

Oraciones *Evangelicas y Panegyricas funerales a diversos intentos*. Ibidem. . . . . iterúmque anno 1641. in 4. apud Mariam de Quiñones.

Epitafios *o Elogios funerales al Rey D. Felipe III. el Piadoso*. Ibidem apud Thomam Iunti 1625. 4.

Pari facultate is atque solutam orationem texuit & carmen: cujus tamen compositionibus ingenii & eruditionis fortè majorem quam poëtici spiritus laudem tribueris. Quamquam neque sine isto delectare possent, uti revera Lectores non indoctos delectant carmina sub Felicis de Artiaga (Hortensii agnoscis notas) compellatione post mortem quoque ejus edita. Libri titulus -

Obras *de D. Felix de Artiaga*. Matriti in 8.

HVGO.

HVGO DE VRRIES, Toparcha de *Aierbe* in regno Aragoniæ, Carolo Cæsari V. atque Hispaniarum Regi à secretis, eleganter transtulisse dicitur ante alios -

Valerio *Maximo de los dichos y fechos memorables*; atque edidisse Compluti anno 1529. in folio.

Laudatur a Lanuza in *Historia Ecclesiastica regni Aragonum* volum. I. lib. V. c. XLI.

HVMBERTVS.

F. HVMBERTVS CORDEIRO, Lusitanus, ordinis Prædicatorum in Elvensi domo, scripsisse dicitur doctissimè (Latinè an Lusitanè mihi non liquet)

De Amore Dei & proximi: teste Ludovico Cacegas in *Histor. ordin. Prædic. Portugalliæ*. lib. IV. cap. XI.

HYACINTHVS.

D. HYACINTHVS DE AGVILAR & PRADO, scripsit -

Relacion *de la entrada que hizo su Magestad y Altezas en Lisboa; y de la jornada, que hizieron las galeras de España y de Portugal desde el puerto de Santa Maria à Lisboa*. Olissipone 1619. in 4.

HYACINTHVS CAROLVS QVINTERO, Salmanticensis, ex Clericis regularibus Minoribus, sub *Benedicti Caroli Quinteri* nomine publicavit.

El Templo *de la Eloquencia Castellana*. Salmanticæ apud Rodericum Calvum 1629. in 4. Deinde jam sese ostendens, proprio nomine,

Discursos *Evangelicos de Quaresma, para sus tres principales dias Domingos, Miercoles y Viernes*. Matriti 1651. in 4. Item -

Sermones *de Santos*.

Imperfectum reliquit moriens *Commentarium in Ionam Prophetam*, quod perficere debuit *Petrus Quirosius* Hispalēsis ejusdem instituti, sodalis memoriæ, superiorúmque voluntati obsequens. Postquam docuisset is in collegio S. Caroli urbis Salmantinæ sacram Theologiam, Præpositus fuit collegii Complutensis, Viceprætectus provinciæ, obiitque Assistens, ut vocant, provincialis.

F. HYACINTHVS DE DEO, Lusitanus, ordinis Seraphici ex provincia Deiparæ Virginis Indiæ Orientalis, scripsit, authore mihi Georgio Cardoso,

Theatro *Evangelico de Oriente, e Pasquins de Conceiçaon*.

HYACINTHVS ESPINEL ADORNO, scripsit -

El Premio *de la Constancia, y Pastores de Sierra bermeja*; anno 1620. in 8.

HYACINTHVS DE SANCTO FRANCISCO, Presbyter regularis ordinis S. Iacobi, eidem Apostolo inscriptum opus edidit hujus tituli -

Lagrimas *de San Pedro: Poëma sacro en que llora escarmientos*. Pampelone apud Martinum de Labayen & Didacum Tabalai anno 1653. in 8.

HYACINTHVS FREIRE DE ANDRADA, Lusitanus, Abbas . . . . scripsit vernaculo gentis sermone -

Vida *de D. Ioaõ de Castro Virrey da India*.

D. HYACINTHVS DE HERRERA, Matritensis, scripsit carmine præter Comœdias quasdam,

La Entrada *del Rey Catholico D. Felipe IV.*

pe IV. *en Madrid despues de la muerte del Rey D. Felipe III. su Padre*, Item-

Itinerario Historial *de la Jornada que hizo el Rey D. Felipe IV. à la Andalucia.*

Spem fecit operis poëtici quadringentarum octoadum -

El Iason, nuncupati.

F. HYACINTHVS DE LEDESMA & MANSILLA, domo ex *Talarrubios* Ducis Bexarensis oppido, ordinem Prædicatorũ Toleti profitebatur, cùm ad *Franciscum Didacum Lopez de Zuñiga* Ducem *Bexaris* scripsit anno MDCXX.

De la *Lengua primera de España*; duobus libris, quos Matriti apud *D. Christophorum de Zambrana* Calatravensem Equitem amicum nostrum vidimus.

F. HYACINTHVS ORFANEL, Dominicanus, ex eis unus, qui Evangelii rem Dominici apud Orientalium Insularum incolas promoverunt, ipse aliquando, nisi fallor, martyrio impensus, scripsit.

Historia *Ecclesiastica delos sucesos de la Cristiandad de Iapon desde el año de MDCII. que entrò en el la orden de Predicadores hasta el de MDCXXI. añadido hasta el fin del año de MDCXXII. por el Padre Frai Diego Collado.* Matriti apud Viduam Alphonsi Martini anno 1633. in 4.

F. HYACINTHVS DE LA PARRA, Dominicanus in cœnobio sui ordinis Conchensis urbis Theologiam docebat, cùm edidit -

Artium Cursum, anno 1657. quatuor tomis. Inde -

La Bienaventurada *Rosa Peruana de Santa Maria de la tercera orden de Santo Domingo, su admirable vida y preciosa muerte*; ex Latino Leonardi Hansens Dominicani Provincialis Angliæ, Præfectique generalis Ioannis Baptistæ de Marinis nuper defuncti à secretis rerum Germanarũ. Matriti apud Melchiorem Sanchez anno 1668. in 4. Quo anno cœnobio præerat S. Thomæ Matritensis.

HYACINTHVS SARASA XIMENEZ, Navarrus, Pampilonensis, collegii SS. *Apostolorum Philippi & Iacobi* Complutensis sodalis togatus, Artiúmque liberalium, seu Philosophiæ Professor in eadem Schola, edidit -

Quæstiones in Summulas. Compluti apud Ioannem Villodas 1630. 4.

Quæstiones in Logicam. Ibidem eodem anno.

F. HYACINTHVS VALLEJO, Dominicanus, scripsit -

Exercicio *quotidiano del Santissimo Rosario para los hermanos de su santa Cofradia.* Oscæ 1635. 16.

D. HYACINTHVS DE VILLALPANDO, *Marchio de Ossera* in Aragoniæ regno, Eques ordinis Calatravæ, scripsit ludicra hæc;

Los *Escarmientos de Iacinto.* Cæsaraugustæ anno 1645.

El Amor *enamorado*.

At sub nomine *Fabii Clementis* -

Vida *de Santa Isabel Infanta de Vngria.* Cæsaraugustæ 1655. in 8.

IACO-

I

IACOBVS,

IACOBVS DE CARCERES, Hispanus domo, (ut cognomentum, nostratisq; linguæ usus denotat) Hebraicæ tamē superstitionis reus, qui nec venire in censū hūc debuerat, si non & Hebræos omnes veteres, atq; Arabes Hispaniæ cives, quorum aliàs notum est in literis nomen, atque apud doctos existimario, pro merito cujusque, quod rectè dictum est authori suo infideli atque improbo extorquentes, laudavissemus, laudaréque in posterum constituissemus. Vertit is non ineleganter ex Gallico Guilielmi Sallustii celeberrimi Poëtæ carmine in Hispanicū idioma prosaicum -

Los Siete dias *de la Semana sobre la creacion del mundo*. Amstelodami (juxta Hebræum computum) anno V. M. CCCLXXII. in 8. hoc est, Christi 1612.

F. IACOBVS CAROLVS, Lusitanus, ordinis Seraphici, edidisse dicitur, Luca Vvaddingo authore,

Expositionem in Psalmum Miserere. Mantuę 1603.

IACOBVS (vulgari formâ nescio an DIDACVS, an IAIMVS LOPEZ, Bilbilitanus, Artium & Medicinæ Doctor, edidit -

Aboali Aviceni, *vulgò Avicena, librum De viribus cordis, cum commentariis*. Tolosæ 1527. in folio.

IACOBVS MANTINVS, natione Hispanus, professione Hebræus, Artium & Medicinæ Doctor,

Paraphrasim *Averrois Cordubensis de Partibus & Generatione Animalium*, ex Hebraico (conversa olim fuisse videtur ex Arabico in hanc linguam) Latinam, hoc est, vulgarem, dedit ad Leonem X. Pontificem Maximum, quæ edita fuit Romæ per Marcellum Silber, aliàs Franck, anno 1521. in folio: in cujus fine nota quædam Interpretis legitur.

Expositionem quoque *Rabbi Levi super* iisdem his *Aristotelis libris* convertisse ait se ex Hebræo in Latinū, & paulo post editurum. Vertit quoque -

Paraphrasim ejusdem *Averrois super libros Platonis de Republica*. Romæ anno 1539. in 8.

Item dedit -

Interpretationes in Organum Averrois. Venetiis apud Iuntas.

Ejusdem Interpretationem in Posteriora Aristotelis: in Topica: in Rempublicā: in Physica: in Epitomen Metaphysicæ ejusdem Aristotelis: simul omnia Venetiis apud Iuntas 1562. in 8.

Interpretationem Averrois ad Introductionem Porphyrii; ad Prædicamenta: ad Libros de Interpretatione: in Poëticam: & alia. Venetiis apud Iuntas anno 1552. in editione operum Averrois.

Laudat hunc ejusdem sectæ homo, doctus aliàs & eruditus, Amatus Lusitanus *Centuria I. Curatione*, I. in scholiis, de Avicenæ desideranda Latina versione emendatiore sermonem habens. *Faxint Dei, ut nobis aliquem Arabicè & Latinè loquentem mittant Medicum, qui Avicenam latiniorem, & incorruptiorem faciat. Confecerat enim opus hoc Iacobus Mantinus Hebræus, vir multarum linguarum peritissimus, ac Medicus doctissimus, qui jam nonnullas partes Avicenæ doctissimè interpretatus fuerat, veluti I. Fen. primi libri, & quartæ primi, & I. Fen. quarti; nisi malus quidam Genius eum à felici successu retraxisset. Convocaveram ego hominem, cùm Venetiis agerem, ad complendum hoc opus, & quasi jam in hanc meam hæresim hominem traxeram, nisi Patritius quidam Venetus Damascum Syriæ civitatem petens, ut ibi publicus Venetorum esset negociator, secum duxisset: à quo itinere Divus* (sic ille more ethnico) *Didacus Mendozius Caroli V. Imperatoris apud Venetos vigilantissimus Orator illum nūquam retrahere potuit. Vbi intra paucos dies vitam cum morte commutavit*. Hæc ille.

IACOBVS NAVEROS, Artium, Theologiæque Professor Complutensis, Ioannis Medinæ olim auditor, edidit -

Expositionem *super duos libros Periermenias Aristotelis*. Compluti apud Michaelem de Eguia an. 1533. in fol. & apud Ioannem Brocar 1543. in fol.

Theoremata quoque *super Vniversalia Porphyrii*.

IACOBVS SALVATOR SOLANIVS, vulgò, ut credimus, DE LA SOLANA, patriâ ex Murcia urbe regni sui principe, Philosophus, Theologus, Mathematicarum artium peritus, cùm Salmanticæ apud nos, tum Romæ literarum nomine fuit in pretio habitus. Extant ejus -

Poëtica. Salmanticæ ex officina Ioannis Canovæ, an. 1558. in 12. Quorum in limine Franciscus Sancius Brocensis, vir eruditissimus, hoc affixit epigramma,

Dum vacat, & sacro studiorum pondere fessus
Pieridum indulges tempora parva choris.
Hæc successivo condonas carmina nobis
Tempore, sed longâ carmina digna morâ:
Te licet æterni divina scientia Verbi
Vendicet, & juris non sinat esse tui,

Ne tamen invideas tantæ tibi nomina famæ,
Otia Musarum nec tibi deesse putes.
Caſſide magnanimus poſit i paulìſper & haſt.i
Aeternum Cæſar nocte peregit opus.

Edidit primus, Cardinalique Sirleto, cui operâ Pauli Manutii Romæ innotuerat, nuncupavit-

Sancti Sixti III. Pont. Max. Librum De Divitiis; item *Librum De malis Doctoribus & operibus Fidei, & de Iudicio futuro*; Item alium de *Caſtitate*: quibus adjunxit *S. Brachari Epiſtolam ad Ianuarium*. Romæ apud Ioſephum de Angelis ann. 1557. in 8. iterúmque Antverpiæ apud Plantinum in 16. Sed hanc ejus mercem Orbi literario communicatam jam pridem Sixto abrogaverunt viro ſanctiſſimo, & Pelagiano alicui tribuenda eſſe docuerunt *Lindanus, Baronius, Poſſevinus, Bellarminus, Miræus, Labbeus*, alii.

Edi quoque curavit-

Venantii Fortunati opera Poëtica. Calari Sardiniæ an. 1584. apud Nicolaum de Canyelles. Qua de re Chriſtophorus Broverus Ieſuita in editione ſua hujus Poëtæ, in vita ejuſdem cap. V. hæc ait. *Cujus indicem ex Vaticana Bibliotheca, licet mendoſum & imperfectum Rever. Iacobus Salvator Solanius editioni Calaritanæ ſubjecit.*

Ennodii Ticinenſis opera côtulerat cum exemplari vetuſtiſſimo Vaticano, edidiſſét que,ſi non furto ei ablatus fuiſſet liber.

IACOBVS ſeu IAIMVS.

F. IAIMVS DE ALCALA, ordinis Minorum provinciæ Aragoniæ, ſcripſit-

Cavalleria Chriſtiana; hoc eſt, Inſtitutiones militię ſpiritualis. Compluti apud Ioannem de Villanova anno 1590. in 8. Attribuit nec non ei Vvaddingus librum alterum Latinâ hâc inſcriptione deſignatum, ſed neſcio an Latinum,

Lucernam Minorum, & Expoſitionem Bullæ Eugenianæ.

IAIMVS AVGVSTINVS DEL CASTILLO & HOSPITAL, edidit-

Sumario *de los Notarios*. Cęſarauguſtæ anno 1548. 8.

IAIMVS BARTHOLOMÆVS, Canonicus Vrgelenſis, noſtris hominibus Latinæ linguæ ignaris communicavit-

Las vidas *de los doce Ceſares de C. Suetonio Tranquillo*. Tarracone ann. 1596. in 8. apud Philippum Robertum.

Appiano *de las Guerras civiles*. Barcinone anno 1592. ex Latina interpretatione hujus Græci authoris confingens Hiſpanam. Prodiit ex Officina Sebaſtiani à Cormellas.

IAIMVS BLANCO, ſcripſit-

Relacion *de la Vida, ſantidad muerte y milagros de la Bendita Virgen ſoror Roſa de Santa Maria, criolla de Lima &c.*

Quæ nondum prelo fuit mandata.

F. IAIMVS BLEDA, gente Valentinus, ordinis Prædicatorum, quippe quem *Algemeſi* oppidum regni hujus protulit,ac Dominicani ſodales voti mancipem religioſi urbe in ipſa regia, monaſterióque illius ſuſceperunt. Concionator fuit inter ſuos generalis, violatæque religionis Valẽtinis vindicibus à cenſuræ munere Theologus adminiſter. Conſilio is, & frequentibus, calidiſque officiis promovit plurimùm ex Hiſpaniæ regnis ut pellerentur, quæ ſupererant, Maurorum reliquiæ; lubricam eorum fidem, dum Rectoris partes, ſeu Parochi, nonnunquam inter eos geſſiſſet, expertus. Romam ter, Matritum pluries acceſſiſſe dicitur hac re ſuper; confectámque Apologiâ etiam in vulgus editâ nervoſè defendit. Hæc ejus opera, Latina quidem,

Defenſio Fidei in cauſa Neophytorum, ſive Moriſcorum regni Valentiæ, totiúſque Hiſpaniæ, Item-

Tractatus de Iuſta Moriſcorũ ab Hiſpania expulſione. Valentiæ anno 1610. 4. apud Ioannem Garriz.

Vulgaria hæc,

Chronologia *de los Moros de Eſpaña*; octo libris. Valentiæ an. 1618. in folio, apud Philippum Mey.

De la Confradia *de la Minerva, y milagros del Santiſſimo Sacramento*. Ibidem an. 1600. in 8.

Quatrocientos *milagros, y muchas alabançás de la Santa Cruz: con un Tratado de las coſas mas notables deſta divina ſeñal*. Valenleniæ apud Patritium Mey. 1600. 8.

Vida *y milagros del glorioſo S. Iſidoro Labrador de Madrid por Iuan Diacono Arcediano de la miſma Villa, con adiciones en dos libr os: y un Tratado de la Vida y milagros de la Sierva de Dios Maria de la Cabeça unica muger del Santo*. Matriti apud Thomam Iuntam anno 1622. in 4.

F. IAIMVS CABANES, ordinis Prædicatorum Concionator, ut vocant, generalis, ſcripſit-

Eſpejo *de Amor, Iman de la voluntad, Camino del Cielo, Maria Sacratiſſima &c.* Barcinone 1663. 4.

IAIMVS CANCER, (*Iacobus Cancerius* Latinâ formâ) Aragonenſis, Balbaſtri natus, Domicellus,quo nomine cũ vocant,qui ex parentibus equeſtri ritu armatis fuit ortus, cùm Salmanticæ, atque item Oſcæ Iuris ſtudio incubuiſſet, ad faciendum doctrinæ fructum Barcinone in Catalonia domicilium fixit; hoc eſt, rerum, fortunarúmque ſuarum, ductis etiam inde uxoribus, rationes conſtituit,

addic-

addictus patrocinio causarum: quo munere insigniter impleto, librisque interim foras emissis, veluti principatum in ea provincia sui temporis Iurisconsultorum (si Fontanellam excipias) obtinuisse visus fuit. Scripsit nempe.

Varias Resolutiones Iuris Cæsarei, Pontificii & Municipalis Principatus Cataloniæ; tribus tomis. Barcinone an. 1594. & item 1608. in folio. Demum ex ultima editione ab ipso authore diligentissimè, priusquam moreretur, recognitas, & altero ferè tanto auctiores, curâ D. de Myr authoris generi in locum emissas vidimus partim Turnóni apud Laurentium Durandum an. 1635. partim Lugduni apud Laurentium Arnaudum 1644. in folio, sed & Lugduni prodierunt iterum 1659. in folio.

Disparuisse inter manus alterum ejus, sive *Resolutionum*, sive *Consiliorum* volumen, frustráque post ejus obitum quæsitum audivimus ab Illustrissimo Dn. *Iosepho Ninot* Gerundensi prius, nunc Ilerdensi Episcopo, cum Romæ Auditor esset S. Rotæ, qui Cancerii propinquus erat.

Discessit è vivis duobus major septuagenario.

IAIMVS DIEZ, *Boleâ* in Aragoniæ regno oriundus, Canonicus Ecclesiæ Cæsaraugustanæ S. Salvatoris, Carolo Imperatore rerum domino, claruit Philosophicis ac Theologicis literis: cujus quidem sunt.

In Aristotelis libros Physicorum Commentaria: *opusculáque* alia *Theologica*: de quibus Valerio Andreæ Taxandro Catalogistæ nostrorum Scriptorum credimus, á quo eadem didicit Vincentius Blascus *Hist. Aragonensis* prima parte lib. V. cap. XXXVIII.

IAIMVS, sive IACOBVS, FALCO, Valentinus domo, Eques militiæ Sanctæ Mariæ de Montesa, omnem humanitatem, simúlque Mathematicas disciplinas insigniter calluit: in re poëtica, præcipuéque in Satyra ad Horatianam laudem proximè accessit, cujus quidem rei testimonio sunt.

Poëmata ejus uno volumine edita Valentiæ typis Philippi Mey in 8.

De Quadratura Circuli; primùm Antverpiæ apud viduam Petri de Muete in 4. anno 1587. deinde ibidem 1591. in 4. Qui liber! (mira res!) fugit eruditissimi viri Gerardi Ioannis Vossii notitiam, qui meminisse ejus debuit, dum eos enumerat, quorum ingenia hæc exercuit quæstio, *De Scientiis Mathematicis cap. XVI, §. XXXVI.*

In Bibliothecæ Ambrosianæ Catalogo legitur.

Iacobi Falconis Quadratura Parologismus: &c.

Excerpta ex Servii schedis ineditis. Extant ad eum Pauli Manutii Epistolæ duæ libro VII. eidémque inscribitur Baptistæ Mantuani Epigrammatum liber, qui est in primo volumine ejus operum. Arnoldi Vvionis hæc sunt lib. I. Ligni vitæ c. XC. *Frater Iacobus Falco Valentinus, ordinis Montesiæ miles, admirabilis ingenii vir, quod enim ante ignotum, suo nobis manifestavit ingenio: paucis namque ab hinc annis quadraturam circuli noviter adinvenit, & de ea insignem tractatum scripsit*. Ex literis planè iis, quas diximus, Pauli Manutii apparet peregrinatum in Italia nostrum, Bononiæ ac Pisis fuisse. Loquutus est etiam ipse de se aliqua in elegantissimis libello *De Quadratura circuli* affixis versibus dimetris ex meris jambis, quos Schotus in *Bibliotheca*, dum Poëtas laudat Hispanos, prætermittere erubuit. Loquitur Circulus.

Vocabar ante Circulus,
Erámque curvus undique,
Vt alta Solis orbita,
Et arcus ille nubium:
Eram figura nobilis
Carénsque sola origine,
Carénsque sola termino.
Modo indecora prodeo,
Novísque fœdor angulis.
Nec hoc peregit Archytas,
Neque Icari pater, neque
Tuus Iapete filius.
Quis ergo casus, aut Deus
Meam quadravit aream?

Respondétque author.

Ad alta Turiæ ostia
Lacúmque limpidissimum
Sita est beata civitas;
Parum Saguntus absuit,
Abéstque Sucro plusculum.
Hic est Poëta quispiam
Libenter astra consulens,
Sibique semper arrogans
Negata doctioribus:
Senex ubique cogitans,
Sui frequenter immemor,
Nec explicare circinum
Nec exarare lineas
Sciens, ut ipse prædicat.
Hic ergo bellus artifex
Tuam quadravit aream.

IAIMVS DE FALCO, Aragonensis, *Sariñenæ* civis, Medicæ artis Professor Monspessulanus, Guidonis Cauliaci Galli *Artem Chirurgicam* in vulgarem sermonem convertit, explanationésque & notas adjunxit.

IAIMVS FERRVSIVS, vulgò FERRVS, Valentinus, Theologus, qui & Tridentum ad Synodū generalem venit, atque in ea concionatus est, linguæ Hebraicæ et Bibliorum professor fuit in Academia patriæ urbis triginta & amplius annis. Hujus est (ait Schotus),

Concilium Valentinum provinciale, tempore suo celebratum, cujus acta formavit.

Ora-

Orationem habuit, uti diximus, ad Tridentinos PP. Latinam *Assumptæ Virginis festo die*, quæ cum aliis lucem vidit.

IAIMVS GIL, hoc est, ÆGIDIVS, Magallonensis, quod est oppidum Aragoniæ regni & Cæsaraugustanæ diœcesis, librum scripsit hoc argumento -

Perfecta *y curiosa declaracion de los provechos de las Colmenas, y alabanzas de las abejas*. Cæsaraugustæ anno 1621. Et quidem prelo is mandatus à Francisco Ægidio, Iacobi seu Iaimi fratre, Cisterciensi ex monasterio Deiparæ Virginis de Veruela, eidem à Vincentio Blasco de Lanuza ex conjectura tribuitur lib. V. cap. XLIII. Prioris partis *Histor. Aragonensis*.

IAIMVS GVIRAL, ex eodem regno, Daroecensis, versibus cecinit -

Proceso *y Contemplacion de la Passion de Iesu Christo nuestro Señor*. Cæsaraugustæ apud Roblesios an. 1588. 8.

F. IAIMVS IANVARIVS. Hujus nomine librum sic notatum vidimus -

Ars metaphysicalis naturalis ordinis cujuslibet rei intelligibilis arboris naturæ; ad intelligendos omnes libros, artésque Illuminati Doctoris Raimundi Lulli, ac etiam cæterorum omnium; per Reverend. Doctorem & præclarissimum Magistrum Iacobum Iannuarium monachum Tarraconensis diœcesis. Valentiæ apud Leonardum Butz. 1506. in 8.

Ordinem hic Cisterciensem in Aragoniæ regno & *Sanctarum Crucium* monasterio professus dicitur. Verùm id minùs rectè Chrysostomus Henrriquez, authórque *Bibliothecæ Cisterciensis* affirmant, floruisse eum circa annum MDXCIII. quibus memorata & visa à nobis libri ipsius editio nonaginta ferè annis antiquior validè refragatur.

IAIMVS IOANNES VIVAS, fortè sodalis fratrum Deiparæ Virginis de Mercede, laudatur à Ioanne Tamaio Salazar *Martyrologii Hispani* authore VI. die Maji, & à Georgio Cardoso in *Agiologii Lusitani* secundo volumine XXV. die Maji. pag. 307. ex opere quodam ita inscripto -

Viridarium Mercenariorum. An vulgari appellatione, *Vergel de la Religion de Nuestra Señora de la Merced*?

F. IAIMVS DE SANCTO IOANNE, Dominicanus cœnobii Cæsaraugustæ urbis, in Italia peregrinatus reliquit -

Sermonum volumina, & alia, quæ in Hispania minùs nota sunt, eo quòd alibi, longéque à patria degerit; ait Vincentius Blascus Lanuza tom. II. *Histor. Aragonens.* lib. V. C. XXXIX.

IAIMVS MIRABET, Aragonensis, Societatis Iesu, communicavit Hispanis Latinæ linguæ ignaris -

Las Meditaciones *de la vida de Christo del Padre Francisco Costero*.

IAIMVS MIRO, Valentinus, ex primis Societatis Iesu sodalibus, veréque norma instituti hujus religiosissimi, plura ge[illegible]t domestica ministeria, plurima in Deum pietatis, in se ipsum severitatis, in proximos clementiæ officia præstitit, vir in paucis ornamento ac perpetuo exemplo sociorum natus. Everhardo Mercuriano Præposito Generali IV. in re domestica utilem commodavit operam; cujus voluntate concinnavit -

Summarium Constitutionum Societatis Iesu. Item -

Regulas communes, &c.

Regulas Officiorum proprias ejusdem Societatis: quæ in manibus atque usu domestico sunt ab Congregatione IV. Generali approbatæ, confirmatæque. Iustum Mironis elogium ab Authore *Bibliothecæ Societatis* require.

F. IAIMVS MONTAÑES, Carmelita, edidit -

Espejo *de bien vivir, Tratado de ayudar à bien morir*. Matriti apud Franciscum Sanchez anno 1573. in 8. Barcinone 1576. in 8. & 1608. Pampelone 1611. 8.

IAIMVS (alias IACOBVS) MONTANIANVS, Majoricensis, reliquit scriptum inter M.SS. codices Bibliothecæ Antonii Augustini,

De Armis Clericorum Tractatum: Quem distinguere an debeam à Iacobo Montagnano Sardiniæ Regente, cui inscripta est *Iacobi Cardinalis Putei à Latino Latinio* epistola quædam, ex qua constat Montagnani matrem Cardinalis novercam fuisse, admoneri pervelim.

D. IAIMVS DE PALAFOX, Marchio de *Hariza* in Aragoniæ regno, Ioannis pater summi viri doctrinâ, pietate ac dignitate, qui Oxomensis obiit Episcopus, manu exaratum inter schedas reliquit opusculum satis cordatum, hâc inscriptione -

Minas *de salud y larga vida*. Posthumum hoc patris monumentum Comiti Olivarum à Ioanne Palafoxio nuper laudato filio nuncupatum vidimus Matriti apud D. Petrum Valerum Diazium amicum nostrum, regiæ Cameræ Neapolitanæ, ut vocant, Præsidem, eximiâ virum humanitate, ac eruditione non vulgari.

IAIMVS DEL PORTILLO & SOSA, Canonicus Guatemalensis Ecclesiæ Americæ Septemtrionalis, scripsit -

Primera Parte *de la Chronica general*

val de los Templos y Casas famosas, que tiene la Virgen Maria por todo el mundo &c. Erat superioribus annis editioni parata hæc pars apud D. Antonium de Leon Pinelo; ut refert Alva in *Militia Conceptionis*.

IAIMVS PRADES, Valentinus ex oppido *Iana* (quod Magistralis camera est sacri ordinis Montesæ) Theologus, argumentum piè æque eruditè tractavit adversus hæreses nostri temporis maximi momenti, scribens vernaculo sermone-

Historia *de la adoracion y uso de las Santas Imagenes, y de la Imagen de la Fuente de la salud*. Valentiæ 1596. in 4. apud Philippum Mey.

De ista ejus patria restis est Gaspar Escolanus lib. VIII. cap. III. *Rerum Valentinarum*.

F. IAIMVS REBVLLOSA, Dominicanus Cataloniæ provinciæ, unde ei origo; hâc unâ potissimùm re videtur bene de posteris mereri voluisse, si ab exteris quædam Historica, præcipuè sacra, in familiarem sermonem converteret; nonnulla è monumentis nostratibus produceret. Conciones etiam, quibus se se piè ac efficaciter, juxtáque officii normam exercuisse dicitur, prodire in vulgus fecit. Sacra interim Biblia interpretatus est plures annos in templo ipso Cathedrali Vrgelensis urbis non sine laude pietatis, doctrinæque. Scripsit-

Descripcion *del Mundo*; ex Ioannis Boteri *Relationibus*. Barcinone 1603. in 8. Gerundæque apud Gasparem Garrich. anno 1622. in 8.

Tearro *de los maiores Principes, y causas de las grandeças de sus estados*; ex ejusdem *Relationibus*. 1605. in 8. simúlque-

Adiciones *de Iuan Botero à su libro de Racon de estado*.

Historia *Eclesiastica, estado presente de la Religion en el mundo*, ex eodem Botero. Barcinone 1610. in 8.

Teloro espiritual *de la Iglesia militante*. Barcinone 1601. in 8.

Vida *y milagros de S. Oleguer Obispo de Barcelona* Barcinone 1609. in 8.

Relacion *de las Fiestas, que se hicieron en Barcelona à la Canonizacion de S. Raymundo de Peñasorte*. Barcinone 1601. in 4

Sermones *de Quaresma*. Ibidem 1601. in 4. & 1614. in 4.

Sermones *de Adviento*. Ibidem anno 1617. in 4.

Sermones *del Santissimo Sacramento* an. 1621. in 4.

Teatro *de Ingenios*; ex Italico Thomæ Garzoni. Barcinone 1600. in 8.

Traduccion *de lo que escriviò Cesar Calderario sobre la Magnificat*. Barcinone anno 1597. in 8. Matritique 1600. Canonicus hic fuit Regularis Lateranensis.

IAIMVS RODERICVS, edidit-

Vn Tratado *de la Concepcion de N. Señora*. Barcinone 1561. in 8.

IAIMVS ROIG, Valentinus, sermone patrio dedit-

Libre *de Consells, los quals son molt profitosos, y saludables axi per el regiment y orde de ben viure, come per augmentar la devocio à la puritat y Conceptio della Sacratissima Verge Maria* &c. Valentiæ 1532 in 4.

IAIMVS DE RVESTA, Canonicus Bilbilitanæ Collegiatæ Ecclesiæ, quæ Deiparæ Virginis *de la Peña* nomen præfert, librum confecit (Vincentio Blascoin *Chronicis Aragonensibus* primo volumine lib. V. cap. XLIII. authore) in quo laudes & magnalia Hispaniæ continentur, sic tamen inscriptum-

Desengaños *del Mundo*. 1611. in 8. apud Gabriel. Graells.

F. IAIMVS SANCHEZ, Minorum provinciæ Valentiæ Minister & Custos, olim ex Recollectis, unde ad gerenda memorata munera non sponte sua deductus, iterum ad eos onere vacuus rediit. Ioannes Ribera Valentinus Præsul vir pietate ac prudentiâ, ne dicam de aliis sæculi dotibus, clarissimus, insigne huic nostro, (quem à confessionis ministerio habuisse dicitur) morum integritatis nomine, testimonium confert in eo, quod de rebus gestis Margaritę Aguillonæ præstantis virtutis fœminę conscripsit elogio. Hoc idem argumentum sequutus est Iaimus: nam scripsit-

La Vida, *virtudes y milagros de la Sierva de Dios y Virgen Soror Margarita Aguillona de la tercera orden de San Francisco*. Valentiæ apud Ioannem Chrysostomum Garriz 1606.

IAIMVS SEGARRA, gente Valentinus, domo Alonensis, hoc est, ex *Alicante* oppido illius regni nobilissimo, Doctor Medicus, & in Academia Valentię urbis Professor publicus, Græcè etiam doctus, doctrinæ, quâ præcellebat, publica hæc extare fecit monumenta:

Commentarios *Physiologicos, complectentes ea, quæ ad partem Medicinæ Physiologicam pertinent*, scilicet Commentarios ad *librum Hippocratis de Natura Hominis*, ac libros tres *De Temperamentis*, ac super totidem libros Galeni *de Facultatibus naturalibus*. His præfixit-

De Artis Medicæ Prolegomenis libellum. Valentię apud Patricium Mey 1596. in folio. Item edidit-

Claudii Galeni librum De morborum & symptomatum differentiis cum Commentariis. Hoc opus publicavit Hieronymus Vincentius Salvator Medicus, Valentinus, & in eadem schola Græcarum literarum Professor apud Michaëlem Sorolla anno 1624. in 4.

ite-

iterúmque apud ejus hæredes 1642.

IAIMVS SOLER, scripsit -

Summa *de los Fueros y Observancias del Reyno de Aragon*. Cæsaraugustæ anno 1525. Hujus quoque præ se fert nomen -

Repertorio *de todas las Leyes de Castilla*. Toleti apud Gasparem de Ayala anno 1529. in 4.

F. IAIMVS TENÇA, Valentinæ domus ordinis Redemptorum B. Virginis de Mercede Præfectus, Sacræ Theologiæ (uti appellare amant) Præsentatus, quod suscipiendo Magisterii pileo habilem, atque ei destinatum sonat, scripsit -

Sumario *de las gracias y indulgencias, que ganan los Cofrades de la Cofradia de Nuestra Señora de la Merced, y los que visitan las Iglesias de la dicha Orden, o traen su escapular io*.

F. IAIMVS DE TORRES, ignotum nobis, cui instituto addictus, scripsisse dicitur -

Divina *y humana Poesia*. anno 1579. in 8.

F. IAIMVS TRISTAN, Minorum sodalium regulam laicali habitu professus in Barcinonensi Episcopatu, scripsit -

Enchiridion *o breve Chronica de Varones ilustres en santidad de los Minimos de S. Francisco de Paula*. Barcinone 1618.

F. IAIMVS VIVES, Vide IOANNES IAIMVS VIVAS.

IBANDVS.

IBANDVS BARDAXI, Aragonus, Iurisconsultus, scripsit -

Commentaria in Foros Aragoniæ. Cæsaraug. 1592.

De Officio Gubernatoris seu Procuratoris generalis Regni Aragoniæ. Cæsaraugustæ anno 1582.

IGNATIVS.

IGNATIVS DE ANDVESA, Navarrus, Sacerdos Theologus, & ad S. Laurentium Pampilonensis urbis Vicarius, edidit -

Vida *y martyrio de San Saturnino y San Fermin Patronos de Pamplona*. Pampelone an. 1607. in 8. Præmittuntur *Tres Discursos de la Cruz de Christo; del Martyrio, y de otras particularidades antiguas*.

Manual *de Casados*: simúlque, *un Tratado del Santissimo Sacramento*. Ibidem anno 1618. in 4. ac nescio quid *de Sancto Ignatio de Loyola*.

F. IGNATIVS COVTIÑO, Lusitanus, ex religiosa familia Prædicatorum, verbi Dei præco, rerum copiâ, ingenii fœlicitate & facilitate in pulpitis Lusitaniç, Castellæque spectatus, foras dedit Lusitanicè primum -

Marial *o promptuario espiritual sobre os Evangelios das festas da Rainha dos Santos Maria May de Deos*. Post editionem Lusitanicam, Castellæ hunc linguâ dedit in lucem iterum F. Franciscus Palau ejusdem instituti anno MDCXLVII. Nempe utroque sermone quater editus liber est intra sexennii spatium. Latinè (ignotum mihi cujus operâ) lucem vidit etiam Coloniæ anno 1061. Hispali autem Ignatius manens non jam Lusitanorum, sed Castellæ idiotismo typis edidit -

Promptuario *espiritual para los Evangelios de los tres principales dias de la Quaresma, Miercoles, Viernes, y Domingos, y Semana Santa*. Matriti 1644. fol.

Promptuario *espiritual de elogios de los Santos*. Ibidem in folio. Hunc Philippus Acosta, Hispalensis, Dominicanus acerrimi ingenii juvenis in flore ipso ætatis, dum fructus uberes ab eo expectarentur, è vivis abreptus, locupletatum indicibus & à se recognitum prelo aptum reddidit.

Coutiñi hæc opera Bruxellis edita esse tribus voluminibus anno 1651. (Hispanè, an ex Hispano Latinè?) in quodam librorum Catalogo legimus.

F. IGNATIVS FIRMINVS DE HIBERO, Cisterciensium ordinem, cujus se instituto apud Nucalenses obligaverat, tempore illo, quo plures eodem sacramento adstricti præstantes eruditioni viri rem domesticam historiis editis, veterisque ævi productâ in lucem memoriâ ornandam susceperant, industriâ, ac diligentiâ suâ enixè valdéque illustravit. Nec tamen ipsi votum planè successit exanimato priusquàm ea, quæ meditabatur, opera incudi subjiceret. Durandum is apud Complutenses docebat, lauréamque Theologis solemnem tulerat, cum à Philippo Rege II. renuntiatus fuit in perpetuum *Fiteri*, quod celebre admodum est cœnobium Navarrorum, Abbatem. Hic obtentâ desiderati secessus copiâ, quod sibi non licuit gubernationi mancipato, Bernardum Villalpandum Segoviensem, Gasparis Cardilli fratrem, expensis suis per omnia Galliæ monasteria circummisit, unde sibi egregium domesticæ antiquitatis penu, & quidquid veterum esset in his monumentorum, pertexendæ Historiæ colligeret. Verùm cœpta hæc & spem omninò perturbavit, ut solet, mors, eum vivis eximens, cum accinxisset sese jam operi: hæc tantùm non invidens, quæ prelum communicaverat. Scilicet -

Exordium Minus (ita vocant) *ordinis Cisterciensis pluribus locis auctum, & notis illustratum propriis* edidit, Fiteri 1610. *Exordium* verò *Majus*, cui & *notis* præluxit, nondum

typis

typis excusum fuisse scribit *Bibliotheca Cisterciensis* author. Vtroq; autē usus est in *Annalibus* scribēdis Angelus Manrrique Paccēsis Præsul, quemadmodum testatur ipse volumine secundo ad annum MCLXIV. cap. X. num. 9. Sed vidimus postea nos -

Exordia sacri ordinis Cisterciensis, alterūm à S. Roberto, S. Alberico, & S. Stephano pridem ejusdem ordinis fundatoribus ante quingentos annos; alterum ante quadringentos ab Anonymo hactenus monacho Clarevallensi, sed revera à Santo Helinando accuratè conscripta, edita, & recollecta per M. Fr. Ignatium de Hibero Abbatem perpetuum Fiteriensem. Pampilone anno 1631. in folio.

Lignum vitæ Ordinis Cisterciensis: quod Bernardo de Villalpando, aliorum fidem sequuti, adjudicavimus. Gaspar Iongelinus in *Originibus ac progressu ordinis Cisterciensis*, ab Ignatio isto natum habere se ait.

Sed & alio ex capite mors ei ante tempus venit, quód multa Cypriani Huerguensis opera è tenebris curâ ejus in lucem ventura, fatale quoddam & infestum absolutissimis, desideratissimisque commentariis fatūm, extincto instauratore, iterum ad obscuros loculos, in tinearum fortasse prædam, gravi sacrarum literarum damno, detrusit.

F. IGNATIVS GALVAÕ, Lusitanus, Eborensis, ex ordine Sancti Dominici, sacræ Theologiæ Magister, co tempore, quo studiis domus Eborensis præerat, domúmque ipsam moderabatur, publicavit -

Discursus varios ex commentatione Sapientiæ Divi Thomæ Aquinatis Angelici Ecclesiæ Doctoris collectos; volumen scilicet primū. Eboræ 1625. in folio.

In vivis degebat anno MDCXLII.

IGNATIVS (aliàs ENECVS) DE LASARTE & MOLINA, Caraccensis (si Caracca Maurorum idiotismo *Guadalaxara* est, ut doctis placet) nobili loco natus, I.Consultus, Salmanticæ sub Rodericiis duobus Emmanuële Alphonso filio, atque Hectore parente primario legum Antecessore, quos ipse alicubi honoris ergo appellat, ita se literis civilibus excoluit, ut doctrinam quoque suam sequentibus annis utilissimo edito in vulgus opere nostris hominibus cōmendaret. Nempe scripsit -

De Decima venditionis & permutationis, quæ Alcavala nuncupatur, librum singularem. Compluti apud Ioannem Gratianum 1589. in folio. Matriti 1599. folio. Hæc autem posterior Matritensis editio præfert jam *Additamenta* operi ab authore ipso per decennii spatium facta.

S. IGNATIVS DE LOIOLA, Cantaber, Guipuscoanus, domo ex oppido *Azcoitia*, nascitur anno MCCCCXCI. qui ex militia bellóque ad Pampilonem Navarræ primariā urbem gesto, ad innocentiora castra Dei vocatus, institutum Clericorum Regularium Societatis Iesu piè invenit, inventum Paulo adprobavit P. M. hujus nominis III. circa annum sæculi præteriti quadragesimum. Vir eximiæ virtutis merito in Fastos Beatorum à Paulo V. Papa relatus: dein Catalogo Sanctorum à Gregorio XV. adscriptus anno MDCXXII. sanctitate & miraculis clarus, veræque religionis ubique dilatandæ studiosissimus: quo elogio in Bulla Canonizationis censetur. De quo si plura dicerem, actum jam ab aliis cûm latinè, tum vernaculè summis atque eloquentissimis Encomiastis, lucernam mero meridie accendens, agerem. Opera hæc ejus nota & vulgaria sunt doctrinæ, pietatis, atque omnis bonæ frugis plena.

Libro de las Constituciones de la Compañia de IHS. Examinatum hunc seriò, pluriúmq; doctissimorum hominum maturo adhibito judicio probatum confirmavit tandem (quod necesse erat) Pontificia authoritas: quem utique latinè vertit *Ioannes Polancus*. Romæ 1558. Superioribus annis obtulerat Paulo Papæ III -

Instituti formulam; quam ille confirmationis Bullæ inseruit, datæ V. kalendas Octobris anno MDXL.

Deinde ad alios dedit -

Carta de la religiosa obediencia: ad Lusitaniæ socios ac filios, datam VII. kalendas Aprilis 1553.

Otra Carta de la perfeccion religiosa: ad Hispaniæ socios, V. Nonas Martii 1547.

Exercicios espirituales. Quem libellum semel atque iterum censorio animo atque oculo expensum, tandémque Sedis Apostolicæ judicio & approbatione munitum Andreas Frusius in latinum transtulit. Circa hunc expeditum est à Paulo Papa III. anno quadragesimo octavo supra sesquimillesimū diploma, cujus initium est, *Pastoralis officii cura*. Nec tamen defuerunt post id tam grave & sacrum judicium, qui operi detrahere auderent. De quo videndus Nicolaus Orlândinus *Historiæ Societatis* lib. XIII. à num. 33.

Epistolam item Ignatii ad Claudium Aethiopiæ Regem VIII. Kal. Martii MDLV. datam, Orlandinus, Maffeus, alii Historicis suis monumentis consignarunt.

Hæc sunt quæ lucem viderunt. Excessit vir sanctissimus Romæ pridie Kal. Augusti anno MDLVI. quintum à sexagesimo ætatis annum agens.

IGNATIVS LOPEZ DE SALZEDO, vir doctissimus, Iuris Pontificii primarius Antecessor in Academia Complutensi, Decretorum, ut vocant, cathedram jam duodecim annis occupabat, cum anno MDLXIV. Tridentinum Concilium promulgatum est, ut

ipse refert in iis, quas scripsit doctè atque eruditè -

Ad Joannis Bernardi Diaz Calaguritani Episcopi Praxim Criminalem Canonicam Additionibus; cap. LXXVI. 5. *Et memoriâ quidem teneo* &c. Compluti editis apud Petrum Robles...... Venetiisque 1614. in 4. apud Ioannem Guerilium.

Dedit quoque,

Additiones in ejusdem *Ioannis Bernardi Regulas Iuris*.

F. IGNATIUS DE SANCTA MARIA, Lusitanus, apud Italos tamen Congregationis Sancti Augustini Reformatorum institutum amplexus, sacræ Theologiæ Professor, & aliquando Diffinitor, ut vocant, inter suos Generalis; edidit -.

Turrem salutis Deiparæ Virgini dicatam: sive contra Animæ hostes militiam spiritualem. Venetiis apud Iacobum Sarzinam 1620. in 4.

Propugnaculum contra vitia; sive Turris alteram partem. Romæ 1638. in 4.

Vernaculâ quoque Italorum linguâ -

Preparatione *al ben morire*. Firmi 1642. in 16.

IGNATIUS MARTINEZ, ante dictum Societatis sacramentum VASCUS, recèns natæ huic familiæ adsociatus soda is, Conimbricæ Doctor Theologus, Regique Sebastiano à sacris fuit concionibus: quódque majorem laudem meretur, innocentissimis moribus, singulari in Deum & proximos charitate, Apostolicus per Lusitaniam, quæ ei natales in *Govea* oppido dederat, Ecclesiastes. Scripsit, ut in *Bibliotheca Societatis* monuit Alegambius,

Tractatus quatuor, Lusitanicè, valde pios & utiles, ignoti hactenus mihi argumenti.

Litanias *de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento è Sacræ Scripturæ locis concinnavit*. Auxit & recudit scriptam à Mario Georgio -

Doctrinam Christianam, Lusitanicè.

Obiit magnâ sanctitatis opinione XXVIII. Februarii anno MDXCVIII. Conimbricæ.

IGNATIUS DE MORAIS, Lusitanus, coram Lusitanorum Regibus Ioanne III. & Catherina conjuge, atque item Ioanne Principe in Academia Conimbricensi habitam *Orationem panegyricam* nomine ipsius Academiæ typis edi mox fecit. Hunc inter Lusitanos Poëtas, qui latinè versificarentur, cum laude Andreas annumerat Schotus.

IGNATIUS PEREZ, Matritensis, scripsit-

Nueva Arte *de escrivir y contar*. Matriti typis regiis anno 1599. in 4.

IGNATIUS DE QUINTANADUEÑAS, Jesuita, scripsit, uti Petrus Alva refert in *Militia Conceptionis*,

De Christo *Crucificado*. Vallisoleti an. 1653. in 4.

IGNATIUS DEL VILLAR MALDONADO, domo ex oppido *Alcaraz* diœcesis Toletanæ, Iuris utriusque peritus, actórque apud suos causarum, cœptum à Petro parente, quem obiisse in Civitate Regia ejusdem diœcesis, cùm ibi ageret Prætorem, filius ipse retulit, absolvit opus, atque edidit, nempe -

Silvam Responsorum Iuris; duobus libris. Matriti 1614. in folio in officina Ludovici Sancii.

IGNATIUS DE ZULETA, Hispalensis, Didaci de Çuleta Vrdiales filius, nobili loco natus, Societatis Iesu sacerdos, & Professor Philosophiæ ac Theologiæ in provincia sua Bætica, eloquens, doctúsque concionum ecclesiasticarum declamator; nuper edidit -

In Iacobum, seu in Epistolam Catholicam S. Iacobi Apostoli commentaria literalia & moralia. Lugduni apud Horatium Boissat & Georgium Remeus anno 1668. in folio.

IOACHIMUS.

IOACHIMUS CLIMENT, Valentinus, ordinis Deiparæ Virginis de Montesa, liberalium artium Magister, sacræque Doctor Theologię; professus olim Philosophum Valentiæ, dein factus Carpesanus Rector, publicavit -

Commentaria in universam Philosophiã Physicam Aristotelis, cum adjunctis disputationibus. Valentiæ apud Michaëlem Sorollam an. 1627. in 4.

IOACHIMUS ROMERO DE CEPEDA, Pacensis urbis civis, vertit ex Latino in vernaculam orationem metricam -

Las Fabulas *de Esopo y otros*. 1590. in 8. Hispali apud Ioannem de Leon. Edidit item versibus -

Conserva *espiritual*. Medinæ-campi apud Franciscum del Canto 1588. in 8.

Obras *en verso*. Hispali apud Andream Pescioni 1582. 4. Inter alia est quædam Comœdia *Salvage* inscripta ad D. Ludovicum de Molina & Barrientos, Ludovici Consiliarii regii, qui *de Primogeniis* scripsit, V. C. filium, Auditorem regium Hispalensis Curiæ.

La Destruicion *de Troia sacada de varios autores*. Toleti ex officina Petri Lopez de Haro anno 1583. in 8.

IOACHIMUS SETANTI, Catalanus, Eques ordinis de Montesa, scripsit -

Frutos *de Historia*. Barcinone apud Laurentium Rey 1610. in 8.

Centellas *de varios conceptos y avisos* de

de amigo. Ibidem apud Sebastianum Methevaud anno 1614. in 8.

IOANNES.

IOANNES DE ACOSTA, transtulit in vernaculam linguam -

La Vida *del B. Luis Gonzaga, de Virgilio Separi*. Pampilone 1623.

D. IOANNES DE ACVÑA DEL ADARVE, Giennensis, Villæ novæ, quam *de Anduxar* vocant, Prior, sacri territorii Giennensis pro Eminentissimo Domino Balthasare Moscoso & Sandoval illius Pontifice S. R. E. Cardinali visitator, Theologus eximius multâ Patrum, multâ Historiæ lectione, scripsit -

Discursos *de las efigies y verdaderos retratos non manufactos del santo rostro y cuerpo de Iesu Cristo N. Señor desde el principio del mundo: y que la santa Veronica, que se guarda en la Santa Iglesia de Iaen es una del duplicado, o triplicado, que Christo N. S. diò à la bienaventurada muger Veronica*. Domi suæ apud Villam-novam ipse typis cōmitti fecit anno 1637. in folio.

D. IOANNES DE ACVÑA & VELA, Abulensis, Vasquii Nuñez Vela Peruani Proregis nepos, Salmanticæ ad Sancti Bartholomæi collegium sodalis togatus, docuit in hac schola Iuris artem ex cathedris, ut vocant, Institutionum, Codicis ac demum Voluminis, magno audientium plausu: nec recessit ab hoc munere & exercitio, quamvis opulento admodum Burgensis Ecclesiæ sacerdotio, seu Dignitate, quam Archidiaconatum *de Birbiesca* nominant, à Christophoro Vela, sive patruo, sive avunculo, hujus Ecclesiæ Antistite donatus. Ad quem dum pergit, morbo occupatus, Pinciæ occubuit fatis immaturè; vigebat enim ingenio & doctrinâ, cujus specimen dedit in eo libro, qui post mortem illius prodiit,

De Delictis. Salmanticę 1603. in 4.

D. IOANNES ADAMVS DE LA PARRA, ex causarum Advocato apud Patres, qui in regia Curia juri adversus violatores Fidei dicundo præsunt, ad eorumdem Patrum ordinem sublimatus, Toleti hoc munere functus est, ordinariúmque ex hujus aulæ Iudicibus Inquisitorem gessit Matriti. Abire tamen inde jussus ob nescio quid intempertantiùs aut liberiùs evulgatum de Curiæ negotiis, Lucroniensibus Fidei vindicibus annumeratur, ubi & fato concessit. Varia scripsit ex quibus hæc vidimus.

Conspirationem Hæretico-Christianissimam damnatam. Murciæ 1634.

Pro Cautione Christiana in supremis Senatibus Sanctæ Inquisitionis & Ordinum, Ecclesiæ Toletanæ & Cætibus scholarium observata adversus Christianorum Proselytos & Sabathizantes nomine & specie Christianorum: ad Ferdinandum Hispaniæ Infantem S. R. E. Cardinalem, Toletanum Antistitem. Matriti an. 1633.

Tacitóque nomine vernaculâ linguâ -

Apologetico *contra el Tirano y rebelde Berganza y conjurados Arçobispo de Lisboa y sus parciales en respuesta à los doce fundamentos del Padre Mascareñas*. Cæsaraugustæ anno 1642. in 4.

Pro Pace sancienda, nescio quid obtulisse dicitur supremo Ecclesiæ Antistiti.

IOANNES ÆGIDIVS, vulgò GIL, scripsit, aliàs mihi ignotus, librum hoc titulo inscriptum in Bibliotheca Laurentina -

Tablas *de las Igualaciones de los Planetas compuestas por Iuan Gil en Castellano*: unà cum *De utilitate & præstantia Mathematicarum Artium*, incerti authoris.

IOANNES ÆGIDIVS TRVLLENCH, gente Valentinus, Villaregalensis, quod oppidum in via, quæ à regiâ urbe Barcinonem tendit, tribus à mari passuū millibus, XXIV. autem à Valentia ipsa, conditum est; in collegio Corporis Christi Valentino à Ioanne Ribera primæ notæ & laudis Antistite olim extructo, primarium, uti se vocat, ac perpetuum sodalem egit. Sacræ scientiæ Doctor eam præsertim Theologiæ partem complexus animo est, ut industriam suam probaret posteris, simúlque prodesset, quæ moribus regulas proponit & attemperat. Cujus studii testimonia hæc supersunt,

Opus Morale, sive in X. Decalogi & V. Ecclesiæ præcepta absolutissima & resolutoria expositio; duobus voluminibus. Valentię 1640. in folio.

De Obligatione assistendi & canendi in choro, ut quisque obligationi suæ satisfacere possit, & distributiones mereatur accipere. Ibidem 1633. in 8.

Expositio Bullæ Cruciatæ & lacticiniorum in gratiam Ecclesiasticorum. 1643. in 8.

Posthuma denique edita sunt -

Praxis Sacramentorum. Valentiæ 1646. in folio: nec non & -

De Iure Parochi, sive Parochiali & de Vicario perpetuo ac temporali. Valentiæ 1647. in 8.

IOANNES AGVDO & VALENZVELA, patriâ ex oppido *Torre Ximeno* ditionis Calatravensis ordinis, scripsit -

Epitome *de la Vida del Real Propheta David*. Granatæ apud Franciscum Sanchez. 1656. in 4.

IOANNES AGVERO, ex oppido *Somo* vallis *de Trasmiera* prope *Santanderium*, apud Indos manens vertit in Tagallensem linguam,

quæ Manilæ Philipplnarum Insularum celebris est,

Tractatum de Animabus Purgatorii Hispanum Ioannis Gonzalez de Losada Iesuitę.

IOANNES DE AGVILAR, Rutensis (municipium est Suesani Ducis *Rute* porcinis carnibus in diœcesi Cordubensi famigeratum satis) Antiquariensem urbem alteram suscepit veluti patriam, altus ibi & altor integro fere vitæ spatio ingenuę juventutis in Grammaticorum & Rhetorum disciplinis. E cujus schola plures in Bætica viri doctissimi, feréque omnes in hoc tractu Antiquariensi, & vicinis undique locis merito literarum spectabiles olim prodiêre. Tam solutâ oratione, quàm ligatâ numeris, eâque sive Latinâ, sive Hispanicâ, multùm valuit. Certè Latinam eloquentiam satis prodit epistola ad Iustum Lipsium Suadæ ocellum data, quæ cum illius responsione typis edita fuit nostratibus. Prudentiam ejus non vulgarem, vitæque integritatem, non minùs quàm doctrinam civibus charam ac venerabilem omnes illius æquales deprædicant. His virtutibus compensavit Natura vitium, quo à ventre ipso matris (natum quippe truncis manibus) hominem deformaverat: in hoc tamen, si Deo placet, intenta, ut nec indigere membris ipsis ad membrorum usum videretur. Eâ enim dexteritate Ioannes adprehensa inter extremitates brachiorum calamo formabat literas, ut nec peritissimis ejus artis concederet. Adeò verum est, quò intenderis, naturam valere. Ab eo extare omnes sciunt, præter alia carmina miscella, elegantissimam, plenámque nitoris & animi Poëtici -

De Sacrosanctæ Virginis Montisacuti translatione & miraculis Panegyrim. Malacæ apud Ioannem Rene 1619. in 4.

Latinas Epistolas conscripsit plures; multa insuper Latina, Græcáque in vernaculum carmen convertit, Martialis præsertim & Ovidii. Circumferúntur nonnulla ex quàmpluribus Epigrammata in eo libro, quem *Flores Illustrium Poëtarum* inscriptum Petrus Espinosa, & ipse Antiquariensis, ab hinc aliquot annis publicavit. In hac ipsa urbe, & munere decessit sexagenarius MDCXXXIV.

D. IOANNES AGVILAR DEL RIO, non aliunde, quàm ex Antonii Leonii *Bibliotheca Indica* notus mihi, edidit -

Restauracion *y reparo del Pirù*. an. 1615. in folio.

IOANNES DE AGVILERA, Medicę artis ac Mathematicarum disciplinarum eximiè peritus, cùm Astronomiam sive Astrologiam in Salmantino gymnasio docuisset, ibique edidisset anno circiter MDXXVIII -

Canones Astrolabii universales, ad Ludovicum Vaceam Salmantinum Episcopum, quæ iterum anno 1554. Salmanticæ prodière. In Italiam delatus Pontificium medicum egisse dicitur Pauli III. & Iulii III. quo munere cùm fungeretur, Andreas Lacuna quamdam ex suis è Græco interpretationibus ei nuncupavit; *virum ornatissimum* alibi, hoc est, in prologo *Methodi extirpandi carunculas* &c. eumdem appellans. Vnde ad nos reversus honore auctus est Sacerdotii Ecclesiæ Salmantinæ, quod Thesaurarii, seu thesauri sacri custodis vocant. Videsis Ægidium Gonzalez Davila in *Historia urbis Salmantinæ* lib. II. cap. VII. & in *Theatro Salmantinæ Ecclesiæ*.

IOANNES DE AGVIRRE, Hispalensis urbis incola, in schedis reliquit -

Libro *de Escudos de Armas*, quem MS. asservabat Gundisalvus Argote de Molina.

F. IOANNES DE AHVMADA MENDOZA, Carmelita, lector Theologiæ primarius in Complutensi sodalium domo, studiorúmque moderator, edidit -

Sermones *para los Domingos y ferias principales de la Quaresma*, *Tomo I*. Neapoli apud Camillum Cavallum 1641. in 4.

IOANNES DE AIALA FAXARDO, edidit -

Postrimerias *del Hombre*. Matriti anno 1638. in 8.

F. IOANNES DE AILLON, Americanus, Limensis, ordinis S. Francisci regular. observantiæ provinciæ XII. Apostolorum, versibus edidit -

Relacion *de las Fiestas de Lima en el octavario de los XXIII. Martires del Iapon*. Limæ annò 1630.

IOANNES DE AILLON LAYNEZ, Presbyter, Iurisconsultus, & Advocatus Vtrariensis in Bætica, elucubravit -

Additiones ad Antonii Gomezii celeberrimos Variarum libros. Vtrariæ apud Nicolaū Rodriguez anno 1654. in folio.

F. IOANNES DE AINSA, ordinis Seraphici, Valentini cœnobii Francisco Patriarchæ sacri Præfectus, scribebat teste Antonio Daza IV. Parte *Chronicorum sui ordinis* Cap. XXVIII -

De la Vida *del Santo Fr. Domingo Gallart*.

F. IOANNES DE AIORA, Franciscanus, apud Indos occidentales provinciā SS. Apostolorum Petri & Pauli Mechoacanensem administravit, ediditque Tarascâ linguâ, aliàs Mexicanâ.

Tratado *del Santissimo Sacramento del Altar*.

Repudiato Episcopatu Mechoacanensi arripue-

tipuerat iter maritimum iu Philippinas Insulas propagandi causâ Evangelii, cùm mors eum ad superos evocavit.

IOANNES DE ALBA, Cartusianus monachus in Vallis-Christi juxta Segobrigam Valentiæ regni monasterio, literis Theologicis, & orientalibus linguis, præcipue Hebraicâ, olim eruditus, ingentem profectus sui spem fecit Benedicto Ariæ Montano. Cúmque vale sæculo dixisset, non magis Cartusianorum solitudini & silentio, quam Bibliorum sacrorum studiis itá se totum addixit, ut domesticis omnibus exemplo esset & admirationi. Posthumum ii ediderunt sodalis opus, hoc titulo,

Sacrarum Semioseon, Animadversionum, & Electorum ex utriusque Testamenti lectione Commentarius & Centuria. Valentiæ apud Philippum Mey anno 1610. in 4.

Qui quidem editores Vallis-Christi sodales plurima cum authoris laude hæc adjungunt. *Sunt apud nos tanti viri ingenii, laboris & industriæ monumenta propemodum innumera, locorúmque Scripturæ ex utroque Testamento Centuriæ aliquot in schedis inter lituras, quas fortasse, si hæc prima placuerint, typis mandabimus. Hebraismorum in universam Scripturam ingẽtia volumina, quæ tanquam insignem thesaurum apud nos adservamus.* Hæc illi.

Vixit inter Cartusianos XXVII. annis, obiitque XXVII. Decembris MDXCI.

F.IOANNES D'ALCARAPINHA, Lusitanus, Seraphici ordinis, scripsit, á Georgio Cardoso laudatus die VI. Aprilis pag 452. in *Agiologio Lusitano*,

Memorial *da Provincia da Piedade*.

F. IOANNES DE ALCOZER, Franciscanus provinciæ Aragoniæ, scripsit -

Ceremonial *de la Missa*. Matriti an. 1610 in 8. iterúmque ibidem apud Alphonsum Martinum anno 1617. in 8.

Distinctus est Ioannes á Francisco de Alcozer, qui *de Ludo*, & *Confessionarium* doctè scripsit sæculo superiore.

IOANNES ALEMAN, Doctor Medicus, edidit -

Repertorio *de los tiempos*; cui adjunxit postea N. *de Victoria* quidam Cæsaraugustanus, *El Iuicio Astronomico*, nempe in editione Hispalensi anno 1596. in 8.

IOANNES ALLOZA, Limensis, Iesuita, scripsit -

Afecto *y devocion à S. Ioseph, sus excelencias y virtudes*. Compluti anno 1652.

Cielo *estrellado de mil y veinte y dos exemplos de Maria, Paraiso espiritual y tesoro de favores &c*, Matriti anno 1654. in folio -

Latinè verò -

Flores Summarum, seu Alphabetum morale. Lugduni anno 1666. in 8.

Convivium divini Amoris. ibidem an. 1666. in 12.

IOANNES ALMENAR, Doctor Medicus, scripsit -

De Lue Venerea libellum. Basileæ apud Ioannem Rebelium cum aliis ejusdem argumenti ann. 1536. Venetiis 1535. Lugduni 1539. Gesnerus, sive ejus Epitomator *De Morbo Gallico* inscribunt.

IOANNES DE ALMENDARIZ, Salmantinus, scripsit -

Vida *de San Iuan de Sahagun*, carmine populari. Romæ 1611.

IOANNES ALPHONSVS, Beneventanus, in præstantissimo totius orbis Salmanticensi gymnasio, cum Rhetoricam & Philosophiam, tum deinde sacros Canones docuit; & quod mirum videri certè debet, sexaginta jam ante annos docere cœpera t, cum nondum emeritæ professionis hominem mors abstulit. Extat ejus á filio editus -

De Confessione & Pœnitentia liber: ad Ioan.de Castella Ep.Salmant Burgis 1516.

F. IOANNES ALPHONSVS BAPTISTA, Cæsaraugustanus, ordinis Prædicatorum, in collegio S. Vincentii Ferrerii ejusdem urbis studiorum Præfectus, sacræ doctrinæ Magister & Professor doctissimus cum alibi, tum in Cęsaraugustana ipsa Academia triginta & plus annorum, emerito jam remuneratus á munere docendi otio, nec tamen sine præcepto suorum superiorum typis edidit -

Commentaria & Disputationes in Primam & Secundam Angelici Præceptoris S.Thomæ Aquinatis; tribus tomis. Lugduni primus & secundus apud hæredes Petri Prost an. 1648. in folio, tertius prodiit ex officina Philippi Borde 1651. folio.

Ediderat olim pro auctoritate doctrinæ veterum Doctorum -

Apologia *por la Verdad y Doctrina*. Cæsaraugustæ in 4.

IOANNES ALPHONSVS DE BELVER, Murcianus, Doctor Theologus, scripsit -

Tratado *de la Vncion Apostolica, catolicon divino, medicamento universal sobrenatural de la Iglesia*. Malacæ in officina Ioannis Serrano de Vargas 1637. in 8.

IOANNES ALPHONSVS DE BVSTAMANTE, Malacitanus Sacerdos, Ecclesiæ S. Iacobi, ut vocant, Beneficiatus, scripsit -

Discurso *de Gobierno ecclesiastico, en que trata de la necessidad grande, que los Prelados tienen*

tienen de elegir personas virtuosas y doctas para el Sacerdotio. M. S. est in Bibliotheca Monasterii Deiparæ Virginis de *Monserrate* Matritensi, quæ fuit Didaci Colmenares rerum Segoviensium Chronographi.

IOANNES ALPHONSVS DE BVTRON, Naxarensis, Matriti in Curia Advocatus, pro ingenuitate & immunitate artis pictoriæ in causa, quæ in supremo Castellæ Senatu vertebatur, eo opere obtinuit, quod editum fuit hoc titulo,

Por los Pintores *y su essencion, sobre que se declaren por inmunes de pagar la alcavala, y sean absueltos de la demanda puesta por el Fiscal*. Editum est unà cum Vincentii Carducci *De Pictura Dialogis*, Matriti 1633. 4. Priùs autem sic inscriptum prodiit 1626. 4. *Dialogos Apologeticos por la Pintura, en que se defiende la ingenuidad deste arte, que es liberal y noble por todos los derechos.*

D. IOANNES ALPHONSVS CALDERON, in oppido *Norvela*, sex passuum millibus ab *Escalona* diœcesis Toletanæ, Iurisconsultus, & Curiæ regiæ Advocatus, cùm in illud tempus incideret, quo fervente inter nos & Gallos tam armorum, quàm calamorum bello, Scriptor non unus ejus gentis jura omnia Regum nostrorum in controversiam vocaret, Gallisque ea ferè omnia tribueret, magnâ industriâ & labore propugnavit integram, quâ per partes alii defendêdam susceperant, nostri Imperii causam, scribens-

El Imperio *de la Monarquia de España*. Quod quidem opus sex non minùs tomis contentum debuit regio jussu ad tres tãtùm reducere; ornatus interim Senatorio habitu & loco inter Granatensis Curiæ Iudices; nisi mors conatus abrupisset.

IOANNES ALPHONSVS CVRIEL, Palentiolæ, quod Burgensis diœcesis oppidum est, honestis parentibus & opulentis natus, Pinciam eo tempore à Carolo Cæsare habitatam ad Grammaticæ præceptores missus, dein Salmanticæ disciplinarum Philosophiæ, atque Theologiæ particeps factus, Complutique (ut ad plures Academias Hispaniæ vir summus pertineret) Licentiæ, ut vocant, Magisteriique inter Philosophos lauream adeptus, tandem in Salmantina Schola eò reversus, collegióque Benedictinorum sodalium, cui à Divo Vincentio M. nomen est, clericali tamen retento habitu, adsociatus, fortunas suas omnes studiorum constituit. Nempe vir parcus & modico utens, paternâ hæreditate satis opimâ in gratiam fratris germani se se abstinuerat, reditibus interim Burgensis Canonicatus, aliorúmque exiliū Sacerdotiorum EcclesięConchensis exhibitus; donec altero jam ornatus Salmantino Canonicatu, stipendiisque Professorii muneris auctus ampliorem sibi rem pararet; quã fere in subveniendis egenorũ necessitatibus expendebat. Omnes ab imo usque ad summum Scholæ gradus tenuit, plusquam triginta annorum intervallo, summâ cum doctrinæ, eruditionis atque innocentiæ commendatione, principarum gerens in opere Theologico. Atqui recēns emeritus, debitisque singulari doctrinæ ac pietati honoribus propediem cumulandus atq; amplificandus, naturæ debitum solvere jussus est. Benedictini sodalem suum ad Ioannis Castañizæ piissimi viri ejusdem instituti, quocum noster arctissimam gesserat familiaritatem, jam demortui pedes, de quo rogati à moriente fuerant, atque librariæ totius rei hæreditate aucti, sepulcho mandaverunt, sic lapidi inscribentes,

D. Ioanni Alphonso Curiel,
V. C. Theologorum sui temporis
Nulli toto orbe secundo,
Salmanticæ primo, Benedictini monachi
(Quibus moriens corpus,
Quod hoc à se humili,
Ab illo excelso tegitur lapido,
Dimidiumque Animæ
Hoc est
Vniversam literariam suppellectilem legavit)
Magistro incomparabili,
Sui ordinis devotissimo cultori,
tanquam uni ex suis
P. C.
Obiit XXVIII. Septembris
A. MDCIX.

Multa quidē scripsit, multa dictavit, in re præsertim scholastica, vir sapientissimus; sed quòd de se ipso & laboribus suis modestissimè judicaret, nihil eorum prodire in publicum vivus permisit. Exierunt utique post mortem ipsius-

Lectura *seu Quæstiones in D. Thomæ Aquinatis Primam Secundæ*. Duaci 1618. fol. Antverpiæ 1621. fol.

Controversiæ *in diversa loca Sacræ Scripturæ*; duobus libris, quorum prior est in aliquot *Proverbiorum & Sapientiæ*, posterior in quædam *Pauli & Petri* Apostolorum ex *Epistolis* loca. Salmanticæ 1611. fol.

IOANNES ALPHONSVS DE FONTECHA, patriâ ex oppido *Daimiel* ordinis militaris S. Iacobi, Medicus Doctor Complutensis, hujúsq; artis pomeridianis horis Professor, edidit-

Medicorum *incipientium Medicinam: seu Medicinæ Christianæ Speculum*. Compluti apud Ioannem Gratianum anno 1598. in 4. Hoc est de carnium esu aut jejunii ecclesiastici dispensatione nō sic facilè propter infirmitatem indulgenda:

Nec non vernaculo sermone-

Diez Privilegios *para mugeres preñadas, con un Diccionario Medico*. Compluti apud Ludovicum Martinez 1606. 4.

IOANNES ALPHONSVS DE MOLINA CARO, scripsit.

Descubrimientos *Geometricos*. Antverpiæ apud Andream Vaccam 1568. 4. Latinéque versa Arnhemii per Nicolaum Ianfonium 1620. Laudatur hic inter alios, qui de circuli quadratura disputaverunt, ab helluone illo librorum & literarum omnium viro eruditissimo Gerardo Ioanne Vossio *De Scientiis Mathematicis* cap. XVI. §. 36. ubi Typographus *Cano* pro *Caro* perperam edidit. Alibi tamen nec Græcè nec Latinè scivisse eum, sed ex vulgarium linguarum authoribus profecisse admonuit cap. LVIII. §. 8.

IOANNES ALVAREZ quidam scripsit de Animalium natura; cum in codice 1276. Bibliothecæ Regis Galliarum reperiatur liber hujus inscriptionis,

Ioannis Alvarez de Natura Animalium, præcipuè de equis, atque eorum morbis. Linguâ Catalanicâ M.S.

IOANNES ALVAREZ MALDONADO, reliquit M.S. (Antonio Leonio teste in *Bibliotheca Indica occidentali* Tit. III)

Relacion *de la Iornada que hizo a los Chunchos el año de MDLXVII*.

IOANNES ALVAREZ SAGREDO, Burgensis, in regio D. Laurentii ad Escuriale oppidum collegio alumnorum laicorum præceptor artis Grammaticæ bonarúmque literarum, edidit.

Rhetoricam Isagogen. 1613. 8.

F. IOANNES ALVARVS, Aragonus, ex oppido quodam territorii, seu Communitatis Bilbilitanæ, *Torralba* dicto, Cisterciensis monachus in *Veruela* domo, Compluti literas doctus, postquam munia alia exercuisset, Bosésis in Sardinia Episcopus, & antequã navim conscenderet, Celsonensis in Catalonia renuntiatus à Philippo Rege Hispaniarum III. id tandem munus gerens obiit circa annum MDCXXI. Scripsit.

Vida *y milagros del Glorioso Padre S. Bernardo*, libris tribus. Cæsaraugustæ 1595.

Historia breve *y sumaria de las fundaciones de todos los monasterios de la orden de San Bernardo, que ay en la corona de Aragon*: ibidem eodem anno. In quo opere multa habet rara, & lectu jucunda de monasteriis Aragoniæ, Valentiæ, Cataloniæ, & Balearis Insulæ; uti ait Carolus Vischius in *Bibliotheca Cisterciensi*.

Varias obras *de San Bernardo*: quæ Hispanicè convertir in gratiam monialium suæ familiæ *de la Zaidia* dictarum in urbe Valentia, quibus à conscientiæ fuit arcanis.

Hujus meminit Vincentius Blascus de Lanuza secundo volumine *Historiarum Aragonensium* lib. V. cap. XLIII.

D. IOANNES DE AMIAX, Navarrus, Beneficiatus, ut vocant, Ecclesiæ Vianensis, scripsit.

Ramillete *de Nuestra Señora de Codès de la Villa de Viana*. Pampilone 1608. in 4. apud Carolum de Labaien.

Antiguedades *de la Iglesia de Calahorra*. Laudat hoc opus Michaël Erce Ximenez *De Adventu Sancti Iacobi in Hispaniam* parte II. tract. III. cap. I. ineditum, ut suspicor.

F. IOANNES ANASTASIVS DE ARANA, Navarrus Pampilonensis, Carmelitanum ordinem in patria urbe professus, Philosophiam sodales docuit, indéque tam ibi, quàm Cæsaraugustæ sacram Theologiæ scientiam, laureâ hujus facultatis ornatus. Definitor, ut vocant, fuit Aragoniæ provinciæ, obiitq; Rector designatus collegii S. Iosephi regiæ istius urbis, immaturâ morte præreptus, xix. Maji MDCLXIII.

Scripta reliquit.

Summulas morales; duabus partibus: quæ editæ sunt anno 1667. apud Ioannem de Ibar.

D. IOANNES DE ANDOSILLA LARRAMENDI, Navarrus gente, sed, ut dicitur, Matritensis natu, piè, devotéque exquisivit Christum in profanis Garsiæ Lasi summi inter nos Poëtæ versibus, Eudoxiæ Græcæ & Probæ Falconiæ Romanæ Poëtissarum, quæ ex Homero & Virgilio similem inventionis laudem quæsiverunt, ingenium & famam æmulatus. Operis titulus,

Christo Nuestro Señor *en la Cruz, hallado en los versos de Garci-laso de la Vega, sacados de diferentes partes y unidos con ley de centones*. Matriti 1628. in 4.

F. IOANNES DE ANDRADA, Septæ in Africæ ora Lusitanorum coloniâ natus, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, S. Theologiæ Professor emeritus, familiæque suæ Provincialis Præfectus, edidit.

Apologiam pro vero & proprio martyrio per pestem, & pro propositione affirmante, eos, qui purè ex christiana charitate immoriuntur ministerio lue contactorum esse absque improprietate martyres, veram esse, saltémque probabilem, & extra omnem censura aleam.

Hujus scripti & Scriptoris meminit Theophilus Raynaudus in libello sic inscripto, *Theologia antiqua de veri martyrij adequatè sumpti notione*. Lugduni 1656. in 8.

IOANNES ANDREAS, Cæsaraugustanus, edidit.

Arit-

Arithmetica. Hispali apud Ioannem Cromberger, 1537. 4.

IOANNES ANDREAS STRANEVS, vernaculâ Valentinæ gentis formatione STRANY, domo ex urbe ejus regni primaria, Artium ac Theologiæ Doctor, summæ eruditioni summam probitatem adjunxit, ut verbis laudem Ioannis Ludovici Vivis, cujus fuit temporc æqualis. Bonarum literarum studiis mirè delectatus est, omníque antiquitatum genere; priscos authores restituendi ac emacnlandi in primis cupidns. Honorificentissimam de eo mentionem præter laudatum Vivem ad cap. X. libri VI. *S. Augustini de Civit. Dei*, & Petrum Antonium Beuter in *Annotationibus Sacræ Scripturæ*, Cosmus Damianus Cavallus presbyter Oriolensis, atque ejus discipulus in *Oratione* fecit ad Senatum Valentinæ urbis habita, cujus verba apud Andream Schotum quàm hic legi malo. Mœcenatem sortitus fuit eximium Principem Ioannem Borgiam Gandiæ Ducem, qui præceptore eo ac convictore uti volens idoneâ satis conditione in aulam suam pertraxit. Celebrantur hujus viri hæc typis nondum excusa, fortasse jam deperdita, ut ferè solet antiquitatis studium raros invenire amatores,

In omnes C. Plinii Naturalis Historiæ libros Annotationes. Has laudat Cosmas Cavallus in dicta *Oratione*, eásque apud hæredes ejus se vidisse ait Schotus, typographisq; Commelinianis pridem fuisse ad editionem traditas audivisse.

In Senecam similes *Annotationes*: quatum Ludovicus Vives adducto loco meminit, Cavallúsque penè innumeras & maximè vocat appositas.

In Valerium Maximum quoque *Notas*, scripsisse innuit Schotus.

Librum aggressus est, in quo (ait idem Schotus) *varia omnigenáque antiquorum numismata, varias insuper veterum lapidum, quæ in Hispania diversis in locis visuntur, inscriptiones brevibus quidem illis, sed dilucidis explanationibus graviter & eruditè illustrabat*. Qucm quidem adhuc inchoatum, necdum absolutum Valentiæ apud quemdam eruditum virum servari subodoratum se fuisse adjunxit. Et hunc quidem, quem tam pretiosum collegerat nummorum antiqui ævi thesaurum, Martinus Straneus Ioannis frater Pharmacopola (mcdins inter indignationem & risum audies) tamquam rem inutilem in officinæ suæ mortariorum conflare fecit.

F. IOANNES A S. ANDREA, ordinis Minorum provinciæ S. Iosephi reformatorum, scripsit-

Arbol espiritual *de la Vida y de la Muerte*. 1621.

F. IOANNES DE ANGELIS, in provincia Sancti Iosephi ordinem Minorum inter Discalceatos professus, Diffinitor fuit ac moderator etiam ejusdem provinciæ, ædisque S. Bernardino Matriti sacræ Præfectus; Monialium itidem familiæ suæ confessiones in eodem regio oppido pro muuere audivit; extaréque in publicum fecit-

Dialogos *de la Conquista del espiritual y secreto reino de Dios, que segun el santo Evangelio està dentro de nosotros mismos*. Matriti anno 1595. Compluti 1602. atque iterum Matriti 1608. in 8. ex typographia regia, & Barcinone.

Segunda Parte *de la Conquista, &c. o Manual de vida perfeta, con el Rosario de los principales misterios de la vida, pasion y muerte de Christo Nuestro Redentor*. ibidem eodem anno 1608. typis regiis.

Lucha espiritual *y amorosa entre Dios y el alma*. Valentiæ apud Patritium Mey ann. 1600. Matriti eodem anno apud Petrum Madrigal. in 8.

Los Triumfos *del Amor de Dios*. Medinæ anno 1590. in 4. apud Franciscum del Canto.

Tratado *de los Sacratissimos mysterios de la Misa*. Matriti 1604. typis regiis.

Tratado *de la Presencia de Dios*. Matriti anno 1607. Idem, credo, fuit editus aliquãtulùm inscriptione mutatâ, Cæsaraugustæ 1615. in 16.

Vergel espiritual *del alma religiosa*. Matriti typis regiis 1610. in 8.

Consideracion espiritual *sobre los Cantares*. Ibidem 1607. 4.

IOANNES ANGELVS DE SVMARAN, nobilis Cantaber, exoticarum in urbe Ingolstadiensi apud Germanos, Bajoariæque tractum Professor, pentaglotton opus, post duo alia, triglotton, ac tesseraglotton, quæ ipse laudat, nobis nec dum visa, edidit-

Thesaurum Linguarum; in quo facilis via Hispanicam, Gallicam, Italicam attingendi, etiam per Latinam & Germanicam sternitur. Semel atque iterum prodiit Monaci tertióque Ingolstadii apud Guilielmum Ederum anno 1626, iu 4. ad Franciscum Moncadam Osonæ Comitem directus.

Thesaurum ad hæc *universalem*, hoc est, *Vocabularium Hispanicum, Gallicum, Italicum, Latinum & Germanicum* pollicitus est, cùm breviotem hunc pangerer.

IOANNES DE ANGVLO, Toletanus, edidit-

Flor *de las fiestas y alegrias que se hizieron en la Imperial Toledo por la conversion del Reino de Ingalaterra*; metricũ opus: apud Ioannem Ferrer an. 1555. in 4.

F. IOANNES AB ANNVNTIATIONE, Augustinianus, quædam scripsit sermone Taga-

Tagalo, qui Mexicanis Indis patrius est, ut scribit author *Alphabeti Augustiniani*.

IOANNES ANTONIVS CREMA, scripsit-

Suma espiritual. Pinciæ anno 1653.

F. IOANNES ANTONIVS DE FOXA, militaris ordinis S. Ioannis Baptistæ, reliquit in schedis-

Primera *y segunda Parte de la Historia de la Orden de San Iuan de Gerusalem*. Quæ fuit in Bibliotheca Excellentissimi Comitis de Olivares, quámque hic aut alibi D. Thomas Tamajus de Vargas vidit. Nec dicitur an interpretatio sit Bossianæ Historiæ.

IOANNES ANTONIVS LOÇANO DE IBDES, Aragonêsis, collegii Complutensis Sanctorum Martini & Emerentianæ sodalis Theologus, posteáque in oppido nuncupato *La Mata de los olmos* Plebanus; scripsit -

Destierro *y azote del libro del duelo en forma vulgar y predicable*. Cæsaraugustæ apud Christophorum de Turri anno 1640. in 8.

D. IOANNES ANTONIVS DE OTALORA GVEVARA, Matritêsis, eques S. Iacobi, Iuris civilis, ut vocant, Licentiatus, Salmanticę olim ad S. Bartholomæi togatus sodalis, in schola Decretalium, uti appellant, minorum ex cathedra Ius Canonicum docuit: postea reipublicæ admotus, tribúsque annis in Pampilonensi, totidémque in Vallisoletana, Curia Senator, Romam denique regio nutu venit, ut inter XII-viros Pontificii Senatus Iudicem ageret. Ediderat olim exculte -

De Irregularitate proveniente ex pœnitentia publica & solemni, librum singularem. Salmanticæ apud Didacum à Cussio. anno 1654. in 8.

Distinetur nunc Romæ eodem munere, ad majora propediem vocandus, vir multâ prudentiâ, integritate & doctrinâ.

D. IOANNES ANTONIVS DE TAPIA ROBLES, Augustæ Taurinorum, dum ibi in familia Serenissimæ Principis Catherinæ Austriacæ parens versaretur, editus, scripsit -

Ilustracion *del Nombre de Grande, principio, grandeza, y etymologia; Pontifices, Santos, Emperadores, Reies, y Varones ilustres que le merecieron en la voz publica de los hombres*. Matriti 1638. in 4. Obiit Majo mense anni MDCLVIII.

IOANNES ANTONIVS VELASQVEZ, Abulensis, ab anno hujus sæculi secundo Iesuitarum sodalis, collegia Monfortense & Segoviense, nec non & integrâ provinciam Castellæ Præfectus rexit: sed præcipua viri laus in literarum studiis ac professione; nam & sacras literas Salmanticæ cum laude exposuit, & egregia hujus doctrinæ consignavit posteris testimonia in egregiis, eruditionéque, cùm sacrâ, tum profanâ ornatissimis, quæ in publicum dedit, voluminibus. Scilicet scripsit -

Commentarios in Epistolam D. Pauli ad Philippenses; tomis duobus in folio. Prior, qui explicat duo priora capita, prodiit Lugduni ex officina Iacobi Cardon anno 1628. & 1632. Posterior, qui reliquum epistolæ, ibidem 1632 & 1634. Vterque simul postea ibidem 1639. folio. Venetiis 1646. Antverpiæ 1640. & 1651. in folio.

Commentarios in Psalmum. C. sive De optimo Principe. Lugduni apud Petrum Prost 1637. in folio. Quod argumentum super eodem Psalmo tractasse Paulum Ioséphum Meronum Mediolanensem, sed typis non commisisse, in Leonis Allatii *Apibus Vrbanis* legimus.

Mariam immaculatè conceptam; libris V. ad Philippum Regem Catholicum. Pinciæ apud Bartholomæum Portales, anno 1653. in folio. Reperio & Lugduni editas apud Philippum Borde & socios eodem anno ejusdem authoris *Dissertationes & Annotationes de Maria immaculatè concepta*; quod idem opus cum superiore existimo.

De Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, sive de Maria forma Dei. Pinciæ 1658. in fol Hispanè verò -

Razon *que dà al Rey Nuestro Señor del Breve de N.S. Padre Alexandro VII. en favor del culto con que la Iglesia celebra la fiesta de la Inmaculada Concepcion*. Matriti anno 1662. in folio apud Franciscum Nieto.

Vivit Matriti hoc anno MDCLIX.

D. IOANNES ANTONIVS DE VERA & ZVÑIGA, Emeritensis, S. Iacobi eques, Commendatarius *de la Barra*, locorum *Turris-Majoris*, *Sierra-brava*, & *S. Laurentii* Toparcha, tandémque Philippi IV. Regis nostri beneficio Comes *de la Roca*, atque unus ex iis, qui in comitatu regio bellicis de rebus consulunt. Propter ingenii eximiam sagacitatem, multiplicémque rerum cognitionem aptus fuit visus tuendæ ac promovendæ apud Italiæ Principes nostræ reipublicæ. Quare in Venetiarum urbe diu hæsit ordinarius Legatus; comparatâ sibi, vel à perspicacissimis, ac verè politicis Italiæ populis, magnâ rerum utiliter agendarum prudentię laude. Varia edidit opera, cùm soluta oratione, tum versibus; scilicet -

El Fernando, *o la Conquista de Sevilla por el Santo Rey D. Fernando el III. de Castilla y Leon*; Torquati Tassi Poëtarum Italorum principis Hierosolymitanę expeditionis poëmate celebratissimo in carmen Hispanicum, & Hispalense hoc Ferdinandi Regis

triumphum bona ex parte transformato. Editum fuit op s Hispali. . . . . in 4. Mediolanique an. 1623.

Epitome *de la vida y hechos del Emperador Carlos V.* Matriti 1613. & 1624. in 4. apud viduam Alphonsi Martini, & 1654. 4. Hęc Gallicè versa à Domino *du Perron Hayer* Consiliarium regium prodiit Parisiis apud Muguet anno 1633. in 4.

Vida *de Santa Isabel de Portugal.* Romæ an. 1625. 8.

Vida *de Nuestra Señora.* Cæsaraugustæ anno 1652. 8.

El Embaxador; sive, De Legati munere. Hispali 1621. in 4. Italicum edidit tacito *Vera* nomine *Mutius Zicatta,* Venetiis 1646. in 4.

Resultas *de la vida de D. Fernando Alvarez de Toledo Duque de Alva.* 1643. 4.

Rey *D. Pedro defendido.* Matriti anno 1647. in 4.

Denatus est Matriti septuagenario major die XX. Octobris anni MDCLVIII. Cujus quidem genus & majores diligenter recensuit Petrus quidam Fernandez Fragosus edito Atrebati libello sic inscripto, *Parentescos que tiene D. Iuan Antonio de Vera y Zuñiga Señor de las Villas de Torremaior &c. con los Reies Catolicos y otros Principes y grandes Señores,* anno 1627. Nec dissimilis argumenti alter ille libellus est, *Elogios de los Ascendientes de D. Iuan de Vera &c.* Ioanne Martinez à Bahamonde authore. Nisi *Veræ* ipsius, quod valde suspicamur, utraque hæc merces sit sub horum nomine venum proposita.

IOANNES ANTONIVS VSON, Darocensis ex Aragoniæ regno, Iesuitarum sodalis, præstanti vir ingenio, & magnæ expectationis, sacris orationibus ad concionem habendis clarus, in flore adhuc ætatis, nempe XLIII. annis natus, obiit relinquens-

Commentaria *in Primam partem Sancti Thomæ*: quæ an edita sint, non docet *Bibliotheca Societatis* author. Ex schedis ejus M. SS. prodiit (posthumum credo) Concionum volumen hac inscriptione,

Corona de Predicadores, *o Sermones varios.*

Obiit nempe Matriti XXII. Augusti anno MDCXXX.

IOANNES ANTONIVS XARQVE, Aragonius, Albarracinensis, Societatis Iesu Sacerdos, vir pius, fervidúsque ac disertus morum ex ambone formator, tempore isto in primis regni sui & familiæ Concionatoribus laudatur. Scribit, continuátque vastum opus, cui titulum fecit,

El Orador Christiano; tribus partibus, seu tomis XII. diffiniendum; ex quibus jam edidit Cæsaraug. primum 1651. apud Michaëlem de Luna, secundum 1658. tertium an. 1659. in 4. quartum, quintum, sextum ac septimum sequentibus annis.

Honrras funebres *que hizo la Ciudad de Çaragoza al Rey D. Felipe IV.* Cætera nos latent.

F. IOANNES DE APALATEGVI, ordinis Minorum, prelo paratam habebat superioribus annis -

Crisol *de la Iglesia paciente del fuego del Purgatorio.*

Vti refert Petrus Alua in *Militia Conceptionis.*

IOANNES DE ARANDA, Giennensis, utili observatione ad eos prælertim, qui vernaculè dumtaxat sciunt, spectante, dedit in lucem -

Lugares comunes *de conceptos dichos y sentencias en diversas materias.* Matriti apud Ioannem de Cuesta anno 1613. in 4. priúsque Hispali 1565. 4.

F. IOANNES DE ARCE, (cujus instituti aut sectæ sodalium religiosorum incertum nobis) Caroli Imperatoris fuit Chronographus, scripsitque -

Historia *de los Reies D. Iuan II. D. Henrrique IV. y D. Fernando V. y D. Isabel Reies Catolicos*: quæ nunquam lucem vidit. F. Ludovici de Ariz in *Historia Abulensis urbis* quarta parte in fine hæc nota est huc pertinens. *El Coronista Fr. Iuan de Arce para la recopilacion de las coronicas del Rey D. Iuan D. Henrrique y D. Hernando tuvo necessidad dela Historia de Gracia Dei, y el Doctor Carevajal Coronista de España con cedula del Emperador se la entregò; y la juntò con la que el hizo; y quedaron a su hijo Gonzalo Perez.* Hæc Ariz.

IOANNES ARCE DE HERRERA, Palentinæ diœcesis presbyter, qui ad Sancti Iacobi domus hospitalis Hispanorum Romæ jacet sub hac inscriptione, *Ioanni Areco de Herrera Clerico Palentinæ diœcesis I.V.D. Ferdinandi Magni, tunc Cardinalis, Auditori, & causarum Curiæ Advocato insigni, qui cùm à strepitu forensium negotiorum in honestissimum otium secessisset, non quò minùs in otio negotium quæreret, quàm in negotio otium quæsierat, vitam sanctissimè instituit, & dum in Vrbis fame atque inopià miseris ex Christiana charitate sublevandis dedicatus vacaret, è medio vita sublatus est Kal. Aprilis MDXC. ætatis LI. Sorores ex testamento hæredes fratri B. M. P. C.* scripsit -

Apologia *por Raymundo Lullo*; quam Mediolani scio asservari M. S. in Bibliotheca Ambrosiana.

IOANNES DE ARCE & OTALORA, Pinciæ nobili loco natus (quod ipse ad calcem *Summæ de Nobilitate* scriptæ, advocatis ad

ad rem stirpis utriusq; majoribus,innotescere voluit) literis idē civilibus apud Salmāticam excultus, ad Divi Iacobi, quod ab Archiepiscopo fundatore appellant, ejusdem Academiæ collegium suscepta togâ, professus est ibi Legum scientiam, cui ab amœnioribus studiis, ornatúque dictionis speciem solito digniorem formaverat. Iam curare remp. jussus Fisci Procurator Granatensi Curię traditur; circa annum mox proximi retro seculi tertium & quinquagesimum ejusdem Senator creatus. Inde virum patria urbs sibi redditum inter Prætorii sui Patres excepit: qui quidem hoc tempore renovatum edidit post priorem lucis usuram opus, scilicet -

Summam Nobilitatis Hispanicæ, & Immunitatis regiorum tributorum causas, jus, ordinem, judicium, & excusationem breviter complectentem; textum ex Latino & Hispano sermone librum (neque enim omnia in Latinum congrue reddi potuerunt, quæ municipalis sunt juris & usus) semel utique anno 1553. Granatæ in folio, mox locupletiorem editum Salmanticæ 1559. typis Andreæ de Portonariis, & 1570. Ioannis Baptistæ à Terranova in folio.

Virum ob singularem eruditionem ab omnibus venerandum, literisque atque integritate spectatum appellat eum Didacus Covarrubias Iurisconsultorum phœnix in Tract. *De vetere collatione numismatum* §. 1. *num*. 1. & *cap*. V. *Nostrarum antiquitatum studiosissimum, valdéque peritum*, Ambrosius Morales lib. XIII. cap. XXXVII. ubi itineris ab eo per Astures omnes & Cantabros facti descriptionem cum hacce commendatione authoris laudat. Licentiati (sic vocant) Otaloræ Iudicis Audientiæ Hispalensis urbis mentio apud Ioannem Bernardum Diaz de Lugo in *Praxis criminalis Canonicæ* capite XCIX.non satis video ad nostrum-ne, an ad aliquem alium referri debeat.

IOANNES ARCE DE SOLORZANO, Matriti, ut fertur, editus, scripsit versibus -

Historia Evangelica *de la vida y muerte de Christo nuestro Señor*. ann. 1605. 4. itémque -

Tragedias *de Amor*. 1607. in 8. apud Ioannem Cuesta.

F. IOANNES DE ARENZANO, Dominicanus, Salmantinæ domus Sancti Stephani, scripsit -

Tratado *del Santo Rosario*. Salmanticæ 1603. in 8. apud Artum Tabernier.

F. IOANNES DE AREVALO, Benedictinus monasterii Sancti Petri *de Cardeña* Burgensis diœcesis, scripsit -

La Historia *del Monasterio de San Pedro de Cardeña*.

Vida *de los dos Castellanos Martes el Cid Rui Diaz, y el Conde Fernan Gonzalez*.

Obiit in eadem domo anno MDCXL.

IOANNES ARFE & VILLAFAÑE, Legionensis natu, liberale munus aurificinæ magna cum laude suo tempore apud nos exercuit, æmulus paternæ gloriæ, avitæque. Siquidem Antonius Ioannis parens & Anonymus ejusdem avus hanc ipsam artem insignibus relictis per Hispaniam operibus non mediocriter illustraverunt. Plura quippe, eáque speciosiora, quibus venerabile Christi Iesu Redemptoris nostri corpus festis diebus gestari solet, fercula, quēis noster idiotismus à custodiendo nomen custodiarum indidit, ex argento, auróve miro artificio fabrefacta aliquem ex his jactat artificem. Avus etenim Toletanis & Cordubensibus, filius vero Antonius Compostellanis, demúmque nepos Ioannes noster post alia Burgensis, Pincianæ atque Abulensis Ecclesiarum, Hispalensibus sacra hæc sanctissimæ Eucharistiæ gestatoria, eximia quidem artis suæ & industriæ ad posteros monumenta, construxerunt. Præterea scripsit, Ioannes ut in hunc censum veniret,

De varia conmensuracion *para esculturra y architectura*: miscellum ex prosa, versáque oratione librum. Hispali anno 1589. in folio. Item -

El Quilatador *de oro, plata y piedras*. Pinciæ anno 1572. in 4. Matritique 1598. 8. Quam quidem posteriorem editionē Matriti procurans, Examinatoris argentarii curam in regia monetaria domo Segoviensi jam gerebat, quæ ob artis præstantiam eo libello manifestatam ei à Rege commissa fuit. Ioannis Arfe liber *De escudos de armas* M. S. fuit penes Gundisalvum de Argote *Bæticæ Nobilitatis Historiæ* authorem; qui fortè alius fuerit ab hoc diversus.

F. IOANNES DE ARGOMANES, ord. Minorum, provinciæ S. Iacobi Præfectus, edidit - ;

Speculum fratrum Minorum hoc est, explicationem doctam & locupletem Regulæ Sancti Francisci. Prodiit Latinum in libro, cui titulus, *Enchiridion, sive Manuale Fratrum Minorum*; ann. 1535. deinde Italicum Tarvisii in ditione Veneta ex officina Dominici Amici 1593. Laudat opus Ludovicus Miranda in simili *Regulæ* hujus *expositione*.

Clypeum sacrarum Monialium. Habetur in eodem *Enchiridio*. Hispanè verò;

Del valor *de las Indulgencias*, Tractatum. Hispali 1548. & 1622.

Reglas y arte *del rezar el officio divino*; tribuit ei Haroldus in *Supplem. Vvaddingi*;

D. IOANNES DE ARGVMEDO & VILLAVICENCIO, Bæticus, Xerezienſis, ſcripſit-

El Corregidor, *o Advertencias politicas*; hoc eſt, de Pretoris ſeu Correctoris cujuſque urbis officio: in urbe *Xerez de la Frontera* apud Ferdinandum Rey 1619. in 8.

IOANNES ARIAS, Placentinæ urbis incola, ſcripſit ad inſtruendos Curiæ Eccleſiaſticæ officiales, qualis & ipſe fuit,

Practica Eccleſiaſtica *para el uſo y exercicio de Notarios publicos y Apoſtolicos, y Secretarios de Prelados, cō un Tratado de Viſitacion de Igleſias*. Matriti 1575. in 4.

D. IOANNES ARIAS DAVILA & PORTOCARRERO, Comes ſecundus *de Puñonroſtro*, publicavit-

Diſcurſo *para eſtar a la gineta con gracia y hermoſura*. Matriti apud Petrum de Madrigal 1590. in 8.

IOANNES ARIAS DEL CASTILLO, ex oppido *Molina*, Theologus, edidit-

Doctrinal de Confeſſores *en caſos de reſtitucion*. Compluti apud Ioann. Brocar 1552. in 4.

IOANNES ARIAS MALDONADO, edidit-

Reſponſa Iuris, neſcio ubi edita: mihi aliàs ignotus, niſi quòd Thomas Delbene prima parte *De Immunit. Eccleſ.* cap. V. dub. XVIII. num. 14. laudat eius quoque-

De Contributione Eccleſiaſticorū urgente neceſſitate opus.

IOANNES DE ARRVEGO, domo ex oppido *Lezuñena* regni Aragoniæ, Portionarius almæ Eccleſiæ Cathedralis Sancti Salvatoris Cæſarauguſtanæ, circa litem tot jam annis pendentem, vixque hodie finitam ſcripſit-

Catedra Epiſcopal *de Çaragoça en el Templo de San Salvador deſde la primitiva Igleſia y en el principio de ſu fundacion*. Cæſarauguſtæ ex officina Didaci Dormer 1650. fol.

IOANNES AVGVR, quem Traſmierenſem vocatum propter natalem locum *Traſmiera* in montanis Burgenſibus exiſtimo, author inſcribitur operi, cuius lemma,

Tratado *de la Conquiſta de las Islas de Perſia y Arabia, de las muchas tierras, diverſas gentes y eſtrañas y grandes batallas que viò*. Salmanticæ apud Laurentium de Leon de Rey 1512. in 4. Vidit D. Thomas Tamajus.

D. IOANNES AVGVSTINVS DE FVNES, Aragonius, Bilbilitanus, eques ordinis Sancti Ioannis Hieroſolymitani, Commendatarius *de Mallen*, ſcripſit-

Coronica *de la Iluſtriſſima Milicia y ſagrada Religion de S. Iuan Bautiſta de Geruſalem*; duobus tomis. Cæſarauguſtæ prior pars anno .... poſterior autem 1639. folio apud Petrum Verges prodierunt.

IOANNES DE AVILA, natus in oppido *Almodovar del campo* Caſtellæ novæ ac diœceſis Toletanæ ex honeſtis parentibus, Theologiam Compluti à Dominico Soto Dominicano didicit; ſacriſque initiatus nil ardentiùs deſideraſſe, atque attentiùs procuraſſe viſus fuit, quàm ut perfecti Sacerdotis, & Evangelici Miniſtri arduum ac venerabile munus æſtimaret quanti eſt re verâ, inque omnibus ſui partibus exactiſſimè ac religioſiſſimè, quatenus homo poterat, exequeretur. Cogitavit ante omnia ſalutis animarum cupidus Occidentales Indos, ubi meſſem optimam defici meſſoribus, atque indigere opis noverat. Non tamen priùs debuit exteris, quàm civibus æquè egenis accendi hoc ſydus, quod ſplendidiſſimum, atque integræ Hiſpaniæ, præſertimque Bæticæ provinciæ ſalutare, ac benevolum divina indulſerat pietas illorum temporum neceſsitati. Quare Hiſpalim veniens, inde ut ſolveret, ab eximio ibi ſanctimoniâ & famâ viro Ferdinando à Contreras ejuſdem urbis Sacerdote non minùs confirmatur in propoſito dirigendæ vitę ad aliorum ſalutem, quàm de longinquæ hujus faciendæ expeditionis conſilio dimovetur. In quo ceſſit noſter tandem Alphonſi Manrrici Præſulis authoritati, qui non tantùm obedientiæ præcepto adegit eum, ne ab Hiſpania diſcederet, ſed & perſuaſit, quamprimùm ut ad concionem dicere, & fructum colligere ſtudiorum, erectique ad omnem faciendæ frugis occaſionem animi ſeriò aggrederetur. Cœpit ergo in ea urbe triginta ferè annis natus, proſequutúſque aliquantùm temporis fuit operoſam hanc, ſed ſaluberrimam, ſeria docendi curam. Nec tamen ſine illa contradictione, quæ ſolet miniſtrorum Dei progreſſus, ab his veniens, quorum perfringere veritatis verbo cōtumaciam eunt, non infrequenter ſiſtere ac retardare. Delatus quippe ad Apoſtolicæ Inquiſitionis Iudices ejuſdem urbis tanquam impietatis reus, tacendo ac nihil reponendo pervicit ſe innocentem eſſe, oráque calumniantium obſtruxit. Hinc ergo majoribus conceptis flammis, majoréque eum comitante hominum exiſtimatione, totam, quanta eſt, Bæticam delegit ſibi muneris ſui provinciam, & colluſtravit fulgentiſsimis ſuæ virtutis ac cœleſtis doctrinæ radiis, alter veluti Paulus Apoſtolus, loca frequenter locis commutans, ubique ſalutaris, ubique ſui ſimilis. Nec tantùm urbibus ac frequentioribus oppidis, ſed exilibus quoque, & quibus ſilvarum & montium profunda impervios aditus fecerant, invexit ſæpè non minùs ſuum, quàm diſcipulorum, quos magno habuit numero, ſalubria charitatis officia. Planè commoventem cœleſti

lesti ore ac vi, & post se trahentem Gallici Herculis more, sed sacri, populos quàm multi aut literis aut probitate morum jam conspicui viri, mundanis omnibus vale dicto, elegerunt sibi ducem vitæ, ac Magistrum, cujus auspiciis evangelico faciendo tantum operi, ad quod ille optimi cujusque impellebat animum, sese accingerent. Mira res, tot ac tantis nominibus progressu temporis frequentata est hæc militia, ut plurium commentariorum res sit futura, quo quisque in loco, quibus dotibus, quo successu commissam sibi muneris partem adimpleverit, scriptis consignare. Longam quidem Avilæ discipulorum vitæ illius descriptor, cujus paulò post meminimus, contexuit seriem; tacitisque summis gestarum ab iis rerum capitibus, Magistri propriæ laudi ingentem commendationis cumulum ab asseclarum dignitate & laudibus accedere fecit. Certè is omnibus naturæ & gratiæ dotibus, quæ Evangelii tubam, quemdámque velut nostri sæculi Apostolum (vulgò sic audiebat in Bætica provincia) summè decerent, instructum ac locupletem gerebat animum. In primis discendi, docendique præceptoris sibi delecti Gentium Prædicatoris non solùm epistolas omnes memoriâ tenuit, sed & ardentissimum Dei amorem atque hominum charitatem æmulatus est. Vnde illi tot ignes, tot fulmina, quot verba præstò erant reprehendenti mortalium vitia, concutientique oris tonitru totam concionem. Teste enim Quintiliano, *maxima eloquentiæ pars constat animo, & hunc affici, hunc concipere imagines rerum, & transformari quodammodo ad naturam eorum, de quibus loquimur, necesse est.* Insectabatur ille sæpius luxuriæ malum; & aliquando visi sunt Ludovico Granatensi, qui id in literas retulit, ædis sacræ, in qua concionabatur, muri quasi moveri, ac tremere ad voces intonantis adversus hanc orbis plagam Ieremiæ illud, *Stupescite Cœli super hoc &c.* eo efficacissimæ eloquentiæ vigore, ut ab humana mente vix concipi majus & robustius possit. Alphonso Lupo Franciscano parem faciunt, qui de hac utriusque virtute referunt: præcipuè Franciscus Terrones Legionensis Episcopus in libello *de Arte concionandi*, novisse ait se Lupum & Avilam, qui non pluribus libris consultis, nec multo rerum subtiliter excogitatarum ambitu, unico etiam verbo, aut exclamatione adstantium cordibus ignes subjiciebant. Quæ autem in concionibus palam ab eo fiebat sementis copiosissima, lætos & uberes fructus seminatori & altori bonorum omnium Deo in manibus, gremióque dispensantis veniam pœnitentibus Avilæ mirabili augmento reddebat. Hujus sanè viri Apostolici quædam ex innumeris opera & fructus sunt Ioannes à Deo author eius sodalitatis religiosæ, quæ ægrotis servit, ad saluberrimam insaniam, atque hinc ad eminentem sanctitatem fulmine verborum adactus; Sancia Carrillia fœmina nobilissima Astigitanæ urbis ex feralibus sæculi pompis, & Anna Poncio-Legionensis Feriæ Comitissa ex illecebris amplissimæ familiæ ac domus ad tutissimum heroicæ virtutis & sanctimoniæ portum deductæ; Franciscus item Borgia Lombaiensis tunc Marchio ab aula & periculis ejus in secessum domus retractus; sancta demum Virgo Teresia de Iesu ex trepida & anxia rerũ suarum in securitatem atque animi tranquillitatem composita; præter innumeros, quos religiosis ordinibus, præsertimque Iesu charissimæ sibi Societati, aut innocenter & fructuosè gerendæ foris vitæ proposito sacramentum dicere, vi prorsus divinâ usus perpulit. His erga privatos similia cõtulit in publicum beneficia, erectis quampluribus Collegiis, inqueis juventus educari, doctrina pietatis doceri, & seminaria proborum Ecclesiasticorum ac Dei ministrorum haberi possent; ex quorum uno Beatiæ constructo ejus urbis Academia, fovente ipso Avilâ, originem duxit. At cum à quinquagesimo ferè ætatis anno multis infirmitatibus laborare cœpisset, exinde usque ad extremum vitæ diem quidquid sanandis aliorum morbis spiritualibus potuisset lucrifacere, cum unico ferme doloribus infractæ & inexpugnatæ patientiæ merito libenter videtur quasi transegisse. In lecto attamen defixus, domive manens literis absentes, aut consilio coram consulentes efficaciter juvit. Montillæ tandem, quò se ante aliquot annos receperat gratia Marchionum Priegui hujus oppidi dominorum, & laudatæ Annæ Comitissæ, quam in religioso vitæ dirigebat statu ad altiora in dies properantem, sanctissimè ac placidissimè spiritum Deo reddidit septuagenarius circiter decima Maji die anni MDLXIX. jacétque in Collegio Iesuitarum sepultus sub lapide sic inscripto.

Magistro Ioanni Avilæ
Patri optimo, Viro integerrimo,
Deique amantissimo,
Filii ejus in Christo
Pos.

Exuvias ejus religione tacti mortales piè venerati sunt, religionémque, ut fertur, signa sequuta. Idcircóque speramus Apostolico viro apotheosim aliquando ecclesiasticam. Scripta ejus plena eo spiritu, qui viventis ac declamantis vocem, verbáque imbuebat simul & inflammabat, præcellentem & planè divinam hominis doctrinam, suavissimámque cunctis memoriam præsentes legentibus quotidie sistunt. Hæc illa sunt in duo volumina divisa; primum continetur duabus partibus, quarum altera est -

Audi Filia: sive hujus tituli aureus Tractatus super hæc verba Psalmi XLIV. Hispano sermone, uti cætera, scriptus, & Sanciæ Carrilliæ ei, quam ad se reversam in via pœnitentiæ & profectus spiritualis attentissimè dire-

direxit, nuncupatus: qui Compluti, ut existimo, editus fuit cum altera *epistolarum*, quæ sequitur, parte anno 1579. Quémque sub titulo *Christianæ Institutionis* Gallicè ac Belgicè edidit Plantinus Antverpiæ in 12. unà cum Petri Canisii *Catechismo*. Altera verò pars continet -

Cartas espirituales, ad diversos omnis status & conditionis, atque utriusque sexus homines, in quibus ferè omnia omnibus videtur factus. Compluti 1579. in 4. Italicè has dedit Timotheus Botonus Florentiæ apud Philippum Iuntam 1596. in 8. Gallicè quoque Simon Martinus, Minimorum sodalis Parisiis 1653. in 12 duobus voluminibus. Secundum volumen audit -

Tercera parte, *que contiene veintisiete Tratados del Santissimo Sacramento; V. del Espiritu Santo; I. de la Encarnacion; I. de San Iosef; II. del Nacimiento de Nuestra Señora; I. de la Presentacion; I. de la Visitacion; I. de la Purificacion; I. de la Soledad; I. de la Fiesta de las Nieves; I. de la Assumcion.* Simul Hispali 1603. apud Sebastianum Gomezinm in 4. seorsim autem XXVII. illi *Tractatus de Eucharistia* Matriti apud Petrum de Madrigal 1596. in 4. & in Italicum conversi à Francisco de Soto, Romæ 1608. in 4.

Præter hæc -

Dos Platicas *hechas a los Sacerdotes* seorsim quoque edita sunt Cordubæ 1595. 8. Prior incipit, *Grande es la alteza*; posterior autem, *Para tratar lo que conviene.*

Alia nunquam sunt luci dedita; videlicet Tractatus ita inscriptus -

Reformacion *del estado Eclesiastico*. Itémque -

Vnas Annotaciones *al Concilio Tridentino*: quæ duo opera justum volumen faciunt, expectántque auxiliatrices ad impensam editionis manus; ut Ludovicus refert Muñozius in ejus *Vita*, non quidem libro II. cap. XVII. quo aliarum lucubrationum, non istarum, meminit, sed ejusdem libri II. cap. III. dum aliud ageret, nempe de discipulis Avilæ, & cùm eorum quemdam *Petrum Fernandez de Herrera* nuncupatum laudasset. Nam nec epistolæ in id ab eo scriptæ sunt, ut publicarentur, sed eæ post obitum authoris hinc inde collectæ sunt, ne pretiosissima & fructuosissima futuris temporibus merces deperiret. Nam ut Schottus ait, *Epistolæ istæ pietatis plenæ, non de rebus humilibus, aut familiaribus, sed consilia, exhortationes saluberrimæ sunt, ut in adversis non deprimamur, nec secundis extollamur; in quibus cùm alia innumerabilia, quæ lectorem, si utilitatem spectat, alliciunt & retinent, lectaque iterum invitant (expertus loquor) tum verò maximè optimi verbi Dei præconis, Evangelicæ prædicationis exemplum vivis coloribus ita depingit, nullum ut in eo genere pingi possit perfectius.* Qui & ibidem de eloquentiæ genere, dictionis charactere & conformatione totius vitæ ad munus à se exercitum, iis, quæ supra tetigimus, non inutiliter adjungenda hæc subjicit. *Magna in dicendo ei fuit & scribendo energia, vis atque efficacia, ut quæ velit, persuadeat, sensúsque rapiat, extráque se ponat, nec doceat solùm, sed & delectet, flectat denique ad omnem impetum. Summa sermonis venustas, quia verborum affectatio abest, & perspicuitas maximè elucet, quæ prima orationis laus est Oratoribus. Christiana verò eloquentia est ab animo profecta, non in labiis natans, ad ostentationémque vel inanem gloriam captandam, plausúsque imperiti vulgus comparata, sed communem utilitatem, salutémque animæ unicè spectans. In vita autem comitas illi, modestiáque; de se sentiebat abjectè; quæ virtus ethnicis ne fando quidem audita, nedum cognita. In sermone risus dissolutus aberat & dicteria, scommata ne auditu quidem. In vultu maturitas, cum gravitate hilaritas juncta, quæ conscientiæ bonæ argumenta erant. Assiduè hoc prædicandi officio fungens nulla spe quæstus aut gloriæ, & in summa, quam tenuit, inopia & indigentia rerum omnium Bæticam omnem Dei verbo, tanquam tuba, personuit, ut Bæticus Concionator appellaretur, hócque nomine notior esset Hispanis.* Hæc Schotus, qui & plura subjicit. Sed viri clarissimi res gestas clarissimus historicus libello comprehendit Avilæ nostro devotissimus Ludovicus Granatensis, nec minùs utiliter collocare se bonas existimavit horas magnus hic pietatis vir ex ac præceptor in enarrando eo, ac posteritati cómendando, quàm in christianæ ac spiritualis vitæ lucubrationibus utilissimis communienda via mortalibus, iisque de salutis negotio efficaciter admonendis. Quo viso commentarium suum de eodem argumento disertissimus ille Sanctorum virorum Chronographus Ludovicus alter Muñozius nostris diebus confecit, ac typis edidit. Magni habuerunt, & laudaverunt Avilam pro virtutibus ejus, ac benefactorum ingentibus meritis plures viri gravissimi & sanctissimi. S. Thomas Villanovanus Valentiæ Archiepiscopus viventem adhuc eo loco habebat, ut nescire se diceret, quisnam alius à tempore Apostolorum fructuosius Evãgelico isto munere functus fuisset. Quod ipsum decentem Augustinum Salutium Dominicanum eximium sui temporis ecclesiasten æquales ejus audierunt, memoriæque traditum fuit. Quare Paulus ipse Papa III. in diplomate, quo Academiam Beaciensem confirmavit, *Verbi Dei prædicatorem insignem* famâ viri commotus, etiam tum superstitem, appellare non est veritus. In Sanctorum Ignatii, Petri de Alcantara, ac Teresiæ à Iesu existimatione summa & amore vixit; conservántque hujus rei clarissima monumenta Nicolaus Orlandinus in *Historia Societatis Iesu* lib. XIV. Didacus Iepez, Turiasonensis Episcopus, in *Teresiæ vita*, & Ioannes de Iesu Maria in *Chronico Minorum Reformatorum* I. Parte cap. XXXI. Encomiis nostrum quoque ornant non vulgaribus Antonius Molina De

Instructione Sacerdotum tract. II. cap. VII. Antonius Daza *Chronici ordinis Minorum* part. IV. lib. IV. cap. XLIV. Petrus Ribadeneira in *Vita B. Francisci Borgiæ* lib. I. cap. VII. Martinus de Roa sæpius in *Vita Sanctæ Carrilliæ*, & in *Vita Annæ Pontiæ de Leone Feriæ Comitissæ*, Hieronymus Gratianus à Matre Dei in *Dilucidario veri spiritus* cap. IV. Thomas de Iesu in *Praxis Vivæ fidei* lib. II. cap. XV. Franciscus de Castro in *Vita B. Ioannis de Deo*, Bartholomæus Ximenez Paton in *Giennensis urbis Historiæ* cap. XX. Bernardinus Rosignolus lib. V. *Disciplinæ perfectionis Christianæ* cap. XXVI. Ioannes Lorinus in *Acta Apostolorum* ad cap. VI. vers. 2. Antonius Possevinus in *Apparatu*, & in *Bibliotheca* cap. XLV. Nicolaus Orlandinus jam laudatus variis in locis. Quibus & aliis à Ludovico Muñozio adductis nos adjungimus S. Franciscum Salesium in aureo opere *de Amore Dei* lib. IX. cap. VI. Sed abstineo jam non sponte manum: etenim consulere potes, Lector, disertissimam Avilæ nostri historiam, quæ Italica nuper edita quoque est ex interpretatione cujusdam Societatis Iesu sodalis Mediolani apud Iosephum Marellum 1667. 8.

IOANNES DE AVILA, Matritensis, Societatis Iesu Sacerdos, doctus vir, nec vulgariter disertus, prosâ æquè ac vorsâ oratione vernaculâ, virisq; principibus ob suavitatem morû, & urbanitatem, dum in Curia versaretur, enixè charus; versibus edidit, pietate & elegantiâ viam munientibus ad parum vulgare pangendi carminis genus in prolixo argumento,

P a s i o n *del Hombre Dios en decimas*. Lugduni 1661. 4.

Idem author est operis-

D e O r i g i n a l i Mariæ impeccabilitate; quod editionem tantùm expectare monuit nos Petrus Alva in *Militia Conceptionis*, &, ut credimus, hoc jam tempore in lucem prodiit.

IOANNES AZOR, Iorcitanus (*Lorca* urbs est diœcesis Carthaginensis) ab an. MDLIX. Iesuitarum sodalis, in omni honestarum disciplinarum genere sic profecit, ut pares sibi paucos in doctissimorum hominum fæcundâ admodum familiâ habuerit, superiorem neminem. Post tyrocinium, ut solet, factum in tradendis Grammaticæ, Rhetoricæq; præceptis, Compluti, Placentiæ, Romæ sacras literas, moralémque Theologiam diu, excellentérque auditoribus explanavit; Latinè, Græcè, Hebraicéque peritus, quam postremam linguam etiam Compluti fuit publicè professus. Collegia tria rexit Placentinum, Ocaniense & Complutense; Romæque studiis præfuit. Cæteras animi virtutes *Bibliothecæ Societatis* author pro munere laudavit: nobis ingenium præstans, miram eruditionem, reliquásque perfectissimi Scriptoris dotes monuméta ejus magno apud omnes gentes prétio habita abundanter ostendunt;

I n s t i t u t i o n u m m o r a l i u m nempe tomi III. quorum primum vivens Romæ edidit apud Aloysium Zannettum ann. 1600. duo reliqui posthumi prodierunt, ac sæpius recusi sunt Lugduni & Brixiæ anno 1602. Romæ, Venetiis, Coloniæ, Ingolstadii. Quorum nomine unus Azorius in Casuisticis, quos vocant, *loco multorum esse potest, sive molem spectes, sive curam & studium*; totidem verbis agnoscente atque applaudente viri insignis merito vel ex Eterodoxorum castris Ioanne Henrico Ottingero lib. III. *Bibliothecarii* sui, capitis VI. fine.

I n C a n t i c a C a n t i c o r u m Commentaria juxta Historicum & Allegoricum sensum; inedita adhuc, ut existimo.

Romæ diem vidit extremum XIX. Febr. anno MDCIII.

F. IOANNES BACÓ, Balearicus, ordinis frat. Minorum, Doctor Theologus, S. Officii, uti apellant, Qualificator, scripsit-

S u m a *de los Preceptos del Decalogo*. Majoricæ apud Franciscum Oliver anno 1661. in 4.

IOANNES DE BALBOA MOGROVEJO, Salmantinus Canonum sacrorum primarius Antecessor magni nominis, nostro sæculo & sub Philippo IV Rege vixit, ac de publica literarum re non exiliter meruit.

L e c t i o n e s S a l m a n t i n æ ejus editæ sunt Salmanticæ anno 1648. post alias editiones antiquiores.

F. IOANNES BAPTISTA, Minister provincialis Carmelitarum nudipedum provinciæ Sancti Heliæ, simúlque F. *Blasius à S. Alberto* cœnobii Medinæ *de Rio-seco* Præfectus & F. *Thomas a Iesu-Maria* ædis Hermenegildo Martyri sacræ Matritensis Subpræfectus, jussu generalis anno MDXC. habiti apud Matritum Conventus, conscripserunt-

L a I n s t r u c c i o n *de Novicios descalços de la Virgen Maria de Monte-Carmelo*. Matriti anno 1691. in 8.

F. IOANNES BAPTISTA, quem Mexicanum, Præfectúmque cœnobii *Tetzcucani* Franciscanorum, sacræque Theologiæ Professorem vocat Lucas Vvaddingus in *Bibliotheca Scriptorum ordinis Minorum*, scripsit-

A d v e r t e n c i a s *para los Confessores de los Indios*. Mexici anno 1599. 8. cujus etiam meminit Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*.

C o n f e s s i o n a r i o, *o Suma de casos* duobus tomis eodem anno in 8. in oppido Sancti Iacobi de *Tlatilulco* apud Melchiorem Ocharte.

Plati-

Platicas *morales de los Indios para la doctrina de sus hijos*. Ibidem 1601. 8.

De la Miseria *y brevedad de la vida*. Mexici apud Didacum Lopez Davalos anno 1604. 8. Mexicanâ linguâ, in quam & transtulit Toribii de Motolinea *Trium puerorum Tlascalensium mortem*, &c. de quo in Toribio. Perfecit item *Contemptus mundi* translationem quam Ludovicus Rodriguez ejusdem ordinis imperfectam reliquerat, linguâ videlicet eâdem Mexicanâ.

IOANNES BAPTISTA AGNESIVS, vulgo AGNES, Valentiæ natus, atque educatus, pietate & literis pari passu ad non vulgarem in hac urbe forisque celebritatem atque existimationem devenit. Sanctissimis quippe moribus, charitate & modestiâ Sacerdotalem decorabat statum, beneficio quodam & loco in patria Metropolitana Ecclesia donatus. Eruditionem verò sic præstantem totius doctrinæ tam sacræ, quàm profanę sibi familiarem fecit, quam cives ejus æqualésque illius temporis summè deprædicant; quámque, & ingenium, quo pollebat, eximium elegantissimis versibus, tam de re sacra, quàm profana disputans, etiam doctissimis approbavit. Scripsit namque -

Apologeticum Panegyricum de laudibus D. Hieronymi; carmine elegiaco, adversus ejus Doctoris obtrectatorem Erasmum, qui virginem fuisse negaret, & somnium flagráque ob Ciceronis lectionem elevaret, ann. 1550. ait in *Bibliotheca* Andreas Schotus.

De SS. Luciæ, Magdalenæ, Martini, Christophori vita. anno 1554. similiter versibus.

Epistolarum libros duos, carmine elegiaco; & varia alia Poëmata. Inter quæ celebratur in primis -

Apologia, seu liber de Avibus, quæ in Albufera palude VIII. passuum millibus à Valentia urbe degunt; quarum maxima & mirabilis est varietas & multitudo: de quo argumento cum laude Agnesii tractat exquisitè Gaspar Escolanus lib. VI. *Historiæ Valentinæ* cap. XXVII. XXVIII. XXIX. Cui libro author ipse Agnesius *Scholia* adjunxit. Hæc omnia, ut credo, sub nomine *Operum poëticorum* prodierunt simul anno 1545 8.

Solutæ verò orationis duo hæc existimo, quæ Escolanus laudat,

Fundacion *de la Iglesia de San Christoval de la Ciudad de Valencia*. Vide Escolanum lib. V. cap. X.

Apologia *por los Cavalleros del Reino de Valencia contra los Comuneros*. Idem Escolanus lib. VI. cap. XIX. n. 12. & lib. X. cap. XXIII. n. 11.

Iacet Agnesii corpus in monasterio Sancti Iuliani ejusdem urbis, pretio magno & veneratione habitum, ut idem Escolanus refert lib. V. cap. X. n. 15.

F. IOANNES BAPTISTA AGVADO, ordinis Sanctissimæ Trinitatis; Sacræ Theologiæ, ut vocant, Præsentatus, edidit -

Devocionario *de Nuestra Señora del Ave Maria*, seu *Letanias de Nuestra Señora*: Matriti apud Alphonsum Martin.

IOANNES BAPTISTA DE AGVILAR, nomen suum inscripsit sub Sixto Papa V.

Epigrammatum libello in dedicationem obelisci, Romæ anno 1586. in 4. apud Bartholomæum Grassi. Doctor fuit Theologus, & almæ Ecclesiæ Hispalensis Portionarius.

IOANNES BAPTISTA BORDOY, Majoricensis, Ferdinando Borgiæ Aragoniæ Proregi à confessionibus, reliquit prelo parata -

De Bulla Cruciata duo volumina:

Obiitque Cæsaraugustæ an. MDCXXVII. ætatis LI.

IOANNES BAPTISTA DE BVRGOS, Valentinus, ex sodalitio Augustiniano, qui in Registris, ut vocant, ordinis sui ad annum MDXXLIV. *integræ vitæ, & doctrinæ non vulgaris homo, suavissimísque moribus* audit *præditus*; Iuris Canonici, Theologiæque Doctor, cœnobium Valentinum, deindéque Aragonensem provinciam ordinis moderatus est. In Concilio hic Tridentino habito circa annum MDLXII. unà cum aliis familiæ suæ Theologis eò destinatus, orationem habuit Dominica III. Adventus -

De quatuor extirpandarum omnium hæresum præcipuis remediis; quæ Lovanii inter Orationes ad eumdem Tridentinum Cœtum habitas hodie conspicitur, anno 1567. edita, Parisiisque.

Vivebat adhuc Valentiæ Professorem agens anno MDLXXIII.

IOANNES BAPTISTA CATALA, Valentinus, ex Professore Academiæ ejusdem urbis factus Societatis Iesu Sacerdos, eximius animarum salutis operarius, sub nomine Ignatii de S.Maria edidit-

Devocion *de la buena muerte con exercicio de meditacion*, Valentiæ apud Bernardum Noguès anno 1662.

Fortè autem hic liber authorem habet Michaëlem Molinos Cæsaraugustanum, Valentiæ ad S. Andreæ Beneficiatûm, qui Romæ nunc procurator est in causa canonizationis Servi Dei Francisci Hieronymi Simonis Valentini virum eximiè probum.

IOANNES BAPTISTA CARDONA, domo Valentinus, & in collegio sacro Metropolitanæ hujus Ecclesiæ Canonicus, Gregorio XIII. gerente summum Christianæ gen-

gentis Magistratum Romæ eâ famâ doctrinæ, multiplicisque divinarum atque humanarum rerum peritiâ floruit, ut inter eos, quibus instaurandorum ad veterem germanámque phrasim authorum cura commissa erat, delectus sit. Elnensis deinde sedis, postéaque Ausetanæ, seu Vicensis, ac tandem Dertusanæ in Cataloniæ omnium provincia, diademate Pontificio insignis, nec minus literarum ornamento clarus ad mortem usque vixit. Industriam suam Patribus ad verã lectionem ope manuscriptorum restituendis præcipuè addixerat; jámque in Leonis Magni & Hilarii operibus octingenta & amplius loca, quod ipse de se ait alicubi, ad nitorem pristinum & dignitatem restituerat. Mors tamen ejus immatura hos studiorum opimos fructus nobis invidit. Ediderat vivus -

De Expungendis Hæreticorum propriis nominibus, etiam cùm nihil malæ doctrinæ, aut nihil proprium editis libris consignant: ad Gregorium XIII. Papam. Romæ 1576. in 8. Eo quoque tempore -

De Regia Sancti Laurentii Bibliotheca libellum, sive consilium cogendi omnis generis utiles libros, & per idoneos ministros fructuosè, callidéque custodiendæ: cui adjunxit *De Bibliothecis* quædam ex Fulvio Vrsino, déque *Vaticana* ex Onuphrii schedis. Item -

De Diptbycis Commentariolum. Omnia hæc simul edita sunt Tarracone 1587. apud Philippum Mey in 4.

Oratio de S. Stephano, anno Iubilæi MDLXXV coram Pontifice habita alicubi prostat.

Decessit è vivis pridie Kalen. Ianuarias anni MDXC. Ludovicus Paramus de *Origine Inquisitionis* lib. II. cap. XIV. refert nostrum olim in Hispaniæ triremibus Inquisitoris vices sub Commissarii titulo duobus ferè annis exercuisse. Laudant Andreas Schotus in *Bibliotheca*, Gaspar Escolanus in fine libri V. *Historiæ Valentinæ*.

F. IOANNES BAPTISTA DE CHAVES, ignotum mihi cujus instituti, in lucem edidit Anonymi (suam ipsius, ut suspicor, præ modestia latere volentis) versionem Hispanam *B. Henrici Susonis* Dominicani operis *De las Peñas* ab interprete nuncupati; quod olim Laurentius Surius Cartusianus ex Germano in Latinum converterat. Prodiit Hispanum Hispali apud Didacum Perez anno 1622. in 16.

F. IOANNES BAPTISTA CVLLA, ordinis S. Francisci provinciæ Valentinæ, S. Theologiæ Professor, manu exaratas reliquit in Bibliotheca domus Vbetensis provinciæ Granatensis -

Veritates Catholicas.

Vvaddingus author est in *De Scriptoribus Franciscanis* commentario.

F. IOANNES BAPTISTA FERNANDEZ, ordinis Minorum provinciæ Burgensis, cui & præfuit, sacræ scientiæ Professor, scripsit -

Primera parte *de las Demonstraciones Catolicas, y principios, en que se funda la verdad de nuestra sagrada religion*. Lucronii 1593. in fol. Lucas Vvaddingus bis meminit hujus authoris & sub *Ioannis Baptistæ* & sub *Baptistæ Fernandez*: quod monemus, ut corrigatur in altera editione, quam parat Franciscus Haroldus.

IOANNES BAPTISTA FERNANDEZ NAVARRETE, Cordubensis Presbyter, Ecclesiastes verbi Dei Biblicâ præstans doctrinâ, dictata à se in patriæ urbis alma Ecclesia publicavit -

Commentaria in Threnos Hieremiæ Prophetæ, cum expositione Textus Hebræi & septuaginta Interpretationis & Chaldeæ versionis. Cordubæ apud Gabrielem Ramos Bejarano 1602. in 4.

D. IOANNES BAPTISTA GIL DE VELASCO, Archipresbyter *de Mena*, edidit -

Catolico *y marcial Maestro de prudentes y valerosos Soldados; triumfos de la union Catolica y militar*. Matriti apud Iulianum de Paredes 1650. in 4.

D. IOANNES BAPTISTA IVDICI FIESCO, fortè Catalanus, & frater D. Nicolai Iudici & Fiesco equitis S. Iacobi, ex Genuensibus, credo, oriundus, dum Theologus ac Iuris Doctor apud Siculos in familia esset viri clarissimi D Ferdinandi Afan de Ribera Henrriquez Ducis *de Alcalà*, dedit in publicum -

Epitome *de la virtuosa y exemplar vida de Don Fernando Afan de Ribera Henrriquez sexto Marques de Tarifa*. Panhormi per Decium Cerilla 1633. in 4. Filius erat unicus Ferdinandi Ducis laudati.

IOANNES BAPTISTA LABAGNA, Lusitanus, Olissiponensis ut credo, militaris ordinis Christi eques, regius Archicosmographus, statim atque Sebastiano Portugalliæ Regi ostendit se accepisse à natura indolem perquam bene ad studia comparatam, Romam fuit missus pro disciplinis artium liberalium addiscendis; fœliciterque ibi eruditione variâ excoluit animum, præsertim Mathematicis. Cujus quidem studii præcepta reversus in Hispaniam docuit Philippum Hispaniarum Regem IV. Lusitaniæ creatus etiam ob eximiam Historiæ cognitionem Archichronographus. Ejus hæc vidimus monumenta; Castellanum scilicet -

La Iornada *del Rey D. Felipe III. à Portugal*. Olissipone 1622. in folio.

Lusitanica verò hæc -

Regimento Nautico. Olissipone

apud Simonem Lopez 1595. in 4.

Naufragio *da Nao S. Alberto*. Oliſſipone 1597. in 16. & Caſtellanè 1593.

Nobiliario *de D. Pedro Conde de Barcelos filho do Rey D. Dionis de Portugal ordenado e illuſtrado com notas e Indices*. Huic operi non dum edito præmortuus noſter apud hæredes id reliquit; quod noſtris diebus D. Emmanuel de Moura Cortereal, Caſtelli Roderici *Marchio*, dum in urbe Legatum regium exerceret, poſthumum Romæ typis mandari fecit ab Stephano Paulino anno 1640. folio. Leduxerat Marchio ſuum exemplum, quod Labaña ordinaverat, ex authographo ipſo, ſeu archetypo Archivii regii Vliſ ponenſis. Elaboraſſe is etiam opus aliud vulgò jactatur juſſu Philippi II. auſpiciiſque Philippi filii, atque Philippi nepotis Catholicorū Regum continuaſſe, quocumque Scriptore digniſſimum, quod tamen non prodiit in publicum, hoc titulo & argumento: *Libro Hiſtorico y Genealogico de la Monarquia de Eſpaña*. Emiſit quoque in lucem *Quartam Aſiæ Decadem Ioannis de Barros* celeberrimi Luſitaniæ Chronographi à ſe recognitam.

Scribere hunc *Sebaſtiani Regis Luſitaniæ Chronicon*, quod forſan non abſolvit, Martinus Carrillo Montis-Aragonis Abbas in *Annalibus* ad annum MDLXXVIII. adnotavit. Laudatur etiam ex opere Genealogico -

Da Familia dos Mouras, tum ab aliis, tum à Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano*.

F. IOANNES BAPTISTA DE LAGUNAS, Franciſcanus ſodalis, provinciæque SS. Apoſtolorum Petri & Pauli *de Mechoacan* Miniſter, edicit gentili ſermone -

Artem addiſcendi linguam Taraſcam.

Doctrina Chriſtiana. Antonius de Leone in *Bibliotheca Indica*.

D. IOANNES BAPTISTA DE LAREA, Cantaber, Victorienſis (Alabæ Cantabrorum provinciæ metropolis *Victoria* eſt urbs nobiliſſima) Sancti Iacobi eques, Salmanticæ ad ſodalitium togatorum Conchenſis collegii admiſſus, cùm primùm data illi copia fuit ſcholaſticorum pro obtinendis publicis docendi partibus certaminum, pari fœlicitate cathedrarum, quas vocant in legalis Iuriſprudentiæ albo, Inſtitutionum, Codicis, Voluminis, ac Veſperorum, Academicos gradus percurrit. Hinc facto ad negotia fori tranſitu, Granatam ire juſſus fuit regius Curiæ iſtius Senator. Inde poſt aliquot annos Matritum evocatur ad defendendas, Fiſcalis Advocati, atque etiam Iudicis poſtea munere, in Concilio hujus rei proprio rationes regias. Tandem doctrinæ ſingularis, compertæque integritatis, ac prudentiæ commendatione dignus in primis fuit exiſtimatus, quem collegam ſibi expediendæ negotiorum totius regni ſummæ Magni Senatus Caſtellæ Patres, quorum id commiſſum curæ eſt, allegerent. Varia ſcripſit judicio, atque eruditione optimis quibusque Iuriſconſultorum lucubrationibus non inferiora, prætereáque hodiernis & quotidianis, noſtri præcipuè regni, controverſiis forenſibus utiliſſima: nempe -

Deciſiones Granatenſis Senatus; duobus voluminibus, tum Lugduni ...., tum etiam Turnoni 1647. fol. & 1648.

Allegationes Fiſcales; duobus aliis voluminibus; Lugduni apud Philippum Borde & ſocios anno 1651. & 1652. Quorum nomine operum audit *Conſultorum facilè princeps* à Franciſco Cenſalio in *Additionibus ad Peregrinum de Fideicom.* art. III. §. *Quinto noviſſimus Scriptor*.

Hæc vulgaria ſunt, & in omniū ore & manibus; ſequentium vero, quæ ei tribuuntur, ſive editorum, ſive ineditorum, ſive latinâ, ſive populari linguâ, hæc ſeries;

De Authoritate Magiſtratuum, ſeu Miniſtrorum publicorum. Laudat hunc librum D. Franciſcus de Amaia noſtri collega; & Ægidius Davila in *Hiſtoria Salmantina*; qui & ſequentia -

De Fœderibus Principis Chriſtiani.

De Revelationibus: ſed id in fine *Deciſionum* incluſſum eſt.

De Factis & Virtutibus Hiſpanorū; necnon & -

Commentaria in Ordinationes, ſive, ut vocant, *Fueros de Viſcaia*, noſtro attribuit in dicta *Hiſtoria*, ac in *Theatro Eccleſiæ Conchenſis*, ubi de Didaco Ramirez de Villaſcuſa Conchenſis collegii fundatore. Matriti ad plures abiit anno MDC. . . . . .

F. IOANNES BAPTISTA DE LEZANA, ordinis Carmelitarum, editus fuit Matriti XXIII. die Novembris anni MDLXXXVI. atq; ibidem hujus ſæculi ſecundo illius ordinis ſacramentum dixit. Toleti Philoſophiæ ſtudiis, uti Salmanticæ cùm domi ſub Celedonio de Sanctis ſodali, tum in gymnaſio ſub Ioanne Marquez Auguſtiniano, Complutique ſub Ludovico Montesino clariſsimis harum Academiarum Profeſſoribus Theologiæ vacavit. In Vallismauri juxta Matritum oppido docuit jam ipſe alios Ariſtotelem, Toletique & Compluti Sanctum Thomam, Toleti quidem nactus eximium ſanctitate virum Michaëlem Fontanum, cujus ad exemplum viſus fuit ſemper mores religioſos & ſapientiæ doctrinam componere. In eadem Toletana domo ſtudiorum, & aliquando ſodalium Præfecturam geſſit. Vnde Romam venit anno hujus ſæculi xxv. ad Comitia generalia ne[illegible] vitæ ſpatio diſceſſit, Præf[illegible] ſtudiorum & ibi ad S. Mariæ Transpon[illegible] ac Theologiæ ſimul præceptor, verum in hac urbe perfectæ gloriæ theatrum adeptus. Inter tot enim Eccleſiaſticæ hujus ſupremæ Curiæ

ſyve-

sydera sive doctrinæ, sive prudentiæ, sive morum integritatis fulgore clarum, conspicuúmque versari, præcipuóque apud omnes ordines loco haberi, maximè virum intra claustra degentem, remotúmque ab aulæ ambitu & jactatione, res quidem est paucis hominibus, iisque illustrioris cujusdam virtutis commendatione ornatis concessa. Interim Socium egit quinque aut sex Ministrorum sui ordinis generalium, continuato sibi ab his honore ex quo semel visus fuit ornare ipsū potiusquàm ab eo ornamentum accipere; idque mactus titulo cùm Saxoniæ, tum Angliæ, tum Terræ Sanctæ provincialis Præfecti. A Summis Pontificibus Vrbano VIII. in Consultorem S. Congregationis, quam Indicis vocant, & Innocentio X. ejus, quæ à sacris ritibus cognomentum habet, propter insignem doctrinam fuit cooptatus, & ab Alexandro VII. creatus tandem motu proprio, ut vocant, anno MDCLVIII. generalis in Vrbe totius familiæ Procurator: ascendissétque ad supremam illius Præfecturam jam ab anno MDCXLV. tantùm si exorari potuisset, út rem sollicitantibus assensum commodasset. Præterea in gymnasio Sapientiæ Romanæ totos sexdecim annos docendæ Metaphysicæ inter tot occupationes locum fecit. In hoc certè homine sapientia & pietas, doctrinæ excellentia, & modestiæ ac prudentiæ dotes sic æqualiter, maximéque floruerunt, ut neutrâ harum virtutum alteri concedente ad formandum omnes, veluti datâ operâ, virum undique clarissimum conspiraverint. Castissimus, abstinentissimus fuit, quod macies corporis satis prodebat ossibus tantùm, pelléque veluti constantis. Quod tamen frequenti flagellatione atque aliis asperitatibus castigare nunquam destitit: choro, celiæ ac studiis domi suæ, foris autem exercitio munerum suorum assiduus & intentus: Scripsit Historica hæc.

Annales Sacros, Propheticos & Elianos ordinis Beatissimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo; tomis quatuor. Quorum primus continet Instituti sacri ab *Elia* & *Eliseo* ipsis originem, Romæ 1645. apud Vitalem Mascardum; secundus christiana tempora ab anno redempti humani generis usque ad CCCCXII. Romæ 1650. in fol. apud eumdem; tertius ibidem 1653. apud eumdem Mascardum; quartus à tempore *B. Bertholdi* usque ad ortum *S. Theresiæ*, ibidem apud Iacobum Phæum 1656. folio.

Columnam immobilem; & Turrim Davidicam, seu de Angelicæ, Apostolicæ & miraculosæ Ecclesiæ S. Mariæ Majoris de Columna Cæsaraugustanæ perpetua Cathedralitate. Braciani apud Iacobum Phæum 1655. 4. Lugdunique apud Philippum Borde & socios 1656. 4.

Turrim Davidicam; Dissertationem nempe alteram super eodem argumento, Romæ apud eumdem Phæum eodem anno 1655. in 4. Quæ duo inserta sunt editioni Lugdunensi *Consultorum*, de quibus postea.

Mariam Patronam, sive de singulari Sanctissimæ Dei Genitricis Mariæ patrocinio & patronatu in sibi devotos. Romæ 1643. 4. apud Vitalem Mascardum, & cum appendice quadam Bruxellis typis Ioannis Mommartii an. 1651. in 12.

Oraculum Beati Cyrilli Eremitæ Montis Carmeli cum expositione Abbatis Ioachim, & mutuis utriusque epistolis, ex duplici exemplari Bibliothecæ Vaticanæ extracta, cum aliis collata, emendata & marginalibus notis illustrata: ad Cardinalem Franciscum Barberinum. Quod nescio an editum sit.

Hispanè item dedit ex Italico idiomate à se translatam -

Vida de la bienaventurada y extatica Virgen Maria Magdalena de Pazzi Florentina monja Carmelita, beatificada por la Santidad de Vrbano VIII. Romæ apud Vitalem Mascardum 1648. in 4. atque iterum Cæsaraugustæ apud Ioannem de Ybar 1650. in 4.

Theologico-Iuridica hæc, Moralia & Scholastica,

Librum Apologeticum pro Immaculata Deiparæ Virginis Mariæ Conceptione, ubi non modò caruisse peccato originali, sed nec in Adamo peccasse, nec debitum proximum originalis habuisse defenditur. Matriti 1616. in 4. apud Viduam Alphonsi Martini. Laudat hunc librū Ferdinandus de Salazar in opere suo ejusdem argumenti cap. X. num. 7.

De Regularium reformatione ex variis Patrum sententiis. Romę 1627. in 4. apud Andream Phæum, atque iterum apud eumdem 1641. Coloniæ autem *De Disciplina Monastica* inscriptum anno 1629. in 12. quartò Romæ typis ejusdem Phæi 1646. 4. quintò Lugduni 1655. insertum *Quæstionibus Regularibus* volumine primo.

Summam Quæstionum Regularium, seu de casibus conscientiæ ad personas regulares utriusque sexus valde spectantibus; tomis quinque; cujus prima pars Romæ prodiit primùm anno 1634. apud hæredes Guilielmi Facioti in 4. iterúmque auctior anno 1637. in 4. Venet. 1637. apud Franciscum Babam in 4. Duacique 1646. in 4. Secunda Romæ primùm 1637. ex officina Vitalis Mascardi in 4. Venetiisque ex Francisci Babę 1640. Tertia Romæ ex ejusdem Mascardi 1642. & Quarta 1644. utraque Venetiis 1651. Quinta super Mare magnum ordinum Prædicatorum, Minorum, Carmelitarum, &c. Romæ 1647. apud Andream Phæum, & Venetiis apud Babam 1653. fol. ubi & recusi sunt quatuor alii priores tomi apud Iuntas 1659. fol. Hujus Summæ editio Lugdunensis anni 1635. quatuor tomis constat.

Consulta varia Theologica & Iuridica & Regularia, quorum ultimum est De singularissimo Petri Papatu in Ecclesiam, D. Paulo Apostolo etiam excluso. Venetiis apud

Franciscum Babam anno 1651. in folio. *Consulta* hæc, & *Quæstionum regularium* laudatam *Summam* quatuor tomis ediderunt Lugduni Philippus Borde & Laurentius Arnaud anno 1655. & 1656. in folio: *Consulta* quidem ex tertia parte auctiora, quam in priori editione Veneta: itemque Tractatum de *Disciplina religiosa*.

Summam Theologiæ sacræ; duobus tomis. Primus toti Primæ Sancti Thomæ Aquinatis respondet parti, Romæ editus anno 1651. apud Mascardum in folio. secundus toti Primæ Secundæ ibidem 1654. apud Phæum fol.

Appanagium, seu de quodam prætenso testamento Serenissimi Principis Philiberti à Sabaudia, & hærede in ipso instituto, pro Serenissima Infante Maria à Sabaudia Theologicam Consultationem. Bracciani ann. 1654. in 4. seu Romæ apud Iacobum Phæum. *Consultis Iuridicis &c.* jam id opus immixtum fuit in editione Lugdunensi.

Sacræ Theologiæ Summæ, tertium deinde tomum adjunxit, continentem Tractatus de *Fide, Spe & Charitate; Prudentia, Fortitudine, Temperantia & Gratia gratis data*. Romæ apud Iacobum Phæum 1658. in folio.

Hic ejus fuit ultimus fœtus. Obiit namque vir magnus Romæ ingenti bonorum omnium ac litteratorum dispendio, & mœrore, nec sine egregia quadam laudatione virtutum exemplar posteris futurum vitæ piissimè ac religiosissimè transactæ, die XXIX. Martii anni MDCLIX. ætatis suæ LXXIII. Nullus, qui Lezanæ meminit, absque præcipuæ laudis consignatione meminit. *Doctissimum* appellant Ferdinandus de Salazar in *Tract. de Conceptione* cap. X. nu. 7. & Ioannes Eusebius Nierembergius *Parthenicis Marianis* parte IV. *Doctissimum & eruditissimum* Balthasar Porreño in libello *De Conceptione* cap. XXI. Ioanni Martinez de Prado Dominicano in suis *Moralibus opusculis pius est, sapientissimus & eruditissimus*; Theophilo Rainaudo *vir plerisque nominibus venerandus, & multiplicis rei literariæ laude Europâ universâ celeber*, in *Scapulari Parthenico-Carmelitico illustrato* part. I. cap. IV. & alibi, *Scholasticæ & moralis Sapientiæ promptuarium*. Hippolyto Maraccio in *Vendicatione S. Catharinæ Senensis* cap. IX. *vir pietate & doctrinâ clarissimus*. Prætermitto nunc alia testimonia Lucæ Vvaddingi in *Vita B. Petri Thomæ*, Godefridi Henschenii in eadem commentario 1. §. 1. num. 4. Francisci Macedo *Diatriba de Adventu Sancti Iacobi in Hispaniam*, in authoribus sæculi XVIII. Patrum collegii Salmanticensis in *Cursu Theologico*, Tractatu *de Peccatis* disp. XV. nu. 124. Iulii Belli Iesuitæ *De Epist. B. Mariæ ad Messanenses* lib. 1. cap. XVII. Flaminii Pati Abbatis S Placidi Messanensis in ejusdem *Epistola Defensione* fol. 16. Ioannis Baptistæ Cancellotti in *Annalibus Marianis* tom. I. anno Virginis Mariæ LXIV. num. 3. Antonii Gabatæ in *Vita Innocentii X.* vulgari Italicâ ad finem, Iulii Clementis Scoti in *Animadversionum opusculis* cap. V. quod Lezanæ dedicavit, aliorúmque. Certè Messanenses cives grati memoriæ tanti viri, à quo propugnatam Divæ Virginis laudatam epistolam recordabantur, integro ei Carminum libello, qui excusus fuit in ea urbe, parentaverunt.

IOANNES BAPTISTA DE LOJOLA, Toletanus, D. Thoma Tamajo, qui vidit, teste, Salmanticæ edidit, nescio cujus argumenti, hujus tamen inscriptionis opus, fabulosum forsitan,

Viage y naufragio del Macedonio. apud Petrum Laso in 12.

F. IOANNES BAPTISTA DE MADRIGAL, sodalis excalceatus fratrum Minorum provinciæ S. Iosephi, in schola & comitatu ardentissimi illius atque sanctissimi concionatoris Evangelici Alphonsi Lupi ejusdem ordinis diu versatus, de quo multa & mira in prooemio jam laudandi refert *Homiliarii*: cum præesset ædi Laurentio Martyri nuncupatæ apud Conchenses, dedit foras-

Homiliario Evangelico, en que se tratan diversas materias espirituales, y lugares notables de Escritura en grande beneficio de las almas, y reformacion de costumbres depravadas, y abusos introducidos en el mundo. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1602. 4.

Tratado breve sobre los mysterios de la Missa. Conchæ 1600. 8.

Tesoro del Alma. Matriti 1603. hoc est, Instructionem vitæ spiritualis.

Discursos predicables. Ibid. 1606. 4. scilicet de tempore Adventus. Præerat hoc anno Matritensi cœnobio Sancti Bernardini.

IOANNES BAPTISTA DE MENA, in *Birbiesca* oppido Burgensis diœcesis ad Sanctum Martinum Beneficiatus, scribebat circa annum MDCXXVI.

Exposicion de los Hymnos del Breviario Romano Degebat adhuc inter vivos anno MDCLVII. ætatis suæ LXXXVI.

IOANNES BAPTISTA DE MESA, Antiquariensis, ingenii alacritate, variáque literaturâ, dum viveret, spectatus, altiores quidem spiritus & animum gessit quàm id munus erat, quo exercebatur, publici hujusmet urbis Notarii. Foras dedit, quod nondum tamen vidimus,

Transito para la muerte.

Vertit etiam in Hispanicum, ne vulgaris non esset hic thesaurus,

La Constancia, o libro de la Constancia de Iusto Lipsio. Hispali anno 1616. 4. apud Mathiam Clavijo. Servat ejus plures Tractatus, ut accepi, plurium voluminum ope-

operam, Antiquariæ D. Christophorus de la Torre Duran propinquus. Decessit in patria Maji die septimâ anno MDCXX. tribus ipse major septuagenario.

F. IOANNES BAPTISTA MESTRIVS, sive,ut credo, MESTRE, vernaculâ Balearium linguâ, unde oriundus, Seraphici ordinis. S. T. Lector, cœnobiique de Iesu Præfectus, scripsit -

Historia *breve de la provincia de Mallorca*: De his scilicet, quæ prætermisit Franciscus Gonzaga, vel post ejus memoriam gesta sunt. Quæ M. S. fuit penes Lucam Vvaddingum.

F. IOANNES BAPTISTA MOLES, origine, susceptione religiosi status, doctrinæ quoque famâ noster est. Quamvis enim ortus Neapoli, parentibus editus fuit Hispanis, & in provincia nostra Sancti Gabrielis Franciscanorum nudipedum, seu Reformatorum Seraphicæ huic familiæ nomen dixit, Diffinitórque ejus, nec semel Minister fuit; Romæ item pro ultramôtana familia Commissarius generalis. Nec non & vernaculâ Hispaniæ, seu Castellæ linguâ scripsit Tractatum -

De la Educacion *de los Novicios; con una breve declaracion de la Regla: y observaciones para rezar bien el Officio divino.* anno 1591. deinde Italicè Venetiis apud Nicolaum Potum 1599. 4. Laudat hoc opus Ludovicus Rebolledo. Item -

Memorial *de la Provincia de S. Gabriel.* Matriti apud Petrum Madrigal anno 1592. in 4.

Compendio *de las ceremonias de la orden de S. Francisco*, Ibidem 1505.

Del Espiritu Profetico, *con que amò Dios à San Francisco, epilogo de sus milagros.* Ibidem apud Petrum Madrigal an. 1600. in 8.

Epitome *de la Historia Seraphica, que escriviò en latin el Padre Francisco Gonzaga General de su Orden.* Hanc confecit jussu Francisci à Sosa Ministri etiam generalis. Prodiisset-ne, an secus, tempore suo Lucas Vvaddingus ignoravit -

IOANNES BAPTISTA MONLLOR, natus in oppido *Bocairent* regni Valentini, cùm in Valentinæ urbis gymnasio Philosophum interpretaretur, egregiæ doctrinæ vir, Græcæque linguæ peritus, à Gregorio Gallo Dominicano Episcopo Oriolensi evocatus fuit ad Canonicum Sedis istius locum. Ediderat jam -

Paraphrasim *& Scholia in duos libros Priorum Analyticorum Aristotelis, vel de Ratiocinatione*, à Græco sermone post priorem operam Perionii, & Firmini in Latinum ab se conversos. Accesserunt duo libelli, alter -

De nomine Entelechia: alter verò -

De Vniversis, quòd in rebus consistent sine mentis opera. Valentiæ apud Petrum Huete anno 1569. in 4. & Francofurti. Docta *Prolegomena de Philosophiæ Aristoteleæ studio*, quæ sunt *in Analyticorum* libris, Andreas Schotus *in Bibliotheca Hispana* commendavit. Petrúsque Ioannes Nunnesius vir eruditissimus in opusculo *De rectè conficiendo studio Philosophico*, Monlorium, ait, *Mathematicarum & aliarum artium & linguarum peritissimum luculentâ paraphrasi & scholiis libros Aristotelis de Syllogismo illustrasse.*

F. IOANNES BAPTISTA DE MORALES, Bæticus, Astigi natus, sodalis Prædicatorum, ad Cambojam priùs, deinde anno MDCXXXIII. ad Sinas delatus Evangelii annuntiandi causâ, variis ab ejus regni gente calamitatibus, imò & torturâ vexatus, uti ferebat titulus, *pro falsa Secta Dei*, flagellis bis diutissimè cæsus, atque è ditione pulsus fuit. Romam per Philippinas veniens plura detulit ad Vrbanum VIII. quæ ad dirigendam illarum gentium salutis viam illi notasse maximum fuit operæ pretium. Reversus hinc ad Sinas fructuosissimam ecclesiæ vastissimi illius tractus vitam ad septuaginta ferè annorum ætatem transegit per varios calus, ærumnas, perpessionésque. Obiit tandem Foninchei Fokienæ provinciæ urbe XVII. Septembris MDCLXIV. Scripsit -

Historia *Evangelica del Reino de la China.*

De Controversiis, opuscula quædam.

Sinensis Linguæ Grammaticam quoque *artem*, & -

Dictionarium.

Ex Relatione inde ad Dominicanos Romam transmissa.

IOANNES BAPTISTA DE MORALES, Bæticus, Montillæ natus, scripsit -

Iornada *de Africa del Rey D. Sebastian de Portugal.* Hispali an. 1622. in 8. apud Gabrielem Ramos.

Iardin *de Suertes morales y ciertas.* anno 1616. in 16. vide *Christophorus Morales* in C.

IOANNES BAPTISTA NAVARRVS, Valentinus gente, patriâ autem Castellonensis, Valentiæ in Academia Doctor Medicus scripsit -

Commentarios in Libros Galeni, De Differentiis Febrium; De Pulsibus ad Tyrones; & Spurium de Vrinis. Valentiæ apud Silvestrū de Esparza 1628. 8.

IOANNES BAPTISTA DE PANCORVO, in vulgus edidit -

Excelencias *de la Limosna.* Malacæ apud Ioannem Rener 1617. 16.

IOANNES BAPTISTA PEREZ, Valentinus domo, ex familiari Gasparis Quirogæ Conchensis Episcopi Canonicus Toletanæ Ecclesiæ, quidem, ut existimo, Quirogæ beneficio, cùm ad eam Sedem Hispaniæ principem conscendit, creatus, operarúmq; ibi Præfectus, propter multiplicem doctrinam, insignem eruditionem, ingenium excellens, purgatissimúmq; judicium, nec non pietatem non vulgarem æquales omnes sui temporis præcones suæ virtutis habuit. Quandoquidem nihil, quod sciam, experiri passus fuit publicam lucem, saltem primus dolum animadvertit, tinniréq; quidquā potiusquàm aurum admonuit Pseudo-Dextrum. Pseudo-Maximúmque nuper evulgatos: primus, quod sciam, de inventis Granatæ apud Illipulitanum montem vestigiis Martyrum, librisque ac laminis plumbeis censuit: de qua re adhuc apud Romanos negotiorum religionis Censores causa pendet. Præter hæc –

Notas ejus *ad Concilia Hispania*, quæ permulta collegit & castigavit, Quirogæ auspiciis ad Gregorium XIII. mittenda, partim jam in Loaisæ collectione edita, partim ea præcipuè, quæ sub Arabum tempora celebrata sunt, hactenus inedita, apud Hieronymi de la Higuera Iesuitæ *Historiam Toletanam* M. S. laudatas vidimus. Gaspar Escolanus, qui in fine libri V. *Valentina Historia* patriam nostro, quam diximus, Valentiam urbem assignat, alias ejusdem lucubrationes variis hujus Historiæ locis laudat: nempe –

Notas marginales *a la Historia general de España* lib. II. cap. V. n. 7.

Notas ad Librū S. Isidori De Viris illustribus: quibus adjungere debemus –

Notas ad S. Ildephonsi paritèr ejusmi argumēti libellum, ex Georgio Cardoso, qui has laudat in *Agiologio Lusitano* XX. Martii pag. 246.

Catalogum item *Episcoporum Segobricentium*: tandem –

El Arbol de la Casa *de los Borjas*. Apud me quoque est –

Series Regum Gothorum, brevis, sed accuratissima. Porrò eximium virum non vulgaribus prosequuntur elogiis Ioannes Mariana lib. V. cap. XIV. Gundisalvus Argote *Nobilitatis Baticæ* lib. I. cap. III. Petrus de Valentia in opusculo M.S. *De sacris Granatensibus cimeliis*. Franciscus Portocarrero Iesuita in libro *Descensionis Mariæ Virginis ad Ecclesiam Toletanam*.

Segobricensibus hic regni Valentiæ datus Episcopus obiit tandē VIII. Maji MDXCVII.

IOANNES BAPTISTA POLO, Valentinus Advocatus, edidit –

Consultacion *en derecho sobre la veneracion y culto que se haze al Bendito Padre Mossen Francisco Geronimo Simon natural de Valencia*. 1613. in 4.

IOANNES BAPTISTA DE POMAR, confecit jussu Coruniensis Comitis, Antonio Leone teste,

Relacion *de las Antiguedades de los Indios*. M.S.

IOANNES BAPTISTA PORCEL DE MEDINA, presbyter Hispalensis, Theologus, pia scripta plura confecit, quædam edidit, nempe –

Grano de oro, *modo de confessar bien, con un copioso examen de conciencia*. Hispali anno 1634. in 8.

Ramillete virginal *en loor de Nuestra Señora*. Ibidem 1636. in 8.

Memorial abreviado *de la obligacion, que tienen las Monjas de rezar las horas Canonicas*: ad Gasparem Borgiam Hispalensem Archipræsulem, S.R.E. Cardinalem. Ibidem 1634. in 4.

Plura alia habuisse se in schedis, quorum argumenta alicubi recenset, eidem nos credimus.

IOANNES BAPTISTA POZA, Cantaber, Andreæ filius, qui de antiqua Vasconum linguæ origine, ac de re mathematica nonnihil elucubravit, Sodalitatem Iesuitarum amplexus est, in quā litteris ac pietati operam daret; peracrique mentis acie, atque improbo & pertinaci studio in eam eruditionis laudem pervenit, quò æquales paucissimi; itaut vix esset quod in Theologo desiderari amplius posset. Nisi aut ingenii intemperantia, projectáque, ac nullis repagulis contenta libertas, aut fatum quoddam (Christiano sensu loquimur) in summa nitentibus invidum sic de gradu miserum dejecisset, ut vivus, vidénsque in oblivionem hominum, quasi in pœnam, civilémque mortem relegatus sit. Incurrit etenim ob nescio quæ dictata, scripráve pertinaciùs defensa, in Iudicum religionis censuram; à quibus suffragii ferendi ac muneris cujusvis gerendi facultate spoliatus, à commentariis, scribendóque abstinere deinceps, & in collegio urbis Conchensis, post exantlatos alibi carceres, perpetuó commorari jussus est. In vulgus tamen jam ediderat, cum primùm cœpit calamitatibus impendi,

Elucidarium Deiparæ; quo hæc continentur: Prævius explorator majori ex parte pugnax & contentiosus de Chronographia & Geographia mysteriorum Virginis: Liber primus est de re paterna. II. de corpore Virginis; III. Supplementum pro diffiniendo immaculato conceptu. Compluti 1626. in folio, deindéque Lugduni in 4. Et cum minùs placuissent quædam in hoc opere, atque idcirco lectio & usus ejusdem prohibitus fuisset, dedit foras –

Libellum supplicem ad Vrbanum VIII. pro suo Elucidario.

Item alium nomine nationis Cantabricæ.

Votum

Votum Platonis, de examine doctrinarum, sub nomine Antonii de Saura. Cæsaraugustæ ann. 1639. in 4.

Hispanéque -

Pratica *de aiudar à morir*. Matriti anno 1619. in 16.

Primeras Lecciones, *que por la catedra de Placitis Philosophorum, y por las de los Maestros ausentes hizo en la primera fundacion de los reales estudios del colegio de la Compañia de IHS. de Madrid*. Matriti an 1619. in 4.

Informacion *y defensa de los milagros y virtudes de Fr. Francisco Ximenez*. Compluti 1626. 4.

Nec non opusculum aliud *De Primis Instantiis Ordinariis locorum competentibus*, tribuit ei Augustinus Barbosa *De Officio & potestate Episcopi* III. Parte, allegatione LXXX. in appendice n. 1. Quod tamen idem esse cum *Voto Platonis*, aut in eo includi suspicor. Vulgare etiam est domesticorum testimonio, elucubrasse eum volumina duo Historici operis *De Martyribus*, quæ ad supremos Fidei vindices è suppellectile authoris libraria, cùm apud eos causam diceret, transportata referuntur. Obiit tandem ingenio vir quàm fortunâ fœlicior in eodem illo Conchensi collegio, seu domestica relegatione, an. MDCLX.

F. IOANNES BAPTISTA SANCHEZ, Franciscanus, Ministro generali Romana in Curia à secretis, provinciæ Carthaginensis Custos, atque inde Minister, edidit Romæ -

Patronatum Marchionum de Cañete ex tot beneficiis & sumptibus in ordinem Minorum collatis & in futurum certò conferendis pro celebratione Comitiorum generalium in Cismontanis; apud Alphonsum Ciaconum 1625.

Documenta pro restitutione monasterii S. Claræ Scalabis municipii in Portugallia, Ministri provincialis ejusdem regni regimini debita. Ibidem typis Cameræ Apostolicæ 1626. in 4.

F. IOANNES BAPTISTA SORRIBAS, vide *Ioannes Sorribas*.

IOANNES BAPTISTA DE SOSSV, Marritensis Decurio, ex hoc ipso regio municipio oriundus, conscripsit Hispanicè -

La Sofia perseguida, *en que se trata del honor paterno y amor filial*. Matriti anno 1622. in 4.

IOANNES BAPTISTA SVAREZ DE SALAZAR, Gaditanus, in patriæ urbis Ecclesia Canonicus, & aliquando Vicarius generalis, vir totius antiquitatis insigniter eruditus: cujus rei specimen dedit aureo in eo libello, cui hunc titulum fecit,

Grandezas *y antiguedades de la Isla y ciudad de Cadiz*, Gadibus in 4.

Supellectilis suæ librariæ dispensatorem reliquit moriens Franciscum Guerram, Franciscanum, ejus urbis tunc Episcopum, qui manuscriptum quidquid erat, Martino Vasquio Siruelę amico nostro Hispalensis Ecclesiæ Portionario dono dedit: unde nos sequentem ejus operum, sive perfectorum, sive affectorum, sive initiatorum catalogum confecimus:

Mythistoricum Astronomicon; sive de Mythologia terrestri & cælesti. Diviserat opus in duas partes, elementis priorem cœlestibus posteriorem destinans; quibus arcana omnia Physiologiæ mysteria confictis Numinum appellationibus olim apud Ethnicos adumbrata eruditissimè revelabat. Opus tamen majori ex parte infectum est, quamvis ex eo, quod perfectum est, non leve possit volumen fieri. Hominem certè indicat, non solùm Græcè, sed & Hebraicè & Arabicè, doctû, stylóq; perductum est exquisitè eleganti & nervoso, egregiáque eruditione imbuto.

Marci Tullii Ciceronis in Oratione pro Archia Poëta loci aliquot emendati & illustrati: item *Conjectura* quædam.

Vernaculâ quoque linguâ -

Explicacion *de aquel lugar de S. Lucas cap. 2. Exiit edictum à Cæsare Augusto &c. ubi plura sunt de vicesima hæreditatum legibusq; Iulia & Papia, Voconia & Falcidia*.

De la *Memoria artificiosa*,

Santos de Cadiz. *Variarum* etiam, *& antiquarū lectionum* libros meditabatur, quorum aliquot capita in his schedis reperiuntur.

IOANNES BAPTISTA TOLEDANO, nescio cujus temporis Scriptor edidit-

Aerarium utriusque Iuris.

D. IOANNES BAPTISTA VALENZVELA VELASQVEZ, Conchensis natu, Iuris Pontificii Doctor Seguntinus, prima hujus militiæ stipendia in patria gessit, admotus ad Præsulis sui Andreæ Pacieci vicariam curam gerendam. Quo munere functus in Curiam se contulit faustis avibus; ibi namque in patrociniis causarum, forensique exercitatione, ita se adeo suam probavit doctrinam & prudentiam viris principibus, ut gerendæ earum reipublicæ virum, Philippus III. Hispaniarum Rex Catholicus anno MDCXIII. Neapolim ire jusserit, ibique inter Sanctæ Claræ Senatus Patres foro jura reddere. Nec nisi consumptis omnibus ejus Curiæ honoribus revocatus fuit in Hispaniam. Cum enim in Concilio, ut vocant, Collaterali sedisset, criminale forum Regens administrasset, eidémque Clariano Senatui aliquando præfuisset, Italicarum rerum universitatem gesturus venit tandem ad nos anno MDCXXV. loco sibi in amplissimo senatorū collegio, quod apud Regem huic provinciæ invigilat, acquisito. Sed ad majora adhuc viam ei muniverat collecta per varios honorum gradus famâ; Quare ad supremum Castellæ Senatus ordi-

nem

nem translatus, Curiámque Granatensem regere jussus, ad Salmantini Episcopatus infulas jure ac merito randem exaltatur. In qua tamen dignitate nec biennio integro vixit. Creatus enim XXIV.Martii MDCXLIII. secunda Februarii die MDCXLV. hominem exuit Salmanticæ, magno sui desiderio in ea urbe, quæ alumna & parens literatorum Præsulem literatissimum sibi olim studiis formaverat, apud omnes hominum ordines relicto. Abundantissimum quippe civilis doctrinæ, quem pectore gerebat, thesaurum, omnigenæ eruditionis cumulus pretiosiorem reddebat, mirisque modis possessorem suum beabat simul & commendabat. Extant ejus rei sat idonei testes hi libri, quos in lucem emisit;

Consiliorum, sive Responsorum Iuris, volumina duo; Neapoli primum in officina Tarquinii Longi ann. 1618. alterum in Ægidii Longi 1634. deinde utrumque Matriti edita apud Mariam de Quiñones 1653. in folio.

De Statu ac belli ratione servanda cum Belgis, sive Inferioris Germaniæ Provinciis, aliisque à legitimo suorum Principum dominio & obedientia rebellantibus. Neapoli anno 1620. in 4. apud Tarquinium Longum.

Vetera aliqua Hispaniæ monumenta, seu Lapides & Inscriptiones obtulit Francisco S.R.E. Cardinali Barberino, cùm in Hispaniam venit Vrbani VIII. de latere Legatus; quas in ejus Bibliotheca M. SS. Romæ vidimus.

Hispanè quoque edidit-

Discurso *en comprobacion de la Santidad de vida y milagros del Glorioso San Iulian segundo Obispo de Cuenca*. Conchæ an. 1611. in 8.

Nec non & *Discursum Angelicalem & Apostolicum*, prelo jam ab anthore, cùm decessit, paratum, servare se in schedis ipsius autographis Ioannes Tamajus Salazarius volumine III. *Hispani Martyrologii* ad diem Maij VIII. affirmat.

Obiit septuagenario major, natus quippe Junio mense MDLXXIV: cujus exuviis locum in cappella principe Ecclesię suæ Capitúlum dedit Salmanticense.

D.IOANNES BAPTISTA DE VELASCO. Quære D. IOANNES BAPTISTA GIL DE VELASCO.

IOANNES BAPTISTA DE VILLALOBOS, Toletanus, Decretorum Doctor, Compostellæ urbis incola, diligenter & inter primos formavit-

Aerarium communium opinionum. Salmanticæ apud Alexandrum de Canova anno 1569 in folio: cùm anteà in Mindoniensi Gallaeciæ urbe prodiisset anno 1550. in 4: & Venetuis postea ex officina Vincentii Luchini 1564. in 8. Sed in editione Salmantina prodiit simul-

Antinomia Iuris Regni Hispaniarum, & Civilis, in qua practica forensium causarum versatur. Quam tamen post aliquot annos Ioannes Baptista Olanus in examen vocavit, quibusdámque demptis aut additis, *Concordiam* suam, & *novam Antinomiarum reductionem* edidit; Hieronymus quoque Zeballos Toletanus Iurisconsultus *Communes opiniones* novâ etiam & industriæ plenâ operâ collegit.

IOANNES BAPTISTA VILLALPANDO, Cordubensis natu, Iesuitarum sodalis, in hanc familiam venit ætatis suæ an. XXVI. Philosophiam & Mathematicas disciplinas eximiè doctus; in eáque Theologicis studiis curiosè attentéque vacavit, adeó ut meditante Hieronymo Prado Ezechielis Prophetæ illustrationem, Templique Salomonis in visione ipsius postrema adumbrati descriptionem, operas ipse obtulerit Architectoriæ artis, quam egregiè callebat; nec non & obeunte diem suum ante editionis tempus Prado socio, ipse solus verè regium opus ad unguem absolverit, typísque cudendum tradiderit. Quod sic inscriptum prodiit;

Commentariorum in Ezechielem Prophetā tomi tres cujus XXVI.priora capita Hieronymus explicuit; in reliqua noster ex iis, quæ studio cum Prado olim collato congesserat, adjunxit Commentaria. Romæ apud Alphonsum Zannetum sumptibus & jussu Philippi II.Regis Catholici 1606. folio. Nempe continentur in primo volumine præter laudatam XXVI. capitum explicationem Hieronymi Pradi, copiosi in duo sequentia capita Ioannis Baptistæ nostri *Commentarii*. In secundo tractat is de postrema Ezechielis Prophetæ visione; in qua Templi,ejusque vasorum forma, tum commentariis, tum æneis quamplurimis descriptionibus exprimitur. In tertio dedit *Apparatum Vrbis, ac Templi Hierosolymitani*, in quo de Vrbe copiosissimè differit,Hebræorumponderibus, numismatis & mensuris. Duo hæc volumina edidit Romæ Carolus Vullietus an. 1604. sine Pradi, ut credimus, lucubrationibus, & ante editionem illam regiam. Attamen cujusdam Christophori Gruembergii omnia Geometrica esse, quæ circa pondera & centrum gravitatis in his Villalpandi commentariis leguntur, notavit Claudius Richardus *Commentario in Euclidem*, *Hypsiclem*, & alios, & ex eo Vossius *De Scientiis Mathematicis* cap. XVI.

In lucem protulit-

Remigii Rhemensis in Epistolas S. Pauli Tractatus. Moguntiæ apud Ioannem Albinum 1614. in folio; qui jam leguntur in magna *PP. Bibliotheca* Tom. V. part. II.

Nec non & Hispanum ex latino dedit

Oficio

Oficio *del Capitan y Soldado Catolico compuesto por San Ferrando Diacono de Cartagena en Africa*. Antverpiæ apud Gasparem Bellerum anno 1617. in 12.

Magni operis mole veluti oppressus morti succubuit Romæ LVI. annis natus, XXIII. Maji MDCVIII.

F. IOANNES BAPTISTA DE VINONES, Hispalensis, cùm Iuris Doctor esset, Minorum fratrum sodalitatem unà cum Bernardino de Laredo laudato jam alibi, salutis veluti portum, ingressus in cœnobio Pietatis oppidi *Guadalcanàl* provinciæ (tunc Custodiæ) Angelorum professionem à conversis, sive (ut proprio verbo appellant) laicis fieri solitam emisit. Hujus est, suppresso priùs nomine, quod in sequentibus editionibus revelatum fuit,

Espejo *de la conciencia para todos estados*. Lucronii anno 1507. Segoviæ 1525. Hispali apud Ioannem Cromberger 1543. Medinæ 1552. in folio.

Ex Vvaddingo & Relationibus ab hac provincia ad Franciscum Haroldum Romam destinatis.

IOANNES BAPTISTA XAMARRO, ut ferè nihil est, quod à curiosis naturæ inspectoribus relinquatur intactum, edidit -

Conocimiento *de las diez Aves menores de jaula, su canto, enfermedad, cria y cura*. Matriti 1604. in 4. Itémque -

Indicacion *de la Sangria*. Pinciæ an. 1604. in 8.

Phlebotomus fuit, sive venarum sector, ut se appellat, regiorum puerorum.

IOANNES DE BARAHONA, patriâ ex oppido *Arroio de Valdiviesfo*, Advocatus tempore suo nobilis, elucubravit -

Additiones ad Ioannis Lupi de Palacios Rubios Repetitionem in Rubr. & Cap. Per nostras. de Donat. inter virum & uxorem.

D. IOANNES DE BARAHONA & PADILLA, Bæticus Xereziensis, vertit paraphrasticâ potiùs, quàm verbali interpretatione -

La Institucion *de la vida del Hombre noble*: quam Italicam scripserat Alexander Piccolominæus V.C. Hispali 1577. 8.

F. IOANNES DEL BARCO, Franciscanus provinciæ Castellæ, scripsit, uti Petrus de Salazar in *hujus Provinciæ* refert *Historia*, non Lucas Vvaddingus,

Sermones: editos-ne, an ineditos non refert.

IOANNES BARREIRA, Lusitanus, edidit -

Reportorio *dos Tempos*. Conimbricæ 1579. & 1582.

F. IOANNES DE LA BARRERA, Augustinianus, in Vrsaonensi Academia Durandi Interpres, & à confessionibus Ioanni Gironio Vrsaonis Duci, edidisse fertur -

Sermones; uti refert author *Alphabeti Augustiniani* Thomas de Herrera. Meminit quoque inter Augustinianos Andreas Schotus.

IOANNES DE BARRIOS, scripsit -

De la verdadera *Cirurgia, Medicina y Astrologia*. 1607. folio.

IOANNES DE BARROS, Lusitanus, Portuensis, sub Ioanne Portugalliæ Rege III. regiæ Curiæ Senator (*Desembargador do Paço* vulgò audit) curiosè ac diligenter lustratis omnium monasteriorum Interamnensis (inter Durium scilicet Miniúmque fluvios) regionis tabulariis, eamdem Interamnam regionem descripsit, hoc titulo vulgari usus -

Descripçaõ *de entre Douro e Minho*; quam editione dignissimam latere adhuc in schedis M. SS. conqueritur D. Rodericus da Cunha in *Historia Bracharensi* parte II. cap XXXV. n. 5. Laudat quoque opus Franciscus Suarez Toscano in suis *Paralellis*.

F. IOANNES DE BARROS, aliis BARRIOS, Mercenariorum fratrum redemptionis captivorum sodalis, dubium an Matriti natus, saltem ibi educatus, non in sacris tantùm literis, sed in re Historica versatissimus, tam inter suos, quàm in publica Academia Toletana Theologiam docuit; nec non & ab Imperatore Carolo V. Historiographi regii ornatus munere elucubravit -

Historia *de los Reies Catolicos D. Fernando y D. Isabel*; quam furto sublatam authori, editámque fuisse alterius nomine conqueruntur ejus domestici. Videsis Alphonsum Remon in *Historia hujus ordinis* lib. XIII. cap. XVIII. Servaréque apud se D. Iosephum Pellizerium Historicum regium fragmenta hujus operis plura, Barrii ipsius manu exarata, monuit D. Didacus Portocarrero in *Historia de Molina*, dum Catalogum texens hujus oppidi Dominorum, ad Reges pervenit Catholicos.

Præsul datus incolis urbis Adsumptionis Deiparæ in Nova Hispania anno MDL. restitit tamen apud nos valetudine impeditus: eique renuntians muneri, factus jam Accitanus in Hispania Episcopus, Toleti piè in Domino obdormivit.

IOANNES DE BARROS, Lusitanus, ex Lupo de Barros anno MCCCCXCVI. in Visensi urbe natus, quod ipse in *Panegyrico ad Mariam Portugalliæ Infantem* annotatum voluit, ne nos ultrà, quod hactenus contigit, de patria dubitaremus; in Aula Regis Emma-

manuelis, quæ ex more illius ævi pueris nobilibus ad educationem patuit, non tantùm Latinas & Græcas literas, sed Humanitatis quoque studia & Mathematicas artes perfectè didicit; eo jam tempore Virgilio, Lucanóque in Poëtis, Sallustio in Historicis atque Livio maximè approbatis, & si fors tulisset aliquando aliquid scribere, in exemplum circumspecti judicii, castigatæque in sublimi genere dicendi eloquentiæ sibi propositis. Ioanni Principi Emmanuëlis filio, cùm primùm seorsim habitare cœpit, à custodia fuit supellectilis; ab eóque post patentis obitum anno superioris sæculi XXII. Præfecturâ S. Georgii *de la Mina* in ora maritima Australis Africæ remuneratus. Vnde post triennium reverso ejusdem Regis beneficio contigit Gazophylazii domus Indicæ cura (*Tesoreiro da Casa da India* vocant) nec diu post ejusdem domus & negotii administratio, quod uberrimi quæstus, & præcipui honoris munus est. Cæterùm in media hac non parùm gravi molestáque occupatione probatis olim in levioribus quibusdam argumentis, quorum nos pauló inferiùs mentionem habebimus, quid humeri ferre, quid mens & stylus parere memoriâ dignum possent, Regi suo Historiæ Indicæ scribendæ curam obtulit; impositámque ab eo sibi gratulabundus suscepit, singularique diligentiâ atque industria postmodum continuavit: recusatis interea, ne antiquo deesset animi proposito, rerum Emmanuelis Regis gestarum literis consignandarum partibus: quæ quidem ab Henrico Cardinali rempublicam pro Sebastiano Ioannis nuper extincti filio, successoréque minorenni tunc administrante sunt demum jure meritóque Damiano Goësio traditæ, cujus rei ipse meminit in *Historiæ* quartæ partis XXXVII. capite. Sic verò inter duo officia adeo inter se diversa & repugnantia dividere solebat Ioannes noster horas, ut expediendis publicis negotiis diurnas, pangendis autem commentariis nocturnas impenderet. Abscessit tandem annuente Sebastiano Rege cùm ab administratione illius pleni negotio muneris, tum etiam ab urbe ipsa regia; secessitque in *Pompal* oppidum, sibi ut viveret, impendentémque exoneratus curis expectaret mortem. Quæ septuagenarium jam eum post triennium vivis eripuit; virum quidem eximiâ mentis acie, memoriáque, ac multâ bonorum authorum lectione, quorum fidem, judicium, perspicuitatem atque elegantiâ, præter alias virtutes, in contexenda Historia, Lusitani sui idiomatis ferè principe, fuit imitatus. Vxorem duxerat ex Leiriensi urbe Mariam de Almeida, quæ numerosam ei sobolem procreavit. Attamen viri memoriam tuentur maximè literarum hæc monumenta.

D e c a d a s *d' Asia*; tribus tomis. Primus Olissipone editus est anno 1552. Secundus 1553. Tertius verò anno 1563: absolutissimum, *cælatumque novem Musis opus*, ut Horatio utar, mansurúmque in omnem ætatem cum laude maxima sui artificis. In quo eminet incorrupta fides, luculenta oratio Livianę æmula, Geographiæque totius earum partium, quas describit stylo, multa adeo & accurata cognitio, ut veteribus illis lustratoribus Indici orbis Ptolemæo & Arriano, pluribus eorum ostensis erroribus, obstruxisse lumina videatur. Has Italicâ donavit linguâ Alphonsus Vlloa, Venetiisque edidit; nempe *primam & secundam Decadem*. Geographica autem ex tota Historia excerpsit, conjecitque in *Relationes* suas Ioannes Baptista Ramusius.

A Q u a r t a D e c a d a *d' Asia*, quæ juris tandem publici facta est anno 1615. in folio, non tota Barrii nostri est, colophone donata Philippi Regis III. jussu à Ioanne Baptista Labanha ejus Chronographo, annotationibúsque & Geographicis tabulis mirificè ornata. Redemerat hanc Rex amplissimus magno pretio ab Aloisia Suarez Hieronymi vidua, qui Ioannis Barrii filius fuit natu maximus. In quo autem Barrius substitit, auxiliares eidem argumento porrexit manus continuatâ longè Historiâ Didacus Couto Vlissiponensis, cujus & quartam habemus *Decadem*, sequentésque usque ad duodecimam, partim publicatas, partim secus.

Præterea scripsit alia minoris momenti:

C h r o n i c a *do Emperador Clarismundo*: Conimbricæ apud Ioannem Barreira anno 1520. in folio, in qua fabulosa Historia viginti non plus annorum adolescens stylum exercere, tentaréque vires cœpit.

R o p i c a p n e u m a, sive Dialogum moralem hujus Græcæ appellationis, quæ .... sonat. Olissipone anno 1532. Laudat hunc Ludovicus Vives in nuncupatione ad nostrum directa *Exercitationum animæ in Deum*.

G r a m m a t i c a P o r t u g u e s a. Olissipone anno 1539. in eorum gratiam, quibuscum de salute æterna Lusitani commercium habebant.

A v i r t u o s a V e r g o n h a, Dialogisticum aliud ejus opusculum est, quod Plutarcho opponeret *De Immodica verecundia* scribenti. Atque ejusdem argumenti rem tractavit, ut nostro Barrio morem gereret, Antonius Ludovicus Medicus & Philosophus excellentissimus in Tractatu *De Pudore*.

P r o b l e m a s M o r a i s (hoc est, Problemata moralia seu causas) in urbe Visensi adservari delatum fuit ad Emmanuëlem Severinum paulopòst laudandum.

E x c l a m a ç a õ *contra os vicios*. Metricum hoc opus eâ carminis formâ confectum, quod *Redondillas* nos appellamus, duorum ferè millium versuum circa annũ MDLXII. fuit absolutum.

Pane-

. Panegirico *a Infanta Donna Maria*: quando nempe datus est ei titulus à Principatu urbis Visensis: in quo opere, quod Illustrissimus vir D. Hieronymus Mascarenhas Episcopus Segoviēsis inter alias veteres schedas à se inventum, editioni parabat, cùm in Lusitania res mutavit publica, natum se in ea urbe fuisse haud obscurè affirmavit.

Esfera da instructura *das cousas*. Meminit Barrius ipse Decade II.lib.IV.c.III. Quo *de Architectura* agi Severinus credebat.

Geographiam universalem, quā adornare se quampluriès retulit, nempe in lib. I.cap. I. primæ decadis, & lib. IV. c.II. ejusdem, & lib. VIII. cap. II. secundæ decadis, cum authore ipso amisimus: *Historiámque Tamberlanis*, cujus spem fecerat Gundisalvus Argote de Molina in præfatione ad similem aliam *Roderici Gonzales de Clavijo*. Decessit è vivis anno MDLXX. mense Octobri. Quorum omnium seriem subministravit nobis vir eruditissimus Emmanuel Severinus de Faria, Eborensis Ecclesiæ Cantor in *Discursu* quodam *de Ioanne Barrio*.

IOANNES DE BARVERDE ARRIETA, unus ex Geoponicis Hispaniæ Scriptoribus, edidit-

Dialogos de la fertilidad *y abundancia de España, y la razon porque se à ido encareciendo, con el remedio para que buelva todo a los precios passados*. Matriti 1578. in 8. rursúsque cum Gabriēlis Alphonsi de Herrera *Agricultura*, & aliis ejusdem argumenti authoribus, ibidem apud viduam Alphonsi Martini 1620. in folio.

IOANNES BASILIVS SANTORO, Calagurritanus, legum studio ac forensibus actionibus diu ac laudabiliter exercitatus, Sanctorum Ambrosii & Paulini vestigia ut sequeretur, Deóque magis, quem colebat eximiè, in posterum vacare, sibique propiùs convivere posset, causarum patrocinio aliis cedens, totum se voluminum lectioni sacrorum atque piorum deinde immersit. Nec altæ hujus tranquillitatis possessionem interturbare potuit oblatum nescio quid ei in Curia honoris à Philippo II. Rege omnium, quos vidit Sol, in conferendis magistratibus cautissimo. Cui etiam sequenti tempore desideranti Chronographi regii munus, postquam studiorum velificationem fecisset, ei conferre, gratiâ, ut decuit, habitâ, scriò se noster subduxisse dicitur, Regisque tam amplo beneficio, ne ad arbitrium vivere alienum inde sibi esset opus, renuntiasse. Addúntque (si vana non est fama) pio, ut oportet, constantique natum pectore id, quo usus apud benignissimum fuit Principem, excusationis elogium: nil quidem existimare se mandari valdè dignum literis de Rege Christiano, dum penes infideles Terra esset Sancta; proinde illius partes esse, ut plagam illam è barbarorum manibus eriperet, suas deinde futuras, ut res in ea expeditione fortiter ab eo gestas pro dignitate celebraret. Pia duo argumenta tractavit maximè, ut in vulgus ederet; vernaculâ quidem linguâ-

Flos Sanctorum, *y Vidas de los Santos*; tribus partibus Flaviobrigæ, si ea est *Bilbao* in Cantabris, apud Matthiam de Mares, 1580. 1585. 1604. in fol. Cæsaraug. apud P. Sanchez Espelera 1578. fol. Pinciæ 1614. in folio.

Prado espiritual; duabus partibus, sive sex libris. Ilerdæ apud Ludovicum Manescal, 1617. hoc est, flores sacrorum exemplorum ex Sophronii Constantinopolitani Patriarchæ, sive Ioannis Moschi Evirati, atque item Anonymi alterius monachi utroque antiquioris, duplici hujus argumenti & inscriptionis opere, hinc ex Palladii, Theodoreti, Simeonis Metaphrastis, Gregoriique Episcopi Turonensis excerpti *Historiis*.

Tertium item aliud-

Discurso *de los cinco lugares donde van las almas*. Pampelone 1586. in 8. qui quidem comprehenditur, ut credimus, in sequenti opere;

Cinco discursos; *de las Almas; de la Cruz de Nuestra Señora; de los Angeles; y del Custodio*. Lucronii apud Matthiam Majer, anno 1597. in 8.

F. IOANNES DE BELORADO, Benedictinus, Abbas Monasterii Sancti Petri *de Cardeña*, scripsit-

Coronica *del famoso Cavallero Cid Ruy Diaz de Bivar*. Burgis 1593. in folio.

D. IOANNES BELTRAN DE GVEVARA, natus in oppido *Medina de las Torres* Pacensis diœcesis nobili loco ex Petro Velezio Guevara & Majore de Figueroa parentibus, navatæ juri constanter operæ in Salmantino gymnasio primum percepit fructum Abulensis Ecclesiæ Canonicatum, quem vocant *Doctoralem*, competitoribus aliis post se relictis. Gerendæ reipublicæ deinde admotus Cancellariam Pinciæ oppidi ex an. MDC. regiúmque patrimonii Concilii ex MDCIV. Senator decoravit. Ab hinc Pontificio in albo nomen suum ut profiteretur, Ecclesiæ Pactensis Siciliæ Insulæ destinatum ei effecit regimen anno MDCV. unà cum visitandi munere Neapolitani regni Iudices; sequentique in Italiam transiit electus jam Archiepiscopus Salernitanus, cùm Pactensis nunquam creatus fuisset Præsul. Certè ab ipso Paulo Pontifice, nullo alio Cardinali referente IV. Decemb. MDCVI. Salernitanis datus fuit Antistes, non aliunde translatus, Romæque ritu Ecclesiastico consecratus. Inde ad nos Pacensis factus Præsul anno MDCXII. remeavit, cujus administrationi accessit injuncta

ei loco seu vice Lemosii Comitis Neapolitani Proregis Italicarum rerum Senatus præfectura: annóque MDCXIV. ad Metropolitanam Compostellæ urbis sedem transfertur. Viri, præter egregias animi dotes, doctrinâ Iuris, & omnimodâ eruditione clarissimi, opera partim edita, partim inedita, hæc referuntur;

Propugnaculum Ecclesiasticæ libertatis adversus leges Venetiis latas. Romæ 1607. in 4. Quod Pauli Papæ V. jussu elaborasse dicitur.

Pro Iure Philippi Regis II. Catholici ad successionem regni Portugalliæ. Hic liber, ut credo, nunquam typis commissus fuit.

Discursos *del principio, origen y uso de la Monarquia de Sicilia*; adversus contrariam disquisitionem Cardinalis Baronii tomo. XI. Annal. anno MXCVII. à num. 18. Pinciæ excusi sunt 1605. in folio.

De Adventu Sancti Iacobi in Hispaniam. M. S. quod opus laudat F. Franciscus Bivarius.

De Conservando ærario regio. M. S.

De Maledicis Regum. M. S.

Discursos *de los Moriscos*. M. S.

Discursos matrimoniales. M. SS. qui omnes libri in schedis remanserunt instructissimæ, quam possidebat, Bibliothecæ: cujus catalogum Matriti in novo Benedictinorum monachorum Monserrato vidimus.

Amplificandæ Sedis suę amore Curiam regiam dum peteret, morbo lethali oppressus Villalpandi in itinere diem extremum vidit, plusquam octogenarius, X. Kal. Iunii anno MDCXXII.

F. IOANNES BENEDICTUS DE GUARDIOLA, Benedictinus monachus monasterii Sancti Facundi, vulgo *Sahagun*, scripsit-

Tratado de los Titulos, *que oy tienen los Varones claros, y Grandes de España*. Matriti apud Viduam Alphonsi Gomez, anno 1591. in 4.

Historia *del Monasterio real de S. Benito de Sahagun*: adhuc ineditam, sed quam relictam ab authore nostro plures affirmant, inter alios Hieronymus Romanus de la Higuera Iesuita in *Historia Toletanæ urbis* M. S. lib. XV. cap. XXII.

D. IOANNES BERMUDEZ, Gallæcus, Patriarcha Alexandrinus, quâ dignitate ornavit cum Paulus III. Papa Romà in Portugalliam transeuntem ab Æthiopia usq; ipsa, cujus Imperator David Legatum suum destinaverat ad Ioannem III. Portugalliæ Regem. Bis in Æthiopiam penetravit, de cujus regionis *moribus & ritibus*, ac *Pretelanii* ipsius *Abassinorum Principis* ad Sebastianum Regem librum scripsit. Videsis Georgium Cardosium in *Agiologio Lusitano* die XXX. Martii lit. E.

IOANNES BERMUDES & ALFARO, versibus edidit-

El Narciso *en octavas*. Olisipone anno 1618.

F. IOANNES BERMUDO, Astigi in Bætica natus, ordinis Sancti Francisci, musicâ arte spectatus, edidit-

Libro *de la declaracion de Instrumentos*: ad Ioannem III. Portugalliæ Regem. Granatæ 1555. Vrsaone apud Ioannem Leonem Vniversitatis typographum 1649. in 4.

F. IOANNES DE S. BERNARDO, Bæticus, ex urbe *Xerez de la Frontera*, ordinis Minorum excalceatorum olim provinciæ S. Iosephi, nunc provinciæ S. Petri de Alcantara, Concionator Apostolicus, postquam Romæ procurasset ejusdem Sancti Petri jam solemniter inter Divos à Clemente IX. P. M. relati causam, Præfectus novi nudipedum cœnobii, quod in Neapolitana urbe *S. Luciæ de Monte* appellatum his fuit superioribus mensibus concessum ad faciendam frugem spiritualis proventus in militibus Hispanis cjus urbis & regni, magno huic negotio sedulam & animosam contribuit operam. Scripsit ex probationum ipsis instrumentis authoritate Apostolica confectis-

Chronica *de la Vida admirable y milagrosas hazañas del glorioso Padre S. Pedro de Alcantara*. Neapoli 1667. apud Hieronymum Fasulum in 4.

IOANNES BERNARDUS DIAZ DE LUGO, Hispalensis natu, quam sibi patriam ipse asserit in proœmio Indicis *Repertorii* operum *Didaci à Segura* à se confecti; quod proœmium editio princeps & antiqua præfert; ut credere iis, qui *Lugo* propè Victoriam urbem oppido magis favent, minùs nos debeamus, qui tam idoneo teste nitimur. Extra matrimonium parenti natum cum fuisse fama est, atque scriptum reliquerunt Ioannes Rojas in Tract. *De Successi. ab intest.* c. XV. num. 19. & Ignatius Lopez de Salzedo in *Additionibus ad Praxim* ejus *Canonicam* c. XIV. Beneficium obtinuit ætate adhuc tenerâ in *Huelva* municipio diœcesis Hispalensis, quem etiam locum natales ejus sibi adrogare audio. Salmanticæ operam literis dedit, Græcam eruditionem Latinæ adjungens; cujus Græcæ linguæ Professor ibi extitisse, nec Hebraicam ignorasse dicitur. Frequentior tamen in Iuris studio esse volens, ad quod naturâ vocabatur, tam Pontificii, quàm Cæsarei libros avidissimè aggressus est; brevique Decretorum Doctor factus doctrinæ gradum & existimationem in eo gymnasio aliis eminentiorem obtinuit. Vicarium exercuit aliquando munus Ludovici Capitis-vaccæ Salmantini Antistitis, quo eodem tempore Ius de loco superiore interpretabatur. Ioannis

nis pôst Cardinalis Taveræ Archipręsulis Toletani domum evocatus, idem vice ejus ecclesiasticarum causarum in Curia Archiepiscopali arbitrium habuit. Indicæ tunc temporis expeditionis progressus majorem quamdam sibi adhiberi curam postulabant. Quod commodùm accidit; nam inter alios novi Senatus Patres, cui hoc negotium demandatum voluit, Carolus Imperator Bernardum nostrum excellenti vitæ probitate, gravissimis & integerrimis moribus virum, & ad quæque tractanda idoneum allegit. Idémque Cæsar hanc novi Orbis curam jam tredecim annis gerentem, sacrísque inter hæc initiatum, annuente Paulo Pontifice, Calagurritanę Ecclesiæ præesse voluit. Sessionibus Tridentinis quintæ, sextæ ac septimæ sub Paulo III. deindéque aliis sub Julio III. usque ad annum DLII. celebratis lego eum honore isto spectabilem, nec minùs sapientiâ spectatum pietatéque, interfuisse. Illud quidem in confesso apud omnes est, Sedi suæ restitutum crebræ solicitudinis non vulgaris super commisso grege, morúmque severitatis, quæ sacrosancto muneri debetur, argumenta edidisse. Quo ipso tempore doctissimi quique Hispanorum atque gravissimi meritis eum integritatis, doctrinæque laudibus, meminisse illius ubi contingeret, extulerunt. In his sunt Martinus Doctor Navarrus, Didacus Covarrubias, Petrus Plaça, Stephanus Garibajus, Ioannes Vasæus, atque alii, à quibus laudari summè, honestissimum quoddam genus laudis est. Nec tamen studiosos Ioannis Bernardi lectores fraudabo Aloysii Lipomani Episcopi Veronensis, seu potius hominum ætatis illius æqualium de eo existimantium testimonio. Nuncupavit vir ille gravissimus volumen operis sui *De Vitis Sanctorum* primùm Bernardo nostro Episcopo anno MDL. Italus Hispano. Causas audi. *Sive enim illam Christianam tuam pietatem & charitatem, quâ inter omnes emines, sive sanctum zelum, quo continuè exæstuas, ut Dei Ecclesia in pristinam effigiem restituta sancta & sine macula rursus refulgeat, sive demum Angelicos tuos mores intueor, quibus in terris degens in cælo jam conversaris, omnia hæc, inquam, &c.* & mox: *Sed illud me impulit in primis, quòd te Sanctorum vitis mirum in modum affectum videam, egregiámque navare operam, ut quo plures invenire possis, plurimas tibi compares &c.* Prostat nuncupatoria hæc epistola in editione Veneta principe anni MDLI. Opera ejus ad munerum gestorum rationem exegit Alexius Vanegas Toletanus in nuncupatione perdocti operis *De Differentiis librorum* nostro facta. Pro singulis enim occupationibus scribendi argumentum, quod iisdem esset convenientissimum, sibique & aliis opportunum & utile desumere consueverat. Tam rectus œconomię uniuscujusque muneris, quod gereret, æstimator, ac peritus fuit persequutor. Ea sunt vel Latina, vel Hispana. Latina hæc;

Practica Criminalis Canonica in qua omnia ferè flagitia, quæ à Clericis committi possunt, cum eorum pœnis describuntur. . . . . 154.. Lugduni apud Rovillium anno 1554. & 1569. in 8. & Compluti apud Ioannem Brocar ann. 1554. in 8. Ingolstadii 1577 Venetiisq; 1581. 8. Hanc *Scholiis* doctissimis locupletiorem reddidit Ignatius Lopez Salcedo Decretorū Doctor & Professor primarius Complutensis, ediditque Compluti apud Petrum Robles. Ioannes etiam Helvetius exter homo eamdem cum *annotationibus* propriis subjecit prelo Antverpiensi an. 1568.

Regulæ Iuris, cum suis ampliationibus & restrictionibus. Compluti apud Guilielmum de Millis anno 154. . . & iterum 1569. Lugduni unà cum *Practica Canonica* an. 1554. 8. *Additiones* quoque his fecit Ignatius Lopez Salcedo.

Repertoria ad Didaci Seguræ, & Ioannis Lupi de Palacios-rubios opera.

Antidotum Desperationis, ac Christianæ Spei robur ex variis Sacræ Scripturæ & Sanctorum locis excerptum. Salmanticæ apud Andream de Portonariis 1553. 8.

In Isaiam grandiore volumine commentasse, *Vitásque Sanctorum*, Tridenti agens, conscripsisse dicitur.

Colloquium elegans & planè pium, exactissimam ab Episcopis post obitum exigendam rationem, non minùs graviter, quàm lepidè repræsentans. Parisiis 1541. 4.

Vernacula hæc sunt;

Aviso para todos los Curas de Animas, en el qual se declaran muchos oficios, que requieren gran cuidado y sufficiencia, que se encierran y acetan en el oficio de curar animas. Compluti apud Michaëlem de Eguia anno 1539. 4. Ibidémque 1545. 4. Cæsaraugustæ 1547. & Compluti quartùm typis Ioannis Brocar 1551. Medinæ 1550. Italicè vertit Ioannes Tarcagnota, ediditque Brixiæ apud Thomam Bozzolam 1562. in 12.

Aviso muy provechoso para todos los Religiosos y Predicadores. Prodiit simul cum superiore apud Michaëlem de Eguia Compluti.

Instruccion de Prelados. Librum hunc laudat inter alios Vanegas, quem Compluti scimus editum anno 1530. 8. apud Ioannem Brocar.

Exortacion à Don Alonso de Fonseca Arçobispo de Toledo para que celebrasse Concilio provincial. Hujus Vanegas idem meminit.

Contemplaciones de la Virgen Maria Nuestra Señora. in 12. uti lego apud Petrum de Alva in *Militia Conceptionis*.

Soliloquios, suma breve y compendiosa, con la qual se puede despertar la Alma Cristiana à contemplar consideraciones muy altas. anno 1541. in 4. Nescio quidem an diversi ope-

operis inscriptio hæc sit, quæ sequitur,

Soliloquios *entre Dios y el Alma*. Certè id conversum Italicè prodiit Venetiis ann. 1549. quem se legisse in Italia Ægidius Gonzales Davila in *Theatro Calagurritanæ Ecclesiæ* affirmat. Vidimus & opusculum aliud ita inscriptum,

Doctrina *y amonestacion charitativa, en la qual se demuestra no ser licito a los Christianos ricos, que dexen de socorrer a los pobres que tienen presentes por guardarlo para remediar los venideros, compuesto en latin por el Doctor Iuan Bernardo Diaz do Lugo, traducido por el Arcediano de Alcor Alonso de Madrid*. Stellæ Navarrorum apud Guilielmum de Millis anno 1547. in 8. Latinam editionem nunquam vidimus.

De la Piedad. Hujus libelli hanc mentionem reperio apud Gasparem Baezam Iurisconsultum in Tractatu *De non meliorandis dotis ratione filiabus*, initio cap. IX. *Cujus* (ait, cùm nostrum *Lugum* laudasset) *De Pietate libellum Hispanicè scriptum summa cum animi voluptate legi*: nisi idem sit cum præcedenti.

Constituciones *del Obispado de Calahorra en el Synodo de Logroño de MDXXXIII* Legione anno 1534.

Ordinavit, cùm Deo se Sacerdotem obtulisset, quatuor *Missas*; primam pro animam in extremo vitæ agentibus, secundam pro conversione infidelium, tertiam pro peccatorum expiatione, quartam pro navigantium indemnitate. Quorum priores duas tam recitantibus, quam audientibus semel in mense Paulus Papa III. viginti quinque annorum indulgentiam (ita enim dicere amat Ecclesia) concessit. Omnes verò editæ sunt in *Missalibus Complutensibus* anno MDXLV.

Tandem meritis plenus obiit diem suum in eadem urbe Calagurritana Christiani ævi anno MDLVI. Exuvias ejus memoratum jam oppidum *Lugo*, quò libentes referimus paternam originem, sepulchro accepit.

IOANNES DE BETANÇOS, in oppido, quod Gallæciæ est, cognomine forsan natus, Peruanam expeditionem unà cum Francisco Pizarro Duce sequutus est unus ex primis vasti illius terræ tractus adinventoribus. Antonii Mendozæ Proregis jussu *Historiam* postea edidit, in qua de Indorum moribus, imperio Regum, rebúsque eorum gestis usque ad Hispanorum adventum tractavit. Quæ quidem M. S. ad manus fuit Gregorio Garsiæ Dominicano, eùm simile argumentum describeret; quod gratus ipse ei, per quem profecisset, in Prologo attestatur. Antonium de Leone in *Bibliotheca Indica occidentali*, tit. XVII. consule, si vis.

D. IOANNES BITRIAN, domo ex urbe *Calataiud* Aragoniæ regni, quam priscæ Bilbilis succedaneam, cujus quidem ruinæ non procul conspiciuntur, docti veterum rerum plures existimant, in patria ecclesia Priorem agebat & Turiasonensis Antistitis Vicarium, cùm rogatu Ioannis Ferdinandi à Velasco magni Castellæ Comestabilis eximii literis ac prudentiâ viri, eùm a Mediolanensi rediret administratione, illac prætereuntis, Gallicam Philippi Cominæi Historiam in sermonem vernaculum transtulit, atque scholia utilissima & prudentiæ civilis plena margini adjecit. Operis ea inscriptio,

Las Memorias *de Felipe de Comines Señor de Argenton, de los hechos y empresas de Luis XI. y Carlos VIII. Reies de Francia, traducidas de Frances con Scholios proprios de D. Iuan Bitrian &c.* duobus tomis. Antverpiæ ex officina Ioannis Meursii anno 1643. in folio.

Mirum quidem habeo adjicere, quod ex viro fidei summæ, cui Ioannes ipse de se affirmaverat, olim audivi, ne quidem ullo temporis momento adiedisse huic operi elucubrando authorem, sed peculiari ac perpetuo sibi more, dum scriberet, nunquam non adstitisse.

F. IOANNES BLANCO, Franciscanus regularis observantiæ provinciæ S. Michaëlis in cœnobio Ellerenensis urbis, S. T. Professor, scripsit accuratè (ait Lucas Vvaddingus)

Historia *de la Provincia de S. Miguel*. apud se M. S.

IOANNES BLASIVS (vulgo BLAY) NAVARRVS, in Valentia urbe natus, atque ejusdem Metropolitanæ Sedis Præpositus (*Pabordre* populari linguâ vocât) Theologúsque eximius; quam scientiam doctorali pileo insignitus in patria docuit, laudatus à Francisco Peña in *Notis ad Directorium Eymerici* pag. 59. & 302. Morla in Præfatione *Emporii*, Escolano in fine lib. V. *Valent. Historiæ*. Scripsit.

De Authoritate Romanæ Ecclesiæ & sacro ejus Principatu. Barcinone anno 1566. in 4.

De Vectigalibus & eorum justa exactione in foro conscientiæ. Valentiæ apud Petrũ Patricium 1587. 4.

D. IOANNES BLASQVEZ MAIORALGO, patriâ ex nobili oppido *Caceres* provinciæ Extremaduræ, regius apud Occidentales Indos in *Veræ-Crucis* nova civitate minister à rationibus, & à cura regii patrimonii, scripsit.

Perfecta razon *de estado deducida de los hechos del Señor Rey D. Fernando el Catolico contra los Politicos Atheistas*. Mexici an. 1646. in 4.

F. IO.

F. IOANNES DE BODADILLA, ordinis Minorum sodalis in provinciæ Castellæ Toletana domo, ubi docendæ Theologiæ munere fuit egregiè functus, scripsit -

Instructorium omnium Prælatorum Regularium, præcipuè verò fratrum Minorum. Venetiis apud Baresium de Baresiis 1602.

Tridentini Concilii expositionem, quæ servatur M.S. in cœnobio Salicetano ejusdem ordinis; cui rei testimonium præbet Petrus Gonzalez de Mendoza Seguntinus Episcopus ex sodali ejusdem familiæ ac domus, in hujus Monasterii *Historia*.

IOANNES BONIFACIVS, patriâ ex oppido *S. Martini del Castañar* diœcesis Civitatensis, Iesuitarum Sacerdos, ferè XL. annos impendit puerilibus tradendis disciplinis, auditores non minùs literis, quàm pietate informans. Attamen gravioribus studiis instructus, utiliter elucubravit -

Christiani pueri Institutiones, adolescentiæque perfugium. Burgis apud Philippum Iuntam anno 1588. in 8. auctas libro uno, rerúmque plurimarum accessione, post priorem editionem. Deinde prodiit Ingolstadii apud Ioannem Hertsray 1607.

De Sapiente fructuoso epistolares libros V. Accessit *Liber* alius *epistolaris De Recta Institutione*; post alias editiones, Ingolstadii anno 1606. in 8. apud Andream Angermarium,

Historiam virginalem de B. Maria Virginis Vita & Miraculis. Parisiis apud Michaëlem Sonnium ann. 1605. & Coloniæ apud Gualterum.

Epistolas & Orationes varias.

F. IOANNES DE BONILLA Franciscanus, scripsit -

Tratado *de quan necessaria sea la Paz de l'Alma, y como se puede alcanzar.* Compluti apud Ioannem Iñiguez anno 1580. in 8. unàque cum libello *De Oratione & Meditatione* S. Petri de Alcantara, Salmanticæ eodem anno in 16. apud Petrum Lasso, & Cæsaraugustæ apud Petrum Gel 1625. Quod opus ex Hispano in Italiæ sermonem conversum operâ Fr. Iulii Zanchini di Castiglionchio, simul cum Hieronymi de Lemos Hieronymiani monachi *Turri David* Romæ vidimus hoc titulo insignitum, *Trattato della Pace dell' anima.* Florentiæ apud Georgium Marescotti 1597. in 12.

IOANNES BORDALLO, scripsisse dicitur -

Historia *de Nuestra Señora del Pilar de Çaragoza.*

D. IOANNES DE BORJA, B. Francisci Gandiæ Ducis, ejusdémque Iesuitarum Præpositi Generalis, viri sanctitate clarissimi filius secundogenitus, regius apud Rudolphum Cæsarem Legatus, Mariæque Austriacæ Imperatricis, nec non & Margaritæ Hispaniarum Reginæ Oeconomus, Philippo III. à consiliis status, publicavit -

Empresas morales; *à la S. C. R. Magestad del Rey D. Felipe.* Pragæ anno 1581. in 4.

IOANNES BOSCAN, Barcinonensis Eques, clarus ineunte superiore sæculo Poëta, Garsiæ Laso summo viro coævus, atque (ut Plauto utar) summus atque intimus, cùm populari modo carminis jam diu delectaretur, & notam genti viam non sine laude, ut captus erat illius temporis, inculcaret, incidit fortasse, dum Granatæ versatur, in Andream Naugerium Italię suæ ac poëticæ artis, quam elegantissimis versibus partim Latinis, partim Ethruscis fœliciter excoluit, locupletatique, lumen clarissimum, qui per id tempus ad Carolum Cæsarem Reipublicæ Venetorum Legatus venerat. Hunc scilicet authorem & suasorem Ioannes sequutus Italicum pangendi carminis genus singulis quatuordecim versibus certâ lege, ac velut in orbem vinctis ac respondentibus, resultans; quod à graviore & numerosiore sono, ductúque Κατ᾽ ἐξοχὴν *Sonetos* vocant, tentavit priùs, deinde fœliciter sibi consilio succedente præcipuum è cæteris habuit vulgaribus, in quo frequentiùs exerceretur. Quinimo & authoritate & exemplo apud familiarem Lasum eatenus valuit, ut eadem liberalis adeò negotiationis operâ usus, industriáque externam & ipse mercem atque ditissimam, longè majus quærens Poësi nostræ ac linguæ compendium, quàm author noster fecerat, nostris hominibus invexerit. A quo tametsi magno intervallo superatus in re ipsa & operis successu, saltem inventionis palmam sine controversia Ioannes Boscanus possidet. Ambrosius equidem noster Morales in aureo illo de *Hispanica lingua* Tractatu, nihilo inferiorem Italis Boscanum existimat, sive majestatem, varietatémque carminis, sive sensuum ingeniosam subtilitatem, expressionisque facultatem, virésque perpendere velimus; qua in re Ludovici etiam Dulcis in ea, quam fecit, *Ariosti Apologia* judicio sese uti refert. Collegerat quidem noster sua & Garsiæ jam priùs demortui carmina, quæ extarent, ut simul typis committeret; cujus rei testimonio est, nuncupatoria, quæ nunc legitur ad Somæ Ducissam formata Epistola. Sed virum occupavit mors, priusquam voti compos heret, ante annum scilicet MDXLIII. Quod utique ab ejus morte factum fuit, hoc præfixo titulo -

Obras *de Boscan y Garcilaso* Medinæ an. 1544. 4. Venetiisque 1553. in 12. per Gabrielem Giolittum.

Prosa

Prosâ autem oratione extat ejusdem authoris.

El Cortesano, ex Italico Castellionæi Comitis fœlicissimè (quod calculo disertissimorum nostræ gentis hominum, qui vires styli callidè dijudicant, in hisque Ambrosii Moralis in laudato nuper libello comprobare possumus) in vernaculam orationem translatus. Prodiit Toleti an. 1559. in 4. Antverpiæ apud Viduam Martini Nutii. 1561.8. Quod opus & Latinè extat ab *Hieronymo Turlero* Germano.

IOANNES BRACAMONTE, dedit.

Elucubrationes ad Libros Hyppotyposeon Martini Martinii. Salmanticæ anno 1583. in 4.

IOANNES BRAVO, patria ex *Civitate regali*, puerorum Elisabethæ Imperatricis regiæ aulæ Pedagogus atque Institutor, vertit ex Alvari Gomezii opere Latino, prosaicum ex metrico faciens,

El Vellocino dorado, y la Historia del Orden del Tuson; cui adjunctum voluit.

El Sumario de los Reies Catolicos D. Fernando y Doña Isabel, con la tomada de Granada y otros pueblos, que valerosamente conquistaron, sacada de la obra grande de las cosas notables de España de Lucio Marineo Siculo. Toleti ex officina Ioannis de Aiala an. 1546. in 4.

IOANNES BRAVO, domo ex oppido Castellæ *Piedra-hita*, unde Petrafitanus audit, ingenti doctrinæ famâ Medicam artem professus est, atque exercuit Salmanticæ, datis quotidie in vulgus eximiis libris, quibus eam magis ac magis confirmabat. Extant nempe ab eo.

De Hydrophobiæ natura, causis atque medela. Salmanticæ apud Ioannem Baptistam à Terranova anno 1571. in 8. 1576. & 1588. in 4.

De Saporum & Odorum differentiis, causis & affectionibus. Salmanticæ apud hæredes Mathiæ Gastii anno 1583. in 8. Venetiisque apud Ioannem Ciotum 1592. 8.

De Curandi ratione per medicamenti purgantis exhibitionem, lib. III. Salmanticæ apud Cornelium Bonardi 1588. 8.

De Simplicium medicamentorum delectu, libri II. qui *Ars Pharmacopea* dici possunt. Ibidem apud Ioannem & Andream Renaud. 1592. 8.

In CL. Galeni librum de Differentiis febrium Commentarius. Salmant. apud Gastii heredes 1585. 4. deindeque 1596. 4.

In Libros Prognosticorum Hippocratis Commentaria. Ibidem apud hæredes Martini Henrici anno 1578. & an. 1583. in 8.

De Marsis & Psyllis, libellum Petro Bravo Petrafitano Zacutus tribuit, quem non dubito Ioannem hunc Bravum esse.

De Vini natura opus tribuit quoque ei *Bibliotheca Hispanæ* author.

In Galeni doctrinâ versarissimum vocat nostrum Zacutus Lusitanus, is, cujus nuper meminimus.

IOANNES BRAVO CHAMIZO, Doctor Medicus Conimbricensis, in hac Schola priùs Anatomicam, mox Medicam artem subtiliter docuit. Ab eo prodiit.

De medendis corporis malis per manualem operationem....... Nescio, an diversum opus sit, quod ei tribui solet, *De vulnerum curatione*.

F. IOANNES BRETON, Babila-fontanus, quod oppidum est in diœcesi Ecclesiæ Salmanticensis, professione Minimus ex Instituto S. Francisci de Paula, Censor Theologus apud fidei vindices, scripsit.

Mistica Theulugia y doctrina de la perfeccion Evangelica. Matriti 1614. in 4. Quam Gallicè vertit *Claudius Bureus* Parisiensis, Antverpiæ editam 1619. Necnon &.

De la Concepcion de Nuestra Señora. Burgis 1616. si non alius est author.

D. IOANNES BRIS MARTINEZ, Cæsaraugustanus, in alma hujus magnæ urbis Metropolitana Sancti Salvatoris Ecclesia Portionarius, deinde Benedictina sub regula Canonicus regularis, Præfectúsque monasteriorum, cùm Deiparæ Virginis *de Alaò* nuncupatæ, tum Sancti Ioannis *de la Peña* in Pyrenæis montibus, scripsit accuratè Aragonensis regni origines in eo libro, quem tali insignem titulo emisit in publicum,

Historia de la fundacion y antiguedades de S. Iuan de la Peña y de los Reies de Sobrarbe, Aragon y Navarra; quinque libris. Cæsaraugustæ 1620. in folio,

Priùs ediderat.

Las Exequias funerales del Rey Felipe Primero de Aragon. 1599.

Apologia en defensa de la Explicacion de la Bula de los difuntos de D. Martin Carrillo.

Carta que escriviò al Doctor Bartolome Leonardo de Argensola de algunos desengaños para una nueva Historia del reino de Navarra impresa en Pamplona año de MDCXXVIII.] Eæ est, quam *Garsias de Gongora & Torreblanca* in lucem emisit.

Fragmenta quoque ex altero hujus operæ *pro Cæsaraugustana Sancti Salvatoris Ecclesiæ antiquissima & perpetua cathedralitate* (cujus ipse meminit *Historia* laudatæ *Pinnatensis* lib. V. cap. XIX.) Ioannes Arruego ejusdem Portionarius edidit in libro nuncupato *Cathedra Episcopal de Çaragoza* cap. VI. §. VI.

IO-

IOANNES BRITO DE LEMOS, Lusitanus, Lusitanè edidit -
A b e c e d a r i o m i l i t a r. Olissipone anno 1633.

F. IOANNES BRU DE LA MADALENA, Dominicanus, Romæ typis edidit -
E x c e l e n c i a s *de Santa Maria Madalena*. apud Bartholomæum Bonfadium. 1591.
O b r a s e s p i r i t u a l e s *de diversos en prosa y verso en la fiesta de la Madalena, que se hiço en Roma*. apud Dominicum Bassam 1591. in 8.
Vertit quoque ex latino Silvestri Prieratis Dominicani Sacri Palatii Apostol. Magistri-
E l C o l o q u i o *entre Christo y la Madalena*. apud Titum & Paulum de Diana 1588. in 8.
Ejusdem-ne an alterius sit, mihi ignotum, Ioanni certè à Magdalena tributum,
L a V i d a d e S. E l e n a *madre del Emperador Constantino*. 1576. in 8.

IOANNES BUIZA DE LLAMAZARES, nescio quis, laudatur Scriptor operis -
De Merito literarum.

IOANNES DE BURGOS, author refertur opusculi Medici, seu Philosophici, ut videtur, inscripti -
De Pupilla oculi. in 8.

IOANNES DE BUSTAMANTE DE LA CAMARA, patriam habuit Complutum, idémque discendi, ac docendi gymnasium. Medicinam, cujus studio, atque item Philosophiæ totius naturalis ardenter incubuit, professus tandem est in hac schola è summo, hoc est primario (ut vocant) cathedræ suggestu. Quo loco in primà docti cujusque fuit commendatione, insignémque doctrinæ famam collegit. Commentatus est post Levinum Lemnium,
De Animantibus Sacræ Scripturæ; duobus tomis. Compluti 1595. in 4. & Lugduni apud Antonium Phileote 1620. in 8. Quibus insigne atque eruditissimum bipartitum opus suum HIEROZOIKON, sive *De Animalibus S. Scripturæ* Samuël Bochartus Rothomagensis superstruxit, memor nostri quibusdam in locis, præcipuè lib. VI. posterioris partis, cap. IV.
Alius per me sit ejusdem nominis author libri cujusdam -
D e l a s C e r e m o n i a s *de la Missa*. Conchæ 1622. in 8. Matritique 1655. item alterius -
R u b r i c a s *del Oficio divino*. Matriti anno 1649.

IOANNES CALDEIRA, nescio quis, aut unde homo, elucubravit -
In Catonis disticha commentaria: quæ in membranis fuerunt in Bibliotheca Olivariensi.

IOANNES CALVO, Medicæ artis Professor Valentinus, laudabili ad vetustatis instaurationem exemplo edidit opus, cujus hęc inscriptio.
C i r u r g i a d e G u i d o *de Cauliaco con la Glossa de Falco, nuevamente corregida y enmendada, mui añadida, y declarados los vocablos obscuros, que en ella avia, con un Tratado de los simples*. Valentiæ apud Petrum Patricium anno 1596. folio. Item ex propria penu -
P r i m e r a y s e g u n d a p a r t e *de la Cirurgia universal y particular del cuerpo humano*. Hispali anno 1580. in 4. Matriti 1626. fol. apud Didacum Flamenco,

F. IOANNES DE LA CAMARA, Seraphici ordinis, M. S. nescio cujus argumenti opus reliquit -
Centurias inscriptum; nihil ampliùs enim de eo monet Petrus Gonzalez de Mendoça ex sodali ejusdem ordinis Præsul Seguntinus in *Historia Monasterii Deiparæ Virginis Salicetanæ*,

IOANNES DE CAMPO, scripsit -
M o n a r q u i a p e r f e c t a. Lucronii anno 1639.

IOANNES DE CAMPOS, Medicus Antiquariæ urbis in Bætica, scripsit, ut habeo ex relatione quadam,
De Veneno. Superstes erat MDCLV. feréque quinquagenarius.

F. IOANNES DE CANTAÑAZOR, Matritensis, ex ordine Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum, Marchioni Castelli Roderici regio apud Urbanum VIII. Legato à confessionibus; scripsit -
D e l o s N o m b r e s *de los Santos, que se ponen a los que se bautizan*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1629. 4.
D e l a I n s t a b i l i d a d *del Tiempo, y brevedad de la vida*. Romæ 1632. in 4. Credo idem opus esse cum *Epicedio in morte Serenissimi Caroli Hispaniarũ Infantis*, cui charus fuit.

IOANNES CANTERO, Theologus Doctor, professus est Compluti Philosophiam in schola, Ildephonsini collegii togâ cinctus, ediditque -
Commentaria in Porphyrii Isagogem, & in Categorias Aristotelis. Compluti sumptibus Ioannis de Villanueva. 1566. 4.

F. IOANNES CARAMUEL LOBKOVVITZ, Laurentio Caramvele nobili Lutzemburgensi & D. Catharinâ Frisizâ, Lobkovvitziæ claræ in Germania domus propagine, Matriti natus est XXIII. die Maji anni sexti

supra millesimum & sexcentesimum. In pueritiæ annis mathematicarum artium amore ita vehementer exarsit, Ioannem Esronitam Montis Libani Archiepiscopum præceptorem nactus, ut nisi opportunè providisset genitor, vix ad altioris gradus disciplinas animum applicuisset, Latinè nondum sciebat, cùm de Planetarum motibus theses ex Ioannis Sacrobusti Sphera propugnans virtutis suæ primum fecit specimen. Eas tamen artes, etiam sublimioribus aliis adhærens, consectatus semper magno studio fuit. Grammaticæ, Rhetoricæ, ac Poëticæ studia intra triennii spacium confecit, Grammaticæ ac Poëticæ unum, Rhetoricæ duos annos impendens; eámque pangendi carminis facilitatem sibi paravit, ut Ovidii æmulus vel unâ horâ centena funderet. Hujus temporis tentamenta sunt *Ars Metametrica*, cui ingeniosè admodum prælusit vocabulorum variis combinationibus ad labyrinthi formam intra mensuram versus multipliciter excogitatis; *Ars Rhythmica* & Grammatica alia, quæ omnia *Primi Caramuelis calami* nuncupatione fortita provectior ætas non dedignata est incudi subjicere, ac typis edere. Complutum hinc in Academiam veniens sub Benedicto Sancio, qui Aristotelem ibi profitebatur, nunc Puteolanis in Neapolitano regno præest Episcopus, eximiæ probitatis viro, Peripateticis subtilitatibus aures & animum ita alacrem præbuit, ut elapso Philosophiæ curriculo è centum septuaginta duorum numero, quorum singulis scholastico, ut vocant, Bachalauri titulo jam donandis hoc erat in honestissimis votis, ritè examinatos primo ac præcipuo ad honorem eum loco ante alios accipi & publicari, quod ad capessendas impigrè disciplinas acrem stimulum Academiæ leges paratum habent, cæteris omnibus præferri meruerit. Hâc tamen ei victoriâ functo sublimior pietatis amor, studiúmque fortiter injecit manus, adegitque ad Monachorum Cisterciensium præ aliis castra, quorum sodalibus, viris in ea schola clarissimis, Dionysio, & Athanasio Cuchis, Chrysostomo Cabero, & aliis familiariter utebatur. In monasterio Spinæ sacramento dicto religiosæ professionis, Philosophiæque iterum datâ operâ in alio Montis-ramorum, Salmanticam ad discendam Theologiam fuit missus, ubi sub Angelo Manrriquio primario hujus scientiæ Professore, & aliis doctissimis viris merens gigantæis passibus ad ejus studii culmen properare, statimque aliquid promittere cœpit, quod omnium in se ora hominum aliquando esset conversurum. Nihil enim è trivio ei placere, nihil à præjudicio commendari, sed mirâ ingenii vi ac perspicaciâ exertâ jam & exercitâ in mathematum subtilitatibus (quod Aristoteli, Platoni & summis quibusque Græcorum Philosophis necessarium prorsus fuit visum) ad scientiarum omnium promovendum circulum studia dirigere, artibus conciliare & quasi maritare artes, naturæ in omnibus respectum habere, nihilque à viro Philosopho ac Theologo alienum, peregrinúmve existimare. Hinc iterum Compluto redditus, per triennium sodales Theologiam docuit, atque studiorum domesticorum præfectus fuit. Hispaniensis autem professionis cursum abrumpere habuit opus, ex quo eum Melrosensem Abbatem & Comitem in Belgio creatum, atque insuper generalem per Angliam, Scotiam & Hiberniam Vicarium dictum eò direxerunt primores ordinis, ut Lovaniensis Academiæ theatro haud imparem Cisterciensi nomini Professorem Theologiæ sisterent. Quas quidem is egregiè partes gessit sodalium collegio Præfectus datus, & in gymnasium ipsum, ac Doctorum Theologorum album admissus, disputationibus ejus solemnibus, quas pro adquirendo sibi hoc loco habuit, effusissimo omnium ordinum plausu ad invidiam usque aliorum exceptis. Non diu pòst cum Liberto Fromondo Ecclesiæ S. Petri Lovaniensis Decano de tutè amplexanda opinionum probabilitate disputavit, Corneliique Iansenii *Augustino* per eos dies publicato aut primus aut è primis unus non assurrexit, juréque id præ se nomen ferre hunc librum constanter negavit. Variis item scriptis ibi manens perrexit de religione ac de re publica bene mereri, propugnato circa annum MDXLIX. Philippi II. Catholici Regis jure successionis in Portugalliæ regnum, instante ad id Emmanuele, Antonii filio, Ludovici Infantis nepote, ut, quo posset modo, è Lusitanis quosdam rerum novarum cupidos, & jam tunc aliquid adversus quietem publicam animo concipientes, quasi aliud agens, admoneret officii sui, hoc est, radices rebellionis succenderet. Dabat interim Evangelicis cōcionibus Latinis operâ, Hispanisve, tam in Regia Bruxellensi coram Serenissimo Ferdinando Hispaniarum Infante ac Belgii Gubernatore, quàm Antverpiæ, Brugis, Gandavi, atque in Lovanio ipso Belgis gratissimus, qui non parum delectantur in istiusmodi actionibus Hispanorum acumine. Sed cùm promotus fuisset à Philippo IV. Rege ad S. Disibodi, vulgò Dissemburgensem Abbatiam in Palatinatu, eò iter direxit, Coloniæq; visitavit Fabium Chisium Sedis Apostolicæ ad cætum Catholicorum Principum, qui pro pace Europæ sancienda ea in urbe convenerant, Nuntium, ejusdémque Sedis postea moderatorem, cui charus in paucis erat, atque in seriis admodum rebus per literarum vices expertus: Iacobo item Merlo Hostio Pastori in Pasculo viro sanctissimo, qui S. Bernardi opera recognovit, & notis illustravit, vale in ea urbe dixit. Dissemburgum veniens nil quidem antiquius habuit, quàm ut perpurgaret monasterii ditionem hæresum radicatis ibi seminibus, pristinæque sanitati, quoad posset, restitueret. Notus indidem

dem & commendatus Anselmo Casimiro Moguntino Præsuli S. R. I. Electori ab eo honorificè invitatus est ad suffragandum sibi in Pontificalis officii munere: quod præstitit assumpto titulo Missiensis Episcopi (ut in more est Christianæ Ecclesiæ) titulo tenus. Hinc verò mutatis in Palatinatu rebus, exulem hujus provinciæ vocavit ad se Ferdinandus Tertius Augustus, eúmque non solùm præfecit Monserratensibus duobus Benedictinorum monasteriis Viennensi & Pragensi, quod sine aliqua professionis mutatione pervicit Caramvel fieri posse, ac sæpè factum esse, sed & annuâ, largâque pensione liberaliter admodum exhibuit. Hic dum agit, pro pace necessariò Germaniæ data, prudentérque eligendo altero, quod minus esset, malo ex naturæ, ac religionis etiam præscripto, nervosè atque eruditè disputavit. Assumptus etiam ab Ernesto Cardinali de Harrach Pragensi Archiepiscopo in Vicarium fuit generalem, & in præcipua quadam existimatione virtutis atque doctrinæ habitus. Pragâ interim ab Suecis obsessâ ductor ecclesiasticorũ Caramvel fortissimè adimplevit militis ac Ducis partes; adeo ut remuneraturus Cæsar liberatæ urbis authores, aureis tribus torquibus Rudolphum Coloredum Tridentinum, Innocentium de Comitibus Romanum armorum Præfectos, cúmque iis Caramvelem ex monacho strenuum pro lege ac Rege militem ornaverit. Eâdem olim virtute animi, architecturæq; militaris peritiâ, Lovanium ab Hollandorum, Gallorúmque impressione pro virili sua defenderat, Frankendaliúmque in Palatinatu à Suecorum armorum procul habuerat metu, dum D. Bernardinus Comes de Rebolledo custodiæ urbis, noster autem fabricæ ac munimentis præesset bellicis. Partę inde à Vvestphalis congressibus Germanæ pacis otium Bohemorum impendit saluti, datâ ei à Cæsare & Cardinali curâ provinciæ ab ignoratione veri, potiusquam à professione falsi ritus purgandæ. Laborant quippe hoc plerumque malo Germaniæ populi vix scientes cui sectæ, aut quare nomen dederint. Quod ex consilio doctissimorum aliorum hominum, quos penes se huic rei Cæsareo jussu destinatos habebat, fœlicissimè fuit executus. Hæreticorum plusquam triginta millibus ad castra Ecclesiæ reductis, reliquisque acatholicis vix comparere audentibus; cujus rei literis testimonialibus sibi ab Harrachio Cardinali datis, & sub initium *Theologiæ suæ præterintentionalis* editis Catholicum orbem certiorem reddere noster voluit. Reginohradensem item in Bohemia Episcopatum accepit. Innocentio interim Papæ demortuo cùm Alexander VII. subrogatus esset, veteris amici in magna etiam fortuna adhuc memor, suasit eum per Harrachium Cardinalem tunc Romæ hærentem, ut in urbem se conferret, in maximam quamque spem erectus. Venit ille, atque humanissimi Principis deosculatus pedes singularis benevolentiæ in magnam aliquam beneficentię significationem brevi proruptur ę indicia clarissima lætus excepit. Contentam verò expectationem omnium paulò pòst vidit in Campaniensis Neapolitani regni ecclesiæ tenui admodũ Præfectura sibi oblata, quam cum ampla & lautissima Germana re haud facilè commutaturus alius fuit, cui non esset Caramvelis temperantia, modestiáque. In hoc secessu jam duodecim integris annis latet, die, noctúque chartis invigilans, per quatuordecim sedecimve horas quotidie adhærens libris, parcus, sorte sua contentus, nisi quod ægerrimè dolet abundantissimos vigiliarum suarum fructus præ angustia familiaris rei lentè admodũ in lucem erumpere. Latet, inquam, nec tamen obscurus, calamo enim per ora hominum & Europæ omnes plagas viri nomen pervolat; quem non solùm doctrina exquisita, varia, multiplex in omni fere disciplinarum genere, pervicax, ferreáque ad studiorum contentionem natura; sublime, acerrimum, versatile ingenium, atque omnium quæ infuderis capax, memoriáque singularis, sed & modestissima humanitas, suavissimi atque incorrupti mores, tenórque vitæ ad instituti normam semper exactus hâc nostrâ ætate splendidissimis literariæ reipublicæ, atque ecclesiasticæ luminibus æqualem, ac sublimioribus quibuscumque Hierarchiæ sacræ honoribus parem constituunt. Quem quidem Erycius Puteanus alicubi appellare virum non dubitavit, *sive ingenium, sive doctrinam, sive eloquentiam spectemus, magnum, eximium ac planè divinum*. Abstineo nunc aliorũ elogiis, ut veniam ad opera, quæ sunt plurima, & immenso labore concepta, quorum ne quidem quarta pars in lucem prodiit. Manent alia in scriniis, quæ aut expensæ copiam, aut postremam authoris expectant manum. Librorum editorum seriem dabimus ex catalogo, quem ipse confecit, & sub *Rhythmica* initium evulgari curavit, ordine aliquantulum immutato.

Latina hæc sunt Grammatici argumenti;

Steganógraphia; sive in ejusdem tituli opus Ioannis Trithemii Abbatis commẽtaria. Bruxellis apud Adrianum Merbek.

Primus Calamus. Hujus tria parabat volumina, primum comprehensurum *Artem Grammaticam linguarum Latinæ, Græcæ, Hispanæ, Hebrææ, Græco-latinæ, Syriacam, Hispano-Arabicam, Megrilensem, Sinensem, &c.* novâ methodo traditam & ad summam facilitatem redactam. At hujus tomi ea tantum pars, quæ Latinam docet, Romæ prodiit apud Fabium de Falco in folio; reliquæ typographum idoneum expectant.

Calami ejusdem secundus tomus *Rhythmica* appellatus, Sanctangelii, qui locus est Campaniensis diœcesis, è domo authoris prodiit, 1665. in fol. ac duplo auctior Campa-

 niæ

niæ 1668. Confiderat is quantitatem difcretam, & exhibet numerorum ideas, quæ in omni idiomate locum habere poffunt.

Calami tertius tomus, *Metametrica* dictus. Romæ apud Fabium de Faleo 1663. in folio. Agit de fyllabarumquantitate continua, & pronunciationis duratione, quæ ipfa ex variis procurrentium, recurrentium, volantium & labentium verfuum motibus ingeniofos labyrinthos concinnat.

Cabala Grammaticæ fpecimen. Bruxellis an. 1642. in 12.

Grammatica audax, pro juvandis Grammaticis, qui ad fcholam tranfeunt Philofophicam, docens exempla hujus artis ex Grammaticis mutuare. Francofurti apud Schonvveterum anno 1651. in folio. Ea tamen quadruplo auctior eft apud authorem.

Dialectici autem, & Philofophici,

Apparatus Philofophicus. Francofurti apud eumdem Schonvveterum anno 1652. in folio, Coloniæque 1665. fol. De omnibus fcientiis & artibus breviter difputat.

Philofophia rationalis. (*Theologiam* nuncupavit per errorem Typographus) Francofurti apud eumdem an. 1165. in folio.

Herculis Logici labores tres. Francofurti iifdem typis 1651. in fol.

Metalogica. Ibidem eodem anno in folio.

Severa argumentandi methodus. Duaci an. 1643. 4. Lovanii 1644. apud Everardum de Vvite in fol. Francofurti apud Schonvveterum 1651. fol.

Philofophia. Lovanii apud Everardum de Vvite ann. 1648. in fol. Quadruplo autem auctior penes authorem.

Pandoxium Phyfico-ethicum; cujus tomi tres effe debent. Primus qui *Logicam realiter & moraliter examinat*, prodiit Campaniæ è domo auhoris an. 1668. in fol. alii duo latent, de quibus deinde mentio fiet.

Mathematici;

Cœleftes Metamorphofes; five circulares Planetarum Theoricæ in alias formas transfiguratæ. Bruxellis apud Meerbeckium an. 1639. in 8.

De novem Syderibus circa Iovem vifis. Lovanii apud Bovetium anno 1643. in 12.

Mathefis audax. Lovanii apud eumdem an. 1642. 4. femel atque iterum eodem anno. Graviores hæc difficultates, quæ in Logica, Phyfica, & Theologia controvertuntur, Arithmeticè, & Geometricè per numeros & lineas decidit.

Sublimium ingeniorum Crux; five de lapfu gravium. Lovanii apud eumdem Bovetium 1642. 4.

Solis & artis adulteria, five de Horologiis. Ibidem iifdem typis 1643. fol.

De Perpendiculorum inconftantia: Ibidem apud eumdem Bovetium ann. 1643.

Vt, Re, Mi, Fa, Sol, La, Ri; *Nova Mufica.* Viennæ apud Cofmerovium, anno 1645. in 4.

Curfus Mathematicus, quatuor tomis conftans;

Primus eft *Mathefis vetus novis operationum compendiis & demonftrationibus dilucidata*: quæ Arithmeticam, Algebram de abftracta proportionalitate, quæftiones Enarithmicas, Geometriam, Geodefiam, Geographiam, Centrofcopiam, Orometriam, Hydrographiam, Hiffiodromicam, Hypothalatticam, Necticam, Nauticam terreftrem, Potamographiam, Hydraulicam, Aërographiam, Anemometriam, Preticam, Nauticam æheream, Sciographiam &c. exhibet, & fpeculationibus variis exornat.

Secundus, *Mathefis nova, veterum inventis confirmata*, Logarithmicam, Combinatoriam, Aleatoriam, Trigonometriam, Diabeticam, Mechanicam, Pedarficam, Staticam, Hydroftaticam, Meteorologiam &c. dilucidat. Acceffit -

Interim Aftronomicum, primùm per circulares, deinde per ofcillatorias, demum per rectas lineas Planetas univerfos deducens.

Tertius, *Mathefis Architectonica*, exponit plurimas artes practicas, fed præcipuè Architecturam civilem (rectam, obliquam) columnariam, bellicam, Artémque militarem, Hydrographiam, quæ fabricat automata, & folaria horologia, nec non & Muficam.

Tomus Quartus; feu *Mathefis Aftronomica in Phyfica Tribunali damnata*. Organa hæc plurima, eáq; fecuriffima apparat, ut aftris præparentur infidiæ; De Mundi Syftemate difputat, Terram quiefcere oftendit; oculum deinde ad fingulos Planetas transferr, Tychonis progyninafmata difcutit; Hodiernæ vigilias expendit; & tandem Planetarum Theoricas perMathefim promovere defperàs ad Phyficas caufas recurrir.

Theologici argumenti funt fequentia:

Encyclopædia Concionatoria: Conceptus fcilicet morales, quibus aut Evangelia, aut Sanctorum virtutes celebrantur & dilucidantur. Pragæ an. 1649. 4. Sanctangelii an. 1664. fol.

Maria, liber; *De laudibus Virginis Matris*. Pragæ apud Scyparzium an. 1647. in 4. & Sanctangelii typis epifcopalibus an. 1664. in fol.

Mufæum Mortis, five de præparatione ad eam. Bruxellis apud Meerbechium an. 1638. 3.

Bernardus triumphans. De Petri Abailardi & Gilberti Porretani doctrina differit, & multas quæftiones difficiles & obfcuras expendit. Lovanii apud Everrardum de Vvite an. 1639. 4.

Caba-

Cabalæ Theologicæ excidium; sive contra Cabalistas Rabbinos, qui ne unum quidem de Deo verbum in sacris Bibliis contineri somniarunt, unà cum *Commentario Angelici Doctoris contra Gentes*, quem Iosephus Ciantes Præsul Marsicanus Hebraicum ex Latino dedit, apud Varesium an. 1656. fol.

Theologia moralis. Lovanii apud Sangresium an. 1643. fol. Plurimùm autem hæc etiam crevit.

Theologia Regularis SS. Benedicti, Augustini, Francisci Regulas commentariis dilucidans. Brugis apud Breygelium anno 1638. in fol. Francofurti apud Schonvvetterũ 1644. in 4. Venetiis apud Hartzium an. 1651. in 4. Duplo autem auctior tandem Lugduni sumptibus Laurentii Anison 1665. fol.

Theologiæ Regularis alter tomus *varias epistolas* exhibet, in quibus dilucidantur gravissimæ circa eam difficultates. Lugduni iisdem typis Anison an. 1665. folio.

Theologia fundamentalis. Francofurti apud Schonvvetterum an. 1651. 4. Scilicet hęc multis datis positionibus, quæ assertæ placita juniorum Theologorum evertunt, quæ negatæ in primas Philosophiæ veritates impingunt, doctiorum mentes explorare voluit, ut vel rejiciantur priores, vel admittantur posteriores. At ejusdem operis aliæ editiones subsequentes, scilicet Romana apud Ignatium de Lazaris an. 1657. Lugdunensisque ejusdem anni apud Anison in folio, difficultates in prima illa editione propositas, quatenus potis est, resolvunt.

Theologia intentionalis. Lugduni sumptibus Borde & Arnaud 1664. fol.

Theologia præterintentionalis. Ibidem iisdem sumptibus in folio.

Apologema pro doctrina de probabilitate. Lugduni sumptibus Laurentii Anison anno 1663. in 4.

Scholion elimatum ad Regulam Sancti Benedicti, libellum S. Bernardi *De Præcepto & dispensatione* dilucidans: in quo demonstratur Sanctum hunc Doctorem opiniones benignas semper elegisse. Lovanii apud Everardum de Vvite an 1641. Francofurti apud Schonvvetterum 1644. Venetiis apud Hartzium 1651. Santangelii in typographia Episcopali an. 1665. semper in 4.

Iuridica, sive Civilis, sive Canonici argumenti hæc, aut Iuridico-Historica;

Hierarchia ecclesiastica: De Summi Pontificis, Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatum, Sacerdotum, Diaconorum, Hypodiaconorum, Clericorumque inferiorum ordinum electione, promotione, necessitate & honestate. Pragæ apud Vrbanum Balthasarem Goliaschium an. 1653. fol.

Philippus Prudens Lusitaniæ, Algarbiæ, Indiæ, Brasiliæ &c. legitimus Rex demonstratus. Antverpiæ apud Balthasarem Moretum 1638. in fol. In quo opere valde adjutus fuit ab excellentissimi Principis D. Emmanuëlis à Portugallia suprà laudati schedis omnis generis M.SS. quas curiosè collegerat, & ab Antonio parente habuerat, cui Emmanuëli adeo charus fuit noster, ut hæres ab eo moriente sit nuncupatus omnis chartariæ hujus supellectilis manu exaratæ.

Motivum Iuris, De Eminentissimi Cardinalis Richelii ad Cisterciensem Generalatum promotione & electione irrita. Antverpiæ apud Volscantium an. 1643. in 4.

Sacri Romani Imperii Pax licita demonstrata. Viennæ apud Cosmerovium anno 1649. in folio.

Libra de Præcedentia; pro Cisterciensibus contra Aoracenses. Lovanii apud Bovetium an. 1643. 4.

Historica sacra, aut profana;

Benedictus Christiformis; sive S. Benedicti Vita iconibus in ære incisis, carminibus & conceptibus moralibus exornata. Pragæ in folio regali 1648.

Dominicus, sive *Historia Ven. P. Dominici à Iesu-Maria Carmelitani excalceati*, monitis asceticis & politicis exornata. Viennæ apud Cosmerovium 1654. fol.

Boëtius: sive ejus vita moralibus monitis exornata. Pragæ apud Scypartium an. 1647.

Excellentissima Domus de Mello. Lovanii apud Everardum de Vvite 1643. in folio regali cum imaginibus æri incisis.

Omnia hæc Latine: quædam & Hispanè loquuntur, nempe,

Psalmos Confesionales. Bruxellis apud Hadrianum Meerbeck anno 1638. in 12.

Declaracion *mystica de las Armas de España*: iisdem typis ann. 1639. fol.

Repuesta *al Manifesto del Reino de Portugal*. Antverpiæ apud Balthasarem Moretum anno 1642. 4. Et iterum Sanctangelii in typographia Episcopali an. 1664. 4. Hunc librum Latinè reddidit Leander Bandtius Caramvelis discipulus, atq; ita inscriptum, *Ioannes Brigantinus Lusitaniæ, Algarbiæ, Indiæ, & Brasileæ illegitimus Rex demonstratus*, dedit in lucem Lovanii apud Everardum de Vvite 1643. 4.

Inedita perfecta, affecta, quatuor integras arcas implere à Caramvele ipso sępe audivimus. Quorumdam ex iis ipse recordatur in laudato operum catalogo, scilicet Hispanè concepta hæc sunt;

Conceptos Evangelicos; sive Conciones plures de Tempore, ac de Sanctis, variis in locis à se habitæ.

Arte militar. Franckendaliæ in Palatinatu scripta.

La Excelentissima Casa de Ligne.

Lamoraldo; sive de Lamoralli Principis *de Ligne* legationibus.

Hispa-

Hispano-stemma; sive Interpretatio libri Hispani, quem laudavimus, *Declaracion mystica de las Armas de España*, pluribus adjunctis, quæ in Hispano opere desiderantur.

Pandoxii Physico-Ethici tomus secundus, qui Philosophiam, Iurisprudentiã, Astronomiam, Medicinam &c. realiter & moraliter discutit.

Pandoxii ejusdem tomus tertius, qui Theologiam analogiâ servatâ realiter & moraliter exhibet. Duo hæc volumina cum primo illo jam antea edito, seu *Pandoxium Physico-ethicum* integrum Lugdunensibus typis prodibit brevi.

Officii divini Encyclopædia; in commendationem doctrinæ Breviarii ecclesiastici, quo attentè lecto Physicam, Logicam, Theologiam addiscere quisque poterit.

Theologiæ Regularis tomus III.

Expostulatio de Probabilitate ad Areopagum Romanum.

De aliis nos ipse, cùm Romæ nunc sit, reddidit certiores. Nempe Philosophica, Mathematica;

Cursus Philosophici duorũ hactenùs voluminum evulgavit materiam. Quatuor quippe editurus, *Philosophiam rationalem* Francofurti editam primo, secundo autem destinat *Metalogicam*, atque *Herculis Logici labores*; *Philosophiam* hactenus ineditam, eámque singularem, & ab aliorum omnium conclusionibus magna ex parte discedentem comprehensurus tertio est, uti *Physicam* quarto & ultimo volumine, cui præmittet Syntagma illud, *Plantarum, animantium & hominum Vita vegetativa Sol*, jam formis editum.

Vranometria. In hoc opere omnes vias à veteribus initas erroneas, aut saltem suspectas ostendit, & ne parallaxes, etsi infallibiles speculativè, ab hac censura eximit, quoniam in Luna pluribus periculis subjecta est praxis: demonstrat inde Tichonem somniasse illa omnia, quæ de Solis & Martis parallaxibus commentus fuit. Quamobrem à veterum & juniorum recedens methodo per lucem & umbram se subrigit, ut Planetarum intervalla metiatur.

Astronomia instaurata, demonstrat esse falsas veterum has conclusiones, *Planetarum orbitæ sunt circulares*; *æqualibus temporibus in sua singuli orbita æquales arcus conficiunt*; *Causæ & rationes motuum sunt Mathematicæ*, &c. imo nec circulares, nec elypticas, sed orales figuras in spatio eas describere affirmat; aliquando intensiùs, aliquando remissiùs, sed debitis in locis propelli, & in suo motu à physicis causis dependere.

Tribunal Dedali, præmisit ac demonstrat leges Ἀρχιτεκτονικῆς, & postquã præclara aliqua Templi, Monasterii & Palatii regii Scurialensis laudavit ex profunda eorum speculatione, atque elucidavit opera, pleráque alia totius Europæ, ac Romæ præsertim, in examen vocat, censorióque lustrat oculo.

Ars militaris, multa comprehendit; quæ à Ducibus & Architectis prorsus ignorantur. Mathematica hæc omnia typis jam committit.

Theologica autem sunt;

Hæresis Ianseniana; adversus novatores hujus temporis.

Alcorani impugnatio, argumentis ab absurdo & impossibili formatis ostendit authorem Alcorani, quem *Deum* vocat Mahometus, ignarissimum fuisse, imperitum Historiæ, Arithmeticæ, Geometriæ, atque Astronomiæ nescium, tótque ac tam evidentes errores admisisse, ut impossible sit Averroem, Albumazarem & alios Mathematicos Arabes illi seriò adhæsisse. Meminit author in quadam epistola ad Antonium Maiers Caramvelem, quæ LI. est inter eas, quæ editæ sunt in altera parte *Theologiæ Regularis*.

Caramvelis Deus, quęstiones Sancti Thomæ, quæ in prima Parte de Deo agunt, exponit ac dilucidat.

Opinio probabilis, liber ab *Apologemate* & *Expostulatione* distinctus, omnia radicitùs examinans, quæ quæstionem concernunt, præcipuéque an dentur probabiliores, aut minùs probabiles opiniones; hâc enim distinctione proscriptâ multæ ac molestissimæ controversiæ cessabunt.

Apostolus. Specialis est liber, in quo S. Pauli epistolæ commentariis criticis; ac Theologicis elucidantur. Sunt & alia similia opuscula, quæ aut seorsim edi poterunt, aut *Apostolo* adjungi.

IOANNES DE CARDENAS, Medicus, ut par est credere, scripsit -

Problemas y secretos de las Indias. an 1591. in 8.

Del Chocolate, que provechos haga, y si es bebida saludable, o no. Mexici an. 1609. Vtriusque operis author eodem nomine appellatur; ideo hæc duo eidem adjudicavimus.

IOANNES DE CARDENAS, Hispalensis, Iesuitarum sodalis, Professor Philosophus & Theologus -

Crisim Theologicam, sive Disputationes morales selectas, edit nunc Lugduni. Rector fuit collegii Marcienensis.

IOANNES DE CARDONA, de Christi Iesu amore ad Potentianam Mendoziam scripsit hujus tituli librum,

Notable de Amor. M.S. in 4. vidit Tamajus.

F. IOANNES CARDOSO, Lusitanus, Poe-

Portalegrensis, fratrum Minorum sodalis in provincia Algarbiorum, Olissiponensibus religionis vindicibus à censuræ officio, triúmque militarium Portugalliæ ordinum regius, uti vocant, examinator; edidit vulgari gentis linguâ -

Iornada *da Alma Libertada, guiada no arriscado e tempestuoso mar do Mundo por Christo Piloto divino*: ad Ps. CXIII. Vlissipone per Gerardum à Vinea 1626. 4.

Ruth peregrina, *seus sucesos, e boa ventura moralizada sobre à letra do sagrado texto*. Vlissipone an. 1628. 4.

Plures alios libros hunc scripsisse, sacri argumenti omnes, scio à Georgio Cardoso *Agiologii Lusitani* authore, qui refert exuisse eum postea Minorum habitum,& in Clericorum sæcularium statu remansisse.

IOANNES DE CARMONA, Medicus, ac Philosophus Hispalensis, qui jam in *Ellerena* urbe munus perpetui Decurionis, Medicique Apostolicorum hæreticæ pravitatis Inquisitorum gesserat, publicavit -

Tractatum, an Astrologia sit Medicis necessaria: cujus quidem quæstionis inficialem ipse partem sequitur. Item-

Praxim utilissimam, ac ad curandam, cognoscendámque pestilentiam apprimè necessariam: sive de Peste & febribus cum puncticulis vulgo Tabardillo, adversus Ioannem Fragosum, qui negaverat pestilentes esse hujusmodi febres. Hispali ann. 1590. in 8. apud Franciscum Perez, quæ quidem secunda editio est.

IOANNES CARO, Latinâ formâ dictus CARVS, scripsit quædam -

De las Aves *del Nuevo Mundo*. Ejus mentionem facit Gilbertus Longolius in *Dialogo suo de Avibus*; eúmq; reprehendit, quod mendax sit, & barbarus in avium descriptione. Hæc *Bibliothecæ Gesnerianæ Epitome*. Vnde hausit Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*.

IOANNES CAROLVS, Medicus Doctor, edidit -

Guitarra Española *de cinco ordenes*. Ilerdæ an. 1626.

F. IOANNES CARRILLO, Cæsaraugustanus, ordinis Minorum, Martini Abbatis Mont-Aragonis, qui & ipse scriptis celebratur, germanus frater, provinciæ Aragonensis bis Præfectus, Monialium ordinis excalceatarum Matritensium, in hísque Serenissimæ Margaritæ Austriacæ confessionibus aures præbuit, in hujus muneris gestione vivis exemptus. Ad diutinam Theologiæ professionem sacræ pangendæ Historiæ curam gessit, uti hæc ostendunt ab eo edita;

Primera *y segunda Parte de la Historia de la Tercera orden de nuestro Seraphico Padre S. Francisco; con la Historia del milagroso aparecimiento de la Imagen de Nuestra Señora del Monte-Santo*. Pars prior edita est Cæsaraugustæ an. 1610. in 4. posterior autem 1613. 4.

La Historia *de S. Isabel Infanta de Aragon y Reina de Portugal*. Cæsaraug. apud Ioannem Lanaja an. 1615. 4.

Relacion Historica *de la real fundacion del monasterio de las descalças de Santa Clara de Madrid, de las vidas de la Princessa de Portugal D. Iuana de Austria su fundadora y de la Emperatriz Maria su hermana con un breve tratado de CXV. Santos de la Casa de Austria y sus elogios*. Matriti 1616. 4.

F. IOANNES DE CARTHAGENA, ex Societatis Iesu presbytero nomen suum inter Franciscanos regularis observantiæ professus, è provincia Conceptionis, unde ei religiosi natales, superiorum nutu se Romam contulit, longè à patria, & in conspectu totius Ecclesiæ ac doctissimæ gentis, cui eximia quæque doctrinæ & artis in pretio sunt, in prima eruditionis, judiciique commendatione ponendus. Quo nempe diutino Theologiæ Professore S. Petri Montis-aurei cœnobium Transtiberinum, ubi commorabatur, auditoribus solito frequentius usque ad hunc diem gloriatur. Paulo item Papæ V. charus fuit magnopere, gravibus & sapientibus ejus responsis, doctrinæque sæpius expertæ ac respondentis gratiæ atque laudi obnoxio. Neapolim aliquando accedens, ita sibi Petrum Gironium Vrsaonis Ducem illius temporis proregem grata compede obvinxit, ut (si Ioannis Baptistæ Lauri *Orchestræ* velimus credere) uter alteri esset charior, venerabiliórque, non planè dispiceres. *Fovemus* (infit ipse Laurus) *nos libros ejus alienissimo illic* (Neapoli) *tempore defuncti, quondam in Divi Petri ad Montem-aureum voce & calamo Christianè rhetorizantis*. Scripsit namque -

Propugnaculum Catholicum, De Iure Belli Romani Pontificis adversus Ecclesiæ jura violantes, lib. IV. ad Paulum V. P. M. super tumultibus Venetis. Romæ 1609. 8.

Pro Ecclesiastica libertate & potestate tuenda adversus injustas Venetorum leges &c. tomum I. in novem libros divisum, ad eumdem Pontificem, Romæ ex officina Stephani Paulini 1607. 4.

Disputationes in universa Christianæ Religionis arcana. Romæ apud Alphonsum Ciaconem an. 1609.

Praxim orationis mentalis. Venetiis an. 1618. Coloniæ 1618. in 12.

Selectarum Disputationum in quartum librum Sententiarum, tomum primum: in quo *de Sacramentis in genere, ac de instrumentali eorum efficacia disertè* (vt Vvaddingus ait) *& copiosè pertractatur*; ad eumdem Pontificem. Venetiis eodem anno.

De

De Religionis Christianæ arcanis Homilias sacras eùm Catholicas, tum morales; tribus tomis, seorsim alibi, tandem Antverpiæ simul editis apud Kerbergium anno 1622. in folio.

De Antiquitate ordinis Carmelitarum. Hunc nondum vidimus typis commissum; at scimus iterum atque iterum Hispano sermone donatum, semel ab Emmanuële Romano cum elucidationibus atque additionibus, secundóque ab Hieronymo Pancorvo Giennensi ejusdem instituti Carmelitarum sodalibus.

Ineditum mansit (*Vvaddingo* attestante)

Homiliarum de Statu Pontificio & Cardinalitio, volumen unum. Item *Disputatio* insignis *contra latentem usuram*; ad Paulum V. P. M. Incipit; *Ad interrogationem* &c. teste Haroldo in *additionibus ad Scriptores Minorum Vvaddingi*.

Abiit author Neapoli ad piorum sedes è domo Sanctæ Mariæ novæ anno MDCXVII. in sacello Sancti Iacobi de Marca sepulturâ donatus.

IOANNES DE CARVALHO, Lusitanus, edidit, cùm esset Professor Iuris Canonici Conimbricæ,

De Quarta Falcidia & Legitima. Conimbricę 1631.

In Cap. Raynaldus de Testamentis.

F. IOANNES DE CASTAÑIZA, Benedictinus monachus ex monasterio antiquissimo S. Salvatoris de Oña veteris Castellæ, insignis vir suos inter sodales pietate ac literis; quarum commendatione, cùm ordinis sui, hoc est, Hispanæ Congregationis, Concionator, ut vocant, generalis, deindéque & regius Philippi II. Ecclesiastes, tum etiam Censor Theologus apud Apostolicos Fidei Iudices, qui in supremo Senatu sedent, creari dignus apparuit. Extare ab eo hæc opera novimus;

De la Perfeccion *de la vida Christiana*. Quod opus vernaculè apud nos editum Latinè transtulit Iodocus Lorechius, Parisiisque edidit apud Petrum de Bresche an. 1644. in 8. recusum posteà Francof. cum titulo *Pugnæ Spiritualis, sive de perfectione*. an. 1662. Alii, ut lego, in Italicam & Germanicam linguam verterunt.

La vida *de San Benito, que S. Gregorio Magno dexò escrita en Latin, traducida en vulgar con las vidas de sus dos Dicipulos San Mauro y S. Placido*. Salmanticæ 1583. 8.

Aprobacion *de la Regla y Orden de S. Benito en algunos Conciltos, lugares del Derecho, y Letras Apostolicas; con un Catalogo de Principes y Doctores Ortodoxos y Santos, que an florecido en ella en todo genero de virtudes y ciencia*. Salmanticæ apud Lucam Iuntam anno 1583. in 8.

Historia *de S. Romualdo Padre y Fundador del orden Camaldulense, que es una idea y forma perfecta de la vida solitaria*. Matriti an. 1597. in 4. Hanc in Italicum convertit Timotheus à Balneo atque edidit Venetiis apud Dominicum Imbertum. 1605. 4.

Batalla espiritual. Hoc opus ideò hic sistimus, quia Belgicè editum Gerardo Zoes interprete novimus *Pugnam spiritualem*, sive hujus tituli librum ex Ioannis Castañizæ Benedictini opere. Sed idem hoc videtur cum libro de *Perfectione*, ut annotavimus. Tribui quoque huic eidem solet-

Declaracion *del Padre nuestro*. anno 1604. Itémque-

Vida *de San Bruno*........

Edidit certè is, è situ ac tenebris cujusdam Bibliothecæ in lucem vindicans,

Insinnationum divinæ pietatis libros quinque, jam olim ex Theutonico in Latinum sermonem conversos, in quibus Vita & scripta S. Gertrudis monialis ordinis S. Benedicti continentur, novâ authoris operâ correctos & scholiis illustratos, unà cum *Vita ejusdem Sanctæ Gertrudis* ex variis authoribus collecta. Cui accedunt *Nonnulla ejusdem Sanctæ Virginis exercitia* cum *scholiis*. Matriti ann. 1599. in 4.

Vitâ cessit vir eximius Salmanticæ, in cujus urbis monasterio Vincentii Martyris nomine appellato diu vixit, anno exacti sæculi XCVIII. Meminit ejus non sine ingentis cujusdam laudis significatione Antonius de Iepez Benedictinorum Chronographus tomo VI. *Historia* ad annum MDXCVIII. *fol.* 337. & tomo VII. ad annum MCXLIII. *fol.* 346. quo loco inscriptionem sepulturæ ejus adducit.

D. IOANNES DE CASTELBRANCO, Lusitanus, Eduardi Comitis primi *de Sabugal* filius, scripsit sermone illius gentis vernaculo-

Arte de *Grammatica Latina nuevamente ordeada em Portugues*: quam protulit in lucem Fructuosus Pereira monachus Benedictinus authori nuncupatam. Olisipone ann. 1636. apud Petrum Craesbek. in 4.

IOANNES CASTELLANOS, Sacerdos Tunxensis in America, scripsit opus metricum hoc titulo,

Varones *ilustres de Indias*; tribus partibus, quarum prima tantum vidit hactenus lucem, anno 1589. in 4. Alteram tertiámq; manu exaratam nonnusquam adservari testibus oculatis credo. Sed & quartam laudat D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hispanicorum*. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica* tit. III. occidentalis partis, refert secundam hujus operis partem esse apud Ludovicum Tribaldum Toletum Chronographum regium Indiarum: quæ quidem postea

fuit

fuit penes Laurentium Coceum oppidi Sancti Laurentii in campo provinciæ Vmbriæ civem, qui N. Campegio Nuntio Apostolico Matriti fuit à secretis, eáque manu ipsius Tribaldi scripta, quod lego in notis ejusdem Cocci margini *Bibliothecæ Indicæ*, quam ex ejus defuncti libris comparavimus, affixis.

D. IOANNES DE CASTILLA & AGVAIO, Cordubensis Eques, atque ejusdem urbis Decurio, munus sibi commissum non satis digne visus sibi gerere, nisi & aliis viam muniret publicæ rei utiliter administrandæ, scripsit -

El Perfecto Regidor; ad Franciscum Mendozam Aragoniæ Archithalassum. Salmanticæ apud Cornelium Bernardum 1586. 8.

D. IOANNES DE CASTILLA, Palentinus natu, Jurisconsultus, Salmantinæ Ecclesiæ Præsul, scripsisse dicitur -

In Cap. Grave, de Pœnis, Commentarium: quem vidisse se in ejusdem Ecclesiæ Salmantinæ Bibliotheca refert Ægidius Gonzales Davila in istius *urbis Historia* lib. III. cap. XX.

Abiit ad plures Palentiæ an. MDX.

IOANNES DEL CASTILLO, Gaditanus, Pharmacopola, publici juris utiliter fecit è Gallico vertens -

Pharmacopea *Parisiense parafraseada por el Doctor Brison Bauderon*. Gadibus 1621. 4.

D. IOANNES DEL CASTILLO SOTOMAIOR, Matritensis, oriundus ipse è montanis Burgensibus, patrem habuit Iosephum Guillen del Castillo in Conventu Iuridico Hispalensi criminalium causarum IIII-virum eâ memoriæ excellentiâ, uti fama est, vigentem, ut Bibliorum sacrorum codicem atque omnes Senecæ epistolas recitare posset; patruum verò Gomezium à Leone Pineianæ Curiæ Senatorem, cujus alicubi nepos meminit. Qui quidem operâ juris studio Salmanticæ navatâ, post literarium, solemnéque in quadam Cistereiensium sodalium domo annorum aliquot secessum, ad Complutensem Academiam se conferens, Pontificios ibi Canones priùs pomeridianis boris, pòst antemeridianis, primarius scilicet Antecessor de superiore loco interpretatus est. In hoc militiæ ordine is merebat, cùm *De Vsufructu*, hoc est, primum suarum *Iuris lucubrationum* volumen typis edidit: Porrò ab Academicis velitationibus Curiæ traditus, seu magis negotiorum æstuanti eaveæ immissus, cùm apud Gallæcos, tum in Hispalensi Pretorio, deindéque & in Curia urbis Granatensis locum ac dignitatem Senatoris graviter sustinuit; eò magis laude dignus, quòd in actuosissimæ hujus vitæ exercitatione perpetua & curis publicæ rei plena nil remiserit à commentandi, publicandique *Controversiarum Iuris* libros antiqua opera & industria. Demum in Senatu Matritensi regiarum rationum administrandarum jus inter Patres dixit. Controversiarum laudatum opus multâ lectione virum, atque indefesso studio in publicum proficiendi, valdéque contritum exercitatúmque in literis & negotiis legalibus, authorem suum ambigere non sinit. Quod quidem tale est,

Quotidianarum Controversiarum Iuris lib. V. sive volumina octo, hoc ordine;

Primum de Vsufructu: ad D. Ioannem de Acuña supremi regii Senatus Præsidem. Compluti apud Ioannem Gratianum anno 1603. in folio. Accesserunt - MLX. *Iuris Assertiones ab authore olim publicè propositæ ac propugnatæ*. Tomum hunc Francofurtenses in Germania ediderunt anno 1619. in 4. & Veneti apud Turrinum an. 1645. folio.

Secundum, *Variarum in Iure Quæstionum*. Compluti 1605. in folio.

Tertium, *Diversarum* etiam *Quæstionum, præsertim circa repræsentationem in fideicommissis & primogeniorum successione*. Matriti 1611. in folio.

Quartum, *De Conjecturis atque interpretationibus ultimarum voluntatum*. Prima hæc pars Granatæ an. 1619. folio. deinde

Quintum, *De iisdem Conjecturis & Interpretationibus*, pars secunda, Gaspari Guzmano excellentissimo Comiti Olivarum nuncupata. Granatæ ann. 1627. fol.

Sextum, *sive de iisdem Conjecturis &c.* pars III. Ibidem eodem anno.

De Tertiis Catholicis Hispaniæ Regibus ex fructibus & rebus omnibus, quæ decimantur, debitis, Philippo IV. Hispaniarum Regi oblatus, septimus atque ultimus tomus vivo authore prodiit Matriti anno 1634. fol.

Octavus de Alimentis, posthumus novè lucem vidit, cum aliis septem, Lugduni apud Laurentium de Anisson & Ioannem Baptistam Davenet. ann. 1658. folio. Huic de *Alimentis* operi Ioannes Paulus Melius Consiliarius status Ducis Mantuæ *Additiones & Observationes* fecit, unáque Decisionibus S. Rotæ Romanæ ad rem pertinentibus locupletavit: quæ Lugduni prodierunt sumptibus Laurentii Anisson 1667. fol.

D. IOANNES DE CASTRO, Lusitanus, forsan ille, qui pro Rege Indicum Portugalliæ Imperium rexit; laudatur eo quod scripserit -

Commentarios *da India*, Lusitanè: Antonio Leonio teste in *Bibliotheca Indica Orientali* tit. II.

IOANNES DE CASTRO, in oppido Cordubensis tractus *Bujalance* ortus, & Cordubæ civis ac Pharmacopola, edidit -

Historia *de las virtudes y propriedades del*

del Tabaco, y de los modos de tomarle para las partes intrinsecas, y de applicarle a las extrinsecas. Cordubæ apud Salvatorem de Cea anno 1620. in 8.

IOANNES DE CASTRO SALINAS, in Hispanicum convertit, atque edidit -

Ocho vidas *de Plutarcho*. Coloniæ apud Arnaldum Birckman. 1562. fol.

D. IOANNES CAVALLERO DE CABRERA, Limensis, in Peruano regno patriæ Ecclesiæ Canonicus, peragendarũ concionũ laude per eum tractum florebat, cũ ad Hispaniam ecclesiasticorũ negotiorũ causâ veniens immaturâ morte obiit Hispali ann. MDCXL. D. Blasius Cabrera D. Iacobi eques posthumum publicavit fratris quoddam opus; nempe -

Sermones *à diferentes intentos*. Matriti an. 1649. 4.

IOANNES CAVANILIUS (an CAVANILLES, quod Valentini regni cognomen est satis splendidum?) laudatur ex quodam opere, quod non vidimus,

De Sacro Oratore.

F. IOANNES CAXICA, Cantaber, ordinis Eremitarum S. Augustini, vir eximiæ pietatis apud Indos degens, non minùs quàm XXXII volumina prelo idonea reliquisse dicitur in Bibliotheca cœnobii Limensis, authore Calancha lib. IV. *Historiæ Peruanæ ordinis Augustiniani* cap. XII. Decessit post annum MDXCI. in oppido *Caxabamba*.

F. IOANNES DE CAZALLA, Franciscanus provinciæ Angelorum, Veræ-crucis (Vvaddingus ait) in India Episcopus, scripsit -

Lumbre *del Alma, de los beneficios de Dios y de la paga que se les debe*. Hispali per Ioannem Cromberger. 1628. 8.

F. IOANNES DAS CHAGAS, Lusitanus, ordinis Minorum reformatorum provinciæ *da Rabida* nuncupatæ, scripsit -

Triumfos *de la Evangelica Pobreza del orden de S. Francisco*. Vlissipone 1625. 4.

Supplicem libellum ad Gregorium XV. Papam, seu Discursum in quo probatur non expedire quòd Religiosi Franciscani excalceati habeant Vicarios generales. Vlissipone apud Craesbek an. 1622.

Apologeticum de usu Syndicorum. Ibidem apud Antonium Alvarez anno 1630.

Minister fuit suæ provinciæ, quem pietatis & dignitatis nomine laudatum non mediocriter dimittit Vvaddingus.

F. IOANNES CHIRINOS, Granatensis, ex fratribus religiosis Sanctissimæ Trinitatis, S.T. Magister, apud Cordubenses Fidei Iudices à consiliis minister, nec non & Granatenses; edidit -

Sumario *de las perfecciones que a tenido la Iglesia desde su principio*. Granatæ apud René Rabut an. 1593. 4.

Floruit ad annum MDXCV. De patria mihi author est D. Franciscus Pedraça in *Granatensi Historia*.

IOANNES CHRISTOPHORUS CALVETE DE ESTRELLA, natu Barcinonensis vulgò audit; In *Historiis* tamen *Aragonensibus* Lanuzæ volum. II. lib. V. cap. VI. reperio *Sariñena* ortum hujus regni oppido ex sorore Ioannis de Quintana Montis-Aragonis Abbatis, ac Cæsari Carolo à consiliis, Barcinonem in pueritiæ annis delatum fuisse; irémque ab eodem Quintana avunculo, cùm jam literis latinis, disciplinarúmque amœnissimis excoluisset animum, in Curiam introductum, ubi præstantiâ ingenii atque eruditionis, miráque sive Latini, sive Hispani sermonis, tam ligati, quàm pede liberi facultate non vulgarem sibi apud omnes existimationem peperit. Quapropter (à Carolo-ne, an à Philippo filio mihi incertum) Chronographi regii partes Indicarum in rerum descriptione, ut fama est, gerendas suscepit, munerêque isto laudabiliter functus est, sive Latino ad Cæsaris Iulii proximam imitationem, sive vulgari, prosaico stylo, carminibúsq; elegantissimis, quibus res eorum gestas, quos celebrare vellet, complecti solebat. Foras emisit Latii sermone -

Aphrodisium expugnatum: cui *Notas* addidit Bartholomæus Barrientos Granarensis, humaniorum literarum Salmanticæ Professor, editque ibidem ann. 1566. in 8. Qui quidem Calveti authoris puritatem in loquendo, ordinem ac prudentiam in disponendo & narrando, adductis Frederici Furii Cæriolani, Cornelijque Sceppeti testimoniis, Nicolaique Grudii Poëtæ elogio non vulgariter laudat, adjungens Gallicè atque Italicè extare conversum, atque idem Hispanè Didaci Gratiani Regi à secretis operâ; idémque simul cum Laonico Græco antiquo, aliisque præstantissimis authoribus à Ioanne Oporino Basileæ typis excusum. Didaci certè Gratiani interpretatio prodiit Salmanticæ anno 1558. in 8. cum hoc titulo. *La Conquista de la ciudad de Africa en Barberia*.

Encomium ad Carolum V. Cæsarem. Antverpiæ apud Ioannem Belletum anno 1555. 8.

Munuscula ad Didacum Espinosam S. R. E. Cardinalem. Antverpiæ in 8.

Ad Ferdinandum Alvarum Toletum Albæ Ducem Encomium. Ibidem apud Plantinum an. 1573.

Hispanè autem -

Viage que el *Principe D. Felipe hizo desde*

desde Valladolid hasta los estados de Flandes cō relacion particular de los recebimientos, que se le hizieron, y de otras cosas. Ibidem an. 1552. in folio. Hinc Ludovicum Guicciardinum ad describendas Belgii provincias pleraq; hausisse observavit Schotus.

El Tumulo *Imperial adornado de Historias, Letreros y Epitafios en prosa y verso Latino*. Pinciæ anno 1559. in 4. sive Descriptionem exequiarum Caroli Cæsaris Pinciæ celebratarum.

Spem fecerat enarrandi ex munere res Indicas, commentariáque, de Peruanis maximè, pangendi, cujus partem, licet metricam, in schedis ab eo relictam vidimus hoc titulo,

De Rebus Vaccæ-Castri, librum primum versibus endecasyllabis, cum *Strena*, sive nuncupatione ad *Petrum Castrum Quignonium*, qui posteà fuit Hispalensis Antistes, ejus filiū. Incipit. *Dic cæli Vrania decus corusci - Num nosti rutilum Canopum & stellas - Orbis auriferi novi micantes - Australémque polum, viasque vasti - Ignotas maris, Indicásque terras. &c.* Mille quadringentorum versuum opus est, quod Hispali servabat Martinus Vasquius Siruela Chathedralis Ecclesiæ olim Portionarius, eruditione vir præstanti, amicus noster.

Non dubito quin de nostro etiam concepta sint Antonii Quesadæ Iurisconsulti hæc verba è cap. *Quæstionum Iuris XXXI. Vir eruditissimus Christophorus Stella libro nuncupato El Exul, quem jussu Philippi Catholici Regis scholiis, declarationibus, signis ac figuris astrorum summa cum diligentia illustravit, quem nondum typis excusum hic Salmanticæ adservat*. Hæc ille; quæ quidem quò pertineant, conjectari nescio. Vidisse quoque se apud illum *Panegyrica varia*, Schotus annotatum reliquit. Salmanticæ forsan profitebatur, quo tempore vitæ postremum diem incurrit; sepultus quippe in S. Eulaliæ paræciali Ecclesia ejusdem urbis ante annum MDXCIII. ab Ægidio Gundisalvi Davila in *Historia* seu *Theatro Ecclesiastico Salmantino* in fine cap. XXVIII. fuisse refertur.

IOANNES CHRISTOPHORVS DE SVELVES, Aragonensis, in Cæsaraugustanâ Academiâ sacrorum Canonum Professor, & Advocatus celeber edidit -

Decisiones; duobus tomis. Cæsaraugustæ an. 1641. & 1642.

Consiliorum semicenturiam. Ibidem 1642. Hispanéque-

Ilustracion *y defensa del Privilegio de Veinte*.

D. IOANNES CHRYSOSTOMVS DE VARGAS MACHVCA, natus in Aragoniæ regno, ex Advocato Curiæ Cæsaraugustanæ, ac juris civilis in ejusdem urbis Schola ex cathedra, quam Codicis vocant, Professore Locumtenens (proprium nomen muneris est) Curiæ Iustitiæ istius regni, quod per tot annos re ipsâ fuit expertus circa syndicatus ejusdem Iustitiæ Aragoniæ atque ejus Locumtenentium, sive Curiæ Iudicum, formam, & praxim, quæstionésque in hoc difficili ac peculiari hujus gentis negotio quotidie recurrentes, explanare voluit, scribens linguâ vernaculâ -

Consideraciones practicas *para el Syndicado del Iusticia de Aragon, sus Lugartenientes, y otros oficiales*; duobus tomis, Neapoli apud Ludovicum Cavallum anno 1668. in folio.

Hoc nimirum tempore, quo post gesta quoque, extra Aragoniæ regnum, in Sardinia civilis Curiæ Iudicis & Majoricæ Advocati fiscalis, & patrimonialis munera Dicasterium Neapolitanum S. Claræ appellatum jam pluribus annis ex Consiliariis unus literis & probitate morum exornat.

D. IOANNES CHVMAÇERO & CARRILLO, patriâ ex oppido *Valencia de Alcantara* Cauriēsis diœcesis, Francisci regii Castellæ & Cameræ Senatoris filius, S. Iacobi Eques, ineunte hoc sæculo inter sodales Bartholomæani Salmantinæ Academiæ collegii Iuris artem profitebatur, obtentis ex ordine cathedris, quas vocant Codicis, Voluminis & Vesperorum. Post hæc scilicet natum reipublicæ gerendæ virum frequentibus honoribus cumulavit Philippi utriusque III. & IV. Regum nostrorum providentia. Nam primò Granatensis Senator fuit, mox Consilii Ordinū cùm Fiscalis Advocatus, tum Senator, inde etiam Fiscalis in supremo Castellæ Consilio, atque in eo itidem Senator, accedente post aliquot annos amplissimo Cameræ, hoc est, munerum omnis generis, quæ à Rege conferuntur, distributione. Talis erat cum pro gravissimis expediendis ecclesiasticæ rei negotiis Romam anno MDCXXXIII. venire jussus in comitatu Dominici Pimentellii Cordubensis Episcopi honorificentissimâ apud Vrbanum VIII. P. M. Legatione perfunctus est. In reditu, decennio tamen exacto, hoc est, anno DCXLIII. supremum Castellæ Senatum regere, hoc est, summum inter nos togæ munus administrare, præcipitur; ac post aliquot annos eo quoque decedere. Matriti eodem loco, ubi rerum summæ præfuerat, privatam egit vitam, non minori cum laude, quàm olim publicam egerat, doctrinæ, prudentiæ, integritatis in maximis quibusque rebus exercitæ & approbatæ meritis alia adhuc majora pietatis, mundanarum rerum & fastigiorum contemptus, animi magnitudinis & constantiæ merita in conspectu aulæ totius, & cum admiratione omnium, adjungens. Ediderat olim, dum profiteretur Salmanticæ,

Selectarum Iuris Disputationū Dodecadem

dem. Ibidem in 8. Posteà occasione rerum in Portugallia turbatarum.

Pro Legitimo Iure Philippi IV. Hispaniarum & Portugalliæ Regis. in 4.

Natum deinde fuit ab eo in Legatione Romana.

El Memorial de su Magestad Catolica que dieron à nuestro muy S. Papa Vrbano VIII. D. Frai Domingo Pimentel Obispo de Cordoba y D. Iuan Chumacero y Carrillo de su Consejo y Camara en la Embaxada a que vinieron el año de DCXXXIII. incluso en el otro, que presentaron los Reinos de Castilla juntos en Cortes el año antecedente sobre diferentes agravios que reciben en las expediciones de Roma &c. Respuesta que entregò Monseñor Maraldi Secretario de Breves &c. Replica, que entregaron los mismos a su Santidad respondiendo al descargo, que se propuso en cada uno de los Capitulos: octoginta foliis in folio.

Obiit Iulio mense an. MDCLX.

IOANNES CLEMENS, Aragonus, dum in Granata urbe liberalium artium præcepta traderet discipulis, scripsit librum.

Super Prædicamenta Aristotelis cum eorumdem perutili & familiari Textus explanatione, & præcursoriis ad omnem Logicam & Philosophiam præneccessariis quæstionibus: in quo plurima aperiuntur super doctrina Thomæ, Scoti, & Nominalium; Compluti anno 1544. in folio. Civem hunc regni sui agnoscit Vincentius Blascus volum. II. *Historiar. Aragonensium* lib. V. cap. XXXVIII.

D. IOANNES COLOMA, Toparcha de *Elda*, Castelli *de Alicante* in Valentiæ ora maritima Præfectus, Sardiniæ Prorex, edidit.

Decada de la Pasion de Iesu Christo; Cantico de su gloriosa Resurrection, en tercetos; Calari Sardiniæ apud Vincentium Semberinum an. 1576. in 8.

F. IOANNES A CONCEPTIONE, ex *Fresneda* oppido Burgensis diœcesis, fratrum excalceatorum Sanctissimæ Trinitatis Congregationis Hispanæ sodalis, Theologiæ olim Lector, Minister deinde Complutensis collegii, Procurator generalis, cùm hæc scribuntur, in Curia Romana, scripsit.

Compendium operum moralium P. F. Leandri de Sanctiss. Sacramento. Lugduni anno 1660. in 8. ex quinque scilicet voluminibus hactenus in lucem editis.

Ætatem agit LII. annorum.

F. IOANNES A CONCEPTIONE, Lusitanus, ordinis Minorum, scripsit.

Tratado de la Provincia del Algarbe. Cuius ut M.S. meminit Cardosus in *Agiologio* XXIII. April.

F. IOANNES DE CORDOBA, Americanus, ordinis Prædicatorum, scripsit atque edidit.

Vocabulario en lengua Zapoteca: Vulgaris hæc est in Valle *Guaxaca* Novæ Hispaniæ.

Provinciam Novæ Hispaniæ rexit Præfectus circa annum MDC.

IOANNES DE CORDOBA MESSIA, Americanus, Limensis, Societatis Iesu Sacerdos, vir doctus, scripsit, ut refertur in *Iesuitarum Bibliotheca*,

Volumen Regularum & monitorum spiritualium.

IOANNES CORNEJO, Medicus Doctor, Matriti agebat, opúsque artis suæ faciebat, scribens circa annum MDXCIV.

Discurso y despertador preservativo de corrimientos, y enfermedades dellos: Ad Clementem VIII. Papam. Itémque.

Discurso particular preservativo de la gota: ad Philippum II. Hispaniarum Regem. Item *Otro Discurso preservativo de la gota: modo del oro potable: virtudes del Lentisco*. Matriti simul in 4.

D. IOANNES CORTES, scripsit.

Apologia por la Medicina. Matriti anno 1618.

IOANNES CORTES DE TOLOSA, Matritensis, ex familia regia Palatina, scripsit.

Lazarillo de Manzanares; y cinco novelas. Matriti apud Alphonsum Martinum an. 1620. 8.

Discursos morales de Cartas y Novelas. Cæsaraugustæ apud Ioannem de Lanaja 1617. 8.

F. IOANNES DE COSCOJALES, Cantaber, ordinis Eremitarum sodalis, reliquit scriptam diligenti quamplurium annorum industriâ.

Historia de Viscaia, Alaba y Guipuscoa: quam constare non minùs mille & quadringẽtis chartæ foliis affirmavit mihi Dom. Iosephus Pellizer de Tovar regius Chronographus, asservarique in monasterio ordinis Eremitarum Villæ, ut vocant, *de Bilbao*.

IOANNES COSTA, Aragonensis, vir non solùm humanioris totius literaturæ, sed & utriusq; juris eximiè peritus, circa annum superioris sæculi LXXVIII. Rhetoricam docebat artem Salmanticæ. Hinc Cæsaraugustam evocatus in hac schola civile jus profiteri cœpit renunciatus jam Academico stylo legum Doctor. Diem verò suum interim obeunte Hieronymo Blanca, qui in conscribendę patriæ Historiæ munere Hieronymo Çuritæ V. C. successerat, nomen suum inter competi-

petitores vacantis honorificentissimi loci nō solùm Costa dixit, sed egregio specimine sui edito in eo, quem *De conscribenda Historia* commodùm publicavit, libro Aragonensibus, ut vocant Deputatis, sive reipublicæ Administratoribus ante alios se probavit, cujus industriæ ac fidei hæc res committeretur. Tertium ergo á Çurita egit istius regni Chronographum: scripsitque -

De conscribenda rerum Historia, libros duos; quibus continentur totius Historiæ Institutionis brevissima & absoluta præcepta. Cæsaraugustæ anno 1591. 4. typis Laurentii de Robles.

Orationem in laudem literarum habitam in Academia Cæsaraugustana. Ibidem ann. 1587. in 8.

De utraque Inventione Oratoria & Dialectica, libellum. Pampelone apud Thomam Porralium an. 1570. 8.

Vernaculo item idiomate -

El Gobierno *del Ciudadano*. Salmanticæ priùs, deinde Cæsaraugustæ an. 1584. in 8. Latinum prodiit opus interprete Adamo Preyelio Germano, unà cum *Joannis Marnixii* Baronis Potæi è Gallico *Institutione viri publici*, alteriúsque, nescio cujus ex Italico *Institutione viri Aulici*, nuncupatum ipsum *Institutio viri privati*. Francofurti an. 1647. in 8. de quo Interpres in præfatione: *Dedit Hispania hunc libellum* (ait) *ad modum videlicet Iusti Lipsii in Politicis, nisi quod authores suppressit, & omnia aliena arte fecit sua*. Et mox *Eo autem plausu est exceptus ab ipsis incunabulis, ut Gallos in admirationem, atque adeò amorem sui excitarit, domi licèt divites istius supellectilis. Hinc sua veste amicierunt, quæ patriæ parum cederet*. Vertit & ipse in Hispanicum, ut nonnusquam lego,

Los Dialogos *de Amor de Leon Hebreo*. Historica alia de sui temporis rebus latent.

F. IOANNES DE COVEÑA, fratrum Minorum sodalis, dedit ad Duumviros & Senatum oppidi *Almonacir de Zurita* Calatravensis ordinis, populares fortè suos,

Arte de regir *la Republica, o buen regimento de pueblos*. Scripsit quoque -

Remedio *de Pecadores*. Compluti apud Sebastianum Martinez 1572. in 12.

F. IOANNES A CRUCE, Talaverensis, Dominicanus ex ampli istius ac nobilis municipii domo, initio hujus sęculi floruit studio maximè moralis Theologię, diversus quidem ab alio cognomine, ejusdémque ordinis Prędicatorum sodali, sed antiquiore. Commentatus est -

De Statu Religionis, & de Privilegiis, quibus à Summis Pontificibus est decoratus, Epitomen. Matriti 1613. 8. Coloniæ 1619. Venetiis apud Ioan. Guerrilium anno 1620. Posteà edidit -

Directorium Conscientiæ, duabus partibus. In prima per ordinem præceptorum Decalogi agitur de omnibus materiis moralibus, in secunda de Sacramentis. Matriti anno 1620. in 4. Toletique 1624. in 4. tandem Matriti in fol. an. 1648. addito *Barnaba Gallaci* ejúsdem ordinis *Tractatu de Conscientia*. Opus authori suo triginta annorum studiis constitit, veréque nucleum continet totius doctrinæ moralis S. Thomæ.

F. IOANNES A CRUCE, ordinis Prædicatorum, quem in Matritensi Monasterio fuit amplexatus, in Portugallia diu substitit domesticorum quibusdam Præfecturis occupatus, religione autem doctrinaque admodum venerabilis, laudatus eo nomine ab Antonio Senensi æquali & noto. Scripsit -

Chronica *de la Orden de Predicadores*. Olisipone anno 1567. in folio. priorem scilicet operis totius portionem: secundum namque hujus volumen Salmanticam ad suos remisisse, ut ederetur ibi, affirmat Senensis.

Dialogo *sobre la necessidad, obligacion y provecho de la oracion, y de las obras virtuosas y santas ceremonias que usan los Christianos; con un sermon de San Chrisostomo sobre el Psalmo XLI. y un Tratado de Vincencio Lirinense, que hazen al proposito del Dialogo, trasladado por el mismo autor*. Salmanticæ apud Ioannem de Canova an. 1555. in 4. Húncque ab authore ipso fuisse in Latinum sermonem conversum Antonius Senensis ab eodem coràm accepit. Vertit etiam è Latino -

La Historia *de la Iglesia, que llaman Ecclesiastica y Tripartita*; (quæ *Cassiodori Senatoris* est è tribus Gręcis Chronographis *Socrate, Sozomeno & Theodoreto* desumpta) ad Ioannem Lusitaniæ Regem III. Hæc bis commissa fuit prelo, cum absque nomine authoris, Olisipone ann. 1541. in fol. tum Conimbricæ eo jam ostenso an. 1554.

Suma *de los Mysterios de la Fee de Fr. Francisco Titelman*; cum aliis. Salmanticæ apud Andream de Portonariis ann. 1555. 8. Inter hæc legitur. *Una carta de Eucherio Obispo Lugdunense a Valeriano, en que le amonesta el menosprecio del mundo*. Quam adtexuit Ludovicus Granatensis suis operibus post illud *Guia de Pecadores* nuncupatum, laudato interprete Crucio.

Treinta *y dos Sermones, en que se declaran los mandamientos de la Lei de Dios y articulos de la Fee y Sacramentos*. Compluti an. 1568. in 8.

F. IOANNES DE CRUCE, vulgò DE LA CRUZ, natus in oppido non ignobili Castellæ veteris *Ontiveros* diœcesis Abulensis, Carmelitis aggregatus fuit Medinæ Campi jam inde quasi initiatus strictissimæ illi monachatus formæ, quam sequenti tempore & obser-

observavit ipse, & quasi princeps & author fuit, saltem exemplar aliis, ut observarent. Huic enim magna illa reformatrix Theresia de Iesu, quæ divinitus animata revocavit in usum primitivâ observantiæ strictioris regulam, primo imposuit, ut aliis dux, & instrumentū esset spiritualem vitam sub asperrimâ ista, cui hodie subjacent Carmelitæ nudipedes, vivendi normâ seriò & alacriter persequendâ. Cujus eximiam sanctitatem comprehendere brevi elogio vix est ut debeam, cum pro omnibus sit Sanctæ Fundatricis hoc testimonium eidem factum. *Ioannem* scilicet dicebat *unum esse ex purioribus & sanctioribus animabus, quas Deus in sua haberet Ecclesia, qui & ditissimos divini luminis, puritatis ac cælestis Sapientiæ thesauros ei infuderat*. Scripta ejus altissimam cœlestium bonorum cognitionem, ac perfectissimam terrenorum omnium suique ipsius renuntiationem continent, ac præ se ferunt eáque speciali quodam mysticæ Theologiæ charactere notata miris modis pietatem sui authoris manifestant, aliorum promovent. Hæc scilicet,

Subida del Monte Carmelo; tribus libris; sequitúrque ejusdem argumenti & excellentiæ -

Noche obscura del Alma, duobus libris; sive de munienda undique via ad perfectam spiritus cum Deo unionem. Consequitur aliud-

Llama de Amor viva, nuncupatum opusculum: itémque -

Cantico espiritual *entre la Alma y Christo su esposo con su declaracion*. Matriti hæc simul apud hæredes Viduæ P. de Madrigal anno 1629. in 4. priúsque Barcinone apud Cormellas 1619. 4. Italicè dedit omnia hæc opera Alexan. à Iesu ejusdem instituti Leonis XI. Papæ consobrinus; Latinè quoque Andreas à Iesu Polonus, Coloniæ apud hæredes Bernardi Gualteri *1639*. 4.

Sāctissimè obiit diē suum Vbetæ in Bœtica XIV. Decemb. MDXCI. ætatis suæ XLIX. religiosæ Reformatorum professionis XXIII. Corpus ejus Segoviam translatum & honorificentissimo collocatum à sodalibus tumulo honorem solemnis Apotheosis quotidiè expectat. Reliqua dabit ejus Historicus Hieronymus de S. Iosepho ejusdem familiæ.

IOANNES DE LA CRVZ. Quære MARTINVS DE BONILLA.

IOANNES DE CVELLAR, Iesuita, reliquit Salmanticæ, ubi mortuus fuit anno MDCXXXV.

Commentarium in IV. prima capita Evangelii secundum Ioannem.

IOANNES DE LA CVESTA, natus in oppido *Valde-munio-fernandez*, ludi Magister, ut credere par est, publicavit -

Tratado para enseñar *a leer y escrivir, y ortografia*. Compluti apud Ioannem Gratianum an. 1599. in 4.

IOANNES DE LA CVEVA, Hispalensis, versificatoriâ arte notus, carmen de quaque re pangebat, ut Ovidium imitaretur, cui erat deditissimus. Prostant ab eo -

Coro Febeo *de Romances Historiales*. Hispali anno 1588. in 8. Hujusmet operis partem alteram, sive posteriorem, penes me habeo, & quidem manu ipsius authoris, quod in ora libri adnotatum voluit antiquus aliquis possessor, exaratam.

La Conquista *de la Betica*; heroicum poëma XXV. libris constans. Hispali apud Franciscum Perez anno 1603. in 8. Diversum est ab his volumen aliud variorum carminum hac inscriptione -

Obras *de Iuan de la Cueva*. Hispali an. 1582. 8.

Comedias, *prima parte* ann. 1588. 4. ibidem apud Ioannem Leon.

F. IOANNES DE ÇARAGOZA DE HEREDIA, Dominicanus Orcelitani (*Orihuela* regni Valentiæ Episcopalis urbs *Orcelis est*) monasterii alumnus, Rectórque collegii ejusdem urbis, S. T. Magister; edidit vernaculè -

La vida *de Sor Maria Raggi de la Tercera orden de Santo Domingo*. Orceli, seu Oriolę apud Augustinum Martinez ann. 1612. in 8. Quem librum, ut audio, Gallicè aliquis, deinde Latinè vertit Arnoldus Raissius Duacensis, Duacique edidit 1621. 8.

In vivis erat eo tempore, quo Alphonsus Fernandez *Dominicanos* laudabat *Scriptores*.

IOANNES DE CERAM, inter Scriptores, qui Matrito sunt oriundi, aut saltem Matriti scripserunt, annumeratur à Ioanne Petri à Montalbano elucubrasséque dicitur -

Apologia *por los Santos Lugares de Gerusalem*. Nec non & super *Martyrologium Romanum* plura volumina.

F. IOANNES DE LA CERDA, patriâ ex oppido *Tendilla* Toletanæ diœcesis, sodalis Franciscanus provinciæ Castellæ, scripsit -

Vida politica *de todos los estados de las mugeres*. Compluti anno 1599. 4. apud Ioannem Gracian.

IOANNES CEVERIO DE VERA, Canariensis, ex Insula Fortunatarum principe, Petri Veræ abnepos Insulę hujus sub Regibus Catholicis Ferdinando & Isabella expugnatoris; quadraginta jam natus annos ex milite apud Americanos Sacerdos factus, cùm in Hispania, tum Romæ Clementis Papæ VIII. Acolytus hæsit, usque dum sacra Palestinæ loca lustrandi desiderio incensus, bonâ

boni Pontificis veniâ eò profectus est, scripturus in reditu.

Viage de la *Tierra Santa, descripcion de Gerusalem y del santo monte Libano, con relacion de cosas maravillosas* &c. Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1597. 8. Hujus quoque est.

Vn Dialogo *contra las Comedias, que oi se usan por España*: ad Ioannem Alphonsum Moscosum Præsulem Malacitanum. Malacæ 1605. 8.

Obiit Olissipone ann. MDC. cum fama sanctitatis: de quo videre opus est Georgii Cardosi *Agiologium Lusitanum* volum. II. April. XX. die.

F. IOANNES DE CISNEROS, Benedictinus monasterii Carrionensis S. Zoili, scripsit ita inscriptum opus,

Noticias Benedictinas: in quo præcipuè agitur de Sacerdotio S. Benedicti.

Denatus fuit anno MDCLIII. Idem fortè cum eo, qui sequitur.

F. IOANNES DE CISNEROS, Benedictinus, Abbas monasterii Deiparæ Virginis del Espino, librum scripsit.

De la Antiguedad *de la Sagrada Imagen de Nuestra Señora del Espino*; quam contendit sub advocatione Virginis immamaculatè conceptæ olim jam cultam, enumeratis inde Benedictinis monachis CCXXXVI Immaculatæ Conceptionis assertoribus. Pertulit de eo ad Petrum Alvam, qui meminit in *Militia Conceptionis*, D. Antonius Lupian Zapata.

F. IOANNES DE CIVDAD RODRIGO, ordinis Mercenariorum, edidit.

Coplas varias: sacra, ut credere par est, carmina. Cæsaraugustæ anno 1509. vidit D. Thomas Tamajus.

D. IOANNES CIVICO, Cantalapetrensis, ex milite ordinatus Manilæ in Luzonia insula Sacerdos, studiisque eodem in loco deditâ operâ, hujus Ecclesiæ Thesaurarium, sive Cantorem, nec non & Vicarium sui Pontificis egisse dicitur, Mathematicisque disciplinis, variâque eruditione, præstanti ad hęc ingenio floruisse. Scripsit.

Discurso *sobre los Privilegios de las Religiones de las Indias*. 1623. 4.

Discurso *sobre una Carta para su Santidad, que en lengua Latina se inprimiò en Madrid año de MDCXXVIII. fecha en Omura ciudad del Iapon el de MDCXXIV. de la qual an hecho autor al Padre Fr. Luis Sotelo martyr glorioso del Iapon*.

In Hispaniam rediens pro Ecclesiæ suæ negociis anno MDCXXV. fortè scripsit, quæ inedita vidimus, annotata quædam pro defensione *Flavii Lucii Dextri* adversus *Melchiorem Sernam* Hispalensem, quem suo loco laudamus. Has schedas Rodericus Caro Hispali adservabat vivens.

IOANNES DAMETO, Majoricensis, Iuris utriusque Doctor, regni sui Chronographus, scripsit diligenter.

Historia *general del Reino Balearico*. Majoricæ apud Gasparem Guasp. 1633. in f. Pertinet hæc usque ad annum MCCCXI. sive mortem Iacobi II. Majoricarum Regis: reliqua desiderantur.

D. IOANNES DAZA & BERRIO, Segoviensis, in Seguntina urbe & collegio S. Antonii de Porta-cœli togatus sodalis, ad S. Martinum Vallis-ecclesiarum proprius Parochus; Sanctimonialibus S. Elisabethæ Matritensibus à sacro erat munere conscientiam expiandi, cum scripsit.

Tesoro de Confesores *y Perla de la conciencia para todos estados*. Matriti anno 1648. 4.

IOANNES DESSI, Dertosanus presbyter, ejusdémque urbis almæ Ecclesiæ Sacerdotio dives, ne una Gallia primæ mundi ac temporum hebdomadis scriptam carmine Historiam Guilielmi Sallustii viri doctissimi jactaret, pro virili nostro sermone iteravit hoc opus producens.

La Divina Semana, *o siete dias de la Creacion del Mundo en otava rima*. Barcinone an. 1610. in 8.

IOANNES DIAZ DE ARZE. Hujus appellationis homini inscriptum opus novi, cujus hic titulus.

Expositivi Quæstionarii Liber XLIX. de studio Bibliorum, Mexici editum 1648.

IOANNES DIAZ DE LA CALLE, in Secretario Mexicanarum rerum Senatus Indici Matritensis, ut vocant, Officialis major, seu primus, curiosè elaboravit, atque edidit.

Memorial *y noticias sacras y reales del Imperio de las Indias Occidentales: comprehendelo ecclesiastico y secular, politico y militar, que por la Secretaria de la Nueva España se provee* &c. Matriti 1646. 4.

IOANNES DIAZ FREILE, apud Indos Occidentales scripsit centum & amplius ab hinc annis.

Sumario compendioso *de las quentas de plata y oro, que en los reinos del Piru son necesarias a los mercaderes*. Mexici anno 1556. in 4.

IOANNES DIAZ DE FVEN-MAIOR, Calatravensis eques, Commendatariúsque *de Havanilla* Regum nostrorum à negotiis Castellæ & Camerę Senator, reliquit in schedis.

Ano-

Anotaciones *sobre todas las Historias de España*; quas penès se habuit Gundisalvus Argote de Molina operis de *Nobilitate Bætica* scriptor clarus.

Apuntamientos varios *de linages de España* M. S. extat in Bibliotheca *D. Hieronymi de Mascareñas* Segoviensis Episcopi.

IOANNES DIAZ RENGIFO. Vide DIDACVS GARZIA RENGIFO.

IOANNES DIAZ DE VILLEGAS, ignotum aliunde nobis viri nomen, nisi quòd in Ecclesiæ Cathedralis Patavinæ Bibliotheca, referente Ioanne Philippo Thomasino in *Bibliotheca Patavina*, M. S. codex est, quo hęc continentur. *D. Thomas de Rationibus fidei ad Cantorem Antiochenum*: *De immortalitate animæ Ioannis Didaci à Villegia*: & *vita Pompeij ex Plutarcho, interprete Iacobo Angelo*.

IOANNES DE DICASTILLO, Hispanis parentibus Neapoli ortus, optimo jure noster est origine, studiorúmque culturâ; quippe Philosophiam atque Theologiám apud nos Murciæ ac Toleti docuit, laureámque solemnem ex professione istâ reportavit. Nempe antequam Siruelæ Comitissam ministerei à confessionibus in Germaniam sequeretur, quæ quidem Mariæ Augustæ Imperatricis post-futuræ, tunc Serenissimæ Vngarorum Reginæ, præfuit cubiculo. Ibi per otium morales & scholasticos Tractatus cōscripsit, qui non mediocriter laudantur: scilicet-

De Iustitia & Iure, caterísque virtutibus cardinalibus, libros duos, Antverpiæ 1641. in folio.

Tractatus duos, De juramento, perjurio & adjuratione, necnon & de censuris, & pœnis ecclesiasticis. Ibidem apud Iacobum Meursium in folio 1662.

De Sacramentis, tria volumina. Ibidem 1652. in folio.

De Incarnatione, duo volumina. Ibidem 1642. in folio.

Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Ecclesiastico Calagurritanæ Ecclesiæ*, Calagurri natum, ac Ferdinando II. Imperatori à confessionibus fuisse temerè affirmavit.

IOANNES DOLZ, Aragonensis, in Gallia literas, quæ ab Hispaniæ finibus exulabant, parum tamen prospero Musarum tempore, præsertim Philosophicas, fuit professus, scribens-

Syllogismos & Disceptationes de Summulis. Parisiis in folio.

Cunabula omnium ferè scientiarum, & præcipuè Physicalium difficultatum, in proportionibus & proportionalibus. Montalbani 1515. Sed non hinc hauriendam Philosophiam, quemadmodum nec ex libris aliorum Hispanorum hujus notæ ac temporis, qui ævo illo barbaro in Gallia summi audiebant Philosophi, jam ex quo in media luce vivimus bonarum disciplinarum, omnibus exploratum est.

F. IOANNES DE DVEÑAS, ordinis Minorū, quem *Bibliotheca* istius ordinis author elogio donat insignis concionatoris, opus edidit vehementer laudatum à viris doctissimis, scilicet-

Espejo de consolacion de tristes; sex partibus; quæ quidem mox in duo volumina contributæ sunt. Hispali 1543. in 8. Barcinone apud Iacobum Galban 1580. & 1589. Compluti apud Ioannem Gratianum; Medinæ Campi apud Ioannem Boier: Toleti etiam 1591. in folio. Gallicè hoc opus loqui fecit Franciscus Belleforest, produitque Parisiis ex officina Gervasii Mallot 1583. in 8. & Latinè Ioannes Degue excusum similiter Parisiis anno antecedenti 1582. Ejusdem est etiam-

Remedio de Pecadores, por otro nombre, Confessionario. Pinciæ 1545. in 4. apud Ioannem de Villaquiran; Toleti 1546.

D. IOANNES DVRAN DE TORRES, Hispalensis, Ioannis Advocati ejusdem urbis patria Zafrensis filius, Salmanticę doctus civilia, & canonica jura, omnémque humanitatem, unà cum Eminentissimo S. R. E. Cardinali Dominico Pimentellio venit Romam, Iurisconsultus Theologo ab studiis & consultationibus Canonicis; in qua urbe Græcum sermonem seriò addiscens, edidit eruditione Latinâ & Græcâ satis ornatam-

De Postliminio inter liberos, fœderatósque populos Critico-Iuridicam Dissertationem, ad Proculum in L. Non dubito VII. D. De Captivis & postliminio reversis. Romæ apud Vitalem Mascardum 1655. in 8. In patriam redux, Arabicæ linguæ studio applicuit animum, vertitque ex ea lingua in Hispanam-

Abvvalid Ben Shacenas *Chronicon generale*; quod nondum vidit lucem. Obiit namque in flore ipso ætatis semiportione Hispalensis Ecclesiæ ab Alexandro VII. Pontifice Max. sibi olim datæ eâm renunciasset, reservatâ sibi congruâ pensione, XII. Novembris MDCLXII. deliciæ, medulláque humanitatis & Gratiarum, magno sui desiderio iis relicto, qui literas & bonam mentem in pretio habent.

D. IOANNES DE ECHALAZ, Navarrus ex *Muruzaval* oppido diœcesis Pampilonensis, Theologiæ Professor Salmantinus, ibique ad S. Bartholomæi sodalis primùm, deinde Cathedralis Ecclesię Canonicus, MDCXLV. Mindoniensis, anno autem DCXLVII. Calagurritanus creatus Episcopus, edidit-

Philosophiam, seu *Cursum Philosophicum*,

tum. Lugduni 1655. in folio. Obiit Calagurri anno 1657.

IOANNES DE LA ENZINA, Salmantinus, musicæ artis cognitione, Poëticæque amore suo tempore non ignobilis, Romæ in Curia Pontificiorum fuisse dicitur cantorum Præfectus, sivè Magister, atque in remunerationē officii laudabiliter præstiti Prior creatus Legionensis Ecclesiæ. Peregrinatus est aliquando in Palestina, sive, ut vocant, Terræ Sanctæ locis in comitatu & familia D. Federici Afan de Ribera Tarifæ Marchionis; unde reversus, carmine comprehendit piam hanc expeditionem versibus dodecasyllabis eo metri genere, quod *Estancias & Coplas de arte maior*, communiter audit, unà cum descriptione ejusdem itineris per eumdem Tarifæ Marchionem vernaculo sermone cōposita, quam habemus Olissipone editam 1580. 4. Obiit in patria, jacétque in Cathedrali Ecclesia sepultus, ut refert Ægidius Gonzalez Davila in *Histor. Salmant.* lib. III. cap. XXII. Carmini nomen fecit in prima editione -

Tribagia, *ò via sagra de Hierusalem*. Romæ 1521. in 8. Extat quoque -

Cancionero; *con otras cosas en verso, a los Reies Catolicos*. M.S. in fol. vidit *D. Thomas Tamajus*.

IOANNES DE ENZINAS, nescio quis, scripsit -

Dialogo de Amor. Burgis anno 1596. in 16.

IOANNES DE ESCOBAR, scripsit -

Romancero *Historial del Cid*. Compluti anno 1612. in 8.

IOANNES DE ESCOBAR DEL CORRO, natus in oppido *Fuente de cantos* Hispal. diœcesis, Hispali in S. Mariæ de Iesu collegio & universitate juris scientiam professus fuit sodalis togatus, Decretorúmque rexit cathedram. Hinc evocatus, ut rebus & negotiis Sancti Officii ac fidei nostræ tuendis præesset, Inquisitor primùm Ellerenensis, deinde Murciensis, necnon & Cordubensis, ac tandem supremi sacrarum Religionis causarum Senatus Fiscalis, uti vocant, Promotor fuit assumptus; vir juris egregiè sciens, & qui magno argumenti compendio scripsit -

Tractatum bipartitum de puritate & nobilitate probanda secundum Statuta Sancti Officii Inquisitionis, regii Ordinum Senatus, S. Ecclesiæ Toletanæ, collegiorum, aliarúmque communitatum Hispaniæ, ad explicationem regiæ pragmaticæ sanctionis Philippi IV. Hispaniarum Regis, die X. Februarii anno MDCXXIII. latæ; adjungitur vulgari sermone. *Instruccion breve y sumaria para los Comissarios y Notarios de las informaciones de limpieça*. Lugduni sumptibus Laur. Durand. 1637. fol. Item edidit-

Tractatus tres selectissimos & absolutissimos. I. De utroque foro, in quo ostenditur nullam differentiam adesse inter forum conscientiæ & forum exteriorem, saltem in fine præcipuo & substantia utriusque, nisi per accidens.

II. De Confessariis sollicitantibus pœnitentes ad venerea, ad explicationem Constitutionis Gregorii XV. circa hanc rem editæ XXX. Augusti MDCXXII.

III. De Horis Canonicis & Distributionibus quotidianis. Hi tres Tractatus duobus tomis prodierunt Cordubæ 1642. in folio. Accessit -

Antilogia adversus D. Franciscum de Amaia pro vero intellectu Statuti majoris Collegii Conchensis.

Obiit Matriti.

IOANNES DE ESPAÑA, regius Haraldus, edidit -

Ordenanças *del Tuson de oro*. M.S. in Bibliotheca D. Garsiæ de Salcedo Coronel amici nostri.

IOANNES DE ESPINOSA, Belforadensis, quod in Rioxæ tractu oppidum est, in domo Ferdinandi Alarconis illius, qui Caroli Regis Hispaniarum auspiciis rei militaris gloriâ maximè claruit, educatus, secretorúmque illius & curæ rei patrimonialis ante alios particeps; Caroli deinde, ac Philippi filii Regum tam bello, quàm pace fidus minister extitit. Prodire in lucem Græco nomine Hispanicum opus fecit,

Ginæcepænos; sive Dialogo en laude de las mugeres; ad Mariam Serenissimam Caroli V. filiam. Mediolani 1580. in 4. Meminitque ibi alterius operis, quod appellare itidem Græcè voluit, hactenùs nobis invisi, scilicet -

Micracanthos; variis exemplis rerum naturalium mores instruens. *Plusquam sex etiam Proverbiorum millia* tum observata, tum à se inventa in. tertium alium librum contribuisse, Hieronymus quidam Serranus, qui ad *Ginæcepænon* præfatur, descriptâ Espinosæ vitâ & muneribus gestis, author est. Forrasse & hujus sunt *Commentaria* vernacula in *Sacrobusti Sferam*, unà cum Ioannis Martini à Poblacion opere *De Usu Astrolabii* edita an. 1550. in 8.

IOANNES DE ESPINOSA SALAZAR, presbyter, scripsit -

Espejo *del Alma christiana*. Matriti anno 1617. in 8.

IOANNES DE ESQVIVEL NAVARRO, Hispalensis, artem hodiernæ saltationis musicæ, quam ab Antonio Almenda regio ejusdem Professore, ac Philippi Regis IV. præceptore didicerat, scripto comprehendit non insci-

inſcitè in eo libro, quem ſic notavit,

Diſcurſos ſobre el arte del Dançado y ſus excelencias y primer origen, reprobando las acciones deshoneſtas. Hiſpali 1642. in 8.

F. IOANNES DE ESTRADA, aliàs DE LA MADALENA, natus, ut ſuſpicor, in Civitate-regali provinciæ Caſtellæ novæ, Ioannis Alphonſi de Eſtrada, qui nuper adinventæ ac ſubjugatæ Septemtrionali Americæ Gubernator præfuit, filius, ordinis Prædicatorum provinciæ Mexicanæ, clarus admodum religioſis virtutibus, vertit in vulgarem Caſtellæ ſermonem, edidítque in ea provincia primum, quod in ea typis commiſſum fuit, opus. Scilicet ex Latino in vernaculum tranſtulit-

El Libro de S. Iuan Climaco, *vulgarmente llamado Eſca'a del Paraiſo*. Mexici apud Ioannem Paulum.

Denatus fuiſſe dicitur anno ſuperioris ſæculi LXXIX. Auguſtinus Davila Padilla in *Hiſtoria* hujus *Prov. Mexicanæ* lib. II. c. LVII. author eſt.

IOANNES EVSEBIVS NIEREMBERG, Matritenſis, patre Tirolenſi, matre Bavara natus an. MDXCV. in ſodalitate Ieſuitarum, cui ſe addixit Salmanticæ puer, literis Iuriſprudentiæ dum vacaret, altiori doctrinâ, veráque ſapientiâ, quâ ſæculum & ſæcularia omnia ſpernuntur, utiliùs imbuendum, clariſſima emicuit & ardentiſſima pietatis, fructuoſiſſimæque ad pietatem invitantis, eámque dirigentis Theologiæ fax. Matriti majorem partem vitæ egit, ibique in collegio Imperiali, ſeu Academia Matritenſi primus fuit naturalis Hiſtoriæ Lector deſignatus, deinde ſacras quoque literas docuit. Maximè tamen formandis hominum moribus & inſtillandæ erga Deum pietati vires ingenii atque eruditionis copiam addixit. Per omnes enim diſciplinas & artes pervagatus, Philoſophiæ totius, cùm Ethnicæ, tum Chriſtianę pręceptis imbutus, cognitioníſque ſacrorum Bibliorum atque profanæ Hiſtoriæ affatim dives, eò majoribus & inſtructioribus copiis bellum cum vitiis perpetuum geſſit, Chriſtianarúmque omnium virtutum fines longè latéque libris editis in fidelium pectoribus propagavit, doctrinæ aſceticæ præceptor eximius & paucis comparandus. Quare ejus hodie libri vulgares, qui ſalutis noſtræ negotium promovent, utriuſque ſexus gentis noſtræ hominibus vix è manibus ac ſinu effluunt; communicarique jam exteris, ſuâ cujuſque linguâ, æquali, ut credere par eſt, compendii & fructus expectatione cœperunt. Omnia hujus viri clariſſimi opera partim ſunt Latina, partim vulgaria. Latina hæc,

De Arte voluntatis lib. VI. in quibus Platonicæ, Stoicæ & Chriſtianæ diſciplinæ medulla digeritur, ſucco omni politioris Philoſophiæ expreſſo ex Platone, Seneca, Epicteto, Dione Chryſoſtomo, Plotino, Iamblicho & aliis. Accedit-

Hiſtoria Panegyrica de tribus Martyribus Societatis Ieſu in Vrugay pro fide occiſis. Lugduni 1631. in 8.

Theopoliticus, ſive brevis elucidatio, & rationale divinorum operum, atque providentia humanorum. Antverpiæ apud Balthaſarem Moretum 1641. in 8. Ex tribus his libris, aliíſque ineditis ad illud uſque tempus coaleſcit-

Doctor Evangelicus ex variis ſelectíſque opuſculis. Lugduni apud Franciſcum Comba 1659. in folio.

Sigalion, ſive de Sapientia Mythica, libri VIII. Matriti ex typographia regia anno 1629. in 8. deinde cum *Stromatum* opere 1642. in folio.

Stromata Sacræ Scripturæ; in quibus enarrantur, explicantur & illuſtrantur variorum, ſive virorum, ſive fœminarum Sacræ Scripturæ vitæ & Hiſtoriæ cum commentationibus moralibus. Adjunguntur-

Nomoglyphica, hoc eſt, plures Gnomæ morales, item *Sigalion* uti diximus. Lugduni apud hæredes Boiſſat & Laurent. Aniſſon. anno 1642. in folio.

Doctrinæ Aſceticæ, ſive ſpiritualium Inſtitutionum Pandectæ juxta religioſa inſtituta, maximè ordinum mendicantium & conſtitutiones Societatis Ieſu. Ibidem 1643. fol.

Homiliæ catenatæ, ſive collectanea ex vetuſtis Patribus, ſacris Doctoribus & eruditis Scriptoribus; ſimúlque;

Erotematum curioſæ lectionis (ſive Problematum ad Plutarchi exemplum) Decades XXII. Lugduni apud Ioannem Baudrand. 1646. in folio.

De Origine Sacræ Scripturæ libri V. in folio.

Hiſtoria Naturæ, maximè peregrinæ. Antverpię apud Balthaſarem Moretum anno 1635. in folio.

De Adoratione in ſpiritu & veritate, lib. IV. Antverpiæ 1631. incluſi deinde in *Doctore Evangelico* ſuperiùs memorato.

De perpetuo objecto feſti Immaculatæ Conceptionis Virginis Mariæ. Valentiæ apud hæredes Chryſoſtomi Garriz 1653. 4.

Theoria compendioſa de ſoluta veritate concepta Deiparæ abſque labe originali ex canonicis atque orthodoxis fundamentis. unáque-

Sacroſyllabus de explicata ab Eccleſia & Patribus Scriptura pro Immaculata Conceptione. Valentiæ apud Bernardum Nogues 1656. in 8.

Exceptiones Concilii Tridentini pro omnimoda puritate Deiparæ expenſi. Antverpiæ apud Moretum 1656. in 8.

Diſſertationes epiſtolicæ de eodem myſterio; ſimul cum ſuperiore opuſculo.

Tro-

Trophea Mariana, seu de Victrice misericordia Deiparæ patrocinantis hominibus exquisitissimis SS PP. sententiis, rarissimis historiis, selectissimis moralis doctrinæ præceptis, & inusitatis per ejus simulacra perpetratis miraculis mirificè illustrata, libris VI. Antverpiæ 1655. in folio.

De Consecratione in azimis, & carne Deiparæ sine fermento Adæ Apologetica Dissertatiuncula. ibidem.

De Virginitate Sanctissimæ Dei Matris superadmiranda, superexcelsa & Deum decente, ultra leges naturæ & virtutis moralis, comprobante immaculatam ejus Conceptionem etiam passivam Apologetica Dissertatio. Antverpiæ simul cum *Trophæis*.

Supplex libellus pro immaculata B. Virginis Conceptione, & pace Christianorum Principum, ad Sanctissimum Alexandrum Septimum. Omnia hæc *Parthenicorum operum* titulo insignia prodierunt 1659. in folio ex officina quadam Lugdunensi.

Addit *Bibliotheca Societatis* author, quos non vidimus,

Psalmos Salomonis è Græco Latinè versos, notisque illustratos.

Hispana autem opera hæc;

Obras y dias; *Manual de Señores y Principes, en que se propone con su pureza y rigor la especulacion y exequcion politica economica y particular de todas virtudes.* Vt Hesiodum redderet Christianum, qui ἔργα καὶ ἡμέρας, *Opera & dies*, cuidam libro inscripsit. Matriti 1628. Recognovit, addidit atque iterum edidit author ibidem anno 1641. in 4. unà cum-

Centuria *de Dictamenes prudentes.*

Pratica *del Catecismo Romano y Doctrina Cristiana.* Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1640. in 4. Ibidem 1642. in 4. Italicè prodiit Romæ 1658. in 8.

Diferencia *de lo Temporal y Eterno.* Matriti non semel. Qui liber auro contra non carus, & cui inter cæteros palmam defero, Latinus prodiit anno 1654. in 24. & Italicus Venetiis 1656.

Vida divina *y camino real para la perfeccion.* Matriti 1633. in 4. & 1635. unà cum *Vita Petri Canisii.* Latinè vertit Martinus Sibenius Iesuita, atque edidit Monasterii Vvestphalorum 1642. in 16. Belgicè quoque Andreas de Boeie similiter Iesuita anno 1640.

Prodigio del Amor divino *y fineza de Dios con los hombres.* Matriti apud Ioannem Sanchez 1641. in 4.

De la Adoracion *en espiritu y verdad*: interpretatio Hispana operis Latini jam relati; simúlque-

Tratado *de la Constancia en la Virtud.* Matriti 1647. in 4.

Hermosura de Dios. ibidem .... in 4.

Avisos espirituales *para conformar su voluntad con la de Dios, y conservar la paz de l'alma.* Ibidem ...... Gallicè prodiit Parisiis 1644. 8. & 1645. in 12.

Dictamenes *de Espiritu.* Hoc opusculum post primam editionem Hispanam Mexici subjecit iterum prelo D. Ioannes Palafox & Mendoza Angelopolitanus Episcopus anno 1642.

Cielo estrellado *de Maria.* Matriti 1655. in folio.

Epistolas. Emmanuel de Faria & Sousa, Eques Iesu Christi, Lusitanus, collegit atque edidit Matriti 1649.

Causa y remedio *de los males publicos.* Ibidem apud Franciscum de Robles, anno 1642. Gallicè prodiit Lugduni 1644. in 8.

Corona virtuosa *y virtud coronada*; sive *De virtutibus in Principe requisitis*; cunctarum in Austriacis Imperatoribus atque Hispaniæ Regibus exempla proponens. Matriti apud Franciscum Marotum 1643. in 4. Mantissæque loco-

Centuria *de dictamenes reales.*

De la devocion *y patrocinio de S. Miguel antiguo Tutelar de los Godos y Protector de España.* Ibidem apud Mariam de Quiñones 1643. in 4.

Del Afecto *y Amor à Iesus.*

Alimento *del Amor Divino.*

Codicia santa *de gracia y merecimientos.*

Devocion *con las Animas de Purgatorio.* Quatuor hæc simul prodierunt Matriti typis regiis 1630. in 16. & cum *Vita divina.* Primum de *Amore erga Iesum* transtulit Gallicè Claudius Allard, Parisiis editum 1652. in 12. Belgicéque Andreas de Boeie, uterque Iesuita.

Del Afecto *y amor con Nuestra Señora la Virgen Maria.*

Curiosa Filosofia. Matriti anno 1643. in 8.

Claros Varones *de la Compañia de IHS*; quatuor voluminibus. Matriti 1643. in folio.

Gloria *de S. Ignacio y de S. Francisco Xavier.* Matriti 1645. in folio.

Vida de S. Ignacio. Matriti anno 1631. in 8. & fortè alia.

Obiit Ioannes Eusebius Matriti VII. die Aprilis MDCLVIII. ætatis suæ LXIII.

F. IOANNES FALCONI, an. MDXCVI. parentibus editus Matritensibus in oppido *Fiñana* Accitanæ diœcesis, dum ibi Ioannes pater juri dicundo præesset, ordinis B. Mariæ de Mercede, pietate vir tempore suo celebris, fructuosissimúsque in pœnitentiæ Sacramento animarum Medicus, dedit in lucem quædam ascetica opuscula, scilicet-

Cartilla espiritual: cui succes-

sit posthumum aliud.

Sacro monumento, *Cartilla segunda para leer en Christo sueltamente*; editum curante Fr. Petro de Arriola, Cæsarauguste 1651. in 8.

Vida de Dios.

El Pan nuestro de cada dia, hoc est, *De Communione quotidiana*. Matriti in 8.

Mementos de la Missa, y modo mui importante de ofrecerla. Matriti. Omnia hæc simul prodierunt Valentiæ 1662. in 8. Prodierunt quoque, ut à fide dignis accepimus, Gallicè & Italicè conversa. Obiit Matriti XXXI. Maii MDCXXXVIII. cum insigni sanctitatis fama. Servantur in domo Matritensi acceptæ probationes de rebus ejus sacrè gestis miraculosisque operationibus, ut suo tempore Apostolicæ Sedis subjiciantur examini.

F. IOANNES FELIX, aliàs nondum Deo sacer, IOANNES FREIRE DE LIMA, Olisiponensis, nobili loco natus, Conimbricæ olim datâ literis operâ disciplinam civilem fuit professus, artis poëticæ facultate potissimùm celeber. Cujus in adprobanda legum peritia, ut moris est, Academicis Patribus, fecit aliquando specimen posteris forsan vix credendum. Obtigerat ei fortè explicanda *L. in Testamento C. ad Legem Falcidiam.* Hanc intra unius diei spatium, quod his præstitui experimentis solet, paraphrasi poëticâ, insertis & comprehensis carmine titulis seu epigraphis & paragraphis & legibus, quod difficillimum est, explanatam & illustratam memoriæ mandavit, pérque horam publicè recitavit. Mox in supremo Lusitaniæ Senatu, quo se ipse vocat munere, Iurisconsultum egit, quousque sæculo renuntians Sanctissimæ Triadis sodalibus applicari voluit. Eo tempore typis mandari fecit carmina, priusquam sacris initiatus fuisset, conscripta, nempe.

Isagogen ad laudes Augustissimi Hispaniarum Principis (*Philippi* tunc *Regis IV.*) *in ejus expectatissimo ortu & baptismate*. Olisipone apud Petrum Craesbek. 1610. 8. *Centones* sunt nempe, *Panegyrici*, *Epigrammata*, *Genetliaca*, *Ecloge*, feréque omnis generis carmina elegantiæ non vulgaris. Accedit.

Paraphrasis laudata *ad L. in Testamento C. ad L. Falcid.* ferè nongentis versibus.

F. IOANNES FEO, Lusitanus, ordinis S. Francisci Portugalliæ provinciæ, scripsit.

Kalendario perpetuo. Vlisipone 1588.

F. IOANNES FERDINANDVS, Vilillensis in Aragonia (quod oppidum *Vililla* est, ut vulgò placet veterum Iulia Celsa, portentoso æris campani seipsum à proavorum ætate sæpius percutientis signo admodum memorabile) sodalis Dominicanus, S.T.M. Valentiæ hoc sibi institutum delegit: post in collegio Dertosæ urbis Artium, Theologiæque scientiam, atque item explanationem Sacrorum Bibliorum publicè docuit, vir ad sacra hæc studia Græcas & Hebraicas literas fructuosè applicans. Scripsit.

Commentarium in Librum Ecclesiastes, in quo Vulgata ad verbum cum originali Hebræo confertur, & probatur eam omnes alias versiones excellere. Romæ apud Ioannem Paulum Profilium 1621. in folio.

IOANNES FERDINANDVS, Toletanus, Iesuita, sacrorum voluminum Romæ interpres, Hebraicâ, Græcâque literaturâ, quarum posteriorem ante initam Societatem Toleti docuerat, satis excultus; in Belgium inde ivit, munúsque sibi injunctum Sacerdotalis curæ militibus exhibendæ præstanti animo & pietate gessit: cujus rei exempla quædam author *Bibliothecæ Societatis* adducit. Reversus annos XV. sacris actionibus edendis, doctisque condendis literarum monumentis procudit, moribus innocentissimis, perpetuáque virginitate conspicuus. Scripsit.

Divinarum Scripturarum juxta SS. Patrum sententias locupletissimum Thesaurum; tomis tribus Alphabetico ordine dispositum; hoc est, verborum, phrasiúmque totius Scripturæ Sanctæ difficiliorum, utpote metaphoricè significantium, explanationem. Horum primus tomus Metinæ prodiit typis Iacobi à Canto anno 1594. continens priora quatuor alphabeti elementa; secundus, uti domestici affirmant testes, omnino absolutus prelum expectat; tertio nondum perfecto immortuus est author, Palentiæ scilicet, anno MDXCV. ætatis suæ LIX.

IOANNES FERDINANDVS. De hoc dicere habeo id, quod *Ioannes Vasæus* quarto capite *Chronici* sui *Hispanicarum rerum* scriptum reliquit. *Extat præterea Comitis Nonii Alvari Pereira Brigantiæ Domus authoris Historia impressa; quem Comitem Lusitaniæ Camillum rectè dixeris. Eam, ut audio, Latinè vertit Ioannes Ferdinandus, quem Illustrissimus Brigantiæ Dux Theodosius filio suo unico Ioanni in successionem amplissimæ domus nato præceptorem prudenti consilio delegit, cujus eruditio variâ Compluti, Salmanticæ, Conimbricæ celebrior est, quàm ut alienæ prædicationis indigeat.* Hæc Vasæus.

IOANNES FERNANDEZ, Bæticus, Cordubensis, Iesuitarum sodalis, alacer Francisci Xaverii viri Apostolici comes in Iaponica expeditione, qui Firandi fuit denatus anno MDLXVII. Inde scripsit.

Epistolas de rebus Iaponicis octo ab anno MDLI. usque ad MDLXVI.

Gram-

Grammaticam linguæ Iaponicæ.
Dictionarium Iaponicum duplex.

IOANNES FERNANDEZ DE ABARCA, Philippo Hispaniarum Regi III. à rationibus tormentariæ rei Portugalliæ regni, scripsit -

Discursos *de las partes y calidades, con que se forma un buen Secretario, con una recopilacion del numero que ai de cartas misivas para su exercicio.* Olissipone 1618. in 4.

IOANNES FERNANDEZ DEL CASTILLO, Veredorum Carthaginensis urbis & provinciæ Magister, (*Correo maior* vocant) scripsit -

Tratado *de Ensaiadores*. Matriti anno 1623. in 4.

IOANNES FERNANDEZ DE LA GAMA, qui Bachalaurum se & Iurisconsultum seu Adsessorem D. Alphonsi de Cardenas Equestris Ordinis D. Iacobi Magistri profitetur, Catholicorum Regum jussu compilationem Hispanicâ Constitutionū ejus ordinis confecit. Ea in comitiis anni MDI. & MDII. partim Hispali, partim Astigi celebratis publicata est, prelóque tradita Hispali apud Ioannem Pegniec de Nuremberg 1503. fol. hac inscriptione -

De las Leyes *y establecimientos de la Orden de SantIago.*

D. IOANNES FERNANDEZ DE HEREDIA, Valentinus, scripsit vernaculo carmine

Obras *en verso espirituales y temporales.* Valentiæ apud Ioannem Mey 1562. in 8. Laudat eum Escolanus lib. V. *Hist. Valent.* cap. ultimo §. 10.

IOANNES FERNANDEZ IDIAQVEZ, interpretatus est vulgari Castellę linguâ prosaicâ -

Las Eclogas de Virgilio *con annotaciones.* Barcinone 1574. in 8. apud Didacum Malum.

IOANNES FERNANDEZ DE LEDESMA, vertit in vulgarem sermonem Baptistæ Mantuani *Parthenia* hoc titulo,

Historia virginal *del insigne Poeta Baptista Mantuano traducida de verso heroico latino.*

D. IOANNES FERNANDEZ DE MEDRANO, *Valdoseræ* Toparcha, nomine suo edidit id, quod parens olim pauxerat, opus scilicet -

Republica mixta. Matriti 1602. 4. Thomas Fernandez de Medrano verus istius operis author Sabaudiæ Ducibus Emmanuëli Philiberto, Catherinæque Austriacæ uxori à secretis fuit belli, statúsque, cui signatè opus adjudicat regium diploma editioni prævium.

D. IOANNES FERNANDEZ DE VELASCO, Magnus Castellæ Comestabilis, Ducatus Mediolanensis semel atque iterum Gubernator, Philippo III. Regi Catholico ab status, bellique consiliis, ejusdémque Archicamerarius, Præses Italicarum rerum Senatus, ad egregias animi, corporísque dotes, nobilissimæque & excellentissimæ domus ornamenta, propriæ industriæ merito, adjunxit literarum studia, Historiæque sacræ & profanæ cognitionem; quarum amore ductus refertissimam omnis generis librorum Bibliothecam Matriti formavit, literatorúmque egregius fuit Mecœnas. Scripsit insuper-

Dos Discursos, *en que se defiende la venida y predicacion del Apostol SantIago en España.* Pinciæ 1605. in 4. iterúmque, aut tertium Mediolani, quibusdam additis aut mutatis. Latinum fecit opus Ericius Puteanus hoc titulo, *Vindiciæ Hispaniarum Tutelares*, Lovaniique edidit 1608.

Relacion *a la Magestad del Rey D. Felipe II. sobre las diferencias de jurisdicciones ecclesiastica y real del Estado de Milan*: adjunctis instrumentis cujusque rei authenticis. 1597. in folio.

Orationem, quam habuit Romæ nomine Philippi II. Regis Hispaniarum ad Sixtum V. Rom. Pont. laudat Ludovicus Iacobus à S. Carolo in *Bibliotheca Pontificia*. Quæ eadem fortasse cum ea est, quam Iosepho Stephano idem author attribuit. Præterea Hispanè -

Observaciones *contra Fernando de Herrera* M. SS. vidimus.

Obiit clarissimus omni memoria vir XV. Martii an. MDCXIII. relicto filio Bernardino impubere domus hærede.

IOANNES FERRER, Catalanus ex oppido *Tremp* diœcesis Vrgelensis, presbyter Societatis Iesu, Doctor Theologus Gandiensis, scripsit Hispanicè -

Memoriale aliquot Tractatuum Spiritualium. Itémque -

Libellos duos pios, sub nomine *Fructuosi Vitalis;* preter -

Concionem Calari habitam in Exequiis Philippi Regis III. Hispaniarum.

F. IOANNES DE FIGVERAS CARPI, Valentinus gente, instituto ex ordine Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum, Sacræ Theologiæ Magister, ministérq; Provincialis, ac Vicarius Generalis per Angliam, Scotiam & Hiberniam, diligens rerum domesticarum excussor & enarrator, dum Annales sui ordinis maturaret, præmisit quasi Epitomen eorum sic inscriptam,

Chronicon Ordinis Sanctissimæ Trinitatis

tatis de redemptione captivorum. Veronę apud Franciscum de Rubeis 1645. in 4.

IOANNES DE FLORES quidam scripsit fabulosam Historiam hujus inscriptionis, *Historia de Grisel y Mirabel con la disputa de Torrellas y Brazaida.* in 4.
Quæ est in Bibliotheca Sapientię Romanę.

IOANNES DE FOGVEDA, Medicæ artis ac Philosophiæ Doctor, Ioanni Tellio Gironio Comiti Vreniæ dedicavit olim libellum -

De Pustulis, quæ Saaphati nominantur.

F. IOANNES FOIX, Dominicanus in urbe Cæsaraugusta, S. T. Magister, edidit, teste Lanuza in *Historia Ecclesiastica Aragonensi*,

La Condicion *del maior del Cielo, con las alabanças de San Diego fraile menor sobre el Evangelio de su Fiesta.* Cæsaraugustæ apud Ioannem de Lanuza an. 1615. 8.

IOANNES DE FONSECA, Theologus Doctor amplissimi Granarensis Archiepiscopi D. Petri Guerrero, habuit-

Orationem ad Patres Tridenti congregatos Feria VI. in Parasceve an. MDCLXII. Quæ unà cum aliis vidit lucem Lovanii & Parisiis.

D. IOANNES DE FONSECA & FIGVEROA, N. Marchionis *de Orellana* germanus frater, Hispalensis almæ Ecclesiæ Canonicus, item & Scholasticus, Catholico Regi nostro Philippo IV. à Cortinæ ministerio (*Sumiller de Cortina* nos eum appellamus, qui conopæi regii, sub quo in publico sedet, vela moderatur) *vir*, (ut verba Gundisalvi Correæ primarii linguarum Orientalium Professoris Salmantini in nuncupatione cujusdam operis ei directa usurpem) *inter literatos literatissimus, inter nobiles nobilissimus, inter utrosque præstantissimus.* Delicium fuit suo tempore & amor eorum omnium, qui literarum, à quibus humani dicimur, studiis delectarentur. Nec tamen ejus quidquã typorum lucem vidit. Nos colligemus aliqua ex iis, quorum nomine apud varios laudatur, aut quæ ipsi vidimus.

De veteri Pictura librum scripsisse, quem penes se perfectum habebat, retulit ad *Petronium* suum D. Iosephus de Salas pag. 15. fragmentáque exinde nonnulla adduxit. Qui & spem fecit vivo authore daturum eum aliquando *ad Plinii Historiam notas perpetuas.*

Pro D. Laurentio Ramirez de Prado adversus Mussambertium, seu Theodorum Marsilium. Meminit hujus libri D. Laurentius ipse in *Pentecontarcho*. cap. XLIV.

In P. Terentii Andriam notas M. SS. vidimus cum *Epistola ad D. Ioannem Solorzanum postridie Kal. Decembris MDCVI.* Item -

Ad Claudiani de Raptu Proserpinæ notulas inceptas.

In Senecæ Epistolam XVIII. lib. II. December est mensis; ad eumdem Solorzanum.

*De Criticis Disputatiuncula inter Neotericum Scriptorem & * * ** Quæ incipit, *Contra Claudum insurgo Scriptorem.* Defensionem continet quarumdam Lipsii correctionum, quas Claudus ille (D. Franciscus de Quevedo forsan) reprehenderat. Scripsisse etiam nescio quid ad *Pseudo-Dextri*, & *Pseudo-Maximi*, quibus ille forsan præstabat fidem, *Chronica*, Thomæ Tamajo credimus in prefatione *Novitatum antiquarum*, seu *Dextri defensione*. In cujus exemplo quodam, quo noster utebatur, reperi scriptum ad interpretationem harum Notarum PP. O. scilicet *Præf. Prat. Orientis* significantium; *vide observationes nostras adversus Gutherium.* Qui nescio an sit Gutherius *de Officiis domus Augustæ* scriptor, an Gruterus *Inscriptionum veterum* collector. Ad Fonsecam scripsit Epistolam quamdam elegantissimam Ioannes Baptista Suarez Gaditanæ Ecclesiæ Portionarius vir eruditissimus Ianuario mense anni MDCX. paulò post ejus adventum in Hispalensem Ecclesiam, qua consulit eum de emendatione loci Catulliani in *Coma Berenices* eo versu, *Obtulit Arsinoes Chloridos ales equus*; quem sic legit Suarezius, *Cypridos ales equus.* Præterea nuncupavit nostro Gundisalvus Correa laudatus illustrationem cujusdam libri Genesis testimonii, quæ excusa fuit. Italiam lustrasse dicitur, Regis sui nomine ad Parmensem Ducem extra ordinem Legatus, Matritique ante tempus obiisse magno bonorum omniũ dolore & luctu.

IOANNES FRAGOSVS, Toletanus, Medicæ artis, maximè ejus, quæ à manuaria opera humanis corporibus sanandis impensa Græco vocabulo Chirurgica audit, peritissimus, Philippo II. Regi Catholico propter excellentem hujus cognitionem, ac felicissimam exequutionem, ab utroque fuit munere, & quod medicamentis, & quod manu plurimùm ægris opitulatur, ediditq, foras utilissima & quæ in manibus omnium sunt, hæc sui studii monumenta;

De Chirurgia, librum, Hispanè: simúlque, *De las evacuaciones*; nec non & *Antidotario*: omnia Hispanicè. Matriti apud N. Gomesium an. 1581. in folio. *Chirurgia universal enmendada y añadida.* Compluti 1601. in folio.

De succedaneis medicamentis; cum Animadversionibus in quamplura medicamenta composita, quorum est usus in Hispanis officinis. Ibidem apud Petrum Cosio anno 1575. in 8. & apud Gomezium ann. 1583. in 4. Adjungit Vanderlindius-

De

De Medicamentorum compositione. Ibidem in 4. an. 1575. Nisi idem sit cum superiore.

Discursos *de las cosas aromaticas, arboles, frutas y medicinas simples de la India;* ad Ioannem Principem. Matriti apud Franciscum Sanchez aun. 1572. in 8. Quod opus Latinè reddidit Israël Spachius Argentinensis, atque edidit Argentinæ apud Ioannem Martinum an. 1601. 8.

Erotemas Chirurgicos, *en que se enseña lo mas principal de la Cirurgia, con su glosa.* Matriti apud Petrum Cossio 1570.

IOANNNES FRANCISCVS ANDREAS DE VSTARROZ, Cæsaraugustanus, Balthasare Andrea parente editus, qui *Genealogiam regiæ domus Aragonensis* à se ductam in schedis reliquit, Historicæ totius rei atque in primis patriæ cognitionem sic attentè ac sedulò in veteribus & novis quibuscumque monumentis perquisivit, atque ad manum habuit, eâque antiquitatis & liberalium artium notitiâ studio isti viam munivit, ut nemo alius in Aragoniæ regno sic paratus ad Historiam ejus conscribendam accedere posse videretur, quandocumque id munus Zuritæ, Blancæ, Argensolarum fratrum nominibus grande olim consequutum famæ ac dignitatis lumen, idoneo alicui conferendum esset. Quod factum tandem fuit anno hujus sæculi XLVI. subrogantibus eum regni Statibus in Francisci de Vrrea viri nobilis atque eruditi, qui fato functus fuerat, vicem. Quâ susceptâ nullus unquam persuaderi potuit, ut Sacerdotia collegii sacri Cæsaraugustanæ Ecclesiæ aliarúmve ambiret, quò magis aliis vacuus domestica studia & opus sui muneris persequeretur. Is enim totus labor & industria erat. Ac nisi immatura abrupisset mors lucubrationum progressionem, dubio procul multa absolvisset; quæ quidem affecta relicta eo magis desiderantur, quòd perfecta & in vulgus edita doctis & curiosis non mediocriter placent. Horum hic nomenclaturam damus;

Mausoleo a la memoria *del Dotor Baltasar Andres su Padre.* Cæsaraugustæ anno 1636.

Defensa *de la Patria de San Lorenzo.* Ibidem 1638. in 4. adversus quosdam, qui vel Valentiæ Edetanorum, vel Cordubæ, vel tandem Coloniæ Augustæ Patriciæ hunc honorem falsò adjudicaverunt.

Descripcion *de la Iusta en campo abierto, que mantuvo en el coso de Çaragoça D. Raimundo Gomez de Mendoza.* eodem anno.

Antiguedad de la Villa *de Mallen.* 1641.

Elogio *a la memoria de D. Geronimo Ximenez de Vrrea.* an. 1642.

Panegirico sepulcral *a la memoria posthuma del Dotor D. Thomas Tamaio de Vargas Coronista Maior de las Indias.* eodem anno.

Historia *de S. Domingo de Val Martyr Cesaraugustano Infante de la Santa Iglesia de Çaragoça.* 1643. in 4.

Chronologia *de las Imagines aparecidas de Nuestra Señora en el reino de Aragon.* eodem anno.

Monumento *de los Santos martyres Iusto y Pastor en la ciudad de Huesca, con las antiguedades que se hallaron fabricando una capilla para trasladar sus santos cuerpos.* Oscæ 1644. 8.

Diseño *de la insigne y copiosa Biblioteca de Francisco Filhol presbitero y hebdomadario en la Santa Iglesia Metropolitana de S. Estevan de la ciudad de Tolosa;* versibus confectum opus, atque editum Oscæ 1644. in 8.

Iuramento *del Principe Don Baltasar Carlos en la Seo de Çaragoça.* Cæsaraugustæ anno 1645.

Discurso *de las medallas antiguas Españolas, que publicò D. Vincencio Iuan de Lastanosa en su Museo.* Ibidem eodem anno.

Obelisco Historico *y honorario del Principe D. Baltasar Carlos, que erigiò la ciudad de Çaragoça.* 1646.

Vida de S. Orencio *Obispo de Aux.* anno 1648.

Segunda Parte *de la Vniversidad de Amor.* Hanc scripsit in Academia Anhelantium, de non commiscendo sacras res profanis, cum argumenta profana pertractantur: eâque sæpius edita est.

In lucem edidit ex schedis M. SS. Hieronymi de Blancas -

Las Coronaciones *de los Serenissimos Reies de Aragon.* simúlque, *Dos Tratados del modo de tener Cortes, de Geronimo de Blancas y de Geronymo Martel Coronistas del mismo reino.* Cæsaraugust. 1641. in 4.

Multò majoris operæ sunt, quæ editurus erat, partim affecta, partim perfecta. Ex ultimis est -

La vida de Geronimo *de Çurita y de los demas Coronistas del reino de Aragon.* Cujus publicationem quare nobis ultra invideant regni Status, qui curam sibi hanc assumpsisse dicuntur, verè nescio.

El Parnaso *Aragones:* sive de Poëtis ejus regni ad imitationem *Lauri Appollinis* Lupi de Vega Carpio: de quo me per epistolam fecit ipse certiorem.

Annalium Regni Aragoniæ continuationem, veluti potiorem sui muneris partem, sic formaverat, ut Çuritæ filum ad mortem Ferdinandi Catholici Regis usque ductum in manus sumens telam suam exordiretur; sepolito quadriennio ejusdem Historie, quod uno volumine, Çuritam & ipse prosequutus, Bartholomæus Leonardus elegantissimè descripserat; cuique desperavit prudens noster ea subjicere, quæ superiorum comparatione laudem aliquam illustris atque elaboratæ

tæ dictionis referre possent: quod ipse alicubi modestè fatetur.

Parabat & alia quorum ipse spem fecit, Çaragoza antigua: sive hujus regiæ urbis antiquitates.

La Fundacion *del Hospital Real de Nuestra Señora de Gracia*.

Bibliotheca *de los Escritores del Reino de Aragon*.

Sucesos *del Principado de Cataluña*.

D. IOANNES FRANCISCVS DEL CASTILLO, Panhormi editus parente Balthasare del Castillo Hispano Instructore (*Sargento maior* appellant) Legionis militum Hispanorum, qui in Sicilia stipendia merent; dum Philibertus Emmanuel Serenissimus Sabaudicæ domus Princeps moderabatur Siculos Regis vice, Auditorem generalem terræ, marisque exercuit; deinde Iudex Consistorii semel, regiæ Magnæ Curiæ ter, demúmque Magister rationalis seu Senator fuit Concilii, quod regii patrimonii curam habet; vir multâ juris doctrinâ & integritate; cujus pronepos ex filio Didaco & nepote Isidoro D. Petrus del Castillo Eques ordinis Alcantaræ & *Sancti Isidori* Marchio Panhormi nunc commoratur. Scripsit Ioannes Franciscus noster -

Decisiones legales regni Siciliæ; tribus voluminibus in folio. Panhormi anno 1613.

Obiitque diem suum sexagenarius tertio die Ianuarii MDCXLIII.

F. IOANNES FRANCISCVS COLLANTES, Aragonus, ex oppido *Belchite*, ordinis S. Francisci, S. T. Lector emeritus, Cæsaraugustanæ utriusque domus aliquando Præfectus, ac provinciæ suæ Minister, verbi Dei eximius præco, edidit -

Divina predicacion *del Soberano Rey constituido sobre el monte Santo de Sion*: hoc est, conciones, sive sermones pro Adventu & Quadragesima, tribus tomis. Cæsaraugustæ apud Petrum Cabarte 1617. 1618. & 1620.

Didacus Murillus tribuit ei opus aliud, sed ineditum,

De los Estados del Alma.

D. IOANNES FRANCISCVS DE CVENCA, Iurisconsultus, in Cæsaraugustana urbe commorabatur scribens -

Ad Commandæ sive Depositi Instrumentum scholium; cui accedunt *Additiones D. Iosephi Niño*. Item -

Ad ejusdem D. Iosephi Niño Analysin ad Chirographum Mercatoris additiones authoris. Cæsaraugustæ 1644.

Pentateuchon quæsita pendactylia continens de sui personalique defensione. Ibidem anno 1645. in 4.

D. IOANNES FRANCISCVS FERNANDEZ DE IXAR, Dux quartus *de Ixar*, Comes *de Belchite* in Aragoniæ regno, manu tantum exaratum reliquit -

Catalogo *de los Santos de España*. Adservari hunc in Bibliotheca D. Francisci de Vrrea Aragoniæ Chronographi testatus olim fuit Ioannes Franciscus Andreas de Vstarroz in *Defensione Patriæ S. Laurentii* fol. 134. Laudat quoque Ioannes Tamajus in *Martyrologio Hispano* tom. IV. ad diem VII. Iulii, & tom. V. ad diem V. Septembris.

El Cortesano *puesto en pratica*, tribuit quoque nostro Duci Basilius Baren in *Appendice ad Petri Mexiæ Hispalensis Cæsarū Historiam*, ubi de temporibus Ferdinandi II. Imperatoris, Scriptoribúsque tunc florentibus agit.

IOANNES FRANCISCVS DE GRACIA, Aragonius, Balbastrensis, Curiæ Balearium Insularum Senator, olim cùm Philippi Regis jussu Vallem Aranensem in Gallico limite Aragoniæ regni lustrasset, in reditu edidit -

La Historia *de la Val de Aran* in 4.

Meminit Vincentius Blascus volum. II. *Hist. Aragon.* lib. V. cap. XLVI.

IOANNES FRANCISCVS DE GVEVARA, ex oppido *Lepe* Hispalensis diœcesis, scripsit -

Avisos *de la diligencia que un Señor debe usar en criar sus hijos*. Neapoli apud Ioann. Carlinum 1602. 4.

IOANNES FRANCISCVS ROSSEL, Barcinonensis Medicus magnæ inter suos existimationis, publicavit -

In sex libros Galeni de differentiis & causis febrium & symptomatum Commentariorum volumen primum. Accesserunt *Epistolæ* duæ, altera ad *Andream Laurentium* in Monspeliensi Academia, altera ad *Ioannem de Caravajal* in Lyceo Hispalensi publicos Medicinæ Professores. Barcinone apud Sebastianum & Iacobum Mathevad 1627. fol.

Pater fuit Iosephi Rossell Carthusiani monachi, qui *Praxim* scripsit *cōscientiā deponendi*.

IOANNES FRANCISCVS SVAREZ, scripsit -

Enchiridion casuum conscientiæ. Laudatur à P. Diana in *Catalogo authorum*, quibus usus fuit in formatione primi voluminis suorum operum.

IOANNES FRANCISCVS DE VILLAVA, Beaciensis, Theologus, Prior seu Parochus *de Cabra*, quod oppidum in meditullio Bæticæ Suessano Duci subest, deinde *Iezelquivir* Giennensis diœcesis, quod Marchionatus honore censetur; piè adinvenit atque ingeniosè admodum -

Em-

Empresas espirituales *y morales*, cum iconibus. Beatiæ 1613. in 4. Tripartiti operis prima & secunda pars centum continet huiusmodi symbola. Tertia autem majoris operæ argumentum tractans hâc notâ insignitur, nempe -

Tercera Parte *de las empresas espirituales y morales, en que el Auctor prosigue la explicacion de la primera contra la secta de los Agapetos ò Alumbrados*. Beatiæ apud Ferdinandum Diaz 1618. in 8. Laudatum opus eruditionis ac pietatis nomine à Ludovico Muñozio in *Vita venerabilis viri Ioann. Avila*. Edidit item -

Relacion sumaria *de la veneracion y estima en que debe estar la santa Cruz de las Navas de Tolosa*. Beatiæ 1613. 8.

Discurso de la antiguedad *y Invencion de la sagrada Imagen de Nuestra Señora de la Peña, que se guarda en el convento de los frailes Minimos de la ciudad de Baeza*: teste mihi Ioanne de Morales in Epitome Hispanica *Fundationis Baticæ Minimorum provinciæ*.

F. IOANNES DE S. FRANCISCO, in *Veas*, quod oppidū Murciæ regni natus, habitum Minoriticum Salmanticæ induit: unde in Novam Hispaniam se cum grege illo sanctorum sodalium duodecim, annunciaturus incolis Evangelium, transtulit; operatúsque id est magno profectu, & quidem infusâ sibi à Deo, ut fertur, per extemporale donum sermonis Mexicani cognitione, quo scripsit -

Concionum librum perfectissimum: *Orationes* varias: *Collationes* multas, testimonio futuras accepti à Deo beneficii, ut ait Franciscus Gonzaga IV. parte *Histor. in provincia sancti Evangelii*, multa de illo mirabilia referens. Denatus est anno MDLVI.

IOANNES FRANCO BARRETO, Lusitanus laudari solet in -

Bibliotheca Lusitana, manuscriptâ, ut credimus, dolemúsque ad hunc diem. Daret quippe ea tenebris nostris & ignorantiæ, de Lusitanis maximè rebus, ingens lumen. Hujus meminit Cardosus in *Agiologio* die iv. Maji.

IOANNES FREIRE, Olissipponensis, in collegiò Societatis, cujus familiæ fuit, Conimbricensi divinarum Scripturarum interpres, reliquit scriptum, quod à morte illius prodiit, opus, nempe -

In Septem priora capita Libri IudicumCommentarios, tum in Lusitania anno 1640. tùm Matriti 1642. 4. typis editos.

IOANNES DE FRIAS, Francisci Ximenii Cardinalis Toletani Vicarius in Complutensi oppido, &, eum comitatus fuisset Patronum ad Oranicam expeditionem, in reditu factus ab eo Toletanæ Ecclesiæ Canonicus, divinarum atque humanarum literarum peritus, eloquentiáque, & probitate motum eo tempore commendatus, vulgò existimatur scripsisse -

Relationem Latinam *de Oranico hoc bello*, breviorem quidem eam, sed certam: quam Anonymo tribuere solet Alvarus Gomezius *de Rebus Ximenii* scribens. Ei tamen ex conjectura famæ tribuit Petrus de Quintanilla Franciscanus, qui *Relationem* hanc edidit in *Orano* suo *Catholico* Romæ apud Franciscum Monetam 1658. in 4.

IOANNES FRIDERICVS GELDRE, Almagrensis ex patre Germano, Iesuitarum sodalis, quem *insignem Theologum & in rebus moralibus doctissimum* Alegambius nuncupavit, prelo commisit -

Consideraciones breves *para ganar devotamente las Indulgencias*. 1615 in 8. Latinè quoque -

Commentarios in Ecclesiastem: quos morte occupatus typis committere non potuit.

F. IOANNES DE LA FVENTE, Toletanus, ordinis Seraphici provinciæ Castellæ, variis locis, *Turri-lacunæ*, *Escalonæ* sodales rexit, notus posteris editione operum doctrinā & pietate commendatorum. Scripsit namque Latinè scientibus -

In Evangelium secundum Marcum, *libros XV*. Compluti apud Ioannem Gratianum 1582. in folio.

In Psalmum L. Homilias XXVI. Salmant. 1566. fol. & Parisiis 1576.

Nec non Hispanicè -

De la esperança *y temor*, *que debe tener el Christiano*. Compluti 1570. Sequens opus tertii voluminis nota inscribitur;

Arbol de la vida. Ibidem 1572. 8. Nescio an alius, diversúsque ab his liber sit *Norte del alma*, inscriptus, quem nostro attribuit, *Arboris* hujus *vitæ* non recordatus, Petrus Salazarius in *Historia* istiulmet *Castellanæ Franciscanorum provinciæ*. Lucas Vvaddingus certè hujus libri non meminit, qui superiorum meminit.

F. IOANNES DE LA FVENTE, alius à superiore, ut fertur, ejusdémque instituti sodalium Minorum & provinciæ, in Gallia apud Monpessulanos Theologiam docens edidisse illic *super Sententiarum libros* dicitur, quod opus invisum fuit nobis hactenùs. Petrus tamen Salazarius Castellę hujus provinciæ Chronographus de illis testis est. Vidimus quidem nos Ioannis Fontani Minoritæ Hispanī provinciæ Castellæ, domus *de la Esperanza* Præfecti nomine -

Orationem parẹneticam pro pura & sincera prædicatione Evangelii ad omnes ministros

nistros divini verbi . Lugduni apud Guilielmum Rovillium 1584. in 4. Falsus fuit Vvaddingus professione Monspesulana, qui *Orationem* hanc, & *in Sententiarum libros conclusiones* Ioanni de Fonte Gallo attribuit.

IOANNES DE LA FVENTE, Doctor Hispanus (ait Petrus de Alva in *Militia Conceptionis*) edidit suo nomine (licèt alterius sit opus integrum)

Compendium fusioris Tractatus circa declarationem Decreti Romani de Titulo Immaculatæ Conceptionis. Conchæ 1647. in 4. Item *Indicem Sententiarum Petri de Perea Augustiniani Episcopi Areaquipensis in Libro de Conceptione juxta editionem Limensem anni MDCXXIX*. Conchæ 1647. in 4. Item *Indicem Doctrinarum pro Deipara Petri Galatini Minoritæ, maximè circa Immaculatam Conceptionem in opere de Arcanis, &c.* Ibidem eodem anno in 4. Hæc Alva.

IOANNES DE FVNES, qui se vexilliferum centuriæ peditum sub Alphonso à Cosgaia merentium appellat, edidit -

Arte militar, *en que se declara qual sea el oficio del Sargento maior*.

F. IOANNES DE GABASTON, Dominicanus, in Valentiæ regno censebatur suo tempore, cùm in sacrarum dictionum expediendo ritè officio, generalis Concionatoris adimplens munus, tum etiam historiæ domesticæ monumenta pervolvens, atque in literas vernaculo tradens sermone. Cujus nempe extant -

Vida de S. Vicente Ferrer. Valentiæ 1614. in 4.

La Regla *que professan las Beatas de la tercera orden de Predicadores: vida de Santa Catalina de Sena y otras muchas deste estado, que an muerto con opinion de Santidad*: simúlque -

Vna Apologia, *que S. Domingo fue el primer Inquisidor*. Valentiæ apud Chrysost. Garriz 1621. 4.

Dedit etiam ex Latino Hispanum -

El Tratado *de la Vida espiritual de S. Vicente Ferrer declarado y comentado*. Ibidem ex eadem officina 1616. 4.

Parabat, cùm hæc scriberet, tum de *Privilegiis à Sede Apostolica* ejusdem Terriæ regulæ affectis pridem cōcessis, tum de *Laboribus, & persequutionibus à Dominicanis fratribus pietatis causâ perpessis*, alterum & alterum librum: tum deinde *Florem Sanctorum* ejusdem ordinis; omnia Hispanicè.

F. IOANNES A S. GABRIELE, natus in oppido *San Lucar de Barrameda* ad ostium Bætis fluvii, ordinis Mercenariorum reformati provinciæ Bæticæ, literarum divinarum atque humanarum bene peritus, ingenióque excellenti, edidit ingeniose & eleganter -

Sermones *sobre los Evangelios de Domingos, Miercoles y Viernes de Quaresma*; duobus tomis. Hispali apud Audream Grande anno 1648. & 1649. in 4. tandem ex quinta editione, Compluti 1662. in 4. Posthumi quoque prodierunt ejusdem *Operis Quadragesimalis* duo alii tomi, Matriti in 4.

Decessit virilem adhuc ætatem agens ante annum MDCLV.

IOANNES GALLEGO, Artium & utriusque Iuris Doctor, Theologiæque (ita vocant) Licentiatus, in Cataloniæ Senatu primarius Iudex, frequenter laudatur ex conscripto atque edito -

Responso *in causa Syndicatus*, in 4. Ioannes Petrus Fontanella variis locis, Gabriel Berart in *Speculo Visitatorum*; *Aula Regentis Cancellariam Senatorem clarissimum, omniúmque doctrinarum studiosum* vocant.

IOANNES GALLEGO DE LA SERNA, Malacitanus, Doctor Medicus, & à cubiculo Regum nostrorum Philippi III. & IV. prodire in publicum fecit -

Opera Physica, Medica, Ethica, quinque Tractatibus comprehensa; scilicet -

De Generationis principiis omnium viventium.

De Conservatione Infantis in utero, & de bono & malo pariendi modo, ac de summo naturæ artificio, quod servat in partu: necnon de Obstetricis officio.

De Puerorum alendi ratione, & sanitate tuenda, ubi & de calculi & epilepsiæ praecautione & curatione.

De communi Puerorum educandi ratione. Lugduni apud Iacobum & Petrum Prost. 1634. in fol. Post hæc edidit -

De Naturali Animarum origine Invectivam adversus Danielem Sannertum. Bruxellis 1640. in 4. Displicuerant Sennerto quædam ex priore libro illo *De Generationis principiis*, quorum in opere suo de *Hypomnematibus Physicis* meminerat.

Extat nuncupatus Ioanni nostro *Aemilii Parisini* Romani *De Principiis generationis* alius Tractatus in *Exercitationum* ejusdem *de subtilitate* parte III. Venetiis 1638.

F. IOANNES GALLO, Burgensis, Dominicanus, Gregorii, Salmantini Bibliorum Interpretis sæculo superiore clarissimi, germanus frater, acerrimi ingenii, raræque doctrinæ vir; quem ob præclaras animi dotes (ait Leo Castrius, in Prologo *Commentarii super Esaiam*) *virum unum delegit hæc Academia, quem ad Regem Philippum & Pontificem Maximum Romam legatum de rebus magnis mitteret*. Extitisse scio in Bibliotheca Olivariensi, cujus catalogū in *Barberina* Romæ vidimus,

De Ratione susceptæ legationis pro Academia Salmantina. M.S.

Ora-

Orationem quoque *Ioannis Galli De laudibus S. Thomæ, Tridenti ad PP. habitam.* Brixiæque editam anno 1563. novimus.

Interfuit enim Concilii Tridentini ultimis sessionibus unus ex Theologis à Philippo II. Rege Catholico eò destinatis; obiitque Salmanticæ anno MDLXXVII. In schedis reliquit *Lecturam super Quartum Sententiarum*, aliáque.

F. IOANNES GALLO, diversus à superiore, eóque recentior, idémque Burgensis, & ordinis Prædicatorum, edidit-

Tomo I. de Sermones *para las festividades de los Santos*. Pinciæ 1648. in 4. De aliis nescio-

F. IOANNES GALVARRO & ARMENTA, Hispalensis, Gundisalvi de Armenta & Annæ Galvarræ filius, in cœnobio hujus urbis professus Augustinianam regulam anno MDLXXVII. S. Theologiæ magisterio, atque studiorum præfecturâ in domo Granatensi spectatus, edidit Latinè-

Homilias in Dominicas Adventus & Festa occurrentia. Granatæ 1617. in 4. Hispanicè verò post aliquot annos-

Glosa moral *sobre los Evangelios de Quaresma.* Luciferi fano. 1622. in folio.

D. Philippo Tassio Antistiti Granatensi fuit à confessionibus.

IOANNES GAMIS, ut videtur, Valentinus, vertit ex Latino Æneæ Silvii, ut præ se fert,

Vision deleitable *de la casa de la Fortuna*. Valentiæ apud Petrum Patricium Mey 1611. in 8.

F. IOANNES DE GAONA, Burgensis, Minorita, Lutetiæ in Gallia sub doctissimo illo ejusdē instituti Doctore *à Cornibus* Theologiam, sub aliis singularem idiomatis Latini, Rhetoricæ artis, & Græcæ linguæ cognitionem percepit. In patriam remeans, Pinciæ, quæ tunc Aula erat Caroli Cæsaris, easdem sacras lecturus literas adscribitur, insignis verbi divini præco,& quod præcipuum est,morum integritate conspicuus. Hunc Elisabetha Augusta,viro alibi agente,inter alios delegit, qui ad faciendam Christo Servatori frugem in Americanam Novæ Hispaniæ transfretaret provinciam. Ibi decem annis addiscendo illius gentis sermoni per aliarum omnium disciplinarum jugé otium vacavit, quem & perfectissimè apprehendit. Extant ab eo editi hac linguâ & jam excusi-

Dialogi de rebus spiritualibus; omnia illius idiomatis scripta, ut ajunt, superantes, cùm elegantiâ & sermonis puritate excellant, res verò ipsæ authoris eruditionem testentur;ut inquit in libro *De Origine,& progressu familiæ* suæ Franciscus Gonzaga Minorum generalis Minister. Tribuit quoque ei Ludovicus à Rebolledo in *Catalogo Scriptorum hujus ordinis*-

Sermones Dominicales, eâdem Mexicanâ linguâ.

Dialogum de Christi passione, nondum editū, laudat inter hujus opera Lucas Vvaddingus. Scripsisse etiam Latinè ajunt Gonzaga & idem Vvaddingus-

Apologiam adversus famigeratissimum quendam Theologum, aliáque temporis iniquitate deperdita. Diem obiit suum an. MDLIX. jacétque in cœnobio Mexicano.

IOANNES DE GARAY, Oscensis civis, & Professor, edidit-

Vida *de S. Vrbicio, o Vrbez*.

Fiestas, *que hiço la S. Iglesia de Huesca en el recebimiento de las reliquias de S. Orencio*.

Historia *de la fundacion y antiguedades de Huesca*, M. S. fuit pen. s Martinum Carrillo Montis Aragonis Abbatem, ut refert ipse principio *Catalogi Episcoporum Aragonensiū*.

IOANNES DE GARNICA, Iurisconsultus, Professórque in Academia Oscensi, edidit-

Exposicion *de la Bula de Cruzada, Difuntos y Composicion*. Matriti 1575. in 8.

IOANNES GARZIA, ex oppido *Becerril* diœcesis Palentinæ, in regio Laurentino collegio laicus sodalis, scripsit, cùm eloquutione Latinæ linguæ præstaret,

Philippi Hispaniarum Principis exercitationem Grammaticam Compluti apud Ioannem Iñiguez 1589. in 4. Antverpiæ apud Plantinum 1590. in 8.

Orationem Panegyricam coram Philippo II. Rege habitam. Compluti 1588. 8.

F. IOANNES GARZIA, Franciscanus, provinciæ Aragoniæ, in urbe principe natus, divinarum atque humanarum artium bene gnarus, quo tempore Didacus Murillo scribebat *Cæsaraugustanam Historiam*, totus erat in absolvendo opere hujus tituli,

Collectanea Biblica ex Hieronymi miscellaneis, sive expositiones S. Scripturæ ex ejus operibus collecta, adhibitis interdum propriis notationibus.

Quod immensi laboris opus, doctísque viris laudatissimum, intelligendísque pluribus istius Sancti Doctoris locis obscuris utilissimum futurum ait Murillus.

F. IOANNES GARZIA, diversus à superiore, at ejusdem ordinis in provincia XII. Apostol. Peruani regni, edidit-

Explicacion *de los misterios de la Missa y de sus ceremonias*. Limæ 1641.

Breve Recopilacion *de las indulgencias*. Vvaddingus.

F. IOANNES GARZIA, in oppido *Almagro* Castellæ novæ ortus, Dominicanus, sanctimoniâ vir spectatus, unà cum Francisco Diaz ejusdem familiæ inter Sinas scripsit atque edidit -

Ki Mung; sive hujus tituli volumen eâdem linguâ Sinicâ, de quo vide sis in *Francisco Diaz*.

IOANNES GARZIA, Canonicus Ecclesiæ Oriolensis in Valentino regno, edidit -

De la vida exemplar *de los Eclesiasticos*. Valentiæ apud Patritium Mey an. 1611. Reperio quoque, forsan prioris editionis, hunc alium titulum; *Instrucion de los hijos, que se inclinan a ser eclesiasticos*. Valentiæ in hac eadem officina 1609. in 8.

IOANNES GARZIA DE BAHAMONDE, S. Theologiæ Doctor, in Sanctæ Crucis collegio Pinciæ olim sodalis, à concionibus inde Canonicus in Ecclesia Pacensi, tandem in Hispalensi Prior, ut vocant, seu Præfectus sacrorum locorum omnium, qui ab Eremitis laicis custodiuntur; conscripsit, sed non edidit, à Benedictinis ejusdem urbis monachis, quos sibi hæredes suarum lucubrationum nuncupaverat, post authoris mortem publicatum opus valde pium; scilicet -

Centum Homilias in sacrosanctam Christi passionem. Hispali 1621. folio.
Obiit is anno salutis MDCXV.

IOANNES GARZIA OLIVAN, Vrgelensis Episcopus, scripsisse dicitur, sed non edidisse -

Historia de Aragon; quam Petrus Cenedo laudat in *Collectanea ad Cap. Beatus XXII. Quæstione secunda*.

IOANNES GARZIA POLANCO, scripsit -

Memorial de las Missas de *S. Amador*.

IOANNES GARZIA DE RENGIFO, vide *Didacus Garzia de Rengifo*.

IOANNES GARZIA DE SAAVEDRA, gente atque etiam nomine GALLÆCVS, Tudensis, Ius civile olim Salmanticæ ab optimis præceptoribus Emmanuele Costa & Aria Pinelo Lusitanis, atque Antonio Padilla Menesio famigeratæ omnis prudentiæ Iuris Professoribus excepit. Prætorio dein provinciæ suæ, móxque Matriti in regia Curia, Castellæque Senatu amplissimo Relatorem, ut vocant, sive recitatorem causarum exercuit. Quo tempore *De Expensis & meliorationibus* commentatus est. Tandem eum fructum ante acti laboris, & digniorum, quàm ut in munus non multum liberale impenderentur, studiorum percepit, ut Fisci Patronus ad Pincianos iret, vir multâ doctrinâ, forensique exercitatione, majoribus quoque honoribus aptus. Duo ejus libri extant docti planè atque elegantes -

De Expensis & meliorationibus. Compluti apud Andream Sancium, anno 1578. fol. Antverpiæ 1614. Marpurgique in Germania eodem an. in 4. Amstelodami 1655. 8.

De Hispanorum nobilitate & exemptione Tractatus, sive ad Legem pragmaticam Cordubensem, quæ est L. VIII. Tit. XI. Lib. II. Novæ Compilationis. At hunc licet absolverit, regiúmque editioni prævium diploma circa annum MDLXXXVII. impetraverit, cùm Fiscalem ageret Pinciæ Advocatum, non nisi post decem integros annos à calumniis vindicatum Ioannes authoris jam defuncti filius, atque idem Prætor Guadalaxarensis, à se etiam locupletatum foras emisit Compluti anno 1597. folio.

Item Tractatus breviores quatuor,

De Donatione remuneratoria.

De Fideicommisso tacito.

De Hypotheca post contractum vivente, aut moriente rescisso contractu.

De Coujugali acquæstu: qui omnes simul prodierunt. Præter hæc

Apologiam de Successione regni Portugalliæ, se scripsisse annotat ipse in Tractatu *De Expensis* cap. XVI. num. 29.

IOANNES GASCON, Artium Magister, Professórque in Schola Oscensis urbis publicus, edidit -

In Logicam Aristotelis Commentaria. Oscæ 1576. in 4.

IOANNES GASPAR ORTIGAS, Cæsaraugustanus Legum Doctor, civile jus in ejus urbis gymnasio interpretabatur, cum edidit -

Patrocinium pro inclyto ac potentissimo Cæsaraugustano Gymnasio adversus contradictiones Academiæ Oscensis, propugnaculúmque Oscensis Scholæ. Cæsaraugustæ 1586. in 4. Oscensi antiquissimæ scholæ præjudicium ne fieret, erectâ Cæsaraugustæ alia, Oscenses sollicitabat cura, in hísque Martinum Monter à Cueva ejus urbis civem, gymnasiíque Professorem primarium, hujus partis propugnatorem.

Iudicem postea Curiæ regiæ civitas Cæsaraugustæ egit.

F. IOANNES GAZO, Cæsaraugustanus, sodalis Minorita, quem Vvaddingus minùs rectè Catalanum credidit contra id quod domestici de eo referunt, & inter alios Vincentius Blascus Lib. ultimo *Aragon. Hist.* c. XLVII. Certè Cataloniæ provinciæ fuit Præfectus. Scripsit -

Instituciones *sacras Evangelicas y morales para las mas principales jornadas del discurso*

scurso del Año, y Sermones duplicados para Quaresma; duobus tomis. Barcinone apud Sebastianum Mathevad & Laurentium Deu 1610. & 1612. in fol. & 1614.

IOANNES GELIDA, Valentinus ex urbe regni principe, in Parisiensi Schola Philosophiæ Professor clarissimus, quacum literarum omnium & Græcæ linguæ peritiam non vulgarem conjunxit. Lutetiæ primùm ludo præfuit, quem à Cardinale fundatore vulgò appellant, deinde Burdigalæ Aquitanico, quem Andreas Goveanus in Lusitaniam & Conimbricensem Academiam à Ioanne III. Rege vocatus successori vacuum reliquerat. Obiit hoc munus agens sexagenario major XI. Kal. Martias MDLVI. *alter nostri temporis Aristoteles* à Ioanne Ludovico Vive appellari dignus. Hic tantus vir, cujus elogium edidit luculentum Andreas Schotus, nil aliud reliquit posteris, quàm -

Epistolas aliquot, Rupellis editas 1571. quæ quidem (ait idem Schotus) Latinè ita perscriptæ sunt, nihil ut supra videatur fieri posse; sed scholasticas omnes, præcipuè ad Ioannem Tastæum Medicum Parisiensem & Eliam Vinetum Santonem, qui ei postea in Gymnasiarchiæ munere successit.

IOANNES GENESIVS DE SEPVLVEDA, Cordubensis, quomodo audire ipse ab urbe amabat inclyta, & quod ejus ditionis sit Putalbanum (*Pozo blanco* vernacula linguâ) patrium, ut credimus, ejus oppidum in tractu illo, quem à propinquitate laudatæ urbis, & propter lapidum copiam, *Los Pedroches de Cordova*, vulgus appellat; cui quidem tractui suis ipse in scriptis, præcipuéque in *Epistola XLV. ad Ferdinandum Nonium Pincianum* non obscurè natales suos debere profitetur; circa annum MCCCCXC. honestis parentibus editur, studiorum, quæ excoluit, nomine haud minùs civibus suis, quàm exteris sublimi quodam loco semper habendus. Complutí operam Xanto seu Sancio Mirandæ Philosopho ac Theologo eximio in Physicis dedisse, postquam Grammaticis fuisset in patria imbutus, dicitur. Nec contentus in Seguntinæ urbis & Academiæ collegio aperuisse sibi, sodales inter illius, ad majora aditum, Bononiense illud, ex quo Magni Albornozii Cardinalis munificentiâ Hispani adolescentes celebris toto orbe Academiæ partem haud contemnendam constituunt, cogitavit, delegitque pro mercatu omnium bonarum artium; ad quas cum ingenii nervos, tum actiones omnes, sine ulla prorsus deductione, contulisse toto vitæ suæ tempore videri voluit. In gymnasii istius luce sacrarum literarum & Philosophiæ graviora studia Græcè atque Latinè, quod paucissimis contigit, æquè excoluit; nec minùs ab eloquentia vigorem illis & cultum, decus verò sibi ac præsidium, celebritatémque comparavit. Adeptus est ibi præceptorem Petrum Pomponatium inter alios Professorem Philosophiæ egregium, quod in *Antropologia* refert *pro Alberto Pio Carporum Principe*. Cui summo literarum, quas natalium splendori adjunxerat, famâ viro Genesius post aliquod in eâ vrbe & sodalitate transactum tempus adhæsit, Romam ab eo ad domum suam, seu potiùs studiorum ac in studiis præstantissimorum hominum verè gymnasium, honorificè invitatus, benignissiméque apud eum deinceps habitus. Pro quo & adversus Erasmum Roterodamum laudatam pauló antè defensionem scripsit grati sui erga benefactorem animi perpetuum monumentum futurum. Frequentes erant in ea domo Aldus Manutius Philologus, Petrus Pomponatius laudatus nuper, Ioannésque Montesdoca Hispalensis Philosophi, Marcus Musurus Cretensis, Triphónque Bizantius Græci, Latinè quoque docti, præter alios Theologos. Quorum consuetudine totus exarsit ad Philosophi principis doctrinam in ipsis Græcæ linguæ adytis perscrutandam, pluresque ejus libros, atque ejusdem enarratorum fideliter ac philosophicè, non Ciceronianè, vertendos; in quo sibi plus æquo Alcyonius ac Perionius indulserant. Itaque Clementis VII. Papæ a cubiculis, cui in eo obsequium exhibere se, atque aliis summâ dignitate viris, in eisque Matthæo Guiberto Præsuli Veronensium amplissimo, non semel datis ad hunc literis profitetur. Quæ ejus cura fructus pauló pòst referendos in communem utilitatem protulit. Cum Erasmo etiam Roterodamo reciprocavit aliquando literarum commercium, ut constat ex ejus *ad Erasmum* tertia super quodam Pauli ad Galatas difficili testimonio de Sina monte Arabiæ a se ex Græci textus recta interpretatione restituto, Erasmique ad eum quinta, quæ inter alias Genesii sunt, *Epistolis*. Atque ille quidem in *Ciceroniano* suo vix quidem alium à Genesio Sepulveda in Tullianæ facundiæ imitatorum albo admisit, iis tamen non adhuc solidæ laudis verbis, quæ causam dederunt nostro ne quidem plenas ei habendi gratias, nil retardatus quin optimum & literatissimum Principem sibi ita benevolū ab ejus impugnationibus defendendum susciperet. Contulit quoque operam cum Didaco Neyla, Salmantinæ posteà Ecclesiæ Canonico, in conficiendo *Breviario* illo, quod Franciscus Quiñones S. R. E. Cardinalis jussu Clementis Pontificis à se & aliis elaboratum in lucem edidit; de quo ei ad Neylam scribenti centesimam ex suis *Epistolam* fidem habemus. Attamen cum jam ab aliquo tempore reditum cogitaret in patriam, eo quod, quantumvis, (ut idem ait directâ ad Enecum Mendozam Burgensium Antistitem XIV. epistolâ) *magna esset Roma optimorum & ve-*

& ve-

& vetustissimorum librorum copia, frequénsque doctorum hominum concursus, quibus rebus studia literarum aluntur, difficile tamen sibi videretur *in Fortunæ* quasi *officina vel suis vel alienis cupiditatibus non inservire, atque aliis ex aliis nascentibus negotiis inextricabilibus non implicari*. Commodum huic ejus voto accidit, post XXII. annos Italicæ suæ peregrinationis, adventus Romam Caroli Cæsaris, qui eum regii Chronographi titulo cohonestatum sequi aulam jussit. In transitu Bononiense visitavit collegium ex alumno Censor factus Pontificiâ authoritate à Quiñonio jam memorato Cardinali collegii Protectore sibi procuratâ; nempe anno MDXXXVI, ut ex *Epistola* ejus octava ad Matthæum Guibertum apparet. Sub finem ejusdem anni Genuæ dedit *Epistolam* XXIII, sequentique tricesimam Pinciæ Vaccæorum in Hispania, atque inde alias usque ad annû illius sæculi LVII, vel in eo oppido, vel Cordubæ, vel Matriti, vel in hibernis suis Putalbanis, quò ad vitandum Castellæ aëris rigorem, seu potiùs gratiâ studiorum, annuâ consuetudine secedebat. Medio hoc tempore in Hispaniam redierat Indorum causam propugnaturus Bartholomæus Casas Dominicanus, Chiapensis Episcopus, contra quem disputavit contentissimè coram virorum doctissimorum cœtu Pinciam evocato regiis auspiciis, necnon & pluribus editis scriptis noster, licere Hispaniæ Regibus in ditionem Indos non herilem, sed civilem & regiam lege belli redigere. Quæ magnis vtrimque animis decertata causa est; in qua sibi adversos habuit Dominicanos cum Casa eorum sodali, imò & Complutensem Academiam, uti *De rebus gestis Ximenii Cardinalis* libro VIII. Gomezius refert. Quare & à Melchiore Cano lib. XI. *De Locis Theologicis* cap. II. non omnino probatur. Anno LVII. Carolum adiit ex Cæsare jam privatum, & Cænobitarum Ordinis S. Hieronymi contubernalem, accessitque per occasionem Salmanticam, atque Biecisam, cujus Ecclesiæ Archipresbyteratu quodam fuerat nuper ornatus. Ab eo tempore, cum annum jam ageret sexagesimum septimum, abstinuisse videtur Curiæ tumultu, in propriòque frequens esse tractus Cordubensis prædio, quod ad convallem Mariani montis, quâ Cordubæ imminet, situm graphicè is atque eleganter in *Epistolis* LXIV. LXVII & LXXXIV. describit. Quo in loco, aut Cordubæ, aut Putalbani, ut credere par est (nam & Cordubensis Ecclesiæ Sacerdotio ditatum eum fuisse apud Bernardum Alderetum libri primi *Antiquitatum Hispanarum & Africanarum* capitis IV. fine legitur) anno MDLXXII. vno major octogenario diem vidit extremum. Hujus clarissimi mortalis famam divulgaverunt olim, ac nunc tuentur, non quidem magnæ molis, sed ad Cleanthis lucernam evigilata opera, vulgaréque amplissimorum hominum de eo judicium. In quorum numero sunt Ambrosius Morales, Paulus Iovius, Lilius Giraldus, Iosephus Scaliger, Michaël Medina, Martinus Doctor Navarrus, Didacus Gratianus, Antonius Possevinus, Gaspar Barrerius, Alphonsus Garsias Matamorus, aliique hujus ordinis. Morales nempe Lib. VIII. *Historiæ* suæ *Hispaniæ* cap. II. excellentis doctrinæ ac singularis utriusque linguę eruditionis merito Cordubæ urbis ingeniorum sapientiæque altricis veterem gloriam instaurasse eum, clarioremque reddidisse ait. Iovius in *Elogiis*. *Sed hodie procul dubio* inquit *Ioannes Sepulveda Cordubensis ipsam eximiæ laudis arcem obtinet, qui Græcæ peritus linguæ, & scientiarum prope omnium validis instructus præsidiis, dum assiduè atque ideo feliciter stylum exercet, eloquentissimus evadit*. Ab Scaligero *de Emendatione temporum* Lib. V. dum de Era agit Hispanorum, *vir doctissimus* audit; quo super argumento scribens Antonius Possevinus in *Bibliotheca selecta* Lib. XVI. cap. XIV. *virum præstantem & doctissimum* appellat. Consule sis Barreriû in *Chorographia* sua, quo loco de *Pace* urbe tractat, Didacum Gratianum in proœmio translationis Hispanæ *Plutarchi moralium operum*, Martinum Aspilcuetam in *Repet. ad Cap. Inter verba* XI. q. III. Melchiorem Canum loco proximè adducto. Abstineo nunc Michaëlis Medinæ testimonio paulò pòst referendo, & aliis, contentus subjungere pro omnibus unum Alphonsi Matamori elogium eminentissimo quolibet Scriptore dignissimum. *Mox adest* (ille ait in *Apologetica* sua *de doctis Hispaniæ viris* narratione) *Genesius Sepulveda Cordubensis, in quem intuenti crebrò in mentem mihi venit vereri ee quod sit habitura curriculum illa & natura admirabilis, & exquisita doctrina, & singularis industria; qui, cum multis in rebus excellat, sic in omnibus tamen eminet, ac si totum suum otium in singulis reposuisset. Latinè vertit Aristotelem; & quæ à doctis accepit Græcis, si digna existimaret, in quibus elaboraret, multo quam in ipsis fuerant explicata authoribus, meliora reddit. Genus orationis habet fusum, tractum & cum lenitate quadam profluens, quale Historia authore Cicerone postulare videtur. Hinc quibusdam error natus est modò errore illi ac non vera potius certáque sententia trahantur ut in tam admirabili, atque eoque eloquentiæ flumine, quantum in Genesio Sepulveda attoniti intuentur, spiritum aliquem ampliorem desiderent, calorem intensiorem quærant, & flammas majoris incendii postulent; non intelligentes fusioribus numeris placidam, quietámque orationem reddi. Sit igitur hoc Genesii proprium perpetuúmque elogium, laudatum fuisse ab Erasmo, celebratum encomiis à Paulo Iovio, sublatum in cœlum à Lilio Giraldo Ferrariensi; neminémque virum esse ex his qui de claris doctrinâ viris ætate nostrâ conscripserunt, qui non Hispanorum primum Genesium Sepulvedam memi-*

minisset. Satiúsque jam esset de aucta ejus dignitate loqui, quàm de artibus & studiis, de quibus nemo, modò eruditus esset, unquam dubitavit. Hæc Matamorus. Ad opera jam devenimus.

Interpretatus est felicissimè in Latinam linguam è Græco-

Aristotelis Meteororum lib.IV. cum nuncupatione ad Carolum Cæsarem, cui eos Placentiæ obtulit, usus summi Philosophi enarratoribus Alex. Aphrodisensi, Ioanne Philopono & Olympiodoro.

Ejusdem de Ortu & Interitu libros duos, ad Hadrianum VI. Papam.

De Sensu & sensibilibus. De Memoria. De Somno & Vigilia. De Insomniis. De Divinatione per somnium. De Vita longitudine ac brevitate. De Iuventa ac Senecta. De Vita & Morte. De Spiratione ac motu animalium, ac de eorumdem incessu: quos omnes Parvorum Naturalium nomine appellant; ad Albertum Pium Carporum Principem, adjutus Alexandri, Simplicii, Philoponi ac Michaëlis Ephesii Commentariis.

De Mundo Libellum ad Alexandrum, (cujuscumque ille sit) Latinum fecit in gratiam Mantuani Principis. Quos omnes libros denuo ab ipso Interprete recognitos, quinimo (ut præ se fert editionis inscriptio) alios factos ex fide veterum exemplarium & expositione Græcorum enarratorum subjecit iterum prelo suo Parisino Ioannes Parvus anno 1532. in fol.

Ejusdem Aristotelis Politicorum libros VIII. cum interpretatione & scholiis. Parisiis apud Vascosanum in 4. Coloniæ 1601 in 4. *Quam versionem & notas, ut quisque erit ingeniosior, ita pluris semper æstimabit*, Gabriel Naudæus ait in *Bibliographia Politica*. Probavitque adeò interpretationem vir Græcè peritissimus Daniel Heusius, ut eam in editione sua hujus operis aliis omnibus, tanquam optimam, prætulerit.

Ejusdem *Ethicorum* libros paraphrasticè interpretari debuit, ut Clementi VII. Papæ obsequeretur, sive Ioannis Argyropoli Latinam versionem recognoscere: quã quidem paraphrasim se perduxisse ad secundum usque librum scribit in *Epistola* VII. *ad Mattheum Guibertum*.

Præter hæc Philosophorum Principis opera-

Alexandri Aprodisæi Commentaria in eius libros XII. de Prima Philosophia, seu τῶν μετὰ τὰ φυσικά interpretatus est, atque edidit Romæ anno 1527. in folio typis Marcelli Silber, Clementi Pontifici nuncupatos. *Quibus* (ait ille in *Epist. XX.* ad Rodericum Manrricum) *nihil eruditius, nihil ipsorum authore, vel gravius, vel subtilius, teste non solùm Averroe cive meo, qui ipsum est plerisque in locis sequutus, sed etiam Hieronyno, qui se commentarios ejus vertisse iu epistola quadam gloriatur.*

Sequentia verò jam ex penu deprompsit propria;

De Vita & rebus gestis Aegidii Cardinalis Albornozii, libros III. ex veteribus schedis Ioannis Garzonis Bononiensis cujusdam, qui eas olim collegerat nullo temporum ordine servato. Romæ 1521. fol. Bononiæque anno sequenti, & iterum 1559. apud Antonium Giaccarellum. Simúlque-

Descriptionem Collegii Hispanorum Bononiensis. Hæc Historia Italicè versa est à Francisco Stephano, Murciano, ejusdem collegii Rectore, atque ibidem edita à Ioanne Rossi 1590. atque item Hispanicè ab Antonio Vela, apud Ioannem de Aiala Toletanum Typographum 1566. in 8.

De Regno & Regis officio: cujus operis meminit ipse in *Epist.* LXXXIV. ad Leopoldum de Austria Cordub. Episcopum.

De Correctione Anni & Mensium Romanorum. Parisiis apud Nicolaum Divitem 1547. Hoc opus laudat Iacobus Augustus Thuanus, recordatúrque ejus Genesius ipse in *Scholiis* cap. XII. *Lib. V. Politicorum*.

Dialogum de appetenda gloria, qui dicitur Gonzalus.

De Honestate rei militaris, qui inscribitur Democrates; tribus libris, Romæ 1535. sive *de Convenientia militiæ cum Christiana religione*; quo modo inscribitur in codice manu exarato Bibliothecæ Francisci Card. Barberini. Hos in linguam nostram convertit Antonius Barba Francisco Card. Quiñonio à secretis, atque edidit Hispali apud Cromberger 1541. in 4. cum hoc titulo. *De como el estado de la milicia no es ageno de la religion Cristiana.*

Apologiam pro libro de Iustis belli causis contra Indos suscepti. Romæ 1550. in 8. De quo opere infrà nobis agendum est.

Orationem ad Carolum V. ut bellum susciperet in Turcas: cujus ipse meminit ad Albertum Pium scribens *Epist. XII.*

Dialogum de ratione dicendi testimonium in causis occultorum, qui inscribitur *Theophylus*. Parisiis apud Colinæum 1541.

De Ritu nuptiarum & dispensatione, ad Cardin. Quiñonium. Romæ 1531. in 4.

De Fato & libero arbitrio, lib. III. in quibus dogma nefarium Martini Lutheri de cunctarum actionum, eventorúmque necessitate, cùm naturalibus, tum Theologicis rationibus doctissimè confutavit. Romæ 1526. in 4. ad Ioannem Toletanum Episcopum Cordubensem. In quo opere (ait alicubi Michaël Medina *& Ciceronis eloquentiam, & Aristotelis Philosophiam, &, quod prius est, Christiani pectoris integritatem invenias.*

Antopologiam pro Alberto Pio Comite Carpensi in Erasmum. Romæ 1532.

Epistolarum libros VII. ad Ludovicum

cum de Mendoza Marchionem Mondexaris, Indiarum Senatus Præsidem, Didaci à Mendoza summi viri fratrem. Quæ quidem unà cum superioribus omnibus in unum volumen conjectæ prodierunt Coloniæ 1602. 4 Credo & Parisiis edidisse hoc idem operum syllema Simonem Colinæum 1581. in 8. Certè in his epistolis de rebus gravissimis & utilissimis plerumque agit: uti ad Gasparem Cardinalem Contarenum *de emendatione anni*; ad Ioannem Valdezium *de cometis & ostentis*; ad Ant. de Corduba *de vita activa aut speculativa majore præstantia*; ad Gasparem Cardillū, *de Aristotelis sēētia super* παλιγγενεσία *animarum Pythagorica*; ad Alph. Stunieam Gibraleonis Marchionem & ad Franciscum Argotem, de quæstione illa, *an liceat habere columbas, quæ sese agrestibus aliorum seminibus pascant*; ad Gonzalum Perezium, *de arborum umbris ubique terrarum inter se paralellis*, super Plinii quemdam locum; ad Petrum Serranum Theologum *de salute Ethnicorum, qui secundum rationis regulas vixerint*, & consequenter *de laudibus Aristotelis*; ad Michaëlem Medinam, *de interpretatione* ejusdem *Aristotelis dictis laudabile esse inimicos ulcisci potius quàm iis reconciliari*; ad eumdémque, *an liceat homini Christiano, ut amici consulat saluti, mortem, quam vitare possit, oppetere*; ad Ferdinandum tandem Piucianum, *de motu Solis, & Orospedæ montis situ*; ac *de duobus Batis fluvii ostiis* ad L. Quiñonium.

Præter hos liber ille jam suprà memoratus *De Iustis belli causis contra Indos suscepti*, sive *Democrates alter*, editus olim fuit Romæ paucis admodum exemplaribus, procurante Antonio Augustino Romanæ tunc Rotæ Auditore, ut author ipse ait *Epist.* LXIX. & LXX. qui & ante hanc editionem multis descriptis exemplaribus Complutum, Salmanticámque missis evulgatus fuerat, referente ipso *Epist.* XCI. qui & sequenti ad Petrum Serranum, contentam in eo sententiam *adversariis ipsis invitissimis non solùm Romæ & per omnem Hispaniam, sed etiam per omnem Christianum orbem doctis omnibus non pertinacibus se probavisse* gloriatur; scriptâ scilicet eâ, quam habemus vulgarem inter alia opera, *Apologiâ* pro hoc libro. In collegio Granatensi Iesuitarum adservari scimus Dialogisticum opus *De Iure belli adversus Indos*, quo respondet Casæ Episcopi argumentis. Diversúmne id sit ab eo opere, quod jam laudavimus, dicere non ausim. Planè diu, serióque hunc contentionis funem ab nostro cum Antistite illo Chiapensi tractum satis apparebit legentibus quæ nos in hujus mentione prolixè annotavimus.

De Solis per Signiferum motu, & terræ transitu, libellum se scripsisse ait ad L. Quiñonium Salmanticæ Gymnasiarcham *Epistola* XLVIII. super quæstione à se cum Ferdinãdo Pinciano *Epistolis* XLVI. & XLVII. disceptata.

Pro matrimonio Regis Angliæ Henrici VIII. cum Catherina conjuge decertasse scripto eum apparet ex Nicolai Sanderi lib. I. *Schismatis Anglicani* referentis de hoc argumento Scriptores. *Apud Hispanos verò* (ait) *Franciscus Rojas, Alphonsus Virueſius, Alphonsus de Castro & Sepulveda*.

De Rebus gestis Caroli V. Imperatoris, quos debuit ex munere, commentarios, ut summâ fide, diligentiâque, sic & pari elegantiâ conscriptos, a Regibus nostris asservari Andreas Schotus tradit; Latinos ut suspicor, decuitque Latinè eloquentissimum. Nam partem eorum aliquam, quæ attingeret res Britannas, remisit olim ad Reginaldum Polum Cardinalem corrigendam, supplendámque, ut constat ex data ad eum XC. *Epistola*: déque sua hac Historia ad Zenetti Marchionillam scribit in *vigesima nona*: nósque habemus ejusdem veluti Ἀποσπασμάτιον.

De Bello Africo à Cæsare gesto, hoc est, de Tunetana expeditione commentarium, ex codice collegii S. Pauli Granatensis Societatis Iesu manu exarato.

Iacet in primario Ecclesiæ præcipuæ Putalbani sacello, quod sibi & Bartholomæo fratri plurium stipendiorum militi, ac suis construxerat ipse vivus, sepulchro sic volens inscribi;

D. X. S.
IOANNES GENESIVS SEPVLVEDA
Qui se ita gerere studebat,
Vt ipsius & mores probis, ipsisque viris,
Et doctrina, scriptique de Theologia
Et Philosophia Historiarúmque
Libri
Doctis & æquis probarentur.
S. V. E.
Adjunctum postea fuit,
Vixit Ann. LXXXI.
Ob. MDLXXI.

F. IOANNES GERMES, Catalanus, ordinis fratrum Prædicatorum, vernaculâ conscripsit linguâ S. Mauritii legionis Thebeæ militis, S. Agnetis Virginis & Martyris, S. Fructuosi Tarraconensis Episcopi, Diaconorúmque ejus Augurii & Eulogii Historiam, déque eorum sacris reliquiis in Manresam urbem translatis. Titulus hic libro Catalanicus;

Historia dels gloriosos Martirs Sant Maurici, Sancta Agnes y Sant Fructuos ab sos Diaques Augur y Eulogi, y de la Translacio dels seus cossos sants à la ciutat de Manresa. Barcinone 1607. in 8.

F. IOANNES GIL, Franciscanus, provinciæ suæ Aragonensis Chronographus, scripsit-

Hi-

Historia *de la Provincia de Aragon del Orden de los Menores*: quâ M. S. usus fuit Lucas Vvaddingus.

F. IOANNES GINTVS, ordinis Minorum, scripsit -

Vida prodigiosa *y felicissima muerte de la Madre Soror Maria Salinas de la Orden de Sãnta Clara de la provincia de Aragon*. Cæsaraug. 1660. in 4.

F. IOANNES DE GODOY, Bæticus, Mercenariorum fratrum sodalis, scripsit, cùm S. Th. Magister esset, Latinum -

Commentarium super Psalmum L. Hispali.

IOANNES DE GODOY, aut Hispanus, aut Hispanæ originis, Italicâ linguâ scripsisse dicitur -

Commentario *della Guerra d'Alemania fatta per l'Imperator Carlo V.* Venetiis editum 1548. in 8. Fuit inter libros Olivariensis Bibliothecæ; Interpretatio, ut suspicor, Italica Hispanorum Ludovici Avilæ *Commentariorum* de hoc bello.

IOANNES GOMEZ BRAVO, Emeritensis, Sacerdos almæ Hispalensis Ecclesiæ ex corpore eorum, quos à vicenario appellant numero, canendis in choro horis canonicis ex munere adscriptos, dedit foras ex locuplete satis, quam possidebat, Bibliotheca, minùs sibi placens in Barnabæ Moreni civis sui patria Historia,

Advertencias *a la Historia de Merida de Bernabe Moreno de Vargas*. Hispali 1638. 4. Item -

Explicacion *de la Inscripcion sepulcbral de Saturnino*. Repertus est Emeritæ lapis, cui hoc hominis nomen inscriptum erat. in 4.

Obiit ex pestilenti lue Majo mense MDXLIX.

IOANNES GOMETIVS FERREIRA, Lusitanus, scripsit -

Fasciculum trium florum, & de triplici nomine Iesu, Mariæ & Iosephi. Olisipone 1625. in 8.

IOANNES GOMEZ DE MORA, regius fabricarum Magister, edidit -

Relacion *del juramento, que hizieron los reinos de Castilla al Serenissimo D. Balthasar Carlos Principe de España*; simúlque -

Relacion *del Auto de la Fee celebrado en Madrid el año de MDCXXXII*. Matriti 1632.

IOANNES GONDINVS, Aragonensis, domo ex oppido *Munebrega*, insignis suæ ætate verbi Dei præco, animarúmque salutis procurator, de quo multa in *Bibliotheca Societatis*, cujus institutum fuit professus; scripsit sub nomine *Laurentii Gondini* fratris -

Guia espiritual *para vivir y morir en gracia y amistad de Dios y servirle perfectamente* .... Quod opus authori suo restitutum voluit editio seu translatio Italica, Romæ anno 1629. in 16. apud Franciscum Cavallum.

Obiit Toleti secundâ die Iulii MDCXXIX, ætatis suæ LX.

F. IOANNES GONZALEZ DE ALVELDA, ordinis Prædicatorum, Theologus Magister, primariusque Theologorum scholæ Complutensis, per plures annos copiam sui hoc in munere utilem valde præstitit, cum & studia domestica in collegio Sancti Thomæ simul moderaretur. Foras edidit -

Commentariorum & Disputationum in Primam Partem Summæ Sancti Thomæ Aquinatis, volumina duo. Compluti apud Ioannem Gratianum 1621. folio. Primum comprehendit XXV. priores quæstiones, alterum sequentes usque ad XLIII. Recusi sunt typis Neapolitanis anno 1637. fol.

F. IOANNES GONZALEZ DE CRITANA, domo ex *Villarubia* diœcesis Toletanæ oppido, Augustinianus ex Castellæ provincia & Matritensi cœnobio, scripsit Latinè -

Silvam comparationum vel similium per Alphabetum locorum communium Prædicatoribus utilissima ex Sanctis Patribus, atque Doctoribus. Pinciæ 1608. in 4. Coloniæque per Ioann. Crithium 1611. 8.

Et vernaculè ascetica hæc,

El Perfecto Christiano. Pinciæ 1661. 8. Gadibus 1648. 8.

Manual de *Iesus Maria, para orar en alabança destos santissimos nombres, y de la limpia Concepcion de Nuestra Señora; con una carta de Christo nuestro Señor al alma devota*. Pinciæ apud Andream Mendez 1604. in 12.

Despertador *del alma dormida para orar à Dios, y despertar el hombre del sueño en que està*. Matriti apud Michaëlem Serrano, 1613. in 16. Historicáque, quibus tamen veritatem potiùs obscurasse, quàm illustrasse visus est, uti ait Thomas de Herrera in *Alphabeto Augustiniano* pag. 488. scilicet.

De la Archicofradia *de la Cinta de San Agustin y Santa Monica, y sus Indulgencias; con un compendio historial de como San Agustin hizo vida heremitica y fundò su orden de los Ermitaños*. Pinciæ apud Ludovicum Sanchez 16.4. in 8. *Compendium* Latinè vertit Gregorius Dainesus Leodius ejusdem instituti sodalis, ediditque Antverpiæ 1612. Video quoque ei tributum -

Vn Tratado *contra las Comedias*. Obiit ad S. Philippum Eremitarum cœnobium Matritense.

IOANNES GONZALEZ DE LOSADA, patriâ ex opp. *la Puebla de Zenabria* Castellæ veteris in Galleciæ confinio, Sodalis Iesuitarum, in Salmanticensi collegio multa cum pietatis existimatione floruit, scripsitque -

Tratado de la Devocion *que se a de tener con las almas de Purgatorio*. Salmanticæ 1617. in 16.

Doctrina Christiana, pro institutione puerorum.

IOANNES GONZALEZ MARTINEZ, Burgensis patriâ, Complutensis autem Doctor, sodalis togatus, & Professor Theologus, Artium cursum, ut vocant, ter repetito munere ibidem docuit, & jam emeritus, inque Ecclesia SS. Iusti & Pastoris Canonicus edidit -

Fabricam Syllogisticam Aristotelis in dilucidas admodum Summulas digestam. Compluti 1628. 8.

F. IOANNES GONZALEZ DE MENDOZA, Toletanus, bellicâ militiâ relictâ, Eremitarum S. Augustini castra sequutus fuit, sacræque Theologiæ magisterialem pileum, nec non munus Pœnitentiarii Apostolici consequutus. Anno MDLXXX. Philippi II. Hispaniarum Regis jussu, legationem quamdam obiturus ad Sinarum regnum navigavit, unde reversus edidit -

Historia *de las cosas mas notables, ritos y costumbres del gran reino de la China*. Matriti 1586. in 8. Medinæ apud SantIagum del Canto 1595. 8. Antverpiæ typis Petri Belleri 1596. Simul excusum fuit - *El Itinerario del Nuevo Mundo*, authore *F. Martino Ignatio* Franciscano, qui ejusdem Regis auspiciis ad Sinas & ipse penetravit, reditum suum per Indiam Orientalem, aliásque regiones stylo dein consignaturus.

Postea Liparensis Præsul creatus noster, constituto in hac Ecclesia, quæ *Liparâ* juxta Siciliam Insula continetur, Vicario, ad Occidentales Indos trāsfretavit, apud quos anno MDCVII. Chiapensis, sequenti vero Popaianensis per translationem fuit renunciatus Episcopus. Quo in munere obiit. Rochus Pyrrhus in *Notitia Ecclesiarum Siciliæ*, Aegidius Gonzalez Davila in *Theatrô Indico-ecclesiastico* authores sunt.

F. IOANNES GONZALEZ DE LA PVENTE, domo ex oppido illo, cui *la Torecilla de los Cameros* nomen est, Augustinianum ordinem Mexici apud Indos ingressus, vulgavit.

La Historia *de S. Agustin de la provincia de Mechoacan*. 1624.

IOANNES GONZALEZ DE LA TORRE, post militiam armatam, cui ante annos XX. sub Carolo Hispaniarum Rege nomen dederat, urbanæ adplicitus, regium in Curia Philippi II. successoris Apparitorem exercebat, quo tempore publicavit Hispano versu breviore -

El Dialogo *llamado Nuncio legato mortal*: sive Mortis ad authorem ipsum monita, authorisque ad universos mortales. Matriti 1580. in 8.

Docientas *preguntas y respuestas, en verso*. Ibidem 1590. 8.

Dialogo *llamado Consuelo de afligidos y encarcelados &c. en versò*. M. S. in Bibliotheca regia Escurialensi.

IOANNES GONZALEZ VARELA, typis commisit -

La Pyra religiosa, *que consagrô la S. Iglesia de Toledo en la muerte del Seremss. Cardenal D. Fernando su Arçobispo*. Matriti 1641. in 4.

IOANNES GRACIAN FALCONI, scripsit librum hujus tituli, qui erat in Bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado,

Quingentæ Regulæ Iuris. Matriti 1581.

F. IOANNES DE GRANADA, Dominicanorum fratrum ad Bilbilim (si ea est *Calataiud* Aragoniæ regni) sodalis, mox gymnasii Cæsaraugustani Professor Bibliorum Theologus, commisso sibi ex instituti regula concionandi de rebus sacris munere functus maxima cum laude dicitur: cujus quidem meriti voluit extare hoc testimonium, scilicet -

Parabolas Evangelicas, quotquot ab Ecclesia proponuntur, moralibus discursibus explicatas: ad D. Antonium Augustinū Tarraconensem Præsulem. Cæsaraug. 1585. in 4. Item -

Parabolarum, quæ ab Ecclesia proponuntur, alteram partem: hoc est, de Sanctis. Ibidem 1587.

Linguâ etiam vernaculâ -

Discursos *sobre el Psalmo L. Miserere mei Deus, &c*. Cæsaraug. apud Laurent. Robles 1594. in 8.

Ad plures ivit Cæsaraugustæ. De quo adeundus est Ioannes Lopez in *Historia Ordinis Prædic*. IV. par. lib. III. cap. IV. & lib. III. c. II. & V. par. lib. II. cap. XXI.

D. IOANNES GRAV, scripsit -

Iustificacion *de la conservacion de las Filipinas*. Madriti 1640.

F. IOANNES A SANCTO GREGORIO, Franciscanus provinciæ Bæticæ, Theologiam profitebatur Hispali inter domesticos, cùm scripsit -

Tratado *sobre las dificultades, que se proponen acerca de la mission de los Religiosos a tierras de Infieles: y si los Provinciales pueden impedirles que no vaian á ellas*. Hispali 1635.

F. IOAN-

F. IOANNES GREGORIVS DE SATORRE, Valentinus, ordinis Eremitarum, sacræ scientiæ rudimentis excultus Salmanticæ, Professor jam ipsiusmet Theologiæ in Valentina erat schola, provinciæque totius Præfectus vertente anno MDLXXXIII. Instructissimam hic Bibliothecam in domo ejusdem urbis formavit: cujus & est liber ille pietatis ac doctrinæ plenus -

De las Alabanças *y excelencias del Nombre de IHS.* Tarracone apud Philippum Mey 1583. in 8.

IOANNES GRIAL, Calagurritanæ Ecclesiæ Canonicus, vir humaniorum disciplinarum, totiúsque Ecclesiasticæ ac sæcularis Historiæ peritissimus, in Sanctorum Patrum lectione non mediocriter exercitatus, Philippi II. Regis Catholici auspiciis inter alios viros Hispaniæ doctissimos incubuit perpurgandis & pro dignitate,quàm accuratissimè potuit,edendis ex fide plurium manuscriptorum *S. Isidori* Antistitis Hispalensis operibus: quod tandem præstitit ipse collectis in unum omnibus aliorum lucubrationibus, correctionibus, notis; quorum operam operâ quoque propriâ in multis adjuvit, locupletavit. Eminent certè in editione Matritensi ab eo procurata anni MDXCIX. duobus voluminibus.

Notæ in S. Isidori Archiepiscopi *Hispalensis in Originum, seu Etymologiarum libros.* Quas *minimè ambitiosas, tamen eruditissimas*, appellat Gaspar Barthius in *Comm. ad Gulielmi Britonis Philippidos* librum V. versu 558. Sed hæc magna ex parte sunt Alvari Gomezii à Castro; quod nec ipse Grialis diffitetur in præfatione hujus editionis, aut Petri Ciaconii, quòcum, uti in Alvaro diximus, hanc Spartam ille adornavit. At contextum ipsum Isidori,cujus gratiâ labor omnis notarum fuerat susceptus, inemendatum à se inventum,veteribus libris de novo consultis atque evolutis,noster correxit, bonámque notarum partem adjecit: de quo ipse modestè voluit lectores suos facere certiores in Præfatione laudata.

In Librum ejusdem de Natura rerum ad Sisebutum notæ, ejusdem sunt; uti & in -

De Ecclesiasticis officiis libros duos.

In Virgilii nescio quam partem operum *Commentarius* Grialis fuit manuscriptus in Bibliotheca Santii Hurtado de la Puente Iudicis Curiæ Hispalensis. Poësim feliciſſimè excoluit; cujus industriæ testimonio sunt distycha in Ludovici Legionensis Augustiniani summi viri laudem præfixa hujus primo volumini *Enarrationum ad Sacram Scripturam*: cujus & inter Poëtica vulgaria opera ad *Grialem* extat *Epistola* amicè suadentis eum studiis ad famam & immortalitatem niti.

F. IOANNES DE GRIJALVA, Augustinianus Mexicanæ Indicæ provinciæ, ejusdémque Diffinitor, & monasterii, quod in principe urbe sodales habitant, aliquando Præfectus, dedit foras -

Historia *de San Guillermo*. Mexici 162.

Coronica *de la Orden de San Agustin en Nueva España*. 1624. in fol.

F. IOANNES GVASCO, cui superaddit Lucas Vvaddingus, DE MVRCIA, patriæ ut exprimeret nomẽ, edidit Mexicanâ linguâ -

Sermones.

IOANNES GVERRERO DE ESPINAR, Bæticus, *Olveræ* natus, I. C. in schola Vrsaonensi legum notitiâ perceptâ, Hispali actitavit causas; unde à Bejaris Regulo accersitus, cùm Ducali huic oppido, tum *Belalcazaris* Comitatui, vice illius præfuit. Interim ex animi propensione, quâ in Conceptionis Deip. mysterium ferebatur, scripsit -

Informacion de Concordancias *y discursos de derechos con lugares Theologos y de Escritura en favor de la limpia Concepcion de Nuestra Señora.* Matriti 1620. in 4.

F. IOANNES GVERRERO MESSIA, Granatensis, ordinem Prædicatorum in Sanctæ Crucis cœnobio ejusdem urbis professus, scripsit -

Question moral *sobre el quinto precepto de la Iglesia.*

F. IOANNES GVERRERO DE SARABIA, sodalis Redemptorum Sanctæ Mariæ de Mercede, S.T. Magister Hispalensis gymnasii, provinciæ Bæticæ ordinis sui Chronographus, scripsit -

Vida, virtudes *y muerte del Venerable Siervo de Dios Fr. Iuan Monte religioso lego y fraile profeso de la misma orden y provincia.* Hispali 1642. 4.

F. IOANNES DE GVEVARA, domo Toletanus, Eremitarum instituto se in patria addixit, singulari vir memoriâ & doctrinâ deinde clarus, cum apud Salmanticenses Theologiæ cathedræ ordinariæ, quæ pomeridiani temporis pensum est, à quo & nomen habet, integris triginta sex annis præfuerit. Scripsit -

In Quatuor Libros Sententiarum doctissimos Commentarios. Vnde sibi magna ex parte Petrus Aragon ejusdem ordinis suos in *Secundam Secundæ Partis D. Thomæ*, quod ipse non diffitetur, extruxit.

De Sacramentis in genere, Relectionem. Excessit è vivis quatuor tantùm annis minor centenario XI. Kalendas Septembris anno MDC. postquàm administrasset cùm domus Salmantinæ, tum provinciæ totius

Præfecturam, censoriamque per ejusdem provinciæ monasteria in sodales jurisdictionem. Iacet in Sacello Laurentii Martyris templi Augustinianorum Salmanticensis.

IOANNES GVILLEN DE CERVANTES, Hispalensis, in hujus urbis Academia Canonum Doctorali titulo ac Vespertino professorio munere cohonestatus, Procurator ivit patriæ urbis nomine ad comitia regni, quæ sub Philippo Rege II. anno superioris sæculi sexto & octogesimo Matriti habita sunt. Meditabatur in *Leges*, vulgò *Tauri* à loco promulgationis dictas, post plurium Interpretum labores solidum commentarium tribus partibus absolvendum: quarum priorem dumtaxat in sexdecim priores leges ornatè magis, quàm vulgò solet, in publicum emisit, hoc titulo,

Prima Pars Commentariorum in leges Tauri. Matriti 1594. in folio.

F. IOANNES DE SANCTO GVILIELMO, in oppido diœcesis Conchensis, cui *Pliego* nomen est, natus, sodalis nudipes Eremitarum, vitæ innocentiâ & sanctitate morum hoc ævo eximius: quippe qui superiore anno MDCXLIII. desiit in vivis esse. Reliquisse eum inter alios Studiorum fructus *Moralia* plura *Opuscula* propriâ manu exarata, refert *Augustiniani Alphabeti* author.

IOANNES GVNDISALVVS, Lusitanus, aut Gallæcus, scripsit librum hoc titulo,

De las Cannsas de Nuestra Señora, vel, *Tesoro General de Historia*. Qui in duobus voluminibus extat in Bibliotheca regia Scurialensi, pluteo VI. lit.... num. 5. vt refert Fr. Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

IOANNES GVTIERREZ, Placentinus, Iurisconsultus, in amplissima Salmantina Academia civilibus & canonicis studiis datâ operâ, inque urbe patria exercito aliquot annis Advocatiæ munere, ad collegium tandem sacrum Ecclesiæ Civitatensis, ut ibi Theologiam doceret, quæ Canonici Doctoralis, ut vocant, partes sunt, admitti, magno ejusdem collegii, Ecclesiæque bono atque honore promeruit. Sede enim vitæ atque studiorum, quæ pertinaci quodam labore sectabatur, eo loco fixa, lucubrationibus doctissimis atque utilissimis, quibus tam Ius canonicum totius Ecclesiæ, quàm civile regnorum Castellæ lustratur egregiè atque illustratur, horas suas ac vitæ reliquum constantissimè impendit, & inter insignes Hispaniæ nostræ, seu veriùs Europæ totius Iuris Consultores nomen suum honorificentissimo loco posterorum memoriæ consecravit; *Ingeniosissimi* elogio jure ornatus à Gaspare Antonio Thesauro in principio Tractatus *de Augmento monetæ*. Opera ejus sæpe, nec uno loco prelis subjecta Antverpiæ ex officina Bellerorum prodierunt, hoc ordine, novem scilicet partibus,

I. *Repetitiones* sex: nimirum I. *Ad Leg. Nemo potest. D. De legatis, primo* II. *ad Paragraph. Sui, Institutionum De Hæred. qualit. & differ.* III. *Ad Leg. Pater filium, De Inofficioso Testamento.* IV. *Ad Leg. vn. Cod. Quando non petentium partes &c.* V. *Ad Auth. Sacramenta puberum. C. Si adversus venditionem &c.* VI. *Ad Cap. Quamvis pactum, De Pactis VI. Lib. Decretalium*; Salmanticæ olim excusæ an. 1592. in folio.

II. *Allegationes* X. variis in causis.

III. *De Iuramento cõfirmatorio Tractatus tripartitus, cujus* I. *pars circa cõtractus.* II. *circa ultimas voluntates.* III. *circa judicia versatur*: Ad Antonium Padillam Menesium militarium ordinum Senatus Præsidem, Iurisconsultum atque scriptorem egregium.

IV. *Consilia varia* LII. Salmanticæ primùm 1587. in folio, deinde 1595.

V. *Practicarum Quæstionum civilium libri quatuor super Novæ Collectionis Hispanæ leges*. Hi non omnes simul prodierunt. Primus namque & secundus Philippi II. Catholici Regis nomen, at IV. Ioannis Acuñæ, qui rerum jam domino Philippo III. Castellæ supremo Concilio præfuit, in fronte gerunt. Priores editi sunt Salmanticæ 1589. Matritique 1593. omnes simul Matriti 1611. folio.

VI. *De Tutelis & curis minorum, déque officio & obligationibus Tutorum ac Curatorum, ipsorúmque mercede, Tractatus ad Leges regias Tit. XVI. Partita VI.* Salmanticæ olim 1602. in fol. Quod quidem opus ut ederet, cœptum illustrandæ Novæ Collectionis leges pensum intermisit. Sequitur namque-

VII. *De Gabellis Tractatus; sive Practicarum Quæstionum liber V.* Matriti ann. 1612. Francof. in collegio Paltheniano anno 1615. in folio.

VIII. *Canonicarum Quæstionũ utriusque fori, tam interioris, quàm exterioris liber primus & secundus.* Matriti 1597.

IX. *Canonicarum Quæstionũ* liber III. qui *circa sponsalia de futuro, & Matrimonia versatur*. Salmanticæ 1617. in folio.

Omnia hæc, ut diximus, apud Belleros edita sunt Antverpiæ anno 1618. in folio. Tractatus *De Tutelis* excusus fuit etiam cum *Pauli Montani* & *Borgnini Cavalcani* ejusdem argumenti aliis, Taurini 1611. in fol. Item omnia opera octo tomis, seu partibus, Lugduni apud Laurentium Anisson 1661. in fol. Scripsisse dicitur noster etiam, quem non vidimus, nec cæteris operibus adjungi solet, *De Delictis Tractatum*.

F. IOANNES GVTIERREZ DE ESTREMERA, domo ex oppido cognomine diœcesis Toletanæ, Mercenariorum fratrum sodalis,

dalis, Castellæque provinciæ, familiari verbo, Diffinitor, scripsit -

Libro *de las grandezas del Nombre de IHS.* Compluti apud Ludovicum Martinez anno 1614. in 4.

IOANNES GVTIERREZ DE GODOY, Doctor Complutensis Philosophiæ ac Medicæ artis, primariúsque Professor, in collegio Dei-paræ Virginis Theologorum olim sodalis; plures annos fecit medicinam in urbe Giennensi, deinde Matriti in cubiculo regio. Varia scripsit opuscula, quorum hæc ad notitiam nostram pervenerunt;

Quæstio medica non vulgaris, an possibile sit in rabientiū urinis canes parvos generari. Item -

Quæstio medica practica de ministranda aqua nive refrigerata ægroto die expurgationis.

Disputationes Philosophicæ & Medicæ super libros Aristotelis De memoria & reminiscentia; duobus libris. Giennii 1629. 4.

Hispanica hæc -

Advertencias *y preceptos generales, con los quales pueden facilmente los Medicos tasar qualesquier recetas de las boticas.* Giennii 1632. in 4.

Tres Discursos *para probar que estan obligadas á criar á sus hijos a los pechos todas las madres, quando tienen buena salud, fuerzas, buen temperamento, buena leche y suficiente para alimentarlos.* Giennii 1629. in 4.

IOANNES GVTIERREZ DE GVALDA, oppidi *Villarejo de fuentes* Toletanæ diœcesis Parochus, edidit -

Arte breve *de quenta Castellana y guarismo.* Hispali apud Alphonsum Barrera an. 1609. in 8. olim cum hoc titulo, *Arte de quenta Castellana y Arithmetica.* Compluti apud Seb. Martinez 1570. in 8.

F. IOANNES GVTIERREZ DE LA MADALENA, Toletanus, Carmelita, provinciæ suæ Castellanæ aliquando Præfectus, quo munere vix defunctus obiit anno MDLXXIX. Scripserat vernaculo sermone

Vida *de Santa Helena.* Matriti apud Franciscum Sanchez 1576.

F. IOANNES GVTIERREZ A SANCTA MARIA, sacræ Theologiæ Magister, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, in Historia vulgari hujus sacræ familiæ laudatur, uti author utilissimi, doctique operis sic inscripti, -

Quæstionarium difficultatum omnium Sac. Scripturæ. An Latinum, an vulgare sit, editúmne, an ineditum, ambigimus.

IOANNES DE GVZMAN, Latinis literis & rhetorica arte instructus apud Franciscum Sancium Brocensem Salmanticæ Professorem celeberrimum, peregrinatus est non semel aut iterum novo in Orbe. Vnde reversus, cùm Pontevedræ Gallæcorum, tum Compluti Rhetoricam docuit, edidítque -

Primera Parte *de la Retorica, dividida en catorce conbites de Oradores, donde se trata el modo que se debe guardar en saber seguir un concepto en qualquiera platica, razonamiento, o sermon en el genero deliberativo, de todo lo qual se pone theorica y practica.* Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica anno 1589. in 8.

Vertit item in sermonem vernaculum -

Los Georgicos de Virgilio *y decima Egloga.* Salmanticæ apud Ioannem Fernandez 1586. in 12.

F. IOANNES HENRRIQVEZ, Augustinianus, moralis Theologiæ domesticus Professor, dedit in lucem -

Questiones practicas *de casos morales.* Luciferi fano 1643. in 4. Compluti 1650. Itémque, nisi idem opus est,

Compendio *de casos morales ordinarios.* Astæ apud Ferdinandum Rey 1619. 8.

D. IOANNES HENRRIQVEZ DE ZVÑIGA, Guadalaxarensis, nobili stirpe, utriusque juris laureâ cohonestatus, urbes Conchensem, Legionensem, Abulensem vice Præfecti sive Correctoris, uti appellant, administravit, Consultor ipse Iudicibus, qui religionem tuentur. Scripsit -

Consejos politicos *y morales.* Conchæ 1634. in 4. Prodiit iterum Matriti hoc opus 1663. in 4.

Amor con vista: *con una sumaria descripcion del Mundo, asi de la parte elementar, como terrestre.* Matriti 1625. in 4.

Vida de Iulio Cesar.

F. IOANNES DE HEREDIA, Cæsaraugustanus, Carmelita, eximius verbi Dei præco, reliquit in Cæsaraugustano suo cœnobio M. S.

Sermones *de Sanctos.* volumine uno;

Sermones *de Quaresma;* duobus voluminibus; aliáque. Caramate in *Paradiso Carmelitici decoris* refert eum provinciæ Aragoniæ bis Præfectum fuisse.

IOANNES DE HERRERA, regius fabricarum Magister sub Philippo, Rege Hispaniarum II. ejusdem Architectus, ut vocant, generalis, Metatórque, invenit, præfuitque magnificentissimæ Laurentiani cœnobii atque Palatii ad *Escuriale* oppidum fabricæ, quam & oculis omnium depictam juxta omnes Architecturæ prospectus undecim chartis repræsentare voluit, adjungens pro earumdem declaratione -

El Sumario *y breve declaracion de los diseños y estampas de la fabrica de San Lorenzo* el-

el Real del Escurial. Matriti 1589. in 8.

Iacobus Augustus Thuanus *Foxio* nescio cui suæ gentis laudem adjudicat structuræ hujus, quasi princeps fuerit & architectus amplissimi ædificii, qui non nisi unus fuit ex operis; de quo æquales ejus temporis homines fide digni attestantur.

IOANNES HEVIA BOLAÑOS, Ovetensis, cùm in America Occidentali & Limæ regia primariáque Peruani tractus urbe domicilium fixisset, ibi edidit, quæ plurium manibus teritur, utpote quotidianæ praxis promptuarium, linguâ populari -

Curia Philippica; duabus partibus, quarum altera est de ordine Iudiciorum; altera de commerciis & contractibus, quæ quidem proprio nomine audit *Del commercio terrestre y naval*. Limæ anno 1603. 4. Matriti in fol. 1644.

Hic nullo gradu Academico suscepto sic in jure profecit, ut præter hos Tractatus utiliter nec indoctè conscriptos, in arduis pluribus causis patronum agēs obtinuerit: quod testantur, qui hominem coràm noverunt.

IOANNES HIDALGO, nescio quis (nec multùm interest, ut sciam, ignorémve) scripsit -

Romances *de la Germanía, y vocabulario desta lengua*. Barcinone apud Sebastianum Cormellas. 1609. in 12.

Thrasonicum intelligas quoddā sermonis genus, quo loqui amant inter nos fæx illa hominum, qui jactantiæ ac temeritatis, non autem veræ fortitudinis famâ censentur.

F. IOANNES A SANCTO HIERONYMO, & IOANNES A IESU MARIA, ordinis patrum Carmeli excalceatorum, conscripserunt -

Vitam & mores, spiritum, zelum, & doctrinam servæ Dei Theresiæ de IESV in compendium redacta. Bruxellis apud Rugerum Velpium 1610. in 4.

F. IOANNES HIERONYMVS CENEDO, Cæsaraugustanus, ordinis sancti Dominici, in juris, Theologiæque professione Doctorali apice cohonestatus, Decretorum cathedram in schola Cæsaraugustanæ urbis moderatus fuit. Extant ab eo -

Petri Cenedi fratris Quæstiones Canonicæ & Civiles, quas ille, cùm in mortem incidit, elaborabat, absolutæ & pluribus aliis locupletatæ, ut luce dignum opus esset, quod vidit Cæsaraugustæ 1614. in fol.

Hispanâ quoque linguâ ex penu propria -

De la Pobreza *religiosa*. Ibid. 1616. apud Ioannem de Lanaja in 4.

IOANNES HIERONYMVS DE IRANZO, Iurisconsultus & Canonum Doctor Academiæ Valentinæ, ejusdémque urbis Metropolitanæ Ecclesiæ Præpositus, quod munus idiotismo hujus gentis, *Pavordre*, vocant, vespertinus cùm esset Iuris Cæsarei Professor, publicavit -

De Protestatione & pro herede gestione, Tractatum Iuris Analyticum, ad L. Et si quis XIV. §. Plerique D. De Religiosis & sumptibus funerum. Valentiæ apud hæredes Chrysostomi Garriz 1656. 4.

IOANNES DE HOROSCO, latinè vulgò OROSCIVS, Iurisconsultus, cùm Salmanticæ quatuordecim plus minus annis civile Ius mirâ pronunciandi venustate, præter eximiam eruditionis, ingeniique commendationem, docuisset, quod Gaspari Baëzæ auditori (cujus in re testimonium extat in Tractatu *de Decima Tutoris* cap. 1.) credimus; post Fisci apud Pincianos patrocinium, quod Carolus ei Cæsar obtulerat, bonâ hujus veniâ repudiatum, in eamdem ipsam curiam Senator tandem evocatur. Vir fuit ad exactissimam Iuris cognitionem, rerum olìm gestarum notitiâ, Latinæque eloquentiæ facultate, quæ duo scilicèt studia nisi conjunxisset, civilique doctrinæ attemperasset, Iuris se Sacerdotem appellari debere constanter alicubi pernegavit, haud perfunctoriè instructus; quod bene ostēdūt eius -

Ad Responsa Prudentum Commentarii; quorum duos priores libros ad totidem priores Digestorum uno volumine publicavit Salmanticæ in officina Andreæ de Portonariis. 1558. fol.

Ea forma scilicet Commentaria pangendi ad libros Iuris Oroscio placuit, quam post Accursium omnes Pragmatici, & in his Alciatus, Zasiúsque superioris sæculi majora lumina sequuti sunt, ut singula verba legum explanantes, quidquid deinde ad illud annotari operæ pretium sit, statim subjicerent. Atqui noster, quâ brevitate potis est, eáque summâ, veterum Interpretum glossas adducit, & vel carbone, vel cretâ (quod ait Horatius) sed permodestè notat, judicum suum interponens: quæ alibi tractata legi possunt, non repetit, digitum ad fontes (dici ut solet) intendisse contentus; tandem quidquid explanandæ rei è libris veterum Scriptorum deduci æquū atq; opportunū fuit adstrictè docet. Quare de reliquis commentariis adhuc ineditis, si quæ sunt, dolere omnes, qui operam in jure ponimus, jure quidē possumus. Oroscium nostrates laudibus efferunt non vulgaribus. Gasparis enim *Baëzæ* judicio *vir gravis est, elegantiâ ingenii cum Italorum doctissimus comparandus*; itémque *vir gravissimus, aureæque dictionis felici jucunditate clarissimus*; Feliciano de Solis de *Censibus* scriptori, *sapientissimus*; Antonio Padillæ Menesio auditori, *diligentissimus præceptor, Iudéxque integerrimus*.

D. IO-

D. IOANNES DE HOROSCO & COVARRUBIAS, Toletanus, Sebastiani Horoscii filius, alteriúsque Sebastiani germanus frater, quorum utriusque infrà meminimus, matrem habuit Mariam Valero de Covarrubias Didaci summi viri & Antonii Covarrubiarum sororem patruelem; sacræ Theologiæ Doctor, in Segoviensi alma Ecclesia Canonicus, & Archidiaconus *de Cuellar*; ob insignem doctrinam dignus fuit existimatus, qui ad Siculos iret Agrigentinæ Ecclesiæ Præsul. Typographiam ibi constituit, aliquótque libros ex ea prodire fecit. Vnde tamen ei calamitas, domísque lites. Nam cum ex Ecclesiæ hujus Sacerdotibus, laicísque aliquos non obscuros scriptis suis perstrinxisset, eò deventum est, ut iisdem accusantibus Romam evocaretur. Qua in Vrbe post agitatâ diù causam liber ab imputationibus sibi factis declaratus, ne Agrigentum rediret à Clemente VIII. Philippóque Hispaniarum Rege III. impetravit. Qui & operam dedit, ut Accitanæ Ecclesiæ in Bætica paulòpóst, anno scilicet MDCV. præficeretur; quem tribus tantùm annis honorem gessit, uti ex Rocho Pirrho in *Notitia Ecclesiarum Siciliæ*, aliísque accepimus. Viros literis atque eruditione spectatos amore & beneficiis prosequutus est maximis, doctus ipse, pluriúmque scriptor. Edidit nempe -

De la verdadera *y falsa Profecia*, Tractatum; Antonio Covarrubię inscriptum Toletanæ Ecclesiæ Canonico & Scholastico. Segoviæ anno 1588. in 4. apud Ioann. de la Cuelta.

Emblemas morales; tribus libris, partim solutâ, partim ligatâ oratione. Segoviæ 1591. in 4. apud eumdem Cuestam. Quę deinde Latinè reddita simul cum Hispano authentico edidie Agrigenti 1601. 8.

Paradoxas Christianas *contra las falsas opiniones del Mundo*; duobus libris. Segoviæ apud Marcum de Ortega 1592.

Consuelo de Afligidos. Agrigenti 1605. in 8.

Doctrina *de Principes enseñada por el santo Iob*. Pinciæ apud Ioannem de Herrera 1605. in 4.

Origen *y principio de las letras*.

Arte de la memoria; *MS.* vidit Thomas Tamajus. Latinè verò -

Symbola sacra ad Clementem VIII. P.M. Agrigenti 1601. in 8.

IOANNES HVARTE DE SAN JVAN, Doctor Medicus, curiosè, doctéque de Ingeniorum differentiis, & quæ quibus artibus ac scientijs conveniant, disputavit in eo opere, quòd vulgò & apud omnes gentes magni habetur, ita inscripto -

Examen *de Ingenios*. Iuliobrigæ 1580. in 8. Beaciæ apud Ioann. Bapt. de Montoia anno 1594. in 8. Barcinone 1607. 8. Compluti 1640. 8. apud Antonium Vasquez. Lugduni etiam Batavorum apud Ioann. de Maire 1652. in 16. Latinè id vertit, cùm Theodorus] Arctogonius Austriacus Argentinæ editum anno 1612. tum Æscasius Major Dobreboranus, Coloniæ Anhaltinorum 1621. & Ienæ apud Samuelem Krebs 1663. in 8. Edidit & Possevinus Coloniæ apud Gymnicum 1610. in 8. & apud Claudium Capellet in 12. Reprehendit tamen quædam ex hoc libro idem Possevinus in Bibliotheca. Italicum dedit Camillus Camilli editum Venetiis 1582. in 8. iterúmque Sallustius Gratiis, prodiréque fecit Venetiis apud Matthæum Valentinum 1603. in 8. Gallicum quoque Gabriel Chapuis Turonensis, quòd Lugduni editum est 1580.

Libet appendere Latini Interpretis Æscasii Majoris de hoc opere judicium. *De cætero visus mihi est doctorum hominum nostri sæculi, si quisquam, longè subtilissimus: cui & publicè summa omnia debeantur, & qui inter Scriptores optimi commatis, majorúmque gentium, quantum, aut extare aut extitisse meminerim, jure suo trāscribi mereatur. Retraxit enim in ævum nostrum fugitivam subtilitatem, atque à fatali veluti meta revocavit ad lucem solutam illam optnandi libertatem, quā antiqui sapientes (quos hāc scriptione in certamen quasi acuminis vocasse videtur) ad intima naturæ adyta tam fœlici atque omni posteritati subsequuta proficuo ausu penetrarunt.* Hæc ille & alia.

F. IOANNES HVRTADO, Cisterciensis monachus, regalis monasterii *de Herrera* alumnus, *Iuncariæ*, ut uocant, cœnobium administraverat, Philosophúmque in *Fiteriana* domo sodales docuerat eo tempore, quo juris fecit publici -

Sermones *para los Domingos y fiestas de Adviento*. Cæsaraug. 1614. in 4.

Meditaciones *para los dias de la Quaresma*. Burgis 1620. in 4. Matritique anno sequenti in 4. apud Alph. Martinum.

D. IOANNES HVRTADO DE MENDOZA, Matritensis, regii hujus municipii Decurio, ejúsque loci, quem *Fresno de Torote* populares vocant, Toparcha, dictus vulgò inter cives suos ob amorem scientiarum, *Philosophus*, amœno quidem ac fertili ingenio, & versificatoriâ arte suo tempore censebatur, à quo & nunc extat -

El buen Placer *trovado en trece discantes de quarta rima Castellana segun imitacion de trovas Francesas*; simúlque, *sobre los Discursos trece argumentos hechos por el P. F. Francisco de Tofino de la orden de S. Geronimo a instancia del autor*. Compluti 1550. in 8. apud Ioann. Brocar. Veræ solidæque voluptatis possessionem ab innocentia & probitate morum esse contendit.

Vida *de San Isidoro Labrador*: quę quidem adser-

adservari dicitur in Archivio *Sant-Andreanæ* Ecclesiæ *Matritensis*.

IOANNES HVRTADO DE MENDOZA, Granatensis (si Francisco Pedrazæ in *Historia hujus urbis* credimus) Præfectúsque Castelli, quod *Bibataubin* vocant in eadem urbe, scripsit -

Del Cavallero Christiano. Antiquariæ id opus edidit Andreas Lobato 1577. in 8.

F. IOANNES HVRTADO DE MENDOZA, Dominicanus, edidit -

Historia *de la Santissima Imagen de N.S. de Atocha*. Matriti 1604. in 8.

IOANNES YAGVE DE SALAS, Teruëlensis in Aragonia, huic civitati à secretis, edidit hexametro, sed absque rhythmi lege, carmine Epopeiam Tragicam, cui titulus & argumentum,

Los Amantes de Teruel; *con la restauracion de España por la parte de Sobrarve y conquista del reino de Valencia.* Valentiæ apud Petrum Patricium anno 1617. in 8.

IOANNES IAÑEZ PARLADORIO, Iurisconsultus, Pincianæ Curiæ Advocatus elegantis ingenii, doctrinæq; in lucē edidit -

Rerum quotidianarum libros II. Quorum prior de variis rebus in usu fori quotidiano frequentibus, hoc est, inter alia de Præscriptionibus, Vectigalibus, Decimáque venditionis. Seorsim fuerat editus ad Didacum Covarrubiam Castellæ Præsidem Pinciæ typis Didaci Fernandez de Corduba an. 1579. in 4. Deinde unà cum posteriore, cujus magna pars circa exequutionem instrumenti publici versatur, Salmanticæ prodiit ex officina Michaëlis Serrani an. 1595. Adjuncta est -

De Ratione Iuris discendi, ad Ioannem & Hieronymum filios, *Epistola*. Pinciæ iterum edita sunt anno 1604. in fol. eodémque Marpurgi apud Germanos in 4.

F. IOANNES DE IANGVAS, Salmanticæ admissus ad religiosæ vitæ professionem inter Dominicanos, cùm in cœnobio *Piedrahitæ* oppidi sodales Theologiam doceret, edidit -

De Aeterno Christi Sacerdotio, librum, uti refert Alphonsus Fernandez in *Bibliotheca Dominicana*.

IOANNES DE JARAVA, Medicus, Ferdinandi, quem à sacello habebat Eleonora Austriaca Galliarum Regina, ex fratre nepos, Lovanii diu commoratus est, totus in vertendis Hispanorum proprio idiomate libris veterum ac recentium Scriptorum. Hujus ea sunt;

Historia *de las Hierbas y Plantas*; ex Dioscoride & aliis, cum figuris æneis. Antverpiæ 1557. in 8.

Problemas *ò Preguntas problematicas, asi de amor, como naturales, y acerca del vino, bueltas de Latino en Castellano, y compiladas de varios autores*. Adjungitur -

El Dialogo *de Luciano de Icaro-Menippo, y otras cosas*. Compluti apud Ioannem Brocar 1546. in 8.

Traduccion *de los Oficios, Amicitia, Senectud de M. Tulio Ciceron*. Antverpiæ anno 1549.

Los Paradoxos *y el Sueño de Scipion de Ciceron*. Ibidem in 8.

Traduccion *de los Apotechmas de Erasmo con la tabla de Cebes*. Antverp. 1549. in 8.

Filosofia natural breve. Antverpiæ 1546. Hanc Italis communicavit Alphonsus de Vlloa: editáque fuit Venetiis unà cum *Dialogis Petri Messiæ* ejusdemmet Interpretis Venetiis 1565. in 8. Necnon & ex Bibliis, cùm eo tempore liceret,

Los Psalmos Penitenciales, *el Cantico Graduum, y las Lamentaciones traducidas en lengua vulgar*.

D. IOANNES IBAÑEZ DE DEZA FRECHILLA, viginti & octo annorum Professor juris Canonici Salmantinus, pomeridianum jam docendi locum, hoc est, primario proximum, susceperat, scribens -

De Excommunicatione. Salmanticæ 1597. in folio.

IOANNES DE YCIAR, Cantaber, Durangensis, ad exemplum trium se superiorum ex Italia ortographiæ practicæ Magistrorum Ludovici Vincentini, Antonii Taglienti & Ioannis Baptistæ Palatini typis excudi fecit Cæsaraugustæ, ubi commorabatur,

Arte subtilisima, *por la qual se enseña à escrivir y contar perfetamente*. Cæsaraugustæ 1553. in 4.

Scripsit item -

Arithmetica practica. Ibidem anno 1549. in 4.

F. IOANNES A' IESV MARIA, Carmelitarum excalceatorum sodalis, dum in Hispania nova Indorum Occidentalium regeret ordinis sui domum, quæ in eremo quatuor à Mexico regia urbe leucis distito ædificata est, publicavit -

Epistolario espiritual *para personas de diferentes estados*. Continet epistolas LXXXII. sat prolixas, ut potiùs totidem opuscula dici valeant. Velesii editas vidimus in officina Dominici ab Ecclesia 1624. fol.

F. IOANNES DE IESV MARIA, nescio an diversus à cognominibus aliis, unà cum

Ioanne Baptista Præfecto Provinciali, & *Blasio de S. Alberto* Præposito cœnobii *de Medina de Rio-seco* Carmelitis, formavit -

Instruccion *de Novicios descalços del Monte Carmelo*. Matriti apud Alphonsum Martinez 1591. in 8.

F. IOANNES A IESU MARIA, olim *Ioannes de Sancto Petro*, Calagurritanus, ad reformatam excalceatorum Carmelitarum familiam anno LXXXIII. sæculi superioris admissus ætate jam perfectâ, cum in singularis prudentiæ, atque eruditionis, simúlque integritatis & innocentiæ virum evasisset, ire in Italiam jussus fuit, propagando strictiori huic Deo serviendi atque hominibus proficiẽdi instituto, quod Teresiam sanctissimam & Ioannem Crucium, insignem & ipsum sanctitate virum, authores non dudum habuerat. Ibique non solùm exemplo vitæ, fructúque doctrinæ sodales docuit, rigidæque hujus disciplinæ tenorem Italis commendavit; sed aliquando & integram familiam Italicam ab Hispana, uti expediens visum fuit, segregatam Præfectus Generalis tertius gubernavit, summè charus, magnóque pretio habitus à Paulo V. P. atque illo summo totius eruditionis & probitatis cardine Roberto Bellarmino, cunctisque Curiæ Romanæ ordinibus, usque ad annum MDCXIV. qui emortualis ei fuit in cœnobio Tusculani oppidi (*Frascati* nunc est) commoranti. Plures post se reliquit doctrinæ fructuosissimæ, eruditionisque piissimæ, quâ sibi & aliis prælucere opitularique constanter voluit, non intermoriturae fidei & famæ testes libros, quos in publicam typorum lucem emisit. Qui quidem post alias editiones Coloniæ simul omnes ex officina Bernardi Gualteri anno MDCXXII. iterúmque ex officina Iodoci Kalcovii MDCL. primùm tribus, deinde quatuor voluminibus prodierunt. Hujus posterioris editionis tenor hic est. Primus tomus continet -

Librum Iob paraphrasticè explicatum. Romæ jam olim editum 1611. in 4. apud Franciscum de Rubeis.

Cantici Canticorum interpretationem. Ibidem apud Stephanum Paulinum anno 1601. Salmanticæ 1602. in 8. Moguntiæ 1603.

Lamentationum Hieremiæ interpretationem, in tres paraphrases, Historicam, Allegoricam & Tropologicam discretam. Neapoli 1608. in 8. Coloniæ 1611.

Psalmorum CXXXVI. LXXXIII. XLI. Interpretationem. Coloniæ 1611. 8.

Secundus tomus hæc -

Theologiam Mysticam. Coloniæ antea apud Gymnicum in 8.

Disciplinam Monasticam in Regulam primitivam fratrum excalceatorum Carmelitarũ. Romæ per Iacobũ Mascardũ 1615. 8

Instructionem Magistri Novitiorum. Parisiis 1611. in 24. Coloniæ 1613. in 16.

Instructionem Novitiorum. Romæ typis Caroli Vullietti. 1605. in 8. Parisiis 1625. in 24. & 1644. in 24. Gallicè quoque ibidem 1630. in 24.

Disciplinam Claustralem, sive Practicam actuum vitæ religiosæ. Coloniæ anno 1631. in 12.

Prudentiam Iustorum. Coloniæ 1614. in 12.

Stimulos Compunctionis. Romæ 1609. Coloniæque apud Andream Bordzerum 1610. in 12.

Scholam Iesu Christi. Romæ 1609. Coloniæque apud Milium anno 1612. in 12.

Scholam orationis & contemplationis. Quam, ut credimus, Hispanis communicavit Hieronymus Perez à S. Vincentio, editque Cæsaraugustæ 1615. 8. deinde prodiit Matriti 1656. in 8.

Epistolam Christi ad hominem.

Artem amandi Deum. Versa est Hispanicè à Ioanne Baptista Cistercieñ monacho, atque edita Cæsaraug. 1633. in 16.

De Custodia Legum Tractatum.

Epistolas duas ad suos Religiosos.

Versus aliquot & *Hymnos sacros*.

Tertius hæc continet.

Instructionem Principum. Romæ prius editam 1612. apud Iacobum Mascardum in 4.

Artem gubernandi: seorsim Romę 1613. in 16.

De Studio pacis. Ibidem eodem anno.

De bono usu, contemptúque honorum, divitiarum &c. Ibidem eodem anno.

Artem concionandi. Coloniæ, ac Romæ 1610. in 12.

Compendium vitæ B. M. Theresiæ de Iesu, opus ab authore elaboratum, conferente operam Ioanne à Sancto Hieronymo sodali. Romæ 1609. in 4. Bruxellis 1610. 4.

De Amore, cultúque Reginæ Cæli.

De Pia educatione, sive cultura pueritiæ.

Artem vivendi spiritualiter.

De bono usu Curiæ: seorsim Romæ 1612. in 16.

Artem bene moriendi.

Quartus & ultimus -

Viam Vitæ.

Praxim ad bene moriendum.

De Amore Dei parando atque tuendo.

Assertionem Missionum; Item *Instructionem Missionum*.

De Regimine monastico.

Orationes XIII. Romæ habitas in Natali die B.M. Theresiæ.

Orationem pro initio Theologiæ.

Orationes duas in natali S. Thomæ.
Physiologiam inferioris hominis.
Expositionem Symboli Apostolorum. Item *Fidei Professionem*,
Praxim de Amoris delectu: Exercitium præparatorium ad Natalem Domini.
Epistolas Anagogicas; item *Pareneticas: Institutiones* varias.
De Oratione Tractatum.
Exercitium ad obtinendam perfectionem regularem.
Rhetoricam Ecclesiasticam. Coloniæ seorsim 1618. in 8.
Poëmata sacra. Hymnos sacros.
Historiam missionum.
Vitam Ven. Fr. Petri à Matre Dei Carm. excalceati. Reperio quoque præter supradicta opera, nisi aliam & aliam inscriptionem diversæ editiones præferant,
Thronum Iustitiæ, in quo docetur quomodo anima viri Iusti seipsam judicet, inquirendo in omnes affectiones, desideria, cogitationes &c. ex aliquot Societatis Iesu Patribus collectum. Coloniæ 1624.

Virum hunc magnum pro meritis celebrant Franciscus de Sancta Maria ejusdem ordinis in *Historia Carmelitarum reformatorum* lib. II. cap. XXXVII. Ioannes Marquez in *Vita Venerab. P. Fr. Alphonsi ab Horosco* Augustiniani, qui sanctitate vir spectatissimus author fuisse Ioanni nostro dicitur amplectēdi statum religiosum in recenti hac Carmeli propagine, cap. XXIV. Fr. Hieronymus de Sancto Iosepho in *Genio Historiæ*.

F. IOANNES INCA, Ordinis Minorum, provinciæ Valentiæ diffinitor, scripsit -
Historia de la provincia de Valencia de la orden de San Francisco. M.S. apud Vvaddingum.

F. IOANNES DE INCARNATIONE, Lusitanus, provinciæ Portugalliæ Minister, Vir doctus, & insignis concionator, verbis Lucæ Vvaddingi -
Librum Primum Sententiarum Scoti dearticulavit. Conimbricæ apud Didacum Lopez 1609. in fol.

IOANNES INFANTE, scripsit -
De Forma libellandi, o Practica. Hispali apud Dominicum de Morales 1551. in folio.

IOANNES A S. IOANNE COZAR, presbyter, Patrúmque fidei vindicum apud nos minister, edidit -
Modo de rezar el rosario de Nuestra Señora.

F. IOANNES DE IODAR, Lusitanus, ex Tertio ordine fratrum Minorum, scripsit ad Ioannem III. Portugalliæ Regem -
De Septem verbis. Hispali 1532. 4.

F. IOANNES A S. IOSEPHO, Seraphici ordinis, edidit -
Exercicios quotidianos de perfeccion.
Hujus meminit Ant. Daza, atque item Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

F. IOANNES A S. IOSEPHO, gentili cognomine MAROTO, Segoviensis, inter Mercenarios sodales cum vota religiosæ vitæ nuncupasset, consiliúmque ad pristinam observantiam reducendi hoc institutū Pontificia authoritas probavisset, inter primos reformationis asseclas, nudavit calceis pedes, crassioréque indutā veste huic novæ sectæ nomen dedit. Ter fuit ejusdem Vicarius generalis, pluriúmque cœnobiorum Præfectus, quorumdam & author. Sanctissimis moribus diu vixit clarus. Ejus sunt -
Constitutiones Fratrum Discalceatorum B. Mariæ de Mercede; quas quidem ab Vrbano VIII. P.M. anno MDCXXIX. secundâ die Iunii mensis confirmatas, Ferdinandus de Sancta Maria Vicarius post Ioannem nostrum generalis suffectus edidit.
Denatus est Matriti in æde Barbaræ martyri sacra nonis Februar. an. MDCXXXVIII. ætatis suæ LXVI.

F. IOANNES A SANCTO IOSEPHO, Lusitanus, ordinis Sancti Augustini, circa annum MDLX. scripsisse dicitur -
Augustiniani ordinis chronicon; itémque, aliud ineditum opus, *De la vida del Beato P. Fr. Gonzalo de Lagos:* utì refert Fr. Antonius à Purificatione in *Theatro Triūphali Lusitaniæ*.
Attamen idē Antonius in Prologo ad *Chronicon Provinciæ Portugalliæ Eremitarum* cap. VIII. *Ioannis* hujus *à S. Iosepho* mentione habitâ, nullius ab eo confecti chronici, cùm non alibi opportunius potuisset, meminit: hoc insuper annotato nihil aliud nomine ejus inscriptum prodiisse in vulgus, nisi libellum -
Das Grazas & excellencias da correa de Sancto Agostinho.
Iuvisse tamen hunc monet in pangendo *Chronico* hujus ordinis Hieronymum Romanum.

F. IOANNES DE IRIVARNE & IRABURV, Franciscanus regularis observantiæ, provinciæ Aragonensis, in quâ & Cæsaraugustâ urbe sacro fuit instituto addictus, Diffinitor, aut Custos, Theologiæ Lector emeritus, almóque rerum fidei Tribunali Iudicum Apostolicorum à censura Theologica: postquam plures annos huic sacræ scientiæ docendæ impendisset, ingentíque doctrinæ famâ in ore omnium ferretur, in lucem edidit -
In Quartum librum Sententiarum Ioannis Duns Scoti commentarios; duobus tomis.

mis. Cæsaraugustæ 1614. fol.& 1616.apud Petrum de Labarte Turiasone 1623.in fol.

De Actibus humanis. Venetiis apud Marcum Ginamum 1635. in 4. & Cæsaraug.1643.Opus hoc tribuit ei solus Vvaddingus,non Scriptores Aragonensium rerum.

Tertium præparabat in eumdem *Librum quartum Sententiarum* volumen; sed morte præventus non absolvit. Præterea scripsit-

Defensorio del pio voto *y Iuramento de defender la preservacion de la Madre de Dios;* contra scriptum Gasparis Ram.M.S. Vidit P. Alva.

IOANNES ISQVIERDO DE PIÑA,Matritensis, cùm regiæ curiæ, tum Iudicum, qui religionem tuentur, Notarius, scripsit præter alia-

Novelas morales. Matriti 1624.4.

Primera parte *de varias fortunas.*

Primera y segunda parte *de casos prodigiosos.*

Epitome *de la explicacion de las fabulas* prima parte. Matriti 1635. in 4.

F. IOANNES IVBINVS,Majoricensis,ordinis Sancti Francisci, sacro carmine atque eleganti Latino saphico scripsit-

De Sacramento Eucharistiæ & ejus sacrificio adversus hujus nostri temporis Hæreticos. Barcinone 1570. in 12. ad Philippum Secundum Hispaniar.Regem. Item elegiaco-

De B.Virgine; De D.Hieronymo,item-

De Mundi contemptu ob secessum in vitam privatam Caroli V. Imperatoris. Barcinone apud Claudium Bornar 1568.

Episcopum hunc appellat Andreas Schotus in classe *Franciscanorum*: nec adjunxit quidquam è re domestica eorumdem nomenclator Lucas Vvaddingus.

IOANNES DE LARINAGA SALAZAR, eques Sancti Iacobi, in Panamensi conventu Americano Senator, scripsit, Antonio Leone in *Indica Bibliotheca* sua attestante,

Tratado *sobre el oficio de Protector general de los Indios.* 16_6 4.

Scribebat & superioribus annis, ut idem ait Leonius,

Las Primicias *del Nuevo mundo*: hoc est,catalogum in India natorum hominum, qui sanctitate, literis, aut bellica virtute claruerunt, muneráque cujuscumque generis, sive ecclesiastica, sive civilia in patria, vel apud nos administraverunt.

IOANNES, cognomento inter nos LATINVS, patriâ & parentibus Æthiops,educatione Hispanus, jure sibi inter Scriptores nostros locum vendicat.Quippe ex Æthiopia usque infans advectus, in servitute Gonsali Cordubensis Suessæ Ducis enutritus paritérque fuit cum Domino in Grammaticis,atque aliis liberalibus disciplinis excultus. Quæ quidem illius animum,quantumvis servi corporis, veluti restituerunt suis natalibus, rarúmque Æthiopis è cathedra Latinè atque eleganter dicentis exemplum posteris reliquerunt. Ab hero etenim liber esse jussus Grammaticę artis scholam in Granatensi Ecclesia, dum rerum ibi sacrarum D. Petrus Guerrero vir clarissimus, Ioannis verus Mœcenas, potiretur, moderandam suscepit. Hoc totis viginti annis munere functus est,charus omnibus propter ingenii ac morum dotes; matrimonio insuper honestæ nec ignobilis fœminæ supra conditionem ornatus. Poësim coluit maximè, quædámque hujus artis manare ad posteros fecit; nempe-

Austriados, libros duos; sive de Victoria navali Ioannis Austriaci ad Echinadas Insulas: necnon *De obitu Pii V.ejúsque in Philippum Regem studio*; heroico carmine ad Petrum Deçam Granat. Curiæ Præsidem.

De Augusta regalium corporum ex variis tumulis in unum regale templum Escurialis translatione, atque illinc in Granatense Reginæ Ioannæ, Epigrammatum,sive epitaphiorum libros duos. Granatæ apud Hugonem de Mena anno 1576. in 4.

Iacet in Sanctæ Annæ parœciali Ecclesia Granatensi, ubi fert præ se lapidis titulus, quem ipse in ea urbe agens excripsi,

DEL
MAESTRO IVAN LATINO
CATEDRATICO DE GRANADA,
Y DOÑA ANA DE CARLEVAL
SV MVGER
Y HEREDEROS. MDLXXIII.

Granatæ doctus, claræ Doctórque juventæ,
Oratórque pius doctrinâ & moribus unus,
Filius Aethiopum,proléfque nigerrima patrum,
Infans illæsus cœpit præcepta salutis,
Augusti Austridæ cecinit qui gesta Latinus.
Conditur hoc cippo; surget cum conjuge fida.

In libro *Epitaphiorum* laudato sic ipse Ioannes de se refert. *Hæc Ioannes Aethiops Christicola ex Aethiopia usque infans advectus excellentissimi & invictissimi Gonsali Fernandi à Corduba Ducis Suessæ,Gonsalvi magni Hispaniarum Ducis nepotis servus, ab ipso infantiæ lacte simul nutritus,cum ipso à rudibus annis liberalibus artibus institutus & doctus, & tandem libertate donatus, Granatæ ab Illustrissimo pariter & Reverendissimo Petro Guerrero Granatensi Archiepiscopo extra omnem aleam doctissimo S. Ecclesiæ Granatæ cathedram Grammaticæ & Latini sermonis accepit moderandam; quam per viginti annos fæliciter moderatus est &c.Granatæ ætatis suæ anno LVIII.*

IOANNES LAVRENTIVS, scripsit-

Vida *de Santos de la ciudad de Huesca.* Oscæ 1644. in 8.

F. IOANNES LAVRENTIVS CAIROSA, Dominicanus, Sac. Theologiæ Magister, ex schedis Hierónymi Baptistæ de Lanuza, viri clarissimi, collegit, convertitque in sermonem Latinum-

Quinque Homilias de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, & sacrosancto Missæ sacrificio: quæ Antverpiæ apud Lesteenium editæ sunt 1649. in fol. & in 4.

IOANNES LAVRENTIVS CARNIZER, interpretatus fuit Hispanicè, additis glossis propriis,

El Collectorio, ó Inventario en Cirugia de Guido de Cauliaco, que avia glossado M. I. Faleo de Monpeller. Cæsaraugustæ apud Georgium Coci 1533. in folio.

IOANNES LAZARVS GVTIERREZ, Medicus, scripsit-

De Fascino opusculum. Lugd. 1643. 4. Doctor Medicus hic Pincianus, in eadem Vniversitate, postquā docuisset Philosophiā, Professor publicus Medicæ artis, edidit-

Febrilogiæ Lectiones Pincianas. Lugduni apud Laurentium Anisson 1668. in fol. hoc est, *de Febribus* Tractatum; cui subnectit-

Appendicem ad febrilogiam, doloris diagnosim, prognosim & curationem in communi; tum artem sphygmicam continentem.

IOANNES LEDESMA, Mexicanus, Societatis Iesu presbyter, totos XXX. annos tam Philosophiam, quàm Theologiam docuit, magnis virtutibus doctrinam commendans; de quibus adi-sis *Bibliothecæ Iesuiticæ* scriptorem. Inedita reliquit-

Commentariorum in S. Thomam, aliarúmque lucubrationum volumina non minus quatuordecim.

IOANNES LEO, inter Mauros editus Granatæ, atque in Africa educatus dicitur, idémque cum à Christianis captus esset, ac Leoni X. Papæ oblatus, qui tunc temporis Ecclesiæ præerat, superstitioni Mahometicæ, accepto ad sacrum fontem patroni Pontificis utroque, proprio (Ioannes enim ante exaltationē vocabatur) atque item assumpto in ea nomine, renuntiasse. Variantia tamen sunt ejusdem authoris testimonia de patria sua. Namque in *Descriptionis Africæ*, quam mox laudabimus, ea parte, quā Africanorum encomiastem egit (pag. editionis Lugduno-Batavæ 95.) hæc habet. *Nec me latet quàm me ipsum dehonestem, cùm talia de Africa scribam, cui & vitæ initium & educationis meæ bonam partem debeo.* At postea adjungit. *Quod si Afros apud quosdam malè audire sensero, ego me ex Granata ortum affirmabo, sin autem Granatenses aliquo vitio notatos percepero, Afrum me profitebor*. Hæc ille. Adhuc juvenem se in quodam Xenodochio Fessæ urbis Notarium egisse affirmat ipse lib. III. pag. 288. Tauris apud Persas fuisse eidem credimus lib. III. pag. 309. Qui & Asiæ plures regiones, nimirum Arabias tres, Ægyptum Asiaticam, Babyloniam, Persiæ, Armeniæ ac Tartariæ partem se percurrisse in juvenili adhuc ætate refert in fine lib. VIII. Quarum omnium descriptionem paratus fuit curiosis hominibus offerre post reditum suum, (verba ejus audis) *ab Europa in patriam*: in fine scilicet ejusdē libri. Quo tempore nondum forsan Christo nomen dederat, reditum ad suos cogitans. Peregrinari eum cœpisse anno à Christo nato MDXIII. constat ex ejus testimonio, ubi de *Hadachite* oppido, pagina 111. Italici aliquando hic sermonis factus compos Africæ totius à se olim peragratæ laudatam descriptionem, Arabicè prius à se conscriptam, in eam linguam convertit. De hoc apponam Ioannis Bodini elogium ex *Methodo ad facilem Historiarum cognitionem*, cap. IV. *Leo Afer genere Maurus, natione Hispanus, religione Mahometicus, deinde Christianus, postquam totam pene Africam & Asiam minorem, bonámque Europæ partem diuturnis itineribus obiisset, captus est à Piratis, & Leoni P. M. dono datus; apud quem ea, quæ incredibili studio ac diligentia de Africæ populorum moribus, legibus, institutis, totiúsque regionis situ ac descriptione Arabicâ linguâ composuerat, in Italicum transtulit. Militarem disciplinam leviter tractat; sed offensiones & victorias Imperatorum inter ipsos sine ullis concionibus & ornatu, non ut Historicus, sed quasi Geographus breviter commemorat, ac perpetuâ rerum novarum voluptate invitum detinet lectorem*. Et mox paucis interpositis. *Profectò unus est ex omnibus, qui Africam post annos mille infelici barbarie ac nostrorum hominum ignorantiâ sepultam aperuit, & omnium oculis patefecit*. Hæc Bodinus; pariáque Bernardus Alderete lib. III. *Antiq. Hispaniæ & Africæ* cap. V. Prodiit quidem libris IX-

Descriptio Africæ, Latina ex Ioannis Floriani eleganti versione, sæpius edita Antverp. per Ioan. Latium 1556. in 8. itémque Gallicè typis Antverpiensibus 1564. apud Bartholom. Berton. in 8. Lugdunique apud Ioann. Temporal. 1556. in fol. Hanc *Descriptionis* partem secunda alia debuir consequi, cujus ipse meminit in Africanorum encomiis, editionis Lugduno-batavæ hujus *Descriptionis* pag. 89. *De his, Deo favente (ait) secundo libro copiosiùs dicetur, ubi de Mahumetis fide, atque lege incidet mentio*. Quo de in secundo libro istius *Descriptionis* nihil annotatum reperio, ut necesse sit de alio eum opere intellexisse à *Descriptione* diverso. Meminit & hujus commentarii pag. 707. tanquam alterius.

Præter hanc scripsit-

De Africanis rebus libellum; quem prodiisse in lucem ipse monuit in *Descriptionis* lib. I. ubi de *Teculeto Hea* oppido pag. 110.

De

De rebus Mahumeticis compendium. Meminit ibidem lib. II. pag. 122. ubi de *Culeibat Elmuridim* agit; & forsan pag. 155. in *Marochi* descriptione.

De Lege Mahumetica libellum. Laudat ipse lib. III. pag. 329. nisi illud sit, cujus suprà meminimus compendium,

Epitaphiorum, quæ in variis Africæ locis vidit, collectionem, Regis Fessani fratri obtulit: ut ipse ait lib. II. ubi de *Fessa* urbis & regni rebus, pag. 359.

Descriptiones Asiæ à se perlustratæ & ultimæ suæ à Fessa Constantinopolim profectionis, hinc in Ægyptum, atque inde in Italiam, cùm ab Europa in patriam (ut ait ipse) fuisset reversus, daturum se promisit; ut ex fine libri octavi *Africanæ Descriptionis* apparet; quod jam monuimus.

Arabicam item dicitur noster *Grammaticam* reliquisse in schedis, quę apud Iacobum Mantinum olim erat, uti lego in *Granatensibus* Francisci Pedracæ *antiquitatibus* lib. III. cap. XXV. Et ipse author hujus operis meminit lib. II. *Descriptionis* pag. 340.

De Vitis Philosophorum Arabum, ipse laudat opus in *Descriptione Africæ*, ubi de *Fessana* urbe & in ea Alchimistis agit pag. 352. Ioannes Gerardus Vossius in opere posthumo *de Philosophia* lib. I. cap. XIV. hunc librum laudat, *de Doctis* scilicet *Arabibus* inscriptum, atque ex eo de Avicenna, Ioanne Mesue, Averroe, & Maimonide quædam annotat, eò libentiùs, quòd liber (ait) necdum lucem aspexerit. Sed tandem eum habemus publicatum à Ioanne Henrico Hottingero in *Bibliothecario* suo lib. II. cap. III. qui in prolegomenon c. I. pag. 9. monet apographum se habuisse ex Bibliothecæ Mediceę M.S. codice.

Ioannis Leonis vitam Ioann. Baptista Ramusius Italus prima parte *Itinerum* scripsit.

IOANNES DE LERAS, sive LERES, quidam scripsit-

Estilo de escrivir cartas. Cæsaraug. 1569. in 8.

F. IOANNES DE LEZCANO, Prædicatorum fratrum sodalis, Pampiloнe in Academico Dominicanorum cœnobio Theologicas docebat literas bene gnarus ipse illius Theologię, quæ homines Deo gratos facit, solidéque sapientes, cùm commentaretur -

De la Oracion *y meditacion, aiuno y limosna, y otros tratados pertenecientes a ellas:* opus S. Theresiæ nuncupatum, magnóque apud omnes pretio habitum; duobus tomis. Pampilone apud Ioannem de Orteiza anno 1630. in 4.

Vidimus quoque manu exaratum, & nisi fallimur, hactenus ineditum, *Confessionario*; sive Instructionem Confessorum.

F. IOANNES LVPVS, vulgari ut etedas idiotismo, LOBO, Cisterciensis Moreruelæ domus sodalis, scripsit, authoribus Chrysostomo Henrriquez, & *Bibliothecæ Cisterciensis* scriptore,

Privilegiorum Congregationis Hispaniæ, tomos III. Salmanticæ in 4. 1617. ubi non pauca reperiri ajunt ad ejus Congregationis Historiam valde utilia.

F. IOANNES DE LODEÑA. Vide F. IOANNES DE LVDEÑA.

F. IOANNES LOPEZ, in *Borja* regni Aragoniæ urbe natus, ordinis Prædicatorum, quem professus dicitur in Pincianæ urbis cœnobio S. Pauli Apostoli, Concionator in eo fuit generalis, indéque adsumptus ad Crotoniensem Ecclesiam: translatus postea ad Monopolitanam XXV. Novembris anni MDLXXXIX. Quâ dimissâ ex indulto Apostolico anno hujus sæculi VIII. vixit adhuc in studioso plenóque utilissimi negotii otio ad decrepitam, ratóque contingentem, centenario etiam octo annis majorem ætatem, scilicet usque ad MDCXXXII. ut affirmat Ferdinandus Vghelus in *Italia Sacra* prima parte in *Monopolitanorum Præsulum Catalogo*. Vir fuit Sacrarum Scripturarum, Sanctorúmque Ecclesiæ Patrum lectione & cognitione instructissimus, ad hæc domesticæ Historiæ post Ferdinandum Castellum vindex egregius. Opera hæc in publicum dedit-

Tercera Parte *de la Historia general de S. Domingo y de su Orden de Predicadores*. Pinciæ 1613. apud Franciscum Fernandez; item -

Quarta Parte *de la* misma *Historia*. ibidem 1615. His continuavit Ferdinandi à Castello *Dominicanæ Historiæ* duo priora volumina, pertigitque usque ad annum hujus sæculi XV. Adjunxit -

Quinta Parte *de la* misma *Historia*; hoc est, Additiones, seu Paralipomena quatuor priorum partium: Ibidem apud Ioannem de Rueda 1621. folio. Has III. IV. & V. partes Italicè vertit duobus tomis *Hyacinthus Cambius*, Florentiæque edidit 1643. fol.

Cætera spiritualia & sacra sunt;

Memorial *de diversos exercicios, que frequentados en vida disponen à morir bien; y lo que para esso nos à de aiudar en el articulo de la muerte*. Barcinone 1600. in 8. Neapoli cum duobus sequentibus 1608. in folio.

Tratado *del Santissimo Sacramento del Altar y sacrificio de la Missa*. Neapoli eodem anno, uti jam diximus.

Rosario *de Nuestra Señora*. Cæsaraugustæ 1584. in 8. Salmanticæque 1589. in 8. Medinæ campi 1595. in 4. Neapoli quoque unà cum superioribus duobus operibus 1608 in folio, Venetiisque.

Manual *de Exercicios Christianos*. Barcinone 1600.

Ma-

Manual *de Oraciones diversas*. Pinciæ 1614. in 16. apud Ioannem de Rueda. Quæ duo non satis scio an eadem inter se, aut cum superiùs laudato *Memoriali diversorum exercitiorum* sint.

Letanias *de Nuestra Señora*. Hispali apud Ioannem de Leon 1601. in 16.

Practica espiritual. Compluti 1587. in 16.

Exposicion *de los siete Salmos Penitenciales*. Valentiæ apud Garriz 1602. in 8. Latinè antem juvit concionatores verbi Dei, scribens-

Epitomen Sanctorum Patrum per locos communes, qui ad virtutum & vitiorum tractationem, & ad fidei nostræ mysteriorum expositionem pertinent, & ad sacras conciones per annum tam de tempore quàm de Sanctis; quatuor aut quinque voluminibus. Romæ 1596. fol. apud Guilielm. Faciotum, Venetiisque anno 1600. in 4 Antverpiæ inde 1614. Brixiæ item atque Coloniæ Agrippinæ.

De patria in Aragoniæ regno credimus Ioanni Marietæ Dominicano, qui sodalem bene notum habere debuit, asserenti lib. XIV. *Histor. Eccles.* sive *Catalogo Scriptorum sui ordinis*, & Blasco Lanuzæ in *Historia Ecclesiastica regni Aragoniæ*, qui in *Borgia* hujus regni urbe natum affirmat; cùm Ægidins Gonzalez Davila temerè appellaverit Pincianum.

F. IOANNES LOPEZ, Granatensis, Hieronymianus monachus, scripsit, Pedraza in *Historia Granatensi* authore,

Arte y vocabulario *en lengua Arabe*.

IOANNES LOPEZ DE HOIOS, Matritensis, Grammaticus, artis præcepta juventutem patriam docebat, necnon & Theologicas pro concione orationes habebat, eruditionis laude notus, eùm edidit-

El Recebimiento *que hizo la Villa de Madrid a la Sereníssima Reina D. Ana de Austria, con una breve relacion del triunfo del Sereníssimo Don Juan de Austria; el parto de la Reina, y solemne bautismo del Principe D. Fernando*. Matriti in 8. 1578.

Relacion *de la muerte, y honrras funebres del Sereníssimo Principe D. Carlos*. Matriti 1568. in 8. Hanc Italicè convertit Alphonsus de Vlloa.

Historia *y relacion verdadera de la enfermedad, felicissimo transito y sumptuosas exequias de la Sereníssima Reina de España D. Isabel de Valois*. Ibidem 1569. in 8.

IOANNES LOPEZ DE PALACIOS RVBIOS, aliàs DE BIVERO PALACIOS RVBIOS, natus in oppido quodam Salmantinæ diœcesis nobili stemmate, cujus, & parentum ipse meminit ad Gundisalvum filium præfatus in opusculo *De Virtute bellica*, paulò inferiùs laudãdo. Hic postquã studio Iuris, bonarũmq; aliarum artium sese totum tradidisset, in collegio Bartholomæano gymnasii Salmantini togã indutus anno MCDLXXXIV. honoréque mactus Decretorum Doctoris, professus ibidem fuit Ius Pontificum, atque item Cæsareum usque ad annum ejusdem sæculi nonagesimum. Quo anno creatus Iudex regius ad Cancellariam Pincianam venisse dicitur, ac in ejusdem nobilissimi tunc temporis municipii schola in magistratu ipso ex prima cathedra Ius iterum Canonicum docuisse. Hinc ad Curiam vocatus Concilii rerum Indicarum Senator, & quidem, ut fama est, primus renuntiari, necnon & Romam delegari promeruit ad obedientiæ significationem publico & solenni Ferdinandi Regis nomine Iulio Papæ II. exhibendam. Hunc ipsum propter miram doctrinæ præstantiam & singularem rerum humanarum prudentiam delegit inter alios Rex ille magnus, quos Taurinarum, quo modo à loco promulgationis vulgò appellamus, Legum, hoc est, gravissimarum in maximi momenti rebus sanctionum authores & formatores esse voluit. Vt non immeritò. Lucius Marinæus Siculus, Grammaticus ejus temporis haud ignobilis, provocatus ab eo per literas, ut filios ejus suam artem docere vellet, in respõsione, quæ libro XVI. hujus *Epistolarum* legitur, *Iurisconsultorum facilè principem* appellasse eum videatur. Nec in opere agendo tantùm, sed & in scripto tradendis iis, quæ ab aliis essent jure agenda, rei cõsultorus publicæ, in altissimis quoque rerum forensium & aulicarum occupationibus, podagræ etiam conflictatus molestiis, commentaria panxit, demererique nunquam desiit posteritatem. Planè hæc opera condidisse eum, partim ex præfatione Alphonsi Perez de Bivero filii nõ primogeniti, Cæsaræi Iuris prolitæ, ad eum commentarium, cujus mox meminimus partim ex libris Bartholomæani collegii, atque aliunde novimus: ex quibus agmen duo hæc priora ducunt,

Repetitio Rubricæ & Cap. Per vestras, De Donationibus inter virum & uxorem. quam semel atque iterum jam typis, Pinciæ scilicet 1503, & alibi editam, & à se recognitam, denuò subjecit prelo Salmanticæ anno 1523. Alphonsus Perez de Bivero is, quem diximus. Huic operi *Additiones* priores fecit Ioannes Bernardus Diaz de Lugo Calagurritanus Episcopus; quibúscum edita est Frãcofurti 1573. posterioréſque alias Ioannes de Barahona regiæ Curiæ Advocatus. Hinc extractus fuit *De Bonis constante matrimonio quæsitis* Tractatus, qui unà cum Roderici Xuarez & Didaci de Segura *Repetitionibus* de eâdem materia editus fuit Coloniæ apud Gymnicum 1590. in 8. continens ea, quæ scripsit author à §. *Sed quamvis* 57. usque ad §. *Operatur aliud* 63. inclusivè. Accessit huic

huic commentario Francofurti -

Allegatio in materia hæresis. Romæ seorsim edita anno 1581. in 4. apud Gregorium Ferrarium.

Alterum est -

De Iustitia & iure obtentionis & retentionis regni Navarræ. Salmanticæ anno 1514. in folio.

Scripsit alia minoris operæ,

Glossemata ad leges Tauri. Salmant. apud Ioannem Iuntam 1542. itémque -

Ad Fori Leges: quæ authori fuisse furto ablata conqueritur Alphonsus filius.

De Beneficiis in Curia vacantibus; sive pro tuendo Regum Castellæ Iure Patronatus etiam in iis beneficiis, quæ in Curia Rom. vacaverint. Hispali 1514. in fol.

Tractatum de Primogenitura. M.S. vidimus in Bibliotheca Sacri Mõtis Granatensis.

Super Leg. Quoniam in prioribus, C. de Inoff. Testam. uti legi in collegii Sancti Bartholomæi quodam libro.

Insularum Maris Oceani Tractatum, sive de Indis in servitutem non redigendis: quem laudat ipse *De justa obtentione regni Navarræ* II. Parte §. I. in fine: quem tamen D. Ioannes de Solorzano, qui eamdem adornavit Spartam, vidisse se unquam negat.

Recollectiones ejusdem *super Ius Canonicum* laudat idem liber collegii S. Bartholomæi.

De Regis Institutione, opus erat M.S. in Bibliotheca Olivariensi, quem elucubrare eum circa annum MDXXIII. ut Carolo Imp. offerret, Alphonsus filius annotatum reliquit; itémque aliud -

De Pœnitentiis & remissionibus.

Vulgari quoque linguâ composuit -

Tratado *del Esfuerço bellico*; pro instruendo Gundisalvo Perez de Bivero filio primogenito. Salm. 1524. & unà cum *Relect. ad Cap. Per vestras: De Iusta obtentione &c. Glossis ad Leges Tauri; & Beneficiis* ....

Del Gobierno domestico; ad sororem nostram (ait Alphonsus toties laudatus) hoc est, authoris filiam.

Tratado *esforzando a los Indios a la Fee Catolica*: quem promulgasse apud Indos Christophorum Columbum scribit Antonius de Herrera in *Hist. Indica*.

IOANNES LOPEZ DE SEGVRA, Sacerdos Burgensis, ad Mariam Serenissimam Angliæ Reginam scripsit -

De la Instruccion Christiana *y exercicios espirituales, y preparacion para la Misa y santa Comunion*. Burgis ex officina Ioannis Iuntæ 1554. in 4.

Confesionario *para conocernos y tomar aviso contra vicios*. 1555. 4.

IOANNES LOPEZ SERRANO, Malacitanus, Theologus, Granatæ urbis incola, vertit ex Latino Martini ab Aspilcueta Doctoris illius Navarri celebratissimi, in Salmantina urbe manens -

Discurso *de el Silencio, que se debe guardar en los divinos oficios, principalmente en el coro sobre el Capitulo, In loco benedictionis, 5. Quæstione 4.* Salmanticæ apud Petrum Laso anno 1588. in 8.

IOANNES LOPEZ DE TVDELA, Medicus Doctor, scripsit -

De Medica materia ad Tyrones librum. Pampelone 1585. in folio. Hispali 1589. fol. apud Ioannem de Santander.

IOANNES LOPEZ DE VBEDA, Toletanus, scripsit, aut collegit -

El Cancionero general *de la Doctrina Christiana*. 1579. 8 & Compluti anno 1586. in 8.

Vergel *de Flores divinas*. 1588. in 4. Compluti. Complutensis seminarii, in quo pueri aluntur orphani, author & fundator fuit.

IOANNES LOPEZ DE VELASCO, Chronographus regius sub Philippo II. Hispaniarum Rege Catholico, dedit -

Ortografia *y pronunciacion Castellana*. Burgis 1582. in 4.

IOANNES LOPIS, Valentinus, Artium liberalium & Medicinæ, Theologiæque simul (quod raró solet) Doctor, publicavit ad Franciscum Ximenium mittens Toletanum Antistitem,

Aureum formalitatum speculum Scoti ac Francisci Mayronis doctrinam illustrans. Neapoli anno 1505.

F. IOANNES LOREDANO, si Hispanus est, edidit -

Vida de Adam. Matriti 1657. in 8.

F. IOANNES DE LORENZANA, Legionensis natu, Dominicanorum sodalis in Salmantina Stephano Protomartyri sacra domo, deinde in provincia S. Ioannis Baptistæ Peruani regni, cui sese adscribi, cùm eo venisset, non ægrè passus est; in Limensi Academia primas docendi partes gessit, provinciæ suæ præfuit, Iudicibúsque Fidei consultor fuit Theologus. Scripsit -

In S. Thomæ Aquinatis universam Summam Theologiæ; quatuor tomis, qui in Tabulario monumentorum hujus ordinis cœnobii Romani S. Mariæ supra Minervam ad editionem custodiuntur.

IOANNES DE LVCENA, Lusitanus, ex oppido *Trancoso* Visensis diœcesis, anno redempti orbis MDLXV ætatis suæ XV. Societatem Iesu ingressus, adeo bonarum omnium disci-

disciplinarum scientiâ profecit, ut in Eborensi Academia Philosophiam interpretatus sit; clarus in primis eloquentiâ, facultatéque oratoriâ: ex cujus ore in Ecclesiasticis concionibus totos viginti annos fidelium populus in Lusitaniæ regno pependit; quando & nonnunquam in fine ipso quiescentem (quod mirum judices) clamor circumstantium, ut progrederetur ulterius, sine fraude sollicitaverit. Scriptam reliquit moriens elegantissimo vulgari stylo Portugalliæ -

La Historia *da vida do Padre Francisco de Xavier, e do que fiseraõ na India os mais religiosos da mesma Companhia de Iesu*. Vlissipone 1600. in fol. Quam in Castellæ idioma convertit Alphonsus Sandoval, Hispali editam 1619. in Italicum Ludovicus Mansonius, Romæ 1613. uterque ejusdem Societatis.

Vitam exuit vir multis virtutibus, doctrinæque merito charus omnibus ac venerabilis in S. Rochi professa domo Vlissiponensi anno sæculari MDC. ætatis LI.

F. IOANNES DE LVDEÑA, Dominicanus, Matriti natus, in Tridentino magno congressu sub Pio IV. Seguntini Episcopi Procurator, habuit ad Patres orationem -

De Tribus Domini nostri Iesu Christi & ejus sponsæ tentationibus; I. Dominica Quadragesimæ MDLXIII. Adjungitur -

Disputatio Theologica de Cælibatu Sacerdotum contra Lutheranos, Patavii anno 1563. in 4.

IOANNES LVDOVICVS DE LA CERDA, Toletanus, patrem habuit D. Ioannem de la Cerda almæ hujus Ecclesiæ Canonicum. Adolescentulus sacramentum religionis inter Iesuitas in patria dixit; qui cum ad eloquentiæ sacræ & profanæ, totiúsque eruditionis studia animo penderet totus, eâ viâ grassari ad virtutem & famam permissus fuit; atque eo quidem successu, ut in assiduum eloquentiæ ac Poëticæ in Carpentanis Professorem scriptis eruditissimis toto orbe celebratissimum evaserit. Vrbanus VIII. P. M. ingeniorum eximius æstimator essigiem ejus in camera sua repositam habuisse dicitur, Franciscóque Cardinali Barberino Legato Sedis Apostolicæ in Hispanias ad Philippum IV. Regem nostrum eunti dedisse quidem in mãdatis, ut Cerdæ ad se vocato, Vrbani nomine salutem diceret. Indefessi sui studii, exquisitæque ac multiplicis eruditionis hæc in vulgus monumenta dedit;

Commentaria in omnia opera Publii Virgilii Maronis; tomis III. *argumentis, explicationibus & notis illustrata*. Lugduni. 1617. in folio. Priùs tamen ac seorsim super *Bucolica & Georgica*, Matriti 1608. fol. Lugduni an. 1619. *In sex priores Aeneidos libros*, Lugduni apud Cardon. 1612. fol. *in posteriores* alios *sex*, ibidem 1617.

Quinti Septimii Florentis Tertulliani opera argumentis, explicationibus ac notis illustrata; tomis duobus: quorum prior editus est Parisiis per Michaëlem Sonnium 1624. alter 1630.

Adversaria sacra; quibus fax præfertur ad intelligentiam multorum Scriptorum sacrorum. Accessit -

Psalterium Salomonis Græco-latinum cum scholiis, & -

Tertulliani libri de Pallio commentarius auctior. Lugduni apud Ludovicum Prost 1626. in folio.

De Excellentia sacrorum Spirituum; in primis de Angeli Custodis ministerio. Parisiis per Sebastianum Cramoisy 1631. in 3. De quo argumento præter nostrum Iesuitæ alii tractaverunt, Iacobus Hautinus Latinè, Franciscus Albertinus Italicè, Martinus de Roa Hispano sermone; necnon, & Andreas Victorellus, teste Allatio in *Vrbanis Apibus*.

Orationem ab eo habitam in funere Mariæ Augustæ Collegii Imperialis Matritensis fundatricis, quæ in libro *De his exequiis* edito in lucem prodiit. Ludovici Cerdæ est opus -

Grammatica Ars Antonii Nebrissensis, quæ Hispaniis ferè omnibus vulgaris est: nempe ex *Nebrissensis Introductionibus Grammaticis* compendium à Cerda in usum pueritiæ elaboratum. De quo in Nebrissensi jam diximus.

Ioannem Ludovicum promeritis ornat laudibus Gaspar Barthius *Animadversionibus ad Guilielmi Brittonis Philippidos* lib. VII. ver. 731. & lib. XI. versu 56.

IOANNES LVDOVICVS HERBON, sanctæ Compostellanæ Ecclesiæ Canonicus Magistralis, inque hujus urbis gymnasio Theologiæ Professor, M.S. reliquit, authore mihi Ægidio Gundisalvi Davila in *Theatro Ecclesiæ Compostellanæ*,

Animam captivam & liberatam; sive opus ita inscriptum.

IOANNES LVDOVICVS VIVES, ex Blanca Marc, cujus alicubi cum *lectissimæ atque pientissimæ fœminæ* elogio meminit, ... parenti Valenciæ natus, domi Grammaticis, Lutetiæ verò Dialecticis studiis navavit operam verè infœliciter, cum in ea tempora incidisset, quibus bonæ omnes artes ab eo exulabant Philosophiæ gymnasio, Gasparem Lax, Dullardúmque totos cavillis Sophistarum intentos, & quascumque alias disciplinas contemptui habentes, præceptores sortitus. Vnde natum fuit ei cum Nebrissensi Antonio contentionis studium propter studia humanitatis, quæ magnus ille vir ut necessaria omnino ad progressionem in aliis faciendam vehementer commendabat, instaurat éque apud nos superiore ineunte seculo fuerat aggressus. Paulisper tamen bonæ menti sese restituens, ac dispellente judi-

tii lumine crassissimas arrogantiæ, seu dicere mavis ignorantiæ, tenebras, Latinas & Græcas literas Lovanii seriò addidicit; quóque proniùs olim à recto deviaverat disciplinarum calle, eò magis ab eo tempore perpurgandis à barbariei situ & squallore ingenuis artibus, propriòque nomini in eruditissimorum illius ætatis hominum albo ad posteritatis memoriam consecrando industriam omnem atque ingenii contentionem adhibuit. Cujus laudabilis consilii specimen atque indicium fecit scripto in Pseudo-Dialecticos libello, qui Latini sermonis elegantiæ negabant aditus ad scientiarum mysteria: *quo quid potest* (exclamat ibi) *insanius dici? Quem errorem ego si decem annos valetudine non prorsus adversâ Dei beneficio vixero, è mentibus illorum non argumentis, sed ipsâ re delebo*; ad opus suum *de Causis corruptarum artium* fortè respiciens. Philosophis hinc & bonarum omnium disciplinarum Magistris adjunxit Theologos, quantùm per ætatem, illarúmque artium, quæ mirificè ipsum ceperant, studia licuit: quod ille ait ad *Libros S. Augustini de Civitate Dei* præfatus. His instructus præsidiis ad evolvendum hunc maximum doctrinæ atque eruditionis maximi Ecclesiæ Doctoris veluti latentem adhuc atque adjutricis manus egentem thesaurum, Erasmi Roterodami monitu sese accinxit. Qui quidem Erasmus Hieronymo atque Cypriano nuper recognitis ad expendendam in Augustino similem operam aliorũ operæ omnino se indigere prudenter viderat. Idque clarissimum in primis viri sapientissimi monumentum noster plurium antiquissimorum exemplarium ope restitutum, eruditisque ac luculentis commentariis explanatum Henrico VIII. Anglorum Regi doctissimo, etiam nunc Catholico, nuncupavit, significationémque ab eo grati animi, & summo, uti decebat, pretio habiti accepit muneris. Porro is sponte suâ inter Belgas commoratus est, quorũ Brugensi domicilio censeri cœpit acceptâ inde uxore Bernardi Baldauræ & Claræ Cervantsiæ Hispanorum, ut credo, parentum filiâ. Lovanii datus aliquando præceptor fuit Gulielmo Croio adolescenti nobilissimo, quem Caroli Cæsaris beneficentia muneri vix maturum ad Toletanam Sedem non diu pòst evexit. Mariæ quoque Britanni laudati Regis filiæ natu majoris institutionem in Latinis suscepit. Sed ab ea aula discedere opus sibi esse novit, accedente Catherinæ Reginę matris judicio, rei necessitati obtemperaturo, ex quo Henricus uxori ob novos ignes infensus honesti colorem meditato quærere repudio, atque huic excusando sceleri doctorum hominum etiam intentatâ vi extorquere velle judicia cœpit. Brugis, ut creditur, deinde manens scribendis libris, ac frugi doctrinæ, hoc est, veræ & Christianæ Philosophiæ, seminibus per corda hominum spargendis magna cum famæ claritate reliquum ætatis insumpsit, spectatissimo cuique in pretio habitus, & in partem eruditarum lucubrationum non semel vocatus. Erasmum quippe Roterodamum in Seneca emendando, atque in Adagiis colligendis, aliósque aliàs adjuvisse dicitur. Thomæ Moro, Thomæ Linacro, Ioanni Vergaræ charus fuit; exquisitâ eruditione, judiciique sagacitate & pondere nemini æqualium concedens; adeo ut florentissimos ejus temporis non nisi tres viros commendaverit posteritati vulgare proloquium, quod Budeo ingenium, Erasmo dicendi copiam, Vivi nostro judicii laudem ante alios adjudicabat. Cumulatissimis eumdem elogiis amant compellare alii, quorum in literis magnum nomen est.

Acris judicii virum Gerardus Ioan. Vossius *De Historicis Græcis* lib. II. c. XV. *Primis, maximísque ævi præcedentis hominibus comparandum* Antonius Sanderus *De Brugensibus*, inter quos vixit, *eruditione claris* referens; *Virum apprimè eruditum* Iosephus Scaliger *Animadversionibus ad Eusebii Chronic.* ad numer. CCCCLXXXVI. *Magno judicio præditum* Antonius Matthæus in Tract. *De Criminibus* Tit. XVI. cap. V. nu. 1. *Virum doctissimum* Isaacus Casaubonus in *Exercitationibus Baronianis*; *Virum insignis judicii & eruditionis* Gaspar Barthius in *comment. ad lib. II. Philippidos Guilielmi Brittonis* vocant. *Doctè prorsus & accuratè multa eum elucubrasse* Sixtus ait Senensis, *in quibus summam eloquentiam cum absolutissima eruditione & Christianissima pietate conjunxit*. Adeo procul vero est, quod Lucas Osiander *Epitomes Eccles. Historiæ* cent. XVI. lib. II. cap. L. scribere ansus est à religione Protestantium, quam ipse puriorem vocat, non prorsus Vivem nostrum abhorruisse. Quasi in eadem vicinia fuerint antiquam parentum fidem tradere, & Scholasticorum jejunam siccitatem tædio habere. Vir item fuit, Pauli Iovii verbis, *in omni disciplinarum genere exercitatissimus, & de bonis literis optimè meritus: quo decedente* (subdit idem) *doctior nemo in Hispania superfuit. Rerum Valentiæ decus* existimavit Matamorus doctos Hispaniæ viros memorans, *propterea quòd & Declamator egregius, & Philosophus magni nominis, & multis in rebus eminentissimus est habitus. Attamen quia sine vitio aliquo est mortalium nemo, placuisset multò magis viris eloquentissimis* (subjungit Matamorus) *si ut multa disertè, doctissiméque conscripsit, ita sermonis innatâ, insitâque duritie, & vocabulis quibusdam Græco-Latinis, quæ ad ampliandam linguam Latinam excogitavit, orationis gratiam non obscurasset.* Hæc Rhetor de facultate rhetorica. Sed à Theologis quoque aliquando audiit non optimè. Audiri dignus est Melchior Canus ad finem lib. X. *De Locis Theologicis*. *Neque enim mi-*

hi Ludovicus Vives probari potest in eo quòd universam legum Romanarum, & vim innititur frangere, & elevare authoritatem. Plus ille nimio interdum sibi indulget, dum corruptas disciplinas persequitur. Nec novitios solùm errores, qui vel irrepserant, vel invaserunt, coarguere, sed antiquorum recepta placita convellere pertentat, maximo quidem semper verborum ambitu, sed vi quandoque argumentorum minimâ. Dixit ille quidem in libris De Corruptis Disciplinis multa verè, multa praclarè. Atqui fidenter pronuntiavit aliquando tanquam è Divorum Concilio descendisset. Multò autem viris doctis probaretur magis, si quâ diligentiâ & disertitudine causas corruptarum artium expressit, easdem collapsas restituisset. Sed in tradendis disciplinis elanguit, cùm in carpendis erroribus viguisset. Displicuit aliis libertas, quâ usus fuit in Augustini nonnullis locis, dum libros *De Civitate Dei* percurreret, minùs probatis.

Sed hujus opera, post alias singularium partium editiones, Basileensibus typis prodierunt tomis duobus anno 1555. ex officina Episcopii junioris. Primo volumine hæc continentur -

De Ratione studii puerilis, epistolæ duæ, *lectu digna* (ait Possevinus) *quibus absolutissimam ingenuorum adolescentum & puellarum institutionem doctissimâ brevitate complexus est*; uti *Gesneriana Bibliot. Epitomes* author ait. Aliàs Lugduni 1532. Basileæ 1557. Tiguri 1562. prodierunt.

Exercitatio linguæ Latinæ, seu Dialogi. Hujus operis prima publicatio videtur Coloniæ fuisse anno 1494. in 4. sub *Primæ Latinè loquendi exercitationis secundum ordinem rerum quæ in quotidiano usu versantur*, appellatione. Editi sunt Venetiis quoque apud heredes Melchioris Sessæ 1580. in 8. & sæpe aliàs. Hos semi-Græcarum vocû inibi usurpatarum nomine reprehendit, ut vidimus, Matamorus, atque item aliquantò acriùs in *Annotationibus ad Horatii Artem poëticam* Franciscus Sancius Brocensis ad illud, *Si Græco fonte cadant*, ficta ab eo tot vocabula sic audacter & præter æquum ac decens in hac *Exercitatione*, non sine admiratione, ne dicam indignatione, excipiens. Qui tamen Dialogi semper in magno usu apud omnes fuerunt nationes, quibus Latina lingua cordi est & pretio. Ioannes Thomas Freigius *Notis* illustratos Norimbergæ edidit 1571. in 8. ubi & recusi sunt 1622. in 12. & Venetiis per Dominicum de Imbertis 1612. 8. In singula colloquia *Annotationes* fecit Petrus Mota Complutensis; *Indicémque Latino-Hispanicum difficiliorum vocabulorum* Ioannes Ramirus adjunxit, ut editio fieret nova, tum alibi, tum Barcinone 1615. in 8. Cæsaraugustæque 1627. in 8. Matritique 1644. in 8. & cum inscriptione *Dialogisticarum linguæ Latinæ exercitationum*, Lermæ 1619. Gallicè quoque unà cum Latino authoris prodierunt Lugduni apud Gabrielem Cotier 1560 cum *Indice Latino-Gallico* Aegidii Housteville Cadomi in gymnasio Montano Professoris: atque iterum ex nova Gallica versione Benjamin Iamini Parisiis apud Gabriel Buon 1578. teste Verderio. Germani etiam atque Poloni suos fecerunt, Draudo teste. Vilielmus item Ursinis, ejusdem Draudi fide, quædam ex his hausit.

De Conscribendis epistolis, libellus, cum Erasmi alio ejusdem argumenti. Colon. apud Gymnicum 1536. & apud heredes Arnoldi Birchmani 1573. in 8.

De Ratione dicendi, libri tres: simúlque -

De Consultatione, liber I. Basileæ apud Rob. Vvinter 1537. & Colon. apud Gymnicum: quem librum *elegantissimum* vocat Gabriel Naudæus in *Bibliographia Politica*.

Declamationes sex. Basileæ apud Vvinter 1538. de præsenti statu Europæ & bello Turcico.

Pompejus fugiens.

Fabula de Homine.

Liber in Pseudo-Dialecticos. Selestadii apud Lazarum Scurerium.

Prælectiones IV. in Varia.

Aedes Legum.

Isocratis Orationes Areopagitica & Nicocles, Latinè conversæ, editæque olim cum aliis Basileæ apud Vvinter 1538.

De Corruptis Artibus, & tradendis disciplinis, Libri XX. Antverpiæ apud Michaëlem Hillenium 1531. Brugísque eodem anno, Coloniæ apud Gymnicum 1532. Lugdunique 1551. apud Ioan. Frellonium. 8.

Interpretatio allegorica in Bucolica Virgilii, sive *Virgilii Bucolica cum Ioannis Vivis Valentini in eadem allegoriis*: quod præ se fert editio Mediolanensis anni 1539. in 8.

Prælectio in Georgica Virgilii.

In Suetonium, quædam.

Secundo volumine hæc -

De Iustitiis, sectis & laudibus Philosophiæ lib. I.

Anima Senis; sive Prælectio in Lib. *De Senectute* Ciceronis.

De Somno & vigilia, sive Prælectio in *Somnium Scipionis*. Basileæ apud Frobenium 1521. in 4.

Introductio ad Sapientiam: item -

Satellitium animi, sive Symbola, Principum institutioni potissimùm destinata. Lugduni apud Trechsel 1532. Basileæ 1537. apud Rob. Vvinter. Lugduni iterum per Ioann. Frellonium 1556. in 8. Ambergæ 1593. 8. Lipsiæ 1594. in 8. & 1600. 8. Priorem istum Tractatum *De Introductione ad Sapientiam* Gallicè vertit Gvil. Paradinus, Lugduni editum 1550. in 8. item Ioannes Colin Parisiis apud Carolum Angelier 1548. teste Verderio.

Genetliacon Iesu Christi; sive de tempore, quo natus est Christus.

De Virtute fucata.

Clypei Christi Descriptio.

Iesu Christi Triumphus.

Virginis Deiparæ Oratio.

In Psalmos VII. Pœnitentiales Meditationes VII.

De Passione Christi meditatio in Ps. XXXVII.

Excitationes animi in Deum. Basileæ 1543. in 16. unàque -

Commentarius in Orationem Dominicam, cum -

Precationibus ac meditationibus quotidianis ac generalibus. Basileæ apud Vvinter 1540. Galliceè vertit has Godefridus de Billy, Parisiisque edidit apud Claudium Fremy 1570. in 16. necnon & Petrus de Lencrau, teste Verderio.

De Sudore Iesu Christi sacrum diurnum.

Concio de nostro & Christi sudore.

De Veritate Fidei Christianæ Lib. V. *qui* (ait Possevinus) *fuerunt postremus ejus fœtus, & in quos plus diligentiæ atque laboris impendit*. Basileæ apud Ioann. Oporinum 1543. & 1544. in 8. Coloniæque apud Pet. Horst. 1564.

De Anima & Vita Lib. III. Lugduni, & Basileæ apud Rob. Vvinter 1538.

De Officio Mariti Lib. I. Brugis apud Robertum Croenm 1528. in 8. & Basileæ apud Vvinter.

De Institutione Fœminæ Christianæ Lib. V. jussu Catherinæ Anglorum Reginæ conscripti. Basileæ apud Vvinter 1538. Quæ ipsa curavit à Thesaurario suo Angliceè verti. Id & Gallicum operâ Iacobi de Changy Advocati Divionensis tum Lugduni in 16. tum Antverpiæ apud Plantinum in 8. & Hispanum interprete Ioanne Iustiniano Ducis Calabriæ familiari, Germanæ Reginæ nuncupatum Cæsaraugustæ prodiit 1555. & Pinciæ apud Didacum Fernandez 1584. in 8. Qui idem Iustinianus Italicum dare cogitaverat, uti ipse refert.

De Concordia & discordia in humano genere Lib. IV. ad Carolum V. Imp. cùm institutum esser in Italia Concilium generale. Antverpiæ 1529. in 8. Lugduni 1532. in 8. simúlque -

De Purificatione, Lib. I.

De Christianorum vita miserrima sub Turca, Lib. I. Lugduni 1532.

De Subventione Pauperum, sive de Humanis necessitatibus, Lib. II. Parif. apud Colinæum 1530. Lugduni 1532. Gallicè prodierunt Iacobi Girardi operâ Lugduni 1583 ex officina Ioannis Stratii in 8.

De Communione rerum ad Germanos inferiores.

De Europæ dissidiis & Bello Turcico, Dialogus. Basileæ 1538.

Epistolæ variæ; quarum selectiores Antverpiæ excusæ sunt operâ Simonis Verepæi, typis Simouis Gulielmi 1571. & 1572. 8. Lego tamen in Simleriana *Bibliotecæ Gesneri* Epitome; *Desideratur etiam farrago Epistolarum ejus & quædam alia, quæ fortassis, dante Deo, aliquando publicabuntur*. Certè aliquot nostri epistolas edidit Hadrianus Vlacq Londini 1642. in vastissimo volumine, quod Erasmi Roterodami *Epistolarum* libros XXXII. Philipppi Melanctonis libros IV. & Thomi Mori alias continet. Seorsim editi sunt -

D. Aurelii Augustini De Civitate Dei Lib. XXII. ad prisca venerandaque vetustatis exemplaria collati, eruditissimisque insuper commentariis illustrati; primùm Basileæ apud Frobenium 1522. deinde Parisiis apud Carolum Guillard 1555. & Antverpiæ apud Plantinum in folio, Lugduníque in 8. apud Honoratum: ad Henricum scilicet directi VIII. Angliæ Regem, ad quem scripsit nuncupatoriâ epistolâ ex Lovanio anno MDXXII. responsúmque Regis accepit ex regia Grenviei domo XXIV Ianuarii MDXXIII. In his cõmentariis quid Lovaniensibus Theologis, quid Martino Navarro, quid Ioanni à Lovanio displicuerit, Antonius Possevinus in Aurelii Augustini mentione *Sacro* in *Apparatu* observavit. Atque ea quidem unà cum Augustini opere linguâ Gallicâ dedit Gentianus Hervetus Parisiis apud Nicolaũ Chesneau 1570. in folio. Præter hæc, librum, cui inscripsit -

De Construenda Schola; misit ad Senatum urbis suæ Valentinæ; qui ineditus mansit, uti refert Gaspar Escolanus lib. V. *Hist. Valent.* cap. XXIII.

De Corrupto Iure Civili, opus laudatur in *Elencho Scriptorum Iuris*: quæ portio sit fortasse alterius operis *De corruptis disciplinis*, seu *artibus*.

Descriptionem Temporum & rerum Romanarum, sub *Ioannis Vvarsenii* nomine Lovanii 1534. editam tribuit ei Valerius Andreas. Isque & Possevinus & Simlerus in *Epitome* laudant ejusdem -

Epistolam ad Henricum VIII. Angliæ Regem de Francisco Galliarum Rege à Cæsare capto: & aliam *De Pace inter Cæsarem & Galliæ Regem, déque optimo Regni statu*.

In Ciceronem item *de Legibus*.

Antonius Possevinus adjungit -

De Charitate Dei & proximi, libellum, nondum editum, ut Simlerus annotavit.

De Prosperis & adversis.

Argumenta in plerosque libros Aristotelis; quæ cum ejus operibus Basileæ edita sunt ab Oporino.

Usum linguæ Latinæ.

De Sudore: si diversum opus est ab alio superius laudato ejusdem argumenti,

Meditabatur *De Hispanis originibus* aliquid procudere, ut colligitur ex his ejus verbis ad eum locum libri VIII. *De Civit. Dei*, ubi Sanctus Augustinus de quibusdam Philosophis Hispanis tractat. *Restat ad hæc* (Vives ait) *tenuis priscorum temporum notitia Græcis literis ac Latinis consignata: unde spero me aliquando origines gentis nostræ illustraturum.*

Quibus & aliis eruditis & fructuosis cogitationibus manum injecit mors Brugis, anno (si credimus Antonio Possevino) MDXXXVII. aut circiter.

IOANNES DE LVGO, Ioannis filius civis & Iurati (quomodo secundi subsellii Decuriones vocant) Hispalensis ex conjuge Theresia de Quiroga Matriti ei in Curia natus XXV. Novembris MDLXXXIII. dum ibi regnorum comitia, quorum pars ipse pro urbe sua suffragatum venerat, celebrarentur. Salmanticæ Iuri operam dedit, ubi & hortatu Francisci fratris sacramento ejus religionis jam obstricti Societatis Iesu institutum amplexus anno hujus sæculi tertio, ex Petro Arrubal Theologiam didicit. Quā Vallisoleti, post Philosophiam aliquandiù Medinæ-campi dictatam sodalibus, quinquennio ferè professus fuit. Hinc Romam venit anno MDCXXI. evocatus eò, ut in collegio Romano ejusdem sacræ scientiæ docendæ munus gereret. Quod per viginti integros annos plausu magno ac discipulorum frequentiā & profectu obivit, Antonium Perezium insignem Theologum successorem sortitus. Hujus meriti virum, quem aliàs religiosæ omnes virtutes in paucis ornatum confluxerant, ex humili cella, in quam poliendis & in vulgus edendis lucubrationibus suis remotus ab omni ambitionis studio se incluserat, Vrbanus VIII. P.M. ad Palatium Vaticanum trāstulit die XIV. Decembris MDCXLIII. turbatione & stupore plenum, & tantùm non morosum & reluctantem, quò pileum ibi rubrum acciperet, inter Purpuratos Patres sederet, sub eodémque tecto habitaret. Quem amplissimi ordinis sacrum consessum non ante eum diem conspexisse dicitur, quo ab eis, quos Patres salutaverat, collega exceptus fuit. Tam longè à Curia & sæcularibus negotiis animum intra Curiam gerebat. Nec tamen a veteri instituto nova eum, vel minimùm, quod potuit, deviare fecit dignitas; cujus quidem personam, aliam prorsus quàm privati hominis suis contenti, gestare sic & circumferre novit, ut iis tantùm demptis, quæ schemati debebantur, nec domi nec foris quidquam non religiosum, non superioris temporis conspiceretur. In pauperes liberalis fuit, in omnes æquanimis, in Societatem suam munificus: cujus Professam, ut vocant, domum Romanam bonorum omnium hæredem reliquit. Porrò hæc sodalem suum Augusti XXI. die anni MDCLX. inter domesticorum ac totius Vrbis vota, quæ orbari se hoc doctrinæ & probitatis lumine ægrè ferebat, piè, Christianéque ad plures translatum, pones Ignatii parentis capellam sub hac inscriptione tumulavit.

D. O. M.

IOANNI CARDINALI DE LVGO
SOCIETATIS IESV THEOLOGO
EMINENTISS. DOMVS PROFESSORV.
ROM. HERES, VT VBI FVERAT
THESAVRVS EIVS, IBI
ESSET COR EIVS, PROPE CORPVS
S. IGNATII EX EIVS SVPREMA
VOLVNTATE MONVMENTVM. P.
OBIIT ANNO SAL. MDCLX.
ÆTATIS LXXVII.

Edidit vivus-

Disputationes Scholasticas & Morales de Sacramentis in genere; De venerab. Eucharistiæ Sacramēto ac de venerando Missæ Sacrificio. Lugduni apud hæredes Prost. 1644. fol. & apud Philippum Borde & socios 1652.

Disputationes Scholasticas & Morales de Virtute, & Sacramento Pœnitentiæ: Item de Suffragiis & Indulgentiis. Lugduni 1638. in fol. & apud hæredes Petri Prost. 1644. & apud Borde 1651. in folio.

Disputationes Scholasticas & Morales de Virtute Fidei divinæ. Lugduni anno 1646. in fol. iterúmque sumptibus Philippi Borde 1656. in folio.

De Iustitia & Iure; duobus volum. Lugduni 1642. & 1652. in fol. in eadem Philippi Borde & sociorum officina.

De Incarnatione Dominica Disputationes Scholasticas. Lugduni apud Iacobum Prost 1633. & apud Borde 1653. folio.

Responsorum Moralium lib. VI. Ibidem apud hæredes Prost. fol. dein apud eumdem Borde 1660. folio.

Transtulit juvenis in Castellæ sermonem ex Italico-

La Vida *del B. Luis Gonzaga*, typis, ut audio, in Hispania editam.

F. IOANNES DE LVNA, Toletanus, fratribus Dominicanis adsociatus Segoviæ, generalis cùm esset ordinis sui Concionator, edidit-

Adviento, Natividad, *Circumcision y Epiphania de Nuestro Redentor, con todas las fiestas de Nuestra Señora y su Esposo San Ioseph.* Matriti 1608. in 4. apud Ioannem Cuesta.

Sermōnes *de Quaresma desde la Septuagesima hasta la Resureccion.* Ibidem apud Alphonsum Martin. 1609. in 4. Obiit anno MDCX.

IOANNES DE LVNA, presbyter Cordubensis, edidit -

Documentos espirituales, que el M. Iuan de Avila diò a un mancebo discipulo suio, para que con seguridad sirviese a Dios Nuestro Señor: simúlque -

Norte de consideracion, como se an de exercitar las potencias del alma. Matriti apud viduam Alphonsi Martini 1623. 8.

IOANNES DE LVNA, qui Castellanæ linguæ interpretem se apud Gallos vocat, edidit -

Dialogos familiares, en los quales se contienen los discursos, modos de hablar, proverbios y palabras Españolas mas comunes, muy utiles para los que quieren aprender la lengua Castellana. Qui simul redditi sermone eunt Gallico Paris. apud Michaëlem Danielem 1619. in 12.

IOANNES DE LVNA VEGA, Bæticus, Marcienensis, Hispali Medicus, atque ejus Academiæ Professor suæ artis primarius, scripsit -

Exercitationes medicas. Hispali 1612. & 1613.

IOANNES DE LVQVE, Giennensis Advocatus, edidit -

Divina Poesia de conceptos varios a las fiestas principales del Kalendario. Olissipone in officina Ioann. de Lyra 1608. in 8.

IOANNES DE LVZON, Ferdinandi Regis Catholici tempore, confecit versibus, dicavírque Ioannæ Aragoniæ Regis filiæ nothæ, Comitissæ *de Frias*, cujus se famulum profitetur,

Epilogacion de la moral filosofia sobre las virtudes cardinales contra los vicios y pecados mortales, en coplas de arte maior: simúlque-*Contemplaciones sobre la Passion de Nuestro Señor hechas por San Bernardo*; & alia minutiora. Burgis ex officina Georgii Coci Germani anno 1508. in 4.

D. IOANNES MACHADO DE CHAVES, patriá ex urbe *Quito* Americæ meridionalis, Truxiliensis Ecclesiæ in eodem illo Novo Orbe Archidiaconus, deinde Archidiaconus etiam ac Thesaurarius Ecclesię *de los Charcas*, randem Thesaurarius Ecclesiæ Limensis erat, cum *Popajana* provinciæ Episcopalis cathedra ei commissa fuit anno MDCLI. quâ tamen nondum occupatâ, anno scilicet MDCLIII. vitâ functus est. Scripsit -

Perfecto Confessor y Cura de almas, duobus tomis in fol. Quod opus magni habetur apud Theologiæ moralis studiosos, quantumvis linguâ scriptum vernaculâ.

F. IOANNES DE MADARIAGA, Valentinus gente, instituto vitæ Carthusianus, edidit -

Vida del Santo Bruno Patriarcha de la Cartuxa, con el origen y costumbres desta sagrada religion. Valentiæ 1596. in 4.

Del Senado y de su Principe. Valentiæ 1617. 4.

Latinè verò edidit -

Litaniam encomiasticam de sanctissimo nomine Iesu ex Sancta Scriptura. ibidem apud Philippum Mey 1616. in 8.

F. IOANNES MADEIRA, Lusitanus, ordinis Prædicatorum, uti author -

Das vidas dos Reis de Portugal, adducitur à Francisco Macedo in *Lusitania* sua *liberata* pag. 739.

F. IOANNES DE LA MAGDALENA, Lusitanus, ex familia Eremitarum S. Augustini, Alphonsi Principis Ioannis Regis filii, sive, ut aliis placet, ipsius Regis præceptor, sex & viginti fermè annos in gymnasio Olissiponensi Theologiam docens exegit, Lusitanæ interim ordinis sui provincię reperirâ plurium comitiorum designatione quasi perpetuus moderator. Tractatum edidisse refertur utilis mum -

De Sanguine miraculoso, qui non semel fluxit ex hostia Sanctissimæ Eucharistiæ; in quo plura dubia expendit & solvit. Causa scribendi fuit sanguis ille, qui ex consecrata hostia olim manaverat, Casciæque, quod est Vmbriæ in Italia oppidum, ab Augustinianis fratribus adservatur: in quorum Bibliotheca M.S. hic liber permanet. Decessisse eum anno MDXIII. plures memorant.

IOANNES MALDONATVS, Conchensis natu, ex Salmantina verò urbe originem ducens, in Burgensi Episcopatu Vicarius aliquando generalis, floruit maximè in Latinæ eloquentiæ studio, cujus extare fecit monumenta aliqua bonæ frugis plena; hęc scilicet,

Vitæ Sanctorum brevi, elegantíque stylo composita, anno 1530. deinde ab authore ipso correctiores anno 1548. tandem Burgis prodierunt 1573. in 8. Vnde Laurentius Surius nonnulla desumpsit. Baronius Cardinalis *disertissimum virum* vocat in *Notis ad Martyrologium* XIX. Iulii, *præclarissimorúmque monumentorum authorem*, Agiologicum hoc opus laudans.

Paranesim ad bonas literas anno 1527.

De Senectute Christiana.

Paradoxam, Vita hominis instar diei.

Ludum chartarum, & triumphum: hoc est, descriptionem ludi chartarum, & specialiter ejus, qui *Triumphus* audit ad docendam hujus exercitii non inhonesti latinitatem, ad exemplum fortè Ioannis Ludovici Vivis *Dialogorum*.

Genia-

Geniale Iudicium, sive Bachanalia & orationculam dictam in Bacchanalibus. Edita hæc omnia simul Burgis apud Ioannem Giuntam 1549. in 8.

Hispaniolam, quæ Plautinâ festivitate, Terentianâque facundia redundans varios amantium casus, jucundósque successus non sine venustate elegantiáque complectitur: quo elogio liber inscriptus prodiit Pinciæ apud Nicolaum Tyerri 1525. in 4.

IOANNES MALDONATVS, in oppido Beturiæ (*Estremaduræ* pars nunc est) *Fuente del Maestre* nuncupato nobilibus parentibus ortus, Societati nomen dedit Salmanticæ, postquam ibi ex optimis præceptoribus Dominico Soto & Francisco Toleto sacræ doctrinæ initiatus fuisset. Romam inde vocatus in collegio Vrbis Theologiam docuit. Præcipuos tamen ejus professionis fructus colligere cœpit inter Gallos, homo quantumvis peregrinus, Parisiis fixâ docendi sede, quam per decennium tenuit; quo loco frequentissimæ auditorum, etiam eterodoxorum, coronæ (cui cum scholæ theatrum non sufficeret, in aperto, atque in viis publicis adstare opus non semel fuit Magistro) universam Theologiam quasi compendio annis quatuor, atque iterum eamdem magna ex parte diffusiùs atque uberiùs tradidit. Cogitationes equidem omnes suas ad eum scopum ingenti animo, imperturbabilique proposito, parique virtute atque industriâ direxit, ut hæreticorum illâ ætate insanientium conatus retunderet, veritatémque religionis orrodoxæ, quâ sacris Scripturis olim explanatis, quâ disputationibus adversus Sectarios eorâm habitis ab eorumdem pertinacissima vi atque impressione tueretur. Nec ipse propriâ tantùm virtute de Ecclesia meruit, quinimo jacto doctrinæ semine fœcundavit Gallicum agrum viris undequaque egregiis, qui prælia Dei fortissimè, ad præceptoris exemplum, conculcatis Hydræ hujus tot capitibus, profligaverunt. Scripturarum tandem expositioni se se totû dedit in collegio urbis Bituricensis, quò secesserat declinato Academico campo & hostilibus concertationibus, cùm ætate jam ingravescere cœpisset, deficique corporis, non ingenii viribus. Quo in loco majorem partem *Commentariorum super Evangelia* scripsit, cætera Romæ, accitus eò à Gregorio XIII. P. M. ut editioni Græcæ Bibliorum LXX. Interpretum operam suam commodaret. Sed brevi hanc curam ei abrupit mors, quinquaginta dumtaxat annos natum aggressus V. die Januar. MDLXXXIII ut immortalitati animam, quam tot insignibus præsumpserat meritis, consignaret. Deus quippe largâ in hunc virum manu ingentes effuderat dotes, ingenii subtilitatem, memoriæ præstantiam, judicium excellens, industriámque ac diligentiam verè singularem, quæ ipsæ naturæ dotes insignium vitæ Christianæ ac religiosæ virtutum radiis magis elucebant. Plura de eo multi æquales ejus temporis, & qui eo posteriores sunt, quorum Alegambius in *Bibliotheca Societatis* quosdam laudavit. Basilius sanè Poncius Legionensis vir eruditione sacrâ superioribus annis præstantissimus Ludovico tantùm Legionensi comparari posse arbitratus est; *gravem* scilicet, *acutum*, *doctum*, *eruditum*, *elegantem sacrarum literarum Interpretem* vocans, *in quo nil puerile, nil non acutû. Nullû* (prosequitur) *tulit hæc ætas meo judicio* (*Legionensem excipio*) *cum isto comparandum*: in *Disputatione de Agno typico* cap. XI. Scripsit -

Commentarios in IV. Evangelia, duobus voluminibus; eâ perspicuitate, elegantiâ, solidáque brevitate munere functus interpretis, ut ferè alios omnes ab hujus argumenti replicandi proposito deterruisse videatur. Mussiponti Lotharingiæ primùm, ut credo, editi sunt apud Stephanum Mercatorem anno 1596. deinde Brixiæ in Italia 1598. in 4. Parisiis postea in folio apud Sebastianum Cramoisi 1643. & 1651. & aliis in locis.

In quatuor Prophetas, Hieremiam, Baruch, Ezechielem & Danielem Commentarios: accessit -

Expositio Psalmi CIX. Item -

Epistola de Collatione Sedanensi cum Calvinianis. Lugduni apud Horatium Cardon 1609. Parisiis ejusdem sumptibus 1610. 4. Moguntiæ apud Ioannem Kinchiû 1611. in 4.

In Vetus Testamentum. Parisiis 1643. in folio.

Disputationes de Fide. Moguntiæ typis Ioannis Albini, 1600.

De Dæmonibus quoque liber ejus laudatur, Gallicè, credo, ab eo scriptus: extat enim hujus tituli opus, *Maldonat de Anges & Demons*, Parisiis editus 1617. in 12.

In schedis alia remanserunt. Nempe -

De Commentariis in Psalmos testes sunt Sylvester Manrolicus in *Oceano Religionum*, & Antonius Possevinus in *Apparatu*: qui & -

De Commentario in Epistolam Pauli ad Romanos, jam prelo subiecto, nos docuit.

Commentarios item ejus breviores *ad universam Theologiam scholasticam*, vidimus Granatæ apud Thomam de Leone amicum nostrum ejusdem Societatis presbyterum eruditione præstantem. At quatuor alia opera -

De Constitutione Theologiæ,

De Indulgentiis,

De Caremoniis Missæ,

De Purgatorio, adservari in Ambrosiana Bibliotheca Mediolanensi credere debemus ejus Catalogo. Qui & Maldonati nomine inscriptum habet Commentarium -

In

In quartum librum sententiarum; sed hic fortè idem est cum eo -

Disputationum ac Controversiarum decisarum circa VII. *Ecclesiæ Sacramenta*: qui duobus tomis in 4. sine Typographi nomine Lugduni prodiit anno 1614. quem tamen Commentarium, nec Maldonati, nec ullius è Societate esse Bibliographus ejus Alegambius affirmat: quemadmodum & existimare nos debere ait. Præterea -

Summam Casuum conscientiæ; quæ tamquam hausta è scriptis & doctrina Maldonati, & collecta per Martinum Codognat Minimorũ sodalem publicata est apud hæredes Guilielmi Rovillii Lugdunensis Typographi, Coloniæque eodemmet anno 1604. Venetiis quoque & alibi, hanc (inquã) *partus* quoque *suppositi, erroribus scatentis, Maldonatòque prorsus indigni, ac merito suo ab Apostolica Sede damnati* censurâ configit;

F. IOANNES MALDONADO, tantùm mihi notus est ex Georgio Cardoso in *Agiologio Lusitano* XXVI. Martii pag. 318. qui ejus opus laudat.

De las Ilustres *Mugeres*.

IOANNES DE MALLARA, Hispalensis, Salmanticæ, dum literis incumberet, audito Franciscum Scobarium Valentinum eloquentiæ veterem, cùm Parisiis, tum Romę Professorem, Latinas literas ac Rhetoricam artem magno auditorum concursu Barcinone docere, illuc, hoc est in Hispaniam usque extremam, properavit, ac præceptorem dicendi optimum annis aliquot, de quo ipse gloriatur, attentissimè audivit. Quo factum est, ut Hispalim rediens, ludo in hac urbe aperto, insignem præstiterit hujusmet artis Professorem; à quo omnes illi, qui ejus temporis æquales eloquentiæ nomine inter Hispalenses gloriari possunt, styli atque orationis cultum didicerunt. Excoluit hic maximè Poëticam, cùm Latinam, tum vulgarem: edit ditque -

La Filosofia vulgar: *primera parte, que contiene mil refranes glossados*. Hispali 1568. in folio, apud Ferdinand. Diaz: simúlque cum Ferdinandi Nonii Pinciani *Adagiis*, nec non Garaji *Literis* ex iisdem adagiis scitè contextis, Matriti 1618. Nempe totius Philosophiæ præcepta continent, ac veluti è trivio ipso popularique turba docēt Hispana Proverbia, quæ qui explicat, scholam ipsam in forum & quorumcumque hominum circulos profert. Quo forsan consilio inter Italos Aloysius Cinthius, *L'origini de' volgari Proverbii*, foras emisit Venetiis 1526.

Recebimento *que hizo la Ciudad de Sevilla al Rey D. Felipe II. con una breve descripcion de la Ciudad y su tierra*. Hispali 1570. in 8.

Hercules; Poëma Heroicum octoadis, seu singulis quibusque octo versibus certa lege rhythmi concatenatis (nos *Otavas*, & *otava rima* dicimus) ineditum; in quod se quidquid elegantiarum, quidquid boni ac perfecti in Græcorum & Latinorum Poëtarum libris repererat, conjecisse gloriatur.

Manu exarata nos vidimus Hispali duo alia metrica, nimirum -

La Psyche, XII. libris, Poëma vernaculum rhythmis liberum, Ioannę Hispaniarum Infanti, Lusitaniæ Principi dicatum. Item -

Descripcion *de la Galera Real del Serenissimo Señor D. Ioan de Austria Capitan General de la mar*.

Meminit ipse aliorum; scilicet -

Peregrinacion de la vida; in libello nuper laudato *De la entrada del Rey Don Felipe II. &c.* fol. 137.

El martyrio *de las Santas Virgines Iusta y Rufina*, carmine latino & vulgari; Ibidem folio 157.

Hujus operâ in lucem prodiere *Aphtonii Sophistæ Progymnasmata cum Latina versione & scholiis Francisci Scobarii* præceptoris.

D. IOANNES MALO DE BRIONES, Bononiæ apud Sanctum Clementem Hispanorum sodalis togatus, scripsit, ediditque, dum in eo commoraretur,

Descripcion *del Collegio de S. Clemente de los Españoles de Bolonia*. Bononiæ in 4. anno 1630.

Vida *del Beato Nuño Osorio*. (sodalis hic fuit ejusdem collegii, ex nobilissima Asturicæ Marchionum familia, Canonicus & Cantor Conchensis Ecclesiæ) in 4. ibidem 1630. Obiit author Mediolani, cum ibi magistratus gereret, Finarii autem gessisset.

IOANNES DE MANDAVILLA, scripsit -

Mar de Historias. 1531. in folio.

De las Maravillas *del Mundo y viage de la Tierra Santa; de todas las provincias y hombres monstruosos de las Indias*. Valentiæ apud Ioannem Navarro. 1540. in folio.

IOANNES MARIA DE GVEVARA & CANTOS, edidit Limæ urbe regia Americæ meridionalis -

Corona de la Virgen. an. 1641. aliàs 1643. in 8.

F. IOANNES DE SANCTA MARIA, Franciscanus, ex reformata secta excalceatorum provinciæ Sancti Iosephi, ejúsque aliquando Præfectus; Mariæ Austriacæ Hispaniarum Infantis, deindéque Imperatricis Augustæ, dum esset apud nos, pœnitentiæ Sacramenti administer, pietate & gratiâ apud Philippum IV. Regem Infantis parentem spectatus; edidit -

Co-

Coronica *de la Provincia de S. Iosef de los Descalços de la orden de los Menores de S. Francisco, y de las provincias y custodias, que dellas an salido*; duobus tomis, quorum prior editus est Matriti anno 1615. posterior verò 1618. in folio.

Vida *y excelentes virtudes y milagros del S. Fr. Pedro de Alcantara*. Matriti apud Viduam Alphonsi Martini 1629. in 8.

Tratado *de Republica y PoliciaChristiana para Reyes y Principes, y para los que en el gobierno tienen sus vezes*; ad Philippum III. Regem Catholicum. Barcinone apud Sebastianum de Cormellas 1616. 8. & 1618. & Vlissipone 1621. 8. post principem editionem Matritensem anni 1615. 4.

Relacion *del Martyrio, que seis Padres descalços Franciscanos, tres Hermanos de la Compañia y diez i siete Iapones Christianos padecieron en Iapon*. Matriti 1601. 8, & 1628. 8. Quæ quidem, ut credimus, Latine concepta Romæ edita primùm fuit, cum *additionibus* doctissimis Francisci Peñà Rotæ Auditoris, 1599. cujus editionis Vvaddingus meminit.

Vida *de S. Antonio en otaua rima*.

F. IOANNES DE SANCTA MARIA, Lusitanus, ordinis Sancti Augustini, circa annum MD. (si non fallit *Theatri triumphalis Lusitaniæ* author) in Academia Perusiana Rhetoricam docuit, ediditque forsan (nam laudatus author nil de operibus editis)

Exercitia spiritualia: cujus argumenti Gallicum opus sub hoc hominis nomine editum scio Lugduni 1637. 4.

F. IOANNES DE SANCTA MARIA, Matritensis, Mercenariorum excalceatorum sodalis, postquam docuisset sacram scientiam in cœnobio Salmantinæ urbis, domum rexit Pincianam Vicariatu provinciali ornatus. Diffinitor inde fuit generalis, tandemque Vicarius generalis, hoc est, totius Congregationis Hispanæ Præfectus: Vir pietate ac prudentiâ eximius, cui scilicet amplissimus Rex noster Philippus IV. in extrema ægritudine salutis animæ suæ negotium & curam utilissimo commisit consilio. Quapropter agonem regium in exemplum relicturus posteris scripsit-

Dichoso *fin a la vida humana y feliz transito a la eterna del gran Monarca Felipe IV. Rey de las Españas*; ad Serenissimam Mariam Annam Reginam viduam. Matriti in 4.

IOANNES MARIANA, Talaveræ in regno Toletano in lucem editus, adolescens que religioso habitu Societatis Iesu Compluti indutus, brevi tempore maximam in studiorum omni genere progressionem fecit. Quippe ad Theologiæ sacra liberalium artium, Historiæque tum Ecclesiasticæ, tum profanæ, nec non linguarum trium Latinæ, Græcæque, Hebraicæque non mediocrem peritiam attulit. Romæ primùm sacras literas docuit, in ætate vix sacerdotio maturâ; deinde in Sicilia duobus annis; tandem Parisiis quinquennio integro S.Thomam Doctorem Angelicum magno cum plausu scholę illius amplissimę, doctisque viris ornatissimæ interpretatus fuit. Perrexissétque bene mereri adhuc magis de scholastica juventute, & Academiæ Patribus, nisi tentata morbis valetudo eum cogeret, acrem licet & fervidum, receptui canere, & à studiis severioribus contentionéque gymnastica mentis aciē ad leviora & suaviora divertere. Quare in patriam redux, fixo Toleti domicilio, usque ad supremum vitæ spiritum ferè in ea urbe fuit cōmoratus, vixitq; in magnâ, apud omnes doctrinæ atque eruditionis celebritate. In corrigendis ad exemplaria manuscripta *Isidori Hispalensis* operibus, in *Manuali Sacramentorum* Gasparis deQuirogaToletani Prę-sulis formando, edendóque *Librorum prohibitorum Catalogo*, nec non in Ecclesiasticis aliis negotiis, quæque ad religionis curam pertinent, expediendis laudabilem posuisse operam dicitur. Nec tamen vir tot meritis ad famæ immortalitatem nitens effugere valuit sæva famæ discrimina; interpretantibus quædam ejus scripta principibus in Curia viris, tanquam iniqua, exertéque injuriosa sibi ipsis ac publicæ administrationi. Cujus rei nomine solemniter accusatus, non nisi post agitatam diu causam, ægréque statui pristino fuit restitutus. Feruntur omnium animis, omnium ore Marianæ monumenta, præcipuè historica, quibus res nostras mirificè illustrauit: nempe-

Historia *de rebus Hispaniæ* libri XX, Toleti apud Petrum Rodericum editi 1592. in fol. cui decem alios libros posteà adjecit. Integrum quidem XXX. librorum opus, vnà & *Appendix*, quibus universam nostræ gentis Historiam comprehendit, Moguntię prodiit ex officina Balthasaris Lippii anno 1605. in 4. nec non & Francofurti in Systemate Authorum *Hispaniæ illustratæ*. Quæ adeò placuit Illustrissimo EcclesiasticorumAnnalium scriptori, ut ad annum DCLXXXVIII. volumine VIII. compellaverit Marianam nostrum, (quod quidem summè decet Historicum,) *veritatis amatorem, pietatísque optimum consultorem; quique privato affectu carens accuratissimè persequutus fuit, rebúsque nostris supremam apposuit manum*; uti & Andreas Schotus *Thucididis prudentiam & Taciti acumen diserto admodum, gravíque stylo complexum fuisse unum* dixerit. Hanc deinde Historiam vulgarem ipse fecit, divagatus sæpè à Latino exemplari, authorem ferè, non interpretem agens; quæ quidem Toleti apud Petrum Rodriguez 1601. fol. & apud Didacum Rodriguez 1616. fol. Matriti, & alibi sæpe,

sæpe, duobus voluminibus lucem vidit; ultimóq; Matriti apud Carolum Sanchez 1650. fol.
Scripsit præter Historiam Politica hæc, & varia,

De Rege & Regis Institutione, lib. III. Toleti apud Petrum Rodriguez 1599. in 4. Francofurti 1611. in 4.

De Ponderibus & Mensuris. Toleti apud Thomam Guzman 1599. in 4. Francof. 1611. in 8.

Tractatus septem, tum Theologicos, tum historicos, videlicet-

De Adventu Beati Iacobi Apostoli in Hispaniam.

De Editione vulgata SS. Bibliorum;

De Spectaculis. Hispanam hujus opusculi interpretationem sic notatam vidimus, *Mariana contra las Representaciones, al Rey Nuestro Señor, memorial*.

De Moneta mutatione.

De Die & anno mortis Christi.

De Annis Arabum cum nostris annis comparatis.

De Morte & immortalitate lib. III. Ab hoc & alio de *Mutatione monetæ* provenit authori suo gravissima illa, cujus mentionem fecimus, calamitas.

Coloniæ simul omnes editi sunt apud Ant. Hierat 1609. in folio.

Scholia item *brevia in Vetus ac Novum Testamentum*; ubi etiam *Proverbia Salomonis*, *Ecclesiasten*, & *Cantica* elegiaco carmine reddidit. Antverpiæ, Parisiisque 1620. simúlque cum *Scholiis* aliis *Emmanuelis Sa*, & *Ioannis Stephani Menochii* Iesuitarum.

Publicavit primus, notisque illustravit-

Lucæ Tudensis Episcopi de altera vita, fideique controversiis adversus Albigensium errores, lib. III. qui extant volum. III. *Biblioth. Vet. PP.* seorsimque editi sunt Monachii, & Ingolstadii 1612. in 4.

S. Isidorum contra Iudæos disputantem libris duobus ex septem codicibus M.SS. emendavit, annotationésque addidit.

Ejusdem *Proœmia in libros Veteris ac Novi Testamenti*, ex totidem aliis M.SS. adjunxitque notas.

Ejusdem *Synonimorum* libros duos ex codicibus X. ex quibus varias lectiones & notulas adjecit. Omnia hæc in editione Matritensi anni 1596. publicata sunt.

Præterea redegit in Epitomen *Photii Bibliothecam*; Latinásque ex Græcis fecit *Cyrilli Alexandrini Episcopi* ἑορταστικὰς *Homilias*: quæ duo tamen lucem non aspexerunt, uti ait *Societatis Bibliotheca* author.

Extat quoque-

Eustathii Antiocheni Episcopi Homilia in Hexaëmeron Genesin &c. Latinè à Ioanne Mariana reddita. Haud dicit locum Philippus Labbæus in *Bibliotheca M. S. sive Specimine antiquarum lectionū* II. parte pag. 22

Circumfertur præterea (idem inquit *Bibliothecæ* scriptor) Hispanicè, Gallicè, Italicè, Latinè excusus-

Discursus de erroribus, qui in forma gubernationis Societatis Iesu occurrunt, xx. capitibus, Burdigalæ per Ioannē de Burdeos anno 1625 in 8. & alibi. Sed is clàm illi subductus à malevolo quopiam ad cōciliandam Societati invidiam extrusus in lucem est; adjectis etiam fortasse nō paucis, ut pronum est existimare, ab ipsius observationibus atque animo alienis. Hæc ille.

Nonagenarius Toleti decessit XVII. Februarii MDCXXIII. Magno eruditionis ambitu oppugnavit *Mariana Historiam*, noménque Petrus Mantuanus, propugnavit D. Thomas Tamajus de Vargas, qui testimonio satis idoneo affirmat rem prodigii similem, nempe noluisse Marianam legere, nec Mantuani censuram, nec Tamaji amicissimi capitis Apologiam, etiam ante editionem sibi ab authore ad pervidendum & emendādum oblatam: quod credet vix posteritas. *Politicum* ad hæc, *si quosdam excipias nævos, cordatum & pium*, appellat Christophorus Besoldus Tract. *de Aerario* cap. VII. num 11.

F. IOANNES DE MARIETA, Victoriensis, Dominicanus, in patriæ urbis cœnobio huic familiæ adscriptus, plura dedit ad Ecclesiasticam nostræ gentis Historiam pertinentia; qualia sunt,

Historia Ecclesiastica *de los Santos de España*. Conchæ apud Petrum del Valle 1596. in folio.

Vida *de S. Raimundo Confesor de la orden de Santo Domingo*.

Vida *del Venerable P. Fr. Luis de Granada*, brevi quidem compendio distincta. Matriti apud Ioannem de la Cuesta an. 1604. Quæ unà cum laudati Granatensis operibus excudi solet.

Historia *de los milagros de Nuestra Señora del Rosario, que está en el convento de Victoria y su origen*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1611. in 8.

Historia *de la santa imagen de Nuestra Señora de Atocha, con la vida del Padre F. Iuan Hurtado de Mendoça*. Matriti 1604.

Martirio *del santo Inocente de la Guardia y de Santa Casilda virgen natural de Toledo*. Matriti apud Ioannem Cuesta 1604. 8.

Catalogo *de todos los Arçobispos que a avido en la Santa Iglesia de Toledo desde S. Eugenio hasta los tiempos de agora*. Matriti 1600. in 4.

Catalogo *de los Obispos de la orden de Santo Domingo*, tributum eidem reperio; quem nondum vidi.

Decessit vir pietate spectatus Matriti in S. Thomæ collegio Decemb. mense an. MDCXI

F. IOANNES MARQVEZ, Matritensis,

 aliis

aliis Toletanus, Eremitarum sodalis, in quorum verba juravit is Matriti in domo principe S. Philippi Apostoli, doctrinæ sacræ cùm expositivæ, tum ejus, quæ à scholasticis concertationibus vocitatur, lumen in paucis fuit clarissimum. Quorum hanc docuit pomeridianis horis Salmanticæ, cathedram sustinens professioni huic Theologicæ præscriptis legibus Academiæ tributam. Prioris illius nomine ob munus Ecclesiastis apud Philippum Regem III. egregiè exercitum, insigni adeò famæ celebritate floruit, cui neque hominum eloquentissimorum gloria illius ævi æqualium detraxisse, neque posterorum oblivio quidquam usquam detractura videatur. Præstanti fuit corporis & oris specie, utebatúrque eo in concionibus, quo cuncta ejus scripta emicant, castæ, jucundæque dictionis nitore: gratia autem illa & vis, quæ inerat dicenti, ab his, qui hominem coràm noverunt, maximopere desideratur. Prudentiam, reique politicæ veram exactámque, hoc est, viro Christiano dignam cognitionem, totiúsque antiquitatis notitiam, proprias illius dotes, deprehendimus passim hodie & amplexamur, qui opera ejus hæc legimus,

El Gobernador Christiano *deducido de las vidas de Moisen y Iosue Principes del Pueblo de Dios*. Obsequium in hoc argumento elucubrando Feriæ Duci exhibuit. Liber editus est primùm Salmanticæ anno 1612. in folio. deinde anno 1619. tertiò Compluti 1634. tandémque Matriti 1640. Sed extra Hispaniam prodiit etiam Bruxellis 1664. Qui quidem inter similia nostrorum scripta præcipuum quemdam tuetur locum. Italicè id loquens dedit Martinus de S. Bernardo Cisterciẽsis, Neapoli 1646. in folio. Gallicè quoque Dom. de Virion Consiliarius Ducis Lotharingiæ, Nancæi 1621.

Los dos estados *de la espiritual Gerusalem, sobre los Psalmos CXXV y CXXXVI.* ad Christophorum Gomezium Sandovalium Ceæ atque Vzedæ Ducem. Medinæ 1603.4. Salmanticæ 1610. in 4.

Origen *de los Padres Ermitaños de San Agustin, y su verdadera Institucion antes del gran Concilio Lateranense*; ad D. Franciscum Gomezium Sandovalium Lermæ Ducem. Salmanticæ apud Antoniam Ramirez anno 1618. folio: qui prodiit Italicus ab Innocentio Rampino Augustiniano, Taurini 1620. in folio.

Vida *del Venerable P. F. Alonso de Horozco*. Hunc post omnes alios libros ab authore circa annum MDCXX. confectum & in schedis M.SS illius repertum, luci dedit Thomas de Herrera itidem Augustinianus Matriti 1648. in 8.

Inedita laudantur-

Modo *que se a de guardar en predicar a los Principes*: cujus quidem meminit in opere *De rebus Matritensibus* Hieronymus Quintana.

Tratado del Iuramento *acerca de defender la pureça de la Concepcion de Nuestra Señora*.

Comedia sacræ de immaculatæ Conceptionis Deip. Virginis mysterio sub schemate Historiæ Reginæ Esther olim a nostro editæ, ut in Academia Salmantina recitaretur, meminit Ioann. Ant. Velasquez *De Maria Immaculata* lib. V. Discursu III. ad 7.

Author *Anastasis Augustinianæ* annotans scripsisse nostrum in *Iosue* fallitur, si quidquam aliud innuere voluit à *Gubernatore Christiano* diversum. Nec existimo commentatum fuisse eum *in Tacitum*, ut idem author ait, ex eóque Miræus.

Denatus est Salmanticæ Præfectum in hujus urbis cœnobio agens nondum sexagenarius, anno MDCXXI. cui mœsti sodales hanc inscriptionem posuerunt,

M. FRAT. IOANNES MARQVEZ
H. S. E.
CORPORIS ET ANIMI SPECIE INSIGNIS, ELOQVENTIÆ FLVMEN
ET FVLMEN,
REGIVS ECCLESIASTES,
RERVM FIDEI CENSOR, VESPERTINVS APVD SALMANT. THEOL.
PRIMVS ANTECESSOR,
AD MIRACVLVM DOCTVS,
HVIVS COENOBII PRIOR, LITERARVM DAMNO RAPTVS
IANVARII XVII. MDCXXI. ÆTAT. LVI.
HEV QVIS NON ABIBIT,
SI HIC ABIT?

IOANNES MARTINEZ, Sacerdos, almæ Ecclesiæ Hispalensis Musicorum Præceptor, scripsit-

Arte de canto llano *puesta y reducida nuevamente en su entera perfeccion segun la practica*: quam recognovit & correxit Ludovicus de Villafranca, exindéque publicavit Hispali 1560. in 8. apud Ioan. Gutierrez.

IOANNES MARTINEZ, Cæsaraugustanæ Cathedralis Ecclesiæ Portionarius Sacerdos, cum vice Rectoris Academiæ hujus urbis præesset, edidit-

Relacion *de las exequias, que la ciudad de Çaragoza celebrò por el Rey D. Felipe primero deste nombre.* Cæsaraugustæ 1599. in 4. apud Laur. de Robles.

F. IOANNES MARTINEZ, Bilbilitanus, ordinis Seraphici, prelo dedit ligatum numeris opus, hoc scilicet,

La Historia *de Nuestra Señora de Magallon*: quæ sacra Imago Virginis Deiparæ asservatur in *Leziñena* oppido diœcesis Cæsarau-

Cæsaraugustanæ. Prodiit ea anno 1610. 8.

F. IOANNES MARTINEZ, ex familia redemptorum Sanctissimæ Trinitatis sacra, Præfectus quondam Aragoniæ provinciæ, foras dedit -

Manipulum floridum Privilegiorum ordinis Sanctissimæ Trinitatis.

IOANNES MARTINEZ, Cordubensis, Iesuita, juventutis in re Grammatica institutor, edidit -

Grammaticam.

IOANNES MARTINEZ, Theologus Doctor Complutensis, atque hujus scientiæ Professor, dum vixit, celebris, primas etiam docendi partes fuit adeptus; in Collegiata Complutensi Ecclesia Canonicus, scripsit -

Artium cursum: qui à multis scholæ hujus præceptoribus etiã hodie auditoribus explanatur: præterea -

De Trinitate volumen: obiitque anno MDCLVI.

IOANNES MARTINEZ DE ALEGRIA edidit -

Epitomen de Diis Gentium. Valentiæ 1545.

IOANNES MARTINEZ DE BAHAMONDE, Compostellanus, Rector parœcialis Ecclesiæ sancti Ioannis ejusdem urbis, edidit -

Elogios *de algunos Santos y Santas canonizados y beatificados, y de algunos Varones excelentes en virtud, con algunas decendencias suias.* Moguntiæ apud Ioannem Theobaldum 1624. in folio.

IOANNES MARTINEZ DE OLANO, Navarrus gente, domo ex *Stella* urbe, in suprema Curia hujus regni Advocatus, cùm non omnino acquiesceret *Antinomiarum* inter civile jus & regium observationibus à Ioanne Baptista de Villalobos Toletano ante aliquot annos editis, considerans leges Partitarum, hoc est, Ius regium, à Romanis legibus ferè desumptas, retractavit hoc opus & longo habito examine argumenti ejusdem aliud peperit, cujus hæc inscriptio,

Concordia & nova reductio antinomiarum Iuris communis & regii, in qua vera horum Iurium differentiæ, & quamplurium legum regiarum communiúmque intellectus, & recepta praxis causarum forensium explicantur, cui addita sunt differentiæ inter Ius regium & regni Navarræ; & -

Epilogus Legum septem Partitarum, quæ per alias leges posteriores & per desuetudinem, aut contrarium usum in totum vel in partem correctæ sunt, atque abrogatæ inveniuntur. omnia simul Burgis 1575. in fol.

Nempe ex CCCCLX. differentiis à Villalupæo notatis, plusquam CCC. ait se reperisse, quarum nulla esset ratio, aut momentum, è contráque CCXX. & amplius noviter observasse, atque illis antiquis, quæ verè essent tales, addidisse.

IOANNES MARTINEZ POBLACION, scripsit -

De Vsu Astrolabii Compendium. Parisiis 1527. 8. ibidémque apud Guilielm. Cabellat 1556. 8.

F. IOANNES MARTINEZ DE PRADO, Pincianus, ordinis Prædicatorum, sacræ Theologiæ Magister, Professórque Complutensis primarius, & in collegio sodalium ejusdem oppidi, sancti Thomæ Aquinatis nuncupato, studiorum Præfectus, Censor Theologus apud Patres Fidei vindices, vir eximiè doctus, & magni judicii in moralibus, quæ maximè frequentabat. Edidit *Cursum Artium*, quinque tomis, hoc est -

Dialecticas Institutiones, sive Summulas. Compluti apud Mariam Fernandez 1649. in 8.

Dialecticam, in 4.

De Generatione & corruptione, in 4.

De Anima, in 4.

Quæstiones Physicas. Ibidem 1650. item -

Controversias Metaphysicas. Ibidem 1650. in fol.

Præter hæc Philosophica -

Theologiæ moralis quæstiones præcipuas. Accedit opusculum, *De Stigmatibus sanctæ Catherinæ Virginis Senensis.* Compluti in eodem sancti Thomæ collegio 1654. fol.

Theologiæ moralis quæstionum præcipuarum volumen secundum. Ibidem 1656. in folio.

De Sacramentis; duobus tomis: prior est *de Sacramentis in genere, Baptismo & Confirmatione*; alter *de Eucharistia & sacrificio Missæ.* Compluti in folio. Tertium volumen parabat, cum ad Præfecturam provinciæ Castellæ promotus fuit: post cujus decursum tempus obiit Segoviæ anno MDCLXVIII.

IOANNES MARTINEZ DE RIPALDA Navarrus, Pampilonensis, religiosum vitæ institutum Societatis Iesu sodalium vix pubes amplexatus brevi tempore Philosophicarũ literarum Monte-forti, Theologicarum verò in ipso Salmantino gymnasio celebris devenit Professor. Vnde in Matritense collegium nutu superiorum se conferens morum Theologiam interpretatus fuit; sacro Inquisitionis archi-senatui interim factus (uti vocant proprio verbo) Qualificator, sive à censura. Posteritatem cogitans varia elucubravit, nempè -

De Ente supernaturali Disputationum

tionum tomos duos. Burdigalę primū apud Guilielmum Millangium 1634. fol. secundū Lugduni apud Petr. Prost Philippum Borde & Laurentium Arnaud 1635. in fol. Accessit post breve tempus -

Appendix ad Disputationes De ente supernaturali adversus articulos olim à Pio V. & Gregorio XIII. & novissimè ab Vrbano VIII. P. M. damnatos; quæ tertium tomum confecit. Coloniæ, seu magis Amsterodami apud Cornelium ab Egmont 1648. in folio. Continet refutationem doctrinæ *Michaëlis Baji* Doctoris Lovaniensis. Cui statim repositus fuit libellus sic inscriptus, *Ioannis Mart. de Ripalda è Societate nominis Iesu Vulpes capta per Theologos sacræ facultatis Lovaniensis*. in 4. Cœterum integrum opus *De Ente supernaturali* denuo prodiit ex officina Lugdunensi tribus volum. 1663. in folio.

Brevem expositionem literæ Magistri Sententiarum cum quæstionibus, quæ circa ipsam moveri possunt. Lugduni per Gabrielem Boissat 1636. in 8.

Posthumi prodierunt -

Tractatus Theologici & Scholastici de Virtutibus, Fide, Spe, & Charitate. Lugduni apud Philippum Borde & socios 1652. in folio.

Ejus item est, licèt *Martini Giron de Palaceda* nomen præferat,

Discurso de la eleccion del sucesor del Pontificado en vida del Pontifice; quem confecisse eum Cæsaraugustæ anno MDCXLII. mandato Comitis Olivariensis, cui erat tunc temporis à confessionibus, vulgo fuit relatum.

Matriti diem suum obiit ante dictum annum MDCLII.

IOANNES MARTINEZ SILICEVS, à silicis nomine Latino, quo exprimere voluit patrium ac familiare cognomen *Guixeño* seu *Pedernales*, sodalis cujusdam Parisiensis consilium sequutus, Villagarciæ prope Ellerenam Extremadurę urbem rusticis parentibus editus, atque Ellerenę Grammaticis præceptionibus imbutus Hispali artem Logicam in sordibus & egestate hausit. Valentiæ postea, atque Parisiis, ignoti cujusdam pietate exhibitus, quô daret Philosophiæ operam, peregrinatus est. Vnde Salmanticam evocatus ab amicis quibusdam una cum Dominico à S.Ioanne *de Pie del Puerto* Mercenariorum sodali, Professórque in hac schola Philosophiæ allectus, Bartholomæani collegii togâ per hoc tempus indutâ, eâ cœpit haberi existimatione doctrinæ, ut & Cauriensis Canonicus, quomodo appellant, Magistralis, exindéque Philippi Hispaniarum Principis Præceptor, aliis posthabitis magnæ famæ viris, ab Elisabetha matre, Cæsaris Caroli uxore, deligi meruerit: ita ut velut cumulo quodam honoris, & à confessionibus & à sacris simul esset Philippo. Nil tamen in hac fortunæ prosperitate de literarum amore remisit; quippe qui dum ad Bibliopolarum tabernas coemendorum librorum causâ se conferret, passus sit nunquam exportari eos à famulis; ipse enim suismet manibus sustinebat: urgentibus verò amicis, ut hoc onus aliis cederet, nentiquàm fecero, ajebat, libri me honorarunt, quidni eos vicissim gestando honorem? His meritis & gratiâ sublevatus brevi Carthaginensi Ecclesiæ, ac mox Ioanne Taverâ è vivis sublato almæ Sedi Toletanæ MDXLV. salutis anno, postulante regio alumno, præficitur; undecimque annorum in hac dignitate exacto spatio, Sacræ Romanę Ecclesiæ Cardinalis sub Sanctorum Nerei & Achillei titulo cooptatur, non diu supervicturus, videlicet usque ad MDLVII. quo Pinciæ fuit Maji XXXI. die denatus, sepulturæ loco sibi ad Virginum collegium impensis suis Toleti erectum designato. Vir fuit ob pietatis, doctrinæ, integritatis, munificentiæ (ut & verus audiret pauperum pater) merita supra sortem nativitatis suæ clarus, ac venerabilis, gestisque honoribus omnino par. Verum nempe insigni documento fecit Poëtæ satyrici illud non-satyricum. *Nobilitas sola est atque unica virtus*. Sed quòd ad album nostrum veniret referendus, his lucubrationibus in publicum editis, fecit;

In Aristotelis Periermenias, Priores, Posteriores, Topica & Elenchos. Hoc volumen Parisiis editum in folio, Doctorique *De Pedernales* adscriptum, se habuisse in Hispania retulit ad me Illustrissimus D. Fr. Gabriel Adarzo à Santander Hydruntinus Præsul.

Arithmetica theorica & practica. Parisiis scripta atque edita 1514. in 4. Valentiæque 1544.

Suisset Angli opus, quod *Calculationem* appellant, à mendis expurgavit, digessit & novis titulis illustravit; Salmanticæ editum 1520. in folio.

De Divino nomine Iesus per nomen Tetragrammaton significato, liber unus; cui accessêre,

In Canticum Magnificat;

In Orationem Dominicam & Salutationem Angelicam explicationes duæ; ad Carolum Cæsarem. Toleti 1550. in 8. Has expositiones ex Latino vertit quidam Silicei familiaris, atque Hispanicè edidit Toleti anno 1551. in 8.

Pro Statuto Toletanæ Ecclesiæ: cujus ipse author fuit. Silicei mentionem non sine magna laude fecit Martinus Doctor Navarrus in *Commentario de Finibus humanorum actuum*, & inter exteros Paulus Iovius ad finem *Elogiorum*, Sepulvedâ laudato. *Huic autem proximum accedere audimus* (ait) *Martinum Siliceum Carthaginensem Episcopum, qui lectissimis moribus ac literis & castâ facundiâ, dum Philippum Cæsaris filium persanctè & solerter*

leriter edocet, optimum Principem, & ad paternum decus, & ad regni felicitatem instituit. Hæc Iovius.

IOANNES MARTINVS CORDERO, Valentinus, plura utiliter in sermonem Castellæ vernaculum, tam priscorum, quàm recentium authorum opera convertit, nec non & alia própria ex penu edidit; nempe-

Los Siete libros *de Bello Iudaico de Iosefo Hebreo*; post veterem, quæ ei displicuit, Catholicorum Regum Chronographi interpretationem. Antverpiæ 1557. in 8. Matriti 1616. in 4.

Historia *de Eutropio Varon Consular, de lo que passò desde la fundacion de Roma hasta el Emperador Valente*. Antverpiæ apud Nutium anno 1561. in 8.

Flores *de Lucio Anneo Seneca*. Fragmenta sunt epistolarum, sive integræ Epistolæ in vernaculum conversæ. Antverpiæ apud eumdem 1555. in 8.

Promptuario de Medallas *traducido de diversas lenguas*, cum iconibus numismatum. Lugduni 1561. in 4.

Alciato *de la manera del Desafio*: ex Latino magni hujus Iurisconsulti. Ant. apud Nutium 1555. in 8.

Las Christiadas *de Geronimo Vida*. Ibidem 1554. in 8.

Las Quejas *y llanto de Pompeio, donde brevemente se quenta la destruicion de la Republica Romana*; unáque -

El Hecho horrible *y nunca oido de la muerte del hijo del Gran Turco Solimano dada por su mismo padre*; ad Gundisalvum Perezium Philippo Hispaniarum Regi à secretis. Item -

Declamacion *de la muerte por consolacion de un amigo*: atque item -

Exortacion *a la virtud*; utrumque ex Latino N. simúlque -

Modo de escrivir *en Castellano para corregir los errores ordinarios*. Omnia hæc Antverpiæ prodierunt uno volumine apud eumdem Nutium 1556. in 8.

Summa *de la Doctrina Christiana*; ex formatione, seu libello Latino Philippi II. Hispaniarum Regis jussu edito ad instruendam Angliæ Christianitatem. Ant. apud Guilielmum Simonem 1556. in 8.

Memoria espiritual *de devotas oraciones*. Barcinone apud Sebastianum de Cormellas 1612. in 8. Valentiæ 1613. in 16.

Instruccion *para confesar*. Valentiæ anno 1588. in 8.

F. IOANNES DE MARVILA, Lusitanus, ordinis Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum, scripsit Lusitanicè, ut credimus,

Documentos spirituaes.

F. IOANNES DE MATA, Dominicanus ex *Medina-campensi* cœnobio, generalis ordinis sui Concionator, edidit -

Sanctoral *de los dos santissimos Patriarcas y hermanos nuestros. PP. Santo Domingo y S. Francisco, y de los Santos de entrambas Religiones*. Barcinone 1637. in 4.

Triumfos *del Sol de Iusticia, Pasquas y solennidades*.

Rios del Paraiso *en honrra de la Virgen Maria*. Pampilone 1631. in 4. Compluti 1647. in 4. Latinéque Antverpiæ anno 1652. in 4.

Adviento *y Dominicas hasta Quaresma en Discursos predicables*. Compluti 1638. 4.

Matæ *Concionum* duo volumina ex Latina, nescio cujus, interpretatione Antverpiæ prodierunt anno 1652. in 4. imò & Lublini in Polonia anno 1650. in 4. *Mariale* verò Italicè Clementis à Barrera Frãciscani operâ, Venetiis, 1638. in 4.

IOANNES MATTHÆVS, primus regiorum Philippi IV. tunc regnantis venatorum qui ballistis armantur, Gundisalvi Matthæi filius, quem Philippus Rex III. eidem exercitio præpositum habuit, foras emisit -

Origen *y dignidad de la Caza*. Matriti 1634. in 4. cùm potiùs Artem venatoriam, sive præcepta illius debuisset inscribere, ut foras proderet libri argumentum.

IOANNES MATHIAS DA COSTA, Lusitanus, Juris Doctor, & in suprema Olisiponensi curia Advocatus, edidit -

Domum supplicationis Curiæ Lusitanæ, Olissiponensis magistratus stylum, supremíque Senatus Consulta. Olisipone apud Gerardum de Vinea 1622. in folio.

Ioannem Martinez da Costa vocant alii.

IOANNES MATHIAS STEPHANVS, Aragonus, rerum Hispanicarum bene peritus, varia reliquit in schedis laudata à Ioanne Francisco Andrea Vstarrozio in *Defensione patriæ Sancti Laurentii* fol. 135. ex quibus hæc nominat -

Diario *de las cosas de España*: item -

Tratado *de los Santos naturales Aragoneses, y de algunos otros estrangeros, cuias reliquias estan en Aragon*. Fuit apud D. Franciscum de Vrrea. Laudat quoque hunc Tractatum Ioannes Tamajus *en las Advertencias al memorial de la ciudad de Jaca sobre la patria de Santa Eurosia*.

Nobiliario *de las familias de Aragon*.

D. IOANNES DE MATIENÇO, Pinciã urbe oriundus, cui natales se debere suis ipse in scriptis profitetur, Iurisconsultus, postquam in Pinciana Curia referendarum coram regiis Iudicibus causarũ partes obiisset, impendi majoribus Reipublicæ officiis, & in

& in Americam destinari meruit, Argentinæ urbis ac territorii civibus, quo loco alter è tribus est IuridicusConventus Peruani regni, Senator datus. Cujus quidem Prætorii obtinuit postmodum Vicariam, ut credimus; Præfecturam. Exquisitâ fuit, notitiâ & prudentiâ Iuris, rerúmque agendarum dexteritate, cujus quidem posterioris rei argumentum præstat regius ibi Fiscus quingentorum ferè millium ducatorum augmento annuo industriâ illius locupletior factus. Edidit in testimonium doctrinæ suę multiplicis,exactique judicii sequētia opera;

Dialogum Relatoris & Advocati Pinciani Senatus, sive de munere Renuntiatorum (aliàs Referendariorum) Advocatorum, & Iudicum, eorúmque dignitate & eminentia. Pinciæ 1559. & 1604. Francofurti in Germania 1618: iterúmque ex officina Joannis Berneri 1623. 4. Qui liber ei primum Magistratus honorem (uti Ioannes Matienzus nepos alicubi voluit testatum) peperit -

In Librum V. Collectionis legum Hispaniæ (vulgò Nueva Recopilacion) commentaria. Matriti ex officina Francisci Sancii 1580. in folio, ibidémque apud Ludovicum Sancium 1613. in folio.

Stilum Cancellariæ; cujus meminit D. Ioannes Solorzanus lib. II. *De Iure Indiarum* cap. I. num. 3. Ioannes Gutierrez lib. I. *Pract.* quest. I. num. 16.

Ineditum reliquit utile opus linguâ vulgari -

Govierno *del Pirù*, quatuor libris; quod adservabatur Matriti in D. Laurentii Ramirez de Prado regii Cōcilii Castellæ Senatoris Bibliotheca, teste mihi Antonio Leone in ea, quam scripsit, *de Indicarum rerum Scriptoribus*;laudátque opus Senator alius regius V. C. *D. Ioannes de Solorzano* in II. libro *De Iure Indiarum*, laudato nuper loco. Cujus exemplum quoddam apud nos est exscriptum ex codice Bibliothecæ Barberinæ.

Obiisse dicitur in hac ipsa Indica provincia & munere Senatorio, prole sibi eo loci prospectâ.

D. IOANNES DE MATIENZO DEZA, Iurisconsultus Matritensis, scripsit -

De Mutatione Legum. Matriti 1639.

Obiit in eadē Curia post annum MDCL.

IOANNES MATIENZO DE PERALTA, Matritensis, Iurisconsultus, Bernardum regiæ hujus curiæ Advocatum parentem habuit, Ioannémque avum Indico magistratu, ac Iuris nostri illustratione clarissimum paulò ante laudatum. Familiari autem is exemplo animatus, pusillâ licet corporis specie, literarum merito exhibere dignum se muniis curialibus, quod ipse non dissimulat, edito in vulgus quodam juris opere olim contendit. Nempe extant eo auctore -

Repetitiones XIII. in varia Iurisconsultorum responsa, Imperatorum sanctiones & Pontificum decreta. Antverpiæ 1627. in folio.

IOANNES DE MATOS, Lusitanus, Olissiponensis, Societatis Iesu Sacerdos, Doctor Philosophus ac Theologus, collegiorum Olissiponensis atque Eborensis Rector, Romæ autem Assistens generalis Præpositi, paratos editioni habuisse dicitur tempore, quo prodiit in lucem *Bibliotheca Societatis*,

Theologiæ moralis tomos duos; alterum *de Iudiciis humanis*, alterum de *Iudiciis divinis*.

D. IOANNES DE MATOS FRAGOSO, inter Comicos hujus nostri ævi poëtas nomen professus edidit ad hoc usque tempus, quod sciam,

Primera Parte *de Comedias*. Matriti 1658. 4.

F. IOANNES A MATRE DEI, Lusitanus, ex familia Seraphica reformata provinciæ *Arrabida* dictæ, scripsit -

Explicaçaõ *dos Psalmos Penitenciaes.* Vlissipone 1613. in 8.

F. IOANNES DE MEDINA, Benedictinus monachus cœnobii Salmantinæ urbis Vincentio martyri sacri, edidit -

De la Orden *que en algunos pueblos de España se a puesto en la limosna para el remedio de los verdaderos pobres.* 1545. Salmant. apud Ioannem Iuntam in 4.

IOANNES DE MEDINA, scripsit -

Suma *de notas de Escrivanos.* Pinciæ 1538. 4.

IOANNES DE MEDINA, Complutensis, in tribus cognominibus, quorum celebris fama est, Theologis (Bartholomæum Dominicanorum, Michaëlem Franciscanorum sodales intelligo) ætate superior fuit. De quo nil prius debeo quàm Alvari Gomezii *De rebus gestis Frācisci Ximenii* Cardinalis Toletani, origineque, ac progressu Complutensis Academiæ scriptoris prudentissimi atque elegātissimi verba his meis subtexere. IoannemCarrascum Theologiæ Professorem in schola ista cùm laudasset octavi libri principio, ejusque ab ea excessum docuisset; *huic (inquit) suffectus fuit Ioannes Metina juvenis adhuc, sed perspicacis ingenii & gravis judicii. Hic plusquā viginti annosTheologicæ scholæ præpositus, tantā sibi laudem comparavit, ut ejus nomen brevi celeberrimum per universam Hispaniam fuerit. Erat in eo admirabilis in explicando distinctio,adeóque materiam propositam sine ullis ambagibus colligebat, ut nihil esset tam perplexum*

plexum aut obscurum, quod vel tardissimus non assequeretur. Et in argumento nonnunquam arido & jejuno tantâ verborum volubilitate & copiâ, tanto ordine, támque aptâ & connexâ serie, tam intentâ contentione, tam firmis sensibus ad rem semper facientibus, tam acutis & veris rationibus utebatur, ut nihil in illo ad perfectam eloquentiam præter verborum delectum desideraretur. Quâ nempe re animos omnium attentos faciebat, qui, si semel vagarentur, frustra postea intentionem revocarent. Concursus undique ad eum fiebat in rebus dubiis, aut certè parum cognitis, tanquam ab oraculo claritatem petentium. Ex immoderato studio varios morbos contraxit, qui illum indignis modis cruciabant, podagram, calculum, & aliorum dolores; atque ita ante tempus è vivis sublatus scholam Theologicam, atque adeo universam Academiam suâ morte mœstissimam reliquit. Neque enim annum quinquagesimum septimum attigit. Situs est in D. Ildefonsi sacello. Obiit an. Dom. MDXLVI. quod insculptum epigramma testatur. Reliquit suę doctrinæ monumenta libros de pænitentia & restitutione, qui & si manibus studiosorum circumferuntur (sunt enim multis in rebus cum primis utiles) verùm longe majori cum admiratione is sua verba sonans audiebatur, quàm postea ejus scripta legũtur. Hęc Gomezius. Brevius aliud, sed æquè magnificum, adjungam Alphonsi Garsiæ Matamori elogium. Is postquam Franciscum Victoriam Dominicanum Salmanticæ Doctorem pro dignitate celebrasset. *Huic* (inquit) *tam excellenti & divino homini parem fuisse arbitramur Ioannem Mathymneum Complutensem, non ingenio solùm, quo plurimùm viguit, sed doctrinâ & subtilitate quâdam differendi, & reliquis etiam animi ornamentis, quæ permulta in hoc singulari et summo viro fuerunt: quem nec à scribendo deterruit amplitudo Victoriæ, nec hujus unius studia, quæ per annos XX. Compluti floruerunt, potuit quispiam suâ copia obscurare.* Conspirant quidem in ejus laudes quotusquisque in literis primas tenet. *Doctorem egregium* vocat eum Dominicus Sotus, lib. IV. *de Iustitia & Iure; Clarissimum Doctorem, & magistrum* suum Antonius de Corduba in libris *De detractione & restitutione famæ*, & *De ratione tegendi & detegendi secretum*; *Virum doctissimum* Alphonsus de Castro lib. II. *De potestate legis pænalis* cap. VIII. *magni nominis Theologum, & in Complutensi gymnasio de professione Theologicæ præclarè meritum*, Didacus Covarrubias in Epitome *super Quart. Decretalium*, secunda parte cap. VIII. *virúmque insignis eruditionis*, lib. III. vers. VII. *doctissimũ perspicacísque ingenii virũ* Martinus Navarrus *Manualis* cap. I. num. 10. *Complutensis academiæ decus & ornamentum*, Antonius Padilla in L. XI. C. *De rescinden. vendit.* Latinum quoque Epigramma Ioannes Petreius Poëta & Rhetor Complutensis in ejus laudẽ panxit, quod in *Bibliotheca* extat Andreę Schoti. Opera hæc sunt;

De Restitutione & contractibus Tractatus, sive Codex, nempe de rerum dominio, atque earum restitutione, & de aliquibus contractibus, de usura, de cambiis, de censibus. Salmanticæ apud Andream de Portonariis 1550 in folio, Ingolstadiique 1581. apud Sartorium, Coloniæ item in 4. 1607. & Brixiæ 1606. in 4.

In Titulum de Pœnitentia, ejúsque partibus Commentarius, scilicet de pænitentia cordis, de confessione, de satisfactione, de jejunio, de eleemosyna, de oratione. Salmant. apud eumdem 1550. folio, deinde Ingolstadii apud Albertum Hunghenum.

F. IOANNES DE MEDINA RINCON, Segoviensis, Mexici Indorum, quo Antonius pater regii fisci Advocatus fuerat missus, Eremitis Augustinianis fratribus nomen dedit, cœnobiáque cùm rexisset oppidi de *Atotonilco* atque ejusdem regiæ urbis, provinciæque integræ aliquando præfuisset, Mechoacanensibus tandem datus fuit Pontifex, pietate ac prudentiâ vir, & in pauperes misericordiâ spectabilis; quo loco fuit denatus anno MDLXXVIII. Scripsisse eum *spirituales* quosdã *Tractatus*, necnon & *Res ab illustribus sui ordinis viris gestas*, novimus affirmantium fide, scilicet Ioannis de Grixalva in *Chronico hujus ordinis Eremitarum Mexicanæ provinciæ*, & Antonii à Sancto Romano in libello quodã *Solatium pænitentium* appellato.

IOANNES MELENDVS, Aragonus, Sacerdos in Ecclesia *Villa-roiæ* territorii Bilbilitani oppidi, carminè octosyllabo parum culto, atque eo rhythmi genere, quod *Quintillas* vocamus, post Alphonsum Arandam se antiquiorem edidit:

Historia de la Aparicion y milagros de Nuestra Señora de la Sierra del lugar de Villaroia. Cæsaraug. 1627. in 8.

IOANNES DE MELO, Toletanus, M.S. reliquit:

Siete Centurias *de Adagios Castellanos*; cui operi prologum composuit Ambrosius Morales. Vidit D. Thomas Tamajus.

IOANNES MELO DE SANDE, Gallęcus, Corunensis, Ferdinando Henriquez de Ribera Duci de *Alcalà* à secretis, in vulgus emisit:

Doctrina moral *de las Epistolas que Lucio Anneo Seneca escriviò a Lucillo repartida en setenta capitulos por el mismo estilo dellas.* Matriti 1612. in 8. apud Alph. Martin.

IOANNES DE MELO DE SOVSA, Lusitanus, *cùm nobilitate & avorum sanguine, tam sophiâ claras*, uti de eo ait Resendius, Curiæ regiæ Senator, quamvis magnis implicatus negotiis, nonnullas horas Musarum operi

fructuo-

fructuosissimè impendit, sed sacrarum. Ex quibus nata sunt, quæ quidem curâ Simonis filii post parentis obitum excusa prodierunt, insignia hæc exametris versibus monumenta;

Paraphrasis in librum Iob.

De Reparatione humana, lib. VIII.

De Miseria Hominis, liber singularis; quem viro magno Ludovico Granatensi hortatore se confecisse testatum ipse in præfatione voluit. Lugduni hæc omnia edita sunt apud Horatium Cardon 1615.

IOANNES DE MENDAÑA, in vulgus dedit -

Silva *de varios Romances*. 1588. in 8.

IOANNES MENDEZ, Hispalensis, Iesuitarum sodalis, philosophiâ docuit in municipio *Frexenal* & in urbe Corduba, Theologiam scholasticam & moralem Hispali; in qua urbe obiit Hispalensibus Fidei vindicibus à censura Theologica, reliquit prelo parata-

Quæstiones ex Theologia scholastica hoc sæculo celebriores, & delibatas ex doctrinâ Sancti Thomæ & Scoti, ut plurimùm in concordiam vocata.

Oeconomicam seu domesticam administrationem tripartitam in conjugalem, filialem, & servilem.

Explicationem Bullæ Cruciatæ.

Explicationem Bullæ in die Cenę Domini legi solitæ.

De Ecclesiasticis censuris ac pœnis tractatum.

Hispanicè item -

Guia de Religiosos.

IOANNES MENDEZ DE AVILA, fecit vulgare -

Theatro *de varios acaecimiêtos de fortuna, que escriviò en Italiano Geronimo Garimberto Obispo de Galesse.* Salmant. apud Ioannem Baptistam de Terranova 1572.

IOANNES MENDEZ DE VASCONZELOS, scripsit -

Liga deshecha *por la espulsion de los Moriscos.* 1612. in 8.

F. IOANNES DE MERINERO, Matritensis, Compluti sacram scientiam diu professus fuit, domum Matritensem, nec non & provinciam integram Franciscanorum Castellæ, quorum erat sodalis, Præfectus rexit; demùmque totum ordinem generalis Minister. Episcopus ad hæc Civitatensis, deindéque Vallisoletanus meruit ob mansuetudinis & pietatis ac prudentiæ (quod Lucas Vvaddingus ait in *Bibliotheca*) dotes ad legi. Scripsit -

Commentaria in universam Aristotelis Dialecticam juxta Ioannis Duns Scoti Doctoris subtilis mentem, unà cum disputationibus & quæstionibus hoc tempore agitari solitis. Compluti apud Ioannem de Villodas & Orduña 1629.

Commentaria in Regulam sanctæ Claræ; duabus partibus. Matriti 1642.

Tractatum de Conceptione Deiparæ Virginis Mariæ, sive de hujus articuli diffinibilitate. Pinciæ in 4.

Habere illum in universam Philosophiam, selectásque materias Theologiæ paratos cōmentarios affirmat ipse Vvaddingus. Vulgari sermone edidit -

Apuntamientos *para reformacion de su orden de S. Francisco.* Matriti 1641.

Obiit anno MDCLXIII.

F. IOANNES MICHAEL, nomine tenus mihi notus, edidit -

Librum exercitiorum spiritualium. Lugduni 1568.

F. IOANNES MICHAEL PEREZ DE HEREDIA, Darocensis, ex sodalitio Cisterciensi monachus, habendis ad populum de verbo Dei sermonibus clarus, dum cœnobium habitaret Salmanticæ urbis, cûm olim se in Vallis-paradisi domo religioni addixisset, eámque aliquando administrasset, edidit -

Libro *de varias consideraciones sobre los Evangelios, que canta la Iglesia la Quaresma.* Salmanticę 1604. in 4. & iterum 1613. apud Viduam de Cussio.

Sermones *de Santos.* Ibidem apud Antoniam Ramirez 1609. in 4.

Destierro *de la Virgen nuestra Señora a Egipto.* Matriti 1613. in 4. Cęsaraug. 1615.

F. IOANNES MICON, ordinis Prædicatorum, Valentinus gente, patriâ vero ex *Palomar* vallis d' *Albaida* nuncupati oppido, in hoc religiosissimo ordine fac. Theologiæ fuit Magister concionandi munere præstantissimus; floruítque, dum viveret, omnimodæ virtutis & sanctimoniæ famâ: miraculis etiam effulsit. Hujus vitam Laurentius Palmirenus scripsisse dicitur, quædámque, præter Dominicanos Scriptores, ex ea desumpserunt Lanuza in *Historiis Aragonensibus* lib. VII. cap. XXXII. & lib. V. cap. XL. Gundisalvus Poncius de Leon in opusculo *De Sodalitate Nominis Iesu*, cum quo edidit Miconis opusculum pauló post laudandum. Scripsit, ut Alphonsus Fernādez inquit *De Scriptoribus Prædic. familia*,

Officium de pretioso sanguine Christi; maximis laudibus elatum in comitiis Romę generalibus anni MDXLV.

Rosarium, sive Psalterium nominis Iesu; primùm Valentiæ, deinde Romæ operâ laudati Gundisalvi Ponze de Leon Hispalensis, unà

unà cum opusculo *De Sodalitate nominis Iesu*, apud Ioannem Baptistam de Cavaleriis in 4. editum,

Obiit sanctissimus vir pridie Kalend. Septembris MDLV.

IOANNES MINGVES, Valentinus, Setabitanus, scripsit -

Compagem artificiosam totius Summæ Theologiæ S. Thomæ Aquinatis. Valentiæ 1592. 8.

F. IOANNES DE MIRANDA, ordinis Minorum, scripsit, Vvaddingo authore,

De Sensibus Sacræ Scripturæ. Salmant. 1625.

IOANNES DE MIRANDA, si appellationis testimonio credimus, nostras est, qui dum apud Italos versatur, scripsit Italicè -

Osservationi della lingua Castigliana. Venetiis 1567. 8.

Ex Italico Maximi Trojani Neapolitani dedit vulgaria -

Los Dialogos de las bodas de Guillermo Conde IV. Palatino del Rin y Duque de Baviera y Madama Renata de Lorena. Venetiis 1564. in 4.

De la Venida de los Serenisс. Archiduques de Austria y de la Reina Christierna de Dinamarca y los Principes de Germania a la ciudad de Monaco. Ibidem eodem anno in 4.

F. IOANNES MIXANGAS, Augustinianus, apud Indos religionis negotium, quod sermone atque piis congressibus coràm expediebat, de scripto etiam, editis concionibus propriâ gentis linguâ, Mexicano scilicet idiomate, procuravit, his nempe -

Primera parte de Sermones para las Dominicas y fiestas de los Santos. Mexici 1624. in 4.

Espejo Divino: de quibus Antonio Leoni *Bibliotheca Indica* scriptori credimus, tit. XVIII. *Partis occidentalis*.

IOANNES MOGROVEJO, formavit -

Arbol de los Veras. Mediolani 1636.

IOANNES MOHEDANVS, patriâ ex oppido *Pedroche* Cordubensis diœcesis, in collegium, quod vetus, sive Sancti Bartholomæi vocant, Salmanticensis Academiæ receptus, cathedram in schola obtinuit, ex qua Codex Iustiniani explanatur. Vnde ad Ioannis Taveræ Compostellani Antistitis vices gerendas, seu Vicarii munus exercendum profectus, meruit quoque ad maximum Ecclesiasticæ monarchiæ tribunal, Romanam nempe Rotam, Iudex mitti à Carolo Cæsare, tandémque Ravellensis Episcopus (*Ravello* posita urbs est in *Principatu*, quem vocant *Citra*, Neapolitani regni, cujus sedes unita *Scalensi* nunc est) in locum Antonii Lunelli etiam Hispani anno præteriti sæculi uno supra quadragesimum creari. Propositus quoque fuisse dicitur ab eodem Cæsare ante alios ex quibus uni deberet Paulus Pontifex III. coccinei Insignis honorem conferre; nec tamen electus propter privatas quasdam cum Paulo, antequam publicam personam gereret, olim habitas simultates. Quod tamen in libro quodam Bartholomæani collegii scriptum vereor ne veritate deficiatur; quemadmodum temerè, credo, adjunctum est ibidem Mohedanum nostrum pro expedienda Syndicatus, ejus, qui tunc erat, Proregis causa Neapolim missum rempublicam interim administrasse; ibique diem extremum, nempe anno MDL. obiisse. Quod utique, rerum habenas tunc temporis atque ad annum MDLII. Petro Toletano Marchione de Villafranca constanti apud Cæsarem gratiâ, continuóque fere XXII. annorum imperio tenente, argumento ipso temporis venit exclusum. Floruit Ioannes Mohedanus doctrinâ, divitiis, liberalitate, aliísque virtutibus; reliquitque Antonii Augustini curâ post aliquot annos edendas -

Decisiones Rotæ Romanæ. Bononiæ 1578. in 8. Romæ 1589. in 4. demúmque cum *Additionibus Pauli Bonsilii*, ibidem 1604. in 4.

Denatus anno MDXLIX. dicitur à Ferdinando Vghello in *Italia sacra*. Hic forsan Mohedanus est Hispalensis Canonicus, cujus recordatur I. Genes. Sepulveda *epistola* XXX. ad Petrum Messiam scribens.

IOANNES DE MOLINA, ex Civitateregali Castellæ novæ, Valentiæ incola, Bachalauri appellatione perpetuâ in his, quæ post se reliquit, industriæ suæ monumentis, dignosci voluit. Ea sunt Hispanicæ Latinorùm Scriptorum interpretationes sequentes;

Chronica de los Reies de Aragon; ex Lucio Marinæo Siculo. Valentiæ apud Ioannem Iofre 1524. fol. ad D.D. Alphonsum de Aragon Ampuriensem Comitem, Segobricensémque Ducem.

Lucio Marineo Siculo de las cosas memorables de España. Compluti 1539. in fol.

Antonio Panormita de los dichos y hechos del Rey Don Alonso de Napoles. Burgis apud Ioannem Iuntam 1530. in 4. Cæsaraug. 1553. apud Augustinum Millan.

Homiliario de Alcuino; sive seriê Homiliarum diversorum veterum Patrum toto anni circulo recurrentium; quod opus Alcuinus Caroli magni præceptor in gratiâ regii alumni atque Imperatoris primi composuit. Valentiæ 1552. in folio, apud Ioannem Navarram.

Epistolas de San Geronimo. Valentiæ apud Georg. de Castilla 1526. fol.

Los Triunfos de Appiano; ad Rodericum

ricum de Mendoza Valentini regni Proregem, *Zeneti* Marchionem, Valentiæ 1522. fol. Singulares nempe *Appiani* libros, secundum tamen Publii Candidi, quam quidem noviores ut rusticam aspernantur, versionem. At ejusdem de *Bello civili* opus alterius curæ relictum est.

Confesionario *de Iuan Gerson*. Compluti 1519. 4. item.

Gamaliel; sive Gamalielis, ut credidit, librum ex Catalana lingua convertit, continentem plura capita de vita Christi, Deiparæque Virginis; Gamalielis utique, de quo *Actorum* V. 34. & XXII. 3. Valentiæ apud Ioannem Iofre 1525. in 4.

IOANNES DE MONCADA, Matritensis, Iesuita, S. Scripturæ per multos annos Professor, Huetensisque collegii aliquando Rector, edidit.

Commentarios in B. Iudæ Apostoli Epistolam Canonicam.

Item, aut alius ejusdem nominis, Tractatum composuit *De Conceptione Mariæ Virg. immaculata*.

D. IOANNES DE MONCAIO & GURREA, Marchio *de San-Felices* in Aragoniæ regno, Divi Jacobi Eques, donis Musarum cives, edidit.

Rimas Poëticas. Cæsaraugustæ apud Petrum Dormer 1652. 4.

La Atalanta, *en octavas*.

IOANNES DE MONTALEGRE, edidit. Praxis civil. Matriti 1624. fol.

F. IOANNES DE MONTALVO, domo ex oppido *Leza* prope *Lucronium* in *Rioxæ* tractu, Augustinianus, ipséque Don Petri Guerreri Granatensis Archiepiscopi ex fratre aut sorore nepos, in America scripsit.

La Vida *del Venerable Padre Fray Iuan Bautista de Moia*; ejusdem ordinis, qui tum apud Indos, tum in Hispania magnarum floruit virtutum meritis inclytus. Authorem habeo Ioannem Gonzalez de la Puente hujus ipsius familiæ sodalem in *Chronici provinciæ Mechoacanensis* lib. III.

IOANNES DE MONTALVO, Iesuita, Rector collegii Matritensis, scripsit anno MDCXXIII.

Una Carta *a los Padres Rectores de la provincia de Toledo, en que refiere la muerte del P. Geronimo de Florencia de la misma Compañia de IHS*.

F. IOANNES DE MONTANCHES, Augustinianus ex Salmantina domo, circa annum MDXVII. (ut Hieronymus Romanus centuria XII. *Chronici* hujus ordinis nos docet) *Chronicon* & ipse *Augustinianum* digessit. De quo opere nil ultra notum habemus.

IOANNES DE MONTEMAIOR, domo ex oppido *Cervzeros* Calagurritanæ diœcesis, Iesuitarum sodalis, varia apud suos munera gessit; pluribus in locis Philosophicas ac Theologicas literas docuit, doctrinâ, judicióque spectatissimus. Qui tandem, cùm antiquissimus omnium Societatis Professorum jam esset, in ultima senectute obiit Salmanticæ XIII. Martii MDCXLI. Varia, responsa consultus dedit petentibus, nec non de rebus domesticis, atque item politicis, super quibus Theologicè fuerat interrogatus. Nempe.

Super Matrimonio Caroli Principis Vualliæ cum Serenissima Maria Austriaca.

De Statutis Hispaniæ circa descendentes ex maculata origine.

De Censu constituto cum onere non redimendi nisi in moneta argentea, utrum aliquando æreâ possit redimi.

De Ordine Iudiciario aliquando in Societate servando.

De Bonis, quæ nostri Societati donarunt, an, si dimittantur, sint restituenda.

Responsionem ad quinque calumnias in Societatem Salmanticæ jactas.

De Iure Societatis Iesu ad legatum à Serenissima Regina ei relictum in codicillo sine solemnitate Tabellionis.

De Iure Regis Catholici ad concedendum licitè Religiosis facultatem exportandi aromata ex India orientali non solutis vectigalibus.

D. IOANNES DE MONTESDOCA, Hispalensis, Philosophus ac Theologus ætatis suæ in paucis clarus, ex quo tempore inter sodales collegii Bononiensis Hispanorum vigere cœpit singularis ingenii & exquisitæ doctrinæ famâ, certatim deinde ab omnibus Italiæ Academiis maximè ambitus, & magnis fuit conditionibus ad Philosophiam docendam invitatus. Bononiæ primùm docuit artem sophisticam anno MDXCIX. sequenti verò sæculari Logicam. Inde Carpos se contulit Alberto Pio hujus loci Principi viro literis eximio ut morem gereret, Minoribúsque cœnobitis ejusdem oppidi, ob inopiam domestici præceptoris, Scotum explanaret. Sed Bononiæ iterum se sistens annum ejus seculi septimum Philosophiæ repetitâ professione signavit. Princeps autem Carporum hominem tractandis magnis negotiis idoneum visum abripuit ab schola, & in Germaniam, Belgiúmque destinavit, quo tempore coëuntibus præcipuis Europæ Regibus ictum fuit Cameraci fœdus contra Venetorum Rempublicam. Reversus tamen, Bononiæ tertium jam Philosophiæ suæ, ac ordinario præceptoris muneri adhæsit, biennio quidem Alexandrum Achillinum, trienióque

nióque inde proximo Petrum Pomponatiũ Philosophiæ lumina collegas sortitus. Anno XIV. evocatus Romam à Leone Pontifice, plusquam sex annis idem docendi pensum voluit; ut Patavii ex anno XXI. ad quinque alios, scutorum sexcentorum stipendio cōductus. Sed oblato sibi pinguiore alio octingentorum à Clemente VII. Papa, ut Pisis doceret, anno XXV. venit iterum Romam, Pisisque mansit per annum, Florentiæque per alium annum suo muneri incumbens. Bello autem calamitatéque direptionis Romæ urbis, hoc tempore, quiete Italiæ atque studiorum otio turbatis, interea destitit, usque dum restitutis in pristinum statum Pontificis rebus, iterum ab eo benevolè susceptus fuit, unáque cum Cardinali Medicæo Genuam usque ad occursum Cæsaris Caroli pergere jussus. In quorum comitatu Bononiã venit an. MDXXIX. visitavitque suum collegium S. Clementis censoriis vicibus Cardinalis Protectoris instructus. Hinc Vrbi redditus, cùm anno MDXXXII. iter in Bononiam dirigeret, apud Perusiam urbem obiisse diem suum refertur. Hæc annotata habent sodales Bononiẽses de Ioanne nostro in authenticis admissionum libris, quorum participes nos fecit vir probus atque eruditus D. Emmanuel Cavallus Marocus ex codẽ collegio literis datis anno præterito MDC-LXVIII. Balthasar tamen Porreñus in *Aegidii Cardinalis Albornotii vita* occisum eum fuisse à grassatoribus prope eam urbem, nescio unde affirmare potuit, sodalibus in tam accurata rerum, quæ vivus gessit, notitia, rei nesciis. Certè hoc ipso tempore *D. Antonius* quidam *de Berrio* ejusdem collegii Bononiensis apud Fabrianum fuit interfectus, jacétque in oppido *Rocca-contrada* nuncupato; quæ forsan Porreño fuit erroris occasio, falso alias & in assignanda nostro Ioanni patria ex Aragoniæ regno, quem Hispalensem disertè appellat IoannesGenesius Sepulveda domesticæ rei, atque amici & collegæ hominis melior testis. Hic enim in Antapologia pro Alberto Pio Carpensi, *IoannesMonsdocus* (ait) *Hispalensis, summus vir in doctrina Peripatetica, qui Theologiæ quoque cognitione præstans Pisis atque Patavii maximis premiis propositis Philosophiam docuit*. Nil tamen ab eo ex propriis lucubrationibus typorum luci fuit commissum, aliorum enim commentaria edere, quàm sua paratior semper fuit. Servantur tamen aliqua in Bibliothecis manu adhuc tantùm exarata, ut legimus in *Patavina* Philippi Thomasini: nempe-

Expositio ejus (sub nomine Ioannis Hispani) in *Primum librum de Cælo Aristotelis*. In ædibus Marci Antonii Gabriellii nobilis Patavini D. Marci equitis, inter opera M. SS. Petri Pomponatii, volumine quinto. Item eorumdem volumine decimo extat-

Quæstio de Primo cognito Domini Ioannis Hispalensis; cui subjuncta est hæc nota. *Finis, MDXXIV. die 1*[?] *Aprilis*, quo tempore, ut vidimus, Patavii docebat.

Quæstio de Minimis, examinata ab excellentissimo Doctore Ioãne Hispano MDXXIV. VI. Kal. Augusti. In fine est. *Et ista sufficiant pro hac quæstione, & pro lectura hujus anni MDXXIIII. XIX. Kal. Septembris. Finis huic quæstionis sub Excell. Ioanne Montedocho Hispalensi in gymnasio Patavino, quod faustum, felixque sit*.

Quæstio an dentur dimensiones interminatæ coæterna materiæ primæ, examinata sub Ioanne Hispano in Quintũ Physicorũ comm. 63.

Dubitatio ejusdem in textũ 76. lib. III. de Anima. Omnia hæc apud laudatum Gabriellum, teste Thomasino pag. 98 & 100.

Recollectæ Magr. Ioannis Hispani in VIII. libros Physicorum; Patavii MDXXV. &c.

Lectura in Prologum Averrois ejusdem *Ioannis Hispani*: in Bibliotheca Nicolai Trivisani. Thomasinus pag. 110 & 112. Qui & refert habere se domi-

Expositionem Ioannis Montedoca Hispani in librum IX. Physicorum, & libri II. textus VIII; Patavii MDXXIII. pag. nempe 132.

Vulgavit Ioannes noster æquus aliorum famæ, quod virum probum maximè decuit,

Aristotelis Parva naturalia, cum interpretatione & notis Nicolai Leonici Thomæi, Venetiis 1523. dein Parisiis apud Ludovicum Crancum 1530. in folio. Qui in epistola quadam præambula ad Discipulos scholasticos Patavinos. *Valete* (inquit) *juvenes nobilissimi, & proficite, & majorum vestigiis nixi ingenuè, me docente, operam Philosophiæ impendite, explosis è gymnasio isto nostro Sophistarum cavillamentis & nugis*; Kal. Octob. Patavii data MDXXII.

Lecturam Fratris Pauli Scriptoris ordinis Minorum de Observantia, quam edidit declarando subtilissimas Doctoris Subtilis sententias circa Magistrum in primo libro. Carpi per Benedictum Dulcibellum Carpensem anno 1506.

Ad cujus editionem sic præfatur noster *Ioannes Montesdoca Hispanus Artium ac Theologiæ Professor fratribus Minoritanis ab observantia provinciæ Bononiensis in cœnobio Carpensi discipulis suis S. P. Egistis mecum sæpenumero, optimi Patres, ut meas quasdam in Ioannem Scotum authorem exactissimum annotationes ederem. Quod ego pertinacissimè recusavi, non quin vobis morem gestum nollem; id enim vix sine piaculo facere possim: sed quia nihil planè haberem editione dignum; nec ad eum usum scripseram, sed memoriæ causa (ut fit) paucula quædam in libellum retuleram. Verùm cum acriùs instaretis, nullúsque esset apud vos deprecationi locus, excogitavi, quo pacto & vestræ isti cupiditati satisfieret, & mea fama in tuto collocaretur. Incidimus nuper in acutissimum Ioannis Scoti interpretem Paulum cognomento Scriptorem vestri loci ac ordinis hominem, quem quoniam in*

tota Italia rarissimus inventu foret, nostro sumptu ac labore pulcherrimis typis excudendum dedimus Benedicto Dulcibello Carpensi singularis exempli artificique eâ re nobis simul & sacrarum literarum studiosis omnibus prodessemus. Pro quo illam unam mercedem à vobis peto, ut vestris apud Deum Opt. Max. precibus assiduè iuvetis Albertum Pium divino Principem ingenio, & totius Philosophiæ ac Theologiæ consultissimum, vita praterea integritate & morum sanctitudine (absit invidia verbo) nemini secundum; cujus jussu vobis Scotum magnâ frequentiâ quotidie prælegoilli hoc, quidquid est, munusculi acceptum feratis, illius beneficium, illius vocetur obsequium. Valete Carpi MDVI. Kal. Aprilis.

Ex nota autem in fine libri adjecta constat Paulum hanc lecturam fecisse in conventu fratrum Minorum in alma universitate Tibignensi anno salutis 1498. quod observatum volui, cùm apud Vvaddingum nil de ætate, quâ Paulus Scriptor floruit, annotatum legam.

Lecturam item *Excellentissimi S. Theologia Magistri Gratiani Brixiensis in Secundo libro Sententiarum ejusdem Scoti*. Ibidem eodem anno in folio. Franciscanus & hic, cujus Vvaddingus quoque meminit, & Ioannes Genesius Sepulveda in *Antapologia pro Alberto Pio adversus Erasmum*, Alberto eidem Pio admodum charus, ut constat ex nuncupatoria epistola, quam quòd rarò in manus veniat hæc editio, æque ut priorem illam, subjungere placuit.

Alberto Pio inclytoCarpensi Principi Ioannes Montesdoca Hispanus fælicitatem.

Multi vivos amant tantummodo, complures ne vivos quidem ex animo, sed eos callidi amoris simulatione ad tempus prosequuntur, utilitati, non officio servientes; paucissimi defunctorum amicos agunt. Tu vero, Princeps inclyte, quos semel in tuam fidem & amicitiam recepisti, ita complecteris, ut eos & incolumes adhuc assiduis beneficiis cumules, & fato absumptos familiarissimè desideres, ipsorúmque memoriam quoquo pacto prorogare studeas. Indicio est Fr. Gratianus noster in sacris literis præceptor, quem tu sanè, dum vixit humanissimè & liberalissimè tractasti, ubi decessit, ab interitu vindicare non desinis. Quare edixisti, ut ejus lucubrationes tibi nominatim dicata ad communem omnium utilitatem per me quàm emendatissima in lucem exirēt; quod ego tàm diligenter, quàm libenter præstiti. Debeo enim tibi, debeo illi hanc curam & intensionem. Spero futurum, ut apud justos rerum æstimatores pietatis tua ac beneficentia fructum capias sempiternum. Vale. Carpi MDVI. Kal. Maji.

IOANNES DE MONTESDOCA, Medicus, scripsit -

De Febris pestilentis essentia. Hispali anno 1630.

IOANNES DE MONTOIA, Matritensis, Dominicanus provinciæ Bæticæ, ejusdem, ut dicere amant, generalis Concionator, scripsit -

La Regla de S. Agustin y *Constituciones de las monjas de S. Domingo, con sus declaraciones, y un Tratado de los tres votos de la Religion*. Cordubæ 1600. in 8. typis Andreæ à Barrera.

Del Rosario *de Nuestra Señora*, ex libris Ludovici Granatensis. Cordubæ anno 1592. in 8.

IOANNES DE MORA, Toletanus, presbyter, scripsit, nuncupavitque D.Garsiæ à Loaisa Philippi Principis tunc præceptori-

Dos Discursos morales. Matriti 1589. in 4. apud Petrum de Madrigal. In priore regulæ his addiscendæ, præceptáque traduntur, quibus cordi & curæ est in aula, vel inter cives suos sine reprehensione versari; posterior alia de moribus continet.

Explicacion *de las efigies de los Emperadores de Suetonio impressas por Felipe Galleo*; M.S. in folio. Vidit Tamajus.

F. IOANNES DE MORALES, Bæticus, Malacitanus, Ioannem Valentiam eximium ævi sui liberalium artium Professorem ac Poëtam in Grammaticis habuit præceptorem: deinde sese familiæ ac instituto tradens fratrum Minimorum in patriæ civitatis domo, rexit eam aliquando, imò & provinciam integram; scripsítque -

Epitome *de la fundacion de la provincia de Andalucia de la orden de los Minimos de San Francisco de Paula*. Malacæ 1619. in 4. apud Ioannem Rene.

F. IOANNES MORENO, Franciscanus, scripsit, uti Lucas Vvaddingus ait,

Estaciones *del camino del Cielo*.

IOANNES MOSQUERA, Iesuita, ex Italico vertit -

Relacion *de la Conquista del Imperio paterno del Principe Demetrio Duque de Moscovia en el año MDCV y su coronacion*. Pinciæ apud Andream de Merchan 1606. in 8.

F. IOANNES DE MUNIESA, Aragonius, ex oppido *Lezera* Cæsaraug. diœcesis, Fräciscanus tū suæ provinciæ Præfectus, tum Virginū Deo sacrarum Matritensium excalceatarum à confessionibus minister; deinde anno MDCLXI. Commissarius generalis totius familiæ Vltramontanæ creatus, edidit -

Sumario *de la Esclavitud de IHS. sacramentado, Maria Inmaculada y Iosef Iusto, intitulada, Rebaño del Buen Pastor, aprobado por la Santidad de Inocencio X. con Bula especial y grandes Indulgencias*. Cæsaraug. anno 1654. in 16.

Obiit paralysi correptus Matriti die VII. Septem-

Septembris MDCLXVI. vir modestiâ & pietate in paucis clarus.

F. IOANNES DE MVÑATONES, Ioannis Sancii à Birviesca, & Ioannæ à Muñatones nobilium parentum proles, Augustinianúsque sodalis in Toletana domo; Carolum Imperatorem in Germania diu comitatus est à concionibus sacris ei minister: necnon & Carolum Cæsaris nepotem Hispaniarum Principem literas docuit. Segobricensis(qui idem tunc erat (cum Albarracinensi) Episcopatus infulis jam septem annis decoratus Synodo interfuit Tridentinæ, quæ circa annum MDLXII. celebrabatur; & circa annum MDLXX. obiisse diem suum dicitur. Scripsit breviter Latinè, quam deinde à se in vernaculum conversam *Historiæ Domus Salmantinæ Augustinianæ* Thomas de Herrera intexuit cap. XXI.

La Vida *del Bienaventurado S. Thomas de Villanueva Arçobispo de Valencia.*

Meminit etiam ejus in *Alphabeto Augustiniano* pag. 442.

F. IOANNES MVÑOZ, ordinis Minorum, S.T. Lector emeritus, scripsit-

Dissertationes & argumenta Complutensium circa varias Sacræ Theologiæ doctrinas, &c. Cæsaraugustæ 1649. in 4.

IOANNES MVÑOZ, Procurator causarum in urbe Oscensi Aragoniæ regni, edidit-

Practica *de Procuradores.* Matriti anno 1607. in 4. & 1659. & priùs apud Suarez de Castro 1596. in 4.

F. IOANNES MVÑOZ, Cæsaraugustanus, Carmelita, Vicarius provincialis Aragoniæ, reliquit in Cæsaraugustani cœnobii Bibliotheca M.SS.

Sermones de Quaresma, *de Adviento y de Santos*; tribus voluminibus.

Obras *de devocion y oraciones* lib. I. uti refert *Paradisi Carmelitici* author.

IOANNES MVÑOZ DE GALVES, collegii Hispalensis Iesuitarum Rector, nec non Bæticæ provinciæ Præfectus, edidit-

Carta a los Superiores *de la provincia de Andalucia, de la muerte y virtudes del P. Diego Ruiz de Montoia.* Hispali anno 1632.

IOANNES MVÑOZ DE PERAL, centuriæ equitum Præfectus, & cataphractorum turmæ Alcanicienfis Marchionis Procenturio, scripsit-

Reglas militares *para el servicio de la Cavalleria*: Cæsaraugustæ 1640. in 8.

IOANNES DE NABASQVES, Sanguessanus, in regno Navarræ, Medicus, publicavit-

Ioannis Mesue Damasceni librum I. seu methodum medicamenta purgantia simplicia deligendi & castigandi, theorematis quatuor absolutum, cum interpretatione & expositione. Cæsaraugustæ 1550. in folio.

D. IOANNES DE NARBONA, Toletanus, Canonum Doctor, natus an. MDXCI. Curionem priùs in urbis hujus æde sacra maxima, & in gymnasio Sexti Decretalium Professorem, ac Decretorum præstitit; Vicarium deinde Toletani Præsulis ibidem, atque inde in amplissima Matritensi Curia. Vnde & ad Ecclesiam Sanctorum MM. Iusti & Pastoris Complutensem, quæ veluti sedes emeritorum est, dimissus, Abbas major, ut vocant, seu Præfectus agebat ante paucos annos. Hic frater germanus est, & quidem natu maximus, Alphonsi ac Didaci Narbonarum, Eugenii ex fratre Alphonso nepos, quorum omnium in monumentis literarum editis extat memoria. Scripsit noster-

De Appellatione à Vicario ad Episcopum, Tractatum . . . . 1615. in 4.

F. IOANNES DE NATIVITATE, Lusitanus ex oppido *Ouren* diœcesis Leiriẽsis, Matritensis tamen domus fratrum, quos vocant, Mercenariorũ regulæ reformatæ alumnus, Siciliæ provinciæ bis Præfectus, M.S. reliquisse dicitur-

Cursum Artium; tribus tomis.

IOANNES NAVARRO, Valentinus, Alcodianus, presbyter, totos XXX. annos oratoriæ facultatis Professor publicus in Academia Valentina, qui primus omnium (ait Schotus in *Bibliotheca*) gymnasium hoc Musarum domicilium reddidit, propter eruditionem pari probitate conjunctam charus omnibus venerabilisque. Habuit, sed nunquam edidit,

Orationes doctissimas *Paraneticas* plures *Contra Sophistas; De studiis;* atque *De optima Iuventutis institutione.*

IOANNES NAVARRO DE ZVÑIGA & ALVARADO, edidit-

Informacion *en derecho divino y humano por Maria Santissima &c. en el injusto pleito de su inmaculada Concepcion.* Matriti anno 1651. in folio. Item libellum cui titulus est,

Glosa de la Salve *en decimas*. Salmant. 1649. in 4.

IOANNES NAVEROS, Complutensis, Artium Theologiæque Professor, Ioannem Medinam in sacris literis magistrum habuit, scripsitque-

Expositionem super duos libro Periermenias Aristotelis. Compluti anno 1533. apud Michaëlem de Eguia in fol. & apud Ioan-

Ioannem Brocar anno 1543. in folio.

Theoremata super universalia Porphyrii.

D. IOANNES DE NAXERA, Tribunus militum in Chilensibus bellis, M.S. reliquit, Antonio Leonio authore in *Bibliotheca Indica* Tit. IX.

Relacion *de la Guerra de Chile.*

IOANNES NICOLAUS CREUSNADES, Valentinus, Segobricensis, in Nosocomio generali urbis Valentinæ à sacris, edidit -

Fiesta *que la ciudad de Valencia hizo a la Concepcion purissima de Nuestra Señora y certamen poetico.* Valentiæ 1623. in 8.

F. IOANNES NEGRON, sodalis Mercenariorum provinciæ Castellæ, cui & præfuit, & in cujus Academia Pinciana creatus Doctor Dutandum ex propria cathedra, atque inde Philosophiàm naturalem docuit. M.S. reliquit in ejusdem urbis cœnobio -

De Sacramentis in genere & in specie, grande volumen. Cujus rei mihi author est Illustrîs. D. D.Gabriel de Adarzo & Santander Hydruntinus Episcopus ex eodem ordine assumptus.

IOANNES NUÑEZ, Granatensis, si fidem præstamus Francisco Pedrazæ Granatensium rerum Chronographo, scripsit -

Las Vidas *de los Arçobispos de Granada.*

F.IOANNES NUÑEZ, Augustinianus, tanquam unus ex Mexicanis Scriptoribus ab *Alphabeti Augustiniani* authore Thoma de Herrrera laudatur (nihil ultrà addito) pag. 486.

D. IOANNES NUÑEZ DA CUNHA, Lusitanus, scripsit.

D. Pedro *o cruel de Castella*; sive hujus Regis vitam.

F. IOANNES NUÑEZ FRANCO, Bæticus, ordinis Deip. Mariæ de Mercede S. Theol. Magister, scripsit -

Exercicios Espirituales. Hispali 1623. in 4.

Et *Conciones* plures evangelicas. Vixit & mortuus est piè admodùm.

IOANNES NUÑEZ FREIRE, Lusitanus, Portum urbem incolebat scribens ligatâ numeris, tam Lusitanis, quàm Castellanis, solutâque oratione -

Os Campos Elysios. In Portu Lusitaniæ, 1624. in 4.

F. IOANNES NUÑEZ DE TORRES, Franciscanus provinciæ Sancti Iacobi, ejusque Diffinitor; scripsit -

Instruccion *de todos los estados de la Iglesia, autoridad y potestad de los Prelados.* Salmant. apud Antoniam Ramirez 1628. 4.

Nescio an alius ab hoc diversus, Auberto Miræo laudante, ediderit -

Chronicon Ordinis Minorum, usque ad ann. MDXVII. tomis duobus.

F. IOANNES DE OCARIZ, Hieronymianus monachus, vertit ex Italico Cherubini Eremitæ Augustiniani, non ex Latino sermone, quo primùm conceptus fuit labor,

Ceremonial *y Rubricas generales del Missal Romano.* Pampelone apud Thomam Porralis anno 1578. in 8.

F. IOANNES OCHOA, Dominicanus S. T. M. in collegio D. Thomæ Hispalensi studiorum Præfectus, deinde alterius collegii fundator extitit, cui à Monte-Sion in eadem civitate inditum nomen est; vir literis & pietate suo tempore clarus. Fertur vulgo Ægidium & Constantinum Fontanum Ecclesiæ Apostaras virus suum clàm & subdolè apud Hispalim effundentes, à Ioanne nostro primùm de via rectâ decedere olim deprehésos, & apud Iudices rerum Fidei violatæ religionis postulatos, juréque damnatos ignem à se in hac urbe sinceræ pietati admotum suâ morte restinxisse. Scripsit -

Omnes primarias conclusiones omnium & singulorum articulorum partium D. Thomæ, additionúmque in carmen redactas, quo faciliùs memoriæ mandari posśint. Romæ anno 1565. in 8.

IOANNES OCHOA DE LASALDE, Priorem se dicens perpetuum Sancti Ioannis Lateranensis, edidit -

La Carolea, enchiridion, *que trata de la vida y hechos del Invictissimo Emperador D. Carlos*; duabus partibus. Prior edita fuit Olisipone 1585. in domo authoris; posterior adhuc desideratur.

Coronica *del esforzado Principe y Capitan George Castrioto Rey de Epiro o Albania*; ex Lusitanico in Castellanum conversum ab authore. Hispali 1528. in folio. Cur tamen non è Latino MariniBarletii?

F. IOANNES DE ORCHE, natus in oppido cognomine *Alcarria* (quomodo vocamus sepremtionalem Castellæ novæ partem (Hieronymianus frater in domo Parralis Segoviensi, scripsit sub nomine *Laurentii Calveti* fratris -

Historia *de la vida del glorioso S. Frutos Patron de la ciudad de Segovia y de sus hermanos S. Valentin y Santa Engracia &c.* Pinciæ 1610. 8. Vide in Laurentio Calvete.

F. IOANNES DE ORDAS, Augustinianus,

nus,cùm Vicarius fuisset cœnobii monialium reformatarum ejusdem ordinis oppidi *Eybar* in provincia Guipuscoæ, scripsit-

Vida *de la venerable madre Mariana de la Fee*; quæ sanctitate floruit in eadem domo. Meminit hujus Historiæ, ut propediem edendæ, Ludovicus Muñozius in *Vita ven. M. Mariana a S. Iosepho*, introductione ad lib. II.

IOANNES DE ORTEGA, domo ex oppido *Albanchez*, in regia oceani classe vexillifer, atque instructoris aciei adjutor erat, (quod totum apud nos audit, *Alferez y Aiudante de Sargento maior de la Armada real*) cùm scripsit-

Numerato *de quatro esquadrones, y declaracion por donde se sabrá el Aureo numero y la Epacta y Luna y mareas*. Gadibus 1624.

F. IOANNES DE ORTEGA, Dominicanus provinciæ Aragoniæ, scripsit vulgari linguâ, correctum postea ab aliis, ut inscriptio ostendit,

Tratado *sutilissimo de Arithmetica de nuevo enmendado per Iuan Lagarto y antes por Gonzalo de Busto*. Granatæ 1563. 4. Primùm prodiit Hispali apud Ioannem Cromberger 1537. in 4.

Floruisse circa annum MDLXVII. affirmat Ioannes Marieta.

F. IOANNES DE OSNAYA, mihi de cætero ignotus, scripsit-

Relacion *de la guerra del Almirante de Francia contra el Emperador Carlos V. en Italia con la Batalla de Pavia donde fue presso el Rey de Francia*. M. S. erat in 4. in Bibliotheca Olivariensi.

IOANNES OSORIVS ex oppido *Villafandino* Burgensis sacri territorii, Salmanticæ admissus juvenis ad Societatem, postquam graviores disciplinas didicisset, posteáque docuisset, concionatorio muneri totus incubuit, cujus monumenta hæc ad posteros curavit pervenire,

Concionum nempe quinque volumina; quæ in Hispania primùm, deinde Antverpiæ, Parisiis, Coloniæ, Venetiis ab anno 1594. prodierunt. Sextum absolutum reliquit, nec non &-

In Ecclesiastem Commentarios attribui ei refert Alegambius.

Denatus fuit Medinæ-campi in collegio anno MDXCIV. ætatis suæ LII.

F. IOANNES DE OVANDO, Franciscanus, patriâ Cazerensis, in provincia sancti Iacobi, cœnobióque Salmantinæ urbis Theologiam docens florenti famâ, dum viveret, functus est. Scripsit verò nostrate linguâ-

Tratado Pastoral; sive de instructione Prælatorum: Salmanticæ 1601. in 4. apud Didacum de Cussio.

Consideraciones y *exercicios santos sobre los Evangelios de las Dominicas despues de Pentecostes*. Vlissipone apud Ludovicum de Estupiñan 1609.

Discursos predicables *sobre los mysterios de la Fee*. Compluti apud Ioannem Gracianum 1593. in 4. Latini autem prodierunt Venetiis apud societatem Venetam 1605. Lugduni que 1606. in 8. Item Parisiis. Præter hæc refert in hunc censum Vvaddingus-

Commentaria in Tertium librum Sententiarum.

Expositionem in Symbolum Apostolorum. Compluti 1593. in 4. quod vereor ne idem opus sit cum *Prædicabilibus de mysteriis Fidei discursibus* suprà laudatis.

Caremoniale Officii divini; quod quidem ipse ab aliis compositum edidit Toleti 1591. Ioannis Ovandi Tractatus *de Incarnatione ad Concionatores divini Verbi pertinens* Salmanticæ editum in 4. alicubi est.

D. IOANNES DE PADILLA, Cartusianus monachus, antiquatâ iam carminis formâ scripsit-

Retablo *de la vida de Christo*. Hispali apud Ioannem de Vela 1515. in folio; adjungêdus Theodori Petrei *Bibliotheca Cartusiana*.

F. IOANNES PADVANVS, vulgo DE PADVA, Lusitanus, ordinis Minorum, scripsit-

Manuale Chori secundum usum fratrum Minorum & monialium S. Claræ quod de novo correctum & in multis auctum juxta Missale & Breviarium Romanum Pii V. & Clementis VIII. Vlissipone ex officina Petri Craesbek prodiisse refert Vvaddingus.

D. IOANNES PAEZ DE VALENZVELA & CASTILLEJO, Cordubensis presbyter, scripsit-

Nuevo estilo y *formulario de escrivir cartas missivas y responder a ellas*. Cordubæ 1630. 4. Luciferi fano 1645. 8.

Vida *del Siervo de Dios Francisco de Santa Ana primer Hermano maior delos Ermitaños del desierto del Albaydade la ciudad de Cordoba*. Bis hæc edita est, & quidem secundò locupletior, Cordubæ 1626. in 4.

IOANNES DE PAIVA, Conimbricensis, atque ejus scholæ Doctor Theologus, Deiparæ Virginis *de Penacova*, quæ illiusmet Conimbricensis diœcesis Ecclesia est, Præfecturam (Prioratum vocant) cum obtinuisset, apud Lamecenses deinde Canonicum, quod Doctorale audit, sacerdotium gessit. Quo munere ornatus dedit in vulgus-

Doctrinale Sacra Scriptura omnes illius sen-

sensus, tum literales, tum mysticos, nec non canones, hoc est, regulas interpretandi ac intelligendi sacras literas, phrases praeterea, modósque ac versiones libris XXIII. complectens. Conimbricae apud DidacumGomez de Loureiro 1631. folio.

D. IOANNES DE PALAFOX & MENDOZA, Iacobi Harizae in Aragoniae regno Marchionis filius, natus in eodem atque educatus, cùm ad capiendam disciplinam viro nobili dignam se se in scholam Salmanticae urbis contulisset, iam inde coepit altissimae indolis documenta in vulgus edere; quam adultior & justa aetas maximis quibuscumque negotiorum momentis, praecipuéque exercendis eloquentiae artibus parem utique manifestatura videbatur. Sed quominus data ei esset colligendae hinc, unde maximam poterat, laudis copia & occasio, Iuris studium fecit, cui, utpote reipublicae gerendae necessario, destinatus eò venerat. Deest namque hodie jam primi subsellii Iurisconsultis, qui jus ex munere dicunt, opportunitas, quae olim fuit tam frequens, in conspectu hominum artificiosè ac laudabiliter dicendi; veréque tota haec plausus & gloriae seges in Evangelici praeconii buccinatorum hujus nostrae aetatis gremium recidit. Applicuit virum rebus jam maturum Rex noster Philippus IV. tuendis fisci sui rationibus in bellicae rei Senatu; quo initiatus ad majora quaeque munera viam sibi amplā communivit; imbibito interim efficacissimo & manifestissimo pietatis studio; quod eâ virtute, eóque gradu hominem summè decebat, promptósque illi ad sacrae Politiae ordinem, capessendósque Ecclesiae honores aditus patefecit, subsidiáque fidissima comparavit. Quare districtum jam aliquot annis Concilii hujus bellici, deindéque alterius, quod Indicarum rerum curae intendit, cognitionibus, Serenissimaeque Imperatricis Mariae Archieleëmosynarium, Ecclesia Episcopalis Angelopolitana in Nova Hispania Americae III. die Octobris MDCXXXIX. regiâ nuncupatione Pastorem sortita est. In gerenda hujus administratione singularem ejus industriam, charitatem ardentissimam, perfectámque ad muneris praescriptum vivendi formam omnes hominum ordines cōstantissimè celebraverunt; praecipuéque paternam, atque evangelicam curam in istius regionis incolis impēsam, qui ad fidem olim perducti Christianam spirituali pabulo deficiebantur. Nisi quòd ob pervicaciter defensas ordinis sui & officii rationes in magnas difficultates incidit, nonnumquámque ad evitandum vitae periculum latebris se committere Antistes sacrorū opus habuit; quinimo à Rege evocatus remeare in Hispaniam. Quò cùm advenisset, gestorúmque pro dignitate tum Episcopalis curae, tum Proregalis Mexicanae provinciae regiminis, quae remoto hinc Didaco Pacieco Escalonensi Duce demandata ei fuerat, rationes prudentissimo ac benignissimo Monarchae approbasset, primò in Aragonensium Senatorum ordinem adciscitur, ac paulò post ad Oxomensem Hispaniae nostrae Ecclesiam transfertur. Qua in sede ab anno MDCLIII. Novembris XXIV. die usque ad supremum vitae spiritum, pari modestiâ, virtutúmque omnium ornatu ac morum sanctitate charus Deo & hominibus vixit. Qui, si Theologiam professus fuisset, haberet planè haec aetas quem in promovenda coram populis morū doctrina, concitandis, componendísque affectibus, audientiúmque animis ad arbitriū fingendis, veterum, noviorúmque eloquentissimis opponeret. Quem tamen defectum egregiè supplevit libris quampluribus pro se relictis, quos insigni quodam elegantiae atque facundiae paratu, numquámque cessantibus vivacissimi ac fertilissimi ingenii luminibus, quasi ex tempore, nullo utique liturae dispendio, ut à domesticis accepimus, instruebat simul & ad unguem perficiebat. Ex iis haec vidimus;

Discursos espirituales: hoc est, *Semanas espirituales; Iaculatorias del Alma a Dios; Gemidos espirituales; Suavidad de la virtud; Reverencia que se debe al matrimonio: De las miserias de la vida y calamidades de la Religion catolica; Peligros del agrado del varon espiritual entre mugeres; Breves documentos de la perfecta casada; Riesgos de la salud, y consuelos de las enfermedades; Manual de Sacerdotes; y otras cartas.* Matriti 1641. in 4.

Varon de deseos, *en que se declaran las tres vias de la vida espiritual, purgativa, illuminativa y unitiva.* Mexici 1642. in 4. Matritique.

Pastor de noche buena: quo libello Cebetis Thebani inventum sequutus Christianum hominem, praecipuéque aliorū Pastorem, absterret à vitiis, provocat, ducitque ad virtutes. Saepius typis mandatus fuit, tandémque Bruxellis 1655. in 12.

Semana Santa: *Injusticias que intervinieron en la muerte de Christo nuestro Redemtor.* Mexici 1644. in 4.

Carta Pastoral *à la Venerable Congregacion de San Pedro de la ciudad de los Angeles y a los Reverendos Sacerdotes de todo el Obispado.* Mexici 1640. in 8. apud Bernardum Calderon.

Carta Pastoral *a las Madres Abadesas y religiosas de los monasterios de la ciudad de los Angeles.* Ibidem 1641. in 8.

Carta Pastoral *a los Diaconos, Sub diaconos y Clericos del Obispado de la Puebla de los Angeles que an de recebir el santo Sacramento del Orden este año MDCXLI.*

Carta Pastoral *a los Fieles del estado secular de la misma ciudad y Obispado.*

Exor-

Exortacion *a la vida espiritual a las almas devotas del mismo Obispado.*

Sobre *el verso de David, Averte oculos meos, ne videant vanitatem; Psal. XVIII.*

Carta pastoral *de la Paciencia en los trabajos y amor a los enemigos;* simúlq; alia-

- A la santa Escuela *de Christo nuestro Señor de la Imperial villa de Madrid.* Matriti apud DidacumDiaz de laCarrera 1655. in 8.

Carta pastoral *del Rosario deNuestra Señora.*

Trompeta *de Ezechiel; Carta pastoral a los Curas y Sacerdotes de su diocesis.* Matriti 1658. in 4. Duobus quidem voluminibus in 4. editæ sunt, ut credimus, Pastorales istæ omnes epistolæ, aliáque ascetica.

Historia Real *y sagrada; luz de Principes y subditos;* sive Paraphrasim & considerationes primi libri *Regum*. Angelopoli 1643. in folio Matritique...... Bruxellis quoque 1655.

Año Espiritual. Cæsaraugustæ ex officina Iosephi de Lanaja 1656. 4. posteà Bruxellis in quatuor volumiuibus 1662. Similiter inscriptum Gallicum opus extat à Ioanne Suffren Iesuita anno 1643.

Vida *de S. Iuan el Limosnero, Patriarca y Obispo de Alexandria:* simulque -

Vna Carta consolatoria *a sus subditos de la resignacion en los trabajos.* Matriti 1650. in folio. Ioannis vitam scripsit olim Leontius Neapolis in Cypro Episcopus, à quo didicit Simeon Metaphrastes.

Tratado *de las Reglas, Constituciones y meditaciones, que formò para la Congregacion de IHS. Redemtor nuestro en el huerto orando.* Matriti apud Paulum de Val. 1657. in 12.

Peregrinacion *de Philothea al santo templo y monte de la Cruz.* Matriti 1659. 3.

Cartas *de santa Teresa de IHS, con notas;* duabus partibus. Cæsaraugustæ apud Didacum Dormer 1658. in 4.

Dictamenes *de Curas.* in 4.

Afectos *del Espiritu* in 8.

Devocion *a Nuestra Señora* in 8.

Virtudes *del Indio;* in 4. hoc est de natura & moribus Indorum Novæ Hispaniæ, ad Regem Catholicum.

Memorial *por la dignidad Episcopal de la Puebla; Defensa Canonica:* in lite adversus quemdã religiosum ordinem formata. in 4.

La Historia *del Sitio y soccorro de Fuenterrabia y sucesos del año XXXVIII.* suppresso tamen nomine. Matriti in 4.

Credimus etiam ab authore & ædificatore ipso natam -

La Relacion *y descripcion del Templo real de la Puebla de los Angeles en la Nueva España acabado por D. Iuan de Palafox el año de DCXLIX. con dos Cartas pastorales del mismo sobre la materia.* Vidimus in Bibliotheca D.*Gasparis Ibañez de Segovia* Marchionis Acropolitani, Matriti.

Obiit prid.Kal. Octobris anno MDCLIX ætatis LIX. relictis aliis in dies editionem expectantibus, nempè -

Excelencias *de San Pedro Principe de los Apostoles; primera parte.* Prodiit quoque eodem anno 1659.in fol. ex eadem officina.

Segunda parte *de las Excelencias de San Pedro:* in dies expectatur.

Luz a los vivos *y escarmiento en los muertos;*in folio. Quod opus jam vicit lucem Matriti 1661. apud Mariam de Quiñones, in folio. Accesserunt -

Direcciones pastorales; *Instruccion de la forma con que se ha de gobernar el Prelado en orden a Dios, a si mismo, a su familia y subditos:* ex Pastorali scilicet S. Gregorii Papæ, S. Caroli Borromæi operibus, Sanctorúmque & consiliorum Ecclesiæ documentis. Item -

Carta pastoral *de la debida paga de los diezmos y primicias.*

Instruccion *al verdadero Christiano;* in folio.

Homilias *de Tempore.* in 4.

Tratado *de Recogimiento interior:* cujus meminit is qui supra memoratum edidit librum, *Luz à los vivos*, nuncupatum in præmonitione ad Lectorem *Epistolæ pastoralis de solutione decimarum*,quæ illi appenditur.

Exercicios *devotos en que se pide a Maria Madre de Dios amparo para la hora de la muerte.* Prodiit Matriti 1659. apud Paulum de Val paucis post mortem authoris diebus in 16.

Reliquisse in schedis quoque dicitur *Relationem vitæ suæ* sub nomine *Confessionũ* exemplo Augustini, Theresiæ & aliorum: ex quibus & plurium testimoniis fide dignis vitam ejus literis tradidit Antonius Rosende Clericus regularis ex instituto Minorum, vir doctus, cujus Historia, cùm hæc scriberemus, si ad manus nobis fuisset, viri amplissimi elogium pro dignitate & aliquantò uberius ab iis prodiisset.

F. IOANNES DE PALENCIA, Dominicanus, Seraphini Cavalli Magistri generalis jussu elucubravit Salmanticæ *Martyrologium sui ordinis Prædicatorum*;quod in ea urbe prodiisse anno MDLXXIX. alicubi legimus, cùm de eo Dominicani nomenculatores altùm sileant.

F. IOANNES DE PALMA, domo ex *Palma Comitis* in confluente amnium Bætis & Singilis totius Bæticæ clarissimorum, Franciscanus sodalis ex ea provincia, quæ à sanctis Angelis sortita est nomen, religione ac literis prudentiáque, ac morum gravitate dignus, quem viri principes, & in universum omnes ordines non parum venerarentur. Serenissimæ Principis Margaritæ Austriacæ confessiones olim excepit, quæ inter

Virgines Deo sub instituto Claræ heroinæ sacras regii atque Imperialis sanguinis splendorem illustrissimarum virtutum majore ac puriore lumine perfudit. Hanc ipse intùs & in cute (ut ajunt) notam, cujus in occulto animi regimine viventis præfuerat moribus, demortuam eleganti, veréque pio dicendi charactere palàm sub oculis omnium exhibitam celebravit, scribens -

Vida de la Sereníssima Infanta Sor Margarita de la Cruz religiosa descalza de SantaClara. Matriti 1636. in folio. Item -

Reglas para la Oracion. Hispali 1611.

Ejusdem Sacramenti pœnitentiæ ministerium deinde præstitit Serenissimæ Hispaniarum Reginæ Elisabethæ Borboniæ, nec non & Mariæ Theresiæ Principi ejus natæ Galliarum nunc Reginæ; totiúsque familiæ ultramontanæ Commissarius, quomodo appellant, generalis fuit, atque in vivis tandem esse desiit Matriti anno MDCXLVIII.

IOANNES PALOMEQUE, Cæsaraugustanus, Presbyter, doctórque Theologus, cùm Romæ ageret, Paulo Papæ V. nuncupavit doctum opus -

De Clericorum instituto, & de optima educatione, electione & institutione; libris quatuor. Venetiis apud Iacobum Sarzinam 1616. 4.

F. IOANNES PANOESIVS, vulgò (nisi fallor) DE PANES, ordinis Minorum observantiæ regularis, scripsit -

Annotationes rudimentarias, hoc est Grammaticam Artem. 1561. in 12. unà cùm Tractatibus duobus, *De Accentu*, & *De Orthographia*.

IONNES PARDO, Gallæcus, nescio quid scripsisse dicitur -

De los Linages *de España*, sive de re genealogica.

D. IOANNES DE PAREJA, sive in *Talavera* ad Tagum fluvium, sive in *Cassarubios* oppido, ejusdem Toletanæ diœcesis utroque, natus, Pontificia Iura in Salmanticensi Academia principe diu explicuit: nec nisi jam emeritus, hoc est docendi munere post vicennium dimissus, Pincianos inter Senatores fuit allectus. Vnde ad regium patrimonium tuendum in curiam vocari promeruit; quod in negotio juris præstant Iudices quidam seu Senatores legum periti, quos *Oidores del Consejo de Hacienda* idiotismus noster vocat. Edidit, dum Academicum versat onus cum laude nô mediocri,

Otium Quadrimestre in duas partes divisum; primam ad Regulæ Catonianæ; secundam ad Legis Iuliæ & Papiæ, & caducorum interpretationem spectantem. Salmanticæ apud Ioannem & Andream Renaut 1591. 4.

Priores ad nobilem & difficilem Innocentii III. Summi Pontificis Decretalem Epistolam, relatam in cap. In præsentia VIII. De Probationibus, curas. Salmant. 1620. in 4.

Obiit Matriti circa annum MDCL.

IOANNES DE PAREJA, nescio cujus religiosæ Militiæ Commendatarius Eques, confecit (quod Gundisalvus Argote de Molina ad manum habuit)

Calendario de cosas acaecidas en su tiempo. M. S.

IOANNES PAVLUS BONET, Aragonius, Regi nostro à munere quodam, quod Burgundiæ domus vocabulo *Barlet-servant*, apud nos audit, & à tormentariæ rei ministerio (*Entretenido cerca de la persona del General de la Artilleria* idiotismo nostro) magnóque Castellæ Comestabili à secretis; edidit -

Reduccion de las letras, y Arte para enseñar a hablar a los mudos. Matriti an. 1620. apud Franc. Abarca in 4.

Nempe mira hæc res, ut naturâ muti verba efferant, in artem ivit apud nos egregiâ industriâ viri perspicacissimi Petri Pôtii Benedictini monachi; de quo & ejus hâc arte, quam videtur Bonetus publicasse, adire operæ pretium erit Ambrosium de Morales in *Descriptione Hispaniæ*, quæ secundo volumine ipsius *Historiæ* ad manum est.

IOANNES PAVLVS FONS, Catalanus ex oppido *Prieta* diœcesis Barcinonensis, inter Iesuitarum sodales emicuit Evangelicâ intimandi verbum Dei mortalibus eloquentiâ, de quo multa *Bibliothecæ Societatis* author; scripsitque -

Compendio de las Vidas de S. Ignacio y S. Francisco Xavier; ex Italico desumês.

El Mystico Seraphin de S. Buenaventura para el Prelado y subdito religioso, con reglas de govierno ecclesiastico y secular. Barcinone apud Sebastianum Matevad. 1622. 4.

E vita abiit Barcinone XXIX. Iunii anno MDCXXII. ætatis XLIX.

IOANNES PAVLVS MARTIR RIZO, Conchensis natu, Petri illius Martyris Anglariensis tempore Catholicorum Regum apud nos famâ literarum Latinarum florentis nepos, Historiæ totius nostratis, linguarúmque per Europam vulgarium cognitione promeruit, ut apud regios quosdam Legatos operam reipublicæ impenderet. E penu sua deprompsit, atque item aliunde ad nos varia opera transvexit, syrmate Hispanico exoticos Scriptores adornans. Hæc illa sunt. Ex Gallico Petri Matthæi -

El Dichoso desdichado, vida de Elio Seiano. Madriti 1625. 8.

Prosperidad infeliz de Felipa Cata-

Catanea. Matriti eodem anno in 8.

Muerte *del Rey de Francia Henrique IV. de Borbon*. Ibidem eodem anno in 8.

Propii autem ingenii documenta -

Historia *de la vida de Lucio Anneo Seneca*. Matriti 1625. 4.

Historia *de la vida de Mecenas*. Ibidem 1626. in 8.

Norte *de Principes*. Ibidem 1626. in 8.

Historia *tragica de la vida y muerte del Duque de Viron*. Barcinone 1629. in 8.

Defensa *de la verdad que escriviò D. Francisco de Quevedo Villegas en favor del Patronato de SantIago Apostol*; adversus D Frãciscum Morbelli de Puebla. Matriti 1628. in 4.

Historia *de la muy noble y leal ciudad de Cuenca*. Matriti 1629. in folio.

Historia *de las Guerras de Flandes contra el Conestaggio*. Valentiæ 1627. in 8. quam quidem is edidit, Petro Matthæo imputans exemplar Gallicum, quod nusquam fuit. Quare in schedis suis M. SS. quas vidimus, pectore suo natam, non aliunde emendicatam, seriò affirmat.

Paratam prelo habuisse *Petri Martyris Decadum Oceani* versionem Hispanam alicubi lego. Ipséque de alio opere, videlicet, *De las Casas solariegas de España*, quod sub incude sibi esset, in *Historia Conchensi* testis est cap. XVI. tertiæ partis.

IOANNES, cognomento PECCATOR, minister laicus sororum *de Pœnitentia* cœnobii Matritensis, edidit versibus -

Invocacion *a la Virgen Nuestra Señora y alabanzas suias*. Matriti apud Didacum Flamenco. 1620. in 16.

F. IOANNES DE PEDRAÇA, ex ordine Sancti Dominici provinciæ Castellæ (aliis Lusitaniæ, quod utrumque verum est, naturâ prius, adscriptione, sive, ut vocant, filiatione alterum) Sac. Theol. Doctor ac Professor Conimbricensis, in qua schola pomeridianis horis eam docuit. Ætate jam defectâ muneri renuntians, posteros adhuc cogitavit scribens, atque typis commendans non diu supervicturus -

Suma de casos *de conciencia*. Toleti 1567. Salmanticæ eodem anno, & 1570. per Ioannem Baptistam de Terranova. Valentiæ 1568. in 8. Compluti eodem anno, ad D. Iulianum de Alva Episcopum Mirandensem, cujus nutu hoc opus formatum fuisse author ait. Italicè cum inscriptione, *Instruttione per Confessori*, Venetiis apud Georgium Angellierum 1584. in 8. lucem vidit.

F. IOANNES PEDROLO, Catalanus, ordinis Carmelitarum, provinciæ suæ Præfectus, Philosophiam ac Theologiam plures annos professus, reliquit M. S-

Lecturas Logicales; libris duobus.

De Potestate Clavium, librum unum. Qui adservantur in collegio S. Angeli Barcinonensis urbis. Floruit circa annum MDXC. Marcus Antonius Alegre de Cassanate in *Paradiso Carmelitici decoris* hæc de eo refert.

F. IOANNES DE PEDROSA, Benedictinus monachus, generalis in Curiâ Romanâ Congregationis Hispanæ Procurator, scripsit -

De Martyrio ducentorum monachorum S. Petri de Cardeña responsiones ad objectiones sanctæ Congregationis Sacrorum Rituum. Quæ edita est cum Alphonsi Ciaconii Dominicani ejusdem argumenti libello.

IOANNES DE LA PEÑA, Hispalensis, bonarum literarum in collegio D. Michaëlis Professor, emisit in publicum -

Panegyricum centonem ex diversis Poëtarum versibus in D. Isidori Hispalensis Archiepiscopi laudem. Hispali 1643. in 4.

F. IOANNES DE LA PEÑA, domo ex oppido *Hita* diœcesis Toletanæ, ordinis Sancti Dominici, cui Toleti fuit adgregatus, Salmanticæ docuit vespertinis horis, qui alter à primo locus est, in Academia; scripsitque, inedita usque nunc,

Super IV. Partes Sancti Thomæ commentaria. Obiit diem suum circa annum MDLX. Ioannes Marieta hæc de eo annotavit.

IOANNES DE PERALTA, Societatis Iesu sodalis, scriptam reliquit in schedis -

La Vida *de Christo Señor nuestro*. Quæ adservatur in domo probationis Matritensis.

IOANNES PERALTA CORTEREAL, Lusitanus, scripsit -

Discurso *sobre la navegacion de la India*, qui fuit M.S. in Bibliotheca Olivariensi.

IOANNES PETREIVS, vulgo PEREZ, Toletanus, Complutensis Rhetoricæ artis Professor, de quo dicturus injuriam ei facerem, si meis potiùs verbis, quàm Alphonsi Garziæ Matamori Hispalensis in eadem schola ejusdem doctrinæ Professoris laudarem. *Hic immaturâ morte nobis ereptus* (ait) *ingenii & eloquentiæ suæ triste desiderium Academiæ Complutensi reliquit. Impetratum hoc* (*quantum ego arbitror*) *à Ciceronis manibus, ne si diutiùs ille vixisset, inventus esset aliquis, qui ex eloquentiæ laude ad ipsum Ciceronem aspirasset. Sed cùm esset juvenis, delectabat magis, quàm inflammabat, & quodam quasi cantu detinebat auditores, & suavitate vocis, cujus plurimum illi natura dederat, sic exhilarabat animos, ut peroratâ causâ dimissi qui in ea concione ade-*

vant, honorificè & cum admiratione de hujus viri eloquentia loquerentur, & multis pòst diebus sermonibus requirerent amœnitatem illam. Sed me movebat magis Ioannis Petreji Poësis, quæ non humanum aliquid, aut infimum, sed divinum, excelsúmque sonabat; ubi non ille languor inerat, quem orationis jucunditas, ubertas lactea, suaviores numeri, imitatio Ciceronis afferebat; sed magnitudo quadam & sublimitas mentis, quæ vi quâdam occultâ & spiritu magni vatis hominum mentes permovebat. Vtrique verò arte plurimùm valuisse testes sunt Complutenses. Nec illi defuit extemporalis facultas, vel ultro & ex consuetudine declamanti, vel sape etiam adventu Procerum & virorum nobilium intercluso, ubi non paratum aliquid & præmeditatum recitabat, sed de omni re proposita, quam modò intellexisset, ornatè & copiosè & incredibili quâdam suavitate differebat. Hæc Matamorus. Conspirat aliud de eo testimonium Alvari Gomezii *de Rebus gestis Ximenii* libro VIII: dum de Professoribus agit Academiæ Complutensis. Refertur quoque Andream Navagerium hominem scriptis suis benè notum, cum Venetorum Reipub. ad Carolum Cæsarem Legatus veniret, audito eo Compluti, palmam Italis aliquando prærepturum ingenuè confessum fuisse. Sublatus tamen fuit è vivis quinto vix ac trigesimo ætatis anno ingenii sui monumenta hæc relinquens, Andrea Schoto & aliis authoribus,

Magdalenam; Heroicum & grandiloquum Poëma.

Epigrammata (eleganti, tersóque stylo scripta) *de laudibus clarorum Complutensium*.

Comedias IV. ex Italicis Latinas, numeris tamen non adstrictas, quas post authoris mortem vulgavit Antonius frater Toleti anno 1574.

Progymnasmata Rhetoricæ artis, simúlque *Annotationes*.

In Seneca Declamationes, controversias & deliberationes. Compluti 1539. in 4. De quo opere Andreas Schotus in *Notis* ad *Senecæ* has *Suasorias* censet, varia Petreji testimonia inde adducens.

Abstineo Ludovici Catenæ Cancellarii Complutensis elegantissimo epigrammate, quo Petreji obitum luxit, cùm apud Schotum in *Bibliotheca* præstò sit.

IOANNES PEREZ, laudatur eo quòd scripserit

Itinerario *de la India*.

Author rei est D. Franciscus de Herrera Maldonado, & ex eo Antonius à Leone in *Bibliotheca Orientali* Tit. II.

IOANNES PEREZ, inscribitur author sequentium operum in *Indice* Hispano *librorum prohibitorum & expurgandorum*.

Catechismo.

Traduccion *de los Salmos*.

Sumario *de Doctrina Christiana*.

IOANNES PEREZ DE MOIA, Bæticus, ex oppido *S. Stephani* Matianorum montium, diœcesis Giennensis, in Metropolitana Granatæ urbis Ecclesia Canonicus, insignis Mathematicus, ut iis prodesset, qui vernaculam dumtaxat linguam callerent, sive ut, consilio Ciceronis, hanc ornaret suarum artium & disciplinarum delitiis, publico dedit.

Fragmentos mathematicos, *en que se tratan cosas de Astronomia, Geometria, y Geografia, Filosofia natural, Esfera y Astrolabio, y Navegacion, y Reloxes*. Salmant. apud Ioannem de Canova 1568. in 8.

Ex hoc volumine post aliquot annos triplicatum majus factum est opus, nempe volumina tria sic inscripta;

Tratado de Matematicas, *en que se contienen cosas de Arithmetica, Geometria, Cosmografia, y Filosofia natural*.

I. *De Arithmetica*, quod seorsim prodiit Salm. 1562. apud Matthiam Gast. Matritique 1613. in 8.

II. *De Geometria practica y especulativa*.

III. *De cosas de Astronomia, Cosmografia y Filosofia natural*. Compluti 1573. in fol. apud Ioannem Gratianum.

Manual de Contadores. Compluti apud Ioann. Garsiam 1582. in 8.

Filosofia secreta, *donde baxo de Historias fabulosas se contiene mucha dotrina provechosa a todos estudiosos, con el origen de los Idolos o Dioses de la Gentilidad*. Compluti 1585. in 4. iterúmque apud Andream Sanchez 1611. in 4.

Varia Historia *de santas y ilustres mugeres en todo genero de virtudes*. Matriti anno 1583. in 8. apud Franciscum Sanchez.

Comparaciones, *o similes para los vicios y virtudes*. Compluti 1583. in 8. Valentiæ 1599. in 8. Latinè quoque edidit.

Silvam Eutrapelias; idest comitatis & urbanitatis: ex variis probatæ fidei authoribus & vitæ experimentis. Hispali anno 1579. in 8. Philosophiæ arcana plura præstigiásque oculorum jucunditate plenas ea continet.

IOANNES PEREZ DE MONTALVAN, Matritensis, Alphonsi Perezii Bibliopolæ filius, septemdecim annos natus scribere Comœdias cœpit, quæ non sine adstantium plausu in theatris Hispaniæ recitatæ sunt; Lupi à Vega sectator & quasi alumnus, perpetuúsque admirator. Humaniores quoque literas amavit, ingenio præditus amœno, & sive prosam sive versam pangeret orationem, parato & facili. Scripsit

Novelas; seu fabulas ingeniosas atque elegantes. Matriti 1624. & 1626. 4. Hispalique apud Nicolaum Rodriguez 1641. in 8.

Has

Has Gallicè convertit *Dominus de Rampale*, Parisiisque edidit apud Petrum Recolet anno 1644. Idem opus cum hac inscriptione, *Sucesos y prodigios de Amor*, excusum fuit Hispali 1633. in 4. Dertusæque 1635.8.

Vida y Purgatorio *de S. Patricio*. Matriti 1627. in 8. rursúsque 1656.

Para todos; sive variæ lectionis librum exemplis moralibus divinis & humanis ornatum. Matriti 1640. in 4. 1651. & aliàs; necnon Bruxellis.

Elogios *à Lope de Vega Carpio, o Fama posthuma*. Matriti 1636.

Comedias; duobus tomis. Matriti & Compluti 1639. in 4. Valentiæque an. 1652. in 4.

Orfeo *en lengua Castellana*. Matriti anno 1624. Cujus quidem poëmatii verus author est Lupus à Vega Carpio, qui Montalvano ad famam hàc viâ grassanti autographum consignavit in manus, proprio ut nomine in vulgus ederet, propriæ suppellectilis, quam ditissimam sibi fertile, minimque faciebat ingenium, prodigus. Sesquianno ante obitum phrenesi correptus fuit; quæ tandem eum extinxit non plus XXXVI. annis natum. Parabat laudati operis, *Para todos*, alterum volumen, nec non *Artem benè moriendi*, dignum hoc quidem Sacerdote, uti erat, opus: quæ ab Amicis post mortem ejus fama percrebuit. Mortuo parentarunt Hispanæ Musæ eo libro qui Matriti editus fuit -

Lagrimas *a la muerte del Dotor Iuan Perez de Montalvan* inscriptus. 1639.

IOANNES PEREZ DE NVEROS, Bilbilitanus, sive ex *Calataiud* nobilissima Aragoniæ regni urbe, utriusq; Iuris Doctor, regalísque Fisci Advocatus, quem celebrat in *Commentariis rerum Aragonensium* Hieronymus Blancas pag. 752. & 784. editionis Francofurtensis; tantúmque apud cives suos honoris nomen adeptum fuisse ait, ut *tanquam alter Scævola Iurisperitorum eloquentissimus & eloquentium Iurisperitissimus* censeretur. Scripsisse dicitur -

Memorabilium libros: ex quo opere eum laudat Ioannes Franciscus Andreas Vstarrozius in *Notis* ad opus, seu systema *Coronationum*, pag. 247. & in *Notitia authorum* ibidem adductorum.

Summis item laudibus Blancas effert *Accusationem adversus quosdam Ioannis Lanuzæ Iustitiæ, ut voca t, Aragoniæ violatores*; ab eo, tanquam Fisci Patrono, Iudicibus oblatam, ex qua nonnulla is produxit, linguâ hominem & consilio suæ urbis principem appellans.

F. IOANNES PEREZ DE ROXAS, Cordubensis, ordinis B. Mariæ de Mercede redemptionis captivorum Bæticæ provinciæ, Astigiranæ domui cùm præesset, edidit -

Sermones *de las Dominicas de Pentecostes*. Astigi apud Simonem Faxardum 1624. in 4.

Parata habebat alia *Concionum* volumina propediem publicanda; *Marial*; *Quaresma*; *Santoral*: *Dominicas del año*: nec non & *in Tobiam commentaria* elaborare se affirmabat. Habeo etiam testem Petrum de Sancto Cæcilio excalceatum hujusmet ordinis sodalem in Tractatu hucusque M. S. *De Scriptoribus* ejus sacræ familiæ, de alio ab his diverso Ioannis nostri opere *pro Immaculata Deiparæ Conceptione*, anno superiore MDCXVIII. typis excudi cœpto. Quod quidem adservari in cœnobio Hispalensi refert Sylvester de Saavedra in lib. *De Sacra Deipara* disp. XVI. sectione XIV. num. 658. Mors quidem eum immaturè exemit è vivis, cùm & in Italia Ioannis Cypriani generalis Præfecti vices, & procuratorium in Vrbe totius ordinis mandatum prudenter administrasset.

IOANNES PEREZ DE VARGAS, nescio quis, reliquit M. S.

De los Linages *de España*, quem librum habuit Gundisalvus Argote de Molina; erátque in Bibliotheca Excellentissimi Ducis de Olivares.

IOANNES PERLIN, Matritensis, in sodalitio Iesuitico eximiè floruit, artium & linguarum Græcæ, Hebraicæ, Latinæque peritiâ, Historiæ, Philosophiæ, Iuris, Theologiæque; quam apud Ind..s, eò de atus, variis in urbibus Peruani regni atque in Hispania Murciæ, Compluti, Matritique in Curia docuit. Inde in Germaniam veniens, Coloniæ Doctoris acceptâ laureâ, magnâ illius Academiæ commendatione eamdem ibi scientiam professus fuit. Sed cum è Belgio in patriam rediturus, navigationi se accingeret, Dunkerkæ obiit XXXI. Oct. MDCXXXVIII. Edidit -

Apologiam Scholasticam, sive Controversiam Theologicam pro magna Matris ab originali debito Immunitate. Lugduni per Iacobum, Mattheum & Andream Prost, an. 1630. in 4.

Sacrum Convivium, seu de frequentia & usu Eucharistiæ. Coloniæ apud Ioannem Kinckium 1632. in 4.

IOANNES PETRVS FONTANELLA, Catalanus, Iuris utriusque Doctor, & in Barcinonensi Curia Patronus causarum celeberrimus, editus est in oppido *Olot* Vicensis diœcesis anno MDLXXVI. & inter Honoratos, ut vocant, cives Barcinonenses olim albo adscriptus. Legatus urbis suæ & Principatus in Curiam venit anno MDCXXI. ut ipse de se *De pact. nuptialibus* scribens claus. X. glos. unica num. 35. refert; magnáque nominis celebritate & famâ, quam doctissimis lucu-

lucubrationibus in vulgus editis, quæ hodie extant, mirificè augebat, charus omnibus vixit. Et nisi in tempora incidisset turbatæ, discissæque miserabiliter reipublicæ, cujus æstu inter primos fuit abreptus, secundiore adhuc famâ nomen suũ immortalitati commendavisset. Creatus enim tempore eo, quo Veleziorum Marchio cum regio exercitu Barchinonensis urbis instabat mœnibus, summus ejusdem urbis Prætor (*Iuratum in capite* vocant) magna pars enatarum inde turbarum, præfractæque civium contumaciæ fuisse dicitur. Nemo támen æqualium hujus temporis doctrinæ ejus præstantiam non summis laudibus extollit; quorum laudatorum Catalogum Iosephus Fontanella filius in Galliis nunc exul, *Decisionum*, quarum jam meminimus, editioni adfixit. Opera ejus hæc sunt;

De Pactis nuptialibus, sive Capitulis matrimonialibus Tractatus; duobus tomis. Prior nuptialia pacta, quibus parentes filio uxorem ducenti, posterior ea, quibus filiæ nubenti prospicere solent, comprehendit. Barcinone 1612. in folio. Genevæ 1638. in folio. Venetiis apud Bertanos 1645. fol. Genevæ iterum 1659. in folio.

Sacri Senatus Cataloniæ Decisiones; duobus voluminibus. Barcinone apud Petrum de la Cavelleria 1639. & 1645. in fol. Prius eorum Venetiis quoque 1640. Genevæ demum utrumque 1662. in folio.

Parare se non uno loco scripserat, *Testamentum illustratum*.

IOANNES PETRVS GVTIERREZ, Sacerdos ordinis Alcantaræ, Philippo II. Regi Hispaniarum à sacris, primúsque Sacrista, edidit, ab Arnoldo Vvione eo nomine laudatus libro I. *Ligni vitæ* cap. LXXXIV. vernaculè, ut suspicor,

Del Origen *de Alcantara*. Matriti apud Alphonsum Gomez 1576. in fol.

IOANNES PETRVS DE PATOS, Cæsaraugustanus, ut inscribitur, Miles, & Iurisconsultus, librum edidit -

In Observantias & Fora regni Aragonum; qui cum aliis aliorum antiquiorum scholiis M. S. adservabatur in Bibliotheca Antonii Augustini Tarraconensis Præsulis: ut videre est in ejus *Catalogo*, Latino scilicet M. S. codice CCCCXLII.

IOANNES DE PINA, Matritensis, Iesuitarum sodalis, Rector olim collegiorum *de Almonacir & S. Clementis*, qui anno elapso MDCLVII. in Matritensi admodum senex commorabatur, scripsit doctè -

Commentarios in Ecclesiasticum; tomis V. Lugduni apud Iacobum, Andream, Matthæum Prost 1637. in folio.

Protologiam ejusdem *de Beata Virgine Maria*, vidit M. S. *Petrus de Alva* Franciscanus, de qua in *Militia Conceptionis*.

IOANNES DE PINA, Notarius, ut credo, Matritensis, scripsit varia, scilicet -

Novelas y Comedias. Matriti anno 1624.

Varias fortunas *y versos*. Ibidem anno 1627.

Epitome *de Fabulas antiguas*. Ibidem anno 1635.

F. IOANNES DE PINEDA, Medinæcampi nobilissimo Castellæ veteris oppido natus in Minorum familia, provinciáque prius Sancti Iacobi, postmodum Conceptionis, præterito sæculo, sacræ, profanæque eruditionis laudem singularem laboriosissimis editis in publicum Christianæ Philosophiæ atque universalis Historiæ monumentis collegit. Desideratur in eo tamen à doctioribus cùm styli elegantia, quam adhibere minùs curavit rebus omninò intentus, tum Historicorum veterum, Berosique & aliorum ab Annio Viterbiensi in lucem editorum, quos eruditi omnes respuunt, maturius examen. Edidit nempe -

La Monarquia Ecclesiastica, *o Historia universal del Mundo*; XXX. libris, quatuórque voluminibus divisam. Salmanticæ 1588. in fol. Barcinonéque 1594. fol. apud Iacobum Cendrat. Quintum volumen elenchus conficit.

Agricultura Christiana, *que contiene XXXV. Dialogos familiares, donde se trata muy varia, provechosa y apacible doctrina*; duobus tomis. Salmanticæ apud Petrum de Adurze & Didacum Lopez 1589 in quibus (ait Vvaddingus) *quidquid ad animum Christianè excolendum expectet, artificiosè, miráque eruditionis & rerum varietate intexit*.

Historia maravillosa, *de la Vida maravillosa y excelencias de S. Iuan Baptista*. Salmanticæ apud Gasparem de Portonariis 1574. in 4. Barcinone 1596. in 4. Medinæ campi 1604.

Ex antiquo libro M. S. lucem vidit Pinedæ curâ libellus, qui vulgò circumfertur hác inscriptione,

El Paso honroso *defendido por Suero de Quiñones*. Salmanticæ 1588. in 8. apud Cornelium Bonardi.

Alia tribuit nostro Lucas Vvaddingus de *Scriptoribus ordinis Minorum*, quæ lucem desiderant; nempe *Chiliadas universi*, carmine Hispano, duobus tomis: *Hecatompæon*, sive *magnum opus Latinorum sermonum*, totidem tomis; quæ duo opera ipse appellat author in præfatione Agriculturæ; *Chriam Philothymicam adversus ambitiosos*; Librum *contra peccata & errores linguæ*; *Miscellanea diversa*; *Commentaria in X. primos Davidis Psalmos*; *in Threnos Ieremiæ*: *Eptanomicum præludium ad* expli-

explicationem Decalogi; Pentalogum iuniorum Prædicatorum, Convivium nobilium; Visionem delectabilem carmine Hispanico cum glossis; Alveola IV. locorum communium diversarum materiarum; Commentaria in Metaphysicam. Hæc Vvaddingus. Adjungit Antonius Daza IV. parte *Historiæ ordinis Minorum* lib. IV. c. XIV. *Commentaria in Symbolum S. Athanasii*; observátque omnia ejus commentaria, deducto calculo, sex millia octingenta viginti sex papiraceæ chartæ folia implere. Decessit octogenarius, jacétque in patrio sui ordinis monasterio.

IOANNES DE PINEDA, Hispalensis, nobili loco natus, in Societate Iesuitarum, cui salutis anno MDLXXII. accenseri voluit, omnigenâ doctrinâ sic profecit, virtutúmque omne genus coluit, ut patriæ suæ, ac sodalitati clarissimæ immortale quoddam decus atque ornamentum pepererit. Virtutes celebrat *Iesuiticæ Bibliothecæ* author. De studiis verò ut referamus, quæ in primis huc pertinent, ephœbus adhuc, necdum Sacerdos Philosophiam docuit Granatæ, postéaque Hispali, Theologiam item D. Thomę Cordubæ; necnon & Sacræ Scripturæ libros decem & octo integris annis, cùm Cordubæ, tum Hispali, tùm Matriti sodalibus exposuit. Præfuit Hispalensi domui Professæ, collegióque à fratre in eadem urbe fundato. Præterea Romam venit provinciæ suæ Bæticæ Procurator, ubique & apud omnes singularis doctrinæ atque exquisitæ eruditionis famam sibi comparans. Nam & Eboræ in Academia, cùm illàc transiret, solenni oratione fuit salutatus, inscriptúmque parieti ad posterorum memoriam, *Hic Pineda fuit*. Lucubrationes ejus doctissimæ omnes produnt authoris sui dotes animi singulares, quibus instructus ad scribendum accessit, ingenium capax & acutum, inexhaustam eruditionem, omniúmque ferè librorum notitiam, trium linguarum Latinæ, Græcæ, Hebraicæque non vulgarem cognitionem, subactum pertinaci Sacrarum Literarum, veterúmque omnium Patrum ac profanorum Scriptorum lectione animum, rarámque in enodandis & eruendis Bibliorum sensibus dexteritatem. Opera hæc ab eo habemus;

Commentariorum in librum Iob, adjunctâ singulis capitibus sua Paraphrasi, quæ & longioris commentarii summam continet, tomos duos. Prior Matriti editus fuit ann. 1597. posterior 1601. in folio; Hi subinde Coloniæ apud Antonium Hierat 1600. Venetiis, Antverpiæ anno 1609. recusi sunt.

Salomonem praviun, ad commentarios scilicet suos in Salomonem, sive De rebus Salomonis lib. VIII. Lugduni 1609. in fol.

Commentariorum in Ecclesiasten, duos tomos. Antverpiæ apud Belleros anno 1620. in folio.

Prælectionem sacram in Cantica Canticorum, quâ nomine Theologici gymnasii accepit Hispali Cardinalem de Guevara hujus urbis Præsulem, cum collegium Societatis inviseret. Hanc vulgarem vidimus Hispali apud Clementem Hidalgo 1602. in 4.

Indicem expurgatorium librorum, vastæ molis, & stupendæ lectionis opus, authoritate S. Inquisitionis Hispanæ editum, seméque, atque iterum auctum; quem illi laborem D. Antonius Zapata S.R.E. Cardinalis, supremus Fidei apud nos Censor, suo, totiúsque ordinis nomine gratulatus est per epistolam. Prodiit 1640. in fol. Matriti.

De C. Plinii loco inter eruditos controverso ex lib. VII. Cap. L. Atque etiam morbus est aliquis per sapientiam mori; & minutiora aliqua in amicorum gratiam.

Hispana hæc.

Memorial *de la Santidad y Virtudes de D. Fernando i II. Rey de Castilla y Leon*. Pro quo Philippus Rex noster Catholicus propriis literis ei gratias egit; designavitque Pinedam oratorem suum ad Summum Pontificem, ut ejusdem Sancti Regis canonizationem procuraret; nisi ætas & alia privata incommoda obstitissent.

Sermon *de la Inmaculada Concepcion de Nuestra Señora*; simúlque.

Advertencias *del Privilegio XI. de los del Señor Rey D. Iuan el Primero de Aragon en favor de la fiesta de la Concepcion de Nuestra Señora, con una Constitucion de Cataluña, y otro Fuero de Aragon del Señor Rey D. Iuan el Segundo en la misma materia*. Hispali 1615. in 4. Postea suppresso nomine.

Memorial de respuestas *a las oposiciones que se hazen contra el Privilegio del Señor Rey D. Iuan el Primero de Aragon*.

Oracion funebre *en las exequias de Doña Luisa de Caravajal* (quæ Londini Anglorum decessit anno MDCXIV. eximiæ sanctitatis ac zeli Heroïna) *que se dixo en el Colegio Ingles de la ciudad de Sevilla*.

Posthumum reliquit, non tamen omninò expolitum,

Instrumentum Domus Sapientiæ: seu sacram æquè ac variam supellectilem Sacris Scripturis apparandis, adornandis, instruendis, pro dignitate tractandis necessariam, XIV. libris expositam.

Decessit sexto Kal. Februarii an. Christiano MDCXXXVII. ætatis suæ LXXX.

D. IOANNES DE PINEDA HVRTADO DE MENDOZA, Clementinus Bononiæ sodalis in collegio Hispanorum, Canonúmque vespertinus in Academia ejusdem urbis Professor, in regno Neapolitano generalis fuit copiarum militarium Iuridicus, ac Vicariæ Curiæ criminalis Iudex. Scripsit

Prolem Aegidianam.

De quo opere nil aliud scio.

IOAN-

IOANNES PINTO RIBEIRO, Lusitanus, Iurisconsultus, non vulgariter laudatus doctrinæ atque eruditionis merito ab Antonio Brandaõ Cisterciensi in Præfatione suæ continuationis *Monarchiæ Lusitanæ*, dum Brigantinus Portugalliæ non bono jure dominaretur, scripsit libellum, quem Italicâ linguâ vidimus Romæ,

Anotomia *delli regni di Spagna, nella quale si dimostra l'origine del dominio, la dilatatione delli Stati, la successione delle linee de i suoi Rè*: simùlque -

Discorso *dell' usurpatione, retentione, e ristoratione del regno di Portogallo*. Olissipone apud Sancium Beltrandi 1645.4. Lusitanè

Preferencia *das Letras as Armas*. Hunc Tractatum laudat Georgius Cardosus in *Agiologio Lusitano* die IV. Iunii pag. 542.

Senatorem se Concilii Cameræ ipse inscribit; confecisséque eum *Commẽtarios sobre Luis de Camoés* Brandanus idem eo loco refert.

F. IOANNES PINTO DE VICTORIA, Lusitanus, patria ex *Madera* Lusitanæ ditionis in Oceano Insula, Carmelitarum habitu in Valentia urbe suscepto; Præfectus hanc domum, imo & Aragoniæ provinciam aliquando gubernavit, Bæticámque cum potestate Visitatoris lustravit, Doctor Theologus. Scripsit de rebus domesticis -

Gerarquia Carmelitana *y gloria de los Santos del Monte Carmelo, con Sermones para los dias de sus fiestas*: scilicet priorem partem. Valentiæ 1616. in 4. apud Ioannem Chrysost. Gartiz.

Vida *del Venerable P. M. Fr. Iuan Sanz del orden de Nuestra Señora del Carmen*: simúlque -

Vida *de las hijas espirituales del Venerable Padre Fr. Iuan Sanz*. Item -

Vida *del Principe de Macedonia Pedro Angelo Zernobichio, o Fr. Angelo Religioso del Carmen*. Ibidem 1612. in 8. apud Chrysostomum Garriz.

Inter vivos esse desiit Valentiæ anno MDCXXXI. nondum absolutus Aragoniæ provinciæ Præfecturâ.

D. IOANNES PIZARRO DE ARAGON *Truxilii* ortus, Calatravensis eques, ingenuâ eruditione, moralísque doctrinæ præceptis eleganter instituit in eo libello, cui ita inscripsit,

Discursos de la Raçon. Matriti 1629. 8. Hæ sunt epistolæ quorumdam vitiorum ad virtutes, harúmque invicem ad vitia mutuò datæ, stylo nempe rationis exaratæ. Navabat in alio libro operam, cùm hos discursus emisit foràs, sic indigitato, *Erudicion de Reies y privados*.

F. IOANNES DE LA PLATA, Hispalensis, Carmelita, ordinis sui Ecclesiastes & Chronographus, edidit -

Defensorio *de la Antiguedad, Legisladores y Santos de la sagrada Religion de Nuestra Señora del Carmen de la antigua observancia*. Hispali 1639. in 4.

Defensivo *contra el frenesi de Portugal*; sed suppresso nomine. Compluti 1641.

Pauló post transfretavit in Americam, cogitans nescio quid de *Cantabrorũ Historia*.

IOANNES PLAZA, domo ex *Medina-celi* oppido, Iesuitarum sodalis eximiæ morum sanctitatis, obiit Mexici Novæ Hispaniæ anno MDCII. ætatis LXXV. cùm inter alia edidisset Concilii Provincialis Mexicani jussu,

Cathecismum, quo rudimenta Christianæ religionis teneræ ætati traderentur.

F. IOANNES POIG, nescio cujus familiæ religiosæ sodalis, edidit sic inscriptum opus,

Del Maior *del Cielo*. Cæsaraugustæ anno 1615.

IOANNES POLANCO, Burgensis, Romæ ingressus Iesu Societatem an. MDXLI. cùm adhuc Pater Ignatius in vivis ageret, Patavиúmque destinatus pro capiẽda Theologorum doctrina, fructuosissimum se se in omnibus novæ sodalitatis operarium exhibuit. Tribus namque Præpositis generalibus, Ignatio nimirum, Iacobo Lainio, & Frãcisco Borgiæ à secretis, à consultationibus, & ut dici solet, pedes & manus fuit. De quo plura *Societatis Bibliothecæ* author. Scripsit-

Directorium ad Confessarii & confitentis munus rectè obeundum: anno 1554. quod editum sæpiùs indidem fuit; Venetiis quidem per Iacobum Leonium 1574. in 12. & alibi. Recoctum Paderbornæ vidimus 1617. in 8. Italicum autem operâ Ioannis Mariæ Tartia Venetiis apud Damianum Zenarum 1579. Illiricè quoque vertit, charactereque Latino edidit Simon Budinæus Iadrensis Romæ typis S. Congreg. de Propaganda Fide. 1636. in 8. Gallicè item prodiit Lugduni ex officina Nicolai Choquenot 1598. in 16.

Doctrinam Christianam; Italicè Venetiis apud Franciscum Pampazzetum 1570. in 16.

De septem Peccatis mortalibus.

De Humilitate item pauló antè mortem aptissimè ac luculentèr scripsisse eum *Bibliothecæ* ait Scriptor.

Extat quoque inter opuscula *Pro Sodalitate B. Virginis*, ejus-

De modo orandi, & psallendi cum fructu, libellus; quod Ant. Possevinus in *Apparatu sacro* refert.

Constitutiones Societatis Iesu à S. P. Ignatio Hispanè conscriptas latinè vertit.

Industrias quoque quasdam edidit ejusdem B. Patris jussu ad usum doctrinámque operariorum,

riorum, qui in missionibus versantur: vt refert Bernardus de Angelis in Præfatione ad *Industrias P. Claudii Aquavivæ*. Scripsit præterea, ut refertur in eadem *Bibliotheca*, Tractatum sanè præclarum hoc titulo,

Industria ad vitam secundum triplicem conatum, ad Deum eundi, ad nostra exeundi, ad Deum redeundi. Reperio etiam Ioannis Polanci nomine inscriptum -

Methodum ad eos adjuvandos, qui moriuntur. Qui & Maceratæ per Sebastianum Martellinum 1575. in 12. & Romæ per Victorium Alianum 1577. in 12. editus fuit.

Decessit è vita sexagenario major XXI. Decembris MDLXXVII.

F. IOANNES PONZE, ordinis Sanctissimæ Trinitaris, cœnobiorum Conchensis, Burgensis & Salmantini, aliorúmque Præfectus, S. T. Magister, vitæ sanctimoniâ spectabilis, scripsir, uti domestici docent,

Iardin de Monjas.

Del Santnario insigne *de Nuestra Señora de Texeda*; & alia pia opuscula,

D. IOANNES PORTER, Aragonius, dedir foras libellum -

De Vera Oboli signati Aragonii astimatione. Cæsaraugustæ 1616.

F. IOANNES DE PORTVGAL, Lusitanus, ordinis S. Dominici, Visensis in eo regno Episcopus, scripsit -

De Spiritu sancto; romis duobus. Conimbricæ apud Didacum Gomez de Loureiro 1644. Laudat Ioannem de Portugallia Comitis Vimiosi filium Alphonsus Fernandez, ejúsque erudita *Commentaria ad Primam Partem S. Thomæ*; eumdem fortè cum nostro.

F. IOANNES PRVDENTIVS, Cæsaraugustanus, Mercenariorum, quos vocant, fratrum sodalis, in Complutensi Academia primarius Theologiæ Professor insigni doctrinâ, singulari memoriâ, & promptissimâ, etiam ex tempore, Latinæ linguæ usu & eloquentiâ præditus, scripsit -

De Incarnatione Verbi, in Tertiâ Partem Sancti Thomæ. Lugduni 1654. in fol. & alia, quæ in schedis remanserunt. Obiit namque post annum MDCLX.

F. IOANNES DE LA PVENTE, domo ex urbe Pincia veteris Castellæ, Dominicanorum sodalis, Historicen & sacras literas egregiè calluit, judicio usus limato & solido. Quare Philippus III. Rex Catholicus destinavit cum rerum sub ejus imperio gestarum enarratorem. Hoc munere functus fuit non minùs sub Philippo IV. ad Sancti Thomæ collegium Matritense, cui & præfuit, Fidei rerum apud Sancti, ut vocant, officii Iudices interim censor. Publicavit ingentis operis volumen primum, quod sequi debuerunt alia tria; scilicet -

La Conveniencia *de las dos Monarquias Catolicas, la de la Iglesia Romana y la del Imperio Español; y defensa de la precedencia de los Reies Catholicos de España a todos los del Mundo*. Matriti 1612. in folio.

Scio intercessisse Patris secundæ publicationi nescio quam Senatoris regii, cui hæc cura injuncta fuit, pertinaciam, sive superstitionem haud permittendi in vulgus ire quidquid author adversus suppositititium Scriptorem *Dextrum*, hujúsque farinæ alios liberè, doctéque in eo volumine consignaverat. Quò ut librum mulctaret, morigerum se præbens illius consilio, censuræque, persuaderi numquâ voluit. Videndus de Pontano nostro Ioannes Lopez Episcopus Monopolitanus IV. Parte *Historiæ ordinis Prædicatorum* Lib. III. cap. LVIII. & LXII. Nescio an hujus sit libellus sic inscriptus *Arbol de la Vida*, editúsque Compluti 1572. in 8.

F. IOANNES DE QVIÑONES, Mexici Novæ Hispaniæ natus, Eremitarúmque ordinem professus, vir pius, scripsit linguâ Tagallicâ, ut author est Ioannes Grixalva in *Chronico Neo-Hispaniensi Augustiniano*,

Arte y Vocabulario *de la lengua Tagalica*.

D. IOANNES DE QVIÑONES DE BENAVENTE, patriâ ex oppido *Chinchon* agri Toletani, post aliqua exercita jus populis dicendi munera, in collegio tandem Iudicum, qui criminalibus negotiis in Curia præsunt, Regémque comitantur (*Alcaldes de Casa y Corte* vulgo appellamus) diu sedit magna cum laude; usque ad obitum scilicet. Delectabatur variâ lectione, librariâ supellectile affatim dives. Cujus rei opuscula ab eo typis edita non obscuri sunt testes. Scripsit namque -

Tratado *de las Langostas*. Matriti anno 1620. in 4.

Discurso *de la Campana de Vililla*. Matriti 1625. in 4.

Discurso *contra los Gitanos*. Ibidem 1631. in 4.

Tratado *del Carbunco, donde se tratan sus virtudes, y de las otras piedras, que estavan en el Racional del Sumo Sacerdote*. Matriti anno 1634. in 4.

Explicaciones *de unas monedas de oro de Emperadores Romanos, que se hallaron en el Puerto de Guadarrama*. Ibidem 1620. 4.

Sucesso *de la batalla memorable de Pavia*. Ibidem 1634. in 4.

Apologia *contra los Indios*.

Falsedades *de Miguel de Molina*. (hic falsarius fuit insignis, qui suspendio vitam finivit) Matriti 1642. in 8.

Del Monte Vesuvio. Ibidem anno 1632. in 4.

Discurso *sobre la Carta, que la Magestad del Rey D. Felipe IV. escriviò a las ciudades, Grandes y Titulos de su reino a la entrada en el gobierno de sus reinos.* Erat M.S. in Bibliotheca Olivariensi.

Disputa Politica, *que consta de seis Oraciones, en que se trata de como se a de hazer la guerra felizmente*; ex Latino Nicolai Venulæi in Hispanum vertit sermonem, Matritique publicavit 1644. in 8.

Memorial *a la Inquisicion sobre un Iudio que tenia menstruo*. in 4.

Corografia *de Lerida* . . . . & nescio an alia. Desiit inter vivos esse ante annum MDCL.

IOANNES DE QVINTELA LEDESMA & BRACAMONTE, Segoviensis, vulgavit

Letras divinas; vario carminis genere. Matriti apud Thomam Iunti anno 1623. 8.

F. IOANNE DE QVIROS, Minorita, Theologiæ Lector emeritus, Pater, ut vocant, provinciæ Bæticæ, Indiarúmque Vicecommissarius generalis, edidit

Rosario Inmaculado *de la Virgen Santissima y maiores testigos de su originea gracia*. Hispali 1650. in folio.

Marial, *ò secundo tomo de los mysterios y glorias de Maria*. Hispali 1651. fol.

IOANNES DE QVIROS, unus ex Parochis almæ Ecclesiæ Hispalensis Metropolitanæ, lusit serió

Christopatia; *o Passion de Christo Nuestro Señor*, septem Canticis. Toleti apud Ioannem Ferrer. 1555. in 8.

F. IOANNES DE RADA, Aragonius, Taustensis, ex ordine Seraphico, princeps in Salmantina Ordinis sui domo sacræ scientię professor, propter excellentiam doctrinæ, ut refertur, Romam fuit accersitus, quò in ancipiti illa de Auxiliis divinæ gratiæ controversiâ inter Dominicanos & Societatis Patres excitâ consultor esset. Romæ in comitiis ordinis generalibus Vltramontanorū Commissarius, ut vocant, generalis renuntiatus, Clementi VIII. & Paulo V. Clementis successori gratus valde extitit, doctrinæque, ac subtilis admodum ingenii, modestiæque & gravitatis nomine maximi habitus. Consequutus inde est Tranensem Archiepiscopalem sedem in regno Neapolitano. At cum Philippus Rex III. ad Pactensis in Sicilia Episcopatus obeundum officium eidem Paulo Pontifici solito more commendasset, illéque cum retentione Archiepiscopalis etiam tituli providisset eum hujus Ecclesiæ pastorem pede nondum infulæ illato in cœnobio ipso Sancti Francisci de Paula Calabriæ provinciæ magno omnium dolore inter vivos versari desiit V. die Ianuarii anni MDCVIII. Scripserat Salmanticæ, atque ediderat

Controversias Theologicas inter *S. Thomam & Scotum*; duabus partibus. Salmanticæ 15. . . , & 1599. folio. Venetiis 1598. in 4. Parisiis apud Arnaldum Sittart 1589. in 8. Coloniæ 1616. in 4. Item Venetiis eodem anno.

Ab his, quæ ex Luca Vvaddingo desumpta sunt, variat aliquantulùm Vincentius Blascus Lanuza in *Historiarum Aragonensium* volumine altero lib. V. cap. XLIII.

IOANNES RAMIREZ, Toletanus, Compluti in Rhetorum gymnasio Antonio Nebrissensi successit, vir leni quâdam facundiâ, & styli elegantiâ ac puritate excellens, tantâ verò probitate & in rebus domesticis tractandis vigilantiâ, ut meritò frugi appellari potuerit. Multa scripsit, partim dialogis, in quibus scribendis multùm oblectabatur, partim oratione perpetuâ, fermè ad œconomicen cuncta pertinentia, quæ in lucem nondum venerunt. Alebat domi adolescentes ingenuos, quos & moribus & literis probè instituebat. Hæc de eo totidem verbis Alvarus Gomezius *De rebus gestis Ximenii* lib. III.

IOANNES RAMIREZ, ordinis Sancti Iacobi Sacerdos, Salmanticæ in collegio hujusmet sodalitatis splendido ac divite Iuri operam viginti quatuor annis laudabilem posuit, creatus etiam Iuris canonici Doctor, ejúsdémque per octodecim annos, susceptis quatuor per vices cathedris, Professor. Iam Lucroniensis Inquisitor factus edidit

Expositionem Bullæ Alexandri III. De confirmatione ordinis Militiæ D. Iacobi; ad Philippum III. Regem. Burgis ex officina Ioannis Baptistæ Varesii 1599. in folio.

Annumeratus aliquando fuit supremi Senatus Patribus, qui religionem tuentur. Nec non inter Burgensis Ecclesiæ Canonicos eum numerat *Theatri Ecclesiastici* author Aegidius Gonzalez Davila.

F. IOANNES RAMIREZ, patriâ ex oppido *Morillo*, quod in *Rioxa* est, Dominicanus, Sac. Theol. Magister, eximiâ vitæ integritate probavit adeo se Philippo III. Regi, ut anno MDC. Guatemalensis apud occidentales Indos Antistes ab eo nominaretur, sed, ut decebat, invitus. Egerat olim subditæ illius gentis causam ad nos ex Indiâ ipsâ rediens, quo tempore libellum supplicem publicavit

Advertencias *sobre el servicio personal, a que son compelidos los Indios de la Nueva España*. Nec frustra; siquidem statim de

non

non imminuenda eorum libertate fuit provisum. Scripsit item -

Campo florido, *exemplos de Santos para exortar a la virtud con su imitacion y exemplo*. Hic fortè liber aliàs audit, *Altar de las virtudes*, Madriti editus anno 1658.

Obiit anno MDCIX. Cujus cadaver sexennio jam exacto nil contraxisse corruptionis apparuit. Hæc Aegidius Gundisalvi Davila regius Castellę & Indiarum Chronographus in *Theatro Indicarum Ecclesiarum*, præter domesticos testes.

F. IOANNES RAMIREZ, ordinis Minorum provinciæ Sancti Iacobi, scripsisse dicitur insignem -

Regula Sancti Francisci expositionem; quem laudat Ludovicus Mirandensis, non Vvaddingus.

F. IOANNES RAMIREZ, Toletanus, ordinis Sanctiss. Trinitatis, scripsisse dicitur -

Del Patrocinio *de Nuestra Señora*.

IOANNES RAMIREZ DE ARELLANO scripsit -

Suma *de la Ortografia Castellana*. Antverpiæ apud Plantinum in 16.

D. IOANNES RAMOS DEL MANÇANO, Salmanticinus, Francisci regii Senatoris atque Indiarum olim Pro-præsidis, nunc Regis nostri Caroli II. Præceptoris filius, fortis, ut cum Poëta dicam, creatus fortis, Iuris libros paterno exemplo, non jejunè, sed amœnioris totius doctrinæ tam sacræ, quàm profanę collectis & ubique sparsis floribus in Ticinensi Academia, delatus eò cũ patre Magistratus extraordinarii Mediolanensis Præside, quos Salmanticæ olim didicerat, explicuit exteris, Professorem Legum primarium agens; edidítque ad specimen sui Iurisprudentiæ studiosis dandum -

Academica Analecta ex L. Ἀξιώσις *sive Deprecatio XI. D. De Lege Rhodia de jactu*. in 4.

Tribonianum, sive errores Triboniani de Pœna Parricidii. Mediolani 1659. in 4.

Creatus inde Fiscalis Advocatus Mediolanensis, posteáque Senator, paulò post Matritum evocatur, ubi in Concilio regii patrimonii Senator quoque jus dixit ad obitus diem usque, sibi & aliis, si de re profanè loquimur, immaturi; quem contigisse credimus sive Iulio sive Augusto mense anno MDCLXVIII.

Delectabatur is non mediocriter Poëtico studio, formabátque non ineleganter aut ineruditè carmina vulgaris linguæ, quorum in primis laudatur Tragicomœdia hujus tituli,

Abides, *o el Pastor regio*, sub anagrammatico nomine *Romani Sfortiæ Cusani Academici Affidati Ticinensis gymnasii*, singularis genii atque eruditionis, nec vulgò scriptum opus: quod Franciscus pater non invidebit forsan publicæ luci.

IOANNES RAPHAEL MOXIVS, vulgò MOX, Gerundensis, Doctor Medicus, vulgavit -

Methodi medendi per venæ sectionem morbos muliebres acutos, libros quatuor; quibus succedit, *Spicilegium eorum, quæ à variis sunt scripta de curandi ratione per venæ sectionem febres, quas humor putrescens accendit*. Coloniæ Allobrogum apud Samuëlem Crispinum 1612. in 8.

IOANNES REBELLO, Lusitanus ex oppido Prato Lamecensis diœcesis, Societatis Iesu Sacerdos, vir pius, vernaculâ dedit linguâ Hispaniæ Castellanæ -

Historia *de los milagros del Rosario de la Virgen Nuestra Señora*. Vlissipone 1599. & 1617. in 8. sive *Del Santo Rosario*. Eboræ 1599. 8. & 1600. tribus tomis apud Emman. de Lyra.

Dos Dialogos *de la Virgen Nuestra Señora*.

Doctrina Christiana.

Vida y Corona *de Christo Nuestro Señor*. Olissipone apud Franciscum de Lyra 1600. in folio: aliáque nondum edita.

Denatus est Eboræ XIV. Iulii MDCII. ætatis suæ LX. Ferdinandi Rebelli frater germanus fuit, de quo alibi egimus.

IOANNES REZIO DE LEON, scripsit, ut Antonius Leo ait in *Biblioth. Indica*,

Relacion *y descripcion de las provincias de Tipuanc, Cunchos y Paititi* 1624. folio.

D. IOANNES DE REDIN, Pampilonensis, Iuris Doctor, Pincianæ Curiæ tum causarum criminalium Iudex, tum civilium fuit, deinde Coruniensis urbis, Gallecięque totius Iuridicum conventum Præfectus rexit. Nec non & apud Granatenses eodem gesto munere, meruit tandem inter Fidei rerum summos Iudices suffragium ferre, indidémque ad amplissimum ordinem Castellæ Senatus, hoc est, ad supremum regni Magistratum, vocari. Quæ inter probitatis, miræque integritatis, solertiæque ac doctrinæ ad gerendam rempublicam, forique praxim utilis adepta fama, in excelso eum, sublimíque loco apud æquales omnes constituit. Sed cùm talis vir sacrorum administrationis dignus maximè videretur, à Philippo Rege II. immortalis memoriæ Pontificiam Turiasonensis Ecclesiæ infulam obtinuit, dum annus verteret superioris sæculi septuagesimus septimus. Emisit in publicum -

De Majestate Principis Tractatum

tum Relectioni Proœmii Institutionum Imperialium accommodatum; ad Carolum Principem Hispaniarum. Pinciæ 1568. in folio.

De Interdictis, alium Tractatum in schedis reliquit.

Abiit ad plures anno MDLXXXIV. Quē *meritissimum regium Consiliarium*, indéque *integerrimum Præsulem* vocat Ignatius Lopez de Salzedo in *Addit. ad Bern. Diaz Praxim crimin.* c. LVIII.

F. IOANNES REDONDO, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, scripsit -

Tratado *de la limpissima Concepcion de la Virgen Santissima Madre de Dios, sobre el Psalmo XLVII.* Hispali 1616.

F. IOANNES DE RIBAS, Franciscanus frater provinciæ S. Gabrielis, è duodecim unus, qui sementem Evangelii apud infideles Indos reperti nuper orbis primi fecerunt, zelo ardens commissæ sibi provinciæ utiliùs gerendæ conscripsit Mexicano idiomate -

Christianam Doctrinam, seu Cathecismum:

Dominicales per totum annum Sermones.

Dialogum devotissimum de vita hominis Christiani. Nec non & ex Latino in eamdem linguam convertit -

Vitas Patrum Sanctorum: itèmque *Vitas Patrum*, & suorum sociorum, *qui primi lucem Evangelii his populis intulerunt.*

Tetzeucano in cœnobio curvatis prope lectulum genubus sanctissimè expiravit, die Iunii XXV. anno MDLXII.

F. IOANNES DE RIBAS CARRASQVILLA, Dominicanus cœnobii Cordubensis, edidisse fertur -

Defensa *de la dotrina del Angelico Doctor mejor exequutada &c.* Madriti 1663. fol.

IOANNES DE RIBERA, Barcinonensis author est -

Duarum Orationum, alterius *de Philosophiæ laudibus*, alterius *in laudem Sancti Dionysii Areopagitæ.* Barcinone anno 1578. in 4.

D. IOANNES DE RIBERA, Presbyter Hispalensis, edidit -

Declaracion *del Credo y otras Oraciones.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1591.

Catecismo *de los Moros nuevamente convertidos.* 1599. 4.

D. IOANNES DE RIBERA, Petri Afan de Ribera Tarifæ Marchionis & Alcalitani Ducis, qui Neapolitanum regnum pro Rege administravit, filius nothus, germanum Christianæ pietatis, virtutúmque sacro Imperio dignarum exemplar, post gubernatam Pacensem Ecclesiam, Valentinus Archiepiscopus, simúlque Patriarcha Antiochenus, creatus fuit anno exacti sæculi LXVIII, ætatis suæ XXXVI, cujus præcipuè impulsu memorabilis illa facta est è regno illo atque universâ Hispaniâ Maurisiorum, hoc est, Mauri sanguinis reliquiatum, expulsio, de quâ multi multa dicunt, atque inter alios Gaspar Escolanus lib. X. *Historiæ Valentinæ* cap. XXVIII. & sequentibus. Edidit Franciscus Scriva Iesuita quidquid ab Archiepiscopo in literas datum fuit super hoc argumento, scilicet -

Instancia hecha *para la espulsion de los Moriscos.*

Memorial *para lo mismo.*

Sermon *que predicó luego que se publicó la expulsion.* Valentiæ apud Petrum Mey. 1612. in 4. Item prodierunt ab eo -

Constituciones de la Capilla y Colegio de Corpus Christi; quod ipse erexit. Valentiæ 1605.

IOANNES DE RIBERA, Magister Theologus, laudatur, ut scriptor -

Declarationis Symboli Apostolorum, & Orationis Dominicæ, á F. Pedro de Alva in *Militia Conceptionis.*

IOANNES DE RIBERA, Americanus, in Nova Hispania natus, in Iesuitarum sodalitio Philippinis Insulis, Manilæ usque ad mortem permanens, illuxit splendore vitæ religiosæ ad amussim directæ: reliquítque -

Responsa moralia; quæ lucem hactenus non viderunt: præter -

Annuas literas Philippinarum à Iunio MDCII. ad Iunium MDCIII. Italico sermone Romæ editas anno 1605.

IOANNES DE RIBERA SAAVEDRA, Hispalensis Curiæ in criminalibus causis Notarius, atque item regiarum Castellæ & Portugalliæ classium, optimo & raro laicis exemplo edidit -

Lecciones *para saber morir.* Hispali 1642. 8.

F. IOANNES DE RIERA, Majoricensis, ordinis S. Francisci, vir pius ac doctus, doctrinæ Raimundi Lulli civis sui addictissimus; cujus causam Romæ multis annis defendit edito insuper docto -

Tractatu, in quo respondet omnibus, quæ hucusque objecta sunt Raimundi doctrinæ. Palmæ Majoricarum 1627. in folio.

Decessit in Hibernorum seu S. Isidori collegio Romano, uti Lucas Vvaddingus refert.

IOANNES RIPOL, Cæsaraugustanus civis, Notarius, scripsit -

Dialogo *de consuelo por la expulsion*

de los Moriscos de España. Pampélone 1613. in 4. Hunc elegantiæ nomine lectu dignissimum Vincentius Blascus Lanuza *Rerum Aragonicarum* scriptor affirmat, commendans quoque facultatem authoris poëticam subliméque dicendi genus.

IOANNES ROA DE AVILA. Prior Caberi ordinis Canonicorum regularium D. Augustini, (uti refert Leo Allatius in *Apibus Vrbanis*) S. Theologiæ Doctor, edidit-

De Providentia Dei & Prædestinatione, libros III. ad Philippum Hispaniarum Principem. Matriti apud Petrum Madrigal anno 1591. in folio.

De Iuribus Principalibus &c. Ibidem in folio 1591. Ita Allatius. In Indice Tridentino librorum prohibitorum mentio fit *Ioannis de Roa Davila Apologia de Iuribus Principalibus defendendis & moderandis justè*. Attamen reperio in schedis ejus M SS. Barberinæ Bibliothecæ hanc notam. *Liber meus de Iuribus principalibus tempore Clementis VIII. inclusus fuit in Indice expurgatorio: at ipse per sententiam S. Officii Congregationis absolutus fui ab omni suspicione hæresis in causa libri*.

Tabulas quinque de Annis Mundi & successionibus, & Genealogia Iesu Christi. Romæ 1610. 4.

Apologiam pro Immaculata B. Virginis Conceptione. Bracciani apud Andream Phœū 1614. in 4.

Alia ejusdem M SS. opera in Bibliothecis servati Allatius adjungit, nempe,

De Potestate Ecclesiæ & concursu potestatis Principum: tomos IV.

Apologias varias de materiis Theologicis.

De Immaculatæ Deiparæ Virginis Conceptione pleniorem Tractatum.

De explicatione divinorum mysteriorum Tractatum Logicum, Physicum & Methaphysicum.

De Misericordiæ actibus, eleëmosyna, & correctione fraterna & judiciali.

De Cambiis & contractibus nummulariis.

De Astrologicis Theoricis & Iudiciis utendis & repellendis sapienter. M. S. in Bibl. Barberina.

Resolutio moralium materiarum pro confessione & ministeriis ecclesiasticis, & pro participantibus ministeria; quæ scripta ibi adnotatur ab anno MDXCV. ad MDCVI. M.S. in eadem Bibliotheca est.

Resolutionis controversiæ Auxiliorum Compendium. in eadem Bibliotheca Barberina.

Resolutionem veram & Catholicam de causalitate divina omnino perfecta, actuum humanorum servatâ incolumi libertate, Ibidem vidimus.

F. IOANNES DE ROBLES, Benedictinus monachus, Abbas Monasterii Vincentio Martyri apud Salmanticenses sacri, vulgari linguâ convertit atque edidit-

La Regla del Glorioso Padre S. Benito. Salmant. ex officinâ Alexandri de Canová 1571. 8. & ex Lucæ Iuntæ 1583. in 8.

F. IOANNES DE ROBLES, ordinis Prædicatorum provinciæ Castellæ, primúsque cœnobii S Genesio sacri Talaverensis Carpentaniæ municipii alumnus, circa annum MDXXX. scripsit, Ioanne Marietâ in *Catalogo Scriptorum hujus ordinis* authore,

La Vida de F. Iuan Hurtado: item-

Las fundaciones de algunas casas de la provincia de Castilla.

IOANNES DE ROBLES, Francisci de Robles Minoritæ fratris aut cognati librum, *de Ratione accentuum omnium, seu dictionum linguæ Latinæ, Hebraicæque, & quarumdam Græcarum, præcipuè earum, quæ per Sacras Literas sparguntur*, accuratè castigavit & auxit; cui succedere voluit.

Copiam accentuum in Breviarium Romanum novissimum, & in Regulam D. Augustini, & in Officium additum Breviario Romano juxta ritum ejusdem Patris Augustini. Toleti 1552. in 8. Berlangæque 1564. in 8.

IOANNES DE ROBLES, Prior, ut se vocat, & Vicarius Sancti Iuliani Complutensis, interpretatus est, fortè ex Italico, siquidem editionem apud nos procuravit,

Vida y excelencia y milagros de Santa Ana, nescio cujus Canonici regularis Brixiensis; Salmanticæ 1522. in 4. secundóque Hispali 1604. in 4.

IOANNES DE ROBLES CORVALAN, Presbyter, ex oppido *Caravaca* oriundus, S. Theologiæ (ut appellare amat Schola) Licentiatus, scripsit-

Historia del misterioso aparecimiento de la Santissima Cruz de Caravaca, e inumerables milagros, que Nuestra Señora a obrado y obra por su devocion. Matriti 1615. 4. Hanc in compendium Latinum redegit Melchior Treviño Sacerdos Iesuita apud Germanos, ediditque Augustæ Vindelicorum 1619. 4. Nec non & Gallica, sive interpretatio, sive, summarium prodiit Lugduni apud Guilielmum Barbier 1653. in 8. ut lego in Gallicis librorum his annis editorum catalogis.

IOANNES DE ROCHA, Lusitanus, Bracharensis, Iesuita, strenuus Evangelii apud Sinas operarius, transtulit ejus gentis sermone-

Doctrinam Christianam, quam Marcus Georgius ejusdem Societatis Lusitanicè formaverat.

D.IO-

D. IOANNES ROCHO DE CAMPOFRIO, domo ex *Alcantara* Extremaduræ oppido, atque ordinis, qui ab eo nomen habet, unáque ex militaribus est Hispaniæ, Sacerdos regularis, Iurisconsultus, Doctórque Valentinus, Inquisitor Apostolicus, necnon & rationum regiarum Concilii Præfectus, Zamorensis, Pacensis, Cauriensisque ex ordine Episcopus, reliquit in schedis -

Tratado *sobre que no devia efetuarse el matrimonio de la Infanta D. Maria de Austria con el Principe de Galles*.

Discurso *de lo mucho que conviene limitar en España los estatutos de limpieça*. Obiit anno MDCXXXVII.

IOANNES RODRIGVEZ, Presbyter, scripsit -

Luz *de los mysterios soberanos del culto divino*. Matriti 1632. in 8.

IOANNES RODRIGVEZ, qui Bachaauri appellatione voluit dignosci, author est ejus Comœdiæ prosâ oratione conscriptæ, quam hoc titulo prænotatam legimus,

Comedia llamada Florinea, *que trata de los Amores del buen Duque Floriano con la linda, muy casta y muy generosa Belisea*. Medinæ 1554. in 4.

IOANNES RODRIGVEZ DE LEON, cognométo apud nos Indicus, in regno enim Peruano est ortus, quippe Antonii Leonis germanus frater, quem à relationibus causarum diu habuit regius Senatus Indico-Matritensis virum satis loco suo laudatum. Sacerdotiô is *Tlascalensis* Ecclesiæ Canonicum obtinuit, quod oppidum in Nova Hispania *Populi Angelorum* Christianâ donatum est appellatione; Doctor Theologus, & Ecclesiastes probatus, hæc opera edidit;

La Perla, *vida de S. Margarita virgen y martyr*. Matriti 1629. in 4.

El Predicador de las gentes *S. Pablo, ciencia, preceptos, avisos y obligaciones de los Predicadores Evangelicos con dotrina del Apostol*. Matriti 1638. in 4.

Panegyrico Augusto *Castellano-Latino al Rey D. Felipe IV*. Mexici 1639.

Parecer *sobre la ingenuidad del Arte de la Pintura*. Prodiit simul cum Vincentii Carducci Dialogis *de Pictura*. Matriti 1633.

Edidisse eum quoque *El Martyrologio de los que an padecido en las Indias por la Fee*, in *Theatro Ecclesiæ Angelorum Novæ Hispaniæ* refert Ægidius Gundisalvi Davila regius Chronographus; item, *Relacion del viaje de los galeones de la real armada de las Indias el año de MDCVII. con descripcion de los puertos, en que entraron*: Antonio Leonio fratre testimonium præbente in *Bibl. Indica Occid.* Tit. XVI. Adscriptam huic quoque video -

Quarcima *meditada en epigramas*; quæ fuit in D. Laurentii Ramirez de Prado Bibliotheca. Lego & sub Ioannis Rodriguez nuncupatione opus -

Prudente Confesor, appellatum, Valentiæque editum 1645. quod forté alterius est.

IOANNES RODRIGVEZ DE PISA, Granatæ ortus, ut existimo, in quâ urbe se Decurionatum pluribus annis gessisse author ipse est, ubi & in Prætorio seu Curia Senatorem egit; nomine suo inscriptum voluit opusculum, quo praxim Hispani Fori explicuit, sub hoc nempe titulo,

Curia Pisana, cùm alibi sæpe, tum Medinæ-campi anno 1548. apud Petrum de Castro, typis mandatam.

D. IOANNES RODRIGVEZ DE SALAMANCA, Eques D. Iacobi, Bononiæ ad S. Clementem sodalis, Iurisconsultus, in Mediolanẽsi Statu pluribus muneribus integrè gestis, nempe Fiscalis Advocati urbis Cremonæ, Auditoris generalis, Quæstoris atque inde Præsidis extraordinarii Magistratus, Senatoris, ac Vicecancellarii, inter Patres demum supremi rerum Italicarum Concilii annumerari dignus est habitus. Scripsit -

De Præcedentiis, Tractatum in 4. Ex relatione Clementini hujus collegii Bononiæ urbis.

IOANNES RODRIGVEZ DE SOBARZO, *Esquivienses* è regno Toletano, Tertium Sancti Francisci ordinem professus, edidit -

Instruccion *de los Terceros hijos de S. Francisco*. Matriti 1655. in 8.

Promisit quoque is *Ordinis* sui *Chronicon*.

IOANNES RODRIGVEZ DE VILLAFVERTE, Salmantinus, nobili loco natus, laudatur eo nomine quòd scripserit -

Adiciones *sobre el Arçobispo D. Alfonso de Cartagena*, quo titulo appellat opus Ambrosius Morales lib. XIII. cap. I. Alibi tamen sic inscriptum legi; *Translacion de la Genealogia* (forte *Anacephaleosim* intelligit) *de D. Alfonso de Cartagena, con notas*.

F. IOANNES DE LAS ROELAS, Hispali ex familia antiqua & nobili prognatus, Carmelitarum ordinem in patria professus, S. T. Magister, tam collegium S. Alberti, quàm cœnobium ejus urbis, & forté alias alibi domos rexit. Extat ab eo liber -

De la Hermosura exterior *de la Virgen Nuestra Señora*. Hispali 1621.

Obiisse creditur circa annũ MDCXXXII.

IOANNES ROIZ (alias RODRIGVEZ, quod idem est) GIRAÕ, Lusitanus, Iesuitarum sodalis, laudatur in *Bibliotheca* hujus religiosæ familiæ ut Scriptor -

Lite-

Literarum Iaponicarum plurium annorum scilicet MDCIV. V. VI. IX. X. XI. XII. & XXVI. Vidimus nos eas, quæ datæ sunt anno MDCVI. ad Præpositum gener. Cl. Aquavivam, Romæ editas Italicè anno 1610. apud Zannettum in 8.

D. IOANNES DE ROXAS, domo ex oppido *Rota Sancti Clementis*, Iuris utriusque, ut schola dicere amat, Licentiatus, Valentiæ priùs, deinde in Siciliæ regno Inquisitor Apostolicus ac religionis fuit vindex. Quem ob doctrinæ præstantiam, morúmque gravitatem, integréque gestum munus hoc pietatis, ornavit pòst Summus Pontifex Gregorius XIII. commendante Philippo Rege Catholico, Agrigentinæ ejusdem insulæ ac regni Ecclesiæ pastoralibus infulis. Hac tamen dignitate mactus intra annum obiit, anno scilicet MDLXXVII. aut sequenti, ut in Rochi Pyrrhi *Notitia Sicularum Ecclesiarum* legimus. Doctè scripsit -

Singularia Iuris in favorem Fidei, hæresísque detestationem. Venetiis per Franciscum Zilletum 1583. in folio.

Tractatum de Hæreticis, cum L. Analyticis assertionibus & privilegiis Inquisitorum . . . . Venetiisque simul cum superiore opere 1585. in 4.

Epitomen omnium successionum ex testamento & ab intestato, Iure communi, & regio. Valentiæ apud Petrum de Huete anno 1568.

Præter hos alium *de Differentiis inter causas civiles & criminales* à Ioanne Valero Segobricensi adjutus, qui tandem Carthusianus fuit monachus *Scalæ Dei*, librum à multis annis conscribebat: cujus editionem eadem ipsa, quæ authorem extinxit, mors inhibuit. Salmanticæ olim noster ad Divi Iacobi Conchense collegium fuit sodalis, posteáque Alvari Moscosi cùm in Zamorensi, tũ in Pampilonensi Episcopatibus Vicarius generalis, ut ipse de se scribit *singulari* CIIII. num. 8. & 50.

F. IOANNES DE ROXAS, Toletanus, ordinis Sancti Francisci provinciæ Castellæ, vernaculæ linguæ opus hoc, inscriptum quamvis Latinè, dedit,

Commentariorum in concordiam Evangelistarum juxta translationes literales, anagogicos, morales, & allegoricos sensus, tomos tres. Matriti apud Ioannem Cuestam anno 1627. in folio.

IOANNES DE ROXAS, Toletanus, Societatis Presbyter, edidit ex Horatii Tursellini Latino idiomate -

Historia Lauretana *de las translaciones, milagros, sucesos de la Santa Casa de Nuestra Señora de Loreto*. Matriti apud Petrum Madrigal 1609. in 4.

Parabat *de vita & morte Iesu Christi* opus ingens, cui mors filum abrupit.

F. IOANNES DE ROXAS, Toletanus ordinis Sanctissimæ Trinitatis, S. Inquisitionis Iudicibus à censura Theologica, scripsit -

Historia *y milagros de Nuestra Señora de las Virtudes, cuia imagen está en el convento de la Santissima Trinidad en Toledo*.

Refert Franciscus à Iesu Maria in *Catalogo ejus ordinis*.

D. IOANNES DE ROXAS SARMIENTO, Ioannis de Roxas primi Marchionis *de Poza* Marinæque Sarmiento Comitis *de Saltinas & Ribadeo* natæ, filius, studiis liberalibus ita incubuit, ut Episcopalibus infulis jam destinaretur, cùm Carolum Imperatorem aut Philippum Hispaniarum Principem in Belgium sequutus Lovanii in Mathematicis Gemmæ Frisio operam dedit, avocatúsque ab studiis aliis armatæ militiæ se se accinxit, Valentiæque in reditu uxorem duxit. Quidam in Thraciam profectum periisse commemorant. Instructissimam libris Bibliothecam reliquit, præsertim manuscriptis. Hæc ferè Andreas Schotus in *Bibliotheca*. In mathematica professione sic bene horas collocavit, ut & in publicum emiserit -

Commentarium in Astrolabium, quod Planisferium vocant. Lutetiæ Parisiorum anno 1551. in 4.

Vidimus quoque Hispanum docti viri opusculum, cujus hæc nota,

Oracion consolatoria, *que D. Iuan de Roxas Sarmiẽto escrivió a la muy Ilustre Señora D. Elvira de Roxas su hermana Marquesa de Alcañizes*, Lovanii editam in officina Rutgerii Retzii 1544. in 8. Commendatur hæc Latinis elegantibus epigrammatis Ioannis Verzosæ, Francisci Gratiani Toletani, atque Alphonsi à Mendoza Augustiniani scriptis suis sat noti.

IOANNES RVDOLPHVS A CORDVBA, Arevalensis, Societatis Iesu Theologus, scripsit -

Catenam Proonymam versionum, glossematum SS. Patrum, veterum, & neotericorum Interpretum Hebræorum, Græcorum, Latinorum in IV. libros Regum: sive hujus operis tomum primum *cum Institutionibus moralibus*. Lugduni sumptibus Philippi Borde & sociorum 1652. folio.

IOANNES RVFO GVTIERREZ, Cordubensis, hujúsque nobilissimæ urbis, ut vocant, Iuratus, ingenio alacer ac disertus vir, cujus epigrammata breviori carmine octosyllabo sententiarum aculeis innocenter armata ferè omnium illorum ore non cadunt, qui his non inutilibus nugis delectantur, quoties de similibus jocis & facetiis recurrit sermo.

sermo. Scripsit purè ac perspicuè de victoria navali ad Naupactum à Turcis reportata XXIV. librorum seu canticorum historiam, cui à Ioanne Anstriaco Christianæ classis summo Præfecto inscripsit -

La Austriada. Compluti apud Ioannem Gratianum 1586. in 8. Necnon & scripsit -

Las sesenta Apotecmas *y otras cosas en verso*. Toleti 1596. in 8.

D. IOANNES RVIZ DE ALARCON, Mexici, ut credo, apud Occidentales Indos natus, ex Hispania oriundus, comœdiarum author parentum memoriâ, inter eos, qui classem hujus artis ducunt, meo judicio annumerandus, & vix uni aut alteri puritate dictionis, urbanitatéque & copiâ atque inventione comparandus. Quæ ad hoc tempus editæ sunt, duabus partibus prodierunt: è quarum numero sunt. *Los favores del Mundo; La Industria y la suerte: Las paredes oien: El semejante à si mismo: La cueva de Salamanca: Mudarse por mejorarse: Todo es ventura; El desdichado en fingir*.

IOANNES RVIZ DE ALARCON, qui se in albo militari Colonellum, hoc est, legionis Tribunum appellat, manu exaratum reliquit opus, uti docet in *Bibliotheca Indica* Antonius Leonius Tit. IX. scilicet -

Historia *de la Guerra del Chile*.

IOANNES RVIZ DE ANGVLO, ex oppido *Martin Muñoz*, edidit -

Espectacnlo de virtudes *y alabanza del hombre virtuoso*. Matriti apud Antonium Gomez 1568. in 4.

IOANNES RVIZ DE AZAGRA, Aragonensis, ut existimo, Serenissimorum Rodulphi & Arnesti Bohemiæ Principum à secretis, qui ab æqualibus audit doctissimus & eruditissimus, minuta quædam elucubravit; nempe -

In Corippum Africanum Poëtam De Laudibus Iustini Iunioris notas breves; quibuscum editus fuit in 4.

Verecundi Vticensis Episcopi, alterum ex duobus libris metricis, quos Fęlix, sive Anonymus author *de XII. Scriptoribus Ecclesiasticis*, qui *Isidoro*, & *Ildefonso* subjici solet, ei adtribuit, *de Pœnitentia* scilicet, hoc initio, *Quis mihi mæsta dabit lachrymosis imbribus ora*, cum scholiis *Azagræ* nostri penes se esse scriptum reliquit in notis ad *Luitprandi Chonicon* Era DCLXXXV. Hieronymus Romanus de la Higuera.

IOANNES RVIZ DE BVSTAMANTE, scripsit -

Formulas Adagiales *Latinas y Españolas*, Cæsaraug. apud Stephanum de Naxera anno 1551. in 8.

Grammatica *en Castellano*: cujus meminit Palmirenus.

IOANNES RVIZ DE HERRERA, Toletanus, Religionis Sancti Mauritii & Lazari Miles, scripsit nescio quid *in totam Bibliam*. *Expositionem* appellat Petrus Alva in *Militia Conceptionis*, manúque exaratam adservari ait quinque voluminibus in Bibliotheca Sancti Didaci Complutensis. Sed exemplum hoc est aliunde descriptum. Audi sis Petrum Gonzalez de Mendoza, Franciscanum, plurium Ecclesiarum olim ex ordine Episcopū, in *Historia Monasterii Montis Celiæ*, sive *de la Salceda* pag. 683. Qui refert inter M.SS. codices hujus monasterii Bibliothecę sacrorum Bibliorū opus extare duodecim non minùs sátque corpulentis voluminibus digestum, operâ *Ioannis Ruiz de Herrera*; quod ipse opus à Complutensi Academia adprobatum author obtulit Philippo Regi II. At cùm Garsias Loaisa vir clarissimus Philippi tunc Principis, deinde Regis III. Magister contenderet, id ut in Bibliotheca Scurialis oppidi & monasterii manuscriptum remaneret, author verò è contra ut typis ederetur, nihil tunc actum est, donec Philippo Rege defuncto, cùm spe suâ decidisset omnino Herrera, autographum obtulit monasterio huic Salzedano; ejusque exemplum quoddam esse in monasterio S. Antonii de *la Cabrera*. Hucusq; Petrus Gonzalez de Mendoza, non satis declarans, quidnam rei hoc ita mole vastum opus siet.

D. IOANNES RVIZ DE LAGVNA, Chinchoënsis, regius Mediolanensis Senator, collegiique amplissimi Decanus, Ticini Prætor cùm esset, edidit -

Amplissimæ quæstionis salaria Finariensis inter regium Fiscum & Serenissimam Rempubl. Genuensem in supremo rerum Italicarum Concilio exagitatæ discussionem. Ticini 1633. in folio.

Deinde creatus jam in supremo Matritensi rerum Italicarum laudato Senatu Fiscalis Advocatus scripsit -

De origine, authoritate, dignitate, honoribus & privilegiis regii Fisci Patroni; tum de Præcedentia illius adversus Secretarios declarata. Mediolani apud Ph. Guisulphum 1636. in 4.

Hispanicè quoque ab eo extant -

Compendio Historial *de la ciudad de Placencia en Lombardia*. Matriti anno 1635. in 4.

Discurso *del derecho, que tiene su Magestad para fabricar puerto en el Final, y de la necessidad de su fabrica, y conveniencias, que se seguirán*. Mediolani 1633. in 4.

Discursos *sobre el origen del Economado del Estado de Milan*.

IOAN-

IOANNES RUIZ DE SANCTA MARIA, Toletanus, reliquit M.SS. in 4.
Rimas varias. Vidit D. Thomas Tamajus.

IOANNES RUIZ DE SAA, Lusitanus, scripsit -
Anotaciones *al Conde D. Pedro de Portugal*. Hic liber est Genealogicus omnium aliorum princeps. M.S. fuerunt apud Gundisalvum de Argote & Molina.

F. IOANNES DE SAGASTIZAVAL, in Bilbilitana domo Prædicatorum sodalis, circa annum MDC. publicavit librum vulgari linguâ, ut scribit Alphonsus Fernandez,
Del santo Rosario *de Nuestra Señora, sus milagros, Breves y Indulgencias concedidas por los Pontifices*. Italicum hoc idem opus inscriptum, *Essortatione alla santa divotione del Rosario della Madre di Dio &c.* editum est Florentiæ 1637. in 4.

IOANNES DE SAHAGUN, Doctor Iuris & Professor Salmantinæ Academiæ, florentissimo ingeniorum tempore in paucis laudabatur, vespertinis horis Pontificium Jus docens, in quo scripsit editurus, præter *Academicas solennes prælectiones*, singularem
Relectionem ad Caput ultimum de Sequestratione possessionis.

IOANNES DE SALAIA, Valentinus patriâ, Gallorum princeps gymnasium Parisios urbem petiit imbuendus Philosophicis literis atque Theologicis. Quo loco usum fuisse eum Ioannis Martini Siliceȩi egeni tunc atque alieno ære victitantis, postea apud nos summa honorum Ecclesiasticorum fastigia ob eximiam vitæ integritatem atque eruditionem promeriti famulatu, Siliceus ipse superbiæ securus ex schedis propriâ manu exaratis non ignorare posteros voluit. Suscepto jam Doctoris pileo in patriam reversus, demandatas sibi partes ejus Theologiæ, cui schola ipsa nomen à se indidit, cives docendæ, summâ quidem doctrinæ atque ingenii existimatione, lyceum ipse administrans, diu tenuit: quem Petrus Antonius Beuterus ejusdem urbis non inceleber Theologus inter hujus Academiæ principes viros alicubi commendat. Pietate verò spectatus non minùs quàm studio sacrarum literarum Salaja perpetravit tamen, quare subrustici animi atque illiberalis, bonáque studia aversantis nomine malè à posteris audiret. Siquidem renascentis apud nos antiqui ævi contemplationis ætatem nactus, indignè ferens à Christianis hominibus horridæ vetustatis rubigine obsitos lapides venerabundè tractari, antiquásque inscriptiones consuli, velut piaculo exoneraturus urbem, suasit ac persuasit credulis magistratibus, ut quidquid hujusmodi monumentorum prisci sæculi totâ urbe reperiretur, pontis cujusdam, qui de novo extruebatur, fundamentis substernerent. Quod præposteræ pietatis consilium viri illius gentis docti atque eruditione præstátes, in primísque Petrus Ioannes Nunnesius Musarum corculum referentes (ut Escolanus in *Historia Valentina* lib. IV. cap. XII. testis est) dolentiùs cõquerebãtur. Extat Salajæ nostri
Expositio in VIII. libros Physicorum Aristotelis cum Quæstionibus ejusdem secundum triplicem viam B. Thomæ, Realium & Nominalium. Parisiis apud Emundum de Febura 1502. fol. Item Commentarius -
In Secundum librum Sententiarum secundum eorumdem triplicem viam; ad Carolum Imperatorem. Valentiæ 1531. in 4.
In Quartum volumen Sentẽtiarum quæstiones, quas in Valentino gymnasio anno MDXXV & MDXXVI. dictavit. Valentiæ apud Ioannem Iofreu 1528. in 4.
In quo posteriore commentario affirmat confectas habere se in *Summulas Petri Hispani*, atque *Dialecticam*, nec non & utramque *Aristotelis Philosophiam, naturæ & morum* lucubrationes; quorum forsitan prelo mandata quædam hodie sunt. Lucas Vvaddingus de *Scriptoribus ord. Minor.* agens Ioan. Zelaiam, qui *Quæstiones* edidit *in Tertium Sententiarum*, laudat minùs rectè, ut videtur, Franciscanis annumerans: quê à nostro diversũ cur existimabimus, quanquam hujus *in Tertium Sententiarum commentarii* mentionem nusquam inveniamus factam. Alius antiquiórque nostro est Ioannes Celaia, aut Salaia Castellanus, Divi Bartholomæi sodalis apud Salmanticenses, sacræque Theologiæ Magister, atque Astrologiæ ibidem Professor, qui floruit ante annum MD.

IOANNES DE SALAS, natus in oppido *Gumiel de Yzan* Oxomensis diœcesis, Societatis Iesu sacerdos, Theologiæ sacræ inter domesticos plurium annorum professionem exercuit, pluribus locis docens, Compostellæ, Barcinone, Salmanticę, Pinciæ ac Romæ tandem; unde revocatus animum ad scribendum appulit, deditque foras -
Disputationes in Primam Secundæ D. Thomæ; tribus tomis. Primus complectitur *Quæstiones* XLVIII. priores, Barcinone editus apud Gabrièlem Graells & Gerardum Dotil 1607. fol. secundus XLI. *quæstiones* sequentes *usque ad LXXXIX.* inclusivè; ibidem apud Sebastianum Mathevad & Laurentium Deu 1609. fol. tertius (quo sibi præcipuè nómen peperit) *à quæst. XC. usque ad CVIII.* complectitur *Tractatum de Legibus*: Lugduni apud Ioannem de Gabiano 1611. in folio.
Posthumi verò typis editi sunt -
Tractatus quinque in Secundam Secundæ Sancti Thomæ: nempe *de Emptione & venditione; de Usuris; de Censibus; de Cambiis;*

buit; de Ludo. Lugduni apud Horat. Cardon anno 1617. in folio.

Salmanticæ denatus fuit Septembri mense anno MDCXII.

F. IOANNES DE SALAZAR, Naxarensis, Benedictinus, Procuratorem Hispanæ Congregationis in Curia apud Pontificem egerat olim, scribens -

Arte de aiudar *à disponer à bien morir à todo genero de personas*. Romæ 1608. in 4. Deinde, cum regeret Oberenensem in Rioxę finibus regiam domum, edidit -

Politica Española, *que contiene un discurso cerca de su Monarquia, materias de estado, aumento y perpetuidad*. Lucronii anno 1619. in 4. apud Didacum Mares.

D. IOANNES DE SALAZAR, Vbetensis Ecclesiæ, quæ Dignitas est in Giennensi sacro collegio, Archidiaconus; indéque, ut fertur, Compostellanæ Canonicus, &, quod privilegium speciale est hujus Apostolicæ Ecclesiæ, Cardinalis, edidit -

Tratado Apologetico *de la Venida y predicacion de SantIago Zebedeo Apostol en España*. 1610. in 4.

IOANNES DE SALAZAR MUÑATONES, Eques ordinis S. Iacobi, Toparcha loci *de Alcolea de Torote*, Duci Veedæ, cùm in Philippi III. Regis gratia floreret, à secretis, vir magnæ pietatis, judicii, atque rerum politicarum & militarium experientiæ, reliquit M.S.S.

Discursos Politicos *o Fundamento de las Monarquias*; diversis Tractatibus; qui sunt *De la Verdad; De la Iusticia; Del credito y opinion del Principe; Del zelo de la Religion*. Hósque penes se habere scripsit ad me Illustrissimus Archiepiscopus Hydruntinus D. Gabriel Adarzo de Santander cum hac auctoris commendatione.

IOANNES SALGADO DE ARAUXO, Lusitanus, ex oppido *Mouçon* diœcesis Bracharensis, olim *Divi Laurentii de Souropirez*, dein *Peræ* Abbas, Protonotarius Apostolicus, præter alia, quæ nondum, credo, emisit in lucem, communis usus fecit -

Ley Regia de Portugal. *Primera parte*. 1627. in 4. Matriti; sive Ideam justi Principis exemplis Regũ Lusitaniæ formatã.

Sumario *de la familia de Vasconzelos*.

Marte Lusitano.

F. IOANNES SALON, Valentinus, ordinis Minorum provinciæ hujusmet regni, Hebreæ linguæ, atque item Astrologicæ rei in paucis peritus, Gregorii XIII. Papæ jussu, cujus aspiciis jam diu Romæ commorabatur, scripsit -

De emendatione *Romani Kalendarii, & Paschalis solemnitatis reductione*, Tractatum. Florentiæ anno 1572.

Espejo Astrologico *para sangrias, medicinas &c.* ad Medicinæ usum. Barcinone 1578. in 8.

F. IOANNES SALVATOR, fortè Franciscanus, laudatur apud Georgium Cardosum in *Agiologii Lusitani* III. volumine die XXVI. Maji lit. C. ob ita inscriptum opus,

Dichos y hechos *de los Varones ilustres de la orden*; S. Francisci, ut credimus.

F. IOANNES SALVATOR BAPTISTA DE ARELLANO, Franciscanorum Tertii ordinis provinciæ Bæticæ sodalis, scripsit, fortè urbem patriam adornans,

Antiguedades y excelencias *de la Villa de Carmona, y Compendio de Historias*. Hispali 1628.

Idémne an alius? certè si idem, ad Redemptores captivorum Sanctissimæ Trinitatis pertinebat, cùm scripsit in domo Hispalensi -

Antiguedad *del convento de la Santissima Trinidad de Sevilla, origen y principio de la Santa Imagen de Nuestra Señora de los Desconsolados*: simúlque -

El Libro, *en que se declara, como fueron halladas y traidas à Sevilla las reliquias de S. Iusta y Rufina, y de las maravillas que N.S. a obrado por ellas*. Hispali 1633. in 8.

F. IOANNES DE SALZEDO, Seraphici ordinis, scripsisse dicitur, Petro Alvâ teste, in *Militia Conceptionis*, Tractatum ita inscriptum;

An Seraphica Militia labor in propugnanda Immaculata Conceptione Mariæ nova Christianæ militiæ erectione certâ victoria spe coronetur, Mariaque originalis gratia utriusque militia conatibus proximè diffinibilis constituatur. Pinciæ 1625. in folio.

IOANNES SANCHEZ, Abulæ natus, Doctor Theologus, apud Matritensem regiam ædem Incarnationis Iesu Christi sacris Deo Virginibus à capellæ & Sacramentorũ ministerio, eorúmq; in Curia ista examinator, qui confessiones ritu Christiano excepturi essent pœnitentium; in earum rerum, quæ ad mores pertinent, doctrinâ versatissimus, opus Theologicum morale edidit hoc tempore valde commendatum, scilicet -

Selectas & practicas *Disputationes de rebus in administratione Sacramentorum præsertim Eucharistiæ, & Pœnitentiæ passim occurrentibus*.

Accessit -

Tractatus *de Ieiunio*; & -

Disputatio *de dubia impotentia circa matrimonium*. Lugduni 1636. in fol. ex principe nimirum Matritensi editione an. 1624. in

in folio, in qua tamen deest ultima hæc disputatio.

Antonini Dianæ Scriptoris hoc sæculo clarissimi, & inter primos hujus moralis doctrinę præceptores, qui ante paucos annos Romæ obiit, verba subjiciam pro integro Ioannis nostri & hujus libri elogio. *Opus immortalitate* (ait) *dignissimum, in quo author acumen & doctrinam luculenter demonstrat. Vtinam alios ingenii sui fœtus in lucem emittat.* Hęc ille in selectorum authorum componendæ Bibliothecæ moralis Theologiæ Indice, primo volumini operum præfixo. At sacra Indicis Congregatio Romana decreto suo XVIII. Decembris, anno MDCXLVI. *Selectarum* hoc opus prohibuit, donec à quibusdam non secundum veræ Theologiæ regulam dictis expurgetur: quod quidem publicatum in Hispania fuisse anno sequenti, Ioannes Martinez Dominicanus in *Quæst. Moralium* cap. XV. §. IV. num. 24. testatur.

IOANNES SANCHEZ, Cordubensis, vulgavit-

Principios *de la Grammatica Latina y Española*. Hispali apud Franciscum Perez 1584. in 8.

IOANNES SANCHEZ PANTERO, scripsit-

Relacion breve *de los secretos que ay en el Bolcan de Masaica, que los Indios llaman Infierno en la provincia de Nicaragua del Mar del Sur.* M.S. in 4. vidit D. Thomas Tamajus.

F. IOANNES SANCHEZ SEDEÑO, Dominicanus monasterii Salmanticensis, ibidémque Theologicis ac Methaphysicis apprime instructus literis, primariam Compostellę cathedram Theologię nactus edidit-

Quæstiones in universam Aristotelis Logicam. Salmanticæ typis Ioannis Fernandez anno 1600. folio. deinde Venetiis apud societatem Venetam 1610. in 4.

Scripsit & *super Metaphysicam*, sed non edidit. Anno MDCXV. ad plures abiit.

IOANNES SANCHEZ VALDES DE LA PLATA, scripsit in Civitate-regia, vnde erat fortè oriundus,

Coronica *y Historia general del Hombre*. Matriti 1598. in folio.

D. IOANNES DE SANTANS & TAPIA, S. Georgii ordinis Eques, militum Centurio, & militaris Architectus (quod in bello munus, *Ingeniero militar*, nos dicimus) Belgici exercitus, scripsit-

Tratado *de Fortificacion militar destos tiempos breve e intelligibile puesto en uso en los estados de Flandes*: ad D. Franciscum de Melo Belgii & Burgundiæ Gubernatorem. Bruxellis apud Guilielmum Scheibels 1644. 4.

IOANNES DE SANTIAGO, domo Toletanus, sodalis Iesuitarum, Græcis, Latinísque literis benè instructus, docuit Hispali artem oratoriam, cùm laicus, tum in Societatem jam receptus, pluribus annis; argumentáque hujus doctrinę edidit hæc scilicet-

De Arte Rhetorica libros IV. Hispali apud Ioannem Leonium 1595.

De Methodo concionandi. Ibidem.

De conscribendis Epistolis.

Obiit Marcienæ in Bætica septuagenarius die XIII. Ianuarii anno MDCIV.

F. IOANNES DE SANCTISSIMO SACRAMENTO, Carmelita excalceatus, ordinis sui Diffinitor generalis, olim in sæculo Sacerdos ordinis Calatravensis, edidit-

Disquisitiones regulares de officio & potestate Prioris claustralis, & de Vicario religioso. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1655. 4. iterúmque Coloniæ apud Ioannem Busæum 1665. in 4. vnà cum Fr. Petri ab Angelis *Indice Regulari*.

F. IOANNES DE SANTISTEVAN & FALCES, Aragonensis, Hieronymianorum sodalis, monasterii Sancti Michaelis Regum Valentini quondam prior, ac Brundusinus deinde creatus Episcopus circa annum MDCXXXII. notus erat in Italia Leoni Allatio; qui hominem laudat in *Apibus Vrbanis*, uti horum scriptorem;

Methodus ad cognoscendas hæreses; ad Vrbanum VIII. Romę apud Alfonsum Ciaconum 1630. fol.

Fragmenta Consolationum pro omni tribulatione; ad Alexandrum Cæsarinum S.R.E. Cardinalem. Romæ apud Iacobum Mascardum eodem anno in 8.

Pharmacum tribulationum, seu considerationes ad perferendos dolores; ad Excellentissimum Comitem *de Monterey*. Romæ eodem anno 1630. in 8.

Assumptum ad Episcopale munus anno MDCV. die IV. Iulii, totos XXXI. annos sedisse Antistitem scribit Ferdin. Vghellus Volum IX. *Italiæ Sacræ*.

F. IOANNES DE SANCTIS, vulgò DOS SANTOS, Lusitanus, Eborensis, Dominicanis fratribus se in religiosam vitam dedit, non ut sibi tantùm consuleret, sed ut remotas orbe alio & sensu pietatis gentes Evangelii verbo ad rectum quærendæ salutis tramitem revocaret. In Africam quippe Orientalem, quæ à præternavigantibus in Indiam Lusitanis tota ferè lustratur, veniens, undecim annis in ea ora hæsit, scripturus in reditu patriâ linguâ-

Ethiopia oriental e *varia historia de cousas notaveis de Oriente*. In domo Eborensi Dominicanorum 1609. in folio.

Hærebat adhuc huic operæ in India, cùm Al-

Alphonsus Fernandez de *Scriptoribus ordinis* sui commentabatur.

IOANNES SARDINHA MIMOSO, Lusitanus Sacerdos, Sctobricæ natus, publici uris fecit -

La Relacion *de la Real Tragicomedia, con que los PP. de la Compañia de IHS. en su Colegio de S. Anton de Lisboa recibieron a la Magestad de Felipe segundo Rei de Portugal y de su entrada en este reyno*. Olissipone 1620. 4. apud Georgium Rodriguez.

F. IOANNES SANZ, gente Valentinus, patriâ ex oppido *Ontiñente*, anno MDLVII. ortus, Carmelita, sacræ Theologiæ Valentinus Doctor, quam, & Philosophiam Bibili in Aragonia, Valentiæque docuit, ejusque provinciæ semel Præfectus, vir sanctitate morum, zelóque Dei eximius, miraculis etiam, ut dicitur, à morte clarus, pia scripsit hæc opuscula, quæ typis sunt mandata;

Abecedario *del Santissimo Sacramento para ganar las Indulgencias concedidas por el Papa Paulo V*.

Seis Abecedarios *a las cinco llagas de Nuestro Señor Iesu Christo*.

Ocho Abecedarios *espirituales para diversas cosas*: cum contrapositionibus in Christo Iesu patiente,

Regla espiritual *y modo de vivir, a la Virgen Theodora*, &c.

Siete avisos *para la oracion afectiva y intellectiva*.

Carta *ala Abadesa del convento de la Santissima Trinidad, sobre la oracion afectiva*.

Obra *de la mortificacion, alas Religiosas del convento de Zaida*. Omnia hæc credimus edidisse uno volumine Ioannem Chrysostomum Garriz (non semel Valentiæ priùs usque ad annum *1610*. edita) anno 1612. in 8.

M. S. vidit *Carmelitici Paradisi* Author Ioannis librum alium hoc titulo; *Fasciculus Sponsæ, & Epistolas plures spirituales*. Denatus est vir sanctus Valentiæ XXV. Iulii anno MDCVIII. ætatis LVII. jacétque sub honorifica inscriptione virtutes ac vitæ illius sanctitatem eleganter significante, quam posuit ei Michael Ioannes Vimbodinus loco suo a nobis laudatus.

IOANNES SEBASTIANVS DE LA PARRA, Darocensis ex Aragoniæ regno, presbyter Societatis, morum sanctitate præclarus, ad Indos occidentales delatus Limæ provinciam bis rexit, tandémque in collegio ejusdem urbis, cui præerat, magno sui relicto desiderio, insigniúmque virtutum admiratione ad plures abiit XXI. alias XXX. die Maii MDCXXII. natus ipse LXXVI. annis. Scripsit -

Del Bien, *excelencias y obligaciones del estado clerical y sacerdotal*; duabus partibus; primâ Hispali apud Mathiam Clavio 1615. in 4. altera 1620. in 4. Latè de eo agunt Alegambius in *Bibliotheca Societatis*, & Ioannes Eusebius in operis Hispani *De Viris* ejusdem *Illustribus* volumine primo: nec non Ioannes Nadassi in *Anno Dier. memorab. Soc. Iesu*, XXI. Maji.

IOANNES SEDEÑO, Arevalensis, miles manu promptus, merito suo Alexandrinæ vrbis Ducatus Mediolanensis arci tuendæ impositus, horas bellicæ suæ professionis cum Apolline & Musis Historiarúmque Scriptoribus dividens, adhuc magis notum se dedit posteris calamo, quàm gladio, scribens -

Summa *de Varones Ilustres, en que se contienen muchas sententias y grandes hazañas y cosas memorables de CCXXIV. famosos Emperadores, Reies y Capitanes de todas naciones por el orden del A. B. C.* Arevali 1551. Toletique 1590. folio.

Tragicomedia *de Calixto y Melibea*; versibus. Salmanticæ apud Petrum á Castro 1540. 4.

Vertit ex Italicis in Castellanas octoades-

La Gerusalem *de Torquato Tasso*. Matriti 1587. 8. apud Petrum Madrigal.

Las Lagrimas *de San Pedro de Luis Tansilo*. Quæ duo opera sic probavit Hierónymus Ghilinus speciali elogio Sedeñum consecrans in *Theatro* suo *literatorum hominū* vulgari Italicâ conscripto, ut judicio literatorū penè equasse illum affirmet vtriusq; viri magni laudem. Alexandriæ denatum idem scribit Ghilinus; imo non Arevali, sed in *Xadraque* regni Toletani oppido natum: quod unde scit, ignoramus, editionem *Summæ Virorum Illustrium* in designanda huic *Arevalo* patria sequuti.

F. IOANNES DE SEGOVIA, cognomento à natali urbe adsumpto, Prædicatorum familiæ sese in sanctæ Crucis monasterio ejusdem urbis adgregans, Pinciæ ad D. Gregorii fuit sodalis; proptérque eximiam divinarum Scripturarum totiúsque Theologiæ, quam expositivam vocant, cognitionem, eloquentiæque dotem, Ecclesiastes ordinis sui generalis renuntiari promeruit. Hoc equidem munus ipse non egregiè tantúm administravit, sed & cæteros Dei præcones secundum normam perfectissimæ artis Christianæ atque Ecclesiasticæ obire docuit, gereréque, conscripto opere multùm laudato -

De Prædicatione Evangelii; libris IIII., sive *De forma studendi ac docendi Scripturam sacram, & de Concionatoris officio*. Quod quidem ex breviore Hispano ingens posteá edidit Latinum, Compluti 1573. in folio typis Ioannis Graciani. Prodiit deinde extra Hispaniam, Brixiæ anno 1586. in 4.

ex Officina Petri Mariæ Marchetti.

Scripsisse hunc etiã docent ejus domestici- *Concionum Sacrarum* volumina tria; quæ non vidimus.

Gestâ quidem is Lucronii, Carrionéque apud sodales Præfecturâ, demum in patria mortem obiit climactericum agens, anno MDXCIV. pridie Idus Novembris, aliàs MDXCII.

D. IOANNES SEGVI, Balearis, Majoricensis, hujus nempe Ecclesiæ Canonicus, ut vocant, Pœnitentiarius, scripsit -

De la Vida y hechos del admirable Doctor y Martyr Ramon Lull. anno 1606. editũ, sæculo tamen superiore conscriptum opus, Philippóque Regi II. inscriptum.

IOANNES DE SEGVRA, Doctor Complutensis liberalium artium, ad Sancti Ildephonsi majus collegium sodalis, mathematicas disciplinas ea in schola publico stipendio & cathedrâ ornatus docuit, interimq; Sacerdotium obtinuit in Collegiata SS.MM. Iusti & Pastoris ejusdem nobilissimi municipii Complutensis Ecclesia. Extant ab eo -

Mathematica quædam selectæ propositiones ex Euclidis, Boëtii, & antiquorum libris decerptæ, quibus liberales disciplinæ in quoddam compendium reductæ non magno negotio perviæ addiscentibus erunt. Accessit -

Arithmeticæ, Geographicæque partis Compendium utilissimum. Compluti 1566. 4.

IOANNES SEGVRA DE AVALOS, Vbetensis, Iurisconsultus & Doctor, in sacello D. Iacobi ejusdem urbis Archimystes, dum pro D. Gaspare S. R. E. Cardinali Quiroga Toletano Pontifice Visitatoris partibus Matriti fungeretur, edidit ad eumdem Præsulē-

Directorium Iudicum Ecclesiasticorum. Matriti 1585. in 4. apud heredes Alphonsi Regii: quod recoctum fuit postea Venetiis 1596. in 4.

F. IOANNES SENDIN CALDERON, Seraphici S. Francisci ordinis de observantia sodalis in Complutensi cœnobio, ibidémque Professor Theologus, edidit -

Epitome sacro &c. in explicationē Brevis Alexandri P. VII. pro declaratione cultus dati ab Ecclesia universali Deiparæ Mariæ Immaculatæ Conceptioni. Matriti 1663. in folio.

F. IOANNES SERRANO, Franciscanus, domus apud *Paredes* oppidum Præfectus, ad Agnetem Manrique Comitissam *de Paredes* scripsit -

Informacion para las Viudas Christianas. Medinæ anno 1554. 8. apud Franciscum del Canto. Hujus Vvaddingus non meminit, sed sequentis tantùm.

F. IOANNES SERRANO, ejusdem cum superiore nominis & instituti, ordinis quippe Minorum, ætate autem ferè sæculo inferior, Alcazarensis natu, ut ipse indigitat se in Tractatu *de Conceptione*; quod nescio an de *Alcazarèn* non longè a Pincia urbe, aut aliquo alio *Alcazar* dicto, quod non uni est, oppido, accipiam; magis autem verosimile est ex *Alcazar de Consuegra* oriundum fuisse, cùm Franciscanorum provinciam Carthaginensem huic propinquam Novæ Castellæ municipio sibi matrem habuerit; quam & literis nobilitavit; quemadmodum & seipsum atque ordinem suum insulis Acernensis Ecclesiæ. Scripsit -

De Sacrosancto Missæ Sacrificio, ejúsque mysteriis.

De Immaculata prorsúsque pura Sanctissimæ sempérque Virginis Genitricis Dei Mariæ Conceptione, libros quinque. Neapoli apud Aegidium Longum 1635. in folio. Creatus Episcopus XX. Novembris MDCXIII. reliquit locum successori vacuum anno MDCXXXVII.

IOANNES SERRANO, Aragonius, ex oppido *El villar de los Navarros* nuncupato, in Cæsaraugustana Academia Philosophiæ Lector, edidit -

Dialecticas Institutiones, anno 1562.

F. IOANNES DE SILVA, Franciscanus, scripsit, ediditque -

Advertencias para el govierno de los Indios. 1621. in folio. Antonio de Leone auctore in *Bibliotheca Indica*; supplendus in Vvaddingi *Scriptoribus*.

D. IOANNES DE SILVA, Manrici filius, Ioannis Marchionis de *Montemaior* nepos, ductâ in Portugalliæ regno uxore Portalegrensi Comitissâ ejusdem Silviæ domus, Sebastianum Regem inauspicatæ expeditionis ducem in Africam sequutus fuit, legationem apud eum Philippi II. Regis Catholici avunculi exercens. Liber inde rediens Matriti sedit, Lusitani regni paulo pòst in Philippi gremium iure successionis casuri, itémque ejusdem bello jam quæsiti rebus administrandis intentus; magni ingenii, perfectissimæ eloquentiæ, solertis judicii, miræque in exponendis coràm aut per literas animi sensibus prudentiæ, & urbanitatis famâ clarus: cujus rei testimonium exhibent -

Epistolæ vulgari linguâ ad diversos temporis sui Proceres, regiósque ministros datæ, quarum ingens volumen M.S. servat D. Hieronymus Mascareñas Calatravensis Eques in Portugalliæ regio Concilio olim Senator, nunc Segoviensis Episcopus. Supplevit etiam *Historiam Rebellionis Granatensis* ab clarissimo viro D. Didaco de Mendoza conscriptam aliquot successuum relatione, quæ in

in illius aurei libelli M. SS. exemplaribus decrant, purpuram herclè purpuræ attexensi quo cum supplemento editus fuit Ludovici Tribaldi regii Indiarum Chronographi curâ Matriti 1610. deindéque Vlissipone 1627. in 4.

D. IOANNES DE SILVA & TOLEDO, Toletanus, Toparcha *de Cañada hermosa*, numerum augere volens Heroum fabulosorum, ut nihil ageret, scripsit -

Historia del Principe D. Policisne de Boecia hijo de Minandro y Guemedela Reies de Boecia. Pinciæ apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1602. in folio.

F. IOANNES DE SILVEIRA, Lusitanus Olissiponensis, Carmelitarum sodalis, Sacræ Theologiæ Magister & Professor emeritus ac studiorum moderator, scripsit sacri verbi promulgatoribus utile opus, quod multùm commendari solet,

Commentariorum in Textû Evangelicum, tomos V.

I. Complectitur Christi Domini ingressum in mundum ab exordio Evangelii ad Ioannis testimonium. Olissipone anno 1640. Lugduni anno 1645. Matriti anno 1648. in folio.

II. Explanat primum prædicationis ejusdem Domini Iesu Christi annû. Lugduni 1645. in folio. Matriti 1648. folio.

III. Continet secundum annum prædicationis. Lugduni 1649. apud Anisson. Matriti 1651. in folio.

IV. Explanat tertium prædicationis annum usque ad gesta in cænaculo exclusivè. Lugduni 1655. folio, & 1657. apud Laurentium Anisson.

V. Continet reliquum vitæ Iesu Christi. Lugduni anno 1659. & simul omnes V. apud eumdem Anisson 1662. in folio. Deinde publicavit -

Commentariorum literalium & moralium in Apocalypsim B. Ioannis, duo volumina. Lugduni apud Laurentiû Anisson 1663. & 1669. in folio.

Tractatum quoq; *de Tertiariis ordinis Carmelitarum*, tribuunt Silveiræ Ioannes Baptista de Lezana parte secunda tomi I. *Quæst. Regul.* cap. XIV. num. 7. & Augustinus Barbosa *Apostolic. deciss.* collectaneo DCC.

IOANNES SILVESTER, laudatur eo quòd scripserit nescio quid operis -

Iardin de Montcrey, nuncupati atque Matriti editi 1640.

IOANNES SOERIUS, Lusitanus, Conimbricensis, per decem annos in sacra Sinici regni expeditione navatâ operâ, Sinicè edidit -

Tractatum de Præceptis Decalogi.

Instructionem quoque *ejus, qui ad Christianam legem aspirat*.

D. IOANNES SOLANO DE FIGUEROA ALTAMIRANO, Truxiliensis, Doctor Theologus, atque Ecclesiastes frugi, Ecclesiæ Metellinensis Archipresbyter, Ellerenensiúmque violatæ Fidei Iudicum a commissionibus minister, edidit -

Historia y Santos de Medellin; culto y veneracion á San Eusebio, a San Palatino, y nueve compañeros Martyres, a San Theodoro Anacoreta, y S. Raimundo confesor, hijos desta noble Colonia. Matriti apud Franciscum Garziam 1650. in 4.

Editurum se alia promittit.

D. IOANNES DE SOLORZANO PEREIRA, Matritensis, sancti Iacobi Eques, Salmanticæ adhuc ephebus theatrum sibi jam fecerat cùm amœnæ atque humanioris literaturæ, tum exactæ Iuris æquique prudentiæ studiorum. Quidquid inde in Iure civili ab hujus scholæ canditatis ambiri solet, si tamen primarium, hoc est, antemeridianis horis docendi, munus exemeris, prono omnium favore demeruit. Hunc etenim vespere profitentem, doctrinæ singulari famâ, editóque jam *de Crimine parricidii* aureo libello spectatum satis supérque, Petri Castrii Lemorum Comitis provida rerum Indicarum, quibus apud Philippum Regem III. præerat, cura ante alios cooptavit, quem notandis rerum Novi illius & sepositi orbis Americani momentis, disponendóque *Legum Indicarum Codici* (quod potissimum exposcebat reipublicæ illius ratio) simúlque ei gerendæ, consilio optimo, & quasi divinatorio quodam animi motu destinaret. Anno hujus sæculi nono Limensis in Peruano regno Senator renunciatus, octodecim non minùs annis hunc Magistratum gessit. Quoniamque non amplius sustinens abesse à patria tam longè diúque, apud Pincianos, aut Granatenses Patres, qui primus vacaret, loci spe invitatus in Hispaniam rediit. Appulso ad nos regiarum facultatum Indici patrimonii procuratio fiscalis injuncta est; sequentique anno ad Senatorum ordinem in hac ipsa Curia suprema Indica recipitur. Post plures supremi etiam Castellæ Senatus Patribus (dicis tantum causâ, quod utique honoris, magis quàm rei nomen indulgeri ac suscipi non ingratè solet) annumeratur. Quâ tandem Senatoriâ dimissus curâ propter aurium quamdam tarditatem, viridem nihilominus, quamvis provectam, agens senectutem, perficiendis ac efficiendis utilissimis aliis, præter jam vulgata, optimæ frugis operibus, in altissima vixit tranquillitate animi atque studiorum: nec sine debita nostrorum hominum ob insignem ejus virtutem atque doctrinam veneratione, qua om-

omnes virum doctissimum atque humanissimum, veréque Indici Iuris, vastique illius ad occidentem Solem positi terrarum orbis novum & alterum, post inventores illius ac domatores, novâ literarum viâ grassatum assertorem prosequebantur. Scripsit inter Academicum olim pulverem -

De Crimine Parricidii Disputationem. Salmanticæ apud Artum Tabernier 1605. in 4. Sequutum est post peregrinationem Indicam ingentis pretii opus -

De Indiarum Iure Disputationes; sive de Iusta Indiarum Occidentalium Inquisitione, acquisitione & retentione; tribus libris. Matriti apud Franciscum Martinez. 1629. in folio, duobus voluminibus. Desiderantibus tamen iis, qui Latinè haud sciebant, laicis videlicet hominibus reipublicæ curam gerentibus, à tam idoneo præceptore doceri, factum fuit alterum illud, pluribus nempe in compendium redactis, pluribus adjunctis, opus vernaculum, quasi superioris Interpres, hoc titulo,

Politica Indiana *sacada en lengua Castellana de los dos tomos del derecho y govierno municipal de las Indias Occidentales*. Matriti apud Petrum Diaz de la Carrera 1648. in folio. Edidit item -

Memorial *sobre que el real Consejo de las Indias debe preceder en los actos publicos al de Flandes*. Matriti 1629. in folio.

Memorial, *o discurso informativo Iuridico, Historico, Politico de los derechos, honores, preeminencias y otras cosas que se deben dar y guardar a los Consejeros honorarios y Iubilados, y en particular si se les debe la pitanza que llaman de la Candelaria*. Ibidem 1642. in 4.

Inter Iuris allegationes, quas Advocati fiscalis Indici Prætorii regii munus gerens edidit, libens, quòd de Iure publico scripta est, nec triviale continet argumentum, enumero -

El Discurso y alegacion *en derecho sobre la culpa que resulta contra el General D. Iuan de Benavides Bazan y Almirante D. Iuan de Leoz en razon de aver desamparado la flota de su cargo, que el año de MDCXXVIII venia a estos reinos de la provincia de Nueva España*. Matriti 1631. in folio.

Tandem emeritus, & jam suis & Musarum, forâs dedit eruditione multiplici variegatum opus Politico-Historicum, scilicet -

Emblemata Politica. Matriti an. 1655. in folio.

IOANNES SOPRARIUS, Aragonius, Alcaniciensis, in Italia Medicæ arti navatâ operâ reversus ad nos Cæsaraugustæ medicinam fecit, eruditione ac Poëticâ facultate præstans. De quo L. Marinæus Siculus lib. I. *Carminum*,

Hic puer Aonidum sacro nutritus in antro
Excoluit claris artibus ingenium.
Nuper ab Italia patrias conversus in oras
Civibus adduxit munera magna suis.
Scripsit enim patriæ laudes, populúmq; Senatũ;
Et quidquid tellus fertilitatis habet.
Patria cui tantùm debet, me Iudice, quantùm
Corduba Lucano, Mantua Virgilio.

Scripsit -

Commentaria in Sedulium Poëtam; in quorum laudem Marinæus idem alterum confecit epigramma, quòd legitur ejus lib. II. *Carminum*.

Panegyricum D. versuum de gestis rebus Ferdinandi Regis Catholici. Meminit ipse scribens ad Vgonem de Vrries, inter Marinæi *Epistolas* libro XII.

In patriæ laudem nonnihil dedisse innuit idem, ut vidimus, Marinæus; in cujus *De Ioannis Regis Aragoniæ vita* libri commendationem carmen Soprarii habemus. Bis meminit hujus Vincentius Blascus Lanuza in *Historia Aragonensi*, parte I. lib. V. c. XXVII. & parte II. lib. V. cap. XLIX. Oratorem & Poëtam summum eum vocans, supervixisséque usque ad MDXXX. affirmans. Adducit quoque sepulchro ejus inscriptum hoc tetrastichon, in æde sacra principe Alcaniziensis oppidi,

Carmina quòd lugẽt quòd Musæ flebile cantãt,
Quódque caret cultu lingua Latina suo;
Non mirum; cessit superis Soprarius oris.
Hoc saxum corpus, spiritus astra tenet.

IOANNES SORAPAN DE RIEROS, domo ex oppido *Logrosan* diœcesis Placentinæ, Medicus Doctor Inquisitorum Ellerenensis & Granatensis urbium, Hispali medicinam quoque fecit, ediditque utiliter Granatæ duabus partibus -

Medicina Española *contenida en Proverbios vulgares de nuestra lengua*. 1616. 4. & 1617. Ioannis Mallaræ Hispalensis, qui Philosophiam ex Proverbiis vulgaribus eduxit, æmulus.

F. IOANNES DE SORIA BUITRON, Franciscanorum sodalis, Theologiæ in cœnobio Conchæ urbis Professor, edidit -

Epilogum Summarum; sive Compendium Theologiæ Moralis ex variorum, præcipuéque Henrrici de Villalobos, scriptis. Conchæ 1650. in 4. deinde Parisiis apud Simeonem Piget 1656. in 8.

Epilogo *de la vida de San Francisco*. Conchæ 1649. in 4.

F. IOANNES DE SORRIBAS, Valentinus, ordinis Carmelitarum, S.T. Magister, ejusdémque Doctor Valentinus, edidit -

Perfecto Cura de Almas *representado en la vida, virtudes y milagros del Ven. Sacerdote Iuan Baptista Beltran Cura de la Villa de Alcora en el reyno de Valencia*. Cæsaraugustæ apud Ioannem de Ybar 1665. in 4.

Ser-

Sermones varios; ibidem in eadem officina 1668. in 4.

Parata habet, uti fama fert, ac prelo matura, *Commentaria literalia & moralia in Acta Apostolorum; cum appendice in Canticum Magnificat*; atque alia concionatoria. Degit nunc Matriti Concionator regius verè hoc munere dignus.

IOANNES DE SOSA, Doctor Medicus, scripsit-

De Argenti vivi temperamento. Hispali 1605.

IOANNES DE SOTO, Medicæ artis Professor vespertinus in Granatensi schola, edidit-

Libro del conocimiento, curacion y preservacion de la enfermedad del Garrotillo. Granatæ 1616. 4. apud Ioan. Muñoz.

F. IOANNES DE SOTO, Matritensis, ordinis Eremitarum Sancti Augustini, S.T. Magister, Poëtáque non inceleber, exemplum sibi à quatuor ejusdem familiæ, præter aliàs aliarum, sodalibus, nempe Ludovico Legionensi, Petro Malon, Alphonso Mendoza, Hieronymo Canton, in eodem opere paraphrastico per partes monstratum, solidè imitatus, Psalterium integrum vario genere carminis Hispanè redditū Margaritę Austriacę, aliàs de Cruce, sacræ Deo inter excalceatas Seraphicę familiæ Virgini dicavit hâc inscriptione,

Exposicion parafrastica del Psalterio de David en diferente genero de verso Español, con exposiciones varias de varios y gravissimos autores, Compluti 1602. 4. Necnon & Hispanis versibus reverenter explicuit Ecclesiæ Cantica eo in opere, cui inscripsit-

Alabanças de Dios y de sus Santos, con alusion a los Canticos de la Iglesia. Compluti 1615. 8.

Prosaicè quoque -

Margaritas preciosas de la Iglesia; la Virgen y Martyr; la llamada Pelagio monge; la Serenissima Reyna de Escocia en tres libros: y las virtudes y excelencias, que dellas sacò la Señora Reyna D. Margarita de Austria. Compluti apud Andream Sanchez 1617. in 4.

Obligaciones de todos los estados y oficios, con los remedios y consejos mas eficaces para la salud espiritual, y general reformacion de costumbres. Compluti 1619. in 4.

Compendio de la Summa del Cardenal de Toledo. Ibidem in officina Ludov. Martinez 1614. in 8.

F. IOANNES DE SPIRITU SANCTO, Carmelitarum nudipedum semel atque iterum generalis Præfectus, duplicem ex munere dedit epistolam, commendans sodalibus religiosæ disciplinæ observantiam. Prima Toleti data est atque edita, *A los Religiosos del Carmen descalço*, nuncupata, anno 1627. in 8. altera deinde anno 1640. in 8.

IOANNES STEPHANUS, vulgò ESTEVAN, Emeritensis, Parochus oppidi *de la Nava*, scripsit pio & fructuoso consilio in conjugatorum instructionem-

Avisos de Casados. In oppido *Bilbao* apud Petrum de Ivarra 1595. in 4.

F. IOANNES SUAREZ, Lusitanus, domo ex *Abbatia Ceptensi* Portuensis diœcesis, professione Augustinianus, quam Salmanticæ anno MDXXIII. emisit, S. T. Magister, Lusitaniæ Regi Ioanni hujus nominis III. à sacra exomolegesi, atque à concionibus fuit, Ioannisque Principis præceptor. Conimbricensem inde Ecclesiam Præsul obtinuit, in Tridentina Synodo Legatus regius insigni habitâ oratione clarus. Tres nimirum Lusitani Antistites interfuerunt ei eodem tempore, spectatæ in literis famæ omnes; Bartholomæus à Martyribus, Gaspar Casalius & Suarezius noster: quos omnes laudatura illa ætas, in hoc dicterium, quidquid in eorum quoque placeret, conjecit. Ex his primum multa paucis (hoc erat copiosam Bracharensis Antistitis brevitatem laudare) tertium, scilicet nostrum Conimbrissensem, pauca multis (erátque id eloquentiæ facultatem, quæ in eo summa fuit, quæque nimio suo splendore non multùm eminere ipsas res sinebat, commendare) Casalium denique Leiriensem in utriusque illorum laudis summam evectum multa multis dicere solitum, in vulgus, quasi proverbialiter, illius temporis homines efferebant. Fertur is, quòd laterem unum è Lauretana Divæ Virginis sacra æde pio furto, connivente scilicet Æditu, subripuisset, tot statim doloribus conflictari cœpisse, ut nisi sacrum pignus in locum suum reponeret, è vita sibi mox esse abeundum putaret; quod factum est, uti rem Ioannes Bonifacius Iesuita in *Virginali* refert *Historia*. Peregrinatus est deinde in sacris Hierosolymorum & Palæstinæ locis dimisso jam Concilio, cùm à Pio IV. sacrorum Principe commeatum indulgenter obtinuisset: quod ipse ad *Caput secundum D. Marci*, tractatu primo reliquit scriptum. Certè his & aliis argumentis quæsita pietatis fama, nec vulgaris doctrinæ laus dignitatem hominis ad populum declamantis egregiè tuebantur. Monumenta hæc posteris reliquit;

In Evangelium D. N. Iesu Christi secundum Matthæum commentaria. Conimbricæ apud Ioannem Barrerium 1562. fol.

In Evangelium S. Lucæ. Paris. 1578 Conimbricæ 1579. fol. atque iterum Parisiis locupletior 1604. Adjunguntur in duabus posterioribus editionibus-

In Evangelium Marci Homiliæ.

Obiisse circa annū MDLXXX. conjectatur

Tho-

Thomas Herrera Augustinianus in *Historia Domus Salmantinæ*. Adscribi quoque nostro soler (nescio an typorum lucem viderit) *El Viage de Hierusalem*.

IOANNES SVAREZ quidam laudatur author ejus operis, quod inscribitur,

De la Verdad *de la Fee*.

Cujus cum prohibitionis nota meminit *Index expurgatorius* noster postremus.

D. IOANNES SVAREZ DE ALARCON, Lusitanus è Castellana hujus cognomenti familia oriundus, Martino parente genitus *Villæ-regis* Toparchâ, domûsque regiæ Portugalliæ Archidapifero, Christique ordinis Commendatario; cujusmet ordinis censum equestrem ipse adeptus est, Præfecturámque *Turrium veterum* oppidi, quam familiæ jure in filium transmisit sibi cognominem, qui hodie superest, Comitis jam olim *Turrium veterum*, Septensisque in Africæ ora gubernationis, nunc Marchionis *Trocifalensis* dignitate spectatus. Scripsit Ioannes versibus Castellanis-

La Infanta coronada *por el Rey D. Pedro, D. Ines de Castro; en octavas*. Olisipone 1606.

D. IOANNES SVAREZ DE ALARCON & MELO, Comes *de Torresvedras*, Marchio *de Trozifal* in Portugalliæ regno, Sereniss. marum Hispaniæ Reginarum Elisabethæ Borboniæ & Mariæ Annæ Austriacæ Oeconomus, Philippo IV. Regi nostro à consiliis bellicis, Eques militiæ sacræ Lusitanæ Iesu Christi, Septensis in Mauritania Tingitana urbis & arcis aliquando Præfectus, Ioannis parentis æmulus, qui metricum quod nuper laudatum est, opus in literas retulit, in eumdem famæ conspectum, viâ licet aliâ, venire desiderans dedit foras genealogicum opus, illustrandis paternæ suę, atque aliis, quas contingebat, Castellæ & Portugalliæ regnorum familiis, præfixo tamen nomine Antonii filii primogeniti, Calatravæ ordinis Equitis, cui inscripsit,

Relaciones genealogicas *de la Casa de los Marqueses de Trocifal, Condes de Torresvedras, su Baronia Zeballos de Alarcon, y por la casa y primer apellido Suarez*; ad Regem Catholicum Philippum IV. Matriti ex officina Didaci Diaz de la Carrera 1656. in folio.

IOANNES SVAREZ DE GAMBOA, prosaicam dedit fabulam sic inscriptam -

Húmilde Labradora. 1625. in 8.

F. IOANNES SVAREZ DE GODOY, S. T. M. sacri ordinis Mercenariorum, qui captivos redimunt, in Dertusana Ecclesia Professor Theologus, scripsit -

Tesoro de varias *consideraciones sobre el Salmo, Misericordias Domini in æternum cantabo*. Barcinone 1598. in 4. apud Ioannem Cormellas.

Muerte y honrras *del Rey D. Felipe II*. Barcinone 1598.

D. IOANNES SVAREZ DE MENDOZA, natus in oppido *Monpox* Carthaginēsis diœcesis in meridionali America, cùm in Hispaniam venisset colendi inter Europæos ingenii causâ, in gymnasium Salmantinum se contulit, ibíque Iuri civili & canonico sub optimis præceptoribus datâ operâ, coluit ante alios, frequentavitque Franciscum Ramum V. Clariss. regium jam hoc tempore Senatorem, ac morum Regis nostri Caroli institutorem; quem velut normam suorum studiorum fortitus nil mirum quòd pervicaci literarum studio beatius nihil sibi in rebus humanis contingere posse existimaverit. Ad hæc idoneum sese Professorio muneri ostendere volens elucubravit ac perfecit ad unguem continuatis die, noctúque vigiliis -

Ad Titulum Digestorum Ad Legem Aquiliam Commentarium: quod Salmanticæ prodiit in 4. anno 1640.

Sed loco professionis Magistratum gerere jussus fuit, ad urbem Hispalim destinatus Iudex regiæ Curiæ, quæ negotiationis Indicæ lites dirimit, atque administrationi præest. In hac etiamnum principem locum togæ tenet, sacerdos ante aliquot annos ordinatus; multâ vir doctrinâ, eruditione, præsertim Historiæ nostratis, quam velis it (vulgari proloquio) atque remis ornatum, prudentiâ insuper & humanitate, prætereáque instructissimæ omnis generis librorum Bibliothecæ possessione atque usu locuples. Premie idem aliquando edendum, quod jam dudum fabrefacit opus, mole quidem suâ vastum, utilitate & pretio cessurum paucis, *De Hispanorum Monarchia, rebus gestis, moribus, politia*; &, uno verbo, *Notitia* omni & *Historia*; qualem forte Galliæ Limnæus dedit, sed copiosiorem & accuratiorem.

D. IOANNES SVAREZ DE PERALTA, Americanus, Mexici Novæ Hispaniæ natus, scripsit -

Tratado *de la Cavalleria de la gineta y brida &c*. Hispali 1580. in 4. apud Franciscum Diaz.

D. IOANNES TAMAIO DE SALAZAR, natus in oppido Extremaduræ *Zalamea de la Serena* nuncupato, ditionis Equitum militiæ *de Alcantara*, in Didaci de Arce Ex-episcopi Placentini Hispaniarum Inquisitoris generalis viri clarissimi familia nomen suum variis scriptis operibus, piis quidem omnibus, & multiplici lectione ornatis, posteritati

commendavit; de Hispanica verò Historia non optimè meritus, utpote Pseudo-Dextri & spuriorum similium Historicorum assecla & propugnator. Ex quorum ferè scriniis parum fæliciter compilavit.

Martyrologium Hispanum, sive Anamnesim, hoc est, commemorationem omnium Sanctorum Hispanorum per dies anni digestam & concinnatam ac notis apodicticis illustratam ad methodum Martyrologii Romani; tomis sex. Lugduni sumptibus Philippi Borde & Laurentii Arnaud ab anno 1651. ad 1659. in folio.

San Epitacio *Apostol y Pastor de Tuy ciudadano, Obispo y Martyr de Ambracia, oy Plasencia, su vida y martyrio*. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1646. in 4.

Vida de S. Pastor de Tuy. Ibidem 1646. in 4.

Defensorio *Iuridico-historico-ecclesiastico, en que se satisface a la duda y reparo, que se a puesto en Roma acerca de dar oficios de rezado, y missa a los Santos de la ciudad de Plasencia*.

Advertencias *al Memorial de la ciudad de Iaca sobre la patria y lugar del sepulcro de Santa Eurosia*. Matriti 1651. in 4.

Illustracion *a una Inscripcion sepulchral Catolica, que se hallò en la ciudad de Merida en diez de Maio de MDCL*. Matriti in 4.

Triumfos *de las Armas Catolicas por intercession de Maria Nuestra Señora, centones Historico-politicos &c*. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1648. in 4.

Disertacion, *que prueba que la Reina Doña Berenguela madre del Santo Rey D. Fernando fue la hija primogenita, o maior del Rey D. Alonso el Bueno de Castilla, y no Blanca Reina de Francia*. Hujus Dissertationis sese authorem ipse prodit I. tomo *Martyrol. Hisp.* ad diem XXIII. Februarii pag. 238. quâ usum fuisse ait in *Additionibus ad Vindicias Hispanicas* Ioann. Iacobum Chiffletium, illaudato, quod non debuit, authore.

Protulit in lucem ex M.S. codice, ut jactat, antiquo Gothico.

Auli Hali civis Burdigalensis Poëtæ Toletani Carmen heroicum de Adventu D. Iacobi in Hispanias, notis illustratum. Matriti anno 1648. in 4. Hoc autem magnâ ex parte, nescio cujus damnandâ operâ, ex Alvari Gomezii, Poëtæ sæculo superiore celebris *Talichristia* malè consutum esse nos docebimus alicubi ex proposito, incautósque lectores hujus absurditatis & fallendi impotentiæ monebimus.

Author à secretis fuit Illustrissimo Patrono suo, ac Mœcenati, nec non ejus in Abulensi Episcopatu, ex quo ad Placentinum transiit, Vicarius generalis, Obiitque circa annum MDCLXII.

D. IOANNES DE TASIS & PERALTA, Joannis filius primi Comitis *De Villamediana* ex D. Maria de Peralta; Comes ipse secundus *de Villamediana*, & magnus Cursorum per omnem Regis nostri Hispaniarum ditionem ex privilegio parenti concesso Magister, ingenio, animi magnitudine, omnibúsque aliis dotibus, quæ aulicum ac nobilem virum decent, clarissimus, Poëta non vulgaris venæ, varia scripsit carmina, quæ in lucem prodierunt hoc titulo,

Obras *del Conde de Villamediana*. Cæsaraugustæ anno 1629. in 4. &, 1634. Matritique 1635. in 4.

Infælicissimè obiit Matriti ab ignoto quodam nocte, dum curru veheretur, trucidatus. Cum multa ejus laude, dum Tassiorum familiam describit, viventis adhuc meminit Alphonsus Lopez de Haro in *Nobiliario Hispaniæ* lib. VI.

D. IOANNES TERES, Catalanus ex oppido *Verdu* (incertum mihi cujus diœcesis), Theologus, ex Canonico Pœnitentiario, ut vocant, Tarraconensis Ecclesiæ, titulo tenus Marochii priùs, deinde re ipsâ Elnæ, hinc Dertusæ, tandémque Tarraconis ab anno MDLXXXVII. Antistes, edidit.

Constitutionum Provincialium Tarraconensium libros V. unà & Archiepiscoporum hujus Sedis, ante Arabum & post Arabum adventum, seriem.

F. IOANNES THEODORUS MONLLUNA, ordinis Deiparæ Virginis de Mercede, S. Theologiæ (ut vocant) Præsentatus, Valentiæ ac Majoricarum provincialis Præfectus, libellum vulgari sermone edidit inscriptum.

Cartilla espiritual. Claruit ann. MDCVII. Sic Fr. Petrus à Sancto Cæcilio in *Elogiis M. SS. Scriptorum* hujus ordinis.

F. IOANNES à SANCTO THOMA, Olisiponensis, ex patre Germano Petro Poinsot Alberto Austriaco Archiduci à secretis, & matre Lusitanâ Dom. Mariâ Garcez prognatus, primas literas & Philosophiā Conimbricæ, Theologiam verò apud Lovanienses in Belgio didicit. In reditu Deo se consecrare, Dominicanorúmque institutum sequi rationibus suis opportunum existimans, ad D. Virginis de *Atocha*, quæ hujus religiosissimæ familiæ domus est Matritensis, sibi, sæculóque renunciavit. Hinc inter Complutenses in luce istius splendidissimæ Academiæ, tam pietate quàm profundissimæ cujusdam doctrinæ radiis coruscare cœpit. Nec destitit Scholæ operam suam adprobare, donec post vespertinum Academicum docendi munus, etiam primarium & antemeridianum, qui summus est merendi apex, obtinuerit. Studiorum merita probatissimis moribus, prudentiæ-

que

que eximiâ laude cumulatiora sic hominem undique venerabilem & aulicis commendatum reddiderunt, ut Antonio Sotomajore, quem Philippus IV. Hispaniæ Rex diu habuerat à confessionibus, diem suum obeunte, potissimus inter Dominicanos habitus sit, quem Rex in hoc tam spectatæ fidei ministerium demortuo sufficeret. Ad cujus rei nuntium non lætari, non gratulationes, ut solet, læto ore benignus excipere, sed pavere totus & consternari animo visus fuit à sodalibus; qui veluti rebus ad incitas delatis exclamantem audierunt, *Actum est, Patres; de vita mea; mortuus sum: rogate pro me*. Nempe vir ad studia natus erat, támque severus sui ipsius judex, ut quotidianos animi defectus carne setaceis textis ac verberationibus edomitâ crebró expiaret: quod vel ipsimet libri cruore imbuti, & in arcanis quibusdam cellæ loculis ejusce rei instrumenta deprehensa testatissimum à morte ipsius fecerunt. Quare abripi à munere scholastico sibi gratissimo, ut publicis rebus, tam magna pars ipse earum, interesset, obnoxiúsque adeo Dei judicio fieret, ægerrimè tulit. Molem tamen negotiorum immensam, fractâ jam studiis ætate, non diu sustinere potuit. Fragæ enim Aragoniæ regni, quó cum Philippo venerat, contraxit lethalem morbum, protestatúsque coram venerabili Eucharistico pane, se nihil per triginta totos annos, aut scripsisse, aut docuisse, quod non judicaret, & veritati consonum, & doctrinæ Sancti Thomæ conforme, nihil Regi suo consilii dedisse, vel suggessisse,(mensibus tãtùm tredecim hanc curam volverat) quod non in Dei obsequium, Reipublicæ utilitatem, & Principis ipsius beneficium cessurum credidisset, vitam commutavit cum morte XVII. Iunii die anni MDCXLIV. cum nondum quinquagesimum quintum ætatis annum attigisset, quo minùs debuit tempore (si ita loqui fas est) præreptus Hispaniæ, Philippo & literarum studiis, quas nullo tempore non in pretio magno ac deliciis habuit. Doctrinæ, ingeniíque ejus clarissima extant monumenta, quæ passim omnes amplectuntur,

Artis Logicæ I. Pars de Dialecticis Institutionibus, quas Summulas vocant. Compluti anno 1631. & 1634. in 8. Romæ tertiùm apud Manelphium 1636. in 12.

Artis Logicæ II. Pars in Isagogen Porphyrii, Aristotelis Categorias & Libros Posteriorum. Compluti anno 1632. 4. Romæ apud Manelphum 1637. in 8. Matriti 1640. in 4. atque alibi.

Naturalis Philosophiæ Prima pars, quæ de natura in communi, ejúsque affectionibus disserit. Matriti 1633. 4. deinde alibi, Romæ, inquam, apud Manelphum an. 1637. ac tandem Cæsaraugustæ 1644. 4.

Ejusdem Secunda Pars. in VIII. libros Physicorum. iisdem locis.

Ejusdem III. Pars, quæ de Ente mobili corruptibili agit; ad libros Aristotelis De Ortu & Interitu; unà cum decem Tractatibus de Meteoris. Compluti 1634. in 4.

Ejusdem IV. Pars, quæ de Ente mobili animato; ad libros Aristotelis de Anima. Compluti 1635. in 4. Omnia hæc simul duobus voluminibus Coloniæ 1638. in 4. Romæque septem voluminibus 1636. & 1637. 12. apud Manelphum edita sunt.

Sequuta sunt Theologica, nempe -

Cursus Theologici in Primam Partem Sancti Thomæ, Tomus I. *scilicet usque ad Quæst. XIV.* cui præmittuntur, *Tractatus tres*, ad Theologiæ tyrones, scilicet-

I. *Universum Textum Magistri Sententiarum in ordinem redigit*.

II. *Omnium Quæstionum D. Thomæ & materiarum in sua Summa connexionem explicat*.

III. *Vindicias D. Thomæ pro doctrinæ ejus puritate, probitate & singulari approbatione offert*. Compluti 1637. in folio.

Cursus ejusdem in Primam Partem à quæst. XV. usque ad XXVII. Tom. II. Lugduni apud Petrum Prost. 1643. folio.

Ejusdem tertius Tomus à quæst. XXVII. usque ad finem Primæ Partis. Ibidem apud eumdem 1643. in folio.

Cursus Theologici in Primam Secundæ D. Thomæ à Quæstione Prima usque ad XXI. inclusivè, Tomus Primus. Matriti apud Mariam de Quiñones 1645. in folio.

Ejusdem Tomus II. usque ad Quæstionem CXIV. Ibidem eodem anno in folio.

Ejusdem Cursus in Secundam Secundæ Divi Thomæ tomus unicus; hoc est, de Fide, Spe & Charitate; De Homicidio, Religione, Oratione, Voto, cum quibusdam expositivis quæstionibus.

Ejusdem Cursus integri tomus VII. sive De Incarnatione Verbi Dei Tractatus.

Prodierunt omnes simul Lugduni septem voluminibus 1663. folio apud Philippum Borde & socios, adjuncto in fine I. Tomi *in Primam Partem* -

Tractatu de Opere sex dierum.

In secundo *ad Primam Secundæ* -

Materiis quibusdam Theologicis, quas ipse author in cathedra dictavit à quæstione hujus Partis CIX. usque ad CXIV. hoc est, De *Gratia & merito*.

Hispanicè verò libellum aureum ab eo habemus hoc titulo -

Explicacion *de la Doctrina Christiana*. Valentiæ 1644. Antverpiæ 1651. in 24. & alibi sæpe. Demùm post septem Hispanicas editiones Latina exiit hoc titulo, *Compendium totius Doctrinæ Christianæ*, operâ Henrici Hactermans ejusdem Dominicani instituti, Bruxellis 1658. in 12.

IOANNES THOMAS PORCEL, Medicus, ut videtur, dedit foras -

Curacion *de la Peste*. Cæsaraugustæ anno 1565.

IOANNES DE TIMONEDA, gente Valentinus, author est primus fabularum, quas dicimus Italico verbo *Novelas*; nescio enim an aliud hujusmodi opus inter nos eo antiquius sit, quod ita inscriptum dedit -

El Patrañuelo, *o Primera Parte de las Patrañas*. Compluti 1576. 8. & in *Bilbao* Cantabrorum 1580. in 8. Antiquum hoc verbum idem cum eo sonat, quod Valentini dicunt *Rondalles*, nos *Novelas*.

El Cavañero Cancionero. Valentiæ apud Petrum Huete 1570. in 8.

Coloquio Pastoril. Ibidem apud Petrum Mey 1567. in 8.

Alivio de Caminantes *y memoria Hispanica*. Compluti apud Sebastianum Martinez 1576. in 12.

El Sobremesa, *y alivio de la muerte*: simúlque.

Buen aviso, *y porta quentos*: item -

Memoria Hispanica *y Valentina*. Valentiæ apud Petrum Huete 1570. in 8.

Silva de varias canciones, *o villanescas y guirnalda de galanes*. Hispali apud Alphonsum de la Barrera 1511. in 8.

Tres Comedias *en prosa*. Valentiæ 1559. in 8.

Quaderno espiritual *al Santissimo Sacramento, y a la Assumcion: Auto de la oveja perdida, y otras cosas*. Valentiæ 1597. 8.

Edi curavit primas Hispanas Comœdias, quas rudi illo hujus artis sæculo Lupus de Rneda Hispalensis non scripsit tantùm, sed recitavit; ut in eo dicimus. Nostri quoque nomen præ se fert -

El Deleitoso recopilado *por Juan de Timoneda*. 1567. in 8. nisi ejusdem sit Lupi à Rueda Comicum aliquid.

Vti & M.S. liber, quem laudare solet D. Iosephus Pellizerius Chronographus regius sic inscriptus, *Libro y memorial de algunas cosas, que de algunos años à esta parte an sucedido en la villa de Madrid*, duabus partibus, quarum series ab anno MCCCC. ad annum MDXX. extenditur.

F. IOANNES TIRADO, Aragonensis, ordinis Seraphici, vir pius, quamvis doctrinâ carens, utile tamen composuit opus, scilicet -

Tratado *para aiudar a bien morir*; semel atque iterum typis editum.

F. IOANNES DE TOLOSA, Salmanticensis, Augustinianus, S.T. Magister, in Aragonæ regno ut plurimum floruit. Biblicam enim Sapientiam Oscensis Academiæ juventutem docuit; cujus studii alterum de sacris [illegible] pro concione loquendi munus ingeniosè dicitur gessisse, atque eloquenter. Domum ordinis sui Cæsaraugustanam rexit quo tempore in publicum exire passus est -

Aranjvez *del alma*. Ibidem 1584. 4. ad Elisabetham Hispaniarum Infantem: celebratû valde opus à Lupercio Leonardo de Argensola magni nominis Poëta & Chronographo regio in elegantissimo illo carmine, cujus initium tale est, *Ay un lugar en la mitad de España &c.* atque item -

Indulgencias *de la Correa de San Agustin*. 1581.

Discursos *predicables*; Adventus præcipuè usque ad Epiphaniam. Medinæ anno 1584. in 4.

IOANNES TORNAMIRA DE SOTO, Aragonensis natalibus, ex nobili tamen, (quod eidem de se credimus) in *Monpessulana* urbe Galliæ Narbonensis *Tornamirarum* familiâ oriundus, scripsit -

Sumario *de la vida y haçañosos hechos del Rey Iaime de Aragon I. deste nombre llamado el Conquistador*. Pampelone 1622. in 8. ex officina Caroli de Labayen.

F. IOANNES DE TORQVEMADA, Frãciscanus provinciæ sancti Evangelii Novæ Hispaniæ apud Indos occidentales, cui provinciæ aliquando præfuit, foras emisit -

Monarquia Indiana, *con el origen y guerra de los Indios occidentales, de sus poblaciones, descubrimiento, conquistas, conversion y otras cosas maravillosas de la misma tierra*; XXII. libris, tribúsque tomis. Hispali 1615. in folio. Item -

Vida *del Santo Fr. Sebastian de Aparicio de la orden de S. Francisco*. 1605. in 8.

F. IOANNES DE TORRALVA, Saguntinus ex regno Valentiæ (*Morviedro* nunc est antiqua Saguntus) Cartusianus monachus ad ordinem receptus in domo *Scalæ Dei* Tarraconensi, translatus inde ad monasterium *Aulæ Dei* juxta Cæsaraugustam, vir valde pius, scripsit -

Enchiridion *Passionis Christi*. Cæsaraugustæ typis Stephani de Naxera anno 1556. in 4.

Sermones *y platicas espirituales*.

F. IOANNES DE TORREBLANCA, Lucronienfis, Dominicanus, S. T. Præsentatus, ordinisque sui Concionator generalis edidit -

Exercicios *del santo Rosario de Nuestra Señora y modo de rezarle con meditacion de sus mysterios*. Pinciæ apud Ioannem Baptistã Varesium 1630. in 4.

IOANNES TORRELLA, Professor publicus Grammaticæ artis in Academia Valentiæ, publicavit -

Brevem ac compendiosam in Syntaxim partium orationis Institutionem. Lugduni 1585. in 8. Cæsaraugustæ 1609. in 8.

IOANNES DE TORRES, Medinensis, in Societate Iesu, cui militabat, pluribus administratis muneribus, imo & in Africa redemptionis captivorum nonnunquam minister, ab recentis adolescentiæ annis, usque ad defectam senectutem vixit plerumque in patria, longo consumptus tandem morbo, cum annus verteret nati Redemptoris MDXCIX. Populari sermone dedit vulgo probatum opus nuncupatum -

Filosofia *moral de Principes para su buena crianza y govierno y para personas de todos estados.* Burgis 1596. in folio & 1602. apud Ioannem Baptistam Varesium. Barcinone apud Sebastianum de Cormellas anno 1596. in folio.

F. IOANNES DE TORRES, Franciscanorum Tertii ordinis sodalis, scripsit de Sacræ Eucharistiæ digna sumptione & meditatione libellum hoc titulo,

Sustento *del Alma.* Matriti ex officina Theresiæ Iunti 1625. in 16.

F. IOANNES DE TORRES, ordinis Minorum observantium, Castellæ provinciæ aliquando Præfectus, & Commissarius (ut vocant) Curiæ in Vrbe, dedit foras -

Consuelo *de los devotos de la Concepcion de la Virgen Señora nuestra.* Cæsaraug. 1620. in 4.

Comentarios *sobre la Tercera regla de S. Francisco;* nescio an Hispanicè, an Latinè. Matriti 1628 & 1631.

Regla *y Constituciones de la orden Tercera;* nisi idem est opus. Matriti 1623.

Tribuitur & Ioanni de Torres (alii-ne?)

Vida *de la Reina Santa Isabel.*

IOANNES DE TORRES, alius, nisi fallor, scripsit -

Del Reino *del gran Mogor.*

IOANNES DE TORRESILLO & MANSO, edidit -

Responsionem quamdam ad Marii Cutellii Patrocinium pro regia Iurisdictione Inquisitoribus concessa. Neapoli 1637.

IOANNES TREMIÑO, Alonensis, sive Alicantinus, S.T. Doctor, Canonicus & Scholasticus Oriolanæ almæ sedis, doctus vir, & linguarum non imperitus, nec à Poëtarum mysteriis alienus, septuaginta jam natus annos, post quinquagenarium ferè tempus, tam in schola, quàm in Ecclesia docendo, & concionando impensum, scripsit -

In Ionam Commentarios, unà cum Paraphrasi Poëtica. Oriolæ apud Ludovicum Berosium 1623. in 4. item -

In quatuor priores Davidis Regis Psalmos, una cum Paraphrasi Poëtica in fine cujusque Psalmi. Ibidem eodem anno.

F. IOANNES DE TRINITATE, ordinis Minorum fratrum excalceatorum provinciæ sancti Gabrielis, quam semel atque iterum rexit, emeritus Theologiæ Lector, edidit Latinè -

Expositionem Constitutionis Gregorii XV. contra Confessarios sollicitantes in confessionibus. Hispali 164?. in 8.

Tratado *de los casos reservados en la orden de los Menores para los Ministros provinciales o generales.* Hunc Ioannes de la Haye authoris discipulus Latinum fecit, ac prelo subjecit Parisiis anno 1617.

Transformacion *de la alma en Dios y medio: para llegar a ella; Discursos predicables.* Vlissipone 16?3. in 4.

Chronica *de los frailes descalços Menores de la provincia de S. Gabriel.* Hispali anno 1652. in folio.

F. IOANNES DE TRIVIÑO, (ignotus mihi aliàs) scripsit -

Memorias *de cosas notables desde la fundacion de España hasta el Rey D. Felipe II.* duabus partibus; quas adservari manuscriptas in cœnobio B. Virginis *de la Salzeda* legitur in ejus *Bibliotheca catalogo.*

IOANNES TRIVIÑO DE VIBANCO, Abulensis, Theologus Doctor, Canonicus Placentinus, ac Segoviensis deinde Magistralis, dedit in publicum -

Praxim necessariò observandam ab examinatoribus synodalibus in qualificandis oppositoribus ad beneficia Ecclesiastica contendentibus. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1622. 4.

IOANNES TRVLLVS, vulgò TRVLL, Aragonensis, ex *Luna* oppido diœcesis Cæsaraugustanæ, Salmanticæ ad Sancti Bartholomæi sodalis, & ex cathedra liberalium artium Professor, anno præteriti sæculi LVII. Academiam reliquit Sacerdotio Cæsaraugustanæ inclytæ ædis Deiparæ Virginis *del Pilar* ornatus; unde ad Salvatoris, hoc est, ejus Templi, quod communiùs hucusque Cathedrale audiit, sed hodie jam communem cum laudata Virginis Matris Dei Ecclesia prærogativam hanc sortitur, collegium sacrum transferri, Prioratúmque in eo S. Christinæ accipere administrandum promeruit. Cum verò Gregorii XIII. Papæ jussu Segobricensis, quæ ad hoc tempus eadē fuerat cum Albarracinensi, Episcopalis sedes in duas divideretur, primus fuit Trullus Præsul Albarracinensis designatus: ac meritò quidem is, quem Martinus Navarrus initio *Commentarii ad Cap. Non dicatis 12. quæst. 1.*

De

De voto paupertatis, eruditissimum, Petrus Cenedus alicubi, *eruditione, literis ac religione insignem*, alii non dissimiliter appellant. Cunctis bene notus est Trullus propter -

Ordinem Canonicorum Regularium libris IV. elucidatum, in quibus & de claris ejusdem ordinis viris; ad Philippum Hispaniarum Regem II. Cæsaraugustæ apud Bartholomæum à Naxera 1571. in 4.

Obiit, priusquam Pontifex stabiliret literis solemnibus Episcopalem ejus dignitatem, circa annum MDLXXVII.

D. IOANNES TVRIEL DE ROXAS ANGELOFLAVIO (sic indigitatur, cui propter Hispanum cognomen sermonémque locum dedimus in hac *Bibliotheca*) Eques magnæ Crucis &c. scripsit -

Origen *de la orden de la Cavalleria Constantiniana debaxo de la regla de S. Basilio y titulo de S. George*. Romæ ex officina Vaticana 1597. 4.

IOANNES DE VALDES quidam, scripsit -

Comentario breve, *o declaracion compendiosa y familiar sobre la primera Epistola de S. Pablo a los Corintios*.

Cujus cum prohibitionis notâ meminit postremus *Index* noster *Librorū probib. & expurgandorum*.

Ex Ioannis Valdesii Hispana fuisse in Gallicam linguam translatum à Claudio de Kequifinen Parisiensi opus sic inscriptum -

Ciento *y diez consideraciones divinas*, refert in *Bibliothecâ* sua Verderius.

IOANNES DE VALENCIA, Bæticus domo ex urbe *Loxa*, & in Malacitana Ecclesia Portionarius, Latinas literas, omnémque humanitatem apprimè doctus, quam & alios & Bernardum Alderetum, in cujus pereruditis monumentis Valentiæ durat memoria, in eadem Malaca urbe docuit. Hujus Poëma elegantissimum -

Pyrenen dictum, exametris versibus, celebrat Alderetus lib. I. *Antiquitatum* cap. IX. Quod & nos Hispali apud Martinum Vasquium Siruelam amicum nostrum vidimus.

F. IOANNES VALERO, Segobricensis in Valentino regno, Iuris Pontificii sacræq; Theologiæ Doctor Valentinus, Canonicus Segobricensis, doctique illius viri ejusdem urbis Episcopi Ioannis Baptistę Perezii, post Algeriensem captivitatem, in quam incidit Româ in Hispaniam rediens, Vicarius generalis; sæculo renuntiavit in eremum secedens: deinde ad Cartusianorum transiit militiam inter *Scalæ Dei* Tarraconensis campi sodales anno MDXCVI. quo habitu & professione nobilitatus, Barcinone Procuratorem egit laudatæ domus, deindéque ejusdem Præfectum; quam consequutæ sunt Præfecturæ aliæ cœnobiorum *Vallis-Christi* Valentiæ urbis, *Vallis-misericordiæ* Olisiponensis, ac *Iesu-Nazareni* Majoricensis. Quo loco manens edidit -

Differentias inter utrumque forum, Iudiciale videlicet & Conscientiæ. In Cartusiâ Majoricensi laudata, typis Emmanuelis Rodriguez 1616. in folio. Inedita autem apud domesticos asservantur -

Annotationes & Glossæ in Biblia sacra, in Ius canonicum, in Concilium Tridentinum, & in sui ordinis Statuta. Hispanâ quoque linguâ -

De Virtudes *y Vicios*; duobus voluminibus.

Instruccion *de Prelados*.

Vida *de San Hugon*.

Notas *para las ceremonias de la Missa*.

Vitam ab eo piissimè ac religiosissimè gestam descripsit in *Catalogo Virorum illustrium Scalæ Dei Cartusianæ suæ Historiæ* Iosephus Valles Tarraconensis Canonicus.

IOANNES PINCIANVS, seu malis DE VALLADOLID, in Indice librorum *Gesnerianæ Bibliothecæ* a Roberto Constantino edito, author inscribitur -

Promptuarii Vocabulorum.

IOANNES DE VALVERDE de JAMVSCO appellatus, natali forsan loco diœcesis Palentinæ, Medicus, Romæ tuebatur valetudinem Ioannis Toletani ordinis Prædicatorum S R.E. Cardinalis atque ejusdem Cōpostellani Præsulis, cùm explanaturus in Andreæ Vesalii *Anatomico opere* non pauca rudioribus & tyronibus obscura, proprio Hispaniæ sermone promulgavit -

Historia *de la composicion del Cuerpo humano*. Romæ ex officina Antonii de Salamanca & Antonii Lofredi 1556. in fol. operâ usus Gasparis Bezerra in designandis figuris, quem habuit illa ætas Pictorem & Sculptorem celeberrimum. Italicè mox dedit author ipse in eadem urbe 1560. Demum Michaël Columbus, Iunctis Venetiarum Typographis, necnon & Hieronymo Mercuriali ad id invitantibus, vertit eam Latinè atque edidit Venetiis 1589. in fol. Item scripsit -

De Animi & Corporis sanitate tuenda. Lutetiæ apud Robertum Stephanum an. 1552. & Venetiis apud Dominicum Lilium 1553. in 8.

IOANNES DE VALVERDE ARRIETA, scripsit -

Despertador *sobre la fertilidad antigua de España*. Matriti 1581. Vide *Ioannes de Barverde Arrieta*.

F. IOANNES DE VARDON, ordinis fra-

fratrum Mercenariorum, qui captivos redimunt, facer Indorum Ecclesiastes, quíque plures ex eis ab orci faucibus ad viam salutis revocavit,

Vocabularia edidit *quatuor linguarum*, quæ in eis regionibus passim apud omnes notæ sunt.

Hæc in *Historia ordinis* sui I. parte lib. II. cap. XXVI. ad annum MDXXIV. Bernardus Vargas refert, utens Caroli de Tapia in *De Religiosis rebus* circa id testimonio.

IOANNES VAZ PINTO DE SOVSA, Lusitanus, ex oppido *Garaal*, Virgilium Poëtam sermone interpretatus est vernaculo, hunc titulum operi accommodans;

Thesaurus Musæ Virgilianæ: in quo germanus verborum ordo Lusitano priùs idiomate, uberiores deinde rerum notæ inveniuntur. Bracharæ 1628. in 4.

IOANNES VASQVEZ JVRADO, scripsit-

De Residentia Parochorum. Matriti 1629.

IOANNES VASQVEZ DEL MARMOL, apud Granatenses Portionarius, itémque ad monumentum *seu capellam* Catholicorum Principum Ferdinandi atque Elisabethæ expugnatores illius urbis Sacerdos regius; idem librorum omnium, publico munere, ne quid ab exemplari editio deviet, generalis corrector; variâ doctrinâ, bonarúmque artium studio non vulgari, cùm viveret, idque sub Philippo II. Rege, inter æquales audit eximius. Impendit maximè operam vertendis in sermonem nostrum Latinis aliorum operibus, præsertim sacris. Vidimus nos-

Arte y regla *para aprender a rezar el Oficio segun el Breviario reformado, y para entender el Computo y Kalendario Romano*. Pinciæ typis Ludovici Sanchez 1605. 8. Item-

San Anselmo, *sus Meditaciones*. anno 1567. in 16.

Exposicion *del Padre nuestro de Pico Mirandulano*.

El Novicio espiritual; ex Latino Ludovici Blosii. Matriti 1587. in 12.

Confessionario *de Santo Thomas de Aquino: Instruccion breve para recebir el Sacramento de la Penitencia*.

Orden *para oir y aiudar a Missa*. Hos quidem tribuit ei Franciscus Pedraça in *Granatensi Historia*, inter Granatenses ipsum Scriptores eumerans.

Historia de Napoles *de Pandulfo Collenutio*. Hispali apud Ferdinandū Diaz, 1584. in folio, ubi & *Supplementum Mambrini Roseo* inclusum est.

Natum hunc parente Petro del Marmol Regi à secretis, fratrémque matruélem Francisci Suarii Granatensis Iesuitarum sodalis atque Scriptoris clarissimi fuisse, relatum mihi fuit Granatæ à propinquis.

IOANNES VASQVEZ DE OLIVERA, liberalium artium & sacræ Theologiæ Professor, edidit-

Quæstionem Theologicam, an hæc propositio vera sit & Catholica, Deus operatur omnia opera nostra bona, ita ut in eis totum efficiat, ut nos ferè nihil agamus. Granatæ apud Martinum Fernandez 1613.

IOANNES VASQVEZ DE LA SERNA, Gadium incola, publicavit-

Reducciones de oro *y señorage de plata, con las reglas y tablas generales de lo uno y de lo otro*. Gadibus 1620.

F. IOANNES DE VEGA, ordinis Mercenariorum, Sac. Theol. Magister, propter excellentem dicendi de loco superiore atque Evangelium docēdi artem *Argenteum os* nuncupari promeruit, æque ac Ferdinandus de Santiago *Aureum os* per idem tempus audiebat. Reliquit M. SS. in Matritensi domo, in qua obiit anno MDCX,

Sermones *de Quaresma*; duobus voluminibus.

Sermones *de Santos*.

F. IOANNES DE LA VEGA, Americanus, patre Hispano natus, Franciscanus in cœnobio Limensis urbis ac provinciæ duodecim Apostolorum, edidit in eadem urbe-

Artem seu rudimenta Grammaticæ; Vvaddingo authore in *Scriptoribus ordinis Minorum*.

D. IOANNES VELA & ACVÑA. Vide *Ioannes de Acuña Vela*.

D. IOANNES VELASQVEZ DE AZEVEDO, scripsit-

Fenix de Minerva, *y Arte de memoria, que enseña sin maestro à aprender y retener*. Matriti apud Ioannem Gonzalez 1626. 4.

IOANNES VENEGAS QVIXADA, peditum Centurio, Spartæ suæ incumbens vertit in vulgatem linguam circa annū MDCI.

Los Quatro libros *de Flavio Vegecio De Re militari*. M. S. vidit D Thomas Tamajus in folio.

IOANNES DE VERA, composuit-

Orationem funebrem in morte Dominæ Margaritæ Austriacæ Hispaniarum Reginæ. Neapoli 1612. in 4. Fuit in Bibliotheca D. Ioannis Bertrandi à Guevara Compostellani Præsulis.

IOANNES DE VERGARA, nescio quis, publicavit-

Dos

Dos Coloquios Pastorales. Valentiæ apud Ioan. Mey 1567. in 8.

IOANNES DE VERGARA, Georgii filius, Toletanus, fæliciſſimè abſolutis Latinæ, Græcæque linguarum, ac Philoſophiæ ſtudiis, omnibúſque æqualibus in eo ſtudio longè poſt ſe relictis, ad Theologiæ præceptores ſacris literis inſtruendum ſe contulit, ac poſt decurſa ſolemnia tempora honorem laureæ Doctoralis accepit. Sodales inter Sancti Ildephonſi Complutenſis, deinde inter ejuſdem oppidi Collegiatæ Eccleſiæ, ac tandem Toletanæ Primatialis Canonicos, ampliſſimo viro Franciſco Cardinali Ximenio, Ildefonſóque Fonſecâ Archiepiſcopis Toletanis, necnon & Adriano Papa VI. conferentibus ei velut æmulatione quâdam hos honores, ob eximiarum, quibus præditus fuit, cùm doctrinæ, tum pietatis, prudentiæ, atque modeſtiæ, aliarúmque virtutum dotes, in ſumma omnium exiſtimatione poſitus vixit. Circa annum MDII. Profeſſor erat jam Complutenſis Philoſophus, ut ex literis hoc anno ad Alphonſum Seeuram datis, quæ inter Lucii Marinæi *Epiſtolas* leguntur, apparet. Laudato Cardinali Ximenio integro ante obitum anno à ſecretis fuit: cui ante id tempus inter alios Hebraicè, Græcéque doctos viros in vertendis Latinâ linguâ Bibliorum ſacrorum quibuſdam, nonnulliſque Ariſtotelis libris valde ſe probaverat. Summo hoc viro extincto, atque Ioanne Croio ſucceſſore, ab eo, qui Croio ſuccenturiatus eſt, Alphonſo Fonſeca in idem ſecretorum munus denuo fuit vocatus &, quod ſummè decuit patronum, Toletano opimo ſacerdotio ornatus, multóque magis ejuſdem Archiepiſcopi judicio; qui quidem palàm gloriabatur domi habere ſe, quem Sadoleto ac Bembo Leonis X. ab epiſtolis ex æquo opponeret. Eâ quippe eloquentiâ floruit, *ut eruditi, ac diſerti oratoris palmam* (verba ſunt Alphonſi Matamori claros Hiſpaniæ viros celebrantis) *ſæpe non repugnante Italiâ meruerit, dum pro Eccleſia Toletana ad Romanos Pontifices ſcriberet. Senex atroci vexatus fuit podagra morbo; calculi tamen doloribus adhuc minùs reſiſtere potuit. Exceſſit ergo è vitâ ſummo omnium mœrore & luctu, quibus chara eſſet virtus atque doctrina. Symbolo utebatur illo Epicteti* Suſtine, & abſtine: *quod ille explanaverat hoc eleganti diſticho* -

Suſtine in adverſis, & te compeſce ſecundis,
Et temnes cæca numina vana Deæ.

Hæc Matamorus.

Virum omnibus modis maximum, vocat Alvarus Gomezins; *Græcâ & Latinâ linguâ doctiſſimum,* Melchior Canus lib. II. *De locis Theologicis* cap. VI. *in omni ſubtilitate Chronologiæ & Hiſtoriæ ſolertiſſimum atque doctiſſimum,* Benedictus Pererius in præfatione lib. X. *Commentariorum Danielis*; *in omni Scriptorum genere bene ac præclarè verſatum,* Matamorus, *qui* (ſubjungit idem) *ſi tantus eſt quantùm æqualis meus & familiaris Alvarus Gomezius vir literis Græcis & Latinis, ingenio ſimul & doctrinâ ornatiſſimus mihi prædicavit, quem illi parem hoc tempore faciam, unum aut alterum invenio, ſuperiorem habeo neminem.* Ejus modeſtiæ imputandum eſt, quod aliorum teſtimoniis, non operibus propriis commendetur. Adeo nihil, quantumvis ingenio ac diligentiâ perfectum, edi ſuo nomine patiebatur. Quæ ad notitiam noſtram opera ejus pervenerunt, hæc ſunt:

Las ocho Queſtiones *del Templo*; totidem ſcilicet reſponſiones ad interrogata Enecí à Mendoza *Infantatus* Ducis, cui Muſarum amor valde erat cordi. Toleti apud Ioannem Ferrer 1552. in 8. Benedictus ſanè Pererius, laudatis Volaterrano, Vive, & aliis *Beroſi* & ſimilium confutatoribus, Vergaram præfert illis omnibus. *Hic ſcripſit Hiſpano ſermone* (ait) *libellum de octo quæſtionibus, de quibus permulta in Latinum ſermonem converſa Melchior Canus in XI. librum de locis Theologicis, qui eſt de Hiſtoria, ad verbum tranſtulit, & ex illis viri fontibus hortum illum ſuum multifariam & abundanter irrigavit.*

Epigrammata quædam Latina elegantiſſima edidit cum *Edyllus* ſuis Alvarus Gomezius; *ludicras* quidem (ille ait) *viri graviſſimi remiſſiones; ſed quæ verè divini illius ingenii ſpecimen, rerum acumen, & vigorem præ ſe ferant.*

Salomonis libros, & *Ieſu Sirach,* ex Hebræo in Latinum, quam provinciam ei adſignaverat Franciſcus Ximenius Toletanus Præſul, convertit; qui hodie extant in *Bibliis Complutenſibus*, quæ magno literarum bono Antiſtes ille maximus edi curavit.

Ariſtotelis Phyſicorum, de Anima & *Metaphyſicorum* tranſlatio ſimiliter Latina ex Græco fonte facta fuit à Vergara ejuſdem Ximenii juſſu; qui, ut Gomezius in *vita* illius ſcribit, *Ariſtotelem manuſcriptis undique conquiſitis, & Philoſophis linguarum bene gnaris, qui ſummâ fide, Latinéque redderent, adhibitis, quod barbaricis adhuc ſordibus inquinatus multos à ſui lectione deterreret, emendatiorem dare decreverat, niſi mors optimi Præſulis conatus præcidiſſet.* Autographa vidit Schotus tria hæc noſtri monumenta in Complutenſi Bibliotheca. Sunt & in Toletanâ, uti ex ejus *Catalogo* apparet.

De Academia Complutenſi, commentatum ſe ipſe refert in *Epiſtola* quadam ad *Alphonſum Securam* (ultima eſt libri decimiquarti *Epiſtolarum* Marinæi) *Quod ut fuſiùs, patentiúſque videres* (Vergaræ jam verba audis) *mitterem ad te epiſtolam meam ad amicum conſcriptam, imo & juſtum volumen, ubi Inſtituta Academiæ huius, & tradendarum diſciplinarum morem, præpoſitâ priùs univerſi ædificii deſcriptione, latiſſimè ſum proſequutus.* Non dubi-

dubito quin Alvarus Gomezius in conscribenda *Ximenii* vita, ejúsque Academiæ rebus, hunc ad manum habuerit; quemadmodum usus est idem *Francisci* ejusdem *Cardinalis Ximenii Historia* à Vergara inchoata, sive commentariis rerum ab eo, maximè privato, gestarum, *quibus exordia tanti Principis & incunabula adeo luculenter scripserit* (ait laudatus toties Gomezius in Præfatione vitæ) *ut etiam si id brevi chartarum numero explicuerit, multùm tamen illi debeamus, qui res à paucis cognitas, & in ea fortuna conditione, quam Ximenius privatus tenuit, positas tam diligenter è tenebris eruerit*. Hæc ille.

Epistolas Vergaræ quasdam ad *Alphonsum Seguram* & ad *L. Marinaum Siculum* continent libri *Epistolarum* ejusdem Marinæi XIV. & XV.

Obiit, bonis omnibus collegio Toletano, ubi amentes custodiuntur & aluntur, testamento relictis; atque in suæ Cathedralis Ecclesiæ sacello Apostolorum Principi sacro humatus jacet sub hoc epitaphio,

D. O. M.

IOANNI VERGARÆ DOCT. THEOL.
HVIVSCE TEMPLI SACERDOTI
CANONICO.
VIRO IN OMNI DISCIPLINARVM GENERE EXIMIO.
QVO VIVENTE NATVRA DECLARAVIT
SE ADHVC MINIME EFFOETAM ESSE
AD PRÆSTANTISSIMOS VIROS
PRODVCENDOS.
DEC. CAPITVL. QVE, HONORIS,
VIRTVTISQVE
CAVSA TOLET. SODALI B.M. L.D.D.
VIXIT ANN. LXIV. MENS.V. DIES XVII.
OBIIT XX. FEBR. MDLVII.
IOAN. CERDA CAN. TOLETANVS
SOBRINO
DECESSORIQ. SVO INDVLGENTISS.
P. C.

Sed dignissimum est ob acumen & elegantiam, quod subjiciamus huic, Ludovici Catenæ Complutensis Abbatis & Academiæ Cancellarii epigramma.

Vergara in uno natura fecit palam,
Praestare quantùm illa homini posset boni.
Vergara in uno æmula mors fecit palam,
Auferre quantùm rursus hæc illi queat.
Mors ergo naturâ est major ac potentior,
Quæ, quidquid illa struit, rapit ac diripit?
Minimè. Nam ille naturæ dotibus
Adjutus effecit, ne unquam posset mori.

Franciscum Vergaram Græcè doctissimum hic habuit fratrem, quem suo loco laudamus.

IOANNES VERZOSA, Cæsaraugustanus, Bernardi à Verzosa & Annæ Ponce de Leon filius, anno vigesimo tertio supra sesquimillesimum natus, Parisiis, quo ivit jussu patris ad faciendam elegantiorum artium ac disciplinarum mercaturâ, jam doctus ipse, Græcas literas magno auditorum concursu triennium integrum, atque adhuc majore in Lovaniensi Academia docuit. Hujus suæ peregrinationis ipse meminit in epistola quadam ad Hieronymum Suritam. Clarissimum virum D. Didacum Mendozium inde sectatus fuit, tùm ad Concilii generalis cætum, necnon & ad Paulum III. Papam Caroli Cæsaris legatum, denique, aut eodem tempore, Senarum urbis Gubernatorem; in cujus civium summa gratia noster fuit. In Angliam profectus, quo anno Rex noster Philippus Mariam Britannorum Reginam sibi matrimonio copulavit, valdè fuit aulæ gratus, atque inter alios Gundisalvo Perezio Regi à secretis, viro Græcè doctissimo sese approbavit maximè negotiis industriè gerendis opportunum. Quare jussus fuit Romam in comitatu Francisci de Vargas regii ad Paulum IV. Oratoris ire, atque manere ibi bonâ mercede constitutâ, ut scripta quævis instrumenta ad jura Philippi regnorum spectantia conquireret, & asservaret Custodis regii Archii titulo ornatus. Qua in urbe insignem pietatis atque prudentiç, nec vulgarem eruditionis famam collegit. Ad optimarum enim artium disciplinam, quamplurium linguarum non cognitionem tantum, sed usum, Latinç scilicet, Græcæ, Italicæ, Gallicæ, Anglicæ, ac Belgicæ adjunxerat. Poëticâ facultate in primis excelluit, præcipuè conscribendarum Horariano stylo epistolarum laude nulli secundus. Edidit sexdecim annos natus -

Martyrii Encomium, sive de Laudibus Petri Arbuesii de Epila Martyris; heroico carmine. Publicavit primus hoc Poëmatium Vincentius Blascus de Lanuza, cum *Peristephanou* libris, Cæsaraugustæ *1623*. apud Ioannem Lanaja.

De Prosodia Græcorum, libellum. Parisiis.

Epinicium Carmen in Navalem victoriam Ioannis Austriaci devictâ ad Echinadas Insulas Turcarum classe. Salmanticæ & Compluti.

Posthumi prodierunt -

Epistolarum libri IV. Panhormi anno 1575. in 8. typis Ioannis de Mayda, operâ autem Ludovici de Torres, tunc privati, sequentibus annis Archiepiscopi Montis-regalis in Siciliæ regno, Cardinali Granvellano Neapolis tunc Proregi nuncupati: quorum & Complutensis extat anni 1577. etiam in 8. editio. Quòd verò in his epistolis quædam obscura multis fortasse videbantur, præsertim iis, qui Romæ non fuissent versati,

inchoaverat author, amicorum consilio, explanationes, quibus adhibitis omnis difficultas lectoribus removeretur; quas accepit in se laudatus Torres quamprimùm perfici curare, atque in vulgus edi. Carminis pangendi excellentiam extollit non inerudité Pauli Cespitis, ut se vocat (qui *Paulus de Cespedes* vulgò nuncupabatur, Cordubensis, ac Ecclesiæ patriæ urbis Portionarius, Pictor elegans, de quo nos alibi) hoc epigrammate;

Postquam res Italas evertit barbarus armis,
Et pulsa est patriis lingua Latina focis.
Nulla meos unquam moverunt carmina sensus
Iam depravatis edita temporibus . . .
Fucatam linguæ speciem nam respuit auris,
Et quòd non sano personet eloquio.
At Verzosa tuo delector carmine tantùm
Me tua duntaxat carmina docta tenent.
Quæ si venturi est animus jam providus ævi
Venturi haud dubiis providus auspiciis,
Antiquos mirâ numeros dulcedine vincent
Flacce tuâ veniâ, pace, Catulle, tuâ.

Historiam noster Philippi Regis II. Catholici formabat, cùm mors eum in flore ipso ætatis magno omnium ordinum mærore è vivis eripuit. Visitur Romæ ad Sancti Iacobi domum hospitalem Hispanorum sepulturæ ejus locus hac inscriptione insignitus,

D. O. M.

IOANNI VERZOSÆ BERNARDI F.
CÆSARAVGVSTANO.
PHILIPPI HISPANIARVM REGIS
CATHOLICI
ARCHIVII IN VRBE NOVA CVSTODI.
PIETATE PRVDENTIA ET
MVLTARVM LINGVAR. COGNITIONE
PRÆSTANTI.
IN OPTIMAR. ARTIVM DISCIPLINIS
AC POETICÆ STVDIO MAGNA
CVM LAVDE VERSATO.
ET OMNIVM ORDINVM HOMINIBVS
CHARISSIMO.
VIXIT ANNIS. LI. M. . . . .
OBIIT VI. KAL. MARTII. MDLXXIV.
LVDOVICVS DE TORRES MALACITANVS
ARCHIEPISCOPVS MONTIS-REGALIS
CAMERÆ APOSTOLICÆ CLERICVS
DECANVS
EXEQVVTOR TESTAMENTI
AMICO POSVIT.

Non vulgari ornavit elogio Verzosam Andreas Schotus in *Bibliotheca*.

Præsagus ipse hujus extra patriam obitus olim ad Hieronymum Suritam in epistola superius laudata patriam dolebat à se relictam & paternam domum his versibus,

Si forte ante diem Libitinæ sternor iniquæ
Flatibus, externæ condendus viscere terræ,
Nam cadimus maturi homines, ruimus vel acerbi.

Et post aliqua ad Suritam de se & sua peregrinatione, subjungit in fine argutè ac philosophicè,

Quòd si vitales spirant mihi leniter auræ,
Et si sedatis resident hæc tempora turbis,
Depositâ spe majorum, mea chara revisam,
Indignus reperire isthic, quæ inventa reliqui,
Dum peto per terras non invenienda remotas.

Meminit idem patriæ urbis in epistola alia huic nuncupata, cujus hoc initium, *Iam te chara diu careo mea patria*: ubi se in æde Virginis Mariæ de Columna sacro olim lavacro expiatum fuisse infantem prodit, ac sepulchri copiam, fato cùm cessurus sit, ibi desiderat.

IOANNES DE VIANA, Giennensis, Doctor Medicus, Malacæ intentus artis suæ operis, publicavit -

Tratado de Peste, *sus causas y curacion, y el modo que se a tenido en curar las secas y carbuncos pestilentes que an oprimido la ciudad de Malaga el año de MDCXXXVII.* Ibidem apud Ioannem Serranum de Vargas 1637. in 4.

Antidotum fasciculi aromatum in subsidium puerperarum, ubi agitur de odore, de uteri suffocatione, &c. Ibidem 1636. in 4.

D. IOANNES DE VICO, Acerrarum Episcopus, quæ Campaniæ fœlicis urbs est, creatus (ut apud Vghellum VI. volumine *Italiæ Sacræ* habetur) die XXIII. Iul. MDXII. hoc eodem anno interfuit sacrosanctæ Lateranensi Synodo sub Leone X. Papa celebratæ, scripsitque ad Hieronymum Vich Catholicorum Regum Oratorem, qui & ipse Concilio interfuit,

Apologiam de authoritate & potestate Romani Pontificis; circa annum MDXVII. Iulio II. clavum Petri tenente, quæ quidem M.S. fuit in Bibliotheca V. C. Antonii Augustini, ut ex ejus apparet *Catalogo*.

F. IOANNES VIGUERIUS, vulgari appellatione *Viguera*, Granatensis, Philosophus ac Theologus eximius, Tolosæ Tectosagum longè à patria inter Gallos ad sacram S. Dominici familiam susceptus (alius est Ioannes Viguerius Ligur ordinis Seraphici, qui *in Scotum* commentatus est) eâ mentis alacritate, successúque literas coluit, ut adeptâ in ejusdem urbis gymnasio Theologiæ laureâ, publicè ipsam de superiore loco docendi partes nancisceretur. Quâ quidem professione ibidem laudabiliter exercitâ, librisque in publicum editis eò devenit claritudinis, ut jam à Guilielmo Eisengreinio *Scriptorum Sacrorum* celebratore, *vir tam profanâ, quam sacrâ literaturâ doctissimus, Philosophus & Orator omnibus iis artibus, quæ sunt libero homine dignæ, perpolitus*; aliáque non inferio-

ferioris laudis, ab aliis audierit. Monumentorum præclarissimorum hæc series est;

Institutiones ad naturalem & Christianam Philosophiam, maximè verò ad scholasticam, quam vocant, Theologiam universalium, Conciliorum authoritate, necnon Doctorum Ecclesiasticorum, præsertim D. Thomæ Aquinatis, eruditione confirmata; opus in paucis doctum atque utile. Adnectuntur ibidem -

Commentaria in D. Pauli Epistolam ad Romanos: in quibus omnes ferè nostri temporis hæreses brevissimè confutat atque clarissimè. Parisiis 1558. in fol. quam editionem principem sequutæ sunt plures aliæ, Antverpienses 1565. & 1572. in fol. Venetæ 1563. & 1581. Coloniensisque 1607. in 4.

Opusculum de consolatione Agonizantium, cum elucidatione Missæ. Parisiis 1553. Lugduni 1569.

Tribuit eidem Eisengreinius præter superiora,

In omnes D. Pauli Epistolas commentarios; itémque *Theologiæ Summam*. Æquius tamen est domesticis Sixto Senensi & Alphonso Fernandez, Marietæque in hoc credere, qui nil præter jam commemorata Viguerio adjudicant. Floruit maximè circa annum MDL.

IOANNES VILCHIVS, vulgò VILCHES, Antiquariæ natus in Bætica, atque in eadem urbe humaniorum literarum Professor, edidit -

Opera Poëtica, hoc est -

Bernardina, ut vocant, libros tres; sive de Victoria, quam D. Bernardinus Mendozius summus Hispanarum triremium Præfectus ad *Arbolanum* Insulam à Turcis reportavit, heroico carmine;

De Mendozinæ Domus origine;

Eclogam ad D. Bernardinum Manrrique Episcopum Malacitanum;

Panegyricum ad Ioannem Gironium Vreniæ Comitem;

Silvam, & varia Epigrammata, & alia carmina. Hispali 1544. in 8.

Laudatur à Iacobo Solanio Murgitano in *Elegia*, quæ incipit, *Gratulor Hispanis felicia sæcula, &c.*

IOANNES DE VILLALOBOS, sodalis Salmantinus collegii Trilinguis, edidit -

Grammaticæ Græcæ introductionem, Salmanticæ 1576. in 8.

IOANNES DE VILLAR, scripsit -

Arte *Gramatica Española*. Valentiç 1651.

IOANNES DE VILLAREAL, Vbetensis, Compluti Doctor Medicus ac Professor primarius, dedit foras -

De Signis, causis, essentia, prognostico & curatione morbi suffocantis, libros duos. Compluti aqud Ioannem Gratianum anno 1611. in 4.

F. IOANNES DE VILLASEÑOR, Dominicanus, Theologiam Oveti docuit, postquam in Gregoriano Pinciæ urbis collegio meruisset. Scripsit -

Suma moral; duobus tomis.

IOANNES DE VILLEGAS, Presbyter Matritensis, ex Italico *Alphonsi Ciaconii* edidit -

Modo *de rezar el Rosario de Nuestra Señora como se haze en la Minerva de Roma*. Matriti apud Martinum Serrano 1614. 16.

IOANNES VILLEN DE BIEDMA, Granatensis, Doctor Theologus, Malacitanus fuit Canonicus, indéque Archipresbyter Granatensis, uti Franciscus Pedraça in hujus *urbis Antiquitatibus* affirmat. Is, quò idioma Hispanicum tot gentibus sæculo superiore, aut commercio, aut imperio communicatum cultissimi Romanorum Poëtæ accessione locupletaret, prosâ dedit oratione, quæ quidem expeditè magis, quàm versa lectores ad ipsius adyta introduceret,

Quinto *Horacio Flaco Poeta lyrico: sus obras con declaracion magistral en lengua Castellana*. Granatæ 1599. apud Sebastianum de Mena in folio.

F. IOANNES VINCENTIVS, Asturicensis, ordinem Sancti Dominici assumpsit in Salmantina urbe, atque in ejus gymnasio sacram scientiam ex ea, quam Durandi vocant, mox & è vespertina cathedra ingenti cum famæ claritudine docuit; ingenio judicióque in docendo, acumine in disputando plurimum præstans. Edidit Romæ, cùm eo venisset Procurator ordinis generalis, e lectionibus in collegio *D. Mariæ supra Minervam* habitis confectum opus -

De Habituali Christi Salvatoris nostri sanctificante gratia Relectionem. Romæ apud Paulum Dianium 1591. in 4.

Promiserat per idem tempus Salmanticæ edendum grandiorem librum, De *origine & potestate Gratiæ*, qui nec à morte authoris prodiit, quæ non multo pòst immortalitati eum consignavit, Alberto Austriaco Serenissimo Archiduci à confessionibus jam designatum, anno salutis MDXCIV. ætatis LI. *Historia ordinis Dominicanorum* Præsulis Monopolitani obiisse ait sequenti anno. *Catalogum* nos Alphonsi Ferdinandi sequuti sumus, cui etiam resistit Ioannes Marieta superstitem affirmans nostrum Romæ Vincentium anno MDCXCV.

IOANNES VINCENTIVS PELIGER, Valentinus, conscripsit -

Primera *y segunda Parte del estilo y metodo de escrivir cartas missivas, y responder*

 a ellas

ellas &c. Valentiæ duobus tomis 1600. 8. Cæsaraugustæque 1604. & 1607. in 8. Matriti apud Ioannem de la Cuesta 1609. iterúmque 1625. 8. item 1599. in 8.

D. IOANNES DE XAVREGVI, domo Hispalensis, è Cantabris nobili loco oriundus, ad ingenii excellentiam naturæ beneficio concessam, proprio labore multiplex earum literarum, quæ ab humanitate dicuntur, ornamentum adjunxit. Quibus dotibus instructus Poësim feliciſſimè exercuit, heroicam scilicet, lyricámque, non theatralem, & comicam. Nervoso quippe, atque erudito dicendi genere usus, popularium auribus placere non multùm studebat. Contendit de hac arte cum viris summis Gongora & Quevedo; quem ultimum non uno satyrico insectatus est libello. Pictorias quoque operas sibi amicisque liberaliter exhibuit, nam & hanc artem eximiè callebat; adeo ut cùm in Matritensi theatro comœdia ejus quędam ederetur displiceretque, & jam solemni spectatorum murmure damnaretur, quidam eorum exclamaverit, si plausum comœdiis suis desiderat, eas depingat. Poëtica hæc edidit, quod sciam;

El Orfeo (sive Orphei fabulam) *en octavas*. Matriti apud Ioannem Gonzalez 1624. 4. Quod Poëmatium nulli eorum cedere, quæ magis inter nos celebrari solent, nô indocti aut inerudıti homines arbitrâtur.

Rimas; hoc est varia carminum genera: in quibus est -

El Aminta, *Comedia Pastoril de Torquato Tasso*, elegantiſſimè in vulgarem linguam translata. Hispali apud Franciscum de Lyra 1618. in 4.

Lucano Español, *en verso de octavas*: sive Lucani *Pharsalia* Hispana interpretatio metrica, M.S. apud exequutores testamenti, (inter quos fuit D.Gabriel Bocangelinus) remansit.

Prosaica autem hæc -

Discurso Poetico *contra el hablar culto y obscuro*.

La Comedia *del Retraido*; quæ traducendo *Cunarum ac Sepulturæ* libello Hispanico authoris bene noti, quem nuper nominavimus, conscripta est.

Memorial *al Rey Nuestro Señor. Ilustra la singular honrra de España, aprueba la modestia en los escritos contra Francia, nota una carta embiada a aquel Rey, &c.* Quo scripto idem, qui superiore, vir magnæ famæ petitur.

Apologia *por la verdad, o respuesta a una Censura que se hizo del Sermon que F. Hortensio Palavicino predicò en las honrras del Rey D. Felipe III.* Matriti 1625. 4.

Por el Arte *de la Pintura*, libellum Apologeticum, qui simul prodiit cum *Dialogis Carducci. Matriti* 1633. 4.

Decessit Matriti ante annum MDCL.

F. IOANNES XIMENEZ, Bæticus, Xereziensis, ordinis Minorum, qui strictiorem vitæ regulam sectantur, provinciæ S. Ioannis Baptistę in regno Valentiæ ter Præfectus, vir in domesticorum regimine, & in juvandis prudenti consilio & solidæ doctrinæ responsis quarumcumque difficultatum momentis commendatiſſimus, spiritualis animarum profectus præceptor insignis, scripsit -

Chronica *del B. Fr. Pasqual Bailon*. Valentiæ 1601. in 8. & sæpe alibi.

Exposicion *de la Regla de los frayles Menores*. Ibidem 1611. in 16. apud Ioannem Christophorum Garriz. Deinde auctior prodiit à morte authoris in eadem urbe ex officina Patritii Mey 1622. Barcinone 1629. 16.

Exercicios espirituales. Valentiæ 1612. in 16.

De la Oracion *Mental*. Ibidem 1620. in 8.

Exercicios divinos *revelados al Venerable Nicolas Eschio y referidos por el P. Surio*, opus ex Latino redditum. Valentiæ 1609. Matriti 1613. in 16. Hispalique apud Gabrielem Ramos 1621. in 16. & Matthiã Clavijo 1614.

Obiit diem suum Ayoræ ejusdem regni Valentiæ: de quo agit Antonius Panes in *Historia hujus Provinciæ* parte II. libro V. cap. IX.

IOANNES XIMENEZ SAVARIEGO, Rondensis, Medicus Doctor, in Hispanis triremibus artem hanc exercuit Proto-medicum agens, illarumque Præfecti D. Martini Padilla *Adelantati* (ut Idiotismus noster sonat) *Castellæ* cubicularium. Edidit -

Tratado *de Peste, sus causas, preservacion y cura*. Antiquariæ apud Claudium Bolan 1602. in 4. Audio & *De curatione puerorum*, & *De variolis* edidisse. Hic unus est è dialogistis Tractatus Hieronymi de Carranza, *Filosofia de las Armas*, inscripti,

F. IOANNES XIMENO, (quem Lucas Vvaddingus eumdem cum *Ioanne Ximenez* perperam existimavit) natus in oppido *Las Peñas de San Pedro* diœcesis nescio cujus Franciscanus excalceatus provinciæ S. Ioannis Baptistæ, Consultor Apostolicorum Inquisitorũ Murciæ urbis, Professor Theologiæ ac Magister morum vitæque spiritualis probatus; scripsit -

Memorial Theologico *y Iuridico contra la permission de las casas publicas de mugeres*. anno 1629.

Examen *de los casos de conciencia que suceden en el articulo de la muerte*. Valentiæ 1636. in 8.

F. IOANNES DE ZAIAS. Vide, *Ioannes de Zayas*.

F. IO:

F. IOANNES DE ZAMORA, Franciscanus Carthaginensis provinciæ, Hispanicum dedit -

El Ceremonial Romano: quod Clemẽs Papa VIII. per universam Ecclesiam vigere jussit. Burgis 1603. in 4.

Kalendario perpetuo. Ibidem eodem anno.

Kalendarium quoque *perpetuũ* Latinum, ut credo, *ad usum fratrum Minorum*. Burgis 1603. nisi idem opus sit.

IOANNES ZAPATA, ex oppido *Guadahortuna* regni Granatensis, publici juris fecit metricum opus hujus tituli,

Tratado *de nuestra Fee y ley verdadera*. Ilerdæ 1576. 8.

F. IOANNES ZAPATA & SANDOVAL Mexici Americanorum ex præcipua urbis nobilitate prognatus, ordinis D. Augustini, S. T. Magister, & in Pinciano S. Gabrielis collegio primarius Professor ac studiorum moderator, scripsit -

De Iusticia distributiva, & acceptione personarum ei opposita disceptationem pro Novi Indiarũ orbis rerũ moderatoribus, sũmisq; & regalibus Cõsiliariis elaboratum. Pinciæ 1609. 4. Cardo operis in eo scilicet vertitur, ecclesiastica omnia & sæcularia in regnis Indiarum munera indigenis conferri debere.

Chiapensem anno MDCXIII. atque Guatimalensem octo hinc præteritis obtinuit Ecclesias; denatúsque est cum magna laude dispensatæ, ut decuit, misericordiæ & justitiæ, in sede hac ultima, sexagenario adhuc junior, anno MDCXXX.

D. IOANNES DE ZAVALETA, Matriti degens, & in theatrorum actiones comica plura contribuens, disertus & acutus humanarum actionum censor, dedit quoque in lucem -

Errores *celebrados*: nempe dicta aut facta veterum quædam vulgò, sed immeritò, ut credit, laudata. Matriti apud Gregoriũ Rodriguez 1653. 8.

Teatro *del hombre el hombre; o vida del Conde Matisio*. Matriti 1652.

Problemas *de la Filosofia natural acompañados de consideraciones morales*; item -

Que *el Amigo no puede ser mas que uno: y que la murmuracion haze a los hombres famosos*, excursum duplicem.

El Dia *de fiesta por la mañana*. Ibidem apud Mariam de Quiñones anno 1654. in 8. Item -

El Dia *de fiesta por la tarde*: utrumque opus satyrica severitate perstringens varia hominum genera festi diei omnes horas malè collocantium.

El Emperador *Commodo*.

Milagros *de los Trabaxos*.

Omnia hæc simul edidit Matriti Andreas Garzia de la Iglesia. 1667. in 4.

F. IOANNES ZAZO, Vallis-paradisi monachus Cisterciensis, vir ad unguem pietatis factus, ut vitam ipsius continui adinstar miraculi celebrent laudatores domestici, edidit Hispanicè, ut credimus,

Historia y vidas *de los Sãtos que se celebran por todo el discurso del año en la Congregacion Cisterciense de España*. In ipso Vallisparadisi cœnobio 1603.

Scripsisse fertur & alia plura, atque edidisse Pinciæ & Salmanticæ ad institutum ejusdem ordinis pertinentia; quorum titulos etiam Chrysostomus Henriquez in *Phœnice* & Carolus Vischius in *Cisterciensi Bibliotheca* ignorare se ajunt. Obiit anno, ut fama fert, MDCXXIII.

F. IOANNES DE ZAYAS, ord. Minorum provinciæ Castellæ, S.T. Lector, misit ad Lucam Vvaddingum ejusdem ordinis Historicum, ut hic ipse refert,

Supplementum Chronicorum Francisci Gonzagæ in his, quæ ad suã Castellæ provinciam pertinuerent.

F. IOANNES DE ZEITA, Lusitanus, Olisiponensis, familiæ Seraphicæ in provincia Algarbiorum, Theologiæ Lector emeritus, insignisque Ecclesiastes, ingenii, doctrinæque famâ clarus, totóque oris & corporis gestu veluti ad eloquentiæ faciem conformatus, singulari quadam dexteritate, & vehementiâ in arguendis hominum moribus utebatur, tam scholasticæ, quàm expositivæ Theologiæ apprimè gnarus. Edidit Lusitanicè *Concionum* aliquot volumina; nempe -

Quadragena: *en que se contem os dos Santos tempos do anno Advento e Quaresma com oitto sermões do Santissimo Sacramento*. Eboræ anno 1625. in folio. Hanc Quadragenam primò in vulgarem Castellæ sermonem à se versam Ioannes de Navaez Cisterciensis Pinciæ edidit 1626. postinde Ferdinandus Camargus Augustinianus Matriti 1629. in 4.

Sermoẽs *das festas da Virgem Santissima e de Christo Senhor nosso, com oitto do Sacramento, e de alguns Santos, e oitto de Difuntos*. Olisipone apud Petrum Craesbek 1634. in 4. Castellanè operâ ejusdem Camargi Cæsaraugustæ 1635. in folio.

Sermoẽs *para alguãs festas de Santos da nossa ordem Apostolos, Martyres, Santas, e dois do Sacramento*. Olisipone apud Craesbek anno 1635. in 4.

IOANNETINVS.

F. IOANNETINVS NIÑO, Franciscanorũ sodalis, provinciæ Sancti Iacobi Pater, & aliquando Præfectus, Ministróque gene-

gene-

tali à secretis; apud supremi Senatus, qui religionem tuentur, Patres Censor Theologus, confessiones in sacramento pœnitentiæ audivit Serenissimæ Margaritæ Austriacę aliàs *de Cruce*, Fraciscanæ monialis excalceatæ Matritēsis regii monasterii. Scripsit autē

Aphorismos Prælatorum & Subditorum. Barcinone 1625.

Tractatus varios, de rebus sui Instituti: præsertim *ad Gregorium XV. pro defensione ejusdem*; Item *ad Philippum III. Regem Catholicum de eodem argumento*.

El Interrogatorio *en la causa de la venerable Virgen Sor Anna Maria de S. Ioseph, Abadesa del convento de Salamanca*. Præcedit præambula ad Serenissimam Infantem Margaritam epistola *de veris & falsis visionibus & revelationibus*. Subsequitur verò; *Carta que la misma Sor Anna de S. Iosef le escriviò en que obligada de la obediencia le haze relacion de su vida*. Salmanticæ apud Tabernier an. 1623. Gallicè hanc *Relationem* seu *epistolam* reddidit Bonavētura Checrolier Recollectus, uti testatur Arturus à Monasterio in *Martyr. Franciscano* pridie Idus Maji, & in *Ginaceo sacro*.

La Vida *de Christo, que escriviò en Latin mas dilatadamente Fr. Landulfo de Saxonia Cartuxo; contiene las Dominicas y las Ferias como se suelen leer en las religiones*. Salmanticæ apud Autoniam Ramirez. 1623.

Editionem idem curavit Salmanticensem Marci Vlissiponensis *Historiæ ordinis Minorum*, quæ eidem Serenissimæ Margaritæ dicata prodiit ex eadem officina Antoniæ Ramirez anno 1626. duobus tomis in folio.

IOANNOTVS.

IOANNOTVS DVRAN, scripsisse refertur

Geografia *de toda la Nueva España*. cum XVIII. Tabulis Geographicis, M. SS. ad hoc tempus.

IOSEPHVS.

IOSEPHVS DE ACOSTA, Medinensis, postquam in sodalitio Societatis, cui se puerum Salmanticæ tradidit, omni disciplinarum genere indefessi vir laboris ingenium præstans atque acre judicium instruxisset, in Occidentalem Indiam delatus provinciam ibi Peruanam sodalium rexit Præpositus, septemdecimque totos annos commoratus est, eà curiosè observans, & in commentaria digerens, quæ hodie magno cum fructu atque operæ pretio de rebus Indicis ab eo extant. Indè reversus Visitatorem egit in provinciis Aragoniæ ac Bætica; nec non & aliquando procuravit Romæ, promovitque salutis Indorum spiritualem causam: quod postremum ab eo impensum officium *Bibliotheca Societatis* Scriptorem fugit. Sexagenarius tandem è vita migravit munus gerens Rectoris in Salmantino collegio, pluribus scriptis clarus, superstésque, anno MDXCIX. Hæc scilicet edidit Latinè;

De Christo revelato, libros IX. Romæ anno 1590. in 4. Lugdunique 1592. in 8. Salmanticæ item, Venetiisque.

De Temporibus novissimis, libros VI. simul editos cum præcedentibus, Romæ an. 1590. in 4. ac Lugduni 1592. in 8. & aliis locis.

Concionum, tomos III. gravi ac eleganti stylo. Salmanticæ anno 1596. Venetiis 1599. Coloniæque 1600. in 8.

Consilium Limense III. digessit, & Latinè conscripsit.

De Procuranda Indorum salute, libros VI. Salmanticæ apud Guilielmum Foquel 1588. in 8. Coloniæ 1596. in 8.

De Natura Novi Orbis, libros duos. Salmanticæ anno 1589. in 8. & 1595. in 8. Coloniæ 1596. in 8. Hos quidem duos libros, quorum de cœli, & soli natura fuit argumentum, in popularem postea sermonem convertens, adjunctisque de metallis, plantis, animalibus, nec non & de moribus, rebusque incolarum olim gestis, quinque aliis, septempartitum dedit opus patrio idiomate, atque hoc titulo;

Historia natural *y moral de las Indias*; quam Serenissimæ Infanti Elisabethæ Austriacæ tunc in paternis sacris constitutæ dicavit ex Hispali urbe, ibidémque edidit anno 1590. in 4. apud Ioann. de Leon; recoctam deinde in eadem urbe anno sequenti in 8. Matriti 1608. in 4. & 1610. in 4. Hanc Italicè transtulit Ioannes Paulus Gallucius editam anno 1596. in 4. Latinè verò Theodorus de Bry in tertia *Historiæ* suæ *Occidentalis* parte repræsentavit. Germanicè quoque versam extare ab anno 1599. iterúmque ab anno 1617. in fol. author est Antonius de Leone in *Appendice Bibliothecæ* suæ *Indicæ*. Qui idem observavit multùm profecisse Iosephum nostrum ex duobus libris seu operibus Didaci Duran Dominicani, *Historia de los Indios de Nueva España*, & *Antiguallas de los Indios de Nueva España*, inscriptis.

IOSEPHVS DE AGVILAR, nescio quis, scripsit carmine

Reglas y advertencias *para el santo acto del Sacramento de la Penitencia en octavas*. in 8.

F. IOSEPHVS ANGLES, Valentinus, ordinis Minorum provinciæ Sancti Iacobi, eximiæ doctrinæ Theologicæ, vitæque ad religionis amussim formatæ merito à superioribus obtinuit, ut excipiendis confessionibus virginum Deo sacrarum in Matritensi excal-

ceatæ

ceatæ reformationis præficeretur monasterio. Sardiniæ quoque provinciæ ejusdem ordinis Commissarium generalem egit, Romæque præceptorē Alexandri Cardinalis Montalti Sixti V. Pont. Max. ex sorore pronepotis. Bossanus demùm in eadem Insula Sardinia Episcopus creari promeruit. Vtriusque hic Philosophiæ, sacræque Theologiæ eximius Professor, omnium scientiarum & virtutum genere ornatissimus, quomodo audit à non nemine, qui eum familiarem habuit, lucubrationibus suis studiosos moralis Theologiæ non parum juvit, præcipuè eo opere, cui inscripsit -

Flores Theologicarum Quæstionum in librum I. Sententiarum: duabus partibus. Lugduni 1584. apud Stephanum Michaëlem, & 1585. apud Belletum. Deinde-

In Secundum librum Sententiarum; duabus aliis partibus, quas Sixto V. nuncupavit. Lugduni apud Adrianum Perier 1587. Venetiis apud Ioannem Baptistam Vgolinū 1588. Matriti 1596. Lego & secundò editas Lugduni 1596. & 1597.

Credo & scripsisse eum *in Tertium* quamvis Vvaddingus id nescierit.

D. IOSEPHVS ANTONIVS GONZALEZ DE SALAS, Matritensis, purpuratus Eques militiæ Calatravæ, bonis omnibus literis, à quibus humani dicimur, masculáque, nec vulgari eruditione præstabat, dum viveret in eadem Curia, totus legendo & observando ex antiquæ Historiæ tùm Græcæ, tum Romanæ, necnon elegantiarum Latinæ linguæ authoribus, quæque ad argumenta sibi olim destinata conferre posse viderentur, frequentandísque egregiis doctrinâ & ingenio viris, quos plures adeptus est sibi æquales. Stylo tamen, sive Latino, sive Hispano, eo usus fuit in exprimendis animi sui sensibus, cui affectationis notam non injuriâ infixeris, ut in memoriam revocet Senecæ illud ex epist. CXIV. *Cùm assuevit animus fastidire, quæ ex more sunt, & illi pro sordidis solita sunt, etiam in oratione, quod novum est, quærit, & modò antiqua verba atque obsoleta revocat & profert, modò fingit, & ignota deflectit*. De cætero insigniter eruditum, operisque intentum authorem redolent omnia ejus opera. Nempe scripsit Latinâ linguâ -

In Petronium Arbitrum Notas. Francofurti anno 1629. in 4.

De Duplici viventium Terra, disputatione paradoxicâ magni operis, Epitoma Geographico-Historica, ἀποσπάσματι. Lugduni Batavorum anno 1550. in 4.

Vernaculâ autem hæc -

Nueva Idea *de la Tragedia, o Ilustracion ultima al libro singular de Poetica de Aristoteles*. Quem præcedit -

Vna Exercitacion Escolastica; *cuio titulo es*, El Teatro, *scena a todos los hombres*: succedit verò -

Las Troianas, *Tragedia Latina de L. Anneo Seneca, Española de D. Iosef Gonzalez de Salas*. Simul hæc Matriti ex officina Francisci Martinez 1633. in 4.

Compendio Geografico y *Historico del orbe antiguo*: hoc est *Pomponium Melam* Hispanitate donatum, post Ludovici Tribaldi Toleti antiquam translationem. Adjunxit, *Nuevas ilustraciones a algunos de los lugares obscuros de Pomponio Mela*. Eminent in his *Disquisitiones* duæ, prior illa, quam postea publicavit Latinam, uti diximus, *de la Tierra descubierta, y cubierta de las aguas*; posterior autem, *De las Transfiguraciones humanas*. Matriti 1644. in 4. Hujus postremi argumenti est inter Antonii Codri Vrcæi opera oratio I. *De Metamorphosi humana in belluas*, ut lego in *Epitome Gesnerianæ Bibliothecæ*; Item Andreæ Morelli *De Transitu humanarum animarum in belluas explicatio*, Patavii edita anno 1589. in 4.

Obiit repentina morte correptus pridie Idus Martias anni MDCLI. ætatis suę anno LXIII.

F. IOSEPHVS DE BARDAXI, Cæsaraugustanus, nobili ortus familiâ, Carmelitarum sodalis, Theologiam Biblicam in Gerundensi schola & in ejusdem urbis Cathedrali Ecclesia Doctor ipse Theologus docuit, cùm studiis jam fuisset ad S. Angeli collegium apud Barcinonenses præpositus; efficax, promptúsque, vel ex tempore, declamator evangelicus; typis commisit -

Sermones *de Adviento*. Barcinone apud Sebastianum Matevaud 1613. in 4.

Sermones *de Quaresma duplicados*. Cæsaraugustæ apud Ioannem de Lanaja anno 1620. in 4. Qui tamen non nisi ad feriam III. post Dominicam III. pertingunt.

Denatus est anno MDCXXVI. quartâ die Augusti Cæsaraugustæ: laudatúrque à Vincentio Blasco de Lanuza tomo II *Hist. Eccl. Aragon.* lib. V. cap. XLIV.

F. IOSEPHVS BLANCH, domo Valentinus, Carmelita, Doctor Theologus, Philosophiæque publicus & primarius in patria Academia Professor, in vulgus dedit, quæ in pretio habentur,

Summularum Institutiones, quas *Dialecticam vocant*. Valentiæ 1611. in 8.

Deinde alias *Cursus*, uti appellant, *Philosophici* partes, tribus aliis voluminibus: nempe-

In Vniversam Aristotelis Logicam, unà cum quæstionibus ex contextu haustis lib. I. ibidem 1612. in 4. typis Ioann. Chrysostomi Garriz.

In VIII. Libros Physicorum ibidem 1614. in 4.

In Libros de Anima & de Generatione

tione & Corruptione. ibidem 1615. in 4. Obiit anno MDCXIII.

IOSEPHVS DE CASANOVA, Magallonensis in Aragoniæ regno, Matriti Grammatisticam, hoc est literas noscendi, manúque formandi artem pueros docebat, cùm pulcherrimum industriæ suę specimen characteribus formæ multiplicis ære insculptis, atque preli ope multiplicatis, in eo libro edidit, quem priorem operis integri partem vocat, nempe -

Arte de escrivir *en todas formas y letras*; ad Philippum IV. Regem. Matriti 16.. in folio. Ejus quoque sunt -

Ocho Ideas *de Pintura fabulosa*. anno 1649.

IOSEPHVS DE ÇARAGOZA, ex oppido *Alcalà de Valencia* cognominato, Iesuitarum sodalis, Philosophiæ Theologiæque Professor, edere cogitat -

Arithmeticam & Trigonometriam. Et altero volumine -

Miscellanea Mathematica.

F. IOSEPHVS DE LA CERDA, patriâ, ut credimus, Matritensis, certè ibi ad S. Martinum professus fuit regulare Benedictinorum institutum, ut in eximium istius ordinis decus & incrementum postea evaderet. Salmantinam in scholâ delatus, brevi ad interpretandum ex propria cathedra Doctorem Angelicum sibi viam aperuit, deinde & ad primariam Theologici hujus ordinis. Quo docendi munere ingenti cum sui nominis laude defunctus, ad Ecclesiæ Almeriensis infulas vocari promeruit XVI. die Novembris MDCXXXVII. & post triennium, scilicet XVII. Decembris MDCXL. ad Pacensem transferri. Sacræ Theologiæ fuit Magister Salmantinus, doctrinâ multâ & variâ, ingenio perspicacissimo, quod in Scholæ Academicis & in Ecclesiæ sacris exercitationibus palàm sese ostendebat; paratáque adeo & facili eloquentiâ in commentariis pangendis, ut vix quidquam, quod è calamo in chartam fluxisset, deletum pluribus paginis deprehenderes; de quo testibus oculatis, atque his non lubricæ fidei, credendum est. Extant ab eo in magno pretio ab omnibus habita, sed quę ab ingeniosis tantùm pro dignitate, & cum eo fructu, quem non in cute, sed in recessu latentem industria exerit attenti lectoris, inter promptuaria formandarum concionum optima plenissimáque frequentantur.

De Maria, & Verbo Incarnato: ubi & de Sancto Iosepho, ac de utroque Ioanne. Almeriæ 1640. in folio.

In Sacram Iudith Historiam Commentarius literalis & moralis; duobus tomis: Ibidem 1641. in folio, móxque Lugduni apud Laurentium Anisson 1653. in folio.

Maria effigies, revelatióque Trinitatis & attributorum Dei: nisi idem sit cum jam laudato *de Maria* commentario. Certè Lugduni hic editus fuit apud eumdem Anisson anno 1651. in fol. Obiit ante diem XII. Iunii MDCXLV. quo nempe successorem habuit magnum virum Salmanticæ olim collegam Angelum Manricum Cistercienſem.

F. IOSEPHVS DE CORDOVA, domo Abulensis, religione Augustinianus, S. Theologiæ Magister, authore mihi eo, qui scripsit *Alphabetū* hujus ordinis, Thoma de Herrera, scripsit, imo & edidit -

In Partes Divi Thomæ. volum. IV.

Sermones de Adviento.

Sermones de *Quaresma*; anno 1642.

IOSEPHVS CRESVELO, scripsit -

Vida y martyrio *del Padre Henrique Valpolo*. Cæsaraugustæ 1596. in 8.

D. IOSEPHVS DE EXEA & SCARTIN, Cæsaraugustanus, D. Ludovici ab Exea supremi Aragonicarum rerum Senatus, ut vocant, Regentis filius, specimen daturus studii Cæsareo Iuri impensi, publicavit -

Ad Legem unicam Codicis De Palatiis & Domibus Dominicis lib. XI. Recitationem. Cæsaraugustæ in 4. 1655.

D. IOSEPHVS FELIV ET CEREZO, Catalanus, ut credimus, Iurisconsultus, regius auditor, ut vocant, Salernitanæ Curiæ, hinc in magna Neapolitanæ urbis Vicaria civilium negotiorum Iudex, edidit -

Margaritam variarum conclusionū tam ad commune quàm ad nonnullorum locorum municipale jus concernentium. Neapoli 1641. fol.

IOSEPHVS FERNANDEZ, Aragonius, Turiasonensis, Societatis Iesu sacerdos, laudatus à concionum Apostolico more ac zelo habendarum merito, scripsisse dicitur inter alia, elegantiæ Christianæ plenum librum -

De la Vida *del P. Pedro Claver de la compañia de IHS*. Cæsaraugustæ 1666.

IOSEPHVS FERNANDEZ DE RETES, Ontiveriensis, (oppidum *Ontiveros* Abulensi Episcopo in sacris paret) Iuris Doctor creatus Salmanticæ, alacritate ingenii, Latinæ orationis ac totius humanitatis peritiâ, legalis atque canonicæ doctrinæ variâ multiplicique exercitatione & usu in hac celeberrima totius orbis Academia nuper maximè floruit publico interpretandarū legum atque ordinario muneri vespertinis horis Præfectus, Fiscalis nunc in Curia Pincianæ urbis Advocatus, emissis olim in publicū quæ sequuntur,

Ad Titulum Digestorum De Interdictis & relegatis Commentarium; duobus libris. Pinciæ 1643. in 4. iterúmque

cum

cum *notis ejusdem & additionibus*, nec non & *Tertio libro excursuum analectorum*. Lugduni 1660. in 4.

Variorum opusculorum Iuris, octo libris, in duo volumina digestis. Salmant. in folio *Variorum opusculorum* tomus III. prodiet Lugduni prope diem, ut audio.

Ad Titulos *De Bonorum possessione cõtra tabulas: De Legatis prastandis: De Inofficioso Testamento, scholasticis adversariis*: quibúscum simul prodiit Commentarius.

Ad Leges, Edicta, Principúmque Constitutiones, ex quibus prohibita usucapio est. Salmanticæ 1663. in 4.

Ad Leges Attiniam, Iuliam & Plautiam, de prohibita alienatione rerum furtivarum & vi possessarum.

F. IOSEPHVS FERRER, domo Valentinus, ordinis Seraphici excalceatorum provinciæ Sancti Ioannis Baptistæ, ejusdémque Vicarius, deinde & Præfectus provincialis, edidit.

Pharum Evangelicam: hoc est commentaria in quatuor Evangelia: primum nempe operis tomum. Lugduni 1661. in folio. Idem (ut facilè credimus) cum eo qui olim ediderat.

Logicæ & Physicæ Summulisticum Præludium. Valentiæ 1636. in 4.

F. IOSEPHVS GALLO, Burgensis, ut fertur, certè Alphonsi Lopez Gallo & Barbaræ Gallo *Fontis Pelagii* diœcesis Segoviensis Toparcharum, atque ipsiusmet loci incolarum filius, Augustinianorum sodalis, nonnullis apud suos Præfecturis functus est Theologúsque S. Inquisitionis Patribus fuit minister. Scripsit.

Historia *y Dialogos de Iob; con explicacion literal y moral segun las versiones de Vatablo, Pagnino, Parafraste y los setenta*. hoc est Paraphrasim & illustrationem obscurissimi Prophetæ Iobi. Burgis 1629. in fol. Superstes adhuc erat anno MDCLII.

F. IOSEPHVS GARZIA, Cisterciensis monachus monasterii *de Herrera*, Sac. Theologię Magister, in Salmantino Sancti Bernardi collegio sacram prius doctrinam docuit; Ecclesiastes hinc suo tempore celebris in Matritensi curia munus hoc pluribus annis cum laude exercuit. Foras emisit.

Sermones *de Tiempo y de Santos*; duobus voluminibus. Pampilone 1622.

Hujus quoque liber, quem morte occupatus pænè non absolvit, operâ Prudentii à Plaza sodalis posteà editus fuit; nempe

Annotaciones *predicables sobre el Psalmo, De profundis*. Pampelóne 1623. in 4. apud Carolum de Iabayen.

Scripta reliquisse *in Psalmos Dauidis* quædam, & in *Euangelium Matthai* refert Chrysostomus Henrriquez in *Phœnice* & Carolus Vischius in *Bibliotheca*.

F. IOSEPHVS GOMEZ DE PORRES, Matritensis, Carmelita, concionatus fuit Calari in Sardinia & Neapoli, qua in urbe studiorum præfecturam domi suæ, nunc in cœnobio Prænestinæ urbis gerit, & sacram scientiam docet. Editæ ab eo sunt.

Oraciones panegyricas *de algunos Santos*. Neapoli apud heredes Cavalli. 1604. in 4.

Sermon *en las honrras del Rey D. Felipe IV*. Ibidem apud Thomassum 1666.

Adornata in prelum habet *Sanctorale ordinis Carmelitarum, & variarum concionum* tria alia volumina. Landavit Ioannem Caramuel in epist. XV. ad eum data. pag. 667. *Rhythmicæ* istius.

IOSEPHVS GONZALEZ FLOREZ, Bononiensis collegii S. Clementis Hispanorum sodalis & Rector cùm esset, edidit.

Variarum Iuris quæstionum, librum singularem. Bononiæ apud Ioannem Rossiũ 1571. in 4. Præfuisse quoque dicitur Academiæ isti, atque inde ad *Tranensem* Neapolitani regni curiam venisse Iudicem.

IOSEPHVS GONZALEZ VARELA, typis commisit.

La Pyra religiosa, *que consagró la Santa Iglesia de Toledo en la muerte del Serenissimo Cardenal D. Fernardo su Arçobispo*. Madriti 1641. in 4.

IOSEPHVS GVARNIZO, Societ. Iesu, Professor Theologus primarius in Eugeniano Toleti urbis collegio, formavit.

Memorial *del ultimo estado que tiene para ser difinida por dogma de Fee la pia opinion que afirma aver sido concebida sin culpa original la virgen Nuestra Señora*. Madriti anno 1652. in folio.

IOSEPHVS HERNANDIDA, nescio quis, laudatus a Petro de Alva in *Militia Conceptionis*, scripsisse dicitur.

Librum de vita Deiparę ex operibus Francisci Suarez; Lugduni editum 1643. in 24.

F. IOSEPHVS A IESV-MARIA, Carmelitarum reformatorum sodalis, cujus ordinis sacramentum dixit in cœnobio Matritensi, olim dum laicus esset, D. Franciscus de Quiroga nuncupabatur, Garziæ Cardinalis de Quiroga Toletani Antistitis, ex aliquo latere nepos, Dignitásque, ut vulgò audit, in alma ista Metropolitana Ecclesia. At religiosum statum professus verè sacrum Deo induit hominem nudatus veteri, doctrinæque multiplici, præsertim salutari ac mysticæ, virtutum omnium, atque in primis

earum, quæ cœnobitam ac reformatum decent, fundamentum & ornamentum adjunxit. Cui morum ac vitæ præstantiæ communis omnium hominum existimatio & veneratio ex æquo respondebat. Compendium rerum ab eo gestarum typis editum novimus, quod cùm in manibus non sit, libenter eò lectores hujus tam jejunæ commemorationis remittimus. Opera reliquit moriens, deditque vivus foras tam historica, (Cronographus enim fuit familiæ suæ generalis) quàm ascetica & spiritualia. Ex quibus hæc sunt;

Excelencias *de San Ioseph Esposo de Nuestra Señora*.

Vida *de Santa Catalina Virgen y Martyr*.

Vida *del Venerable Padre Fr. Iuan de la Cruz*.

Relacion *de un milagro que Nuestro Señor obra en una parte de carne del Padre Fray Iuan de la Cruz*. Madriti apud Viduam Alphonsi Martini 1615. in 4.

Historia *de la Vida y virtudes del Venerable Hermano Fr. Francisco del Niño IHS. de los descalzos de Nuestra Señora del Carmen*. Velesii 1624. in 4. Quam latinè editam scimus Coloniæ apud Bernardum Gualterum 1628. in 8.

Historia *de la Virgen Nuestra Señora, con declaracion de algunas de sus excelencias*. Antuerpiæ primùm apud Franciscum Canisium 1652. in folio, indéque Matriti 1656. Italis hanc historiam communicavit Hieronymus à S. Theresia ejusdem instituti, atque Patavii edidit 1658. in 4.

Alabanzas *de la Castidad*.

Subida *del Alma a Dios*. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1656. in 8.

Escuela *de Oracion*; & plura alia, quæ M.SS. remanserunt.

Obiit Conchæ anno MDCXXIX.

R. IOSEPHVS KARO, Ephraimi filius, pro Hispano laudatur ab his qui Hebræorum codices tractaverunt & in catalogum collegerunt. Inter hos Buxtorfius in *Bibliotheca Rabbinica* in כֶּסֶף מִשְׁנֶה *Cheseph Miscneh*, qui Kari liber est, ut videbimus, obiisse hûc ait anno MDLXXV. Qui annus cùm distet ab anno expulsionis ab Hispania sub Regibus Catholicis totius nationis Hebræorum, qui baptizari noluerunt, integris LXXXIII. annis, necessariò dicendum est vel puerum hunc Karum exportatum fuisse a parentibus eo tempore, vel Hispanum inde audivisse, quód parentibus esset Hispanis natus; nisi Apostasiæ crimine se is maculaverit, ex Christiano & inter nos edito ex infectis parentibus, (quod fieri solet). Hebraicæ addictus sectæ. Certè cognomen hoc *Kari* non obscurum aut inhonestæ familiæ inter nos est. Diversus quidem is fuit ab Isaac Karo, vel Karro, qui circa annum MDX. scripsit תולדות יצחק *Toledoth Itschak*; *Generationes Isaac*: nepos fortè illius, qui pater fuerit Ephraimi, quo genitum diximus Iosephum fuisse Karum hunc, de quo nunc agimus; cui tribuuntur hæc opera;

שֻׁלְחָן עָרוּךְ *Sciulchan haruch*; *Mensa disposita*, sive *instructa*: qui liber excerptus est ex alio R. Iacobi, filii R. Ascer, cujus inscriptio est אַרְבָּעָה טוּרִים *Arvaba turim*; *Quatuor ordines*: rituali eo, ac iuridico magnæ authoritatis inter ejus sectæ homines, cujus concordantiæ per totum Talmud margini appositæ sunt. R. autem hic Karo in formam thesium & conclusionum excerpta sua disposuit, quatuor partibus librum dividens, quæ ipsa fuit distributio R. Iacobi; scilicet prima inscribitur אורח חַיִּים *Orach chaim*; *via vitæ*: secunda יורה דֵּעָה *Ioreh dehah*; *Docens scientiam*: in qua agitur de ritibus, juribus, & differentiis circa cibos & potum, circa Idolatriam, usuras & alia: tertia חוֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט *Choscen ammiscpat*; *pectorale Iudicii*: in qua tractatur Ius Civile: quarta אֶבֶן הָעֵזֶר *Even ahezer*; *Lapis auxilii*: quæ agit de matrimonialibus. Huic operi ex אַרְבָּעָה טוּרִים *Arbaha turim* à Karo nostro excerpto adjectæ sunt novellæ glossæ & observationes de jure, ritibus & consuetudine horum temporum, per Mosen Iserles; unáque cum his excussus extat Cracoviæ anno 1594. in folio. An autem præter hujus operis primam illam partem diversum quoddam opus nostri authoris extet ejusdem inscriptionis אורח חַיִּים *Orach chaim*; *Semita vitæ*, obscurum reliquit Ioannes Buxtorfius in libello de *Abbreviaturis Hebræorum*, in hoc verbo pag. 24. Plane diversus ab hoc eodem opere videtur.

בֶּדֶק הַבַּיִת *BedeK habbait*; *ruptura seu fissura domus*: Glossarium scilicet seu additamentum ejusdem Libri *Arbaha turim* R. Iacobi ben Ascer; liber pertinens ad complementum R. Ioseph Karo, & ab eo conscriptus, ait Hottingerus in *Biblioth. Orientali* cap. 1. classe IX. Hunc librum prodiisse ex officina Veneta Zanetti anno supputationis minoris 366. affirmat Plantavitius in *Bibliotheca Rabbinica*, cod. LXXIII.

בֵּית יוֹסֵף *Beth Ioseph*; *Domus Ioseph*. Liber magnus est complectens ritus, consuetudines, jura & judicia politiæ Iudaicæ, excussus

cussus anno 1575. supputationis min. 335. Venetiis, ut aliis ait Hottingerus cap. I. classe IX.

כסף משנה *Chesepb Misneb; Argentum duplum*. Titulus est ex *Gen.* cap. XLIII. 2. Commentarius videlicet in Maimonidem.

משנה תורה *Misneb torab: Repetitio legis*. Liber magni pretii & authoritatis, qui continet traditiones Talmudicas & legem oralem, ait Hottingerus cap. I. classe II. lit. E.

In Indice Librorum Bibliothecæ Cardinalis Carpensis lego codicem fuisse sic inscriptum:

R. Iosepb Karro, & R. Salomon super IV. Propbetas: quem super Prophetas Commentarium tribuo tantum Salomoni tandem laudato, scilicet Iarchi, qui scripsit super integra Biblia; adjunctúmque Iarchiadis huic Commentario aliquod ex his Kari operibus, quorum proximè facta mentio est, existimo.

Hæc de Karo Iosepho legimus, cui congenerem cur non existimabimus Isaacum ejusdem cognominis jam laudatum? Certè is scripsit circa annum MDX. memoratum supra librum:

תולדות יצחק *Toledotb IzchaK; Generationes Isaac*, dictum, quo author multa loca per universum Pentatheuchum explicat, multáque dubia solvit, ut scribit Andreas Masius. Ita est (ait Hottingerus d. cap. I. Classe I.) *dubia sua, quæ proponit, breviter solvit, & quæstionum varietate se baud mediocriter doctum probat*.

F. IOSEPHUS LAINEZ, aliquando A MATRE DEI, Matritensis, inter Augustinianos reformatos dicto olim hujus ordinis sacramento, transtulit deinde se sponte superiorum ad sodales veteris instituti, & cum S. Theologiæ Magister crearetur, hanc professus fuit, cùm Compluti, tum Salmanticæ; atque æquali aut majori cum laude concionatoriam exercuit. Quare & Philippo IV. Regi à sacris orationibus esse, & aliquando ad Celtonensem Episcopatum in Cataloniæ principatu vocari promeruit; sed eo quidem tempore, quo turbatæ res in eo tractu accedere Ant. stitem ad Ecclesiam suam non permiserunt. At quo minus eò liberatâ jam, perviáque provinciâ se conferret, ejusdem Regis beneficentiâ fuit consequutus, collatâ sibi Accitanâ Bæticæ Hispaniæ Ecclesiâ XVII. Martii MDCLIII. Scripsit eleganti sermone vernaculo:

Los dos estados *de Ninive cautiva y libertada deducidos del libro de Ionas Profeta*. Matriti apud Ioannem de la Cuesta anno 1619. in 4.

Hunc edidit sub nomine *Fratris Iosephi à Matre Dei*, quo vocabatur inter Reformatos.

El Privado Christiano *deducido de las Vidas de Iosepb y Daniel*; duabus partibus: quarum prior res Iosephi expédens Matriti prodiit 1641. in fol. altera hoc titulo insignis:

El Daniel Cortesano, Ibidem 1644. in fol.

Sermones de Quaresma. Toleti 1625. in 4.

Sermones varios. Matriti anno 1645. in 4.

El Iosue *esclarecido caudillo vencedor de Reyes y Gentes*. Ibidem apud Gregorium Rodriguez 1653. fol.

Abiit ad plures exeûte anno MDCLXVII. in decrepita ætate.

F. IOSEPHUS LUQUIAN, Dominicanus in monasterio Sancti Onuphrii propè Valentiam, Sac. Theologiæ Magister, pietate ac rerum sacrarum doctrinâ conspicuus, devotionis erga Deiparam Virginem rosariis precibus invocandam egregius apud Tarraconensis urbis cives, perpetuúsque author & promotor. Nam in hujus urbis templo maximo per viginti quinque annos Scripturæ sacræ lectioni ex Tridentini Concilii ordinatione fuit præpositus. Cæterum & utilitati publicæ scriptis etiam in vulgus editis servire voluit. Ejus namque extant:

Erudicion Christiana *y Discursos predicables y muy provechosos, en los quales se dan santos y saludables avisos a todos estados de hombres, declaranse muchos Evangelios del año*. Adjungitur:

Tratado *del Hombre: en el qual se descubren algunas rosas buenas del y algunas imperfecciones*; item:

Explicacion *de la conversion de San Pablo*. Tarracone 1594. in 4.

F. IOSEPHUS MALDONADO, Americanus, avis tamen Hispalensibus editus, Iosephum enim de Villamôt Maldonado hujus urbis civem inter majores habuit, *Quixorū & Macarum* ejus orbis populorum Inventorem, in quorum regione Hispalim cognomento auream (*Sevilla del oro* vulgo sonat) condidit: Seraphico in patria indutio habitu, venit ad nos cum provinciæ suæ Quitensis suffragio, pars ut esset generalis Capituli, quod anno DCXVIII. supra millesimum fuit celebratum. Mansitque ab hoc tempore in provincia Castellæ, nullo, aut vix aliquo, quem status religiosus admittit, honore fraudatus. Sanctorum Palestinæ locorum, deinde Indicarum provinciarum, tandémq; partis ejus, quam Ultramontanam familiam ipsi Franciscani appellant, Commissarius fuit generalis sub Ioanne Neapolitano Ministro totius ordinis. Margaritæ quoque

Auſtriacæ Deo ſacræ Virgini aures confitenti accommodavit. Elaboravit Ioſephus unà cum Petro de Balbas & Petro de Alva -

Armamentarium Seraphicum pro tuendo titulo Immaculatæ Conceptionis. Matriti 1548. in fol. Vernaculâ autem linguâ elucubravit ſolus -

El mas eſcondido *retiro del Alma en que ſe deſcubre la precioſa vida de los muertos y ſu glorioſo ſepulchro*. Ceſaraug. 1649. in fol. Item -

De la Autoridad *que tiene el Comiſſario general de embiar Comiſſarios a las Indias Occidentales*. Matriti.

F. IOSEPHVS DE SANCTA MARIA, ordinis Minorum provinciæ Sancti Gabrielis reformatorum, atque ejus aliquando Præfectus, edidit -

Tribunal *de Religioſos*; nempe Practicam criminalem religioſam. Hiſpali apud Ferdinandum Rey 1617. in 4.

Apologia *de la ſagrada comunion y de ſus admirables efectos*. Matriti apud Viduã Alphonſi Martini. 1616. in 8.

F. IOSEPHVS DE SANCTA MARIA, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, Sac. Theologiæ Magiſter, primarius quondam Profeſſor, ſtudiorúmque moderator in S. Thomæ collegio Conimbricenſi, dedit foras -

Tractatum Thomiſticum De libero arbitrio in communi circa ea, quæ ſunt ordinis naturalis. Oliſſipone typis Gerardi à Vinea anno 1625. in folio, quem priorem operis, primúmque ſuorum operum tomum appellat.

F. IOSEPHVS DE SANCTA MARIA, Americanus, &, ut ſuſpicor, Limenſis, Hiſpali amplexatus Cartuſianorum inſtitutum, poſtquam Segovienſe *Paularis* cœnobium gubernaſſet, atque alia domeſtica munera, in hiſque cenſoriam totius Caſtellanæ provinciæ luſtrationem integrè ac laudabiliter geſſiſſet, domum quoque ſuam Hiſpalenſem (*las Cuevas* vulgus vocat) adminiſtraſſet; ſacræ eruditionis atque eccleſiaſticæ argumenta quædam extare fecit in his libris.

Ritos *y ceremonias Baptiſmales*. Hiſpali apud Simonem Faxardo 1637. in 4.

Triunfo *del Agua bendita*. iiſdem typis anno 1642. in 4.

Informacion *ſobre la poſſeſſion y propriedad dela milagroſa pila Baptiſmal en el Oſſet Betico territorio Hiſpalenſe tranſamniano San Iuan de Alfarache*. Hiſpali 1630. in 8.

Exorciſmos *de la Igleſia*. Ediderit ne hunc typis, planè ignoro.

F. IOSEPHVS A MATRE DEI, Granatenſis, Carmelita, authoribus mihi domeſticis enarratoribus, ſcripſit -

De Immaculata Conceptione Virginis Mariæ Tractatum.

Florebat anno MDCXVII.

IOSEPHVS MICON, Theologus ac Profeſſor Barcinonenſis, edidit -

Diario *y juicio del Cometa, que apareciò a los ocho de Noviembre de MDLXXVII*. Barcinone 1578. in 8.

IOSEPHVS MORET, Navarrus, Pampilonenſis, Societatis Ieſu, eruditione vir præſtanti, defœcato judicio, ac ſingulari induſtriâ, eleganti quidem ſtylo Latino proſequutus olim Hiſtoriam obſidionis oppidi de *Fuenterrabia* in Galliæ & Cantabriæ finibus anno MDCXXXVIII. fruſtra à Gallis tentatæ, totus nunc eſt in deſcribendis Navarræ ſui regni rebus, vernaculâ tamen linguâ. Prodiit ergo olim ab eo -

De Obſidione Fontirabiæ; libris tribus, in 24. Sed iam Prodromum Hiſtoriæ habemus in eo libro, quem ante paucos annos dedit foras, nuncupato -

Inveſtigaciones *Hiſtoricas delas Antiguedades del Reyno de Navarra*. Pampelone apud Gaſparem Martinez 1665. in fol.

IOSEPHVS NAVARRO, Cæſarauguſtanus, Nicolao Principi Ludoviſio a ſecretis, atque item Ioanni Baptiſtæ filio edidit acutè ac diſertè -

Poeſias varias. Cæſarauguſtæ in 4. apud Michaelem de Luna 1654.

IOSEPHVS NIÑO i T MUR, Iuriſconſultus, ex Aragonia, ut ſuſpicor, ſcripſit -

Albarani, *ſive Chirographi Mercatoris Analyſim, cum additionibus Ioannis Franciſci de Cuenca*. Ceſaraug. 1644.

IOSEPHVS DEL OLMO. Valentinus, Inquiſitoribus Apoſtolicis hujus regni à ſecretis, varia doctrinâ perpolitus, laudatur ex opere quodam, cui ſcripſit -

Lithologia; eſtque declaratio quarumdam Inſcriptionum in ruderibus antiqui ſacri ædificii repertarum Valentiæ.

IOSEPHVS D. OLZINA, gente Catalanus, patriâ Barcinonenſis, Sacerdos Societatis Ieſu, vertit ex Italico in vernaculum ſermonem -

La Vida *del Venerable Padre Iuan BercKmans de la Compañia de IHS*. Valentiæ editam 1633. in 4. Laudatur quoque ejus -

De Immaculata Conceptione B. Virginis pro ejus ultima diffinitione, Tractatus. Barcinone 1653. in 4. & -

In octo Libros Phyſicorum alius.

IOSEPHVS DE ORMAZA, Salmantinus, Ieſuita, opus concionatorium atque diſer-

difertum edidit ita inscriptum -

Grano *del Evangelio en la tierra virgen Christo, seminario de toda enseñanza, tomo primero*. Matriti apud Pauli del Val hæredes 1667. in folio.

D. IOSEPHVS PALAFOX, Aragonensis, nobili familiâ progenitus, Philippo III. Regi Catholico à sacris, Cæsaraugustanæ Ecclesiæ post sæcularizationem, ut vocant, à Clemente Papa VIII. obtentam, primus Canonicus Magistralis; si Lannae fides adhibenda est referenti in *Historie Ecclesiastica regni Aragonia* libro ultimo cap. XLVII. cum viveret, elaborata habebat, *Catenam Bibliæ*, hoc est interpretationem librorum omnium sacrorum ex San is Patribus utriusque linguæ; *Collationum* quoque *& similitudinum Sacræ Scripturæ*, quinque tomos; *Locos communes per Alphabetum*, quinque tomos; *Sacrorum Bibliorum Paralella*; item *Conceptus Evangelicos*: quorum nil hactenus vidisse lucem credimus.

D. IOSEPHVS PELLIZER DE SALAS (aliàs OSSAV) de TOVAR, Divi Iacobi Eques, Cæsaraugustæ Antonio patre fuit susceptus, Matriti verò in Curia à teneris annis usque ad hunc diem ferè mansit; excepto quòd in gymnasio Complutensi Philosophiæ, in Salmantino inde Iuris Professoribus solemni temporis intervallo erudiendum se dedit, humanioribus disciplinis Matriti jam abundè instructus. Piæ harum studio, ad quod natura ipsa eum rapiebat, cætera omnia voluit posthabita, cùm ad eligendam sibi profes onis conditionem justa ætas & sui juris ingenium perpulit. In primis universalem, multóque magis particularem nostræ gentis historiam accuratissimè legit, res observavit, notavit homines, atque omnibus istis aliunde lucem, hoc est, à peregrinis quandoque Historiis, sæpiúsque ab antiquis veterum factorum monumentis, quæ in chartulariis publicis & privatis non cuique obvia sunt, lucem immisit. Genealogicam rem curiosissimè à se indagatam, ingeniosissiméque discussam pluribus editis lucubrationibus promovit plurimùm. Quâ tamen cognitione familiis non paucis vetustatem, splendorémque vindicavit, nemini autem sciens detraxit. Poësim amat, cui & non paucas olim impendit horas, maximè in juventute; sic tamen ut in pangendo carmine plusquâ naturâ valere ingenio apud quosdam censeatur. Sed ab hac re landem nec affectasse is, neque spreviffe mihi videtur, contentus in fonte hujus etiam eloquentiæ metricæ, non in exsolutæ numeris ac pede liberæ tantùm, labia proluisse. Hæc viri famâ tot jam retro annis eruditarum vigiliarum editione posteros cogitantis Philippo IV. Regi magno persuasit ad Archichronographi regii munus ei conferendum; quo sese dignum tot librorum numero, quos typis jam subjecit, & hi necessarii sumptus suppeditabuntur, propediem subjiciet, non ægrè ostendit. Sanè ego, adulationis suspicionem evitare cupiens, temperavi laudes amici & viventis; famæque viri & operum ejus mentioni jam subjungendæ laudationis partes committere idoneum magis atque æquum existimavi.

Ex his Latinum edidisse dicitur olim opusculum, dum Salmanticæ lutis studio se exerceret, nempe -

Apophasim de Protectoribus & Præpositis. anno 1621.

Hispanè cætera loquuntur: quorum ipse catalogum typis dedit usque ad annum MDCLVI. hoc ordine;

Historia *de Argenis y Poliarcho, I. Parte*; ex Ioannis Barclaji Latina. Matriti 1626. in 4. quam continuavit scribens -

Argenis continuada. Hispali.

Poema *del Fenix*: ad imitationem Claudiani: cui deinde illustrando adjunxit-

La Historia natural *del Fenix*. Matriti 1630. in 8. Quę Gallicè vertit *N. de Gautin*.

Defensa *de la venida del glorioso Apostol Santiago a España*. Matriti 1629.

Hymno *a la Resurreccion de Christo Señor nuestro*. Matriti 16 0.

Lecciones *solemnes a las Obras de D. Luis de Gongora*. Matriti 1630. in 4.

Glosa *al Epigrama del Señor Infante Don Carlos*. Ibidem 16 t.

Amphiteatro *de Felipe el Grande*: sive collectionem carminum de venatione Philippi in amphiteatro Palatino. Ibidem 1631.

Panegyrico *de la Casa de Velasco*. Ibidem 1631.

Pyra Augusta; *Oracion funebre en la muerte del Infante Don Carlos*. Ibidem 1632.

Obras *de Anastasio Pantaleon*. Prodire hæc ibidem curavit anno 1634.

Fama posthuma *del Maestro Fr. Hortensio Felix Paravicino Predicador de su Magestad*. Ibidem 1634.

Panegyrico y descripcion *del Palacio real del Buen retiro*; ibidem 1635.

Epitafio *y urna sacra o Panegyrico funeral a la muerte de Frei Lope Felix de Vega Carpio*. Ibidem 1636. Edita sunt cum *Fama posthuma* ejusdem *Lupi*.

Defensa *de España contra las calumnias de Francia, y respuesta al Manifiesto, con que el Rey Christianissimo rompiò la guerra*; ad Vrbanum VIII. P. M. Ibidem, seu Venetiis, ut apparet, 1635. in 8

El Marmol triunfal *a la gran victoria de Fuenterabia*. 1638.

Constancia Christiana *en el valido*, ad Comitem Ducem Olivarum. 1638.

Pyra-

Pyramide Baptismal *en el Bautismo de la Serenissima Infanta D. Maria Teresa*. 1638.

Exortacion *a la Paz*: ad Cardinalem Richelium. 1639.

El Embaxador Chimerico, *y contracifra de sus designios*; sive de confœderationibus Regis Galliarum. 1639.

Idea de la Comedia *de Castilla*. 1639.

Obras *de Q. Septimio Florente Tertuliano. I. Parte, con version parafrastica y argumentos Castellanos*: quinque nempe librorum, *De Testimonio Animæ*; *Ad Scapulam*; *Ad Martyres*; *De Patientia*; & *De ornatu mulierum*. Barcinone 1639. Alteram & tertiam partes in eadem urbe fuisse ad editionem paratas affirmat ipse author.

El Anti-Catolico *de estado, y lagrimas de Europa por las confederaciones de Catolicos con hereges*; sive Responsio ad Ieremiæ Ferreri Galli *Catholicum Status*. Matriti anno 1639.

El Comercio impedido *por los enemigos ocultos de la Monarquia*. 1639.

El Seiano Germanico; *Historia de la conjuracion y muerte del Duque de Fritland*. 1639.

La Astrea Saphica; *en que se recopilan los mas principales sucessos deste Reynado*. scilicet Philippi IV. anno 1640.

Virtudes y vida espiritual *del Emperador Ferdinando Segundo*. Cæsaraugustę 1640. in 8.

Sucession *de los Reynos de Portugal*; sive pro justo Regis Portugalliæ titulo in familia Austriaco-Hispana. Lueronii 1641.

Fama Austriaca; adversus Scipionem Dupleix Gallum Chronographum, qui negavit originem hujus Augustissimæ familiæ à Pharamundo Francorum Rege. 1641.

Idea del Principado *de Cataluña*; *Recopilacion de sus movimientos antiguos y modernos, y examen de sus privilegios*. Antverpiæ 1642. in 8. sive Responsio ad *Proclamationem Catholicam Principatus Cataloniæ*. Adversus hunc librum è Catalonia exierunt, *El Manifiesto de la fidelidad Catalana, y la integridad Francesa*, authore Francisco Marti & Viladamor, anno 1646. editum, & alter incerti inscriptus liber, *La Ingenuidad Catalana*, Barcinone 1649.

El Mapa Geographico *de Cataluña con enmiendas y reparos al de Gerardo Mercator*. 1643.

Relacion *de las exequias reales, que su Magestad mando hazer a los Soldados que murieron en la batalla de Lerida*. 1643.

Iustificacion *del tratamiento igual con los Vireyes de Napoles y Sicilia pretendida por el Principe Duque de Montalto*. 1644.

Memorial *por el Visconde de Rocaberti Conde de Peralada*. 1645.

Informe *por el Conde D. Miguel de Noroña sobre la pretension del Condado de Gijon*. 1645.

Modo antiguo *de armar Cavalleros y sus diferencias*. 1645.

Casa y linage *de los Condes de Torresvedras del apellido de Suarez de Alarcon*. ann. 1646.

Memorial *de la calidad y servicios de Don Iosef de Saavedra, Marques de Ribas*. 1647.

Memorial *de la calidad y servicios de los Señores de la Isla de Fuerteventura en las Canarias, del apellido de Saavedra*. 1647.

Motivos *en que las ciudades obedientes del Principado de Cataluña fundan la pretension de la Plaça de capa y espada que ocupe sujeto de la provincia en el supremo Consejo de Aragon*. 1648.

Iustificacion *de la Grandeza y cobertura de primera classe en la casa y persona del Marques de Priego*. 1649.

Memorial *de la Casa y servicios de Don Andres Velasquez de Velasco Señor de Villavaquerin, Conde de Escalante*. 1649.

Memorial *de la Casa de Fonseca y Marqueses de la Lapilla*. 1649.

Memorial *de la calidad y servicios de Don Blasco de Alagon Marques de Villasor*. anno 1649

Historia genealogica *de la gran Casa de Alagon*. 1649.

Mission Evangelica *del reyno del Congo*. 1649.

Alma de la gloria de España, *epithalamio en las reales bodas del Rey D. Felipe IV. y la Serenissima Reyna D. Maria-Ana de Austria*. Matriti 1650. in 4.

Memorias genealogicas *de la Casa y linage de Segovia*. 1651.

Memorial *de la calidad y servicios de Don Iuan de Saavedra Alvarado Señor de Poveda y Moscoso*. 1651.

Memorial *por el Conde y Casa de Oñate en el pleito de la Villa de Oñate*. 1651.

Memorial *de la noble y antigua Casa Cabeza de Vaca*. 1652.

Memorial *de la calidad y servicios del General D. Facundo Andres Cabeza-de-Vaca Señor de Vallezillo*. 1654.

Antiguedad *de la Villa de Sallent cabeza de Val de Tena en las montañas de Iaca antes del Imperio de Antonino Pio*. 1656.

Non difficile est causâ invenire, ob quam Iosephus noster tot vigilias impenderit privatorum negotiis promovendis. Viro nequaquam locupleti faciebant ipsi animos ad studia, præstabant editionis impensas, quorum defectu publica alia & majoris molis opera latere ad ue apud authorem, quorum ipse fidem facit, & nos aliquam partem vidimus, credere par est. Nempe in Catalogo operum jam laudato ait se medita servare sequentia.

An-

Annales ecclesiasticos *y seglares de España*; duodecim non minùs voluminibus. Cujus magni operis pars illa quæ antiquitates & origines gentis nostræ inquirit, veráque aut verisimilia discernit à Berosianis & similibus fabulis, jam sudat sub Matritensi quodam prelo.

Historia *de la Augustissima Casa de Austria*; quatuor voluminibus.

Teatro genealogico *de los Reyes, Grandes, Titulos, y Señores de Vasallos de Castilla, Aragon, Valencia, Navarra, Portugal y Cataluña*; quatuor aliis voluminibus.

La Proenza Aragonesa, *derechos del Rey Nuestro Señor, como Rey de Aragon, a la Proenza*.

La Fee Francesa *con todos los Principes y Potentados de Europa*.

El Poema *de la Inmaculada Concepcion de Nuestra Señora en veinte libros, y dos mil octavas*: cujus specimen operis dedit duodecimum ejus librum typis subjiciens an. 1653. Matriti.

Plusquam quinquaginta alios libros, seu Tractatus diversi argumenti adservare se unà cum jam laudatis adjungit; ex quibus unum nos vidimus hoc titulo,

Eudon el Grande *Duque de Aquitania*, sive de rebus ab eo gestis.

Edidit quoque post laudata jam monumenta,

Dulcidii Presbyteri Toletani atque Episcopi Salmantini Chronicon, unáque ad id *observationes*. Matriti........

Theron Rey antiguo *de España*.

Historia *de Orison el Grande, Monarca de las Españas*; ex Diodoro Siculo & Ioanne Tzetze, versibus octosyllabis. Matriti 1666. in 4.

Memorial *de la Iustificacion de la Grãdeza de primera classe en la Casa y persona del Conde de Miranda Duque de Peñaranda*.

Memorial *por D. Fernando de los Rios Visconde de Miranda en la ciudad de Cordova*.

Informe *del origen, antiguedad, calidad, y sucesion de la Excelentissima Casa de Sarmiento de Villamayor y las unidas a ella*. Matriti.

El Libro primero *de las antiguedades de España, que escriviò D. Lorenzo de Padilla Arcediano de Ronda Coronista de la Magestad Cesarea*: ad quē eruditè præfatur noster Iosephus, qui librum semi-sepultum edidit Valentiæ 1669. in 12.

IOSEPHUS PEREIRA DE MAÇEDO, Lusitanus eques, Conimbricensis, scripsit Castellæ sermone -

Vida *de D. Luis de Atayde III. Conde de Atouguia Virey de la India*. Matriti in 4. 1633.

F. IOSEPHUS PIENTRE seu PINTRE, Burgensis, ordinis B. M. de Mercede, habebat superioribus anuis parata luci publicæ de quo authorem laudare possum Petrum de Alva testem oculatum in *Militia Conceptionis*,

De Conceptione Virginis Mariæ dignissimæ Matris Dei opusculum, in quo nonnullæ clausulæ Thomisticæ ad examen reductæ aperiuntur.

Edidisse tamen eum audio -

De Imperio B. Virginis Mariæ, opus Latinum in 4. quod an aliud ab illo sit ignoro.

Meditationes item *quotidianas*: nec non & -

Viridarium Marianum.

D. IOSEPHUS PIZARRO, scripsit -

Prendas del Soldado. Toleti anno 1649.

IOSEPHUS POZVELO, Aragonius, scripsit -

De Institutione Tabellionum secundum Foros Aragoniæ. Cæsaraugustæ anno 1589. in 4.

IOSEPHUS RAMON, Catalanus, Iurisconsultus, in Barcinonensi schola utrumque Ius, & Canonicum, & Imperiale, interpretatus est, edidítque, Advocatus cùm esset in eadem urbe,

Consiliorum, unà cum sententiis & Decisionibus Audientiæ regiæ Barcinonensis, sive Principatus Cataloniæ, I. volumen: Barcin. apud Stephanum Liberós 1628. in folio.

IOSEPHUS ROCAFULL, Valentinus (gente, an domo?) Metropolitanæ hujus urbis regni principis Ecclesiæ primus, ut vocant, Præpositus, atque in ejusdem Academia Professor Sacræ Theologiæ & Procancellarius, scripsit, edidítque hactenus-

Totius Theologiæ moralis Praxim; tribus tomis. Primus prodiit Valentiæ 1643. in fol. secundus ibidem anno sequenti. Tertium nondum vidimus.

F. IOSEPHUS ROSELL, Barcinonensis. Ioannis Francisci filius Doctoris medici ejusdem urbis, qui commentatus est in *Galeni De Differentiis & causis morborum libros*, Cartusianus monachus cœnobii *Montealegre* nuncupati prope Barcinonem, scripsit -

Tractatum, sive Praxim deponendi conscientiam in dubiis, & scrupulis circa casus morales occurrentibus. Lugduni sumptibus Philippi Borde & sociorum. 1660. in 8.

IOSEPHUS RUIZ DE ALTABLE, Presbyter, edidit -

Historia *de la milagrosa Imagen de Nuestra Señora del Buen sucesso de Madrid*. Matriti 1641. in 8.

IOSEPHUS SALINAS, nescio quis, laudatur

datur ex opere quodam -

De conscribendis epistolis. Cæsaraugustæ 1603. in 8.

IOSEPHVS DE SALZEDO, Benedictinus monachus, atque Abbas monasterii *de Arlanza* in Castella vetere, nuncupavit Margaritæ Austriacæ Hispaniarum Reginæ -

Historia *del Conde Fernan Gonzalez y sucesion suia hasta la Reyna Catolica D. Margarita de Austria*; quam libris 4. comprehensam vidit *D. Thomas Tamajus* M.S.

IOSEPHVS SANCHEZ, scripsit -

Introduccion *a las Reglas del Breviario*. Salmanticæ 1630.

IOSEPHVS SANTOLARIA, Aragonensis, in patria Oscensi Academia primarius Iuris Cæsarum interpres, edidit quarumdam legum explanationem, hoc titulo,

Iurisconsultorum delecti judicii librum I. Oscæ apud Ioannem Franciscum Larumbe 1644. in 4. Promisit jam ab eo tempore *secundum tertiúmque*, necnon & *quartum*, & *quintum Subtilium Iuris; sextum* denique *Pugnantium sententiarum, seu diversarum quæstionum Iuris*.

F. IOSEPHVS SERRANO, Catalanus, Ilerdensis, Carmelitarum sodalis, inter alia opera reliquit in cœnobio urbis Barcinonensis M.S.

In laudem B. Mariæ Virginis sermones varios.

Obiisse anno MDCXVI. aut XVII. sciunt domestici.

IOSEPHVS SESSE, Aragonius origine, ex Laurentio Sesse & Hieronyma Pinnol Dertusæ Cataloniæ provinciæ ortus, Cæsaraugustam habuit in studiis Rhetorum & Philosophorum altricem, Ilerdam in Iuris prudentiæ; qua etiam in schola ex auditore factus est aliorum ex cathedra institutor. Translatus inde ad simile docendi munus in Cæsaraugustam urbem Academiâ nuper auctam, dignum sese in paucis palam ostendit, quem Rex Catholicus Philippus II. ad Iustitiæ Aragonum, quæ regni curia est, Iudicum ordinem, (*Lugartenientes* vocant) eveheret; Quo munere duodecim integris annis gesto, ad Dicasterium, sive (uti vulgus loqui amat) Audientiam regiam ejusdem Cæsaraugustanæ urbis, priùs rerum criminalium, & aliquantò deinde civilium à Philippo III. vocatus, tandem (qui summi honoris gradus hac viâ grassantibus non nisi electissimis triû regnorum Coronæ, ut appellant, Aragoniæ viris patet) Supremi Aragonicarum rerum Senatus, qui Matriti in Curia regia jus dicunt, Patrum numerum auxit. Ab hoc emanavit in magnam civium illius regni utilitatem, quotidianam ferè materiem, quæ veluti Palladium est & fatalis locus Aragonensis politiæ, absque ullo adhuc Doctore tractari ægrè admodum ferentium,

Tractatus de Inhibitionibus & exequutione privilegiata & guarentigia facienda, ac eadem in vim exceptionum, seu Iuris firmæ retardanda, hoc est, de moratorio judicio, ut locus detur iis, qui Iustitiæ Aragoniæ vice regia judicantis opem implorant. Adjungitur in fine -

Consilium de Syndicatu; in quo Syndicatus materia exactè exenitur. Barcinone 1608. in fol. Francofurti 1615. apud Palthenium in folio.

Scripsit quoque & promulgavit -

Decisiones Sacri Senatus regii & Curiæ Domini Iustitiæ Aragonum; duobus tomis. Cæsaraugustæ. 1611. & 1615. in fol. Francofurtique apud Ioannem Bernerum 1619. in folio.

Ejus quoque est nostratis linguę Geographicum & Historicum opus, scilicet -

Cosmografia general *del Mundo, y particular de la Tierra Santa*. Cæsaraugustæ 1619. in 4.

F. IOSEPHVS DE SIGVENZA, sic appellatus à patria (hic enim Hieronymianorum mos est, inter quos religiosæ vitæ sacramentum dixit, eidem insigne quoddam futuro tempore ornamentum allaturus) doctrinâ, eloquentiâ, urbanitate & prudentiâ, cæterisque animi dotibus, quæ virum religiosum, & concionatorem regium, quo honore censeri dignus fuit existimatus, maximè decent, æquales inter illius ætatis sic præcelluit, ut tam harum virtutum, quàm lucubrationum disertissimarû nomine ad posterorum memoriam cum intermorituræ nunquam laudis commendatione sit perventurus. Ornatus enim officio celebrandi atque stylo digerendi res domesticas, Hieronymum ipsum, quo Patrono ac Tutelari sacra Deo hæc lætatur familia, omnésque ejus res gestas, doctrinam, studiorum laudem, atque in Ecclesiam merita eleganti sermone Hispano atque eruditissimo commentario illustravit, adjutus ad polyglotti ac polyhistoris viri laudem stylo æquandam, multiplici Hebraicæ atque orientalium linguarum peritiâ, quâ onustum gerebat animum. Necnon Historiam sui ordinis persequutus duxit ad suam ætatem; in qua miris modis, Laurentio Martyri sacrę domus regia & magnificentissima constructio, cui Hieronymiani sodales inserviunt, vivis quasi coloribus Rhetoricæ artis descripta emicat, ac lectores detinet. Vulgaris hæc utriusque operis nomenclatura -

Vida *de San Geronimo*. Matriti apud Thomam Iunti 1595. in 4.

Historia *de la Orden de San Geronimo*; duobus voluminibus. Matriti ex Typographia

phia regia. 1600. & 1605. in folio.

Ad alia ejus opera referre debemus quod in literis quibusdam Gabriëlis de S. Hieronymo ejusdem monasterii sodalis, regiæque Bibliothecæ custodis annotatum vidimus, scilicet Nicolaum Matritensem ejusdem Præfectum (Legionensis est hoc tempore Episcopus) anno MDCL. editioni præparasse (Gabriëlis verba sunt) *Fr. Ioannis* (potiùs *Iosephi*) *de Siguenza Historicorum principis ac nunquam satis laudati monumenta præstantissima, ab omnibúsque expetita*. Obiit diem suum in Escurialensi eadem domo, cùm ei præesset.

IOSEPHVS DE SILVA, Hispalensis, Theologus, supra ætatis captum liberalibus studiis expolitus, decimum octavum annum agens emisit foras ita inscriptum libellum,

Brillante escudo *de la Deidad de Apolo sobre el capitulo XXXVIII. del Ecclesiastico hasta el verso XV. en tres Dialogos*; hoc est, de præstantia Medicæ artis. Gadibus apud Ferdinandum Rey 1646. in 8.

F. IOSEPHVS SIMON DE PALLARES, Franciscanus, scripsit -

Guia espiritual. Valentiæ 1630. Lucas Vvaddingus.

F. IOSEPHVS DE S. STEPHANO, sodalis reformatus ordinis Sancti Augustini, dum regit cœnobium oppidi *de Maqueda* in Carpentanis, emisit foras -

Vida y virtudes *del venerable Hermano Fr. Iuan de la Madalena religioso lego de la misma orden*. Hispali apud Ioannem Mendez de Osuna 1662. in 4. Scripsit quoque-

Vida *del venerable Padre Fr. Iusto del Spiritu Santo*.

IOSEPHVS STEPHANVS, vulgo ESTEVE, Valentinus, cùm ex patria, omnibus ibi disciplinis jam imbutus, ad hæc formâ insigni commendatus, Romam migrasset, in ore omnium & admiratione fuit, dum & Legatorum regiorum nomine nonnunquam ad Purpuratorum Patrum Senatum, atque adeo Senatus apicem Sixtum V. Papam verba pro dignitate faceret, ab hoc scilicet Vestani Episcopatus infulis decoratus; cum alterum, atque alterum eo jam tempore circa Pontificiam majestatem ac potestatem opus foras magno plausu dedisset. Ante hoc tempus (quod ille ait in *Commentario De bello sacro*) Philosophiam publicè fuerat in Senatum urbe professus, & Canonicum in Segobricensi Ecclesia, unà & operarum illius magistrum egerat; à quibus muneribus se in *De Potestate coactiva Summi Pontificis* libris appellat. Valentinę quoque Ecclesiæ Decanus, indéque XII. Ianuarii MDXCIV. Oriolanus Antistes (civitas *Origuela* vulgò in Valentiæ regno est haud ignobilis) renuntiatur. Hoc munere auctus, antiquis illustrandis Ecclesiæ Patribus serio intendit animum, quædámque monumenta in vulgus edidit, quæ nulli non probantur; alia, si mors non intercessisset, æquè docta & utilia depromturus. Elenchus operum hic est;

De Adoratione Pontificum, *pedum osculatione, gestatione & coronatione*. Romæ 1579. in 8. Venetiisque eodem anno & Coloniæ.

De Potestate coactiva, *quam Romanus Pontifex exercet in negotia sæcularia, liber primus*; ex tribus, scilicet quos argumento destinaverat, ad Sixtum V. Pont. Max. Romæ 1586. in 4.

De Episcopi *in tempestate officio epistola ad Thomam Cardinalem Cajetanum*.

Sacri Rosarii *B. Mariæ Virginis ab Hæreticorum calumniis defensio, unà cum mysteriis & Bullis Romanorum Pontificum*. Romæ apud Dominicum Basam 1584. in 4.

Oratio habita *Romæ nomine Ioannis Fernandez de Velasco Regis Catholici Oratoris ad Sixtum V. Rom. Pont. anno MDLXXXVI*. quam *Bibliotheca Pontificia* author laudat, atque editam vidimus.

Italicè præ se fert Stephani nostri nuncupationem liber ita inscriptus -

Indulgentie *della Vergine*. Venetiis apud Bernardum Giunti 1587. in 4. Quam credo versionem esse Latini libri *De Rosario Deiparæ*.

Hæc Romæ; quæ sequuntur in Hispania publicavit;

De Bello sacro *religionis causâ suscepto; ad libros Machabæorum commentarii*; Clementi VIII. P.M. nuncupati. Prodiit nempe primus tomus dumtaxat, hoc est ad priora quatuor primi libri capita, Oriolæ in Palatio Episcopali 1603. in 4.

De Dignitate *& præeminentia Presbyterorum*. Valentiæ in 4

De unica Religione disputatio, *ad vetus dictum, Salus populi suprema lex esto*; ad Philippum III. Hispaniarum Regem Catholicum.

In Causa Henrici Borbonii *ad Episcopos & Presbyteros, cæterósque Catholicos regni Francorum Parænesis*. Valentiæ typis Mey 1590. in 4. Antverpiæ 1591. in 8. Interrupit mors opus, quo nihil in eo genere accuratius lectum iri fecerat doctis hominibus, doctus ipse, atque eruditissimus, solidam spem, scilicet -

Lexicon *Ecclesiasticum vocum, phrasium, ac rituum veteris Ecclesiæ Catholicæ, è Græcis, Latinisque Patribus*.

Summarium quoque *de antiquis Valentini regni Episcopis* laudare solet Gaspar Escolanus in ejusdem regni *Historia*.

Denatum scimus ante diem X. Nouembris anno MDCIV. quo die habuit in Ecclesia Oriolensi sponso viduata successorem An-

res seu *Minores Propheta.cum Abarbinelis Commentario*. Venetiis in folio. Plantavitius cod. 440. Aliàs dicitur -

פירוש על ישע שופטים שמואל ומלכים *Perusc hal Iesua , Sciophtim , Samuel umelachim:Commentaria super Iosue, Iudices, Samuelem & Reges* , ut legitur in Indice authorum Hebræorum Barberinæ Bibliothecæ.

פירוש על התורה *Perusc hal attorà ; Commentarius in Legem*. Excusus fuit Venetiis in fol. minutissimo charactere anno creationis 5364. hoc est Christi 1604. Plantavitius cod. 552.

עטרת זקנים *Atereth zeKenim ; Corona senum* ; Commentarius est super eum Exodi locũ cap. XXIII. 20. *Ecce ego mitto Angelum meum corã te &c.* sive ut Plantavitius exponit cod. 508. *Expositio Visionis septuaginta Senum descripta* Exodi XXIV. Meminit & Hottingerus cap. I. *Bibliothecæ* pag. 12. Sabionetæ prodiit editus in 4.

Laudantur & alia hæc Abarbinelis præter commentaria ista Bibliea ;

Commentarius in quemdam librum Talmudicum qui inscribitur פרקי אבות *PitKè Avoth;Capitula Patrum*: cujus autor est Rabbi Natan Babilonius, scriptus circa annum Christi CXXX. in quo sententiæ illustriores dicta & apophtegmata piorum, ut vocat Rabbinorum collecta sunt, separatim a corpore Talmudico. Editus hic liber est Hebraicè cum brevibus R. Abarbinelis Commentariis, Latinè explicatus, atque scholiis illustratus a Paulo Fagio & recenter a Ioanne Drusio, ait Buxtorfius in Libello de *Abbreviaturis Hebræorum* Litera ב. Adiungitur -

זבח פסח *Zevach Pesach;Sacrificiũ Paschatis*: hoc est, super Historiam Agni Paschalis, sive de ritibus in Paschate celebrando servandis, in editione Lublinensi anni 1604. ut refert idem Buxtorfius in *Bibliotheca Rabbinica* Litera פ & Plantavitius codice 169. & codice 625. *Hic liber , Sacrificium Paschatis*, (ait Hottingerus cap.I. *Bibliothecæ* classe 3.) *Commentarius est illustris Abarbinel super Haggadam sive lectionem historicam Festi Paschalis*.

ראש אמנה *Rosc Amanah ; Caput fid i* , sive *de capite fidei* , Venetiis excusus Hebraicè , deinde Latinè ex interpretatione & cum notis Guilielmi Vorstii Amstelodami 1638. 4. unã cũ *Mosis Maiemonis* libro de *Fundamentis Legis*. Plantavitius meminit cod. 612. Quamvis nesciam quare is dixerit in eo tractari de *sacrificio Paschali & hereditate Patriarcharum* ,quod quidem videtur mihi pertinere ad laudatum proximè opus *de Sacrificio Paschali*. In hoc enim *Capite fidei* non nisi radices & capita vel principia religionis tractantur.

ישועות משיחו *Iesciuoth Mesciehò ; Salutes Messiæ* : titulo desumpto ex Psalm. XXVIII. 8. Liber est explicans dicta in Ghemarà de Messia . Buxtorfius & Plantavitius cod. 248.

לקחת נביאים *LiKKebath nevihim ; Congregatio Prophetarum* ; de propheriis & maximè de prophetia Moysis. Disputat hic sæpius contra librum Moysis Maimonidis מורה נבוכים *Moreh Nevuchim ; Doctorem perplexorum*, ut ait Buxtorfius , Plantavitiusque cod. 275. & Hottingerus cap. I. *Biblioth*. Classe 3.

צדק עולמים *TsedeK Holamim ; Iustitia æterna* sive *sæculorum* . Liber complectens tres sermones: primum de Mundo hoc corruptibili; secundum de Mundo animarum Paradiso & Inferno ; tertium de suscitatione mortuorum & Iudicio extremo : qui ultimus imperfectus mansit propter authoris mortem. Buxtorfius , Plantavitius codice 593. Hottingerus cap. I. *Biblioth*. classe 3.

מפעלות אלהים *Miphhaloth Elohim;opera Dei*: ex Psalm. LXVI. 5. Liber est Metaphysicus de mundi renovatione, cum refutatione argumentorum contrariorum , Venetiis editus in 4. Buxtorfius & Plantavitius cod. 399. sive contra Aristotelem , & alios, qui æternitarem ei attribuunt. Hottingerus cap. I. *Biblioth*. classe 4.

משמיע ישועה *Mascbmiah Iesciuhah ; Prædicator salutis*. Titulus est ex Isaiæ cap. LII. v. 7. Explicantur hic omnes prophetiæ, quæ non possunt accipi de templo secundo , vel spiritualiter , sed tantùm de redemptione futura . Plantavitius ex Buxtorfio ; nam ipse librum non vidit,& *Hottingerus* cap. I. classe I. in fine.

נחלת אבות *Nachalath Avoth:Hereditas Patrum* : ex lib. I. Regum cap. XXI. 3. Qui liber brevem continet explicationem capitulorum Patrum. Catalogus Venetus hunc tribuit Rab. Mosi Ægyptio, sive Maimonidi, Nos (ait Plantavitius codice 346.) *nihil certum statuimus , cùm librum non viderimus*. *Guido vero Fabritius Boderianus in dictionario suo Syro-Chalda eo censet esse dilucidationem capitis Ben Zumà*.

בן זומא *Ben Zumà ; Salvator sperantium* : tribuitur Abarbineli in quodam Indice librorum Hebræorum Bibliothecæ Barberinæ. Item aliud opus hoc titulo -

שמים חדשים *Sciamaim Hachadascim;Cæli*

novi: Et alia forsan erunt, quæ aliis nota sunt.

Fragmenta sanè quædam ex commentariis ejus reperies in Buxtorfiana editione Basileensi anni 1660. libri *Cosri* ex pag. 389. nempè *De nomine Edom ex Esaia*, hoc ex commentario ad hunc Prophetam; *De lepra vestimentorum & ædium*, ex comm. in Legem; *De Poësi Hebraica*, ex comm. ad Exodum, (hic idem est commentarius in Legem) & ex eodem, *De principio anni & consecratione seu determinatione novilunii*, quam postremam dissertationem Hebraico Latinam dedit Buxtorfius. *In commentarium* super *Haggeum Prophetam* Abarbinelis notas philologhicas seu librum *Trifolii Orientalis* titulo inscriptum Schertzerus quidam dedit Lipsię anno 1663. Hujus quidem Abarbinelis filius dicitur fuisse Leo ille Hebræus, qui de *Amore* opus conscripsit, benè cunctis notus.

ISAAC ATHIAS, Hebræus professione, Hispanus tamen patriâ seu saltem origine, siquidem scripsit Hispanâ linguâ -

T e s o r o *de preceptos*; quo optimè omnium præceptorum Legis Mosaicæ causas & rationes explicat: quæ verba sunt Menassis Ben-Israel laudantis Hebræos, qui Hispanè scripserunt, ante initium operis *De Resurrectione mortuorum*.

ISIDORVS.

F. ISIDORVS BARREIRA, Lusitanus, sacræ militiæ Iesu Christi ejusdem regni sacerdos, edidit vulgari linguâ -

T r a t a d o *das significaçoẽs das plantas, flores, e frutos que se referem na sagrada Escritura*. Olissipone 1622. in 4.

H i s t o r i a *de Santa Iria*.

F. ISIDORVS DA LVZ, Lusitanus, Scalabitanus, ordinis Sanctissimæ Trinitatis, in eoque Commissarius & Visitator generalis, Doctor Theologus Conimbricensis, scripsit -

E x a m e n v e r i t a t i s pro Immaculata Virginis Conceptione, in duas partes divisum, quarum una pugnax est, altera pacifica. Visitur M.S. in Bibliotheca cœnobii S. Maturini Parisiensis in folio, incipitque, *Liber primus procemialis sive Apparatus ad celebrem controversiã de Immaculata Virginis Conceptione, &c.* continet VIII. libros. Edidisse etiam dicitur -

D e C o n c e p t i o n e Beatæ Virginis orationes duas. Authores mihi sunt Hippolytus Maraccius in *Bibliotheca Mariana* fol. 831. & in *Catalogo* ad ann. 1648. & ex eo Petrus Alva in *Militia Conceptionis*. Creatus jam primarius Conimbricensis controversiarum Fidei Professor, ac dum Præfecturam provinciæ, Vicariatúmque sui ordinis in Lusitania generalem exercet, typis vulgavit -

O p u s c u l u m de Ecclesia Dei, in tres partes divisum; quarum I. de Ecclesia absolutè; II. de Ecclesia Romana; III. de loco ubi invenienda est Ecclesia. Vlisipone apud Ioann. da Costa. 1667. in 4.

F. ISIDORVS DE MELO, Lusitanus, nobili stirpe natus, Carmelita, suæ provinciæ Præfectus, & Conimbricensis Doctor, Concionatórque suo tempore egregius, reliquisse dicitur plura suæ eruditionis monumenta M.SS. uti refert ex relatione quadã Ioannis Pinti à Victoria, Emmanuël Romanus in libello *De Antiquitate & Scriptoribus Carmelitarum*.

F. ISIDORVS DE VALCAZAR, Compostellanus, vir magni ingenii, ex religioso ordine S. Mariæ de Mercede, Philosophiæ & Theologiæ doctrinâ clarus, Salmanticæ docuit; pluribus sodalium domibus præfuit. Romæ quidem Procuratorem gerebat ordinis sui generalem anno sæculari MDC. Decessit Matriti anno MDXXX. cum fama sanctitatis. Præter libellum -

R e l a c i o n *de la Redencion, que el autor hizo en Tetuan*, editum in 4. manuscriptum reliquit in collegio Sanctæ Crucis Salmanticensi librum, cui titulum fecit -

D e l a M o n a r q u i a *de Christo Redentor*. Marcus Salmeron in opere suo, *Recuerdos Historicos*, nuncupato pag. 424. author rei est. Aliunde accepimus librum hũc Latino titulo hoc conspicuũ esse, *De Dignitatibus Christi, Sacerdotali, Regia & Redemptoria*; servarique in Matritensi Bibliotheca.

ISIDORVS VELAZQVEZ, Salmanticensis, scripsit -

L a e n t r a d a *de Felipo II. en Portugal*. Olissipone 1583. in 4.

L a O r d e n *que se tuvo en la solemne procession que hizieron los devotos del Santissimo Sacramento de la Iglesia de S. Iulian año de MDLXXXII*. ibidem anno 1582. in 8.

IVLIANVS.

D. IVLIANVS, Carthusianus monachus monasterii *de Montealegre*, scripsit -

D e s e n g a ñ o *de la vida humana y instrucion espiritual para ella*. Barcinone apud Ioannem Cormellas 1620. 8.

IVLIANVS DE ALMENDARIZ, Salmantinus, scripsit populari carmine -

L a v i d a *de S. Iuan de Sahagun*. Romæ 1611. An aliud est opus -

E l o g i o s *de S. Iuan de Sahagun*. Pinciæ 1603.

Poëtam Lusitanè interpretatus est, hoc titulo operi præfixo,

Thesaurus Musæ Virgilianæ, in quo germanus verborum ordo Lusitano primùm idiomate, uberiores deinde rerum notæ inveniuntur. Bracharæ 1628. in 4. duobus tomis.

Hic tamen Ioannis nomine præmissus fuit, de quo certi non sumus.

D. IOSEPHVS VELA, in *Becerril*, quod sacri territorii Palentini est, oppido natus, in Salmantina Academia ad S. Iacobum Ovetensem, quod collegium insigne ibi est, sodalis, & canonum sacrorum Professor, Decretales docuit; jamjámque ascensurus erat ad vespertinam ejusdem studii cathedram, cùm ad forum & Magistratus gerendos evocatus, Hispalim Senatorio auctus honore sese contulit; unde & ad Granatensem curiam fuit translatus. Hoc loco manens permisit alienâ curâ in publicum venire.

De Potestate Episcoporum circa inquirenda & punienda crimina in suis diœcesibus commissa, ac de invocatione brachii sæcularis; ad Cap. I. De Officio Iudicis ordinarii, scholasticam & forensem disputationem sive Prælectionem. Granatæ apud Vincentium Alvarez 1635. in 4. Itémque-

Dissertationes Iuris controversi in Hispalensi Senatu. Granatæ iisdem typis 1638. in folio.

Prodiit post authoris obitum, earumdem *Dissertationum* altera pars sic inscripta,

Dissertationes Iuris controversi tam in Hispalensi quàm in Granatensi Senatu. Granatæ ex officina Balthasaris de Bolibar 1653. in folio. Ediderat olim Salmanticæ-

Methodicam enarrationem L. Contractus XXIII. De Reg. Iuris; cujus ipse meminit *Dissert.* XLIX. num. 93.

Granatæ obiit anno MDCXLIII. mense Novembri, iacétque in Ecclesia *S. Mariæ de Gratia* Trinitariorum sectæ reformatæ.

F. IOSEPHVS VELASQVEZ, Carmelita cœnobii Medinensis (*Medina del Campo* semper intelligo, quoties nil alterius cognomenti adjungo) publicavit-

La Vida del Venerable Varon Francisco de Iepes de la Tercera orden de Nuestra Señora del Carmen; cùm Medinæ, tum Barcinone 1624. Iussus tamen est ab Apostolicis Fidei Iudicibus liber usque ad recognitionem ab authore ejus faciendam latere.

D. IOSEPHVS DE VILLAVICIOSA, Sanctæ Ecclesiæ Conchensis Canonicus, simúlque Archidiaconus *de Moya*, atque in ejusdem urbis Curia, quæ religionem sartam tectam habet, Apostolicus Iudex, author est ingeniosi illius Poëmatis, quo argumentum futile & ridiculum grandiloquâ dictione, miráque subtilitate atque ubertate fœliciter comprehendit, Philosophi præceptum ut videtur, sequutus, dictionem scilicet elaboratam valde esse oportere, si res languéant exilésque sint; quod ita inscriptum labi e manibus passus est,

La Mosquea. in 8 cujus nomine non- que edere nos debemus Homeri sive alterius *Batrachomiomachiæ*, quod est ranarum & murium, aut *Galeomiomachiæ* Aristobuli Apollonii, quod est felium & murium pugnæ. Nequæ ejus dignitatis virum dedecere usquam poterit opus ingeniosissimum in adolescentia elaboratum. Obiit anno MDCLVIII. Octobri aut Novembri mensibus.

F. IOSEPHVS XIMENEZ seu XIMEN, Franciscanus, scripsit-

Vida de Fr. Nicolas Factor. Barcinone 1618. in 4.

ISAAC.

ISAAC ABARBINEL seu ABRABANEL, Iudæ filius, ex familia dictus Abarbinel, quare extensius audit ab aliquibus *Isaac ben Iehuda Aben Abarbinel*, ut constat ex Elia Levita in Lexico verbo אבן *Aben*. Iudam Abrabanielem idcirco nempe à paterno nomine vocat Salomon filius Virgæ in *Historia Iudaica* a G. Gentio versa in Latinum, atque edita Amstelodami 1651. qui ipse paulo pòst Isaacum appellat, nempe sectione 49. Idem Salomon mentionem facit familiæ hujus sectione 4. pag. 28. Ait ille. *Hæc verè mihi ò Rex* (loquentem introducit Thomam quemdam ex Hebræo Christianum cum Alfonso Rege ultimo, ut videtur, Castellæ, uti ex antecedenti colligere est) *cum primario quodam viro ex filiis Abrabanielis, qui Hispali ex patria sua recens advenerat, controversia fuit* &c. Quo loco de Abrabaniele hoc Isaaco non agi certum est. Præcesserunt enim eum ferè duobus sæculis Alfonsi regis tempora, ut postea monebimus. Deinde ait Salomon. *Porro dixit mihi idem Abrabaniel* &c. Vnde magis liquet non tam nomen quàm familiæ appellationem esse. ut ex Elia jam notatum fuit Levita. Is unus ex illis est, qui ex Hispania, unde domo erat, cum aliis perfidæ suæ gentis, Catholicorum nempe Regum Ferdinandi & Elisabetthæ edicto, pulsus fuit anno MCCCCXCII. Narrat ipse quidquid tunc factū temporis fuit, in ipso statim limine *Commentariorum* in *Libros Regum*: cujus verba latinè edita legi possunt in Salomonis filii Virgæ laudatę *Historiæ Iudaicæ* sectione 51. in principio: ubi se fatigasse Regem Ferdinandum flebili voce ac precibus, regiósque ministros, cùm in Curia, dum edictum promulgaretur, fortè ageret, sed frustra, verbis refert doloris & iracundiæ plenis: excitaque sedibus suis uno die trecenta

IVLIANVS DE AVILA, scripsit opusculum asceticum -

Para saber tener oracion. 1607. in 16. Si idem hic cum eo est, qui Heroinam sacram Theresiam de Iesu Carmelitarum reformatorum utriusque sexus fundatricem sequebatur, cujus ipsa in *Fundationibus* sæpius meminit, scripsisse quoque fertur *Vitam* ejusdem *Sanctæ Virginis*.

F. IVLIANVS DE CASTELVI & LADRON, gente & patriâ Valentinus, ex nobilissima familia Comitum *de Carlet*, sodalis Carmelitarum, S. T. Magister, & publicus Valentiæ in Academia, cum Philosophiæ, tum sacræ scientiæ Professor, luci dedit integrum *Cursum*, ut appellant, *Philosophicum* quatuor contentum voluminibus; scilicet -

I. *In Aristotelis Dialecticam Commentaria*. Valentiæ 1624. in 8.

II. *In Aristotelis Logicam*. ibidem apud Ioann. Baptistam Marzal. 1625. in 4.

III. *In Libros Physicorum*. in eadem officina 1627. in 4.

IV. *In reliquos Libros Philosophiæ*. ibidem apud eumdem 1630. in 4.

Manuscripta reliquisse alia, veluti *de Sanctis*, ac *de Tempore sermones* sacros, necnon & quosdam in Theologica re Tractatus produnt domestici, qui Scriptores celebrant; seorsim verò -

Sermones *de la Inmaculada Concepcion de Nuestra Señora*, anno 1632. editos attribuunt eidem authori Hippolytus Maraccius in *Bibliotheca Mariana*, & Petrus de Alva in *Militia Conceptionis*, nisi fortè concio aliqua sit seorsim edita de hoc mysterio; nam domesticis de opere isto haud constat, qui ante alios notum habere debebant.

Præfectus autem is Valentinæ domus factus anno MDCXXXIV. tandem obiit VI. die Septembris MDCXXXVII.

IVLIANVS DEL CASTILLO, domo ex oppido quodam Burgensis diœcesis *Muño y arroyo* dicto, scripsit, typisque edidit -

La Historia *de los Reyes Godos de España*; pertingens usque ad Ferdinandi & Elisabethæ Catholicorum Regum principatum ab ingressu ipso gentis in Hispaniam. Prodiit anno 1582. Burgis ex typographia Philippi de Iunta in folio. Deinde cum *Auctario* quodam Fr. Hieronymi de Castro & Castillo S. T. Magistri ex ordine religioso Sanctissimæ Trinitatis Iuliani authoris filii, Matriti 1624. in folio.

F. IVLIANVS GARCES, Dominicanus, primus Antistes Tlascalensis in Nova Hispania. Tractatum nuncupavit Paulo III. P. M. Latinâ linguâ -

De Capacitate Indorum. 1537. De quo auari potest Augustinus Davila Padilla lib. I. *Hist. Provinciæ Mexicanæ Dominicanorum*.

IVLIANVS GARCIA DE BAIONA, Matritensis, author est libri sic inscripti,

De la veneracion *del Santissimo Sacramento de la Extrema-uncion*. Matriti 1633. in 4.

F. IVLIANVS GINART, Balearicus, ordinis Minorum, Qualificator (proprio muneris utimur nomine) Sancti Officii, edidit -

Opus morale. Palmæ Balearium 1652. apud hæredes Gabriëlis Guasp.

IVLIANVS GVTIERREZ DE TOLEDO, Catholicorum Regum Ferdinandi & Elisabethæ Medicus, scripsit -

De la cura *de la piedra, dolor de bijada, y colica renal*. Toleti 1498. Hunc, quia sic proximum sæculari anno MD. huic parti non temerè adjudicavimus.

IVLIANVS DE MEDRANO, Navarrus, edidit -

Silva curiosa *para Damas y Cavalleros*: à Cæsare Oudin recognitam & in meliorem formam redactam. Paris. ex officina Marci Orin 1608. in 8.

IVLIVS.

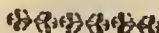
IVLIVS CÆSAR FIRRVFINO, ex Italo parente Iuliano Firrufino apud nos, nisi fallor, natus, Mathematicæ disciplinæ professionem, quæ regiis expensis Matriti in Palatio exercetur, quâque Iulianus parens functus fuit, dum viveret, continuaturus, habuit & ipse sibi impositum à bellico Concilio, ut Geometriam, & Tormentariæ fabricæ artem publicè doceret; elucubravitque, propriam industriam paternæ industriæ adjungens, *El Perfecto Artillero*; cujus tamen jam editi formis typographicis publicatio decreto regio prohibita fuit; jussúsque author compendio hujus operis formato in publicum consulere, cujus titulus -

Practica manual *y breve compendio de artilleria*. Matriti 1626

Demum prodiit in lucem integer commentarius ita inscriptus,

Perfecto Artillero, *Theorica y Practica*. Adjunguntur -

Fragmentos *Mathematicos*. Matriti apud Ioannem Martinez de Barrios, anno 1648. in folio.

IVSTI-

IVSTINVS.

D. IVSTINVS ANTOLINEZ, Pincianus, Augustini sodalis Eremitarum Compostellani Præsulis viri clarissimi germanus frater, Iurisconsultus, Hispali vices gessit, Granatæque magni Antistitis D. Petri à Castro & Quiñones, Archidiaconúsque, ac postea etiam Decanus Ecclesiæ Granatensis fuit, demúmque Collegiatæ Ecclesiæ *Sacri Montis* ejusdem urbis, quàm unà cum communi Canonicorum domo, & alumnorū studentium Seminario Petrus idem Castrius magnificè extruxerat, designatus ab eodem Abbas primus, reliquit in Bibliotheca ejusdem Sacri Montis M.S.

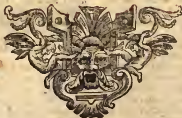
Historia Ecclesiastica *de Granada*. Creatus autem is Dertusensis in Catalonia Episcopus die V. Julii MDCXXVII. è vivis excessit ante annum MDCXL. quo in ejus defuncti locum legimus jam alium subrogatum.

IVSTVS.

F. IVSTVS DE CASTRO, Complutensis, Cisterciensium sodalis, doctrinæ merito clarus, Sac. quippe Theologiæ Magister, edidit.

Instruccion espiritual *para saberse confessar*. Compluti apud Andream Sanchez 1617. in 8.

De altero opere *Institutionum moralium* referunt Chrysostomus Henrriquez & Carolus Vischius religiosæ hujus familiæ illustratores: sed nil de editione, aut lingua, quâ scriptum sit, adjungunt.

ERRORES TYPOGRAPHICI ALIQVOT ALIAS CORRIGENDI IN HOC PRIMO TOMO.

Pag. 14. col.1. lin. 39. pro *Cardena* - scribe - *Cardeña* . Pag. 16. col. 2. lin. 41. pro *regnit* - scribe - *regni* . Pag. 21. col.1. lin. 14. pro *Vinceatiem* - scribe - *Vinceatium*, & col.2. lin.11. pro *adsumta* - lege - *adsumpta* . Pag. 42. col 2. lin. 45. *Arisotelis* - lege - *Aristotelis* . Pag. 47. col. 1. lin. ult. *venieron* - lege - *vinieron* . Pag. 48. col.2. lin. 4. *bisterica* - lege - *Histerica*, & lin.16. *Brachra* - lege - *Bracbara* . Pag. 50. col.1.lin.21. *in Altareto* - lege - *ab Altareto*, & lin.22. *Hispaaia* - lege - *Hispania*, & lin.27 *ad peragrandas Gallie inferiori Germania* - lege - *ad peragrandas Gallie, inferioris Germaniae* . Pag.54.col.2.lin.7 *rudr*.lege - *rude*.Pag.56. col.1. lin.47.*Dr SS.Eucharistie* - lege - *Dr Sanctissimo Eucharistia* . Pag.58.col.2.lin.penult.*ANDREAS GVVIEREZ* - lege - *ANDREAS GVTIERREZ* . Pag.59. col.2. lin.33.*rrpetit* - lege - *repetens* . Pag 61. col.1. lin.2. *quorum quidquid* - lege - *quorum, quidquid* & lin.9. *hac illi* - lege - *haccilli*, & lin.17. μεὶ κόσμιυ - lege - μεὶ κόσμιυ .Pag. 68. col. 1. lin. 25. *Eclasiarum* - lege - *Eclesiarum* , & lin. 40. *infirmitaribus* - lege - *infirmitatibus*, & col. 2. lin. 29. *flatura* lege - *flatura* . Pag. 75. col. 2. lin. 45. *Oratium Sauuianum* - lege - *Salvianum* , & lin. 51. *Silani* - lege - *Sclaas* . Pag. 77. col. 2. lin. 52. *ablegatur lustraadae huic insulae* - lege - *ablegatur lustranda censorio iure huic insulae* . Pag. 78. col.1. lin. 4. *anno ejus seculi LXXIV.* - lege - *LXXVI.* Pag. 79. col. 2. lin. 34. *Terrentium* - lege - *Terentium* . Pag. 85. col. 1. lin. 16. *ex oppido Rutuars* - lege - *ex oppido Ruivaes* . Pag. 92. col. 1. lin. 41. *ermods* - lege - *Sermons* , & col. 2. lin. 4. *Artbiopici* - lege - *Aethiopici* . Pag. 95. col. 1. lin. 22. *Francisco dr S.a Miranda* - lege - *Francisco Saa de Miranda* . Pag. 94. col. 2. lin. 35. *sub Marchionr* - lege - *sub Marchioats* . Pag. 110. col. 2. lin. 49. *chronographia* - lege - *Chorographia* . Pag 116. col. 2. lin. 39. *quae inter alia consignate Padilla* - lege - *quae inter alia cum attribuisset Padilla* . Pag 121. col. 2. lin. 42. *Emmanuelem* - lege - *Emmanuelem* . Pag. 123. col. 1. lin. 24. *excellrntia* - lege - *excelencia* , & col. 2. lin. 44. *comprahensam* - lege *comprehensam* . Pag. 124 col. 2. lin. 6. ante finem - lege - *amicus noster*. Pag. 127. col. 2. lin. 7. ante finem - *expedite* - lege *expeditor* . Pag. 147. col. 2. lin. 44. *veritatem* - lege - *veritatis* . Pag. 150. col. 2. lin.13. ante finem - *laudetus* - lege - *laudetur* . Pag.153. col. 2. lin. 37. *partim* - lege - *partim* . Pag. 166. col. 2. lin. 24. *Salmanticensr* - lege - *Salmanticrases* . Pag. 184. col.2. lin.13. *S. Iacobi* - lege - *S.Saluatoris* . Pag. 186. col. 1. lin. 22. *Regii Audientiae* lege - *Regiae Audientiae* . Pag. 187. col. 2 lin. 9. ante finem - *F.Christopherus Gonzalez* - dele - *F.* Pag. 189. col. 1. lin. 12. *MARQVES* - lege - *MARQVEZ* . Pag. 196. col. 2. lin. 15. ante finem - *expurgatorio* - lege - *expurgaterio* , & lin. 7. ante fin. *munumenis* - lege - *munimentis* . Pag. 204. col.1.lin. vltima - *in4.* lege - *in 4.* Pag. 213. col. 2. lin. 30. *Teruelentisque* - lege - *Trrueleansque* . Pag. 214. col. 2. lin. 25. *Authographa* - lege , *Antographa* . Pag.257. col.2. lin. 26. *frutrutia , Casa* - lege - *senirnsia Casa* . Pag. 263. col. 2. lin. 46. *excusit* - lege - *excusa* . Pag.274. col. 2. lin.17. *Matriti 1951.* lege - *Matriti 1651.* Pag.284. col.1.lin.17. ante fin.*sormementariae* - lege - *sormentarir* . Pag.288.col.1. lin.18. ante finem - *trasladadas* - lege - *trasladadas* . Pag. 289. col. 2. lin. 7. *FERDINANDVS MANCANARES* - lege - *FERDINANDVS MANÇANARES* . Pag 293. col. 2. lin. 10. *anno MDXV.* lege - *MDCXV.* & lin. 6. ante finem *annum MDXL.* lege - *MDCXL.* Pag. 295. col. 1. lin. 11. *Casbedra* - lege - *Casbedra* . Pag. 314. col. 2. lin. 41. *nepotem* - lege - *nepote* , & lin. 49. *Estramadura* - lege - *Estremadura* . Pag. 319. col. 1. lin. 24. *lippienti* - lege - *lippientibus* , & lin. 12. ante fin. *Montis feran* - lege - *Montis ferrati* , & col. 2. lin. 8. a fine - *fundavor* - lege - *fundator* . Pag. 340. col. 1. lin. 19. ante finem . *Hispaniarum* - lege - *Hispanicarum* . Pag. 342. col.2. lin. 16. a fine - *hacer a fiesta* - lege - *haxer fiesta* . Pag. 348. col. 1. lin. 22. *pum hac* - lege - *cum hac* . Pag. 361. col. 2. lin. 46 αὐὼς - lege - αὐὼς Pag. 372. col. 1. lin. 14. à fine - *nec cum* - lege - *ne eum* . Pag. 386. col. 1. lin. 9. à fine - lege - *sic vocant* , & lin. 2. à fine . *adsctiptus* - lege - *adscriptus* . Pag. 391. col. 1. lin. 31. *ronus* - lege - *totius* , & lin. 13. a fine *questienes* - lege - *questiones* , & lin. sequenti *de meritol* - lege - *de merito* . Pag.394. col.1.lin.6.*Sancti Broaensis* - lege - *Brocensis* & lin.30. *De los Ineas* - lege . *De los Incas* . Pag.396.col.1. lin.36.*munrre* - lege - *munere*, & col.2.lin.5.à fine *descripcaon* - lege - *descripçaon*. Pag.398.col.2.lin.vlt.*Fabrium* - lege - *febrium* . Pag.399. col. 2. lin.8.à fine *in folio 1667.* lege - *in folio 1567.* Pag.410.col.1.lin.4.*Concrpsion* - lege - *Concepcion*,& lin.7.*Religiese* - lege - *Religioso* & col.2.lin.20. *GENESIVS CARILLO* - lege - *CARRILLO* . Pag.411.col.1. lin.1. *cmeritus* - lege - *emeritus* . Pag.413.col.2.lin.4. à fine *GOMETIVS DE AVILLA* - lege - *DE AVILA* . Pag.417.col.1.lin.20.*MDXXLII* - lege - *MDXLII*. Pag. 426. col. 2. lin. vlt. *conserendum* - lege - *conferendum* . Pag. 427. col. 2.lin. 8. à fine - *que las le sucedeo* lege - *qar la le sucedeo* . Pag.429. col.2. lin. 11 a fine - *CVTERIVS* - lege - *GVTERIVS* . Pag.437. col.1. lin. 19. à fine - *1650* - lege - *1550*. Pag. 443. col. 1. lin. 26. à fine - *De Carmen* - lege - *Del Carmen* . Pag. 447. col. 2. lin. 8. à fine *Sanavarola* - lege - *Savanarola* . Pag. 452. col. 2, lin. 33. *in primam secunda* - lege - *in primam secundae* . Pag. 460. col. 1. lin. 27. à fine *retardrrent* - lege - *retardarent* , & col. 2. lin. 29. *Primum* - lege - *Primùm* . Pag. 461. col. 1. lin. 24. à fine *expgnatione* - lege - *expugnatione* . Pag. 472. col. 1. lin. 6. *fetr* - lege - *fert* , & lin. 20. *escapular io* - lege - *escapulario*, & lin.27. *Minorum* - lege - *Minimorum* . Pag. 488. col. 2. lin. 25. *IOANNES BAPTISTA DE BVRGOS* - lege - *F. IOANNES* , & lin. 28. *MDXXLIV.* - lege - *MDXLIV.* Pag. 496. col. 1. lin. 22. *rdita* - lege - *editum* . Pag. 504. col. 2. *D. IOANNES BRIS* - lege - *BRIZ* . Pag. 506. col. 2. lin. 7. à fine *Hostio* - lege - *Herstre* . Pag.508. col. 1. lin. 27. *anno 1165* - lege - *anno 1665*. Pag. 509. col. 2. lin. 30. *Excellentuma* - lege - *Excellentissima* . Pag. 513. col.1. lin. 18. à fine *solemneque* - lege - *solemnemque* . Pag. 521. col. 2. lin. 24. à fine *invisi* - lege - *iavisit* . Pag. 527. col. 2. lin. 16. *VSTARROZ* - lege - *VZTARROZ* . Pag. 543. col. 2. lin. 28. à fine *Canobium* - lege *Coenobium* . Pag. 549. col. 1. lin. 22. *Francisci Prdrace* - lege - *Pedraça* . Pag. 553 col. 1. lin. 18. a fine *Clarae Cervantsiae* - lege - *Cervantesiae* . Pag. 559. col. 1. lin. 4. a fine *Rrcebimento* - lege - *Recebimiento* . Pag. 572. col. 1. lin. vltima *IOANNES* - lege - *F. IOANNES* . Pag. 573. col. 2. lin. 3. à fine *libro* - lege - *libros* . Pag. 592. col. 2. lin. 26. à fine *Chinchoeasis* - lege - *Chinchonensis* . Pag. 600. col. 1. lin. 25. *praeter alias* - lege - *praeter alios* . Pag. 617. col. 2. lin. 8. à fine *Garziae Cardinalis* - lege - *Gasparis Cardinalis* . Pag. 620. col. 2. lin. 19. à fine *scripsit* - lege - *inscripsit* . Pag. 629. col. 1. lin. 1. *Minores* - lege - *Maiores* .

